71
3 E
7

4. – 6. E. 6.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΚΩΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΠΑΛΑΙΟΤΑΤΟΥ, πάντων ἄλλων κορυφαίου, βιβλία ἅπαντα.

HIPPOCRATIS COI MEDICI VETVSTISSIMI, ET OMNIVM ALIORVM PRINCIPIS, libri omnes, ad uetustos Codices summo studio collati & restaurati.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

4.6 E.6.

BASILEAE
M D XXXVIII
apd Frobenium

Digitized by Google

Digitized by Google

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΒΙΒΛΙΩΝ	INDEX LIBRORVM Hippocratis.
Ἱπποκράτους γένος καὶ βίος	Hippocratis genus & uita
Ὅρκος Ἱπποκράτους	Iusiurandum Hippocratis
Περὶ τέχνης 1	De arte
Περὶ ἀρχαίης ἰητρικῆς 4	De prisca medicina
Περὶ ἰητροῦ 12	De medico
Περὶ εὐσχημοσύνης 14	De probitate
Ἱπποκράτους παραγγελίαι 17	Hippocratis praecepta
Νόμος Ἱπποκράτους 21	Lex Hippocratis
Περὶ φύσιος ἀνθρώπου 21	De natura hominis
Περὶ διαίτης ὑγιεινῆς. Πολύβου τοῦ Ἱπποκράτους μαθητοῦ. 25	De ratione uictus salubris. Polybi discipuli Hippocratis
Περὶ γονῆς. Πολύβου 27	De semine. Polybi
Περὶ φύσιος παιδίου 30	De natura foetus
Περὶ σαρκῶν	De carne
Περὶ ἑπταμήνου	De septimestri partu
Περὶ ὀκταμήνου	De octomestri partu
Περὶ ἐπικυήσιος	De superfoetatione
Περὶ ἐγκατατομῆς ἐμβρύου	De extractione foetus
Περὶ ὀδοντοφυΐας	De dentitione
Περὶ ἀνατομῆς	De dissectione
Περὶ καρδίας	De corde
Περὶ ἀδένων	De glandibus
Περὶ ὀστέων φύσιος	De natura ossium
Περὶ τόπων τῶν κατ' ἄνθρωπον	De locis in homine
Περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων	De aere, aqua, locis
Περὶ διαίτης	De uictus ratione
Περὶ ἐνυπνίων	De insomnijs
Περὶ τροφῆς. ὃ μὴ εἶναι Ἱπποκράτους φησὶ Γαληνός	De alimento quē esse Hippocratis negat Galenus
Περὶ ὑγρῶν χρήσιος	De usu humidorum
Περὶ χυμῶν	De humoribus
Περὶ φυσῶν	De flatibus
Περὶ ἱερῆς νούσου. ἀξιολόγου τινός	De sacro morbo. docti cuiusdam
Περὶ νούσων	De morbis
Περὶ παθῶν. τοῦ Πολύβου	De affectibus. Polybi
Περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν	De internarum partium affectibus
Περὶ παρθενίων	De morbis uirginum
Περὶ γυναικείης φύσιος	De natura muliebri
Περὶ γυναικείων	De morbis mulierum
Περὶ ἀφόρων	De sterilibus
Νόθα τῷ τελευταίῳ τοῦ πρώτου περὶ γυναικείων προσκείμενα	Suppositititia quaedam calci primi de morbis mulierum adscripta
Περὶ ἐπιδημιῶν	De morbis passim grassantibus
Περὶ διαίτης ὀξέων	De ratione uictus acutorum
Περὶ κρίσιος	De iudicijs
Περὶ κρισίμων	De diebus iudicialibus
Ἱπποκράτους ἀφορισμοί.	Hippocratis definitae sententiae

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Ἱπποκράτους προγνωστικόν	Hippocratis prænotiones
Ἱπποκράτους προῤῥητικόν	Hippocratis prædictiones
Κωακαὶ προγνώσεις	Coacæ præcognitiones
Περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τρωμάτων	De uulneribus capitis
Περὶ ἀγμῶν	De fracturis
Περὶ ἄρθρων	De articulis
Ἱπποκράτους κατ' ἰητρεῖον	Hippocratis de medici munere
Ἱπποκράτους μοχλικόν	Hippocratis de curandis luxatis
Περὶ ἑλκῶν	De ulceribus
Περὶ συρίγγων	De fistulis
Περὶ αἱμοῤῥοΐδων	De hæmorrhoidibus
Περὶ ὄψιος	De uisu
Ἱπποκράτους ἐπιστολαί	Hippocratis epistolæ
Δόγμα Ἀθηναίων.	Decretum Atheniensium.
Ἐπιβώμιος	Epibomios
Πρεσβευτικὸς Θεσσαλοῦ Ἱπποκράτους υἱοῦ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους	Oratio Thessali Hippocratis filij legati ad Athenienses.

περὶ φαρμάκων ἱπποκράτους de pharmacis Hippocratis

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΓΕΝΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΣ ΚΑΤΑ ΣΩΡΑΝΟΝ

Ἱπποκράτης γένει μὲν ἦν Κῷος, υἱὸς Ἡρακλείδου καὶ Φαιναρέτης, εἰς Ἡρακλέα καὶ Ἀσκληπιὸν τὸ γένος ἀναφέρων. ἀφ' οὗ μὲν εἰκοστός. ἀφ' οὗ δὲ ἐννεακαιδέκατος. μνημονεύει δὲ τῆς γενεαλογίας αὐτοῦ Ἐρατοσθένης, καὶ Φερεκύδης, καὶ Ἀπολλόδωρος, καὶ Ἄρειος ὁ Ταρσεύς. μαθητὴς δὲ γέγονεν Ἡρακλείδου τοῦ ἰδίου πατρός. εἶτα Ἡροδίκου. κατὰ δὲ τινας καὶ Γοργίου τοῦ Λεοντίνου ῥήτορος. φιλοσόφου δὲ Δημοκρίτου Ἀβδηρίτου. κατὰ δὲ τοὺς Πελοποννησιακοὺς ἤκμασε χρόνους. γεννηθείς, ὥς φησιν Ἰσόμαχος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς Ἱπποκράτους αἱρέσεως, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ὀγδοηκοστῆς ὀλυμπιάδος. ὡς δὲ Σωρανὸς ὁ Κῷος ἐρευνήσας τὰ ἐν Κῷ γραμματοφυλακεῖα προστίθησι, μοναρχοῦντος Ἀβριάδα μηνὸς ἀγριανοῦ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ, παρ' ὃ καὶ ἐναγίζειν ἐν αὐτῇ μέχρι νῦν Ἱπποκράτει φησὶ τοὺς Κῴους. συνασκηθεὶς δὲ ἐν τῇ ἰατρικῇ καὶ τοῖς ἐγκυκλίοις μαθήμασι τῶν γονέων αὐτοῦ τελευτησάντων, μετέστη τῆς ἰδίας πατρίδος. ὡς μὲν κακοήθως Ἀνδρέας φησὶν ἐν τῷ περὶ τῆς ἰατρικῆς γενεαλογίας, διὰ τὸ ἐμπρῆσαι τὸ ἐν Κνίδῳ γραμματοφυλακεῖον. ἄλλοι δέ φασιν ὅτι προθέσει τοῦ τὰ κατὰ τόπους ἐκτελούμενα θεάσασθαι, καὶ συγγυμνασθῆναι ποικιλώτερον. ὡς δὲ Σωρανὸς ὁ Κῷος ἱστορεῖ, ὄνειρος αὐτῷ παρέστη κελεύων τὴν Θεσσαλῶν γῆν κατοικεῖν. τὴν [illegible] Ἑλλάδα θεραπεύων ἐθαυμάσθη. ὥστε καὶ ὑπὸ Περδίκκα τοῦ Μακεδόνων βασιλέως φθισικοῦ νομισθέντος παρακληθέντα δημοσίᾳ πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν μετ' Εὐρυφῶντος. ὃς καθ' ἡλικίαν πρεσβύτερος ἦν αὐτοῦ. καὶ σημειώσασθαι ψυχῆς εἶναι τὸ πάθος. ἤρα γὰρ μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς Ἀλεξάνδρου θάνατον Φίλας τῆς παλλακίδος αὐτοῦ, πρὸς ἣν δηλώσαντα τὸ γεγονὸς ἐπειδὴ παρεφύλαξεν ταύτης βλεπομένης παντελῶς ἐκεῖνον τρέπεσθαι, λῦσαι μὲν τὴν νόσον, ἀνακτήσασθαι δὲ τὸν βασιλέα. παρεκλήθη δὲ ὑπὸ τῶν Ἀβδηριτῶν, πρὸς αὐτοὺς ἀπελθεῖν, καὶ Δημόκριτον μὲν ὡς ἐν μανίᾳ θεραπεῦσαι, ῥύσασθαι δὲ λοιμοῦ τὴν πόλιν ὅλην. ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἰλλυριῶν καὶ Παιόνων βαρβάρων γῆν λοιμοῦ κατασκήψαντος, καὶ δεομένων τῶν ἐκεῖ βασιλέων πρὸς αὐτοὺς ἐλθεῖν, παρὰ τῶν πρέσβεων, τίνα ἦν ἐκεῖ τὰ πολλὰ τῶν πνευμάτων μαθών, ἐκείνους μὲν ἀπράκτους ἀπέπεμψε. συλλογισάμενος δὲ τὴν νόσον ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἥξειν, προειπὼν τὸ γενησόμενον, καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν μαθητῶν ἐπεμελήθη. τοιοῦτον δὲ φιλέλληνα ὑπῆρξεν, ὥστε τῆς δόξης αὐτοῦ μέχρι Περσῶν διαπλεύσης γενομένης, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῦ Ἀρταξέρξου διὰ Ἱστάνιδος τοῦ Ἑλλησποντίου ὑπάρχου ἐπὶ μεγάλαις δωρεαῖς δεομένου πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν, διὰ τὸ σεμνὸν καὶ ἀφιλάργυρον καὶ φιλοίκειον ἀρνήσασθαι. ὡς καὶ τοῦτο διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῆς δηλοῦται. ἐρρύσατο δὲ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, πολεμεῖσθαι μέλλουσαν ὑπὸ Ἀθηναίων, Θεσσαλῶν δεηθεὶς ἐπιβοηθῆσαι. διὸ καὶ λαμπρῶν ἔτυχε τιμῶν παρὰ Κῴοις. ἀλλὰ καὶ Θεσσαλοῖς καὶ Ἀργείοις καὶ Ἀθηναίοις, οἵτινες καὶ δεύτερον αὐτὸν ἀφ' Ἡρακλέους δημοσίᾳ τοῖς Ἐλευσινίοις ἐμύησαν, καὶ πολιτείαν ἔγραψαν, καὶ τὴν ἐν πρυτανείῳ σίτησιν ἔδωσαν εἰς ἐκγόνους. ἀφθόνως δὲ τοὺς ἐπιτηδείους ἐδίδασκε τὴν τέχνην μετὰ τοῦ προσήκοντος ὅρκου. ἐτελεύτα δὲ παρὰ Λαρισσαίοις, ὅτε καὶ Δημόκριτος φέρεται τελευτῆσαι. καὶ οἱ μὲν ἐνενήκοντα ἐτῶν. οἱ δὲ π' ε' φασίν. ἄλλοι ρδ'. τινὲς ρθ'. τέθαπται δὲ μεταξὺ Γυρτῶνος καὶ Λαρίσσης. καὶ δείκνυται ἄχρι δεῦρο τὸ μνῆμα ἐν ᾧ μέχρι πολλοῦ σμῆνος ἦν ἐργαζομένων μέλι. ἀφ' οὗ τὰ ἀφθῶντα παιδάρια χρίουσαι παρὰ τῷ τάφῳ ῥᾳδίως ἀπήλλαττον αἱ τίτθαι. ἐν δὲ ταῖς πολλαῖς εἰκόσιν ἐσκεπασμένος τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ γράφεται. ὡς μὲν τινὲς λέγουσι, ἐν πίλῳ, παράσημον εὐγενείας, καθάπερ Ὀδυσσεύς. ἄλλοι δὲ τῷ ἱματίῳ. καὶ τούτων οἱ μὲν δι' εὐπρέπειαν, ἐπεὶ φαλακρὸς ἦν. οἱ δὲ διὰ τὸ ἀσθενὲς τῆς κεφαλῆς. οἱ δὲ δι' ἔμφασιν τοῦ δεῖν τὸ τοῦ ἡγεμονικοῦ χωρίον φρουρεῖν. οἱ δὲ τῆς φιλαποδημίας τεκμήριον. οἱ δὲ τῆς ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἀσαφείας. οἱ δὲ πρὸς παράστασιν τοῦ δεῖν κἂν τῷ ὑγιαίνειν φυλάσσεσθαι τὰ βλάπτοντα. τινὲς δὲ ὅτι χωρίζων πρὸς τὸ τῆς χειρὸς ἀπαραπόδιστον, συμπεριλαμβάνων τὸ τοῦ ἱματίου περικεχυμένον ἐπετίθει τῇ κεφαλῇ. περὶ δὲ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, πολλὴ γέγονε διαφωνία, ἄλλων ἄλλα δοξασάντων. ὅθεν οὐκ εὐμαρὲς τὸ περὶ αὐτῶν ἀποφήνασθαι, διὰ τὸ πολλὰς αἰτίας ὑποσκοπεῖν τῇ κρίσει. πρῶτον τὴν ἐπωνυμίαν. δεύτερον

τὸ δύνασθαι

τὸ δύνασθαι τὸν χαρακτῆρα τῆς φράσεως τηρῆσαι. τρίτον διὰ τὸ γένα καὶ τὸν αὐτόν, ποτὲ μὲν ῥωμαλεώτερον, ἄλλοτε ἀσθενέστερον διὰ τὴν ἡλικίαν συγγράφειν. καὶ ἄλλας δὲ μετὰ τούτων αἰτίας ἔστιν εἰπεῖν. ἀφιλάργυρος δὲ, καὶ τρόποις σεμνὸς καὶ φιλέλλην ὑπῆρχεν, ὅτι καὶ τοὺς ὁμοεθνεῖς ἐθεράπευε συμπάσῃ σπουδῇ, ὡς καὶ λοιμῶν ὅλας ῥύσασθαι πόλεις καθάπερ εἴρηται. ὅθεν καὶ λαμπρῶν ἔτυχε τιμῶν. οὐ παρὰ κῴοις μόνον. ἀλλὰ καὶ ἀργείοις καὶ ἀθηναίοις. παῖδας δὲ κατέλιπε θανὼν δύο. θεσσαλὸν καὶ δράκοντα. καὶ μαθητὰς παμπληθεῖς. ὑπερφανεστάτους δὲ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας λέγεται καταλιπών. γενέσθαι

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΟΡΚΟΣ. λόγος πρῶτος

Ὄμνυμι Ἀπόλλωνα ἰητρὸν, καὶ Ἀσκληπιὸν, καὶ Ὑγείαν, καὶ Πανάκειαν, καὶ θεοὺς πάντας καὶ πάσας, ἵστορας ποιεύμενος, ἐπιτελέα ποιήσειν κατὰ δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμὴν, ὅρκον τόνδε καὶ ξυγγραφὴν τήνδε. ἡγήσασθαι μὲν τὸν διδάξαντά με τὴν τέχνην ταύτην, ἴσα γενέτῃσιν ἐμοῖσιν, καὶ βίου κοινώσασθαι. καὶ χρεῶν χρηΐζοντι μετάδοσιν ποιήσασθαι. καὶ γένος τὸ ἐξ ἑωυτέου, ἀδελφοῖς ἴσον ἐπικρινέειν ἄρρεσι. καὶ διδάξειν τὴν τέχνην ταύτην, ἢν χρηΐζωσι μανθάνειν, ἄνευ μισθοῦ καὶ ξυγγραφῆς. παραγγελίης τε καὶ ἀκροήσιος, καὶ τῆς λοιπῆς ἁπάσης μαθήσιος, μετάδοσιν ποιήσασθαι υἱοῖσί τε ἐμοῖσι, καὶ τοῖσι τοῦ ἐμὲ διδάξαντος. καὶ μαθηταῖσι συγγεγραμμένοις τε, καὶ ὡρκισμένοις νόμῳ ἰητρικῷ. ἄλλῳ δὲ οὐδενί. διαιτήμασί τε χρήσομαι, ἐπ' ὠφελείῃ καμνόντων κατὰ δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμὴν, ἐπὶ δηλήσει δὲ καὶ ἀδικίῃ εἴρξειν. οὐ δώσω δὲ οὐδὲ φάρμακον οὐδενὶ αἰτηθεὶς, θανάσιμον. οὐδὲ ὑφηγήσομαι ξυμβουλίην τοιήνδε. ὁμοίως δὲ οὐδὲ γυναικὶ πεσσὸν φθόριον δώσω. ἁγνῶς δὲ καὶ ὁσίως διατηρήσω βίον τὸν ἐμὸν, καὶ τέχνην τὴν ἐμήν. οὐ τεμέω δὲ οὐδὲ μὴν λιθιῶντας. ἐκχωρήσω δὲ ἐργάτῃσιν ἀνδράσι πρήξιος τῆσδε. ἐς οἰκίας δὲ ὁκόσας ἂν ἐσίω, ἐσελεύσομαι ἐπ' ὠφελείῃ καμνόντων, ἐκτὸς ἐὼν πάσης ἀδικίης ἑκουσίης καὶ φθορίης τῆς τε ἄλλης καὶ ἀφροδισίων ἔργων, ἐπί τε γυναικείων σωμάτων καὶ ἀνδρῴων, ἐλευθέρων τε καὶ δούλων. ἃ δ' ἂν ἐν θεραπείῃ ἢ ἴδω, ἢ ἀκούσω, ἢ καὶ ἄνευ θεραπείης κατὰ βίον ἀνθρώπων, ἃ μὴ χρή ποτε ἐκλαλέεσθαι ἔξω, σιγήσομαι, ἄρρητα ἡγεύμενος εἶναι τὰ τοιαῦτα. Ὅρκον μὲν οὖν μοι τόνδε ἐπιτελέα ποιέοντι, καὶ μὴ ξυγχέοντι, εἴη ἐπαύρασθαι καὶ βίου καὶ τέχνης, δοξαζομένῳ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον. παραβαίνοντι δὲ καὶ ἐπιορκοῦντι, τἀναντία τούτων.

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ἰσί τινες, οἳ τέχνην πεποίηνται, τὸ τὰς τέχνας αἰσχροποιεῖν. ὡς μὲν οἴονται οὗτοι, οὐ τοῦτο διαπρησσόμενοι, ὃ ἐγὼ λέγω, ἀλλ' ἱστορίης οἰκείης ἐπίδειξιν ποιεύμενοι. ἐμοὶ δὲ τὸ μέν τι τῶν μὴ εὑρημένων ἐξευρίσκειν, ὅ, τι καὶ εὑρεθὲν κρέσσον ἢ ἀνεξεύρετον, ξυνέσιος δοκεῖ ἐπιθύμημά τε καὶ ἔργον εἶναι. καὶ τὸ τὰ ἡμίεργα ἐς τέλος ἐξεργάζεσθαι ὡσαύτως. τὸ δὲ λόγων οὐ καλῶν τέχνῃ τὰ τοῖς ἄλλοις εὑρημένα αἰσχύνειν προθυμέεσθαι, ἐπανορθοῦντα μὲν μηδὲν, διαβάλλοντα δὲ τὰ τῶν εἰδότων πρὸς τοὺς μὴ εἰδότας ἐξευρήματα, οὐκέτι δοκεῖ ξυνέσιος ἐπιθύμημά τε καὶ ἔργον εἶναι, ἀλλὰ κατηγγελίη μᾶλλον φύσιος, ἢ ἀτεχνίη. μούνοισι γὰρ τοῖσιν ἀτέχνοισιν, ἡ ἐργασίη αὕτη ἁρμόζει, φιλοτιμεομένων μὲν, οὐδαμᾶ δὲ δυναμένων κακίης ὑπουργέειν, ἐς τὸ τὰ τῶν πέλας ἔργα, ἢ ὀρθὰ ἐόντα διαβάλλειν, ἢ οὐκ ὀρθὰ μωμέεσθαι. τοὺς μὲν οὖν ἐς τὰς ἄλλας τέχνας τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐμπίπτοντας, οἷσι μέλει τε, καὶ ὧν ἐν οἷς μέλει, οἱ δυνάμενοι κωλυόντων. ὁ δὲ παρεὼν λόγος, τοῖς ἐς ἰητρικὴν οὕτως ἐμπορευομένοισιν ἐναντιώσεται, θρασυνόμενος μὲν, διὰ τούτους οὓς ψέγει, εὐπορέων δὲ διὰ τὴν τέχνην ᾗ βοηθεῖ, δυνάμενος δὲ, διὰ σοφίην, ᾗ πεπαίδευται. δοκεῖ δή μοι τὸ μὲν σύμπαν τέχνη εἶναι οὐδεμία οὐκ ἐοῦσα. καὶ γὰρ ἄλογον τῶν ἐόντων τι ἡγεῖσθαι μὴ ἐόν. ἐπεὶ τῶν γε μὴ ἐόντων, τίνα ἄν τις οὐσίην θεησάμενος, ἀπαγγείλειεν ὡς ἔστιν. εἰ γὰρ δή ἐστιν ἰδεῖν τὰ μὴ ἐόντα, ὥσπερ τὰ ἐόντα, οὐκ οἶδ' ὅπως ἄν τις αὐτὰ νομίσειε μὴ ἐόντα. ὥσπερ τὰ ἐόντα, ἅ γε εἴη καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, καὶ γνώμῃ νοῆσαι ὡς ἔστιν, ἀλλ' ὅπως μὴ οὐκ ᾖ τοῦτο τοιοῦτον. ἀλλὰ τὰ μὲν ἐόντα, αἰεὶ ὁρᾶταί τε καὶ γινώσκεται. τὰ δὲ μὴ ἐόντα, οὔτε ὁρᾶται, οὔτε γινώσκεται. γινώσκεται τοίνυν δεδιδαγμένων ἤδη τῶν τεχνέων, καὶ οὐδεμία ἐστὶν ἥ γε ἔκ τινος εἴδεος οὐχ ὁρᾶται. οἶμαι δ' ἔγωγε καὶ τὰ ὀνόματα αὐτὰς διὰ τὰ εἴδεα λαβεῖν. ἄλογον γὰρ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τὰ εἴδεα ἡγεῖσθαι βλαστάνειν καὶ ἀδύνατον. τὰ μὲν γὰρ ὀνόματα, φύσιος νομοθετήματά ἐστι. τὰ δὲ εἴδεα, οὐ νομοθετήματα, ἀλλὰ βλαστήματα. περὶ μὲν οὖν τούτων εἴ γέ τις μὴ ἱκανῶς ἐκ τῶν εἰρημένων ξυνίησιν, ἐν ἄλλοις ἂν λόγοις σαφέστερον διδαχθείη.

Κεφ. Ὅτι ὑπαρκτικαί εἰσιν αἱ τέχναι.

Περὶ δὲ ἰητρικῆς, ἐς ταύτην γὰρ ὁ λόγος, ταύτης οὖν τὴν ἀπόδειξιν ποιήσομαι. καὶ πρῶτόν γε δὴ ὁριεῦμαι, ὃ νομίζω, ἰητρικὴν εἶναι, τὸ δὴ πάμπαν ἀπαλλάσσειν τῶν νοσεόντων τοὺς καμάτους. καὶ τῶν νοσημάτων τὰς σφοδρότητας ἀμβλύνειν. καὶ τὸ μὴ ἐγχειρέειν τοῖσι κεκρατημένοισιν ὑπὸ τῶν νοσημάτων, εἰδότας ὅτι ταῦτα οὐ δύναται ἰητρική. ὡς οὖν ποιέει τε ταῦτα, καὶ οἵη τέ ἐστι διὰ παντὸς ποιέειν, περὶ τούτου μοι δὴ ὁ λοιπὸς ἔσται λόγος. ἐν δὲ τῇ τῆς τέχνης ἀποδείξει, ἅμα καὶ τοὺς λόγους τῶν αἰσχύνειν αὐτὴν οἰομένων ἀναιρήσω, ᾗ ἂν ἕκαστος αὐτῶν πρήσσειν τι οἰόμενος τυγχάνῃ. ἔστιν οὖν μοι ἀρχὴ τοῦ λόγου, ἣ καὶ ὁμολογηθήσεται παρὰ πᾶσιν. ὅτι μὲν ἔνιοι ἐξυγιαίνονται τῶν θεραπευομένων ὑπὸ ἰητρικῆς, ὁμολογέεται. ὅτι δὲ οὐ πάντες, ἐν τούτῳ ἤδη ψέγεται ἡ τέχνη. καὶ φασὶν οἱ τὰ χείρω λέγοντες, διὰ τοὺς ἁλισκομένους ὑπὸ τῶν νοσημάτων, καὶ τοὺς ἀποφεύγοντας αὐτὰ, τύχῃ ἀποφεύγειν, καὶ οὐ διὰ τὴν τέχνην. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀποστερέω μὲν οὐδ' αὐτὸς τὴν τύχην, ἔργου οὐδενός. ἡγεῦμαι δὲ, τοῖσι μὲν κακῶς θεραπευομένοισι νοσήμασι, τὰ πολλὰ τὴν ἀτυχίην ἕπεσθαι. τοῖσι δὲ εὖ, τὴν εὐτυχίην. ἔπειτα δὲ καὶ πῶς οἷόν τέ ἐστι τοῖς ὑγιανθεῖσιν ἄλλο τι αἰτιάσασθαι ἢ τὴν τέχνην, εἴπερ χρεώμενοι αὐτῇ καὶ ὑπουργέοντες, ὑγιάνθησαν. τὸ μὲν γὰρ τῆς τύχης εἶδος ψιλὸν, οὐκ ἠβουλήθησαν θεάσασθαι, ἐν ᾧ τῇ τέχνῃ ἐπέτρεψαν σφᾶς αὐτούς. ὥστε τῆς μὲν ἐς τὴν τύχην ἀναφορῆς, ἀπηλλαγμένοι εἰσί. τῆς μέντοι ἐς τὴν τέχνην, οὐκ ἀπηλλαγμένοι. ἐν ᾧ γὰρ ἐπέτρεψαν καὶ ἐπίστευσαν αὐτῇ σφᾶς αὐτοὺς, ἐν τούτῳ αὐτῆς καὶ τὸ εἶδος ἐσκέψαντο, καὶ τὴν δύναμιν περανθέντος τοῦ ἔργου ἔγνωσαν. ἐρεῖ δὴ ἐνταῦθα ὁ τἀναντία λέγων, ὅτι πολλοὶ ἤδη καὶ οὐ χρησάμενοι ἰητρῷ νοσέοντες ὑγιάνθησαν. καὶ ἐγὼ τῷ λόγῳ οὐκ ἀπιστέω. δοκεῖ δέ μοι οἷόν τε εἶναι καὶ ἰητρῷ μὴ χρεωμένους ἰητρικῇ περιτυχεῖν. οὐ μὴν ὥστε εἰδέναι ὅτι ὀρθὸν ἐν αὐτῇ ἔνεστι, καὶ ὅτι μὴ ὀρθόν. ἀλλ' ὥστε ἂν ἐπιτύχοιεν τοιαῦτα θεραπεύσαντες ἑωυτοὺς ὁποῖά περ ἂν ἐθεραπεύθησαν, εἰ καὶ ἰητροῖσιν ἐχρῶντο. καὶ τοῦτό γε τέως τεκμήριον μέγα τῇ οὐσίῃ τῆς τέχνης, ὅτι ἐοῦσά τέ ἐστι καὶ μεγάλη. ὅπου γε φαίνονται καὶ οἱ μὴ νομίζοντες αὐτὴν εἶναι, σωζόμενοι δι' αὐτήν. πολλὴ γὰρ ἀνάγκη καὶ τοὺς μὴ χρεωμένους ἰητροῖσιν, νοσήσαντας δὲ καὶ ὑγιασθέντας, εἰδέναι, ὅτι ἢ δρῶντές τι, ἢ μὴ δρῶντες, ὑγιάνθησαν. ἢ γὰρ ἀσιτίῃ, ἢ πολυφαγίῃ, ἢ ποτῷ πλείονι, ἢ δίψῃ,

Κεφ. περὶ ὑπάρξεως ἰητρικῆς. ὅρος ἰητρικῆς.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ἴσ. ἀποχῇ

ἐν τῷ βλαβῆναι

ἢ λουτροῖσιν, ἢ ἀλουσίῃ, ἢ πόνοισιν, ἢ ἡσυχίῃ, ἢ ὕπνοισιν, ἢ ἀγρυπνίῃ, ἢ τῇ ἁπάντων τούτων παροχῇ χρώμενοι, ὑγιάνθησαν. καὶ ἐκ τοῦ ὠφεληθῆναι πολλὴ ἀνάγκη αὐτοὺς δῆλον ἐγνωκέναι, ὅ, τι ἦν τὸ ὠφελῆσαν. καὶ ἔτι τ' ἐβλάβησαν, καὶ τὸ βλαβῆναι, καὶ ὅ, τι ἦν τὸ βλάψαν. τὰ γοῦν τοῦ ὠφεληθῆναι καὶ τὰ τοῦ βεβλάφθαι ὡρισμένα, οὐ πᾶς ἱκανὸς γνῶναι. εἰ τοίνυν ἐπιστήσεται, ἢ ἐπαινέειν, ἢ ψέγειν ὁ νοσήσας τῶν διαιτημάτων τι οἷσιν ὑγιάνθη, πάντα ταῦτα τῆς ἰητρικῆς ὄντα εὑρήσει. καὶ ἔστιν οὐδὲν ἧσσον τὰ ἁμαρτηθέντα τῶν ὠφελησάντων μαρτύρια τῇ τέχνῃ, ἐς τὸ εἶναι. τὰ μὲν γὰρ ὠφελήσαντα, τῷ ὀρθῶς προσενεχθῆναι ὠφέλησαν. τὰ δὲ βλάψαντα, τῷ μηκέτι ὀρθῶς προσενεχθῆναι, ἔβλαψαν. καίτοι ὅπου τὸ ὀρθὸν, καὶ τὸ μὴ ὀρθὸν, ὅρον ἔχει ἑκάτερον, πῶς τοῦτο οὐκ ἂν τέχνη εἴη; τοῦτο γὰρ ἔγωγέ φημι ἀτεχνίην εἶναι, ὅπου μήτε ὀρθὸν εἴη μηδὲν, μήτε οὐκ ὀρθόν. ὅπου δὲ τούτων ἔνεστιν ἑκάτερον, πῶς τοῦτο οὐκ ἂν τέχνης ἔργον, ἀλλ' ἀτεχνίης εἴη; ἔτι τοίνυν εἰ μὲν ὑπὸ φαρμάκων τῶν τε καθαιρόντων καὶ τῶν ἱστάντων ἡ ἴησις, τῇ τε ἰητρικῇ καὶ τοῖς ἰητροῖσι μούνως ἐγίνετο, ἀσθενὴς ἦν ἂν ὁ ἐμὸς λόγος. νῦν δὲ διαφαίνονται τῶν ἰητρῶν οἱ μάλιστα ἐπαινεόμενοι, καὶ διαιτήμασιν ἰώμενοι, καὶ ἄλλοισί τε εἴδεσιν, ἃ οὐκ ἄν τις φαίη, μὴ ὅτι ἰητρὸς, ἀλλ' οὐδὲ ἰδιώτης ἀνεπιστήμων ἀκούσας, μὴ οὐ τῆς τέχνης εἶναι. ὅπου οὖν οὐδὲν οὔτε ἐν τοῖς ἀγαθοῖσι τῶν ἰητρῶν, οὔτε ἐν τῇ ἰητρικῇ αὐτῇ ἀχρεῖόν ἐστιν, ἀλλ' ἐν τοῖς πλείστοισι τῶν τε φυομένων καὶ τῶν ποιευμένων, ἔνεστι τὰ εἴδεα τῶν θεραπειῶν καὶ τῶν φαρμάκων, οὐκ ἔστιν ἔτι οὐδενὶ τῶν ἄνευ ἰητροῦ ὑγιαζομένων, τὸ αὐτόματον αἰτιήσασθαι ὀρθῷ λόγῳ. τὸ μὲν γὰρ αὐτόματον, οὐδὲν φαίνεται ἐὸν ἐλεγχόμενον. πᾶν γὰρ τὸ γινόμενον, διά τι εὑρίσκοιτ' ἂν γινόμενον, καὶ ἐν τῷ διά τι. τὸ δὲ αὐτόματον, οὐ φαίνεται οὐσίην ἔχον οὐδεμίην, ἀλλ' ἢ ὄνομα μοῦνον. ἡ δὲ ἰητρικὴ, καὶ ἐν τοῖς διά τι προνοευμένοισι φαίνεταί τε καὶ φανεῖται ἔτι οὐσίην ἔχουσα. τοῖσι μὲν οὖν τῇ τύχῃ τὴν ὑγιείην προστιθέασι, τὴν δὲ τέχνην ἀφαιρέουσι, τοιαῦτ' ἄν τις λέγοι. τοὺς δ' ἐν τῇσι τῶν ἀποθνησκόντων συμφορῇσι τὴν τέχνην ἀφανίζοντας θαυμάζω ὅτεῳ ἐπαιρόμενοι ἀξιοχρέῳ λόγῳ, τὴν μὲν τῶν ἀποθνησκόντων ἀκρασίην, οὐκ αἰτίην καθιστᾶσι, τὴν δὲ τῶν ἰητρικὴν μελετησάντων σύνεσιν, αἰτίην. ὡς τοῖσι μὲν ἰητροῖσιν ἔνεστι, τὰ μὴ δέοντα ἐπιτάξαι. τοῖσι δὲ νοσέουσιν, οὐκ ἔστι τὰ προσταχθέντα παραβῆναι. καὶ μὴν πολύ γε εὐλογώτερον τοῖσι κάμνουσιν ἀδυνατέειν τὰ προστασσόμενα ὑπουργεῖν, ἢ τοῖσιν ἰητροῖσι τὰ μὴ δέοντα ἐπιτάσσειν. οἱ μὲν γὰρ ὑγιαινούσῃ γνώμῃ, μεθ' ὑγιαίνοντος σώματος ἐγχειρέουσι, λογισάμενοι τά τε παρεόντα, τῶν τε παροιχομένων τὰ ὁμοίως διατεθέντα τοῖσι παρεοῦσιν, ὥστε ποτε θεραπευθέντα εἰπεῖν, ὅτι ἀπήλλαξαν. οἱ δ' οὔτε ἃ κάμνουσιν, οὔτε δι' ἃ κάμνουσιν, οὐδ' ὅ, τι ἐκ τῶν παρεόντων ἔσται, οὐδ' ὅ, τι οὖν ἐκ τῶν τούτοισιν ὁμοίων γίνεται εἰδότες ἐπιτάσσονται, ἀλγέοντες μὲν ἐν τοῖσι παρεοῦσι, φοβεύμενοι δὲ τὸ μέλλον. καὶ πλήρεις μὲν τῆς νούσου, κενεοὶ δὲ σιτίων. ἐθέλοντες τὰ πρὸς τὴν νοῦσον ἡδέα μᾶλλον, ἢ τὰ πρὸς ὑγιείην προσδέχεσθαι. οὐκ ἀποθανεῖν ἐρῶντες, ἀλλὰ καρτερεῖν ἀδυνατέοντες. οὕτω δὲ διακειμένους, πότερον εἰκὸς τούτους τὰ ὑπὸ τῶν ἰητρῶν ἐπιτασσόμενα ποιέειν, ἢ ἄλλα ποιέειν, ἃ οὐκ ἐπετάχθησαν. ἢ τοὺς ἰητροὺς τοὺς ἐκείνως διακειμένους, ὡς ὁ πρόσθεν λόγος ἡρμήνευσεν, ἐπιτάσσειν τὰ μὴ δέοντα. ἆρ' οὐ πολὺ μᾶλλον, τοὺς μὲν, δεόντως ἐπιτάσσειν. τοὺς δὲ, εἰκότως ἀδυνατεῖν πείθεσθαι; μὴ πειθομένους δὲ περιπίπτειν τοῖσι θανάτοισιν, ὧν οἱ μὴ ὀρθῶς λογιζόμενοι, τὰς αἰτίας τοῖς οὐδὲν αἰτίοις ἀνατιθέασι, τοὺς αἰτίους ἐλευθεροῦντες. Εἰσὶ δέ τινες, οἱ καὶ διὰ τοὺς μὴ ἐθέλοντας ἐγχειρέειν τοῖσι κεκρατημένοισιν ὑπὸ τῶν νοσημάτων, μέμφονται τὴν ἰητρικήν. λέγοντες, ὡς ταῦτα μὲν καὶ αὐτὰ ὑφ' αὐτῶν ἂν ἐξυγιάζοιτο, ἃ ἐγχειρέουσιν ἰᾶσθαι. ἃ δ' ἐπικουρίης δέεται, οὐχ ἅπτονται. δεῖν δὲ εἴπερ ἦν ἡ τέχνη, πάνθ' ὁμοίως ἰᾶσθαι. οἱ μὲν οὖν ταῦτα λέγοντες, εἰ ἐμέμφοντο τοῖς ἰητροῖς, ὅτι αὐτέων τοιαῦτα λεγόντων, οὐκ ἐπιμελοῦνται ὡς παραφρονεόντων, εἰκότως ἂν ἐμέμφοντο μᾶλλον, ἢ ἐκεῖνα μεμφόμενοι. εἰ γάρ τις τέχνην, ἐς ἃ μὴ τέχνη, ἢ φύσιν, ἐς ἃ μὴ πέφυκεν, ἀξιώσειε δύνασθαι, ἀγνοεῖ μανίῃ ἁρμόζουσαν ἄγνοιαν μᾶλλον, ἢ ἀμαθίῃ. ὧν γὰρ ἔστιν ἡμῖν, τοῖσί τε τῶν φύσεων, τοῖσί τε τῶν τεχνέων ὀργάνοις ἐπικρατεῖν, τούτων ἔστιν ἡμῖν δημιουργοῖς εἶναι. ἄλλων δὲ οὐκ ἔστιν. ὅταν οὖν τι πάθῃ ἄνθρωπος κακὸν, ὃ κρέσσον ἐστὶ τῶν ἐν τῇ ἰητρικῇ ὀργάνων, οὐδὲ προσδέχεσθαι δεῖ ὑπὸ ἰητρικῆς κρατηθῆναι ἄν. αὐτίκα γὰρ τῶν ἐν ἰητρικῇ καιόντων, πῦρ ἔσχατον καίει. τούτου δὲ ἧσσον, καὶ ἄλλα πολλά. τῶν μὲν οὖν ἡσσόνων, τὰ κρέσσω οὔπω δῆλον

^ καὶ

^ μὴ

ὅτι

ὅτι κ' ἄπιστα. τῶν δὲ κρατίστων, τὰ κρέσσω πῶς οὐ δῆλον ὅτι ἄπιστα; ἃ γὰρ πῦρ οὐ δημιουργεῖ, πῶς οὐ τὰ τούτου μὴ ἁλισκόμενα δηλοῖ, ὅτι ἄλλης δέεται τέχνης, καὶ οὐ ταύτης, ἧς ἐν ᾗ τὸ πῦρ ὄργανον; αὐτὸς δέ μοι λόγος καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ὅσα τῇ ἰατρικῇ ξυνεργεῖ, ὧν ἁπάντων φημὶ δεῖν ἑκάστου μὴ κατατυχόντα τὸν ἰατρὸν τὴν δύναμιν αἰτιᾶσθαι τοῦ πάθεος, μὴ τὴν τέχνην. οἱ μὲν οὖν μεμφόμενοι τοῖσι τοῖς κεκρατημένοισι μὴ ἐγχειρεῖν, παρακελεύονται καὶ ὧν μὴ προσήκει ἅπτεσθαι οὐδὲν ἧσσον, ἢ ὧν προσήκει. παρακελευόμενοι δὲ ταῦτα, ὑπὸ μὲν τῶν οὐνόματι ἰατρῶν, θαυμάζονται. ὑπὸ δὲ τῶν καὶ τέχνῃ, καταγελῶνται. οὐ μὴν οὕτως ἀφρόνων οἱ ταύτης τῆς δημιουργίας ἔμπειροι, οὔτε μωμητῶν, οὔτ' αἰνετῶν δέονται. ἀλλὰ λελογισμένων, πρὸς ὅ, τι αἱ ἐργασίαι τῶν δημιουργῶν τελευτώμεναι, πλήρεις εἰσὶ καὶ ὅτευ ὑπολειπόμεναι ἐνδεεῖς. ἔτι τε τῶν ἐνδειῶν, ἅς τε τοῖς δημιουργοῦσιν ἀναθετέον, ἅς τε τοῖσι δημιουργουμένοισι. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὰς ἄλλας τέχνας, ἄλλος χρόνος μετ' ἄλλου λόγου δείξει. τὰ δὲ κατὰ τὴν ἰατρικὴν, οἷά τε ἐστὶν, ὥς τε κριτέα. τὰ μὲν, ὁ παρῳχημένος. τὰ δὲ, ὁ παρὼν διδάξει λόγος. ἔστι γὰρ τοῖσι ταύτην τὴν τέχνην ἱκανῶς εἰδόσι, τὰ μὲν τῶν νοσημάτων, οὐκ ἐν δυσόπτοισι κείμενα, καὶ οὐ πολλά. τὰ δ' οὐκ ἐν εὐδήλοισι, καὶ πολλά ἐστι. τὰ μὲν γὰρ πρὸς τὰ ἔξω τετραμμένα ἐν δυσόπτοισι. τὰ δ' ἐξανθεῦντα εἰς τὴν χροιὴν, ἢ οἰδαίνοντα, ἐν εὐδήλοισι. παρέχει γὰρ ἑωυτῶν τῇ τε ὄψει, τῇ τε ψαῦσαι, τὴν στερεότητα, καὶ τὴν ὑγρότητα αἰσθάνεσθαι. καὶ ἅ τε αὐτῶν θερμὰ, ἅ τε ψυχρὰ, ὧν τε ἑκάστου, ἢ παρουσίῃ, ἢ ἀπουσίῃ, τοιαῦτά ἐστι. τῶν μὲν οὖν τοιούτων πάντων ἐν ἅπασι τὰς ἀκέσιας, ἀναμαρτήτους δεῖ εἶναι. οὐχ ὡς ῥηιδίας. ἀλλ' ὅτι ἐξεύρηνται. ἐξεύρηνται γε μὴν οὐ τοῖσι βουληθεῖσιν, ἀλλὰ τούτων τοῖσι δυνηθεῖσι. δύνανται δὲ, οἷσι τά τε τῆς παιδείης μὴ ἐκποδὼν, τά τε τῆς φύσιος μὴ ταλαίπωρα. πρὸς μὲν οὖν τὰ φανερὰ τῶν νοσημάτων, οὕτω δεῖ εὐπορεῖν τὴν τέχνην. δεῖ γε μὴν αὐτὴν, μηδὲ πρὸς τὰ ἧσσον φανερὰ ἀπορεῖν. ἔστι δὲ ταῦτα, ἃ πρός τε τὰ ὀστέα τέτραπται καὶ τὴν νηδύν. ἔχει δὲ τὸ σῶμα, οὐ μίαν, ἀλλὰ πλείους. δύο μὲν γὰρ αἱ τὸν σῖτον δεχόμεναί τε καὶ ἀφιεῖσαι. ἄλλαι δὲ τουτέων πλείους, ἃς ἴσασιν, οἷσι τουτέων ἐμέλησεν. ὅσα γὰρ τῶν μελέων ἔχει σάρκα περιφερέα, ἣν μῦν καλέουσι, πάντα νηδὺν ἔχει. πᾶν γὰρ τὸ ἀσύμφυτον, ἤν τε δέρματι, ἤν τε σαρκὶ καλύπτηται, κοῖλόν ἐστι. πληροῦταί τε ὑγιαῖνον μὲν, πνεύματος. ἀσθενῆσαν δὲ, ἰχῶρος. ἔχουσι μὲν τοίνυν οἱ βραχίονες, σάρκα τοιαύτην. ἔχουσι δὲ οἱ μηροί. ἔχουσι δὲ αἱ κνῆμαι. ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς ἀσάρκοισι, τοιαύτη ἔνεστιν, οἵη καὶ ἐν τοῖσιν εὐσάρκοισιν εἶναι δεδήλωται. ὅ, τε γὰρ θώρηξ καλεόμενος, ἐν ᾧ τὸ ἧπαρ στεγάζεται. ὅ, τε τῆς κεφαλῆς κύκλος, ἐν ᾧ ὁ ἐγκέφαλος. τό, τε νῶτον, πρὸς ὃ ὁ πνεύμων, τούτων οὐδὲν, ὅ, τι οὐ καὶ αὐτὸ κενεόν ἐστι, πολλῶν διαφύσιων μεστὸν, οἷσιν οὐδὲν ἀπέχει πολλῶν ἀγγεῖα εἶναι. τῶν μὲν οἱ βλαπτόντων, τῶν κεκτημένων. τῶν δὲ, καὶ ὠφελούντων. ἔτι δὲ πρὸς τούτοισι, καὶ φλέβες πολλαὶ, καὶ νεῦρα, οὐκ ἐν τῇ σαρκὶ μετέωρα, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ὀστέοισι προστεταμένα, σύνδεσμός ἐστι τῶν ἄρθρων. καὶ αὐτὰ τὰ ἄρθρα, ἐν οἷσιν αἱ συμβολαὶ τῶν κινεομένων ὀστέων ἐγκυκλέονται. καὶ τούτων οὐδὲν, ὅ, τι οὐχ ὕπαφρόν ἐστι, καὶ ἔχον περὶ αὐτὸ θαλάμας, ἃς καταγγέλλει ἰχὼρ, ὃς ἐκ διοιγομένων αὐτέων, πολύς τε καὶ πολλοὺς λυπήσας ἐξέρχεται. οὐ γὰρ δὴ ὀφθαλμοῖσί γε ἰδόντι τούτων τῶν εἰρημένων, οὐδενὶ οὐδὲν ἔστιν εἰδέναι. διὸ καὶ ἄδηλα ἐμοί τε ὠνόμασται, καὶ τῇ τέχνῃ κέκριται εἶναι, οὐ μὴν ὅτι ἄδηλα κεκράτηκεν, ἀλλ' ᾗ δυνατὸν κεκράτηται. δυνατὸν δὲ, ὅσον αἵ τε τῶν νοσεόντων φύσιες ἐς τὸ σκεφθῆναι παρέχουσιν, αἵ τε τῶν ἐρευνησόντων ἐς τὴν ἔρευναν πεφύκασι. μετὰ πλείονος μὲν γὰρ πόνου, καὶ οὐ μετ' ἐλάσσονος χρόνου τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶταί τε καὶ γινώσκεται. ὅσα γὰρ τὴν ὀμμάτων ὄψιν ἐκφεύγει, ταῦτα τῇ τῆς γνώμης ὄψει κεκράτηται. ὅσα δὲ ἐν τῷ μὴ ταχὺ ὀφθῆναι οἱ νοσέοντες πάσχουσιν, οὐχ οἱ θεραπεύοντες αὐτοὺς αἴτιοι, ἀλλ' ἡ φύσις ἥ τε τοῦ νοσέοντος, ἥ τε τοῦ νοσήματος. ὁ μὲν γὰρ ἐπεὶ οὐκ ἦν αὐτὸν ὄψει ἰδεῖν τὸ μοχθέον, οὐδ' ἀκοῇ πυθέσθαι, λογισμῷ μετῄει. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἃ πειρῶνται οἱ τὰ ἀφανέα νοσέοντες ἀπαγγέλλειν περὶ τῶν νοσημάτων τοῖσι θεραπεύουσι, δοξάζοντες μᾶλλον ἢ εἰδότες ἀπαγγέλλουσιν. εἰ γὰρ ἠπίσταντο, οὐκ ἂν περιέπιπτον αὐτοῖς. τῆς γὰρ αὐτῆς ξυνέσιός ἐστιν, ἧσπερ τὸ εἰδέναι τῶν νούσων τὰ αἴτια, καὶ τὸ θεραπεύειν αὐτὰς ἐπίστασθαι πάσῃσι τῇσι θεραπείῃσιν, αἳ κωλύουσι τὰ νοσήματα μεγαλύνεσθαι. ὅτε οὖν οὐδὲ ἐκ τῶν ἐπαγγελλομένων ἐστὶ τὴν ἀναμάρτητον σαφηνείην ἀκοῦσαι, προσοπτέον τι καὶ ἄλλο τῷ θεραπεύοντι. ταύτης οὖν τῆς βραδυτῆτος

νοῦσοι

οἰδήμασι

α

ἧσσονα

ἔτι οὗ

ἀλλ'

ἢ ἴσως

ὅθεν

ἀεὶ ἢ

ἑώρακε

καὶ

ἅπερ

ἀ ... ἴος

οὐχ ἡ τέχνη, ἀλλ' ἡ φύσις, αἰτίη ἡ τῶν σωμάτων. ἡ μὲν γὰρ αἰσθανομένη, ἀξιοῖ θεραπεύειν, σκοποῦσα ὅπως μὴ τόλμῃ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, καὶ ῥᾳστώνῃ μᾶλλον ἢ βίῃ θεραπεύῃ. ὁ δ' ἢν μὲν ἀρκέσῃ πρὸς τὸ ὀφθῆναι, διαρκέσει καὶ πρὸς τὸ ἰαθῆναι. ἢν δ' ἐν ᾧ τοῦτο ὁρᾶται, κρατηθῇ, διὰ τὸ βραδέως αὐτὸν ἐπὶ τὴν θεραπείην ἐλθεῖν, ἢ διὰ τὸ τοῦ νοσήματος τάχος, οἰχήσεται. ἐξ ἴσου μὲν γὰρ ὁρμώμενον τῇ θεραπείῃ, οὐκ ἔστι θᾶσσον. προλαβὸν δὲ, θᾶσσον. προλαμβάνει δὲ, διά τε τὴν τῶν σωμάτων στενότητα, ἐν ᾗ οὐκ ἐν εὐόπτῳ οἰκέουσιν αἱ νοῦσοι. διά τε τὴν τῶν καμνόντων ὀλιγωρίην. οὐ πείθονται γὰρ, λαμβανόμενοι δὲ ὑπὸ τῶν νοσημάτων, ἐθέλουσι θεραπεύεσθαι. ἐπεὶ τῆς γε τέχνης τὴν δύναμιν, ὁκόταν τινὰ τῶν τὰ ἄδηλα νοσεόντων ἀναστήσῃ, θαυμάζειν ἀξιώτερον, ἢ ὁκόταν ἐγχειρέῃ τοῖς ἀδυνάτοις. οὔκουν ἐν ἄλλῃ δημιουργίῃ τῶν ἤδη εὑρημένων οὐδεμιῇ ἔνεστιν οὐδὲν τοιοῦτον. ἀλλ' αὐτέων ὅσαι πυρὶ δημιουργέονται, τούτου μὴ παρεόντος ἀεργοί εἰσι, μετὰ δὲ τοῦ τούτου ἀφθῆναι εὐεργοί. καὶ ὅσαι καὶ ἐν εὐεπανορθώτοισι τοῖσι σώμασι δημιουργέονται. αἱ μὲν, μετὰ ξύλων. αἱ δὲ, μετὰ σκυτέων. αἱ δὲ, γραφῇ, χαλκῷ τε καὶ σιδήρῳ. καὶ τοῖσι τούτων ὁμοίοισιν αἱ πλεῖσται. τὰ δ' ἐκ τούτων καὶ μετὰ τούτων δημιουργεύμενα, καὶ εὐεπανόρθωτα, ὅμως οὐ τοῦ τάχεος μᾶλλον, ἢ τοῦ ὡς δεῖ δημιουργεῖται, οὐδ' ὑπερβατῶς. ἀλλ' ἢν ἀπῇ τι τῶν ὀργάνων, ἐλλινύει, καίτοι κἀκείναις τὸ βραδὺ πρὸς τὸ λυσιτελέστερον ἀσύμφορον. ἀλλ' ὅμως προτιμᾶται.

στενότητα
ἐν
καὶ ὅσαι
τοῦ ἀφθῆναι εὐ

Ἰητρικὴ δὲ, τοῦτο μὲν, τῶν ἐμπύων. τοῦτο δὲ, τὸ ἧπαρ ἢ τοὺς νεφροὺς, τοῦτο δὲ, τῶν ξυμπάντων ἐν τῇ νηδύϊ νοσεόντων, ἀπεστερημένη τῇ ὄψει. τὰ πάντα πάντες ἱκανωτάτως ὁρῶσιν. ὅμως ἄλλας εὐπορίας συνεργοὺς ἐφεῦρε. φωνῆς τε γὰρ λαμπρότητα καὶ βραδυτῆτα καὶ ῥεύματα, ἃ διαῤῥεῖν εἴωθεν ἑκάστοισι, δι' ὧν ἐξόδου δέδονται. ὧν τὰ μὲν, ὀδμῇσι. τὰ δὲ, χροιῇσι. τὰ δὲ, λεπτότητι καὶ παχύτητι διασταθμωμένη τεκμαίρεται. ὧν τε σημεῖα ταῦτα, ἅ τε πεπονθότων, ἅ τε παθεῖν δυναμένων. ὅταν δὲ ταῦτα μηνύωνται, μηδ' αὐτὴ ἡ φύσις ἑκοῦσα ἀφίῃ, ἀνάγκας εὕρηκεν, ᾗσιν ἡ φύσις ἀζήμιος βιασθεῖσα μεθίησιν. ἀνεθεῖσα δὲ δηλοῖ τοῖσι τὰ περὶ τέχνης εἰδόσιν, ἃ, ποιητέα. βιάζεται δὲ τοῦτο μὲν πῦρ τὸ σύντροφον φλέγμα διαχεῖν, σιτίων δριμύτησι, καὶ πομάτων. ὅπως τεκμαρεῖται τι ὀφθὲν περὶ ἐκείνων, ὧν αὐτὴ ἐν ἀμηχάνῳ ὀφθῆναι. τοῦτο δ' αὖ πνεῦμα ὧν κατήγορον, ὁδοῖσί τε προσάντεσι, καὶ δρόμοις ἐκβιᾶται κατηγορεῖν. ἱδρῶτάς τε τούτοισι τοῖσι προειρημένοισιν ἄγουσα, ὑδάτων θερμῶν ἀποπνοίῃσι τεκμαίρεται. ἔστι δὲ ἃ καὶ διὰ τῆς κύστιος διελθόντα, ἱκανώτερα τὴν νοῦσον δηλῶσαι ἐστὶν, ἢ διὰ τῆς σαρκὸς ἐξιόντα. ἐξεύρηκεν οὖν καὶ τοιαῦτα πόματα καὶ βρώματα, ἃ τῶν θερμαινόντων θερμότερα γιγνόμενα, τήκει τε ἐκεῖνα, καὶ διαῤῥεῖν ποιεῖ. ἃ οὐκ ἂν διεῤῥύη, μὴ τοῦτο παθόντα. ἕτερα μὲν οὖν πρὸς ἑτέρων, καὶ ἄλλα δι' ἄλλων ἐστὶ, τά τε διιόντα, τά τ' ἐξαγγέλλοντα. ὥστ' οὐ θαυμάσιον αὐτῶν, τάς τε πίστιας, χρονιωτέρας γίνεσθαι, τάς τ' ἐγχειρήσιας, βραχυτέρας, οὕτω δι' ἀλλοτρίων ἑρμηνειῶν πρὸς τὴν θεραπεύουσαν σύνεσιν ἑρμηνευομένων. ὅτι μὲν οὖν καὶ λόγους ἐν ἑωυτῇ εὐπόρους εἰς τὰς ἐπικουρίας ἔχει ἡ ἰητρικὴ, καὶ οὐκ εὐδιορθώτοισι δικαίως οὐκ ἂν ἐγχειρέοι τῇσι νούσοισιν, ἢ ἐγχειρευμένας, ἀναμαρτήτους ἂν παρέχοι, οἵ τε νῦν λεγόμενοι λόγοι δηλοῦσιν, αἵ τε τῶν εἰδότων τὴν τέχνην ἐπιδείξιες, ἃς ἐκ τῶν ἔργων ἥδιον, ἢ ἐκ τοῦ λόγου ἐπιδεικνύουσιν. οὐ τὸ λέγειν καταμελετήσαντες, ἀλλὰ τὴν πίστιν τῷ πλήθει ἐξ ὧν ἂν ἴδωσιν οἰκειοτέρην ἡγεύμενοι, ἢ ἐξ ὧν ἀκούσωσι.

τα
ἰδοῦσι
δ'
νοις

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΡΧΑΙΗΣ ΙΗΤΡΙΚΗΣ.

ο

Κόσοι ἐπεχείρησαν περὶ ἰητρικῆς λέγειν ἢ γράφειν, ὑπόθεσιν σφίσιν αὐτέοισιν ὑποθέμενοι τῷ λόγῳ, θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ ὑγρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ἄλλ' ὅ, τι ἂν ἐθέλωσιν, ἐν βραχὺ ἄγοντες, τὴν ἀρχὴν τῆς αἰτίης τοῖσιν ἀνθρώποισι τῶν νούσων τε καὶ τοῦ θανάτου, καὶ πᾶσι τὴν αὐτὴν, ἓν ἢ δύο προθέμενοι, ἐν πολλοῖσι μὲν καὶ οἷσι λέγουσι καταφανέες εἰσὶν ἁμαρτάνοντες. μᾶλλον δὲ ἄξιον μέμψασθαι ἀμφὶ τέχνης ἐούσης, ᾗ χρέονταί τε πάντες ἐπὶ τοῖσι μεγίστοισι, καὶ τιμῶσι μάλιστα τοὺς ἀγαθοὺς χειροτέχνας. εἰσὶ δὲ δημιουργοί, οἱ μὲν, φλαῦροι. οἱ δὲ, πολὺ διαφέροντες. ὅπερ εἰ μὴ ἦν ἰητρικὴ ὅλως, μηδ' ἐν αὐτῇ ἔσκεπτο, μηδ' εὕροιτο μηδὲν. οὐκ ἂν ἦν, ἀλλὰ πάντες ἂν ὁμοίως αὐτῆς ἄπειροί τε καὶ ἀνεπιστήμονες ἦσαν, καὶ τύχῃ πάντα τὰ τῶν καμνόντων διοικεῖτο. νῦν δ' οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλ' ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων τεχνέων πασέων οἱ δημιουργοὶ πολλὸν ἀλλήλων διαφέρουσι κατὰ χεῖρα καὶ κατὰ

γνώμην

ἐν βραχεῖ
διῳκεῖτο

γινόμενον, ὅπου δὴ καὶ ἐπὶ ἰητρικῆς. διὸ οὐκ ἠξίουν ἔγωγε κενῆς αὐτὴν ὑποθέσιος δεῖσθαι ὥσπερ τὰ ἀφανέα τε καὶ ἀπορεόμενα. περὶ ὧν ἀνάγκη ἤν τις ἐπιχειρέῃ λέγειν ὑποθέσει χρῆσθαι. οἷον περὶ τῶν μετεώρων ἢ τῶν ὑπὸ γῆν· εἰ λέγοι τις καὶ γινώσκοι ὡς ἔχει, οὔτ᾽ ἂν αὐτῷ τῷ λέγοντι, οὔτε τοῖς ἀκούουσι δῆλα ἂν εἴη, εἴτε ἀληθέα ἐστὶν, εἴτε μή. οὐ γάρ ἐστι πρὸς ὅ,τι χρὴ ἐπανενέγκαντα εἰδέναι τὸ σαφές. ἰητρικῇ δὲ πάντα πάλαι ὑπάρχει, καὶ ἀρχὴ καὶ ὁδὸς εὑρημένη, καθ᾽ ἣν καὶ τὰ εὑρημένα πολλά τε καὶ καλῶς ἔχοντα εὕρηται, ἐν πολλῷ χρόνῳ. καὶ τὰ λοιπὰ εὑρεθήσεται, ἤν τις ἱκανός τε ὢν, καὶ τὰ εὑρημένα εἰδὼς, ἐκ τούτων ὁρμώμενος ζητέῃ. ὅστις δὲ ταῦτα ἀποβαλὼν καὶ ἀποδοκιμάσας πάντα, ἑτέρῃ ὁδῷ, καὶ ἑτέρῳ σχήματι ἐπιχειρέειν ζητέει, καὶ φήσει τι εὑρηκέναι, ἐξηπάτηται, καὶ ἐξαπατᾶται. ἀδύνατον γάρ, δι᾽ ἃς δὲ ἀνάγκας ἀδύνατον, ἐγὼ πειράσομαι ἐπιδεῖξαι λέγων καὶ δεικνὺς, τὴν τέχνην ὅ,τι ἐστίν. ἐκ δὲ τούτου καταφανὲς ἔσται ἀδύνατα ἐόντα ἄλλως πως εὑρίσκεσθαι. μάλιστα δέ μοι δοκέει περὶ ταύτης δεῖν λέγοντα τῆς τέχνης, γνωστὰ λέγειν τοῖσιν δημότῃσιν. οὐ γὰρ περὶ ἄλλου τινὸς, οὔτε ζητέειν προσήκει, οὔτε λέγειν, ἢ περὶ τῶν παθημάτων ὧν αὐτοὶ οὗτοι νοσέουσιν. αὐτοὺς μὲν οὖν τὰ σφέων αὐτῶν παθήματα καταμαθεῖν ὥστε γίνεται καὶ παύεται, καὶ δι᾽ οἵας προφάσιας αὔξεταί τε καὶ φθίνει, ἰδιώτας ἐόντας, οὐ ῥᾴδιον. ὑπ᾽ ἄλλου δὲ εὑρημένα καὶ λεγόμενα, εὐπετές. οὐδὲν γὰρ ἕτερον ἀναμιμνήσκεται ἕκαστος ἀκούων τῶν ἑωυτῷ ξυμβαινόντων. εἰ δέ τις τῆς τῶν ἰδιωτέων γνώμης ἀποτεύξεται, καὶ μὴ διαθήσει τοὺς ἀκούοντας, οὕτως τοῦ ἐόντος ἀποτεύξεται. καὶ διὰ ταῦτα οὖν οὐδὲν δεῖται ὑποθέσιος. τὴν γὰρ ἀρχὴν οὔτ᾽ ἂν εὑρέθη τέχνη ἡ ἰητρικὴ, οὔτ᾽ ἂν ἐζητήθη. οὐδὲν γὰρ αὐτῆς ἔδει, εἰ τοῖσι κάμνουσι τῶν ἀνθρώπων, τὰ αὐτὰ διαιτωμένοισί τε καὶ προσφερομένοισιν, ἅπερ ὑγιαίνοντες ἐσθίουσι καὶ πίνουσι, καὶ κατ᾽ ἄλλα διαιτωμένοις ξυνέφερε, εἰ μὴ ἦν ἕτερα τουτέων βελτίω. νῦν δ᾽ αὐτὴ ἡ ἀνάγκη ἰητρικὴν ἐποίησε ζητεῖσθαί τε καὶ εὑρεθῆναι ἀνθρώποισιν. ὅτι τοῖσι κάμνουσι τὰ αὐτὰ προσφερομένοισιν, ἅπερ οἱ ὑγιαίνοντες, οὐ ξυνέφερεν. ὡς οὐδὲ νῦν ξυμφέρει. ἔτι δ᾽ ἄνωθεν ἔγωγε ἀξιῶ, οὐδ᾽ ἂν τὴν τῶν ὑγιαινόντων δίαιτάν τε καὶ τροφὴν ἣ νῦν χρέονται εὑρεθῆναι, εἰ ἐξήρκει τῷ ἀνθρώπῳ ταὐτὰ ἐσθίοντι καὶ πίνοντι, βοΐ τε καὶ ἵππῳ, καὶ πᾶσιν ἐκτὸς ἀνθρώπου. οἷον τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα καρπούς τε καὶ ὕλην, καὶ χόρτον. οἱ ἀπὸ τουτέων τε καὶ τρέφονται, καὶ αὔξονται, καὶ ἄπονοι διάγουσιν, οὐδὲν προσδεόμενοι ἄλλης διαίτης. καίτοι τήν γε ἀρχὴν ἔγωγε ἀξιῶ, καὶ τὸν ἄνθρωπον τοιαύτῃ τροφῇ κεχρῆσθαι. τὰ δέ γε νῦν διαιτήματα εὑρημένα, τετεχνημένα ἐν πολλῷ χρόνῳ γεγενῆσθαί μοι δοκέει. ὡς γὰρ ἔπασχον πολλά τε καὶ δεινά, ἀπὸ ἰσχυρῆς τε καὶ θηριώδεος διαίτης, ὠμά τε, καὶ ἄκρητα, καὶ μεγάλας δυνάμιας ἔχοντα ἐσφερόμενοι, οἷάπερ ἂν καὶ νῦν ὑπ᾽ αὐτέων πάσχοιεν, πόνοισί τε ἰσχυροῖσι καὶ νούσοισι περιπίπτοντες, καὶ διὰ ταχέος θανάτοισιν. ἧσσον μὲν οὖν ταῦτα τότε εἰκὸς ἦν πάσχειν, διὰ τὴν συνήθειαν. ἰσχυρῶς δὲ καὶ τότε, καὶ τοὺς μὲν πλείστους τε καὶ ἀσθενεστέρην φύσιν ἔχοντας, ἀπόλλυσθαι εἰκός. τοὺς δὲ τουτέων ὑπερέχοντας, πλείω χρόνον ἀντέχειν. ὥσπερ καὶ νῦν ἐκ τῶν ἰσχυρῶν βρωμάτων, οἱ μὲν γὰρ ῥηϊδίως ἀπαλλάσσονται, οἱ δὲ μετὰ πολλῶν πόνων τε καὶ κακῶν. διὰ δὴ ταύτην τὴν χρείην, καὶ οὗτοί μοι δοκέουσι ζητῆσαι τροφὴν ἁρμόζουσαν τῇ φύσει, καὶ εὑρεῖν ταύτην, ᾗ νῦν χρεόμεθα. ἐκ μὲν οὖν τῶν πυρῶν βρέξαντες καὶ πτίσαντες πάντα, καὶ καταλέσαντες, καὶ διασήσαντες, καὶ φορύξαντες, καὶ ὀπτήσαντες, ἀπετέλεσαν ἄρτον. ἐκ δέ γε τῶν κριθέων μάζαν, ἄλλα τε συχνὰ περὶ ταύτην πραγματευσάμενοι, ἥψησάν τε καὶ ὤπτησαν, καὶ ἔμιξαν, καὶ ἐκέρασαν ἰσχυρά τε καὶ ἄκρητα τοῖσιν ἀσθενεστέροις, πλάσσοντες πάντα πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν τε καὶ δύναμιν. ἡγεύμενοι, ὅτι μὲν ἰσχυρότερα ᾖ, οὐ δυνήσεται κρατέειν ἡ φύσις, ἢν ἐμβάληται. ἀπὸ τούτων δ᾽ αὐτῶν, πόνους τε καὶ νούσους, καὶ θανάτους ἔσεσθαι. ὅσων δ᾽ ἂν δύνηται ἐπικρατέειν, ἀπὸ τουτέων τροφήν τε καὶ αὔξησιν, καὶ ὑγείην. τῷ δὲ εὑρήματι, τί ἂν οὖν ὄνομα δικαιότερον ἄν τις προσῆκον μᾶλλον θεῖτο, ἢ ἰητρικήν; ὅτι εὕρηται ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνθρώπου ὑγιείῃ τε καὶ τροφῇ καὶ σωτηρίῃ, ἄλλαγμα κείνης τῆς διαίτης, ἐξ ἧς οἱ πόνοι καὶ νοῦσοι γίνονται. εἰ δὲ μὴ τέχνη αὕτη νομίζεται εἶναι, οὐκ ἀπεικός. ἧς γὰρ μηδείς ἐστιν ἰδιώτης, ἀλλὰ πάντες ἐπιστήμονες διὰ τὴν χρῆσίν τε καὶ ἀνάγκην, οὐ προσήκει ταύτης οὐδένα τεχνίτην καλέεσθαι. ἐπεὶ τό γε εὕρημα καὶ μέγα, καὶ πολλῆς τέχνης τε καὶ σκέψιος. ἔτι γοῦν καὶ νῦν οἱ τῶν γυμνασίων τε καὶ ἀνακτέσιων ἐπιμελούμενοι, αἰεί τι προσεξευρίσκουσι κατὰ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ζητέοντες, ὅ,τι ἔσθων τε καὶ πίνων, ἐπικρατήσει τε αὐτέων

λ καὶ μαθὼν ὥς τι πάσχει,

αἱ

λ καὶ

μάλιστα, καὶ ἰσχυρότερος ἑωυτοῦ εἶναι.

Σκεψώμεθα γοῦν, καὶ τὴν ὁμολογουμένως ἰητρικὴν, τὴν ἀμφὶ τοὺς κάμνοντας εὑρημένην, ἣ καὶ ὄνομα καὶ τεχνίτας ἔχει, καὶ κεραΐειν καὶ αὐτὴ τῶν αὐτέων ἐθέλοι. καὶ ὁπόθεν ποτὲ ἤρκται. ἐμοὶ μὲν γὰρ ὅπερ ἐν ἀρχῇ εἶπον, οὐδ' ἂν ζητῆσαι δοκέει ἰητρικὴν οὐδεὶς, εἰ τὰ αὐτὰ διαιτήματα τοῖσί τε κάμνουσι, καὶ τοῖσιν ὑγιαίνουσιν ἥρμοζεν. ἔτι γοῦν καὶ νῦν, ὅσοι ἰητρικῇ μὴ χρέονται, οἵ τε βάρβαροι καὶ τῶν ἑλλήνων ὅμοροι, τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ ὑγιαίνοντες διαιτέονται, πρὸς ἡδονήν. καὶ οὔτ' ἂν ἀπόσχοιντο οὐδενὸς ὧν ἐπιθυμέουσιν, οὐδὲ στέλλοιντο. οἱ δὲ ζητήσαντές τε καὶ εὑρόντες ἰητρικὴν, τὴν αὐτὴν κείνοισι διάνοιαν ἔχοντες περὶ ὧν μοι ὁ πρότερος λόγος εἴρηται, πρῶτον μὲν οἶμαι, ὑφεῖλον τοῦ πλήθεος τῶν σιτίων αὐτέων τουτέων, καὶ ἀντὶ πλειόνων ὀλίγα ἐποίησαν. ἐπεὶ δ' αὐτέοισι τοῦτο ἔστι μὲν ὅτε πρός τινας τῶν καμνόντων ἤρκεσε, καὶ φανερὸν ἐγένετο ὠφελῆσαν, οὐ μέντοι πᾶσί γε, ἀλλ' ἦσάν τινες οὕτως ἔχοντες, ὡς μηδ' ὀλίγων σιτίων δύνασθαι ἐπικρατεῖν, ἀσθενεστέρου δή τινος ἐδόκεον οἱ τοιοῦτοι δεῖσθαι, εὗρον ῥοφήματα μίξαντες ὀλίγα τῶν ἰσχυρῶν πολλῷ τῷ ὕδατι, καὶ ἀφαιρεόμενοι τὸ ἰσχυρὸν τῇ κεράσει τε καὶ ἑψήσει. ὁκόσοι δὲ μηδὲ τῶν ῥοφημάτων ἐδύναντο ἐπικρατεῖν, ἀφεῖλον καὶ ταῦτα. καὶ ἀφίκοντο ἐς πόματα, καὶ ταῦτα τῇσι τε κρήσεσι, καὶ τῷ πλήθει διαφυλάσσοντες ὡς μετρίως ἔχῃ, μήτε πλείω τῶν δεόντων, μήτε ἀκρητέστερα προσφερόμενοι, μὴ δ' ἐνδεέστερα. εὖ δὲ χρὴ εἰδέναι τοῦτο, οἷσι τὰ ῥοφήματα ἐν τῇσι νούσοισιν οὐ ξυμφέρει, ἀλλ' ἄντικρυς ὅταν ταῦτα ποιήσωσι παροξύνονται σφίσιν οἵ τε πυρετοὶ καὶ τὰ ἀλγήματα. καὶ δῆλον τὸ προσενεχθὲν, τῇ μὲν νούσῳ, τροφή τε καὶ αὔξησις γενόμενον, τῷ δὲ σώματι φθίσις τε καὶ ἀρρωστίη. ὁκόσοι δ' ἂν τῶν ἀνθρώπων, ἐν ταύτῃ τῇ διαθέσει ἐόντες, προσενέγκωνται ξηρὸν σιτίον, ἢ μᾶζαν, ἢ ἄρτον, καὶ ἢν πάνυ σμικρὸν, δεκαπλασίως ἂν μᾶλλον καὶ ἐπιφανέστερον κακωθεῖεν, ἢ ῥοφέοντες, δι' οὐδὲν ἄλλο, ἢ διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ βρώματος πρὸς τὴν διάθεσιν. καὶ ᾧ γε ῥοφεῖν συμφέρει, ἐσθίειν δ' οὔ. εἰ γὰρ πλείω φάγοι, πολὺ ἂν ἔτι κακωθείη. καὶ εἰ ὀλίγα, πονήσειεν ἄν. πάντα δὴ τὰ αἴτια τοῦ πόνου, ἐς τὸ αὐτὸ ἄγεται, τὰ ἰσχυρότατα μάλιστά γε καὶ ἐπιφανέστατα, λυμαίνεσθαι τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν ὑγιέα ἐόντα, καὶ τὸν νοσέοντα. τί οὖν φαίνεται ἑτεροῖον διανοηθεὶς, ὁ καλεύμενος ἰητρὸς, καὶ ὁμολογημένως χειροτέχνης, ὃς ἐξεῦρε τὴν ἀμφὶ τοὺς κάμνοντας, δίαιτάν τε καὶ τροφὴν, ἢ κεῖνος ὁ ἀπ' ἀρχῆς τοῖσι πᾶσιν ἀνθρώποισι τροφὴν, ἣ νῦν χρεόμεθα ἐξ ἐκείνης τῆς ἀγρίης καὶ θηριώδεος, εὑρών τε καὶ παρασκευάσας δίαιτης; ἐμοὶ μὲν γὰρ φαίνεται ωὐτὸς τρόπος, καὶ ἕν τι καὶ ὅμοιον τὸ εὕρημα. ὁ μὲν, ὅσων μὴ ἐδύνατο ἡ φύσις ἡ ἀνθρωπίνη ἐπικρατεῖν ὑγιαίνουσα, ἐμπιπτόντων διὰ τὴν ἀγριότητά τε καὶ ἀκρησίην. ὁ δὲ, ὅσων ἡ διάθεσις ἐν οἵη ἂν ἑκάστοτε ἕκαστος τύχῃ διακείμενος, μὴ ἦν δυνατὸς ἐπικρατεῖν, ταῦτα ἐζήτησεν ἀφελεῖν. τί δὴ τοῦτο ἐκείνου διαφέρει; ἀλλ' ἢ πλέον τό, τε εἶδος, καὶ ὅτι ποικιλώτερον καὶ πλείονος πραγματείης. ἀρχὴ δὲ κείνη, ἡ πρότερον γενομένη. εἰ δέ τις σκέπτοιτο τὴν ἢ τῶν καμνόντων δίαιταν πρὸς τὴν τῶν ὑγιαινόντων, εὕροι ἂν βλαβερωτέρην, ἤπερ τὴν ἢ τῶν καμνόντων θηρίων τε καὶ τῶν ἄλλων ζώων. ἀνὴρ γὰρ κάμνων νοσήματι, μήτε τῶν χαλεπῶν τε καὶ ἀφόρων, μήτ' αὖ παντάπασιν εὐηθέων, ἀλλ' οὔτε αὐτέων ἁμαρτάνοντι μέλλει ἐπίδηλον ἔσεσθαι, εἰ ἐθέλει καταφαγεῖν ἄρτον, κρέα, ἢ ἄλλο τι ὧν ὑγιαίνοντες ἐσθίοντες ὠφελέονται, μὴ πολὺ, ἀλλὰ πολλῷ ἂν ἔλασσον ἢ ὑγιαίνων ἐδύνατο. ἄλλος τε τῶν ὑγιαινόντων φύσιν ἔχων μήτε παντάπασιν ἀσθενέα, μήτ' αὖ ἰσχυρὴν, φαγὼν τι ὧν βοῦς ἢ ἵππος φαγὼν, ὠφελοῖτό τε καὶ ἐσθίει ὀρόβους, ἢ κριθὰς, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιουτέων μὴ πολὺ, ἀλλὰ πολλῷ μεῖον, ἢ δύναιτο. κἂν ἧσσον ὑγιαίνων τοῦτο ποιήσας πονήσειέ τε καὶ κινδυνεύσειε, κείνου τοῦ νοσέοντος, ὃς τὸν ἄρτον ἢ τὴν μᾶζαν ἀκαίρως προσενέγκατο. ταῦτα δὴ πάντα τεκμήρια, ὅτι αὐτὴ ἡ τέχνη ἡ ἰητρικὴ τῇ ὁδῷ ζητεομένη, εὑρίσκοιτο ἄν. καὶ εἰ μὲν ἦν ἁπλῶς ὥσπερ ὑφηγέεται, ὅσα μὲν ἦν ἰσχυρότερα, ἔβλαπτεν. ὅσα δ' ἦν ἀσθενέστερα, ὠφέλει τε καὶ ἔτρεφε τὸν κάμνοντα καὶ τὸν ὑγιαίνοντα, εὐπετὲς ἂν ἦν τὸ χρῆμα. πολλὸν γὰρ τοῦ ἀσφαλέος ἂν ἔδει περιλαμβάνοντας, ἄγειν ἐπὶ τὸ ἀσθενέστατον. νῦν δὲ οὐκ ἔλασσον ἁμάρτημα, οὐδὲ ἧσσον λυμαίνεται τὸν ἄνθρωπον ἢν ἐλάσσονα καὶ ἐνδεέστερα τῶν ἱκανῶν προσφέρηται. τὸ γὰρ τοῦ λιμοῦ μένος, δύναται ἰσχυρῶς ἐν τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὑγιῶσαι καὶ ἀσθενέα ποιῆσαι, καὶ ἀποκτεῖναι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα κακὰ ἑτεροῖα μὲν τῶν ἀπὸ πληρώσιος, οὐχ ἧσσον δὲ ἅμα δεινὰ κενώσιος. δι'

ἂν πολλὸν

ἐὸν πολλὸν ποικιλώτερόν τε, καὶ διὰ πλείονος ἀκριβείης ἐστί. δεῖ γὰρ μέτρου τινὸς στοχάσασθαι. μέτρον δὲ, οὐδὲ σταθμὸν, οὐδὲ ἀριθμὸν οὐδένα ἄλλον πρὸς ὃ ἀναφέρων εἴσῃ τὸ ἀκριβὲς, οὐκ ἂν εὕροις ἀλλ᾽ ἢ τοῦ σώματος τὴν αἴσθησιν. διὸ ἔργον οὕτω καταμαθεῖν ἀκριβῶς, ὥστε μικρὰ ἁμαρτάνειν ἔνθα ἢ ἔνθα. κἂν ἐγὼ τοῦτον τὸν ἰητρὸν ἰσχυρῶς ἐπαινέοιμι, τὸν σμικρὰ ἁμαρτάνοντα. τὸ δ᾽ ἀκριβὲς ὀλιγάκις ἔστι κατιδεῖν. ἐπεὶ οἱ πολλοί γε τῶν ἰητρῶν, ταὐτά μοι δοκέουσι τοῖσι κακοῖσι κυβερνήταις πάσχειν. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ὅταν ἐν γαλήνῃ κυβερνῶντες ἁμαρτάνωσιν, οὐ καταφανέες εἰσίν. ὅταν δὲ αὐτοὺς κατάσχῃ ἄνεμός τε μέγας, καὶ χειμὼν, φανερῶς ἤδη πᾶσιν ἀνθρώποισι δι᾽ ἀγνωσίην καὶ ἁμαρτίην δῆλοί εἰσιν ἀπολέσαντες τὴν ναῦν. οὕτω δὲ καὶ οἱ κακοί τε καὶ πλεῖστοι ἰητροί. ὅταν μὲν θεραπεύωσιν ἀνθρώπους μηδὲν δεινὸν ἔχοντας, ὧν οὓς ἄν τις καὶ τὰ μέγιστα ἁμαρτάνων, οὐδὲν δεινὸν ἐργάσαιτο (πολλὰ δὲ τὰ τοιαῦτα νοσήματα, καὶ πολὺ πλείω τῶν δεινῶν ἀνθρώποισι συμβαίνει) ἐν μὲν δὴ τοῖσι τοιούτοισιν ἁμαρτάνοντες, οὐ καταφανέες εἰσὶ τοῖσιν ἰδιώτῃσιν. ὁπόταν δὲ τύχωσι μεγάλῳ τε καὶ ἰσχυρῷ καὶ ἐπισφαλεῖ νοσήματι, τότε σφέων τά τε ἁμαρτήματα καὶ ἡ ἀτεχνίη πᾶσι καταφανὴς ἐστίν. οὐ γὰρ ἐς μακρὸν αὐτέων ἑκατέρου αἱ τιμωρίαι, ἀλλὰ διὰ ταχέος πάρεισιν. ὅτι δὲ οὐδὲν ἐλάσσους ἀπὸ κενώσιος ἀκαίρου κακοπάθειαι γίνονται τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ καὶ ἀπὸ πληρώσιος, καταμανθάνειν καλῶς ἔχει, ἐπαναφέροντας ἐπὶ τοὺς ὑγιαίνοντας. ἔστι γὰρ οἷσιν αὐτέων ξυμφέρει μονοσιτέειν. καὶ τοῦτο διὰ τὸ ξυμφέρον οὕτως αὐτοὶ σφίσιν ἐτάξαντο. ἄλλοισί τε ἀριστᾶν, διὰ τὴν αὐτὴν ἀνάγκην. οὕτω γὰρ αὐτοῖς ξυμφέρει, καὶ μὴ τούτοισιν οἳ δι᾽ ἡδονὴν ἢ δι᾽ ἄλλην τινὰ συγκυρίην, ἐπετήδευσαν ὁπότερον αὐτέων. τοῖσι μὲν γὰρ πλείστοισι τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲν διαφέρει ὁπότερον ἂν ἐπιτηδεύσωσιν, εἴτε μονοσιτέειν, εἴτε ἀριστᾶν, τούτῳ τῷ ἔθει χρῆσθαι. εἰσὶ δὲ τινὲς οἳ οὐκ ἂν δυναίατο ἔξω τοῦ συμφέροντος ποιέοντες, ῥηιδίως ἀπαλλάσσειν. ἀλλὰ ξυμβαίνει αὐτέων ἑκατέροισι, παρ᾽ ἡμέρην μίην καὶ ταύτην οὐχ ὅλην μεταβάλλουσιν, ὑπερφυὴς κακοπαθείη. οἱ μὲν γὰρ ἢν ἀριστήσωσι μὴ ξυμφέροντος αὐτέοισιν, εὐθὺς βαρέες, καὶ νωθροὶ τὸ σῶμα, καὶ τὴν γνώμην, χάσμης τε καὶ νυσταγμοῦ καὶ δίψης πλήρεις. ἢν δὲ ἐπιδειπνήσωσι, καὶ φῦσα, καὶ στρόφος, καὶ ἡ κοιλίη καταῤῥήγνυται. καὶ πολλοῖσιν ἀρχὴ νούσου αὕτη μεγάλης ἐγένετο, ἢν τὰ αὐτὰ σιτία ἃ μεμαθήκει ἅπαξ ἀναλίσκειν, δὶς προσενέγκηται καὶ μηδὲν ἔτι πλέον. τοῦτο δὲ εἰ ἀριστᾶν μεμαθηκώς τις, καὶ οὕτως αὐτέῳ ξυμφέρον, μὴ ἀριστήσῃ, ὅταν τάχιστα παρέλθῃ ἡ ὥρη, εὐθὺς ἀδυναμίη δεινὴ, τρόμος, ἀψυχίη. ἐπὶ τούτοισιν, ὀφθαλμοὶ χλωρότεροι. οὖρον παχὺ καὶ θερμόν. στόμα πικρόν. καὶ τὰ σπλάγχνα οἱ δοκέει κρεμᾶσθαι. σκοτοδίνη. δυσοργίη. δυσθυμίη. ταῦτα δὲ πάντα, ὅταν δειπνεῖν ἐπιχειρέῃ. ἀναλίσκειν δὲ οὐ δυνατὸς ὁ ἀριστιζόμενος, ἃ πρότερον ἐδείπνει. ταῦτα δὲ αὐτὰ μετὰ στρόφου τε καὶ ψόφου καταβαίνοντα συγκαίει τὴν κοιλίην. δυσκοιτέουσί τε καὶ ἐνυπνιάζονται τεταραγμένα καὶ θορυβώδεα. πολλοῖσι δὲ καὶ τουτέων, αὕτη ἀρχὴ νούσου ἐγένετο. σκέψασθαι δὲ χρὴ διὰ τίνας προφάσιας αὐτέοισι ταῦτα ξυνέβη. τῷ μὲν οἶμαι μεμαθηκότι μονοσιτέειν, ὅτι οὐκ ἀνέμεινε τὸν χρόνον τὸν ἱκανὸν μέχρις αὐτέου ἡ κοιλίη, τῶν τῇ προτεραίῃ προσενηνεγμένων σιτίων ἀπολαύσῃ τελέως, καὶ ἐπικρατήσῃ, καὶ λαπαχθῇ τε καὶ ἡσυχάσῃ. ἀλλ᾽ ἐπὶ ζέουσάν τε καὶ ζυμουμένην, καινὰ ἐπεσηνέγκατο. αἱ δὲ τοιαῦται κοιλίαι, πολλῷ τε βραδύτερον πέσσουσι, καὶ πλείονος δέονται ἀναπαύσιός τε καὶ ἡσυχίης. ὁ δὲ μεμαθηκὼς ἀριστίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐπειδὴ τάχιστα ἐδεήθη τροφῆς τὸ σῶμα, καὶ τὰ πρότερα κατανάλωτο, καὶ οὐκ εἶχεν οὐδεμίαν ἀπόλαυσιν, εὐθέως αὐτέῳ παρεγένετο καινὴ τροφή. φθίνει δὲ καὶ συντήκεται ὑπὸ λιμοῦ. πάντα γὰρ, ἃ λέγω πάσχειν τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, λιμῷ ἀνατίθημι. φημὶ δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἅπαντας, οἳ ἂν ὑγιαίνοντες ἄσιτοι δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας γένωνται, ταῦτα πείσεσθαι, οἷα περὶ τῶν ἀναριστήτων γενομένων εἴρηκα. τὰς δὲ τοιαύτας φύσιας ἔγωγέ φημι, ταχέως τε καὶ ἰσχυρῶς τῶν ἁμαρτημάτων ἀπολαυούσας, ἀσθενεστέρας εἶναι τῶν ἑτέρων. ἐγγύτατα δὲ τοῦ ἀσθενέοντος ἐστὶν ὁ ἀσθενής. ἔστι δὲ ἀσθενέστερος ὁ ἀσθενέων, καὶ μᾶλλον αὐτῷ προσήκει, ὅ, τι ἂν τοῦ καιροῦ ἀποτυγχάνῃ πονέειν. χαλεπὸν δὲ τοιαύτης ἀκριβείης ἐούσης περὶ τὴν τέχνην, τυγχάνειν αἰεὶ τοῦ ἀτρεκεστάτου. πολλὰ δὲ εἴδεα κατ᾽ ἰητρικὴν ἐς τοσαύτην ἀκριβείην ἥκει, περὶ ὧν εἰρήσεται. οὔ φημι δὴ διὰ τοῦτο δεῖν τὴν τέχνην ὡς οὐκ ἐοῦσαν, οὐδὲ καλῶς ζητεομένην τὴν ἀρχαίην ἀποβαλέσθαι, εἰ μὴ ἔχει περὶ πάντα ἀκριβείην. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι τοῦ ἀναπαύσιος

ἀπὸ τὸ

ἀτρεκέστατα ἐμοῦ δύνασθαι ἥκειν λογισμῷ, ἐκ πολλῆς ἀγνωσίης, θαυμάζειν τὰ ἐξευρημένα, ὡς καλῶς καὶ ὀρθῶς ἐξεύρηται, καὶ οὐκ ἀπὸ τύχης. ἐπὶ δὲ τὸν τῶν καινὸν τρόπον τὴν τέχνην ἐξ ὑποθέσιος ζητεόντων λόγον ἐπανελθεῖν βούλομαι. εἰ γάρ ἐστι θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑγρὸν, τὸ λυμαινόμενον τὸν ἄνθρωπον, καὶ δεῖ τὸν ὀρθῶς ἰητρεύοντα βοηθεῖν, τῷ μὲν θερμῷ, ἐπὶ τὸ ψυχρόν. τῷ δὲ ψυχρῷ, ἐπὶ τὸ θερμόν. τῷ δὲ ξηρῷ, ἐπὶ τὸ ὑγρόν. τῷ δ' ὑγρῷ, ἐπὶ τὸ ξηρόν, ἔστω μοι ἄνθρωπος, μὴ τῶν ἰσχυρῶν φύσει, ἀλλὰ τῶν ἀσθενεστέρων. οὗτος δὲ πυροὺς ἐσθιέτω οὓς ἂν ἀπὸ τῆς ἅλω ἀνέλῃ, ὠμοὺς καὶ ἀργούς. καὶ κρέα ὠμά. καὶ πινέτω ὕδωρ. ταύτῃ χρώμενος τῇ διαίτῃ, εὖ οἶδ' ὅτι πείσεται πολλὰ καὶ δεινά. καὶ γὰρ πόνους πονήσει. καὶ τὸ σῶμα ἀσθενὲς ἔσται. καὶ ἡ κοιλίη φθαρήσεται. καὶ ζῆν πολὺν χρόνον οὐ δυνήσεται. τί δεῖ τοι γοῦν βοήθημα παρασκευάσασθαι ὧδ' ἔχοντι; θερμὸν ἢ ψυχρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑγρόν. ἁπλοῦν γὰρ ὅτι τούτων τι. εἰ γὰρ τὸ λυμαινόμενον αὐτῶν ἐστι τούτων τὸ ἕτερον, τὸ ὑπεναντίον προσήκει λῦσαι, ὡς ὁ ἐκείνων λόγος ἔχει. τὸ μὲν γὰρ βεβαιότατόν τε καὶ προφανέστατον φάρμακον, ἀφελόντα τὰ διαιτήματα, οἷσιν ἐχρῆτο. ἀντὶ μὲν τῶν πυρῶν, ἄρτον διδόναι. ἀντὶ δὲ τῶν ὠμῶν κρεῶν, ἑφθά. πιεῖν τε ἐπὶ τούτοισιν οἶνον. ταῦτα μεταβάλλοντα οὐχ οἷόν τε μὴ ὑγιέα γενέσθαι, ἤν γε μὴ παντάπασιν ᾖ διεφθαρμένος ὑπὸ χρόνου τε καὶ τῆς διαίτης. τί δὴ φῶμεν; πότερον αὐτέῳ ὑπὸ ψυχροῦ κακοπαθέοντι θερμὰ ταῦτα προσενέγκαντες ὠφέλησαν, ἢ τἀναντία; οἶμαι γοῦν ἔγωγε πολλὴν ἀπορίην ἐρωτηθέντι παρασχεῖν. ὁ γὰρ τὸν ἄρτον σκευάζων τῶν πυρῶν, τὸ θερμὸν, ἢ τὸ ψυχρὸν, ἢ τὸ ξηρὸν, ἢ τὸ ὑγρὸν ἀφείλετο. ὁ γοῦν καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι δέδοται καὶ πολλοῖσιν ἄλλοισιν εἴργασται, ὧν ἕκαστον ἰδίην δύναμιν καὶ φύσιν ἔχει. καὶ τὰ μὲν τῶν ὑπαρχόντων ἀποβέβληκεν. ἄλλοισι δὲ κέκρηταί τε καὶ μέμικται. οἶδα μὲν γὰρ καὶ τάδε δήπου, ὅτι διαφέρει εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, καθαρὸς ἄρτος ἢ συγκομιστός. ἢ ἀπτίστων πυρῶν, ἢ ἐπτισμένων, ἢ πολλῷ ὕδατι πεφυρημένος, ἢ ἀφύρητος. ἢ ἔξοπτος, ἢ ὠμός. ἄλλα τε πρὸς τουτέοισι μυρία. ὡς δ' αὔτως καὶ περὶ μάζης. καὶ αἱ δυνάμιες δὲ μεγάλαι τε ἑκάστου, καὶ οὐδὲν ἡ ἑτέρη τῇ ἑτέρῃ ἐοικυῖα. ὅστις δὲ ταῦτα μὴ σκεπτόμενος, οὐκ οἶδε, πῶς ἄν τι οὗτος δύναιτο τῶν περὶ τὸν ἄνθρωπον παθημάτων εἰδέναι; ὑπὸ γὰρ ἑνὸς ἑκάστου τουτέων, πάσχει τε καὶ ἑτεροιοῦται ὥνθρωπος, ἢ τοῖον, ἢ τοῖον. καὶ διὰ τουτέων πᾶς ὁ βίος καὶ ὑγιαίνοντι καὶ ἐκ νόσου ἀνατρεφομένῳ καὶ κάμνοντι. οὐκ ἂν οὖν ἕτερα τουτέων χρησιμώτερα, οὐδ' ἀναγκαιότερα εἴη εἰδέναι δήπου. ὡς δὲ καλῶς καὶ λογισμῷ προσήκοντι ζητήσαντες, πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν εὗρον αὐτά, οἱ πρῶτοι εὑρόντες, καὶ ᾠήθησαν ἀξίην τὴν τέχνην θεῷ προσθεῖναι, ὡς καὶ νομίζεται. οὐ γοῦν τὸ ξηρόν. οὐδὲ τὸ ὑγρόν. οὐ δὲ τὸ θερμόν. οὐδὲ τὸ ψυχρόν, οὐδ' ἄλλο τουτέων οὐδὲν ἡγησάμενοι, οὔτε λυμαίνεσθαι, οὔτε προσδεῖσθαι οὐδενὸς τουτέων τὸν ἄνθρωπον. ἀλλ' ὅ, τι ἰσχυρὸν ἑκάστου, καὶ τὸ κρεῖσσον τῆς φύσιος τῆς ἀνθρωπίνης, οὐ μὴ ἠδύνατο κρατέειν, τοῦτο βλάπτειν ἡγήσαντο. καὶ τοῦτο ἐζήτησαν ἀφελέειν. ἰσχυρότατον δέ ἐστι, τοῦ μὲν γλυκέος, τὸ γλυκύτατον. τοῦ δὲ πικροῦ, τὸ πικρότατον. τοῦ δὲ ὀξέος, τὸ ὀξύτατον. ἑκάστου δὲ πάντων τῶν ἐόντων, ἡ ἀκμή. ταῦτα γοῦν ἑώρων καὶ τῷ ἀνθρώπῳ συνεόντα, καὶ λυμαινόμενα τὸν ἄνθρωπον. ἔνι γοῦν ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ πικρόν. καὶ ἁλμυρόν. καὶ γλυκύ. καὶ ὀξύ. καὶ στρυφνόν. καὶ πλαδαρόν. καὶ ἄλλα μυρία παντοίας δυνάμιας ἔχοντα, πλῆθός τε καὶ ἰσχύν. ταῦτα μὲν μεμιγμένα καὶ κεκρημένα ἀλλήλοισιν, οὔτε φανερά ἐστιν, οὔτε λυπέει τὸν ἄνθρωπον. ὅταν δέ τι τουτέων ἀποκριθῇ καὶ αὐτὸ ἐφ' ἑωυτοῦ γένηται, τότε καὶ φανερόν ἐστι, καὶ λυπέει τὸν ἄνθρωπον. τοῦτο δὲ τῶν βρωμάτων ὅσα, ἡμῖν ἀνεπιτήδειά ἐστι καὶ λυμαίνεται τὸν ἄνθρωπον ἐμπεσόντα, τουτέων ἕκαστον, ἢ πικρόν τι καὶ ἄκρητόν ἐστιν. ἢ ἁλμυρόν. ἢ ὀξύ. ἢ ἄλλο τι ἄκρητόν τε καὶ ἰσχυρόν. καὶ διὰ τοῦτο ταρασσόμεθα ὑπ' αὐτέων. ὥσπερ καὶ ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ σώματος ἀποκρινομένων. πάντα δὲ ὅσα ἄνθρωπος ἐσθίει ἢ πίνει, τὰ τοιαῦτα βρώματα ἥκιστα τουτέου χυμοῦ ἀκρήτου τε καὶ διαφέροντος, δῆλα ἐστὶ μετέχοντα. οἷον ἄρτος τε καὶ μᾶζα, καὶ τὰ ἑπόμενα τουτέοισιν, οἷσιν εἴθισται ὥνθρωποι πλείστοισί τε καὶ αἰεὶ χρέεσθαι. ἔξω τῶν πρὸς ἡδονήν τε καὶ κόρον, ἠρτυμένων τε καὶ ἐσκευασμένων. καὶ ἀπὸ τουτέων πλείστων ἐσιόντων ἐς τὸν ἄνθρωπον, ταραχή τε καὶ ἀπόκρισις τῆς ἀμφὶ τὸ σῶμα δυνάμιος, ἥκιστα γίνεται. ἰσχύς τε καὶ αὔξησις, καὶ τροφὴ μάλιστα δι' οὐδὲν ἕτερον γίνεται, ἢ ὅτι εὖ τε συγκέκρηται, καὶ οὐδὲν ἔχει ἄκρητον, οὐδὲ ἰσχυρόν. ἀλλ' ὅλον ἕν τε γέγονε, καὶ ἁπλόον, καὶ ἰσχυρόν. ἀπορέω δ' ἔγωγε, οἱ τὸν λόγον ἐκεῖνον λέγοντες, καὶ ἀπάγοντες ἐκ ταύτης τῆς ὁδοῦ ἐπὶ ὑπόθεσιν τὴν τέχνην, τίνα ποτὲ τρόπον θεραπεύσουσι τοὺς ἀνθρώπους, ὥσπερ ὑποτίθενται. οὐ γάρ ἐστιν

αὐτέοισι

αὐτέοισι, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ἐξευρημένον αὐτό τι ἐφ' ἑωυτοῦ θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑγρὸν, μηδενὶ ἄλλῳ εἴδει κοινωνέον. ἀλλ' οἶμαι ἔγωγε ταῦτα πόματα καὶ βρώματα αὐτέοισιν ὑπάρχειν, οἷσι πάντες χρώμεθα. προσθεῖναι δὲ τῷ μὲν, εἶναι θερμῷ, τῷ δὲ, ψυχρῷ, τῷ δὲ, ξηρῷ, τῷ δὲ, ὑγρῷ. ἐπεὶ ἐκεῖνό γε ἄπορον προστάξαι τῷ κάμνοντι, θερμόν τι προσενέγκασθαι. εὐθὺς γὰρ ἐρωτήσει τί ἐστιν, ὥστε λέγειν ἀνάγκη, ἢ ἐς τουτέων τι τῶν γινομένων καταφυγεῖν. εἰ δὲ δή τι τυγχάνει τὸ μὲν θερμὸν ἐὸν στρυφνὸν, ἄλλο δὲ θερμὸν, πλαδαρὸν, ἄλλο δὲ θερμὸν, ἀραδὸν ἔχον· ἔστι γὰρ καὶ ἄλλα τε θερμὰ, καὶ ἄλλας δυνάμιας ὑπεναντίας ἑωυτοῖσιν ἔχοντα, δεήσει δέ τι αὐτέων προσενεγκεῖν, ἢ τὸ θερμὸν καὶ στρυφνὸν, ἢ τὸ θερμὸν καὶ πλαδαρὸν, ἢ ἅμα τὸ ψυχρὸν καὶ στρυφνόν· ἔστι γὰρ καὶ τοιοῦτον καὶ τὸ ψυχρόν τε καὶ πλαδαρόν. ὡς μὲν γὰρ ἔγωγε οἶδα, πᾶν τοὐναντίον ἐφ' ἑκατέρου αὐτέων ἀποβαίνει. καὶ οὐ μόνον ἐν ἀνθρώπῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν σκύτει, καὶ ἐν ξύλῳ, καὶ ἐν ἄλλοισι πολλοῖσι, ἅ ἐστιν ἀνθρώπου ἀναισθητότερα. οὐ γὰρ τὸ θερμόν ἐστι τὸ τὴν μεγάλην δύναμιν ἔχον, ἀλλὰ τὸ στρυφνὸν καὶ πλαδαρὸν, καὶ τἄλλα ὅσα μοι εἴρηται, καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἔξω τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐσθιόμενα καὶ πινόμενα, καὶ ἔξωθεν ἐπιχριόμενά τε καὶ προσπλασσόμενα. ψυχρότητα δ' ἔγωγε καὶ θερμότητα πασέων ἥκιστα τῶν δυναμίων νομίζω δυναστεύειν ἐν τῷ σώματι, διὰ τάσδε τὰς προφάσιας. ὃν μὲν ἂν χρόνον μεμιγμένα αὐτὰ αὐτέοισιν, ἅμα τὸ ψυχρὸν καὶ θερμὸν ἦ, οὐ λυπέει. κρῆσις γὰρ καὶ μετριότης, τῷ μὲν ψυχρῷ, γίνεται ἀπὸ τοῦ θερμοῦ, τῷ δὲ θερμῷ, ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ. ὅταν δὲ ἀποκριθῇ χωρὶς ἑκάτερον, τότε λυπέει. ἐν δὲ τουτέῳ τῷ καιρῷ, ὅταν τὸ ψυχρὸν ἐπιγένηται, καὶ λυπήσῃ τὸν ἄνθρωπον, διὰ ταχέος, πρῶτον δι' αὐτὸ τοῦτο πάρεστι τὸ θερμὸν αὐτόθεν ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, οὐδεμιῆς βοηθείης, οὐδὲ παρασκευῆς δεόμενον. καὶ ταῦτα καὶ ἐν ὑγιαίνουσι τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἀπεργάζεται καὶ ἐν κάμνουσιν. τοῦτο μὲν, εἴ τις θέλει ὑγιαῖνον χειμῶνος διαψῦξαι τὸ σῶμα, ἢ λουσάμενος ψυχρῷ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ, ὅσῳ ἂν αὐτὸ ἐπιπλεῖον ποιήσῃ, καὶ ἢν γε μὴ παντάπασι παγῇ τὸ σῶμα, ὅταν εἵματα λάβῃ καὶ ἔλθῃ ἐς τὴν σκέπην, μᾶλλον καὶ ἐπὶ πλέον θερμαίνεται τὸ σῶμα. τοῦτο δὲ εἰ ἐθέλοι ἐκθερμανθῆναι σφοδρῶς, ἢ λουτρῷ θερμῷ, ἢ πολλῷ πυρί, ἐκ δὲ τουτέου, τὸ αὐτὸ εἷμα ἔχων ἐν τῷ αὐτέῳ χωρίῳ τὴν διατριβὴν ποιέεσθαι, ὥσπερ ὁ διεψυγμένος, πολὺ φανεῖται καὶ ψυχρότερος, καὶ ἄλλως φρικαλεώτερος, ἢ εἰ ῥιπιζόμενός τις ὑπὸ πνίγεος καὶ παρασκευάζων αὐτὸς ἑωυτῷ ψῦχος ἐκ τουτέου τοῦ τρόπου διαπαῦσαι. τῷ μὲν ποιέοντι δεκαπλάσιον πάρεστι τὸ καῦμα καὶ τὸ πνῖγος, ἢ τῷ μηδὲν τουτέων ποιέοντι. τὰ δὲ δὴ καὶ πολὺ μέζω, ὅσοι ἂν διὰ χιόνος ἢ ἄλλης ψύξιος βαδίσαντες, ῥιγώσωσι διαφερόντως, πόδας, ἢ χεῖρας, ἢ κεφαλὴν, οἷα πάσχουσιν ἐς τὴν νύκτα, ὅταν περισταλέωσί τε, καὶ ἐν ἀλέῃ γένωνται ὑπὸ καύματος καὶ κνησμοῦ, καὶ ἔστιν οἷσι φλυκταῖναι ἀνίστανται ὡς ἀπὸ πυρὸς κατακεκαυμένοισι. καὶ οὐ πρότερον τοῦτο πάσχουσιν, πρὶν ἢ θερμανθῶσιν. οὕτως ἑτοίμως ἑκάτερον αὐτέων ἐπὶ θάτερα παραγίνεται. μυρία δ' ἂν καὶ ἕτερα ἔχοιμι εἰπεῖν. τὰ δὲ κατὰ τοὺς νοσέοντας, οὐχ οἷσιν ἂν ῥῖγος γένηται, τουτέοισιν ὀξύτατος ὁ πυρετὸς ἐκλάμπει; καὶ οὐχ οὕτως ἰσχυρῶς, ἀλλὰ καὶ παυόμενος δι' ὀλίγου, καὶ ἄλλως τὰ πολλὰ ἀσινής, καὶ ὅσον ἂν χρόνον παρῇ, διάθερμος, καὶ διεξιὼν διὰ παντὸς τελευτᾷ ἐς τοὺς πόδας μάλιστα, ὅπερ τὸ ῥῖγος καὶ ἡ ψῦξις νεηνικωτάτη, καὶ ἐπὶ πλέον ἐχρόνισε. πάλιν δὲ ὅταν ἱδρώσῃ καὶ ἀπαλλαγῇ ὁ πυρετός, πολὺ μᾶλλον ἔψυξεν, ἢ εἰ μὴ ἔλαβε τὴν ἀρχήν. ᾧ οὖν διὰ ταχέος οὕτω παραγίνεται τὸ ἐναντιώτατόν τε καὶ ἀφελόμενον τὴν δύναμιν ἀπὸ ταὐτομάτου, τί ἂν ἀπὸ τουτέου μέγα ἢ δεινὸν γένοιτο; ἢ τίνος δεῖ πολλῆς ἐπὶ τουτέῳ βοηθείης; εἴποι ἄν τις. ἀλλ' οἱ πυρεταίνοντες τοῖσι καύσοισί τε καὶ περιπλευμονίῃσι, καὶ ἄλλοισιν ἰσχυροῖσι νοσήμασιν, οὐ ταχέως ἐκ τῆς θέρμης ἀπαλλάσσονται. οὐδὲ πάρεστιν ἐνταῦθα τὸ θερμὸν ἐπὶ τὸ ψυχρόν. ἐγὼ δὲ τοῦτό μοι μέγιστον τεκμήριον ἡγεῦμαι εἶναι, ὅτι οὐ διὰ τὸ θερμὸν ἁπλῶς πυρεταίνουσιν οἱ ἄνθρωποι, οὐδὲ τοῦτ' εἴη τὸ αἴτιον τῆς κακώσιος μοῦνον. ἀλλ' ἔστι καὶ πικρὸν, καὶ θερμὸν τὸ αὐτό, καὶ θερμὸν καὶ ὀξύ, καὶ ἁλμυρὸν καὶ θερμόν, καὶ ἄλλα μυρία. καὶ πάλιν γε ψυχρὸν μετὰ δυνάμιων ἑτέρων. τὰ μὲν οὖν λυμαινόμενα ταῦτ' ἐστι. συμπάρεστι δὲ καὶ τὸ θερμόν, ῥώμης μετέχον, ὡς ἂν τὸ ἡγεύμενον, καὶ παροξυνόμενον, καὶ αὐξανόμενον ἅμα κείνῳ, δύναμιν δὲ οὐδεμίαν πλείω τῆς προσηκούσης δηλαδή. ταῦτ' ὧδε ἔχει ἐπὶ τῶνδε τῶν σημείων, πρῶτον μὲν ἐστι φανερώτατα, ὧν πάντες ἔμπειροι πολλάκις ἤδη ἐσμέν τε καὶ γενόμεθα. τοῦτο μὲν ὅσοισιν ἂν ἡμέων κόρυζα ἐγγένηται, καὶ ῥεῦμα κινηθῇ διὰ τῶν

ῥινέων

ῥινέων, τοῦ ὡς πολὺ δριμύτερον τοῦ πρότερον γινομένου τε καὶ ἰόντος, ἐκ τῶν ῥινέων καθ' ἑκάστην ἡμέρην, καὶ οἰδέειν μὲν ποιέει τὴν ῥῖνα, καὶ συγκαίει θερμήν τε καὶ διάπυρον ἐς τὰ ἔσχατα. ἢν δὲ τὴν χεῖρα προσφέρῃς, καὶ πλείω χρόνον παρῇ, καὶ ἐξελκοῦται τὸ χωρίον, ἄσαρκόν τε καὶ σκληρὸν ἐόν. παύεται δέ πως τὸ καῦμα ἐκ τῆς ῥινὸς, οὐχ ὅταν τὸ ῥεῦμα γίνεται, καὶ ἡ φλεγμονὴ ἦ. ἀλλ' ἐπειδὰν παχύτερόν τε καὶ ἧσσον δριμὺ, πέπον τε καὶ μεμιγμένον μᾶλλον, τοῦ πρότερον γινόμενον, τότ' ἤδη καὶ τὸ καῦμα πέπαυται. ἀλλ' οἷσι δὲ ὑπὸ ψύχεος, φανερῶς αὐτοῦ μόνου γίνεται, μηδενὸς ἄλλου ξυμπαραγενομένου. πᾶσιν δὲ αὐτὴ ἡ ἀπαλλαγὴ, ἐκ μὲν τοῦ ψύχεος διαθερμανθῆναι. ἐκ δὲ τοῦ καύματος, διαψυχθῆναι. καὶ ταῦτα ταχέως παραγίνεται. καὶ πέψιος οὐδεμιῆς προσδέεται. τὰ δ' ἄλλα πάντα ὅσα διὰ χυμῶν δριμύτητας καὶ ἀκρησίας φημὶ ἔγωγε γίνεσθαι, τὸν αὐτὸν τρόπον ἀποκαθίσταταί τε κιρνηθέντα, καὶ πεφθέντα, ὅσα τ' αὖ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τρέπεται τῶν ῥευμάτων, ὡς ἰσχυρὰς καὶ παντοίας δριμύτητας ἔχοντα, ἑλκοῖ μὲν βλέφαρα, κατεσθίει δὲ ἐνίων γνάθους τε, καὶ τὰ ὑπὸ τοῖσιν ὀφθαλμοῖς, ἐφ' ὅ,τι ἂν ἐπιρρυῇ, ῥηγνυσί τε καὶ διεσθίει τὸν ἀμφὶ τὴν ὄψιν χιτῶνα. ὀδύναι δὲ καὶ καῦμα καὶ φλογμὸς ἔσχατος κατέχει μέχρι τινὸς, μέχρις ἂν τὰ ῥεύματα πεφθῇ, καὶ γένηται παχύτερα, καὶ λήμη ἀπ' αὐτέων ἔῃ. τὸ δὲ πεφθῆναι γίνεται, ἐκ τοῦ μιχθῆναι, κρηθῆναί τε ἀλλήλοισι, καὶ συνεψηθῆναι. τοῦ δ' ὅσα ἐς τὴν φάρυγγα, ἀφ' ὧν βράγχοι γίνονται, κυνάγχαι. ἐρυσιπέλατα. περιπλευμονίαι. πάντα ταῦτα τὸ μὲν πρῶτον ἁλμυρά τε καὶ ὑγρὰ, καὶ δριμέα ἀφίει. καὶ ἐν τοῖσι τοιούτοισιν, ἔρρωται τὰ νοσήματα. ὅταν δὲ παχύτερα καὶ πεπαίτερα γένηται, καὶ πάσης δριμύτητος ἀπηλλαγμένα, τότ' ἤδη καὶ οἱ πυρετοὶ λύονται, καὶ τἄλλα τὰ λυπέοντα τὸν ἄνθρωπον. δεῖ δὲ δήπου ταῦτα αἴτια ἑκάστου ἡγέεσθαι, ὧν παρεόντων μὲν, τοιοῦτον τρόπον ἀνάγκη γίνεσθαι. μεταβαλλόντων δὲ ἐς ἄλλην κρῆσιν, παύεσθαι. ὁπόσα οὖν ἀπ' αὐτῆς τῆς θέρμης εἰλικρινέος ἢ ψύξιος γίνονται, καὶ μὴ μετέχει ἄλλης δυνάμιος μηδεμιῆς, οὕτω παύοιτ' ἂν, ὅταν μεταβάλλῃ ἐκ τοῦ ψυχροῦ ἐς τὸ θερμὸν, καὶ ἐκ τοῦ θερμοῦ ἐς τὸ ψυχρόν. μεταβάλλει δὲ ὅν μοι προείρηται τρόπον. ἔτι τοίνυν τἄλλα ὅσα κακοπαθέει ἄνθρωπος, πάντα ἀπὸ δυναμίων γίνεται. τοῦτο μὲν, ὅταν πικρότης τις ἀποχυθῇ, ἣν δὴ χολὴν ξανθὴν καλέομεν, οἷαι ἄσαι, καὶ καῦμα καὶ ἀδυναμίαι κατέχουσιν. ἀπαλλασσόμενοί τε τούτου ἐνίοτε, καὶ καθαιρόμενοι, ἢ αὐτόματοι, ἢ ὑπὸ φαρμάκου, ἢν ἐν καιρῷ τι αὐτέων γένηται, φανερῶς καὶ τῶν πόνων καὶ τῆς θέρμης ἀπαλλάσσονται. ὅσον δ' ἂν χρόνον ταῦτα μετέωρα ᾖ, καὶ ἄπεπτα καὶ ἄκρητα, μηχανὴ οὐδεμίη, ὥστε τῶν πόνων παύεσθαι, ὥστε τῶν πυρετῶν. καὶ οἷσι μὲν ὀξύτητες προσίστανται δριμεῖαί τε καὶ ἰώδεες, οἷαι λύσσαι, καὶ δήξιες σπλάγχνων καὶ θώρηκος καὶ ἀπορίη, οὐ παύεται τούτου πρότερον πρὶν ἀποκαθαρθῇ τε καὶ καταστορεσθῇ, καὶ μιχθῇ τοῖσιν ἄλλοισι. πέσσεσθαι δὲ, καὶ μεταβάλλειν, καὶ λεπτύνεσθαι καὶ παχύνεσθαι ἐς χυμῶν εἶδος, διὰ πολλῶν εἰδέων καὶ παντοίων. διὸ καὶ αἱ κρίσιες καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῶν χρόνων, ἐν τοῖσι τοιούτοισι μέγα δύνανται. πάντων δὲ τουτέων, ἥκιστα προσήκει θερμῷ ἢ ψυχρῷ πάσχειν. οὔτε γὰρ ἂν τοῦτό γε σαπῇ, οὔτε παχυνθῇ. τί δ' ἂν αὐτὸ φαῖμεν εἶναι; κρήσιας τε αὐτέων εἶναι, πλὴν πρὸς ἀλλήλας ἐχούσας δύναμιν. ἐπεὶ ἄλλῳ γε οὐδενὶ τὸ θερμὸν μιχθὲν παύσεται τῆς θέρμης, ἢ τῷ ψυχρῷ. οὐδέ γε πάλιν τὸ ψυχρὸν, ἢ τῷ θερμῷ. τὰ δ' ἄλλα περὶ τὸν ἄνθρωπον, ὅσῳ ἂν πλείοσι μίσγηται, τοσούτῳ ἠπιώτερα καὶ βελτίονα. πάντων δὲ ἄριστα διάκειται ἄνθρωπος ὅταν πέσσηται καὶ ἐν ἡσυχίῃ ᾖ, μηδεμίην δύναμιν ἰδίην ἀποδεικνύμενος. περὶ μὲν οὖν τουτέων, ἱκανῶς μοι ἡγεῦμαι ἐπιδεδεῖχθαι. λέγουσι δέ τινες καὶ ἰητροὶ, καὶ σοφισταὶ, ὡς οὐκ ἔνι δυνατὸν ἰητρικὴν εἰδέναι, ὅστις μὴ οἶδεν ὅ,τι ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ ὅπως ἐγένετο πρῶτον, καὶ ὅπως συνεπάγη. ἐγὼ δὲ τουτέων μὲν ὅσα τινὶ εἴρηται σοφιστῇ, ἢ ἰητρῷ, ἢ γέγραπται περὶ φύσιος, ἧσσον νομίζω τῇ ἰητρικῇ τέχνῃ προσήκειν, ἢ τῇ γραφικῇ. νομίζω δὲ ὅτι περὶ φύσιος γνῶναί τι σαφὲς, οὐδαμόθεν ἄλλοθεν εἶναι, ἢ ἐξ ἰητρικῆς. τοῦτο δὲ οἷόν τε καταμαθεῖν, ὅταν αὐτήν τις τὴν ἰητρικὴν ὀρθῶς πᾶσαν περιλάβῃ. μέχρι δὲ τούτου πολλοῦ μοι δοκέει δεῖν. λέγω δὲ τὴν ἱστορίην ταύτην εἰδέναι, ἄνθρωπος τί ἐστι, καὶ δι' οἵας αἰτίας γίνεται, καὶ τἄλλα ἀκριβέως. ἐπεί τοι γέ μοι δοκέει ἀναγκαῖον εἶναι παντὶ ἰητρῷ περὶ φύσιος εἰδέναι, καὶ πάνυ σπουδάσαι ὡς εἴσεται, εἴπερ τι μέλλει τῶν δεόντων ποιήσειν. ὅ,τι ἐστὶν ἄνθρωπος πρὸς τὰ ἐσθιόμενα καὶ πινόμενα, καὶ ὅ,τι ἀφ' ἑκάστου ἑκάστῳ συμβήσεται. καὶ μὴ ἁπλῶς οὕτω δοκέειν, ὅτι πονηρὸν βρῶμα τυρός. πόνον γὰρ φέρει τῷ πληρωθέντι

αὐτέου

αὐτήν. ἀλλὰ τίνα τε πόνον, καὶ διὰ τί, καὶ τίνι τῶν ἀνθρώπων ἐνεόντων ἀνεπιτήδειον. ἔστι γὰρ καὶ ἄλλα πολλὰ βρώματα καὶ πόματα φύσει πονηρὰ, καὶ διατίθησι τὸν ἄνθρωπον, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον. οὕτως οὖν μοι ἔστω ὁ λόγος οἷον οἶνος ἄκρητος πολὺς ποθεὶς, διατίθησί πως τὸν ἄνθρωπον, ἀσθενίᾳ. καὶ ἅπαντες ἂν ἰδόντες, τοῦτο γνοίησαν. ὅτι αὕτη ἡ δύναμις οἴνου, καὶ αὐτὸς οὗτος αἴτιος. καὶ οἷσί γε τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦτο μάλιστά γε δύναται, οἴδαμεν. τοιαύτην δὴ βούλομαι ἀληθείην καὶ περὶ τῶν ἄλλων φανῆναι. τυρὸς γὰρ, ἐπειδὴ τούτῳ σημείῳ ἐχρησάμην, οὐ πάντας ἀνθρώπους λυμαίνεται. ἀλλ' εἰσὶν οἵτινες αὐτοῦ πληρεύμενοι, οὐδ' ὁτιοῦν βλάπτονται. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἰσχνοῖσιν ἂν ξυμφορὴν θαυμασίως παρέχεται. εἰσὶ δὲ οἳ χαλεπῶς ἀπαλλάσσουσι. διαφέρουσι δὲ τούτων αἱ φύσιες. διαφέρουσι δὲ κατὰ τοῦτο, ὅπερ ἐν τῷ σώματι ἔνεστι πολέμιον τυρῷ, ὑπὸ τοιούτου ἐγείρεταί τε καὶ κινέεται. οἷσιν ὁ τοιοῦτος χυμὸς τυγχάνει πλέον ἐνεὼν, καὶ μᾶλλον ἐνδυναστεύων ἐν τῷ σώματι, τούτους μᾶλλον καὶ κακοπαθέειν εἰκός. εἰ δὲ πάσῃ τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἦν κακὸν, πάντας ἂν ἐλυμαίνετο. ταῦτα δὲ εἴ τις εἰδείη, οὐκ ἂν πάσχοι. τὰ δ' ἐν τῇσιν ἀνακομιδῇσι, τῇσιν ἐκ τῶν νούσων, ἔτι δὲ καὶ ἐν τῇσι νούσοισι τῇσι μακρῇσι, γίνονται πολλαὶ συνταράξιες. αἱ μὲν, ἀπὸ ταὐτομάτου. αἱ δὲ, καὶ ἀπὸ τῶν προσενεχθέντων τῶν τυχόντων. οἶδα δὲ τοὺς ἰητροὺς τοὺς πολλοὺς, ὡς τοὺς ἰδιώτας, ἢν τύχωσι περὶ τὴν ἡμέρην ταύτην τι κεκαινουργηκότες, ὡς λουσάμενοι, ἢ περιπατήσαντες, ἢ φαγόντες τι ἑτεροῖον, ταῦτα δὲ πάντα βελτίω προσενηνεγμένα ἢ μὴ, οὐδὲν ἧσσον τὴν αἰτίην τούτων, τινὶ ἀνατιθέντας. τὸ μὲν αἴτιον, ἀγνοεῦντας. τὸ δὲ συμφορώτατον, ἢν οὕτως τύχωσιν, ἀφανίσαντας. δεῖ δὲ οὔ, ἀλλ' εἰδέναι τί λουτρὸν ἀκαίρως προσγενόμενον ἐργάσεται, καὶ τί κόπος. οὐδέποτε γὰρ ἡ αὐτὴ κακοπαθείη τουτέων, οὐδ' ἑτέρου, οὐδέ γε ἀπὸ πληρώσιος. οὐδέ γε ἀπὸ βρώματος, τοίου ἢ τοίου. ὅστις οὖν ταῦτα μὴ εἴσεται, ὡς ἕκαστα ἔχει πρὸς τὸν ἄνθρωπον, οὔτε γινώσκειν τὰ γινόμενα ἀπ' αὐτέων δυνήσεται, οὔτε χρέεσθαι ὀρθῶς. δεῖν δέ μοι δοκεῖ καὶ ταῦτ' εἰδέναι, ὅσα τῷ ἀνθρώπῳ παθήματα ἀπὸ δυναμίων ἔρχεται, καὶ ὅσα ἀπὸ σχημάτων. λέγω δὴ τί τοῦτο. δύναμιν μὲν εἶναι, τῶν χυμῶν εἰδέναι, τὰς ἀκρότητάς τε καὶ ἰσχύν. σχήματα δὲ λέγω, ὅσα ἔνεστιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. τὰ μὲν γὰρ, κοῖλά τε καὶ ἐξ εὐρέος εἰς στενὸν συνηγμένα. τὰ δὲ, καὶ ἐκπεπταμένα. τὰ δὲ, στερεά τε καὶ στρογγύλα. τὰ δὲ, πλατέα καὶ ἐπικρεμάμενα. τὰ δὲ, διατεταμένα. τὰ δὲ, μακρά. τὰ δὲ, πυκνά. τὰ δὲ, μανά τε καὶ τεθηλότα. τὰ δὲ, σπογγοειδέα, καὶ ἀραιά. τοῦτο μὲν ἑλκύσαι ἐφ' ἑωυτὸ, καὶ ἐπισπάσασθαι ὑγρότητα ἐκ τοῦ ἄλλου σώματος, πότερον τὰ κοῖλά τε καὶ ἐκπεπταμένα, ἢ τὰ στερεά τε καὶ στρογγύλα, ἢ τὰ κοῖλά τε καὶ ἐξ εὐρέος ἐς στενὸν συνηγμένα, δύναιτ' ἂν μάλιστα. οἶμαι μέντοι τὰ τοιαῦτα εἰς στενὸν συνηγμένα, ἐκ κοίλου τε καὶ εὐρέος. καταμανθάνειν δὲ δεῖ αὐτὰ ἔξωθεν ἐκ τῶν φανερῶν. τοῦτο μὲν γὰρ, τῷ στόματι κεχηνὼς, ὑγρὸν οὐδὲν ἀνασπάσαις. προμυλλήνας δὲ καὶ συστείλας, πιέσας τε τὰ χείλεα. ἔτι τε αὐλὸν προσθέμενος, ῥηιδίως ἀνασπάσαις ἂν, ὅτι θέλεις. τοῦτο δὲ, αἱ σικύαι προσβαλλόμεναι ἐξ εὐρέος εἰς στενότερον ἐστενωμέναι, πρὸς τοῦτο τετεχνέαται, πρὸς τὸ ἕλκειν ἐκ τῆς σαρκὸς, καὶ ἐπισπᾶσθαι, ἄλλα τε πολλὰ τοιουτότροπα. τῶν δ' ἔσω τοῦ ἀνθρώπου, φύσις καὶ σχῆμα τοιοῦτον. κύστις τε καὶ κεφαλὴ, καὶ ὑστέρα γυναιξί. καὶ φανερῶς ταῦτα μάλιστα ἕλκει. καὶ πλήρεά ἐστιν ἐπάκτου ὑγρότητος αἰεί. τὰ δὲ κοῖλα καὶ ἐκπεπταμένα, ἐπιρρυεῖσαν μὲν ἂν ὑγρότητα μάλιστα δέξαιτο πάντων. ἐπισπάσαιτο δ' ἂν, οὐχ ὁμοίως. τὰ δέ γε στερεὰ καὶ στρογγύλα, οὔτ' ἂν ἐπισπάσαιτο, οὔτ' ἂν ἐπιρρυεῖσαν ἐδέξατο. περιολισθάνοι τε γὰρ ἂν, καὶ οὐκ ἔχοι ἕδρην, ἐφ' ἧς μένει. τὰ δὲ σπογγοειδέα τε καὶ ἀραιὰ, οἷον σπλὴν, πνεύμων, καὶ μαζοὶ προσκαθεζόμενα μάλιστα ἀναπίοι, καὶ σκληρυνθείη καὶ αὐξηθείη ὑγρότητος προσγενομένης ταῦτα μάλιστα. οὐ γὰρ ἂν ἦν ἐν κοιλίῃ ἐνῆ τὸ ὑγρὸν, ἔξω τε περιέχει, αὐτέη ἡ κοιλίη τὸ ὑγρὸν, καὶ διαγγίζοιτ' ἂν καθ' ἑκάστην ἡμέρην. ἀλλ' ὅταν πίῃ καὶ δέξηται αὐτὸς ἐς ἑωυτὸν τὸ ὑγρὸν τὰ κενὰ καὶ ἀραιὰ καὶ τὰ σμικρὰ πάντη, καὶ ἀντὶ ἀραιοῦ τε καὶ μαλθακοῦ, σκληρός τε καὶ πυκνὸς ἐγένετο. καὶ οὔτ' ἐκπέσσει, οὔτ' ἀφίησι. ταῦτα δὲ πάσχει διὰ τὴν φύσιν τοῦ σχήματος. ὅσα δὲ φύσαν τε καὶ ἀνειλήματα ἐνεργάζονται ἐν τῷ σώματι, προσήκει ἐν μὲν τοῖσι κοίλοισί τε καὶ εὐρυχωρέσιν. οἷον κοιλίῃ τε καὶ θώρηκι, ψόφον τε, καὶ πάταγον ἐμποιέειν. ὅτι γὰρ ἂν μὴ ἀποπληρώσῃ οὕτως ὥστε στῆναι, ἀλλ' ἔχει μεταβολάς τε καὶ κινήσιας, ἀνάγκη ὑπ' αὐτέων καὶ ψόφον καὶ καταφανέας κινήσιας γίνεσθαι.

γίνεσθαι. ὅσα δὲ, σαρκώδεά τε καὶ μαλθακά, ἐν τοῖσι τοιούτοισι νάρκαι τε καὶ πληρώματα, οἷα ἐν τοῖσιν ἀποσφαγεῖσι γίνεται. ὅταν δ' ἐγκύρσῃ πλατέϊ τε καὶ ἀντικειμένῳ, καί τι πρὸς αὐτὸ ἀντιπέσῃ, καὶ φύσει τοῦτο τύχῃ, μήτε ἰσχυρὸν ἐόν, ὥστε δύνασθαι ἀντέχεσθαι τῇ βίῃ, καὶ μηδὲν κακὸν παθεῖν, μήτε μαλθακόν τε καὶ ἀραιόν, ὥστ' ἐκδέξασθαί τε καὶ ὑπεῖξαι, ἁπαλόν τε καὶ τεθηλὸς, καὶ ἔναιμον καὶ πυκνόν, οἷον ἧπαρ, διὰ μὲν τὴν πυκνότητα καὶ πλατύτητα, ἀνθέστηκέ τε καὶ οὐχ ὑπείκει. φῦσα δὲ ὑποδεχομένη, αὔξεταί τε καὶ ἰσχυροτέρη γίνεται. καὶ ὁρμᾷ μάλιστα πρὸς τὸ ἀντιπῖπτον. διὰ δὲ τὴν ἁπαλότητα καὶ τὴν ἐναιμότητα, οὐ δύναται ἄνευ πόνων εἶναι. καὶ διὰ ταύτας τὰς προφάσιας, ὀδύναι τε ὀξύταται καὶ πυκνόταται πρὸς τοῦτο τὸ χωρίον γίνονται ἐμπυήματά τε καὶ φύματα πλεῖστα. γίνεται δὲ καὶ ὑπὸ φρένας ἰσχυρῶς. ἧσσον δὲ πολλόν. διάτασις μὲν γὰρ φρενῶν πλατέη καὶ ἀντικειμένη. φύσις δὲ νευρωδεστέρη τε καὶ ἰσχυροτέρη. διὸ ἧσσον ἐπώδυνά ἐστι. γίνονται δὲ καὶ περὶ ταῦτα, καὶ πόνοι καὶ φύματα. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα καὶ ἔσω καὶ ἔξω τοῦ σώματος εἴδεα σχημάτων, ἃ μεγάλα ἀλλήλων διαφέρει πρὸς τὰ παθήματα καὶ νοσέοντι καὶ ὑγιαίνοντι. οἷον κεφαλαὶ σμικραὶ ἢ μεγάλαι. τράχηλοι λεπτοὶ ἢ παχέες. μακροὶ ἢ βραχέες. κοιλίαι μακραὶ ἢ στρογγύλαι. θώρηκος καὶ πλευρέων πλατύτητες ἢ στενότητες. καὶ ἄλλα μυρία, ἃ δεῖ πάντα εἰδέναι ᾗ διαφέρει. ὅπως τὰ αἴτια ἑκάστων εἰδὼς, ὀρθῶς τηρέῃς. περὶ δὲ δυναμίων χυμῶν, αὐτῶν τε ἕκαστος ὅ, τι δύναται ποιέειν τὸν ἄνθρωπον ἐσκέφθαι, ὥσπερ καὶ πρότερον εἴρηται. τὰς ξυγγενείας ὡς ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους. λέγω δὲ τὸ τοιοῦτον. εἰ γλυκὺς χυμὸς μεταβάλλοι ἐς ἄλλο εἶδος, μὴ ἀπὸ ξυγκρήσιος, ἀλλ' αὐτὸς ἐξιστάμενος, ποῖός τις πρῶτος γένοιτο. πικρὸς. ἢ ἁλμυρὸς. ἢ στρυφνὸς. ἢ ὀξύς. ἄρα ὀξὺς χυμὸς ἀνεπιτήδειος προσφόρων ἂν τῶν λοιπῶν μάλιστα εἴη. εἴπερ ὁ γλυκύς γε πάντων ἐπιτηδειότατος. οὕτως εἴ τις δύναιτο ζητέων ἔξωθεν ἐπιτυγχάνειν, δύναιτ' ἂν πάντων ἐκλέγεσθαι αἰεὶ τὸ βέλτιστον. βέλτιστον δέ ἐστι, τὸ προσωτάτω τοῦ ἀνεπιτηδείου ἀπέχον.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΙΗΤΡΟΥ.

Ὁ μὲν γράμμα ἐστὶν ἰητροῦ προστασίη καὶ παράγγελμα πῶς χρὴ κατασκευάζειν ἰητρεῖον. ἰητροῦ μὲν ἐστὶ προστασίη, ὁρῆν εὔχρως τε καὶ εὔσαρκος ἔσται πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ φύσιν. ἀξιοῦνται γὰρ ὑπὸ τῶν πολλῶν, οἱ μὴ εὖ διακείμενοι τὸ σῶμα οὕτως, ὡς οὐδ' ἂν ἑτέρων ἐπιμεληθῆναι καλῶς. ἔπειτα περὶ αὐτὸν καθαίρειν ὡς ἔχειν ἐσθῆτι χρηστῇ, καὶ χρίσμασιν εὐόδμοις. ὀδμὴν ἔχουσιν ἀνυπόπτως πρὸς ἅπαντα, τοῦτο γὰρ ἡδέως ἔχειν ξυμβαίνει τοὺς νοσέοντας. δεῖ δὲ τοῦτον σκοπέειν, τάδε περὶ τὴν ψυχὴν σώφρονα. μὴ μόνον τὸ σιγᾶν. ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν βίον πάνυ εὔτακτον. μέγιστα γὰρ ἔχει πρὸς δόξαν ἀγαθά. τὸ δὲ ἦθος εἶναι καλὸν καὶ ἀγαθόν. τοιοῦτον δ' ὄντα πᾶσι καὶ σεμνὸν καὶ φιλάνθρωπον. τὸ γὰρ προπετὲς καὶ τὸ πρόχειρον καταφρονεῖται, κἂν πάνυ χρήσιμον ᾖ. ἄκοπον δὲ ὅθι τῆς ἐξουσίης. τὰ γὰρ αὐτὰ παρὰ τοῖς αὐτέοις σπανίως ἔχουσιν, ἀγαπᾶται. σχήμασι δὲ ἀπὸ μὲν προσώπου, σύννουν μὴ πικρῶς. αὐθάδης γὰρ δοκέει εἶναι καὶ μισάνθρωπος. ὁ δὲ εἰς γέλωτα ἀνιέμενος καὶ λίην ἱλαρὸς, φορτικὸς ὑπολαμβάνεται. φυλακτέον δὲ τὸ τοιοῦτον, οὐχ ἥκιστα. δίκαιον δὲ, πρὸς πᾶσαν ὁμιλίην εἶναι. χρὴ γὰρ πολλὰ ἐπικουρέειν, δικαιοσύνην. πρὸς δὲ ἰητρὸν οὐ μικρὰ συναλλάγματα τοῖσι νοσέουσίν ἐστιν. καὶ γὰρ αὐτοὺς ὑποχειρίους ποιέουσιν τοῖς ἰητροῖς. καὶ πᾶσαν ὥρην ἐντυγχάνουσιν γυναιξὶν, παρθένοις, καὶ τοῖς ἀξίοις πλείστου κτήμασιν. ἐγκρατέως οὖν δεῖ πρὸς ἅπαντα ἔχειν ταῦτα. τὴν μὲν οὖν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, οὕτω διακεῖσθαι. τὰ δὲ εἰς τὴν ἰητρικὴν τέχνην παραγγέλματα, δι' ὧν ἐστὶν εἶναι τεχνικὸν, ἀπ' ἀρχῆς συνοπτέον, ἀφ' ὧν καὶ μανθάνειν ἄνθρωπος ἄρξαιτο. τὰ τοίνυν ἐν ἰητρείῳ θεραπευόμενα, σχεδὸν μανθανόντων ἐστίν. δεῖ δὲ πρῶτον μὲν, τόπον ἔχειν τῆς οἰκίης. ἔσται δὲ τοῦτο ἐὰν μήτε πνεῦμα εἰς αὐτὸν περιγινόμενον ἐνοχλῇ, μήθ' ἥλιος ἢ αὐγὴ λυπέῃ. φῶς δὲ τηλαυγὲς τοῖς μὲν θεραπεύουσι ἄλυπον, οὐχ ὁμοίως δὲ τοῖς θεραπευομένοις ὑπάρχει. πάντως μὲν οὖν διαύτην τὴν αὐγὴν μάλιστα φυλακτέον, δι' ἣν ξυμβαίνει τοὺς ὀφθαλμοὺς νοσέειν. τὸ μὲν οὖν φῶς, τοιοῦτον εἶναι παραγγέλλεται. τοῦτο δὲ ὅπως μηδαμῶς ἐναντίως ἔχῃ τοῖς προσώποις τὰς αὐγάς. προσενοχλεῖ γὰρ τὴν ὄψιν ἀσθενέως ἔχουσαν. πᾶσα δ' ἱκανὴ πρόφασις, ἀσθενέοντας ὀφθαλμοὺς

μοὺς ἐπιταράξῃ. περὶ μὲν οὖν φωτὶ, ὅπερ τὸν τρόπον χρηστέον ἐστίν. τοὺς δὲ δίφρους, ὁμαλοὺς εἶναι τοῖς ὕψεσιν ὅτι μάλιστα, ὅπως κατ' αὐτοὺς ὦσιν. χαλκώματι δὲ, πλὴν τῶν ὀργάνων, μηδενὶ χρῆσθαι. καλλωπισμὸς γάρ τις εἶναί μοι δοκεῖ φορτικὸς, σκεύεσι τοιούτοισι χρῆσθαι. τὸ δ' ὕδωρ παρέχειν δεῖ πότιμον τοῖς θεραπευομένοις, καὶ καθαρόν. τοῖς δὲ ἐκμάγμασι, καθαροῖς τε καὶ μαλθακοῖς χρῆσθαι. πρὸς μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὀθονίοις. πρὸς δὲ τὰ τραύματα, σπόγγοις. αὐτόματα γὰρ ταῦτα βοηθεῖν δοκεῖ καλῶς. τὰ δ' ὄργανα πάντα εὐφυᾶ πρὸς τὴν χρείαν ὑπάρχειν δεῖ τῷ μεγέθει, καὶ βάρει, καὶ λεπτότητι. τὰ δὲ προσφερόμενα ἅπαντα μὲν χρὴ συνορᾷν ὅπως συνοίσει. μάλιστα δὲ πλεῖστον, εἰ ὁμιλεῖν μέλλει τῷ νοσοῦντι μορίῳ. ταῦτα δέ ἐστιν ἀποδέσματα, καὶ φάρμακα. καὶ τὰ περὶ τὸ ἕλκος ὀθόνια, καὶ τὰ καταπλάσματα. πλεῖστον γὰρ χρόνον ταῦτα περὶ τοὺς νοσέοντάς ἐστι τόπους. ἡ δὲ μετὰ ταῦτα, ἀφαίρεσις τούτων. ἀνάψυξίς τε καὶ περικάθαρσις. καὶ τῶν ὑδάτων κατάντλησις, ὀλίγου τινός ἐστι χρόνου. καὶ τί ποιῆσαι, ὅπου χρὴ μᾶλλόν τε καὶ ἧσσον ἐσκέφθαι δεῖ. τούτων γὰρ ἀμφοτέρων ἡ χρῆσις εὔκαιρός τε, καὶ μὴ γινομένων, μεγάλην ἔχει διαφορήν. ἔστι δὲ οἰκείη ἐπίδεσις τῆς ἰητρικῆς, ἀφ' ἧς ὠφελεῖσθαι τὸν θεραπεύοντα. μέγιστα δὲ ὠφελεῖ δύο ταῦτα, οἷς ἐστι χρεῖον, πιέσαι ὅκου δεῖ, καὶ ἀνειμένως ἐπιδῆσαι. πρὸς δὲ τοὺς χρόνους τῆς ὥρης, ποτὲ δεῖ σκεπαστικῶς καὶ μὴ, συνορᾷν ὅκως μὴ διαλάθῃ λελαθὼς ποτέρου τούτων ἑνὶ χρεῖον. εὐρύθμους δὲ ἐπιδέσιας καὶ θεατρικὰς μηδὲν ὠφελούσας, ἀπογινώσκειν. φορτικὸν γὰρ τὸ τοιοῦτον καὶ παντελῶς ἀλαζονικόν. πολλάκις τε βλάβην οἴσει τῷ θεραπευομένῳ. ζητεῖται ὁ νοσέων, οὐ καλλωπισμὸν, ἀλλὰ τὸ συμφέρον. ἐπὶ δὲ τῶν χειρουργιῶν ὅσαι διὰ τομῆς εἰσὶν ἢ καύσιος, τὸ ταχέως ἢ βραδέως ὁμοίως ἐπαινεῖται. χρῆσις γὰρ ἐστὶν ἀμφοτέρων. ἐν οἷς μὲν γὰρ ἐστὶ διὰ μιῆς τομῆς ἡ χειρουργία, χρὴ ποιέεσθαι ταχεῖαν τὴν διαίρεσιν. ἐπεὶ γὰρ συμβαίνει τοὺς τεμνομένους πονέειν μὲν τὸ λυπέον, ὡς ἐλάχιστον χρόνον δεῖ παρεῖναι. τοῦτο δὲ ἔσται, ταχέως τῶν τομῶν γινομένων. ὅπου δὲ πολλὰς ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὰς τομὰς, βραδέως χρηστέον τῇ χειρουργίᾳ. ὁ μὲν γὰρ ταχὺς, ξυνεχῆ ποιεῖ τὸν πόνον καὶ πολλόν. ὁ δὲ, διαλείπων, ἀνάπαυσιν ἔχει τινὰ τούτου τοῖς θεραπευομένοις. τὸ δ' αὐτὸ περὶ τῶν ὀργάνων λέγοιτ' ἄν. τοῖς δὲ μαχαιρίοις, ὀξέσι τε χρῆσθαι καὶ πλατέσιν οὐκ ἐπὶ πάντων ὁμοίως παραγγέλλομεν. μέρη γάρ τινά ἐστι τοῦ σώματος, ἃ ἐν τάχει μὲν ἔχει τὴν ῥύμην τοῦ αἵματος, καὶ κατασχεῖν ἐστιν οὐ ῥηΐδιον. ταῦτα δ' ἐστιν, οἵ τε κιρσοὶ, καί τινες ἄλλαι φλέβες. τὰς μὲν τομὰς χρὴ εἶναι τῶν τοιουτέων στενάς. οὐ γὰρ οἷόν τε τὴν ῥύσιν γίνεσθαι κατακορῆ. ξυμφέρει δέ ποτε ἀπὸ τῶν τοιουτέων, αἵματος ἀφαίρεσιν ποιέεσθαι. πρὸς δὲ τοὺς ἀκινδύνους τόπους, καὶ περὶ οὓς μὴ λεπτόν ἐστι τὸ αἷμα, πλατυτέροις χρῆσθαι τοῖς μαχαιρίοισι. τὸ γὰρ αἷμα, περιρρέοι τ' ἄν. ἄλλως δὲ, οὐδαμῶς. πάνυ δ' ἐστὶν αἰσχρὸν μὴ ξυμβαίνειν ἀπὸ τῆς χειρουργίης ὅτι βούλει. σικύων δὴ δύο τρόπους εἶναι χρησίμους. ὅτε μὲν γὰρ ῥεῦμα ξυνεστηκὸς πόῤῥω τῆς ἐπιφαινομένης σαρκὸς, τὸν μὲν κύκλον αὐτῆς εἶναι δεῖ βραχύν. αὐτὴν δὲ μὴ γαστρώδεα. προμήκη τὸ πρὸς τὴν χεῖρα μέρος, μὴ βαρεῖαν. τοιαύτην γὰρ οὖσαν, ἕλκειν εὐθὺ ξυμβαίνει, καὶ τοὺς ἀφεστῶτας ἰχῶρας καλῶς ἀνασπᾶσθαι πρὸς τὴν σάρκα. τοῦ δὲ πόνου πλείονος κατεσκεδασμένου τῆς σαρκὸς, τὰ μὲν ἄλλα παραπλησίην. τὸν δὲ κύκλον μέγαν. οὕτω γὰρ ἐκ πλείστου μέρους ἀγούσας εὑρήσεις τὸ ὁμιλοῦν τὸ λυποῦν τόπον. οὐ γὰρ οἷόν τε μέγαν εἶναι τὸν κύκλον, μὴ συναγομένης τῆς σαρκὸς ἐκ πλείονος τόπου. βαρεῖα δ' οὖσα ῥέπει καὶ ἐπὶ τοὺς ἄνω τόπους. κάτω δὲ μᾶλλον τὴν ἀφαίρεσιν. καὶ πολλάκις ὑπολείπεσθαι τὰς νόσους. τοῖσι μὲν οὖν ἐφεστῶσι ῥεύμασιν καὶ μακρὰν ἀπέχουσιν ἀπὸ τῶν ἄνω τόπων, εἰ πλατεῖς κύκλοι, πολλὰ ξυνεπισπῶνται παρὰ τῆς ἄλλης σαρκός. ὑπὸ προσθεῖν οὖν ξυμβαίνει τὴν ἐντεῦθεν ἑλκομένην νοτίδα τῷ ξυναγομένῳ κάτωθεν ἰχῶρι. καὶ τὰ μὲν ἐνοχλοῦντα, ὑπολείπεσθαι. τὰ δ' οὐδὲν λυπέοντα, ἀφαιρεῖσθαι. μέγεθος δὲ σικύης τί χρήσιμον στοχάζεσθαι χρὴ πρὸς τὰ μέρη τοῦ σώματος, οἷς ἂν δέῃ προσβάλλειν. ὅταν δὲ κατακρούειν κάτωθεν δέχεσθαι. τὸ γὰρ αἷμα φανερὸν εἶναι δεῖ τῶν χειρουργουμένων τόπων. ἄλλως δὲ οὐδὲ τὸν κύκλον τὸν ἑλκυσθέντα χρὴ κατακρούειν. ἀσθενεστέρη γάρ ἐστιν ἡ σὰρξ τοῦ πονήσαντος. μαχαιρίοις δὲ τοῖς καμπύλοις ὀξέ' ἄκρου μὴ λίην στενοῖς. ἐνίοτε γὰρ ἰχῶρες ἔρχονται γλίσχροι καὶ παχεῖς. κίνδυνος οὖν ἐστιν ὑπολείπεσθαι τῇσι τομῇσιν, ὅταν στεναὶ τμηθέωσιν. τὰς δ' ἐπὶ τῶν βραχιόνων φλέβας τῇσι καταλήψεσιν χρὴ φυλάσσειν. ἡ γὰρ καλύπτουσα σὰρξ πολλοῖς οὐ καλῶς συνήρμοσται τῇ φλεβί. τῆς γὰρ σαρκὸς ὀλισθηρῆς οὔσης, οὐ καθ' ἑωυτὰς ξυμβαίνει τὰς τομὰς ἀμφοτέρων

[handwritten marginal notes:] τὸ μὴ λυπεῖον — τοῦ τόπου

γίνεσθαι. τὴν γὰρ φλέβα ἐκφυσᾶσθαι ξυμβαίνει κωλυθεῖσαν, καὶ τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος κωλύεσθαι. πολλοῖσι δὲ καὶ πῦος διὰ τοῦτο ξυνίστασθαι. δὶς δοκεῖ δύο βλάβας φέρειν ἡ τοιαύτη χειρουργίη. τῷ μὲν τμηθέντι, πόνον. τῷ δὲ τέμνοντι, πολλὴν ἀδοξίην. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ πασῶν παραγγέλλεται γίνεσθαι. τὰ μὲν οὖν κατ' ἰητρεῖον ἀναγκαῖα ὄργανα, καὶ περὶ ἃ δεῖ τεχνικὸν εἶναι τὸν μανθάνοντα, ταῦτ' ἐστίν. ὀδοντάγρῃσι γὰρ καὶ σταφυλάγρῃσι χρῆσθαι τὸν τυχόντα ἐστίν. ἁπλῆ γοῦν ἡ χρῆσις αὐτῶν εἶναι δοκεῖ. περὶ δὲ φυμάτων καὶ ἑλκέων ὁκόσα μείζονα ἐστὶ νοσημάτων. τὰ μὲν φύματα, τεχνικώτατον ὑπειλῆφθαι καὶ δύνασθαι διαλύειν. καὶ τὰς συστάσιας αὐτῶν κωλύειν. ἐχόμενον δὲ τουτέων εἴλλειν εἰς τὸν ἐπιφανῆ τόπον, ὡς εἰς βραχύτατον. καὶ τὴν σύστασιν ὁμαλῶς διὰ παντὸς ποιεῖσθαι τοῦ φύματος. ἀνωμάλως γὰρ ἔχοντος αὐτοῦ, ῥαγῆναί τε καὶ δυσθεράπευτον τὸ ἕλκος κίνδυνός ἐστι γενέσθαι, ἐξομαλίζειν τε χρὴ πέσσοντα πανομοίως. καὶ μήτε διαιρεῖν πρότερον, μήτε αὐτόματον ἐᾶν ῥαγῆναι. τὰ δὲ ἐκπέψαι δυνάμενα ὁμαλῶς ἐν ἑτέροις εἴρηται. τὰ δὲ ἕλκεα δοκεῖ πορείας ἔχειν τέσσαρας. μίαν μὲν εἰς βάθος. ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ συριγγώδεα. καὶ ὅσα ὕπουλά ἐστι. καὶ ἐν τοῖσιν κεκοιλασμένα. ἡ δ' ἑτέρη, εἰς ὕψος, τὰ ὑπερσαρκέοντα. τρίτη δέ ἐστιν εἰς πλάτος. ταῦτα δέ ἐστι τὰ καλεόμενα ἑρπυστικά. τετάρτη ὁδός ἐστιν. αὕτη δὲ μόνη κατὰ φύσιν εἶναι δοκέει κίνησις. αὗται μὲν οὖν ξυμφοραὶ τοιαῦται σαρκός εἰσιν. πᾶσαι δὲ κοιναὶ τοῦ ξυμφέροντος. καὶ τὰ μὲν τούτων, ἐν ἑτέροις σημεῖα δεδήλωται. καὶ ὁ χρόνιος ἐστὶν ἐπιμελείας. δι' ὧν δὲ τὸ ξυμφυόμενον, διαλυθήσεται. καὶ τὸ πληρούμενον, ἢ κοῖλον γινόμενον, ἢ τὴν εἰς πλάτος πορείαν ποιούμενον. προσηκόντως περὶ τουτέων ἐν ἄλλοις εἴρηται σημεῖα. περὶ δὲ καταπλασμάτων ὧδε. τῶν ἐπιτιθεμένων ὀθονίων ὅκου ἂν ἡ χρῆσις κατὰ τοῦ νοσήματος ἀκριβὴς εἶναι δοκέῃ, καὶ τῷ ἕλκει ἁρμόζον τὸ ἐπιτιθέμενον ὀθόνιον. τῷ δὲ καταπλάσματι πρὸς τὸν κύκλῳ τόπον τοῦ ἕλκεος χρῆσθαι. χρῆσις γὰρ αὕτη καταπλάσματος ἔντεχνός τε καὶ πλεῖστα ὠφελεῖν δυναμένη. ἐοίκει γὰρ τῷ μὲν ἕλκει βοηθεῖν ἡ τῶν περιτιθεμένων δύναμις. τὸ δ' ὀθόνιον, φυλάσσειν. τὰ δ' ἔξω μὲν τοῦ ἕλκεος, τὸ κατάπλασμα ὠφελέει. τὴν μὲν οὖν χρῆσιν αὐτέων, εἶναι δεῖ τοιαύτην. περὶ δὲ καιρῶν, ὁπότε τούτοις ἑκάστοις χρηστέον ἐστί. καὶ τὰς δυνάμιας ὡς χρὴ τῶν γεγραμμένων καταμανθάνειν. παραλέλειπται δὲ τὰ τοιαῦτα ἐπεὶ πλεῖον προῆκται τῆς κατ' ἰητρικὴν ἐπιμελείας. καὶ πόῤῥω τοῦ τῆς τέχνης ἤδη προεληλυθότος ἐστίν. ἐχόμενον δὲ τούτων ἐστὶ καὶ κατὰ στρατιὴν γινομένων τρωμάτων χειρουργίη περὶ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν βελέων. ἐν τῇσι κατὰ πόλιν διατριβῇσι βραχεῖά τίς ἐστιν τουτέων ἡ χρῆσις. ὀλιγάκις γὰρ ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ γίνονται πολιτικαὶ στρατιαὶ καὶ πολεμικαί. ξυμβαίνει δὲ τὰ τοιαῦτα, πλειστάκις καὶ ξυνεχέστατα περὶ τὰς ξενικὰς στρατιὰς γίνεσθαι. τὸν μὲν οὖν μέλλοντα χειρουργεῖν, στρατεύεσθαι δεῖ καὶ παρηκολουθηκέναι στρατεύμασι ξενικοῖς. οὕτω γὰρ ἂν εἴη γεγυμνασμένος πρὸς ταύτην τὴν χρείαν. ὃ δὲ εἶναι δοκεῖ περὶ ταῦτα τεχνικώτερον, ἀρῆσθαι. τῶν γὰρ ὅπλων ἐνόντων καὶ σημεῖα ἐπιποιεῖσθαι, τέχνης ἐστὶ πλεῖστον μέρος καὶ τῆς πρὸς ταῦτα χειρουργίης. τούτου γοῦν ὑπάρξαντος, οὐκ ἂν παραλείποιτο τραυματίας ἀγνοηθεὶς, ὅταν χειρουργῆται μὴ προσηκόντως. μόνος δ' ἂν ὁ τῶν σημείων ἔμπειρος εἰκότως ἐπιχειρεῖν. περὶ δὲ τουτέων ἁπάντων ἐν ἑτέροις γεγραμμένον ἐστίν.

δεῖ

ἐπὶ

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΥΣΧΗΜΟΣΥΝΗΣ.

Οὐκ ἀλόγως, οἱ προβαλλόμενοι τὴν σοφίην πρὸς πολλὰ εἶναι χρησίμην, ταύτην δὲ τὴν ἐν τῷ βίῳ. αἱ γὰρ πολλαὶ, πρὸς περιεργίην φαίνονται γεγενημέναι. λέγω δὲ αὐτὰς, αἳ μηδὲν χρέος, τῶν περὶ ἃ διαλέγονται. λαφθείη δ' ἂν τουτέων μέρια ὄντ' ἐκεῖνα. ἢ ὅτι οὐκ ἀργεῖν, οὐδὲ μὴν κακίη. τὸ γοῦν σχολάζον καὶ ἄπρηκτον, ζητέει ἐς κακίην καὶ ἐφέλκεται. τὸ δ' ἐγρηγορὸς καὶ πρός τι τὴν διάνοιαν ἐντετακὸς, ἐφελκύσατό τι τῶν πρὸς καλλονὴν βίου τεινόντων ἑαυτοῦ. τουτέων τὰς μηδὲν ἐς χρέος πιπτούσας διαλέξιας. χαριεστέρη γὰρ καὶ πρὸς ἑτέρην μόνη ἐς τέχνην πεποιημένη. τέχνην δὲ πρὸς εὐσχημοσύνην καὶ δόξαν. πᾶσαι γὰρ αἱ μὴ μετ' αἰσχροκερδείης καὶ ἀσχημοσύνης, καλαὶ, ναισι μεθόδοις τισὶν ἐοῦσαι τεχνικῇ ἐργάζεται. ἀλλ' ἤγε μὴ πρὸς ἀναιτίην δημεύονται. ἐνίοτε γὰρ αὐτέοισιν ἐμπίπτουσιν. ἀκμάζοντες δὲ δι' ἐν ὀψοπώλῃ ἀδελφὰς τίθενται βλέποντες, προσεύ-

ἐνδημίῃ

τι

τὴν

ται δὲ

πικρὴν, νομοθεσίην τιθέντες ἀναίρεσιν ἐκ τῶν πολίων. καὶ γὰρ ἀγορὴν ἐργαζόμενοι οὗτοι, μετὰ βαναυσίης ἀπατέοντες. καὶ ἐν πόλεσιν ἀνακυκλέοντες οἱ αὐτοί. ἴδοι δέ τις κἢν ἐπ' ἐσθῆτος, καὶ τῇσιν ἄλλῃσι περιγραφῇσι. κἢν γὰρ ἔωσιν ὑπερηφανέως κεκοσμημένοι, πολὺ μᾶλλον φευκτέοι, καὶ μισητέοι τοῖσι θεωμένοισίν εἰσι. τὴν δὲ ἐναντίην χρὴ ὧδε σκοπέειν οἷς οὐ διδακτὴ κατασκευὴ, οὐδὲ περιεργίη. ἔκ τε γὰρ περιβολῆς καὶ τῆς ἐν ταύτῃ εὐσχημοσύνης, καὶ ἀφελείης, οὐ πρὸς περιεργίην πεφυκυίης. ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς εὐδοξίην, τό, τε συννοῦν, καὶ τὸ ἐν νῷ πρὸς ἑωυτοὺς διακέεσθαι, πρός τε τὴν πορείην, οἵ τε ἑκάστῳ σχήματι οὗτοι. ἀδιάχυτοι. ἀπερίεργοι. πικροὶ πρὸς τὰς συναντήσιας. εὔθετοι πρὸς τὰς ἀποκρίσιας. χαλεποὶ πρὸς τὰς ἀντιπτώσιας. πρὸς τὰς ὁμοιότητας εὔστοχοι καὶ ὁμιλητικοί. εὔκρητοι πρὸς ἅπαντας. πρὸς τὰς ἀναστάσιας σιγητικοί. πρὸς τὰς ἀποσιγήσιας ἐνθυμηματικοὶ καὶ καρτερικοί. πρὸς τὸν καιρὸν, εὔθετοι καὶ λημματικοί. πρὸς τὰς τροφὰς, εὔχρηστοι καὶ αὐτάρκεες. ὑπομονητικοὶ πρὸς καιρὸν προσυπομονήν. πρὸς λόγους ἀνυστοί. πᾶν τὸ ὑποδειχθὲν ἐκφέροντες. εὐεπίῃ χρώμενοι. χάριτι διατιθέμενοι. δόξῃ τῇ ἐκ τουτέων διισχυριζόμενοι. εἰς ἀλήθειαν πρὸς τὸ ὑποδειχθὲν, ἀποτελματιζόμενοι. ἡγεμονικώτατον μὲν οὖν τουτέων ἁπάντων τῶν προειρημένων, ἡ φύσις. καὶ γὰρ οἱ ἐν τέχνῃσιν ἢν προσῇ αὐτέοισι τοῦτο, διὰ πάντων τουτέων προπορεύονται τῶν προειρημένων. ἀδίδακτον γὰρ τὸ χρέος ἔν τε σοφίῃ, καὶ ἐν τῇ τέχνῃ. προσθεμένη διδαχθῇ, εἰς τὸ ἀρχὴν λαβεῖν. ἡ δὲ φύσις κατεργᾶται καὶ ἐκχεῖται. τῇ δὲ σοφίῃ, εὖ τὸ εἰδῆσαι τὰ ἀπ' αὐτέης τῆς φύσιος ποιεύμενα. καὶ γὰρ ἐν ἀμφοτέροισι λόγοισι πολλοὶ κρατηθέντες, οὐδαμῇ σὺν ἀμφοτέροισιν ἐχρήσαντο τοῖσι πρήγμασιν ἐς δεῖξιν. ἐπὴν οὖν τις αὐτέων ἐξετάζῃ τι πρὸς ἀλήθειαν τῶν ἐν ῥήσει τιθεμένων, οὐδαμῇ τὰ πρὸς φύσιν αὐτέοισι χωρήσει. εὑρίσκονται γοῦν οὗτοι παραπλησίην ὁδὸν ἐκείνοισι πεπορευμένοι. διόπερ ἀγυμνάστως, τὴν ὕβριν ἀμφιέννυνται κακίην καὶ ἀτιμίην. καλὸν γὰρ ἐκ τοῦ διδαχθέντος ἔργου λόγος. πᾶν γὰρ τὸ πεισθὲν τεχνικῶς, ἐκ λόγου ἀνῳκίσθη. τὸ δὲ ῥηθὲν τεχνικῶς, μὴ πεισθὲν δὲ, μεθόδου ἀτέχνου δεικτικὸν ἐγένετο. τὸ γὰρ οἴεσθαι μὲν, μὴ πρῆσσειν δὲ, ἀμαθίης καὶ ἀτεχνίης σημεῖόν ἐστιν. οἴησις γὰρ μάλιστα ἐν ἰητρικῇ αἰτίην μὲν τοῖσι κεχρημένοισιν, ὄλεθρον δὲ τοῖσι χρεομένοισιν ἐπιφέρει. καὶ γὰρ ἢν ἑωυτοὺς ἐν λόγοισι πείσαντες, οἴηθῶσιν εἰδέναι ἔργον τὸ ἐκ μαθήσιος, καθάπερ χρυσὸς φαῦλος ἐν πυρὶ κριθεὶς, τοιούτους αὐτοὺς ἀπέδειξε. καίτοι γε τοιαύτη ἡ πρόῤῥησις. ἀπαρηγόρητον εἰς σύνεσιν ὁμογνώμοσιν ὡς ἔστιν εὐθὺ τὸ πέρας ἐδήλωσε γνῶσις. τῶν δ' ὁ χρόνος, καὶ τὴν τέχνην εὐοδίᾳ κατέστησεν, ἢ τοῖσιν ἐς τὴν παραπλησίην οἶμον ἐμπίπτουσιν τὰς ἀφορμὰς δήλους ἐποίησε. διὸ δεῖ ἀναλαμβάνοντα τουτέων τῶν προειρημένων ἕκαστα, μετάγειν τὴν σοφίην ἐς τὴν ἰητρικὴν. καὶ τὴν ἰητρικὴν, ἐς τὴν σοφίην. ἰητρὸς γὰρ φιλόσοφος, ἰσόθεος. πολλὴ γὰρ διαφορὴ ἐπὶ τὰ ἕτερα. καὶ γὰρ ἔνι τὰ πρὸς σοφίην, ἐν ἰητρικῇ πάντα. ἀφιλαργυρίη. ἐντροπή. ἐρυθρίησις. καταστολή. δόξα. κρίσις. ἡσυχίη. ἀπάντησις. καθαριότης. γνωμολογίη. εἴδησις τῶν πρὸς βίον χρηστῶν καὶ ἀναγκαίων καθαρσίων. ἀπεμπόλησις. ἀδεισιδαιμονίη. ὑπεροχὴ θεία. ἔχουσι γὰρ ἃ ἔχουσι πρὸς ἀκολασίην, πρὸς βαναυσίην. πρὸς ἀπληστίην. πρὸς ἐπιθυμίην. πρὸς ἀφαίρεσιν. πρὸς ἀναιδείην ἐνιδεῖν. αὕτη γὰρ γνῶσις τῶν προσιόντων, καὶ χρῆσις τῶν πρὸς φιλίην, καὶ ὡς ὁκοίως τε, πρὸς τέκνα, πρὸς χρήματα. ταύτῃ μὲν οὖν ἐπὶ κοινωνὲς, σοφίη τις. ὅτι καὶ ταῦτα τὰ πλεῖστα ὁ ἰητρὸς ἔχει. καὶ γὰρ μάλιστα ἡ περὶ θεῶν εἴδησις ἐν νόῳ αὐτῇ ἐμπλέκεται. ἐν γὰρ τοῖσι ἄλλοισι πάθεσι καὶ ἐν συμπτώμασιν εὑρίσκεται τὰ πολλὰ πρὸς θεῶν ἐντίμως κειμένη ἡ ἰητρική. οἱ δὲ ἰητροὶ θεοῖσι παρακεχωρήκασιν. οὐ γὰρ ἔνι περισσὸν ἐν αὐτέῃ τὸ δυναστεῦον. καὶ γὰρ οὗτοι πολλὰ μὲν μεταχειρέονται, πολλὰ δὲ καὶ κεκράτηται αὐτέοισι δι' ἑωυτέων. ἃ δὲ καταπλεονεκτέει νῦν ἡ ἰητρικὴ, ἐντεῦθεν παρέξει. τίς γὰρ ὁδὸς τῇ ἐν σοφίῃ, ὧδε. καὶ γὰρ αὐτέοισιν ἐκείνοισιν, οὕτω δ' οὐκ οἴονται ὁμολογέουσιν ὧδε, τὰ περὶ σώματα παραγινόμενα. ἃ δὴ διὰ πάσης αὐτῆς πεπόρευται, μετασχηματιζόμενα ἢ μεταποιούμενα. ἃ δὲ, μετὰ χειρουργίης ἰώμενα. ἃ δὲ, βοηθούμενα, θεραπευόμενα ἢ διαιτώμενα. τὸ δὲ κεφαλαιωδέστατον ἔστω, εἰς τὴν τουτέων εἴδησιν. ὄντων οὖν τοιουτέων, τῶν προειρημένων ἁπάντων, χρὴ τὸν ἰητρὸν, ἔχειν τινὰ εὐτραπελίην παρακειμένην. τὸ γὰρ αὐστηρὸν, δυσπρόσιτον καὶ τοῖσιν ὑγιαίνουσι, καὶ τοῖσι νοσέουσι. τηρεῖν δὲ χρὴ ἑωυτὸν ὅτι μάλιστα, μὴ πολλὰ φαίνοντα τῶν τοῦ σώματος μερέων. μὴ δὲ πολλὰ λεσχηνευόμενον τοῖσιν ἰδιώτῃσιν. ἀλλὰ τἀναγκαῖα. νομίζει γὰρ τοῦτο βίη, εἶν ἐς πρό-

πρου

λ τοῖσι

σκληρὴν θεραπείην. πλεῖον δὲ κάρτα μηδὲν περιεργῶς αὐτέων, μὴ δὲ μετὰ φαντασίης. εὐκάφθω δὲ ταῦτα πάντα ὅκως ἦ σοι προκατηρτισμένα εἰς τὴν εὐπορίην, ὡς δέοι. εἰ δὲ μὴ, ἐπὶ τοῦ χρέους, ἀπορίη ἀεὶ δή. μελετᾶν δὲ χρὴ ἐν ἰητρικῇ ταῦτα, μετὰ πάσης καταστολῆς. περὶ ψηλαφίης, καὶ ἐγχρίσιος, καὶ ἐγκαταντλήσιος πρὸς τὴν εὐρυθμίην τῶν χειρέων. περὶ πλημάτων. περὶ σπληνῶν. περὶ ἐπιδέσμων. περὶ τῆς ἐκ καταστάσιος. περὶ φαρμάκων, τῶν τρώματα, καὶ ὀφθαλμικὰ καὶ τουτέων τὰ πρὸς τὰ γένεα. ἵν᾽ ᾖ σοι προκατηρτισμένα, ὄργανά τε καὶ μηχαναὶ, καὶ σίδηρος ὁ ἑξῆς. ἡ γὰρ ἐν τουτέοισιν ἀπορίη, ἀμηχανίη καὶ βλάβη ἐστίν. ἔστω δέ σοι ἑτέρη παρεμβολὴ ἡ λιτοτέρη πρὸς τὰς ἀποδημίας, ἡ διὰ χειρέων. ἡ δ᾽ εὐχρηστοτάτη, διὰ μεθόδων. οὐ γὰρ οἷόν τε διέρχεσθαι πάντα τὸν ἰητρόν. ἔστω δέ σοι εὐμνημόνευτα, φαρμακά τε καὶ δυνάμιες ἁπλαῖ, καὶ ἀναγεγραμμέναι, εἴπερ ἄρα ἐστὶν ἐν νόῳ καὶ τὰ περὶ νούσων ἰήσιος, καὶ οἱ τουτέων τρόποι, ὁσαχῶς, καὶ ὃν τρόπον περὶ ἑκάστων ἔχουσιν. αὗται γὰρ ἀρχὴ ἐν ἰητρικῇ, καὶ μέσα, καὶ τέλος. προκατασκευάσθω δέ σοι, καὶ μαλαγμάτων γένεα, πρὸς τὰς ἑκάστων χρήσιας. ποτήματα τέμνειν δυνάμενα, ἐξ ἀναγραφῆς ἐσκευασμένα πρὸς τὰ γένεα. προητοιμάσθω δὲ καὶ τὰ πρὸς φαρμακείην ἐς τὰς καθάρσιας εἰλημμένα, ἀπὸ τόπων τῶν καθηκόντων ἐσκευασμένα, εἰς ὃν δεῖ τρόπον πρὸς τὰ γένεα καὶ τὰ μεγέθεα ἐς παλαίωσιν μεμελετημένα. τὰ δὲ πρόσφατα ὑπὸ τὸν καιρὸν, καὶ τἆλλα κατὰ λόγον. ἐπὴν δὲ εἰσίῃς πρὸς τὸν νοσέοντα, τουτέων σοι ἀπηρτισμένων, ἵνα μὴ ἀπορῇς, εὐθέτως ἔχων ἕκαστα πρὸς τὸ ποιησόμενον, ἴσθι δὲ γινώσκων, ὃ χρὴ ποιεῖν πρὶν ἐσελθεῖν. πολλὰ γὰρ οὐ δὲ συλλογισμοῦ, ἀλλὰ βοηθείης δέεται τῶν πρηγμάτων. προδιαστέλλεσθαι οὖν χρὴ τὸ ἐκβησόμενον ἐκ τῆς ἐμπειρίης. ἔνδοξον γὰρ καὶ εὐμαθές. ἐν δὲ εἰσόδῳ μεμνῆσθαι καὶ καθέδρης. καὶ καταστολῆς. περιστολῆς. ἀνακυριώσιος. βραχυλογίης. ἀταρακτοποιησίης. προσεδρίης. ἐπιμελείης. ἀντιλέξιος πρὸς τὰ ἀπαντώμενα. πρὸς τοὺς ὄχλους, τοὺς ἐπιγινομένους, εὐσταθείης τῆς ἐν ἑωυτῷ. πρὸς τοὺς θορύβους ἐπιπλήξιος. πρὸς τὰς ὑπουργίας, ἑτοιμασίης. ἐπὶ τουτέοισι μέμνησο παρασκευῆς τῆς πρώτης. εἰ δὲ μὴ, τὰ κατ᾽ ἄλλα ἀδιάπτωτον. ἐξ ὧν παραγγέλλεται ἐς ἑτοιμασίην. ἔσοδον χρέο πυκνῶς. ἐπισκέπτεο ἐπιμελέστερον, τοῖσιν ἀπατεομένοισιν ἐπὶ τὰς μεταβολὰς ἀπαντῶν. ῥᾷον γὰρ εἴσῃ. ἅμα δὲ καὶ εὐμαρέστερος ἔσῃ. ἄστατα γὰρ τὰ ἐν ὑγροῖσι. διὸ καὶ εὐμεταποίηστα ὑπὸ φύσιος καὶ ὑπὸ τύχης. ἀβλεπτηθέντα γὰρ τὰ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ὑπουργίης, ἔφθασαν ὁρμήσαντα καὶ ἀνελόντα. οὐ γὰρ ἦν τὸ ἐπικουρῆσον. πολλὰ γὰρ ἅμα τὰ ποιέοντά τι χαλεπόν. τὸ γὰρ καθ᾽ ἓν κατ᾽ ἐπακολούθησιν εὐθετώτερον καὶ ἐμπειρότερον. ἐπιτηρεῖν δὲ δεῖ, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν καμνόντων, δι᾽ ὧν πολλοὶ πολλάκις διεψεύσαντο, ἐν τοῖσι προσάρμασι τῶν προσφερομένων. ἐπεὶ τὰ μισητὰ ποτήματα λαμβάνοντες, ἢ φαρμακευόμενοι, ἢ θεραπευόμενοι, ἀπέθανον. καὶ αὐτῶν μὲν οὐχ ὡς ὁμολογίαν τρέπεται τὸ ποιηθὲν, τῷ δὲ ἰητρῷ τὴν αἰτίαν προσῆψαν. εὐσκέφθαι δὲ χρὴ, καὶ τὰ περὶ ἀνακλίσιων. ἃ μὲν αὐτέων πρὸς τὴν ὥρην, ἃ δὲ καὶ πρὸς τὰ γένεα. οἱ μὲν γὰρ αὐτέων, ἐς θρόνους. οἱ δὲ, ἐς καταγείους καὶ σκοτεινοὺς τόπους. τά τε ἀπὸ ψόφων καὶ ὀσμέων, μάλιστα δ᾽ ἀπὸ οἴνου. χερειοτέρη γὰρ αὕτη. φυγεῖν δὲ καὶ μετατιθέναι. πρήσσειν δ᾽ ἅπαντα ταῦτα, ἡσύχως. εὐσταλέως. μεθ᾽ ὑπουργίης τὰ πολλὰ τὸν νοσέοντα ὑποκρυπτόμενον ὅσα δὲ χρὴ, παρακελεύοντα ἱλαρῶς καὶ εὐδιεινῶς. σφέτερα δὲ ἀποτρεπόμενον. ἅμα μὲν ἐπιπλήσσειν μετὰ πικρίης καὶ ἐντάσιος, ἅμα δὲ παραμυθεῖσθαι μετ᾽ ἐπιστροφῆς καὶ ὑποδέξιος, μηδὲν ὑποδεικνύντα τῶν ἐσομένων, ἢ ἐνεστώτων αὐτέοισι. πολλοὶ γὰρ δι᾽ αἰτίην ταύτην, ἐφ᾽ ἑκάτερα ἀπεώσθησαν, διὰ τὴν πρόρρησιν τὴν προειρημένην τῶν ἐνεστώτων, ἢ ἐπεσομένων. τῶν δὲ μανθανόντων, ἔστω τις ὁ ἐφεστὼς, ὅκως τοῖσι παραγγέλμασιν οὐ πικρῶς χρήσηται. ποιήσῃ δὲ ὑπουργίην τὸ προσταχθέν. ἐκλέγεσθαι δὲ ἀπ᾽ αὐτέων ἤδη, τοὺς ἐς τὰ τῆς τέχνης εἰλημμένους προσδοῦναί τι τῶν ἐς τὸ χρέος, ἢ ἀσφαλέως προσενεγκεῖν. ὅκως τε ἐν διαστήμασι μηδὲν λανθάνῃ σε. ἐπιτροπὴν δὲ τοῖσιν ἰδιώτῃσι μηδέποτε διδοὺς περὶ μηδενός. εἰ δὲ μὴ, τὸ κακῶς πρηχθὲν, εἰς σὲ χωρήσει τοῦ ψόγου. ἐὰν μήποτ᾽ ἀμφιβόλως ἔχῃ. ἐξ ὧν τὸ μεθοδευθὲν χωρήσει, καὶ οὐ σοὶ τὸν ψόγον περιάψει, καὶ τευχθὲν δὲ, πρὸς τὸ γέρας ἔσται. πρόλεγε οὖν ταῦτα πάντα, ἐπὶ τῶν ποιευμένων, οἷς καὶ τὸ ἐπιγνῶσθαι πρόκειται. τουτέων οὖν ἐόντων, τῶν πρὸς εὐδοξίην καὶ εὐσχημοσύνην, τῶν ἐν τῇ σοφίῃ καὶ ἰητρικῇ, καὶ ἐν τῇσιν ἄλλῃσι τέχνῃσι, χρὴ τὸν ἰητρὸν διειληφότα τὰ μόρια, περὶ ὧν εἰρήκαμεν,

ὡς ἀδιέξιτα πάντα

λῆ

περιγινόμενον

προδιεγνωσμένον πάντοτε τὴν ἑτέρην διατηρέοντα φυλάσσειν, καὶ παραδιδόντα ποιέεσθαι. εὐκλέα γὰρ ἐόντα πᾶσιν ἀνθρώποισι, διαφυλάσσεται. οἵ τε δι᾽ αὐτέων ὁδεύσαντες, δοξαστοὶ, πρὸς γονέων καὶ τέκνων. ἢν τινὲς αὐτέων μὴ πολλὰ γινώσκωσιν, ὑπ᾽ αὐτέων τῶν πρηγμάτων ἐς σύνεσιν καθίστανται.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ. λόγος πέμπτος.

Χρόνος ἐστὶν, ἐν ᾧ καιρός. καὶ καιρὸς, ἐν ᾧ χρόνος οὐ πολύς. ἄκεσις χρόνῳ. ἔστι δὲ ἥνικα καὶ καιρῷ. δεῖ γε μὴν ταῦτα εἰδότα, μὴ λογισμῷ πρότερον πιθανῷ προσέχοντα ἰητρεύειν. ἀλλὰ τριβῇ μετὰ λόγου. ὁ γὰρ λογισμὸς, μνήμη τίς ἐστι ξυνθετικὴ τῶν μετ᾽ αἰσθήσεως ληφθέντων. ἐφαντασιώθη γὰρ ἐναργέως. ἥ τε αἴσθησις προπαθὴς καὶ ἀναπομπὸς ἐοῦσα ἐς διάνοιαν τῶν ὑποκειμένων. ἡ δὲ παραδεξαμένη πολλάκις, οἷς, ὅτε καὶ ὁκοίως, ταῦτα τηρήσασα καὶ ἐς ἑωυτὴν καταθεμένη, ἐμνημόνευσε. ξυγκαταινέω μὲν οὖν καὶ τὸν λογισμὸν, ἤν περ ἐκ περιπτώσιος ποιῆται τὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν καταφορὴν ἐκ τῶν φαινομένων μεθοδεύῃ. ἐκ γὰρ τῶν ἐναργέως ἐπιτελεομένων, ἢν τὴν ἀρχὴν ποιήσηται ὁ λογισμὸς, ἐν διανοίῃς δυνάμει ὑπάρχων εὑρίσκεται, παραδεχομένης αὐτὰ ἕκαστα παρ᾽ ἄλλων. ὑπολαπτέον οὖν τὴν φύσιν ὑπὸ τῶν πολλῶν καὶ παντοίων πρηγμάτων, κινηθῆναί τε καὶ διδαχθῆναι, βίης ὑπεούσης. ἡ δὲ διάνοια παρ᾽ αὐτῆς λαβοῦσα ὡς προεῖπον, ὕστερον ἐς ἀλήθειαν ἤγαγεν. εἰ δὲ μὴ ἐξ ἐναργέος ἐφόδου, ἐκ δὲ πιθανῆς ἀναπλάσιος λόγου, πολλάκις βαρεῖαν καὶ ἀνιηρὴν ἐπηνέγκατο διάθεσιν. οὗτοι δὲ ἀνοδίην χωρέουσι. τί γὰρ ἂν ἦν κακὸν, ἢν τὰ ἐπιχείρια ἐκομίζοντο, οἱ τὰ περὶ ἰητρικῆς ἔργα κακῶς δημιουργέοντες; νῦν δὲ τοῖσιν ἀναιτίοισιν ἐοῦσι τῶν καμνόντων, ὁκόσοισιν οὐχ ἱκανὴ ἐφαίνετο ἐοῦσα τοῦ νοσέειν βίη, εἰ μὴ ξυνέλθοι τῇ τοῦ ἰητροῦ ἀπειρίῃ. περὶ μὲν οὖν τουτέων, ἅλις ἔστω διαλεγμένα, τῶν δ᾽ ὡς λόγου μόνου ξυμπεραινομένων, μὴ ἐν ἐπαύρασθαι. τῶν δὲ ὡς ἔργου ἐνδείξιος. σφαλερὴ γὰρ καὶ εὔληπτος ἡ μετ᾽ ἀδολεσχίης ἰσχύρισις. διὸ καὶ καθόλου δεῖ ἔχεσθαι τῶν γινομένων. καὶ περὶ ταῦτα μὴ ἐλαχίστως γίγνεσθαι, ἢν μέλλῃ ἕξειν ῥηιδίην καὶ ἀναμάρτητον ἕξιν, ἣν δὴ ἰητρικὴν προσαγορεύομεν. κάρτα γὰρ μεγάλην ὠφελίην περιποιήσει τοῖσί γε νοσέουσι, καὶ τοῖσι τουτέων δημιουργέουσιν. μὴ ὀκνέειν δὲ καὶ παρὰ ἰδιωτέων ἱστορέειν, ἤν τι δοκῇ ξυμφέρον, ἐς καιρὸν θεραπείης. οὕτω γὰρ δοκέω τὴν ξύμπασαν τέχνην ἀναδειχθῆναι, διὰ τὸ ἐξ ἑκάστου τοῦ τέλους τηρηθῆναι, καὶ ἐς ταὐτὰ ξυναλισθῆναι. προσέχειν οὖν δεῖ περιπτώσει τῇ τε ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. καὶ μετ᾽ ὠφελίης καὶ ἠρεμαιότητος μᾶλλον, ἢ ἐπαγγελίης καὶ ἀπολογίης, περὶ μετὰ πρήξιος. χρήσιμος δὲ καὶ ποικίλος, τῶν προσφερομένων τῷ νοσέοντι, καὶ ὁ προορισμός. ὅτι μόνον τι προσενεχθὲν ὠφελήσει. οὐ γὰρ ἰσχυρήσιος δεῖ. πάντα γὰρ τὰ πάθη διὰ πολλὰς περιστάσιας καὶ μεταβολὰς μονῇ τινι προσκαθίζει. παραινέσιος δ᾽ ἂν καὶ τοῦτο ἐπιδεηθείη τῆς θεωρίης. εἰ γὰρ ἄρξαιο παρὰ μισθαρείων, ξυμβάλλει γάρ τι καὶ τῷ ξύμπαντι, τῷ μὲν ἀλγέοντι τοιαύτην διανόησιν ἐμποιήσεις, τὴν ὅτι οὐκ ἀπολιπὼν αὐτὸν πορεύσῃ, μὴ ξυνθέμενος. καὶ ὅτι ἀμελήσεις, καὶ οὐχ ὑποθήσεις τινὰ τῷ παρεόντι. ἐπιμελεῖσθαι δεῖ οὖν περὶ στάσιος μισθοῦ. ἄχρηστον γὰρ ἡγεύμεθα ἐνθύμησιν ὀχλεομένου τὴν τοιαύτην. πολὺ δὲ μᾶλλον, ἐν ὀξέϊ νοσήματι. νόσου γὰρ ταχυτὴς καιρὸν μὴ διδοῦσα ἐς ἀναστροφὴν, οὐκ ἐποτρύνει τὸν καλῶς ἰητρεύοντα, ζητεῖν τὸ λυσιτελές. ἔχεσθαι δὲ δόξης μᾶλλον. κρέσσον οὖν σωζομένοισιν ὀνειδίζειν, ἢ ὀλεθρίως ἔχοντας προμύσσειν. καίτοι ἔνιοι νοσέοντες ἀξιοῦσι τὸ ξενοπρεπὲς καὶ τὸ ἔνδηλον προκρίνοντες, ἄξιοι μὲν ἀμελίης. οὐ μέντοι γε κολάσιος προκρίνοντες. διὸ τουτέοισιν ἀντιτάξῃ εἰκότως μεταβολῆς ἐπὶ σάλου πορευομένοισι. τίς γὰρ ὦ πρὸς Διὸς, ἀδελφιζόμενος ἰητρὸς, ἰητρεύει πικρῶς ἀτεραμνίῃ; ὥστ᾽ ἐν ἀρχῇ ἀνακρείνοντας παντὸς πάθεος, μὴ ὑποθέσθαί τινα ξυμφέροντα ἐς θεραπείην. ἀποθεραπεῦσαί τε τὸν νοσέοντα καὶ μὴ παριδεῖν. περὶ δὲ ἐπικαρπίης μὴ ἄνευ τῆς ἐπισκευαζούσης πρὸς μάθησιν ἐπιθυμίης. παρακελεύομαι δὲ, μὴ λίην ἀπανθρωπίην εἰσάγειν. ἀλλ᾽ ἀποβλέπειν ἔς τε περιουσίην καὶ οὐσίην. ὁτὲ δὲ προῖκα, ἀναφέρων μνήμην εὐχαριστίης προτέρην, ἢ παρεοῦσαν εὐδοκιμίην. ἢν δὲ καιρὸς εἴη χορηγίης, ξένῳ τε ἐόντι καὶ ἀπορέοντι, μάλιστα ἐπαρκέειν τοῖσι τοιουτέοισιν. ἢν γὰρ παρῇ φιλανθρωπίη, πάρεστι καὶ φιλοτεχνίη. ἔνιοι γὰρ νοσέοντες, ᾐσθημένοι τὸ περὶ ἑωυτοὺς πάθος μὴ ἐὸν ἐν ἀσφαλείῃ,

ἐν τοιουτέων ὅποι ἂν καὶ ἐπιστατήσαιμι, οὐκ ἂν εἴη θεραπείης ξυλλόγου. αἰτήσαιμι δ' ἂν θαρ-
σαλέως βούλησιν. ἱστορίης γὰρ εὐσχήμονος συνέσις ἐν τουτέοισι διεσαρμένη. τουτέων οὖν δι'
ἀναγκαίην ἀξυνέτων ἐόντων, παρακελεύομαι χρησίμην εἶναι τὴν τριβὴν μεθ' ὑσόρησιν δογμά-
των ἱστορίης. τίς γὰρ ἐπιθυμεῖ δογμάτων μὲν πολυσχεδίην, ἀτρεκέως ἐθέλειν ἱστορέειν, μήτε χα-
ροβείης ἀτρεμεότητι. διὸ παραινέω τουτέοισι, λέγουσι μὲν, προσέχειν. ποιέουσι δὲ, ἐγκόπτειν
ξυνεσταλμένης διαίτης, μὴ μακρὴν ἐγχειρέειν. τοῦ κάμνοντος χρονίην ἐπιθυμίην ἀνιστᾶσι. καὶ
ξυγχωρεῖν ἐγχρονίῃ νούσου. ἤν τις προσέχῃ τυφλῶς τὸ δέον ὡς μέγας φόβος φυλακτέος. καὶ χα-
ρειν δ' ἧς ἐνότης ἀέρος αἰφνιδίῃ ταραχῇ φυλακτέη. ἀκμὴ ἡλικίης, πάντα ἔχει χαρίεντα. ἀπό-
ληξις δὲ, τοὐναντίον. ἀσαφείη δὲ γλώσσης γίνεται, ἢ διὰ πάθος, ἢ διὰ τὰ ὦτα. πρίν τε πρότερα διαγ-
γεῖλαι, ἕτερα ἐπιβαλεῖν. ἢ πρὶν τὸ διανενοημένον εἰπεῖν, ἕτερα ἐπιδιανοεῖσθαι. τὸ μὲν αὐδὴ πα-
θὺς ὁρατοῦ λελεγμένως μάλιστα ξυμβαίνει, φιλοτεχνοῦσιν. ἡλικίη σμικροῦ ἐόντος τοῦ ὑποκειμέ- λελογισμένως
νου, δυνάμιες ἐνίοτε πάμπολυς. νούσου ἀταραξίη, μῆκος σημαίνει. κρίσις δὲ, ἀπόλυσις νούσου. με-
κρὴ αἰτίη, ἄκεσιν λύεται. ἢν μή τι περὶ τόπον καίριον πάθη. διότι ξυμπαθέουσιν ὑπὸ λύπης ἐοῦ-
σα ὀχλεῖ, διὰ ἑτέρου συμπαθείης τινὲς ὀχλέονται. καταύδησις λυπεῖ φιλοπονίης κρατεούσης
ὕπο. παραίτησις ἀλυσιτελὴς, τόπος ὀνησιφόρος.

ΝΟΜΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ.

Ἰητρικὴ, τεχνέων μὲν πασέων ἐστὶν ἐπιφανεστάτη. διὰ δὲ ἀμαθίην τῶν τε χρεω-
μένων αὐτῇ, καὶ τῶν εἰκῇ τοὺς τοιούσδε κρινόντων, πολύ τι πασέων ἤδη τῶν τε-
1 χνέων ἀπολείπεται. ἡ δὲ τοιῆδε ἁμαρτὰς, τὰ μάλιστά μοι δοκέει ἔχειν αἰτίην τοιήν-
δε. πρόστιμον γὰρ ἰητρικῆς μούνης ἐν τῇσι πόλεσιν οὐδὲν ὥρισται, πλὴν ἀδοξίης.
αὕτη δὲ οὐ τιτρώσκει τοὺς ἐξ αὐτέης συγκειμένους. ὁμοιότατοι γάρ εἰσιν οἱ τοιοί-
δε, τοῖσι παρεισαγομένοισι προσώποισιν ἐν τῇσι τραγῳδίῃσιν. ὡς γὰρ ἐκεῖνοι σχῆμα μὲν, καὶ καὶ V
στολὴν, καὶ πρόσωπον ὑποκριτοῦ ἔχουσιν, οὐκ εἰσὶ δὲ ὑποκριταὶ, οὕτω καὶ οἱ ἰητροί. φήμῃ μὲν,
πολλοί. ἔργῳ δὲ, πάγχυ βαιοί. χρὴ γὰρ ὅστις μέλλει ἰητρικῆς ξύνεσιν ἀτρεκέως ἁρμόζεσθαι, τῶν- ʌ καὶ V
δέ μιν ἐπίβολον γενέσθαι. φύσιος. διδασκαλίης. τρόπου εὐφυέος. παιδομαθίης. φιλοπονίης. ἐπήβολον τόπου V
χρόνου. πρῶτον μὲν οὖν πάντων δεῖ φύσιος. φύσιος γὰρ ἀντιπρησσούσης, κενεὰ πάντα. φύ-
σιος δὲ ἐς τὸ ἄριστον ὁδηγεούσης, διδασκαλίη τέχνης γίνεται. ἣν μετὰ φρονήσιος δεῖ περι-
ποιήσασθαι, παιδομαθέα γενόμενον ἐν τρόπῳ, ὅκου εὐφυὴς πρὸς μάθησιν ἔσται. ἔτι δὲ φιλο- τόπῳ V
πονίην προσενέγκασθαι ἐς χρόνον πουλὺν, ὅκως ἡ μάθησις ἐμφυσιωθεῖσα, δεξιῶς τε καὶ εὐαλ-
δέως τοὺς καρποὺς ἐξενέγκηται. ὁκοίη γὰρ τῶν ἐν τῇ γῇ φυομένων θεωρίη, τοιήδε καὶ τῆς ἰα-
τρικῆς ἡ μάθησις. ἡ μὲν γὰρ φύσις ἡμέων, ὁκοῖον ἡ χώρη. τὰ δὲ δόγματα τῶν διδασκόντων, ὁ-
κοῖον τὰ σπέρματα. ἡ δὲ παιδομαθίη, τὸ καθ' ὥρην αὐτὰ πεσεῖν ἐς τὴν ἄρουραν. ὁ δὲ τρόπος ἐν τό τόπος V
ᾧ ἡ μάθησις, ὁκοῖον ἡ ἐκ τοῦ περιέχοντος ἠέρος τροφὴ γινομένη τοῖσι φυομένοισιν. ἡ δὲ φιλο- λῶ
πονίη, ἐργασίη. ὁ δὲ χρόνος, ταῦτα ἐνισχύει πάντα, ὡς τραφῆναι τελέως. ταῦτα ὧν χρὴ, ἐς οὖν ἴσ
τὴν ἰητρικὴν τέχνην ἐσενεγκαμένους, καὶ ἀτρεκέως αὐτέης γνῶσιν λαβόντας, οὕτως ἀνὰ τὰς ʌ ἐπ ἰσ. V
πόλιας φοιτέοντας, μὴ λόγῳ μοῦνον, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἰητροὺς νομίζεσθαι. ἡ δὲ ἀπειρίη, κακὸς V
θησαυρὸς, καὶ κακὸν κειμήλιον τοῖσιν ἔχουσιν αὐτὴν, καὶ ὄναρ καὶ ὕπαρ. εὐθυμίης τε καὶ
εὐφροσύνης ἄμοιρος, δειλίης τε καὶ θρασύτητος τιθήνη. δειλίη μὲν γὰρ ἀδυναμίην σημαί-
νει. θρασύτης δὲ, ἀτεχνίην. δύο γὰρ ἐπιστήμη τε, καὶ δόξα. ὧν τὸ μὲν, ἐπίστασθαι ποιέει. τὸ δὲ, ἀ-
γνοεῖν. ἡ μὲν οὖν ἐπιστήμη ποιέει τὸ ἐπίστασθαι, ἡ δὲ δόξα τὸ ἀγνοεῖν. τὰ δὲ ἱερὰ ἐόντα πρήγματα, Ald. nõ habet
ἱεροῖσιν ἀνθρώποισι δείκνυται. βεβήλοισι δὲ, οὐ θέμις, πρὶν ἢ τελεσθῶσιν ὀργίοισιν ἐπιστήμης.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΥΣΙΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ. λόγος εὔδημος.

Στις μὲν εἴωθεν ἀκούειν λεγόντων, ἀμφὶ τῆς φύσιος τῆς ἀνθρωπίνης, προ-
σωτέρω ἢ ὁκόσον αὐτέης ἐς ἰητρικὴν ἀφήκει, τουτέῳ μὲν οὐκ ἐπιτήδειος ὅδε ὁ
λόγος ἀκούειν. οὔτε γὰρ τὸ πάμπαν ἠέρα λέγω τὸν ἄνθρωπον εἶναι, οὔτε πῦρ, οὔτε
ὕδωρ, οὔτε γῆν, οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ὅτι μὴ φανερόν ἐστιν ἐνεὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.
ἀλλὰ τοῖσι βουλομένοισι ταῦτα λέγειν παρίημι. δοκέουσι δέ μοι οὐκ ὀρθῶς

γινώσκειν οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες. γνώμῃ μὲν γὰρ τῇ αὐτέῃ, πάντες χρέονται. λέγουσι δὲ, οὐ ταυτά. ἀλλὰ τῆς μὲν γνώμης τὸν ἐπίλογον, τὸν αὐτὸν ποιέονται. φασὶ γάρ ἕν τι εἶναι, ὅ, τί ἐστι, καὶ τοῦτ᾽ εἶναι τὸ ἕν τε καὶ τὸ πᾶν. κατὰ δὲ τὰ ὀνόματα, οὐχ ὁμολογέουσι. λέγει δ᾽ αὐτέων ὁ μέν τις φάσκων, ἀέρα τοῦτο εἶναι, τὸ ἕν τε καὶ τὸ πᾶν. ὁ δὲ, πῦρ. ὁ δὲ, ὕδωρ. ὁ δὲ, γῆν. καὶ ἐπιλέγει ἕκαστος τῷ ἑωυτοῦ λόγῳ, μαρτύριά τε καὶ τεκμήρια ἅ γε ἐστὶν οὐδέν. ὅτι μὲν γὰρ τῇ αὐτέῃ γνώμῃ πάντες προσχρέονται, λέγουσι δ᾽ οὐ τὰ αὐτὰ, δῆλον ὅτι οὐδὲ γινώσκουσιν αὐτά. γνοίη δ᾽ ἂν τόδε τις μάλιστα, παραγενόμενος αὐτέοισιν ἀντιλέγουσι. πρὸς γὰρ ἀλλήλους ἀντιλέγοντες οἱ αὐτοὶ ἄνδρες, τῶν αὐτέων ἐναντίον ἀκροατέων, οὐδέποτε τρὶς ἐφεξῆς ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος περιγίνεται, ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ. ἀλλὰ ποτὲ μὲν, οὗτος ἐπικρατέει, ποτὲ δὲ, οὗτος. ποτὲ δὲ, ᾧ ἂν τύχῃ μάλιστα ἡ γλῶσσα ῥυεῖσα πρὸς τὸν ὄχλον. καίτοι δίκαιόν ἐστι τὸν φάντα ὀρθῶς γινώσκειν ἀμφὶ τῶν πραγμάτων, παρέχειν αἰεὶ ἐπικρατέοντα τὸν λόγον τὸν ἑωυτοῦ, εἴπερ ἐόντα γινώσκει, καὶ ὀρθῶς ἀποφαίνεται. ἀλλ᾽ ἔμοιγε δοκέουσιν οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι, σφᾶς αὐτοὺς καταβάλλειν ἐν τοῖσιν ὀνόμασι τῶν λόγων αὐτέων, ὑπὸ ἀσυνεσίης. τὸν δὲ Μελίσσου λόγον ὀρθοῦν. περὶ μὲν οὖν τουτέων, ἀρκεῖ μοι τὰ εἰρημένα. τῶν δὲ ἰητρῶν οἱ μέν τινες λέγουσιν, ὡς ὁ ἄνθρωπος, αἷμα μοῦνον ἐστίν. οἱ δ᾽ αὐτέων, χολήν φασιν εἶναι τὸν ἄνθρωπον. ἔνιοι δέ τινες, φλέγμα. ἐπίλογον δὲ ποιεῦνται καὶ αὐτοὶ πάντες τὸν αὐτόν. ἓν γάρ τι εἶναι φασὶν, ὅ, τι ἕκαστος ἠθέλησεν ὀνομάσαι αὐτέων. καὶ τοῦτο ἓν ἐὸν, μεταλλάσσειν τὴν ἰδέην καὶ τὴν δύναμιν. ἀναγκαζόμενον ὑπό τε τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ, καὶ γίνεσθαι καὶ γλυκὺ. καὶ πικρὸν. καὶ λευκὸν. καὶ μέλαν. καὶ παντοῖόν τι ἄλλο. ἐμοὶ δὲ οὐδὲ ταῦτα δοκεῖ ὧδε ἔχειν. οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι τοιαῦτά τινα, καὶ ἔτι ἐγγύτατα τουτέων, ἀποφαίνονται. ἐγὼ δέ φημι εἰ ἓν ἦν ὁ ἄνθρωπος, οὐδέποτ᾽ ἂν ἤλγεεν. οὐδὲ γὰρ ἂν ἦν ὑπὸ τοῦ ἀλγήσειεν ἓν ἐόν. εἰ δ᾽ οὖν καὶ ἀλγήσει, ἀνάγκη καὶ τὸ ἰώμενον ἓν εἶναι. νυνὶ δὲ, πολλά. πολλὰ γάρ εἰσιν ἐν τῷ σώματι ἐόντα. ἃ ὁκόταν ὑπ᾽ ἀλλήλων παρὰ φύσιν θερμαίνηταί τε καὶ ψύχηται, καὶ ξηραίνηταί τε καὶ ὑγραίνηται, νούσους τίκτει. ὥστε πολλαὶ μὲν ἰδέαι τῶν νοσημάτων, πολλὴ δὲ καὶ ἡ ἴησις αὐτέων ἐστίν. ἀξιῶ δὲ ἔγωγε τὸν φάσκοντα αἷμα εἶναι μοῦνον τὸν ἄνθρωπον καὶ ἄλλο μηδὲν, δεικνύναι αὐτὸν μὴ μεταλλάσσοντα τὴν ἰδέην, μὴ δὲ γίνεσθαι παντοῖον. ἀλλ᾽ ἢ ὥρην τινὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἢ τῆς ἡλικίης τοῦ ἀνθρώπου, ἐν ᾗ αἷμα ἐνεὸν φαίνεται μοῦνον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. εἰκὸς γὰρ εἶναι μίαν τινὰ ὥρην, ἐν ᾗ φαίνεται αὐτὸ ἐν ἑωυτῷ ἓν ἐόν. τὰ αὐτὰ δὲ λέγω καὶ περὶ τοῦ φάσκοντος φλέγμα εἶναι καὶ περὶ τοῦ χολὴν φάσκοντος. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀποδείξω ἃ ἂν φήσω τὸν ἄνθρωπον εἶναι καὶ κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν φύσιν, ἀεὶ ταῦτα ἐόντα ὅμοια, καὶ νέου ἐόντος, καὶ γέροντος, καὶ τῆς ὥρης ἐούσης, καὶ ψυχρῆς καὶ θερμῆς. καὶ τεκμήρια παρέξω, καὶ ἀνάγκας ἀποφανῶ, δι᾽ ἃς ἕκαστον αὔξεταί τε καὶ φθίνει ἐν τῷ σώματι. πρῶτον μὲν οὖν, ἀνάγκη τὴν γένεσιν γίνεσθαι, μὴ ἀφ᾽ ἑνός. πῶς γὰρ ἂν ἕν γ᾽ ἐὸν, τι γεννήσειεν, εἰ μή τινι μιχθείη; ἔπειτα οὐδὲ ἂν μὴ ὁμόφυλα ἐόντα μίσγηται, καὶ τὴν αὐτὴν ἔχοντα δύναμιν γεννᾷ. οὐδ᾽ ἂν ταῦτα ἡμῖν συντελέοιτο. καὶ πάλιν, εἰ μὴ τὸ θερμὸν τῷ ψυχρῷ, καὶ τὸ ξηρὸν τῷ ὑγρῷ μετρίως πρὸς ἄλληλα ἕξει καὶ ἴσως, ἀλλὰ θάτερον θατέρου πολὺ προέξει, καὶ τὸ ἰσχυρότερον τοῦ ἀσθενεστέρου, ἡ γένεσις οὐκ ἂν γένοιτο. ὥστε πῶς εἰκὸς ἀπὸ ἑνός τι γεννηθῆναι; ὅτε γε οὐδ᾽ ἀπὸ τῶν πλειόνων γεννᾶται, ἢν μὴ τύχῃ καλῶς ἔχοντα τῆς κρήσιος τῆς πρὸς ἄλληλα. ἀνάγκη τοίνυν τῆς φύσιος τοιαύτης ὑπαρχούσης, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, καὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου, μὴ ἓν εἶναι τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ᾽ ἕκαστον τῶν ξυμβαλλομένων ἐς τὴν γένεσιν, ἔχειν τινὰ δύναμιν ἐν τῷ σώματι, οἵην περ ξυνεβάλλετο. καὶ πάλιν γε ἀνάγκη ἀποχωρέειν ἐς τὴν ἑωυτοῦ φύσιν ἕκαστον, τελευτῶντος ἀνθρώπου τό, τε ὑγρὸν, πρὸς τὸ ὑγρὸν, καὶ τὸ ξηρὸν, πρὸς τὸ ξηρὸν, καὶ τὸ θερμὸν, πρὸς τὸ θερμὸν, καὶ τὸ ψυχρὸν, πρὸς τὸ ψυχρόν. τοιαύτη δὲ καὶ τῶν ζώων ἐστὶν ἡ φύσις, καὶ τῶν ἄλλων πάντων. γίνεταί τε ὁμοίως πάντα, καὶ τελευτᾷ ὁμοίως πάντα. ξυνίσταται γὰρ αὐτέων ἡ φύσις, ἀπὸ τουτέων τῶν προειρημένων πάντων. καὶ τελευτᾷ κατὰ τὰ εἰρημένα, ἐς τὸ ἑωυτό. ὅθεν περ ξυνέστη ἕκαστον, ἐνταῦθα οὖν καὶ ἀπεχώρησε. τὸ δὲ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, ἔχει ἐν ἑωυτῷ αἷμα καὶ φλέγμα, καὶ χολὴν διττὴν, ἤγουν ξανθήν τε καὶ μέλαιναν. καὶ ταῦτ᾽ ἐστὶν αὐτέῳ ἡ φύσις τοῦ σώματος, καὶ διὰ ταῦτα ἀλγεῖ καὶ ὑγιαίνει. ὑγιαίνει μὲν οὖν μάλιστα, ὁκόταν μετρίως ἔχῃ ταῦτα τῆς

πρὸς

πρὸς ἄλληλα κρήσιος καὶ δυνάμιος καὶ τοῦ πλήθεος. καὶ μάλιστα ἢν μεμιγμένα ᾖ. ἀλγέει δὲ, ὁκόταν τι τουτέων, ἔλασσον ἢ πλέον ᾖ. ἢ χωρισθῇ ἐν τῷ σώματι καὶ μὴ κεκρημένον ᾖ τοῖσι ξύμπασιν. ἀνάγκη γὰρ ὁκόταν τι τουτέων χωρισθῇ καὶ ἐφ᾽ ἑωυτοῦ στῇ, ἐνθένδε τε ἐξέστηκεν, οὐ μόνον τοῦτο τὸ χωρίον νοσερὸν γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἔνθα ἂν χυθῇ, ὑπερπιμπλάμενον, ὀδύνην τε καὶ πόνον παρέχειν. καὶ γὰρ ὅταν τι τουτέων ἔξω τοῦ σώματος ἐκρυῇ πλέον τοῦ ἐπιπολάζοντος, ὀδύνην παρέχει ἡ κένωσις. ἤν τε αὖ πάλιν ποιήσηται ἔσω τὴν κένωσιν, καὶ τὴν μετάστασιν, καὶ τὴν ἀπόκρισιν ἀπὸ τῶν ἄλλων, πολλὴ αὐτῷ ἀνάγκη διπλῆν τὴν ὀδύνην παρέχειν κατὰ τὰ εἰρημένα, ἔνθεν τε ἐξέστη καὶ ἔνθα ὑπερέβαλεν. εἶπον δὴ ἃ ἂν φήσω τὸν ἄνθρωπον εἶναι ἀποφαίνειν αἰεὶ, ταῦτα ἐόντα καὶ κατὰ νόμον καὶ κατὰ φύσιν. φημὶ δὴ εἶναι αἷμα, καὶ φλέγμα, καὶ χολὴν, ξανθήν τε καὶ μέλαιναν. καὶ τουτέων πρῶτον μὲν κατὰ τὸν νόμον τὰ οὐνόματα διωρίσθαι φημὶ, καὶ οὐδενὶ αὐτέων, τὸ αὐτὸ ὄνομα εἶναι. ἔπειτα τὰς ἰδέας κατὰ φύσιν κεχωρίσθαι, καὶ οὔτε τὸ φλέγμα οὐδὲν ἐοικέναι τῷ αἵματι, οὔτε τὸ αἷμα, τῇ χολῇ. οὔτε τὴν χολὴν, τῷ φλέγματι. πῶς γὰρ ἂν ἐοικότα εἴη ταῦτα ἀλλήλοισιν, ὧν οὔτε τὰ χρώματα ὅμοια φαίνεται προσορώμενα, οὔτε τῇ χειρὶ ψαύοντι, ὅμοια δοκέει εἶναι. οὔτε γὰρ θερμὰ ὁμοίως ἐστίν. οὔτε ψυχρά. οὔτε ξηρά, οὔτε ὑγρά. ἀνάγκη τοίνυν ὅτε τοσοῦτον διήλλακται ἀλλήλων τὴν ἰδέην τε καὶ τὴν δύναμιν, μὴ ἓν αὐτὰ εἶναι. εἴπερ μὴ πῦρ τε καὶ ὕδωρ ταυτόν ἐστι. γνοίης δ᾽ ἂν τοῖσδε, ὅτι οὐχ ἓν ταῦτα πάντα ἐστίν, ἀλλ᾽ ἕκαστον αὐτέων ἔχει δύναμίν τε καὶ φύσιν τὴν ἑωυτέου. ἢν γάρ τινι διδῷς ἀνθρώπῳ φάρμακον, ὅτι φλέγμα ἄγει, ἐμέεταί σοι φλέγμα. καὶ ἢν διδῷς φάρμακον, ὅτι χολὴν ἄγει, ἐμέεταί σοι χολήν. κατὰ ταυτὰ δὲ καὶ χολὴν μέλαιναν καθαίρεται, ἢν διδῷς φάρμακον, ὅ, τι χολὴν μέλαιναν ἄγει. καὶ ἢν τρώσῃς αὐτέου τοῦ σώματος μέρος τι, ὥστε τραῦμα γενέσθαι, ῥυήσεται αὐτέῳ αἷμα. καὶ ταῦτα ποιήσει σοι πάντα πᾶσαν ἡμέρην καὶ νύκτα, καὶ χειμῶνος, καὶ θέρεος, μέχρις ἂν δυνατὸς ᾖ τὸ πνεῦμα ἕλκειν εἰς ἑωυτὸν, καὶ πάλιν μεθιέναι, δυνατὸς δὲ ἔσται, ἕως ἂν τινὸς τουτέων στερηθῇ τῶν ξυγγεγονότων. ξυγγέγονε δὲ ταῦτα τὰ εἰρημένα. πῶς γὰρ οὐ ξυγγέγονε; πρῶτον μὲν φανερόν ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ἔχων ἐν ἑωυτῷ ταῦτα πάντα αἰεὶ, ἕως ἂν ζῇ. ἔπειτα γέγονεν ἐξ ἀνθρώπου, ταῦτα πάντα ἔχοντος. ἔπειτα τέθραπται ἐν ἀνθρώπῳ, ταῦτα πάντα ἔχοντι, ὁκόσα ἐγώ γε νῦν φημί τε καὶ ἀποδείκνυμι. οἱ δὲ λέγοντες ὡς ἕν ἐστιν ὥνθρωπος, δοκέουσί μοι ταύτῃ τῇ γνώμῃ κεχρῆσθαι. ὁρέοντες τοὺς πίνοντας τὰ φάρμακα, καὶ ἀπολλυμένους ἐν τῇσιν ὑπερκαθάρσεσι. τοὺς μὲν χολὴν ἐμέοντας. τοὺς δέ τινας, φλέγμα. τοῦτο ἕκαστον αὐτέων ἐνόμισαν εἶναι τὸν ἄνθρωπον, ὅ, τι καθαιρόμενον εἶδον αὐτὸν ἀποθανόντα. καὶ οἱ τὸ αἷμα φάντες εἶναι τὸν ἄνθρωπον, τῇ αὐτέῃ γνώμῃ χρέονται. ὁρέοντες ἀποσφαζομένους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὸ αἷμα ῥέον ἐκ τοῦ σώματος, τοῦτο νομίζουσιν εἶναι τὴν ψυχὴν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. καὶ μαρτυρίοισι τουτέοισι πάντες χρέονται ἐν τοῖσι λόγοισιν. καίτοι πρῶτον μὲν ἐν τῇσιν ὑπερκαθάρσεσιν οὐδείς πω ἀπέθανε χολὴν μόνον καθαρθείς. ἀλλ᾽ ὁκόταν τις πίῃ φάρμακον, ὅ, τι χολὴν ἄγει, πρῶτον μὲν χολὴν ἐμέει. ἔπειτα δὲ φλέγμα. ἔπειτα δὲ ἐπὶ τῇ χολῇ, ἐμέουσι χολὴν μέλαιναν ἀναγκαζόμενοι. τελευτῶντες δὲ καὶ αἷμα ἐμέουσι καθαρόν. τὰ αὐτὰ δὲ πάσχουσιν καὶ ὑπὸ τῶν φαρμάκων τῶν τὸ φλέγμα ἀγόντων. πρῶτον μὲν γὰρ φλέγμα ἐμέουσιν. ἔπειτα χολὴν ξανθὴν, ἔπειτα μέλαιναν, τελευτῶντες δὲ αἷμα καθαρὸν, καὶ ἐν τῷδε ἀποθνήσκουσιν. τὸ γὰρ φάρμακον, ὁκόταν ἐσέλθῃ ἐς τὸ σῶμα, πρῶτον μὲν ἄγει, ὃ ἂν αὐτέῳ κατὰ φύσιν μάλιστα ᾖ, τῶν ἐν τῷ σώματι ἐνεόντων. ἔπειτα δὲ καὶ τἄλλα ἕλκει τε καὶ καθαίρει. ὥσπερ τὰ φυόμενα τε καὶ σπειρόμενα, ὁκόταν ἐς τὴν γῆν ἔλθῃ, ἕλκει ἕκαστον τὸ κατὰ φύσιν ἑωυτῷ ἐνεὸν ἐν τῇ γῇ. ἔνι δὲ καὶ ὀξὺ. καὶ πικρὸν, καὶ γλυκὺ. καὶ ἁλμυρὸν καὶ παντοῖον. πρῶτον μὲν οὖν πλεῖστον τουτέου εἵλκυσεν εἰς ἑωυτὸ, ὅ, τι ἂν ᾖ ἑωυτέῳ κατὰ φύσιν. ἔπειτα δὲ ἕλκει καὶ τ᾽ ἄλλα. τοιοῦτον δέ τι καὶ τὰ φάρμακα ποιέει ἐν τῷ σώματι, ὁκόσα ἂν χολὴν ἄγει πρῶτον ἀκρητεστάτην ἐκάθηρε χολήν. ἔπειτα δὲ μεμιγμένην. καὶ πάλιν τὰ τοῦ φλέγματος φάρμακα, πρῶτον μὲν ἀκρητέστατον τὸ φλέγμα ἄγει. ἔπειτα δὲ μεμιγμένον. καὶ τοῖσιν ἀποσφαζομένοισιν, πρῶτον μὲν τὸ αἷμα ῥέει, θερμότατόν τε καὶ ἐρυθρότατον. ἔπειτα δὲ ῥέει φλεγματωδέστερον καὶ χολωδέστερον. αὔξεται δὲ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ μὲν φλέγμα χειμῶνος. τοῦτο γὰρ τῷ χειμῶνι κατὰ φύσιν μάλιστα τῶν ἐν τῷ σώματι ἐνεόντων. ψυχρότατον γάρ ἐστι. τεκμήρια δὲ τουτέων, ὅτι τὸ μὲν φλέγμα

ψυχρότατον

φαινόμενα
ὅτε

ψυχρότατον. εἰ ἐθέλεις ψαῦσαι φλέγματος καὶ χολῆς, καὶ αἵματος, τὸ φλέγμα εὑρήσεις ψυχρότατον ἐόν, καί τοι γλισχρότατόν ἐστι καὶ βίῃ μάλιστα ἄγεται μετὰ χολὴν μέλαιναν. ὁκόσα δὲ βίῃ ἔρχεται, θερμότερα γίνεται, ἀναγκαζόμενα ὑπὸ τῆς βίης. ἀλλ' ὅμως καὶ πρὸς πάντα ταῦτα ψυχρότατον ἐὸν τὸ φλέγμα φαίνεται ὑπὸ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτοῦ. ὅτι δὲ ὁ χειμὼν πληροῖ τὸ σῶμα φλέγματος, γνοίης ἂν τοῖσδε. οἱ ἄνθρωποι πτύουσί τε καὶ ἀπομύσσονται φλεγματωδέστατον τοῦ χειμῶνος. καὶ τὰ οἰδήματα, λευκότατα γίνεται μάλιστα ταύτην τὴν ὥρην. καὶ τ' ἄλλα νοσήματα φλεγματώδεα. τοῦ δὲ ἦρος, τὸ φλέγμα, ἔστι μὲν ἰσχυρότερον ἐν τῷ σώματι, καὶ τὸ αἷμα αὔξεται. τά τε γὰρ ψύχεα ἐξανίει. καὶ τὰ ὕδατα ἐπιγίνεται. τὸ δὲ αἷμα κατὰ ταῦτα αὔξεται, ὑπό τε τῶν ὄμβρων, καὶ τῶν θερμημεριῶν. κατὰ φύσιν γὰρ αὐτέων ταῦτα ἐστὶ μάλιστα τοῦ ἐνιαυτοῦ. ὑγρόν τε γάρ ἐστι καὶ θερμόν. γνοίης δ' ἂν τοῖσδε. οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἦρος καὶ τοῦ θέρεος, μάλιστα ὑπό τε τῶν δυσεντεριῶν ἁλίσκονται, καὶ ἐκ τῶν ῥινέων αἷμα ῥεῖ αὐτέοισι. καὶ θερμότατοί εἰσι καὶ ἐρυθροί. τοῦ δὲ θέρεος, τό, τε αἷμα ἰσχύει ἔτι. καὶ ἡ χολὴ ἀείρεται ἐν τῷ σώματι, καὶ παρατείνει ἐς τὸ φθινόπωρον. ἐν δὲ τῷ φθινοπώρῳ, τὸ μὲν αἷμα ὀλίγον γίνεται, ἐναντίον γὰρ αὐτέου τὸ φθινόπωρον τῇ φύσει ἐστίν. ἡ δὲ χολή, τὴν θερείην κατέχει τὸ σῶμα, καὶ τὸ φθινόπωρον. γνοίης δ' ἂν τοῖσδε. οἱ ἄνθρωποι αὐτόματοι ταύτην τὴν ὥρην χολὴν ἐμέουσι, καὶ ἐν τῇσι φαρμακοποσίῃσι χολωδέστερα καθαίρονται. δῆλον δὲ καὶ τοῖσι πυρετοῖσι, καὶ τοῖσι χρώμασι τῶν ἀνθρώπων. τὸ δὲ φλέγμα τῆς θερείης, ἀσθενέστατόν ἐστιν αὐτὸ ἑωυτοῦ. ἐναντίη γὰρ αὐτέου ἐστὶ τῇ φύσει, ἡ ὥρη. ξηρή τε γάρ ἐστι καὶ θερμή. τὸ δὲ αἷμα τοῦ φθινοπώρου, ἐλάχιστον γίνεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. ξηρόν τε γάρ ἐστι τὸ φθινόπωρον. καὶ ψύχειν ἤδη ἄρχεται τὸν ἄνθρωπον. ἡ δὲ μέλαινα χολή, τοῦ φθινοπώρου πλείστη τε καὶ ἰσχυροτάτη ἐστίν. ὁκόταν δὲ ὁ χειμὼν καταλαμβάνῃ, ἥ τε χολὴ ψυχομένη, ὀλίγη γίνεται. καὶ τὸ φλέγμα αὔξεται πάλιν, ἀπό τε τῶν ὑετῶν τοῦ πλήθεος, καὶ ὑπὸ τοῦ μήκεος τῶν νυκτῶν. ἔχει μὲν οὖν ταῦτα πάντα ἀεὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, ὑπὸ δὲ τῆς περιϊσταμένης ὥρης, ποτὲ μέν, πλείω γίνεται σφῶν αὐτὰ ἑωυτέων, ποτὲ δέ, ἐλάσσω ἕκαστα κατὰ μέρος καὶ κατὰ φύσιν. ὥσπερ ὁ ἐνιαυτὸς μετέχει μὲν πᾶς πάντων, καὶ τῶν θερμῶν καὶ τῶν ψυχρῶν. καὶ τῶν ξηρῶν καὶ τῶν ὑγρῶν. οὐ γὰρ ἂν μείνειεν τούτων οὐδέν, οὐδ' ἕνα χρόνον, ἄνευ πάντων τῶν ἐνεόντων ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ, ἀλλ' εἰ ἕν τι ἐκλίποι, πάντ' ἂν ἀφανισθείη. ἀπὸ γὰρ τῆς αὐτέης ἀνάγκης, πάντα ξυνέστηκέ τε καὶ τρέφεται ὑπ' ἀλλήλων. οὕτω δὲ καὶ εἴ τι ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκλίποι τούτων τῶν ξυγγεγονότων, οὐκ ἂν δύναιτο ζῆν ὁ ἄνθρωπος. ἰσχύει δὲ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, τοτὲ μέν, ὁ χειμὼν μάλιστα, τοτὲ δέ, τὸ ἔαρ. τοτὲ δέ, τὸ θέρος. τοτὲ δέ, τὸ φθινόπωρον. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. τοτὲ μέν, τὸ φλέγμα ἰσχύει. τοτὲ δέ, τὸ αἷμα. τοτὲ δέ, ἡ χολή, πρῶτον μὲν ἡ ξανθή. ἔπειτα δ' ἡ μέλαινα καλεομένη. μαρτύριον δὲ σαφέστερον, εἰ ἐθέλεις τῷ αὐτέῳ ἀνθρώπῳ δοῦναι τὸ αὐτὸ φάρμακον τετράκις τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐμέεταί σοι τοῦ μὲν χειμῶνος, φλεγματωδέστατα. τοῦ δὲ ἦρος, ὑγρότατα. τοῦ δὲ θέρεος, χολωδέστατα. τοῦ δὲ φθινοπώρου, μελάντατα. ὀφείλει οὖν τούτων ὧδε ἐχόντων, ὁκόσα μὲν τῶν νοσημάτων τοῦ χειμῶνος αὔξεται, θέρεος λήγειν. ὁκόσα δὲ θέρεος αὔξεται, χειμῶνος λήγειν. ὁκόσα μὴ αὐτέων, ἐν περιόδῳ ἡμερέων ἀπαλλάσσεται. τὴν δὲ περίοδον αὖθις φράσω, τὴν τῶν ἡμερέων. ὁκόσα δὲ ἦρος γίνεται νουσήματα, προσδέχεσθαι χρὴ φθινοπώρου τὴν ἀπαλλαγήν. ὁκόσα δὲ φθινοπωρινὰ νουσήματα, τούτων τοῦ ἦρος ἀνάγκη τὴν ἀπάλλαξιν γενέσθαι. ὅ τι δ' ἂν τὰς ὥρας ταύτας ὑπερβάλλῃ νόσημα, εἰδέναι χρὴ ὡς ἐνιαύσιον αὐτὸ ἐσόμενον. καὶ τὸν ἰητρὸν οὕτω χρὴ ἰῆσθαι τὰ νοσήματα, ὡς ἑκάστου τούτων ἰσχύοντος ἐν τῷ σώματι κατὰ τὴν ὥρην τὴν ἑωυτῷ κατὰ φύσιν οὖσαν μάλιστα.

Ταῦτα γνήσια οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ προσκείμενα τῷ περὶ φύσιος ἀνθρώπου βιβλίῳ, ὡς Γαληνός φησι.

Εἰδέναι δὲ χρὴ καὶ τάδε, πρὸς ἐκείνοισιν. ὅτι ὁκόσα πλησμονὴ τίκτει νοσήματα, κένωσις ἰῆται. ὁκόσα δέ, ἀπὸ κενώσιος γίνεται νοσήματα, πλησμονὴ ἰῆται. ὁκόσα δέ, ἀπὸ ταλαιπωρίης γίνεται, ἀνάπαυσις ἰῆται. ὁκόσα δ' ὑπ' ἀργίης τίκτεται, ταλαιπωρίη ἰῆται. τὸ δὲ ξύμπαν γνῶναι δεῖ τὸν ἰητρόν, ἐναντίον ἵστασθαι τοῖσι καθεστεῶσι καὶ νοσήμασι, καὶ εἴδεσι, καὶ ὥρῃσι, καὶ ἡλικίῃσι, καὶ τὰ συντείνοντα λύειν, καὶ τὰ λελυμένα συντείνειν. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὸ κάμνον ἀναπαύοιτο. ὅπερ ἴησις, τοῦτό μοι δοκεῖ εἶναι. αἱ δὲ νοῦσοι γίνονται, αἱ μὲν, ἀπὸ τῶν διαιτημάτων. αἱ δέ, ἀπὸ τοῦ πνεύματος

ἄγεται

αὐτέοισι μετ' ἔτι μᾶλλον

Οὐκ ἔστι γνήσιον [illegible] Ἱπποκράτους, ἀλλὰ Πολύβου τοῦ [illegible] φλεβῶν ἀνατομήν. Γαλ. [illegible] φυλ. 300. 51. 38.

τοῦ πνεύματος, ὃ ἑλκόμενοι ζῶμεν. τὴν δὲ διάγνωσιν χρὴ ἑκατέρων, ὧδε ποιεῖσθαι. ὁκόταν μὲν ὑπὸ νοσήματος ἑνὸς πολλοὶ ἄνθρωποι ἁλίσκωνται κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τὴν αἰτίην χρὴ ἀνατιθέναι τούτῳ, ὅ,τι κοινότατόν ἐστι, καὶ μάλιστα αὐτῷ πάντες χρώμεθα. ἔστι δὲ τοῦτο ὃ ἀναπνέομεν. φανερὸν γὰρ ἤδη, ὅτι τὰ διαιτήματα ἑκάστου ἡμῶν, οὐκ αἴτιά ἐστιν, ὅτε ἅπτεται πάντων ἡ νοῦσος ἑξῆς, καὶ τῶν νεωτέρων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν ὁμοίως. καὶ τῶν θωρησσομένων καὶ τῶν ὑδροποτεόντων. καὶ τῶν μᾶζαν ἐσθιόντων, καὶ τῶν ἀρτοσιτεόντων. καὶ τῶν πολλὰ ταλαιπωρεόντων, καὶ τῶν ὀλίγα. οὐκ ἂν οὖν τά γε διαιτήματα αἴτια εἴη, ὁκόταν διαιτεύμενοι πάντας τρόπους οἱ ἄνθρωποι ἁλίσκωνται ὑπὸ τῆς αὐτῆς νούσου. ὁκόταν δὲ αἱ νοῦσοι γίνωνται παντοδαπαὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, δῆλον ὅτι τὰ διαιτήματα ἐστὶν αἴτια ἕκαστα ἑκάστοισι. καὶ τὴν θεραπείην χρὴ ποιεῖσθαι ἐναντιούμενον τῇ προφάσει τῆς νούσου, ὥσπερ μοι πέφρασται καὶ ἑτέρωθι, καὶ ἐκ τῶν διαιτημάτων μεταβάλλειν. δῆλον γὰρ ὅτι οἷσί γε χρῆσθαι εἴωθεν ὁ ἄνθρωπος διαιτήμασιν, οὐκ ἐπιτήδειά οἱ ἐστὶν, ἢ πάντα, ἢ τὰ πλείω, ἢ ἕν γέ τι αὐτέων. ἃ δεῖ καταμαθόντα μεταβάλλειν. καὶ σκεψάμενον τοῦ ἀνθρώπου τὴν φύσιν, τήν τε ἡλικίην, καὶ τὸ εἶδος, καὶ τὴν ὥρην τοῦ ἔτεος, καὶ τῆς νούσου τὸν τρόπον, τὴν θεραπείαν ποιεῖσθαι. ποτὲ μὲν, ἀφαιρέοντα. ποτὲ δὲ, προστιθέντα. ὥσπερ μοι καὶ πάλαι εἴρηται πρὸς ἑκάστας τῶν ἡλικιῶν, καὶ τῶν ὡρέων, καὶ τῶν εἰδέων, καὶ τῶν νόσων, ἔν τε τῇσι φαρμακείῃσι προτρέπεσθαι καὶ ἐν τοῖσι διαιτήμασιν. ὁκόταν δὲ νοσήματος ἑνὸς ἐπιδημίη καθεστήκῃ, δῆλονότι οὐ τὰ διαιτήματα αἴτιά ἐστιν, ἀλλ᾽ ὃ ἀναπνέομεν τοῦτο αἴτιόν ἐστι. καὶ δῆλον ὅτι τοῦτο νοσηρήν τινα ἀπόκρισιν ἔχον ἂν εἴη. τοῦτον χρὴ τὸν χρόνον τὰς παραινέσιας ποιεῖσθαι τοῖσιν ἀνθρώποισι, τοιάσδε. τὰ μὲν διαιτήματα μὴ μεταβάλλειν, ὅτι γε οὐκ αἴτιά ἐστι τῆς νόσου. τὸ δὲ σῶμα ὁρᾶν, ὅκως ἔσται ὡς ἀογκότατον καὶ ἀσθενέστατον. τῶν σιτίων τε ἀφαιρέοντα, καὶ τῶν ποτῶν, οἷσιν εἰώθει χρῆσθαι κατ᾽ ὀλίγον. ἢν γὰρ μεταβάλῃ ταχέως τὴν δίαιταν, κίνδυνος καὶ ἀπὸ τῆς μεταβολῆς νεώτερόν τι γίνεσθαι ἐν τῷ σώματι. ἀλλὰ χρὴ τοῖσι μὲν διαιτήμασιν οὕτω χρῆσθαι, ὅτε γε φαίνονται μηδὲν ἀδικέοντα τὸν ἄνθρωπον. τοῦ δὲ πνεύματος, ὅκως ἐλαχίστη ἡ ῥύσις ἐς τὸ σῶμα ἐσίοι, καὶ ὡς ξενωτάτη ἔσται προμηθεῖσθαι, τῶν τε χωρίων τοὺς τόπους μεταβάλοντα ἐς δύναμιν, ἐν οἷσιν ἂν ἡ νοῦσος καθεστήκῃ, καὶ τὰ σώματα λεπτύνοντα. οὕτω γὰρ ἂν ἥκιστα πολλοῦ τε καὶ πυκνοῦ πνεύματος χρῄζοιεν οἱ ἄνθρωποι. ὁκόσα δὲ τῶν νοσημάτων ἀπὸ τοῦ σώματος γίνεται τῶν μελέων τοῦ ἰσχυροτάτου, ταῦτα δεινότατά ἐστι. καὶ γὰρ ἢν αὐτοῦ μένῃ ἔνθα ἂν ἄρξηται, ἀνάγκη τοῦ ἰσχυροτάτου τῶν μελέων πονεομένου, ἅπαν τὸ σῶμα πονέεσθαι. κἢν ἐπί τι τῶν ἀσθενεστέρων ἀφίκηται ἀπὸ τοῦ ἰσχυροτέρου, χαλεπαὶ αἱ ἀπολύσιες γίνονται. ὁκόσα δ᾽ ἂν ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρων ἐπὶ τὰ ἰσχυρότερα ἔλθοι, εὐλυτώτερά ἐστιν. ὑπὸ γὰρ τῆς ἰσχύος ἀπαλλάσσεται ῥηϊδίως τὰ ἐπιρρέοντα. αἱ παχύταται δὲ τῶν φλεβῶν, ὧδε πεφύκασι. Τέσσαρα ζεύγεά ἐστιν ἐν τῷ σώματι. καὶ ἓν μὲν αὐτέων, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὄπισθεν διὰ τοῦ αὐχένος, ἔξωθεν ἐπὶ τὴν ῥάχιν, ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν παρὰ τὰ ἰσχία ἀφικνέεται, καὶ ἐς τὰ σκέλεα. ἔπειτα διὰ τῶν κνημέων καὶ τῶν σφυρῶν τὰ ἔξω καὶ ἐς τοὺς πόδας διήκει. δεῖ οὖν τὰς φλεβοτομίας τὰς ἐπὶ τῶν ἀλγημάτων τῶν ἐν τῷ νώτῳ καὶ τοῖσιν ἰσχίοισιν, ἀπὸ τῶν ἰγνύων ποιεῖσθαι καὶ ἀπὸ τῶν σφυρῶν ἔξωθεν. αἱ δ᾽ ἕτεραι φλέβες ἔχουσιν ἐκ τῆς κεφαλῆς παρὰ τὰ ὦτα, διὰ τοῦ αὐχένος, αἱ σφαγίτιδες καλεόμεναι, ἔσωθεν παρὰ τὴν ῥάχιν ἑκατέρωθεν φέρονται παρὰ τὰς ψόας ἐς τοὺς ὄρχιας καὶ ἐς τοὺς μηρούς. καὶ διὰ τῶν ἰγνύων, ἐκ τοῦ ἔσωθεν μέρεος. ἔπειτα διὰ τῶν κνημέων, παρὰ τὰ σφυρὰ ἔσωθεν, καὶ ἐς τοὺς πόδας. δεῖ οὖν τὰς φλεβοτομίας, πρὸς τὰς ὀδύνας ποιεῖσθαι, τὰς ἀπὸ τῶν ψοῶν καὶ τῶν ὀρχίων, ἀπὸ τῶν ἰγνύων καὶ ἀπὸ τῶν σφυρῶν ἔσωθεν. αἱ δὲ τρίται φλέβες, ἐκ τῶν κροτάφων διὰ τοῦ αὐχένος, ὑπὸ τὰς ὠμοπλάτας. ἔπειτα συμφέρονται ἐς τὸν πλεύμονα, καὶ ἀφικνέονται. ἡ μὲν ἀπὸ τῶν δεξιῶν, ἐς τὰ ἀριστερά. ἡ δὲ, ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν, ἐς τὰ δεξιά. καὶ ἡ μὲν δεξιή, ἀφικνέεται ἐκ τοῦ πλεύμονος ὑπὸ τὸν μαζόν, καὶ ἐς τὸν σπλῆνα, καὶ ἐς τὸν νεφρόν. ἡ δὲ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν, ἐς τὰ δεξιά, ἐκ τοῦ πλεύμονος, ὑπὸ τὸν μαζόν. καὶ ἐς τὸ ἧπαρ, καὶ τὸν νεφρόν. τελευτῶσι δὲ ἐς τὸν ἀρχόν, αὗται ἑκάτεραι. αἱ δὲ τέταρται φλέβες, ἀπὸ τοῦ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὑπὸ τὸν αὐχένα καὶ τὰς κληῖδας. ἔπειτα ὑπὲρ τῶν βραχιόνων, ἄνωθεν ἐς τὰς ξυγκαμπάς. ἔπειτα δὲ διὰ τῶν πηχέων καὶ τῶν χειρῶν ἄνωθεν, καὶ ἐπὶ τοὺς καρποὺς καὶ τοὺς δακτύλους. ἔπειτα ἀπὸ τῶν δακτύλων πάλιν διὰ τῶν πηχέων καὶ τῆς χειρὸς ἄνωθεν

μεταβολὴ
ἐν
γενέσθαι
μὲν
πι
τατα
Vide Arist. fol. 2. 65. a. 22.
ἀπὸ τῆς κοιλίης
ἐπὶ
ἐς
ὄρχιν
δὲ

ἄνωθεν εἰς τὰς ξυγκαμπὰς. καὶ διὰ τῶν βραχιόνων τοῦ κάτωθεν μορίου, εἰς τὰς μασχάλας.
καὶ ἀπὸ τῶν πλευρέων ἄνωθεν, ἡ μὲν, εἰς τὸν σπλῆνα ἀφικνέεται ἡ δὲ, εἰς τὸ ἧπαρ. ἔπειτα ὑ-
πὲρ τῆς γαστρὸς ἐς τὸ αἰδοῖον τελευτῶσιν ἀμφότεραι. καὶ αἱ μὲν παχύταται τῶν φλεβῶν, ὧδε
ἔχουσιν. εἰσὶ δὲ καὶ αἱ ἀπὸ τῆς κοιλίης φλέβες, ἀνὰ τὸ σῶμα πάμπολλαί τε καὶ παντοῖαι. καὶ δι'
ὧν ἡ τροφὴ ἐν τῷ σώματι ἔρχεται. φέρουσι δὲ ἀπὸ τῶν παχέων φλεβῶν ἐς τὴν κοιλίην καὶ ἐς
ἐξωτάτω ἐν ἄλ. τὸ ἄλλο σῶμα, καὶ ἀπὸ τῶν ἔξω καὶ ἀπὸ τῶν εἴσω. καὶ ἐς ἀλλήλας διδόασιν, αἵ τε εἴσωθεν ἔξω. καὶ
αἱ ἔξωθεν εἴσω. τὰς οὖν φλεβοτομίας δεῖ ποιέεσθαι, κατὰ τούτους τοὺς λόγους. ἐπιτηδεύειν δὲ χρὴ
τὰς τομὰς, ὡς προσωτάτω τέμνειν ἀπὸ τῶν χωρίων, ἔνθα ἂν αἱ ὀδύναι μεμαθήκασι γίνεσθαι,
καὶ τὸ αἷμα συλλέγεσθαι. οὕτως γὰρ ἂν ἥ τε μεταβολὴ ἥκιστα μεγάλη γίνοιτο ἐξαπίνης. καὶ τὸ
ἔθος μεταστήσαις ἂν, ὥστε μηκέτι ἐς τὸ αὐτὸ χωρίον ξυλλέγεσθαι. ὁκόσοι πτύον πολλὸν πτύου-
σιν, ἄτερ πυρετοῦ ἐόντες, καὶ ὁκόσοισιν ὑπὸ τὸ οὖρον πῦον ὑφίσταται πολλὸν, ἄτερ ὀδύνης
ἐούσης. καὶ ὁκόσοισι τὰ ὑποχωρήματα, αἱματώδεα, ὥσπερ ἐν τῇσι δυσεντερίῃσι καὶ χρόνια ἃ
νέοισιν ἐοῦσι, πέντε καὶ τριήκοντα ἐτέων, καὶ γεραιτέροισι, τουτέοισι πᾶσιν ἀπὸ τοῦ αὐτέου τὰ
νοσήματα γίνεται. ἀνάγκη γὰρ τουτέους, ταλαιπώρους τε γενέσθαι καὶ φιλοπόνους τῷ σώμα-
τι, καὶ ἐργάτας νεανίσκους ἐόντας. ἔπειτα δὲ ἐξανεθέντας τῶν πόνων, σαρκωθῆναι μαλ-
θακῇ σαρκὶ, καὶ πουλὺ διαφερούσῃ τῆς προτέρης. καὶ πολλὸν, διακεκριμένον ἔχειν τὸ σῶμα, τό
τε προϋπάρχον καὶ τὸ ἐπιτραφὲν ὥστε μὴ ὁμονοεῖν. ὁκόταν οὖν νόσημά τι καταλάβῃ τοὺς οὕτω
διακειμένους, τὸ μὲν παραχρῆμα διαφεύγουσιν. ὕστερον δὲ μετὰ τὴν νοῦσον, χρόνῳ τήκεται τὸ
σῶμα, καὶ ῥέει διὰ τῶν φλεβῶν, ᾗ ἂν εὐρυχωρίης μάλιστα τύχοι, ἰχωροειδές. ἢν μὲν οὖν ὁρμήσῃ ἐς τὴν
κοιλίην τὴν κάτω, σχεδὸν οἷόν περ ἐν τῷ σώματι ἐνέῃ, τοιοῦτον καὶ τὸ διαχώρημα γίνεται. ἅ-
τε γὰρ τῆς ὁδοῦ καταντεος ἐούσης, οὐχ ἵσταται πολλὸν χρόνον ἐν τῷ ἐντέρῳ. ὁκόσοισι δ' ἂν ἐς τὸ στῆ-
θος ἐσρυῇ, ὑπόπυοι γίνονται. ἅτε τῆς καθάρσιος ἀνάντεος ἐούσης καὶ χρόνον ἐναυλιζόμενον πο-
λὺν ἐν τῷ στήθει, κατασήπεται, καὶ γίνεται πυοειδές. ὁκόσοισι δ' ἂν ἐς τὴν κύστιν ἐξερεύγη-
ται, ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ χωρίου τούτου καὶ θερμὸν καὶ λευκὸν γίνεται, καὶ διακρίνεται. καὶ
τὸ μὲν ἀραιότατον, ἐφίσταται ἄνω. τὸ δὲ παχύτατον, κάτω. ὃ δὴ πῦον καλέεται. γίνονται δὲ καὶ
οἱ λίθοι τοῖσι παιδίοισι διὰ τὴν θερμότητα τοῦ χωρίου τουτέου, καὶ τοῦ ὅλου σώματος. τοῖσι δὲ ἀν-
δράσιν οὐ γίνονται λίθοι, διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ σώματος. εὖ γὰρ χρὴ εἰδέναι, ὅτι ὁ ἄν-
θρωπος, τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερέων, θερμότατός ἐστιν αὐτὸς ἑωυτοῦ. τῇ δὲ ὑστάτῃ, ψυχρότατος.
ἀνάγκη γὰρ αὐξανόμενον καὶ χωρέον τὸ σῶμα πρὸς βίην θερμὸν εἶναι. ὁκόταν δὲ ἄρχηται
μαραίνεσθαι τὸ σῶμα, καταρρέον πρὸς εὐπετείην, ψυχρότερον γίνεται κατὰ τουτέον τὸν
λόγον. ὁκόσον τουτέων τῶν ἡμερέων τὴν πρώτην πλεῖστον αὔξεται ὁ ἄνθρωπος, τοσοῦτον θερ-
μότερος γίνεται. καὶ τῇ ὑστάτῃ τῶν ἡμερέων, ὅσον πλεῖστον καταμαραίνεται, τοσοῦτον ἀνάγ-
κη ψυχρότερον εἶναι. ὑγιέες δὲ γίγνονται αὐτόματοι, οἱ οὕτως διακείμενοι. πλεῖστοι μὲν ἐν
τῇ ὥρῃ, ἐν ᾗ ἄρξωνται τήκεσθαι πέντε καὶ τεσσαρακονθήμεροι. ὁκόσοι δ' ἂν τὴν ὥρην ταύτην
ἐν ὑπερβάλλωσιν, ἐνιαυτῷ αὐτόματοι ὑγιέες γίνονται, ἢν μήτι ἄλλο κακουργέηται ὁ ἄνθρωπος.
ὁκόσα τῶν νοσημάτων ἐξ ὀλίγου γίνεται, καὶ ὁκόσων αἱ προφάσιες εὔγνωστοι, ταῦτα δὲ ἀσφα-
δια λέστατά ἐστι προαγορεύεσθαι. τὴν δὲ ἴησιν χρὴ ποιέεσθαι αὐτέην ἐναντιούμενον τῇ προφάσει
τῆς νόσου. οὕτω γὰρ ἂν λύοιτο τὸ τὴν νοῦσον παρεχὸν ἐν τῷ σώματι. Ὁκόσοισι ψαμμοειδέα ὑφί-
ἐν σταται, ἢ πῶροι ἐν τοῖσιν οὔροισι, τουτέοισι τὴν ἀρχὴν φύματα ἐγγίνεται πρὸς τῇ φλεβὶ τῇ παχείῃ,
καὶ διεπύησεν. ἔπειτα δὲ ἅτε οὐ ταχέως ἐκραγέντων τῶν φυμάτων, πῶροι συνεστράφησαν
ἐκ τοῦ πύου, οἵ τινες ἔξω θλίβονται διὰ τῆς φλεβὸς, σὺν τῷ οὔρῳ ἐς τὴν κύστιν. ὁκόσοισι δὲ αἱμα-
τώδεα μὲν τὰ οὐρήματα, τουτέοισιν αἱ φλέβες πεπονήκασιν. ὁκόσοισι δὲ ἐν τῷ οὐρήματι παχέ-
ἐξ ἐόντι, σαρκία μικρὰ τριχοειδέα συνέρχεται, ταῦτα δὲ ἀπὸ τῶν νεφρῶν, εἰδέναι χρὴ ἐόντα καὶ
ἀπὸ ἀρθριτικῶν. ὁκόσοισι δὲ καθαρὸν τὸ οὖρον, ἄλλο τε καὶ ἄλλο τε, ὁκοῖον δὲ πίτυρα ἐπιφέρεται
περὶ πυρετ. κη. ἐν τῷ οὐρήματι, τουτέων ἡ κύστις ψωριᾷ. Οἱ πλεῖστοι τῶν πυρετῶν, γίνονται ἀπὸ χολῆς. εἴδεα
δὲ σφέων εἰσὶ τέσσαρα, χωρὶς τῶν ἐν τῇσιν ὀδύνῃσι γινομένων, τῇσιν ἀποκεκριμένῃσιν. ὀνόμα-
τα δ' αὐτέοισίν ἐστι, ξύνοχος. ἀμφημερινός. τριταῖος. τεταρταῖος. ὁ μὲν οὖν ξύνοχος καλεό-
μενος, γίνεται ἀπὸ πλείστης χολῆς καὶ ἀκρητεστάτης. καὶ τὰς κρίσιας ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ ποιέε-
ται. τὸ γὰρ σῶμα, οὐ διαψυχόμενον οὐδένα χρόνον, συντήκεται ταχέως, ἅτε ὑπὸ πολλοῦ τοῦ θερ-

μοῦ θερ-

μενοι θερμαινόμενοι. ὁ δὲ ἀμφημερινὸς μετὰ τὸν ξύνοχον, ἀπὸ πλείστης χολῆς γίνεται, καὶ ἀπαλλάσσεται τάχιστα τῶν ἄλλων. μακρότερος δέ ἐστι τοῦ ξυνόχου, ὁκόσῳ ἀπὸ ἐλάσσονος γίνεται χολῆς, καὶ ὅτι ἔχει ἀνάπαυσιν τὸ σῶμα, ἐν δὲ τῷ ξυνόχῳ οὐκ ἀναπαύεται οὐδένα χρόνον. ὁ δὲ τριταῖος, μακρότερός ἐστι τοῦ ἀμφημερινοῦ, καὶ ἀπὸ χολῆς ἐλάσσονος γίνεται. ὁκόσῳ δὲ πλείονα χρόνον ἐν τῷ τριταίῳ ἢ τῷ ἀμφημερινῷ, τὸ σῶμα διαναπαύεται, τοσούτῳ χρονιώτερος οὗτος ὁ πυρετὸς τοῦ ἀμφημερινοῦ ἐστιν. οἱ δὲ τεταρταῖοι, τὰ μὲν ἄλλα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. χρονιώτεροι δὲ μάλα τῶν τριταίων εἰσίν. ὁκόσῳ ἔλαττόν τι μέρος μετέχουσι χολῆς, τῆς τὴν θερμασίην παρεχούσης, τοσοῦτον διαψύχεσθαι τὸ σῶμα, πλέον μετέχουσι. προσγίνεται δὲ αὐτέοισιν, ἀπὸ μελαίνης χολῆς, τὸ περιοσσὸν τοῦτο καὶ δυσαπάλλακτον. μέλαινα γὰρ χολὴ τῶν ἐν τῷ σώματι ἐνεόντων χυμῶν, γλισχρότατον, καὶ τὰς ἕδρας χρονιωτάτας πεποίηται. γνώσῃ δὲ ἐν τῷδε, ὅτι οἱ τεταρταῖοι πυρετοὶ μετέχουσι τοῦ μελαγχολικοῦ. φθινοπώρου γὰρ μάλιστα οἱ ἄνθρωποι ἁλίσκονται ὑπὸ τῶν τεταρταίων. καὶ ἐν τῇ ἡλικίῃ, ἀπὸ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτέων, ἕως τῶν πέντε καὶ τεσσαράκοντα. ὅτι καὶ ἡ ἡλικίη αὕτη ὑπὸ μελαίνης χολῆς κατέχεται μάλιστα πασέων τῶν ἡλικιῶν, ἥ τε φθινοπωρινὴ ὥρη μάλιστα πασέων τῶν ὡρέων ὑποτηδεστάτη. ὁκόσοι δ' ἂν ἁλῶσιν ἔξω τῆς ὥρης ταύτης, καὶ τῆς ἡλικίης, ὑπὸ τεταρταίου, εὖ χρὴ εἰδέναι μὴ χρόνιον ἐσόμενον τὸν πυρετόν, ἢν μὴ ἄλλό τι κακουργῆται ὁ ἄνθρωπος.

Περὶ διαίτης ὑγιεινῆς. τόδε τὸ βιβλίον καὶ αὐτὸ περὶ φύσιος ἀνθρώπου προσκείμενον, Πολύβου τοῦ Ἱπποκράτους μαθητοῦ Γαληνός εἶναί φησι. βιβ. ε. φυλ 300. 51. 33.

Τοὺς ἰδιώτας, ὧδε χρὴ διαιτᾶσθαι. τοῦ μὲν χειμῶνος ἐσθίειν ὡς πλεῖστα. πίνειν δ' ὡς ἐλάχιστα. εἶναι δὲ τὸ πόμα, οἶνον ὡς ἀκρητέστατον. τὰ δὲ σιτία, ἄρτον. καὶ τὰ ὄψα, ὀπτὰ πάντα. λαχάνοισι δὲ ὡς ἐλαχίστοισι χρῆσθαι κατὰ ταύτην τὴν ὥρην. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὸ σῶμα, ξηρόν τε εἴη καὶ θερμόν. ὁκόταν δὲ τὸ ἔαρ ὑπολαμβάνῃ, τότε χρὴ πόμα πλέον πίνειν οἶνον ὑδαρέστερον καὶ κατ' ὀλίγον. καὶ τοῖσι σιτίοισι μαλακωτέροισι χρέεσθαι καὶ ἐλάσσοσι. καὶ τὸν ἄρτον ἀφαιρέοντα, μάζαν προστιθέναι. καὶ τὰ ὄψα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀφαιρέειν. καὶ ἐκ τῶν ὀπτῶν, πάντα ἑφθὰ ποιέεσθαι. καὶ λαχάνοισι ἤδη χρέεσθαι τοῦ ἦρος ὀλίγοισι. ὅκως ἐς τὴν θερινὴν καταστῇ ὁ ἄνθρωπος τοῖσί τε σιτίοισι μαλακωτέροισι χρεώμενος, καὶ τοῖσιν ὄψοισιν ἑφθοῖσι. καὶ λαχάνοισιν ἑφθοῖσι καὶ ὠμοῖσιν. ὡσαύτως καὶ τοῖσι πόμασιν ὡς ὑδαρεστάτοισι, καὶ πλείστοισιν. καὶ ὅκως μὴ μεγάλη ἡ μεταβολὴ ἔσται, κατὰ μικρὸν μὴ ἐξαπίνης χρεώμενος. τοῦ δὲ θέρεος, τῇ τε μάζῃ μαλακῇ τρέφεσθαι καὶ τῷ ποτῷ ὑδαρεῖ καὶ πολλῷ. καὶ τοῖσιν ὄψοισιν πᾶσιν ἑφθοῖσι. καὶ οὕτω δεῖ χρέεσθαι τουτέοισιν, ὁκόταν τὸ θέρος ᾖ, ὅκως ψυχρὸν εἴη τὸ σῶμα καὶ μαλακόν. καὶ γὰρ ἡ ὥρη, θερμή τε καὶ ξηρή. καὶ ποιέει τὰ σώματα καυματώδεα, καὶ αὐχμηρά. δεῖ οὖν τοῖσιν ἐπιτηδεύμασι τουτέοισιν, ἀλέξασθαι. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον, ὥσπερ ἐκ τοῦ χειμῶνος εἰς τὸ ἦρ, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ ἦρος εἰς τὸ θέρος καταστήσονται. τῶν μὲν σιτίων, ἀφαιρέων, τῷ δὲ ποτῷ προστιθείς. καὶ οὕτω τὰ ἐναντία ποιέοντα, καταστῆσαι ἐκ τοῦ θέρεος εἰς τὸν χειμῶνα. ἐν δὲ τῷ φθινοπώρῳ πάλιν, τὰ μὲν σιτία, πλείω ποιεύμενον καὶ ξηρότερα, καὶ τὰ ὄψα κατὰ λόγον. τὰ δὲ ποτά, ἐλάσσω τε καὶ ἀκρητέστερα. ὅκως ὅ τε χειμὼν ἀγαθὸς ἔσται καὶ ὥνθρωπος διαχρῆται τοῖσί τε πόμασιν ἀκρητεστέροισι καὶ ὀλίγοισι, καὶ τοῖσι σιτίοισιν ὡς πλείστοισί τε καὶ ξηροτάτοισιν. οὕτω γὰρ ἂν καὶ ὑγιαίνοι μάλιστα, καὶ ῥιγώη ἥκιστα. ἡ γὰρ ὥρη, λίην ψυχρή τε καὶ ὑγρή. τοῖς δὲ εἴδεσι τοῖσι σαρκώδεσι καὶ μαλθακοῖσι καὶ ἐρυθροῖσι, ξυμφέρει διὰ τὸν πλείονα χρόνον τοῦ ἐνιαυτοῦ, ξηροτέροισι διαιτήμασι χρέεσθαι. ὑγρὴ γὰρ ἡ φύσις τῶν εἰδέων τουτέων. τοὺς δὲ στρυφνοὺς καὶ προσεσταλμένους, καὶ πυρροὺς καὶ μέλανας, τῇ ὑγροτέρῃ διαίτῃ χρὴ τὸ πλεῖον τοῦ χρόνου ἐνδιαιτᾶσθαι. τὰ γὰρ σώματα τοιαῦτα, ὑπάρχει ξηρὰ ἐόντα. καὶ τοῖσι νέοισι τῶν σωμάτων ξυμφέρει, μαλακωτέροισί τε καὶ ὑγροτέροισι χρέεσθαι τοῖσι διαιτήμασιν. ἡ γὰρ ἡλικίη ξηρή, καὶ τὰ σώματα πέπηγε. τοὺς δὲ πρεσβυτέρους, τῷ ξηροτέρῳ χρὴ τρόπῳ, τὸ πλεῖον τοῦ χρόνου διάγειν. τὰ γὰρ σώματα ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίῃ, ὑγρὰ καὶ μαλθακά, καὶ ψυχρά. δεῖ οὖν πρὸς τὴν ἡλικίην, καὶ τὴν ὥρην, καὶ τὸ ἔθος, καὶ τὴν χώρην, καὶ τὰ εἴδεα, τὰ διαιτήματα ποιέεσθαι, ἐναντιούμενον τοῖσι καθισταμένοισι, καὶ θάλπεσι καὶ χειμῶσι. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα ὑγιαίνοιεν. καὶ ὁδοιπορίην, τοῦ μὲν χειμῶνος, ταχέως χρή. τοῦ δὲ θέρεος, ἡσυχῇ, ἢν μὴ διὰ καύματος ὁδοιπορέῃ.

διὰ δὲ καὶ τὴν σαρκώδεα, θᾶσσον ὁδοιπορέειν. τοὺς δὲ ἰσχνοὺς, ἡσυχέστερον. λουτροῖσι δὲ χρὴ πολλοῖσι χρῆσθαι, τοῦ θέρεος. τοῦ δὲ χειμῶνος, ἐλάσσοσι. χρὴ δὲ τοὺς στρυφνοὺς μᾶλλον λούεσθαι τῶν σαρκωδέων. ἠμφιέσθαι δὲ χρὴ τοῦ χειμῶνος, καθαρὰ ἱμάτια. τοῦ δὲ θέρεος, ἐλαιοπινέα.

Τοὺς δὲ παχέας χρὴ, καὶ ὅσοι βούλονται λεπτοὶ γενέσθαι, τὰς ταλαιπωρίας ἁπάσας, νήστιας ποιέεσθαι. καὶ τοῖσι σιτίοισιν ἐπιχειρέειν, ἔτι ἀσθμαίνοντας ἐκ τοῦ κόπου, καὶ μὴ ἀνεψυγμένους, καὶ προπεπωκότας οἶνον κεκρημένον καὶ μὴ σφόδρα ψυχρόν. καὶ τὰ ὄψα σκευάζειν σησάμοισιν, ἢ ἡδύσμασι, καὶ τοῖσιν ἄλλοισι τοῖσι τοιουτοτρόποισι. καὶ πίονα ἔστω τὰ προσφερόμενα ὄψα. οὕτω γὰρ ἂν ἀπὸ ἐλαχίστων ἐμπίμπλαιντο. ἀλλὰ καὶ μονοσιτέειν, καὶ ἀλουτέειν, καὶ σκληροκοιτέειν, καὶ γυμνὸν περιπατέειν, ὅσον οἷόν τε μάλιστα. ὁκόσοι δὲ βούλονται λεπτοὶ ἐόντες παχέες γενέσθαι, τά τε ἄλλα ποιέειν τἀναντία κείνοισιν οἷσιν ἔφην. καὶ νήστιας μηδεμίην ταλαιπωρίην ποιέεσθαι.

Τοῖσι δὲ ἐμέτοισι χρὴ καὶ τοῖσι κατακλύσμασι τοῖσι τῆς κοιλίης, ὧδε χρῆσθαι. ἓξ μῆνας τοὺς χειμερινοὺς ἐμέειν. οὗτος γὰρ ὁ χρόνος, φλεγματωδέστερος τοῦ θερινοῦ, καὶ τὰ νοσήματα γίνεται περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ περὶ τὸ χωρίον τοῦτο, τὸ ὑπὲρ τῶν φρενῶν. ὅταν δὲ ᾖ θάλπος, τοῖσι κατακλύσμασι χρῆσθαι. ἡ γὰρ ὥρη καυματώδης. καὶ τὸ σῶμα, χολωδέστερον ἐστὶ, καὶ βαρύτητες ἐν τῇ ὀσφύϊ καὶ τοῖς γόνασι, καὶ θέρμαι γίνονται. καὶ ἐν τῇ γαστρὶ στρόφοι γίνονται. δεῖ οὖν τὸ σῶμα ψύχειν, καὶ τὰ μετεωριζόμενα κάτω ὑπάγειν ἐκ τῶν χωρίων τούτων. ἔστω δὲ τὰ κατακλύσματα τοῖσι μὲν παχυτέροισι καὶ ὑγροτέροισιν, ἁλμυρότερα καὶ λεπτότερα. τοῖσι δὲ ξηροτέροισι, καὶ προσεσταλμένοισι, καὶ ἀσθενεστέροισι, λιπαρώτερα καὶ παχύτερα. ἔστι δὲ τῶν κατακλυσμάτων τὰ λιπαρὰ καὶ παχέα, τὰ ἀπὸ τῶν γαλάκτων, καὶ ἀπὸ ἐρεβίνθων ὕδωρ ἑφθὸν, καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων. τὰ δὲ λεπτὰ καὶ ἁλμυρὰ, ἅλμη καὶ θάλασσα, καὶ τὰ τοιαῦτα. τοὺς δὲ ἐμέτους ὧδε χρὴ ποιέεσθαι. ὅσοι μὲν τῶν ἀνθρώπων παχέες εἰσὶ, καὶ μὴ ἰσχνοὶ, νήστιες ἐμεόντων δραμόντες ἢ ὁδοιπορήσαντες διὰ τάχεος, κατὰ μέσον τῆς ἡμέρης. ἔστω δὲ ἡμικοτύλιον ὑσσώπου τετριμμένης ἐν ὕδατος χοεῖ. καὶ τοῦτο ἐκπιέτω, ὄξος παραχέων, καὶ ἅλας παραβάλλων, ὅκως ἂν μέλλῃ ἥδιστον ἔσεσθαι. πινέτω δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ἡσυχέστερον, ἔπειτα δ' ἐπὶ θᾶσσον. οἱ δὲ λεπτότεροι καὶ ἀσθενέστεροι, ἀπὸ σίτων ποιεέσθωσαν τὸν ἔμετον, τρόπον τοιόνδε. λουσάμενος θερμῷ, προπιέτω ἀκρήτου κοτύλην. ἔπειτα σιτία παντοδαπὰ ἐσθιέτω. καὶ μὴ πινέτω ἐπὶ τῷ σιτίῳ, μηδ' ἀπὸ τοῦ σιτίου. ἀλλ' ἐπισχέτω ὅσον δέκα στάδια διελθεῖν. ἔπειτα δὲ συμμίξας οἴνους τρεῖς, πίνειν διδόναι. αὐστηρὸν, γλυκὺν καὶ ὀξύν. πρῶτον μὲν ἀκρητέστερον καὶ κατ' ὀλίγον καὶ διὰ πολλοῦ χρόνου. ἔπειτα δὲ ὑδαρέστερον καὶ θᾶσσον καὶ κατὰ πολλόν. ὅστις δὲ εἴωθε τοῦ μηνὸς δὶς ἐξεμέειν, ἄμεινον ἐφεξῆς ποιέεσθαι τοὺς ἐμέτους, ἐν δυσὶν ἡμέρῃσι μᾶλλον, ἢ διὰ πεντεκαίδεκα. οἱ δὲ πᾶν τοὐναντίον ποιέουσιν. ὁκόσοισι δὲ ἐπιτήδειον ἀνεμέειν τὰ σιτία, ἢ ὁκόσοισιν αἱ κοιλίαι οὐκ εὐδιέξοδοι, τούτοισι πᾶσι ξυμφέρει, πολλάκις τῆς ἡμέρης ἐσθίειν, καὶ παντοδαποῖσι βρώμασι χρῆσθαι, καὶ ὄψοισι πάντας τρόπους ἐσκευασμένοισιν. οἴνους τε πίνειν δισσοὺς καὶ τρισσούς. ὁκόσοι δὲ μὴ ἀνεμέουσι τὰ σιτία, ἢ καὶ κοιλίας ἔχουσιν ὑγρὰς, τούτοισι πᾶσι τοὐναντίον τούτου τοῦ τρόπου ξυμφέρει ποιέειν.

Τὰ δὲ παιδία χρὴ τὰ νήπια βρέχειν ἐν τῷ θερμῷ ὕδατι ἐπὶ πουλὺν χρόνον. καὶ πίνειν διδόναι, ὑδαρέα τὸν οἶνον, καὶ μὴ ψυχρὸν παντάπασι. τοῦτον δὲ διδόναι, ὃς ἥκιστα τὴν γαστέρα μετεωριεῖ καὶ φῦσαν παρέξει. ταῦτα δὲ ποιέειν, ὅκως οἵ τε σπασμοὶ ἧσσον ἐπιλάβωσι, καὶ μείζονα γίνηται, καὶ εὐχροώτερα.

Τὰς δὲ γυναῖκας ὧδε χρὴ διαιτᾶσθαι, τῷ ξηροτέρῳ τῶν τρόπων. καὶ γὰρ τὰ σιτία τὰ ξηρὰ, ἐπιτηδειότερα πρὸς τὴν μαλθακότητα τῶν γυναικείων σαρκῶν. καὶ τὰ ἀκρητέστερα πόματα ἀμείνω πρὸς τὰς ὑστέρας, καὶ τὰς κυοτροφίας.

Τοὺς γυμναζομένους χρὴ τοῦ χειμῶνος καὶ τρέχειν καὶ παλαίειν. τοῦ δὲ θέρεος, παλαίειν μὲν ὀλίγα. τρέχειν δὲ, μή. περιπατέειν δὲ πολλὰ κατὰ ψῦχος. ὁκόσοι κοπιῶσιν ἐκ τῶν δρόμων, τούτους παλαίειν χρή. ὁκόσοι δὲ παλαίοντες κοπιῶσι, τούτους χρὴ τρέχειν. οὕτω γὰρ ἂν ταλαιπωρέων τῷ κοπιῶντι τοῦ σώματος διαθερμαίνοιτο καὶ συνιστῷτο καὶ διαναπαύοιτο μάλιστα. ὁκόσους γυμναζομένους διάῤῥοιαι λαμβάνουσι, καὶ τὰ ὑποχωρήματα σιτώδεα καὶ ἄπεπτα, τούτοισι τῶν τε γυμνασίων ἀφαιρέειν μὴ ἔλασσον τοῦ τρίτου μέρεος, καὶ τῶν σιτίων τοῖσιν ἡμίσεσι χρῆσθαι. δῆλον γὰρ δὴ ὅτι ἡ κοιλίη ξυνθάλπειν οὐ δύναται ὥστε πέσσεσθαι τὸ πλῆθος τῶν σιτίων. ἔστω δὲ τούτοισι τὰ σιτία, ἄρτος ὡς ἐξοπτότατος, ἐν οἴνῳ ἐντεθρυμμένος, καὶ ποτὰ, ὡς ἐλάχιστα καὶ ἀκρητέστατα. καὶ περιπάτοισι μὴ

χρῆσθαι

χρέεσθαι ἀπὸ τοῦ σιτίου. μονοσιτέειν δὲ χρὴ, ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα ξυνθάλποιτο ἡ κοιλίη, καὶ τῶν ἐσιόντων ἐπικρατοίη. γίνεται δὲ ὁ τρόπος οὗτος τῆς διαῤῥοίης τῶν σωμάτων τοῖσι πυκνοσάρκοισι μάλιστα, ὁκόταν ἀναγκάζηται ὁ ἄνθρωπος κρεηφαγέειν, τῆς φύσιος ὑπαρχούσης τοιαύτης. αἱ γὰρ φλέβες πυκνωθεῖσαι, οὐκ ἀντιλαμβάνονται τῶν σιτίων τῶν ἐσιόντων. ἔστι δὲ αὕτη μὲν ὀξείη ἡ φύσις καὶ τρέπεται ἐφ' ἑκάτερα καὶ ἀκμάζει ὀλίγον χρόνον ἡ εὐεξίη ἐν τοῖσι τοιουτοτρόποισι τῶν σωμάτων. τὰ δὲ ἀραιότερα τῶν εἰδέων καὶ δασύτερα, καὶ τὴν κρεηφαγίην δέχεται, καὶ τὰς ταλαιπωρίας μᾶλλον ὑπομένει, καὶ χρονιώτεραι γίνονται αὐτέοισιν αἱ εὐεξίαι. καὶ ὁκόσοι τὰ σιτία ἀνερεύγονται τῇ ὑστεραίῃ καὶ τὰ ὑποχόνδρια μετεωρίζεται αὐτέοισιν, ὡς ἀπέπτων τῶν σιτίων ἐόντων, τούτοισι καθεύδειν μὲν πλείονα χρόνον ξυμφέρει. τῇ δὲ ἄλλῃ ταλαιπωρίῃ ἀναγκάζειν χρὴ αὐτῶν τὰ σώματα. καὶ τὸν οἶνον ἀκρητέστερον πινόντων καὶ πλείω καὶ τοῖσι σιτίοισιν ἐλάσσοσι χρέεσθαι ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον. δῆλον γὰρ ὅτι ἡ κοιλίη ὑπὸ ἀσθενείης καὶ ψυχρότητος, οὐ δύναται τὸ πλῆθος τῶν σιτίων καταπέσσειν. ὁκόσους δὲ δίψαι λαμβάνουσι, τούτοισι τῶν τε σιτίων καὶ ταλαιπωριέων ἀφαιρέειν. καὶ τὸν οἶνον πινόντων ὑδαρέα τε καὶ ὅτι ψυχρότατον. ὁκόσοισι δὲ ὀδύναι γίνονται ἐκ τῶν σπλάγχνων, ἢ ἐκ γυμνασίης, ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς ταλαιπωρίης, τούτοισι ξυμφέρει ἀναπαύεσθαι ἀσίτοισι. πώμασι δὲ χρέεσθαι, ὅ, τι ἐλάχιστον ἐς τὸ σῶμα ἐσελθὸν, πλεῖστον οὖρον διάξει. ὅπως αἱ φλέβες αἱ διὰ τῶν σπλάγχνων πεφυκυῖαι, μὴ κατατείνωνται πληρούμεναι. ἐκ γὰρ τῶν τοιουτέων τά τε φύματα γίνονται, καὶ οἱ πυρετοί. ⁁ Ὁκόσοισι δὲ νοῦσοι ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου γίνονται, νάρκη πρῶτον ἴσχει τὴν κεφαλὴν, καὶ οὐρέει θαμινὰ, καὶ τὰ ἄλλα πάσχει ὁκόσα ἐπὶ στραγγουρίη. οὗτος ἐφ' ἡμέρας ἐννέα τοῦτο πάσχει. καὶ ἢν μὲν ῥαγῇ κατὰ τὰς ῥῖνας ἢ κατὰ τὰ ὦτα ὕδωρ, ἢ βλέννα, ἀπαλλάσσεται τῆς νόσου, καὶ τῆς στραγγουρίης παύεται. οὐρέει δὲ πολὺ, καὶ ἀπόνως, καὶ λευκόν. ἔστ' ἂν εἴκοσιν ἡμέρας παρέλθῃ καὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς ἡ ὀδύνη ἐκλείπει τῷ ἀνθρώπῳ, ἐσορέοντι δὲ βλέπεται οἱ ἡ αὐγή. ἄνδρα δὲ χρὴ ὅς ἐστι συνετὸς λογισάμενον ὅτι τοῖσιν ἀνθρώποισι πλείστου ἄξιόν ἐστιν ἡ ὑγιείη, ἐπίστασθαι ἐκ τῆς ἑωυτοῦ γνώμης ἐν τῇσι νούσοισιν ὠφελέεσθαι.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΓΟΝΗΣ.

Τοῦτο δὲ πολύβου εἶναι φησὶ ὁ Γαληνός.

Νόμος μὲν, πάντα κρατύνει. ἡ δὲ γονὴ τοῦ ἀνδρὸς, ἔρχεται ἀπὸ παντὸς τοῦ ὑγροῦ, τοῦ ἐν τῷ σώματι ἐόντος, τὸ ἰσχυρότατον ἀποκριθέν. τοῦτο δὲ ἱστόριον, τόδε, ὅτι ἀποκρίνεται τὸ ἰσχυρότατον, ὅτι ἐπὴν λαγνεύσωμεν, σμικρὸν οὕτω μεθέντες, ἀσθενέες γινόμεθα. ἔχει δὲ οὕτω. φλέβες καὶ νεῦρα ἀπὸ παντὸς τοῦ σώματος, τείνουσιν ἐς τὸ αἰδοῖον, οἷσιν ὑποτριβομένοισι καὶ θερμαινομένοισι καὶ πληρουμένοισιν, ὥσπερ κνησμὸς ἐμπίπτει, καὶ τῷ σώματι παντὶ ἡδονὴ καὶ θέρμη ἐκ τούτου παραγίνεται. τριβομένου δὲ τοῦ αἰδοίου καὶ τοῦ ἀνθρώπου κινευμένου, τὸ ὑγρὸν θερμαίνεται ἐν τῷ σώματι, καὶ διαχέεται, καὶ κλονέεται ὑπὸ τῆς κινήσιος, καὶ ἀφρέει. καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα ὑγρὰ σύμπαντα κλονεύμενα ἀφρέει. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ἀποκρίνεται ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ ἀφρέοντος, τὸ ἰσχυρότατον καὶ τὸ πιότατον, καὶ ἔρχεται εἰς τὸν νωτιαῖον μυελόν. τείνουσι γὰρ ἐς τοῦτον, ἐκ παντὸς τοῦ σώματος. καὶ διαχέει ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου εἰς τὴν ὀσφὺν, καὶ ἐς πᾶν τὸ σῶμα, καὶ ἐς τὸν μυελὸν, καὶ ἐξ αὐτοῦ τείνουσιν ὁδοὶ, ὥστε καὶ ἐπιέναι τοῦ ὑγροῦ ἐς αὐτὸν καὶ ἀποχωρέειν. ἐπὴν δὲ ἔλθῃ ἐς τοῦτον τὸν μυελὸν ἡ γονὴ, χωρέει παρὰ τοὺς νεφρούς. ταύτῃ γὰρ ἡ ὁδός ἐστι διὰ φλεβῶν. κἢν οἱ νεφροὶ ἑλκωθῶσιν, ἔστιν ὅτε καὶ αἷμα ξυμφέρεται. παρὰ δὲ τῶν νεφρῶν, ἔρχεται διὰ τῶν ὀρχίων μέσων ἐς τὸ αἰδοῖον. καὶ χωρέει οὐχ ὅπῃ τὸ οὖρον. ἀλλά οἱ ἄλλη ὁδός ἐστιν αὐτῇ ἐχομένη. καὶ οἱ ἐξονειρώσσοντες διὰ τάδε ἐξονειρώσσουσιν. ἐπὰν τὸ ὑγρὸν ἐν τῷ σώματι, διακεχυμένον ᾖ καὶ διάθερμον, εἴτε ὑπὸ ταλαιπωρίης, εἴτε ὑπὸ ἄλλου τινὸς ἀφρέει. καὶ ἀποκρινομένου ἀπ' αὐτοῦ ὁρᾶν παρείσεται, οἷα λαγνείη. ἔχει γὰρ τὸ ὑγρὸν τοῦτο ὅπερ λαγνεύοντι. ἀλλ' οὐ μοι περὶ ὀνειρωσσόντων καὶ παντὸς τοῦ νοσήματος τί ἐστι, καὶ ὁκόσα ἐργάζεται, καὶ διότι πρὸ λαγνείης. καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοῦτο μοι εἴρηται. οἱ δὲ εὐνοῦχοι διὰ ταῦτα οὐ λαγνεύουσιν, ὅτι σφέων ἡ δίοδος ἀμαλδύνεται τῆς γονῆς. ἔστι γὰρ δι' αὐτῶν τῶν ὀρχίων ἡ ὁδός. καὶ νεῦρα τείνει λεπτὰ καὶ πυκνὰ, ἐς τὸ αἰδοῖον ἐκ τῶν

ὀρχίων οἷσιν ἀείρεται καὶ καθίεται. καὶ ταῦτα ἐν τῇ τομῇ ἀποτέμνεται, διότι καὶ οὐχ ὑπάρχουσιν οἱ εὐνοῦχοι χρηστοί. τῶν δὲ τάδε ἐκτριβέντων, ἡ ὁδὸς τῆς γονῆς ἐμπέφρακται. πωροῦνται γὰρ οἱ ὄρχιες. καὶ τὰ νεῦρα σκληρὰ καὶ μωρὰ γινόμενα ὑπὸ τοῦ πώρου, οὐ δύναται τείνειν τε καὶ χαλᾶν. ὁκόσοι δὲ παρ' οὖς τετμημένοι εἰσὶν, οὗτοι λαγνεύουσι μὲν καὶ ἀφίασιν, ὀλίγον δὲ, καὶ ἀσθενὲς, καὶ ἄγονον. χωρεῖ γὰρ τὸ πλεῖστον τοῦ γόνου, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς παρὰ τὰ ὦτα, εἰς τὸν νωτιαῖον μυελόν. αὕτη δὲ ἡ δίοδος ὑπὸ τῆς τομῆς οὐλῆς γενομένης, στερεὴ γέγονεν. τοῖσι δὲ παιδίοισι, λεπτὰ τὰ φλέβια ἐόντα καὶ πληρεύμενα, κωλύει τὴν γονὴν ἰέναι. καὶ ὁ κνησμὸς, οὐχ ὁμοίως παραγίνεται. διὰ ταῦτα οὐδὲ κλονέεται ἐν τῷ σώματι τὸ ὑγρὸν, ὥστε ἀπόκρισιν τῆς γονῆς. καὶ τῇσι παρθένοισι μέχρις ἂν νέαι ἔωσιν, οὐ χωρεῖ τὰ καταμήνια, δι' αἴτιον τὸ αὐτό. ἐπὴν δὲ αὔξωνται καὶ παρθένος καὶ παῖς, αἱ φλέβες αἱ ἐς τὸ αἰδοῖον τείνουσαι τοῦ παιδὸς, καὶ τῆς παρθένου, καὶ ἤδη τὰς μήτρας εὐρεῖαι γίνονται ὑπὸ τῆς αὔξης, καὶ στομοῦνται, καὶ ὁδὸς καὶ δίοδος διὰ στενῶν γίνεται. καὶ τὸ ὑγρὸν κλόνησιν τότε ἴσχει. εὐρυχωρίη γάρ οἱ τότε γίνεται, ἔνθα κλονέεται. καὶ τῷ παιδὶ χωρεῖ, ἐπὴν ἁδρὸς ᾖ, διὰ τόδε καὶ τῇ παρθένῳ τὰ καταμήνια. ταῦτα δέ μοι οὕτως ἀποπέφανται. τὴν δὲ γονὴν φημὶ ἀποκρίνεσθαι ἀπὸ παντὸς τοῦ σώματος, καὶ ἀπὸ τῶν στερεῶν, καὶ ἀπὸ τῶν μαλθακῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ παντὸς τοῦ ἐν τῷ σώματι. εἰσὶ δὲ τέσσαρες ἰδέαι τοῦ ὑγροῦ. αἷμα. χολή. ὕδωρ, καὶ φλέγμα. τοσαύτας γὰρ ἰδέας ἔχει ξυμφυέας ὁ ἄνθρωπος ἐν ἑωυτῷ, καὶ ἀπὸ τουτέων αἱ νοῦσοι γίνονται, ἢ αἱ ἐκ νόσων διακρίσιες. καὶ ταῦτα μὲν εἴρηταί μοι περὶ γονῆς, ὁκόθεν γίνεται, καὶ ὅκως, καὶ διότι, καὶ οἷσιν οὐ γίνεται ἡ γονὴ, καὶ διότι οὐ γίνεται, καὶ περὶ καταμηνίων παρθένων. τῇσι δὲ γυναιξὶν ἐν τῇ μίξει τριβομένου τοῦ αἰδοίου, καὶ τῶν μητρέων κινευμένων, ὥσπερ κνησμὸν ἐμπίπτειν ἐς αὐτὰς, καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι ἡδονὴν καὶ θέρμην παρέχειν. μεθίει δὲ καὶ ἡ γυνὴ ἀπὸ τοῦ σώματος. ὅτε μὲν ἐς τὰς μήτρας, αἱ δὲ μῆτραι ἰκμαλέαι γίνονται. ὅτε δὲ καὶ ἔξω, ἢν χάσκωσιν αἱ μῆτραι μᾶλλον τοῦ καιροῦ. καὶ ἥδεται ἐπὴν ἄρξηται μίσγεσθαι διὰ παντὸς τοῦ χρόνου, μέχρις ἂν αὐτὴν μεθίῃ ὁ ἀνήρ. κἢν μὲν ὀργᾷ ἡ γυνὴ μίσγεσθαι, πρόσθεν τοῦ ἀνδρὸς ἀφίει. καὶ τὸ λοιπὸν οὐκ ἔτι ὁμοίως ἥδεται ἡ γυνή. ἢν δὲ μὴ ὀργᾷ, συντελέει τῷ ἀνδρὶ ἡδομένη. καὶ ἔχει οὕτως, ὥσπερ εἴ τις ἤδη ὕδωρ ζέον, ἕτερον ψυχρὸν ὕδωρ ἐπιχέει, παύεται τὸ ζέον. οὕτω καὶ ἡ γονὴ πεσοῦσα τοῦ ἀνδρὸς ἐς τὰς μήτρας, σβέννυσι τὴν θέρμην, καὶ τὴν ἡδονὴν τῆς γυναικός. ἐξαίσσει δὲ ἡ ἡδονὴ καὶ ἡ θέρμη ἅμα τῇ γονῇ πιπτούσῃ εἰς τὰς μήτρας, ἔπειτα λήγει. ὥσπερ εἴ τις ἤδη φλόγα οἶνον ἐπιχέει, συμβαίνει πρῶτα μὲν ἐξαίσσειν τὴν φλόγα καὶ αὔξεσθαι δι' ὀλίγου, πρὸς τὴν ἐπίχυσιν τοῦ οἴνου, ἔπειτα λήγειν. ὡσαύτως δὲ καὶ τῇ γυναικὶ ἡ θέρμη ἐξαίσσει πρὸς τὴν γονὴν τοῦ ἀνδρὸς, ἔπειτα λήγει. ἧσσον δὲ πολλῷ ἥδεται ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρὸς, ἐν τῇ μίξει. πλείονα δὲ χρόνον, ὁ ἀνήρ. διότι δὲ μᾶλλον ὁ ἀνὴρ ἥδεται, ἐξαποκρίνεται αὐτῷ ἐξαπίνης ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ ἀπὸ ταραχῆς ἰσχυροτέρης, ἢ τῇ γυναικί. ἔχει δὲ τόδε οὕτως τῇσι γυναιξὶν, ἢν μὲν μίσγωνται ἀνδράσι, μᾶλλον ὑγιαίνουσιν. ἢν δὲ μὴ, ἧσσον. ἅμα μὲν αἱ μῆτραι, ἰκμαλέαι γίνονται ἐν τῇ μίξει. καὶ οὐ ξηραὶ ἐοῦσαι, μᾶλλον τοῦ καιροῦ συστρέφονται ἰσχυρῶς. συστρεφόμεναι δὲ ἰσχυρῶς, πόνον τῷ σώματι παρέχουσιν. ἅμα δὲ ἡ μίξις τὸ αἷμα θερμαίνουσα καὶ ὑγραίνουσα, ποιέει ὁδὸν ῥηιτέρην τοῖσι καταμηνίοισι. τῶν δὲ καταμηνίων μὴ χωρεόντων, τὰ σώματα τῶν γυναικῶν ἐπίνοσα γίνονται. διότι δὲ ἐπίνοσα γίνονται, εἰρήσεταί μοι ἐν τῇσι γυναικείῃσι νούσοισι. καὶ ταῦτα μὲν μοι εἴρηται ἐς τοῦτο. ἐπὴν δὲ μιχθῇ ἡ γυνὴ, ἢν μὲν δὴ μὴ μέλλῃ λήψεσθαι πρὸς ἑωυτὴν, πρὸς τὸ ἔθος χωρέει ἔξω ἡ γονὴ ἀπ' ἀμφοτέρων, ὁκόταν ἡ γυνὴ ἐθελήσῃ. ἢν δὲ μέλλῃ λήψεσθαι, οὐ χωρέει ἔξω, ἀλλ' ἐμμένει ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἡ γονή. αἱ γὰρ μῆτραι δεξάμεναι καὶ μύσασαι, ἔχουσιν ἐν ἑωυτῇσιν, ἅτε συσπασθέντος τοῦ στόματος ὑπὸ τῆς ἰκμάδος, καὶ μίσγεται ὁμοῦ, τό, τε ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐλθὸν, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς γυναικός. καὶ ἢν ἡ γυνὴ τόκων ἔμπειρος ᾖ, καὶ ἐννοήσῃ ὁκόταν ἡ γονὴ μὴ ἐξέλθῃ ἀλλ' ἐμμένῃ, εἰδήσει ᾗ ἡμέρῃ ἔλαβεν ἐς ἑωυτήν. ἔχει δὲ οὕτως καὶ τόδε. ὅτε μὲν ἰσχυρότερόν ἐστι τὸ μεθιέμενον ἀπὸ τῆς γυναικὸς, ὅτε δὲ ἀσθενέστερον. καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς, ὡσαύτως. καὶ ἔστι καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ, τὸ θῆλυ σπέρμα καὶ τὸ ἄρσεν. καὶ ἐν τῇ γυναικὶ ὁμοίως. ἰσχυρότερον δέ ἐστι τὸ ἄρσεν τοῦ θήλεος. ἀνάγκη οὖν ὑπὸ ἰσχυροτέρου σπέρματος γίνεσθαι. ἔχει δὲ καὶ τόδε, οὕτω. ἢν μὲν ἀπ' ἀμφοτέρων τὸ σπέρμα ἰσχυρότερον ἔλθῃ, ἄρσεν γίνεται τὸ τικτόμενον. ἢν δὲ ἀσθενὲς, θῆλυ. ὁκότερον δ' ἂν κρατήσῃ κατὰ πλῆθος, ἐκεῖνο καὶ γίνεται. ἢν γὰρ πολλῷ πλέον τὸ ἀσθενὲς

σπέρμα

διὸ

εἰρήκαταί μοι καὶ περὶ τουτέων, καὶ διότι ἐκ τουτέων αἱ νοῦσοι γίνονται.

σπέρμα τοῦ ἰσχυροτέρου, κρατέεται τὸ ἰσχυρὸν, καὶ μιχθὲν τῷ ἀσθενεῖ, ἐς θῆλυ περιηνέχθη. ἢν δὲ πλέον ᾖ τὸ ἰσχυρὸν τοῦ ἀσθενέος, κρατηθῇ τε τὸ ἀσθενὲς, ἐς ἄρσεν περιηνέχθη. ὥσπερ εἴ τις κηρὸν καὶ στέαρ μίξας ὁμοῦ πλέον ποιήσας τὸ στέαρ, τήξειε πρὸς πῦρ, μέχρις μὲν ὑγρὸν ᾖ, οὐ διάδηλον γίνεται τὸ κρατέον. ἐπὴν δὲ παγῇ, τότ᾽ ἐμφανὲς γίνεται, ὅτι κρατέει τὸ στέαρ τοῦ κηροῦ κατὰ πλῆθος. οὕτως ἔχει καὶ τοῦ ἄρσενος καὶ τοῦ θήλεος ἡ γονή. ξυμβάλλεσθαι δὲ παρέχει, ὅτι καὶ ἐν τῇ γυναικὶ καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ, ἔστι γόνος καὶ θῆλυς καὶ ἄρσην, τοῖσιν ἐμφανέσι γινομένοισι. πολλαὶ γὰρ γυναῖκες ἤδη ἐθηλυτόκησαν παρ᾽ ἀνδράσιν ἰδίοις. παρὰ δὲ ἑτέροις ἀνδράσιν ἐλθοῦσαι, ἐκουροτόκησαν. καὶ οἱ ἄνδρες οἱ αὐτοὶ κεῖνοι παρ᾽ οἷσιν ἐθηλυτόκεον αἱ γυναῖκες, ἑτέρων γυναικῶν ἐς μίξιν ἀπερχόμενοι, ἄρσενα γόνον ἐποίησαν. καὶ οἷσιν ἄρσην γόνος ἐγένετο, ἐς ἑτέρας γυναῖκας μιχθέντες, θῆλυν γόνον ἐποίησαν. οὕτως ὁ λόγος φησὶ καὶ τὸν ἄνδρα, καὶ τὴν γυναῖκα, ἔχειν καὶ θῆλυν γόνον, καὶ ἄρσενα. παρὰ μὲν τοῖσιν ἐθηλυτόκεον, ἐκρατέετο τὸ ἰσχυρότερον, πλέονος γινομένου τοῦ ἀσθενέος, καὶ ἐγίνετο θήλεα. παρὰ δὲ τοῖσιν ἐκουροτόκεον, ἐκρατέετο τὸ ἀσθενέστερον, καὶ ἐγίνετο ἄρσενα. χωρέει δὲ οὐκ αἰεὶ τοῦτο ἀπὸ τοῦ αὐτέου ἀνδρὸς ἰσχυρή. ἀλλ᾽ οὐδὲ ἀσθενὴς ἐς αἰεί. ἀλλ᾽ ἄλλοτε ἀλλοίη. καὶ τῆς γυναικὸς οὕτως ἔχει. ὡς μὴ θαυμάζειν τὰς αὐτὰς γυναῖκας καὶ τοὺς αὐτοὺς ἄνδρας, γόνον καὶ ἄρσενα καὶ θῆλυν ποιέειν. ἔχει δὲ καὶ τοῖσι κτήνεσιν οὕτως, τὰ περὶ γονῆς θήλεος καὶ ἄρσενος. καὶ ἐν αὐτῇ σφι τῇ γονῇ. ἔρχεται καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀνδρὸς, ἀπὸ παντὸς τοῦ σώματος. καὶ ἀπὸ τῶν ἀσθενέων, ἀσθενής. καὶ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν, ἰσχυρή. καὶ τῷ τέκνῳ οὕτως δεῖν ἀνάγκη, ἀποδίδοσθαι. καὶ ὁκόθεν ἀπὸ τοῦ σώματος τοῦ ἀνδρὸς πλέον ἔλθῃ ἐς τὴν γονὴν ἢ τῆς γυναικὸς, τὸ τέκνον κεῖνο κάλλιον ἔοικε τῷ πατρί. ὁκόθεν δὲ πλέον ἔλθῃ ἀπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ σώματος, κεῖνο κάλλιον ἔοικε τῇ μητρί. ἔστι δὲ οὐκ ἀνυστὸν πάντα τῇ μητρὶ ἐοικέναι, τῷ δὲ πατρὶ μηδέν. ἢ τὸ ἐναντίον τούτου, μηδ᾽ ἑτέρῳ ἐοικέναι μηδέν. ἀλλ᾽ ἀμφοτέροισιν, ἀνάγκη τις δεῖν ἐοικέναι τινί. εἴπερ ἀπ᾽ ἀμφοτέρων τῶν σωμάτων, τὸ σπέρμα χωρέει ἐς τὸ τέκνον. ὁκότερος δ᾽ ἂν πλέον ξυμβάλληται ἐς τὸ ἐοικέναι καὶ ἀπὸ πλειόνων χωρίων τοῦ σώματος, κείνῳ τὰ πλείονα ἔοικε. καὶ ἔστιν ὅτε θυγάτηρ γινομένη, τὰ πλείονα ἔοικε κάλλιον τῷ πατρὶ, ἢ τῇ μητρί. καὶ κοῦρος γινόμενος, ἔστιν ὅτε κάλλιον ἔοικε τῇ μητρὶ, ἢ τῷ πατρί. καὶ ταῦτά μοι καὶ τὰ αὐτὰ δεῖν ἱστορεῖ τῷ προτέρῳ λόγῳ, ὅτι ἔνεστι καὶ ἐν τῇ γυναικὶ καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ, καὶ κουρογονίη καὶ θηλυγονίη. γίνεται δὲ καὶ τόδε. ἔστιν ὅτε τὰ τέκνα, λεπτὰ καὶ ἀσθενέα γίνεται, ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς, παχέων τε καὶ ἰσχυρῶν ἐόντων. κἢν μὲν πολλῶν ἤδη γινομένων τῶν παιδίων τοιοῦτον γένηται, δῆλον ὅτι ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐνόσησε τὸ ἔμβρυον, καὶ ἀπὸ τῆς μητρὸς, ἢ τῆς αὔξιος αὐτοῦ ἔξω παρῆλθε, τῶν μητρέων χανουσέων μᾶλλον, καὶ διὰ τοῦτο ἀσθενὲς ἐγένετο. νοσέει δὲ ζώων ἕκαστον, κατὰ τὴν ἰσχὺν ἑωυτοῦ. ἢν δὲ πάντα τὰ γινόμενα παιδία ἀσθενέα ᾖ, αἱ μῆτραι αἴτιαί εἰσι, στενότεραι ἐοῦσαι τοῦ καιροῦ. ἢν γὰρ μὴ ἔχῃ εὐρυχωρίην, ἔνθα τὸ ἔμβρυον τραφείη, ἀνάγκη δεῖν αὐτὸ λεπτὸν γενέσθαι, ἅτε οὐκ ἔχον τῇ αὔξῃ εὐρυχωρίην. ἢν δὲ ἔχει εὐρυχωρίην καὶ μὴ νοσέῃ, ἐπιεικὲς δεῖν μεγάλων τοκέων, μέγα τέκνον γενέσθαι. ἔχει δὲ οὕτως, ὥσπερ εἴ τις σίκυον ἤδη ἀπηνθηκότα, ἐόντα δὲ νεογνὸν, καὶ προσεόντα τῷ σικυηλάτῳ θείη ἐς ἀρυστῆρα, ἔσται τοῦ ἀρυστῆρος τῷ κοίλῳ ἴσος καὶ ὅμοιος. ἢν δὲ τις ἐς ἄγγος θείη μέγα, ὅτι καὶ ἐπιεικὲς δεῖν σίκυον χάδειν, ἀλλὰ μὴ πολλῷ κάρτα μεῖζον τῆς φύσιος τοῦ σικύου, ἴσος ἔσται ὁ σίκυος τοῦ ἀγγείου τῷ κοίλῳ καὶ ὅμοιος. ἐρίζει γὰρ ἐν τῇ αὔξῃ τῷ κοίλῳ τοῦ ἄγγεος. σχεδὸν δὲ καὶ πάντα τὰ φυόμενα οὕτως ἔχει, ὅκως ἄν τις καταναγκάσῃ αὐτά. οὕτω δὴ ἔχει καὶ τῷ παιδίῳ, ἢν μὲν εὐρυχωρίη οἱ ᾖ ἐν τῇ αὔξῃ, μεῖζον γίνεται. ἢν δὲ στενοχωρίη, ἔλασσον. τὸ δὲ πηρωθὲν ἐν τῇσι μήτρῃσι παιδίον, φημὶ αὐτὸ, ἢ φλασθὲν πηρωθῆναι τῆς μητρὸς πληγείσης κατὰ τὸ ἔμβρυον, ἢ πεσούσης, ἢ ἄλλου τινὸς βιαίου παθήματος προσγινομένου τῇ μητρί. ἢν δὲ φλασθῇ ταύτῃ, πηροῦται τὸ παιδίον. ἢν δὲ μᾶλλον φλασθῇ τὸ ἔμβρυον τοῦ ὑμένος ῥαγέντος τοῦ περιέχοντος αὐτὸ, φθείρεται τὸ ἔμβρυον. ἢ ἑτέρῳ τρόπῳ τοιῷδε πηροῦται παιδία, ἐπὴν ἐν τῇσι μήτρῃσι κατὰ τὸ χωρίον καθότι καὶ ἐπηρώθη στενὸν ᾖ, ἀνάγκη ἐν στενῷ κινευμένου τοῦ σώματος, πηροῦσθαι κατ᾽ ἐκεῖνο τὸ χωρίον. ὥσπερ καὶ τῶν δενδρέων ὅσα ἐν τῇ γῇ ἐόντα, μὴ ἔχει εὐρυχωρίην, ἀλλ᾽ ὑπὸ λίθου ἢ ὑπό τινος ἄλλου ἀποληφθῇ, ἀνατέλλον σκολιὸν γίνεται, ἢ τῇ μὲν παχὺ, τῇ δὲ λεπτόν. οὕτω δὲ ἔχει καὶ τῷ παιδίῳ γίνεσθαι, ἢν ἐν τῇσι μήτρῃσιν κατά τι τοῦ σώματος, στενότερον ᾖ ἕτερον τοῦ ἑτέρου. ὅτι δὲ ἐκ πεπηρωμένων ἀνθρώπων, ὑγιέα τί-

κτέονται τὰ παιδία ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συμβαίνει. ἔχει γοῦν τὸν ἀριθμὸν πάντα τὸ πεπηρωμένον τοῦ ὑγιέος, ἐπὴν δέ τι οἱ νόσημα προσπέσῃ, καὶ τοῦ ὑγροῦ αὐτῷ, ἀφ' οὗ σπέρμα γίνεται τέσσαρες ἰδέαι ἐοῦσαι, ὁκόσαι ἐν φύσει ὑπῆρξαν, τὴν γονὴν, οὐχ ὅλην παρέχουσιν. ἀσθενέστερον δέ τι καὶ τὸ πεπηρωμένον. οὐ θαῦμα δέ μοι δοκεῖ, καὶ πηρωθῆναι, καθάπερ ὁ γονεύς. ταῦτα δέ μοι ἐς τοῦτο εἰρέαται. ἀναβήσομαι δ' αὖθις ὀπίσω, ἐς τὸν λόγον ὃν ἔλεγον. Ἢν ἡ γονὴ μένῃ ἀπ' ἀμφοῖν ἐν τῇσι μήτρῃσι τῆς γυναικός.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΥΣΙΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ. λόγος θ'.

Ἢν ἡ γονὴ μένῃ ἀπ' ἀμφοῖν ἐν τῇσι μήτρῃσι τῆς γυναικός, πρῶτον μὲν μίσγεται ὁμοῦ, ἅτε τῆς γυναικὸς οὐκ ἀτρεμεούσης, καὶ ἀθροίζεται καὶ παχύνεται θερμαινομένη. ἔπειτα πνεῦμα ἴσχει, ἅτε ἐν θερμῷ ἐοῦσα. ἔπειτα τῆς μητρὸς πνεούσης. ἔπειτα δὲ τοῦ πνεύματος ὅταν πλησθῇ, ὁδὸν οἱ αὐτὸ ἑωυτῷ ἔξω ποιεῖ καὶ κατὰ μέσον τῆς γονῆς τὸ πνεῦμα ἔξεισιν. ὅταν δὲ ὁδὸς γένηται τῷ πνεύματι ἔξω θερμῷ ἐόντι, αὖθις ἕτερον ψυχρὸν εἰσπνεῖ ἀπὸ τῆς μητρός. καὶ τοῦτο ποιεῖ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου. θερμαίνεται μὲν γὰρ, ἅτε ἐν τῷ θερμῷ ἐοῦσα. ψυχρὸν δὲ ἴσχει, ἀπὸ τῆς μητρὸς πνεούσης. πάντα δὲ ὁκόσα θερμαίνεται, πνεῦμα ἴσχει. τὸ δὲ πνεῦμα ῥήγνυσι καὶ ποιεῖ οἱ ὁδὸν αὐτὸ ἑωυτῷ καὶ χωρεῖ ἔξω. αὐτὸ δὲ τὸ θερμαινόμενον, ἕλκει διὰ ἑωυτοῦ αὖθις ἕτερον πνεῦμα ψυχρὸν διὰ τῆς ῥαγῆς ἀφ' οὗ τρέφεται. τοῦτο δὲ γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν ξύλων, καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων, καὶ βρωτῶν καὶ ποτῶν ὁκόσα θερμαίνεται ἰσχυρῶς. ἐννοῆσαι δὲ πάρεστι ξύλα καιόμενα. ἅπαντα μὲν γὰρ ξύλα ποιήσει τοῦτο. μάλιστα δὲ τὰ ὑπόχλωρα. μεθίησι γὰρ κατὰ τὴν τομὴν πνεῦμα. τὸ δὲ πνεῦμα ὁκόταν ἔξω χωρήσει, ἑλίσσεται περὶ τὴν τομήν. καὶ τοῦτο γινόμενον ὁρῶμεν αἰεί. δῆλος οὖν ὁ ἐκλογισμὸς ἐστὶ τοῦ πνεύματος, ὅτι ἐν τῷ ξύλῳ ἐὸν θερμὸν, ἀντισπᾷ ἕτερον ψυχρὸν, ἀφ' οὗ τρέφεται. καὶ ὑπὸ ἑωυτοῦ ἀφίησιν. εἰ μὲν γὰρ μὴ ἀντέσπα, οὐκ ἂν τὸ πνεῦμα εἱλίσσετο ἔξω ἰόν. πᾶν γὰρ τὸ θερμὸν, τῷ ψυχρῷ τρέφεται τῷ μετρίῳ. καὶ ὁκόταν διαθερμανθῇ τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν τῷ ξύλῳ ἐνεὸν, πνεῦμα γενόμενον, χωρεῖ ἔξω. καὶ τῇδε ἐξιὸν ἔξω τὸ θερμὸν τὸ ἐν τῷ ξύλῳ ἐνεὸν ἀντισπᾷ ἕτερον ψυχρὸν, ἀφ' οὗ τρέφεται. ποιεῖ δὲ τοῦτο καὶ φύλλα χλωρά. ὅταν δὲ καίηται πνεῦμα ἴσχει. ἔπειτα ῥήγνυσι τὸ πνεῦμα καὶ ὁδὸν ποιέεται, καὶ χωρεῖ ἔξω ἑλισσόμενον. χωρέον δὲ ψόφον παρέχει, ἣν τὴν ἐς πνοὴν ποιέεται. καὶ χέδροπα καὶ σῖτος, καὶ ἀκρόδρυα θερμαινόμενα, πνεῦμα ἴσχει, καὶ ἔξω διέρχεται ῥαγὴν ποιησάμενον. καὶ ἢν νοτερὰ ἔῃ πλέον τὸ πνεῦμα ἀφίησι, καὶ τὴν ῥαγὴν μέζω ποιέεται. καὶ τί δεῖ μακρηγορέειν; πάντα γὰρ ὁκόσα θερμαίνεται, πνεῦμα ἀφίησι, καὶ ἕτερον ψυχρὸν κατὰ τοῦτο ἀντισπᾷ, ἀφ' οὗ τρέφεται. καὶ αὗταί μοι ἀνάγκαι προηγμέναι εἰσὶν, ὅτι ἡ γονὴ θερμαινομένη ἐν τῇσι μήτρῃσι, πνεῦμα ἴσχει καὶ ἀφίησι. ἅμα δὲ καὶ ἀπὸ τῆς μητρὸς πνεούσης, πνοὴν ἴσχει καὶ ἡ γονή. ὁκόταν γὰρ ἡ μήτηρ ψυχρὸν ἑλκύσῃ ἐς ἑωυτὴν ἀπὸ τοῦ ἠέρος, ἐπαυρίσκεται ἡ γονή. θερμὴ δέ ἐστιν, ἅτε δὴ ἐν θερμῷ ἐοῦσα. καὶ τότε δὴ πνεῦμα ἴσχει καὶ ἀφίησι. καὶ ἡ γονὴ, ὑμενοῦται φυσωμένη. περιτέταται γὰρ ἀμφ' αὐτὴν τὸ ἔξωθεν, συνεχὲς γινόμενον ἅτε γλίσχρον ἐὸν, ὥσπερ ἐπ' ἄρτῳ ὀπτωμένῳ, λεπτὸν ἐξίσταται ἐπὶ πολλῆς ὑμενοειδές. θερμαινόμενος γὰρ καὶ φυσώμενος αἴρεται. ᾗ δ' ἂν φυσᾶται, ἐκείνῃ τὸ ὑμενῶδες γίνεται. τῇ δὲ γονῇ θερμαινομένῃ καὶ φυσωμένῃ πάσῃ, ὑμὴν ἔξωθεν περιγίνεται, κατὰ δὲ τὸ μέσον τῆς γονῆς, τῷ πνεύματι δίοδος καὶ ἔξω καὶ ἔσω γίνεται διὰ τοῦ ὑμένος. καὶ ταύτῃ τοῦ ὑμένος ἀπέχει τὸ λεπτὸν καὶ τῆς γονῆς ἐν αὐτοῖσιν ὀλίγιστόν ἐστιν. αὕτη δὲ ἡ ἄλλη γονὴ στρογγύλη ἐστὶν ἐν ὑμένι. καὶ μὴν ἓξ ἡμέρας μείνασαν ἐν τῇ γαστρὶ γονὴν καὶ ἔξω πεσοῦσαν αὐτὸς εἶδον. καὶ ὁκοίη μοι ἐφαίνετο ἐν τῇ γνώμῃ τότε, ἀπ' ἐκείνων τὰ λοιπὰ τεκμήρια ποιεῦμαι. ὡς δὲ εἶδον τὴν γονὴν ἑκταίην ἐοῦσαν, ἐγὼ διηγήσομαι. γυναικὸς οἰκείης μουσουργὸς ἦν πολύτιμος, παρ' ἄνδρας φοιτέουσα, ἣν οὐκ ἔδει λαβεῖν ἐν γαστρὶ, ὅκως μὴ ἀτιμοτέρη ἔῃ. ἀκηκόει δὲ ἡ μουσουργὸς ὁκοῖα γυναῖκες λέγουσι πρὸς ἀλλήλας. ἐπὴν γυνὴ μέλλῃ λήψεσθαι ἐν γαστρὶ, οὐκ ἐξέρχεται ἡ γονὴ, ἀλλ' ἔνδον μένει. ταῦτα ἀκούσασα, ξυνῆκε. καὶ τοῦτο ἐφύλασσεν αἰεί. καί πως ὡς ᾔσθετο οὐκ ἐξιοῦσαν τὴν γονὴν, καὶ ἔφρασε τῇ δεσποίνῃ, καὶ ὁ λόγος ἦλθεν ἕως ἐμέ. καὶ ἐγὼ ἀκούσας ἐκέλευσά μιν αὐτὴν, πρὸς τὴν γῆν πηδῆσαι, καὶ ἑπτάκις ἤδη ἐπεπήδητο, ἡ γονὴ κατεῤῥύη ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ψόφος ἐγένετο. κἀκείνη δὲ ἰδοῦσα, ἐθεῆτο καὶ ἐθαύ-

μασεν

μέσον. ὁκοῖον δὲ ἦν, ἐγὼ ἐρέω. οἷον εἴ τις ᾠοῦ ὠμοῦ τὸ ἔξω λεπύριον περιέλοιεν ἐν δὲ τῷ ἔνδον ὑμένι, τὸ ἔνδον ὑγρὸν διαφαίνοιτο. τρόπος μέν τις ἦν οὗτος, ἅλις εἰπεῖν. ἦν δὲ καὶ ἐρυθρὸν καὶ στρογγύλον. ἐν δὲ τῷ ὑμένι ἐφαίνοντο ἐνεοῦσαι ἶνες λευκαὶ καὶ παχεῖαι, εἰλημμέναι ξὺν ἰχῶρι παχεῖ καὶ ἐρυθρῷ, καὶ ἀμφὶ τὸν ὑμένα ἔξωθεν αἱμάλωπες. κατὰ δὲ μέσον τοῦ ὑμένος, ἀπεῖχε λεπτόν ὅ, τι μοι ἐδόκεεν εἶναι ὀμφαλός. κἀκείνῳ τὴν πνοὴν καὶ ἔσω καὶ ἔξω ποιέεσθαι τὸ πρῶτον. καὶ ὁ ὑμὴν ἐξ ἐκείνου ἐτέτατο ἅπας, περιέχων τὴν γονήν. τοιαύτην μὲν ἐγὼ εἶδον ἐκταίην οὖσαν τὴν γονήν. ἐρέω δὲ καὶ ἄλλην διάγνωσιν ὀλίγον ἐπὶ τούτῳ ὕστερον ἐναργέα, παντὶ τῷ βουλομένῳ εἰδέναι τούτου πέρι καὶ ἱστόριον, παντὶ τῷ ἐμῷ λόγῳ, ὅτι ἐστὶν ἀληθὴς ὡς εἰπεῖν ἄνθρωπος περὶ τοιούτου πράγματος. καὶ ταῦτα μὲν, ἐς τοσοῦτόν μοι εἴρηται. ὅτι δὲ ἡ γονὴ ἐν ὑμένι ἐστὶ, καὶ πνοὴν ἔχει καὶ ἔσω καὶ ἔξω, καὶ αὔξεται ὑπὸ τῆς μητρὸς τοῦ αἵματος κατιόντος ἐπὶ τὰς μήτρας. τὰ γὰρ καταμήνια οὐ χωρέει, ὁκόταν γυνὴ λάβῃ πρὸς ἑωυτὴν, ἢν μέλλῃ τὸ παιδίον ὑγιαίνειν. εἰ μή ἐστιν ᾗσιν ἐπισημαίνει τὸν πρῶτον μῆνα ὁκόσον ὀλίγον. ἀλλὰ κατιὸν τὸ αἷμα ἀπὸ παντὸς τοῦ σώματος τῆς γυναικὸς, κυκλόσε περιΐσταται περὶ τὸν ὑμένα ἔξω. ἅμα δὲ τῇ πνοῇ ἑλκομένου εἴσω τοῦ αἵματος διὰ τοῦ ὑμένος, κατὰ τὸ τετρημένον καὶ ἀπέχον συμπήγνυται καὶ αὔξει τὸ μέλλον ζῶον ἔσεσθαι. ὁκόταν δὲ χρόνος ἐγγένηται, αὖθις ἕτεροι ὑμένες εἴσω τοῦ πρώτου ὑμένος λεπτοὶ καὶ πολλοὶ περιτείνονται, τρόπῳ τοιούτῳ, οἵῳ καὶ ὁ πρῶτος ὑμὴν ἐγένετο. τεταμένοι δέ εἰσι καὶ οὗτοι ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ, καὶ ἐς ἀλλήλους διαδεσμοὺς ἔχουσιν. ὁκόταν δὲ ἤδη τοῦτο γένηται, κατιόντος τοῦ αἵματος ἀπὸ τῆς μητρὸς καὶ πηγνυμένου, σὰρξ γίνεται. κατὰ δὲ μέσον τῆς σαρκὸς ὁ ὀμφαλὸς ἀπέχει, δι' οὗ πνέει καὶ τὴν αὔξησιν ἴσχει. ἡ δὲ γυνὴ ὁκόταν ἐν γαστρὶ ἔχῃ, ὑπὸ τῶν καταμηνίων μὴ χωρεόντων, διὰ τόδε οὐ πονέεται, ὅτι τὸ αἷμα οὐ ταράσσεται, βύζην ἀπιὸν κατὰ μῆνα ἕκαστον. ἀλλὰ χωρέει ἡσυχῇ καὶ κατ' ὀλίγον ἄνευ πόνου καθ' ἡμέρην εἰς τὰς μήτρας. καὶ τὸ ἔνδον ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐνεὸν αὔξεται. καθ' ἡμέρην δὲ ἑκάστην, τούτου εἵνεκα χωρέει. ἀλλ' οὐκ ἐς ἅπαξ κατὰ μῆνα. ὅτι ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἡ γονὴ ἐνεοῦσα, ἕλκει ἀπὸ τοῦ σώματος αἰεὶ, ὅκως ἂν καὶ δύναμιν ἔχῃ. ταύτῃ καὶ ἡ πνοή. καὶ τὸ μὲν πρῶτον σμικρὴ ἡ πνοὴ γίνεται. καὶ τὸ αἷμα ὀλίγον χωρέει ἀπὸ τῆς μητρός. ὁκόταν δὲ ἡ πνοὴ ἐπὶ πλεῖον γίνηται, μᾶλλον ἕλκει τὸ αἷμα, καὶ ἐπὶ πλεῖον κατέρχεται ἐπὶ τὰς μήτρας. τῇσι δὲ ἐν γαστρὶ μὴ ἐχούσῃσι, ὁκόταν τὰ καταμήνια μὴ χωρέῃ, διὰ τάδε ὁ πόνος γίνεται. πρῶτα μὲν ταράσσεται τὸ αἷμα ἐν τῷ σώματι κατὰ μῆνα ἕκαστον, ὑπὸ ἀνάγκης τοιῆσδε, ὅτι μὴν μηνὸς διαφέρει πολὺ, καὶ κατὰ ψῦξιν καὶ κατὰ θερμασίην. καὶ τούτου αἰσθάνεται τοῦ γυναικὸς τὸ σῶμα, ὑγρότερον γάρ ἐστιν ἢ τὸ τοῦ ἀνδρὸς, καὶ ταραχθέντος τοῦ αἵματος καὶ πληρώσαντος τὰς φλέβας, ἀπέρχεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ πῶς τοῦτο ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ φύσει ὑπάρξεν. ὥστε ἢν μὲν ἀποκενῶται τοῦ αἵματος ἡ γυνὴ, λαμβάνει ἐν γαστρὶ ἢν δὲ πλήρης ἐῇ, οὔ. κενεῶν γὰρ τῶν μητρέων καὶ τῶν φλεβῶν γινομένων τοῦ αἵματος, λαμβάνουσι πρὸς σφᾶς αἱ γυναῖκες τοὺς παῖδας. μετὰ γὰρ τὴν καταμηνίων τὴν κάθαρσιν, αἱ γυναῖκες λαμβάνουσιν ἐν γαστρί. αἴτιον δὲ τὸ εἰρημένον. ὁκόταν δὲ ταραχθὲν τὸ αἷμα καὶ ἀποκριθὲν, μὴ χωρέει ἔξω, ἀλλ' ἐς τὰς μήτρας, αἱ δὲ μῆτραι μὴ χάνωσι, θερμαινόμεναι δ' ὑπὸ τοῦ αἵματος χρονιώτερον μένοντος αἱ μῆτραι θέρμην τῷ ἄλλῳ σώματι παρέχουσιν. ἔστι δ' ὅτε καὶ διαδιδοῦσιν αἵματος ἐς τὰς φλέβας τοῦ σώματος, ὅπῃ αἱ φλέβες πληρεόμεναι πονέονται, καὶ οἰδήματα παρέχουσιν. ἔστι δ' ὅτε καὶ κίνδυνος ἐκ τοῦ τοιούτου χωλωθῆναι. ἔστι δ' ὅτε καὶ πρὸς τὴν κύστιν προσίστανται, καὶ πιέζουσι καὶ καίουσι τὴν κύστιν, καὶ στραγγουρίην παρέχουσιν. ἔστι δ' ὅτε πλήρεες αἵματος ἐοῦσαι, αἱ μῆτραι προσπίπτουσιν ἢ πρὸς τὰ ἰσχία, ἢ πρὸς ὀσφῦν, καὶ πόνον παρέχουσιν. ἔστι δὲ ὁκόταν ἐγχρονίσῃ τὸ αἷμα μῆνας πέντε ἢ ἓξ ἐν τῇσι μήτρῃσι σαπὲν, πῦος γίνεται. καὶ ἐνίῃσι κατὰ τὸ αἰδοῖον ἐξέρχεται τὸ πῦος. ἔστι δὲ ᾗσι καὶ κατὰ τὸν βουβῶνα ὡς φῦμα γίνεται, κἀκεῖ πῦον γενόμενον, ἐξῆλθε. καὶ ἄλλα πολλὰ κακὰ τῇσι γυναιξὶ τοιουτότροπα γίνονται, ὁκόταν μὴ ἀποκαθαίρωνται τὰ καταμήνια. ἀλλὰ τί δεῖ λέγειν αὐτὰ ἐνθάδε; εἰρήσεται γὰρ ἐν τοῖσι γυναικείοισι νοσήμασιν. ἀλλ' ὅθεν ἀπέλιπον πορεύσομαι τὸν λόγον. ὁκόταν δὲ γένηται σὰρξ, τότε οἱ ὑμένες αὐξομένης τοῦ ἐν τῇσιν μήτρῃσιν αἵματος, αὔξονται καὶ αὐτοὶ καὶ κολποῦνται, καὶ μάλιστα οἱ ἔξωθεν. καὶ τὸ αἷμα κατελθὸν, τὸ ἀπὸ τῆς μητρὸς, ὅ, τι ἂν ἡ σὰρξ πνέουσα ἑλκύσῃ, καὶ ἡ αὔξη ἐγγένηται καὶ χρεὸν ἴῃ, ἐς τοὺς κόλπους τῶν ὑμένων ἀποκρίνεται. καὶ ὁκόταν κολπωθῶσι καὶ τὸ αἷμα δέξωνται, τότε ἤδη καλέεται χορίον. ταῦτα δέ μοι ἐς τοσοῦτον εἴρηται. ἡ δὲ σὰρξ

λ τὸ
λ καὶ

αὐξόμενα ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἀρθροῦνται, καὶ ἔρχεται ἐν ταύτῃ ἕκαστον ὅμοιον, ὡς τὸ ὅμοιον. τὸ πυκνὸν, ὡς τὸ πυκνόν. τὸ ἀραιὸν, ὡς τὸ ἀραιόν, τὸ ὑγρὸν, ὡς τὸ ὑγρόν. καὶ ἕκαστον ἔρχεται εἰς χώρην ἰδίην κατὰ τὸ ξυγγενὲς, ἀφ' οὗ καὶ ἐγένετο. καὶ ὅσα ἀπὸ πυκνῶν ἐγένετο, πυκνά ἐστι. καὶ ὅσα ἀπὸ ὑγρῶν, ὑγρά. καὶ τἄλλα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον γίνεται ἐν τῇ αὐξήσει. καὶ τὰ ὀστέα σκληρύνεται ὑπὸ τῆς θέρμης πηγνύμενα. καὶ δὴ καὶ διοζοῦται ὡς δένδρον. καὶ ἀρθροῦται ἔτι ἄμεινον, καὶ τὰ ἔσω τοῦ σώματος, καὶ τὰ ἔξω. καὶ ἥτε κεφαλὴ γίνεται ἀφεστηκυῖα ἀπὸ τῶν ὤμων. καὶ οἱ βραχίονες καὶ οἱ πήχεες ἀπὸ τῶν πλευρέων. καὶ τὰ σκέλεα διίσταται ἀπ' ἀλλήλων. καὶ τὰ νεῦρα ἐμπαίονται ἀμφὶ τὰς φύσιας τῶν ἄρθρων, καὶ αὐτὸ στομοῦται. καὶ ἡ ῥὶς, καὶ τὰ οὔατα ἀφίσταται ἐν τῇσι σαρξὶ, καὶ τετραίνεται. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐμπίπλανται ὑγροῦ καθαροῦ. καὶ τὸ αἰδοῖον δῆλον γίνεται, ὁκότερόν ἐστι. καὶ τὰ σπλάγχνα διαρθροῦται. καὶ διὰ καὶ ἄνω τὴν πνοιὴν ποιέεται, τῷ τε στόματι καὶ τῇ ῥινί. καὶ ἥτε κοιλίη φυσᾶται. καὶ τὰ ἔντερα καταφυσώμενα ἐπὶ τὸ ἄνωθεν ἀπολαμβάνεται διὰ τοῦ ὀμφαλοῦ πνοὴν καὶ ἀμαλδύνει. καὶ ἐς τὴν κύστιν ὁδὸς γίνεται ἀπὸ τῆς κοιλίης καὶ τῶν ἐντέρων ἔξω, καὶ ἐς τὴν κύστιν ὁδὸς ἔξω. τούτων δὲ διαρθροῦται ὑπὸ τῆς πνοῆς ἕκαστα. φυσώμενα γὰρ διίσταται ξύμπαντα κατὰ συγγένειαν. καὶ γὰρ εἰ θέλοις αὐλίσκον προσδῆσαι τῇ κύστει, καὶ διὰ τοῦ αὐλίσκου ἐμβαλεῖν ἐς τὴν κύστιν γῆν τε καὶ ψάμμον, καὶ μολίβδου ῥινήσματα λεπτὰ, καὶ ὕδωρ ἐπιχέας φυσᾶν διὰ τοῦ αὐλίσκου, πρῶτον μὲν ἐκεῖνα ἀναμεμίξεται τῷ ὕδατι. ἔπειτα δὲ, χρόνῳ φυσώμενα ἐλεύσεται, ὅτε μόλιβδος, ὡς τὸν μόλιβδον. καὶ ἡ ψάμμος, ὡς τὴν ψάμμον. καὶ ἡ γῆ, ὡς τὴν γῆν. καὶ ἤν τις αὐτὰ ἀναξηρῆναι ἐάσῃ, καὶ περιρρήξας τὴν κύστιν σκέψηται, εὑρήσει αὐτῶν τὸ ὅμοιον ἐς τὸ ὅμοιον ἐληλυθός. οὕτω δὴ καὶ ἡ γονὴ καὶ σὰρξ διαρθροῦται, καὶ ἔρχεται ἕκαστον ἐν αὐτῇ, τὸ ὅμοιον ὡς τὸ ὅμοιον. ταῦτα δέ μοι ἐς τοῦτο εἴρηται. καὶ γέγονεν ἤδη παιδίον, καὶ εἰς τοῦτο ἀφικνέεται. τὸ μὲν θῆλυ τὴν πρώτην πῆξιν, ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι καὶ δύο τὸ μακρότατον. τὸ δὲ ἄρσεν, ἐν τριήκοντα ἡμέρῃσι τὸ μακρότατον. ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ ξυμβαίνει ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἢ ὀλίγῳ μείονι, ἢ ὀλίγῳ πλείονι, ταῦτα διαρθροῦσθαι. καὶ γὰρ ἡ κάθαρσις γίνεται τῇσι γυναιξὶ μετὰ τὸν τόκον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐπὶ μὲν τῇ κούρῃ, ἡμέρῃσι τεσσαράκοντα καὶ δύο. οὕτως ἡ χρονιωτάτη, τελείη. ἀκίνδυνος δ' ἂν εἴη, καὶ ἐν εἴκοσι καὶ πέντε ἡμέρῃσιν, εἰ καθαίροιτο. ἐπὶ δὲ τῷ κούρῳ, ἡ κάθαρσις γίνεται ἡμέρῃσι τριήκοντα. οὕτως ἡ χρονιωτάτη τελείη. ἀκίνδυνος δ' ἂν εἴη καὶ ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσιν εἰ καθαίροιτο. τοῦ δὲ ὑστάτου χρόνου, ἐλαχίστη χωρεῖ ἡ κάθαρσις. ἐπὶ δὲ τῇσι νεωτέρῃσιν ἐλάσσοσιν ἡμέρῃσι καθαίρονται. ἐπὶ δὲ τῇσι πρεσβυτέρῃσι, πλείοσι. μάλιστα δὲ πονέονται αἱ γυναῖκες ἐν τῷ τόκῳ, καὶ ἐν τοῖσι λοχίοισιν αἱ πρωτοτόκοι. καὶ αἱ ἐλάσσω τεκοῦσαι, τῶν πλέω τεκουσέων, μᾶλλον πονέονται. αἱ δὲ καθάρσιες αἱ ἐκ τοῦ τόκου τῇσι γυναιξὶ, τούτου εἵνεκα γίνονται. ὅτι ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ, μέχρι τεσσαράκοντα ἡμερέων καὶ δύο ἐπὶ τῇ κούρῃ, ἐπὶ δὲ τῷ κούρῳ, μέχρι τριήκοντα ἡμερέων ἐλάχιστον αἷμα κατέρχεται ἐπὶ τὴν αὔξην τοῦ παιδίου. τὸ δ' ἀπὸ τούτου πλεῖον, μέχρι τέκῃ. δεῖ δὲ τὴν κάθαρσιν ἀποδοθῆναι ἐν τοῖσι λοχίοισι, καὶ ἐξιέναι ἔξω, κατὰ τὸν λόγον τῶν ἡμερέων. ἀρχὴ δὲ γίνεται τοιαύτη τῇ γυναικὶ ἐν τῇ ὠδῖνι. τὸ αἷμα ταράσσεται τῇ γυναικὶ καὶ θερμαίνεται πάνυ ὑπὸ τῆς κινήσιος τοῦ παιδίου ἀφναρῆς ἐούσης. ταραχθὲν δὲ, πρῶτον μὲν ἔρχεται ἔξω. μετὰ δὲ τὸ παιδίον, ἰχὼρ παχὺς αἱματώδης. καὶ ὑφήγησις ἐγένετο τούτῳ, ὥσπερ ὕδατι ἐπὶ τραπέζης. ἔπειτα μετ' ἐκεῖνον ἀνὰ πάσας τὰς ἡμέρας χωρεῖ ἡ κάθαρσις, ἕως τοῦ εἰρημένου χρόνου, πλῆθος ἀττικὴ κοτύλη ὅλη καὶ ἡμίσεια τὸ πρῶτον, ἢ ὀλίγῳ πλέω, ἢ ὀλίγῳ ἐλάσσω, κατὰ λόγον τούτου μέχρις ἂν λήξῃ. χωρεῖ δὲ αἷμα, οἷον ἀπὸ ἱερείου ἢν ὑγιαίνῃ ἡ γυνὴ, καὶ ἢν μέλλῃ ὑγιαίνειν, καὶ ταχὺ πήγνυται. ἢν δὲ μὴ ὑγιαίνῃ ἡ γυνὴ, μὴ δὲ μέλλῃ ὑγιαίνειν, χωρεῖ ἡ κάθαρσις ἐλάττων, καὶ εἶδος πονηρότερον, καὶ οὐ ταχὺ πήγνυται. ὧδε δὲ τοῦτο ἔχει. ἤν τι ἡ γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα νόσημα ἔχῃ μὴ συγγενὲς, ἐν τῇ λοχίῃ καθάρσει ἀπόλλυται. ἢν δὲ μὴ ἀποκαθαίρηται ἐν τῇσι πρόσθεν ἡμέρῃσιν ἐν γαστρὶ ἔχουσα, εὐθὺς ὑγιέα ἐοῦσα, εἴτε καὶ μὴ, ἐοῦσα δὲ οἱ ἡ κάθαρσις, εἴτε ὑπὸ φαρμάκων, εἴτε καὶ αὐτομάτη ἐξαίφνης, κατὰ λόγον τῶν ἡμερέων χωρήσει, ὧν οὐ χωρεῖ ἐς ἅπαξ. ἢν γὰρ μὴ ἀποκαθαίρηται τὰ λόχια ἡ γυνὴ, νοῦσος αὐτῇ μεγάλη ἔσται, καὶ κινδυνεύσει ἀποθανεῖν, ἢν μὴ μελεδαίνηται ἐν τάχει, καί τις αὐτῇ προσοίσας ἐπάγῃ τὴν κάθαρσιν. ταῦτα εἰσενήνεγμαι ὧδε διὰ τοῦτο, ὅκως ἀποφήνω ὅτι τῶν παιδίων γίνεται ἡ διάκρισις τῶν μελέων ἡ μακροτάτη, ἐπὶ μὲν τῇ κούρῃ, ἐν τεσσαράκοντα καὶ δυοῖν ἡμέρῃσιν. ἐπὶ δὲ τῷ κούρῳ, ἐν τριήκοντα ἡμέρῃσιν,

ἐλιάσσεται
λ κ'
ἀναυθῆναι
λ συμβαίνει δὲ
λ καὶ
πᾶν
λυ λκ
ὑγιηρῇ
ὑγιηρῇ ἴσ
αοι

ἰσόχρονον

ἰσόρροπον ἡ κάθαρσις τῶν λοχίων. ὅτι ἐπὶ μὲν τῇ κούρῃ γίνεται ἐν τεσσαράκοντα καὶ δυοῖν ἡμέρῃσιν. ἐπὶ δὲ τῷ κούρῳ ἐν τριάκοντα ἡμέρῃσιν, ἡ χρονιωτάτη. μέλλω δὴ τὸ δεύτερον νῦν ὀνομάζειν, σαφηνείης εἵνεκα. φημὶ γὰρ ἀνταποδίδοσθαι, ὅτι ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐνεούσῃ τῇ γονῇ, ἐλάχιστον αἷμα ἔρχεται ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἐπὶ τὰς μήτρας θήλειαν γονὴν ἐχούσης ἐν τεσσαράκοντα καὶ δυοῖν ἡμέρῃσιν. ἐν γὰρ ταύτῃσι διαρθροῦται τὰ μέλεα τῶν παιδίων. ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ χρόνου, ἐπὶ πλεῖον ἔρχεται τὸ αἷμα, καὶ ἐπὶ τῷ κούρῳ πάλιν, κατὰ λόγον τῶν τριήκοντα ἡμερέων. ὧδε δὲ ἔχει ἕτερον ἰσόρροπον τοιόνδε ὅτι ταῦτα ἐστὶν ἀληθέα. τῇσι πρώτῃσι τῶν ἡμερέων ὁκόταν ἡ γονὴ ἐς τὰς μήτρας πέσῃ, ἐλάχιστον αἷμα ἔρχεται ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἐς τὰς μήτρας. ἔπειτα δὲ ἐπὶ πλεῖον. εἰ γὰρ ἀθρόον καὶ πολὺ ἔλθοι ἐς ἅπαξ, οὐκ ἂν δύναιτο ἡ γονὴ πνοὴν ἔχειν, ἀλλ' ἀποπνιγείη ἂν τοῦ αἵματος ἰόντος πολλοῦ. ἀνταποδίδοται δὲ ἐν τῇ καθάρσει τοὐναντίον. χωρέει γὰρ ἡ κάθαρσις τῶν λοχίων, ἐν τῇσι πρώτῃσι τῶν ἡμερέων, πλείστη. εἶτα ἐπ' ἔλασσον, ἕως λήξῃ. πολλαὶ δὲ γυναῖκες ἤδη διέφθειραν κοῦρον ὀλίγῳ πρόσθεν τριήκοντα ἡμερέων, καὶ ἄναρθρον ἐφαίνετο. ὁκόσα δὲ ὕστερον, ἢ ἅμα τῇσι τριήκοντα ἡμέρῃσι, διηρθρωμένα ἐφαίνετο ἐόντα, καὶ ἐπὶ τῇ κούρῃ κατὰ λόγον τῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο ἡμερέων ὁκόταν διαφθαρῇ, φαίνεται ἡ διάρθρωσις τῶν μελέων, ἤν τε πρόσθεν φθαρῇ τὸ παιδίον, ἤν τε ὕστερον, ὧδε φαίνεται, καὶ λόγῳ καὶ ἀνάγκῃ ἡ διάρθρωσις ἐοῦσα. ἐπὶ μὲν τῇ κούρῃ, ἐν τεσσαράκοντα καὶ δύο ἡμέρῃσιν. ἐπὶ δὲ τῷ κούρῳ, ἐν τριήκοντα. ἰσορρέουσι γὰρ αἱ ἐξαμβλώσιες τῶν παιδίων, καὶ τῶν λοχίων αἱ καθάρσιες. αἴτιον δέ ἐστιν, ὅτι τὸ θῆλυ πήγνυται ὕστερον, καὶ διαρθροῦται, ὅτι ἡ γονὴ ἀσθενεστέρη ἐστὶ, καὶ ὑγροτέρη τῆς θηλείης ἢ τοῦ ἄρσενος. καὶ ἀνάγκη ἐστὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, ὕστερον πήγνυσθαι τὸ θῆλυ, ἢ τὸ ἄρσεν καὶ ἡ κάθαρσις χρονιωτέρη τούτου εἵνεκεν ἐπὶ τῇ θηλείᾳ ἢ τῷ ἄρσενι. ἀναβήσομαι δὲ αὖθις ὀπίσω, ὅθεν ἀπέλειπον. ὁκόταν δὲ διαρθρωθῇ τὸ παιδίον, τὰ εἴδεα τῶν μελέων αὐξομένου αὐτοῦ, τά τε ὀστέα ὑποσκληρότερα γίνεται, καὶ κοιλαίνεται. καὶ ταῦτα ὑπὸ τοῦ πνεύματος γίνεται. κοῖλα δὲ ἐόντα, ἕλκει ἐς ἑωυτὰ ἀπὸ τῶν σαρκῶν τοῦ αἵματος τὸ πιότατον. καὶ χρόνῳ διοζοῦται αὖθις τὰ ἄκρα τῶν ὀστέων, ὥσπερ δένδρεα τὰ ἀκρότατα ὕστατα ὀζοῦται. οὕτω καὶ τοῦ παιδίου δίστανται ἀπ' ἀλλήλων οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. ἐπὶ δ' αὐτῶν τῶν ἄκρων οἱ ὄνυχες φύονται. τελευτῶσι γὰρ αἱ φλέβες αἱ τοῦ ἀνθρώπου πᾶσαι, ἐς τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν καὶ τῶν χειρῶν. καὶ παχύταται μέν εἰσιν αἱ ἐν τῷ σώματι φλέβες, αἱ ἐν τῇ κεφαλῇ. ἔπειτα δὲ ἐν τοῖσι σκέλεσι καὶ τοῖσι βραχίοσι καὶ τῷ πήχεϊ. ἐν δὲ τοῖσι ποσὶ καὶ τῇσι χερσὶ, λεπτόταται, καὶ πυκνόταται, καὶ πλεῖσται φλέβες εἰσὶ, καὶ νεῦρα λεπτότατα καὶ πυκνότατα, καὶ πλεῖστα. καὶ ὀστέα ἐλάχιστα τῷ μεγέθει. τῶν δὲ χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, ἐν τοῖσι δακτύλοισι ταῦτα μάλιστά ἐστιν. ἐκ δὲ τῶν δακτύλων ἅτε πυκνὰ ἐχόντων ὀστέα σμικρὰ καὶ φλέβας καὶ νεῦρα, οὕτως οἱ ὄνυχες φύονται ἐξ αὐτῶν, λεπτοὶ καὶ πυκνοί. καὶ ἀπολαμβάνουσι τῶν φλεβῶν τὰ ἄκρα, ὥστε μηκέτι αὔξεσθαι αὐτάς, μηδὲ περιέχειν ἑτέρην ἑτέρης. ὥστε μὴ θαυμάζειν ὅτι οἱ ὄνυχες ἐξώτατοι τοῦ σώματος πυκνότατοί εἰσιν. ἐκ γὰρ τῶν πυκνοτάτων εἰσίν. ἅμα δὲ τοῖσιν ὄνυξι καὶ αἱ τρίχες ἐν τῇ κεφαλῇ ῥιζοῦνται. ἔχει δὲ ὧδε τὰ ἀμφὶ τῶν τριχῶν τῆς φύσιος. φύονται μὲν γὰρ μέγισται καὶ πλεῖσται, ὅκου τοῦ σώματος ἡ ἐπιδερμὶς ἀραιοτάτη ἐστὶ, καὶ ὅκου ἡ θρὶξ μετρίην ἰκμάδα ἐς τὴν τροφὴν ἔχει. καὶ ὅκου ἡ ἐπιδερμὶς ὕστερον ἀραιὴ γίνεται, ἐκεῖ καὶ ὕστερον αἱ τρίχες φύονται, ἐπί τε τῷ γενείῳ καὶ τῇ ἥβῃ, καὶ εἴπου ἄλλοθι. ἅμα γὰρ τῷ γόνῳ γινομένῳ, ἡ σὰρξ ἀραιὴ γίνεται, καὶ ἡ ἐπιδερμὶς καὶ τὰ φλέβια στομοῦται μᾶλλον, ἢ ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ. παιδὶ γὰρ ἐόντι, καὶ τῶν φλεβίων λεπτῶν ἐόντων, οὐκ ἐγχωρέει δι' αὐτῶν ἡ γονή. καὶ τῇσι παρθένοισι περὶ τῶν καταμηνίων, ωὐτὸς λόγος. ἅμα δὲ ὁδὸς προσγίνεται, καὶ τοῖσι καταμηνίοισι καὶ τῇ γονῇ, τῇσι παρθένοισι. καὶ τριχοῦται ἡ ἥβη τοῦ παιδὸς καὶ τῆς παρθένου, ἀραιῆς τῆς ἐπιδερμίδος γινομένης. καὶ ἅμα ἡ θρὶξ ἰκμάδα μετρίην ἐς τὴν τροφὴν ἔχει καὶ οὐκ ἐλάσσονα. οὕτω δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ γενείου τοῦ ἀνδρὸς ἔχει. ἀραιὴ γὰρ γίνεται ἡ ἐπιδερμὶς, χωρεούσης εἰς αὐτὴν τῆς ἰκμάδος ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. ἅμα μὲν γὰρ καὶ ἐν τῇ λαγνείῃ, ἅμα δὲ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ἡ θρὶξ μετρίην ἔχει τὴν ἰκμάδα ἐς τὴν τροφὴν τότε μάλιστα, ὁκόταν ὁ χρόνος ἐγγένηται τῷ ὑγρῷ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καταβαίνοντι ἐν τῇ λαγνείῃ, ἀποχωρῶν τῶν στηθέων, ἐπὶ τὸ γένειον. σημεῖον δὲ ὅτι ἐν τοῖσι ἀραιοτάτοισι τῆς ἐπιδερμίδος φύονται αἱ τρίχες.

αἱ τρίχες· εἴ τις ἐθέλοι ἐπικαῦσαι τὴν ἐπιδερμίδα, καὶ φλυκταίνας μόνον ποιῆσαι, καὶ ὑγιῆναι, πυκνὴ γενομένη ἡ ἐπιδερμὶς, ἤδη τὴν οὐλὴν τὰς τρίχας οὐκ ἐκφύσεται. ὁκόσοι δὲ εὐνοῦχοι παῖδες ἐόντες γίνονται, διὰ τοῦτο οὔτε ἡβῶσιν, οὔτε γενειῶσι, λεῖοί τε γίνονται ὅλοι, ὅτι ἡ ὁδὸς τῇ γονῇ οὐκ ἐπιγενομένη, οὐκ ἀραιοῖ τὴν ἐπιδερμίδα ἐπὶ τῷ ξύμπαντι δέρματι.

σώματι

ἀπολέληπται γὰρ ἡ ὁδὸς τῆς γονῆς ὥσπερ μοι εἴρηται, ὀλίγῳ πρότερον. αἱ δὲ γυναῖκες λεῖαι γίνονται τό τε γένειον καὶ τὸ σῶμα, ὅτι ἐν τῇ λαγνείῃ σφέων τὸ ὑγρὸν, οὐχ ὁμοίως κλονεόμενον ὡς τὸ τοῦ ἀνδρὸς, τὴν ἐπιδερμίδα οὐ ποιεῖ ἀραιήν. ὁκόσοι δὲ φαλακροὶ γίνονται, οὗτοι δὴ φλεγματώδεες εἰσί. καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτέων ἅμα τῇ λαγνείῃ κλονεόμενον καὶ θερμαινόμενον τὸ φλέγμα, προσπίπτον πρὸς τὴν ἐπιδερμίδα καίει τῶν τριχῶν τὰς ῥίζας, καὶ ἐκρέουσιν αἱ τρίχες. οἱ δὲ εὐνοῦχοι διὰ τοῦτο οὐ γίνονται φαλακροὶ, ὅτι σφέων οὐ γίνεται κίνησις ἰσχυρή. οὐδὲ θερμαινόμενον τὸ φλέγμα ἐν τῇ λαγνείῃ, καίει τῶν τριχῶν τὰς ῥίζας. αἱ δὲ πολιαὶ διὰ τοῦτο γίνονται, ὅτι ἐν πολλῷ χρόνῳ διικνευμένου τοῦ ὑγροῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ἀποκρίνεται τὸ λευκότατον, καὶ πίπτει πρὸς τὴν ἐπιδερμίδα. καὶ ἡ θρὶξ λευκοτέρην ἰκμάδα ἕλκουσα ἢ ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ, λευκοτέρη γίνεται, καὶ ἡ ἐπιδερμὶς, καὶ μᾶλλον ὅκου αἱ πολιαί εἰσι, λευκοτέρη τῆς ἄλλης γίνεται. καὶ ὁκόσοι ἐκ γενετῆς πολιὸν ἔχουσιν ἐν τῇ κεφαλῇ κείνοισιν ἡ ἐπιδερμὶς, ὅκου αἱ πολιαί εἰσι, λευκοτέρη τῆς ἄλλης ἐστίν. ἐκεῖ γὰρ τὸ λευκότατον ὑγρόν ἐστιν. ἔχει δὲ καὶ τόδε, ὧδε. ὁκοίην ἂν ἡ σὰρξ ἰκμάδα ἕλκῃ, ἤν τε λευκὴν, ἤν τε πυῤῥὴν, ἤν τε μέλαιναν, τοιαύτη τὴν χροιὴν καὶ ἡ θρὶξ γίνεται. ταῦτα δέ μοι ἐς τοῦτο εἴρηται. ἐλεύσομαι δὲ αὖθις εἰς τὸ ἀπολειπὸν τοῦ λόγου. ὅταν δὲ δὴ τὰ ἄκρα τοῦ σώματος τοῦ παιδίου ὀζωθῇ ἔξω, καὶ οἱ ὄνυχες καὶ αἱ τρίχες ἐῤῥιζώθησαν, τότε δὴ καὶ κινέεται. καὶ ὁ χρόνος ἐς τοῦτο γίνεται. τῷ μὲν ἄρσενι, τρεῖς μῆνες. τῇ δὲ θηλείῃ, τέσσαρες. ὧδε γὰρ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξυμβαίνει. ἔστι δ' ἃ καὶ πρόσθεν τῶν παιδίων τούτου τοῦ χρόνου κινέεται. κινέεται δὲ πρότερον τὸ ἄρσεν, ὅτι ἐστὶν ἰσχυρότερον τοῦ θήλεος.

πρόσθεν
τὸ ἄρσεν τοῦ θήλεος

καὶ πρότερον πήγνυται τὸ ἄρσεν, ἀπὸ γὰρ ἰσχυροτέρης καὶ παχυτέρης γονῆς γίνεται. ὁκόταν δὲ κινηθῇ τὸ ἔμβρυον, τότε δὴ ἐπισημαίνει καὶ τὸ γάλα τῇ μητρί. οἱ γὰρ μαζοὶ αἴρονται, καὶ αἱ θηλαὶ ὀργῶσι. τὸ δὲ γάλα, οὐ χωρεῖ. καὶ τῇσι μὲν πυκνοσάρκοισι τῶν γυναικῶν, ὕστερον τὸ γάλα ἐπισημαίνει καὶ ἔρχεται. τῇσι δὲ ἀραιοσάρκοισι, πρόσθεν. δι' ἀνάγκην δὲ τοιήνδε, γίνεται τὸ γάλα. ὁκόταν αἱ μῆτραι ὀγκηραὶ ἐοῦσαι ὑπὸ τοῦ παιδίου, πιέζωσι τὴν κοιλίην τῆς γυναικὸς, τοῦ δ' ὁκόταν πλήρεος ἐούσης ὁ πιεσμὸς γένηται, ἀποπηδᾷ τὸ πιότατον ἀπό τε τῶν βρωτῶν καὶ τῶν ποτῶν ἔξω, ἐς τὸ ἐπίπλοον, καὶ τὴν σάρκα. ὥσπερ δέρμα εἴ τις ἀλείψειεν ἐλαίῳ πολλῷ, καὶ ἐάσῃ ἀναπιεῖν, καὶ ἐπὴν ἀναπίῃ πιέζῃ τὸ δέρμα, διαπηδήσει ἂν πιεζομένου τοῦ δέρματος ἔξω τὸ ἔλαιον. οὕτω δὴ καὶ τῆς κοιλίης τὸ πιαρὸν ἐν αὐτῇ ἐχούσης ἀπὸ τῶν βρωτῶν καὶ τῶν ποτῶν πιεζομένης ὑπὸ τῶν μητρέων διαπηδᾷ τὸ πῖαρ εἰς τὸ ἐπίπλοον καὶ ἐς τὴν σάρκα. κἂν ἀραιόσαρκος ἔῃ ἡ γυνὴ, θᾶσσον αἰσθάνεται τοῦ διαπηδήσιος. ἢν δὲ μὴ, ὕστερον. καὶ τὰ ἐν γαστρὶ ἔχοντα κτήνεα, ἢν μή τι νοσέῃ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποτοῦ καὶ σίτου, πιότερα γίνεται διὰ τοῦτο. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνή. ἀπὸ γὰρ τοῦ πίονος διαθερμαινομένου καὶ λευκοῦ ἐόντος τὸ γλυκαινόμενον ἀπὸ τῆς θέρμης τῆς ἀπὸ τῶν μητρέων, ἀποθλιβόμενον ἔρχεται εἰς τοὺς μαζούς. καὶ εἰς τὰς μήτρας δὲ ὀλίγον ἔρχεται, διὰ τῶν αὐτέων φλεβῶν. τείνουσι γὰρ εἰς τοὺς μαζοὺς καὶ εἰς τὰς μήτρας, φλέβια ταῦτά τε καὶ παραπλήσια ἄλλα. καὶ ὁκόταν ἀφίκηται εἰς τὰς μήτρας ἰδέην ἔχει τοῦ γάλακτος, καὶ τὸ παιδίον ἀπ' αὐτοῦ ἐπαυρίσκεται ὀλίγον. οἱ δὲ μαζοὶ δεχόμενοι τὸ γάλα, αἴρονται πιμπλάμενοι. καὶ ὁκόταν τέκῃ ἀρχῆς κινήσιος ὑπογενομένης, χωρεῖ τὸ γάλα ἐς τοὺς μαζοὺς τούτους, ἢν θηλάζῃ. ἔχει γὰρ οὕτω. θηλαζομένοιν τοῖν μαζοῖν, εὐρύτερα γίνεται τὰ φλέβια ἐς τοὺς μαζούς. εὐρύτερα δὲ γενόμενα, ἀπὸ τῆς κοιλίης ἕλκοντα τὸ πιαρὸν, τοῖν μαζοῖν διαδιδόασι. καὶ γὰρ καὶ ὁ ἀνὴρ ἢν λαγνεύῃ πολλὰ, εὐρύτερα γινόμενα τὰ φλέβια, μᾶλλον ἐπάγει τὴν λαγνείην.

γίνεται καὶ

ἔχει δὲ καὶ τόδε, ὧδε. ἡ τροφὴ καὶ ἡ αὔξησις τῶν παιδίων γίνεται, ὁκόταν ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἴῃ τὰ ἀπὸ τῆς μητρός. καὶ ὅκως ἂν ἡ μήτηρ ἔχῃ, ὑγιείης ἢ ἀσθενείης, ὧδε καὶ τὸ παιδίον ἔχει. ὥσπερ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ φυόμενα τρέφεται ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ ὅκως ἂν ἡ γῆ ἔχῃ, οὕτω καὶ τὰ φυόμενα ἔχει ἐν τῇ γῇ. τό, τε γὰρ σπέρμα, ὁκόταν καταβληθῇ εἰς τὴν γῆν, ἰκμάδος κεινὸς ἐμπίμπλαται ἀπ' αὐτῆς. ἔχει γὰρ ἐν αὐτῇ ἡ γῆ ἰκμάδα παντοίην, ὥστε τρέφειν τὰ φυόμενα. ἰκμάδος δὲ πλησθὲν τὸ σπέρμα, φυσᾶται καὶ οἰδέει, καὶ ἀναγκάζεται ὑπὸ τῆς ἰκμάδος συστρέφεσθαι ἡ δύναμις, ἡ ἐστὶ κουφοτάτη ἐν τῷ σπέρματι. συστραφεῖσα

δὲ ἡ δύν-

δὴ ἡ δύναμις ὑπὸ τοῦ πνεύματος, καὶ τῆς ἰκμάδος φύλλα γινομένης, ῥήγνυσι τὸ σπέρμα, καὶ ἀνατέλλει πρῶτον ἔξω τὰ φύλλα. ἀνατείλαντα δὲ, ὁκόταν μηκέτι δύναται τρέφεσθαι τὰ φύλλα ὑπὸ τῆς ἰκμάδος τῆς ἐν τῷ σπέρματι ἐνεούσης, ῥήγνυταί τε ἐς τὸ κάτω τό, τε σπέρμα καὶ τὰ φύλλα. καὶ βιώμενον ὑπὸ τῶν φύλλων, μεθίησι τῆς δυνάμιος ἐς τὸ κάτω, ἣ ἐν αὐτῷ ὑπολείπεται διὰ τὴν βαρύτητα. καὶ γίνονται ῥίζαι ἐκ τῶν φύλλων διατεταμέναι. ὁκόταν δὲ κάτω βεβαίως ῥιζωθῇ τὸ φυτὸν, καὶ τὴν τροφὴν ἀπὸ τῆς γῆς ποιέηται, τότε ἤδη ἠφάνισται πᾶν, καὶ ἀνήλωται ἐς τὸ φυτὸν πλὴν τοῦ λεπυρίου, ὅτι στερεώτατόν ἐστιν. αὖθις δὲ τὸ λεπύριον σαπὲν ἐν τῇ γῇ, ἄδηλον γίνεται χρόνῳ δή, καὶ ὄζεταί τινα τῶν φύλλων. ἐκ σπέρματος γοῦν ἅτε ἀφ' ὑγροῦ γινόμενον, τέως μὲν ἁπαλόν ἐστι καὶ ὑδαρές, ἐς αὔξησιν ὡρμημένον καὶ ἐς τὸ κάτω καὶ ἐς τὸ ἄνω, οὐ δύναται τὸν καρπὸν ἐκβάλλειν. οὐ γάρ ἐστιν αὐτῷ δύναμις ἰσχυρὴ καὶ πιαρὰ ἐξ ἧς τὸ σπέρμα συστραφήσεται. ὁκόταν δὲ στερεωθῇ μᾶλλον καὶ ῥιζωθῇ τὸ πεφυκὸς ὑπὸ χρόνου, τότε ἤδη καὶ φλέβας ἴσχει εὐρείας, καὶ ἐς τὸ ἄνω καὶ ἐς τὸ κάτω. καὶ τότε δὴ ἐκ τῆς γῆς ἕλκεται, οὐκ ἔτι ὑδαρὲς, ἀλλὰ παχύτερον καὶ πιότερον καὶ πλεῖον. τὸ δὴ θερμαινόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἐκζέει ἐς τὰ ἄκρα, καὶ γίνεται καρπὸς, κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἐξ ὁκοίου καὶ ἐγένετο. καὶ πολὺς ἐξ ὀλίγου διὰ τόδε γίνεται, ὅτι ἕλκει ἕκαστον τῶν φυομένων ἐκ τῆς γῆς δύναμιν πλείονα, ἢ ἐξ οὗ ἐγένετο. καὶ ἐκζέει οὐ κατὰ ἓν, ἀλλὰ κατὰ πολλά. ὁκόταν δὲ ὁ καρπὸς ἐκζέσῃ, τρέφεται ὑπὸ τοῦ φυομένου. ἕλκον γὰρ τὸ φυόμενον ἀπὸ τῆς γῆς, τῷ καρπῷ ἐκδιδῶσιν. ὁ δὲ ἥλιος πέσσει καὶ στερεοῖ τὸν καρπὸν, τὸ ὑδαρέστερον πρὸς ἑωυτὸν ἕλκων ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ταῦτα μὲν εἴρηταί μοι, περὶ τῶν ἐκ σπέρματος φυομένων, ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος. Τὰ δὲ ἐκ φυτευτηρίων, ἀπὸ δενδρέων δένδρεα γίνεται, τρόπῳ τοιῷδε. Τρῶμα ἴσχει ὁ κλάδος ἐν τῷ κατωτάτω πρὸς τὴν γῆν, ᾗ ἀπὸ τοῦ δένδρου ἐκλάσθη ὅθεν αἱ ῥίζαι ἀφίενται. τρόπῳ δὲ τοιούτῳ μεθίενται. ὁκόταν τὸ φυτὸν τὸ ἐν τῇ γῇ ἐνεὸν, ἰκμάδα λάβῃ ἀπὸ τῆς γῆς, οἰδέει καὶ πνεῦμα ἴσχει. τὸ δὲ ὑπὲρ τῆς γῆς, οὐ δέπω. τὸ δὲ πνεῦμα καὶ ἡ ἰκμὰς συστρέψασα ἐν τῷ κάτω τοῦ φυτοῦ τὴν δύναμιν, ὅση ἦν βαρυτάτη, ἔρρηξεν ἐς τὸ κάτω, καὶ γίνονται ἐξ αὐτοῦ ῥίζαι ἁπαλαί. ὁκόταν δὲ ἐς τὸ κάτω λάβεται, τότε δὴ ἕλκει ἐκ τῆς ῥίζης ἰκμάδα, καὶ διαδίδωσι τῷ ὑπὲρ γῆς ἐόντι. καὶ τότε δὴ αὖθις τὸ ἄνω οἰδέει καὶ πνεῦμα ἴσχει. καὶ ὅση δύναμις ἐν τῷ φυτῷ κούφη ἔνεστι ξυστραφεῖσα φύλλα γινομένη βλαστάνει, καὶ ἐς τὸ ἄνω ἤδη τὴν αὔξησιν ποιέεται, καὶ ἐς τὸ κάτω. οὕτως ἐς τὸ ἐναντίον ξυμβαίνει ἤδη τῶν ἐκ τοῦ σπέρματος γινομένων, καὶ τῶν ἐκ τοῦ φυτευτηρίου περὶ τοῦ βλαστοῦ. πρότερον γὰρ ἐκ τοῦ σπέρματος τὸ φύλλον ἀνατέλλει. ἔπειτα αἱ ῥίζαι ἐς τὸ κάτω ἀφίενται. τὸ δὲ δένδρον, ῥιζοῦται πρῶτον. ἔπειτα φυλλοῦται διὰ τόδε, ὅτι ἐν μὲν τῷ σπέρματι αὐτῷ, ἰκμάδος πλῆθος ἔνεστι, καὶ ἐν τῇ γῇ παντὶ ἐόντι, τροφὴ ἔνεστι τὸ πρῶτον τῷ φύλλῳ ἀρκέουσα, ὅθεν τὸ φύλλον θρέψεται, μέχρις ἂν ῥιζωθῇ. ἐν δὲ τῷ κλαδίῳ οὐ γίνεται. οὐ γάρ γίνεται ἐξ ἑτέρου ὅθεν τὸ φύλλον τὸ πρῶτον τροφὴν ἕξει. ἀλλ' αὐτὸς ὁ κλάδος ἐστὶν, ὥσπερ καὶ τὸ δένδρον ἔχει. καὶ ἔτι ὑπὲρ γῆς ἐστι πολύ. ὥστε οὐκ ἂν δύναιτο ὑπὲρ γῆς ἐὸν, ἰκμάδος πληρωθῆναι, εἰ μὴ ἐκ τοῦ κάτω μεγάλη τις δύναμις ἐλθοῦσα, τῷ ἄνω ἐκδιδῷ τῆς ἰκμάδος. καὶ πρῶτον τὸ φυτευτήριον, ἀνάγκη ἐστὶν ἑωυτῷ τροφὴν ποιήσασθαι ἀπὸ τῆς γῆς τῇσι ῥίζῃσι. ἔπειτα οὕτως ἀπὸ τῆς γῆς ἕλκον ἄνω ἀποδιδόναι, καὶ φύλλα ὁρμῆσαι ἐς βλαστόν τι καὶ αὔξησιν. ὅταν δὲ αὔξηται τὸ φυτὸν, ὄζεται ὑπ' ἀνάγκης τοιῆσδε, ἣν ἐρέω. ὁκόταν ἰκμὰς αὐτῷ πλείων προσγένηται ἐκ τῆς γῆς ἑλκομένης ὑπὸ τοῦ πλήθεος, ῥήγνυσιν, ᾗ ἂν πλείστη ἐῃ, καὶ ταύτῃ ὄζεται τὸ φυτόν. αὔξεται δὲ καὶ ἐς τὸ εὖρος, καὶ ἐς τὸ ἄνω, καὶ ἐς τὸ κάτω, διὰ τόδε. ὅτι τὸ κάτω τῆς γῆς, τοῦ μὲν χειμῶνος, θερμόν ἐστι. τοῦ δὲ θέρεος, ψυχρόν. τοῦτο δὲ διὰ τόδε ἐστίν. ὅτι ἡ γῆ ἰκμαλέη ἐστὶν ἐν χειμῶνι ὑπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντος, καὶ πιέζεται ἐφ' ἑωυτῇ, ἅτε βαρυτέρης οὔσης τῆς ἰκμάδος. πυκνοτέρη δέ ἐστιν ὑπὸ τούτου καὶ οὐκ ἔχει διαπνοὴν οὐδεμίην. οὐ γὰρ ἔτι ἔνεστι τὸ ἀραιὸν μέγα. καὶ διὰ τοῦτο τὸ κάτω τῆς γῆς τοῦ χειμῶνος θερμόν ἐστι. καὶ γὰρ ἡ κόπρος συνεσαγμένη μὲν, εὐθερμοτέρη ἐστὶν, ἢ ἡ ἀραιὴ ἐοῦσα, καὶ ἄλλως, τὰ μὲν ἰκμαλέα καὶ πεπιεσμένα, ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἐκθερμαίνεται, καὶ ἐν τάχει κάρτα ὑπὸ τῆς θερμασίης συγκαιόμενα σήπεται. οὐ γὰρ διίεισι τὸ πνεῦμα δι' αὐτῶν, ἅτε πυκνῶν ἐόντων. ἢν δὲ ξηρὰ ἐῃ καὶ ἀραιῶς κείμενα, πολλῷ ἧσσον θερμαίνεται καὶ σήπεται. οὕτω δὲ καὶ πυροὶ καὶ κριθαὶ νοτερὰ ἐόντα καὶ βεβρεγμένα, εὐθερμότερά ἐστιν, ἢ εἰ ξηρὰ εἴη καὶ ἀραιῶς κείμενα. καὶ ἱμάτια συνδεδεμένα καὶ

κατεσφι

κατεσφηνωμένα ἰσχυρῶς δεινά, κατακαίεται ὑπὸ σφέων αὐτῶν, ὡς ἐγὼ ἤδη εἶδον, ὥσπερ ὑπὸ πυρὸς ἐκκαέντα. καὶ τἄλλα εἴ τις θέλοι ἐνθυμηθῆναι πάντα ὅσα πιέζεται ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, θερμότερα εὑρήσει, ἢ τὰ ἀραιῶς κείμενα. οὐ γὰρ ἔχει ἀναπνέειν ψυχρὸν ὑπὸ τῶν ἀνέμων. οὕτω δὲ καὶ τῆς γῆς τὸ κάτω πλείονος ἐούσης καὶ αὐτῆς ὑφ' ἑαυτῆς πεπιεσμένης, ἅτε βαρείης καὶ πυκνῆς ἐούσης ὑπὸ τῆς ἰκμάδος θερμαίνεται ἐν χειμῶνι. οὐ γάρ ἐστιν αὐτῆς διαπνοὴ οὐδεὶς τῆς θέρμης. ἀλλ' ὁκόταν πέσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸ ὕδωρ ἐπ' αὐτήν, ὅταν ἀποπνέῃ ἐν τῇ γῇ ἀπ' αὐτοῦ, οὐ διίεισι πρόσω, ἅτε πυκνῆς ἐούσης τῆς γῆς. ἀλλ' ἡ πνοή, ὀπίσω οὖν τὸ ὕδωρ ἔρχεται. καὶ διὰ τοῦτο αἱ πηγαὶ καὶ ἡ θάλασσα θερμότεραί εἰσι τοῦ χειμῶνος, καὶ μείζους, ἢ τοῦ θέρεος. ὅτι ἀποπνέοντος τοῦ πνεύματος, ὀπίσω ἔρχεται οὖν τὸ ὕδωρ, ἅτε τῆς γῆς πυκνοτέρης ἐούσης, καὶ οὐ διιείσης δι' αὐτῆς τὸ πνεῦμα. καὶ τὸ ὕδωρ πολὺ ἐόν, ἢ ἂν τύχῃ, τοῦτο διαῤῥήγνυσι χωρίον. καὶ ὁδὸν οἱ αὐτῷ ποιέεται εὐρυτέρην, ἢ εἰ ὀλίγον εἴη. τὸ γὰρ ὕδωρ ἐν τῇ γῇ οὐκ ἕστηκεν, ἀλλ' αἰεὶ χωρέει ἐς τὸ κατάντες. εἰ δὲ διίησι τοῦ χειμῶνος ἀπὸ τοῦ ὕδατος τὸ πνεῦμα, ἡ γῆ δι' ἑαυτῆς, ἔλασσον τὸ ὕδωρ ἐχώρεεν ἂν ἐξ αὐτῆς. καὶ αἱ πηγαὶ οὐκ ἂν ἦσαν τοῦ χειμῶνος μεγάλαι. πάντα ταῦτα εἴρηταί μοι, ὅτι τῆς γῆς τὸ κάτω θερμότερον φαίνεται ἐὸν τοῦ χειμῶνος, ἢ τοῦ θέρεος. νῦν δὲ θέλω εἰπεῖν ὅτι τοῦ θέρεος τὸ κάτω τῆς γῆς, ψυχρότερον φαίνεται ἐὸν ἢ τοῦ χειμῶνος. ἡ γῆ τοῦ θέρεος, ἀραιή ἐστι καὶ κούφη, ἅτε τοῦ ἡλίου σφοδρότερον προσβάλλοντος, καὶ ἕλκοντος ἀπ' αὐτῆς πρὸς ἑωυτὸν τὰς ἰκμάδας. ἔχει δὲ ὕδωρ ἡ γῆ ἐν αὐτῇ αἰεὶ πλέον ἢ ἔλασσον. τὰ δὲ πνεύματα ἡμῖν ἐστι πάντα ἀφ' ὕδατος. τούτου δὲ πέρι, ὧδε δείξω συμβάλλεσθαι, ὅτι οὕτως ἔχει. ἀπὸ γὰρ τῶν ποταμῶν πάντων, πνεύματα χωρέει ἑκάστοτε, καὶ τῶν νεφέων. τὰ δὲ νέφεά ἐστιν ὕδωρ ξυνεχὲς ἐν ἠέρι. καὶ τότε δὴ ἡ γῆ ἀραιή ἐστι καὶ κούφη τοῦ θέρεος. καὶ ὕδωρ ἐν αὐτῇ ἔχουσα. καὶ τὸ ὕδωρ ῥέει ἐς τὰ κατάντεα χωρία. χωρέοντος δὲ τοῦ ὕδατος, αἰεὶ ἀποπνέει αὐτόθεν ἕτερον ἐξ ἑτέρου πνεῦμα. τὸ δὲ ἀποπνέον διὰ τῆς γῆς ἔρχεται κούφης καὶ ἀραιῆς ἐούσης, καὶ ψῦχος τῇ γῇ ποιέει. καὶ αὐτὸ τὸ ὕδωρ συμψύχεται. ἔχει δὲ οὕτως. ὥσπερ εἴ τις ἐν ἀσκῷ ὕδωρ ἐνεὸν ἀποπιέσειεν ἰσχυρῶς, καὶ διαπνοὴν τῷ ὕδατι ποιήσειεν, νύγματι βελόνης ἢ μικρῷ μείζονι, καὶ τὸν ἀσκὸν κρεμάσας αἰωροίη, οὐδὲν διὰ τοῦ τετρημένου πνεῦμα χωρήσει, ἀλλ' ὕδωρ. οὐ γὰρ ἔχει εὐρυχωρίην ἡ ἀποπνεύσεται τὸ ὕδωρ. ὧδε δὴ ἔχει καὶ τοῦ χειμῶνος τῷ ὕδατι ἐν τῇ γῇ. ἢν δὲ τῷ ὕδατι ἐν τῷ ἀσκῷ τὴν εὐρυχωρίην ποιήσῃς, καὶ κρεμάσας αἰωρῇς τὸν ἀσκόν, πνεῦμα διαχωρήσει διὰ τοῦ τετρημένου. εὐρυχωρίη γάρ ἐστι τῷ πνεύματι ἀπὸ τοῦ ὕδατος κινευμένου διαχωρέειν διὰ τοῦ ἀσκοῦ. καὶ διὰ τοῦ τετρημένου τὸ πνεῦμα διὰ τόδε διίεισιν. ὧδε δὴ ἔχει καὶ τοῦ θέρεος ἐν τῇ γῇ, τῷ ὕδατι. εὐρυχωρίη γάρ ἐστιν αὐτῷ, ἅτε τῆς γῆς ἀραιῆς ἐούσης, καὶ τοῦ ἡλίου ἕλκοντος ἀπ' αὐτῆς τὴν ἰκμάδα πρὸς ἑωυτόν, καὶ διίεισι τὸ πνεῦμα, ἅτε ψυχρὸν ἐὸν ἀπὸ τοῦ ὕδατος δι' αὐτῆς ἀραιῆς ἐούσης καὶ κούφης. διὰ τοῦτο ψυχρόν ἐστιν αὐτῆς τὸ κάτω τοῦ θέρεος. καὶ τὸ ὕδωρ μᾶλλον τοῦ πνεύματος, τοῦ ἐν τῇ γῇ ψυχροῦ ἐόντος, καὶ αὐτὸ ἀφίησιν οὖν ἑωυτὸ τὸ πνεῦμα καὶ οὖν τὴν γῆν. καὶ ἅμα τὸ ἀντλεόμενον ἐν τῷ φρέατι, αἰεὶ διακινέει τὸ πνεῦμα, ὥσπερ ῥιπίς. καὶ ποιέει αὐτό, ψῦχος παρέχειν τῷ ὕδατι. τὸ δὲ μὴ ἀντλεόμενον τοῦ ὕδατος τοῦ θέρεος, ἀλλ' ἑστηκός, πυκνὸν ἐόν, οὐχ ὁμοίως δέχεται τὸ πνεῦμα ἐς ἑωυτὸ ἀπὸ τῆς γῆς. οὐδ' οὖν τὴν γῆν ἀπ' ἑωυτοῦ ἀποδίδωσι. καὶ ἅμα ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἠέρος, οὐ σκιδναμένου ἐν τῷ φρέατι, ἀλλὰ στασίμου ἐόντος, θερμαίνεται πρῶτον αὐτοῦ τὸ ἐπιπολῆς. ἔπειτα τὸ ἕτερον ἀπὸ τοῦ ἑτέρου οὖν τὸ κάτω διαδίδωσι τὴν θερμασίην. καὶ διὰ τοῦτο τὸ μὴ ἀντλεόμενον ὕδωρ τοῦ θέρεος, θερμότερόν ἐστι τοῦ ἀντλεομένου. αἵτε πηγαὶ αἱ βαθεῖαι μάλα τοῦ θέρεος αἰεὶ ψυχραί εἰσι. καὶ ἀρυσθὲν τὸ ὕδωρ, τοῦ χειμῶνος τῆς γῆς θερμῆς ἐούσης, ἐκ ταύτης τὸ μὲν παραυτίκα θερμόν ἐστιν. ὅταν δὲ χρόνος διέλθῃ, ψυχρόν ἐστιν ὑπὸ τοῦ ἠέρος ψυχροῦ ἐόντος. ἐξαερέεται γὰρ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, καὶ τὸ πνεῦμα δι' αὐτοῦ διῆλθεν. καθάπερ καὶ τὸ ἀντλεόμενον ὕδωρ τοῦ θέρεος, ὁκόταν ἀρυσθῇ, ψυχρὸν αὐτίκα ἐστι. θερμὸν δὲ γίνεται διὰ τόδε. ὅτι τῆς γῆς ἀραιῆς ἐούσης, καὶ πνεύματος ἐόντος ἐν αὐτῇ, ψύχεται. ὅταν δὲ ἀρυσθέντι χρόνος ἐγγένηται, στάσιμον γίνεται καὶ θερμὸν ὁρᾶται. θερμαίνεται γὰρ ὑπὸ τοῦ ἠέρος, θερμοῦ ἐόντος. ὥσπερ καὶ τὸ μὴ ἀντλεόμενον ὕδωρ ἐν τῷ φρέατι τοῦ θέρεος, διὰ τοῦτο θερμὸν γίνεται. ταῦτα μὲν οὖν τοῦτο μοι εἴρηται. ἀναλήψομαι δὲ αὖθις, ὅτι τοῦ θέρεος τὸ κάτω τῆς γῆς ψυχρόν ἐστι. τοῦ δὲ χειμῶνος, θερμόν. τὸ δὲ ἄνω τῆς γῆς, τοὐναντίον τούτου. καὶ δεῖ τῷ δένδρεϊ, μὴ δύο θερμὰ ὁμοῦ προσγίνεσθαι, μὴ δὲ δύο ψυχρὰ ὁμοῦ, ἢν μέλλῃ ὑγιαίνειν. ἀλλ' ἢν μὲν ἐκ τοῦ ἄνωθεν προσγίνηται

ἐκ τοῦ ἄνωθεν θερμόν, ἐκ τοῦ κάτωθεν δεῖ ψυχρὸν αὐτῷ προσγίνεσθαι. καὶ πάλιν, ἢν ἐκ τοῦ ἄνωθεν προσγένηται ψυχρόν, ἐκ τοῦ κάτωθεν δεῖ θερμὸν αὐτῷ προσγίνεσθαι. αἵτε ῥίζαι ὅταν ἑλκύσωσι, τῷ δενδρέῳ προσδιδόασι, καὶ τὸ δένδρεον τῇσι ῥίζῃσι. καὶ γίνεται οὕτω ταμιείη καὶ ψυχροῦ καὶ θερμοῦ. ὥσπερ τῷ ἀνθρώπῳ ἐσιόντων ἐν τῇ κοιλίῃ σιτίων, ὅσα πεσσόμενα θερμαίνει, δεῖ ψύξιν ἀποδίδοσθαι ἀπὸ τοῦ πότου. οὕτω καὶ τὰ δένδρεα δεῖ ἀνταποδίδοσθαι ἐκ τοῦ κάτω πρὸς τὸ ἄνω, καὶ ἀνάπαλιν. καὶ αὔξεται τὸ δένδρεον, καὶ ἐν τὸ ἄνω καὶ ἐν τὸ κάτω, διὰ τόδε. ὅτι ἡ τροφὴ ἐστὶ καὶ ἐκ τοῦ κάτωθεν καὶ ἐκ τοῦ ἄνωθεν. καὶ ἕως μὲν ἂν ἁπαλὸν ᾖ σφόδρα, οὐ καρποφορεῖ. οὐ γάρ ἐστιν αὐτῷ πίειρα δύναμις, οὐδὲ παχεῖη, ἥτις ἐν καρπὸν ξυμβάλλεσθαι οἵη τέ ἐστιν. ὁκόταν δὲ χρόνος ἐγγένηται, τότε ἤδη ἐν αὐτῷ αἱ φλέβες εὐρεῖαι γινόμεναι, πιδύουσι ἐν αὐτῷ ἐκ τῆς γῆς πίειραν καὶ παχεῖαν τὴν ῥύσιν. ὁ δὲ ἥλιος διαχέων αὐτήν, ποιέει ἐκζεῖν ἅτε κούφην ἐοῦσαν ἐν τὰ ἄκρα καὶ καρποῦσθαι. καὶ τὴν μὲν λεπτὴν ἰκμάδα, ἀπὸ τοῦ καρποῦ ἀποφορέει. τὴν δὲ παχείην, πέσσων ὁ ἥλιος καὶ θερμαίνων γλυκαίνει. τὰ δὲ οὐ καρποφορέοντα τῶν δενδρέων, οὐκ ἔχει πῖαρ ἐν αὐτοῖσιν, ὅσον ἐν τὸν καρπὸν ἐκδώσεται. τὸ δὲ πᾶν δένδρεον ὁκόταν ὑπὸ χρόνου στερεωθῇ, καὶ λάβηται ἐκ τοῦ κάτω τῇσι ῥίζῃσιν, ἤδη βεβαίως πέπαυται αὐξόμενον πάντῃ. ὁκόσοισι δὲ ἐς δένδρεα ἀφ' ἑτέρων δενδρέων ὀφθαλμοὶ ἐντεθεῖσαν, καὶ δένδρεα γινόμενα ἐν τοῖσι δενδρέοισι, ζῇ καὶ καρποφορέει καρπὸν οὐχ ὅμοιον οἷσιν ἐγκείμενά ἐστι. τρόπῳ τοιῷδε ὅπως γίνεται. ξυμβαίνει τῷ ὀφθαλμῷ, πρῶτον μὲν βλαστάνειν. τροφὴν γὰρ εἶχε, πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ δενδρέου, ἀφ' οὗ ἀπηνέχθη. ἔπειτα ἐν ᾧ ἐνετέθη. ὁκόταν δὲ βλαστήσῃ, οὕτως μεθίησιν ἐς τὸ δένδρεον ῥίζας ἀπ' αὐτοῦ λεπτάς. καὶ πρῶτον ἀπαυρίσκεται ἀπὸ τῆς ἰκμάδος τῆς ἐν τῷ δενδρέῳ ἐνεούσης, ἐν ᾧ ἔγκειται. ἔπειτα χρόνου ἐγγενομένου, διΐησι ῥίζας ἐς τὴν γῆν, διὰ τοῦ ἐν ᾧ ἐνετέθη. καὶ ἐπαυρίσκεται ἀπὸ τῆς γῆς ἕλκον τὴν ἰκμάδα. καὶ τροφὴ αὐτῷ ἐκεῖθέν ἐστιν. ὥστε μὴ θαυμάζειν ἑτερόκαρπα εἶναι τὰ ἐνθετὰ τῶν δενδρέων. ζῇ γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς. ταῦτά μοι εἴρηται περὶ τῶν δενδρέων καὶ τῶν καρπῶν, διὰ τόδε, ὅτι οὐχ οἷόν τε ἦν μοι τὸν λόγον ἡμιτελέα καταλιπεῖν. ἀναβήσομαι δ' αὖθις ὀπίσω οὗ εἵνεκά μοι λόγου τάδε ἀμφὶ τῶνδε εἴρηται. φημὶ γὰρ τὰ ἐν τῇ γῇ φυόμενα, πάντα ζῆν ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἰκμάδος, καὶ ὅκως ἂν ἡ γῆ ἔχῃ ἰκμάδος ἐν ἑωυτῇ, οὕτω καὶ τὰ φυόμενα ἔχειν. οὕτω καὶ τὸ παιδίον ζῇ ἀπὸ τῆς μητρός, ἐν τῇσι μήτρῃσι. καὶ ὅκως ἂν ἡ μήτηρ ὑγιείης ἔχῃ, οὕτω καὶ τὸ παιδίον ἔχει. ἢν δέ τις βούληται ἐννοεῖν τὰ ῥηθέντα ἀμφὶ τούτων, ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος εὑρήσει τὴν φύσιν πᾶσαν παραπλησίην ἐοῦσαν, τῶν τε ἐκ γῆς φυομένων, καὶ τῶν ἐξ ἀνθρώπων. καὶ ταῦτα μοι ἐς τοῦτο εἴρηται. τὸ δὲ παιδίον ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐόν, τὼ χεῖρε ἔχει πρὸς τοῖσι γένυσι. καὶ τὴν κεφαλὴν πλησίον τῶν ποδῶν. καὶ οὐκ ἔστιν ἀτρεκέως κρῖναι, οὐδ' ἂν ἴδῃς ἐν τῇσι μήτρῃσι τὸ παιδίον, πότερον τὴν κεφαλὴν ἄνω ἔχει ἢ κάτω. ἐκ δὲ τοῦ ὀμφαλοῦ τεταμένοι εἰσὶν οἱ ὑμένες, ἀντέχοντες αὐτό. τὴν δὲ ἐρέω τὴν διάγνωσιν, ἣν ἔφην ἀποφανέειν ὀλίγῳ πρότερον, ὡς ἀνυστὸν ἀνθρωπίνῃ γνώμῃ ἐμφανέα ἐοῦσαν, παντὶ τῷ θέλοντι εἰδέναι τούτου πέρι. ὅτι ἦν τε γονή, ἐν ὑμένι ἐστί. τῶν κατὰ μέσον αὐτῆς ὁ ὀμφαλός ἐστι. κἀκεῖνο πρῶτον τὴν πνοιὴν ἕλκει ἐς ἑωυτήν, καὶ μεθίησιν ἔξω. καὶ ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ ὑμένες εἰσί, καὶ τὴν ἄλλην φύσιν τοῦ παιδίου ἣν εἴρηκα, ὧδε ἔχουσαν εὑρήσεις πᾶσαν, μέχρις ἐς τέλος, ὅκως μοι ἐν τοῖσι λόγοισιν ἀποπέφανται, εἰ βούλεταί τις τοῖσιν ἰσοδείοισιν, ὁκόσοισι μέλλω λέγειν, χρῆσθαι. εἰ γάρ τις ἐθέλει ᾠὰ εἴκοσιν ἢ καὶ πλέονα ὅκως ἐκλεπίσηται, ὑποθεῖναι ἀλεκτορίσιν, ἢ τε δυσὶν ἢ καὶ πλείοσι. καὶ ἑκάστης ἡμέρης ἀπὸ τῆς δευτέρης ἀρξάμενος μέχρι τῆς ὑστάτης ἢ ἐκλέψει τὸ ᾠόν, ὑφαιρέων καὶ καταγνύων, σκοπῶν, εὑρήσει ἔχοντα πάντα κατὰ τὸν ἐμὸν λόγον, ὡς χρὴ ὄρνιθος φύσιν ξυμβάλλειν ἀνθρώπου φύσει. ὅτι γὰρ ὑμένες εἰσὶν ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ τεταμένοι, καὶ τἄλλα ὁπόσα εἴρηται περὶ τοῦ παιδίου, οὕτως ἔχοντα ἐν τῷ ᾠῷ τῷ ὀρνιθείῳ εὑρήσεις ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος. καίτοι ἤν τις μηδέπω εἶδε, θαυμάσει ἐν ὀρνιθείῳ ᾠῷ ἐνεόντα ὀμφαλόν. ἔχει δὲ ὧδε τάδε. καὶ ταῦτα δὲ μοι ὧδε εἴρηται. ὁκόταν δὲ τῇ γυναικὶ ὁ τόκος παραγένηται, ξυμβαίνει τότε τῷ παιδίῳ κινεομένῳ, καὶ ἀσκαρίζοντι χερσί τε καὶ ποσί, ῥῆξαί τινα τῶν ὑμένων τῶν ἔνδον. ῥαγέντος δὲ ἤδη ἑνός, καὶ οἱ ἄλλοι ἀκιδνοτέρην δύναμιν ἔχουσι. καὶ ῥήγνυνται πρῶτον μέν, οἱ κείνου ἐχόμενοι. ἔπειτα ὁ ὕστατος. ὁκόταν δὲ ῥαγέωσιν οἱ ὑμένες, τότε λύεται ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τὸ ἔμβρυον. καὶ χωρέει ἔξω κλονηθέν. οὐ γὰρ ἔτι ἔχει σθένος τῶν ὑμένων προδόντων, οὐδὲ αἱ μῆτραι δύνανται ἔτι τὸ παιδίον ἴσχειν, τῶν ὑμένων, ὡς ἔφην

προδόντων

προσδέντων, καὶ τούτων ἀπορρηχθέντων. προσλαμβάνονται γὰρ οἱ ὑμένες καὶ τῶν μητρέων ὁκόταν ἀμφὶ τὸ παιδίον ἑλίσσονται οὐ πολλῇ δυνάμει. ὁκόταν δὲ χωρέῃ τὸ παιδίον, βιᾶται ὥστε διαρρώξει τὰς μήτρας ἐν τῇ διεξόδῳ, ἅτε ἁπαλὰς ἐούσας. χωρέει δὲ ἐπὶ κεφαλήν, ἢν κατὰ φύσιν ἴῃ. βαρύτατα γάρ ἐστιν αὐτῷ τὰ ἄνω ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ σταθμεόμενα. ἐν δὲ τῇσι μήτρῃσιν ἐνεὸν, ἐγκρατὲς μᾶλλον γίνεται ἐς τῶν ὑμένων τὴν κατάρρηξιν, ἅμα δεκάτῳ μηνί, ὅτε ὁ τόκος τῇ μητρὶ παραγίνεται. ἢν δὲ βίαιον πάθημα πάθῃ τὸ παιδίον, καὶ πρόσθεν τοῦ ὡρισμένου χρόνου ῥαγέντων τῶν ὑμένων ἐξέρχεται. καὶ ἢν ἡ τροφὴ πρόσθεν λήξῃ ἀπὸ τῆς μητρὸς τῷ παιδίῳ, καὶ οὕτω πρόσθεν ὁ τόκος τῇ μητρὶ παραγίνεται. θᾶσσον δὲ δέκα μηνῶν ἐξέρχεται. ἀλλ' ὅσαι δὴ ἔδοξαν πλείονα χρόνον δέκα μηνῶν ἔχειν, ἤδη γὰρ τοῦτο πολλάκις ἤκουσα, κεῖναι διελάθησαν τρόπῳ τοιῷδε, ὡς μέλλω ἐρέειν. ὁκόταν αἱ μῆτραι πνεῦμα λάβωσιν ἐς σφᾶς αὐτὰς ἀπὸ τῆς κοιλίης φῦσαν παρεχούσης καὶ ἐπαρθῶσι, γίνεται γὰρ τοῦτο, δοκέουσι δὴ αἱ γυναῖκες πρὸς σφᾶς ἔχειν τότε. καὶ ἢν τὰ ἐπιμήνια μὴ χωρέοντα ξυστραφῇ ἐν τῇσι μήτρῃσι, καὶ ἐν χρονιώτερα, ἀεὶ διαρρέει ἐς τὰς μήτρας. ἔστι μὲν ὅτε ξὺν τῷ ἀπὸ τῆς κοιλίης πνεύματι, ἔστι δ' ὅτε καὶ θερμαινόμενα. καὶ δὴ καὶ τότε ἐν γαστρὶ δοκέουσιν ἔχειν αἱ γυναῖκες, ἅτε τῶν καταμηνίων μὴ χωρεόντων, καὶ τῶν μητρέων ἠρεμέων. εἶτα ἔστιν ὅτε τὰ καταμήνια ἐρράγη αὐτόματα, ἢ ἑτέρων ἐπικατελθόντων ἀπὸ τοῦ σώματος ἐς τὰς μήτρας καὶ κατενεγκάντων τὰ πρότερα, καὶ φῦσα ἐξῆλθε, καὶ πολλῇσιν ἤδη εὐθὺς μετὰ τὴν τῶν καταμηνίων κάθαρσιν αἱ μῆτραι ἔχανον, καὶ κατὰ τὸ αἰδοῖον ἐστράφησαν, καὶ τηνικαῦτα μιχθεῖσαι ἀνδράσιν, ἔλαβον πρὸς σφᾶς τὸν γόνον, αὐθήμερον ἢ ἅμα ὀλίγῃσιν ἡμέρῃσιν. λογίζονται δὲ αἱ ἄπειροι τούτων τῶν λόγων καὶ τῶν πρηγμάτων κἀκεῖνον τὸν χρόνον ἐν γαστρὶ ἔχειν, ὅτε τὰ καταμήνια οὐκ ἐχώρεεν αὐτῇσι, καὶ αἱ μῆτραι ἠρεμέαι ἐτύγχανον. διότι δὲ οὐκ ἔστι χρονιώτερον δέκα μηνῶν ἐν γαστρὶ ἔχειν, ἐγὼ φράσω. ἡ τροφὴ καὶ ἡ αὔξησις ἡ ἀπὸ τῆς μητρὸς κατιοῦσα, οὐκ ἔτι ἀρκέουσα τῷ παιδίῳ ἐστίν, ὁκόταν οἱ δέκα μῆνες παρέλθωσι καὶ τὸ ἔμβρυον αὐξηθῇ. ἕλκει γὰρ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐς ἑωυτὸ τὸ γλυκύτατον, ἅμα δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ γάλακτος ἐπαυρίσκεται ὀλίγον. ὁκόταν δ' αὐτῷ σπανιώτερα ταῦτα γένηται, καὶ ἁδρὸν ἔῃ τὸ παιδίον, ποθέον πλείονα τῆς ὑπαρχούσης τροφῆς, ἀσκαρίζει καὶ τοὺς ὑμένας ῥήγνυσι. καὶ μᾶλλον τοῦτο πάσχουσιν αἱ τῶν γυναικῶν πρωτότοκοι. ἐπιλείπει γὰρ τοῖσι παιδίοισιν ἡ τροφὴ ἐς τὸ ἀρκέσαι, ἄχρις ἂν τῶν δέκα μηνῶν. ἐπιλείπει δὲ διὰ τρόπον τοιόνδε. εἰσὶ τῶν γυναικῶν τινες, αἱ μὲν, ἀρκέοντα τὰ καταμήνια καθαίρονται, αἱ δὲ, ἐλάσσονα. τοῦτο δὲ ἢν ἀεὶ γίνεται ἐν φύσει καὶ ἐν γενεῇ, μητρῷόν ἐστιν. αἱ δὲ τὰ καταμήνια ὀλίγα μεθιεῖσαι, αὗταί εἰσι τοῖς παιδίοισι, τοῦ χρόνου τὸ ὕστατον, ὅταν ἤδη ἁδρὸν ἔῃ, τὴν τροφὴν σπανιωτέρην παρέχουσαι, ποιέουσιν ἀσκαρίζειν, καὶ πρόσθεν τῶν δέκα μηνῶν ἐξελθεῖν ἐπείγεσθαι. ὀλίγον γὰρ ἀπὸ τῶν τοιούτων μητρέων χωρέει τὸ αἷμα. ὡς δὲ καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξυμβαίνει, καὶ ἀγάλακτοι εἰσὶν ταύτας τὰς γυναῖκας, τὰς ὀλίγα τὰ καταμήνια μεθιείσας. ξηρότεραι γὰρ καὶ πυκνοσαρκότεραί εἰσιν. τούτῳ δὲ τῷ λόγῳ διὰ ἐπιλειπούσης τῆς τροφῆς ἐξέρχεται τὸ ἔμβρυον, ἢν μή τι αὐτῷ βίαιον πάθημα προσγένηται, καὶ ἰσόρροπον τόδε ἐστί. τὸ ὄρνεον γίνεται ἐκ τοῦ ᾠοῦ τοῦ χλωροῦ, τρόπῳ τοιῷδε. ἐπικαθεζομένης τῆς μητρὸς θερμαίνεται τὸ ᾠόν. καὶ τὸ ἐν τῷ ᾠῷ ἐνεὸν, ἀπὸ τῆς μητρὸς κινέεται. θερμαινόμενον δὲ πνεῦμα ἴσχει τὸ ἐν τῷ ᾠῷ ἐνεόν, καὶ αὖ ἕλκει ἕτερον ψυχρὸν ἀπὸ τοῦ ἠέρος, διὰ τοῦ ᾠοῦ. τὸ γὰρ ᾠὸν ἀραιόν ἐστιν οὕτως, ὡς πνοὴν ἑλκομένην ἀρκέουσαν διιέναι τῷ ἔνδον ἐόντι. καὶ αὔξεται τὸ ὄρνεον ἐν τῷ ᾠῷ. καὶ διαρθροῦται τρόπῳ τῷ αὐτῷ τε καὶ παραπλησίῳ, ὥσπερ καὶ τὸ παιδίον, ὥς μοι ἤδη καὶ πρότερον εἴρηται. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ χλωροῦ τοῦ ᾠοῦ τὸ ὄρνεον. τροφὴν δὲ καὶ αὔξησιν ἔχει, τὸ λευκὸν τὸ ἐν τῷ ᾠῷ. τοῦτο ἤδη πᾶσιν ἐμφανὲς ἐγένετο, ὁκόσοι προσέσχον τὸν νόον. ὁκόταν δὲ ἐπιλείπῃ ἡ τροφὴ τῷ νεοσσῷ ἐκ τοῦ ᾠοῦ, οὐκ ἔχον ἀρκέουσαν ἀφ' ἧς ζήσεται, κινέεται ἰσχυρῶς ἐν τῷ ᾠῷ, ζητέον τροφὴν πλείονα. καὶ οἱ ὑμένες περιρρήγνυνται. καὶ ὁκόταν ἡ ὄρνις αἴσθηται τὸν νεοσσὸν κινηθέντα ἰσχυρῶς, κολάψασα ἐξέλεψεν. καὶ ταῦτα ξυμβαίνει γίνεσθαι, ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσι. καὶ ἐμφανές ἐστιν, ὅτι ὧδε ἔχει. ὁκόταν γὰρ κολάψῃ τὸ ὄρνεον, ἔνι τοῖσι λεπυρίοισι τοῦ ᾠοῦ, ὑγρὸν ἔνεστιν οὐδὲν, ὅτι καὶ ἄξιον λόγου. ἐξανήλωται γὰρ ἐς τὸν νεοσσόν. οὕτω δὲ καὶ τὸ παιδίον, ὁκόταν αὐξηθῇ, οὐκ ἔτι δύναται ἡ μήτηρ τροφὴν παρέχειν ἀρκέουσαν. ζητέον οὖν πλείω τροφὴν τῆς παρεούσης τὸ ἔμβρυον, ἀσκαρίζον ῥήγνυσι τοὺς ὑμένας. καὶ λυθὲν τοῦ δεσμοῦ, χωρέει ὁμοῦ ἔξω. καὶ ταῦτα γίνεται ἐν δέκα μησὶ τὸ μακρότατον. καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, καὶ τοῖσι κτήνεσιν ἢ

τοῖσι

πᾶσι θηλείοισιν, ὁ τόκος παραγίνεται ἐν χρόνῳ ᾧ ἕκαστον τίκτει οὐ μακρότερον. ἑκάστῳ γὰρ τῶν ζώων ἀναγκαῖόν ἐστι χρόνον εἶναι, ἐν ᾧ ἡ τροφὴ σπανιωτέρη ἔσται τῷ ἐμβρύῳ καὶ ἐπιλείψει, καὶ ὁ τόκος πάρεσται. καὶ τὰ μὲν ἐλάσσω τροφὴν ἐν τοῖσιν ἐμβρύοισιν ἔχοντα, θᾶσσον τίκτει. τὰ δὲ πλείω, ὕστερον. καὶ ταῦτα μὲν οὖν τοῦτό μοι εἴρηται. τὸ δὲ παιδίον ὅταν περιῤῥαγῶσιν οἱ ὑμένες, ἢν μὲν δὴ ἐπικρατήσῃ ἡ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ῥοπὴ, ῥηϊδίως τίκτει ἡ γυνή. ἢν δὲ πλάγιον ἢ ἐπὶ πόδας χωρήσῃ, γίνεται γὰρ οὕτω πολλάκις, ἢν οὕτως ἡ ῥοπὴ τύχῃ, γενομένη ἢ ὑπὸ εὐρυχωρίης τῶν μητρέων, ἢ καὶ ἢν ἡ μήτηρ ἐν τῇ ὠδῖνι μὴ ἡσυχάσῃ τὸ πρῶτον. κἢν οὕτω χωρέῃ, χαλεπῶς τίκτεται ἡ γυνή. πολλαὶ δὲ ἤδη ἢ αὐταὶ ὤλοντο, ἢ τὰ παιδία, ἢ ἅμα αἱ μητέρες, καὶ τὰ ἐν αὐτῇσιν. ἐκ δὲ τῶν τικτουσῶν μάλιστα πονέουσιν αἱ πρωτοτόκοι, διὰ τὴν ἀπειρίην τῶν πόνων. καὶ πονέουσι μὲν πᾶν τὸ σῶμα. μάλιστα δὲ τὴν ὀσφὺν τε καὶ τὰ ἰσχία. διΐσταται γὰρ σφέων τὰ ἰσχία. αἱ δὲ μᾶλλον ἔμπειροι τόκων, ἧσσον πονέουσι τῶν πρωτοτόκων. αἱ δὲ πολυτόκοι, πάνυ ἧσσον πονέουσι. ἢν δὲ ἐπὶ κεφαλὴν ἴῃ τὸ ἔμβρυον, ἡ κεφαλὴ πρώτη ἔξω χωρέει. ἔπειτα τ' ἄλλα μέλεα ἑπόμενα. ὕστατος δὲ ὁ ὀμφαλός. ἐκ δὲ τοῦ ὀμφαλοῦ, τὸ χωρίον τεταμένον ἐστί. μετὰ δὲ ταῦτα, ὕδρωψ ἔρχεται αἱματώδης, ἀπό τε τῆς κεφαλῆς, καὶ τοῦ ἄλλου σώματος, ἀρχειθὲς ὑπὸ βίης τε καὶ πόνου καὶ θέρμης. καὶ ὁδὸν ἀφηγέεται τῇ τῶν λοχίων καθάρσει. μετὰ δὲ τὴν ἔξοδον τοῦ ἰχῶρος, ἡ κάθαρσις γίνεται, χρόνον τὸν πρόσθεν εἰρημένον, καὶ οἵ τε μαζοὶ καὶ τ' ἄλλα μέλεα ὁκόσα ὑγρότερά ἐστι καταῤῥήγνυνται τῶν γυναικῶν, ἥκιστα μὲν ἐν τῷ πρώτῳ τόκῳ. ἔπειτα δὲ, ὡς ἂν πλειόνων πειρῶνται τόκων, ἔτι μᾶλλον καταῤῥήγνυνται διακενουμένων τῶν φλεβῶν ὑπὸ τῆς καθάρσιος τῶν λοχίων. ταῦτα δέ μοι οὖν ὧδε εἴρηται.

Δίδυμα δὲ γίνονται ἀφ' ἑνὸς λαγνεύματος, οὕτως. ἔχουσιν αἱ μῆτραι κόλπους συχνοὺς καὶ γαμψούς. τοὺς μὲν τηλοτέρω, τοὺς δὲ πλησιαιτέρω τοῦ αἰδοίου. καὶ τὰ πολύγονα τῶν ζώων, πλείους ἔχει κόλπους, τῶν ὀλίγα κυόντων. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ πρόβατα, θηρία τε καὶ ὄρνεα. ὅταν δ' ἡ γονὴ τύχῃ σχισθεῖσα εἰς δύο κόλπους ἀφικομένη, καὶ αἱ μῆτραι δέξωνται τὴν γονὴν, οἱ κόλποι τε μὴ ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον χαλάσῃ, ἡ χωρισθεῖσα ἐν ἑκατέρῳ κόλπῳ, ὑμενοῦται καὶ ζωοῦται τῷ αὐτῷ τρόπῳ, ὥσπερ καὶ τὸ ἓν οὗ εἵνεκεν εἴπομεν. ὅτι δὲ ἀφ' ἑνὸς λαγνεύματος, δίδυμα γίνεται, τεκμήριον τόδε. ἐστὶ κύων καὶ ὗς καὶ ἄλλα ζῶα, ὅσα ἀφ' ἑνὸς λαγνεύματος τίκτει καὶ δύο καὶ πλέονα, καὶ ἕκαστον τῶν ζώων ἐν τῇσι μήτρῃσιν, ἐν κόλπῳ καὶ ὑμένι ἐστί. καὶ ταῦτα αὐτοὶ ὁρέομεν γινόμενα. καὶ ταῦτα τίκτει τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ πάντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. ὧδε δὲ καὶ τῇ γυναικὶ ἀπὸ μιῆς μίξιος γινόμενα τὰ παιδία, ἑκάτερον ἐν κόλπῳ καὶ χωρίῳ ἐστί. καὶ τίκτει τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ ἀμφότερα, καὶ πρότερον θάτερον χωρέει ἔξω, καὶ τὸ χωρίον αὐτοῦ. ὅτι δὲ θῆλυ καὶ ἄρσεν δίδυμα γίνεται, φημὶ ἐν τῇ γυναικὶ καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ, καὶ ἐν παντὶ ζώῳ, ἑκάστῳ γονὴν ἐνεῖναι καὶ ἀσθενεστέρην καὶ ἰσχυροτέρην. καὶ οὐκ ἂν ἅπαξ χωρέει ἡ γονὴ, ἀλλὰ καὶ ἂν δὶς καὶ τρὶς ἀποβράσσεται. καὶ οὐκ ἀνυστὸν ἀεὶ ὁμοίως εἶναι πᾶν ἰσχυρὸν, τό, τε πρόσθεν ἐξιὸν, καὶ τὸ ὕστερον. ἐν ὁκοτέρῳ οὖν ἂν τῶν κόλπων τύχῃ ἡ γονὴ παχυτέρη καὶ ἰσχυροτέρη ἐσιοῦσα, κεῖθι ἄρσεν γίνεται. ἐν ὁκοτέρῳ δ' αὖ ὑγροτέρη καὶ ἀσθενεστέρη, κεῖθι θῆλυ γίνεται. ἢν δ' ἐν ἀμφοῖν ἰσχυρὴ ἐσέλθῃ, ἀμφοῖν ἄρσενα γίνεται. ἢν δὲ ἀσθενὴς ἐν ἀμφοῖν, ἀμφοῖν θήλεα γίνεται. οὗτος ὁ λόγος ὧδε εἰρημένος ἅπας, τέλος ἔχει.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΣΑΡΚΩΝ.

Ἐγὼ τὰ μέχρι τοῦ λόγου τούτου κοινῇσι γνώμῃσι χρέομαι ἑτέρων τε τῶν ἔμπροσθεν, ἀτὰρ καὶ ἐμεωυτοῦ. ἀναγκαίως γὰρ ἔχει κοινὴν ἀρχὴν ὑποθέσθαι τῇσι γνώμῃσι βουλόμενον ξυνθεῖναι τὸν λόγον τόνδε περὶ τῆς τέχνης τῆς ἰητρικῆς. περὶ δὲ τῶν μετεώρων, οὐδὲν δέομαι λέγειν, ἢν μὴ τοσοῦτον ἐς ἄνθρωπον ἀποδείξω, καὶ τὰ ἄλλα ζῶα, ὁκόσα ἔφυ καὶ ἐγένετο. καὶ ὅτι ψυχή ἐστι. καὶ ὅτι τὸ ὑγιαίνειν. καὶ ὅτι τὸ κάμνειν. καὶ ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώπῳ κακὸν καὶ ἀγαθὸν, καὶ ὅθεν ἀποθνήσκει. νῦν δὲ ἀποφαίνομαι αὐτὸς ἐμεωυτοῦ γνώμας. δοκέει δέ μοι ὃ καλέομεν θερμὸν, ἀθάνατόν τε εἶναι καὶ νοεῖν πάντα καὶ ὁρῇν. καὶ ἀκούειν. καὶ εἰδέναι πάντα καὶ τὰ ὄντα, καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι. τοῦτο οὖν τὸ πλεῖστον ὅτε ἐταράχθη πάντα διεχώρησεν εἰς τὴν ἀνωτάτω περιφορήν. καὶ ὀνομῆναί μοι αὐτὸ δοκέουσιν οἱ παλαιοὶ αἰθέρα. ἡ δευτέρα μοῖρα κάτωθεν αὐτὴ καλέεται μὲν γῆ

ψυχρὸν καὶ ξηρὸν καὶ πουλὺ κινεῦν. καὶ ἐν τουτέῳ ἔνι δὴ πουλὺ τοῦ θερμοῦ. ἡ δὲ τρίτη μοῖρα τοῦ ἠέρος μέσον χωρίον εἴληφε θερμόν τι ὂν. ἡ δὲ τετάρτη τοῦ ἐγγυτάτω πρὸς τῇ γῇ ὑγρότατόν τε καὶ παχύτατον. κυκλεομένων δὲ τουτέων ὅτε ἂν ἐταράχθη, ἀπελείφθη τοῦ θερμοῦ πουλὺ ἐν τῇ γῇ ἄλλοθι. τὰ μὲν, μεγάλα. τὰ δὲ, ἐλάσσω. τὰ δὲ καὶ πάνυ σμικρὰ πλῆθος πολλά. καὶ τῷ χρόνῳ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ξηραινομένης τῆς γῆς, ταῦτα καταλειφθέντα περὶ αὐτά, σηπεδόνας ποιεῖ οἷον περὶ χιτῶνας. καὶ πολλῷ χρόνῳ θερμαινόμενον, ὁκόσον μὲν ἐτύγχανεν ἐκ τῆς γαίης σηπεδόνος λιπαρόν τι ἐὸν, καὶ ὀλίγιστον τοῦ ὑγροῦ ἔχον τάχιστα ἐξεκαύθη καὶ ἐγένετο ὀστέα. ὁκόσα δὲ ἐτύγχανε κολλωδέστερα ἐόντα καὶ τοῦ ψυχροῦ μετέχοντα, ταῦτα δὲ θερμαινόμενα οὐκ ἠδύνατο ἐκκαυθῆναι, οὐδὲ μὴν τοῦ ὑγροῦ γενέσθαι, διὰ τοῦτο εἶδος ἀλλοιότερον ἔλαβε τῶν ἄλλων, καὶ ἐγένετο νεῦρα στερεά. οὐδὲ γὰρ ἐνῆν τοῦ ψυχροῦ αὐτῷ. αἱ δὲ φλέβες τοῦ ψυχροῦ εἶχον πουλύ. καὶ τούτου τοῦ ψυχροῦ τὸ μὲν πέριξ, ὅσον κολλωδέστατον ἦν, ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἐξοπτηθὲν μῆνιγξ ἐγένετο. τὸ δὲ ψυχρὸν ἐὸν κρατηθὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, διελύθη καὶ ἐγένετο ὑγρὸν διὰ τοῦτο. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἡ φάρυγξ καὶ ὁ στόμαχος καὶ ἡ γαστὴρ ἐπὶ τὰ ἔντερα ἐς τὸν ἀρχὸν, κοῖλα ἐγένοντο. τοῦ γὰρ ψυχροῦ αἰεὶ θερμαινομένου, τὸ μὲν πέριξ ἐξωπτήθη ὅσον αὐτὸ κολλῶδες ἦν, καὶ ἐγένετο χιτὼν ὁ περὶ αὐτὸν μῆνιγξ. τὸ δὲ ἐν τῆς τοῦ ὑγροῦ, οὐ γὰρ ἦν ἐν αὐτῷ, οὔτε λιπαρὸν, οὔτε κολλῶδες πουλὺ διετάκη καὶ ἐγένετο ὑγρόν. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἡ κύστις πουλὺ ψυχρὸν ἐγκαταλειφθὲν τὸ πέριξ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ θερμαινόμενον, διελύθη καὶ ἐγένετο ὑγρόν. οὐ γὰρ ἦν ἐν αὐτῷ οὔτε τοῦ λιπαροῦ, οὔτε τοῦ κολλώδεος. ὅσα δὲ περιῆν χιτὼν ἐγένετο. ἀτὰρ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα κοῖλα τὸν αὐτὸν ἔχει τρόπον. ὅκου μὲν ἦν τοῦ κολλώδεος πλέον ἢ τοῦ λιπαροῦ, χιτὼν, μῆνιγξ ἐγένετο. ὅκου δὲ τοῦ λιπαροῦ πλέον ἢ τοῦ κολλώδεος, ὀστέα ἐγένετο. αὐτὸς δὲ λόγος καὶ τῶν ὀστέων. ὅκου μὲν μὴ ἐνῆν τοῦ κολλώδεος, τοῦ δὲ λιπαροῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ, ἐξεκαύθη θᾶσσον διὰ τὸ λιπαρόν. καὶ ταῦτα τῶν ὀστέων καὶ σκληρότατα καὶ στριφνότατα. ὅκου δὲ λιπαρὸν καὶ κολλῶδες παραπλήσια. ταῦτα δὲ τῶν ὀστέων, σηραγγώδεα. περὶ μὲν τουτέων οὕτως. τὸ μὲν ψυχρὸν, πήγνυσιν. τὸ δὲ θερμὸν, διαχεῖ. ἐν δὲ τῷ πολλῷ καὶ ξηραίνει χρόνῳ. ὅκου δὲ τοῦ λιπαροῦ ξυνείη τι, τουτέοισι θᾶσσον ἐκκαίει καὶ ξηραίνει. ὅκου δὲ αὖ τὸ κολλῶδες ξυνείη τῷ ψυχρῷ ἄνευ τοῦ λιπαροῦ οὐκ ἐθέλει ἐκκαίεσθαι, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ θερμαινόμενον πήγνυται. ὁ δὲ ἐγκέφαλος, ἐστὶ μητρόπολις τοῦ ψυχροῦ καὶ τοῦ κολλώδεος. τὸ δὲ θερμὸν τοῦ λιπαροῦ μητρόπολις. θερμαινόμενον γὰρ τὸ πρῶτον πάντων διαχεόμενον, λιπαρὸν γίνεται. ἐπεὶ διὰ τοῦτο ἐγκέφαλος, ὅτι ὀλίγιστον ἔχει τοῦ λιπαροῦ, τοῦ δὲ κολλώδεος πλεῖστον, οὐ δύναται ἐκκαυθῆναι ὑπὸ τοῦ θερμοῦ. ἀλλ᾽ ἐν τῷ χρόνῳ χιτῶνα μήνιγγα παχεῖαν ἔλαβεν. περὶ δὲ τὴν μήνιγγα ὀστέα ὁκόσον τὸ θερμὸν ἐκράτησεν. καὶ ἐν ὅσοισι τοῦ λιπαροῦ ἐνῆν, καὶ ὁ μυελὸς ὁ καλεόμενος νωτιαῖος, καθήκει ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου. καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ τοῦ λιπαροῦ ἢ τοῦ κολλώδεος πουλὺ, ὥσπερ καὶ τῷ ἐγκεφάλῳ. διὰ τοῦτο οὐκ ἂν δικαίως ἐπὶ αὐτῷ εἴη μυελὸς ὄνομα. οὐ γὰρ ὁμοίως τῷ ἄλλῳ μυελῷ ὡς ἐν τοῖσιν ἄλλοισιν ὀστέοισιν ἔνι. μοῦνος γὰρ μήνιγγας ἔχει, ὁ δὲ ἄλλος οὐκ ἔχει. τεκμήρια δὲ τουτέων σαφέα, εἴτις ἐθέλοι ὀπτᾶν νευρώδεά τε καὶ κολλώδεα. ἐπεὶ τὰ ἄλλα δὲ τὰ μετὰ ἄλλα, ταχὺ ὀπτᾶται. τὰ δὲ νευρώδεά τε καὶ κολλώδεα, οὐκ ἐθέλει ὀπτᾶσθαι. ἐλάχιστον γὰρ ἔχει τοῦ λιπαροῦ. τὸ δὲ πιότατον καὶ λιπαρὸν τάχιστα ὀπτᾶται. τὰ δὲ σπλάγχνα, ὧδέ μοι δοκεῖ ξυστῆναι. περὶ μὲν οὖν τῶν φλεβῶν, εἴρηταί μοι πρότερον. ἡ δὲ καρδίη, πουλὺ τοῦ κολλώδεος καὶ τοῦ ψυχροῦ ἔχει. καὶ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ θερμαινόμενον, κρέας ἐγένετο σκληρὸν καὶ γλίσχρον. καὶ μῆνιγξ περὶ αὐτήν. καὶ ἐκοιλώθη, οὐχ ὥσπερ φλέβες. καὶ ἔστιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς φλεβὸς τῆς κοιλοτάτης. δύο γάρ εἰσι κοῖλαι φλέβες ἀπὸ τῆς καρδίης. τῇ μὲν ὄνομα ἀρτηρίη. τῇ δὲ κοίλη φλέψ. πρὸς ᾗ ἡ καρδίη ἐστίν. καὶ πλεῖστον ἔχει τοῦ θερμοῦ ἡ ἀρτηρίη ἢ ἡ κοίλη φλέψ. καὶ ταμιεύει τὸ πνεῦμα. πρὸς δὲ τούτοιν τοῖν φλεβοῖν ἄλλαι κατὰ τὸ σῶμα. ἡ δὲ κοιλοτάτη φλέψ πρὸς ᾗ ἡ καρδίη διὰ τῆς κοιλίης ἁπάσης διήκει καὶ διὰ τῶν φρενῶν. καὶ σχίζεται ἐς ἑκάτερον τῶν νεφρῶν. καὶ ἐπὶ τῇ ὀσφύϊ σχίζεται καὶ ἀΐσσει ἐπί τε τὰ ἄλλα, καὶ ἐς ἑκάτερον σκέλος. ἀτὰρ καὶ ἄνωθεν τῆς καρδίης πρὸς τῷ αὐχένι. τὰ μὲν, ἐπὶ δεξιά. τὰ δ᾽ ἐπ᾽ ἀριστερά. καὶ τότε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἄγει, καὶ ἐν τοῖς κροτάφοισι σχίζεται ἑκατέρῃ. ἔστι δὲ καὶ ἀριθμῷ εἰπεῖν τὰς φλέβας τὰς μεγίστας. ἑνὶ δὲ λόγῳ ἀπὸ τῆς κοίλης φλεβὸς, καὶ ἀπὸ τῆς ἀρτηρίης ἄλλαι φλέβες ἐσχισμέναι εἰσὶ κατὰ πᾶν τὸ σῶμα. κοιλόταται δὲ αἱ πρὸς τῇ καρδίῃ καὶ τῷ αὐχένι καὶ τῇ κεφαλῇ. καὶ κάτωθεν τῆς καρδίης

μέχρι

τὰ δὲ ξηρὰ γενέσθαι ὑπὸ τοῦ λιπαροῦ ὡς οὐ καυθῆναι

μέχρι τῶν ἰσχίων, καὶ τὸ θερμὸν πλεῖστον ἐνῆ τῇσι φλεψὶ καὶ τῇ καρδίῃ, καὶ διὰ τοῦτο πνεῦμα ἡ καρδίη ἔχει θερμὴ ἐοῦσα μάλιστα τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. ῥηΐδιον δὲ τοῦτο καταμαθεῖν, ὅτι θερμόν ἐστι τὸ πνεῦμα, ἡ καρδίη καὶ αἱ κοῖλαι φλέβες κινέονται αἰεὶ, καὶ τὸ θερμότατον πλεῖστον ἔνι ἐν τῇσι φλεψίν. καὶ διὰ τοῦτο πνεῦμα ἡ καρδίη ἕλκει θερμὴ ἐοῦσα μάλιστα τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως γνῶναι. πῦρ εἴ τις θέλει καίειν ἐν οἰκήματι ὁκόταν ἄνεμος μὴ εἰσπνέῃ, φλὸξ κινέεται, τοτὲ μὲν, μᾶλλον. τοτὲ δὲ, ἧσσον. καὶ λύχνος καιόμενος τὸν αὐτὸν τρόπον κινέεται, τοτὲ μὲν, μᾶλλον. τοτὲ δὲ, ἧσσον ἀνέμου οὐδενὸς κινέοντος, ὅν τινα καὶ ἡμεῖς οἷοί τε ἐσμὲν γινώσκειν πνέοντα. καὶ τροφή ἐστι τῷ θερμῷ τὸ ψυχρόν. τὸ δὲ παιδίον ἐν τῇ γαστρὶ συνέχον τὰ χείλεα μύζει ἐκ τῶν μητρέων τῆς μητρὸς, καὶ ἕλκει τήν τε τροφὴν, καὶ τὸ πνεῦμα τῇ καρδίῃ εἴσω. τοῦτο γὰρ θερμότατόν ἐστιν ἐν τῷ παιδίῳ, ὅταν περ ἡ μήτηρ ἀναπνέῃ. τοῦτο δὲ καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι τὴν κίνησιν παρέχει τὸ θερμὸν, καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν. εἰ δέ τις ἐρωτῴη πῶς τοῦτο οἶδέ τις, ὅτι ἐν τῇ μήτρῃ τὸ παιδίον ἕλκει καὶ μύζει, τάδε αὐτῷ ἐστιν ἀποκρίνασθαι. κόπρον ἔχοντα ἐν τοῖσιν ἐντέροισιν γίνεται, καὶ ἀποπατέει ἐπειδὰν γένηται τάχιστα καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ πρόβατα. καίτοι οὐκ ἂν εἶχε κόπρον εἰ μὴ ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐμύζεν. οὐδ' ἂν θηλάζειν τὸν μαζὸν ἠπίστατο γενόμενον αὐτίκα, εἰ μὴ καὶ ἐν τῇ μήτρῃ ἐμύζε. καὶ περὶ μὲν τῆς κινήσιος τῆς καρδίης καὶ τῶν φλεβῶν οὕτως ἔχει. ὁ δὲ πνεύμων πρὸς τῇ καρδίῃ ἐγένετο ὧδε. τοῦ ὑγροῦ ὁκόσον ἦν κολλωδέστατον ἡ καρδίη θερμαίνουσα, ταχὺ ἐξήρανεν, ὅκωσπερ ἀφρὸν. καὶ ἐποίησεν σηραγγῶδες. καὶ φλέβια πολλὰ ἐν αὐτέῳ. διὰ δὲ τοῦτο ἐποίησεν τὰ φλέβια. ὁκόσον ἐν τοῦ κολλώδεος ἐνῆν ψυχρὸν, τοῦτο μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ διετάκη, καὶ ἐγένετο ὑγρόν. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ κολλώδεος, αὐτὸς ὁ χιτών. τὸ δὲ ἧπαρ ὧδε ξυνέστη. ξὺν τῷ θερμῷ πουλὺ τοῦ ὑγροῦ ἀποληφθὲν ἄνευ τοῦ κολλώδεος καὶ τοῦ λιπαροῦ, ἐκράτησε τὸ ψυχρὸν τοῦ θερμοῦ καὶ ἐπάγη. τεκμήριον δέ μοι τόδε. ὁκόταν σφάξῃ τις ἱερεῖον, τέως μὲν ἂν θερμὸν ᾖ, ὑγρόν ἐστι τὸ αἷμα. ἐπειδὰν δὲ ψυχθῇ, ἐπάγη. ἢν δέ τις αὐτὸ κινέῃ, οὐ πήγνυται. αἱ γὰρ ἶνες εἰσὶ ψυχραὶ καὶ κολλώδεες. ὁ δὲ σπλὴν συνέστη ὧδε. σὺν τῷ θερμῷ καὶ κολλώδει καὶ τοῦ θερμοῦ πλεῖστον. τοῦ δὲ ψυχροῦ, ἐλάχιστον. τοσοῦτον μόνον, ὁκόσον πῆξαι τὸ κολλῶδες αὐτό, ὅ εἰσιν αἱ ἶνες αἱ ἐνοῦσαι ἐν τῷ σπληνί. καὶ διὰ τὰς ἶνας ταύτας, μαλακός ἐστιν ὁ σπλὴν καὶ ἰνώδης. οἱ δὲ νεφροὶ, ξυνέστησαν ὧδε. ὀλίγον τοῦ κολλώδεος. τοῦ θερμοῦ ὀλίγον. τοῦ ψυχροῦ, πλεῖστον, καὶ ἐπάγη ὑπὸ τούτου καὶ ἐγένετο σκληρότατον τὸ σπλάγχνον, καὶ ἥκιστα ἐρυθρὸν, ὅτι οὐ πουλὺ τοῦ θερμοῦ ξυνέστη. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν σαρκῶν. τὸ μὲν ψυχρὸν, ἔστησε καὶ ξυνέπηξε καὶ ἐποίησε σάρκα. τὸ δὲ κολλῶδες, τρῶγλαι ἐγένοντο. ἐν δὲ τῇσι τρώγλῃσι ταύτῃσι τὸ ὑγρὸν, ὥσπερ καὶ ἐν τῇσι φλεψὶ τῇσι μεγάλῃσιν. τὸ δὲ θερμὸν ἐν παντὶ τῷ σώματι, πλεῖστον δὲ τῷ σώματι. καὶ τοῦ ψυχροῦ πουλὺ ἐν τῷ ὑγρῷ. τοσοῦτο δέ ἐστι τοῦ ψυχροῦ, ὁκόσον δύναται πῆξαι τὸ ὑγρόν. ἀλλὰ νενίκηται ὥστε διακέχυται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ. ἡ δὲ ἀπόδειξις τοῦ ὑγροῦ ὅτι θερμόν ἐστιν. εἴ τις ἐθέλοι τάμνειν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ σώματος, ὅκου ἐθέλοι, ῥεύσει τε αἷμα θερμόν. καὶ τέως μὲν ἂν θερμὸν ᾖ, ὑγρὸν ἔσται. ἐπειδὰν δὲ ψυχθῇ ὑπό τε τοῦ ἐνεόντος ψυχροῦ, καὶ τοῦ ἐκτὸς ἐγένετο δέρμα καὶ ὑμήν. καὶ εἴ τις ἀφελὼν τοῦτο τὸ δέρμα, ἐάσειεν ὀλίγον χρόνου ὄψεται ἄλλο δέρμα γινόμενον. εἰ δέ τις τοῦτο αἰεὶ ἀφαιρεῖ, ἄλλο δέρμα γίνοιτ' ἂν πρὸς τοῦ ψυχροῦ. τούτου δὲ εἵνεκα πλείω ἔλεξα τέως ἀποδέξω, ὅτι τὸ ἔσχατον τοῦ σώματος πρὸς τοῦ ἠέρος ἀναγκαίως ἔχει δέρμα γενέσθαι ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ, καὶ τῶν πνευμάτων προσβαλλόντων. τὰ δὲ ἄρθρα ὧδε ἐγένετο. ὅτε τὰ ὀστέα ξυνίστατο, ὁκόσα μὲν αὐτέων λιπαρὰ ἦν, τάχιστα ἐξεκαύθη, ὥσπερ πρόσθεν λέλεκται ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ. ὁκόσον δ' αὐτέων κολλῶδες ἦν, τοῦτο δὲ οὐκ ἠδύνατο ἐκκαυθῆναι, ἀλλὰ μεταξὺ ἀποληφθὲν τοῦ καιομένου ξηραινομένου ὑπὸ τοῦ θερμοῦ νεῦρα καὶ σίαλον ἐγένετο. τὸ δὲ σίαλον, ὁκόσον τοῦ κολλώδεος ὑγρότατον ἦν. τὸ δὲ θερμαινόμενον, παχύτερον ἐγένετο ὑγρὸν ἐόν. καὶ ἀπὸ τούτου σίαλον ἐγένετο. οἱ δὲ ὄνυχες, ἀπὸ τουτέου ἐγένοντο τοῦ κολλώδεος. ἀπὸ γὰρ τῶν ὀστέων καὶ τῶν ἄρθρων αἰεὶ τὸ ὑγρότατον αὐτέων ἀπιὸν κολλῶδες γίνεται ἀπὸ τοῦ θερμοῦ ξηραινόμενον καὶ ἐξαναινόμενον θύραζε ἐς ὄνυχας. οἱ δὲ ὀδόντες ὕστερον γίνονται, διὰ τόδε. ἀπὸ τῶν ὀστέων τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖν γνάθοιν ἡ αὔξησις γίνεται τοῦ κολλώδεος τοῦ λιπαροῦ. τὸ ἐνεὸν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ξηραινόμενον ἐκκαίεται. καὶ γίνονται ὀδόντες σκληρότεροι τῶν ἄλλων ὀστέων, ὅτι οὐκ ἔστι τοῦ ψυχροῦ. καὶ οἱ μὲν πρῶτοι ὀδόντες φύονται ἀπὸ τῆς διαίτης ἐν τῇ μήτρῃ. καὶ ἐπὴν γένηται ἀπὸ τοῦ

γάλακτος θηλάζοντι τῷ παιδίῳ. ἐπειδὰν δὲ οὗτοι ἐκπέσωσιν ἀπὸ τῶν σιτίων καὶ τῶν ποτῶν. ἐκπίπτουσι δὲ ἐπειδὰν ἤδη τὰ ἑπτὰ ἔτεα ἀπὸ τῆς πρώτης τροφῆς, ἔστι δὲ καὶ οἷς πρότερον ἢν ἀπὸ νοσερῆς τροφῆς φύσωσιν. τοῖς δὲ πλείστοισιν, ἐπειδὰν ἑπτὰ ἔτεα γένηται. οἱ δὲ μεταφύντες συγκαταγηράσκουσιν, ἢν μὴ ὑπὸ νόσου διαφθαρῶσι. διὰ δὲ τόδε φύονται οἱ ὀδόντες ὕστερον τῶν ἄλλων. ἐν τῇ γνάθῳ φλέβες εἰσὶ, καὶ ἐν τῇ κάτω κοιλίῃ μοῦνοισι τῶν ὀστέων, αὗται τὴν τροφὴν παρέχουσι τῷ ὀστέῳ. τὰ δὲ ὀστέα, τοιαύτην αὔξησιν ὁποία περ ἐστίν. καὶ τὰ ἄλλα δὲ πάντα, τοιαύτην ἀποδιδῶσιν αὔξησιν, ὁποῖα αὐτά ἐστιν. καὶ γὰρ αἱ φλέβες αἱ ἐκ τῆς νηδύος τῶν ἐντέρων, ἐς ἃ συλλέγεται τὰ σιτία καὶ τὰ ποτά, ἐπειδὰν θερμανθῇ ταῦτα, ἕλκουσι τὸ λεπτότατον καὶ τὸ ὑγρότατον. τὸ δὲ παχύτατον αὐτέου καταλείπεται, καὶ γίνεται κόπρος ἐν τοῖσιν ἐντέροισι τοῖσι κάτω. τὸ δὲ λεπτότατον αἱ φλέβες ἕλκουσιν ἐκ τῆς νηδύος καὶ τῶν ἐντέρων τῶν ἄνωθεν τῆς νήστιος θερμαινομένων τῶν σιτίων. ἐπὴν δὲ περήσῃ τὴν νῆστιν ἐς τὰ κάτω ἔντερα ξυνεστραμμένα καὶ κόπρος ἐγένετο. ἡ δὲ τροφὴ ἐπειδὰν ἀφίκηται ἕκαστον τοιαύτην ἀπέδωκε τὴν ἰδέην ἑκάστου ὁκοῖα περ ἦν. ἀρδόμενα γὰρ ὑπὸ τῆς τροφῆς αὔξεται ἕκαστα τὸ θερμόν, καὶ τὸ ψυχρόν, καὶ τὸ κολλῶδες καὶ τὸ λιπαρόν, καὶ τὸ γλυκὺ, καὶ τὸ πικρόν, καὶ τὰ ὀστέα, καὶ τὰ ἄλλα ξύμπαντα, ὁκόσα ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔνι. διὰ τοῦτο ὕστερον οἱ ὀδόντες φύονται. εἴρηται δέ μοι καὶ πρότερον ὅτι μοῦναι τῶν ὀστέων αἱ γνάθοι φλέβας ἔχουσιν αὗται ἐν ἑωυτῇσι. καὶ διὰ τοῦτο τροφὴ ἕλκεται πλέον ἢ ἐς τὰ ἄλλα ὀστέα. καὶ πλείονα τὴν τροφὴν ἔχοντα καὶ ἀθροωτέρην τὴν ἐπιῤῥοὴν ἀποτίκτει αὔξησιν αὐτὰ ἀφ᾽ ἑωυτέων τοιαύτην, οἷά περ ἐστὶν αὐτὰ τέως ἂν περ καὶ ἄνθρωπος ὅλος αὐξάνηται. αὐξάνεται δὲ, ἐπὴν γένηται ἑπίδηλος. ἐπίδηλος δὲ μάλιστα γίνεται ἀπὸ ἑπταετέος μέχρι τεσσαρεσκαιδεκαταίου. καὶ ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ, οἵ τε μέγιστοι τῶν ὀδόντων φύονται καὶ ἄλλοι πάντες, ἐπὴν ἐκπέσωσιν, οἱ ἐγένοντο ἀπὸ τῆς τροφῆς τῆς ἐν τῇ μήτρῃ. αὔξάνεται δὲ καὶ ἐς τὴν τρίτην ἑβδομάδα, ἐν ᾗ νεηνίσκος γίνεται μέχρι τεσσάρων καὶ πέντε ἑβδομάδων. καὶ ἐν τῇ τετάρτῃ δὲ ἑβδομάδι ὀδόντες φύονται δύο τοῖσι πολλοῖσι τῶν ἀνθρώπων, οὗτοι καλέονται σωφρονιστῆρες. αἱ δὲ τρίχες φύονται ὧδε. ὀστέα εἰσὶ καὶ ἐγκέφαλος, ἀφ᾽ ὧν ἡ τοιαύτη αὔξησις, ὅτι τοῦ περιέξ κολλώδεος, ὅπως περ τοῖσι νεύροισιν, καὶ τοῦ λιπαροῦ οὐκ ἔνεστιν. εἰ γὰρ ἐνῆν τοῦ λιπαροῦ, ἐξεκαίετο ἂν ἐκ τοῦ θερμοῦ. τάχα δὲ θαυμάσειεν ἄν τις ὅτι καὶ ἐν τῇσι μασχάλῃσι καὶ ἐν τῷ ὑποσείῳ τρίχες πολλαὶ καὶ ἐν τῷ σώματι παντὶ εἰσιν. εἴσιν οὗτος λόγος περὶ τουτέου. ὅπου τυγχάνει τοῦ σώματος τὸ κολλῶδες ὂν, ἐνταῦθα αἱ τρίχες γίνονται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ. ἀκούει δὲ διὰ τόδε. τὰ τρήματα τῶν ὠτῶν προσήκει πρὸς ὀστέον σκληρόν τε καὶ ξηρὸν ὅμοιον λίθῳ. τοῦτο δὲ πέφυκε πρὸς ὀστέον κοίλωσις σηραγγώδης. οἱ δὲ ψόφοι, ἀπερείδονται πρὸς τὸ σκληρόν. τὸ δὲ ὀστέον τὸ κοῖλον ἐπηχεῖ διὰ τοῦ σκληροῦ. τὸ δέρμα τὸ πρὸς τῇ ἀκοῇ πρὸς τῷ ὀστέῳ τῷ σκληρῷ λεπτόν ἐστιν ὥσπερ ἀράχνιον ξηρότατον τοῦ ἄλλου δέρματος. τεκμήρια δὲ πολλά, ὅτι ξηρότατον ἠχεῖ μάλιστα. ὅταν δὲ μέγιστον ἠχήσῃ, μάλιστα ἀκούομεν. καὶ εἰσί τινες, οἳ ἔλεξαν φύσιν ξυγγράφοντες, ὅτι ὁ ἐγκέφαλός ἐστιν ὁ ἠχέων. τοῦτο δὲ οὐκ ἂν γένηται. αὐτός τε γὰρ ὁ ἐγκέφαλος ὑγρός ἐστιν καὶ μῆνιγξ περὶ αὐτόν ἐστιν ὑγρὴ καὶ παχείη. καὶ περὶ τὴν μήνιγγα ὀστέα. οὐδὲν οὖν τῶν ὑγρῶν ἠχεῖ, ἀλλὰ ξηρά. τὰ δὲ ἠχέοντα, ἀκοὴν ποιεῖ. ὀσφραίνεται δ᾽ ὁ ἐγκέφαλος ὑγρὸς ἐὼν αὐτὸς τῶν ξηρῶν, ἕλκων τὴν ὀδμὴν ξὺν τῷ ἠέρι διὰ τῶν βρογχίων ξηρῶν ἐόντων. προήκει γὰρ ὁ ἐγκέφαλος τῆς ῥινὸς ἐς τὰ κοῖλα. καὶ ταύτῃ αὐτῷ οὐκ ἔστιν ἐπιπρόσθεν ὀστέον οὐδὲν, ἀλλὰ χόνδριον μαλακὸν ὅκως περ σπόγγος, οὔτε κρέας, οὔτε ὀστέον. καὶ ὅταν μὲν ξηρὰ ᾖ τὰ κοῖλα τῆς ῥινὸς, ὀσμᾶσθαι τῶν ξηροτέρων αὐτὸς ἑωυτοῦ ἀκριβέστερός ἐστιν. ὕδατος γὰρ οὐκ ὀδμᾶται. ὑγρότερον γάρ ἐστι τοῦ ἐγκεφάλου ἐὰν μὴ σαπῇ. σηπόμενον γὰρ τὸ ὕδωρ, παχύτερον γίνεται καὶ τὰ ἄλλα πάντα. ὁκόταν δὲ ὑγρανθέωσιν αἱ ῥῖνες οὐ δύναται ὀσφραίνεσθαι. οὐ γὰρ τὸν ἠέρα ἕλκει αὐτὸς πρὸς ἑωυτόν. ταύτῃ δὲ καὶ ὅταν ἀποτήκηται ὁ ἐγκέφαλος πλεῖστον αὐτὸς ἀφ᾽ ἑωυτοῦ ἐς τὴν ὑπερῴην καὶ τὴν φάρυγγα, καὶ τὸν πνεύμονα, καὶ ἐς τὴν ἄλλην κοιλίην, γινώσκουσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ φασὶ καταῤῥέειν ἐκ τῆς κεφαλῆς. καταῤῥεῖ δὲ καὶ ἐς τὸ ἄλλο σῶμα. καὶ ἔστι τρόπῳ τῷ θερμῷ. ὁρῇ δὲ διὰ τόδε. ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου τῆς μήνιγγος φλὲψ καθήκει ἐς τὸν ὀφθαλμὸν διὰ τοῦ ὀστέου ἑκάτερον

ἄλλ. ἐπιχείῳ

προσπι

τερον

σφόρον. διὰ ταύτην τὴν φλέβα ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου διηθεῖται τὸ λεπτότατον τοῦ κολλώδεος, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸ περὶ αὐτὸ δέρμα ποιεῖ τοιοῦτον, οἷόν περ περὶ αὐτό ἐστι τὸ διαφανὲς τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ πρὸς τοῦ ἠέρος πρὸς ὃ προσβάλλει τὰ πνεύματα, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ὥσπερ περὶ τοῦ ἄλλου δέρματος ἔλεξα. πολλὰ δὲ ταῦτ' ἐστὶ τὰ δέρματα, πρὸ τοῦ ὁρέοντος διαφανέος, ὁκοῖόν περ αὐτό ἐστιν. τούτῳ γὰρ τῷ διαφανεῖ ἀνταυγεῖ τὸ φῶς καὶ τὰ λαμπρὰ πάντα. τουτέῳ οὖν ὁρᾷ τῷ ἀνταυγέοντι. ὅτι δὲ μὴ λαμπρόν ἐστι μηδὲ ἀνταυγῇ, τουτέῳ οὐχ ὁρᾷ. τὸ δὲ ἄλλο τὸ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς λευκὸν κρέας ἐστίν. ἡ δὲ κόρη καλεομένη τοῦ ὀφθαλμοῦ, μέλαν φαίνεται διὰ τοῦτο, ὅτι ἐν βάθει ἐστί, καὶ χιτῶνες περὶ αὐτό εἰσι μέλανες. χιτῶνα δὲ καλέομεν, τὸ ἐκτὸν ὥσπερ δέρμα. ἔστι δὲ οὐ μέλαν ὄψει, ἀλλὰ λευκὸν διαφανές. τὸ δὲ ὑγρὸν κολλῶδές. πολλάκις γὰρ ὀπώπαμεν ἐπὶ συῤῥαγέντος ὀφθαλμοῦ ἐξιὸν ὑγρὸν, κολλῶδες. κἢν μὲν ἢ ἔτι θερμὸν, ὑγρόν ἐστιν. ἐπειδὰν δὲ ψυχθῇ, ἐγένετο ξηρὸν, ὥσπερ λιβανωτὶς διαφανής. καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θηρίων ὅμοιόν ἐστι. τὸν δὲ ὀφθαλμὸν ἀνιᾷ πᾶν ὅτι ἂν ἐμπέσῃ, καὶ τὰ πνεύματα προσβάλλοντα, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα λαμπρότερα ἢ κατ' αὐτόν ἐστι. καὶ ἤν τις ἐγκλείσῃ διὰ τό- * δε, ὅτι ὁμόχροιά ἐστιν. ὥσπερ τὸ στόμα καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ ἡ ἄλλη κοιλίη, ἔνυγρά ἐστιν. διαλέγεται δὲ διὰ τὸ πνεῦμα ἕλκων ἔσω πᾶν τὸ σῶμα. τὸ πλεῖστον δὲ ἐς τὰ κοῖλα αὐτὸς ἑωυτῷ. αὐτὸ δὲ θύραζε ὠθεόμενον διὰ τὸ κενὸν ψόφον ποιεῖ. ἡ κεφαλὴ γὰρ ἐπηχεῖ. ἡ δὲ γλῶσσα, ἀρθροῖ προσβάλλουσα ἐν τῇ φάρυγγι ἀποφράσσουσα καὶ προσβάλλουσα πρὸς τὴν ὑπερῴην καὶ πρὸς τοὺς ὀδόντας ποιεῖ σαφηνίζειν. ἢν δὲ μὴ ἡ γλῶσσα ἀρθροῖ προσβάλλουσα ἑκάστοτε, οὐκ ἂν σαφέως διαλέγοιτο, ἀλλ' ἢ ἕκαστα φύσει τὰ μονόφωνα. τεκμήριον δέ ἐστι τουτέῳ, οἱ κωφοὶ οἱ ἐκ γενεῆς, οὐκ ἐπίστανται διαλέγεσθαι. ἀλλὰ τὰ μονόφωνα μοῦνον φωνέουσιν. οὐδ' εἴ τις τὸ πνεῦμα ἐκπνεύσας πειρῷτο διαλέγεσθαι. δῆλον δὲ τόδε. οἱ ἄνθρωποι ὁκόταν βούλωνται μέγα φωνῆσαι, ἕλκοντες τὸ πνεῦμα τὸ ἔξω, ὠθέουσι θύραζε, καὶ φθέγγονται μέγα ὡς ἀντέχῃ τὸ πνεῦμα. ἔπειτα δὲ, καταμαραίνεται τὸ φθέγμα. καὶ οἱ κιθαρῳδοὶ, ὁκόταν δέῃ αὐτοὺς μακροφωνέειν, ἐπ' ἄκρον ἑλκύσαντες τὸ πνεῦμα ἔσω πουλὺ ἐκτείνουσι τὴν ἐκφορὰν, καὶ φωνοῦσι καὶ φθέγγονται μέγα ὡς ἀντέχωσιν τῷ πνεύματι. ἐπὴν δὲ τὸ πνεῦμα ὑπολίπῃ, καταπαύονται. τουτέοισι δῆλον ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ φθεγγόμενον. εἶδον δὲ ἤδη οἳ σφάξαντες ἑωυτοὺς, ἀπέταμον τὸν φάρυγγα παντάπασιν. οὗτοι, ζῶσι μὲν. φθέγγονται δὲ οὐδὲν, εἰ μή τις συλλάβῃ τὸν φάρυγγα. οὕτω δὲ φθέγγονται. δῆλον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ πνεῦμα οὐ δύναται δια- λ τετμημένου τοῦ λάρυγγος ἕλκειν ἔσω ἐς τὰ κοῖλα, ἀλλὰ κατὰ τὸ διατετμημένον ἐκπνεῖ. οὕτως ἔχει περὶ φωνῆς ἴσως καὶ διαλέξιος. ὁ δὲ αἰών ἐστι τοῦ ἀνθρώπου, ἑπταήμερος. πρῶτον μὲν ἐπὴν ἐς τὰς μήτρας ἔλθῃ ὁ γόνος ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ἔχει ὁκόσα περ ἐστὶν ἔχειν τοῦ σώματος. τοῦτο δέ τις ἂν θαυμάσειεν, ὅκως ἐγὼ οἶδα. πολλὰ δὲ εἶδον τρόπῳ τοιῷδε. αἱ ἑταῖραι αἱ δημόσιαι αἳ [illegible] αὐτέων πεπείρηνται πολλάκις ὁκόταν παρὰ ἄνδρα ἔλθῃ, γινώσκουσιν ὁκόταν λάβωσιν ἐν γαστρί. κἄπειτ' ἐνδιαφθείρουσιν. ἐπειδὰν δὲ ἤδη διαφθαρῇ, ἐκπίπτει ὥσπερ σάρξ. ταύτην τὴν σάρκα ἐς ὕδωρ ἐμβαλὼν σκεπτόμενος ἐν τῷ ὕδατι εὑρήσεις ἔχειν πάντα μέλεα. καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὰς χώρας. καὶ τὰ οὔατα. καὶ τὰ γυῖα. καὶ τῶν χειρῶν οἱ δάκτυλοι. καὶ τὰ σκέλεα. καὶ οἱ πόδες καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν. καὶ τὸ αἰδοῖον. καὶ τὸ ἄλλο πᾶν σῶμα δῆλον. εὔδηλον δὲ καὶ ὅταν λάβῃ ἐς γαστέρα τῇσιν ἐπισταμένῃσιν, αὐτίκα ἔφριξεν. καὶ θέρμη καὶ βρυγμὸς καὶ σπασμὸς ἔχει καὶ τὸ ἄρθρον καὶ τὸ σῶμα πᾶν, καὶ τὴν ὑστέρην ὄκνος. καὶ ὁκόσαι καθαραί εἰσι, τοῦτο πάσχουσιν. ὁκόσαι δὲ πάσχουσιν παχεῖαι καὶ βλεννώδεις, ἢ μὴ ὑγραὶ οὐ γινώσκουσι. τουτέων τῶν γυναικῶν πολλαὶ ἤδη μοι ἔδειξαν, ἐπεὶ τοῦτο δὴ καὶ ἐπίσταμαι εἰδέναι. δῆλον δὲ τόδε ὅτι ἑπτάμερος ὁ αἰών. εἴ τις ἐθέλει ἑπτὰ ἡμέρας φαγεῖν ἢ πιεῖν μηδὲν. οἱ μὲν πολλοὶ ἀποθνήσκουσιν ἐν αὐτῇσιν. εἰσὶ δέ τινες, καὶ οἳ ὑπερβάλλουσιν. ἀποθνήσκουσι δ' ὅμως. εἰσὶ δέ τινες οἳ καὶ ἐπείσθησαν ὥστε μὴ ἀποκαρτερῆσαι, ἀλλὰ φαγεῖν τε καὶ πιεῖν. ἀλλ' ἡ κοιλίη, οὐκέτι καταδέχεται. ἡ γὰρ νῆστις, συνεφύη ἐν ταύτῃσι τῇσιν ἡμέρῃσιν. ἀλλὰ θνήσκουσιν καὶ οὗτοι. ἔστι δὲ καὶ τόδε τεκμήρασθαι. τὸ παιδίον ἑπτάμηνον γόνον γενόμενον, λόγῳ γεγένηται καὶ ζῇ, καὶ λόγον ἔχει τοιοῦτον, καὶ ἀριθμὸν ἀτρεκέα ἐς τὰς ἑβδομάδας. ὀκτάμηνον δὲ γενόμενον, οὐδὲν βιοῖ πώποτε. ἐννέα δὲ μηνῶν καὶ δέκα ἡμερέων γόνος γίγνεται καὶ ζῇ, καὶ ἔχει τὸν ἀριθμὸν ἀτρεκέα ἐς τὰς ἑβδομάδας. τέσσαρες δεκάδες ἑβδομάδων ἡμέραι εἰσὶν διηκόσιαι

ὀγδοήκοντα. ἐς δὲ τὴν δεκάδα τῶν ἑβδομάδων, ἑβδομήκοντα ἡμέραι. ἔχει δὲ, ἐπεὶ τὸ ἑπτάμηνον γενόμενον, τρεῖς δεκάδας ἑβδομάδων. ἐς δὲ τὴν δεκάδα ἑκάστην ἑβδομήκοντα ἡμέραι. τρεῖς δεκάδες δὲ ἑβδομάδων αἱ σύμπασαι δέκα καὶ διηκόσιαι. καὶ αἱ νοῦσοι οὕτω τοῖς ἀνθρώποις ὀξύταται γίνονται, ἡμερέων παρελθουσέων ἐν τῇσιν ἀνακρίνονται, καὶ ἀπέθανον ἢ ὑγιέες ἐγένοντο. καὶ τριταῖαι ἐν δέκα ἡμέρῃσιν ἐν μιᾷ ἑβδομάδι καὶ ἥμισυ ἑβδομάδος. καὶ τεταρταῖαι ἐν δυσὶν ἑβδομάσιν. καὶ αἱ πεμπταῖαι, ἐν δυοῖν δέουσαι εἴκοσιν ἡμέρῃσιν. δυοῖν τε ἑβδομάδοιν καὶ ἥμισυ ἑβδομάδος. αἱ δὲ ἄλλαι νοῦσοι οὐκ ἔχουσι διὰ γνώμην ἐν ὁκόσῳ ὑγιέες ἔσονται ἀποφαίνεσθαι. οὕτω δὲ καὶ τὰ ἕλκεα τὰ μεγάλα τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τὰ ἐν τῷ ἄλλῳ σώματι, τεταρταῖα φλεγμαίνειν ἄρχεται. ἐν ἑπτὰ δὲ καθίστανται φλεγμήναντα, καὶ ἐν τεσσαρεσκαίδεκα, δυοῖν δεούσῃσιν. ἢν δέ τις ἀνακῶς θεραπεύῃ καὶ μὴ καθιστῇ ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ τὰ ἐν τῇσι κεφαλῇσι μεγάλα ἕλκεα, ἀποθνήσκουσιν οἱ ἄνθρωποι. θαυμάσειε δ' ἄν τις καὶ τοῦτο ὅστις ἄπειρος ἢ εἰ ἑπτάμηνον γίνεται παιδίον. ἐγὼ μὲν οὖν αὐτὸ ὄπωπα καὶ συχνά. εἰ δέ τις βούλεται καὶ τοῦτο ἐλέγξαι, ῥᾴδιον πρὸς τὰς ἀκεστρίδας αἳ παρεισι τῇσι τικτούσῃσιν ἐλθὼν πυθέσθω. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο τεκμήριον. τοὺς ὀδόντας οἱ παῖδες ἑπτὰ ἐτέων διελθόντων πληροῦσι. καὶ ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν. ἔστι δὲ λόγῳ καὶ ἀριθμῷ ἀτρεκέως δεκάδες ἑβδομάδων ἑξήκοντα καὶ τριηκόσιαι. τῆς δὲ φύσιος τὴν ἀνάγκην, διότι ἐν ἑπτὰ τουτέων ἕκαστα διοικέεται, ἐγὼ φράσω ἐν ἄλλοισιν.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΠΤΑΜΗΝΟΥ.

Ι δὲ ἑπτάμηνοι γίνονται, ἐκ τῶν ἑκατὸν ἡμερέων, καὶ ὀγδοήκοντα, καὶ δύο, καὶ προσόντος μορίου. ἢν γὰρ τοῦ πρώτου λογίσῃ μηνὸς πεντεκαίδεκα ἡμέρας. τῶν δὲ πέντε μηνῶν. ρμ΄. καὶ ζ΄. καὶ ἥμισυ ἡμέρας. ἢν γὰρ ἑξήκοντα μιῆς δεούσης ἡμέρης ἐγγύτατα δύο μῆνες ἐκτελέονται. οὕτως οὖν τούτων ἐόντων, ἐς τὸν ἕβδομον μῆνα περιγίνονται ἡμέραι πλεῖον ἢ εἴκοσιν, ἥμισυ τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ τῆς ἡμέρης τοῦ μέρεος τῷ μέρει προσγινομένου. Ὁκόταν ἐς τὴν ἀρχὴν τῆς τελειώσεως ἔλθῃ ταύτην ἁδρυνομένου τοῦ ἐμβρύου, καὶ τὴν ἰσχὺν πολὺ ἐπιδιδόντος ἐν τῇ τελειώσει μᾶλλον, ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις χρόνοις. οἱ ὑμένες ἐν οἷς τὴν ἀρχὴν ἐτράφη. ὥσπερ καὶ τῶν ἀσταχύων, ὁπότ' ἐξιχαλάσαι πρόσθεν ἀναγκαζόμενοι, ἢ τελείως ἐξαδρυνθῆναι τὸν καρπόν, τὰ μὲν ἰσχυρότατα καὶ ἁδρότατα τῶν ἐμβρύων βιησάμενα, καὶ διαρρήξαντα τοὺς ὑμένας, ἀνάγκασε τὸν τόκον γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν πλεῖστα τουτέων ἀπόλλυνται. μικρὰ γὰρ ὄντα, τῇ μεταβολῇ μέζονι χρέονται τῶν ἄλλων. καὶ τὴν τεσσαρακονθήμερον κακοπαθείην ἀναγκάζονται κακοπαθεῖν, ἐξελθόντα ἐκ τῆς μήτρης. καὶ τῶν δεκαμήνων πολλὰ ἀποκτείνει. ἔστι δὲ ἃ τούτων τῶν ἑπταμήνων καὶ περιγίνονται ἐκ πολλῶν ὀλίγα. ὅτι ὁ λόγος καὶ ὁ χρόνος ἐς ὃν ἐτράφη ἐν τῇ μήτρῃ καθέστηκεν. ὥστε μετέχειν πάντων, ὧν περ καὶ τὰ τελεώτατα μετέχει, καὶ μάλιστα περιγινόμενα. καὶ ἐξήλλαξε τῆς μητρὸς πρόσθεν κυούσης, ἅτε ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ νενοσευμένα. τούτοισι γὰρ τοῖς πόνοις ἢν ἐπιγίνωνται, ὥστ' εἰς τοὐμφανὲς ἐλθεῖν τὸ παιδίον, ἀδύνατον περιγενέσθαι, διὰ τὰς παθέας τὰς προειρημένας ἃς ἐγώ φημι τὰς ὀκταμήνους ἀποκτείνειν. πολλὰς δὲ καὶ τῶν δέκα μηνῶν. Τὰ δὲ πολλὰ τῶν ἐμβρύων τῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡλικίῃ τῇ ἑπταμήνῳ, ὅταν οἱ ὑμένες χαλῶσι, μετεχώρησαν ἐς τὸ ὑπεῖξαν, καὶ ἐνταῦθα τὴν τροφὴν ποιέεται. τὰς μὲν τεσσαράκοντα ἡμέρας τὰς πρώτας πονοῦντα, τὰ μὲν, μᾶλλον, τὰ δὲ, ἧττον. διά τε τὴν μεταβολὴν τὴν ἐκ τῶν χωρίων τῶν θρεψάντων, μετέβαλλον, καὶ αὐτὶ τοῦ ὀμφαλοῦ ἔκτασις καὶ μετεχώρησε. καὶ διὰ τῆς μητρὸς τοὺς πόνους. οἱ γὰρ ὑμένες τεινόμενοι καὶ ὁ ὀμφαλὸς σπασθεὶς ὀδύνας ποιεῖ τῇ μητρί. καὶ τὸ ἔμβρυον ἐκ τοῦ παλαιοῦ συνδέσμου ἐκλυθὲν, βαρύτερον γίνεται. πολλαὶ δὲ τῶν γυναικῶν, καὶ ἐπιπυρεταίνουσι τούτων γινομένων. αἱ δὲ καὶ ἀπόλλυνται σὺν τοῖς ἐμβρύοισι. χρῶνται δὲ πᾶσαι ἐν ὀλίγῳ περὶ τοῦτο. Φασὶ δὲ τοὺς ὀγδόους τῶν μηνῶν, καὶ χαλεπώτατα φέρειν τὰς γαστέρας, ὀρθῶς λέγουσαι. ἔστι δὲ ὄγδοος μὴν, οὐ μόνον ὁ χρόνος οὗτος ἀλλὰ καὶ ἡμέρας πρόσεισι ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου μηνὸς, καὶ τοῦ ἐνάτου, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ. ἀλλὰ τὰς ἡμέρας οὐχ ὁμοίως, οὔτε λέγουσιν, οὔτε γινώσκουσιν αἱ γυναῖκες. πλανῶνται γὰρ διὰ τὸ μήτε κατὰ ταὐτὸ γίνεσθαι. ἀλλ' ὅτι μὲν, ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου μηνὸς, πλείονας

ἡμέρας

ἡμέρας πλέον γίνεσθαι, ἢν τὰς τεσσαράκοντα. ὅτε δὲ, ἀπὸ τοῦ γονάτου. τότε γὰρ ἀνάγκη γίνεσθαι, ὅκως ἂν τύχῃ ἡ γυνὴ ἐν γαστρὶ λαβοῦσα, τοῦ μηνός τε καὶ τοῦ χρόνου. ὁ δὲ μὴν ὁ ὄγδοος ἀναμφισβητητός ἐστι. κατὰ τοῦτον γὰρ γίνεται, ὥστε δυσκείτως ἔχειν. κατ' ἐμὲ καὶ τὸ μέρος ἐν τοῖς ἐν δέκα μησὶ, μάλιστ' ἐστιν. ὥστε τοῦτον οὐ μνημόνευτον εἶναι. χρὴ δὲ οὐκ ἀπιστεῖν ταῖς γυναιξὶ περὶ τῶν τόκων. λέγουσι γὰρ πάντα, καὶ αἰεὶ λέγουσι, καὶ αἰεὶ ἐρέουσιν. οὐ γὰρ ἂν πεισθείησαν οὔτ' ἔργῳ, οὔτε λόγῳ, ἀλλ' ὅ, τι γνῶναι ἐν τοῖσι σώμασιν αὐτέων γινόμενον. τὰς δὲ βουλομένας ἄλλο λέγειν ἔξεστιν. αἱ δὲ κρίνουσαι, καὶ τὰ νικητήρια διδοῦσαι περὶ αὐτέου τοῦ λόγου, αἰεὶ ἐρέουσι, καὶ φάσουσι τίκτειν καὶ ἑπτάμηνα, καὶ ὀκτάμηνα, καὶ ἐννεάμηνα καὶ δεκάμηνα, καὶ τουτέων τὰ ὀκτάμηνα οὐ περιγίνεσθαι. φάσουσι δὲ καὶ τοὺς τρωσμοὺς πλείστους ἐν τῇ πρώτῃ τεσσαρακοντάδι γίνεσθαι. καὶ τ' ἄλλα τὰ καταγεγραμμένα ἐν τῇσι τεσσαρακοντάσι, καὶ ἐν τοῖσι μησὶν ἑκάστοισιν. ὅταν δὲ τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ περιαγέωσιν οἱ ὑμένες, καὶ τὸ ἔμβρυον μεταχωρήσῃ, ὑπέλαβον οἱ πόνοι οἱ περὶ τὸν μῆνα τὸν ὄγδοον ἐναλογούμενοι, καὶ περὶ τὴν ἑκτὴν τεσσαρακοντάδα. τούτου δὲ τοῦ χρόνου παρελθόντος ὁπόσαις μέλλει εὖ εἶναι, αἱ φλεγμοναὶ ἐλύθησαν καὶ τοῦ ἐμβρύου, καὶ τῆς μητρὸς, ὥστε γαστὴρ μαλαχθῇ, καὶ ὁ ὄγκος ὑποκαταβῇ, ἀπὸ τῶν ὑποχονδρίων, καὶ τῶν κενεώνων, εἰς τὰ κάτω χωρία ἃ ἐν εὐτρεπείῃ τὴν περὶ τοὺς τόκους τροπὴν, καὶ τὴν ἑβδόμην τεσσαρακοντάδα ἐντεῦθεν ἐστὶ τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου τὰ ἔμβρυα. τὰ γὰρ χωρία αὐτοῖς μαλθακὰ καὶ αἱ μετακινήσιες αὐτοῖς εὐπετέστεραι γίνονται καὶ πυκνότεραι. καὶ διὰ ταῦτα κατέστη πρὸς τὸν τόκον εὐλυτώτερα, καὶ παύσης τῆς τεσσαρακοντάδος. ταύτας αἱ γυναῖκες φέρουσι τὰς τελευταίας ἡμέρας εὐπετέστερον τὰς γαστέρας, ἔστ' ἂν ἁρμόσῃ τὸ ἔμβρυον στρέφεσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα, αἵτε ὠδῖνες εἰσὶ καὶ οἱ πόνοι ἐπίκεινται, ἔστ' ἂν ἐλευθερωθῇ τοῦ παιδίου καὶ τοῦ ὑστέρου.

Ὅσαι δὲ τῶν γυναικῶν ἔτεκον πολλὰ παιδία, καί τι αὐτέων ἔγγονος χωλὸν, ἢ τυφλὸν, ἢ ἄλλο τι κακὸν ἔχον, φάσουσιν ὑπὸ τῶν τουτέων τοῦ παιδίου τὸν ὄγδοον μῆνα, χαλεπώτερον διαγαγεῖν, ἢ ἐφ' ὧν ἔτεκον, οὐδὲν κακὸν ἐχόντων. τὸ γὰρ ἔμβρυον τὸ πηρωθὲν, ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ ἰσχυρῶς ἐνόσησεν, ὥστε καὶ ἀπόστασιν ἐποίησεν ἡ νοῦσος. ὡς καὶ τοῖς ἀνδράσιν αἱ ἰσχυραὶ νόσοι ἐποίησαν. ὅσα δ' ἂν τῶν ἐμβρύων ἐν ἄλλῳ χρόνῳ ἰσχυρῶς νοσήσῃ, ἀπόλλυται πρόσθεν, ἢ αὐτίκα ἀπόστασιν γίνεσθαι. ὅσα δ' ἂν τῶν ὀκταμήνων ἐμβρύων μὴ σφόδρα νοσήσῃ, ἀλλὰ κατὰ ἔντι ἐκ τῆς μεθόδου κακοπαθήσῃ, τὰς μὲν τεσσαράκοντα ἡμέρας διετέλεσεν ἐν ἀσθενείῃ. τὰ δὲ πλεῖστα, ἐν τῇ μήτρῃ, διὰ τὰς ἀνάγκας τὰς προειρημένας, ἐγίνοντο δὲ ὑγιαίνοντα. ὅτι δ' ἂν γέ[redacted] ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις ταύταις, ἀδύνατον περιγίνεσθαι. νοσέοντι γὰρ αὐτέῳ ἔτι ἐν τῇ μήτρῃ, ἐπιγίνονται αἱ μεταβολαὶ καὶ αἱ κακοπάθειαι, μετὰ τὸν τόκον. ὅτι δ' ἂν χρόνος ἦσαν ἐν τῇ μήτρῃ, ἐς τὸν ἔνατον μῆνα ἔλθῃ, καὶ ἐν τουτέῳ τῷ μηνὶ γένηται, περιγίνεται. περιγίνεται μὲν οὐκ ἔλασσον ἢ ἑπτάμηνα. ὀλίγα δὲ καὶ τουτέων ἐκτρέφεται. οὔτε γὰρ τὴν παχύτητα ἰσχὺν ἣν περ τὰ τελεώτατα ἔχουσιν, οὔτε πόνοι οἱ ἐν τῇ μήτρῃ, οὐ πάλαι πεπονημένοι εἰσὶν αὐτέοις, ὥστε λεπτὸν γίνεσθαι. σωθείη δ' ἂν μάλιστα, εἰ τοῦ ἐννάτου μηνὸς γένοιτο ἐν ἀρχῇ δ' ὤ. ἰσχυρότερον δ' ἂν γένοιτο, καὶ πλεῖστον ἀπέχον τῶν νούσων, τῶν τοῖς ὀκταμήνοις γινομένων. καὶ γὰρ τὰ ἐν ἑπτὰ τεσσαρακοντάσι τικτόμενα, τὰ δεκάμηνα καλεόμενα, διὰ ταῦτα μάλιστα ἐκτρέφεται, ὅτι ἰσχυρότατά ἐστι καὶ πλεῖστον ἀπέχει τῶν γνωρίμων παιδίων τοῦ χρόνου ἐν ᾧ ἐκακοπάθησε τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας τὰς νοσουμένας, περὶ τὸν μῆνα τὸν ὄγδοον. σαφηνίζει δὲ περὶ τῶν νοσημάτων καὶ παθημάτων τῶν τοῖς ὀκταμήνοις γινομένων. καὶ τὰ ἐννεάμηνα λεπτὰ τικτόμενα κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου ἐγεγόνει κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, ἐκ νόσων κακοπαθίης ἀφειγμένης, οὐχ ὥσπερ τὰ ἑπτάμηνα τίκτεται σεσαρκωμένα, καὶ τὸ πάχος ἔχοντα εὐτραφέως, ἄνοσα διατετελεκότα, ὃν χρόνον ἐν τῇ μήτρῃ διεφθάρησαν.

Ταῖς δὲ γυναιξὶν αἱ συλλήψιες τῶν ἐμβρύων, καὶ οἱ τρωσμοί τε καὶ οἱ τόκοι ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ κρίνονται, ἐν ᾧπερ αἵτε νοῦσοι, καὶ αἱ ὑγιείαι, καὶ οἱ θάνατοι τοῖς σύμπασιν ἀνθρώποισιν. ταῦτα δὲ πάντα, τὰ μὲν, καθ' ἡμέρας. τὰ δὲ, κατὰ μῆνας ὑποσημαίνει. τὰ δὲ κατὰ τεσσαρακοντάδας ἡμερῶν. τὰ δὲ, κατ' ἐνιαυτόν. ἐν πᾶσι γὰρ τοῖς χρόνοισι τουτέοισιν ἔνεστι πρὸς ἕκαστον, πολλὰ μὲν ξυμφέροντα, πολλὰ δὲ πολέμια. ἐκ μὲν οὖν τῶν συμφερόντων αἵτε ὑγίειαι γίνονται, καὶ αἱ αὐξήσιες. ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων, αἵτε νοῦσοι καὶ οἱ θάνατοι. αἱ μὲν οὖν

ἡμέρας

ἡμέραι ἐπισημότεραι εἰσὶν ἐν τοῖς πλείστοις, αἵτε πρῶται καὶ ἑβδομαῖαι. πολλαὶ μὲν, περὶ νούσων, πολλαὶ δὲ, καὶ τοῖς ἐμβρύοις. τρωσμοί τε γὰρ γίνονται καὶ οἱ πλεῖστοι ταύταις ταῖς ἡμέραις. ὀνομάζεται δὲ τὰ τηλικαῦτα, ἐκρύσεις ἀλλ' οὐ τρωσμοί. αἱ δ' ἄλλαι ἡμέραι ὅσαι ἐντὸς τῶν τεσσαράκοντα, ἐπίσημοι μὲν, ἧσσον. πολλαὶ δὲ, κρίνουσιν. ἐν δὲ τοῖς μησὶ ταῦτά τε καὶ ἐν τῇ ἡμέρῃ γινόμενα ἔνεστι κατὰ λόγον. καὶ καταμήνια γυναιξὶ ταῖς ὑγιαινούσαις φαίνονται καθ' ἕκαστον τῶν μηνῶν, ὡς ἔχοντος τοῦ μηνὸς ἰδίην δύναμιν ἐν τοῖς σώμασιν. ἐξ ὧν δὴ καὶ οἱ ἕβδομοι μῆνες ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις, τὰ ἔμβρυα εἰς τὴν ἀρχὴν καθιστᾶσι τῆς τελειώσιος. τοῖσι δὲ παιδίοις ἑπταμήνοισιν ἐοῦσι, καὶ ἄλλα διαφέροντα γίνονται ἐν τοῖς σώμασι, καὶ οἱ ὀδόντες φαίνεσθαι ἄρχονται ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐνθάδε χρήσιμον. ἣν περ ἴσως καὶ τοῖσδέ τις συγχρέοιτο, ὁκοίας ἔλεξας, ἱστορίας τε ἕνεκα εἰρήσθω. σκοπεῖν γὰρ χρὴ τὸν μέλλοντα ἰητρὸν ὀρθῶς στοχάζεσθαι τῆς τῶν καμνόντων σωτηρίας. θεωροῦντα μὲν, περὶ τὰς πάσας. τῶν δὲ ἀρτίων, τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην, καὶ τὴν ὀγδόην εἰκοστὴν, καὶ τεσσαρακοστὴν καὶ δευτέρην. οὗτος γὰρ ὁ ὅρος τίθεται τῷ τῆς ἁρμονίης λόγῳ πρός τινων. καὶ ὁ ἀρτιφυής τε καὶ τέλειος ἀριθμός. δι' ἣν δὲ αἰτίην, μακρότερον ἂν εἴη ἐνθάδε τὸ παρὸν διεξελθεῖν. θεωρεῖν δὲ χρὴ οὕτως, τριάσι τε καὶ τετράσι. ταῖς μὲν βιασισυνημμέναις ἁπάσαις. ταῖς δὲ τετράσι, δύο μὲν, παρὰ δύο συνημμέναις. δύο δὲ, παρὰ δύο συνεζευγμέναις. αἱ δὲ τεσσαρακοντάδες, πρῶτον μὲν κρίνουσιν ἐπὶ τῶν ἐμβρύων. ὅ, τι δ' ἂν ὑπερβάλλῃ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας τὰς πρώτας, ἐκφεύγει τοὺς τρωσμοὺς ἐπὶ παντὸς γινομένους. πλεῖστοι δὲ γίνονται ἐν τῇ πρώτῃ τεσσαρακοντάδι τρωσμοὶ, ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐούσαις. τοῦδε τοῦ χρόνου παρελθόντος, ἰσχυρότερά ἐστι τὰ ἔμβρυα, καὶ διακρίνεται καθ' ἕκαστα τῶν μελέων τὸ σῶμα. καὶ τῶν μὲν ἀρσένων, σφόδρα διάδηλα γίνεται πάντα. τὰ δὲ θήλεα, ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, σάρκια φαίνονται διαφύσιας μεῖον ἔχουσαι. πλείονα γὰρ χρόνον τὰ ὅμοια ἐν τῷ ὁμοίῳ ὁμοιόν ἐστι, καὶ κρίνεται βραδύτερον, διὰ τὴν συνήθειάν τε καὶ φιλότητα. καίτοι τάγε ἄλλα ὅταν χωρισθῶσι τῆς μητρὸς αἱ θυγατέρες τῶν κούρων θᾶσσον ἡβῶσι, καὶ φρονέουσι, καὶ γηράσκουσι διὰ τὴν ἀσθένειάν τε τῶν σωμάτων, καὶ τὴν δίαιταν. ἄλλη δὲ τεσσαρακοντὰς, ἐν ᾗ περὶ τὸν ὄγδοον μῆνα τὰ ἔμβρυα ἐν τῇ μήτρῃ νοσεῖ, περὶ ὧν ὁ λόγος λέγεται ὧδε σύμπας. τρίτη δὲ, ἐν ᾗ τὰ παιδία ὅταν γένηται καὶ κακοπαθήσαντα, ἢν περιφύγῃ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἐφάνη ἰσχύοντα δῆτα μᾶλλον καὶ φρονέοντα. καὶ γὰρ τὰς αὐγὰς ὁρᾷ σαφέστερον καὶ τοῦ ψόφου ἀκούει πρόσθεν μὴ δυνάμενα, ὡς ἐπίδοσιν ἔχοντος τοῦ χρόνου τούτου κατὰ τὰ ἄλλα, καὶ κατὰ τὴν φρόνησιν τὴν διὰ τοῦ σώματος. τὸ μὲν γὰρ ἴδιον φρόνημα δῆλόν ἐστιν ἐνὸν ἐν τῷ σώματι, ἔν γε τῇ πρώτῃ ἡμέρῃ. ἔντε γὰρ τοῖς ὕπνοισιν ἐοῦσιν εὐθέως ἐπὴν γένωνται, γελῶντα φαίνεται τὰ παιδία καὶ κλαίοντα. ἐγρηγορότα τε αὐτόματα, εὐθέως γελᾷ τε καὶ κλαίει, πρόσθεν ἢ τεσσαράκοντα ἡμέραι γένοιντο. οὐδὲ γελᾷ, ψαυόμενά τε καὶ ἐρεθιζόμενα πρόσθεν, ἢ αὐτὸς ὁ χρόνος οὗτος γένηται. ἀμβλύνονται γὰρ αἱ δυνάμεις, ἐν ταῖς μάξῃσι. καί γε ὁ θάνατος διὰ τὴν μοίρην ἔλαχεν. ὥστε παράδειγμα τοῖς πᾶσιν εἶναι, ὅτι πάντα φύσιν ἔχει ἐκ τῶν αὐτέων ἐόντα, μεταβολὰς ἔχειν διὰ χρόνων τῶν εἰρημένων. σαφηνίζεται δὲ ἐν ἑκάστοισι ἄλλό τι τῶν γινομένων καὶ ἀπογινομένων. ἐν δὲ τῷ ἐνιαυτῷ τελευμένῳ, πολλαὶ μὲν νοῦσοι γίνονται, πολλαὶ δὲ ὑγεῖαι, κατὰ λόγον τοῦ χρόνου, πρὸς τοὺς μῆνας τε καὶ τὰς ἡμέρας ἑκάστας τοῖς ἑβδόμοις. καὶ τὰ ἄλλα πολλὰ γίνεται διαφέροντα τοῖς σώμασι. τοῖσι δὲ παιδίοισιν οἱ ὀδόντες ἐκπίπτουσι, καὶ ἕτεροι φύονται. τὰ γὰρ ἐπὶ σώμασι, τάδε γράψω.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΟΚΤΑΜΗΝΟΥ.

Περὶ δὲ ὀκταμήνου γενέσιος φημὶ, δισσὰς ἐφεξῆς κακοπαθείας γενομένας, ἀδυνάτους εἶναι ποιέειν φέρειν τὰ παιδία. καὶ διὰ τοῦτο οὐ περιγίνεσθαι τὰ ὀκτάμηνα. συγκυρεῖ γὰρ αὐτοῖς ἐφεξῆς κακοπαθεῖν, τήν τε ἐν τῇ μήτρῃ γενομένην κακοπάθειαν, καὶ τὴν ὅταν ὁ τόκος γένηται, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ὀκταμήνων οὐδὲν περιγίνεται. ἐπεὶ καὶ τὰ δεκάμηνα καλεόμενα λέγω ἐν ἑπτὰ τεσσαράκονθ' ἡμέραις, μᾶλλον τίκτεσθαι. καὶ μάλιστα περισσὰ ἐκτρέφεσθαι. καὶ πλειόταθον ἐστὶν ἐν ταῖς πρώταις τεσσαράκοντα ἡμέραις. ἐπὴν δὲ γένηται πλέω, ἀπόλλυνται. ἀναγκάζεται γὰρ πολλὰ μεταλαμβάνοντα ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλὰ νοσεῖν, ἐξ ὧν οἱ θάνατοι γίνονται. ἄρχεται δὲ πίνειν τὸ

παιδίου περὶ τοῦ τόκου γινόμενον, καὶ κινδυνεύειν ἀπολέσθαι. ὅταν ἐν τῇ μήτρῃ στρέφηται.

Φύεται γὰρ πάντα, ἄνω τὴν κεφαλὴν ἔχοντα. τίκτεται δὲ πολλὰ, ἐπὶ κεφαλήν. καὶ ἀσφαλέστερον ἀπαλλάσσεται τῶν ἐπὶ πόδας τικτομένων. τὰ γὰρ συγκαμπτόμενα τοῦ σώματος ἐπὶ κεφαλὴν οὔπω κωλύει ἰόντος τοῦ παιδίου. ἀλλὰ μᾶλλον ὅταν ἐπὶ πόδας ὁρμήσῃ, τὰ ἐμφράγματα γίνονται. αἱ γὰρ στροφαὶ ἐν τῇ γαστρὶ, καὶ ἄλλος κίνδυνος. καὶ οἱ ὀμφαλοὶ πολλάκις ἤδη τῶν παιδίων ἐφάνησαν περὶ τοὺς τραχήλους. ἢν γὰρ κατὰ τὸ μόριον ὁπότερον ἂν τύχῃ ὁ ὀμφαλὸς τῇ μήτρῃ παρατεταμένος, μᾶλλον ταύτῃ τὸ παιδίον τῆς κεφαλῆς τὴν περιαγωγὴν τοῦ ὀμφαλοῦ στρεφόμενον, ποιήσεται, ἢ περὶ τὸν αὐχένα. ἢν δὲ κατὰ τὸν ὦμον τὴν περιβολὴν τοῦ ὀμφαλοῦ ἀντιτείνειν. τούτου δὲ γενομένου, καὶ τὴν μητέρα ἀνάγκη πονῆσαι μᾶλλον, καὶ τὸ παιδίον ἢ ἀπολέσθαι, ἢ χαλεπώτερον ἐξελθεῖν. ὥστε ἤδη καὶ πολλὰ ἔνδον τὴν ἀρχὴν τῆς νόσου τῶν παιδίων ἦλθεν ἔχοντα. ἐξ ἧς τὰ μὲν, ἀπώλετο. τὰ δὲ νοσήσαντα, περιεγένετο. ὁκόσα δ' ἂν δυσπορήσῃ, καὶ ἀσφαλέως, καὶ ἐς τοὐμφανὲς ἐξίῃ ἀνεθέντα ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐν τῇ γαστρὶ, παχύτερα καὶ μείζω παραυτίκα ἢ κατὰ λόγον ἐγένετο. οὐκ αὐξήματος, ἀλλ' οἰδήματος γενομένου, ἐξ ὧν δὴ πολλὰ ἀπώλετο. ἢν γὰρ μὴ συνιζάνῃ τὸ οἴδημα θᾶσσον ἢ τριταῖον ἢ ὀλίγῳ πολυχρονιώτερον, νοῦσοι γίνονται ἀπ' αὐτέου. ὥστε τροφαὶ καὶ ἀναπνοαὶ σφαλεραὶ μεταλλασσόμεναι. ἤν τι γὰρ νοσηρὸν ἐπάγωνται, κατὰ τὸ στόμα, καὶ κατὰ τὰς ῥῖνας ἐπάγονται. καὶ ἀντὶ τοῦ τοσαῦτα εἶναι τὰ ἐσιόντα ὅσα ἐξαρκεῖ καὶ μὴ περιγίνεσθαι πολλῷ πλείω εἰσέρχεται. ὥστε ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ τοῦ πλήθεος τῶν ἐσιόντων καὶ ὑπὸ τῆς διαθέσιος, ὡς διάκειται τὸ σῶμα τοῦ παιδίου, ἤδη τὰ μὲν κατὰ τὸ στόμα τε καὶ τὰς ῥῖνας πάλιν ἐξιέναι. τὰ δὲ κατὰ τὸ ἔντερον καὶ τὴν κύστιν κάτω περιρρεῖσθαι, πρόσθεν οὐδενὸς τουτέων οὕτως γινομένου. καὶ ἀντὶ πνευμάτων τε καὶ χυμῶν, οὕτω συγγενέων. οἷς δ' ἀνάγκη ἐν τῇσι μήτρῃσι γίνεσθαι συνήθειάν τε ἔχοντα καὶ ξυμφορίην πᾶσι ξένοις, χρῆται ὠμοτέροισι καὶ ξηροτέροισι, καὶ ἧσσον ἐξηνθρωπισμένοισιν, ἐξ ὧν ἀνάγκη πόνους γίνεσθαι πολλούς. πολλοῖς δὲ καὶ θανάτους. ἐπεὶ καὶ τοῖς ἀνθρώποισι πολλάκις αἱ μεταλλαγαὶ τῶν χωρέων τε καὶ τῶν διαιτημάτων, τὰς νόσους ποιέουσιν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος ἐστὶ, καὶ περὶ τῶν ἐσθημάτων. ἀντὶ γὰρ τοῦ σαρξὶ καὶ χυμοῖς ἠμφιέσθαι χλιαροῖς τε καὶ ὑγροῖς καὶ συγγενέσι, τοιαῦτα ἀμφιέννυνται τὰ παιδία οἷά περ οἱ ἄνθρωποι. ὁ δὲ ὀμφαλὸς δι' οὗ αἱ ἔσοδοί εἰσι τοῖσι παιδίοισι μοῦνον τοῦ σώματος τῇ μητρὶ προσέχεται. διὰ τουτέου καὶ κοινωνεῖ τῶν ἐσιόντων, τὰ δ' ἄλλα ξυμμύει. καὶ οὐκ ἀνεστομωμένα ἐστὶ πρόσθεν, ἢ ἐν ἐξόδῳ ᾖ τὸ παιδίον ἐκ τῆς γαστρός. ὁκόταν δὲ ἐν ἐξόδῳ ᾖ, τὰ μὲν ἄλλα, ἀναστομοῦται. ὁ δὲ ὀμφαλὸς λεπτύνεταί τε καὶ ξυμμύει, καὶ ἀποξηραίνεται. ὥσπερ δὲ τοῖς ἐκ τῆς γῆς φυομένοις οἱ καρποὶ ἁδρυνόμενοι ἀποκρίνονται καὶ ἀποπίπτουσι κατὰ τὴν διάφυσιν, οὕτω καὶ τοῖσι παιδίοισιν ἁδρυνομένοις τε καὶ τελείοις γινομένοις, ὁ μὲν ὀμφαλὸς ξυμμύει, τὰ δὲ ἄλλα ἀνεστομώθη. ὥστε εἰσδέχεσθαί τε τὰ ἐσιόντα, καὶ ἐξόδους ἔχειν κατὰ φύσιν, ἧσιν ἀνάγκη τοὺς ζῶντας χρέεσθαι. ἕκαστα γὰρ χωρίζεται ῥέποντα, κατὰ τὰς συλλοχέας. κρατιστεύει δὲ τὰ τῷ ἡλίῳ ξυμφορώτατα. οἱ δὲ δεκάμηνοι τῶν τόκων καὶ ἑνδεκάμηνοι, ἐκ τῶν ἑπτὰ τεσσαρακοντάδων τὸν αὐτὸν τρόπον γίνονται. καὶ ἐκ τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐνιαυτοῦ οἱ ἑπτάμηνοι. ταῖς γὰρ πλείσταις τῶν γυναικῶν, ἀναγκαῖόν ἐστιν ἐν γαστρὶ λαμβάνειν, μετὰ τὰ καταμήνια, ἢν ἔχῃ. ἡ λύσις τοίνυν τῇ γυναικὶ χρόνον δοῦναι τοῦ μηνὸς ἐν ᾧ αὐτῇ ἡ κάθαρσις ἔσται. καὶ ὁ χρόνος οὗτος ἧσιν ἐλάχιστος γίνεται, τρεῖς ἡμέραι, ταῖς δὲ πλείσταις καὶ πολὺ πλέονες. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ κωλύματα καὶ τοῖς ἀνδράσιν ἐξ ὧν βραδύνεται ἡ σύλληψις. χρὴ δὲ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ τόδε λογίζεσθαι. ὅτι ἡ νουμηνίη, ἡμέρη μία ἐοῦσα, ἐγγύτατα τριηκοστημόριόν ἐστι τοῦ μηνός. αἱ δὲ δύο ἡμέραι, σχεδὸν πεντεκαιδεκατημόριον τοῦ μηνός. αἱ δὲ τρεῖς ἡμέραι, δεκατημόριον τοῦ μηνὸς, καὶ τἄλλα κατὰ λόγον τουτέων. καὶ οὐχ οἷόν τε ἐν τοῖς ἐλάσσοσί τε μορίοις μᾶλλον γίνεσθαι, οὔτε τὴν λύσιν τῶν καταμηνίων, οὔτε τὴν σύλληψιν τῶν ἐμβρύων. ἐκ τούτων οὖν ἁπάντων, ἀναγκαῖόν ἐστι ταῖς πλείσταις τῶν γυναικῶν, περὶ διχομηνίην ἐν γαστρὶ λαβούσας, καὶ πορρωτέρω. ὥστε πολλάκις δοκεῖν συλλαμβάνειν τοῦ ἑνδεκάτου μηνὸς, τὰς ὀγδοήκοντα καὶ διηκοσίας. αὗται γάρ εἰσιν, ἑπτὰ τεσσαρακοντάδες. ὅτι γὰρ ἢν ἔξω τῆς διχομηνίης ξυλλαμβάνῃ ἡ γυνὴ, αὐτὴν πᾶν ἀναγκαῖόν ἐστι τοῦ ἑνδεκάτου μηνὸς συλλαμβάνειν, ἵνα περ ἐς τελευταίην περίοδον καταστῇ.

Κόταν ἐπικυΐσκηται γυνὴ, ἢν μὲν ἐν τῷ μέσῳ τῆς μήτρης τὸ πρῶτον ἔχῃ παιδίον, καὶ τὸ ἐπίκυημα προαπίπτει ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου ἐξωθεύμενον. ἢν δὲ ἐν τῷ κέρατι τῷ ἑτέρῳ τὸ ἐπίκυημα ἔχῃ, ἐπιτίκτει ὕστερον οὐ γόνιμον, ἐπὴν χαλάσῃ ἡ μήτρη καὶ ὑγρανθῇ, τοῦ γονίμου ἀπολυθεῖσα. ἢν δὲ μὴ αὐτίκα ἀποχωρέῃ τὸ ἐπίκυημα, ὀδύνας τε παρέχει, καὶ ῥεῦμα δυσῶδες, καὶ πυρετόν. καὶ οἰδεῖ τὸ πρόσωπον, καὶ τὰς κνήμας, καὶ τοὺς πόδας. καὶ ἢν διαλύηται, ἀσιτέει ἕως ἂν ἐκπέσῃ. ἐπικυΐσκονται δὲ τῶν γυναικῶν, ὧν ἂν ὁ στόμαχος μετὰ τὸ πρῶτον κύημα ξυμμεμύκῃ, κάρτα ἐπιφαινομένων τῶν σημείων. συμμεμύκει δὲ τάδε ἐπικυήματα τὰ ἐπιτικτόμενα ὕστερον, ἢν μήπω διάκρισιν ἔχῃ, ἀλλὰ σὰρξ ᾖ, οἰδέει μὲν οὔ, ἀλλὰ κατασίπτεται μέχρι ἂν διέλθῃ τῆς μήτρης. ἤν τινι ἂν ἐκδύῃ τὸ χορίον τοῦ παιδίου ἐν τῇσι μήτρῃσι, πρὶν ἔξω ἄρχεσθαι χωρέειν τὸ παιδίον, δυστοκέει μᾶλλον καὶ ἐπικίνδυνος, ἢν μὴ ἡ κεφαλὴ ἡγέηται. ἤν τινι δὲ ἰῇ ἔξω σὺν τῷ χορίῳ τὸ παιδίον καὶ προχωρήσῃ πρὸς τὸν στόμαχον ἐκδύντος τοῦ χορίου ῥαγέντος, δυστοκέει μᾶλλον. καὶ τὸ μὲν παιδίον θύραζε χωρέει. τὸ δὲ χορίον ἴσχεται, καὶ ἀνασπᾷ ἑωυτὸ, καὶ μένει αὐτοῦ. ὁπόταν γόνιμον γένηται τὸ παιδίον, τουτέου ἡ σὰρξ ὑπερέχει τῶν ὀνύχων. οἱ δὲ ὄνυχες ἐλλείπουσι τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. ὁπόταν γονίμου γινομένου τοῦ παιδίου χεὶρ ὑπερέχῃ, πρῶτον ἀνωθέειν ὀπίσω, μέχρις ἂν ἀπώσῃς. καὶ ἢν ἀμφότεραι, ἀμφοτέρας ἀνῶσαι. καὶ ἢν τὸ σκέλος ὑπερέχῃ, ἀνωθέειν καὶ τοῦτο. ὁπόταν δὲ ἀμφότερα τὰ σκέλεα προφανέντα μένῃ, καὶ μὴ ἐθέλωσι προχωρέειν, πυελίσματι δέον χρῆσθαι, ἀπὸ τοῦ ὑγροτάτη ἔσται ἡ ὑστέρη. ὀσμὴν δὲ ἐχέτω τὸ πυέλισμα. καὶ ὁπόταν ἡ μὲν κεφαλὴ προφανῇ, τὸ δ' ἄλλο σῶμα ἐνῇ, καὶ ὧδε πυελοῦν. καὶ ὁπόταν τὸ μὲν ἐν τῇσι μήτρῃσι τοῦ σώματος, τὸ δὲ ἐν τοῖσι αἰδοίοισιν, τὸ δὲ ἔξω τῶν αἰδοίων οἰδέει, καὶ μένει, καὶ οὕτως πυελοῦν. καὶ ἢν μὲν ἀπὸ τοῦ πυελισμοῦ ἀποχωρέῃσι. εἰ δὲ μὴ, περιαλείψας τὸ στόμα τῆς μήτρης ἐλατηρίῳ παχεῖ, διεὶς ὕδατι, ὅπως ὠδῖνα ἐμποιήσῃ. καὶ ἀπὸ τῶν ποτῶν καὶ ἐδεστῶν, ὠδῖνα ἐμποιέειν. καὶ τὰ αἰδοῖα αὐτὰ, ἀλείφειν κηρωτῇ, ἤν σοι δοκέῃ ξηρότερα εἶναι τοῦ καιροῦ. ὁπόταν παιδίου τῆς κεφαλῆς προφανείσης ἐκ τοῦ στομάχου μηκέτι ἐθέλῃ τὸ ἄλλο σῶμα προχωρεῖν, τὸ δὲ παιδίον τεθνήκῃ, τοὺς δακτύλους βρέξας ὕδατι μεταξὺ τοῦ στομάχου καὶ τῆς κεφαλῆς περιβύσας τὸν δάκτυλον ἐν κύκλῳ περιάγειν. εἶθ' ὑποβάλλων τὸν δάκτυλον ὑπὸ τὸ γένειον, διαβύσας εἰς τὸ στόμα ἔξω ἑλκεῖν. ὁπόταν δὲ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα θύραζε ᾖ τῶν αἰδοίων, ἡ δὲ κεφαλὴ ἔσω ἐπὶ πόδας φερομένου τοῦ ἐμβρύου, ἐπὴν περιαγάγῃς τὸν δάκτυλον ἐν κύκλῳ ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας παρεὶς μεταξὺ τοῦ στομάχου καὶ τῆς κεφαλῆς, βρέξας ὕδατι διελκύσαι. ἢν δὲ τοῦ στομάχου ἔξω ᾖ, τῶν δὲ αἰδοίων ἔσω, περὶ τὰς χεῖρας περιλαβὼν τὴν κεφαλὴν διέλκειν.

Ἢν δὲ τὸ ἔμβρυον ἔνδον μένῃ τετελευτηκὸς, καὶ μὴ δύνηται μήτε αὐτόματον, μήτε διὰ φαρμάκων ἐκπεσεῖν κατὰ φύσιν, χρίσας τὴν χεῖρα κηρωτῇ, ἥτις ὀλισθηρικὴ μάλιστα, ἔπειτα ἐνείρξας ἐς τὴν μήτρην, διελεῖν τοὺς ὤμους ἀπὸ τοῦ τραχήλου ἐπερείσαντα τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ. ἔχειν δὲ χρὴ πρὸς τὰ τοιαῦτα, καὶ ὄνυχα ἐπὶ τῷ δακτύλῳ τῷ μεγάλῳ. καὶ διελόντα ἐξενεγκεῖν τὰς χεῖρας. ἔπειτα πάλιν ἐγείραντα τὴν κοιλίην ἀναχίσαι. καὶ ἀναχίσαντα, ἡσυχῇ ἐξελεῖν τὰ ἐντοσθίδια. ἔπειτα ἐξελόντα συντρῖψαι τὰ πλευρεῖα, ὅπως ξυμπεσὸν τὸ σωμάτιον, εὐπαλέστερον γένηται, καὶ ῥᾷον ἐξίῃ, μὴ ὀγκῶδες ἐόν. τὸ δὲ χορίον ἢν μὴ ῥηϊδίως ἐκπίπτῃ, μάλιστα μὲν ἐᾶν πρὸς τὸ ἔμβρυον προσκρεμᾶσθαι. καὶ τὴν λεχὼ προσίζεσθαι ὥσπερ ἐπὶ λασάνου. ἔστω δὲ κατεσκευασμένον ὑψηλόν τι, ἵνα τὸ ἔμβρυον ἐκκρεμάμενον, συνεπισπᾶται τῷ βάρει ἔξω. ἡσυχῇ δὲ τοῦτο ποιέειν, μὴ πρὸς βίην, ὅπως μὴ ἀποσπασθὲν παρὰ φύσιν, φλεγμονὴν ἐμποιήσῃ. ὑποκεῖσθαι δὲν δεῖ τῷ ἐμβρύῳ, εἴρια, ὡς ὀγκωδέστατα νεόξαντα, ἵνα κατὰ μικρὸν ἐνδιδοῖ. ἢ ἀσκία δύο ἐζευγμένα ὕδατος μεστά. ἐπάνω δὲ τῶν ἀσκίων εἴρια. ἐπάνω δὲ τούτων, τὸ ἔμβρυον. ἔπειτα τρυπῆσαι ἑκάτερον τῶν ἀσκίων γραφίῳ, ὅπως ῥυῇ κατὰ μικρὸν τὸ ὕδωρ. ἐκρέοντος δὲ τοῦ ὕδατος, ἐνδιδόασιν οἱ ἀσκοί. ἐνδιδόντων δὲ, ἐπισπᾶται τὸ ἔμβρυον τὸν ὀμφαλόν. ὁ δὲ ὀμφαλὸς ἐφέλκει τὸ χορίον. ἢν δὲ μὴ δύνηται καθῆσθαι ἐπὶ τοῦ λασάνου, ἐπ' ἀνακλιτοῦ δίφρου τετρυπημένου καθῆσθαι. ἢν δὲ ἀσθενέῃ τὸ σύνολον καθῆσθαι, τὴν κλίνην ὡς ὀρθοτάτην ἀπὸ τῶν πρὸς τῆς κεφαλῆς μερῶν ἄραντες, ἵνα κάτω ῥέπῃ, ὡς μάλιστα ξυνεπισπᾶται τὸ κάτω βάρος. ὑπὸ δὲ τὰς μασχάλας δῆσαι τὴν λεχὼ ἔξωθεν τῶν ἱματίων πρὸς τῇ κλίνῃ τῇ ταινίῃ, ἢ ἱμάντι πλατεῖ, καὶ μαλθακῷ. ὅπως μὴ ὀρθῆς ἐούσης τῆς κλίνης, κάτω τὸ σῶμα φέρηται. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον κἢν ἀπορραγῇ ὁ ὀμ-

φαλὸς, κἢν ἀποτάμῃ τις περὶ τοῦ καιροῦ, βάρεα σύμμετρα ἐκκρεμανῶντα, τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ χωρίου ποιέεσθαι. βελτίστη γὰρ αὕτη θεραπείη τῶν τοιῶνδε γίνεται, καὶ ἥκιστα βλάπτει. Ην δέ τινι ἐναποθάνῃ τὸ παιδίον ἐν τῇ μήτρῃ καὶ μὴ ἐξέλθῃ, ὑγρῆς ἐούσης τῆς μήτρης καὶ μὴ ἐχούσης ἔτι τὸ ὑγρὸν, ἀλλὰ ξηρανθῇ ἡ μήτρη, πρῶτον μὲν οἰδίσκεται αὐτό. ἔπειτα, τήκεται καὶ σήπεται τὰς σάρκας. καὶ ῥέει θύραζε. ὕστατα δὲ τὰ ὀστέα χωρέει. καὶ ῥόος ἐνίοτε λαμβάνει, ἢν μὴ πρότερον ἀποθάνῃ. ὁκόταν τὸ παιδίον ἐντεθνήκῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐντεκμαίρεσθαι σημείοις, καὶ κελεύειν, τότε μὲν ἐπὶ δεξιὰ κεῖσθαι, τότε δὲ ἐπ᾽ ἀριστερὰ μεταβάλλειν. μεταπίπτει γὰρ ἐν τῇ μήτρῃ τὸ παιδίον, ὁποτέρωθι ἂν καὶ ἡ γυνὴ, ὥσπερ λίθος ἢ ἄλλο τι, ἢν τεθνήκῃ. καὶ τὸ ἦτρον ψυχρὸν ἔχει. ἢν δὲ ζώῃ, τό, τε ἦτρον θερμὸν ἔχει. καὶ ἡ μὲν γαστὴρ, ὅλη μεταπίπτει, τεταμένη μετὰ τοῦ ἄλλου σώματος. ἐν αὐτῇ δὲ, οὐδὲν μεταπίπτει χωρὶς τοῦ ἄλλου σώματος. Ην τινι ἀν ὠδίνουσῃ περὶ τοῦ παιδίου ῥόος πολλὸς αἱματώδης γένηται ἀνώδυνος, κίνδυνος τὸ παιδίον τεθνηκὸς ἀπολυθῆναι, ἢ οὐ βιώσιμον γενέσθαι. Κυουσέων τῶν γυναικῶν, ὁ στόμαχος τῶν πλείστων ἐγγὺς τυγχάνει ἐὼν, περὶ τοῦ τόκου. Κυέουσα ἡ γυνὴ, ἢν μὴ λαγνεύηται, ῥηΐτερον ἀπολυθήσεται τοῦ τόκου. Η τὰ δίδυμα κύουσα, οὐ τίκτει τῇ αὐτῇ ὥσπερ συνέλαβεν. ἔχει δὲ ἐνὶ χωρίῳ τὰ παιδία ἀμφότερα. Γυναικὶ δυστοκεούσῃ, ἢν τὸ παιδίον ἐν τοῖσι γούνασιν ἔχηται καὶ μὴ εὐπορέως ἐξέλθῃ, ἀλλὰ σὺν πόνῳ, καὶ μηχανῇσιν ἰσχυροῦ, ταῦτα τὰ παιδία ἀρτίζωα. τουτέων οὐ χρὴ τὸν ὀμφαλὸν ἀποτάμνειν πρὶν ἂν οὐρήσῃ, ἢ πτάρῃ, ἢ φωνήσῃ, ἀλλὰ ἐᾶν. προσχωρῆσαι δὲ τὴν γυναῖκα ὡς ἐγγυτάτω τοῦ παιδίου. καὶ ἢν διψῇ, πινέτω μελίκρητον. καὶ ἢν ὁ ὀμφαλὸς ἐμφυσῆται ὥσπερ στόμαχος καὶ κινηθήσεται, ἢ πταρῆται τὸ παιδίον, ἢ φωνὴν ῥήξῃ, καὶ τότε ἀποτάμνειν ἀναπνέοντος τοῦ παιδίου. ἢν δὲ μὴ φυσῆται ὁ ὀμφαλὸς, μὴ δὲ κινῆται, χρόνου ἐγγινομένου, βιώσεται. Κυέουσαν γυναῖκα ἢν μὴ ἄλλως γινώσκῃς, ἀλλ᾽ οἱ ὀφθαλμοὶ ἑλκυσμένοι καὶ κοιλότεροι γίνονται. καὶ τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν, οὐκ ἔχει τὴν φύσιν τῆς λευκότητος, ἀλλὰ πελιδνότερα. Ην τις ἐπίτοκος ἐοῦσα, κοίλους δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ὑποιδέειν τὸ πρόσωπον, καὶ ὅλη αὐτὴ καὶ οἱ πόδες οἰδέουσιν, ὥσπερ ὑπὸ φλέγματος λευκοῦ ἐχομένη φαίνεται. καὶ τὰ ὦτα λευκά. καὶ τὴν ῥῖνα ἄκρην λευκήν. καὶ τὰ χείλεα πελιδνὰ αὐτέης, τεθνηκότα φέρει ἃ τίκτει. ἢ ζῶντα, πονηρὰ καὶ οὐ βιώσιμα. καὶ ἄναιμα ὡς νοσηλεύοντα. ἢ πρόσθεν τεκοῦσ᾽ οὐ γόνιμα. ταύτῃσι τὸ αἷμα ἐξυδατοῦται. δεῖ οὖν τῇ τοιαύτῃ μετὰ τὸν τόκον, τὰ εὐώδεα προστιθέναι. καὶ ἐσθίειν καὶ πίνειν εὐώδεα. καὶ πρῶτον τοῦ προσώπου ἡ ῥὶς, ἐνσημος γίνεται ἄκρη καὶ χρῶμα λαμβάνει. Ην τισι κυϊσκουσι γῆν ἐπιθυμῆται ἐσθίεσθαι ἢ ἄνθρακας, καὶ ἐσθίονται, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ παιδίου φαίνεται, ὁκόταν τεχθῇ, σημεῖον ἀπὸ τῶν τοιούτων. Γυναικὶ χρὴ εἰδέναι τὸν μαζὸν ὁκότερός ἐστιν αὐτῇ μέζων, κεῖθι γὰρ τὸ ἔμβρυον. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν ὀφθαλμόν. ἔσται γὰρ μέζων καὶ λαμπρότερος τὸ πᾶν εἴσω τοῦ βλεφάρου ὁκότερος ἢ ὁ μαζὸς μέζων.

Ην τινι καὶ ἀπὸ περιθέτων μὴ λίην ἰσχυρῶν ὀδύναι ἐς τὰ ἄρθρα ἀφικνέωνται καὶ βρυγμὸς ἔχῃ. καὶ σκορδινᾶται. καὶ χασμᾶται, ἐλπὶς ταύτην κυῆσαι μᾶλλον, ἢ εἴτις ἂν τουτέων μηδὲν πάσχῃ. Γυνὴ ἥτις παχεῖα παρὰ φύσιν ἐγένετο, καὶ πιμελὰ, καὶ φλέγματος ἐπλήσθη, οὐ κυΐσκεται τούτῳ τῷ χρόνῳ. ἥτις δὲ φύσει τοιαύτη ἐστὶ, κυΐσκεται τουτέων εἵνεκεν, ἢν μή τι ἄλλο κωλύῃ αὐτήν. Τῶν γυναικῶν τῇσι πλείστῃσιν ὅταν τὰ ἐπιμήνια μέλλῃ φαίνεσθαι, ὁ στόμαχος αὐτὸς ἑωυτὸν ἀνέσπακε μᾶλλον ἢ ἄλλοτε. Γυνὴ ἥτις ἀεικύμων ἐοῦσα πέπαυται κυϊσκομένη, φλεβοτομείσθω δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τῶν χειρῶν καὶ τῶν σκελέων. Ην τινι ὀδύναι ἐν τῷ ἰσχίῳ, ἢ ἐν τῇ κεφαλῇ, ἢ ἐν χερσὶν, ἢ ἄλλοθί που τοῦ σώματος, ὅταν ἡ κύη ἐκλείπουσιν. ὁκόταν δ᾽ ἀπολυθῇ ἀπὸ τῶν μητρέων εἵνεκεν, ξυμφέρει τὰ εὐώδεα καὶ πίνειν καὶ προστίθεσθαι πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης. Οταν κήνα ἰσχνούης γυναῖκα κυήσιος εἵνεκεν, ὁκόταν δοκέῃ κεκαθάρθαι, καὶ τὸ στόμα καλῶς ἔχῃ τῆς μήτρης, λουσάσθω. καὶ σμηξάσθω τὴν κεφαλὴν, μὴ ἀλειψάσθω δὲ μηδενί. ἔπειτα ὀθόνιον ἄνοδμον περιθεῖσα περὶ αὐτὰς τὰς τρίχας πεπλυμένον κεκρυφάλῳ πεπλυμένῳ, ἢ μηδενὸς ὄζοντι, καταδησάσθω, τὸ ὀθόνιον ὑποθεῖσα πρῶτον. ἔπειτα ἀναπαυέσθω προσθεμένη χαλβάνην πρὸς τὸν στόμαχον. ἑψήσασα καὶ μαλθάξασα ἐς πῦρ, καὶ μὴ ἐς τὸν ἥλιον. ἔπειτα πρωῒ ἀποδυσαμένη τὸν κεκρύφαλον μετὰ τοῦ ὀθονίου, ὀσφρανθῆναι παρεχέτω τινὶ τὴν αὐτῆς κορυφήν. καὶ ἢν μὲν ὄζεσι, καλῶς ἔχει τῆς καθάρσιος. ἢν δὲ μὴ, κακῶς. ἄσιτος δὲ ταῦτα ποιέτω. καὶ ἢν μὴ τίκουσα ᾖ, οὐδέποτε ὄζεσει, οὔτε καθαιρομένη, οὔτε ἄλλως. οὐδ᾽ ἢν

κυέουσα

λ ἐν

ἤν τισι κυϊσκομένῃσι γῆν ἐπιθυμίῃ ἐσθίειν

ἀφ

αὐτοῦ

λ καὶ

τῇ ὀζέσει

τικτούσα.

κυήσει πρόσθεν, οὐδ' οὕτως καλῶς ὄζεσει. ἥτις δὲ κυήσεται θαμέως καὶ ἀεικύμων ἐστὶ καὶ ὑγιαίνῃ, ἢν μὴ πρόσθεν μηδὲ καθήρας ὄζεσει αὐτῆς ἡ κορυφὴ, ἄλλο δὲ οὐδέν. ὅταν δὲ δοκῇ καλῶς ἔχειν πάντα, καὶ δέῃ παρὰ τὸν ἄνδρα ἐλθεῖν, ἡ μὲν γυνὴ, ἄσιτος ἔστω, ὁ δὲ ἀνὴρ, ἀθώρηκτος ψυχρῷ λελουμένος, καὶ σιτηθεὶς τὰ ξύμφορα. καὶ ἢν γνῷ ξυλλαβοῦσα τὴν γονὴν, μὴ ἐλθέτω τὸν χρόνον πρὸς τὸν ἄνδρα, ἀλλ' ἡσυχαζέτω. γνώσεται δὲ, ἢν μὲν ὁ ἀνὴρ φῇ ἀφιέναι, ἡ δὲ γυνὴ ἀγνοῇ ὑπὸ ξηρότητος. ἢν δὲ ἀποδιδοῖ πάλιν ἡ μήτρη τὴν γονὴν ἐς τὰ αἰδοῖα, καὶ γένηται ὑγρὴ, πάλιν ξυμμιγέσθω, μέχρις ἂν συλλάβῃ. Γυνὴ ἥτις κυΐσκεται μὲν, διαφθείρει δὲ δίμηνα τὰ παιδία, ἀκριβῶς ἐς τὸν αὐτὸν χρόνον, καὶ μήτε πρότερον, μήθ' ὕστερον, καὶ τοῦτο πάθῃ δὶς ἢ τρίς. ἀλλὰ καὶ ἢν τρίμηνα ἢ τετράμηνα, ἤν τε πλείονα χρόνον γεγονότα, διαφθείρῃ, κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον, ταύτῃσιν αἱ μῆτραι οὐκέτι διδόασιν ἐπὶ μεῖζον τοῦ παιδίου αὐξανομένου, καὶ ὑπερβάλλοντος τοῦ ἐκ τοῦ διμήνου, ἢ τριμήνου, ἢ ὁπηλίκου ἤν ποτε ἂν ἄλλο τι ᾖ αὐξάνηται. αἱ δὲ μῆτραι οὐκέτι εἰσὶν ἱκαναὶ, ἀλλὰ κατὰ τοῦτο διαφθείρεται ἐς τὸν αὐτὸν χρόνον. ταύτῃ χρὴ σικύην ἐμπιῆσαι ἐς τὴν μήτρην. δεῖ οὖν ἀραιοποιῆσαι καὶ φυσῆσαι ὡς μάλιστα προσθέτοισι φαρμάκοισι ποιοῦσι. τῆς σικύης τὴν ἐντεριώνην κόψαντα διασῆσαι. ἔπειτα ἐν μέλιτι ἑφθῷ μῖξαι ὀλίγην πλέονι ὄντι τῷ μέλιτι, καὶ σιλφίου ὀλίγον. τὸ δὲ μέλι κάθεφθον ἔστω. τοῦτο περιπλάσαι περὶ μήλην, τὸ πάχος ποιέοντα, ὁκόσον παραδέχεται ὁ στόμαχος. προστιθέναι δὲ καὶ πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης καὶ ὦσαι ὅκως ἂν περήσῃ ἐς τὸ εἴσω τῆς μήτρης. ὅταν δὲ ἀποτακῇ τὸ φάρμακον, ἐξελεῖν τὴν μήλην. καὶ τὸ ἐλατήριον ὧδε ποιέων προστιθέναι, καὶ τῆς κολοκυνθίδος τῆς ἀγρίης ὡσαύτως. καὶ ἐσθιέτω τοῦτον τὸν χρόνον, σκόροδα ὡς πλεῖστα. καὶ καυλὸν σιλφίου. καὶ ὅτι φῦσαν ἐμποιέει ἐν τῇ κοιλίῃ. προστιθέσθω δὲ τὸ πρόσθετον, διὰ τρίτης τῆς ἡμέρης, ἕως ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν, καὶ πλῆθος ὁκόσον προσίηται. τὰς δὲ μεταξὺ μαλθακτηρίοισι χρῆσθαι. ἐπειδὰν δὲ καταστήσῃσι μαλθακτηρίοισι τὸ στόμα τῆς μήτρης μετὰ τὸ ἐπιφανῆναι ἐπιμείνασαν. ὁκόταν δὲ ξηρὴν μίγνυσθαι. Ἤν τινι ἂν ἡ μήτρη ἔμπνοος γένηται, ἢ μετὰ τόκον ἢ ἐκ διαφθορῆς, ἢ ἄλλως πως, καὶ μὴ ἐν τούχῃ ἑτέρως, καὶ χιτῶνι τὸ πύον ὥσπερ ἐπὶ φύματος ᾖ, ξυμφέρει ταύτην μήλην ὑπαλειπτρίδια καθιέναι ἐς τὸ στόμα τῆς μήτρης. ὅσον γὰρ δύναται καυστὸς, εἰ χωρήσει πρὸς τὴν μήλην. ἔπειτα κάμπας τὰς ἀπὸ τῆς πιθυμαλίδος ξυλλέξας, ὥσπερ δὲ κέντρα ἔχουσιν αὐτὰς ἀποτάμνειν ἡσυχῇ ὅκως ἂν ἡ φορβὴ μὴ ἐκρυῇ. ἔπειτα ξηραίνειν αὐτὰς ἐν ἡλίῳ καὶ τρίβειν. καὶ τοὺς σκώληκας δὲ τοὺς κοπρίωνας ὡσαύτως ξηραίνειν ἐν τῷ ἡλίῳ, ἔπειτα τρίβειν. καὶ τοῦ μὲν κάμπης, δύο ὀβολοὺς σταθμῷ αἰγιναίους. τῶν δὲ σκωλήκων διπλάσιον. καὶ ἀννήσου ὀλίγον παραμῖξαι. ἢ τῶν τοιουτρόπων τινός. κακώδεις γὰρ γίνεται. ταῦτα δὲ τρίψας λεῖα, διεὶς οἴνῳ λευκῷ εὐώδει. καὶ ἐπὴν πίῃ, βάρος ἐπιγίνεται καὶ νάρκη ἐμπίπτει ἐν τῇ γαστρί. ἢν οὖν ἐπιγένηται, μελίκρητον ἐπιπινέτω ὀλίγον. Κυήσιος δὲ καὶ παιδοποιίης ἥτις δεῖται, καὶ ἄτεκνος ἐοῦσα, καὶ ἤδη κυήσασα, ἐοῦσα δὲ τεκοῦσα, ἢ ὅταν ὁ στόμαχος ξηρὸς ἢ ἀκρόπαθος, ἢ ξυμμεμύκῃ, καὶ μὴ ὀρθῶς ᾖ, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἰσχίον ἀπεστραμμένος τὸ ἕτερον, ἢ ἐς τὸν ἀρχὸν κεκρύφῃ, ἢ ἀνεσπάκῃ ἑωυτὸν, ἢ τὸ χεῖλος ἐπιβάλλῃ τοῦ στομάχου. ὁκόθεν ἂν ἐφ' ἑωυτὸν, ἢ βραχὺς καὶ πεπωρωμένος ᾖ. σκληρὸς δὲ γίνεται καὶ ἀπὸ συμμύσιος καὶ ἀπὸ πωρώσιος, ταύτῃσι τὰ ἐπιμήνια οὐ φαίνεται, ἢ ἐλάσσονα τοῦ δέοντος. καὶ διὰ πλέονος χρόνου ἐπιφαίνεται. ἔστι δὲ ἐν ᾗσι τὰ ἐπιμήνια, καὶ κατὰ ὑγείην τοῦ σώματος, καὶ τῶν μητρέων τὴν ἔξοδον εὑρίσκεται. καὶ κατά γε τὸ ξύμφυτον καὶ δίκαιον καὶ ὑπὸ θερμότητος καὶ ὑγρότητος τῶν ἐπιμηνίων, καὶ τοῦ στομάχου μὴ κάρτα βεβλαμμένου. τὴν δὲ γονὴν διὰ τοῦτο οὐ δέχεται κατὰ τὴν βλάβην, ἤν τις ἢν κωλύῃ ἀπὸ τοῦ στομάχου μὴ καλῶς ἔχοντος τοῦ δέχεσθαι, ταύτην χρὴ πυριήσαντα τὸ σῶμα ὅλον, δοῦναι πιεῖν φάρμακον, καὶ καθαρσὶν ποιήσασθαι τοῦ σώματος πρῶτον, ἤν τε ἄνω καὶ κάτω δέηται, ἤν τε ἄνω μοῦνον. καὶ ἢν τε ἄνω διδοῖς τὸ φάρμακον, μὴ πυρίην τῆς καθάρσιος. πυριήσας δὲ, μεταπίσας κάτω. ἢν δὲ μὴ δοκέῃ δεῖσθαι ἀνωτερικοῦ προπυριήσας, κάτω πῖσαι. ὅταν δὲ δοκέῃ καλῶς ἔχειν καθάρσιος τὸ σῶμα, μετὰ τοῦτο πυριῆν τὰς μήτρας. ἐγκαθίζοντα αὐτὰς πυκνὰ ἂν δοκέῃ ξυμφέρειν. ὑποβάλλειν δὲ ἐς τὸ πυρίημα, κυπαρίσσου ῥινήματα καὶ δάφνης φύλλα κόψας. καὶ λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. ὅταν δὲ νεόλουτος ᾖ καὶ νεοπυρίητος, ἀνευρύνειν τὸ στόμα τῆς μήτρης, τῇ μήλῃ τῇ κασσιτερίνῃ, καὶ ἀνορθοῦν ὅπῃ ἂν δέηται. ἢ μολιβδαίνῃ ἀρξάμενος ἐκ λεπτῆς. εἶτα παχυτέρῃσιν ὡς παραδέχηται, ἕως ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν. βάπτειν δὲ τὰς μήλας, ἐν ἑνὶ

τῶν μαλ-

τῶν μαλθακτηρίων διειμένῳ. ὅταν δὲ δοκέῃ ξυμφόρως ὑγρὸν ποιήσας. τὰς δὲ μήλας ποιέειν ὕπωθεν κοίλας. εἶτα περὶ ξύλοισι μακροτέροισιν ἁρμόσαι, καὶ οὕτω χρῆσθαι. τὸν δὲ χρόνον τοῦτον πινέτω καθεψῶσα ἐν οἴνῳ εὐώδει λευκῷ καὶ ὡς ἡδίστῳ γλυκεῖ, δᾳδία ὡς πιοτάτην καταχίσασα λεπτά. καὶ σελίνου καρπὸν κόψασα, καὶ κυμίνου αἰθιοπικοῦ καρπὸν, καὶ λιβανωτὸν ὡς κάλλιστον, τουτέου πινέτω νῆστις ὁκόσον ἂν δοκέῃ μετρίως εἶναι πλῆθος. ἡμέρας ὁκόσας ἂν δοκέῃ ἅλις ἔχειν. καὶ ἐσθιέτω σκυλάκια ἑφθὰ, καὶ πολύποδα ἐν οἴνῳ ἑφθῷ γλυκεῖ. καὶ τοῦ ζωμοῦ πινέτω. καὶ κράμβην ἑφθήν. καὶ οἶνον λευκὸν ὑδαρῆ πινέτω, καὶ μὴ διψήτω. καὶ λουέσθω θερμῷ δὶς τῆς ἡμέρης. σιτίων δὲ ἀπεχέσθω τοῦτον τὸν χρόνον. μετὰ δὲ τοῦτον, ἢν μὲν χωρέῃ κατὰ τὸν στόμαχον καὶ φαίνηταί τι ἔξω καθάρσιος, πίνειν τε ἐπὶ τοῦ πόματος ἡμέρην μίην, καὶ δύο. καὶ τῇσι μήλῃσι παύεσθαι χρεομένους. καὶ πειρᾶσθαι καθαίρειν τὰς μήτρας προσθέτοισι φαρμακοῖσι. ἢν τινὶ δὲ τοῦ στομάχου ὀρθοῦ καὶ μεγάλου καὶ ὑγιέος ἐόντος καὶ καλῶς ἔχοντος, καὶ ἐν τῷ δέοντι κειμένου τὰ ἐπιμήνια μὴ φαίνηται πάμπαν ἢ ἐλάσσονα, καὶ διὰ πλείονος χρόνου, καὶ μὴ ὑγιεινὰ, τὴν νοῦσον ἀνευρεῖν, ἥν τινα ἔχουσιν αἱ μῆτραι. ἤν τε καὶ τὸ σῶμα ξυμβάλληταί τι, ἐξευρεῖν τὸ αἴτιον, ἀφ᾽ ὅτευ οὐ κυΐσκεται. καὶ ταῦτα οὕτως ἔχῃ, τὴν ἴησιν ποιέεσθαι προσφέρων ἣν δέχηται θεραπείην, ἀρχόμενος ἐξ ἰσχυρῶν, ὅκως ἂν δοκέῃ καιρὸς εἶναι. τελευτᾶν δὲ ἐς μαλθακώτερα ἕως ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν καθάρσιος ἡ μήτρη, καὶ ὁ στόμαχος καθεστηκέναι ὀρθῶς ἔχων, καὶ ἐν τῷ ἐξαρκέοντι κείμενος. ἢν δὲ ἀπὸ τοῦ ποτοῦ τοῦ φαρμάκου μὴ προχωρέῃ, μὴ δὲ πινούσης χρόνον τὸν μέτριον, τουτέου δεῖ παύεσθαι τοῦ πόματος. ὅταν δὲ καλῶς ἔχῃ τῷ ἀπὸ τῶν μηλέων ἔργου μαλθάξαι τὸ στόμα τοῦ στομάχου. καὶ πειρῆσαι ὅκως ἀναχάνηται ἐς ὁδὸν τὴν προσθέτων. ἀπό τε θυμιημάτων καὶ φαρμάκων καὶ μαλθακτηρίων. ὅταν δὲ δοκέῃ καλῶς ἔχειν μαλθάξιος καὶ θυμιήσιος, προστιθεὶς φάρμακον, κάθαρσιν ποιέεσθαι τῆς μήτρης ὡς ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν. ἀρχόμενος ἐκ μαλθακῶν μὲν ἰσχυρότερα. τελευτῶν δὲ αὖθις, ἐς μαλθακὰ καὶ εὐώδεα. τῶν γὰρ ἰσχυρῶν φαρμάκων τὰ πλεῖστα, ἑλκοῖ τὸν στόμαχον καὶ δάκνει. ἔπειτα τόν τε στόμαχον καθιστᾶν, ἐς ὀρθὸν καὶ ὑγιέα. καὶ καλῶς ἔχοντα πρὸς τὴν δέξιν τῆς γονῆς. καὶ τὴν μήτρην ξηρὴν ποιέειν, καὶ φῦσαν ἐμποιέειν.

Ἢν γυνὴ δοκέῃ ὑπὸ πιμελῆς τὰς μήτρας βεβλάφθαι ἐς τὴν κύησιν, λεπτύνειν ὡς μάλιστα καὶ ἰσχναίνειν πρὸς τοῖσιν ἄλλοισιν. ὥρη δὲ ἐαρινὴ ἀρίστη κυήσιος. ὁ δὲ ἀνὴρ μὴ μεθυσκέσθω. μὴ δὲ οἶνον λευκὸν πινέτω. ἀλλ᾽ ὅστις ἰσχυρότατος καὶ ἀκρητέστατος. καὶ σιτία ὡς ἰσχυρότατα. καὶ μὴ θερμολουτείτω. ἰσχυέτω δὲ καὶ ὑγιαινέτω. καὶ σιτίων ἀπεχέσθω τῶν μὴ ξυμφερόντων τῷ πρήγματι. ὅταν βούληται ἄρσεν φυτεύειν, τῶν ἐπιμηνίων ἀπολληγόντων, ἢ ἐκλελοιπότων μίγνυσθαι. καὶ ὠθέειν ὡς μάλιστα, ἕως ἂν ἐκμάξηται. ὅταν δὲ θῆλυ βούληται γενέσθαι, ὅταν πλεῖστα τὰ ἐπιμήνια ἔῃ τῇ γυναικὶ καὶ ἔτι ῥεόντων. τὸν δὲ ὄρχιν τὸν δεξιὸν ἀποδῆσαι, ὡς ἂν μάλιστα καὶ ἀνέχεσθαι δύνηται. ἐπὴν δὲ ἄρσεν βούληται φυτεύειν, τὸν ἀριστερὸν ἀποδῆσαι.

Στόμαχος μήτρης ἀπὸ μὲν θυμιημάτων ξυμμεμυκὼς, ἀναχάσκει. ἀπὸ δὲ τῶν μαλθακτηρίων, μαλθάσσεται. θυμιῆν δὲ λωτοῦ φλοιόν. σπέρμα δάφνης, καὶ φύλλα τῆς αὐτῆς χλωρὰ κεκομμένα. λιβανωτόν. σμύρναν. ἀρτεμισίης καρπὸν ἢ φύλλα. καὶ ἄννησον κόψας, ἢ στέαρ. καὶ κηρόν. καὶ θεῖον. καὶ κυπαρίσσου σπέρμα. πευκεδάνου ῥίζαν. μυρσίνης φύλλα χλωρὰ κεκομμένα. κάστορος ὄρχιν. ὀνίδας ἄρσενος ὄνου. σκόροδα. στύρακα. ὑὸς στέαρ. καὶ ἀπεστραμμένον ἢ τὸ στόμα, τουτέοισι θυμιῆν. ἀναχάσκει μὲν οὖν οὕτως καὶ στρέφεται. μαλθάσσειν δὲ ἀπὸ τουτέων τὸ στόμα τῆς μήτρης. σανδαράκην. στέαρ αἰγός. ὀπὸν σικύης. ὀπὸν σιλφίου. κυκλαμίνου χυλόν. θαψίην. ὀπὸν τιθυμάλλου. καρδαμώμου καρπόν. ποίην ἣ καλεῖται πέπλος. κάστορος ὄρχιν. λίνου καρπόν. λίτρον. ἄρου ῥίζαν, σταφίδα ἀγρίην. καλαμίνθης φύλλα χλωρά. στρουθίου καρπόν. σκίλλης τὸ ἐκ τοῦ μέσου.

Φάρμακα μαλθακτήρια. καὶ πρὸς τὸ ἰσχυρὴν κάθαρσιν γενέσθαι ἀνακινῆσαι. θαψίης ῥίζαν. μυελὸν βοός. χήνειον στέαρ. ῥόδινον. ταῦτα τρίψασα καὶ ἀναζέσασα προστιθέσθω ἡμέρας τέσσαρας. καὶ πινέτω πράσου χυλόν. ἐπὶ οἶνον γλυκὺν λευκόν. καὶ ῥητίνην. καὶ ἔλαιον χλιαρόν. καὶ κύμινον. λίτρον. ῥητίνην. μέλι ἐν ῥυπαρῷ εἰρίῳ χρῆσθαι ἡμέρας τέσσαρας, πίνουσα σελίνου καρπὸν. καὶ λιβανωτοῦ πυρῆνας πέντε. ἐπὶ κύμινον αἰθιοπικὸν ἐν οἴνῳ λευκῷ ἀκρήτῳ γλυκεῖ. καὶ λουέσθω δὶς τῆς ἡμέρης. σμύρνα. λίβανος. βοὸς χολή. ῥητίνη τερεβινθίνη, ἢ νέτωπον. τουτέων ἴσον ἑκάστου μίξασα, προστιθέσθω ἐν εἰρίῳ καθαρῷ, ἢ ῥάκει λεπτῷ. βάψασα δὲ τὸ ῥάκος ἐν μύρῳ λευκῷ αἰγυπτίῳ εὐώδει, καὶ ἀποδήσασα λίνῳ λευκαμθὴν

προστιθέσθω. καὶ πώλυπον φλάσασα ἐσθιέτω, καὶ πινέτω σελίνου καρπόν. καὶ ἀσπαράγου. καὶ οἶνον λευκὸν τρεῖς τὰς ἡμέρας νῆστις ἐοῦσα. σμύρνα. κασίη. λιβανωτὸς. κιννάμωμον. νέτωπον. τουτέων ἑκάστου τὸ ἴσον ἐν εἰρίῳ ἢ βαλάνους ποιεῦσα προστιθέσθω. κολοκύνθης ἀγρίης, κύμινον πεφρυγμένον. ἀνήθου καρπόν. κυπαρίσσου ῥίζαν. ταῦτα τρίψας λεῖα, μέλιτι ἑφθῷ φυρήσας βαλάνους ποιέων δίδου προστιθέναι. καὶ πινέτω γλυκυσίδης ῥίζαν. σελίνου καρπόν. σιλφίου χυλὸν σὺν οἴνῳ. ἀλλὰ τὸ βόλβιον καὶ αὐτὸ καθαίρει προστιθέμενον. καὶ σμύρναν πρῶτον. ἄνθος ὀλίγον ἐν οἴνῳ λευκῷ εὐώδει προστίθει. Φάρμακα προσθετὰ ἐς τὸ μήτρας καθῆραι ἐπιτηδειότατα. Λαβὼν ἄνθος χαλκοῦ καὶ λίτρου τρίτον μέρος, μέλιτι ἑφθῷ φυρήσας, βαλάνους ποιῆσαι, ὁκόσαι ἂν δοκέωσι μέτριαι εἶναι μέγεθος καὶ πάχος, οὕτως προστίθει πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης. ἢν δὲ βούλῃ ἰσχυρότερον εἶναι, ἐλατήριον παραμίξαι. καὶ τὸ ἄνθος μοῦνον. καὶ οὕτως ποιέων, δίδου προστίθεσθαι. ἢ κράδης παραμιγνύναι φλοιὸν ξύων, καὶ τρίβων λεῖον, ὅταν τὸ στόμα δοκέῃ ξηρότερον εἶναι τῆς μήτρης τὸ ἥμισυ ὡσαύτως. Ἄλλο. Τρίψας ἐλατήριον καὶ ἄνθος χαλκοῦ λεῖα, δύο μοίρας ἄνθους, ἐλατηρίου δὲ μίαν, ταῦτα δίδοσθαι. κυκλαμίνου τρίψας, ταύτῃ ἀναμίξαι, ὅκως ἂν δοκέῃ καιρὸς εἶναι. καὶ ποιησαμένην προσθετὰ, προστίθεσθαι ἐν εἰρίῳ. Προσθετὰ λευκά. Κάθαρον ἀρτεμισίην τὴν ποίην. λίτρον. κυκλάμινον ἡμίξηρον. κύμινον. Ἕτερον. Ἀρτεμισίην ποίην χλωρὴν τρίψας. καὶ σμύρνης τρίτον μέρος. οἴνου ἀναμίξας εὐώδεος εἰρίῳ λευκῷ περιελίξας αὐτὸ, ἐν οἴνῳ τε βρέξας, δὸς προστίθεσθαι. Ὅταν δὲ χαλῶσιν αἱ μῆτραι, λίτρον, σικύης ἐντεριώνην κυκλάμινον ἡμίξηρον ἐν εἰρίῳ προστίθει. Προσθετὰ παντοῖα καθαίρειν δυνάμενα. Σταφίδα ἀγρίην τρίψας χλωρὴν περιπλάσας, ἀρτεμισίης ποίης τρίψας τὰ φύλλα, φλοιῷ τε πλάσας καὶ ξηρήνας ἐν σκιῇ, ἀπὸ τουτέου ποίει προσθετά. καὶ δίδου τῇ γυναικὶ προστίθεσθαι. Ἄλλο. Ἄνθος μιγνὺς χαλκοῦ, ἢ στυπτηρίην αἰγυπτίην διὰ τῆς κυκλαμίνου, ὥσπερ τὰ πρότερα ἐν ἑφθῷ μέλιτι πλάσας, ἢ ἐν ἰσχάδι ποιήσας καὶ σμύρνην ὀλίγην. Ἄλλο. Τὴν κυκλάμινον τρίψας τὴν λευκὴν οἴνῳ εὐώδει παραμίξας, ἐν ῥάκει δήσας ὡς λεπτοτάτῳ λίνῳ καθαρῷ δίδου προστίθεσθαι. Ἄλλο. Κυκλάμινον ἡμίξηρον. λίτρον. κανθαρίδας. στέαρ, σανδαράκην. Περὶ παρθένων. Παρθένοι ὁκόταν τὰ ὡραῖα μὴ γίνηται, πολλὰ καὶ πυρεταίνει καὶ ἀδυνατέει. διψῇ, καὶ πεινῇ. καὶ ἐξεμέει, καὶ μαίνεται, καὶ πάλιν σωφρονέει. κινέονται αἱ μῆτραι καὶ ὁκόταν πρὸς τὰ σπλάγχνα τράπωνται, ἐξεμέειν καὶ πυρέσσειν, καὶ παραφρονέειν αὐτῇ ἔρχεται. ὅταν δὲ ἐκλίπωσιν, πεινῇ καὶ διψῇ, καὶ ἠπίαλος πυρετὸς ἔχει. χρὴ ταύτῃ γε ἀρνακίδας προστιθέναι θερμὰς πρὸς γαστέρα. καὶ ὑποκαπνίζειν δὲ αὐτὰ τὰ αἰδοῖα ὅτι μάλιστα ἐπ᾽ ἀμφορέως αὐχένι καθίσας. σμύρνης ὅσον κύαμον. λιβανωτόν τε δὶς ὅσον, τούτων μίξας καὶ ζέσας, ὀρειγάνου ὁμοῦ θυμίην, καὶ ἐπὶ τὸ πῦρ ἐπιβάλλων, νῆστις ὡς μάλιστα, καὶ λούειν πολλῷ θερμῷ. Προσθετόν. Αἰγυπτίην στυπτηρίην, μαλθακτήν, εἰρίῳ περιειλήσασα προστιθέσθω. Ἄλλο. Ἀρτεμισίην τρίψας, ἐν οἴνῳ τε λευκῷ διδοὺς, δίδου προστιθέναι. Νεοτόκῳ γυναικί. Ῥόδινον, σμύρναν, κηρὸν μίξαντα ἐν εἰρίῳ διδόναι προστίθεσθαι. ὅταν δὲ οἱ περιαπίσωσιν αἱ μῆτραι, τὰ ξηρὰ καὶ στρυφνὰ προσφέρειν καὶ πίνειν καὶ προσίσχειν. Σῦκον μέλαν. σκόροδον. λίτρον. κύμινον. ταῦτα πάντα τρίψας λεῖα, ἐν εἰρίῳ διδόναι προστίθεσθαι. Ἕτερον. σηπίης ὄστρακον κόψας λεῖον ἐς οἶνόν τε διδοὺς σὺν λαγωοῦ θριξὶ καὶ εἰρίῳ προστίθεσθαι. ἢν δὲ μετὰ τόκον τὰς ὑστέρας ἀλγέῃ, πτισάνην καὶ πράσα καὶ στέαρ αἴγειον ἑψήσασα, ῥοφεέτω τούτου ὡς ὀλίγιστον. Προσθετὸν. λίτρον. κύμινον. σύκου τὸ ἴσον. Καθαρτήριον προσθετὸν καὶ μαλθακτήριον. Νέτωπον. ῥόδινον μύρον. χηνὸς ἄλειφαρ, ἐς ὀθόνια λεπτά. Ἢν τὰ ἐπιμήνια πολλὰ γένηται, γλυκυσίδης κόκκους τοὺς μέλανας δὶς ἐπιπίνειν ἐν οἴνῳ δυσὶ κυάθοις. ἢν δὲ ἐξορχέονται αἱ μῆτραι πυκνά, βρέξας ὕδατι χλιαρῷ τὰς μήτρας ὑπτίην ἀνακλίνας, μίξας σίδιον. κνίδα. ἐρυθρὴν τὴν ἐρυθρὴν ἐν οἴνῳ λευκῷ διατρίψας, τούτῳ χρίσας ἐντιθέναι. ἔπειτα πίσαι δάφνης φύλλα ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ. ὅταν γυνὴ κύουσα προσρέηται, ὀνίδα ξηρὴν, καὶ μίλτον, καὶ ὄστρακον σηπίης, ταῦτα τρίψασα λεῖα, ἐν ῥάκει ἀποδήσασα προστιθέναι. ἢν δὲ μὴ καθαρθῇ τὸ ὕστερον, λεαίνειν ἐν οἴνῳ λευκῷ, ὅσον κυάθου, καὶ τρίψας ὀβολὸν ἀττικὸν διδόναι πίνειν καὶ καθαίρεται.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΓΚΑΤΑΤΟΜΗΣ ΕΜΒΡΥΟΥ.

Περὶ δὲ τῶν μὴ κατὰ τρόπον κυϊσκομένων, ἀλλ' ἐγκατατεμνομένων, οὕτως. πρῶτον μὲν ἐπὶ τὴν γυναῖκα σινδόνα ἐπιβαλὼν, κατάζωσον ἀνωτέρω τῶν μαζῶν. καὶ τὴν κεφαλὴν κατακαλύψαι χρὴ τῇ σινδόνι, ὅπως μὴ ὁρῶσα φοβῆται, ὅ,τι ἂν ποιήσῃς. ἢν οὖν ἐξίσχῃ τὴν χεῖρα τὸ ἔμβρυον, παραπλάγιον παραπεσὸν, καὶ τῆς χειρὸς ἐπιλαβόμενος, προάγειν ἔξω ἐπὶ χεῖρα ὡς μάλιστα. περιδῆσαι δὲ καὶ τὸν βραχίονα, καὶ ἀποψιλώσας αὐτοῦ τὸ ὀστέον, ἰχθυίην περίδησον περὶ τοὺς δακτύλους τῆς χειρὸς τοὺς δύο, ὅπως μὴ ἀπολισθάνοι ἡ σάρξ. μετὰ δὲ ταῦτα, τὸν ὦμον περιεσάρκισον. καὶ ἄφελε κατὰ τὸ ἄρθρον. ἔπειτα τὴν κεφαλὴν κατὰ φύσιν παρώσας, ἐπάγειν ἔξω τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐμβρύου. τῷ δὲ δακτύλῳ τὸ ἔμβρυον εἴσω ἀπῶσαι, ἢ μαχαιρίῳ διὰ τῶν πλευρέων ἢ διὰ τῆς κληΐδος, ὅπως τὴν φῦσαν ἀφῇ, καὶ ξυμπέσῃ τὸ ἔμβρυον, καὶ ἡ ἔξοδος αὐτῷ εὐπετεστέρη ᾖ. τὴν δὲ κεφαλὴν, ἢν μὲν δύνασαι κατὰ φύσιν ἔξω ὦσαι. ἢν δὲ μὴ, ξυμφλάσαι, καὶ οὕτως ἐπεξαγαγεῖν ἔξω τὸ ἔμβρυον. ἔπειτα ὕδωρ θερμὸν πολὺ καταχέας, καὶ ἀλείψας ἐλαίῳ, κατακεῖσθαι κελεύειν ἐπαλλάξασαν τὼ πόδε. καὶ μεταπῖσαι οἶνον γλυκὺν κεράσας, εὐζωρότερον, καὶ λευκόν. ἀλλὰ μὴν καὶ ῥητίνην, μέλιτι διατρίψας, μίξας τῷ οἴνῳ, διδόναι πιεῖν. τὰ δ' ἄλλα θεραπεύειν ὥσπερ λέγω, κατὰ τὰ εἰρημένα. ὅταν δὲ τῇ τικτούσῃ γυναικὶ πλάγιον παραπέσῃ τὸ ἔμβρυον, γίνεται δὲ ὁκόταν στρέφηται τὸ τοιόνδε, καὶ ὁ ὀμφαλὸς περὶ τὸν τράχηλον περιελίσσηται, καὶ ἐπίσχῃ τὴν ἔξοδον τοῦ ἐμβρύου, καὶ ἂν τὸ ἰσχίον ἐπεμβάλλῃ τὴν κεφαλὴν, καὶ ἡ χεὶρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔξω γίνεται. ἢν μὲν οὖν ἤδη τεθνηκὸς ἔξω γένηται, τόδε προσημαίνει. ἤσι δὲ μὴ ἔξω ἡ χεὶρ τοῦ ἐμβρύου, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ζῇ τὸ ἔμβρυον. κίνδυνος δὲ καὶ οὕτως. ἔνιαι δὲ καὶ τὰ λόχια πρὸ τοῦ ἐμβρύου ἀφιᾶσιν. ἀναγκαῖον δὲ γινώσκειν ἐὸν τὴν ὠδῖνα ξηρὴν καὶ ἐπίπονον. ὅσαι δὲ τὰ λόχια μὴ προκαθαίρονται, ῥᾷον ἀπαλλάσσουσιν ἐν τῷ τόκῳ. ἀνασείειν δὲ δεῖ ὧδε. σινδόνα ὑποστορέσασαν, ἀνακλῖναι τὴν γυναῖκα. καὶ ἑτέρην ἐπιβαλεῖν, ὅπως ἂν αὐτῆς τὸ αἰδοῖον κεκρυμμένον ᾖ. καὶ περικαλύψαι περὶ ἑκάτερον τὸ σκέλος τὴν σινδόνα, καὶ περὶ ἑκάτερον τὸ γυῖον. γυναῖκας δὲ δύο λαβέσθαι τοῦ σκέλεος ἑκατέρου, καὶ τῆς χειρὸς ἑκατέρης, ἑτέρας γυναῖκας δύο. ἔπειτα διασείειν λαβούσας ἐγκρατέως, μὴ ἔλασσον ἢ δεκάκις. ἔπειτα δὲ ἐν κλίνῃ ἀνακλῖναι τὴν γυναῖκα ἐπὶ κεφαλήν. τὰ δὲ σκέλεα ἄνω ἔχειν. καὶ τὰς γυναῖκας πάσας λαβέσθαι τῶν σκελέων, ἀφείσας τὰς χεῖρας. ἔπειτα σείειν πολλάκις ποιεῖν τὰς γυναῖκας ἐπὶ τοὺς ὤμους, καὶ ποιεῖν ἀναβολὰς ἐπὶ τῇ κλίνῃ, ὅπως ἂν τῇ εὐρυχωρίῃ ἐπανασειόμενον τὸ ἔμβρυον στραφῇ, καὶ δύνηται ἐπὶ φύσιν ἰέναι. καὶ ἢν ἔχῃς δίκταμνον κρητικὸν, μεταπῖσαι δός. εἰ δὲ μὴ, καστόρεον ἐνεψῆσαι τῷ οἴνῳ χίῳ. ἢν δὲ αἱ ὑστέραι ἔξω χωρέωσι, κἂν τε ἐκ πόνου, κἂν τε ἐκ τόκου. ἢν μὲν οὖν παραλάβοις νέας, ἄξιον ἐπιχειρεῖν. εἰ δὲ μὴ, ἐᾶν. ἐπιχειρεῖν δὲ χρὴ ὧδε. ἐπιταμὼν τὸν ὑμένα τῆς ὑστέρης, κατὰ φύσιν, καὶ κατὰ πλάγιον, τρίψαι ὀθονίῳ ὡς φλεγμαίνῃ. καὶ καταλείψας φώκης ἐλαίῳ, ἢ πίσσῃ καταπλάσας, ἢ κυτίνοισι, καὶ μαλθακοὺς σπόγγους ἐν οἴνῳ ῥήνας προσθεὶς ἀναδῆσαι ἐκ τῶν ὤμων καὶ ἀνακέεσθω ὡς ἀνωτάτω τὰ σκέλεα ἔχουσα. ἐσθιέτω δὲ, σιτία μέτρια.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΟΔΟΝΤΟΦΥΙΑΣ.

Τὰ φύσει εὔτροφα τῶν παιδίων, οὐκ ἀνάλογον τῇ σαρκώσει καὶ τὸ γάλα θηλάζει. τὰ βορὰ καὶ πολὺ ἕλκοντα γάλα, οὐ πρὸς λόγον σαρκοῦνται. τὰ πουλὺ διουρέοντα τῶν θηλαζόντων, ἥκιστα σπᾶται. ὁκόσοισι πολλὴ φέρεται ἡ κοιλίη, καὶ εὐπεπτοῦσιν ὑγιεινότερα. ὁκόσοισι μὲν ὀλίγη, βοροῖσιν ἐοῦσι, καὶ μὴ ἀνάλογον τρεφομένοισιν, ἐπίνοσα. ὁκόσοισι δὲ πουλὺ γαλακτῶδες ἀπεμεῖται, κοιλίη ξυνίσταται. ὁκόσοισιν ἐν ὀδοντοφυΐῃ ἡ κοιλίη πλείω ὑπάγει, ἧσσον σπᾶται, ἢ οὕτως ὀλιγάκις. ὁκόσοισιν ἐπὶ ὀδοντοφυΐῃ πυρετὸς ὀξὺς ἐπιγίγνεται, ὀλιγάκις σπῶνται. ὁκόσα ὀδοντοφυέοντα εὔτροφα μένει, καταφορικὰ ἐόντα, κίνδυνος σπασμὸν ἐπιλαβεῖν. τὰ ἐν χειμῶνι ὀδοντοφυέοντα, τῶν ἄλλων ὁμοίων ἐόντων, βέλτιον ἀπαλλάσσει. οὐ πάντα τὰ ἐπὶ ὀδοῦσι σπασθέντα, τελευτᾷ. πολλὰ δὲ καὶ διασώζεται. τὰ μετὰ βηχὸς ὀδοντοφυέοντα χρονίζει. ἐν δὲ τῇ διακεντήσει, ἰσχναίνεται μᾶλλον. ὁκόσα ἐν τῇ ὀδοντοφυΐῃ χαμωδας ἔχει, ταῦτα καὶ προσέχοντος ἡγεμόνα, ῥᾷον

φέρει ὀδοντοφυΐην. τὰ διουρέοντα πλεῖον ἢ διαχωρέοντα πρὸς λόγον εὐτροφώτερα. ὁκόσοισιν οὐρέεται μὴ πρὸς λόγον, κοιλίη δὲ πυκνῶς ὠμὸν ἐκ παιδίου περᾶται, ἐπίνοσα. τὰ εὔυπνα καὶ εὔτροφα πολὺ ἀναλαμβάνειν καὶ προσδέχεσθαι, οὐχ ἱκανῶς δαπανωμένου. τὰ περιεσθίοντα ἐν τῷ θηλάζειν, ῥᾷον φέρει ἐκγαλακτισμόν. τὰ πολλάκις διουρέοντα δίαιμον καὶ ἄπεπτον ἔχει κοιλίην, πλεῖστα τῶν ἐν πυρετῷ ὑπονόσεα. τὰ ἐν παρισθμίοις ἕλκεα ἄνευ πυρετοῦ γιγνόμενα, ἀσφαλέστερα. ὁκόσοισιν ἐν τῷ θηλάζειν τῶν νηπίων βὴξ προσίσταται, σταφυλὴν ἄνωθεν μείζονα ἔχειν. ὁκόσοισι ταχέως ἐν παρισθμίοις νομαὶ ἐφίστανται τῶν πυρετῶν μενόντων καὶ βηχίον, κίνδυνος πάλιν γενέσθαι ἕλκεα. τὰ παλινδρομέοντα ἐν ἰσθμίοις ἕλκεα τοῖσιν ὁμοίοισι, κινδυνώδεα. τοῖσι παιδίοισιν ἀξιολόγοις ἕλκεσιν ἐν παρισθμίοισι, καταπινομένων, σωτηρίας δεῖγ. ὁκόσα δὲ μᾶλλον τῶν πρότερον μὴ δυναμένων καταπίνειν ἐν παρισθμίοισιν ἕλκεσι, πολὺ τὸ χολῶδες ἀνεμεῖσθαι, ἢ ὑπὸ κοιλίαν ἔρχεσθαι, κινδυνῶδες. ἐν τοῖσιν ἐν παρισθμίοισιν ἕλκεσιν, ἀραχνιῶδές τι ἐὸν οὐκ ἀγαθόν. ἐν τοῖσι παρισθμίοισιν ἕλκεσιν μετὰ τοὺς πρώτους χρόνους, διαῤῥεῖν φλέγμα διὰ τοῦ στόματος πρότερον οὐκ ὄν, χρήσιμον. ὅμως ἀνακτέον. ἢν δὲ ἄρξηται ξυνδιδοῦν πάντως, ἀσμενιστέον. τὸ δὲ μὴ οὕτως διαῤῥεῖν, εὐλαβητέον. ῥευματιζομένοις παρίσθμια, κοιλίη κατανυχθεῖσα πλείω λύει τὰς ξηρὰς βῆχας. παιδίοισιν ἀνεμεχθὲν τὸ πεπεμμένον, πλείω λύει. τὰ πολλῷ χρόνῳ ἐν παρισθμίοις ἕλκεα ἀναυξῆ μένοντα, ἀκίνδυνα πρὸ τῶν πέντε ἢ ἓξ ἡμερέων. τὰ πουλὺ γάλα τῶν θηλαζόντων ἀναλαμβάνοντα, ὡς τὸ πολὺ ὑπνώδεα. τὰ μὴ εὐτροφέα τῶν θηλαζόντων, ἄτροφα καὶ δυσανάληπτα. ἕλκεα ἐν θέρει γιγνόμενα ἐν παρισθμίοις, χείρονα τῶν ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ὥρῃσιν. τάχιον γὰρ νέμεται. τὰ περὶ σταφυλὴν νεμόμενα ἕλκεα ἐν παρισθμίοισιν, σῳζομένοισι τὴν φωνὴν ἀλλοιοῖ. τὰ περὶ φάρυγγα νεμόμενα ἕλκεα, χαλεπώτερα καὶ ὀξύτερα, ὡς ἐπίπολυ δύσπνοιαν ἐπιφέρει.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΟΜΗΣ.

Ρτηρίη δ' ἑκατέρθε φαρυγγέθεν τὴν ἔκφυσιν ποιουμένη ἐς ἄκρον πνεύμονος τελευτᾷ κρίκοισι ξυγκειμένη ὁμοιορυσμοῖς, τὴν περιφερείην ἁπτομένη κατ' ἐπίπεδον ἀλλήλων. A αὐτὸς δὲ ὁ πνεύμων συνεξαναπληροῖ τὴν χέλυν, τετραμμένος ἐς τὰ ἀριστερά, πέντε ὑπερκορυφώσιας ἔχων, ἃς δὴ καλέουσι λοβούς, τεφρείνης χροιῆς τυχὼν, στίγμασιν ὀρφναγέσι κεκεντημένος, φύσει ἐὼν τεθριωμένος. μέσῳ δὲ αὐτῷ ἡ καρδίη ἐγκαθίδρυται, στρογγυλωτέρη καθεστῶσα πάντων ζώων. ἀπὸ δὲ καρδίης ἐς ἧπαρ, βρογχίη πολλὴ καθήκει. καὶ μετὰ βρογχίης φλὲψ μεγάλη καλουμένη δι' ἧς ὅλον τὸ σκῆνος τρέφεται. τὸ δὲ ἧπαρ ὁμοιορυσμίην μὲν ἔχει τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. αἱμοῤῥωδέστερον δὲ ἐστὶ τῶν ἄλλων. ὑπερκορυφώσιας ἔχον δύο, ἃς καλέουσι πύλας, ἐν δεξιοῖς τόποις κειμένας. ἀπὸ δὲ τουτέου, σκολιὴ φλὲψ ὑπὸ τὰ κάτω νεφρῶν ἀποτείνουσα. νεφροὶ δὲ ὁμοιορυσμοὶ τῇ χροιῇ δέ, ἐναλίγκιοι μήλοισιν. ἀπὸ δὲ τουτέων ὀχετοὶ σκολιοειδέες ἄκρην κορυφὴν κύστιος κεῖνται. κύστις δὲ νευρώδης ὅλη καὶ μεγάλη. ἑκάστῳ δὲ κύστιος, μετοχὴ εἴσω πέφυκε. καὶ τὰ μὲν ἐξ ἀνὰ μέσον ἐν τοῖς φύσις ἐκόσμησεν. οἰσοφάγος δὲ ἀπὸ γλώσσης τὴν ἀρχὴν ποιούμενος, ἐς κοιλίην τελευτᾷ, ἣν δὴ καὶ ὑπὸ σπλαγχνικῆς κοιλίης, στόμαχον καλέουσιν. πρὸς δὲ ἀκάνθης ὄπισθεν ἥπατος φρένες πεφύκασιν. ἐκ δὲ πλευρῆς νόθης, λέγω δὲ ἀριστερῆς, σπλὴν ἀρξάμενος ἐκτέταται, ὁμοιορυσμὸς ἴχνει ποδός. κοιλίη δὲ ἥπατι παρακειμένη κατ' εὐώνυμον μέρος οὐλομένη ἐπὶ νευρώδης. ἀπὸ δὲ κοιλίης, πέφυκεν ἔντερον, ὁμοιορυσμὸν μακρὸν πηχέων οὐκ ἔλασσον δυοκαίδεκα ἑλικοειδὲς ἐν κόλποις ἐνειλούμενον, ὃ καλέουσιν ἔνιοι κῶλον, δι' οὗ ἡ παραφορὰ τῆς τροφῆς γίνεται. ἀπὸ δὲ κώλου, πέφυκεν ἀρχὸς λοίσθιος, σάρκα περιπληθέα ἔχων ἐς ἄκρον δακτύλιον τελευτῶν. τὰ δὲ ἄλλα, ἡ φύσις διετάξατο.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΚΑΡΔΙΗΣ.

Αρδίη σχῆμα μὲν ὁκοίη πυραμίς. χροιὴν δὲ κατακορέως φοινικέη. καὶ περιβέβληται χιτῶνα λεῖον. καὶ ἔστιν ἐν αὐτέῳ ὑγρὸν σμικρὸν ὁκοῖον οὖρον. ὥστε δόξαις ἐν K κύστει τὴν καρδίην ἀναστρέφεσθαι. γέγονε δὲ τοῦτο εἵνεκα ὅκως θάλλῃ ἐρρωμένως ἐν φυλακῇ. ἔχει δὲ τὸ ὕγρασμα, ὁκόσον μάλιστα καὶ πυρευμένη ἄκος. τοῦτο δὲ τὸ ὑγρὸν διουρεῖ ἡ καρδίη πίνουσα ἀναλαμβανομένη καὶ ἀναλίσκουσα, λάπτουσα

πλοῦσα τοῦ πνεύμονος τὸ ποτόν. πίνει γὰρ ὥνθρωπος τὸ μὲν πολλὸν, ἐς νηδύν. ὁ γὰρ στόμαχος, ὁκοῖον χόανος. καὶ ἐκδέχεται τὸ πλῆθος, καὶ ὅσα προαιρεόμεθα. πίνει δὲ, καὶ ἐς φάρυγγα. τυτθὸν δὲ οἷον καὶ ὁκόσον ἂν λάθοι διὰ ῥύμης ἐς ῥυγήν. τὸ πῶμα γὰρ ἀτρεκὲς ἡ ἐπιγλωσσὶς καὶ οὐ δίεισι μεῖζον ποτοῦ οὐδὲν σημήϊον τόδε. ἢν γάρ τις κυανῷ ἢ μίλτῳ φορύξας ὕδωρ δοίη δεδιψηκότι πάνυ πιεῖν. μάλιστα δὲ συΐ. τὸ γὰρ κτῆνος, οὐκ ἔστιν ἐπιμελὲς οὐδὲ φιλόκαλον. ἔπειτα δὲ εἰ ἔτι πίνοντος ἀνατέμνοις τὸν λαιμὸν, εὕροις ἂν τοῦτον κεχρωσμένον τῷ ποτῷ. ἀλλ' οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἡ χειρουργία. οὔκουν ἀπιστητέον ἡμῖν περὶ τοῦ ποτοῦ εἰ εὐτρεπίζει τὴν σύριγγα τοῦ ἀνθρώπου. ἀλλὰ πῶς ὕδωρ ἀναιδὲς ἐνιὸν ὄχλον καὶ βῆχα παρέχει πολλήν; οὕνεκα φημὶ ἀπαντικρὺ τῆς ἀναπνοῆς φέρεται. τὸ γὰρ διὰ τῆς ῥωγμῆς ἐσρέον, ἅτε παρὰ τοῖχον ἰὸν, οὐκ ἐνίσταται τῇ ἀναφορῇ τοῦ ἠέρος. ἀλλά τινα καὶ λείην ὁδὸν οἱ παρέχει ἡ ἐπίπτυξις. τοῦτο δὲ τὸ ὑγρὸν, ἀπάγει τοῦ πνεύμονος ἅμα τῷ ἠέρι. τὸν μὲν οὖν ἠέρα χρὴ γινόμενον θεραπείην, ἀνάγειν ὀπίσω τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐκβάλλειν ἔνθεν ἤγαγεν. τὸ δ' ὑγρὸν τὸ μὲν εἰς τὸν κουλεὸν αὐτέης, ἀποπιέζει. τὸ δ' αὖ ξὺν τῷ ἠέρι, θύραζε χωρέειν ἐᾷ. ταύτῃ καὶ διαίρει τὸν οὐρανὸν ὁκόταν παλινδρομέῃ τὸ πνεῦμα. παλινδρομέει δὲ κατὰ δίκην. οὐ γὰρ ἔστιν ἀνθρώπου φύσιος τροφὴ ταῦτα. κῶς γὰρ ἀνθρώπου τροφὴ ἄνεμος καὶ ὕδωρ τὸ ὠμόν; ἀλλὰ μᾶλλον τιμωρίη ξυγγενέος πάθης. περὶ δὲ οὗ ὁ λόγος. ἡ καρδίη μῦς ἐστὶ κάρτα ἰσχυρὸς, οὐ τῷ νεύρῳ, ἀλλὰ πιλήματι σαρκός. καὶ δύο γαστέρας ἔχει διακεκριμένας ἐν ἑνὶ περιβόλῳ. τὴν μὲν, ἔνθα. τὴν δὲ, ἔνθα. οὐδὲν δὲ ἐοίκασιν ἀλλήλῃσιν. ἡ μὲν γὰρ ἐν τοῖσι δεξιοῖσιν ἐπὶ στόμα κέεται ὁμιλέουσα τῇ ἑτέρῃ φλεβί. ἡ δὲ δεξιὴ φημὶ τῶν ἐν λαιοῖς. ἡ γὰρ πᾶσα καρδίη, τουτέοισι τὴν ἕδρην ἐμπεποίηται. ἀτὰρ ἥδε καὶ πάμπαν εὐρυκοίλιος, καὶ λαγαρωτέρη πολλῷ τῆς ἑτέρης, οὐ δὲ τῆς καρδίης νέμεται τὴν ἐσχατιὴν, ἀλλ' ἐγκαταλείπει τὸν οὔραχον καὶ στερεόν ἐστιν, ὥσπερ ἔξωθεν προσερραμμένη. ἡ δὲ ἑτέρη κέεται ὑπένερθεν μὲν μάλιστα καὶ κατ' ἰθυωρίην. μάλιστα μὲν μαζῷ ἀριστερῷ. ὅπου καὶ διασημαίνει τὸ ἅλμα. περίβολον δὲ ἔχει παχὺν καὶ βόθρον, ἐμβεβόθρωται τὸ εἶδος εἴκελον ὅλμῳ. ἀλλὰ γὰρ ἤδη καὶ τοῦ πνεύμονος ἐνδύεται μετὰ πρηνείης τε, καὶ κολάζει τὴν ἀκρασίην τοῦ θερμοῦ περιβαλλομένη. ὁ γὰρ πνεύμων φύσει ψυχρός. ἀτὰρ καὶ ψυχόμενος τῇ εἰσπνοῇ. ἄμφω γε μὴν δασέαι τὰ ἔνδον, καὶ ὥσπερ ὑποδιαβεβρῶσθαι μᾶλλον τῆς δεξιῆς ἡ λαιή. τὸ γὰρ ἔμφυτον πῦρ οὐκ ἐν τῇ δεξιῇ, ὥστε θαῦμα βραχυτέρην γίνεσθαι τὴν λαιὴν ἐσπνέουσαν ἀκρήτου. ταύτῃ καὶ παχέην ἐνδέδμηται φυλακῆς εἵνεκα τῆς ἰσχύος τοῦ θερμοῦ. στόματα δ' αὐτέοισιν οὐκ ἀνέῳγασιν, εἰ μή τις ἀποκείρῃ τῶν οὐάτων τὴν καρδίην. καὶ τῆς καρδίης τὴν κεφαλήν. ἢν δ' ἀποκείρῃ, φανήσεται καὶ δισσὰ στόματα ἐπὶ δυσὶ γαστέροιν. ἡ γὰρ παχέη φλὲψ ἐκ μιῆς ἀναθέουσα, πλανᾷ τὴν ὄψιν ἢν ἀνατμηθῇ. αὗται πηγαὶ φύσιος ἀνθρώπου. καὶ οἱ ποταμοὶ ἐνταῦθα ἀνὰ τὸ σῶμα τοῖσιν ἄρδεται τὸ σκῆνος. οὗτοι δὲ καὶ ζωὴν φέρουσι τῷ ἀνθρώπῳ. κἢν αὐανθέωσιν, ἀπέθανεν ὤνθρωπος. ἀγχοῦ δὲ τῆς ἐκφύσιος τῶν φλεβῶν σώματα τοῖσι κοιλίῃσιν ἀμφιβεβήκασι, μαλθακὰ σηραγγώδεα ἃ κικλήσκεται μὲν οὔατα. τρήματα δὲ οὐκ ἔστιν οὐάτων. ταῦτα γὰρ οὐκ ἐνακούουσιν ἰαχῆς. ἔστι δὲ ὄργανα τοῖσιν ἡ φύσις ἁρπάζει τὸν ἠέρα. καίτοι δοκέω τὸ ποίημα χειρώνακτος ἀγαθοῦ. κατασκεψάμενος γὰρ σχῆμα στερεὸν ἐσόμενον τὸ σπλάγχνον διὰ τὸ πλαστικὸν τοῦ ἐγχύματος, ἔπειτα, πᾶν ἐὸν ἑλκτικὸν, παρέθηκεν αὐτέῳ φύσας, καθάπερ τοῖσι χοάνοισιν οἱ χαλκέες. ὥστε διὰ τουτέων χειροῦται τὴν πνοήν. τεκμήριον δὲ τοῦ λόγου. τὴν μὲν γὰρ καρδίην, ἴδοις ἂν ῥιπταζομένην οὐλομελῆ. τὰ δὲ οὔατα κατ' ἰδίην ἀναφυσώμενά τε καὶ ξυμπίπτοντα. διὰ τοῦτο δὲ φημὶ καὶ φλέβια μὲν ἐργάζεται τὴν ἀναπνοὴν ἐς τὴν ἀριστερὴν κοιλίην. ἀρτηρίη δὲ εἰς τὴν ἄλλην. τὸ γὰρ μαλακὸν, ἑλκτικώτερον, καὶ ἐπιδόσιας ἔχον. ἔχρῃ δὲ ἡμῖν μᾶλλον τὰ παρακείμενα τῆς καρδίης διαψύχεσθαι βεβλήματα. ἔστι γὰρ τὸ θερμὸν ἐν τοῖσι δεξιοῖσιν. ὥστε διὰ τὴν πάθην οὐκ ἔλαβεν εὐπετὲς ὄργανον, ἵνα μὴ πάμπαν κρατηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐσιόντος. λοιπὸς ἐστὶν ὁ λόγος ὁ τῆς καρδίης ὑμένων ἀφανέων, ἔργον ἀξιαγαπητότατον. ὑμένες γὰρ καὶ ἄλλοι τινὲς ἐν τοῖσι κοίλοισιν ὁκοῖον ἀράχναι διαπετέες ζώσαντες πάντῃ τὰ στόματα κτηδόνας ἐμβάλλουσιν ἐς τὴν στερεὴν καρδίην. οὗτοι μοι δοκέουσιν οἱ τόνοι τοῦ σπλάγχνου καὶ τῶν ἀγγείων ἀρχαὶ τῇσιν ἀορτῇσιν. ἔστι δὲ αὐτέων ζεῦγος. οἷ θύρῃσι μεμηχάνηνται τρεῖς ὑμένες ἑκάστῃ περιφερέες ἐξ ἄκρου ὅπερ ὁκόσον ἡμίτομα κύκλου. οἵ τε ξυνιόντες θαυμάσιον ὡς κλείουσι τὰ στόματα τῶν ἀορτέων πέρας καὶ τὴν καρδίην ἀποθανόντος ἤν τις εὖ ἐπι-

στέλλοντες τὸν ἀρχαῖον κόσμον. ἀφελόντων δὲ τὸ μὲν ἀκροφράσσει, τὸ δὲ ἐπανακλίνει. ὅτι ὕδωρ ἂν διέλθοι εἰς τὴν καρδίην, οὔτε φῦσα ἐμβαλλομένη, καὶ μᾶλλον τῶν τῆς ἀριστερῆς. τοιγὰρ ἐμηχανήσαντο ἀτρεκέστερον κατὰ δίκην. γνώμη γὰρ ἡ τοῦ ἀνθρώπου πέφυκεν ἐν τῇ λαιῇ κοιλίῃ, καὶ ἄρχει τῆς ἄλλης ψυχῆς. τρέφεται δὲ, οὔτε σιτίοισιν, οὔτε ποτοῖσιν ἀπὸ τῆς νηδύος, ἀλλὰ καθαρῇ καὶ φωτοειδεῖ περιουσίῃ γεγονυίῃ ἐκ τῆς διακρίσιος τοῦ αἵματος. εὐπορέει δὲ τὴν τροφὴν, ἐκ τῆς ἔγγιστα δεξαμενῆς τοῦ αἵματος διαβάλλουσα τὰς ἀκτῖνας. καὶ νεμομένη ὥσπερ ἐκ νηδύος τῶν ἐντέρων τὴν τροφὴν οὐκ οὖσαν κατὰ φύσιν. ὅκως δὲ μὴ ἀνακωχῇ τὸ σιτίον τὰ ζέοντα ἐν τῇ ἀρτηρίῃ ἐν ζάλῃ ἐὸν, ἀποκλείει τὴν ἐπ' αὐτὴν κέλευθον. ἡ γὰρ μεγάλη ἀρτηρίη βόσκεται τὴν γαστέρα καὶ τὰ ἔντερα. καὶ γέμει τροφῆς οὐχ ἡγεμονικῆς. ὅτι δὲ οὐ τρέφεται βλεπομένῳ αἵματι ἡ μεγάλη ἀρτηρίη δῆλον ὧδε. ἀποσφαγέντος τοῦ ζώου, σχισθείσης τῆς ἀριστερῆς κοιλίης ἐρημίη φαίνεται πᾶσα. πλὴν ἰχῶρός τινος, καὶ χολῆς ξανθῆς, καὶ τῶν ὑμένων περὶ ὧν ἤδη μοι πέφανται. ἡ δὲ ἀρτηρίη οὐ λειφαιμοῦσα, οὐδὲ ἡ δεξιὴ κοιλίη. τουτέων μὲν οὖν τῶν ἀγγείων κατ' ἐμὸν νόον ἥδε πρόφασις τῶν ὑμένων. τὸ δ' αὖ φορεόμενον ἐκ τῆς δεξιῆς, ζυγοῦνται μὲν καὶ αὐτὸ τῇ ξυμβολῇ τῶν ὑμένων. πλὴν οὐ κάρτα ἔθρωσκεν ὑπὸ ἀσθενείης. ἀλλ' ἀνοίγονται μὲν, ὡς πνεύματος αἷμα παρέχειν αὐτοῖς τὴν τροφήν. κλείονται δὲ, ὡς τὴν καρδίαν οὐχ ἁρμοῖ. ὅκως εἰσίῃ μὲν ὁ ἀὴρ, οὐ πάνυ δὲ πολύς. ἀσθενὲς γὰρ ἐνταῦθα τὸ θερμὸν, δυναστευόμενον κρήματι ψυχροῦ. τὸ αἷμα γὰρ οὐκ ἔστι τῇ φύσει θερμόν. οὐδὲ γὰρ ἄλλό τι ὕδωρ, ἀλλὰ θερμαίνεται. δοκέει δὲ τοῖσι πολλοῖσιν φύσει θερμόν. περὶ δὲ καρδίης, ταῦτα εἰρήσθω.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΔΕΝΩΝ.

ερὶ δὲ ἀδένων οὐλομελίης, ὧδε ἔχει. φύσις μὲν αὐτέοισιν ἡ σπογγώδης. ἀραιαὶ μὲν καὶ πίονες. καὶ ἔστιν οὔτε σαρκία ἴκελα τῷ ἄλλῳ σώματι, οὔτε ἄλλό τι ὅμοιον τῷ σώματι, ἀλλὰ ψαφαρὰ, καὶ φλέβας ἔχει συχνάς. εἰ δὲ διατάμοις αἱμοῤῥαγίη λάβρος. τὸ εἶδος λευκαὶ, καὶ οἷον φλέγμα, ἐπαφωμένῳ δὲ οἷον εἴρια. κἢν ὀργάσῃ τοῖς δακτύλοις ὑποπουλὺ βιησάμενος, ἡ ἀδὴν ὑγρὸν ἀφίησιν ἐλαιῶδες. καὶ αὐτὸ θρύπτεται πολλὰ καὶ διαπόλλυται. πονέουσι δὲ, οὐ κάρτα, ἀλλὰ τῷ ἄλλῳ σώματι. ἐπὴν πονέουσι δὲ ἢ δι' ἰδίην νοῦσον. παῦρα δὲ καὶ τῷ σώματι ξυμπονέουσιν. αἱ νοῦσοι φύματα γίνονται καὶ χοιράδες ἀναπηδῶσιν. καὶ πῦρ ἔχει τὸ σῶμα. πάσχουσι δὲ ταῦτα, ἐπὴν ὑγρασίης πληρωθῶσι τῆς ἀπὸ τοῦ ἄλλου σώματος ὑπερρεούσης εἰς αὐτάς. ὑπερρέει δὲ ἐκ τοῦ ἄλλου σώματος διὰ τῶν φλεβῶν. αἳ δι' αὐτῶν τέτανται πολλαὶ καὶ κοῖλαι ὥστε ἀκολουθεῖν τὸ ὑγρὸν ὅτι ἂν ἕλκωσιν εὐπετέως ἐς αὐτάς. κἢν πουλὺ εἴη καὶ νοσῶδες ἡ ῥοὴ, ξυντείνουσιν αἱ ἀδένες ὑπὸ σφᾶς τὸ ἄλλο σῶμα, οὕτω πυρετὸς διάπτεται. καὶ αἴρονται καὶ φλογοῦσιν αἱ ἀδένες. ἀδένες δὲ ὑπέασιν ἐν τῷ σώματι, πλείονες ἢ μείζους ἐν τοῖσι κοίλοισιν αὐτέου ἢ ἐν τοῖσιν ἄρθροισιν. καὶ ὁκόσα ἐν τοῖσιν ἄλλοισιν ὑγρηδὸν καὶ κατὰ τὰ αἱματώδεα χωρία. αἱ μὲν ὡς τὸ ὑπέρφορον ἄνωθεν ἐς τὰ κοῖλα ὑποδεχόμεναι ὑπὸ σφέας ἕλκωσιν. αἱ δὲ ὥστε τὴν αὖθις γινομένην ὑπὸ τῶν πόνων ἐργασίην ἐκδεχόμεναι ἐν τοῖσιν ἄρθροισιν τὴν πληθὺν, ἤν τινα μεθίκοι τὰ ἄρθρα, οὕτω πλάδος οὐκ ἔνι ἐν τῷ σώματι. εἰ γάρ τι καὶ γένοιτο παραυτίκα οὐκ ἂν ὑπογένοιτο πλάδος ὀπίσω. καταναισιμοῦται γὰρ καὶ τὸ πουλὺ καὶ τὸ ὀλίγον διὰ τὰς ἀδένας. καὶ οὕτως τὴν πλεονεξίην τοῦ ἄλλου σώματος αἱ ἀδένες κέρδος ποιεύμεναι, τροφὴ ξύντροφος αὐτέῃσιν ἐστίν. ὥστε ὅκου τελματώδεα, ἐκεῖ καὶ ἀδένες. σημεῖον ὅκου ἀδὴν, ἐκεῖ καὶ τρίχες. ἡ γὰρ φύσις ποιέει, ἀδένας καὶ τρίχας, ἄμφω χρέος τωὐτὸ λαμβάνουσιν. αἱ μὲν ἐς τὸ ὑπέρφορον, ὡς καὶ ἔμπροσθεν εἴρηται. αἱ δὲ τρίχες, τὴν ἀπὸ τῶν ἀδένων ὑποχωρίην ἔχουσαι φύονταί τε καὶ αὔξονται, ἀναλεγόμεναι τό τε περισσὸν καὶ ἐκβρασσόμενον ὑπὸ τὰς ἐσχατιάς. ὅκου δὲ αὖον ἐὸν τὸ σῶμα, οὔτε ἀδὴν, οὔτε θρίξ. τὰ δὲ ἁπαλὰ καὶ πονεύμενα καὶ κάθυγρα, ἀδὴν ὧδε καὶ τρίχες. ἀδένες δὲ καὶ κατὰ τῶν ὤτων ἔνθα καὶ ἔνθα ἑκατέρωθεν κατὰ τὰς σφαγὰς τοῦ τραχήλου, τρίχες τε ἐνταῦθα. ἑκατέρωθεν ὑπὸ ταῖς μασχάλῃσιν ἀδένες καὶ τρίχες. βουβῶνες καὶ ἐπίσειον ἴκελος μασχάλῃσιν ἀδένας καὶ τρίχας. ταῦτα μὲν κοῖλα τῶν ἐν τῷ σώματι καὶ ῥοώδεα διὰ περιουσίην ὑγροῦ. καὶ γὰρ πονέει ταῦτα καὶ κινέεται μάλιστα τῶν ἐν τῷ σώματι. τὰ δ' ἄλλα ὁκόσα ἀδένας ἔχει μοῦνον, οἷον ἔντερα. ἔχει γὰρ καὶ ταῦτα ἀδένας ἐς τὸ ἐπίπλεον μείζονας, τρίχας οὐκ ἔχει. καὶ

γὰρ ἐν

γὰρ ἐν τοῖσι τέλμασι τῆς γῆς καὶ καθύγροισιν, οὐ φύεται τὸ σπέρμα, οὔτ' ἐθέλει ἀναβαίνειν τὸ ἄνω, ἀλλ' ἀποσήπεται καὶ ἀποπνίγεται τῇ πλεονεξίῃ. βιῆται γὰρ τὸ σπέρμα. βιῆται δὲ καὶ ἐν τοῖσιν ἐντέροισιν ἡ πλευθὺς, καὶ τὸ ὑγρὸν πουλὺ καὶ οὐκ ἂν φῦσαι τρίχας. αἱ δὲ ἀδένες μέζονες ἤπου ἄλλοθι τοῦ σώματος, καὶ νέμονται αἱ ἀδένες ἐν τοῖσιν ἐντέροισιν ἐκπιεζούμεναι τὸν πλάδον. τὰ δὲ ἔντερα, ἐκ τῶν τευχέων ὧν τὰ ἐπίπλοα ἐκδέχεται καὶ καθίησι τὴν ὑγρασίην. τὸ δὲ ἐπίπλοον διαδίδωσι τῇσι δὲ ἀδένεσιν. ἔχουσιν δὲ καὶ οἱ νεφροὶ ἀδένας, καὶ γὰρ οὗτοι κρείσσονται πολλῆς ὑγρασίης. μέζους δὲ αἱ ἀδένες ταύτῃ, ἢ αἱ ἄλλαι ἀδένες ἐοῦσαι. οὐ γὰρ ἐμπίνεται τοῖσι νεφροῖσιν τὸ ὑγρὸν τὸ ἐπιρρέον, ἀλλὰ διαρρέει ἐπὶ κύστιν κάτω. ὥστε ὁπόσον ἀπολαύουσιν ἀπὸ τῶν ὀχετῶν, τοῦτο ἕλκουσι πρὸς σφέας. καὶ ἄλλαι δέ εἰσιν ἐν τῷ σώματι ἀδένες σμικραὶ καὶ πάνυ. ἀλλ' οὐ βούλομαι ἀποπλανᾶν τὸν λόγον. ὧν γὰρ τὰς ἐπικαιρίας, ἡ γραφὴ. νῦν δὲ ἀναβάλλομαι τοῦ λόγου καὶ ἐρέω περὶ ἀδένων οὐλομελίης τραχήλου. βρόχθος τις μερία αὐτοῦ ἑκάτερα ἔνθα καὶ ἔνθα ἀδένας ἔχει, καὶ παρίσθμια, καλέονται αἱ ἀδένες αὗται χοιρὰ ποιέει. ἡ κεφαλὴ ὑπόρκειται ἄνω κοίλη ἐοῦσα καὶ περιφερής. καὶ τὸ περὶ αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἄλλου σώματος ὑγρασίης, καὶ ἅμα ἀναπέμπει τὸ σῶμα ἀτμοὺς ἐς τὴν κεφαλὴν παντοίους ἄνω, οὓς αὖθις ἡ κεφαλὴ ὀπίσω ἀφίησιν. οὐ γὰρ δύναται ἐμμένειν τὸ ἐπιρρέον οὐκ ἔχον ἔνθα ἕδρην, ἢν μὴ τὴν κεφαλὴν πονέῃ, τότε οὐκ ἀνίησιν, ἀλλ' αὐτοῦ κρατέει. ἐπὴν δὲ ἀνῇ τὴν ἕλξιν, ἐς τὰς ἀδένας ἡ ῥοὴ γίνεται, καὶ οὐδὲν λυπέει τὸ ῥεῦμα, ἐς ἂν ὀλίγον τε ᾖ καὶ ξύμμετρον, καὶ ἐγκρατέουσιν αἱ ἀδένες. ἢν γὰρ πουλὺ ἐπιρρυῇ δριμύ. ἢν μὲν ᾖ δριμὺ καὶ κολλῶδες φλεγμαίνει, καὶ ἀνοιδίσκεται, καὶ ξυντείνει ὁ βρόχθος καὶ οὕτω περιίει ἐς οὖς. κἢν μὲν ἐς ἑκάτερα τὰ μόρια, ἑκάτερον. ἢν δὲ ἐς θάτερον, πονέει θάτερον. ἢν δὲ ἡ φλεγματῶδες καὶ πουλὺ καὶ ἀργὸν ἡ ῥοὴ, φλεγμαίνει δὲ καὶ ὧδε. καὶ ἡ φλεγμονὴ, στάσιμον ἐὸν ὑγρόν. χοιράδες ἐγγίνονται. αὗται χείρους αἱ νοῦσοι τραχήλου. μασχάλῃσι δὲ, ξυρρέει μὲν καὶ ἐνταῦθα, ἀλλ' ὅταν πλῆθος ᾖ, δριμέος ἰχῶρος, καὶ ὧδε γίνονται φύματα κατὰ ταῦτα. καὶ ἐν τοῖσι βουβῶσιν, ἕλκει τὴν ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων ὑγρασίην ἡ ἀδήν. ἄλλως εἰ πλῆθος λάβοι, βουβωνοῦται, καὶ διαπύσκεται καὶ φλεγμαίνει ἰκέλως μασχάλῃσί τε καὶ τραχήλῳ. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ δοκέει παρέχειν ἀγαθὰ καὶ κακά. καὶ ταῦτα μὲν ἀμφὶ τῶνδε. τὰ δὲ ἔντερα, ἔχει κόρον πολλὸν ἀπό τε σιτίων καὶ ποτῶν. ἔχει δὲ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ δέρματος ὑγρασίην. αὕτη πᾶσα ἀπαναισιμοῦται ἰκέλη τῇ πρόσθεν. νούσους δὲ οὐ ποιέει τὰ πολλὰ ὅκως περ καὶ ἐν τοῖσιν ἄρθροισιν γίνεται. συχναὶ γάρ τοι ἀδένες καὶ ἀναπετέες καὶ οὐ κοῖλαι, καὶ οὐ πολὺ πλῆθος ἐπανεισκόμεναι ἡ ἑτέρη τῆς ἑτέρης. ἐπεὶ μᾶλλον πλεονεκτεῖν ἐθέλουσα, οὐδὲ μὴν τότε πλῆθος ἔχειν δύναται, ἀλλ' ἐς ὀλίγον ἑκάστης ξυρρέον ἐς τὸ ἄρθρον ἐς πολλὰ διαιρεόμενον ἰσότης δεῖν αὐτέῃσιν. ἡ κεφαλὴ καὶ αὐτὴ τὰς ἀδένας, ἔχει τὸν ἐγκέφαλον ἴκελον ἀδένι. ἐγκέφαλος γὰρ καὶ λευκὸς καὶ ψαφαρὸς, ὅκως περ καὶ ἀδένες. καὶ ταὐτὰ ἀγαθὰ τῇσιν ἀδέσι ποιέει τὴν κεφαλὴν ἐοῦσαν, διὰ τὰ εἰρημένα μοι τιμωρέων ὁ ἐγκέφαλος ἀποστρέφει τὴν ὑγρασίην. καὶ ἐπὶ τὰς ἐσχατιὰς ἔξω ἀποστέλλει τὸ πλέον ἀπὸ τῶν ῥόων. μείζων δὲ ὁ ἐγκέφαλος τῶν ἄλλων ἀδένων καὶ αἱ τρίχες μείζους ἢ αἱ ἄλλαι τρίχες. μείζων τε γὰρ ὁ ἐγκέφαλος καὶ ἐν εὐρυχωρίῃ κέεται τῇ κεφαλῇ. ποιέει δὲ νούσους καὶ ἥσσονας καὶ μείζονας ἢ αἱ ἄλλαι ἀδένες. ποιέει δὲ ὁκόταν ἐς τὰ κάτω τοῦ σώματος τὴν σφετέρην πλεονεξίην ἀποστείλῃ. ῥόοι δὲ, ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ἀποκρίσιος, δι' ὤτων κατὰ φύσιν. δι' ὀφθαλμῶν. διὰ ῥινῶν. τρεῖς οὗτοι, καὶ ἄλλοι δι' ὑπερῴης ἐς φάρυγγα, ἐς στόμαχον. ἄλλοι διὰ φλεβῶν ἐπὶ νωτιαῖον, ἐς τὸ αἷμα. οἱ πάντες ἑπτά. οὗτοι τοῦ ἐγκεφάλου λύματά εἰσιν ἀπιόντες. καὶ εἰ μὴ ἀπίοιεν νοῦσος αὐτέῳ. οὕτω δὲ καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι ἢν ἐς τὰ ἔνδον ἀπίωσι καὶ μὴ ἔξω. καὶ αὐτοῖς ὄχλος πολὺς χανδόθεν ἕλκοι καὶ ἀδριμὺ μένει προσίοιτο ὁ ἐγκέφαλος ῥεῦμα ὃ τὰς ἐπιρροὰς ἐσθίει καὶ ἑλκοῖ. καὶ τῷ μὲν ἐπιὸν ἢν ἡ πλῆθος κατιὸν, ἄλλος οὐκ ἂν ἔχοι ὁ ῥόος, ἔστ' ἂν εἰς ἀραιά τε τὴν πλευθὺν τοῦ κατιόντος. καὶ τὸ μὲν ἐπιρρέον ἀποπέμπων ἔξω. ἕτερον δὲ εἰσδεχόμενος ἐς τὸ ὅμοιον αἰεὶ καθιστάμενος. τά τε ὑγρὰ ἕλκει καὶ ποιέει νούσους. ἄμφω δὲ ἐν ἀκιδίῃ καταγνυῖ τὴν φύσιν. καὶ ἢν πάθῃ δεύτερον κακία. τὰ μὲν γὰρ παθὴ τῆς φύσιος οἱ προειρημένοι ῥόοι δυσφορέουσιν τὸ πλῆθος. καὶ ὀδάξονται τὸ ἄλλογον καὶ οὐ ξυνήθεον ὄν. ὁ δὲ ἐγκέφαλος, πῆμα ἴσχει. καὶ αὐτὸς οὐχ ὑγιαίνων. ἀλλ' εἰ μὲν δάκνοιτο, τάραχον πολλὸν ἴσχει. καὶ ὁ νόος ἀφρονεῖ. καὶ ὁ ἐγκέφαλος σπᾶται καὶ ἕλκει τὸν ὅλον ἄνθρωπον, ἐν

ἑωυτῷ

ἑωυτῷ δ' οὐ φωνέει καὶ πνίγεται, ἀπὸ πληξίης τοῦ πάθεος τοὔνομα. ἀλλ' ὅτι δὲ δριμὺ ᾖ, οὐ ποιέει αὐτῷ τὸ ῥεῦμα. πλῆθος δ' ὂν τὸ ἐμπεσὸν πνίγει τοῦτον, καὶ ἡ γνώμη ταράσσεται. καὶ παρείσιν ἀλλοῖα φρονῶν, καὶ ἀλλοῖα ὁρέων. φέρων τὸ ἦθος τῆς νούσου σπασμοῖσι μυδήμασι καὶ ἀλλοκότοισι φαντάσμασιν. ἄλλος ῥόος ἐπ' ὀφθαλμούς, ὀφθαλμία. καὶ οἰδέουσιν αἱ ὄψεις. εἰ δὲ ἐπὶ ῥῖνας ὁ καταῤῥοῦς, ὀδάξονται μυκτῆρας καὶ ἄλλο οὐδὲν δεινόν. αὗται γὰρ ὁδοὶ πουτίαν εὐρέαι καὶ ἱκαναὶ τιμωρέειν σφίσιν. πρὸς δὲ καὶ ἀσύστροφον τὸ ἀπιὸν αὐτέοισι. τὰ δὲ οὔατα, σκολιὸς μὲν πόρος καὶ στενός. ὁ δ' ἐγκέφαλος, πλησίον αὐτέου χωρίοισιν ἐμπιέζεται. νοσίων δὲ τὴν νοῦσον ταύτην τὰ πολλὰ ἀπαρκέει. καὶ τὸ οὖς ἀπὸ τῆς πυκινῆς ῥοῆς ἀνὰ χρόνον ὠφελεῖταί τε καὶ ῥέει δυσώδεα πῦον. οὕτως δὲ τὰ ἔξω δῆλοι τῶν ὀφθαλμῶν ῥόοι, καὶ οὐ πάμπαν θανατώδεες. ἢν δὲ τὸ ὀπίσω ῥεῦμα ἢ δι' ὑπερώης τὸ ἀφικνούμενον φλέγμα ἐς τὴν κοιλίην. ῥέουσι μὲν καὶ αἱ κοιλίαι τούτων. νοσέουσι δέ, οὐ. ἀναμένοντος κάτω τοῦ φλέγματος, εἰλεοὶ τὰ πάθη χρόνια. ἄλλοις δ' ὑπερώης ἐπὶ φάρυγγα, ἢν πουλὺ ῥυῇ. καὶ ἐπὶ πουλὺ αἱ νοῦσοι φθινώδεες. κορέσκονται γὰρ τοῦ φλέγματος οἱ πνεύμονες. καὶ γίνεται τὸ πῦον τοῦτο, διεσθίει τοὺς πνεύμονας. καὶ οἱ νοσέοντες, οὐ ῥᾷον περιγίνονται. καὶ ἡ γνώμη τοῦ ἰητροῦ, καὶ ἢν ἀγαθός, καὶ ἢν ἀγχίνοος, τὰ πολλὰ ξυνετίθει τῆς προφάσιος. ἀλλ' ἡ νοῦσος διὰ φλεβῶν ἐπὶ νωτιαῖον ἀπὸ καταῤῥοῦ κεφαλῆς. ἀΐσσει δὲ ἐνταῦθα ἐπὶ ἱερὸν ὀστέον ἄγων τὴν ἐπιῤῥοὴν ὁ νωτιαῖος, καὶ ἐναποτίθεται τῇσι κοτύλῃσι τῶν ἰσχίων. καὶ ἢν ποιέῃ φθίσιν καὶ μαραίνεται ὁ ἄνθρωπος ὧδε καὶ ὧδε. καὶ ζώειν οὐκ ἐθέλει. ταχὺ γὰρ πονέει τὴν ἀπάθειαν. καὶ ἅμα τὼ πόδε καὶ μηρὼ παρέπονται. καὶ αἰεὶ τελέως ὄλλυνται χρόνῳ πολλῷ μελεδαινόμενοι, καὶ οὕτως ἀπηύδησε καὶ θνήσκει. ταῦτά μοι ῥόων ἀπὸ κεφαλῆς εἴρηται. καὶ πάθεα ἐγκεφάλου καὶ ἄλλαι νοῦσοι. παραφροσύναι καὶ μανίαι. καὶ πάντα ἐπικίνδυνα, ἢν πονέῃ ὁ ἐγκέφαλος καὶ αἱ ἄλλαι ἀδένες. ἔχει γὰρ καὶ πόνον, ὡς ἄλλη ξύνοδος ἐνταῦθα πάλιν τοῦ σώματος. ἀλλὰ καὶ ἀδένες ἐν τοῖσι στήθεσι μαζοὶ καλέονται, καὶ διαίρονται καὶ γάλα ποιέουσιν. εἰς δὲ οὐ ποιέουσιν γάλα. ποιέουσι μὲν αἱ γυναικῶν. οἱ δὲ ἀνδρῶν οὐ ποιέουσι. τῇσι μὲν γυναιξὶν ἀραιή τε ἡ φύσις καὶ κατὰ τῶν ἀδένων, ὥσπερ τὸ ἄλλο σῶμα, καὶ τὴν τροφὴν ἥν τινα ἕλκουσιν ἐπὶ σφᾶς, ἀλλοιοῦσιν ἐς τὸ γάλα. καὶ ἀπὸ τῆς μήτρης παραγίνεται ἐπὶ τοὺς μαζοὺς ἐς τὴν μετὰ τὸν τόκον τοῦ παιδίου τροφὴν ἥν τινα ἀποπιέζει, εἰ καὶ ὑπερβάλλει τὸ ἐπίπλοον ἐς τὰ ἄνω στενοχωρούμενον ὑπὸ τοῦ ἐμβρύου. τοῖσι δ' ἄῤῥεσι καὶ ἡ στενοχωρίη καὶ ἡ πυκνότης τοῦ σώματος μετασυμβάλλεται μὴ εἶναι μεγάλας τὰς ἀδένας. τὸ γὰρ ἄῤῥεν, ναστόν ἐστι, καὶ οἷον εἷμα πυκνὸν καὶ ὁρέοντι καὶ ἐπαφωμένῳ. τὸ δὲ θῆλυ ἀραιὸν καὶ χαῦνον. καὶ οἱονεὶ ῥέον ὁρέοντι καὶ ἐπαφωμένῳ. ὥστε τὴν ὑγρασίην, οὐ μεθίησι τὸ ἀραιὸν καὶ μαλθακόν. τὸ δὲ ἄρσεν, οὐκ ἄν τι προσδέξαιτο, πυκνόν τε ἐὸν καὶ ἀστεργές, καὶ ὁ πόνος κρατύνει αὐτοῦ τὸ σῶμα. ὥστε οὐκ ἔχει δι' οὗ λήψεται τὸ τῶν περισσῶν οὕτως. ἀναγκάζει ὁ δὲ λόγος καὶ στήθεα καὶ μαζοὺς καὶ τὸ ἄλλο σῶμα τοῖσι γυναιξίν, χαῦνα καὶ μαλακὰ εἶναι, καὶ διὰ τὴν ἀργίην, καὶ διὰ τὰ προειρημένα. τοῖσι δὲ ἀνδράσι τὰ ἐναντία. ποιέουσι καὶ μαζοὶ φύματα, φλεγμονάς, τὸ γάλα ἀπολείποντες. ἀγαθὰ δὲ ἔχουσιν τοῖσιν ἔμπροσθεν ὅμοια. ἀποστηρίζουσι τὴν πλεονεξίην τοῦ ἄλλου σώματος. μαρτύριον τῇσι γυναιξίν, ᾗσιν ἀφαιρεῖται νόσῳ ἢ ἄλλῃ τινὶ ξυμφορῇ μαζός, καὶ ἡ φωνὴ θρασεῖα καὶ ὑγρὰ εἰς στόμαχον, καὶ πτυελίζουσιν, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀλγέουσιν, καὶ ἀπὸ τῶνδε νοσέουσιν. ἰὸν γὰρ ἀπὸ τῆς μήτρης καὶ ἐπίῤῥεον τὸ γάλα, ὥσπερ μεθίῃ καὶ ἔμπροσθεν ἐς τὰ ἄνω τεύχεα, τὰ οἰκεῖα οὐκ ἔχον τεύχεα, συντυγχάνει τοῖσι κυρίοις τοῦ σώματος καρδίῃ, πνεύμονι, καὶ ἀποπνίγονται.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΟΣΤΕΩΝ ΦΥΣΙΟΣ.

Ὀστέα χειρὸς εἰκοσιεπτά. ποδός, εἰκοσιτέσσαρα. τραχήλου ἐς τὸν μέγαν, ἑπτά. ὀσφύος πέντε, ῥάχιος εἴκοσι. κεφαλῆς ξὺν ὀπωπίοις ὀκτώ. ξύμπαντα ϙα. σὺν ὄνυξιν. ρια. ἃ δ' ἡμεῖς αὐτοὶ ἐξ ἀνθρώπου ὀστέων κατεμάθομεν. σπόνδυλοι οἱ ἄνω τῆς κληῗδος σὺν τῷ μεγάλῳ ἑπτά. οἱ δὲ κατὰ τὰς πλευράς, ὅσαι περ αἱ πλευραί, ιβ΄. οἱ δὲ κατὰ κενεῶνας ἐκτὸς ἐν ᾧ τὰ ἰσχία ἐν τῇ ὀσφύϊ, πέντε. τὸ δὲ σπέρμα οἷον κηρίον ἑκατέρωθεν τῆς κύστιος. ἐκ δ' αὐτοῦ φλέβες ἑκατέρωθεν τοῦ οὐρητῆρος ἐς τὸ αἰδοῖον τείνουσι. ποτόν, διὰ φάρυγγος καὶ στομάχου. λάρυγξ, ἐς πλεύμονα καὶ ἀρτηρίην. ἀπὸ δὲ τούτων ἐς ἄκρην κύστιν.

ἐπὶ ἄκρην κύστιν ἥπατος, πέντε λοβοί. ἐπὶ δὲ τοῦ τετάρτου λοβοῦ, ἐπίκειται ἡ χολή, ἢ τὸ στόμα ἐπὶ φρένας καὶ καρδίην, καὶ πλεύμονα φορεῖ. καρδίην, ὑμὴν περίεισι. τὰ κοῖλα ἔχει κοινῶς μέζω. ἤρτηται δὲ ἐκ τῶν μεσοκώλων. ταῦτα δὲ ἐκ νεύρων ἀπὸ τῆς ῥάχιος ὑπὸ τὴν γαστέρα. νεφροί, ἐκ νεύρων ἀπὸ ῥάχιος καὶ ἀρτηρίης. καρδίης πηγὴ ξυγγενής, φλὲψ τείνει διὰ φρενῶν. ἥπατος. σπληνός. νεφρῶν ἐς ἰσχίον. περὶ γαστροκνημίην. ἐπὶ τὸν ταρσόν. ἑτέρη δὲ ἐκ καρδίης, ὑπὸ μασχάλας. κληΐδας. σφαγάς. κεφαλήν. ῥῖνα. μέτωπον. παρὰ τὰ ὦτα. ὤμους, μετάφρενον. στῆθεα. γαστέρα. διὰ πήχεος. ἡ δὲ διὰ μασχάλην ἐπὶ πῆχυν, ἐπὶ ταρσόν. νεύρων ἔκφυσις ἀπὸ τοῦ ἰνίου ἄχρι παρὰ ῥάχιν. παρὰ ἰσχίον. ἐς αἰδοῖα. ἐς μηρούς. πόδας. κνήμας. ἐς χεῖρας. ἀλλ᾽ ἐς βραχίονας. τὰ μὲν, ἐς σάρκας. τὰ δὲ, παρὰ τὴν περόνην, ἐς τὸν μέγαν δάκτυλον. τὰ δ᾽ ἐκ τῶν σαρκῶν ἐπὶ τοὺς ἄλλους δακτύλους. ἀλλ᾽ ὠμοπλάτην. στῆθος. γαστέρα. ὀστέοισι συνδέσμοισιν. ἀπὸ δὲ αἰδοίου παρ᾽ ἀρχήν. κοτυληδόνα. τὸ μὲν ἄνωθεν μηροῦ. τὸ δὲ κάτωθεν ἐπὶ τὰ γούνατα. ἐντεῦθεν γούνατι ξυνταθὲν, ἐπὶ τένοντα. πτέρναν. πόδας. τὸ δὲ ἐς περόνην. ἄλλαι δ᾽ ἐς τοὺς νεφρούς. αὗται δὲ αἱ φλέβες ἐφ᾽ ἑκάτερα διχῇ τὰ μέγιστα σχίζονται. τὰ μὲν, ἔνθεν τοῦ νεφροῦ ἑκατέρου. τὰ δὲ, ἔνθεν. καὶ διατετρῆνται ἐς τοὺς νεφρούς. καὶ εἶδος καρδίης οἱ νεφροὶ ἔχουσι, καὶ οὗτοι κοιλιώδεες. ὁ δὲ νεφρὸς τὰ κοῖλα ἑωυτοῦ πρὸς τὰς φλέβας ἔχων κεῖται τὰς μεγάλας, ὅθεν ἐκπεφύκασιν ἐξ αὐτέων αἱ φλέβες, αἱ ἐς κύστιν, ἣ εἵλκει τὸ ποτόν, διὰ τῶν φλεβῶν ἐς τοὺς νεφρούς. ἐπειδ᾽ ὥσπερ καὶ διὰ τῶν νεφρῶν διηθεῖται τὸ ὕδωρ. καὶ δι᾽ αὐτέων τουτέων τῶν ἐντέρων ὧν ξυνεπακολουθεῖ. σπογγοειδὲς γάρ ἐστι τὸ ἀπ᾽ αὐτέων ἐς τὴν κύστιν. καὶ ἐνταῦθα διηθεύμενον καὶ ἀποκρινόμενον ἀπὸ τοῦ αἵματος τὸ οὖρον, διὸ δὴ ἐρυθρόν ἐστιν. οὐδὲ γὰρ ἐς τοὺς νεφροὺς εἴσω ἄλλαι φλέβες ἢ αἱ εἰρημέναι. οὐδ᾽ ὅποι ἂν τὸ ποτὸν ξυντάκοιτο. ὅσον ἐγὼ οἶδα. αἱ περὶ τὰς πλευρὰς κατατετάσαι, κάτωθέν εἰσιν ἑκάστη τῶν πλευρέων, οὐ πρὸς κεφαλῆς. κατωτέρω δὲ καὶ ἀπὸ ἀρτηρίης. ἀρτηρίη μὲν οὖν εὐθ᾽ ὑπερβᾶσα διαδιδοῖ τῇσι πλευρῇσι. ἀπὸ δὲ τῆς παχείης ἀπὸ καρδίης παλινδρομεῖ μία ἐς τὰ ἀριστερὰ ἐγκεκλεισμένη. ἔπειτα ἡ μὲν, διὰ μέσων σπονδύλων μέχρις ἄκρων πλευρέων πορεύεται, πλευρῇσιν οὐκ ἐξ ἴσου διαδιδοῦσα τοῖσι δεξιοῖσι τοῖσιν ἀριστεροῖσι διασχίδας, ἀλλ᾽ ἴσας μὲν, ἀνωτέρωθεν δὲ, ἐν τοῖσι δεξιοῖσιν ἀρχίζεται. παρὰ δὲ κληῖδος ἑκατέρης τῶν φλεβῶν. δύο μὲν, ἄνω. δύο δὲ, ὑπὸ τὸ στῆθος, αἱ μὲν, ἐς δεξιά. αἱ δὲ, ἐς ἀριστερὰ ἀπεσχίσθησαν ἀποσχίδες πρὸς αὐχένος μὲν μᾶλλον αὗται. δύο δὲ πρὸς καρδίην μᾶλλον. αἱ μὲν, ἐπὶ δεξιά. αἱ δὲ ἐπ᾽ ἀριστερά. ἀφ᾽ ἑκατέρης παρὰ τὰς πλευράς. καὶ ἀπ᾽ αὐτέων, ὥσπερ αἱ κάτω ἐσχίζοντο μέχρις οὗ ξυνέμιξαν τῇ κάτω παλινδρομησάσῃ ἀπὸ καρδίης. ἡ δὲ αἱμόῤῥους, ἀπὸ τῆς ἀρτηρίης ταύτης διὰ τοῦτο ἐσχίσθη, ὅτι μετέωρος ἐνταῦθά ἐστι, διὰ καρδίας πορευομένη. τὰ δὲ κάτω πλευρέων ἡ αἱμόῤῥους ἡ παχείη καλεομένη φλὲψ, τοῖσι σπονδύλοισιν αὖθις ἐφ᾽ ἑαυτῆς διαδιδοῖ καὶ ἐνταῦθα προσέχεται, καὶ οὐκ ἔτι κρέμαται ὥσπερ ἄνω δι᾽ ἥπατος ἰοῦσα. ἔστι δὲ κατὰ μὲν ὀσφὺν ἄνω ἡ ἀρτηρία. ὑποκάτω δὲ, ἡ αἱμόῤῥους, ἡ ἀπὸ τοῦ ἥπατος διὰ φρενῶν ἐλθοῦσα μετέωρος, παρὰ τὰ ἐπιδεξιὰ τῆς καρδίης φέρεται ἄχρι κληΐδων, ἁπλῆ, πλὴν ὅσον αὐτὴ τῇ καρδίῃ κοινωνεῖ. τὰ μὲν κατ᾽ αὐτὴν σχιζομένη ἐπιπολαιότερα. τὰ δὲ τὴν κοιλίην τῆς καρδίας δέχονται. ἔπειτα ἀπὸ τῆς καρδίας τὸ ἐπ᾽ ἀριστερὰ κάθηται ἁπλῆ πρὸς ῥάχιν παλινδρομέει. ἐς μὲν τὸ ἄνω τοῦ σώματος, ἄχρι τῶν ἀνωτάτω πλευρέων. καὶ ἀποσχίδας ἀφ᾽ ἑαυτῆς ἔχει παρ᾽ ἑκάστην πλευρὴν παρατεταμένας κατὰ φύσιν ἄχρι στήθεος συνοκωχῆς. καὶ ἐπ᾽ ἀριστερά. καὶ ἐπὶ δεξιά. καὶ τὸ ἰθὺ αὐτέης, πρὸς σφονδύλῳ μᾶλλόν ἐστιν, ἢ ὁ τῆς ἀρτηρίης τόνος, καὶ ὁ τῆς ἀπὸ τοῦ ἥπατος φλεβός. πρὸς δὲ τὸ κάτω μέρος τῆς καρδίης ὁ μὲν ἰθὺς τόνος ἀπ᾽ αὐτέης πρὸς σφονδύλων μᾶλλόν ἐστιν, ἢ ὁ τῆς ἀρτηρίης. ὁ δ᾽ ἕτερος ὁ παρὰ καρδίην καὶ ἐς τὰ κάτω μέρη φρενῶν ἐτράπετο τὰ πρὸς ῥάχιος ἠρτημένα. ἐντεῦθεν δὲ, ἀπόσχιδες ἐς ἰθὺ ἕκαστον ἐπιφέρονται, δι᾽ ὀστέων καὶ σαρκῶν περαιωθεῖσαι ἀλλήλαις. αἱ φλέβες δὲ αἱ παχεῖαι, ὧδε πεφύκασιν. ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ παρὰ τὴν ὀφρὺν, διὰ τοῦ νώτου, παρὰ τὸν πλεύμονα ὑπὸ τοῦ στήθους. ἡ μὲν ἐκ τοῦ δεξιοῦ, ἐς τὸ ἀριστερόν, ἡ δὲ ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ, ἐς τὸ δεξιόν. ἡ μὲν οὖν ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ διὰ τοῦ ἥπατος ἐς τὸν νεφρὸν καὶ τὸν ὄρχιν. ἡ δὲ ἐκ τοῦ δεξιοῦ, ἐς τὸν σπλῆνα καὶ νεφρὸν καὶ ὄρχιν. ταύτῃσι δὲ τὸ στόμα, αἰδοῖον. ἀπὸ δὲ τοῦ δεξιοῦ τιτθοῦ, ἐς τὸ ἀριστερὸν ἰσχίον, καὶ ἐς τὸ σκέλος. καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ἐς τὰ δεξιά. ὁ δὲ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς, ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ. καὶ ὁ ὄρχις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκ τοῦ

δεξιῷ ὁ ἀριστερός. αἱ παχύταται τῶν φλεβῶν, ὧδε πεφύκασι. τέσσαρα ζεύγεά εἰσιν ἐν τῷ σώματι. καὶ αἱ μὲν αὐτέων ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὄπισθεν διὰ τοῦ αὐχένος, ἔξωθεν παρὰ τὴν ῥάχιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐς τὰ ἰσχία ἀφικνέονται καὶ ἐς τὰ σκέλεα. ἔπειτα διὰ τῶν κνημέων, ἐπὶ τῶν σφυρῶν τὰ ἔξω καὶ ἐς τοὺς πόδας ἀφήκει. Δεῖ οὖν τὰς φλεβοτομίας ἐπὶ τῶν ἀλγημάτων τῶν ἐν τῷ νώτῳ, καὶ ἐν τοῖσιν ἰσχίοισιν ἀπὸ τῶν ἰγνύων ποιέεσθαι, καὶ ἀπὸ τῶν σφυρῶν ἔξωθεν. αἱ δὲ δεύτεραι φλέβες ἐκ τῆς κεφαλῆς παρὰ τὰ ὦτα διὰ τοῦ αὐχένος, σφαγίτιδες καλεόμεναι, ἔσωθεν παρὰ τὴν ῥάχιν ἑκατέρωθεν φέρονται παρὰ τὰς ψόας ἐς τοὺς ὄρχιας καὶ ἐς τοὺς μηρούς. καὶ ἰγνύων ἐκ τοῦ ἔξωθεν μέρεος. ἔπειτα διὰ τῶν κνημέων ἐπὶ τὰ σφυρὰ τὰ ἔσωθεν καὶ τοὺς πόδας. δεῖ οὖν τὰς φλεβοτομίας ποιέεσθαι πρὸς τὰς ὀδύνας τὰς ἀπὸ τῶν ψόων καὶ τῶν ὀρχίων, ἀπὸ τῶν ἰγνύων καὶ ἀπὸ τῶν σφυρῶν ἔσωθεν. αἱ δὲ τρίται φλέβες ἐκ τῶν κροτάφων, διὰ τοῦ αὐχένος ὑπὸ τὰς ὠμοπλάτας, ἔπειτα ξυμφέρονται ἐς τὸν πλεύμονα. καὶ ἀφικνέονται ἡ μὲν ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐς τὰ ἀριστερὰ ὑπὸ τὸν μαζὸν καὶ ἐς τὸν σπλῆνα, καὶ ἐς τὸν νεφρόν. ἡ δὲ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐς τὰ δεξιὰ ἐκ τοῦ πλεύμονος ὑπὸ τὸν μαζόν, καὶ ἐς τὸ ἧπαρ, καὶ ἐς τὸν νεφρόν. τελευτῶσι δὲ ἐς τὸν ἀρχὸν αὗται ἀμφότεραι. αἱ δὲ τέταρται ἀπὸ τοῦ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὑπὸ τὸν αὐχένα, καὶ ὑπὸ τὰς κληῖδας. ἔπειτα ἀπὸ τῶν βραχιόνων ἄνωθεν, ὑπὸ τὰς συγκαμπάς. ἔπειτα διὰ τῶν πήχεων ἐς τοὺς καρποὺς καὶ τοὺς δακτύλους. ἔπειτα πάλιν ἀπὸ τῶν δακτύλων, διὰ τῶν στηθέων καὶ τῶν πήχεων τῶν χειρῶν, ἐς τὰς συγκαμπάς. διὰ δὲ τῶν βραχιόνων καὶ τοῦ κάτωθεν μέρεος, ἐς τὰς μασχάλας, καὶ ἐκ τῶν πλευρέων ἄνωθεν. ἡ μέν, ἐς τὸν σπλῆνα ἀφικνέεται. ἡ δέ, ἐς τὸ ἧπαρ. ἔπειτα ὑπὲρ τῆς γαστρὸς ἐς τὸ αἰδοῖον τελευτῶσιν ἀμφότεραι. καὶ αἱ μὲν παχεῖαι τῶν φλεβῶν, οὕτω πεφύκασιν. εἰσὶ δὲ καὶ ἀπὸ τῆς κοιλίης φλέβες ἀνὰ τὸ σῶμα πολλαί τε καὶ παντοῖαι, δι' ὧν ἡ τροφὴ τῷ σώματι ἔρχεται. φέρουσι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν παχείων φλεβῶν, ἐς τὴν κοιλίην καὶ τὸ ἄλλο σῶμα, καὶ ἀπὸ τῶν ἐξωτάτω, καὶ ἀπὸ τῶν ἐσωτάτω. καὶ ἐς ἀλλήλας διαδιδοῦσιν. αἵ τε ἔσωθεν ἔξω, καὶ αἱ ἔξωθεν ἔσω. τὰς οὖν φλεβοτομίας ποιέεσθαι χρή, κατὰ τούσδε τοὺς τρόπους. ἐπιτηδεύειν δὲ δεῖ τὰς τομάς, ὡς προσωτάτω τάμνειν ἀπὸ χωρίων, ἔνθα ἂν αἱ ὀδύναι μεμαθήκασι γίνεσθαι, καὶ τὸ αἷμα ξυλλέγεσθαι. οὕτω γὰρ ἂν ἥκιστα ἥτε μεταβολὴ γίνοιτο μεγάλη ἐξαίφνης, καὶ τὸ ἔθος μεταστήσειας ἄν, ὥστε μηκέτι ἐς τὸ αὐτὸ χωρίον ξυλλέγεσθαι. ἡ δὲ ἡπατῖτις ἐν ὀσφύϊ, μέχρι τοῦ μεγάλου σπονδύλου, κάτωθεν καὶ σπονδύλοισι προσδιδοῖ. ἐντεῦθεν μετέωρος, καὶ διὰ φρενῶν ἐς καρδίην. καὶ ἡ μὲν εὐθεῖα, ἐς κληῖδας. ἐντεῦθεν δέ, αἱ μὲν ἐς τράχηλον, αἱ δ' ἐπ' ὠμοπλάτας. αἱ δὲ ἀποκαμφθεῖσαι κάτω, παρὰ σπονδύλους καὶ πλευράς, ἀποκλίνουσιν. ἐξ ἀριστερῶν μέν, μία ἐγγὺς κληΐδων. ἐκ δεξιῶν δέ, ἐπί τι αὐτῆς χωρίον. ἄλλη δὲ ἑκατέρωθεν ἀποκαμφθεῖσα. ἄλλη δὲ σμικρὸν κατωτέρω ἀποκαμφθεῖσα, ὅθεν μὲν ἐκείνη ἀπέλιπε προσέδωκε τῇσι πλευρῇσιν, ἔστ' ἂν τῇ ἐπ' αὐτέης τῆς καρδίης προστύχῃ ἐπικαμπτομένη ἐς τὰ ἀριστερά. ἀποκαμφθεῖσα δὲ κάτω, ἐπὶ σπονδύλους καταβαίνει, ἔστ' ἂν ἀφίκηται. καὶ ἔνθεν ἤρξατο μετεωρίζεσθαι ἀποδιδοῦσα τῇσι πλευρῇσι, καὶ τῇσιν ὑπολοίποις ἁπάσαις, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀποσχίδας παρ' ἑκάστην διδοῦσα μία ἐοῦσα. ἀπὸ μὲν τῆς καρδίης ἐπί τι χωρίον ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσι μᾶλλον ἐοῦσα. ἔπειτα ὑποκάτω τῆς ἀρτηρίης, ἔστ' ἂν καταναλωθῇ. ὅθεν ἡ ἡπατῖτις ἐμετεωρίσθη. πρότερον δὲ πρὶν ἐνταῦθα ἐλθεῖν, παρὰ τὰς ἐσχάτας δύο πλευράς, ἐδιχώθη. καὶ ἡ μὲν ἔνθα. ἡ δ' ἔνθα τῶν σπονδύλων ἐλθοῦσα, κατηναλώθη. ἡ δὲ εὐθεῖα ἀπὸ καρδίης πρὸς κληῖδας τείνουσα, ἄνωθεν τῆς ἀρτηρίης ἐστί. καὶ ἀπὸ ταύτης ὥσπερ καὶ παρ' ὀσφὺν κάτωθεν τῆς ἀρτηρίης. καὶ ἀπὸ ταύτης, ἀΐσσει ἐς τὸ ἧπαρ. ἡ μὲν ἐπὶ πύλας καὶ λοβόν. ἡ δὲ ἐς τὸ ἄλλο. ἑξῆς ἀφορμηθεὶς μικρὸν κάτωθεν φρενῶν. φρένες δὲ προσπεφύκασι τῷ ἥπατι, ἃς οὐ ῥάδιον χωρίσαι. δισσαὶ δ' ἀπὸ κληΐδων, αἱ μὲν ἔνθεν. αἱ δέ, ἔνθεν ὑπὸ στῆθος ἐς ἦτρον. ὅποι δὲ ἐντεῦθεν, οὔπω οἶδα. φρένες δὲ κατὰ τὸν σπόνδυλον τὸν κατὰ τῶν πλευρέων, ᾗ νεφροὶ ἐξ ἀρτηρίης ταύτῃ ἀμφιβεβήκει. αἱ ἀρτηρίαι δὲ ἐκ τούτου ἐκπεφύκασιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἀρτηρίῃσι ῥόπον ἔχουσαι. ταύτῃ τῇ παλινδρομησάσῃ ἀπὸ καρδίης, ἡ ἡπατῖτις ἐληγεν. ἀπὸ δὲ τῆς ἡπατίτιδος διὰ τῶν φρενῶν αἱ μέγισται δύο. ἡ μέν, ἔνθεν. ἡ δέ, ἔνθεν φέρονται μετέωροι. πολυσχιδέες δὲ διὰ τῶν φρενῶν εἰσίν, ἀμφὶ ταύτας καὶ πεφύκασιν, ἄνωθεν δὲ φρενῶν. αὗται δὲ μᾶλλόν τι ἐμφανέες. δύο δὲ παχέες τόνοι ἀπ' ἐγκεφάλου ὑπὸ τὸ ὀστέον τοῦ μεγάλου σφονδύλου ἄνωθεν, καὶ πρὸς τοῦ στομάχου μᾶλλον ἑκατέρωθεν τῆς ἀρτηρίης παρελθὼν ἑκάτερος ὡς ἑωυτὸν ἦλθον ἴκελος ἑνί. ἔπει-

fol. 316. 32. Gal. 388.8.

δι' ἥπατος

ὅθεν

τοῦ ἐπιλοίπου

καὶ ἔλθῃ

καρδίαν

κάτω

ταύτῃ αὗ

ἐν ᾗ ἔπειτα οἱ σφόνδυλοι καὶ φρένες, πεφύκασιν ἐνταῦθα, οὗ ἐτελεύτων. καί τινες ἐνδιαστοὶ πρὸς ἧπαρ καὶ σπλῆνα ἀπὸ τούτου τοῦ κοινωνήματος ἐδόκεον τείνειν. ἄλλος τόνος ἑκατέρωθεν ἐκ τῶν κατὰ κληῖδα σφονδύλων περὶ ῥάχιν παρατείνει, ἐκ πλαγίου σφονδύλου, καὶ τῇσι πλευρῇσιν ἀπένεμεν. ὥσπερ αἱ φλέβες αὗται. διὰ φρενῶν ἐς μεσεντέριόν μοι δοκέουσι τείνειν. ὅθεν δὲ αὗται ἀπέλιπον, αὖθις ἔνθεν φρένες ἐξεπεφύκεσαν ἀπὸ τοῦ, ξυνεχέες ἐόντες, κατὰ μέσον κάτωθεν ἀρτηρίης. τὸ ἐπίλοιπον, παρὰ σπονδύλους ἀπεδίδου. ὥσπερ αἱ φλέβες, μέχρι κατανάλωσαν πᾶν διελθόντες τὸ ἱερὸν ὀστέον. τὰ ὀστέα τοῦ σώματος στάσιν καὶ ὀρθότητα, καὶ εἶδος παρέχονται. τὰ δὲ νεῦρα, κάμψιν, καὶ ξύντασιν, καὶ ἔκτασιν. αἱ δὲ σάρκες καὶ τὸ δέρμα, πάντων ξύνδεσιν, καὶ ξύνταξιν. αἱ φλέβες διὰ τοῦ σώματος κεχυμέναι, πνεῦμα, καὶ ῥεῦμα, καὶ κίνησιν παρέχονται. ἀπὸ μιῆς πολλαὶ διαβλαστάνουσαι. καὶ αὕτη μὲν ἡ μία ὅθεν ἦρται, καὶ ᾗ τετελεύτηκεν, οὐκ οἶδα. κύκλου γὰρ γεγενημένου, ἀρχὴ οὐχ εὑρέθη. τὰς δ' ἀποφυάδας αὐτῆς, ὅθεν ἤρτηνται καὶ ᾗ παύονται τοῦ σώματος. καὶ ὡς ἡ μία ταύτῃσιν ὁμολογεῖ. καὶ ἐν ὁποίοις τόποις τέτακται τοῦ σώματος, ἐγὼ δηλώσω. περὶ μὲν γὰρ τῆς κεφαλῆς κατὰ τὸ μέσον ἐκ πλαγίου περίκειται ἡ φλέψ. αὕτη πλατεῖα καὶ λεπτή, οὐ πολύαιμος. ἐκ γὰρ ἐγκεφάλου κατὰ τὰς ἁρμονίας ἐνεῤῥίζωκε πολλὰ καὶ λεπτὰ φλέβια. καὶ περὶ τὴν ὅλην κεφαλὴν ἐκπεπόρσωται μέχρι τοῦ μετώπου, καὶ τῶν κροτάφων. αὕτη δὲ ἀπιθύνουσα τοὔπισθεν τῆς κεφαλῆς ἐκτὸς παρὰ τῆς ἀκάνθης τὸ δέρμα. ἐντεῦθεν δὲ καθίεται παρὰ τὴν ἔξωθεν καὶ τὴν ἔσωθεν φλέβα τὴν ἐν τῇσι σφαγῇσι. περὶ μὲν δὲ τῆς ἀκοῆς ὑποσχισθεῖσα ἀπὸ τοῦ γένυος. ἔξωθεν τοίνυν παχέη. ἀπὸ δὲ ταύτης ἐς τὴν γλῶσσαν, πολλαὶ καὶ λεπταί. πλὴν ἡ ὑπὸ τὴν γλῶσσαν, ἡ ὑπὸ τοὺς γομφίους. αὕτη δὲ παχέη διὰ τῆς κληῖδος καθήκει ὑπὸ τὴν ὠμοπλάτην. καὶ ταύτῃ ἀπ' αὐτοῦ βεβλάστηκε φλὲψ διὰ τοῦ νεύρου τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωμίδα τῆς ἐπωμιαίης ὀνομαζομένης. αὕτη δὲ αἱμοῤῥοῦς καὶ αἱματώδης, καὶ δυσίητος ἣν ῥαγῇ ἢ σπασθῇ. τῇ μὲν γὰρ αὐτέῃ, νεῦρον περιέχει πλατύ. τῇ δὲ χόνδρος. τὸ δὲ μεταξὺ αὐτοῦ, αὕτη τε ξυνέχει, καὶ ὑμὴν ἀφρώδης. ἀσάρκου δὲ ἐόντος τοῦ τόπου, ῥηϊδίως ῥήγνυται οὐκ ἔχουσα περιφύτας σάρκας. ἤν τε ὑποδράμῃ ἐς τὸ αἷμα τοῦ μόρος ἐπιτυχὸν εὐρυχωρίης, οὐκ ἔχει ἀπαλλαγήν, ἀλλὰ σκληροῦται. σκληρωθὲν δέ, νοῦσον παρέχει. αὕτη μὲν περαίνει, ἣ πρότερον εἶπον. ἡ δὲ ὑπὸ τὴν ὠμοπλάτην ἀποβεβλάστηκεν ὑπὸ τοῖσι μαζοῖσι, πυκνῇσι καὶ λεπτῇσι καὶ ἐπηλλαγμένῃσι φλεψί. καὶ διὰ τῆς ἐπωμιαίης παραλλάσσουσα τὸν χόνδρον, αὐτὴ νέρθεν ὑπονεμομένη, ἐς τὸν βραχίονα τείνει, τὸν μῦν ἐν ἀριστερᾷ ἔχουσα. ἡ δὲ δεξιή, σχίζεται αὐτὴ περὶ τὸν ὦμον, καὶ τοῦ ἀγκῶνος τὴν ἄνω μοίρην. τὸ δ' ἐντεῦθεν διαπέφυκε τοῦ ἀγκῶνος ἑκατέρωθεν. ἔπειτα αὖθις παρὰ τὸν καρπὸν τῆς χειρός. ἐντεῦθεν δὲ ἤδη ἀποῤῥέουσα διόλου ἀνὰ τὴν χεῖρα πολυπλανῶς ἐῤῥίζωται. ἡ δ' ἀρχαίη φλὲψ ἡ νεμομένη περὶ τὴν ἄκανθαν. διὰ δὲ τοῦ μεταφρένου τῆς σφαγῆς καὶ τοῦ βρόγχου, ἐμπέφυκεν ἐς τὴν καρδίην. ἀφ' ἑωυτοῦ φλέβας εὐμεγέθεας πολυστόμους κατὰ τὴν καρδίην. ἐντεῦθεν δὲ ἐς τὸ στόμα ἐσενήνοχεν. ἥπερ ἀρτηρίη διὰ τοῦ πλεύμονος ὀνομάζεται, ὀλίγαιμός τε καὶ πνευματώδης. ἐν γὰρ εὐρυχωρίῃ καὶ ἀραιώσει σπλάγχνου πολλαχῇ μὲν τοῦ πλεύμονος ὀχετεύεται. χονδρώδης δὲ τοὺς ἄλλους πεπείρηται. διὸ δὴ καὶ ἤν τι ἐς ταύτας κατενεχθῇ τὰς διόδους τοῦ πλεύμονος τῶν ἀνθῶν, ἢ ἐν τῶν ποτῶν, ἢ ἐν τῇ τοῦ πνεύματός τε καὶ αἵματος διόδῳ. ἅτε τῶν φλεβῶν τοιουτέων ἐουσέων, καὶ τοῦ σπλάγχνου σπογγοειδέος πολύ τε ὑγρὸν δυναμένου δέξασθαι ἄνω τε πεφυκότος. τῶν γὰρ εἰσιόντων ὑγρῶν, νόμος καθέστηκεν. ἔτι τε τὸ αἷμα διὰ τῶν φλεβῶν τούτων, οὐ πολὺ περισφύγγεται. καὶ οὐ ταχέως χωρέον, οὐκ ἐξάγει τὰ ἐμπίπτοντα. οὐχ ὑπεξαγομένων δὲ αὐτῶν, ἀλλ' ἐμμενόντων, γίνεται πῦρ. ἔτος δὲ ἀπολύεται τὸ πλησιάζον τῆς τροφῆς ταύτης ἐούσης τῆς προσαγωγῆς τοῦ λάρυγγος, καὶ πρὸς τὰ ἔξω. ἐγκαταλαμβανομένων δὲ τῶν διόδων ὑπὸ τοῦ πώρου, ταχύπνοιά τε καὶ δύσπνοια ἴσχει. τῶν δὲ μὴ δυναμένων τὴν φύσιν ἐξεῖναι τῇδε οὐκ εὐπόρως ἐχόντων κατασπᾶν. ἐκ δὲ τοιουτέων αἱ τοιαῦται νοῦσοι γίνονται. οἷον ἄσθματα, καὶ ξηραὶ φθινάδες. ἢν δὲ ἐν αὐτοῖσι ξυνιστάμενον πλέον τὸ ὑγρὸν κρατήσῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι παχυνθὲν παγῆναι, καὶ σαπρὸν τὸν πλεύμονα ποιεῖ, καὶ τὰ πλησιάζοντα, καὶ γίνονται ἔμπυοί τε καὶ φθινώδεες. γίνεται δὲ τὰ νοσήματα ταῦτα, καὶ δι' ἄλλας αἰτίας. ἐντεῦθέν τε ἡ φλὲψ αὕτη κατέχει τὸν πλεύμονα. καὶ διὰ τῶν λοβῶν τῶν δύο τῶν μεγάλων τῶν ἔσω τετραμμένων ὑπὸ τὰς φρένας, ἐπιτέταται τῇ ἀκάνθῃ, λευκὰ καὶ νευρώδεα, διαπέμπουσα φλέβια, διὰ τοῦ ἄλλου σώματος πεπυκνω-

οὗτοι

ἢ καὶ πόνον

ἀπ

ζ μένα

μένου. ἐν τόνοισι δὲ διά τε τῶν σφονδύλων πυκνοῖσι φλεβίοισιν ἐς τὸν νωτιαῖον μυελὸν ἐγκισσύνεται. καὶ αἱ μὲν ἄλλαι φλέβες ἐν τῷ σώματι τεταγμέναι ἐκ πάντων τῶν μερῶν συντείνουσαι ἐς τὴν ἄκανθαν τὸ λεπτότατον καὶ εἰλικρινέστατον ἑκάστη ξυνάγουσα, ἐνταῦθα διερεύγεται. αὕτη δὲ ἡ ἐπιτεταμένη διὰ τῶν καθειμένων πλεκτανέων, ἐς ταυτὸ ξυνάγειν. ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἐς τοὺς νεφροὺς ἀπερρίζωται, παρὰ τὴν νόθον πλευρὴν, λεπτῇσι καὶ ἰνώδεσι φλεψί. καὶ τὸ ἐντεῦθεν συντείνουσα συμπεπύκνωται. ἔπειτα καὶ νενεύρωται πρὸς τὴν ἀρχὴν, πιέσασά τε τοὺς ξυναγωγέας, ἐμπέφυκεν αὐτῷ. τήν τε κύστιν, καὶ τοὺς ὄρχιας, καὶ τοὺς παραστάτας ἐῤῥίζωκε, πολυπλόκοισι λεπτῇσί τε καὶ στερεῇσι καὶ ἰνώδεσι φλεψίν. ἐντεῦθεν αὐτοῦ τὸ παχύτατον καὶ ἰθύτατον ἀνάπαλιν ῥαπὲν, προσκεκαύληκεν, ὅπερ ἐστὶν αἰδοῖον. ἐν δὲ τῇ ἀνακάμψει, ἐνῆρται ἐς τὰ αὐτὰ ταῦτα. καὶ διὰ τοῦ κτενὸς ἄνω ὑπὸ τὸ δέρμα τῆς γαστρὸς καὶ τῆς φλεβὸς αὐτέης ὡρμήκασι πρὸς τὰς κάτω φορβὰς, αἳ ἐς ἀλλήλας ἐπωχετεύονται. διαπεφύκασι δὲ καὶ διὰ τοῦ αἰδοίου φλέβες παχεῖαι καὶ λεπταὶ, καὶ πυκναὶ, καὶ καμπύλαι. τῇσι δὲ θηλείῃσιν, αὕτη συντείνει ἐς τὰς μήτρας, ἐς τὴν κύστιν, καὶ ἐς τὴν οὐρήθρην. ἐντεῦθεν δὲ ἰθυπόρηκε. καὶ τῇσι γυναιξὶ μὲν, περὶ τὰς μήτρας ἤρτηται. τοῖσι δὲ ἄῤῥεσι περὶ τοὺς ὄρχιας ἐσπείραται. διὰ ταύτην τὴν φύσιν αὕτη ἡ φλὲψ καὶ τὰ γόνιμα πλεῖστα ξυλλαμβάνει. ἀπὸ γὰρ τῶν πλείστων καὶ εἰλικρινεστάτων μερῶν ῥεφομένη, ὀλίγαι μός τε οὖσα καὶ κοίλη καὶ νευρόπαχυς καὶ πνευματώδης, ἐντεινομένη τε ὑπὸ τοῦ αἰδοίου τὰ καθήμενα ἐς τὴν ἄκανθαν φλέβια βιάζεται. τὰ δὲ μὴ βιαζόμενα ὥσπερ σικύη ἐς ἑωυτὰ πάντα ἐκδίδοι ἐς τὴν ἄνω φλέβα. συλλέγεται δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων μελῶν σώματος, ἐς ταύτην. τὸ δὲ πλεῖστον, ὥσπερ εἴρηται, ἀπὸ τοῦ μυελοῦ τοῦτο συναλίζεται. Ἡ δὲ ἡδονὴ τουτέῳ παραγίνεται, τῆς φλεβὸς ταύτης πληρευμένης τῆς γονῆς. εἰωθυίης οὖν τὸν ἄλλον χρόνον ὑφαίμου τε εἶναι καὶ πνευματώδεος, πληρευμένης τε καὶ θερμαινομένης, καὶ ξυρρέοντος κάτω τοῦ σπέρματος, περισφίγγει τὰ ἐν ἑωυτῇ. τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἐνεὸν καὶ ἡ πρόσθεν βίη καὶ ἡ θερμότης, καὶ τῶν φλεβίων πανταχόθεν ἡ ξυμπνοίη, γαργαλισμὸν ἐμποιέει ἐκείνῃ δὲ ἡ ἀφ' ἑωυτῆς διέβλαστε. διά τε τοῦ μεταφρένου καὶ σφαγῆς παρὰ τὴν ἄκανθαν νεμομένη, πολλοῖσι φλεβίοισι τὰς πλευρὰς διαπέπλοχε. καὶ τοὺς σφονδύλους διὰ τῶν σαρκῶν ἐπηλλαγμένως, ξυμπεπύκνωκεν, ὥς τε ῥώμιμός τε καὶ ἔναιμος εἶναι. αὕτη δὲ παρὰ τὸν γλουτὸν ἵεται, διὰ τοῦ μυὸς ὑπὸ τῷ μηρῷ ὑποβρυχίη. πρὸς δὲ τοῦ γλουτοῦ τῇ κοτυληδόνι τοῦ μηροῦ παρὰ τὴν κεφαλὴν, ἐστερύπωκε φλεβὶ, ἥπερ ἀναπνοὴν τῷ μηρῷ παρέχει. ἐκ περὶ δὲ τοῦ μηροῦ, παρὰ τὴν πρὸς τὸ γόνυ καμπὴν. ἑτέρην δὲ παρὰ τὸν βουβῶνα καθῆκε πυκνόῤῥιζον, καὶ δυσραπτόν. ἡ δὲ διὰ τοῦ μυὸς τείνουσα, περί τε τὸ γόνυ ἐσπείρωται, καὶ διὰ τοῦ ὀστέου τῆς κνήμης ἄκρου σεσυρίγγωκε φλέβα, ἣ τρέφει τὸν μυελὸν καὶ διοχετεύεται διὰ τοῦ νοτάτου τῆς κνήμης, παρὰ τὴν ἔνδεσιν τοῦ ποδός. αὕτη δὲ διὰ τῆς ἐπιγουνίδος ἐς τὸ ἐντὸς διὰ τῆς κνήμης τοῦ μυὸς, βρυχίη τέταται. καὶ ἐμπέπλεκται διὰ τοῦ σφυροῦ, ἐνδὸς παχέη καὶ ἔναιμος. καὶ ἐνταῦθα περὶ τὸ σφυρὸν καὶ τοὺς τένοντας, δυσκρίτους φλέβας μεμύρωκεν. αὕτη δὲ ὑποδεδράμηκε κάτωθεν τοῦ ποδὸς, ὑπὸ τὸν ταρσόν. καὶ ἐνταῦθα διαπλέξασα καὶ ἐς τὸν μέγαν δάκτυλον ἐνορείσασα, διπλῆν ἔναιμον φλέβα ἄνωθεν ὑπὸ τὸ δέρμα ἐκ τοῦ ταρσοῦ ἀνακέκαμπται, καὶ πέφανται παχυωθεῖσα παρὰ τὸ ἐκτὸς τοῦ σφυροῦ, καὶ νέμεται ἄνω παρὰ τὸ ἀντικνήμιον τὴν ἀντιβεβλημένην κερκίδα. παρὰ δὲ τὴν γαστροκνημίην οἷον σφενδόνην πεποίηται. τὸ δὲ ἐντεῦθεν τέταται παρὰ τοῦ γούνατος τὸ ἐντός. ἐπιβέβληκε δὲ καὶ τῇ ἐπιγουνατίδι, φλέβας. καὶ κατὰ τὸ ἐντὸς τῆς ἐπιγουνατίδος, ἐπίκοιλον ἐμπέπλεκται φλέβα. ἤν τις εἰ πονήσῃ, τάχιστα ξυνάγει χολώδεα ἰχῶρα. διώρμηκε δὲ αὕτη κατὰ τὸ ἐντὸς καὶ κοῖλον τοῦ γούνατος. ἀποκεκάρπωκε δὲ καὶ ἐς τὰς ἰγνύας πολυπλόκους φλέβας. αἱ ἐντεῦθεν παρατείνουσαι κατὰ τὰ ὑποκάτω νεῦρα τοῦ μηροῦ, καὶ κατεῤῥίζονται ἐς τοὺς ὄρχιας καὶ ἐς τὴν ἀρχήν. καὶ περὶ τὸ ἱερὸν δὲ ὀστέον λελεπτυσμέναι ἑνωμέναι περιτέτανται. ἡ δὲ ἀφειμένη παρὰ τοῦ γούνατος τὸ ἐντὸς ἄνω, παρὰ τοῦ μηροῦ τὸ ἐντὸς, ἀνίσταται ἐς τὸν βουβῶνα. καὶ διὰ τοῦ ἰσχίου πέρην πρὸς τὴν ἄκανθαν καὶ τὴν ψύαν ἐκτὸς ἔχουσα. παχεῖα καὶ πλατεῖα, καὶ ἔναιμος ἄνω ὤρεκται πρὸς τὸ ἧπαρ. καὶ διακρίνῃ ἐκφύσασα ἔναιμον, κατέχει ἐς τὸν νεφρὸν, τὸν δεξιὸν λοβὸν τοῦ ἡπατιαίου. αὕτη δὲ ὑποκάτω τὰ τοῦ ἥπατος ὑπονεμησαμένη, ἀπέσχισται ἐς φλέβα παχέην. ἤδη ἀποκαυθεῖσα ἐσπέφυκεν ἐς τὸ παχὺ τοῦ ἥπατος. καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ ἐπιπολάζον τοῦ σπλάγχνου πέφυκεν, ἔνθα ὅπερ ἡ χολὴ, ὀξεῖ τε πολύῤῥιζος διὰ τοῦ ἥπατος πεπλεκτανωμένη. τὸ δὲ διὰ τῶν ἐντὸς αὐτοῦ ὀχετεύεται. δύο δὲ ἐκπεπλώκασι φλέβες, μεταξὺ δύο λοβῶν τῶν πλατέων. καὶ μία μὲν, διὰ τῶν κορυφῶν καὶ τοῦ

δέρματος.

διέρματος διαχθεῖσα ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ ἀνῆκται. ἡ δὲ ἑτέρη, πιέζουσα ἐπὶ τὴν ἄκανθαν καὶ ἐπὶ τὸν νεφρὸν ἠγκυροβόληται, ἐς τὴν ἰξύην τε καὶ τὸ αἰδοῖον. ἐκ δὲ τοῦ ἰσχίου ἀρχομένη ἀνιοῦσα ἐπὶ τὸ ἧπαρ πολλὰς ἀποπλανᾷ φλέβας. καὶ τάς τε πλευρὰς καὶ τοὺς σφονδύλους, ἐγκεκλίκασι πρὸς τὴν ἄκανθαν, καὶ τάς τε παραφυάδας ἐμφλεβοτόμηται, καὶ τὰ ἔντερα καὶ τὴν νηδὺν ἐνειλίξατο. καὶ αἱ μὲν ἀπὸ τοῦ ἥπατος ἔστε ἐπὶ μαζὸς, καὶ ὑπὲρ ἀνθερεῶνα καὶ τὰς ἀκρωμίας ἐμπεριξάμεναι κατεπλάκησαν. ἡ δ' ἀφιγμένη παρὰ τὸ παχὺ τοῦ ἥπατος, καὶ ἀποσυριγγώσασα τὴν χολὴν ἄνω, ὑπὸ τὴν ἄκανθαν νέμεται, διὰ τῶν φρενῶν ὁδὸν ποιησαμένη. ἡ δὲ ἐκ τῶν ἀριστερῶν φλέψ, τὰ μὲν ἄλλα τὴν αὐτὴν φύσιν ἐρρίζωται τῇ ἐν τοῖσι δεξιοῖσιν, ἐκ τῶν ἀριστερῶν ἐς τὸ ἧπαρ ἀνιοῦσα οὐκ ἐκβάλλει, ἀλλ' ἐπὶ τὸν σπλῆνα ἐμπέφυκε κατὰ τὴν κεφαλὴν τὴν ἐν τῷ παχεῖ αὐτέου. ἐντεῦθεν δὲ κατεσκίδασε ἐς τὸ ἐντὸς καὶ ἠραχνίωκε τοῦ σπληνὸς ἐναίμοισι φλεβίοισιν. ὁ δὲ ὅλος ἐκ τοῦ ὑποπλέου αἰωρεῖται τοῖσιν ἐξ ἑωυτέου φλεβίοισιν ἐναιματώσασα αὐτό. αἱ δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ σπληνὸς πρὸς τὴν ἄκανθαν ἐγχρίπτουσαι, διὰ τῶν φρενῶν διωρμήκασιν. ἐντεῦθεν δὲ κάτω καὶ ἡ δεξιὴ καὶ ἡ ἀριστερὴ, ὑπὸ τὸν πνεύμονα ἐλήλαται. αἱ δὲ ἐναίμονες ἐοῦσαι ὑπ' αὐτὸν, καὶ ἐξοχετεύονται ἐς αὐτόν. ὀλίγαιμοι δὲ καὶ λεπταί, αἱ ἀπὸ πνεύμονος ἔσωθεν γενόμεναι τῇ φύσει ἀραιῷ ἐόντος ἐς τὴν καρδίην, ἅτε ὑπ' αὐτοῦ ἐξαβδελλέμεναι, ἐγκεχαλίνωνται περὶ τὰ ὦτα αὐτέης. καὶ ἐς τὰ κοῖλα τὰ ἐντὸς διερρυήκασιν. ἐμβάλλουσι δὲ καὶ αἱ πρότεραι καὶ αὗται ἐς αὐτήν. ἐν γὰρ εὐρυχωρίῃ τῆς διόδου ἐνίδρυνται ὡς ἐκ παντὸς τοῦ σώματος τὰς ἰνίας ἔχουσα. διὸ καὶ πάντες τοῦ σώματος περὶ τὸν θώρηκα μάλιστα δῆλον ἡ αἴσθησις. καὶ τῶν χρωμάτων αἱ μεταβολαὶ γίνονται, ταύτης ἀποσφιγγούσης τὰς φλέβας καὶ χαλώσης. χαλώσης μὲν οὖν, ἐρυθρὰ τὰ χρώματα γίνονται, καὶ εὔχροα καὶ διαφανέα. συναγούσης δὲ, χλωρὰ καὶ πελιδνά. τὰ τοιαῦτα δὲ παραλλάσσει, ἐκ τῶν παρεόντων ἑκάστου χρωμάτων.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΟΠΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΟΝ.

Μοὶ δοκεῖ ἀρχὴ μὲν οὖν οὐδὲ μία εἶναι τοῦ σώματος, ἀλλὰ πάντα ὁμοίως ἀρχὴ καὶ πάντα τελευτή. κύκλου γὰρ γραφέντος ἀρχὴ οὐχ εὑρέθη. καὶ τῶν νοσημάτων αὐτὴ παντὸς ὁμοίως τοῦ σώματος. τὸ μὲν ξηρότερον πεφυκὸς, νόσους λάζεσθαι, καὶ μᾶλλον πονέειν. τὸ δὲ ὑγρὸν, ἧσσον. τὸ μὲν γὰρ ἐν τῷ ξηρῷ νόσημα, πήγνυταί τε καὶ οὐ διαπαύει. τὸ δ' ἐν τῷ ὑγρῷ, διαρρέει, καὶ τοῦ σώματος ἄλλοτ' ἄλλο μάλιστα ἔχει, καὶ ἀεὶ μεταλλάσσον, ἀνάπαυσιν ποιέει καὶ θᾶσσον παύεται, ὥστε οὐ πεπηγός. τοῦ δὲ σώματος τὰ μέρεα ἕκαστα τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ ὁπόταν ἔνθα ἢ ἔνθα ὁρμήσῃ, νοῦσον παραυτίκα ποιέει. ἡ κοιλίη τῇ κεφαλῇ. καὶ ἡ κεφαλὴ, τῇσι σαρξὶ καὶ τῇ κοιλίῃ. καὶ τἄλλα πάντα οὕτω κατὰ λόγον, ὥσπερ ἡ κοιλίη τῇ κεφαλῇ. καὶ ἡ κεφαλὴ, τῇσί τε σαρξὶ καὶ τῇ κοιλίῃ. ἡ γὰρ κοιλίη ὁπόταν ὑποχώρησιν μὴ ποιέῃ τὴν μετρίην καὶ ἐσίῃ ἐς αὐτὴν, ἄρδει τῇ ὑγρότητι τὸ σῶμα τῇ ἀπὸ τῶν σιτίων τῶν προσφερομένων. αὐτὴ δὲ ἡ ὑγρότης ἀπὸ τῆς κοιλίης ἀποφρασσομένη, ἐς τὴν κεφαλὴν ὠθεῖ πόρευσιν ἀθρόον. καὶ ἐς τὴν κεφαλὴν ἐπὴν ἀφίκηται, οὐ χωρευμένη ὑπὸ τῶν τευχέων τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ, ῥεῖ ἢ ἂν τύχῃ καὶ περὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐς τὸν ἐγκέφαλον διὰ λεπτοῦ τοῦ ὀστέου. καὶ ἡ μὲν, ἐν τῷ ὀστέῳ ἐνδιέδυκεν. ἡ δὲ, περὶ τὸν ἐγκέφαλον διὰ λεπτοῦ τοῦ ὀστέου. καὶ ἣν μὲν ἐς τὴν κοιλίην πάλιν ἀφίκηται, τῇ κοιλίῃ νοῦσον ἐποίησεν. ἢν δ' ἄλλῃ που τύχῃ, ἄλλῃ νοῦσον ποιέει. καὶ τἄλλα οὕτως ὥσπερ τοῦτο τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ νοῦσον ποιέει. καὶ κάλλιστον οὕτως ἐντρεπίζειν τὰ νοσεύμενα, διὰ τῶν τὰς νούσους ποιεόντων. οὕτω γὰρ ἂν κάλλιστα τὴν ἀρχὴν τοῦ νοσευμένου τις ἰῷτο. τὸ δὲ σῶμα αὐτὸ ἑωυτῷ ταὐτόν ἐστι. καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν σύγκειται. ὁμοίως δὲ οὐκ ἔχοντος καὶ τὰ σμικρὰ αὐτοῦ, καὶ τὰ μεγάλα, καὶ τὰ κάτω καὶ τὰ ἄνω, καὶ εἴ τις βούλεται τοῦ σώματος ἀπολαβὼν μέρος κακῶς ποιέειν τὸ σμικρότατον, πᾶν τὸ σῶμα αἰσθήσεται τὴν πεῖσιν ὁποίη ἄν τις ᾖ, διὰ τόδε, ὅτι τοῦ σώματος τὸ σμικρότατον πάντα ἔχει, ὅσαπερ καὶ τὸ μέγιστον. τοῦτο δ' ὁποῖον ἄν τι πάθῃ τὸ σμικρότατον, ἐπαναφέρει πρὸς τὴν ὁμοεθνίην, ἕκαστον πρὸς τὴν ἑωυτοῦ. ἤν τε κακὸν, ἤν τε ἀγαθὸν ᾖ. καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἀλγέει καὶ ἥδεται ὑπὸ ἔθνεος τοῦ σμικροτάτου τὸ σῶμα. ὅτι ἐν τῷ σμικροτάτῳ, πάντ' ἔνι τὰ μέρεα. καὶ ταῦτα ἐπαναφέρουσιν ἐς τὰ σφῶν αὐτῶν ἕκαστα, καὶ ἐξαγγέλλουσι πάντα. φύσις δὲ τοῦ σώματος, ἀρχὴ τοῦ ἐν ἰητρικῇ λόγου, πρῶτον διατέτρηνται ἃ ἐσκεψάμεθα. τὰ μὲν γὰρ περὶ τὰ ὦτα περὶ κενεὰ, οὐκ εἰσακούει ἄλ-

κοὐδ' ἄλλο ἢ ψόφον καὶ ἰαχάς. ὅτι δ' ἂν διὰ τῆς μήνιγγος ἐς τὸν ἐγκέφαλον ἐσέλθῃ, τούτου διαφερόντως ἀκούεται ταῦτα. καὶ μόνη τρῶσις διὰ τῆς μήνιγγός ἐστι τῆς περὶ τὸν ἐγκέφαλον περιτεταμένης. κατὰ δὲ τὰς ῥῖνας ῥῆμα μὲν οὐκ ἔνεστιν. σόμφον δὲ, οἷον σπογγιά. καὶ διὰ τοῦτο διὰ πλείονος ἀκούει ἢ ὀσφραίνεται. κατὰ πολὺ γὰρ σκίδναται ἡ ὀδμὴ τοῦ ὀσφρήσιος. καὶ ἐς τοὺς ὀφθαλμοὺς φλέβια λεπτὰ ἐς τὴν ὄψιν ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου διὰ τῆς μήνιγγος τῆς περιεχούσης φέρονται. ταῦτα δὲ τὰ φλέβια τὴν ὄψιν τρέφουσιν τῷ ὑγρῷ τῷ καθαρωτάτῳ τῷ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου, ἐς ὃ καὶ ἐμφαίνεται ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν. ταῦτα δὲ τὰ φλέβια καὶ ἀποσβεννύουσι τὰς ὄψιας ὅταν ξηρανθῶσιν. μήνιγγες δὲ τρεῖς εἰσιν αἱ τοὺς ὀφθαλμοὺς φυλάσσουσαι. ἡ μὲν ἐπάνω παχυτέρη. ἡ δὲ διὰ μέσου, λεπτοτέρη. ἡ δὲ τρίτη, λεπτή, ἡ τὸ ὑγρὸν φυλάσσουσα. τούτων ἡ μὲν ἐπάνω καὶ παχυτάτη νοῦσος ἢν κωφωθῇ. ἡ δὲ διὰ μέσου ἐπικίνδυνος αὕτη, καὶ ὅταν ῥαγῇ ἐξίσχει οἷον κύστις. ἡ δὲ τρίτη ἡ λεπτοτάτη πάμπαν ἐπικίνδυνος, ἡ τὸ ὑγρὸν φυλάσσουσα. μήνιγγες δὲ δύο εἰσὶ τοῦ ἐγκεφάλου. ἡ μὲν ἐπάνω παχυτέρη, ἡ δὲ λεπτὴ τοῦ ἐγκεφάλου ἁπτομένη, οὐκέτι ἡ αὐτή, ἐπὴν τρωθῇ. φλέβες δὲ περαίνουσι μὲν ἐς τὴν κορυφὴν διὰ τῆς σαρκὸς ἔχουσαι πρὸς τὸ ὀστέον. φέρονται δὲ διὰ τῆς σαρκός. δύο μὲν ἐκ τῆς κορυφῆς κατ' ἰθὺ ἡ αἱ ὀφρύες συγκλείονται καὶ τελευτῶσιν ἐς τοὺς κανθοὺς τῶν ὀφθαλμῶν. μία δὲ ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἐς τὴν ῥῖνα φέρεται, καὶ σχίζεται ἐς τὸν χόνδρον τῆς ῥινὸς ἑκάτερον. ἄλλαι δύο φλέβες παρὰ τοὺς κροτάφους φέρονται, ἐν μέσῳ τῶν κροτάφων καὶ τῶν ὤτων, αἳ πιέζουσι τὰς ὄψιας καὶ σφύζουσιν ἀεί. μόναι γὰρ αὗται οὐκ ἀρδεῦσι τῶν φλεβῶν, ἀλλ' ἀποτρέπεται ἐξ αὐτῶν τὸ αἷμα. τὸ δ' ἀποτρεπόμενον ἀποσυμβάλλει τῷ ἐπιῤῥέοντι. καὶ τὸ μὲν ἀποῤῥεπόμενον βουλόμενον ἀποχωρέειν. τὸ δ' ἄνωθεν ἐπιῤῥέον βουλόμενον κάτω χωρέειν ἐνταῦθα ὠθεύμενά τε καὶ ἀνεχόμενα πρὸς ἄλληλα καὶ κυκλούμενα, σφυγμὸν παρέχουσιν τοῖσι φλεβίοισιν. ἡ δὲ ὄψις τῷ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου ὑγρῷ ῥέφεται. ὅταν δέ τι τῶν ἀπὸ τῶν φλεβῶν λάβῃ τῇ ῥύσει ταράσσεται, καὶ οὐκ ἐμφαίνεται ἐς αὐτό, καὶ περικινέεσθαι δοκέει ἐν αὐτῷ τότε μὲν οἷον εἴδωλον ὀρνίθων, τότε δὲ οἷον φακοὶ μέλανες. καὶ τἄλλα οὐδὲν ἀτρεκέως κατ' ἀλήθειαν δύναται ὁρᾷν. ἄλλαι δύο φλέβες ἐν μέσῳ τοῦ τε ὤτων καὶ τῶν ἄλλων φλεβῶν, αἳ φέρονται ἐς τὰ ὦτα, καὶ πιέζουσι τὰ ὦτα. ἄλλαι δύο φλέβες ἐκ τῆς συγκλείσιος τοῦ ὀστέου ἐς τὰς ἀκοὰς φέρονται. αἱ δὲ κάτω τοῦ σώματος τετραμμέναι δύο μὲν φλέβες παρὰ τοὺς τένοντας τοῦ τραχήλου. φέρονται δὲ καὶ παρὰ τοὺς σπονδύλους. καὶ τελευτῶσιν ἐς τοὺς νεφρούς. αὗται δὲ καὶ ἐς τοὺς ὄρχιας περαίνουσιν. καὶ ὅταν αὗται πονέωσιν, αἷμα οὐρέει ὥνθρωπος. ἄλλαι δύο φλέβες ἀπὸ τῆς κορυφῆς φέρονται ἐς τοὺς ὤμους. καὶ διὸ καὶ ὠμιαῖαι καλέονται. ἄλλαι δύο φλέβες ἀπὸ τῆς κορυφῆς παρὰ τὰ ὦτα ἐν τοῖς ἔμπροσθεν τοῦ τραχήλου ἑκατέρωθεν ἐς τὴν κοίλην φλέβα καλεομένην, φέρονται. ἡ δὲ κοίλη φλὲψ περαίνεται μὲν ὡς ὁ οἰσοφάγος, πέφυκε δὲ μεταξὺ τοῦ τε βρόγχου καὶ τοῦ οἰσοφάγου. φέρεται δὲ διὰ τῶν φρενῶν. καὶ διὰ τῆς καρδίης. καὶ μεταξὺ τῶν φρενῶν. καὶ σχίζεται ἐς τοὺς βουβῶνας, καὶ ἐς τοὺς μηροὺς ἔντος, καὶ τὰς διασφαγὰς ἐν δισὶ μηροῖσι ποιέεται, καὶ ἐς τὰς κνήμας φέρεται ἔντος παρὰ τὰ σφυρά. αὗται καὶ ἄκαρπον ποιέουσι τὸν ἄνθρωπον ὅταν ἀποτμηθῶσιν, αἳ καὶ ἐς τοὺς μεγάλους δακτύλους τελευτῶσιν. ἐκ δὲ τῆς κοίλης φλεβὸς ἀποπέφυκεν ἐς τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερήν. φέρεται δ' ὑποκάτω τοῦ σπληνὸς ἐς τὴν λαπάρην τὴν ἀριστερήν, ὅθεν ὁ σπλὴν ἀποπέφυκεν διὰ τοῦ ἐπιπλόου. καὶ τῆς ἀποτελευτώσης ἴσχει ἐς τὸ καθαρόν. ἀποπέφυκε δὲ κατὰ τὰς φρένας, καὶ ξυμβάλλει τῇ ὠμιαίῃ κάτω τοῦ ἄρθρου τοῦ ἀγκῶνος, καὶ τοῦ σπληνὸς τέμνεται αὕτη. καὶ ἄλλη ἐς τὴν δεξιήν, τὸν αὐτὸν τρόπον ἀποπέφυκεν ἀπὸ τῆς κοιλίης. κοινωνέουσι δὲ πᾶσαι αἱ φλέβες καὶ διαῤῥέουσιν ἐς ἑωυτάς. αἱ μὲν γὰρ σφίσιν ἑωυταῖς ξυμβάλλουσιν. αἱ δὲ διὰ τῶν φλεβίων τῶν διατεταμένων ἀπὸ τῶν φλεβῶν, αἳ τρέφουσι τὰς σάρκας ταύτῃ διαῤῥέουσι πρὸς ἑωυτάς. καὶ ἀπὸ τῶν φλεβῶν ὅτι ἂν νόσημα γένηται, ῥᾷόν ἐστιν ἢ ἀπὸ τῶν νεύρων. διαῤῥεῖ γὰρ σὺν τῷ ὑγρῷ τῷ ἐνεόντι ἐν τῇσι φλεψί, καὶ οὐκ ἀτρεμίζει. καὶ ἡ φύσις τῇσι φλεψὶν ἐν ὑγρῷ ἐστιν ἐν τῇσι σαρξί. τὰ δὲ νεῦρα ξηρά τέ ἐστι καὶ ἄκοιλα. καὶ πρὸς τῷ ὀστέῳ πεφύκασιν. καὶ ῥέφονται δὲ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τοῦ ὀστέου. ῥέφονται δὲ καὶ ἀπὸ τῆς σαρκός, καὶ τῇ χοίλῃ καὶ τῇ ἰχῶ μεταξὺ τοῦ ὀστέου καὶ τῆς σαρκὸς πεφύκασιν. καὶ ὑγρότερα μέν εἰσι τοῦ ὀστέου καὶ σαρκοειδέστερα. ξηρότερα δ' εἰσὶν ἢ αἱ σάρκες καὶ ὀστεοειδέστερα. νόσημα δ' ὅτι ἂν ἐς αὐτὰ ἔλθῃ, ῥώννυταί τε καὶ ἀτρεμίζει ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ χαλεπόν ἐστιν ἐξάγειν. μάλιστα δ' ἐσέρχονται, τέτανοί τε καὶ ἄλλα ἀφ' ὧν τρόμος τὸ σῶμα λαμβάνει, καὶ ῥέμβειν ποιέει. τὰ δὲ νεῦρα πιέζουσιν τὰ ἄρθρα, παρατεταμένα τέ ἐστι παρ' ὅλον τὸ σῶμα. ἰσχύουσι δὲ μάλιστα ἐν ἐκείνοι

ἀντὶ

ἐν τῷ

σιν τοῦ

ην τοῦ σώματος, καὶ ᾗ παχύτατά ἐστιν, ἐν οἷσι τοῦ σώματος αἱ σάρκες ἐλάχισταί εἰσι. καὶ τὸ μὲν σῶμα πᾶν ἔμπλεον νεύρων. περὶ δὲ τὸ πρόσωπον καὶ τὴν κεφαλὴν οὐκ ἔστι νεῦρα, ἀλλ' ἶνες παρόμοιαι νεύροις μεταξὺ τοῦ τε ὀστέου καὶ τῆς σαρκὸς λεπτότεραι καὶ στερεώτεραι. αἱ δὲ νευροκοίλιοι. αἱ κεφαλαὶ ῥαφὰς ἔχουσιν. αἱ μὲν, τρεῖς. αἱ δὲ τέσσαρας. αἱ μὲν τέσσαρας ἔχουσαι, κατὰ τὰ ὦτα ἑκατέρωθεν, ῥαφὴ ἄλλη ἔμπροσθεν, ἄλλη ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς. οὕτω μὲν ἡ τὰς τέσσαρας ἔχουσα. ἡ δὲ τὰς τρεῖς κατὰ τὰ ὦτα, ἑκατέρωθεν καὶ ἔμπροσθεν. ὄπισθεν δ' ἡ τὰς τέσσαρας ἔχουσα, οὐ διαπέφυκεν οὐδὲ ταύτῃ ῥαφή. ὑγιεινότεροι δ' εἰσὶ τὴν κεφαλὴν, οἱ τὰς πλείονας ῥαφὰς ἔχοντες. ἐν τῇσιν ὀφρύσι διῆλθον τὸ ὀστέον, καὶ ἡ σύγκλεισις τῶν γνάθων ἔν τε τῷ γενείῳ μέσῳ, καὶ ἄνω πρὸς τῇ κεφαλῇ. σπονδύλους οἱ μὲν, πλείονας. οἱ δὲ, ἐλάσσονας ἔχουσιν. καὶ οἱ μὲν πλείονας ἔχοντες, δυεῖν δέοντες εἰκοσίν εἰσιν, ὧν οἱ μὲν ἄνω πρὸς τῇ κεφαλῇ, οἱ δὲ κάτω πρὸς τῇ ἕδρῃ. πλευραὶ ἑπτά. τὰ μὲν, ὄπισθεν τοῦ σώματος πρὸς τοὺς σπονδύλους. τὰ δ' ἔμπροσθεν ἐν τῷ στέρνῳ πρὸς ἑωυτάς. κλεῖδες ἄρθρα ἔχουσιν. τὰ μὲν ἐν μέσῳ τοῦ στέρνου κατὰ τὸν βρόγχον, κατὰ ταῦτα ἤρθρωνται. τὰ δὲ πρὸς τοὺς ὤμους κεκλιμένα πρὸς τὰς πλάτας. αἳ ἐπὶ τοῖς ὤμοις ἀεὶ πεφύκασιν. αἱ δὲ πλάται πρὸς τὰ γυῖα ἤρθρωνται, ἐπιβάλλουσαι ἐπὶ τὸ ὀστέον τὸ ἐν τῷ γυίῳ. παρὰ δὲ τὸ ὀστέον περόναι δύο παρήκουσιν. ἡ μὲν, ἔνδοθεν. ἡ δὲ, ἐκτός. αἳ πρὸς τὰς πλάτας τῷ ὀστέῳ προσπεφύκασι, ἤρθρονται κάτω. αἱ δ' ἐν τῷ ἀγκῶνι, κάτω μὲν περόνῃ ἤρθρωνται, κάτω πεφυκυῖαι, ἄνω δὲ σμικρὸν τῆς περόνης ἐπὶ τὸν ἀγκῶνα. τό τε ὀστέον καὶ ἡ περόνη ἐπὶ τὸ αὐτὸ συμβάλλοντα, ἄρθρον ἐν τῷ κυβίτῳ ποιέουσι. παρὰ δὲ τὸν πῆχυν περόναι παρήκουσι λεπταὶ πάνυ τέσσαρες. αἱ μὲν δύο, ἄνω. αἱ δὲ δύο, κάτω. καὶ πρὸς μὲν τὸν ἀγκῶνα δύο περόναι πεφυκυῖαι ἄνω ἐκ τοῦ ὀστέου πεφύκασιν. αὗται σὺν τῷ ὀστέῳ πεφυκυῖαι, παρὰ τὸ τοῦ ὀστέου ἄρθρον ἤρθρωνται ἐπὶ τὸ κύβιτον. αἱ δὲ κάτω κείμεναι καὶ ἐντὸς κεκλιμέναι, αὗται ἀμφότεραι ξυμβάλλουσαι πρὸς τὴν περόνην τὴν ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ γυίου φερομένην, ἐντὸς τοῦ γυίου ἤρθρωνται. καὶ περόνην καλεομένην ποιέουσιν, αὗται ἑωυταῖς ξυμβάλλουσαι ἐν τῷ κυβίτῳ ἐντός. κάτω δὲ πρὸς τὴν χεῖρα τὸ ὀστέον ἄρθρον ἔχει. αἱ δὲ περόναι ταύτῃ ἁπαλαὶ ἐοῦσαι. αἱ μὲν δύο, οὐκ ἐξήκουσιν ἐπὶ τὸ ἄρθρον. ἡ δ' ἄνω καὶ ἡ κάτω, σὺν τῷ ὀστέῳ ἤρθρωνται πρὸς τὴν χεῖρα. αἱ δὲ χεῖρες ἄρθρα ἔχουσι πολλά. ὅσα γὰρ ὀστέα πρὸς ἑωυτὰ συμβάλλουσιν, πάντα ἄρθρα ποιέουσιν. δάκτυλοι ἄρθρα ἔχουσιν πολλά, ἕκαστος τρία. ἐν μὲν ὑπὸ τῷ ὄνυχι ἐν μέσῳ τοῦ τε ὄνυχος καὶ τοῦ κονδύλου. ἄλλο ἐν τῷ κονδύλῳ, ᾗ καὶ ξυγκάμπτουσιν τοὺς δακτύλους. ἄλλο τρίτον, ᾗ ὁ δάκτυλος ἀπὸ τῆς χειρὸς ἀποπέφυκεν. ἐν δὲ τοῖσιν ἰσχίοισιν ἄρθρα δύο εἰσὶν αἱ κοτύλαι καλεόμεναι, καὶ οἱ μηροὶ ἐπὶ ταῦτα ἐνήρθρωνται. παρὰ δὲ τοὺς μηροὺς περόναι δύο παρήκουσιν. ἡ μὲν, ἐντός, ἡ δ' ἐκτός, καὶ ἐπὶ τὸ ἄρθρον οὐδετέρη ἐξήκει, οὐδ' ἑτέρωθεν, ἀλλὰ πρὸς τῷ ὀστέῳ προσπεφύκασιν πρὸς τῷ μηρῷ. ὁ δὲ μηρὸς, ἄνωθεν μὲν ᾗ ἐπὶ τὴν κοτύλην ἐμβάλλει, δικραιός ἐστι τῇδε δικραιότητι. ὧδε μὲν τοῦ ἐντὸς κεκλιμένου τῶν δικραίων ἐπὶ τοῦ ἄκρου ἐπιπέφυκεν στρογγύλον καὶ λεῖον, ὃ καὶ ἐς τὴν κοτύλην ἐμβάλλει, τὸ δ' ἕτερον τὸ ἔλασσον τῶν δικραίων τὸ ἐκτὸς μᾶλλον ἔξω ἐξέχει, καὶ φαίνεται ἐν τῷ πυγαίῳ κάτω, καὶ ἰσχίον καλέεται. πρὸς δὲ τὸ γόνυ τὸ ὀστέον τοῦ μηροῦ τοιόνδ' ἐστὶ δίκραιον. τῷ δὲ δικραίῳ τούτῳ τὸ ὀστέον ἡ κνήμη καλεομένη οἷον ἐν γιγγλύμῳ ἐνήρμοσται. ἄνωθεν δὲ τοῦ ἐνηρμοσμένου, ἡ μύλη ἐπίκειται, ἣ ἀποκωλύει τὸ ἄρθρον ἀναπεπταμένον ἐκβλύσαι τὴν ὑγρότητα, τὴν ἀπὸ τῆς σαρκός. παρὰ δὲ τὴν κνήμην περόναι δύο παρήκουσιν, αἳ κάτωθεν μὲν, πρὸς τοῦ ποδὸς τὰ σφυρὰ τελευτῶσιν. ἄνωθεν δὲ πρὸς τοῦ γόνατος, οὐκ ἐξήκουσι πρὸς τὸ ἄρθρον. πρὸς δὲ τὸν πόδα ἡ κνήμη κατὰ τὰ σφυρὰ ἄρθρον ἔχει, καὶ ἄλλο κατώτερον τῶν σφυρῶν. καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν ἄρθρα πολλά, ὥσπερ καὶ ἐν τῇσι χερσίν. ὅσα γὰρ τὰ ὀστέα, τοσαῦτα καὶ ἄρθρα. καὶ ἐν τοῖσι δακτύλοισι τῶν ποδῶν τὸν ἀριθμὸν, ἴσα κατὰ ταῦτα. ἄρθρα δὲ πολλὰ ἐν τῷ σώματι σμικρὰ, οὐχ ὁμοίως πᾶσιν, ἀλλὰ ἄλλα ἄλλοις. ταῦτα δὲ τὰ γεγραμμένα πᾶσιν ὁμοίως εἰσίν, ἄλλα τε φλεβία εἰσὶν ἄλλοις, ἀλλ' οὐκ ἄξια λόγου. μύξα πᾶσιν ἐστὶ φύσει. καὶ ὅταν αὕτη καθαρὴ ᾖ, ὑγιαίνουσι τὰ ἄρθρα, καὶ διὰ τοῦτο εὐκίνητά ἐστιν, ὥστε ὀλισθάνοντα πρὸς ἑωυτά. πόνος δὲ καὶ ὀδύνη γίνεται, ὅταν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ὑγρασίη ξυνῇ πονησάσῃ. τὸ πρῶτον μὲν πήγνυται τὸ ἄρθρον. οὐ γὰρ ὀλισθηρὴ ἡ ὑγρότης ἡ ἐπεῤῥυηκυῖα ἀπὸ τῆς σαρκός. ἔπειτα ὥστε πολλὴ λίην νεμομένη, καὶ οὐκ ἀρδομένη ἐκ τῆς σαρκὸς, ἀεὶ ξηραίνεται. καὶ ὥς τε πολλὴ ἐοῦσα, καὶ οὐ χωρεῦντος τοῦ ἄρθρου ἐκχεῖ, κακῶς τε πεπηγυῖα μετεωρίζει

τὰ νεῦρα, οἷσι τὸ ἄρθρον συνδέεται. καὶ ἄδετα ποιέει καὶ διαλελυμένα, καὶ διὰ τοῦτο χωλοὶ γίνονται. καὶ ὅταν μὲν τοῦτο μᾶλλον γίνεται, μᾶλλον. ὅταν δὲ ἧσσον, ἧσσον. διὰ δὲ τὴν κοιλίην καὶ τὰ ἐσθιόμενα καὶ τὰ πινόμενα χωρέουσιν. ἐκ δὲ τῆς κοιλίης, ἴνες ἐς τὴν κύστιν, ᾗ διηθέει τὸ ὑγρὸν τεταμέναι εἰσίν. ῥόοι δὲ γίνονται καὶ διαψυχομένης τῆς σαρκὸς λίην, καὶ διαθερμαινομένης, καὶ ὑπερφλεγμαινούσης. ῥόοι δὲ διὰ μὲν τὸ ψῦχος γίνονται, ὅταν ἡ σὰρξ ἡ ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ αἱ φλέβες τεταμέναι ἔωσιν. αὗται φριξάσης τῆς σαρκὸς καὶ ἐς μικρὸν ἀφικνουμένης καὶ ἐκ φλιψάσης ἐκθλίβουσι τὴν ὑγρότητα. καὶ αἱ σάρκες ἅμα αὗται, ἀντεκθλίβουσιν ἐς μικρὸν ἀφικνούμεναι. καὶ αἱ τρίχες ἄνω ὀρθαὶ γίνονται, ὥς τε πάντοθεν ἅμα ἰσχυρῶς πιεζόμεναι. ἐντεῦθεν ὅπη ἂν ἐκ φλιβῇ, ῥέει ᾗ ἂν τύχῃ. ῥέει δὲ καὶ διὰ τὴν θερμότητα, ὅταν αἱ σάρκες ἀραιαὶ γινόμεναι διόδους ποιήσωσιν, καὶ τὸ ὑγρὸν θερμανθὲν λεπτότερον γίνεται. πᾶν γὰρ τὸ ὑγρὸν θερμαινόμενον, λεπτότερον γίνεται. καὶ πᾶν τὸ ὑπεῖκον, ῥέει. μάλιστα δ᾽ ὅταν λίην ὑπερφλεγμήνῃ, διὰ τόδε ῥέει. αἱ σάρκες λίην ἔμπλεαι γινόμεναι ὅτι ἂν μὴ δύνωνται χωρέειν, ῥέει τὸ ὑγρὸν τὸ μὴ δυνάμενον χωρέεσθαι. ῥέει δέ, ᾗ ἂν τύχῃ. ἐπὴν δὲ ἅπαξ εὔροοι αἱ ῥοίαι γένωνται, ῥέει καὶ τὸ χωρίον ᾗ ἂν τύχῃ, ἔς τ᾽ ἂν συμπαχυνθῶσιν αἱ δίοδοι τοῦ ῥόου, διὰ ἰσχνότητα ὅταν τὸ σῶμα ξηρανθῇ. ὥς τε γὰρ τὸ σῶμα κοινωνέον αὐτὸ ἑωυτῷ διαλαμβάνει καὶ ἄγει, καθ᾽ ὅτι ἂν ὑγρὸν τουτέων τύχῃ, ἐς ἑωυτὸ τὸ ξηρόν. ἄγειν δὲ οὐ χαλεπὸν αὐτό ἐστιν ὥστε τοῦ σώματος κινέοντι καὶ οὐ συνειδέοντος ὑπὸ ἰσχνότητος. ὅταν δὲ τὰ κάτω, ξηρὰ γένωνται, τὰ δ᾽ ἄνω, ὑγρά. μᾶλλον δὲ τὰ ἄνω ὑγρὰ ἐστὶ τοῦ χέα. αἱ γὰρ φλέβες ἄνω πλέονες εἰσὶν ἢ κάτω. καὶ αἱ σάρκες ἐλάσσονες ὑγρότητος δεόμεναι αἱ ἐν τῇ κεφαλῇ. ἄγει διὰ τὸ ξηρὸν τοῦ σώματος τὸ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑγρόν. καὶ ἅμα καὶ δίοδοι εἰσὶν περὶ ἄγοντι μᾶλλον, ἢ περὶ ἀγομένῳ. καὶ γὰρ αὗται κερδαίνουσιν ὥστε ξηραὶ ἐοῦσαι. καὶ ἅμα καὶ τὰ ὑγρὰ πέφυκε κάτω χωρέειν, καὶ ἢν βραχεῖα τις ἀνάγκη γένηται. ῥόοι δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἑπτά. ὁ μὲν κατὰ τὰς ῥῖνας. ὁ δέ, κατὰ τὰ ὦτα. ὁ δέ, κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς, οὗτοι οἱ ῥόοι ἐπιφανέες ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν. ἐπὴν δ᾽ ἐς τὸν κίθαρον ῥυῇ ὑπὸ ψύχεος χολὴ γίνεται μᾶλλον δὲ ῥέει ἐς τὸν κίθαρον ὑπὸ ψύχεος, διὰ τόδε, ὅτι εὔροον γίνεται ἐς τὸν βρόγχον. ὥστε οὐδὲ ξυγκεκαλυμμένον. ὑπὸ δὲ τοῦ ψύχεος καὶ κόπος ἔχει, διὰ τοῦτο τοὺς ὑπὸ τῆς χολῆς ἐχομένους. ὅτι αἱ σάρκες, ὅταν ξυγκεχυμέναι ἔωσιν, οὐκ ἀτρεμίζουσιν, ἀλλὰ σείονται. καὶ σειόμεναι μοχθέουσιν, καὶ κοπιῶσιν. ὥστε σειόμεναι ὥσπερ ἐν τῇσιν ὁδοιπορίῃσιν καὶ ἔμπνοοι γίνονται ὅταν ἐς τὸν κίθαρον ῥέῃ, καὶ φθισιῶντες. ὅταν δ᾽ ἐς τὸν μυελὸν ῥόος γένηται, φθίσις ἄλλη γίνεται. ὅταν δ᾽ ὄπισθεν ἐς τοὺς σπονδύλους, καὶ ἐς τὰς σάρκας ῥυῇ, ὕδρωψ γίνεται. καὶ περὶ δὲ δεῖ γινώσκειν. ξηρὰ τὰ ἔμπροσθεν ᾖ, ἡ κεφαλὴ καὶ αἱ ῥῖνες καὶ οἱ ὀφθαλμοί. καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι γίνεται ἀμβλυώσσειν, καὶ χλωροὶ γίνονται καὶ τὸ ἄλλο σῶμα. καὶ οὐκ ἐκπτύει οὐδέν, οὐδ᾽ ἢν πολὺ ῥέῃ. ὅδε γὰρ ὁ ῥόος διὰ τῆς σαρκὸς μέσης ῥέων τῆς ὄπισθεν καὶ τῆς ἔμπροσθεν ἀπεστραμμένος, ξηρὰ τὰ ἔμπροσθεν ποιέει. τὴν δὲ ὄπισθεν ἄρδει σάρκα. καὶ τὰ ἐντὸς μᾶλλον πρὸς τὴν κοιλίην, ἢ ἐκτὸς πρὸς τὴν ῥῖνα. διὰ τοῦτο δὲ ἐκτὸς μᾶλλον ἢ ἐντὸς στερεώτερον τὸ σῶμα, καὶ στενοτέρας διαβῆσιας ἔχει. ὥστε δὲ λεπταὶ ἐοῦσαι συμπίλεονται. καὶ ἀκέουσιν αὗται σφίσιν ἑωυταῖς. καὶ ῥόος οὐ δύναται ταύτῃ ἰέναι οὐδείς. αἱ δὲ εὐρύτεραί τε εἰσιν αἱ ἔντος, καὶ λεπτότερα τὰ μεταξὺ ἔχουσαι. ὁ δὲ ῥόος, ὥστε ἀφ᾽ ὑψηλοτέρου, καὶ λεπτὰ τὰ ἀντικωλύοντα ἔχων, ῥέει καὶ πίμπλησιν ὑγρότητος τὰς σάρκας. καὶ ἀπὸ τῶν σιτίων ἐς τὸ αὐτὸ χωρέουσα ἡ ὑγρότης, διέφθαρται. διεφθαρμένη δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ συμμίξιος, καὶ τὸ ῥέον σὺν αὐτῇ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, τρέφουσι τὸ σῶμα. λίην δὲ πολλῷ ὑγρῷ αἱ σάρκες τρεφόμεναι, καὶ νοσηλῷ θάλλουσαι, ὕδρωπος ἔμπλεαι εἰσίν. ἢν δ᾽ ὀλίγον ῥεύσῃ, ἰσχιάδα καὶ κέδματα ἐποίησεν, ἐπὴν ῥέον παύσηται. ὥστε γὰρ ὀλίγον ἐρρυηκός, καὶ πάντοθεν ὠθεύμενον ὑπὸ παντὸς κρέσσονος ἐόντος ἐς τὰ ἄρθρα ἀποφυγὴν ποιέεται. γίνεται δὲ κέδματα καὶ ἰσχιάδες καὶ ἀπὸ τοιούτων νοσημάτων ὑγιέων γινομένων. ὅταν τὸ μὲν νόσημα τὸ πλεῖον ὑγιὲς γένηται. καταληφθῇ δὲ ἐν τῇ σαρκὶ καὶ μὴ ᾖ αὐτῷ ἡ ἔξοδος. μήτ᾽ ἂν ἔσω, μήτε ἔξω, ἀλλ᾽ ἐς τὸ δέρμα φῦμα ποιήσῃ, ὀξεῖαν φεύγει ἐς τὸ ὑπεῖκον ἐς τὰ ἄρθρα, καὶ ἢ κέδματα, ἢ ἰσχιάδα ἐποίησεν. ἢν δὲ συνοιδήσωσιν αἱ ῥῖνες, καὶ φλέγματος ἔμπλεαι ἔωσιν συμπεπηγότος τούτου, καὶ τὸ φλέγμα τὸ συμπεπηγὸς λεπτύνειν πυρίῃσιν, ἢ φαρμάκῳ, καὶ μὴ ἀποτρέπειν. ἢν γὰρ ἀποτραπῇ ἄλλῃ πορεύσεται, πάντη τὸ ῥέεθρον μείζονα νόσον ποιέει. ὁπόταν δὲ ἐς τὰ ὦτα ῥέῃ, τὸ πρῶτον ὀδύνην παρέχει. ἐπὴν δὲ χωρέῃ, πόνον δὲ παρέχει, ἔστ᾽ ἂν ἀποσυριγγωθῇ. ἐπὴν δὲ μάθῃ ῥέειν, οὐκέτι πόνον ποιέει. περὶ ὑπὸ τῆς ὀδύνης ἐχομένῳ φάρμακον θερμὸν

ὑγρὸν ἴσ

ξυμμένῃ

ἴσ. ἄγει τὸ ῥεῦμα

στρεβλοῦ

φύσει χλιαρὸν ποιήσαντα, δεῖ ταῦτα μετώπῳ ἐγχεῖν. καὶ ὄπισθεν σικύην ἐμβάλλειν. ἢν τὸ ἀριστερὸν ἀλγέῃ, ἐς τὸ δεξιόν. καὶ ἢν τὸ δεξιόν, ἐς τὸ σκαιόν. μὴ καταπρήσειν δέ, ἀλλ' ὡς ἂν ἕλκῃ μοῦνον. ἢν δὲ μὴ πρὸς ταῦτα παύηται, ψύχοντα ἐγχεῖν φύσει ψυχρὰ καὶ φάρμακον πῖσαι, ὅ,τι ἂν κάτω ὑποχώρησιν ποιέῃ. ἄνω δὲ μή, ὥσπερ οὐδ' ἀρύγδην ἐμέειν καὶ τὰ ἄλλα ψύχειν. καὶ ἀεὶ δὲ ἐκ τοῦ ὑγιέος μὴ ποιέοντος τρόπου, μεταλλάσσειν. καὶ ἢν μὲν κάκιον ποιέῃ, ἔχου δὴ τὸ ὑπεναντίον. ἢν δὲ ῥέπῃ ἐς τὸ ὑγιές, τὸ πάμπαν μὴ ἀφελεῖν τι τῶν προσφερομένων, μηδ' ἀπολύσαι, μηδὲ προσθεῖναι ἄλλο τι. ἢν δὲ ἐς οὖς ἐγγωμένον ἤδη ἢ καὶ πεπυωμένον ῥέῃ ἰχὼρ πουλύς, καὶ κακὸν ὀζόμενος, τοῦτο ὧδε ποιέειν. σπογγιὰν δεύων ξηραίνοντι τινὶ φαρμάκῳ ξηρῷ, πρὸς τὴν ἀκοὴν ὡς πελαστάτω προσθεῖναι. καὶ πρὸς τὰς ῥῖνας καθαρτήριον, ὅπως τοῦ ἐς τὰ ὦτα ῥέοντος, πρόσθεν ἐς τὰς ῥῖνας φέρηται, καὶ μὴ ἐς τὴν κεφαλὴν πάλιν ἀποχωρέῃ, νοσηλὸν ἐόν. ὅταν δ' ἐς ὀφθαλμοὺς ῥεῦμα ἴῃ, φλεγμαίνουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ οἰδέουσιν. τοῦτον χρὴ φαρμάκῳ ἢ τῷ ὑγρῷ ἢ τῷ ξηρῷ ἐμπαστῷ ἰᾶσθαι. ἢν δ' αὐτέως φλεγμήνωσιν, μὴ ἐγχέειν μηδέν, ἀλλ' ἢ καῦσαι κατωτάτω ἰσχυροτάτῳ, ἢ ἄλλῳ τινὶ ἀπισχνῶσαι ὑποχωρητικῷ φαρμάκῳ, φυλασσόμενος μὴ ἔμετον ποιήσῃς. ἢν δὲ οἷον λίθοι ὑποτρέχωσιν, φάρμακον ἐγχέειν ὅ,τι πλεῖστον ἄγειν δάκρυον μέλλει. καὶ τὸ ἄλλο σῶμα ὑγραίνοντα καὶ φλεγμαίνειν ποιέοντα, ὡς ὑγρότεροι οἱ ὀφθαλμοὶ γένωνται καὶ ἐκκεκλυσμένοι, ὡς τὸ δάκρυον συμπεπηγὸς ὑποβρέχειν ποιέῃς. ὅταν δ' ἐς τοὺς ὀφθαλμοὺς κατὰ σμικρὸν ῥέῃ, καὶ κνιπότητα παρέχῃ, τούτοισιν ἐγχέειν μαλθακώδει, ὅ,τι μέλλει ξηραίνειν ἅμα καὶ δάκρυον ὀλίγον ἄγειν. καὶ πρὸς τὰς ῥῖνας φάρμακον προσφέρειν ἢ ἑκάστης ἡμέρης, ἢ διὰ τρίτης τῷ αὐτῷ χρώμενος. τοιόνδε ἔστω τὸ φάρμακον, ὅ,τι μὴ πλεῖον ἢ ἐμβάψιον ἀπάγειν μέλλει κατὰ τὰς ῥῖνας. ἀπάγειν δὲ κατὰ σμικρόν, τὸ δὲ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποξηραίνειν. ὡς ὅτι ἂν τὸ τῶν ὀφθαλμῶν φάρμακον ἀποξηραίνῃ καὶ ἀποφράξῃ, καὶ κατὰ τὰς ῥῖνας ἀποτράπηται. τὰ δὲ φάρμακα τὰ τῆς κεφαλῆς καθαρτήρια, ἃ μὲν αὐτῶν ἰσχυρά ἐστιν, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἄγουσιν ὅλης. ὅσα δὲ ἀσθενέα, ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν. καὶ αὐτόθεν ἀπὸ τῶν πέλας τῆς ῥινός. ἢν δ' ἀπὸ τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ ὀστέου μύξης ὑποστάσης μεταξὺ τοῦ ὀστέου καὶ τῆς σαρκὸς ῥεῦμα ἐς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐγγένηται, τῷδε δῆλόν ἐστιν, ὅτι ἐντεῦθεν ῥέει τὸ ῥεῦμα. τὸ ὑδὶ τῇ κεφαλῇ φλιβόμενον καὶ ὑπείκει, καὶ ἕλκεα ἐς τὴν κεφαλὴν ἐκθύουσιν, καὶ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύουσιν. καὶ οὐχ ἑλκοῦνται τὰ βλέφαρα, οὐδὲ δάκνει, οὐδ' ἀμβλυώσσειν ποιέει, ἀλλ' ὀξὺ ὁρῶν γίνεται. τὸ γὰρ ῥεῦμα οὐχ ἁλμυρόν ἐστιν, ὡς οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου, ἀλλὰ μυξῶδες μᾶλλον. τοῦτον ὧδε χρὴ ἰᾶσθαι. φαρμάκῳ καθαίρειν χρὴ τὴν κεφαλὴν μὴ ἰσχυρῷ. καὶ τὸ σῶμα ἰσχναίνειν, καὶ σιτίοισι καὶ φαρμάκοισι κάτω ὑπάγοντα, ὡς ἀποξηρανθῇ ἰσχναινομένου τοῦ σώματος, ἢ ἐκτρεφθῇ τῷ κατὰ τὰς ῥῖνας προστιθεμένῳ φαρμάκῳ. πρὸς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐδὲν δεῖ φάρμακον προσφέρειν. ἢν δὲ μὴ δ' οὕτως ὑγιὲς γίνηται, τὴν κεφαλὴν κατατάμνειν ἐς ἂν πρὸς τὸ ὀστέον ἵκῃς, μὴ μετεώρους, μηδ' ἐπικαρσίους τὰς τομὰς ποιέειν. τάμνειν δὲ ἄχρι τούτου, ἄχρις ἂν τοῦ ὀστέου θίγῃς. τάμνειν δὲ πυκνά, ὡς ἂν τὸ συνεστηκὸς ἐξέλθῃ θᾶσσον διὰ τῶν ἑλκέων ἀποῤῥέον. ἅμα δὲ αἱ τομαὶ πυκναὶ ἐοῦσαι πρόστασιν ποιέουσι τῇ σαρκὶ πρὸς τὸ ὀστέον. οὕτως ἰᾶσθαι δεῖ, εἰ τούτῳ ποιάδε ἡ ἀποτελεύτησις γίνεται. ἢν μὴ τοῦτ' ἐντρεπτὴ εἴη οὐκ ἐκκέκλυσται, ὥστ' ἐκκλυζομένην ὀξὺ ὁρᾶν ποιέειν, ἀεὶ τῷ ἐφισταμένῳ μαρμαρυγώδης μᾶλλον γίνεται, καὶ τὸ ὀξὺ ὁρῶν τοῦ ἀνθρώπου ἀποσβέννυται. ἢν δ' ἐς τὴν ὄψιν δὴ τὸ ὑγρὸν καθαρόν, αἱματῶδές τι ἐσέλθῃ ὑγρόν, τούτῳ ἡ ὄψις ἔνδον ἐμφαίνεται τοῦ ὀφθαλμοῦ, οὐ στρογγύλον ἐὸν διὰ τόδε. ἐν ᾧ ἂν τὸ αἱματῶδες ἐνῇ, τοῦτο οὐκ ἐμφαίνεται, τούτῳ δὴ ἐλλείπει τὸ φαινόμενον περιφερὲς εἶναι. καὶ προκινέεσθαι αὐτῷ δοκέει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν. καὶ οὐδὲν κατ' ἀλήθειαν ὁρᾷ. τούτου χρὴ τὰς φλέβας ἀποκαίειν, τὰς πιεζούσας τὰς ὄψεις, αἳ σφύζουσιν αἰεὶ καὶ μεταξὺ τοῦ τε ὠτὸς, καὶ τοῦ κροτάφου πεφύκασι. καὶ ἐπειδὰν ταύτας ἀποφράξῃς, πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς φάρμακα ὅσα ὑγραίνει προσφέρειν. καὶ δάκρυον ἄπαγε ὡς πλεῖστον, ὅπως τὸ συνεστηκὸς ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἐκκλυσθῇ, ὅ τε τῆς νόσου παρέχεται. ἢν δ' ὀφθαλμὸς ῥαγῇ, μαλθακοῖσι φαρμάκοισι χρῆσθαι, καὶ στρυφνοῖσιν. ὡς συμφερόμενον τὸ ἕλκος ἐς μικρὸν συνίῃ, καὶ ἡ οὐλὴ λεπτὴ ᾖ. ὅταν δ' ἂρ ἐπηγγύμη * δακρύειν τῷ ὀφθαλμῷ ἄρχεται. ὁπόταν δὲ ἐς τὴν κίβαρ ῥέῃ καὶ χολὴ ᾖ, τῷδε δῆλόν ἐστιν. ὀδύνη ἔχει ἐς τὴν λαπάρην. καὶ ἐς τὴν κληῖδα πρὸς τὴν ἐς τὴν λαπάρην, καὶ πυρετός, καὶ ἡ γλῶσσα τὰ ἄνω χλωρὴ γίνεται. καὶ ἀποχρέμπτεται ξυμπεπηγότα. ταύτης τῆς νόσου ἑβδομαῖος ὁ κίνδυνός ἐστιν ἢ ἐνναταῖος. Ὁπόταν ἀμφότερα τὰ πλευρὰ ἀλγέῃ τὰ δ' ἄλλα ὅμοια ᾖ τῇ ἑτέρῃ, αὕτη μὲν περιπλευμονίη ἐστίν. ἡ δ' ἑτέρη πλευρῖτις.

αὗται δὲ γίνονται διὰ τόδε. ὅταν οὖν τὸν πλεύμονα ῥεύσῃ ἐκ τῆς κεφαλῆς διὰ τοῦ βρόγχου καὶ τῶν ἀρτηριῶν, ὁ πνεύμων ἅτε ψαφαρὸς ἐὼν καὶ ξηρὸς φύσει, ἕλκει ἐφ' ἑωυτὸν τὸ ὑγρὸν ὅτι ἂν δύνηται. καὶ ἐπὴν εἰσρεύσῃ, μείζων γίνεται. καὶ ὅταν μὲν οὖν ὅλον ῥεύσῃ, μείζων ὁ λοβὸς γενόμενος, ἀμφοτέρων ἔψαυσεν τῶν πλευρέων, καὶ περιπλευμονίην ἐποίησεν. ὅταν δὲ τῆς ἑτέρης μοῦνον, πλευρῖτις ἤ. ἡ περιπνευμονίη πολὺ ἐπικινδυνοτέρη ἐστὶ, καὶ ὀδύναι πολὺ ἰσχυρότεραί εἰσιν αἱ οὖν τὰς λαπάρας καὶ ἐς τὰς κληῗδας. καὶ ἡ γλῶσσα πολὺ ὠχροτέρη. καὶ τὴν φάρυγγα ἀλγεῖ ὑπὸ τοῦ ῥεύματος, καὶ κόπος ἔχει ἰσχυρὸς, καὶ πνεῦμα ἑκταῖον ἢ ἑβδομαῖον λάζεται. τούτων ἢν μὴ ἑβδομαῖον ὁ πυρετὸς ἀφῇ, ἀποθνήσκει καὶ ἀποπνίγεται, ἢ ἀμφότερον. ἢν δ' ἐνναταῖον δύο ἡμέρας διαλιπὼν λάζηται ὡς τὰ πολλὰ, καὶ ὅστις ἢ ἀποθνήσκει, ἢ ἔμπυος διαφεύγει. ἢν δὲ δωδεκαταῖον, ἔμπυος γίνεται. ἢν δὲ τεσσαρεσκαιδεκαταῖον, ὑγιὴς γίνεται. καὶ ἔμπυοι ὅσοι ὑπὸ περιπλευμονίης ἢ πλευρίτιδος γίνονται, οὐκ ἀποθνήσκουσιν, ἀλλ' ὑγιέες γίνονται ὡς τὰ πολλά. ἔμπυοι γίνονται, ὅταν ῥεῦμα ἐς τὸ αὐτὸ ὥσπερ ἐπὶ τοῖσι χολῶσιν γένηται. ἀλλὰ τοῖσι μὲν χολῶσι, πολὺ ἀπορρεῖ, καὶ ἀπορρεῦσαν παύεται. τοῖσι δ' ἐμπύοισιν ἔλασσόν τε ῥεῖ καὶ οὐ παύεται. καὶ ἔμπυοι γίνονται, ὅταν ἔλασσον ἀποχρέμπτωνται ἢ ἐπιρρέει ἐς τὸν πλεύμονα. τοῦτο γὰρ τὸ ἐν τῷ πλεύμονι συνιστάμενόν τε καὶ ἐπίρρεον, πύον γίνεται. τὸ δὲ πύον συνιστάμενον ἐν τῷ πλεύμονι καὶ ἐν τῷ θώρακι, ἑλκοῖ καὶ σήπει. καὶ ἐπὴν ἑλκωθῇ, ἀπὸ τῶν ἡλκωμένων ἐπιρρεῖ, καὶ ἐπαναχρεμπτομένου ἅμα μὲν ἡ κεφαλὴ μᾶλλον ῥεῖ σειομένη. ἅμα δὲ ἐκ τῶν ἡλκωμένων ἐν τῷ θώρακι καὶ τῷ πλεύμονι μᾶλλον ῥεῖ. καὶ τὰ ἕλκεα κινεύμενα ἐπαναρρήγνυται. ὥστε καὶ εἰ παύσαιτο τὸ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥέον, τὸ ἀπ' αὐτέων τῶν ἑλκέων ἱκανόν ἐστι νοῦσον παρέχειν. γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ ἕλκεος ἔμπυος καὶ ῥᾴων αὕτη ἡ νοῦσος. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ πλεύμονος. μάλιστα μὲν ἀπὸ ῥήγματος, καὶ ὅταν ἡ σὰρξ φλασθῇ. μετὰ τοῦτο γὰρ πύον ξυνίσταται, καὶ συνισταμένου εἴ τις σείει τὸ σῶμα, κλυδάζεται, καὶ ψόφον παρέχει καὶ καίονται ταῦτα. φθίσις δὲ γίνεται, ὅταν ἐς τὸ αὐτὸ, ὥσπερ τῷ ἐμπύῳ, ὁ ῥόος γένηται διὰ τοῦ βρόγχου καὶ τῶν ἀορτέων αἳ ξυνέχουσι τὸν πλεύμονα καὶ τὸν βρόγχον. ἐς δὲ τὸν πλεύμονα ῥέει θαμινὰ κατ' ὀλίγον, καὶ ὑγρότητα ἐν τῷ πλεύμονι μὴ ποιεῖ πολλήν. ξηραινόμενον γὰρ τὸ ἐπίρρεον ἐν τῷ βρόγχῳ πεπηγὸς, ὥστε οὐκ ἐκκλυζόμενον, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον ἐπίρρεον καὶ ἐνεχόμενον, βῆχα ποιεῖ. ἔν τε τῇσιν ἀορτῇσιν ἐνεχόμενον τὸ ῥέον, ὥστε στενὰς διατρήσιας ἐχούσας τὰς ἀορτὰς, στενοχωρίην τῷ πνεύματι παρέχει, καὶ τοῦτο ποιεῖ πνεῦμα ἔχειν. ὥστε γὰρ ἀναλισκόμενον ἀεὶ ἐπιθυμεῖ ἀναπνεῖν καὶ ἐν τῷ πλεύμονι, ὥστε οὐκ ἰσχυρῶς ὑγρῷ ἐόντι, ξυσμὸς ἐγγίνεται. ὅταν δὲ πολὺ ἀπορρέῃ τῆς κεφαλῆς οὔτ' ἐν τῷ πλεύμονι ξυσμὸς γίνεται. πολὺ γὰρ αὐτέῳ τὸ ἐπίρρεόν ἐστι, καὶ ἔμπυοι ἐκ τῶν φθισίων τούτων γίνονται, ὅταν ὑγρότερον τὸ σῶμα γένηται. καὶ ὅταν ξηρότερον γένηται, ἐκ τῶν ἐμπύων φθισιῶντες. ἔμπυοι τῷδε δῆλοι γίνονται. τὴν λαπάρην ἀρχομένων πόνος ἔχει. ἐπὴν δὲ πύον ξυνεστήκει ἤδη, ὅτε πόνος ὁμοίως ἔχει. βήξ τε γίνεται, καὶ ἐπαναχρέμπτεται πύον, καὶ πνεῦμα ἔχει. ἢν δὲ μή πω ἐρρώγῃ ἐν τῇ λαπάρῃ, σείεται καὶ ψοφεῖ οἷον ἐν ἀσκῷ. ἢν δὲ τούτων μηδὲν προσείη, ἔμπυος δὲ ᾖ, τοῖσι δὲ χρὴ τεκμαίρεσθαι. πνεῦμα πουλὺ ἔχει, φθέγγεταί τε ὑποβραγχότερον. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι καὶ τὰ γούνατα. μᾶλλον δὲ ἐπὶ τὴν λαπάρην ἐν ᾗ τὸ πύον ἐστί. καὶ ὁ θώραξ συγκεκαμμένος ἐστί. καὶ λυσιγγῶα γίνεται καὶ ἱδρὼς περιχεῖται ὅλον τὸ σῶμα. καὶ ποτὲ μὲν δοκεῖ θερμὸς αὐτὸς ἑωυτῷ εἶναι. ποτὲ δὲ, ψυχρός. καὶ οἱ ὄνυχες περιτεταμένοι εἰσί. καὶ ἡ κοιλίη θερμὴ γίνεται. τούτοισι χρὴ γινώσκειν τοὺς ἐμπύους. ὅταν δ' ὄπισθεν ῥεύσῃ ἐς τὴν ῥάχιν φθίσις γίνεται τούτῳ τοιάδε. τὴν ὀσφὺν ἀλγεῖ καὶ τὰ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς κενὰ δοκέουσιν αὐτῷ εἶναι. χολὴ δέ. τὰ δ' οὖν ἐπικίνδυνα. ἴκτερος ἢν ἐπιγένηται ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν, καὶ ἐν τοῖσιν ὄνυξιν πελιδνὰ ὅταν γένωνται. καὶ ἐς τὸ σῶμα ὅταν ἔχῃ ἕλκεα, καὶ τὰ περὶ τὰ ἕλκεα, πελιδνὰ ᾖ. καὶ ὁ ἱδρὼς ὁκόταν μὴ καθ' ὅλον τὸ σῶμα ἐκθύῃ, ἀλλὰ καθ' ἓν μέρος τοῦ σώματος. καὶ ὅταν τοῦ πυρετοῦ ἔτι ὄντος ἐπαναχρέμπτηται χλωρόν. ἢ ἐνεόντος ἐν τῷ πλεύμονι ἔτι τοῦ χλωροῦ, ἡ ἐπανάχρεμψις παύσηται. τοῦτο δὲ δεῖ γινώσκειν ὅταν ἐνῇ καὶ ὅταν μὴ ἐνῇ. ὅταν ἐνῇ ἐμψοφεῖ ἐν τῇ φάρυγγι ἀναπνέοντος, καὶ πνεῦμα ἐπικίνδυνον καὶ λὺξ, καὶ ὁ πυρετὸς ἀπιὼν, ἀποχρέμματος ἔτι ἐν τῷ πλεύμονι ἐόντος. καὶ ἡ κοιλίη ἀσθενέος ἤδη ἐόντος ὑποχωρέουσα. ταῦτα πλευρίτιδος καὶ περιπλευμονίης ἐπικίνδυνα. πλευρῖτιν ὧδε χρὴ ἰᾶσθαι. τὸν πυρετὸν μὴ παύειν ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερέων. πότῳ δὲ χρήσθω, ἢ ὀξυμελικρήτῳ, ἢ ὄξει, καὶ ὕδατι. ταῦτα

δὲ χρὴ

λ ἢ
ἀς
ἰὸς ου
ἐπιχυομένου
ἀς
ἀς
λὺξ

δὲ χρὴ προσφέρειν ὡς πλεῖστα, ὡς ἐπιτυγχάνῃς γίνονται καὶ γινομένῃ ἐπανάχρεμψιν ποιέῃ. καὶ τὴν ὀδύνην παύειν θερμαντηρίοισι φαρμάκοισιν, καὶ καταῤῥοφεῖν διδόναι, ὅ, τι ἐπανάχρεμψιν ποιήσει. καὶ λουτροῖσι χρῆσθαι τεταρταίοισιν. τῇ δὲ πέμπτῃ καὶ τῇ ἕκτῃ χρίειν ἐλαίῳ. τῇ δὲ ἑβδόμῃ λούειν, ἢν μὴ ὁ πυρετὸς μέλλῃ ἀφιέναι, ὡς ὑπὸ τοῦ λουτροῦ ὁ ἱδρὼς ἐγγένηται. καὶ ἔτι τῇ πέμπτῃ καὶ τῇ ἕκτῃ ἰσχυροτάτοισι χρῆσθαι τοῖσιν ἐπαναχρεμπτηρίοισι φαρμάκοις, ὡς τὴν ἑβδόμην ὅτι ῥήϊστα ἡμέρην ἄγῃ. ἢν δὲ μηδὲ τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρῃ παύσηται, τῇ ἐννάτῃ παύσεται, ἢν μή τι ἄλλο τῶν ἐπικινδύνων γένηται. ἐπὴν δὲ ὁ πυρετὸς ἀφῇ, ῥοφήματα ὡς ἀσθενέστατα ποιέων προσφέρειν. ἢν δὲ ἰνηθμὸς ἐγγένηται, ἢν μὲν ἐπὶ νεαροῦ τοῦ σώματος ἐόντος τῶν ποτῶν ἀφαιρέειν. ἢν δὲ τοῦ πυρετοῦ ἀφιέντος, πιεινοῖς δὶς ῥοφήμασι χρῶ, καὶ τὴν περιπλευμονίην τὸν αὐτὸν τρόπον ἰῶ. τοὺς ἐμπύους καθαίρειν τὴν κεφαλὴν, μὴ ἰσχυροῖσι φαρμάκοισιν, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν ἀποτρέπειν ἐς τὰς ῥῖνας, καὶ ἅμα διαχωρητικοῖσιν σιτίοισι χρῆσθαι. καὶ ἐπὴν ἡ ἀρχὴ τοῦ νοσήματος μηκέτι ᾖ, ἀλλ' ἐκτρέπηται ὁ ῥόος ἐπανάχρεμψιν ποιέεσθαι. καὶ βῆχα ποιέειν. καὶ ἐγχύτοισι φαρμάκοισιν χρῆσθαι. καὶ σιτίοισιν ἅμα. ὁπόταν δὲ δεῖ ἀπόχρεμψιν ποιέεσθαι, καὶ πλείοσι σιτίοισι καὶ ἁλυκοῖσι χρῆσθαι καὶ λιπαροῖσι. καὶ οἴνῳ αὐστηρῷ. καὶ βῆχα ποιέειν ὅταν ὧδε ἔχῃ. καὶ τοὺς ὑπὸ τῆς φθίσιος τὸν αὐτὸν τρόπον τἄλλα, πλὴν τὰ σιτία μὴ πολλὰ ἅμα. καὶ τὰ ὄψα μὴ πλέονα ἢ τὰ σιτία, καὶ τῷ οἴνῳ ὑδαρεῖ χρῆσθαι ἐπὶ τῷ σιτίῳ, ὡς μὴ θερμαίνῃ, καὶ τῷ σώματι ἀσθενεῖ ἐόντι θερμότητα παρέχῃ, καὶ ἅμα ἀμφότερα θερμαίνωσιν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, καὶ θερμωλὴν ποιέωσιν ῥεῦμα πουλύ. ὁπόταν διὰ τοῦ οἰσοφάγου ἐς τὴν κοιλίην ῥεύσῃ νοῦσος γίνεται κάτω. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἄνω. τούτῳ ἢν μὲν ὀδύνη ἐνῇ ἐν τῇ γαστρὶ, ὑπεξάγειν πρῶτον φαρμάκῳ ἢ χυλῷ. ἔπειτα φαρμάκῳ ἰσχυροτέρῳ χρῆσθαι. τοῖσι δὲ σιτίοισι διαχωρητικοῖσιν ἕως ἂν ἡ ὀδύνη ἔχῃ. ἐπὴν δὲ παύσηται ἡ ὀδύνη, καὶ τοῖσι σιτίοισιν ἰσχυντηρίοισι χρῆσθαι. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὴν πολλὰς ἡμέρας ἡ νοῦσος ἔχῃ, ἰᾶσθαι. ἢν δὲ ἀσθενὴς ᾖ καὶ μὴ δύνηται προσφέρεσθαι ὑπὸ ἀσθενείης, κλύζειν πρῶτον μὲν χρὴ χυλῷ πτισάνης. ἔπειτα ἐπὴν τούτῳ καθήρῃς, τῶν συμφόρων τινί. ὁπότε δ' ἐς τὴν σάρκα ὄπισθεν παρὰ τοὺς σπονδύλους ῥεύσαντας ὕδρωπα ποιήσῃ, ὧδε χρὴ ἰᾶσθαι. καίειν τὴν σάρκα τὴν ἐν τῷ τραχήλῳ μεταξὺ τῶν φλεβῶν ἐσχάρας τρεῖς. καὶ ἐπὴν καύσῃς, ξυνάγειν καὶ ποιέειν ὡς ἰσχνοτάτας οὐλάς. καὶ ἐπὴν ἀποφράξῃς πρὸς τὰς ῥῖνας φάρμακον πρόσφερε, ὡς ἐκτρέπηται καὶ ἀσθενὲς αὖθις, ἕως ἂν ἀποτρεφθῇ. καὶ τὰ μὲν ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς, θέρμαινε. τὰ δ' ὄπισθεν, ψῦχε. καὶ ἐπὴν ᾖ ἐκθερμασμένος ἢ τὰ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς, σιτία ἐσθίειν τὰ φλεγματωδέστατα, καὶ ἥκιστα διαχωρητικὰ, ὡς ὅτι μάλιστα διευρυνθῶσιν αἱ ῥοαὶ αἱ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς. ἔπειτα δ' ἐπὴν ἀποφράξῃς καὶ ἀποτρέψῃς τὴν ἐπίῤῥυσιν, ἤν τι πρὶν ἢ ἀποτρεπίζειν τὸ ῥεῦμα ἐς τὸ σῶμα ἔλθῃ, ὧδε χρὴ ἰᾶσθαι. ἢν μὲν μᾶλλον πρὸς τὸ δέρμα ἐκκεχωρηκὸς ᾖ, τὰ ἔξωθεν πυριῶντα. ἢν δ' ἔνδον πρὸς τὴν κοιλίην, ἔξωθεν δὲ μὴ δῆλον ᾖ, φάρμακον πιπίσκοντα. ἢν δ' ἐπ' ἀμφότερα, ἀμφοτέρων ἀφαιρέειν. ἐπιτηδεύειν δὲ χρὴ ἐγγυτάτω ἔξοδον ποιέειν, ἤν τε κάτω, ἤν τε ἄνω, ἤν τε ἄλλῃ ὅπῃ τοῦ σώματος ἔξοδοί εἰσιν. ὁπόταν ἰσχιὰς ἀπὸ ῥόου γένηται, σικύην χρὴ προσβάλλειν, καὶ ἕλκειν ἔξω, καὶ μὴ κατακρούειν, καὶ ἔνδοθεν θερμαντήρια φάρμακα πιπίσκοντα διαθερμαίνειν, ὅπως ἔξοδος ᾖ καὶ ἔξω ἐς τὸ δέρμα ὑπὸ τῆς ἑλκύσιος τῆς σικύης, καὶ ἐντὸς πρὸς τὴν κοιλίην ὑπὸ τῆς θερμασίης. ὁπόταν γὰρ ἀποφραχθῇ, καὶ μὴ ἔχῃ ὅπῃ ὁδοιπορέῃ, ὁδοιπορέουσα διὰ τὰ ἄρθρα ῥεῖ ἐς τὸ ὑπεῖκον, καὶ ἰσχιάδα ποιέει ἢ ὄπισθεν φθίσιν. τούτῳ τὴν κεφαλὴν καθαρτέον ἀσθενεῖ φαρμάκῳ, ἕως ἂν ἀποτρεφθῇ ὁ ῥόος. καὶ τῇ διαίτῃ, ὥσπερ ἔμπροσθεν χρῶ. φάρμακον δὲ πίσον ἐλατήριον. καὶ κάτω γάλακτι κλύζειν. τὰ δ' ἄλλα πυρίῃσιν ἰῶ. ἐπὴν ὁ σπλὴν ὑπὸ πυρετοῦ μέγας γένηται. γίνεται δὲ ὅταν τὸ σῶμα λεπτυνθῇ. τοῖσι γὰρ αὐτοῖσιν ὅ τε σπλὴν θάλλει καὶ τὸ σῶμα φθίνει. ὅταν δὲ τὸ σῶμα λεπτὸν ᾖ καὶ ὁ σπλὴν θάλλῃ καὶ τὸ ἐπίπλοον ἅμα τῷ σώματι λεπτυνθῇ, ἡ πιμελὴ ἡ ἐν τῷ ἐπιπλόῳ ἐκτήκεται. ἐπὴν δὲ ταῦτα κενὰ πιμελῆς γένηται, καὶ ἀπὸ τοῦ σπληνὸς θάλλοντος ἀποῤῥέει ἐς τὸ ἐπίπλοον, ὡς ἐγγύτατα ἐὸν τὸ ἐπίπλοον, ὥστε τεύχεα ἔχον, καὶ ταῦτα κενεὰ ἐσδέχεται. καὶ ἐπὴν τὸ νόσημα ἅπαξ ἐν τῷ σώματι γένηται, ἐς τὸ νοσερὸν τρέπεται, ἢν μή τις ἀποτρεπίζῃ. ὡς καὶ τὸ ἀποτρεπίζομεν ἐπικινδύνως. τοῦτον ὧδε ἰᾶσθαι. φάρμακα πιπίσκειν ὑφ' ὧν ὕδωρ καθαίρεται καὶ σιτία τὰ φλεγματωδέστατα διδόναι. ἢν δὲ μὴ δι' οὕτω ῥᾴων γένηται, καίειν ὡς λεπτότατα καὶ ὡς ἐπιπολαιότατα

λαιότατα, ὅπως τὸ ὕδωρ ἴσχειν δύνῃ περὶξ τοῦ ὀμφαλοῦ κύκλῳ καὶ ἐπὶ τὸν ὀμφαλὸν μίαν, καὶ ἀφιέναι ἑκάστης ἡμέρης τῶν νοσημάτων, ὅτι ἂν τὸ κινδυνωδέστατόν ἐστιν. ἐν τούτοισι παρακινδυνεύειν χρή. τυχὼν μὲν γὰρ ὑγιᾶ ποιήσεις. ἀτυχήσας δ' ὅπερ καὶ ὡς ἔμελλε γίνεσθαι, τοῦτ' ἔπαθε. παιδίον δὲ χρὴ ὕδρωπα ὧδε ἰᾶσθαι. τὰ οἰδέοντα καὶ ὕδατος ἔμπλεα διοίγειν μαχαιρίῳ, πυκνὰ καὶ σμικρὰ διοίγοντα. διοίγειν δ' ἐν μέρει ἑκάστῳ τοῦ σώματος. καὶ πυρίῃσι χρῆσθαι. καὶ ἀεὶ τὸ διοιγόμενον χρίειν θερμαντηρίῳ φαρμάκῳ. πλευρῖτις ξηρὴ ἄνευ ῥόου γίνεται ὅταν ὁ πλεύμων λίην ξηρανθῇ ὑπὸ δίψης ἀναγκαίης. ὁ γὰρ πλεύμων, ἅτε ξηρὸς ἐὼν, ἐπὴν τι μᾶλλον ξηρανθῇ τῆς φύσιος, ἰσχνὸς γίνεται καὶ ἀκρατὴς γενόμενος καὶ κλιθεὶς ἐς τὸ πλευρὸν ὑπὸ ἀκρασίης, ψαύει τοῦ πλευροῦ. καὶ ἐπὴν θίγῃ ὑγροῦ ἐόντος ἅπτεται, καὶ πλευρῖτιν ποιέει. τότε δὲ καὶ ὀδύνη γίνεται ἐπὶ τὸ πλευρὸν καὶ ἐς τὴν κληΐδα. καὶ πυρετός. καὶ ἐπαναχρέμπτεται λευκόν. τοῦτον χρὴ πολλοῖσι ποτοῖσιν ἰᾶσθαι. καὶ λούειν. καὶ τῆς ὀδύνης φάρμακον διδόναι. καὶ τἆλλα τὰ ἀναχρέμψιν ποιεῦντα. οὗτος ἐν ἡμέρῃσιν ἑπτὰ ὑγιὴς γίνεται. καὶ τὸ νόσημα ἀκίνδυνόν ἐστιν. καὶ σιτία οὐ χρὴ διδόναι. πυρετοὶ δ' αὐτόθεν γίνονται ὅταν τοῦ σώματος ὑπερφλεγμήναντος αἱ σάρκες ἀνοιδήσωσιν καὶ τὸ φλέγμα καὶ ἡ χολὴ κατακλεισθέντα ἀτρεμίζωσι. καὶ μὴ ἀναψύχηται μηδὲν μήτ' ἐξιὸν, μήτε κινεύμενον, μήτ' ἄλλου ὑπιόντος. ὁπόταν κόπος ἔχῃ καὶ πυρετὸς καὶ πλησμονὴ λούειν χρὴ πολλῷ. καὶ χρίειν ὑγρόν. καὶ θερμαίνειν ὡς μάλιστα ὡς ἡ θερμωλὴ ἀνοιχθέντος τοῦ σώματος ὑπὸ τοῦ ἱδρῶτος διέλθῃ. ἑξῆς δ' εὖ αὐτὰ ποιέειν καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρας ἡμέρας. καὶ ἢν μὴ παύηται, φάρμακον πῖσαι χολαγωγικόν. καὶ ψύχειν τὸν πυρετὸν, πρὶν ἢ τεταρταῖος ᾖ. μὴ δ' ὡς ἂν τὸ σῶμα θάλλῃ πιπίσκειν φάρμακον. οὐ γὰρ κεῖνόν ἐστι εἰ μὴ σμικρὸν, ὥστε συνοιδέοντος τοῦ σώματος. ἐπὴν δὲ ἰσχνὸς ᾖ, πιπίσκειν, καὶ ἰήσεται πυρετοῦ. σιτίον μὴ προσφέρειν, μηδὲ ῥοφήμασιν ὑπεξάγειν. καὶ πιεῖν ὕδωρ θερμὸν καὶ μελίκρατον, καὶ ὄξος σὺν ὕδατι. ταῦτα δὲ πιπίσκειν ὡς πλεῖστα. ἢν γὰρ μὴ ψυχρὸν ἴῃ τὸ ποτὸν θερμὸν ἐὸν, καὶ μένον, ἐκ τοῦ σώματος τοῦ νοσέοντος ἀφαιρέει, ἤν τε διουρήσῃ, ἤντε διιδρώσῃ. ταύτῃ δὲ ἀνοιγόμενόν τε καὶ ἀναπνέον, καὶ κινεόμενον τὸ σῶμα συμφέρον ποιήσει. ἐπὴν δὲ ἰσχνὸν ἐόντα καίῃ, δῆλον ὅτι οὐ διὰ τὸ φλεγμαίνειν ὁ πυρετὸς ἔχει. καὶ ἢν μὴ παύηται τρέφειν, καὶ φλεγμαίνειν ποιέειν, καὶ ἢν μὴ δι' οὕτω ξυμφορή, δῆλον ὅτι οὐκ ἐχρῆν τὸν πυρετὸν παρέχειν. τοῦτον χρὴ φάρμακον πῖσαι, ὡς ὑπεξάγῃ, ὅπῃ ἂν μᾶλλον ὁ πυρετὸς ἔχῃ, ἤν τε κάτω, ἤν τε ἄνω. ἢν μὲν ἄνω, ἄνω. ἢν δὲ κάτω, κάτω. οὐδὲν δ' ἧσσον δεῖ τοὺς ἀσθενέοντας τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων πιπίσκειν. ἀλλ' ὁμοίως ἢ μᾶλλον οὕτω. τοῖσι μὲν ἰσχυροῖς, ἰσχυρόν. τοῖσι δ' ἀσθενέσιν, ἀσθενές. τὰς δὲ πυρώσιας ποτοῖσι καὶ ῥοφήμασιν, ὥσπερ τὸν πυρετὸν ψυκτηρίῳ φαρμάκῳ ἐκλύειν κομμάρῳ ἢ ἄλλῳ τινὶ τοιούτῳ. καὶ ἐπὴν παύσηται τῷ ψυκτηρίῳ, θερμαντηρίοισι χρῆσθαι. ἐπὴν δὲ μὴ παύηται, ψυκτηρίοισι πάλιν χρῆσθαι. ἴκτερον ὧδε χρὴ ἰᾶσθαι. ἐπὴν παραλάβῃς τρέφε καὶ λουτροῖσι καὶ πιαντηρίοις. καὶ ποτοῖσι καὶ σιτίοισι καθυγραίνειν τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας. ἐπὴν δ' ὑγρανθῇ τὸ σῶμα, καθαίρειν καὶ ξηραίνειν τὸ σῶμα. λιπαρά τε ἐξαίφνης ἐξαρύσαι. πάντῃ τε προσφέρων φάρμακον, εἰ δύναται ἡ ὑγρότητα ἐξάγειν. πρὸς δὲ τὴν κεφαλὴν καθαρτηρίῳ ἀσθενεῖ. καὶ οὐρητικὰ πιπίσκειν. καὶ πρὸ τῶν σιτίων τοῦτον τὸν χρόνον ἂν καθάρῃς τὴν τεταραγμένην ὑγρότητα μετὰ ποτὸν δίδου, ὡς μὴ τρέφηται ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου τὸ σῶμα. ὅταν δ' ἰσχναίνηται καὶ λουτροῖσι καθαίρειν. τοῦ δὲ σικύου τοῦ ἀγρίου τὴν ῥίζαν κόψας, ἐς ὕδωρ ἐμβαλὼν, ἀπὸ τούτου λοῦε. χολαγωγὰ δὲ φάρμακα μὴ πιπίσκε, ὡς μὴ ταράσσῃ μᾶλλον τὸ σῶμα τούτου. ἐπὴν δὲ ξηρὸν ᾖ τὸ τεταραγμένον, τρέφε μηδενὶ ὑπὸ χωρητικῷ φαρμάκῳ μηδὲ διουρητικῷ, ἀλλ' οἴνῳ οἰνώδει καὶ ὅσα ἐρυθρότερον ποιέει τὸν ἄνθρωπον τούτοισιν. ἢν δὲ χλωρὸς ᾖ, πάλιν ἐξαρύσαι, ξηραίνειν δὲ μηδαμᾶ, ὡς μὴ παγῇ χλωρὸς ἐών. θεῖον ἐπιχεῖται ἐπὶ τὸ σῶμα διὰ τόδε. ἐπὴν φλεγμαίνῃ ἡ σὰρξ ἡ περιξ, καὶ οἱ κρημνοὶ μεγάλοι ἔωσιν τοῦ ἕλκεος, καὶ τὸ ἕλκος ὑγρὸν, καὶ ἐπὶ τοῦ ἕλκεος διηρασμένος ἐπῇ ἰχὼρ, ἢ τὸ ἕλκος συμπεπηγὸς ᾖ, ξυνεστηκὼς ὁ ἰχὼρ ὁ ἀπὸ τοῦ ἕλκεος ἀπορρέων, κωλύεται ἔξω χωρέειν ὑπὸ τοῦ ἐπιπεπηγότος ὑπὸ τοῦ ἕλκεος πρὸς τὴν σάρκα. ἡ δὲ σὰρξ ὑποδέχεται, ὥστε μετέωρος ἐοῦσα ὑπὸ φλεγμασίης. καὶ ὅτ' ἂν ἀφίκηται ὁ ἰχὼρ ὑπορρέων σήπει καὶ μετεωρίζει. τοῦτον φαρμάκοισιν ὑγραίνοντας αὐτὸ τὸ ἕλκος χρίειν, ὡς ὑγραινομένου ἔξω τὸ ῥεῦμα ῥέῃ ἐκ τοῦ ἕλκεος, καὶ μὴ ὑπὸ τὴν σάρκα. καὶ τὰ κατάρροα τοῦ ἕλκεος ψύχουσι φαρμάκοισιν, ὡς χειμῶσα συμπίληται ἡ σὰρξ, καὶ μὴ διαρραγεῖσα αὐτὴ περιρρέῃ. καὶ τἆλλα δὲ ἕλκεα ψύχουσι προσχρίειν, καὶ ἐπ'

αὐτὰ

κλιθεῖσ

ἄτοπον

103

αὐτὰ τὰ ὑγραίνοντα ἐπιτιθέναι. Κυνάγχος δὲ ἀπὸ αἵματος γίνεται, ὅταν τὸ αἷμα παγῇ τὸ ἐν τῇσι φλεψὶ, τῇσιν ἐν τῷ τραχήλῳ, τούτων δὲ τῶν ἐν τοῖσι γυίοισι φλεβῶν αἷμα ἀφαιρέειν, καὶ ἅμα κάτω ὑπεξάγειν, ὡς τὸ τὴν νοῦσον παρέχον ἀποκατασπασθῇ. καὶ γλῶσσαν ὁπόταν ἕλκεα μεγάλα ἔχῃ ὡσαύτως εὐτρεπιστέον. τὰ νοσήματα χρὴ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἰᾶσθαι, ὅσα μὲν ἀπὸ τοῦ ῥόου γίνεται, τὸν ῥόον παύειν πρῶτον. ὅσα δ᾽ ἀπ᾽ ἄλλου, παύειν τὴν ἀρχὴν τοῦ νοσήματος, καὶ εὐτρεπίζειν. ἔπειτα τὸ συνερρυηκός, ἢν μὲν πολὺ ᾖ, ἐξάγειν. ἢν δὲ ὀλίγον, διαιτῇ καθιστάναι.

Κεφαλῆς κατάγματα. ἢν μὲν τὸ ὀστέον καταγῇ καὶ ξυντριβῇ, ἀκίνδυνον. καὶ ἰᾶσθαι χρὴ τοῖσιν ὑγραίνουσι φαρμάκοισιν. ἢν δὲ ῥαγῇ, καὶ ῥωγμὴ ἐγγένηται ἐπικίνδυνον. τοῦτον πρίειν ὡς μὴ κατὰ τὴν ῥωγμὴν τοῦ ὀστέου ἰχῶρ ῥέων τὴν μήνιγγα σήπῃ. ὥστε γὰρ κατὰ στενὸν εἰσιὼν μὲν, ἐξιὼν δὲ οὔ, λυπέει καὶ μαίνεσθαι ποιέει τὸν ἄνθρωπον. τοῦτον χρὴ πρίειν ὡς ἔξοδος ᾖ τῷ ἰχῶρι, μὴ μοῦνον ἔσοδος, ὕστερον δὲ διαπρισθέντος, καὶ φαρμάκοισι χρῆσθαι, ἅσσα ἐφ᾽ ἑωυτὰ τὸ ὑγρὸν ἕλκουσιν, καὶ λούειν. Πυρεταίνοντι κεφαλὴν μὴ κάθαιρε, ὡς μὴ μαίνηται. θερμαίνουσι γὰρ τὴν κεφαλὴν καθαίροντα φάρμακα. πρὸς δὴ τὸ ἀπὸ τοῦ πυρετοῦ θερμὸν, τὸ ἀπὸ τοῦ φαρμάκου προσελθὸν μανίην ποιέει. Θανάσιμα πρήγματα. ἐφ᾽ ὧν ἄν τινι κακῶς ἔχοντι χολὴν μέλαιναν ἀπεμέσῃ, ἀποθνήσκει ὁ τὸ βρῶμα ἔχων, καὶ ὑπὸ ἰνηθμοῦ ὁ ἐνεχόμενος, καὶ ἔχων ἀσθενέως, καὶ λεπτὸς ἐὼν ἐξαπίνης ξηρὸν καθίζει, ἀποθνήσκει. ἐπὴν ὑπὸ θερμωλῆς ἐχομένῳ ἑλκύδρια ἐκθύωσιν ἀσθενεῖ ἐόντι, πέριξ πελιδνά, ἀποθνήσκει. ἐπὴν ὑπὸ κοινοῦ νοσήματος ἐχομένῳ ἀσθενεῖ ἤδη ἐόντι, πελιδνὰ ἐκθύῃ, θανάσιμον. ἐπὴν φάρμακόν τις πιὼν ὑπερινεῦ, καὶ κάτω καὶ ἄνω ὑπεκχωρέῃ, οἶνον καταρροφεῖν. τὸ μὲν πρῶτον κεκρημένον. ἔπειτα ἄκρητον θαμινὰ διδόναι καὶ παύεται. φάρμακον δὲ μήτ᾽ ἰνηθμῶν, μήτ᾽ ἐμετήριον. χολὴ δ᾽ ἐπὴν αὐτομάτη ῥαγῇ ἢ κάτω ἢ ἄνω, χαλεπωτέρα παύειν. ἡ γὰρ αὐτομάτη ὑπὸ βίης γινομένης τῷ σώματι βιᾶται. ἢν δ᾽ ὑπὸ φαρμάκου ῥέῃ, οὐχ ὑπὸ συγγενέος βιᾶται. ἐπὴν παραλάβῃς οἰνώμενόν τε καὶ ἐμέοντα, μὴ παύειν τοῦ ἐμέτου. ὁ γὰρ ἔμετος τὸν ἰνηθμὸν παύει. ῥᾷον δὲ ὁ ἔμετος ὕστερον παύσαιτο. ἢν δ᾽ αὖ ἀσθενὴς ᾖ ὁ ταῦτα πάσχων, ὕπνου φάρμακον ἐμετηρίας διδόναι. τὸ μὲν αἷμα ὁπόταν νοῦσον ποιέει, ὀδύνην παρέχει. τὸ δὲ φλέγμα, βάρος, ὡς τὰ πολλά. τῶν νοσημάτων ὧν μὴ ἐπίσταταί τις φάρμακον πίσαι μὴ ἰσχυρόν. ἢν δὲ ῥᾷον γένηται, δέδεικται ἡ ὁδὸς εὐτρεπιστέον ἐστὶν ἰσχναίνοντα. ἢν δὲ μὴ ῥᾷον ᾖ ἀλλὰ χαλεπώτερον ἔχῃ, τἀναντία. ἢν μὴ ἰσχναίνειν ξυμφέρῃ, φλεγμαίνειν συνοίσει καὶ θαμινὰ μεταλλάσσειν, ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρώμενος. τῶν δὲ νοσημάτων ἤν τις ἰσχύοντος μὲν τοῦ ἀλγέοντος παραλλάξηται, τοῦ δὲ νοσήματος ἀσθενέος, ἐνταῦθα μὲν ἰσχυροτέρῳ θαρσεῦντα τῷ φαρμάκῳ τοῦ νοσήματος χρῆσθαι. ὥστε καὶ ἤν τι τοῦ ὑγιαίνοντος ξὺν ἀπάγειν σὺν τῷ ἀσθενέοντι, οὐδὲ μία βλάβη ἐστίν. ἐπὴν δὲ τὸ νόσημα ἰσχυρότερον, τὸν δὲ νοσέοντα ἀσθενέα λάβῃς, ἀσθενέσι τοῖσι φαρμάκοισιν εὐτρεπίζειν, ἅσσα αὐτοῦ τοῦ νοσήματος περιέσονται καὶ ἀπάξουσιν. ἀσθενέστερον δὲ μηδὲν ποιήσουσιν τὸν ἀλγέοντα. γυμναστικὴ δὲ καὶ ἰητρικὴ ὑπεναντία πέφυκεν. ἡ μὲν γὰρ γυμναστικὴ οὐ δεῖται μεταλλαγὰς ποιέειν, ἀλλ᾽ ἡ ἰητρική. τῷ μὲν γὰρ ὑγιαίνοντι, οὐκ ἀρήγει ἐκ τοῦ παρεόντος μεταλλάσσειν. τῷ δ᾽ ἀλγέοντι. τῶν δὲ νοσημάτων ἅσσα μὴ ἕλκεα ἐόντα ὑπερέχοντα τοῦ ἄλλου σώματός εἰσιν, ἅμα τοῖσι φαρμάκοισιν καὶ λιμῷ χρὴ ἰῆσθαι. ῥόου ξυμφέρον ἐκ κεφαλῆς ῥέοντος, ἔμετος. τὰ παλαιὰ νοσήματα χαλεπώτερον ἰᾶσθαι τῶν νέων. ἀλλὰ νοσήματα τὰ παλαιὰ, νέα πρῶτον ποιέειν, ἕλκος πεπωρωμένον ἐκβάλλοντα τὸ σκληρὸν σηπτηρίῳ φαρμάκῳ, ἔπειτα συνάγειν. τῶν φαρμάκων ὅσα φλεγμαίνειν ποιέει μάλιστα, ταῦτα συνάγουσι τὰ καθαρὰ τὰ διϊχναίνοντα. ταῦτα δὲ καθαίρουσιν. ἢν δέ τις συνάγῃ τὰ μήπω ὡραῖα ἐόντα, τὸ νοσέον ῥέψει σῶμα ὃ ἂν ἕλκος ἔχῃ. καὶ ἢν μὴ συνάγειν δέῃ τὸ ἕλκος, καὶ ἐμπλῆσαι, φλεγμαίνειν ἀρήγει. καὶ ἢν ἐν κεφαλῇ σάρκα βούλῃ, ἐπαναστρεφομένη γὰρ ἡ σὰρξ ὑπὸ τῶν σιτίων, ἀθέει τὴν ὑπὸ τοῦ φαρμάκου σηπομένην καὶ ξυμμαχεῖ. τὴν δὲ μετέωρον ἢ λείην ἰσχναίνειν τοῖσι σιτίοισι. τοὺς ἀνιωμένους, καὶ νοσέοντας, καὶ ἀπάγχεσθαι βουλομένους, μανδραγόρου ῥίζαν πρωῒ πιπίσκειν ἔλασσον, ἢ ὡς μαίνεσθαι. Σπασμὸν ὧδε χρὴ ἰᾶσθαι. πῦρ παρακαίειν ἑκατέρωθεν τῆς κλίνης. καὶ μανδραγόρου ῥίζαν πιπίσκειν ἔλασσον ἢ ὡς μαίνεσθαι. καὶ πρὸς τοὺς τένοντας τοὺς ὄπισθεν σακκία προστιθέναι θερμά. ἀπὸ σπασμοῦ πυρετὸς ἢν ἐπιλάβῃ παύεται αὐθημερὸν, ἢ τῇ ὑστεραίῃ, ἢ τῇ τρίτῃ ἡμέρῃ. ἀπὸ ῥήγματος πυρετὸς οὐ λαμβάνεται πλεῖον ἢ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας. ἢν δὲ λαμβάνηται, οἰόμενος ἀπὸ ῥήγματος ἔχειν, ἀπ᾽ ἄλλου τινὸς λάζοιτο ἄν, καὶ οὐ χρὴ ὡς ἂν ἀπὸ

ῥήγματος

ῥήγματος διϋγριπίζειν. ὁπόταν ἄνθρωπος συντεταμένος ᾖ τοὺς πόδας, καὶ τὰς χεῖρας, μανίην ἑωυτῷ ποιεῖ. φλέβα δὲ ὧδε χρὴ καίειν ἐπὶ τὸ δέον, ὥστε τὸ νόσημα ὃ ἂν καὶ ἡ νοσέειν. ἢν κεκαυμένος ᾖ ὁ ἄνθρωπος, ῥέῃ δὲ τὸ τοῦ αἵματος, ὡς μὴ ἐπικίνδυνον ᾖ περὶ αὐτῷ, ἀμφότερα ταῦτ᾿ ἐστὶ ποιέειν. ἢν διακαύσῃς ταύτῃ ἐν τῷ πόνῳ οὗ εἵνεκα ἐκαίετο, οὐ ξυμφύεται. ὠφελήσει δὲ τοῦ ῥόου. ἢν γὰρ διακαῇ οὐ ῥέει. ἐπὴν γὰρ διακαῇ τὸ ἄκρον, ἑκάτερον ἀνατρέχει τῆς φλεβὸς ᾗ διακαῇ, καὶ συναυαίνεται. ἢν δὲ καταλελειμμένον ᾖ, ὑπὸ τοῦ καταλελειμμένου διαῤῥέοντος τοῦ ῥεύματος, ὑγραίνεται. ἢν δὲ αἷμα ῥέῃ ἐκ φλεβὸς διακαίειν ἐπικαρσίην. ἢν δὲ μὴ παύηται πρὸς ταῦτα ἄνω καὶ κάτω ἑκατέρωθεν διατάμνειν ὡς ἀποτριφθῇ τὸ αἷμα ῥέον. διαλελειμμένον γὰρ φαρμάκῳ ῥᾷον παύειν ἢ τὸ ἀθρόον. ὀδύνης ἐν κεφαλῇ τοῦ αἵματος ἀφαιρέειν ἀπὸ τῶν φλεβῶν, ἢν δὲ μὴ παύηται, ἀλλὰ πολυχρόνιον ᾖ, διακαίειν τὰς φλέβας, καὶ ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ κεφαλὴν καθάρῃς, μᾶλλον πονέεις. ἰητρικὴν οὐ δυνατόν ἐστι ταχὺ μαθεῖν διὰ τόδε, ὅτι ἀδύνατόν ἐστι καθεστηκός τι ἐν αὐτῇ σόφισμα γενέσθαι. οἷον ὁ τὸ γράφειν ἕνα τρόπον μαθὼν ὃν διδάσκουσι, πάντα ἐπίσταται. καὶ οἱ ἐπιστάμενοι πάντες ὁμοίως διὰ τόδε, ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ ὁμοίως ποιεύμενον νῦν τε καὶ οὐ νῦν, οὐκ ἂν τὸ ὑπεναντίον γένοιτο. ἀλλ᾿ αἰεὶ ἐνδελεχέως ὅμοιόν ἐστιν. καὶ οὐ δεῖ καιροῦ. ἡ δὲ ἰητρικὴ, νῦν τε καὶ αὐτίκα οὐ τὸ αὐτὸ ποιεῖ, καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ὑπεναντία ποιεῖ. καὶ ταῦτα ὑπεναντία σφίσιν ἑωυτοῖσιν. πρῶτον ὑποχωρητικὰ οὐκ αἰεὶ ποιέουσιν, καὶ τὰ ὑποχωρητικὰ ἀμφότερα ποιέουσιν. τάχα δὲ οὐδ᾿ οὕτως ἔχουσιν τὰ ὑποχωρητικὰ τοῖσι στασίμοις ὡς ὑπεναντία. ἐπὶ στάσιος δὲ κοιλίης διὰ τὴν λίην στάσιν φλεγμήνασαν τὸ σῶμα, ἐς τὴν κοιλίην φλέγματος ἀφικομένου. οὕτως ἡ στάσις ὑποχώρησιν ἐποίησεν. ἐπὴν γὰρ τὸ φλέγμα ἐς τὴν κοιλίην ἐσέλθῃ ἐνθυμὸς γίνεται. ἐν τούτῳ δὲ τὰ ὑποχωρητικὰ φύσει στάσιμον ποιέουσιν ἐν τῇ κοιλίῃ. ἢν γὰρ μὴ ὑποχωρητικὰ ποιέῃς, ἐκλύεται δὲ τὸ νοσεῖν ποιέον καὶ ὑγραίνηται, ἐπὴν ἐκκλυσθῇ, γίνεται ὑγιής. καὶ οὕτω τά τε στάσιμα τοῖσιν ὑποχωρητικοῖσιν στάσιν ποιέουσι τῆς κοιλίης, καὶ τοῖσι στασίμοισι τὰ ὑποχωρητικά. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τοὺς ἐρυθροὺς καὶ τοὺς χλωρούς. καὶ τὰ φλεγματώδεα χλωροὺς ποιεῖ καὶ ἀχρόους, καὶ τὰ ἰσχναινόμενα ὠχρούς. ἑκατέρου δ᾿ ἐστὶ φάρμακον τὰ ὑπεναντία τῶν ὑπεναντίων. αὐτίκα ὅτ᾿ ἂν φλεγμαίνῃ χλωρὸς ἐὼν ἐκλύεται, ἤν τι ἰσχναῖνον φάρμακον προσενεχθῇ. ἐνθάδε τῷ φλεγμαίνοντι τὸ ἰσχναῖνον ὠφέλησεν. τούτων δὲ τὸ ποτὲ ὠφελεύμενον τῷ ὠφελέοντι νῦν ὠφελεῖ ἐνταῦθα, ὁπότ᾿ ἂν ὑπὸ ἰσχνότητος ἄχροος καὶ χλωρὸς ᾖ. ἢν γάρ τις φλεγματῶδες προσφέρῃ, παύεται τὸ χλωρόν. ὀδύνη τε γίνηται καὶ διὰ τὸ ψυχρὸν καὶ διὰ τὸ θερμόν. καὶ διὰ τὸ πλέον λίην καὶ διὰ τὸ ἔλασσον. καὶ ἐν μὲν τοῖσιν ἐψυγμένοισι φύσει τοῖσιν ἐκ τοῦ σώματος πρὸς τὸ δέρμα, διὰ τὸ θερμαινόμενον λίην ὀδύνη γίνεται. ἐν δὲ τοῖσι θερμοῖσι φύσει, διὰ τὸ ψυχρόν. καὶ ἐν μὲν τοῖσι ξηροῖσι, φύσει ὑγραινομένοισι. ἐν δὲ τοῖσι ὑγροῖσι, φύσει ξηραινομένοισι. τὴν γὰρ φύσιν διαλλασσομένοις ἑκάστοισι καὶ διαφθειρομένοις αἱ ὀδύναι γίνονται. ὑγιαίνονταί τε αἱ ὀδύναι τοῖσιν ὑπεναντίοισιν. ἴδιον ἑκάστῳ νοσήματί ἐστι. τοῖσι θερμοῖσι φύσει, διὰ τόδε τὸ ψυχρὸν νοσέουσι. θερμαίνονται καὶ τἆλλα τούτων κατὰ λόγον. Ἄλλος ὅδε τρόπος. Διὰ τὰ ὅμοια νοῦσος γίνεται, καὶ διὰ τὰ ὅμοια προσφερόμενα ἐκ νοσεύντων, ὑγιαίνονται. οἷον στραγγουρίην τὸ αὐτὸ ποιεῖ οὐκ ἐοῦσαν, καὶ ἐοῦσαν τὸ αὐτὸ παύει. καὶ βὴξ κατὰ τὸ αὐτὸ ὥσπερ καὶ στραγγουρίη ὑπὸ τῶν αὐτῶν γίνεται καὶ παύεται. Ἄλλος ὅδε τρόπος. Πυρετὸς ὁ διὰ φλεγμασίην γινόμενος. ποτὲ μὲν ὑπὸ τῶν αὐτῶν γίνεται καὶ παύεται, ποτὲ δὲ τοῖσιν ὑπεναντίοισιν ἐγένετο. ποτὲ μὲν γὰρ εἴ τις βούλεται λούειν ὕδατι θερμῷ καὶ ποτὰ πολλὰ διδόναι, ὑγιὴς γίνεται διὰ τὸ φλεγμαῖνον τοῖσι φλεγμαίνειν ποιέουσιν προσφερομένοισιν, ὁ ἂν πυρετὸς γίνεται ὑγιής. καὶ εἴ τις βούλεται φάρμακον πίσαι ὑποχωρητικὸν καὶ ἐμετικὸν, τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖσί τε ποιέουσι παύεται, καὶ τοῖσι παύουσι γίνεται. ἐὰν μὲν γὰρ εἴ τις ἐμέοντι ἀνθρώπῳ βούλεται ὕδωρ δοῦναι πιεῖν πολὺ, ἐκκλυσθήσεται δ᾿ ἃ ἐμέει σὺν τῷ ἐμέτῳ. οὕτω μὲν διὰ τὸ ἐμέειν ὁ ἔμετος παύεται. ὧν δὲ διὰ τὸ παύειν ὅτι κάτω ποιήσει αὐτῷ ἐλθεῖν, διότι ἐκεῖνο ὃ ἐνεὸν ἔμετον ποιεῖ ἀμφοτέροισι τοῖσι ὑπεναντίοισι τρόποις, ὑγιὴς γίνεται. καὶ εἰ μὲν οὕτως εἶχε πᾶσι καθεστήκει ἄν. οὕτω τὰ μὲν τοῖς ὑπεναντίοισιν, διϋγριπίζεσθαι οἷά τε ἐστὶ καὶ ἀφ᾿ ὅτου ἐγένετο. τὰ δὲ τοῖσιν ὁμοίοισιν οἷά τε ἐστὶ καὶ ἀφ᾿ ὅτου ἐγένετο. τούτου δ᾿ αἴτιόν ἐστιν ἡ τοῦ σώματος ἀσθένεια. τὸ γὰρ σῶμα ὑπὸ μὲν τῶν σιτίων ἴσων ἴσως τρέφεται, ὑπὸ δὲ τοῦ σώματος, τὰ σιτία κρατέεται. ἐπὴν δὲ πλέον ἢ ἔλασσον προσενέγκηται, ἢ ὡς

ἄλλο με-

ἄλλο μεταλλάξας κρατεῖται. κρατεῖται δὲ καὶ τὰ σιτία. καὶ ὁπόταν κρατέηται τὸ σῶμα ὑπὸ τῶν προσισμάτων, θάλλειν ποιεῖ ταῦτα καὶ κρατεῖ ἅμα τοῦ σώματος τά τε ὑπεναντία ποιέουσιν αὐτίκα. τὸ λοῦσθαι θερμῷ, ἕως μὲν ἂν τὸ σῶμα κρατέῃ τοῦ προσίσματος, θάλλει. ἐπὴν δὲ κρατηθῇ ἰσχνὸν ποιεῖ τὸ σῶμα. καὶ τὸ διαχέεσθαι ὁμοίως τῷ λοῦσθαι ποιεῖ. ταῦτα μὲν γὰρ ἕως μὲν ἂν κρατέωνται, θάλλειν ποιέουσιν. ἐπὴν δὲ κρατέωσιν, ὑπεκχωρήσιας τε ποιέουσι καὶ ἄλλας κακίας. ὁπότε δὲ ὃ προσφέρεται τοῦτο μεταλλάσσεται, ἀνάγκη καὶ τὸ προσφερόμενον μετατρέπεσθαι. τὸ γὰρ σῶμα μετατρεπόμενον νικώμενον καὶ ὀλιγόσαρκές ἐστιν. καὶ ὑπὸ παντὸς τὰς παλιγκοτίας παρέχει. τοῦτο δὲ ποιεῖ καὶ τὰ ὑποχωρητικά. καὶ τὰ θάλλειν ποιέοντα, ἰσχναίνειν ταῦτα τὸ σῶμα ποιέουσι. καὶ τἄλλα πάντα τὰ ὑπεναντία δύνασι πάσχοντα. ἡ δὲ ἰητρικὴ ὀλιγόκαιρός ἐστιν. καὶ ὃς τοῦτο ἐπίσταται ἐκεῖνο καθέστηκεν. καὶ ἐπίσταται τὰ εἴδεα, καὶ τὰ μὴ εἴδεα, ἃ μή ἐστιν ἐν ἰητρικῇ ὁ καιρὸς γνῶναι. ὅτι τὰ ὑποχωρήματα οὐχ ὑποχωρητικὰ γίνεται. καὶ τἄλλα ὅτι ὑπεναντία ἐστίν. καὶ τὰ ὑπεναντιώτατα οὐχ ὑπεναντιώτατα. ὁ δὲ καιρὸς οὗτος, ὅσον δεῖ τὰ σιτία προσφέρειν, ὅσον μέλλει τὸ σῶμα προσφερομένων τὸ πλῆθος κρατέειν. ὥστ' ἢν μὲν οὕτω ποιέῃ, πᾶσα ἀνάγκη τὸ ὑποχωρητικὸν σιτίον προσφερόμενον ὑποχωρητικὸν εἶναι. καὶ τὸ φλεγματῶδες, φλεγματῶδες. ἢν κρατέῃ οὖν τὸ σῶμα τῶν σιτίων, οὔτε νοῦσος, οὔτε ὑπεναντίωσις γίνεται προσφερομένων. καὶ αὐτὸς ὁ καιρός ἐστιν ὃν δεῖ τὸν ἰητρὸν εἰδέναι. ἐπὴν δὲ τὸν καιρὸν ὑπερβάλλῃ, τὸ ὑπεναντίον γίνεται. καὶ οἱ πρὶν ὑπερπιεσεῖν οἴονται ἔχειν καὶ τὸ θερμαίνεσθαι. ἕως μὲν γὰρ ἂν τὸ σῶμα τοῦ προσίσματος κρατέῃ, τρέφεται τὸ σῶμα. ἐπὴν δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν ὑπερβάλλῃ, τὸ ὑπεναντίον γίνεται. ἰσχναίνεται γάρ. καὶ τἄλλα πάντα δὲ τὰ φλεγμαίνειν ποιεῦντα, ἕως μὲν ἂν κρατέῃ τὸ σῶμα, ἔτι τε πρὸς τὸν καιρὸν, καὶ τὰ κατὰ φύσιν ποιέουσιν ἕκαστον. τὰ φλεγματώδεα φλεγμαίνειν. ἐπὴν δὲ ὑπερβάλλῃ τὸν καιρὸν, τὰ ὑπεναντία γίνεται. πάντα φάρμακά ἐστι τὰ μετακινέοντα τὸ παρεόν. πάντα δὲ τὰ ἰσχυρότερα μετακινέουσιν. ἔξεστι δὲ, ἢν μὲν βούλῃ, φαρμάκῳ μετακινέειν. ἢν δὲ μὴ βούλῃ, σιτίῳ. ἅπαντα δὲ νοσέοντι μετακινέειν ἐκ τοῦ παρεόντος ἀρήγει. ἢν γὰρ μὴ μετακινήσῃς τὸ νοσέον, αὔξεται. φάρμακα οὐ χρὴ τὰ ἰσχυρὰ φύσει ἐπὶ τῶν ἀσθενέων νοσημάτων διδόναι, ὀλιγότητι τοῦ φαρμάκου ἀσθενὲς ποιεῦντα. ἀλλὰ τοῖσι μὲν ἰσχυροῖσι φύσει, φαρμάκοις ἰσχυροῖσι χρῆσθαι, τοῖς δ' ἀσθενέσι, φαρμάκοις μὴ ἰσχυροῖσι. μὴ δὲ τὰ ποιεῦντα τὸ φάρμακον, ἀλλὰ κατὰ φύσιν ἑκάστοισιν. τοῖσι μὲν ἀσθενέσι, ἀσθενῆ φάρμακα φύσει. τοῖσι ἰσχυροῖσι νοσήμασιν, ἰσχυρὰ φύσει τὰ φάρμακα. τὰ δὲ νοσήματα ᾗ πελαστάτω πέφυκεν ἐξάγειν. ταύτῃ δ' ἐξάγειν ᾗ ἑκάστῳ ἔξοδος ἐγγυτάτω. Τὰ ὑποχωρητικὰ τοιάδε ἐστίν. ὅσα ὀλισθηρὰ καὶ τμηματώδεα. καὶ ὅσα ἐν τοῖσι θερμοῖσι λεπτύνονται. ἡ γὰρ κοιλίη θερμή ἐστι. καὶ τἄλλα τὰ ἁλμυρὰ καὶ ὅσα τῶν τοιούτων πλεῖστον ἔχουσι. τὰ δ' οὐ διαχωρητικὰ, ἀλλὰ στάσιμα, ὅσα φῦσαν παρέχουσιν. τὰ γὰρ ὑγρὰ ξηραινόμενα φῦσαν ποιέουσι. καὶ τὰ στύφοντα. καὶ τὰ ὑπὸ θερμοῦ πηγνύμενα, καὶ τὰ ψαθυρὰ, καὶ τὰ ξηρά. πάντα δὲ τὰ ἔντος φλεγμαίνειν ποιέουσιν προσφερόμενα, ὅσα τὰ ἐκτὸς ἰσχναίνουσιν. ταῦτα δὲ καὶ ἐγχυτήρειά ἐστι καὶ φλεγματώδεα. καὶ τὰ ὑποχωρητικὰ ἰσχναίνοντα θερμαίνουσι τὰ τοιαῦτα. ἔτι δὲ τὰ ὀξέα καὶ φλεγματώδεα. πάντα δὲ τὰ ψύχοντα τὰ ἐν τῇ κοιλίῃ. τὰ δὲ τοιαῦτα ὑποχωρητικά ἐστι. καὶ τὰ ψυχρὰ καὶ τὰ ὑγρά. ὁπόταν δὲ μὴ ὑποχωρητικὰ ἐόντα θερμαίνουσιν. ψύχουσι δὲ καὶ τὰ θερμὰ ἐς τὴν κοιλίην προσφερόμενα καὶ ταχὺ, διαχώρησιν δὲ μὴ ποιεύμενα θερμά ἐστιν ἐν τῇ κοιλίῃ. τούτων ὅσα πλησμονὴν ποιεῖ, μάλιστα φλεγματώδεά ἐστιν. ἃ δὲ πλεῖστα προσφερόμενα, οὐ ποιεῖ πλησμονὴν, διαχωρητικά. ἰητρικὴ δή μοι δοκεῖ ἤδη ἀνευρῆσθαι ὅλη, ἥτις οὕτως ἔχει. ἥτις διδάσκει ἕκαστα καὶ τὰ ἔθεα, καὶ τοὺς καιρούς. ὃς γὰρ οὕτως ἰητρικὴν ἐπίσταται, ἐλάχιστα τὴν τύχην περιμένει. ἀλλὰ καὶ ἄνευ τύχης, καὶ ξὺν τύχῃ εὖ ποιηθείη ἄν. βέβηκε γὰρ ἰητρικὴ πᾶσα, καὶ φαίνεται τῶν σοφισμάτων τὰ κάλλιστα ἐν αὐτῇ συγκείμενα, ἐλάχιστα τύχης δεῖσθαι. ἡ γὰρ τύχη αὐτοκρατὴς καὶ οὐκ ἄρχεται. οὐδ' ἐπ' εὐχῇ ἐστιν αὐτὴν ἐλθεῖν. ἡ δ' ἐπιστήμη ἄρχεταί τε καὶ εὐτυχής ἐστιν, ὁπόταν βούλεται ὁ ἐπιστάμενος χρῆσθαι. ἔπειτα τί καὶ δεῖται ἰητρικὴ τύχης; εἰ μὲν ἐστι τῶν νοσημάτων φάρμακα σαφῆ, οἶμαι, οὐκ ἐπιμένει τὴν τύχην, τὰ φάρμακα ὑγιᾶ ποιῆσαι τὰ νοσήματα, εἴπερ ἐστὶ τὰ φάρμακα. εἰ δὲ σὺν τῇ τύχῃ διδόναι ὠφελεῖ, οὐδὲν μᾶλλον τὰ φάρμακα ἢ καὶ τὰ μὴ φάρμακα σύν γε τῇ τύχῃ ὑγιᾶ ποιέουσι προσφερόμενα τοῖσι νοσήμασιν. ὅστις δὲ τὴν τύχην ἐξ ἰητρικῆς, ἢ ἐξ ἄλ-

λεν τινὸς ἐξελάσει, φάρμακον οὐ τοὺς καλῶς τι πρῆγμα ἐπισταμένους χρῆσθαι τύχῃ, τὸ ὑπεναντίον δοκεῖ μοι γινώσκειν. ἐμοὶ γὰρ δοκέουσιν μοῦνοι καὶ ἐπιτυγχάνειν καὶ ἀτυχεῖν οἱ καλῶς τε καὶ κακῶς πρῆξαι ἐπιστάμενοι. ἐπιτυγχάνειν τε γάρ ἐστί τι, τὸ καλῶς ποιεῖν. τοῦτο δὲ οἱ ἐπιστάμενοι ποιέουσιν. ἀτυχεῖν δὲ, τοῦτ' ἐστὶν, ὃ ἄν τις μὴ ἐπίστηται, τοῦτο μὴ καλῶς ποιῇ. ἀμαθὴς δὲ ἐὼν, πῶς ἂν ἐπιτύχοιεν; εἰ γάρ τι καὶ ἐπιτύχοι οὐκ ἂν ἀξίως λόγου τὴν ἐπιτυχίην ποιήσαιτο. ὁ γὰρ μὴ καλῶς ποιέων οὐκ ἂν ἐπιτύχοι τἆλλα τὰ εἰκότα μὴ προδόσων,

Τὰ γυναικεῖα νοσεύματα καλεύμενα αἱ ὑστέραι πάντων τῶν νοσημάτων αἴτιαί εἰσιν. αὗται γὰρ ὅπῃ ἂν ἐκ τῆς φύσιος μετακινηθέωσι νόσους παρέχουσιν, ἤν τε προέλθωσιν, ἤν τε παραχωρήσωσιν. καὶ ὅταν μὲν μὴ βάλλωσαι τὸ στόμα αἱ μῆτραι, καὶ μὴ ψαύσωσαι τῶν κρημνῶν μετακεκινημέναι ἔωσιν ἔξω, σμικροτάτη νοῦσός ἐστιν. ἐπεὶ δὲ προκινηθέωσιν ἐς τὸ ἔμπροσθεν καὶ ἐμβάλλωσι τὸ στόμα ἐπὶ τὸν κρημνόν. πρῶτον μὲν ψαύσασα, πόνον παρέχει. ἔπειτα ἀποφραχθεῖσα ἡ μήτρη καὶ ἐπιπωμασθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐμβλήσιος, τῆς ἐς τὸν κρημνὸν, οὐ γίνεται ῥόος τὰ καταμήνια. τοῦτο δὲ συνιστάμενον οἶδός τε καὶ ὀδύνην παρέχει. καὶ ἢν μὲν κάτω κατελθοῦσα καὶ ἀποστραφεῖσα ἐμβάλλῃ ἐς τὸν βουβῶνα, ὀδύνην παρέχει. ἢν δὲ ἄνω ἐπαναχωρήσασα ἀποστραφῇ καὶ ἀποφραχθῇ, καὶ οὕτω διὰ τὴν ἀραιότητα νοῦσον παρέχει. ὁπόταν δὲ διὰ τοῦτο νοσέῃ, ἐς τὰ ἰσχία καὶ τὴν κεφαλὴν ὀδύνην ποιεῖ. ὁπόταν δὲ αἱ μῆτραι πλησθεῖσαι συνοιδήσωσιν οὐ ῥεῖ οὐδὲν, καὶ πλέαι γίνονται. ἐπὴν δὲ πλέαι γίνωνται, ψαύουσι δὲ τῶν ἰσχίων, ὀδύνας παρέχουσιν καὶ ἐπὶ τὰ ἰσχία καὶ τὸν βουβῶνα. καὶ οἷον σφαῖραι ἐν τῇ γαστρὶ ὑποτρέχουσιν. καὶ τὴν κεφαλὴν πονέουσιν. τοτὲ μὲν, ἐς τὸ ἕτερον μέρος. τοτὲ δὲ, ὅλην. οἵη γίνεται καὶ ἡ νοῦσος. ὧδε δὴ ταῦτα ἰητευτέον. ἢν μὲν προέλθῃ μοῦνον καὶ ᾖ διαχρίειν, χρὴ ᾧ τινι βούλει τῶν κακόδμων, ἢ κέδρῳ, ἢ μυσιωτῷ, ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν βαρυτέρων καὶ κακὸν ὀζομένων, καὶ κάπνιζε, καὶ μὴ πυρία, μὴ δὲ σιτίῳ, μὴ δὲ πότῳ οὐρητικῷ χρῆσθαι τοῦτον τὸν χρόνον, μὴ δὲ λουῇ θερμῷ. ἢν δὲ ἀνακεχωρήκῃ καὶ μὴ ἀπεστραμμένη ᾖ τοῖσιν εὐώδεσιν προσθετοῖσι χρῶ, ὅσα ἀναθερμαίνουσιν ἅμα. ταῦτα δὲ τοιάδε εἰσίν. σμύρνη, ἢ μύρον, εἴθ' ἑνὶ ἄλλῳ εὐόδμῳ καὶ θερμαίνοντι ἅμα. τοιούτοισι προσθετοῖσι χρέω. καὶ πυριᾶν οἴνῳ κάτωθεν, καὶ θερμῷ ὕδατι λούειν, καὶ διουρητικοῖσι χρέω. τὸ δὲ δῆλόν ἐστιν, ἢν μὴ ἀποστροφῇ ἀνακεχωρηκυῖα ῥεῦμα γίνεται. ἢν δ' ἀπεστραμμένη ᾖ, οὐ γίνεται ῥόος τὰ καταμήνια καλεύμενα. τοῦτο τὸ νόσημα πυριῆν πρῶτον τοιῷδε χρὴ ἰᾶσθαι, ἐς οἶνον ἐρινεὰ ἐμβάλλοντα θερμαίνοντα τοῦτον περιθέντα σικυωνίην, περὶ τὸ στόμα τοῦ τεύχεος ἐν ᾧ ἂν θερμαίνηται ὧδε ποιῆσαι. σικυωνίην μέσην διαταμὼν ἐκκενώσας, τὸ ἄκρον ἀποταμὼν σμικρὸν, ὡς ἐπ' ἀσκίον τοῦτο περιπωμάσαι. ὅπως ἂν ἡ ὀδμὴ διὰ τοῦ στενοῦ ἰοῦσα πρὸς τὴν μήτρην ἀφίκηται, καὶ θερμῷ ὕδατι αἰονᾶν, καὶ φαρμάκοισιν θερμαίνουσι χρῆσθαι προσθετοῖσι. θερμαίνοντα δ' ἐστὶ τὰ ἄγοντα τὸ πρόσθεν. τὰ δὲ τοιάδε. βόλβιτον, χολὴ βοός. σμύρνα. στυπτηρίη. χαλβάνη. καὶ ἄλλο, ὃ τοιουτόν ἐστι. τούτων ὡς πλείστοισι καὶ ὑπεξάγειν ἐλατηρίοισιν φαρμάκοισιν κάτω ὅσα ἔμετον ποιέουσιν, ἀσθενέουσιν, ὅπως μὴ ἰσθμὸς γένηται ἐκ τοῦ ὑπορινήσιος. τὰ δὲ προσθετὰ, ὧδε χρὴ ποιέειν ἢν βούλῃ ἰσχυρὰ ποιέειν. μέλι ἡμίεφθον ποιέων ἐμβάλλειν γεγραμμένων προσθετῶν τῶν ἄγαν ποιεόντων. καὶ ἐπὴν ἐμβάλλῃς ποίησον, ὥσπερ τὰς βαλάνους τὰς πρὸς τὴν ἕδρην προστιθεμένας. μακρὰς δὲ ποίει καὶ λεπτὰς ταύτας. τὴν δὲ γυναῖκα ὑπτίην κατακλίνας ἄνω τοὺς πόδας ποιήσας τῆς κλίνης τοὺς πρὸς ποδῶν. ἔπειτα πρόσθεν καὶ θερμαίνει ἐν ἀγγηδίῳ ἄλλῳ τινὶ, ἕως ἂν κατατακῇ. ἢν δὲ ἀσθενέστερον βούλῃ τὸ προσθετὸν προστιθέναι, ἐς ὀθόνιον ἐνδέων. καὶ ἢν ὑγρότητος ἔμπλεαι ἐοῦσαι αἱ μῆτραι τὸ στόμα συνοιδήσωσιν, καὶ ἀθρόην παράσχωσι, ῥόον χρὴ ποιέοντα ἰᾶσθαι προσθετοῖσι φαρμάκοισιν, καὶ πυριῶντα ὡς γέγραπται οὕτω ποιεῦντα, ὥσπερ καὶ τὴν πρόσθεν ἀθροίην. καὶ εἰ ἐς τὸ πρόσθεν προσχωρέουσα ἀποστραφῇ, ῥόον χρὴ ποιέειν ὥσπερ ἐπὶ τῆς προτέρου ἀθροίης. ὅταν δὲ ῥόος ᾖ λίην, οὔτε θερμαίνειν χρὴ θερμῷ ὕδατι, οὔτ' ἄλλῳ οὐδενί. οὔτε οὐρητικοῖσι χρῆσθαι. οὔτε σιτίοισι διαχωρητικοῖσι. τῆς γε κλίνης τὰ πρὸς ποδῶν ὑψηλότερα εἶναι, ὡς μὴ ἡ κατάκλισις ὄρθος ᾖ. καὶ προσθετοῖσιν ἅμα τοῖς στύφουσι χρῶ. οἱ δὲ ῥόοι ὁπόταν μὲν εὐθέως ἴσχηται ἡ κάθαρσις, εὐθέως ὑφαίμονες γίνονται. ὁπόταν δ' ἧσσον ἴῃ, πυώδεες. καὶ τῇσι νεωτέρῃσιν ὕφαιμα μᾶλλον. αἱ δὲ πρεσβύτεραι, μυξώδεα μᾶλλον ἔχουσιν τὰ καταμήνια καλεύμενα.

ἐπὴν δὲ πλησθεῖσαι αἱ μῆτραι ὑγρότητος καὶ διεξιοῦσαι τοῦ χωρίου ψαύουσι δὲ τῶν ἰσχίων.

ἱπποκράτους

ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ.

Ητρικὴν, ὅστις βούλεται ὀρθῶς ζητεῖν, τάδε χρὴ ποιέειν. πρῶτον μὲν ἐνθυμέεσθαι τὰς ὥρας τοῦ ἔτεος, ὅ, τι δύναται ἀπεργάζεσθαι ἑκάστη. οὐ γὰρ ἐοίκασιν οὐδὲν, ἀλλὰ πολὺ διαφέρουσιν αὐταί τε ἑωυτῶν, καὶ ἐν τῇσι μεταβολῇσιν. ἔπειτα δὲ, τὰ πνεύματα, τὰ θερμά τε καὶ τὰ ψυχρά. μάλιστα μὲν, τὰ κοινὰ πᾶσιν ἀνθρώποισιν. ἔπειτα δὲ, καὶ ἐν ἑκάστῃ χώρῃ ἐπιχώρια ἐόντα. δεῖ δὲ καὶ τῶν ὑδάτων ἐνθυμέεσθαι τὰς δυνάμιας. ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ στόματι διαφέρουσιν, καὶ ἐν τῷ σταθμῷ, οὕτω καὶ ἡ δύναμις διαφέρει πολὺ ἑκάστου. ὥστε ἐς πόλιν ἐπειδὰν ἀφίκηταί τις, ἧς ἄπειρός ἐστι, διαφροντίσαι χρὴ τὴν θέσιν αὐτέης, ὅκως κέεται, καὶ πρὸς τὰ πνεύματα, καὶ πρὸς τὰς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου. οὐ γὰρ τωὐτὸ δύναται, ἥτις πρὸς βορέην κέεται, καὶ ἥτις πρὸς νότον. οὐδ' ἥτις πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα. οὐδ' ἥτις πρὸς δύνοντα. ταῦτα δὲ ἐνθυμέεσθαι ὡς κάλλιστα. καὶ τῶν ὑδάτων πέρι, ὡς ἔχουσιν. καὶ πότερον ἑλώδεσι χρέονται καὶ μαλακοῖσιν, ἢ σκληροῖσί τε καὶ ἐκ μετεώρων, καὶ ἐκ πετρωδέων. εἴτε ἁλυκοῖσι, καὶ ἀτεράμνοισιν. καὶ τὴν γῆν πότερον ψιλή τε καὶ ἄνυδρος, ἢ δασεῖα καὶ ἔφυδρος, καὶ εἴτε ἐν κοίλῳ ἐστὶ καὶ πνιγηρῇ, εἴτε μετέωρος καὶ ψυχρή. καὶ τὴν δίαιταν τῶν ἀνθρώπων ὁκοίῃ ἥδονται. πότερον φιλοπόται καὶ ἀριστηταὶ καὶ ἀταλαίπωροι, ἢ φιλογυμνασταί τε καὶ φιλόπονοι, καὶ ἐδωδοὶ καὶ ἄποτοι. καὶ ἀπὸ τουτέων χρὴ ἐνθυμέεσθαι ἕκαστα. εἰ γὰρ ταῦτα εἰδείη τις καλῶς. μάλιστα μὲν, πάντα. εἰ δὲ μὴ, τάγε πλεῖστα, οὐκ ἂν αὐτὸν λανθάνοι ἐς πόλιν ἀφικνεόμενον, ἧς ἂν ἄπειρος ᾖ, οὔτε νοσήματα ἐπιχώρια, οὔτε τῶν κοινῶν ἡ φύσις ὁκοίη τίς ἐστιν. ὥστε μὴ ἀπορέεσθαι ἐν τῇ θεραπείῃ τῶν νούσων, μὴ δὲ διαμαρτάνειν, ἃ εἰκός ἐστι γίγνεσθαι, ἢν μή τις ταῦτα πρότερον εἰδὼς προφροντίσῃ. περὶ ἑκάστου δὲ χρόνου προσιόντος καὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ λέγοι ἂν, ὁκόσα τε νοσήματα μέλλει πάγκοινα τὴν πόλιν κατασχήσειν, ἢ θέρεος, ἢ χειμῶνος. ὁκόσα τε ἴδια ἑκάστῳ κίνδυνος γίγνεσθαι, ἐκ μεταβολῆς τῆς διαίτης. εἰδὼς γὰρ τῶν ὡρέων τὰς μεταβολὰς, καὶ τῶν ἄστρων ἐπιτολάς τε καὶ δύσιας, καθότι ἕκαστον τουτέων γίγνεται, προειδείη ἂν τὸ ἔτος, ὁκοῖόν τι μέλλει γίγνεσθαι. οὕτως ἄν τις ἐρευνώμενος καὶ προγινώσκων τοὺς καιροὺς, μάλιστ' ἂν εἰδείη περὶ ἑκάστου, καὶ τὰ πλεῖστα τυγχάνοι τῆς ὑγιείης, καὶ κατ' ὀρθὸν φέροιτο οὐκ ἐλάχιστα ἐν τῇ τέχνῃ. εἰ δὲ δοκέοι τις ταῦτα μετεωρολόγα εἶναι, εἰ μεταστάιη τῆς γνώμης, μάθοι ἂν ὅτι οὐκ ἐλάχιστον μέρος συμβάλλεται ἀστρονομίη ἐς ἰητρικὴν, ἀλλὰ πάνυ πλεῖστον. ἅμα γὰρ τῇσιν ὥρῃσιν, καὶ αἱ κοιλίαι μεταβάλλουσιν τοῖσιν ἀνθρώποισιν. ὅκως δὲ χρὴ ἕκαστα τῶν προειρημένων σκοπεῖν καὶ βασανίζειν, ἐγὼ φράσω σαφέως. ἥτις μὲν πόλις πρὸς τὰ πνεύματα κέεται τὰ θερμά. ταῦτα δ' ἐστὶ μεταξὺ τῆς τε χειμερινῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ τῶν δυσμέων τῶν χειμερινῶν, καὶ αὐτέῃ ταῦτα τὰ πνεύματά ἐστι ξύννομα. τῶν δὲ ἀπὸ τῶν ἄρκτων πνευμάτων, σκέπη. ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ἐστὶ, τά τε ὕδατα πολλὰ καὶ ὕφαλα, καὶ ἀνάγκη εἶναι μὴ μετέωρα. τοῦ μὲν θέρεος, θερμά. τοῦ δὲ χειμῶνος, ψυχρά. * καὶ λειεντερίαι καὶ ὕδρωπες τελευτῶσι τοῖσι νοσεύμασι ἐπιγίγνονται. οὐ γὰρ ἀποξηραίνονται αἱ κοιλίαι ῥηϊδίως. ἢν δὲ τὸ θέρος ἔπομβρον γένηται, καὶ νότιον, καὶ τὸ μετόπωρον, χειμῶνα ἀνάγκη νοσερὸν εἶναι. καὶ τοῖς φλεγματίοισιν, καὶ τοῖς γεραιτέροισι τεσσαράκοντα ἐτέων, καύσους γίγνεσθαι εἰκός. τοῖσι δὲ χολώδεσιν, πλευρίτιδας, καὶ περιπλευμονίας. ἢν δὲ τὸ θέρος αὐχμηρὸν γένηται, καὶ νότιον. τὸ δὲ μετόπωρον ἔπομβρον καὶ βόρειον, κεφαλαλγίας ἐς τὸν χειμῶνα, καὶ σφακέλους τοῦ ἐγκεφάλου εἰκὸς γίγνεσθαι. καὶ προσέτι βράγχους, καὶ κορύζας, καὶ βῆχας. ἐνίοισι δὲ καὶ φθίσιας. ἢν δὲ βόρειόν τε ᾖ καὶ ἄνυδρον, καὶ μήτε ὑπὸ κύνα ἔπομβρον, μήτε ἐπὶ τῷ ἀρκτούρῳ. τοῖσι μὲν φλεγματίοισι φύσει, ξυμφέροι, μάλιστα καὶ τοῖς ὑγροῖς τὰς φύσιας καὶ τῇσι γυναιξίν. τοῖσι δὲ χολώδεσι τοῦτο πολεμιώτατον γίνεται. λίην γὰρ ἀναξηραίνονται, καὶ ὀφθαλμίαι αὐτέοισιν ἐπιγίγνονται ξηραί. καὶ πυρετοὶ ὀξέες καὶ πολυχρόνιοι ἐνίοισιν, καὶ μελαγχολίαι. τῆς γὰρ χολῆς τὸ μὲν ὑγρότατον καὶ ὑδαρέστατον, ἀναλοῦται. τὸ δὲ παχύτατον καὶ δριμύτατον, λείπεται, καὶ τοῦ αἵματος κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἀφ' ὧν ταῦτα νοσεύματα αὐτέοις γίγνεται. τοῖσι δὲ φλεγματίοισι, πάντα ταῦτα ἀρωγά ἐστιν. ἀποξηραίνονται γὰρ καὶ ἐς τὸν χειμῶνα ἀφικνέονται, ὑπαλλῶντ' ἐς ἄλλα ἀναξηραινόμενοι. ἢν δὲ ὁ χειμὼν, βόρειος γένηται καὶ ξηρός. τὸ δὲ ἦρ, νότιον καὶ ἔπομβρον, κατὰ τὸ θέρος ὀφθαλμίαι γίνονται ἰσχυραί. τοῖσι δὲ παισὶ καὶ γυναιξὶν, πυρετοί.

κατὰ ταῦτά τις ἐννοεύμενος καὶ σκοπεύμενος, προειδείη ἂν τὰ πλεῖστα τῶν μελλόντων ἔσεσθαι ἀπὸ τῶν μεταβολέων. φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ μάλιστα τὰς μεταβολὰς τῶν ὡρέων τὰς μεγίστας, καὶ μήτε φάρμακον διδόναι ἑκόντα, μήτε καίειν ὅ, τι ἐς κοιλίην, μήτε τέμνειν πρὶν παρέλθωσιν αἱ ἡμέραι δέκα ἢ καὶ πλείονες. μέγισται δὲ εἰσιν αἱ δέκα, καὶ ἐπικινδυνώταται ἡλίου τροπαὶ ἀμφότεραι, καὶ μᾶλλον θεριναὶ, καὶ ἰσημεριναὶ νομιζόμεναι εἶναι ἀμφότεραι, μᾶλλον δὲ αἱ μετοπωριναί. δεῖ δὲ καὶ τῶν ἄστρων τὰς ἐπιτολὰς φυλάσσεσθαι, καὶ μάλιστα τοῦ κυνὸς. ἔπειτα ἀρκτούρου, καὶ ἔτι πλειάδων δύσιν. τά τε γὰρ νοσεύματα μάλιστα ἐν ταύτῃσι τῇσιν ἡμέρῃσι κρίνεται. καὶ τὰ μὲν, ἀποφθίνει. τὰ δὲ, λήγει. τὰ δὲ ἄλλα πάντα, μεθίσταται εἰς ἕτερον εἶδος, καὶ ἑτέρην κατάστασιν. περὶ μὲν τουτέων, οὕτως ἔχει. βούλομαι δὲ περὶ τῆς Ἀσίης καὶ τῆς Εὐρώπης δεῖξαι, ὁκόσον διαφέρουσιν ἀλλήλων ἐς τὰ πάντα. καὶ περὶ τῶν ἐθνῶν τῆς μορφῆς, τί διαλλάσσει, καὶ μηδὲν ἐοικέναι ἀλλήλοισι. περὶ μὲν οὖν ἁπάντων πολὺς ἂν εἴη λόγος. περὶ δὲ τῶν μεγίστων, καὶ πλεῖστον διαφερόντων, ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ ἔχειν. τὴν Ἀσίην πλεῖστον διαφέρειν φημὶ τῆς Εὐρώπης, ἐς τὰς φύσιας τῶν ξυμπάντων τῶν τε ἐκ τῆς γῆς φυομένων, καὶ τῶν ἀνθρώπων. πολὺ γὰρ καλλίονα καὶ μείζονα πάντα γίγνεται ἐν τῇ Ἀσίῃ. ἥτε χώρη, τῆς χώρης ἡμερωτέρη. καὶ τὰ ἤθεα τῶν ἀνθρώπων ἠπιώτερα, καὶ εὐοργότερα. τὸ δὲ αἴτιον τουτέων, ἡ κρᾶσις τῶν ὡρέων. ὅτι τοῦ ἡλίου ἐν μέσῳ τῶν ἀνατολῶν κεῖται πρὸς τὴν ἠῶ, τοῦ τε ψυχροῦ πορρωτέρω. τὴν δὲ αὔξησιν καὶ ἡμερότητα παρέχει πλεῖστον ἁπάντων, ὁκόταν μηδὲν ᾖ ἐπικρατέον βιαίως. ἀλλὰ παντὸς ἰσομοιρίη δυναστεύῃ. ἔχει δὲ κατὰ τὴν Ἀσίην, οὐ πανταχῆ ὁμοίως. ἀλλ᾽ ὅση μὲν τῆς χώρης ἐν μέσῳ κεῖται τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ, αὕτη μὲν εὐκαρποτάτη ἐστὶν, καὶ εὐδενδροτάτη, καὶ εὐδιεστάτη, καὶ ὕδασι κάλλιστα κέχρηται, τοῖσί τε οὐρανίοισιν, καὶ τοῖσιν ἐκ τῆς γῆς. οὔτε γὰρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, ἐκκέκαυται λίην. οὔτε ὑπὸ αὐχμῶν καὶ ἀνυδρίης, ἀναξηραίνεται. οὔτε ὑπὸ ψύχεος βεβιασμένη. νοτία τε καὶ διάβροχός ἐστιν, ὑπό τε ὄμβρων πολλῶν καὶ χιόνος. τά τε ὡραῖα αὐτόθι πολλὰ ἐοικὸς γίνεσθαι, ὁκόσα τε ἀπὸ σπερμάτων, καὶ ὁκόσα αὐτὴ ἡ γῆ ἀναδιδοῖ φυτά. ὧν τοῖσι καρποῖσι χρέονται ἄνθρωποι, ἡμεροῦντες ἐξ ἀγρίων, καὶ ἐς ἐπιτήδειον μεταφυτέοντες. τά τε ἐντρεφόμενα κτήνεα εὐθηνεῖν εἰκὸς καὶ μάλιστα, τίκτειν τε πυκνότατα, καὶ ἐκτρέφειν κάλλιστα. τούς τε ἀνθρώπους εὐτραφέας εἶναι. καὶ τὰ εἴδεα καλλίστους, καὶ μεγέθει μεγίστους. καὶ ἥκιστα διαφόρους ἐς τά τε εἴδεα αὐτῶν καὶ τὰ μεγέθεα. εἰκός τε τὴν χώρην ταύτην τοῦ ἦρος ἐγγύτατα εἶναι κατὰ τὴν φύσιν, καὶ τὴν μετριότητα τῶν ὡρέων. τὸ δὲ ἀνδρεῖον καὶ τὸ ταλαίπωρον, καὶ τὸ ἔμπονον, καὶ τὸ θυμοειδὲς, οὐκ ἂν δύναιτο ἐν τοιαύτῃ φύσει ἐγγίγνεσθαι μήτε ὁμοφύλου, μήτε ἀλλοφύλου, ἀλλὰ τὴν ἡδονὴν κρατεῖν, διότι πολύμορφα γίνεται τὰ ἐν τοῖς θηρίοις. περὶ μὲν οὖν Αἰγυπτίων, καὶ Λιβύων, οὕτως ἔχειν μοι δοκεῖ. περὶ δὲ τῶν ἐν δεξιᾷ τοῦ ἡλίου τῶν ἀνατολῶν τῶν χειμερινῶν μέχρι Μαιώτιδος λίμνης, οὗτος γὰρ ὅρος τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίης, ὧδε ἔχει περὶ αὐτέων. τὰ δὲ ἔθνεα ταῦτα, ταύτῃ διάφορα αὐτὰ ἑωυτέων μᾶλλον ἐστὶ τῶν προδιηγημένων, διὰ τὰς μεταβολὰς τῶν ὡρέων καὶ τῆς χώρης τὴν φύσιν. ἔχει δὲ καὶ κατὰ τὴν γῆν ὁμοίως, ἅπερ καὶ κατὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. ὅκου γὰρ αἱ ὧραι μεγίστας μεταβολὰς ποιέονται καὶ πυκνοτάτας, ἐκεῖ καὶ ἡ χώρη ἀγριωτάτη καὶ ἀνωμαλωτάτη ἐστίν. καὶ εὑρήσεις ὄρεά τε πλεῖστα καὶ δασέα καὶ πεδία καὶ λειμῶνας ἐόντας. ὅκου δὲ αἱ ὧραι μὴ μεγάλαι ἀλλάσσουσιν, ἐκείνοις ἡ χώρη ὁμαλωτάτη ἐστίν. οὕτω δὲ ἔχει καὶ περὶ τῶν ἀνθρώπων. εἴ τις βούλεται ἐνθυμέεσθαι. εἰσὶ γὰρ φύσιες. αἱ μὲν, ὄρεσιν ἐοικυῖαι, δενδρώδεσί τε καὶ ἐφύδροισι. αἱ δὲ, λεπτοῖσί τε καὶ ἀνύδροις. αἱ δὲ, λειμακεστέροις τε καὶ ἑλώδεσι. αἱ δὲ, πεδίῳ τε καὶ ψιλῇ καὶ ξηρῇ. αἱ γὰρ ὧραι αἱ μεταλλάσσουσαι τῆς μορφῆς τὴν φύσιν, εἰσὶ διάφοροι. ἢν δὲ διάφοροι ἔωσι μετὰ σφῶν αὐτέων, διαφοραὶ καὶ πλείονες γίνονται τοῖς εἴδεσιν. καὶ ὁκόσα μὲν ὀλίγον διαφέρει τῶν ἐθνέων, παραλείψω. ὁκόσα δὲ μεγάλα ἢ φύσει ἢ νόμῳ, ἐρέω περὶ αὐτῶν ὡς ἔχει. καὶ πρῶτον περὶ τῶν μακροκεφάλων. τουτέων γὰρ οὐκ ἔστιν ἄλλο ἔθνος ὁμοίως τὰς κεφαλὰς ἔχον οὐδέν. τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν, ὁ νόμος αἰτιώτατος ἐγένετο τοῦ μήκους τῆς κεφαλῆς. νῦν δὲ, καὶ ἡ φύσις ξυμβάλλεται τῷ νόμῳ. τοὺς γὰρ μακροτάτην ἔχοντας τὴν κεφαλὴν γενναιοτάτους ἡγέονται. ἔχει δὲ περὶ νόμου ὧδε. τὸ παιδίον ὁκόταν γένηται, τάχιστα τὴν κεφαλὴν αὐτέου ἐπὶ ἁπαλὴν ἐοῦσαν μαλακοῦ ἐόντος, ἀναπλάσσουσι τῇσι χερσὶν, καὶ ἀναγκάζουσιν

ἐς τὸ

Europae quoad ... praestare Asia.

Asiatici fortes et laboriosi esse non possunt.

ἀνάγκη — Post verbum κρατέειν, videtur deesse multa

Μακροκέφαλοι. Idem vulgo de Germanis dicitur

ἐν τὸ μῆκος αὔξεσθαι, δεσμά τε προσφέροντες, καὶ τεχνήματα ἐπιτήδεια ὑφ' ὧν τὸ μὲν σφαιροειδὲς τῆς κεφαλῆς κακοῦται, τὸ δὲ μῆκος αὔξεται. οὕτως τὴν ἀρχὴν ὁ νόμος κατειργάσατο, ὥστε ὑπὸ βίης τοιαύτην τὴν φύσιν γενέσθαι. τοῦ δὲ χρόνου προϊόντος, ἐν φύσει ἐγένετο, ὥστε τὸν νόμον μηκέτι ἀναγκάζειν. ὁ γὰρ γόνος πανταχόθεν ἔρχεται, ἀπό τε τῶν ὑγιηρῶν ὑγιηρὸς τοῦ σώματος. ἀπό τε τῶν νοσερῶν, νοσερός. εἰ οὖν γίγνονται ἔκ τε τῶν φαλακρῶν, φαλακροί. καὶ ἐκ γλαυκῶν, γλαυκοί. καὶ ἐκ διεστραμμένων, στρεβλοί, ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος, καὶ περὶ τῆς ἄλλης μορφῆς ὁ αὐτὸς λόγος, τί κωλύει καὶ ἐκ μακροκεφάλου μακροκέφαλον γίγνεσθαι; νῦν δ' ὁμοίως οὐκέτι γίγνονται ὡς πρότερον. ὁ γὰρ νόμος οὐκέτι ἰσχύει, διὰ τὴν ἀμέλειαν τῶν ἀνθρώπων. τὰ μὲν οὖν περὶ τουτέων, οὕτως μοι δοκεῖ. περὶ δὲ τῶν ἐν Φάσει, ἡ χώρη ἐκείνη ἑλώδης ἐστὶ, καὶ θερμὴ, καὶ ὑδατεινὴ, καὶ δασεῖα. ὄμβροι τε αὐτόθι γίγνονται πᾶσαν ὥρην πολλοί τε καὶ ἰσχυροί. ἥτε δίαιτα τοῖς ἀνθρώποις ἐν τοῖς ἕλεσίν ἐστιν. τά τε οἰκήματα, ξύλινα καὶ καλάμινα ἐν ὕδασι μεμηχανημένα. ὀλίγῃ τε χρέονται βαδίσει, κατὰ τὴν πόλιν, καὶ τὸ ἐμπόριον, ἀλλὰ μονοξύλοις διαπλέουσιν ἄνω καὶ κάτω. διώρυγες γὰρ πολλαί εἰσιν. τὰ δὲ ὕδατα, θερμὰ καὶ στάσιμα πίνουσιν, ὑπό τε τοῦ ἡλίου σηπόμενα, καὶ ὑπὸ τῶν ὄμβρων ἐπαυξόμενα. αὐτός τε ὁ Φάσις, στασιμώτατος πάντων τῶν ποταμῶν, καὶ ῥέων ἠπιώτατα. οἵ τε καρποὶ γινόμενοι αὐτόθι πάντες ἀναλθέες εἰσὶν κατατεθηλυσμένοι καὶ ἀτελέες ὑπὸ πολυπληθείης τοῦ ὕδατος. διὸ καὶ οὐ πεπαίνονται. ἀήρ τε πουλὺς κατέχει τὴν χώρην ἀπὸ τῶν ὑδάτων. διὰ ταύτας δὴ τὰς προφάσιας, τὰ εἴδεα ἀπηλλαγμένα τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ἔχουσιν οἱ Φασιηνοί. τά τε γὰρ μεγέθεα μεγάλοι. τὰ πάχεα δ' ὑπερπαχέες. ἄρθρον τε κατάδηλον οὐδὲν, οὐδὲ φλέψ. τήν τε χροιὴν ὠχρὴν ἔχουσιν, ὥσπερ ὑπὸ ἰκτέρου ἐχόμενοι. φθέγγονταί τε βαρύτατον ἀνθρώπων, τῷ ἠέρι χρεώμενοι οὐ λαμπρῷ, ἀλλὰ χνοώδει τε καὶ διερῷ. πρὸς ταλαιπωρίην τε τὸ σῶμα ἀργότεροι πεφύκασιν. αἵ τε ὧραι οὐ πολὺ μεταλλάσσουσιν, οὔτε πρὸς τὸ πνῖγος, οὔτε πρὸς τὸ ψῦχος. τά τε πνεύματα πολλὰ νότια, πλὴν αὔρης μιῆς ἐπιχωρίης. αὕτη δὲ πνέει ἐνίοτε, βίαιος καὶ χαλεπὴ καὶ θερμή. καὶ κέγχρονα ὀνομάζουσιν τοῦτο τὸ πνεῦμα. ὁ δὲ Βορέης οὐ σφόδρα ἀφικνεῖται. ὁκόταν δὲ πνέῃ ἀσθενὴς καὶ βληχρός. περὶ μὲν τῆς φύσιος, καὶ τῆς διαφορῆς, καὶ τῆς μορφῆς τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ τῇ Εὐρώπῃ, οὕτως ἔχει. περὶ δὲ τῆς ἀθυμίης τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς ἀνανδρείης, ὅτι ἀπολεμώτεροί εἰσιν τῶν Εὐρωπαίων οἱ Ἀσιηνοί, καὶ ἡμερώτεροι τὰ ἤθεα, αἱ ὧραι αἴτιαι μάλιστα, οὐ μεγάλας τὰς μεταβολὰς ποιεύμεναι, οὔτε ἐπὶ τὸ θερμὸν, οὔτε ἐπὶ τὸ ψυχρὸν, ἀλλὰ παραπλησίαι. οὐ γὰρ γίνονται ἐκπλήξιες τῆς γνώμης, οὔτε μετάστασις ἰσχυρὴ τοῦ σώματος. ἀφ' ὅτων εἰκὸς τὴν ὀργὴν ἀγριοῦσθαί τε, καὶ τοῦ ἀγνώμονος καὶ θερμοῦ μετέχειν μᾶλλον, ἢ ἐν τῷ αὐτέῳ αἰεὶ ὄντα. αἱ γὰρ μεταβολαί εἰσι τῶν πάντων, αἵ τε ἐγείρουσι τὴν γνώμην τοῦ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἐῶσι ἀτρεμίζειν. διὰ ταύτας ἐμοὶ δοκέει τὰς προφάσιας, ἄναλκον εἶναι τὸ γένος τὸ Ἀσιηνόν. καὶ προσέτι διὰ τοὺς νόμους. τῆς γὰρ Ἀσίης τὰ πολλὰ βασιλεύεται. ὅκου δὲ μὴ αὐτοὶ ἑωυτέων εἰσὶ καρτεροὶ ἄνθρωποι, μηδὲ αὐτόνομοι, ἀλλὰ δεσπόζονται, οὐ περὶ τουτέου αὐτέοισιν ὁ λόγος ἐστὶν, ὅπως τὰ πολέμια ἀσκήσωσιν, ἀλλ' ὅπως μὴ δόξωσι μάχιμοι εἶναι. οἱ γὰρ κίνδυνοι οὐχ ὅμοιοί εἰσιν. τοὺς μὲν γὰρ στρατεύεσθαι εἰκὸς, καὶ ταλαιπωρέειν, καὶ ἀποθνήσκειν ἐξ ἀνάγκης ὑπὲρ τῶν δεσποτῶν, ἀπό τε παιδίων καὶ γυναικὸς ἐόντας, καὶ τῶν λοιπῶν φίλων. καὶ ὁκόσα μὲν ἂν χρηστὰ καὶ ἀνδρεῖα ἐργάσωνται, οἱ δεσπόται ἀπ' αὐτέων αὔξονταί τε καὶ ἐκφύονται. τοὺς δὲ κινδύνους καὶ θανάτους αὐτοὶ καρποῦνται. ἔτι δὲ πρὸς τούτοισιν τῶν τοιούτων ἀνθρώπων, ἀνάγκη ἐρημοῦσθαι τὴν γῆν ὑπό τε πολεμίων καὶ ἀργίης, ὥστε καὶ εἴ τις φύσει πέφυκεν ἀνδρεῖος καὶ εὔψυχος, ἀποτρέπεσθαι τὴν γνώμην ἀπὸ τῶν νόμων. μέγα δὲ τεκμήριον τούτων. ὁκόσοι γὰρ ἐν τῇ Ἀσίῃ Ἕλληνες ἢ βάρβαροι μὴ δεσπόζονται, ἀλλ' αὐτόνομοί εἰσι καὶ ἑωυτέοισιν ταλαιπωρεῦσιν, οὗτοι μαχιμώτατοι εἰσὶ πάντων. τοὺς γὰρ κινδύνους ἑωυτέων πέρι κινδυνεύουσιν. καὶ τῆς ἀνδρείης αὐτέοι τὰ ἄθλα φέρονται, καὶ τῆς δειλίης τὴν ζημίην ὡσαύτως. εὑρήσεις δὲ καὶ τοὺς Ἀσιηνοὺς διαφέροντας αὐτοὺς ἑωυτέων, τοὺς μὲν βελτίονας, τοὺς δὲ φαυλοτέρους ἐόντας. τουτέων δὲ αἱ μεταβολαὶ αἴτιαι τῶν ὡρέων, ὥσπερ μοι εἴρηται ἐν τοῖσι προτέροισι. καὶ περὶ μὲν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ, οὕτως ἔχει. ἐν δὲ τῇ Εὐ-

Qui ad Phasim accolunt [...]

ἢ καὶ ν

Asiatici cur minus bellicosi quam Europei.

πολεμικά

ἢ ν Ald.

ρώπῃ, ἐστὶν ἔθνος σκυθικὸν, ὃ περὶ τὴν λίμνην οἰκεῖ τὴν Μαιῶτιν, διαφέρον τῶν ἐθνέων τῶν ἄλλων, Σαυρομάται καλεῦνται. τουτέων αἱ γυναῖκες ἱππάζονταί τε καὶ τοξεύουσιν, καὶ ἀκοντίζουσιν ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ μάχονται τοῖς πολεμίοις, ἕως ἂν παρθένοι ἔωσιν. οὐκ ἀποπαρθενεύονται δὲ μέχρις ἂν τῶν πολεμίων τρεῖς ἀποκτείνωσι. καὶ οὐ πρότερον συνοικέουσιν, ἤπερ τὰ ἱερὰ θύουσαι τὰ ἐν νόμῳ. ἣ δ' ἂν ἄνδρα ἑωυτῇ ἄρηται, παύεται ἱππαζομένη, ἕως ἂν μὴ ἀνάγκη καταλάβῃ παγκοίνου στρατείης. τὸν δεξιὸν δὲ μαζὸν οὐκ ἔχουσιν. παιδίοις γὰρ ἐοῦσιν ἔτι νηπίοις, αἱ μητέρες χάλκεον τετεχνημένον ἐπ' αὐτῷ τουτέῳ διάπυρον ποιέουσαι, πρὸς τὸν μαζὸν τιθέασιν τὸν δεξιὸν, καὶ ἐπικαίουσαι, ὥστε τὴν αὔξησιν φθείρεσθαι, ἐς δὲ τὸν δεξιὸν ὦμον καὶ βραχίονα πᾶσαν τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ πλῆθος ἐκδιδόναι. περὶ δὲ τῶν λοιπῶν Σκυθέων τῆς μορφῆς, ὅτι αὐτοὶ αὑτοῖσιν ἐοίκασι, καὶ οὐδαμῶς ἄλλοις ωὑτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν Αἰγυπτίων, πλὴν ὅτι οἱ μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ εἰσὶ βεβιασμένοι. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ. ἡ δὲ Σκυθέων ἐρημίη καλευμένη, πεδιάς ἐστι καὶ λειμακώδης, καὶ ψιλὴ καὶ ἔνυδρος μετρίως. ποταμοὶ γάρ εἰσι μεγάλοι, οἳ ἐξοχετεύουσι τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν πεδίων. ἐνταῦθα καὶ οἱ Σκύθαι διαιτεῦνται, Νομάδες δὲ καλεῦνται, ὅτι οὐκ ἔστιν οἰκήματα, ἀλλ' ἐν ἁμάξαις οἰκεῦσιν. αἱ δὲ ἅμαξαι εἰσὶν, αἱ μὲν ἐλάχισται, τετράκυκλοι. αἱ δὲ ἑξάκυκλοι. αὗται δὲ πίλοις περιπεφραγμέναι. εἰσὶ δὲ καὶ τετεχνασμέναι, ὥσπερ οἰκήματα τὰ μὲν ἁπλᾶ. τὰ δὲ τριπλᾶ. ταῦτα δὲ καὶ στεγνὰ πρὸς ὕδωρ, καὶ πρὸς χιόνα, καὶ πρὸς τὰ πνεύματα. τὰς δὲ ἁμάξας ἕλκουσι ζεύγεα. τὰς μὲν δύο. τὰς δὲ, τρία βοῶν κερέων ἄτερ. οὐ γὰρ ἔχουσι κέρατα ὑπὸ ψύχεος. ἐν ταύταις μὲν οὖν ταῖς ἁμάξαις, γυναῖκες διαιτεῦνται. αὐτοὶ δ' ἐφ' ἵππων ὀχεῦνται οἱ ἄνδρες. ἕπονται δὲ αὐτέοις καὶ τὰ πρόβατα ἐόντα καὶ αἱ βόες καὶ οἱ ἵπποι. μένουσι δ' ἐν τῷ αὐτέῳ τοσοῦτον χρόνον, ὅσον ἂν ἀπόχρῃ αὐτέοισιν τοῖς κτήνεσιν ὁ χόρτος. ὁκόταν δὲ μηκέτι, ἐς ἑτέρην χώρην ἔρχονται. αὐτοὶ δ' ἐσθίουσι κρέα ἑφθά. καὶ πίνουσι γάλα ἵππων. καὶ ἱππάκην τρώγουσιν, τοῦτο δ' ἐστὶ τυρὸς ἵππων. τὰ μὲν ἐς τὴν δίαιταν αὐτέων οὕτως ἔχει καὶ τοὺς νόμους, περί τε τῶν ὡρέων καὶ τῆς μορφῆς, ὅτι πολὺ ἀπήλλακται τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων τὸ Σκυθικὸν γένος, καὶ ἔοικεν αὐτὸ ἑωυτέῳ, ὥσπερ τὸ Αἰγύπτιον. καὶ ἥκιστα πολύγονόν ἐστιν. καὶ ἡ χώρη ἐλάχιστα θηρία τρέφει κατὰ μέγεθος καὶ πλῆθος. κεῖται γὰρ ὑπ' αὐταῖς ταῖς ἄρκτοις, καὶ τοῖς ὄρεσιν τοῖς Ῥιπαίοισιν, ὅθεν ὁ βορέης πνέει. ὅ τε ἥλιος τελευτῶν ἐγγύτατα γίγνεται, ὁκόταν ἐπὶ τὰς θερινὰς ἔλθῃ περιόδους. καὶ τότε ὀλίγον χρόνον θερμαίνει. καὶ οὐ σφόδρα τὰ διαπνεύμενα τὰ ἀπὸ τῶν θερμῶν πνέοντα ἀφικνεῖται, ἢν μὴ ὀλιγάκις καὶ ἀσθενέα, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἄρκτων αἰεὶ πνέουσιν πνεύματα ψυχρὰ ἀπό τε χιόνος, καὶ κρυστάλλου, καὶ ὑδάτων πολλῶν. οὐδέποτε δὲ τὰ ὄρεα ἐκλείπει. ἀπὸ τουτέων δὲ δυσοίκητά ἐστιν. ἠήρ τε κατέχει πουλὺς τῆς ἡμέρης τὰ πεδία. καὶ ἐν τούτοισι διαιτεῦνται. ὥστε τὸν μὲν χειμῶνα, αἰεὶ εἶναι. τὸ δὲ θέρος, ὀλίγας ἡμέρας, καὶ ταύτας μὴ λίην. μετέωρα γὰρ τὰ πεδία καὶ ψιλὰ καὶ οὐκ ἐστεφάνωνται ὄρεσιν. ἀλλ' ἀνάντη ὑπὸ τῶν ἄρκτων αὐτόθι. καὶ τὰ θηρία οὐ γίγνεται μεγάλα. ἀλλ' οἷά τέ ἐστιν ὑπὸ γῆν σκεπάζεσθαι. ὁ γὰρ χειμὼν κωλύει, καὶ τῆς γῆς ἡ ψιλότης. καί τοι οὐκ ἔστιν ἀλέα. οὐδὲ σκέπη. αἱ γὰρ μεταβολαὶ τῶν ὡρέων οὐκ εἰσὶ μεγάλαι, οὐδὲ ἰσχυραὶ, ἀλλ' ὅμοιαι καὶ ὀλίγον μεταβάλλουσαι. διότι καὶ τὰ εἴδεα, ὅμοια αὐτὰ ἑωυτέοις εἰσίν. σιτῷ τε χρέονται αἰεὶ ὁμοίως, ἐσθῆτί τε τῇ αὐτέῃ καὶ θέρεος καὶ χειμῶνος. τόν τε ἠέρα ὑδατεινὸν ἕλκοντες καὶ παχύν. τά τε ὕδατα πίνοντες ἀπὸ χιόνος καὶ παγετῶν. τοῦ τε ταλαιπώρου ἀπεόντος. οὐ γὰρ οἷόν τε τὸ σῶμα ταλαιπωρέεσθαι, οὐδὲ τὴν ψυχὴν, ὅκου μεταβολαὶ μὴ γίγνονται ἰσχυραί. διὰ ταύτας τὰς ἀνάγκας, τὰ εἴδεα αὐτῶν παχέα ἐστὶ καὶ σαρκώδεα. καὶ ἄρθρα καὶ ὑγρὰ καὶ ἄτονα. αἵ τε κοιλίαι ὑγρόταται πασέων κοιλιῶν αἱ κάτω. οὐ γὰρ οἷόν τε νηδὺν ἀναξηραίνεσθαι ἐν τοιαύτῃ χώρῃ καὶ φύσει καὶ ὥρης καταστάσει, ἀλλὰ διὰ πιμελήν τε καὶ ψιλὴν τὴν σάρκα, τά τε εἴδεα ἔοικεν ἀλλήλοισιν, τά τε ἄρσενα τοῖς ἄρσεσιν, καὶ τὰ θήλεα τοῖς θήλεσι. τῶν γὰρ ὡρέων παραπλησίων ἐουσέων, φθοραὶ οὐκ ἐγγίγνονται οὐδὲ κακώσιες ἐν τῇ τοῦ γόνου ξυμπήξει, ἢν μή τινος ἀνάγκης βιαίου τύχῃ ἢ νούσου.

μέγα

Scythae quales. Sauromatae.

Sauromatarum puellae amazones.

Scythae Nomades, et amaxobii.

Boves sine cornibus.

μέγα δὲ τεκμήριον ἐς τὴν ὑγρότητα παρέξομαι. Σκυθέων γὰρ τοὺς πολλοὺς, ἅπαντας ὅσοι νομάδες, εὑρήσεις κεκαυμένους τούς τε ὤμους καὶ τοὺς βραχίονας, καὶ τοὺς καρποὺς τῶν χειρῶν, καὶ τὰ στήθεα, ἰσχία, καὶ τὴν ὀσφὺν, δι' ἄλλ' οὐδὲν, ἢ διὰ τὴν ὑγρότητα τῆς φύσιος καὶ τὴν μαλακίην. οὐ γὰρ δύνανται οὔτε τοῖς τόξοις ξυντείνειν, οὔτε τῷ ἀκοντίῳ ἐμπίπτειν τῷ ὤμῳ ὑπὸ ὑγρότητος καὶ ἀτονίης. ὁκόταν δὲ καυθῶσιν, ἀναξηραίνεται ἐκ τῶν ἄρθρων τὸ πολὺ τοῦ ὑγροῦ. καὶ εὐτονώτερα μᾶλλον γίνεται καὶ τροφιμώτερα καὶ ἠρθρωμένα τὰ σώματα μᾶλλον. ῥοϊκὰ δὲ γίνεται καὶ πλατέα. πρῶτον μὲν ὅτι οὐ σπαργανοῦνται, ὥσπερ ἐν Αἰγύπτῳ, οὐδὲ νομίζουσιν διὰ τὴν ἱππασίην ὅκως ἂν εὔεδροι ἔωσιν. ἔπειτα δὲ διὰ τὴν ἕδρην. τά τε γὰρ ἄρσενα ἕως ἂν οὐχ οἷά τε ἐφ' ἵππου ὀχέεσθαι, τὸ πολὺ τοῦ χρόνου κάθηνται ἐν τῇ ἁμάξῃ καὶ βραχὺ τῇ βαδίσει χρέονται, διὰ τὰς μεταναστάσιας καὶ περιελάσιας. τὰ δὲ θήλεα θαυμαστὸν οἷον ῥοϊκὰ ἐστὶ τὰ εἴδεα. πυῤῥὸν δὲ τὸ γένος ἐστὶ τὸ Σκυθικὸν διὰ τὸ ψῦχος, οὐκ ἐπιγινομένου ὀξέως τοῦ ἡλίου. ὑπὸ δὲ τοῦ ψύχεος, ἡ λευκότης ἐπικαίεται, καὶ γίγνεται πυῤῥά. πολύγονον δὲ οὐχ οἷόν τε εἶναι φύσιν τοιαύτην. οὔτε γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἡ ἐπιθυμίη τῆς μίξιος γίνεται πολλὴ, διὰ τὴν ὑγρότητα τῆς φύσιος, καὶ τῆς κοιλίης τὴν μαλθακότητά τε καὶ τὴν ψυχρότητα, ἀφ' ὧν ἥκιστα εἰκὸς εἶναι ἄνδρα οἷόν τε λαγνεύειν. καὶ ἔτι ὑπὸ τῶν ἵππων ἀεὶ κοπτόμενοι, ἀσθενέες γίγνονται ἐς τὴν μίξιν. τοῖσι μὲν ἀνδράσιν αὗται αἱ προφάσιες γίγνονται. τῇσι δὲ γυναιξὶν, ἥ τε πιότης τῆς σαρκὸς καὶ ὑγρότης. οὐ γὰρ δύνανται ἔτι ξυναρπάζειν αἱ μῆτραι τὸν γόνον. οὔτε γὰρ ἐπιμήνιος κάθαρσις αὐτῇσι γίγνεται ὡς χρεὼν ἐστὶν, ἀλλ' ὀλίγον καὶ διὰ χρόνου. τό τε στόμα τῶν μητρέων ὑπὸ πιμελῆς ξυγκλείεται, καὶ οὐχ ὑποδέχεται τὸν γόνον. αὗταί τε ἀταλαίπωροι καὶ πιεραί. καὶ αἱ κοιλίαι ψυχραὶ καὶ μαλακαί. καὶ ὑπὸ τουτέων τῶν ἀναγκαίων οὐ πολύγονόν ἐστι τὸ γένος τὸ Σκυθικόν. μέγα δὲ τεκμήριον αἱ οἰκέτιδες ποιέουσιν. οὐ γὰρ φθάνουσι παρὰ ἄνδρα ἀφικνεύμεναι, καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσι διὰ τὴν ταλαιπωρίην καὶ ἰσχνότητα τῆς σαρκός. ἔτι τε πρὸς τουτέοισιν εὐνουχίαι γίνονται οἱ πλεῖστοι ἐν Σκύθῃσι, καὶ γυναικεῖα ἐργάζονται, καὶ ὡς αἱ γυναῖκες διαλέγονταί τε ὁμοίως. καλεῦνταί τε οἱ τοιοῦτοι ἀνανδριεῖς. οἱ μὲν οὖν ἐπιχώριοι τὴν αἰτίην προστιθέασι θεῷ, καὶ σέβονται τουτέους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ προσκυνέουσι, δεδοικότες περί τε ωὐτέων ἕκαστοι. ἐμοὶ δὲ καὶ αὐτῷ δοκεῖ ταῦτα τὰ πάθεα θεῖα εἶναι καὶ τἄλλα πάντα. καὶ οὐδὲν ἕτερον ἑτέρου θειότερον, οὐδὲ ἀνθρωπινώτερον, ἀλλὰ πάντα θεῖα. ἕκαστον δὲ ἔχει φύσιν τῶν τοιουτέων, καὶ οὐδὲν ἄνευ φύσιος γίγνεται. καὶ τοῦτο τὸ πάθος ὥς μοι δοκεῖ γίγνεσθαι, φράσω. ὑπὸ τῆς ἱππασίης αὐτέους κέδματα λαμβάνει, ἅτε αἰεὶ κρεμαμένων ἀπὸ τῶν ἵππων τοῖς ποσίν. ἔπειτα ἀποχωλοῦνται καὶ ἕλκονται τὰ ἰσχία οἳ ἂν σφόδρα νοσήσωσιν. ἰῶνται δὲ σφᾶς αὐτοὺς τρόπῳ τοιῷδε. ὁκόταν ἄρχηται ἡ νοῦσος, ὄπισθεν τοῦ ὠτὸς ἑκατέρην φλέβα τάμνουσιν. ὅταν δὲ ἀποῤῥυῇ τὸ αἷμα, ὕπνος ὑπολαμβάνει ὑπὸ ἀσθενείας, καὶ καθεύδουσιν. ἔπειτα ἀνεγείρονται. οἱ μὲν τινες, ὑγιέες ἐόντες, οἱ δ' οὔ. ἐμοὶ μὲν οὖν δοκέει ἐν ταύτῃ τῇ ἰήσει διαφθείρεσθαι. εἰσὶ γὰρ παρὰ τὰ ὦτα φλέβες, ἃς ἐάν τις ἐπιτάμῃ, ἄγονοι γίνονται οἱ ἐπιτμηθέντες. ταύτας τοίνυν μοι δοκέουσι τὰς φλέβας ἐπιτάμνειν. οἱ δὲ μετὰ ταῦτα, ἐπειδὰν ἀφίκωνται παρὰ γυναῖκα, καὶ μὴ οἷοί τε ὦσι χρῆσθαι σφίσιν αὐταῖς, τὸ πρῶτον οὐκ ἐνθυμεῦνται, ἀλλ' ἡσυχίην ἔχουσιν. ὁκόταν δὲ δὶς καὶ τρὶς καὶ πλεονάκις αὐτέοισι πειρωμένοισιν μηδὲν ἀλλοιότερον ἀποβαίνῃ, νομίσαντές τι ἡμαρτηκέναι τῷ θεῷ ὃν ἐπαιτιῶνται, ἐνδύονται στολὴν γυναικείην καταγνόντες ἑωυτέων ἀνανδρείην. γυναικίζουσί τε καὶ ἐργάζονται μετὰ τῶν γυναικῶν, ἃ καὶ ἐκεῖναι. τοῦτο δὲ πάσχουσι Σκυθέων οἱ πλούσιοι, οὐχ οἱ κάκιστοι, ἀλλ' οἱ εὐγενέστατοι καὶ ἰσχὺν πλείστην κεκτημένοι διὰ τὴν ἱππασίην. οἱ δὲ πένητες, ἧσσον. οὐ γὰρ ἱππάζονται. καίτοι ἐχρῆν, ἐπεὶ θειότερον τοῦτο τὸ νόσευμα τῶν λοιπῶν ἐστιν, οὐ τοῖς γενναιοτάτοις τῶν Σκυθέων καὶ τοῖς πλουσιωτάτοις προσπίπτειν μόνοις, ἀλλὰ τοῖς ἅπασιν ὁμοίως. καὶ μᾶλλον τοῖσιν ὀλίγα κεκτημένοισιν, οὐ τιμωμένοισιν ἤδη, εἰ χαίρουσιν οἱ θεοὶ καὶ θαυμαζόμενοι ὑπ' ἀνθρώπων, καὶ ἀντὶ τουτέων χάριτας ἀποδιδοῦσιν. εἰκὸς γὰρ τοὺς μὲν πλουσίους, θύειν πολλὰ τοῖς θεοῖς, καὶ ἀνατιθέναι ἀναθήματα ἐόντων χρημάτων, καὶ τιμᾶν. τοὺς δὲ πένητας, ἧσσον, διὰ τὸ μὴ ἔχειν. ἔπειτα καὶ ἐπιμεμφομένους, ὅτι οὐ διδόασι χρήματα αὐτέοισιν. ὥστε τῶν τοιουτέων

ἁμαρτιῶν τὰς ζημίας, τοὺς ὀλίγα κεκτημένους φέρειν μᾶλλον, ἢ τοὺς πλουσίους. ἀλλὰ γὰρ ὥσπερ καὶ πρότερον ἔλεξα, θεῖα μὲν καὶ ταῦτα ἐστὶν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις. γίγνεται δὲ κατὰ φύσιν ἕκαστα. καὶ ἡ τοιαύτη νοῦσος ἀπὸ τοιαύτης προφάσιος τοῖς Σκύθαις γίνεται, οἵην εἴρηκα. ἔχει δὲ καὶ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους ὁμοίως. ὅκου γὰρ ἱππάζονται μάλιστα καὶ πυκνότατα, ἐκεῖ πλεῖστοι ὑπὸ κεδμάτων καὶ ἰσχιάδων καὶ ποδαγριῶν ἁλίσκονται, καὶ λαγνεύειν κάκιστοι εἰσί. ταῦτα δὲ τοῖσι δὲ Σκύθῃσι πρόσεστι, καὶ εὐνουχοειδέστατοί εἰσιν ἀνθρώπων διὰ τὰς προφάσιας, καὶ ὅτι ἀναξυρίδας ἔχουσιν αἰεί, καὶ εἰσὶν ἐπὶ τῶν ἵππων τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου. ὥστε μήτε χειρὶ ἅπτεσθαι τοῦ αἰδοίου, ὑπό τε τοῦ ψύχεος, καὶ τοῦ κόπου ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἱμέρου καὶ τῆς μίξιος, καὶ μηδὲν παρακινεῖν πρότερον, ἢ ἀνανδρωθῆναι. περὶ μὲν οὖν τῶν Σκυθέων οὕτως ἔχει τοῦ γένεος. τὸ δὲ λοιπὸν γένος τὸ ἐν τῇ Εὐρώπῃ διάφορον αὐτὸ ἑωυτῷ ἐστι, καὶ κατὰ τὸ μέγεθος, καὶ κατὰ τὰς μορφὰς διὰ τὰς μεταλλαγὰς τῶν ὡρέων, ὅτι μεγάλαι γίνονται καὶ πυκναί. καὶ θάλπεα τε ἰσχυρά, καὶ χειμῶνες καρτεροί. καὶ ὄμβροι πολλοί. καὶ αὖθις, αὐχμοὶ πολυχρόνιοι, καὶ πνεύματα, ἐξ ὧν μεταβολαὶ πολλαὶ καὶ παντοδαπαί. ἀπὸ τουτέων εἰκὸς αἰσθάνεσθαι καὶ τὴν γένεσιν ἐν τῇ συμπήξει τοῦ γόνου ἄλλην καὶ μὴ τὴν αὐτὴν τῷ αὐτῷ γίγνεσθαι, ἔν τε τῷ θέρει, καὶ τῷ χειμῶνι, μηδὲ ἐν ἐπομβρίῃ καὶ αὐχμῷ, διότι τὰ εἴδεα διηλλάχθαι νομίζω τῶν Εὐρωπαίων μᾶλλον, ἢ τῶν Ἀσιηνῶν. καὶ τὰ μεγέθη διαφορώτατα αὐτὰ ἑωυτοῖσιν εἶναι κατὰ πόλιν ἑκάστην. αἱ γὰρ φθοραὶ πλείονες ἐγγίγνονται τοῦ γόνου ἐν τῇ ξυμπήξει ἐν ταῖς μεταλλαγαῖς τῶν ὡρέων πυκναῖς ἐούσαις, ἢ ἐν τῇσι παραπλησίῃσι καὶ ὁμοίῃσιν. περί τε τῶν ἠθέων ὁ αὐτὸς λόγος. τό τε ἄγριον, καὶ τὸ ἀμίαντον, καὶ τὸ θυμοειδὲς ἐν τῇ τοιαύτῃ φύσει ἐγγίγνεται. αἱ γὰρ ἐκπλήξιες πυκναὶ γιγνόμεναι τῆς γνώμης τὴν ἀγριότητα ἐντιθέασιν. τὸ δὲ ἥμερόν τε καὶ ἤπιον, ἀμαυροῦσιν. διότι εὐψυχοτέρους νομίζω τοὺς Εὐρώπην οἰκοῦντας εἶναι, ἢ τοὺς τὴν Ἀσίην. ἐν μὲν γὰρ τῷ αἰεὶ παραπλησίῳ αἱ ῥαθυμίαι ἔνεισιν. ἐν δὲ τῷ μεταβαλλομένῳ, αἱ ταλαιπωρίαι τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ. καὶ ἀπὸ μὲν ἡσυχίης καὶ ῥαθυμίης, ἡ δειλίη αὔξεται. ἀπὸ δὲ τῆς ταλαιπωρίης καὶ τῶν πόνων, αἱ ἀνδρεῖαι. διὰ τοῦτο εἰσὶ μαχιμώτεροι οἱ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντες. καὶ διὰ τοὺς νόμους, ὅτι οὐ βασιλεύονται, ὥσπερ οἱ Ἀσιηνοί. ὅκου γὰρ βασιλεύονται, ἐκεῖ ἀνάγκη δειλοτάτους εἶναι. εἴρηται δέ μοι καὶ πρότερον. αἱ γὰρ ψυχαὶ δεδούλωνται, καὶ οὐ βούλονται παρακινδυνεύειν ἑκόντες εἰκῆ ὑπὲρ ἀλλοτρίης δυνάμιος. οὗτοι δὲ αὐτόνομοι. ὑπὲρ αὐτῶν γὰρ τοὺς κινδύνους αἱρεῦνται, καὶ οὐκ ἄλλων. προθυμεῦνται ἑκόντες, καὶ ἐς τὸ δεινὸν ἔρχονται. τὰ γὰρ ἀριστεῖα τῆς νίκης αὐτοὶ φέρονται. οὕτως οἱ νόμοι οὐχ ἥκιστα τὴν εὐψυχίην ἐργάζονται. τὸ μὲν οὖν ὅλον καὶ τὸ ἅπαν, οὕτως ἔχει, περί τε τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίης. ἔνεισι δὲ καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ φῦλα διάφορα ἕτερα ἑτέροις, καὶ τὰ μεγέθεα, καὶ τὰς μορφάς, καὶ τὰς ἀνδρείας. τὰ δὲ διαλλάσσοντα ταῦτα ἐστίν, ἃ καὶ ἐπὶ τῶν πρότερον εἴρηται. ἔτι δὲ σαφέστερον φράσω. ὁκόσοι μὲν χώρην ὀρεινήν τε οἰκοῦσι τρηχείην καὶ ὑψηλὴν καὶ ἔνυδρον, καὶ αἱ μεταβολαὶ αὐτέοισι γίνονται τῶν ὡρέων μέγα διάφοροι, ἐνταῦθα εἰκὸς εἴδεα μεγάλα εἶναι, καὶ πρὸς τὸ ταλαίπωρον, καὶ τὸ ἀνδρεῖον εὖ πεφυκότα. καὶ τό τε ἄγριον καὶ τὸ θηριῶδες αἱ τοιαῦται φύσιες οὐχ ἥκιστα ἔχουσιν. ὁκόσοι δὲ κοῖλα χωρία, καὶ λειμακώδεα, καὶ πνιγηρά, καὶ τῶν θερμῶν πνευμάτων πλέον μέρος μετέχουσιν ἢ τῶν ψυχρῶν, ὕδασί τε χρῶνται θερμοῖς, οὗτοι δὲ μεγάλοι μὲν οὐκ ἂν εἴησαν, οὐδὲ κανονίαι. ἐς εὖρος δὲ πεφυκότες καὶ σαρκώδεες καὶ μελανότριχες. καὶ αὐτοὶ μέλανες μᾶλλον ἢ λευκότεροι. φλεγματίαι δὲ ἧσσον ἢ χολώδεες. τό τε ἀνδρεῖον καὶ ταλαίπωρον ἐν τῇ ψυχῇ, φύσει μὲν οὐκ ἂν ὁμοίως ἐνείη. νόμος δὲ προσγενόμενος, ἀπεργάσαιτ' ἄν. καὶ εἰ μὲν ποταμοὶ ἐνείησαν ἐν τῇ χώρῃ, οἵτινες ἐκ τῆς χώρης ἐξοχετεύουσιν τό τε στάσιμον καὶ τὸ ὄμβριον, οὗτοι ἂν ὑγιηροί τε εἴησαν καὶ λαμπροί. εἰ μὲν οἱ ποταμοὶ μὲν μὴ εἴησαν, τὰ δὲ ὕδατα κρηναῖά τε καὶ στάσιμα πίνοιεν καὶ ἑλώδεα, ἀνάγκη τὰ τοιαῦτα τῆς γαστρὸς ἀτηρία εἶναι καὶ σπληνός. ὁκόσοι δὲ ὑψηλήν τε οἰκέουσι χώρην, καὶ λείην, καὶ ἀνεμώδεα, καὶ ἔνυδρον, εἶεν ἂν εἴδεα μεγάλα, καὶ ἑωυτοῖς παραπλήσια, καὶ ἀνορθότερα. καὶ ἠπιώτεραι αἱ γνῶμαι. ὁκόσοι λεπτά τε καὶ ἄνυδρα καὶ ψιλά, ταῖς δὲ μεταβολαῖς τῶν ὡρέων οὐκ εὔκρητα, ἐν ταύτῃ τῇ χώρῃ τὰ εἴδεα εἰκός τε σκληρά τε εἶναι καὶ εὔτονα. καὶ ξανθότερα, ἢ μελάντερα. καὶ τὰ

ἤθη καὶ

ἤθεα καὶ τὰς ὀργὰς αὐθάδεάς τε καὶ ἰδιογνώμονας. ὅκου γὰρ μεταβολαί εἰσι πυκνόταται τῶν ὡρέων, καὶ πλεῖστον διάφοροι αὐταὶ ἑωυτέοισιν, ἐκεῖ καὶ τὰ εἴδεα καὶ τὰ ἤθεα καὶ τὰς φύσιας εὑρήσεις, πλεῖστον διαφερούσας. μέγισται μὲν οὖν εἰσιν αὗται τῆς φύσιος διαλλαγαί. ἔπειτα δὲ καὶ ἡ χώρη ἐν ᾗ ἄν τις τρέφηται καὶ τὰ ὕδατα. εὑρήσεις γὰρ ἐπὶ τὸ πλῆθος τῆς χώρης τῇ φύσει ἀκολουθοῦντα καὶ εἴδεα τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς τρόπους. ὅκου μὲν γὰρ ἡ γῆ πιείρα καὶ μαλθακὴ καὶ ἔνυδρος καὶ τὰ ὕδατα κάρτα μετέωρα, ὥστε θερμὰ εἶναι τοῦ θέρεος, καὶ χειμῶνος ψυχρὰ, καὶ τῶν ὡρέων καλῶς κέεται, ἐνταῦθα καὶ οἱ ἄνθρωποι σαρκώδεές εἰσι καὶ ἄναρθροι καὶ ὑγροὶ καὶ ἀταλαίπωροι. καὶ τὴν ψυχὴν κακοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. τό τε ῥᾴθυμον καὶ τὸ ὑπνηρόν ἐστιν ἐν αὐτέοισιν, ἔς τε τὰς τέχνας παχέες, οὐ λεπτοὶ, οὐδ' ὀξέες. ὅκου δ' ἐστὶν ἡ χώρη ψιλή τε καὶ ἄνυδρος καὶ τρηχεῖα, καὶ ὑπὸ τοῦ χειμῶνος πιεζομένη, καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου κεκαυμένη, ἐνταῦθα δὲ σκληρούς τε καὶ ἰσχνοὺς καὶ διηρθρωμένους, καὶ εὐτόνους καὶ δασέας. τό τε ἐργατικὸν ὀξὺ ἐνεὸν ἐν τῇ φύσει τῇ τοιαύτῃ, καὶ τὸ ἄγρυπνον, τά τε ἤθεα καὶ τὰς ὀργὰς, αὐθάδεας καὶ ἰδιογνώμονας. τοῦ τε ἀγρίου μᾶλλον μετέχοντας, ἢ τοῦ ἡμέρου. ἔς τε τὰς τέχνας, ὀξυτέρους τε καὶ συνετωτέρους. καὶ τὰ πολέμια ἀμείνους εὑρήσεις, καὶ τἄλλα τὰ ἐν τῇ γῇ φυόμενα πάντα, ἀκόλουθα ὄντα τῇ γῇ. αἱ μὲν ἐναντιώταται φύσιές τε καὶ ἰδέαι, ἔχουσιν οὕτως. ἀπὸ δὲ τουτέων τεκμαιρόμενος, τὰ λοιπὰ ἐνθυμέεσθαι, καὶ οὐχ ἁμαρτήσῃ.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ.

Εἰ μέν μοί τις ἐδόκεε τῶν πρότερον ξυγγραψάντων περὶ διαίτης ἀνθρωπίνης τῆς πρὸς ὑγείαν, ὀρθῶς ἐγνωκὼς ξυγγεγραφέναι πάντα διὰ παντὸς, ὁκόσα δυνατὸν ἀνθρωπίνῃ γνώμῃ περιληφθῆναι, ἱκανῶς ἄν εἶχέ μοι ἄλλων ἐκπονησάντων, γνῶναι ὀρθῶς ἔχοντα, τούτοισι χρέεσθαι, καθότι ἕκαστον αὐτῶν ἐδόκεε χρήσιμον εἶναι. νῦν δὲ πολλοὶ μὲν ἤδη ξυνέγραψαν. οὐδεὶς δὲ ἔγνω ὀρθῶς, καθότι ἦν αὐτοῖς ξυγγραπτέον. ἄλλοι δὲ ἄλλο ἐπέτυχον. τὸ δὲ ὅλον, οὐδείς πω τῶν πρότερον. μεμφθῆναι μὲν οὖν οὐδενὶ αὐτῶν ἄξιόν ἐστιν, εἰ μὴ ἐδυνήθησαν ἐξευρεῖν. ἐπαινέσαι δὲ μᾶλλον πάντας, ὅτι ἀλλ' ἐπεχειρήσαντο ζητῆσαι. ἐλέγχειν μὲν οὖν τὰ μὴ ὀρθῶς εἰρημένα, οὐ παρεσκεύασμαι. προσομολογεῖν δὲ τοῖς ἱκανῶς ἐγνωσμένοισι, διανενόημαι. ὁκόσα μὲν οὖν ὀρθῶς ὑπὸ τῶν προτέρων εἴρηται, οὐχ οἷόν τε ἄλλως ὅκως ἐμὲ συγγράψαντα, ὀρθῶς συγγράψαι. ὁκόσα δὲ μὴ ὀρθῶς εἰρήκασιν, ἐλέγχων μὲν ταῦτα διότι οὐχ οὕτως ἔχει, οὐδὲν περανῶ. ἐξηγούμενος δὲ καθότι, αὐτῶν μοι δοκέει ἕκαστον ὀρθῶς ἔχειν, δηλῶσαι βούλομαι. διὰ τοῦτο δὲ τὸν λόγον τοῦτον προκατατίθεμαι, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁκόταν τινὸς προτέρου ἀκούσωσι περί τινος ἐξηγουμένου, οὐκ ἀποδέχονται τὸν ὕστερον περὶ τούτων διαλεγόμενον, οὐ γινώσκοντες ὅτι τῆς αὐτῆς διανοίας ἐστὶ γνῶναι τὰ ὀρθῶς εἰρημένα. ἐγὼ γοῦν ὥσπερ εἶπον τοῖσι μὲν ὀρθῶς εἰρημένοισι, προσομολογήσω, τὰ δὲ μὴ ὀρθῶς ἐγνωσμένα, δηλώσω ὁκοῖα τινά ἐστιν. ὁκόσα δὲ μηδὲ ἐπεχείρησε μηδεὶς τῶν πρότερον δηλῶσαι, ἐγὼ ἐπιδείξω καὶ ταῦτα ὁκοῖά ἐστι. φημὶ δὲ δεῖν τὸν μέλλοντα ὀρθῶς ξυγγράφειν περὶ διαίτης ἀνθρωπίνης, πρῶτον μὲν, παντὸς φύσιν ἀνθρώπου γνῶναι καὶ διαγνῶναι. γνῶναι μὲν, ἀπὸ τίνων συνέστηκεν ἐξ ἀρχῆς. διαγνῶναι δὲ, ὑπὸ τίνων μερῶν κεκράτηται. εἰ μὴ γὰρ τὴν ἐξ ἀρχῆς σύστασιν ἐπιγνώσεται, τὸ ἐπικρατέον ἐν τῷ σώματι, οὐχ οἷός τε εἴη τὰ ξυμφέροντα τῷ ἀνθρώπῳ προσενεγκεῖν. ταῦτα μὲν οὖν χρὴ γινώσκειν τὸν ξυγγράφοντα. μετὰ δὲ ταῦτα, σίτων καὶ ποτῶν ἁπάντων, οἷσι διαιτώμεθα, δύναμιν ἥν τινα ἕκαστα ἔχει, καὶ τὴν κατὰ φύσιν, καὶ τὴν δι' ἀνάγκην, καὶ τέχνην ἀνθρωπίνην. δεῖ γὰρ ἐπίστασθαι τῶν τε ἰσχυρῶν φύσει, ὡς χρὴ τὴν δύναμιν ἀφαιρέεσθαι. τοῖσι δὲ ἀσθενέσιν, ὅκως χρὴ ἰσχὺν προστιθέναι διὰ τέχνης, ὅκου ἂν ὁ καιρὸς ἑκάστων παραγίνηται. γνόντας δὲ τὰ εἰρημένα, οὔκω αὐτάρκης ἡ θεραπείη τοῦ ἀνθρώπου. διότι οὐ δύναται ἐσθίων ἄνθρωπος ὑγιαίνειν, ἢν μὴ καὶ πονέῃ. ὑπεναντίας μὲν γὰρ ἀλλήλοισιν ἔχει τὰς δυνάμεις, σῖτα καὶ πόνοι. ξυμφέρονται δὲ ἀλλήλοισι πρὸς ὑγείην. πόνοι μὲν γὰρ, πεφύκασιν ἀναλῶσαι τὰ ὑπάρχοντα. σιτία δὲ καὶ ποτὰ, ἐκπληρῶσαι τὰ κενωθέντα. δεῖ δὲ, ὡς ἔοικε, τῶν πόνων διαγινώσκειν τὴν δύναμιν, καὶ τῆς κατὰ φύσιν,

καὶ τῶν διὰ βίης γινομένων. καὶ τίνες αὐτῶν εἰς αὔξησιν παρασκευάζουσι σάρκας, καὶ τίνες ἐς ἔλλειψιν. καὶ οὐ μόνον ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τὰς συμμετρίας τὰς ἀμετρίας τῶν πόνων τὴν βίην πρὸς τὸ πλῆθος τῶν σιτίων, καὶ τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὰς ἡλικίας τῶν σωμάτων, καὶ πρὸς τὰς ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ. καὶ πρὸς τὰς μεταβολὰς τῶν πνευμάτων. πρὸς τὰς θέσεις τῶν χωρίων ἐν ᾗσι διαιτέονται. πρός τε τὴν κατάστασιν τοῦ ἐνιαυτοῦ. ἄστρων τε ἐπιτολὰς καὶ δύσιας γινώσκειν δεῖ, ὅκως ἐπίστηται τὰς μεταβολὰς καὶ ὑπερβολὰς φυλάσσειν καὶ σίτων, καὶ ποτῶν, καὶ πνευμάτων, καὶ τοῦ ὅλου κόσμου. ἐξ ὧν περ αἱ νοῦσοι τοῖσιν ἀνθρώποισι φύονται. ταῦτα δὲ πάντα διαγνῶντι, οὔκω αὔταρκες τὸ εὕρημά ἐστι. εἰ μὲν γὰρ ἦν εὑρετὸν ἐπὶ τούτοισι πρὸς ἑκάστην φύσιν, σίτου μέτρον, καὶ πόνων ἀριθμὸς, μὴ ἔχων ὑπερβολὴν, μήτε ἐπὶ τὸ πλέον μήτε ἐπὶ τὸ ἔλασσον, εὕροιτο ἂν ὑγεία τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἀκριβῶς. νῦν δὲ τὰ μὲν προειρημένα πάντα εὕρηται, ὁκοῖά ἐστι. τοῦτο δὲ, ἀδύνατον εὑρεῖν. εἰ μὲν οὖν παρείη τις καὶ ὁρῴη, γινώσκοι ἂν τὸν ἄνθρωπον, ἐκδύοντά τε καὶ ἐν τοῖσι γυμνασίοισι γυμναζόμενον, ὥστε φυλάσσειν ὑγιαίνοντα, τῶν μὲν ἀφαιρέων, τοῖσι δὲ προστιθείς. μὴ παριόντι δὲ, ἀδύνατον ὑποθέσθαι εἰς ἀκρίβειαν σῖτα καὶ πόνους. ἐπεὶ ὁκόσον γε δυνατὸν εὑρεῖν, ἐμοὶ ἤδη εἴρηται. ἀλλὰ γὰρ εἰ καὶ πάνυ σμικρὸν ἐνδεέστερα τῶν ἑτέρων γίνοιτο ἂν, ἐν πολλῷ χρόνῳ ἀνάγκη κρατηθῆναι τὸ σῶμα ὑπὸ τῆς ὑπερβολῆς, καὶ εἰς νοῦσον ἀφικέσθαι. τοῖσι μὲν οὖν ἄλλοισι, μέχρι τούτου ἐπικεχείρηται ζητηθῆναι. εἴρηται δὲ, οὐδὲ ταῦτα. ἐμοὶ δὲ ταῦτα ἐξεύρηται, πρὸ τοῦ κάμνειν τὸν ἄνθρωπον, ἀπὸ τῆς ὑπερβολῆς ἐφ᾽ ὁκότερον ἂν γένηται, προδιάγνωσις. οὐ γὰρ εὐθέως αἱ νοῦσοι τοῖσιν ἀνθρώποισι προσγίνονται, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν συλλεγόμεναι, ἀθρόως ἐκφαίνονται. πρὶν οὖν κρατέεσθαι ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ὑγιὲς ὑπὸ τοῦ νοσεροῦ, ἃ πάσχουσιν ἐξεύρηταί μοι. καὶ ὅκως χρὴ ταῦτα καθιστάναι εἰς τὴν ὑγείην. τούτου δὲ προσγεγραμμένου πρὸς τοῖσι γεγραμμένοισι τελέεται τὸ ἐπιχείρημα τῶν διανοημάτων. ξυνίσταται μὲν οὖν τὰ ζῶα τά τε ἄλλα πάντα καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ δυοῖν. διαφόροιν μὲν, τὴν δύναμιν. συμφόροιν δὲ, τὴν χρῆσιν. πυρὸς λέγω καὶ ὕδατος. ταῦτα δὲ ξυναμφότερα αὐτάρκεά ἐστι, τοῖσί τε ἄλλοισι πᾶσι, καὶ ἀλλήλοισιν. ἑκάτερον δὲ χωρὶς, οὔτε αὐτὸ ἑωυτῷ, οὔτε ἄλλῳ οὐδενί. τὴν μὲν οὖν δύναμιν αὐτῶν, ἑκάτερον ἔχει τοιήνδε. τὸ μὲν γὰρ πῦρ, δύναται πάντα διὰ παντὸς κινῆσαι. τὸ δὲ ὕδωρ, πάντα διὰ παντὸς θρέψαι. ἐν μέρει δὲ ἑκάτερον κρατέει καὶ κρατέεται, ἐς τὸ μήκιστον καὶ τὸ ἐλάχιστον, ὡς ἀνυστόν. οὐδέτερον γὰρ κρατῆσαι παντελῶς δύναται, διὰ τόδε. τὸ μὲν πῦρ ἐπεξιὸν ἐπὶ τὸ ἔσχατον τοῦ ὕδατος, ἐπιλείπει ἡ τροφή. ἀποτρέπεται οὖν ὅθεν μέλλει τρέφεσθαι. τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεξιὸν ἐπὶ τὸ ἔσχατον τοῦ πυρὸς, ἐπιλείπει ἡ κίνησις. ἵσταται οὖν ἐν τούτῳ. ὁκόταν δὲ στῇ, οὐκ ἔτι ἐγκρατές ἐστιν, ἀλλὰ ἤδη τῷ ἐμπίπτοντι πυρὶ ἐς τὴν τροφὴν καταναλίσκεται. οὐδέτερον δὲ διὰ ταῦτα, δύναται κρατῆσαι παντελῶς. εἰ δέ κοτε κρατηθείη, καὶ ὁκότερον, οὐδὲν ἂν εἴη τῶν νῦν ἐόντων ὥσπερ ἔχει νῦν. οὕτω δὲ ἐχόντων αἰεὶ, ἔσται τὰ αὐτὰ, καὶ οὐδέτερα, καὶ οὐδὲ ἅμα ἐπιλείψει. τὸ μὲν οὖν πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ ὥσπερ εἴρηταί μοι, αὐτάρκεά ἐστι πᾶσι διὰ παντὸς ἐς τὸ μήκιστον, καὶ τοὐλάχιστον ὡσαύτως. τούτων δὲ προσκέεται ἑκατέρῳ τάδε. τῷ μὲν πυρὶ, τὸ θερμὸν καὶ τὸ ξηρόν. τῷ δὲ ὕδατι, τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ ὑγρόν. ἔχει δὲ ἀπ᾽ ἀλλήλων. τὸ μὲν πῦρ, ἀπὸ τοῦ ὕδατος τὸ ὑγρόν. ἔνι γὰρ ἀπὸ τοῦ ὕδατος ὑγρότης. τὸ δὲ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ πυρὸς, τὸ ξηρόν. ἔνι γὰρ ἐν ὕδατι ἀπὸ τοῦ πυρὸς ξηρόν. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ἰδέας ἀποκρίνονται ἀπ᾽ ἀλλήλων καὶ σπερμάτων, καὶ ζώων, οὐδὲν ὅμοιον ἀλλήλοισιν, οὔτε τὴν ὄψιν, οὔτε τὴν δύναμιν. ἅτε γὰρ οὔποτε κατὰ τὸ αὐτὸ ἱσταμένων, ἀλλ᾽ αἰεὶ ἀλλοιουμένων, ἔπειτα καὶ ἔπειτα ἀνόμοια ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι, καὶ τὰ ἀπὸ τούτων ἀποκρινόμενα. ἀπόλλυται μὲν οὐδὲν ἁπάντων χρημάτων. οὐδὲ γίνεται, ὅτι μὴ καὶ πρόσθεν ἦν. ξυμμισγόμενα δὲ καὶ διακρινόμενα, ἀλλοιοῦται. νομίζεται δὲ παρὰ τῶν ἀνθρώπων, τὸ μὲν ἐξ ᾅδου ἐς φάος αὐξηθὲν, γενέσθαι. τὸ δὲ ἐκ τοῦ φάεος ἐς ᾅδην μειωθὲν, ἀπολέσθαι. ὀφθαλμοῖσι δὲ δεῖ πιστεύεσθαι μᾶλλον, ἢ γνώμῃσιν. ἐγὼ δὲ τάδε γνώμῃ ἐξηγέομαι. ζῶα γὰρ κἀκεῖνα, καὶ τάδε. καὶ οὔτε τὸ ζῶον ἀποθανεῖν οἷόν τε μὴ μετὰ πάντων. κῇ γὰρ ἀποθανεῖται; οὔτε τὸ μὴ ὂν γενέσθαι. μὴ ὂν ὅθεν παραγενήσεται. ἀλλ᾽ αὔξεται πάντα καὶ μειοῦται ἐς τὸ μήκιστον καὶ ἐς τὸ ἐλάχιστον, τῶν γε δυνατῶν. ὅτι δ᾽ ἂν διαλέγωμαι γενέσθαι, καὶ τὸ ἀπολέσθαι τῶν πολλῶν εἵνεκεν ἑρμηνεύω. ταῦτα δὲ καὶ ξυμμίσγεσθαι καὶ διακρίνεσθαι δηλῶ. ἔχει δὲ ὧδε. γίνεσθαι

καὶ

καὶ ἀπολέσθαι τ' αὐτό. ξυμμιγῆναι καὶ διακριθῆναι τ' αὐτὸ, γενέσθαι ξυμμιγῆναι τ' αὐτό. ἀπολέσθαι, μειωθῆναι, διακριθῆναι τ' αὐτό. ἕκαστον πρὸς πάντα, καὶ πάντα πρὸς ἕκαστον τ' αὐτό. ὁ νόμος γὰρ τῇ φύσει περὶ τούτων ἐναντίος. χωρεῖ δὲ πάντα καὶ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα ἄνω καὶ κάτω ἀμειβόμενα. ἡμέρη καὶ εὐφρόνη ἐπὶ τὸ μήκιστον καὶ ἐλάχιστον. ὡς καὶ τῇ σελήνῃ, τὸ μήκιστον καὶ τὸ ἐλάχιστον. πυρὸς ἔφοδος καὶ ὕδατος. ἥλιος ἐπὶ τὸ μακρότατον καὶ βραχύτατον, πάλιν ταῦτα, καὶ οὐ ταῦτα. φάος Ζηνὶ, σκότος ᾅδῃ. φάος ᾅδῃ, σκότος Ζηνί. φοιτᾷ καὶ μετακινεῖται κεῖνα ὧδε, καὶ τάδε κεῖσε πᾶσαν ὥρην διαπρησσόμενα. κεῖνά τε τὰ τῶνδε, τὰ δὲ ταῦτα, κείνων. καὶ ἃ μὲν πρήσσουσιν, οὐκ οἴδασιν. ἃ δὲ πρήσσουσι, δοκέουσιν εἰδέναι. καὶ ἃ μὲν ὁρῶσι, οὐ γινώσκουσιν. ἀλλ' ὅμως αὐτοῖσι πάντα γίνεται, δι' ἀνάγκην θείην, καὶ ἃ βούλονται, καὶ μὴ βούλονται. φοιτώντων δ' ἐκείνων ὧδε, τῶνδέ τε κεῖσε. συμμισγομένων πρὸς ἄλληλα τὴν πεπρωμένην μοίρην ἕκαστον ἐκπληροῖ. καὶ ἐπὶ τὸ μεῖζον, καὶ ἐπὶ τὸ μεῖον. φθορὴ δὲ πᾶσιν ἀπ' ἀλλήλων, τῷ μείζονι ἀπὸ τοῦ μείονος, καὶ τῷ μείονι, ἀπὸ τοῦ μείζονος. αὐξάνεται καὶ τὸ μεῖζον, ἀπὸ τοῦ ἐλάσσονος. τὰ δ' ἄλλα πάντα καὶ ψυχὴ ἀνθρώπου καὶ σῶμα, ὁκοῖον ἡ ψυχὴ διακοσμεῖται. ἐσέρπει δὲ ἐς ἄνθρωπον, μέρεα μερέων, ὅλα ὅλων ἔχοντα σύγκρησιν πυρὸς καὶ ὕδατος. τὰ μὲν, ληψόμενα. τὰ δὲ, δώσοντα. καὶ τὰ μὲν λαμβάνοντα, πλεῖον ποιέει. τὰ δὲ διδόντα, μεῖον. πρίουσιν ἄνθρωποι ξύλον. ὁ μὲν, ἕλκει, ὁ δὲ, ὠθέει. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ποιέουσι. μεῖον δὲ ποιέοντες, πλεῖον ποιέουσι. τὸ δ' αὐτὸ καὶ φύσις ἀνθρώπου. τὸ μὲν, ὠθέει. τὸ δὲ, ἕλκει. τὸ μὲν, δίδωσι. τὸ δὲ, λαμβάνει. καὶ τῷ μὲν, δίδωσι. τοῦ δὲ, λαμβάνει. καὶ τῷ μὲν δίδωσι τοσούτῳ πλεῖον, ὁ δὲ λαμβάνει τοσούτῳ μεῖον. χώρην δὲ ἕκαστον φυλάσσει τὴν ἑωυτοῦ. καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τὸ μεῖον ἰόντα, διακρίνεται εἰς τὴν ἐλάσσονα χώρην. τὰ δὲ ἐπὶ τὸ μεῖζον πορευόμενα, συμμισγόμενα ἐξαλλάσσει ἐς τὴν μείζω τάξιν. τὰ δὲ ξεῖνα μὴ ὁμότροπα, ὠθέεται ἐκ χώρης ἀλλοτρίης. ἑκάστη δὲ, ψυχὴ μείζω καὶ ἐλάσσω ἔχουσα περιφοιτᾷ τὰ μόρια τὰ ἑωυτῆς, οὐ προσθέσιος οὐδὲ ἀφαιρέσιος δεομένη τῶν μερέων. κατὰ δὲ αὔξησιν καὶ μείωσιν τῶν ὑπαρχόντων δεομένη. χώρην δὲ ἕκαστα διαπρήσσεται ἐς ἥν τινα ἐσέλθῃ καὶ δέξηται τὰ προσπίπτοντα. οὐ γὰρ δύναται τὸ μὴ ὁμότροπον ἐν τοῖσιν ἀσυμφόροισι χωρίοισιν ἐμμένειν. πλανᾶται μὲν γὰρ ἀγνοούμενα. ξυμμισγόμενα δὲ ἀλλήλοισι, συγγινώσκεται. προσίζει γὰρ τὸ σύμφορον τῷ συμφόρῳ. τὸ δὲ ἀσύμφορον, πολεμεῖ καὶ μάχεται καὶ διαλλάσσει ἀπ' ἀλλήλων. διὰ τοῦτο ἀνθρώπου ψυχὴ, ἐν ἀνθρώπῳ αὐξάνεται, ἐν ἄλλῳ δὲ οὐδενί. καὶ τῶν ἄλλων ζώων τῶν μεγάλων ὡσαύτως. ὁκόσα δὲ ἄλλως ἀπ' ἄλλων, ὑπὸ βίης ἀποκρίνεται. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ζώων, ἐάσω. περὶ δὲ ἀνθρώπου, δηλώσω.

Ἐσέρπει δὲ ἐς ἄνθρωπον, ψυχή. πυρὸς καὶ ὕδατος ξύγκρησιν ἔχουσα. μοίρην σώματος ἀνθρώπου. ταῦτα δὲ τὰ θήλεα καὶ ἄρσενα καὶ πολλὰ καὶ παντοῖα τρέφεται. τρέφεται δὲ καὶ αὔξεται διαίτῃ τῇ περὶ τὸν ἄνθρωπον. ἀνάγκη δὲ τὰ μέρεα ἔχειν πάντα τὰ ἐσιόντα. οὗτινος γὰρ μὴ ἐνείη μοῖρα ἐξ ἀρχῆς, οὐκ ἂν αὐξηθείη, οὔτε πουλλῆς ἐπιούσης τροφῆς, οὔτε ὀλίγης. οὐ γὰρ ἔχει τὸ προσαυξόμενον. ἔχον δὲ πάντα, αὔξεται ἐν χώρῃ τῇ ἑωυτοῦ ἕκαστον. τροφῆς ἐπιούσης ἀπὸ ὕδατος ξηροῦ, καὶ πυρὸς ὑγροῦ. τὰ μὲν, εἴσω βιαζόμενα, τὰ δὲ, ἔξω. ὥσπερ οἱ τέκτονες τὸ ξύλον πρίουσι. καὶ ὁ μὲν, ἕλκει, ὁ δὲ, ὠθέει, τὸ αὐτὸ ποιέοντες. κάτω δὲ πιεζόντων, τὸ ἄνω ἕρπει. οὐ γὰρ ἂν παραδέχοιτο, κάτω ἰέναι. ἢν δὲ βιάζωνται, παντὸς ἁμαρτήσονται. τοιοῦτον τροφὴ ἀνθρώπου. τὸ μὲν, ἕλκει. τὸ δὲ, ὠθέει. εἴσω δὲ βιαζομένου, ἔξω ἕρπει. ἢν δὲ βιῆται παρὰ καιρὸν, παντὸς ἀποτεύξεται. χρόνον δὲ τοσοῦτον ἕκαστα τὴν αὐτὴν ἔχει τάξιν, ἄχρι μηκέτι δέχηται ἡ χώρη, μὴ δὲ τροφὴν ἱκανὴν ἔχῃ ἐς τὸ μήκιστον τῶν ὑδάτων. ἔπειτ' ἐναμείβει ἐς τὴν ἔξω χώρην, θήλεα καὶ ἄρσενα, τὸν ἑωυτοῦ τρόπον ὑπὸ βίης καὶ ἀνάγκης διωκόμενα. ὁκότερα δ' ἂν ἐμπλήσῃ τὴν πεπρωμένην μοίρην, ταῦτα διακρίνεται πρῶτα, καὶ ἅμα συμμίσγεται. ἕκαστον μὲν γὰρ, διακρίνεται. πάντα δὲ ταῦτα, ξυμμίσγεται. χώρην δὲ ἀμείψαντα καὶ τυχόντα ἁρμονίης ὀρθῶς ἐχούσης συμφωνίας τρεῖς, ξυλλήβδην διεξιὸν διὰ πασέων, ζώει καὶ αὔξεται τοῖσιν αὐτοῖσιν, οἷσι καὶ πρόσθεν. ἢν δὲ μὴ τύχῃ τῆς ἁρμονίης, μὴ δὲ ξύμφωνα βαρέα τοῖσιν ὀξέσι γένηται ἐν τῇ πρώτῃ συμφωνίῃ. ἢν δὲ δευτέρη γένεσις ᾖ, τὸ διὰ παντὸς ἑνὸς ἀπογινομένου, πᾶς ὁ τόνος μάταιος. οὐ γὰρ ἂν προσαείσειεν. ἀλλ' ἀμείβει ἐκ τοῦ μέζονος ἐς τὸ μεῖον, πρὸ μοίρης. διότι οὐ γινώσκουσιν ὅ, τι ποιέουσιν. ἀρσένων μὲν οὖν καὶ θηλειῶν διότι ἑκάτερα γίνεται, προϊόντι τῷ λόγῳ

δηλώσω

διαλλάσσει. τούτων δὲ ὁκότερον ἂν τύχῃ τῆς ἁρμονίης ὑγρὸν ἐὸν, κινεῖται ὑπὸ τοῦ πυρός. κινεόμενον δὲ, ζωπυρεῖται, καὶ προσάγεται τὴν τροφὴν ἀπὸ τῶν ἐσιόντων ἐς τὴν γυναῖκα σιτίων, καὶ πνεύματος. τὰ μὲν πρῶτα, πάντῃ ὁμοίως ἕως ἄρτι ἀραιόν ἐστιν. ὑπὸ δὲ τῆς κινήσιος καὶ τοῦ πυρὸς, ξηραίνεται καὶ στερεοῦται. στερεούμενον δὲ, πυκνοῦται πέριξ. καὶ τὸ πῦρ ἐγκλειόμενον, οὐκ ἔτι τὴν τροφὴν ἱκανὴν ἔχει ἐπάγεσθαι. οὐδὲ τὸ πνεῦμα ἐξωθεῖ, διὰ τὴν πυκνότητα τοῦ περιέχοντος. ἀναλίσκει γὰρ τὸ ὑπάρχον ὑγρὸν ἔσω. τὰ μὲν οὖν στερεὰ τὴν φύσιν ἐν τῷ ξυνεστηκότι καὶ ξηρῷ, οὐκ ἀναλίσκεται τῷ πυρὶ ἐς τὴν τροφήν. ἀλλ' ἐγκρατέα γίνεται, καὶ ξυνίσταται τοῦ ὑγροῦ ἐκλείποντος, ἅπερ ὀστέα καὶ νεῦρα ἐπονομάζεται. τὸ δὲ πῦρ ἐκ τοῦ συμμισγομένου κινευμένου τοῦ ὑγροῦ, διακοσμέεται τὸ σῶμα κατὰ φύσιν, διὰ τοιήνδε ἀνάγκην. διὰ μὲν τὸ στερεὸν καὶ ξηρὸν, οὐ δύναται τὰς διεξόδους χρονίας ποιέεσθαι, διότι οὐκ ἔχει τροφήν. διὰ δὲ τῶν ὑγρῶν καὶ μαλακῶν, δύναται. ταῦτα γάρ ἐστιν αὐτῷ τροφή. ἔνι δὲ καὶ ἐν τούτοισι ξηρότης οὐκ ἀναλισκομένη ὑπὸ τοῦ πυρός. ταῦτα δὲ ξυνίσταται πρὸς ἄλληλα. τὸ μὲν οὖν ἐσωτάτω καταφραχθὲν πῦρ, καὶ πλεῖστον ἐὸν, καὶ μέγιστον τὴν ἔξοδον ἐποιήσατο. πλεῖστον γὰρ τὸ ὑγρὸν ἐνταῦθα ἐνῆν, ὅπερ κοιλίη καλέεται. καὶ ἐξέπεσεν ἐντεῦθεν, ἐπεὶ οὐκ εἶχε τροφὴν ἔξω, καὶ ἐποιήσατο, πλεῖστον γὰρ τὸ ὑγρὸν ἐνταῦθα ἐνῆν, καὶ τροφῆς ἐπαγωγὴν καὶ διάπεψιν. τὸ δὲ ἀποκλεισθὲν ἐς ἄλλο σῶμα, περιόδους ἐποιήσατο τρισσάς. ὅπερ ἦν ὑγρότατον τοῦ πυρός. ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισιν, αἳ δὴ φλέβες καλέονται κοῖλαι. ἐς δὲ τὰ μέσα τούτων, τὸ ὑπολειπόμενον τοῦ ὕδατος ξυνιστάμενον πήγνυται, ὅπερ καλέεται σάρκες. ἑνὶ δὲ λόγῳ πάντα διεκοσμήσατο κατὰ τρόπον αὐτὸ ἑωυτῷ, τὰ ἐν σώματι τὸ πῦρ, ἀπομίμησιν τοῦ ὅλου, μικρὰ πρὸς μεγάλα, καὶ μεγάλα πρὸς μικρά. κοιλίην μὲν τὴν μεγίστην, ξηρῷ καὶ ὑγρῷ, ταμεῖον δοῦναι πᾶσι, καὶ λαβεῖν παρὰ πάντων, θαλάσσης δύναμιν, ζώων συντρόφων τροφήν, ἀσυμφόρων δὲ, φθοράν. περὶ δὲ ταύτην ὕδατος ψυχροῦ καὶ ὑγροῦ, σύστασις. διέξοδος, πνεύματος ψυχροῦ καὶ θερμοῦ, ἀπομίμησιν τῆς γῆς, τὰ ἐπεσπίπτοντα πάντα ἀλλοιούσης. καταναλίσκοντα δὲ αὔξον, σκέδασιν ὕδατος λεπτοῦ καὶ πυρὸς ἐποιήσατο, περὶ οὐκ ἀφανέος καὶ φανεροῦ, ἀπὸ τοῦ ξυνεστηκότος ἀπόκρισιν. ἐν ᾧ φερόμενα πάντα ἐς τὸ φανερὸν, ἀφικνεῖται ἕκαστα μοίρῃ πεπρωμένῃ. ἐν δὲ τούτῳ ἐποιήσατο, πυρὸς περιόδους τρισσὰς, περαινούσας πρὸς ἀλλήλας καὶ ἔσω καὶ ἔξω. αἱ μὲν πρὸς τὰ κοῖλα τῶν ὑγρῶν, σελήνης δύναμιν. αἱ δὲ ἐς τὴν ἔξω περιφορὴν, πρὸς τὸν περιέχοντα πάγον, ἄστρων δύναμιν. αἱ δὲ μέσαι καὶ ἔσω καὶ ἔξω περαινούσαι, τὸ θερμότατον καὶ ἰσχυρότατον πῦρ, ὅπερ πάντων ἐπικρατέει, διέπον ἅπαντα κατὰ φύσιν. ἄψοφον καὶ ὄψει καὶ ψαύσει. ἐν τούτῳ ψυχὴ νόος. φρόνησις. αὔξησις. κίνησις. μείωσις. διάλλαξις. ὕπνος, ἐγρήγορσις. τοῦτο πάντα διὰ παντὸς κυβερνᾷ, καὶ τάδε καὶ ἐκεῖνα, οὐδέποτε ἀτρεμίζον. οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐκ τῶν φανερῶν, τὰ ἀφανέα σκέπτεσθαι οὐκ ἐπίστανται. τέχνῃσι γὰρ χρεόμενοι, ὁμοίῃσιν ἀνθρωπίνῃ φύσει, οὐ γινώσκουσι. θεῶν γὰρ νόος ἐδίδαξε μιμέεσθαι τὰ ἑωυτῶν, γινώσκοντας ἃ ποιέουσι, καὶ οὐ γινώσκοντας ἃ μιμέονται. πάντα γὰρ ὅμοια, ἀνόμοια ἐόντα. καὶ σύμφορα πάντα, καὶ διάφορα ἐόντα, διαλεγόμενα, οὐ διαλεγόμενα. γνώμην ἔχοντα, ἀγνώμονα. ὑπεναντίον ὁ τρόπος ἑκάστων ὁμολογεύμενος. νόμος γὰρ καὶ φύσις, οἷσι πάντα διαπρησσόμεθα, οὐχ ὁμολογέεται ὁμολογεόμενα. νόμον γὰρ ἔθεσαν ἄνθρωποι αὐτοὶ ἑωυτοῖσιν, οὐ γινώσκοντες περὶ ὧν ἔθεσαν. φύσιν δὲ πάντων θεοὶ διεκόσμησαν. τὰ μὲν οὖν ἄνθρωποι ἔθεσαν, οὐδέποτε κατὰ τὸ αὐτὸν ἔχει, οὔτε ὀρθῶς, οὔτε μὴ ὀρθῶς. ὁκόσα δὲ θεοὶ ἔθεσαν, ἀεὶ ὀρθῶς ἔχει. καὶ τὰ ὀρθὰ καὶ τὰ μὴ ὀρθὰ, τοσοῦτον διαφορά. ἐγὼ δηλώσω τέχνας φανερὰς ἀνθρώπου, παθήμασιν ὁμοίας ἐούσας καὶ φανεροῖσι καὶ ἀφανέσι. μαντικὴ τοιόνδε. τοῖσι φανεροῖσι μὲν, τὰ ἀφανέα γινώσκειν. τοῖσι ἀφανέσι, τὰ φανερά. καὶ τοῖσι ἐοῦσι, τὰ μέλλοντα. τοῖσι ἀποθανοῦσι, τὰ ζῶντα. καὶ τοῦ ἀσυνέτου συνίεσιν. ὁ μὲν, εἰδὼς, ἀεὶ ὀρθῶς. ὁ δὲ, μὴ εἰδὼς ἄλλοτε ἄλλως. φύσιν ἀνθρώπου καὶ βίον ταῦτα μιμέεται. ἀνὴρ γυναικὶ ξυγγενόμενος, παιδίον ἐποίησε. τῷ φανερῷ τὸ ἄδηλον γινώσκει, ὅτι οὕτως ἔσται. γνώμη ἀνθρώπου ἀφανὴς, γινώσκουσα τὰ φανερὰ, ἐκ παιδὸς ἐς ἄνδρα μεθίσταται. τῷ ἐόντι, τὸ μέλλον γινώσκει. οὐχ ὅμοιον ἀπὸ θανάτου ζῶντι τῷ τεθνηκότι. τὸ ζῶον οἶδε ἀσύνετον. γαστὴρ ταύτῃ συνίεμεν, ὅτι διψῇ ἢ πεινῇ. ταῦτα μαντικῆς τέχνης καὶ φύσιος ἀνθρωπίνης πάθεα. τοῖσι μὲν γινώσκουσιν ἀεὶ, ὀρθῶς. τοῖσι δὲ μὴ γινώσκουσιν ἀεὶ, ἄλλοτε ἄλλως. σιδήρου ὄργανα τέχνης. τὸν σίδηρον περιτήκουσι, πνεύματι ἀναγκάζοντες

τὸ πῦρ

ἐπὶ

δι'

διάταξις

ἡ

τὸ πῦρ, τὴν ὑπάρχουσαν τροφὴν ἀφαιρέοντες, ἀραιὸν δὲ ποιήσαντες, παίουσι καὶ συνελαύνουσιν. ὕδατος δὲ ἄλλου τροφῇ ἰσχυρὸν γίνεται. ταῦτα πάσχει ἄνθρωπος ὑπὸ παιδοτρίβου. τὴν ὑπάρχουσαν τροφὴν, πυρὶ ἀφαιρέεται, ὑπὸ πνεύματος ἀναγκαζόμενος. ἀραιούμενος δὲ, κόπτεται, τρίβεται, καθαίρεται. ὑδάτων δὲ ἐπαγωγῇ ἄλλοθεν ἰσχυρὸς γίνεται. καὶ οἱ γναφέες, τὸ αὐτὸ διαπρήσσονται. λακτίζουσι. παίουσι. λυμαινόμενοι. κόπτουσιν. ἕλκουσι. λυμαινόμενοι, ἰσχυρότερα ποιέουσι. κείροντες τὰ ὑπερέχοντα. καὶ παραπλέκοντες καλλίω ποιοῦσι. ταῦτα πάσχει ὁ ἄνθρωπος. σκυτέες τὰ ὅλα κατὰ μέρεα διαιρέοντες. τέμνοντες δὲ καὶ κεντέοντες, τὰ σαθρὰ ὑγιέα ποιέουσιν. καὶ ἄνθρωπος δὲ, τὸ αὐτὸ πάσχει. ἐκ τῶν ὅλων, μέρεα διαιρέεται. καὶ ἐκ τῶν μερέων συντιθεμένων, ὅλα γίνεται. κεντεόμενοί τε καὶ τεμνόμενοι, τὰ σαθρὰ ὑπὸ τῶν ἰητρῶν ὑγιαίνονται καὶ ζῶει. ἰητρικὴ τὸ λυπέον ἀπαλλάσσει. καὶ ὑφ᾽ οὗ πονέει ἀφαιρέοντα, ὑγιέα ποιεῖν, ἡ φύσις αὐτομάτη ταῦτα ἐπίσταται. καθήμενος, πονέει ἀναστῆναι. κινεύμενος, πονέει ἀναπαύσασθαι. καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἔχει ἡ φύσις ἰητρικῆς. τέκτονες πρίοντες, ὁ μὲν, ὠθέει. ὁ δὲ, ἕλκει. τὸ αὐτὸ ποιέειν ἀμφοτέρως φέρει. τρυπῶσι, ὁ μὲν, ἕλκει. ὁ δὲ, ὠθεῖ. πιεζόντων ἄνω ἕρπει. τὸ δὲ κάτω, μεῖον. οἷοι ἐόντες, πλέω ποιέουσι, φύσιν τε ἀνθρώπου μιμέονται. πνεῦμα τὸ μὲν, ἕλκει. τὸ δὲ, ὠθέει. τὸ δ᾽ αὐτὸ ποιέειν ἀμφοτέρως φέρει. σίτων, τὰ μὲν, κάτω πιέζεται. τὰ δὲ, ἄνω ἕρπει. ἀπὸ μιῆς ψυχῆς διαιρεομένης, πλείους καὶ μείους, καὶ μέζονες καὶ ἐλάσσονες. οἰκοδόμοι ἐκ διαφόρων σύμφορον ἐργάζονται, τὰ μὲν ξηρὰ, ὑγραίνοντες. τὰ δὲ ὑγρὰ, ξηραίνοντες. τὰ μὲν ὅλα, διαιρέοντες. τὰ δὲ διῃρημένα, συντιθέντες. μὴ οὕτω δὲ ἐχόντων, οὐκ ἂν ἔχοι ἰδίως. δίαιταν ἀνθρωπίνην μιμέεται, τὰ μὲν ξηρὰ, ὑγραίνοντες. τὰ δὲ ὑγρὰ, ξηραίνοντες. τὰ μὲν ὅλα, διαιρέουσι. τὰ δὲ διῃρημένα, συντιθέασι. ταῦτα πάντα διάφορα ἐόντα, ξυμφέρει τῇ φύσει. μουσικῆς ὄργανον, ὑπάρξαι δεῖ πρῶτον ἐν ᾧ δηλώσει ἃ βούλεται, ἁρμονίη. συντάξιες ἐκ τῶν αὐτῶν, οὐχ αἱ αὐταί. ἐκ τοῦ ὀξέος. ἐκ τοῦ βαρέος. ὀνόματι μὲν ὁμοίων. φθόγγῳ δὲ, οὐχ ὁμοίων. τὰ πλεῖστα διάφορα, μάλιστα ξυμφέρει. καὶ τὰ ἐλάχιστα διάφορα, ἥκιστα ξυμφέρει. εἰ δὲ ὅμοια πάντα ποιήσει τις, οὐκ ἔνι τέρψις. αἱ πλεῖσται μεταβολαὶ καὶ πολυειδέσταται, μάλιστα τέρπουσι. μάγειροι ὄψα σκευάζουσιν ἀνθρώποισι, ἐκ διαφόρων παντοδαπὰ ξυγκρίνοντες, ἐκ τῶν αὐτῶν οὐ τὰ αὐτὰ, βρῶσιν, καὶ πόσιν ἀνθρώπων. ἢν δὲ πάντα ὅμοια ποιήσῃ, οὐκ ἔχει τέρψιν. οὐδ᾽ εἰ ἐν αὐτῷ πάντα ξυντάξειεν, οὐκ ἂν ἔχοι ὀρθῶς. κρούεται τὰ κρούματα ἐν μουσικῇ, τὰ μὲν ἄνω. τὰ δὲ, κάτω. γλῶσσα μουσικὴν μιμέεται, διαγινώσκουσα μὲν, τὸ γλυκὺ καὶ τὸ ὀξὺ τῶν προσπιπτόντων, καὶ τὰ διάφωνα. κρούεται δὲ τοὺς φθόγγους, ἄνω καὶ κάτω. καὶ οὔτε τὰ ἄνω κάτω κρουόμενα, ὀρθῶς ἔχει, οὔτε τὰ κάτω, ἄνω. καλῶς δὲ ἡρμοσμένης γλώττης, τῇ συμφωνίῃ τέρψις. ἀναρμόστου δὲ, λύπη. σκυτοδέψαι, τείνουσι. τρίβουσι. κτενίζουσι. πλύνουσι. ταῦτα παιδίων θεραπείη. πλοκέες ἄγοντες, κύκλῳ πλέκουσιν, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς εἰς τὴν ἀρχὴν τελευτῶσι. ἡ περίοδος ἐν τῷ σώματι, ὁκόθεν ἄρχεται, ἐπὶ τοῦτο τελευτᾷ. χρυσίον ἐργάζονται. κόπτουσι. πλύνουσι. τήκουσι πυρὶ μαλακῷ, ἰσχυρῷ δὲ, οὐ συνίσταται. ἀπεργασάμενοι, πρὸς πάντα χρῶνται. ἄνθρωπος σῖτον κόπτει. πλύνει. ἀλέθει. πυρώσας, χρῆται. ἰσχυρῷ μὲν πυρὶ, ἐν τῷ σώματι οὐ συνίσταται, μαλθακῷ δέ. ἀνδριαντοποιοὶ, μίμησιν σώματος ποιέουσιν, πλὴν ψυχῆς. γνώμην δὲ ἔχοντα, οὐ ποιέουσιν. ἐξ ὕδατος καὶ γῆς, τὰ ὑγρὰ ξηραίνοντες, ἀφαιρέονται ἀπὸ τῶν ὑπερεχόντων, καὶ προστιθέασι πρὸς τὰ ἐλλείποντα, ἐκ τοῦ ἐλαχίστου πρὸς τὸ μέγιστον αὔξοντες. ταῦτα πάσχει ὁ ἄνθρωπος. αὔξεται ἀπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐς τὸ μέγιστον. ἐκ τῶν ὑπερεχόντων ἀφαιρούμενος, τοῖσιν ἐλλείπουσι προστιθείς. τὰ ξηρὰ ὑγραίνων, καὶ τὰ ὑγρὰ ξηραίνων. κεραμέες τροχὸν δινέουσι, καὶ οὔτε ὀπίσω, οὔτε πρόσω χωρεῖ, καὶ ἀμφοτέρωσε ἅμα τοῦ ὅλου μιμητὴς περιφορῆς. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ ἐργάζονται, ἐδὲν περιφερομένων παντοδαπὰ, οὐδὲν ὅμοιον τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. ἐκ τῶν αὐτῶν ἄνθρωποι ταῦτα πάσχουσι, καὶ τἆλλα ζῶα ἐν τῇ αὐτῇ περιφορῇ πάντα ἐργάζονται. ἐκ τῶν αὐτῶν ὅμοιον οὐδὲν, τοῖσι αὐτοῖσι ὀργάνοισιν. ἐξ ὑγρῶν, ξηρὰ ποιέοντες, καὶ ἐκ τῶν ξηρῶν, ὑγρά. γραμματικὴ, τοιόνδε. σχημάτων σύνθεσις. σημήια φωνῆς ἀνθρωπίνης. δύναμις, τὰ παροιχόμενα μνημονεῦσαι. τὰ ποιητέα, δηλῶσαι. δι᾽ ἑπτὰ σχημάτων ἡ γνῶσις. ταῦτα πάντα ἄνθρωπος διαπρήσσεται, καὶ ὁ ἐπιστάμενος γράμματα, καὶ ὁ μὴ ἐπιστάμενος. δι᾽ ἑπτὰ σχημάτων. καὶ ἡ αἴσθησις ἡ ἀνθρώπου. ἀκοὴ, ψόφου. ὄψις, φανερῶν. ῥὶν, ὀδμῆς. γλῶσσα, ἡδονῆς καὶ ἀηδίης. στόμα, διαλέκτου. σῶμα, ψαύσιος

θερμοῦ ἢ ψυχροῦ. πνεύματος διέξοδοι, ἔσω καὶ ἔξω. διὰ τούτων, γνῶσις ἀνθρώποισιν, ἀγωνίη. παιδοτρίβαι, τοιόνδε διδάσκουσι. παρανομέειν κατὰ νόμον. ἀδικέειν δικαίως. ἐξαπατέειν. κλέπτειν. ἁρπάζειν. βιάζεσθαι τὰ κάλλιστα καὶ αἴσχιστα. ὁ μὴ ταῦτα ποιέων, κακός. ὁ δὲ ταῦτα ποιέων, ἀγαθός. ἐπίδειξις τῶν πολλῶν. ἀφροσύνης θεῶνται ταῦτα. καὶ κρίνουσιν ἕνα ἐξ ἁπάντων ἀγαθόν. τοὺς δὲ ἄλλους κακούς, πολλοὶ θαυμάζουσιν. ὀλίγοι γινώσκουσιν. ἐς ἀγορὴν ἐλθόντες ἄνθρωποι, ταῦτα διαπρήσσονται. ἐξαπατῶσι πωλέοντες καὶ ὠνεόμενοι. ὁ πλεῖστα ἐξαπατήσας, οὗτος θαυμάζεται. πίνοντες καὶ μαινόμενοι, ταῦτα διαπρήσσονται. τρέχουσι. παλαίουσι. μάχονται. κλέπτουσιν. ἐξαπατῶσιν. εἷς ἐκ πάντων κρίνεται. ὑποκριτικὴ ἐξαπατᾷ. πρὸς εἰδότας λέγουσιν ἄλλα, καὶ φρονέουσιν ἕτερα. οἱ αὐτοὶ ἐξέρπουσι καὶ ἐσέρπουσιν, οὐχ οἱ αὐτοί. ἐνὶ δὲ ἀνθρώπῳ, ἄλλα μὲν λέγειν. ἄλλα δὲ, ποιέειν. καὶ τὸν αὐτὸν, μὴ εἶναι τὸν αὐτόν. καὶ ποτὲ μὲν ἄλλην ἔχειν γνώμην. ὅτε δὲ, ἄλλην. οὕτω μὲν αἱ τέχναι πᾶσαι τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἐπικοινωνέουσιν.

ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὥσπερ μοι καὶ προείρηται, σύγκρησιν ἔχουσα πυρὸς καὶ ὕδατος, μοῖραν δὲ ἀνθρώπου ἐσέρπει ἐς ἅπαν ζῶον, ὅ τι περ ἀναπνέει. καὶ δὴ καὶ ἐς ἄνθρωπον πάντα, καὶ νεώτερον καὶ πρεσβύτερον. αὔξεται δὲ οὐκ ἐν πᾶσιν ὁμοίως. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖσι νέοισι τῶν σωμάτων, ἅτε ταχείης ἐούσης τῆς περιφορῆς καὶ τοῦ σώματος ὄντος αὐξίμου ἐκπυρούμενα καὶ λεπτυνόμενα καταναλίσκεται ἐς τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος. ἐν δὲ τοῖσι πρεσβυτέροισιν, ἅτε βραδείης ἐούσης τῆς κινήσιος, καὶ διὰ ψυχροῦ τοῦ σώματος, καταναλίσκεται ἐς τὴν μείωσιν τοῦ ἀνθρώπου. ὁκόσα δὲ τῶν σωμάτων ἀκμάζοντά ἐστι, καὶ ἐν τῇσιν ἡλικίῃσι τῇσι γονίμοισι, δύναται τρέφειν καὶ αὔξειν. δυνάσται δὲ ἄνθρωποι. ὅς τις δύναται πλείστους ἀνθρώπους τρέφειν, οὗτος ἰσχυρός. ἐκλειπόντων δὲ τῶν παρ' αὐτοῦ τρεφομένων, οὗτος ἀσθενέστερος. τοιοῦτον καὶ ἕκαστα τῶν σωμάτων πλεῖστα, ὁκοῖα πλεῖστα δύναται ψυχὰς τρέφειν, ταῦτα ἰσχυρότερα. ἀπελθόντων δὲ τούτων, ἀσθενέστερα. ὅ, τι μὲν οὖν ἄλλοσε ἐσέλθῃ, οὐκ αὔξεται. ὅ, τι δὲ ἐς τὴν γυναῖκα, αὔξεται ἢν τύχῃ τῶν προσηκόντων. διακρίνεται δὲ τὰ μέλεα, ἅμα πάντα καὶ αὔξεται. καὶ οὔτε πρότερον οὐδὲν ἑτέρου ἑτέρον, οὔθ' ὕστερον. τὰ δὲ μέζω φύσει, πρότερα φαίνεται τῶν ἐλασσόνων, οὐδὲν πρότερα γινόμενα. οὐκ ἐν ἴσῳ δὲ χρόνῳ πάντα διακοσμέεται. ἀλλὰ τὰ μὲν, θᾶσσον, τὰ δὲ, βραδύτερον, ὅκως ἂν καὶ τοῦ πυρὸς ἕκαστα τύχῃ, καὶ τῆς τροφῆς. τὰ μὲν οὖν, ἐν τεσσαράκοντα καὶ τρισὶν ἡμέρῃσιν ἴσχει. τὰ δ' ἐν τετραμήνῳ. ὡσαύτως καὶ γόνιμα γίνεται. τὰ μὲν, θᾶσσον ἑπταμήνῳ τελείως. τὰ δὲ βραδύτερον, ἐννέα μησὶ τελείως ἐς φάος ἀναδείκνυται ἔχοντα τὴν σύγκρισιν, ἥν περ καὶ διὰ παντὸς ἕξει. ἄρρενα μὲν οὖν καὶ θήλεα ἐν τῷδε τῷ τρόπῳ γίνοιτ' ἂν ὡς ἀνυστόν. τὰ δὲ θήλεα, πρὸς ὕδατος μᾶλλον, ἀπὸ τῶν ψυχρῶν καὶ ὑγρῶν καὶ μαλθακῶν αὔξεται, καὶ σίτων, καὶ ποτῶν, καὶ ἐπιτηδευμάτων. τὰ δὲ ἄρσενα, πρὸς πυρὸς μᾶλλον, ἀπὸ τῶν ξηρῶν δηλαδὴ καὶ θερμῶν, σίτων τε καὶ λοιπῆς διαίτης. ἢν οὖν θῆλυ τεκεῖν βούλοιτο, τῇ πρὸς ὕδατος διαιτήσει χρηστέον. ἢν δὲ ἄρσενα, τῇ πρὸς πυρὸς ἐπιτηδεύσει διαιτητέον. καὶ οὐ μόνον δὲ τὸν ἄνδρα δεῖ τοῦτο διαπρήσσεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὴν γυναῖκα. οὐ γὰρ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς μοῦνον αὔξιμόν ἐστιν ἀποκριθὲν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς γυναικὸς, διὰ τόδε. ἑκάτερον μὲν τὸ μέρος, οὐκ ἔχει ἱκανὴν τὴν κίνησιν, διὰ πλῆθος τοῦ ὑγροῦ, ὥς τε καταναλίσκειν τὸ ἐπερχόμενον. καὶ ξυνίσταται δι' ἀσθένειαν τοῦ πυρός. ὁκόταν δὲ κατὰ τωὐτὸ ἀμφότερα συνεμπεσόντα τύχῃ, προσπίπτει πρὸς ἄλληλα. τὸ πῦρ τε πρὸς τὸ πῦρ, καὶ τὸ ὕδωρ ὡσαύτως. ἢν μὲν οὖν ἐν ξηρῷ τῇ χώρῃ περιδινέεται, κρατέει τοῦ ξυνεμπεσόντος ὕδατος. καὶ ἀπὸ τούτου αὔξεται τὸ πῦρ, ὥς τε μὴ κατασβέννυσθαι ὑπὸ τοῦ ἐμπίπτοντος κλύδωνος, ἀλλὰ τό τε ἐπιὸν δέχεσθαι καὶ συνιστάναι ὑπάρχον. ἢν δὲ ἐς τὸ ὑγρὸν πέσῃ, εὐθέως ἀπ' ἀρχῆς κατασβέννυταί τε ὑπὸ τοῦ ἐμπίπτοντος κλύδωνος, καὶ διαλύεται εἰς τὴν μείω τάξιν. ἐν μιῇ δὲ ἡμέρῃ τοῦ μηνὸς ἑκάστου, δύναται συστῆναι καὶ κρατῆσαι τῶν ἐπιόντων, καὶ ταῦτ' ἢν τύχῃ ξυνεμπεσόντα παρ' ἀμφοτέρων κατὰ τόπον. ξυνίστασθαι δὲ δύναται καὶ τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρσεν πρὸς ἄλληλα. διότι ἡ μὲν ψυχὴ, τὸ αὐτὸ πᾶσι τοῖσιν ἐμψύχοισι. τὸ δὲ σῶμα, διαφέρει ἑκάστου. ψυχὴ μὲν οὖν αἰεὶ ὁμοίη, καὶ ἐν μείζονι καὶ ἐλάσσονι. οὐ γὰρ ἀλλοιοῦται οὔτε διὰ φύσιν οὔτε δι' ἀνάγκην. σῶμα δὲ, οὐδέκοτε τὸ αὐτὸ οὐδενὸς οὔτε κατὰ φύσιν, οὔθ' ὑπ' ἀνάγκης. τὸ μὲν, διακρίνεσθαι ἐς πάντα. τὸ δὲ, ξυμμίσγεσθαι πρὸς ἅπαντα. ἢν μὲν οὖν ἄρσενα τὰ σώματα ἀποκριθέντα ἀμφοτέρων τύχῃ, αὔξεται κατὰ τὸ ὑπάρχον, καὶ γίνονται οὗτοι ἄνδρες λαμπροὶ τὰς ψυχὰς, καὶ τὸ σῶμα

ἰώς πεπ

ἰσχυροὶ

ἰσχυροί, ἢν μὴ ὑπὸ διαίτης βλαβῶσι τῆς ἔπειτα. ἢν δὲ τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς, ἄρσεν ἀποκριθῇ. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς γυναικὸς, θῆλυ. καὶ ἐπικρατήσῃ τὸ ἄρσεν. ἢν μὲν τύχῃ, προσμίσγεται πρὸς τὴν ἰσχυροτέρην ἢ ἀσθενεστέρην, οὐ γὰρ ἔχει πρός τι ὁμοτροφώτερον ἀποχωρήσει τῶν παρεόντων. προσδέχεται γὰρ ἡ μικρὴ τὴν μείζω, καὶ ἡ μείζω τὴν ἐλάσσονα. κοινῇ δὲ τῶν ὑπαρχόντων κρατέουσι. τὸ δὲ σῶμα, τὸ μὲν ἄρσεν, αὔξεται. τὸ δὲ θῆλυ, μειοῦται, καὶ διακρίνεται εἰς ἄλλην μοίρην. καὶ οὗτοι μὲν ἧσσον τῶν προτέρων λαμπροὶ, ὅμως δὲ διότι, ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἄρσεν ἐκράτησεν, ἀνδρεῖοι γίνονται. καὶ τοὔνομα τοῦτο δικαίως ἔχουσιν. ἢν δὲ ἀπὸ μὲν τῆς γυναικὸς, ἄρσεν ἀποκριθῇ, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀνδρὸς, θῆλυ, κρατήσῃ δὲ τὸ ἄρσεν, αὔξεται τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ προτέρῳ. τὸ δὲ μειοῦται. γίνονται δὲ οὗτοι ἀνδρόγυνοι καὶ καλέονται τοῦτο ὀρθῶς. τρεῖς μὲν οὖν, αὗται γενέσιες τῶν ἀνθρώπων. διάφοροι δὲ, πρὸς τὸ μᾶλλον καὶ ἧσσον τὸ τοιοῦτον εἶναι διὰ τὴν σύγκρησιν τοῦ ὕδατος τῶν μερέων, καὶ τροφὰς, καὶ παιδεύσιας, καὶ συνηθείας. δηλώσω δὲ προϊόντι τῷ λόγῳ, καὶ περὶ τούτων. τὸ δὲ θῆλυ, γίνεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἢν μὲν ἀπ᾽ ἀμφοτέρων θῆλυ ἀποκριθῇ, θηλυκώτατα καὶ εὐφυέστατα γίνονται. ἢν δὲ, τὸ μὲν ἀπὸ τῆς γυναικὸς, θῆλυ, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς, ἄρσεν, κρατήσῃ δὲ τὸ θῆλυ αὔξεται τὸν αὐτὸν τρόπον. καὶ θρασύτεραι μὲν, τῶν πρόσθεν. ὅμως δὲ, κόσμιαι καὶ αὗται. ἢν δὲ τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς, θῆλυ, τὸ δ᾽ ἀπὸ τῆς γυναικὸς, ἄρσεν, κρατήσῃ δὲ τὸ θῆλυ, αὔξεται τὸν αὐτὸν τρόπον, αὗται γίνονται τολμηρότεραι τῶν προτέρων, καὶ ἀνδρεῖαι ὀνομάζονται. εἰ δέ τις ἀπιστέει ψυχὴν μὴ προσμίσγεσθαι ψυχῇ, ἀφρόνων ἐστίν. ἄνθρακας κεκαυμένους πρὸς κεκαυμένους προσβάλλων, ἰσχυροὺς πρὸς ἀσθενέας, τροφὴν αὐτοῖσι διδοὺς, ὅμοιον τὸ σῶμα πάντες παρασχήσονται, καὶ οὐ διάδηλος ἕτερος τοῦ ἑτέρου, ἀλλ᾽ ἐν ὁκοίῳ σώματι ζωπυρέονται, τοιοῦτον ὑπὸ πάντων ἔσται. ὁκόταν δ᾽ ἀναλώσωσι τὴν ὑπάρχουσαν τροφὴν διακρίνονται ἐς τὸ ἄδηλον. τοῦτο καὶ ἀνθρωπίνη ψυχὴ πάσχει. Περὶ δὲ τῶν διδύμων γενομένων, ὁ λόγος ὧδε δηλώσει. τὸ μὲν πλεῖστον τῆς γυναικὸς ἡ φύσις αἰτίη τῶν μητρέων. ἢν γὰρ ὁμοίως ἀμφοτέρωσε πεφύκασι κατὰ τὸ στόμα, καὶ ἢν ἀνάσχωσιν ὁμοίως, καὶ ξηραίνωνται ἀπὸ τῆς καθάρσιος, δύνανται τρέφειν, ἢν τὰ τοῦ ἀνδρὸς ξυλλαμβάνῃ, ὥστε εὐθὺς ἀποσχίζεσθαι. οὕτω γὰρ ἀνάγκη σκίδνασθαι ἐπ᾽ ἀμφοτέρας τὰς μήτρας ὁμοίως. ἢν μὲν οὖν πολὺ ἐπ᾽ ἀμφοτέρων τὸ σπέρμα καὶ ἰσχυρὸν ἀποκριθῇ, δύναται ἐν ἀμφοτέρῃσι τῇσι χώρῃσιν αὔξεσθαι. κρατέει γὰρ τῆς τροφῆς τῆς ἐπιούσης. ἢν δὲ ἑκατέρως ἄλλως γένηται, γίνονται δίδυμα. ὁκόταν μὲν οὖν ἄρσεν ἀπ᾽ ἀμφοτέρων ἀποκριθῇ, ἐξ ἀνάγκης ἐν ἀμφοτέροισιν ἄρσενα γεννᾶσθαι. ὁκόταν δὲ θήλεα ἀπ᾽ ἀμφοτέρων, θήλεα γίνεται. ὁκόταν δὲ τὸ μὲν θῆλυ, τὸ δὲ ἄρσεν, ὁκότερον ἂν ἑκατέρου κρατήσῃ, τοιοῦτον ἐπαύξει. ὅμοια δὲ ἀλλήλοισι τὰ δίδυμα, διὰ τόδε γίνεται. ὅτι πρῶτον μὲν ἴσα τὰ χωρία ἐν οἷς αὔξεται. ἔπειτα ὅτι καὶ ἅμα ἀπεκρίθη. ἔπειτα τῇσιν αὐτῇσι τροφῇσιν αὔξεται. γόνιμά τε ἀνάγεται εἰς φάος. ἐπίγονα δὲ, τῷδε τῷ τρόπῳ γίνεται. ὁκόταν αἵ τε μῆτραι θερμαὶ καὶ ξηραὶ φύσει ἔωσιν, ἥ τε γυνὴ τοιαύτη, τό, τε σπέρμα ξηρὸν καὶ θερμὸν ἐμπέσῃ, οὐκέτι γίνεται ἐν τῇσι μήτρῃσιν ὑγρασίη οὐδεμίη, ἥτις τὸ ἐπεσπίπτον σπέρμα κρατήσει. διὰ τοῦτο ξυνίσταται ἐξ ἀρχῆς καὶ ζώει. διατελέειν δὲ οὐ δύναται ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπάρχον προσδιαφθείρει. διότι οὐ τὰ αὐτὰ ξυμφορὰ ἀμφοῖν. ὕδατός τε τὸ λεπτότατον, καὶ πυρὸς τὸ ἀραιότατον σύγκρησιν λαβόντα ἐν ἀνθρώπου σώματι, ὑγιεινοτάτην ἕξιν ἀποδεικνύει, διὰ τάδε, ὅτι ἐν τῇσι μεταβολῇσι τοῦ ἐνιαυτοῦ τῶν ὡρέων τῇσι μεγίστῃσιν, οὔτε τὸ ὕδωρ εἰς τὸ πυκνότατον ἔλθοι τῇσι τοῦ ὕδατος ἐφόδοισιν. οὔτε τὸ πῦρ, ἐν τοῖς τοῦ πυρός. οὔτε τῶν ἡλικιέων, ἐν τῇσι μεταστάσεσιν, οὔτε τῶν σιτίων καὶ ποτῶν, ἐν τοῖσι διαιτήμασι. δύνανται γὰρ γενέσιν τε πλείστην δέξασθαι ἀμφότερα καὶ πλησμονήν. χαλκὸς ὁ μαλακώτατός τε καὶ ἀραιότατος, πλείστην κρῆσιν δέχεται, καὶ γίνεται κάλλιστος. καὶ ὕδατος τὸ λεπτότατον, καὶ πυρὸς τὸ ἀραιότατον, σύγκρησιν λαμβάνοντα ὡσαύτως. οἱ μὲν οὖν ταύτην ἔχοντες τὴν φύσιν, ὑγιαίνοντες διατελέουσι τὸν πάντα χρόνον, μέχρι τεσσαράκοντα ἐτέων. οἱ δὲ καὶ μέχρι γήρως τοῦ ἐσχάτου. ὁκόσοι δ᾽ ἂν ληφθῶσιν ὑπὸ νοσήματός τινος, ὑπὲρ τεσσαράκοντα ἔτεα, οὐ μάλα διαφυγγάνουσιν. ὁκόσα δὲ τῶν σωμάτων σύγκρησιν λαμβάνει πυρὸς τοῦ ἰσχυροτάτου, καὶ ὕδατος τοῦ πυκνοτάτου, ἰσχυρὰ μὲν καὶ ἐρρωμένα τὰ σώματα γίνεται. φυλακῆς δέ, πολλῆς δέονται. μεγάλας γὰρ τὰς μεταβολὰς ἔχει ἐπ᾽ ἀμφότερα. καὶ ἐν τῇσι τοῦ ὕδατος ἐφόδοισιν, εἰς νοσήματα πίπτουσι. καὶ ἐν τῇσι τοῦ πυρός, ὡσαύτως. τοῖσιν οὖν διαιτήμασι ξυμφορὰ χρέεσθαι τὸν τοιοῦ-

τὴν πρὸς τὰς ὥρας τοῦ ἔτεος ἐναντιούμενον. ὕδατος μὲν ἐφόδου γινομένης, τοῖσι πρὸς ὕδατος χρῆσθαι κατὰ μικρὸν μεθιστάντα. τὰ μὲν, ἀπὸ τῆς ὥρης ὕδατός τε τοῦ παχυτάτου καὶ πυρὸς τοῦ λεπτοτάτου ξυγκρηθέντων ἐν τῷ σώματι, τοιαῦτα ξυμβαίνει. ἐξ ὧν διαγινώσκειν χρὴ, ψυχρὴν φύσιν καὶ ὑγρήν. ταῦτα τὰ σώματα ἐν τῷ χειμῶνι, νοσερώτερα ἢ ἐν τῷ θέρει. ἢ ἐν τῷ ἦρι, ἢ ἐν τῷ φθινοπώρῳ. τῶν ἡλικιῶν ὑγιηρότατοι τῶν τοιούτων οἱ παῖδες, δεύτεροι νεανίσκοι. νοσερώτατοι δὲ, οἱ πρεσβύτατοι καὶ οἱ ἔγγιστα. καὶ ταχέως γηράσκουσιν αἱ φύσιες αὗται. διαιτεῖσθαι δὲ ξυμφέρει τοῖσι τοιούτοισιν, ὁκόσα θερμαίνει καὶ ξηραίνει, καὶ πόνοισι καὶ σιτίοισι. καὶ πρὸς τὰ ἔξω τοῦ σώματος μᾶλλον τοῦ πόνου ποιεῖσθαι, ἢ πρὸς τὰ εἴσω. ἢν δὲ λάβῃ πυρός τε τὸ ὑγρότατον καὶ ὕδατος τὸ πυκνότατον, ξύγκρησιν ἐν τῷ σώματι, τοῖσι δὲ γινώσκειν ὑγρὴν καὶ θερμὴν φύσιν. κάμνουσι μὲν μάλιστα οἱ τοιοῦτοι, ἐν τῷ ἦρι. ἥκιστα δὲ, ἐν τῷ φθινοπώρῳ. ὅτι ἐν μὲν τῷ ἦρι, ὑπερβολὴ τῆς ὑγρασίης. ἐν δὲ τῷ φθινοπώρῳ, συμμετρίη τῆς ξηρασίης. τῶν δὲ ἡλικιῶν, νοσερώταται ὁκόσαι νεώτεραί εἰσιν. αὔξεται δὲ τὰ σώματα ταχέως. καταῤῥοώδεές τε οἱ τοιοῦτοι γίνονται. διαιτεῖσθαι δὲ ξυμφέρει, ὁκόσα ξηραίνοντα ψύχει, καὶ σίτων, καὶ ποτῶν, καὶ πόνων. τοὺς δὲ πόνους τοῖσιν εἴσω τοῦ σώματος ποιεῖσθαι ξυμφόρα μάλιστα. εἰ δὲ σύγκρησιν λάβοι πυρὸς τό, τε ἰσχυρότατον καὶ ὕδατος τὸ λεπτότατον, καὶ ξηρὴ ἡ φύσις καὶ θερμὴ, νόσος μὲν τοῖσι τοιούτοισιν ἐν τῇσι τοῦ πυρὸς ἐφόδοισιν. ὑγείη δὲ ἐν τῇσι τοῦ ὕδατος. ἡλικίῃσιν, ἀκμαζούσῃσι πρὸς σαρκὸς εὐεξίην, νοσερώτατοι. ὑγιηρότατοι δὲ οἱ πρεσβύτατοι, καὶ τὰ ἔγγιστα ἑκατέρων. διαίτῃ ὁκόσαι ψύχουσι καὶ ὑγραίνουσι καὶ τῶν πόνων, ὁκόσοι ἥκιστα ἐκθερμαίνοντες καὶ συντήκοντες, πλείστην ψύξιν παρέχουσιν. αἱ τοιαῦται φύσιες, μακροβιώταται καὶ ὑγιηρόταται γίνονται. ἢν δὲ σύγκρησιν λάβῃ πυρὸς τοῦ ἀραιοτάτου καὶ ὕδατος τοῦ ξηροτάτου, ξηρὴ καὶ ψυχρὴ ἡ τοιαύτη φύσις. νοσερὴ μὲν, ἐν τῷ φθινοπώρῳ. ὑγιηρὴ δὲ, ἐν τῷ ἦρι καὶ τοῖσιν ἔγγιστα. ὡσαύτως ἡλικίαι πρὸς ἔτεα τεσσαράκοντα, νοσεραί. παῖδες ὑγιηρότατοι, καὶ τὰ προσέχοντα ἑκατέροισι. δίαιτα ὁκόσαι θερμαίνουσαι, ὑγραίνουσι. καὶ πόνοι ἐξ ὀλίγου προσαγόμενοι ἡσυχῇ διαθερμαίνοντες, μὴ πολὺ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων φέροντες.

Περὶ μὲν οὖν φύσιος διαγνώσιος, οὕτω χρὴ διαγινώσκειν τῆς ἐξ ἀρχῆς ξυστάσιος. αἱ δὲ ἡλικίαι αὗται πρὸς ἑωυτὰς, ὧδε ἔχουσι. παῖς μὲν οὖν κέκρηται ὑγροῖσι καὶ θερμοῖσι, διότι ἐκ τούτων ξυνέστηκε, καὶ ἐν τούτοισιν ηὐξήθη. ὑγρότατα μὲν οὖν καὶ θερμότατα ὁκόσα ἔγγιστα γενέσιος, καὶ αὔξεται ὡς πλεῖστον. καὶ ἐχόμενα ὡσαύτως. νεηνίσκος δὲ, θερμὸς μὲν, ὅτι τοῦ πυρὸς ἐπικρατέει ἡ ἔφοδος τοῦ ὕδατος. ξηρὸς δὲ, ὅτι τὸ ὑγρὸν ἤδη καταναλῶται τὸ ἐκ τοῦ παιδός. τὸ μὲν, ἐς τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος. τὸ δὲ, ἐς τὴν κίνησιν τοῦ πυρός. τὸ δὲ, ὑπὸ τῶν πόνων. ἀνὴρ, ὁκόταν στῇ τὸ σῶμα, ξηρὸς καὶ ψυχρός. διότι τοῦ μὲν θερμοῦ ἡ ἔφοδος οὐκ ἔτι ἐπικρατέει, ἀλλ᾽ ἕστηκεν ἀτρεμίζον τὸ σῶμα τῆς αὐξήσιος, καὶ κατέψυκται. ἐκ δὲ τῆς νεωτέρης ἡλικίης, τὸ ξηρὸν ἔνι. ἀπὸ δὲ τῆς ἐπιούσης ἡλικίης καὶ τοῦ ὕδατος τῆς ἐφόδου, οὐχ ὁ ἔχων τὴν ὑγρασίην, διὰ ταῦτα ξηροῖσι καὶ ὑγροῖσι κρατέεται. οἱ δὲ πρεσβῦται, ψυχροὶ καὶ ὑγροί. διότι πυρὸς μὲν ἀποχώρησις. ὕδατος δὲ, ἔφοδος. καὶ ξηρῶν μὲν, ἀπάλλαξις. ὑγρῶν δὲ, κατάστασις. τῶν δὲ πάντων, τὰ μὲν ἄρσενα, θερμότερα καὶ ξηρότερα. τὰ δὲ θήλεα, ὑγρότερα καὶ ψυχρότερα διὰ τόδε. ὅτι τε ἀπ᾽ ἀρχῆς ἐν τοιούτοισιν ἑκάτερα ἐγένετο. καὶ ὑπὸ τοιούτων αὔξεται. γενόμενά τε τῇσι διαίτῃσιν ἐπιπονωτέρῃσι χρέεται, ὥστε ἐκθερμαίνεσθαι καὶ ἀποξηραίνεσθαι. τὰ δὲ θήλεα ὑγροτέρῃσι καὶ ῥᾳθυμοτέρῃσι τῇσι διαίτῃσι χρέονται. καὶ κάθαρσιν τοῦ θερμοῦ ἐκ τοῦ σώματος ἑκάστου μηνὸς ποιέονται.

Περὶ δὲ φρονήσιος ψυχῆς καὶ ἀφροσύνης ὀνομαζομένης, ὧδε ἔχει. πυρὸς τὸ ὑγρότατον καὶ ὕδατος τὸ ξηρότατον, κρῆσιν λαβόντα ἐν τῷ σώματι, φρονιμώτατα. διότι τὸ μὲν πῦρ ἔχει, ἀπὸ τοῦ ὕδατος τὸ ὑγρόν. τὸ δὲ ὕδωρ, ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὸ ξηρόν. ἑκάτερον δὲ, οὕτως αὐταρκέστατον. οὔτε τὸ πῦρ, τῆς τροφῆς ἐνδεέστερον ἐπὶ πολὺ φοιτᾷ. οὔτε τὸ ὕδωρ, τῆς κινήσιος ἐπὶ πολὺ δεόμενον κουφοῦται. αὐτό τε οὖν ἑκάτερον, οὕτως αὐταρκέστατόν ἐστι, πρὸς ἄλληλά τε κρηθέντα. ὅτι γὰρ ἐλάχιστα τῶν πέλας δέεται, τοῦτο μάλιστα τοῖσι παρεοῦσι προσέχει. πυρός τε τὸ ἥκιστα κινεύμενον, μὴ ὑπ᾽ ἀνάγκης. καὶ ὕδατος, τὸ μάλιστα μὴ ὑπὸ βίης. ἐκ τούτων δὲ ἡ ψυχὴ συγκρηθεῖσα, φρονιμωτάτη καὶ μνημονικωτάτη. εἰ δέ τινι ἐπαγωγῇ χρεομένη τούτων ὁκότερον οὖν αὐξηθείη ἢ μαραίνοι, ἀφρονέστατον ἂν γένοιτο. διότι οὕτως ἔχοντα αὐταρκέστατα. εἰ δὲ πυρὸς τοῦ εἰλικρινεστάτου καὶ ὕδατος σύγκρησιν λάβοι, ἐνδεέστερον δὲ τὸ πῦρ εἴη τοῦ

ὕδατος

ὕδατος ὀλίγον, φρόνιμοι μὲν καὶ οὗτοι, ἐνδεέστεροι δὲ, τῶν προτέρων. διότι κρατεόμενον τὸ πῦρ ὑπὸ τοῦ ὕδατος, καὶ βραδεῖαν τὴν κίνησιν ποιεύμενον, νωθρότερον προσπίπτει πρὸς τὰς αἰσθήσιας. παραμόνιμοι δ' εἰσὶ ἐπιεικέως αἱ τοιαῦται ψυχαὶ, πρὸς ὅ, τι ἂν προσέχωσιν. εἰ δὲ ὀρθῶς διαιτῷντο καὶ φρονιμώτεροι καὶ ὀξύτεροι γένοιντο παρὰ τὴν φύσιν. ξυμφέρει δὲ τοῖσι τοιούτοισι, τοῖσι πρὸς πυρὸς διαιτήμασι μᾶλλον χρέεσθαι, καὶ μὴ πλησμονῇσι, μήτε σιτίων, μήτε πομάτων. δρόμοισιν οὖν χρέεσθαι ὀξέσιν, ὅκως τοῦ τε ὑγροῦ κενῶται τὸ σῶμα, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐπίσχηται θᾶσσον. πάλῃσι δὲ, καὶ τρίψεσι, καὶ τοῖσι τοιούτοισι γυμνασίοισιν, οὐ ξυμφέρει χρέεσθαι, ὅκως μὴ κοιλοτέρων τῶν πόρων γινομένων, πλησμονῆς πληρῶνται. βαρύνεσθαι γὰρ ἀνάγκη τῆς ψυχῆς τὴν κίνησιν ὑπὸ τῶν τοιούτων. τοῖσί τε περιπάτοισι ξυμφέρει χρέεσθαι, καὶ ἀπὸ δείπνου καὶ ὀρθρίοισι, καὶ ἀπὸ τῶν δρόμων. ἀπὸ δείπνου μὲν, ὅκως τροφὴν ξηροτέρην ἡ ψυχὴ δέχηται ἀπὸ τῶν εἰσιόντων. ὄρθρου δὲ, ὅκως αἱ διέξοδοι κενῶνται τοῦ ὑγροῦ, καὶ μὴ φράσσωνται οἱ πόροι τῆς ψυχῆς. ἀπὸ δὲ τῶν γυμνασίων, ὅκως μὴ ἐγκαταλείπηται ἐν τῷ σώματι τὸ ἀποκριθὲν ἀπὸ τοῦ δρόμου, μηδὲ ξυμμίσγηται τῇ ψυχῇ, μηδὲ ἐμφράσσῃ τὰς διεξόδους, μηδὲ συνταράσσῃ τὴν τροφήν. ξυμφέρει δὲ καὶ ἐμέτοισι χρέεσθαι, ὅκως ἀποκαθαίρηται τὸ σῶμα, εἴ τι ἐνδεέστερον οἱ πόνοι διαπρήσσονται. προσάγειν δὲ ἀπὸ τῶν ἐμέτων, κατὰ μικρὸν προστιθέντα τὸ σιτίον, ἐς ἡμέρας τέσσαρας τὰς ἐλαχίστας. χρίεσθαι δὲ ξυμφορώτερον ἢ λούεσθαι. λαγνεύειν δὲ, ὕδατος ἐφόδων γινομένων, πλείονα. ἐν δὲ τῇσι τοῦ πυρὸς ἐπιφορῇσι, μείονα. εἰ δέ τινι ἐνδεεστέρην τὴν δύναμιν τὸ πῦρ λάβοι τοῦ ὕδατος, βραχυτέρην ἀνάγκη ταύτην εἶναι. καὶ καλέονται οἱ τοιοῦτοι ἠλίθιοι. ἅτε γὰρ βραδείης ἐούσης τῆς περιόδου, κατὰ βραχύ τι προσπίπτουσιν αἱ αἰσθήσιες. καὶ ὀξεῖαι ἐοῦσαι, ἐπ' ὀλίγον ξυμμίσγονταί τε διὰ βραδυτῆτα τῆς περιόδου. αἱ γὰρ αἰσθήσιες τῆς ψυχῆς ὁκόσαι μὲν δι' ὄψιος καὶ ἀκοῆς εἰσιν, ὀξεῖαι. ὁκόσαι δὲ διὰ ψαύσιος, βραδύτεραι καὶ εὐαισθητότεραι. τούτων μὲν οὖν αἰσθάνονται καὶ οἱ τοιοῦτοι οὐδὲν ἧσσον, οἷον τῶν ψυχρῶν καὶ θερμῶν καὶ τῶν τοιούτων. ὁκόσα δὲ δι' ὄψιος ἢ ἀκοῆς αἰσθέσθαι δεῖ, ἃ μὴ πρότερον ἐπίστανται, οὐ δύνανται αἰσθάνεσθαι. ἢν γὰρ μὴ σεισθῇ ἡ ψυχὴ ὑπὸ τοῦ πυρὸς προσπίπτοντος, οὐκ ἂν αἴσθοιτο ὁκοῖόν τί ἐστιν. αἱ οὖν τοιαῦται ψυχαὶ οὐ πάσχουσι τοῦτο διὰ παχύτητα. εἰ δὲ ὀρθῶς διαιτῷτο, βελτίων γένοιτο ἂν καὶ ὁ τοιοῦτος. ξυμφέρει οὖν τὰ διαιτήματα ἅπερ τῷ προτέρῳ. ξηροτέροισι δὲ χρῆσθαι καὶ ἐλάσσοσι τοῖσι σιτίοισι. τοῖσι δὲ πόνοισι, πλείοσι καὶ ὀξυτέροισι. συμφέρει δὲ καὶ πυριῆσθαι. καὶ ἐμέτοισι χρέεσθαι ἐκ τῶν πυριησίων. καὶ προσαγωγῇσιν ἐκ τῶν ἐμέτων ἐκ πλείονος χρόνου, ἢ ποιέει ἐνδεέστερον, καὶ ταῦτα ποιέων, ὑγιεινότερος ἂν καὶ φρονιμώτερος εἴη. ἢν δὲ κρατηθέῃ ἐπὶ πλέον τὸ πῦρ ὑπὸ τοῦ ἐόντος ὕδατος, τούτους ἤδη οἱ μὲν, ἄφρονας ὀνομάζουσιν. οἱ δὲ, ἐμβροντήτους. ἔστι δ' ἡ μανίη τούτων ἐπὶ τὸ βραδύτερον. οὗτοι κλαίουσί τε, οὐδενὸς λυπέοντος, ἢ τύπτοντος. δεδίασί τε τὰ μὴ φοβερά. λυπέονται ἐπὶ τοῖς μὴ προσήκουσι. καὶ αἰσθάνονται, οἷσιν οὐ προσήκει τοῖς φρονέουσι. ξυμφέρει τοιγαροῦν τούτοισι πυριῆσθαι, καὶ ἐλλεβόροισιν ἐκκαθαίρεσθαι ἐκ τῶν πυριησίων. καὶ διαίτῃ χρέεσθαι ᾗ εἶπον πρότερον. ἰσχνασίης δὲ προσδεόμενος οὗτος δέεται, καὶ ξηρασίης. εἰ δὲ τὸ ὕδωρ ἐνδεεστέρην τὴν δύναμιν λάβοι, τοῦ πυρὸς εἰλικρινῆ τὴν σύγκρασιν ἐχόντων, ὑγιαίνουσι σώμασι φρονίμοις. ἡ δὲ τοιαύτη ψυχὴ ταχέως αἰσθανομένη τῶν προσπιπτόντων, καὶ οὐ μεταπίπτουσα πολλάκις ἡ φύσις μὲν οὖν ἡ τοιαύτη, ψυχῆς ἀγαθῆς. βελτίων δὲ γένοιτο, ὀρθῶς διαιτεύμενος. καὶ κακίων μὴ ὀρθῶς. συμφέρει δὲ τῷ τοιούτῳ, τῇ διαίτῃ χρέεσθαι τῇ πρὸς ὕδατος μᾶλλον, ὑπερβολὰς φυλασσόμενον καὶ σιτίων, καὶ πομάτων, καὶ πόνων. καὶ δρόμοισι καμπτοῖσι καὶ διαύλοισι, καὶ πάλῃσι, καὶ τοῖσιν ἄλλοισι γυμνασίοισιν, ὑπερβολὴν οὐδενὸς ποιεύμενον. ἢν γὰρ ἔχῃ ὑγιηρῶς τὸ σῶμα καὶ μὴ ὑπ' ἄλλου τινὸς ξυνταράσσηται, τῆς ψυχῆς φρόνιμος σύγκρησις. εἰ δ' ἐπὶ πλέον κρατηθείη ἡ τοῦ ὕδατος δύναμις ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ὀξυτέρην μὲν, τοσούτῳ ἀνάγκη εἶναι τὴν ψυχὴν, ὅσῳ θᾶττον κινέεται, καὶ πρὸς τὰς αἰσθήσιας θᾶσσον προσπίπτειν. ἧσσον δὲ μόνιμον τῶν προτέρων, διότι κρίνεται τὰ παραγινόμενα, καὶ ἐπὶ πλεῦνα ὁρμᾶται διὰ ταχυτῆτα. συμφέρει δὲ τῷ τοιούτῳ διαιτῆσθαι, τῇ πρὸς ὕδατος διαίτῃ μᾶλλον, ἢ τῇ προτέρῃ. καὶ μάζῃ μᾶλλον, ἢ τῷ ἄρτῳ. καὶ ἰχθύσιν, ἢ κρέασι. τῷ ποτῷ, ὑδαρεστέρῳ. καὶ λαγνείῃσιν ἐλασσόνως χρέεσθαι. καὶ τῶν πόνων τοῖσι κατὰ φύσιν μάλιστα καὶ πλείστοισι. τοῖσι δ' ὑπὸ βίης χρέεσθαι μὲν ἀνάγκη. ἐλάσσοσι δὲ καὶ ἐμέτοισιν ἐκ τῶν αὐτῶν πλησμονῶν, ὅκως κενῶται μὲν τὸ σῶμα, θερμαίνηται δὲ ὡς ἥκιστα. συμφέρει δὲ καὶ ἀσαρκέειν τοῖσι τοιούτοισι, πρὸς τὸ φρονίμους

εἶναι. πρὸς γὰρ σαρκὸς σύντηξιν, καύματος φλεγμονὴν ἀνάγκη γίνεσθαι. ὁκόταν δὲ ἐπὶ τοῦτον πάθῃ ἡ τοιαύτη ψυχὴ, ἐς μανίην καθίσταται, κρατηθέντος τοῦ ὕδατος καὶ ὑπαναλωθείσης. ξυμφέρει δὲ τοῖσι τοιούτοισι καὶ τὰς πρήξιας πρήσσειν, βεβρωκόσι μᾶλλον ἢ ἀσίτοισι. στασιμωτέρη γὰρ ἡ ψυχὴ τῇ τροφῇ καταμισγομένη συμφόρου μᾶλλον, ἢ ἐνδεὴς ἐοῦσα τροφῆς. εἰ δέ τι πλέον ὑπερκρατηθείη τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ὀξεῖα ἡ τοιαύτη ψυχὴ ἄγαν, καὶ τούτους ὀνειρώσσειν. καλέουσι δὲ αὐτοὺς ὑπομαινομένους. ἔστι γὰρ ἔγγιστα μανίης τὸ τοιοῦτον. καὶ γὰρ ἀπὸ βραχείης φλεγμονῆς καὶ ἀσυμφόρου μαίνονται, καὶ ἐν τῇσι μέθῃσι καὶ ἐν τῇσιν συντήξεσι τῆς σαρκὸς, καὶ ὑπὸ τῆς κρεωφαγίης. ἀλλὰ χρὴ τὸν τοιοῦτον, τούτων μὲν πάντων ἀπέχεσθαι, καὶ τῆς ἄλλης πλησμονῆς, καὶ γυμνασίων τῶν ἀπὸ βίης γινομένων. μάζῃ δὲ ἀτρίπτῳ διαιτᾶσθαι, καὶ λαχάνοισιν ἑφθοῖσι, πλὴν τῶν καθαρτικῶν. καὶ ἰχθυδίοισιν ἐν ἅλμῃ. καὶ ὑδροποτέειν βέλτιστον, ἢν δύναιτο. εἰ δὲ μὴ, ὅ, τι ἐγγυτάτω τούτου. ἀπὸ μαλακοῦ οἴνου καὶ λευκοῦ. καὶ τοῖσι περιπάτοισιν τοῖσι ὀρθρίοισι πουλλοῖσι. ἀπὸ δείπνου δὲ ὁκόσον ἐξαναστῆναι, ὅκως τὰ μὲν σῖτα μὴ ξηραίνωνται ἀπὸ τῶν ἀπὸ δείπνου περιπάτων, τὸ δὲ σῶμα κινῆται ὑπὸ τῶν ὀρθρίων. λούεσθαι δὲ χλιαρῷ ὕδατι περικλύδην μᾶλλον ἢ χρίεσθαι. ξυμφέρει δὲ καὶ ἐν τῷ θέρει τῆς ἡμέρας, ὕπνοισι χρέεσθαι βραχέσιν ἢ πολλοῖσιν, ὅκως μὴ ἀποξηραίνηται τὸ σῶμα ὑπὸ τῆς ὥρης. ὑπὸ τέλειον δὲ τοῦ ἦρος. καὶ ἐλλεβόροισι καθαίρειν προπυριηθέντας. εἶτα ἐπάγειν πρὸς τὴν δίαιταν ἡσυχῇ, καὶ μὴ ἄσιτον τὰς πρήξιας μηδὲ τούτων ποιέεσθαι. ἐκ ταύτης τῆς ἐπιμελείης ἡ τοιαύτη ψυχὴ φρονιμωτάτη ἂν εἴη. περὶ μὲν οὖν φρονίμου καὶ ἄφρονος ψυχῆς ἡ σύγκρησις αὕτη αἰτίη, ὥσπερ μοι καὶ γέγραπται. καὶ δύναται ἐκ τῆς διαίτης καὶ βελτίων καὶ χείρων γίνεσθαι. δυνάμεσι δὲ πυρὸς ὑπερκρατέοντος τῷ ὕδατι προστιθέντα, ἐδύνατο ἂν ἴσως καὶ τοῦ ὕδατος ὑπερκρατέοντος, ἐν τῇ συγκρήσει τὸ πῦρ αὐξῆσαι. ἐκ τούτων δὲ φρονιμώτεραι καὶ ἀφρονέστεραι γίνονται. τῶν δὲ τοιούτων, οὐκ ἔστιν ἡ σύγκρησις ἔτι. οἷον ὀξύθυμος. ῥάθυμος. δόλιος. ἁπλοῦς. δυσμενής. εὔνους. τῶν τοιούτων ἁπάντων ἡ φύσις τῶν πόρων δι' ὧν ἡ ψυχὴ πορεύεται, αἰτίη ἐστί. δι' ὁκοίων γὰρ ἀγγείων ἀποχωρεῖ, καὶ πρὸς ὁκοῖα τινὰ προσπίπτει, καὶ ὁκοίοις τισὶ καταμίσγεται, τοιαῦτα φρονέουσι. διὰ τοῦτο γοῦν δυνατὸν τὰ τοιαῦτα ἐκ διαίτης μεθιστάναι. φύσιν γὰρ μεταπλάσαι ἀφανέα οὐχ οἷόν τε. ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς φωνῆς ὁκοίη τις ἂν εἴη, οἱ πόροι αἴτιοι τοῦ πνεύματος, δι' ὁκοίων γὰρ ἄν τινων κινέεται ὁ ἀὴρ, καὶ πρὸς ὁκοίους τινὰς προσπίπτει, τοιαύτην ἀνάγκη τὴν φωνὴν εἶναι. καὶ ταῦτα μὲν δυνατὸν καὶ χείρω καὶ βελτίω ποιέειν, διότι λειοτέρους καὶ βραχυτέρους τοὺς πόρους τῷ πνεύματι δυνατὸν ποιῆσαι, κεῖνο δὲ ἀδύνατον ἐκ διαίτης ἀλλοιῶσαι.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Χωρίων δὲ θέσιν καὶ φύσιν ἑκάστων, ὧδε χρὴ διαγινώσκειν. κατὰ παντὸς μὲν εἰπεῖν, ὧδε ἔχει. ἡ πρὸς μεσημβρίαν κειμένη, θερμοτέρη καὶ ξηροτέρη τῆς πρὸς τὰς ἄρκτους κειμένης, διότι ἐγγυτέρω τοῦ ἡλίου ἐστίν. ἐν δὲ ταύτῃσι τῇσι χώρῃσιν ἀνάγκη καὶ τὰ ἔθνεα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ φυόμενα ἐκ τῆς γῆς, ξηρότερα καὶ θερμότερα καὶ ἰσχυρότερα εἶναι, ἢ ἐν τῇσιν ἐναντίῃσιν. οἷον τὸ Λιβυκὸν ἔθνος πρὸς τὸ Ποντικὸν, καὶ τὰ ἔγγιστα ἑκατέρων. αὗται δὲ καθ' ἑαυτὰς αἱ χῶραι, ὧδε ἔχουσι. τὰ ὑψηλὰ καὶ αὐχμηρὰ καὶ πρὸς μεσημβρίαν κείμενα, ξηρότερα τῶν πεδίων τῶν ὁμοίως κειμένων, διότι ἐλάσσονας ἰκμάδας ἔχει. τὰ μὲν γὰρ, οὐκ ἔχει στάσιν τῷ ὀμβρίῳ ὕδατι, τὰ δὲ ἔχει. τὰ δὲ λιμναῖα καὶ ἑλώδεα, ὑγραίνει καὶ θερμαίνει. θερμαίνει μὲν, διότι κοῖλα καὶ περιεχόμενα, καὶ οὐ διαπνέεται. ὑγραίνει δὲ, διότι τὰ φυόμενα ἐκ τῆς γῆς, ὑγρότερα, οἷσιν ἐκτρέφονται ἄνθρωποι. τό, τε πνεῦμα ὃ ἀναφέρομεν, παχύτερον διὰ τὸ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τῆς ἀκινησίης. τὰ δὲ κοῖλα καὶ μὴ ἔνυδρα, ξηραίνει καὶ θερμαίνει. θερμαίνει μὲν, ὅτι κοῖλα καὶ περιέχεται. ξηραίνει δὲ, διά τε τῆς τροφῆς τὴν ξηρότητα, καὶ διότι τὸ πνεῦμα ὃ ἀναπνέομεν ξηρὸν ἐὸν, ἕλκει ἐκ τοῦ σώματος τὸ ὑγρὸν, ἐς τροφὴν ἑωυτῷ, οὐκ ἔχον πρὸς ὅ, τι ἂν ὑγρὸν προσπίπτον τρέφηται. ὅκου δὲ τοῖσι χωρίοισιν ὄρη προσκέεται πρὸς νότου, ἐν τούτοισιν αὐχμώδεες οἱ νότοι καὶ νοσεροὶ προσπνέουσιν. ὅκου δὲ βορέηθεν ὄρη πρόσκειται, ἐν τοιούτοισιν οἱ βορέαι ταράσσουσι καὶ νούσους ποιέουσιν. ὅκου δὲ βορέηθεν κοῖλα χωρία τοῖσιν ἄστεσι προσκέεται, πρὸς τῶν θερινῶν πνευμάτων, θερμὸν

καὶ νοσερὸν

καὶ νοτερὸν ἐστὶ τὸ χωρίον. διότι οὔτε βορέας διαπνέων ἱκανῶς τὴν ἐπαγωγὴν τοῦ πνεύματος παρέχει, οὔτε ὑπὸ τῶν θερινῶν πνευμάτων διαψύχεται. τῶν δὲ νήσων, αἱ μὲν ἐγγὺς ἠπείρων, δυσχειμερώτεραί εἰσιν. αἱ δὲ πόντιαι, ἀλεεινότεραι τὸν χειμῶνα. διότι αἱ χιόνες καὶ πάγοι, ἐν μὲν τῇσιν ἠπείροισιν ἔχουσι στάσιν, καὶ τὰ πνεύματα ψυχρὰ πέμπουσιν ἐς τὰς ἐγγὺς νήσους. τὰ δὲ πελάγια, οὐκ ἔχει στάσιν ἐν χειμῶνι.

Περὶ δὲ πνευμάτων ἣν τινα φύσιν ἔχει καὶ δύναμιν ἕκαστα, ὧδε χρὴ διαγινώσκειν. φύσιν μὲν ἔχει τὰ πνεύματα πάντα, ὑγραίνειν καὶ ψύχειν τά τε σώματα τῶν ζώων, καὶ τὰ φυόμενα ἐκ τῆς γῆς, διὰ τάδε. ἀνάγκη ἐστὶ τὰ πνεύματα ταῦτα πάντα πνέειν, ἀπὸ χιόνος. καὶ κρυστάλλου. καὶ πάγων ἰσχυρῶν. καὶ ποταμῶν. καὶ λιμνέων. καὶ γῆς ὑγρανθείσης, καὶ ψυχρανθείσης. καὶ τὰ μὲν ἰσχυρότερα τῶν πνευμάτων, ἀπὸ μειζόνων καὶ ἰσχυροτέρων. τὰ δὲ ἀσθενέστερα, ἀπὸ μειόνων καὶ ἀσθενεστέρων. ὥσπερ γὰρ καὶ τοῖσι ζώοισι πνεῦμα ἔνεστιν, οὕτως καὶ τοῖσιν ἄλλοισι πᾶσι. τοῖσι μὲν ἔλασσον πνεῦμα. τοῖσι δέ, κατὰ μέγεθος. φύσιν μὲν οὖν ἔχει ψύχειν καὶ ὑγραίνειν τὰ πνεύματα πάντα. διὰ θέσιν δὲ χωρίων καὶ τόπων, δι' ὧν παραγίνεται τὰ πνεύματα ἐς τὰς χώρας ἑκάστας, διάφορα γίνεται ἀλλήλων. ψυχρότερα, θερμότερα. ὑγρότερα, ξηρότερα. νοσερώτερα, ὑγιεινότερα. τὴν δὲ αἰτίην ἑκάστων, ὧδε χρὴ γινώσκειν.

Ὁ μὲν βορέας, ψυχρὸς πνέει καὶ ὑγρός, ὅτι ὁρμᾶται ἀπὸ τοιουτέων χωρίων, πορεύεταί τε διὰ τῶν τοιούτων τόπων, ὥς τινας ὁ ἥλιος οὐχ ἕρπει, οὐδ' ἀποξηραίνων τὸν ἀέρα, ἐκπίνει τὴν ἰκμάδα. ὥστε παραγίνεται ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης, τὴν ἑωυτοῦ δύναμιν ἔχων, ὅκου μὴ διὰ τὴν θέσιν τῆς χώρης διαφθείρεται. καὶ τοῖσι μὲν οἰκέουσιν ἔγγιστα, ψυχρότατος. τοῖσι δὲ προσωτάτω, ἥκιστα.

Ὁ δὲ νότος, πνέει μὲν ἀπὸ τῶν ὁμοίων τὴν φύσιν, περὶ βορέα. ἀπὸ γὰρ τοῦ νοτίου πόλου πνέων, ἀπὸ χιόνος πολλῆς, καὶ κρυστάλλου, καὶ πάγων ἰσχυρῶν ὁρμώμενος, τοῖσι μὲν ἐκεῖσε πλησίον αὐτοῦ οἰκοῦσιν, ἀνάγκη τοῖον πνέειν, ὁκοῖον ἐν ἡμῖν ὁ βορέας. ὑπὲρ δὲ πᾶσαν χώρην, οὐκ ἔτι ὅμοιος παραγίνεται. διὰ γὰρ τὴν ἔφοδον τοῦ ἡλίου καὶ ὑπὸ τὴν μεσημβρίην πνέων, ἐκπίνεται τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ ἡλίου. ἀποξηραινόμενος γάρ, ἀραιοῦται. διὸ ἀνάγκη θερμὸν αὐτὸν καὶ ξηρὸν ἐνθάδε παραγίνεσθαι. ἐν μὲν οὖν τοῖσιν ἔγγιστα χωρίοισιν, ἀνάγκη τοιαύτην δύναμιν ἀποδιδόναι θερμὴν καὶ ξηρήν, καὶ ποιεῖ ὥσπερ ἐν τῇ Λιβύῃ. τά τε φυόμενα αὐαίνεται, καὶ τοὺς ἀνθρώπους λανθάνει ἀποξηραίνων. ἅτε γὰρ οὐκ ἔχων, οὔτε ἐκ θαλάσσης ἰκμάδα λαβεῖν, οὔτε ἐκ ποταμοῦ, καὶ ἐκ τῶν ζώων καὶ τῶν φυομένων, ἐκπίνει τὸ ὑγρόν. ὁκόταν δὲ τὸ πέλαγος περαιώσῃ, ἅτε θερμὸς ὢν καὶ ἀραιός, πολλῆς ὑγρασίης ἐμπίπλησι τὴν χώρην ἐμπίπτων. ἀνάγκη δὲ τὸν νότον, θερμόν τε καὶ ὑγρὸν εἶναι, ὅκου μὴ τῶν χωρίων αἱ θέσιες αἴτιαί εἰσιν. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἄλλων πνευμάτων αἱ δυνάμεις ἔχουσιν. κατὰ δὲ χώρας ἑκάστας, τὰ πνεύματα ὧδε ἔχει. τὰ μὲν ἐκ θαλάσσης πνεύματα ἐς τὰς χώρας ἐμπίπτοντα, ξηρότερά πως δεῖ. τὰ δὲ ἀπὸ χιόνος ἢ πάγων, ἢ λιμνέων, ἢ ποταμῶν, ἅπαντα ὑγραίνει καὶ ψύχει. καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα. καὶ ὑγείην τοῖς σώμασι παρέχει, ὁκόσα μὴ ὑπερβάλλῃ ψυχρότητι. ταῦτα δὲ βλάπτει, διότι μεγάλας τὰς μεταβολὰς ἐν τοῖσι σώμασι ἐμποιεῖ τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ. ταῦτα δὲ πάσχουσιν ὅσοι ἐν χωρίοις οἰκέουσιν ἑλώδεσι καὶ θερμοῖς, ἐγγὺς ποταμῶν ἰσχυρῶν. τὰ δ' ἄλλα τῶν πνευμάτων ὁκόσα πνέει ἀπὸ τῶν προειρημένων, ὠφελεῖ, τόν τε ἀέρα καθαρὸν καὶ εἰλικρινέα παρέχοντα, καὶ περὶ τῆς ψυχῆς θερμῷ, ἰκμάδα διδόντα. ὁκόσα δὲ τῶν πνευμάτων κατὰ γῆν παραγίνεται, ξηρότερα ἀνάγκη εἶναι, ἀπό τε τοῦ ἡλίου ἀποξηραινόμενα, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς. οὐκ ἔχοντα δὲ τροφὴν ὁκόθεν σπάσονται, τὰ πνεύματα ἀπὸ τῶν ζώντων ἕλκοντα τὸ ὑγρόν, βλάπτει καὶ τὰ φυτά, καὶ τὰ ζῶα πάντα. καὶ ὁκόσα περ τὰ ὄρεα καταλιπόντα παραγίνεται ἐς τὰς πόλιας, οὐ μόνον ξηραίνει, ἀλλὰ καὶ ταράσσει τὸ πνεῦμα, ὃ ἀναπνέομεν. καὶ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων, ἐπίνοσα ἐμποιεῖ. φύσιν μὲν οὖν καὶ δύναμιν ἑκάστων, οὕτω χρὴ γινώσκειν. ὅκως δὲ χρὴ πρὸς ἕκαστα παρασκευάζεσθαι, προϊόντι περὶ λόγῳ δηλώσω.

Σιτίων δὲ καὶ πομάτων δύναμιν ἑκάστων, καὶ τὴν κατὰ φύσιν, καὶ τὴν διὰ τέχνης, ὧδε χρὴ γινώσκειν. ὁκόσοι μὲν οὖν κατὰ παντὸς ἐπιχείρησαν εἰπεῖν, ἢ περὶ τῶν γλυκέων, ἢ λιπαρῶν, ἢ ἁλικῶν, ἢ περὶ ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων τῆς δυνάμεως, οὐκ ὀρθῶς γινώσκουσιν. οὐ γὰρ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχουσιν, οὔτε τὰ γλυκέα ἀλλήλοισιν, οὔτε τὰ πικρά, οὔτε τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων οὐδέν. πολλὰ γὰρ τῶν τοιούτων, ἃ καὶ διαχωρεῖ, καὶ ἵστησι, καὶ ξηραίνει, καὶ ὑγραίνει. ὡσαύτως

δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἔστι δὲ ὅσα στύφει καὶ διαχωρέεται καὶ οὐρέεται. τὰ δὲ οὐδ' ἕτερα τούτων. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν θερμαντικῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ἄλλην ἄλλα δύναμιν ἔχει. περὶ μὲν οὖν ἁπάντων, οὐχ οἷόν τε δηλωθῆναι, ὁκοῖά τινά ἐστι. καθ' ἕκαστα δὲ ἥν τινα δύναμιν ἔχει, διδάξω. Κριθαὶ φύσει μὲν, ψυχρὸν καὶ ξηρόν. ἔνι δὲ καὶ καθαρτικόν τι, ἀπὸ τοῦ χυλοῦ τοῦ ἀχύρου. τεκμήριον δὲ, ἢν μὲν θέλῃς κριθὰς ἀπτίστους ἑψῆσαι, καθαίρει ὁ χυλὸς, ἰσχυρῶς. εἰ δὲ ἐπτισμένας, ψύχει μᾶλλον καὶ συνίστησι. ὁκόταν δὲ πυρωθῶσι τὸ μὲν ὑγρὸν, καθαρτικὸν ὑπὸ τοῦ πυρὸς οἴχεται. τὸ δὲ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν, καταλείπεται. ὁκόσα δὲ δεῖ ψύξαι ἢ ξηρᾶναι, ἄλφιτα διαπρήσσεται ὧδε. Χρώμεθα μάζῃ παντοδαπῇ, δύναμιν δὲ ἔχει ἡ μάζα αὕτη, τοιήνδε. τὰ συγκομιστὰ ἄλευρα, τροφὴν μὲν ἔχει ἐλάσσω. διαχωρεῖ δὲ μᾶλλον. τὰ δὲ καθαρὰ, τροφιμώτερα. ἧσσον δὲ διαχωρεῖ. μάζα προφυρηθεῖσα, ῥαντὴ, ἄτριπτος, κούφη καὶ διαχωρεῖ, καὶ ψύχει. ψύχει μὲν, ὅτι ψυχρῷ ὕδατι ὑγρὴ ἐγένετο. διαχωρεῖ δὲ, ὅτι ταχέως πέσσεται. κούφη δὲ, ὅτι πολλὰ τῆς τροφῆς μετὰ τοῦ πνεύματος ἔξω ἀποκρίνεται. στενότεροι γὰρ αἱ διέξοδοι τῆς τροφῆς οὖσαι, ἄλλην ἐπιοῦσαν οὐ δέχονται. καὶ τὸ μὲν ξὺν τῷ πνεύματι λεπτυνόμενον, ἀποκρίνεται ἔξω. τὸ δ' αὐτοῦ ἐμμένον, φῦσαν ἐμποιεῖ. καὶ τὸ μὲν, ἄνω ἐρυγγάνεται. τὸ δὲ, κάτω ὑποχωρεῖ. πολλὴ οὖν τῆς τροφῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀποπνέεται. ἢν δὲ θέλῃς τὴν μάζαν εὐθέως φυρήσας διδόναι, ἡ τοιαύτη ξηραντική. ἅτε γὰρ τὸ ἄλφιτον ξηρὸν ἐὸν καὶ ὑπὸ τοῦ ὕδατος διάβροχον οὔπω γεγενημένον ἐμπεσὸν ἐς τὴν κοιλίην, ἕλκει ἐξ αὐτῆς τὸ ὑγρὸν, θερμὸν ἐόν. πέφυκε γὰρ τὸ μὲν θερμὸν, ψυχρὸν ἕλκειν. τὸ δὲ ψυχρὸν, θερμόν. ἀναλισκομένου δὲ τοῦ ὑγροῦ ἐκ τῆς κοιλίης, ἀνάγκη ξηραίνεσθαι. τοῦ δὲ ὕδατος, τοῦ σὺν τῇ μάζῃ ἐσελθόντος, ψύχει ἐπαγόμενον. ὅσα οὖν δεῖ ξηρῆναι ἢ ψύξαι, ἢ διαῤῥοίῃ χρώμενον, ἢ ἄλλῃ τινὶ θερμασίῃ τοιαύτῃ, μάζα διαπρήσσεται. ἢν δὲ ξηρὴ τριπτὴ, ξηραίνει μὲν οὐχ ὁμοίως, διὰ τὸ πεπιλῆσθαι ἰσχυρῶς. τροφὴν δὲ, τῷ σώματι πλείστην δίδωσιν, ἅτε δὴ ἡσυχῇ τηκομένης δέχονται τροφὴν αἱ δίοδοι. διαχωρεῖ μὲν οὖν, βραδέως. φῦσαν δὲ, οὐκ ἐμποιεῖ, οὐδὲ ἐρυγγάνεται. ἡ δὲ προφυρηθεῖσα τριπτὴ, τρέφει μὲν ἧσσον. διαχωρεῖ δὲ, καὶ ἐμποιεῖ μᾶλλον φῦσαν. Κυκεὼν δὲ μόνον, ἐφ' ὕδατι μὲν, ψύχει καὶ τρέφει. ἐπ' οἴνῳ δὲ, θερμαίνει, καὶ τρέφει, καὶ ἵστησιν. ἐπὶ μέλιτι δὲ, θερμαίνει μὲν, ἧσσον, καὶ τρέφει. διαχωρέει δὲ μᾶλλον, ἢν μὴ ἄκρητον ἢ τὸ μέλι. ἢν δὲ μὴ, οὐ διαχωρέει, ἀλλ' ἵστησιν. Ἐπὶ δὲ γάλακτος, τρόφιμοι μὲν πάντες, πλὴν ἀλλὰ τὸ μὲν οἶον, ἵστησι. τὸ δὲ αἴγεον μᾶλλον διαχωρεῖ. τὸ βόειον, ἧσσον. τὸ δὲ ἵππειον καὶ τὸ ὄνειον, μᾶλλον διαχωρεῖ.

Πυροὶ, ἰσχυρότεροι κριθῶν καὶ τροφιμώτεροι. διαχωρέουσι δὲ ἧσσον, καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ χυλός.

Ἄρτος δὲ ὁ μὲν συγκομιστὸς ξηραίνει καὶ διαχωρεῖ. ὁ δὲ καθαρὸς, τρέφει μὲν μᾶλλον. διαχωρεῖ δὲ ἧσσον. αὐτῶν δὲ τῶν ἄρτων ὁ μὲν ζυμίτης, κοῦφος καὶ διαχωρεῖ. καὶ κοῦφος μέν ἐστιν, ὅτι ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ὀξέος, τὸ ὑγρὸν προαναλοῦται, ὅπερ ἐστὶν ἡ τροφή. διαχωρεῖ δὲ, ὅτι ταχέως πέσσεται. ὁ δὲ ἄζυμος, διαχωρεῖ μὲν ἧσσον, τρέφει δὲ μᾶλλον. ὁ δὲ τῷ χυλῷ πεφυρημένος, κουφότερος, καὶ τρέφει ἱκανῶς, καὶ διαχωρεῖ. τρέφει μὲν, ὅτι καθαρός. κοῦφος δέ ἐστιν, ὅτι τῷ κουφοτάτῳ πεφύρηται καὶ ἐζύμωται ὑπὸ τούτου καὶ πεπύρωται. διαχωρέει δὲ, ὅτι τῷ γλυκεῖ καὶ διαχωρητικῷ τοῦ πυροῦ συμμέμικται. αὐτῶν δὲ τῶν ἄρτων οἱ μέγιστοι, τροφιμώτατοι. διότι ἥκιστα ἐκκαίονται ὑπὸ τοῦ πυρὸς, τὸ ὑγρόν. καὶ οἱ ἰπνῖται ἄρτοι, τροφιμώτεροι τῶν ἐσχαριτῶν καὶ ὀβελιέων, διότι ἧσσον ἐκκαίονται ὑπὸ τοῦ πυρός. οἱ δὲ κλιβανῖται καὶ οἱ ἐγκρυφίαι, ξηρότατοι. οἱ μὲν, διὰ τὴν σποδόν. οἱ δὲ, διὰ τὸ ὄστρακον, ἐκπινόμενοι τὸ ὑγρόν. οἱ δὲ σεμιδαλῖται, ἰσχυρότατοι πάντων τούτων. ἔτι δὲ μᾶλλον καὶ οἱ ἐκ τοῦ χόνδρου, καὶ τρόφιμοι σφόδρα, πλὴν οὐ διαχωρέουσιν ὁμοίως. Ἄλητον καθαρὸν πινόμενον ἐν ὕδατι, ψύχει. καὶ πλύμα σταιτὸς ἐπὶ πυρί. πιτύρων χυμὸς ἑφθὸς, κοῦφος διαχωρέει. τὰ δὲ ἐν γάλακτι διδόμενα ἄλητα, διαχωρέει μᾶλλον ἢ ἐν τῷ ὕδατι, διὰ τοὺς ὀῤῥούς. καὶ μάλιστα ἐν τοῖσι διαχωρητικοῖσιν. ὁκόσα δὲ ξὺν μέλιτι καὶ ἐλαίῳ ἕψεται ἢ ὀπτᾶται ἐξ ἀλήτων, πάντα καυσώδεα, καὶ ἐρυγμώδεα. ἐρυγμώδεα μὲν, ὅτι τρόφιμα ἐόντα, οὐ διαχωρητικά ἐστι. καυσώδεα δὲ, διότι λιπαρὰ ἐόντα καὶ γλυκέα, καὶ ξύμφορα ἀλλήλοις, οὐ τῆς αὐτῆς καθεψήσιος δεόμενα ἐν τῷ αὐτῷ ἐστι. σεμίδαλις καὶ χόνδρος ἑφθὸς, ἰσχυρὰ καὶ τρόφιμα, οὐ μέντοι διαχωρεῖ.

Ἡ ζύγις, κουφοτέρα πυρῶν. καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς γινόμενα ὁμοίως, ἐκ τῶν πυρῶν, καὶ διαχωρητικὰ μᾶλλον. Ὁ βρόμος, ὑγραίνει καὶ ψύχει ἐσθιόμενος, καὶ ῥόφημα γινόμενος. τὰ

πρόσφατα

πρόσφατα ἄλφιτα καὶ ἄλευρα, ξηρότερα τῶν παλαιῶν. ὅτι ἔγγυον τοῦ πυρὸς καὶ τῆς ἐργασίης εἰσί. παλαιούμενα δὲ, τὸ μὲν θερμὸν ἐκπνεῖ, τὸ δὲ ψυχρὸν ἐπάγεται. ἄρτοι θερμοὶ μὲν ξηραίνουσι. ψυχροὶ δὲ ἧσσον. ἰσχνασίην δέ τινα παρέχουσιν. Κύαμοι, τρόφιμόν τε, καὶ στατικὸν, καὶ φυσῶδες. φυσῶδες μὲν, ὅτι οὐ δέχονται οἱ πόροι τὴν τροφὴν ἀλλὴν ἐπιοῦσαν. στάσιμον δὲ, ὅτι ὀλίγην ἔχει τὴν ὑπόστάθμην τῆς τροφῆς. Οἱ πισοὶ, φυσῶσι μὲν ἧσσον. διαχωρέουσι δὲ, μᾶλλον. ὦχροι δὲ καὶ δόλιχοι, διαχωρητικώτεροι τουτέων. ἧσσον δὲ, φυσώδεα. τρόφιμα δέ. Ερέβινθοι λευκοὶ, διαχωρέουσι, καὶ οὐρέονται, καὶ τρέφουσι. τρέφει μὲν, τὸ σαρκῶδες. οὐρέεται δὲ, τὸ γλυκύ. διαχωρέεται δὲ, τὸ ἁλμυρόν. Κέγχρων χόνδροι, κυβήεια, ξηρὰ καὶ στάσιμα μετὰ σύκων ἰσχυρῶν τοῖσι πονέουσιν. αὐτοὶ δὲ οἱ κέγχροι ἑφθοὶ τρόφιμοι, οὐ μέντοι διαχωρέουσιν. Φακοὶ δὲ καυσώδεες καὶ ταραχώδεες, καὶ οὔτε διαχωρεῖ, οὔθ᾽ ἵστησιν. Ορόβοι, στάσιμον καὶ ἰσχυρὸν. καὶ παχύνει. καὶ πληροῖ καὶ εὔχροον ποιέει τὸν ἄνθρωπον. Λίνου καρπὸς ἐσθιόμενος, στάσιμον. ἔχει δέ τι καὶ ψυκτικόν. Ορμίνου καρπὸς, παραπλήσια τῷ λίνῳ διαπρήσσεται.

Θέρμοι, φύσει μὲν ἰσχυρὸν καὶ θερμόν. διὰ δὲ τὴν ἐργασίην, κουφότερον καὶ ψυκτικώτερόν ἐστι καὶ διαχωρεῖ. Ερύσιμον ὑγραίνει καὶ διαχωρεῖ. Σικύου σπέρμα, διουρέεται μᾶλλον, ἢ διαχωρεῖ. πληροῖ δὲ καὶ παχύνει, διαχωρεῖ μὲν, διὰ τὸ ἄχυρον τὸ ἔξω. πληροῖ δὲ καὶ παχύνει δὲ, διὰ τὴν σάρκα. πεπλυμένον δὲ διαχωρεῖ μὲν ἧσσον δέ. παχύνει δὲ καὶ πληροῖ μᾶλλον. ὑγραίνει δὲ καὶ καίει διὰ τὸ λιπαρὸν καὶ πῖον. Κνίκος διαχωρεῖ. Μήκων, στάσιμον. μᾶλλον δὲ ἡ μέλαινα μήκων, ἀτὰρ καὶ ἡ λευκή. τρόφιμον δὲ καὶ ἰσχυρόν. Τουτέων δὲ ἁπάντων, οἱ χυμοὶ τῆς σαρκὸς διαχωρητικοί. δεῖ οὖν ἐργασίῃ φυλάσσειν, ὁκόσα μὲν βούλει ξηραίνειν, τοὺς χυμοὺς ἀφαιροῦντα, τῇ σαρκὶ χρῆσθαι. ὁκόσα δὲ διαχωρέειν, τῷ μὲν χυμῷ, πλείονι. τῇ δὲ σαρκὶ, ἐλάσσονι, καὶ εὐχυμοτέρα. Περὶ δὲ ζώων τῶν ἐσθιομένων, ὧδε χρὴ γινώσκειν. Βόεια κρέα, ἰσχυρὰ καὶ στάσιμα. καὶ δυσπεπτα τῇσι κοιλίῃσι. διότι παχύαιμον, καὶ πουλύαιμόν ἐστι τοῦτο τὸ ζῶον. καὶ τὰ κρέα βαρέα ἐστὶ τὸ σῶμα. καὶ αὐταὶ αἱ σάρκες. καὶ τὸ αἷμα. καὶ τὸ γάλα. ὁκόσων δὲ τὸ γάλα λεπτὸν, καὶ τὸ αἷμα ὅμοιον, καὶ αἱ σάρκες παραπλήσιοι. Τὰ δὲ αἴγεια κρέα, κουφότερα τουτέων, καὶ διαχωρεῖ μᾶλλον. Τὰ δὲ ὕεια, ἰσχὺν μὲν τῷ σώματι ἐμποιεῖ μᾶλλον τουτέων. διαχωρεῖ δὲ ἱκανῶς, διότι λεπτὰς τὰς φλέβας ἔχει καὶ ὀλιγαίμους. σάρκα δὲ πολλήν. Τὰ δὲ ἄρνεια, κουφότερα τῶν οἰῶν, καὶ τὰ ἐρίφεια τῶν αἰγείων, διότι ἀναιμότερα καὶ ὑγρότερα. ξηρὰ γὰρ καὶ ἰσχυρὰ φύσει ὄντα τὰ ζῶα, ὁκόταν μὲν ἁπαλὰ ᾖ, διαχωρέει. ὁκόταν δὲ αὐξηθῇ, οὐχ ὁμοίως. καὶ τὰ μόσχεια τῶν βοείων ὡσαύτως. Τὰ δὲ χοίρεια τῶν συείων, βαρύτερα. φύσει γὰρ εὔσαρκον ἐν τὸ ζῶον, καὶ ἄναιμον, ὑπερβολὴν ἐργασίης ἔχει τέως ἂν νέον ᾖ. ὁκόταν οὖν οἱ πόροι μὴ δέχωνται τὴν τροφὴν ὠθοῦσαν, ἐμμένον θερμαίνει καὶ ταράσσει τὴν κοιλίην.

Τὰ δὲ ὄνεια, διαχωρεῖ. καὶ τῶν πώλων ἔτι μᾶλλον. καὶ τὰ ἵππεια κουφότερα. Κύνεια δὲ, θερμαίνει, καὶ ξηραίνει, καὶ ἰσχὺν ἐμποιέει. οὐ μέντοι διαχωρέει. σκυλάκια δὲ ὑγραίνει καὶ διαχωρέει. Συὸς ἀγρίου, ξηραίνει καὶ ἰσχὺν παρέχει, καὶ διαχωρέει. Ελάφου δὲ ξηραίνει. ἧσσον δὲ, διαχωρέει. οὐρέεται δὲ μᾶλλον. Λαγῶα, ξηρὰ καὶ στάσιμα. οὔρησιν δέ τινα παρέχει. Αλωπέκων δὲ ὑγρότερα καὶ ἐχίνων χερσαίων, οὐρητικά. ὑγραίνει δέ. Περὶ δὲ ὀρνίθων, ὧδε ἔχει. σχεδόν τι πάντα τὰ ὀρνίθια, ξηρότερα ἢ τὰ τετράποδα. ὁκόσα γὰρ κύστιν οὐκ ἔχει, οὔτε οὐρέει, οὔτε σιαλοχοέει, πάντως ξηρά. διὰ γὰρ θερμότητα τῆς κοιλίης, ἀναλίσκεται τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ σώματος ἐς τὴν τροφὴν τῷ θερμῷ, ὥστε οὔτε οὐρέεται, οὔτε σιαλοχοεῖ. ὅτῳ δὲ μὴ ἔνεστι τοιαῦται ὑγρασίαι, ξηραίνει ἀνάγκη. ξηρότατον μὲν οὖν κρέας, φάσσης. δεύτερον, περιστερᾶς. τρίτον, πέρδικος, καὶ ἀλεκτρυόνος, καὶ τρυγόνος. ὑγρότατον δὲ, χηνός. ὅσα δὲ σπερμολογεῖ, ξηρότερα τῶν ἑτέρων. νήσσης δὲ καὶ τῶν ἄλλων, ὁκόσα ἐν ἕλεσι διαιτῆται, ἢ ἐν ὕδασι, πάντα ὑγρά. Τῶν δὲ ἰχθύων, ξηρότατοι μὲν οὗτοι. σκορπίος. δράκων. καλλιώνυμος. κόκκυξ. γλαῦκος. πέρκη. θρίσσα. κοῦφοι δὲ οἱ πετραῖοι σχεδόν τι πάντες. οἷον κίχλη, φυκίς, ἐλεφιτὶς, κωβιός. οἱ τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ πεφερμένοι, κουφότεροι τῶν πλανητῶν. ἅτε γὰρ ἀτρεμίζοντες οὗτοι ἀραιὴν τὴν σάρκα καὶ κούφην ἔχουσιν. οἱ δὲ πλανῆται καὶ κυματοπλῆγες τεθρυμμένοι τῷ πόνῳ, στερεωτέρην τὴν σάρκα ἔχουσιν. νάρκαι δὲ καὶ ῥῖναι, καὶ ψῆσσαι, καὶ τὰ τοιαῦτα ὡς ἐλαφρότερα. ὁκόσοι δὲ τῶν ἰχθύων ἐν τοῖσι πηλώδεσι καὶ ὑδρηλοῖσι χωρίοισι τὰς τροφὰς ἔχουσιν. οἷον κέφαλοι, κεστρεῖς, ἐγχέλυες. καὶ οἱ λοιποὶ τοιοῦτοι, βαρύτεροι, διὰ

ἀλ

τι ἀπὸ τοῦ ὕδατος, καὶ τοῦ πηλοῦ, καὶ τῶν ἐν τουτέοισι φυομένων, τὰς τροφὰς ἔχουσιν. ἀφ' ὅτων καὶ τὸ πνεῦμα εἰσιὸν ἐς τὸν ἄνθρωπον, βλάπτει καὶ βαρύνει. οἱ δὲ ποτάμιοι καὶ λιμναῖοι, ἔτι βαρύτεροι τουτέων. πολύποδες δὲ καὶ σηπίαι καὶ τὰ τοιαῦτα, οὔτε κοῦφα ὡς δοκεῖ ἐστὶν, οὔτε διαχωρητικὰ, διὸ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς βαρύνουσιν ἐσθιόμενοι, πλὴν οἱ ζωμοὶ τουτέων, διαχωρέουσι. τὰ δὲ κογχύλια οἷον πίναι. πορφύραι. λεπάδες. κήρυκες. ὄστρεα. αὐτὰ μὲν ξηρά. οἱ δὲ χυμοὶ τούτων, διαχωρητικοί. μύες δὲ καὶ κτένες, καὶ τελλίναι, τουτέων μᾶλλον διαχωρέουσιν. αἱ δὲ κνίδαι μάλιστα καὶ τὰ σελάχια, ὑγραίνει καὶ διαχωρεῖ. τῶν δὲ ἐχίνων τὰ ᾠὰ, καὶ τὸ ὑγρὸν καράβου. μύες καὶ ἄρκοι καὶ καρκίνοι, μᾶλλον μὲν οἱ ποτάμιοι, ἀτὰρ καὶ οἱ θαλάσσιοι. διαχωρεῖ, καὶ οὐρέεται. Οἱ τάριχοι, ξηραίνουσι καὶ ἰσχναίνουσι. τὰ δὲ πίονα, καὶ διαχωρεῖ ἱκανῶς. ξηρότατοι μὲν τῶν ταρίχων, οἱ θαλάσσιοι. δεύτεροι, οἱ ποτάμιοι. ὑγρότατοι δὲ, οἱ λιμναῖοι. αὐτέων δὲ τῶν ταρίχων, οἱ λεγόμενοι ὡρικοὶ ἰχθύες, ἰσχυρῶς ξηρότεροι. Τῶν δὲ ζώων τῶν τιθασσῶν, τὰ ἑλόνομα καὶ ἀγρόνομα τῶν ἔνδον τρεφομένων ξηρότερα. ὅτι πονοῦντα ξηραίνεται, καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου, καὶ ὑπὸ τοῦ ψύχεος. καὶ τῷ πνεύματι ξηροτέρῳ τρέφεται. τὰ δὲ ἄγρια τῶν ἡμέρων, ξηρότερα. καὶ τὰ ὠμοφάγα, καὶ τὰ ὑλοφάγα. καὶ τὰ ὀλιγοφάγα τῶν πολυφάγων. καὶ τὰ καρποφάγα, τῶν ποηφάγων. καὶ τὰ καρποφάγα, τῶν μὴ καρποφάγων. καὶ τὰ ὀλιγόποτα, τῶν πολυπότων. καὶ τὰ πολύαιμα, τῶν ἀναίμων, καὶ ὀλιγαίμων. καὶ τὰ ἀκμάζοντα μᾶλλον, ἢ τὰ λίην παλαιὰ καὶ τὰ νέα. καὶ τὰ ἄρσενα, τῶν θηλειῶν, καὶ τὰ ἄνορχα, τῶν ἐνόρχων. καὶ τὰ μέλανα, τῶν λευκῶν. καὶ τὰ δασέα, τῶν ψιλῶν. τὰ δ' ἐναντία, ὑγρότερα. αὐτῶν δὲ τῶν ζώων, ἰσχυρότεραι μὲν αἱ σάρκες αἱ κάλλιστα πονεῦσαι καὶ ἐναιμόταται, ἐν οἷσι κατακλίνεται. κουφόταται δὲ τῶν σαρκῶν, καὶ ἥκιστα πονεῦσαι, καὶ ἐκ τῆς σκιῆς, καὶ ὅσαι ἐσώταται τοῦ ζώου. τῶν δὲ ἀναίμων, ἐγκέφαλος καὶ

Ald. λ τῶν σαρκῶν

μυελὸς, ἰσχυρότατα. κουφότατα δὲ τὰ ὑπογάστρια. μύες. κτένες. πόδες. τῶν δὲ ἰχθύων, ξηρότατα, ἐστὶ τὰ ἄνω. κουφότατα δὲ, τὰ ὑπογάστρια. καὶ κεφαλαὶ ὑγρότεραι, διὰ τὴν πιμελὴν καὶ τὸν ἐγκέφαλον. Τὰ ᾠὰ δὲ ὀρνίθων, ἰσχυρὸν μέν τι ἔχουσι καὶ τρόφιμον. καὶ φυσῶδες. ἰσχυρὸν μὲν, ὅτι γένεσις ἐστὶ ζώου. τρόφιμον δὲ, ὅτι γάλα ἐστὶ τοῦ νεοττοῦ. φυσῶδες δὲ, ὅτι ἐκ μικροῦ ὄγκου, εἰς πολὺ διαχέεται. Ὁ τυρὸς, ἰσχυρὸν καὶ καυσῶδες. καὶ τρόφιμον. ἰσχυρὸν μὲν ὅτι ἔγγιστα γενέσιος. τρόφιμον δὲ, ὅτι τοῦ γάλακτος τὸ σαρκῶδές ἐστιν ὑπόλοιπον. καυσῶδες δὲ, ὅτι λιπαρόν. στάσιμον δὲ, ὅτι ὀπῷ καὶ πιτύῃ ξυνέστηκεν. Ὕδωρ, ψυχρόν. Οἶνος, θερμὸν καὶ ξηρόν. ἔχει δέ τι καὶ καθαρτικὸν ἀπὸ τῆς ὕλης. τῶν δὲ οἴνων οἱ μέλανες καὶ αὐστηροὶ, ξηρότεροι, καὶ οὐ διαχωρεῦνται, οὔτε οὐρέονται, οὔτε πτύονται. ξηραίνουσι δὲ καὶ τὴν θερμασίην, τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ σώματος καταναλίσκοντες. οἱ δὲ μαλακοὶ μέλανες, ὑγρότεροι, καὶ φυσῶσι, καὶ διαχωρέουσι μᾶλλον. οἱ δὲ γλυκέες μέλανες, ὑγρότεροι. θερμαίνουσι δὲ καὶ φυσῶσιν, ὑγρασίην ἐμποιεῦντες. οἱ δὲ λευκοὶ καὶ αὐστηροὶ, θερμαίνουσιν, οὐρέονται δὲ μᾶλλον, ἢ διαχωρέουσι. οἱ νέοι μᾶλλον τῶν οἴνων διαχωρέουσι, διότι ἐγγυτέρω τοῦ γλεύκεός εἰσι καὶ τρόφιμοι. καὶ οἱ ὄζοντες, τῶν ἀνόσμων τῆς αὐτῆς ἡλικίης, διότι ἐκπεπεπτότεροί εἰσι. καὶ οἱ παχέες τῶν λεπτῶν. Οἱ δὲ λεπτοὶ γλυκέες, οὐρέονται μᾶλλον. καὶ διαχωρέουσι. καὶ ὑγραίνουσι τὸ σῶμα. καὶ τὸ αἷμα ἀσθενὲς ποιέουσιν. αὔξοντες δὲ τὸ ἀντίπαλον τοῦ σώματος αἷμα ἐν τῷ σώματι. Γλεῦκος, φυσᾷ, καὶ ὑπάγει, καὶ ἐκταράσσει τὴν ζέον ἐν τῇ κοιλίῃ, καὶ διαχωρεῖ. φυσᾷ μὲν, ὅτι θερμαίνει. ὑπάγει δὲ ἐκ τοῦ σώματος, ὅτι καθαίρει. ταράσσει δὲ, ζέον ἐν τῇ κοιλίῃ καὶ διαχωρεῖ. Οἱ ὀξυναῖοι οἶνοι, ψύχουσι καὶ ἰσχναίνουσι, καὶ ὑγραίνουσι. ψύχουσι μὲν καὶ ἰσχναίνουσι, κένωσιν τοῦ ὑγροῦ ἀπὸ τοῦ σώματος ποιεύμενοι. ὑγραίνουσι δὲ, ἀπὸ τοῦ ἐσιόντος ὕδατος σὺν τῷ οἴνῳ. Ὄξος, ψυχρόν. διότι τῆκον τὸ ὑγρὸν ἐν τῷ σώματι καταναλίσκει. ἵστησι δὲ μᾶλλον ἢ διαχωρεῖ. διότι οὐ τρόφιμον καὶ δριμύ. Ἕψημα, θερμαίνει, καὶ ὑγραίνει, καὶ ὑπάγει. θερμαίνει μὲν, ὅτι οἰνῶδες. ὑγραίνει δὲ, ὅτι τρόφιμον. ὑπάγει δὲ, ὅτι γλυκύ. Αἱ τρύγες σεμφυλίτιδες, ὑγραίνουσι καὶ ὑπάγουσι καὶ φυσῶσι. διότι καὶ τὸ γλεῦκος τὸ αὐτὸ ποιεῖ. Μέλι θερμὸν καὶ ξηρὸν, ἄκρητον. σὺν ὕδατι δὲ, ὑγραίνει καὶ διαχωρεῖ τοῖσι χολώδεσι, τοῖσι δὲ φλεγματώδεσιν, ἵστησιν. Ὁ δὲ γλυκὺς οἶνος, διαχωρέει μᾶλλον τοῖσι φλεγματώδεσιν. Περὶ δὲ λαχάνων ὧδε ἔχει. σκόροδον, θερμὸν, καὶ διαχωρεῖ καὶ οὐρέεται καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν οὐκ ἀγαθόν. κάθαρσιν γὰρ τοῦ σώματος πολλὴν ποιεύμενον, τὴν ὄψιν ἀπαμβλύνει. διαχωρεῖ δὲ καὶ οὐρέεται, διὰ τὸ καθαρτικόν. ἑφθὸν ἀσθενέστερον, ἢ ὠμόν. φῦσαν δὲ ἐμποιέει, διὰ τοῦ πνεύματος τὴν ἐπίστασιν. Κρόμμυον, τῇ μὲν ὄψει

ἀγαθὸν

ἀγαθόν. τῷ δὲ σώματι, κακόν. διότι θερμὸν καὶ καυσώδης ἐστὶ, καὶ διαχωρεῖ. τροφὴν μὲν οὐδεμίαν δίδωσι τῷ σώματι, οὐδὲ ὠφελείην. θερμαῖνον δὲ ξηραίνει διὰ τὸν ὀπόν. Πράσον, θερμαίνει μὲν ἧσσον. οὐρέεται δὲ καὶ διαχωρεῖ. ἔχει δέ τι καθαρτικόν. ὑγραίνει δὲ, καὶ ὀξυρεγμίην παύει. καλὸν δὲ ὕστατον τῶν ἄλλων βρωμάτων ἐσθίειν αὐτό. Ῥαφανὶς, ὑγραίνει, διαχέουσα τὸ φλέγμα, τῇ δριμύτητι. τὰ δὲ φύλλα, ἧσσον. πλὴν πρὸς τοὺς ἀρθριτικούς. μοχθηρὸν ἡ ῥίζα. ἐπιπολάζον δὲ καὶ δύσπεπτον. Κάρδαμον, θερμὸν καὶ τὴν σάρκα τῆκον. ἱστᾷ δὲ φλέγμα λευκὸν, ὥστε στραγγουρίην ἐμποιέειν. Νάπυ, θερμόν. διαχωρητικὸν δέ. πλὴν δυσουρέεται καὶ τοῦτο. ἀλλὰ καὶ τὸ εὔζωμον παραπλήσια ποιεῖ. Κορίανον, θερμὸν καὶ στατικόν. καὶ τὴν ὀξυρεγμίην παύει, καὶ ὑπνωτικὸν, ἐὰν ὕστατον ἐσθίηται. Θρίδαξ, ψυχρότατον, πρὶν τὸν ὀπὸν ἔχειν. ἀσθενέην δέ τινα ποιεῖ ἐν τῷ σώματι. Ἄνηθον, θερμὸν καὶ στατικόν. καὶ πταρμὸν παύει ὀσφραινόμενον. Σέλινον, οὐρέεται μᾶλλον ἢ διαχωρεῖ. καὶ αἱ ῥίζαι μᾶλλον ἢ αὐτὸ διαχωρέουσιν. Ὤκιμον, ξηρὸν, καὶ θερμὸν, καὶ στάσιμον. Πήγανον, οὐρέεται μᾶλλον ἢ διαχωρεῖ. καὶ συστρεπτικόν τι ἔχει, καὶ πρὸς τὰ φάρμακα τὰ βλαβερὰ, ὠφέλιμον προπινόμενον. Ἀσπάραγος, ξηρὸν καὶ στάσιμον. Ἐλελίσφακον, ξηρὸν καὶ στατικόν. Στρύχνος, ψύχει καὶ ὀνειρώσσειν οὐκ ἐᾷ. Ἀνδράχνη, ψύχει ἡ ποταμίη. τεταριχευμένη δὲ, θερμαίνει καὶ καθαίρει.

Καλαμίνθη, θερμαίνει καὶ καθαίρει. Μίνθη θερμαίνει καὶ οὐρέεται. καὶ ἐμέτους ἵστησι. καὶ ἢν πολλάκις ἐσθίῃ τις, τὸν γόνον αὐτοῦ τήκει ὥστε ῥέειν. καὶ ἐντείνειν κωλύει. καὶ τὸ σῶμα ἀσθενὲς ποιεῖ. Λάπαθον, θερμαῖνον διαχωρεῖ. Ἀνδράφαξις ὑγρόν. οὐ μέν τι διαχωρεῖ.

Βλίτον θερμὸν, οὐ διαχωρητικόν. Κράμβη θερμαίνει καὶ διαχωρεῖ. καὶ τὰ χολώδεα ἄγει. Τεύτλου, ὁ μὲν χυλὸς, διαχωρεῖ. τὸ δὲ λάχανον ἐσθιόμενον, ἵστησιν. αἱ δὲ ῥίζαι τῶν τεύτλων, διαχωρητικώτεραι. Κολοκύντη, ψύχει, καὶ ὑγραίνει, καὶ διαχωρεῖ. Γογγυλὶς, καυσώδης. ὑγραίνει δὲ καὶ ταράσσει τὸ σῶμα. οὐ μέντοι διαχωρεῖ, δυσουρέεται δέ. Γλήχων, θερμαίνει καὶ διαχωρεῖ. Ὀρίγανον θερμαίνει. ὑπάγει δὲ καὶ τὰ χολώδεα. Θύμβρη. παραπλήσια τῷ ὀριγάνῳ διαπρήσσεται. Θύμον, θερμόν. διαχωρεῖ καὶ οὐρέεται. ἄγει δὲ καὶ φλεγματώδεα.

Ὕσσωπον, θερμὸν καὶ φλεγματῶδες. τῶν δὲ ἀγρίων λαχάνων, ὁκόσα τῷ στόματι θερμαντικὰ καὶ εὐώδεα, ταῦτα θερμαίνει καὶ οὐρέεται μᾶλλον ἢ διαχωρεῖ. ὁκόσα δὲ ὑγρὴν φύσιν ἔχει καὶ ψυχρὴν, καὶ μωρὴν, καὶ ὀσμὰς βαρείας, ὑποχωρέεται μᾶλλον ἢ οὐρέεται. ὁκόσα δὲ ἐστὶ στρυφνὰ καὶ αὐστηρὰ, στάσιμα. ὁκόσα δὲ δριμέα καὶ εὐώδεα, οὐρέεται. ὁκόσα δὲ δριμέα καὶ ξηρὰ ἐν τῷ στόματι, ταῦτα πάντα ξηραίνει. ὁκόσα δὲ ὀξέα, ψυκτικά. οἱ δὲ χυμοὶ, διουρητικοί. κρήμνου. σελίνου. σκορόδου ἀποβρέγματα. κνίδου. μαράθρου. πράσου. ἀδιάντου. στρύχνου, ψύχει. σκολοπένδριον. μίνθη. σέσελι. καυκαλίδες. ὑπερικόν. κνίδαι, διαχωρητικὰ καὶ καθαρτικά. ἐρέβινθοι. φακῆ. κριθαί. τεῦτλα. κράμβη. λινόζωσις. ἀκτῆ. κνῆκος. ταῦτα πάντα ὑποχωρέεται μᾶλλον ἢ διουρέεται. Περὶ δὲ ὀπώρης ὧδε ἔχει. τὰ μὲν ἐγκάρπια, διαχωρητικώτερα. τὰ δὲ χλωρὰ, τῶν ξηρῶν. ἡ δὲ δύναμις εἴρηται αὐτέων. Μόρα, θερμαίνει καὶ ὑγραίνει καὶ διαχωρέει. Ἄπιοι πέπειροι, θερμαίνουσιν καὶ ὑγραίνουσι, καὶ διαχωρέουσιν. αἱ δὲ σκληραὶ, στάσιμοι. Ἀχράδες χειμέριοι, πέπειροι, διαχωρέουσι καὶ τὰς κοιλίας καθαρτικαί. αἱ δὲ ὠμαὶ, στάσιμοι. Μῆλα γλυκέα, δύσπεπτα. τὰ δὲ ὀξέα καὶ πέπονα, ἧσσον. Κυδώνια, στρυφνὰ, καὶ οὐ διαχωρέουσιν. οἱ δὲ χυλοὶ τῶν μήλων, πρὸς τοὺς ἐμέτους στατικοὶ, καὶ οὐρητικοί. καὶ ὀδμαὶ πρὸς τῶν ἐμέτων. τὰ δὲ ἄγρια μῆλα, στατικά. ἑφθὰ δὲ ἐσθιόμενα, μᾶλλον διαχωρητικά. πρὸς δὲ τὴν ὀρθόπνοιαν, οἵ τε χυλοὶ αὐτῶν, καὶ αὐτὰ πινόμενα ὠφελέει.

Οὖα δὲ καὶ μέσπιλα καὶ κράνια, καὶ ὅση ἄλλη τοιαύτη ὀπώρη, στατικὴ καὶ στρυφνή. καὶ ῥοιῆς γλυκείης ὁ χυλὸς, διαχωρεῖ. καυσώδης δέ τι ἔχει. αἱ οἰνώδεες τῶν ῥοιῶν, ἧσσον καυσώδεες. αἱ δὲ ὀξεῖαι, ψυκτικώτεραι. οἱ δὲ πυρῆνες πάντων στάσιμοι. Σίκυοι ὠμοὶ ψυχροὶ, καὶ δύσπεπτοι. οἱ δὲ πέπονες, οὐρέονται καὶ διαχωρέονται, φυσώδεες δέ. Βότρυες, θερμοὶ καὶ ὑγροὶ, καὶ διαχωρητικοὶ, μάλιστα οἱ λευκοί. οἱ μὲν οὖν γλυκέες, θερμαίνουσιν ἰσχυρῶς, διότι πολὺ ἤδη τοῦ θερμοῦ ἔχουσιν. οἱ δὲ ὀμφακώδεες, ἧσσον θερμαίνουσι. καθαίρουσι δὲ μᾶλλον, πινόμενοι.

Σῦκα καὶ σταφίδες καυσώδεα. διαχωρητικὰ δέ. Σῦκον χλωρὸν, ὑγραίνει, καὶ διαχωρεῖ, καὶ θερμαίνει. ὑγραίνει μὲν, ὅτι ἔγχυλόν ἐστι. θερμαίνει, δὲ διὰ τὸν ὀπόν. διαχωρέει δὲ, διὰ τὸ γλυκὺ τοῦ ὀποῦ. τὰ πρῶτα τῶν σύκων, κάκιστα, ὅτι εἰσὶν ὀπωδέστατα. βέλτιστα δὲ, τὰ

ὕστατα

ὑπάγει. τὰ ξηρὰ σῦκα καυσώδεα, διαχωρητικὰ δέ. Αἱ ἀμυγδάλαι καυσώδεες, τρόφιμοι δὲ εἰσὶ διὰ ταῦτα. καυσώδεες μὲν, διὰ τὸ λιπαρόν. τρόφιμοι δὲ, διὰ τὸ σαρκῶδες. Καὶ κάρυα τὰ στρογγύλα, παραπλησίως ταύταις ἔχουσι. τὰ δὲ πλατέα πέπονα, τρόφιμα καὶ διαχωρητικά. καθαρὰ δὲ ἐόντα, καὶ φῦσαν ἐμποιέουσιν. οἱ δὲ χιτῶνες αὐτέων στάσιμοι. Ἄκυλοι, καὶ βάλανοι, καὶ φηγοὶ, στατικὰ ὠμὰ καὶ ὀπτά. ἑφθὰ δὲ, ἧσσον. Τὰ πίονα τῶν κρεῶν, καυσώδεα. διαχωρητικὰ δὲ κρέα ταριχηρὰ, ἐν οἴνῳ μὲν ὄντα, ξηραίνει καὶ τρέφει. ξηραίνει μὲν, διὰ τὸν οἶνον. τρέφει δὲ, διὰ τὴν σάρκα. ἐν ὄξει δὲ τεταριχευμένα θερμαίνει μὲν, ἧσσον δὲ διὰ τὸ ὄξος. τρέφει δὲ ἱκανῶς. ἐν ἁλσὶ δὲ κρέα ταριχηρὰ τρόφιμα μὲν ἧσσον, διὰ τὸ ἅλας, τοῦ ὑγροῦ ἀπεστερημένα. ἰσχναίνει δὲ, καὶ ξηραίνει, καὶ διαχωρεῖ ἱκανῶς. τὰς δὲ δυνάμιας ἑκάστων ἀφαιρέειν καὶ προστιθέναι ὧδε χρή. Πυρὶ καὶ ὕδατι πάντα ξυνίσταται, καὶ ζῶα καὶ φυτὰ, καὶ ὑπὸ τουτέων αὔξεται, καὶ ἐς ταῦτα διακρίνεται. τῶν μὲν οὖν ἰσχυρῶν σιτίων, ἕψοντα πολλάκις καὶ διαψύχοντα, τὴν δύναμιν ἀφαιρέειν. καὶ προστιθέναι πάλιν ὧδε χρή. τῶν δὲ ὑγρῶν πυροῦντα καὶ φώζοντα, τὴν ὑγρασίην ἐξαιρέεσθαι. τῶν δὲ ξηρῶν, βρέχοντα καὶ νοτίζοντα. τῶν δὲ ἁλμυρῶν, βρέχοντα καὶ ἕψοντα. τῶν δὲ πικρῶν καὶ δριμέων, τοῖσι γλυκέσι διακιρνῶντα. τῶν δὲ στρυφνῶν, τοῖσι λιπαροῖσι. καὶ τὴν τῶν ἄλλων πάντων, ἐκ τῶν προειρημένων χρὴ γινώσκειν. ὁκόσα πυρούμενα ἢ φωζόμενα, στάσιμά ἐστι μᾶλλον τῶν ὠμῶν, διότι τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀφῄρηται, καὶ τὸ πυρῶδες, καὶ τὸ λιπαρόν. ὁκόταν γοῦν ἐς τὴν κοιλίην ἐμπέσῃ, ἕλκει τὸ ὑγρὸν ἐκ τῆς κοιλίης, ἐπ' αὐτὰ συγκλείοντα τὰ στόματα τῶν φλεβίων, ξηραίνοντα καὶ θερμαίνοντα, ὥστε ἴσχει τὰς διεξόδους τοῦ ὑγροῦ. τὰ δὲ ἐκ τῶν ἀνύδρων καὶ ξηρῶν, καὶ πνιγηρῶν χωρίων, ἅπαντα ξηρότερα καὶ θερμότερα, καὶ ἰσχὺν πλείω παρέχεται ἐς τὸ σῶμα. διότι ἐκ τοῦ ἴσου ὄγκου, βαρύτερα καὶ πυκνότερα καὶ πολυνοστά ἐστιν, ἢ τὰ ἐκ τῶν ὑγρῶν, καὶ ἀρδομένων, καὶ ψυχρῶν. ταῦτα δὲ ὑγρότερα καὶ κουφότερα, καὶ ψυχρότερα. Οὔκουν δεῖ τὴν δύναμιν μόνον αὐτέων γνῶναι τοῦ τε σίτου καὶ τοῦ πόματος καὶ τῶν ζώων, ἀλλὰ καὶ τῆς πατρίδος ὁπόθεν εἰσίν. ὁκόταν γοῦν βούλωνται τροφὴν ἰσχυρὰν τῷ σώματι προσενέγκειν, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν σίτων, τοῖς ἐκ τῶν ἀνύδρων χωρίων χρηστέον, καὶ σιτίοισι καὶ πόμασι καὶ ζώοισιν. ὁκόταν δὲ κουφοτέρῃ τῇ τροφῇ καὶ ὑγροτέρῃ, τοῖσιν ἐκ τῶν ἀρδομένων χρηστέον. τὰ γλυκέα, καὶ τὰ δριμέα, καὶ τὰ ἁλυκὰ, καὶ τὰ πικρὰ, καὶ τὰ αὐστηρὰ, καὶ σαρκώδεα θερμαίνειν πέφυκε. καὶ ὅσα ξηρά ἐστι καὶ ὅσα ὑγρά. ὁκόσα μὲν οὖν ξηροῦ μοίρας πλεῖον ἔχει ἐν αὐτέοισιν, ταῦτα μὲν ξηραίνει, καὶ θερμαίνει. ὁκόσα δὲ ὑγροῦ μοίρας ἔχει πλεῖον, ταῦτα πάντα θερμαίνοντα ὑγραίνει, καὶ διαχωρεῖ μᾶλλον, ἢ τὰ ξηρά. τροφὴν γὰρ μᾶλλον ἐς τὸ σῶμα διδόντα, ἀντίσπασιν ποιέεται ἐν τῇ κοιλίῃ, καὶ ὑγραίνοντα διαχωρεῖ. ὁκόσα δὲ διαθερμαίνοντα ξηραίνει, ἢ σῖτα, ἢ ποτὰ, οὔτε πτύσιν, οὔτε οὔρησιν, οὔτε διαχώρησιν ποιεῦντα, ξηραίνει τὸ σῶμα, διὰ τάδε. θερμαινόμενον τὸ σῶμα, κενοῦται τοῦ ὑγροῦ. τὸ μὲν, ὑπὸ αὐτέων τῶν σιτίων. τὸ δὲ, ἐς τροφὴν, τῷ τῆς ψυχῆς θερμῷ καταναλίσκεται. τὸ δὲ, διὰ τοῦ χρωτὸς ἐξωθέεται, θερμαινόμενον καὶ λεπτυνόμενον. τὰ γλυκέα καὶ τὰ πίονα καὶ τὰ λιπαρὰ, πληρωτικά ἐστι. διότι ἐξ ὀλίγου ὄγκου, πολύχοά ἐστι. θερμαινόμενα δὲ καὶ διαχεόμενα, πληροῖ τὸ θερμὸν ἐν τῷ σώματι, καὶ γαληνιάζειν ποιέει. τὰ δὲ ὀξέα, καὶ δριμέα, καὶ αὐστηρὰ, καὶ στρυφνὰ, καὶ συγκομιστὰ, καὶ ξηρὰ, οὐ πληροῖ. διότι τὰ στόματα τῶν φλεβῶν, ἀνέῳξέ τε καὶ διεκάθηρε. καὶ τὰ μὲν, ξηραίνοντα. τὰ δὲ δάκνοντα καὶ στύφοντα φρίξαι καὶ συστῆσαι ἐς ὀλίγον ἐποίησεν ὄγκον, τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν τῇ σαρκί. καὶ τὸ κενὸν, πουλὺ ἐγγίνεται ἐν τῷ σώματι. ὁκόταν γοῦν βούλῃ ἀπ' ὀλίγων πληρῶσαι, ἢ ἀπὸ πλειόνων κενῶσαι, τοῖσι τοιούτοισι χρέεσθαι. Τὰ πρόσφατα πάντα, ἰσχὺν πλείονα παρέχεται τῶν ἄλλων διὰ τόδε, ὅτι ἐγγύτερον τοῦ ζῶντός ἐστι. τὰ δὲ ἕωλα καὶ σαπρὰ, διαχωρεῖ μᾶλλον τῶν προσφάτων, διότι ἐγγύτερον τῆς σηπεδόνος ἐστί. τὰ δὲ ἔνωμα τροφώδεα καὶ ἐρυγμώδεά ἐστι, διότι δεῖ τῷ πυρὶ κατεργασθῆναι, ταῦτα ἡ κοιλίη διαπρήσσεται, ἀσθενεστέρα ἐοῦσα τῶν ἐνιόντων. τὰ δὲ ἐν τοῖσιν ὑποτρίμμασιν ὄψα σκευαζόμενα, καυσώδεα καὶ ὑγρὰ, ὅτι λιπαρὰ καὶ πυρώδεα, καὶ θερμὰ καὶ ἀνομοίους τὰς δυνάμιας ἀλλήλοισιν ἔχοντα, ἐν τῷ αὐτέῳ ἴσχει. τὰ δὲ ἐν ἅλμῃ, βελτίω καὶ οὐ καυσώδεα. Περὶ δὲ λουτρῶν, ὧδε ἔχει. ὕδωρ πότιμον, ὑγραίνει καὶ ψύχει. δίδωσι γὰρ τῷ σώματι ὑγρασίην. τὸ δὲ ἁλμυρὸν λουτρὸν, θερμαίνει καὶ ξηραίνει. φύσει γὰρ ἐὸν θερμὸν, ἕλκει ἀπὸ τοῦ σώματος τὸ ὑγρόν. τὰ δὲ θερμὰ λουτρὰ, νῆστιν μὲν, ἰσχναίνει καὶ ψύχει. φορέει γὰρ ἀπὸ τοῦ σώματος

τὸ ὑγρὸν

τὸ ὑγρὸν τῇ θερμασίῃ. κενουμένης δὲ τῆς σαρκὸς τοῦ ὑγροῦ, ψύχεται τὸ σῶμα. βεβρωκότα δὲ θερμαίνει καὶ ὑγραίνει, διαχέοντα τὰ ὑπάρχοντα ἐν τῷ σώματι, εἰς πλείονα ὄγκον. ψυχρὰ δὲ λουτρὰ, τοὐναντίον. κενῷ μὲν τῷ σώματι, δίδωσι θερμόν τι ψυχρόν. βεβρωκότι δὲ, ἀφαιρέεται ὑγροῦ ἐόντος καὶ πληροῖ ψυχρὸν ἐὸν τοῦ ὑπάρχοντος ξηροῦ. [ξηροῦ, ἢ ὑγροῦ] Ἀλουσίη ξηραίνει, καταναλισκομένου τοῦ ὑγροῦ. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἀναλειφίη. λίπη δὲ, θερμαίνει καὶ ὑγραίνει, καὶ μαλάσσει. Ἥλιος δὲ καὶ πῦρ, ξηραίνει διὰ τάδε. θερμὰ ἐόντα καὶ ξηρὰ, ἕλκει τοῦ σώματος τὸ ὑγρόν. Σκιὰ δὲ καὶ ψύχεα, τὰ μέτρια ὑγραίνει. δίδωσι γὰρ μᾶλλον, ἢ λαμβάνει. Ἱδρῶτες πάντες ἀπιόντες, καὶ ξηραίνουσι καὶ ἰσχναίνουσιν, ἐκλείποντος τοῦ ὑγροῦ ἐκ τοῦ σώματος. Λαγνείη, ἰσχναίνει, καὶ ὑγραίνει, καὶ θερμαίνει. θερμαίνει μὲν, διὰ τὸν πόνον καὶ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ ὑγροῦ. ἰσχναίνει δὲ, διὰ κένωσιν. ὑγραίνει δὲ, διὰ τὸ ὑπολειπόμενον ἐν τῷ σώματι τῆς συντήξιος ὑπὸ [τοῦ] τοῦ πόνου. Ἔμετοι, ἰσχναίνουσι διὰ τὴν κένωσιν τῆς τροφῆς. οὐ μέντοι ξηραίνουσιν, ἤν μή τις τῇ ὑστεραίῃ θεραπεύῃ ὀρθῶς, ἀλλ' ὑγραίνουσι διὰ τὴν πλήρωσιν, καὶ διὰ τὴν σύντηξιν τῆς σαρκὸς τὴν ἀπὸ τοῦ πόνου. ἢν δέ τις ἐάσῃ ταῦτα καταναλωθῆναι, τῇ ὑστεραίῃ δὲ ἐν τῇ τροφῇ τῷ θερμῷ καὶ τῇ διαίτῃ ἡσύχως προσάγῃ, ξηραίνουσι. κοιλίην δὲ συνεστηκυῖαν, λύει ἔμετος. καὶ διαχωροῦσαν μᾶλλον τοῦ καιροῦ ἵστησι. τὴν μὲν διυγραίνων. τὴν δὲ ξηραίνων. ὁκόταν μὲν οὖν στῆσαι βούληται τῇ ταχίστῃ, φαγόντα χρὴ ἐξεμέειν πρὶν ἂν διυγρανθῆναι τὸ σῖτον, [ἢ μὴ] κατασπασθῆναι κάτω, καὶ τοῖσι στρυφνοῖσι, καὶ τοῖσιν αὐστηροῖσι σιτίοισι μᾶλλον χρέεσθαι. ὁκόταν δὲ λῦσαι τὴν κοιλίην βούληται, ἐνδιατρίβειν ἐν τοῖσι σιτίοισιν ὡς πλεῖστον χρόνον ξυμφέρει, καὶ τοῖσι δριμέσι, καὶ ἁλμυροῖσι, καὶ λιπαροῖσι, καὶ γλυκέσι, καὶ τοῖσι σιτίοισι καὶ πόμασι χρέεσθαι. Ὕπνοι δὲ, νῆστιν μὲν ἰσχναίνουσι καὶ ψύχουσιν, ἢν μὴ μακροὶ ἔωσι, κενοῦντες τοῦ ὑπάρχοντος ὑγροῦ. ἢν δὲ μᾶλλον, ἐκθερμαίνοντες, συντήκουσι τὴν σάρκα. καὶ διαλύουσι τὸ σῶμα διαχέοντες. καὶ ἀσθενὲς ποιέουσι. βεβρωκότα δὲ, θερμαίνοντες ὑγραίνουσι, τὴν τροφὴν ἐς τὸ σῶμα διαχέοντες. ἀπὸ δὲ τῶν ὀρθρίων περιπάτων ὕπνος, μάλιστα ξηραίνει. Ἀγρυπνίη δὲ, ἐν μὲν τοῖσι σιτίοισι βλάπτει, οὐκ ἐῶσα τὸ σιτίον τήκεσθαι. ἀσίτοισι δὲ, ἰσχναίνει μέν. βλάπτει δὲ ἧσσον. Ῥᾳθυμίη, ὑγραίνει. καὶ ἀσθενὲς τὸ σῶμα ποιέει. ἀτρεμίζουσα γὰρ ἡ ψυχὴ, οὐκ ἀναλίσκει τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ σώματος. Πόνος δὲ, ξηραίνει, καὶ τὸ σῶμα ἰσχυρὸν ποιέει. Μονοσιτίη, ἰσχναίνει, καὶ ξηραίνει, καὶ τὴν κοιλίην ἵστησι, διότι τῷ τῆς ψυχῆς θερμῷ, τὸ ὑγρὸν ἐκ τῆς κοιλίης καὶ τῆς σαρκὸς καταναλίσκεται. Ἄριστον δὲ τἀναντία διαπρήσσεται τῇ μονοσιτίῃ. Ὕδωρ πόμα θερμὸν, ἰσχναίνει. ὡσαύτως δὲ καὶ ψυχρόν. τὸ δὲ ὑπερβάλλον ψυχρὸν καὶ πνεῦμα, καὶ τὸ σιτίον, καὶ τὸ ποτὸν, πηγνύουσι τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν σώματι, καὶ τὰς κοιλίας ξυνιστᾶσι τῇ πήξει τε ψύξει. κρατέει γὰρ τοῦ τῆς ψυχῆς ὑγροῦ. καὶ τοῦ θερμοῦ δὲ πάλιν αἱ ὑπερβολαὶ, πηγνύουσι. καὶ τοῦτον, ὡς μὴ διάχυσιν ἔχειν. ὁκόσα δὲ θερμαίνοντα τὸ σῶμα τροφὴν μὴ διδόντα, κενοῖ τοῦ ὑγροῦ τὴν σάρκα, μὴ δι' ὑπερβολὴν ποιέοντα, ψύξιν τῷ ἀνθρώπῳ παραδίδωσι. κενουμένου γὰρ τοῦ ὑπάρχοντος ὑγροῦ, πνεύματος ὑπ' αὐτοῦ πληρούμενον ψύχεται. [ὑπ' αὐτοῦ] Περὶ δὲ τῶν πόνων ἥν τινα ἔχει δύναμιν, διηγήσομαι. εἰσὶ γὰρ οἱ μὲν, κατὰ φύσιν. οἱ δὲ διὰ βίης. οἱ μὲν οὖν κατὰ φύσιν αὐτῶν εἰσιν, ὄψιος πόνος. ἀκοῆς. φωνῆς. μερίμνης. ὄψιος μὲν οὖν δύναμις τοιαύτη. προσέχουσα ψυχὴ τῷ ὁρωμένῳ, κινέεται καὶ θερμαίνεται. θερμαινομένη δὲ, ξηραίνεται κενωμένου τοῦ ὑγροῦ. διὰ δὲ τῆς ἀκοῆς ἐμπίπτοντος τοῦ ψόφου, σείεται ἡ ψυχὴ καὶ πονέει. πονέουσα δὲ, θερμαίνεται καὶ ξηραίνεται. ὁκόσα ἐν μερίμνῃ ἀνθρώποισι γίνεται, ἡ ψυχὴ καὶ ὑπὸ τουτέων θερμαίνεται καὶ ξηραίνεται. καὶ τὸ ὑγρὸν καταναλίσκουσα, πονέει καὶ λεπτύνει τὰς σάρκας καὶ κενοῖ τὸν ἄνθρωπον. ὁκόσοι δὲ πόνοι φωνῆς, οἷον λέξις, ἢ ἀνάγνωσις, ἢ ᾠδὴ, πάντες οὗτοι κινέουσι τὴν ψυχήν. κινουμένη δὲ, ξηραίνεται καὶ θερμαίνεται. καὶ τὸ ἐν τῷ σώματι ὑγρὸν καταναλίσκει. Οἱ δὲ περίπατοι κατὰ φύσιν μέν εἰσι καὶ οὗτοι μάλιστα τῶν λοιπῶν. ἔχουσι δέ τι βίαιον. δυνάμιας δὲ αὐτέων, ἔχει τοιάσδε. ὁ ἀπὸ δείπνου περίπατος, ξηραίνει τήν τε κοιλίην καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν γαστέρα, καὶ οὐκ ἐᾷ πίειραν γίνεσθαι διὰ τάδε. κινουμένου τοῦ ἀνθρώπου, θερμαίνεται καὶ τὸ σῶμα καὶ τὰ σιτία. ἕλκει οὖν τὴν ἰκμάδα ἡ σὰρξ, καὶ οὐκ ἐᾷ πίειραν κοιλίην ξυνίστασθαι. τὸ μὲν οὖν σῶμα, πληροῦται. ἡ δὲ κοιλίη, λεπτύνεται. ξηραίνεται δὲ, διὰ τάδε. κινουμένου τοῦ σώματος καὶ θερμαινομένου, τὸ λεπτότατον τροφῆς καταναλίσκεται. τὸ μὲν, ἀπὸ τοῦ ξυμφύτου θερμοῦ. τὸ δὲ, σὺν τῷ πνεύματι ἀποκρίνεται ἔξω. τὸ δὲ καὶ οὐρέεται. ὑπολείπεται

ται δὲ τὸ ξηρότατον ἀπὸ τῶν σιτίων, ὥστε τῇ κοιλίῃ ἀποξηραίνεσθαι τὴν σάρκα. καὶ οἱ ὄρθιοι περίπατοι ἰσχναίνουσι. καὶ τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν κοῦφά τε καὶ εὐπαγέα, καὶ ὀξυήκοα παρασκευάζουσι. καὶ τὴν κοιλίην λύουσιν. ἰσχναίνουσι μὲν, διότι κινεύμενον τὸ σῶμα θερμαίνεται, καὶ τὸ ὑγρὸν λεπτύνεται καὶ καθαίρεται. τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ πνεύματος. τὸ δὲ, μύσσεταί τε καὶ χρέμπτεται. τὸ δ' ἐς τὴν τροφὴν, ὑπὸ τῆς ψυχῆς θερμοῦ καταναλίσκεται. τὴν δὲ κοιλίην λύουσι, διότι θερμὴ ἐοῦσα, τοῦ ψυχροῦ πνεύματος ἐς πίπτοντος ἄνωθεν ὑποχωρέει τὸ θερμὸν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ. κοῦφα δὲ τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν ποιέει, διὰ τάδε. ὅταν κενωθῇ ἡ κοιλίη, ἕλκει ἐς ἑωυτὴν ἔκ τοῦ ἄλλου σώματος καὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς τὸ ὑγρὸν, θερμὴ ἐοῦσα. κενουμένης δὲ τῆς κεφαλῆς, ἀποκαθαίρεται ἥ τε ὄψις καὶ ἡ ἀκοή. καὶ γίνονται εὐαγέες οἱ ἄνθρωποι. Οἱ δὲ ἀπὸ τῶν γυμνασίων περίπατοι, καθαρὰ τὰ σώματα παρασκευάζουσι καὶ ἰσχναίνουσιν, οὐκ ἐῶντες τὴν σύντηξιν τῆς σαρκὸς, τὴν ὑπὸ τοῦ πόνου ξυνίστασθαι, ἀλλ' ἀποκαθαίρουσι. τὰ δὲ ἐκ τῶν δρόμων γίνονται, οἱ μὲν μακροὶ καὶ καμπτοὶ, ἐξ ὀλίγου προβαγόμενοι, θερμαίνοντες τὴν σάρκα, συνέψειν καὶ διαχέειν δύνανται. καὶ τὴν δύναμιν τῶν σιτίων τὴν ἐν τῇ σαρκὶ καταπέσσουσι. βραδύτερά τε καὶ παχύτερα τὰ σώματα παρασκευάζουσι τῶν τροχῶν. τοῖσι δὲ τὰ πολλὰ ἐσθίουσι, ξυμφορώτεροι, καὶ χειμῶνος μᾶλλον, ἢ θέρεος. Οἱ δὲ ἐν ἱματίῳ δρόμοι, τὴν μὲν δύναμιν, τὴν αὐτὴν ἔχουσι. μᾶλλον δὲ διαθερμαίνουσι, καὶ ὑγρότερα τὰ σώματα ποιέουσιν, ἀχροώτερα δὲ, διότι οὐκ ἀποκαθαίρει πρὸς πλῆθος τὸ πνεῦμα τὸ εἰλικρινὲς, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ γυμνάζεται πνεύματι. συμφέρει δὲ ἂν καὶ τοῖσι ξηροῖσι καὶ τοῖσι πολυσάρκοισιν, ὅστις καθαιρέειν τὴν σάρκα βούλεται, καὶ τοῖσι πρεσβυτέροισι διὰ ψύχειν τοῦ σώματος. οἱ δὲ δίαυλοι καὶ ἵππειοι ἵπποι, τὴν μὲν σάρκα ἧσσον διαχέονται. ἰσχναίνουσι δὲ μᾶλλον, διότι τοῖς ἔξω τῆς ψυχῆς μέρεσιν οἱ πόνοι ὄντες, ἀντισπῶσιν ἐκ τῆς σαρκὸς τὸ ὑγρὸν, καὶ τὸ σῶμα λεπτύνουσι καὶ ξηραίνουσιν. οἱ δὲ τροχοὶ, τὴν μὲν σάρκα ἥκιστα διαχέουσιν. ἰσχναίνουσι δὲ, καὶ διαστέλλουσι τήν σάρκα καὶ τὴν κοιλίην, μάλιστα διότι ὀξυτάτῳ τῷ πνεύματι χρώμενοι, τάχιστα τὸ ὑγρὸν ἕλκουσιν ἐφ' ἑαυτούς. τὰ δὲ παρασείσματα, ξηραίνουσι μὲν διὰ παντός. οὐκ ἐπιτήδεια δὲ, καὶ ἀξύμφορα. σπάσματα γὰρ ἐμποιέεται, διὰ τόδε. διατεθερμασμένον τὸ σῶμα, τὸ μὲν δέρμα, ἰσχυρῶς λεπτύνει. τὴν δὲ σάρκα, ἧσσον συνίστησι τῶν τροχῶν. κενοῖ δὲ τὴν σάρκα τοῦ ὑγροῦ. τὰ δὲ ἀνακινήματα καὶ ἀνακουφίσματα τὴν μὲν σάρκα ἥκιστα διαθερμαίνουσι. παροξύνει δὲ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ τοῦ πνεύματος κενοῦσι. πάλη δὲ καὶ τρῖψις τοῖσιν ἔξω τοῦ σώματος, παρέχει μᾶλλον τὸν πόνον. θερμαίνει δὲ τὴν σάρκα καὶ στερεοῖ, καὶ αὔξεσθαι ποιέει διὰ τάδε. τὰ μὲν στερεὰ φύσει τριβόμενα, συνίσταται. τὰ δὲ κοῖλα, αὔξεται. τῆς γοῦν σαρκὸς, τὸ μὲν πυκνὸν τριβόμενον, ξυνίσταται. τὰ δὲ κοῖλα, αὔξεται καὶ ὁκόσα φλεβῶν ἐστί. θερμαινόμεναι γὰρ αἱ σάρκες καὶ ξηραινόμεναι, ἕλκουσιν ἐφ' ἑαυτὰς τὴν τροφὴν διὰ τῶν φλεβῶν, εἶτα αὔξονται.

Ἀλίνδησις, παραπλήσια τῇ πάλῃ διαπρήσσεται. ξηραίνει δὲ μᾶλλον διὰ τὴν κόνιν καὶ σαρκοῖ ἧσσον. Ἀκροχειρίη ἰσχναίνει καὶ τὰς σάρκας ἕλκει ἄνω. καὶ κωρυκομαχίη καὶ χειρονομίη τὰ παραπλήσια διαπρήσσεται. πνεύματος δὲ κατάσχεσις, τοὺς πόρους διαναγκάσαι, καὶ τὸ δέρμα λεπτῦναι, καὶ τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τὸ δέρμα ἐξῶσαι δύναται. ἐν κόνει καὶ ἐλαίῳ γυμνάσια διαφέρει τοσόνδε. κόνις μὲν ψυχρόν. ἔλαιον δὲ θερμόν. ἐν μὲν τῷ χειμῶνι τὸ ἔλαιον, αὐξιμώτερον, διότι τὸ ψῦχος κωλύει φέρεσθαι ἀπὸ τοῦ σώματος. ἐν δὲ τῷ θέρει, ἔλαιον ὑπερβολὴν θερμασίης ἐμποιεύμενον, τήκει τὴν σάρκα. ὁκόταν καὶ ὑπὸ τῆς ὥρης θερμαίνηται, καὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ πόνου. ἡ δὲ κόνις ἐν τῷ θέρει αὐξιμώτερος, ψύχουσα γὰρ τὸ σῶμα, οὐκ ἐᾷ ἐς ὑπερβολὴν θερμαίνεσθαι. ἐν δὲ τῷ χειμῶνι, διαψυκτικὸν καὶ κρυμνῶδες. διατρίβειν δὲ ἐν τῇ κόνει μετὰ τοὺς πόνους ἐν τῷ θέρει, ὀλίγον μὲν χρόνον, ὠφελέει ψύχουσα. πολὺν δὲ ὑπερξηραίνει, καὶ τὰ σώματα σκληρὰ καὶ ξυλώδεα ἀποδεικνύει. Τρῖψις ἐλαίου σὺν ὕδατι μαλάσσει, καὶ οὐ δεινῶς ἐᾷ διαθερμαίνεσθαι. περὶ δὲ κόπων τῶν ἐν τοῖσι σώμασιν ἐγγινομένων, ὧδε ἔχει. Οἱ μὲν ἀγύμναστοι τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ παντὸς κοπιῶσι πόνου. οὐδὲν γὰρ τοῦ σώματος διαπεπόνηται πρὸς οὐδένα πόνον. τὰ δὲ γεγυμνασμένα τῶν σωμάτων, ὑπὸ τῶν ἀήθεων πόνων κοπιᾷ. τὰ δὲ, καὶ ἀπὸ τῶν συνήθων γυμνασίων κοπιᾷ, ὑπερβολῇ χρησάμενα. τὰ μὲν οὖν εἴδεα τῶν κόπων, τοιαῦτά ἐστιν. ἡ δὲ δύναμις αὐτέων ὧδε ἔχει. οἱ μὲν γὰρ ἀγύμναστοι ὑγρὴν τὴν σάρκα ἔχοντες, ὁκόταν πονῶσι θερμαινομένου τοῦ σώματος, σύντηξιν πολλὴν ἀφιᾶσιν.

ὅ,τι μὲν

ὅ,τι μὲν οὖν συνεξιδρώσῃ, ἢ ξὺν τῷ σώματι ἀποκαθαρθῇ, οὐ παρέχει πόνον μᾶλλον ἐν τῷ κενωθέντι τοῦ σώματος παρὰ τὸ ἔθος. ὅ,τι δ' ἂν ἐμμείνῃ τῆς ἀποκρίσιος, τοῦτο παρέχει τὸν πόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ δεξαμένῳ τὸ ὑγρόν. ὦν οὐ γάρ ἐστι ξύμφορον τῷ σώματι, ἀλλὰ πολέμιον. εἰς μὲν δὴ τὰς σάρκας τῶν σωμάτων, οὐ ξυνίσταται ὁμοίως, εἰς δὲ τὰ σαρκώδεα, ὥστε τουτέοις πόνον παρέχει, ἕως ἂν ἐξέλθῃ. ἅτε δὴ οὐκ ἔχον περίοδον, ἀτρεμίζον θερμαίνεται αὐτό τε καὶ τὰ προσπίπτοντα. ἢν μὲν οὖν πολὺ γένηται τὸ ἀποκριθὲν, ἐκράτησε καὶ τοῦ ὑγιαίνοντος, ὥστε συνεκθερμᾶναι ὅλον τὸ σῶμα, καὶ ἐνεποίησε πυρετὸν ἰσχυρόν. θερμανθέντος γὰρ τοῦ αἵματος καὶ ὑπερασαθέντος, ταχεῖαν ἐποίησε τὴν περίοδον τὰ ἐν τῷ σώματι. καὶ τό, τε ἄλλο σῶμα καθαίρεται ὑπὸ τοῦ πνεύματος. καὶ τὸ συνεστηκὸς θερμαινόμενον, λεπτύνεταί τε, καὶ συνεξωθέεται ἐκ τῆς σαρκὸς ἔξω ὑπὸ τὸ δέρμα, ὅπερ ἱδρὼς καλέεται θερμός. τούτου δ' ἀποκριθέντος, τό, τε αἷμα καθίσταται ἐς τὴν κατὰ φύσιν σύστασιν. καὶ ὁ πυρετὸς ἀνίησι, καὶ ὁ κόπος παύεται μάλιστα τριταῖος. χρὴ δὲ τὸν τοιοῦτον κόπον, ὧδε θεραπεύειν. πυρίῃσι καὶ λουτροῖσι θερμοῖσι διαλύοντα τὸ ξυνεστηκός. καὶ περιπάτοισι βιαίοισιν ὡς ἀποκαθαίρωνται, τῇσιν ὀλιγοσιτίῃσι, καὶ ἰσχνασίῃσι, συνιστάναι τῆς σαρκὸς τὴν κένωσιν καὶ τρίβεσθαι τῷ ἐλαίῳ ἡσυχῇ πουλὺν χρόνον, ὅκως μὴ βιαίως ἀναθερμαίνηται. καὶ τοῖσι χρίσμασι καὶ τοῖσιν ἱδρωτικοῖσι καὶ μαλακτικοῖσι χρίεσθαι, καὶ μαλακεύειν ξυμφέρει. τοῖσι δὲ γυμναζομένοισιν ὑπὸ τῶν ἀηθέων πόνων, διὰ τάδε γίνεται. ὁκόταν μὴ πεπονήκῃ τὸ σῶμα, ὑγρὴν ἀνάγκη τὴν σάρκα εἶναι πρὸς τοῦτον τὸν τόπον, πρὸς ὃν μὴ εἴθισται πονέειν. ὥσπερ καὶ τῶν γυμνασίων, πρὸς ἕκαστα. τὴν μὲν οὖν σάρκα, ξυντήκεσθαι ἀνάγκη καὶ ἀποκρίνεσθαι καὶ συνίστασθαι ὥσπερ τῷ προτέρῳ. ξυμφέρει δὲ θεραπεύεσθαι ὧδε. τοῖσι μὲν γυμνασίοισι χρῆσθαι, τοῖσι συνήθεσιν, ὅκως τὸ ξυνεστηκὸς θερμαινόμενον λεπτύνηται καὶ ἀποκαθαίρηται, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα μὴ ὑγραίνηται, μηδ' ἀγύμναστον γίνηται. τοῖσι δὲ λουτροῖσι τοῖσι θερμοῖσι ξυμφέρει καὶ τοῦτον χρέεσθαι. καὶ τῇ τρίψει ὁμοίως, ὡς καὶ τὸν πρόσθεν. τῆς δὲ πυριάσιος οὐδὲν δέεται. οἱ πόνοι γὰρ ἱκανοὶ θερμαίνοντες, λεπτύνειν καὶ ἀποκαθαίρειν τὸ συστάν. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν συνήθων γυμνασίων πόνοι, τόνδε τὸν τρόπον γίνονται. ἀπὸ μὲν συμμέτρου πόνου, κόπος οὐ γίνεται. ὁκόταν δὲ πλείων τοῦ καιροῦ πόνος ᾖ, ὑπερξηραίνει τὴν σάρκα. κενωθεῖσα δὲ τοῦ ὑγροῦ, θερμαίνεται, καὶ ἀλγέει, καὶ φρίσσει, καὶ ἐς πυρετὸν καθίσταται μακρότερον, ἢν μή τις ἐκθεραπεύσῃ ὀρθῶς. χρὴ δὲ πρῶτον μὲν αὐτὸν τῷ λουτρῷ, μὴ σφόδρα πολλῷ, μὴ δὲ θερμῷ ἄγαν λούεσθαι. εἶτα πίσας αὐτὸν ἐκ τοῦ λουτροῦ μαλακὸν οἶνον, δειπνεῖν ὡς πλεῖστα καὶ παντοδαπὰ σιτία, καὶ ποτῷ ὑδαρεῖ. οἴνῳ δὲ μαλακῷ χρέεσθαι πολλῷ. ἔπειτ' ἐντρίψαι χρόνῳ πλέω, μέχρις ἂν αἱ φλέβες πληρωθεῖσαι ἀρθῶσιν. εἶτα διεξεμεέτω. καὶ ἀναστάντα ὀλίγον, καθευδέτω μαλακῶς. εἶτα προσάγειν ἡσυχῇ, τοῖσι σιτίοισι καὶ τοῖσι πόνοισι τοῖσι συνήθεσιν ἡμέρας ἕξ, ἐν ταύτῃσι δὲ καταστῆσαι ἐς τὸ σύνηθες καὶ σίτου καὶ ποτοῦ. δύναμιν δὲ ἔχει ἡ θεραπεία, τοιήνδε. ἐξηρασμένον τὸ σῶμα ἐς ὑπερβολὴν, ἐξυγρῆναι δύναται ἄτερ ὑπερβολῆς. ἢν μὲν οὖν ᾖ δυνατὸν τὴν ὑπερβολὴν τοῦ πόνου γνῶναι ὁκόση τίς ἐστι, τοῦ σίτου τῇ συμμετρίῃ ἀκέεσθαι, εὖ ἂν ἔχοι τοῦτο. νῦν δὲ τὸ μὲν ἀδύνατον. τὸ δὲ, ῥᾴδιον. ἐξηρασμένον γὰρ τὸ σῶμα τῶν ἐμπεσόντων παντοδαπῶν, ἀφ' ὧν λαμβάνει τὸ ξυμφέρον αὐτὸ ἐν ἑωυτῷ, ἕκαστον τοῦ σώματος ἑκάστου σίτου. πληρωθὲν δὲ καὶ ὑγρανθὲν κενωθείσης τῆς κοιλίης ὑπὸ τοῦ ἐμέτου, ἀφίησι πάλιν τὴν ὑπερβολήν. ἡ δὲ κοιλίη κενὴ ἐοῦσα ἀντισπᾷ. τὸ μὲν οὖν ὑπερβάλλον ὑγρὸν, ἐξερεύγεται ἡ σάρξ. τὸ δὲ σύμμετρον, οὐκ ἀφίησιν, ἢν μὴ διὰ βίης, ἢ πόνων, ἢ φαρμάκων, ἢ ἄλλης τινὸς ἀντισπάσιος. τῇ δὲ προσαγωγῇ χρεόμενος, καθίστησι τῷ σώματι τὴν δίαιταν ἡσυχῇ.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΣ ΤΡΙΤΟΣ. λόγος κγ.

Περὶ διαίτης ἀνθρωπίνης ὥσπερ μοι καὶ πρότερον εἴρηται, ξυγγράψαι μὲν οὐχ οἷόν τε ἐς ἀκριβείην, ὥστε πρὸς τὸ πλῆθος τοῦ σίτου, τὴν συμμετρίην ποιέεσθαι τῶν πόνων. πουλλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα. πρῶτον μὲν αἱ φύσιες τῶν ἀνθρώπων, διάφοροι ἐοῦσαι. καὶ γὰρ αἱ ξηραὶ αὐταὶ ἑωυτῶν πρὸς ἑωυτὰς, καὶ πρὸς ἄλλα μᾶλλον καὶ ἧσσον, ξηραὶ καὶ ὑγραί. ὡσαύτως καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι. ἔπειτα, καὶ αἱ ἡλικίαι, μὴ τῶν αὐτῶν δέονται. ἔτι δὲ καὶ τῶν χωρίων, αἱ θέσιες. καὶ τῶν πνευμάτων αἱ μεταβολαί.

τῶν τε ὡρέων, αἳ μεταστάσιες. καὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ, αἳ καταστάσιες. αὐτῶν τε τῶν σίτων, πολλὴ διαφορά. πυροί τε γὰρ, πυρῶν. καὶ οἶνος, οἴνου. καὶ τἄλλα ὅσα διαιτεόμεθα πάντα διάφορα ἐόντα, ἀποκωλύει δυνατὸν εἶναι ἐς ἀκριβείην ξυγγραφῆναι. ἀλλὰ γὰρ αἱ προγνώσιες διευρημέναι ἔμοιγε τῶν ἐπικρατεόντων ἐν τῷ σώματι, ἤν τε οἱ πόνοι κρατέωσι τῶν σιτίων, ἤν τε τὰ σιτία τῶν πόνων, καὶ ὡς χρὴ ἕκαστα ἐξακέεσθαι, προκαταμανθάνειν τε ὑγιείας τὰς φύσεις, μὴ προσπελάζειν τε τὰς νούσους, εἰ μή τις μεγάλα πάνυ ἐξαμαρτάνοι, καὶ πολλάκις. ταῦτα δὲ φαρμάκων δέεται ἤδη. ἔστι δ' ἅσσα οὐδ' ὑπὸ τῶν φαρμάκων δύναται ὑγιάζεσθαι. ὡς μὲν οὖν δυνατὸν εὑρεθῆναι ἔγγιστα τοῦ ὅρου, ἐμοὶ εὕρηται. τὸ δ' ἀκριβὲς, οὐδενί. πρῶτον μὲν οὖν τοῖσι πλείοσι τῶν ἀνθρώπων συγγράψω, ἐξ ὧν μάλιστα ἂν ὠφελοῖντο, οἵτινες σιτίοισι προστυχοῦσι χρέονται, πόνοισί τε τοῖσιν ἀναγκαίοισιν, ὁδοιπορίῃσί τε τῇσι πρὸς ἀνάγκην, θαλασσουργίῃσί τε τῇσι πρὸς τὴν συλλογὴν εὑρεθείσῃσι τοῦ βίου, θαλπόμενοί τε, παρὰ τὸ σύμφορον. ψυχόμενοί τε, παρὰ τὸ ὠφέλιμον, τῇ τε ἄλλῃ διαίτῃ ἀκαταστάτῳ χρεόμενοι. τούτοισι δὴ ξυμφέρει, ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ὧδε διαιτᾶσθαι. Τὸν μὲν ἐνιαυτὸν ἐς τέσσαρα μέρεα διαιρέουσιν. ἅπερ μάλιστα γινώσκουσιν οἱ πολλοί. χειμῶνα, ἦρ, θέρος, φθινόπωρον. καὶ χειμῶνα μὲν ἀπὸ πλειάδων δύσιος, ἄχρι ἰσημερίης ἠαρινῆς. ἔαρ δὲ, ἀπὸ ἰσημερίης μέχρι πλειάδων ἐπιτολῆς. θέρος, ἀπὸ πλειάδων μέχρι ἀρκτούρου ἐπιτολῆς. φθινόπωρον δὲ, ἀπὸ ἀρκτούρου μέχρι πλειάδων δύσιος. ἐν μὲν οὖν τῷ χειμῶνι ξυμφέρει πρὸς τὴν ὥρην, ψυχρήν τε καὶ ξυνεστηκυῖαν ὑπεναντιούμενον τοῖσι διαιτήμασιν, ὧδε χρέεσθαι. πρῶτον μὲν μονοσιτίῃσι χρὴ διάγειν, ἢν μὴ πάνυ ξηρὰν ἴσως τὴν κοιλίην ἔχῃ. εἰ δὲ μὴ, μικρὸν ἀρίστῳ. τοῖσι δὲ διαιτήμασι χρέεσθαι, τοῖσι ξηροῖσι καὶ αὐστηροῖσι, καὶ θερμαντικοῖσι καὶ συγκομιστοῖσι, καὶ ἀκρήτοισιν. ἀρτοσιτέειν δὲ μᾶλλον, καὶ τοῖσιν ὀπτοῖσι τῶν ὄψων μᾶλλον, ἢ τοῖσιν ἑφθοῖσιν χρέεσθαι. καὶ τοῖσι πόμασι μέλασιν ἀκρητεστέροισι, καὶ ἐλάσσοσι. λαχάνοισι δὲ ὡς ἥκιστα, πλὴν τοῖσι θερμαντικοῖσι καὶ ξηροῖσι. καὶ χυλοῖσι καὶ ῥοφήμασιν ὡς ἥκιστα. τοῖσι δὲ πόνοισι πουλλοῖσιν ἅπασι, τοῖσί τε δρόμοισι καμπτοῖσιν ἐξ ὀλίγου προσάγοντα. καὶ τῇ πάλῃ ἐν ἐλαίῳ. μακρῇ, ἀπὸ κούφων προσαναγκάζοντα. τοῖσι δὲ περιπάτοισιν ἀπὸ τῶν γυμνασίων, ὀξέσιν. ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου, βραδέσιν ἐν ἀλέᾳ. ὀρθίοισί τε πολλοῖσιν ἐξ ὀλίγου ἀρχόμενον, προσάγοντα σφοδρόν. ἀναπαύοντά τε ἡσυχῇ, καὶ σκληροκοιτίῃσι, καὶ νυκτοβατίῃσι, καὶ χοινοβατίῃσι, καὶ κυνοδρομίῃσι χρέεσθαι συμφέρει. πάντα γὰρ ταῦτα, ἰσχναίνει καὶ θερμαίνει. χρίεσθαί τε πλείω. ὁκόταν δὲ ἐθέλῃ λούεσθαι, ἢν μὲν ἐκπονήσῃ ἐν παλαίστρῃ, ψυχρῷ λούεσθαι. ἢν δὲ ἄλλῳ τινὶ πόνῳ χρήσηται, τὸ θερμὸν ξυμφορώτερον. χρέεσθαι δὲ καὶ τοῖσιν ἐμέτοισι. τοὺς μὲν ὑγροτέρους, τρεῖς τοῦ μηνός. τοὺς δὲ ξηροτέρους, δὶς ἀπὸ σιτίων παντοδαπῶν. ἐκ δὲ τῶν ἐμέτων, προσάγειν ἡσυχῇ πρὸς τὸ εἰθισμένον σιτίον, ἐς ἡμέρας τρεῖς. καὶ τοῖσι πόνοισι χρῆσθαι κουφοτέροισι καὶ ἐλάσσοσι, τοῦτον τὸν χρόνον. ἀπὸ δὲ βοείων καὶ χοιρείων κρεῶν ἢ τῶν ἄλλων ὅ, τι ἂν ὑπερβάλλῃ πλησσόμενον, ἐμέειν. καὶ ἀπὸ πυρωδέων καὶ γλυκέων καὶ λιπαρῶν ἀνεθίσων πλησμονῆς, ἐμέειν συμφέρει. καὶ ἀπὸ μέθης. καὶ σίτων μεταβολῆς. καὶ χωρίων μεταλλαγῆς, ἐμέειν. διδόναι δὲ καὶ τῷ ψύχει, καθαρὸν ἑωυτὸν, πλὴν ἀπὸ τῶν σιτίων καὶ γυμνασίων. ἀλλ' ἔν τε τοῖσιν ὀρθρίοισι περιπάτοισιν, ὁκόταν ἄρξηται τὸ σῶμα διαθερμαίνεσθαι, καὶ τοῖσι δρόμοισι, καὶ ἐν τῷ ἄλλῳ χρόνῳ ὑπερβολὴν φυλασσόμενος. ἀγαθὸν γὰρ τῷ σώματι χειμάζεσθαι ἢ γυμνάζεσθαι ἐν τῇ ὥρῃ. οὐδὲ γὰρ τὰ δένδρα μὴ χειμασθέντα ἐν τῇ ὥρῃ δύνανται καρπὸν φέρειν, οὐδ' αὐτὰ ἔρρωσθαι. χρέεσθαι δὲ καὶ τοῖσι πόνοισι πουλλοῖσι ταύτην τὴν ὥρην ἐς ὑπερβολὴν, ἢν μὴ οἱ κόποι ἐγγίνωνται. τοῦτο τεκμήριον διδάσκω τοὺς ἰδιώτας. διότι τάδε οὕτως ἔχει, φράσω. τῆς ὥρης οὔσης ψυχρῆς καὶ συνεστηκυίης, παραπλήσια πέπονθε καὶ τὰ ζῶα. βραδέως οὖν ἀνάγκη διαθερμαίνεσθαι τὰ σώματα ὑπὸ τοῦ πόνου. καὶ τοῦ ὑγροῦ μικρόν τι μέρος ἀποκρίνεσθαι τοῦ ὑπάρχοντος. εἶτα τοῦ χρόνου ὅν τινα μὲν πονεῖ, ἀπολείπεται ὀλίγος. ὅν τινα δὲ ἀναπαύεται, πουλύς. ἡ μὲν γὰρ ἡμέρη, βραχέη. ἡ δὲ νὺξ, μακρή. διὰ ταῦτα οὖν οὐκ ἔχει ὑπερβολὴν ὁ χρόνος καὶ ὁ πόνος. χρὴ οὖν διὰ ταῦτα τὴν ὥρην ταύτην οὕτω διαιτῆσθαι. ἀπὸ πλειάδων δύσιος μέχρις ἡλίου τροπῶν, ἡμέρας τεσσαρακοντατέσσαρας. περὶ δὲ τὴν τροπὴν, ἐν φυλακῇ ὅτι μάλιστα εἶναι. καὶ ἀπὸ τροπῆς ἡλίου, ἄλλας τοσαύτας ἡμέρας, τῇ αὐτῇ διαίτῃ χρέεσθαι. ἐπὴν δὲ ὥρη ἐπανάγῃ τὸν ζέφυρον καὶ μαλακωτέρη γίνηται, δεῖ καὶ τῇ διαίτῃ μετὰ τῆς ὥρης ἕπεσθαι, ἡμέρας πεντεκαίδεκα, ὅτε ἡ ἀρκτούρου ἐπιτολὴ καὶ χελιδόνα ἄδειν φαίνεται. τὴν

ἐχόμενον δὲ χρόνον, ποικιλοτέρῃ ἤδη διαίτῃ μέχρις ἰσημερίης, ἡμέρας τριακοντα δύο. χρὴ δὲ καὶ τοῖσι διαιτήμασι, χρέεσθαι τῇ ὥρῃ, διαποικίλλοντα φαυλοτέροισι καὶ κουφοτέροισι. τοῖσί τε σιτίοισι, καὶ τοῖσι ποτοῖσι, καὶ πόνοισι προσάγοντα ἡσυχῇ πρὸς τὸ ἔαρ.

Ὁκόταν δὲ ἰσημερίη γένηται ἤδη μαλακωτέρη, καὶ αἱ ἡμέραι μὲν μακρότεραι, αἱ νύκτες δὲ, βραχύτεραι. καὶ ἡ ὥρη θερμή τε καὶ ξηρὴ κατάστη, καὶ ἡ παρεοῦσα τρόφιμός τε καὶ ἄκρητος. δεῖ οὖν ὥσπερ τὰ δένδρεα παρασκευάζεται ἐν ταύτῃ τῇ ὥρῃ, αὐτοῖσιν ὠφελέειν ἐς τὸ θέρος, οὐκ ἔχοντα γνώμην, αὔξησίν τε καὶ σκιὴν, οὕτω καὶ τὸν ἄνθρωπον. ἐπεὶ γὰρ γνώμην ἔχει, τῆς σαρκὸς τὴν αὔξησιν δεῖ ὑγιηρὴν αὐτὴν παρασκευάζειν. χρὴ οὖν, ὡς μὴ ἐξαπίνης τὴν δίαιταν μεταβάλλειν, διελεῖν τὸν χρόνον ἐς μέρεα ἕξ, κατὰ ὀκτὼ ἡμέρας. ἐν γοῦν τῇ πρώτῃ μοίρῃ χρὴ τῶν τε πόνων ἀφαιρέειν, καὶ τοῖσι λοιποῖσι ὀξυτέροισι χρέεσθαι. τοῖσι δὲ σιτίοισι, μαλακωτέροισί τε, καὶ πόμασιν ὑδαρεστέροισι, καὶ λευκοτέροισι. καὶ τῇ πάλῃ σὺν ἐλαίῳ ἐν τῷ ἡλίῳ χρέεσθαι. ἐν ἑκάστῃ δὲ τῇ ὥρῃ, ἕκαστα τῶν διαιτημάτων μεθιστάναι κατὰ μικρόν. καὶ τῶν περιπάτων ἀφαιρέειν, τῶν ἀπὸ τοῦ δείπνου, τοὺς πλείους. τῶν δὲ ὀρθρίων, ἐλάσσους. καὶ τῆς μάζης ἀντὶ τῶν ἄρτων προστίθεσθαι. καὶ τῶν λαχάνων τῶν ἑψανῶν προσάγειν. καὶ τὰ ἑφθὰ ἀνισάζειν τὰ ἑφθὰ τοῖσιν ὀπτοῖσι. λουτροῖσί τε χρέεσθαι καὶ ἐναρίστην μικρόν, ἀφροδισίοισί τε ἐλάσσοσι, καὶ τοῖσιν ἐμέτοισι. τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῶν δύο ποιέεσθαι. εἶτα διὰ πλείονος χρόνου. ὅκως ἂν κατάστῃ τὸ σῶμα σεσαρκωμένον καθαρῇ σαρκί. καὶ τὴν δίαιταν μαλακὴν ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ, μέχρι πλειάδων ἐπιτολῆς.

Ἐν τούτῳ, ἤδη θέρος, καὶ τὴν δίαιταν ἤδη χρὴ πρὸς τοῦτο ποιέεσθαι. χρὴ οὖν ἐπειδὰν πλειὰς ἐπιτέλῃ, τοῖσί τε σιτίοισι μαλακωτέροισι καὶ ἐλάσσοσι χρέεσθαι. εἶτα τῇ μάζῃ πλέον, ἢ τῷ ἄρτῳ. ταύτῃ δὲ προφυρητῇ ἀτριπτοτέρῃ. τοῖσι δὲ πόμασι, μαλακοῖσι. λευκοῖσιν, ὑδαρέσιν. ἀρίστῳ δὲ, ὀλίγῳ. καὶ ὕπνοισιν ἀπὸ τοῦ ἀρίστου, βραχέσι. καὶ πλησμονῇσιν ὡς ἥκιστα, τῶν σιτίων τε καὶ ποτῶν. ἱκανῶς δὲ τῷ σίτῳ χρέεσθαι. δι᾽ ἡμέρης δὲ ὡς ἥκιστα πίνειν, ἢν μὴ ἀνάγκῃ τινὶ ξηρασίῃ τὸ σῶμα χρήσηται. χρέεσθαι δὲ, τοῖσι λαχάνοισι τοῖσιν ἑφθοῖσι, πλὴν τῶν καυσωδέων καὶ ξηρῶν. χρέεσθαι δὲ καὶ τοῖσιν ὠμοῖσι, πλὴν τῶν θερμαντικῶν καὶ ξηρῶν. ἐμέτοισι δὲ, ἤν μή τις πλησμονὴ ἐγγένηται, μὴ χρέεσθαι. τοῖσι δὲ ἀφροδισίοισιν, ὡς ἥκιστα. λουτροῖσι δὲ, χλιεροῖσι χρέεσθαι.

Ἡ δὲ ὀπώρη, ἰσχυρότερον τῆς ἀνθρωπίνης φύσιος. βέλτιον οὖν, ὀπωρῶν ἀπέχεσθαι. εἰ δὲ χρῷτό τις, μετὰ τῶν σιτίων χρεόμενος, ἥκιστ᾽ ἂν ἐξαμαρτάνοι. τοῖσί τε πόνοισι τοῖσί τε τροχοῖσι, χρὴ γυμνάζεσθαι. καὶ διαύλοισιν ὀλίγοισι πολὺν χρόνον. καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ἐν σκιᾷ. τῇ τε πάλῃ, ἐν κόνει, ὅκως ἥκιστα ἐκθερμαίνηται. ἡ γὰρ ἀλίνδησις βέλτιον, ἢ οἱ τροχοί. ψύχουσι γὰρ τὸ σῶμα, κενοῦντες τοῦ ὑγροῦ. ἀπὸ δείπνου τε μὴ περιπατέειν, ἀλλ᾽ ἢ ὅσον ἐξαναστῆναι. πρωῒ δὲ χρέεσθαι τοῖσι περιπάτοισιν. ἡλίους δὲ φυλάσσειν καὶ τὰ ψύχεα, τά τε ἐν πρωῒ, καὶ τὰ ἐν τῇ ἑσπέρῃ, ὁκόσα ποταμοὶ ἢ λίμναι, ἢ χιόνες ἀποπνέουσι. ταύτῃ δὲ τῇ διαίτῃ προσανεχέτω, μέχρις ἡλίου τροπέων. ὅκως ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ, ἀφαιρέῃ σύμπαντα, ὁκόσα ξηρὰ, καὶ θερμὰ, καὶ μέλανα, καὶ ἄκρητα, καὶ τοὺς ἄρτους, πλὴν εἴ τι μικρὸν ἡδονῆς παρέχειν εἵνεκα. τὸν ἐχόμενον δὲ χρόνον διαιτήσεται τοῖσι μαλακοῖσι, καὶ ὑγροῖσι, καὶ ψυκτικοῖσι, καὶ λευκοῖσι, μέχρις ἀρκτούρου ἐπιτολῆς καὶ ἰσημερίης, ἡμέρας ἐνενήκοντα τρεῖς.

Ἀπὸ δὲ ἰσημερίης, ὧδε χρὴ διαιτεῖσθαι, προσάγοντα πρὸς τὸν χειμῶνα ἐν τῷ φθινοπώρῳ, φυλασσόμενον τὰς μεταβολὰς τῶν ψυχέων, καὶ τῆς ἀλέης ἐσθῆτι παχέῃ. χρέεσθαι δὲ ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ, ἐν ἱματίῳ προκινήσαντα τῇ τε τρίψει καὶ τῇ πάλῃ, ἐν ἐλαίῳ ἡσυχῇ προσάγοντα. καὶ τοὺς περιπάτους ποιέεσθαι ἐν ἀλέῃ. θερμολουσίῃ τε χρέεσθαι καὶ τοὺς ἡμερινοὺς ὕπνους ἀφαιρέειν, καὶ τοῖσι σιτίοισι θερμοτέροισι, καὶ ἧσσον ὑγροῖσι καὶ καθαροῖσι. καὶ τοῖσι πόμασι μελανωτέροισι, μαλακοῖσι δὲ καὶ μὴ ὑδαρέσι. τοῖσί τε λαχάνοισιν ἧσσον. τῇ τε ἄλλῃ διαίτῃ προσάγειν πάσῃ τῶν θερινῶν ἀφαιρεῦντα, τοῖσι χειμερίοισι χρέεσθαι μὴ ἐς ἄκρον. ὅκως κατάστῃ ὡς ἔγγιστα τῆς χειμερινῆς διαίτης, ἐν ἡμέρῃσι δυοῖν δεούσαιν ἢ πεντήκοντα μέχρι πλειάδων δύσιος ἀπὸ ἰσημερίης.

Ταῦτα μὲν παραινέω τῷ πλήθει τῶν ἀνθρώπων, ὁκόσοισιν ἐξ ἀνάγκης, εἰκῇ τὸν βίον διατελέειν ἐστὶ, μὴ δ᾽ ὑπάρχει αὐτέοισι τῶν ἄλλων ἀμελήσαντας τῆς ἑωυτῶν ὑγιείης ἐπιμελεῖσθαι. οἷσι δὲ τοῦτο παρεσκεύασται καὶ διέγνωσται, ὅτι οὐδὲν ὄφελός ἐστιν, οὔτε χρημάτων, οὔτε σώματος, οὔτε τῶν ἄλλων οὐδενὸς, ἄτερ τῆς ὑγιείης, πρὸς τουτέους ἐστί μοι δίαιτα ἐξευρημένη, ὡς ἀνυστὸν πρὸς τὸ ἀληθέστατον τῶν δυνα-

τῶν προειρημένων. ταύτῃ μὲν οὖν προϊόντι περὶ λόγου, δηλώσω. τόδε δὲ τὸ ἐξεύρημα, καλὸν μὲν ἐμοὶ τῷ εὑρόντι. ὠφέλιμον δὲ, τοῖσι μαθοῦσιν. οὐδεὶς δέ κω τῶν πρότερον, οὐδὲ ἐπικεχείρηκε ξυνθεῖναι, ὃ πρὸς ἅπαντα τὰ ἄλλα πολλοῦ κρίνω εἶναι ἄξιον. ἔστι προδιάγνωσις μὲν πρὸ τοῦ κάμνειν, διάγνωσις δὲ τῶν σωμάτων, τί πέπονθε. πότερον τὸ σιτίον κρατεῖ τοὺς πόνους, ἢ οἱ πόνοι τὰ σιτία. ἢ μετρίως ἔχει πρὸς ἄλληλα. ἀπὸ μὲν γὰρ τοῦ κρατέεσθαι ὁκότερον οὖν, νοῦσοι ἐγγίνονται. ἀπὸ δὲ τοῦ ἰσάζειν πρὸς ἄλληλα, ὑγείη πρόσεστιν. ἤδη ταῦτα δὴ τὰ εἴδεα ἐπέξειμι, καὶ δείξω ὁκοῖα γίνεται τοῖσιν ἀνθρώποισιν ὑγιαίνειν δοκέουσι, καὶ ἐσθίουσί τε ἡδέως, πονέειν τε δυναμένοισι, καὶ σώματος καὶ χρώματος ἱκανῶς ἔχουσιν. αἱ ῥῖνες ἄτερ προφάσιος φανερῆς, ἐμπλάσσονται ἀπὸ τοῦ δείπνου. καὶ δοκέουσι μὲν πλήρεες εἶναι. μύσσονται δὲ, οὐδέν. ὁκόταν δὲ τοῦ περιπατεῖν ἄρξωνται τοῦ ὄρθρου καὶ γυμνάζεσθαι, τότε μύσσονται καὶ πτύουσι. καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου, καὶ τὰ βλέφαρα βαρέα ἴσχουσι. καὶ τὸ μέτωπον ξυσμὸς λαμβάνει. τῶν τε σίτων ἀπέχονται. καὶ πίνειν ἧσσον δύνανται. ἀχροίη τε τουτέοισιν ἡ χροιὴ γίνεται. καὶ ἢ κατάῤῥοοι κινέονται, ἢ πυρετοὶ φρικώδεες, καθ' ὅτι ἂν τύχῃ τοῦ χρόνου ἡ πλησμονὴ κινηθεῖσα. ὅτι δ' ἂν τύχῃ ποιέων ἐπὶ τοῦτον τὸν καιρὸν, τοῦτο αἰτιᾶται οὐκ αἴτιον ἐόν. τουτέῳ γὰρ κρατεῦντα τὰ σιτία τοὺς πόνους, κατὰ μικρὸν ξυλλεγομένη ἡ πλησμονὴ, ἐς νοῦσον ἤγαγεν. ἀλλ' οὐ χρὴ περιορᾶσθαι μέχρι τουτέου, ἀλλ' ὁκόταν γνῷ τὰ πρῶτα τῶν τεκμηρίων, εἰδέναι ὅ,τι κρατεῖ τὰ σιτία τοὺς πόνους ἐπὶ μικρὸν ξυλλεγόμενα, πλησμονὴ ἐστί. μύξαι γὰρ καὶ σίελα, πλησμονῆς ἐστι κρίσις. ἀτρεμίζοντος μὲν δὴ τοῦ σώματος, φράσσουσι τοὺς πόρους τοῦ πνεύματος, πουλλῆς ἐνεούσης τῆς πλησμονῆς. θερμαινόμενον δὲ ὑπὸ τοῦ πόνου, ἀποκρίνεται λεπτυνόμενον. χρὴ δὲ τὸν τοιοῦτον ἐκθεραπεύεσθαι ὧδε. διαπονήσαντα ἐν τοῖσι γυμνασίοισι τοῖσιν εἰθισμένοισιν ἀκόπως, θερμῷ λουσάμενον, σιτίσαι παντοδαποῖσι, καὶ ποιῆσαι ἐμέσαι. ἐκ δὲ τοῦ ἐμέτου, κλύσαι τὸ στόμα καὶ τὴν φάρυγγα οἴνῳ αὐστηρῷ, ὅκως ἂν συστυφῇ τὰ στόματα τῶν φλεβῶν, καὶ μηδὲν ἐπικατασπασθῇ, ὁκοῖα γίνεται ἀπὸ ἐμέτων. εἶτα ἀναστὰς, περιπατησάτω ἐν ἀλέῃ ὀλίγα. ἐς δὲ τὴν ὑστεραίην, τοῖσι μὲν περιπάτοισι, χρέεσθαι. τοῖσι δὲ γυμνασίοισιν, ἐλάσσοσι καὶ κουφοτέροισιν ἢ πρόσθεν. καὶ ἀνάριστος διαγέτω ἢν θέρος ᾖ. ἢν δὲ μὴ θέρος ᾖ, μικρὸν ἐπιφαγέτω. καὶ τοῦ δείπνου ἀφελεῖν τὸ ἥμισυ, οὗ ἤθελε δειπνεῖν. τῇ δὲ τρίτῃ τοὺς μὲν πόνους ἀποδότω τοὺς εἰθισμένους πάντας καὶ τοὺς περιπάτους. τοῖσι δὲ σιτίοισι προσαγέτω ἡσυχῇ, ὅκως τῇ πέμπτῃ ἀπὸ τοῦ ἐμέτου κομιεῖται τὸ σιτίον τὸ εἰθισμένον. κἢν μὲν ἀπὸ τουτέου ἱκανῶς ἔχῃ, θεραπευέσθω τὰ ἐπίλοιπα. τοῖσι μὲν σιτίοισιν, ἐλάσσοσι. τοῖσι δὲ πόνοισι, πλείοσιν. ἢν δὲ μὴ καθεστήκῃ τὰ τεκμήρια τῆς πλησμονῆς, διαλιπὼν δύο ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐκομίσατο τὰ σιτία, ἐμεσάτω πάλιν, καὶ προσαγέτω κατὰ τὰ αὐτά. ἢν δὲ μὴ καὶ ἐκ τρίτου, μέχρις ἂν ἀπαλλαγῇ τῆς πλησμονῆς. εἰσὶ δέ τινες τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ὁκόταν κρατέωνται οἱ πόνοι ἀπὸ τῶν σιτίων, τοιαῦτα πάσχουσιν. ἀρχομένης μὲν τῆς πλησμονῆς, ὕπνοι μακροὶ καὶ ἡδέες αὐτοῖσιν ἐπιγίνονται, καὶ ἤδη τῆς ἡμέρης ἐπικοιμῶνται. ὁ δὲ ὕπνος γίνεται τῆς σαρκὸς ὑγρανθείσης, καὶ χεῖται τὸ αἷμα, καὶ γαληνίζει διαχεόμενον τὸ πνεῦμα. ὁκόταν δὲ μὴ δέχηται ἔτι τὸ σῶμα τὴν πλησμονὴν, ἀπόκρισιν ἤδη ἀφίησιν ἔσω ὑπὸ βίης τῆς περιόδου, ἥτις ὑπεναντιουμένη τῇ τροφῇ, τῇ ἀπὸ τῶν σιτίων, ταράσσει τὴν ψυχήν. οὐκέτι κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἡδέες οἱ ὕπνοι, ἀλλ' ἀνάγκη ταράσσεσθαι τὸν ἄνθρωπον, καὶ δοκέει μάχεσθαι. ὁκοῖα γάρ τινα πάσχει τὸ σῶμα, τοιαῦτα ὁρῇ ἡ ψυχὴ, κρυπτομένης τῆς ὄψιος. ὁκόταν οὖν ἐς τοῦτο ἥκῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐγγὺς ἤδη τοῦ κάμνειν ἐστίν. ὅτι δὲ ἥξει τὸ νούσημα, μάλα δῆλον. ὁκοῖα γὰρ ἂν ἔλθῃ ἀπόκρισις, καὶ ὅπου ἂν κρατήσῃ, τοῦτο ἐνόσησεν. ἀλλ' οὐ χρὴ προΐεσθαι τὸν ἀφρονέοντα, ἀλλ' ὁκόταν ἐπιγνῷ τῶν τεκμηρίων τὰ πρῶτα τῆς θεραπείης ἔχεσθαι. καὶ δὴ τοῦτον ὥσπερ τὸν πρότερον ἐκθεραπεύεσθαι. πλείονος δὲ χρόνου καὶ λιμοκτονίης δέεται. ἔστι δὲ καὶ τοιάδε τὰ τεκμήρια πλησμονῆς. ἀλγέει τὸ σῶμα. οἷς μὲν ἅπαν. οἷς δὲ, μέρος τι τοῦ σώματος, ὅ,τι ἂν τύχῃ. τὸ δὲ ἄλγος ἐστὶν, ὁκοῖον κόπος, καὶ δοκέουσι κοπιῆν. ῥᾳθυμίῃσί τε καὶ πλησμονῇσι θεραπεύονται μέχρις ἂν ἐς πυρετὸν ἀφίκωνται. καὶ οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο γινώσκουσιν, ἀλλὰ λουτροῖσί τε καὶ σιτίοισι χρησάμενοι, ἐς περιπλευμονίην κατέστησαν τὸ νόσημα. καὶ ἐς κίνδυνον τὸν ἔσχατον ἀφικνέονται. ἀλλὰ χρὴ προμηθέεσθαι πρὶν ἂν ἐς τὰς νόσους ἀφικνέωνται, καὶ θεραπεύεσθαι τῷδε τῷ τρόπῳ. μάλιστα μὲν πυριηθέντα μαλακῇσι πυρίῃσι τὸν ἄνθρωπον, εἰ δὲ μὴ λουσάμενον πολλῷ καὶ θερμῷ, διαλύσαντα

διαλύσαντα τὸ σῶμα, ὡς μάλιστα χρησάμενον τοῖσι σιτίοισι, πρῶτον μὲν τοῖσι δριμέσι καὶ πλείστοισιν. εἶτα τοῖσιν ἁλυκοῖσιν, ἐξεμέσαι εὖ. καὶ ἐξαναστάντα περιπατῆσαι ὀλίγον χρόνον ἐν ἀλέῃ. ἔπειτα καταδαρθεῖν. πρωῒ δὲ τοῖσι περιπάτοισιν ἐξ ὀλίγου προσάγοντα χρῆσθαι, καὶ τοῖσι γυμνασίοισι κούφοισι, καὶ τοῖσι προσαγωγοῖσι καθάπερ καὶ τὸ πρότερον. ἰσχνασίης δὲ τούτων πλείστης δέεται καὶ περιπάτων. ἢν δὲ μὴ προνοηθεὶς ὁ πυρετὸς ἀφίκηται, προσφέρειν μηδὲν ἄλλο, ἀλλ' ἢ ὕδωρ ἡμερέων τριῶν. ἢν μὲν οὖν ἐν ταύτῃσι παύσηται. εἰ δὲ μὴ, πτισάνης χυλῷ θεραπεύεσθαι, καὶ ἢ τεταρταῖος ἢ ἑβδομαῖος ἐκστήσεται, εἰ διιδρώσει. ἀγαθὸν δὲ τοῖσι χρίσμασι χρῆσθαι τοῖσιν ἱδρωτικοῖσιν, ὑπὸ τὰς κρίσιας, ἐξαναγκάζουσι γάρ. πάσχουσι δέ τινες καὶ τοιάδε ἀπὸ πλησμονῆς. τὴν κεφαλὴν ἀλγέει καὶ βαρύνεται. καὶ τὰ βλέφαρα πίπτει αὐτίοισιν ἀπὸ τῶν δείπνων. ἔν τε τοῖς ὕπνοις ταράσσονται καὶ δοκέει θέρμη ἐνεῖναι, ἥ τε κοιλίη ἐφίσταται ἐνίοτε. ὁκόταν δὲ ἀφροδισιάσῃ, δοκέει κουφότερος εἶναι ἐς τὸ παραυτίκα. ἐξ ὑστέρου δὲ μᾶλλον βαρύνεται. τούτοισι μὴ ἡ κεφαλὴ τὴν πλησμονὴν ἀντισπάσασα, τήν τε κοιλίην ἐφίστησι, καὶ αὐτὴ βαρύνεται. κινδυνεύει δὲ ὑποκεῖται, ὅκη ἂν ῥαγῇ ἡ πλησμονὴ τοῦτο διαφθεῖραι. ἀλλὰ χρὴ προμηθεῖσθαι ὧδε. ἢν βούληται τὴν θεραπείην ταχείην ποιεῖσθαι, ἐλλεβόρῳ καθαρθῆναι. εἶτα προσάγειν τοῖσι σιτίοισι κούφοισι καὶ μαλακοῖσιν, ἡμέρας δέκα. τοῖσι δὲ σιτίοισι διαχωρητικοῖσιν, ὅκως κρατήσῃ ἡ κάτω κοιλίη, τὴν κεφαλὴν κάτω ἀντισπάσαι. καὶ τοῖσιν δρόμοισι βραδέσι, καὶ τοῖσιν ὀρθίοισι, καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ἱκανοῖσι. τοῦτο ἐν ἐλαίῳ πάλη, ἀρίστῳ τε χρῆσθαι, καὶ ὕπνῳ ἀπὸ τοῦ ἀρίστου μακρῷ. ἀπὸ τοῦ δείπνου δὲ, ὁκόσον ἐξαναστῆναι ἱκανόν. καὶ τὸ μὲν λούεσθαι, τὸ δὲ χρίεσθαι. λούεσθαι δὲ χλιαρῷ. λαγνείης δὲ ἀπέχεσθαι. αὕτη μὲν ἡ ταχυτέρη θεραπείη. εἰ δὲ μὴ βούλοιτο φαρμακοποτέειν λουσάμενον πολλῷ, ἐμέσαι ἐκ σιτίων γλυκέων καὶ ἁλυκῶν. ἐξεμέσαντα δὲ, ὅσον ἐξαναστῆναι. πρωῒ δὲ, τοῖσι περιπάτοισι προσάγειν. καὶ τοῖσι γυμνασίοισι τοῖσι προγεγραμμένοισιν, ἐν ἡμέρας ἕξ. τῇ δὲ ἑβδόμῃ πλησμονὴν προσθέντα, ἔμετον ποιήσασθαι, ἀπὸ τῶν ὁμοίων σιτίων. καὶ προσάγειν κατὰ τὸ αὐτό. χρῆσθαι δὲ τούτοισιν, ἐπὶ τέσσαρας ἑβδομάδας. μάλιστα γὰρ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ καθίσταται. εἶτα προσάγειν ὅκως τὸ σῶμα κομίσηται. καθιστάναι δὲ τὴν δίαιταν ἐς τὸ σύνηθες κατὰ μικρόν. γίνεται δὲ καὶ τοιάδε ἀπὸ πλησμονῆς. ὁκόσοισι μὲν ἡ κοιλίη κατέπεψε τὸ σιτίον, αἱ δὲ σάρκες μὴ δέχονται, ἐμμένουσα ἡ τροφὴ, φῦσαν ἐμποιέει. ὁκόταν δὲ ἀριστήσῃ καθίσταται. ὑπὸ γὰρ τοῦ ἰσχυροτέρου, τὸ κουφότερον ἐξελαύνεται. καὶ δοκέουσιν ἀπηλλάχθαι. τὸ δὲ πολὺ πλέον, ἐς τὴν ὑστεραίην παραγίνεται. ὁκόταν δὲ καθ' ἡμέρην ἑκάστην αὐξανόμενον ἰσχυρὸν γένηται, ἐκράτησε τὸ ὑπάρχον τῶν ἐπεισενεχθέντων, καὶ ἐξεθέρμηνε καὶ ἐτάραξεν ἂν τὸ σῶμα καὶ ἐποίησε διάρροιαν. τοῦτο γὰρ ὀνομάζουσιν, ἕως ἂν αὐτὴ μούνη σαπεῖσα ἡ τροφὴ ὑποχωρέῃ. ὁκόταν δὲ θερμαινομένου τοῦ σώματος κάθαρσις δριμέα γένηται, τό τε ἔντερον ξύεται καὶ ἑλκοῦται, καὶ διαχωρέει αἱματώδεα, τοῦτο δὲ δυσεντερίη καλέεται, νοῦσος χαλεπή τε καὶ ἐπικίνδυνος. ἀλλὰ χρὴ προμηθεῖσθαι, καὶ τὸ ἄριστον ἀφαιρέεσθαι. καὶ τοῦ δείπνου τὸ τρίτον μέρος. τοῖσι δὲ δρόμοισι πλείοσι, καὶ τοῖσι πάλῃσι καὶ τοῖσι περιπάτοισι χρῆσθαι, ἀπό τε τοῦ γυμνασίου καὶ ὄρθρου. ὁκόταν δέκα γένωνται, προσθεῖναι τοῦ σίτου τὸ ἥμισυ τοῦ ἀφαιρεθέντος. καὶ ἔμετον ποιήσασθαι, καὶ προσαναγκάζειν ἐν ἡμέρῃσι τέσσαρας. ὁκόταν δὲ ἄλλη δεκὰς γένηται, τόν τε σῖτον τὸν λοιπὸν προσθεῖσθαι, καὶ ἔμετον ποιήσασθαι. καὶ προσάγων πρὸς τὸν σῖτον, ὑγιέα ποιήσεις ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. τοῖσι δὲ πόνοισι θαῤῥεῖν τὸν κιττὸν πιέζων. Γίνεται δὲ καὶ τοιάδε πλησμονή. ἐς τὴν ὑστεραίην τὸν σῖτον ἐρυγγάνεται ὠμὸν, ἄτερ ὀξυρεγμίης. ἢν δὲ ἡ κοιλίη διαχωρέει, ἐλάσσω μὲν ἢ πρὸς τὰ σιτία, ὅμως δὲ ἱκανῶς. πόνος δὲ οὐδεὶς ἐγγίνεται, τουτέοισιν ἡ κοιλίη ψυχρὴ ἐοῦσα, οὐ δύναται καταπέσσειν τὰ σιτία ἐν τῇ νυκτί. ὁκόταν γοῦν κινηθῇ, ἐρυγγάνεται τὸν σῖτον ὠμόν. δεῖ οὖν τούτῳ παρασκευάσαι τῇ κοιλίῃ θερμασίην, ἀπό τε τῆς διαίτης ἀπό τε τῶν πόνων. καὶ πρῶτον μὲν οὖν χρὴ, ἄρτῳ συγκομιστῷ χρῆσθαι ζυμίτῃ. διαθρύπτοντα δὲ ἐς οἶνον μέλανα, ἢ ζωμὸν ὑείων κρεῶν. τοῖσι δὲ ἰχθύσιν ἑφθοῖσιν ἐν ἅλμῃ δριμέῃ. χρῆσθαι μὲν καὶ τοῖσι σαρκώδεσιν, οἷον ἀκρωκωλίοισί τε δίεφθοισι, τοῖσιν ὑείοισιν πλείοσι. καὶ τοῖσι ὑείοισι ἑφθοῖσι. τοῖσί τε χοιρείοισι μὴ πολλοῖσι, καὶ σκυλάκων, καὶ ἐρίφων, λαχάνοισι δὲ, πράσοισί τε καὶ σκορόδοισιν ἑφθοῖσι καὶ ὠμοῖσι. βλίτῳ τε ἑφθῷ καὶ κολοκύντῃ. πόμασί τε ἀκρητεστέροισιν. ὕπνοισί τε μακροῖσιν, ἀναριστίῃσι τὴν πρώτην. ὕπνοισί τε ἀπὸ τοῦ γυμνασίου, τοῖσί τε δρόμοισι καμπτοῖσιν ἐξ ὀλίγου, προσάγειν τε πάλην μαλακὴν ἐν ἐλαίῳ. λουτροῖσί τε ὀλίγοισι. χρίσμασι πλείοσι.

τοῖσί τε πρωῒ περιπάτοισι πλείοσιν, ἀπὸ δείπνου τε ὀλίγοισι. καὶ τὸ σύνεγγυς μετὰ τῶν σιτίων ἀγαθὸν, ἄκρητόν τε ἐπ' αὐτῷ. ἐκ δὲ ταύτης τῆς θεραπείης καθίσταται τοῖσι μὲν θᾶσσον, τοῖσι δὲ βραδύτερον. Ἄλλοι δέ τινες τοιάδε πάσχουσιν. ἀλγέουσι τὴν ὄψιν. καὶ ὁκόταν φάγωσιν, ἐρυγγάνουσιν ὀλίγον ὕστερον ὀξέα. καὶ διὰ τὰς ῥῖνας ἀνέρπει τὸ ὀξύ. τούτοισι τὰ σώματα, οὐ καθαρά ἐστιν. ὑπὸ γὰρ τοῦ πόνου, πλέον τὸ συντηκόμενον τῆς σαρκὸς, ἢ τὸ ἀποκαθαιρόμενον ὑπὸ τῆς περιόδου. ἐμμένον δὲ τοῦτο, ἐναντιοῦται τῇ τροφῇ, καὶ βιάζεται, καὶ ἀποξύνει. ἡ μὲν οὖν τροφὴ, ἐρυγγάνεται. αὐτὸ δὲ ὑπὸ τοῦ δέρματος ἐξωθεῖται, καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἀχροίαν ἐμποιεῖ, καὶ νούσους ὑδρωποειδέας ἀποκυΐσκει. ἀλλὰ χρὴ προμηθεῖσθαι ὧδε. ἡ μὲν οὖν ταχυτέρη θεραπείη, ἐλλέβορον πίσαντα προσάγειν, ὥσπερ γέγραπταί μοι. ἡ δὲ ἀσφαλεστέρη, ὑπὸ τῆς διαίτης, ὧδε. πρῶτον μὲν λουσάμενον θερμῷ, ἔμετον ποιήσασθαι. εἶτα προσάγειν ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἐμέτου ἑπτὰ, τὸ σιτίον τὸ εἰθισμένον. δεκάτῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τοῦ ἐμέτου, αὖθις ἐμείτω. καὶ προσαγέτω κατὰ τὸ αὐτό. καὶ τὸ τρίτον ὡσαύτως ποιησάτω. καὶ δρόμους. τοῖσι μὲν τροχοῖσιν ὀλίγοισι, καὶ ὀξέσι. καὶ ἐν κινήμασι καὶ ἐν τρίψει. καὶ ἐν διατριβῇ πολλῇ χρέεσθαι ἐν τῷ γυμνασίῳ. καὶ ἀλινδήσει χρέεσθαι. τοῖσι περιπάτοισι πολλοῖσιν, ἀπὸ τῶν γυμνασίων, ἀλλὰ μὴν καὶ ἀπὸ τοῦ δείπνου. πλείστοισι δὲ τοῖσιν ὀρθρίοισιν ἐκκεκονιωμένοισι χρέεσθαι. ὁκόταν δὲ λούεσθαι θέλῃ, θερμῷ λούεσθαι. ἀνάριστος δὲ διατελείτω τοῦτον τὸν χρόνον. καὶ ἢν μὲν ἐν ἑνὶ μηνὶ καθιστῶνται, θεραπευέσθω τὸ λοιπὸν τοῖσι προσήκουσιν. ἢν δέ τι ὑπόλοιπον ᾖ, χρέεσθαι τῇ θεραπείῃ. εἰσὶ δέ τινες οἷσιν ἐκ τῶν ὑστεραίων ὀξυρεγμίαι γίνονται, τούτοισιν ἐν τῇ νυκτὶ ἡ ἀπόκρισις ὑπὸ τῆς πλησμονῆς γίνεται. ὁκόταν οὖν κινηθῇ ἐκ τοῦ ὕπνου τὸ σῶμα, πυκνοτέρῳ τῷ πνεύματι χρησάμενον, βιάζεται ἔξω σὺν τῷ πνεύματι, θερμόν τε καὶ ὀξύ καὶ ἐκ τούτου νόσοι γίνονται, ἢν μή τις προμηθέηται. ξυμφέρει δὲ καὶ τούτοισιν ὡς καὶ τῷ προτέρῳ τὴν θεραπείην ποιέεσθαι. τοῖσι δὲ πόνοισι, πλείοσι χρὴ τούτους χρέεσθαι. Γίνεται δέ τισι καὶ τοιάδε. ἐν τοῖσι πυκνοσάρκοισι τῶν σωμάτων, ὅταν τὰ σιτία διαθερμαίνηται, καὶ διαχέηται, καὶ ἀπὸ πρώτου ὕπνου θερμαινομένης τῆς σαρκὸς, ὑπό τε τῶν σιτίων διὰ τὸν ὕπνον ἀπόκρισις γίνεται ἀπὸ τῆς σαρκὸς πολλὴ ὑγρασίη. ἔπειτα τὴν μὲν τροφὴν ἡ σὰρξ οὐ δέχεται, πυκνὴ ἐοῦσα. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἀποκριθὲν, ἐναντιούμενον τῇ τροφῇ καὶ βιαζόμενον ἔξω, πνίγει τὸν ἄνθρωπον, καὶ θερμαίνει, μέχρις ἂν ἐξεμέσῃ. ἔπειτα κουφότερος ἐγένετο. πόνος δὲ οὐδεὶς ἐν τῷ σώματι φανερός. ἀχροίη δὲ αὐτῷ ἔνεστι. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, πόνοι τε γίνονται καὶ νόσοι. πάσχουσι δὲ τούτοισι παραπλήσια καὶ ὁκόσοι ἀγύμναστοι ἐόντες, ἐξαπίνης πονήσαντες, σύντηξιν τῆς σαρκὸς βιαίαν καὶ πολλὴν ἐποίησαν. χρὴ δὲ τοὺς τοιούτους ὧδε θεραπεύειν. ἀφελεῖν τῶν σίτων, τὸ τρίτον μέρος. τοῖσι δὲ σιτίοισι χρέεσθαι, τοῖσι δριμέσι, καὶ ξηροῖσι, καὶ αὐστηροῖσι, καὶ εὐώδεσι, καὶ οὐρητικοῖσι. τοῖσι δὲ δρόμοισι, τοῖσι μὲν πλείστοισι καμπτοῖσιν, ἐν ἱματίῳ, γυμνοῖσι δὲ τοῖσι διαύλοισι καὶ τοῖσι τροχοῖσι. τρίψεσι δὲ καὶ πάλῃ ὀλίγῃ. ἀκροχειρισμοῖσιν, ἀκροχειρίῃ, πλὴν κωρυκομαχίῃ, ξυμφερώτερον. τοῖσι δὲ περιπάτοισιν ἀπὸ τῶν γυμνασίων, πολλοῖσι, καὶ τοῖσι δ' ὀρθρίοισι καὶ ἀπὸ δείπνου. δὲ ὁ τῆς φωνῆς πόνος, μάλα ἐπιτήδειος, κένωσιν γὰρ τοῦ ὑγροῦ ποιούμενος, ἀραιοῖ τὴν σάρκα. ξυμφέρει δὲ ἀνάριστον διάγειν. χρέεσθαι δὲ τοῖσι σιτίοισιν, ἐν ἡμέρῃσι δέκα. εἶτα προσθέσθαι τὸ ἥμισυ τοῦ ἀφαιρεθέντος ἐς ἡμέρας ἕξ. καὶ ἔμετον ποιήσασθαι, ἑκάστου ἐμέτου προσάγειν ἐς ἡμέρας τέσσαρας τὸ σιτίον. ὅταν δὲ ἡμέραι δέκα γένωνται ἀπὸ τοῦ ἐμέτου, κομισάσθω τὸ ἀφαιρεθὲν σιτίον ἅπαν. τοῖσι δὲ πόνοισι καὶ τοῖσι περιπάτοισι προσεχέτω καὶ ὑγιὴς ἔσται. ἡ δὲ τοιαύτη φύσις, πόνου πλείονος δεῖται ἢ σίτου. Ἑτέρα πλησμονή. Πάσχουσι δέ τινες καὶ τοιάδε. διαχωρέει τὸ σιτίον αὐτέοισιν, ὑγρὸν ἄπεπτον. οἷον ἐκ λειεντερίης. καὶ πόνον οὐδένα παρέχει. πάσχουσι δὲ τοῦτο μάλιστα αἱ κοιλίαι, ὅσαι ὑγραὶ καὶ ψυχραί εἰσιν. διὰ μὲν τὴν ψυχρότητα, οὐ ξυνέψει. διὰ δὲ τὴν ὑγρότητα, διαχωρέει. τὸ οὖν σῶμα τρύχει, τροφὴν οὐ λαμβάνον τὴν προσήκουσαν. αἵ τε κοιλίαι διαφθείρονται, ἐς νόσους τε ἐμπίπτουσιν. ἀλλὰ χρὴ προμηθέεσθαι. ξυμφέρει δὲ τούτῳ, τῶν μὲν σιτίων ἀφελεῖν τὸ τρίτον μέρος. ἔστω δὲ τὰ σιτία, ἄρτοι ἄζυμοι συγκομιστοί. κλιβανῖται, ἢ ἐγκρυφίαι, θερμοὶ ἐς οἶνον αὐστηρὸν ἐμβαπτόμενοι, καὶ τῶν ἰχθύων τὰ νωτιαῖα, καὶ οὐραῖα. τὰ δὲ κεφάλαια καὶ ὑπογάστρια, ἐᾶν ὡς ὑγρότερα. καὶ τοὺς μὲν ἑφθοὺς, ἐν ἅλμῃ ἐσθίειν. τοὺς δὲ ὀπτοὺς, ἐν ὄξει. καὶ τοῖσι κρέασι τεταριχευμένοισιν, ἐν ἁλσὶ καὶ ὄξει, καὶ τοῖσι κυνείοισιν ὀπτοῖσι. καὶ ἀπὸ φάττης καὶ τῶν λοιπῶν τοιούτων ὀρνίθων, ὀπτοῖσι καὶ ἑφθοῖσι. λαχάνοισι δὲ ὡς ἥκιστα, οἴνῳ μέλανι, καὶ τοῖσι περιπάτοισιν. ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου, καὶ τοῖσιν ὀρθρίοισιν ἐκ

τῶν περιπάτων

τοῦ περιπάτου, κοιμᾶσθαι. δρόμοισι δὲ καμπτοῖσιν ἐκ προσαγωγῆς. ἔστω δὲ καὶ τρῖψις πολλή. καὶ πάλη βραχεῖα, καὶ ἐν τῷ ἐλαίῳ καὶ ἐν τῇ κόνει, ὅκως διαθερμαινομένη ἡ σὰρξ, ἀποξηραίνηταί τε, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκ τῆς κοιλίης ἀντισπᾷ. ἀλείφεσθαι δὲ ξυμφέρει μᾶλλον, ἢ λοῦσθαι. ἀνάριστος δὲ διαγέτω. ὅταν δὲ γένωνται ἡμέραι ἑπτά, προσθέσθω τὸ ἥμισυ τοῦ σίτου. καὶ προσαγέσθω εἰς τέσσαρας ἡμέρας τοῦ σίτου. τῇ δὲ ἄλλῃ ἑβδόμῃ, κομισάσθω ἅπαν τὸ σιτίον. καὶ ἔμετον πάλιν πεποιημένος, προσαγέσθω κατὰ ταῦτα. Ἄλλοισι δέ τισι γίνεται τοιάδε. τὸ διαχώρημα, ἄσηπτον διαχωρέει. καὶ τὸ σῶμα τρύχεται τῶν σίτων οὐκ ἐπαυρισκόμενον. ὅτι δὲ προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐμπίπτουσιν εἰς τὰς νόσους. τούτοισιν αἱ κοιλίαι, ψυχραὶ καὶ ξηραί. ὁκόταν γοῦν, μήτε σιτίοισι προσήκουσι χρέωνται, μήτε γυμνασίοισι, πάσχουσι ταῦτα. ξυμφέρει δὲ τῷ τοιούτῳ, ἄρτοισί τε καθαροῖσιν ἰπνίτῃσι χρέεσθαι. καὶ τοῖσιν ἰχθύσιν ἑφθοῖσιν ὑποτρίμμασι. καὶ κρέασιν ἑφθοῖσιν ὑείοισι. καὶ τοῖσιν ἀκροκωλίοισι διεφθοῖσι. καὶ τοῖσι πλείστοισιν ὀπτοῖσι καὶ τῶν δριμέων καὶ τῶν ἁλυκῶν. τοῖσιν ὑγραίνουσι καὶ τοῖσιν ἁλμυροῖσιν. οἴνοισι δὲ, μέλασι μαλακοῖσι. καὶ τῶν βοτρύων καὶ τῶν σύκων ἐμφορεῖσθαι, ἐν τοῖσι σιτίοισι. χρὴ δὲ καὶ ἐν ἀρίστῳ μικρόν. τοῖσι δὲ γυμνασίοισι, πλείοσι χρέεσθαι, δρόμοισι καμπτοῖσιν ἐκ προσαγωγῆς. ὕστατον δὲ τροχοῖσι. καὶ μετὰ τὸν δρόμον, πάλῃ σὺν ἐλαίῳ. περιπάτοισι δὲ μὴ πολλοῖσιν ἀπὸ τῶν γυμνασίων. ἀπὸ δὲ ὕπνου, ὅσον ἐξαναστῆναι. ὀρθρίοισι δὲ πλείοσι περιπάτοισι χρῆσθαι. λουέσθω δὲ θερμόν. χρήσθω δὲ πόνοισι καὶ χρίσμασιν. ὕπνον δὲ πλείονα διδότω, καὶ μάλα κινείτω. χρὴ δὲ καὶ ἀφροδισιάζειν τι. τῶν δὲ σιτίων ἀφελεῖν τὸ τέταρτον μέρος, ἐν ἡμέρῃσι δέκα. καὶ προσάγειν αὐτὸν πρὸς τὰ σιτία. εἰσὶ δέ τινες, οἷσι τὸ διαχώρημα ὑγρὸν διαχωρέει καὶ ἄσηπτον. τοῖσι δὲ ἄλλως ὑγιαίνουσι καὶ γυμναζομένοισιν, οὐδὲ πόνον παρέχει. Οἱ δέ τινες, ἀποκλείοντες τῶν προσηκόντων, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, τὰς σάρκας ὑποσπᾶται τῇ θερμασίῃ ἡ κοιλίη. καὶ πόνον δὴ παρέχει. καὶ τῶν σιτίων ἀποκλείονται ἥ τε κοιλίη διέλκεται. στῆσαι δὲ χαλεπὸν ἤδη γίνεται αὐτήν. ἀλλὰ χρὴ πρότερον προμηθεῖσθαι γνόντα τὴν κοιλίην θερμήν, καὶ ὑγρὴν παρὰ τὸ προσῆκον. πόνων τε ὑπερβολὴν, ἀξυμφόρων γεγονυῖαν. τῇ οὖν διαίτῃ, χρὴ ψῦξαι καὶ ξηρᾶναι. καὶ πρῶτον μὲν τὰ ἡμίσεα γυμνάσια ἀφελεῖν. καὶ τῶν σιτίων, τὸ τρίτον μέρος. χρήσθω δὲ μάζῃ προφυρητῇ τριπτῇ. καὶ τοῖσιν ἰχθύσι, τοῖσι ξηροτάτοισιν ἑφθοῖσι. καὶ μήτε λιπαροῖσι, μήτε ἁλμυροῖσι. χρήσθω δὲ ὀπτοῖσι κρέασι, τοῖσιν ὀρνιθίοισιν. ἑφθοῖσι μὲν, φάττης, περιστερῆς. ὀπτοῖσι δὲ, περδίκων καὶ ἀλεκτρυόνων, ἀνηδύντοισι, λαγῳοῖσι δὲ, ἑφθοῖσιν ἐν ὕδατι. καὶ τοῖσιν ἀγρίοισιν ἅπασι. λαχάνοισι δὲ, ὅσα ψυκτικά, οἷον τοῖσι τεύτλοισι καθεφθοῖσιν ὀξυροῖσι. οἴνῳ δὲ μέλανι αὐστηρῷ. γυμνασίοισι δὲ, τροχοῖσιν ὀξέσιν. ἀλλὰ τρῖψις μὴ πολλὴ προσαγέσθω ἀλλ' ὀλίγη, μὴ δὲ πάλη. ἀκροχειρίσει καὶ χειρονομίῃ, καὶ κωρυκομαχίῃ, καὶ ἀλινδήσει ἐπιτήδεια, ἀλλὰ μὴ πολλά. τοῖσι δὲ περιπάτοισι καὶ ἀπὸ τοῦ γυμνασίου χρήσθω ἱκανοῖσι κατὰ τὸν πόνον. καὶ ἀπὸ τοῦ δείπνου, πλείοσι κατὰ τὰ σιτία. καὶ πρωΐ, ξυμμέτρως πρὸς τὴν ἕξιν. λουέσθω δὲ χλιαρῷ, καὶ ἀτρεμείτω. οὕτω διαιτηθεὶς ἡμέρας δέκα προσθέσθω τοῦ τε σιτίου τὸ ἥμισυ, καὶ τοῦ πόνου τὸ τρίτον μέρος. καὶ ἔμετον ποιησάσθω, ἀπὸ σιτίων ξηρῶν καὶ στρυφνῶν. καὶ μὴ διατριβέτω ἐν τῷ σίτῳ, ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἐμέτω. ἐκ δὲ τοῦ ἐμέτου, προσαγέσθω εἰς ἡμέρας τέσσαρας τὸ σιτίον καὶ τὸν πόνον μερίζων. ὅταν δὲ ἡ δεκὰς τῶν ἡμερέων γένηται, προσθέσθω τὸν σῖτον λοιπόν, καὶ τὸν οἶνον τὸ πότιμον, πλὴν τῶν πόνων ἐν δεύτερον. καὶ ἔμετον ποιησάμενος, προσαγέσθω καθάπερ γέγραπται. μονοσιτέειν δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ξυμφέρει μέχρις ἂν καταστήσῃ. Ἄλλοισι δέ τισι, ξηρόν τε καὶ διακεκαυμένον τὸ διαχώρημα γίνεται. καὶ τὸ σῶμα ξηρόν. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, καὶ πικρὸν γίνεται. καὶ ἡ κοιλίη ἵσταται, καὶ ἡ οὔρησις. ὅταν γὰρ μὴ ἔχῃ τὸ ἔντερον ὑγρασίην, περὶ τὸ ἀπόπατον περιοιδέουσα, ἀποφράσσει τὰς διεξόδους. ὀδύνην τε παρέχει καὶ θέρμην λαμβάνει. καὶ ὅ, τι ἂν πίῃ ἢ φάγῃ, ἐξεμέει. τελευτῶν δὲ καὶ κόπρον ἐμέει. οὗτος οὐ βιώσιμος, ὅταν εἰς τοῦτο ἔλθῃ. ἀλλὰ χρὴ πρότερον προμηθεῖσθαι, γινώσκοντα ὅτι ξηρὴ τῇ θέρμῃ κρατέεται ὁ ἄνθρωπος. διαιτῆσθαι οὖν χρὴ αὐτόν, τῇ τε μάζῃ προφυρητῇ ῥαντῇ, καὶ ἄρτῳ σιτανίων πυρῶν, τῷ χυλῷ τοῦ πιτύρου ἐζυμωμένῳ. λαχάνοισί τε χρῆσθαι, πλὴν τῶν δριμέων καὶ ξηρῶν, καὶ ἑψάνοισι. καὶ τῶν ἰχθύων τοῖσι κουφοτάτοισιν ἑφθοῖσι. καὶ τοῖσι κεφαλαίοισι τῶν τε ἰχθύων καὶ καράβων, μυσὶ καὶ ἐχίνοισι, καὶ τοῖσι καρκίνοισι, καὶ τῶν κογχυλίων, τοῖσι χυλοῖσι, καὶ αὐτοῖσι ὑγροτάτοισι. κρέασι δὲ τοῖσιν ὑείοισιν ἀκροκωλίοισιν ἐμπροσθίοισιν ἑφθοῖσιν. καὶ ἐρίφων καὶ ἀρνῶν καὶ σκυλάκων ἑφθοῖσιν. ἰχθύων δὲ τοῖσι πε-

τραίοισι

ταμίοισι καὶ λιμναίοισιν ἑφθοῖσιν, οἴνῳ μαλακῷ, ὑδαρεῖ. τοῖσι δὲ πόνοισι μὴ πολλοῖσι, μηδὲ ταχέσι, ἀλλ' ἡσύχοισι πᾶσι. τοῖσι δὲ περιπάτοισι πρωῒ μὲν χρήσθω, πρὸς τὴν ἕξιν ἱκανοῖσι, καὶ ἀπὸ γυμνασίων πόνων ξυμμέτροισιν. ἀπὸ δείπνου δὲ, μὴ περιπατείτω. λουτροῖσι δὲ χρήσθω, καὶ ὕπνοισι μαλακοῖσι. καὶ ἀριστάτω. ὕπνῳ τε μετὰ τὸ ἄριστον, οὐ μακρῷ. ὀπώρῃ τε τῇ ὑγραινούσῃ, μετὰ τῶν σιτίων χρήσθω. καὶ τοῖσιν ἐρεβίνθοισι τοῖσι χλωροῖσι καὶ ξηροῖσι βρέξας ἐν ὕδατι. ἀφελέσθω δὲ τῶν πόνων τῶν πρόσθεν τοὺς ἡμίσεας. καὶ οὕτως ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἔμετον ποιησάσθω ἀπὸ γλυκέων καὶ λιπαρῶν καὶ ἁλμυρῶν ἐπὶ πλειόνων. ἐνδιατριβέτω δέ πως πλεῖστον χρόνον ἐν τοῖσι σιτίοισι πρὸς τοὺς ἐμέτους. εἶτα προσαγέτω τὸ σιτίον ἐς ἡμέρας τρεῖς. καὶ μὴ μενέτω ἀνάριστος. ὁκόταν δὲ ἡμέραι δέκα γένωνται τῶν πόνων, προσαγέτω πλείονα. κἢν μὲν οὖν ἡ πλησμονὴ ἐνῇ καὶ ἀπὸ σιτίων ἡ τῆς κοιλίης πλημμέλεια, ἐμεσάτω. ἢν δὲ μὴ, οὕτω θεραπευέσθω τὸν ἐπίλοιπον χρόνον. Γίνεται δὲ καὶ τοιάδε. φρίκαι ἀπὸ τῶν περιπάτων ἐγγίνονται τοῦ ὄρθρου. καὶ τὴν κεφαλὴν βαρύνεται. τούτῳ πλέονες οἱ περίπατοι τῆς ξυμμετρίας. κενούμενον γὰρ τὸ σῶμα καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ὑγροῦ, φρίσσει ἐπὶ βαρύνεται. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐς πυρετὸν ἀφικνέεται φρικώδεα. ἀλλ' οὐ χρὴ προΐεσθαι ἐς τοῦτο. ἀλλ' ἐκθεραπεύεσθαι πρότερον ὧδε. ὅταν γένηται τάχιστα τῶν τεκμηρίων τινὰ χρησάμενον, καὶ ἀνατριψάμενον ὀλίγα, τὸ ἄριστον ποιέεσθαι πλεῖον τοῦ εἰθισμένου. ἐπιπιεῖν ἱκανὸν, οἶνον μαλακὸν, εἶτα ὕπνῳ χρῆσθαι ἀπὸ τοῦ ἀρίστου ἱκανῶς. ἐς τὴν ἑσπέρην δὲ κούφοισι χρησάμενον γυμνασίοισι θερμῷ τε λουσάμενον, δειπνέειν τὸ εἰθισμένον. περιπάτοισι δὲ μὴ χρῆσθαι ἀπὸ δείπνου. διατρίβειν δὲ χρόνον. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἀφελέσθω ἐν τῷ ὕδατι. ἐν ὕπνοισί τε μαλακοῖσι διαγέσθω. ἡμέρῃσι δὲ πέντε, τοὺς προσαγέσθω κατὰ μακρόν. εἰσὶ δέ τινες οἳ φρίσσουσιν ἐκ τῶν γυμνασίων. καὶ ἐπειδὰν ἐκδύνται μέχρις ἂν διαγωνίσωνται. ὅταν δὲ ψύχηται, πάλιν φρίσσει. βρυγμός τε τὸ σῶμα ἔχει. ὑπνώσσει τε. ὅταν δὲ ἐξέγρηται, χασμᾶται πολλάκις. ἐκ δὲ τοῦ δείπνου τὰ βλέφαρα βαρέα αὐτῷ. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, καὶ πυρετοὶ ἐπιγίνονται φαῦλοι. φυλάσσεσθαι οὖν χρὴ, μὴ προΐεσθαι ἐς τοῦτο, ἀλλὰ θεραπεύεσθαι πρότερον ὧδε. πρῶτον μὲν τῶν γυμνασίων ἀφελέσθω πάντων τὰ ἡμίσεα. τοῖσι δὲ σιτίοισιν ἅπασι χρήσθω ὑγροτέροισί τε καὶ ψυχροτέροισι. καὶ τοῖσι πόμασι μαλακωτέροισι καὶ ὑδαρεστέροισιν. ὅταν δὲ παρέλθωσιν ἡμέραι πέντε, τῶν πόνων προσθέσθω τὸ τρίτον μέρος τῶν ἀφαιρεθέντων. τοῖσι δὲ σιτίοισι χρήσθω τοῖσιν αὐτοῖσι. πέμπτῃ δὲ ἡμέρῃ ἄλλῃ, τοὺς ἡμίσεας τῶν λοιπῶν πόνων προσθέσθω. αὖθις δὲ πέμπτῃ, μετὰ τοῦτο ἀπόδος τοὺς πόνους πάντας, καὶ κουφοτέρους τε καὶ ἐλάσσονας, ὡς μὴ πάλιν ὑπερβολὴ γένηται. τοῖσι γὰρ πάσχουσι ταῦτα τὰ τεκμήρια, οἱ πόνοι κρέσσους εἰσὶ τῶν σιτίων. ἀνισάζειν οὖν χρή. ἔνιοι δὲ, οὐ ταῦτα πάσχουσιν. ἀλλὰ τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ. πάντων δὲ τουτέων τῶν τεκμηρίων, οἱ πόνοι κρατέουσι τῶν σίτων. καὶ ἡ θεραπείη ἡ αὐτή. ξυμφέρει δὲ τούτοισι, θερμολουτέειν, καὶ μαλακῶς εὐνάζεσθαι. μεθυσθῆναι δὲ ἅπαξ ἢ δὶς, πλὴν ἀλλὰ μὴ ἐς ὑπερβολήν. ἀφροδισιάζειν τε ὅταν ὑπογίγνηται, ῥαθυμῆσαι πρὸς τοὺς πόνους. περιπάτους δὲ μὴ ποιῆσαι ὅλως.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΝΥΠΝΙΩΝ.

Περὶ δὲ τῶν τεκμηρίων τῶν ἐν τοῖσιν ὑπνοῖσιν, ὅστις ὀρθῶς γινώσκει, μεγάλην ἔχοντα δύναμιν εὑρήσει πρὸς ἅπαντα. ἡ γὰρ ψυχὴ ἐγρηγορότι μὲν τῷ σώματι ὑπηρετοῦσα ἐπὶ πολλὰ μεριζομένη, οὐ γίγνεται αὐτὴ ἑωυτῆς, ἀλλ' ἀποδιδοῖ τι μέρος ἑκάστῳ τοῦ σώματος, ἤγουν τοῖσιν αἰσθητηρίοισιν. ἀκοῇ, ὄψει, ψαύσει, ὁδοιπορίῃ, πρήξεσι καὶ πάσῃ τῇ τοῦ σώματος διανοίῃ. αὐτὴ δ' ἑωυτῆς ἡ διάνοια οὐ γίνεται. ὁκόταν δὲ τὸ σῶμα ἡσυχάσῃ, ἡ ψυχὴ κινευμένη, καὶ ἐπεξέρπουσα τὰ μέρη τοῦ σώματος, διοικεῖ τὸν ἑωυτῆς οἶκον. καὶ τὰς τοῦ σώματος πρήξιας ἁπάσας, αὐτὴ διαπρήσσεται. τὸ μὲν γὰρ σῶμα καθεῦδον, οὐκ αἰσθάνεται. ἡ δὲ ἐγρηγορέουσα, γινώσκει. καθορῇ τε τὰ ὁρατὰ, καὶ ἀκούει τὰ ἀκουστά. βαδίζει. ψαύει. λυπέεται. ἐνθυμέεται. ἐν ὀλίγῳ, ὁκόσαι τοῦ σώματος ὑπηρεσίαι, ἢ τῆς ψυχῆς, ταῦτα πάντα ἡ ψυχὴ ἐν τῷ ὕπνῳ διαπρήσσεται. ὅστις οὖν ἐπίσταται κρίνειν ταῦτα ὀρθῶς, μέγα μέρος ἐπίσταται σοφίης. ὁκόσα μὲν οὖν τῶν ἐνυπνίων θεῖά ἐστι, καὶ προσημαίνει τινὰ συμβησόμενα, ἢ πόλεσιν, ἢ τῷ ἰδιώτῃ λαῷ, ἢ κακὰ, ἢ ἀγαθὰ, μὴ δι' αὐτοῦ ἁμαρτίην, εἰσὶν οἱ κρίνουσι περὶ τῶν τοιούτων ἀκριβῆ τέχνην ἔχοντες. ὁκόσα δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος παθήματα προσημαίνει, πλησμονῆς ἢ κενώσιος ὑπερβολὴν τῶν

ξυμφύτων

ξυμφύτων, ἢ μεταβολὴν τῶν ἀνθέων, κρίνουσι μὲν καὶ ταῦτα. καὶ τὰ μὲν, τυγχάνουσι. τὰ δὲ, ἁμαρτάνουσι, καὶ οὐδέτερα τούτων γινώσκουσι. διότι οὖν γίνεται, οὐδ' ὅτι ἂν ἐπιτύχωσιν, οὐδ' ὅτι ἂν ἁμάρτωσι. φυλάσσεσθαι δὲ παραινέουσι, μήτι κακὸν λάβῃ. οὐ διδάσκουσιν ὡς χρὴ φυλάξασθαι, ἀλλὰ θεοῖσιν εὔχεσθαι κελεύουσι. καὶ τὸ μὲν εὔχεσθαι πρέπον, καὶ λίην ἐστὶν ἀγαθόν. δεῖ δὲ καὶ αὐτὸν ξυλλαμβάνοντα, τοὺς θεοὺς ἐπικαλέεσθαι. ἔχει οὖν περὶ τούτων ταῦτα, ὧδε. ὁκόσα τῶν ἐνυπνίων τὰς ἡμερινὰς πρήξιας τοῦ ἀνθρώπου ἡ διάνοια ἐν τῇ εὐφρόνῃ ἐνυπνιάζεται ἑσπέρην, καὶ ἀποδίδωσι κατὰ τρόπον γενόμενα, ὥσπερ τῆς ἡμέρης ἐπράχθη, ἢ ἐβουλεύθη ἐν δικαίῳ πρήγματι, ταῦτα τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθά. ὑγείην γὰρ σημαίνει. διότι ἡ ψυχὴ παραμένει ἐν τοῖσιν ἡμερινοῖσι βουλεύμασιν, οὔτε πλησμονῇ τινι κρατηθεῖσα, οὔτε κενώσει, οὔτε ἄλλῳ οὐδενὶ ἔξωθεν προσπεσόντι. ὅταν δὲ πρὸς τὰς ἡμερινὰς πρήξιας ὑπεναντιῶται τὰ ἐνύπνια καὶ ἐγγίνηται περὶ αὐτέων ἡ μάχη, ἢ νίκη ἂν τούτων συμβαίνῃ, ταραχὴν σημαίνει ἐν τῷ σώματι. καὶ ἢν μὲν ἰσχυρὴ ᾖ, ἰσχυρὸν τὸ κακόν. ἢν δὲ φαύλη, ἀσθενέστερον. περὶ μὲν οὖν τῆς πρήξιος, εἴτε δεῖ ἀποτρέπειν, εἴτε μὴ δεῖ, οὐ κρίνω. τὸ δὲ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου θεραπεύεσθαι ξυμβουλεύω. πλησμονῆς γάρ τινος ἐγγινομένης, ἀπόκρισις ἐγένετό τις, ἥτις ἐτάραξε τὴν ψυχήν. ἢν μὲν οὖν ἰσχυρὸν ᾖ τὸ ἐναντιωθὲν, ἔμετόν τε ξυμφέρει ποιήσασθαι, καὶ τοῖσι σιτίοισι κούφοισι προσάγειν ἐς ἡμέρας πέντε. καὶ τοῖσι περιπάτοισι πολλοῖσι καὶ ὀξέσιν ἐκ προσαγωγῆς χρέεσθαι. καὶ τοῖσι γυμνασίοισιν ἢν γυμνάζηται συμμέτροισι πρὸς τὴν προσαγωγὴν τῶν σιτίων. ἢν δὲ ἀσθενέστερον τὸ ἐναντιωθὲν γένηται, ἀφελὼν τὸν ἔμετον, τὸ τρίτον μέρος ἄφελε τοῦ σιτίου. καὶ τοῦτο ἡσυχῇ προσάγου πάλιν ἐς τὰς πέντε ἡμέρας. καὶ τοῖσι περιπάτοισι πιέζειν. καὶ τοῖσι τῆς φωνῆς πόνοισι χρέεσθαι. καὶ τοῖσι θεοῖσιν εὔχεσθαι. καὶ καταστήσεται αὐτῷ ἡ ταραχή. ἥλιον δὲ καὶ σελήνην, καὶ οὐρανὸν καὶ ἀστέρας, καθαρὰ καὶ εὐαγέα, κατὰ τρόπον ὁρώμενα ἕκαστα, ἀγαθά. ὑγείην γὰρ τῷ σώματι σημαίνει, ἀπὸ πάντων τῶν ὑπαρχόντων. ἀλλὰ χρὴ διαφυλάσσειν ταύτην τὴν ἕξιν, τῇ παρεούσῃ διαίτῃ. εἰ δέ τι τούτων ὑπεναντίον γένοιτο, νοῦσόν τινα τῷ σώματι σημαίνει. ἀπὸ μὲν τῶν ἰσχυρῶν, ἰσχυροτέρην. ἀπὸ δὲ τῶν ἀσθενεστέρων, κουφοτέρην. καὶ ἄστρων μὲν οὖν ἡ ἔξω περίοδος. ἡλίου δὲ, ἡ μέση. σελήνης δὲ, ἡ πρὸς τὰ κοῖλα. ὅτι μὲν οὖν δοκέοι τούτων τῶν ἄστρων σβέννυσθαι, ἢ βλάπτεσθαι, ἢ ἀφανίζεσθαι, ἢ ἐπέχεσθαι τῆς περιόδου, κατ' αὐτὸ τὸ μέρος καὶ τὴν νοῦσον προσγίνεσθαι. καὶ ἢν μὲν ὑπὸ ἀέρος ὁρᾷ ἢ νεφέλης τι τῶν ἄστρων τούτων πάσχον, ἀσθενέστερον. ἢν δὲ ὑπὸ ὕδατος ἢ χαλάζης, ἰσχυρότερον. σημαίνει δὲ ἀπόκρισιν ἐν τῷ σώματι ὑγρὴν καὶ φλεγματώδεα γενομένην, ἐς τὴν ἔσω περιφορὴν ἐμπεπτωκέναι. ξυμφέρει τοιγαροῦν τούτῳ, τοῖσί τε δρόμοισιν ἐν τοῖσιν ἱματίοισι κεχρῆσθαι πολλοῖσιν, ἐξ ὀλίγου προσάγοντα, ὅπως ἐξιδρώσῃ ὡς μάλιστα. καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ἀπὸ τοῦ γυμνασίου, πολλοῖσι. καὶ ἀναρίστοισι χρῆσθαι. τῶν τε σιτίων ἀφελόμενος τὸ τρίτον μέρος, προσάγειν ἐς πέντε ἡμέρας. εἰ δὲ δοκέοι ἰσχυρὸν εἶναι, καὶ πυριῆσαι. τὴν γὰρ κάθαρσιν διὰ τοῦ χρώματος ξυμφόρως ποιέεσθαι, διότι ἐν τῇ ἔξω περιφορῇ ἐστὶ τὸ βλάβος. τοῖσι δὲ σιτίοισι χρῆσθαι ξηροῖσι, δριμέσιν, αὐστηροῖσιν, ἀκρήτοισι. καὶ τοῖσι πόνοισι, τοῖσι ξηραίνουσι μάλιστα. ἔστι δὲ τούτων ἡ σελήνη πάσχοι, ἔσω τὴν ἀντίσπασιν ποιέεσθαι ξυμφέρει, ἐμέτῳ χρησάμενον ἀπὸ τῶν δριμέων καὶ ἁλμυρῶν, καὶ μαλακῶν σιτίων. τοῖσι δὲ τροχοῖσιν ὀξέσι, καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ὀξέσι. τοῖσι δὲ τῆς φωνῆς πόνοισι καὶ ἀναριστίῃσι, καὶ τοῦ σίτου τῇ ἀφαιρέσει καὶ προσαγωγῇ ὡσαύτως. διὰ τοῦτο δὲ ἔσω ἀντισπαστέον, διότι πρὸς τὰ κοῖλα τοῦ σώματος βλαβερὸν ἐφάνη. εἰ δὲ ὁ ἥλιος τοιοῦτόν τι πάσχοι, ἰσχυρότερον τοῦτο ἤδη καὶ δυσεξαγωγότερον. δεῖ δὲ ἀμφοτέρως τὰς ἀντισπάσιας ποιέεσθαι. καὶ τοῖσι δρόμοισι, τοῖσί τε καμπτοῖσι τροχοῖσι χρῆσθαι, καὶ τοῖσι περιπάτοισι, καὶ τοῖσιν ἄλλοισι πόνοισι πᾶσι. τῶν δὲ σίτων τῇ ἀφαιρέσει, καὶ τῇ προσαγωγῇ ὡσαύτως. ἔπειτα ἐξεμέσαντα, αὖθις προσάγειν πρὸς τὰς πέντε. εἰ δὲ αἰθρίης οὔσης θλίβεται καὶ ἀσθενέα δοκέοι εἶναι ὑπὸ τῆς ξηρασίης, τῆς περιόδου κρατέεσθαι, σημαίνει κίνδυνον ἐς νοῦσον πεσεῖν. ἀλλὰ χρὴ τῶν πόνων ἀφαιρέειν, τῇ τε διαίτῃ ὑγροτέρῃ καὶ μαλακῇ χρέεσθαι. καὶ λουτροῖσι καὶ ῥαθυμίῃ πλέονι. καὶ ὕπνῳ πολλῷ, μέχρις ἂν καταστῇ. εἰ δὲ πυροειδέα δοκέοι εἶναι τὸ ἐναντιούμενον καὶ θερμὸν, χολῆς ἀπόκρισιν σημαίνει. εἰ δὲ καὶ ἀφανίζοιτο τὰ κρατούμενα, κίνδυνος ἐς θάνατον ἐκ τῆς νόσου ἐλθεῖν. εἰ δὲ τρεφθῆναι δοκέοι, βαπτῆναι ἐς φυγὴν τὸ ὑπάρχον. φεύγειν δὲ ταχέως, τοῦτο δὲ διώκειν, κίνδυνος μανῆναι τὸν ἄνθρωπον, ἢν μὴ θεραπευθῇ. ξυμφέρει δὲ τούτοισι πᾶσι, κάλλιστα μὲν, ἐλλεβόρῳ κρατηθέντας διαιτᾶσθαι.

ἢν δὲ μὴ

ἢν δὲ μή, τῇ πρὸς ὕδατος διαίτῃ χρῆσθαι ξυμφέρει. οἶνον δὲ μὴ πίνειν. εἰ δ' οὖν λευκόν. λεπτόν. μαλακόν. ὑδαρῆ. ἀπέχεσθαι δὲ δριμέων. ξηραντικῶν. θερμαντικῶν. ἁλμυρῶν. πόνοισι δὲ τοῖσι κατὰ φύσιν πλείστοισι χρῆσθαι. καὶ δρόμοισιν ἐν ἱματίῳ πλείστοισι. τρῖψις δὲ μὴ ἔστω. μὴ δὲ πάλη. μὴ δὲ ἀλίνδησις. ὕπνοισι μαλακοῖσι εὐδέτω. καὶ ῥαθυμέτω, πλὴν τῶν κατὰ φύσιν πόνων. ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου περιπατείτω. ἀγαθὸν δὲ καὶ πυριῆσθαι. ἐμεῖν δ' ἐκ τῆς πυριῆς. τριήκοντα δὲ ἡμερέων μὴ πληρωθῇ. ὅταν δὲ πληρωθῇ δὶς ἐν τῷ μηνὶ ἐμεσάτω ἀπὸ τῶν γλυκέων, καὶ ὑδαρῶν, καὶ κούφων. ὁκόσα δὲ τούτων πλανᾶται ἄλλοτε ἄλλῃ μὴ ὑπὸ ἀνάγκης, ψυχῆς τινα τάραξιν σημαίνει ὑπὸ μερίμνης. ξυμφέρει δὲ τούτῳ ῥαθυμῆσαί τε καὶ τὴν ψυχὴν τραπῆναι πρὸς θεωρίας. μάλιστα μὲν πρὸς τὰς φερούσας γέλωτας. εἰ δὲ μή, ὅτι μάλιστα ἡσθήσεται θεασάμενος, ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς, καὶ καταστήσεται. εἰ δὲ μή, κίνδυνος ἐς νοῦσον πίπτειν. ὅτι δ' ἂν ἐκ τῆς περιφορῆς ἐκπίπτειν δοκέῃ τῶν ἄστρων, ὁκόσα μὲν καθαρὰ καὶ λαμπρὰ καὶ πρόσω δοκεῖ φέρεσθαι, ὑγείην σημαίνει. ὅ,τι γὰρ ἐν τῷ σώματι καθαρὸν ἐόν, ἐκκρίνεται ἐκ τῆς περιόδου κατὰ φύσιν ἀφ' ἑσπέρας, πρὸς ἢ ὀρθῶς ἔχει. καὶ γὰρ τὰ ἐν τῇ κοιλίῃ ἀποκρινόμενα, καὶ τὰ ἐς τὴν σάρκα ἀπερευγόμενα, ἅπαντα ἐκ τῆς περιόδου ἐκπίπτει. ὅτι δ' ἂν τούτων μέλαν καὶ ἀμυδρόν, καὶ πρὸς ἑσπέρην δοκέῃ φέρεσθαι, ἢ ἐς τὴν θάλασσαν, ἢ ἐς τὴν γῆν, ἢ ἄνω, μᾶλλον ταῦτα σημαίνει τὰς νόσους. τὰ μὲν ἄνω φερόμενα, ῥεύματα κεφαλῆς ἐστι δηλοῦντα. ὁκόσα δὲ ἐς θάλασσαν, κοιλίης νοσήματα. ὁκόσα δὲ ἐς γῆν, ἐκφύματα μάλιστα σημαίνει, τὰ ἐν τῇ σαρκὶ φυόμενα. τούτοισι ξυμφέρει, τὸ τρίτον μέρος τοῦ σίτου ἀφελέσθαι. ἐμέσαντα δὲ προσάγειν ἐς ἡμέρας πέντε, ἐν ἄλλῃσι δὲ πέντε, κομίσασθαι τὰ σιτία πάντα. καὶ ἐμέσαντα πάλιν προσάγεσθαι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ὅτι δ' ἂν τούτων οὐρανίοισιν ἐφίζεσθαι δοκέῃ σοι καθαρὸν καὶ ὑγρὸν ἐόν, ὑγιαίνειν σημαίνει, διότι ἐκ τοῦ αἰθέρος ἐς τὸν ἄνθρωπον κατελθὸν ἐστι. τοιοῦτον δὲ ἐστὶν ἡ ψυχὴ ὁρᾷ, οἷόν περ ἐσῆλθεν. ὅ,τι δ' ἂν μέλαν ἢ καὶ μὴ καθαρόν, μὴ δὲ ἀφανές, νοῦσον σημαίνει, οὔτε διὰ πλησμονήν, οὔτε διὰ κένωσιν, ἀλλ' ἔξωθεν ἐπαγωγῆς. ξυμφέρει δὲ τούτῳ τροχοῖσιν ὀξέσι κεχρῆσθαι, ὅκως σύντηξις ὡς ἐλαχίστη τοῦ σώματος γένηται. πνεύματι δὲ ὡς πυκνοτάτῳ χρησάμενος, ἐκκρίνῃ τὸ προσελθόν. ἀπὸ δὲ τῶν τροχῶν, περιπάτοισιν ὀξέσιν. ἡ δὲ δίαιτα, μαλακὴ καὶ κούφη προσαχθήτω ἐς ἡμέρας τέσσαρας. ὅ,τι δ' ἂν λαμβάνειν παρὰ θεοῦ δοκῇ καθαρόν, ἀγαθὸν πρὸς ὑγείην. σημαίνει γὰρ τὰ εἰσιόντα ἐς τὸ σῶμα, εἶναι καθαρά. ὅ,τι δ' ἂν τούτου τὸ ἐναντίον δοκῇ ὁρᾶν, οὐκ ἀγαθόν. νόσον γὰρ ἐς τὸ σῶμα σημαίνει ἐληλυθέναι. χρὴ οὖν ὡς τὸ πρότερον, θεραπεύεσθαι καὶ τοῦτον. εἰ δὲ δοκοίη ὕεσθαι, ὕδατι μαλθακῷ ἐν εὐδίῃ ἢ μὴ σφόδρα βρέχεσθαι, μὴ δὲ δεινῶς χειμάζειν, ἀγαθόν. σημαίνει γὰρ σύμμετρον καὶ καθαρὸν τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ ἠέρος εἰσεληλυθέναι. εἰ δὲ τούτων τἀναντία, σφόδρα ὕεσθαι καὶ χειμῶνα καὶ ζάλην εἶναι, ὕδατί τε μὴ καθαρῷ, νόσον σημαίνει ἀπὸ πνεύματος τοῦ ἐπακτοῦ. ἀλλὰ χρὴ καὶ τοῦτον ὡσαύτως διαιτηθῆναι σιτίοισί τε ὀλίγοισι πάντας τούτους. περὶ μὲν τῶν οὐρανίων σημείων ἄστρων, οὕτω χρὴ γινώσκοντα προμηθεῖσθαι, καὶ ἐκδιαιτῆσθαι, καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι. ἐπὶ μὲν τοῖσιν ἀγαθοῖσιν, ἡλίῳ, Διὶ οὐρανίῳ. Διὶ κτησίῳ. Ἀθηνᾷ κτησίῃ. Ἑρμῇ Ἀπόλλωνι. ἐπὶ δὲ τοῖσιν ἐναντίοισι τοῖσιν ἀποτροπαίοισι, καὶ γῇ, καὶ ἥρωσιν ἀποτρόπαια γενέσθαι τὰ χαλεπὰ πάντα. προσημαίνει δὲ καὶ τάδε πρὸς ὑγείην. τὴν ἐπὶ γῆς ὀξὺ ὁρῆν καὶ ἀκούειν. ὁδοιπορεῖν τε ἀσφαλῶς, καὶ τρέχειν ἀσφαλῶς καὶ ἄτερ φόβου. καὶ τὴν γῆν ὁρῆν λείην καὶ καλῶς εἰργασμένην. καὶ τὰ δένδρεα θάλλοντα, καὶ πολύκαρπα, καὶ ἥμερα, καὶ ποταμοὺς ῥέοντας κατὰ τρόπον καὶ ὕδατι καθαρῷ μήτε πλείονι μήτε ἐλάττονι τοῦ προσήκοντος. τάς τε κρήνας, καὶ τὰ φρέατα ὡσαύτως. ταῦτα πάντα οὕτως ὁρώμενα, σημαίνει ὑγείαν τῷ ἀνθρώπῳ. καὶ τὸ σῶμα κατὰ τρόπον. πάσας τε τὰς περιόδους καὶ τὰς προσαγωγάς, καὶ τὰς ἀποκρίσεις εἶναι. εἰ δέ τι τούτων ὑπεναντίον ὁρῷτο, βλάβος σημαίνει τι ἐν τῷ σώματι. ὄψεως μὲν καὶ ἀκοῆς βλαπτομένων, περὶ τὴν κεφαλὴν νόσον σημαίνει. τούτοισιν οὖν ὀρθρίοισι περιπάτοισι, καὶ τοῖσιν ἀπὸ δείπνου πλείοσι χρηστέον, πρὸς τῇ προτέρῃ διαίτῃ. τῶν σκελέων δὲ βλαπτομένων, ἐμέτοισι ἀντισπαστέον καὶ τῇ πάλῃ πλείονι χρηστέον πρὸς τῇ προτέρῃ διαίτῃ. τῇ δὲ τραχείῃ, οὐ καθαρὰν τὴν σάρκα σημαίνει. τοῖσιν οὖν ἀπὸ γυμνασίων περιπάτοισι πλείοσι πονητέον. Δένδρων δὲ ἡ ἀκαρπία, σπέρματος τοῦ ἀνθρωπίνου διαφθορὴν δηλοῖ. ἢν μὲν οὖν φυλλορροοῦντα ᾖ τὰ δένδρα, ὑπὸ τῶν ὑγρῶν καὶ ψυχρῶν βλάπτεται. ἢν δὲ τεθηλημένα, ἄκαρπα δὲ ᾖ, ὑπὸ τῶν θερμῶν καὶ ξηρῶν. τὰ μὲν οὖν, τοῖσι διαιτήμασι χρὴ

ξηραίνειν

ξηραίνειν καὶ θερμαίνειν τὰ δὲ, ψύχειν καὶ ὑγραίνειν. Ποταμοὶ δὲ μὴ κατὰ τρόπον γινόμενοι, αἵματος περίοδον σημαίνουσι. πλέον μὲν ῥέοντες, ὑπερβολήν. ἔλαττον δὲ ῥέοντες, ἔλλειψιν. δεῖ δὲ τῇ διαίτῃ, τὸ μὲν αὐξῆσαι, τὸ δὲ μειῶσαι. μὴ καθαροὶ δὲ ῥέοντες, ταραχὴν σημαίνουσι. καθαίρονται δὲ ὑπὸ τῶν τροχῶν καὶ τῶν περιπάτων, πνεύματι πυκνῷ ἀνακινεύμενα. κρῆναι δὲ καὶ φρέατα θεώμενα, πνεύματα περὶ τὴν κύστιν σημαίνει. ἀλλὰ χρὴ τοῖσιν οὐρητικοῖσιν ἐκκαθαίρειν. Θάλασσα ταρασσομένη, κοιλίης νοῦσον σημαίνει. ἀλλὰ χρὴ τοῖσι διαχωρητικοῖσι καὶ κούφοισι καὶ μαλακοῖσιν ἐκκαθαίρειν. Γῆ κινευμένη θεωμένη, ἢ οἰκίη, ὑγιαίνοντι μὲν ἀνδρὶ, ἀσθενείην σημαίνει. νοσέοντι δὲ, ὑγείην καὶ μετακίνησιν τοῦ ὑπάρχοντος. τῷ μὲν οὖν ὑγιαίνοντι, μεταστῆσαι τὴν δίαιταν ξυμφορώτερον. ἐμεσάτω πρῶτον. εἶτα προσδιεξῆται αὖθις κατὰ μικρόν. ἀπὸ γὰρ τῆς ὑπαρχούσης κινέεται ἅπαν τὸ σῶμα. τῷ δὲ ἀσθενέοντι ξυμφέρον χρῆσθαι τῇ αὐτῇ διαίτῃ. μεθίσταται γὰρ ἤδη τὸ σῶμα, ἐκ τοῦ παρεόντος. κατακλυζομένην γὰρ γῆν ἀπέπινος ὕδατος ἢ θαλάσσης ὁρῆν, νοῦσον σημαίνει, ὑγρασίης πολλῆς ἐνεούσης ἐν τῷ σώματι. ἀλλὰ χρὴ τοῖσι ἐμέτοισι, καὶ ἀναριστήσει, καὶ τοῖσι πόνοισι, καὶ τοῖσι ξηροῖσι διαιτήμασι χρῆσθαι. ἔπειτα προσάγειν ἐξ ὀλίγου, καὶ ὀλίγοισιν. ἀλλ' οὐδὲ μέλαιναν ὁρᾶν γῆν οὐδὲ κατακεκαυμένην δοκεῖ ἀγαθὸν, ἀλλὰ κίνδυνος ἰσχυροῦ νοσήματος ἀντιτυχεῖν καὶ θανασίμου. ξηρασίης γὰρ ὑπερβολὴν σημαίνει τῆς ἐν τῇ σαρκί. ἀλλὰ χρὴ τούς τε πόνους ἀφελεῖν, τῶν τε σιτίων ὁκόσα ξηρά τε καὶ θερμὰ καὶ δριμέα καὶ οὐρητικά. διαιτῆσθαί τε τῷ τε πτισάνης καθέφθου τῷ χυλῷ. καὶ πᾶσι τοῖς μαλακοῖσι καὶ κούφοισιν ὀλίγοισι. ποτῷ χρέοντι ὑδαρεῖ λευκῷ πλείονι. λουτροῖσι πουλλοῖσι θερμοῖσιν. ἀλλὰ μὴ ἄσιτος λουέσθω. μαλακευνείτω. ῥαθυμείτω. ψύχος καὶ ἥλιον φυλασσέσθω. εὔχεσθαι δὲ γῇ, καὶ Ἑρμῇ καὶ τοῖσιν ἥρωσιν. εἰ δὲ κολυμβᾶν ἐν λίμνῃ, ἢ ἐν θαλάσσῃ, ἢ ἐν ποταμοῖσι δοκέει, οὐκ ἀγαθόν. ὑπερβολὴν γὰρ ὑγρασίης σημαίνει. ξυμφέρει δὲ τούτῳ, τῇ διαίτῃ τοῖσί τε πόνοισι χρῆσθαι. πυρέσσοντι δὲ ἀγαθόν, σβέννυται γὰρ τὸ θερμὸν ὑπὸ τῶν ὑγρῶν. ὅτι δ' αὖ τις περὶ αὐτοῦ ὁρᾷ κατὰ τρόπον γινόμενον πρὸς τὴν φύσιν τὴν ἑωυτοῦ, μήτε μείζω μήτε ἐλάσσω, ἀγαθὸν πρὸς ὑγείην δεῖ. καὶ ἐσθῆτα λευκὴν ἐνδεδύσθαι, καὶ ὑπόδεσιν τὴν καλλίστην, ἀγαθόν. ὅτι δ' ἂν εἴη μεῖζον τῶν μελῶν, οὐκ ἀγαθόν. ἀλλ' οὐδ' ὅπερ ἂν εἴη ἔλασσον. καὶ χρὴ τὸ μὲν αὔξειν τῇ διαίτῃ. τὸ δὲ μειοῦν. τὰ δὲ μέλανα νοσερώτερά τε καὶ ἐπικίνδυνα. ἀλλὰ χρὴ μαλάσσειν καὶ ὑγραίνειν. καὶ τὰ καινὰ μεταλλαγὴν σημαίνει. τοὺς ἀποθανόντας ὁρῆν καθαροὺς ἐν ἱματίοισι λευκοῖσιν, ἀγαθόν. καὶ λαμβάνειν τι παρ' αὐτῶν καθαρόν, ἀγαθόν. ὑγείην γὰρ σημαίνει καὶ τῶν σωμάτων καὶ τῶν ἐσιόντων. ἀπὸ γὰρ τῶν ἀποθανόντων, αἱ τροφαὶ καὶ αὐξήσιες καὶ σπέρματα γίνονται. ταῦτα δὲ καθαρὰ εἰσέρπειν ἐς τὸ σῶμα, ὑγείην σημαίνει. ἢν δὲ τοὐναντίον τις ὁρᾷ, γυμνοὺς ἢ μελανοειμένους, ἢ μὴ καθαρούς, ἢ λαμβάνοντάς τι, ἢ φέροντας ἐκ τῆς οἰκίας, οὐκ ἐπιτήδειον. σημαίνει γὰρ νοῦσον. τὰ γὰρ ἐσιόντα ἐς τὸ σῶμα βλαβερά. ἀλλὰ χρὴ τοῖσι τρόχοισι καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ἀποκαθαίρεσθαι. καὶ τῇ τροφῇ τῇ μαλακῇ τε καὶ κούφῃ προσάγειν ἐμέσαντα. ὁκόσα δὲ ἀλλόμορφα σώματα φαίνεται ἐν τοῖσιν ὕπνοισι καὶ φοβέει τὸν ἄνθρωπον, σιτίων ἀσυνήθων σημαίνει πλησμονὴν καὶ ἀπόκρισιν. καὶ χολέραν, καὶ νοῦσον κινδυνώδεα. ἀλλὰ χρὴ ἔμετον ποιήσασθαι, καὶ προσαγαγεῖν ἐς ἡμέρας πέντε, σιτίοισιν ὡς κουφοτάτοισι μὴ πουλλοῖσι. μὴ δὲ δριμέσι, μήτε τοῖσι ξηροῖσι, μήτε τοῖσι θερμοῖσι. καὶ τῶν πόνων τοῖσι κατὰ φύσιν μάλιστα, πλὴν τῶν ἀπὸ δείπνου περιπάτων. χρῆσθαι δὲ καὶ λουτροῖσι καὶ θερμολουτίῃσι, καὶ ῥαθυμίῃσιν. ἥλιον δὲ καὶ ψύχος, φυλαττέσθω. Ἢν δὲ ἐν τοῖς ὕπνοις ἐσθίειν δοκῇ, ἢ πίνειν τῶν συνήθων σιτίων ἢ πομάτων, ἔνδειαν σημαίνει τροφῆς. καὶ ψυχῆς ἀθυμίην. κρέα δὲ τὰ μὲν ἰσχυρότατα, μεγίστης ὑπερβολῆς. τὰ δὲ ἀσθενέστατα, ἥσσω. ὥσπερ γὰρ ἐσθιόμενον ἀγαθόν, οὕτω καὶ ὁρεόμενον. ἀφαιρέειν οὖν τῶν σιτίων, ξυμφέρει. τροφῆς γὰρ ὑπερβολὴν σημαίνει. ἀλλὰ καὶ ἄρτοι τυρῷ καὶ μέλιτι πεποιημένοι καθ' ὕπνους ἐσθιόμενοι, ὡσαύτως σημαίνουσιν. ὕδωρ δὲ καθαρὸν πινόμενον, ἀγαθόν. τὰ δὲ ἄλλα πάντα, βλαπτικά. Ὁκόσα δὲ δοκέει ὁ ἄνθρωπος θεωρεῖν τῶν συνήθων, ψυχῆς ἐπιθυμίην σημαίνει. ὁκόσα δὲ φεύγει πεφοβημένος, ἐπίστασιν τοῦ αἵματος σημαίνει ὑπὸ ξηρασίης. ξυμφέρει δὲ ψύξαι καὶ ὑγρῆναι τὸ σῶμα. ὁκόσα δὲ ἢ μάχεται, ἢ κεντέεται, ἢ ξυνδέεται ὑπ' ἄλλου, ἀπόκρισιν σημαίνει ὑπεναντίην τῇ περιόδῳ γεγονέναι τῷ σώματι. συμφέρει οὖν ἐμέειν καὶ ἰσχναίνειν καὶ περιπατέειν. καὶ σιτίοισι κούφοισι χρῆσθαι. καὶ προσάγειν ἐκ τοῦ ἐμέτου, ἐς ἡμέρας πέντε. ἀλλὰ καὶ πλάναι καὶ

Egressi a communi [illegible]

θολεροὶ intellige

sua sponte, non arte [illegible] ἄσιτον intellige

ἀναβάσιες ἐκ φαντασμάτων, χαλεπὰ ταῦτα σημαίνουσι. ποταμῶν διαβάσιες. καὶ ὁπλῖται καὶ πολέμιοι. καὶ τέρατα ἀλλόμορφα, νοῦσον σημαίνει, ἢ μανίην. ξυμφέρει οὖν τοῖς ἐν τοιούτοισιν ἁλωμένοισι, σιτίοισιν ὀλίγοισι, κούφοισί τε καὶ μαλακοῖσι χρέεσθαι. καὶ ἐμέτοισι πρόσαγε ἡσυχῇ, ἤδη ἡμέρας πέντε. καὶ τοῖσι πόνοισι τοῖσι κατὰ φύσιν πουλλοῖσι χρέεσθαι, πλὴν τῶν ἀπὸ δείπνου. θερμολουσίην δὲ, ῥαθυμίην. ψῦχος, ἥλιον, φυλάσσεσθαι. τούτοισι χρώμενος, ὡς γέγραπται, ὑγιαίνει τὸν βίον, καὶ εὕρηταί μοι δίαιτα, ὡς δυνατὸν εὑρεῖν ἄνθρωπον ὄντα ξὺν τοῖσι θεοῖσιν.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ.

Γαλ. ε. ἀφορ. φ. 236 σι. 20

Τοῦτο τὸ σύγγραμμά φησιν ὁ Γαληνὸς μὴ εἶναι Ἱπποκράτους, πλὴν ἀλλ' οὐδὲ πάλιν ἀνδρὸς τοῦ τυχόντος (σοφοῦ). καὶ ἴσως ἂν εἴη τοῦ Θεσσαλοῦ. δοκεῖ δέ τισιν ὑπὸ Ἡροφίλου συγκεῖσθαι.

Τροφὴ καὶ τροφῆς εἶδος, μία καὶ πολλαί. μία μὲν, ᾗ γένος ἕν. εἶδος δὲ, ὑγρότητι καὶ ξηρότητι. καὶ ἐν τουτέοισιν ἰδέαι, καὶ πόσον ἐστὶ, καὶ ἐς τίνα καὶ ἐς ὅσα. αὔξει δὲ, καὶ ῥώννυσι, καὶ σαρκοῖ, καὶ ὁμοιοῖ, καὶ ἀνομοιοῖ τὰ ἐν ἑκάστοισι κατὰ φύσιν τὴν ἑκάστου, καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς δύναμιν. ὁμοιοῖ δὲ, ἐς δύναμιν. ὁκόταν κρατέῃ μὲν, ἡ ἐπεισιοῦσα. ὑπερκρατέηται δὲ, ἡ προϋπάρχουσα. γίνεται δὲ καὶ ἐξίτηλος. ὁτὲ μὲν, ἡ προτέρη ἐν χρόνῳ ἀπολυθεῖσα, ἡ ὑπερπροστεθεῖσα. ὁτὲ δὲ, ἡ ὑστέρη ἐν χρόνῳ ἀπολυθεῖσα, ἡ ὑπερπροστεθεῖσα. ἀμαυροῖ δὲ ἑκατέρας ἐν χρόνῳ καὶ μετὰ χρόνον ἡ ἔξωθεν συνεχὴς ἐπεισκριθεῖσα, καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐρρωμένως πᾶσι τοῖσι μέλεσι διαπλακεῖσα. καὶ τὴν μὲν ἰδίην ἰδέην, ἐξεβλάστησε. τὴν δὲ προτέρην, ἔστιν ὅτε καὶ τὰς προτέρας ἐξημαύρωσε. δύναμις δὲ τροφῆς, ἀφικνέεται καὶ ἐς ὀστέον, καὶ πάντα τὰ μέρεα αὐτοῦ. καὶ ἐς νεῦρον. καὶ ἐς φλέβα. καὶ ἐς ἀρτηρίην. καὶ ἐς μῦν. καὶ ἐς ὑμένα. καὶ σάρκα. καὶ πιμελήν. καὶ αἷμα. καὶ φλέγμα. καὶ μυελόν. καὶ ἐγκέφαλον. καὶ νωτιαῖον. καὶ τὰ ἐντοσθίδια, καὶ πάντα τὰ μόρια αὐτῶν. καὶ δὴ καὶ ἐς θερμασίην. καὶ πνεῦμα. καὶ ὑγρασίην. τροφῆς δὲ τὸ τρέφον τροφή, καὶ τὸ οἷον τροφή, καὶ τὸ μέλλον τροφή. ἀρχὴ δὲ πάντων μία καὶ τελευτὴ πάντων μία. καὶ ἡ αὐτὴ τελευτὴ καὶ ἀρχή. καὶ ὅσα κατὰ μέρος ἐν τροφῇ καλῶς καὶ κακῶς διοικέεται, καλῶς μὲν, ὅσα προείρηται. κακῶς δὲ, ὅσα τούτοισι τὴν ἐναντίην ἔχει τάξιν. χυλοὶ ποικίλοι καὶ χρώμασι, καὶ δυνάμεσι, καὶ ἐς βλάβην, καὶ ἐς ὠφελείην. καὶ οὔτε βλάπτειν οὔτε ὠφελεῖν. καὶ πλήθει. καὶ ὑπερβολῇ. καὶ ἐλλείψει. καὶ διαπλοκῇ. ὧν μὲν, ὧν δ' οὔ. καὶ πάντων ἐς θερμασίην βλάπτει καὶ ὠφελέει. ἐς ψύξιν βλάπτει καὶ ὠφελέει. ἐς δύναμιν βλάπτει καὶ ὠφελέει. δυνάμιος δὲ ποικίλαι φύσιες. χυλοὶ φθείροντες καὶ ὅλον καὶ μέρος, καὶ ἔξωθεν καὶ ἔνδοθεν. αὐτόματοι καὶ οὐκ αὐτόματοι. ἡμῖν μὲν, αὐτόματοι. αἰτίῃ δ', οὐκ αὐτόματοι. αἰτίης δ' αὖ. τὰ μὲν δῆλα. τὰ δ' ἄδηλα. καὶ τὰ μὲν, δυνατά. τὰ δ' ἀδύνατα. φύσις ἐξαρκέει πάντα πᾶσιν. ἐς δὲ ταύτην ἔξωθεν μὲν, κατάπλασμα. κατάχρισμα. ἄλειμμα. γυμνότης. καὶ σκέπη ὅλου καὶ μέρεος. θέρμη καὶ ψύξις κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. καὶ στύψις. καὶ ἕλκωσις. καὶ δηγμός. καὶ λίπασμα. ἔνδοθεν δὲ, τινά τε τῶν εἰρημένων. καὶ ἐπὶ τούτοισιν. αἰτίη ἄδηλος, καὶ μέρει καὶ ὅλῳ. τινὶ τε καὶ οὐ τινί. ἀποκρίσιες κατὰ φύσιν κοιλίης οὔρων. ἱδρῶτος, πτυάλου. μύξης. ὑστέρης. καθ' αἱμορροΐδα. θύμον. λέπρην, φῦμα. καρκίνωμα. ἐκ ῥινῶν. ἐκ πνεύμονος. ἐκ κοιλίης. ἐξ ἕδρης. ἐκ καυλοῦ. κατὰ φύσιν καὶ παρὰ φύσιν. αἱ διακρίσιες τούτων, ἄλλοισι πρὸς ἄλλον λόγον, ἄλλοτε καὶ ἀλλοίως. μία φύσις ἐστὶ ταῦτα πάντα, καὶ οὐ μία. πολλαὶ φύσιές εἰσι ταῦτα πάντα, καὶ οὐ μία. φαρμακείη ἄνω καὶ κάτω. καὶ οὔτε ἄνω, οὔτε κάτω. ἐν τροφῇ φαρμακείη, ἄριστον. ἐν τροφῇ φαρμακείη, φλαῦρον. φλαῦρον καὶ ἄριστον πρός τι. ἕλκος. ἐσχάρη. αἷμα. πύον. ἰχώρ. λέπρη. πίτυρον. ἀχώρ. λειχήν. ἀλφός. ἔφηλις. ὁτὲ μὲν, βλάπτει. ὁτὲ δὲ, ὠφελέει. ὁτὲ δὲ, οὔτε βλάπτει, οὔτε ὠφελέει. τροφὴ, οὐ τροφή. ἢν μὴ οἷόν τε ᾖ τρέφεσθαι, ὄνομα τροφή. ἔργον δὲ, οὐχί. ἔργον τροφή, ὄνομα δὲ οὐχί. ἐς τρίχας τροφὴ, καὶ ἐς ὄνυχας, καὶ ἐς τὴν ἐσχάτην ἐπιφανείην ἔνδοθεν ἀφικνέεται. ἔξωθεν τροφὴ ἐκ τῆς ἐσχάτης ἐπιφανείης, ἐνδοτάτω ἀφικνέεται. ξύρροια μία. ξύμπνοια μία. ξυμπαθέα πάντα. κατὰ μὲν οὐλομελίην πάντα. κατὰ μέρος δὲ, τὰ ἐν ἑκάστῳ μέρει μέρεα πρὸς τὸ ἔργον. ἀρχὴ μεγάλη, ἐς ἔσχατον μέρος ἀφικνέεται. ἐξ ἐσχάτου μέρεος

εἰς ἀρχὴν

εἰς ἀρχὴν μεγάλην ἀφικνέεται. μία φύσις ἐστὶ καὶ μὴ ἐστί. νούσων διαφοραὶ, ἐν τροφῇ, ἐν πνεύματι. ἐν θέρμασιν. ἐν αἵματι. ἐν φλέγματι. ἐν χολῇ. ἐν χυμοῖσιν. ἐν σαρκί. ἐν πιμελῇ. ἐν φλεβί. ἐν ἀρτηρίῃ. ἐν νεύρῳ. μυΐ. ὑμένι. ὀστέῳ. ἐγκεφάλῳ. νωτιαίῳ μυελῷ. στόματι, γλώσσῃ. στομάχῳ. κοιλίῃ. ἐντέροισι. φρεσί. περιτοναίῳ. ἥπατι. σπληνί. νεφροῖσι. κύστει. μήτρῃ. δέρματι. ταῦτα πάντα καὶ καθ' ἓν καὶ κατὰ μέρος. μέγεθος αὐτῶν, μέγα καὶ οὐ μέγα. τεκμήρια. γαργαλισμός. ὀδύνη. ῥῆξις. γνώμη. ἱδρώς. οὔρων ὑπόστασις, ἡσυχίη. ῥιπτασμός. ὄψιες. φαντασίαι. ἴκτερος. λυγμός. ἐπιληψίη. αἷμα ὁλοσχερές. ὕπνος. καὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ φύσιν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιουτότροπα ἐς βλάβην καὶ ἐς ὠφελίην ὁρμᾷ. πόνοι ὅλου, καὶ μέρεος. καὶ μεγέθους σημεῖα, τὰ μὲν, ἐς τὸ μᾶλλον, τὰ δὲ, ἐς τὸ ἧσσον. καὶ ἀπ' ἀμφοτέρων ἐς τὸ μᾶλλον, καὶ ἀπ' ἀμφοτέρων ἐς τὸ ἧσσον. γλυκὺ, οὐ γλυκύ. γλυκὺ, ἐς δύναμιν, οἷον ὕδωρ. γλυκὺ ἐς γεῦσιν, οἷον μέλι. σημεῖα ἑκατέρων ἕλκεα, ὀφθαλμοὶ, καὶ γεύσιες. καὶ ἐν τούτοισι τὸ μᾶλλον, καὶ τὸ ἧσσον. γλυκὺ ἐς τὴν ὄψιν, καὶ ἐν χρώμασι, καὶ ἐν ἄλλῃσι μίξεσι. γλυκὺ μᾶλλον καὶ ἧσσον. ἀραιότης σώματος ἐς διαπνοὴν, οἷσι πλεῖον ἀφαιρέεται, ὑγιεινότερον. πυκνότης σώματος ἐς διαπνοὴν, οἷσιν ἔλασσον ἀφαιρέεται, νοσερόν. οἱ διαπνεόμενοι καλῶς, ἀσθενέστεροι, καὶ ὑγιεινότεροι, καὶ εὐανάσφαλτοι. οἱ διαπνεόμενοι κακῶς, πρὶν ἢ νοσέειν, ἰσχυρότεροι. νοσήσαντες δὲ, δυσανάσφαλτοι. ταῦτα δὲ, καὶ ὅλῳ καὶ μέρει. πνεύμων ἐναντίην σώματι τροφὴν ἕλκει. τὰ δ' ἄλλα πάντα τὴν αὐτήν. ἀρχὴ τροφῆς πνεύματος, ῥῖνες. στόμα. βρόγχος. πνεύμων. καὶ ἡ ἄλλη διαπνοή. ἀρχὴ τροφῆς καὶ ὑγρῆς καὶ ξηρῆς, στόμα. στόμαχος. κοιλίη. ἡ δὲ ἀρχαιοτέρη τροφὴ, διὰ τοῦ ἐπιγαστρίου, ὀμφαλός. ῥίζωσις φλεβῶν, ἧπαρ. ῥίζωσις ἀρτηριῶν, καρδίη. ἐκ τούτων ἀποπλανᾶται ἐς πάντα αἷμα καὶ πνεῦμα. καὶ θέρμασιν διὰ τούτων φοιτᾷ. δύναμις μία καὶ οὐ μία, ᾗ πάντα ταῦτα καὶ τὰ ἑτεροῖα διοικέεται. ἡ μὲν, ἐς ζωὴν ὅλου καὶ μέρεος. ἡ δὲ, ἐς αἴσθησιν ὅλου καὶ μέρεος. γάλα. τροφή. οἷσι γάλα τροφὴ κατὰ φύσιν. ἄλλοισι δὲ οὐχί. ἄλλοισι δὲ οἷσιν, οἶνος τροφή. καὶ οἷσιν οὐχὶ τροφή. καὶ σάρκες. καὶ ἄλλαι ἰδέαι τροφῆς πολλαί. καὶ κατὰ χώρην καὶ ἐθισμὸν τρέφεται, τὰ μὲν, ἐς αὔξησιν, καὶ ἐς τὸ εἶναι. τὰ δὲ, ἐς τὸ εἶναι μόνον. οἷον γέροντες. τὰ δὲ πρὸς τούτοισι, καὶ ἐς ῥώμην. διάθεσις ἀθλητικὴ, οὐ φύσει. ἕξις ὑγιεινὴ κρείσσων ἐν πᾶσι. μέγα τὸ ποσὸν εὐστόχως ἐς δύναμιν ξυναρμοσθέν. γάλα καὶ αἷμα, τροφῆς πλεονασμός. περίοδοι ἐς πολλὰ σύμφωνοι, ἐς ἔμβρυον καὶ ἐς τὴν τούτου τροφήν. αὖθις δὲ ἄνω ῥέπει, ἐς γάλα, καὶ ἐς τροφὴν, καὶ ἐς βρέφος. ζωοῦται τὰ μὴ ζῶα. ζωοῦται τὰ ζῶα. ζωοῦται τὰ μέρεα τῶν ζώων. φύσιες πάντων ἀδίδακτοι. αἷμα ἀλλότριον, ὠφέλιμον. αἷμα ἴδιον, ὠφέλιμον. αἷμα ἀλλότριον, βλαβερόν. αἷμα ἴδιον, βλαβερόν. χυμοὶ ἴδιοι, βλαβεροί. χυμοὶ ἀλλότριοι, βλαβεροί. χυμοὶ ἀλλότριοι, ξυμφέροντες. χυμοὶ ἴδιοι, ξυμφέροντες. τὸ ξύμφωνον, διάφωνον. τὸ διάφωνον, ξύμφωνον. γάλα ἀλλότριον, ἀστεῖον. γάλα ἴδιον, βλαβερόν. γάλα ἀλλότριον, βλαβερόν. γάλα ἴδιον, ὠφέλιμον. σιτίον νέοισιν ἀκροσαπές. γέρουσι δὲ ἐς τέλος μεταβεβλημένον. ἀκμάζουσιν ἀμετάβλητον. ἐς τύπωσιν, λε̄, ἥλιοι. ἐς κίνησιν, ο̄. ἐς τελειότητα σῑ. ἄλλοι φασὶ ἐς μορφὴν, με̄, ἐς κίνησιν, οε̄. ἐς ἔξοδον, σῑ. ἄλλοι, ν̄ ἐς ἰδέην. ἐς πρῶτον ἅλμα, ρ̄. ἐς τελειότητα, τ̄. ἐς διάκρισιν μ̄. ἐς μετάβασιν, π̄. ἐς ἔκπτωσιν, σμ̄. οὐκ ἔστι καὶ ἔστι. γίνεται δὲ ἐν τούτοισι καὶ πλείω καὶ ἐλάσσω. καὶ ὅλον καὶ κατὰ μέρος. οὐ πολλὸν δὲ πλείω ἢ ἐλάσσω. τὰ δὲ ἐλάσσω τοσαῦτα, καὶ ὅσα ἄλλα τούτοισιν ὅμοια. Ὀστέων τροφὴ ἐκ κατήξιος ῥινὶ δὶς πέντε. γνάθῳ καὶ κληῗδι καὶ πλευρῇσι διπλάσιαι. πήχει, τριπλάσιαι. κνήμῃ καὶ βραχίονι, τετραπλάσιαι. μηρῷ, πενταπλάσιαι. καὶ εἴ τι ἐν τούτοισι δύναται πλεῖον ἢ ἔλασσον. αἷμα ὑγρὸν, καὶ αἷμα στερεόν. αἷμα ὑγρὸν, ἀστεῖον. αἷμα στερεὸν, φλαῦρον. πρός τι πάντα, φλαῦρα καὶ ἀστεῖα. ὁδὸς ἄνω κάτω, μία. δύναμις τροφῆς κρέσσων, ἢ ὄγκος. ὄγκος τροφῆς κρέσσων, ἢ δύναμις. καὶ ἐν ὑγροῖσι καὶ ἐν ξηροῖσιν. ἀφαιρέει καὶ προστίθησι ὥσπερ αὐτό. τῷ μὲν, ἀφαιρέει. τῷ δὲ, προστίθησι τὸ αὐτό. φλεβῶν διασφύξιες. καὶ ἀναπνοὴ πνεύματος καθ' ἡλικίην. καὶ ξύμφωνα καὶ διάφωνα. καὶ νούσου καὶ ὑγιείης σημεῖα. καὶ ὑγιείης μᾶλλον, ἢ νούσου. καὶ νούσου μᾶλλον, ἢ ὑγιείης. τροφὴ γὰρ καὶ πνεῦμα. ὑγρὴ τροφὴ εὐμετάβλητος μᾶλλον, ἢ ξηρή. ξηρὴ τροφὴ εὐμετάβλητος μᾶλλον, ἢ ὑγρή. ἡ δυσαλλοίωτος, δυσεξανάλωτος. ἡ εὐπρόσθετος, εὐεξανάλωτος. καὶ ὁκόσοι ταχείης προσθέσιος δέονται, ὑγρὸν ἴημα ἐς ἀνάληψιν δυνάμιος κράτιστον. ὁκόσοι δὲ ἔτι ταχυτέρης, δι' ὀσφρήσιος. ὁκόσοι δὲ βραδυτέρης

προσθέσιος δέονται, στερεῇ τροφῇ. μύες στερεώτεροι, δυσδιάκριτοι τῶν ἄλλων, πλὴν ὀστέου καὶ νεύρου. δυσμετάβλητα τὰ γεγυμνασμένα, κατὰ γένος αὐτὰ αὐτῶν ἰσχυρότερα τοῦ ἔνδον, διὰ τοῦτο αὐτὰ ἑωυτῶν δυσεκτότερα. πύον τὸ ἐκ σαρκός. πυῶδες τὸ δὲ αἵματος, καὶ δὲ ἄλλης ὑγρασίης. πύον, τροφὴ ἕλκεος. πύον, τροφὴ φλεβὸς, ἀρτηρίης. μυελὸς, τροφὴ ὀστέου, διὰ τοῦτο πωροῦται. δύναμις πάντα αὔξει, καὶ τρέφει, καὶ βλαστάνει. ὑγρασίη, τροφῆς ὄχημα.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΥΓΡΩΝ ΧΡΗΣΙΟΣ.

ΥΔωρ ποτόν. ἁλμυρὸν, θάλασσα. ποτὸν μὲν, κατ' ἰητρεῖον κράτιστον. καὶ γὰρ σιδηρείοισι, καὶ χαλκείοισι κράτιστον. καὶ φαρμάκοισι τοῖσι πλείστοισι παλαιομένοισι κοινότατον. ἐς δὲ χρῆσιν γνῶναι δεῖ, ὅτι τοῦτο ἢ τέγξει, ἢ ψύξει, ἢ θερμαίνει, ἄλλο δ' οὐδὲν ἢ ὠφελέει, ἢ βλάπτει. ποτὸν ὅπου ὀλίγου ποτοῦ σπόγγου χρήσεις ἄριστον ὀφθαλμοῖσιν. αὐτὸ τὸ δέρμα ἐφέλκεται, θερμοῦ ἀκονήσει. πυρίη τοῦ σώματος τοῦ ἅπαντος ἢ μέρεος. δέρματος σκληροῦ, μάλθαξις. συντεταμένου, χάλασις. νεύρων, σαρκῶν ἐκχύμωσις. ἱδρῶτος ἄφοδος. ὑγρῆναι προσκλύσει οἷον ῥῖνας. κύστιν. φύσας. σαρκῶσαι. ἀπαλῦναι. τῆξαι. μινυθῆσαι. χροιὴν ἀνακαλέσαι. χροιὴν ἀνασκεδάσαι. ὑπνικὸν καὶ κατὰ κεφαλῆς καὶ ἄλλων. σπασμῶν. τετάνων παρηγορικόν. ὀδύνας κουφοῖ. ὤτων. ὀφθαλμῶν. ὅσα τοιαῦτα τὰ ψυχρά. θερμῆναι, οἷον πίσσα. ἕλκεσιν. πλὴν τοῖσιν αἱμοῤῥαγέουσιν. ἢ μέλλουσι. κατήγμασιν. ἐκπτώμασι. τοῖσιν ἄλλοισι, οἷσιν ἂν ὀθόνια ἰητρὸς. καρηβαρίη. τὸ μέτριον ἑκάστῳ, μὴ πρόσω εἰδέναι βασανίζειν. οἷον τὸ θερμὸν τῇ χειρὶ δὲ ὑπερβολῆς ἐφ' ἑκάτερα, ὡς ἀμφοῖν μὴ ἁμαρτάνειν, σημαινόμενος ταῖς βλάβαις ἢ οὐκ ὠφελείαις. οἷον χλιαροῦ. δεῖ γὰρ τῇσιν βλάβῃσιν, ἢ τῇσιν ὠφελείῃσιν καὶ ὧσι, χρῆσθαι μέχρι τοῦ ὠφελέοντος ἢ μέχρι τοῦ βλάπτοντος. τέγξις μὲν οὖν, ἀσθενές. ψύξις δὲ καὶ θάλψις, ἰσχυρὸν, ὡς ἐξ ἡλίου. τὸ δὲ ψυχρὸν, θερμὸν ἐὸν ὡς ποτὸν ἀσθενέοντι. ἀλλὰ τὸ μὲν θερμὸν, μὴ πρόσω καίειν, κρίνει δ' αὐτός, πλὴν τοῖσιν ἀφώνοισιν ἢ παραπληγικοῖσιν. ἢ νεναρκωμένοισιν. ἢ οἷα ὑπὸ τρώμασι, κατεψυγμένοισιν. ἢ ὑπερεδιῶσι. τούτοισι δὲ ἀναίσθητα. λάθοις γὰρ ἂν κατακαύσας. καὶ τὰ ἐκπτώματα δὲ τὰ βαθέα. καὶ τὰ μεγάλα. ἤδη καὶ πόδες ἀπέπεσον καταψυχθέντες, ἐκ περιχύσιος θερμοῦ. ἀλλὰ τούτοισιν ὁ τοῦ καταχέοντος χρὼς, κριτής. καὶ ψυχροῦ δὲ ὡσαύτως. τούτων δ' αὐτῶν τὸ ὀλίγον ἑκατέρου, ἀσθενές. τὸ δὲ πολὺ, ἰσχυρόν. ἀλλὰ μὴν ἐὰν μέχρι γίνηται οὗ εἵνεκα ποιέεται. τὸ ἔσχατον προσπαύειν, πρὶν γενέσθαι. τούτων δὲ ἑκατέρων βλάπτει. βλάπτει δὲ ταῦτα τὸ θερμὸν πλέον χρεομένοισι. σαρκῶν ἐκθήλυνσιν. νεύρων ἀκράτειαν. γνώμης νάρκωσιν. αἱμοῤῥαγίας. λειποθυμίας. ταῦτα ἐς θάνατον. τὸ δὲ ψυχρὸν, σπασμοὺς. τετάνους. μελασμούς. ῥίγεα πυρετώδεα. αἱ μὲν μετριότητες ἐκ τούτων. τὰ δ' ἄλλα βλάπτει καὶ ὠφελέει τὰ εἰρημένα. ἡδοναῖσι. καὶ δυσφορίῃσι. καὶ ἀχθηδόσι. καὶ δυσφορίῃσιν, αἳ καθ' ἓν ἕκαστον αὐτῶν ὁμολογοῦσαι φαίνονται ὑγιέες. σῶμα τὸ μὲν ἐν σκέπῃ εἰθισμένον, ὅτι ἄηθες, ὅ, τι προσωτάτω τοῦ οἰκείου θάλπεος. ἐγγυτάτω δὲ τοῦ ἀλλοτρίου ψύχεος. διὰ ταῦτ' ἄρα τῷ θερμῷ ἥδεται, καὶ φέρειν δύναται. ἐγκέφαλος καὶ ὅσα ἀπὸ τούτου, ψυχρῷ μὲν ἄχθεται. θερμῷ δ' ἥδεται. καὶ ἦν ἄρα ἢ ψυχρότερον καὶ στερεώτερον φύσει. καὶ πρὸς ὅτου οἰκείου θάλπεος. καὶ πλεῖστα αὐτῶν. διὰ τοῦτο ὀστέοισιν ὀδοῦσι, νεύροισι, τὸ ψυχρὸν πολέμιον. τὸ δὲ θερμὸν, φίλιον. ὅτι ἀπὸ τούτου. σπασμοί. τέτανοι. ῥίγεα πυρετώδεα. ἃ, τὸ μὲν ψυχρὸν, ποιέει. τὸ δὲ θερμὸν, παύει. διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τοῦ θερμοῦ, ἡδοναὶ καὶ προσκλήσιες. ἀπὸ δὲ τοῦ ψυχροῦ ἀλγηδόνες, καὶ ἀπεριψίες. διὰ τοῦτο ὀσφύς. στῆθος. νῶτον. ὑποχόνδρια, μᾶλλον ψυχρῷ ἄχθεται. θερμῷ δ' ἥδεται καὶ φέρειν δύναται. διὰ τοῦτ' ἄρα ὀσφύς. νῶτον. στῆθος, ὑποχόνδρια τὰ ἐναντία πέπονθεν, ὅτι ἐναντία. διὰ τοῦτ' ἄρα τούτῳ τῷ χωρίῳ, ἀσώδεες ἐνταῦθα χρωμένοισι τῷ θερμῷ. τὸ δὲ ψυχρὸν, παύει. διὰ τοῦτ' ἄρα ποτῷ ψυχρῷ ἥδεται. διὰ τοῦτ' ἄρα βρώμασι τοῖσι θερμοῖσιν ἥδεται. διὰ τοῦτ' ἄρα καὶ κατὰ ἀκρέων ἐν λειποθυμίαις, τὸ ψυχρὸν καταχεόμενον, ὠφελέει. ὅτι δὲ τὰ ὄπισθεν τῶν ἔμπροσθεν τὸ θερμὸν μᾶλλον ἀνέχεται, τὰ εἰρημένα αἴτια. ὅτι δὲ καὶ τὰ ψυχρὰ ὀρθῶς. τά τε γὰρ ἄκρεα ἔμπροσθεν καὶ οὐκ ἐν σκέπῃ εἰθισμένα. ὥσπερ τὸ ἔνδον τοῦ ἔξω. μνηστέον δὲ καὶ ὅτι ἑκάτερον ἐφ' ἑκατέρου τοῦ σώματος, κρέσσον τοῦ δέρματος τοῦ ἔξω. ὅτι συνεχές τι ἑωυτῷ καὶ νεύροισιν ἐναίμοισι διὰ

τὸ ἔξω

τὸ ἔξω τοῦ εἰκὸς θερμοῦ. ἐν τῷ ἔξω ψυχρὰ ἐὸν, ἐπ᾽ ἀμφοῖν πυκνὰ κρατέεται, καὶ ἑκατέρων πυκνὰ δέεται. πυκνὰ δὲ μᾶλλον θερμοῦ ἐς ὀδύνην. πάσχει δὲ καὶ ἄκρεα τοιοῦτο, ὥστε ταχέως ἐν ἀκύναν πολλῶν. βραδέως δὲ πρῶτον ἐπαίρεται. καὶ φλεβῶν δῆλον αἱ πρότερον καὶ ὕστερον. οὕτως πάντα φαίνεται, ὅκου τε ψύχεται ἄκρεα, ὅκου τε θερμαίνεται. ἐν κυναγχικοῖσι. ἐν λειποθυμικοῖσι. καὶ κατὰ λόγον, εἰκότως ἄρα φλέβας, καὶ τὰ περὶ τουτέων ἔοικε, καὶ θερμαίνει. πρῶτον τὸ θερμόν, οἷον τῶν χειρῶν τὰ ἔσω. τὰ δ᾽ ἕλκεα θερμῷ ἥδεται ὁμολογουμένως ὅτι ἐν σκέπῃ ἔθισται. εἰκότως ἄρα τῷ ἑτέρῳ ἄχθεται. εἰκότως ἄρα καὶ αὗται αἱ φλέβες, ὅτι ἐν θερμῷ εἰσιν. εἰκότως ἄρα καὶ αὐτὸς ὁ θώρηξ. καὶ αὕτη ἡ κοιλίη κρατυνομένη ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ μάλιστα ἀγανακτεῖ καὶ θανατοῖ, ὅτι μάλιστα ἀήθεα. ἀλλὰ πλεῖστον ἀπέχει τοῦ παθεῖν. τοῦτο γὰρ ἐγγύτατα ἐστὶ τὸ δεῖσθαι. εἰκότως ἄρα ποτῷ ψυχρῷ ἥδεται. οὕτω ὁμολογέει ταῦτα πάντα. ὅτι δὲ μάλιστα πάντα τὰ ἀποσύρματα καὶ τὰ ἐπικαύματα ὑπὸ πολλῆς οὐ μάλιστα εἰθισμένα ἐν σκέπῃ, μάλιστα ἐν ψυχρῷ ἀγανακτεῖ. εἰκότως. τάχιστα γὰρ κρατέεται. καὶ τὰ βαθύτατα εἰ κρατεῖται, μάλιστ᾽ ἂν ἄχθοιτο. ἔπειτα καὶ τῆς φύσιος τῆς νευρώδεος μετέχει. ὅτι ὑπογάστριον ἥδεται δοκέει θερμῷ, σκεπτέον τὸ χωρίον καὶ μετέχει. καὶ ἄκρεα. καὶ κύστις. καὶ γονή. καὶ ἄλλος γόνος ὁ γυμνὸς ἐστὶ τὴν φύσει ψυχρότερος, ἢ ὥς τις οἴεται. ἄνω γὰρ οὐ κάτω θερμὸν ἀΐσσει. διὰ ταῦτα ἥδεται, ὅτι μετὰ τὸ θερμὸν ψύχεται τὸ σῶμα διὰ ψυχθὲν μᾶλλον. μετὰ δὲ τὸ ψυχρόν, ἀναθερμαίνεται μᾶλλον συσταλέν. οἷον καὶ τὰ ὕδατα ψυκτέα θερμαντέα διὰ λεπτότητα. ὅτι μετὰ τὸ θερμὸν σκληρύνεται μᾶλλον ὑπὸ ξηρανθέν. οἷον ὀφθαλμοὶ μετὰ τὸ ψυχρόν. τὸ μὲν γὰρ ὅμοιον τῷ περιέχοντι, τὸ δὲ οὔ. Θάλασσα δὲ τοῖσι κνησμώδεσι. καὶ δακνώδεσιν. καὶ λοῦσαι καὶ πυριῆν θερμῇ. τοῖσι μὲν ἀήθεσιν ἀπολιπαίνονται. πρὸς ἕλκεα δὲ πυρίκαυτα καὶ ἀποσύρματα, καὶ ὅσα τοιαῦτα, πολέμιον. ἐπιτήδειον δέ, τοῖσι καθαροῖσι. ἀγαθὸν καὶ ἰσχναίνειν εὖ ὡς τὰ τῶν ἁλιέων ἕλκεα. ταῦτα γὰρ οὐδ᾽ ἐκπονεῖ, ἤν μὴ ψαύῃ. καὶ πρὸς ὑποδερμίδας. καὶ τὰ νεμόμενα πάνυ καὶ ἕρπουσιν. ὡς ἅλες καὶ ἁλμυρίδες, καὶ λίτρον. πάντα δὲ ταῦτα σμικρῷ μὲν χρωμένῳ, ὀρεθιστικά. προσνικῶντι δέ, ἀγαθά. βέλτιον δὲ θερμὴ πρὸς τὰ πλεῖστα. ὄξος δὲ χρῶτι μέν, καὶ ἄρθροισι, παραπλήσιον θαλάσσῃ. καὶ δυνατώτερον. καταχέειν. καὶ πυριῆν καὶ ἕλκεσι τοῖσι νεοτρώτοισι θρόμβοισιν οὐ μέλασμα αἰδοίων. καῦσις οὐάτων, ἢ καὶ ὀδόντων. θερμῷ δὲ ταῦτα, τά τε ἄλλα καὶ τῇ ὥρῃ συντεκμαίρεσθαι ἐκ τάξιος ἄλλου. καὶ πρὸς ἄλλα δὲ ὅσα λειχῆσι. λέπρῃσιν. ἀλφοῖσι. συντείνει παχυνθὲν ἐν ἡλίῳ θερμῷ. μάλιστα δὲ ὄνυξι λεπροῖσι. κρατεῖ γὰρ μετὰ χρόνον. μυρμηκίας ἀπαλύνει. καὶ τὰ ἐν ὠσὶν ἰῆται ῥύπους. μαλάσσει δὲ καὶ χρῶτα. πολλαχῇ δὲ καὶ ἄλλῃ, εἰ μὴ ὀδμῇ ἔβλαπτε καὶ μάλιστα γυναῖκας. ἐδύνατο δ᾽ ἂν καὶ ποδάγρῃ, εἰ μὴ ὁ χρὼς ἐπετρώσκετο. ταῦτα καὶ τρύξ ὄξους ποιέειν. Οἶνος δὲ λευκὸς ὅσα χρόνια ῥεύματα συνεχέως χρωμένῳ αὐτάρκης, ἀτὰρ καὶ ἐν φαρμακοποιΐῃ. αὐστηρὸς δὲ ὁ λευκὸς καὶ μέλας οἶνος, ψυχρὸς ἐπὶ τὰ ἕλκεα ἐνδέχεται, ψυχρὸς διὰ τὴν θέρμην. εἴ- * ρια δὲ ὅσα μὲν ψύξιος εἵνεκα, ἢ καταχέεται, ἢ ἐνίεται, ἢ ἐν βάπτεται ὡς ὕδωρ ψυχρότατον. ὅσα δὲ ψύξιος, ὁ μέλας οἶνος καὶ εἴρια καταρραίνει. οἷον καὶ φύλλα τευτλίων, ἢ ὀθόνια * βάπτεται ἐπὶ τὰ πλεῖστα. Ὅσα δ᾽ ἔνι στῦψις. οἷον κισσοῦ φύλλα, ὁ λευκός. καὶ ὅσα στρυφνότερα, ἢ ψαθυρώτερα οἷον κισσός τε καὶ βάτος ῥοῦς σκυτοδεψικὴ ἐλελίσφακος. καὶ ὅσα μαλθάσσειν δεῖ οἷον ἄλητον ἑφθόν, τὸ ψυχρὸν ὠφελέει τὰ ἐρυθρὰ οἷα ἄλλη καὶ ἄλλῃ ἐκθύει ὑποπλάττει. οἷα οἱ περὶ σπλῆνας ἑλκηροὺς ἀνίσχουσιν. δυσάρκοισι δέ, καὶ ἁπαλοσάρκοισιν ὑπέρυθρα. μέλασι δὲ καὶ οἷαι στρογγύλαι ἐοῦσαι, βοληκὰς λέγουσι, καὶ ἐν αὐτῇσι τῇσι θερμολουσίῃσιν ἀνίσταται χρώμενα. καὶ γυναιξὶν ἐκ γυναικείων ἀναδρομή, ὑπὸ χρῶτα. καὶ ὑπὸ ὀρεθισμὸν δέρματος, ἢ ἱματίου ῥηχέων ἀήθει φορήσει. καὶ ἐξ ἱδρώντων ἐξόδου. ἢ ἐκ ψύχεος. ἐξαί- * φνης πρὸς πῦρ ἐλθόντι ἢ λουτρὰ θερμά, ταῦτα ἂν ὕστερον ποιέοι. Ἔτι οὐδαμῶς ἐκθύει. ἐπεὶ ὁκόσα γε ἐκ ψύχεος γίνεται, ἢ ὁκόσα ῥηγνῦνται, κεγχρώδεα. ἔτ᾽ ἐφελκοῦνται, τὸ μὲν ψυχρόν, βλάπτει. τὸ δὲ θερμόν, ὠφελέει. Α δέ, ἀμφω ὠφελέει, τὰ ἐν ἄρθροισιν οἰδήματα. καὶ ἄνευ ἕλκεος ποδαγρικά, καὶ σπάσματα πλεῖστα, τούτων ψυχρὸν πολλὸν καταχεόμενος ἰδρῶσιν, ἰσχναίνει. καὶ ὀδύνην ναρκοῖ. νάρκη δὲ μετρίη, ὀδύνης λυτικόν. καὶ τὸ θερμὸν ἰσχναίνει καὶ μαλθάσσει. Τοῖσι δὲ ποδαγρικοῖσι. παρέσεσι. τετάνοισι. σπασμοῖσι. τὰ τοιαῦτα. συντάσιες. τρόμοι. παραπληγίαι. τὰ τοιαῦτα χαλᾶσι. ἢ χαλάσιες. νάρκαι. ἀναυδίαι. τὰ τοιαῦτα.

τα. κάτωθεν ἀπολήμψιες. φυλάσσεσθαι δὲ ἐν τῇ ψυχρᾷ χρήσει, ψυχροῖσι χρεώμενος μᾶλλον, ἢ τἀναντία. Τὰ δὲ ἐς τὰ ἄρθρα ἐσκληρυσμένα, ἢ ὑπὸ φλεγμονῆς, ὁκότε γενομένης ἢ ἀγκύλης, πολύπουν ἰᾶσθαι ἐς ἀσκίον θερμὰ ἐγχέοντας, τὴν χεῖρα ἐναποδῆσαι, καὶ ὄμματα, δακρύου παρηγορικόν. καταλείφοντα. πρὸς τὰ δριμέα, λίπος προσηνὲς ὥστε μὴ ἅπτεσθαι τὸ ἁλμῶδες. καὶ τοῖσι βοθρίοισι διάνιψις. καὶ πλήρωσις ἐς φύσιν ἄγουσα. ὀφθαλμοῖσι θερμόν. ὀδυνώσησιν. ἐμπυήσεσι. δακρύων δακνωδέων ξηροῖσιν ἅπασι. τὸ ψυχρόν, ἀνωδυνώσησιν. ἐξερυθροῖσι. τοῖσι δὲ εἰθισμένοισι συστροφὰς κατὰ φλέβας ποιέειν, οἷα ἀχυρώδεα, κατὰ θώρηκα καὶ ἄλλα σκληρά. ἀρχὴ δὲ καὶ ὑστέρησιν οὐ πάνυ ἐνδέχεται. αἷμα ἐν ψύχει οὐρέουσιν. ἕλκεσι τὸ μὲν ψυχρὸν δακνῶδες. δέρμα περισκληρυνόν. ὀδυνώδεα. ἀνεκπύητα ποιέει. πελιαίνει. μελαίνει. ῥίγεα πυρετώδεα. σπασμούς. τετάνους. ἔστι δὲ ὅκου ἐπὶ τετάνου ἄνευ ἕλκεος νέῳ
* εὐσάρκῳ θέρεος μέσου ψυχροῦ πολλοῦ κατάχυσις, θέρμης ἐπανάκλησιν ποιέει. θέρμη δὲ ταῦτα ῥύεται. τὰ δὲ ἐν κεφαλῇ καὶ καρηβαρείας. τὸ θερμὸν ἐκπυητικόν, οὐκ ἐπὶ παντὶ ἕλκει. μέγιστον σημεῖον ἐς ἀσφάλειαν. δέρμα μαλθάσσει. ἰσχναίνει. ἀνώδυνον. ῥιγέων. σπασμῶν. τετάνων παρηγορικόν. τὸ δ᾽ ἐν κεφαλῇ καὶ καρηβαρείαν λύει. πλεῖστον δὲ διαφέρει ὀστέων κατήγμασι, μᾶλλον δὲ τοῖσιν ἐψιλωμένοισι. τούτων δὲ μάλιστα τῶν ἐν κεφαλῇ τρώμασιν ἑκουσίοισι καὶ ἀκουσίοισι. καὶ ὅσα ὑπὸ ψύχεος ἢ θνήσκει ἢ ἑλκοῦται. ἔτι ἑλκώμασι θ᾽ ἑκουσίοισί τε καὶ ἀκουσίοισιν. οἷσιν ἀποσύρματα. ἕρπησιν ἐσθιομένοισι. μελαινομένοισιν. ἢ ἐν νόσοισιν. ἢ ἐν ἀκοῇ ἢ ἐν ἕδρῃ. ἢ ὑστέρῃ, τούτοισι πᾶσι τὸ θερμὸν φίλιον, καὶ κρῖνον. τὸ δὲ ψυχρόν, πολέμιον, καὶ κτεῖνον. πλὴν ὁκόσα αἱμοῤῥαγέειν ἐλπὶς, ἢ τουτέων ἐπὶ χύσησιν ὑγρῶν. ἐπὶ χρίσησιν, ἀλείπτων. ἐπιθέσει φύλλων. ἢ σινδονίων, καταπλάσεις. ὁκόσα ἢ ψύξις ἢ θέρμη ὠφελέει, ἢ βλάπτει.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΧΥΜΩΝ.

Γνήσιον εἶναι τοῦτο Ἱπποκράτους φησὶν ὁ Γαληνός, πλὴν ἔστιν εὑρεῖν τινὰ μὲν, ἐς βραχυλογίαν ἐσχάτην ἐστενωμένα. τινὰ δὲ, ἐκτεταμένα τοῦ συμμέτρου πλέον. λόγος α.

Τὸ χρῶμα τῶν χυμῶν, ὅκου μὴ ἄμπωτίς ἐστι τῶν χυμῶν, ὥσπερ ἀνθέων. ἀκτέα ᾗ ῥέπει διὰ τῶν συμφερόντων χωρίων, πλὴν ὧν οἱ πεπασμοὶ ἐν τῷ χρόνῳ. οἱ πεπασμοὶ ἔξω, ἢ ἔσω ῥέπουσιν, ἢ ἄλλῃ ὅπη δεῖ. εὐλαβείη. ἀπειρίη. δυσπειρίη. μαδαρότης. σπλάγχνων κενότης. τοῖσι κάτω, πλήρωσις. τοῖσιν ἄνω, τροφή. ἀναῤῥοπίη. καταῤῥοπίη. τὰ αὐτόματα ἄνω καὶ κάτω, ἃ ὠφελέει καὶ βλάπτει. συγγενὲς εἶδος. χώρη. ἔθος. ἡλικίη. ὥρη. κατάστασις νόσου. ὑπερβολή. ἔλλειψις. οἷσιν ὁκόσον λείπεται, ἢ οὔ. ἀκή. ἔκκλισις. παροχέτευσις ἐς κεφαλὴν, ἐς τὰ πλάγια, ᾗ μάλιστα ῥέπει. ἢ ἀντίσπασις. ἐπὶ τοῖσιν ἄνω, κάτω. ἄνω, ἐπὶ τοῖσι κάτω. ἢ ξυρῆναι. ἢ οἷσι τὰ κάτω. ἢ οἷσι τὰ ἄνω. ἢ ἐκπλυνέεται, ἢ οἷσι παρηγορήσεται. μὴ τὰ ἐκκεχυμένα ἐς τὸ ἔσω ἀπολαμβάνειν, ἀλλὰ τὰς ἀφόδους ξηραίνειν. τάραξις. κατάκλυσις. διάνιψις. οἷσιν ἀποστήσεται πρὸς ἕδρην, ὅθεν ἀθέλγεται. ἢ φάρμακον. ἢ ἕλκος. ἢ χυμός τις σαπεὶς ἢ ὠμός. ἢ βλάστημα, ἢ φῦσα, ἢ σῖτος, ἢ θηρίον, ἢ καῦμα. ἢ ἄλλο τι πάθος. σκεπτέα ταῦτα. τὰ αὐτόματα λήγοντα. ἢ οἷον αἱ ἀπὸ καυμάτων ἐπεγειρόμεναι φλύκταιναι. ἐφ᾽ οἷσιν οἷα βλάπτεται, ἢ ὠφελέει. σχήματα. κίνησις. μετεωρισμός. παλινίδρυσις. ὕπνος. ἐγρήγορσις. ἅτε ποιητέα ἢ κωλυτέα φθάσαι. ἀπόδυσις ἐμέτου. κάτω δ᾽ ἐξόδου. ἢ πτυάλου. μύξης. βηχός. ἐρεύξιος. λυγμοῦ. φύσης. οὔρου. πταρμοῦ. δακρύων. κνησμῶν. τιλμῶν. ψαυσίων. δίψης. λιμοῦ. πλησμονῆς. ὕπνων. πόνων. ἀπονίης. σώματος. γνώμης. μαθήσιος. μνήμης. φωνῆς. σιγῆς. τῇ ὑστερικῇ, καθάρσεις. τὰ ἄνωθεν, καταῤῥηγνύμενα καὶ στροφοῦντα. λιπαρά. ἄκρητα. ἀφρώδεα. θερμά. δάκνοντα. ἰώδεα. ποικίλα. ξυσματώδεα. τρυγώδεα. αἱματώδεα. ἄφυσα. ὠμά. ἑφθά. αὖα. ὅσα προδιῤῥέει. εὐφορίην καθαρτέον. δυσφορίην, πρὶν κίνδυνον εἶναι. οἷα οὐ δεῖ παύειν. πεπασμός. κατάβασις τῶν κάτω. ἐπιπόλασις τῶν ἄνω. καὶ τὰ ἐξ ὑστερέων. καὶ ἐν ὠσὶ ῥύπος. ὀργασμός. ἄνοιξις. κένωσις. θάλψις. ψύξις. ἔσωθεν. ἔξωθεν. τὸ μὲν, τὸ δ᾽ οὔ. ὁκόταν ἐν κάτωθεν ὀμφαλοῦ ὁ στρόφος. βραδύς. μαλθακὸς ὁ στρόφος. ἐς τοὐναντίον. τὰ διαχωρέοντα, ᾗ ῥέπει. ἄναφρα. ἄπονα. ὠμά. ψυχρά. δυσώδεα, ξηρά. ὑγρά. ὀδμηρώδεα.

δίψα

δίψα πρόσθεν μὴ ἐοῦσα. μὴ δὲ καῦμα, μὴ δὲ ἄλλη πρόφασις. οὔρων. ῥινὸς ὑγρασμός. τὴν ἔξριψιν, καὶ τὸν ἀνασμὸν. καὶ τὸ ἀσύμπτωτον. καὶ τὸ θολερὸν πνεῦμα. ὑποχόνδριον. ἄκρεα. ὄμματα προσηκόμενα. χρώματος μεταβολή. σφυγμοί. ψύξις. παλμοί. σκληρυσμὸς δέρματος. νεύρων. ἄρθρων. φωνῆς. γνώμης. σχῆμα ἑκούσιον. τριχῶν. ὀνύχων. τὸ εὔφορον ἢ μή. οἷα δεῖ. σημεῖα ταῦτα. ὀδμαὶ χρωτός. στόματος διαχωρήματος. ὠτός. φύσης. οὔρου. ἕλκεος. ἱδρῶτος. πτυάλου. ῥινός. χρὼς ἁλμυρὸς ἢ πτύαλον ἢ ῥὶς ἢ δάκρυον ἢ ἄλλοι χυμοί. πάντη ὅμοια τὰ ὠφελέοντα. τὰ βλάπτοντα. ἐνύπνια, οἷα ἂν ὁρῇ. καὶ ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν, οἷα ἂν ποιέῃ. ἢν ἀκούῃ ὀξύ. καὶ πείθεσθαι προθυμέονται ἐν τῷ λογισμῷ μέζω ἰσχυρότερα τὰ πλείω. ἐπίχαρα τὰ σώζοντα τῶν ἑτέρων, ἢν αἰσθάνωνται πάσῃ αἰσθήσει, ταύτῃ καὶ φέρουσιν. ὁκοίων ὀδμάς. λόγους. εἵματα. σχήματα. τοιαῦτα εὔφορα, ἅπερ καὶ αὐτόματα ἐπιφαινόμενα ὠφελέει. καὶ ὁκότε κρέσσω τὰ τοιαῦτα ἐμποιέει. καὶ ταῦτα. καὶ τοιαῦτα οἷον φῦσαι. οὖρον. οἷον καὶ ὁκόσον καὶ ὁκότε. ὁκόσα δὲ τἀναντία, ἀποτρέπειν μάχεσθαι αὐτοῖσι. τὰ ἐγγὺς καὶ τὰ κοινὰ τοῖσι παθήμασι πρῶτα καὶ μάλιστα κακοῦται. κατάστασιν δὲ ἐκ τῶν πρώτων ἀρχομένων, ὅ, τι ἂν ἐκκρίνηται ἐκ τῶν οὔρων. ὁκοῖα ἂν ᾖ. καὶ οἵη τις σύμπτωσις. χροιῆς ἀπάλλαξις. πνεύματος μινύθησις. καὶ τ' ἄλλα μετὰ τούτων τὰ διαστήματα. τὸ δὲ εἰ ὅμοια τὰ ἀπιόντα δεῖ εἰδέναι. διέξοδοι. οὖρα καθ' ὑστέρας, πτύαλα κατὰ ῥῖνας. ὄμματα. ἱδρὼς ἐκ φυμάτων. ἐκ τραυμάτων. ἐξανθημάτων. ὁκόσα αὐτόματα. ὁκόσα τέχνῃσιν. ὅτι ὅμοια ἀλλήλοισι, πάντα τὰ κρίνοντα. καὶ τὰ ὠφελέοντα. καὶ τὰ βλάπτοντα. καὶ τὰ ἀπολλύοντα. ὡς τὰ μὲν περιφεύγων ἀποτρέπει. τὰ δὲ προσκαλέων, καὶ ἄγει καὶ δέχεται. καὶ τ' ἄλλα δὲ οὕτω. δέρματος. ἀκρέων. ὑποχονδρίων. ἄρθρων. ὄμματος. στόματος. σχημάτων. ὕπνων. οἷα κρίνει. καὶ ὅ, τι τὰ τοιαῦτα μηχανᾶσθαι. καὶ ἐπὶ ὅσαι τοιαῦται ἀποστάσιες γίνονται. οἷαι ὠφελέουσι, βρώμασι. πόμασιν. ὀδμῇσιν. ὁράμασιν. ἀκούσμασιν. ἐννοήμασιν. ἀφροδισίοισιν. ὑγροῖσιν. θάλψει. ψύξει. ξηροῖσιν. ὑγρῆναι. ξηρῆναι. χρίσμασιν. ἐγχρίσμασιν. ἐπιπλαστοῖσιν. ἐμπλάστοισιν. ἐπιπάστοισιν. ἐπὶ δὲ τοῖσιν ἐπιθέτοισι. σχήματα. ἀνάτριψις. ἴσχνωσις. πόνος. ἀργίη. ὕπνος. ἀγρυπνίη. πνεύμασιν ἄνωθεν, κάτωθεν. κοινοῖσιν. ἰδίοισιν. τεχνῇσιν. ἐν τοῖσι παροξυσμοῖσι μήτε ἐοῦσι, μήτε μέλλουσι. μήτε ποδῶν ψύξει, ἀλλ' ἐν καταρροπῇ τῆς νούσου. τοῖσιν ἐν τῇσι περιόδοισι, παροξυσμοῖσι. τὰ προσάρματα, μὴ διδόναι μηδὲ ἀναγκάζειν, ἀλλ' ἀφαιρέειν τῶν προθεσίων, πρὸ τῶν κρισίων. τὰ κρινόμενα καὶ τὰ κεκριμένα, ἀρτίως μὴ κινέειν. μήτε νεωτεροποιέειν, μήτε φαρμακείῃσι, μήτε ἄλλοις ἐρεθισμοῖσιν, ἀλλ' ἐᾶν. πέπονα φαρμακεύειν, καὶ κινέειν μὴ ὠμά, μηδὲ ἐν ἀρχῇσιν, εἰ μὴ ὀργᾷ. τὰ δὲ πολλὰ, οὐκ ὀργᾷ. ἃ δεῖ ἄγειν, ὅπῃ ἂν μάλιστα τῶν ξυμφερόντων χωρίων, ταύτῃ ἄγειν. τὰ χωρέοντα, μὴ τῷ πλήθει τεκμαίρεσθαι, ἀλλ' ἕως ἂν χωρέῃ, οἷα δεῖ, καὶ φέρῃ εὐφόρως. ὅκου δὲ δεῖ γνῶσαι, ἢ λειποθυμῆσαι ἕως ἂν τοῦτο ποιήσῃς, ἐπ' ἄλλα ῥέψαι, ἢ ξηρῆναι, ἢ ὑγρῆναι, ἢ ἀντισπάσαι, οὕνεκα τοῦτο ποιέεται, ἢν ἐξαρκέῃ ὁ νοσέων, τούτοισι τεκμαίρεσθαι. τὰ μὲν ξηρὰ, θερμά ἐστι, τὰ δὲ ὑγρὰ, ψυχρά. διαχωρητικὰ δὲ τἀναντία ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ταῦτα τῇσι περισσῇσιν ἄνω, ἢν καὶ αἱ περίοδοι καὶ ἡ κατάστασις τοιαύτη ἐκ τῶν παροξυσμῶν. γίνεται δὲ τὰ πλεῖστα τῇσιν ἀρτίῃσι κάτω. οὕτω γὰρ καὶ αὐτόματα ὠφελέει, ἢν μὴ αἱ περίοδοι τοὺς παροξυσμοὺς ἐν τῇσιν ἀρτίῃσι ποιέωνται. ἐν δὲ τοῖσι τοιούτοισιν. ἐν μὲν ἀρτίῃσιν ἄνω. ἐν δὲ τῇσι περισσῇσι, κάτω. ὀλίγαι δὲ τοιαῦται. αἱ δὲ τοιαῦται, καὶ δυσκριτώτεραι καταστάσιες. ἀτὰρ καὶ τὰ πρόσω χρόνου περαίνοντα ἀνάγκη οὕτως. οἷον τρισκαιδεκαταῖα. τεσσαρεσκαιδεκαταῖα. τρισκαιδεκάτῃ μὲν κάτω. τεσσαρεσκαιδεκάτῃ δὲ ἄνω. πρὸς γὰρ τὸ κρίσιμον, οὕτω ξυμφέρει. καὶ ὁκόσα εἰκοσταῖα. πλὴν ὁκόσα κάτω, πολλὰ δεῖ καθαίρειν. ταῦτα δὲ ἐγγὺς οὕτω κρίσιος, ἀλλὰ προσωτέρω. δεῖ δὲ ὀλιγάκις ὀξέσι, πολλὰ ἄγειν, τοῖσι κοπώδεσι τὸ σύμπαν. ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν εἰς ἄρθρα, καὶ παρὰ γνάθους μάλιστα ἀποστάσιες γίνονται ἐγγύς τι τῶν πόνων ἑκάστου, ἤδη τὸ ἄνω μᾶλλον καὶ τὸ σύμπαν. ἢν ἀργὸς ἡ νοῦσος ᾖ καὶ καταρρεπὴς, κάτω καὶ ἀποστάσιες. μάλιστα δὲ πόδες θερμοί, κάτω σημαίνουσι. ψυχροὶ δὲ ἄνω. οἷσι δὲ ἀνισταμένοισιν [αἱ] ἐκ τῶν νούσων, αὐτίκα δὴ ἐν χερσὶν ἢ ποσὶ πονέουσί τι, ἐν τουτοισιν ἀφίστανται. ἀτὰρ καὶ ἤν τι προπεπονηκὼς ᾖ, πρὶν ἢ νοσέειν, ἐς ταῦτα ἀποστηρίζεται. οἷον καὶ τοῖσιν ἐν Περίνθῳ βηχώδεσι καὶ κυναγχικοῖσιν. ποιέουσι γὰρ αἱ βῆχες τὰς ἀποστάσιας, ὥσπερ οἱ πυρετοὶ τοιαύτας. κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον συμβαίνει ἢ ἀπὸ χυμῶν ἢ σώματος συντήξιος καὶ ψυχῆς. τοὺς μὲν οὖν χυμοὺς εἰδέναι ἐν ᾗσιν ὥρῃσιν ἀνθέουσι. καὶ οἷα ἐν ἑκάστοισι νοσήματα ποιέουσι. καὶ οἷα ἐν ἑκά-

ἐν νουσήμασι παθήματα. τὸ δὲ σῶμα τὸ ἄλλο, ἐν ὅ,τι μάλιστα νόσημα ἡ φύσις ῥέπει. οἷον τῆς σπληνὸς ἐνιοδέων ποιεῖ, τούτων τι καὶ ἡ φύσις. χειλέων τι καὶ χρώματα κακίω. καὶ σώματα σειριοί, καὶ εἴ τι ἄλλο, ταῦτα διαγυμνᾶσθαι, ψυχῆς ἀκρασίη ποτῶν καὶ βρωμάτων. ὕπνου. ἐγρηγόρσιος. ἢ δι' ἔρωτάς τινας, οἷον κύβων, ἢ διὰ τέχνας, ἢ δι' ἀνάγκας καρτερίη πόνων, καὶ ὧν τινων τεταγμένη, ἢ ἄτακτος. αἱ μεταβολαὶ δὲ οἵων εἰς οἷα. ἐκ τῶν ἠθέων φιλοπονίη ψυχῆς. ἢ ζητίων. ἢ μελετέων, ἢ ὁρέων. ἢ λέγων. ἢ εἴ τι ἄλλο. οἷον λῦπαι δυσοργησίαι ἐπιθυμίαι. τὰ ἀπὸ συγκυρίης. λυπήματα γνώμης, ἢ διὰ τῶν ὀμμάτων, ἢ διὰ τῆς ἀκοῆς, οἷα τὰ σώματα. μύλης μὲν τριφθείσης πρὸς ἑωυτὴν, ὀδόντες ἡμωδίησαν. παρά τε κοῖλον παριόντι, σκέλεα τρέμει. ὅταν δὲ τῇσι χερσὶν ὧν δεῖται ἆραι, αὗται τρέμουσιν. ὄφις ἐξαίφνης ὀφθεὶς, χλωρότητα ἐποίησεν. οἱ φόβοι. οἷον αἰσχύνη. λύπη. ἡδονή. ὀργή. τ' ἄλλα τοιαῦτα οὕτως ὑπακούει. ἑκάστῳ δὲ τὸ προσῆκον τοῦ σώματος τῇ πρήξει, ἐν τούτοισιν ὑπακούει. ἱδρῶτες. καρδίης παλμὸς καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν δυναμίων τὰ ἔξωθεν ὠφελέοντα, ἢ βλάπτοντα. ἄλειψις. κατάχυσις. κατάχρισις. κατάπλασις. ἐπίδεσις ἐρίων καὶ τῶν τοιούτων. καὶ τὰ ἔνδοθεν ὑπακούει τῶν τοιούτων. οὐ μόνον ὥσπερ τὰ ἔξω τῶν ἔσω προσφερομένων, ἀτὰρ καὶ τάδε ἐν ἐρείοισι κοίτῃ πινώδεσι, καὶ τὸ παρὰ βασιλεῖ λεγόμενον κύμινον ὁρῶσιν. ὀσφραινομένοισιν ὅσα κεφαλῆς ἀγωγά. ταρακτικὰ λόγοι. φωνή. καὶ τὰ τοιαῦτα. μαζοί. γονή. ὑστέρη. σημεῖα τάτε ἐν τῇσιν ἡλικίῃσι. τὸ ἐν βίοισι πνιγμοῖσι, καὶ βηξὶ, τὰ πρὸς ὄρχιν. ὥσπερ τοῖσι δενδρέοισιν ἡ γῆ, οὕτω τοῖσι ζώοισιν ἡ γαστήρ. καὶ τρέφει. καὶ θερμαίνει καὶ ψύχει. ψύχει μὲν κενουμένη. θερμαίνει δὲ πληρουμένη, ὥσπερ γῆ κοπρευομένη, χειμῶνος θερμή. οὕτω καὶ ἡ κοιλίη. δένδρεα φλοιὸν λεπτὸν ξηρὸν ἔχει. ἔσωθεν δὲ ξηρόσαρκα, ὑγιηρὰ. ἄσηπτα. χρόνια. καὶ ζώων, οἷον χελῶναι, καὶ ὅ,τι τοιοῦτον. ἡλικίῃσιν. ὥρησιν. ἐνιαυτοῖσιν ὅμοια. τὰ ζῶντα οὐ τρίβεται χρωμένοισι μετρίως βελτίω, ὥσπερ ὑδρίον νέον διαπνεῖται, παλαιούμενον στέγει. οὕτω καὶ ἡ γαστὴρ, δέχεται τὴν τροφὴν, καὶ ὑποστάθμην ἔχει ὥσπερ ἀγγεῖον. οἱ τρόποι τῶν νούσων, τὰ μὲν συγγενικά ἐστιν εἰδέναι πυθόμενον, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χώρης. οἰκέονται γὰρ διὰ πλειόνων, καὶ πολλοὶ ἴσασι. τὰ δὲ ἐκ τοῦ σώματος καὶ τῶν διαιτημάτων, καὶ καταστάσιος τῆς νούσου, ἢ ἀπὸ ὡρέων. αἱ δὲ χῶραι πρὸς τὰς ὥρας κακῶς διακείμεναι, τοιαῦτα τίκτουσι νουσήματα, ὁκοίῃ ἂν ὥρῃ ὅμοιαι ἔωσιν. οἷον ἀνώμαλον θάλπος, ἢ ψῦχος, τῆς αὐτῆς ἡμέρης, ὅταν τοιαῦτα ποιέῃ φθινοπωρινὰ ἐν τῇ χώρῃ τὰ νουσήματα, καὶ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ὥρῃσι κατὰ λόγον. τὰ μὲν ἀπὸ ὀδμέων βορβορωδέων, ἢ ἑλωδέων. τὰ δὲ ἀπὸ ὑδάτων, λιθιῶντα, σπληνώδεα. τὰ δὲ ἀπὸ πνευμάτων χρηστῶν τε καὶ κακῶν ἄρχονται. ὥρης δὲ οἷαι ἔσονται νοῦσοι, καὶ καταστάσιες ἐκ τῶνδε. ἢν αἱ ὧραι ὡραίως, εὐτάκτως, εὐκρινέας νούσους ποιέουσιν. αἱ δὲ ἐπιχώριοι τῇσιν ὥρῃσι νοῦσοι, δηλοῦσι τοὺς τρόπους. ὅτι δ' ἂν ἐξαλλάξῃ ἡ ὥρη ὅμοια ἢ ἀνόμοια ἔσται τὰ νουσήματα, οἷα ἐν τῇ ὥρῃ ταύτῃ γίνεται. ἢν δ' ὁμοίως ἄγῃ, ἢ τοιουτότροπα καὶ ἐπὶ τοιοῦτο ἑλκυσμένα, οἷον ἴκτερον φθινοπωρινόν. ψύχεα γὰρ ἐκ θαλπέων. καὶ θάλπος ἐκ ψύχεος. καὶ ἢν τὸ θερινὸν χολῶδες γένηται, καὶ αὐξηθὲν ἐγκαταλειφθῇ, καὶ ὑπόσπληνοι. ὅταν οὖν καὶ ὁ ἦρ οὕτως ἀγάγῃ, καὶ ἦρος γίνονται ἴκτεροι. ἐγγυτάτω γὰρ αὕτη ἡ κίνησις τῇ ὥρῃ κατὰ τὸ εἶδος ἐστίν. ὅταν δὲ θέρος γένηται ἦρι ὅμοιον, ἱδρῶτας ἐν τοῖσι πυρετοῖσι. καὶ εὔτροποι, καὶ οὐ κατόξεες, οὐδὲ κατάξηροι γλώσσῃσιν. ὅταν δὲ χειμέριον γένηται ἦρ καὶ ὀπισθοχειμὼν, χειμεριναὶ καὶ αἱ νοῦσοι. καὶ βηχώδεες. καὶ περιπνευμονικαὶ ἢ κυναγχικαί. καὶ φθινόπωρον, ἢν μὴ ἐν ὥρῃ καὶ ἐξαίφνης χειμάσῃ, μὴ συνεχῶς τοιαύτας νόσους ποιέει, διὰ τὸ μὴ ἐν ὥρῃ ἄρχεσθαι, ἀλλὰ ἀνώμαλα γίνεσθαι. διόπερ καὶ αἱ ὧραι, ἄκριτοι καὶ ἀκατάστατοι γίνονται. ὥσπερ καὶ αἱ νοῦσοι, ἐὰν προεκρηγνύωνται, ἢ προεκκρίνωνται, ἢ ἐγκαταλείπωνται. φιλυπόστροφοι γὰρ καὶ αἱ ὧραι γίνονται, ὥσπερ αἱ οὕτω νοσοποιέουσαι. προσλογιστέον οὖν, ὁκοίως ἂν ἔχοντα τὰ σώματα, αἱ ὧραι παραλαμβάνωσι. νότοι βαρυήκοοι. ἀχλυώδεες. καρηβαρικοί. νωθροί. διαλυτικοί. ὅταν οὗτος δυναστεύῃ, τοιουτότροπα ἐν τῇσι νούσοισι πάσχουσιν ἕλκεα μυδαρὰ, μάλιστα στόμα, αἰδοῖον, καὶ τ' ἄλλα. ἢν δὲ βόρειον, βῆχες. φάρυγγες. κοιλίαι σκληρότεραι. δυσουρίαι φρικώδεες. ὀδύναι πλευρέων. στηθέων. ὁκόταν οὗτος δυναστεύῃ, τοιαῦτα προσδέχεσθαι μᾶλλον τὰ νουσήματα. ἢν μᾶλλον πλεονάζῃ, αὐχμοῖσιν οἱ πυρετοὶ ἕπονται. καὶ ὄμβροισιν ἐξ ὁποίων ἂν οἱ πλεονασμοὶ μεταπέσωσι. καὶ ὅκως ἂν ἔχοντα τὰ σώματα παραλάβωσιν ἐκ τῆς ἑτέρης ὥρης. καὶ ὁκοίου τινὸς οὖν χυμοῦ

δυν

δυνάστευον τῶν ἐν τῷ σώματι. αὐτὰρ ἀνυδρίαι νότιαι, βόρειαι. διαφέρει γοῦν καὶ τ᾽ ἄλλα οὕτω. μέγα γὰρ καὶ ταῦτα. ἄλλος γὰρ ἐν ἄλλῃ ὥρῃ καὶ χώρῃ, μέγας. οἷον τὸ θέρος χολοποιόν. ἦρ ἔναιμον. τ᾽ ἄλλα ὡς ἕκαστα. αἱ μεταβολαὶ μάλιστα τίκτουσι νουσήματα. καὶ αἱ μέγισται μάλιστα, καὶ ἐν τῇσιν ὥρῃσιν αἱ μεγάλαι μεταλλαγαί, καὶ ἐν τοῖσιν ἄλλοισι. τὰ δὲ ἐκ προσαγωγῆς γίνεται. αἱ ὧραι αὗται ἀσφαλέσταται, ὥσπερ καὶ δίαιται. καὶ ψύχος καὶ θάλπος μάλιστα ἐκ προσαγωγῆς. καὶ ἡλικίαι οὕτω μεταβαλλόμεναι. φύσιες δὲ ὡς πρὸς τὰς ὥρας. αἱ μὲν πρὸς θέρος. αἱ δὲ, πρὸς χειμῶνα εὖ καὶ κακῶς πεφύκασιν. αἱ δὲ πρὸς χώρας. καὶ ἡλικίας. καὶ δίαιτας. καὶ τὰς ἄλλας καταστάσιας τῶν νούσων, ἄλλαι πρὸς ἄλλας εὖ καὶ κακῶς πεφύκασι. καὶ ἡλικίαι πρὸς ὥρας. καὶ χώρας. καὶ δίαιτας. καὶ πρὸς καταστάσιας νούσων. καὶ ἐν τῇσιν ὥρῃσι, δίαιται. καὶ σιτία. καὶ ποτὰ, οἷα ὅτι ὁ μὲν χειμὼν, ἀργὸς ἔργων. καὶ πέπονα τὰ εἰσιόντα καὶ ἁπλᾶ. μέγα γὰρ καὶ τοῦτο. αἱ ὀπῶραι δὲ, ἐργάσιμοι, ἡλιώσιες. τὰ πινόμενα πυκνά. ἀκατάστατα σιτία. οἶνοι. ἀκρόδρυα. ὥσπερ δὲ ἐκ τῶν ὡρέων τὰς νούσους δεῖ τεκμήρασθαι, ἔστι ποτὲ καὶ ἐκ τῶν νούσων, ὕδατα, καὶ ἀνέμους, καὶ ἀνυδρίας προγινώσκειν. οἷον βόρεια. νότια. ἔστι γὰρ εὖ μαθόντι καὶ ὀρθῶς ἔχειν σκέπτεα. οἷον καὶ λέπραι τινὲς, καὶ περὶ τὰ ἄρθρα πόνοι, ὕδατα ὅταν μέλλῃ, κνησμώδεές εἰσι καὶ ἄλλα τοιαῦτα. καὶ τῶν ὑσμάτων οἷα ἢ διὰ τρίτης, ἢ ἑκάστης, ἢ διὰ περιόδων ἄλλων. καὶ τὰ συνεχέα. καὶ ἀνέμων οἱ μὲν, πολυήμεροι πνέουσι, καὶ ἀντιπνέουσιν ἀλλήλοισιν. ἄλλοι δὲ, διὰ βραχυτέρων. οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ, κατὰ περίοδον. ταῦτα ἔχει τῇσι καταστάσεσιν, ὁμοιότητας. ἢν δὲ βραχύτερον δὲ τὰ τοιαῦτα. ἢν μὲν ἐπὶ πλέον τὸ ἔτος τοιοῦτο ἐὸν οἵην κατάστασιν ἐποίησεν, ἢν δὲ πλεῖον καὶ τὰ νουσήματα τοιαῦτα. καὶ ἢν μᾶλλον ἰσχυρότερα, καὶ μέγιστα νουσήματα οὕτως ἐγγίνεται καὶ κοινότατα. καὶ ἐπὶ πλεῖστον χρόνον. ἐκ τῶν πρώτων ὑδάτων. ὅταν δὲ ἀνυδρίης πολλῆς μέλλῃ ὕδωρ ἔσεσθαι, ἔστι περὶ ὑδρώπων προειπεῖν. καὶ ὁκόταν τ᾽ ἄλλα σημεῖα φανῇ ἐν νηνεμίῃ, ἐν μεταβολῇ. συνακτέον οὖν, ὅσαι μὲν ἐφ᾽ οἵοισιν ὕδασιν ἢ ἀνέμοισιν αἱ νοῦσοι ἐπισημαίνουσι, καὶ ἀκουστέον εἴ τις οἶδεν ὅτι τοιούτου χειμῶνος προγενομένου, τοῖον ἦρ ἢ θέρος ἔσται. τὰ χρώματα οὐχ ὅμοια ἐν τῇσιν ὥρῃσιν, οὐδὲ ἐν βορείοισι καὶ νοτίοισιν, οὐδ᾽ ἐν τῇσιν ἡλικίῃσιν, αὐτὸς πρὸς ἑωυτὸν. οὐδ᾽ ἄλλος ἄλλῳ οὐδέν. σκεπτέον δὲ ἐξ ὧν ἴσμεν καὶ παρεόντων καὶ ἀτρεμεόντων, περὶ χροιῶν. καὶ ὅτι αἱ ἡλικίαι τῇσιν ὥρῃσιν ἐμφερέες εἰσὶ καὶ χροιῇ, καὶ τρόπῳ. οἱ αἱμορροΐδας ἔχοντες, οὔτε πλευρίτιδι, οὔτε περιπνευμονίῃ, οὔτε φαγεδαίνῃ, οὔτε δοθιῆσιν, οὔτε τερμίνθοισιν ἁλίσκονται. ἴσως δὲ οὐδὲ λέπρῃσιν. ἴσως δὲ οὐδὲ ἀλφοῖσιν. ἰητρευθέντες γε μὴν ἀκαίρως, συχνοῖσι τοῖσι τοιούτοισιν οὐ βραδέως ἡλώκασιν. καὶ ὀλέθρια οὕτως. καὶ ὅσαι ἄλλαι ἀποστάσιες, οἷον σύριγγες ἑτέρων ἄκος. ὅσα πέφυκεν ἐπιφαινόμενα παύειν. ῥύεται τούτων προσγενόμενα κωλύματα ἄλλοισιν αἱ κοινωνίαι. οἱ ὕποπτοι τόποι, ὑποδεξάμενοι πόνῳ, ἢ βάρει, ἢ ἄλλῳ τινὶ, ῥύονται. ἄλλοισιν αἱ κοινωνίαι διὰ τὴν ῥοπὴν, οὐκ ἔτι αἷμα ἔρχεται, ἀλλὰ κατὰ τοῦ χυμοῦ τὴν συγγένειαν, τοιαῦτα πτύουσιν. ἔστιν οἷσιν αἷμα ἀφίεσθαι ἐν καιρῷ, ἐπὶ τοῖσι τοιούτοισιν. ἐπ᾽ ἄλλοισι δὲ ὥσπερ ἐπὶ τούτοισιν, ὅπου οὐκ εἰκὸς κώλυσις. ἐπὶ τοῖσι δὲ δι᾽ αἱματώδεα πτύουσιν. ὥρη πλευρίτις. χολή. τὰ παρὰ τὸ οὖς, τοῖσιν ἂν ἀμφὶ κρίσιν γινόμενα, ἢν μὴ ἐκπυήσῃ, τούτου ἀπαλλασσομένου ὑποστροφὴ γίνεται. καὶ κατὰ λόγον τῶν ὑποστροφέων τῆς ὑποστροφῆς κρινόμενα, αὖθις αἴρεται καὶ παραμένει. ὥσπερ αἱ τῶν πυρετῶν ὑποστροφαὶ, ἐν ὁμοίῃ περιόδῳ. ἐπὶ τούτοισιν ἐλπὶς ἐς ἄρθρα ἀφίστασθαι. οὖρον παχὺ. λευκὸν, οἷον τὸ τοῦ ἀρτιγενέος. ἐπὶ τοῖσι κοπιώδεσι τεταρταίοισιν ἔστιν ὅτε ἔρχεται, καὶ ῥύεται τῆς ἀποστάσιος. ἢν δὲ πρὸς τούτῳ καὶ αἱμορραγήσῃ, ἐκ ῥινῶν ἱκανῶς καὶ πάνυ. καὶ ᾧ τὸ ἔντερον ἐπὶ δεξιὰ ἀρθριτικῷ παιδὶ ἐγγένηται, ἢν ἡσυχαίτερος. ἐπεὶ δὲ τούτου ἰητρευθῇ ἐπιπονώτερος.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΥΣΩΝ.

Ε

Εἰσί τινες τῶν τεχνέων, αἳ τοῖσι μὲν κεκτημένοισιν, εἰσὶν ἐπίπονοι. τοῖσι δὲ χρεομένοισιν, ὀνήϊστοι. καὶ τοῖσι μὲν ἰδιώτῃσι, ξυνὸν ἀγαθόν. τοῖσι δὲ μεταχειριζομένοισιν σφᾶς, λυπηραί. τῶν δὲ δὴ τοιούτων τεχνέων, καὶ ἣν οἱ Ἕλληνες καλέουσιν ἰητρικήν. ὁ μὲν γὰρ ἰητρὸς, ὁρεῖ τὰ δεινά, θιγγάνει τε ἀηδέων, καὶ ἐπ᾽ ἀλλοτρίῃσι ξυμφορῇσιν, ἰδίας καρποῦται λύπας. οἱ δὲ νοσέοντες, ἀπαλλάσσονται τῶν μεγίστων κακῶν

διὰ τὴν

τοῖσί τε πρωῒ περιπάτοισι πλείοσιν, ἀπὸ δείπνου τε ὀλίγοισι. καὶ τὸ σύνεχον μετὰ τῶν σιτίων ἀναθεῖν. ἄκρητόν τε ἐπ' αὐτῷ. ἐκ δὲ ταύτης τῆς θεραπείης καθίσταται τοῖσι μὲν θᾶσσον, τοῖσι δὲ βραδύτερον. Ἄλλοι δέ τινες τοιάδε πάσχουσιν. ἀχροῦσι τὴν ὄψιν. καὶ ὁκόταν φάγωσιν, ἐρυγγάνουσιν ὀλίγον ὕστερον ὀξέα. καὶ ἐς τὰς ῥῖνας ἀνέρπει τὸ ὀξύ. τούτοισι τὰ σώματα, οὐ καθαρά ἐστιν. ὑπὸ γὰρ τοῦ πόνου, πλεῖον τὸ συντηκόμενον τῆς σαρκὸς, ἢ τὸ ἀποκαθαιρόμενον ὑπὸ τῆς περιόδου. ἐμμένον δὲ τοῦτο, ἐναντιοῦται τῇ τροφῇ, καὶ βιάζεται, καὶ ἀποξύνει. ἡ μὲν οὖν τροφὴ, ἐρυγγάνεται. αὐτὸ δὲ ὑπὸ τοῦ δέρματος ἀπωθεῖται, καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἀχροίαν ἐμποιεῖ, καὶ νόσους ὑδρωποειδέας ἀρκνίσκει. ἀλλὰ χρὴ προμηθεῖσθαι ὧδε. ἡ μὲν οὖν ταχυτέρη θεραπείη, ἐλλέβορον πίσαντα προσάγειν, ὥσπερ γέγραπταί μοι. ἡ δὲ ἀσφαλεστέρη, ὑπὸ τῆς διαίτης, ὧδε. πρῶτον μὲν λουσάμενον θερμῷ, ἔμετον ποιήσασθαι. εἶτα προσάγειν ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἐμέτου ἑπτὰ, τὸ σιτίον τὸ ἐθισμένον. δεκάτῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τοῦ ἐμέτου, αὖθις ἐμεέτω. καὶ προσαγέτω κατὰ τὸ αὐτό. καὶ τὸ τρίτον ὡσαύτως ποιησάτω. καὶ δρόμοις τοῖσι μὲν τροχοῖσιν ὀλίγοισι, καὶ ὀξέσι. καὶ ἐν κινήμασι καὶ ἐν τρίψει. καὶ ἐν διατριβῇ πολλῇ χρῆσθαι ἐν τῷ γυμνασίῳ. καὶ ἀλινδήσει χρῆσθαι. τοῖσι περιπάτοισι πολλοῖσιν, ἀπὸ τῶν γυμνασίων, ἀλλὰ μὴν καὶ ἀπὸ τοῦ δείπνου. πλείστοισι δὲ τοῖσιν ὀρθρίοισιν ἐκκεκονιαμένοισι χρῆσθαι. ὁκόταν δὲ λοῦσθαι θέλῃ, θερμῷ λούσθω. ἀνάριστος δὲ διατελείτω τοῦτον τὸν χρόνον. καὶ ἢν μὲν ἐν ἑνὶ μηνὶ καθιστῶνται, θεραπευέσθω τὸ λοιπὸν τοῖσι προσήκουσιν. ἢν δέ τι ὑπόλοιπον ᾖ, χρήσθω τῇ θεραπείῃ. εἰσὶ δέ τινες οἷσιν ἐν τῇ ὑστεραίῃ ὀξυρεγμίαι γίνονται, τούτοισιν ἐν τῇ νυκτὶ ἡ ἀπόκρισις ὑπὸ τῆς πλησμονῆς γίνεται. ὁκόταν οὖν κινηθῇ ἐκ τοῦ ὕπνου τὸ σῶμα, πυκνοτέρῳ τῷ πνεύματι χρησάμενον, βιάζεται ἔξω σὺν τῷ πνεύματι, θερμόν τε καὶ ὀξὺ καὶ ἐκ τούτου νόσοι γίνονται, ἢν μήπω προμηθεὶς χρῆται. ξυμφέρει δὲ καὶ τούτοισιν ὡς καὶ τῷ προτέρῳ τὴν θεραπείην ποιήσασθαι. τοῖσι δὲ πόνοισι, πλείοσι χρὴ τούτους χρῆσθαι.

Γίνεται δέ τισι καὶ τοιάδε. ἐν τοῖσι πυκνοσάρκοισι τῶν σωμάτων, ὅταν τὰ σιτία διαθερμαίνηται, καὶ διαχέηται, καὶ ἀπὸ πρώτου ὕπνου θερμαινομένης τῆς σαρκὸς, ὑπό τε τῶν σιτίων διὰ τοῦ ὕπνου ἀπόκρισις γίνεται ἀπὸ τῆς σαρκὸς πολλὴ ὑγρασίη. ἔπειτα τὴν μὲν τροφὴν ἡ σὰρξ οὐ δέχεται, πυκνὴ ἐοῦσα. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἀποκριθὲν, ἐναντιούμενον τῇ τροφῇ καὶ βιαζόμενον ἔξω, πνίγει τὸν ἄνθρωπον, καὶ θερμαίνει, μέχρις ἂν διεμέσῃ ἔπειτα κουφότερος ἐγένετο. πόνος δὲ οὐδεὶς ἐν τῷ σώματι φανερός. ἀχροίη δὲ αὐτῷ ἔνεστι. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, πόνοι τε γίνονται καὶ νόσοι. πάσχουσι δὲ τούτοισι παραπλήσια καὶ ὁκόσοι ἀγύμναστοι ἐόντες, ἐξαπίνης πονήσαντες, σύντηξιν τῆς σαρκὸς βιαίαν καὶ πολλὴν ἐποίησαν. χρὴ δὲ τοὺς τοιούτους, ὧδε θεραπεύειν. ἀφελεῖν τῶν σίτων, τὸ τρίτον μέρος. τοῖσι δὲ σιτίοισι χρῆσθαι, τοῖσι δριμέσι, καὶ ξηροῖσι, καὶ αὐστηροῖσι, καὶ εὐώδεσι, καὶ οὐρητικοῖσι. τοῖσι δὲ δρόμοις, τοῖσι μὲν πλείστοισι καμπτοῖσιν, ἐν ἱματίῳ, γυμνοῖσι δὲ τοῖσι διαύλοισι καὶ τοῖσι τροχοῖσι. τρίψεσι δὲ καὶ πάλῃ ὀλίγῃ. ἀκροχειρισμοῖσιν, ἀκροχείρηξι, πλὴν κωρυκομαχίῃ, ξυμφερώτερον. τοῖσι δὲ περιπάτοισιν ἀπὸ τῶν γυμνασίων, πολλοῖσι, καὶ τοῖσι δ' ὄρθρου. καὶ ἀπὸ δείπνου δὲ ὁ τῆς φωνῆς πόνος, μάλα ἐπιτήδειος, κένωσιν γὰρ τοῦ ὑγροῦ ποιούμενος, ἀραιοῖ τὴν σάρκα. ξυμφέρει δὲ ἀνάριστον διάγειν. χρῆσθαι δὲ τοῖσι σιτίοισιν, ἐν ἡμέρῃσι δέκα. εἶτα προστίθεσθαι τὸ ἥμισυ τοῦ ἀφαιρεθέντος ἐς ἡμέρας ἕξ. ὁ ἔμετος ποιήσασθαι, ἑκάστου ἐμέτου προσάγειν ἐς ἡμέρας τέσσαρας τὸ σιτίον. ὅταν δὲ ἡμέραι δέκα γένωνται ἀπὸ τοῦ ἐμέτου, κομισάσθω τὸ ἀφαιρεθὲν σιτίον ἅπαν. τοῖσι δὲ πόνοισι καὶ τοῖσι περιπάτοισι προσεχέτω ὁ ὑγιὴς ἔσται. ἡ δὲ τοιαύτη φύσις, πόνου πλείονος δεῖται ἢ σίτου. Ἑτέρα πλησμονή.

Πάσχουσι δέ τινες καὶ τοιάδε. διαχωρέει τὸ σιτίον αὐτέοισι, ὑγρὸν ἄπεπτον. οἷον ἐκ λιεντερίης. καὶ πόνον οὐδένα παρέχει. πάσχουσι δὲ τοῦτο μάλιστα αἱ κοιλίαι, ὅσαι ὑγραὶ καὶ ψυχραί εἰσιν. διὰ μὲν τὴν ψυχρότητα, οὐ ξυνέψουσι. διὰ δὲ τὴν ὑγρότητα, διαχωρέει. τὸ οὖν σῶμα τρύχει, τροφὴν οὐ λαμβάνον τὴν προσήκουσαν. αἵ τε κοιλίαι διαφθείρονται, ἐς νόσους τε ἐμπίπτουσιν. ἀλλὰ χρὴ προμηθεῖσθαι. ξυμφέρει δὲ τοῦτο, τῶν μὲν σιτίων ἀφελεῖν τὸ τρίτον μέρος. ἔστω δὲ τὰ σιτία, ἄρτοι ἄζυμοι συγκομιστοί. κλιβανῖται, ἢ ἐγκρυφίαι, θερμοὶ ἐς οἶνον αὐστηρὸν ἐμβαπτόμενοι, καὶ τῶν ἰχθύων τὰ νωτιαῖα, καὶ οὐραῖα. τὰ δὲ κεφάλαια καὶ ὑπογάστρια, ἐάν ὡς ὑγρότερα καὶ τοὺς μὲν ἑφθοὺς, ἐν ἅλμῃ ἐσθίειν. τοὺς δὲ ὀπτοὺς, ἐν ὄξει. καὶ τοῖσι κρέασι τεταριχευμένοισιν, ἐν ἁλσὶ ἢ ὄξει. καὶ τοῖσι κυνείοισιν ὀπτοῖσι, καὶ ἀπὸ φαττῶν καὶ τῶν λοιπῶν τοιούτων ὀρνίθων, ὀπτοῖσι καὶ ἑφθοῖσι. λαχάνοισι δὲ ὡς ἥκιστα, οἴνῳ μέλανι, καὶ τοῖσι περιπάτοισιν. ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου, καὶ τοῖσιν ὀρθρίοισιν ἐκ

τοῦ περιπάτου

τῶν περιπάτων, κοιμᾶσθαι. δρόμοισι δὲ καμπτοῖσιν ἐκ προσαγωγῆς. ἔστω δὲ καὶ τρίψις πολλὴ, καὶ πάλη βραδείη, καὶ ἐν τῷ ἐλαίῳ καὶ ἐν τῇ κόνει, ὅκως διαθερμαινομένη ἡ σὰρξ, ἀναξηραίνηταί τε, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκ τῆς κοιλίης ἀντισπᾶται. ἀλείφεσθαι δὲ ξυμφέρει μᾶλλον, ἢ λοῦσθαι. ἀνάριστος δὲ διαγέτω. ὅταν δὲ γένωνται ἡμέραι ἑπτὰ, προσθέσθω τὸ ἥμισυ τοῦ σίτου. καὶ προσαγέσθω ἐς τέσσαρας ἡμέρας τοῦ σίτου. τῇ δὲ ἄλλῃ ἑβδόμῃ, κομισάσθω ἅπαν τὸ σιτίον. καὶ ἔμετον πάλιν ποιησάμενος, προσαγέσθω κατὰ ταῦτα. Ἄλλοισι δέ τισι γίνεται τοιάδε. τὸ διαχώρημα, ἄσηπτον διαχωρέει. καὶ τὸ σῶμα τρύχεται τῶν σίτων οὐκ ἐπαυρισκόμενον. ὅτι δὲ προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐμπίπτουσιν ἐς τὰς νόσους. τούτοισιν αἱ κοιλίαι, ψυχραὶ καὶ ξηραί. ὁκόταν γοῦν, μήτε σίτοισι προσήκουσι χρέωνται, μήτε γυμνασίοισι, πάσχουσι ταῦτα. ξυμφέρει δὲ τῷ ποιοῦντι, ἄρτοισί τε καθαροῖσιν ἰπνίτοισι χρέεσθαι. καὶ τοῖσιν ἰχθύσιν ἑφθοῖσιν ὑποτρίμμασι. καὶ κρέασιν ἑφθοῖσιν ὑείοισι. καὶ τοῖσιν ἀκροκωλίοισι διεφθοῖσι. καὶ τοῖσι πλείστοισιν ὀπτοῖσι καὶ τῶν δριμέων καὶ τῶν ἁλυκῶν. τοῖσιν ὑγραίνουσι καὶ τοῖσιν ἁλμυροῖσιν. οἴνοισι δὲ, μέλασι μαλακοῖσι. καὶ τῶν βοτρύων καὶ τῶν σύκων ἐμφορεῖσθαι, ἔν τε τοῖσι σιτίοισι. χρὴ δὲ καὶ ἐναριστῆν μικρόν. τοῖσι δὲ γυμνασίοισι, πλείοσι χρέεσθαι, δρόμοισι καμπτοῖσιν ἐκ προσαγωγῆς. ὑστάτοισι δὲ τροχοῖσι. καὶ μετὰ τὸν δρόμον, πάλῃ σὺν ἐλαίῳ. περιπάτοισι δὲ μὴ πολλοῖσιν ἀπὸ τῶν γυμνασίων. ἀπὸ δὲ ὕπνου, ὅσον διαναστῆναι. ὄρθροισι δὲ πλείοσι περιπάτοισι χρῆσθαι. λουέσθω δὲ θερμόν. χρέεσθω δὲ πόνοισι καὶ χρίσμασιν. ὕπνον δὲ πλείονα διδότω, καὶ μάλα κινείτω. χρὴ δὲ καὶ ἀφροδισιάζειν τι. τῶν δὲ σίτων ἀφελεῖν τὸ τέταρτον μέρος, ἐν ἡμέρῃσι δέκα. καὶ προσάγειν αὐτὸν πρὸς τὰ σιτία. εἰσὶ δέ τινες, οἷσι τὸ διαχώρημα ὑγρὸν διαχωρέει καὶ ἀσηπές. τοῖσι δὲ ἄλλως ὑγιαίνουσι καὶ γυμναζομένοισιν, οὐδὲ πόνον παρέχει. Οἱ δέ τινες, ἀποκλείοντες τῶν προσηκόντων, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, τὰς σάρκας ὑπαλλάσσεται τῇ θερμασίῃ ἡ κοιλίη. καὶ πόνον δὴ παρέχει. καὶ τῶν σιτίων ἀποκλείονται. ἥ τε κοιλίη ἐξέλκεται. στῆσαι δὲ χαλεπὸν ἤδη γίνεται αὐτήν. ἀλλὰ χρὴ πρότερον προμηθέεσθαι γνόντα τὴν κοιλίην θερμὴν, καὶ ὑγρὴν παρὰ τὸ προσῆκον. πόνων τε ὑπερβολὴν, ἀξυμφόρων γεγενημένην. τῇ οὖν διαίτῃ, χρὴ ψῦξαι καὶ ξηρᾶναι. καὶ πρῶτον μὲν τὰ ἡμίσεα γυμνάσια ἀφελεῖν. καὶ τῶν σιτίων, τὸ τρίτον μέρος. χρήσθω δὲ μάζῃ προπεφυρημένῃ τριπτῇ. καὶ τοῖσιν ἰχθύσι, τοῖσι ξηροτάτοισιν ἑφθοῖσι. καὶ μήτε λιπαροῖσι, μήτε ἁλμυροῖσι. χρήσθω δὲ ὀπτοῖσι κρέασι, τοῖσιν ὀρνιθίοισιν. ἑφθοῖσι μὲν, φάττης, περιστερῆς. ὀπτοῖσι δὲ, περδίκων καὶ ἀλεκτρυόνων, ἀνηδύντοισι, λαγῴοισι δὲ, ἑφθοῖσιν ἐν ὕδατι. καὶ τοῖσιν ἀγρίοισιν ἅπασι. λαχάνοισι δὲ, ὅσα ψυκτικὰ, οἷον τοῖσι τεύτλοισι καθεφθοῖσιν ὀξηροῖσι. οἴνῳ δὲ μέλανι αὐστηρῷ. γυμνασίοισι δὲ, τροχοῖσιν ὀξέσιν. ἀλλὰ τρίψις μὴ πολλὴ προσαγέσθω ἀλλ' ὀλίγη, μὴ δὲ πάλη. ἀκροχείρισις καὶ χειρονομίη, καὶ κωρυκομαχίη, καὶ ἀλίνδησις ἐπιτήδεια, ἀλλὰ μὴ πολλά. τοῖσι δὲ περιπάτοισι καὶ ἀπὸ τοῦ γυμνασίου χρήσθω ἱκανοῖσι κατὰ τὸν πόνον. καὶ ἀπὸ τοῦ δείπνου, πλείοσι κατὰ τὰ σιτία. καὶ πρωῒ, ξυμμέτρως πρὸς τὴν ἕξιν. λουέσθω δὲ χλιερῷ, καὶ ἀτρεμεέτω. οὕτω διαιτηθεὶς ἡμέρας δέκα προσθέσθω τοῦ τε σιτίου τὸ ἥμισυ, καὶ τῶν πόνων τὸ τρίτον μέρος. καὶ ἔμετον ποιησάσθω, ἀπὸ σιτίων ξηρῶν καὶ στρυφνῶν. καὶ μὴ διατριβέτω ἐν τῷ σίτῳ, ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἐμέτω. ἐκ δὲ τοῦ ἐμέτου, προσαγέσθω ἐς ἡμέρας τέσσαρας τὸ σιτίον καὶ τὸν πόνον μερίζων. ὅταν δὲ ἡ δεκὰς τῶν ἡμερέων γένηται, προσθέσθω τὸν σῖτον λοιπὸν, καὶ τῶν οἴνων τὸ πότιμον, πλὴν τῶν πόνων ἐνδεέστερον. καὶ ἔμετον ποιησάμενος, προσαγέτω καθάπερ γέγραπται. μονοσιτεῖν δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ξυμφέρει μέχρις ἂν καταστήσῃ. Ἄλλοισι δέ τισι, ξηρόν τε καὶ διακεκαυμένον τὸ διαχώρημα γίνεται. καὶ τὸ στόμα ξηρόν. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, καὶ πικρὸν γίνεται. καὶ ἡ κοιλίη ἵσταται, καὶ ἡ οὔρησις. ὅταν γὰρ μὴ ἔχῃ τὸ ἔντερον ὑγρασίην, περὶ τὸ ἀπόπατον περιοιδήσαν, ἀποφράσσει τὰς διεξόδους. ὀδύνην τε παρέχει. καὶ θέρμην λαμβάνει. καὶ ὅ,τι ἂν πίῃ ἢ φάγῃ, ἐξεμέει. τελευτῶν δὲ καὶ κόπρον ἐμέει. οὗτος οὐ βιώσιμος, ὅταν ἐς τοῦτο ἔλθῃ. ἀλλὰ χρὴ πρότερον προμηθέεσθαι, γινώσκοντα ὅτι ξηρῷ τῷ θερμῷ κρατέεται ὁ ἄνθρωπος. διαιτᾶσθαι οὖν χρὴ αὐτὸν, τῇ τε μάζῃ προπεφυρημένῃ ῥαντῇ, καὶ ἄρτῳ σιτανίων πυρῶν, τῷ χυλῷ τῶν πιτύρων ἐζυμωμένῳ. λαχάνοισί τε χρῆσθαι, πλὴν τῶν δριμέων καὶ ξηρῶν, καὶ ἑψάνοισι. καὶ τῶν ἰχθύων τοῖσι κουφοτάτοισιν ἑφθοῖσι. καὶ τοῖσι κεφαλαίοισι τῶν τε ἰχθύων καὶ καράβων, μυσὶ καὶ ἐχίνοισι, καὶ τοῖσι καρκίνοισι, καὶ τῶν κογχύλων, τοῖσι χυλοῖσι, καὶ αὐτοῖσι ὑγροτάτοισι. κρέασι δὲ τοῖσιν ὑείοισι ἀκροκωλίοισιν ἐμπροσθίοισιν ἑφθοῖσιν. καὶ ἐρίφων καὶ ἀρνῶν καὶ σκυλάκων ἑφθοῖσιν. ἰχθύων δὲ τοῖσι τα-

ταμίοισι καὶ λιμναίοισιν ἑφθοῖσιν, οἴνῳ μαλακῷ, ὑδαρεῖ. τοῖσι δὲ πόνοισι μὴ πολλοῖσι, μὴ δὲ ταχέσι, ἀλλ᾽ ἡσύχοισι πᾶσι. τοῖσι δὲ περιπάτοισι πρωῒ μὲν χρήσθω, πρὸς τὴν ἕξιν ἱκανοῖσι, καὶ ἀπὸ γυμνασίων πόνων ξυμμέτροισιν. ἀπὸ δείπνου δὲ, μὴ περιπατείτω. λουτροῖσι δὲ χρήσθω, καὶ ὕπνοισι μαλακοῖσι. καὶ ἀριστάτω. ὕπνῳ τε μετὰ τὸ ἄριστον, οὐ μακρῷ. ἐπάρῃ τε τὴν ὑγραίνουσαν, μετὰ τῶν σιτίων χρήσθω. καὶ τοῖσιν ἐρεβίνθοισι τοῖσι χλωροῖσι καὶ ξηροῖσι βρέξας ἐν ὕδατι. ἀφελέσθω δὲ τῶν πόνων τῶν προσαχθέντων τοὺς ἡμίσεας. καὶ οὕτως ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἔμετον ποιησάσθω ἀπὸ γλυκέων καὶ λιπαρῶν καὶ ἁλμυρῶν καὶ πλειόνων. ἐνδιατριβέτω δὲ τέως πλεῖστον χρόνον ἐν τοῖσι σιτίοισι πρὸς τοὺς ἐμέτους. εἶτα προσαγέτω τὸ σιτίον εἰς ἡμέρας τρεῖς. καὶ μὴ μενέτω ἀνάριστος. ὁκόταν δὲ ἡμέραι δέκα γένωνται τῶν πόνων, προσαγέτω πλείονα. κἢν μὲν οὖν ἡ πλησμονὴ ἐνῇ καὶ ἀπὸ σιτίου ἡ τῆς κοιλίης πλημμέλεια, ἐμεσάτω. ἢν δὲ μὴ, οὕτω θεραπευέσθω τὸν ἐπίλοιπον χρόνον. Γίνεται δὲ καὶ τοιάδε. φρῖκαι ἀπὸ τῶν περιπάτων ἐγγίνονται τῶν τοῦ ὄρθρου. καὶ τὴν κεφαλὴν βαρύνεται. τούτῳ πλέονες οἱ περίπατοι τῆς ξυμμετρίας. κενούμενον γὰρ τὸ σῶμα καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ὑγροῦ, φρίσσει καὶ βαρύνεται. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐς πυρετὸν ἀφικνέεται φρικώδεα. ἀλλ᾽ οὐ χρὴ προϊέσθαι ἐς τοῦτο. ἀλλ᾽ ἐκθεραπεύεσθαι πρότερον ὧδε. ὅταν γένηται τάχιστα τῶν τεκμηρίων τινὰ, χρισάμενον, καὶ ἀναζυψάμενον ὀλίγα, τὸ ἄριστον ποιήσασθαι πλέον τοῦ εἰθισμένου. καὶ πιεῖν ἱκανὸν, οἶνον μαλακὸν, εἶτα ὕπνῳ χρήσασθαι ἀπὸ τοῦ ἀρίστου ἱκανῶς. ἐς τὴν ἑσπέρην δὲ κούφοισι χρησάμενον γυμνασίοισι θερμῷ τε λουσάμενον, δειπνῆσαι τὸ ἠθισμένον. περιπάτοισι δὲ μὴ χρήσθω ἀπὸ δείπνου. διατρίβειν δὲ χρόνον. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἀφελέσθω ἐν τῷ ὕδατι. ἐν ὕπνοισί τε μαλακοῖσι διαγέσθω. ἡμέρῃσι δὲ πέντε, τοὺς προσαγέσθω κατὰ μικρόν. εἰσὶ δέ τινες οἳ φρίσσουσιν ἐκ τῶν γυμνασίων. καὶ ἐπειδὰν ἐκδύνται μέχρις ἂν διαγωνίσωνται. ὅταν δὲ ψύχηται, πάλιν φρίσσει. βρυγμός τε τὸ σῶμα ἔχει. ὑπνώσσει τε. ὅταν δὲ ἐξεγέρηται, χασμᾶται πολλάκις. ἐκ δὲ τοῦ δείπνου τὰ βλέφαρα βαρέα αὐτῷ. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, καὶ πυρετοὶ ἐπιγίνονται φαῦλοι. φυλάσσεσθαι οὖν χρὴ, μὴ προϊέναι ἐς τοῦτο, ἀλλὰ θεραπεύεσθαι πρότερον ὧδε. πρῶτον μὲν τῶν γυμνασίων ἀφελέσθω πάντων τὰ ἡμίσεα. τοῖσι δὲ σιτίοισιν ἅπασι χρήσθω ὑγροτέροισί τε καὶ ψυχροτέροισι. καὶ τοῖσι πόμασι μαλακωτέροισι καὶ ὑδαρεστέροισιν. ὅταν δὲ παρέλθωσιν ἡμέραι πέντε, τῶν πόνων προσθέσθω τὸ τρίτον μέρος τῶν ἀφαιρεθέντων. τοῖσι δὲ σιτίοισι χρήσθω τοῖσιν αὐτοῖσι. πέμπτῃ δὲ ἡμέρῃ ἄλλῃ, τοὺς ἡμίσεας τῶν λοιπῶν πόνων προσθέσθω. αὖθις δὲ πέμπτῃ, μετὰ τοῦτο ἀπόδος τοὺς πόνους πάντας, καὶ κουφοτέρους τε καὶ ἐλάσσονας, ὡς μὴ πάλιν ὑπερβολὴ γένηται. τοῖσι γὰρ πάσχουσι ταῦτα τὰ τεκμήρια, οἱ πόνοι κρέσσους εἰσὶ τῶν σιτίων. ἀνισάζειν οὖν χρή. ἔνιοι δὲ, οὐ ταῦτα πάσχουσιν. ἀλλὰ τὰ μὲν, τὰ δ᾽ οὔ. πάντων δὲ τουτέων τῶν τεκμηρίων, οἱ πόνοι κρατέουσι τῶν σιτίων. καὶ ἡ θεραπείη ἡ αὐτή. ξυμφέρει δὲ τούτοισι, θερμολουτεῖν, καὶ μαλακῶς εὐνάζεσθαι. μεθυσθῆναι δὲ ἅπαξ ἢ δὶς, πλὴν ἀλλὰ μὴ ἐς ὑπερβολήν. ἀφροδισιάζειν τε ὅταν ἐπιγένηται, ῥαθυμῆσαι πρὸς τοὺς πόνους. περιπάτους δὲ μὴ ποιῆσαι ὅλως.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΝΥΠΝΙΩΝ.

Περὶ δὲ τῶν τεκμηρίων τῶν ἐν τοῖσιν ὑπνοίσιν, ὅστις ὀρθῶς γινώσκει, μεγάλην ἔχοντα δύναμιν εὑρήσει πρὸς ἅπαντα. ἡ γὰρ ψυχὴ ἐγρηγορότι μὲν τῷ σώματι ὑπηρετοῦσα, ἐπὶ πολλὰ μεριζομένη, οὐ γίνεται αὐτὴ ἑωυτῆς, ἀλλ᾽ ἀποδιδοῖ τι μέρος ἑκάστῳ τοῦ σώματος, ἤγουν τοῖσιν αἰσθητηρίοισιν. ἀκοῇ. ὄψει. ψαύσει. ὁδοιπορίῃ. πρήξει. καὶ πάσῃ τῇ τοῦ σώματος διανοίῃ. αὐτὴ δ᾽ ἑωυτῆς ἡ διάνοια οὐ γίνεται. ὁκόταν δὲ τὸ σῶμα ἡσυχάσῃ, ἡ ψυχὴ κινευμένη, καὶ ἐπεξέρπουσα τὰ μέρη τοῦ σώματος, διοικεῖ τὸν ἑωυτῆς οἶκον. καὶ τὰς τοῦ σώματος πρήξιας ἁπάσας, αὐτὴ διαπρήσσεται. τὸ μὲν γὰρ σῶμα καθεῦδον, οὐκ αἰσθάνεται. ἡ δὲ ἐγρηγοροῦσα, γινώσκει. καθορᾷ τε τὰ ὁρατὰ, καὶ ἀκούει τὰ ἀκουστά. βαδίζει. ψαύει. λυπεῖται. ἐνθυμεῖται. ἐν ὀλίγῳ ἐοῦσα, ὁκόσαι τοῦ σώματος ὑπηρεσίαι, ἢ τῆς ψυχῆς, ταῦτα πάντα ἡ ψυχὴ ἐν τῷ ὕπνῳ διαπρήσσεται. ὅστις οὖν ἐπίσταται κρίνειν ταῦτα ὀρθῶς, μέγα μέρος ἐπίσταται σοφίης. ὁκόσα μὲν οὖν τῶν ἐνυπνίων θεῖά ἐστι, καὶ προσημαίνει τινὰ συμβησόμενα, ἢ πόλεσιν, ἢ τῷ ἰδιώτῃ λαῷ, ἢ κακὰ, ἢ ἀγαθὰ, μὴ δι᾽ αὐτῶν ἁμαρτίην, εἰσὶν οἳ κρίνουσι περὶ τῶν τοιούτων ἀκριβῆ τέχνην ἔχοντες. ὁκόσα δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος παθήματα προσημαίνει, πλησμονῆς ἢ κενώσιος ὑπερβολὴν τῶν

ξυμφύτων

ξυμφύτων, ἢ μεταβολὴν τῶν ἀνθέων, κρίνουσι μὲν καὶ ταῦτα. καὶ τὰ μὲν, τυγχάνουσι. τὰ δὲ, ἁμαρτάνουσι, καὶ οὐδέτερα τούτων γινώσκουσι. διότι οὖν γίνεται, οὔθ' ὅτι ἂν ἐπιτύχωσιν, οὔθ' ὅτι ἂν ἁμάρτωσι. φυλάσσεσθαι δὲ παραινέοντες, μή τι κακὸν λάβῃ, οὐ διδάσκουσιν ὡς χρὴ φυλάξασθαι, ἀλλὰ θεοῖσιν εὔχεσθαι κελεύουσι. καὶ τὸ μὲν εὔχεσθαι πρέπον, καὶ λίην ἐστὶν ἀγαθόν. δεῖ δὲ καὶ αὐτὸν ξυλλαμβάνοντα, τοὺς θεοὺς ἐπικαλέεσθαι. ἔχει οὖν περὶ τούτων ταῦτα, ὧδε. ὁκόσα τῶν ἐνυπνίων τὰς ἡμερινὰς πράξιας τοῦ ἀνθρώπου ἡ διάνοια ἐν τῇ εὐφρόνῃ ἐνυπνιάζεται ἑωυτῇ, καὶ ἀποδίδωσι κατὰ τρόπον γινόμενα, ἅπερ τῆς ἡμέρης ἐπράχθη, ἢ ἐβουλεύθη ἐν δικαίῳ πρήγματι, ταῦτα τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθά. ὑγείην γὰρ σημαίνει. διότι ἡ ψυχὴ παραμένει ἐν τοῖσιν ἡμερινοῖσι βουλεύμασιν, οὔτε πλησμονῇ τινι κρατηθεῖσα, οὔτε κενώσει, οὔτε ἄλλῳ οὐδενὶ ἔξωθεν προσπεσόντι. ὅταν δὲ πρὸς τὰς ἡμερινὰς πράξιας ὑπεναντιῶται τὰ ἐνύπνια καὶ ἐγγίνηται περὶ αὐτέων ἡ μάχη, ἢ νίκη ἂν τοῦτο συμβαίνῃ, ταραχὴν σημαίνει ἐν τῷ σώματι. καὶ ἢν μὲν ἰσχυρὴ ᾖ, ἰσχυρὸν τὸ κακόν. ἢν δὲ φαύλη, ἀσθενέστερον. περὶ μὲν οὖν τῆς πράξιος, εἴτε δεῖ ἀποτρέπειν, εἴτε μὴ δεῖ, οὐ κρίνω. τὸ δὲ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου θεραπεύεσθαι ξυμβουλεύω. πλησμονῆς γάρ τινος ἐγγινομένης, ἀπόκρισις ἐγένετό τις, ἥτις ἐτάραξε τὴν ψυχήν. ἢν μὲν οὖν ἰσχυρὸν ᾖ τὸ ἐναντιωθὲν, ἔμετόν τε ξυμφέρει ποιήσασθαι, καὶ τοῖσι σιτίοισι κούφοισι προσάγειν ἐς ἡμέρας πέντε. καὶ τοῖσι περιπάτοισι πολλοῖσι καὶ ὀξέσιν ἐκ προσαγωγῆς χρέεσθαι. καὶ τοῖσι γυμνασίοισιν ἐπιγυμνάζεσθαι συμμέτροισι πρὸς τὴν προσαγωγὴν τῶν σιτίων. ἢν δὲ ἀσθενέστερον τὸ ἐναντιωθὲν γένηται, ἀφελὼν τὸν ἔμετον, τὸ τρίτον μέρος ἄφελε τοῦ σιτίου, καὶ τοῦτο ἡσυχῇ προσάγειν πάλιν ἐς τὰς πέντε ἡμέρας. καὶ τοῖσι περιπάτοισι πιέζειν. καὶ τοῖσι τῆς φωνῆς πόνοισι χρέεσθαι. καὶ τοῖσι θεοῖσιν εὔχεσθαι. καὶ καταστήσεται αὐτῷ ἡ ταραχή. ἥλιον δὲ καὶ σελήνην, καὶ οὐρανὸν καὶ ἀστέρας, καθαρὰ καὶ εὐαγέα, κατὰ τρόπον ὁρώμενα ἕκαστα, ἀγαθά. ὑγείην γὰρ τῷ σώματι σημαίνει, ἀπὸ πάντων τῶν ὑπαρχόντων. ἀλλὰ χρὴ διαφυλάσσειν ταύτην τὴν ἕξιν, τῇ παρεούσῃ διαίτῃ. εἰ δέ τι τούτων ὑπεναντίον γίνοιτο, νοῦσόν τινα τῷ σώματι σημαίνει. ἀπὸ μὲν τῶν ἰσχυρῶν, ἰσχυροτέρην. ἀπὸ δὲ τῶν ἀσθενεστέρων, κουφοτέρην. καὶ ἄστρων μὲν οὖν ἡ ἔξω περίοδος. ἡλίου δὲ, ἡ μέση. σελήνης δὲ, ἡ πρὸς τὰ κοῖλα. ὅτι μὲν οὖν δοκοίη τούτων τῶν ἄστρων σβέννυσθαι, ἢ βλάπτεσθαι, ἢ ἀφανίζεσθαι, ἢ ἐπέχεσθαι τῆς περιόδου, κατ' αὐτὸ τὸ μέρος καὶ τὴν νοῦσον προσγίνεσθαι. καὶ ἢν μὲν ὑπὸ ἀέρος ὁρᾷ ἢ νεφέλης τι τῶν ἄστρων τούτων πάσχον, ἀσθενέστερον. ἢν δὲ ὑπὸ ὕδατος ἢ χαλάζης, ἰσχυρότερον. σημαίνει δὲ ἀπόκρισιν ἐν τῷ σώματι ὑγρὴν καὶ φλεγματώδεα γενομένην, ἐς τὴν ἔσω περιφορὴν ἐμπεπτωκέναι. ξυμφέρει τοιγαροῦν τούτῳ, τοῖσί τε δρόμοισιν ἐν τοῖσιν ἱματίοισι κεχρῆσθαι πολλοῖσιν ἐξ ὀλίγου προσάγοντα, ὅκως ἐξιδρώσῃ ὡς μάλιστα. καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ἀπὸ τῶν γυμνασίων, πολλοῖσι καὶ ἀναρίστοισι χρῆσθαι. τῶν τε σιτίων ἀφελόμενος τὸ τρίτον μέρος, προσάγειν ἐς πέντε ἡμέρας. εἰ δὲ δοκοίη ἰσχυρὸν εἶναι, καὶ πυριῆσαι. τὴν γὰρ κάθαρσιν διὰ τοῦ χρώματος ξυμφέρει ποιέεσθαι, διότι ἐν τῇ ἔξω περιφορῇ ἐστι τὸ βλάβος. τοῖσι δὲ σιτίοισι χρῆσθαι ξηροῖσι, δριμέσιν, αὐστηροῖσιν, ἀκρήτοισι. καὶ τοῖσι πόνοισι, τοῖσι ξηραίνουσι μάλιστα. ἢν δὲ τούτων ἡ σελήνη πάσχοι, εἴσω τὴν ἀντίσπασιν ποιέεσθαι ξυμφέρει, ἐμέτῳ χρησάμενον ἀπὸ τῶν δριμέων καὶ ἁλμυρῶν, καὶ μαλακῶν σιτίων. τοῖσι δὲ τροχοῖσιν ὀξέσι, καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ὀξέσι. τοῖσι δὲ τῆς φωνῆς πόνοισι καὶ ἀναριστίῃσι, καὶ τοῦ σίτου τῇ ἀφαιρέσει καὶ προσαγωγῇ ὡσαύτως. διὰ τοῦτο δὲ εἴσω ἀντισπαστέον, διότι πρὸς τὰ κοῖλα τοῦ σώματος βλαβερὸν ἐφάνη. εἰ δὲ ὁ ἥλιος τοιοῦτόν τι πάσχοι, ἰσχυρότερον τοῦτο ἤδη καὶ δυσεξαγωγότερον. δεῖ δὲ ἀμφοτέρας τὰς ἀντισπάσιας ποιέεσθαι. καὶ τοῖσι δρόμοισι, τοῖσί τε καμπτοῖσι τροχοῖσι χρῆσθαι, καὶ τοῖσι περιπάτοισι, καὶ τοῖσιν ἄλλοισι πόνοισι πᾶσι. τοῦ δὲ σίτου τῇ ἀφαιρέσει, καὶ τῇ προσαγωγῇ ὡσαύτως. ἔπειτα ἐξεμέσαντα, αὖθις προσάγειν πρὸς τὰς πέντε. εἰ δὲ αἰθρίης οὔσης θλίβεται καὶ ἀσθενέα δοκοίη εἶναι ὑπὸ τῆς ξηρασίης, τῆς περιόδου κρατέεσθαι, σημαίνει κίνδυνον εἰς νοῦσον πεσεῖν. ἀλλὰ χρὴ τῶν πόνων ἀφαιρέειν, τῇ τε διαίτῃ ὑγροτέρῃ καὶ μαλακῇ χρέεσθαι. καὶ λουτροῖσι καὶ ῥᾳθυμίῃ πλέονι. καὶ ὕπνοισι πολλοῖσι, μέχρις ἂν καταστῇ. εἰ δὲ πυροειδὲς δοκοίη εἶναι τὸ ἐναντιούμενον καὶ θερμὸν, χολῆς ἀπόκρισιν σημαίνει. εἰ δὲ καὶ ἀφανίζοιτο τὰ κρατούμενα, κίνδυνος ἐς θάνατον ἐκ τῆς νούσου ἐλθεῖν. εἰ δὲ τρεφθῆναι δοκοίη, τραπῆναι ἐς φυγὴν τὸ ὑπάρχον. φεύγειν δὲ ταχέως, τοὺς δὲ διώκειν, κίνδυνος μανῆναι τὸν ἄνθρωπον, ἢν μὴ θεραπευθῇ. ξυμφέρει δὲ τούτοισι πᾶσι, κάλλιστα μὲν, ἐλλεβόρῳ κρατηθέντας διαιτῆσθαι.

ἢν δὲ μὴ

ἢν δὲ μὴ, τῇ πρὸς ὕδατος διαίτῃ χρῆσθαι ξυμφέρει. οἶνον δὲ μὴ πίνειν. εἰ δ᾽ οὖν λευκόν. λεπτὸν, μαλακὸν, ὑδαρῆ. ἀπέχεσθαι δὲ δριμέων. ξηραντικῶν. θερμαντικῶν. ἁλμυρῶν. πόνοισι δὲ τοῖσι κατὰ φύσιν πλείστοισι χρέεσθαι. καὶ δρόμοισιν ἐν ἱματίῳ πλείστοισι. τρίψις δὲ μὴ ἔστω. μὴ δὲ πάλη. μὴ δὲ ἀλίνδησις. ὕπνοισι μαλακοῖσι εὑδέτω. καὶ ῥαθυμεέτω, πλὴν τῶν κατὰ φύσιν πόνων. ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου περιπατεέτω. ἀγαθὸν δὲ καὶ πυριῆσθαι. ἐμέειν δ᾽ ἐκ τῆς πυρίης. τριήκοντα δὲ ἡμερέων μὴ πληρωθῆ. ὅταν δὲ πληρωθῆ δὶς ἐν τῷ μηνὶ ἐμεσάτω ἀπὸ τῶν γλυκέων, καὶ ὑδαρῶν, καὶ κούφων. ὁκόσα δὲ τούτων πλανᾶται ἄλλοτε ἄλλῃ μὴ ὑπ᾽ ἀνάγκης, ψυχῆς τινα ταραχὴν σημαίνει ὑπὸ μερίμνης. ξυμφέρει δὲ τούτῳ ῥαθυμῆσαί τε καὶ τὴν ψυχὴν τραπῆναι πρὸς θεωρίας. μάλιστα μὲν πρὸς τὰς φερούσας γέλωτας. εἰ δὲ μὴ, ὅτι μάλιστα ἡσθήσεται θεασάμενος, ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς, καὶ καταστήσεται. εἰ δὲ μὴ, κίνδυνος ἐς νοῦσον πίπτειν. ὅτι δ᾽ ἂν ἐκ τῆς περιφορῆς ἐκπίπτειν δοκέῃ τῶν ἄστρων, ὁκόσα μὲν καθαρὰ καὶ λαμπρὰ καὶ πρόσω δοκεῖ φέρεσθαι, ὑγείην σημαίνει. ὅ,τι γὰρ ἐν τῷ σώματι καθαρὸν ἐὸν, ἐκκρίνεται ἐκ τῆς περιόδου κατὰ φύσιν ἀφ᾽ ἑσπέρας, πρὸς ἠῶ ὀρθῶς ἔχει. καὶ γὰρ τὰ ἐν τῇ κοιλίῃ ἀποκρινόμενα, καὶ τὰ ἐς τὴν σάρκα ἀπερευγόμενα, ἅπαντα ἐκ τῆς περιόδου ἐκπίπτει. ὅτι δ᾽ ἂν τούτων μέλαν καὶ ἀμυδρὸν, καὶ πρὸς ἑσπέρην δοκέῃ φέρεσθαι, ἢ ἐς τὴν θάλασσαν, ἢ ἐς τὴν γῆν, ἢ ἄνω, μᾶλλον ταῦτα σημαίνει τὰς νόσους. τὰ μὲν ἄνω φερόμενα, ῥεύματα κεφαλῆς ἐστι δηλοῦντα. ὁκόσα δὲ ἐς θάλασσαν, κοιλίης νοσήματα. ὁκόσα δὲ ἐς γῆν, ἐκφύματα μάλιστα σημαίνει, τὰ ἐν τῇ σαρκὶ φυόμενα. τούτοισι ξυμφέρει, τὸ τρίτον μέρος τοῦ σίτου ἀφελέσθαι. ἐμέσαντα δὲ προσάγειν ἐς ἡμέρας πέντε, ἐν ἄλλῃσι δὲ πέντε, κομίσασθαι τὰ σιτία πάντα. καὶ ἐμέσαντα πάλιν προσαγέσθαι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ὅτι δ᾽ ἂν τούτων οὐρανίοισιν ἐφίζεσθαι δοκέῃ σοι καθαρὸν καὶ ὑγρὸν ἐὸν, ὑγιαίνειν σημαίνει, διότι ἐκ τοῦ αἰθέρος ἐς τὸν ἄνθρωπον κατελθόν ἐστι. τοιοῦτον δὲ ἐστὶν ἡ ψυχὴ ὁρᾷ, οἷόν περ ἐσῆλθε. ὅ,τι δ᾽ ἂν μέλαν ἢ καὶ μὴ καθαρὸν, μὴ δὲ ἀφανὲς, νοῦσον σημαίνει, οὔτε διὰ πλησμονὴν, οὔτε διὰ κένωσιν, ἀλλ᾽ ἔξωθεν ἐπαγωγῆς. ξυμφέρει δὲ τούτῳ τροχοῖσιν ὀξέσι κεχρῆσθαι, ὅκως συντήξις ὡς ἐλαχίστη τοῦ σώματος γίνηται. πνεύματι δὲ ὡς πυκνοτάτῳ χρεώμενος, ἐκκρίνῃ τὸ ἐπελθόν. ἀπὸ δὲ τῶν τροχῶν, περιπάτοισιν ὀξέσιν. ἡ δὲ δίαιτα, μαλακὴ καὶ κούφη προσαχθήτω ἐς ἡμέρας τέσσαρας. ὅ,τι δ᾽ ἂν λαμβάνειν παρὰ θεοῦ δοκῇ καθαρὸν, ἀγαθὸν πρὸς ὑγείην. σημαίνει γὰρ τὰ εἰσιόντα ἐς τὸ σῶμα, εἶναι καθαρά. ὅ,τι δ᾽ ἂν τούτου τὸ ἐναντίον δοκῇ ὁρᾶν, οὐκ ἀγαθόν. νόσον γὰρ ἐς τὸ σῶμα σημαίνει ἐληλυθέναι. χρὴ οὖν ὡς τὸ πρότερον, θεραπεύεσθαι καὶ τοῦτον. εἰ δὲ δοκοίη ὕεσθαι, ὕδατι μαλθακῷ ἐν εὐδίῃ ἐστὶ μὴ σφόδρα βρέχεσθαι, μὴ δὲ δεινῶς χειμάζειν, ἀγαθόν. σημαίνει γὰρ σύμμετρον καὶ καθαρὸν τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ ἠέρος ἐσεληλυθέναι. εἰ δὲ τούτων τἀναντία, σφόδρα ὕεσθαι καὶ χειμῶνα καὶ ζάλην εἶναι, ὕδατί τε μὴ καθαρῷ, νόσον σημαίνει ἀπὸ πνεύματος τοῦ ἐπακτοῦ. ἀλλὰ χρὴ καὶ τοῦτον ὡσαύτως διαιτηθῆναι σιτίοισί τε ὀλίγοισι πάντας τούτους. περὶ μὲν τῶν οὐρανίων σημείων ἄστρων, οὕτω χρὴ γινώσκοντα προμηθέεσθαι, καὶ ἐκδιαιτῆσθαι, καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι. ἐπὶ μὲν τοῖσιν ἀγαθοῖσιν, ἡλίῳ Διῒ οὐρανίῳ. Διῒ κτησίῳ. Ἀθηνᾷ κτησίῃ. Ἑρμῇ Ἀπόλλωνι. ἐπὶ δὲ τοῖσιν ἐναντίοισι τοῖσιν ἀποτροπαίοισι, καὶ γῇ, καὶ ἥρωσιν ἀποτρόπαια γενέσθαι τὰ χαλεπὰ πάντα. προσημαίνει δὲ καὶ τάδε πρὸς ὑγείην τῶν ἐπὶ γῆς ὀξὺ ὁρῇν καὶ ἀκούειν. ὁδοιπορέειν τε ἀσφαλῶς, καὶ τρέχειν ἀσφαλῶς καὶ ἄτερ φόβου. καὶ τὴν γῆν ὁρῇν λείην καὶ καλῶς εἰργασμένην. καὶ τὰ δένδρεα θάλλοντα, καὶ πολύκαρπα, καὶ ἥμερα, καὶ ποταμοὺς ῥέοντας κατὰ τρόπον καὶ ὕδατι καθαρῷ μήτε πλείονι μήτε ἐλάσσονι τοῦ προσήκοντος. τάς τε κρήνας, καὶ τὰ φρέατα ὡσαύτως. ταῦτα πάντα οὕτως ὁρώμενα, σημαίνει ὑγείαν τῷ ἀνθρώπῳ. καὶ τὸ σῶμα κατὰ τρόπον. πάσας τε τὰς περιόδους καὶ τὰς προσαγωγὰς, καὶ τὰς ἀποκρίσεις εἶναι. εἰ δέ τι τούτων ὑπεναντίον ὁρῷτο, βλάβος σημαίνει τι ἐν τῷ σώματι. ὄψιος μὲν καὶ ἀκοῆς βλαπτομένων, περὶ τὴν κεφαλὴν νόσον σημαίνει. τοῖσιν οὖν ὀρθρείοισι περιπάτοισι, καὶ τοῖσιν ἀπὸ δείπνου πλείοσι χρηστέον, πρὸς τῇ προτέρῃ διαίτῃ. τῶν σκελέων δὲ βλαπτομένων, ἐμέτοισι ἀντισπαστέον καὶ τῇ πάλῃ πλείονι χρηστέον πρὸς τῇ προτέρῃ διαίτῃ. τῇ δὲ τραχείῃ, οὐ καθαρὰν τὴν σάρκα σημαίνει. τοῖσιν οὖν ἀπὸ γυμνασίων περιπάτοισι πλείοσι πονητέον. Δένδρεων δὲ ἡ ἀκαρπία, σπέρματος τοῦ ἀνθρωπίνου διαφθορὴν δηλοῖ. ἢν μὲν οὖν φυλλορροοῦντα ᾖ τὰ δένδρα, ὑπὸ τῶν ὑγρῶν καὶ ψυχρῶν βλάπτεται. ἢν δὲ τεθαλημένα, ἄκαρπα δὲ ᾖ, ὑπὸ τῶν θερμῶν καὶ ξηρῶν. τὰ μὲν οὖν, τοῖσι διαιτήμασι χρὴ

ξηραίνειν

ξηραίνειν καὶ θερμαίνειν. τὰ δὲ, ψύχειν καὶ ὑγραίνειν. Ποταμοὶ δὲ μὴ κατὰ τρόπον γινόμενοι, αἵματος περίοδον σημαίνουσι. πλεῖον μὲν ῥέοντες, ὑπερβολήν. ἔλαττον δὲ ῥέοντες, ἔλλειψιν. δεῖ δὲ τῇ διαίτῃ, τὸ μὲν αὐξῆσαι. τὸ δὲ μειῶσαι. μὴ καθαροὶ δὲ ῥέοντες, ταραχὴν σημαίνουσι. καθαίρονται δὲ ὑπὸ τῶν τροχῶν καὶ τῶν περιπάτων, πνεύματι πυκνῷ ἀνακινεύμενα. κρῆναι δὲ καὶ φρέατα θεώμενα, πνεύματα περὶ τὴν κύστιν σημαίνει. ἀλλὰ χρὴ τοῖσιν οὐρητικοῖσιν ἐκκαθαίρειν. Θάλασσα ταρασσομένη, κοιλίης νοῦσον σημαίνει. ἀλλὰ χρὴ τοῖσι διαχωρητικοῖσι καὶ κούφοισι καὶ μαλακοῖσιν ἐκκαθαίρειν. Γῆ κινευμένη θεωμένη, ἢ οἰκίη, ὑγιαίνοντι μὲν ἀνδρὶ, ἀσθενείην σημαίνει. νοσέοντι δὲ, ὑγείην καὶ μετακίνησιν τοῦ ὑπάρχοντος. τῷ μὲν οὖν ὑγιαίνοντι, μεταστῆσαι τὴν δίαιταν ξυμφέρει. ἐμεσάτω πρῶτον. εἰ προσδέξηται αὖθις κατὰ μικρόν. ἀπὸ γὰρ τῆς ὑπαρχούσης κινέεται ἅπαν τὸ σῶμα. τῷ δὲ ἀσθενοῦντι ξυμφέρον χρῆσθαι τῇ αὐτῇ διαίτῃ. μεθίσταται γὰρ ἤδη τὸ σῶμα, ἐκ τοῦ παρεόντος. κατακλυζομένην γῆν ἀπό τινος ὕδατος ἢ θαλάσσης ὁρῆν, νοῦσον σημαίνει, ὑγρασίης πολλῆς ἐνεούσης ἐν τῷ σώματι. ἀλλὰ χρὴ τοῖσι ἐμέτοισι, καὶ ἀναριστήσει, καὶ τοῖσι πόνοισι, καὶ τοῖσι ξηροῖσι διαιτήμασι χρῆσθαι. ἔπειτα προσάγειν δὲ ὀλίγον, καὶ ὀλίγοισιν. ἀλλ' οὐδὲ μέλαιναν ὁρῆν γῆν οὐδὲ κατακεκαυμένην δοκεῖ ἀγαθὸν, ἀλλὰ κίνδυνος ἰσχυροῦ νοσήματος ἀντιτυχεῖν καὶ θανασίμου. ξηρασίης γὰρ ὑπερβολὴν σημαίνει ἐοῦσαν ἐν τῇ σαρκί. ἀλλὰ χρὴ τούς τε πόνους ἀφελεῖν, τῶν τε σίτων ὁκόσα ξηρά τε καὶ θερμὰ καὶ δριμέα καὶ οὐρητικά. διαιτῆσθαι δὲ τῇ τε πτισάνης καθέφθου τῷ χυλῷ. καὶ πᾶσι τοῖς μαλακοῖσι καὶ κούφοισιν ὀλίγοισι. ποτῷ χρέοντι ὑδαρεῖ λευκῷ πλείονι. λουτροῖσι πουλλοῖσι θερμοῖσιν. ἀλλὰ μὴ ἄσιτος λουέσθω. μαλακευνείτω. ῥαθυμείτω. ψῦχος καὶ ἥλιον φυλασσέσθω. εὔχεσθαι δὲ γῇ, καὶ ἑρμῇ καὶ τοῖσιν ἥρωσιν. εἰ δὲ κολυμβᾷν ἐν λίμνῃ, ἢ ἐν θαλάσσῃ, ἢ ἐν ποταμοῖσι δοκέει, οὐκ ἀγαθόν. ὑπερβολὴν γὰρ ὑγρασίης σημαίνει. ξυμφέρει δὲ τούτῳ, τῇ διαίτῃ τοῖσί τε πόνοισι χρῆσθαι. πυρέσσοντι δὲ ἀγαθόν, σβέννυται γὰρ τὸ θερμὸν ὑπὸ τῶν ὑγρῶν. ὅτι δ' ἄν τις περὶ αὐτοῦ ὁρᾷ κατὰ τρόπον γινόμενον πρὸς τὴν φύσιν τὴν ἑωυτοῦ, μήτε μείζω μήτε ἐλάσσω, ἀγαθὸν πρὸς ὑγείην ἐστὶ. καὶ ἐσθῆτα λευκὴν ἐνδεδύσθαι, καὶ ὑπόδεσιν τὴν καλλίστην, ἀγαθόν. ὅτι δ' ἂν εἴη μεῖζον τῶν μελέων, οὐκ ἀγαθόν. ἀλλ' οὐδ' ὅπερ ἂν εἴη ἔλασσον. καὶ χρὴ τὸ μὲν αὔξειν τῇ διαίτῃ. τὸ δὲ μειοῦν. τὰ δὲ μέλανα νοσερώτερά τε καὶ ἐπικινδυνα. ἀλλὰ χρὴ μαλάσσειν καὶ ὑγραίνειν. καὶ τὰ καινὰ μεταλλαγὴν σημαίνει. τοὺς ἀποθανόντας ὁρῆν καθαροὺς ἐν ἱματίοισι λευκοῖσιν, ἀγαθόν. καὶ λαμβάνειν τι παρ' αὐτῶν καθαρὸν, ἀγαθόν. ὑγείην γὰρ σημαίνει καὶ τῶν σωμάτων καὶ τῶν ἐσιόντων. ἀπὸ γὰρ τῶν ἀποθανόντων, αἱ τροφαὶ καὶ αὐξήσιες καὶ σπέρματα γίνονται. ταῦτα δὲ καθαρὰ εἰσέρπειν ἐς τὸ σῶμα, ὑγείην σημαίνει. ἢν δὲ τοὐναντίον τις ὁρᾷ, γυμνοὺς ἢ μελανοειμονας, ἢ μὴ καθαροὺς, ἢ λαμβάνοντάς τι, ἢ φέροντας ἐκ τῆς οἰκίας, οὐκ ἐπιτήδειον. σημαίνει γὰρ νοῦσον. τὰ γὰρ ἐσιόντα ἐς τὸ σῶμα βλαβερά. ἀλλὰ χρὴ τοῖσι τροχοῖσι καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ἀποκαθαίρεσθαι. καὶ τῇ τροφῇ τῇ μαλακῇ τε καὶ κούφῃ προσάγειν ἐμέσαντα. ὁκόσα δὲ ἀλλόμορφα σώματα φαίνεται ἐν τοῖσιν ὕπνοισι καὶ φοβέει τὸν ἄνθρωπον, σιτίων ἀσυνήθων σημαίνει πλησμονὴν καὶ ἀπόκρισιν. καὶ χολέραν, καὶ νοῦσον κινδυνώδεα. ἀλλὰ χρὴ ἔμετον ποιήσασθαι, καὶ προσαγαγεῖν ἐπὶ ἡμέρας πέντε, σιτίοισιν ὡς κουφοτάτοισι μὴ πουλλοῖσι. μὴ δὲ δριμέσι, μήτε τοῖσι ξηροῖσι, μήτε τοῖσι θερμοῖσι. καὶ τῶν πόνων τοῖσι κατὰ φύσιν μάλιστα, πλὴν τῶν ἀπὸ δείπνου περιπάτων. χρῆσθαι δὲ καὶ λουτροῖσι καὶ θερμολουτίῃσι, καὶ ῥαθυμίῃσιν. ἥλιον δὲ καὶ ψῦχος, φυλάττεσθαι. Ἢν δὲ ἐν τοῖς ὕπνοις ἐσθίειν δοκῇ, ἢ πίνειν τῶν συνήθων σιτίων ἢ πομάτων, ἔνδειαν σημαίνει τροφῆς. καὶ ψυχῆς ἀθυμίην. κρέα δὲ τὰ μὲν ἰσχυρότατα, μεγίστης ὑπερβολῆς. τὰ δὲ ἀσθενέστατα, ἥσσω. ὥσπερ γὰρ ἐσθιόμενον ἀγαθὸν, οὕτω καὶ ὁρώμενον. ἀφαιρέειν οὖν τῶν σιτίων, ξυμφέρει. τροφῆς γὰρ ὑπερβολὴν σημαίνει. ἀλλὰ καὶ ἄρτοι τυρῷ καὶ μέλιτι πεποιημένοι καθ' ὕπνους ἐσθιόμενοι, ὡσαύτως σημαίνουσιν. ὕδωρ δὲ καθαρὸν πινόμενον, ἀγαθόν. τὰ δὲ ἄλλα πάντα, βλάπτει. Ὁκόσα δὲ δοκέει ὁ ἄνθρωπος θεωρεῖν τῶν συνήθων, ψυχῆς ἐπιθυμίην σημαίνει. ὁκόσα δὲ φεύγει περιφοβεύμενος, ἐπίστασιν τοῦ αἵματος σημαίνει ὑπὸ ξηρασίης. ξυμφέρει δὲ ψύξαι καὶ ὑγρῆναι τὸ σῶμα. ὁκόσα δὲ ἢ μάχεται, ἢ κεντέεται, ἢ ξυνδέεται ὑπ' ἄλλου, ἀπόκρισιν σημαίνει ὑπεναντίην τῇ περιόδῳ γεγονέναι τῷ σώματι. συμφέρει οὖν ἐμέειν καὶ ἰσχναίνειν καὶ περιπατεῖν. καὶ σιτίοισι κούφοισι χρῆσθαι. καὶ προσάγειν ἐκ τοῦ ἐμέτου, ἐς ἡμέρας πέντε. ἀλλὰ καὶ πλάνοι καὶ

ἐς ἀρχὴν μεγάλην ἀφικνέεται. μία φύσις ἐστὶ καὶ μὴ ἐστί. νούσων διαφοραὶ, ἐν τροφῇ, ἐν πνεύματι. ἐν θέρμασιν. ἐν αἵματι. ἐν φλέγματι. ἐν χολῇ. ἐν χυμοῖσιν. ἐν σαρκί. ἐν πιμελῇ. ἐν φλεβί. ἐν ἀρτηρίῃ. ἐν νεύρῳ. μυΐ. ὑμένι. ὀστέῳ. ἐγκεφάλῳ. νωτιαίῳ μυελῷ. στόματι, γλώσσῃ. στομάχῳ. κοιλίῃ. ἐντέροισι. φρεσί. περιτοναίῳ. ἥπατι. σπληνί. νεφροῖσι. κύστει. μήτρῃ. δέρματι. ταῦτα πάντα καὶ καθ' ἓν καὶ κατὰ μέρος. μέγεθος αὐτῶν, μέγα καὶ οὐ μέγα. τεκμήρια. γαργαλισμός. ὀδύνη. ῥῆξις. γνώμη. ἱδρώς. οὔρων ὑπόστασις, ἡσυχίη. ῥιπτασμός. ὄψιες. φαντασίαι. ἴκτερος. λυγμός. ἐπίληψις. αἷμα ὁλόχηρες. ὕπνος. καὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ φύσιν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιουτότροπα ἐς βλάβην καὶ ἐς ὠφελείην ὁρμᾷ. πόνοι ὅλου, καὶ μέρεος. καὶ μεγέθους σημήια, τοῦ μὲν, ἐς τὸ μᾶλλον, τοῦ δὲ, ἐς τὸ ἧσσον. καὶ ἀπ' ἀμφοτέρων ἐς τὸ μᾶλλον, καὶ ἀπ' ἀμφοτέρων ἐς τὸ ἧσσον. γλυκὺ, οὐ γλυκύ. γλυκὺ, ἐς δύναμιν. οἷον ὕδωρ. γλυκὺ ἐς γεῦσιν, οἷον μέλι. σημήια ἑκατέρων ἕλκεα, ὀφθαλμοὶ, καὶ γεύσιες. καὶ ἐν τούτοισι τὸ μᾶλλον, καὶ τὸ ἧσσον. γλυκὺ ἐς τὴν ὄψιν, καὶ ἐν χρώμασι, καὶ ἐν ἄλλῃσι μίξεσι. γλυκὺ μᾶλλον καὶ ἧσσον. ἀραιότης σώματος ἐς διαπνοὴν, οἷσι πλέον ἀφαιρέεται, ὑγιεινότερον. πυκνότης σώματος ἐς διαπνοὴν, οἷσιν ἔλασσον ἀφαιρέεται, νοσερόν. οἱ διαπνεόμενοι καλῶς, ἀσθενέστεροι, καὶ ὑγιεινότεροι, καὶ εὐανάσφαλτοι. οἱ διαπνεόμενοι κακῶς, πρὶν ἢ νοσέειν, ἰσχυρότεροι. νοσήσαντες δὲ, δυσανάσφαλτοι. ταῦτα δὲ, καὶ ὅλῳ καὶ μέρει. πνεύμων ἐναντίην σώματι τροφὴν ἕλκει. τὰ δ' ἄλλα πάντα τὴν αὐτήν. ἀρχὴ τροφῆς πνεύματος, ῥῖνες. στόμα. βρόγχος. πνεύμων. καὶ ἡ ἄλλη διαπνοή. ἀρχὴ τροφῆς καὶ ὑγρῆς καὶ ξηρῆς, στόμα. στόμαχος. κοιλίη. ἡ δὲ ἀρχαιοτέρη τροφὴ, διὰ τῆς ἐπιγαστρίου, ὀμφαλός. ῥίζωσις φλεβῶν, ἧπαρ. ῥίζωσις ἀρτηριῶν, καρδίη. ἐκ τούτων ἀποπλανᾶται ἐς πάντα αἷμα καὶ πνεῦμα. καὶ θέρμασιν διὰ τούτων φοιτᾷ. δύναμις μία καὶ οὐ μία, ἣ πάντα ταῦτα καὶ τὰ ἑτεροῖα διοικέεται. ἡ μὲν, ἐς ζωὴν ὅλου καὶ μέρεος. ἡ δὲ, ἐς αἴσθησιν ὅλου καὶ μέρεος. γάλα τροφή. οἷσι γάλα τροφὴ κατὰ φύσιν. ἄλλοισι δὲ οὐχί. ἄλλοισι δὲ οἶσιν, οἶνος τροφή. καὶ οἷσιν οὐχὶ τροφή. καὶ σάρκες. καὶ ἄλλαι ἰδέαι τροφῆς πολλαί. καὶ κατὰ χώρην καὶ ἐθισμὸν τρέφεται, τὰ μὲν, ἐς αὔξησιν, καὶ ἐς τὸ εἶναι. τὰ δὲ, ἐς τὸ εἶναι μόνον. οἷον γέροντες. τὰ δὲ πρὸς τούτων, καὶ ἐς ῥώμην. διάθεσις ἀθλητικὴ, οὐ φύσει. ἕξις ὑγιεινὴ κρείσσων ἐν πᾶσι. μέγα τὸ ποσὸν εὐστόχως ἐς δύναμιν ξυναρμοσθέν. γάλα καὶ αἷμα, τροφῆς πλεονασμός. περίοδοι ἐς πολλὰ σύμφωνοι, ἐς ἔμβρυον καὶ ἐς τὴν τούτου τροφήν. αὖθις δὲ ἄνω ῥέπει, ἐς γάλα, καὶ ἐς τροφὴν, καὶ ἐς βρέφος. ζωοῦται τὰ μὴ ζῶα. ζωοῦται τὰ ζῶα. ζωοῦται τὰ μέρεα τῶν ζώων. φύσιες πάντων ἀδίδακτοι. αἷμα ἀλλότριον, ὠφέλιμον. αἷμα ἴδιον, ὠφέλιμον. αἷμα ἀλλότριον, βλαβερόν. αἷμα ἴδιον, βλαβερόν. χυμοὶ ἴδιοι, βλαβεροί. χυμοὶ ἀλλότριοι, βλαβεροί. χυμοὶ ἀλλότριοι, ξυμφέροντες. χυμοὶ ἴδιοι, ξυμφέροντες. τὸ ξύμφωνον, διάφωνον. τὸ διάφωνον, ξύμφωνον. γάλα ἀλλότριον, ἀστεῖον. γάλα ἴδιον, βλαβερόν. γάλα ἀλλότριον, βλαβερόν. γάλα ἴδιον, ὠφέλιμον. σιτίον νέοισιν ἀκροσαπές. γέρουσι δὲ ἐς τέλος μεταβεβλημένον. ἀκμάζουσιν ἀμετάβλητον. ἐς τύπωσιν, λε΄, τέλειοι. ἐς κίνησιν, ο΄. ἐς τελειότητα σι΄. ἄλλοι φασὶ ἐς μορφὴν, με΄, ἐς κίνησιν, οε΄. ἐς ἔξοδον, σι΄. ἄλλοι, ν΄ ἐς ἰδέην. ἐς πρῶτον ἅλμα, ρ΄. ἐς τελειότητα, τ΄. ἐς διάκρισιν μ΄. ἐς μετάβασιν, π΄. ἐς ἔκπτωσιν, σμ΄. οὐκ ἔστι καὶ ἔστι. γίνεται δὲ ἐν τούτοισι καὶ πλείω καὶ ἐλάσσω. καὶ ὅλον καὶ κατὰ μέρος. οὐ πολλὸν δὲ πλείω ἢ ἐλάσσω. τὰ δὲ ἐλάσσω τοσαῦτα, καὶ ὅσα ἄλλα τούτοισιν ὅμοια. Ὀστέων τροφὴ ἐκ κατήξιος, ῥινὶ δὶς πέντε. γνάθῳ καὶ κληῗδι καὶ πλευρῇσι διπλάσιαι. πήχει, τριπλάσιαι. κνήμῃ καὶ βραχίονι, τετραπλάσιαι. μηρῷ, πενταπλάσιαι. καὶ ἔτι ἐν τούτοισι δύναται πλέον ἢ ἔλασσον. αἷμα ὑγρὸν, καὶ αἷμα στερεόν. αἷμα ὑγρὸν, ἀστεῖον. αἷμα στερεὸν, φλαῦρον. πρός τι πάντα, φλαῦρα καὶ ἀστεῖα. ὁδὸς ἄνω κάτω, μία. δύναμις τροφῆς κρέσσον, ἢ ὄγκος. ὄγκος τροφῆς κρέσσων, ἢ δύναμις. καὶ ἐν ὑγροῖσι καὶ ἐν ξηροῖσιν. ἀφαιρέει καὶ προστίθησι τὸ αὐτό. τῷ μὲν, ἀφαιρέει. τῷ δὲ, προστίθησι τὸ αὐτό. φλεβῶν διασφύξιες. καὶ ἀναπνοὴ πνεύματος καθ' ἡλικίην. καὶ ξύμφωνα καὶ διάφωνα. καὶ νούσου καὶ ὑγιείης σημήια. καὶ ὑγιείης μᾶλλον, ἢ νούσου. καὶ νούσου μᾶλλον, ἢ ὑγιείης. τροφὴ γὰρ καὶ πνεῦμα. ὑγρὴ τροφὴ εὐμετάβλητος μᾶλλον, ἢ ξηρή. ξηρὴ τροφὴ εὐμετάβλητος μᾶλλον, ἢ ὑγρή. ἡ δυσαλλοίωτος, δυσεξανάλωτος. ἡ εὐπρόσθετος, εὐεξανάλωτος. καὶ ὁκόσοι ταχέης προσθέσιος δέονται, ὑγρὸν ἴημα ἐς ἀνάληψιν δυνάμιος κράτιστον. ὁκόσοι δὲ ἔτι ταχυτέρης, δι' ὀσφρήσιος. ὁκόσοι δὲ βραδυτέρης

προσθέσιος δέονται, στερεῆς τροφῆς. μύες στερεώτεροι, δυσδιάλυτοι τῶν ἄλλων, πλὴν ὀστέου καὶ νεύρου. δυσμετάβλητα τὰ γεγυμνασμένα, κατὰ γένος αὐτὰ αὐτῶν ἰσχυρότερα τοῦ ἔνδος, διὰ τοῦτο αὐτὰ ἑωυτῶν δυσεκτότερα. πύον τὸ ἐκ σαρκός. πυῶδες τὸ δὲ αἵματος, καὶ δὲ ἄλλης ὑγρασίης. πύον, τροφὴ ἕλκεος. πύον, τροφὴ φλεβὸς, ἀρτηρίης. μυελὸς, τροφὴ ὀστέου, διὰ τοῦτο ἐπιπωροῦται. δύναμις πάντα αὔξει, καὶ τρέφει, καὶ βλαστάνει. ὑγρασίη, τροφῆς ὄχημα.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΥΓΡΩΝ ΧΡΗΣΙΟΣ.

Υ δωρ ποτόν. ἁλμυρὸν, θάλασσα. ποτὸν μὲν, κατ' ἰητρεῖον κράτιστον. καὶ γὰρ σιδηρείοισι, καὶ χαλκείοισι κράτιστον. καὶ φαρμάκοισι τοῖσι πλείστοισι παλαιομένοισι κοινότατον. ἐς δὲ χρῆσιν γνῶναι δεῖ, ὅτι τοῦτο ἢ τέγξει, ἢ ψύξει, ἢ θερμαίνει, ἄλλως δὲ οὐδενὶ ὠφελέει, ἢ βλάπτει ποτὸν ὅπου ὀλίγου ποτοῦ σπόγγῳ χρήσεις ἄριστον ὀφθαλμοῖσιν. αὐτὸ τὸ δέρμα ἐφέλκεται, θερμὸν αἰονήσει. πυρίη τοῦ σώματος ἅπαντος ἢ μέρεος. δέρματος σκληροῦ, μάλθαξις. συντεταμένου, χάλασις. νεύρων,
* σαρκῶν ἐκχύμωσις. ἱδρῶτος ἄφοδος. ὑγρῆναι προσκλύσει οἷον ῥῖνας. κύστιν. φύσας. σαρκῶσαι. ἁπαλῦναι. τῆξαι. μινυθῆσαι. χροιὴν ἀνακαλέσαι. χροιὴν ἀνασκεδάσαι. ὑπνικὸν καὶ κατὰ κεφαλῆς καὶ ἄλλων. σπασμῶν. τετάνων παρηγορικόν. ὀδύνας κωφοῖ. ὠτός. ὀφθαλμῶν.
* ὅσα τοιαῦτα τὰ ψυχρά. θερμῆναι, οἷον πίσσα. ἑλκέσιν. πλὴν τοῖσιν αἱμορραγέουσιν. ἢ μέλλουσι. κατήγμασιν. ἐκπτώμασι. τοῖσιν ἄλλοισι, οἷσιν ἂν ὀθόνια ἰηρός. καρηβαρίη. τὸ μέτριον ἑκάστω, μὴ πρόσω οἴδαμεν βασανίζειν. οἷον τὸ θερμὸν τῇ χειρὶ δὲ ὑπερβολῆς ἐφ' ἑκάτερα, ὡς ἀμφοῖν μὴ ἁμαρτάνειν, σημαινόμενος ταῖς βλάβαις ἢ οὐκ ὠφελείαις. οἷον χλιαροῦ. δεῖ γὰρ τῇσιν βλάβῃσιν, ἢ τῇσιν ὠφελείῃσιν κἂν ὦσι, χρῆσθαι μέχρι τοῦ ὠφελέοντος ἢ μέχρι τοῦ βλάπτοντος. τέγξις μὲν οὖν, ἀσθενές. ψύξις δὲ καὶ θάλψις, ἰσχυρὸν, ὡς ἐξ ἡλίου. τὸ δὲ ψυχρὸν, θερμὸν ἐὸν ὡς πρὸς τὴν ἀσθενέοντι. ἀλλὰ τὸ μὲν θερμὸν, μὴ πρόσω καίειν, κρίνει δ' αὐτὸς, πλὴν τοῖσιν ἀφώνοισιν ἢ παραπληγικοῖσιν. ἢ νεναρκωμένοισιν. ἢ οἷα ὑπὸ τρώμασι, κατεψυγμένοισιν. ἢ ὑπερωδύνοισι. τούτοισι δὲ ἀναίσθητα. λάθοις γὰρ ἂν κατακαύσας. καὶ τὰ ἐκπτώματα δὲ τὰ βαθέα. καὶ τὰ μεγάλα. ἤδη καὶ πόδες ἀπέπεσον καταψυχθέντες, ἐκ περιχύσιος θερμοῦ. ἀλλὰ τούτοισιν ὁ τοῦ καταχέοντος χρὼς, κριτής. καὶ ψυχροῦ δὲ ὡσαύτως. τούτων δ' αὐτῶν τὸ ὀλίγον ἑκατέρου, ἀσθενές. τὸ δὲ πολὺ, ἰσχυρόν. ἀλλὰ μὴν ἐὰν μέχρι γένηται οὗ ἕνεκα ποιέεται, τὸ ἔσχατον προπαύειν, πρὶν γενέσθαι. τούτων δὲ ἑκατέρων βλάπτει. βλάπτει δὲ ταῦτα τὸ θερμὸν πλέον χρεομένοισι. σαρκῶν ἐκθήλυνσιν. νεύρων ἀκράτειαν. γνώμης νάρκωσιν. αἱμορραγίας. λειποθυμίας. ταῦτα ἐς θάνατον. τὸ δὲ ψυχρὸν. σπασμοὺς. τετάνους. μελασμοὺς. ῥίγεα πυρετώδεα. αἱ μὲν μετριότητες ἐκ τούτων. τὰ δ' ἄλλα βλάπτει καὶ ὠφελέει τὰ εἰρημένα. ἡδύνουσι. καὶ εὐφορέουσι. καὶ ἀχθέουσι. καὶ δυσφορέουσιν, αἳ καθ' ἓν ἕκαστον αὐτῶν ὁμολογοῦσαι φαίνονται ὑγιέος. σῶμα τὸ μὲν ἐν σκέπῃ εἰθισμένον, ὅτι ἀηθὲς, ὅ, τι προσωτάτω τοῦ οἰκείου θάλπεος. ἐγγυτάτω δὲ τοῦ ἀλλοτρίου ψύχεος. διὰ ταῦτ' ἄρα τῷ θερμῷ ἥδεται, καὶ φέρειν δύναται. ἐγκέφαλος καὶ ὅσα ἀπὸ τούτου, ψυχρῷ μὲν ἄχθεται. θερμῷ δ' ἥδεται. καὶ ἦν ἄρα ἢ ψυχρότερον καὶ στερεώτερον φύσει. καὶ πρὸς ὅτου οἰκείου θάλπεος. καὶ πλεῖστα αὐτῶν. διὰ τοῦτο ὀστέοισιν ὀδοῦσι, νεύροισι, τὸ ψυχρὸν πολέμιον. τὸ δὲ θερμὸν, φίλιον. ὅτι ἀπὸ τούτου. σπασμοί. τέτανοι. ῥίγεα πυρετώδεα. ἃ, τὸ μὲν ψυχρὸν, ποιέει. τὸ δὲ θερμὸν, παύει. διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τοῦ θερμοῦ, ἡδοναὶ καὶ προκλάσιες. ἀπὸ δὲ τοῦ ψυχροῦ ἀλγηδόνες, καὶ ἀπορρίψιες. διὰ τοῦτο ὀσφὺς. στῆθος. νῶτον. ὑποχόνδρια, μᾶλλον ψυχρῷ ἄχθεται. θερμῷ δ' ἥδεται καὶ φέρειν δύναται. διὰ τοῦτ' ἄρα ὀσφὺς. νῶτον. στῆθος, ὑποχόνδρια τὰ ἐναντία πέπονθεν, ὅτι ἐναντιαῖα. διὰ τοῦτ' ἄρα τούτω τῷ χωρίῳ, ἀσώδεις ἐνταῦθα χρεομένοισι τῷ θερμῷ. τὸ δὲ ψυχρὸν, παύει. διὰ τοῦτ' ἄρα ποτῷ ψυχρῷ ἥδεται. διὰ τοῦτ' ἄρα βρώμασι τοῖσι θερμοῖσιν ἥδεται. διὰ τοῦτ' ἄρα καὶ κατὰ ἀκρέων ἐν λειποθυμίαις, τὸ ψυχρὸν καταχεόμενον, ὠφελέει. ὅτι δὲ τὰ ὄπισθεν τῶν ἔμπροσθεν τὸ θερμὸν μᾶλλον ἀνέχεται, τὰ εἰρημένα αἴτια. ὅτι δὲ καὶ τὰ ψυχρὰ ὀρθῶς. τά τε γὰρ ἄκρεα ἔμπροσθεν καὶ οὐκ ἐν σκέπῃ εἰθισμένα. ὥσπερ τὸ ἔνδον τοῦ ἔξω. μνηστέον δὲ καὶ ὅτι ἑκάτερον ἐφ' ἑκατέρου τοῦ σώματος, κρέσσον τοῦ δέρματος τοῦ ἔξω. ὅτι συνεχές τι ἑωυτῷ καὶ νεύροισιν ἐναίμω διὰ

τὸ ἔξω

τὸ ἔξω τοῦ οἰκείου θερμοῦ. ἐν τῷ ἔξω ψυχρῷ ἐόν, ἐπ' ἀμφοῖν πυκνὰ κρατέεται, καὶ ἑκατέρων πυκνὰ δέεται. πυκνὰ δὲ μᾶλλον θερμοῦ ἐς ἀδύνην. πάσχει δὲ καὶ ἄκρεα τοιοῦτο, ὥστε ταχέως ἐνακούειν πολλῶν. βραδέως δὲ πρῶτον ἐπαείρεται. καὶ φλεβῶν δῆλον αἱ πρότερον καὶ ὕστερον. οὕτως πάντα φαίνεται, ὅκου τε ψύχεται ἄκρεα, ὅκου τε θερμαίνεται. ἐν κυναγχικοῖσι. ἐν λειποθυμικοῖσι. καὶ κατὰ λόγον, εἰκότως ἄρα φλέβας, καὶ τὰ ἀπὸ τουτέων ἔπειτα, καὶ θερμαίνει. πρῶτον τὸ θερμόν, οἷον τῶν χειρῶν τὰ ἔσω. τὰ δ' ἕλκεα θερμῷ ἥδεται ὁμολογουμένως ὅτι ἐν σκέπῃ ἔθισται. εἰκότως ἄρα τῷ ἑτέρῳ ἄχθεται. εἰκότως ἄρα καὶ αὗται αἱ φλέβες, ὅτι ἐν θερμῷ εἰσιν. εἰκότως ἄρα καὶ αὐτὸς ὁ θώρηξ. καὶ αὕτη ἡ κοιλίη κρατουμένη ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ μάλιστα ἀγανακτεῖ καὶ θανατοῖ, ὅτι μάλιστα ἀήθεα. ἀλλὰ πλεῖστον ἀπέχει τοῦ παθεῖν. τοῦτο γὰρ ἐγγύτατα ἦν τὸ δεῖσθαι. εἰκότως ἄρα ποτῷ ψυχρῷ ἥδεται. οὕτω ὁμολογέει ταῦτα πάντα. ὅτι δὲ μάλιστα πάντα τὰ ἀποσύρματα καὶ τὰ ἐπικαύματα ἐπιπολῆς ὄν, μάλιστα εἰθισμένα ἐν σκέπῃ, μάλιστα ἐν ψυχρῷ ἀγανακτεῖ. εἰκότως. τάχιστα γὰρ κρατέεται. καὶ τὰ βαθύτατα εἰ κρατοῖτο, μάλιστ' ἂν ἄχθοιτο. ἔπειτα καὶ τῆς φύσιος τῆς νευρώδεος μετέχει. ὅτι ὑπογάστριον ἥδεσθαι δοκέει θερμῷ, σκεπτέον τὸ χωρίον καὶ μετέχει. καὶ ἄκρεα. καὶ κύστις. καὶ γονή. καὶ ἄλλος γόνος ὁ γυμνός ἐστι τῇ φύσει ψυχρότερος, ἢ ὥς τις οἴεται. ἄνω γὰρ οὐ κάτω θερμὸν ἀΐσσει. διὰ ταῦτα ἥδεται, ὅτι μετὰ τὸ θερμὸν ψύχεται τὸ σῶμα διαψυχθὲν μᾶλλον. μετὰ δὲ τὸ ψυχρόν, ἀναθερμαίνεται μᾶλλον συσταλέν. οἷον καὶ τὰ ὕδατα ψυκτέα θερμαντέα διὰ λεπτότητα. ὅτι μετὰ τὸ θερμὸν σκληρύνεται μᾶλλον ἐπιξηρανθέν. οἷον ὀφθαλμοὶ μετὰ τὸ ψυχρόν. τὸ μὲν γὰρ ὅμοιον τῷ περιέχοντι. τὸ δὲ οὔ.

Θάλασσα δὲ τοῖσι κνησμώδεσι. καὶ δακνώδεσιν. καὶ λούειν καὶ πυριῆν θερμῇ. τοῖσι μὲν ἀήθεσιν ὑπολιπαίνονται. πρὸς ἕλκεα δὲ πυρίκαυτα καὶ ἀποσύρματα, καὶ ὅσα τοιαῦτα, πολέμιον. ἐπὶ τὸ ἥδιον δέ, τοῖσι καθαροῖσι. ἀγαθὸν καὶ ἰσχναίνειν εὖ ὡς τὰ τῶν ἁλιέων ἕλκεα. ταῦτα γὰρ οὐδ' ἐκπονεῖ, ἢν μὴ ψαύῃ. καὶ πρὸς ὑποδεσμίδας. καὶ τὰ νεμόμενα παύει καὶ ἵστησιν. ὡς ἅλες καὶ ἁλμυρίδιον, καὶ λίτρον. πάντα δὲ ταῦτα σμικρῷ μὲν χρωμένῳ, ἐρεθιστικά. πλεονάζοντι δέ, ἀγαθά. βέλτιον δὲ θερμὴ πρὸς τὰ πλεῖστα. ὄξος δὲ χρῶτι μέν, καὶ ἄρθροισι, παραπλήσιον θαλάσσῃ. καὶ δυνατώτερον. καταχέειν. καὶ πυριῆν καὶ ἕλκεσι τοῖσι νεοτρώτοισι θρόμβοισιν οὐ μέλασμα ἀΐδιον. καῦσις ὀνατόν, ἢ καὶ ὀδύνων. θερμῷ δὲ ταῦτα, τά τε ἄλλα καὶ τῇ ὥρῃ συντεκμαίρεσθαι ἐκ τάξιος ἄλλου. καὶ πρὸς ἄλλα δὲ ὅσα λειχῆσι. λέπρῃσιν. ἀλφοῖσι. συντείνει παχυνθὲν ἐν ἡλίῳ θερμῷ. μάλιστα δὲ ὄνυξι λεπροῖσι. κρατέει γὰρ μετὰ χρόνον. μυρμηκίας ἀπαλύνει. καὶ τὰ ἐν ὠσὶν ἰᾶται ῥύπους. μαλάσσει δὲ καὶ χρῶτα. πολλαχῇ δὲ καὶ ἄλλῃ, εἰ μὴ ὀδμῇ ἔβλαπτε καὶ μάλιστα γυναῖκας. ἐδύνατο δ' ἂν καὶ ποδαγρίῃ, εἰ μὴ ὁ χρὼς ἐπιτρώσκετο. ταῦτα καὶ τρὺξ ὄξεος ποιέειν.

Οἶνος δὲ γλυκὺς ὅσα χρόνια ῥεύματα συνεχέως χρωμένῳ αὐτάρκης, ἀτὰρ καὶ ὧν φαρμακοποσίη. αὐστηρὸς δὲ ὁ λευκὸς καὶ μέλας οἶνος, ψυχρὸς ἐπὶ τὰ ἕλκεα ἐνδέχεται, ψυχρὸς διὰ τὴν θέρμην. ἔνια δὲ ὅσα μὲν ψύξιος εἵνεκα, ἢ καταχέεται, ἢ ἐνίεται, ἢ ἐμβάπτεται ὡς ὕδωρ ψυχρότατον. ὅσα δὲ ψύξιος, ὁ μέλας οἶνος καὶ ἔρια καταρραίνει. οἷον καὶ φύλλα τευτλίων, ἢ ὀθόνια βάπτεται ἐπὶ τὰ πλεῖστα.

Ὅσα δ' ἔνι στῦψις. οἷον κισσοῦ φύλλα, ὁ λευκός. καὶ ὅσα στρυφνότερα, ἢ ψαθυρώτερα οἷον κισσός τε καὶ βάτος. ῥοῦς σκυτοδεψική. ἐλελίσφακος. καὶ ὅσα μαλθάσσειν δεῖ οἷον ἄλητον ἑφθόν, τὸ ψυχρὸν ὠφελέει. τὰ ἐρυθρὰ οἷα ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ἐκθύει ὑποπλάττει. οἷα οἱ τὸν ἀπλήστως ἑλκηροὺς ἀνίσχουσιν. δυσσάρκοισι δέ, καὶ ἁπαλοσάρκοισιν ὑπέρυθρα. μέλασι δὲ καὶ οἷαι στρογγύλαι ἐοῦσαι, θολερὰς λέγουσι, καὶ ἐν αὐτῇσι τῇσι θερμολουσίῃσιν ἀνίσταται χρωμένῃ. καὶ γυναιξὶν ἐκ γυναικείων ἀναδρομή, ὑπὸ χρῶτα. καὶ ὑπὸ ἐρεθισμὸν δέρματος, ἢ ἱματίων τρηχέων ἄηθες φορήσει. καὶ ἐξιδρώτων ἔξοδον. ἢ ἐκ ψύχεος. ἐξαίφνης πρὸς πῦρ ἐλθόντι ἢ λουτρὰ θερμά, ταῦτα ἂν ὕστερον ποιήσει.

Ἔτι οὐδαμῶς ἐκθύει. ἐπεὶ ὁκόσα γε ἐκ ψύχεος γίνεται, ἢ ὁκόσα ῥηγνύνται, κεγχρώδεα. ἔστ' ἐφελκοῦνται, τὸ μὲν ψυχρόν, βλάπτει. τὸ δὲ θερμόν, ὠφελέει.

Ἃ δέ, ἄμφω ὠφελέει, τὰ ἐν ἄρθροισιν οἰδήματα. καὶ ἄνευ ἕλκεος ποδαγρικά, καὶ σπάσματα πλεῖστα, τούτων ψυχρὸν πολλὸν καταχεόμενος ἰδρῶσιν, ἰσχναίνει. καὶ ὀδύνην ναρκοῖ. νάρκη δὲ μετρίη, ὀδύνης λυτικόν. καὶ τὸ θερμὸν ἰσχναίνει καὶ μαλθάσσει.

Τοῖσι δὲ ποδαγρικοῖσι. παρέτοισι. τετάνοισι. σπασμοῖσι. τὰ τοιαῦτα. συντάσιες. τρόμοι. παραπληγίαι. τὰ τοιαῦτα χαλᾷ. ἢ χωλώσιες. νάρκαι. ἀναυδίαι. τὰ τοιαῦτα

δίψα, πρόσθεν μὴ ἐνεοῦσα. μὴ δὲ καῦμα, μὴ δὲ ἄλλη πρόφασις. οὖρον. ῥινὸς ὑγρασμός. τὴν ἔρριψιν, καὶ τὸν ἀνασμόν. καὶ τὸ ἀσύμπτωτον. καὶ τὸ θολερὸν πνεῦμα. ὑποχόνδριον. ἄκρεα. ὄμματα προσκαπτόμενα. χρώματος μεταβολή. σφυγμοί. ψύξις. παλμοί. σκληρυσμὸς δέρματος. νεύρων. ἄρθρων. φωνῆς. γνώμης. σχῆμα ἑκούσιον. τρίχες. ὄνυχες. τὸ εὔφορον ἢ μή. οἷα δεῖ. σημεῖα ταῦτα. ὀδμαὶ χρωτός. στόματος. διαχωρήματος. ὠτός. φύσης. οὔρου. ἕλκεος. ἱδρῶτος. πτυάλου. ῥινός. χρὼς ἁλμυρός. ἢ πτύαλον. ἢ ῥίς. ἢ δάκρυον. ἢ ἄλλοι χυμοί. πάντη ὅμοια τὰ ὠφελέοντα. τὰ βλάπτοντα. ἐνύπνια, οἷα ἂν ὁρῇ. καὶ ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν, οἷα ἂν ποιέῃ. ἢν ἀκούῃ ὀξύ. καὶ πείθεσθαι προθυμέεται. ἐν τῷ λογισμῷ μέζω ἰσχυρότερα τὰ πλείω. ἐπίχαρα τὰ σώζοντα τὴν ἑτοίμην, ἣν αἰσθάνωνται πάσῃ αἰσθήσει, πάντων καὶ φέρωσιν. ὁκοῖον ὀδμάς. λόγους. εἵματα. σχήματα. τοιαῦτα εὔφορα, ἅπερ καὶ αὐτόματα ἐπιφαινόμενα ὠφελέει. καὶ ὁκότε κρίσιν τὰ τοιαῦτα ἐμποιέει. καὶ τὰ ταῦτα. καὶ τοιαῦτα οἷον φῦσαι. οὖρον. οἷόν τε ὁκόσον καὶ ὁκότε. ὁκόσα δὲ τἀναντία, ἀποτρέπειν μάχεσθαι αὐτοῖσι. τὰ ἐγγὺς καὶ τὰ κοινὰ τοῖσι παθήμασι πρῶτα καὶ μάλιστα καθίσταται. καταστάσιν δὲ ἐκ τῶν πρώτων ἀρχομένων, ὅ, τι ἂν ἐκκρίνηται ἐκ τῶν οὔρων. ὁκοῖα ἂν ἐῇ. καὶ οἵη τις σύμπτωσις. χροιῆς ἀπάλλαξις. πνεύματος μινύθησις. καὶ τ' ἄλλα μετὰ τούτων τὰ διαστήματα. τὸ δὲ εἰ ὅμοια τὰ ἀπιόντα δεῖ εἰδέναι. διέξοδοι. οὖρα καθ' ὑστέρας, πτύαλα καὶ ῥῖνας. ὄμματα. ἱδρὼς ἐκ φυμάτων. ἐκ τραυμάτων. ἐξανθημάτων. ὁκόσα αὐτόματα. ὁκόσα τέχνῃσιν. ὅτι ὅμοια ἀλλήλοισι, πάντα τὰ κρίνοντα. καὶ τὰ ὠφελέοντα. καὶ τὰ βλάπτοντα. καὶ τὰ ἀπολύοντα. ὡς τὰ μὲν περιφεύγειν ἀποτρέπει. τὰ δὲ προσκαλέων, καὶ ἄγει καὶ δέχεται. καὶ τ' ἄλλα δὲ οὕτω. δέρματος. ἀκρέων. ὑποχονδρίων. ἄρθρων. ὄμματος. στόματος. σχημάτων. ὕπνων. οἷα κρίνει. καὶ ὅ, τε τὰ τοιαῦτα μηχανᾶσθαι. καὶ ἔτι ὅσαι τοιαῦται ἀποστάσιες γίνονται. οἷαι ὠφελέουσι, βρώμασι. πόμασιν. ὀδμῇσιν. ὁράμασιν. ἀκούσμασιν. ἐννοήμασιν. ἀφοδίοισιν. ὑγροῖσιν. θάλψει. ψύξει. ξηροῖσιν. ὑγρῆναι. ξηρῆναι. χρίσμασιν. ἐγχρίσμασιν. ἐπιπλάστοισιν. ἐμπλάστοισιν. ἐπιπάστοισιν. ὧδε ἢ τοῖσιν ἐπιθέτοισι. σχήματα. ἀνάτριψις. ἴησις. πόνος. ἀργίη. ὕπνος. ἀγρυπνίη. πνεύμασιν ἄνωθεν, κάτωθεν. κοινοῖσιν. ἰδίοισιν. τεχνήτοισιν. ἐν τοῖσι παροξυσμοῖσι μήτε ἐοῦσι, μήτε μέλλουσι. μήτε ποδίων ψύξει, ἀλλ' ἐν καταῤῥόπῃ τῆς νόσου. τοῖσιν ἐν τοῖσι περιόδοισι, παροξυσμοῖσι. τὰ προσάρματα, μὴ διδόναι μηδὲ ἀναγκάζειν, ἀλλ' ἀφαιρέειν τῶν προθεσίων, πρὸ τῶν κρισίων τὰ κρινόμενα καὶ τὰ κεκριμένα, ἀρτίως μὴ κινέειν. μήτε νεωτεροποιέειν, μήτε φαρμακείῃσι, μήτε ἄλλοισιν ἐρεθισμοῖσιν, ἀλλ' ἐᾶν. πέπονα φαρμακεύειν, καὶ κινέειν μὴ ὠμά, μηδὲ ἐν ἀρχῇσιν, εἰ μὴ ὀργᾷ. τὰ δὲ πολλά, οὐκ ὀργᾷ. ἃ δεῖ ἄγειν, ὅπῃ ἂν μάλιστα τῶν ξυμφερόντων χωρίων, ταύτῃ ἄγειν. τὰ χωρέοντα, μὴ τῷ πλήθει τεκμαίρεσθαι, ἀλλ' ἕως ἂν χωρέῃ, οἷα δεῖ, καὶ φέρῃ εὐφόρως. ὅκου δὲ δεῖ γνῶσαι, ἢ λυποθυμῆσαι ἕως ἂν τοῦτο ποιήσῃς, ἐπ' ἄλλα ῥέψαι, ἢ ξηρῆναι, ἢ ὑγρῆναι, ἢ ἀντισπάσαι, εἵνεκα τούτου ποιέεται, ἢν ἐξαρκέῃ ὁ νοσέων, τούτοισι τεκμαίρεσθαι. τὰ μὲν ξηρά, θερμά ἐστι, τὰ δὲ ὑγρά, ψυχρά. διαχωρητικὰ δὲ τἀναντία ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ταῦτα τῇσι περισσῇσιν ἄνω, ἢν καὶ αἱ περίοδοι καὶ ἡ κατάστασις τοιαύτη ἐκ τῶν παροξυσμῶν. γίνεται δὲ τὰ πλεῖστα τῇσιν ἀρτίῃσι κάτω. οὕτω γὰρ καὶ αὐτόματα ὠφελέει, ἢν μὴ αἱ περίοδοι τοὺς παροξυσμοὺς ἐν τῇσιν ἀρτίῃσι ποιέωνται. ἐν δὲ τοῖσι τοιούτοισιν. ἐν μὲν ἀρτίῃσιν ἄνω. ἐν δὲ τῇσι περισσῇσι, κάτω. ὀλίγαι δὲ τοιαῦται. αἱ δὲ τοιαῦται, καὶ δυσκριτώτεραι καταστάσιες. ἀτὰρ καὶ τὰ πρόσω χρόνου προήκοντα ἀνάγκη οὕτως. οἷον τρισκαιδεκαταῖα. τεσσαρεσκαιδεκαταῖα. τρισκαιδεκάτῃ μὲν κάτω. τεσσαρεσκαιδεκάτῃ δὲ ἄνω. πρὸς γὰρ τὸ κρίσιμον, οὕτω ξυμφέρει. καὶ ὁκόσα εἰκοσταῖα. πλὴν ὁκόσα κάτω, πολλὰ δεῖ καθαίρειν. ταῦτα δὲ ἐγγὺς αὐτῶν κρίσιος, ἀλλὰ προσωτέρω. δεῖ δὲ ὀλιγάκις ὀξέσι, πολλὰ ἄγειν, τοῖσι κοπώδεσι τὸ σύμπαν. ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἐς ἄρθρα, καὶ παρὰ γνάθους μάλιστα ἀποστάσιες γίνονται ἐγγύς τι τῶν πόνων ἑκάστου, ὧδε τὸ ἄνω μᾶλλον καὶ τὸ σύμπαν. ἢν ἀργὸς ἡ νοῦσος ἐῇ καὶ καταῤῥοπος, κάτω καὶ ἀποστάσιες. μάλιστα δὲ πόδες θερμοί, κάτω σημαίνουσι. ψυχροὶ δὲ ἄνω. οἷσι δὲ ἀνισταμένοισιν λ αἱ ἐκ τῶν νούσων, αὐτίκα δ' ἢ ἐν χερσὶν ἢ ποσὶ πονέουσί τι, ἐν τουτέοισιν ἀφίστανται. ἀτὰρ καὶ ἤν τι προπεπονηκὼς ἐῇ, πρὶν ἢ νοσέειν, ἐν ταῦτα ἀποστηρίζεται. οἷον καὶ τοῖσιν ἐν Περίνθῳ βηχώδεσι καὶ κυναγχικοῖσιν. ποιέουσι γὰρ αἱ βῆχες τὰς ἀποστάσιας, ὥσπερ οἱ πυρετοὶ τοιαύτας. κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον συμβαίνει ἡ ἀπὸ χυμῶν ἢ σώματος συντήξιος καὶ ψυχῆς. τοὺς μὲν οὖν χυμοὺς εἰδέναι ἐν ᾗσιν ὥρῃσιν ἀνθέουσι. καὶ οἷα ἐν ἑκάστοισι νοσήματα ποιέουσι. καὶ οἷα ἐν ἑκά-

ἐν νουσήματι πλεονάσματα. τὸ δὲ σῶμα τὸ ἄλλο, ἐν ὅ,τι μάλιστα νόσημα ἡ φύσις ῥέπει. οἷον τις σπλῆνα ἐνοιδέων ποιέει, τοῦτον τι καὶ ἡ φύσις. σχεδόν τι καὶ χρώματα κακίω, καὶ σώματα στιφρά, καὶ εἴ τι ἄλλο, ταῦτα διαγυμνᾶσθαι, ψυχῆς ἀκρασίη ποτῶν καὶ βρωμάτων. ὕπνου. ἐγρηγόρσιος. ἢ δι' ἔρωτάς τινας, οἷον κύβων, ἢ διὰ τέχνας, ἢ δι' ἀνάγκας καρτερίη πόνων, καὶ ὧν τινων τεταγμένη, ἢ ἄτακτος. αἱ μεταβολαὶ δὲ οἵων εἰς οἷα. ἐκ τῶν ἠθέων φιλοπονίη ψυχῆς. ἢ ζητέων. ἢ μελετέων, ἢ ὁρέων. ἢ λέγων. ἢ εἴ τι ἄλλο. οἷον λῦπαι. δυσοργησίαι. ἐπιθυμίαι. τὰ ἀπὸ συγκυρίης. λυπήματα γνώμης, ἢ διὰ τῶν ὀμμάτων, ἢ διὰ τῆς ἀκοῆς, οἷα τὰ σώματα. μύλης μὲν τριφθείσης πρὸς ἑωυτήν, ὀδόντες ἡμωδίησαν. παρά τε κοῖλον παριόντι, σκέλεα τρέμει. ὅταν δὲ τῇσι χερσὶν ὧν δεῖται ἆραι, αὗται τρέμουσιν. ὄφις ἐξαίφνης ὀφθείς, χλωρότητα ἐποίησεν. οἱ φόβοι. οἷον αἰσχύνη. λύπη. ἡδονή. ὀργή. τ' ἄλλα τοιαῦτα οὕτως ὑπακούει. ἑκάστῳ δὲ τὸ προσῆκον τοῦ σώματος τῇ πρήξει, ἐν τούτοισιν ὑπακούει. ἱδρῶτες. καρδίης παλμὸς καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν δυναμίων τὰ ἔξωθεν ὠφελέοντα, ἢ βλάπτοντα. ἄλειψις. κατάχυσις. κατάχρισις. κατάπλασις. ἐπίδεσις ἐρίων καὶ τῶν τοιούτων. καὶ τὰ ἔνδοθεν ὑπακούει τῶν τοιούτων. οὐ μόνον ὥσπερ τὰ ἔξω τῶν ἔσω προσφερομένων, ἀτὰρ καὶ τάδε ἐν ἐρίοισι κοίτη πινώδεσι, καὶ τὸ παρὰ βασιλεῖ λεγόμενον κύμινον ὁρῶσιν. ὀσφραινομένοισιν ὅσα κεφαλῆς ἀγωγά. παρακτικὰ λόγοι. φωνή. καὶ τὰ τοιαῦτα. μαζοί. γονή. ὑστέρη. σημεῖα τάτε ἐν τῇσιν ἡλικίῃσι. ἐν τοῖσι πνιγμοῖσι, καὶ βηξί, τὰ πρὸς ὄρχιν. ὥσπερ τοῖσι δενδρέοισιν ἡ γῆ, οὕτω τοῖσι ζώοισιν ἡ γαστήρ. καὶ τρέφει. καὶ θερμαίνει καὶ ψύχει. ψύχει μὲν κενουμένη. θερμαίνει δὲ πληρουμένη, ὥσπερ γῆ κοπρευομένη, χειμῶνος θερμή. οὕτω καὶ ἡ κοιλίη. δένδρεα φλοιὸν λεπτὸν ξηρὸν ἔχει. ἔσωθεν δὲ ξηρόσαρκα, ὑγιηρά. ἄσηπτα. χρόνια. καὶ ζώων, οἷον χελῶναι, καὶ ὅ,τι τοιοῦτον. ἡλικίῃσιν. ὥρῃσιν. ἐνιαυτοῖσιν ὅμοια. τὰ ζῶντα οὐ τρίβεται χρωμένοισι μετρίως βελτίω, ὥσπερ ὕδριον νέον διαπηδᾷ, παλαιούμενον στέγει. οὕτω καὶ ἡ γαστήρ, διὰ τὴν τροφήν, καὶ ὑποστάθμην ἴσχει ὥσπερ ἀγγεῖον. οἱ τρόποι τῶν νούσων, τὰ μὲν συγγενικά ἐστιν εἰδέναι πυθόμενον, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χώρης. οἰκέονται γὰρ διὰ πλειόνων, καὶ πολλοὶ ἴσασι. τὰ δὲ ἐκ τοῦ σώματος καὶ τῶν διαιτημάτων, καὶ καταστάσιος τῆς νούσου, ἢ ἀπὸ ὡρέων. αἱ δὲ χῶραι πρὸς τὰς ὥρας κακῶς διακείμεναι, τοιαῦτα τίκτουσι νουσήματα, ὁκοίῃ ἂν ὥρῃ ὅμοιαι ἔωσιν. οἷον ἀνώμαλον θάλπος, ἢ ψῦχος, τῆς αὐτῆς ἡμέρης, ὅταν τοιαῦτα ποιέῃ φθινοπωρινὰ ἐν τῇ χώρῃ τὰ νουσήματα. καὶ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ὥρῃσι κατὰ λόγον. τὰ μὲν ἀπὸ ὀδμέων βορβορωδέων, ἢ ἑλωδέων. τὰ δὲ ἀπὸ ὑδάτων, λιθιῶντα, σπληνώδεα. τὰ δὲ ἀπὸ πνευμάτων χρηστῶν τε καὶ κακῶν ἄρχονται. ὥρης δὲ οἷαι ἔσονται νοῦσοι, καὶ καταστάσιες ἐκ τῶνδε. ἢν αἱ ὧραι ὡραίως, εὐτάκτως, εὐκρινέας νούσους ποιέουσιν. αἱ δ' ἐπιχώριοι τῇσιν ὥρῃσι νοῦσοι, δηλοῦσι τοὺς τρόπους. ὅτι δ' ἂν ἐξαλλάξῃ ἡ ὥρη ὅμοια ἢ ἀνόμοια ἔσται τὰ νουσήματα, οἷα ἐν τῇ ὥρῃ ταύτῃ γίνεται. ἢν δ' ὁμοίως ἄγῃ, ἢ τοιουτότροπα καὶ ἐπὶ τοιοῦτο εἰλκυσμένα, οἷον ἴκτερον φθινοπωρινόν. ψύχεα γὰρ ἐκ θαλπέων. καὶ θάλπος ἐκ ψύχεος. καὶ ἢν τὸ θερινὸν χολώδεες γένωνται, καὶ αὐξηθὲν ἐγκαταλειφθῇ, καὶ ὑπόσπληνοι. ὅταν οὖν καὶ ὁ ἀὴρ οὕτως ἀγάγῃ, καὶ ἦρος γίνονται ἴκτεροι. ἐγγυτάτω γὰρ αὕτη ἡ κίνησις τῇ ὥρῃ κατὰ τοῦτο τὸ εἶδός ἐστιν. ὅταν δὲ θέρος γένηται ἦρι ὅμοιον, ἱδρῶτας ἐν τοῖσι πυρετοῖσι. καὶ εὔτροποι, καὶ οὐ κατόξεες, οὐδὲ κατάξηροι γλώσσῃσιν. ὅταν δὲ χειμέριον γένηται ἦρ καὶ ὀπισθοχειμών, χειμέριναι καὶ αἱ νοῦσοι. καὶ βηχώδεες. καὶ περιπνευμονικαὶ ἢ κυναγχικαί. καὶ φθινοπώρου, ἢν μὴ ἐν ὥρῃ καὶ ἐξαίφνης χειμάσῃ, μὴ συνεχῶς τοιαύτας νούσους ποιέει, διὰ τὸ μὴ ἐν ὥρῃ ἄρχεσθαι, ἀλλὰ ἀνώμαλα γίνεσθαι. διόπερ καὶ αἱ ὧραι, ἄκριτοι καὶ ἀκατάστατοι γίνονται. ὥσπερ καὶ αἱ νοῦσοι, ἐὰν προεκρηγνύωνται, ἢ προεκκρίνωνται, ἢ ἐγκαταλείπωνται. φιλυπόστροφοι γὰρ καὶ αἱ ὧραι γίνονται, ὥσπερ αἱ οὕτω νοσοποιήσασαι. προσλογιστέον οὖν, ὁκοίως ἂν ἔχοντα τὰ σώματα, αἱ ὧραι παραλαμβάνωσι. νότοι βαρυήκοοι. ἀχλυώδεες. καρηβαρικοί. νωθροί. διαλυτικοί. ὅταν οὗτος δυναστεύῃ, τοιουτότροπα ἐν τῇσι νούσοισι πάσχουσιν ἕλκεα μαδαρά, μάλιστα στόμα, αἰδοῖον, καὶ τ' ἄλλα. ἢν δὲ βόρειον, βῆχες. φάρυγγες. κοιλίαι σκληρότεραι. δυσουρίαι φρικώδεες. ὀδύναι πλευρέων. στηθέων. ὁκόταν οὗτος δυναστεύῃ, τοιαῦτα προσδέχεσθαι μᾶλλον τὰ νουσήματα. ἢν μᾶλλον πλεονάζῃ, αὐχμοῖσιν οἱ πυρετοὶ ἕπονται. καὶ ὄμβροισιν ἐξ ὁποίων ἂν οἱ πλεονασμοὶ μεταπέσωσι. καὶ ὅκως ἂν ἔχοντα τὰ σώματα παραλάβωσιν ἐκ τῆς ἑτέρης ὥρης. καὶ ὁκοίου τινὸς οὖν χυμοῦ

δυνα-

δυναστεύοντες ἐν τῷ σώματι. αὐτὰρ ἀνυδρίαι νότιαι, βόρειαι. διαφέρει γὰρ καὶ τἄλλα οὕτω. μέγα γὰρ καὶ ταῦτα. ἄλλος γὰρ ἐν ἄλλῃ ὥρῃ καὶ χώρῃ, μέγας. οἷον τὸ θέρος χολοποιόν. ἦρ ἔναιμον. τἄλλα ὡς ἕκαστα. αἱ μεταβολαὶ μάλιστα τίκτουσι νουσήματα. καὶ αἱ μέγισται μάλιστα, καὶ ἐν τῇσιν ὥρῃσιν αἱ μεγάλαι μεταλλαγαί, καὶ ἐν τοῖσιν ἄλλοισι. τὰ δὲ ἐκ προσαγωγῆς γίνεται. αἱ ὧραι αὗται ἀσφαλέσταται, ὥσπερ καὶ δίαιται. καὶ ψῦχος καὶ θάλπος μάλιστα ἐκ προσαγωγῆς. καὶ ἡλικίαι οὕτω μεταβαλλόμεναι. φύσιες δὲ ὡς πρὸς τὰς ὥρας. αἱ μὲν πρὸς θέρος. αἱ δὲ πρὸς χειμῶνα εὖ καὶ κακῶς πεφύκασιν. αἱ δὲ πρὸς χώρας. καὶ ἡλικίας. καὶ διαίτας. καὶ τὰς ἄλλας καταστάσιας τῶν νούσων, ἄλλαι πρὸς ἄλλας εὖ καὶ κακῶς πεφύκασι. καὶ ἡλικίαι πρὸς ὥρας. καὶ χώρας. καὶ διαίτας. καὶ πρὸς καταστάσιας νούσων. καὶ ἐν τῇσιν ὥρῃσι, δίαιται. καὶ σιτία. καὶ ποτά. οἷα ὅτι ὁ μὲν χειμὼν, ἀργὸς ἔργων. καὶ πέπονα τὰ εἰσιόντα καὶ ἁπλᾶ. μέγα γὰρ καὶ τοῦτο. αἱ ὀπῶραι δὲ, ἐργάσιμοι, ἡλιώσιες. τὰ πινόμενα πυκνά. ἀκατάστατα σιτία. οἶνοι. ἀκρόδρυα. ὥσπερ δὲ ἐκ τῶν ὡρέων τὰς νούσους δεῖ τεκμαίρεσθαι, ἔστι ποτὲ καὶ ἐκ τῶν νούσων, ὕδατα, καὶ ἀνέμους, καὶ ἀνυδρίας προγινώσκειν. οἷον βορεία. νότια. ἔστι γὰρ εὖ μαθόντι καὶ ὀρθῶς ὅθεν σκεπτέα. οἷον καὶ λέπραι τινὲς, καὶ περὶ τὰ ἄρθρα πόνοι, ὕδατα ὅταν μέλλῃ, κνησμώδεές εἰσι καὶ ἄλλα τοιαῦτα. καὶ τῶν ὑσμάτων οἷα ἢ διὰ τρίτης, ἢ ἑκάστης, ἢ διὰ περιόδων ἄλλων. καὶ τὰ συνεχέα. καὶ ἀνέμων οἱ μὲν, πολυήμεροι πνέουσι, καὶ ἀντιπνέουσιν ἀλλήλοισιν. ἄλλοι δὲ, διὰ βραχυτέρων. οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ, κατὰ περίοδον. ταῦτα ἔχει τῇσι καταστάσεσιν ὁμοιότητας. ἢν δὲ βραχύτερον δὲ τὰ τοιαῦτα. ἢν μὲν ἐπὶ πλέον τὸ ἔτος τοιοῦτο ἐὸν οἵην κατάστασιν ἐποίησεν, ἐπὶ πλέον καὶ τὰ νουσήματα τοιαῦτα. καὶ ἢν μᾶλλον ἰσχυρότερα, καὶ μέγιστα νουσήματα οὕτως ἐγγίγνεται καὶ κοινότατα. καὶ ἐπὶ πλεῖστον χρόνον. ἐκ τῶν πρώτων ὑδάτων. ὅταν δὴ ἀνυδρίης πολλῆς μέλλῃ ὕδωρ ἔσεσθαι, ἔστι περὶ ὑδρώπων προειπεῖν. καὶ ὁκόταν τἄλλα σημεῖα φανῇ ἐν νηνεμίῃ, ἐν μεταβολῇ. σκεπτέον οὖν, ὅσαι μὲν ἐφ' οἵοισιν ὕδασιν ἢ ἀνέμοισιν αἱ νοῦσοι ἐπισημαίνουσι, καὶ ἀκουστέον εἴ τις οἶδεν ὅτι τοιούτου χειμῶνος προγενομένου, τοῖον ἦρ ἢ θέρος ἔσται. τὰ χρώματα οὐχ ὁμοῖα ἐν τῇσιν ὥρῃσιν, οὐδὲ ἐν βορείοισι καὶ νοτίοισιν, οὐδ' ἐν τῇσιν ἡλικίῃσιν, αὐτὸς πρὸς ἑωυτόν. οὐδ' ἄλλος ἄλλῳ οὐδέν. σκεπτέον δὲ δὴ ὧν ἴσμεν καὶ παρεόντων καὶ ἀτρεμεόντων, περὶ χροιῶν. καὶ ὅτι αἱ ἡλικίαι τῇσιν ὥρῃσιν ἐμφερέες εἰσὶ καὶ χροιῇ, καὶ τρόποισι. οἱ αἱμοῤῥοΐδας ἔχοντες, οὔτε πλευρίτιδι, οὔτε περιπνευμονίῃ, οὔτε φαγεδαίνῃ, οὔτε δοθιῆσιν, οὔτε τερμίνθοισιν ἁλίσκονται. ἴσως δὲ οὐδὲ λέπρῃσιν. ἴσως δὲ οὐδὲ ἀλφοῖσιν. ἰητρευθέντες γε μὴν ἀκαίρως, συχνοῖσι τοῖσι τοιούτοισιν οὐ βραδέως ἑάλωσαν. καὶ ὀλέθρια οὕτως. καὶ ὅσαι ἄλλαι ἀποστάσιες, οἷον σύριγγες ἑτέρων ἄκος. ὅσα πέφυκεν ἐπιφαινόμενα ῥύεσθαι, τούτων προγενόμενα κωλύματα ἄλλοισιν αἱ κοινωνίαι. οἱ ὕποπτοι τόποι, ὑποδεξάμενοι πόνῳ, ἢ βάρει, ἢ ἄλλῳ τινὶ, ῥύονται. ἄλλοισιν αἱ κοινωνίαι διὰ τὴν ῥοπήν, οὐκ ἔτι αἷμα ἔρχεται, ἀλλὰ κατὰ τοῦ χυμοῦ τὴν συγγενείην, τοιαῦτα πτύουσιν. ἔστιν οἷσιν αἷμα ἀφίεσθαι ἐν καιρῷ, ἐπὶ τοῖσι τοιούτοισιν. ἐπ' ἄλλοισι δὲ ὥσπερ ἐπὶ τούτοισιν, ὅπου οὐκ εἰκὸς κώλυσις. ἐπὶ τοῖσι δὲ δι' αἱματώδεα πτύουσιν. ὥρῃ πλευρίτιδος. χολή. τὰ παρὰ τὰ οὖς, τοῖσιν ἂν ἀμφὶ κρίσιν γινόμενα, ἢν μὴ ἐκπυήσῃ, τούτου ἀπαλλασσομένου ὑποστροφὴ γίνεται. καὶ κατὰ λόγον τῶν ὑποστροφέων τῆς ὑποστροφῆς κρινόμενα, αὖθις αἴρεται καὶ παραμένει. ὥσπερ αἱ τῶν πυρετῶν ὑποστροφαί, ἐν ὁμοίῃ περιόδῳ. ἐπὶ τούτοισιν ἐλπὶς ἐς ἄρθρα ἀφίστασθαι. οὖρον παχὺ. λευκόν, οἷον τὸ τοῦ ἀντιγένεος. ἐπὶ τοῖσι κοπιώδεσι τεταρταίοισιν ἔστιν ὅτε ἔρχεται, καὶ ῥύεται τῆς ἀποστάσιος. ἢν δὲ πρὸς τούτῳ καὶ αἱμοῤῥαγήσῃ, ἐκ ῥινῶν ἱκανῶς καὶ πάνυ. καὶ ᾧ τὸ ἔντερον ἐπὶ δεξιὰ ἀρθριτικῷ παθεῖ ἐγγίνεται, ἢν ἡσυχαίτερος. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἰητρεύθη ἐπιπονώτερος.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΥΣΩΝ.

Εἰσί τινες τῶν τεχνέων, αἳ τοῖσι μὲν κεκτημένοισίν εἰσιν ἐπίπονοι. τοῖσι δὲ χρεωμένοισιν, ὀνήισται. καὶ τοῖσι μὲν ἰδιώτῃσι, ξυνὸν ἀγαθόν. τοῖσι δὲ μεταχειριζομένοισι
B σφᾶς, λυπηραί. τῶν δὲ δὴ τοιούτων ἐστὶ τεχνέων, καὶ ἣν οἱ Ἕλληνες καλέουσιν ἰητρικήν. ὁ μὲν γὰρ ἰητρός, ὁρῇ τε δεινά, θιγγάνει τε ἀηδέων, ἐπ' ἀλλοτρίῃσί τε ξυμφορῇσιν, ἰδίας καρποῦται λύπας. οἱ δὲ νοσέοντες, ἀπαλλάσσονται τῶν μεγίστων κακῶν

διὰ τὴν

διὰ τὴν τέχνην. νούσων. πόνων. λύπης. θανάτου. πᾶσι γὰρ τουτέοισιν, ἄντικρυς ἰητρικὴ εὑρίσκεται ἀκεστρίς. ταύτης δὲ τῆς τέχνης τὰ μὲν φλαῦρα, χαλεπὸν γνῶναι. τὰ δὲ σπουδαῖα, ῥηΐδιον. καὶ τὰ μὲν φλαῦρα, τοῖσι ἰητροῖσι, καὶ οὐ τοῖσιν ἰδιώτῃσιν. οὐ γὰρ σώματος, ἀλλὰ γνώμης ἔργα ἐστίν. ὅσα μὲν χειρουργῆσαι δεῖ, χρὴ συνεθισθῆναι. τὸ γὰρ ἔθος τῇσι χερσὶ κάλλιστον διδασκαλεῖον. περὶ δὲ τῶν ἀφανεστάτων καὶ χαλεπωτάτων νουσημάτων, δόξῃ μᾶλλον ἢ τέχνῃ κρίνεται. διαφέρει δὲ ἐν αὐτέοισι πλεῖστον, ἡ πεῖρα τῆς ἀπειρίης. ἓν δέ τι τῶν τοιούτων ἐστὶ, τόδε. τί ποτε τὸ αἴτιόν ἐστι τῶν νούσων, καὶ τίς ἀρχὴ καὶ πηγὴ γίνεται τῶν ἐν τῷ σώματι κακῶν. εἰ γάρ τις εἰδείη τὴν αἰτίην τοῦ νοσήματος, οἷός τ' ἂν εἴη προσφέρειν τὰ ξυμφέροντα τῶν ἐν τῷ σώματι ἐκ τῶν ἐναντίων, ἐπιστάμενος τὰ νουσήματα. αὕτη γὰρ ἡ ἰητρικὴ, μάλιστα κατὰ φύσιν ἐστίν. αὐτίκα γὰρ λιμὸς, νοῦσός ἐστιν. ὅ, τι γὰρ ἂν λυπέῃ τὸν ἄνθρωπον, τοῦτο καλέεται νοῦσος. τί οὖν λιμοῦ φάρμακον; ὅ, τι παύει λιμόν. τοῦτο δ' ἐστὶ βρῶσις. τούτῳ ἄρα ἐκεῖνο ἰητέον. αὖθις αὖ δίψαν ἔπαυσε πόσις. πάλιν αὖ, πλησμονὴν ἰῆται, κένωσις. κένωσιν δὲ πλησμονή. πόνον δὲ, ἀεργίη. ἀεργίην δὲ, πόνος.

Ἑνὶ δὲ συντόμῳ λόγῳ, τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ἐστὶν ἰήματα. ἰητρικὴ γάρ ἐστι, πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις. ἀφαίρεσις μὲν τῶν ὑπερβαλλόντων, πρόσθεσις δὲ, τῶν ἐλλειπόντων. ὁ δὲ κάλλιστα τοῦτο ποιέων, ἄριστος ἰητρός, ὁ δὲ τουτέου πλεῖστον ἀπηλλαγμένος πλεῖστον ἀπήλλακται καὶ τῆς τέχνης. τὰ μὲν οὖν ἐν παρέργῳ τοῦ λόγου τοῦ μέλλοντος εἴρηται. τῶν δὲ δὴ νούσων ἁπασέων, ὁ μὲν τρόπος ὁ αὐτός. ὁ δὲ τόπος διαφέρει. δοκέει μὲν οὖν τὰ νουσήματα οὐδὲν ἀλλήλοισιν ἐοικέναι, διὰ τὴν ἀλλοιότητα καὶ ἀνομοιότητα τῶν τόπων. ἔστι δὲ μία τῶν νουσέων ἁπασέων καὶ ἰδέη, καὶ αἰτίη ἡ αὐτή. τίς δὲ ἐστὶν αὕτη, διὰ τοῦ μέλλοντος λόγου φράσαι πειρήσομαι. τά γε σώματα τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζώων, ὑπὸ τρισσέων τροφέων τρέφονται. ἔστι δὲ τῇσι τροφῇσι ταύτῃσι, ταῦτα τὰ ὀνόματα. σῖτα. ποτά. πνεύματα. πνεύματα δὲ τὰ μὲν ἐν τοῖσι σώμασι, φῦσαι καλέονται. τὰ δὲ ἔξω τῶν σωμάτων, ἀήρ. οὗτος δὲ μέγιστός ἐστιν ἐν ἅπασι τῶν συμπτωμάτων δυνάστης. ἄξιον δὲ αὐτοῦ θεήσασθαι τὴν δύναμιν. ἄνεμος γάρ ἐστιν ἠέρος ῥεῦμα, καὶ χεῦμα. ὅταν οὖν πολὺς ἀὴρ, ἰσχυρὸν τὸ ῥεῦμα ποιήσῃ, τά τε δένδρεα ἀνασπαστὰ πρόρριζα γίνεται διὰ τὴν βίην τοῦ πνεύματος. τό, τε πέλαγος κυμαίνεται. ὁλκάδες τε ἄπειροι τῷ μεγέθει, ἐς ὕψος διαρριπτέονται. τοιαύτην μὲν οὖν ἐν τουτέοισιν ἔχει δύναμιν. ἀλλὰ μὴν ἐστί γε τῇ μὲν ὄψει, ἀφανής. τῷ δὲ λογισμῷ, φανερός. τί γὰρ ἄνευ τουτέου γένοιτο ἄν; ἢ τίνος οὗτος ἄπεστιν; ἢ τίνι οὐ ξυμπάρεστιν; ἅπαν γὰρ τὸ μεταξὺ γῆς τε καὶ οὐρανοῦ, πνεύματος συμπλέον ἐστί. τοῦτο καὶ χειμῶνος καὶ θέρεος αἴτιον. ἐν μὲν τῷ χειμῶνι, πυκνὸν καὶ ψυχρὸν γενόμενον. ἐν δὲ τῷ θέρει, πρηῢ καὶ γαληνόν. ἀλλὰ μὴν ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἄστρων ὁδὸς, διὰ τοῦ πνεύματός ἐστι. τῷ γὰρ πυρὶ, τὸ πνεῦμα τροφή. τοῦ δὲ πνεύματος τὸ πῦρ στερηθὲν, οὐκ ἂν δύναιτο ζώειν. ὥστε καὶ τὸν τοῦ ἡλίου δρόμον ἀέναον ἐόντα ὁ ἀὴρ ἀέναος καὶ λεπτὸς ἐὼν, τὸ αὖ παρέχεται. ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τοῦ πελάγεος ὅτι μέθεξιν ἔχει τοῦ πνεύματος παντί που δῆλον. οὐ γὰρ ἄν ποτε τὰ πλωτὰ ζῶα ζώειν ἠδύνατο, μὴ μετέχοντα πνεύματος, μετέχοιεν δὲ πῶς ἂν ἄλλως, ἀλλ' ἢ διὰ τοῦ ὕδατος, ἢ ἐκ τοῦ ὕδατος ἕλκοντα τὸν ἀέρα. καὶ τῇ μὴν, ὑδὶ τουτέου τὸ βάθρον, οὗτός γε τῆς γῆς ὄχημα, κενεόν τε οὐδὲν ἐστὶ τούτου. διότι μὲν τοῖσιν ἄλλοισιν ὁ ἀὴρ ἔρρωται, εἴρηται. τοῖσι δ' αὖ θνητοῖσιν, οὗτος αἴτιος, τοῦ τε βίου καὶ τῶν νούσων, τοῖσι νοσέουσι. τοσαύτη δὲ τυγχάνει πᾶσι χρεία τοῖσι σώμασι τοῦ πνεύματος ἐοῦσα, ὥστε τῶν μὲν ἄλλων ἁπάντων ἀπεχόμενος ὁ ἄνθρωπος, καὶ σιτίων, καὶ ποτῶν δύναιτ' ἂν ἡμέρας δύο καὶ τρεῖς καὶ πλείονας διάγειν. ἢν δέ τις ἀπολάβοι τὰς τοῦ πνεύματος ἐς τὸ σῶμα διεξόδους ἐν βραχεῖ μέρει ἡμέρης, ἀπόλλοιτο ἄν, ὡς μεγίστης χρείης ἐούσης τῷ σώματι τοῦ πνεύματος. ἔτι τοίνυν τὰ μὲν ἄλλα πάντα διαλείπουσιν ἄνθρωποι πρήσσοντες. ὁ γὰρ βίος μεταβολέων πλέως ἐστί. τοῦτο δὲ μοῦνον ἀεὶ διατελέουσιν ἅπαντα τὰ θνητὰ ζῶα πρήσσοντα. τοτὲ μὲν ἐμπνέοντα. τοτὲ δὲ, ἐκπνέοντα. ὅτι μὲν οὖν μεγάλη κοινωνίη ἅπασι τοῖσι ζώοισι τοῦ ἠέρος ἐστὶν, εἴρηται.

Μετὰ τοῦτο τοίνυν, ῥητέον, ὅτι οὐκ ἄλλοθεν ποθὲν εἰκός ἐστι γίνεσθαι τὰς ἀρρωστίας μάλιστα, ἢ ἐντεῦθεν. ὅταν τοῦτο ἢ πλέον, ἢ ἔλασσον, ἢ καὶ ἀθροώτερον, ἢ μεμιασμένον νοσηροῖσι μιάσμασιν, ἐς τὸ σῶμα ἐσέλθῃ. περὶ μὲν οὖν ὅλου τοῦ πράγματος, ἀρκεῖ μοι ταῦτα. μετὰ δὲ ταῦτα, πρὸς αὐτὰ τὰ ἔργα τῷ λόγῳ πορευθεὶς, ἐπιδείξω τὰ νοσήματα τούτου ἀπόγονά τε καὶ ἔκγονα πάντα ἐόντα. πρῶτον δὲ ἀπὸ τοῦ κοινοτάτου νοσήματος ἄρξομαι πυρετοῦ. τοῦτο γὰρ τὸ νόσημα

μα πᾶσι ἐφεδρεύει τοῖσιν ἄλλοισιν νουσήμασι. μάλιστα δὲ φλεγμονῇ. δηλοῖ δὲ τὰ γινόμενα προσκόμματα. ἅμα γὰρ τῇ φλεγμονῇ ὀδύνας βουβῶν, καὶ πυρετὸς ἕπεται. ἔστι δὲ δισσὰ ἔθνεα πυρετῶν ὡς ταύτῃ διελθεῖν. ὁ μὲν κοινὸς ἅπασι, καλεόμενος λοιμός. ὁ δὲ διὰ πονηρὴν δίαιταν ἰδίην, τοῖσι πονηρῶς διαιτεομένοισι γινόμενος. ἀμφοτέρων δὲ τουτέων, αἴτιος ὁ ἀήρ.

Ο μὲν οὖν κοινὸς πυρετὸς, διὰ τοῦτο τοιοῦτός ἐστιν, ὅτι τὸ πνεῦμα τωὐτὸ πάντες ἕλκουσιν. ὁμοίου δὲ ὁμοίως τοῦ πνεύματος τῷ σώματι μιχθέντος, ὅμοιοι καὶ οἱ πυρετοὶ γίνονται. ἀλλ᾽ ἴσως φήσει τις. διατί οὖν οὐχ ἅπασι τοῖσι ζώοισι, ἀλλ᾽ ἔθνεϊ τινι αὐτέων ἐμπίπτουσιν αἱ τοιαῦται νοῦσοι; διότι φαίην ἂν διαφέρει σῶμα σώματος. καὶ φύσις φύσιος. καὶ τροφὴ τροφῆς. οὐ γὰρ πᾶσι τοῖσιν ἔθνεσι τῶν ζώων ταῦτα οὔτ᾽ ἀνάρμοστα, οὔτ᾽ εὐάρμοστά ἐστιν, ἀλλ᾽ ἕτερα ἑτέροισι ξύμφορα. ὁκόταν μὲν οὖν ὁ ἀὴρ τοιουτέοισι πληρωθῇ μιάσμασι, ἃ τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει πολέμια ἐστιν, ἄνθρωποι τότε νοσέουσιν. ὅταν δὲ ἑτέρῳ τινὶ ἔθνεϊ ζώων ὁ ἀὴρ ἀνάρμοστος ᾖ, τὸ νούσημα κεῖνα νοσέουσιν. αἱ μὲν οὖν δημόσιαι οὖσαι τῶν νούσων, εἴρηνται. καὶ ὅ, τι, καὶ ὅκως, καὶ εἰσὶ, καὶ ἀφ᾽ οὗ γίνονται. τὸν δὲ διὰ πονηρὴν δίαιταν γινόμενον πυρετὸν, διέξειμι. πονηρὴ δὲ ἐστὶν ἡ τοιήδε δίαιτα. πρῶτον μὲν οὖν ὅταν τις πλείονας τροφὰς ἢ ὑγρὰς, ἢ ξηρὰς διδῷσι τῷ σώματι ἢ τὸ σῶμα δύναται φέρειν. καὶ πόνον μηδένα τῷ πλήθει τῶν τροφῶν ἀντιτιθῇσι. πρῶτον δὲ ὅταν ποικίλας καὶ ἀνομοίους ἀλλήλῃσιν ἐσπέμπῃ τροφάς. τὰ γὰρ ἀνόμοια στασιάζει. καὶ τὰ μὲν θᾶσσον. τὰ δὲ, σχολαίτερον πέσσεται. μετὰ δὲ πολλῶν σιτίων ἀνάγκη, καὶ πολλὸν πνεῦμα εἰσιέναι. μετὰ πάντων γὰρ τῶν ἐσθιομένων καὶ πινομένων, εἴσεισι πνεῦμα ἐς τὸ σῶμα, ἢ πλέον, ἢ ἔλασσον. φανερὸν δὲ τοῦτο, τῷδε ἐστιν. ἐρυγμοὶ γὰρ γίνονται μετὰ τὰ σιτία καὶ τὰ ποτὰ τοῖσι πλείστοισιν. ἀνατρέχει γὰρ ὁ κατακλεισθεὶς ἀὴρ, ὁκόταν ἀναῤῥήξῃ τὰς πομφόλυγας, ἐν ᾗσι κρύπτεται. ὅτε οὖν τὸ σῶμα σιτίων πληρωθῇ, καὶ πνεύματος πλησμονὴ ἐπὶ πλεῖον γίνεται, τῶν σιτίων χρονιζομένων. χρονίζεται δὲ τὰ σιτία, διὰ πλῆθος οὐ δυνάμενα διελθεῖν. ἐμφραχθείσης δὲ τῆς κάτω κοιλίης, εἰς ὅλον τὸ σῶμα διέδραμον αἱ φῦσαι. προσπεσοῦσαι δὲ τὰ ἐναιμότατα τοῦ σώματος, ἔψυξαν. τουτέων δὲ τῶν τόπων ψυχθέντων, ὅκου αἱ πηγαὶ καὶ αἱ ῥίζαι τοῦ αἵματός εἰσι, διὰ παντὸς τοῦ σώματος ἡ φρίκη διῆλθεν. ἅπαντος δὲ τοῦ αἵματος ψυχθέντος, ἅπαν τὸ σῶμα φρίσσει. διὰ τοῦτο μὲν οὖν πρῶτον, αἱ φρῖκαι γίνονται πρὸ τῶν πυρετῶν. ὅκως δ᾽ ἂν ὁρμήσωσιν αἱ φῦσαι πλήθει καὶ ψυχρότητι, οὕτως γίνεται καὶ ῥῖγος. ἀπὸ μὲν πλειόνων καὶ ψυχροτέρων, ἰσχυρότερον. ἀπὸ δὲ ἐλασσόνων, καὶ ἧσσόν τι ψυχρῶν, ἧσσον ἰσχυρόν. ἐν δὲ τῇσι φρίκῃσι καὶ οἱ τρόμοι τοῦ σώματος, κατὰ τόνδε γίνονται τὸν τρόπον. τὸ αἷμα φοβεόμενον τὴν παρεοῦσαν φρίκην, συντρέχει καὶ διΐξεισι κατὰ παντὸς τοῦ σώματος ἐπὶ τὰ θερμότατα. αὗται μὲν οὖν αἱ ἄλλαι. καθαλλομένου δὲ τοῦ αἵματος ἐκ τῶν ἀκρωτηρίων τοῦ σώματος, τὰ σπλάγχνα τρομέουσι, καὶ αἱ σάρκες. τὰ μὲν γὰρ τοῦ σώματος, γίνεται πολύαιμα. τὰ δὲ ἄναιμα. τὰ μὲν οὖν ἄναιμα, διὰ τὴν ψύξιν οὐκ ἀτρεμέουσιν, ἀλλὰ πάλλονται. τὸ γὰρ θερμὸν ἐξ αὐτέων ἐκλέλοιπε. τὰ δὲ πολύαιμα, διὰ τὸ πλῆθος τοῦ αἵματος, τρέμουσι καὶ φλεγμονὰς ἐμποιέει. οὐ γὰρ δύναται πολλὸν γινόμενον ἀτρεμίζειν. χασμῶνται δὲ πρὸ τῶν πυρετῶν, ὅτε πολὺς ὁ ἀὴρ ἀθροισθεὶς, ἀθρόον τε ἄνωθεν διεξιὼν, ἐξεμόχλευσε, καὶ διΐστησι τὸ στόμα. ταύτῃ γὰρ εὐδιέξοδός ἐστιν. ὡς γὰρ ἀπὸ τῶν λεβήτων ἀτμὸς ἀνέρχεται πολὺς ἑψομένου τοῦ ὕδατος, οὕτω καὶ σώματος θερμαινομένου, διΐεισι διὰ τοῦ στόματος ὁ ἀὴρ, ξυνεστραμμένος, καὶ βίῃ φερόμενος. καὶ τά τε ἄρθρα διαλύονται πρὸ τῶν πυρετῶν. χλιαινόμενα γὰρ τὰ νεῦρα διΐσταται. ὁκόταν δὲ συναλισθῇ ἀθροισθὲν τὸ πλεῖστον τοῦ αἵματος, διαθερμαίνεται πάλιν ὁ ἀὴρ, ὁ ψύξας τὸ αἷμα, κρατηθεὶς ὑπὸ τῆς θερμότητος. διάπυρος δὲ καὶ μύδρος γενόμενος ἐν ὅλῳ τῷ σώματι τὴν θερμασίην ἐνειργάσατο. συνεργὸν δὲ αὐτῷ τὸ αἷμα ἐστι. τήκεται γὰρ πυρούμενον, καὶ γίνεται πνεῦμα ἐξ αὐτοῦ. τοῦ δὲ πνεύματος προσπίπτοντος πρὸς τοὺς πόρους τοῦ σώματος, οἱ ἱδρῶτες γίνονται. τὸ δὲ πνεῦμα συνιστάμενον, ἐς ὕδωρ ἔρχεται. καὶ διὰ τῶν πόρων διεξελθὸν, ἔξω περαιοῦται, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅν περ ἀπὸ τῶν ἑψομένων ὑδάτων ὁ ἀτμὸς ἐπανιὼν, ἢν ἔχῃ στερέωμα πρὸς ὅ, τι χρὴ προσπίπτειν, παχύνεται, καὶ πυκνοῦται, καὶ σταγόνες ἀποπίπτουσιν ἀπὸ τῶν σωμάτων, οἷσιν ἂν ὁ ἀτμὸς προσπίπτῃ. πόνοι δὲ τῆς κεφαλῆς ἅμα τῷ πυρετῷ γίνονται, διὰ τόδε. στενοχωρίη τῇσι διεξόδοισιν ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ αἵματος γίνεται. πεπλήρωνται γὰρ ἠέρος. πληρωθεῖσαι δὲ καὶ πρησθεῖσαι, τὸν πόνον ἐμποιέουσι ἐν τῇ κεφαλῇ. βίῃ γὰρ τὸ αἷμα

βιαζόμενον

βιαζόμενον διὰ στενῆς ὁδοῦ θερμὸν ἐὸν, οὐ δύναται περαιοῦσθαι ταχέως. πολλὰ γὰρ ἐμποδών ἐστιν αὐτῷ κωλύματα, καὶ ἐμφράγματα. διὸ δὴ καὶ οἱ σφυγμοὶ γίνονται ἀμφὶ τοὺς κροτάφους. οἱ μὲν οὖν πυρετοὶ διὰ ταῦτα, ὡς ἔφην, γίνονται, καὶ τὰ μετὰ τῶν πυρετῶν ἀλγήματα καὶ νοσήματα. τῶν δὲ ἄλλων ἀῤῥωστημάτων ὁκόσοι μὲν ἂν εἰλεοὶ ἔωσιν, ἢ εἰλήματα, ἢ στρόφοι, ἢ ἕτερα ἀποστηρίγματα, φύσας εἶναι αἰτίας ἅπασιν ἡγέομαι φανερὸν εἶναι. πάντων γὰρ τῶν τοιουτέων αἰτίη τοῦ πνεύματος ἡ διόδευσις. τότε γὰρ ὁκόταν προσπέσῃ πρὸς τόπους ἀπαλοὺς καὶ ἀήθεας καὶ ἀθίκτους, ὥσπερ τόξευμα ἐγκείμενον διαδῦνον, διὰ τῆς σαρκὸς προσπίπτει. ποτὲ μὲν πρὸς τὰ ὑποχόνδρια. ποτὲ δὲ, πρὸς τὰς λαπάρας. ποτὲ δὲ, ἐς ἀμφότερα. διὸ δὴ καὶ θερμαινόντων ἔξωθεν πυριήμασι, πειρῶνται μαλθάσσειν τὸν πόνον. ἀραιουμένου γὰρ ὑπὸ τῆς θερμασίης τῆς χροιῆς τοῦ πυριήματος, διέρχεται τὸ πνεῦμα διὰ τοῦ σώματος, ὥστε παῦλάν τινα γίνεσθαι τῶν πόνων. ἴσως δ' ἄν τις εἴποι, πῶς οὖν τὰ ῥεύματα γίνεται διὰ τὰς φύσας; ἢ τίνα τρόπον τῶν αἱμοῤῥαγιῶν τῶν περὶ τὰ στέρνα τοῦτο αἴτιον ἐστιν; οἶμαι δὲ καὶ ταῦτα δηλώσειν, διὰ ταῦτα γενόμενα. ὅταν περὶ τὴν κεφαλὴν αἱ φλέβες γεμισθῶσιν ἠέρος, πρῶτον μὲν ἡ κεφαλὴ βαρύνεται τῶν φυσέων ἐγκειμένων. ἔπειτα ἐνειλεῖται τὸ πνεῦμα ἐπὶ τὸ αἷμα διὰ τὴν στενότητα τῶν ὁδῶν. τὸ δὲ λεπτότατον τοῦ αἵματος, διὰ τῶν φλεβῶν ἐκθλίβεται. τοῦτο δὴ τὸ ὑγρὸν ὅταν ἀθροισθῇ, ῥεῖ δι' ἄλλων πόρων. ὅπου δ' ἂν ἀθρόον ἀφίκηται τοῦ σώματος, ἐνταῦθα ξυνίσταται ἡ νοῦσος. ἐπὴν μὲν οὖν ἐπὶ τὴν ὄψιν ἔλθῃ, ταύτης ὁ πόνος. ἢν δὲ ἐς τὰς ἀκοὰς, ἐνταῦθ' ἡ νόσος. ἢν δὲ ἐς τὰς ῥῖνας, κόρυζα γίνεται. ἢν δὲ ἐς τὰ στέρνα, βράγχος καλέεται. τὸ γὰρ φλέγμα δριμέσι χυμοῖσι μεμιγμένον, ὅποι ἂν προσπέσῃ ἐς ἀήθεας τόπους ἑλκοῖ. τῇ δὲ φάρυγγι ἁπαλῇ ἐούσῃ καὶ τὸ ῥεῦμα προσπίπτον, τραχύτητα ἐργάζεται. τὸ γὰρ πνεῦμα τὸ διαπνεόμενον διὰ τῆς φάρυγγος, ἐς τὰ στέρνα βαδίζει. καὶ πάλιν ἐξέρχεται διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης. ὅταν δὲ ξυμβάλλῃ τῷ πνεύματι τὸ ῥεῦμα κάτωθεν τῷ ἀνιόντι, βὴξ ἐπιγίνεται, καὶ ἀναῤῥίπτεται ἄνω τὸ φλέγμα. τουτέων δὲ τοιουτέων ἐόντων, ἡ φάρυγξ ἑλκοῦται, καὶ τραχύνεται, καὶ θερμαίνεται. καὶ ἕλκει τὸ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑγρὸν θερμὴ ἐοῦσα. ἡ δὲ κεφαλὴ πάλιν παρὰ τοῦ ἄλλου σώματος λαμβάνουσα, ταύτῃ δίδωσιν. ὁκόταν γοῦν ἐθισθῇ τὸ ῥεῦμα οὕτως ῥέειν καὶ χαραδρωθέωσιν οἱ πόροι, διαδιδῶσι δὴ καὶ ἐς τὰ στέρνα. δριμὺ δὲ ὂν τὸ φλέγμα προσπίπτει τῇ σαρκὶ, ἑλκοῖ καὶ ἀναῤῥηγνύει τὰς φλέβας. ὁκόταν δὲ ἐκχυθῇ τὸ αἷμα εἰς ἀλλότριον τόπον, χρονιζόμενον καὶ σηπόμενον, γίνεται πύον. καὶ οὔτε ἄνω δύναται ἀνελθεῖν, οὔτε κάτω ὑπελθεῖν. ἄνω γὰρ οὐκ εὔπορος ἡ πορείη προσάντεος ἐούσης ὑγρῷ πρήγματι καὶ ἑτέρῳ παντὶ βάρος ἔχοντι. κάτω δὲ κωλύει φραγμὸς ὁ τῶν φρενῶν. διότι δή ποτε τὸ ῥεῦμα τὸ ἄνευ πνεύματος ἀναῤῥηγνύμενον, ἀναῤῥήγνυνται. τὸ μὲν αὐτόματον. τὸ δὲ, διὰ πόνους. αὐτόματον μὲν οὖν, ὅταν αὐτόματος ὁ ἀὴρ ἐσελθὼν εἰς τὰς φλέβας, στενοχωρίην ποιήσῃ τοῖσι τοῦ αἵματος διεξόδοισι. τότε γὰρ πιεζόμενον τὸ αἷμα πολὺ γινόμενον, ἀναῤῥηγνύει τοὺς πόρους, ἢ ἂν ὡς τὰ μάλιστα βρίσῃ. ὁκόταν δὲ πλῆθος αἱμοῤῥαγήσῃ καὶ τοῖσιν οἱ πόνοι πνεύματος ἐνέπλησαν τὰς φλέβας, ἀνάγκη γὰρ τὸν πονέοντα τόπον κατέχειν τὸ πνεῦμα, τ' ἄλλα τοῖσιν εἰρημένοισιν ὅμοια γίνεται. τὰ δὲ ῥήγματα γίνεται διὰ τάδε. ὁκόταν ὑπὸ βίης διαστέωσιν αἱ σάρκες ἀπ' ἀλλήλων, ἐς δὲ τὴν διάστασιν ὑποδράμῃ πνεῦμα, τοῦτο τὸν πόνον παρέχει. ἢν δὲ διὰ τῶν σαρκῶν αἱ φῦσαι διεξιοῦσαι τοὺς πόρους τοῦ σώματος ἀραιοὺς ποιήσωσιν. ἕπεται δὲ τῇσι φύσῃσιν ὑγρασίη, ἣν τὴν ὁδὸν ὁ ἀὴρ ἀπεργάσηται. διαβρόχου δὲ γινομένου τοῦ σώματος, ὑποτήκονται μὲν αἱ σάρκες. οἰδήματα δὲ, ἐς τὰς κνήμας καταβαίνει. καὶ λέγεται τὸ τοιοῦτον νόσημα, ὕδρωψ. μέγιστον δὲ σημεῖον, ὅτι φῦσαι τοῦ νοσήματός εἰσιν αἴτιαι, τόδε ἐστιν. ἤδη τινὲς ὀλεθρίως ἔχοντες ἐκλύθησαν, καὶ ἐκενώθησαν τοῦ ὕδατος. παραυτίκα μὲν οὖν τὸ ἐξιὸν ἐκ τῆς κοιλίης ὕδωρ, πολὺ φαίνεται. χρονιζόμενον δὲ, ἔλασσον γίνεται. διότι δὴ γίγνεται καὶ τοῦτο δῆλον. ὅτι παραυτίκα μὲν τὸ ὕδωρ, ἠέρος πλῆρες ἐστιν. ὁ δὲ ἀὴρ, ὄγκον παρέχεται μέγαν. ἀπιόντος δὲ τοῦ πνεύματος, ὑπολείπεται τὸ ὕδωρ αὐτό. διὸ δὴ, φαίνεται μὲν μικρὸν ἐόν. ἔστι δὲ ἴσον. ἄλλο δὲ αὐτῶν τόδε σημεῖον. κενωθείσης γὰρ παντελῶς τῆς κοιλίης, οὐ τρεῖς ἡμέραι διέλθωσι, καὶ πάλιν πλήρης γίνεται. τί οὖν ἄρα ἐστὶ τὸ πληρῶσαν, ἀλλ' ἢ τὸ πνεῦμα; τί γὰρ ἂν οὕτως ἄλλο, ταχέως ἐξεπλήρωσεν; οὐ γὰρ δή που ποτὸν ἴσως τοσοῦτον, ἐσῆλθεν ἐς τὸ σῶμα. καὶ μὴν οὐδὲ σάρκες ὑπάρχουσιν αἴτιαι ἀποτακησόμεναι. λείπεται γὰρ ὀστέα, καὶ νεῦρα, καὶ ἶνες, ἀφ' ὧν οὐδενὸς οὐδεμίη δύναιτ' ἂν αὔξησις

ὕδατος

ὕδατος γεγενῆσθαι. τὸ μὲν οὖν αἴτιον τοῦ ὕδρωπος ἤδη εἴρηται.

Αἱ δὲ ἀποπληξίαι γίνονται καὶ αὗται διὰ τὰς φύσας. ὅταν γὰρ αἱ φῦσαι ψυχραὶ οὖσαι καὶ πολλαὶ διαδύωσι, καὶ ἐμφυσήσωσιν ἐς τὰς σάρκας, ἀναίσθητα γὰρ ταῦτα γίνεται τοῦ σώματος. ἢν μὲν οὖν πολλαὶ φῦσαι ἐν ὅλῳ τῷ σώματι διατρέχωσιν, ὅλος ὁ ἄνθρωπος ἀπόπληκτος γίνεται. ἢν δὲ ἐν μέρει τινὶ, τοῦτο τὸ μέρος. καὶ ἢν μὲν οὖν ἀπέλθωσιν αὗται, παύεται ἡ νοῦσος. ἢν δὲ παραμένωσι, παραμένει. ὅτι δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, χασμῶνται συνεχῶς. δοκεῖ δέ μοι καὶ τὴν ἱερὴν καλεομένην νοῦσον τοῦτο εἶναι τὸ παρεχόμενον. οἷσι δὲ λόγοισιν ἐμαυτὸν ἔπεισα, τούτοισιν αὐτέοισι καὶ τοὺς ἀκούοντας πείσειν πειράσομαι. ἡγέομαι δὲ ἔμπροσθεν μηδὲν εἶναι μᾶλλον τῶν ἐν τῷ σώματι ξυμβαλλομένων ἐς φρόνησιν ἂν, ἢ τὸ αἷμα. τοῦτο δὲ ὅταν ἐν τῷ καθεστηκότι σχήματι μένῃ, μένει καὶ ἡ φρόνησις. ἐξαλλάσσοντος δὲ τοῦ αἵματος, μεταπίπτει καὶ τὸ φρόνημα. ὅτι δὲ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχει, πολλὰ τὰ μαρτυρέοντα. πρῶτον μὲν ὅπερ ἅπασι ζώοισι κοινόν ἐστιν, ὁ ὕπνος, οὗτος μαρτυρεῖ τοῖσιν εἰρημένοισιν. ὅταν γὰρ ἐπέλθῃ τῷ σώματι ὁ ὕπνος, τότε τὸ αἷμα ψύχεται. φύσει γὰρ πέφυκεν ὁ ὕπνος ψύχειν. ψυχθέντος δὲ τοῦ αἵματος, νωθρότεραι γίνονται αἱ διέξοδοι. δῆλον δέ. ῥέπει γὰρ τὰ σώματα, καὶ βαρύνεται. πάντα γὰρ τὰ βαρέα, πέφυκεν ἐς βυθὸν φέρεσθαι. καὶ τὰ ὄμματα κλείεται. καὶ ἡ φρόνησις ἀλλοιοῦται. δόξαι δέ τινες ἕτεραι ἐνδιατρίβουσιν, ἃ δὴ ἐνύπνια καλέονται. πάλιν ἐν τῇσι μέθῃσι, πλείονος ἐξαίφνης γενομένου τοῦ αἵματος, μεταπίπτουσιν αἱ ψυχαὶ, καὶ τὰ ἐν τῇσι ψυχῇσι φρονήματα, καὶ γίνονται, τῶν μὲν ὄντων κακῶν ἐπιλήσμονες, τῶν δὲ μελλόντων εὐέλπιδες ἀγαθῶν. ἔχοιμι δ᾽ ἂν πολλὰ τοιαῦτα εἰπεῖν, ἐν οἷς αἱ τοῦ αἵματος ἐξαλλαγαὶ, τὴν φρόνησιν ἐξαλλάσσουσιν. ἢν μὲν οὖν παντελῶς ἅπαν ἀναταραχθῇ τὸ αἷμα, παντελῶς ἡ φρόνησις ἐξαπόλλυται. τὰ γὰρ παθήματα καὶ τὰ ἀναγνωρίσματα, ἐθίσματα ἐστιν. ὅταν δὲ τοῦ εἰωθότος ἔθεος μετασταίωμεν, ἀναιρεῖται ἡμῖν ἡ φρόνησις. φημὶ δὲ τὴν ἱερὴν νοῦσον, ὧδε γίνεσθαι. ὅταν πολὺ πνεῦμα κατὰ πᾶν τὸ σῶμα πάντῃ τῷ αἵματι μιχθῇ, πολλὰ ἐμφράγματα γίνονται, πολλαχῇ ἀνὰ τὰς φλέβας. ἐπειδὰν οὖν ἐς τὰς παχείας καὶ πολυαίμους τῶν φλεβῶν πολὺς ἀὴρ βρίσῃ, βρίσας δὲ μένῃ, κωλύεται τὸ αἷμα διεξιέναι. τῇ μὲν οὖν ἐστήκει. τῇ δὲ νωθρῶς διεξέρχεται. τῇ δὲ θᾶσσον. ἀνομοίης δὲ τῆς πορείης τοῦ αἵματος διὰ τοῦ σώματος γενομένης, παντοῖαι ἀνομοιότητες. πᾶν γὰρ τὸ σῶμα πανταχόθεν ἕλκεται καὶ τετάρακται τὰ μέρη τοῦ σώματος ὑπηρετοῦντος τῷ θορύβῳ καὶ ταράχῳ τοῦ αἵματος. ὑπὸ δὲ τῆς διαστροφῆς τοῦ αἵματος, αἱ διαστροφαὶ τοῦ σώματος παντοίως γίνονται. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν, ἀναίσθητοι πάντων εἰσί. κωφοί τε τῶν λεγομένων. καὶ τυφλοὶ τῶν γινομένων. ἀνάλγητοί τε πρὸς τοὺς πόνους. οὕτω γὰρ ὁ ἀὴρ ταραχθεὶς, ἀνετάραξε καὶ τὸ αἷμα καὶ ἐμίηνε. καὶ ἀφροὶ διὰ τοῦ στόματος ἀνατρέχουσιν εἰκότως. διὰ γὰρ τῶν σφαγιτίδων φλεβῶν διαδύων ὁ ἀὴρ, ἔρχεται μὲν αὐτός. ἀνάγει δὲ μετ᾽ αὐτοῦ τὸ λεπτότατον τοῦ αἵματος. τὸ δὲ ὑγρὸν τὸ πνεύματι μισγόμενον, λευκοῦται. διὰ λεπτῶν γὰρ ὑμένων καθαρὸς ἐὼν ὁ ἀὴρ διαφαίνεται. διὸ δὴ λευκοὶ φαίνονται πάντες οἱ ἀφροί. πότε μὲν οὖν παύονται τῆς νόσου καὶ τοῦ παρεόντος χειμῶνος, οἱ ὑπὸ τοῦ νοσήματος ἁλισκόμενοι, ἐγὼ φράσω. ὁκόταν γυμνασθὲν ὑπὸ τῶν πόνων τὸ σῶμα θερμανθῇ, θερμαίνεται καὶ τὸ αἷμα. τὸ δὲ αἷμα θερμανθὲν, ἐξεθέρμανε τὰς φύσας. αὗται δὲ θερμανθεῖσαι, διαλύονται, καὶ διαλύουσι τὴν ξύστασιν τοῦ αἵματος. αἱ μὲν σὺν ἐξελθοῦσαι, μετὰ τοῦ πνεύματος. αἱ δὲ μετὰ τοῦ φλέγματος. ἀποζέσαντος δὲ τοῦ ἀφροῦ, καὶ καταστάντος τοῦ αἵματος, καὶ γαλήνης ἐν τῷ σώματι γενομένης, πέπαυται τὸ νόσημα. φαίνονται οὖν αἱ φῦσαι διὰ πάντων τούτων, πολυτροπώτεροι αἰτίαι οὖσαι. τὰ δ᾽ ἄλλα πάντα, συναίτια καὶ μεταίτια. τὸ δὲ αἴτιον τῶν νούσων ἐὸν, τοῦτο ἐπιδέδεικταί μοι. ὑπεσχόμην δὲ τὸ αἴτιον τῶν νοσημάτων φράσαι. ἐπέδειξα δὲ τὸ πνεῦμα καὶ ἐν τοῖσι ἄλλοισι πρήγμασι δυναστεῦον, καὶ ἐν τοῖσι σώμασι τῶν ζώων. ἤγαγον δὲ τὸν λόγον, ἐπὶ τὸ γνώρισμα, καὶ τῶν νοσημάτων, καὶ τῶν ἀρρωστημάτων ἐν οἷσιν ἀληθὴς ὑπόθεσις ἐφάνη. ἀμφὶ δὲ τῶν ἀρρωστημάτων εἰ λέγοιμι, μακρότερος μὲν ὁ λόγος, γένοιτο ἄν. ἀτρεκέστερος δὲ, οὐδὲν ἧσσον, οὐδὲ πιστότερος.

Οὐ γνήσιον Ἱπποκράτους, ἀξιολόγου δὲ ἀνδρός φησὶν ὁ Γαληνὸς καὶ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν, καὶ κατὰ τὴν διάνοιαν. Ἱπποκράτους δὲ οὐδὲν ἐν αὐτῷ, οὔτε κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἑρμηνείας, οὔτε κατὰ τὸ τῆς διανοίας ἀκριβές.

Περὶ τῆς ἱερῆς νόσου καλεομένης, ὧδε ἔχει. οὐδέν τί μοι δοκεῖ τῶν ἄλλων θειοτέρη εἶναι νούσων, οὐδὲ ἱερωτέρη, ἀλλὰ φύσιν μὲν ἔχει, ἣν καὶ τὰ λοιπὰ νοσήματα, ὅθεν γίνεται. φύσιν δὲ αὐτῇ καὶ πρόφασιν οἱ ἄνθρωποι ἐνόμισαν θεῖόν τι εἶναι, ὑπὸ ἀπειρίης καὶ θαυμασιότητος, ὅτι οὐδὲν ἔοικεν ἑτέρῃσι νούσοισι. καὶ κατὰ μὲν τὴν ἀπορίην αὐτοῖσι τοῦ μὴ γινώσκειν, τὸ θεῖον αὐτῇ διασώζεται. κατὰ δὲ τὴν εὐπορίην τοῦ τρόπου τῆς ἰήσιος, ᾧ ἰῶνται, ἀπόλλυνται, καθαρμοῖσί γε ἰῶνται, καὶ ἐπαοιδῇσιν. εἰ δὲ διὰ τὸ θαυμάσιον, θεῖον νομιεῖται, πολλὰ τὰ ἱερὰ νοσήματα ἔσται, καὶ οὐχὶ ἕν. ὡς ἐγὼ ἀποδείξω ἕτερα οὐδὲν ἧσσον ἐόντα θαυμάσια, οὐδὲ τερατώδεα, ἃ οὐδεὶς νομίζει ἱερὰ εἶναι. τοῦτο μὲν γὰρ οἱ πυρετοὶ οἱ ἀμφημερινοὶ, καὶ οἱ τριταῖοι, καὶ οἱ τεταρταῖοι, οὐδὲν ἧσσόν μοι δοκέουσιν ἱεροὶ εἶναι, καὶ ὑπὸ θεοῦ γίνεσθαι ταύτης τῆς νούσου, ὧν οὐ θαυμασίως ἔχουσι. τοῦτο δὲ ὁρέω μαινομένους ἀνθρώπους καὶ παραφρονέοντας, ἀπὸ μηδεμιῆς προφάσιος ἐμφανέος. καὶ πολλά τε ἅμα καὶ ἄκαιρα ποιέοντας. ἔν τε τῷ ὕπνῳ οἶδα πολλοὺς οἰμώζοντας καὶ βοῶντας. τοὺς δὲ καὶ πνιγομένους. τοὺς δὲ καὶ ἀναΐσσοντάς τε καὶ φεύγοντας ἔξω, καὶ παραφρονέοντας μέχρις ἂν ἐπεγερθῶσι. ἔπειτα δὲ καὶ ὑγιέας ἐόντας καὶ φρονέοντας ὥσπερ τὸ πρότερον. ἐόντας τε αὐτέους ὠχρούς τε καὶ ἀσθενέας. καὶ ταῦτα οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις. ἄλλα τε πολλά ἐστι καὶ παντοδαπά, ὧν ἕκαστον λέγειν, πολὺς ἂν εἴη λόγος. Ἐμοὶ δὲ δοκέουσιν οἱ πρῶτοι τοῦτο τὸ νόσημα ἀφιερώσαντες, τοιοῦτοι εἶναι ἄνθρωποι, οἷοι καὶ νῦν εἰσὶ μάγοι τε καὶ καθάρται καὶ ἀγύρται καὶ ἀλαζόνες, ὁκόσοι δὴ προσποιέονται σφόδρα θεοσεβέες εἶναι, καὶ πλέον τι εἰδέναι. οὗτοι τοίνυν παραμπεχόμενοι καὶ προβαλλόμενοι τὸ θεῖον, τῆς ἀμηχανίης τε μὴ ἔχειν ὅ, τι προσενέγκαντες ὠφελήσουσιν, ὡς μὴ κατάδηλοι ἔωσιν, οὐδὲν ἐπιστάμενοι, ἱερὸν ἐνόμισαν τοῦτο τὸ πάθος εἶναι. καὶ λόγους ἐπιλέξαντες ἐπιτηδείους, τὴν ἴησιν κατεστήσαντο ἐς τὸ ἀσφαλὲς σφίσιν ἑωυτοῖσι, καθαρμοὺς προσφέροντες καὶ ἐπαοιδάς. λουτρῶν τε ἀπέχεσθαι κελεύοντες, καὶ ἐδεσμάτων πολλῶν, καὶ ἀνεπιτηδείων ἀνθρώποισι νοσέουσιν ἐσθίειν. θαλασσίων μὲν τρίγλης, καὶ μελανούρου, κεστρέος, ἐγχέλυος. οὗτοι γὰρ οἱ ἰχθύες εἰσὶν ἐπικαιρότατοι. κρεῶν δὲ αἰγείου καὶ ἐλαφείου, καὶ χοιρείου καὶ κυνός. ταῦτα γὰρ κρεῶν ταρακτικώτατά ἐστι τῆς κοιλίης. ὀρνίθων δὲ ἀλεκτρυόνος καὶ τρυγόνος, ὠτίδος. ἔτι δὲ ὅσα νομίζεται ἰσχυρότατα εἶναι. λαχάνων δὲ μίνθης, σκορόδου καὶ κρομμύου. δριμὺ γὰρ ἀσθενέοντι οὐδὲν ξυμφέρει. ἱμάτιον δὲ μέλαν μὴ ἔχειν. θανατῶδες γὰρ τὸ μέλαν. μηδὲ ἐν αἰγείῳ κατακέεσθαι δέρματι, μηδὲ φορέειν, μηδὲ πόδα ἐπὶ ποδὶ ἔχειν, μηδὲ χεῖρα ἐπὶ χειρί. ταῦτα γὰρ πάντα, κωλύματα εἶναι. ταῦτα δὲ πάντα τοῦ θείου εἵνεκεν προστιθέασιν, ὡς πλέον τι εἰδότες καὶ ἄλλας προφάσιας προλέγοντες. ὅκως εἰ μὲν ὑγιὴς γένοιτο, αὐτῶν ἡ δόξα εἴη καὶ ἡ δεξιότης. εἰ δὲ ἀποθάνοι, ἐν ἀσφαλεῖ καθισταῖντο αὐτῶν αἱ ἀπολογίαι. καὶ ἔχοιεν πρόφασιν, ὡς οὐκ αἴτιοι εἰσὶν αὐτοὶ, ἀλλ' οἱ θεοί. οὔτε γὰρ φαγεῖν οὔτε πιεῖν ἔδοσαν φάρμακον οὐδέν. οὔτε λουτροῖσι καθήψησαν, ὥστε δοκέειν αἴτιον εἶναι. ἐγὼ δὲ δοκέω Λιβύων τῶν τὴν μεσόγειον οἰκεόντων, οὐδένα ὑγιαίνειν, ὅτι ἐν αἰγείοισι δέρμασι κατακέονται, καὶ κρέασιν αἰγείοισι χρῶνται, ἐπεὶ οὐκ ἔχουσιν οὔτε στρῶμα οὔτε ἱμάτιον, οὔτε ὑπόδημα, ὅ, τι μὴ αἴγειόν ἐστιν. οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἄλλο προβάτιον οὐδὲν, ἢ αἶγες καὶ βόες. εἰ δὲ ταῦτα προσφερόμενα καὶ ἐσθιόμενα τὴν νοῦσον αὔξει, καὶ μὴ ἐσθιόμενα ἰῆται, οὐκ ἔστιν ἄρα ὁ θεὸς αἴτιος οὐδενὸς, οὐδὲ οἱ καθαρμοὶ ὠφελέουσιν, ἀλλὰ τὰ ἐδέσματα τὰ ἰώμενά τε καὶ βλάπτοντα. τοῦ δὲ θείου ἀφανίζεται ἡ δύναμις. οὕτως οὖν ἐμοίγε δοκέουσιν οἵτινες τοῦτον τὸν τρόπον ἐγχειρέουσιν ἰῆσθαι ταῦτα τὰ νοσήματα, οὔτε ἱερὰ νομίζειν εἶναι, οὔτε θεῖα. ὅκου γὰρ ὑπὸ καθαρμῶν τοιούτων μετάστατα γίνεται, καὶ ὑπὸ θεραπείης τοιῆσδε, τί κωλύει καὶ ὑφ' ἑτέρων τεχνημάτων ὁμοίων τούτοισιν, ἐπιγίνεσθαι τοῖσιν ἀνθρώποισι καὶ προσπίπτειν; ὥστε μηκέτι τὸ θεῖον αἴτιον εἶναι, ἀλλά τι ἀνθρώπινον. ὅστις γὰρ οἷός τε περικαθαίρων καὶ μαγεύων ἀπάγειν

πάγειν τοιοῦτον πάθος, οὗτος κἂν ἐπάγοι ἕτερα τεχνησάμενος, ὥστε πάντως κἂν τούτῳ τῷ λόγῳ τὸ θεῖον ἀπόλλυται. τοιαῦτα λέγοντες καὶ μηχανώμενοι, προσποιέονται πλέον τι εἰδέναι. καὶ ἀνθρώπους ἐξαπατέουσι, προστιθέμενοι τούτοισιν ἁγνείας τε καὶ καθαρότητας, ὅτι πουλὺ αὐτοῖσι τοῦ λόγου ἐς τὸ θεῖον ἀφήκει, καὶ τὸ δαιμόνιον. καίτοι ἔμοιγε οὐ περὶ εὐσεβείης δοκέουσι τοὺς λόγους ποιέεσθαι, ὡς οἴονται, ἀλλὰ περὶ δυσσεβείης μᾶλλον. καὶ ὡς οἱ θεοὶ οὐκ εἰσί. τό τε εὐσεβὲς καὶ θεῖον αὐτῶν ἀσεβὲς καὶ ἀνόσιόν ἐστιν, ὡς ἐγὼ διδάξω. εἰ γὰρ σελήνην τε καθαιρεῖν, καὶ ἥλιον ἀφανίζειν, χειμῶνά τε καὶ εὐδίην ποιέειν, καὶ ὄμβρους καὶ αὐχμοὺς, καὶ θάλασσαν ἄφορον, καὶ γῆν, καὶ τ' ἄλλα τὰ τοιουτότροπα πάντα, ὑποδέχονται ἐπίστασθαι, εἴτε καὶ ἐκ τελετέων, εἴτε καὶ ἐξ ἄλλης τινὸς γνώμης ἢ μελέτης φασὶν οἷοί τε εἶναι, οἱ ταῦτα ἐπιτηδεύοντες, δυσσεβεῖν ἔμοιγε δοκέουσι, καὶ θεοὺς οὔτε εἶναι νομίζειν, οὔτ' ἐόντας, ἰσχύειν οὐδέν. οὔτε εἴργεσθαι ἂν οὐδενὸς τῶν ἐσχάτων ποιέοντες ἕνεκά γε, πῶς οὐ δεινοὶ ἂρ αὐτοῖσιν εἰσίν; εἰ γὰρ ἄνθρωπος μαγεύων τε καὶ θύων σελήνην τε καθαιρήσει, καὶ ἥλιον ἀφανίσει, καὶ χειμῶνα καὶ εὐδίην ποιήσει, οὐκ ἂν ἔγωγέ τι θεῖον νομίσαιμι τούτων εἶναι, ἀλλ' ἀνθρώπινον. εἰ δὴ τοῦ θείου ἡ δύναμις ὑπὸ ἀνθρώπου γνώμης κρατέεται καὶ δεδούλωται. ἴσως δὲ οὐχ οὕτως ἔχει ταῦτα, ἀλλ' ἄνθρωποι βίου δεόμενοι, πολλὰ καὶ παντοῖα τεχνέονται καὶ ποικίλλουσιν, ἔς τε τ' ἄλλα πάντα καὶ ἐς τὴν νοῦσον ταύτην ἑκάστῳ εἴδει τοῦ πάθεος θεῷ τὴν αἰτίην προστιθέντες. οὐ γὰρ καθάπαξ, ἀλλὰ πλεονάκις τ' αὐτὰ μέμνηνται. ἢν μὲν γὰρ αἶγα μιμῶνται, ἢν βρύχωνται, ἢν τὰ δεξιὰ σπῶνται, μητέρα θεῶν φασὶ αἰτίην εἶναι. ἢν δὲ ὀξύτερον καὶ εὐτονώτερον φθέγγηται, ἵππῳ εἰκάζουσι. καὶ φασὶ, Ποσειδῶνα αἴτιον εἶναι. ἢν δὲ καὶ τῆς κόπρου τι παρῇ, ὃ πολλάκις γίνεται ὑπὸ τῆς νούσου βιαζομένοισιν, Ἐνοδίου πρόσκειται ἡ προσωνυμίη. ἢν δὲ λεπτότερον καὶ πυκνότερον, οἷον ὄρνιθες, Ἀπόλλων νόμιος. ἢν δὲ ἀφρὸν ἐκ τοῦ στόματος ἀφίῃ, καὶ τοῖσι ποσὶ λακτίζῃ, Ἄρης τὴν αἰτίην ἔχει. ὁκόσα δὲ δείματα νυκτὸς παρίσταται, καὶ φόβοι καὶ παράνοιαι, καὶ ἀναπηδήσιες ἐκ τῆς κλίνης, καὶ φόβητρα, καὶ φεύξιες ἔξω, Ἑκάτης φασὶν εἶναι ἐπιβουλὰς, καὶ ἡρώων ἐφόδους. καθαρμοῖσί τε χρέονται καὶ ἐπαοιδῇσι, καὶ ἀνοσιώτατόν γε καὶ ἀθεώτατον ποιέουσιν, ὡς ἔμοιγε δοκέει τὸ θεῖον. καθαίρουσι γὰρ τοὺς ἐχομένους τῇ νούσῳ, αἵμασι καὶ τοῖσιν ἄλλοισι τοῖσι μιάσμασιν ἔχοντας, ἢ ἀλάστορας, ἢ πεφαρμαγμένους ὑπὸ ἀνθρώπων, ἤ τι ἔργον ἀνόσιον εἰργασμένους, οὓς ἐχρῆν τἀναντία τούτοισι ποιέειν. θύειν τε καὶ εὔχεσθαι, καὶ ἐς τὰ ἱερὰ φέροντας ἱκετεύειν τοὺς θεούς. νῦν δὲ τούτων μὲν ποιέουσιν οὐδὲν, καθαίρουσι δέ. καὶ τὰ μὲν τῶν καθαρμῶν, γῇ κρύπτουσι. τὰ δὲ ἐς θάλασσαν ἐμβάλλουσι. τὰ δὲ ἐς τὰ οὔρεα ἀποφέρουσιν, ὅπῃ μηδεὶς ἅψεται, μηδὲ ἐπιβήσεται. τὰ δ' ἐχρῆν ἐς τὰ ἱερὰ φέροντας τῷ θεῷ ἀποδοῦναι, εἰ δὴ θεός γε ἐστὶν αἴτιος. οὐ μέντοι ἔγωγε ἀξιῶ ὑπὸ θεοῦ, ἀνθρώπου σῶμα μιαίνεσθαι, τὸ ἐπικηρότατον ὑπὸ τοῦ ἁγνοτάτου. ἀλλὰ κἢν τυγχάνῃ ὑπὸ ἑτέρου μεμιασμένον, ἤ τι πεπονθὸς, ἐθέλοι ἂν ὑπὸ τοῦ θεοῦ καθαίρεσθαι, καὶ ἁγνίζεσθαι μᾶλλον ἢ μιαίνεσθαι. τὰ γοῦν μέγιστα τῶν ἁμαρτημάτων καὶ ἀνοσιώτατα, τὸ θεῖόν ἐστι, τὸ καθαῖρον καὶ ἁγνίζον, καὶ ἔρυμα γινόμενον ἡμῖν. αὐτοί τε ὅρους τοῖσι θεοῖσι τῶν ἱερῶν, καὶ τῶν τεμενέων ἀποδεικνύμενοι, ὡς ἂν μηδεὶς ὑπερβαίνῃ, ἢ μὴ ἁγνεύει, εἰσιόντες τε περιρραινόμεθα, οὐχ ὡς μιαινόμενοι, ἀλλ' εἴ τι καὶ πρότερον ἔχομεν μύσος, τοῦτο ἀφαγνιούμενοι. καὶ περὶ μὲν τῶν καθαρμῶν, οὕτω μοι δοκέει ἔχειν. τὸ δὲ νούσημα τοῦτο, οὐδέν τι μοι δοκέει θειότερον εἶναι τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ φύσιν μὲν ἔχει, ἣν καὶ τὰ ἄλλα νουσήματα. καὶ πρόφασιν, ὅθεν ἕκαστα γίνεται. φύσιν δὲ τοῦτο καὶ πρόφασιν, ἀπὸ ταὐτοῦ τὸ θεῖον γίνεσθαι, ἀφ' ὅτου καὶ τ' ἄλλα πάντα. καὶ ἰητὸν εἶναι. καὶ οὐδὲν ἧσσον ἑτέρων, ὅτι μὴ ἤδη ὑπὸ χρόνου πολλοῦ καταβεβιασμένον ᾖ, ὥστε ἤδη εἶναι ἰσχυρότερον τῶν φαρμάκων τῶν προσφερομένων. ἄρχεται δὲ ὥσπερ καὶ τ' ἄλλα νουσήματα κατὰ γένος. εἰ γὰρ ἐκ τοῦ φλεγματώδεος, φλεγματώδης. καὶ ἐκ χολώδεος, χολώδης γίνεται. καὶ ἐκ φθινώδεος, φθινώδης. καὶ ἐκ σπληνώδεος, σπληνώδης; τί κωλύει ὅτου πατὴρ καὶ μήτηρ εἴχετο τούτῳ τῷ νοσήματι, τούτῳ καὶ τῶν ἐγγόνων ἔχεσθαί τινα; ὡς ὁ γόνος ἔρχεται πάντοθεν τοῦ σώματος, ἀπό τε τῶν ὑγιηρῶν, ὑγιηρός, ἀπό τε τῶν νοσερῶν, νοσερός. ἕτερον δὲ μέγα τεκμήριον, ὅτι οὐδὲν θειότερόν ἐστι τῶν λοιπῶν νουσημάτων. τοῖσι γὰρ φλεγματώδεσι, φύσει γίνεται. τοῖσι δὲ χολώδεσιν, οὐ προσπίπτει. καίτοι εἰ θειότερόν ἐστι τῶν ἄλλων, τοῖσιν ἅπασιν ὁμοίως ἔδει γίνεσθαι

τὴν νοῦσον ταύτην. καὶ μὴ διακρίνειν μήτε χολώδεα, μήτε φλεγματώδεα. ἀλλὰ γὰρ αἴτιος ὁ ἐγκέφαλος τούτου τοῦ πάθεος, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων νουσημάτων τῶν μεγίστων. ὅτεῳ δὲ τρόπῳ καὶ ἐξ οἵης προφάσιος γίνεται, ἐγὼ φράσω σαφέως. Ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ἀνθρώπου, ἐστὶ διπλόος, ὥσπερ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι ζώοισιν ἅπασι. τὸ δὲ μέσον αὐτοῦ διαιρεῖ μῆνιγξ λεπτή. διότι οὐκ αἰεὶ κατὰ τὸ αὐτὸ τῆς κεφαλῆς ἀλγεῖ, ἀλλ᾽ ἐν μέρει ἑκάτερον. ὁτὲ δὲ ἅπασα. καὶ φλέβες τε ἐς αὐτὸν τείνουσιν ἐξ ἅπαντος τοῦ σώματος, πολλαὶ καὶ λεπταί. δύο δὲ παχεῖαι. ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ ἥπατος. ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ σπληνός. καὶ ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ ἥπατος, ὧδ᾽ ἔχει. τὸ μέντοι τῆς φλεβὸς, κάτω τείνει, διὰ τῶν ἐπὶ δεξιὰ παρ᾽ αὐτὸν τὸν νεφρὸν καὶ τὴν ψύην, ἐς τὸ ἐντὸς τοῦ μηροῦ, καὶ καθήκει ἐς τὸν πόδα, καὶ καλεῖται κοίλη φλέψ. ἡ δὲ ἑτέρη, ἄνω τείνει διὰ φλεβῶν τῶν δεξιῶν καὶ τοῦ πνεύμονος. ἀπέσχισται δὲ καὶ ἐς τὴν καρδίην, καὶ ἐς τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν. τὸ δὲ λοιπὸν, ἄνω φέρει διὰ τῆς κληΐδος ἐς τὰ δεξιὰ τοῦ αὐχένος, ἐς αὐτὸ τὸ δέρμα, ὥστε καταδήλος εἶναι. παρὰ δὲ τὸ οὖς κρύπτεται. καὶ ἐνταῦθα σχίζεται. καὶ τὸ μὲν παχύτατον καὶ μέγιστον καὶ κοιλότατον, ἐς τὸν ἐγκέφαλον τελευτᾷ. τὸ δὲ ἐς τὸ οὖς τὸ δεξιὸν, φλέβιον λεπτόν. τὸ δὲ ἐς τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιόν. τὸ δὲ ἐς τὸν μυκτῆρα. ἀπὸ μὲν τοῦ ἥπατος, οὕτως ἔχει τῶν φλεβῶν. διατέταται δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ σπληνὸς φλέψ, ἐς τὰ ἀριστερὰ καὶ κάτω καὶ ἄνω, ὥσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ ἥπατος. λεπτοτέρη δὲ καὶ ἀσθενεστέρη. κατὰ ταύτας δὲ τὰς φλέβας καὶ ἐσαγόμεθα τὸ πουλὺ τοῦ πνεύματος. αὗται γὰρ ἡμέων εἰσὶν ἀναπνοαὶ τοῦ σώματος, τὸν ἠέρα εἰς σφᾶς ἕλκουσαι. καὶ ἐς τὸ σῶμα τὸ λοιπὸν ὀχετεύουσαι. καὶ κατὰ τὰ φλέβια καὶ ἀναψύχουσι καὶ πάλιν ἀφιᾶσιν. οὐ γὰρ οἷόν τε τὸ πνεῦμα στῆναι, ἀλλὰ χωρεῖ ἄνω καὶ κάτω. ἢν γὰρ στῇ που καὶ ἀποληφθῇ, ἀκρατὲς γίνεται ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅπου ἂν στῇ. τεκμήριον δὲ, ὁκόταν γὰρ καθημένῳ ἢ κατακειμένῳ φλέβια πιεσθῇ, ὥστε τὸ πνεῦμα μὴ διεξιέναι ἀπὸ τῆς φλεβὸς, εὐθὺς νάρκη ἔχει. περὶ μὲν τῶν φλεβῶν τῶν λοιπῶν, οὕτως ἔχει. Ἡ δὲ νοῦσος αὕτη γίνεται, τοῖσι μὲν φλεγματίῃσιν. τοῖσι δὲ χολώδεσιν, οὔ. ἄρχεται δὲ φύεσθαι ἐπὶ τοῦ ἐμβρύου ἔτι ἐν τῇ μήτρῃ ἐόντος. καθαίρεται γὰρ καὶ αὐθεὶς, ὥσπερ τ᾽ ἄλλα μέρεα πρὶν γενέσθαι, καὶ ὁ ἐγκέφαλος. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ καθάρσει, ἢν μὲν καλῶς καὶ μετρίως καθαρθῇ, καὶ μήτε πλέον μήτε ἔλασσον τοῦ δέοντος ἀποῤῥυῇ, οὕτως ὑγιεινοτάτην τὴν κεφαλὴν ἔχει. ἢν δὲ πλέων ἀπὸ παντὸς τοῦ ἐγκεφάλου γένηται ἡ ἀπότηξις, νοσώδεά τε τὴν κεφαλὴν ἕξει αὐξόμενος, καὶ ἤχου πλέην. καὶ οὔτε ἥλιον, οὔτε ψῦχος ἀνέξεται. ἢν δὲ ἀπὸ ἑνός τινος γένηται, ἢ ἀπὸ ὀφθαλμοῦ, ἢ ὠτὸς, ἢ φλὲψ τὶς συνισχνανθῇ, ἐκεῖνο κακοῦται οὕτως, ὁκοίως ἂν καὶ τῆς ἀποτήξιος ἔχῃ. ἢν δὲ κάθαρσις μὴ ἐπιγένηται, ἀλλὰ ξυστραφῇ τῷ ἐγκεφάλῳ, οὕτως ἀνάγκη φλεγματώδεα εἶναι. καὶ ὁκόσοισι μὲν παιδίοισιν ἐοῦσιν ἐξανθέει ἕλκεα ἐς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐς τὰ ὦτα, καὶ ἐς τὸν ἄλλον χρῶτα, καὶ σιαλώδεα γένηται καὶ μυξόῤῥοα, ταῦτα μὲν ῥήϊστα διάγει προϊούσης τῆς ἡλικίης. ἐνταῦθα γὰρ ἀφίει καὶ καθαίρεται τὸ φλέγμα, ὃ ἐχρῆν ἐς τὴν μήτρην καθαρθῆναι. καὶ τὰ οὕτω καθαρθέντα, οὐκ ἐπίληπτα γίνεται ταύτῃ τῇ νούσῳ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ὁκόσα δὲ καθαρά ἐστι καὶ μήθ᾽ ἕλκος μηδὲν, μήτε μύξα, μήτε σίαλον προέρχεται μηδὲν, μήτε ἐν τῇσι μήτρῃσι πεποίηται τὴν κάθαρσιν, τοῖσι τοιούτοισιν ἐπικίνδυνόν ἐστιν ἁλίσκεσθαι ὑπὸ ταύτης τῆς νούσου. ἢν δὲ ἐπὶ τὴν καρδίην ποιήσηται ὁ κατάῤῥους τὴν πορείην, παλμὸς ἐπιλαμβάνει καὶ ἄσθματα, καὶ τὰ στήθεα διαφθείρεται, ἔνιοι δὲ καὶ κυφοὶ γίνονται. ὁκόταν γὰρ ἐπικατέλθῃ τὸ φλέγμα ψυχρὸν ἐπὶ τὸν πνεύμονα, ἢ ἐπὶ τὴν καρδίην, ἀποψύχεται τὸ αἷμα. αἱ δὲ φλέβες πρὸς βίην ψυχόμεναι, πρὸς τῷ πνεύμονι καὶ τῇ καρδίῃ πηδῶσι. καὶ ἡ καρδίη πάλλεται, ὥστε ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ταύτης τὰ ἄσθματα ἐπιπίπτειν, καὶ τὴν ὀρθόπνοιην. οὐ γὰρ δέχεσθαι τὸ πνεῦμα ἐθέλει, μέχρις ἂν κρατηθῇ ὑπὸ τοῦ φλέγματος τὸ ἐπιῤῥυὲν, καὶ διαθερμανθὲν διαχυθῇ ἐς τὰς φλέβας. ἔπειτα παύεται τοῦ παλμοῦ καὶ τοῦ ἄσθματος. παύεται δὲ ὅκως ἂν τοῦ πλήθεος ἔχῃ. ἢν μὲν γὰρ πλέον ἐπικαταῤῥυῇ, σχολαίτερον. ἢν δὲ ἔλασσον, θᾶσσον. καὶ ἢν μὲν πυκνότεροι ἔωσιν οἱ κατάῤῥοι, πυκνότερα ἐπίληπτος γίνεται. ἢν δὲ μὴ, ἀραιότερα. ταῦτα μὲν οὖν πάσχει, ἢν ἐπὶ τὸν πνεύμονα καὶ τὴν καρδίην ἴῃ. ἢν δὲ ἐς τὴν κοιλίην, διαῤῥοίας λαμβάνουσιν. ἢν δὲ τουτέων μὲν τῶν ὁδῶν ἀποκλεισθῇ, εἰς δὲ τὰς φλέβας ἃς προείρηκα τὸν κατάῤῥοον ποιήσηται, ἄφωνός τε γίνεται καὶ πνίγεται. καὶ ἀφρὸς ἐκ τοῦ στόματος ἐκρεῖ. καὶ οἱ ὀδόντες συνηρείκασι. καὶ αἱ χεῖρες συσπῶνται,

ται. καὶ τὰ ὄμματα διαστρέφονται. καὶ οὐδὲν φρονέουσιν. ἐνίοισι καὶ ὑποχωρέει ἡ κόπρος κάτω. καὶ ταῦτα γίνεται, ὁτὲ μὲν ἐπ᾽ ἀριστερά. ὁτὲ δὲ ἐς τὰ δεξιά. ὁτὲ δὲ ἐς ἀμφότερα. Ὅκως δὲ τούτων ἕκαστον πάσχει, ἐγὼ φράσω. ἄφωνος μέν ἐστιν, ὁκόταν ἐξαίφνης τὸ φλέγμα ἐπικατελθὸν ἐς τὰς φλέβας, ἀποκλείσῃ τὸν ἀέρα, καὶ μὴ παραδέχηται, μήτε ἐν τὸν ἐγκέφαλον, μήτε ἐς τὰς φλέβας τὰς κοίλας, μήτε ἐς τὰς κοιλίας. ἀλλ᾽ ἐπιλάβῃ τὴν ἀναπνοήν. ὅταν γὰρ ἐπιλάβῃ ἄνθρωπος κατὰ τὸ στόμα καὶ τοὺς μυκτῆρας, τὸ πνεῦμα πρῶτον μὲν ἐς τὸν ἐγκέφαλον ἔρχεται. ἔπειτα δὲ ἐς τὴν κοιλίην τὸ πλεῖστον μέρος. τὸ δὲ ἐπὶ τὸν πνεύμονα. τὸ δὲ ἐπὶ τὰς φλέβας. ἐκ τουτέων δὲ σκίδναται ἐς τὰ λοιπὰ μέρεα κατὰ τὰς φλέβας. καὶ ὅσον ἐς μὲν τὴν κοιλίην, διαψύχει καὶ ἄλλό τι οὐδὲν ξυμβάλλεται. τοῦτο δ᾽ ἐς τὸν πνεύμονα. ὁ δὲ ἐς τὰς φλέβας ἀὴρ, ξυμβάλλεται ἐς τὰς κοιλίας εἰσιὼν καὶ ἐς τὸν ἐγκέφαλον. καὶ οὕτω τὴν φρόνησιν καὶ τὴν κίνησιν τοῖσι μέλεσι παρέχει. ὥστε ἐπειδὰν ἀποκλεισθῶσιν αἱ φλέβες τοῦ ἠέρος ὑπὸ τοῦ φλέγματος, καὶ μὴ παραδέχωνται, ἄφωνον καθιστᾶσι καὶ ἄφρονα τὸν ἄνθρωπον. αἱ δὲ χεῖρες ἀκρατέες γίνονται καὶ σπῶνται, τοῦ αἵματος ἀτρεμίζοντος καὶ μὴ διαχεομένου ὥσπερ εἰώθει. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ διαστρέφονται τῶν φλεβίων ἀποκλειομένων τοῦ ἠέρος, καὶ σφύζονται. ἀφρὸς δὲ ἐκ τοῦ στόματος προέρχεται, ἐκ τοῦ πνεύμονος. ὅταν γὰρ τὸ πνεῦμα μὴ εἴσῃ ἐς ἑωυτὸν, ἀφρέει καὶ ἀναβλύει, ὥσπερ ἀποθνήσκων. ἡ δὲ κόπρος ὑπέρχεται ὑπὸ βίης πνιγομένου. πνίγεται δὲ τοῦ ἥπατος καὶ τῆς κοιλίης ἄνω πρὸς τὰς φρένας προσπεπτωκότων. καὶ τοῦ στομάχου τῆς γαστρὸς ἀπειλημμένου. προσπίπτει δὲ ὁκόταν τὸ πνεῦμα μὴ εἴσῃ ἐς τὸ στόμα ὅσον εἰώθει. λακτίζει δὲ τοῖσι ποσὶν, ὁκόταν ὁ ἀὴρ ἀποκλεισθῇ ἐν τοῖσι μέλεσι, καὶ μὴ οἷός τε ᾖ διεκδῦναι ἔξω, ὑπὸ τοῦ φλέγματος. [σπήλαι] ἀΐσσων δὲ διὰ τοῦ αἵματος, ἄνω καὶ κάτω σπασμὸν ἐμποιέει καὶ ὀδύνην, διὸ λακτίζει. ταῦτα δὲ πάσχει πάντα, ὁκόταν τὸ φλέγμα ψυχρὸν παραῤῥυῇ, ἐς τὸ αἷμα θερμὸν ἐόν. ἀποψύχει γὰρ καὶ ἵστησι τὸ αἷμα. κἢν μὲν ᾖ τὸ ῥεῦμα πουλὺ ἐν καὶ παχὺ, αὐτίκα ἀποκτείνει. κρατέει γὰρ τοῦ αἵματος τῷ ψύχει καὶ πήγνυσιν. ἢν δὲ ἔλασσον ᾖ, τὸ μὲν παραυτίκα κρατέει, ἀποφράξαν τὴν ἀναπνοήν. ἔπειτα τῷ χρόνῳ, ὁκόταν σκιδνασθῇ κατὰ τὰς φλέβας, καὶ μιγῇ τῷ αἵματι πολλῷ ἐόντι καὶ θερμῷ, ἢν κρατηθῇ οὕτως, ἐδέξαντο τὸν ἠέρα αἱ φλέβες, καὶ ἐφρόνησαν. καὶ ὁκόσα μὲν παιδία σμικρὰ κατάληπτα γίνεται τῇ νούσῳ ταύτῃ, τὰ πολλὰ ἀποθνήσκει, ἢν πουλὺ τὸ ῥεῦμα ἐπιγένηται, καὶ νότιον ᾖ. τὰ γὰρ φλέβια λεπτὰ ἐόντα, οὐ δύναται παραδέχεσθαι τὸ φλέγμα ὑπὸ πάχεος καὶ πλήθεος, ἀλλ᾽ ἀποψύχεται καὶ πήγνυται τὸ αἷμα, καὶ οὕτως ἀποθνήσκει. ἢν δὲ ὀλίγον ᾖ, καὶ ἐς ἀμφοτέρας τὰς φλέβας τὸν κατάῤῥοον ποιήσηται, ἢ ἐς τὰς ἐπὶ θάτερα, περιγίνεται ἐπίσημα ἐόντα. ἢ γὰρ στόμα παρέσπασται, ἢ ὀφθαλμὸς, ἢ αὐχὴν, ἢ χεὶρ, ὁκόθεν ἂν τὸ φλέβιον πληρωθὲν τοῦ φλέγματος, κρατηθῇ καὶ ἀπισχνωθῇ. τούτῳ οὖν τῷ φλεβίῳ, ἀνάγκη ἀσθενέστερον εἶναι καὶ ἐνδεέστερον τοῦτο τοῦ σώματος τὸ βλαβέν. ἐς δὲ τὸν πλείονα χρόνον, ὠφελέει ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. οὐ γὰρ ἔτι ἐπίληπτον γίνεται, ἢν ἅπαξ ἐπισημανθῇ, διὰ τόδε. ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ταύτης αἱ φλέβες αἱ λοιπαὶ κακοῦνται, καὶ μέρος τι συνισχναίνονται. ὡς τὸν μὲν ἠέρα δέχεσθαι, τὸν δὲ τοῦ φλέγματος κατάῤῥοον, μηκέτι ὁμοίως παραῤῥεῖν. ἀσθενέστερα μέντοι ὁμοίως τὰ μέλεα εἰκὸς εἶναι, τῶν φλεβῶν κακωθεισέων. ὁκόσοισι δ᾽ ἂν πλείοσί τε, καὶ πάνυ ὀλίγον παραῤῥυῇ, καὶ ἐς τὰ δεξιὰ, ἀσήμως περιγίνονται. κίνδυνος δὲ ξυντραφῆναι καὶ ξυναυξηθῆναι, ἢν μὴ θεραπευθῶσι τοῖσιν ἐπιτηδείοισι. τοῖσι μὲν οὖν παιδίοισιν οὕτω γίνεται, ἢ ὅτι τούτων ἐγγυτάτω. τοὺς δὲ πρεσβυτέρους οὐκ ἀποκτείνει ὁκόταν ἐπιγένηται οὐδὲ διαστρέφει. [ἤ] αἵ τε γὰρ φλέβες εἰσὶ κοῖλαι, καὶ αἵματος μεσταὶ θερμοῦ, διότι οὐδὲ δύναται ἐπικρατῆσαι τὸ φλέγμα, οὐδ᾽ ἀποψύξαι τὸ αἷμα, ὥστε καὶ πῆξαι. ἀλλ᾽ αὐτὸ κρατέεται καὶ καταμίγνυται τῷ αἵματι ταχέως. καὶ οὕτω παραδέχονται αἱ φλέβες τὸν ἠέρα, καὶ τὸ φρόνημα γίνεται. τά τε σημεῖα τὰ προειρημένα, ἧσσον ἐπιλαμβάνει διὰ τὴν ἰσχύν. τοῖσι δὲ πρεσβυτάτοισιν, ὁκόταν ἐπιγένηται τοῦτο τὸ νόσημα, διὰ τοῦτο ἀποκτείνει, ἢ παράπληκτον ποιέει, ὅτι αἱ φλέβες κεκένωνται, καὶ τὸ αἷμα ὀλίγον τέ ἐστι, καὶ λεπτὸν, καὶ ὑδαρές. ἢν μὲν οὖν πολὺ καταῤῥυῇ καὶ χειμῶνος ᾖ ὁ καιρὸς, ἀποκτείνει. ἀπέπνιξε γὰρ τὰς ἀναπνοὰς, καὶ ἀπέπηξε τὸ αἷμα ἢν ἐπ᾽ ἀμφότερα ὁ κατάῤῥοος γένηται. ἢν δὲ ἐπὶ θάτερα μοῦνον, παράπληκτον ποιέει. οὐ γὰρ δύναται τὸ αἷμα ἐπικρατῆσαι τοῦ φλέγματος, λεπτὸν ἐὸν καὶ ψυχρὸν καὶ ὀλίγον, ἀλλ᾽ αὐτὸ κρατηθὲν, ἐπάγη. ὥστε ἀκρατέα εἶναι ἐκεῖνα, καθ᾽ ἃ τὸ αἷμα διεφθάρη. ἐν δὲ τὰ δεξιὰ μᾶλ

λον καταῤῥέῃ, ἢ ἐς τὰ ἀριστερὰ, ὅτι αἱ φλέβες εἰσὶ κοιλότεραι καὶ πλέονες, ἢ ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσιν. ἀπὸ γὰρ τοῦ ἥπατος τείνουσι, καὶ ἀπὸ τοῦ σπληνός. ἐπικαταῤῥέει δὲ καὶ ἀποτήκεται, τοῖσι μὲν παιδίοισι, μάλιστα, οἷσι δ' ἂν διαθερμανθῇ ἡ κεφαλὴ, ἤν τε ὑπὸ ἡλίου, ἤν τε ὑπὸ πυρός. ἤν τε καὶ ἐξαπίνης φρίξῃ ὁ ἐγκέφαλος, καὶ τότε ἀποκρίνεται τὸ φλέγμα. ἀποτήκεται μὲν γὰρ ἐκ τῆς θέρμης, καὶ διαχύσιος τοῦ ἐγκεφάλου. ἀποκρίνεται δὲ ἀπὸ τῆς ψύξιος τε καὶ ξυστάσιος. καὶ οὕτως ἐπικαταῤῥέει. τοῖς μὲν αὕτη ἡ πρόφασις γίνεται. τοῖσι δὲ καὶ ἐπειδὰν ἐξαπίνης μετὰ βόρεια πνεύματα νότος μεταβάλῃ, ξυνεστηκότα τὸν ἐγκέφαλον καὶ ἀσθενέοντα ἔλυσεν καὶ ἐχάλασεν ἐξαίφνης, ὥστε πλημμυρέειν τὸ φλέγμα, καὶ οὕτω τὸν κατάῤῥοον ποιέεται. ἐπικαταῤῥέει δὲ καὶ ἐξ ἀδήλου φόβου γινομένου, ἢν δείσῃ μέλλων ἢ βοήσαντός τινος. ἢ καὶ μεταξὺ κλαίων, μὴ οἷός τε ᾖ τὸ πνεῦμα ταχέως ἀναλαβεῖν, οἷα γίνεται παιδίοισι πολλάκις. ὅ, τι ἂν τούτων αὐτῷ γένηται, εὐθὺς ἔφριξε τὸ σῶμα. καὶ ἄφωνος γενόμενος τὸ πνεῦμα οὐχ εἵλκυσεν. ἀλλὰ τὸ πνεῦμα ἠρέμησε, καὶ ὁ ἐγκέφαλος ξυνέστη, καὶ τὸ αἷμα ἔστη, καὶ οὕτως ἀπεκρίθη καὶ ἐπικατεῤῥύη τὸ φλέγμα. τοῖσι μὲν παιδίοισιν, αὗται αἱ προφάσιες τῆς ἐπιλήψιος εἰσὶ τὴν ἀρχήν. τοῖσι δὲ πρεσβύτῃσι, χειμὼν πολεμιώτατός ἐστιν. ὅταν γὰρ παρὰ πυρὶ πολλῷ διαθερμανθῇ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν ἐγκέφαλον, ἔπειτα ἐν ψύχει γένηται καὶ ῥιγώσῃ, καὶ ἐκ ψύχεος εἰς ἀλέην ἔλθῃ, καὶ παρὰ πῦρ καθίσῃ, καὶ αὐτὸ τοῦτο πάσχει. καὶ οὕτως ἐπίληπτος γίνεται κατὰ τὰ προειρημένα. κίνδυνος δὲ πολὺς καὶ ἦρος παθεῖν, τὸ αὐτὸ τοῦτο ἢν ἡλιωθῇ ἡ κεφαλή. τοῦ δὲ θέρεος, ἥκιστα. οὐ γὰρ γίνονται μεταβολαὶ ἐξαπιναῖοι.

Ὁκόταν δὲ εἴκοσιν ἔτεα παρέλθῃ, οὐκ ἔτι ἡ νοῦσος αὕτη ἐπιλαμβάνει, ἢν μὴ ἐκ παιδίου σύντροφος ᾖ, ἀλλ' ἢ ὀλίγους, ἢ οὐδένα. αἱ γὰρ φλέβες μεσταί εἰσιν αἵματος. καὶ ὁ ἐγκέφαλος συνέστηκεν, καὶ ἐστὶ στρυφνός, ὥστε οὐκ ἐπικαταῤῥέει ἐπὶ τὰς φλέβας. ἢν δ' ἐπικαταῤῥύῃ, τοῦ αἵματος οὐκ ἐπικρατέει, πολλοῦ καὶ θερμοῦ ἐόντος. ᾧ δὲ ἀπὸ παιδίου συνηύξηται, καὶ συνέτροφεν, ἔθος πεποίηκεν ἐν τῇσι μεταβολῇσι τῶν πνευμάτων τοῦτο πάσχειν, καὶ ἐπίληπτον ὡς τὰ πολλὰ γίνεσθαι, καὶ μάλιστα ἐν τοῖσι νοτίοισιν, ὅτε ἀπάλλαξις χαλεπὴ γίνεται. ὁ γὰρ ἐγκέφαλος ὑγρότερος γίνεται τῆς φύσιος, καὶ πλημμυρέει ὑπὸ τοῦ φλέγματος, ὥστε τοὺς μὲν καταῤῥόους, πυκνοτέρους γίνεσθαι. ἐκκριθῆναι δὲ μηκέτι οἷόν τε εἶναι τὸ φλέγμα, μὴ δὲ ἀναξηρανθῆναι τὸν ἐγκέφαλον, ἀλλὰ διαβρέχεσθαι, καὶ εἶναι ὑγρόν. γνοίη δ' ἄν τις τόδε μάλιστα, τοῖσι προβάτοισι, τοῖσι καταλήπτοισι γινομένοισιν ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης, καὶ μάλιστα τῇσιν αἰξίν. αὗται γὰρ πυκνότατα λαμβάνονται. ἢν διακόψῃς τὴν κεφαλὴν, εὑρήσεις τὸν ἐγκέφαλον ὑγρὸν ἐόντα, καὶ ἱδρῶτος περίπλεων, καὶ κακὸν ὄζοντα. καὶ ἐν τούτῳ δηλονότι γνώσῃ, ὅτι οὐχ ὁ θεὸς τὸ σῶμα λυμαίνεται, ἀλλ' ἡ νόσος. οὕτω δ' ἔχει καὶ τῷ ἀνθρώπῳ. ὁκόταν γὰρ ὁ χρόνος γένηται τῇ νούσῳ, οὐκ ἔτι ἰάσιμος γίνεται. διεσθίεται γὰρ ὁ ἐγκέφαλος ὑπὸ τοῦ φλέγματος καὶ τήκεται. τὸ δὲ ἀποτηκόμενον, ὕδωρ γίνεται. καὶ περιέχει τὸν ἐγκέφαλον ἐκτὸς καὶ περικλύζει. καὶ διὰ τοῦτο πυκνότερον ἐπίληπτοι γίνονται καὶ ῥᾷον. διὸ δὴ πολυχρόνιος ἡ νοῦσος, ὅτι τὸ ἐπιῤῥέον λεπτόν ἐστιν ὑπὸ πολυπληθίης. καὶ εὐθὺς κρατέεται ὑπὸ τοῦ αἵματος καὶ διαθερμαίνεται.

Ὁκόσοι δὲ ἤδη ἐθάδες εἰσὶ τῇ νούσῳ, προγινώσκουσιν ὁκόταν μέλλωσι λήψεσθαι, καὶ φεύγουσιν ἐκ τῶν ἀνθρώπων. ἢν μὲν ἐγγὺς αὐτῶν ὁ οἶκος ᾖ, οἴκαδε. ἢν δὲ μὴ, ἐς τὸ ἐρημότατον, ὅπῃ μέλλουσιν ὄψεσθαι αὐτὸν ἐλάχιστοι πεσόντα, εὐθύς τε ἐγκαλύπτεται. τοῦτο δὲ ποιέει ὑπὸ αἰσχύνης τοῦ πάθεος, καὶ οὐχ ὑπὸ φόβου, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσι, τοῦ δαιμονίου.

Τὰ δὲ παιδάρια τὸ μὲν πρῶτον πίπτουσιν ὅπῃ ἂν τύχωσιν ὑπὸ ἀηθείης. ὅταν δὲ πλεονάκις καταληπτοὶ γίνωνται, ἐπειδὰν προαισθάνωνται, φεύγουσι παρὰ τὰς μητέρας, ἢ παρὰ ἄλλον ὅν τινα μάλιστα γινώσκουσιν ὑπὸ δέους καὶ φόβου τοῦ πάθεος. τὸ γὰρ αἰσχύνεσθαι παῖδες ὄντες, οὔπω γινώσκουσιν.

Ἐν δὲ τῇσι μεταβολῇσι τῶν πνευμάτων, διὰ τάδε φημὶ ἐπιλήπτους γίνεσθαι, καὶ μάλιστα τοῖσι νοτίοισιν. ἔπειτα καὶ τοῖσι βορείοισιν. ἔπειτα καὶ τοῖσι λοιποῖσι πνεύμασι. ταῦτα δὲ ἐστιν, ὅσα τῶν πνευμάτων ἰσχυρότατά ἐστι, καὶ ἀλλήλοισιν ἐναντιώτατα κατὰ τὴν στάσιν καὶ κατὰ τὴν δύναμιν. ὁ μὲν γὰρ βορέης, ξυνίστησι τὸν ἠέρα. καὶ τὸ θολερόν τε καὶ τὸ νεφῶδες ἐκκρίνει, καὶ λαμπρότερον καὶ διαφανέα ποιέει. κα-

τὰ δὲ τ

τὰ δὲ τῶν αὐτὸν τρόπον, καὶ τἆλλα πάντα τὰ ἐκ τῆς θαλάσσης ἀρξάμενα, καὶ τῶν ἄλλων ὑδάτων. ἐκκρίνει γὰρ δὴ ἀπ' αὐτῶν τὴν νοτίδα καὶ τὸ δνοφερὸν, καὶ δὴ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων. διὸ καὶ ὑγιεινότατός ἐστι τῶν ἀνέμων. ὁ δὲ νότος, τἀναντία τούτῳ ἐργάζεται. πρῶτον μὲν γὰρ ἄρχεται τὸν ἀέρα ξυνεστῶτα τήκειν καὶ διαχέειν. καθότι καὶ οὐκ εὐθὺς πνέει μέγας, ἀλλὰ γαληνίζει πρῶτον, ὅτι οὐ δύναται ἐπικρατῆσαι τοῦ ἀέρος αὐτίκα, τοῦ πρόσθεν πυκνοῦ τε ἐόντος, καὶ ξυνεστηκότος, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ διαλύει. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ τὴν γῆν ἐργάζεται, καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ τοὺς ποταμοὺς, καὶ τὰς κρήνας, καὶ τὰ φρέατα, καὶ ὅσα φύεται, καὶ ἐν οἷσιν ὑγρόν ἐνεστιν. ἔστι δὲ ἐν παντὶ, ἐν μὲν τῷ, πλέον. ἐν δὲ τῷ, ἔλασσον. ἅπαντα δὲ ταῦτα, αἰσθάνεται τοῦ πνεύματος τούτου. καὶ ἔκ τε λαμπρῶν, δνοφώδεα γίνεται. ἔκ τε ψυχρῶν, θερμά. καὶ ἐκ ξηρῶν, νοτώδεα. ὁκόσα τε ἐν οἰκήμασι κεράμια κατὰ γῆς ἐστι μετὰ οἴνου ἢ ἄλλου τινὸς ὑγροῦ, πάντα ταῦτα αἰσθάνεται τοῦ νότου, καὶ διαλλάσσει τὴν μορφὴν εἰς ἕτερον εἶδος. τὸν δὲ ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τὰ ἄστρα, πουλὺ ἀμβλυωπότερα καθίστησι τῆς φύσιος. ὅτε οὖν καὶ τούτων οὕτω μεγάλων ἐόντων καὶ ἰσχυρῶν τοσοῦτον ἐπικρατέει, καὶ τὸ σῶμα ποιέει αἰσθάνεσθαι, καὶ μεταβάλλειν ἐκ τῶν ἀνέμων τούτων ἐν τῇσι μεταλλαγῇσιν, ἀνάγκη μεταβολῇσιν
τοῖσι μὲν νοτίοισι λύεσθαί τε καὶ φλυδᾶν τὸν ἐγκέφαλον, καὶ τὰς φλέβας χαλαρωτέρας εἶναι. τοῖσι δὲ βορείοισι, ξυνίστασθαι τὸ ὑγιηρότατον τοῦ ἐγκεφάλου. τὸ δὲ νοσερώτατον καὶ ὑγρότατον, ἐκκρίνεσθαι καὶ περικλύζειν ἔξωθεν. καὶ οὕτω τοὺς καταῤῥόους ἐπιγίνεσθαι ἐν τῇσι μεταβολῇσι τῶν πνευμάτων τούτων. οὕτως ἡ νοῦσος αὕτη γίνεται καὶ θάλλει ἀπὸ τῶν προσιόντων τε καὶ ἀπιόντων. καὶ οὐδέν ἐστιν ἀπορωτέρη τῶν ἄλλων, οὔτε ἰᾶσθαι, οὔτε γνῶναι. οὔτε θειοτέρη ἢ ὡς αἱ ἄλλαι. εἰδέναι δὲ χρὴ ἀνθρώπους, ὅτι ἐξ οὐδενὸς ἡμῖν αἱ ἡδοναὶ γίνονται. καὶ αἱ εὐφροσύναι. καὶ γέλωτες. καὶ παιδιαὶ, ἢ ἐντεῦθεν. καὶ λῦπαι. καὶ ἀνίαι, καὶ δυσφροσύναι. καὶ κλαυθμοί. καὶ τούτῳ φρονέομεν μάλιστα καὶ νοέομεν. καὶ βλέπομεν, καὶ ἀκούομεν. καὶ γινώσκομεν τά τε αἰσχρὰ καὶ τὰ καλά. καὶ τὰ κακὰ καὶ ἀγαθά. καὶ ἡδέα καὶ ἀηδέα. τὰ μὲν, νόμῳ διακρίνοντες. τὰ δὲ, τῷ συμφέροντι αἰσθανόμενοι. τῷ δὲ τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς ἀηδίας, τοῖσι καιροῖσι διαγινώσκοντες. καὶ οὐ ταῦτα ἀρέσκει ἡμῖν, τῷ δὲ αὐτῷ τούτῳ καὶ μαινόμεθα καὶ παραφρονέομεν. καὶ δείματα καὶ φόβοι παρίστανται ἡμῖν. τὰ μὲν, νύκτωρ. τὰ δὲ, μεθ' ἡμέρην. καὶ ἐνύπνια καὶ πλάνοι ἄκαιροι. καὶ φροντίδες οὐχ ἱκνεύμεναι καὶ ἀγνωσίη τῶν καθεστώτων. καὶ ἀηθίη. καὶ ἀπειρίη. καὶ ταῦτα πάσχομεν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου πάντα, ὅταν οὗτος μὴ ὑγιαίνῃ, ἀλλ' ἢ θερμότερος τῆς φύσιος γένηται, ἢ ψυχρότερος, ἢ ὑγρότερος, ἢ ξηρότερος, ἤ τι ἄλλο πεπόνθῃ πάθος παρὰ τὴν φύσιν, ὃ μὴ εἰώθει. καὶ μαινόμεθα μὲν ὑπὸ ὑγρότητος. ὁκόταν γὰρ ὑγρότερος τῆς φύσιος ᾖ, ἀνάγκη κινέεσθαι. κινευμένου δὲ τοῦ πάθεος, μήτε τὴν ὄψιν ἀτρεμίζειν, μήτε τὴν ἀκοὴν, ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλο ὁρᾶν καὶ ἀκούειν. τήν τε γλῶσσαν τοιαῦτα διαλέγεσθαι, οἷα ἂν βλέπῃ τε καὶ ἀκούῃ ἑκάστοτε. ὁκόσον δ' ἂν ἀτρεμήσῃ ὁ ἐγκέφαλος χρόνον, τοσοῦτον καὶ φρονέει ὁ ἄνθρωπος. γίνεται δὲ ἡ διαφθορὴ τοῦ ἐγκεφάλου, ὑπὸ φλέγματος καὶ χολῆς. γνώσῃ δὲ ἑκάτερα, ὧδε. οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ φλέγματος μαινόμενοι, ἥσυχοί τε εἰσὶ, καὶ οὐ βοῶσιν, οὐδὲ θορυβέουσιν. οἱ δὲ ὑπὸ χολῆς, κεκράκται καὶ κακοῦργοι, καὶ οὐκ ἀτρεμαῖοι, αἰεί τι ἄκαιρον δρῶντες. ἢν μὲν οὖν ξυνεχέως μαίνονται, αὗται αὐτοῖς αἱ προφάσιές εἰσιν. ἢν δὲ δείματα καὶ φόβοι παρίστανται, ὑπὸ μεταστάσιος τοῦ ἐγκεφάλου. μεθίσταται δὲ, θερμαινόμενος. θερμαίνεται δὲ, ὑπὸ τῆς χολῆς, ὁκόταν ὁρμήσῃ ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον, κατὰ τὰς φλέβας τὰς αἱματίτιδας ἐκ τοῦ σώματος. καὶ φόβος παρέστηκε, μέχρις ἀπέλθῃ πάλιν ἐπὶ τὰς φλέβας καὶ τὸ σῶμα. ἔπειτα πέπαυται. ἀνιᾶται δὲ καὶ ἀσᾶται παρὰ καιρὸν, ψυχομένου τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ ξυνισταμένου παρὰ τὸ ἔθος. τοῦτο δὲ ὑπὸ φλέγματος πάσχει. ὑπὸ αὐτοῦ δὲ τοῦ πάθεος καὶ ἐπιλήθεται. ἐκ νυκτῶν δὲ βοᾷ καὶ κέκραγεν, ὁκόταν ἐξαπίνης ὁ ἐγκέφαλος διαθερμαίνηται. τοῦτο δὲ πάσχουσιν οἱ χολώδεες. οἱ φλεγματώδεες δὲ, οὐ διαθερμαίνονται. ἐπὴν δὲ τὸ αἷμα ἐπέλθῃ πουλὺ ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ ἐπιζέσῃ. ἔρχεται δὲ κατὰ τὰς φλέβας πολὺ τὰς προειρημένας. ὁκόσαν τυγχάνῃ ὁ ἄνθρωπος ὁρέων ἐνύπνιον φοβερὸν, καὶ ἐν τῷ φόβῳ ἦ, ὥσπερ οὖν καὶ ἐγρηγόρῃ, τότε μᾶλλον τὸ πρόσωπον φλογιᾷ. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐρεύθονται, ὁκόταν φοβῆται. καὶ ἡ γνώμη ἐπινοέει τι κακὸν ἐργάσασθαι, οὕτω καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ πάσχει. ὁκόταν δὲ ἐπέγρηται, καὶ καταφρονήσῃ, καὶ τὸ αἷμα

πάλιν ἀποσκεδάννυται ἐς τὰς φλέβας τὰς προειρημένας, τὸ ἐπίλοιπον. κατὰ ταῦτα νομίζω τὸν ἐγκέφαλον δύναμιν πλείστην ἔχειν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. οὗτος γὰρ ἡμῖν ἐστι τῶν ἀπὸ τοῦ ἠέρος γινομένων ἑρμηνεὺς, ἢν ὑγιαίνων τυγχάνῃ. τὴν δὲ φρόνησιν αὐτῷ ὁ ἀὴρ παρέχεται. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ, καὶ τὰ ὦτα, καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ αἱ χεῖρες, καὶ οἱ πόδες, οἷα ἂν ὁ ἐγκέφαλος γινώσκῃ, τοιαῦτα ὑπηρετοῦσι. γίνεται γὰρ παντὶ τῷ σώματι τῆς φρονήσιος, ὡς ἂν μετέχῃ τοῦ ἠέρος. ἐς δὲ τὴν σύνεσιν, ὁ ἐγκέφαλός ἐστιν ὁ διαγγέλλων. ὁκόταν γὰρ σπάσῃ τὸ πνεῦμα ὁ ἄνθρωπος ἐς ἑωυτὸν, ἐς τὸν ἐγκέφαλον πρῶτον ἀφικνέεται. καὶ οὕτως ἐς τὸ λοιπὸν σῶμα σκίδναται ὁ ἀὴρ, καταλιπὼν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ἑωυτοῦ τὴν ἀκμὴν, καὶ ὅ τι ἂν ᾖ φρόνιμόν τε καὶ γνώμην ἔχον. εἰ γὰρ ἐς τὸ σῶμα πρῶτον ἀφικνέεται, καὶ ὕστερον ἐς τὸν ἐγκέφαλον, ἐν τῇσι σαρξὶ καὶ ἐν τῇσι φλεψὶ, καταλελοιπὼς τὴν διάγνωσιν, ἐς τὸν ἐγκέφαλον ἂν εἴη θερμὸς ἔτι ἐών. καὶ οὐχὶ ἀκραιφνὴς, ἀλλ' ἐπιμεμιγμένος τῇ ἰκμάδι τῇ ἀπὸ τῶν σαρκῶν καὶ τοῦ αἵματος, ὥστε μηκέτι εἶναι ἀκριβής. διότι φημὶ τὸν ἐγκέφαλον εἶναι, τὸν ἑρμηνεύοντα τὴν ξύνεσιν. αἱ δὲ φρένες ἄλλως ὄνομα ἔχουσι τῇ τύχῃ κεκτημένον, καὶ τῷ νόμῳ, τῷ δὲ ὄντι, οὐκ οὐδὲ τῇ φύσει, οὐδὲ οἶδα ἔγωγε, τίνα δύναμιν ἔχουσιν αἱ φρένες, ὥστε φρονέειν τε καὶ νοεῖν. πλὴν εἴ τι ὁ ἄνθρωπος ὑπερχαρῇ ἐξ ἀδοκήτου, ἢ ἀνιαθῇ, πηδῶσι καὶ ἄσην παρέχουσιν ὑπὸ λεπτότητος. καὶ ὅτι ἀνατέτανται μάλιστα ἐν τῷ σώματι. καὶ κοιλίην οὐκ ἔχουσι πρὸς ἣν δέξονται, ἢ ἀγαθὸν ἢ κακὸν προσπίπτον, ἀλλ' ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων, τεθορύβηνται διὰ τὴν ἀσθενείην τῆς φύσιος, ἐπεὶ αἰσθάνονταί γε οὐδενὸς πρότερον τῶν ἐν τῷ σώματι ἐνεόντων, ἀλλὰ μάτην τοῦτο τὸ ὄνομα ἔχουσιν. καὶ τὴν αἰτίην, ὥσπερ τὰ πρὸς τῇ καρδίῃ ἄπερ ὦτα καλέεται, οὐδὲν ἐς τὴν ἀκοὴν ξυμβαλλόμενα. Λέγουσι δέ τινες ὡς φρονέομεν τῇ καρδίῃ, καὶ τὸ ἀνιώμενον τοῦτό ἐστι καὶ τὸ φροντίζον. τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ σπᾶται μὲν ὥσπερ αἱ φρένες. καὶ μᾶλλον διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. ἐξ ἅπαντος γὰρ τοῦ σώματος, φλέβες ἐς αὐτὴν συντείνουσι. καὶ συγκλείσας ἔχει ὥστε αἰσθάνεσθαι, ἤν τις πόνος ἢ σύστασις γίνηται τῷ ἀνθρώπῳ. ἀνάγκη γὰρ καὶ ἀνιώμενον φρίσσειν τὸ σῶμα. καὶ συντείνεσθαι. καὶ ὑπερχαίροντα τὸ αὐτὸ τοῦτο πάσχειν. διότι ἡ καρδίη, αἰσθάνεταί τε μάλιστα καὶ αἱ φρένες. τῆς μέντοι φρονήσιος, οὐδετέροισι μέτεστιν. ἀλλὰ πάντων τουτέων ὁ ἐγκέφαλος αἴτιός ἐστιν, ὥσπερ οὖν καὶ τῆς φρονήσιος καὶ τοῦ ἠέρος πρῶτος αἰσθάνεται ὁ ἐγκέφαλος τῶν ἐν τῷ σώματι ἐνεόντων. οὕτως καὶ ἤν τις μεταβολὴ ἰσχυροτέρη γένηται ἐν τῷ ἠέρι, ὑπὸ τῶν ὡρέων, καὶ αὐτὸς ἑωυτοῦ διάφορος γίνεται ἐν τῷ ἠέρι. ὁ γὰρ ἐγκέφαλος διὰ τοῦτο πρῶτος αἰσθάνεται, διότι καὶ τὰ νοσήματα ἐς αὐτὸν ἐμπίπτειν φημὶ ὀξύτατα, καὶ μέγιστα, καὶ θανατωδέστατα, καὶ δυσκριτώτατα τοῖσιν ἀπείροισι. Αὕτη δὲ ἡ νοῦσος ἡ ἱερὴ καλεομένη, ἐκ τῶν αὐτῶν προφασίων γίνεται, ἀφ' ὧν καὶ αἱ λοιπαὶ, ἀπὸ τῶν προσιόντων καὶ ἀπιόντων. οἷον ψύχεος. ἡλίου. πνευμάτων, μεταβαλλομένων τε, καὶ μηδέποτε ἀτρεμιζόντων. ταῦτα δ' ἐστὶ θεῖα, ὥστε μηδὲν διακρίνοντα τὸ νόσημα, θειότερον τῶν λοιπῶν νοσημάτων νομίζειν, ἀλλὰ πάντα θεῖα, καὶ ἀνθρώπινα πάντα. φύσιν δὲ ἔχει ἕκαστον καὶ δύναμιν ἐν ἑωυτῷ. καὶ οὐδέν ἄπορόν ἐστιν οὐδὲ ἀμήχανον. ἀκεστά τε τὰ πλεῖστά ἐστιν αὐτοῖσι τούτοισιν, ἀφ' ὅτων καὶ γίνεται. ἕτερον γὰρ ἑτέρῳ, τροφή ἐστι. τῷ δὲ, κάκωσις. τοῦτο οὖν δεῖ τὸν ἰητρὸν ἐπίστασθαι, καὶ τὸν καιρὸν διαγινώσκειν ἑκάστου, ὡς ἂν τὸ μὲν, ἀποδώσει τροφῇ, καὶ αὐξήσει. τὸ δὲ, ἀφαιρήσει καὶ μειώσει. χρὴ δὲ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ νούσῳ, καὶ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ἁπάσῃσι, μὴ αὔξειν τὰ νοσήματα, ἀλλὰ σπεύδειν τρύχειν προσφέροντας τῇ νούσῳ τὸ πολεμιώτατον ἑκάστῃ, μὴ τὸ φίλον καὶ σύνηθες. ὑπὸ μὲν γὰρ τῆς συνηθείης, θάλλει καὶ αὔξεται. ὑπὸ δὲ τοῦ πολεμίου, φθίνει καὶ ἀμαυροῦται. ὅστις δὲ ἐπίσταται ἐν ἀνθρώποις τὴν τοιαύτην μεταβολὴν, καὶ δύναται ὑγρὸν καὶ ξηρὸν ποιεῖν, καὶ θερμὸν καὶ ψυχρὸν ὑπὸ διαίτης τὸν ἄνθρωπον, οὗτος καὶ ταύτην τὴν νοῦσον ἰῷτο ἂν, εἰ τοὺς καιροὺς διαγινώσκει τῶν ξυμφερόντων, ἄνευ καθαρμῶν καὶ μαγευμάτων, καὶ πάσης ἄλλης βαναυσίης τοιαύτης.

ἀεὶ

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΝΟΥΣΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Ἱπποκράτευς γνήσιον ἦ.

Σ ἂν περὶ ἰήσιος ἐθέλῃ ἐρωτᾶν τε ὀρθῶς, καὶ ἐρωτῶντι ἀποκρίνεσθαι, καὶ ἀντιλέγειν ὀρθῶς, ἐνθυμέεσθαι χρὴ τάδε. πρῶτον μὲν, ἀφ' ὧν αἱ νοῦσοι γίνονται πᾶσαι τοῖσιν ἀνθρώποισιν. ἔπειτα δὲ, ὁκόσα ἀνάγκας ἔχει τῶν νοσημάτων, ὡς ὅταν γένηται εἶναι, ἢ μακρὰ, ἢ βραχέα. ἢ θανάσιμα, ἢ μὴ θανάσιμα. ἢ ἔμπηρον τι τοῦ σώματος γενέσθαι, ἢ μὴ ἔμπηρον. καὶ ὁκόσα ἐπὴν γένηται ἐνδοιαστὰ, ἢ κακὰ ἀπ' αὐτέων ἀποβαίνειν, ἢ ἀγαθά. καὶ ἀφ' ὁκοίων νοσημάτων, ἐφ' ὁκοῖα μεταπίπτει. καὶ ὁκόσα ἀπὸ τύχης ποιέουσιν οἱ ἰητροὶ θεραπεύοντες τοὺς ἀσθενέοντας. καὶ ὁκόσα ἀγαθὰ ἢ κακὰ οἱ νοσέοντες ἐν τῇσι νούσοισι πάσχουσι. καὶ ὁκόσα ἀκαιρίῃ ἢ λέγεται ἢ ποιέεται ὑπὸ τοῦ ἰητροῦ πρὸς τὸν νοσέοντα, ἢ ἀπὸ τοῦ νοσέοντος πρὸς τὸν ἰητρόν. καὶ ὁκόσα ἀκριβῶς ποιέεται ἐν τῇ τέχνῃ καὶ λέγεται, καὶ ἅ τε ὀρθὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἅ τε μὴ ὀρθά. καὶ ὅ,τι αὐτῆς ἀρχὴ, ἢ τελευτὴ, ἢ μέσον, ἢ ἄλλό τι ἀποδεδειγμένον τῶν τοιούτων, ὅ,τι καὶ ὀρθῶς δεῖ ἐν αὐτῇ εἶναι, ἢ μὴ εἶναι. καὶ τὰ σμικρὰ καὶ τὰ μεγάλα. καὶ τὰ πολλὰ καὶ τὰ ὀλίγα. καὶ ὅ,τι ἅπαν δεῖ ἐν αὐτῇ ἕν. καὶ πάντα, καὶ ὅ,τι ἕν. καὶ τὰ ἀνυστὰ νοῆσαί τε καὶ εἰπεῖν. καὶ ἃ δεῖ, μήτε νοῆσαι, μήτε εἰπεῖν, μήτε ποιῆσαι. καὶ ὅ,τι δεξιὸν ἐν αὐτῇ. καὶ ὅ,τι ἀδεξίη. καὶ ὅ,τι καιρός. καὶ ὅτι ἀκαιρίη. καὶ τῶν τεχνέων τῶν ἄλλων ᾗσι τε ἔοικε, καὶ οἷσιν οὐδὲν ἔοικε. καὶ τὸ σῶμα, ὅ,τι θερμὸν ἢ ψυχρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑγρόν. καὶ ὅ,τι ἰσχυρὸν ἢ ἀσθενές. ἢ πυκνὸν, ἢ ἀραιόν. καὶ ὁκόσα τῶν πολλῶν ὀλίγα γίνεται, ἢ ἐπὶ τὸ κάκιον, ἢ ἐπὶ τὸ ἄμεινον. καὶ ὅ,τι καλῶς ἢ αἰσχρῶς, ἢ βραδέως ἢ ταχέως, ἢ ὀρθῶς ἢ μὴ ὀρθῶς. καὶ ὅ,τι κακὸν ἐπὶ κακῷ, ἀνάγκη γίνεσθαι. ταῦτα ἐνθυμηθέντα διαφυλάσσειν δεῖ ἐν τοῖσι λόγοισιν, ὅ,τι ἂν δέῃς τούτων ἁμαρτάνῃ ἢ λέγων, ἢ ἐρωτῶν, ἢ ἀποκρινόμενος. καὶ ἢν πολλὰ ἐόντα σμικρά. καὶ ἢν ἀδύνατα ἐόντα, δυνατὰ φῇ εἶναι. ἢ ὅ,τι ἂν ἄλλο ἁμαρτάνῃ λέγων, ταύτῃ φυλάσσοντα χρὴ ἐπιτίθεσθαι ἐν τῇ ἀντιλογία.

Αἱ μὲν οὖν νοῦσοι γίνονται ἅπασαι, τῶν μὲν ἐν τῷ σώματι ἐνεόντων, ἀπό τε χολῆς καὶ φλέγματος. τῶν δὲ ἔξωθεν, ἀπὸ πόνων καὶ τρωμάτων. ἀλλὰ καὶ τοῦ θερμοῦ καὶ ὑπερθερμαίνοντος, καὶ τοῦ ψυχροῦ καὶ ὑπερψύχοντος. καὶ τοῦ ξηροῦ, καὶ ὑπερξηραίνοντος. καὶ τοῦ ὑγροῦ καὶ ὑπερυγραίνοντος. καὶ ἡ μὲν χολὴ καὶ τὸ φλέγμα, γινομένοισί τε συγγίνεται, καὶ ἔστιν ἐν τῷ σώματι, ἢ πλέον, ἢ ἔλασσον. τὰς δὲ νόσους παρέχεται, τὰς μὲν, ἀπὸ σιτίων καὶ ποτῶν. τὰς δὲ, ἀπὸ τοῦ θερμοῦ ὑπερθερμαίνοντος. καὶ ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ ὑπερψύχοντος.

Ἀνάγκη δὲ τὰ τοιάδε ἔχει, ὥς τε γίνεσθαι ὁκόταν γίνηται, ἐν μὲν τοῖσι τρώμασι, νεῦρα τὰ παχέα τιτρωσκομένους, ἀνάγκη χωλοῦσθαι. καὶ τῶν μυῶν τὰς κεφαλὰς, μάλιστα τῶν ἐν τοῖσι μηροῖσιν. ἀποθνήσκει δὲ, ἤν τις ἐγκέφαλον τρωθῇ. ἢ ῥαχίτην μυελόν. ἢ ἧπαρ. ἢ φρένας. ἢ κύστιν. ἢ φλέβα αἱμοῤῥόον. ἢ καρδίην. μὴ ἀποθνήσκειν δὲ τιτρωσκόμενον, ἐν οἷσι ταῦτα τῶν μελέων μὴ ἐνείη, ἀλλὰ τούτων προσωτάτω δέῃ. τῶν δὲ νουσημάτων τὰ τοιάδε, ἔχει ἀνάγκας ὥς τε ὑπ' αὐτῶν ἀπόλλυσθαι ὅταν γένωνται. φθίσις. ὕδρωψ ὑποσαρκίδιος. καὶ γυναῖκα ὁκόταν ἔμβρυον ἔχουσαν περιπνευμονίη, ἢ καῦσος λάβῃ, ἢ πλευρῖτις, ἢ φρενῖτις, ἢ ἐρυσίπελας ἐν τῇσιν ὑστέρῃσι γένηται.

Ἐνδοιαστὰ δὲ τὰ τοιαῦτα ἀπόλλυσθαί τε καὶ μή. περιπνευμονίη. καῦσος. φρενῖτις. πλευρῖτις. κυνάγχη. σταφυλή. ἡπατῖτις. σπληνῖτις. νεφρῖτις. δυσεντερίη. γυναικὶ ῥόος αἱματώδης. τὰ δὲ τοιάδε, οὐ θανάσιμα, ἢν μή τι αὐτοῖσι προσγένηται. κέδματα. μελαγχολίη. ποδάγρη. ἰσχιάς. τεινεσμός. τεταρταῖος. τριταῖος. στραγγουρίη. ὀφθαλμίη. λέπρη. λειχήν. ἀρθρῖτις. ἔμπηροι δὲ πολλάκις ἀπὸ τῶνδε γίνονται πολλοί. ἀπόπληκτοι μὲν χεῖρας καὶ πόδας. καὶ φωνῆς ἀκρατέες. καὶ παραπλῆγες ὑπὸ μελαίνης χολῆς. χωλοὶ δὲ ὑπὸ ἰσχιάδων. ὄμματα δὲ πηροῦνται καὶ ἀκοὴν ὑπὸ φλέγματος ἐπισκήψαντος.

Μακρὰ δὲ τάδε ἀνάγκη εἶναι. φθίσιν. δυσεντερίην. ποδάγρην. κέδματα. φλέγμα λευκόν. ἰσχιάδα, στραγγουρίην. γεραιτέροισι δὲ, νεφρῖτιν. γυναιξὶ δὲ, ῥόον αἱματώδη, αἱμοῤῥοΐδας, σύριγγας. καῦσος. φρενῖτις. περιπνευμονίη. κυνάγχη. σταφυλή. πλευρῖτις ταχέως κρίνει.

Μεταπίπτει δὲ τάδε. ἐκ πλευρίτιδος, ἐς καῦσον. καὶ ἐκ φρενίτιδος ἐς περιπνευμονίην. ἐκ δὲ περιπνευμονίης, καῦσος οὐκ ἂν γένοιτο. ἐς δυσεντερίην, τεινεσμός. ἀπὸ δὲ δυσεντερίης, λειεντερίη. ἐκ δὲ λειεντερίης, ἐς ὕδρωπα. καὶ ἐκ λευκοῦ φλέγματος, ἐς ὕδρωπα.

ἐς ὕδρωπα

Idem, p. 179 Νόσοι.

Ἀνάγκαι.

Vulnera quae necessario letalia

Morbi qui nec. letales.

Morbi quorum eventus incertus. Ἐνδοιαστά.

Morbi necessario longi.

Μεταπτώσεις

ἐς ὕδρωπα. καὶ ἐκ περιπλευμονίης καὶ πλευρίτιδος, ἐς ἔμπυον. τὰ δὲ ἐπὶ κακοῖσιν, ἀνάγκη κακὰ γίνεσθαι. ῥῖγος ἢν λάβῃ, πῦρ ἐπιλαμβάνει. καὶ νεῦρον ἢν διακοπῇ, σπασμὸν ποιεῖ. καὶ μήτε συμφύωσι διακοπέν, φλεγμαίνει τε ἰσχυρῶς. καὶ ἢν ὁ ἐγκέφαλος σεισθῇ τε καὶ πονέσῃ, πληγέντος, ἄφωνον παραχρῆμα γενέσθαι ἀνάγκη, καὶ μήτε ὁρᾶν, μήτε ἀκούειν. ἢν δὲ τρωθῇ, πυρετόν τε ἐπιγενέσθαι, καὶ χολῆς ἔμετον. καὶ ἀπόπληκτόν τι τοῦ σώματος γενέσθαι, καὶ ἀπόλλυσθαι. ἐπίπλοον δὲ ἢν ἐκπέσῃ, ἀνάγκη τοῦτο ἀποσαπῆναι. καὶ ἢν αἷμα, ἐκ τρώματος ἢ φλεβὸς ῥυῇ, ἐς τὴν ἄνω κοιλίην, ἀνάγκη τοῦτο πῦον γενέσθαι.

Καιροί.

Καιροὶ δὲ τὸ μὲν καθάπαξ εἰπεῖν, πολλοί τέ εἰσιν ἐν τῇ τέχνῃ καὶ παντοῖοι, ὥσπερ καὶ τὰ νοσήματα καὶ τὰ παθήματα καὶ τούτων θεραπεῖαι. εἰσὶ δὲ ὀξέα τινὰ μὲν, ὅσοις ἢ ἐκψυχοῦσι δεῖ τι ὠφελῆσαι. ἢ οὐρῆσαι, ἢ ἀποπατῆσαι μὴ δυναμένοισιν, ἢ πνιγομένοισιν. ἢ γυναῖκα τίκτουσαν, ἢ τιτρωσκομένην ἀπαλλάξαι, ἢ ὅσα τοιαῦτά ἐστι. καὶ ὅτι μὲν ὀξέα, καὶ οὐκ ἀρκέει ὀλίγῳ ὕστερον. ἀπόλλυνται γὰρ οἱ πολλοὶ ὀλίγῳ ὕστερον. ὁ μὲν τοι καιρὸς ἐστὶν ἐπὴν πάθῃ τούτων ὁ ἄνθρωπος ὅ, τι ἢν τις πρὸ τοῦ τὴν ψυχὴν μεθιέναι ὠφεληθῇ, τοῦτο ἐπὰν ἐν καιρῷ λάβῃ ὠφελεῖται. ἔστι μὲν οὖν σχεδὸν τι οὗτος ὁ καιρὸς, καὶ ἐν τοῖσιν ἄλλοισι νοσήμασιν. ἀεὶ γὰρ ἐν ᾧ ἄν τις ὠφελήσῃ, ἐν καιρῷ ὠφέλησεν. ὁκόσα δὲ τῶν νοσημάτων ἢ τρωμάτων μὴ ἐς θάνατον φέρει, ἀλλὰ καίριά ἐστιν, ὀδύναι τε γίνονται ἐν αὐτέοισιν, ἀλλ' οἷά τέ ἐστιν, ἢν τις ὀρθῶς θεραπεύσῃ, παύσασθαι. τούτοισι δὲ οὐκ ἀρκέουσι γινόμεναι ὠφέλειαι ἀπὸ τοῦ ἰητροῦ ὅταν γίνωνται. καὶ γὰρ μὴ παριόντος ἰητροῦ, ἐπαύσαντο ἄν. ἕτερα δὲ νοσήματά ἐστιν, οἷσι καιρός ἐστι θεραπεύεσθαι τὸ πρωῒ τῆς ἡμέρης. διαφέρει δὲ οὐδὲν ἢ πάνυ πρωῒ, ἢ ὀλίγῳ ὕστερον. ἕτερα δὲ νοσήματά ἐστιν, οἷσι καιρὸς θεραπεύεσθαι, ἅπαξ τῆς ἡμέρης, καὶ ὁπηνίκα γε οὐδὲν διαφέρει. ἕτερα δὲ, διὰ τρίτης ἢ τετάρτης ἡμέρης. καὶ ἕτερα ἅπαξ τοῦ μηνός. καὶ ἕτερα γε διὰ τριῶν μηνῶν. καὶ τοῦ τρίτου ἱσταμένου ἢ φθίνοντος, οὐδὲν διαφέρει. τοιοῦτοι δὲ οἱ καιροί εἰσιν, ἐν οἷσι καὶ ἀκριβείην οὐκ ἔχουσιν ἄλλην, ἢ ταύτην.

Ἀκαιρίη.

ἀκαιρίη δὲ ἐστὶ τὰ τοιάδε. ὅσα μὲν πρωῒ δεῖ θεραπεύεσθαι, ἢν μεσημβρίης θεραπεύηται. ἀκαίρως δὲ ταύτῃ ἐπεὶ ῥώμην ἴσχει ἐς τὸ κάκιον, διὰ τὴν μὴ ἐν καιρῷ θεραπείην. ὅσα δὲ ἐς τάχα ἤν τε μεσημβρίης, ἤν τε ὀψὲ, ἤν τε τῆς νυκτὸς θεραπεύηται, ἀκαίρως θεραπεύεται. καὶ ἢν τοῦ ἦρος δέοι θεραπεύεσθαι, θεραπεύοιτο δὲ χειμῶνος. ἢ τοῦ μὲν χειμῶνος δέοι, τοῦ θέρεος δὲ θεραπεύηται. ἢ ὅ, τι ἤδη δέοι θεραπεύεσθαι, τοῦτο δὲ ἀναβάλληται. ἢ ὅ, τι ἀναβάλλεσθαι δέοι, τοῦτ' ἤδη θεραπεύηται. τὰ τοιαῦτα ἀκαίρως θεραπεύεται.

Ὀρθά.

Ὀρθῶς δὲ ἐν αὐτῇ, καὶ οὐκ ὀρθῶς τὰ τοιάδε. οὐκ ὀρθῶς μὲν, τήν τε νοῦσον ἑτέρην ἐοῦσαν, ἑτέρην φάναι. καὶ μεγάλην ἐοῦσαν, μικρὴν φάναι. καὶ σμικρὴν ἐοῦσαν, μεγάλην. καὶ περιεσόμενον, μὴ φάναι περιέσεσθαι. καὶ μέλλοντα ἀπόλλυσθαι, μὴ φάναι ἀπόλλυσθαι. καὶ ἔμπυον ἐόντα, μὴ γινώσκειν. μὴ δὲ νούσου μεγάλης τρεφομένης ἐν τῷ σώματι, γινώσκειν. καὶ φαρμάκου δεόμενον ἢ πόνου, τοῦ δὲ, μὴ γινώσκειν. καὶ τὰ δυνατὰ, μὴ ἐξιῆσθαι. καὶ τὰ ἀδύνατα, φάναι ἐξιήσεσθαι. Ταῦτα μὲν οὖν εἰσι κατὰ γνώμην οὐκ ὀρθῶς. κατὰ δὲ χειρουργίαν, τάδε. πύον ἐν ἕλκει ἐνεὸν ἢ ἐν φύματι, μὴ γινώσκειν. καὶ τὰ κατήγματα καὶ τὰ ἐκπτώματα μὴ γινώσκειν. καὶ μηλοῦντα κεφαλὴν μὴ γινώσκειν, εἰ τὸ ὀστέον κατέηγε. μὴ δ' εἰς κύστιν αὐλίσκον καθιέντα, δύνασθαι καθιέναι. μὴ δὲ λίθον ἐν κύστει ἐνεόντος, γινώσκειν. μὴ δ' ἔμπυον ἐόντα, διασείοντα γινώσκειν. καὶ τάμνοντα ἢ καίοντα ἐκλείπειν, ἢ τοῦ βάθεος, ἢ τοῦ μήκεος. ἢ καίειν τι καὶ τάμνειν, ἃ οὐ χρή. καὶ ταῦτα μὲν οὐκ ὀρθῶς. ὀρθῶς δὲ, τά τε νοσήματα γινώσκειν ἅ τέ ἐστι καὶ ἀφ' ὅτων. καὶ τὰ μακρὰ αὐτῶν, καὶ τὰ βραχέα. καὶ τὰ θανάσιμα, καὶ τὰ μὴ θανάσιμα. καὶ τὰ μεταπίπτοντα. καὶ τὰ αὐξανόμενα. καὶ τὰ μαραινόμενα. καὶ τὰ μεγάλα, καὶ τὰ σμικρά. καὶ θεραπεύοντα, τὰ μὲν, ἀνυστὰ ἐκθεραπεύειν, τὰ δὲ, μὴ ἀνυστὰ εἰδέναι, διότι οὐκ ἀνυστά. καὶ θεραπεύοντα τοὺς τὰ τοιαῦτα ἔχοντας, ὠφελέειν ἀπὸ τῆς θεραπείης ἐς τὸ ἀνυστόν. Τὰ δὲ προσφερόμενα τοῖσι νοσέουσιν ὧδε χρὴ φυλάσσειν, τά τε ὀρθῶς καὶ τὰ μὴ ὀρθῶς. ἤν τις ἃ δεῖ ξηραίνειν, ὑγραίνῃ. ἢ παχύνειν δέῃ, μὴ προσφέρῃ ἀφ' ὧν δεῖ παχύνειν. ἢ ἃ δεῖ λεπτύνειν, μὴ λεπτύνῃ. ἢ ψύχειν, μὴ ψύχῃ. ἢ θερμαίνειν, μὴ θερμαίνῃ. ἢ σιτέειν, μὴ σιτῇ, καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τούτοισι.

Τὰ ἀπὸ ταυτομάτου.

Τὰ δὲ τοιάδε ἀνθρώποισιν ἀπὸ ταυτομάτου ἐν τοῖσι νοσήμασι γίνονται, τά τε κακὰ καὶ τὰ ἀγαθά. πυρέσσοντι μὲν καὶ χολῶντι, ἐν καιρῷ σκεδασθεῖσα ἔξω ἡ χολὴ, ἀγαθόν. ὑπὸ τὸ δέρμα δὲ κεχυμένη καὶ ἐσκεδασμένη, ἔνι πιστοτέρα ἔχειν τι τῷ ἔχοντι, καὶ

τῷ ἰωμένῳ

τοῦ ἰωμένου ἰᾶσθαι. κεχυμένη δὲ καὶ ἐσκεδασμένη, πρὸς ἐν τῷ σώματι προσαπιοῦσα, κακόν. Κοιλίη ταραχθεῖσα ὑπὸ πλευρίτιδος ἐχομένῳ ἢ περιπνευμονίης, ἢ ἐμπύῳ ἐόντι κακόν. πυρέσσοντι δὲ ἢ τρῶμα τετρωμένῳ κοιλίη ἀποξηρανθεῖσα, κακόν. ὑφύδρῳ καὶ σπληνώδεϊ ὑπὸ λευκοῦ φλέγματος ἐχομένῳ, ταραχθεῖσα ἡ κοιλίη ἰσχυρῶς, ἀγαθόν. ἐρυσίπελας ἢν ἔξω κατακεχυμένον ἔσω τράπηται, κακόν. ἢν δ' ἔσω κατακεχυμένον, ἔξω τράπηται, ἀγαθόν. διαρροίῃ δὲ ἐχομένῳ ἰσχυρῇ, ὁ ἔμετος γενόμενος, ἀγαθόν. Γυναικὶ αἷμα ἐμεούσῃ τὰ ἐπιμήνια ῥαγῆναι, ἀγαθόν. ὑπὸ ῥόου δὲ πιεζομένῃ, ἐν τὰς ῥῖνας ἢ ἐς τὸ στόμα μεταπεσεῖν τὸν ῥόον, ἀγαθόν. γυναικὶ ὑπὸ σπασμοῦ πιεζομένῃ ἐκ τόκου, πυρετὸν ἐπιγενέσθαι, ἀγαθόν. καὶ τετάνου ἔχοντος καὶ σπασμοῦ, πῦρ ἐπιγενέσθαι ἀγαθόν. τὰ γὰρ τοιαῦτα δὴ οὐδεμίην οὔτε ἀμαθίην οὔτε σοφίην ἰητρῶν, γίνεταί τε καὶ οὐ γίνεται, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου καὶ ἀπὸ τύχης γενόμενά τε ὠφελέει καὶ βλάπτει κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

Ἐπιτυχίη.

Ἐπιτυχίῃ δὲ τὰ τοιάδε οἱ ἰητροὶ ποιέουσιν ἐν τῇ θεραπείῃ ἀγαθά. ἄνω φάρμακον δόντες, καθαίρουσι, καὶ ἄνω καὶ κάτω καλῶς. καὶ γυναικὶ φάρμακον δόντες κάτω χολῆς ἢ φλέγματος, ἐπιμήνια οὐ γινόμενα κατέρρηξαν. καὶ σπλῆνα ἔμπυον ἔχοντι, κάτω φάρμακον δόντες ὥς τε χολὴν καὶ φλέγμα καθῆραι, πῦον κάτω ἐκάθηραν ἀπὸ τοῦ σπληνὸς καὶ ἀπήλλαξαν τῆς νόσου. καὶ λιθιῶντι φάρμακον δόντες, τὸν λίθον ἐς τὸν οὐρητῆρα προέωσαν ὑπὸ βίης τοῦ φαρμάκου, ὥς τε ἐξουρηθῆναι. καὶ πῦον ἔχοντι ἐν τῇ ἄνω κοιλίῃ ἐν φύματι, οὐκ εἰδότες ὅ, τι ἔχει, δόντων ἄνω φάρμακον, ὅ, τι φλέγμα καθαίρει, ἤμεσε τὸ πῦον καὶ ἐγένετο ὑγιής. καὶ ἐκ φαρμάκου ὑπερκαθαιρόμενον ἄνω θεραπεύοντες, καταρραγείσης τῆς κοιλίης ἀπὸ ταὐτομάτου τοῦ ἐμέτου, ὑγιᾶ ἐποίησαν.

Ἀτυχίη.

Κακὰ δὲ τάδε ἀπεργάζονται ἀπὸ ἀτυχίης. φάρμακον δόντες ἄνω χολῆς ἢ φλέγματος, φλέβα ἐν τοῖσι στήθεσιν ἔρρηξαν ὑπὸ τοῦ ἐμέτου, οὐδὲν ἔχοντος πρόσθεν ἄλγημα ἐν τῷ στήθει φανερόν, καὶ ἐγένετο νοῦσος. Καὶ γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἄνω φάρμακον δόντων, κάτω ῥαγεῖσα ἡ κοιλίη, ἐξέτρωσε τὸ ἔμβρυον. καὶ ἔμπυον θεραπεύοντι ἡ κοιλίη ῥυεῖσα, διαφθείρει. καὶ ὀφθαλμοὺς θεραπεύοντι καὶ ὑπαλείψαντι, ὀδύναι ἐνέπεσον ὀξύτεραι. κἢν οὕτω τύχῃ, ῥήγνυνται οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἀμαυροῦνται, καὶ αἰτιῶνται τὸν ἰητρόν, ὅτι ὑπήλειψε. καὶ λεχοῖ ἀπὸ γαστρὸς ὀδύνης, ἢν δῷ τι ὁ ἰητρὸς καὶ κακῶς σχῇ ἢ καὶ ἀπόλλυται, ὁ ἰητρὸς αἴτιος. χρεὼν δὴ ὅσα ἀνάγκας ἔχει ὥς τε γίνεσθαι ἐν τοῖσι νουσήμασι καὶ τρώμασι, κακὰ ἀπὸ κακοῖσι, τὸν ἰητρὸν αἰτιῶνται τούτων γινομένων. καὶ τὴν ἀνάγκην τὴν τὰ τοιαῦτα ἀναγκάζουσαν γίνεσθαι οὐ γινώσκουσιν. καὶ ἢν ἀπὸ πυρέσσοντι ἢ τρῶμα ἔχοντι, ἐσελθὼν ὁ προσενέγκας τὸ πρῶτον μὴ ὠφελήσῃ, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίῃ κάκιον ἔχῃ, τὸν ἰητρὸν αἰτιῶνται. ἢν δὲ ὠφελήσῃ, τοῦτον δὲ οὐχ ὁμαλῶς ἐπαινέουσι, χρῆν γὰρ πεπονθέναι αὐτόν, δοκέουσι. τὰ δὲ ἕλκεα φλεγμαίνει, καὶ ἐν τῇσι νούσοισιν, ἔστιν ὀδύνας ἤδη χρὴ γίνεσθαι αὐτοῖσιν, οὐδὲ τὰ τοιάδε ὥς τε μὴ γίνεσθαι.

Quae incisa non coalescunt.

Νεῦρον διακοπέν, οὐ συμφύει. οὐδὲ κύστις. οὐδὲ τῶν ἐντέρων τι τῶν λεπτῶν. οὐδὲ φλὲψ αἱμόρροος. οὐδὲ γνάθου τὸ λεπτόν. οὐδὲ τὸ ἀπὸ τοῦ αἰδοίου δέρμα.

Ἀρχὴ ἰητρικῆς.

Ἀρχὴ δὲ ἰητρικῆς ἀποδεδειγμένη μὲν οὐκ ἔστιν ἥτις ὀρθῶς ἀρχή ἐστι πάσης τῆς τέχνης. οὐδὲ δεύτερον οὐδέν. οὐδὲ μέσον, οὐδὲ τελευτή. ἀλλὰ ἀρχόμεθά τε αὐτῆς, ἄλλοτε λέγοντες, ἄλλοτε ἐργαζόμενοι. καὶ τελευτῶμεν ὡσαύτως. καὶ ὅτε λέγοντες ἀρχόμεθα ἐκ τῶν αὐτῶν λόγων, οὐδ' ἢν περὶ τῶν αὐτῶν λέγωμεν, οὐδὲ εἰς τὰ αὐτὰ τελευτῶμεν. καὶ ἐργαζόμενοι κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, οὔτε ἀρχόμεθα ἐκ τῶν αὐτῶν ἔργων, οὔτε τελευτῶμεν ἐν τὰ αὐτά.

Εὐχερίη.

Εὐχερείη δέ ἐστι τὰ τοιάδε. ὅταν τις τάμνων ἢ καίων μήτε νεῦρον τάμνῃ ἢ καύσῃ, μήτε φλέβα. καὶ ἢν ἔμπυον καίῃ, ἐπιτυγχάνῃ τοῦ πύου. καὶ τάμνοντα δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. καὶ κατήγματα συνθεῖναι ὀρθῶς. καὶ ὅ, τι ἂν τοῦ σώματος ἐκπέσῃ ἐκ τῆς φύσιος, ὀρθῶς ἐν τὴν φύσιν τοῦτο ἀπωθέειν. λαβεῖν τε ἃ δεῖ ἰσχυρῶς, καὶ λαμβάνοντα δὲ πιέζειν, καὶ ὅσα ἀτρέμα λαβεῖν τε δεῖ, καὶ λαβόντα μὴ πιέζειν. καὶ ἐπιδέοντα στρεβλὰ μὴ ποιέειν ἐξ εὐθέων. μὴ δὲ πιέζειν ἃ μὴ δεῖ. καὶ ψαύοντα ὅκου ἂν ψαύῃ, μὴ ὀδύνην παρέχειν ἐκ περισσοῦ. ταῦτα μὲν οὖν ἐστιν εὐχερείη. τὸ δὲ τοῖσι δακτύλοισιν εὐχερῶς μόνως λαμβάνειν ἢ καλῶς, ἢ μὴ καλῶς, ἢ μακροῖσιν, ἢ βραχέσιν. ἢ καλῶς ἐπιδεῖν, καὶ ἐπιδέσιας παντοίας, οὐ πρὸς τῇ τέχνῃ κεῖνται εὐχερείης πέρι, ἀλλὰ χωρίς. Ὁκόσοι ἔμπυοι γίνονται τὸν πλεύμονα, ἢ τὴν ἄνω ἢ τὴν κάτω κοιλίην, ἢ φύματα ἴσχουσιν, εἴτε ἐν τῇ ἄνω κοιλίῃ, εἴτε ἐν τῇ κάτω, ἢ ἐν τῷ πλεύμονι, ἢ ἕλκεα ἔνδοθεν, ἢ αἷμα ἐμέουσιν ἢ πτύουσιν, ἢ ἄλγημά τι ἔχουσιν, ἢ ἐν τοῖσι στήθεσιν ἢ

ἐν τῷ νώτῳ, ταῦτα πάντα ἴσχουσι. τῶν μὲν ἐν τῷ σώματι ἐνεόντων, ἀπὸ χολῆς καὶ φλέγματος. τῶν δὲ ἔξωθεν, ἀπὸ τοῦ ἀέρος ὑπομιγνυμένου τῷ συμφύτῳ θερμῷ. ἀτὰρ καὶ ἀπὸ πόνων καὶ τρωμάτων. καὶ ὁκόσοι μὲν τὸν πλεύμονα ἔμπυοι γίνονται, ἀπὸ τῶνδε γίνονται. Ἢν περιπλευμονίῃ ληφθεὶς μὴ καθαρθῇ ἐν τῇσι κυρίῃσιν ἡμέρῃσιν, ἀλλ' ὑπολειφθῇ ἐν τῷ πλεύμονι πτύαλόν τε καὶ φλέγμα, ἔμπυος γίνεται. καὶ ἢν μὲν αὐτίκα θεραπευθῇ, διαφεύγει ὡς τὰ πουλλά. ἢν δὲ ἀμεληθῇ ἐν τῷ πλεύμονι, διαφθείρεται, ἐνισταμένου τε καὶ σηπομένου, ἑλκοῦταί τε ὁ πλεύμων, καὶ διάπυος γίνεται. καὶ οὐκ ἔτι ἔσω ἕλκει ἐς ἑωυτὸν, ὅτι καὶ ἄξιον λόγου ἐστὶ τροφῆς, οὔτε τι ἀποκαθαίρεται ἀπ' αὐτοῦ ἄνω οὐδὲν, ἀλλὰ πνίγεταί τε καὶ δυσπνοιεῖ ἀεὶ ἔτι μᾶλλον. καὶ ῥέγχει ἀναπνέων, καὶ ἀναπνέει αὐτόθεν ἄνωθεν ἐκ τῶν στηθέων. τέλος δὲ, ἀποφράσσεται ὑπὸ τοῦ πτύσματος, καὶ ἀποθνήσκει. Γίνεται δὲ καὶ ἔμπυος, καὶ ἢν ἐκ τῆς κεφαλῆς φλέγμα οἱ καταῤῥυῇ ἐς τὸν πλεύμονα. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὡς τὰ πολλὰ λανθάνει ἐπιῤῥέον. καὶ βῆχά τε παρέχει λεπτὴν. καὶ τὸ σίαλον πικρότερον ὀλίγῳ τοῦ εἰωθότος. καὶ ἄλλοτε θέρμη λεπτή. ὁκόταν δὲ ὁ χρόνος προΐῃ, τραχύνεταί τε ὁ πλεύμων καὶ ἑλκοῦται ἔνδοθεν ὑπὸ τοῦ φλέγματος, ἐνισταμένου καὶ σηπομένου. καὶ βάρος παρέχει τοῖσι στήθεσι. καὶ ὀδύνην ὀξείην, πρόσω καὶ ὀπίσω. θέρμαι τε ὀξύτεραι ἐμπίπτουσιν ἐς τὸ σῶμα. καὶ πλεύμων ἀπὸ τῆς θερμασίης ἄγει ἐς ἑωυτὸν ἐκ παντὸς τοῦ σώματος φλέγμα, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς κεφαλῆς. ἡ δὲ κεφαλὴ θερμαινομένη ἐκ τοῦ σώματος. καὶ τοῦτο σηπόμενον, πτύει ὑπόπαχυ. ὅσῳ δ' ἂν ὁ χρόνος προΐῃ, εἰλικρινὲς πτύει πύος. καὶ οἱ πυρετοὶ ὀξύτεροι γίνονται. καὶ ἡ βὴξ πυκνὴ καὶ ἰσχυρή. καὶ ἡ ἀσιτίη διακναίει. καὶ τέλος, ἡ κοιλίη ἡ κάτω ταράσσεται. ταράσσεται δὲ ὑπὸ τοῦ φλέγματος. τὸ δὲ φλέγμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπιβαίνει. οὗτος ὅταν ἐς τοῦτο ἀφίκηται, ἀπόλλυται καθάπερ εἴρηται ἐν τοῖσιν ἔμπροσθεν, διαπύου τοῦ πλεύμονος καὶ σαπροῦ γενομένου. ἡ δὲ γαστρὸς ῥύσις ἐστὶ κάτω. Γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ τῶνδε ἔμπυος ὁ πλεύμων. ὁκόταν τι τῶν ἐν αὐτῷ φλεβίων ῥαγῇ. ῥήγνυνται δὲ ὑπὸ πόνων. καὶ ὅταν ῥαγῇ, αἱμοῤῥοεῖ τὸ φλέβιον. κἢν μὲν παχύτερον ᾖ, μᾶλλον. ἢν δὲ λεπτότερον, ἧσσον. καὶ τὸ μὲν, παραυτίκα τοῦ αἵματος πτύει. τὸ δὲ, ἢν μὴ στεγνωθῇ ἡ φλὲψ, χεῖται ἐς τὸν πλεύμονα καὶ σήπεται ἐν αὐτῷ. καὶ ὅταν σαπῇ, πύον ποιεῖ. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἄλλοτε πύον εἰλικρινές. ἄλλοτε πύον ὕφαιμον. ἄλλοτε δὲ αἷμα. καὶ ἢν μᾶλλον πληρωθῇ τὸ φλέβιον, ἀπεμεῖ τὸ πλήρωμα ἀφ' ἑωυτοῦ ἄλλο τοῦ αἵματος. τό, τε πύον πτύεται παχὺ, ὑπὸ τοῦ προσγινομένου καὶ ἐνσηπομένου φλέγματος. οὗτος ἢν ἐπιληφθῇ ἀρχομένου τοῦ νουσήματος πρὶν ἢ τὴν φλέβα αἱμοῤῥοεῖν καὶ χαλᾶν ἰσχυρῶς, πρίν τε λεπτυνθῆναι καὶ κλινοπετέα γενέσθαι, καὶ τὴν κεφαλὴν ἄρξασθαι φθίνειν, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα τήκεσθαι, ὀξάντης ἐστὶ ποιῆς δὲ νόσου γίνεται. ἢν δ' ἀμεληθῇ καὶ ταῦτα καταλάβῃ, ὥστε παθεῖν ἢ πάντα ἢ τὰ πλεῖστα, ἀπόλλυται. ἀπόλλυται δὲ οὗτος ἢ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἃ εἴρηκα ἔμπροσθεν, ἢ ὑπὸ ἐμέτου, αἵματος πολλοῦ πολλάκις ἐμεουμένου. ἢν δὲ τὸ φλέβιον παντάπασι μὲν μὴ διαῤῥαγῇ, σπάδων δ' ἐν αὐτῷ ἐγγένηται, γίνεται δὲ μάλιστα οἷον κιρσός. ὃ καὶ παραυτίκα μὲν ὅταν γένηται, ὀδύνην τινὰ παρέχει λεπτὴν, καὶ βῆχα ξηρήν. ἢν δὲ χρονίσῃ τε καὶ ἀμεληθῇ, διαδιδοῖ αἵματος μὲν πρῶτον ὀλίγον καὶ ὑπομέλαν. ἔπειτα δὲ ἔτι πλεῖόν τε καὶ εἰλικρινέστατον. εἶτα πύον. καὶ πάσχει τε ὅσα περ ἐν τοῖσιν ἔμπροσθεν εἴρηται. συμφέρει δὲ τοῖσι τοιούτοισιν ἢν

* καταρχὰς λάβῃς θεραπεύειν. ὥστε αἵ τε φλέβες ἀφιέμεναι ἐκ τῶν χειρῶν. καὶ δίαιτα, ὑφ' ἧς ἔσται ὡς ξηρότατός τε καὶ ἀναιμότατος. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τοῦτον, καὶ τὰ ἐν τῷ πλευρῷ φλέβια πάσχει, ὅσα ἔσω ἀκρόπλοά εἰσιν. ὁκόταν οὖν πονήσῃ, κιρσοειδέα τε γίνεται, καὶ μετέωρα εἴσω. καὶ ἢν μὲν ἀμεληθῇ, τάδε πάσχει. ἐκρήγνυταί τε καὶ πτύουσί τε ἀπὸ σφέων, αἷμα. καὶ ἐνίοτε καὶ ἐμέουσι, καὶ ἔμπυοι γίνονται καὶ ὡς τὰ πουλλὰ διεφθάρησαν. ἢν δὲ θεραπευθῶσιν ἀρχομένου τοῦ νουσήματος, αὖθις κατὰ χώρην ἱζάνουσιν εἰς τὸ πλευρὸν τὰ φλέβια, καὶ γίνεται ταπεινά. καὶ ὁ μὲν πλεύμων ἀπὸ τούτων ἔμπυος γίνεται, καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ πάσχουσί τε τὰ τοιαῦτα, καὶ τελευτῶσιν οὕτω. τὴν δὲ ἄνω κοιλίην, ἔμπυοι γίνονται πολλαχῶς. καὶ γὰρ ὅταν φλέγμα ῥυῇ ἐκ τῆς κεφαλῆς, ἁλὲς ἀθρόον ἐς τὴν ἄνω κοιλίην, σήπεταί τε καὶ γίνεται πύος. σήπεται δὲ, ἐν ἡμέρῃσι μάλιστα, μιῇ καὶ εἰκοστῇ. τοῦτο οὖν διασείεται καὶ ἐγκλυδάζεται, τὸ πύος εἰς τὰ πλευρὰ προσπῖπτον. οὗτος ἢν καυθῇ ἢ τμηθῇ, πρὶν χρονίσαι τὸ πύος, ὑγιὴς γίνεται ὡς τὰ πολλά. γίνονται δὲ κατὰ τὴν ἄνω κοιλίην, ἔμπυοι, καὶ ἐκ πλευρίτιδος ὁκό-

ταν ἰσχυρὴ

ταμίῃ χωρὴ γίγνεται. καὶ ἐν τῇσι κυρίῃσιν ἡμέρῃσι μήτε σαπῇ μήτε πτυσθῇ, ἀλλ' ἑλκωθῇ τὸ πλευρὸν ὑπὸ τοῦ προσπεπηγότος φλέγματος, καὶ χολῆς. καὶ ὁκόταν ἕλκος γένηται, ἀναδιδοῖ ἀπὸ ἑωυτοῦ πύος. καὶ ἐκ τῶν πλησίον χωρίων ὑπὸ θερμασίης ἄγει ἐφ' ἑωυτὸ φλέγμα. καὶ τοῦτο ὁκόταν σαπῇ, πτύεται πύος. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκ τῶν φλεβίων διαδιδοῖ ἐς τὸ ἕλκος, αἷμα. καὶ γίνεται σηπόμενον πύος. οὗτος ἢν μὴ παραχρῆμα ὑπὸ ληφθῇ, ὑγιὴς γίνεται ὡς τὰ πολλά. ἢν δὲ ἀμεληθῇ, διαφθείρεται. γίνονται δὲ ἔμπυοι, καὶ ἢν φλέγμα ἐκ τῆς κεφαλῆς ῥυῇ, πρὸς τὸ πλευρὸν προσπαγῇ καὶ σαπῇ. τότε γὰρ τὸ πλευρὸν ὡς τὰ πολλὰ καίεται καὶ πάσχει, ὅσα περ ἐκ πλευρίτιδος ὅταν ἔμπυος γένηται. γίνονται δὲ καὶ ὁκόταν ὑπὸ ταλαιπωρίης, ἢ ἐκ γυμνασίης, ἢ ἄλλως πως ῥαγῇ, ἢ ἐμπροσθεν ἢ ὄπισθεν. ῥαγῇ δὲ, ὥστε μὴ παραυτίκα πτύσαι αἷμα, ἀλλ' ἐν τῇ σαρκὶ ἀσάφειαν γίνηται. καὶ ἡ σὰρξ ἀραιωθεῖσα, εἰρύσῃ ἰκμάδα ὀλίγην, καὶ γένηται ὑποπέλιδνος. καὶ παραυτίκα μὲν μὴ αἰσθάνηται ὁ παθὼν ὑπὸ ῥώμης καὶ εὐεξίης. εἰ δὲ καὶ αἰσθάνεται, μηδὲν πρᾶγμα ἡγήσεται. οὗτος ὅταν καταλάβῃ ὥστε αὐτὸν ὑπὸ πυρετῶν ληφθέντα λεπτυνθῆναι, ἢ ποσίων, ἢ λαγνείης, ἢ ἄλλου του, ἡ σὰρξ ἡ τετρωμένη, ὑποξηραίνεταί τε καὶ ὑποθερμαίνεται, καὶ ἕλκει ἰκμάδα ἐς ἑωυτὴν, ἀπὸ τῶν πλησίον καὶ φλεβῶν, καὶ σαρκῶν. ὅταν δὲ εἰρύσῃ, οἰδίσκεταί τε καὶ φλεγμαίνει, καὶ ὀδύνην παρέχει λεπτήν. καὶ βῆχα ἀραιήν τε καὶ ξηρὴν τὸ πρῶτον. ἔπειτα ἤδη μᾶλλον ἕλκει τε ἐς ἑωυτὴν, καὶ ὀδύνην παρέχει ἰσχυροτέρην, καὶ βῆχα πυκνοτέρην. καὶ πτύει ὕφαιμον πρῶτον, ὑπόπυον. ἐνίοτε δὲ, ὑποπέλιδνον καὶ ὕφαιμον. ὅσῳ δὲ ἂν ὁ χρόνος πλείων, ἕλκει τε μᾶλλον ἐς ἑωυτὴν καὶ σήπει. καὶ αὐτῆς τῆς σαρκὸς, ὅσον πελιδνὸν ἐγένετο τὴν ἀρχὴν, τοῦτο πύος γίνεται. καὶ ὀδύνην παρέχει ὀξείην. καὶ πυρετόν. καὶ βῆχα, πολλήν τε καὶ πυκνήν. καὶ τὸ πτύσμα εἰλικρινὲς πτύει πύος. ἢν δὲ χρονίσῃ τὸ πύος ἐν τῇ κοιλίῃ, διαθερμαίνεται ὑπ' αὐτοῦ τὸ σῶμα πᾶν, μάλιστα δὲ τὰ ἐγγυτάτω. θερμαινομένου δὲ τοῦ σώματος, μάλιστα ἐκτήκεται τὸ ὑγρόν. καὶ τὸ μὲν ἀπὸ τῶν ἄνω, ἐς τὴν ἄνω κοιλίην μάλιστα συῤῥεῖ, καὶ γίνεται πύος, πρὸς τῷ ἐνεόντι. τὸ δὲ καὶ ἐς τὴν κάτω κοιλίην ῥεῖ. καὶ ἐνίοτε ταράσσεται ἡ κοιλίη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ διέφθειρε τὸν ἄνθρωπον. τὰ γὰρ ἐσιόντα τῶν σιτίων, διαχωρέει ἄπεπτα. καὶ τροφὴ ἀπ' αὐτῶν οὐ γίνεται τῷ σώματι. καὶ ἡ τοῦ πτύσματος ἄνω κάθαρσις, οὐχ ὁμαλὴ γίνεται. ἅτε διατεθερμασμένης τῆς κοιλίης καὶ ἀγούσης πάντα κάτω, ἐφ' ἑωυτήν. καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ πτύσματος, πνίγεταί τε καὶ ῥέγχει οὐ καθαιρόμενος. ὑπὸ δὲ τοῦ γαστρὸς ῥεύσιος, ἐξαδυνατέει, καὶ ὡς τὰ πολλὰ διαφθείρεται. μάλιστα δὲ ἐν τῇσι τοιαύτῃσι τῶν νούσων τὸ ῥεῦμα τοῦτο ἡ κεφαλὴ παρέχει, ἅτε κοίλη ἐοῦσα, καὶ ἄνω ὑπερκειμένη. ὁκόταν γὰρ διαθερμανθῇ ὑπὸ τῆς κοιλίης, ἕλκει ἐς ἑωυτὴν ἐκ τοῦ σώματος, τὸ λεπτότατον τοῦ φλέγματος. ὅταν δὲ ἁλισθῇ ἐν αὐτῇ, ἀποδιδοῖ πάλιν ἁλὲς καὶ παχὺ, ὥσπερ εἴρηται. καὶ αὐτοῦ τὸ μὲν, ἐς τὴν ἄνω κοιλίην καταῤῥεῖ. τὸ δὲ, ἐς τὴν κάτω. ὁκόταν οὖν ἄρξηται ἡ κεφαλὴ ῥεῖν, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα τήκεσθαι, οὐκ ἔτι ὁμαλῶς, οὐδὲ καυθέντες περιγίνονται. κρατέει γὰρ πρὸς μὲν τοῦ πόνους τὰ ὑπερέχοντα κακὰ ἢ τὰ ἀφελέοντα. αἱ δὲ σάρκες τηκόμεναι μᾶλλον ὑπὸ τῶν κακῶν, ἢ τρεφόμεναι, ὑπὸ τῶν ἐσιόντων. οὗτοι ὁκόσοι τοιουτοτρόπα νουσήματα ἴσχουσι. καὶ ἀπὸ τούτων ἔνιοι μὲν, δι' ὀλίγου ἀπόλλυνται. ἔνιοι δὲ, πουλὺν χρόνον ἕλκουσι. διαφέρει γὰρ σῶμα σώματος. καὶ ἡλικίη ἡλικίης. καὶ πάθημα παθήματος. καὶ ὥρη ὥρης ἐν ᾗ ἂν νοσέωσι. καὶ οἱ μὲν, ταλαιπωρότεροί εἰσιν ἐν τῇσι νούσοισιν. οἱ δὲ, παντάπασι ταλαιπωρίην ἀδύνατοι. οὔκουν δεῖ τὸ ἀκριβὲς τοῦ χρόνου ἐν ᾧ ἀπόλλυται, οὔτε εἰ πολλὸν, οὔτ' εἰ ὀλίγον. οὔτε γὰρ οὗτος ὁ χρόνος ἀκριβής ὃν ἔνιοι λέγουσιν, ὡς τὰ πολλὰ, οὐδὲ αὐτὸ τοῦτο ἐκπυεῖ. διαφέρει γὰρ καὶ ἔτος ἔτεος. καὶ ὥρη ὥρης. ἀλλ' ἤν τις θέλῃ περὶ αὐτῶν ὀρθῶς γινώσκειν καὶ λέγειν, γνώσεται ὧδε πᾶσαν ὥρην, καὶ ἀπολλυμένους καὶ περιγινομένους καὶ πάσχοντας ἅπερ ἂν πάσχωσι. τὴν δὲ κάτω κοιλίην, ἔμπυοι γίνονται. μάλιστα μὲν, ὅταν φλέγμα ἢ χολὴ συνεῇ ἀλὲν μεσηγὺ τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ δέρματος. γίνονται δὲ καὶ ἀπὸ σπασμῶν. καὶ ὅταν φλέβιον σπασθὲν ῥαγῇ, τὸ αἷμα ἐκχυθὲν, σήπεται καὶ ἐμπυεῖ. ἢν δὲ ἡ σὰρξ σπασθῇ ἢ φλασθῇ, ἕλκει τε ἐκ τῶν παρ' ἑωυτῇ φλεβίων αἷμα, καὶ τοῦτο σήπεται καὶ ἐμπυέει. τούτοισιν ἢν μὲν ἔξω ἀποσημήνῃ, καὶ πύος ἐξέλθῃ, ὑγιέες γίνονται. ἢν δὲ ἐκραγῇ αὐτόματον ἔσω, ἀπόλλυνται. κεχυμένου δὲ πύου ἐν τῇ κάτω κοιλίῃ, ὥσπερ ἐν τῇ ἄνω εἴρηται ἐγγίνεσθαι, οὐκ ἂν δύναιτο ἐγγενέσθαι, ἀλλ' ὥσπερ μοι εἴρηται ἐν χιτῶσί τε καὶ ἐν φύμασιν ἐγγίνεται. καὶ ἢν μὲν ἔνδον ἀποση-

μένη, δυνατόν τις γνῶναι. ὅτι γὰρ διασείσαντα δεῖ εἰδέναι. γινώσκεται δὲ μάλιστα τῇ ὀδύνῃ ἔνθα ἔῃ. καὶ ἢν ἐπιπλάσῃς τῇ κεραμίτιδι, ἢ ἄλλῳ τῳ τοιούτῳ, ἀποξηραίνει δι' ὀλίγου.

Ἐρυσιπέλας δὲ ἐν τῷ πλεύμονι γίνεται, ὅταν ὑπερξηρανθῇ ὁ πλεύμων. ὑπερξηραίνεται δὲ καὶ ὑπὸ καύματος, καὶ ὑπὸ πυρετῶν, καὶ ὑπὸ ταλαιπωρίης καὶ ἀκρασίης. καὶ ὁκόταν ὑπερξηρανθῇ, ἕλκει τοῦ αἵματος πλεῖστον ἐφ' ἑωυτόν. μάλιστα μὲν καὶ πλεῖστον ἐκ τῶν μεγάλων φλεβῶν. αὗται γὰρ αὐτῷ ἐγγύταταί εἰσι, καὶ ἐπίκεινται ἐπ' αὐτῷ. ἕλκει δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῶν πλησίον. ἕλκει δὲ τὸ λεπτότατον καὶ ἀσθενέστατον. ὁκόταν δὲ εἰρύσῃ, πυρετὸς ἀπ' αὐτοῦ γίνεται ὀξύς. καὶ βὴξ ξηρή. καὶ πληθώρη ἐν τοῖσι στήθεσι. καὶ ὀδύνη ὀξεῖα ἐν τοῖσιν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν. μάλιστα δὲ κατὰ τὴν ῥάχιν, ἅτε τῶν φλεβῶν τῶν μεγάλων διαθερμαινομένων. καὶ ἐμέουσιν, ἄλλοτε μὲν, ὕφαιμον. ἄλλοτε δὲ, πελιδνόν. ἐμέουσι δὲ καὶ φλέγμα καὶ χολήν. καὶ ἐκψυχοῦσι πυκνά. ἐκψυχοῦσι δὲ, διὰ τοῦ αἵματος τὴν μετάστασιν ἐξαπίνης γινομένην. καὶ μάλιστα διασημαίνει τοῦτο, ὅταν ἤδη τοῦ πλεύμονος ἐπιγένηται ἐρυσίπελας. καὶ τοῦ πυρετοῦ ἡ συνεχὴς λῆψις. τούτῳ εἰ μὲν δύο ἢ τριῶν ἢ τεσσάρων τὸ πλεῖστον ἡμερέων διαχυθῇ καὶ μεταστῇ τὸ ἔνδον ἐς τὸ ἔξω, ὑγιὴς γίνεται ὡς τὰ πολλά. ἢν δὲ μὴ διαχυθῇ καὶ μεταστῇ, ἐνσήπεταί τε καὶ ἔμπυος γίνεται καὶ ἀπόλλυται. ἀπόλλυται δὲ δι' ὀλίγου, ἅτε τοῦ πλεύμονος ἐμπύου ἐόντος ὅλου καὶ σαπροῦ. ἢν δὲ ἔξω κατακεχυμένον, ἔσω τράπηται καὶ λάβηται τοῦ πλεύμονος, τούτου οὐδεμίη ἐλπὶς περιγενέσθαι. ὅταν γὰρ προαπεξηραμμένος ὁ πλεύμων, εἰρύσῃ ἐς ἑωυτὸν, οὐκ ἂν ἔτι μεταστείη, ἀλλὰ παραχρῆμα ὑπὸ τοῦ καύματος καὶ τῆς ξηρασίης, οὐκέτι δέχεται οὐδὲν, ὅτε ἄνω ἀναδιδοῖ οὐδὲν, ἀλλὰ διέφθειρε.

Φῦμα δὲ γίνεται ἐν τῷ πλεύμονι ὧδε. ὁκόταν φλέγμα ἢ χολὴ συστραφῇ, σήπεται. καὶ ἕως μὲν ἂν ἔτι ὠμότερον ἔῃ, ὀδύνην τε παρέχει λεπτήν. καὶ βῆχα ξηρήν. ὁκόταν δὲ πεπαίνηται, ὀδύνη γίνεται καὶ πρόσθεν καὶ ὄπισθεν ὀξεῖα. καὶ θέρμαι λαμβάνουσι καὶ βὴξ ἰσχυρή. καὶ ἢν μὲν ὅτι τάχιστα πεπανθῇ, καὶ ῥαγῇ καὶ ἄνω τράπηται τὸ πῦον, καὶ ἀναπτυσθῇ πᾶν, καὶ κοιλίη ἐν ᾗ τὸ πῦον προσαπίσωται καὶ ἀναξηρανθῇ, ὑγιὴς γίνεται παντελῶς. ἢν δὲ ῥαγῇ μὲν ὅτι τάχιστα καὶ πεπανθῇ καὶ ἀνακαθαίρηται, ἀποξηρανθῆναι δὲ παντάπασι μὴ δύνηται, ἀλλ' αὐτὸ ἀφ' ἑωυτοῦ τὸ φῦμα ἀναδιδοῖ τὸ πῦον, ὀλέθριον τοῦτο. καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἢ καὶ τοῦ ἄλλου σώματος φλέγμα ἐπιῤῥέον ἐς τὸ φῦμα, σήπεταί τε καὶ πῦον γίνεται καὶ πτύεται, δι' οὗ ἐφθάρη. διαφθείρεται δὲ ὑπὸ γαστρὸς ῥύσιος, ἀφ' ὧν πρὶν καὶ ἤδη τῶν πρόσθεν εἴρηται. λεπτυνομένου τε αὐτοῦ καὶ φρονέοντος, πάντα χρήματα ὁμαλῶς ὡς καὶ ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ, ἀποξηραίνεταί τε καὶ ἀποψύχεται. καὶ συμμύει τὰ φλέβια τὰ ἐν τῷ σώματι πάντα, ἅτε τοῦ αἵματος ἐξ αὐτέων ἐκκεκαυμένου ὑπὸ πυρετοῦ. ἐνίοτε δὲ ὑπὸ χρόνου τε πλήθεος, καὶ μεγέθεος τῆς νούσου, καὶ τῶν ἐνεόντων κακῶν, καὶ τῶν προσεπιγινομένων. ἢν δὲ μὴ δύνηται πολλοῦ χρόνου ῥαγῆναι, μήτε ἀπὸ ταὐτομάτου, μήτε ὑπὸ φαρμάκων, τήκεται ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ ὀδυνέων ἰσχυρῶν, καὶ ἀσιτίης, καὶ βηχὸς, καὶ πυρετῶν, καὶ ὡς τὰ πολλὰ διαφθείρεται. ἢν δὲ ἤδη λελεπτυσμένῳ καὶ κλινοπετεῖ ἐόντι ῥαγῇ τὸ πῦον, οὐδ' οὕτω μάλα ἀναφέρουσιν, ἀλλὰ διαφθείρονται πρόσω τοιῷδε. ἢν δὲ ῥαγῇ μὲν ὅτι τάχιστα καὶ πεπανθῇ, πεπανθὲν δὲ ἐκχυθῇ ἤδη τὰς φρένας τὸ πολλὸν αὐτοῦ, τὸ παραυτίκα δοκέει μὲν ῥάων εἶναι. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἢν μὲν ἀναπτύσηται πᾶν, καὶ ἡ κοιλίη, ἐν ᾗ τὸ πῦος ἐνῇ, προσαυέσῃ τε καὶ ἀναξηρανθῇ, ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ ὅ, τε χρόνος πλείων γένηται, καὶ αὐτὸς ἀσθενέστερος, καὶ ἀναπτύσαι μὴ δύνηται, ἀλλὰ καυθῇ ἢ τμηθῇ καὶ τὸ πῦος ἐξέλθῃ, παραυτίκα μὲν καὶ οὕτω δή τι δοκέει ῥάων γεγονέναι. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, διαφθείρεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν, ὑφ' ὧνπερ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ εἴρηται.

Ἐν δὲ τῇ πλευρῇ, γίνεται μὲν φύματα, καὶ ἀπὸ φλέγματος καὶ ἀπὸ χολῆς κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τοῖσιν ἐν τῷ πλεύμονι. γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν πόνων, ὁκόταν τι τῶν φλεβίων σπασθὲν ῥαγῇ. μὴ ῥαγῇ δὲ παντελῶς, ἀλλὰ σπάδων ἐν αὐτῷ γένηται. ἢν μὲν οὖν ῥαγῇ, παραυτίκα τὸ αἷμα τὸ ἐκχυθὲν ἐκ τοῦ φλεβίου, σήπεταί τε καὶ ἐκπυεῖ. εἰ δὲ σπάδων ἐν τῷ φλεβίῳ γένηται, τοῦτο κατ' ἀρχὰς μὲν, ὀδύνην τε παρέχει καὶ σφύζει. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, διαδιδοῖ ἡ φλὲψ τοῦ αἵματος ἐς τὴν σάρκα, καὶ τοῦτο σηπόμενον ἐν τῇ σαρκὶ, πῦος γίνεται. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ ἡ σὰρξ ἢν μὲν μᾶλλον πονέσῃ, πλέον τε τοῦ αἵματος ἕλκει ἐς ἑωυτὴν, ἐκ τῶν ἐγγυτάτω φλεβῶν, καὶ παραχρῆμα ἐκπυεῖ. ἢν δὲ ἧσσον πονέσῃ, χολαίτερόν τε καὶ ἕλκει καὶ ἐκπυεῖ.

ἐνίοισι

ἐνίοισι δὲ ὁκόταν ἀθρόα γένηται τὰ σπάσματα ἐν τῇσι σαρξὶν, ἢ ἐν τοῖσι φλεψὶν, οὐκ ἐκπυΐσκεται, ἀλλὰ γίνεται ἀλγήματα πολυχρόνια, καὶ καλέουσι ῥήγματα. καὶ ὁκόσα μὲν ἐν τῇ σαρκὶ γίνεται, ὧδε γίνεται. ὁκόταν ἡ σὰρξ πονέσῃ τι, ἢ σπασθεῖσα, ἢ πληγεῖσα, ἢ ἄλλο τι παθοῦσα, γίνεται, ὥσπερ προεῖπον, πελιδνὴ, οὐκ εἰλικρινεῖ αἵματι, ἀλλὰ λεπτῷ τε καὶ ὑδαρεῖ, καὶ τούτῳ ὀλίγῳ. ὅταν δὲ ὑπερξηρανθῇ μᾶλλον τοῦ ἐωθότος, διαθερμαίνεταί τε καὶ ὀδύνην παρέχει, καὶ ἕλκει ἐφ᾽ ἑωυτὴν ἀπὸ τῶν φλεβίων καὶ σαρκῶν τῶν πλησίον τὸ ὑγρόν. καὶ ὁκόταν ὑπερυγρανθῇ, καὶ τοῦτο αὐτὸ τὸ ὑγρὸν ὑπερθερμανθῇ ὑπὸ αὐτῆς τῆς σαρκὸς, σκίδναται ἀνὰ τὸ σῶμα πᾶν, οἷον πῦρ ἐρύθημα. καὶ μᾶλλον δή τι σκίδναται ἐς τὰς φλέβας ἢ ἐς τὰς σάρκας. ἕλκουσι γὰρ αἱ φλέβες μᾶλλον τῶν σαρκῶν. ἕλκουσι δὲ καὶ αἱ σάρκες. ὁκόταν δὲ ᾖ πολλὸν ὑγρὸν, τὸ ἐν τῷ σώματι, ὀλίγον τὸ ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἑλκυσθῇ, ἄδηλον γίνεται καὶ ἀνώδυνον. καὶ αὐτὴ νενοσηκότος, γίνεται ὑγιὲς τῷ χρόνῳ. ἢν δὲ διαθερμανθῇ τε μᾶλλον ἡ σὰρξ, καὶ ἐρύσῃ πλέον τὸ ὑγρὸν, ὀδύνην παρέχει. καὶ ὅπη ἂν τοῦ σώματος ἀπ᾽ αὐτῆς ὁρμήσῃ καὶ καταστηρίξῃ, ὀδύνην παρέχει ὀξέην. καὶ δοκέουσιν ἐνίοισιν αὐτοῖσι τὸ ῥῆγμα μεθιστάναι. τὸ δὲ, οὐκ ἀνυστόν. ἐγγυτάτω δὲ ἑλκτικὸς ἐστὶν ὁκόσα τοιαῦτα καὶ ἄλλα. τὸ ἀπὸ τῆς σαρκὸς ὑγρὸν, ἀΐσσει διὰ τῶν φλεβίων. ὅταν δὲ διαθερμανθῇ τε καὶ παχυνθῇ, καὶ γένηται πλέον, καὶ ὀδύνην παρέχει, ἔστ᾽ ἂν γένηται ὅμοιον τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ κατὰ λεπτότητα καὶ ψυχρότητα. ὁκόσα δὲ ἐν τοῖσι φλεβίοισι γίνεται, αὐτὸ μὲν τὸ φλέβιον ὁκόσον ἐσπάσται, κατὰ χώρην μένει. ὅταν δὲ σπασθῇ, σπᾶται δὲ ὑπὸ πόνου καὶ βίης, γίνεται οἷον κιρσός. διαθερμαίνεται δὲ καὶ ἕλκει ἐφ᾽ ἑωυτὸν, νοτίδα τινὰ ὑγρήν. ἡ δὲ νοτὶς ἐστὶν ἀπὸ χολῆς καὶ φλέγματος. καὶ ὁκόταν μιχθῇ τό, τε αἷμα καὶ τὸ ὑγρὸν, τὸ ἀπὸ τῆς σαρκὸς, παχύνεται τὸ αἷμα καὶ πολλαπλασίως αὐτὸ ἑωυτοῦ ταύτῃ, ᾗ ἂν ἡ φλὲψ τυγχάνῃ ἐσπασμένη, καὶ νοσωδέστερον γίνεται καὶ στασιμώτερον ἔτι πλέον. καὶ ὁκόταν πλέον γένηται, μετανίστησι τὸ πλήρωμα, ᾗ ἂν τύχῃ. καὶ ὀδύνην παρέχει ὀξέην, ὥστε ἐνίοισι δοκέειν τὸ ῥῆγμα ἑωυτοῖσι μεθιστάναι. καὶ ἢν τύχῃ ὥστε ἐς τὸν ὦμον μεθιστάναι, βάρος τε ἐν τῇ χειρὶ παρέχει, καὶ νάρκην καὶ νωθείην. καὶ ἢν μὲν ἐς τὴν φλέβα σκιμφθῇ, ἢ ἐς τὸν ὦμόν τε καὶ τὸν νῶτον τείνῃ, παύεται ἡ ὀδύνη παραχρῆμα ὡς τὰ πολλά. γίνεται δὲ σπάσματα καὶ ἀπὸ πόνων καὶ πτωμάτων, καὶ ἀπὸ πληγῆς, καὶ ἤν τις ἄχθος μεῖζον αἴρηται, καὶ ἀπὸ δρόμων καὶ πάλης, καὶ τῶν τοιούτων πάντων. ὁκόσοι δὲ ἀπὸ τρωμάτων ἔμπυοι γίνονται, ἢ ὑπὸ δόρατος, ἢ ἐγχειριδίου, ἢ τοξεύματος ἔσω τρωθῶσι, τέως μὲν ἢν ἔχῃ τὸ ἕλκος ἔξω ἀναπνοήν, ἀνὰ τὸ ἀρχαῖον τρῶμα, ταύτῃ τε τὸ ψυχρὸν ἐπάγεται ἐφ᾽ ἑωυτό. καὶ τὸ θερμὸν ἀφ᾽ ἑωυτοῦ ταύτῃ ἀφίησι, καὶ ἀποκαθαίρεται εὐκόλως τὸ πύον καὶ δι᾽ ἤν τι ἄλλο. καὶ ἢν μὲν ὑγιανθῇ τό, τε ἔσω καὶ τὸ ἔξω ὁμοῦ, ὑγιὴς γίνεται παντελῶς. ἢν δὲ τὸ μὲν ἔξω ὑγιανθῇ, τὸ δὲ ἔσω μὴ ὑγιανθῇ, ἔμπυος γίνεται. καὶ ἢν ὑγιανθῇ μὲν ὁμοῦ καὶ τὸ ἔσω καὶ τὸ ἔξω, ἡ δὲ οὐλὴ ἔσω ἀσθενὴς γένηται καὶ τρηχείη καὶ πελιδνὴ, ἀνελκοῦται ἐνίοτε, καὶ ὧδε ἔμπυος γίνεται. ἀνελκοῦται δὲ καὶ ἤν τι πονέσῃ πλέον, καὶ ἂν λεπτυνθῇ, καὶ ἢν φλέγμα ἢ χολὴ πρὸς τῇ οὐλῇ προσπαγῇ. καὶ ἢν νούσῳ ἑτέρῃ λαφθεὶς λεπτυνθῇ. ὅταν δὲ γένηται ἕλκος, ἤν τε οὕτως, ἤν τε προσυμφυῇ τὸ ἔξω τοῦ ἔσω, ὀδύνην τε παρέχει ὀξέην, καὶ βῆχα, καὶ πυρετόν. καὶ τήν τε ψύξιν ἐπάγεται αὐτὸ ἑωυτῷ τὸ ἕλκος, διά τὸ πλέον τε θερμότερον εἶναι. καὶ αὐτὸ ἀφ᾽ ἑωυτοῦ ἀποπνεῖ τὸ θερμὸν, καὶ τὸ πύον ἀποκαθαίρεται. καὶ προσεπτρύεταί τε διὰ πλείονος, καὶ χαλεπώτερον ὑγιαίνεται. ἐνίοτε δὲ, οὐδ᾽ ὑγιαίνεται. ἡ γὰρ σὰρξ, τό, τε ἕλκος ὑπὸ τοῦ καύματος τοῦ ἐν τῷ σώματι ἕψεται, καὶ ὑπερυγραίνεται, ὥστε μὴ δύνασθαι μήτε ξηρανθῆναι, μήτε σαρκοφυῆσαι, μήτε ὑγιανθῆναι. ἀλλ᾽ ὁκόταν ὁ χρόνος προΐῃ, τελευτᾷ πάσχων τὰ τοιαῦτα, ἃ καὶ ἐν τῇ προόδῳ εἴρηται. ἢν δὲ τύχῃ ὥστε τρωθῆναι τι τῶν φλεβίων τῶν παχυτέρων, καὶ ἔσω ῥυῇ τὸ αἷμα καὶ σαπῇ, ἔμπυον γίνεται. καὶ ἢν μὲν τοῦτο τὸ πύον πτυσθῇ πᾶν, καὶ ἡ φλὲψ ἡ τετρωμένη στεγνωθῇ, καὶ τὸ ἕλκος ὑγιανθῇ καὶ τὸ ἔσω καὶ τὸ ἔξω, ὑγιὴς γίνεται παντελῶς. ἢν δὲ μὴ δύνηται μήτε τὸ ἕλκος συμφυῆναι τὸ ἔνδον, μήτε ἡ φλὲψ στεγνωθῇ ἡ τετρωμένη, ἀλλ᾽ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἀναδιδοῖ αἷμα, καὶ ἢν παραυτίκα ἐμέηται, καὶ πτύηται, ἢ καὶ σήπηται, καὶ πύον πτύηται, διαφθείρεται ὡς τὰ πολλά, ἢ παραυτίκα ἐμέων αἷμα, ἢ ὑστέρῳ χρόνῳ ὑφ᾽ ὧν καὶ ἐν τῇ προόδῳ εἴρηται διαφθειρόμενος. πολλάκις δὲ ὅσοι τι τῶν φλεβίων ἔσω τιτρώσκονται ὑπὸ τρωμάτων, ἢ ὑπὸ

τινῶν πόνων, ἢ γυμνασίων, ἢ ὑπ' ἄλλου τευ, ὁκόταν συμφυῇ καὶ δοκέῃ ὑγιὲς εἶναι τὸ φλέβιον, ἀναῤῥήγνυνται ἑτέρῳ χρόνῳ. ἀναῤῥήγνυνται δὲ ὑπὸ τῶν αὐτῶν, ὑφ' ὧν περ καὶ πρόσθεν πέπονθε. ὁκόταν δὲ ἀναῤῥαγῇ, αἱμοῤῥοεῖ. καὶ παραυτίκα ἀπόλλυνται ἐμέοντες αἷμα, πολλόν τε καὶ πολλάκις. ἢ ἄλλοτε μέν τε καὶ ἄλλοτε αἷμα ἐμέουσι πρόσφατον. πύον δὲ πτύοντες ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην πολλόν τε καὶ παχὺ, διεφθάρησαν τρόπῳ τοιούτῳ, ἢ παραπλησίῳ, ὡς καὶ ἐν τῇσιν ἄλλῃσι νούσοισιν εἴρηται. τοῖσι δὲ ταῦτα τὰ νουσήματα ἔχουσι, καὶ ὅσα τοιαῦτα, διαφέρει ἐς τὸ εὐπετεστέρως τε ἀπαλλάσσειν καὶ δυσπετεστέρως. ἀνήρ τε γυνὴ, γυναικός. νεώτερος, γεραιτέρου. καὶ γυναῖκες νεωτέρη, παλαιοτέρης. καὶ πρὸς τούτοισιν, ἥ τε ὥρη τοῦ ἔτεος, ἐν ᾗ ἂν νοσέωσι. καὶ ἢν δὴ ἑτέρης νούσου νουσήσωσιν, ἢ μὴ δὴ ἑτέρης. διαφέρει δὲ καὶ πάθημά τε παθήματος, μεῖζόν τε καὶ ἔλασσον. καὶ χρὼς χρωτός. καὶ θεραπείη θεραπείης. τούτων δὲ οὕτω διαφερόντων, ἀνάγκη διαφέρειν καὶ τὸν χρόνον. καὶ τοῖσι μὲν, πλείω γίνεσθαι, τοῖσι δὲ ἐλάσσω τε καὶ ἀπόλλυσθαι, ἢ μή. καὶ τοῖσι μὲν, παραμόνιμά τε εἶναι καὶ μείζω. τοῖσι δὲ, ἐλάσσω τε καὶ ὀλιγοχρόνια. τοῖσι δὲ, παραμένειν ἐς τὸ γῆρας τὰ νουσήματα, καὶ συναποθνήσκειν. τοὺς δὲ ἀπόλλυσθαι δι' ὀλίγου ὑπ' αὐτῶν. καὶ ὁκόσοι μὲν νεώτεροι πάσχουσι, τούτων ὅσα εἴρηται ἀπὸ πόνων παθήματα γίνεσθαι, πάσχουσι πλείω τε καὶ ἰσχυρότερα. καὶ ἀλγέουσιν οὗτοι μᾶλλον τῶν ἄλλων. καὶ παρ' αὐτίκα ἔκδηλα αὐτοῖσιν, ὥστε ἢ πτύσαι ἢ αἷμα ἐμέσαι. τὰ δὲ καὶ γινόμενα λανθάνει αὐτοὺς, ὑπὸ εὐεξίης τοῦ σώματος. οἱ δὲ γεραίτεροι, πάσχουσι μὲν ὀλιγάκις. καὶ ὅταν πάθωσιν, ἀσθενέστερα πάσχουσιν, ἅτε ἀσθενέστεροι ἐόντες, καὶ ἐπανιοῦσι μᾶλλον, καὶ ἐπιμελέονται μᾶλλον τῶν παθημάτων. γίνεται οὖν τὴν ἀρχὴν τὸ παράπαν ἧσσον τοῖσι γεραιτέροισιν ἢ τοῖσι νεωτέροισι. καὶ ὁκόταν γένηται, τοῖσι μὲν γεραιτέροισιν, ἀσθενέστερα γίνεται. τοῖσι δὲ νεωτέροισιν, ἰσχυρότερα. καὶ τοῖσι μὲν νεωτέροισιν, ἅτε τοῦ σώματος τόνον τε ἔχοντος, καὶ ξηρασίην. καὶ τὴν σάρκα πυκνήν τε καὶ ἰσχυρὴν, καὶ περὶ τοῖσιν ὀστέοισι περικαθημένην, καὶ περὶ αὐτὴν τοῦ δέρματος περιτεταμένου, ὁκόταν τι πονήσῃ πλέον τοῦ εἰωθότος μᾶλλον καὶ ἐξαίφνης, σπασμοί τε γίνονται ἰσχυροὶ, καὶ ῥήγματα πουλλά τε καὶ παντοῖα τῶν φλεβῶν καὶ τῶν σαρκῶν. καὶ τούτων τὰ μὲν, παραυτίκα ἔκδηλα γίνονται. τὰ δὲ ὑστέρῳ χρόνῳ ἀναφαίνεται. τοῖσι δὲ γεραιτέροισι, τόνος ἰσχυρὸς οὐκ ἔνι. αἵ τε σάρκες περὶ τὰ ὀστέα περιῤῥέουσι. καὶ τὸ δέρμα περὶ τὰς σάρκας. καὶ αὐτὴ ἡ σὰρξ, ἀραιή τε καὶ ἀσθενής. καὶ οὔτε τι ἂν πάθοι τοιοῦτον ὁμοίως ὡς καὶ ὁ νεώτερος. καὶ ἤν τι πάθῃ, πάσχει ἀσθενέα τε καὶ παραυτίκα οἱ ἔκδηλα γίνεται. τοσούτῳ μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν παθημάτων, δυσχερέστερον ἀπαλλάσσουσιν οἱ νεώτεροι τῶν γεραιτέρων. ὁκόταν δὲ ἡ νοῦσος ἐμφανὴς γένηται, καὶ ἢ πύον, ἢ αἷμα πτύωσιν, ἢ ἀμφότερα, ὅσοι μὲν νεώτεροι εἰσιν, ἅτε τοῦ σώματος εὐτόνου τε ὄντος καὶ πυκνοῦ, οὐ δύνανται ἀποκαθαίρεσθαι ὁμαλῶς, ἀλλὰ τῶν ἑλκέων τῶν ὢν ἐν τῇ ἄνω κοιλίῃ τὸ πύον. ὅ, τε γὰρ πλεύμων οὐ κάρτα ἕλκει διὰ τὰς ἀρτηρίας, πυκνότερος ἐών. αἵ τε ἀρτηρίαι λεπταὶ καὶ στεναὶ οὖσαι, οὐκ εἰσδέχονται τὸ πύον, εἰ μὴ ὀλίγον τε καὶ ὀλιγάκις. ὥστε ἀνάγκη τὸ πύον ἐν τῷ θώρακί τε καὶ ἐπὶ τῶν ἑλκέων, ἀθροίζεσθαί τε καὶ παχύνεσθαι. τοῖσι δὲ ἀφηλικεστέροισιν, ὅ, τε πλεύμων ἀραιότερος καὶ κοιλότερος. καὶ αἱ ἀρτηρίαι εὐρύτεραι, ὥστε μὴ ἐγχρονίζειν τὸ πύον ἐν τῇ κοιλίῃ, καὶ ἐπὶ τῶν ἑλκέων. καὶ ὅ, τι ἂν ἐπιγένηται, τοῦτο ἀνάγκη πᾶν ἀνασπᾶσθαι ἄνω ὑπὸ τοῦ πλεύμονος ἐς τὰς ἀρτηρίας, καὶ παραχρῆμα ἐκπτύεσθαι. τοῖσι μὲν οὖν νεωτέροισιν, ἅτε τῶν παθημάτων ἰσχυροτέρων ἐόντων, καὶ τῆς καθάρσιος οὐ γινομένης κατὰ λόγον τοῦ πτύσματος, οἵ τε πυρετοὶ ὀξύτεροι καὶ πυκνότεροι γίνονται. καὶ ὀδύναι ἐμπίπτουσιν ὀξεῖαι αὐτοῦ τε τοῦ παθήματος, καὶ τοῦ ἄλλου σώματος, ἅτε τῶν φλεβίων ἐντόνων τε ἐόντων καὶ ἐναίμων. ὅταν δὲ ταῦτα διαθερμανθῇ, ὑφ' ἑωυτῶν ὀδύναι διαΐσσουσιν ἄλλοτε ἄλλῃ τοῦ σώματος. καὶ οὗτοι μὲν διαφθείρονται ὡς τὰ πολλὰ δι' ὀλίγου. τοῖσι δὲ γεραιτέροισιν, ἅτε τῶν παθημάτων ἀσθενεστέρων ἐόντων, καὶ τοῦ πτύσματος ἀπ' αὐτῶν καθαιρομένου, οἵ τε πυρετοὶ λεπτότεροι καὶ ὀλίγοι γίνονται. καὶ ὀδύναι ἔνεισι μὲν. ἔνεισι δὲ, λεπταί. καὶ παντάπασι μὲν τῶν παθημάτων τῶν τοιούτων, οὐκ ἀπαλλάσσονται οὐδὲ οἱ γεραίτεροι, ἀλλ' ἔχοντες αὐτὰ πουλὺν χρόνον, καταφθείρονται. καὶ ἄλλοτε πύον πτύουσιν. ἄλλοτε αἷμα. ἄλλοτε δὲ οὐδέτερον. τέλος δὲ συναποθνήσκει αὐτοῖσιν. ἀποθνήσκουσι δὲ οὕτως, ὅταν τι αὐτοὺς νόσημα τούτῳ, ᾧ ἂν ἔχωσι, παραπλήσιον καταλάβῃ, ὥστε ἔχειν καὶ τοῦτο, καὶ ὃ ἂν ἔχωσι νόσημα ἰσχυρότερον γίγνεται, καὶ ὡς τὰ πολλὰ διαφθείρονται.

ταῦτα

ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ μάλιστα ἐξεργαζόμενα τῶν νουσημάτων, πλευρῖτις τε καὶ περιπλευμονίη.

Πυρετὸς δὲ ἀπὸ τῶνδε γίνεται. ὁκόταν χολὴ ἢ φλέγμα θερμανθῇ, θερμαίνεται τὸ ἄλλο πᾶν σῶμα ἀπὸ τούτων. καὶ καλέεται τοῦτο πυρετός. θερμαίνεται δὲ, ἡ χολὴ καὶ τὸ φλέγμα, ἔνδοθεν μὲν, ἀπὸ σιτίων καὶ ποτῶν, ἀφ' ὧν καὶ τρέφεται καὶ αὔξεται. ἔξωθεν δὲ, ἀπὸ πόνων καὶ τρωμάτων. καὶ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ὑπερθερμαίνοντος, καὶ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ὑπερψύχοντος. θερμαίνεται δὲ καὶ ἀπὸ ὄψιος καὶ ἀκοῆς. ἐλάχιστα δὲ ἀπὸ τούτων. Τὸ δὲ ῥῖγος ἐν τῇσι νούσοισι, γίνεται μὲν καὶ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἀνέμων, καὶ ὕδατος, καὶ αἰθρίης, καὶ ἑτέρων τοιούτων. γίνεται δὲ, καὶ ἀπὸ τῶν εἰσιόντων σιτίων καὶ ποτῶν. μάλιστα δὲ καὶ ἰσχυρότερον γίνεται, ὅταν χολὴ καὶ φλέγμα συμμιχθῇ ἅμα ἐν αὐτῷ αἵματι, ἢ τὸ ἕτερον, ἢ ἀμφότερα. μᾶλλον δὲ ἢν τὸ φλέγμα μοῦνον ξυμμιχθῇ. ψυχρότατον γὰρ φύσει, τὸ φλέγμα. θερμότατον δὲ, τὸ αἷμα. ψυχρότερον δέ τι καὶ ἡ χολὴ τοῦ αἵματος. ὅταν οὖν ταῦτα συμμιχθῇ, ἢ ἀμφότερα, ἢ τὸ ἕτερον ἐς τὸ αἷμα, πήγνυσι τὸ αἷμα. οὐ παντάπασι δὲ, οὐδὲ γὰρ ἂν δύναιτο ζῆν ὁ ἄνθρωπος, εἰ τὸ αἷμα πυκνότερόν τε καὶ ψυχρότερον γένοιτο πολλαπλασίως αὐτὸ ἑωυτοῦ. ψυχομένου οὖν τοῦ αἵματος, ἀνάγκη ψύχεσθαι καὶ τὸ ἄλλο σῶμα πᾶν. καὶ καλέεται ῥῖγος, ὁκόταν τοῦτο τὸ τοιοῦτον γένηται. εἰ ἢν μὲν ἰσχυρὸν γένηται ῥῖγος, ἰσχυρότερός ἐστι καὶ ὁ τρόμος. αἱ γὰρ φλέβες συσπώμεναι καὶ συνιόντος καὶ πηγνυμένου τοῦ αἵματος, συσπῶσί τε τὸ σῶμα καὶ βίημαν ποιέουσιν. ἢν δέ τι ἧσσον ἡ σύνοδος τοῦ αἵματος γένηται, τοῦτο δὲ καλέεται ῥῖγος. φρίκη δὲ λέγεται τὸ ἀσθενέστατον. Ὅτι δὲ μετὰ τὸ ῥῖγος ἀνάγκη πυρετὸν ἐπιλαβεῖν ἢ πλέω ἢ ἐλάσσω, ὧδε ἔχει. ὁκόταν τὸ αἷμα διαθερμαίνηταί τε καὶ ἀποβιῆται, καὶ ἀπίῃ πάλιν ἐς τὴν ἑωυτοῦ φύσιν, συνδιαθερμαίνεται καὶ τοῦ φλέγματος καὶ τῆς χολῆς, τὸ ἐν τῷ αἵματι συμμεμιγμένον. καὶ γίνεται τὸ αἷμα θερμότερον αὐτὸ ἑωυτοῦ, πολλαπλασίως. τούτων οὖν διατεθερμασμένων, ἀνάγκη πυρετὸν ἐπιγενέσθαι, ὑπὸ τῆς θερμασίης τοῦ αἵματος, μετὰ ῥῖγος. Ἱδρὼς δὲ γίνεται, διὰ τόδε, ὁκόσαι ἂν νοῦσοι κρίνωνται ἐν τῇσι κυρίῃσι τῶν ἡμερέων, καὶ τὸ πῦρ μεθίῃ, ἐκτήκεται ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ αἵματι φλέγματος, καὶ τῆς χολῆς τὸ λεπτότατον, καὶ ἀποκρίνεται. καὶ χωρέει, τὸ μὲν, ἔξω τοῦ σώματος. τὸ δὲ, ἔνδον καὶ αὐτοῦ ἐν τῷ σώματι ὑπολείπεται. τὸ δὲ ὑπὸ θερμασίης λεπτυνόμενον, ἀτμὸς γίνεται, καὶ σὺν τῷ πνεύματι μισγόμενον ἔξω χωρέει. ἔστι μὲν οὖν ταῦτα, τοιαῦτα. καὶ ἀπὸ τούτων ἀπογίνεται ὁ ἱδρώς. διότι δὲ ὁτὲ μὲν θερμὸς, ὁτὲ δὲ ψυχρός ἐστιν οὕτως. θερμὸς μὲν, ἀπὸ διατεθερμασμένου τε τοῦ κακοῦ, καὶ ἐκκεκαυμένου, καὶ λελεπτυσμένου, καὶ ἀσθενέος, καὶ οὐ λίην πολλοῦ ἀποκρίνεται, καὶ ἀνάγκη θερμότερον αὐτὸν ἐκκρίνεσθαι ἐκ τοῦ σώματος. ὁ δὲ ψυχρὸς, ἀπὸ πλείονος τοῦ κακοῦ, ἀποκρινόμενος τοῦ τε ὑπολειπομένου καὶ ἔτι ἰσχύοντος, καὶ ἄπω σεσαπότος, οὐδὲ λελεπτυσμένου, οὐδὲ ἐκκεκαυμένου, ψυχρότερος καὶ παχύτερος καὶ κακοδέστερος ἐκχωρέει. δῆλον δὲ τοῦτο ἐν τῷδε. οἱ ψυχρῷ ἱδρῶτι ἱδρῶντες, μακρὰς νόσους νοσέουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐπιόντος τοῦ κακοῦ, τοῦ ἐν τῷ σώματι ὑπολειπομένου. οἱ δὲ θερμῷ ἱδρῶτι ἱδρῶντες, ταχύτερον ἀπαλλάσσονται τῶν νουσημάτων. Πλευρῖτις δὲ καὶ περιπλευμονίη, γίνονται ὧδε. ἡ μὲν πλευρῖτις, ὁκόταν πόσιες ἄλεες τε καὶ ἰσχυραὶ, κάρτα λάβωσι. διαθερμαίνεται γὰρ τὸ σῶμα ἅπαν ὑπὸ τοῦ οἴνου καὶ ὑγραίνεται. μάλιστα δὲ ἥ τε χολὴ καὶ τὸ φλέγμα, διαθερμαίνεταί τε καὶ ὑγραίνεται. καὶ διὰ τούτων κεκινημένων τε καὶ ὑγρασμένων, συγκυρήσει ὥστε ῥιγῶσαι μεθύοντα ἤν τε νήφοντα, ἅτε ἐὸν τὸ πλευρὸν ψιλὸν φύσει σαρκὸς, μάλιστα τοῦ σώματος, καὶ οὐκ ἐόντος αὐτῷ ἔσωθεν τοῦ ἀντιστηρίζοντος οὐδενὸς, ἀλλὰ κοιλίης, αἰσθάνεται μάλιστα τοῦ ῥίγεος. καὶ ὁκόταν ῥιγώσῃ τε καὶ ψυχθῇ, συνέλκεταί τε καὶ συσπᾶται ἥ τε σὰρξ, ἡ ἐπὶ τῷ πλευρῷ, καὶ τὰ φλέβια. καὶ ὅσον τε ἐν αὐτῇ τῇ σαρκὶ ἔνι χολῆς καὶ φλέγματος, ἢ ἐν τοῖσιν ἐν αὐτῇ φλεβίοισι, τοῦτο πολλὸν, ἢ πᾶν ἀποκρίνεται ἔσω συνωθεόμενον πρὸς τὸ θερμὸν, πυκνουμένης τῆς σαρκὸς ἔξωθεν. καὶ προσπήγνυται πρὸς τῷ πλευρῷ, καὶ ὀδύνην παρέχει ἰσχυρὴν καὶ διαθερμαίνεται. καὶ διὰ τὴν θερμότητα ἕλκει ἐφ' ἑωυτὸ, καὶ ἀπὸ τῶν πλησίον φλεβῶν καὶ σαρκῶν, φλέγμα τε καὶ χολήν. γίνεται μὲν οὖν τούτῳ τῷ τρόπῳ. ὁκόταν δὲ τὰ πρὸς τὸ πλευρὸν προσπαγέντα σαπῇ καὶ πτυσθῇ, ὑγιέες γίνονται. ἢν δὲ τό, τε ἀρχαῖον πολλὸν προσπαγῇ πρὸς τὸ πλευρὸν, καὶ ἄλλο προσεπιγένηται, αὐτίκα ἀπόλλυνται, οὐ δυνάμενοι ἀναπτύσαι ὑπὸ πλήθεος τοῦ σιάλου,

Febris origo quae.

ἢ ἔμπυοι γίνονται. καὶ οἱ μὲν, ἀπόλλυνται. οἱ δὲ, διαφεύγουσι. διαδηλοῖ δὲ ταῦτα ἐν τῇσιν ἢ ἑπτὰ ἡμέρῃσιν, ἢ ἐννέα, ἢ ἕνδεκα, ἢ τεσσαρεσκαίδεκα. ὀδύνην τε παρέχει, ἐς τὸν ὦμον, καὶ ἐς τὴν κληῗδα, καὶ ἐς τὴν μασχάλην, διὰ τόδε. Ἡ φλὲψ ἡ σπληνῖτις καλεομένη, τείνει ἀπὸ τοῦ σπληνὸς ἐς τὸ πλευρόν. ἐκ δὲ τοῦ πλευροῦ ἐς τὸν ὦμον, καὶ ἐς τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερήν. ἡ δὲ ἡπατῖτις ἐς τὰ δεξιά. ὡσαύτως καὶ ὁκόταν ταύτης τὸ ἐπὶ τοῦ πλευροῦ συνειρυσθῇ ὑπὸ τοῦ ῥίγεος καὶ φρίξῃ τὸ αἷμα τὸ ἐν αὐτῇ, ἔς τε τὴν μασχάλην, καὶ τὴν κληῗδα, καὶ τὸν ὦμον, συνεφέλκεταί τε καὶ σπᾶ, καὶ ὀδύνην παρέχει. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ τὰ περὶ τὸν νῶτον χωρία, διαθερμαίνεται ὑπὸ τοῦ προσπεπηγότος ὑγροῦ πρὸς τῷ πλευρῷ, φλέγματός τε καὶ χολῆς. παρέχει δὲ ὀδύνην ἐνίοτε καὶ τοῖσι τοῦ πλευροῦ κάτωθεν χωρίοισι. πολλάκις δὲ ἢν ἐς τὰ κάτω ῥέπηται, ὀδύνην διαδιδοῖ ἐς τὴν κύστιν διὰ τῶν φλεβίων, καὶ οὐρέει πολλόν τε καὶ χολῶδες. νομίζουσι δὲ ταύτης τῆς νούσου τὸ ῥῖγος αἴτιον εἶναι καὶ ἀρχήν. Ἡ δὲ περιπλευμονίη γίνεται, ὁκόταν κεκινημένου καὶ ὑγραινομένου τοῦ φλέγματος καὶ τῆς χολῆς, ἑλκύσῃ ὁ πλεύμων ὑπὸ θερμασίης ἐφ᾽ ἑωυτὸν, ἀπὸ τῶν πλησίον χωρίων πρὸς τοῖσιν ὑπάρχουσιν ἐν ἑωυτῷ. διαθερμαίνει μὲν πᾶν τὸ σῶμα καὶ ὀδύνην παρέχει, μάλιστα δὲ τῷ τε νώτῳ, καὶ τοῖσι πλευροῖσι καὶ τοῖσιν ὤμοισι, καὶ τῇ ῥάχει, ἅτε ἀπὸ τούτων ἕλκων ἐς ἑωυτὸν τὴν ἰκμάδα τὴν πλείστην, καὶ ὑπερξηραίνονται ταῦτα καὶ ὑπερθερμαίνονται. ὁκόταν δὲ εἰρύσῃ ἐς ἑωυτὸν καὶ ἕδρην λάβῃ, ἥ τε χολὴ καὶ τὸ φλέγμα ἐς τὸν πλεύμονα σήπεται καὶ ἐμπυοῦνται. καὶ ἢν μὲν ἐν τῇσι κυρίῃσι τῶν ἡμερέων σαπέντα πτυσθῇ, περιγίνεται. ἢν δὲ τάς τε ἐπελθόντα τὴν ἀρχὴν δέχηται, καὶ προσπηγνύηται ἕτερα, καὶ μήτε πτύων, μήτε σήπων κρατέῃ, ὑπὸ πλήθεος τῶν ἐπιγινομένων, ἀποθνήσκουσιν ὡς τὰ πολλά. ἢν δὲ πρὸς τὰς ἡμέρας διαγίνωνται τὰς δύο καὶ εἴκοσι, καὶ τὸ πῦρ μεθῇ, καὶ ἐν ταύτῃσι μὴ ἐκπτυσθῇ, ἔμπυοι γίνονται. γίνονται δὲ μάλιστα ἐκ τούτων οὖσιν ἰσχυρόταται, ἥ τε πλευρῖτις καὶ ἡ περιπλευμονίη. γίνεται δὲ καὶ ἄπτυος περιπλευμονίη καὶ πλευρῖτις, ἄμφω ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ὑπὸ ξηρασίης. ξηραίνει δὲ καὶ τὰ θερμὰ, ὅταν ὑπερθερμαίνῃ. καὶ τὰ ψυχρὰ, ὅταν ὑπερψύχῃ. πήγνυται δὲ τὸ πλευρὸν, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ τοῦ πλευροῦ φλέβια καὶ συσπᾶται. καὶ ὁκόσον ἐν αὐτῷ ἔνι φλέγματος καὶ χολῆς, τοῦτο ὑπὸ τῆς θερμασίης ἐνεσκληκέ τε καὶ ὀδύνην παρέχει, καὶ ὑπὸ τῆς ὀδύνης πυρετόν. τούτῳ ξυμφορέει τὴν φλέβα ἀποσχάσαι τὴν ἐν τῇ χειρὶ, τὴν σπληνῖτιν καλεομένην, ἢ τὴν ἡπατῖτιν, καθ᾽ ὁποτέρην ἂν ᾖ τὸ νούσημα. καὶ οὕτως ἡ ὀδύνη μαλακωτέρη γίνεται τοῦ πλευροῦ τε καὶ τῶν ἄλλων. ἡ γὰρ φλὲψ, ὅσον ἔνι ἐν αὐτῇ χολῆς καὶ φλέγματος, αὐτοῦ τοῦ αἵματος νενοσηκότος, μετὰ τούτων μεθίει τὸ πουλὺ ἔξω. τὸ δὲ ἐκ τῆς σαρκὸς ὑπό τε φαρμάκων, καὶ ποτῶν διαχέεται, καὶ ὑπὸ χλιασμάτων προστιθεμένων ἔξωθεν, ὥστε τὴν νοῦσον σκίδνασθαι ἀνὰ πᾶν τὸ σῶμα. καλέεται δὲ αὕτη πλευρῖτις ἄπτυος. ἡ δὲ περιπλευμονίη, ὁκόταν ὁ πλεύμων ὑπερξηρανθῇ καὶ αὐτὸς, καὶ ὁκόταν ἐν αὐτῷ ἐνεόντι χολῆς ἢ φλέγματος, οὔτε σήπει ὁμαλῶς, οὔτε τὸ σίαλον ἀναδιδοῖ. ὅσον τε ἐν αὐτῷ ἐστὶν ἰκμάδος, ἢ ἀπὸ ποτοῦ, ἢ ἀπὸ ῥοφήματος, ἢ ἀπὸ τῶν πλησίον χωρίων, τοῦτο πᾶν ἐκκαίει, ὑπὸ τῆς ὑπερξηρασίης τε καὶ θερμασίης. τούτῳ ξυμφορέει πόματα πίνειν ὑφ᾽ ὧν ὑγραίνεται ὁ πλεύμων, καὶ πτύσκεται. ἢν γὰρ μὴ πτυσθῇ, σκληρότερός τε γίνεται ὁ πλεύμων, καὶ συναυαίνεται, καὶ τὸν ἄνθρωπον ἀπόλλυσι. Καῦσος δὲ λαμβάνει μὲν μᾶλλον, τοὺς χολώδεας. λαμβάνει δὲ, καὶ τοὺς φλεγματίας. λαμβάνει δὲ, ὧδε. ὁκόταν χολὴ κινηθῇ ἀνὰ τὸ σῶμα καὶ συγκυρήσῃ, ὥστε τὰς φλέβας καὶ τὸ αἷμα εἰρύσαι τῆς χολῆς. εἰρύσαι δὲ τὸ πλεῖστον, ἐκ τῶν σαρκῶν καὶ τῆς κοιλίης. τὸ δὲ πρόσθεν ἐνεὸν, ἅτε καὶ τῇ φύσει θερμότατον ἐὸν ἐν τῷ σώματι τὸ αἷμα. ὁκόταν γοῦν διαθερμανθῇ ἐκ τῶν σαρκῶν καὶ τῆς κοιλίης, πρὸς τῷ ἐνεόντι μᾶλλον ἔτι ὑπὸ τῆς χολῆς, διαθερμαίνει καὶ τὸ ἄλλο σῶμα πᾶν. καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῆς πολλῆς ἰκμάδος, οὐ δύναται ἀποξηραίνεσθαι παντάπασιν. ἢν δὲ ἀποξηρανθῇ, ἀποθνήσκει ὁ ἄνθρωπος. τὰ δὲ ἐν τοῖσιν ἀκρωτηρίοισι τοῦ σώματος, ἅτε ξηρὰ ἐόντα φύσει, ἀποξηραίνεταί τε καὶ ἐκκαίεται δι᾽ αὐτῶν τὸ ὑγρὸν τὸ πλεῖστον. καὶ εἰ θέλοις ψαύειν, ψυχρά τε εὑρήσεις αὐτὰ καὶ ξηρά. διὰ τοῦτο ὁκόσοι ὑπὸ καύσου ἁλίσκονται, τὰ μὲν εἴσω, καίονται ὑπὸ τοῦ πυρός. τὰ δὲ ἔξω, ψυχροί εἰσιν. ἥ τε γλῶσσα καὶ ὁ φάρυγξ τρηχύνεταί τε καὶ αὐαίνεται ὑπὸ τοῦ εἴσω πνεύματος καὶ τῆς θερμότητος.

Οσον

Ὅσον δ᾽ ἂν ἐν τῇ κοιλίῃ καὶ ἐν τῇ κύστει ἐγγένηται χολῆς. τὸ μὲν ἐν τῇ κοιλίῃ, ἐνίοτε μὲν διαταράσσεται κάτω. τὰ δὲ πολλὰ, ἐμέεται ἐν τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσιν, ἢ ἐν τέσσαρσιν, ἢ ἐν πέντε. ἐμέεται δὲ διὰ τόδε. ὁκόταν ἡ ἄνω κοιλίη ὑπερθερμανθῇ, ἕλκει ἐφ᾽ ἑωυτὴν, καὶ γίνεται ἔμετος. διὰ τοῦτο δ᾽ αὐτὸ καὶ ἐν περιπνευμονίην, ἐκ καύσου τε καὶ ἐκ πλευρίτιδος μάλιστα μεθίσταται τὰ νουσήματα. ὁκόταν γὰρ ἡ ἄνω κοιλίη ὑπερθερμανθῇ, ἕλκει ἐφ᾽ ἑωυτὴν, καὶ ὑποδέχεται ὁ πλεύμων, καὶ γίνεται περιπλευμονίη. καὶ ὡς τὰ πολλὰ ἀπόλλυνται, ἅτε ἀσθενέες ἤδη ἐόντες. καὶ ἑτέρης νούσου καινῆς ἐπιγενηθείσης, οὐ δυνάμενοι τὰς ἡμέρας διατελέειν, ἄχρις οὗ τὸ σίαλον πεπανθῇ ἐν τῷ πλεύμονι. ἀλλ᾽ ὡς τὰ πολλὰ ἀπόλλυνται ὑπὸ ἀσθενείης. ἔνιοι δὲ περιγίνονται.

Ὁκόσοισι δὲ ἐς τὴν κύστιν συῤῥέει τι χολῆς οὐρέεται παχύ. παχὺ δὲ ὑπὸ φλέγματος. χολῶδες δὲ διαχωρέει, ὑπὸ τοῦ συγκεκαῦσθαι ἐν τῇ κοιλίῃ τὰ ἐνεόντα.

Φρενῖτις δὲ ὧδε ἔχει. τὸ αἷμα τὸ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ πλεῖστον ξυμβάλλεται μέρος συνέσιος. ἔνιοι δὲ λέγουσι, τὸ πᾶν. ὁκόταν οὖν χολὴ κινηθεῖσα ἐς τὰς φλέβας καὶ ἐς τὸ αἷμα ἐσέλθῃ, διεκίνησε καὶ διούρησε τὸ αἷμα ἐκ τῆς εἰωθυίης συστάσιός τε καὶ κινήσιος, καὶ διεθέρμηνε. διαθερμανθὲν δὲ διαθερμαίνει καὶ τὸ ἄλλο σῶμα πᾶν, καὶ παρανοέεται ὁ ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐν ἑωυτῷ ἐστιν, ὑπό τε τοῦ πλήθεος τοῦ πυρετοῦ, καὶ τοῦ αἵματος, τῆς διουρήσιός τε καὶ κινήσιος γινομένης οὐ τῆς εἰωθυίης. προσεοίκασι δὲ μάλιστα οἱ ὑπὸ τῆς φρενίτιδος ἐχόμενοι, τοῖσι μελαγχολῶσι κατὰ τὴν παράνοιαν. οἵ τε γὰρ μελαγχολώδεες ὁκόταν φθαρῇ τὸ αἷμα ὑπὸ χολῆς καὶ φλέγματος, τὴν νοῦσον ἴσχουσι καὶ παράνοοι γίνονται. ἔνιοι δὲ καὶ μαίνονται. καὶ ἐν τῇ φρενίτιδι ὡσαύτως. οὕτω δὲ ἧσσον ἡ μανίη τε καὶ ἡ παραφρόνησις γίνεται, ὅσῳ περ ἡ χολὴ τοῦ φλέγματος ἀσθενεστέρη ἐστίν. ὕφαιμον δὲ καὶ πελιδνὸν ἐν τῇ πλευρίτιδι καὶ περιπνευμονίῃ τὸ πτύαλον, διὰ τόδε πτύουσι. κατ᾽ ἀρχὰς μὲν ὡς τὸ πουλὺ, οὐδέτερα πτύουσιν, οὔτε πελιδνὸν, οὔτε ὕφαιμον. εἰδέναι δὲ χρὴ τὴν νοῦσον, ἰσχυρὴν ἐοῦσαν. ὁκόταν δὲ τὸ σίαλον ὑπόπαχυ ἄρξωνται πτύειν, καὶ καθαίρονται μάλιστα τότε. πτύεται δὲ ἀπὸ διατάσιος τῶν φλεβῶν. τῆς μὲν πλευρίτιδος, ἐκ τῶν ἐν τῷ πλευρῷ. τῆς δὲ περιπνευμονίης, ἐκ τῶν ἐν τῷ πλεύμονι, καὶ θερμασίην ἐπάγει ἐφ᾽ ἑωυτήν. διαῤῥήξιος

Ἦν δὲ ῥηγματίης ἐὼν ὁ τὴν νοῦσον ἔχων, καὶ σαθρὸς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρης, αἷμα, καὶ ὕφαιμον πύος καὶ πελιδνὸν σὺν σιάλῳ πτύει. τὸ δὲ πελιδνὸν, ἀπὸ τοῦ αἵματος γίνεται, ἢν ὀλίγον συμμίγνυται, ἐς πουλὺ σίαλον, καὶ μὴ παραυτίκα πτύηται, ἀλλὰ ἐμμένει ἠμεδαπὲς ἐὸν, καὶ ἐκτεθηλυσμένον ἐν τῷ σώματι. ἀποθνήσκουσι δὲ ἀπὸ μὲν τῆς πλευρίτιδος, ὁκόταν πολλὸν μὲν τὴν ἀρχὴν τῷ πλευρῷ προσαγῇ, φλέγμα τε καὶ χολή. πολλὸν δὲ προσεπιῤῥυῇ καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου σώματος. καὶ μήτε πτύειν κρατέῃ ὑπὸ πλήθεος, μήτε σήπων. πιμπλῶνται δὲ αἱ ἀρτηρίαι ὑπὸ τῶν ἐνεόντων, φλέγματός τε καὶ πύου. ἔπειτα δὲ ῥέγχει καὶ ἀναπνεῖ, πυκνόν τε καὶ ἄνωθεν. τέλος δὲ ἀποφράσσεται πάντα καὶ ἀποθνήσκει. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τοῦτον καὶ ἐκ περιπλευμονίης ἀπόλλυνται. ὅσοι δὲ ὑπὸ καύσου ἀποθνήσκουσι, πάντες ὑπὸ ξηρασίης ἀποθνήσκουσιν. ἀποξηραίνεται πρῶτον μὲν αὐτῶν τὰ ἀκρωτήρια πόδες τε καὶ χεῖρες. ἔπειτα δὲ τὰ ἐπιξηρότερα. ὁκόταν δὲ ἐκκαυθῇ καὶ ἀποξηρανθῇ παντάπασι τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ σώματος, τὸ μὲν αἷμα, πήγνυταί τε παντελῶς καὶ ψύχεται· τὸ δὲ ἄλλο σῶμα, ἀποξηραίνεται καὶ οὕτως ἀποθνήσκει. ὑπὸ δὲ τῆς φρενίτιδος ἀπόλλυνται ὧδε. παραφρονέουσιν ἐν τῇ νόσῳ διὰ παντὸς, ἅτε τοῦ αἵματος ἐφθαρμένου τε καὶ ἐκκεκινημένου τὴν εἰωθυῖαν κίνησιν. καὶ ἅτε παραφρονέοντες, οὔτε τι τῶν προσφερομένων δέχονται, ὅ, τι ἄξιον λόγου. ὅταν δὲ πλείων ὁ χρόνος, μαραίνονταί τε καὶ μινύθουσιν ὑπό τε τοῦ πυρετοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ μηδὲν τρέφεσθαι. καὶ πρῶτα μὲν τὰ ἐν τοῖσιν ἀκρωτηρίοισι μινύθει τε, καὶ ψύχεται. ἔπειτα δὲ τὰ ἐπ᾽ ἐγγυτάτω. καὶ ψῦχος δὲ καὶ πυρὸς καὶ πόνου, ἀρχὴν ταύτην ἔχει. ὅταν τὸ αἷμα τὸ ἐν τῇσι φλεψὶν ὑπὸ τοῦ φλέγματος ψυχθῇ, καταπίπτει τε καὶ συναπτέεται ἄλλῃ, ἄλλοτε ἄλλο καὶ τρέμει. τέλος δὲ ψύχεται πάντα καὶ ἀποθνήσκει.

Υγέεται πολλὸν ὅταν ὑπερθερμανθῇ ἡ κεφαλή. τήκεται γὰρ ἐν αὐτῇ τὸ φλέγμα. τηκόμενον δὲ χωρεῖ τὸ μὲν διὰ τὰς ῥῖνας. τὸ δὲ ἐς τὸ στόμα. τὸ δὲ διὰ τῶν φλεβῶν αἳ ἄγουσιν ἐς τὸ αἰδοῖον. ὅταν δὲ ἐς τὸ αἰδοῖον ἀφίκηται, οὐρεῖ καὶ πάσχει οἷά περ ὑπὸ στραγγουρίης. ἀμβλυώσσουσι δὲ ὅταν ἐς τὰ ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι φλέβια ἐσέλθῃ φλέγμα. ὑδαρεστέρη τε γὰρ γίνεται ἡ ὄψις, καὶ θολερωτέρη. καὶ τὸ λαμπρὸν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ, οὐχ ὁμοίως λαμπρόν ἐστιν, οὐδὲ καταφαίνεται ἐν αὐτῷ, ἐὰν ἐθέλῃ ὁρᾷν ὁμοίως, ὡς καὶ ὅτε λαμπρὸς καὶ καθαρὸς ἦν. οὗτος ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι μάλιστα ὑγιάζεται. ἢν δὲ χρόνῳ ὕστερον πολλῷ ὑποστρέψῃ ἡ νοῦσος, τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς παχύνεται. καὶ τὸ ἄλλο σῶμα αἴρεται καὶ παχύνεται καὶ δυσχροιεῖ. ὅταν τὸ φλέγμα ἐς τὰς σάρκας τρέπηται, καὶ ὑπὸ τούτου δοκεῖ παχὺς εἶναι. αἱ γὰρ σάρκες ἅτε διάβροχοι ἐοῦσαι καὶ ἠρεμοῦσαι καὶ ἀραιότεραι, ἕλκουσιν ἐκ τῶν φλεβῶν αἷμα, καὶ διὰ τοῦτο δοκέουσιν δύσχροοι εἶναι. Ἑτέρη νοῦσος.

Ἡ κεφαλὴ ἑλκέων καταπίμπλαται. καὶ τὸ σῶμα οἰδεῖ. καὶ ἡ χροιὴ ἰκτερώδης. καὶ ἄλλο τι ἄλλῃ τοῦ σώματος, ἕλκεα ἐκφύει. καὶ πυρετὸς λαμβάνει, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ ἐκ τοῦ νώτου ὕδωρ ῥεῖ. τούτῳ ὅταν ἐν τῇ κεφαλῇ φλέγμα ὑπόχολον ἐντραφῇ, τὰ μὲν ἕλκεα γίνεται, ὅταν τὸ βρέγμα διάβροχον γένηται τῷ φλέγματι καὶ τῇ χολῇ. καὶ ἀραιὸν ἐὸν καὶ ἀλέον τὸ φλέγμα καὶ ἡ χολή. ἵσταται γὰρ τοῦτο καὶ σήπεται καὶ ἑλκοῦται. διὰ δὲ τὰ ὦτα λεπτυνόμενον τὸ φλέγμα, διαδιδοῖ. ἐν δὲ τῷ ἄλλῳ σώματι, τάτε ἕλκεα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τοῖσιν ἐν τῇ κεφαλῇ γίνεται, συσσηπομένου τοῦ αἵματος καὶ τῆς χολῆς ἢ ἂν τύχῃ ἁλισθέντα. ταύτῃ γὰρ ἡ σὰρξ σήπεται καὶ ἑλκοῦται. καὶ προσκατασήπει τὸ ἐσελθὸν τοῦ φλέγματος καὶ τῆς χολῆς, καὶ γίνεται πύον. Ἑτέρη νοῦσος. Περιωδυνίη τὴν κεφαλὴν ἴσχει. καὶ ἐμεῖ χολήν. καὶ δυσουρεῖ. καὶ παραφρονεῖ. οὗτος περιωδυνεῖ μὲν ὑπὸ τῆς ὑπερθερμασίης τῆς κεφαλῆς. παραφρονεῖ δὲ ὅταν τὸ αἷμα τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ ὑπὸ χολῆς ἢ φλέγματος ὑπερθερμανθῇ, καὶ κινηθῇ μᾶλλον τοῦ εἰωθότος. ἐμεῖ δὲ χολήν, ἅτε κεκινημένης αὐτῆς ἐν τῷ σώματι. καὶ ἡ κεφαλὴ ὑπὸ τῆς θερμασίης ἕλκει ἐφ᾽ ἑωυτήν. καὶ τὸ μὲν παχύτατον, ἐμεῖ. τὸ δὲ λεπτότατον, ἕλκει ἐς ἑωυτήν. οὐρεῖ δὲ καὶ ἐν ταύτῃ ὑπὸ τῶν αὐτῶν, ὡς καὶ ἐν τῇ πρόσθεν εἴρηται. Ἑτέρη νοῦσος. Ἢν περὶ τὸν ἐγκέφαλον φλέβια ὑπεραιμήσῃ, τὸ μὲν οὔνομα οὐκ ὀρθὸν τῇ νούσῳ. οὐδὲ γὰρ ἀνυστὸν ὑπεραιμῆσαι οὐδὲν τῶν φλεβίων. οὔτε τῶν ἐλασσόνων, οὔτε τῶν μεζόνων. ὀνομάζουσι δὲ καὶ φασὶν ὑπεραιμέειν. εἰ δ᾽ ὡς μάλιστα ὑπεραιμήσειε, νοῦσος ὑπ᾽ αὐτοῦ οὐκ ἔοικε γίνεσθαι. ἀπ᾽ ἀγαθοῦ γὰρ κακόν, οὐχ οἷόν τε γενέσθαι. οὐδ᾽ ἀπὸ κακοῦ ἀγαθὸν γένοιτο ἄν. οὐδ᾽ αὖ ἀγαθὸν πλέον τοῦ δέοντος οἷόν τε γενέσθαι. ἀλλ᾽ ὑπεραιμέειν δοκεῖ, ὅταν ἐς τὰς φλέβας χολὴ ἢ φλέγμα ἐσέλθῃ. μετεωρίζονται γὰρ αἱ φλέβες. καὶ σφύζουσι. καὶ ὀδύνη κατὰ πᾶσαν τὴν κεφαλὴν ἐγγίνεται. καὶ τὰ ὦτα ἠχεῖ καὶ ἀκούει οὐδέν. καὶ ἠχεῖ μὲν ἅτε τῶν φλεβίων σφυζόντων καὶ παλλομένων, τηνικαῦτα γὰρ ἦχος ἔνεστιν ἐν τῇ κεφαλῇ. βαρυηκοεῖ δὲ τὸ μέν τι, ὑπὸ τοῦ ἔσωθεν ψόφου καὶ ἤχου. τὸ δὲ ὅταν ὁ ἐγκέφαλος καὶ τὰ φλέβια τὰ περὶ αὐτὸν ἐπαρθῇ. ὑπὸ γὰρ τῆς ὑπερθερμασίης ἐμπίπλησι τὸ κατὰ τὸ οὖς κενὸν ὁ ἐγκέφαλος ἑωυτοῦ. καὶ ἅτε οὐκ ἐνεόντος τοῦ ἠέρος ἰσοπληθέος, ὡς καὶ ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ, οὐδὲ τὸν ἦχον ἴσον παρέχοντος, οὐκ ἐνσημαίνει οἱ τὰ λεγόμενα ὁμαλῶς, καὶ ἀπὸ τούτου βαρυηκοεῖ. οὗτος ἢν μὲν ῥαγῇ αὐτῷ ἐς τὰς ῥῖνας, ἢ διὰ τὸ στόμα ὕδωρ καὶ φλέγμα, ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μὴ ῥαγῇ, ἑβδομαῖος μάλιστα ἀποθνήσκει. ἢν δὲ ἐν τῇ κεφαλῇ ὑπεραιμήσωσι φλέβες, ὑπεραιμέουσι δὲ ὑπὸ τῶν αὐτῶν, ἃ καὶ ἐν τῷ πρόσθεν εἴρηται. σημεῖον δὲ ὅτι τοιούτῳ τρόπῳ ὑπεραιμέουσι τόδε. ὅταν τις ἢ χεῖρα τοῦτο πάσχουσαν ἐπιτάμῃ, ἢ κεφαλήν, ἢ ἄλλο τι τοῦ σώματος, τὸ αἷμα μέλαν ῥεῖ, καὶ θολερὸν καὶ νοσῶδες. καίτοι οὐδὲ αἷμα δίκαιον εἰπεῖν κατ᾽ ὄνομα, ἀλλ᾽ ἐρυθρὸν καὶ εἰλικρινὲς ῥεῖν. ὅταν δὲ ὑπεραιμήσωσιν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, ἴσχει ὀδύνη καὶ σκοτοδινίη καὶ βάρος ἔχει τὴν κεφαλήν. ὀδύνη μὲν ὑπὸ τῆς ὑπερθερμασίης τοῦ αἵματος. σκοτοδινίη δὲ ὅταν ἀλέως περὶ τὸ πρόσωπον χωρήσῃ τὸ αἷμα. βάρος δὲ ἅτε τοῦ αἵματος πλείονος ἐόντος ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ θολερωτέρου, καὶ νοσωδεστέρου ἢ ἔσωθεν. Σφακελισμὸς ἐγκεφάλου. Ἢν σφακελίσῃ ὁ ἐγκέφαλος, ὀδύνη ἔχει ἐκ τῆς κεφαλῆς τὴν ῥάχιν, καὶ περὶ τὴν καρδίαν φοιτᾷ, ἀψυχίη καὶ ἱδρώς. καὶ ἄυπνος τελέθει. καὶ ἐκ τῶν ῥινῶν αἷμα ῥεῖ.

πολλάκις

πολλάκις δὲ καὶ αἷμα ἐμεῖ. σφακελίζεται δὲ ὁ ἐγκέφαλος, τρόπῳ τοιῷδε. ὁκόταν ἢ ὑπερθερμανθῇ ἢ ὑπερψυχθῇ, ἢ χολώδης ἢ φλεγματώδης γένηται μᾶλλον τοῦ εἰωθότος. ὅταν δέ τι τούτων πάθῃ, ὑπερθερμαίνει καὶ τὸν νωτιαῖον μυελόν. καὶ διαθερμαινόμενος καὶ οὗτος, ὀδύνην τῇ ῥάχει παρέχει. ἀψυχεῖ δὲ ὅταν προσίσταται πρὸς τὴν καρδίην φλέγμα ἢ χολή. προσίστασθαι δὲ ἀνάγκη, κεκινημένων καὶ ὑγρασμένων. ἱδρὼς δὲ γίνεται ὑπὸ πόνου. τὸ αἷμα δὲ ἐμεῖ, ὅταν αἱ φλέβες μὲν ἐν τῇ κεφαλῇ, ὑπὸ τοῦ ἐγκεφάλου θερμανθῶσιν. αἱ δὲ παρὰ τὴν ῥάχιν, ὑπὸ τῆς ῥάχιος. ἡ δὲ ῥάχις, ὑπὸ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ. ὁ δὲ μυελός, ὑπὸ τοῦ ἐγκεφάλου ὅθενπερ πέφυκεν. ὅταν οὖν θερμανθῶσιν αἱ φλέβες, καὶ τὸ αἷμα ἐν αὐτῇσι συζέσῃ, διαδιδοῦσιν αἱ μὲν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, διὰ τὰς ῥῖνας. αἱ δ' ἀπὸ τῆς ῥάχιος αἱμοῤῥόοι, ἐς τὸ σῶμα. οὗτος τριταῖος ἀπόλλυται, ἢ πεμπταῖος ὡς τὰ πολλά.

Ετέρη νοῦσος. Ἐξαπίνης ὀδύνη λαμβάνει τὴν κεφαλήν, καὶ παραχρῆμα ἄφωνος γίνεται, καὶ ἀκρατὴς ἑωυτοῦ. οὗτος ἀποθνήσκει ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν, ἢν μή μιν πῦρ ἐπιλάβῃ. εἰ γὰρ ἐπιλάβῃ, ὑγιαίνει. πάσχει δὲ ταῦτα, ὅταν αὐτῷ μέλαινα χολὴ ἐν τῇ κεφαλῇ κινηθεῖσα ῥυῇ. καὶ μάλιστα καθ' ὃ τὰ πλεῖστά ἐστι φλέβια, ἐν τῷ τραχήλῳ φημὶ καὶ τοῖς στήθεσιν. ἔπειτα καὶ τῇ ἐξῆς ἀπόπληκτος γίνεται καὶ ἀκρατής, ἅτε τοῦ αἵματος ἐψυγμένου. καὶ ἢν κρατήσῃ ὥστε τὸ αἷμα θερμανθῆναι, ἤντε ὑπὸ τῶν προσφερομένων, ἤντε ὑφ' ἑωυτοῦ, μετεωρίζεταί τε καὶ διαχέεται καὶ κινέεται. καὶ τὴν πνοὴν ἐσάγεταί τε καὶ ἀφρέει, καὶ χωρίζεται τῆς χολῆς, καὶ ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μὴ κρατήσῃ, ψύχεται μᾶλλον. καὶ ὅταν παντάπασι ψυχθῇ καὶ ἐκλείπῃ ἐξ αὐτοῦ τὸ θερμόν, πήγνυται καὶ κινηθῆναι οὐ δύναται, ἀλλὰ ἀποθνήσκει. ἢν δὲ ἐκ θωρήξιος ταῦτα πάθῃ, καὶ γὰρ πάσχει ὑπὸ τῶν αὐτέων, καὶ ἀπόλλυται.

Τερηδών. Ὅταν τερηδὼν γένηται ἐν τῷ ὀστέῳ, ὀδύνη λαμβάνει ἐκ τοῦ ὀστέου. χρόνῳ δὲ ἀφίσταται τὸ δέρμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἄλλη καὶ ἄλλη. οὗτος δὲ ταῦτα πάσχει ᾧ τινι ἐν τῇ διπλόῃ τοῦ ὀστέου, ὅταν φλέγμα ἐπιγενόμενον ἀποξηρανθῇ. ταύτῃ γὰρ ἀραιὸν γίνεται καὶ ἐκλείπει ἐξ αὐτέου ἡ ἰκμὰς πᾶσα. καὶ ἅτε ξηροῦ ἐόντος, ἀφίσταται τὸ δέρμα ἀπ' αὐτοῦ. αὕτη ἡ νοῦσος οὐ θανάσιμός ἐστιν.

Ετέρη νοῦσος. Ἢν βλητὸς γένηται, ἀλγέει τῆς κεφαλῆς τὸ πρόσθεν. καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν, οὐχ ὁμαλῶς ὁρᾷ. καὶ κωμαίνει. καὶ αἱ φλέβες σφύζουσι. καὶ πυρετὸς ἴσχει βληχρός. καὶ τοῦ σώματος ἀκρασίη. οὗτος ταῦτα πάσχει, ὅταν αἱ ἐν τῇ κεφαλῇ φλέβες θερμανθῶσιν. καὶ θερμανθεῖσαι, εἰρύσωσι φλέγμα ἐς ἑωυτάς. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τῆς νούσου, ἐκ τούτου γίνεται. τὸ δὲ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς, διὰ τόδε ἀλγέει ὅτι αἱ φλέβες ἐν ταύτῃ εἰσὶν αἱ παχύταται. καὶ ὁ ἐγκέφαλος ἐς τὸ πρόσω μᾶλλον κεῖται τῆς κεφαλῆς, ἢ ἐς τοὔπισθεν. καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι διὰ τοῦτο οὐχ ὁρᾷ προκειμένου τοῦ ἐγκεφάλου καὶ φλεγμαίνοντος. τὸ δὲ σῶμα διὰ τόδε ἀκρασίαι ἔχουσιν. αἱ φλέβες ἐπὴν ἐς ἑωυτὰς ἐρύσωσι φλέγμα, ἀνάγκη ὑπὸ ψυχρότητος τοῦ φλέγματος, τὸ αἷμα ἑστάναι μᾶλλον νῦν, ἢ ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ, καὶ ἐψύχθαι. μὴ κινουμένου δὲ τοῦ αἵματος, οὐχ οἷόν τε μὴ οὐχὶ καὶ τὸ σῶμα ἀτρεμίζειν καὶ κεκωφῶσθαι. καὶ ἢν μὲν τὸ αἷμα καὶ τὸ ἄλλο σῶμα κρατήσῃ ὥστε διαθερμανθῆναι, διαφεύγει. ἢν δὲ τὸ φλέγμα κρατήσῃ, ἐπιψύχεται μᾶλλον τὸ αἷμα καὶ πήγνυται. καὶ ἢν ἐς τοῦτο ἐπιδιδοῖ ψυχόμενον καὶ πηγνύμενον, πήγνυται παντελῶς καὶ ἐμψύχεται ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀποθνήσκει.

Κυνάγχη. Κυνάγχη δὲ γίνεται, ὅταν ἐν τῇ κεφαλῇ φλέγμα κινηθὲν ῥυῇ, ἄλλως κάτω. καὶ στῇ ἐν τῇσι σιαγόσι, καὶ περὶ τὸν τράχηλον. οὗτος οὔτε τὸ σίαλον δύναται καταπίνειν. ἀναπνεῖ δέ τε βιαίως καὶ ῥέγχει. καὶ ἔστιν ὅτε καὶ πυρετὸς αὐτὸν ἴσχει. τὸ μὲν οὖν νόσημα ἀπὸ τούτου γίνεται. καὶ ἄλλοτε ὑπὸ αὐτὴν τὴν γλῶτταν, ἄλλοτε ὑπὲρ τῶν στηθέων, ὀλίγον.

Σταφυλή. Σταφυλὴ δὲ γίνεται, ὅταν ἐς τὸν γαργαρεῶνα καταβῇ φλέγμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. καὶ κατακρήμναται καὶ γίνεται ἐρυθρός. ἢν δὲ πλείων χρόνος γένηται, μελαίνεται. μελαίνεται δὲ ὧδε. ὧδε φλεβός ἐστιν ὁ γαργαρεὼν παχέος. καὶ ἐπὴν φλεγμήνῃ, θερμαίνεται. καὶ ὑπὸ τῆς θερμασίης ἕλκει καὶ ἐκ τῆς φλεβὸς τοῦ αἵματος, καὶ μελαίνεται ὑπ' αὐτοῦ. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἢν μὴ ὀργῶντα τάμῃς, παραχρῆμα ἀποσπαρθάζουσιν. ἡ γὰρ φλὲψ διαθερμαίνει, καὶ ὑπὸ τῆς θερμασίης ἐμπιπλεῖ τὰ περὶ τὸν γαργαρεῶνα αἵματος. καὶ δι' ὀλίγου ἀποπνίγονται.

Ἀντιάδες. Ἀντιάδες

δὲ καὶ

δὲ καὶ ὑπογλωσσίδες. καὶ οὖλα. καὶ γλῶσσα. καὶ ὅσα τοιαῦτα ταύτῃ πεφυκότα, ταῦτα πάντα νοσεῖ ἀπὸ τοῦ φλέγματος. τὸ δὲ φλέγμα, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καταβαίνει. ἡ δὲ κεφαλὴ, ἐκ τοῦ σώματος ἕλκει. ἕλκει δὲ, ὅταν διαθερμανθῇ. διαθερμαίνεται δὲ, ὑπὸ σιτίων καὶ ἡλίου, καὶ πόνων, καὶ πυρός. ὅταν δὲ διαθερμανθῇ, ἕλκει τὸ λεπτότατον ἐς ἑωυτὴν ἐκ τοῦ σώματος. ὅταν δὲ εἰρύσῃ, καταβαίνει πάλιν ἐς τὸ σῶμα.

Νοῦσοι αἱ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς γινόμεναι.

Ὅταν πλέως γίνηται ἡ κεφαλὴ, καὶ τύχῃ ὑπό τινος τούτων διαθερμανθεῖσα, νάρκην ἴσχει τὴν κεφαλήν. καὶ οὐρέει συχνά. καὶ τὰ ἄλλα πάσχει ἅπερ ὑπὸ στραγγουρίης. ὁ αὐτὸς ἡμέρας ἐννέα, ταῦτα πάσχει. καὶ ἢν μὲν ῥαγῇ κατὰ τὰς ῥῖνας, ἢ κατὰ τὰ ὦτα ὕδωρ καὶ βλέννα, ἀπαλλάσσεται τῆς νούσου. ἐκπαύεται τῆς στραγγουρίης. οὐρέει τε ἀπόνως, καὶ πουλὺ καὶ λευκὸν, ἐς τὰς εἴκοσιν ἡμέρας. καὶ ἡ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὀδύνη ἐκλείπει. καὶ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐσορῶντι κλέπτεταί οἱ ἡ αὐγή. καὶ δοκέει τὸ ἥμισυ τοῦ προσώπου ὁρᾶν. οὗτος τεσσαρακοσταῖος, ὑγιὴς παντελῶς γίνεται. ἐνίοτε δὲ πουλλοῖς ὑπανέστρεψεν ἡ νοῦσος ἑβδόμῳ ἔτει, ἢ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ. καὶ τὸ δέρμα οἱ παχύνεται τὸ τῆς κεφαλῆς. καὶ ψαυόμενον ὑπείκει. καὶ ἀπὸ ὀλίγων σιτίων, ἁπαλὸς καὶ εὔχροος φαίνεται, καὶ ἀκούει οὐκ ὀξέα. ὅταν οὕτως ἔχοντι ἐπιτύχῃς ἀρχομένης τῆς νούσου πρόσθεν ἢ ῥαγῆναι κατὰ τὰς ῥῖνας τὸ ὕδωρ, καὶ κατὰ τὰ ὦτα, καὶ ἔχει αὐτὸν ἡ περιωδυνίη, ἀποξυρήσαντα χρὴ αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, περιδέοντα περὶ τὸ μέτωπον τὸν ἀσκὸν τὸν σκύτινον, ὕδατος ἐμπλήσαντα, ὅσον ἂν ἀνέχηται θερμοτάτου, ἐᾶν αὐτὸν χλιαίνεσθαι. καὶ ἐπὴν ἀποψυχθῇ, ἕτερον ἔχειν. ἢν δὲ ἀσθενέῃ, παύεσθαι. καὶ διαλιπὼν, αὖθις ποιέειν ταῦτα ἔστ' ἂν χαλάσῃ ἡ περιωδυνίη. καὶ ἢν ἡ κοιλίη μὴ ὑποχωρέῃ, ὑποκλύσαι αὐτόν. καὶ πιπίσκοντα τῶν οὐρητικῶν μελίκρητα διδόναι ἐπιπίνειν ὑδαρέα. καὶ θαλπέσθω ὡς μάλιστα. ῥοφανέτω δὲ τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης, λεπτόν. ἢν δὲ ἡ γαστὴρ μὴ ὑποχωρέῃ, λινόζωστιν ἑψήσας ἐν ὕδατι τρίβων, διηθέων τὸν χυλὸν, συμμίσγειν ἴσον, τοῦ ἀπὸ τῆς πτισάνης χυλοῦ, καὶ τοῦ ἀπὸ τῆς λινοζώστιος, καὶ μέλι ὀλίγον παραμίσγειν ἐς τὸν χυλόν. τοῦτον ῥοφάνειν τρὶς τῆς ἡμέρης. καὶ ἐπιπίνειν οἶνον μελιχρὸν, ὑδαρέα, λευκὸν, ὀλίγον ἐπὶ τῷ ῥοφήματι. ἐπὴν δέ οἱ ῥαγῇ κατὰ τὰς ῥῖνας τὰ βλεννώδεα, καὶ οὐρέῃ παχὺ, καὶ τῆς ὀδύνης ἀπηλλαγμένος ᾖ τῆς κεφαλῆς, τῷ ἀσκῷ μηκέτι χράσθω, ἀλλὰ λουόμενος πολλῷ θερμῷ, πινέτω τὰ διουρητικὰ καὶ μελίκρητα ὑδαρέα. καὶ τὰς μὲν πρώτας ἡμέρας κέγχρον λεχέτω καὶ κολοκύντην ἐσθιέτω, ἢ τεῦτλα τρεῖς ἡμέρας. ἔπειτα σιτίοισι χράσθω, ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ διαχωρητικωτάτοισι, προστιθεὶς ὀλίγον ἀεὶ τῶν σιτίων. ἐπὴν δὲ τεσσαράκοντα ἡμέραι διέλθωσι, καθίσταται γὰρ μάλιστα ἡ νοῦσος ἐν τοιούτῳ χρόνῳ, καθήρας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, πρότερον οἱ φάρμακον δοὺς, κάτω κάθηρον, ἢν ὥρη ἔῃ τοῦ ἔτεος. ἔπειτα ὀῤῥὸν μεταπῖσαι ἐπὶ ι ἡμέρας. ἢν δὲ ἀσθενέῃσι, ἐλάσσονας. ἢν δὲ ὑποστρέψῃ ἡ νοῦσος περιελάσας αὐτὸν ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν, διδοὺ ἐλλέβορον πίνειν. κἄπειτα διαλείπειν ὅσον ἄν σοι δοκέῃ χρόνον, καὶ τότε τὴν κεφαλὴν καθήρας κατωτερικὸν δοὺς φάρμακον, καῦσον τὴν κεφαλὴν ἐσχάρας ὀκτώ. δύο μὲν παρὰ τὰ ὦτα, δύο δὲ ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς, ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐν τῇ κοτίδι. δύο ἐν τῇ ῥινὶ, παρὰ τοὺς κανθούς. τὰς φλέβας καίειν δὲ τὰς μὲν παρὰ τὰ ὦτα, ἔστ' ἂν παύσωνται σφύζουσαι. τοῖσι δὲ σιδηρείοισι, σφηνίσκους ποιησάμενος, διακαίειν πλαγίας τὰς φλέβας. ταῦτα ποιήσαντι, ὑγιὴς ἐγγίνεται.

Ἄλλη νοῦσος.

Ἑλκέων καταπίμπλαται τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰ σκέλεα οἰδίσκεται, ὥσπερ ἀπὸ ὑδροποσίης. καὶ ἐν τῇσι κνήμῃσιν ἐμπλάσσεται. καὶ ἢν πιέσῃς, ἡ χώρη ἐκτυπώδης. καὶ ἐκφύει ἕλκεα ἄλλοτε ἄλλῃ, μάλιστα δὲ περὶ τὰς κνήμας. καὶ φαίνεται πονηρὰ προσιδέειν. ἀποφλεγμήναντα δὲ ταχέως ὑγιέα γίνονται. καὶ πυρετὸς, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε λαμβάνει. ἡ δὲ κεφαλὴ, ἀεὶ θερμὴ γίνεται. καὶ ἐκ τῶν ὤτων ὕδωρ ῥέει. ὅταν οὕτως ἔχῃ, φάρμακόν οἱ δοῦναι, ὑφ' οὗ φλέγμα καὶ χολὴ καθαιρεῖται ἄνω. ἢν μὲν ψῦχος ἔῃ, προπυριάσας καὶ λούσας θερμῷ. ἔπειτα διαλείπων ἡμέρας τρεῖς, τὴν κεφαλὴν καθῆραι. μετὰ δὲ κάτω φάρμακον πῖσαι. ἢν δὲ ὥρη ἔῃ, καὶ ὀῤῥὸν μεταπιέτω. εἰ δὲ μὴ, γάλα ὄνου. μετὰ δὲ τὰς καθάρσιας, σιτίοισιν ὡς ἐλαχίστοισι χράσθω, καὶ διαχωρητικωτάτοισι. καὶ ἀλουτείτω. ἢν δὲ ἡ κεφαλὴ ἑλκῶται, τρύγα κατακαίων οἰνηρὴν, σμῆγμα ποιέων σύμμισγε τῆς βαλάνου τὸ ἔκλεμμα, λεῖον τρίβων. λίτρον συμμίσγων ἴσον ἀποσμήξας τούτοισι, λούσθω πολλῷ θερμῷ. χριέσθω δὲ τὴν κεφαλὴν, δαφνίδας

τρίψας

τρίψας καὶ κικίδας, καὶ σμύρναν, καὶ λιβανωτόν, καὶ ἀργυρίου ἄνθος, καὶ ὕδωρ ἄλειφα καὶ δάφνινον ἔλαιον. ταῦτα μίξας χρίειν. τὸν δὲ μετὰ ταῦτα χρόνον, ἐμέτοισι χρήσθω τρὶς τοῦ μηνός. καὶ γυμναζέσθω καὶ θερμολουτείτω. ἢν δέ σοι τάδε ποιέοντι, ἐκ μὲν τοῦ ἄλλου σώματος ἡ νοῦσος ἐξεληλύθῃ, ἐν δὲ τῇ κεφαλῇ ἔτι ἕλκεα οἱ γίνηται, καθήρας τὴν κεφαλὴν αὖθις, φάρμακον κάτω μεταπίσαι. ἔπειτα ξυρήσας τὴν κεφαλὴν, καταταμεῖν τομὰς ἀραιάς. καὶ ἐπὴν ἀπορρυῇ τὸ αἷμα, ἀνατρῖψαι. ἔπειτα ἔρια πινόεντα οἴνῳ ῥαίνων, περιδεῖν. καὶ ἐπὴν ἀπολύσῃς, περιασπογγίζειν καὶ μὴ βρέχειν. ἔπειτα κυπαρίσσου περιπάττειν, ἐλαίῳ ὑποχρίων. τοῖσι δὲ εἰρημένοισι περιδέσμοισι χρήσθω, ἔστ' ἂν ὑγιὴς γένηται.

Ἄλλη νοῦσος. Περιωδυνίη λαμβάνει τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐπὴν κινήσῃ τις ἧσσον ἐμέει χολήν. ἐνίοτε δὲ καὶ δυσουρεῖ καὶ παραφρονεῖ. ἐπὴν δ' ἑβδομαῖος γένηται, ἐνίοτε ἀποθνήσκει. ἢν δὲ τὴν ἑβδόμην διέλθῃ, καὶ ἐνναταῖος ἢ ἑνδεκαταῖος, ἢν μή οἱ ῥαγῇ κατὰ τὰς ῥῖνας, ἢ κατὰ τὰ ὦτα. ἢν δὲ ῥαγῇ, ὑπεκφυγγάνει. ῥεῖ δὲ ὑπόχολον ὕδωρ. ἔπειτα τῷ χρόνῳ, πύον γίνεται ἐκσαπέν. ὅταν οὖν οὕτως ἔχῃ, ἕως μὲν ἂν ἡ περιωδυνίη ἔχῃ κατ' ἀρχὰς, πρὶν ῥαγῆναι ἐκ τῶν ῥινῶν καὶ τῶν ὤτων, σπόγγους ἐν ὕδατι θερμῷ βρέχων, ἄποσον προστιθέναι πρὸς τὴν κεφαλήν. ἢν δὲ μὴ τοιούτοισι χαλᾷ, τῷ ἀσκῷ χρῆσθαι τῷ αὐτῷ τρόπῳ, ὥσπερ ἐπὶ τῆς προτέρης. πινέτω δὲ μελίκρητα ὑδαρέα. ἢν δὲ μὴ ἀντὶ τοῦ μελικρήτου, τὸ ἀπὸ τῶν κριμνῶν ὕδωρ πινέτω. ῥοφανέτω δὲ τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης, καὶ ἐπιπινέτω λευκὸν οἶνον ὑδαρέα. ἐπὴν δὲ ῥαγῇ κατὰ τὰ ὦτα, καὶ πυρετὸς ἀνῇ, καὶ ἡ ὀδύνη, σιτίοισι χρήσθω διαχωρητικοῖσιν, ἀρξάμενος ἐξ ὀλίγων, προστιθεὶς ἀεί. καὶ λουέσθω θερμῷ κατὰ τῆς κεφαλῆς. καὶ τὰ ὦτα διακλύζειν ὕδατι καθαρῷ. καὶ ἐντιθέτω σπογγίαν μέλιτι ἐμβάπτων. ἢν δέ τοι μὴ ξηραίνηται οὕτως, ἀλλὰ χρόνιον γένηται τὸ ῥεῦμα, διακλύσας, ἐμβάλλειν ἀργύρου ἄνθος, σανδαράχην, ψιμμύθιον, ἴσον ἑκάστου, λεῖα τρίβων ἐμπιπλὰς τὸ οὖς, σάσσειν. καὶ ἢν παραρρέῃ ἐπεμβάλλειν τοῦ φαρμάκου. ἐπὴν δὲ ξηρὸν γένηται τὸ οὖς, ἐκκαθήρας, ἐκλύσαι τὸ φάρμακον. ἔπειτα, κωφὸν γὰρ γίνεται τὸ πρῶτον ἀποξηρανθὲν, πυριᾶν αὐτὸν βληχροῖσι πυρίῃσι τὰ ὦτα. καταστήσεται γὰρ οὕτω, μόλις καὶ ἐν χρόνῳ. ἀποθνήσκουσι δὲ καὶ ἢν ὧν τὸ οὖς περιωδυνίης γινομένης μὴ ῥαγῇ ἐν τῇσιν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν. ἢ τούτων λούειν πολλῷ θερμῷ, καὶ σπόγγους ἐν ὕδατι θερμῷ βρέχων, ἐκπιάσσων χλιαροὺς, προστιθέναι πρὸς τὸ οὖς. ἢν δὲ μὴ δι' οὕτω ῥήγνυται, πυριᾶν αὐτῷ τὸ οὖς. ῥοφήμασι δὲ καὶ πόμασι, τοῖσιν αὐτοῖσι χρῆσθαι, οἷσι περ ἐπὶ τοῖσι πρόσθεν.

Ἑτέρη νοῦσος. Ἢν ὕδωρ ἐπὶ τῷ ἐγκεφάλῳ γένηται, ὀδύνη ὀξέα ἔχει διὰ τοῦ βρέγματος καὶ τῶν κροτάφων ἄλλοτε ἄλλῃ. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν ἀλγέει καὶ ἀμβλυώσσει. καὶ ἡ κόρη σχίζεται καὶ δοκέει ἐκ τοῦ ἑνὸς δύο ὁρᾶν. καὶ ἢν ἀναστῇ, σκοτοδινίη μιν λαμβάνει. καὶ τὸν ἄνεμον οὐκ ἀνέχεται, οὐδὲ τὸν ἥλιον. καὶ τὰ ὦτα τέτριγε. καὶ τῷ ψόφῳ ἄχθεται ἀκούων. καὶ ἐμέει σίαλα καὶ λάπην, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ σιτία. καὶ τὸ δέρμα λεπτύνεται τῆς κεφαλῆς, καὶ ἥδεται ψαυόμενος. ὅταν οὕτως ἔχῃ, πρῶτον μὲν δοῦναί οἱ πίειν φάρμακον ἄνω, ὅ,τι φλέγμα ἄξει. καὶ μετὰ τοῦτο τὴν κεφαλὴν καθῆραι. ἔπειτα διαλείπων φάρμακον πίσαι κάτω. ἔπειτα σιτίοισιν ἀνακομίζειν αὐτὸν, ὡς ὑποχωρητικωτάτοισιν, ὀλίγα ἀεὶ προστιθείς. ἐπὴν δὲ κατεσθίῃ ἤδη τὰ σιτία ἀρκοῦντα, ἐμέτοισι χρήσθω νῆστις, τῷ φακίῳ συμμίσγων μέλι καὶ ὄξος, λάχανα προτρώγων. καὶ τῇ ἡμέρῃ ταύτῃ ἂν ἐμέσῃ, πρῶτον μὲν κυκεῶνα πινέτω λεπτόν. ἔπειτα ἐς ἑσπέρην, σιτίοισιν ὀλίγοισι χρήσθω. καὶ ἀλουτείτω. καὶ περιπατέτω ἀπὸ τοῦ σιτίου, καὶ ὄρθρου φυλασσόμενος τὸν ἄνεμον καὶ τὸν ἥλιον. καὶ πρὸς πῦρ μὴ προσίτω. καὶ ἢν μὲν τοιαῦτα ποιέοντι ὑγιὴς γένηται, εἰ δὲ μὴ προκαθήρας αὐτὸν τοῦ ἦρος, πρῶτον μὲν ἐλλεβόρῳ, ἔπειτα καὶ ἐς τὰς ῥῖνας ἐγχέαι φάρμακον. καὶ διαλιπὼν ὀλίγον χρόνον, κάτω καθῆραι. ἔπειτα ἀνακομίσας σιτίοισιν, εἶτα καταταμὼν τὴν κεφαλὴν κατὰ τὸ βρέγμα, τρυπῆσαι πρὸς τὸν ἐγκέφαλον καὶ ἰᾶσθαι ὡς πρίσμα.

Ἄλλη νοῦσος. Ῥῖγος, ὀδύνη καὶ πυρετοὶ διὰ τῆς κεφαλῆς, μάλιστα δὲ ὧν τὸ οὖς, καὶ ἐς τοὺς κροτάφους, καὶ ἐς τὸ βρέγμα. καὶ τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν ἀλγέει. καὶ αἱ ὀφρύες δοκέουσιν οἱ ἐπικέεσθαι. καὶ τὴν κεφαλὴν βάρος ἔχει. καὶ ἤν τίς μιν κινήσῃ, οὐρήσει. καὶ οὐρέει πουλὺ καὶ ῥηϊδίως. καὶ τοὺς ὀδόντας ναρκᾷ, καὶ αἱμωδίην ἔχει. καὶ αἱ φλέβες αἴρονται. καὶ σφύζουσι τῇ κεφαλῇ. καὶ οὐκ ἀνέχεται ἠρεμέων, ἀλλ' ἀλύει καὶ ἀλλοφρονέει ὑπὸ τῆς ὀδύνης. τούτῳ ἢν μὲν κατὰ τὰς ῥῖνας, ἢ κατὰ

τὰ ὦτα ῥαγῇ, ὕδωρ ῥεῖ ὕπυον, καὶ ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μὴ ἀποθνήσκει ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ὡς τὰ πολλά. αὕτη ἡ νοῦσος γίνεται μάλιστα ἐκ λιπυρίης, ἐπὴν ἀπαλλαγεὶς τοῦ πυρὸς ἀκάθαρτος ἐὼν, ἢ σιτίων ἐμπλησθήσεται, ἢ θωρήξεται, ἢ ἐν ἡλίῳ κάμῃ. ὅταν οὕτως ἔχῃ, πρῶτον μὲν ἀφεῖναι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ αἵματος, ὁπόθεν ἄν σοι δοκέῃ. ἐπὴν δὲ ἀφῇς τὴν κεφαλὴν ξυρήσας, ψύγματα οἱ προσφέρειν. καὶ ἢν μὴ ὑποχωρέῃ ἡ γαστὴρ, ὑποκλύσαι. πίνειν δὲ διδόναι τὸν ἀπὸ τῆς πτισάνης χυλὸν ψυχρὸν, καὶ ἐπιπίνειν ὕδωρ. ἢν δέ οἱ πρὸς τὰ ψύγματα μὴ χαλᾷ, μεταβαλὼν, ὑπὸ ἀσκοῦ χρῆσθαι καὶ θερμαίνειν. ἐπὴν δὲ παύσηται ἡ ὀδύνη, σιτίοισι χρῆσθαι διαχωρητικοῖσι, καὶ μὴ ἐμπιπλάσθω. ἐπὴν δὲ γένηται εἰκοσταῖος πεπαυμένης τῆς ὀδύνης, πυριάσας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰς ῥῖνας φάρμακον προστίθει. καὶ διαλιπὼν ἡμέρας τρεῖς, φάρμακον πίσαι κάτω.

Ἑτέρη νοῦσος. Ἢν ὑπεραιμήσαντα τὰ φλέβια, τὰ αἵματα τὰ περὶ τὸν ἐγκέφαλον, θερμήνῃ τὸν ἐγκέφαλον, πυρετὸς ἴσχει ἰσχυρὸς καὶ ὀδύνη ἐς τοὺς κροτάφους, καὶ τὸ βρέγμα, καὶ ἐς τοὔπισθεν τῆς κεφαλῆς. καὶ τὰ ὦτα ἠχεῖ, καὶ πνεύματος ἐμπίπλαται, καὶ ἀκούει οὐδέν. καὶ ἀλύει. καὶ ῥιπτάζει αὐτὸς ἑωυτὸν ὑπὸ τῆς ὀδύνης. οὗτος ἀποθνήσκει πεμπταῖος, ἢ ἑκταῖος. ὅταν οὕτως ἔχῃ, θερμαίνειν αὐτοῦ τὴν κεφαλήν. ἢν γὰρ ῥαγῇ διὰ τῶν ὤτων ἢ τῶν ῥινῶν ὕδωρ, οὗτος ἐκφυγγάνει τὸν ὄλεθρον. ἢν δὲ φύγῃ τὰς ἡμέρας τὰς ἕξ, διαιτᾶν αὐτὸν ὥσπερ τὴν προτέρην.

Ἑτέρη νοῦσος. Ἢν ὑπεραιμήσωσιν αἱ φλέβες ἐς τὴν κεφαλὴν, ὀδύνη ἴσχει βραχέη τὴν κεφαλὴν πᾶσαν, καὶ ἐς τὸν τράχηλον. καὶ μεταβάλλει, ἄλλοτε ἄλλῃ τῆς κεφαλῆς. καὶ ἐπειδὰν ἀναστῇ, σκοτοδινίη μιν ἴσχει. πυρετὸς δὲ οὐ λαμβάνει. ὅταν οὖν οὕτως ἔχῃ, ξυρήσας τὴν κεφαλὴν, ἢν μὴ τοῖσι χλιάσμασιν ὑπακούῃ, σχίσαι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸ μέτωπον, ἢ ἀπολήγει τὸ δασύ. ἐπὴν δὲ τάμῃς διατείνας τὸ δέρμα ὅταν ἀπορρυῇ τὸ αἷμα, ἐλσὶ λυπίοισι διαπάσαι. ἐπὴν δέ σοι τὸ αἷμα ἀπορρυῇ, συνθεὶς τὴν τομὴν, κρόκῃ διπλῇ κατειλίξαι πᾶσαν αὐτήν. ἔπειτα περιχρίσας τῇ κηροπίσσῃ σπληνίσκον, ἐπιθεὶς κάτω ἐπὶ τῷ ἕλκει, εἴριον πινόεν ἐπιθεὶς, καταδῆσαι. καὶ μὴ λῦσαι ἄχρις ἑπτὰ ἡμερέων, ἢν μὴ ὀδύνη ἔχῃ. ἢν δὲ ἔχῃ, ἀπολύσασθαι. διδόναι δὲ ἕως ἂν ὑγιὴς γένηται, πίνειν μὲν τὸ ἀπὸ τοῦ κρίμνου. ῥοφάνειν δὲ τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης, καὶ ἐπιπίνειν ὕδωρ.

Ἑτέρη νοῦσος. Ἢν δὲ χολᾷ ὁ ἐγκέφαλος, πυρετὸς ἴσχει βληχρός. καὶ ῥῖγος. καὶ ὀδύνη διὰ τῆς κεφαλῆς πάσης. μάλιστα δὲ ἐς τοὺς κροτάφους, καὶ ἐς τὸ βρέγμα, καὶ ἐς τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν. καὶ αἱ ὀφρύες ἐπικρέμασθαι δοκέουσι. καὶ ἐς τὰ ὦτα, ὀδύνη ἐσφοιτᾷ. καὶ ἐνίοτε καὶ κατὰ τὰς ῥῖνας χολὴ ῥεῖ. καὶ ἀμβλυώσσουσι τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι. καὶ τοῖσι μὲν πλείστοισιν, ἐς τὸ ἥμισυ τῆς κεφαλῆς ἡ ὀδύνη ἐσφοιτᾷ. γίνεται δὲ καὶ ἐν πάσῃ τῇ κεφαλῇ. ὅταν οὕτως ἔχῃ, ψύγματά οἱ προστιθέναι πρὸς τὴν κεφαλήν. καὶ ἐπὴν ἥ τε ὀδύνη καὶ τὸ πνεῦμα παύηται, σελίνου χυλὸν ἐς τὰς ῥῖνας ἐνστάζειν. καὶ μὴ λουέσθω ἕως ἂν ἡ ὀδύνη ἔχῃ. καὶ ῥοφανέτω κέγχρον λεπτὸν, μέλι ὀλίγον παραχέων. καὶ πινέτω ὕδωρ. ἢν δὲ μὴ ὑποχωρέῃ, κράμβας ἐσθιέτω καὶ τὸν χυλὸν ῥοφανέτω. ἢν δὲ μὴ, τῆς αὐτῆς τῶν φύλλων τὸν αὐτὸν τρόπον. καὶ ἐπὴν σοι δοκέῃ καιρὸς εἶναι, σιτία προσφέρειν οἱ ὡς ὑποχωρητικώτατα. καὶ ἢν ἀπηλλαγμένου τοῦ ῥεύματος καὶ τῆς ὀδύνης, ὑπὲρ τῆς ὀσφύος αὐτῷ βάρος τι γένηται κατὰ τὸν μυξωτῆρα, ἢν μύξα παχέη ᾖ καὶ σαπρὴ, πυριάσας αὐτὸν ὄξει καὶ ὕδατι καὶ ὀριγάνῳ, ἔπειτα λούσας θερμῷ ὕδατι, προσθεῖναι τὸ ἄνθος τοῦ χαλκοῦ, καὶ τὴν σμύρναν πρὸς τὰς ῥῖνας. ταῦτα ποιήσας, ὡς τὰ πολλὰ ὑγιᾶ δείξεις. ἡ δὲ νοῦσος, οὐ θανατώδης.

Ἑτέρη νοῦσος. Ἢν σφακελίσῃ ὁ ἐγκέφαλος, ὀδύνη λάζεται ἐκ τῆς κοτίδος ἐς τὴν ῥάχιν. καὶ ἐπὶ τὴν καρδίην καταφοιτᾷ ψῦχος. καὶ ἱδρὼς ἐξαπίνης καινὸς τελέθει. καὶ διὰ τῶν ῥινῶν αἷμα ῥεῖ. πολλοὶ δὲ καὶ ἐμέουσιν. οὗτος ἐν τρισὶν ἡμέρῃσιν ἀποθνήσκει. ἢν δὲ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ὑπερφύγῃ, οὐχ ὑπερφεύγουσι δὲ οἱ πολλοί. ἢν οὖν τὸ αἷμα ἐμέῃ ἢ ἐκ τῶν ῥινῶν ῥέῃ, μήτε λούειν αὐτὸν θερμῷ, μήτε χλιάσματα προσφέρειν. πίνειν δὲ διδόναι, ὄξος λευκὸν ὑδαρέα κιρνῶν. καὶ ἢν ἀσθενέῃ, τῆς πτισάνης ῥοφάνειν. ἢν δὲ πλέον σοι δοκέῃ τοῦ δικαίου ἐμέειν τὸ αἷμα, ἢ ἐκ τῶν ῥινῶν οἱ ῥέῃ, ἀπὸ μὲν τοῦ ἐμέτου πινέτω ἄλητον σητάνιον ἐπὶ ὕδωρ ἐπιπάσσων. ἢν δὲ ἐκ τῶν ῥινῶν ῥέῃ καὶ ἀποδείτω τὰς φλέβας τὰς ἐν τοῖσι βραχίοσι, καὶ τὰς ἐν τοῖσι κροτάφοισι, σπληνίας ὑποτιθείς. ἢν δὲ τούτων οἱ μηδὲ ἕτερον ᾖ, ἀλγέει δὲ τὴν κοτίδα, καὶ τὸν τράχηλον, καὶ τὴν ῥάχιν, καὶ ἐπὶ τὴν καρδίην ἴῃ τὸ ψῦχος, χλιαίνειν ἐν τοῖσιν ὀρόβοισι τὰ στέρνα, καὶ τὸν νῶτον. καὶ τὴν κοτίδα. καὶ τὸν τράχηλον. ταῦτα ποιέων, μάλιστ' ἂν ὠφελέοι. ἐκφεύγουσι δὲ τὴν τοιαύτην νοῦσον, ὀλίγοι.

Ἑτέρη νοῦσος. Ἐξαπίνης ὑγιαίνοντα, ὀδύνη ἔλαβε τὴν κεφαλήν. καὶ παραχρῆμα ἄφωνος γίνεται. καὶ ῥέγχει. καὶ τὸ στόμα κέχηνε. καὶ ἤν τις αὐτὸν καλέῃ ἢ κινέῃ, στενάζει μοῦνον. συνίει δὲ οὐδέν. καὶ οὐρεῖ πολύ. καὶ οὐκ ἐπαΐει οὐρέων. οὗτος ἢν μὴ πυρετὸς λάβῃ, ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ἀποθνήσκει. ἢν δὲ λάβῃ, ὡς τὰ πολλὰ ὑγιὴς γίνεται. ἡ δὲ τοιαύτη νοῦσος πρεσβυτέροισι μάλιστα γίνεται, ἢ νεωτέροισι. τοῦτον ὅταν οὕτως ἔχῃ, λούειν χρὴ πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ θάλπειν ὡς μάλιστα. καὶ ἐνστάζειν μελίκρητον χλιαίνων ἐς τὸ στόμα. ἢν δὲ ἔμφρων γένηται καὶ ἐκφύγῃ τὴν νοῦσον, ἀνακομίσας αὐτὸν σιτίοισιν, ἐπὰν σοι δοκέῃ ἰσχύειν, ἐς τὰς ῥῖνας ἐνθεὶς αὐτῷ φάρμακον, καὶ διαλιπὼν ὀλίγας ἡμέρας, κατωτερικὸν δὸς πιεῖν. ἢν γὰρ μὴ καθαρθῇ, δεῖμα αὖθις τὴν νοῦσον ὑποστρέψαι. ἐκφυγγάνουσι δὲ οὐ μάλα ἐκ τῆς πρώτης. Ἑτέρη νοῦσος.

Ἢν δὲ ἐκ θωρήξιος ἄφωνος γένηται, ἢν μὲν αὐτίκα δὴ καὶ παραχρῆμα λάβῃ μιν πυρετὸς, ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μὴ λάβῃ, τριταῖος ἀποθνήσκει. ἢν δὲ μὴ οὕτως ἔχοντι ἐπιτύχῃς, λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ πρὸς τὴν κεφαλὴν σπόγγους ἐν ὕδατι βάπτων θερμῷ, προστιθέναι. καὶ ἐς τὰς ῥῖνας κρόμμυα ἀπολέπων ἐντιθέναι. οὗτος ἢν μὲν ἀνατείνας τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ φθεγξάμενος παρ' ἑωυτῷ γένηται καὶ μὴ φλυαρῇ, τὴν μὲν ἡμέρην ταύτην κεῖται κωμαίνων. τῇ δ' ὑστεραίῃ ὑγιὴς γίνεται. ἢν δ' ἀνιστάμενος χολὴν ἐμέῃ, μαίνεται καὶ ἀποθνήσκει μάλιστα ἐν τρισὶν ἡμέρῃσιν, ἢν μὴ κατακοιμηθῇ. τοῦτον οὖν χρὴ τάδε ποιέειν. λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ, ἐς ὃ ἂν αὐτὸς ἐς ἑωυτὸν παρῇ. ἔπειτα ἀλείψας ἀλείφατι πολλῷ κατακλῖναι ἐς στρώματα μαλθακῶς, καὶ ἐπιβάλλειν ἱμάτια. καὶ μήτε λύχνον καίειν παρ' αὐτῷ, μήτε φθέγγεσθαι. ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τοῦ λουτροῦ κατακοιμᾶται. καὶ ἢν κοιμηθῇ ὑγιὴς γίνεται. ἐπὴν δὲ παρ' ἑωυτὸν γένηται, τὰς πρώτας ἡμέρας τρεῖς ἢ τέσσαρας, διδόναι κέγχρον λεπτὸν ῥοφάνειν, ἢ πτισάνης χυλόν. καὶ οἶνον μελιχροειδέα πίνειν. ἔπειτα σιτίοισι χρῆσθαι, ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ὀλίγοισιν τὸ πρῶτον. Σφάκελος ἐγκεφάλου. Ἢν σφάκελος λάβῃ, ἡ ὀδύνη ἴσχει μάλιστα τὸ πρόσθεν τῆς κεφαλῆς ἐκ τοῦ κατὰ μικρόν. καὶ ἀνοιδέει. καὶ πελιδνὸν γίνεται. καὶ πυρετὸς καὶ ῥῖγος καταλαμβάνει. ὅταν οὕτως ἔχῃ, ταμεῖν χρὴ, ἵνα ἐξοιδέει. καὶ διακαθήραντα τὸ ὀστέον, ξύσαι ἕως ἂν ἀφίκηται ἐς τὴν διπλοΐδα. εἶτα ἰῆσθαι ὡς κάτηγμα. Τερηδών.

Ὅταν τερηδὼν γένηται ἐν τῷ ὀστέῳ, ὀδύνη λαμβάνει ἀπὸ τούτου τὸ ὀστέον. τῷ δὲ χρόνῳ λεπτὸν γίνεται. καὶ ἀναφυσᾶται. καὶ γίνεται ἐπ' αὐτῷ κάτηγμα. καὶ ἢν τοῦτον ἀνατάμῃς, εὑρήσεις ἀνατεῖνον ὀστέον καὶ τρηχὺ καὶ πυῤῥόν. ἐνίοισι δὲ καὶ διαβεβρωμένον πρὸς τὸν ἐγκέφαλον. ὅταν οὕτως ἔχοντι ἐπιτύχῃς, ἢν μὲν ἐκ πόρρω διαβεβρωμένον, ἐᾶν ἄριστον. καὶ ἰῆσθαι ὡς τάχιστα τὸ ἕλκος. ἢν δὲ τετρωμένον μὲν μὴ ᾖ, τρηχὺ δὲ, ξύσας μέχρι τῆς διπλοΐδος, ἰῆσθαι ὥσπερ τὴν πρόσθεν. Ἑτέρη νοῦσος. Ἢν βλητὸς γένηται, καὶ ἀλγέει τὸ πρόσθεν τῆς κεφαλῆς. καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν οὐ δύναται ὁρᾶν. ἀλλὰ κῶμά μιν ἔχει. καὶ ἢν αἱ φλέβες ἐν τοῖσι κροτάφοισι σφύζωσι. καὶ πυρετὸς βληχρὸς ἔχει. καὶ τοῦ σώματος παντὸς ἀκρασίη, καὶ μινύθῃ. ὅταν οὕτως ἔχῃ, καὶ λούειν αὐτὸν θερμῷ πολλῷ. καὶ χλιάσματα πρὸς τὴν κεφαλὴν προστιθέναι. ἐκ δὲ τῆς πυελίης ἐγχεῖν ἐς τὰς ῥῖνας σμύρναν καὶ ἄνθος χαλκοῦ. ῥοφάνειν δὲ τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης. καὶ πίνειν ὕδωρ. καὶ ἢν μὲν ταῦτα ποιέοντι ῥᾴων γένηται. εἰ δὲ μὴ, ταύτης γὰρ μόνης ἐλπὶς, σχίσαι αὐτοῦ τὸ βρέγμα. καὶ ἐπὴν ἀποῤῥυῇ τὸ αἷμα, συνθεὶς τὰ χείλεα, ἰῆσθαι. καὶ καταδῆσαι. ἢν δὲ μὴ σχίσῃς, ἀποθνήσκει ὀκτωκαιδεκαταῖος, ἢ εἰκοσταῖος ὡς τὰ πολλά.

Κυνάγχη. Πυρετὸς λαμβάνει καὶ ῥῖγος καὶ ὀδύνη τὴν κεφαλήν. καὶ τὰ σιαγόνια οἰδίσκεται. καὶ τὸ πτύαλον χαλεπῶς καταπίνει. ἀποπτύει δὲ καὶ τὰ σίαλα σκληρὰ κατ' ὀλίγα. καὶ ἐν τῷ φάρυγγι κάτω ῥέγχει. καὶ ἢν καταλαβὼν τὴν γλῶσσαν σκέψῃ, ὁ μὲν γαργαρεὼν οὐ μέγας, ἀλλὰ λαπαρός. ἡ δὲ φάρυγξ ἔσωθεν σιάλου γλίσχρου ἔμπλεως, καὶ οὐ δύναται ἐκχρέμψασθαι. καὶ οὐκ ἀνέχεται κεῖσθαι. ἀλλ' ἢν κατακέηται πνίγεται. τοῦτον ἢν οὕτως ἐπιτύχῃς ἔχοντα, ποιέειν τάδε. πρῶτον μὲν σικύας προσβάλλειν πρὸς τὸν σπόνδυλον τὸν ἐν τῷ τραχήλῳ, τὸν πρῶτον. ἔπειτα παραξυρήσας ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ παρὰ τὸ οὖς, τιθέναι ἔνθεν καὶ ἔνθεν. καὶ ἐπὴν ἀποσφίγξῃς τὴν σικύην, ἐᾶν προσκέεσθαι ὡς πλεῖστον χρόνον. ἔπειτα πυριᾶν αὐτὸν ὄξει καὶ λίτρῳ καὶ ὀριγάνῳ καὶ καρδάμου σπέρματι, τρίψας λεῖα, κεράσας τὸ ὄξος ἰσόχοον ὕδατι. καὶ ἄλειφα ὀλίγον ἐπιστάξας, διεῖναι τοῦτο. ἔπειτα ἐς χυτρίδα ἐγχέας ἐπιθεὶς ἐπίθημα κάλαμον ἐνθεῖναι κοῖλον. ἔπειτα ἐπιθεὶς ἐπ' ἄνθρακας, ἀναζέσαι. καὶ ἐπὴν διὰ τοῦ

αὐλοῦ τοῦ καλάμου ἡ ἀτμὶς ἀνέῃ περιχάσκων ἑλκέτω εἴσω τὴν ἀτμίδα, φυλασσόμενος μὴ κατακαύσῃ τὴν φάρυγγα. ἔξωθεν δὲ σπόγγους βάπτων ἐς ὕδωρ θερμὸν, προστιθέσθω πρὸς τὰς γνάθους καὶ τὰ σιαγόνια. ἀναγαργαρίζειν δὲ αὐτῷ ποιέειν, ὀρίγανον καὶ θύμβραν, καὶ σέλινον, καὶ μίνθην, καὶ λίτρον ὀλίγον. μελίκρητόν τε κεράσας ὑδαρὲς, ὄξος ὀλίγον ἐπιστάξαι. λεῖα τρίψας τὰ φύλλα τῶν προειρημένων βοτανῶν, καὶ τὸ λίτρον τοῦτο δὶς χλιήνας, ἀναγαργαριζέτω. ἢν δὲ τὸ σίαλον ἴσχηται, μύρτου λαβὼν κλάδον λεῖον ποιήσας, καὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς ἐπικάμψας τὸ ἁπαλὸν, κατειλίξας αὐτὸ ἐν εἰρίῳ μαλθακῷ καθορῶν ἐς τὴν φάρυγγα, τὸ σίαλον ἐκκαθαίρειν. καὶ ἢν ἡ γαστὴρ μὴ ὑποχωρέῃ, βάλανον προστιθέναι, ἢ ὑποκλύζειν. ῥοφανέτω δὲ τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης, καὶ ὕδωρ ἐπιπινέτω. εἰ δέ οἱ οἴδημα ἐκφύῃ καὶ οἰδίσκεται πρὸς τὰ στήθεα καὶ ἐρυθρὸν ἐῃ, καὶ καίηται, ἐλπίδες πλέονες σωτηρίης. ποιέειν δέ οἱ τάδε, ἐπὴν ἔξω τράπηται τὸ φλέγμα, τεῦτλα ἐμβάπτων ἐς ὕδωρ ψυχρὸν, προστιθέναι. ἀναγαργαριζέτω δὲ χλιαροῖσι καὶ ἀλουτείτω. ταῦτα ποιέων, μάλιστα ἂν ἐκφυγγάνῃ. ἡ δὲ νοῦσος θανατώδης. καὶ ἐκφυγγάνουσιν ὀλίγιστοι. Ἑτέρα κυνάγχη. Πυρετὸς καὶ ὀδύνη λαμβάνει τὴν κεφαλήν. καὶ ἡ φάρυγξ φλεγμαίνει. καὶ τὰ σιαγόνια. καὶ τὸ σίαλον καταπίνειν οὐ δύναται. πτύει δὲ παχὺ καὶ πολλόν. καὶ φθέγγεται χαλεπῶς. ὅταν οὕτως ἔχῃ, πρῶτον μὲν σικύην προσβάλλειν, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ καὶ ἄνωθεν εἴρηται. ἔπειτα προσίσχειν σπόγγον βρέχων ἐν ὕδατι θερμῷ, πρὸς τὸν τράχηλον καὶ τὰ σιαγόνια. ἀναγαργαρίζειν δὲ διδόναι, μελίκρητον ὑδαρές. ῥοφάνειν δὲ ἀναγκάζειν τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης. ἢν δέ οἱ τὰ τοιαῦτα ποιέοντι τὸ σίαλον μὴ ἐξίῃ, σικυάζειν τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ ἐν τῇ πρόσθεν. ἢν δέ οἱ ἐς τὰ στήθεα τράπηται, ἢ ἐς τὸν τράχηλον τὸ φλέγμα, τεῦτλα ἢ κολοκύντας κατατάμνων, ἐμβαλὼν ἐς ὕδωρ χλιαρὸν, ἐπιρροφανέτω καὶ πινέτω ψυχρὸν, ὅπως τὸ σίαλον εὐπετέστερον ἀποχρέμπτηται. ὅταν δὲ ἐξοιδήσῃ ἐς τὰ στήθεα, οἱ πλέονες ἐκφεύγουσιν. ἢν δὲ τῆς φάρυγγος καθεστηκυίης, καὶ τῶν οἰδημάτων στραφῇ ἐς τὸν πλεύμονα ἡ νοῦσος, πυρετὸς εὐθὺς ἐπανέλαβε καὶ ὀδύνη τοῦ πλευροῦ, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπέθανε, ἐπὴν αὐτὸ τοῦτο γένηται. ἢν δ' ὑπερφύγῃ ἡμέρας πέντε, ἔμπυος γίνεται, ἢν μὴ μιν βὴξ ἐπιλάβῃ αὐτίκα. ἢν δὲ ὑπολάβῃ ὑποχρεμψάμενος καὶ ἀποκαθαρθεὶς, ὑγιὴς γίνεται. τοῦτον ἐς τ' ἂν ἡ ὀδύνη τὸ πλευρὸν ἔχῃ, χλιαίνειν τὸ πλευρὸν, καὶ προσφέρειν ὅσα τῇ περιπλευμονίῃ. ἢν δὲ ὑπερφύγῃ τὰς πέντε ἡμέρας, καὶ ὁ πυρετὸς ἀνῇ, ἡ δὲ βὴξ ἔχῃ, τὰς μὲν πρώτας ἡμέρας, ῥοφήμασι διαχρῆσθαι. ἐπὴν δὲ τῶν σιτίων ἄρξηται, ὡς λιπαρώτατα καὶ ἁλικώτατα ἐσθίειν. ἢν δέ τοι βὴξ μὴ ἔῃ, ἀλλὰ γινώσκειν ἔμπυον γινόμενον, δειπνήσαντα ἐπὴν μέλλῃ καθεύδειν, σκόροδα ἐσθιέτω ὠμὰ ὡς πλεῖστα. καὶ ἐπιπινέτω οἶνον οἰνώδεα ἀκρητέστερον. καὶ ἢν μὲν οὕτως οἱ ῥαγῇ τὸ πῦον. ἢν δὲ μὴ, τῇ ὑστεραίῃ λούσας θερμῷ θυμιάσαι. καὶ ἢν ῥαγῇ, ἰῆσθαι ὥσπερ ἔμπυον. Ἑτέρη κυνάγχη.

Φλεγμαίνει τοὔπισθεν τῆς γλώσσης. καὶ τὸ κλεῖθρον τὸ ὑπὸ τῷ βρόγχῳ. καὶ οὐ δύναται καταπίνειν τὸ σίαλον, οὐδ' ἄλλο οὐδέν. ἢν δ' ἀναγκασθῇ διὰ τῶν ῥινῶν οἱ ῥέει. ὅταν οὕτως ἔχῃ τρίψας μίνθην χλωρὴν. καὶ σέλινον. καὶ ὀρίγανον. καὶ λίτρον. καὶ τῆς ῥόου τῆς ἐρυθρῆς, μέλιτι δεύσας, παχὺ ποιέων ἐγχρίειν τὴν γλῶσσαν ἔσωθεν οὗ ἂν οἰδέῃ. ἔπειτα ἀναζέσας σῦκα καὶ ἀποζέσας ἐς ὕδωρ, τρίψας τῆς ῥόου ὀλίγην, δοῦναι τῷ συκίῳ τούτῳ καὶ ἀναγαργαρίζειν ἐὰν δύνηται. ἢν δὲ μὴ, διακλύζεσθαι. πίνειν δὲ διδόναι, τὸ ἀπὸ τῶν κρίμνων ὕδωρ. ἔξωθεν δὲ τὸν αὐχένα καὶ τὰ σιαγόνια καταπλάσσειν ἀλήτῳ, ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ἕψοντα χλιαρῷ. καὶ ἄρτους προστιθέναι θερμούς. ἀποπυΐσκεται γὰρ ὡς τὰ πολλὰ ἐν τῷ κλεῖθρῳ. καὶ ἢν μὲν ῥαγῇ αὐτόματον, ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μὴ ῥήγνυται, ψηλαφήσας τῷ δακτύλῳ ἢν μαλθακὸν ἔῃ, σιδήρειον ὀξὺ προσδησάμενος πρὸς τὸν δάκτυλον τρῆσαι. ταῦτα ποιήσαντι, πολλοὶ ὑγιαίνουσιν. ἡ δὲ νοῦσος αὕτη, ἥκιστά ἐστι θανατώδης. Σταφυλή. Ἢν σταφυλὶς ἐν τῇ φάρυγγι γένηται, ἐμπίπλαται ἄκρος ὁ γαργαρεὼν, ὕδατος. καὶ γίνεται στρογγύλος τὸ ἄκρον καὶ διαφανής. καὶ ἐπιλαμβάνει τὴν πνοιήν. καὶ ἢν φλεγμαίνῃ τὰ σιαγόνια ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἀποπνίγεται. ἢν δὲ αὐτὸ ὑφ' ἑωυτοῦ γένηται, τούτων μὴ φλεγμαινόντων ἧσσον ἀποθνήσκει. ὅταν οὕτως ἔχῃ, λαβὼν τῷ δακτύλῳ, τὸν γαργαρεῶνα ἄνω ἐς τὴν ὑπερῴην ἀποπιέσας, διατεμνέειν ἄκρον. ἔπειτα διδόναι ἀναγαργαρίζειν, τὸ ἀπὸ τῶν φύλλων. λείχειν δὲ ἄλητον ψυχρόν. καὶ ὕδωρ ἐπιπίνειν καὶ μὴ λούεσθαι. Ἀντιάδες. Ἢν ἀντιάδες

γίνονται

γίνονται, συνοιδέει ὑπὸ τὴν γνάθον ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ ψαυόμενον σκληρόν ἐστιν ἔξωθεν. καὶ ὁ γαργαρεὼν ὅλος φλεγμαίνει. ὅταν οὕτως ἔχῃ, καθεὶς τὸν δάκτυλον, διωθέειν τὰς ἀντιάδας. πρὸς δὲ τὸν γαργαρεῶνα, προσχρίειν ἄνθος χαλκοῦ ξηρόν. καὶ ἀναγαργαρίζειν τὸ ἀπὸ τῶν φύλλων ἀλιθερῷ. ἔξωθέν τε καταπλάσσειν, ἢν ἀκριδίῃ, ὠμήλυσιν ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ἑψῶν χλιαρήν. ἐπὴν δέ σοι δοκέωσι τὰ φύματα μαλακὰ εἶναι, ἔσωθεν ἀφασσόμενα, ὑποτύψαι μαχαιρίῳ. ἔνια δὲ καὶ αὐτόματα καθίσταται. Ὑπογλωσσίς. Ἢν ὑπογλωσσὶς γένηται, ἡ γλῶσσα οἰδίσκεται. καὶ τὸ ὑποκάτω καὶ τὸ ἔξω ψαυόμενον σκληρόν ἐστι. καὶ τὸ σίαλον καταπίνειν οὐ δύναται. ὅταν οὕτως ἔχῃ, σπόγγον ἐν ὕδωρ θερμὸν ἐμβάπτων, προστιθέναι. καὶ τὴν ὠμήλυσιν ἑψῶν ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ, καταπλάσσειν ἔξω ἢν ἀκριδίῃ. ἀναγαργαρίζειν δὲ τῷ συκίῳ, καὶ μὴ λούεσθαι. ἐπὴν δὲ διάπυον γένηται, τάμνειν. ἐνίοτε δὲ αὐτόματον ἐκρήγνυται. καὶ καθίσταται οὐ τμηθέν. ἐπὴν δὲ ἔξω ἐκπυήσῃ, διακαῦσαι. Φλέγμα συστὰν ἐς τὴν ὑπερῴην. Ἢν δὲ φλέγμα συστῇ ἐν τῇ ὑπερῴῃ, ἀκριδίει καὶ ἐμπυΐσκεται. ὅταν οὕτως ἔχῃ, καίειν τὸ φῦμα. ἐπὴν δὲ ἐξίῃ τὸ πῦον, κλύζειν τὸ λοιπόν. πρῶτον μὲν λίτρῳ, καὶ ὕδατι χλιαρῷ. ἔπειτα οἴνῳ. ἐπὴν δὲ ἐκκλύσῃ, σταφίδα τρίψας λευκήν, ἐξελὼν τὸ γίγαρτον, ἐντιθέναι ἐς τὸ καῦμα. ἐπὴν δὲ ἐκρυῇ, οἴνῳ ἀκρήτῳ χλιαρῷ διακλυζέτω. καὶ ἐπὴν μέλλῃ τι ἐσθίειν ἢ ῥοφάνειν, σπόγγιον ἐντιθέναι. ταῦτα ποιέειν ἔστ' ἂν ὑγιὴς γένηται.

Πώλυπος. Ἢν πώλυπος γένηται ἐν τῇ ῥινί, ἐκ μέσου τῶν χόνδρων κατακρέμαται, οἷον γαργαρεών. καὶ ἐπὴν ὤσῃ τὴν πνοιήν, προσέρχεται ἔξω, καὶ ἔστι μαλθακόν. καὶ ἐπὴν ἀναπνεύσῃ, οἴχεται ὀπίσω. καὶ φθέγγεται σομφόν. καὶ ἐπὴν καθεύδῃ, ῥέγχει. ὅταν οὕτως ἔχῃ, σπόγγιον κατατάμνων στρογγύλον καὶ ποιήσας οἷον σφαῖραν, καταλίξαι λίνῳ αἰγυπτίῳ καὶ ποιῆσαι σκληρόν. εἶναι δὲ μέγεθος, ὥστε ἐσαρτίζειν ἐν τὸν μυκτῆρα. καὶ δῆσαι τὸ σπόγγιον λίνῳ τετραχόθι. μῆκος δὲ ἔστω, ὅσον πυγονιαῖον ἕκαστον. ἔπειτα ποιήσας αὐτῶν μίαν ἀρχήν, ῥάβδον λαβὼν κασσιτερίνην λεπτήν, ἐκ τοῦ ἑτέρου κύαρ ἔχουσαν, διείρειν ἐς τὸ στόμα τὴν ῥάβδον, διὰ τὸ ὀξύ. καὶ ἐπὴν λάβῃ διείρας διὰ τοῦ κύαρος τὸν λίνον ἕλκειν, ἔστ' ἂν λάβῃ τὴν ἀρχήν. ἔπειτα χηλὴν ὑποθεὶς ὑπὸ τὸν γαργαρεῶνα ἀντερείδων ἕλκειν ἔστ' ἂν ἐξειρύσῃς τὸν πώλυπον. ἐπὴν δὲ αὐτὸν ἐκσπάσῃς καὶ παύσηται τὸ αἷμα ῥέον, περιθεὶς περὶ τὴν μήλην ξηρὸν ὀθόνιον, μοτῶσαι. καὶ τὸ λοιπὸν ἀναζέσαι τοῦ ἄνθους ἐν μέλιτι, καὶ χρίων τὸν μοτὸν προστιθέναι ἐν τὴν ῥῖνα. καὶ ἐπὴν ἤδη τὸ ἕλκος ἀλθαίνηται, μόλιβδον ποιησάμενος ὥστοι καθίκῃ πρὸς τὸ ἕλκος, τοῦτον μέλιτι χρίων, προστιθέναι ἔστ' ἂν ὑγιὴς γένηται. Ἕτερος πώλυπος.

Ἐμπίπλαται ἡ ῥὶς κρέασι. καὶ ψαυόμενον τὸ κρέας, σκληρὸν φαίνεται. καὶ διαπνεῖν οὐ δύναται διὰ τῆς ῥινός. ὅταν οὕτως ἔχῃ, ἐνθέντα χρὴ σύριγγα, καῦσαι σιδηρείοισιν, ἢ δυοσίν, ἢ τέσσαρσιν. ἐπὴν δὲ καύσῃς, ἐμβάλλειν τοῦ ἐλλεβόρου τοῦ μέλανος, τρίψας. καὶ ἐπὴν ἐκσαπῇ καὶ ἐκπέσῃ τὸ κρέας, μοτοὺς λιναίους χρίων τῷ μέλιτι, ἐντιθέναι σὺν τῷ ἄνθει. ἐπὴν δὲ ἀλθαίνηται, τοὺς μολίβδους χρίων τῷ μέλιτι ἐντιθέναι, ἄχρις ἂν ὑγιὴς γένηται. Ἕτερος πώλυπος.

Ἔσωθεν ἐκ τοῦ χόνδρου, προέχει κρέας στρογγύλον. ψαυόμενον δὲ μαλθακόν ἐστιν. ὅταν οὕτως ἔχῃ, χορδὴν λαβὼν νευρίνην, βρόχον αὐτῇ σμικρὸν ποιήσας, κατειλίξαι λίνῳ λεπτῷ. ἔπειτα τὴν ἀρχὴν τὴν ἑτέρην διεῖναι διὰ τοῦ βρόχου, μείζονα ποιήσας τὸν βρόχον. ἔπειτα τὴν ἀρχὴν διεῖραι διὰ τῆς ῥάβδου τῆς κασσιτερίνης. ἔπειτα ἐνθεὶς τὸν βρόχον ἐς τὴν ῥῖνα, τῇ μήλῃ τῇ ἐντετμημένῃ περιτείνας τὸν βρόχον, περὶ τὸν πώλυπον, ἐπὴν περικαίηται, διαίρειν τὴν ῥάβδον ἐς τὸ στόμα. καὶ λαβὼν ἕλκειν τὸν αὐτὸν τρόπον τῆς χηλῆς ὑπερειδούσης. ἐπὴν δὲ ἐξελαύσῃς, ἐξελκύσῃς ἰᾶσθαι ὥσπερ τὸν πρόσθεν. Ἕτερος πώλυπος. Ἔσωθεν παρὰ τὸν χόνδρον, ἀπὸ τοῦ σκληρὸν φύεται. καὶ δοκέει μὲν εἶναι κρέας. ἢν δὲ ψαύσῃς αὐτοῦ, ψοφέει οἷον λίθος. ὅταν οὕτως ἔχῃ, σχίσαντα τὴν ῥῖνα σμίλῃ ἐκκαθῆραι. ἔπειτα ἐπικαῦσαι. τοῦτο δὲ ποιήσας συῤῥάψαι πάλιν τὴν ῥῖνα, καὶ ἰᾶσθαι τὸ ἕλκος τῷ χρίσματι ἐναλείφων, ῥάκος ἐντιθέναι καὶ ἐπὴν περισαπῇ, ἐγχρίειν τὸ ἄνθος τὸ ἐν τῷ μέλιτι. ἀλθίσκειν δὲ τῷ μολίβδῳ. Ἄλλος. Φύεται ἐκ πλαγίου τοῦ χόνδρου ἐν ἄκρῳ οἷον καρκίνια. πάντα δὲ ταῦτα, καίειν χρή. ὅταν δὲ καύσῃς, ἐπιπάσαι τοῦ ἐλλεβόρου. ἐπὴν δὲ σαπῇ, καθαίρειν τῷ ἄνθει σὺν τῷ μέλιτι. ἀλθίσκειν δὲ τῷ μολίβδῳ.

Ἴκτερος. Ἡ χροιὴ μέλαινα γίνεται, καὶ τὸ πρόσωπον. μάλιστα δὲ τὰ ἐσκιασμένα. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ χλωροί, καὶ ἡ γλῶσσα κάτωθεν, καὶ αἱ φλέβες αἱ ὑπὸ τῇ γλώσσῃ, παχεῖαι καὶ μέ-

λαίνεται. καὶ ἄπυρος γίνεται. καὶ οὐρεῖ παχὺ χολῶδες. ὅταν οὕτως ἔχῃ, πρῶτον μὲν τὰς φλέβας τὰς ὑπὸ τῇ γλώσσῃ ἀποσχάν. ἔπειτα λούοντα πολλῷ τῷ θερμῷ, διδόναι πίνειν νῆστιν, τοῦ ἀσφοδέλου τὰς ῥίζας, ἀποκαθαίρων ἑψῶν ἐν οἴνῳ ἴσον πέντε ῥίζας, καὶ σέλινα συμμίξας ὅσον χεῖρα πλήρεα τῶν φύλλων. ἐπιχεῖν δὲ οἴνου γλυκέος, τρία ἡμικοτύλια αἰγιναῖα. καὶ λείπειν ἡμικοτύλιον. ἔπειτα κιρνᾶς ἄκρητον αὐτὸ διδόναι πίνειν. ἐπὴν δὲ οὐρήσῃ, σιτίοισι χρῆσθαι διαχωρητικοῖσι. καὶ μετὰ τὸ σιτίον ἐρεβίνθους λευκοὺς τρωγέτω. καὶ πινέτω οἶνον λευκόν, πολύν, ὑδαρέα. καὶ σέλινα τρωγέτω ὠμὰ ἐπὶ τῷ σιτίῳ καὶ πράσα. ποιείτω δὲ ταῦτα, ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσι. καὶ ἢν μέν σοι δοκέῃ ἐν ταύτῃσιν ἡ χροιὴ κεκαθάρθαι ἐπιεικῶς. ἢν δὲ μή, καὶ ἑτέρας τρεῖς ταῦτα ποιείτω. μετὰ δὲ διαλιπὼν μίαν ἢ δύο ἡμέρας, πρόσθεν φάρμακον πρὸς τὰς ῥῖνας. μετὰ δὲ φάρμακον πίσον κάτω, ὑφ' οὗ χολὴν καθαιρεῖται. καὶ ἢν μὲν σπληνώδης ᾖ, ὄνου γάλα, ἢ ὀῤῥὸν μεταπίσον. ταῦτα ποιέων, ὑγιὴ ποιήσεις. Ἕτερος ἴκτερος. Πυρετὸς λαμβάνει βληχρὸς καὶ τὴν κεφαλὴν βάρος ἔχει. καὶ οἱ πυρετοὶ ἐπαύσαντο ἐνίοισιν. αὐτὸς δὲ γίνεται χλωρός, οἵ τε ὀφθαλμοὶ μάλιστα. καὶ ἀσθενεῖ. καὶ ἀκρησίῃ τοῦ σώματος, καὶ οὐρεῖ παχὺ καὶ χλωρόν. τοῦτον θερμῷ λούειν, καὶ διδόναι πίνειν διουρητικά. ἐπὴν δέ σοι δοκέῃ καθαρώτερος εἶναι, καὶ ἡ χροιὴ βελτίων γίνηται, πρόσθεν φάρμακον πρὸς τὰς ῥῖνας, καὶ μετὰ πίσον κάτω. σιτίοισι δὲ ὡς μαλθακωτάτοισι χρῆσθαι. οἶνον δὲ πινέτω λευκόν, γλυκύν, ὑδαρέα. ταῦτα ποιέων, ὑγιὴς γίνεται. Πυρετοὶ ἀπὸ χολῆς. Ἢν χολᾷ ὁ ἄνθρωπος, πυρετὸς αὐτὸν λαμβάνει καθημερινή, καὶ ἀφίει. ἔχει δὲ μάλιστα τὸ μέσον τῆς ἡμέρης. καὶ τὸ στόμα πικρόν. καὶ ὅταν ἄσιτος ᾖ, λυπέει αὐτόν. ἐπὴν δὲ φάγῃ, πνίγεται. καὶ ὑπὸ ὀλίγων ἐόντων σιτίων ἐμπίπλαται. καὶ βδελύσσεται. καὶ ἐμέτοι μιν λαμβάνουσιν. καὶ ἐς τὴν ὀσφῦν, βάρος ἐμπίπτει, καὶ ἐς τὰ σκέλεα. καὶ ὑπνώττει πουλλά. τοῦτον ἢν μετὰ τὸ πῦρ ἐξιδρώσῃ, καὶ οἱ ψυχρὸς καὶ πουλὺς ᾖ, καὶ τοῦ πυρετοῦ μὴ ἀπαλλάσσηται, ἡ νοῦσος χρονίη γίνεται. ἢν δὲ μὴ ἱδρώσῃ, θᾶσσον κρίνεται. ὅταν οὕτως ἔχῃ ἐπὴν γένηται ἐναταῖος, φάρμακον διδόναι. ἢν γὰρ αὐτίκα ἀρχομένου τοῦ πυρετοῦ δώσεις, ἐπὴν καθαρθῇ ἐπανέλαβε πυρετός, καὶ αὖθις φαρμάκου δέεται. ἐπὴν δὲ τὸ μὲν στόμα μὴ πονέῃ, ἐς δὲ <u>νειρὴν</u> γαστέρα στρόφος ἐμπίπτει, φάρμακον πίσαι κάτω. καὶ μεταπίσαι γάλα ὄνου, ἢ ὀῤῥόν, ἢ τῶν χυλῶν τινά. ἢν δ' ἀσθενὴς ᾖ, ὑποκλύσαι. πρὸ δὲ φαρμάκου τῆς πόσιος ὃς ἂν πυρεταίνῃ, ἕωθεν μὲν διδόναι μελίκρητον ὑδαρές. τὴν δὲ ἄλλην ἡμέρην ἐφ' ἣν ὁ πυρετὸς ἔχει, ὕδωρ ὁπόσον ἂν θέλῃ διδόναι ψυχρὸν πίνειν. ἐπὴν δὲ ἀνῇ ὁ πυρετός, ῥοφεῖν διδόναι, πτισάνης χυλόν, ἢ κέγχρον λεπτόν. καὶ ἐπιπίνειν οἶνον λευκόν, οἰνώδεα, ὑδαρέα. ἢν δὲ ἔμπυρος ᾖ, καὶ μὴ ἀνῇ μήτε τῆς νυκτὸς μήτε τῆς ἡμέρης. ψαυόμενος δὲ ἢν μὲν τὰ ἄνωθεν ἔχῃ θερμά, ἡ κοιλίη δὲ καὶ οἱ πόδες εἰσὶ ψυχροί, καὶ ἡ γλῶσσα τρηχέη, τούτῳ μὴ δῷς φάρμακον, ἀλλ' ὑποκλύζειν μαλθακῷ κλύσματι, καὶ διδόναι ῥοφάνειν τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης ψυχρὸν δὶς τῆς ἡμέρης. καὶ ἐπιπίνειν οἶνον ὑδαρέα. τὸν δὲ ἄλλον χρόνον, πίνειν ὕδωρ ὡς ψυχρότατον. οὗτος ἢν μὲν ἑβδομαῖος ἐξιδρώσῃ, καὶ τὸ πῦρ αὐτὸν μεθῇ. ἢν δὲ μή, τεσσαρεσκαιδεκαταῖος ἀποθνήσκει ὡς τὰ πολλά. Ἄλλος πυρετός. Ἔξωθεν ἀφασσόμενος ἐστὶ βληχρός. ἔσωθεν δὲ καίεται. καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ τρηχέη. καὶ πνεῖ διὰ τῶν ῥινῶν καὶ τοῦ στόματος θερμόν. ὅταν δὲ πεμπταῖος γένηται, τὰ ὑποχόνδρια σκληρά. καὶ ὀδύνη ἔνι, καὶ ἡ χροιή, οἷον ὑπὸ ἰκτέρου ἐχομένου φαίνεται. καὶ οὐρεῖ παχὺ καὶ χολῶδες. τοῦτον ἢν μὲν ἑβδομαῖον ὄντα, ῥῖγος λάβῃ καὶ πυρετός, ἰσχυρὸς καὶ ἐξιδρώσῃ. ἢν δὲ μή, ἀποθνήσκει ἑβδομαῖος ἢ ἐναταῖος. λαμβάνει δὲ μάλιστα, ἢν μὴ τὸ ἔτος αὐχμηρὸν γένηται. αὕτη ἡ νοῦσος ὅταν οὕτως ἔχῃ, λούειν θερμῷ ἑκάστης ἡμέρης. καὶ πίνειν διδόναι, μελίκρητον ὑδαρὲς πολλόν. καὶ ῥοφάνειν τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης ψυχρόν, δὶς τῆς ἡμέρης. ἐπὶ δὲ τῷ ῥοφήματι, πίνειν οἶνον ὑδαρέα, λευκὸν ὀλίγον. ἢν δὲ ἡ γαστὴρ μὴ ὑποχωρέῃ, ὑποκλύσαι ἢ βάλανον προσθεῖναι. σιτίον δὲ μὴ προσφέρειν, ἕως ἂν ὁ πυρετὸς ἀνῇ. ἐπὴν δὲ παύσηται, φάρμακον πίσαι κάτω. ὑποστρέφει γάρ ἐστιν ὅτε ἡ νοῦσος, ἢν ἀκάθαρτος διαφύγηται. Ἡ νοῦσος αὕτη πάλιν λαμβάνει, ἢν ὑπερχολήσῃ τὸ αἷμα. ἢν τριταῖος πυρετὸς ἔχῃ. ἢ μὲν οὖν μὴ παρεὶς τρεῖς λήψιας τῇ τετάρτῃ λάβῃ, φάρμακον πίσαι κάτω. ἢν δέ σοι δοκέῃ φαρμάκου μὴ δέεσθαι, τρίψας τοῦ πενταφύλλου τῶν ῥιζῶν, ὅσον ὀξύβαφον ἐν ὕδατι, δοῦναι πιεῖν. ἢν δὲ μηδὲ ἐν τούτῳ παύηται, λούσας αὐτὸν πολλῷ θερμῷ πίσαι

πίσαι τὸ τρίφυλλον καὶ ὀπὸν σιλφίου ἐν οἴνῳ ἰσοκρατεῖ. καὶ κατακλίνας ἐπιβάλλειν ἱμάτια ἕως ἱδρώσῃ. ἐπὴν δὲ ἐξιδρώσῃ, ἢν διψῇ, δοῦναι πιεῖν ἄλφιτον καὶ ὕδωρ. ἐς ἑσπέρην δὲ καὶ κέγχρον ἑψήσας λεπτὸν, ῥοφησάτω. καὶ οἶνον ἐπιπινέτω. ἕως δ' ἂν διαλείπῃ, καὶ σιτίοις ὡς μαλθακωτάτοισι χρήσθω.

Πυρετὸς τεταρταῖος.

Τεταρταῖος πυρετὸς ὅταν ἔχῃ. ἢν μὲν ἐξ ἄλλης νούσου λάβῃ ἀκάθαρτον, φάρμακον πίσαι κάτω. ἔπειτα τὴν κεφαλὴν καθῆραι. ἔπειτα φάρμακον πίσαι κάτω. ἢν δὲ μὴ ταῦτα ποιήσαντι παύηται, διαλείπων δύο λήψιας, μετὰ τὴν κάτω κάθαρσιν, λούσας αὐτὸν πολλῷ θερμῷ, πῖσον τοῦ καρποῦ τοῦ ὑοσκυάμου, ὅσον κέγχρον. καὶ μανδραγόρου ἴσον. καὶ ὀποῦ τρεῖς κυάμους. καὶ τριφύλλου ἴσον ἐν οἴνῳ ἀκρήτῳ πίνειν. ἢν δὲ ἐρρωμένος καὶ ὑγιαίνειν δοκέων ἐκ κόπου ἢ ἐξ ὁδοιπορίης πυρετήνας κατάσχῃ αὐτῷ ἐς τεταρταῖον, πυριήσας αὐτὸν, σκόροδα δίδου, ἐς μέλι βάπτων. ἔπειτα ἐπιπινέτω φάκιον, μέλι καὶ ὄξος μίξας. ἐπὴν δὲ πλησθῇ, ἐμεσάτω. ἔπειτα λουσάμενος θερμῷ ἐπὴν ψυχθῇ, πιέτω κυκεῶνα ἐφ' ὕδατι. ἐς ἑσπέρης δὲ σιτίοισι μαλθακοῖσι καὶ μὴ πολλοῖσι διαχρήσθω. τῇ δὲ ὑστεραίῃ λήψει λούσας θερμῷ πολλῷ, ἱμάτια ἐπιβαλὼν, ἕως ἐξιδρώσῃ, πῖσαι πήγανον, μὲ λευκοῦ ἐλλεβόρου τῶν ῥιζέων ὅσον τριῶν δακτύλων μῆκος. καὶ τοῦ τριφύλλου ὅσον δραχμῆς μέγεθος, καὶ ὀποῦ δύο κυάμους ἐν οἴνῳ ἀκρήτῳ. καὶ ἢν ἐμέσαι μὲν ἔχωσιν, ἐμεσάτω. ἢν δὲ μὴ, ὁμοίως. μετὰ τὸ καθῆραι τὴν κεφαλήν. σιτίοισι δὲ χρήσθω, ὡς μαλθακωτάτοισιν καὶ δριμυτάτοισιν. ὅταν δὲ ἡ λῆψις μὴ ἔχῃ, μὴ νῆστις ἐὼν τὸ φάρμακον πινέτω.

Πλευρῖτις.

Πλευρῖτις ὅταν λάβῃ, πυρετὸς καὶ ῥῖγος ἔχει. καὶ ὀδύνη διὰ τῆς ῥάχιος ἐς τὸ στῆθος. καὶ ὀρθοπνοίη. καὶ βήξ. καὶ τὸ σίαλον λευκὸν, καὶ ὑπόχολον. καὶ ἀποβήσσεται οὐ ῥηϊδίως. καὶ διὰ τῶν βουβώνων ὀδύνη. καὶ οὐρεῖ αἱματῶδες. ὅταν οὕτως ἔχῃ ἢν μὲν τὸ πῦρ ἀνῇ ἑβδομαῖον ὄντα, ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μὴ ἀνῇ, ἀφικνέεται ἡ νοῦσος ἐς τὰς ἕνδεκα ἡμέρας, ἢ τὰς τεσσαρασκαίδεκα. οἱ μὲν οὖν πουλλοὶ ἐν ταύτῃσιν ἀπόλλυνται. ἢν δὲ ὑπερβάλλῃ τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην, ἐκφυγγάνει. ὅταν οὕτως ἡ ὀδύνη ἔχῃ, χλιάσματα προστιθέναι. πινέτω δὲ καὶ μέλι, ἀναζέσας αὐτὸ καὶ ἐπιχέας ὄξος, ἴσον τῷ μέτρῳ τοῦ μέλιτος. ἔπειτα ὁπόσον ἂν γένηται μέτρον τοῦ ἑφθοῦ μέλιτος καὶ τοῦ ὄξεος, ἐπιχέαι ὕδατος ἑνὸς δέοντος τῶν εἴκοσι. τοῦτο διδόναι πίνειν κατ' ὀλίγον πυκνά. καὶ μετὰ μίσγειν ὕδωρ, ὄξος ὀλίγον παραχέων. ῥοφείτω δὲ καὶ κέγχρου χυλόν. μέλι ὀλίγον παραστάζων ψυχρὸν, ὅσον τεταρτημόριον κοτύλης, ἐφ' ἑκατέρῳ σιτίῳ. καὶ πινέτω οἶνον λευκὸν, οἰνώδεα, ὑδαρέα ὀλίγον. ὁ δὲ οἶνος ἔστω, ὡς μαλθακώτατος, ὀδμὴν μὴ ἔχων. ὅταν δὲ ὁ πυρετὸς ἀφῇ, ἡμέρας μὲν δύο τὸν κέγχρον ῥοφείτω δὶς τῆς ἡμέρας. καὶ τεῦτλα ἑφθὰ τρώγων, τὰ τὰ ἐσθιέτω. ἔπειτα μετὰ ταῦτα σκύλακα ἢ ὄρνιθα καθεφθὸν ποιήσας, τοῦ ζωμοῦ ῥοφείτω. καὶ τῶν κρεῶν φαγέτω ὀλίγα. τὸν δὲ λοιπὸν χρόνον μάλιστα ὅσον ὑπὸ τῆς νούσου εἴχετο, ἀριστίζεσθαι μὲν τὸν κέγχρον. ἐς ἑσπέρην δὲ, σιτίοισιν ὡς ἐλαχίστοισι χρήσθω καὶ μαλθακωτάτοισιν.

Ἑτέρη πλευρῖτις.

Πυρετὸς ἔχει καὶ βήξ. καὶ ῥῖγος καὶ ὀδύνη ἐς τὸ πλευρὸν, καὶ ἐς τὴν κληΐδα ἐνίοτε. καὶ τὸ σίαλον πτύει, ὑπόχολον καὶ ὕφαιμον. ὅταν τύχῃ ῥηγματίας ἐὼν, τούτῳ ἢ ἂν ὀδύνη ἔχῃ, μάλιστα προστιθέναι χλιάσματα, καὶ λούειν θερμῷ, ἢν μὴ πυρετὸς αὐτὸν πολὺς ἔχῃ. ἢν δὲ μὴ, μή. πίνειν δὲ διδόναι, κρεῖον ἐν ὕδατι ἀποβρέχων ἄρτι ὑπόγλυκυ ποιέων. καὶ μεταμίσγειν ὕδωρ. ῥοφάνειν δὲ τὸν χυλὸν τοῦ κέγχρου, δὶς τῆς ἡμέρης. καὶ ἐπιπινέτω οἶνον λευκὸν ὑδαρέα. καὶ ἢν ὑπερφύγῃ τὰς τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας, ὑγιὴς γίνεται.

Ἄλλη πλευρῖτις.

Πυρετὸς ἔχει, καὶ βρυγμὸς, καὶ βὴξ ξηρή. καὶ ἐκβήσσεται χλωρά. ἔστι δ' ὅτε καὶ πελιδνά. καὶ τὸ πλευρὸν ὀδύνη λαμβάνει. καὶ τὸ μετάφρενον ὑπέρυθρον γίνεται. χλιαίνεται δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ στήθεα. ποτὲ δὲ τὴν κοιλίην καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλεα. καὶ ἀνακαθήμενος, μᾶλλον βήσσει. καὶ ἡ γαστὴρ ταράσσεται. καὶ τὸ ἀπόπτυσμα πάνυ χλωρὸν καὶ κάκοδμον. οὗτος ἐν εἴκοσιν ἡμέραις ἀποθνήσκει. ἢν δὲ ταύτας ἐκφύγῃ, ὑγιὴς γίνεται. τοῦτον ἐστ' ἂν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι παρέλθωσι, διδόναι πίνειν τὸ ἀπὸ τοῦ κρίμνου. καὶ μετὰ πίνειν οἶνον λευκὸν, οἰνώδεα, ὑδαρέα. ῥοφέειν δὲ τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης ψυχρὸν, δὶς τῆς ἡμέρης. ἀντὶ δὲ τοῦ μέλιτος ὑπὸ τὸν χυλὸν μίσγειν, ῥοιῆς χυλὸν οἰνώδεα, ὅταν ἤδη ὁ χυλὸς ἑφθὸς ᾖ, καὶ λούειν μὴ πολλῷ. ἐπὴν δὲ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι παρέλθωσιν ἔπειτα ἀριστίζεσθαι τὸν κέγχρον. ἐς ἑσπέρην δὲ τοῖσι κρέασι τοῖσιν ὀρνιθίοισι καὶ τῷ ζωμῷ, καὶ τοῖσι σιτίοισι ὀλίγοισι χρήσθω. τὴν δὲ τοιαύτην νοῦσον, ὀλίγοι ἐκφυγγάνουσιν.

Περιπλευμονίη. Πυρετὸς ἴσχει ἡμέρας τεσσαρεσκαίδεκα τὸ ἐλάχιστον, τὸ δὲ μακρότατον δύο δεούσας εἴκοσι. καὶ βήσσει ταύτας τὰς ἡμέρας, ἰσχυρῶς. καὶ ἀποχρέμπτεται τὸ μὲν πρῶτον, σίαλον παχὺ καὶ καθαρὸν, ἑβδόμῃ καὶ ὀγδόῃ. ἐπὴν δὲ ὁ πυρετὸς λάβῃ ἐννάτῃ καὶ δεκάτῃ, ὑπόγλυκυ καὶ πυῶδες, ἔστ' ἂν αἱ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι παρέλθωσι. καὶ ἢν μὲν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρῃ ξηρανθῇ ὁ πλεύμων καὶ ἐκβήξῃ, ὑγιάζεται. ἢν δὲ μὴ, δύο δεούσαις εἴκοσι προσέχειν. καὶ ἢν μὲν ἐν ταύτῃσι παύσηται τοῦ βήγματος, ἐκφεύγει. ἢν δὲ μὴ παύηται, εἴρεσθαι αὐτὸν, εἰ γλυκύτερον αὐτῷ δοκεῖ τὸ σίαλον. καὶ ἢν φῇ, ἡ νοῦσος ἐνιαυσίη γίνεται. ὁ γὰρ πλεύμων ἔμπυος γίνεται. τούτῳ χρὴ τὰς μὲν πρώτας ἡμέρας, οἶνον διδόναι γλυκὺν, λευκὸν, ὑδαρέα, κατ' ὀλίγον πίνειν πυκινά. ῥοφάνειν δὲ τῆς πτισάνης τὸν χυλὸν διδόναι, μέλι παραμίσγων τρὶς τῆς ἡμέρης, ἔστ' ἂν αἱ ὀκτωκαίδεκα ἡμέραι παρέλθωσι, καὶ ὁ πυρετὸς παύσηται. κινδυνεύει δὲ μάλιστα ἐν τῇσιν ἑπτὰ, ἢ ἐν τῇσι τεσσαρεσκαίδεκα. ἐπὴν δὲ τὰς ὀκτωκαίδεκα ἡμέρας ὑπερβάλλῃ, οὐκέτι ἀποθνήσκει, ἀλλὰ πτύει πῦον, καὶ τὰ στήθεα πονέει, καὶ βήσσει. ὅταν οὕτως ἔχῃ, πιπίσκειν νῆστιν τὸ σὺν τῷ ἐλελισφάκῳ. καὶ ῥοφάνειν ἔτνος, σίαρ συμμίσγων πλέον, ἢν μὴ θάλπος ᾖ. ἢν δ' ᾖ, μὴ ῥοφανέτω, ἀλλὰ σιτίοισι χρήσθω ἁλυκοῖσι καὶ λιπαροῖσι, καὶ τοῖσι θαλασσίοισι μᾶλλον ἢ κρέασι. καὶ ἤν σοι δοκέῃ καθαίρεσθαι κατὰ λόγον, ἐγχεῖν καὶ πυριᾶν. ἢν μὲν παχὺ ᾖ τὸ πῦον, πυριᾶν. ἢν δὲ λεπτὸν, ἐγχεῖν. καὶ τῶν σιτίων ἔχεσθαι ὡς μάλιστα, καὶ τῶν δριμέων ἀπέχεσθαι, καὶ κρεῶν βοείων, καὶ οἰείων καὶ χοιρείων.

Ὅταν ἐκ περιπλευμονίης ἔμπυος γένηται, πυρετὸς ἴσχει, καὶ βὴξ ξηρὴ, καὶ δύσπνοια. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. καὶ οἱ ὄνυχες ἕλκονται τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. τοῦτον ὅταν οὕτως ἔχῃ, ἐπὴν δεκαταῖος γένηται, ἀφ' ἧς ἂν ἄρξηται ἔμπυος γίνεσθαι, λούσας πολλῷ θερμῷ τρίψας ἄρου ῥίζαν, ὅσον ἀστράγαλον μέγεθος, καὶ ἁλὸς χόνδρον, καὶ μέλι ὀλίγον, καὶ ὕδωρ, καὶ ἄλειφα ὀλίγον, διειρύσας τὴν γλῶσσαν, ἐγχέαι χλιαρόν. ἔπειτα κινῆσαι τὸν ὦμον. καὶ ἢν μὲν ὑπὸ τούτου τὸ πῦον ῥαγῇ, εἰ δὲ μὴ, ἕτερον ποιῆσαι. σιτία δριμέα ἐγχυμώσας καὶ κυκλάμινον ὅσον ὀξύβαφον τῶν μικρῶν ἑκατέρων ἔστω. ἔπειτα ὀπὸν σιλφίου τρίψας ὅσον κύαμον, διεῖναι καὶ συμμῖξαι γάλακτος ὅσον ὀξύβαφον αἴγειον ἢ ὄνειον, τοῦτο χλιαρὸν ἐγχεῖν. ἢν δὲ ὑπὸ τούτου μὴ ῥαγῇ, ῥαφάνου φλοιὸν καὶ ἄνθος χαλκοῦ ὅσον τρεῖς κυάμους, τρίψας λεῖον, διπλάσιον δὲ ἔστω τῆς ῥαφάνου, ἐλαίῳ διεῖναι, ὅσον τεταρτημορίῳ κοτύλης. τοῦτο ἐγχεῖν χλιαρόν. καὶ ἢν ῥαγῇ τὸ πῦον, σιτίοισιν ὡς ἁλμυρωτάτοισι καὶ λιπαρωτάτοισι χρῆσθαι. καὶ ἢν μὴ ἴῃ τὸ πῦον, κατ' ὀλίγον πυριᾶν κατὰ τὸ στόμα σὺν χυλῷ οἴνῳ τορνίῳ. γάλακτι βοείῳ, ἢ αἰγείῳ, ἴσον ἑκάστου συμμίξας. ἔστω δὲ ὅσον τρεῖς κοτύλαι. ἔπειτα ἐμβάλλειν ἴπνου ὄστρακα διαφανέα, τοῦτο ἑλκέτω διὰ τοῦ αὐλοῦ, φυλασσόμενος ὅπως μὴ κατακαίηται. ἐπὴν δὲ καθαρώτερον πτύῃ, ἐγχεῖν αὐτῷ κνίκου σπέρμα, λιβανωτὸν, ὀρίγανον ἐν οἴνῳ λευκῷ. καὶ μέλιτι. καὶ ἐλαίῳ ὀλίγῳ. ἐγχεῖν δὲ διὰ τρίτης ἡμέρης. μετὰ δὲ βούτυρον, ῥητίνην, ἐν μέλιτι διατήκων. καὶ σιτίοισι μηκέτι χρῆσθαι ἁλμυροῖσι μὴ δὲ λιπαροῖσι. πινέτω δὲ νῆστις τὰς ἐν μέσῳ ἡμέρας τῶν ἐγχύτων, ἐλελίσφακον, πήγανον, θύμβραν, ὀρίγανον ἴσον ἐν οἴνῳ ἀκρήτῳ ὅσον ὀξύβαφον μετὰ πάντων ἐπιπάσσων. ἢν δὲ μὴ ῥαγῇ ὑπὸ τῶν ἐγχύτων, πολλάκις γὰρ ἐκρήγνυται ἐς τὴν κοιλίην, καὶ αὐτίκα δοκεῖ ῥάων εἶναι, ὅταν ἐκ στήθεος ἐς θυροχωρίην ἔλθῃ.

Ἄλλη νοῦσος. Ὁκόταν ὁ χρόνος πλείων γένηται ὅτε πυρετὸς ἰσχυρὸς καὶ ἡ βὴξ ἐπιλαμβάνει. καὶ τὸ πλευρὸν ὀδυνᾶται. καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ὑγιὲς οὐκ ἀνέχεται κατακείμενος, ἐπὶ δὲ τὸ ἀλγέον μέρος. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὀμμάτων. τοῦτον ὅταν ἡμέρη πεντεκαιδεκάτη γένηται ἀπὸ τῆς ἐκρήξιος, λούσας πολλῷ θερμῷ καθίσας ἐπὶ ἕδρην ὅ,τι μὴ ὑποκινήσει. ἕτερος μὲν τὰς χεῖρας ἐχέτω. σὺ δὲ τὸν ὦμον σείων, ἀκροάζεσθαι ἐς ὁκότερον ἂν τῶν πλευρέων, τὸ πάθος ψοφέῃ. βούλεσθαι δὲ ἐς τὸ ἀριστερόν. κατ' αὐτὸν οὖν τὸν τόπον τομέειν. ἧσσον γὰρ θανατῶδες. ἢν δέ σοι ὑπὸ τοῦ πάχεος καὶ τοῦ πλήθεος μὴ ψοφέῃ, ὥστε καταμαθεῖν αὐτὸ, ποιέει γὰρ τοῦτο ἐνίοτε, ὁκότερον ἂν ἐποιδέῃ τῶν πλευρέων καὶ ὀδυνᾶται μᾶλλον, τοῦτο τάμνειν ὡς κατωτάτω, ὄπισθεν τοῦ οἰδήματος μᾶλλον ἢ ἔμπροσθεν, ὅπως σοι ἡ ἔξοδος τοῦ πύου εὔροος ᾖ. τάμνειν δὲ μεταξὺ τῶν πλευρέων, στηθοειδεῖ μαχαιρίῳ τὸ πρῶτον δέρμα, ἔπειτα ὀξυβελεῖ ἀποδήσας ῥάκει τὸ ἄκρον τοῦ μαχαιρίου λιπὼν ὅσον τὸν ὄνυχα τοῦ δακτύλου τοῦ μεγάλου, καθεῖναι ἔσω. ἔπειτα ἀφεὶς τὸ πῦον ὅσον ἄν σοι δοκέῃ, μοτῷ ὠμολίνῳ μοτοῦ λίνον ἐκδήσας.

ἀφεῖναι

ἀφεῖναι δὲ τὸ πύον, ἑκάστης ἡμέρης ἅπαξ. ἐπὴν δὲ γένηται δεκαταῖος, ἀφεὶς ἅπαν τὸ πύον, ὀθονίῳ μοτοῦν. ἔπειτα ἐγχεῖν οἶνον καὶ ἔλαιον χλιαίνων αὐλίσκῳ, ὡς μήτε ὁ πλεύμων ἐξαπίνης εἰωθὼς βρέχεσθαι τῷ πύῳ, ἀποξηρανθῇ. ἐξιέναι δὲ τὸ ἔγχυμα, τὸ μὲν ἕωθεν ἐς ἑσπέρην, τὸ δὲ ἐς ἑσπέρην, ἕωθεν. ἐπὴν δὲ τὸ πύον λεπτὸν οἷον ὕδωρ ᾖ, καὶ γλίσχρον τῷ δακτύλῳ ψαυόμενον, καὶ ὀλίγον, ἐντιθέναι μοτὸν κασσιτέρινον κοῖλον. ἐπὴν δὲ παντάπασι ξηρανθῇ ἡ κοιλίη, ἀποτάμνων τοῦ μοτοῦ κατὰ μικρὸν, συμφύειν τὸ ἕλκος, ἐς ὃ ἂν ἐξέλῃς τὸν μοτόν. σημεῖον δὲ ἢν μέλλῃ ἐκφεύξεσθαι. ἢν μὲν τὸ πύον ᾖ λευκὸν καὶ καθαρὸν, καὶ ἶνες αἵματος ἐνέωσιν, ὡς τὰ πολλὰ ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ οἷον λεκιθῶδες ἀποῤῥυῇ τῇ πρώτῃ, ἢ τῇ ὑστεραίῃ ἀποῤῥυῇ παχὺ, ὑπόχλωρον, ὄζον, ἀποθνήσκουσιν ἐπειδὰν ἐκρυῇ τὸ πύον. Ἑτέρα. Ὅταν πλεύμων, τούτου τὸ σίαλον παχὺ ὑπόχλωρον γλυκὺ βήσσεται. καὶ βρυγμὸς καὶ ὀδύνη ἐς τὸ στῆθος καὶ ἐς τὸ μετάφρενον. καὶ συρίζει ἐν τῇ φάρυγγι λεπτόν. καὶ ἡ φάρυγξ ξηρὴ γίνεται. καὶ τὰ κοῖλα ἐρυθρά. καὶ βαρέη ἡ φωνή. καὶ οἱ πόδες οἰδίσκονται. καὶ οἱ ὄνυχες ἕλκονται. καὶ καταλεπτύνονται τὰ ἄνω, καὶ μινύθει. καὶ μυσάττεται τὸ σίαλον, ἐπὴν ἀποχρεμψάμενος ἔχῃ ἐν τῷ στόματι. καὶ βήσσει τὸν ὄρθρον καὶ μεσονυκτίου μάλιστα. βήσσει δὲ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον. καὶ λαμβάνει μᾶλλον γυναῖκα νεωτέρην ἢ πρεσβυτέρην. τούτῳ ἢν μὲν αἱ τρίχες ἤδη ἐκ τῆς κεφαλῆς ῥέωσι, καὶ ψιλῶται ἤδη ἡ κεφαλὴ ὡς ἐκ νόσου. καὶ πτύοντι ἐπ' ἄνθρακας βαρὺ ὄζῃ τὸ σίαλον, φάναι αὐτὸν ἀποθανεῖσθαι ἐντὸς ὀλίγου χρόνου. τὸ δὲ κτεῖνον, ἔσεσθαι διάῤῥοιαν. ἐπὴν γὰρ ἤδη τὸ πύον τὸ περὶ τὴν καρδίην σήπηται, τότε ὄζει κνίσης ὑπὸ τοῖσιν ἄνθραξι. καὶ ξυνθερμαινόμενος ὁ ἐγκέφαλος, ῥεῖ ἁλμυρὴν, ἣ κινεῖ τὴν κοιλίην. σημεῖον δὲ τούτου, ῥέουσιν ἐκ τῆς κεφαλῆς τρίχες. τοῦτον μὴ ἰᾶσθαι ὅταν οὕτως ἔχῃ. ἢν δὲ κατ' ἀρχὰς ἐπιτύχῃς τῇ νούσῳ, φάκιον δὸς πιεῖν. εἶτα διαλιπὼν μίην ἡμέρην, ἐλλέβορον δοῦναι κεκρημένον, ὅκως τὴν κάτω κοιλίην μὴ κινήσῃ. καὶ ἐπὴν ἐς τὸ στόμα τῆς νυκτὸς αὐτῷ φοιτᾷ ἅλμη, πρὸς τὰς ῥῖνας αὐτῷ προστίθει φάρμακα πυκνότερα. ἢν δὲ μὴ ῥέῃ, προστίθει μὲν, διὰ πλείονος δὲ χρόνου, καὶ τοῦ μηνὸς ἅπαξ προπιπίσκοντα ἐλλέβορον, ὅσον τοῖσι δακτύλοισι δυσὶν ἆραι, ἐν οἴνῳ γλυκεῖ κεκρημένον. φάκιον δὲ αὐτίκα διδοὺς ἐπιπίνειν. φάρμακα δὲ ὡς ἐλάχιστα πινέτω. ἢν μὴ αὐτῷ οἱ πυρετοὶ ὀξύτεροι ἐπιλαμβάνωσι, τὴν ῥίζαν τὴν λευκὴν καὶ τοῦ ἐλλεβόρου λείχειν ἐν μέλιτι δὲ οὔ. οὕτω γὰρ ἥκιστα τὴν κοιλίην κινήσει. ἢν δὲ στρόφος ἐγγένηται ἐν τῇ κάτω κοιλίῃ, πρῶτον μὲν κλύσαι ἐκείνῳ, ὧν ὁ κόκκος συμμίσγεται. ἢν δὲ μὴ δ' οὕτω παύηται, γάλακτι ὀνείῳ ἑφθῷ κάθαιρε. φάρμακον δὲ μὴ δίδου καταποτήριον. ἢν δὲ πρὸ τοῦ φαρμακίου προπίνων τὸν ἐλλέβορον χολὴν ἐμῇ, αὐτῷ τῷ φακίῳ ἐμείτω. σιτίοισι δὲ χρήσθω, ἢν μὲν οἱ πυρετοὶ ὀξέες ἔχωσι, κρέασι μηλείοισιν ἑφθοῖσι, καὶ ὀρνιθίοισι, καὶ κολοκύνθῃ, καὶ τεύτλοισι. ζωμὸν δὲ μὴ ῥοφείτω, μὴ δὲ βαδίζεσθαι. ἰχθύσι δὲ χρήσθω, σκορπίοισι καὶ σελάχεσιν ἑφθοῖσι. θερμὸν δὲ μηδὲν ἐσθιέτω. μὴ δὲ λουέσθω, ἢν ὁ πυρετὸς ἔχῃ πολύς. μὴ δὲ λαχάνοισι δριμέσι χρήσθω, ὅτι μὴ θύμβρῃ ἢ ὀριγάνῳ. οἶνον δὲ λευκὸν πινέτω. ἢν δὲ ἄπυρος ᾖ, θέρμαι δὲ λαμβάνωσιν ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, ἐσθιέτω ἰχθῦς ὡς ἀρίστους καὶ πιοτάτους. καὶ λιπαρὰ καὶ γλυκέα, καὶ ἁλμυρὰ ὡς μάλιστα. καὶ περιπάτοισι χρήσθω, μήτε ἐν ἀνέμῳ, μήτε ἐν ἡλίῳ. καὶ ἐμείτω ἀπὸ τῶν σιτίων, ὅταν οἱ δοκέῃ καιρὸς εἶναι. καὶ λοῦσθαι χλιαρῷ, πλὴν τῆς κεφαλῆς. σιτίων δὲ ἄρτος ἀμείνων, ὅσοι μὴ μαζοφάγοι εἰσί. τούτοισι δὲ ἀμφότερα συμμίσγειν.

Ἑτέρη νοῦσος ἥτις καλέεται φθόη. Βὴξ ἔχει καὶ τὸ πτύσμα πολλὸν καὶ ὑγρόν. καὶ ἐνίοτε ῥηϊδίως ἀναβήσσεται. καὶ τὸ πύον οἷον χάλαζα. καὶ διατριβόμενον ἐν τοῖσι δακτύλοισι, σκληρὸν καὶ κάκοσμον γίνεται. ἡ δὲ φωνὴ καθαρὴ καὶ ἀνώδυνος. καὶ οἱ πυρετοὶ οὐ λαμβάνουσι. θέρμη δὲ ἐνίοτε ἄλλως τε καὶ ἀσθενής. τοῦτον χρὴ ἐλλέβορον πιπίσκειν καὶ φάκιον. καὶ εὐωχέειν ὡς μάλιστα ἀπεχόμενον τῶν δριμέων. καὶ κρεῶν βοείων, καὶ χοιρείων, καὶ οἰείων. καὶ γυμνάζεσθαι ὀλίγα καὶ περιπατεῖν. καὶ ἀπὸ σιτίων ἐμέτοισι χρῆσθαι. καὶ λαγνείης ἀπέχεσθαι. αὕτη ἡ νοῦσος γίνεται, ἑπτὰ ἔτεα ἢ ἐννέα. οὗτος ἢν ἐξ ἀρχῆς θεραπευθῇ, ὑγιὴς γίνεται. Ἢν ἀφθήσῃ ἡ φάρυγξ τοῦ πλεύμονος, πυρετὸς ἴσχει βληχρός. καὶ ὀδύνη μέζον τὸ στῆθος. καὶ τοῦ σώματος κνησμός. καὶ ἡ φωνὴ βραγχώδης. καὶ τὸ σίαλον ὑγρόν. καὶ λεπτὸν πτύει. ἐνίοτε δὲ παχὺ καὶ οἷον πτισάνης χυλόν. καὶ ἐν τῷ στόματι ὀδμαὶ ἐγγίνεται βαρέη, οἷον ἀπὸ ἰχθύων ὠμῶν. καὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐν τῷ σιάλῳ

ἢ ἴσως

ἐμφαίνονται σκληρά, οἷον μύκης ἀφ' ἕλκεος. καὶ τὰ ἄνω λεπτύνεται, μάλιστα δὲ ἅπας. καὶ οἱ κύκλοι τοῦ προσώπου ἐρυθριῶσι. καὶ οἱ ὄνυχες τῷ χρόνῳ ἕλκονται καὶ ξηροὶ καὶ χλωροὶ γίνονται. τελευτᾷ δὲ αὐτίκα, ἢν μὴ θεραπευθῇ, αἷμα πτύον καὶ πύον. ἔπειτα καὶ πυρετοὶ ἰσχυροὶ ἐπιγινόμενοι αὐτὸν ἔκτειναν. ἢν δὲ θεραπευθῇ, ἐκφυγγάνει ἐκ ταύτης τῆς φθίσιος. θεραπεύειν δὲ χρή, φάκια πιπίσκοντα ἐμέειν. ἢν δέ σοι καιρὸς δοκέῃ εἶναι, ἐλλέβορον πίνειν. ἢν μὲν δυνατὸς ἐῇ ὁ ἄνθρωπος, αὐτόθι. ἢν δὲ μή, παραμίσγειν τῷ φακίῳ, ἥμισυ πόσιος. διαλείπων ἐν πέμπτῃ ἢ ἐν ἕκτῃ πόσει. τὴν δὲ κάτω κοιλίην, μὴ κινέειν φαρμάκῳ, ἢν μὴ οἱ πυρετοὶ λαμβάνωσιν ἰσχυροί. ἢν δὲ μὴ λαμβάνωσι, γάλακτι ὄνου ὑποκαθαίρειν. ἢν δὲ ἀσθενέωσιν ὥς τε πίνειν, ὑποκλύσαι. ἔπειτα δὲ κεφαλὴν. καὶ ἢν ᾖ τὸ σίαλον ἐς τὸ στόμα ἐκ πολλοῦ καὶ ἁλμυρόν, πρὸς τὰς ῥῖνας προσθεῖναι ὅ,τι χολὴν μὴ ἄξει. ἢν δὲ μὴ ἐῇ τὸ ῥεῦμα ἐς τὸ στόμα, μὴ προστιθέναι πρὸς τὴν κεφαλήν. ἐπὴν δὲ τὸ σίαλον δυσῶδες ᾖ, τὰς μεταξὺ τῶν φακίων ἐγχέειν ἐς τὸν πλεύμονα φάρμακον. μὴν δὲ διαλιπὼν ἐπὴν ἔχῃς ἡμιόλιην θυμιᾶν. σιτίοισι δὲ χρῆσθαι, κρέασι μηλείοισι καὶ ὀρνιθίοισι. καὶ ἰχθύσι σελάχεσι. καὶ σκορπίοισιν ἑφθοῖσι. διὰ τετάρτης ἡμέρης, τάριχον ἐσθιέτω ὡς ἄριστον καὶ πιότατον. καὶ ἀριστάτω μὲν μάζαν. δειπνείτω δέ, ταύτῃ συμμίσγων καὶ ἄρτον, καὶ μήτε ῥοφανέτω μηδέν, μήτε κυκεῶνα πινέτω, ἢν ἐσθίειν δυνατὸς ᾖ. τὰ δ' ὀψὰ ἡδύνειν, καὶ ἐσθίειν σησάμῳ ἀντὶ τοῦ τυροῦ. καὶ κοριάνῳ καὶ ἀνήθῳ. σιλφίῳ δὲ μηδὲν χρῆσθαι, μὴ δὲ τινι ἄλλῳ λαχάνῳ δριμεῖ, ὅτι μὴ ὀριγάνῳ, ἢ θύμῳ, ἢ πηγάνῳ. περιπάτοισι δὲ χρῆσθαι καὶ πρὸ τοῦ σιτίου καὶ μετὰ τὸ σιτίον, φυλασσόμενος τὸν ἄνεμον καὶ τὸν ἥλιον. θωρηξίων ἀπεχέσθω καὶ ἀφροδισίων. λούσθω δὲ χλιαρῷ, πλὴν τῆς κεφαλῆς. ταύτην δὲ ὡς διὰ πλείστου χρόνου.

Φθίσις νωτιάς. Η νωτιὰς φθίσις ἀπὸ τοῦ μυελοῦ γίνεται. λαμβάνει δὲ μάλιστα νεογάμους, καὶ φιλολάγνους. γίνονται δὲ ἄπυροι καὶ ἐσθίειν ἀγαθοί. καὶ τήκονται. καὶ ἢν ἐρωτᾷς αὐτὸν φήσει οἱ ἄνωθεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς κατὰ τὴν ῥάχιν κατέρχεσθαι δοκεῖν οἷον μύρμηκας. καὶ ἐπὴν οὐρέῃ ἢ ἀποπατέῃ, προέρχεταί οἱ θορὸς πουλὺς καὶ ὑγρός. καὶ γονὴ οὐκ ἐγγίνεται. καὶ ὀνειρώσσει, κἂν συγκοιμηθῇ γυναικί, κἂν μή. καὶ ὅταν ὁδοιπορήσῃ ἢ δράμῃ, ἄλλως τε καὶ πρὸς ἄναντες, ἆσθμά μιν καὶ ἀσθενείη λαμβάνει. καὶ τῆς κεφαλῆς βάρος. καὶ τὰ ὦτα ἠχέει. τοῦτον ἐν τῷ χρόνῳ ὅταν ἐπιλάβωσιν πυρετοὶ ἰσχυροί, ἀπώλετο ὑπὸ λειπυρίου. ὅταν οὕτως ἔχῃ, ἢν ἐξ ἀρχῆς μεταχειρίσῃ πυριάσας αὐτὸν ὅλον, φάρμακον δοῦναι πίνειν ἄνω. καὶ μετὰ τοῦτο τὴν κεφαλὴν καθῆραι. μετὰ δέ, πίσαι κάτω. ἐγχειρέειν δὲ βούλεσθαι μάλιστα τοῦ ἦρος καὶ μεταπίσαι ὀρρὸν ἢ γάλα ὄνειον. βόειον δὲ γάλα διδόναι πίνειν τεσσαράκοντα ἡμέρας. ἐν ἑσπέρῃ δὲ ἕως ἂν γαλακτοποτέῃ, χόνδρον διδόναι ῥοφεῖν. σιτίων δὲ ἀπεχέσθω. ἐπὴν δὲ παύσηται γαλακτοποτέων, σιτίοισι διακομίζειν αὐτὸν μαλθακοῖσιν ἐξ ὀλίγου ἀρχόμενος. καὶ παχύνειν ὡς μάλιστα. καὶ ἐνιαυτοῦ θωρηξίων ἀπεχέσθω. καὶ ἀφροδισίων. καὶ ταλαιπωριέων, ὅτι μὴ περιπάτοισι, φυλασσόμενος τὰ ψύχεα καὶ τὸν ἥλιον. λούσθω δὲ χλιαρῷ.

Πλεύμονος νοῦσος. Τὸ σίαλον παχὺ καὶ λιγνυῶδες βήσσεται. καὶ ἡ χροιὴ μέλαινα, καὶ ὑποιδαλέη. καὶ ὀδύναι λεπταὶ ὑπὸ τὸ στῆθος. καὶ ὑπὸ τὰς ὠμοπλάτας. καὶ δυσαλκέες γίνονται. νόσος δ' ἐπικίνδυνος τοῦ ἑτέρου οὗτος. καὶ ἐκφυγγάνουσι πλέονες. τοῦτον χρὴ ἐλλέβορον πιπίσκειν, καὶ αὐτὴν καὶ τοῖσι φακίοισι μίσγοντα. καὶ ἐγχέειν ἐς τὸν πλεύμονα καὶ θυμιᾶν, καὶ ἀναχέειν. ἀπεχόμενον κρεῶν βοείων, καὶ οἰείων, καὶ χοιρείων, καὶ λαχάνων δριμέων, ὅτι μὴ ὀριγάνου ἢ θύμβρης. καὶ περιπάτοισι χρῆσθαι. ἐξ ἠοῦς δὲ πρὸς ἄναντες, ὁδοιπορέειν νῆστιν. ἔπειτα πίνειν τῶν φύλλων ἐπ' οἴνῳ ἐπιπάσαντα κεκρημένῳ. τὸ δὲ λοιπὸν σιτίοισι χρῆσθαι τοῖσιν εἰρημένοισιν.

Ἀρτηρίη ῥωγεῖσα. Ην τρωθῇ ἡ ἀρτηρίη, βὴξ ἔχει καὶ αἷμα βήσσεται. καὶ λαμβάνει ἡ φάρυγξ πιμπλαμένη τοῦ αἵματος. καὶ ἐκβάλλει θρόμβους. καὶ ὀδύνη γίνεται ἐκ τοῦ στήθεος ἐς τὸ μετάφρενον ὀξείη. καὶ τὸ σίαλον γλίσχρον καὶ πουλύ. καὶ ἡ φάρυγξ ξηρή. καὶ πυρετὸς καὶ ῥῖγος ἐπιλαμβάνει. καὶ κέρχνεται ἡ φάρυγξ, οἷον ὑπὸ λιπαροῦ. ἐς τε μὲν πεντεκαίδεκα ἡμέρας, πάσχει τοιαῦτα. μετὰ δέ, πύον πτύει. καὶ οἷα ἕλκεος κρόστωνες, καὶ αὖθις βήξ, καὶ ἐρράγη ἂν τὸ αἷμα. καὶ μετὰ τὸ πύον, παχύτερον πτύει. καὶ ὁ πυρετὸς ἰσχυρότερος γίνεται. καὶ τελευτᾷ ἐς πλεύμονα. καὶ καλέεται ῥηγματίας πλεύμονος. ἢν δὲ μετὰ τὸ πρῶτον αἷμα μὴ πτύσῃ πύον, πανσάμενον χρὴ ταλαιπωρίης καὶ γυμνασίων, καὶ ἐπ' ὄχημα ἀναβαίνειν, σιτίων

ἀπεχόμενον

ἀπεχόμενον καὶ ἁλμυρῶν, καὶ λιπαρῶν, καὶ πιόνων, καὶ λαχάνων δριμέων. καὶ ἐπὴν αὐτὸς ἑωυτῷ δοκέῃ ἄριστα τοῦ σώματος ἔχειν, καῦσαι τὰ στήθεα καὶ τὸ μετάφρενον, ἐν μοίρῃ ἑκάτερον. καὶ ἐπὴν τὰ ἕλκεα ὑγιέα γένηται, ἐνιαυτὸν ἀπεχέσθω θωρήξιος, καὶ μὴ ὑπερπιμπλάσθω. μηδὲ τῇσι χερσὶ ταλαιπωρεέτω. μηδὲ ἐπ' ὄχημα ἀναβαίνειν, ἀλλὰ παχύνειν αὐτὸν ὡς μάλιστα τὸ σῶμα.

Ἄρθρα τοῦ πλεύμονος σαπέντα.

Ἐπὴν ἄρθρα σαπῇ τοῦ πλεύμονος, τὸ πτύσμα λευκὸν πτύει. ἐνίοτε δὲ αἱματῶδες. ἀφρονέει τε καὶ πυρετὸς ἴσχει, καὶ ὀδύνη τὸ στῆθος καὶ τὸ μετάφρενον, καὶ τὸ πλευρόν. καὶ ἢν στραφῇ, βήσσεται καὶ πτάρνυται. τοῦτον ἢν ἂν ὀδύνη ἔχῃ, χλιάσματα προστιθέναι. καὶ διδόναι προροφάνειν, κενταύρειον καὶ δαῦκον. καὶ ἐλελισφάκου φύλλα τρίβων. καὶ μέλι καὶ ὄξος ἐπιχέων. καὶ ὕδωρ διδόναι καταροφάνειν. καὶ πτισάνης χυλὸν προροφανέτω. καὶ ἐπιπινέτω οἶνον ὑδαρέα. ἐπὴν δὲ τῆς ὀδύνης παύσηται, ἐλελίσφακον κόψας καὶ σήσας. καὶ ὑπερεικόν. καὶ ἐρύσιμον λεῖα. καὶ ἄλφιτον ἴσον ἑκάστου. ταῦτ' ἐπιβαλὼν ἐπὶ οἶνον κεκρημένον, διδόναι πίνειν νῆστει. καὶ ἢν μὲν νῆστις ᾖ, διδόναι δὲ ῥοφάνειν ἔτνος ἄναλτον. ἢν δὲ θάλπος ᾖ, σιτίοισι διαχρῆσθαι ὡς μαλθακωτάτοισιν, ἀνάλτοισι, καὶ ἀκνίσσοισιν. ἐπὴν ἤδη ἐπιεικέως ἔχῃ τὸ σῶμα. καὶ τὸ στῆθος. καὶ τὸν νῶτον.

Ἢν δὲ ἀμφότερα σαπῶσι, βῆξ ἴσχει. καὶ τὸ σίαλον βλέπεται παχὺ καὶ λευκόν. καὶ ὀδύνη ὀξέη ἴσχει ἐς τὸ στῆθος. καὶ ὑπὸ τὰς ὠμοπλάτας, καὶ τὸ πλευρόν. καὶ καῦμα ἴσχει. καὶ καταπίμπλαται φωδῶν. καὶ ξυσμὴ ἴσχει. καὶ οὐκ ἀνέχεται, οὔτε καθήμενος, οὔτε κείμενος, οὔτε ἑστηκώς, ἀλλὰ δυσθενεῖ. οὗτος τεταρταῖος μάλιστα ἀποθνήσκει. ἢν δὲ ταύτας ὑπερφύγῃ, ἐλπίδες μὲν οὐ πολλαί, κινδυνεύει δὲ καὶ ἐν τῇσιν ἑπτά. ἢν δὲ καὶ ταύτας διαφύγῃ, ὑγιάζεται. τοῦτον ὅταν οὕτως ἔχῃ, λούειν πολλῷ θερμῷ δὶς τῆς ἡμέρης. καὶ ὅταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, χλιάσματα προστιθέναι. καὶ διδόναι πίνειν μέλι. καὶ ὄξος ῥοφάνειν, καὶ χυλὸν πτισάνης. καὶ ἐπιπίνειν οἶνον λευκὸν οἰνώδεα. ἢν δὲ πρὸς τὸ λουτρὸν καὶ τὰ χλιάσματα πονέῃ καὶ μὴ ἀνέχηται, προσφέρειν αὐτῷ ῥάκια ἡματυβίου, καὶ βάπτειν ἐς ὕδωρ, ἐπὶ τὰ στήθεα καὶ τὸν νῶτον ἐπιτιθέναι. καὶ πίνειν διδόναι κυκεῖον, ἐν ὕδατι ἀποβρέχων ὡς ψυχρότατον. καὶ τὸν χυλὸν ψυχρόν. καὶ ὕδωρ ἐπιπίνειν. καὶ κεῖσθαι πρὸς τὸ ψῦχος. ταῦτα ποιέειν. ἡ δὲ νοῦσος θανατώδης.

Ἐρυσίπελας ἐν πλεύμονι.

Ἢν ἐρυσίπελας ἐν πλεύμονι γένηται, βῆξ ἴσχει. καὶ τὸ σίαλον ἀποπτύει πουλὺ καὶ ὑγρόν, οἷον ἀπὸ βρόγχου. ἔστι δὲ οὐχ αἱματῶδες. καὶ ὀδύνη ἴσχει τὸ μετάφρενον. καὶ τοὺς κτενῶνας. καὶ τὰς λαπάρας. καὶ τὰ σπλάγχνα μύζει. καὶ ἐμέει λάπην, καὶ οἷον ὄξος. καὶ τοὺς ὀδόντας αἱμωδιᾷ. καὶ πυρετὸς καὶ ῥῖγος καὶ δίψα λαμβάνει. καὶ ὅταν τι φάγῃ, ἐπὶ τοῖσι σπλάγχνοισι μύζει, καὶ ἐρεύγεται ὀξύ. καὶ ἡ κοιλίη τρίζει. καὶ τὸ σῶμα ναρκᾷ. καὶ ὅταν ἐμέσῃ, δοκέει ῥάων εἶναι. ὅταν δὲ μὴ ἐμέσῃ ἀπιούσης τῆς ἡμέρης, στρόφος καὶ ὀδύνη ἐγγίνεται ἐν τῇ γαστρί. καὶ ἀπόπατος ὑγρὸς γινόμενος, διεχώρησεν. ἡ δὲ νοῦσος μάλιστα γίνεται ἐκ τῶν θωρήξιων, καὶ ἐκ τῶν κρεοφαγιέων. καὶ ἐξ ὕδατος μεταβολῆς. ἴσχει δὲ καὶ ἄλλως. τοῦτον φάρμακον πιπίσκειν κάτω. καὶ μεταπιπίσκειν γάλα ὄνου, ἢν μὴ σπληνώδης ᾖ φύσει. ἢν δὲ σπληνώδης ᾖ, μὴ καθαίρειν, μήτε χυλοῖσι, μήτε γάλακτι, μήτε ὀῤῥῷ, ἀλλ' ὅτι ὀλίγον ἐσελθὼν, πολὺ ἐξάξει. ὑποκλύζειν δὲ τὰς κοιλίας, καὶ βαλάνους προστιθέναι, ἢν μὴ ἡ κοιλίη ὑποχωρέῃ, ἐν πάσῃσι τῇσι νούσοισι. καὶ ψυχρολουτέειν ἐν ταύτῃ τῇ νούσῳ καὶ γυμνάζεσθαι, ὅταν οἱ πυρετοὶ ἀπέωσι, καὶ δοκέῃ ἐπιεικέως ἔχειν τοῦ σώματος. καὶ τοῦ ἦρος καὶ τοῦ μετοπώρου ἐμεῖν ἐμποιέειν. σκορόδων δὲ κεφαλὰς, καὶ ὀριγάνου δραγμίδα ὅσην τοῖσι δακτύλοισι περιλαβεῖν, ἕψειν ἐπιχέαντα δύο κοτύλας οἴνου γλυκέος. καὶ κοτύλην ὄξεος ὡς ὀξυτάτου. καὶ μέλιτος ὅσον τεταρτημόριον. ἕψειν δὲ, ἕως ἂν ἡ τρίτη μοῖρα λειφθῇ. κἄπειτα γυμνάσας τὸν ἄνθρωπον, καὶ λούσας ὕδατι χλιαρῷ, πιεῖν θερμόν. καὶ πιπίσκειν φάκιον, μέλι καὶ ὄξος συμμίσγων ἐς ἂν ἐμπλησθῇ. ἔπειτα ἐμεέτω. καὶ τὴν ἡμέρην ταύτην πιὼν ἄλφιτον καὶ ὕδωρ, ἐκνηστευέτω. ἐς ἑσπέρην δὲ τεῦτλον φαγέτω, καὶ μάζης μικρόν. καὶ πινέτω οἶνον ὑδαρέα. ἀνὰ δὲ τὸν ἄλλον χρόνον, ἐμεέτω τοῖσι φακίοισι καὶ ἀπὸ σιτίων. καὶ ἢν ἀφίστηται ἡ ὀδύνη ὑπὸ τὰς ὠμοπλάτας, σικύην προσβάλλειν. καὶ τὰς φλέβας ἀποτύψαι τὰς ἐν τῇσι χερσί. σιτίοισι δὲ χρῆσθαι ἀνάλτοισι, καὶ μὴ λιπαροῖσι, μηδὲ πίοσι. δριμέα δὲ καὶ ὀξέα, ἐσθιέτω, καὶ ψυχρὰ πάντα. καὶ περιπάτοισι χρήσθω, ταῦτα ποιέων ἄριστα ἂν διαιτῷτο, καὶ διὰ πλείστου χρόνου ἡ νοῦσος γίνοιτο. ἔστι

δὲ

δὲ οὐ θανατώδης, ἀλλ' ἀπογηράσκοντας ἀπολείπει. εἰ δὲ βούλοιο νεωτέρους ἐόντας, θᾶττον ἀπαλλάξαι τῆς νούσου, καθήρας αὐτὸν, καῦσον τά τε στήθεα καὶ τὰ μετάφρενα.

Νωτιάς.

Ῥῖγος καὶ πυρετὸς καὶ βὴξ, καὶ δύσπνοια λαμβάνει. καὶ τὸ σίαλον πτύει χλωρόν. ἔστι δ' ὅτε καὶ ὕφαιμον. καὶ πονέει μάλιστα τὸ μετάφρενον. καὶ οἱ βουβῶνες. καὶ ἡμέρῃ τρίτῃ ἢ τετάρτῃ οὐρέει αἱματώδεα. καὶ ἀποθνήσκει ἑβδομαῖος. ἐπὴν δὲ τὰς τεσσαρεσκαίδεκα ἐκφύγῃ, ὑγιὴς γίνεται. ἐκφυγγάνει δ' οὐ μάλα. τούτῳ διδόναι μελίκρητον ἀναζέσας ἐν καινῇ χύτρῃ ψύχων, σελίνου φλοιὸν ἀποτέγγων ἢ μαράθρου. τοῦτο διδόναι πίνειν, καὶ πτισάνης χυλὸν δὶς τῆς ἡμέρης. καὶ ἐπιπίνειν οἶνον λευκὸν ὑδαρέα. ἢν δὲ ὀδύνη προσίστηται χλιαίνειν. καὶ λούειν θερμῷ, ἢν μὴ ὁ πυρετὸς πολὺς ἔχῃ. ἐπὴν δὲ αἱ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι παρέλθωσιν, ἀεὶ σιτίζεσθαι μὲν, τὴν κέγχρον. ἐς ἑσπέρην δὲ, κρέα σκυλακείου, ἢ ὀρνίθεια ἑφθὰ ἐσθίειν. καὶ τοῦ ζωμοῦ ῥοφάνειν. σιτίοισι δὲ, ὡς ἐλαχίστοισι χρῆσθαι τὰς πρώτας ἡμέρας.

Φῦμα ἐν τῷ πλεύμονι.

Ἐπὴν φῦμα φύῃ ἐν τῷ πλεύμονι, βὴξ ἔχει καὶ ὀρθοπνοίη. καὶ ὀδύνη ἐς τὸ στῆθος ὀξέη. καὶ ἐς τὰ πλευρά. καὶ ἕως μὲν τῶν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμερῶν πάσχει. τοῖσι γὰρ πλείοσι, τοσαύτας ἡμέρας μάλιστα φλεγμαίνει τὸ πάθος τοῦ φύματος. καὶ τὴν κεφαλὴν δὲ ἀλγέει καὶ τὰ βλέφαρα, καὶ ὁρᾶν οὐ δύναται. καὶ τὸ σῶμα ὑπόπυρρον γίνεται. καὶ φλεβῶν ἐμπίπλαται. τοῦτον λούειν πολλῷ θερμῷ. καὶ μελίκρητον διδόναι πίνειν ὑδαρές. καὶ τῆς πτισάνης τὸν χυλὸν ῥοφάνειν. καὶ οἶνον ὑδαρέα ἐπιπίνειν. ἢν δὲ ἡ ὀδύνη πιέζῃ, χλιαίνειν. ἐπὴν δὲ παύσηται, σιτίοισιν ὡς μαλθακωτάτοισι χρῆσθαι. ἢν δὲ ἀπηλλαγμένον τῆς νούσου δύσπνοια λαμβάνῃ, ἐπὴν πρὸς ὄρθιον χωρίον ἴῃ, ἢ σπεύσῃ τι ἄλλως, φάρμακον διδόναι, ὑφ' οὗ ἡ κοιλίη ἡ κάτω μὴ κινέεται. καὶ ἢν ἅμα τῷ ἐμέσματι πύον ἔπηται, ἢν μὲν τὸ πύον ᾖ λευκὸν, καὶ ἰνῶν ἐν αὐτῷ ὕφαιμοι ἔωσιν, ἐκφυγγάνει. ἢν δὲ πελιδνὸν, καὶ χλωρὸν, καὶ κάκοδμον, ἀποθνήσκει. καθαίρονται δὲ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν, ἀφ' ἧς ἂν ῥαγῇ, πολλοῖσι δὲ καὶ ἐνιαυσίη γίνεται ἡ νοῦσος. ποιέειν δὲ χρὴ ὥσπερ, ἀπὸ τὸν ἔμπυον. ἢν δὲ μὴ ῥαγῇ, ἐνίοισι γὰρ τῷ χρόνῳ ἀφίσταται ὡς τὸ πλευρὸν καὶ ἐξοιδίσκεται. τοῦτον χρὴ ἢν τοιοῦτο γένηται, τάμνειν ἢ καίειν.

Πλεύμων πλησθείς.

Ἢν πλησθῇ ὁ πλεύμων, βὴξ ἴσχει καὶ ὀρθοπνοίη, καὶ ἆσθμα. καὶ τὴν γλῶσσαν ἐκβάλλει. καὶ πίμπλαται φυσῶν. καὶ ξυσμὸς ἔχει. καὶ ὀδύνη ὀξέη ἴσχει ἐς τὸ στῆθος καὶ κατὰ τὰς ὠμοπλάτας. καὶ οὐκ ἀνέχεται οὔτε καθήμενος, οὔτ' ἀνακείμενος, οὔθ' ἑστηκὼς, ἀλλὰ δυσθενεῖ. οὗτος τεταρταῖος μάλιστα ἀποθνήσκει. ἢν δὲ ταύτας ὑπεκφύγῃ, ἐλπίδες ὡς τὰ πολλά. κινδυνεύει δὲ πολλάκις καὶ ἐν τῇσιν ἑπτά. ἢν δὲ ταύτας ὑπερεκφύγῃ, ὑγιάζεται. τοῦτον ὅταν οὕτως ἔχῃ, λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ δὶς τῆς ἡμέρης. καὶ ὅταν ὀδύνη ἔχῃ, χλιάσματα προστιθέναι. καὶ ἐπιπίνειν διδόναι, μέλι καὶ ὄξος ἑφθόν. καὶ ῥοφάνειν χυλὸν πτισάνης. καὶ ἐπιπίνειν οἶνον. ἢν δὲ πρὸς τὸ λουτρὸν καὶ τὰ χλιάσματα πονέῃ καὶ μὴ ἀνέχηται, προσφέρειν αὐτῷ ψῦγμα. καὶ πίνειν διδόναι κυκεῶνα ἐν ὕδατι ἀποβρέχων, ὡς ψυχρότατον. καὶ κεῖσθαι πρὸς τὸ ψῦχος, ταῦτα ποιέειν. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπὴ καὶ θανατώδης.

Ὁ πλεύμων προσπεσὼν ἐς τὸ πλευρόν.

Ἢν ὁ πλεύμων πρὸς τὸ πλευρὸν προσπέσῃ, βὴξ ἴσχει καὶ ὀρθοπνοίη. καὶ σίαλον βήσσεται λευκόν. καὶ ὀδύνη τὸ στῆθος καὶ τὸ μετάφρενον ἴσχει. καὶ ὠθέει προσκείμενος. καὶ δοκέει τι ἐγκέεσθαι βαρὺ ἐν τοῖσι στήθεσι. καὶ κεντέουσιν ὀδύναι ὀξεῖαι. καὶ τρίζει τὸ αἷμα οἷον μάσθλης. καὶ τὴν πνοιὴν ἐπέχει. καὶ ἐπὶ μὲν τὸ πονέον, ἀνέχεται κατακείμενος. ἐπὶ δὲ τὸ ὑγιὲς, οὔ. ἀλλὰ δοκέει τι αὐτῷ, οἷον ἐκκρέμασθαι βαρὺ ἀπὸ τοῦ πλευροῦ. καὶ διαπνέειν δοκέει διὰ τοῦ στήθεος. τοῦτον λούειν θερμῷ πολλῷ, δὶς τῆς ἡμέρης. καὶ μελίκρητον πιπίσκειν. καὶ ἐκ τοῦ λουτροῦ, οἶνον λευκὸν κεραννὺς, καὶ μέλι ὀλίγον. καὶ δαύκου καρπὸν τρίψας. καὶ τῆς κενταυρείης δεύς, τοῦτο ποτὸν διδόναι χλιαρὸν καταρροφάνειν. καὶ προστιθέναι πρὸς τὸ πλευρὸν ἐς ἀσκεῖον, ἢ ἐς βοείην κύστιν ὕδωρ χλιαρὸν ἐγχέων. καὶ ταινίῃ συνδέειν τὰ στήθεα. καὶ κεῖσθαι ἐπὶ τὸ ὑγιές. καὶ τὸν χυλὸν διδόναι τῆς πτισάνης χλιαρόν. καὶ ἐπιπίνειν οἶνον ὑδαρέα. ἢν δὲ ἐκ τρώματος τοῦτο γένηται, ἢ τμηθέντι ἐμπύῳ, γίνεται γάρ, τούτῳ κύστιν πρὸς σύριγγα προσδήσας, ἐμπιπλάναι τῆς φύσης, καὶ ὠσαι ἔσω, καὶ μοτὸν στερεὸν κασσιτέρινον ἐντιθέναι, καὶ ἀπωθέειν πρόσω. οὕτω διαιτῶν, τυγχάνοις ἂν μάλιστα.

Τοῦ πλευροῦ φῦμα.

Ἐπὴν πλευρῷ φῦμα γένηται, ἡ βὴξ ἴσχει σκληρή. καὶ ὀδύνη. καὶ πυρετός. καὶ ἔγκειται βαρὺ ἐν τῷ πλευρῷ καὶ ὀδύνη ὀξεῖα

ὀδύνη ὀξέη ἐς τὸ αὐτὸ ἀεὶ χωρίον λαμβάνει. καὶ δίψα ἰσχυρή. καὶ ἀπερεύγεται τὸ πόμα, θερμόν. καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἀλγέον, οὐκ ἀνέχεται κατακείμενος. ἐπὶ δὲ, τὸ ὑγιές. ἀλλ᾽ ἐπὴν κατακλινῇ, δοκέει οἷόν περ λίθος ἐκκρέμασθαι. καὶ διοιδέει. καὶ διερεύθει. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσιν. τοῦτον τάμνειν ἢ καίειν. ἔπειτα ἀφιέναι τὸ πύον, ἐς ἂν γένηται δεκαταῖος. καὶ μοτοῦν ὠμολίνῳ. ἐπὴν δὲ γένηται δεκαταῖος, ἐξιεὶς τὸ πύον πᾶν, ἐγχέαι οἶνον καὶ ἔλαιον χλιήνας, ὡς μὴ ἐξαπίνης ἀποξηρανθῇ. καὶ μοτοῦν ὀθονίῳ. ἐξιεὶς δὲ τὸ ἐγκεχυμένον, ἐγχέειν ἕτερον. ποιέειν δὲ ταῦτα, πέντε ἡμέρας. ἐπὴν δὲ τὸ πύον λεπτὸν ἀπορρέῃ, οἷον πτισάνης χυλός. καὶ ὀλίγον ἐν τῇ χειρὶ ψαυόμενον. ἢ κασσιτέρινον μοτὸν ἐντιθέναι. καὶ ἐπὴν παντάπασι ξηρανθῇ, ἀποτάμνων τε τοῦ μοτοῦ ὀλίγον, ἀεὶ ξυμφύειν τὸ ἕλκος πρὸς τὸν μοτόν.

Ὕδρωψ πλεύμονος.

Ἢν δὲ ὕδερος ἐν τῷ πλεύμονι γένηται, πυρετὸς καὶ βὴξ ἴσχει. καὶ ἀναπνέει ἀθρόον. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. καὶ οἱ ὄνυχες ἕλκονται πάντες. καὶ πάσχει οἷά περ ἔμπυος γενόμενος. βληχρότερον δὲ καὶ πολυχρονιώτερον. καὶ ἢν ἐγχέῃς, ἢ πνείας, ἢ θυμιᾷς, οὐχ ὁμαρτέει πύον. τούτῳ ἂν γνοίης ὅτι, οὐ πύον ἀλλὰ ὕδωρ ἐστί. καὶ ἢν πολλὸν χρόνον προσέχων τὸ οὖς ἀκουάζῃ, πρὸς τὰ πλευρά, ζέει ἔσωθεν οἷον ὄξος, καὶ ἕως μέν τινος ταῦτα πάσχει. ἔπειτα δὲ ῥήγνυται πρὸς τὴν κοιλίην. καὶ αὐτίκα μὲν δοκέει ὑγιὴς εἶναι καὶ τῆς νούσου ἀπηλλάχθαι. τῷ δὲ χρόνῳ ἡ κοιλίη ἐμπίπραται. καὶ τά τε αὐτὰ κεῖνα πάσχει καὶ μᾶλλον. ἔνιοι δὲ καὶ οἰδίσκονται τὴν γαστέρα. καὶ τὴν ὄσχην. καὶ τὸ πρόσωπον. καὶ ἔνιοι δοκέουσιν εἶναι ἀπὸ τῆς κοιλίης τῆς κάτω, ὁρῶντες τὴν γαστέρα μεγάλην. καὶ τοὺς πόδας οἰδέοντας. οἰδίσκεται γὰρ ταῦτα, ἢν ὑπερβάλλῃς τὸν καιρὸν τῆς τομῆς. τοῦτον χρή, ἢν μὲν ἀκριβώσῃς, ἔξω ταμόντα διὰ τῶν πλευρέων, ἰῆσθαι. ἢν δὲ μὴ ἀκριβέῃ, λούσαντα πολλῷ θερμῷ καθίζειν ὥσπερ τοὺς ἐμπύους. καὶ ὅπῃ ἂν ψοφέῃ, ταύτῃ τάμνειν. βούλεσθαι δὲ ὡς κατωτάτω, ὅκως τοι εὔροον ᾖ. ἐπὴν δὲ τάμῃς, μοτοῦν ὠμολίνῳ, παχὺν καὶ ἐπάκρον ποιησάμενος τὸν μοτόν, καὶ ἀφιέναι τοῦ ὕδατος φειδόμενος ὡς ἐλάχιστα. καὶ ἢν μέν σοι ἐν τῷ μοτῷ πύον περιγένηται, πεμπταίῳ ἐόντι, ὡς τὰ πολλὰ ἐκφυγγάνει. ἢν δὲ μὴ περιγένηται, ἐπὴν ἐξηράνῃς τὸ ὕδωρ, δίψα ἐπιλαμβάνει καὶ βήξ, καὶ ἀποθνήσκει.

Στῆθος ἢ μετάφρενον ῥαγέν.

Ἢν τὸ στῆθος ἢ τὸ μετάφρενον ῥαγῇ, ὀδύναι ἴσχουσι τὸ στῆθος. καὶ τὸ μετάφρενον διαμπερές. καὶ θέρμη ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐπιλαμβάνει. καὶ τὸ σίαλον ὕφαιμον βήσσεται. τὸ δ᾽ οἷον θρὶξ διατρέχει διὰ τοῦ σιάλου αἱματώδης. μάλιστα δὲ ταῦτα πάσχει, ἢν τῇσι χερσί τι πονήσῃ. ἢ ἐπὶ ἅμαξαν ἐπιβῇ, ἢ ἐφ᾽ ἵππον. τοῦτον καίειν καὶ ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν μοιρήσας ἑκάτερον. καὶ οὕτως ὑγιὴς γίνεται. ἐπισχεῖν δὲ τὸν πόνον ἐν αὐτὸν καὶ παχῦναι ἐκ τῆς καύσιος.

Πυρετὸς καυσώδης.

Πυρετὸς ἴσχει καὶ δίψα ἰσχυρή. καὶ ἡ γλῶσσα τρηχείη. καὶ μέλαινα. καὶ χλωρή. καὶ ξηρή. καὶ διέρυθρος ἰσχυρῶς. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ χλωροί. καὶ ἀποπατέει ἐρυθρόν, καὶ χλωρόν. καὶ οὐρέει πιοῦ το καὶ πίνει πολλόν. πολλάκις δὲ καὶ μεθίσταται ὡς ἐπὶ περιπλευμονίην, καὶ παρακόπτει. τούτῳ ἂν γνοίης ὅτι περιπλευμονίη γίνεται. οὗτος ἢν μὲν γένηται περιπλευμονικός, καὶ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας ὑπερφύγῃ, ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ γένηται ἐν ὀκτωκαίδεκα ἡμέρῃσιν, ἢν μὴ ἀνακάθαρτος γενόμενος ἔμπυος γένηται, τοῦτον χρὴ πίνειν τὸ ἀπὸ τοῦ κρίμνου. καὶ μετὰ πίνειν ὄξος, ὡς δυνατώτατον λευκόν. καὶ ῥοφάνειν τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης, δὶς τῆς ἡμέρης. ἢν δὲ ἀσθενὴς ᾖ, τρίς. καὶ ἐπιπίνειν οἶνον οἰνώδεα, λευκόν, ὑδαρέα. καὶ λούειν ὡς ἐλάχιστα. ἢν δὲ ἔμπυος γένηται, διαιτᾶν ὡς ἔμπυον.

Πυρετὸς λυγγώδης.

Πυρετὸς ἴσχει ὑπέρχνος. καὶ ῥῖγος. καὶ βήξ. καὶ λύγξ. καὶ βήσσει ἅμα τῷ σιάλῳ θρόμβους αἵματος. καὶ ἑβδομαῖος ἀποθνήσκει. ἢν δὲ δέκα ἡμέρας ὑπερφύγῃ, ῥᾴων γίνεται. εἰκοστῇ δὲ ἡμέρῃ ἐμπυΐσκεται. καὶ βήσσει τὰς πρώτας ἡμέρας πύον ὀλίγον. ἔπειτα, ἐπὶ πλέον, καθαίρεται δὲ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι. τοῦτον τὰς μὲν πρώτας ἡμέρας, πιπίσκειν τὸ ὄξος καὶ τὸ μέλι ἑφθόν. καὶ μετὰ μίσγειν ὄξος καὶ ὕδωρ ὑδαρὲς πίνων. ῥοφάνειν μὲν χυλὸν πτισάνης μέλι ὀλίγον παραμίσγων. καὶ οἶνον ἐπιπίνειν λευκὸν οἰνώδεα. ἐπὴν δὲ δέκα ἡμέραι παρέλθωσιν, ἢν τὸ πῦρ παύσηται, καὶ τὸ πτύαλον καθαρὸν ᾖ, τὴν πτισάνην ὅλην ῥοφανέτω, ἢ τὸν κέγχρον. ἢν δὲ εἰκοσταῖος τὸ πύον πτύσῃ, πινέτω, κόψας καὶ σήσας τὸ ἐλελίσφακον. καὶ πήγανον. καὶ θύμβρην. καὶ ὀρίγανον, καὶ ὑπερικόν. ἴσον ἑκάστου ξυμμίσγων, ὅσον σκαφίδα σμικρήν, ξυμπάντων, καὶ ἄλφιτον τὸ αὐτὸ ἐπὶ οἴνῳ γλυκεῖ κεκρημένῳ, νῆστις πίνειν. καὶ ῥοφανέτω ἢν χειμὼν ᾖ ἢ μετόπωρον

ἢ μετόπωρον, ἢ ἔαρ. ἢν δὲ θέρος ᾖ, μή. ἀλλ᾽ ἀμυγδάλια τρίβων καὶ σικύου σπέρμα πεφωσμένον, καὶ σήσαμον ἴσον ἑκάστου, σύμπαν δὲ ὅσον σκαφίδα, ἐπιχέας ὕδατος ὅσον κοτύλην αἰγιναίαν, ἄλητον ἐπιπάσσων καὶ κρεῖον, τοῦτο ῥοφανέτω μετὰ τὸ πόμα. σιτίοισι δὲ χρήσθω λιπαροῖσι καὶ ἁλμυροῖσι, καὶ θαλασσίοισι μᾶλλον, ἢ κρέασι. λούσθω δὲ θερμῷ τὴν κεφαλὴν ὡς ἐλάχιστα. ταῦτα ποιέων, ἀπαλλάσσεται τῆς νόσου. Νοῦσος ἡ καλουμένη λήθαργος. Βὴξ ἴσχει. καὶ τὸ σίαλον πτύει πουλὺ καὶ ὑγρόν. καὶ φλυηρέει. καὶ ὅταν παύσηται φλυηρέων, εὕδει. καὶ ἀποπατέει κάκοδμον. τοῦτον πιπίσκειν τὸ ἀπὸ τῆς κρίμνου. καὶ μεταπιπίσκειν οἶνον λευκὸν οἰνώδεα. καὶ ῥοφάνειν τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης. ξυμμίσγειν δέ, σιδίης χυλόν. καὶ οἶνον ἐπιπίνειν οἰνώδεα λευκόν. καὶ μὴ λούειν. οὗτος ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ἀποθνήσκει. ἢν δὲ ταύτας ὑπεκφύγῃ, ὑγιὴς γίνεται. Ἑτέρη νοῦσος ἡ λεγομένη, αὐάντη. Οὐκ ἀνέχεται ἄσιτος, οὐδὲ βεβρωκώς, ἀλλ᾽ ὅταν μὲν ἄσιτος ᾖ, τὰ σπλάγχνα μύζει, καὶ καρδιώσσει. καὶ ἐμέει ἄλλοτε ἀλλοῖα. καὶ χολήν. καὶ σίαλα. καὶ λάπην. καὶ δριμύ. καὶ ἐπὴν ἐμέσῃ, ῥάων δοκέει εἶναι ἐπ᾽ ὀλίγον. ἐπὴν δὲ φάγῃ, ἐρυγματά οἱ γίνεται, καὶ φλογιᾷ. καὶ ἀποπατήσειν ἀεὶ οἴεται πουλύ. ἐπὴν δὲ καθίζηται, φῦσα ὑποχωρέει. καὶ τὴν κεφαλὴν ὀδύνη ἔχει. καὶ τὸ σῶμα πᾶν ὥσπερ ῥαφὶς κεντέειν δοκεῖ, ἄλλοτε ἄλλῃ. καὶ τὰ σκέλεα βαρέα καὶ ἀσθενέα. καὶ μινύθει. καὶ ἀσθενὴς γίνεται. τοῦτον φάρμακον πιπίσκειν, πρῶτον μὲν κάτω, ἔπειτα δὲ ἄνω. καὶ τὴν κεφαλὴν καθαίρειν, καὶ σιτίων ἀπέχεσθαι γλυκέων καὶ ἐλαιηρῶν καὶ πιόνων, καὶ θωρηξίων. ἐμέειν δὲ τοῖσι χυλοῖσι, καὶ ἀπὸ σιτίων. καὶ τὴν ὥρην ὄνου γάλα ἢ ὀῤῥὸν πιπίσκων, φάρμακον προσπίσαι, ὁκότερον σοι δοκέῃ μᾶλλον δεῖσθαι. ψυχρολουτέειν τὸ θέρος καὶ τὸ ἔαρ. τὸ φθινόπωρον δὲ καὶ τὸν χειμῶνα ἀλείμματι χρῆσθαι, καὶ περιπατέειν, καὶ γυμνάζεσθαι ὀλίγα. ἢν δὲ ἀσθενέστερος ᾖ, ὥστε γυμνάζεσθαι, ὁδοιπορίῃ χρῆσθαι. καὶ σιτίοισι ψυχροῖσι καὶ διαχωρητικοῖσι χρήσθω. καὶ ἢν ἡ γαστὴρ μὴ ὑποχωρέῃ, ὑποκλύζειν κλύσματι μαλθακῷ. ἡ δὲ νοῦσος χρονίη. καὶ ἀπογηράσκοντας, ἢν μέλλῃ ἀπολείπειν. ἢν δὲ μή, συναποθνήσκει. Πυρετὸς ὁ φονώδης λεγόμενος. Πυρετὸς ἴσχει καὶ ῥῖγος. καὶ αἱ ὀφρύες ἐπικρεμᾶσθαι δοκέουσι. καὶ τὴν κεφαλὴν ἀλγέει. καὶ ἐμέει σίαλον θερμόν. καὶ χολὴν πολλήν. ἐνίοτε καὶ κάτω ὑποχωρέει. καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αἱ χῶραι οὐ χωρέουσι. καὶ ὀδύνη διὰ τὸν αὐχένα, καὶ ἐς τοὺς βουβῶνας ἴσχει. καὶ δυσθνέει καὶ φλυηρέει. οὗτος ἑβδομαῖος, ἢ καὶ πρότερον ἀποθνήσκει. ἢν δὲ ταύτας ὑπεκφύγῃ, ὡς τὰ πολλὰ ὑγιαίνει. ἡ δὲ νοῦσος θανατώδης. τούτῳ ψύγματα χρὴ προσίσχειν, πρὸς τὰ σπλάγχνα καὶ πρὸς τὴν κεφαλήν. καὶ πίνειν διδόναι ἐρείξαντα τὰς κάχρυς σὺν πίσῳ ἀχύροισι, καὶ ἀποβρέχοντα καὶ ἀποθέοντα τὸ ὕδωρ ἐν τούτῳ μελίκρητον ποιέοντα, ὑδαρὲς τοῦτο διδόναι. σιτίον δὲ μὴ προσφέρειν, μηδὲ ῥόφημα ἑπτὰ ἡμερέων ἄχρις. ἢν μὴ ἀσθενής σοι δοκέῃ εἶναι. ἢν δὲ ᾖ, χυλὸν πτισάνης ψυχρὸν καὶ λεπτὸν ὀλίγον διδόναι δὶς τῆς ἡμέρης καὶ ἐπιπίνειν ὕδωρ. ἐπὴν δὲ ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσι καὶ τὸ πῦρ μεθῇ, κέγχρον λείχειν. διὰ ἑσπέρην δὲ κολοκύντην, ἢ τεῦτλα διδόναι ὀλίγα. καὶ οἶνον λευκὸν ὑδαρέα ἐπιπίνειν, ἐς ἂν γένηται ἐναταῖος. ἔπειτα σιτίῳ ὡς ἐλαχίστῳ χρήσθω, ἀρτιζόμενος κέγχρον. λουτρῷ δέ, ἐς ἂν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, καὶ ὁ πυρετός, μὴ χρήσθω. ἐπὴν δὲ παύσηται, λούσθω πολλῷ. ἢν δὲ ἡ γαστὴρ μὴ ὑποχωρέῃ, ὑποκλύζειν κλύσματι μαλθακῷ ἢ βαλάνους προστιθέναι. ἐπὴν δὲ ἰσχύσῃ, προσθεὶς πρὸς τὰς ῥῖνας φάρμακον μαλθακόν, τὴν κοιλίην κάτω κάθηρον. ἔπειτα γάλα ὄνου μετάπισον. Πελίη νοῦσος. Πυρετὸς ἴσχει ξηρός. καὶ φρὶξ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀλγέει. καὶ τὰ σπλάγχνα ὀδύνη ἔχει. καὶ ἐμέει χολήν. καὶ ὅταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, οὐ δύναται ἀνορᾶν, ἀλλὰ βαρύνεται. καὶ ἡ γαστὴρ σκληρὴ γίνεται. καὶ ἡ χροιὴ πελιδνή. καὶ τὰ χείλεα, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ λευκά, πελιδνά. καὶ ἐξορᾷ ὡς ἀγχόμενος. ἐνίοτε καὶ τὴν χροιὴν μεταβάλλει. καὶ ἐκ πελιδνοῦ, ὑπόχλωρος γίνεται. τοῦτον φάρμακον πιπίσκειν καὶ κάτω καὶ ἄνω. καὶ ὑποκλύζειν. καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀποκαθαίρειν. καὶ θερμῷ ὡς ἥκιστα λούειν, ἀλλὰ καὶ ἐπὴν λούηται, ἐλευθερεῖν. καὶ ὀῤῥὸν τὴν ὥρην καὶ γάλα ὄνου πιπίσκειν. καὶ σιτίοισιν ὡς μαλθακωτάτοισι χρῆσθαι, καὶ ψυχροῖσιν, ἀπεχόμενον τῶν δριμέων καὶ τῶν ἁλμυρῶν. λιπαρωτέροισι δὲ καὶ γλυκυτέροισι καὶ πιοτέροισι χρήσθω. ἡ δὲ νοῦσος ὡς τὰ πολλὰ συναποθνήσκει τῷ κάμνοντι. Νοῦσος ἐρυγματώδης. Ὀδύνη λάζεται ὀξέη καὶ πονέει ἰσχυρῶς. καὶ ῥιπτάζει αὐτὸς ἑωυτόν. καὶ βοᾷ. καὶ ἐρεύγεται θαμινά. καὶ ἢν ἀπερεύγῃ, δοκέει ῥάων εἶναι. πολλάκις δὲ καὶ χολὴν ἀπεμέει

λην ἀπεμέει ὀλίγην, ὅσον βρόχθον. καὶ ὀδύνη λαμβάνει ἀπὸ τῶν σπλάγχνων, ἐς τὴν νειαίρην γαστέρα καὶ τὴν λαπάρην. καὶ ἐπὴν ἔμετος γένηται, ῥάων δοκέει εἶναι. καὶ ἡ γαστὴρ φυσᾶται. καὶ σκληρὴ γίνεται. καὶ ψοφέει. καὶ ἡ φῦσα οὐ διαχωρέει, οὐδὲ ὁ ἀπόπατος. τοῦτον ἢν ὀδύνη ἔχῃ, λούειν πολλῷ θερμῷ. καὶ χλιάσματα προστιθέναι. ὅταν δὲ ἐν τῇ γαστρὶ ἡ ὀδύνη ᾖ καὶ ἡ φῦσα, ὑποκλύζειν. καὶ τῆς λινοζώστιος ἑψῶν τὸν χυλὸν, ξυμμίσγειν τοῦ πτισάνης χυλοῦ. καὶ ἐπιπίνειν οἶνον γλυκὺν ὑδαρέα. σιτίον δὲ μὴ προσφέρειν ἕως ἂν ἡ ὀδύνη χαλάσῃ. πινέτω δὲ ἐξ ἡμέρας ἐκ νυκτὸς, σέμφυλα βρέχων γλυκέα, τὸ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τούτων. ἢν δὲ μὴ ἔχῃ σέμφυλα, μέλι καὶ ὄξος ἑφθόν. ἔπειτα ἢν δὲ τῆς ὀδύνης ἀποκινήσῃ, φαρμάκῳ κάτω τὴν κοιλίην καθαίρειν. σιτίοισι δὲ χρήσθω μαλθακοῖσι καὶ ὑποχωρητικοῖσι, καὶ θαλασσίοισι μᾶλλον, ἢ κρέασι. κρέασι δὲ ὀρνιθείοισι καὶ μηλείοισιν ἑφθοῖσι. καὶ τεῦτλα καὶ κολοκύντην. τῶν δ' ἄλλων ἀπεχέσθω. ἡ δὲ νοῦσος ὅταν μὲν νέον λάβῃ, χρόνῳ ἐξέρχεται. ἢν δὲ πρεσβύτερον, συναποθνήσκει.

Νοῦσος φλεγματώδης. Λάζεται μὲν καὶ ἄνδρα. μᾶλλον δὲ γυναῖκα. καὶ παχέη μὲν ἐστὶ καὶ εὔχρως. ὁδοιπορέουσα δὲ ἀσθενέει. μάλιστα δὲ ἔπειτα ἢν πρὸς ἔτος ἴῃ. καὶ πυρετὸς λεπτὸς λαμβάνει. ἐνίοτε καὶ πνῖγμα. καὶ ἀπεμέει μὲν ὅταν ἄσιτος ᾖ, χολὴν, καὶ σίαλα πολλά. πολλάκις δὲ καὶ ὅταν φάγῃ. τοῦ δὲ σιτίου οὐδέν. καὶ ὅταν πονήσῃ ὀδυνᾶται, καὶ ἄλλοτε ἄλλῃ τὸ στῆθος καὶ τὸ μετάφρενον. καὶ κατὰ τὴν πλάτην πομφοὺς ὡς ὑπὸ κνίδης. τοῦτον φάρμακον πιπίσκειν. καὶ ὀῤῥὸν καὶ γάλα ὄνου πινέτω. ἢν δὲ ὀῤῥοποτέῃ, προπίσαι φάρμακον κάτω ὡς πλείστας ἡμέρας. καὶ ἢν ἀπολήγῃ τῆς ὀῤῥοποσίης, μεταπινέτω γάλα ὄνειον. ἔπειτα ἢν δὲ πίνῃ, σιτίων μὲν ἀπεχέσθω. οἶνον δὲ πινέτω ὡς ἥδιστον, ἔπειτα ἢν παύσηται καθαιρόμενος. ἔπειτα ἢν δὲ ἀπολήξῃ τῆς πόσιος, ἀριστιζέσθω μὲν κέγχρον. ἐς ἑσπέρην δὲ σιτίοισι ὡς μαλθακωτάτοισι χρήσθω, καὶ ἐλαχίστοισι. ἀπεχέσθω δὲ πιόνων καὶ γλυκέων, καὶ ἐλαιηρῶν. καὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, μάλιστα τοῦ χειμῶνος. ἀπεμεέτω ἀπὸ φακίων λάχανα προτρώγων. καὶ θερμῷ ὡς ἥκιστα λούσθω, ἀλλὰ καὶ εἰληθερείτω. ἡ δὲ νοῦσος συναποθνήσκει.

Φλέγμα λευκόν. Οἰδέει ἅπαν τὸ σῶμα λευκῷ οἰδήματι. καὶ ἡ γαστὴρ παχέη φαινομένη. καὶ οἱ πόδες καὶ οἱ μηροὶ, οἰδέουσι. καὶ αἱ κνῆμαι καὶ ἡ ὄσχη. καὶ ἀναπνεῖ ἀθρόον. καὶ τὸ πρόσωπον ἐνερευθές. καὶ τὸ στόμα ξηρόν. καὶ δίψα ἴσχει. καὶ ἐπὴν φάγῃ, τὸ πνεῦμα πυκνὸν ἐπιπίπτει. οὗτος τῆς αὐτῆς ἡμέρης, τότε μὲν, ῥάων γίνεται. τότε δὲ, κάκιον ἴσχει. τούτων ἢν μὲν ἡ γαστὴρ ταραχθῇ αὐτομάτη ἀρχομένης τῆς νούσου, ἐγγυτάτω ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μὴ ταραχθῇ, φάρμακον διδόναι κάτω, ὑφ' οὗ ὕδωρ καθαιρεῖται. καὶ θερμῷ μὴ λούειν. καὶ πρὸς τὴν αἰθρίην κομίζειν. καὶ τὴν ὄσχην ἀποτύπτειν, ἐπὴν πίμπρηται. σιτίοισι δὲ χρήσθω, ἄρτῳ καθαρῷ ψυχρῷ. καὶ τεύτλοισι. καὶ ἰχθύσι σκορπίοισιν ἑφθοῖσι. ἀπὸ δὲ ζωμῶν, ὡς ἐλαχίστων. καὶ ψυχρὰ πάντα. καὶ μὴ γλυκέα, μὴ δὲ λιπαρά. ἀλλὰ τετριμμένα καὶ ὀξέα καὶ δριμέα. πλὴν σκορόδου, ἢ κρομμύου, ἢ πράσου. ὀρίγανον δὲ καὶ θύμβρην πολλὴν ἐσθίειν. καὶ οἶνον ἐπιπίνειν οἰνώδεα. καὶ ὁδοιπορέειν πρὸ τοῦ σιτίου. ἢν δ' ὑπὸ τοῦ φαρμάκου οἰδίσκηται, κλύζειν καὶ ἀπὸ σιτίων πιέζειν, καὶ περιπάτοισι, καὶ ἀλουσίῃ. φάρμακα δὲ, ὡς ἐλάχιστα διδῶναι. ἄνω δὲ μὴ δ' ἔμπροσθεν, ἢ τὰ οἰδήματα κατέλθοι ἐς τὸ κάτω. ἢν δὲ ἰσχνοῦ ἤδη ἐόντος πνῖγμα ἐν τοῖσι στήθεσιν ἐγγίνηται, ἐλλέβορον δὸς πίειν. καὶ τὴν κεφαλὴν καθῆραι. κἄπειτα κάτω πίσαι. ἡ δὲ νοῦσος μάλιστα διακρίνει ἐν οὐδενί.

Φροντὶς νοῦσος χαλεπή. Δοκέει ἐν τοῖσι σπλάγχνοισιν εἶναι οἷον ἄκανθα, καὶ κεντέειν. καὶ ἄση αὐτὸν λάζεται. καὶ τὸ φῶς φεύγει, καὶ τοὺς ἀνθρώπους. καὶ τὸ σκότος φιλέει. καὶ φόβος λάζεται. καὶ αἱ φρένες οἰδέουσιν ἐκτός. καὶ ἀλγέει ψαυόμενος. καὶ φοβεῖται. καὶ δείματα ὁρᾷ καὶ ὀνείρατα φοβερά. καὶ τοὺς τεθνηκότας ἐνίοτε. καὶ ἡ νοῦσος ἐνίοτε τοὺς πλείστους λαμβάνει τοῦ ἦρος. τοῦτον πιπίσκειν ἐλλέβορον. καὶ τὴν κεφαλὴν καθαίρειν. καὶ μετὰ τὴν κάθαρσιν τῆς κεφαλῆς, κάτω πῖσαι φάρμακον. καὶ μετὰ ταῦτα πίνειν γάλα ὄνου. σιτίοισι δὲ χρήσθω ὡς ἐλαχίστοισιν, ἢν μὴ ἀσθενὴς ᾖ. καὶ ψυχροῖσι καὶ διαχωρητικοῖσι. καὶ μὴ δριμέσι. μὴ δ' ἁλμυροῖσι. μηδὲ λιπαροῖσι. μὴ δὲ γλυκέσι. μὴ δὲ θερμολουέσθω. μὴ δὲ οἶνον πινέτω. ἀλλὰ μάλιστα μὲν, ὕδωρ. εἰ δὲ μὴ, οἶνον ὑδαρέα. μὴ δὲ γυμναζέσθω. μὴ δὲ περιπατείτω. ταῦτα ποιέων, ἀπαλλάσσεται τῆς νούσου, χρόνῳ. ἢν δὲ μὴ ἐπιμελήσῃ, ξυναποθνήσκει.

Μέλαινα νοῦσος. Μέλαιναν ἐμέει οἷον τρύγα, ὁτὲ μὲν, αἱματώδεα. ὁτὲ δὲ οἷον οἶνον τὸν δεύτερον. ὁτὲ δὲ οἷον πολύποδος θολόν. ὁτὲ δὲ, δριμὺ οἷον ὄξος. ὁτὲ δὲ

σίαλον καὶ λάπην. ὁτὲ δὲ, χολὴν χλωρήν. καὶ ὅταν μὲν τὸ μέλαν τὸ αἱματῶδες ἐμέῃ, δοκέει οἷον φόνου ὄζειν. καὶ ἡ φάρυγξ καὶ τὸ στόμα καίεται ὑπὸ τοῦ ἐμέσματος. καὶ τοὺς ὀδόντας αἱμωδιᾷ. καὶ τὸ ἔμεσμα τὴν γῆν αἴρει. καὶ ἐπὴν ἀπεμέσῃ, δοκέει ῥάων εἶναι ἐπ' ὀλίγον. καὶ οὐκ ἄχθεται οὔτ' ἄσιτος ὤν, οὔτε πλέον βεβρωκώς. ἀλλ' ὁκόταν μὲν ἄσιτος ᾖ, τὰ σπλάγχνα μύζει. καὶ τὰ σίαλα ὀξέα. ὅταν δὲ τι φάγῃ, βάρος ἔχει τοῖσι σπλάγχνοισι. καὶ τὸ στῆθος καὶ τὸ μετάφρενον, δοκέει οἷον γραφείοισι κεντεῖσθαι. καὶ τὰ πλευρὰ ἔχει ὀδύνη, καὶ πυρετὸς βληχρός. καὶ τὴν κεφαλὴν ἀλγεῖ. καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν οὐχ ὁρᾷ. καὶ τὰ σκέλεα βαρέα. καὶ ἡ χροιὴ μέλαινα. καὶ μινύθει. τοῦτον φάρμακον πιπίσκειν θαμά, καὶ ὀῤῥὸν καὶ γάλα τὴν ὥρην. καὶ σιτίων ἀπέχειν γλυκέων, καὶ ἐλαιηρῶν, καὶ πιόνων. καὶ χρῆσθαι ὡς ψυχροτάτοισι καὶ ὑποχωρητικωτάτοισι. καὶ τὴν κεφαλὴν καθαίρειν. καὶ μετὰ τὰς φαρμακοποσίας τὰς ἄνω, ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ αἵματος ἀφιέναι, ἢν μὴ ἀσθενὴς ᾖ. ἢν δὲ ἡ κοιλίη μὴ ὑποχωρέῃ, ὑποκλύζειν μαλθακῷ κλύσματι. καὶ θωρηξίων ἀπέχεσθαι, καὶ λαγνείης. ἢν δὲ λαγνεύῃ νῆστις, πυριᾶσθαι. καὶ τοῦ ἡλίου ἀπέχεσθαι. μὴ δὲ γυμνάζεσθαι πουλλά. μὴ δὲ περιπατέειν. μὴ δὲ θερμολουτέειν. μὴ δὲ δριμέα ἐσθίειν, μὴ δὲ ἁλυκά. ταῦτα ποιέειν, καὶ ἅμα τῇ ἡλικίῃ ἀποφθίνει καὶ ἡ νοῦσος, εἰ καὶ καταγηράσκει σὺν τῷ σώματι. ἢν δὲ μελανθῇ, συναποθνήσκει.

Ἄλλη μέλαινα νοῦσος. Ὑπόπυρος καὶ ἰσχνὸς, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπόχλωρος γίνεται. καὶ λεπτοδέρμος καὶ ἀσθενὴς τελέθει. ὅσῳ δ' ἂν χρόνος πλείων ᾖ, ἡ νοῦσος μᾶλλον πιέζει. καὶ ἐμέει πᾶσαν ὥρην, οἷον σταλαγμὸν ὀλίγον, κατὰ δύο βρόχθους. καὶ τὸ σιτίον θαμινά. καὶ σὺν τῷ σιτίῳ, χολὴν καὶ φλέγμα. καὶ μετὰ τὴν ἔμεσιν ἀλγεῖ τὸ σῶμα πᾶν, ἔστι δ' ὅτε καὶ πρὶν ἐμέσαι. καὶ φρίκαι λεπταί, καὶ πυρετὸς ἴσχει. καὶ πρὸς τὰ γλυκέα καὶ ἐλαιώδη μάλιστα ἐμέει. τοῦτον καθαίρειν χρὴ φαρμάκοισι, καὶ κάτω καὶ ἄνω. καὶ μετὰ πιπίσκειν γάλα ὄνου. καὶ σιτίοισι χρῆσθαι, ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ψυχροῖσι. καὶ ἰχθύσιν ἀκταίοισι, καὶ σελάχεσι. καὶ τεύτλοισι καὶ κολοκύντῃσι. καὶ κρέασι τετρυμμένοισιν. οἶνον δὲ πίνειν, λευκὸν οἰνώδεα, ὑδαρέστερον. ταλαιπωρίῃ δὲ ἐν περιπάτοισι χρῆσθαι. καὶ μὴ θερμολουτέειν. καὶ τοῦ ἡλίου ἀπέχεσθαι. ταῦτα ποιέειν. ἡ δὲ νοῦσος, θανατώδης μὲν, οὔ. ξυγκαταγηράσκει δέ.

Σφακελώδης. Τὰ ἄλλα μὲν τὰ αὐτὰ πάσχει. ἐμέει δὲ, θρόμβους πεπηγότας χολῆς. καὶ κάτω ὁμοίως, ἐπὴν τὰ σιτία ἀποπατέῃσι. δρᾶν δὲ χρὴ τὰ αὐτὰ ἅπερ ἐπὶ τῆς προτέρης ἐλέχθη, καὶ ὑποκλύζειν.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΝΟΥΣΩΝ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ μὲν οὖν πυρετῶν ἁπάντων, εἴρηταί μοι. ἀμφὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ἔρχομαι ἤδη.

Οἴδημα ἐγκεφάλου. Ὁκόταν ὁ ἐγκέφαλος οἰδήσῃ ὑπὸ φλεγμασίης, ὀδύνη ἴσχει ἅπασαν τὴν κεφαλήν. μάλιστα δὲ, ὅπῃ στάῃ ἡ φλεγμασίη. Γ ἵσταται δὲ ἐν τῷ κροτάφῳ. καὶ τά τε ὦτα ἠχῆς πλήρεα γίνεται. καὶ ἀμβλύνει ἡ ἀκοή. καὶ φλέβες τέτανται, καὶ σφύζουσι. πυρετός τε καὶ ῥῖγος ἐνίοτε ὑπολαμβάνει. ἥ τε ὀδύνη ἐκλείπει οὐδέποτε. ἀλλὰ ποτὲ μὲν, ἀνίησι. ποτὲ δὲ, μᾶλλον πιέζει. βοᾷ τε. καὶ ἀναΐσσει ὑπὸ τῆς ὀδύνης. καὶ ὁκόταν ἀναστῇ, αὖθις σπεύδει ἐπὶ τὴν κλίνην καταπεσεῖν. καὶ ῥιπτάζει ἑωυτόν. οὗτος ἐστὶ μὲν θανατώδης. ὁκόσων δὲ ἡμερέων ἀποθανεῖται, οὐκ ἔχει κρίσιν. ἄλλοι γὰρ ἄλλως ἀπόλλυνται. ὡς μέντοι ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐν τῇσιν ἑπτὰ ἡμέρῃσι τελευτῶσιν. εἴκοσι δὲ καὶ μίαν διαφυγόντες, ὑγιέες γίνονται. χρὴ δὲ ὁκόταν περιωδυνέῃ, ψύχειν τὴν κεφαλήν. μάλιστα μὲν ξυράντα, ἢ ἐς κύστιν, ἢ ἐς ἔντερα ἐγχέαντα τῶν ψυκτικῶν τι. οἷον χυλὸν στρύχνου, καὶ τὴν κεραμῖτιδα. τὸ μὲν, περιτιθέναι. τὸ δὲ, ἀφαιρέειν, πρὶν ἢ χλιαρὸν γένηται. καὶ τοῦ αἵματος ἀφαιρέειν. καὶ τὴν κεφαλὴν καθαίρειν σελίνου χυλοῖσι μαγνῶτα θυώδεα. ἀσιτέειν δὲ τὸ πάμπαν. ῥοφεῖν δὲ πτισάνης χυλόν, καὶ τὴν κάτω κοιλίην λύειν.

Πλήρωμα ὀδυνῶδες ἐγκεφάλου. Ὁκόταν δὲ περιωδυνέῃ ἡ κεφαλὴ ὑπὸ πληρώσιος τοῦ ἐγκεφάλου, ἀκαθαρσίην σημαίνει. καὶ τὴν κεφαλὴν ὅλην περιωδυνίαι ἴσχουσι. καὶ παραφρονέει. καὶ ἀποθνήσκει ἑβδομαῖος. καὶ οὐκ ἂν ἐκφύγῃ, ἢν μὴ ῥαγέῃ τὸ ὑγρὸν ἑβδομαίῳ κατὰ τὰ οὔατα. οὕτω τε ἡ ὀδύνη παύεται καὶ ἔμφρων γίνεται. ῥεῖ δὲ πολλὸν καὶ ἄνοσμον. τούτου μᾶλλον μὲν μὴ θεραπεύειν τὰ ὦτα, πρὶν ἂν ἐῤῥωγὸς ἴδῃς τὸ πύον. ἢν δὲ

βούλῃ

βούλῃ καθῆραι τὴν ἄνω καὶ τὴν κάτω κοιλίην, λύσον χωρὶς ἑκατέρην. ἔπειτα πυριᾶν μὲν τὴν κεφαλὴν ὡς μάλιστα, ὅλην τε καὶ διὰ τῶν ὤτων, καὶ διὰ τῶν ῥινῶν. ῥοφεῖν δὲ πτισάνης χυλόν. καὶ ἀοινέειν τοπάμπαν. ἐπὴν δὲ ῥαγῇ τὸ πύον, ἐπίσχειν, ἐς ἂν ἡ πολλὴ τῆς ῥύσιος παύσηται. ἔπειτα κλύζειν τὰ ὦτα, οἴνῳ γλυκεῖ, ἢ γάλακτι γυναικείῳ, ἢ ἐλαίῳ παλαιῷ. χλιαροῖσι δὲ κλύζειν. καὶ πυριᾶν τὴν κεφαλὴν θαμινὰ ἐν μαλθακῇσι πυρίῃσι καὶ εὐόδμοισιν, ὡς θᾶσσον καθαιρέηται ὁ ἐγκέφαλος. οὗτος μὲν τάγε πρῶτα οὐκ αἰεί. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἥ τε ῥῦσις ἧσσον ἐστι. καὶ ἡ ἀκοὴ ἅμα τῇ ῥύσει παντελῶς παυομένῃ, παραγίνεται. καὶ ὁμοιοῦται μάλιστα ἑωυτῷ. φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ, ἡλίους. ἀνέμους. πῦρ. καπνόν. δριμέων ὀδμὰς, καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ ἡσυχάζειν, διαίτῃ μαλθακῇ χρώμενον. καὶ ὑπὸ λαχάνων ὑπόλυτος ἔστω ἡ κοιλίη ἡ κάτω.

Βλητοί. Οἱ δὲ βλητοὶ λεγόμενοι εἰσὶν, ὁκόταν ὁ ἐγκέφαλος πλησθῇ πολλῆς ἀκαθαρσίης, ὀδύνην παρέχει τὸ πρόσθεν τῆς κεφαλῆς πρῶτον. καὶ ἀναβλέπειν οὐ δύνανται, οἱ μὲν, ἀμφοῖν τοῖν ὀφθαλμοῖν. οἱ δὲ, θατέρῳ. καὶ κῶμα μιν ἔχει. καὶ ἔκφρονές εἰσι. καὶ οἱ κρόταφοι πηδῶσι. καὶ πυρετὸς λεπτὸς ἔχει, καὶ τοῦ σώματος ἀκρασίη. οὗτος ἀποθνήσκει τριταῖος ἢ πεμπταῖος. ἐς δὲ τὰς ἑπτὰ, οὐκ ἀφικνέεται. ἢν δ' ἄρα ἀφίκηται, ἐξάντης γίνεται. τοῦτον ἢν βούλῃ θεραπεύειν, πυριᾶν τὴν κεφαλήν. καὶ ταμὼν ἀνάπνευσιν ποιέειν. ἢν δὲ ὀδύνη ἔχῃ, καὶ πταρμοὺς ἐμποιέειν χρή. καὶ τὴν κεφαλὴν καθαίρειν κούφοισι καὶ εὐώδεσι. καὶ τὴν κάτω κοιλίην καθαίρειν. ἀοινέειν δὲ τὸ πάμπαν. πτισάνης δὲ χυλῷ χρῆσθαι.

Σφακελισμὸς ἐγκεφάλου. Ην δὲ σφακελίσῃ ὁ ἐγκέφαλος, ὀδύνη ἴσχει τὴν κεφαλήν. καὶ διὰ τοῦ τραχήλου φοιτᾷ ἐς τὴν ῥάχιν. καὶ αὐτὸν ὑπολαμβάνει ἀκουσίη. καὶ ψῦχος ἐπέρχεται ἐπὶ τὴν κεφαλήν. καὶ ἰδίει ὅλος καὶ ἐξαίφνης ἄφωνος δείκνυται. καὶ ἐκ τῶν ῥινῶν αἷμα ῥεῖ. καὶ πελιδνὸς γίνεται. τοῦτον ἢν μὲν ἡ νοῦσος χαλαρῶς λάβῃ, τοῦ αἵματος ἀπελθόντος, ῥαΐζει. ἢν δὲ σφόδρα εἰλημμένος ᾖ, θνήσκει τάχα. τούτῳ πταρμούς τε ἐμποιέειν διὰ τῶν εὐωδέων, καὶ τὰς κοιλίας ἄμφω καθαίρειν ἐν μέρει ἑκατέρην. καὶ τῶν εὐωδέων, κούφας δὲ ὀδμὰς ἐχόντων, τῇσι ῥισὶν ἀείρειν. καὶ ῥόφημα λεπτόν τε καὶ χλιαρόν. ἀοινέειν δὲ τὸ πάμπαν.

Λήθαργοι. Οἱ δὲ λήθαργοι, στάσις μὲν ἡ αὐτὴ τοῦ κακοῦ, τῇ περιπλευμονίῃ. χαλεπωτέρη δὲ, καὶ οὐ πάμπαν ἀπάλλακται ὑγιὴς περιπλευμονίης. βραδυτέρη δὲ πουλὺ ἡ νοῦσος. πάσχει δὲ τάδε. βὴξ καὶ κῶμα μιν ἔχει. καὶ τὸ σίαλον ὑγρὸν καὶ πολὺ ἀνάγει. καὶ ἀδυνατέει σφόδρα. καὶ ὁκόταν μέλλῃ ἀποθανεῖσθαι, κάτω ὑποχωρέει αὐτῷ πολὺ καὶ ὑγρόν. τούτῳ ἐλπὶς μὲν πάνυ βραχεῖα περιγενέσθαι. ὅμως δὲ, πτύειν τε ποιέειν ὡς πλεῖστον. καὶ θερμαίνειν. καὶ ἀοινέειν. ἢν δὲ ἐκφύγῃ, ἔμπυος γίνεται.

Καυσώδης. Η δὲ καυσώδης λεγομένη, δίψα τε ἔχει πολλή. καὶ ἡ γλῶσσα πέφρικε. τὸ δὲ χρῶμα αὐτῆς τὸν μὲν πρῶτον χρόνον, οἷόν περ εἴωθε, ξηρὴ δὲ σφόδρα. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, σκληρύνεται. καὶ τρηχύνεται. καὶ παχύνεται. καὶ ἐπιμελαίνεται. ἢν μὲν οὖν ἀρχῇ ταῦτα πάθῃ, θᾶσσους αἱ κρίσιες γίνονται. ἢν δὲ ὕστερον, χρονιώτεραι. τῆς δὲ ἀφέσιος, ταῦτα πάντα ἡ γλῶσσα σημαίνει, ἅπερ ἐν τῇ περιπλευμονίῃ. καὶ τὰ οὖρα, χολώδεα μὲν ἢ αἱματώδεα ἐόντα, ἐπίπονα. ξανθὰ δὲ, ἀπονώτερα. καὶ τὸ πτύσμα ὑπὸ θερμασίης τε ξηρασίης, ξυγκεκαυμένον καὶ παχὺ ἐστι. πολλάκις δὲ καὶ ἐς τὴν περιπλευμονίην μεθίσταται. καὶ ἢν μεταστῇ, τάχα ἀποθνήσκει. τοῦτον δὲ ὧδε χρὴ θεραπεύειν. λούειν θερμῷ δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρης ἑκάστης, πλὴν τῆς κεφαλῆς. καὶ ἐν τῇσι κρίσεσι οὐ χρὴ λούειν. καὶ τὰς μὲν πρώτας τῶν ἡμερέων, ὑποκαθαίρειν καὶ ὑδροποτέειν. καὶ γὰρ ἔμετον ἄγει τὸ ὕδωρ ὡς ἐπιτοπολύ. τὰς δὲ ὑστέρας μετὰ τὴν κάθαρσιν ὑγραίνειν. καὶ ῥοφήμασι χρῆσθαι καὶ οἴνοισι γλυκέσιν. ἢν δὲ μὴ ἐξ ἀρχῆς παραλάβῃς, ἀλλὰ ἤδη τῶν ἐν τῇ γλώσσῃ σημείων γενομένων, ἐᾶν χρὴ ἕως ἂν αἱ κρίσιες παρέλθωσιν καὶ τὰ τῆς γλώσσης σημεῖα ἠπιώτερα γένηται. καὶ μήτε φάρμακον διδὼς, μήτε κλύσμα ἐς κάθαρσιν, πλὴν αἱ κρίσιες παρέλθωσιν.

Ὁ πλεύμων οἰδέων ὑπὸ τῆς θερμασίης. Ὁκόταν ὁ πλεύμων οἰδήσῃ ὑπὸ θερμασίης πληρωθεὶς, βὴξ ἔχει ἰσχυρὴ, καὶ σκληρή. καὶ ὀρθοπνοίη. καὶ ἀναπνεῖ ἀθρόον. καὶ ἀσθμαίνει πυκνόν. καὶ οἰδέει. καὶ τοὺς μυκτῆρας ἀναπετάννυσιν ὥσπερ ἵππος ἐκ δρόμου. καὶ τὴν γλῶσσαν θαμινὰ ἐκβάλλει. καὶ τὰ στήθεα αὐτῷ ἀείδειν δοκέει. καὶ βάρος ἐνεῖναι. διὸ χωρέειν οὐ δύναται τὰ στήθεα, ἀλλὰ διαρρήγνυνται. καὶ ἀδυνατέει. ἥ τε ὀδύνη ὀξέη ἴσχει. καὶ τόν τε νῶτον καὶ τὰ στήθεα καὶ τὰς πλευρὰς ὡς βελόναι κεντέουσι. καὶ καίεται ταῦτα, ὡς πρὸς πῦρ καθήμενος. καὶ ἐρυθήματα ἐκφύει ἐς τὸ

στῆθος καὶ τὸ νῶτον, ὡς φλογώδεα. καὶ δηγμὸς ἰσχυρὸς ἐμπίπτει καὶ ἀπορεῖ, ὥστε οὔτε ἑστάναι, οὔτε καθῆσθαι, οὔτε κατακεῖσθαι οἷός τέ ἐστιν. ἀλλ' ὡς δὲ ἀπορέων βλητρίζει ἑωυτὸν, καὶ δοκέει ἤδη ἀποθανεῖσθαι. ἀποθνήσκει δὲ μάλιστα τεταρταῖος ἢ ἑβδομαῖος. ἢν δὲ ταύτας διαφύγῃ, οὐ μάλα θνήσκει. τοῦτον ἢν θεραπεύῃς, χρὴ τὴν κάτω κοιλίην ὡς τάχιστα καθῆραι κλύσματι καλῶς. καὶ ἀπὸ τῶν ἀγκώνων καὶ τῆς ῥινὸς καὶ τῆς γλώττης καὶ πάντοθεν τοῦ σώματος, αἷμα ἀφιέναι. καὶ πόματα διδόναι ψυκτικὰ, καὶ ῥοφήματα τὰ αὐτὰ δυνάμενα. καὶ τῶν οὐρητικῶν μὴ θερμαινόντων δὲ, πολλάκις διδόναι. καὶ πρὸς μὲν τὰς ὀδύνας αὐτὰς, ὁκόταν καταιγίζωσι, χλιάσματα κοῦφα καὶ ὑγρὰ χρὴ προσφέροντα, χλιαίνειν καὶ ὑγραίνειν τὸν τόπον οὗ ἂν ᾖ ἡ ὀδύνη. πρὸς δὲ τὰ ἄλλα, ψυκτήρια προσίσχειν. τὰ μὲν, ἀφαιρέοντα. τὰ δὲ, προστιθέντα, καὶ ὅκου ἂν κατακέηται, ψῦχος ποιέειν. ἀσιτέειν δὲ τὸ πάμπαν. Κεφαλῆς ὀδύνη. Ὁκόταν δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀρξαμένη ἡ ὀδύνη ὀξέη, ἄφωνον ποιήσῃ παραχρῆμα, ἄλλως τε καὶ ἐκ μέθης ὅταν γίνηται, οὗτος ἀποθνήσκει ἑβδομαῖος. ὅσοι δὲ οἱ ἐκ τῆς μέθης τοιοῦτόν τι παθόντες καὶ ἄφωνοι μείναντες θνήσκουσιν. ἢν γὰρ ῥήξωσι φωνὴν αὐθημερὸν, ἢ τῇ ὑστεραίῃ, ἢ τῇ τρίτῃ, ὑγιέες γίνονται. ποιέουσι δὲ οἱ ἐκ τῆς μέθης ἔνιοι τοῦτο, καὶ οὐδέτεροι ἀπόλλυνται. τούτοισι πταρμούς τε ἐμποιέειν ἰσχυρούς. καὶ ὑποκλύσαι, ὅ, τι ἂν χολὴν ἄξει σφόδρα. καὶ ἢν ἐπαίσθηται, ὀπὸν θαψίης δοῦναι, ἐν πολλῷ τῷ ὑγρῷ καὶ θερμῷ, ἵνα ὡς τάχιστα ἀπεμέσῃ. ἔπειτα ὑπισχναίνειν καὶ ἀσιτέειν ἑπτὰ ἡμέρας. ἀφαιρέειν δὲ καὶ ἀπὸ τῆς γλώττης αἷμα, ἢν δύνῃ λαβεῖν φλέβα. Φρενίτιδες. Φρενίτιδες δὲ γίνονται, καὶ ἐξ ἑτέρων νούσων. πάσχουσι δὲ τάδε. τὰς φρένας ἀλγέουσιν, ὥστε μὴ ἐᾶσαι ἂν ἅψασθαι. καὶ πῦρ ἔχει. καὶ ἔκφρονές εἰσι. καὶ ἀτενὲς βλέπουσι. καὶ τ' ἄλλα παραπλήσια ποιέουσι, τοῖσιν ἐν τῇ περιπλευμονίῃ, ὁκόταν οἱ ἐν τῇ περιπλευμονίῃ ἔκφρονες ἔωσι. τοῦτον χλιαίνειν δεῖ, χλιάσμασιν ὑγροῖσι, καὶ πόμασι πλὴν οἴνου. καὶ ἢν μὲν οἷός τε ᾖ, ἀποκαθαίρειν ἄνω, βηχί τε καὶ πτύσει ἀνάγειν χρὴ, ὥσπερ ἐν τῇ περιπλευμονίῃ. εἰ δὲ μὴ, τὴν κάτω κοιλίην παρασκευάζειν, ὅκως ὑποχωρέει. ὑγραίνειν δὲ πόματι. ἀγαθὸν γάρ. ἡ δὲ νοῦσος θανατώδης. ἀποθνήσκουσι γὰρ, τριταῖοι, ἢ πεμπταῖοι, ἢ ἑβδομαῖοι. ἢν δὲ ἠπίως λαφθῇ, κρίνει ὡς περιπλευμονίη. Κυνάγχη. Ὑπὸ δὲ τῆς κυνάγχης καλεομένης, πνίγεται ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἐν τῇ φάρυγγι μᾶλλον οἱ δοκέει ἐνέχεσθαι. καὶ οὔτε τὸ σίαλον καταπιεῖ, οὔτε ἄλλο οὐδέν. καὶ τὼ ὀφθαλμὼ πονέετόν τε καὶ ἐξέχετον, ὡς ἀπαγχομένοισι. καὶ βλέπει αὐτοῖσι ἀτενές. καὶ ἐπιστρέφειν οὐχ οἷός τέ ἐστιν αὐτούς. καὶ λύζει, καὶ ἀναΐσσει θαμινά. καὶ τὸ πρόσωπον καὶ ἡ φάρυγξ πίμπραται, ἀτὰρ καὶ ὁ τράχηλος. τοῖσι δὲ ὁρέουσιν, οὐδὲν κακὸν ἔχειν δοκέει. καὶ ὁρᾷ καὶ ἀκούει ἀμβλύτερον. καὶ ὑπὸ τοῦ πνιγμοῦ οὐκ ἔννοός ἐστιν. ὅτι ἤν τι λέγῃ, οὔτε ἤν τι ἀκούῃ, ἢ ποιέῃ. ἀλλὰ κεχηνὼς κέεται σιαλοχέων, τοιάδε ποιέων. οὗτος ἀποθνήσκει πεμπταῖος ἢ ἑβδομαῖος, ἢ ἐναταῖος. Παρακυνάγχη. Ὅταν δὲ τούτων ἀπῇ τι τῶν σημείων, χαλεπωτέρην δηλοῖ τὴν νοῦσον. καὶ καλέουσιν αὐτὴν παρακυνάγχην. τοῦτον φλεβοτομέειν χρή. μάλιστα δὲ ὑπὸ τὸν τιτθόν. συνακολουθεῖ γὰρ ταύτῃ ἐκ τοῦ πλεύμονος, θερμὸν πνεῦμα. χρὴ δὲ, καὶ τὰ κάτω καθαίρειν, φαρμάκῳ, ἢ κλύσματι. καὶ τοὺς αὐλίσκους παρῶσαι ἐς τὴν φάρυγγα κατὰ τὰς γνάθους, ὡς ἕλκηται τὸ πνεῦμα ἐς τὸν πλεύμονα. καὶ πειρᾶν ὡς τάχιστα πτύσαι, καὶ ἰσχναίνειν τὸν πλεύμονα. καὶ ὑποθυμιᾶν διὰ ὕσσωπον κιλίκιον, καὶ θεῖον, καὶ ἄσφαλτον. καὶ ἕλκειν διὰ τῶν αὐλίσκων, καὶ διὰ τῶν ῥινῶν, ὡς ἐξίῃ φλέγμα. καὶ τὴν φάρυγγα καὶ τὴν γλῶτταν ἀνατρίβειν, τοῖσι φλέγμα ἄγουσι. καὶ τὰς φλέβας τὰς ὑπὸ τῇ γλώσσῃ τάμνειν. ἀφιέναι δὲ αἷμα καὶ ἀπὸ τῶν ἀγκώνων, ἢν ἰσχύῃ. ἀσιτεῖν δὲ, καὶ ῥοφεῖν πτισάνης χυλὸν λεπτόν. ἐπειδὰν δὲ ἀφῇ ἡ νοῦσος, καὶ σιτίων γεύηται, ἐλατηρίῳ νέα καθῆραι, ἵνα μὴ ἑτέρῳ κακῷ περιπέσῃ. Νοῦσος ἴκτερος. Ἴκτερος τοιόσδε ἐστὶν ὁ ὀξὺς, καὶ διὰ τάχεος ἀποκτείνων. ἡ χροιὴ ὅλη, σιδηροειδὴς σφόδρα ἐστὶ, χλωροτέρη, οἷα οἱ σαῦροι οἱ χλωροί. παρόμοιος δὲ καὶ ὁ χρώς. καὶ τῷ οὔρῳ ὑφίσταται, οἷον ὀρόβιον πυῤῥόν. καὶ πυρετὸς καὶ φρίκη βληχρὴ ἔχει. ἐνίοτε δὲ, καὶ τὸ ἱμάτιον οὐκ ἀνέχεται ἔχων, ἀλλὰ δάκνεται καὶ ξύεται. καὶ ἄσιτος ἐὼν τὰ ἑωθινὰ, τὰ σπλάγχνα ἀμύσσεται ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. καὶ ὁκόταν ἐγείρῃ τις αὐτὸν ἢ προσδιαλέγηται, οὐκ ἀνέχεται. οὗτος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀποθνήσκει ἐν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμερῶν. ταύτας δὲ διαφυγὼν, ὑγιὴς γίνεται. χρὴ δὲ θερμολουτέειν. καὶ

πίνειν

πίνειν μελίκρητον, σὺν καρύων θασίων λεπτοθέντων. καὶ ἀψινθίου κόμης, ἴσον ἀνίσου σεσησμένου ἥμισυ πίνειν ὁλκῆς τριώβολον νῆστις. καὶ πάλιν ἐς κοίτην τὸ μελίκρητον ἴσον. καὶ οἶνον παλαιὸν λεπτόν. καὶ ῥοφήματα. ἀσιτέειν δὲ, μή.

Τέτανος.

Οἱ τέτανοι ὅταν ξυλλάβωσιν, αἱ γένυες πεπήγασιν ὡς ξύλα. καὶ τὸ στόμα διοίγειν οὐ δύνανται. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ δακρύουσί τε καὶ ἰλλαίνονται. καὶ τὸ μετάφρενον πέπηγε. καὶ τὰ σκέλεα, οὐ δύνανται συνάγειν. ὁμοίως οὐδὲ τὼ χεῖρε. καὶ τὸ πρόσωπον ἐρεύθει. καὶ σφόδρα ὀδυνᾶται. καὶ ὁπόταν ἀποθνήσκειν μέλλῃ, ἀνεμέει διὰ τῶν ῥινῶν, καὶ τὸ πόμα, καὶ τὸ ῥόφημα, καὶ τὸ φλέγμα. οὗτος τριταῖος ἢ πεμπταῖος, ἢ ἑβδομαῖος, ἢ τεσσαρεσκαιδεκαταῖος, ἀπόλλυται. ταύτας δὲ διαφυγὼν, ὑγιὴς γίνεται. τούτῳ διδόναι καταπότια, πέπερι, καὶ ἐλλέβορον μέλανα. καὶ ζωμὸν ὀρνίθειον πίονα θερμόν. καὶ πταρμοὺς ἰσχυροὺς καὶ πολλοὺς ἐμποιέειν, καὶ πυριᾶν. ὁπόταν δὲ μὴ πυριῆται, τὰ χλιάσματα προστιθέναι ὑγρὰ καὶ λιπαρὰ, ἐν κύστεσι καὶ ἀσκίοισι πανταχόθεν. μάλιστα δὲ πρὸς τὰ ὀδυνώμενα. καὶ ἀλείφειν θερμῷ καὶ πολλῷ, καὶ πολλάκις.

Ὀπισθότονος.

ὅταν δὲ ὀπισθότονος ἔχῃ, τὰ μὲν ἄλλα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ αὐτά. σπᾶται δὲ εἰς τοὔπισθεν. καὶ βοᾷ ἐνίοτε. καὶ ὀδύναι ἴσχουσιν ἰσχυραί. καὶ συνάγειν ἐνίοτε οὐκ ἐᾷ τὰ σκέλεα, οὐδὲ τὰς χεῖρας ἐκτείνειν. ξυγκεκαμμένοι γὰρ οἱ ἀγκῶνες γίνονται. καὶ τοὺς δακτύλους πὺξ ἔχει. καὶ τὸν μέγαν δάκτυλον τοῖσιν ἄλλοισι κατέχει ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. καὶ βοᾷ. καὶ φλυαρέει ἐνίοτε. καὶ οὐ δύναται ἑωυτὸν κατέχειν, ἀλλ' ἀναΐσσει ἐνίοτε, ὅταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ. ὅταν δὲ ἀνῇ ἡ ὀδύνη, ἡσυχίην ἔχει. ἐνίοτε δὲ καὶ ἄφωνοι γίνονται ἅμα ἁλισκόμενοι, ἢ μανικοί τε καὶ μελαγχολικοί. οὗτοι τριταῖοι θνήσκουσι, τῆς φωνῆς λυθείσης. καὶ ἀνεμέουσι διὰ τῶν ῥινῶν. εἰ δὲ φθάσουσι φυγεῖν τὰς τεσσαρεσκαίδεκα, ὑγιέες γίνονται. θεραπεύειν δὲ ὡς τὸν ἄνω. ἢν δὲ βούλῃ καὶ ὧδε ποιέειν. ὕδωρ ὡς πλεῖστον ψυχρὸν καταχέας, ἔπειτα ἱμάτια λεπτὰ, καὶ καθαρὰ, καὶ θερμὰ περιβάλλειν. πῦρ δὲ τότε μὴ προσφέρειν. οὕτως χρὴ ποιέειν καὶ τοὺς τετάνους, καὶ τοὺς ὀπισθοτόνους.

Εἰλεοί.

Εἰλεοὶ δὲ γίνονται, τῆς μὲν ἄνω κοιλίης, θερμαινομένης. τῆς δὲ κάτω, ψυχομένης. ξυναυαίνεται γὰρ τὸ ἔντερον, καὶ ξυμπιλέεται ὑπὸ τῆς φλεγμασίης, ὥστε μήτε τὸ πνεῦμα, μήτε τὰς τροφὰς διεξιέναι, ἀλλὰ τὴν γαστέρα σκληρὴν εἶναι. καὶ ἐμέειν ἐνίοτε. πρῶτον μὲν, φλεγματώδεα. ἔπειτα δὲ, χολώδεα. τελευτῶν δὲ, κόπρον. καὶ δίψαν ἔχει, καὶ ὀδύνην μάλιστα μὲν περὶ τὰ ὑποχόνδρια. ἀλγέει δὲ καὶ πᾶσαν τὴν γαστέρα, καὶ πεφύσηται. καὶ λύζει. καὶ πυρετοὶ ἐπιλαμβάνουσι. γίνονται δὲ μάλιστα ἑβδομαῖοι. τούτους ὧδε χρὴ θεραπεύειν. καθῆραι τὴν ἄνω κοιλίην ὡς τάχιστα. καὶ αἷμα ἀφαιρέειν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ἀγκώνων, ἵνα παύσηται ἡ ἄνω κοιλίη θερμαινομένη. καὶ ψύχειν τὰ ἄνω τῶν φρενῶν, πλὴν τῆς καρδίης. τὰ δὲ κάτω θερμαίνειν ἐν σκάφῃ ὕδατος θερμοῦ καθίζων τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀλείφων ἀεί. καὶ χλιάσματα ὑγρὰ προστιθέναι. καὶ βάλανον μέλιτος μόνον ποιέων, ὡς δεκαδάκτυλον, ἐξ ἄκρου χολὴν ταύρου ἐς τὸ πρόσθεν περιπλάσσων πρόσθες καὶ δὶς καὶ τρὶς, ὡς πάντα τὰ ξυγκεκαυμένα περὶ τὸν ἀρχὸν ἐξαγάγῃς τῆς κόπρου. κἢν μὲν οὕτως ὑπακούῃ, κλύζειν μηδὲ τούτοισιν. ἢν δὲ μὴ, φῦσαν χαλκευτικὴν ἐσιέναι καὶ φυσᾶν ἐς τὴν κοιλίην, ἵνα διαστήσῃς τήν τε κοιλίην, καὶ τὴν τοῦ ἐντέρου σύστασιν. εἶτα πάλιν ἐξελὼν τὴν φῦσαν, κλύσαι. εὐθὺς δὲ ἕτοιμον ἔστω τὸ κλύσμα, μὴ πάνυ τῶν θερμαντικῶν. ἀλλὰ τῶν διαλυόντων τὰς κόπρους καὶ τηκόντων. εἶτα βύσας τὴν ἕδρην σπόγγῳ, καθιζέσθω ἐν ὕδατι θερμῷ, κατέχων τὸ κλύσμα. καὶ ἢν δέξηται τὸ κλύσμα, καὶ πάλιν μεθῇ, ὑγιὴς γίνεται. ἐν δὲ τῷ πρόσθεν χρόνῳ, μέλι τε ὡς κάλλιστον λειχέτω. καὶ οἶνον αὐγίτην πινέτω ἔγχωρον. ἢν δὲ τοῦ εἰλεοῦ ἀφέντος, πυρετὸς αὐτὸν ξυλλάβῃ, ἀνέλπιστος. ἴσως γὰρ καὶ ἡ κάτω κοιλίη λυθεῖσα, ἀπέκτεινεν ἄν.

Περιπλευμονίη.

Ἡ δὲ περιπλευμονίη, τοιάδε ποιέει. πυρετός τε ὀξὺς ἔχει. καὶ τὸ πνεῦμα πυκνὸν καὶ θερμὸν ἀναπνέει. καὶ ἀπορίη. καὶ ἀδυναμίη. καὶ ῥιπτασμός. καὶ ὀδύνη ὑπὸ τὴν ὠμοπλάτην, καὶ ἐς τὴν κληῖδα, καὶ ἐς τὸ στῆθος. καὶ βάρος ἐν τοῖσι στήθεσιν. ἐνίοτε δὲ καὶ παραφροσύνη. ἔστι δ' οἷσιν ἀνώδυνός ἐστιν, ἕως ἂν ἄρξωνται βήσσειν. πολυχρονιωτέρη δὲ καὶ χαλεπωτέρη κείνης. τὸ δὲ σίαλον, λεπτὸν καὶ ἀφρῶδες πτύει τὸ πρῶτον. ἡ δὲ γλῶσσα, ξανθή. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου μελαίνεται. ἢν μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ μελαίνηται, θᾶσσους αἱ ἀπαλλαγαί. ἢν δὲ ὕστερον, χολαίτεραι. τελευτῶσι δὲ καὶ ῥήγνυται ἡ γλῶσσα. καὶ ἢν προσθεὶς τὸν δάκτυλον ἔχηται. τὴν δὲ ἀπάλλαξιν τῆς νούσου

σημαίνει ἡ γλῶσσα, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ πλευρίτιδι ὁμοίως. ταῦτα δὲ πάσχει ἡμέρας τεσσαρεσκαίδεκα, τοὐλάχιστον. τὸ πλεῖστον δὲ, εἴκοσι καὶ μίαν. καὶ βήσσει τὸν πάντα χρόνον σφόδρα. καὶ καθαίρεται ἅμα τῇ βηχί. τὸ μὲν πρῶτον, πολὺ καὶ ἀφρῶδες σίαλον. ἑβδόμῃ δὲ καὶ ὀγδόῃ, ὁκόταν ὁ πυρετὸς ἐνακμάζῃ, ἢν ὑγρὴ ἔῃ ἡ περιπλευμονίη, ἔτι παχύτερον. ἢν δὲ μὴ, οὔ. ἐνάτῃ δὲ καὶ δεκάτῃ, ὑπόχλωρον καὶ ὕφαιμον. δωδεκάτῃ δὲ μέχρι τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης πουλὺ καὶ πυῶδες. ὧν καὶ ὑγραί εἰσιν αἵ τε φύσιες καὶ διαθέσιες τοῦ σώματος, αὕταρ καὶ ἡ νοῦσος ἰσχυρή. ὧν δὲ ἥ τε φύσις καὶ ἡ κατάστασις τῆς νούσου ξηρὴ, ἧσσον οὗτοι. ἢν μὲν οὖν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ξηρανθῇ, καὶ μηκέτι ἀναβήσσῃ πυῶδες, ὑγιὴς ἐστίν. ἢν δὲ μὴ, πρόσεχε ἐς τὰς εἴκοσι, δυοῖν δεουσῶν, καὶ τὰς εἴκοσι καὶ μίαν, τὸν νόον. καὶ ἢν μὲν ἐνταῦθα παύσηται, ἐκφεύγει τοῦ πτύσματος. ἢν δὲ μὴ, ἔρου αὐτὸν, εἰ γλυκύτερον τὸ σίαλον. καὶ ἢν φῇ, ἴσθι ὅτι ὁ πλεύμων αὐτῷ ἔμπυός ἐστι. καὶ ἡ νοῦσος καθίσταται ἐνιαυσίη, ἢν μὴ ἐν τῇσι τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι [illegible], ἀναγάγῃ τὸ πύον. ἢν δὲ φῇ ἀηδὲς εἶναι τὸ σίαλον, θανατώδης ἡ στάσις τῆς νούσου. ἀλλ' ἐν τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσι μάλιστα διαδηλοῖ. ἢν γὰρ ἐκπτύσῃ τὸ σαπρὸν καὶ τὸ πυωθὲν ἐν ἡμέρῃσι δύο καὶ εἴκοσι, καὶ μὴ ἑλκωθῇ, ἐκφεύγει. ἢν δὲ μὴ, οὔ. αὕτη ἡ περιπλευμονίη, οὐδὲν ἀπολείπει τῶν ἐν τῷ πλεύμονι ἐόντων κακῶν. ἢν οὖν τι τούτων ἄνευ τῶν κακῶν ᾖ, εἰδέναι χρὴ ὅσα τε τῷ κάμνοντι ἔχειν, καὶ τῷ ἰητρῷ μεταχειρίζεσθαι. ἢν δὲ ὀλίγα ἔχῃ τούτων τῶν σημείων, μὴ ἐξαπατάτω. ἐπεὶ οὐκ ὀλέθριος περιπλευμονίη ἐστὶν, ἀλλά τις μαλθακή. θεραπεύειν δὲ χρὴ τὴν περιπλευμονίην, ὥστε. οὐ μέντοι ἐξαμαρτήσει ὁ πλευρῖτιν καὶ φρενῖτιν οὕτω μεταχειριζόμενος, Ἄρχου τὸ πρῶτον καθαίρειν τὴν κεφαλὴν, ἵνα μηδὲν ἐπιρρέῃ πρὸς τὸ στῆθος. τὰς δὲ πρώτας ἡμέρας, τὰ ῥοφήματα ἔστω γλυκύτερα. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὸ ξυγκαθήμενον καὶ τὸ ξυνεστηκὸς, ἀποπλύνοις καὶ κινέοις. τεταρταίοισι δὲ καὶ πεμπταίοισι καὶ ἑκταίοισι, μηκέτι γλυκύτερα, ἀλλὰ λιπαρά. ἐν γὰρ τὴν ἄνω πτύσιν ἀποχρέμπτεσθαι ξυμφέρει. ἢν δὲ μὴ δύνηται κατὰ λόγον πτύειν, τῶν ἀναγόντων φαρμάκων διδόναι. τὰς δὲ κοιλίας ἐν μὲν τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσι τέσσαρσιν ἢ πέντε, ὑποχωρέειν χρὴ, καὶ ὀλίγῳ μᾶλλον, ἵνα οἵ τε πυρετοὶ ἀμβλύτεροι ἔωσι, καὶ τὰ ἀλγήματα κουφότερα. ὁκόταν δὲ κεκενωμένος ᾖ καὶ ἀσθενὴς τὸ σῶμα, τὴν κάτω κοιλίην διὰ τρίτης ὑποκινέειν, ἵνα τό, τε σῶμα δυνατὸν ᾖ, καὶ τὰ ἄνω χωρέῃ, ἄνικμα. ἢν γὰρ κάτω ὑγρὸν πολλὸν ὑποχωρέῃ, ἀπὸ τῆς πέμπτης ἡμέρης, θάνατον ποιέει. κάτω γὰρ τοῦ ὑγροῦ ὑποχωρέοντος, τὰ ἄνω ξηραίνεται. καὶ ἡ κάθαρσις τοῦ πτύσματος οὐ χωρέει ἄνω. δεῖ οὖν καὶ τὴν κάτω κοιλίην, μήτε ἱστάναι λίην, ἵνα μὴ ὀξέες ἔωσιν οἱ πυρετοί. μήτε λίην ὑποχωρέειν, ἵνα τὸ σίαλον ἀνιέναι δύνηται, καὶ ἰσχύῃ ὁ κάμνων. φάρμακα δὲ τῆς ἀναγωγῆς, ἑκταίοισι καὶ ἑβδομαίοισι καὶ ἐναταίοισι καὶ ἔτι περαιτέρω ἐοῦσι τῆς νούσου, μᾶλλον διδόναι. τὸ δὲ φάρμακον ἔστω, ἐλλέβορος λευκός. θαψίη. ἐλατήριον νέον, ἴσον ἑκάστου. ἢν δὲ τὸ σίαλον μὴ καθαίρηται εὖ, καὶ τὸ πνεῦμα πυκνὸν ᾖ, καὶ τῆς καθάρσιος μὴ ἐπικρατέῃ, προειπεῖν ὅτι ἀνέλπιστός ἐστι τοῦ ζῆν, ἢν μὴ δύνηται τῇ καθάρσει ὑπουργέειν. ποιέειν δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ περιπλευμονίῃ, ἢν σοι τὰ τῆς κοιλίης τῆς κάτω, καλῶς ὑπουργέῃ. ποιέειν δὲ καὶ ἄλλως ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρης ἀρξάμενος, διδόναι ἄρου τοῦ μεγάλου κόγχην χηραμίδα δαύκου καὶ ἀκαλήφης μίην. καὶ νάπυος, καὶ πηγάνου, ὅσον τοῖσι τρισὶ δακτύλοισι λαβεῖν. καὶ ὀπὸν σιλφίου, ὅσον κύαμον. ταῦτα ἐν ὄξει γλυκεῖ καὶ ὕδατι κεράσας καὶ διηθήσας, διδόναι νῆστει χλιαρόν. ἐπειδὰν δὲ ἄρχηται καθαρὸν ἐκπτύειν, ἄρου χηραμίδα καὶ σήσαμον. καὶ ἀμύγδαλα καθάρας, ἐν ὄξει γλυκεῖ κεκρημένῳ πίνειν. ἢν δὲ μᾶλλον βούλῃ ἄγειν, καππάριος τῆς ῥίζης φλοιὸν, μαγνῆσαι τούτοισιν.

Πλευρῖτις.

Ὁκόταν δὲ πλευρῖτις λάβῃ, τάδε πάσχει. ὀδύνη τὴν πλευρὴν καὶ πυρετὸς καὶ φρίκη ἔχει. καὶ ἀναπνεῖ πυκνόν. καὶ ὀρθόπνοιη ἔχει. καὶ ἀναβήσσει ὑπόχολα οἷον ἀπὸ σιδίου, ἢν μὴ ῥήγματα ἔχῃ. ἢν δὲ ἔχῃ καὶ αἷμα ἀπὸ τῶν ῥηγμάτων. ἔστι δὲ καὶ αἱματώδης. ἐν δὲ τῇ αἱματώδει ὕφαιμον. ἔστι δὲ ἡ μὲν χολώδης ἠπιωτέρη, ἢν μὴ ῥήγματα ἔχῃ ὁ κάμνων. εἰ δὲ μὴ, ἐπιπονωτέρη μὲν, θανατωδεστέρη δὲ οὔ. ἡ δὲ αἱματώδης ἰσχυρὴ καὶ ἐπίπονος καὶ θανατώδης. ὁπόταν οὖν προσῇ ὁ λύγξ ἅμα ὁ αἵματος θρόμβους ἀποβήσσῃ ἅμα τῷ σιάλῳ μέλανας, οὗτος ἀποθνήσκει ἑβδομαῖος. δέκα δὲ ἡμέρας διαφυγὼν, τὴν μετὰ πλευρῖτιν ὑγιὴς γίνεται. εἰκοσταῖος δὲ, ἐκπυΐσκεται καὶ ἀποβήσσει πύον. τελευτῶν δὲ, ἀπεμέει. καὶ πάνυ δυσθεράπευτος γίνεται.

Ξηραὶ πλευρίτιδες. Εἰσὶ δὲ καὶ ξηραὶ πλευρίτιδες ἄπτυστοι. χαλεπαὶ δὲ αὗται. αἱ δὲ κρίσιες ὅμοιαι τῇσιν ἄλλῃσιν ὑγρασίῃσι, πλείονος δέονται τῶν ἄλλων ἐν τῷ ποτῷ. αἱ δὲ χολώδεες καὶ αἱματώδεες κρίνουσιν ἐνναταῖαι καὶ ἑνδεκαταῖαι. καὶ οὗτοι ὑγιέες μᾶλλον γίνονται. ἢν δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν μαλθακαί τινες ἔχωσιν ὀδύναι, ἀπὸ τῆς πέμπτης δὲ ἢ ἕκτης ὀξεῖαι, αὗται δὲ τελευτῶσι μέχρι δυοκαιδεκάτης, καὶ οὐ μάλα ἐκφεύγουσι. κίνδυνος δὲ μάλιστα μέχρις ἑβδόμης. ἀτὰρ καὶ ἐν τῇ δυοκαιδεκάτῃ. μετὰ δὲ ταύτας, ὑγιαίνονται. αἱ δὲ ἐξ ἀρχῆς μὲν μαλθακαὶ, ἀπὸ δὲ τῆς ἑβδόμης καὶ ὀγδόης ὀξεῖαι, πρὸς τὰς τεσσαρεσκαίδεκα κρίνουσί τε καὶ ὑγιαίνονται. Πλευρῖτις ἐν νώτῳ. Ἡ δὲ ἐς τὸν νῶτον πλευρῖτις πόνον δὲ διαφορέει τῶν ἄλλων. τὸν νῶτον ὀδυνᾶται ὡς ἐκ πληγῆς. καὶ στένει καὶ ἀναπνεῖ ἀθρόον. εὐθὺς δὲ πτύει ὀλίγα. καὶ κοπιᾷ τὸ σῶμα. τρίτῃ ἢ τετάρτῃ, οὐρεῖ ἰχῶρα ὕφαιμον. ἀποθνήσκει δὲ μάλιστα πεμπταῖος. εἰ δὲ μή γε, ἑβδομαῖος. ταύτας δὲ διαφυγὼν ζώει. καὶ ἡ νοῦσος ἠπίη, καὶ ἧσσον θανατώδης. φυλάσσειν δὲ χρὴ, μέχρι τῶν τεσσαρεσκαίδεκα. μετὰ δὲ ταῦτα ὑγιὴς γίνεται. ἐνίοις δὲ τῶν πλευριτικῶν, τὸ μὲν σίαλον, καθαρόν. ἡ δὲ οὔρησις, αἱματώδης, οἷον ἀπὸ κρεῶν ὀπτῶν ἰχωρώδης. ὀδύναι δὲ ὀξεῖαι διὰ τῆς ῥάχιος ἐς τὸ στῆθος καὶ ἐς τὸν βουβῶνα τείνουσιν. οὗτος τὴν ἑβδόμην διαφυγὼν, ὑγιαίνει. ὁκόταν δὲ τούτων τῶν πλευριτίδων τινὶ προσγένηται τὸν νῶτον ἐρυθειᾶν, καὶ τοὺς ὤμους θερμαίνεσθαι, καὶ ἀνακαθίζοντα βαρύνεσθαι, καὶ ἡ γαστὴρ ἐκταράσσεται χλωρὰ καὶ δυσώδεα σφόδρα, οὗτος διὰ τὴν ὑποχώρησιν τῆς γαστρὸς, εἰκοστῇ καὶ μιῇ ἀποθνήσκει. ταύτας δὲ διαφυγὼν, ὑγιαίνει. οἷσι δὲ αἱ πτύσεις εὐθὺς παντοδαπαί εἰσι, καὶ τὰ ἀλγήματα πάνυ ὀξέα, οὗτοι τριταῖοι θνήσκουσι. ταύτας δὲ διαφυγόντες, ὑγιαίνουσιν. ὁ μὴ γινόμενος δὲ ὑγιὴς, τῇ ἑβδόμῃ ἢ τῇ ἐνάτῃ, ἢ τῇ δεκάτῃ, ἄρχεται ἐμπυΐσκεσθαι. κρεῖσσον δὲ ἐμπυῆσαι. ἧσσον γὰρ θανατῶδες, καὶ ἐπίπονον ἐστί. πρὸς δὲ τοῖσι σημείοισι τοῖσιν εἰρημένοισιν, ἐν ἑκάστῃ τῶν πλευριτίδων, καὶ τάδε χρὴ σκοπέεσθαι τὴν γλῶτταν. πομφόλυγος γὰρ ὑποπελίδνου γενομένης ἐπὶ τῆς γλώσσης, οἷα σιδήριον βαφέντος ἐς ἔλαιον, ἢν μὲν ἐν ἀρχῇ γένοιτο τρηχεῖα, χαλεπωτέρη ἡ ἀπάλλαξις τῆς νούσου. καὶ ἀνάγκη αἷμα ἀποβῆξαι ἐν τῇσιν ἡμέρῃσιν, ἐν ᾗσι δεῖ. εἰ δὲ καὶ προκεχωρηκυίης τῆς νούσου γένοιτο, αἱ μὲν κρίσιες, ἐς τὴν τετάρτην καὶ δεκάτην ἡμέραν, ἀνάγκη δὲ πτύσαι αἷμα. ἔχει δὲ οὕτως περὶ τῆς ἀπαλλάξιος. εἰ μὲν τριταίῳ ἄρχοιτο πεπαίνεσθαι καὶ πτύεσθαι, θᾶσσους αἱ ἀπαλλάξιες. εἰ δὲ ὕστερον πεπαίνοιτο, ὕστερον καὶ αἱ κρίσιες γίνονται, ὡς ἐν τοῖσι τῆς κεφαλῆς σημείοισι. τὰ δὲ ἀλγήματα τὰ ἐν ἁπάσῃσι τῇσι πλευρίτισιν ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ, κουφίζει μεθ' ἡμέρην μᾶλλον, ἢ νύκτωρ. θεραπεύειν δὲ χρὴ τὰς πλευρίτιδας οὕτως. τὰ μὲν πουλλὰ ὡς τὴν φρενῖτιν καὶ περιπλευμονίην, πλὴν λουτροῖσι χρῆσθαι θερμοῖσι, καὶ οἴνοισι γλυκέσιν. ἢν μὲν οὖν τῇ πρώτῃ ἢ τῇ ἐπιούσῃ λάβῃς τῆς ἐπιλήψιος, ἢν μὲν ὑπεληλύθῃ ἡ κόπρος καθαρὴ, ἢ ἀτρέμα χολώδης καὶ ὀλίγη, ὑποκλύσαι θαψίῃ. ἢν δὲ κινηθεῖσα ἡ κοιλίη, τὴν μὲν νύκτα χαλάσῃ, τῇ δὲ ὑστεραίῃ ὀδύνη καὶ στρόφος ἔχῃ, πάλιν ὑποκλύσαι. ἢν δὲ ὁ κάμνων χολώδης ᾖ τῇ φύσει, καὶ ληφθῇ τῇ νούσῳ ἀκάθαρτος ἐὼν, πρὶν ἀναπτύεσθαι τὸ σίαλον χολῶδες καὶ ὑπὸ φαρμάκου καθῆραι χολὴν εὖ. ἐκπτύοντι δὲ ἤδη χολώδεα, μὴ δίδου τὸ φάρμακον. ἢν γὰρ δῷς, τὸ πτύσμα οὐ δυνήσεται ἄνω ἀνιέναι, ἀλλ' ἑβδομαῖος ἢ ἐνναταῖος ἀποπνιγήσεται, ἢν μᾶλλον καὶ τὰ ὑποχόνδρια ἀλγέῃ. ἢν δὲ πρὸς τοῖσιν ἐν τῇσι πλευρῇσι ὀδύνῃσι καὶ τὰ ὑποχόνδρια ἀλγέῃ, ὑποκλύσαι δεῖ. καὶ πίσιν δοῦναι νήστει, ἀειζωολοχίαν. καὶ ὑσσώπου. καὶ κυμίνου. καὶ σιλφίου. καὶ μήκωνα λευκὴν. καὶ ἄνθος χαλκοῦ. καὶ μέλι. καὶ ὄξος. καὶ ὕδωρ. πρὸς μὲν τὰ φάρμακα, οὕτω δεῖ ποιέεσθαι τὰς θεραπείας τὰς πρώτας. τὰ δὲ ἄλλα ὧδε ἔχει. λούειν πολλῷ θερμῷ πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ κάμνοντος, πλὴν τῆς κεφαλῆς. καὶ ὁκόταν αἱ κρίσιες ὦσι, τὰ ὀδυνώμενα χλιαίνειν ὑγρῇσι πυρίῃσιν, ὑπαλείφων ἐλαίῳ. ὁκόταν δὲ καταγίζουσιν αἱ νοῦσοι, ἡσυχάζειν καὶ τὸν κάμνοντα καὶ τὸν ἰητρὸν τῇσι θεραπείῃσιν, ὅκως μὴ κατεργάσωνταί τι κακόν. πτισάνης δὲ χυλὸν κατεφθὸν διδόναι, ὀλίγῳ παχύτερον μελιχροποιέων. μετὰ δὲ τὰ λουτρὰ, καὶ οἶνον γλυκὺν καὶ ὑδαρέα προπίνειν, μὴ ψυχρὸν, ὀλίγον ἐκ βομβυλίου ἀρυσσόμενον. καὶ ὁκόταν βῆχες ἐπίωσιν, ἐπιπίνειν καὶ χρέμπτεσθαι ὡς μάλιστα. καὶ τῷ ποτῷ ὑγραίνειν, ἵνα ὁ πλεύμων ὑγρότερος ἐὼν, ῥᾷον καὶ θᾶσσον ἀποδιδῷ τὸ πτύσμα, καὶ ἡ βὴξ ἧσσον ποιέῃ. καὶ ῥοιῆς δὲ γλυκέης οἰνώδεος χυλὸν, γάλακτι αἰγείῳ ὀλίγῳ

καὶ μέλιτι μαγνὺς, κατὰ μακρὸν πολλάκις δίδου. νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέρην καὶ ὕπνον ὡς μάλιστα διακωλύειν, ἵνα κάθαρσις γένηται, θᾶσσον τε καὶ πλεῖον. τὴν δὲ αἱματώδεα πλευρῖτιν, θεραπεύειν χρὴ οὕτως. μετὰ δὲ τὰς κρίσιας, ἀνακομίζειν σιτίοισι κούφοισι καὶ ἡσυχάζειν. καὶ φυλάσσεσθαι περιωσῶς, ἡλίους. ἀνέμους. πλησμονάς. ὀξέα. ἁλυκά. λιπαρά. καπνόν. φύσας τὰς ἐν τῇ κοιλίῃ. πόνους. λαγνείας. ἢν γὰρ ἡ νοῦσος ὑποστροπιάσῃ, θάνατος ἔψεται. ἐν δὲ τῇσι πτύσεσιν, ἢν ὀδύνην τε ἔχῃ, καὶ μὴ δύνηται ἀποπτύειν, νῆστει δίδου ἄνθος χαλκοῦ, ὅσον κοτινάδα. καὶ ὀποῦ σιλφίου τούτου τὸ ἥμισυ. καὶ τριφύλλου καρποῦ ὀλίγον, ἐν μέλιτι λείχειν. ἢ πεπέριος κόκκους πέντε. καὶ ὀποῦ σιλφίου, ὅσον κύαμον. καὶ μέλι. καὶ ὄξος. καὶ ὕδωρ πίνειν χλιαρόν, νῆστει δίδου. τοῦτο καὶ τὰς ὀδύνας παύει. ἢν δὲ μὴ δύνηται πτύειν κατὰ λόγον, ἀλλ' ἐνίσχηται ἐν αὐτῷ, καὶ ῥέγχῃ ἐν τοῖσι στήθεσιν, ἄρου τοῦ μεγάλου ῥίζης χηραμίδα, καὶ ἔλαιον σὺν μέλιτι μίξαι. ἐπιρροφεῖν δὲ, ὄξος κεκρημνισμένον ἄλλο ἰσχυρόν. ἄνθος χαλκοῦ ὅσον κύαμον. καὶ νίτρον ὀπτὸν διπλάσιον. καὶ ὑσσώπου, ὅσον τοῖσι τρισὶ δακτύλοισι λαβεῖν μέλιτι μίξας. καὶ ὕδωρ καὶ ἔλαιον μακρὸν ἐπιστάξας, χλιήνας ἐν χηραμίδι ἐγχέειν ἵνα μὴ ἀποπνιγῇ. καὶ ἐν περιπλευμονίῃ ἢν μὴ καθαίρηται, ταῦτα δεῖ ποιέειν. ἢν δὲ μήτε ῥέγχῃ, μήτε πτύῃ ὡς δεῖ, κνήκου καρποῦ ὅσον τοῖσι τρισὶ δακτύλοισι λαβεῖν. καὶ πεπέρι. καὶ νίτρον ὀλίγον. καὶ μέλι. καὶ ὄξος. καὶ ὕδωρ μίξας, τοῦτο χλιαρὸν ἐπιρροφεῖν. τὴν δὲ ἄλλην ἡμέρην, ἐν ὄξει καὶ μέλιτι καὶ ὕδατι ἀναζέσας ἐπιρροφεῖν. τοῦτο καὶ τοῖσι ῥέγχουσι διδόναι, καὶ μὴ δυναμένοισι καθαίρεσθαι. εἰ δὲ ἰσχυρότερον βούλοιο ποιέειν, ὑσσώπου, καὶ νάπυος, καὶ καρδάμου κόγχην ἢ χηραμίδα τρίψας ἐν μέλιτι καὶ ὕδατι, καὶ ἀναζέσας καὶ διηθήσας, ἐπιρροφεῖν χλιαρὸν δίδου. οὕτω ταῦτα τὰ νουσήματα θεραπευθέντα, ὑγιέα γίνονται. ἢν μή τι τοῦ πτύσματος ὑπολειφθὲν ἐν τῷ πλεύμονι πῦος γένηται, ὑφ' οὗ βήσσουσι ξηρὰ βηχία. καὶ πῦρ καὶ φρίκη ἴσχει. καὶ ὀρθοπνοίη ἔχει. καὶ πυκνὸν καὶ ἀθρόον ἀναπνεῖ. καὶ ἡ φωνὴ βαρυτέρη ὀλίγῳ. καὶ χροιὴ σὺν τῇ θέρμῃ τὸ πρόσωπον ἴσχει. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, μᾶλλον καὶ ἡ νοῦσος σάφα δηλοῦται. τοῦτον εἰ ἐντὸς τῶν δέκα ἡμερῶν λάβοις θερμήναντα χρὴ διαίτῃ καὶ λουτρῷ θερμῷ, ἐγχέαι ἐς τὸν πλεύμονα, ὅ, τι πῦον ἄξει. καὶ τοῖσιν ἄλλοισι χρῆσθαι, τοῖσι τὸ πῦον ἄγουσι, καὶ διαιτᾶν ὧδε ὡς ἔμπυον. καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποξηραίνειν, ἵνα μὴ ἐπιρρέῃ. ἢν δὲ τῷ ἐγχύτῳ μὴ ἀνάγηται τὸ πῦον, ῥήγνυται αὐτὸ ἐκ τοῦ πλεύμονος εἰς τὸν θώρηκα. καὶ μετὰ τὴν ῥῆξιν, δοκέει ὑγιὴς εἶναι, ὅτι ἐκ τῆς στενοχωρίης εἰς τὴν εὐρυχωρίην ἦλθε τὸ πῦον. καὶ τὸ πνεῦμα ὃ ἀναπνέομεν, ἕδρην ἔχει ἐν τῷ πλεύμονι. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, τὰ στήθεα πύου πληροῦνται. καὶ βήσσει. καὶ πυρετοὶ, καὶ τ' ἄλλα ἀλγήματα πάντα μᾶλλον πιέζει αὐτόν. καὶ ἡ νοῦσος διαδηλοῦται. τοῦτον μετὰ τὴν ῥῆξιν, ἐᾶσαι δεῖ ἡμέρας πεντεκαίδεκα, ὅκως πάλιν πεπανθῇ τὸ πῦον. ἅτε γὰρ εἰς εὐρυχωρίην ἐλθὸν τὸ πῦον, ἀνέψυχέ τε καὶ τὸ ὑπάρχον ὑγρὸν ἐν τῷ θώρακι προσηγάγετο πρὸς ἑωυτὸ, ὥστε αὐτὸ ἡμιπεπὲς εἶναι. ἢν μὲν οὖν αὐτόματον ἄρξηται πτύεσθαι ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἢν μὴ φαρμάκοισι τιμωρέειν ἢ ποτίσιν, ἐν τῇσι τελευταίῃσιν ἡμέρῃσι τῶν ἡμερέων τῶν πεντεκαίδεκα, [illegible] ἀναστῆναι πρὶν μᾶλλον τρύχεσθαι τὸ σῶμα, φυλάσσων τὴν κεφαλὴν καθαρὴν τῶν ἐπιρροῶν εἵνεκα. ἢν δὲ μὴ πτύηται, ἀποσημαίνηται δὲ ἐς τὰς πλευρὰς, τάμνειν ἢ καῦσαι. ἢν δὲ μήτε πτύηται, μήτε ἀποσημαίνηται ἐς τὰς πλευρὰς, λούσας πολλῷ καὶ θερμῷ νῆστιν, καὶ ἄπιστον καθίσας ἐπὶ ἕδρης ἀκινήτου. ἕτερος δὲ τῶν ὤμων ἀναλαβέτω. αὐτὸς δὲ σεῖε τοῦτον, τὸ οὖς παραβάλλων πρὸς τὰς πλευρὰς, ἵν' εἰδῇς ὁκοτέρωθεν ἀποσημαίνει. βούλου δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ ἀριστερά. θανατωδέστερον γὰρ πρὸς τὰ δεξιὰ καίειν ἢ τάμνειν. ὁκόσῳ γὰρ αὐτὰ ἰσχυρότερά ἐστι τὰ δεξιὰ, τόσῳ καὶ τὰ νουσήματα ἐν αὐτοῖσιν ἰσχυρότερα δείκνυται. ἢν δὲ ὑπὸ πάχεος τὸ ὑγρὸν μὴ κλυδάζηται, μηδὲ ψόφος ᾖ ἐν τῷ στήθει, πυκνὸν δὲ ἕλκῃ τὸ πνεῦμα. καὶ οἱ πόδες οἰδέωσι. καὶ βηχίον τι προσῇ, μὴ ἐξαπατάτω, ἀλλ' εὖ ἴσθι πλήρεα ἐόντα τὸν θώρηκα πύου. ἐς τὴν ἐρετρίδα γῆν ὑγρὴν, καὶ λείην τετριμμένην καὶ χλιαρὴν, ἐπιβάψας ὀθόνιον λεπτὸν, περικάλυψον κύκλῳ τὸν θώρηκα. καὶ ὅκου ἂν πρῶτον ξηραίνηται, ταύτῃ χρὴ τάμνειν ἢ καίειν, ὡς ἐγγυτάτω τῶν φρενῶν, φυλασσόμενος αὐτῶν τῶν φρενῶν. ἢν δὲ βούλῃ ἀλείφειν τῇ ἐρετριάδι, σκόπει ὁμοίως ὡς ἐν τῷ ὀθονίῳ. πολλοὶ δὲ ἅμα ἀλειφόντων, ἵνα μὴ τὰ πρῶτα ἀλειφόμενα ἀποξηραίνηται. μετὰ δὲ τὴν τομὴν ἢ τὴν καῦσιν, τῷ μοτῷ ἐκ

τοῦ ἀμολίνου χρή. καὶ ἐξίειν κατ' ὀλίγον τὸ πῦον. ὁκόταν δὲ μέλλῃς τάμνειν ἢ καίειν, ὑποσημαίνου τὸ αὐτὸ σχῆμα ἔχοντα, ὅπερ ἄν, ὁκόταν μέλλῃς τάμνειν ἢ καίειν, ἵνα μὴ ἐξαπατήσῃ ἀνωτέρω γενόμενον ἢ κατωτέρω τὸ δέρμα, ἐν τῇ μεταβολῇ τοῦ σχήματος. καὶ τὰς βῆχας φυλάσσειν ἐκ τῆς διαίτης, ὅκως μὴ ἀντισπάσωσι πάλιν ἐς τὸν πλεύμονα τὸ πῦον, κακὸν γάρ, ἀλλ' ἐὰν κατὰ τὴν τομὴν ὡς τάχιστα ὑπεξηραίνηται. ἐπειδὰν δὲ δεκαταῖος ᾖ, ἅπαν ἀφιέναι τὸ λοιπὸν πῦον, καὶ ἀπὸ τοῦ ὀθονίου μοτοῦ. καὶ ἀφιέναι δὶς τῆς ἡμέρης τὸ πῦον. καὶ τὴν ἄνω κοιλίην ἐκ τῆς διαίτης ὡς μάλιστα ξηραίνειν. ὧδε χρὴ καὶ τὰς ἐκ τῶν τρωμάτων, καὶ τὰς ἐκ τῆς περιπλευμονίης, καὶ ἐκ καταῤῥόων μεγάλων ἐκπυήσιας, καὶ περιαιρεόντος τοῦ πλεύμονος τῇσι πλευρῇσι σκοπεῖν καὶ θεραπεύειν. ψυκτήρια δὲ τάδε δίδου τοῖσι καύσοισι πίνειν ὁκόταν βούλῃ. πολλὰ δὲ ἀπεργάζεται. τὰ μὲν γάρ, οὔρησιν ἐμποιέει. τὰ δὲ διαχώρησιν. τὰ δὲ ἄμφω. τὰ δὲ οὐδέτερα, ἀλλὰ ψύχει μοῦνον, ὡς ἄγγος ὕδατος ζέων ἤν τις ἐπιχέῃ ψυχρὸν ὕδωρ, ἢ ψυχρῷ αὐτὸ τὸ ἄγγος ἐνδύματι περιαγάγει. δίδου δὲ ἄλλα ἄλλοισιν. οὔτε γὰρ τὰ γλυκέα πᾶσι συμφορέα. οὔτε τὰ στρυφνά. οὔτε τὰ αὐτὰ πίνειν δύνανται.

Τοῦτο μὲν κηρίων ξηρῶν, ὅσον δύο κοτύλας, βρέχων ὕδατι, καὶ ἀνατρίβων γεύεσθαι, ἕως ἂν ὑπόγλυκυ γένηται. εἶτα διηθήσας, σέλινα ἐμβαλών, δίδου πίνειν. ^ Τοῦτο δὲ λίνου καρποῦ ὀξύβαφον, ὕδατος κοτύλας δέκα ἐπιχέας, ἕψειν ἐν καινῇ χύτρῃ ὑπὸ ἀνθράκων ἄζεστον, ἵνα ἀναπνέῃ ἕως ἂν ὁ χυλὸς ἀπηθούμενος λιπαρὸς γένηται. Τοῦτο δὲ μελικρήτου ὑδαρέος καθεψήσας, τὸ ἥμισυ λείπειν. ἔπειτα σέλινα ἐπιβάλλων, τοῦτο ψυχρὸν κατ' ὀλίγον δίδου. Τοῦτο δὲ κριθὰς ἀχιλληΐδας κοτύλην αὐήνας, ἄρας τὸν αἰθέρα καὶ πλύνας εὖ, ἐπιχέας ὕδατος χόεα, ἕψε. καὶ τὸ ἥμισυ ἀπολείπων, ψύχων δίδου πίνειν.

Τοῦτο δὲ αἰθιοπικοῦ κυμίνου, κοτύλης δέκατον μέρος, ἐπιχέας τρία ἡμιχόεα ἕψε πολλῷ τριχώδει καταλείψας ἄζεστον, ἕως τρίτον μέρος λείπῃ. καὶ ψύχων, δίδου τοῦτο πρὸς πάντα καῦσον καὶ λοιπὸν πυρετόν. Τοῦτο δὲ ὕδωρ οὐράνιον αὐτὸ καθ' αὐτό.

Τοῦτο δὲ πτισάνης κοτύλη, χόεα ὕδατος ἐπιχέας, λείπειν τὸ ἥμισυ ἑψῶν. ἔπειτα διηθήσας σέλινα ἐπιβαλών, δίδου ψυχρόν. Τοῦτο δὲ οἱ σταφίδιοι λευκοὶ οἶνοι ὑδαρέες.

Τοῦτο δὲ τρύγου στεμφυλίτιδος σταφιδευταῖαι ὑδαρέες. Τοῦτο δὲ ἀσταφὶς λευκὴ ἄνευ γιγάρτων κοτύλη, καὶ πενταφύλλου ῥιζέων χειροπληθὲς φλάσας, εἴκοσι κοτύλας ὕδατος ἐπιχέας, ἀφεψήσας, καὶ τὸ ἥμισυ λείπων, δίδου ψυχρὸν κατ' ὀλίγον.

Τοῦτο δὲ κρίμνων κριθέων ἁδρῶν ἡμιχοίνικα, ὕδατος χόεα ἐπιχέας, ὁκόταν ἤδη ἀνοιδέῃ τὰ κρίμνα, τρίβειν τῇσι χερσίν, ἕως ἂν λευκὸν τὸ ὕδωρ γένηται. καὶ ἀδιάντου δραχμίδα ἐμβαλών, ἀπαιθριάσας δίδου. Τοῦτο δὲ ᾠῶν τὸ λευκὸν τριῶν ἢ τεσσάρων, κατακυκῶν ἐν ὕδατος χοΐ πινέτω. τοῦτο δὲ ψύχει σφόδρα, καὶ τὴν κοιλίην ὑπάγειν τὸν νοσέοντα προσκατακυκᾷ. Τοῦτο δὲ ἡμιχοίνικον κέγχρων εὖ ἀποπλύνας ἐν ὕδατος χοΐ, ζέσας δὶς ἢ τρίς, ψυχρὸν δίδου. Τοῦτο δὲ πτισάνης χυλόν, κάθεφθον λευκόν, καὶ οἶνον γλυκὺν δίδου. τοῦτο οὐκ ἄγει. Τοῦτο δὲ σικύου πέπονος, ἄνευ τοῦ δέρματος πάλης, ἐφ' ὕδατι. τοῦτο οὐρέεται, καὶ ψύχει, καὶ τὴν δίψαν παύει.

Τοῦτο δὲ ὀρόβους ἐν ὕδατι περιψήσας, εἶτα χύτραν καινὴν ἐν χύτρῃ μείζονι θείς, πλέα ὕδατος, ἐπιχέας ἕτερον ὕδωρ τοῖσιν ὀρόβοισιν ἕψε ὀλίγον χρόνον. εἶτα ἀποχέας τὸ τρίτον μέρος, ἐπειδὰν κάθεφθοι ἔωσιν οἱ ὄροβοι ψύξας δίδου. κατὰ κύαθον ἐπιπάσσων τῆς τοῦ σικύου πάλης, τὴν ἐκ τῶν ὀρόβων πάλην. τοῦτο δὲ βεβαίως δίψαν παύει. Τοῦτο δὲ θάσιον οἶνον παλαιόν, πέντε καὶ εἴκοσιν ὕδατος καὶ ἕνα οἴνου δίδου. Τοῦτο δὲ τρίφυλλον τὸ σικυῶδες, ἐν ὕδατι καὶ κρίμνα κριθέων, βρέχων δίδου. Τοῦτο δὲ σέλινα, ὅσον τρὶς τῇ χειρὶ περιλαβεῖν, καὶ γλήχωνος δραχμίδας δύο ἑψῶν, ἐν ὄξεος κοτύλῃσι δέκα ὡς τρίτον μέρος λείπῃς. τοῦτο μέλιτι καὶ ὕδατι κεραννὺς ὑδαρές, πινέτω, ἀδιάντου δραχμίδα ἐμβάλλων. τοῦτο δὲ οὖρον ἄγει καὶ τὴν κοιλίην λύει. Τοῦτο δὲ μῆλα θυάδια γλυκέα φλάσας, καὶ ἐν ὕδατι ἀποβρέξας, δίδου πίνειν τὸ ὕδωρ. Τοῦτο δὲ μῆλα κυδώνια ὡσαύτως ἢν ἡ κοιλίη λελυμένη ᾖ, ἐν πυρετῷ καυσώδει. Ἰκτέρου δὲ ἐπιλαβόντος, ἀσταφίδος λευκῆς ἄνευ γιγάρτων καὶ ἐρεβίνθων λευκῶν, ἡμικοτύλιον ἀμφοτέρων, καὶ κριθέων ἀχιλληΐδων ἴσον καὶ κνίκου ἴσον. ὕδατος κοτύλας δέκα. καὶ σέλινα. καὶ μίνθην.

^ τούτῳ μὲν πόματι διδόσθαι ἁρμόζουσι τοῖς ἐν καύσοις πυρετοῖς

καὶ κορίανον, ὀλίγον ἑκάστου ἀνατρίβειν, ἕως ἂν ἠρέμα γλυκανθῇ. καὶ ἀδιάντου δραχμίδα ὕδρον ἐμβαλὼν, ἀθερίνας δίδου. Τοῦτο δὲ καὶ τὰ τούτοισιν ὅμοια μιμέεσθαι. πάντα δὲ τῷ πυρέσσοντι ἀθεριασμένα δίδου, πλὴν οἷσιν αἱ κοιλίαι μᾶλλον τοῦ δέοντος ῥέουσιν.

Τοῦτο δὲ γλήχωνος δραχμίδας τρεῖς, σελίνου διπλάσιον οἴνῳ κεκρημένῳ ἑψῶν, δίδου. τοῦτο δὲ οὐρεῖται, καὶ διὰ τῆς κοιλίης χολὴν ἄγει.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΝΟΥΣΩΝ ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Τοῦ ἀνθρώπου ἐς τὴν γένεσιν ἀπὸ πάντων τῶν μελέων τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς ἐλθὸν τὸ σπέρμα, καὶ ἐς τὰς μήτρας τῆς γυναικὸς πεσὸν, ἐπάγη. χρόνου δὲ γενομένου, φύσις ἀνθρωποειδὴς ἐγένετο ἐξ αὐτέου. ἔχει δὲ καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἀνὴρ, τέσσαρας ἰδέας ὑγροῦ ἐν τῷ σώματι, ἀφ' ὧν νοῦσοι γίνονται. ὁκόσα μὴ ἀπὸ βίης νουσήματα γίνονται. αὗται δὲ αἱ ἰδέαι εἰσὶ, φλέγμα. αἷμα. χολή. καὶ ὕδρωψ. καὶ ἀπὸ τούτων ἐς τὸ σπέρμα, οὐκ ἐλάχιστον οὐδὲ ἀσθενέστατον συνέρχεται. καὶ ἐπειδὴ τὸ ζῶον ἐγένετο κατὰ τοὺς τοκῆας, τοιαύτας ἰδέας ὑγροῦ ὑγιηροῦ τε καὶ νοσηροῦ, ἔχει ἐν ἑωυτῷ. ἀποφανέω δὲ ὁκόσα ἐν ἑκάστῃ τουτέων τῶν ἰδεῶν καὶ πλείω καὶ ἐλάσσω ἐν τῷ σώματι γίνεται. καὶ ὑπὸ τούτου νοσέουσι. καὶ ὅ, τι αἱ νοῦσοι κρίνονται ἐν τῇσι περισσῇσιν ἡμέρῃσι. καὶ τίνες ἀρχαὶ τῶν νούσων εἰσὶ. καὶ ὁκοῖα αὐτέων ἑκάστη ἐν τῷ σώματι ἐργασαμένη τὴν νοῦσον ἐπάγει. καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ῥῖγος πυρετῶδες γίνεται. καὶ διατί τὸ πῦρ ἐπιπίπτει μετ' αὐτό. ἐθέλω δὲ ἀποφῆναι πρῶτον, πῶς ἡ χολὴ, καὶ τὸ αἷμα, καὶ ὁ ὕδρωψ, καὶ τὸ φλέγμα, πλείονα καὶ ἐλάσσονα γίνεται, ἀπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῶν πομάτων, τρόπῳ τοιῷδε. Η κοιλίη τῷ σώματι πάντων πηγὴ ἐστὶ πλήθουσα. κενεὴ δὲ γινομένη, ἐπαυρίσκεται ἀπὸ τοῦ σώματος τηκομένου. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι πηγαὶ τέσσαρες ἀφ' ὧν χωρέει τούτων ἕκαστον ἐς τὸ σῶμα. ἐπ' ἢν οὖν αὗται ἀπὸ τῆς κοιλίης λάβωσι, καὶ αὗται ἐπ' ἢν κενῶνται, ἀπὸ τοῦ σώματος ἐπαυρίσκονται. ἕλκει δὲ καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα, ἐπ' ἢν ἡ κοιλίη τι ἔχῃ ἐν ἑωυτῇ. τῷ μὲν δὴ αἵματι ἡ καρδίη, πηγή ἐστι. τῷ δὲ φλέγματι, ἡ κεφαλή. τῷ δὲ ὕδατι, ὁ σπλήν. τῇ δὲ χολῇ, τὸ χωρίον, τὸ ἐπὶ τῷ ἥπατι. αὗται αἱ τέσσαρες τουτέοισιν εἰσὶ πηγαὶ, ἄνευ τῆς κοιλίης. ἀπὸ τούτων δὲ εἰσὶ κοιλόταται, ἡ κεφαλὴ, καὶ ὁ σπλήν. εὐρυχωρίη γὰρ ἐν αὐτῷ πλείστη ἐστίν. ἀλλὰ περὶ τούτου, ὀλίγον ὕστερον ἀποφανέω κάλλιον. ἔχει δὲ καὶ τόδε οὕτως. ἐν τοῖσι βρωτοῖσι καὶ τοῖσι ποτοῖσιν ἔνεστι πᾶσι, καὶ χολῶδές τι. καὶ ὑδρωποειδές. καὶ αἱματῶδες. καὶ φλεγματῶδες. τῇ μὲν πλέον. τῇ δὲ ἔλασσον. διότι καὶ διαφέρει τὰ ἐσθιόμενα καὶ πινόμενα ἀλλήλων ἐς τὴν ὑγείην, καὶ ταῦτά μοι ἐς τοῦτο εἴρηται. ἐπ' ἢν δὲ φάγῃ ἢ πίῃ ὁ ἄνθρωπος, ἕλκει τὸ σῶμα ἐς ἑωυτὸν ἐκ τῆς κοιλίης τῆς ἰκμάδος τῆς εἰρημένης. καὶ αἱ πηγαὶ ἕλκουσι διὰ τῶν φλεβῶν, ἀπὸ τῆς κοιλίης, ἡ ὁμοίη ἰκμὰς, τὴν ὁμοίην, καὶ διαδιδόασι τῷ σώματι. ὥσπερ καὶ τῶν φυτῶν ἕλκει ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ὁμοίη ἰκμὰς τὴν ὁμοίην. ἔχει γὰρ ὧδε ἡ γῆ ἐν ἑωυτῇ δυνάμιας παντοίας καὶ ἀναριθμέους. ὁκόσα γὰρ ἐν αὐτῇ φύεται, πᾶσιν ἰκμάδα παρέχει ὁμοίην ἑκάστῳ. οἷον καὶ αὐτὸ τὸ φυόμενον αὐτῷ ὁμοίην κατὰ ξυγγενὲς ἔχει. καὶ ἕλκει ἕκαστον ἀπὸ τῆς γῆς τροφὴν, οἷόν περ καὶ αὐτό ἐστι. τό, τε γὰρ ῥόδον ἕλκει ἀπὸ τῆς γῆς ἰκμάδα τοιαύτην, οἷόν περ καὶ αὐτὸ δυνάμει ἐστι. καὶ τὸ σκόροδον ἕλκει ἀπὸ τῆς γῆς ἰκμάδα τοιαύτην, οἷόν περ καὶ αὐτὸ δυνάμει ἐστὶ, καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ φυόμενα, ἕλκει ἐκ τῆς γῆς καθ' ἑωυτὸ ἕκαστον. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο οὕτως εἶχεν, οὐκ ἂν ἐγίνετο τὰ φυόμενα, ὅμοια τοῖσι σπέρμασιν. ὅτῳ δὲ τῶν φυομένων ἐν τῇ γῇ ἰκμὰς κατὰ συγγένειαν τοῦ δέοντος, πολλῷ πλείων ἐστὶ, νοσέει ἐκεῖνο τὸ φυτόν. ὅτῳ δὲ ἐλάσσων τοῦ καιροῦ, ἐκεῖνο αὐαίνεται. ἢν δὲ ἐξ ἀρχῆς μὴ ἐνῇ ἰκμὰς τῷ φυτῷ, ἣν ἕλκει κατὰ τὸ συγγενὲς, οὐδ' ἂν βλαστῆσαι δύναιτο. παρέχει δὲ νοηθῆναι, ὅτι εἰ μὴ ἔχει ἰκμάδα κατὰ φύσιν τὸ φυτὸν, οὐ βλαστάνει τὴν ἀρχήν. ἡ γὰρ Ιωνίη χώρη καὶ ἡ Πελοπόννησος, τοῦ ἡλίου τῶν ὡρέων οὐχ ἥκιστα καίεται, ὥστε δύνασθαι ἐξαρκεῖν τοῖσι φυομένοισι τὸν ἥλιον. ἀλλ' ὅμως οὐ δυνατὸν πολλὸν ἤδη πειραζομένων, οὔτε ἐν Ιωνίῃ, οὔτε ἐν Πελοποννήσῳ, σίλφιον φῦσαι. ἐν δὲ τῇ Λιβύῃ, αὐτόματον φύεται. οὐ γὰρ ἐστὶν οὔτε ἐν Ιωνίῃ οὔτε ἐν Πελοποννήσῳ ἰκμὰς τοιαύτη, ὥστε τρέφειν αὐτό. ὅτι δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα, ὅσα τοῦ ἡλίου ἐξαρκέοντος αἱ χῶραι οὐ δύνανται

φῦναι

BIBLIOTECA ... ROMA VITTORIO EMANUELE

δυνάμενα τῶν θεραπευμάτων τρέφειν, ἄλλαι δὲ φύουσιν αὐτόματοι, παρέχει δὲ περὶ τούτων σκέψασθαι ὃ μέλλω ἐρέειν. ὁκόσον χῶρος χώρου κάρτα πλησιάζων διαφορὴν ἐς τὴν ἡδυοινίην τοῦ ἡλίου ὁμοίως διαρκέοντος. ἔνθα μὲν γὰρ, τῆς γῆς ἰκμάς ἐστιν ἥτις τὸν οἶνον ἡδίω παρέχει. ἔνθα δὲ, οὔ. ἔστι δὲ καὶ ἄγρια φυόμενα ἐν χωρίῳ οὐκ ὀλίγα. μεταρθέντα δὲ ὁκόσον ὀργυιὴν, οὐκ ἂν εὕροις ἔτι φυόμενα. οὐ γὰρ ἔχει ἡ γῆ μεταρθέντι τοιαύτην ἰκμάδα οἵην τοῖσιν ἀγρίοισι φυτοῖσιν ἐκείνη παρέχειν. ἔστι γὰρ αὐτοῖσι, τὰ μὲν ἰσχυρότερα. τὰ δὲ ὑγρότερα. τὰ δὲ γλυκύτερα. τὰ δὲ ξηρότερα. τὰ δὲ τρηχύτερα. ἄλλα δὲ μυρία ἄλλως ἔχει. μυρίαι γὰρ ἐν αὐτῇ δυνάμιές εἰσι. καὶ διὰ ταῦτα τὰ γενόμενα ἐκ τῆς γῆς πρῶτον οὐδὲν ἕτερον ἑτέρῳ ὅμοιον ἔφυ, ὅτι μὴ συγγενές. ἄγρια δέ μοι δοκέει ταῦτα πάντα εἶναι. ἄνθρωποι δὲ ταῦτα ἡμερώσαντες ἐργαζόμενοι καρποφορέειν καὶ τὰ τὸ σπέρμα ἕκαστον ἕλκει γὰρ ἐκ τῆς γῆς ἡ ὁμοίη ἰκμὰς τὴν ὁμοίην. καὶ ὑπὸ τούτοισιν αὔξεται καὶ τρέφεται. καὶ οὐδὲν ἕτερον ἑτέρῳ ὅμοιον ἐστι τῶν φυομένων, οὔτε ἴσην, οὔτε ὁμοίην ἐκ τῆς γῆς ἰκμάδα ἕλκον. ἕλκει δὲ ἕκαστον τῶν φυομένων βρωτῶν τε καὶ ποτῶν ἐν ἑωυτῷ, πολλὰς δυνάμιας ἀπὸ τῆς γῆς. ἐν παντὶ δέ ἐστι τι φλεγματῶδες, καὶ αἱματῶδες. ἀνάγκην δὲ τῷδε προσηγαγόμην, ὅτι ἀπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῶν ποτῶν ἐς τὴν κοιλίην χωρεόντων, ἕλκει τὸ σῶμα, αὐτὰς πηγὰς ἃς ὠνόμασα. ἡ ὁμοίη ἰκμὰς τὴν ὁμοίην διὰ φλεβῶν. σημήϊον δὲ ἀποφανέω ἕτερον τόδε, ὅτι ἕλκει ἕκαστον κατὰ τὰ εἰρημένα. καὶ ἅμα φράσω, ὅθεν τὸ φλέγμα γίνεται ἐν τῷ σώματι.

Ἐπὴν τις φάγῃ τυρὸν, ἢ ὅ,τι ἐστὶ δριμὺ, ἢ ἄλλό τι φάγῃ, ἢ πίῃ, ὅ,τι ἐστὶ φλεγματῶδες, αὐτίκα οἱ ἐπιθέει ἐπὶ τὸ στόμα καὶ τὰς ῥῖνας. καὶ τοῦτο οὕτως γινόμενον πάντες ἑωρῶμεν. τοῦτο δὲ χρὴ ἐλπίσαι, ὅθεν ἐγὼ ἐρέω. φημὶ δὲ, ὁκόσον ἐν τῷ βρώματι ἢ πόματι φλεγματῶδες ἐνῇ, κείνου ἐς τὴν κοιλίην ἐλθόντος, τὸ μὲν σῶμα ἕλκει ἐς ἑωυτό. τὸ δὲ ἡ κεφαλὴ κοίλη ἐοῦσα. καὶ ὥσπερ σικύη ἐπικειμένη, ἕλκει τὸ φλέγμα, ἅτε γλίσχρον ἐόν. ἕπεται δὲ τούτῳ τὸ ἕτερον διὰ τὸ ἕτερον ἐς τὴν κεφαλήν. τὸ μὲν νέον φλέγμα τὸ γενόμενον ἐκ βρώματος, μένει ἐν τῇ κεφαλῇ. τὸ δὲ παλαιὸν ὁκόσῳ πλεῖον, τὸ νέον ὑπ' ἐκείνου βιώμενον ἐξέρχεται. καὶ διὰ τοῦτο ἐπὴν τις φάγῃ ἢ πίῃ ὅ,τι φλεγματῶδες, ἀποχρέμπτεται φλέγμα, ἔχει δὲ καὶ τόδε οὕτως. ἢν φαγόντος τι ἢ πιόντος τοῦ ἀνθρώπου ὅ,τι ἐστὶ φλεγματῶδες, μὴ ἐξέλθοι πάλιν, ἐν ὅσῳ πλέον ἐγένετο μήτε κατὰ τὸ στόμα, μήτε κατὰ τὰς ῥῖνας, ἀνάγκη ἐστὶ μένειν αὐτὸ ἐν τῇ κεφαλῇ, ἢ ἐς τὸ σῶμα κατελθεῖν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐς τὴν κοιλίην ἀφικέσθαι. καὶ ἄριστον ἂν συμβαίνῃ, εἰ ἐς τὴν κοιλίην ἀφίκοιτο, ἐξέλθοι γὰρ ἂν σὺν τῇ κόπρῳ. εἰ μὲν πολλὸν εἴη καὶ ὑγρὸν, ὑγραίνει τὴν κόπρον. εἰ δὲ ὀλίγον, οὐκ ἂν ποιήσειεν. εἰ δὲ ἐν τῇ κεφαλῇ μένει, πολλὸν ἂν πόνον παράσχοι τῇ κεφαλῇ, ἐν τῇσι φλεψὶν ἐόν. εἰ δὲ ὀλίγον, οὐκ ἂν ποιήσειε τοῦτο. ἐπισημήνοι δ' ἂν, ἢ πλέον ἢ ἔλασσον. ἢν δὲ ἐς τὸ σῶμα ἀφίκηται, κεῖσέ οἱ μέμικται τῇ ἄλλῃ ἰκμάδι. κἢν μὲν πολλὸν ᾖ τὸ φλέγμα, ἐστασίασεν ἐς τὸ σῶμα αὐτίκα. ἢν δὲ ὀλίγον, οὐκ ἂν ἐστασίασεν, ἅτε μέγα τὸ σῶμα ἐὸν, εἰ μήτις οἱ ἀρχὴ ὑπολείποιτο καὶ ἄλλη. χρόνῳ δὲ ἢν μὲν ἕτερον ἐπιγένηται φλέγμα, στασιάσαιτο ἄν. ἢν δὲ τὸ σῶμα τῇ κύστει καὶ τῇ κοιλίῃ διαφορῇ, καὶ ταῦτα ἔξω διοίσῃ, οὐδὲν ἂν κακὸν ἐξ αὐτέου ποιοίη. ἐν τούτῳ μὲν οὖν τῷ λόγῳ ἀποπέφανται ὅκως ἡ κεφαλὴ ἐκ τῆς κοιλίης φλέγμα ἕλκει. τό,τε ὅμοιον ἔρχεται πρὸς τὸ ὅμοιον. καὶ ἅμα εἴρηταί μοι, ὅκως τε καὶ διότι πλεῖον γίνεται ἀνθρώπῳ, ἀπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῶν ποτῶν. νῦν δὲ ἐρέω περὶ χολῆς, ὅκως τε καὶ διότι πλείων γίνεται ἐν τῷ σώματι. καὶ ὅκως ἕλκει τὸ χωρίον αὐτὴν, τὸ ἐπὶ τοῦ ἥπατος. ἔχει δὲ οὕτως.

Ἐπὴν φάγῃ καὶ πίῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅ,τι ἐστὶ πικρὸν, καὶ ἄλλως χολῶδες, καὶ κοῦφον, πλείων καὶ ἡ χολὴ γίνεται ἐπὶ τῷ ἥπατι. καὶ αὐτίκα ἀλγέει τὸ ἧπαρ, ὅπερ οἱ παῖδες καρδίην καλέουσι. καὶ τοῦτο εἰσείδομεν γινόμενον. καὶ ἐμφανὲς ἡμῖν ἐστιν, ὅτι ἀπὸ τοῦ βρώματος ἢ τοῦ ποτοῦ ἐγίνετο. ἕλκει μὲν γὰρ τὸ σῶμα εἰς ἑωυτὸ, ἀπὸ τῶν βρωμάτων τὴν πᾶσαν ἰκμάδα τὴν εἰρημένην. ἕλκει δὲ καὶ τὸ χωρίον τὸ ἐπὶ τῷ ἥπατι ἐς ἑωυτὸ, ὅ,τι ἂν αὐτόθι οἱ χολῶδες ἐνῇ. καὶ ἢν ἐξαπίνης πολλὴ γένηται ἡ χολὴ, ὀδυνᾶται τὸ ἧπαρ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀπὸ τῆς νηδύος πλέον γίνεται. τούτου γὰρ γινομένου, ἔρχεται ἀπὸ τῆς παλαιῆς χολῆς διὰ τὴν πληθὼ ἐς τὴν κοιλίην. καὶ στρόφος ἐκ τούτου τῇ κοιλίῃ γίνεται. καὶ ἐξέρχεται αὐτέης, τὸ μὲν κατὰ τὴν κύστιν. τὸ δὲ παρὰ ιξ
τὴν κοιλίην, καὶ οὕτως ἐλάχιστον ἐς τὸν ἄνθρωπον γίνεται. καὶ παύονται οἱ πόνοι. ἢν δὲ τούτου μὴ δ' ἕτερον γένηται, χωρέει τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς παλαιῆς ἐς τὸ σῶμα, διαδίδοται

γὰρ ἐς

γὰρ ἂν αὐτό. ἢν μὲν πουλὺ ᾖ, αὐτίκα ἐπισημαίνει μιχθεῖσα τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ. ἢν δὲ ὀλίγη, οὐκ ἂν ἐσάσειεν, ἅτε μέγα τὸ σῶμα ἐόν, ἢν μήτις καὶ ἄλλη ἀρχὴ προσγένηται. χρόνῳ δὲ ἢν μὲν ἐν τέρῃ χολὴ ἐπιγένηται, πλείω σίνεται τὸν ἄνθρωπον. ἢν δὲ μὴ ἐπιγένηται, διαθήσειεν ἂν τὸ σῶμα, ὥστε τὴν χολὴν πλεονάσαι. ὅσα δέ ἐστι χολώδεα, ἕτερα γὰρ τῶν ἑτέρων τὰ ἐσθιόμενα καὶ πινόμενα φαρμακά ἐστιν, οὕτω δὴ καὶ τὰ ἄλλα ὁκόσα σινεόμενα φαρμακά ἐστιν, ὑφ᾽ ἑτέρου ἕτερον ἐμπεσὸν ἐς τὴν κοιλίην τῇ ἑωυτοῦ δυνάμει, ἀντίην ἔχον τὸ κρατηθὲν ἔξω καὶ σίνεται αὐτό. ἐπὴν δὲ ἐπιγένηται ἄλλη χολὴ ἐν τῷ σώματι ἀπὸ τῶν ἐς τὴν κοιλίην πιπτόντων, νόσος ἐν τοῦθεν γίνεται. ἐν τούτῳ δὲ ἐγὼ ἐπεσήμηνα, ὅκως ἡ χολή. καὶ διότι πλείων γίνεται ἐν τῷ σώματι ἀπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῶν ποτῶν. καὶ ὅτι ἕλκει ἐς ἑωυτὸ χωρίον τὸ ἐπὶ τῷ ἥπατι κατὰ τὸ ὅμοιον τὸ χολῶδες ἀπὸ τῶν σιτίων καὶ τῶν ποτῶν. Νῦν δὲ ἐρέω περὶ ὕδρωπος, ὥστε καὶ διὰ τί πλείων γίνεται ἐν τῷ σώματι. καὶ ὅκως ἕλκει ὁ σπλὴν ἐς ἑωυτόν. φημὶ δὲ ἐπὴν ὁ ἄνθρωπος πίνῃ πλέον, ἕλκειν ἐς ἑωυτὸν ἐκ τῆς κοιλίης τοῦ ὕδατος, καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸν σπλῆνα. καὶ ἢν πλέον εἰρύσῃ τοῦ καιροῦ πονέειν αὐτίκα τὸν ἄνθρωπον. καὶ τοῦτο ἐπιβαίνουσι γινόμενον, ὁκόσοι σπληνώδεες τῶν ἀνθρώπων εἰσίν. ἐπὴν δὲ εἰρύσῃ ὁ σπλὴν, ἄριστα μὲν εἰ ἐν τῇ κύστει διηθέει ἀπὸ τοῦ ὕδατος τὸ παλαιὸν τοῦ ἐνεόντος ἐν τῷ σπληνὶ ἢ τῇ κοιλίῃ, καὶ ταῦτα ἐκδιηθέεσθαι. καὶ τὰ τὰ ἄνω γὰρ χωρία οὐκ ἀποκαθαίρεται τὸ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ σπληνὸς, ἢν μὴ ὁκόσον δὴ ἐν τοῖς ἀγγείοις ἐνεόν ἐστι, τοῖσιν ἀπὸ τοῦ σπληνὸς. ἀλλ᾽ οἵα ἐστὶν ἀποκάθαρσις ἐς τὴν κοιλίην καὶ ἐς τὴν κύστιν. ἢν δὲ ταῦτα μὴ εὔροα ᾖ, μὴ δὲ διηθῇ ἔξω, ἀπὸ τοῦ σπληνὸς ἔρχεται τὸ ὕδωρ ἐς τὰ κάτω. κἀκεῖθι δὲ μίσγεται τῇ ἄλλῃ ἰκμάδι. κἢν μὲν ὀλίγον ᾖ, οὐκ ἂν ἐσάσειεν, ἀλλὰ διηθέοιτ᾽ ἂν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐς τὴν κύστιν, καὶ ἐς τὴν κοιλίην διὰ φλεβῶν. εἰσὶ γὰρ ἐκ τούτου κατατείνουσαι πολλαί, αἳ ἕλκουσιν ἐς ἑωυτὰς ἐκ τῶν κάτωθεν χωρίων, ἐπὴν ξηρότεραι γίνωνται, ἢ πρὶν ἦσαν. ἢν δὲ γίνεται ἕτερον ὕδωρ, καὶ ἡ κοιλίη, καὶ ἡ κύστις μὴ διηθῇ ἔξω, ἀείρεται ὁ σπλήν. καὶ τὰ κάτω τοῦ σώματος ἐπίπονα γίνεται. ταῦτα δέ μοι εἴρηται, ὅκως τε καὶ διότι τὸ ὕδωρ πλεῖον γίνεται ἐν τῷ σώματι ἀπὸ τοῦ ποτοῦ. καὶ ὅκως ὁ σπλὴν ἕλκει. Νῦν δὲ ἐρέω περὶ αἵματος ὅκως τε καὶ διότι πλεῖον γίνεται ἐν τῷ σώματι. ἐπὰν τι πίῃ ἢ φάγῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅ, τι ἐστὶν αἱματῶδες, ἕλκει μὲν καὶ τὸ σῶμα ἅπαν ἐς ἑωυτό. ἕλκει δὲ καὶ ἡ καρδίη τὸ αἱματῶδες ἐς ἑωυτήν. καὶ ἐπὴν πλέον εἰρύσῃ, οὐ γίνεταί οἱ τῇ καρδίῃ πόνος. στερεὸν γάρ τι χρῆμα καὶ πυκνόν ἐστιν ἡ καρδίη, καὶ διὰ τοῦτο οὐ πονέει. καὶ ἐξ αὐτῆς παχεῖαι φλέβες τείνουσιν αἱ σφαγίαι καλεόμεναι, ἐς ἃς ταχέως ἢν πλεῖον προσγένηται, διαδίδοται τὸ αἱματῶδες. καὶ πιμπλάμεναι κεῖναι, τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ σώματι διδόασιν ἐν τάχει. καὶ ἐπὴν τι φάγῃ ἢ πίῃ, ὅ, τι ἐστὶν αἱματῶδες, αὐτίκα αἱ σφαγίαι φλέβες ἀείρονται. καὶ τὸ πρόσωπον ἐρυθρὸν. προσγενομένου δὲ τῇ καρδίῃ καὶ τῷ σώματι τοῦ αἵματος πλείονος τοῦ ἱκανοῦ, ἀπὸ τῶν βρωτῶν καὶ τῶν ποτῶν, καὶ μισγομένου τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ, ἢν μὴ ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐξέλθῃ κατὰ τὴν κοιλίην ἢ κατὰ τὴν κύστιν, μισγόμενον τῇ ἄλλῃ ἰκμάδι, ἐν τῷ σώματι πόνον παρέχει. ἢν δὲ ὀλίγον προσγένηται, οὐκ ἐσάσειεν ἂν τὸ σῶμα. χρόνῳ δὲ διαδίδοται ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐς τὴν κοιλίην ἢ κατὰ τὰς ῥῖνας. τὰ δὲ διηθέει ἔξω, καὶ ἀπ᾽ ἑνεῶν γίνονται. ἢν δὲ ἐξ ὀλίγου πλέον γένηται, ἐπίνοσον γίνεται. ὅκως δὲ πλέον τὸ αἷμα γίνεται, ἀποφαίνονταί μοι τέσσαρα ἐόντα, τό τε αἷμα καὶ ἡ χολὴ καὶ τὸ φλέγμα καὶ ὁ ὕδρωψ, ἀποπέφανται ταῦτα πάντα ὅκως τε καὶ διότι πλεῖον γίνεται ἐν τῷ σώματι ἀπὸ τῶν βρωτῶν καὶ τῶν ποτῶν. ὅτι δὲ γίνεται ἀπὸ τούτων, σημεῖον τόδε ἐστίν. εἰ ἄνθρωπος ὀλίγα ἐσθίει καὶ ὀλίγα πίνει, οὐδεμίαν τούτῳ νοῦσον ἐπάγει. καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοῦτό μοι εἴρηται. παρέψαυσαι δέ μοι δηλῶσαι τῷ συνετῷ, καὶ ὅκως ταῦτα ἐλάσσονα γίνεται. δηλώσω δὲ περὶ αὐτοῦ κάλλιον ὀλίγῳ ὕστερον. τὰς δὲ πηγὰς ἃς ὠνόμασα, αὗται τῷ σώματι, ὁκόταν πλήρεες ἔωσιν, ἀεὶ ἐπιδιδόασιν. ὁκόταν δὲ κεναὶ, περιέσπανται ἀπ᾽ αὐτοῦ. οὕτω δὲ καὶ ἡ κοιλίη ποιέει. ἔχει γὰρ οὕτως, ὥσπερ εἴ τις εἰς χαλκεῖα τρία ἢ πλέονα ὕδωρ ἐγχέας, ἢ συνθεὶς ὡς ἐπὶ ὁμαλωτάτου χωρίου, καὶ συναρμόσας ὡς κάλλιστα διαθείη αὐλοὺς ἐναρμόσας ἐς τὰ τρυπήματα. καὶ ἐγχέοι ἡσυχῇ ἐς ἓν τῶν χαλκείων ὕδωρ μέχρις ἂν πλησθῇ ἀπὸ τοῦ ὕδατος πάντα. ἀπὸ γὰρ τοῦ ἑνὸς, ῥεύσεται ἐς τὰ λοιπὰ χαλκεῖα μέχρις ὅτου καὶ τὰ ἄλλα πλησθῇ. ἐπὴν δὲ πλήρεα γένηται τὰ χαλκεῖα, ἤν τις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀπαρύσῃ τοῦ ὕδατος, αὐταποδώσειεν ὀπίσω ῥέον τὸ ὕδωρ ἐς τὸ χαλκεῖον. καὶ κενεὰ ἔσται τὰ χαλκεῖα πάλιν ὥσπερ καὶ ἐδέξατο. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ σώματι ἔχει. ἐπὴν γὰρ ἐς τὴν κοιλίην πέσῃ τὰ βρώ-

ματα

ματα καὶ τὰ ποτά, ἐπαυρίσκεται τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς κοιλίας, καὶ πληροῦνται σὺν τῇσι πηγῇσιν. ἐπὴν δὲ ἡ κοιλίη κενῶται, ἀποδίδοται αὖθις ὀπίσω ἡ ἰκμὰς, ὥσπερ καὶ ἐπεδέξατο, ὡς ἐκ τῶν ἄλλων δὴ τὸ ἐν χαλκείον. φλέβες τε γάρ εἰσι διὰ παντὸς τοῦ σώματος τείνουσαι, αἱ μὲν λεπτότεραι, αἱ δὲ παχύτεραι πολλαὶ καὶ πυκναί. αὗται δὲ μέχρις οὗ ἂν ζώῃ ὁ ἄνθρωπος, ἀνεώγασι, καὶ δέχονται, καὶ ἀφιᾶσι τε καὶ νέον ὑγρόν. ἐπὴν δὲ ἀποθάνῃ, συμμύουσι καὶ γίνονται λεπταί. μέχρι μὲν οὖν ζώῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐπαυρίσκεται μὲν τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς κοιλίης, ἐπήν τι ἔχῃ ἐν ἑωυτῇ. ἐπαυρίσκονται δὲ αἱ πηγαὶ καὶ πιμπλάμεναι διαδιδόασι τῷ σώματι. εἰ γὰρ τὸ σῶμα μὴ εἷλκεν ἀπὸ τῆς ἰκμάδος τῆς κοιλίης, ἀλλ' αἱ πηγαὶ μόναι, καὶ ἐς τὸ σῶμα μὴ ἐδίδοσαν, οὐκ ἂν εἶχε τὸ σῶμα τροφὴν ἀρκέουσαν, ἀλλὰ ἐλάσσονα. οὐ γὰρ ἂν ἔτι εἶχον τῷ σώματι τὴν τροφὴν διεκδιδοῦσαι πηγαί. αἱ δὲ πηγαὶ αὗται, εἰ μὴ ἦσαν, ἐσθίοντες ἂν καὶ πίνοντες, οὐκ ἂν διεγινώσκομεν ἀτρεκέως, οὔτε ὅ, τι ἡδύ ἐστιν, οὔτε ὅ, τι ἀηδές. κατὰ ἀνάγκην τοιάνδε, ἣν μέλλω φράζειν. ταῦτα τὰ χωρία ἅτε μακρότερα ἐόντα, καὶ ἔνδοθεν τοῦ ἄλλου σώματος, ἀεὶ καὶ πρὸ τοῦ ἐσάσσει ἕκαστον κατὰ τὴν ἑωυτοῦ δύναμιν, ἑρμηνεύει τῷ ἄλλῳ σώματι τῶν ἐσθιομένων καὶ πινομένων, ὅ, τι τε χολῶδές ἐστι, καὶ ὅ, τι φλεγματῶδες, καὶ ὅ, τι αἱματῶδες, καὶ ὅ, τι ὑδρωποειδές. τούτων γὰρ ἡμῖν, ὅ, τι ἂν ἑκάστου πλεῖον τοῦ καιροῦ γίνεται, καὶ ἐν τοῖσι ποτοῖσι καὶ ἐν τοῖσι βρωτοῖσιν, κεῖνα οὐδὲ ἡδέα γίνεται. ὅσα δὲ χατίζει μάλιστα, κατὰ ταῦτα κεῖνα ἡδέα ἐστίν. ἢν δὲ βρωτῶν καὶ ποτῶν ἐνδέηται τῶν πηγέων τις, κατὰ τοῦτο καὶ τὸ σῶμα ἑλκύσει ἀπ' αὐτέων τέως καὶ τὸ ὑγρὸν ἔλασσον τοῦ καιροῦ γένηται, τότε ἱμείρεται ἄνθρωπος, ἢ φαγέειν ἢ πιέειν τοιοῦτον, ὅτι τὴν μοίρην ἐκείνην ἀναπλήσει, καὶ ἰσώσει τῇσιν ἄλλῃσι. καὶ διὰ τοῦτο βεβρωκότες πολλὰ ἢ πεπωκότες, ἔστιν ὅ, τι ἱμειρόμεθα ἢ βρωτοῦ ἢ ποτοῦ. καὶ ἄλλο οὐδὲν ἂν ἡδέως φάγοιμεν, εἰ μὴ ὅ, τι ἱμειρόμεθα. ἐπὴν δὲ φάγωμεν καὶ ἰσωθῇ ἡ ἰκμὰς κατὰ ταῦτα ἀνυστὰ ἐν τῇσι πηγῇσι καὶ ἐν τῷ σώματι, τότε οἱ πέπαυται ὁ ἵμερος. καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοῦτο μοι εἴρηται. ἔχει δὲ καὶ τόδε. ὅτι ἐς μὲν τὸ χωρίον τὸ ὑπὸ τῷ ἥπατι, ἀπὸ τῶν βρωτῶν καὶ τῶν ποτῶν ἀποκρίνεται ἡ χολὴ μόνον. τὰ γὰρ φλέβια ἀσθενέα καὶ λεπτὰ ὑπάρχοντα, οὐ δύνανται ἕλκειν τὴν ἄλλην ἰκμάδα παχυτέρην καὶ βαρυτέρην ἐοῦσαν. καὶ ἅμα εὐρυχωρίη οὐκ ἔστι τῇ ἄλλῃ ἰκμάδι, ὥστε ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ εἶναι. συνηθές τε ἐστὶ τῇ χολῇ τοῦτο τὸ χωρίον κατὰ φύσιν μάλιστα. καὶ διὰ τοῦτο ἐν αὐτῷ, οὐδεμία νοῦσος γίνεται ἄλλη, ἢ ἥν τινα καρδιωγμὸν οἱ ἄνθρωποι καλέουσιν. ἡ δὲ κεφαλὴ καὶ ἡ καρδίη καὶ ὁ σπλὴν, μετέχουσι τῆς ἰκμάδος πάσης ἕκαστον, ἤν μή τι νοσέῃ, μετέχει πλεῖστον κατὰ φύσιν τὴν ἑωυτοῦ τῶν εἰρημένων. ἡ μὲν κεφαλὴ, τοῦ φλέγματος. ἡ δὲ καρδίη, τοῦ αἵματος. ὁ δὲ σπλὴν, τοῦ ὕδατος. ἕλκουσι δὲ καὶ τῆς ἄλλης ἰκμάδος αἱ φλέβες ἐς ἑωυτὰς, εὐρεῖαι, καὶ παχεῖαι καὶ ἐλικοειδέες ἐοῦσαι. ὥστ' ἐπὴν ἕλκωσιν, ἐπιδιδοῖ ἕτερον ἑτέρῳ τῆς ἄλλης ἰκμάδος. καὶ τῇ μὲν καρδίῃ, πλησιάζουσιν αἱ σφάγιαι φλέβες, παχεῖαι οὖσαι, ἐς ἃς διαδίδοται ταχέως, ἐπὴν οἱ πλεῖον τοῦ καιροῦ προσγένηται. αἱ δὲ τῷ ἄλλῳ σώματι ἐκδιδόασι. καὶ ἅμα αὐτὴ ἡ καρδίη στερεὴ καὶ πυκνή ἐστιν, ὥστε μὴ νοσέειν ὑπὸ τῆς ἰκμάδος. καὶ τοῦτο νόσημα ἐν τῇ καρδίῃ οὐδὲν γίνεται. ἡ δὲ κεφαλὴ καὶ ὁ σπλὴν, μάλιστα ἐπίνοσά ἐστι. νοσέει γὰρ καὶ ἀπὸ τῶν φύσει ἐόντων, ὅταν πλέονα προσγένηται τοῦ καιροῦ. νοσέει δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης ἰκμάδος. φλέβες γὰρ ἐς αὐτὰ, παχεῖαί τε καὶ πολλαί εἰσι. καὶ αὐτὰ φλεβώδεα κάρτα ἐστὶ καὶ ἔγκοιλα, ὥστε εὐρυχωρίην καὶ τῇ ἄλλῃ ἰκμάδι ἐν αὐτέοισιν εἶναι χωρεούσῃ κατ' ὀλίγον καὶ μισγομένῃ τῇ φύσει ἐούσῃ. ὥσπερ ἐν ἀγγείῳ μεγάλῳ εὐρυχωρίη ἐστὶ πολλὴ, ἢ ἐν μικρῷ. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ, ἢ ἐν σπληνὶ, ἔχει. εὐρυχωρίη γὰρ τούτων τῶν χωρίων μάλιστα ἐν αὐτέοισιν ἐστί. ἢν δὲ πληθώσῃσιν ἰκμάδος αἱ φλέβες αὐτόθι, ἀπ' ἐκείνης ἐν αὐτέοισι νοῦσος γίνεται. ταῦτα δέ μοι ἐς τοῦτο εἴρηται νῦν. ἐθέλω δὲ ἀποφῆναι κάλλιον, ὅκως ἑκάστης ταύτης τῆς ἰκμάδος ἐν τῷ σώματι ἐλάσσων γίνεται. Τέσσαρα μὲν δὴ ὑγρὰ ἐόντα ἀπέδειξα τὸν ἄνθρωπον σινεόμενα. τέσσαρας δὲ ἔσωθι πηγὰς λέγω εἶναι, οἷσιν ἀποκαθαίρεται ὁ ἄνθρωπος τούτων ἕκαστον. ταῦτα δέ ἐστι, τό, τε στόμα, καὶ αἱ ῥῖνες, καὶ ὁ ἀρχὸς, καὶ ἡ οὐρήθρη. καὶ ἐπάν τις πλέων γένηται τῆς ἰκμάδος τῆς πονεούσης, ἣν ἀποκαθαίρεται ὁ ἄνθρωπος ταύτῃ, οὐδεμίαν μὴν νοῦσος πιέζει ἀπὸ ταύτης. καὶ ἢν ἡ κοιλίη πλήρης ᾖ, τηκομένου τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς ἰκμάδος, καταῤῥέει οὖν αὐτὴν καὶ ἔξω ἔρχεται κατά τι τῶν χωρίων τούτων. καὶ διὰ ταῦτα τὸ ὑγρὸν ἔλασσον γίνεται ἐν τῷ σώματι. τὸ γὰρ σῶμα ὥσ-

περ μει

περ μοι καὶ πρότερον εἴρηται, τῇ κοιλίῃ ὑποδιδοῖ, ἐπὴν κενεὴ ᾖ. καὶ ἐπαυρίσκεται, ἐπὴν πλήρης ᾖ ἀπ' αὐτῆς. ταῦτα δέ μοι εἴρηται, ὅκως τε καὶ διότι ἐλάσσονα γίνεται τὰ πινέοντα τὸν ἄνθρωπον. ὅκως δὲ καὶ διατί ὁ ἄνθρωπος ὑγιαίνῃ, ἐρῶ. Ἐπὴν φάγῃ, καὶ πίῃ καὶ ἀφίκηται ἡ ἰκμὰς ἐς τὸ σῶμα, τρόπῳ ὥσπερ εἴρηται, μιγεῖσα καὶ τῇ ἄλλῃ, καὶ τῇ ἐν τῷ σώματι, καὶ τῇ ἐν τῇ πηγῇ ἐούσῃ, τῇ μὲν ἡμέρῃ ἣ προσγίνεται, μένει ἐν τῷ σώματι. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ἄλλη οἱ ἰκμὰς προσγίνεται. αὗται δύο μὲν ἡμέραι εἰσί. δύο δὲ ἰκμάδες ἐν τῷ σώματι. τῇ μὲν ἑτέρῃ τῶν ἰκμάδων, δύο ἡμέραι εἰσί. τῇ δὲ ἑτέρῃ, μία. ἡ μὲν δὴ ὑστεραίη μένει ἐν τῷ σώματι, ἅτε παχεῖα ἐοῦσα. ἡ δὲ ἑτέρη πεφθεῖσα ὑπὸ τῆς θέρμης, διακέχυται. καὶ λεπτὴ γενομένη, παραγίνεται ἐν τῇ ὑστεραίῃ ἡμέρῃ εἰς τὴν κοιλίην, διὰ παντὸς τοῦ χρόνου ἐξωθουμένη ὑπὸ τῆς νέης. ἐλθοῦσα δὲ ἐς τὴν κοιλίην, πέσσει τὰ σιτία ἐν τῷ τόπῳ. καὶ ποιεῖ τὸ αἷμα ἀπ' αὐτῆς ἐν τῷ σώματι. μείνασα δὲ ἐγγὺς ὑπὸ τοῦ χρόνου κάκοδμος. τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἐξέρχεται σὺν τῇ κόπρῳ καὶ τῷ οὔρῳ, πλῆθος αὐτὴ ἑωυτῇ πᾶσα, ἴση τε καὶ παραπλησίη, καὶ ἰσόρροπος. καὶ ἢν ἑωυτῆς μέρος τι ᾖ, ὅμως ἡ ἰκμὰς μένει ἐν τῷ σώματι κατὰ λόγον τὸν εἰρημένον. ὑπεξέρχεται δὲ καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρῃ τῆς ἰκμάδος ἀπὸ τοῦ σώματος ἐς τὴν κοιλίην, πλεῖόν ἐστι κακοδμότερον, τὸ ὑπόλοιπον γενόμενον ὑπὸ τῆς ἑτέρης. καὶ καταφέρει τὰ βρώματα πεπεμμένα, καὶ ὅ,τι ἐν τῷ σώματι νοσερόν ἐστι. καὶ αὖθις συνέρχεται. σημαίνει δὲ τὸ οὖρον ἁλμυρὸν ἐόν, ὅτι καὶ καταφέρει ἀπὸ τοῦ σώματος τὸ νοσερὸν τὰ σιτία. ἐς δὲ τὴν ὑστεραίην, ἀεὶ διαχωρεῖ. ἡ δὲ ἰκμὰς, ἐς τὴν τρίτην. οὕτως ὑγιέα συμβαίνει γίνεσθαι. καὶ ταῦτα μὲν εἴρηται, ὅκως τε καὶ διότι ὑγιαίνουσιν οἱ ἄνθρωποι. ἡ δὲ ἰκμὰς αὕτη, εἰ κατὰ μέρος ἔξω χωρέοι ἐς τὴν ὑστεραίην, τὰ σιτία οὐχ ὁμοίως ἂν ἐκ τῆς κοιλίης κάκοδμα γενόμενα, ἔξω χωρεῖ, ἀλλ' ὥσπερ ἔφθα. καὶ τὸ οὖρον, τῷ ποτῷ παρόμοιον. καὶ τὸ σῶμα ἀνεχαινοῦτο ἀεί. καὶ ἐχρῆζε διὰ παντὸς τοῦ χρόνου ὁ ἄνθρωπος, ἐπὴν ἀποπατήσειε καὶ οὐρήσειεν, αὐτίκα πόσιος καὶ βρώσιος κατὰ τὸν ἀπόπατον, πλῆθος ἔμελλεν ἰσχύειν, ἰκμάδος μὴ ὑπολελειμμένης ἐν τῷ σώματι ἀρκεούσης, ἀλλὰ χωρεούσης σὺν τῇ κόπρῳ ἔξω τῇ ὑστεραίῃ, ἢ τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ. καὶ εἰ μὲν τι ἔφαγεν, εἰ δὲ μὴ κενωθεῖσα ἀκικύς τε ἦν, οὐδ' ἂν δύναιτο παχυνθῆναι ἡ ἰκμὰς τῇ ὑστεραίῃ ἔξω χωρέειν. οὐ γὰρ περιλιμπάνεται ἐν τῷ σώματι ἀρκέουσα. νῦν δὲ ἐξαποπατέοντες εὐροοῦμεν. καὶ δύο ἡμερέων μηδὲν φαγόντες, καὶ εἶναι καὶ πρήσσειν τι ὑπομένομεν. καὶ οὐκ ἐξασθενέομεν τελέως ὑπὸ κενώματος ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. ἡ γὰρ ἰκμὰς ἡ ἐν τῷ σώματι μένουσα, τὴν ἰσχὺν παρέχει. καὶ ταῦτα μὲν εἴρηταί μοι, ὅκως τε καὶ διότι οὐχ οἷόν τε τὴν ἰκμάδα, τὴν προσγενομένην ἐν τῷ σώματι, ἐξελθεῖν ἔξω αὐθημερόν, ἀλλ' οὐδὲ τῇ ὑστεραίῃ. φημὶ δὲ ἤν τε ἐμμένῃ πλείονας τῶν τριῶν ἡμερῶν ἡ ἰκμὰς ἐν τῷ σώματι, ἢ ἄλλη προσγένηται πολλὴ πιμπλαμένη, τῶν φλεβῶν θερμαινομένων καὶ ἱσταμένων, ὑποσημαίνει τῷ ἀνθρώπῳ κακὸν ἢ μεῖζον, ἢ ἔλασσον. χειμῶνος μὲν ἔλασσον καὶ ὕστερον. θέρεος δὲ μεῖζον καὶ πρόσθεν. ταῦτα δέ μοι εἴρηται, ὅ,τι συμβαίνει γίνεσθαι, ἢν μένῃ ἡ ἰκμὰς ἐν τῷ σώματι. Εἰ δὲ βρώματα διαχωρεῖ τὸ σῶμα, οὐκ ἂν ἐπαυρίσκετο ἡμῖν τῆς ἰκμάδος ἐπαρκέον, ἀλλ' ἦσαν οἱ ἄνθρωποι, λεπτοὶ καὶ ἀσθενέες. νῦν δὲ ἐμμενόντων τῶν βρωμάτων καὶ τῶν ποτῶν, ὁκόσον χρόνον διαμένει, τὸ σῶμα ἐπαυρίσκεται καθ' ἡσυχίαν, ἕλκον ἀπὸ τῆς κοιλίης καὶ πίμπλαται. ταῦτα δέ μοι εἴρηται, ὅκως τε καὶ διότι τὰ βρώματα, οὐχ οἷά τέ ἐστιν αὐθημερὸν ἐξιέναι. ἢν δὲ ἐμμένῃ τὰ σιτία ἐν τῇ κοιλίῃ πλείονα τοῦ δέοντος χρόνον, καὶ ἕτερα εἰς αὐτὰ πίπτῃ, τὸ σῶμα πληρωθείη ἄν. καὶ πιεζομένων τῶν φλεβῶν ὑπὸ τῆς πληθώρης, θέρμη ἂν καὶ πόνος τῷ σώματι παραγίνοιτο, θέρεος μὲν θᾶσσον. χειμῶνος δὲ ὕστερον. τοῦ μὲν γὰρ θέρεος τὸν ἄνθρωπον θερμόν ἐστι τὸ περιέχον, καὶ θερμότερον ἕλκει τὸ σῶμα ἐς ἑωυτόν. κἢν ἔτι θερμῆς τῆς κοιλίης ἐούσης, θερμότερον τοῦ καιροῦ τὸ πνεῦμα τῷ ἀνθρώπῳ προσγίνεται, οὐ θαῦμά ἐστι τὸν ἄνθρωπον ἐκ τοῦ τοιούτου πυρετῆναι. χειμῶνος δὲ ψυχρὸν ἕλκοντος τὸ πνεῦμα ἐς ἑωυτόν, μᾶλλον πολλῷ δύναιτ' ἂν τὴν πληθώρην ἀναφέρειν τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἀποπατέοντος ὀλίγον. Ταῦτα δέ μοι εἴρηται, ὅ,τι συμβαίνει γίνεσθαι, ἢν μὲν μένῃ τὰ σιτία πλείονα χρόνον ἐν τῇ κοιλίῃ, καὶ παρέψαυσαί μοι ἀποφῆναι ἅπαντα περὶ τῆς ἰκμάδος καὶ τῆς βρώσιος τοῦ χρόνου τοῦ πλείονος καὶ τοῦ ἐλάσσονος, τὸ διαφέρον, διότι νοσέουσιν οἱ ἄνθρωποι. δηλώσω δὲ περὶ τούτου κάλλιον, τοῦ χρόνου προϊόντος. ἀναβήσομαι δ' αὖθις ὀπίσω, περὶ τῆς ὑγιείης ἐρέων, ὅτι δὴ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώ-

νοῦ ἀπὸ τῶν βρωτῶν καὶ τῶν ποτῶν τῆς ἰκμάδος ἐπαυρίσκεται. καὶ χωρέει ἔξω τῷ ὑγιεῖ κατὰ τὸν εἰρημένον λόγον, τά τε βρώματα καὶ ἡ ἰκμάς. καὶ ἢν μὲν ἔξω χωρέῃ τῆς ἰκμάδος πλέον ἢ ὅσον προσεγένετο ἀπὸ τῶν σιτίων καὶ ἀπὸ τῶν ποτῶν, λεπτὸς γίνεται ὁ ἄνθρωπος. πλέον δὲ χωρέει ἔξωθεν τῆς προσγινομένης, διὰ τόδε. Ἢν μὲν δὲ ἡσυχίης ᾖ ὁ ἄνθρωπος καὶ μὴ ταλαιπωρέῃ, κακόν τι οἱ ἐν τῷ σώματι ἔνεστιν, ὑπὸ δὲ τῆς ἄλλης ὑγιείης πολλῆς ἐούσης, οὐκ ἐπάσσει κάρτα. τὸ δὲ κακὸν τοιόνδε ἐστίν. ἐπὴν τούτων τι τῶν τεσσάρων τῶν γινομένων τῷ σώματι, ἐπέλθῃ πλέον τι μὴ πολλῷ, τὸ σῶμα θερμαίνεται καθ' ἡσυχίην, ὡς μὴ ἐπάσσειν κάρτα. καὶ τήκεται ἐν τῇ κοιλίῃ. καὶ τὸν σῖτον ἀκολέα τῷ ἀνθρώπῳ ποιέει. ἢν δὲ πλέον εἴη ἡ ἰκμὰς ἡ ἑτέρη τῆς ἑτέρης, πυρετὸς ἐκ τούτου τῷ ἀνθρώπῳ προσγίνεται. ἀλλὰ περὶ τούτου ἀτρεκέστερον ὀλίγῳ ὕστερον ἀποφανέω. ἔστι δ' ὅτε καὶ τοῦ σίτου ἐόντος ἁλέος, λεπτὸς γίνεται ὁ ἄνθρωπος. σιτίου αἴτιον δὲ τὸ αὐτό. Τούτων δὲ γενομένων, ἐξέρχεται τῆς ἰκμάδος πλέον, ἢ καταπίνεται. καὶ διὰ ταῦτα τῷ μὲν ἡσυχάζοντι συμβαίνει λεπτῷ γίνεσθαι. ταλαιπωρεόντων δὲ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ σῶμα θερμαίνεται. καὶ γὰρ ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίης τούτου θερμαινομένου, καὶ ἡ ἰκμὰς ἐν αὐτῷ διαχέεται. καὶ γίνεται ἡ νοῦσος ἥδε λεπτή. ἀχρεῖος δὲ γενομένη, καταῤῥέει καὶ ἐς τὴν κοιλίην, καὶ ἐς τὴν κύστιν. ταῦτα δὲ διηθέει ἔξω. τὸ δὲ, δι' αὐτῆς διατμίζει ἔξω, διὰ τοῦ ἔνδον ἀραιώματος. τὸ δ' ἔτι καὶ ἐμμένον, ἱδρὼς γενόμενος, ἔξω χωρέει κατὰ τὸ σῶμα. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ γυμνάσια τῶν νέων, τὸ αὐτὸ τῇ ταλαιπωρίῃ προσεργάζεται. ἢν δὲ καὶ μὴ ἐγ ἐλάσσων ἡ ἰκμὰς τῆς πρότερον ἐξιούσης, προσγινομένης τε ἔτι ἄλλης ἀπὸ τῶν ποτῶν, καὶ προσέτι ἀπὸ τῶν βρωτῶν, λεπτὸς γίνεται διὰ ταῦτα ὁ ἄνθρωπος. ἐλάσσων δὲ προσγίνεται, ἢν μὴ ἄλλο τι δύνηται ἐσθίειν. καὶ πρὸς μὲν τὸ πονέειν κατὰ τὴν προτέρην ταλαιπωρίην ἢ γυμνασίην ἄλλοισιν ἀλλ' ἔλασσον γίνεται.

Ἐπιγίνεται δὲ κατὰ τὴν βρῶσιν πυρεξίη, διὰ τόδε. ἐπὴν αὐαίνηται ἐν τῷ τῆς ἰκμάδος χρόνῳ, καὶ ἐν τῇ προτέρῃ ταλαιπωρίῃ ἐξέλθῃ πρότερον ἑτέρη τῆς ἑτέρης ἔστιν ὅτε πλέων, καὶ κρατέῃ μία ἄλλη τῶν ἄλλων κάρτα, πληθώρης ἐστίν. ἢν μὲν δὴ ὑπὸ πολλῶν κάρτα κρατέηται, πῦρ ἐκ τοῦ τοιούτου τρόπου γίνεται. ἢν δὲ ὑπὸ ὀλίγων, ὀλίγα. καὶ τὸ σῶμα δὲ οὕτως ἀναφέρειν δύναται, τῆς ὑγρότητος πλείονος αὐτοῖσιν ἐούσης, τὴν θέρμην ἀπολύεται. θερμαίνεται γὰρ τὸ σῶμα τῷ πυρί. κἢν μὲν ὀλίγον ἔῃ τὸ λυπέον, τῇ τρίτῃ ἡμέρῃ μεθῆκε τρόπῳ τῷ αὐτῷ. τὰς δὲ δύο ἔχει συνεχέως. ἢν δὲ πλέον, πέμπτῃ ἡμέρῃ. τὰς δὲ τέσσαρας ἔχει κατὰ λόγον. οὕτω τῶν ἡμερέων αἱ νοῦσοι κρίνονται. ἢν δὲ μεθῇ τὸ πῦρ ἐν τῇσι περισσῇσι τῶν ἡμερέων, καὶ ὑγιὴς γίνεται ὁ ἄνθρωπος, καὶ θνήσκει. διὸ δὲ ὀλίγον ὕστερον ἀποφανέω. νῦν δὲ ἐρέω, διότι μεθίει τὸ πῦρ. φημὶ δὲ εἶναι, ὅ, τι ἂν ἀπὸ τοῦ σώματος πῦρ λάβῃ τὸν ἄνθρωπον. ἀνάγκη δεῖ τῇ τρίτῃ ἡμέρῃ ἐξιέναι τὴν ἰκμάδα τὴν λυπέουσαν ἀπὸ τοῦ σώματος, ἢ ἐν ἄλλῃ τινὶ τῶν περισσῶν ἡμερέων, κατὰ τὸν πρότερον εἰρημένον λόγον. οὐ γὰρ ἐξέρχεται πρὶν ἢ οἱ ἕτεροι προσγένωνται ἀπὸ τῆς κοιλίης ἀγαθά. τῇ γὰρ μέσῃ καὶ τῇ ὑστεραίῃ, ἕλκει τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς κοιλίης, ὅ, τι ἂν αὐτῷ ἐς ἑωυτὸ ἀφῇ, τῇ προτέρῃ ἡμέρῃ, ἢν μὴ ἡ κοιλίη διηθέσῃ, καὶ ἑτέρην ἔχει ἰκμάδα. καὶ τὸ πῦρ πονηρὸν τῷ ἀνθρώπῳ γίνεται. ἢν δὲ μεθῇ τὸ πῦρ τριταῖον, τῷ αὐτῷ τρόπῳ μεθίει, ὥσπερ καὶ αὐθημερὸν ὡς εἴρηται. καὶ οὕτω μὲν συμβαίνει τὸ πῦρ γινόμενον ἀπὸ τοῦ σώματος, ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρῃ ἀνιέναι. φημὶ δὲ καὶ ἢν πέμπτῃ ἡμέρῃ καὶ ἢν ἑβδόμῃ καὶ ἢν ἐννάτῃ μεθῇ, τρόπῳ τῷ αὐτῷ μεθιέναι, ὥσπερ καὶ τὸ τριταῖον ἐξέρχεται. καὶ γὰρ ἡ τροφὴ τῷ πυρὶ κατὰ τὰ χωρία, ὁκοῖα ὀλίγῳ πρότερον εἴρηκα. ἐπικρατήσαντος γὰρ μᾶλλον τοῦ ὑγροῦ, πλείονος ἐόντος ἀνιέθη ὁ ἄνθρωπος. μεθίει δὲ τὸ πῦρ ἐν τῇσι περισσῇσι, διὰ τόδε. ὅτι ἐν τῇσιν ἀρτίοισι τῶν ἡμερέων, ἕλκει τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς κοιλίης. ἐν δὲ τῇσι περισσῇσιν, ἀφίει. ἡ δὲ κοιλίη διηθέει ἔξω τῷ ὑγιεῖ. κατ' ἀνάγκην τοιῇδε αἱ νοῦσοι κρίνονται ἐν τῇσι περισσῇσι τῶν ἡμερέων. καὶ ἐν τούτῳ μὲν τῷ λόγῳ ὁ ἄνθρωπος πυρέξας, ὑγιὴς ἐγένετο. φημὶ δὲ καὶ τὸ πονέεσθαι μάλιστα τοὺς νοσέοντας ἐν τῇσι περισσῇσιν ἡμέρῃσι, διὰ τόδε καὶ κατὰ λόγον γίνεσθαι. τετάρακται μὲν δὴ ὁ ἄνθρωπος, ὁκόταν πυρεταίνει. σημεῖον δὲ τοῦτο, ὅτι φρίκη διαΐσσει διὰ τοῦ σώματος, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. τοῦτο δὲ οὐκ ἂν ἐγίνετο οὕτως, εἰ μὴ ἐταράσσετο τὸ ὑγρόν, καὶ ἀπεκρίνετο ἀπ' αὐτοῦ ἢ πλέον, ἢ ἔλασσον. καὶ ἐκράτει ἄλλοτε ἄλλου. μάλιστα δὲ καὶ τετάρακται ἐν τῇσι περισσῇσι τῶν ἡμερέων, ὁκόταν νοσέῃ. καὶ ἡ φρίκη δὲ μάλιστα τότε γίνεται. ἔχει γὰρ ὧδε. ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ τοῦ πονέοντος, ἐξωθεῖταί τι ἐκ τοῦ σώματος, ὑπὸ

τῆς νεωτάτης ἰκμάδος νικώμενον. καὶ χωρέει ἐς τὴν κάτω κοιλίην, καὶ ἡ κοιλίη προσθερμαίνεται τοῦ πονέοντος, δεχομένη ὑφ' ἑωυτὴν μᾶλλον, ἢ τῷ πρὶν χρόνῳ. τοῦτο δὲ γίνεται μάλιστα ἐν τῇ κρίσει τῆς νούσου. καὶ ἢν κατ' ὀλίγον τὸ σῶμα ἐς τὴν κοιλίην ἀφίῃ, καὶ μὴ πολλὸν ἔῃ τὸ λυπέον τὸν ἄνθρωπον, ἀναφέρει τὴν θέρμην ἡ κοιλίη, καὶ τὸ σῶμα δύναται ἐν τῇ κρίσει, καὶ γίνεται ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, ἐπὴν ἐξέλθῃ ἡ ἰκμὰς ἡ πονέουσα. καὶ ἢν ἡ τροφὴ τοῦ πυρὸς ἐοῦσα, ἐξαναλωθῇ. ἢν δὲ ἡ ὑγιηρὴ ἐπικρατέῃ, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ νοσήσας ὁ ἄνθρωπος, ὑγιὴς ἐγένετο, δι' αἰτίας τὰς εἰρημένας. νῦν δὲ φράσω διότι θνήσκουσιν, ἐν τῇσι περισσῇσι τῶν ἡμερέων. φημὶ δέ, ἢν πολλὸν ἔῃ τὸ πονέον ἐν τῷ σώματι, μᾶλλον τοῦ καιροῦ τετάρακται, καὶ ἀθρόον ἰσχυρὸν ἐς τὴν κοιλίην καὶ μὴ δυναμένην ἀναφέρειν τὴν θέρμην, τὸ σῶμα ἐπανείσκεται. καὶ δυσωδίαν δεῖ γενέσθαι περὶ τὸ πνεῦμα. καὶ οὐ δυναμένου τὸ σῶμα ὑπὸ ἀσθενείης, ἅτε τοῦ ὑγροῦ παντὸς νοσεροῦ γινομένου, τὴν πνοιὴν ἕλκειν, ὡς διαψύχηται τὰ ἐν τῇ κοιλίῃ, διατμεῖ ἔξω τοῦ ὑγροῦ πᾶν τὸ ζωτικόν, καὶ οὕτω θνήσκει ὁ ἄνθρωπος. οὐ γὰρ ἐπικρατέει ἔτι ἡ ὑγιηρὴ ἰκμάς, ἀλλὰ πᾶσα ὑπὸ τῆς νοσερῆς πολλῆς ἐούσης ἐπαιρομένη, διαναλωμένη ὑπὸ τοῦ πυρὸς διεξέρχεται. οὕτω δὴ πῦρ ἐν τῇσι περισσῇσιν ἡμέρῃσι μάλιστα ὁ πόνος γίνεται. τοῦτο πᾶς οἶδεν ὅστις ποτέ. καὶ μὴν ὅτι γε τὸ ὑγρὸν τετάρακται ἐν αὐτῇσι τῇσιν ἡμέρῃσι, σημεῖόν ἐστι τόδε. Ὁκόσοι ἤδη ὑπὸ πυρὸς ξυνεχέος ἐχόμενοι ἐφαρμακεύθησαν ἐν τῇσιν ἀρτίῃσι τῶν ἡμερέων, οὗτοι οὐ μὴν ὑπερεκαθάρθησαν. ὁκόσοι δὲ ἐν τῇσι περισσῇσιν ἐφαρμακεύθησαν ἰσχυρῇ φαρμακείῃ, ἐκαθάρθησαν. πολλοὶ δὲ καὶ ἀπώλοντο ὑπερκαθαρθέντες. οἱ γοῦν πρόσθεν ἰητροί, ἐν τούτῳ μάλιστα ἡμάρτανον. ἐφαρμάκευον γάρ, ἐν τῇσι περισσῇσιν ἡμέρῃσι, καὶ ἀπώλλυον τοὺς ἀνθρώπους, οὐ γινώσκοντες ὅτι τοῦθ' οὕτως ἔχει. τὸ γὰρ ὑγρὸν ἐν τῷ σώματι τοῦ νοσέοντος τετάρακται μᾶλλον, ἐν τῇσι περισσῇσι τῶν ἡμερέων. οἷα τοῦ σώματος ἐς τὴν κοιλίην μεθιέντος τῆς ἰκμάδος. καὶ ἢν τις ἐπὶ τεταραγμένῳ ἐόντι, ἔτι μᾶλλον ταράξῃ, φάρμακον ἐμβαλών, οὐ θαῦμά ἐστιν, ἐκ τῶν τοιούτων ἐκλέεσθαι τὸν ἄνθρωπον. καὶ τὰ ἕλκεα ἢν μὲν μελεδαίνηται, φλεγμαίνει μάλιστα ἐν ταύτῃσι τῇσιν ἡμέρῃσιν. ἔρχεται γὰρ τὸ ὑγρὸν ἐς ἁπάσας τὰς φλέβας, ὁκόταν ταράσσηται καὶ πληροῖ, ἐπὴν ἔλθῃ ἐς τὸ ἕλκος ἡ νοῦσος. καὶ ἢν μὲν μελεδαίνηται καὶ ἔχῃ ἔξοδον τὸ πῦον, διωθεύμενον ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ τοῦ ἐλθόντος ἐν τῇ ταραχῇ, ἔξω ἀνακαθαίρεται τὸ ἕλκος. ἢν δὲ μελεδαίνηται, οὐκ ἔχον ἔξοδον τὸ πῦον, αὐτοῦ κατακλειόμενον σὺν τῷ κατελθόντι, πόνον παρέχει, καὶ ἀείρει τὴν σάρκα τὴν περὶ τὸ ἕλκος. καὶ ἀπ' ἐκείνου ἢν μὲν ἐν τοῖσι σκέλεσιν ἔχῃ τὸ ἕλκος, ἀείρονται αἱ φλέβες αἱ ἐν τῇσι προσφύσεσι τῶν σκελέων ἐοῦσαι. ἢν δὲ ἐν τῇσι χερσίν, αἱ τῶν χειρῶν τῇσι προσφύσεσι ἐοῦσαι, καὶ ἐκ τούτου βουβῶνες γίνονται. ὁκόσοισι δὲ τῶν ἀνθρώπων πῦρ ἐμπίπτει, ἄλλο μηδὲν τοῦ ἀνθρώπου κακὸν ἔχοντος, ἀπὸ τῆς προτέρης ἐούσης τοῦ καιροῦ ἐμπίπτει. καὶ πληρεύμεναι αἱ φλέβες πόνον καὶ θέρμην τῷ ἕλκει παρέχουσι. τὸ δὲ θερμανθέν, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα θερμαίνει. καὶ ἡ θέρμανσις, οὕτως ἐς τὰ ἕλκεα γίνεται. θερμαίνεται γὰρ τὸ σῶμα, καὶ τὰ ἕλκεα ὑπὸ τῆς κινήσεως τοῦ ὑγροῦ. καὶ ἡ ταλαιπωρίη τοιοῦτον ἐργάζεται. ἀποφλεγμαίνει δὲ τὰ ἕλκεα πεμπταῖα. καὶ κατὰ λόγον τουτέων τῶν ἡμερέων, ὡς ἂν καὶ τὰ ἕλκεα μέγεθος ἔχῃ, καὶ τριταῖα, καὶ πεμπταῖα. καὶ ἑβδομαῖα. καὶ ἐνναταῖα. καὶ ἐνδεκαταῖα. εἶτα ἀπηρτισμένης πρώτης περιόδου, πάλιν δευτέρας ἀρχῆς ῥίπη, ἥτις ἐστὶν ἀπὸ τῆς πρώτης τεσσαρεσκαιδεκάτη. τὰ δὲ μέγιστα αὐτέων τεσσαρεσκαιδεκαταῖα ἀποφλεγμαίνει. οὗτος ὁ λόγος φράζει, τὰ νοσήματα κρίνεσθαι ἐν τῇσι περισσῇσι τῶν ἡμερέων. καὶ τὴν ἰκμάδα τοῦ ὑγιέος, τριταίην ἐξιέναι. τὴν δὲ κόπρον, δευτεραίην. καὶ ταῦτα τριταῖα ἐόντα, ἰσορρέει ἀλλήλοισιν, ὅτι οὕτως ἔχει. οὕτω δέ μοι ὁ λόγος οὗτος πᾶς ἐκκεκορύφωται. νῦν δὲ ἐθέλω ἀρχικέστερον εἰπεῖν, διότι νοσέουσιν οἱ ἄνθρωποι. φράσω δὲ σὺν τούτῳ τῷ λόγῳ, καὶ τίνες ἀρχαὶ τῶν νούσων εἰσί. καὶ ὁκοῖα ἑκάστη αὐτέων ἐργάζεται. φημὶ δέ. ἢν μὲν ἐμμένῃ τὰ σιτία πλείονα τοῦ καιροῦ ἤδη ἐπιπεμμένα ἐόντα, καὶ ὁ ἄνθρωπος μὴ ἀνακαθαίρηται, καὶ ἕτερα σιτία ἐπιπίπτῃ, τὸ σῶμα πληρεύμενον ὑπὸ τῆς ἰκμάδος τῆς προτέρης καὶ τῆς νέης, θερμαίνεται. καὶ πῦρ ἐκ τούτου γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ. τὸ δὲ πῦρ οὕτως γινόμενον, οὐκ ἄπορον, οὐδὲ ἰσχυρόν ἐστιν. ἐν ᾧ ἡ ἰκμὰς ἰσάζει κατὰ πλῆθος ἡμέας λυπέουσα ὀλίγῳ πλέον. ἢν γὰρ τοῦθ' οὕτως ἔχῃ, καί τις κάρτα ἰσχύῃ καὶ τὰ ἐπιτήδεια προσενέγκῃ, ὑγιὴς γίνεται, ἐν δὲ νούσημα

μόνον

μόνον ἀπὸ πάσης τῆς ἰκμάδος, καὶ σημεῖα ἔχει τάδε· βήξ τε γὰρ ἔχει μιν ἐλαφρὴ καὶ ξηρή, ἡ γαστήρ τε σκληρὴ γίνεται, ἅτε τοῦ ὑπερπάχου ἐόντος ἐντός. καὶ τὴν κεφαλὴν βαρύνεται, καὶ ὀξυρεγμιᾷ, καὶ πυρεταίνει. καὶ οὖρον οὐ χρηστῶς διέρχεται. ταῦτα δέ ἐστι τῆς νούσου ταύτης ἀπὸ πάσης τῆς ἰκμάδος γινομένης, σημεῖα τάδε. ἂν δὲ τοῦ ὑπερπάχου μὴ διαχωρέοντος κρατέῃ μία τῶν ἄλλων ἰκμάς, κάλλιον ἐμπολάσει ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἢν τις τῷ πυρετῷ γινομένῳ ἀπὸ πάσης τῆς ἰκμάδος τὰ ἐπιτήδεια μὴ προσενέγκῃ, περιοίσεται ἡ νοῦσος. ὅσῳ δ' ἂν αὐτέῃ κρατέῃ τῶν ἰκμάδων, τρόπῳ τοιῷδε. θερμαινομένου τοῦ αἵματος, ἐξατμεῖ μάλιστα διὰ τούτου τοῦ ὑδρωποειδέος, ὅ,τι ἐστὶ τῷ πυρὶ πολεμιώτατον. καταλείπεται δὲ τὸ λιπαρὸν καὶ κοῦφον, ὅ,τι ἐστὶ χολῶδες, καὶ τῷ πυρὶ τροφὴ μάλιστά ἐστιν. Ἐξατμᾷ δὲ τρόπῳ τοιῷδε. ὥσπερ εἴ τις ὕδωρ καὶ ἄλειφα ἐν χαλκεῖον ἐγχέας, ξύλα πουλὰ ὑποκαίει πουλὺν χρόνον. τὸ μὲν δὴ ὕδωρ, πολλῷ ἔλασσον ἔσται, ἐξατμισθήσεται γὰρ ἐκ τοῦ χαλκείου. τὸ δὲ ἄλειφα, ὀλίγῳ ἔλασσον. ὅτι τὸ μὲν ὕδωρ, ὑπὸ τῆς ἀραιότητος καταλεπτύνεσθαι δύναται ὑπὸ τοῦ πυρός, καὶ κοῦφον γινόμενον ἐξατμᾷ. τὸ δὲ ἄλειφα, ἅτε συναφὲς ἐὸν καὶ πυκνόν, οὐ δύναται καταλεπτύνεσθαι, οὐδὲ ἀτμᾶν ὁμοίως τῷ ὕδατι. οὕτω δὴ καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔχει. ὁ μὲν γὰρ ὕδρωψ θερμαινομένου τοῦ σώματος ἐξατμᾷ ἔξω. τὸ δὲ χολῶδες, ἅτε συναφὲς ἐὸν καὶ πυκνόν, οὐ δύναται ἀτμᾶν καταλεπτυνόμενον ὁμοίως. τὸ δὲ χολῶδες καταλεπτυνόμενον, μᾶλλον ποιεῖ θερμαίνεσθαι τὸ σῶμα. πλείων γὰρ καὶ καλλίων τροφὴ τῷ πυρὶ γίνεται ἡ χολή, καὶ ξακούμενον ἐν τῷ σώματι ἢ ἐρειξάμενον, τὴν νοῦσον ἐπικρατύνει πρὸς τὰ πρόσθεν. καὶ ταῦτα μὲν εἴρηται, ὅ,τι πάσχει ὁ ἄνθρωπος, ἢν μὴ καθαίρηται καὶ μελεδαίνηται. ἢν δὲ μὴ αὐτῶν πλήθει κρατήσῃ, εἴτε ἐς ἅπαξ πολλὴ γινομένη, εἴτε καὶ κατὰ μικρὸν συλλέγηται, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα ὀδυνᾶται. τοῦτο γινόμενον ὑπὸ ἰσχύος ἀναφορέει, μέχρις οὗ ἀρχή τις ἐπιγένηται. καὶ ἢν τὸ πλεῖον γινόμενον ὑγρόν, μὴ ἀποκαθαίρηται ὁ ἄνθρωπος, νοῦσος ἔνθεν γίνεται τρόπῳ τοιῷδε.

Ἀρχαί εἰσι τρεῖς, ἀφ' ὧν αἱ νοῦσοι γίνονται. καὶ μία μὲν ἤδη εἴρηταί μοι, ὁκοία καὶ ὅσα ἐργάζεται ἐν τῷ σώματι. ἀπέδειξα γάρ, ὅκως τε καὶ διότι ἢν μὴ ἀποκαθαίρηται ὁ ἄνθρωπος νοσέει. δευτέρα δέ ἐστιν, ἢν συμβῇ τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεπιτήδεια, καὶ παρὰ δίαιταν εἶναι. τρίτη δέ ἐστιν ἄν τι βίαιον προσπέσῃ. Βίαιον δὲ λέγω εἶναι, καὶ πτῶμα, καὶ τρῶμα, καὶ πληγήν, καὶ ταλαιπωρίην, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐστὶ τοιοῦτον. τούτων δὲ τῶν ἀρχέων μεγίστη ἐστὶ βίη, ἢν μεγάλη ᾖ, ἢν δὲ μικρά, οὐ μεγίστη. δευτέρη δέ, ἢν μὴ ἀποκαθαίρηται ὁ ἄνθρωπος. τρίτη δὲ ἢν τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεπιτήδεια ᾖ πρὸς ὑγείην. τούτων τοιγαροῦν δεῖ φυλακὴν ἔχειν. ἑκάστη δ' αὐτῶν τοιοῦτον ἐργάζεται ἐν τῷ σώματι, ὁκοῖον ἐγὼ ἐρέω. ἢν μὲν τρῶμα γένηται, δῆλον ὅτι σὰρξ διεκόπη, καὶ ἕλκος ἐγένετο. τοῦτο δὲ νούσημα ὀνομάζω εἶναι. ἢν δὲ φλάσμα γένηται πληγέντος, ἢ πεσόντος, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτο παθόντος καὶ οἴδημα γένηται, τὸ αἷμα αὐτίκα θερμανθὲν ὑπὸ τῆς βίης, καὶ ὑποδραμὸν ἐν τὰς φλέβας χανούσας, οὐκ ἔχον ἔξοδον ὑπὸ πλήθεος ἀπελθεῖν, συνεστράφη. καὶ τὸ οἴδημα διὰ τοῦτο ἐγένετο, καὶ μέχρι τούτου πάρεστι, μέχρις ἀποκαθαρθῇ, καθότι ἀπὸ τῶν χωρίων εἴρηται, ἢ κατ' αὐτὸ τὸ οἴδημα. καὶ εἴτε σὺν χειρουργίῃ, εἴτε καὶ μὴ δίοδος γένηται τῷ αἵματι, ἢ πυωθέντι ὑπὸ χρόνου, ἢ καὶ μή. καὶ ἡ ταλαιπωρίη δέ, τοιόνδε ἐργάζεται. ὁκόταν γὰρ οἱ ἄνθρωποι ταλαιπωρέωσιν, οἷσιν ἂν μάλιστα τοῦ αἵματος ταλαιπωρίη ᾖ, κεῖθι στηρίζεται. καὶ θερμαίνεται, καὶ πόνος ἐκ τοῦ τοιούτου γίνεται. ἢν δὲ κρατηθῇ μὲν τούτων, κάρτα δὲ πλῆθος γένηται ταλαιπωρίη, καὶ ἡ κοιλίη καὶ λῦσις μηδαμῶς διεθήσει ἐν τάχει τὸ πλῆθος, πῦρ ἐπιπέσοι ἂν ἐκ τούτου. ἢν μὲν ἡ πρόσθεν ἰσάσῃ ἰκμάς, οὐδαμῶς. ἢν δ' ἐν τῇ ταλαιπωρίῃ αὐτέων πλέον ἐν τῷ σώματι καταμείνῃ, κρατέει κείνη. ταῦτα δέ μοι εἴρηται περὶ βίης, ὁκοῖα ἐν τῷ σώματι κατεργάζεται. καὶ αὗται μὲν δύο ἀρχαὶ ἐοῦσαι, ἥ τε βίη, καὶ ἡ πληθώρη, ἢν μὴ ἀποκαθαίρωνται οἱ ἄνθρωποι, θερμαίνουσι τὰ σώματα. ἡ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεπιτήδειος γινομένη ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ἐκράτησέ τι τοῦ ὑγροῦ, καὶ θερμαίνει ὡς ἐν νόσῳ, καὶ ψύχει πρότερον, ἢν τύχῃ γινόμενον. ἐρέω δὲ πρότερον περὶ τοῦ ὡς θερμαίνει. φημὶ οὖν. ἢν ἐν τῷ αὐτῷ ἀνθρώπῳ ἐνέῃ τι νοσηρὸν ὁκοῖον ἐν τῷ προτέρῳ εἴρηκα, καὶ τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεπιτήδεια γένηται καὶ θερμαίνηται ὁ ἄνθρωπος, ταράσσεσθαι τὸ ὑγρὸν πᾶν θερμαινόμενον ἐν τῷ σώματι, τοῦτο δὲ ποιέει βίη. καὶ ἢν μὲν ἀποκαθαίρηται ὁ ἄνθρωπος, τοῦ δὲ ταρασσομένου, ἀποκρίνεται ὁκόσον ἂν πλέον ᾖ τοῦ καιροῦ. ἔοικε δὲ τοῦτο, ὥσπερ οἱ Σκύθαι ποιέουσιν, ἐκ τοῦ

ἱππείου γάλακτος. ἐγχέοντες γὰρ τὸ γάλα ἐς ξύλα κοῖλα, σείουσι. τὸ δὲ ταρασσόμενον, ἀφρέει καὶ διακρίνεται. καὶ τὸ μὲν πῖον, ὃ βούτυρον καλέουσιν, ἐπιπολῆς διΐσταται, ἐλαφρὸν ἐόν. τὸ δὲ βαρὺ καὶ παχὺ, κάτω ἵσταται, ὃ καὶ ἀφελόντες ξηραίνουσιν. ἐπὴν δὲ παγῇ καὶ ξηρανθῇ, ἱππάκην μιν καλέουσιν. ὁ δὲ ὀῤῥὸς τοῦ γάλακτος, ἐν μέσῳ ἐστίν. οὕτως δὲ καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ταρασσομένου τοῦ ὑγροῦ, παντὸς τοῦ ἐν τῷ σώματι, ὑπὸ τῶν ἀρχῶν διΐσταται ὧν εἴρηκα οἱ πάντα. καὶ ἐπιπολῆς μὲν τὸ τῆς χολῆς διΐσταται, κουφότατον γάρ ἐστι. δεύτερον δὲ τὸ αἵματος. τρίτον δὲ τὸ φλέγματος. βαρύτατον δέ ἐστι τῶν ὑγρῶν τούτων, ὁ ὕδρωψ. τούτων δὲ ἐόντων, ὅ, τι ἂν ἐν νούσῳ πλεῖστον ᾖ, ἐν ἀρχῇσι γινομένης τῆς ταραχῆς, ἔρχεται ἐς χωρίον, ἵνα ἂν πλεῖστον ᾖ. ἐν δὲ τῇ ταραχῇ εὐρυχωρίης γινομένης εἰλέεται ἀποκεκριμένον, καὶ θερμαίνει τὸ σῶμα, ἢ στερεὸν ἔχον τι τοῦ σώματος σὺν τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ τῷ συνιόντι ἐν τῷ ἄλλῳ χωρίῳ, πόνον καὶ θέρμην παρέχει. τὸ δὲ θερμαινόμενον, προσξυνθερμαίνει καὶ τὸ ἄλλο σῶμα, κἀκ τούτου ὁ πυρετὸς γίνεται. καὶ γίνεται μᾶλλον ἀπὸ τῆς χολῆς, καὶ τοῦ φλέγματος, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος. θερμότατα γὰρ ταῦτά ἐστι. καὶ ἤν τι τούτων ἀποστηρίξῃ ἐς τι τοῦ σώματος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὀνόμασται κεῖθεν τὸ νούσημα, καὶ ἐπωνυμίην ἔχει. ἀπὸ δὲ τοῦ ὕδρωπος οὐ γίνεται πυρετὸς ἰσχυρὸς κάρτα, οὐδὲ πολυχρόνιος. τῷ γὰρ πυρὶ, οὐκ ἀγαθὴ τροφὴ ὁ ὕδρωψ ἐστίν. καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοῦτο εἴρηται.

Ἢν δὲ ταραχθῶσιν, οὐκ ἔχει ἐκχωρέειν τὸ πλεῖστον τοῦ ὑγροῦ, ἀλλ᾽ ἄνω καὶ κάτω εἰλέεται μεμιγμένον τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ. πάντα γὰρ πλήρεα ἐστίν. ἐν δὲ τῇ ταραχῇ κρίνονται. κρίνονται δέ τι ἕτερον ἑτέρου μᾶλλον. καὶ τὸ πλεῖον ἐὸν χωρίον κατίσχει. καὶ τὸ μὲν ἀλλότριον, οὐκ ἐπιμίσγεται τῷ ἄλλῳ, ἢν προδιακρίθῃ, πρὶν ἰσωθῇ ἐς δύναμιν. ἔστι δέ μιν ἰσοῦσθαι καὶ ὃ ἐπ᾽ αὐτοῦ ἐπανέλθοι ἐς τὴν νοῦσον, ἕως οὐ ἀποκαθαρθῇ τὸ χωρίον, ὁποίη ἡ κάθαρσίς ἐστιν. ἢν δὲ ἡ πολλὸν ᾖ τὸ πονέον, ἐπαυρίσκεται καὶ ἐξαναλίσκεται ἐς τὴν νοῦσον καὶ τὸ ἄλλο πρὶν ὑγιηρὸν ἐόν. καὶ θνήσκει ὁ ἄνθρωπος τρόπῳ τοιῷδε. προσεπαυρίσκεται γὰρ, ἢν μηκέτι τροφὴν ἀρκέουσαν ἔχῃ τὸ νούσημα, ἀλλ᾽ ἐξαναλίσκεται ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ, τοῦ ἐν τῷ ἐπιπόνῳ χωρίῳ ἐόντος. πρῶτον τὸ πλησίον προσλαμβάνει. εἶτα ἐπὶ τὸ προσωτέρω νέμεται, μέχρις ἂν ἐξαναλωθῇ, καὶ μηκέτι ἐνῇ τῷ σώματι τροφή. τροφὴ δέ ἐστιν ἀνθρώπῳ, τὸ κοῦφον ὑγρόν. ὥσπερ οὖν ἢν τὸ πρῶτον κατὰ μικρὸν σπινθὴρ ἐγγένηται, ἢν μάλιστα θερμαίνηται. ἔπειτα ἐπὴν κεῖθι τῇ σπινθῆρι τροφὴ μηκέτι ἀρκέῃ, νέμεται ἀπὸ τοῦ ὑγιέος τοῦ πλησίον ἀρξαμένη πρὸς τὸ σῶμα, μέχρις ἂν ὅλον τὸ σαρκῶδες σήψῃ. ἐπεὶ δὲ ὡς ἐπίπαν νέμηται, ἀναλοῦται ἡ τροφὴ τῇ σπινθῆρι. οὕτω δὴ καὶ τῇ νούσῳ, ἀπὸ τοῦ χωρίου κείνου ἀρξαμένη, ἐπὴν κεῖθι ἡ τροφὴ μηκέτι ἀρκέουσα ἐνῇ, νέμεται ἐς τὸ πρόσω ἀπὸ τοῦ πλησίον ἀρξαμένη. ἐπὴν γὰρ ἐπίπαν ἔλθοι, ἀναλοῦται ἡ τροφὴ τῇ νούσῳ, καὶ ἕτερον ὑγιηρὸν οὐκ ἐπικρατέει. κἢν τοῦτο γένηται, θνήσκει ὁ ἄνθρωπος. ἔτι δὲ ἐν τῇ ταραχῇ ἐπὴν τοῦτο πλεῖον χωρίον λάβηται καὶ μὴ στηρίξῃ, ἀλλὰ εἰλέηται, οὐκ ἔτι τῷ ἄλλῳ μίσγεται, ἀλλ᾽ ἐξαναλίσκεται ἐς τὴν νοῦσον, ἢν μὴ ἀποκαθαίρηται. εἶτα αἱ φλέβες ὑπερπίμπλανται. πληθύνουσαι δὲ κάρτα οὐ χαλῶσιν ἐξ αὐτέων, πρὶν εὐρυχωρίη σφιν γένηται. ὥσπερ ἐπὰν τις πληγῇ καρτερῶς, ὑποτρέχει ὑπὸ τὴν πληγὴν αἷμα, ἅτε τῶν φλεβῶν κενωθεισέων ὑπὸ τῆς πληγῆς. ἐπὴν δὲ αἱ σάρκες πλησθῶσιν ὅκως περ σπόγγος, οὐκ ἔτι χαλῶσιν, ἀλλὰ ἔχουσιν ἐν ἑωυτῇσι μέχρις οὗ κενωθῇ κατὰ χωρίον τι αὐτέων. ἀπολαμβάνει γὰρ ἐπὴν ξυλλεχθῇ τὸ αἷμα τὴν ὁδὸν ὑπὸ πλήθεος. ὥσπερ εἴ τις λήκυθον σκυτίνην στενόστομον ἐμπλήσας ἀλείφατος, καταστρέψειεν ἐπὶ τὸ στόμα κατ᾽ ἰθὺ, κἂν τοῦτο ποιήσειεν, οὐ δυνήσεται ἐξ αὐτῆς χωρέειν τὸ ἔλαιον. ἐπνίγει γὰρ τὴν ὁδὸν τὸ ἄλειφα, ἅτε πολλὸν καὶ ἄλλο ἐπικείμενον. ἢν δὲ ἐπικλίνῃ τις τὴν λήκυθον, κενεὴ ἔσται ἡ ἀπὸ τοῦ στόματος πνίξ, ἢ ῥεύσεται ἐξ αὐτῆς τὸ ἄλειφα. τὸ δ᾽ αὐτὸ ποιήσει καὶ ἐπὶ τραπέζης ὕδωρ. οὕτω δὴ καὶ ἐπὴν τὸ πλεῖστον ὑγρὸν ἐν τῷ σώματι ὑπὸ τῆς ταραχῆς χωρίον λάβηται καὶ πλήσῃ τὰς φλέβας, οὐκ ἔτι ἀπέρχεται ἐξ αὐτέων, πρὶν ἢ ὅκου ἐστὶ τὸ χωρίον κενεὸν, τῆς τροφῆς ἐξαναλισκομένης τῇ νούσῳ. καὶ ταῦτα μὲν εἴρηταί μοι, ἐπήν τι ἐν τῷ σώματι ᾖ, ἀφ᾽ ὧν αἱ νοῦσοι γίνονται, πληθυόντων καὶ τῶν ἄλλων. καὶ ὅκως ἐργάζονται αἱ ἀρχαὶ τὴν θέρμην καὶ τὴν ταραχὴν τῷ ὑγρῷ ὑπάγουσαι ἐς νοῦσον. νῦν δὲ ἐρέω, τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

Ἢν αὖτ᾽ ἐπιτήδεια γένηται φῦσα ἐν τῷ σώματι, τίνα ἐργάζεται, καὶ ὁκόταν κρατέῃ ἐν τῷ σώματι τοῦ ὑγροῦ. φημὶ δὲ, τὸ μέντοι ξυστρέφεσθαι καὶ παχύνεσθαι τοῖς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἰκμάδος ἐπὴν παχυνθῇ ἕως νοῦσον ἀποτίκτῃ, τί, τι διευρύνεσθαι καὶ διακρί

νεῦθαι. ἔοικε δὲ καὶ τοῦτο τὸ πάθος γάλακτι. ἐπὴν τις ὀπὸν ἐμβάλῃ ἐς τὸ γάλα, ψύξις γινομένη ἐπ' αὐτῷ τῷ γάλακτι, συνεπάχυνε τὸ γάλα καὶ ὁμοῦ ἐποίησε. περὶ δὲ τὸ παχυνθὲν, ὁ ὀῤῥὸς ἐστίν. οὕτω δὴ καὶ ἐπ' ἀνθρώπῳ τὸ ὑγρὸν τῆς ἤδη νούσου ψύξιος γινομένης, ξυνεστράφη καὶ ξυνεπαχύνθη. περὶ δὲ αὐτὸν τὸν ὕδρωπα ἐστὶ καὶ τὸ ἄλλο ὑγρὸν, ὁκόσῳ ἂν πλεῖον ᾖ ἐν τῷ ἄλλῳ σώματι ξυμμέμικται. ἀλλ' ἢν μὲν ἐς τὴν κοιλίην ἔλθῃ, διετάραξε τὴν κόπρον, καὶ στρόφον ἐν τῇ κοιλίῃ ἐποίησε, καὶ διεξῆλθεν ἔξω, οὐδὲν μέγα σίνος παρασχόν. ἢν δὲ μὴ ἐς τὴν κοιλίην ἔλθῃ, στηρίζει τοῦ σώματός πῃ, ἵνα οἱ εὐρυχωρίη πλείστη. εἰλεῖται οὖν ἐς εὖρον ἑαυτῷ εὐρυχωρίην. καὶ τὸν μὲν ὕδρωπα τὸ ἀποκριθὲν ἀπὸ τῆς συστροφῆς ἔρχεται, ἅτε ψυχρότατον καὶ βαρύτατον ἐὸν ἐν τῷ σώματι, ἐς τὸ κάτω, καὶ περὶ τὰ ὀστέα καὶ περὶ τὰ νεῦρα εἰλεύμενα ἔτι μᾶλλον τὸ σῶμα ἐς φλεγμονὴν ἄγει, καὶ δηλονότι περὶ τὰ νεῦρα καὶ μάλιστα περὶ τὰ ὀστέα ὁ ὕδρωψ ὁ τὸν χυμὸν ποιέων ἐστί. τὰ γὰρ ὀστώδεα τοῦ σώματος, μάλιστα ῥιγᾷ ὁ ἄνθρωπος. καὶ αἱ τρίχες ὀρθαὶ ἵστανται, ξυστραφείσης τῆς ὑπολειπομένης, καὶ ξηροτέρης γινομένης, ἢ ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ, ἅτε τοῦ ὕδρωπος ἐκλείποντος αὐτόθεν, καὶ περὶ τὰ ὀστέα εἰληθέντος. ἐν τοῖσιν δὴ μοῦνον τὸ χωρίον ὅκου ἐστὶ τὸν πρῶτον χρόνον, οὐ δύναται χυμὸν ποιέειν, ὅθεν καὶ τὸ ῥῖγος γίνεται.

Τὸ δὲ ἄλλο ὑγρὸν τὸ ἰσώτατον παχυνθὲν, τὸ ἐν τῷ σώματι παντὶ ἐστί. τὸ δὲ ὅσῳ πλεῖον, ἢν μὲν δὴ τύχῃ ἡ κοιλίη πλέη ἐοῦσα καὶ ὀλίγον ᾖ τὸ λυπέον, ἔρχεται ἔστιν ὅτε ἐς τὴν κοιλίην, καὶ σίνος οὐδὲν μέγα ἐποίησε. καὶ ποτὲ μὲν πῦρ οὐκ ἐπήγαγε. ποτὲ δὲ βληχρὸν καὶ ἀσινές. καὶ ἐξῆλθε τὸ πονέον, ξὺν τῇ κόπρῳ. ἢν δὲ ἡ κοιλίη πλήρης ἐοῦσα πολλὸν ἔχῃ τὸ λυπέον, κίνδυνός ἐστιν ἐξ αὐτέου νοῦσόν τινα γενέσθαι, ἢν πῃ στηρίξῃ τὸ σινόμενον, ἢ πρὸς πλευρὸν, ἢ πρὸς σπλάγχνον, ἤ τι ἄλλο ξυνθερμαίνῃ, ἵνα ξυνταράξῃ πρῶτον ἐκεῖνο. ὁκόσοισι δὲ οὐχὶ κάρτα πρὸς τῆς θέρμης ὑπὸ τοῦ ὕδρωπος νενικημένον, ἅτε περὶ τοῖσιν ὀστέοισιν ἐόντος, καὶ πλησίον τοῦ μυελοῦ. χρόνῳ δὲ μᾶλλον ὅσα ἐῇ, πρῶτον μὲν αὐτὸ τὸ χωρίον. ἔπειτα τὸ πλησίον αὐτοῦ. καὶ δὴ νέμεται ἐς τὸ προσωτέρω, καὶ ἡ κοιλίη οἱ προσλαμβάνει, θερμαίνουσα. ἔπειτα ἤδη μᾶλλον θερμαίνεται ἥ τε κοιλίη καὶ τὸ σινόμενον. τὸ δὲ ὑγρὸν παχὺ θερμαινόμενον, διαχέεται πρῶτον, τὸ πλησίον τοῦ πονέοντος ἐόν. διαχεόμενον δὲ, μίσγεται τῷ πονέοντι ὕδρωπι, εἶτα κινεώτερον ἐγένετο τοῦ σώματος ἐν τῇ ξυστροφῇ. καὶ μέχρι τούτου ῥῖγος ἔχει, μέχρις οὗ ὁ ὕδρωψ τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ. καὶ τὸ πῦρ ὧδε χρονισθὲν γίνεται, τὰ γὰρ πονέοντα πρὸς τὸ χωρίον στηρίξαντα θερμαινόμενον τὸ σῶμα, ἀναγκάζει ἐς ἑωυτὸ πῦρ γίνεσθαι. καὶ ὑπὸ τοῦ σινομένου καὶ ὑπὸ τῆς κοιλίης θερμανθὲν, ἐπικρατέει τοῦ ἄλλου ὕδρωπος. καὶ οὕτω τὸ μὲν πῦρ μετὰ τὸν κρυμὸν, ἤν πῃ τοῦ σώματος στηρίξῃ τὸ ὑγρὸν τὸ πλεῖον. ἢν δὲ εἰλέηται τρόπῳ τοιῷδε γίνεται. μετὰ τὸν κρυμὸν τὸ πῦρ εἰλέεται μάλιστα πονεόμενον, περὶ τὴν κοιλίην καὶ τὴν ἄνω καὶ τὴν κάτω, ἔνθεν γὰρ ἡ εὐρυχωρίη πλείστη ἐστίν. εἰλεομένου δὲ αὐτοῦ, πρῶτον τὰ πλησίον θερμαίνεται, τά τε σπλάγχνα, καὶ τὰ ἐν τῇ κοιλίῃ ἐς τὴν θέρμην. ἔπειτα ἐπανελίσκεται τῆς θέρμης. καὶ τὸ ἄλλο ὑγρὸν διαχεόμενον, μίσγεται τῷ ὕδρωπι. καὶ τὸ πῦρ μετὰ τὸ ῥῖγος, ἐνθάδε γίνεται. ἐπὴν μὴ εἰλέηται τὸ πονέον, ἀλλὰ στηρίξῃ πρὸς τοῦ σώματός πῃ. ταῦτα δέ μοι εἴρηται, ὅκως τε τὸ ῥῖγος γίνεται τὸ νοσῶδες. καὶ ὁκότε. καὶ ὅκως. καὶ ὁκοίης ἐξ ἀνάγκης, ὁ πυρετὸς μετὰ τοῦτο ἐπιφαίνεται. καὶ αἵ τινές αἱ ἀρχαὶ τῶν νούσων εἰσί. καὶ ὁκοίην ἑκάστη αὐτέων νοῦσον ἐν τῷ σώματι ἐπάγει. καὶ ὅκως τε καὶ διότι ἐν τῇσι περισσῇσιν ἡμέρῃσιν αἱ νοῦσοι κρίνονται. καὶ ὑπὸ τοῦ ὑγιαίνουσιν οἱ ἄνθρωποι. καὶ ὑπὸ τοῦ νοσέουσι. καὶ ἥ τε χολὴ καὶ τὸ φλέγμα, πλέον καὶ ἔλασσον γίνεται, καὶ τὰ ἄλλα ἐν αὐτῷ φύσει ἐόντα ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ, ἀπέδειξα πουλλὰ, ὁκόσα καὶ ἀπεδέχετο οὗτος ὁ λόγος. καὶ ταῦτα μὲν εἰρημένα οὕτως, τέλος ἔχει.

Νῦν δὲ ἐρέω περὶ ἑλμίνθων τῶν πλατειῶν. γίνεσθαι γάρ φημι ἐν τῷ παιδίῳ, ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐόντι. οὐ γάρ ἐστιν ἐπὴν ἅπαξ ἐκ τῶν μητρέων ἐξέλθῃ, χρόνος τῇ κόπρῳ ἐν τῇ κοιλίῃ τοσοῦτος, ὥστε σαπείσης καὶ χρονισάσης, ζῶον πεπηγέναι ἐν αὐτῇ, ὅ τι τοσοῦτον μέγεθος γίνεται. ἀποπατέει γὰρ ἀεὶ τὴν ἕωλον κόπρον ἀνὰ πάσας ἡμέρας, ἢν μέλλῃ ὑγιαίνειν ὁ ἄνθρωπος, γένοιτο δ' ἂν τοιοῦτο ζῶον, οὐδ' ἢν πολλῶν ἡμερέων μὴ ἀποπατέοι ὁ ἄνθρωπος. πολλὰ γὰρ γίνεται, ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐόντι τῷ παιδίῳ, τρόπῳ τοιῷδε. ἐπὴν γένηται πύος καυσῶδες ἀπὸ τοῦ γάλακτος καὶ τοῦ αἵματος συσσηπομένου καὶ πλεονάζοντος, ἅτε γλυκέος ἐόντος, ζῶον ἀπογεννᾶται αὐτόθι. γίνονται δὲ καὶ στρογγύλαι ἕλμινθες αὐτοῦ, τρόπῳ τῷ αὐτῷ. σημήιον δὲ ὅτι τοῦθ' οὕτως ἔχει, ἐπὴν τὰ παιδία γένηται, ψωμί-

ζουσιν αὐτὰ αἱ γυναῖκες, τὰ αὐτὰ φάρμακα, ὥς τε ἂν κόπρος ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ἐντέρου, καὶ μὴ ξυγκαυθῇ καὶ ἅμα τὸ ἔντερον ξυρρυῇ, ἐπὴν ψωμίσωσι. πουλλὰ δὴ τῶν παιδίων, καὶ στρογγύλας καὶ πλατείας ἕλμινθας ἀποπατέουσιν ἅμα τῇ κόπρῳ τῇ πρώτῃ. ἢν δὲ μὴ ἀποπατήσῃ, γίνονται καὶ ἐν τῇσι γαστράσι. καὶ αἱ μὲν στρογγύλαι, τίκτουσιν. αἱ δὲ πλατεῖαι, οὐκ ἔτι. καίτοι φασὶ τίκτειν αὐτάς. ἀποπατέει γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἔχων τὴν ἕλμινθα τὴν πλατεῖαν, ὁκοῖον σικύου σπέρμα, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε σὺν τῇ κόπρῳ. καὶ τοῦτό εἰσιν οἱ φάσκοντες τῶν ἀνθρώπων, τῆς ἕλμινθος τέκνα εἶναι. ἐμοὶ δὲ δοκέουσι λέγειν οὐκ ὀρθῶς, οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες. οὔτε γὰρ ἀφ' ἑνὸς ζώου γένοιτ' ἂν τοσαῦτα νεόσσια, οὔτ' ἂν εὐρυχωρίη εἴη ἐν τῷ ἐντέρῳ, ὡς ἐκτρέφειν τέκνα. τοῦ δὲ παιδίου αὐξανομένου, αὔξεται ἐν τῷ ἐντέρῳ καὶ ἕλμινς, ἀπὸ τῶν ἐς τὴν κοιλίην ἐσιόντων. καὶ γίνεται ἴση τῷ ἐντέρῳ. τοῖσι μὲν, ἅμα τῇ ἥβῃ. τοῖσι δὲ, ὕστερον. τοῖσι δὲ, πρόσθεν ὀλίγῳ. καὶ ἐπὴν ἰσωθῇ τῷ ἐντέρῳ, ὁμοίως ἐπαύξεται. καὶ ὁκόσα ἂν μέζω γίνηται, ἀποκρίνεται, ἀπὸ τοῦ ἀρχοῦ σὺν τῷ ἀποπάτῳ καὶ ἐκπίπτει οἷον σικύου σπέρμα. πολλάκις δὲ καὶ μέζω. ἔστι δὲ οἷσιν ἀδυνατέουσιν ἢ ταλαιπωρέουσι, καὶ τῆς κοιλίης θερμαινομένης, ἔρχεται ἐς τὸ κάτω καὶ ἐξίσχει ἐκ τοῦ ἀρχοῦ αὐτοῖσι τὸ πεφυκός. καὶ τοῦτό τε ποιέει, καὶ ἀποκρίνεται ἀπὸ τοῦ ἀρχοῦ, ἢ ὀπίσω ἔρχεται. σημεῖα δέ ἐστιν ὅτι οὐ τίκτει, ἀλλ' οὕτως ἔχει ὡς ἐγὼ λέγω. ἐπὴν τις ἰῆται τὸν ἄνθρωπον τὴν ἕλμινθα, καὶ φάρμακον διδοῖ ἢ ποτὸν, ἢν μὲν τύχῃ ὁ ἄνθρωπος καλῶς παρεσκευασμένος, ἐξέρχεται ὅλη στρογγύλη γενομένη ὥσπερ σφαῖρα, καὶ ὑγιὴς γίνεται ὁ ἄνθρωπος. ἢν δὲ ἐς τὴν φαρμακείην ἔρχηται, καὶ ἔνθεν ἀπορρήγνυται ἀπὸ τῆς ἕλμινθος, ὁκόσον δύο ἢ τρεῖς πήχεας, ἢ καὶ πλεῖον πολλῷ. καὶ ἐπὴν ἀπορραγῇ χρόνῳ πολλῷ, οὐ γίνεται σὺν τῷ ἀποπάτῳ τὰ σημεῖα. ὕστερον δὲ αὔξεται. ταῦτα δὲ τεκμήριά ἐστιν, ὅτι οὐ τίκτει ἕλμινς, ἀλλὰ ἀπορρήγνυται. ἔστι δὲ τὸ εἶδος αὐτῆς, ὁκοῖον περ ἐντέρου ξύσμα λευκόν. σημεῖα δὲ ἴσχει, ἀποπατέει τε ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, οἷον σικύου σπέρμα. καὶ ἐπὴν νῆστις ὁ ἄνθρωπος ᾖ, ἀΐσσει πρὸς τὸ ἧπαρ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, καὶ πόνον παρέχει. καὶ ἔστι μὲν ὅτε πτύαλα ὑπορρέει τῷ στόματι, ἐπὴν ἀΐξῃ πρὸς τὸ ἧπαρ. ὅτε δὲ, οὐχί. ἔστι δὲ καὶ οἷσιν ἀναυδίην ἐμβάλλει ἐπὴν ἰσχυρῶς προσπέσῃ πρὸς τὸ ἧπαρ. καὶ πτύαλά τε πουλλὰ, ῥέει ἐκ τοῦ στόματος κάρτα. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον ἀνίσταται. καὶ στρόφος ἐπιγίνεται πολλὸς ἐν τῇ κοιλίῃ, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐς τὸ μετάφρενον ὀδύνη ἐμπίπτει. στηρίζει γὰρ καὶ ἐνθάδε. ἔστι δ' ὅτε ταῦτα σημεῖά ἐστιν ἕλμινθος πλατείης. γίνεται δὲ καὶ τόδε. ὃς ἔχει τοῦτο τὸ θηρίον ἐν μὲν τῷ ξύμπαντι χρόνῳ τείνοντι κάρτα, οὐκ ἂν γένοιτο, ἐπειδὰν δὲ ἀσθενήσῃ, μόλις ἀναφορέεται. καὶ γὰρ ἡ ἕλμινς, μετέχει τι μέρος τῶν εἰσιόντων ἐς τὴν κοιλίην. ἢν μὲν οὖν μελανθῇ κατὰ τρόπον, ὑγιαίνεται. ἢν δὲ μὴ μελανθῇ, αὐτομάτη οὐκ ἐξέρχεται. θάνατον μέντοι οὐκ ἐπάγει, ἀλλὰ ξυγκαταγηράσκει. ταῦτα δέ μοι εἴρηται περὶ ἕλμινθος πλατείης, ὅθεν γίνεται καὶ τὰ σημεῖα τοῦ νοσήματος αὐτῆς.

Περὶ δὲ λιθίδος. ἀρχὴ μὲν ἐγγίνεται ἀπὸ τοῦ γάλακτος τῇ νούσῳ, ἐπὴν τὸ παιδίον θηλάζῃ γάλα μὴ καθαρόν. τὸ δὲ γάλα γίνεται ἐν τῇ τροφῷ οὐ καθαρὸν, ἐπὴν φλεγματώδεσι τροφῇσι, καὶ σιτίοισι, καὶ ποτοῖσι χρῆται μὴ καθαροῖσιν ἡ τροφός, ξυμβάλλεται γὰρ πάντα ἐς τὴν κοιλίην πίπτοντα ἐπ' αὐτῷ, ἐς τὸ γάλα. ἔχει δὲ καὶ τόδε, οὕτως. ἢν ἡ τροφὸς μὴ ὑγιηρὴ ἔῃ, ἀλλὰ χολώδης, ἢ ὑδρωποειδὴς, ἢ αἱματώδης, ἢ φλεγματώδης. καὶ γάλα γίνεται πονηρὸν τῷ παιδίῳ. συμβάλλεται γὰρ τὸ σῶμα καὶ ἡ κοιλίη. πλεῖστον δὲ ἄγει αὐτῷ ἐς τὸ γάλα, ὅ, τι ἂν αὐτὸ πλεῖστον ἔχῃ ἐν ἑωυτῷ. καὶ τὸ παιδίον ἢν θηλάζῃ ἀπὸ τῆς τροφοῦ γάλα μὴ καθαρὸν, ἀλλὰ χολῶδες, ὡς ἔλεξα, ἐπίνοσον γίνεται καὶ ἀσθενές. καὶ τὸ παρὸν μάλιστα λυπέει, μέχρις ἂν θηλάζῃ γάλα πονηρὸν καὶ ἐπίνοσον. καὶ ἐπὴν θηλάζῃ γάλα μὴ καθαρὸν, ἀλλὰ γεῶδες καὶ φλεγματῶδες, καὶ ἔχῃ τὸ παιδίον τὰς φλέβας, τὰς ἀπὸ τῆς κοιλίης ἐς τὴν κύστιν τεινούσας, εὐρέας καὶ ὁλκούς. χωρέεται δὲ καὶ τὸ ποτὸν καὶ τὸ γάλα ὑπὸ τῆς τροφοῦ ἐς τὴν κοιλίην τοῦ παιδίου, ὁκοίην ἕλκει ἀπὸ τῆς κοιλίης ἀπὸ τοῦ γάλακτος, τὸ πᾶν ὁμοίως, ὅ, τι ἂν αἱ φλέβες διαθέειν δύνωνται ἐς τὴν κοιλίην. καὶ ἤν τι ἔνι τῷ γάλακτι μὴ καθαρὸν ᾖ, τὸ ἐπανειςκόμενον ἐν τῇ κύστει, γίνεται λίθος, τρόπῳ τοιῷδε. ὥσπερ ἐφ' ὕδατι μὴ καθαρῷ ταραχθέντι ἐν κύλικι, ἢ ἐν χαλκῷ, καὶ καταστάντι ὑποστάθμη ἁλὴς γίνεται ἐν τῷ μέσῳ. οὕτως καὶ ἐν τῇ κύστει ἀπὸ τοῦ οὔρου, μὴ καθαροῦ ἐόντος. καὶ οὐκ ἐξουρέεται, ἅτε ἐν τῷ κοίλῳ ἐοῦσα, καὶ μάλιστα ἁλὴς γινομένη ὑπὸ ὀδύνης, οὐ διέρχεται διὰ τῆς οὐρήσιος, πήγνυταί τε ὑπὸ τοῦ φλέγμα-

τος ὁμοῦ ἐόντος. κόλλα γὰρ γίνεται τῇ ὑποστάθμῃ τὸ φλέγμα μεμιγμένον, καὶ τὸ πρῶτον μικρὴ ἄχνη ἐπιγίνεται. ἔπειτα τὸ ἐπιὸν, ψαμμῶδες προσγίνεται, κόλλης γινομένης τοῦ φλέγματος τοῦ ἐν τῇ κύστει ἐνεόντος ἀπὸ τοῦ γάλακτος, καὶ αὔξεται. καὶ ὅ,τι μὲν ἂν ὑγρὸν ἐν τῇ κολλώσει ἐπιγένηται, διεξουρέεται. αὖθις δὲ ἡ ὑποστάθμη στερεοῦται ἢ λιθοειδὴς γίνεται. ὥσπερ σίδηρος ἐκ τῶν λίθων καὶ τῆς γῆς συγκαιομένης γίνεται. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἐς τὸ πῦρ ἐμβολῇ, κεκόλληνται τῇ σκωρίῃ λίθοι, καὶ ἡ γῆ πρὸς ἄλληλα. καὶ ἐπὴν τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον ἐς τὸ πῦρ ἐμβληθῇ, ἡ μὲν σκωρίη οἱ ἔξω ἔρχεται, τηκομένη ἐκ τοῦ σιδήρου, καὶ ἔνθα ὁρᾶται τὸ γινόμενον. ὁ δὲ σίδηρος, λιμπάνεται ἐν τῷ πυρὶ καὶ συμπίπτει πρὸς διεδεύσεις τῆς σκωρίης, καὶ γίνεται στερεός τε καὶ πυκνός. οὕτω δὴ καὶ ἡ ὑποστάθμη ἐν τῇ κύστει, κόλλης γινομένης τοῦ φλέγματος, διεξουρέεται τηκόμενον ὑπὸ τοῦ οὔρου. αὕτη δὲ συμπίπτει καὶ πυκνὴ γίνεται, καὶ στερεοῦται ὥσπερ σίδηρος, ἐπὴν δὲ συμπαγῇ καὶ στερεωθῇ, κλονέεται ἐν τῇ κύστει ἄνω καὶ κάτω. καὶ πόνον παρέχει κόπτουσα τὴν κύστιν. καὶ ἀποφορέει τι ἀπ' αὐτῆς ἐπὴν ἰσχυρῶς κόπτῃ καὶ ἕλκῃ. τὸ δὲ ὑποφερόμενον ἔτι μᾶλλον τῷ ἀπιόντι ψαμμώδει, σύμπηξιν ἐργάζεται ὁ λίθος. καὶ γίνεται τρόπῳ τοιῷδε ἀπὸ τοῦ γάλακτος ἐς τὴν κύστιν. ἔστι δ' ὅτε γίνεται, κἢν τὸ παιδίον ἰσχύῃ ἢ ἄλλῃ τις ἀπὸ τούτου γένηται. ἄλλοτε γὰρ καὶ ἄλλοτε ἐπὴν οὐρήσῃ ταχέως ἐπιλαμβάνονται τῆς οὐρήθρης. ἢν δὲ τοῦ παιδίου ἤδη αὐξανομένου λίθος γένηται ἀπὸ γαστραγίης, ὁ πόνος οὐ παρέστιν οἱ πρὶν ἢ στῇ ἢ αὐτὸς ἑωυτῷ ἀείρηται. καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοῦτό μοι εἴρηται.

Σημεῖα δὲ ἡ νοῦσος ἔχει τάδε. ἐπὴν τε οὐρῆσαι θέλῃ, πονέεται. καὶ τὸ οὖρον κατ' ὀλίγον ῥέει ὥσπερ στραγγουριῶσι. καὶ ἔστιν ὕφαιμον οἷα τῆς κύστιος ἑλκουμένης ὑπὸ τοῦ λίθου. καὶ ἡ κύστις φλεγμαίνει. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ἀφανές. σημεῖον δὲ, ἀκροποσθίη. ἔστιν ὅτε διουρέεται ψαμμώδεα. ὑπὸ τοιούτων δὲ, οἵων ἐγὼ ἐρέω. διουρέεται δ' ἔστιν ὅτε, λίθους δύο ἢ καὶ πλέονας. ἕτεροι δὲ σμικροί, τρόπῳ τῷ αὐτῷ, ὥσπερ καὶ τὴν μίαν εἴρηκα. γίνεται δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ τοιούτου. ἐπὴν ὁ λίθος συμπαγῇ καὶ βάθος γένηται ἀν τὴν κύστιν τῇ ψάμμῳ τῇ γινομένῃ χωρίς. ἐλθούσης δὲ τῆς ψάμμου, ὁ λίθος μὴ προσλάβῃ πρὸς ἑωυτῷ, ἀλλὰ βαρυτέρη καὶ πλείων γένηται, ὥς τε μὴ πήγνυσθαι αὐτὴν πρὸς ἑωυτὴν, καὶ οὕτως δύο λίθοι γίνονται. γίνονται δὲ καὶ πλέονες, τρόπῳ τῷ αὐτῷ. καὶ ξυγκρουομένων πρὸς ἀλλήλους τῇ κλονήσει περιθραύονται, καὶ διουρέεται τὸ ψαμμῶδες. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπὴν κατέλθῃ ψάμμος πρὸς τὴν κύστιν καὶ μὴ προσπαγῇ. λέγουσι δέ τινες ὅτι τὸ πινόμενον, ἐς τὸν πλεύμονα ἔρχεται, ἐκ δὲ τούτου ἐς τὸ ἄλλο σῶμα. οὗτοι δὲ οἱ ταῦτα λέγοντες, διαβάλλονται τούτῳ, ὃ μέλλω ἐρέειν. ὅτι ὁ πλεύμων κοῖλός ἐστι, καὶ πρὸς αὐτῷ ἐστι σύριγξ. ὁ δὲ πλεύμων εἰ μὴ κοῖλος ἦν, καὶ ἡ σύριγξ προσείχετο, οὐκ ἂν ἐφώνει τὰ ζῶα. φθεγγόμεθα γὰρ ἀπὸ τοῦ πλεύμονος ὅτι κοῖλός ἐστι, καὶ ἡ σύριγξ πρόσεστι. διαρθροῖ δὲ τὸν φθόγγον, τὰ χείλεα καὶ ἡ γλῶσσα. κάλλιον δέ μοι περὶ τούτου δεδήλωται, ἐν τῇ περὶ ταῦτα θυμοσίῃ. τοῖσιν οὖν δοκέουσιν ἀνθρώποισιν τὸ ποτὸν ἐς τὸν πλεύμονα φορέεσθαι ἐναντιώσομαι. ἔχει δὲ οὕτως. χωρέει τὸ ποτὸν ἐς τὴν κοιλίην, ἀπὸ δὲ τῆς κοιλίης ἐς τὸ ἄλλο σῶμα ἀπαυλίσκεται. νομίζειν δὲ χρὴ, ὁκόσα μέλλω ἐρέειν. λέγω δὲ ἰσόθεια, ὅτι τὸ ποτὸν οὐ χωρέει ἐς τὸν πλεύμονα, ἀλλὰ ἐς τὴν κοιλίην, τάδε. εἰ γὰρ τὸ ποτὸν χωρέει ἐς τὸν πλεύμονα, ὁκόταν ὁ πλεύμων πλησθῇ, οὐκ ἂν ῥηιδίως τὸν ἄνθρωπον ἀναπνέειν, οὐ δὲ φθέγγεσθαι δύνασθαι. οὐ γὰρ ἂν εἴη τὸ ἀντηχέον τῷ πλεύμονι πλήρει ἐόντι. καὶ ἓν μὲν τοῦτο ἰσόθειόν ἐστιν. ἔπειτα εἰ ἐχώρει τὸ ποτὸν ἐς τὸν πλεύμονα, τὰ σιτία ἂν ἡμῖν ξηρὰ ἐόντα, οὐκ ἂν ὁμοίως ἐπίοστο. δύο δὲ ἰσόθεια ταῦτα ἐστί. καὶ τὰ φάρμακα δὲ τὰ ὑπήλατα ἐπὴν πίωμεν, χωρέει τῆς κοιλίης ἔξω. ἔχει δὲ καὶ τόδε οὕτως. ὁκόσα φάρμακα καθαρτικά ἐστιν ἢ ἄνω ἢ κάτω, ἢ καὶ ἀμφότερα, ταῦτα ποιέει. πάντα καίει κάρτα. καὶ τὰ μὲν ἰσχυρὰ αὐτῶν ἢν τύχῃ ἅψασθαί τι τῶν ἁπαλῶν τοῦ σώματος, ἑλκοῖ. τὰ δὲ μαλακώτερα, ἄρασιν ποιέει τοῦ χρωτὸς ὅτι ἂν ἁλαφθῇ. εἰ δὲ ἔλθοι τι τούτων τῶν φαρμάκων ἐς τὸν πλεύμονα, δοκέει ἄν μοι τι μέγα ποιῆσαι κακόν. τὸ γὰρ φλέγμα τὸ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἐν κάρτα ὀλίγῳ χρόνῳ ἑλκοῖ. ἁπαλὸν γάρ. καὶ ἀραιὸν χρῆμα ἐστὶν ὁ πλεύμων. καὶ ἢν ἑλκωθῇ, οὐ καλῶς ἔξει κεῖνος ὁ ἄνθρωπος διάγειν τὰ πολλά. ἡ δὲ κοιλίη ὑπὸ τοῦ φαρμάκου οὐχ ἑλκοῦται, ὅτι χρῆμα ἐστὶν ἰσχυρὸν, ὥσπερ δηλαδὴ ἡ δέρμα. καὶ τῶν μὲν Λιβύων χρέονται οἱ πλεῖστοι, τῶν κτηνέων τοῖσι μὲν δέρμασιν ἀντὶ ἱματίων. τοῖσι δὲ κοιλίῃσιν, ἀντὶ θυλάκων. ἰσχυρὸν γὰρ χρῆμα ἡ κοιλίη ἐστίν. ἔπειτα ἐπὴν ὑπὸ οἴνου μεθ-

λατος

λαιον θορυβηθῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποπατέουσι μέλανα. ταῦτα δὲ πάντα ἰσόρροπά ἐστι. καὶ ἐπὴν σκόροδα φάγωμεν, ἢ τι ἄλλο ὀδμαλέον βρῶμα, διουρέομεν ὄζον μὲν τοῦ βρώματος. ταῦτα μὲν τὰ ἰσόρροπα ἔξεστι, σκέψασθαι δὲ καὶ τόδε, ὅ, τι μέλλω ἐρέειν. εἴ τις κυκεῶνα πίνοι ἢ ἄλφιτον ἐφθὸν ῥοφοίη, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτο, καὶ ἔλθοι ἐς τὸν πλεύμονα τούτων, δοκέομεν ἂν αὐτὸν οὐδὲ ζώειν οὐδ᾽ ὀλίγον χρόνον. ἐπὴν γάρ τι μικρὸν ἔλθῃ ἐς τὸν πλεύμονα φλέγμα ἢ ἐς τὴν σύριγγα αὐτοῦ, πολλή βήξ τε καὶ ἰσχυρὴ γίνεται καὶ σπασμός. εἰ δ᾽ οὖν ἄρα καὶ ζώῃ ὁ ἄνθρωπος πιὼν τὸν κυκεῶνα ἢ τὸ ἄλφιτον ῥοφέων. πιεζουμένου γὰρ τοῦ ῥοφήματος, θέρμην ἂν δοκέω πολλήν τε καὶ ἰσχυρὴν τῷ σώματι γίνεσθαι, καὶ πόνον πολλόν, ὥς τε εἰ ἀποπατοίη κατὰ τρόπον ἢ ἐς τὸν πλεύμονα ἔλθοι. ταῦτα δὲ ἰσόρροπα ἐπτά ἐστιν. ἔπειτα τὸ γάλα πῶς ἂν ἔτρεφε τὰ παιδία, εἴ γε χωρέει πρὸς τὸν πλεύμονα. τούτων δὲ ἰσόρροπον ἄλλο μοι. καὶ ταῦτα οὐ δ᾽ ἂν ἐπαγαγόμην ἔγωγε τῷ λόγῳ, τοῦτο ἰσόρροπον οὐδέν, εἰ μὴ ὅτι πολλοὶ κάρτα τῶν ἀνθρώπων, τὸ ποτὸν δοκέουσιν ἐς τὸν πλεύμονα χωρέειν. καὶ ἀνάγκη ἐστὶ πρὸς τὰ ἰσχυρῶς δοκέοντα, τὰ πολλὰ ἰσόρροπα ἐπάγεσθαι, εἰ μέλλει τὸν ἀκούοντα ἐκ τῆς πρὶν γνώμης μεταστρέψαι τοῖς ἑωυτοῦ τε λόγοισι πείσειν. καὶ διὰ τόδε οὐ χωρέει τὸ ποτὸν ἐς τὸν πλεύμονα, ἀλλ᾽ ἐς τὴν κοιλίην, ὅτι προσφυὴς αὐτῷ ἐστιν ὁ στόμαχος τοῦ ἀνθρώπου ἀεὶ χάσκων. καὶ χωρέει ἐς ἐκεῖνον. καὶ ἅμα ἐπίκειται τῇ σύριγγι τοῦ πλεύμονος, ὥσπερ ἰτεοῦ φύλλον. ὥς τε οὐκ ἂν παρακαθιεῖ ἐν τῇ καταπόσει, εἰ χωρέει ἐς ἑωυτόν. καὶ ταῦτα μὲν τούτων μοι εἴρηται. χωρέει δὲ καὶ τὸ ποτὸν ἐς τὴν κοιλίην. καὶ ἐπὴν πληθύνῃ, ὁ σπλήν τε ἀπ᾽ αὐτῆς δέχεται καὶ δίδοι ἐς τὰς φλέβας, καὶ ἐς τὸ ἐπίπλοον, καὶ ἐς τὸ κάτωθεν, ἔς τε τὴν ὀσχήν, καὶ ἐς τὰ σκέλεα, καὶ ἐς τοὺς πόδας. καὶ ἐπὴν νοῦσος ἐπιγένηται, τῷ ὕδατι πολλῷ χωρέει ἀπὸ τῆς κοιλίης. καὶ ἐς τὸν σπλῆνα ἔρχεται ἀεὶ ἀπὸ τοῦ ποτοῦ, ἐπὴν πίῃ ὁ ἄνθρωπος. γίνεται δὲ ἤδη τῆς νόσου ταύτης, ὥς τε μὴ πυρεταίνειν ἄλλην ἐν τῇ κοιλίῃ, ὁκόταν ὁ ἄνθρωπος διψῇ. ἡ δὲ κύστις καὶ ἡ κοιλίη μὴ διαθέωσι κατὰ τρόπον. μὴ δὲ ἐπιτηδείῃ διαίτῃ ὁ ἄνθρωπος χρῆται. ὁ δὲ σπλὴν ὑπὸ νουσέων ἕλκει ἀπὸ τῆς κοιλίης ἀπὸ τοῦ ποτοῦ. ἡ δὲ νοῦσος γίνεται. καὶ ἡ ὀσχὴ διαφανὴς γίνεται. καὶ αἱ κληΐδες. καὶ ὁ τράχηλος. καὶ τὰ στήθεα καταλεπτύνεται. τήκεται γὰρ ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης, καὶ καταῤῥέει ἐς τὴν κοιλίην. τά τε κάτω, ὕδατος πλέα ἐστί. καὶ ἀσιτέει ἡ κοιλίη. καὶ ὅτε μὲν, κάρτα στεγνή. ὅτε δέ, καταῤῥέει, ἥ τε κύστις οὐ διαθέει κατὰ τρόπον. ὡς ἤδη τὸ πλεῖον φρίκη τε διαΐσσει ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε διὰ τοῦ σώματος. καὶ πῦρ ἔστιν ὅτε ὑπολαμβάνει. καὶ τὸ πρόσωπον, τοῖσι μέν, οἰδαλέον γίνεται, τοῖσι δέ, οὔ. ἔστι δ᾽ οἷσι καὶ καταῤῥήγνυνται αἱ κνῆμαι, ἐπὴν χρόνιον τὸ νόσημα γένηται. καὶ ῥεῖ αὐτόθεν ὕδωρ. καὶ ἀγρυπνίη ἐπιπίπτει καὶ ἀδυναμίη τοῦ σώματος, καὶ μάλιστα τῆς ὀσφύος. καὶ ἐπὴν τι φάγῃ ἢ πίῃ, καὶ ὀλίγῳ πλέον πονέεται ὁ σπλήν, καὶ τὸ πνεῦμα πυκνὸν ἀεὶ ἀφίει. ταῦτα δὲ σημεῖα ὕδρωπός εἰσιν. ἔστι δὲ καὶ περὶ τὴν κοιλίην μοῦνον, ἢ καὶ πυρὸς λαβόντος, ἢ καὶ οὐχί. καὶ ἡ γαστὴρ μεγάλη γίνεται. καὶ τὰ σκέλεα πίμπλαται ὕδατος. τὰ δὲ ἄνω τοῦ σώματος, λεπτὰ γίνεται, ὅτῳ οἰδέουσι. τὰ δὲ σημεῖα ἅπαντα, βληχρότερά ἐστι καὶ ἅμα καὶ ἐν τοῖσι σκέλεσιν ὕδωρ οὐκ ἐπιγίνεται. καὶ ὁ πόνος τοσούτῳ ἐλάσσων. περὶ δὲ τὴν κοιλίην μοῦνον διὰ τόδε ὕδρωψ γίνεται. ἐπὴν γὰρ ἀλὲς ὑπογένηται, καὶ ὁδὸς ἐν ἀρχῇσι μὴ γένηται ἐς τὸ κάτω, ἀλλ᾽ ἀποβληθῇ ἀλὲς ἐν τοῖσι φλεβίοισιν, ἅτε καὶ ἀναπνοὴν μὴ ἔχον, μήτε ἄνω μήτε κάτω ἀπόστρεξιν ἔχει. ὥσπερ εἴ τις ἄγγος μέγα μακρόστομον ἀπολαβών, καὶ στρέψας ἐν τῇ χειρὶ, εἶτα καθ᾽ ἡσυχίην ἀπὸ τοῦ στόματος ἀφέλοι τὸ ἐπικείμενον. καὶ ἢν τοῦτο ποιέσῃ τὸ ὕδωρ οὐκ ἂν ῥυήσεται ἔξω. οὐδὲ γὰρ ἔχει πνοήν, ἀλλ᾽ ἀποκέκλεισται ὑπὸ τοῦ ἐντὸς πνεύματος. ἐνεὸν γὰρ τὸ πνεῦμα πληροῖ τὸ ἄγγος καὶ ἀντιστηρίζει τῷ ἔξω πνεύματι, καὶ οὐκ ἔστι τῷ ὕδατι ἐκδρομὴ ὑπὸ τοῦ πνεύματος, τοῦ πληροῦντος τὸ ἄγγος, καὶ ἅμα ὑποκειμένου τοῦ ἠέρος. ἢν δέ τις κλίνῃ καθ᾽ ἡσυχίην τὸ ἄγγος, ἢ κατὰ πυθμένα ῥήσσῃ, διεξελεύσεται τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ ἄγγεος. ἐξιόντος δὲ τοῦ πνεύματος, χωρέει καὶ τὸ ὕδωρ ἔξω. οὕτω δὴ καὶ τῷ ὑδρωπικῷ. ἢν μὲν παραπνοὴ ἄνω ἢ κάτω διὰ τοῦ φλεβίου γένηται, ἐν ἀρχῇ τῆς νούσου, ἔρχεται ἐς τὰ σκέλεα καὶ ἐς τοὺς πόδας ὁ ὕδρωψ. ἢν δὲ μή, αὐτοῦ μόνον εἱλέεται περὶ τὴν κοιλίην. καὶ οὕτω μέν μοι περὶ τούτου εἴρηται. γίνεται δὲ καὶ τῇσι γυναιξὶν ὁ ὕδρωψ ἐν τῇσι μήτρῃσι, καὶ τὰ ἐν τῇσι κοιλίῃσι, καὶ τὰ ἐν τοῖσι σκέλεσι καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα ταῦτα ἔχει. ἀποπέφανται δέ μοι ἐν τοῖσι γυναικείοισι νοσήμασι περὶ αὐτοῦ. εἰσὶ δ᾽ αἱ ῥύσιες ἴδιαι τῶν νουσημάτων, ἀπὸ τοῦ ὕδρωπος. γίνεται δὲ τὰ νοσήματα πάντα ταχέως.

χαλεπά

χαλεπά. καὶ πάντα αὔξεται ταχέως. ἔτι δὲ χαλεπώτερα γίνεται, ἢν δὴ ἑτέρης νόσου τὸ σῶμα ταχθὲν, ἐς ταύτην περιέλθῃ. ἢν μὲν οὖν ἐν τάχει προκαταλάβηται τὸ νόσημα τὸν ἄνθρωπον, θνήσκει, ἅτε τῆς νόσου χρονιωτάτης γενομένης. ἐπὴν δὲ καὶ ἡ κοιλίη ὕδρωψ γένηται, κάρτα θνήσκει τάχιστα, ἐπιεῖόν τε καὶ διαλεγόμενος. ταῦτα δή μοι εἴρηται περὶ ὕδρωπος, ὅθεν τε γίνεται, καὶ ὅτι τὰ σημεῖα αὐτοῦ τάδε.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΠΑΘΩΝ

Τοῦτο δὲ ὁ Γαληνὸς τοῦ Πολύβου λέγει εἶναι.

ignorat Gal. cuius sit an Hyp. an Polybi. Lib. I fol. 302

A

Νδρα χρὴ ὅστις ἐστὶ συνετὸς λογισάμενον ὅτι τοῖσιν ἀνθρώποισι πλείστου ἄξιόν ἐστιν ὑγιείη, ἐπίστασθαι ἀπὸ τῆς ἑωυτοῦ γνώμης ἐν τῇσι νούσοισιν ὠφελέεσθαι. ἐπίστασθαι δὲ, τὰ ὑπὸ τῶν ἰητρῶν καὶ λεγόμενα καὶ προσφερόμενα, πρὸς τὸ σῶμα τὸ ἑωυτοῦ καὶ διαγινώσκειν. ἐπίστασθαι δὲ τούτων ἕκαστα, ὅσον εἰκὸς ἰδιώτην. ταῦτ' οὖν ἐπίσταιτο ἄν τις μάλιστα εἰδὼς καὶ ἐπιτηδεύων τάδε. νοσήματα τοῖσιν ἀνθρώποισι γίνεται ἅπαντα, ὑπὸ χολῆς καὶ φλέγματος. ἡ δὲ χολὴ καὶ τὸ φλέγμα τὰς νούσους παρέχει, ὅταν ἐν τῷ σώματι, ἢ ὑπερξηραίνηται, ἢ ὑπερυγραίνηται, ἢ ὑπερθερμαίνηται, ἢ ὑπερψύχηται. πάσχει δὲ ταῦτα τὸ φλέγμα καὶ ἡ χολὴ, καὶ ἀπὸ σιτίων, καὶ ἀπὸ ποτῶν, καὶ ἀπὸ πόνων, καὶ ἀπὸ τρωμάτων, καὶ ὀσμῆς, καὶ ἀκοῆς, καὶ ὄψιος, καὶ λαγνείης, καὶ ἀπὸ τοῦ θερμοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ. πάσχει δὲ ὅταν τούτων ἕκαστα τῶν εἰρημένων, ἢ μὴ ἐν τῷ δέοντι προσφέρηται τῷ σώματι, ἢ μὴ τὰ εἰωθότα, ἢ πλείω τε καὶ ἰσχυρότερα, ἢ ἐλάσσω τε καὶ ἀσθενέστερα. τὰ μὲν οὖν νουσήματα γίνεται τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἅπαντα ἀπὸ τούτων. δεῖ δὲ πρὸς ταῦτα τὸν ἰδιώτην ἐπίστασθαι, ὁκόσα εἰκὸς γινώσκειν ἰδιώτην, ὅσα δὲ τοὺς χειροτέχνας εἰκὸς ἐπίστασθαι καὶ προσφέρειν καὶ διαχειρίζειν. περὶ δὲ τούτων τῶν λεγομένων καὶ τῶν ποιουμένων, οἷόν τε εἶναι τὸν ἰδιώτην γνώμῃ τινὶ ξυμβάλλεσθαι. ἅδε οὖν τούτων ὁπόθεν ἕκαστα δεῖ ἐπίστασθαι, ἐγὼ φράσω.

Omnes morbi a bile et a pituita 129

Ἢν ἐς τὴν κεφαλὴν ὀδύναι ἐμπίπτωσι, τότε τὴν κεφαλὴν ξυμφέρει διαθερμαίνειν, λούοντα πολλῷ καὶ θερμῷ, καὶ πταρμὸν ποιέοντα, φλέγμα καὶ μύξας ὑπάγειν. καὶ ἢν μὲν πρὸς ταῦτα ἀπαλλάσσηται τῆς ὀδύνης, ἀρκεῖ ταῦτα. ἢν δὲ μὴ ἀπαλλάσσηται, καθῆραι τὴν κεφαλὴν φλέγμα. διαιτᾶν δὲ, ῥοφήματι καὶ ποτῷ ὕδατι. οἶνον δὲ μὴ προσφέρειν, ἔστ' ἂν ἡ περιωδυνίη παύσηται. τὸν γὰρ οἶνον ὅταν θερμαίνουσα ἡ κεφαλὴ σπάσῃ, ἡ περιωδυνίη ἰσχυροτέρη γίνεται. Τὰ δὲ ἀλγήματα ἐμπίπτει ὑπὸ τοῦ φλέγματος, ὅταν ἐν τῇ κεφαλῇ κινηθὲν ἀθροισθῇ. ἢν δὲ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ὀδύνη καὶ σκοτοδινίη ἐμπίπτει ἐς τὴν κεφαλὴν, ὠφελέει μὲν καὶ ταῦτα προσφερόμενα. ὠφελέει δὲ, καὶ ἢν αἷμα ἀφαιρέηται ἀπὸ τῶν μυκτήρων, ἢ ἀπὸ τῆς φλεβὸς τῆς ἐν τῷ μετώπῳ. ἢν δὲ πουλυχρόνιον καὶ ἰσχυρὸν τὸ νούσημα ἐν τῇ κεφαλῇ γίνηται, καὶ μὴ ἀπαλλάσσηται καθαρθείσης τῆς κεφαλῆς, ἢ σχάσαι δεῖ τόπου τὴν κεφαλὴν, ἢ τὰς φλέβας κύκλῳ ἀποκαῦσαι. τῶν γὰρ λοιπῶν ἀπὸ τούτων μοῦνον, ἐλπὶς ὑγιέα γενέσθαι. τοὺς νοσέοντας χρὴ σκοπέειν, εὐθὺς ἀρχομένους ἐν τῇ καταστάσει τῶν νουσημάτων, ὅτου ἂν δέωνται. καὶ οἵους τε ὄντας, φαρμακευθῆναι. καὶ ἄλλο ὅ,τι περ αὐτοῖς θέλῃς προσενεγκεῖν. ἢν δὲ τὴν ἀρχὴν παρεὶς τελευτώσης τῆς νούσου προσφέρῃς, ἐν ἀπειρηκότι ἤδη τῷ σώματι, δεδιὼς ἰσχυρόν τι προσενεγκεῖν, κίνδυνος ἁμαρτάνειν μᾶλλον, ἢ ἐπιτυγχάνειν.

ἰσχυρὸν τι

Ἢν ἐς τὰ ὦτα ὀδύνη ἐμπέσῃ, λούειν ξυμφέρει πολλῷ καὶ θερμῷ, καὶ πυριῆν τὰ ὦτα. καὶ ἢν μὲν πρὸς ταῦτα περιίστηται τὸ φλέγμα λεπτυνόμενον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἡ ὀδύνη ἀπολείπῃ, ἀρκεῖ ταῦτα. ἢν δὲ μὴ, τῶν λοιπῶν ἄριστον φαρμάκων, πῖσαι ἄνω ὅ,τι φλέγμα καθαίρει. ἢ τὴν κεφαλὴν καθῆραι, ὡς καθαίρηται τὸ τῆς κεφαλῆς φλέγμα. τὸ δὲ ἄλγημα καὶ τοῦτο γίνεται, ὅταν ἔσωθεν πρὸς τὴν ἀκοὴν φλέγμα ἐκ τῆς κεφαλῆς προσπέσῃ. Ἢν δὲ τὰ παρὰ τὴν φάρυγγα φλεγμήνῃ, ἀναγαργαρίζειν χρή. γίνεται δὲ καὶ ταῦτα, ἀπὸ φλέγματος. Ἢν δὲ τὰ οὖλα, ἢ τι τῶν ὑπὸ τῇ γλώσσῃ φλεγμαίνῃ, διαμασσητοῖσι χρῆσθαι. ἀπὸ φλέγματος δὲ καὶ ταῦτα γίνεται. Ἢν δὲ ἡ σταφυλὴ κατακρεμασθῇ καὶ πνίγῃ, ἔνιοι δὲ τοῦτο καλέουσι γαργαρεῶνα, παραχρῆμα μὲν τοῖσιν ἀναγαργαλίκτοισι χρῆσθαι, σκευάζων ὡς γέγραπται ἐν τοῖσι φαρμάκοισιν. ἢν δὲ πρὸς ταῦτα μὴ ἰσχνὴ γίνηται, ὄπισθεν ξυρήσαντα τὴν κεφαλὴν, σικύας προσβάλλειν

δύο. καὶ τοῦ αἵματος ἀφαιρέειν ὡς πλεῖστον, καὶ ἀνασπάσαι ὀπίσω τὸ ῥεῦμα τοῦ φλέγματος. ἢν δὲ μὴ διὰ τούτοισι καθίστηται, σχάσαντα μαχαιρίῳ τὸ ὕδωρ ἐξαγαγεῖν. σχάζειν δὲ, ὅταν τὸ ἄκρον ὑπέρυθρον γίνηται. ἢν δὲ μὴ τοιοῦτον γινόμενον τμηθῇ, φλεγμαίνειν θέλει. καὶ ἔστιν ὅτε ἐξαπίνης ἔπνιξε. γίνεται δὲ καὶ αὕτη ὑπὸ φλέγματος, ὅταν ἐκ τῆς κεφαλῆς θαλφθείσης, ἀθρόον καταῤῥυῇ.

Ὅσα δὲ περὶ ὀδόντας γίνεται ἀλγήματα, ἢν μὲν βεβρωμένος ᾖ καὶ κινέηται, ἐξαιρέειν. ἢν δὲ μὴ βέβρωται, μὴ δὲ κινέηται, ὀδύνην δὲ παρέχῃ, καύσαντα ἀποξηρῆναι. ὠφελέει δὲ, καὶ τὰ διαμασήματα. αἱ δὲ ὀδύναι γίνονται, ὅταν φλέγμα ὑπέλθῃ, ὑπὸ τὰς ῥίζας τῶν ὀδόντων. ἐσθίονται δὲ καὶ βιβρώσκονται, οἱ μὲν, ἀπὸ φλέγματος. οἱ δὲ, ἀπὸ σιτίων, ἢν φύσει ἀσθενέες ἔωσι, καὶ κοιλίην ἔχοντες καὶ πεπηγότας ἐν τοῖσιν οὔλοισι κακῶς.

Ἢν δὲ ἐν τῇ ῥινὶ πολύπος ἐγγίνηται, οἷον πρῆγμα, πνίγεταί τε καὶ ἀπαγχεῖ ἐκ τοῦ μυκτῆρος ἐς τὸ πλάγιον. ἐξαιρεῖται δὲ, βρόχῳ διελκόμενος ἐς τὸ στόμα ἐκ τῆς ῥινός. οἱ δὲ καὶ φαρμάκοισιν ἐκσήπονται. φύεται δὲ, ὑπὸ φλέγματος. ταῦτα μὲν ὅσα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς φύονται νουσήματα, πλὴν ὀφθαλμῶν. ταῦτα δὲ ἰδίως γεγράψεται.

Περὶ δὲ τῶν κατὰ κοιλίην νουσημάτων, ἐνθυμέεσθαι χρὴ, τάδε. πλευρῖτις. περιπνευμονίη. καῦσος. φρενῖτις. αὗται καλέονται ὀξεῖαι. καὶ γίνονται μὲν μάλιστα καὶ ἰσχυρόταται τοῦ χειμῶνος. γίνονται δὲ, καὶ τοῦ θέρεος. ἧσσον δὲ, καὶ μαλακώτεραι. ἢν δὲ παρατυγχάνῃς, ταῦτα ἂν καὶ ποιέων καὶ ξυμβουλεύων τυγχάνοις μάλιστα.

Πλευρῖτις. πυρετὸς ἴσχει, καὶ τοῦ πλευροῦ ὀδύνη. καὶ ὀρθόπνοια. καὶ βήξ. καὶ τὸ σίαλον κατ' ἀρχὰς μὲν, ὑπόχολον πτύει. ἐπειδὰν δὲ πεμπταῖος γένηται ἢ ἑκταῖος, καὶ ὑπόπυον. τούτῳ τοῦ μὲν πλευροῦ τῆς ὀδύνης διδόναι, ὅ, τι ἀπάξει ἀπὸ τοῦ πλευροῦ, τό τε φλέγμα καὶ τὴν χολήν. ἡ γὰρ ὀδύνη, οὕτως ἂν εἴη μαλακωτάτη. τὴν δὲ κοιλίην θεραπεύειν ὑπάγοντι καὶ ψύχοντι κλύσματι, ὅτῳ γε τῇ νόσῳ τῇ ξυμπάσῃ συμφορώτατα. προσφέρειν δὲ ποτόν τε καὶ ῥόφημα, καὶ τὰ πόματα διδόναι ὀξύτερα, ὡς τὸ σίαλον ἀνακαθαίρηται ἀπὸ τοῦ πλευροῦ. ὅταν δὲ καθαίρεσθαι ἄρξηται τὸ πύον, θερμαίνοντα ξυμφέρει τὸ πλευρὸν, ἔξωθεν πεπαίνειν τὰ πρὸς τὸ πλευρόν. πρόσθεν δὲ, οὐ ξυμφέρει. ξηραίνεται γάρ. γίνεται δὲ ἡ νοῦσος αὕτη, μάλιστα μὲν ἐκ πόσιος, ὅταν τις ὑγράζοντος τοῦ σώματος, ἢ μεθύων, ἢ νήφων, ῥιγώσῃ. γίνεται δὲ καὶ ἄλλως. κρίνεται δὲ ἡ νοῦσος. ἡ μὲν βραχυτάτη, ἑβδόμῃ. ἡ δὲ μακροτάτη, τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ. καὶ ἢν μὲν ἐν ταύτῃ πτυσθῇ καὶ καθαρθῇ τὸ πύον ἀπὸ τοῦ πλευροῦ, ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μὴ πτυσθῇ, ἔμπυος γίνεται. καὶ ἡ νοῦσος μακρή. κρίνεσθαι δὲ δεῖ ἐν τῇσι νούσοισιν, ὅταν αὔξωνται αἱ νοῦσοι, ἢ μαραίνωνται, ἢ μεταπίπτωσιν ἐς ἕτερον νόσημα, ἢ τελευτῶσιν.

Περιπλευμονίη. πυρετὸς ἴσχει. καὶ βήξ. καὶ ἀποχρέμπτεται τὸ μὲν πρῶτον, φλέγμα παχὺ καὶ καθαρόν. τῇ ἕκτῃ δὲ καὶ ἑβδόμῃ, ὑπόχολον καὶ ὑποπέλιον. ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐνάτῃ, ὑπόπυον. τούτῳ ἢν μὲν ὀδύνη ἐγγίνηται ἢ τοῦ νώτου ἢ τῶν πλευρέων, διδόναι ἅπερ ἐν τῇ πλευρίτιδι τοῦ πλευροῦ τῆς ὀδύνης ἐν τῇ φαρμακίτιδι γέγραπται. ποτοῖσι δὲ καὶ ῥοφήμασι, καὶ τῆς κοιλίης ἐς τὴν ὑποχώρησιν καὶ ψύξιν, κατὰ ταυτὰ θεραπεύειν τῇ πλευρίτιδι. ὅκως δὲ τὸ σίαλον ἐκ τοῦ πλεύμονος ἀνακαθαίρηται καὶ τὸ πύον, διδόναι φάρμακα ποτὰ, οἷσιν ὁ πλεύμων ὑγραίνεται καὶ καθαίρεται τὸ πύον ἄνω. ἡ δὲ νοῦσος αὕτη γίνεται, ὅταν ἐκ τῆς κεφαλῆς φλέγμα ἀθρόον ῥυῇ ἐς τὸν πλεύμονα. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐκ πλευρίτιδος μεθίσταται ἐς περιπλευμονίην καὶ καῦσον. κρίνεται δὲ ἐν ἡμέρῃσιν, ἡ μὲν βραχυτάτη, ἐν τεσσαρεσκαιδέκα. ἡ δὲ μακροτάτη, ἐν δυοῖν δεούσαις εἴκοσι. διαφεύγουσι δὲ ταύτην ὀλίγοι. γίνονται δὲ καὶ ἔμπυοι ἐκ ταύτης τῆς νούσου, ἢν μὴ ἐν τῇσι κυρίῃσιν ὁ πλεύμων καθαρθῇ.

Φρενῖτις ὅταν λάβῃ, πυρετὸς ἴσχει βληχρὸς τὸ πρῶτον, καὶ ὀδύνη πρὸς τὰ ὑποχόνδρια. μᾶλλον δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐς τὸ ἧπαρ. ὅταν δὲ τεταρταῖος γένηται καὶ πεμπταῖος, ὅ, τε πυρετὸς ἰσχυρότερος γίνεται, καὶ αἱ ὀδύναι, καὶ τὸ χρῶμα ὑπόχολον γίνεται. καὶ τοῦ νοῦ παρακοπή. τούτῳ τῆς μὲν ὀδύνης, ἅπερ ἐν τῇ πλευρίτιδι διδόναι καὶ χλιαίνειν, ἢν ἡ ὀδύνη ἔχῃ. τὴν κοιλίην δὲ θεραπεύειν καὶ τἄλλα ποιέειν τὰ αὐτὰ, πλὴν τοῦ ποτοῦ. ποτῷ δὲ χρῆσθαι τῶν ἄλλων ὅτῳ ἂν ἐθέλῃς, πλὴν οἴνου. ἢ ὄξος καὶ μέλι καὶ ὕδωρ διδόναι. οἶνος δὲ οὐ ξυμφέρει τοῦ νοῦ παρακοπτομένου, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νούσῳ, ὅτι ἐν ἑτέρῃσιν ἄλλῃσι. λούειν δὲ πολλῷ καὶ θερμῷ καὶ κατὰ τὴν κεφαλὴν ἐν ταύτῃ τῇ νόσῳ ξυμφέρει. μαλασσομένου γὰρ τοῦ σώματος, καὶ ἱδρὼς μᾶλλον γίνεται, καὶ ἡ κοιλίη καὶ τὸ οὖρον διαχωρέει. καὶ αὐτὸς ἑωυτοῦ ἐγκρατέστερος γίνεται. ἡ δὲ νοῦσος γίνεται ὑπὸ χολῆς, ὅταν κι-

τρέψῃ πρὸς τὰ σπλάγχνα καὶ τὰς φρένας προσίζει. ἡ δὲ νοῦσος κρίνεται. ἡ μὲν βραχυτάτη, ἑβδομαίη. ἡ δὲ μακροτάτη, ἐνδεκαταίη. διαφεύγουσι δὲ καὶ ταύτην ὀλίγοι. μεθίσταται δὲ καὶ αὕτη, ἐς περιπλευμονίην. καὶ ἢν μεταστῇ ὀλίγοι διαφεύγουσιν. Καῦσος δὲ ὅταν ἔχῃ, πυρετὸς ἴσχει, καὶ δίψα ἰσχυρὴ καὶ ἡ γλῶσσα τρηχέη, καὶ μέλαινα γίνεται, τοῦ πνεύματος ὑπὸ γε θερμότητος. καὶ τὸ χρῶμα ὑπόχολον γίνεται. καὶ τὰ πτύαλα χολώδεα. καὶ τὰ μὲν ἔξω, ψυχρὸς γίνεται. τὰ δὲ ἔσω, λίαν θερμός. τούτῳ ξυμφέρει ψύγματα προσφέρειν, καὶ πρὸς τὴν κοιλίην, καὶ ἔξωθεν πρὸς τὸ σῶμα, φυλασσόμενος μὴ φρίξῃ. καὶ τά τε πόματα καὶ τὰ ῥοφήματα διδόναι πυκνὰ, καὶ κατ' ὀλίγον ὡς ψυχρότατα. τὴν δὲ κοιλίην θεραπεύειν. ἢν μὲν, μὴ ὑποχωρέῃ τὰ ἐνεόντα, κλύσαι. ψύχειν τε κλύσμασιν ὡς ψυχροτάτοισιν, ἢ ὀστιμορίαι, ἢ διὰ τρίτης. ἡ δὲ νοῦσος αὕτη, γίνεται ὑπὸ χολῆς ὅταν κινηθεῖσα ἐν τοῖς τοῦ σώματος κατασηρίξῃ. Φιλέει δὲ καὶ ἐς περιπλευμονίην μεθίστασθαι. κρίνεται δὲ ἡ μὲν βραχυτάτη, ἐνάτη ἢ δεκάτη. ἡ δὲ μακροτάτη, τεσσαρεσκαιδεκάτη. καὶ ἢν μὲν καταστῇ ἐς περιπλευμονίην, ὀλίγοι διαφεύγουσιν. μία ἢν δὲ μὴ μεταστῇ, διαφεύγουσι πουλλοί. αὗται μὲν οὖν ὀξέαι καλέονται. καὶ δεῖ ταύτας οὕτω θεραπεύειν. Ὁκόσοι δὲ ἄλλοι τοῦ χειμῶνος πυρετοὶ γίνονται, εἴτε δὴ οἴνου, εἴτε ἐκ κόπου, εἴτε δὴ ἄλλου τινός, φυλάσσεσθαι χρή. μεθίστανται γὰρ ἐνίοτε ἐς τὰς ὀξέας νούσους. ἡ δὲ μετάστασις αὐτῶν, τοιαύτη γίνεται. ὅταν τῶν δύο κεκινημένων τοῦ φλέγματός τε καὶ τῆς χολῆς, μὴ τὰ ξυμφέροντα προσφέρηται τῷ σώματι, συστρεφόμενα αὐτὰ πρὸς ἑωυτά, τό, τε φλέγμα καὶ ἡ χολὴ προσπίπτῃ τοῦ σώματος ὅπου ἂν τύχῃ. καὶ γίνεται ἡ πλευρῖτις. ἢ φρενῖτις, ἢ περιπλευμονίη. φυλάσσεσθαι οὖν χρὴ, τοὺς πυρετοὺς τοὺς ἐν χειμῶνι. ἡ δὲ φυλακὴ αὐτῶν ἔστω, ἡσυχίη, καὶ ἰσχνασίη. καὶ τῆς κοιλίης κένωσις. ῥοφήμασι δὲ καὶ πόμασι διάγειν, ἕως ἂν ὁ πυρετὸς μειωθῇ. τῶν νούσων χεδόν τι μάλιστα αἱ ὀξέαι, καὶ ἀποκτείνουσι καὶ ἐπιπονώταταί εἰσι. καὶ δεῖ πρὸς αὐτὰς, φυλακῆς τε πλείστης, καὶ θεραπείης ἀκριβεστάτης. καὶ ἀπὸ τοῦ θεραπεύοντος, κακὸν μὲν μηδὲν προσγίνεσθαι, ἀλλ' ἀρκεῖν τὰ ἀπ' αὐτῶν τῶν νουσημάτων ὑπάρχοντα. ἀγαθὸν δὲ ὅ, τι ἂν οἷός τε ᾖ. καὶ ἢν μὲν ὀρθῶς θεραπεύοντος τοῦ ἰητροῦ ὑπὸ μεγέθεος τῆς νούσου κρατέηται ὁ κάμνων, οὐχὶ καὶ αὕτη ἡ ἁμαρτίη τοῦ ἰητροῦ ἐστίν. ἢν δὲ μὴ θεραπεύοντος ὀρθῶς, μὴ δὲ γινώσκοντος, ὑπὸ τῆς νούσου κρατέηται, τοῦ ἰητροῦ. Τοῦ δὲ θέρεος τάδε γίνονται. πυρετὸς ἴσχει ἰσχυρὸς, καὶ δίψα. καὶ ἐμέουσιν ἔνιοι χολήν. ἐνίοισι δὲ, καὶ κάτω διαχωρέει. τούτοισι δὲ πίνειν διδόναι καὶ ῥοφεῖν, ὅ, τι ἄν σοι δοκέῃ ἐπιτήδειον εἶναι. ἢν δὲ προσίστηται πρὸς σιτία τὴν καρδίαν χολὴ ἢ φλέγμα, ἐπιπίνοντες ὕδωρ ψυχρὸν, ἢ μελίκρητον, ἐμέειν. ἢν δὲ ἡ γαστὴρ μὴ ὑποχωρέῃ, κλύσματι χρῆσθαι, ἢ βαλάνῳ. ἡ δὲ νοῦσος γίνεται ὑπὸ χολῆς. ἀπαλλάσσονται δὲ μάλιστα ἑβδομαῖοι, ἢ ἐνναταῖοι. ἢν δὲ τοῦ πυρετοῦ ἔχοντος μὴ καθαίρωνται, μήτε κάτω, μήτε ἄνω, πόνος δὲ ἐνῇ καθ' ἅπαν τὸ σῶμα, ὅταν ἢ τριταῖος ἢ τεταρταῖος, φαρμάκῳ ὑποκαθῆραι ἐλαφρῷ κάτω, ἢ πόματι. ποιέειν δὲ ῥόφημα ἀπὸ κέγχρου, ἢ ἀλήτου. καὶ πόμασι τοῖσιν αὐτοῖσι θεραπεύειν. πάσχουσι δὲ καὶ ταῦτα ὑπὸ χολῆς. ἢν δὲ τὰ μὲν ἔξω μὴ πυρώδεα ᾖ σφόδρα, τὰ δ' ἔσω. καὶ ἡ γλῶσσα τρηχέη καὶ μέλαινα γίνεται, καὶ οἱ πόδες, καὶ αἱ χεῖρες ἄκραι ψυχραί, τούτῳ φάρμακον μὲν μὴ διδόναι, θεραπεύειν δὲ προσφέρων ψύγματα, καὶ πρὸς τὴν κοιλίην, καὶ πρὸς τὸ ἄλλο σῶμα. καλέεται δὲ ὁ πυρετὸς καυσώδης οὗτος. κρίνεται δὲ μάλιστα δεκαταῖος, καὶ τεσσαρεσκαιδεκαταῖος. ἢν δὲ τὸ πῦρ λαμβάνῃ καὶ μεθίῃ, τοῦ δὲ σώματος βάρος αὐτὸν ἔχῃ, τοῦτον ἕως μὲν ἂν τὸ πῦρ ἔχῃ ῥοφήμασι καὶ πόμασι θεραπεύειν. ὅταν δὲ μὴ ἔχῃ, διδόναι καὶ σιτία. καθῆραι δὲ ὡς τάχιστα φαρμάκῳ, ἤν τε ἄνω δοκέῃ σοι δεῖσθαι, ἤν τε κάτω. ἢν δὲ πυρετὸς μὲν μὴ ἔχῃ. τὸ δὲ στόμα πικρὸν ἔχῃ, καὶ τὸ σῶμα βαρύνηται καὶ ἀσιτέῃ, φάρμακον διδόναι. πάσχει δὲ ταῦτα ὑπὸ χολῆς ὅταν ἐς τὰς φλέβας καὶ τὰ ἄρθρα κατασηρίξῃ. ὁκόσαι δὲ ἄλλαι ὀδύναι ἐν τῷ θέρει κατὰ κοιλίην γίνονται. ὁκόσαι μὲν πρὸς τὰ ὑποχόνδρια καὶ τὴν καρδίην, μελίκρητον ὑδαρὲς ποιέων, ὅσον τρεῖς κοτύλας ὄξεος ἐπεγχέας, δὸς πιεῖν χλιαρόν. καὶ ἐπισχὼν ὀλίγον χρόνον καὶ ξυνθάλψας πυρὶ καὶ ἱματίοισιν, ἐμείτω. ἢν δὲ ἀπεμέσαντι αὖθις προσίστηται καὶ πνίγῃ αὖθις ἔμετον ποιέεσθαι, ἢ λούσας αὐτὸν πολλῷ, καὶ θερμῷ, ὑποκλύσαι. καὶ χλιάσματα προστιθέναι ἐὰν ἡ ὀδύνη ἔχῃ. πάσχουσι δὲ ταῦτα μάλιστα ὑπὸ τοῦ φλέγματος, ὅταν κινηθὲν προσπέσῃ πρὸς τὴν καρδίην. διδόναι δὲ τοῖσι τὰ τοιαῦτα ἀλγήματα ἀλγέουσι, καὶ τῶν φαρμάκων ἃ γέγραπται παύοντα τὴν τοιαύτην νοῦσον ἐν τῇ

φαρμακίτιδι. ἢν δὲ μεθίστηται ἡ ὀδύνη ἄλλοτε ἄλλῃ τῆς κοιλίης καὶ ἄπυρος ᾖ, λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ πίνειν διδόναι, τῆς ὀδύνης εἵνεκα, ἃ ἐν τῇ πλευρίτιδι γέγραπται. ἢ τῶν ἄλλων ὅ, τι ἄν σοι δοκέῃ. ἢν δὲ μὴ ἀπαλλάσσηται τῆς ὀδύνης, ὑποκαθῆραι φαρμάκῳ κάτω. σιτίων δὲ ἀπέχεσθαι, ἕως ἂν ἡ ὀδύνη ἔχῃ. τὰ δὲ τοιαῦτα ἀλγήματα ὅσα οὕτως πλανᾶται, ὑπὸ χολῆς γίνεται. ὅσαι δὲ κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ ὀδύναι γίνονται, ὑποκλύσαι μαλακῷ κλύσματι, ἢν δὲ μὴ παύηται, φάρμακον δοῦναι κάτω. ὁκόσαι δὲ ὀδύναι ἐξαπίνης γίνονται ἐν τῷ σώματι ἄνευ πυρετοῦ, ξυμφέρει λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ, καὶ χλιαίνειν. τὸ γὰρ φλέγμα καὶ ἡ χολὴ, ξυνεστηκότα μὲν ἰσχυρά γε ἐστὶν, καὶ κρατέει καθ' ὁκοῖον ἂν τοῦ σώματος ᾖ. καὶ πόνον τε καὶ ὀδύνην ἰσχυρὴν παρέχει. διακεχυμένα δὲ ἀσθενέστερά ἐστι καθ' ὅ ἂν εὔδηλα ᾖ τοῦ σώματος. τὰ δὲ νουσήματα ὅσα τοῦ θέρεος γίνονται, εἴωθε γίνεσθαι οὕτως. ὅταν τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ ἡλίου θαλφθῇ, ὑγραίνεται. ὑγραινόμενον δὲ, νοσέει, ἢ πᾶν, ἢ ἐς ὃ μέρος ἂν κατασκήψῃ τὸ φλέγμα καὶ ἡ χολή. ἢν μὲν οὖν τις αὐτὰ ἀρχόμενα θεραπεύῃ, οὔτε μακρὰ γίνεται, οὔτε ἐπικίνδυνα. ἢν δὲ μὴ θεραπεύηται, ἢ κακῶς θεραπεύηται, φιλέει καὶ μακρότερα γίνεσθαι, πολλάκις δὲ καὶ κτείνει. καὶ τριταῖοι δὲ καὶ τεταρταῖοι πυρετοὶ, ἐκ τῶν τοιούτων γίνεσθαι πεφύκασιν. αὕτη ἡ κατάστασις τῶν νουσημάτων, μάλιστα μὲν τοῦ θέρεος γίνεται. ἐνίοτε δὲ καὶ τοῦ χειμῶνος.

Τριταῖος δὲ πυρετὸς ὅταν ἔχῃ, ἢν μέν σοι δοκέῃ ἀκάθαρτος εἶναι, τῇ τετάρτῃ φάρμακον δοῦναι. ἢν δὲ μή σοι δοκέῃ φαρμάκου δέεσθαι, διδόναι φάρμακα ποτὰ, οἷσιν ἢ μεταστήσεται ὁ πυρετὸς, ἢ ἀπολείψει. διδόναι δὲ ὥσπερ γέγραπται ἐν τοῖσι φαρμάκοισι. καὶ τῇ μὲν λήψει, ῥοφήματι καὶ ποτῷ διαιτᾶν. ταῖς δὲ διὰ μέσου, σιτίοισι διαχωρητικοῖσι. λαμβάνει δ' ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ, οὐκ ἐπὶ πλεῖστον. ἢν δὲ μὴ θεραπεύηται, ἐθέλει μεθίστασθαι ἐς τεταρταῖον καὶ γίνεσθαι πουλυχρόνιος.

Ἢν δὲ τεταρταῖος λαμβάνῃ. ἢν μὲν ἀκάθαρτος ᾖ, καθαίρειν πρῶτον μὲν τὴν κεφαλήν. καὶ διαλείπων τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας, φάρμακον διδόναι ἄνω κατ' αὐτὴν τὴν λῆψιν. διαλιπὼν δὲ, κάτω δοῦναι ἕτερον ἐν αὐτῇ τῇ λήψει. ἢν δὲ πρὸς ταῦτα μὴ παύηται, διαλιπὼν πάλιν, λούσας πολλῷ καὶ θερμῷ, δοῦναι τῶν φαρμάκων ἃ γέγραπται. πόμασι δὲ καὶ ῥοφήμασι καὶ τῇ ἄλλῃ διαίτῃ χρῆσθαι, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ τριταίου. λαμβάνει δὲ οὗτος ὁ πυρετὸς, τοὺς μὲν πλείστους, πουλὺν χρόνον. τοὺς δὲ, καὶ ὀλίγον. καὶ γίνεται μὲν, ὅ, τε τριταῖος καὶ τεταρταῖος ὑπὸ χολῆς καὶ φλέγματος. διότι δὲ ὁ τριταῖος καὶ ὁ τεταρταῖος ἑτέρωθί μοι γέγραπται. δύναμιν δὲ ἔχει τῶν πυρετῶν τὰ φάρμακα τούτων, ὥς τε πινόμενα, τὸ σῶμα κατὰ χώρην εἶναι, ἐν τῇ εἰωθυίῃ θερμότητι τε καὶ ψυχρότητι. καὶ μήτε θερμαίνεσθαι παρὰ φύσιν, μήτε ψύχεσθαι. διδόναι δὲ, ὡς ἐν τῇ φαρμακίτιδι γέγραπται.

Φλέγμα λευκὸν ὅταν ἔχῃ, τὸ σῶμα οἰδέει πᾶν, λευκῷ οἰδήματι. καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρης, τὸ μὲν, δοκέει ῥᾴων εἶναι. τὸ δὲ, φλαυρότερος. καὶ τὸ οἴδημα ἄλλοτε ἄλλῃ τοῦ σώματος, μεῖζόν τε καὶ ἔλασσον γίνεται. τούτῳ φάρμακα διδόναι κάτω, ὑφ' ὧν ὕδωρ ἢ φλέγμα καθαίρεται. διαιτᾶν δὲ, σιτίοισι καὶ ποτοῖσι καὶ πόνοισιν, ὑφ' ὧν ὡς ξηρότατος ἔσται καὶ ἰσχνότατος. ἡ δὲ νοῦσος αὕτη γίνεται ἀπὸ φλέγματος. ὅταν τις ἐκ πυρετῶν πολυχρονίων φλεγματώδης ὢν, ἀκάθαρτος γένηται, τρέπεταί τε τὸ φλέγμα αὐτοῦ ἀνὰ τὰς σάρκας. καὶ λευκότερον μὲν οὐδὲν τοῦτο τοῦ ἄλλου ἢ φλέγματος. ὁ δὲ χρὼς, φαίνεται λευκότερος. τὸ γὰρ αἷμα ὑπὸ πλήθους τοῦ φλέγματος, ὑδαρέστερον γίνεται. καὶ οὐκ ἔνι ὁμοίως ἐν αὐτῷ τὸ εὔχροον. καὶ διὰ τοῦτο λευκότεροί τε φαίνονται. καὶ καλέεται ἡ νοῦσος, φλέγμα λευκόν. ἢν μὲν οὖν θεραπευθῇ ἀρχομένης τῆς νούσου, ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μὴ, ἐς ὕδρωπα μεθίσταται ἡ νοῦσος, καὶ διέφθειρε τὸν ἄνθρωπον.

Ὁκόσοι δὲ σπλῆνα ἔχουσι μέγαν, ὅσοι μὲν εἰσὶ χολώδεες, κακόχροοί τε γίνονται καὶ κακελκέες καὶ δυσώδεες ἐκ τοῦ στόματος καὶ λεπτοί. καὶ ὁ σπλὴν σκληρὸς, καὶ αἰεὶ παραπλήσιος τὸ μέγεθος. καὶ τὰ σιτία οὐ διαχωρέει. ὁκόσοι δὲ φλεγματίαι ταῦτά τε ἧσσον πάσχουσι, καὶ ὁ σπλὴν ἄλλοτε μέζων γίνεται, ἄλλοτε δὲ ἐλάσσων, τούτοισι ξυμφέρει ἢν μὲν ἀκάθαρτοι φαίνωνται, καθαίρειν καὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ ἄλλο σῶμα. ἢν δὲ μὴ δέωνται φαρμακείης, διαιτᾶν. τοῖσι μὲν φλεγματώδεσι, ξηραίνοντα τὸ σῶμα καὶ ἰσχναίνοντα σιτίοισι καὶ ποτοῖσι, καὶ ἐμέτοισι, καὶ γυμνασίοισιν ὡς πλείστοισι, καὶ περιπάτοισι. καὶ τῷ πρὸς ἐλλεβόρῳ καθαίρειν ἄνω. ὁκόσοι δὲ χολώδεες, ξυμφέρει διυγραίνοντα τῇ διαίτῃ ὑπάγειν τὴν κοιλίην, καὶ τὴν κύστιν καὶ τὴν φλέβα τὴν σπληνῖτιν, ἀφιέναι πυκνά. καὶ τοῖσι διουρη-

τικοῖσι

πικροῖσι φαρμάκοισι χρῆσθαι, ἃ γέγραπται μαλθάσσειν τὸν σπλῆνα. καὶ καθαίρειν ἔπειτα ἄνω καὶ κάτω χολήν. ἔνιοι δὲ τῶν σπληνιώντων, ὑπὸ μὲν τῶν φαρμάκων πίνοντες οὐκ ὠφελέονται, οὐδ' ὑπὸ τῆς ἄλλης θεραπείης οὐδὲν ἰσχνότερος γίνεται αὐτῶν ὁ σπλὴν, ἀλλὰ κρατέει τὰ προσφερόμενα ὑπὸ τοῦ μεγέθεος τῆς νούσου. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐνίοισι μὲν ἂν ὕδρωπα περιΐσταται ἡ νοῦσος, καὶ διεφθάρησαν. ἐνίοισι δὲ, καὶ πυΐσκεται. καὶ καυθέντες, ὑγιέες γίνονται. ἐνίοισι δὲ, καὶ ξυγκαταγηράσκει, σκληρός τε ὢν καὶ μέγας. τὸ δὲ νούσημα γίνεται, ὅταν ἐκ πυρετῶν καὶ κακοθεραπείης, χολὴ ἢ φλέγμα ἢ καὶ ἀμφότερα ἐς τὸν σπλῆνα κατασκήψῃ. καὶ πολυχρόνιον μὲν, ἐστὶ τὸ πάθος. θανατῶδες δὲ, οὔ. τῶν δὲ φαρμάκων ὅσα δίδοται τοῦ σπληνὸς, τὰ μὲν καὶ διὰ τῆς κύστιος καθαίρει, καὶ ποιέει λαπαρώτερον. τὰ δὲ καθαίρει μὲν, ὅτι διὰ τῆς κύστιος οὐδὲν, ὅ, τι καὶ φανερώτερον, οὔτ' ἄλλῃ οὐδαμῇ. λαπάσσει δὲ τὸν σπλῆνα.

Εἰλεὸς ὅταν λάβῃ, ἡ γαστὴρ σκληρὴ γίνεται. καὶ διαχωρέει οὐδέν. καὶ ὀδύνην κάτω πᾶσαν τὴν κοιλίην ἔχει, καὶ πυρετὸς, καὶ δίψα. ἐνίοτε δὲ ὑπὸ πόνου ἐμέει καὶ χολήν. τοῦτον χρὴ διυγραίνειν, καὶ ἔσωθεν, καὶ ἔξωθεν. λούειν τε πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ πίνειν ὅσα τήν τε κοιλίην κινέει, καὶ τὸ οὖρον ὑπάγει. καὶ ὑποκλύζειν ἢν δέχηται. ἢν δὲ μὴ δέχηται τὸ κλύσμα, αὐλίσκον προσδήσας πρὸς ποδεῶνα, ἀσκίου φυσήσας, ἐνιέναι τὴν φῦσαν πολλήν. καὶ ἐπειδὰν ἀρθῇ τὸ ἔντερον ὑπὸ τῆς φύσης καὶ ἡ γαστὴρ, ἐξελὼν τὸν αὐλίσκον, ἐνιέναι παραχρῆμα κλύσμα. καὶ ἢν δέξηται, ὑποχωρήσει καὶ ὑγιὴς ἔσται. ἢν δὲ μὴ οὕτω δέξηται τὸ κλύσμα, ἀποθνήσκει μάλιστα ἑβδομαῖος. ἡ δὲ τοιαύτη νοῦσος γίνεται, ὅταν τῆς κόπρου ξυγκαυθῇ ἀθρόον ἐν τῷ ἐντέρῳ, περὶ αὐτὴν περιΐσταται φλέγμα. καὶ τὸ ἔντερον ἅτε τούτων ἀθρόων ἐνεστηκότων, περιοιδέει. καὶ οὔτε τῶν ἄνωθεν πινομένων φάρμακον δέχεται, ἀλλ' ἀνεμέει, οὔτε τῶν κάτωθεν προσφερομένων κλυσμάτων δέχεται. ἔστι δὲ τὸ νούσημα ὀξὺ καὶ ἐπικίνδυνον.

Ὕδερος δὲ γίνεται τὰ μὲν πλεῖστα, ὅταν τις ἐκ νόσου μακρῆς ἀκάθαρτος διαφέρηται πολὺν χρόνον. φθείρονται γὰρ αἱ σάρκες, καὶ τήκονται, καὶ γίνονται ὕδωρ. γίνεται δὲ ὕδρωψ, καὶ ἀπὸ τοῦ σπληνὸς ὅταν νοσήσῃ. καὶ ἀπὸ τοῦ ἥπατος. καὶ ἀπὸ λευκοῦ φλέγματος. καὶ ἀπὸ δυσεντερίης. καὶ λειεντερίης. καὶ ἢν μὲν ἐξ ἀκαθαρσίης γένηται ὕδρωψ, ἡ μὲν γαστὴρ, ὕδατος πίμπλαται. οἱ δὲ πόδες καὶ αἱ κνῆμαι, ἐπαίρονται. οἱ δὲ ὦμοι καὶ αἱ κληῗδες καὶ τὰ στήθεα καὶ οἱ μηροὶ τήκονται. τοῦτον ἢν ἀρχόμενον λάβῃς πρὸ τοῦ ὑπέρυδρον γενέσθαι, φάρμακα πιπίσκειν κάτω, ὑφ' ὧν ὕδωρ ἢ φλέγμα καθαίρεται. χολὴν δὲ κινέειν. σιτίοισι δὲ καὶ ποτοῖσι καὶ πόνοισι καὶ περιπάτοισι διαιτᾶν, ὑφ' ὧν ἰσχνὸς καὶ ξηρὸς ἔσται, καὶ αἱ σάρκες ὡς ἰσχυρόταται. ἡ δὲ νόσος, θανατώδης, ἄλλως τε καὶ ἢν φθῇ ἡ γαστὴρ μεστωθεῖσα ὕδατος. ὅταν δὲ ἀπὸ σπληνὸς, ἢ ἥπατος, ἢ λευκοῦ φλέγματος, ἢ δυσεντερίης ἐς ὕδρωπα μεταστῇ, θεραπεύειν μὲν τοῖσι αὐτοῖσι ξυμφέρει, διαφεύγουσι δὲ οὐ μάλα. τῶν γὰρ νουσημάτων ὅ, τι ἂν ἕτερον ἐφ' ἑτέρῳ γένηται, ὡς τὰ πολλὰ ἀποκτείνει. ὅταν γὰρ ἀσθενεῖ τῷ σώματι ὄντι ὑπὸ τῆς παρεούσης νούσου, ἑτέρη νοῦσος ἐπιγένηται, προαπόλλυται ὑπὸ ἀσθενείης, πρὶν ἢ τὴν ἑτέρην νοῦσον, τὴν ὑστέρην γενομένην, τελευτῆσαι. τὸ δὲ ὕδωρ γίνεται οὕτως. ἐπειδὰν αἱ σάρκες ὑπὸ φλέγματος. καὶ χρόνου. καὶ νόσου. καὶ ἀκαθαρσίης. καὶ κακοθεραπείης. καὶ πυρετῶν διαφθαρῶσι, τήκονται καὶ γίνονται ὕδωρ. καὶ ἡ μὲν κοιλίη, οὐ μεταδιδοῖ ὕδωρ ἐς ἑωυτήν. κύκλῳ δὲ, περὶ αὐτὴν γίνεται. καὶ ἢν μὲν οὖν ὑπὸ τῶν φαρμάκων καὶ τῆς ἄλλης διαίτης ὠφελέηται, καὶ ἡ γαστὴρ λαπάσσεται αὐτοῦ. ἢν δὲ μὴ, ταμὼν ἀφεῖναι τοῦ ὕδατος. τέμνεται δὲ, ἢ παρὰ τὸν ὀμφαλὸν, ἢ ὄπισθεν κατὰ τὴν λαγόνα. διαφεύγουσι δὲ καὶ ἐντεῦθεν ὀλίγοι.

Δυσεντερίη ὅταν ἔχῃ, ὀδύνην ἔχει κατὰ πᾶσαν τὴν κοιλίην, καὶ στρόφος. καὶ διαχωρέει χολήν τε καὶ φλέγμα, καὶ αἷμα ξυγκεκαυμένον. τούτου καθήρας τὴν κεφαλὴν, φάρμακον πῖσαι ἄνω, ὅ, τι φλέγμα καθαίρει. καὶ τὴν κοιλίην γάλακτι ἑφθῷ διανίψας, τὸ ἄλλο σῶμα θεραπεύειν. καὶ ἢν μὲν ἄπυρος ᾖ, τὴν μὲν κοιλίην λιπαροῖσι, καὶ πίοσι, καὶ γλυκέσι, καὶ ὑγροῖσιν ὑπάγειν αἰεὶ τὰ ἐνεόντα. καὶ λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ, τὰ κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ, ἢν ὀδύνην ἔχῃ. τὰ δὲ πόματα καὶ τὰ ῥοφήματα καὶ τὰ σιτία προσφέρειν, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ φαρμακίτιδι. ἡ δὲ νοῦσος γίνεται, ἐπειδὰν χολὴ καὶ φλέγμα κατασκήψῃ ἐς τὰς φλέβας καὶ τὴν κοιλίην, νοσέει μὲν τὸ αἷμα καὶ διαχωρέει ἐφθαρμένον. νοσέει δὲ καὶ τὸ ἔντερον, καὶ ξύεται καὶ ἑλκοῦται. γίνεται δὲ αὕτη ἡ νοῦσος, καὶ μακρὴ, καὶ πολύπονος, καὶ θανατώδης. καὶ ἢν μὲν ἔτι τοῦ σώματος ἰσχύοντος θε-

ῥαπισθῇ ἔσται, ἐλπὶς διαφυγεῖν. ἢν δὲ ἤδη ᾖ ἐκτετηκὼς, καὶ τῆς κοιλίης παντάπασιν ἠλκωμένης, ζωῆς οὐδεμία ἐλπίς. Λειεντερίη. τὰ σιτία διαχωρέει, ἄσηπτα, ὑγρά. ὀδύνη δὲ, οὐκ ἔνι. λεπτύνεται δὲ, καὶ τὸ σῶμα. τοῦτον θεραπεύειν ἐν τοῖσιν αὐτοῖσι, τοῖς ὑπὸ δυσεντερίης ἐχομένοις. ἡ δὲ νοῦσος γίνεται, ὅταν ἐκ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς ἄνω κοιλίης κατάῤῥοος γένηται τοῦ φλέγματος, ἐς τὴν κάτω κοιλίην. ὅταν δὲ ἔσω, τὰ σιτία ὑπ' αὐτοῦ ψύχεται καὶ ὑγραίνεται. καὶ ἡ ἄφοδος αὐτῶν ἀσήπτων ταχέη γίνεται. καὶ τὸ σῶμα τήκεται. ἅμα μὲν οὐ πεσσομένων τῶν σιτίων ἐν τῇ κοιλίῃ χρόνον ἱκανόν. ἅμα δὲ ὑπὸ τῆς κοιλίης θερμῆς ἐούσης παρὰ φύσιν θερμαινόμενον. Διάῤῥοια δὲ ἡ μακρὴ ὅταν ἔχῃ, διαχωρέει πρῶτον μὲν, τὰ εἰσιόντα ὑγρά. ἔπειτα φλέγμα. καὶ ἐσθίει μὲν ἐπιεικῶς. ὑπὸ δὲ τῆς πολλῆς διαχωρήσιος ἀσθενὴς καὶ λεπτὸς γίνεται. τοῦτον ἄνω ἀποξηραίνειν, ἐλλέβορον πιπίσκων. καὶ τὴν κεφαλὴν καθαίρων φλέγμα. διανίψαι δὲ καὶ τὴν κοιλίην, γάλακτι ἑφθῷ. ἔπειτα τ' ἄλλα σιτίοισι καὶ ποτοῖσι θεραπεύειν ὑφ' ὧν ξηρανεῖται ἡ κοιλίη καὶ τὸ σῶμα παχυνεῖ. ἡ δὲ νοῦσος ἀπὸ τῶν αὐτῶν γίνεται, ἀφ' ὧν καὶ ἡ λειεντερίη. αὗται αἱ νοῦσοι ἥ τε δυσεντερίη, καὶ ἡ λειεντερίη καὶ διάῤῥοια, παραπλήσιαί εἰσι. καὶ δεῖ αὐτὰς, οὕτως ἰῆσθαι. τὸν μὲν κατάῤῥοον ἀπολαμβάνειν τὸν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς ἄνω κοιλίης, ἢ ἀποτρέπειν. τοῦ γὰρ νουσήματος ἡ φύσις ἐν τούτῳ γίνεται, καὶ οὐδεὶς οὐδέν σου μέμψεται τὴν διάνοιαν. χρεὼν δὲ καὶ τἄλλα νουσήματα, ὧδε δεῖ σκοπεῖν, ὁκόθεν ἑκάστῳ ἡ φύσις γίνεται. καὶ οὕτω σκοπῶν καὶ λαμβάνων τὴν ἀρχὴν τῶν νουσημάτων ἥκιστ' ἂν ἁμαρτάνοις. Τεινεσμὸς ὅταν λάβῃ, διαχωρέει αἷμα καὶ μύξα. καὶ πόνος ἐν τῇ κάτω κοιλίῃ γίνεται καὶ μάλιστα ὅταν εἰς ἄφοδον ἴῃ. τούτον ξυμφέρει τὴν κοιλίην διυγραίνειν καὶ λιπαίνειν, καὶ λεαίνειν. καὶ ὑπάγειν τὰ ἐνεόντα. καὶ λούειν θερμῷ, πλὴν τῆς κεφαλῆς. Φιλέει δὲ ἡ νοῦσος αὕτη τὰ σιτία πλείω τελέειν. οἱ γὰρ στρόφοι κινουμένης τῆς κοιλίης ὑπὸ τοῦ αἵματος διεξιόντος καὶ τῆς μύξης, καὶ προσπιπτόντων πρὸς τὸ ἔντερον, γίνονται ἐνόντων δὲ τῶν σιτίων, ἧττον δῆξιν παρέχει τῷ ἐντέρῳ. καὶ γίνεται μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, ὧν καὶ ἡ δυσεντερίη. ἀσθενεστέρη δὲ καὶ ὀλιγοχρονίη, καὶ οὐ θανατώδης. Ὅταν δὲ ἐξ οἴνου ἢ ὑπὸ δυσχίης χολέρη λάβῃ ἢ διάῤῥοια, τῇ μὲν διαῤῥοίᾳ ξυμφέρει διανηστεύειν καὶ ἢν δίψος ἔχῃ, οἶνον διδόναι γλυκὺν, ἢ σίμφυλα γλυκέα. ἐς ἑσπέρην δὲ διδόναι ταῦτα, ἃ καὶ τοῖσιν ὑπὸ φαρμάκου κεκαθαρμένοισιν. ἢν δὲ μὴ παύηται, ἐθέλῃς δὲ παῦσαι, ἑψητὸν ἀπὸ σιτίου ἢ φακίον ποιῆσαι. καὶ παραχρῆμα ἀναπαύεται ἄνω ἡ κάτω ἄφοδος, καὶ ἢν διακλύσῃς χυλῷ φακῶν ἢ ἐρεβίνθων, καὶ οὕτως παύσεται. Τῇ δὲ χολέρῃ ξυμφέρει, ἢν μὲν ὀδύνη ἔχῃ, διδόναι ἃ γέγραπται ἐν τοῖσι φαρμάκοισι, παύοντα τὴν ὀδύνην. τὴν δὲ κοιλίην θεραπεύειν τήν τε ἄνω καὶ τὴν κάτω, διυγραίνοντα πόμασι, καὶ μαλάσσοντα τὸ σῶμα λουτροῖσι θερμοῖσι, πλὴν τῆς κεφαλῆς. καὶ ὅ, τι ἐμετὸς, οὕτως εὐπετέστερος γίνεται, καὶ ἢν ἐσίῃ τι ὑγρὸν, τὰ προσεστηκότα ἄνω ἀπεμέεται, καὶ ἡ κάτω ὑποχώρησις μᾶλλον διαχωρέει. ἢν δὲ κινέωσι, ἐμέεται βιαίως, καὶ ὑποχωρέει βιαιότερον. ἐς ἑσπέρην δὲ διδόναι καὶ τούτῳ, ὥσπερ τῷ φαρμακοποτέοντι. γίνεται δὲ καὶ ταῦτα τὰ ἀλγήματα, ὅσα ἐκ ποσίων γίνεται. ἡ δὲ δυσχίης, ὅταν τὰ σιτία καὶ τὰ ποτὰ πλέον τοῦ εἰωθότος, ἐς τὴν κοιλίην ἐσέλθῃ. καὶ τὰ ἔξωθεν εἰωθότα ὑπερθερμαίνειν τὸ σῶμα, κινέει χολὴν καὶ φλέγμα. Στραγγουρίης, τρόποι μὲν πολλοὶ καὶ παντοῖοι. ξυμφέρει δὲ ἔξωθεν μὲν τὸ σῶμα μαλάσσειν λουτροῖσι θερμοῖσιν. ἔσωθεν δὲ διυγραίνειν, τὴν μὲν κοιλίην, σιτίοισιν ὑφ' ὧν εὔροος ἔσται. τὴν δὲ κύστιν, ποτοῖσιν ὑφ' ὧν τὸ οὖρον ὡς πλεῖστον διαχεῖται. διδόναι δὲ καὶ τῶν διουρητικῶν φαρμάκων, ἃ γέγραπται ἐν τῇ φαρμακίτιδι παύοντα τῆς ὀδύνης. ἡ δὲ νοῦσος ὑπὸ τοῦ φλέγματος γίνεται. καὶ ὅταν μὲν ἡ κύστις ξηρανθῇ, ἢ ψυχθῇ, ἢ κενωθῇ, ὀδύνην παρέχει. ὅταν δὲ ὑγρὴ τέ ἐστι καὶ πλήρης, ἢ καὶ κεχυμένη, ἧσσον. ἡ δὲ νοῦσος τοῖσι μὲν παλαιοτέροισι, μακροτέρη γίνεται. τοῖσι δὲ νεωτέροισι, βραχυτέρη. θανατώδης δὲ, οὐδετέροισιν.

Ἰσχιὰς δὲ ὅταν γένηται, ὀδύνη λαμβάνει ἐς τὴν πρόσφυσιν τοῦ ἰσχίου, καὶ ἐς ἄκρον τὸ πυγαῖον, καὶ ἐς τὸν γλουτόν. τέλος δὲ καὶ διὰ παντὸς τοῦ σκέλεος πλανᾶται ἡ ὀδύνη. τούτῳ συμφέρει ὅταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ μαλάσσειν καθ' ὁκοῖον ἂν τυγχάνῃ τοῦ σκέλεος στηρίζουσα ἡ ὀδύνη, ἐν λουτροῖσι καὶ χλιάσμασι καὶ πυρίῃσι. καὶ τὴν κοιλίην ὑπάγειν. ὅταν δὲ λωφήσῃ ἡ ὀδύνη, φάρμακον δοῦναι κάτω. καὶ μετὰ ταῦτα πιεῖν, γάλα ὄνου ἑφθόν. διδόναι δὲ τῆς ὀδύνης ἃ γέγραπται παρὰ τοῖσι φαρμάκοισιν. ἡ δὲ νοῦσος γίνεται, ἐπὴν δ' ἂν χολὴ καὶ φλέγμα ἐς τὴν αἱμόῤῥοον

μόῤῥοον

μόῤῥουν φλέβα κατασκήψῃ, ἢ διὰ ἑτέρης νόσου, ἢ ἄλλως ὁκόσον ἂν τοῦ αἵματος ὑπὸ φλέγματος καὶ χολῆς νοσώσῃ ξυνεστηκός. τοῦτο γὰρ πλανᾶται ἀνὰ τὸ σκέλος διὰ τῆς φλεβὸς τῆς αἱμοῤῥόου. καὶ ὅκου ἂν στῇ, κατὰ τοῦτο καὶ ἡ ὀδύνη ἔνδηλος γίνεται μάλιστα καὶ ἐπίπονος. θανατώδης δὲ οὔ. εἰ δὲ ἐς ἕν τι χωρίον κατασκήψῃ ἡ ὀδύνη καὶ στῇ, καὶ τοῖσι φαρμάκοισι μὴ ἐξελαύνηται, καῦσαι καθ' ὁκοῖον ἂν τυγχάνῃ ἐοῦσα ἡ ὀδύνη. καίειν δὲ τῷ ὠμολίνῳ. Ἀρθρῖτις νοῦσος ὅταν ἔχῃ, λαμβάνει πῦρ καὶ ὀδύνη τὰ ἄρθρα τοῦ σώματος. λαμβάνει δὲ καὶ ὀξέη. καὶ ἐς ἄλλο τε καὶ ἄλλο τῶν ἄρθρων, ὀξύτεραί τε καὶ μαλακώτεραι κατασκήπτουσιν αἱ ὀδύναι. τούτῳ ξυμφέρει προσφέρειν ἢ ἂν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, ψύγματα. καὶ ἐκ τῆς κοιλίης ὑπάγειν τὰ ἐνεόντα, κλύσμασιν ἢ βαλάνῳ. καὶ ῥοφεῖν διδόναι καὶ πιεῖν, ὅ, τι ἂν δοκέοι ξυνοίσειν. ὅταν δὲ ἡ ὀδύνη ἐνῇ, φάρμακον κάτω πῖσαι. καὶ μετὰ τοῦτο πίνειν ὀῤῥὸν ἑφθόν. καὶ ὄνου γάλα. ἡ δὲ νοῦσος γίνεται ὑπὸ χολῆς καὶ φλέγματος, ὅταν κινηθέντα εἰς τὰ ἄρθρα κατασκήψῃ. καὶ ὀλιγοχρόνιος μὲν, γίνεται καὶ ὀξέη. θανατώδης δὲ, οὔ. νεωτέροισι δὲ εἴωθε μᾶλλον ἢ γεραιτέροισι γίνεσθαι. Ποδάγρη βιαιότατον μὲν τῶν τοιούτων ἁπάντων ὁκόσα περὶ τὰ ἄρθρα. καὶ πολυχρονιώτατον, καὶ δυσαπαλλακτότατον. καὶ ἔστι μὲν ἡ νοῦσος αὕτη, τοῦ αἵματος ἐφθαρμένου, τοῦ ἐν τοῖσι φλεβίοισιν, ὑπὸ χολῆς καὶ φλέγματος. ὅσῳ δὲ ἐν λεπτοτάτοισιν ἡ φλεβίοισιν, καὶ ἐν ἀνάγκῃ πεφυκόσι πλείστῃ τοῦ σώματος, καὶ ἐν νεύροισι καὶ ὀστέοισι πουλλοῖσί τε καὶ πυκνοῖσι, τοσούτῳ δὴ παραμονιμώτατόν τέ ἐστι τὸ νόσημα καὶ δυσαπαλλακτότατον, ξυμφέρει δὲ καὶ ταύτῃ τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ τῇ ἀρθρίτιδι. καὶ μακρὴ μὲν καὶ αὕτη ἡ νοῦσος καὶ ἐπίπονος. θανατώδης δὲ οὔ. ἢν δὲ τοῖσι δακτύλοισιν ἡ ὀδύνη ἐγκαταλείπηται, καῦσαι τὰς φλέβας τῶν δακτύλων ὑπὲρ τῶν κονδύλων ὀλίγον. καίειν δὲ ὠμολίνῳ. Τὸν δὲ ἴκτερον, ὧδε χρὴ θεραπεύειν. ἔξωθεν μὲν τὸ σῶμα μαλθάσσειν λουτροῖσι θερμοῖσι. τὴν δὲ κοιλίην διυγραίνειν, καὶ τὴν κύστιν. καὶ τῶν διουρητικῶν διδόναι, ἃ προγέγραπται. ἢν δὲ ἰσχυρὸς ᾖ, καθήρας τὴν κεφαλὴν, φάρμακόν τι πῖσαι κάτω, ὃ χολὴν καθαίρει. ἔπειτα δὲ τοῖσι διουρητικοῖσι χρῆσθαι. ἡ δὲ νοῦσος γίνεται, ὅταν χολὴ κινηθεῖσα ὑπὸ τὸ δέρμα τράπηται. ταῦτα δὲ ἐπιστάμενος ἀνὴρ ἰδιώτης, οὐκ ἂν ὁμοίως ἐμπίπτοι εἰς ἀνήκεστα νουσήματα. καὶ γὰρ νουσήματα εἴωθεν ἀπὸ μακρῶν προφασίων μεγάλα καὶ πολυχρόνια γίνεσθαι. καὶ ὅσα μὲν σιτίων ἢ ποτῶν ἐχόμενά ἐστιν, ἢ ῥοφημάτων ἢ φαρμάκων ὅσα ὀδύνης εἵνεκα δίδοται, ἀκίνδυνά ἐστιν ἅπαντα προσφέρειν αἰεὶ, ἐὰν κατὰ τὰ γεγραμμένα προσφέρῃς. ὅσα δὲ καθαίρει τῶν φαρμάκων, χολὴν ἢ φλέγμα, ἐν τούτοισιν οἱ κίνδυνοι γίνονται, καὶ αἱ αἰτίαι τοῖσι θεραπεύουσι. φυλάσσεσθαι οὖν χρὴ τὰ μάλιστα, ταῦτα μὲν ὅσα κατὰ κοιλίην γίνεται νουσήματα, πλὴν περὶ ἐμπύων καὶ φθινόντων, καὶ τῶν γυναικείων. ταῦτα γὰρ χωρὶς γεγράψεται. Φύματα ὅσα φύεται πάντα, ὑπὸ φλέγματος ἢ αἵματος φύεται. ὅταν δὲ ὑπὸ τρώματος ἢ πτώματος ἀθροισθῇ, ξυμφέρει δὲ τούτων, τὰ μὲν καταπλάσσοντα καὶ φάρμακα πιπίσκοντα διαχεῖν. τὰ δὲ καταπλάσσοντα, πεπαίνειν. καὶ διαχεῖ μὲν τῶν καταπλασμάτων ὅσα θερμὰ ὄντα ὑγραίνει, καὶ μὴ σπᾷ ἐς ἑωυτά. πεπαίνει δὲ, ὅσα θερμαίνοντα ξυνάγει. ὅταν δὲ ἢ τμηθῇ ἢ αὐτόματον ῥαγῇ φαρμάκοισιν ἀνακαθαίρειν τὸ ὑγρόν. ὅταν δὲ πυοῤῥοοῦντα παύσηται, ὡς ἕλκος ἰῆσθαι. Λέπρη, καὶ κνησμὸς καὶ ψώρη. καὶ λειχῆνες. καὶ ἀλφός. καὶ ἀλώπεκες, ὑπὸ φλέγματος γίνονται. ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα, αἶσχος μᾶλλον, ἢ νουσήματα. κηρίον. καὶ χοιράδες. καὶ φύγεθλα. καὶ δοθιῆνες. καὶ ἄνθραξ, ὑπὸ φλέγματος φύεται. τούτοισι τοῖσι φαρμάκοισιν ἐκκαθαίροντα, ὧδε χρῆσθαι. ὅσοι μὲν χολώδεές εἰσι, διδόναι, τὰ ὑφ' ὧν χολὴ καθαίρεται. ὅσοι δὲ φλεγματώδεες, τὰ ὑφ' ὧν φλέγμα. ὅσοι δὲ μελαγχολῶσι, τὰ ὑφ' ὧν μέλαινα χολή. τοῖσι δὲ ὑδρωπιῶσι, τὰ ὑφ' ὧν ὕδωρ. ὅσα δὲ δίδοται φάρμακα ποτὰ καὶ μὴ καθαίρει μήτε χολὴν μήτε φλέγμα, ὅταν ἐς τὸ σῶμα ἐσέλθῃ, τὴν δύναμιν αὐτὰ παρέχεσθαι δεῖ, ἢ ψύχοντα, ἢ θερμαίνοντα. ἢ ξηραίνοντα, ἢ ὑγραίνοντα. ἢ ξυνάγοντα, ἢ διαχέοντα. ὅσα δὲ ὕπνον ποιεῖ, ἀτρεμίην δεῖ τῷ αἵματι παρέχειν τὸ φάρμακον. Ὅταν δὲ ἐπὶ νοσέοντα ἀφίκῃ, ἐπανερωτᾶν χρὴ ἃ πάσχει. καὶ ἐξ ὅτου. καὶ ποσταῖος. καὶ τὴν κοιλίην εἰ διαχωρεῖ. καὶ δίαιταν ἥν τινα διαιτᾶται. καὶ ἐνθυμέεσθαι πρῶτα μὲν τὸ νούσημα πότερον ἀπὸ χολῆς ἢ φλέγματος γεγένηται, ἢ ἀμφότερα. καὶ τοῦτο εὖ εἰδέναι, ὅ, τι ἀνάγκην ἔχει, ὥς τε ὑπὸ τούτων τοῦ ἑτέρου, ἢ ἀμφοτέρων γίνεσθαι. ἔπειτα πότερον ξηρασίης ἢ ὑγρασίης χρῄζει. ἢ τὰ μὲν τοῦ σώματος, ξηρασίης. τὰ δὲ, ὑγρασίης. ἔπειτα τὴν νοῦ-

σον, εἴτε ἄνω δεῖ θεραπεύειν, εἴτε κάτω. εἴτε διὰ τῆς κύστιος. καὶ εἴτε αὔξεται ἡ νοῦσος, εἴτε μαραίνεται. εἴτε λύεται εἴτε μεταπίπτει ἐς ἑτέραν νοῦσον.

Τοὺς τρωματίας, λιμοκτονέειν, καὶ ἐκ τῆς κοιλίης ὑπάγειν τὰ γινόμενα, ἢ ὑποκλύζοντα, ἢ φάρμακον κάτω διδόντα. καὶ πίνειν ὕδωρ ἢ ὄξος, ἢ ῥοφεῖν. τὰ φλεγμαίνοντα ψύχειν καταπλάσμασι. τὰ δὲ τοιαῦτα καταπλάσματα ἐστὶν, ἢ τεῦτλα ἑφθὰ ἐν ὕδατι, ἢ σέλινον, ἢ ἐλαίης φύλλα, ἢ συκῆς φύλλα, ἢ βάτου, ἢ βαλάνου, ἢ ῥοιῆς γλυκείης. ἑφθοῖσι δὲ τούτοισι χρῆσθαι. ὠμοῖσι δὲ ῥάμνου φύλλοισιν. ἢ ἀγνοῦ. ἢ ἐλελισφάκου, ἢ τιθυμάλλου. ἢ γλήχωνα χλωρὴν, ἢ πράσα. ἢ σέλινα. ἢ κορίανον. ἢ ἰσάτιος φύλλα. ἢν δὲ μηδὲν ἀπὸ τούτων ἔχῃς, μηδὲ ἄλλο τι μηδὲν κατάπλασμα, ἄλφιτον φυρήσας ὕδατι ἢ οἴνῳ, καταπλάσαι. τοσοῦτον δὲ χρόνον καταπλάσματα τάδε ὠφελέει, ὁκόσον ἂν ψυχρότερα ᾖ ἢ τὸ ἕλκος. ὅταν δὲ ᾖ θερμότερα, ἢ ὁμοίως θερμὰ, βλάπτει. τὰ λιπαρὰ πρὸς τὰ φλεγμαίνοντα οὐ ξυμφέρει, οὐδὲ πρὸς τὰ ἀκάθαρτα, οὐδὲ πρὸς τὰ σηπόμενα. ἀλλὰ πρὸς μὲν τὰ φλεγμαίνοντα, ξυμφέρει τὰ ψυχρὰ, πρὸς δὲ τὰ ἀκάθαρτα καὶ τὰ σηπόμενα, τὰ δριμέα, καὶ ὅσα δῆξιν τινα παρεχόμενα, καθαίρει. ὅταν δὲ σαρκοφυῆσαι βούλῃ, τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ θερμὰ μᾶλλον ξυμφέρει, πρὸς ταῦτα γὰρ ἡ σὰρξ θάλλει. ὁκόσοισιν ἄνθρωποι σιτίοισιν ἢ ποτοῖσιν ὑγιαίνοντες ἐς δίαιταν χρῶνται, ἐκ τούτων χρὴ τῶν παρεόντων χρῆσθαι, πρὸς τοὺς νοσέοντας σκευάζοντα, θερμὰ καὶ ψυχρὰ, καὶ ὑγρὰ καὶ ξηρά. ἐκ μὲν ψυχρῶν, θερμά. καὶ θερμὰ δὲ, ἐκ μὴ θερμῶν. καὶ ξηρὰ, ἐκ μὴ ξηρῶν. καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἀγρεύειν δὲ οὐ χρὴ οὐδὲ τοῖσι παρεοῦσι μὲν μὴ δύνασθαι. τὰ ἀπόντα δὲ ζητεῦντα μηδὲν ὠφελέειν τὸν κάμνοντα εἰδόν τι ἐστίν. εὑρήσεις δὲ ἢν ὀρθῶς σκοπέῃς ἔξω τουτέων, οἷσι πρὸς τὸν νοσέοντα χρῶνται ὀλίγα. ῥοφήματα δὲ ἐν τῇσι νούσοισι ἁπάσῃσι διδόναι, ἢ πτισάνην, ἢ κέγχρον, ἢ ἄλητον, ἢ χόνδρον. τούτων ὁκόσα μὲν δίδως ἐς διαχώρησιν, λεπτὰ διδόναι, καὶ διεφθότερα καὶ γλυκύτερα, ἢ ἁλυκώτερα, ἢ θερμότερα. ὁκόσα δὲ ἐς ἰσχὺν ἢ ἀνακομιδὴν, παχύτερα, λιπαρώτερα, καὶ μετρίως ἑφθά. ποτοῖσι δὲ χρῆσθαι, ἢν μὲν ὑπάγειν ἐθέλῃς τὴν κοιλίην καὶ τὴν κύστιν, γλυκὺν οἶνον. ἢ μελίκρητον. ἢν δὲ ἱστάναι, αὐστηρὸν, λευκὸν, λεπτὸν, ὑδαρέα. ἢν δὲ ἰσχύειν, αὐστηρὸν, μέλανα.

Ὁκόσοι τὸν οἶνον πίνουσιν ἀνῃλεῶς, τούτοισι διδόναι, ἃ γέγραπται ἐν τῇ φαρμακίτιδι περὶ τὰ σκευαζόμενα. τοῖσι φαρμακοποτέουσι διδόναι μετὰ τὴν κάθαρσιν, τοῖσι μὲν πυρέσσουσιν, ἢ φακὸν, ἢ κέγχρον λεπτὸν, ἢ πτισάνης χυλόν. διδόναι δὲ πτισάνην μὲν καὶ κέγχρον, ὡς κοῦφα ἐόντα. χόνδρον δὲ, ὡς ἰσχυρότατον πάντων. τὸ ἄλητον, ὡς ἰσχυρότερον τούτων. φακὸν δὲ εὐώδεα σκευάσαι. καὶ ὀλίγον λευκότερον διδόναι, ὡς καὶ κοῦφον ὂν ῥόφημα καὶ δυνατὸν ἄνω. παραμίσγειν δὲ ἢ ἅλας. ἢ μέλι. καὶ κύμινον, καὶ ἔλαιον. τῷ δὲ φακῷ παραμίσγειν ἢ χλόης γλήχωνος καὶ ὄξους ὀλίγον. τοῖσι δὲ ἀπύροισιν, ἄρτον καθαρὸν τὸ ἔσωθεν ἐντρίψας ἐν ζωμῷ. ἢ μᾶζαν καὶ τέμαχος ἑφθὸν, ἢ κρέας οἰὸς ὡς νεωτάτης, ἢ ὄρνιθος, ἢ σκύλακος ἑφθόν. καὶ τοῖσι πυρέσσουσιν, ἢ τεῦτλον, ἢ κολοκύντην, ἢ βλῆτον. καὶ μετὰ τὸ σιτίον, πίνειν οἶνον οἰνώδεα, παλαιὸν, λευκὸν, ὡς ὑδαρέα.

Οἷσι λούεσθαι μὴ ξυμφέρει, ἀλείφειν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ θερμῷ. καὶ ἐκμάσσειν διὰ τρίτης.

Ὅταν κοιλίην ὑγραίνειν ἀπὸ σιτίων ἀσθενέοντος ἐθέλῃς, διδόναι μᾶζαν καὶ ὄψα. θαλασσίων μὲν τεμάχια ἑφθὰ ἐν ὑποτρίμματι. κρέα δὲ οἰὸς ὡς νεωτάτης. ἢ ἐρίφου, ἢ σκύλακος. ἢ ὄρνιθος ἑφθά. καὶ τεῦτλα ἢ βλῆτα ἢ λάπαθα ἢ κολοκύντην ἢν ὥρη ᾖ. λάχανα δὲ σέλινα, καὶ ἄνηθα, καὶ ὤκιμα. καὶ τὸν οἶνον μελιχρὸν, παλαιὸν, λευκὸν, ὑδαρέα. ὅταν δὲ ξηραίνῃς τὸ σῶμα, διδόναι ἄρτον. καὶ ὄψα ὀπτὰ καὶ ξηρὰ καὶ θερμότερα ταῦτα πάντα. καὶ κρεῶν τὰ μέλεα, ὅσα σαρκώδεα ἰχθύων τοὺς πετραίους. λάχανα ὀρίγανον. ἢ θύμον. ἢ ὀρίγανον. τὸν δὲ οἶνον μέλανα αὐστηρόν. σκευάζειν δὲ τὰ ὄψα, ἁλσὶ καὶ κυμίνῳ, καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν ἀρτύμασιν ὡς ἐλαχίστοισι χρῆσθαι.

Ὅταν δὲ ἀνακομίσαι ἐκ νόσου ἐθέλῃς, διδόναι τὰ μὲν ἄλλα ταυτὰ, ἃ καὶ ὅταν διυγραίνῃς τὴν κοιλίην. τὰ δὲ κρέα ἀντὶ τῶν γαλαθηνῶν ἰσχυρότερα. καὶ ἀντὶ τῶν κυνείων, ὀρνίθεια, καὶ λάγεια. καὶ τούτων ἔνια ὀπτὰ καὶ τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἰχθύων. καὶ ἐσκευασμένα ὡς ἄριστα. ὁκόσοισι τῶν νοσημάτων ξηρασίη ξυμφέρει, μονοσιτίη ξυμφέρει, καὶ τὰ σιτία καὶ τὰ ποτὰ ἐλάσσω πλέειν ἢ ὥστε πλήρη εἶναι. καὶ ταῦτα ἐκπονέειν καὶ περιπατεῖν καὶ κοιμᾶσθαι ὡς ἐλάχιστα. ὁκόσοισι δ᾽ αὖ ὑγρασίη ξυμφέρει, μὴ ἀσιτέειν. καὶ τοῦ σιτίου καὶ τοῦ ποτοῦ μὴ ἐνδεᾶ εἶναι. μηδὲ πονέειν. καὶ κοιμᾶσθαι ὁκόσα ἂν ἐθέλῃ. ὁκόσων ἐπιθυμέουσιν οἱ κάμνοντες ἢ σιτίων, ἢ ὄψων, ἢ ποτῶν, ὑπαρχέτω ταῦτα

ἢν μὴ

ἢν μὴ μέλλῃ τῷ σώματι βλάβος ἔσεσθαι. ὁκόταν ἢ σιτίων ἢ ποτῶν προσθεῖναι ἄρξῃ, ἢ ἀφαιρέειν, κατ' ὀλίγον χρή, καὶ τὰς προσθέσιας ποιέεσθαι καὶ τὰς ἀφαιρέσιας. ὁκόσοι σιτία ἱκανὰ οἷοί τέ εἰσι τελέειν, ῥοφήματα μὴ διδόναι. ἀποκλείει γὰρ τοῦ σιτίου. ὁκόσοι δὲ μὴ οἷοί τε, τούτοισι διδόναι. ἐὰν δέ τι διδόναι θέλῃς κομιδῆς εἵνεκα, διδόναι χόνδρον, ἢ πτισάνην πυρίνην. ταῦτα γὰρ τῶν ῥοφημάτων τὰ ἰσχυρότερα. διδόναι δὲ μετὰ δεῖπνον. τὰ φάρμακα ὅσα ποτά, καὶ ὅσα πρὸς τὰ τρώματα προσφέρεται μανθάνειν χρή, ἄξιον γὰρ ἅπαντος. οὐ γὰρ ἀπὸ γνώμης ταῦτα εὑρίσκουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ τύχης. οὐδέ τι οἱ χειρότεχναι μᾶλλον ἢ οἱ ἰδιῶται. ὅσα δὲ ἐν τῇ τέχνῃ τῇ ἰητρικῇ γνώμῃ μανθάνεται καὶ εὑρίσκεται, ἢ περὶ σιτίων ἢ περὶ φαρμάκων, παρὰ τῶν οἵων τε διαγινώσκειν, τὰ ἐν τῇ τέχνῃ μανθάνειν χρή, ἤν τι θέλῃς μανθάνειν. μετὰ τὰ ῥοφήματα διδόναι τὸ σιτίον τοῖσιν ἀσθενέουσιν. ἐπιπίνειν δὲ οἶνον οἰνώδεα. πρὸ δὲ τῶν σιτίων καὶ ποτῶν ἢ ῥοφημάτων, καὶ μετὰ ταῦτα ὅ, τι ἄν σοι δοκέῃ τοῖσιν ἀσθενέουσιν ἐσορῶν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν, προσφέρειν καὶ τὸ σιτίον καὶ τὸ ποτόν. μάλιστα γὰρ ἂν οὕτως ὠφελέοις. τῶν σιτίων ἃ δύναμιν ἕκαστα ἔχει, τεκμαίρεσθαι χρή, ἀπὸ τῶν φανερῶν τὴν δύναμιν παρεχομένων. ὁκόσα ἢ φῦσαν, ἢ δῆξιν, ἢ πλησμονήν, ἢ ὀξυρυγμὸν παρέχει, ἢ στρόφον, ἢ διαχωρέει, ἢ μὴ διαχωρέει. καὶ φανερὰ ὅ, τι ταῦτα ἐργάζεται. καὶ ἀπὸ τούτων χρή, τά τε ἄλλα σκοπεῖν. ἔχει γὰρ ἕκαστα τῶν ἐδεσμάτων, διότι καὶ ὠφελέει καὶ βλάπτει. ἀλλὰ τ' ἄλλα τὰ μὲν φανερώτατά ἐστιν ἐργαζόμενα, ἃ ἐργάζεται. τὰ δὲ ἀμυδρότερα. τὰ σιτία καὶ τὰ ὄψα σκευάζειν καὶ διδόναι τοῖσιν ἀσθενέουσιν, ὑφ' ὧν μήτε φῦσα ἔσται, μήτε ὀξυρυγμίη, μήτε στρόφος, μήτε λίην διαχωρέῃ, μήτε λίην ξηραίνηται. ταῦτα δὲ γίνεται ὧδε. ὅσα μὲν ἡ κοιλίη κρατέει, καὶ τὸ σῶμα αὐτὰ ἀναδέχεται, ταῦτα μὲν οὔτε φῦσαν παρέχεται, οὔτε στρόφον. ἢν δὲ μὴ ἡ κοιλίη κρατέῃ, ἀπὸ τούτων καὶ φῦσα, καὶ στρόφος, καὶ τ' ἄλλα τὰ τοιαῦτα γίνεται. κουφότατα τῶν σιτίων καὶ τῶν ὄψων καὶ τῶν ποτῶν, ὅσα μέτρια ἐσιόντα ἐς τὸ σῶμα,
τὴν κοιλίην
ἢ ὀλίγῳ πλέω τῶν μετρίων, μήτε πλήρωσιν παρέχει, μήτε στρόφον, μήτε φῦσαν, μήτε ἄλλο τῶν τοιούτων μηδέν. καὶ πέσσεταί τε τάχιστα. καὶ πεσσόμενα διαχωρέει. καὶ ἀνὰ πᾶσάν τε τὴν ἡμέρην ἐσιόντα ἐς τὴν κοιλίην, ἀλυπότατά ἐστι, καὶ ὅταν διὰ παλαιοῦ ἐσέλθῃ. βαρέα δὲ ὅσα μέτρια τελεύμενα ἢ ἐλάσσω τῶν μετρίων, πλήρωσιν καὶ πόνον παρέχει, καὶ μὴ τελέειν, μηδὲ οἷόν τε ἐσθίειν αὐτὰ μηδὲ πίνειν, ἀλλὰ πόνον παρέχει. διὰ χρόνου δὲ αὖθις αὐτὰ ἢ πίνει ἢ ἐσθίει, καὶ οὕτω πόνον παρέχει, καὶ οὐ διαχωρέει ἀνὰ λόγον. ἐς ὑγείην ἄριστα, ὅσα ὀλίγιστα ἐσιόντα, αὐτάρκεά ἐστι, καὶ λιμοῦ καὶ δίψης ἄκος εἶναι. καὶ πλεῖστον χρόνον τὸ σῶμα αὐτὰ δέχεται, καὶ διαχωρέει κατὰ λόγον.

Ες ἰσχὺν δὲ ἄριστα, ὅσα σάρκα φύει πλείστην, καὶ πυκνοτάτην. καὶ τὸ αἷμα παχύνει. καὶ διαχωρέει κατὰ λόγον τῶν ἐσιόντων. καὶ τὸ σῶμα πλεῖστον χρόνον ἀναδέχεται. τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ πίονα, καὶ τὰ τυρώδεα καὶ μελιτώδεα, καὶ τὰ σησαμόεντα ὀξυρυγμίην ὡς μάλιστα παρέχει, καὶ χολέρην. καὶ στρόφον. καὶ φῦσαν. καὶ πλησμονήν. ποιέει δὲ τοῦτο αὐτό, καὶ ὅταν πλέω τις φάγῃ ἢ πίῃ, ἢ ὅσα οἵη τε πέψαι ἡ κοιλίη.

Τοῖσιν ἀσθενέουσι, ἢν μὲν κατὰ λόγον τῆς νούσου καὶ τοῦ σώματος διδῷς ἃ ἂν διδῷς, ὑπαναλίσκει ταῦτα τὸ σῶμα. καὶ οὔτε ἐνδεές ἐστιν, οὔτε πληροῦται. ἢν δὲ ἁμαρτάνῃς τοῦ καιροῦ ἢ ἔπειτα, βλάβος ἐπ' ἀμφότερα. ὅσα τῶν σιτίων ἢ τῶν ὄψων ἢ τῶν ποτῶν τὸ σῶμα ἀναδέχεται, μάλιστα ἀπὸ τούτων, οὔτε στρόφος γίνεται, οὔτε φῦσα, οὔτε ὀξυρυγμίη. ὅταν γὰρ ἐς τὴν κοιλίην ἐσέλθῃ, ἀπ' αὐτοῦ ἕλκει τὸ σῶμα τὸ αὐτῷ ἐπιτήδειον, καὶ ἀσθενέστερον ἤδη τὸ λοιπὸν ἀνάγκη εἶναι, ὥστε στρόφον, ἢ φῦσαν, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων ἐν τῇ κοιλίῃ μὴ ποιῆσαι.

Τῶν οἴνων καὶ οἱ γλυκέες, καὶ οἱ αὐστηροί, καὶ οἱ μελιχροὶ παλαιοί, τὴν κοιλίην ὑπάγουσι μάλιστά τε διουρέονται καὶ τρέφουσι. καὶ οὔτε φῦσαν παρέχουσιν, οὔτε στρόφον οὔτε πλησμονήν.

Κρεῶν τὰ δίεφθα, καὶ τὰ ἔξοπτα, ἀσθενέα μὲν πρὸς τὴν ἰσχὺν ἀμφότερα. ἐς δὲ τὴν διαχώρησιν, τὰ μὲν δίεφθα, ἐπιτήδεια. τὰ δὲ ὀπτά, στασιμώτερα. τὰ δὲ μετρίως ἔχοντα καὶ ἑψήσιος καὶ ὀπτήσιος, μετρίως καὶ ἐς τὴν ἰσχὺν ἔχει, καὶ ἐς τὴν διαχώρησιν. τὰ δὲ ἐνωμότερα πρὸς μὲν τὴν ἰσχύν, ἐπιτήδεια. πρὸς δὲ τὴν διαχώρησιν, οὔ.

Τῶν σιτίων καὶ τῶν ποτῶν, τὰ προσφορώτατα τῷ σώματι, καὶ μάλιστα αὐτάρκεα καὶ ἐς τροφὴν καὶ ἐς ὑγείην. καὶ ἀπὸ τούτων αὐτῶν, ὅταν τις αὐτοῖσι μὴ ἐν καιρῷ χρῆται, ἢ πλέοσι τοῦ καιροῦ, αἵ τε νοῦσοι καὶ ἐκ νούσων οἱ θάνατοι γίνονται. τὰ δ' ἄλλα σιτία καὶ ποτὰ ὅσα μὴ τοιαύτην

δύναμιν ἔχει, σμικρὸν μέντοι ὠφελεῖ, ἤν τις καὶ τὰ πάντα αὐτοῖσιν ἐν καιρῷ χρῆται. σμικρὰ δὲ καὶ βλάπτει ἐπ' ἀμφότερα δι' ὅτιπερ ἀσθενέα, ὥστε ἀγαθόν τι ποιῆσαι καὶ ὥστε κακόν. ἔστι δὲ τῶν σιτίων καὶ τῶν ποτῶν ἃ τὴν δύναμιν ἔχει ταύτην τάδε. ἄρτος. μᾶζα. κρέα. ἰχθύες. οἶνος. τούτων μέντοι τὰ μὲν μᾶλλον. τὰ δὲ ἧσσον. Ὁκόσοι ξηρὴν δίαιταν διαιτῶνται, τούτοισι μὴ ξὺν τῷ σιτίῳ τὸ ποτὸν διδόναι, ἀλλὰ μετὰ τὸ σιτίον, διαλιπὼν πουλὺν χρόνον. καὶ οὕτω μὲν ξηρὴ ἡ ἰκμὰς ἀπὸ ξηρῶν σιτίων γενομένη, τὸ σιτίον ξηραίνει. ἢν δὲ ἅμα τῷ σιτίῳ πίνῃ, νοτερωτέρη ἡ τροφὴ γινομένη, ὑγρότερον τὸ σῶμα ποιεῖ. Ἄρτος ὁ θερμὸς καὶ τὰ κρέα τὰ θερμὰ αὐτὰ ἐφ' ἑωυτῶν ἐσθιόμενα, ξηραίνει. ἢν δὲ ξὺν ὑγρῷ διδῷς, ἢ ἐπιπίνειν παραχρῆμα ἐπὶ τῷ σιτίῳ, οὐ ξηραίνει. Ἄρτος ὁ καθαρὸς τῶν ἀλεύρων, ἐς ἰσχὺν καὶ κομιδὴν ξυμφορώτερος ἢ ὁ ἀνβρεκτός, καὶ πρόσφατος ἢ ἕωλος. καὶ τῶν ἀλεύρων προσφάτων ἢ παλαιοτάτων. Τὰ ἄλφιτα τῶν κριθέων ἀποβρέχων περιχυθέντα ἐπιπασμένων ἰσχυρότερα ἢ βεβρεγμένων. καὶ πρόσφατα ἢ παλαιότερα. καὶ ἡ μᾶζα προπεφυρημένη ἰσχυροτέρη, ἢ μὴ προπεφυρημένη. Ὁ οἶνος διαχεόμενος καὶ ἀποψυχόμενος καὶ διηθούμενος, λεπτότερος γίνεται καὶ ἀσθενέστερος.

Τὰ κρέα τὰ μὲν ἑφθά, ἢν μὲν δίεφθα ποιήσῃς, ἀσθενέστερα καὶ ἐλαφρότερα. τὰ δὲ ὀπτά, ἢν ἔξοπτα γένωνται, καὶ τὰ παλαιὰ δι' ὄξευς ἢ ἁλῶν, ἀσθενέστερα καὶ ἐλαφρότερα τῶν προσφάτων. Τὰ ἀσθενέα τῶν σιτίων καὶ τὰ κοῦφα, τὴν μὲν κοιλίην οὐ λυπεῖ, οὐδὲ τὸ σῶμα, διότι οὐκ ἀνοιδεῖ θερμαινόμενα, οὐδὲ πληροῖ, ἀλλὰ λαπάσσεται ταχύ, καὶ πεσσόμενα διαχωρεῖ. ἡ δὲ ἰκμὰς ἀπ' αὐτῶν τῷ σώματι ἀσθενὴς γίνεται, καὶ οὔτε αὔξανει, οὔτε ἰσχὺν ἀξίην λόγου παρέχει. τὰ δὲ ἰσχυρὰ τῶν σιτίων, ἀνοιδεῖ τε ὅταν ἐς τὴν κοιλίην ἐσέλθῃ, καὶ πλήρωσιν παρέχει. καὶ πέσσεται μὲν σχολαίτερον, καὶ οὐ διαχωρεῖ. ἡ δὲ ἰκμὰς ἀπ' αὐτῶν ἰσχυροτέρη καὶ ἀκρήρατος προσγινομένη, ἰσχύν τε παρέχει τῷ σώματι πολλήν, καὶ αὔξην. Κρεῶν κουφότατα ἐς τὸ σῶμα, κύνεα. καὶ ὀρνίθεια. καὶ λαγῷα ἑφθά. βαρέα δὲ τὰ βόεια. καὶ τὰ χοίρεα μετριώτερα, πρὸς δὲ τὴν φύσιν καὶ ἑφθὰ καὶ ὀπτά. ὑγιαίνουσι καὶ ἀσθενέουσι τὰ μήλεα. τὰ δὲ ὕεια εἰς κ[illegible] μὲν καὶ ἰσχὺν πονέουσι, καὶ γυμναζομένοισιν ἀγαθά. ἀσθενέουσι δὲ καὶ ἰδιώτῃσι [illegible]ρα. καὶ τὰ θήρεια τῶν ἡμέρων, κουφότερά ἐστι, διότι καρπὸν οὐχ ὅμοιον ἐσθίει. διαφέρει δὲ τὰ κρέα τῶν κτηνέων, καὶ ὁκόσα καρπὸν ἐσθίει καὶ ὁκόσα μὴ ἐσθίει. καὶ ὁ καρπός, οὐ τὸ αὐτὸ ἅπασι ποιεῖ. ἀλλὰ τὸ μὲν πυκνήν τε τὴν σάρκα τοῦ ἱερείου παρέχει καὶ ἰσχυρήν. τὸ δὲ ἀραιήν τε καὶ ὑγρὴν καὶ ἀσθενέα. Ὡς μὲν τὸ ξύμπαν εἰρῆσθαι, ἰχθύες κοῦφον ἔδεσμα, καὶ ἑφθοὶ καὶ ὀπτοί, καὶ αὐτοὶ ἐφ' ἑωυτῶν, καὶ μεθ' ἑτέρων σιτίων. αὐτοὶ δὲ ἐφ' ἑωυτῶν, διαφέρουσιν ὧδε. καὶ οἱ μὲν λιμναῖοι, καὶ πίονες, καὶ οἱ ποτάμιοι, βαρύτεροι. οἱ δὲ ἀκταῖοι θαλάσσιοι, κουφότεροι. καὶ δίεφθοι ὀπτῶν κουφότεροι. ἀπὸ τούτων τὰ μὲν ἰσχυρὰ διδόναι, ὅταν ἀνακομίσαι τινὰ βούλῃ. τὰ δὲ κοῦφα, ὅταν ἰσχνὸν δέοι καὶ λεπτὸν ποιῆσαι. Τὸ λουτρὸν τὸ θερμόν. τὸ μὲν μέτριον, μαλάσσει τὸ σῶμα καὶ αὔξει. τὸ δὲ πλεῖον τοῦ καιροῦ, τὰ μὲν ξηρὰ τοῦ σώματος, διυγραίνει. τὰ δὲ ὑγρά, ἀποξηραίνει. καὶ τὰ μὲν ξηρὰ ὑγραινόμενα, ἀσθενείην καὶ λυποθυμίην παρέχει. τὰ δὲ ὑγρὰ ξηραινόμενα, ξηρασίην καὶ δίψος. Λαχάνων δὲ τὰ σκόροδα καὶ ἑφθὰ καὶ ὀπτά, καὶ διουρητικὰ καὶ ὑποχωρητικά, καὶ πρὸς τὰ γυναικεῖα σύμφορα.

Κρόμμυα ἐς τὰ οὖρα ἐπιτήδεια. ὁ γὰρ ὀπός, δριμύτητά τινα παρέχει, ὥστε διαχωρέειν. τοῖσιν ὧδε χρῆσθαι, ἀλλὰ τοῖσιν ἀσθενέουσι μὴ προσφέρειν. Σέλινα καὶ ἑφθὰ καὶ ὠμά, διουρητικά. καὶ μᾶλλον τὰ ἕλεια τῶν ἡμέρων, ἃ καὶ πλείονα ἔχει δύναμιν. Κορίανον εὐκάρδιον, καὶ διαχωρητικόν, καὶ ἑφθὸν καὶ ὠμόν. Ὤκιμον καὶ ὑγρὸν καὶ ψυχρόν, καὶ εὐκάρδιον. Πράσα τὰ μὲν ἑφθά, διουρητικὰ καὶ διαχωρητικά. τὰ ὠμὰ δέ, καυματώδεα καὶ φλεγματώδεα.

Ῥοιὴ κομιστικὸν καὶ φλεγματῶδες. καὶ ξὺν μὲν τῷ πυρετῷ στάσιμον. ἄνευ δὲ τοῦ πυρετοῦ, διαχωρητικόν. Τὰ θερμὰ τῶν σιτίων, ξηρὰ μέν ἐστι. τὸ γὰρ ὑγρὸν τὸ ἐν τῇ κοιλίῃ, ἀναξηραίνει. ὑγρὰ δὲ ὄντα, διυγραίνοντα τῇ θερμότητι, ὑπάγει. Τὰ στρυφνὰ ξηραίνει καὶ συνάγει τὸ σῶμα. εἰσὶ δὲ καὶ στάσιμα. Τὰ ὀξέα λεπτύνει, δῆξιν ἐμποιέοντα. Τὰ ἁλμυρά, διαχωρεῖ καὶ διουρέεται. Τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ πίονα καὶ τὰ γλυκέα, ὑγρασίην μὲν καὶ φλέγμα παρέχει. Κομιστικὰ δὲ κολοκύνται. καὶ τεῦτλα. καὶ βλῖτα. καὶ λάπαθα. καὶ τῇ ὑγρότητι διαχωρητικά. Κράμβη δὲ ἔχει τινὰ δριμύτητα ἐς τὸ διαχωρέειν, καὶ ἅμα εὔχυμος. Τυρός, καὶ σήσαμα, καὶ σταφίς, κομιστικὰ καὶ φλεγματώδεα. Γλυκὺς οἶνος καὶ μελιηδής, ἀμ-

φοι καὶ κωματικοὶ. καὶ διουρητικοὶ. καὶ φλεγματώδεες. οἱ δὲ αὐστηροὶ, ἐς ἰσχὺν καὶ ξηρασίην ἐπιτήδειοι. οὐρητικοὶ δὲ καὶ αὐστηροὶ παλαιοὶ, ὅσοι λευκοί τε καὶ λεπτοὶ τυγχάνουσιν.

Ἔλαιον καὶ ὅσα ἐλαιώδεα, κομιστικὰ καὶ φλεγματώδεα. Λαχάνων τῶν ἑφθῶν διαχωρέει, ὅσα φύσει ὑγρότατα, ἢ δριμύτατά ἐστιν, ἢ θερμότητα ἔχει. διδόναι δὲ ταῦτα, ξύμφορά ἐστιν εἰς ἄφοδον, χλιαρώτερα καὶ τακερώτερα. Σίκυος πέπων, καὶ διουρητικὸν, καὶ διαχωρητικὸν, καὶ κοῦφον. ὁ δὲ ἕτερος πέπων, ψύξιν τινὰ παρέχει. καὶ δίψαν παύει. τροφὴ δὲ ἀπὸ οὐδετέρου τούτων οὐ γίνεται, εἰ μὴ λεπτή τις. ἀλλ' οὐδὲ φλαῦρον ἀπ' οὐδετέρου οὐδὲν ἄξιον λόγου. Τὸ μέλι, ξὺν μὲν ἑτέροις ἐσθιόμενον, καὶ τρέφει καὶ εὔχροιαν παρέχει. αὐτὸ δὲ ἐφ' ἑωυτῶ, λεπτύνει μᾶλλον ἢ κομίζει. καὶ γὰρ διουρέεται καὶ διακαθαίρεται μᾶλλον τοῦ μετρίου. Τὰ διουρητικὰ θερμαινόμενα ἐν τῇ κοιλίῃ, θερμαίνεταί τε ταχὺ, καὶ θερμαινόμενα μαραίνεται καὶ τήκεται. καὶ τὴν διαχώρησιν διὰ τοῦτο ταχείην παρέχει. Ὅσα δὲ στάσιμα τῶν σιτίων, καὶ θερμαίνεται, καὶ ταχέως θερμαινόμενα ξηραίνεται καὶ συνίσταται. καὶ διὰ τοῦτο περίσκληρα γινόμενα, οὐ διαχωρέει. Τὰ διαχωρητικὰ, ἔγχυλά ἐστι καὶ φύσει θερμά. τὰ δὲ οὐρητικὰ, ξηρὰ καὶ ψυχρά. Ὁ σῖτος καὶ ὁ οἶνος, διαφέρουσι μὲν καὶ αὐτοὶ ἑωυτῶν φύσει ἐς ἰσχὺν καὶ ἀσθενείην, καὶ κουφότητα καὶ βαρύτητα. διαφέρει δὲ καὶ χώρη χώρης ἐξ ὁκοίης ἂν ᾖ. καὶ εὔυδρος ἐοῦσα, καὶ ἄνυδρος. καὶ εὐήλιος, καὶ πολύσκιος. καὶ ἀγαθὴ, καὶ φλαύρη. ὥστε ἅπαντα ταῦτα ξυμβάλλεται ἔς τι, ἰσχυρότερά τε ἕκαστα τῶν σιτίων εἶναι, καὶ ἀσθενέστερα. Ὁκόσοι ὑγιαίνοντες ἀρτοφαγεῖν εἰώθεσαν, ταῦτα διδόναι τούτοισι, καὶ ἐν τῇσι νούσοισιν. ὅταν ἢ σιτία ἢ ποτὰ πλείω τοῦ εἰωθότος τις λάβῃ, ἢν μὴ τὰ εἰωθότα τελέσῃ, ἀπεμέσαι παραχρῆμα ἄριστον. Ὀπώρη καὶ ἀκρόδρυα, διὰ τόδε μετὰ τὸ σιτίον λυπηρότερά ἐστι καὶ ὑγιαίνοντι καὶ ἀσθενέοντι, ὅτι βεβρωκότος μὲν ἀπ' αὐτῶν ἰκμάδας ἀνὰ τὸ σῶμα. ἢν δὲ νῆστις ἐσθίῃ, πλείω. Ὅσα τῶν σιτίων ἢ φῦσαν, ἢ καῦμα, ἢ δῆξιν παρέχει, ἢ πλησμονὴν, ἢ στρόφον, οἶνος ἐπιπινόμενος ἄκρητος, ἀπαλλάσσει τῶν τοιούτων. τὸ γὰρ σῶμα διαθερμαινόμενον ὑπὸ τοῦ οἴνου, ἀπαλλάσσεται τὰ ἐνεόντα τῇ θερμότητι, ἀπὸ τῶν σιτίων καὶ τῶν ποτῶν, καὶ τῶν ὁμοίων. ἐνίοτε μὲν διαταράσσεται ἡ κοιλίη, ἐνίοτε δὲ ἵσταται. ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ λόγον διαχωρέει. διότι δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει. πρῶτον μὲν ἡ κοιλίη ὅταν ὑγροτέρη ἐοῦσα, καὶ ὅταν ξηροτέρη, ὑποδέχηται τὸ σιτίον, διαφθείρει. ἔπειτα ὅταν μεταβολὴ γένηται, ἤτε ἐκ ψύχεος ἐς θάλπος, ἤτε ἐκ θάλπεος ἐς ψῦχος, διαφθείρει. ὥστε ἀνάγκη τὴν κοιλίην, ἀπὸ τῶν σιτίων τῶν αὐτῶν καὶ ποτῶν, δι' αὐτὰ ταῦτα καὶ μαλακωτέρην γίνεσθαι καὶ σκληροτέρην. Τῶν σιτίων καὶ τῶν ποτῶν καὶ τῶν ὄψων, πλὴν ἄρτου, καὶ μάζης, καὶ κρεῶν, καὶ ἰχθύων, καὶ οἴνου, καὶ ὕδατος, τ' ἄλλα πάντα, λεπτὰς μὲν καὶ ἀσθενέας καὶ τὰς ὠφελείας παρέχει, ἐς τὴν αὔξησιν, καὶ ἐς τὴν ἰσχὺν, καὶ ἐς τὴν ὑγιείην. λεπτὰ δὲ καὶ ἀσθενέα καὶ τὰ κακὰ ἀπ' αὐτέων γίνεται. Ὁκόσους τῶν νοσεόντων μὴ ξυνεχέως οἱ πυρετοὶ ἔχουσιν, ἀλλὰ διαλείποντες λαμβάνουσι, τούτοισι τὰ σιτία διδόναι μετὰ τὴν λῆψιν, τεκμαιρόμενος μήπως ἤδη νεοβρῶτι ὁ πυρετὸς ἐπιπέσηται, ἀλλ' ἤδη πεπεμμένων τῶν σιτίων. οἶνος καὶ μέλι κάλλιστα κέκριται ἐν ἀνθρώποισιν, ἢν πρὸς φύσιν καὶ ὑγιαίνουσι καὶ ἀσθενέουσι σὺν καιρῷ καὶ μετριότητι προσφέροιντο. καὶ ἀγαθὰ μὲν αὐτὰ ἐφ' ἑωυτῶν. ἀγαθὰ δὲ καὶ συμμισγόμενα, τά τε ἄλλα, καὶ ὅσα γε καὶ ἀξίην λόγου ὠφελείην παρέχει. ὅσα ὑγιαίνουσι ξύμφορα, ταῦτα καὶ νοσέουσι προσφερόμενα, ἰσχυρότερά ἐστι, καὶ δι' αὐτῶν ἀφαιρέοντα τὴν ἀκμὴν διδόναι. ἢ οὐ φέρει αὐτὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ μᾶλλον βλάπτει, ἢ ὠφελεῖ.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝΤΟΣ ΠΑΘΩΝ.

ΗΝ ἡ τοῦ πλεύμονος ἀρτηρίη ἑλκωθῇ, ἢ τι ῥαγῇ τῶν φλεβίων τῶν λεπτῶν, τῶν κατακρεμαμένων ἐς τὸν πλεύμονα, ἢ τῶν συρίγγων, τῶν διὰ τοῦ πλεύμονος τεταμένων, καὶ συῤῥαγέωσιν ἐς ἀλλήλας, καὶ αἵματος πληθῶσι, διασπῶνταί τε καὶ καταῤῥήγνυνται διὰ τάσδε τὰς αἰτίας μάλιστα. διὰ ταλαιπωρίην. διὰ δρόμον. διὰ πτώματα. διὰ πληγάς. δι' ἐμέτους βιαίους γινομένους. διὰ πυρετόν. τάδε ἐὼν πάσχει. τὸ μὲν πρῶτον, βὴξ ἴσχει ξηρὴ, ἔπειτα ὀλίγῳ ὕστερον, ἀποπτύει τὸ σίαλον ὕφαιμον.

τότε δὲ

τότε δὲ καθαρόν. οὕτως ἢν μὲν ἐν τάχει παύσηται τῆς νούσου. ἢν δὲ μὴ, προϊόντος τοῦ χρόνου τὸ αἷμα πλεῖον χωρέει. ἐνίοτε μὲν καθαρόν. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ ὑπόσαπρον. πολλάκις δὲ καὶ ἡ φάρυγξ λανθάνει αἵματος πιμπλαμένη. ἔπειτα θρόμβους αἵματος ἐκβράσσεται κατ᾽ ὀλίγον ἐσθαμινά. ἐνίοτε δὲ καὶ ὀδμὴ βαρεῖα ἀπ᾽ αὐτῶν γίνεται. καὶ ἡ φάρυγξ ἔστιν ὅτε τινὸς ἄχνης πίμπλαται. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει, κατ᾽ ἀρχὰς μὲν τῆς νούσου, σφόδρα. προϊούσης δὲ βληχρότερον. καὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐπιλαμβάνει. καὶ ὀδύνη ἐνίοτε ἔγκειται ἐν τοῖς στήθεσι. καὶ ἐν τῷ μεταφρένῳ. καὶ ἐν τῇσι πλευρῇσι. καὶ ὁκόταν τὸ αἷμα παύσηται πτύων, σίαλον πολλὸν ἀναπτύει ὑγρόν. ἐνίοτε δὲ καὶ γλίσχρον. ταῦτα μὲν οὖν οὕτω πάσχει, μέχρι τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι παρέλθωσιν. μετὰ δὲ ταύτας ἢν μὴ παύσηται τὸ νούσημα, λεπίδας ἀπὸ τῆς ἀρτηρίης ἀναβήσσων ἀναπτύει, οἵας περ ἀπὸ φλυκταινιδίων. καὶ ὀδύνη ἐμπίπτει ἐς τὰ στήθεα. καὶ ἐς τὸ μετάφρενον. καὶ ἐς τὸ πλευρόν. καὶ τῶν ὑποχονδρίων ὡς ἕλκος ψαυόμενον ἀλγέει. τούτῳ ξυμφέρει ἡσυχίην ὡς μάλιστα τῷ νοσήματι ἔχειν ἔσω, ἢν οὕτως ἔχῃ. ἢν γὰρ καὶ πονήσῃ, ὅ, τε πόνος ὀξύτερος, καὶ ἡ βὴξ μᾶλλον ἢ τὸ πρότερον πιέζει. καὶ τὸ ῥῖγος καὶ ὁ πυρετὸς μᾶλλον ἔχει. καὶ ἢν πταρῇ, ἡ ὀδύνη ὀξεῖα προσέβαλεν. ἀλγέει δὲ καὶ ἐν τῇ εὐνῇ, ὁκόταν περιστρέφηται. τούτῳ χρὴ προσφέρειν, σιτία μὲν τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ τῷ ἐμπύῳ. ταῦτα δὲ οὐ πολλά. τῷ δὲ ὄψῳ τούτοισι χρέεσθαι. ἰχθύσι μὲν, ῥίνης ἢ φάγρου ἢ γαλεοῦ τοῦ μεγάλου τοῦ λευκοῦ. ἢ τῶν ἄλλων τῶν ὁμοίων, πᾶσιν ἐν ῥόῳ καὶ ὀριγάνῳ ἠρτυμένοις. κρέας δὲ ἐσθιέτω, ἀλέκτορος, ὀπτὸν. ἄναλτον. ἢ αἰγὸς ἑφθόν. καὶ οἴνῳ αὐστηρῷ ὡς παλαιοτάτῳ, καὶ ἡδίστῳ μέλανι χρέεσθω. περιπάτοισι δὲ μετρίοισι, πλὴν ταῦτα πυρετοῦ μὴ ἔχοντος. ἢν δὲ πυρετὸς ἔχῃ, ῥοφήματι ἀλεύρου ἢ κέγχρου χρέεσθω. ἢν δὲ σιτία προσφέρηται, ὀλίγα προσφερέσθω. καὶ ὄψα τὰ διαχωρητικά. κἢν φαρμάκου σοι δοκέῃ χρέεσθαι, ὑποκαθῆραι αὐτὸν τῷ κνιδίῳ κόκκῳ, ἢ τῇ τιθυμαλλίδι. καὶ μετὰ τὴν κάθαρσιν ἀλεύρου ἑφθοῦ δοῦναι τρύβλιον ἐκροφεῖν λιπαροῦ. εἶτα ἀνακομίζειν ὡς μάλιστα, ὅκως ἂν ἥκιστα λεπτὸς ᾖ. πρὸς γὰρ τὴν τοιαύτην νοῦσον, οὐ ξυμφέρει λεπτὸν εἶναι. καὶ περιπάτους ὀλίγους τὸ πρῶτον ποιέεσθαι, ὡς μὴ κόπος ἐπιλάβηται. πυριῆν δὲ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ ᾗ ἂν πυριαθῇ ἡμέρῃ, ἄσιτος ἔστω πλὴν ἀλεύρου ἑφθοῦ οὗ περ τρύβλιον ἐκροφεέτω. ὕδωρ δὲ πινέτω. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ἔλασσον ἢ ὡς μεμάθηκε φαγέτω. καὶ πινέτω οἶνον μέλανα, ἡδὺν, αὐστηρὸν, ὀλίγον. τὸ δὲ λοιπὸν, δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρης, τὰ σιτία διδόναι. οὕτω δὴ διδοὺς ταῦτα κατ᾽ ὀλίγον, μέχρι κατάστασιος τὴν κοιλίην. ἐκ γὰρ τῶν πυρετῶν καὶ τῆς ἀσιτίης, ἢν μὲν τὸ σῶμα ζητῇ, ἡ δὲ κοιλίη οὐκ ἐθέλει δέξασθαι, ἀθρόον δεξαμένη, φλεγμαίνει. ἀλλὰ κατ᾽ ὀλίγον διδόναι χρή. ἢν δὲ ἀθρόον δῷς καὶ ὀλίγα πονήσῃ, τοῖσι περιπάτοισιν οὐ διαψύχεται ἡ κοιλίη, ἅτε ἀτρέμα ξυνεστηκότων τῶν βρωτῶν. διὸ καὶ πυρετὸς φιλέει ἐπιγίνεσθαι. ἐν τοῦ μὲν χειμῶνος ἧσσον. τοῦ δὲ θέρεος, κίνδυνος ἐξαμαρτεῖν. τοῦτον ἀνακομίζειν δεῖ ὡς μάλιστα, ὅκως ἂν ὡς παχύτατος ᾖ. καὶ περιπάτοισι μετρίοισι χρέεσθω. καὶ παλαιέτω ἧσσον ἑωυτοῦ. καὶ πονείτω ὀλίγα, τὸ πρῶτον. ἔπειτα δὲ πλείω. πουλλὰ δὲ οὐδέποτε. ταῦτα ἢν ποιέῃ, ὑγιὴς ἔσται τάχιστα. ἢν δὲ λεπτὸς γίνηται διὰ ταλαιπωρίην, ἀνιέτω καὶ ἡσυχίην ἐχέτω. οὗτος μήτε πρὸς ἄνεμον δραμῇ, ὑγιὴς ἐὼν ὀξέως, μήτε ἐφ᾽ ἵππον, μήτε ἐπὶ ζεῦγος ἀναβαινέτω. φυλασσέσθω δὲ καὶ βοὴν καὶ ὀξυθυμίην. κίνδυνος γὰρ τὴν νοῦσον πάλιν ἀναλαβεῖν, ἀλλὰ φυλάσσεσθαι χρὴ τούτων ἁπάντων. ἢν δὲ τοῦ σίτου ἀποκλεισθῇ, ὀρόβους φώξας, τὰ κέλυφα ἀποκαθῆραι. εἶτα βρέξας αὐτοὺς ἐν ὕδατι τρεῖς ἡμέρας. ἐφ᾽ ἑκάστην δὲ ἡμέρην, ἀποχέειν τὸ ὕδωρ, καὶ ἄλλο ἐπιχέειν. ἔπειτα τῇ τετάρτῃ ἡμέρῃ ἀπηθῆσαι, καὶ ξηρῆναι. εἶτα ἀλέσας λεπτότατα διασῆσαι. καὶ λίνου καρπὸν φώξας, κόψαι λεῖον. καὶ σήσαμον φώξας κόψαι, λεῖον. καὶ ἄλφιτα ἄναλτα καθαρὰ λεπτά. καὶ τῶν μὲν ὀρόβων καὶ ἀλφίτων, ἴσον ἑκατέρων ἔστω. τοῦ δὲ σησάμου, τρίτον μέρος. τοῦ δὲ λίνου, ἥμισυ μιῆς μερίδος. ταῦτα ἐν αἰγείῳ ἑψήσας, ὡς ὑγρότατα ῥοφέειν. μετὰ δὲ ταῦτα, διδόναι αὐτῷ ἄρτον ἄριστον, σῖτα καθαρὰ, καὶ ὄψα ἀπὸ τῶν ἰσχυροτέρων. οἶνον δὲ τὸν αὐτὸν πινέτω. διδόναι δὲ αὐτῷ καὶ τῶν ῥιζέων, τῶν πρὸς ταῦτα τὰ ῥήγματα, τῆς κενταυρίης, ἐπ᾽ οἴνου ἐπιξύων. διδόναι δὲ καὶ τοῦ δρακοντίου ἐπ᾽ οἴνου ἐπιξύων. διδόναι δὲ καὶ τῆς τοῦ βηχίου ἐν μέλιτι, καὶ τὸ δρακόντιον ξύων, λείχειν. κἢν τὸ ἕψημα τὸ ἐν τῷ γάλακτι μὴ φάσκῃ δυνατὸς εἶναι ῥοφέειν, γάλα βόειον ὡς πλεῖστον πινέτω, τρίτον μέρος τοῦ μελικρήτου προσμίσγων. καὶ οὕτω τάχιστα

ὑγιὴς

ὑγιὴς ἔσται, ἡ δὲ νοῦσος θεραπείης δεῖται πουλῆς. χαλεπὴ γάρ. ἢν γὰρ θεραπευθεὶς ὑγιής τε γενόμενος, μὴ ἐν φυλακῇ ἔχῃ ἑωυτὸν, τοῖσι πολλοῖσιν ὑποτροπιάζουσα ἡ νοῦσος, αἰτίη ἀπωλείας ἐγένετο. οὗτος ἢν μὲν ὑπὸ ταύτης τῆς θεραπείης ἰηθῇ, ἅλις. ἢν δὲ μὴ, παχύνας αὐτὸν γάλακτι, καῦσαι τά τε στήθεα καὶ τὸ μετάφρενον. ἢν γὰρ τύχῃς καύσας, ἐλπὶς ἐκφυγεῖν τὴν νοῦσον.

Ην δὲ ἀρτηρίη σπασθῇ ἤ τις τῶν φλεβῶν τεινουσῶν εἰς τὸν πλεύμονα, τάδε πάσχει. κατ' ἀρχὰς μὲν τῆς νούσου, βὴξ ἴσχει ὀξείη. καὶ ῥῖγος. καὶ πυρετός. καὶ τὸ σίαλον ἀποπτύει, πουλύ τε καὶ λευκὸν, καὶ ἀφρῶδες. ἄλλοτε δὲ ὕφαιμον. καὶ ὀδύνη τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν τράχηλον ἴσχει. αὕτη ἡ νοῦσος ἰσχυροτέρη τῆς πρόσθεν. καὶ μέχρι μὲν δέκα ἡμερέων τῶν πρώτων, τοιαῦτα πάσχει. ἔπειτα οἱ πολλοὶ τῇ ἑνδεκάτῃ, πύα ἀποπτύουσι παχέα βιαίως. ἡμέρῃ δὲ καθαρώτερα ἀποπτύει, ἢν φύξιμος ᾖ, καὶ τῇ ὀδύνῃ ἧσσον πονέει, καὶ ἐν τάχει ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μέλλῃ πουλυχρόνιος ἡ νοῦσος ἔσεσθαι, τότε πύα πολλῷ πλείονα ἀποπτύει, καὶ ὁ ἄλλος πόνος ἐν τῷ σώματι, πολλῷ ἔτι πλείων. αἱ δὲ θέρμαι βληχρότεραι ἔχουσιν, ἢ τὸ πρίν. τοῦτον ἢν λάβῃς κατ' ἀρχὰς ὑποκαθῆραι καλῶς, ὀπῷ σκαμμωνίης ἢν ἀπύρετος ᾖ. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν, προσφερέσθω ταῦτα ἃ καὶ πρόσθεν. καὶ τἄλλα τὰ αὐτὰ προσφερέσθω, ἡσυχίην ἔχων ὡς μάλιστα τῷ σώματι, καὶ μαλθακῶς κοιμάσθω. ταῦτα μὲν κατ' ἀρχὰς ποιείτω, μέχρι τῶν δέκα ἡμερέων. ἢν δὲ ἔμπυος γένηται, τὰ αὐτὰ ἃ καὶ ὁ πρόσθεν ποιείτω. ἢν δὲ ὑγιὴς γένηται, τῶνδε χρὴ ἀπέχεσθαι, σιτίων καὶ ποτῶν. ὀξέων, καὶ δριμέων, καὶ ἁλικῶν, καὶ λιπαρῶν. ταλαιπωρίης δὲ ἀπέχεσθαι, καὶ τῶν αὐτῶν ὧν καὶ ὁ πρόσθεν. ταῦτα ἢν ποιέῃ, τάχιστα τῆς νούσου ἀπαλλαγήσεται. ἢν δέ τι τουτέων οὐ ποιέῃ, κινδυνεύσει πάλιν ὑποτροπιάσαι. καὶ ἡ νοῦσος κάκιον ἔχει. καὶ γὰρ οἱ πολλοὶ πλευμορραγέες ἐόντες διατελέουσιν, ἕως ἂν ἀποθάνωσι. τοῦτον ἢν μὴ παραχρῆμα τις ἰήσηται, ὑποτροπιασάσης τῆς νούσου, οὐκ ἂν μετὰ ταῦτα ἔχοις ὠφελῆσαι, ἢν μὴ τάδε ποιήσῃς. γάλακτι βοείῳ παχύνας, καῦσαι τὰ στήθεα καὶ τὸ μετάφρενον. ἢν γὰρ τύχῃς καύσας, ὠφελήσεις. ἡ δὲ νοῦσος ἀπὸ τῶν αὐτέων ἁμαρτάδων γίνεται, ὧν καὶ ἡ πρόσθεν.

Πλευμονίη δὲ γίνεται, ἀπὸ τῶνδε μάλιστα. ὁκόταν ὁ πλεύμων αἷμα ἑλκύσας ἐφ' ἑωυτὸν, ἢ φλέγμα ἁλμυρὸν μὴ ἀπῇ πάλιν, ἀλλ' αὐτοῦ ξυστραφῇ καὶ ξυμπαγῇ, ὑπὸ τουτέων φύματα φιλεῖ γίνεσθαι ἐν πλεύμονι καὶ ἐμπυοῦσθαι. οὗτος τάδε πάσχει. κατ' ἀρχὰς καὶ διὰ παντὸς τοῦ νουσήματος, βὴξ ὀξείη ξηρὴ ἴσχει. καὶ ῥῖγος. καὶ πυρετός. καὶ ὀδύνη ἐν τοῖσι στήθεσι καὶ ἐν τῷ μεταφρένῳ ἔγκειται. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τῷ πλευρῷ. καὶ ὀρθοπνοίη σφοδρὴ ἐμπίπτει. οὗτος μέχρι μὲν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμερέων, τοιαῦτα πάσχων διατελέει. πολλάκις δὲ καὶ πλέονας ἢ δεκατέσσαρας ἡμέρας. ἔπειτα ῥήγνυται πύα καὶ ἀποπτύει πολλόν. πολλάκις δὲ ἀποπτύει, καὶ οἷον ἀραχνίων χιτῶνας. πολλάκις δὲ καὶ ὕφαιμον. κἢν μὲν ἀποκαθαρθῇ καὶ ἀπισχνωθῇ ἐν τάχει ὁ πλεύμων, ἐκφυγεῖν τὸν ὄλεθρον. ἢν δὲ μὴ προσέχῃ, ἐνιαυτὸν ἴσχει ἡ νοῦσος, καὶ μεταβάλλει, ἄλλοτε ἀλλοῖα πάσχων. τούτῳ χρὴ κατ' ἀρχὰς μὲν πρὶν ἢ τὰ πύα ῥαγῆναι, προσφέρειν τάδε. ὁκόταν ἀνῇ ὁ πυρετὸς, λούειν πολλῷ θερμῷ, καὶ ῥοφήμασι πολλοῖς χρέεσθαι. πτισάνης χυλῷ καθεφθῷ μέλι παραχέας ὁκόταν ἑφθὸν ᾖ, ῥοφείτω. καὶ οἶνον πινέτω γλυκὺν λευκόν. ἢ μελίκρητον ἑφθόν. ὁκόταν δὲ ἄρξηται πύα ἀποπτύειν, πινέτω τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ ὁ πρόσθεν ἔμπυος. καὶ σιτίοισι καὶ ποτοῖσι καὶ ὄψοισι τοῖς αὐτοῖς χρέεσθαι, ἀπεχόμενος ὀξέων, καὶ δριμέων, καὶ ἁλυκῶν, καὶ λιπαρῶν, καὶ λαγνείης, καὶ θωρήξιος, ἢν μὴ τῇ νούσῳ πρόσφορον ᾖ. ὧν χρῶμα δὲ ὀρέων, μελιτέων, ὁκοίων δή τινων δοκέει σοι δεῖσθαι. τὰ δ' ἄλλα τὰ αὐτὰ ποιείτω. πινέτω δὲ καὶ γάλα βοὸς καὶ αἰγὸς τὴν ὥρην. πρόσθεν δὲ ὑποκαθαιρέσθω γάλακτι ὀνείῳ ἑφθῷ. πινέτω δὲ καὶ τὸ ἵππειον γάλα σεσεισμένον ἑκάστης ἡμέρης ἕωθεν τρικότυλον κύλικα, ἢν ᾖ δυνατός. ἢν μὲν οὖν οὕτω μελετώμενος ῥηΐσῃ, ἅλις. καὶ ἢν μὴ ῥαγῇ τὰ πύα ἐς τὰ στήθεα, αὐτὸς ἑωυτὸν θεραπευέτω ἡσυχίην ἔχων τῷ σώματι ὡς μάλιστα, καὶ τὰ ξύμφορα προσφέρων ἑωυτῷ. ἢν δὲ ῥαγῇ τὰ πύα ἐς τὰ στήθεα, ὅπη ἂν σοι δοκέῃ ἀποσημαίνειν, ἐκεῖσε μάλιστα ταμὼν ἢ καύσας, ἀφεῖναι τοῦ πύου ὀλίγον τὸ πρῶτον. τὰ δ' ἄλλα ποιέειν τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ ἐπὶ τοῦ πρόσθεν ἐμπύου γενομένου γέγραπται.

Ην ἐν πλεύμονι κιρσὸς ἐγγένηται, βὴξ ξηρὴ ἐπιλαμβάνει. καὶ ῥῖγος. καὶ πυρετὸς κατ' ἀρχὰς μὲν τῆς νόσου, πάνυ σφόδρα. ἴσχει δὲ καὶ ὀρθοπνοίη. καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ ἐνέστηκε. καὶ αἱ ὀφρύες δοκέουσιν ἐπικρέμασθαι. καὶ

οἴδημα

οἴδημα κατέρχεται ἐς τὸ πρόσωπον, καὶ ἐς τὰ στήθεα, καὶ ἐς τοὺς πόδας. πολλάκις δὲ καὶ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν ἐρείδει. καὶ ὑπὸ τῆς ὀδύνης ὅταν ὁ πόνος ἔχῃ, οὐ δύναται ἀνορθοῦν. τό, τε σῶμα ὕπωχρος. καὶ αἱ φλέβες δι' αὐτοῦ τείνουσιν, ἢ φλόγιαι, ἢ μέλαιναι. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, καὶ ὁ πόνος μάλιστα πιέζῃ πρῶτον μὲν αἷμα ἀφαιρέειν. ἔπειτα λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ ὁκόταν δίψα ἔχῃ, πίνειν διδόναι κυκεῶνα ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ, ὡς ἥδιστα ἴσον ἴσῳ κεράσας. ψυχρὸν δὲ χρὴ μάλιστα πίνειν. ῥοφήμασι χρέεσθαι πτισάνης χυλῷ καθέφθῳ, μέλι χρυσὸν παραχέας. ταῦτα χρὴ προσφέρειν, ἐν τῇσι πρώτῃσι τῶν ἡμερέων τῇσι τεσσαρεσκαίδεκα. ἢν δὲ ἤδη πλείων ἡ νοῦσος ἔχῃ, ὅ, τε πόνος πλείων ἢ ἐν τῷ σώματι, καὶ ἀδυναμίη ἐνῇ. τούτῳ δὴ οὕτως ἔχοντι, ταῦτα προσφέρειν, ἃ καὶ ἐν τῷ φυσῶντι τὸν πλεύμονα, ὁκόταν αἱ δεκατέσσαρες ἡμέραι παρέλθωσιν. αὕτη ἡ νοῦσος γίνεται, ἀπὸ ταλαιπωρίης καὶ χολῆς μελαίνης.

Ὁκόταν τὰ κοῖλα φλέβια τὰ διέχοντα ἐν τῷ πλεύμονι, πλησθῇ αἵματος ἢ χολῆς μελαίνης, ξυρρήξηται τὰ φλέβια ἐς ἄλληλα, ἅτε ἐν στενοῖσιν ἐόντα καὶ ἐπειλημμένα, καὶ ἔξοδον οὐκ ἔχοντα, ὀδύνην παρέχει καὶ φῦσαν ἐν τῷ πλεύμονι. αὕτη ἡ νοῦσος χαλεπή. καὶ θεραπείης δέομένη πολλῆς. εἰ δὲ μή, οὐκ ἐθέλει ἐκλιπεῖν τὸν κάμνοντα. καὶ ὡς τὰ πολλὰ ἐν τοῖσι πολλοῖσι ξυναποθνήσκει.

Ἢν φλεγμονὴ ἐν πλεύμονι γένηται, γίνεται δὲ μάλιστα ἀπὸ οἰνοφλυγίης καὶ γαστριμαργίης ἰχθύων κεφάλων, καὶ ἐγχελύων. ταῦτα γὰρ τὴν πιμελὴν πολεμιωτάτην ἔχει πρὸς τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου. ἤδη δὲ τὸ νούσημα ἐγένετο ἀπὸ φλέγματος, ὁκόταν μιγῇ τῷ αἵματι, ἐπερρύη ἐπὶ τὸν πλεύμονα. προσπίπτει δὲ καὶ ἐκ κρεοφαγίης, καὶ ἐξ ὕδατος μεταβολῆς. τάδε οὖν πάσχει. βήσσει ἰσχυρῶς. καὶ τὸ σίαλον ἀποπτύει ὑγρὸν καὶ πολλόν. πολλάκις δὲ καὶ παχὺ καὶ λευκόν, οἷον ἀπὸ βράγχου. καὶ ὀδύνη πιέζει ὀξείη, ἐς τὰ στήθεα, καὶ τὸ μετάφρενον, καὶ τοὺς κενεῶνας, καὶ τὰ πλευρά. καὶ ὀρρύγεται ὀξύ. καὶ ἐκ τῶν στηθέων καὶ πλευμόνων, οἷον γαστὴρ τρυλλίζει. καὶ ἐμέει λάπην ὀξείην. καὶ τὸ ἔμεσμα ἢν ἐκχέῃς χαμαί, ζέει τὴν γῆν ὥσπερ ὄξος ἐπιχέοντι. καὶ τοὺς ὀδόντας αἱμωδιᾷ. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς καὶ δίψα ἔχει ἰσχυρή. καὶ ἄν τι θέλῃ λιπαρὸν φαγεῖν, μύζει πρὸς τὰ σπλάγχνα, καὶ ἔμετον ἄγει, καὶ τὸ σῶμα ἅπαν νάρκη ἔχει. ὁκόταν δὲ ἀπεμέσῃ, ἐπ' ὀλίγον δοκέει ῥάων εἶναι. ἔπειτα ἐπειδὰν τῆς ἡμέρης ὀψιαίτερον γένηται, βρέμει ἡ κοιλίη. καὶ στρέφει. καὶ βορβορύζει. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ καὶ δοκέῃ καιρὸς εἶναι, προσαίρειν ὧδε μελίκρητον. μίξας μέλι, καὶ γάλα, καὶ ὄξος, καὶ ὕδωρ, ταῦτα ἐγχέας ἐς χυτρίδια χλιαίνειν. καὶ ὀριγάνου κλωνίοισι τῆς κεφαλοειδέος ταράσσειν. ἐπειδὰν δὲ χλιαρὸν ᾖ, δοῦναι πιεῖν. ἢ λαβόμενος τῆς γλώσσης, ἐγχέειν ἡσυχῇ διὰ σύριγγος. εἶτα κελεύειν συγκλιθέντα ἡσυχίην ἔχειν. ἔπειτα ἢν ἔμετος ἐπέλθῃ αὐτῷ, ἐμέειν προθύμως. ἢν δὲ μὴ ἐπέλθῃ, καταματευόμενος πτερῷ, ἐμέτω. καὶ ἄν τι φλέγματος ἐμέσῃ, ἤδη πέντε ἡμέρας τὸ αὐτὸ ποιείτω. ῥάων γὰρ ἔσται οὕτω ποιέων. πινέτω δὲ τοῦτο γυμνασάμενος ἢν οἷός τε ᾖ, καὶ λουσάμενος πολλῷ θερμῷ. ἢν δὲ μή, ἀλλὰ λουσάμενος. ὁκόταν δὲ αἱ πέντε ἡμέραι παρέλθωσιν, πρώϊος νῆστις πινέτω ἐν μελικρήτῳ ἢ οἰνομέλιτι ὀποῦ σιλφίου ὁκόσον ὄροβον. ον καὶ σκόροδον τρωγέτω, καὶ ῥαφανίδας νῆστις. καὶ ἄκρητον οἶνον ἐπιρροφανέτω μέλανα, ἢ λευκὸν αὐστηρόν. πινέτω δὲ καὶ ἤδη σίτῳ, καὶ μετὰ τὸν σῖτον. σιτίοισι δὲ ξηροῖσι καὶ κρέασι κυνέοισι χρεέσθω ἑφθοῖσιν, ἢν τὸ ῥῖγος καὶ ὁ πυρετὸς μὴ ἐπιλαμβάνῃ. οὕτος ἢν ἀπὸ τοῦ τοιοῦδε ἐγχύματος καθαίρηταί τι, ἢν δὲ μή, ἄνω αὐτὸν καθαίρειν, ἐλλεβόρῳ. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν, ἀλεύρου ἑφθοῦ διδόναι δύο τρυβλία ἐκροφέειν, μέλι παραχέας. οἶνον δὲ τὸν αὐτὸν πινέτω ὑδαρέα. ἢν δὴ μὴ κατ' ἀρχὰς παραγένηται τῇ νούσῳ, παχύνας αὐτὸν γάλακτι, καῦσαι τὰ στήθεα καὶ τὸ μετάφρενον. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τῆς νούσου ἀπαλλαγείη. ἢν δὲ μὴ καυθῇ, ξυμπαραμένει καὶ οὐ μάλα ἐκλείπει, ἀλλ' ἕως γήρους προσέχει. πολλάκις δὲ καὶ συναποθνήσκει, ἢν μὴ ἐν τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσι τεσσαράκοντα ἀποθάνῃ. ἀλλὰ χρεία πολλῆς ὅτι μάλιστα μελεδώνης. καὶ ὀῤῥὸν καὶ γάλα τὴν ὥρην πινέτω βοός, καὶ αἰγός, καὶ ὀνείου, καὶ ἱππείου. οὕτω γὰρ ἂν ῥήϊστα διάγοι. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή.

Ἐὰν πλεύμων ἀπὸ ἐρυσιπέλατος οἰδήσῃ. τόδε τὸ οἴδημα μάλιστα ἀπὸ αἵματος γίνεται, ὅταν ἐς ἑωυτὸν ὁ πλεύμων ἑλκύσῃ αἷμα καὶ ἔχῃ ἀναλαβών. τὸ δὲ νούσημα θέρεος ἐν ὥρῃ μάλιστα γίνεται. τάδε οὖν ἀπ' αὐτοῦ πάσχει. βὴξ ἐμπίπτει ξηρή. καὶ ῥῖγος. καὶ πυρετός, καὶ ὀρθοπνοίη. καὶ ὁ πόνος ἰσχυρός, ἐν τοῖσι στήθεσι. καὶ τὰς ῥῖνας ἀνοίγει, ὡς ἵππος δραμών. καὶ τὴν γλῶσσαν ἐξαίρει, ὡς κύων θέρεος ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐν τῷ καύματι καιόμενος. καὶ οἴδημα κατέχει τὰ

ἔχει τὰ στήθεα, καὶ φθέγγεται βραχέως. καὶ ἐρύθημα ἐν τῇ ὄψει. καὶ κνησμὸς φορεῖ ἐν τῷ σώματι. καὶ ὑπὸ τοῦ πόνου κατακεῖσθαι οὐ δύναται, ἀλλ' αὐτὸς ἑωυτὸν ῥίπτει ἀλύων. οὗτος ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσι θνήσκει. πλὴν κατ' ἀρχὰς ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, ἰῆσθαι. ἐν πρώτοισι ψύχειν μὲν τὸ σῶμα, ἐν ὕδατι ψυχρῷ βάπτων σπόγγους καὶ τῷ σώματι ἐπιτιθεὶς, μάλιστα πρὸς τὸν πόνον νέον. ἢ ῥάκια βάπτων ἐν ψυχρῷ ὕδατι καὶ ἐκθλίβων προστιθέναι. κἢν μὲν οὕτω ῥηΐσῃ, ἢν δὲ μὴ, κεραμικῇ γῇ ψυχρῇ καταπλάσσειν. καὶ ἐν τῇ αἰθρίῃ κοιμάσθω. οὕτω γὰρ ἂν μελεδαινόμενος, πολλάκις ἂν φύγοι τὰς ἑπτὰ ἡμέρας. ὁκόταν δὲ αἱ ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσι, καὶ ἡ ὀδύνη προσέχῃ, χρίειν ἐλαίῳ τὸ πονέον μέρος ἔσω. καὶ χλιάσματα μάλιστα προστιθέναι τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ τῇ πλευρίτιδι. καὶ πίσαι αὐτὸν ἐς ὑποκάθαρσιν τοῦ πεπλίου, καὶ τῆς μηκωνίδος, καὶ τοῦ κόκκου τοῦ κνιδίου. καὶ μετὰ τὴν κάθαρσιν, φακῆς τρυβλίον δοῦναι ῥοφῆσαι. πινέτω δὲ ὕδωρ. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, λοῦσαι αὐτὸν πολλῷ καὶ θερμῷ πλὴν τῆς κεφαλῆς. ἔπειτα πίσαι ὀρίγανον ἐν μελικρήτῳ ἀποβρέξας. ποτοῖσι δὲ ὡς θερμοτάτοισι χρήσθω. σιτία δὲ προσφερέσθω, τὰ αὐτὰ ταῦτα, ἃ καὶ ὁ ὑπὸ τῆς πλευρίτιδος ἑαλωκὼς, ἢν μὴ πυρετὸς προσίσχῃ. αὕτη ἡ νοῦσος χαλεπὴ καὶ παῦροι ἐκφυγγάνουσιν.

Ἢν τὸ στῆθος καὶ τὸ μετάφρενον ἀναῤῥαγῇ. ἀναῤῥήγνυται δὲ μάλιστα ὑπὸ ταλαιπωρίης, καὶ τάδε πάσχει. βὴξ ἴσχει ὀξεῖα. καὶ τὸ σίαλον ἐνίοτε ἀποπτύει ὕφαιμον. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει τὰ πολλὰ, καὶ ἐν τῷ στήθει, καὶ ἐν τῷ μεταφρένῳ ὀδύνη ὀξεῖα ἔνεστι. καὶ ἐν τῷ πλεύμονι δοκέει οἷον λίθος ἐγκεῖσθαι. καὶ κεντέεται ὑπὸ τῆς ὀδύνης διαμπερέως, ὡς εἰ βελόνῃ τις κεντοίη. τοῦτον ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, παραχρῆμα γάλακτι πιπίσας, καῦσαι τὰ στήθεα καὶ τὸ μετάφρενον. καὶ οὕτω τάχιστα ὑγιὴς ἔσται. τὸ δὲ λοιπὸν ἡσυχάζων τῷ σώματι μάλιστα διαιτῆσθαι. ἢν γὰρ ἐκπονήσῃ ἢ ἐπὶ ἅμαξαν ἀναβὰς, ἢ ἐφ' ἵππον, ἢ τοῖς ὤμοισιν ἐν ἄχθει ταλαιπωρήσῃ, κινδυνεύσει πάλιν ὑποτροπιάσαι ἡ νοῦσος. καὶ ἢν γένηται, κίνδυνος διαφθαρῆναι. τὸ γὰρ νούσημα ὑποστραφὲν, μᾶλλον πιέζει ἢ κατ' ἀρχάς. ἢν δὲ μὴ καυθῇ, τοῖσιν αὐτοῖσιν αὐτὸν ἰῆσθαι οἷσι καὶ τὸν ἔμπυον, ῥοφήμασι καὶ πόμασι καὶ σιτίοισι. τὸ δὲ ξύμπαν ἡσυχίην ἔχοντα εὐωχέειν πίσιν ἐπιτηδείοισιν. ἢν γὰρ οὕτω μελετηθῇ, τάχιστα ὑγιὴς ἔσται. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή.

Ἢν ἐν πλεύμονι φῦμα φύηται καὶ ἔμπυος γένηται, τάδε πάσχει. ῥῖγος ἴσχει καὶ πυρετός. καὶ βὴξ ξηρὴ, πουλλὰς ἡμέρας. καὶ ἀλγέει τὸ πλευρόν. καὶ ἐς τὸν τιτθὸν, καὶ ἐς τὴν κληΐδα, καὶ ἐς τὰς ἀμοπλάτας, ὀδύνη ἴσχει ἀΐσσουσα. οὗτος ὅταν οὕτως ἔχῃ, ἐν μὲν τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσι δέκα, ῥοφήμασι χρήσθω. πτισάνης χυλῷ καθέφθῳ, μέλι παραχέων, ὁκόταν ἑφθὸν τὸ ῥόφημα ᾖ. οἴνῳ δὲ χρήσθω λευκῷ, γλυκεῖ, ἢ αὐστηρῷ, ἢ ὑδαρεῖ. καὶ ῥοφανέοντα πλεονάκις τοῦ οἴνου, ἐκπτύειν κελεύειν. καὶ τοῦ ὕπνου κωλύειν, ἔστ' ἂν αἱ ἕνδεκα ἡμέραι παρέλθωσιν. μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας, σιτίοισιν ὀλίγοισιν ὡς μάλιστα χρήσθω. κρέασι σκυλακείοισιν, ἢ ἀλεκτρυονίοισι θερμοῖσι. διαζωμεῦσθαι δὲ χρὴ καλῶς, καὶ τὸν ζωμὸν ῥοφανέτω. καὶ τοῖσι ῥοφήμασι πρόσθεν χρήσθω τοῦ σίτου. καὶ μὴ διψάτω, ἕως ἂν ἔμπυον γένηται τὸ πλευρόν. πυΐσκεται δὲ μάλιστα, ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν ἢ ὀλίγῳ πρόσθεν. τοῦτο δὲ γνώσῃ, ὁκόταν ἔμπυον γένηται τὸ πλευρόν. πύον γὰρ οὐκ ἀποπτύεται, οὐδ' ἀνεμέεται. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, ὅκου ἂν ἀποσημήνῃ τὸ οἴδημα, τάμνειν ἢ καίειν. ἔπειτα, ἀφιέναι τὸ πύον κατ' ὀλίγον, καὶ ἐπειδὰν ἀπαρύσῃς, μοτὸν καθιέναι ὠμολίνου. καὶ αὖθις τῇ ὑστεραίῃ ἐξελὼν, ἀπαρύσαι κατ' ὀλίγον τοῦ πύους. ἔπειτα, μοτῶσαι. καὶ αὖθις τῇ τρίτῃ, καὶ τῇσιν ἄλλῃσιν ἡμέρῃσι, δὶς τῆς ἡμέρης ἀπαρύειν, ἕως ἂν ξηρανθῇ. διδόναι δὲ καὶ τὰ σιτία καὶ τὰ ὄψα, ὁκόταν προσίηται. καὶ πινέτω ὀλίγον μὴ πολλὸν, ἤν τε οἶνον, ἤν τε ὕδωρ. τρωγέτω δὲ καὶ τῆς ὀριγάνου τῆς ἁπαλῆς, ὡς πλεῖστον ἐς μέλι ἀποβάπτων. ἢν δὲ μὴ ἁπαλὴν ἔχῃ, ἀλλ' αὔην λεπτὴν ποιήσας ἐς τὸ μέλι τε μίξας, λείην διδόναι ὡς πλείστην. καὶ μηδὲ ῥιγούτω. καὶ τοῖσι λουτροῖσι λούειν. καὶ μαλθακῶς κοιμάσθω. οὕτω ταύτην τὴν νοῦσον θεραπεύων, τάχιστα ἂν ὑγιέα ποιήσαις. ὁκόταν δὲ ὑγιὴς γένηται, φυλασσέσθω τὸ ψῦχος, τὸ θάλπος, τὸν ἥλιον. καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ὀλίγοισι χρήσθω, μετὰ τὸ σῖτον, ὅκως ἂν μὴ κόπος λάβῃ τὸ σῶμα. ταῦτα ποιέων, ὑγιὴς ἔσται. τούτων τῶν νούσων ἅς τινας ἂν καύσῃς, ἐπὶ τὰ καύματα πρῶσα τρίψας πτελέα καταπλάσσειν εὐθὺς μετὰ τὴν καῦσιν, καὶ καταλιμπάνειν μίαν ἡμέρην.

Τρεῖς δὲ εἰσὶ φθίσιες. πρώτη. αὕτη μὲν γίνεται ἀπὸ φλέγματος, ἐπὴν ἡ κεφαλὴ φλέγματος πλησθεῖσα, νοσήσῃ καὶ θέρμη ἐγγένηται, συσσήπεται τὸ φλέγμα ἐν τῇ κεφαλῇ, ἅτε οὐ δυνάμενον κινέεσθαι, ὥστε ὑποχω-

ῥῆσαι. ἔπειτα ὁκόταν παχυνθῇ καὶ συστραφῇ καὶ ὑπερπλησθῇ τὰ φλέβια, ῥεῦμα ἐπὶ τὸν πλεύμονα ἐγγίνεται. καὶ ὁ πλεύμων ὁκόταν ἀναλάβῃ, νοσέει παραχρῆμα, ἅτε διακαιόμενος ὑπὸ τοῦ φλέγματος, ἁλυκοῦ ἐόντος καὶ σαπροῦ. τάδε οὖν πάσχει. πυρετὸς ἄρχεται βληχρὸς ἐπιλαμβάνειν, καὶ ῥῖγος, καὶ πονέει τὰ στήθεα, καὶ τὸ μετάφρενον. ἐνίοτε δὲ βὴξ πιέζει ὀξεῖα. καὶ ἀποπτύει τὸ σίαλον, πουλὺ, καὶ ὑγρὸν, καὶ ἁλμυρόν. ταῦτα μὲν κατ' ἀρχὰς τῆς νούσου πάσχει. προϊούσης δὲ, τότε γυῖον λεπτύνεται, πλὴν τῶν σκελέων. ταῦτα δὲ οἰδέει. καὶ οἱ πόδες, καὶ οἱ ὄνυχες ἕλκονται. ἐκ δὲ τῶν ὤμων λεπτὸς, καὶ ἀσθενὴς ὁ φάρυγξ, ὡς χνόου πίμπλαται. καὶ συρίζει ὡς διὰ καλάμου. καὶ διψῇ ἰσχυρῶς διὰ παντὸς τοῦ νοσήματος. καὶ ἀκρασίην πουλλὴν τὸ σῶμα ἔχει. οὗτος ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, ἐν ἐνιαυτῷ φθειρόμενος φαύλως θνήσκει. μελεταῖν δὲ χρὴ ὡς μάλιστα καὶ ἀνακομίζειν πρῶτον μὲν πῖσαι ἐλλέβορον. κάτω δὲ ὑποκαθῆραι ἐπιθύμῳ. ἢ πεπλίῳ. ἢ τῷ κόκκῳ τῷ κνιδίῳ. ἢ τῇ τιθυμαλίδι. ταῦτα χρὴ τετράκις τοῦ ἐνιαυτοῦ δοῦναι, ἄνω δὶς, κάτω δὶς. διδόναι δὲ καὶ ὄνειον γάλα ἑφθὸν ἐπὶ ὑποκάθαρσιν, ἢ βόειον, ἢ αἴγειον. πινέτω δὲ καὶ ὠμὸν τὸ βόειον γάλα, τρίτον μέρος μελικρήτου ξυμμίσγων, πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ξυμπαραμίσγων καὶ τὸ ὀρίγανον. τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτοῦ πρόσθεν καθαίρειν, πρὸς τὰς ῥῖνας προστιθεὶς φάρμακον. σιτία δὲ καὶ ὄψα διδόναι, μήτε λιπαρὰ, μήτε κνισσώδεα, μήτε λίην δριμέα. τεκμαιρόμενος δὲ τὸ νούσημα, ταῦτα ποιέειν δεῖ. καὶ περιπάτοισι χρέεσθαι πρὸς τὰ σιτία, τεκμαιρόμενος μὴ ῥιγώῃ. τοῦ δὲ χειμῶνος, παρὰ πυρὶ τὴν οἴκησιν ποιέεσθω. οἶνον δὲ πινέτω, αὐστηρὸν, μέλανα, ὡς παλαιότατον καὶ ἥδιστον. ὀλίγον δέ. κἢν δοκέῃ σοι πρὸ τοῦ φαρμάκου πυριῆσαι, καὶ οὕτω δοῦναι τὸ φάρμακον. ἢν δὲ μὴ βούλῃ δοῦναι, πυριήσας, ἔμετον ἐκ τῶν σιτίων καταναγκάσαι ποιέεσθαι, ὡς τὸ πρόσθεν γέγραπται. τούτῳ ἢν ξυμφέρωσι, περιπάτοισι χρέεσθω. ἢν δὲ μὴ ξυμφέρωσιν, ἡσυχαζέτω ὡς μάλιστα τῷ σώματι. οὕτως οὕτω μελετώμενος, ῥῇστα ἂν διάγοι ἐν τῷ νουσήματι. ἡ δὲ νοῦσος θανάσιμος, καὶ παῦροι ταύτην διαφυγγάνουσιν.

Φθίσις δευτέρα.

Γίνεται δὲ ἀπὸ ταλαιπωρίης. τὰ αὐτὰ δὲ πάσχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἃ καὶ ὁ πρόσθεν. ἡ δὲ νοῦσος διαπαύει αὕτη μᾶλλον τῆς προτέρης. καὶ τοῦ θέρεος ἀνίησι. τὸ δὲ σίαλον ἀποπτύει, παχύτερον μὲν τῆς πρόσθεν. καὶ βὴξ πιέζει μάλιστα τοὺς γεραιούς. καὶ ὁ πόνος ἰσχυρότερος ἐν τοῖσι στήθεσι. καὶ δοκέει οἷον περ λίθον ἐν αὐτοῖσιν ἐγκέεσθαι. πονέει δὲ καὶ τὸ μετάφρενον. καὶ ἡ χροιὴ διυγρὸς αὐτέου ἐστί. καὶ ἤν τι πονήσῃ, φυσᾷ καὶ ἆσθμα ἔχει. οὗτος ἐκ ταύτης τῆς νούσου, ἐν τρισὶν ἔτεσι μάλιστα θνήσκει. μελεταῖν δὲ χρὴ τοῖσιν αὐτοῖσιν, οἷσι καὶ τὸν πρόσθεν. αὕτη ἡ νοῦσος προσέχει τοῖσι πουλλοῖσι, μέχρι τριῶν ἐτέων, ἀλλ' ἀποθνήσκουσιν. ἡ γὰρ νοῦσος χαλεπή.

Φθίσις τρίτη.

Ὑπὸ ταύτης, τάδε πάσχει. ὁ μυελὸς αὐτέου ὁ νωτιαῖος, αἵματός τε μεστὸς γίνεται. φθίνει δ' ὁμοίως καὶ ἀπὸ τῶν κοίλων φλεβῶν. αὗται δὲ φλέγματος ὑδρωποειδέος ἐμπίπλανται καὶ χολῆς. πάσχουσι δὲ τὰ αὐτὰ, ἀφ' ὁκοτέρων ἂν φθίνῃ. καὶ ὁ ἄνθρωπος εὐθὺς μέλας γίνεται καὶ ὑποιδαλέος. καὶ τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπόπυα, ὠχρά. καὶ αἱ φλέβες αἱ ἐν τῷ σώματι, ὠχραὶ διατέτανται. ἔνιαι δὲ σφόδρα ἐρυθραί. μάλιστα δὲ δῆλαι, αἱ ὑπὸ τῇσι μασχάλῃσι. καὶ ἀποπτύει ὠχρά. καὶ ὅταν αὐτέῳ ἐπιῇ, πνίγεται, καὶ βῆξαι οὐ δύναται ἐνίοτε βουλόμενος. ἐνίοτε δὲ ὑπὸ τοῦ πνίγματος καὶ τῆς προθυμίης τοῦ βήσσειν, ἀθρόον ἤμεσε χολήν. ποτὲ δὲ λάπην. πολλάκις δὲ, καὶ τὰ σιτία, ὅταν φάγῃ. καὶ ὁκόταν ἀπεμέσῃ, δοκέει κουφότερος εἶναι. εἶτ' αὖθις ὀλίγον χρόνον διαλιπὼν, ἐν τοῖσιν αὐτοῖσι πόνοισι κέεται. οὗτος καὶ φθέγγεται ὀξύτερον ἢ ὑγιαίνων. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς διαπαύων, ἐπιλαμβάνει ἰδρώδης. τοῦτον ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, βρωτοῖσι καὶ ῥοφήμασι, καὶ ποτοῖσι, καὶ φαρμάκοισι, καὶ τοῖσιν ἄλλοισι πᾶσι μελετᾷν, ὥσπερ τὸν πρόσθεν. ἡ δὲ νοῦσος, διαφέρει μάλιστα ἐννέα ἔτεα, ἔπειτα διαφέρει φθειρόμενος. παῦροι δὲ φυγγάνουσιν ἐξ αὐτῆς. χαλεπὴ γὰρ ἡ νοῦσος. ἢν δὲ βούλῃ ὧδε ἰᾶσθαι αὐτὸν. πρῶτα μὲν πυριῆσαι καὶ ὁκόταν πυριηθῇ, τῇ ὑστεραίῃ δοῦναι αὐτῷ πιεῖν, μελίκρητον ἡμίχουν καὶ ὄξος παραχέαι ὀλίγον. καὶ κέλευε ἀπνευστὶ τοῦτο πιεῖν. ἔπειτα τῶν ἱματίων ἀμφιέσαι αὐτὸν, πολλὰ καὶ ὡς πλεῖστον χρόνον. ἢν δὲ μὴ ἀνέχηται, ἀλλ' ἐξεμέσαι βούληται, ἐξεμέετω. ἢν δὲ μὴ ἔμετος ἔχῃ χρόνου ἤδη γινομένου, ἐπιπιὼν ὕδατος χλιαροῦ μεγάλην κύλικα, ἐμεέτω καταματτόμενος πτερῷ. ὁκόταν δὲ ἀπεμέσῃ ὥστε καλῶς ἔχειν, ἡσυχίην ἐχέτω ταύτην τὴν ἡμέρην. ὁκόταν δὲ ὥρη δείπνου ᾖ, δειπνείτω μᾶζαν ὀλίγην. καὶ ὄψον ἐχέτω,

τάριχος καὶ πράσα. ταῦτα δὲ ἐσθιέτω ὡς πλεῖστα. οἶνον δὲ πινέτω γλυκύν. τὸν δὲ λοιπὸν χρόνον, λουέσθω τὰς ἡμέρας ἅμα ἕωθεν θερμῷ πολλῷ. καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν, φυλάσσειν χρὴ ὡς μὴ ῥιγώσῃ, ἀλλὰ κατακλιθεὶς, εὑδέτω ὡς πλεῖστον χρόνον. ὁκόταν δὲ ἀναστῇ δείλης, περιπατείτω σταδίους εἴκοσι τὸ βραχύτατον, ταύτῃ τῇ ἡμέρῃ. τῇσι δὲ ἄλλῃσιν ἡμέρῃσι, πέντε σταδίους, ἄλλους ὑπερβάλλων βαδιζέτω. ἑκάστης ἡμέρης προστιθεὶς, ἄχρις ἂν ἀφίκηται ἐς τοὺς ἑκατὸν σταδίους. τὴν δὲ κοιλίην ὑποκαθαίρειν δεῖ ἐκ τῆς ἡμέρης χυλοῖσι τεύτλων, καὶ ἀπὸ κράμβης, χωρὶς ἑκάτερα ἑψήσας, ἀπηθῆσαι χόα ἑκατέρου. εἶτα ξυμμίξας ἅμα, συνεψεῖν τὸ στέαρ, τὸ οἰὸς ἀπὸ τῶν νεφρῶν τεταρτημόριον μνᾶς ἐν ἀμφοτέροισιν ἑψεῖν διελών. ὁκόταν δὲ μέλλῃ πίεσθαι πρὸς μὲν τῆς κράμβης τὸν χυλὸν, ἅλας παραβάλλειν. πρὸς δὲ τὸν τῶν τεύτλων, μέλι παραχέειν. δεῖ δὲ χωρὶς ἑκάτερον πίνειν, ἢ μέλι παρεγχέας παρὰ τὴν ἑτέρην κύλικα, πίνειν. παρὰ δὲ τὴν ἑτέρην, ἅλας. ἐκπιεῖν δὲ χρὴ πάντα τὸν χυλόν. ταῦτα μὲν πιέειν χρὴ, τριήκοντα ἡμέρας. τῷ δὲ δευτέρῳ μηνὶ, ἐσθιέτω ἄρτον καὶ κρέα πίονα ὑὸς, ἑφθὰ, ἄλλο δὲ μηδέν. οἶνον δὲ πινέτω λευκὸν, αὐστηρόν. καὶ ὁδὸν ὁδοιπορείτω, μὴ ἐλάσσω σταδίων τριήκοντα, πρὸ τοῦ δείπνου. μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον, δέκα. καὶ μὴ ῥιγούτω ἀλλ' ἐσκεπάσθω. ταῦτα ἢν ποιέῃ, ῥήϊον οἴσει τὴν νοῦσον. ἐπὶ δὲ τρίτῳ μηνὶ, κυκεῶνα ἀνθινὴν πινέτω. σελίνου ῥίζας. καὶ ἄνηθον. καὶ πήγανον. καὶ μίνθην. καὶ κορίανον. καὶ μήκωνας ἁπαλάς. καὶ ὤκιμον. καὶ φακόν. καὶ ῥοιῆς γλυκέης, καὶ οἰνώδεος χυλόν. εἶεν δὲ χρὴ τὰς γλυκέας, διπλασίας. εἶναι δὲ χρὴ καὶ τοῦ χυλοῦ ξὺν ἀμφοτέρων, ἡμικοτύλιον καὶ οἴνου μέλανος ἡδέος αὐστηροῦ ἡμικοτύλιον, καὶ ὕδατος κοτύλης ἥμισυ. ἔπειτα ἄνθεα τρίψας λεῖα, διῆσαι τούτῳ τῷ κεκρημένῳ, καὶ ἐγχέαι ἐς κύλικα. ἔπειτα ἐπιβάλλειν ἄλευρα ὀρόβων, ὁκόσον ὀξύβαφον. καὶ ἄλφιτον ἴσον. καὶ τυροῦ παλαιοῦ αἰγείου ξύσας τὸ ἴσον τοῖσιν ὀρόβοισι ταῦτα ξυγκυκήσας ἐκπιέτω. ἔπειτα διαλιπὼν ὀλίγον χρόνον, ἀριστάτω ἄρτον. καὶ ὄψον ἐχέτω, τέμαχος νάρκης. ἢ ῥίνης, ἢ γαλεοῦ. ἢ βατίδος. καὶ κρέα ὑὸς ἐσθιέτω ἑφθά. καὶ παχυνέτω ἑωυτὸν, ἡσυχίην ἄγων ὡς μάλιστα. καὶ πυρίην διὰ δεκάτης ἡμέρης ἐς ἑωυτὸν ἡσυχῇ. ἐπὶ δὲ τετάρτῳ μηνὶ, πυρίην διὰ πέμπτης ἡμέρης ἀτρέμα. καὶ ἐσθιέτω ὄψον ὡς πλεῖστον. ὄψα δὲ χρήσθω, πυροῖσι καὶ κρέασιν ὀλίγοισιν, οἷος ἑφθοῖσιν. ὁδοιπορείτω δὲ καὶ σταδίους, ὡς πρόσθεν εἴρηται. ἀρξάμενος δὲ τοῦ τετάρτου μηνὸς, τῇ πρώτῃ ἡμέρῃ, ἀπὸ δέκα σταδίων βαδιζέτω. καὶ καθ' ἑκάστην προστιθέτω, μέχρις ἂν αὐτῷ ὀγδοήκοντα γένωνται στάδιοι, καὶ περιπατείτω τῆς ἡμέρης, ὀγδοήκοντα σταδίους. μετὰ τὸ δεῖπνον, εἴκοσι. ὄρθρου, τριάκοντα. τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ χρόνου διαιτάσθω, μάζαν καὶ ἄρτον ἐσθίων ἀμφότερα. καὶ ὄψον ἐχέτω, σελάχια. καὶ κρέα δὲ πάντα ἐσθιέτω, πλὴν βοείων καὶ χοιρείων. ἰχθύων δὲ τῶνδε ἀπεχέσθω, κεστρέος, καὶ ἐγχέλυος, καὶ μελανούρου. ἐσθιέτω δὲ νάρκην. καὶ ῥίνην. καὶ βατίδα. καὶ γαλεόν. καὶ τρυγόνα. καὶ βατράχους. τῶν δὲ ἄλλων, μηδέν. ἢν δὲ δοκέῃ ἀσιτέειν, καὶ κυκεῶνα. ἐπειδὰν θέλῃ καθευδῆσαι πινέτω ἀπὸ οἴνου μέλανος, ἡδέος, παλαιοῦ, δικότυλον κύλικα. καὶ μεθ' ἡμέρην, ἐπὶ αὐτῷ οἴνῳ χρήσθω ἐπὶ σιτίῳ. καὶ ὁδοιπορείτω τῆς ἡμέρης, ἑκατὸν πεντήκοντα σταδίους. μετὰ τὸ δεῖπνον, εἴκοσιν. ὄρθρου δὲ τεσσαράκοντα. οὗτος οὕτως θεραπευόμενος, γίνεται ἐν ἐνιαυτῷ ὑγιής.

Αὐαίνεται μυελὸς ὁ κατὰ τὴν ῥάχιν μάλιστα, ὁκόταν τὰ φλέβια ἀποφραχθῇ, τὰ ἐς τὸν μυελὸν τείνοντα, καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου ἔφοδος. διὰ καῦσιν δὲ τοῦ σώματος, τάδε πάσχει καὶ νοσέει. αὐαίνεται μάλιστα καὶ ἀπὸ λαγνείης. τάδε οὖν πάσχει. ὀδύνη ὀξέη ἐμπίπτει αὐτῷ ἐς τὴν κεφαλήν. καὶ ἐς τὸν τράχηλον. καὶ ἐς τὴν ὀσφὺν, καὶ ἐς τοὺς μύας τῆς ὀσφύος. καὶ ἐς τὰ ἄρθρα τῶν σκελέων, ὥστε ἐνίοτε οὐ δύναται ξυγκάμπτειν. καὶ ἡ κόπρος οὐ διαχωρέει, ἀλλ' ἵσταται. καὶ δυσουρέεται. οὗτος κατ' ἀρχὰς μὲν τῆς νούσου, ἡσυχέστερον διάγει. ὁκόσῳ δ' ἂν ὁ χρόνος τῇ νούσῳ ἀπομηκύνηται, πονέει ἅπαντα μᾶλλον. καὶ τὰ σκέλεα οἰδέει ὡς ἀπὸ ὑδέρου. καὶ ἕλκεα ἐκφλυιδάνει ἀπὸ τῆς ὀσφύος. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, ὑγιαίνεται. τὰ δὲ ἄλλα, φύεται. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, καθῆραι τὴν κεφαλὴν, ἐπὶ ἱπποφαίεος ὀπῷ, ἢ τῷ κνιδίῳ κόκκῳ, πυριήσας πρῶτον τὸ σῶμα, εὖ μάλα. τῆς δὲ ὑστεραίης μετὰ τὴν κάθαρσιν, πτισάνης δύο τρυβλία ῥοφεέτω, μέλι παραχέας. οἶνον δὲ λευκὸν πινέτω, μαλθακόν. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ὀνείου γάλακτος διδόναι αὐτῷ ἑφθοῦ, μέλι παραχέας ὀκτὼ κοτύλας ἐκπιεῖν. ἢν δὲ μὴ ὄνειον ἔχῃς, βόειον ἢ αἴγειον ἑφθὸν, τρία ἡμιχόεα, παραχέας μέλι. καὶ τὴν ὥρην γαλακτοποτεέτω ἐν ὀροβίῳ καὶ γάλακτι, πέντε καὶ τεσσαράκοντα

ἡμέρας. σιτίοισι δὲ καὶ ὄψοισι χρήσθω, ὡς διαχωρητικωτάτοισιν. οἶνον δὲ πινέτω λευκὸν μαλθακὸν μελιχρὸν ὑδαρέα. ὁκόταν δὲ παχύτατος ᾖ, καῦσαι αὐτὸν ἐν τὴν ὀσφὺν ἑκατέρωθεν τῶν σπονδύλων τέσσαρας ἐσχάρας. καὶ ἐν τὸ μετάφρενον, δεκαπέντε ἑκατέρωθεν. καὶ ἐν τὸν αὐχένα δύο, μεταξὺ τῶν τενόντων. ἢν γὰρ τύχῃς καύσας ὑγιέα ποιήσεις. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή.

Αἱ τέσσαρες νοῦσοι αἱ ἀπὸ τῶν νεφρῶν γινόμεναι. ἀπὸ τῆς πρώτης, τάδε πάσχει. ὀδύνη ὀξέη ἐμπίπτει ἐς τὸν νεφρόν, καὶ ἐν τὴν ὀσφύν, καὶ ἐν τὸν ὄρχιν τὸν κατὰ τὸν νεφρόν. καὶ οὐρέει πυκνά. καὶ ἴσχει κατ' ὀλίγον τὸ οὖρον. καὶ ἅμα τῷ οὔρῳ, προέρχεται ψάμμος. καὶ ὁκόταν διΐῃ διὰ τῆς οὐρήθρης ἡ ψάμμος, ὀδύνην παρέχει ἰσχυρὴν ἐν τῇ οὐρήθρῃ. ὁκόταν δὲ διεξουρήσῃ, ἡ ὀδύνη ἀνίησιν. ἔπειτα αὖθις ἐν τοῖσιν αὐτοῖσιν ἄλγεσι κεῖται. ὁκόταν δὲ οὐρέῃ, καὶ τὸν καυλὸν ὑπὸ τῆς ὀδύνης τρίβει. πολλοὶ δὲ τῶν ἰητρῶν οἱ μὴ συνιέντες τὴν νοῦσον, ὁκόταν ἴδωσι τὴν ψάμμον, δοκέουσι λιθιῆν τὴν κύστιν. καὶ ταύτην μὲν οὔ. τὸν δὲ νεφρόν, λιθιᾷ. αὕτη ἡ νοῦσος γίνεται ἀπὸ φλέγματος, ὁκόταν ὁ νεφρὸς ἐν ἑωυτῷ ἀναλαβὼν φλέγμα, μὴ ἀφίῃ πάλιν, ἀλλ' αὐτοῦ ξυμπωρωθῇ. τούτῳ γίνεται λίθοι λεπτοί, οἷον ψάμμος. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ τῷ ὀπῷ τῆς σκαμμωνίης, ἢ αὐτῇ τῇ ῥίζῃ πυριῆσαι. πρόσθεν δὲ ἅπαν τὸ σῶμα ὑποκαθῆραι. τῇ δὲ ὑστεραίῃ τῷ ἀπὸ ἐρεβίνθων λευκῶν χυλῷ ὑποκαθῆραι δύο χοεῦσιν, ἅλας δὲ παρεμβαλών, διδόναι πίνειν. μετὰ δὲ ταῦτα ποτοῖσι καὶ βρωτοῖσι καὶ λουτροῖσι μελετῆν, [λ ϗ] διδοὺς τὰ αὐτὰ ἃ τῷ στραγγουριῶντι δίδοται φάρμακα. ὁκόταν δὲ ἡ ὀδύνη πιέζῃ, λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ χλιάσματα προστιθέναι ὅπη πονέει μάλιστα. ὁκόταν δὲ ἀκριδίσῃ καὶ ἐξαρθῇ, ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον τάμνειν κατὰ τὸν νεφρόν. καὶ ἐξελὼν τὸ πῦον, τὴν ψάμμον διουρητικοῖσιν ἰῆσθαι. ἢν μὲν γὰρ τμηθῇ, ἐλπὶς ἐκφυγεῖν. ἢν δὲ μή, ἡ νοῦσος τῷ ἀνθρώπῳ συναποθνήσκει.

Δευτέρη νοῦσος νεφρῶν.

Αἱ μὲν ὀδύναι, ἰσχυρῶς πιέζουσιν ὡς ἐν τῇ πρόσθεν. γίνεται δὲ τὸ νούσημα ἀπὸ ταλαιπωρίης. ὁκόταν ῥαγῇ τὰ φλέβια, τὰ ἐν τὸν νεφρὸν τείνοντα, ἔπειτα ὁ νεφρὸς αἵματος ἐμπλησθῇ. οὗτος ὁκόταν ταῦτα πάθῃ, ἐξουρέει ἅμα τῷ οὔρῳ αἷμα κατ' ἀρχὰς τοῦ νοσήματος. ἔπειτα πύον προϊόντος τοῦ χρόνου. οὗτος ἢν ἡσυχίην ἔχῃ τῷ σώματι, τάχιστα ὑγιὴς ἔσται. ἢν γάρ τι πονήσῃ, αἱ ὀδύναι πολλῷ μᾶλλον [παρὰ] ἕξουσιν. ὁκόταν γοῦν ἔμπυος ᾖ ὁ νεφρός, ἀκριδίει περὶ τὴν ῥάχιν. τοῦτον ὅταν οὕτως ἔχῃ, τάμνειν κατὰ τὸ ἀκρίδιον μάλιστα μὲν βαθείην τομὴν κατὰ τὸν νεφρόν. κἢν μὲν τύχῃς ταμών, παραχρῆμα ὑγιέα ποιήσεις. ἢν δὲ ἁμάρτῃς, κίνδυνος ἕλκος ἔμμοτον γενέσθαι. ἢν δὲ ξυμφυῇ τὸ ἕλκος, ἐκπυοῦται ἔσωθεν ἡ κοιλίη ἡ ἀπὸ τοῦ νεφροῦ. κἢν μὲν ῥαγῇ ἔσωθεν καὶ χωρήσῃ κατὰ τὸν ἀρχὸν τὸ πύον, ἐλπὶς ἐκφυγεῖν. ἢν δὲ ψαύσῃ τοῦ ἑτέρου νεφροῦ, κινδυνεύσει καταφθαρῆναι. [λ ϗ] μελετῆν δὲ φαρμάκοισι καὶ τοῖσιν αὐτοῖσι πᾶσιν, οἷσι καὶ τῇ πρόσθεν. καὶ τὴν δίαιταν τὴν αὐτὴν ἐχέτω. αὕτη δὲ ἡ νοῦσος χαλεπή. καὶ πολλοὶ ἐκ ταύτης τῆς νούσου ἐν φθίσιν τε φρενίτιδα κατέστησαν.

Τρίτη νοῦσος νεφρῶν.

Τὸ μὲν οὖρον προέρχεται, οἷον ἀπὸ κρεῶν βοείων ὀπτῶν χυλός. γίνεται δὲ τὸ νόσημα, ἀπὸ χολῆς μελαίνης, ὁκόταν χολὴ ἐν τὰ φλέβια συρρῇ τὰ τείνοντα ἐν τὸν νεφρόν. καὶ ὁκόταν στῇ, ἑλκοῖ τὰ φλέβια καὶ τὸν νεφρόν. ὑπὸ δὲ τῆς ἑλκώσιος, τοιοῦτον ὑποχωρέει ἅμα τῷ οὔρῳ. αἱ δὲ ὀδύναι, ἔχουσιν ἐν τῇ ὀσφύϊ. καὶ ἐν τῇ κύστει, καὶ ἐν τῷ περινέῳ. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ νεφρῷ, ἐπ' ὀλίγον χρόνον. ἔπειτα ἀνῆκεν ὁ πόνος, καὶ αὖθις ἐπέλαβεν ὀξὺς δι' ὀλίγου. καὶ ἐν τὸ λεπτὸν τῆς γαστρὸς ἔστιν ὅτε ὀδύνη ἐμπίπτει. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, ὑποκαθῆραι τὴν κοιλίην, ἐπιθύμῳ, ἢ τῆς σκαμμωνίης ῥίζῃ. πίνειν διδόναι τὰ αὐτὰ ἃ καὶ τῷ στραγγουριῶντι. καὶ ὁκόταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. χλιάσματα προστιθέντα πρὸς τὸ πονέον μάλιστα. καὶ ῥοφήματι χρήσθω ἀλεύρῳ ἑφθῷ, μέλι παραχέας. καὶ τῇ ἄλλῃ διαίτῃ χρήσθω, ὡς διαχωρητικωτάτῃ. καὶ οἶνον πινέτω λευκὸν μελάνδαιον μελίχροον. ἢ ἄλλον λευκὸν τὸν ἥδιστον καλῶς κεκρημένον. αὕτη ἡ νοῦσος, οὐ μάλα ἐκλείπει. καὶ τὴν ὥρην ὀῤῥοποτεέτω, καὶ γαλακτοποτεέτω. ἐν κάθαρσιν μὲν τῷ ὀῤῥῷ, τὴν δὲ γαλακτοποσίην ποιέεσθαι ἐν ὥρῃ, πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας. ταῦτ' ἢν οὕτω ποιέῃς, ἐπὶ τὸ κρέσσον διαθήσεις τὴν νοῦσον.

Τετάρτη νοῦσος νεφρῶν.

Τὸ μὲν νούσημα γίνεται ἀπὸ χολῆς καὶ φλέγματος. ἐν καιρῷ δὲ τοῦ θέρεος μάλιστα. γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ λαγνείης ἡ νοῦσος. οὗτος τάδε πάσχει. ὀδύναι πιέζουσιν αὐτὸν ἐς τὴν λαπάρην, καὶ ἐς τὸν κενεῶνα, καὶ ἐς τὴν ὀσφύν, καὶ ἐς τοὺς μύας τῆς ὀσφύος, καὶ πάσχει ὁκοῖα γυνὴ ὠδίνουσα. καὶ οὐκ ἀνέχεται οὐδὲ τοῦ ὑγιέος κατακεῖσθαι, ἀλλ' ἄγαν

στονεῖ. καὶ τὸ κρανίον δοκεῖ καταρκρεμᾶσθαι ὡς ἀπορρηγνύμενα. ἐπὴν δὲ τὰ πρώϊα ἢν κατακέηται, οὐκ ἀλγεῖ. οἱ δὲ πόδες καὶ αἱ κνῆμαι αὐτοῦ, αἰεὶ ψυχραί. τὸ δὲ οὖρον μόλις προέρχεται ὑπὸ τῆς φλεγμασίης καὶ παχύτητος τοῦ οὔρου. κἢν μὲν ἐάσῃς αὐτὸ ὀλίγον χρόνον, καταθεὶς ἕως ἂν καταστῇ, ὄψει τὸ ὑφιστηκὸς παχὺ, οἷόν περ ἄλευρον. κἢν μὲν χολὴ ἐπικρατέῃ, ὑπόπυρρον αὐτὸ ὄψει. ἢν δὲ ἀπὸ φλέγματος ᾖ τὸ νούσημα, λευκὸν καὶ παχὺ ἔσται. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐν ἐνιαυτὸν, ἢ ὀλίγῳ πλέονα, ἢ ὀλίγῳ ἐλάσσονα χρόνον τοιαῦτα πάσχων διατελεῖ. ἢν δὲ ἐπιμηκύνηται ἡ νοῦσος, πονέει τε μᾶλλον καὶ ἐμπυοῦται. καὶ ὁκόταν ἔμπυος γενόμενος ἐξοιδέῃ, ὅκου ἂν μάλιστα ἐξοιδέῃ, τάμνειν ἐν τὸν νεφρὸν καὶ ἀφιέναι τὸ πύον. καὶ ἢν μὲν τύχῃς ταμὼν, παραχρῆμα ὑγιέα ποιήσεις. ἐπὴν ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, τοῖσιν αὐτοῖσι πάθεσι θεραπεύειν, οἷσι κατὰ τὸ πρόσθεν καὶ κατ᾽ ἀρχὰς τῆς νούσου. δεῖ τε καθῆραι καὶ πρὸ τῆς ὑποκαθάρσιος πυριῆσαι καὶ τοῖσι λουτροῖσι πυκινὰ λούειν. ἀλειφέσθω δὲ καὶ θαλπέσθω μᾶλλον. μὴ δὲ ῥιγούτω. καὶ τοῦ ἡλίου ἀπεχέσθω. καὶ μὴ λαγνευέτω. ταῦτα ἢν ποιέῃ καὶ μὴ τάχιστα ὑγιαίνῃ, οὐ καινὸν, ἡ νοῦσος γὰρ ὡς χαλεπή. ἢν δὲ βούληται ἄνευ φαρμάκων ἰῆσθαι, χρὴ παχῦν ποιῆσαι ἀπὸ διαίτης, ἤν τε ταύτην τὴν νοῦσον κάμνοντα, ἤν τε τῶν προτέρων τινὰ, τὰ σιτία διελὼν, ἃ μεμάθηκεν ἐσθίειν. ἤγουν δέκα μερίδας. ἔπειτα μίαν ἀφελὼν μερίδα, τὰ λοιπὰ καταφαγέτω. ὄψον δὲ ἐχέτω, κρέας ὑὸς τετριμμένον. καὶ περιπατείτω δέκα σταδίους ταύτης τῆς ἡμέρης. τῇ δὲ ὑστεραίῃ καὶ τῇ τρίτῃ μέχρι τῶν δέκα ἡμερέων προστιθεὶς μερίδα, ἐλάσσω ἐσθιέτω. καὶ περιπατείτω δέκα σταδίους ἢ πλέω ἑκάστης ἡμέρης. ὁκόταν δὲ ἐν τὴν ἐσχάτην μερίδα ἀφίκηται τοῦ σιτίου, καὶ ἐν τοὺς ἑκατὸν σταδίους βαδιζέτω. καὶ ἐσθιέτω τὴν μίαν μερίδα μούνην. καὶ ταύτης τῆς ἡμέρης περιπατησάτω τοὺς ἑκατὸν σταδίους. μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον, εἴκοσι. ὄρθρου δὲ τεσσαράκοντα. οἶνον δὲ πινέτω, μελάνιον, λευκὸν, αὐστηρόν. ταῦτα δὲ ποιείτω, τρεῖς μῆνας. ἔπειτα τὸν λοιπὸν χρόνον ὑποβαίνων τῶν περιπάτων, καὶ τῶν σιτίων, πλείω ἐσθιέτω. τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ ἀφῄρει, οὕτω δὴ προστιθείς. τὸν δὲ περίπατον ἀφαιρέτω, μέχρι τῶν δέκα ἡμερέων. ἔπειτα ἡσυχίην ἐχέτω ὡς μάλιστα. καὶ διαχρήσθω σιτία τε καθαρὰ, καὶ ὄψα ὡς πιότατα. καὶ τὰ γλυκέα πάντα, ξύμφορα αὐτῷ. λαχάνων δὲ καὶ ὀξέων πάντων, ἀπεχέσθω καὶ τῶν δριμέων. καὶ ὁκόσα φῦσαν παρέχει. λουέσθω τε πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ μὴ ῥιγούτω. ταῦτ᾽ ἢν ποιέῃ, τάχιστα ὑγιὴς ἔσται.

Ἀπὸ δὲ νεφρίτιδος ἐπιλαμβάνει. ἡ δὲ νοῦσος μεγάλη τῶν φλεβῶν τῶν κοίλων, αἳ τείνουσιν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς παρὰ τὰς σφαγὰς διὰ τῆς ῥάχιος, ἐν τὸ σφυρὸν, τὸ ἐκτὸς τοῦ ποδὸς, καὶ ἐν τὸ μεταξὺ τοῦ μεγάλου δακτύλου. τὸ δὲ νούσημα γίνεται μὲν ἀπὸ φλέγματος καὶ χολῆς, ὁκόταν ἐν τὰς φλέβας συῤῥυῇ. αἱ δὲ φλέβες αὗται, αἵματος εἰσὶ πλήρεες. ἢν οὖν τι παρέλθοι ἀλλοῖον ἐν αὐτὰς νοσεῦσι. τάδε οὖν πάσχει. ἢν μὲν τὰ δεξιὰ νοσέῃ ἄρχεται τὴν ὀδύνην παρέχουσα, ἐκ τῆς κοτυληδόνος τοῦ ἰσχίου, κατ᾽ ἀρχάς. ὁκόσῳ δὲ πλείων ὁ χρόνος περιίῃ καὶ ἀκμάζωντα, ἥ τε ὀδύνη ὀξυτέρη κατέρχεται κατωτέρω. καὶ ὁκόταν ἐν τὸ σφυρὸν ἀφίκηται τὸ ἐκτὸς τοῦ ποδὸς καὶ τὸ μεταξὺ τοῦ μεγάλου δακτύλου, ἄρχεται πάλιν ἐν τὴν κεφαλὴν ἔρχεσθαι. καὶ ὁκόταν ἐν αὐτὴν τὸ ἕλκος ᾖ, πιέζει ἰσχυρῶς. καὶ δοκεῖ ὁ ἄνθρωπος διαῤῥήγνυσθαι τὴν κεφαλήν. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ φλέγματος πληροῦνται, καὶ τὸ πᾶν σῶμα. ἐπὴν ὅταν οὕτως ἔχῃ, ἐλατήριον πῖσαι, ἢ θαψίης ῥίζαν, ἢ ἐλλεβόρου, ἢ ὀπὸν σκαμμωνίης. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν ταῦτα προσφέρειν, ἃ καὶ τοῖσι πρόσθεν. ἢν δὲ μὴ ὑπὸ ταύτης τῆς θεραπείης παύηται, γάλακτι παχύνας, καῦσαι κάτω τὴν ὠμοπλάτην τὴν δεξιὴν, τέσσαρας ἐσχάρας. καὶ ἐν τὴν κοτυληδόνα τοῦ ἰσχίου τοῦ δεξιοῦ, τρεῖς. καὶ ὑπὸ τὸν γλουτὸν, δύο. καὶ ἐν μέσῳ τοῦ μηροῦ, δύο. καὶ ὑπὲρ τοῦ γούνατος, μίαν. καὶ ὑπὲρ τοῦ σφυροῦ, μίαν. οὕτως ἢν οὕτω καυθῇ, οὐκ ἀφίησιν οὔτε ἄνω οὔτε κάτω τὴν νοῦσον διαχωρέειν. ἢν δέ κου ἡ ὀδύνη ὀφθῇ, ῥαγεῖσα. ἢν μὲν στηρίξῃ ἐν τὸ σκέλος πρὶν ἢ καυθῆναι, χωλὸς ἔσται. ἢν δὲ ἐν τὴν κεφαλὴν, κωφὸς ἢ τυφλός. ἢν δὲ ἐν τὴν κύστιν καὶ προχωρέει ἅμα τῷ οὔρῳ αἵματος μάλιστα, τεσσαράκοντα ἡμέρας. ἀλλὰ χρὴ ἢν ἐν τὴν κύστιν ῥαγῇ, διδόναι τὰ αὐτὰ φάρμακα, ἃ καὶ τῷ στραγγουριῶντι. ἢν κου ἡ ὀδύνη ἀλισθῇ, καῦσαι. καίειν δὲ χρὴ τὰ μὲν σαρκώδεα σιδηρείοισι. τὰ δὲ ὀστώδεα καὶ νευρώδεα, μύκησι. πλὴν τάδε πρότερον τούτων χρὴ ποιῆσαι. ἢν κατ᾽ ἀρχὰς τῇ νούσῳ παραγγίνῃ, ἐς μὲν τὸ ποτὸν χρὴ διδόναι, οἶνον λευ-

κὸν μηΐδαιον, ὑδαρέστερον ὡς πλεῖστον μεθ' ἡμέρην. καὶ μεθυσκέσθω ἄχρις ἂν αἱμορραγήσῃ κατὰ τὰς ῥῖνας. ὁκόταν δὲ ἄρξηται ῥέειν, τὸ ἐλάχιστον ἡμέρας ῥέει, δέκα καὶ τρεῖς. ὅταν δὲ αὗται αἱ ἡμέραι διέλθωσι, μηκέτι μεθυσκέσθω, μηδὲ ὅταν ἄρξηται ἅπαξ ῥεῖν. πινέτω μέντοι ὀλίγῳ πλείονα τὸν οἶνον ἐπὶ σιτίῳ, ὅκως ἂν ῥέῃ τὸ αἷμα. ἤδη δέ τισι παυσαμένου τοῦ αἵματος, ἐρράγη ἐς τὴν κύστιν καὶ ἐχώρησεν αἷμα καὶ πύα. ἢν γοῦν ῥαγῇ, διδόναι τὰ αὐτὰ φάρμακα, ἃ καὶ τῷ στραγγουριῶντι. καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ οἴνου διδόναι πλέον πιεῖν. οὗτος οὕτω μελετώμενος, καὶ τὰ σιτία προσφερόμενος διαχωρητικὰ, καὶ τὰ ὄψα, τάχιστα ὑγιὴς ἔσται. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή.

Ἄλλη ἀπὸ τῆς ἀριστερῆς φλεβός. τὰ μὲν ἄλλα πλῆθος τὰ αὐτὰ πάσχει, ἃ καὶ ὁ πρόσθεν. ἐς δὲ τὸν αὐχένα ὀδύνη στηρίζει ὀξεῖα εὐθὺς, κατ' ἀρχὰς τοῦ νοσήματος. καὶ ἢν μὴ ξυνιῇ παραχρῆμα πρὶν καταστηρίξῃ, ἀλλ' ἢ ἐς τὸν πνεύμονα, μυκῆσι καῦσαι ὀκτὼ ἐσχάρας, τὰς κεφαλὰς ἀπολαβὼν τοῦ αὐχένος, ὡς τάχιστα. καὶ ὅκου ἂν ἄλλῃ ὀδύνη καταστηρίξῃ, καῦσαι. καὶ οὕτω παραχρῆμα ὑγιὴς ἔσται. ἢν δὲ μὴ καυθῇ, ὑγιὴς δὲ γένηται ἀπὸ ταυτομάτου, τοῖσι πλείστοισι μετὰ δυοκαίδεκα ἔτη, ἡ νοῦσος αὖθις ὑποτροπιάσει. καὶ ἢν λάβηται τοῦ αὐχένος, τοῖσι πολλοῖσιν ὕστερον ἐποίησεν. ἀλλὰ χρὴ παραχρῆμα θεραπεύειν ὡς τὴν πρόσθεν. καὶ ἢν δοκέῃ, καῦσαι ὥσπερ δὴ καὶ τὸν πρότερον. ἢν ἡ ὀδύνη καθεστήκῃ ἐν τοῖσιν αὐτοῖσιν ἄρθροισιν. ἢν δὲ μὴ οὕτω μελετηθῇ, τὸ λοιπὸν τηκόμενος θνήσκει. ἡ γὰρ νοῦσος χαλεπή.

Περὶ δὲ τοῦ φλέγματος, τὰς αὐτὰς γνώμας ἔχω, ἃς καὶ περὶ χολῆς, καὶ φημὶ τὰς ἰδέας αὐτοῦ πολλὰς εἶναι. καὶ τὸ μὲν ἐπιδήμιόν ἐστι, τὸ δὲ νεώτατον. οὗ καὶ ἡ ἴησις ῥάστη. ἐμέτους γὰρ δεῖ ποιέεσθαι μετὰ τὸ σιτίον ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς περιπατέοντα καὶ ἡσυχάζοντα, ἢν εἴωθε τὰς πρόσθεν ἡμέρας, μονοσιτέειν καὶ ταλαιπωρέειν. ἢν δὲ μὴ τοιαύτῃ διαίτῃ χρέεσθαι. πρῶτον λουέσθω πολλῷ καὶ θερμῷ, ὁκόταν μέλλῃ ἔμετον ποιέεσθαι. καὶ ἐσθιέτω μᾶζαν ψαιστήν. καὶ ἄρτον ἐξοπτὸν ἕωλον. ἕλκει γὰρ ἂν μᾶλλον ταῦτα τὸ φλέγμα. ὄψοισι δὲ χρέεσθω, καὶ λαχάνοισι δριμέσι. καὶ τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ γλυκέα καὶ ὀξέα. ταῦτα πάντα ἐπιτήδεια ξυμμεμιγμένα προσφερέσθω, καὶ τοῖσι λαχάνοισι πᾶσι χλωροῖσι χρέεσθω. καὶ πινέτω ἐπὶ τῷ σιτίῳ ὀλίγον πυκνὰ, οἶνον γλυκύν. καὶ πλακοῦντος ἐπιφαγέτω ἐπὶ τελευτῆς, καὶ μέλι καὶ σῦκα. καὶ ὁκόταν δειπνήσῃ, πινέτω λάβρως τὰς κύλικας. καὶ ὁκόταν ἤδη πλήρης ᾖ, κατακοιμηθήτω ὀλίγον, εἶτα ἐπεγερθεὶς ἐμείτω, πιὼν οἶνον μεγάλην κύλικα, καὶ χλιαρῷ ὕδατι κεκρημένην. ἕλκει γὰρ μᾶλλον τὸ φλέγμα ἐκ τῶν σαρκῶν καὶ τὸν χυμὸν, καὶ ξηραίνει μᾶλλον τὸ σῶμα. ἐξεμείτω δὲ ἕως ἂν τὰ σῦκα ἐξεμέσῃ. ὕστατα γὰρ ταῦτα ἐξεμέεται. ταῦτα μὲν τῇδε. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, συνεχέτω ἑωυτὸν, μέχρι δείπνου. καὶ δειπνείτω ἄρτον αὐτοπυρίτην, τὸ δὲ ὄψον ἔστω ἀπὸ τῶν ἰσχυροτέρων. οἶνον δὲ πινέτω μέλανα αὐστηρόν. αὕτη μὲν οὖν τοῦ ἐπιδημίου φλέγματος ἡ ἴησις. ἢν δὲ δυνατὸς ἐὼν ἐσθίειν καὶ πίνειν, καὶ ἥδηται τοῖσι σιτίοισιν, εἶτα τὰ σκέλεα βαρύνοιτο, καὶ ἡ χροιὴ μεταλλαγμένη ᾖ, τοῦτο φάναι ἐν τῇ κοιλίῃ φλέγμα τὸ λυπέον εἶναι. ἀλλὰ χρὴ ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, μέλιτι καὶ οἴνῳ γλυκεῖ, καὶ ἐλαίῳ, καὶ νίτρου ὁκόσον οἷος ἀστράγαλος συμμίξας, κλύζειν. ταῦτα γὰρ τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου συμφορώτατα ἐς τὸν κλυσμόν. μέτρον δὲ χρὴ ἑκάστου εἶναι. τοῦ μὲν οἴνου κοτύλην. ἡμικοτύλιον δὲ ἐλαίου. καὶ μέλιτος ἴσον. ἢν δὲ μὴ κλύζειν βούλῃ, δίυγρον χρὴ τὸν ἄνθρωπον ποιῆσαι, πυριήσαντα ἐν ὑγρῇ τῇ πυρίῃ. τάχα γὰρ ἂν καὶ οὕτως ἀποκριθείη ὁ πόνος. ὑπὸ γὰρ τῆς ὑποξηρασίης τῶν σιτίων, ταῦτα πάσχει. ἢν μὲν οὖν τις ἐσθίῃ τὰ σιτία λίην ἔγχυλα, οὐκ ἂν ἴσως πάσχῃ ταῦτα οὕτω σφόδρα. ἢν δὲ καὶ πάσχοι ποτὲ, ὀλίγης ἂν ἰήσεως δέοιτο. ὥσπερ οὕτως ἰώμενος, τάχιστ' ἂν ὑγιέα ποιήσεις.

Ἢν δὲ τύχῃ παλαιότερον ἐὸν φλέγμα, λευκὸν δὲ καλέεται ὑπὸ τὸ φλέγμα, πάσχει τάδε. βαρύνει τὸν ἄνθρωπον μᾶλλον, καὶ ἰδέην ἀλλοίην ἔχειν τῆς ἐπιδημίου δοκεῖ, ἀχροτέρην. καὶ οἰδέει οἰδήμασι πᾶν τὸ σῶμα, καὶ τὸ πρόσωπον ἐρεύθει. καὶ τὸ στόμα ξηρόν. καὶ δίψα ἐπέχει. καὶ ὁκόταν φάγῃ, τὸ πνεῦμα πυκνὸν ἐπιπίπτει αὐτῷ. οὗτος τὰς αὐτὰς ἡμέρας, ποτὲ μὲν γίνεται ῥάων, ποτὲ δὲ πονέει ἐξαπίνης, καὶ δοκέει ἀποθανέεσθαι. τοῦτον ἢν μὲν ἡ γαστὴρ αὐτομάτως ταραχθῇ, ἐγγυτάτω ὑγιὴς ἔσται. ἢν δὲ μὴ ταραχθῇ αὐτομάτη ἡ κοιλίη, καθαίρειν δεῖ διδόντα τοῦ κνεώρου, ἢ τῆς ἱπποφαέος ἢ τοῦ κνιδίου κόκκου, ἢ τῆς μαγνησίης λίθου. καὶ μετὰ τὴν κάθαρσιν, φακῆς δοῦναι τρυβλίον ῥοφέειν, ἐν ἢ δύο. συνεψέσθω δὲ ἐν τῇ φακῇ σκόροδα, καὶ τεῦτλον λιπαροῦ ἀνηθίνου τρυβλίον, ἐπὶ ἀλφίτων ἐπιπάσσοντα.

πινέτω

πινέτω δὲ οἶνον μέλανα αὐστηρόν τε καὶ ἰσχυρόν. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, περιπατεέτω σταδίους εἴκοσι τὸ ἑωθινόν. ἐλθὼν δὲ, φαγέτω ἄρτον μικρὸν ἔξοπτον καὶ ὄψον ἐχέτω σκόροδα ἑφθά. καὶ πινέτω τοῦ αὐτοῦ οἴνου ὀλίγον ἀκρητέστερον. εἶτα βαδιζέτω σταδίους τριάκοντα. καὶ ὁκόταν ἀργὸς ᾖ, διαπονείτω ὁκόσον περ καὶ εἴθισται ἄριστον. ὄψον δὲ ἐχέτω μάλιστα μὲν, πόδας συὸς καὶ κεφαλάς. εἰ δὲ μὴ, ἀλεκτρυόνος κρέασιν, ἢ ὑὸς τετριμμένοισι χρήσθω. ἰχθύων δὲ, σκορπίῳ, ἢ δρακοντίῳ, ἢ κόκκυγι, ἢ καλλιωνύμῳ, ἢ κωβιῷ, ἢ τῶν ἄλλων ἰχθύων, ὁκόσοι τὴν ἴσην δύναμιν ἔχουσι. λαχάνοισι δὲ χρήσθω, σκορόδοισι μόνοις, καὶ ἄλλων τῶν λαχάνων μηδενί. ταῦτα δὲ ὡς πλεῖστα τρωγέτω, καὶ ὠμὰ, καὶ ὀπτὰ, καὶ ἑφθὰ, αἰεὶ πλείω ἑκάστης ἡμέρης. καὶ ταλαιπωρείτω πρὸς τὰ σιτία τεκμαιρόμενος καὶ ὀλίγον πλέον ἐπὴν τὸ νούσημα μάλιστα γίνεται, θέρεος ὥρῃ ἀπὸ ὑδροποσίης, ἔτι δὲ καὶ ὕπνων πολλῶν. κρίνεται δὲ ἐν τριάκοντα ἡμέρῃσιν, εἰ θανάσιμον, ἢ οὔ. ταῦτα μὲν ποιείτω, ὁκόταν αἱ τριάκοντα ἡμέραι παρέλθωσιν. ἐν δὲ τῇσι πρώτῃσι τῶν ἡμερέων, ῥοφήμασι διαχρήσθω, φακῇ ἑφθῇ, ἐπαρκεστέρῃ τῷ ὄξει. καὶ πτισάνῃ ὀξείῃ. πινέτω δὲ χλιαρὸν μελίκρητον, ἀλφίτων ἐπιπάσσων ὀλίγα, ἵνα γοῦν ὠργισμένον τὸ σῶμα ᾖ πρὸς τὴν φαρμακοποσίην. καὶ θυέτω ὑπαίθριος ταύτας τὰς ἡμέρας. καὶ ἤν σοι δοκέῃ τοῦ αἵματος ἀφελεῖν ἀπὸ τῆς ὀσφύος, σικύην προσβαλεῖν, καὶ τὰς ἐν τῇ ὄσχῃ φλέβας σχάσαι τὰς παχυτάτας. οὗτος οὕτω θεραπευόμενος, τάχιστα ὑγιὴς ἔσται. Συνίσταται ἀπὸ φλέγματος μάλιστα οὗ ὕδερος, τρόπῳ τοιῷδε. ἡ πιμελὴ συντήκεται, καὶ γίνεται ὑπὸ τοῦ καύματος τοῦ ἐν τῷ φλέγματι ἐόντος, ὕδωρ. γνώσῃ δὲ τῷδε, ὅς τις δυνατός ἐστιν ἰᾶσθαι καὶ ὅς τις μή. ἕως γὰρ ἄν τις περὶ τὸ ἦτρον ἔχῃ πιμελὴν, ἀδύνατόν ἐστιν ἰσθῆναι. γνῶσις δὲ τούτοισι μάλιστα, εἰ ἔπεστι πιμελὴ ἐπὶ τῷ ἤτρῳ, ἢ οὔ. ἢν μὲν πυρετοὶ ἐπιγίνωνται καὶ μὴ δύνηται ἀνίστασθαι, καὶ ὁ ὀμφαλὸς ἔξω ἐξίσχῃ πεφυσημένος, φάναι μηκέτι ἐπεῖναι πιμελὴν, καὶ ἰάσιμον εἶναι. τούτῳ ξυμφορὰ τὴν κοιλίην ξηραίνειν. διδόναι μὲν ἄρτον αὐτοπυρίτην, δίαλον θερμόν. ὄψον δὲ λαγωοῦ κρέας. καὶ κυνὸς τελέου. καὶ οἰός. καὶ ὑὸς ὡς ὀπτά. καὶ ἀλεκτρυόνος ὀπτὰ θερμά. καὶ πολύποδας ἐσθιέτω ἑψῶν, ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ. οἶνον δὲ πινέτω μέλανα ὡς παχύτατον καὶ στρυφνότατον. ἰχθύων δὲ χρήσθω, κωβιῷ. δράκοντι. καλλιωνύμῳ. κόκκυγι. σκορπίῳ. καὶ ἄλλοισι τοῖσι τοιούτοισι, πᾶσι ἑφθοῖσι, ἑώλοισι, καὶ ψυχροῖσιν. ὡς ξηρότατοι γὰρ οὗτοι μάλιστά εἰσι. καὶ δεῖ τὸν ζωμὸν μὴ ἐμβαπτέσθω. καὶ ἄναλτοι ἔστωσαν οἱ ἰχθύες. λαχάνων δὲ χρήσθω, ῥαφάνοισι καὶ σελίνοισι. ὀπτάτω δὲ φακῆν τῷ ὄξει ἐπαρκεστέρην, καὶ ἐσθιέτω. καὶ περιπατείτω καθ' ἡμέρην. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ ὄρθρον καὶ ὀψὲ θυέτω. καὶ πρωῒ διεγειρέσθω. κἢν μὲν ὑπὸ τούτων καθίστηται, ἅλις. ἢν δὲ μὴ, πίσαι αὐτὸν κνέωρον, ἢ ἱπποφαέος σὺν ὀπῷ. ἢ κνίδιον κόκκον. καὶ μετὰ τὴν κάθαρσιν, φακῆς δύο τρυβλία ἐπιρροφείτω. καὶ ἄρτον μικρὸν καταφαγέτω. οἶνον δὲ πινέτω μέλανα, στρυφνὸν ὀλίγον. πινέτω δὲ φάρμακον δὶς τῆς ἡμέρης, ἕως ἂν λαπαρὸς γένηται. ἢν δὲ τὸ οἴδημα καθιστάνῃ ἐν τῇ ὄσχῃ, καὶ τοῖσι μηροῖσι, καὶ τῇσι κνήμῃσι καταχάσαι χρὴ ὀξυτάτῳ μαχαιρίῳ πολλὰ πυκνά. ταῦτα ἢν ποιέῃς ταχὺ ὑγιέα ποιήσεις.

Ὕδερος.

Ὁ δὲ ὕδερος ἀπὸ τῶνδε γίνεται. ὁκόταν θέρεος ὥρῃ διψήσας, ὕδωρ πολὺ πίῃ. ἔπειτα ἐκ τοῦδε γίνεσθαι φιλέει μάλιστα. καὶ ὁ πνεύμων ἐκπλησθῇ, ἀφίησιν αὖθις ἐς τὰ στήθεα. καὶ ὁκόταν ἐν τοῖσι στήθεσι γένηται, καῦμα παρέχει σφόδρα ὥστε τήκειν τὴν πιμελὴν, τὴν ἐπὶ τῇσιν ἀρτηρίῃσιν ἐνεοῦσαν. καὶ ἢν ἅπαξ ἄρξηται τήκεσθαι τὸ στέαρ πουλὺ πλέον, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τὸν ὕδρον ἐποίησε. γίνεται δὲ καὶ ἢν φύματα ἐν τῷ πλεύμονι ἐμφυῇ, καὶ πλησθῇ ὕδατος, καὶ ῥαγῇ ἐς τὰ στήθεα. ὡς δὲ γίνεται καὶ ἀπὸ φυμάτων ὕδρος, τόδε μοι μαρτύριον, καὶ ἐν βοῒ, καὶ ἐν κυνὶ, καὶ ἐν ὑΐ. μάλιστα γὰρ τῶν τετραπόδων ἐν τούτοισι γίνεται φύματα ἐν τῷ πλεύμονι ἅπερ ἔχουσιν ὕδωρ. διαταμὼν γὰρ, γνοίης τάχιστα. ῥεύσεται γὰρ ὕδωρ. δοκεῖ δὲ καὶ ἐν ἀνθρώπῳ γίνεσθαι τοιαῦτα πολλῷ μᾶλλον, ἢ ἐν προβάτοισιν, ὁκόσῳ καὶ τῇ διαίτῃ ἐπινόσῳ χρεόμεθα μᾶλλον. ἐγένοντο δὲ πολλοὶ καὶ ἔμπυοι φυμάτων ἐγγινομένων. τάδε οὖν κατ' ἀρχὰς τοῦ νουσήματος ἐπιγίνεται. βὴξ ξηρή. καὶ ὁ φάρυγξ δοκέει κέρχνειν. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἐπιγίνεται, καὶ ὀρθοπνοίη. καὶ ὁ χρὼς ἐποιδαλέος. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. καὶ οἱ ὄνυχες ἕλκονται. καὶ ἕως μὲν ἂν ἐν τῇ ἄνω κοιλίῃ ὁ ὕδερος, ἐστὶν ὁ πόνος ὀξύς. ἐπειδὰν δὲ ἐς τὴν κάτω κοιλίην ἔλθῃ, δοκέει ῥάων εἶναι. ἔπειτα πάσχει προϊόντος τοῦ χρόνου, οἷά περ πρόσθεν, πιμπλαμένης τῆς κοιλίης. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀποιδέει πρὸς τὸ πλευρὸν, καὶ δηλοῖ ᾗ χρὴ τάμνειν. ἢν δὲ μὴ ἀποδηλοῖ, λούσας πολλῷ

ἰὸς
ὠργασμένον ut ὀργιασμὸν

καὶ θερμοῦ τῶν ὤμων λαβόμενος, σείσον. εἶτ' ἀκροᾶσθαι ἐν ὁκοτέρῳ ἂν τῶν πλευρέων μᾶλλον κλύζηται. ξυνεὶς δέ, τάμνειν τὴν πλευρὴν τὴν τρίτην, ἀπὸ τῆς νεάτης μέχρι τοῦ ὀστέου. εἶτα τρυπῆσαι πρῶτον τρυπάνῳ βυγλητηρίῳ. καὶ ὁκόταν τρυπηθῇ, ἀφεῖναι τοῦ ὕδατος ὀλίγον. καὶ ὁκόταν ἀφῇς, μοτῶσαι ὠμολίνῳ. καὶ ἄνωθεν ἐπιδῆσαι σπόγγον μαλθακόν. εἶτα καταδῆσαι ὅπως μὴ ἐκπέσῃ ὁ μοτός. ἀφιέναι δὲ χρὴ δυοκαίδεκα ἡμέρας τὸν ὕδρωπα, ἅπαξ τῆς ἡμέρης. μετὰ δὲ τὰς δυοκαίδεκα ἡμέρας, τῇ τρισκαιδεκάτῃ ἅπαν ἀφιέναι τὸ ὕδωρ. καὶ τὸν λοιπὸν χρόνον ἢν ὑποτείνηται ὕδατος ἀφιέναι. καὶ τὴν κοιλίην τοῖσι σιτίοισιν ἀποξηραίνειν. τάδε δὲ δεῖ μετὰ τὴν τμῆσιν διδόναι. σκευάσας ὀποῦ σιλφίου δραχμῆς σταθμόν. καὶ ἀριστολοχίης. κνῆσαι ὁκόσον ἀστράγαλον ἐλάφου. καὶ φακῶν καὶ ὀρόβων πεφρυγμένων ἄλφιτα καθαρὰς ὁκόσον ἡμιχοινικὸν ἑκατέρων, ξυμφυρῆσαι ταῦτα μέλιτι καὶ ὄξει. εἶτα πλάσαι κόλλικας ἑξήκοντα, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέρην τρίβων ἕνα, διεῖναι οἴνου μέλανος ἡμικοτυλίῳ, αὐστηροῦ ὡς ἡδίστῳ. εἶτα διδόναι νήστει πιεῖν. τὴν δὲ ἄλλην δίαιταν καὶ ταλαιπωρίην, τὴν αὐτὴν κελεύειν διαιτεῖσθαι, ἥν καὶ τὸν πρόσθεν χρόνον. καὶ ἢν οἰδήσῃ τὰ αἰδοῖα καὶ τοὺς μηροὺς θαρσέως καταχεῖν. τοῦτον ἢν οὕτω μελετᾷς, τάχιστα ὑγιῆ ποιήσεις.

Ὕδρος ἀπὸ τοῦ ἥπατος.

Ὁ ἀπὸ τοῦ ἥπατος ὕδερος γίνεται, ὁκόταν ἐς τὸ ἧπαρ φλέγμα ἐπιγένηται. καὶ ἀναλάβῃ τὸ ἧπαρ καὶ ὑγρανθῇ. εὐθὺς οὖν καῦμα τούτῳ παρέχει, καὶ φῦσαν ἐμποιέει. ἔπειτα δὲ χρόνῳ, ὕδατος πίμπλαται. κἄπειτα δηγμὸς ἐς τὸ σῶμα ἐμπίπτει. καὶ οἴδημα ἐν τῇσι κνήμῃσι, καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν ἐνέστι. καὶ τὸ ἧπαρ σκληρὸν καὶ οἰδέει. καὶ αἱ κληῖδες λεπτύνονται. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, κατ' ἀρχὰς τοῦ νοσήματος διδόναι ἢν ἀλγέῃ τὸ ἧπαρ, ὀρίγανον τρίβων. ὀπόν τε σιλφίου, ὁκόσον ὄροβον, διεὶς ἐν οἴνῳ λευκῷ, ἡμικοτυλίῳ πίνειν. καὶ γάλα αἰγὸς τρίτον μέρος μελικρήτου παραμίσγων τετρακότυλον κύλικα. σιτίων δὲ ἀπεχέσθω τὰς πρώτας ἡμέρας δέκα. αὗται γὰρ κρίνουσι τὸ νούσημα εἰ θανάσιμον ἢ οὔ. ῥοφανέτω δὲ πτισάνης χυλόν, καθεφθὸν μέλι παραχέων. οἶνον δὲ πινέτω λευκὸν Μενδαῖον, ἢ ἄλλον τὸν ἥδιστον ὑδαρέα. ὁκόταν δὲ αἱ δέκα ἡμέραι παρέλθωσι, σιτία προσφερέσθω καθαρά, καὶ ὄψον ἐχέτω, ἀλεκτρυόνος κρέα ὀπτὰ θερμά. ἐχέτω δὲ καὶ σκύλακος ἑφθά. ἰχθύσι δὲ γαλαίῳ καὶ νάρκῃ χρήσθω ὀπτοῖσιν. οἶνον δὲ τὸν αὐτὸν πινέτω. κἢν μὲν ἀπὸ τούτων παύσηται, ἅλις. ἢν δὲ μή, ἐπεὶ γοῦν αὐτὸς ἑωυτοῦ παχύτατος ἔῃ, καὶ τὸ ἧπαρ μέγιστον, καῦσαι μύκησιν. οὕτω γὰρ ἂν τάχιστα ὑγιέα ποιήσαις. καῦσαι δὲ χρὴ ἐσχάρας ὀκτώ. ἢν δὲ ὁ ὕδερος ἐγγένηται, καὶ ῥαγῇ ἐς τὴν κοιλίην, τοῖσιν αὐτοῖσιν ἰῆσθαι, οἷσι καὶ τὰ πρόσθεν φαρμάκοισι καὶ ποτοῖσι, καὶ βρωτοῖσι, καὶ ταλαιπωρίῃσιν. οἶνον δὲ πινέτω μέλανα αὐστηρόν. ἢν δέ σοι δοκέῃ ἀφίστασθαι τοῦ ἥπατος, καῦσαι ὅκου φανῇ σιδηρείῳ. καὶ ἀφιέναι τοῦ ὕδατος κατ' ὀλίγον. καὶ ἰῆσθαι ὡς καὶ τὰ λοιπὰ πρόσθεν. ἢν δὲ μὴ ὑπὸ τούτων ὑγιὴς γένηται, φθειρόμενος θνήσκει χρόνῳ. ἡ γὰρ νοῦσος χαλεπή, καὶ παῦροι ταύτην διαφυγγάνουσιν.

Ὕδρωψ ἀπὸ τοῦ σπληνός.

Ὁ δὲ ὕδερος ὁ ἀπὸ τοῦ σπληνός, γίνεται τρόπον τοιόνδε, καὶ ἀπὸ τῆς τοιαύτης προφάσιος μάλιστα, ὁκόταν φάγῃ σύκων χλωρῶν καὶ μήλων ὀπώρην πολλήν. πολλοὶ δὲ ἤδη καὶ ἀπὸ ῥοφῆς βοτρύων πουλλῶν καὶ πουλλοῦ γλεύκους, τὴν νοῦσον ἔλαβον. κἢν μὲν οὖν μέλλῃ τὸ νούσημα ἐμπίσεσθαι, παραχρῆμα ἐν τοῖσι πόνοισιν ἐστίν. ὀδύναι τε γὰρ ὀξεῖαι ἐν τῷ σπληνὶ καθεστᾶσι. μεταπίπτουσι δὲ καὶ ἐς τὸν ὦμον, καὶ ἐς τὴν κληῖδα, καὶ ἐς τὸν τιτθόν, καὶ ἐς τὸν λαγόνα. καὶ πυρετοὶ ἴσχουσιν ἰσχυροί. καὶ μακρόν τι κἢν φάγῃ, ἡ γαστὴρ πίμπλαται. καὶ ὁ σπλὴν αἴρεται καὶ ὀδύνην παρέχει. ὅταν ἢν χρονίσῃ τὸ νούσημα, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον, ἧσσον πονέει. ὁκόταν δὲ ὀπώρῃ ἢ καὶ φάγῃ ταύτην, ἀντὶ τοῦ πρόσθεν μᾶλλον πονέει. τοῦτον ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, κατ' ἀρχὰς μελεταῖν, ἄνω μὲν ἐλλέβορον διδῶναι. κάτω δέ, κνέωρον, ἢ ἱπποφαέος ὀπόν, ἢ κνίδιον κόκκον. καὶ γάλα ὄνειον, ὀκτὼ κοτύλας μέλι παραχέων. κἢν μὲν ἀπὸ τουτέων καθίσταται, ἅλις. ἢν δὲ μή, ὁκόταν μέγιστος ᾖ ὁ σπλὴν καὶ οἰδέῃ μάλιστα, καῦσαι μύκησι τὰς κεφαλὰς ἀπολαβών. ἢ σιδηρείοισι μετὰ φυλακῆς πουλλῆς καὶ τηρήσιος, ὅκως μὴ πέρην διακαύσῃς. ταῦτα δὲ κατ' ἀρχὰς ποιέειν τοῦ νοσήματος, καὶ τήνδε τὴν δίαιταν προσφερέσθω, πυρετὸν μὴ ἔχοντος. ἄρτῳ μὲν χρήσθω πυρείνῳ ὀπτῷ, ἢ τῶν σκληρῶν πυρῶν, διπυρείτῃ. ὄψον δὲ ἐχέτω, τάριχος γαδεικόν, ἢ σαπέρδην. καὶ κρέας τετριμμένον οἰός. καὶ τὰ ὀξέα καὶ τὰ ἁλμυρὰ πάντα ἐσθιέτω. καὶ πινέτω οἶνον αὐστηρὸν κῶον ὡς μελάντατον. τῶν δὲ γλυκέων

κιῤῥίνῳ

ἀπεχέσθω

ἐπιχέεσθαι. ἢν δὲ ἐξανίστηται καὶ δύνηται, παλαιέτω ἐπ᾽ ἄκρων τῶν ὤμων. καὶ ταλαιπωρείτω περιόδοισι πολλοῖσι δι᾽ ἡμέρης. καὶ εὐωχέεσθαι ὥσπερ εἴρηται.

Ἢν δὲ ὕδερος γένηται, ἰᾶσθαι κατὰ ταῦτα καὶ τοῖσιν αὐτοῖσιν, οἷς καὶ τὸν πρόσθεν. ὁ δὲ ὕδερος ἀπὸ τῶνδε γίνεται. θέρεος ὥρῃ, ἢν ὁδοιπορέων ὁδὸν μακρὴν, ἐπιτύχῃ ὀμβρίῳ ὕδατι καὶ στασίμῳ, καὶ πίῃ αὐτοῦ ἀνασπάδην, πουλλόν. ἢν οὖν αἱ σάρκες ἀναπίωσι καὶ ἐνίσχωσιν ἐν ἑωυτῇσι τὸ ὕδωρ, ὑποχώρησις δὲ μὴ γένηται μηδαμῇ, τάδε πάσχει. ἢν μὲν ἡ ἐν τῇ σαρκὶ, καῦμα παρέχει, ἔν τε τῇ κοιλίῃ καὶ ἐν τῷ σώματι. ὥς τε τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῇ κοιλίῃ, τήκεται. οὗτος τέως μὲν ἢν βαδίζῃ, οὐδὲν δοκέει κακὸν ἔχειν, ὁκόταν δὲ παύσηται βαδίζων καὶ ὁ ἥλιος δύῃ, παραχρῆμα τὸν πόνον παρέχει πουλύν. προϊούσης δὲ τῆς νούσου, λεπτύνεται σφόδρα. ἢν δὲ καὶ ἀσιτίη ἐπιγένηται, πουλλῷ πλέον λεπτύνεται. ἢν δὲ τὰ σιτία μὲν ἐσθίειν μὴ δύνηται, ταλαιπωρίαν δὲ ἀδυνάτως ἔχῃ καὶ ἔτι πλέον σίνεται, τοῖσι πολλοῖσι τουτέων καὶ οἴδημα καθίσταται ἐς ὅλον τὸ σῶμα. καὶ τὸ μὲν λεπτὸν ἡ χροιὴ πελιὴ γίνεται. καὶ ἡ γαστὴρ μεγάλη. καὶ δίψα ἔχει ἰσχυρή. καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτέου ξηραίνεται ὑπὸ τῆς θέρμης. τοῦ δὲ χρόνου προϊόντος ἢν μὲν τὸ ἐσθίειν πρόθυμος ἔῃ, καὶ ἐσθίει ὅπερ ἄν τις διδῷ. καὶ πίνει. καὶ ἀλγέει οὐδέν. ἢν δὲ τὸ οἴδημα κατέχῃ, ἡ χροιὴ γίνεται τουτέῳ ὠχρή. καὶ διὰ τοῦ σώματος φλέβες διατέτανται μέλαιναι πυκναί. θυμαίνει δὲ καὶ λυπέεται ἐπὶ παντὶ, οὐδενὸς νεωτέρου ἐόντος. ἡ δὲ γαστὴρ δίυδρος καὶ μεγάλη ὥσπερ λαπτήρ. καὶ τοῦ χρόνου προϊόντος, τὰ σιτία οὐ προσίεται. ἀλλὰ δοκέει αὐτὰ ὄζειν σικύου ἀγρίου ὑπὸ τῆς βδελυρίης. τούτῳ ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, διδόναι τοῦ κνεώρου, ἢ τοῦ ἱπποφαέος τὸν ὀπὸν, ἢ τὸν κνίδιον κόκκον. ταῦτα δὲ τὰ φάρμακα, οὕτω διδόναι χρή. τὸ μὲν κνέωρον δι᾽ ἕκτης ἡμέρης. τὸν δὲ τοῦ ἱπποφαέος ὀπὸν, δι᾽ ὀγδόης. τὸν δὲ κνίδιον κόκκον, διὰ δεκάτης ἡμέρης. διδόναι δὲ ταῦτα χρὴ, ἕως ἂν ἐκκαθαρθῇ, καὶ λαπαρὸς γένηται. τὰς δὲ μεταξὺ τῶν ἡμερέων, εὐωχέειν τοῖσιν αὐτοῖσιν. οἷσι καὶ τὸν πρόσθεν. μάλιστα δὲ τοῦ ὕδατος τοῦ αὐτοῦ πίνειν διδόναι ἀφ᾽ ὅτου καὶ τὸ νούσημα ἔλαβεν, ὡς πλεῖστον ὅκως ταράξῃ αὐτέου τὴν κοιλίην καὶ ὑποχωρήσῃ σφόδρα. οὕτως γὰρ μάλιστα ὑγιέα ποιήσεις. ἢν δέ σοι δοκέῃ, καὶ κλύζειν θαμινὰ, τοῦ κνεώρου τρίψας, ἥμισύ τε ποιήσας, μέλιτος παραμίξας τρίτον μέρος κοτύλης διεῖναι. καὶ τευτλίου τέταρτον κοτύλης. εἶθ᾽ οὕτω κλύζειν. καὶ ὀνείου γάλακτος ἑφθοῦ τῇ ὑστεραίῃ διδοῦναι, ὀκτὼ κοτύλας μέλι παραχέων, ἢ ἅλας προσβαλὼν, πίνειν. καὶ μετὰ τὴν κάθαρσιν, τοῖσιν αὐτοῖσι χρέεσθαι, οἷσι καὶ ὁ πρόσθεν. καὶ τὰς μεταξὺ τῶν ἡμερέων, σιτίοισι καὶ ποτοῖσι τοῖσιν αὐτοῖσι χρέεσθαι, καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ὁμοίως. οὕτω θεραπευόμενος, ἐν τάχει τῆς νούσου ἀπαλλαγήσεται τρίμηνος ἢ ἑξάμηνος. ἢν δὲ ἀμελείη τις ἐγγένηται καὶ μὴ παραχρῆμα μελετηθῇ, ἐν τάχει ἀποθνήσκει. καὶ τὸν καταλειπόμενον, τοῖσιν αὐτοῖσι χρῆσθαι πρὸς ἴησιν. προϋγρῆναι δὲ χρὴ πρότερον αὐτοῦ τὸ σῶμα πυριήσαντα ὅκως ἂν μᾶλλον τῶν φαρμάκων ὑπακούῃ. ἀλλὰ χρὴ παραχρῆμα μελετᾶν. ἢν δὲ μὴ, τοῖσι πολλοῖσι ξυγγηράσκει ἡ νοῦσος. κλύζειν δὲ χρὴ καὶ τοῖσδε, ὁκοτέρην ἂν βούλῃ τῶν νούσων. οἴνου λευκοῦ δύο κοτύλας λαβὼν. καὶ μέλιτος ἡμικοτύλιον. καὶ ἐλαίου ἡμικοτύλιον. νίτρου τεταρτημόριον. αἰγυπτίου ὀποῦ, σικύου ἀγρίου τῶν φύλλων κόψας καὶ ἐκπιέσας τοῦ χυλοῦ κοτύλην, ταῦτα μίξας πάντα, ἔς τι χυτρίδιον ἐγχέαι, καὶ ἐπιζέσας οὕτω κλύζειν.

μὲν

Νοῦσος ἡπατῖτις.

Ἡ δὲ νοῦσος γίνεται ἀπὸ χολῆς μελαίνης, ὁκόταν ἐπιῤῥυῇ ἐς τὸ ἧπαρ. προσπίπτει δὲ μάλιστα μετοπώρου, ἐν τῇσι μεταβολῇσι τοῦ ἐνιαυτοῦ. τάδε οὖν πάσχει. ἐς τὸ ἧπαρ ὀδύνη ὀξέη ἐμπίπτει αὐτῷ. καὶ ὑπὸ τὰς νεάτας πλευρὰς, καὶ ἐς τὸν ὦμον, καὶ ἐς τὴν κληῗδα, καὶ ὑπὸ τὸν τιτθόν. καὶ πνὶξ ἔχει ἰσχυρή. καὶ ἐνίοτε ἀπεμέει πελιδνὴν χολήν. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς τὰς πρώτας ἡμέρας βληχρότερος ἔχει. καὶ ψαυόμενος, ἀλγέει τὸ ἧπαρ. καὶ ἡ χροιὴ ὑποπέλιδνος αὐτέου. καὶ τὰ σιτία ἃ πρόσθεν ἐβεβρώκει, πνίγει αὐτόν. καὶ προσπίπτοντα, καίει καὶ στρέφει τὴν κοιλίην. ταῦτα μὲν πάσχει κατ᾽ ἀρχάς. τῆς δὲ νούσου προϊούσης, οἵ τε πυρετοὶ ἀφιᾶσι, καὶ ἀπ᾽ ὀλίγων σιτίων πίμπλαται. ἐν δὲ τῷ ἥπατι ἡ ὀδύνη μούνη λείπεται. καὶ αὐτὴ ποτὲ μὲν ἰσχυρὴ, ποτὲ δὲ ἧσσον διαπαύουσα. ἐνίοτε δὲ ὀξέη λαμβάνει. καὶ πολλάκις ἐξαπίνης ἀφῆκε τὴν ψυχήν. τούτῳ ξυμφέρει ὁκόταν μὲν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, τά τε ἄλλα καὶ μὴν καὶ τὰ χλιάσματα προστιθέναι ταῦτα, ἃ καὶ τῇ πλευρίτιδι. ὁκόταν δὲ ἀνῇ ὁ πόνος, λούειν αὐτὸν πολλῷ, καὶ θερμῷ. μελίκρητόν τε διδόναι πίνειν καὶ οἶνον

λευκὸν

λευκὸν γλυκὺν, ἢ αὐστηρὸν, ὁκότερον ἂν ξυμφέρῃ. καὶ ῥοφήματα ταῦτα, ἃ καὶ τῷ ὑπὸ πλευρίτιδος ἑαλωκότι. ὑπὸ δὲ τῆς ὀδύνης τάδε χρὴ διδόναι πίνειν. ἀλεκτορίδος ὠοῦ ἑφθοῦ τὸ ὑγρὸν τρίψας, παραχέας τε στρύχνου χυλοῦ ἡμικοτύλιον, καὶ μελίκρητον ἐν ὕδατι πεποιημένον, ἥμισυ ἡμικοτύλιον, τούτοισι δεὶς, διδόναι πίνειν, καὶ παύσει τὴν ὀδύνην. διδόναι δὲ καὶ ἑκάστης ἡμέρης, ἕως ἂν ἡ ὀδύνη παύσηται. πινέτω δὲ καὶ σιλφίου ὀπὸν, ὁκόσον ὄροβον. καὶ ὀρίγανον τρίβων, διεῖναι οἴνῳ λευκῷ. καὶ οὕτως πίνειν νῆστις. ἔπειτα πινέτω δὲ, καὶ τὰ ἐν τῇ πλευρίτιδι διδόμενα φάρμακα, εἵνεκα τῆς ὀδύνης. πινέτω δὲ καὶ γάλα αἰγὸς, τρίτον μέρος μέλιτος παραμίσγων. τοῦ δὲ γάλακτος ἔστωσαν τέσσαρες κοτύλαι. τοῦτο ἕωθεν πινέτω ὁκόταν τὰ ἄλλα μὴ πίνῃ. σιτίων δὲ ἀπεχέσθω, ἕως ἂν κριθῇ ἡ νοῦσος. κρίνεται δὲ μάλιστα ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσι. ταύτῃσι γὰρ δηλοῦται, εἰ θανάσιμος ἢ οὔ. ἢν δὲ καὶ πνίγμα προσίστηται, τάδε χρὴ διδόναι, ὅκως ἂν ἀπεμέσῃ. μέλι. καὶ ὕδωρ. ὄξος. ἅλας. ταῦτα μίξας ἐγχέαι ἐς χυτρίδιον καινόν. εἶτα χλιαίνειν καὶ παράσσειν ὀριγάνου κλωνίοισι τῆς κεφαλῆς ὅσον δέκα ξὺν τῷ καρπῷ. ὁκόταν δὲ χλιανθῇ, ἐκπιεῖν δοῦναι χλιαρόν. εἶτα περιβαλὼν ἱμάτια ἐᾶν, περιστείλας ἕως ἂν ἱδρώσῃ μάλιστα. καὶ ὁκόταν ἔμετος αὐτὸν ἔχῃ, ἐμείτω προθύμως, καταματθυόμενος πτερῷ. ἢν δὲ μὴ δύνηται ἐμέσαι, ἔπειτα πιὼν μελικρήτου χλιαροῦ κύλικα δικότυλον, οὕτως ἐμείτω. καὶ ἤν τι ἀπεμέσῃ χολῆς ἢ φλέγματος, αὖθις τὸ αὐτὸ χρὴ ποιέειν, ἐπὶ τέσσαρας ὥρας. ὠφελήσει γάρ. μετὰ δὲ τὴν νούσου τὴν κρίσιν, μελετᾷν σιτία ὀλίγα διδοὺς καθαρά. κἢν μὲν ἄρτον ἐθέλῃ ἐσθίειν, ἄρτον θερμὸν ὡς μάλιστα καθαρὸν ἐσθιέτω. ἢν δὲ μάζαν, ἀτρίπτον ἐσθιέτω, πρότερον προφυρήσας. ὄψον δὲ ἐχέτω, κρέα σκυλακίου ἑφθὰ, ἢ πελειάδος, ἢ ἀλεκτορίδος νεοσσοὺς ἑφθοῖσι πᾶσιν. ἰχθύων δὲ, γαλεῷ. νάρκῃ. τρυγόνι τε καὶ βατίσι τῇσι μακρῇσι, πᾶσι ἑφθοῖσι. λουέσθω δὲ καὶ ἡμέρης ἑκάστης, καὶ τὸ ψῦχος φυλασσέσθω. καὶ περιπατείτω ὀλίγα, τέως ἐν ἀσφαλείῃ. ταῦτα δὴ ἢν φυλάσσηται οὐκ ὑποτροπιάσαι τὴν νοῦσον δέος πάλιν. καὶ γὰρ ἡ τοιαύτη νοῦσος, χαλεπή ἐστι καὶ χρονίη.

Ἄλλη ἡπατῖτις. αἱ μὲν ὀδύναι πιέζουσι κατὰ τὰ αὐτὰ ἐς τὸ ἧπαρ. καὶ ἡ χροιὴ διαφέρει τῆς πρόσθεν. σιδιοειδὴς γάρ ἐστιν. ἐν δὲ τῷ καιρῷ τοῦ θέρεος μάλιστα ἐμπίπτει. γίνεται δὲ ἀπὸ κρεοφαγίης βοείων κρεῶν, καὶ ἀπὸ οἰνοφλυγίης. ταῦτα γὰρ πάντα τὴν τοιαύτην τοῦ ἔτους ὥρην, πολεμιώτατα τῷ ἥπατι. ἐπεὶ χολὴν μάλιστα προσίστησι πρὸς τὸ ἧπαρ. τάδε οὖν πάσχει. ὀδύναι ὀξεῖαι ἐπιπίπτουσι, καὶ οὐκ ἐκλείπουσιν οὐδὲ μίην ὥρην, ἀλλ' αἰεὶ μᾶλλον πιέζουσιν. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐμέει χολὴν ὠχρήν. καὶ ὁκόταν ἐμέσῃ, ἐπ' ὀλίγον δοκέει ῥᾴων εἶναι. ἢν δὲ μὴ ἀπεμέσῃ, ἐς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡ χολὴ καθίσταται, καὶ ὠχροὶ γίνονται σφόδρα. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. ταῦτα πάσχει. ποτὲ μὲν, σφόδρα. ποτὲ δὲ, ἧσσον. ὁκόταν δὲ αἱ ἡμέραι παρέλθωσιν ἐν ᾗσι κρίνεται τὸ νούσημα, ὅτε πόνος ἐλασσόνως ἔχῃ, ἢν ἀναμάρτητος ᾖ, διαιτῆσθαι χρὴ τοιαύτῃ διαίτῃ, ᾗ καὶ πρόσθεν. ἢν γὰρ μεθυσθῇ παρὰ καιρὸν, ἢ λαγνεύσῃ, ἢ ἄλλό τι ποιέῃ μὴ ἐπιτήδειον, τὸ ἧπαρ παραχρῆμα γίνεται σκληρὸν αὐτέῳ, καὶ οἰδέει, καὶ σφύζει ὑπὸ τῆς ὀδύνης. καὶ ἤν τι ἀπολύσῃ, πονέει δ' ἐξαπίνης τὸ ἧπαρ καὶ τὸ σῶμα ἅπαν. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, ἐπεὶ αἱ πρῶται ἡμέραι παρέλθωσι, πυριῆσαι. εἶτα ὑποκαθῆραι τῷ σκαμμωνίῳ. ἢν δὲ ἡ κοιλίη ξυγκεκαυμένη ᾖ, κλύσαι ἐν τοῖσιν αὐτοῖσιν, οἷσι καὶ τὸν πρόσθεν, ὅ, τι ἄξει καλῶς. καὶ μετὰ τὸν κλυσμὸν, ὀνείῳ γάλακτι ἑφθῷ ὑποκαθῆραι, ὀκτὼ κοτύλῃσι. μέλι δὲ παραχέων, διδόναι πίνειν. διδόναι δὲ καὶ τὸ αἴγειον γάλα, τρίτον μέρος μελικρήτου παραμίσγων τὸ ἑωθινὸν, τετρακότυλον κύλικα. διδόναι δὲ καὶ ἑφθοῦ τοῦ αἰγείου δύο κοτύλας, τρίτον μελικρήτου παραμίσγων, ἢ αὐτὸ μόνον μέλι παραχέων. διδόναι δὲ καὶ τὸ ἵππειον γάλα τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ ὀνείῳ. κἢν μὲν ὑπὸ τούτων μελετωμένη ἡ νοῦσος ἐξέλθῃ, ἅλις. ἢν δὲ μὴ, τάμνειν τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος τὴν ἔσω φλέβα, καὶ ἀφιέναι τοῦ αἵματος. ἢν δέ σοι μὴ δοκέῃ, ὀνείῳ γάλακτι ὑποκαθῆραι ἢ βοείῳ. καὶ γάλακτος ὠμοῦ διδόναι δύο κοτύλας, τρίτον μελικρήτου παραμίσγων ἑκάστης ἡμέρης, ἐπὶ ἡμέρας δέκα. εἶτα ἄλλας δώδεκα, ἕκτον μέρος τοῦ μελικρήτου παραχέων, πίνειν διδόναι. τὸ δὲ γάλα αὐτὸ τὸ λοιπὸν διδόναι ἕως ἂν ἀναπαυθῇ, δύο κοτύλας. ἢν δὲ μὴ οὕτω παύηται, καῦσαι χρὴ, ὁκόταν μέγιστον τὸ ἧπαρ γένηται, καὶ ἐξεστήκῃ μάλιστα. καῦσαι δὲ ἐν πυξίνοισιν ἀτράκτοισι, βάπτων ἐς ἔλαιον ζέον. προστιθέναι δὲ, ἕως ἄν σοι δοκέῃ καλῶς ἔχειν, καὶ κέκαυσται. ἢ μύκησιν ὀκτὼ ἐσχάρας καῦσαι. ἢν γὰρ τύχῃς καύσας, ὑγιέα ποιήσεις, καὶ τὸν λοιπὸν χρόνον ῥᾷον διάξει. ἢν δὲ μὴ τύχῃ καυθεὶς, ὑπὸ τῶν ἄλλων λοιπὸν ὑγιὴς μὴ γενόμενος.

μὴ γινόμενος, φθειρόμενος ἀποθνήσκει. Ἡπατῖτις ἄλλη. Τὰ μὲν ἄλλα, πλῆθος τὰ αὐτὰ πάσχει τῇσι πρόσθεν. ἡ δὲ χροιὴ μέλαινα. τοῦ δὲ ἥπατος ἡ χολὴ, φλέγματος καὶ αἵματος πλησθεῖσα, ὡς λογιζόμεθα, διαῤῥήγνυται. καὶ ὁκόταν διαῤῥηχθῇ, τάχιστα μαίνεται. καὶ ἀγανακτεῖ. καὶ διαλέγεται ἀσύνετα. καὶ ὑλακτέει ὡς κύων. καὶ οἱ ὄνυχες, φοινίκεοι εἰσί. καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν οὐ δύναται ὁρῆν. καὶ τρίχες αἱ ἐν τῇ κεφαλῇ, ὀρθαὶ ἵστανται. καὶ πυρετὸς ὀξὺς ἐπιλαμβάνει. τούτῳ χρὴ προσφέρειν τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ τοῖσι πρόσθεν. οἱ δὲ πολλοὶ, ἀποθνήσκουσιν ἐν τῇσιν ἐν δέκα ἡμέρῃσι. παῦροι δὲ διαφυγγάνουσιν. Σπληνὸς νοῦσος πρώτη.

Γίνεται δὲ ἡ τοιαύτη νοῦσος, διὰ θερμασίην τοῦ ἡλίου χολῆς κινηθείσης, ὁκόταν ἑλκύσῃ ἐφ' ἑωυτὸν χολὴν ὁ σπλήν. τάδε οὖν πάσχει. πυρετὸς ὀξὺς ἐπιγίνεται κατ' ἀρχάς. προϊούσης δὲ τῆς νόσου ἀφίησι, πλὴν κατ' αὐτὸν τὸν σπλῆνα. ταύτῃ δὲ αἰεὶ θέρμην ἔχει, καὶ ὀδύνη ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐμπίπτει ὀξείη, καὶ ἐς τὴν λαπάρην, καὶ ἐς τὴν κοιλίην. τὰ δὲ σιτία κατ' ἀρχὰς, προσίεται μὲν, διαχωρέει δὲ οὐ μάλα. προϊούσης δὲ τῆς νούσου, ἥτε χροιὴ ὠχρὴ γίνεται, καὶ ὀδύνη ἰσχυρὴ ἐμπίπτει. καὶ αἱ κληΐδες λεπτύνονται. καὶ τὰ σιτία οὐχ ὁμοίως προσίεται, ὥσπερ κατ' ἀρχάς. καὶ ἀπὸ ὀλίγου πίμπλαται. ὁ δὲ σπλὴν ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε μέγας τῆς αὐτῆς ἡμέρης, καὶ ἄλλοτε ἐλάσσων γίνεται. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, πίσαι ἐλλέβορον κάτω, ὑποκαθῆραι τε τῷ κνιδίῳ κόκκῳ. ἐς ἑσπέρην δὲ μετὰ τὴν κάθαρσιν, φακῆς διδόναι τρυβλίον ῥοφέειν ὀξυτέρης. καὶ τευτλίων τρυβλίον λιπαρῶν, ἄλφιτα παραπάσας. τῇ δ' ὑστεραίῃ καὶ τῇ τρίτῃ, ἄρτον μικρὸν δειπνῆσαι. ὄψῳ δὲ, φακῇ χρέεσθαι. καὶ ὑὸς κρέας ἐν τῇ φακῇ ἑφθὸν τετριμμένον. οἶνον δὲ πινέτω αὐστηρὸν, μέλανα, ἀκρητέστερον κατ' ὀλίγον. καὶ ἡσυχίην ἐχέτω ταύτας τὰς ἡμέρας, πλὴν ἔνδον ὀλίγα περιπατείτω ἐν τῇ σκιῇ. τὸν δὲ λοιπὸν χρόνον τάδε χρὴ προσφέρεσθαι. σιτίον μὲν ἄρτον αὐτοπυρίτην. ὄψον δὲ ἐχέτω, κρέας κυνὸς μέζονος. ἢ αἰγός. ἢ οἰὸς τετριμμένον. καὶ τάριχος γαλιεικὸν, ἢ σαπέρδην. καὶ τὰ ὀξέα καὶ τὰ ἁλμυρὰ πάντα προσφερέσθω, καὶ τὰ στρυφνά. πινέτω δὲ οἶνον καλὸν ὑπόστρυφνον ὡς μελάντατον. τῶν δὲ γλυκέων καὶ λιπαρῶν ἀπεχέσθω, καὶ κνισσωδέων. καὶ σίλφιον μὴ προσφερέσθω. μηδὲ σκόροδα. μηδὲ κρέας χοίρειον. μηδὲ κεστρέα, μηδὲ νίαρον, μηδὲ τάριχος. μήτε ἔγχελυν. μήτε λάχανον. μηδὲ ἑφθὸν ἄνευ ὄξεος. τρωξίμων δὲ, ῥαφανίδι χρέεσθω. καὶ σελίνῳ, ἐς ὄξος βάπτων. καὶ οἴνῳ ἄλφιτα φυρῶν, ἐσθιέτω. καὶ τοῦ οἴνου ῥοφεέτω ἄκρητον. ἢν δὲ βούληται, καὶ τὸν ἄρτον ἐν τῷ οἴνῳ ἐνθρυπτόμενος, ἐσθιέτω θερμόν. διδόναι δὲ καὶ ἰχθύων. σκορπίον. δράκοντα. κόκκυγα. κωβιόν. καλλιώνυμον. τούτους ἑφθοὺς καὶ ψυχροὺς διδόναι. διδόναι δὲ καὶ ἃ μέλλει τὸν σπλῆνα λεπτύνειν ἑκάστης ἡμέρης, ἀσφοδέλου τοῦ καρποῦ, ἢ ἴξου τὰ φύλλα. ἢ αἰγὸς κέρας. ἢ ἄγνου καρπόν. ἢ πήγανον. ἢ ἡδυόσμου ῥίζην. τούτων τρίβων ὅ, τι ἂν βούλῃ, διδόναι ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ, νήστει. ἢν δὲ δυνατὸς ᾖ, ἀναγκάζειν αὐτὸν πρίειν ξύλα τριήκοντα ἡμέρας. καὶ ἀπ' ἄκρων τῶν ὤμων παλαιέτω. καὶ περιπατείτω δι' ἡμέρης. καὶ ὄψιος εὑδέτω. πρώϊος δὲ ἐγειρέσθω. καὶ εὐωχέεσθω ἃ προείρηται. ἢν δὲ μὴ ὑπὸ τούτων ῥαΐσῃ, καῦσαι τὸν σπλῆνα μύκησι, δέκα ἐσχάρας μεγάλας, ὁκόταν μέγιστος ᾖ ὁ σπλὴν καὶ ἐξηρμένος μάλιστα. ἢν γὰρ τύχῃς καύσας ὡς δεῖ, ὑγιέα ποιήσεις, πλὴν οὐκ ἐν τάχει. ἡ δὲ νοῦσος δέεται θεραπείης. χαλεπὴ γὰρ καὶ χρόνιος, ἢν μὴ παραχρῆμα μεληθῇ. Ἄλλη νοῦσος σπληνός. Γίνεται μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, ἀφ' ὧν καὶ ἡ πρόσθεν. πάσχει δὲ ὑπὸ τούτου τοῦ νοσήματος, τάδε. ἡ γαστὴρ φυσᾶται. μετὰ δὲ καὶ ὁ σπλὴν οἰδέει, καὶ σκληρός ἐστι. καὶ ὀδύναι ὀξεῖαι ἐμπίπτουσιν ἐς τὸν σπλῆνα. ἡ δὲ χροιὴ, τρέπεται καὶ ὁρᾶται μέλας. ἔπωχρος, σιδιοειδής. καὶ ἐκ τοῦ στόματος κακὸν ὄζει. καὶ τὰ οὖλα κακὸν ὄζει. καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ὀδόντων ἀφίσταται. καὶ ἐκ τῶν κνημέων ἕλκεα ἐκρήγνυται, ὁκοῖα περ ἐπινυκτίδες. τὰ δὲ γυῖα λεπτύνεται. καὶ ἡ κόπρος οὐχ ὑποχωρέει. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, μελετῆν τοῖσιν αὐτοῖσι φαρμάκοισι καὶ ἐδέσμασι, καὶ ποτῷ. καὶ ταλαιπωρίῃσι, καὶ τοῖσιν ἄλλοισι πᾶσι. καὶ κλύζειν ὁκόταν μὴ θέλῃ ἡ κόπρος διαχωρέειν ἐν τούτοισι, μέλιτος ἡμικοτύλιον, καὶ νίτρου αἰγυπτίου ὁκόσον ἀστράγαλον οἰός. ταῦτα τρίψας διεῖναι ἀπὸ τεύτλων ἑφθῶν ὕδατι τέσσαρσι κοτύλῃσιν. εἶτα οὕτω κλύζειν. ἢν δὲ μὴ ὑπὸ τούτων ἡ νοῦσος καθίσταται, καῦσαι αὐτοῦ τὸν σπλῆνα ὡς τὸν πρόσθεν. καὶ ἢν τύχῃς καύσας, ὑγιέα ποιήσεις.

ἄλλη νόσος σπληνός. Γίνεται μὲν τοῦ ἔτεος, ἦρος ὥρῃ μάλιστα. ἀπὸ δὲ αἵματος. ὁκόταν γὰρ ἐμπλησθῇ ὁ σπλὴν αἵματος, ἐκρήγνυται ἐς τὴν κοιλίην. καὶ ὀδύναι ὀξεῖαι ἐς τὸν

σπλῆνα

σπλῆνα ἐμπίπτουσι, καὶ ἐς τὸ στῆθος, καὶ ἐς τὴν κληῖδα, καὶ ἐς τὸν ὦμον, καὶ ὑπὸ τὴν ὠμοπλάτην. ἡ δὲ χροιὴ τοῦ γυίου μολιβδοειδής. καὶ ἀμυχὰς ἐν τῇσι κνήμῃσι λαμβάνει. καὶ ἕλκεα μεγάλα γίνεται ἐξ αὐτέων. καὶ τὰ κάτω ὑποχωρέοντα ἅμα τῷ πρώτῳ, αἱματώδεα καὶ ἰώδεα. καὶ ὑπέρχεται ἡ γαστὴρ σκληρή. καὶ ὁ σπλὴν καθάπερ λίθος ἐστίν. οὗτος τῶν πρόσθεν θανατωδέστερος, καὶ ἐξ αὐτέου παῦροι διαφυγγάνουσι. τοῦτον ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, τοῖσιν αὐτοῖσι θεραπεύειν, οἷσι καὶ τὸν ἔμπροσθεν, πλὴν ἄνω φάρμακον μὴ δίδου. κάτω δὲ τοῦ κόκκου τοῦ κνιδίου, δοῦναι τῇ ὑστεραίῃ. καὶ ἱππείου γάλακτος ἑφθοῦ ὀκτὼ κοτύλας μέλι παραχέων. εἰ δὲ μή, βοείου ἢ αἰγείου ἑφθοῦ, δύο χοεῦσι μέλι παρὰ τὴν ἑτέρην κύλικα. ἐναλλὰξ δὲ πίνειν χρή, ἐς δὲ τὴν ἑσπέρην διδόναι μετὰ τὴν κάθαρσιν ταῦτα ἃ καὶ τῷ πρόσθεν, μετὰ τὸ φάρμακον. καὶ ἢν δοκέῃ, τοῦ αἵματος ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος τοῦ ἀριστεροῦ τῆς ἔσω φλεβός. τὰς δὲ λοιπὰς τῶν ἡμερέων διδόναι νῆστει ἑκάστης ἡμέρης βοείου γάλακτος τέσσαρας κοτύλας, τρίτον μέρος ἅλμης παραμίσγων. σιτίοισι δέ, καὶ ποτοῖσι, καὶ τοῖσι ἄλλοισι, τοῖσι αὐτοῖσι θεραπεύειν, οἷσι καὶ τὸν πρόσθεν. ἀπέχεσθαι δὲ λαγνείης καὶ οἰνοφλυγίης, καὶ τοῦτον καὶ τὸν πρόσθεν. καὶ ἤν σοι δοκέῃ, καὶ καῦσαι ὁκόταν παχύτατος καὶ μέγιστος ὁ σπλὴν γίνηται. καὶ ἢν τύχῃς καύσας τοῦ καιροῦ, ὑγιέα ποιήσεις. ἢν δὲ μὴ ὑπὸ ταύτης τῆς ἰήσιος ὑγιὴς γίνηται, φθειρόμενος χρόνῳ θνήσκει. ἡ γὰρ νοῦσος λίην ἐστὶ χαλεπή.

ἄλλη νοῦσος σπληνός. Προσπίπτει καὶ αὕτη ἡ νοῦσος, ἦρος μάλιστα. ὁκόταν φλέγμα ἀναλάβῃ ὁ σπλὴν ἐς ἑωυτόν, καὶ μέγας παραχρῆμα γίνηται καὶ σκληρός. εἶτ' αὖθις καθίσταται. καὶ ὅταν μὲν ἐξηρμένος ᾖ, ὀδύναι ὀξεῖαι ἐμπίπτουσιν. ὁκόταν δὲ λαπαρὸς ᾖ, ἀνώδυνός ἐστι. καὶ ὁκόταν χρόνος γίνηται τῇ νούσῳ, ἀμαυρότερος δοκεῖ, καὶ ἐπανίσταται, καὶ ταχέως καθίσταται. οὗτος ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, κατ' ἀρχὰς τοῦ νοσήματος τὰ σιτία οὐ δύναται προσίεσθαι. καὶ ταχέως καταλεπτύνεται, καὶ ἀχροιὴν ἔχει τὸ σῶμα πουλλήν. τὸ δὲ νόσημα, ἢν μὴ παραχρῆμα θεραπευθῇ, ἢ αὐτόματον καταστῇ, διαλιπὸν πέντε μῆνας ἢ ἕξ, αὖθις ἐπανίσταται. διαλιμπάνει δὲ μάλιστα τὸν χειμῶνα. τοῦτον κατ' ἀρχὰς ἢν λάβῃς, καῦσον δέκα ἐσχάρας ἐς τὸν σπλῆνα, καὶ παρ' εὐθὺ ὑγιέα ποιήσεις. ἢν δὲ μὴ καύσῃς, τοῖσιν αὐτοῖσι φαρμάκοισιν ἰῆσθαι, οἷσι καὶ τὸν πρόσθεν, καὶ ἐδέσμασι, καὶ ποτοῖσι, καὶ ταλαιπωρίῃσιν. οὕτω γὰρ ἂν τάχιστα ὑγιέα ποιήσαις. τούτου δὲ ἡ χροιὴ γίνεται ἔκλευκος, ἀρτιύπωχρος, καὶ αὐχμηρή.

ἄλλη νοῦσος σπληνός. Γίνεται μετοπώρου μάλιστα ἀπὸ χολῆς μελαίνης. γίνεται δὲ ἀπὸ λαχανοφαγίης τρωξίμων πολλῶν καὶ ὑδροποσίης. πάσχει δὲ τάδε. ὁκόταν τὸ νόσημα λάβῃ, ἀλγέει τὸν σπλῆνα σφόδρα. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. καὶ ἀσιτίη ἔχει αὐτόν. τό, τε γυῖον ξυμπίπτει ταχέως. ὁ δὲ σπλήν, μέγας μὲν πάνυ οὐ γίνεται, σκληρὸς δέ. καὶ προσπίπτει παρὰ τὰ σπλάγχνα, καὶ μύζει προσκείμενος. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, τοῖσιν αὐτοῖσιν ἰῆσθαι καὶ φαρμάκοισι καὶ βρωτοῖσι καὶ ταλαιπωρίῃσιν, οἷσιν ἂν καὶ τὸν πρόσθεν. καὶ ἤν σοι δοκέῃ, καῦσαι αὐτόν, τρόπον ὅνπερ καὶ τοὺς ἄλλους. αὕτη ἡ νοῦσος τοῖσι πολλοῖσι ἢν παραχρῆμα μελετηθῇ, ἐν τάχει ἐξέρχεται.

Ἴκτεροι τέσσαρες. Ὁ μὲν τοῦ θέρεος μάλιστα ἐπιλαμβάνει χολῆς κινηθείσης. ἵσταται οὖν ἡ χολὴ ὑπὸ τῷ δέρματι καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ, ὥστ' εὐθὺς ἀλλοχροεῖ τὸ σῶμα. καὶ γίνεται ὠχρὸν ὁκοῖον περ σίδιον. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὠχροί. καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ ὑπὸ τὰς τρίχας, οἷον φλοιοὺς ὑπεισι. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. καὶ οὐρέει ὠχρὸν τὸ οὖρον. καὶ ὑφίσταται ἐπ' αὐτῷ παχὺ ὕπωχρον. καὶ τὸ ἕωθεν ἕως ἂν νῆστις ᾖ, περὶ τὴν καρδίην καὶ τὰ σπλάγχνα μύζει. καὶ ὁκόταν τις αὐτῷ προσφθέγξηται ἢ ἐρωτήσῃ, ἀσᾷ τε καὶ λυπέεται. καὶ οὐκ ἀνέχεται ἀκροώμενος. ὁ δὲ ἀπόπατος πηλώδης, ὠχρόλευκος. καὶ κάκοδμος. οὗτος ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, θνήσκει μάλιστα, ἐν τῇσι τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρῃσιν. ἢν δὲ ταύτας διαφύγῃ, ὑγιαίνεται. μελετᾶν δὲ αὐτὸν χρή, ὧδε. ὁκόταν ὁ πυρετὸς ἀνῇ, λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. πίνειν τε διδόναι μελίκρητον. καὶ ῥοφήμασι διαχρῆσθω, πτισάνης χυλῷ μέλι παραχέων. καὶ μὴ συνεψεῖν τὸ μέλι, ἕως ἂν αἱ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι παρέλθωσιν. αὗται γὰρ κρίνουσιν ἢν θανάσιμον ᾖ. μετὰ δὲ ταῦτα, λούειν δὶς τῆς ἡμέρης, καὶ εὐωχέειν. τὸ πρῶτον ὀλίγοισιν ἅσσα ἂν μάλιστα προσίηται. ἔπειτα πλείω μέντοι διδόναι. πινέτω δὲ οἶνον λευκὸν ὡς πλεῖστον δι' ἡμέρης, καὶ ἤν σοι δοκέῃ προϊόντος τοῦ χρόνου ὠχρὸς εἶναι καὶ ἀσθενής, ἔμετον κελεύειν ποιέεσθαι ἀπὸ τῶν σιτίων, ὡς ἐν τῇσιν ἄνω νούσοισιν ἔχει. καὶ ἢν μὲν ἀπὸ τούτου παύσηται, ἅλις. ἢν δὲ μή, ἐλλέβορον πιέτω. μετὰ δὲ τὴν τοιαύτην κάθαρσιν, ἑσπέρην

φαγέτω

φαγέτω μάζαν μαλθακὴν, ἢ ἄρτου τὸ ἐντός. ὄψον δὲ ἐσθιέτω, νεοσσὸν ἀλεκτορίδος δίεφθον ζωμὸν μετὰ κρομμύων, καὶ κοριάνου, καὶ τυροῦ, καὶ ἁλὶ, καὶ σησάμῳ, καὶ σταφίδι λευκῇ. οἶνον δὲ πινέτω, λευκὸν, αὐστηρὸν, ὡς παλαιότατον. τὴν δὲ κάτω κοιλίην ὑποκαθῆραι. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, χυλῷ ἀπὸ ἐρεβίνθων λευκῶν, μέλι δὲ χρὴ τῷ χυλῷ παραχέαι, τοῦτο δὲ χλιαίνων, καὶ ἐκπινέτω δύο κοτύλας τοῦ τοιούτου χυλοῦ. τῇ δὲ τρίτῃ ἀρξάμενος ἀφ' ἑκάστης ἡμέρης πινέτω τόδε τὸ ὕδωρ, ἀπὸ τῶνδε ἑψήσας. μαράθρου ῥίζας λεπτὰς, πλῆθος ὁκόσον τρισὶ δακτύλοισι περιλαβεῖν τὴν δραγμίδα ἐμβάλλειν καὶ ἑψεῖν, ἐν δύο χοεῦσιν ὕδατος. ἑψεῖν δὲ ἕως ἂν λειφθῇ τὸ ἥμισυ. καὶ ἐρεβίνθων λευκῶν χοίνικα ἐν δυσὶ χοεῦσι. καὶ τούτου δὲ πιέτω τὸ ἥμισυ. ταῦτα ὁκόταν λειφθῇ διηθήσας ἐξαιθριάσαι, καὶ ἀμφότερα μίξας τούτῳ τῷ ὕδατι, καὶ τὸν οἶνον κεράσας, πινέτω. καὶ αὐτὸ τὸ ὕδωρ μοῦνον ἢν βούληται, πινέτω ὡς πλεῖστον. καὶ ἄλλο ὕδωρ μὴ πινέτω. ἢν δὲ τοῦτο τὸ ποτὸν μὴ προσίηται, τόδε σκευάσας οὕτω διδόναι. ἰσχάδων λευκῶν χοίνικα ἑψήσας ἐν δυσὶ χοεῦσι, διηθῆσαι καὶ ἐξαιθριάσαι. ἔπειτα τὸ ὕδωρ τοῦτο πινέτω ἤν τε ψιλὸν αὐτὸ βούληται, ἤν τε σὺν τῷ οἴνῳ κερνάς. πινέτω δὲ μὴ ἀθρόον πουλὺ, ἀλλὰ κατὰ φορὰν, ἡμικοτύλιον, ὅκως μὴ διάῤῥοια αὐτῷ ἐπιγένηται. καὶ διαλιπὼν χρόνον ὀλίγον, πινέτω. ἀγαθὰ δὲ καὶ τάδε διδόναι πίνειν, νῆστιν ἑκάστης ἡμέρης, τρίβοντα λεῖα καὶ διέντα. κοτύλην οἴνου παλαιοῦ λευκοῦ. σελίνου καρπὸν. σικύου σπέρμα. μαράθρου καρπὸν. αἰθιοπικὸν κύμινον. ἀδίαντον. κόριον τὴν ποίην. ἀσταφίδας λευκάς. ταῦτα πίνων κἀκεῖνα, ὠφεληθήσεται, καὶ τάχιστα ὑγιὴς γενήσεται. ἄλλος ἴκτερος.

Οὗτος ἐπιλαμβάνει χειμῶνος ἐν ὥρῃ, ἐκ μέθης καὶ ῥίγεος. ἄρχεται δὲ τὸ πρῶτον, ῥῖγος ἐπιλαμβάνειν. ἔπειτα καὶ πυρετὸς κατέχει. τὸ δὲ ὑγρὸν τὸ ἐν τῷ σώματι, πήγνυται ἐν τῷ δέρματι. Ἐν τοῖσι δὲ δείκνυται ὅτι οὕτως ἔχει. πελιδνὸν ἐστὶν αὐτοῦ τὸ σῶμα καὶ ὑπόσκληρον. καὶ αἱ φλέβες διὰ τοῦ σώματος τέτανται ὠχραί. μέζονες δὲ καὶ παχύτεραι ἢ πρόσθεν εἰσί. τέτανταί τε ὑπομελάντεραι καὶ ἄλλαι φλέβες. καὶ ἢν τάμνῃ τις τινὰ αὐτῶν, ῥεύσει ἐξελεύσεται τὸ αἷμα ὠχρὸν, ἐάνπερ ὠχραὶ ἔωσιν αἱ φλέβες. ἢν δὲ μέλαιναι ἔωσι, μέλαν τὸ αἷμα ῥεύσεται. καὶ τὸ ἱμάτιον πρὸς τῷ χρώματι προσκείμενον, οὐκ ἀνέχεται ὑπὸ τοῦ κνησμοῦ. οὔτε πρόθυμός ἐστι πρὸς τὸ πορεύεσθαι καὶ φοιτῆν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀσθενείης αὐτοῦ τὰ σκέλεα ὑποφέρεται. καὶ διψῇ σφόδρα. αὕτη ἡ νοῦσος, οὔπω ἧσσον τῆς προτέρης θανάσιμη. περιέρχεται δὲ πλείω χρόνον, ἢν μὴ ἐν τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσιν ἔπειτα ὑγιὴς γίνηται. ἢν δὲ ἡ νοῦσος ἀρμηκύνηται, καὶ γένηται ὄγδοος ἢ ἔνατος συμπίπτει εἰς νοῦσον. καὶ ἡ νοῦσος καὶ ἡ ἀλγηδὼν, πιέζει μᾶλλον. καὶ ἀνίστασθαι οὐ δύναται. καὶ οἱ πολλοὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ παραχρῆμα φθείρονται. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, κατ' ἀρχὰς μὲν τῆς νούσου ἢν παραγένηται, ὁκόταν ἤδη αἱ ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσιν, ἐλλέβορον πῖσαι. τὴν δὲ κάτω κοιλίην, χυλῷ ὑποκαθῆραι, ὡς ἐν τῷ πρόσθεν. καὶ τἄλλα τὰ αὐτὰ διδόναι φάρμακα. διδόναι δὲ καὶ κανθαρίδας, ἄνευ πτερῶν καὶ κεφαλῆς, τέσσαρας τρίβων, καὶ διεὶς οἴνῳ λευκῷ ἡμικοτυλίῳ. ἤδη δὲ καὶ μέλι παραχέαι ὀλίγον. εἶτα οὕτω διδόναι πιεῖν. τοῦτο πινέτω δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρης. παυούσης δὲ τῆς νούσου, λουτροῖσι καὶ πυριήμασι θεραπεύειν. ἐσθιέτω δὲ ὁκόσα προσίεται. οἶνον δὲ πινέτω, λευκὸν, αὐστηρόν. καὶ τἄλλα τὰ αὐτὰ προσφερέσθω, ἃ καὶ τῇ πρόσθεν. αὕτη ἡ νοῦσος, χρονίη καὶ χαλεπὴ, ἢν μὴ κατ' ἀρχὰς καλῶς μελετηθῇ. ἄλλος ἴκτερος.

Ἐπιδήμιος οὗτος καλεῖται, διότι πᾶσαν ὥρην ἐπιλαμβάνει. γίνεται δὲ ἀπὸ πλησμονῆς μάλιστα καὶ μέθης. καὶ ἐπειδὰν ῥιγώσῃ, εὐθέως οὖν τὸ σῶμα ἀλλοιοτροπέει καὶ γίνεται ὠχρόν. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σφόδρα ὠχροί. καὶ ὑπὸ τὰς τρίχας καὶ ὑπὸ τοὺς ὄνυχας ἡ νοῦσος ὑποτρέχεται. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς βληχρὸς ἔχει. καὶ ἀσθενέει τὸ σῶμα. καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ ὀδύνη ἔχει. καὶ οὐρέει ὠχρὸν καὶ παχύ. οὗτος ὁ ἴκτερος, ἧσσον θανατώδης τῶν πρόσθεν. καὶ θεραπεύεται μελετώμενος ἐν τάχει. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, σχάσαι αὐτοῦ τοὺς ἀγκῶνας καὶ ἀφαιρέειν τοῦ αἵματος. ἔπειτα πυριήσας, πῖσαι ἐλατήριον. κάτω δὲ αὖθις ὑποκαθῆραι τῇ τρίτῃ, ὀνείῳ γάλακτι. τὰ δὲ ἄλλα ῥοφήματά τε καὶ πόματα καὶ ἐδέσματα, τὰ αὐτὰ διδόναι, ἃ καὶ τῷ πρόσθεν. καὶ καθαίρειν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν θαμινά. καὶ ἀπὸ χαλαρίου πίνειν. καὶ λούειν αὐτὸν, πολλῷ καὶ θερμῷ, καὶ ξύων τὴν σάρκα, ἐν οἴνῳ λευκῷ διδόναι πίνειν. καὶ ἐς τὰ ἄλλα πάντα τοῖσιν αὐτοῖσι χρήσθω, καὶ ἐν τάχει ὑγιὴς ἔσται. ἄλλος ἴκτερος.

Γίνεται μὲν ἀπὸ φλέγματος. ὥρῃ δὲ χειμῶνος μάλιστα ἐπιλαμβάνει. καὶ ἡ χροιὴ αὐτέου

λευκή. καὶ τὰ στήθεα αὐτέου, πλήρεα γίνεται φλέγματος. καὶ πτύει τὸ σίαλον. καὶ ὁκόταν ἀποχρέμπτηται, λυγμὸς αὐτῷ γίνεται. καὶ οὐρέει λευκὸν καὶ παχύ. καὶ ὑπ' αὐτῷ ὑφίσταται, ὅμοιον ἀλεύρῳ. οὗτος ὁ ἴκτερος, οὐκ ἔστι θανατώδης, καὶ ἐν τάχει ὑγιαίνεται. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, πῖσαι κνίδιον κόκκον. καὶ μετὰ τὴν κάθαρσιν πτισάνης χυλὸν, μέλι παραχέας. δοῦναι ἐκροφέειν τέσσαρας κοτύλας. τὴν δὲ ἄνω κοιλίην ἐμέτῳ πεποιημένος, κάθαρσιν παρέχειν, τῷ ὡς ἐν τοῖσι πρόσθεν. οὕτω γὰρ ἂν ῥήιστα τὸ φλέγμα ἀπαγάγοι τοῦ πλεύμονος καὶ τῶν ἀρτηριῶν. καὶ ἀναγαργαρισμὸν σκευάζων αὐτῷ θαμινά. οὗτος ἐνίοτε καὶ πυρεταίνει βληχρῷ πυρετῷ. καὶ φρίκη λεπτὴ ἐπιγίνεται. καὶ τἄλλα μελετᾶν οἷσι καὶ τοὺς πρόσθεν ἰκτερώδεας. καὶ φαρμάκοισι. καὶ πυρίῃσι. καὶ λουτροῖσι, καὶ ἐδέσμασι. καὶ ποτοῖσι. καὶ ῥοφήμασιν. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα ὑγιέα ποιήσεις.

Νούσημα ὅπερ καλεῖται τῦφος.

Τῦφος μὲν οὖν τὸ νούσημα καλέεται. ἐπιλαμβάνει δὲ θέρεος ἐν ὥρῃ, ὁκόταν ὁ κύων τὸ ἄστρον ἐπιτέλλῃ, χολῆς κινηθείσης ἀνὰ τὸ σῶμα. αὐτίκα οὖν αὐτὸν πυρετοὶ ἔχουσιν ἰσχυροί. καὶ καῦμα ὀξύ. καὶ ὑπὸ τοῦ βάρεος ἀσθενείη. καὶ ἀκρασίη τῶν σκελέων καὶ τῶν χειρῶν. ἀχρεῖα γὰρ μάλιστα γίνεταί οἱ. καὶ ἡ γαστὴρ ταράσσεται. καὶ τὰ ὑποχωρέοντα δυσώδεα. καὶ στρόφος ἰσχυρὸς ἐπιγίνεται. ταῦτά τε πάσχει. καὶ ἤν τις ἀναστῆσαι θέλῃ αὐτὸν, οὐ δύναται ὀρθοῦσθαι. οὐδὲ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἀνοίγειν δύναται ὑπὸ τοῦ καύματος. καὶ ἤν τις αὐτὸν ἐρωτᾷ, ὑπὸ τοῦ πόνου οὐ δύναται ἀποκρίνασθαι. ὁκόταν δὲ μέλλῃ ἀποθνήσκειν, ὀξύτερά τε ὁρῇ, καὶ φθέγγεται βαρσαλέως. καὶ πιεῖν καὶ φαγεῖν αἰτέει. καὶ ἢν δῷ τις καταφαγεῖν, ἐν τάχει μεθῆκε καὶ τὴν ψυχήν, ἢν μὴ ἐξεμέσῃ. τούτῳ ἡ νοῦσος αὕτη κρίνεται, ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ἢ δεκατέσσαρσι. πολλοὶ δὲ διατρέχουσι καὶ τὰς εἰκοσιτέσσαρας. ἢν γοῦν ταύτας διέλθῃ, ὑγιὴς ἔσται. καὶ γὰρ ἐν ταύτῃσι τῇσιν ἡμέρῃσι, δηλοῦται εἰ θανάσιμος, ἢ οὔ. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, ὧδε ἰᾶσθαι. ἐν τῇσι πρώτῃσι τῶν ἡμερέων, λουτροῦ μὲν, ἀπέχεσθαι. ἀλείφειν δὲ, οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ χλιαίνων ἐν κοίτῃ. καὶ σιτίων ἀπέχεσθαι. ῥοφήματα δὲ λεπτὰ καὶ ψυχρὰ διδόναι. οἶνον δὲ πινέτω, μέλανα, αὐστηρόν, ἢν ξυμφέρῃ αὐτῷ. ἢν δὲ μὴ, λευκὸν, ὑδαρόν, αὐστηρόν. ἢν δὲ δίψα ἰσχυρὴ πιέζῃ τοῦ καύματος, ἀθρόον διδοὺς πίνειν, κέλευε ἐξεμέειν, ταῦτα δὶς ἢ τρὶς ποιήσας. καὶ ὁκόταν τὸ καῦμα ἔχῃ, ῥάκεα βάπτων ὕδατι ψυχρῷ προστιθέναι, ᾗ ἂν μάλιστα φῇ καίεσθαι. ἢν δὲ φρίκην ἔχῃ τὸ σῶμα, ἀνίεται τὰ ψύγματα. οὗτος ὁκόταν πονῇ, μάλιστα ὑπὸ τῆς τοιαύτης ὀδύνης, αἴφνης κινδυνεύσει καταλιπεῖν τὴν ψυχήν. ἀλλὰ διδόναι χρὴ αὐτῷ τῆς ὀδύνης τὰ φάρμακα μετὰ ἀσφαλείης. τὰ αὐτὰ ἃ καὶ τοῖσιν ὑπὸ τῆς πλευρίτιδος ἐχομένοισι. ὁκόταν δὲ ἐξαναστῇ, ἀνακομίζειν σιτίοισι, καὶ ποτῷ, καὶ λουτροῖσιν ὡς τάχιστα. ἡ γὰρ νοῦσος χαλεπὴ καὶ παῦροι διαφεύγουσιν.

Ἄλλος τῦφος.

Ἐπιλαμβάνει μὲν τὸ νούσημα πᾶσαν ὥρην. γίνεται δὲ ὑγρασίῃ τοῦ σώματος, ὁκόταν τὰ σιτία ὑγρὰ ἐόντα, καὶ τὸ ποτὸν πουλὺ, αἱ σάρκες ἀναπίωσι καὶ πλαδαραὶ γίνωνται, ἀπὸ τούτων τὸ νούσημα γίνεται μάλιστα. ἄρχεται οὖν ὁ πυρετὸς τριταῖος ἢ τεταρταῖος κατ' ἀρχὰς γινόμενος. καὶ πόνος ἰσχυρὸς ἐν τῇ κεφαλῇ ἐνίσταται. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τῷ σώματι διαλείπων. καὶ ἐμέει σίαλον. καὶ στρόγγει πυκνὰ καὶ ἀλγέει τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν. καὶ τὸ πρόσωπον ἀφύει. καὶ ἐς τοὺς πόδας οἴδημα κατέρχεται. ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλον τὸ σῶμα ἀποιδέει καὶ ἐς τὰ στήθεα καὶ ἐς τὸ μετάφρενον ἐνίοτε ἡ ὀδύνη τρέχει. καὶ ἡ γαστὴρ τετάρακται. καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἐξορεῖσαι ἰσχυρῶς. καὶ τὸ σίαλον ἀποπτύει πολλὸν καὶ ἀφρῶδες. καὶ ἐν τῇ φάρυγγι δοκέει ἐνέχεσθαι καὶ κέρχνει αὐτόν. πολλάκις δὲ καὶ φλεγμαίνει ὁ φάρυγξ. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, καὶ οὕτως ὁ πόνος πιέζῃ, καὶ ὀρθόπνοια ἰσχυρὴ ἐμπίπτῃ, ἔστιν ὅτε καὶ πολλάκις ἐξαπίνης ὑπὸ τοῦ πόνου τὴν ψυχὴν ἀφῆκεν ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν, ἢ ἐν δεκατέσσαρσι. πουλλοὶ δὲ διαφέρουσι καὶ ἕως τῶν εἰκοσιτεσσάρων ἡμερέων. πολλάκις δὲ καὶ ἐξαπίνης ἡ νοῦσος ἀνῆκε. καὶ δοκέει ὑγιὴς εἶναι. ἀλλὰ φυλάσσεσθαι χρὴ, ἄχρις ἂν αἱ τέσσαρες καὶ εἴκοσιν ἡμέραι παρέλθωσιν. ἢν γὰρ ταύτας διαφύγῃ, οὐ μάλα θνήσκει. τοῦτον ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, ἐν τῇσι πρώτῃσι τῶν ἡμερέων, χρὴ ῥοφήματα διδόναι, ἄλητον κάθεφθον, μέλι λεπτὸν παραχέων. πίνειν δὲ διδόναι, μέλανα οἶνον κατ' ὀλίγον, ὅκως ἂν βούληται κεκρημένον. σιτία δὲ μὴ προσφέρειν, πρὶν ἂν αἱ ἡμέραι παρέλθωσι. πολύποδας δὲ ἐν οἴνῳ ἑφθοὺς διδόναι ἐσθίειν. καὶ τὸν ζωμὸν ῥοφάνειν. καὶ ῥαφανίδας τρώγειν πολλάς. καὶ καρδάμου καρπὸν φώσας, ἀλέσαι καὶ σῆσαι λεπτά. εἶτα πινέτω οἶνον μέλανα, ἐπιβαλὼν στρυφνόν. καὶ ἄλφιτα λεπτὰ ὀλίγα διδόναι

πίνειν

πίνειν ἕωθεν. λουτροῦ δὲ ἀπεχέσθω, μέχρις ἂν αἱ ἡμέραι παρέλθωσιν. οἴνῳ δὲ καὶ ἐλαίῳ χλιήνας, ἀλείφειν δὲ κοίτην, καὶ ἐκμάσσειν. καὶ γλυκυσίδης καρποῦ δέκα κόκκους ἑψῶν ἐν οἴνῳ μέλανι, διδόναι πίνειν. καὶ γογγυλίδας δίεφθους ποιέων, ῥοφανέτω τὸν χυλὸν, ἀρτύσας τυρῷ ἀνάλτῳ, καὶ μήκωνι, καὶ ἁλὶ, καὶ ἐλαίῳ, καὶ σιλφίῳ, καὶ ὄξει. ἢν δὲ καὶ φάρμακον βούλῃ πίσαι, τοῦ κνιδίου κόκκου πίσαι. καὶ μετὰ τὴν κάθαρσιν, ἀλεύρου ἑφθοῦ καὶ λιπαροῦ δοῦναι δύο τρυβλία ἐκροφέειν. οἶνον δὲ πινέτω τὸν αὐτόν. καὶ τῶν φαρμάκων καὶ ῥοφημάτων καὶ ποτῶν ὅ,τι ἂν δίδῳς, ὀνήσειν, ἤν τε κατὰ ἓν, ἤν τε κατὰ πλείω προσφέρῃς. καὶ οὕτω τάχιστα ὑγιέα ποιήσεις. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή. καὶ παῦροι διαφυγγάνουσιν. Ἄλλος τῦφος. Γίνεται μὲν καὶ οὗτος, διὰ τόδε. ὁκόταν ἡ χολὴ σαπεῖσα μιγῇ τῷ αἵματι ἀνὰ τὰς φλέβας καὶ τὰ ἄρθρα, ὁκόταν τὸ αἷμα στῇ, ἐνίσταται δὲ μάλιστα ἐν τοῖσιν ἄρθροισι. καταστηρίζεται δὲ ἐνίοτε καὶ εἰς τὸ ἄλλο πᾶν σῶμα. καὶ ὀδύνας παρέχει ὀξείας. καὶ οἱ πολλοὶ ἐκ ταύτης τῆς νόσου, χωλοὶ γίνονται, ὁκόταν ἀποληφθεῖσα ἐν τοῖσιν ἄρθροισιν ἡ χολὴ παραθῇ. ἡ δὲ ὀδύνη διαλείπουσα ἐπιλαμβάνει, καὶ διὰ τριῶν ἡμερέων, καὶ διὰ τεσσάρων. τοῦτον ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, μελετᾶν οὕτως. τῆς ὀδύνης ἐπικρατούσης ἐν τῷ σώματι, χλιάσματα χρὴ ποιέειν καὶ προστιθέναι, ἐλαίῳ ὑπαλείψας. ὁκόταν δὲ ἀνῇ, δοῦναι αὐτῷ ἐλλέβορον, πυριήσας πρόσθεν ἅπαν τὸ σῶμα. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ὀῤῥὸν αἰγὸς ἑψήσας, δοῦναι πιεῖν, δύο χόας, παρὰ τὸν ἕτερον χόα, μέλι παραχέας. παρὰ δὲ τὸν ἕτερον, ἅλας παραβαλών. εἶτα κύλικα παρὰ κύλικα παραλλάσσων, πινέτω ἕως ἂν ἐκπίῃ ἅπαν. εἰς ἑσπέρην δὲ μετὰ τὴν κάθαρσιν, φακῆς τρυβλίον ῥοφεέτω. καὶ τεύτλων τρυβλίον λιπαρῶν ἄλφιτα παραπάσσας, ἐκπιέτω. καὶ νεοσσοῦ ἀλεκτρυόνος κρέας, ἢ πελειάδος, ἢ τρυγόνος, ἢ οἰὸς, ἢ ὗς πίον τρωγέτω. τὸν δὲ ἐλλέβορον, δι᾽ ἕκτης ἡμέρης διδόναι. καὶ ἤν κου τῶν ἄρθρων ἀποιδίσκεται καὶ μὴ θέλῃ ἀφίστασθαι, σικύην προσβαλὼν, ἀφαιρέειν τοῦ αἵματος. κατακεντῶν ἀκίδι τριγώνῳ, ἐν τὰ γούνατα, καὶ ἐν τοῖσι γούνασιν ἐν οἷς τὸ οἴδημα. τῶν δὲ ἄλλων ἄρθρων μηδὲν κεντριάσῃς. τὰς δὲ μεταξὺ τῶν ἡμερέων, σιτίον προσφερέσθω. ἄρτον μὲν, ὡς ἑφθότατον. μᾶζαν δὲ, ψαιστὴν ὡς μάλιστα. ὄψα δὲ ἐχέτω ὡς μάλιστα μὲν ὀπτά. ὀρνίθια δὲ, ἄναλτα. εἰ δὲ μὴ, καὶ ἑφθὰ, ἐζωμευμένα, πλὴν ἄνευ τυροῦ, καὶ σησάμου, καὶ ἁλός. ἰχθύσι δὲ χρήσθω, τοῖσι σαρκωδεστάτοισιν. ὀπτοῖσι δὲ, τὸν ἴσον τρόπον τοῖς κρέασιν ἑψῶν, δι᾽ [illegible] πάσας, ἐλαίῳ αὐτὰ ὑποχρίσας. οἶνον δὲ πινέτω λευκὸν, ἢν ξυμφέρῃ. ἢν δὲ μὴ ξυμφέρῃ, μέλανα. καὶ ἐν περιόδοισι ταλαιπωρείτω δι᾽ ἡμερέων. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον, καὶ ὄρθριος. ὀῤῥὸν δὲ καὶ γάλα τὴν ὥρην πινέτω ἀεί. ἢν δέ σοι δοκέῃ, καὶ ὄνειον γάλα διδόναι ἀφεψήσας. καὶ ἢν ὑγιὴς γένηται, ἐν φυλακῇ αὐτὸν ἔχειν τοῦ ψύχεος, καὶ τοῦ πνίγεος. καὶ τῶν σιτίων, μὴ λίην ἐμπιπλάσθω. κίνδυνος γὰρ αὖθις ὑποτροπιάσαι τὴν νοῦσον. αὕτη τοιγαροῦν ἡ νοῦσος οὕτω θεραπευομένη, ἐν ἓξ μησὶν, ὑγιὴς γίνεται. ἐν γὰρ τῶν τοσούτων μηνῶν τῷ διαστήματι κρίνεται ἤν τε θανάσιμος, ἤν τε μή, ἢν καὶ παραχρῆμα θεραπευθῇ, πλὴν ἡ νοῦσος χαλεπή. καὶ τοῖσι πλείστοισι συναποθνήσκει. Ἄλλος τῦφος. Γίνεται μὲν τὸ νόσημα ἐν ὀπώρης καιρῷ, ὁκόταν τῆς πληθῇ παντοίης ὀπώρης. τοῖσι δὲ πολλοῖσι καὶ ἀπὸ τῶνδε ἐγγίνεται ἡ τοιάδε νοῦσος. φαγόντες πλακοῦντος καὶ σησάμης καὶ τῶν ἄλλων μελιτωθέντων ἀπλέστως. τὸ γὰρ μέλι τὸ ἑφθὸν, καυματῶδές ἐστι, καὶ προσπλάσσεται τῇ κοιλίῃ. ἔπειτα ὁκόταν καταψυχθῇ ἐν τῇ κοιλίῃ, ἀναζέεται. καὶ ἐξαπίνης ἡ γαστὴρ ἀείρεται. καὶ πίμπραται. καὶ δοκέει διαῤῥήσσεσθαι. ἔπειτα δὲ ἐξαπίνης διάῤῥοια ἐπεγένετο. καὶ ὁκόταν ἅπαξ ἄρξηται χωρέειν, πολλὰς ἡμέρας καθαίρεται. καὶ πολλοὶ μετὰ ταύτην τὴν κάθαρσιν, ὑγιέες ἐγένοντο. ὁκόταν οὖν παύσηται αὐτόματος καθαιρόμενος, φακῶν χυμοῦ ἀναγκάσαι αὐτὸν ἐκπιεῖν τρία ἡμίχοα, ἅλας παραβάλλων. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν τοῦ χυμοῦ, ἐς ἑσπέρην, φακῆς τρυβλίον ῥοφεέτω ψυχρῆς ἀνάλτου. σίλφιον δὲ ἐπιξέσθω πολύ. καὶ τεύτλου τρυβλίον, ἀνηδύντου λιπαροῦ, ἄλφιτα ἐπιπάσσων. οἶνον δὲ πινέτω, μέλανα αὐστηρὸν κατ᾽ ὀλίγον. τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ χρόνου, τὰ αὐτὰ ποιεέτω. καὶ σῖτα προσφερέσθω, ἄρτον ἔξοπτον. μᾶζαν τε ψαιστὴν ὡς μάλιστα. τὰς δὲ πρώτας τῶν ἡμερέων, ἄλευρον φαγέτω κάθεφθον, ἀποψύχων, καὶ μέλι παραχέων. οἶνον δὲ πινέτω μέλανα στρυφνὸν, ἕως ἂν ἱστῇ ἡ νοῦσος, ταῦτα προσφερέσθω. ὁ δὲ ὑπὸ τῆς ὀπώρης ληφθεὶς τῇ νούσῳ, φῦσαν παρέχει, καὶ στρόφον, καὶ ὀδύνην. καὶ τὰ σιτία οὐκ ἐθέλει διαχωρέειν. καὶ ἡ γαστὴρ μεγάλη καὶ σκληρὴ αὐτοῦ ἐστι. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἔχει. τούτῳ ἢν μὲν αὐτομάτη ταραχθῇ, ἡ κοιλίη

ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσι τὸ ἐλάχιστον καθαίρεται. καὶ ὁκόταν παύσηται καθαιρόμενος, ὑγιὴς παραχρῆμα ἔσται. ἢν δὲ μὴ καθαρθῇ, καθαίρειν αὐτὸν, τῷ ἱπποφαέος ὀπῷ, ἢ τῷ κνιδίῳ κόκκῳ. δι᾽ ἑτέρην δὲ ταῦτα διδόναι, καὶ τοῖς αὐτομάτως καθαιρομένοισι. τῇ δ᾽ ὑστεραίῃ, ἢν μὲν πυρετὸς ἔχῃ, ἡσυχίην ἐχέτω. διδόναι δὲ αὐτῷ πίνειν τοῦ αὐτοῦ οἴνου, ὡς ἐν ψυχροτάτῳ ὕδατι. ἢν δὲ μὴ ἔχῃ πυρετὸς, διαιτάσθω δίαιταν μὴ ὑγρὴν, ἀλλ᾽ ἰσχυροτέρην. καὶ περιπατείτω πρὸς τὰ σιτία τεκμαιρόμενος. ὑπὸ τούτου τοῦ νοσήματος, πολλοῖσιν ἤδη ὕδερος ἐξεγένετο. καὶ ἢν δοκέῃ σοι κλύζειν, τοῖσιν αὐτοῖσι κλύσον, οἷσι καὶ τοὺς ὑδεριῶντας. ἢν δὲ βούλῃ τοῖσιδε κλύζειν. ἐν μελικρήτου κοτύλῃ πτίλον θαψίης ἐγχύσαι, εἶτα οὕτως ἐγκλύσαι. οὗτος οὕτω θεραπευόμενος τάχιστα ὑγιὴς ἔσται.

Ἄλλος τῦφος. Γίνεται δὲ τὸ νόσημα, ὁκόταν τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν τῷ σώματι σαπῇ, καὶ ἀναξηρανθῇ μᾶλλον τοῦ καιροῦ. γίνεται οὖν τὴν ἰδέην, ὁκόταν τῷ νουσήματι ἔχηται, δίυγρος. ὕπωχρος. διαφανὴς. κύστει ἐοικὼς ὁρῆν, πλὴν οὐκ οἰδέει. ἀλλὰ λεπτὸς καὶ σκελιφρός ἐστι καὶ ἀσθενής. μάλιστα δὲ τοῦ σώματος λεπτύνεται τὰς κληῗδας. καὶ τὸ πρόσωπον ἰσχυρῶς κάτισχνος. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἔγκοιλοι σφόδρα. ταῦτα μὲν ὑπὸ τοῦ νοσήματος πάσχει. ἢν δὲ ἡ χροιὴ τοῦ σώματος μέλαινα ᾖ, τάδε αἴτιά ἐστιν. ἐς τὰ φλέβια καὶ ἐς τὸ δέρμα, ὁκόταν χολὴ μέλαινα ὑπέλθοι, καὶ ἤδη τοῦ τοιούτου ὁκόταν θέρμη ἐπιγένηται, ἀνάγκη ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ξυγκέεσθαί τε καὶ ἀναξηραίνεσθαι τὰ φλέβια, ὥστε τὸ αἷμα ἐκχωρέειν κατὰ τὰ φλέβια. τάδε οὖν πάσχει. οὗτος λεπτὸς γίνεται. καὶ κάτισχνος ἰσχυρῶς. καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἀραιὰ σκαρδαμύσσει, καὶ τὰς μυίας ἀπὸ τοῦ ἱματίου θηρεύει. καὶ βάρος τῶν σιτίων ἐστὶν, ἢ ὑγιαίνων. καὶ λύχνου ἀποσβεσμένου τῇ ὀσμῇ ἥδεται. καὶ ἐξονειρώσσει θαμινά. πολλάκις δὲ καὶ βαδίζοντι αὐτῷ, ἐξέρχεται ἡ γονή. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, καθαίρειν τὴν κοιλίην τῷ μέλανι ἐλλεβόρῳ, τὴν ἄνω [illegible]. τὴν δὲ κάτω, ὀπῷ σκαμμωνίης. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν, τὰ αὐτὰ διδόναι, ἃ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι. καὶ ὀῤῥὸν. καὶ γάλα βοὸς, ἢ αἰγὸς διδόναι τὴν ὥρην. διδόναι δὲ καὶ ὄνειον γάλα ἀφεψῶν ἐς ὑποκάθαρσιν. οὗτος οὕτω μελετώμενος, μάλιστα ἐν δυσὶν ἔτεσιν ὑγιὴς γίνεται. σιτία δὲ ἃ βούλεται προσφερέσθω. διωκέσθω δὲ ὡς μάλιστα καὶ περιπατείτω, πρὸς τὰ σιτία τεκμαιρόμενος. αὕτη ἡ νοῦσος λαμβάνει πρεσβύτερον εἰκοσαέτεος. ὁκόταν δὲ λάβῃ, ἢν μὴ κατ᾽ ἀρχὰς τοῦ νοσήματος μελετηθῇ, οὐκ ἐκλείπει, εἰ μὴ εἴκοσιν ἔτεα παρέλθῃ, ἀλλὰ προσέχει. ἔπειτα ἐνίοισι μελετωμένοισιν ἐξέρχεται. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή.

Εἰλεοί.

Εἰλεοὶ δὲ τάδε τὰ νουσήματα καλέεται. γίνεται δὲ ἀπὸ τῶνδε μάλιστα. ἢν τοῦ χειμῶνος θερμῇ τῇ διαίτῃ καὶ ὑγρῇ χρέεται, καὶ μήτε περιόδοισι ταλαιπωρέῃ πρὸς τὰ σιτία τεκμαιρόμενος. πιμπλάμενος δὲ, εὕδει αἰεί. εἶτα ἐξαπίνης ἀναγκασθῇ βαδίσαι μακρὴν ὁδὸν, ψύχεος ἐόντος. εἶτα ῥιγώσῃ ὑπὸ τὰ ὀστέα. τάδε οὖν πάσχει. φῦσα ἐγγίνεται ἐν τῷ σώματι παντί. καὶ ἡ χροιὴ αὐτέου γίνεται μολιβδοειδής. καὶ ῥιγοῖ αἰεί, ὥστε οἱ θερμὸν καταχυθὲν, οὐ δοκέεται θερμὸν εἶναι. τὸ δὲ σῶμα λουόμενον αὐτοῦ, λεπίζεται ἀπὸ τοῦ θερμοῦ. μάλιστα δὲ ἡ ὄσχη. καὶ ἢν τῷ δακτύλῳ τοῦ σώματος ὑποπιέζῃς, ἐνθλάσεις. καὶ σημαίνεταί σοι ὥσπερ ἐν σταιτί. μάλιστα δὲ ἐν τοῖσι πόδεσιν ἐνθλᾶται. τὰ δὲ σκέλεα βαρέα αὐτέου. καὶ ἢν περιφορέηται τρέμει. καὶ ἢν πρὸς ἔσω βαδίζῃ, πνευστιᾷ σφόδρα. καὶ αἱ ὠλέναι δοκέουσιν ἀποκρέμασθαι. καὶ δίψος ἔχει τὰς νύκτας. τὰ δὲ σιτία ὠμὰ διαχωρέει, ἅσσα περ φάγῃ. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, πυριήσας αὐτὸν, κνέωρον διδόναι πίνειν, ἢ τοῦ ἱπποφαέος ὀποῦ, ἢ τοῦ κνιδίου κόκκου. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν ταῦτα διδόναι, ἃ καὶ τοῖσι πρόσθεν. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ὀνείου γάλακτος ἑφθοῦ χόεα διδόναι, δὶς ἐκπιεῖν, ἅλας παραβάλλων. ἐς ἑσπέρην δὲ, δειπνείτω ἄρτον. ὄψον δὲ ἐχέτω, ὄϊος κρέα ἑφθά. καὶ πουλύποδας ἑφθὸς ἐν οἴνῳ μέλανι. καὶ τὸν ζωμὸν ῥοφανέτω. καὶ φακῆν ἐχέτω, ὧδε ἐσκευασμένην. κοτύλην φακοῦ ἑψήσας, τρίψαι λείην. ἔπειτα ἄλευρον παραμίξαι. καὶ σίλφιον ἐπιξέσαι, καὶ ἅλας ἐμβαλεῖν. καὶ ὄξος ἐπιχέαι. καὶ σκόροδα πρὸς τούτοις συνεψεῖν. ἔπειτα ὕδωρ ἐπιχέας ζέσαι δὶς ἢ τρίς. καὶ τορυνᾶν ἅμα αὐτοῖς. ἔπειτα ἀφελὼν, ἑψάσθω. ἔστω δὲ μὴ λίην παχέη. ἐμβεβλήσθω δὲ καὶ ἡ γλήχων ἑψομένη τῆς εὐωδίης εἵνεκα. τὰς δὲ μεταξὺ τῶν ἡμερέων, ἐμέτους ποιείσθω δι᾽ ἕκτης ἡμέρης πυριήσθω δὲ καὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε πρὸ τοῦ ἐμέτου καὶ τῆς φαρμακοποσίης. καὶ διὰ τρίτης ἡμέρης, λουέσθω ἢν συμφέρῃ. εἰ δὲ μὴ, ἀλειφέσθω, καὶ περιπατείτω ἢν δυνατὸς ᾖ, πρὸς τὰ σιτία τεκμαιρόμενος. καὶ ἀκτῆς φύλλα καὶ κονύζης τῆς αἰεὶ ἁπαλῆς ἑψῶν, διδόναι ἐσθίειν. οὕτω γὰρ ἂν μελετώμενος, ῥᾷστα διάγει. καὶ ἡ νοῦσος.

ἴσ ὕπτις

ἡ νοῦσος ἐκλείπῃ ἐν ἐνιαυσιαίῳ. πολλοῖσι δὲ ἤδη ὑγιέσι γινομένοισι, διὰ δύο ἐτέων ἡ νοῦσος ὑποτροπιάσειεν. ἀλλὰ χρὴ ἢν ὑποτροπιάσῃ, τὴν αὐτὴν ἴησιν ἰῆσθαι. ἢν δὲ τρίτον ὑποτροπιάσῃ, οἴδημα μὲν οὐκ ἔτι γίνεται. λεπτὸς δὲ γίνεται καὶ κάτισχνος. ἄρχεται δὲ λεπτύνεσθαι, ἀπὸ τοῦ προσώπου καὶ τὴν χροιὴν ἔκλευκος γίνεται, μᾶλλον ἢ τὸ πρόσθεν. τούτῳ ὕδερος ἐνίοτε ἐγγίνεται ἐν τῇ κοιλίῃ. ἢν οὖν ἐγγένηται, τάμνειν αὐτὸν οὐ χρή. ἀποθανεῖται γάρ. θεραπεύειν δὲ τοῖσιν αὐτοῖσιν, οἷσι καὶ τὸν ἀπὸ σπληνὸς ὑδεριῶντα. τοῦτον μάλιστα μὲν κατ' ἀρχὰς βούλεσθαι μελετᾶν, καὶ οὕτω ταχέως ὑγιέα ποιήσεις. ἡ δὲ νοῦσος δεῖται μελέτης πολλῆς. χαλεπὴ γάρ. Ἄλλος εἰλεὸς ἰκτερώδης. Ἐπιλαμβάνει μάλιστα μὲν θέρεος ὥρῃ ἐν ἑλώδεσι χωρίοισιν οὗτος. μᾶλλον δὲ ἀπὸ ὑδροποσίης. πολλοὶ δὲ ἤδη ὑπὸ τούτῳ συνεχέθησαν καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου εἰληθέντες, τὴν κεφαλὴν ἀλγήσαντες. ἀλλὰ παραπλήσια τοῖσι πρόσθεν πάσχουσι, πλὴν τῆς χροιῆς. καὶ γὰρ ὠχρὸς γίνεται, οἷον σίδιον. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἔστιν ὅτε ἰκτέρου πίμπλανται. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, θεραπεύειν χρὴ τοῖσιν αὐτοῖσιν, οἷσι καὶ τὸν πρόσθεν. διδόναι τὸ ἀπὸ ἐρεβίνθων λευκῶν ὕδωρ ἑψῶν πίνειν. καὶ ἐν τῷ οἴνῳ διακιρνᾶν καὶ διδόναι. καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτέου καθαίρειν τῷ τετραγώνῳ. οὗτος ἧσσον τοῦ προτέρου θανατώδης. καλέεται δὲ εἰλεὸς ἰκτερώδης.

Εἰλεὸς αἱματίτης. Τὰ μὲν ἄλλα πάσχει πλῆθος τὰ αὐτὰ τοῖσι πρόσθεν. ἄρχεται δὲ μετοπώρου γίνεσθαι τὸ νούσημα. τάδε δὲ ἐν τῷ νουσήματι προσγίνεται. ἐκ τοῦ στόματος κακὸν ὄζει ἀπὸ τῶν ὀδόντων, καὶ τὰ οὖλα ἀφίσταται. καὶ ἀπὸ τῶν ῥινῶν αἷμα ῥέει. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκ τῶν σκελέων ἕλκεα ἐκφλυνδάνει. καὶ τὰ μὲν, ὑγιαίνεται. τὰ δὲ ἄλλα, προσγίνεται. καὶ ἡ χροιὴ μέλαινα, καὶ λεπτόδερμος. περιφοιτᾶν δὲ καὶ ταλαιπωρέειν πρόθυμος. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, τούτοισιν ἰῆσθαι, οἷσι καὶ τὸν πρόσθεν. καὶ κλύζειν τοῖσδε. σικύου τοῦ ἀγρίου πέντε φύλλα τρίψαι λεῖα, καὶ παραμῖξαι μέλιτος ἡμικοτύλιον. καὶ ἁλῶν δραξάμενος τῇ μιῇ χειρὶ, καὶ ἐλαίου, ἡμικοτύλιον. καὶ ἀπὸ τεύτλων ἑφθῶν τοῦ χυλοῦ τέσσαρας κοτύλας. διδόναι δὲ ἐς ὑποκάθαρσιν ὀνείου γάλακτος ἑφθοῦ, κοτύλας ὀκτὼ, μέλι παραχέων. πινέτω δὲ καὶ βόειον τὴν ὥρην, τεσσαράκοντα ἡμέρας. πινέτω δὲ καὶ τὸ ἕωθεν τοῦ βοείου γάλακτος, δύο κοτύλας, τρίτον μελικρήτου παραμίσγοντας. καὶ μεταξὺ τῶν ἡμερέων. αὕτη ἡ νοῦσος, δέεται πολλῆς ἰήσιος. εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἐξέρχεται, ἀλλὰ ξυναποθνήσκει τῷ ἀνθρώπῳ. καλέεται δὲ εἰλεὸς αἱματίτης. Τὰ παχέα καλούμενα νοσήματα. Ἐκ δὲ τῶν παχέων καλουμένων νουσημάτων, τάδε μάλιστα γίνεται. ὁκόταν φλέγμα καὶ χολὴ μιχθῇ κατὰ τὸ σῶμα, ἔρχεται ἐς τὴν κοιλίην. καὶ ὁκόταν ἁλισθῇ ἐν τῇ κοιλίῃ, ἀείρεται. ἄνω τε καὶ κάτω ἀναβρέχει, ὥσπερ κῦμα. καὶ ῥῖγος, καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ ἡ ὀδύνη καθέστηκε. καὶ ὁκόταν πρὸς τὰ σπλάγχνα ἡ ὀδύνη καταστῇ, πνῖγα παρέχει. ἐνίοτε δὲ ἐμέει λάπην ὀξείην. ἐνίοτε δὲ καὶ ἁλμυρήν. καὶ ὁκόταν ἀπεμέσῃ, πικρὸν τὸ στόμα δοκέει αὐτῷ εἶναι. ἐν δὲ τῇσι πλευρῇσιν ἐρυθήματα κατίσχεται. ἅτε γὰρ τοῦ φλέγματος ἐν τῇ κοιλίῃ ἐόντος, τὸ αἷμα ὑπὸ θερμασίης ἁλισθὲν, προσπίπτει ἐς τὰ πλευρά. καὶ ἐρυθήματα παρέχει ἐν τῇσι πλευρῇσι. καὶ θερμασίην ἔχει μάλιστα τὰς πλευράς. καὶ τὸ μετάφρενον αὐτοῦ ἔγκυρτον γίνεται. καὶ ὁκόταν πονῇ μάλιστα, οὐκ ἀνέχεται ψαυόμενος τοῦ σώματος. ἀλγέει γὰρ ὁκοῖόν περ ἕλκος. καὶ αἱ σάρκες πάλλονται ὑπὸ τῆς ἀλγηδόνος. καὶ οἱ ὄρχιες ἕλκονται. καὶ ἐς τὴν καθέδρην, καὶ ἐς τὴν κύστιν, θέρμη τις καὶ ὀδύνη ἐμπίπτει. καὶ οὐρέει παχὺ ὁκοῖόν περ ὑδρωπιῶν. καὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς αἱ τρίχες ῥέουσι. καὶ οἱ πόδες ἀεὶ ψυχροί. καὶ ἡ ὀδύνη πιέζει μάλιστα τὰς πλευρὰς, καὶ τὸ μετάφρενον, καὶ τὸν τράχηλον. πρὸς δὲ τῷ δέρματι δοκέει οἵ τι προσέρπειν. ἡ δὲ νοῦσος ὁτὲ μὲν, πιέζει. ὁτὲ δὲ, ἀνίησι. προϊούσης δὲ τῆς νούσου, συνεχέστερον πιέζει. καὶ τῆς κεφαλῆς τὸ δέρμα παχὺ καὶ ἐρυθρόν ἐστιν. οὗτος μέχρι μὲν ἐξ ἐτέων, τοιαῦτα πάσχων διατελέει. ἔπειτα ἱδρώς τε πουλὺς καταχέεται καὶ κάκοδμος γίνεται. πολλάκις δὲ καὶ ὀνειρώσσει. τὸ δὲ λάγνευμα τοῦτο, ὕφαιμον προέρχεται ὑποπέλιδνον. ἴσχει τὸ νόσημα γίνεται, διὰ θερμασίην τοῦ ἡλίου καὶ ὑδροποσίην. τοῦτον τοιγαροῦν ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, τοῦ κνεώρου διδοὺς ὑποκαθαίρειν, ἢ τοῦ κνιδίου κόκκου. ἢ τοῦ ἱπποφαέος. δίδου δὲ πίνειν καὶ γάλα ὄνειον ἑψήσας ὀκτὼ κοτύλας μέλι παραχέων. τῇ δὲ ὑστεραίῃ μετὰ τὴν κάθαρσιν τὰ αὐτὰ προσφέρειν, ἃ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι. τὰς δὲ πρώτας ἡμέρας, εὐωχείσθω τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ ὅστις ὑπὸ ὕδρου ἑάλω. καὶ πινέτω προμόδησιν ἢν δυνατὸς ᾖ. ἢν δὲ ἀδύνατος ᾖ ὑπὸ τῶν πυρετῶν, καὶ ἐσθίειν μὴ δύνηται τὰ σιτία, χρήσθω ῥοφήματι φακῆς. ποτῷ δὲ οἴνῳ μέλανι ὡς αὐστηροτάτῳ

τε. αὕτη ἡ νοῦσος ἐπιλαμβάνει μάλιστα μετοπώρου, καὶ ὀπώρης ἐούσης. οὗτος ἢν μὲν ἰηθῇ ἐν τοῖς ἓξ ἐστίσην. εἰ δὲ μὴ προσέχει καὶ ἄχρι τοῦ δέκα ἐνιαυτοῦ. πουλλοῖσι δὲ καὶ ξυναποθνήσκει, ἢν μὴ τὸ πρῆγμα μελετηθῇ πάχεα. Τὰ δὲ τοιάδε τῶν νουσημάτων γίνεται ἀπὸ χολῆς. ὁκόταν χολὴ ἤδη τὸ ἧπαρ ὑπερέχῃ, καὶ κατὰ τὴν κεφαλὴν καταστῇ. τάδε οὖν πάσχει. τὸ ἧπαρ οἰδέει καὶ ἀναπτύσσεται πρὸς τὰς φρένας ὑπὸ τοῦ οἰδήματος. καὶ εὐθὺς ἐς τὴν κεφαλὴν ὀδύνη ἐμπίπτει. μάλιστα δὲ ἐς τοὺς κροτάφους. καὶ τοῖσιν ὠσὶν οὐκ ὀξὺ ἀκούει. πολλάκις δὲ καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν οὐκ ὁρᾷ. καὶ φρίκη καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. ταῦτα μὲν κατ᾽ ἀρχὰς τοῦ νουσήματος αὐτῷ γίνεται διαλιμπάνοντα. ὁτὲ μὲν, σφόδρα. ὁτὲ δὲ, ἧσσον. ὁκόσῳ δ᾽ ἂν ὁ χρόνος τῇ νούσῳ προΐῃ, ὅ, τε πόνος πλείων ἐν τῷ σώματι. καὶ αἱ κόραι σκιδνᾶνται τῶν ὀφθαλμῶν. καὶ σκιαυγέει. καὶ ἢν προσφέρῃς τὸν δάκτυλον πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς, οὐκ αἰσθήσεται, διὰ τὸ μὴ ὁρῆν. τούτῳ δ᾽ ἂν γνοίης ὅτι οὐχ ὁρῆ, ὅτι οὐ σκαρδαμύσσει προσφερομένου τοῦ δακτύλου. καὶ τὰς κροκίδας ἀφαιρέει τοῦ ἱματίου, ἢν που ἴδῃ, δοκέων φθεῖρας αὐτὰς εἶναι. καὶ ὁκόταν τὸ ἧπαρ μᾶλλον ἀναπτύγῃ πρὸς τὰς φρένας, παραφρονέει. καὶ προφαίνεσθαί οἱ δοκέει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν, ἑρπετά. καὶ ἄλλοια παντοδαπὰ θηρία. καὶ ὁπλῖται μαχόμενοι. καὶ αὐτὸς ἐν αὐτοῖς δοκέει μάχεσθαι. καὶ τοιαῦτα λέγει, ὡς ὁρέων μάχας καὶ πολέμους. καὶ ἐπέρχεται. καὶ ἀπειλέει, ἢν μή τις αὐτὸν ἐᾷ ἐξιέναι. κἂν ἀναστῇ, οὐ δύναται αἴρειν τὰ σκέλεα, ἀλλὰ καταπίπτει. καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ αἰεὶ ψυχροί. καὶ ὁκόταν καθεύδῃ, ἀναΐσσει ἀπὸ τοῦ ὕπνου, καὶ φοβέεται ὁκόταν ἐνύπνια ἴδῃ φοβερά. τῷδε δὲ γινώσκομεν. ὅτι ἀπὸ ἐνυπνίων ἀΐσσει, φοβέεται. ὅτε ὁκόταν ἔννοος γένηται, ἀφηγέεται τὰ ἐνύπνια, ὁκοῖα καὶ τῷ σώματι ἐποίει, καὶ τῇ γλώσσῃ ἔλεγε. ταῦτα μὲν, οὕτω πάσχει. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ κέεται ἄφωνος ὅλην τὴν ἡμέρην καὶ τὴν νύκτα, ἀναπνέων πολλὸν τὸ πνεῦμα ἀθρόον. ὁκόταν δὲ παύσηται παραφρονέων, εὐθὺς παραχρῆμα ἔννοος γίνεται. καὶ ἢν ἐρωτᾷ τις αὐτὸν, εὐθὺς ἀποκρίνεται. καὶ γινώσκει πάντα τὰ λεγόμενα. εἶτ᾽ αὖθις ὕστερον ὀλίγῳ χρόνῳ, ἐν τοῖσιν αὐτοῖσιν ἄλγεσι κέεται. αὕτη ἡ νοῦσος προσπίπτει μάλιστα ἐν ἀποδημίῃ. καὶ ἤν κου ἐρήμην ὁδὸν βαδίζῃ, καὶ ὁ φόβος αὐτὸν λάβῃ ἐκ φάσματος. λαμβάνει δὲ καὶ ἄλλως. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, πίσαι τοῦ μέλανος ἐλλεβόρου πέντε ὀβολοὺς στήσας. διδόναι δὲ ἐν οἴνῳ γλυκεῖ, ἢ κλύζειν αὐτὸν ἐν τούτοισι. νίτρου αἰγυπτίου, ὁκόσον ἀστράγαλον οἰός. τοῦτο τρίψαι λεῖον. καὶ παραμίξαι μέλιτος καλλίστου. ἡμικοτύλιον δὲ ἑψήσας ἐν θυείῃ, καὶ ἡμικοτύλιον ἐλαίου, καὶ ἀπὸ τεύτλων ἑφθῶν ὕδατος τέσσαρας κοτύλας διηθήσας. ἢν δὲ βούλῃ ἀντὶ τεύτλου ὄνειον γάλα ἑψήσας, παραμίξαι. ταῦτα μίξας κλύζειν, ἤν τε πυρετὸς ἔχῃ, ἤν τε μή. ῥοφήμασι δὲ χρέεσθω, πτισάνῃ καθεφθῷ, μέλι παραχέων. πινέτω δὲ καὶ μέλι καὶ ὕδωρ καὶ ὄξος συγκεράσας ἅμα. ἕως ἂν κριθῇ ἡ νοῦσος. κρίνεται δὲ ἐν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρῃσι τὸ μακρότατον, ἤν τε θανάσιμον, ἤν τε οὔ. πουλλοῖσι δὲ ἤδη ἡ τοιαύτη νοῦσος πεπαυμένη, πάλιν ὑποτροπιάσειν. ἢν οὖν ὑποτροπιάσῃ, κίνδυνος αὐτὸν διαφθαρῆναι. κρίνεται δὲ ἡ νοῦσος ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν, ἢν θανάσιμος, ἢ οὔ. ἢν δὲ ταύτας ἐκφύγῃ, οὐ μάλα θνήσκει, ἀλλὰ τοῖσι πουλλοῖσι μελεδαινομένη διέρχεται. ὁκόταν δὲ παύσηται ἡ νοῦσος, διαίτῃ χρέεσθω καλῇ, ἡσύχως προσάγων, ὁκόσα ἡ κοιλίη προσδέξηται καὶ μὴ ξυγκαυθῇ, μήτε διάρροια ἐπιγίνεται. ἀμφότερα γὰρ δοκέει κινδυνώδεα εἶναι. λουέσθω δὲ ἑκάστης ἡμέρης, καὶ περιπατείτω μετὰ τὰ σιτία, ὀλίγα. ἐσθῆτα δὲ ἐνείσθω κούφην, καὶ μαλθακήν. καὶ γαλακτοπιείτω τὴν ὥρην, καὶ ὀῤῥοποτείτω, πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας. ταῦτα ἢν ποιέῃ, τάχιστα ὑγιὴς ἔσται. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπὴ, καὶ δέεται μελέτης πολλῆς. Ἕτερον παχύ. Γίνεται δὲ ἀπὸ φλέγματος σαπέντος. τῷδε δὲ δῆλον ὅθεν γίνεται, ὅτι σαπρὸν ἐὸν, φθέγγεται ἀπὸ τοῦ τοιοῦδε ἔχον τὴν ὀσμὴν, ὁκοῖον τῆς ῥαφανίδος φαγών. ἄρχεται δὲ γίνεσθαι τὸ τοιοῦτον νόσημα, ἀπὸ τῶν σκελέων. εἶτ᾽ ἀπὸ τούτων, ἄνεισιν ἐς τὴν κοιλίην. καὶ ὁκόταν ἐν τῇ κοιλίῃ στῇ, αὖθις ἀνατρέχει πρὸς τὰ σπλάγχνα. καὶ ὁκόταν ἤδη τούτοισι στῇ, μύζει καὶ ἔμετον ἄγει ἅμα, λάπην ἐμέων ὀξείην ὑπόσαπρον. καὶ ὁκόταν ἀπεμέσῃ, οὐκ ἔχει ἑωυτόν. ἔπειτα ἀπὸ εἴη πρὸς τοῖσι σπλάγχνοισιν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐς τὴν κεφαλὴν ἐξαπίνης ὀδύνη στηρίζει ὀξείη. καὶ τοῖσιν ὠσὶν ὀξέως ἀκούειν οὐ δύναται. οὐδὲ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῆν, ὑπὸ τοῦ βάρεος. ἱδρώς τε πουλλὸς ἐπέχεται κάκοδμος. καὶ μάλισθ᾽ ὅταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, καὶ ποιέει λωφᾶν τῆς νούσου. ἡ δὲ χροιὴ αὐτοῦ, ἰκτερώδης δέδυκται. αὕτη ἡ νοῦσος τοῦ πρότερον

τέρης, ἧσσον μικρῷ θανατώδης. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, καθαίρειν τὴν κοιλίην, κάτω μὲν τῷ ἱπποφεῷ, ἄνω δὲ τῷ ἐλλεβόρῳ. καὶ τὴν κεφαλὴν καθαίρειν τῷ τετραγώνῳ. καὶ ὁκόταν ὑπὸ τοῦ ἐλλεβόρου κεκαθαρμένος ᾖ, τῇ ὑστεραίῃ ὀνείῳ ἑφθῷ γάλακτι ὑποκαθαίρειν. τῇ δὲ τρίτῃ, αἰγείῳ ἑφθῷ. ὡσαύτως δὴ καὶ τῇ τετάρτῃ καὶ τῇ πέμπτῃ. εἴκοσι δὲ ἄλλας ἡμέρας διδόναι ὠμὸν γάλα βόειον. εἶτα καὶ αἴγειον. τρίτον μέρος μελικρήτου παραμίσγων. πινέτω δὲ τοῦ γάλακτος χόα. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν τὴν κάτω, τῶν φαρμάκων τὰ αὐτὰ προσφέρειν, ἃ καὶ τοῖσιν ὑπὸ ὕδερον κατεχομένοισι. τὸν δὲ λοιπὸν χρόνον ὁκόταν τὸ γάλα πίνῃ, δειπνείτω ἄρτον ἔξοπτον. ὄψον δὲ ἐχέτω, ἐν ἰχθύσι μὲν σκορπίον, ἢ καλλιώνυμον, ἢ κόκκυγα, ἢ ῥίνης τέμαχος ἑφθὸν ἐν ἀρτύμασιν. ἐν κρέασι δὲ οἰός, ἢ ἀλεκτρυόνος νεοσσές, ταῦτα ἑφθά. οἶνον δὲ πινέτω λευκόν, ἢν ξυμφέρῃ. ἢν δὲ μή, μέλανα αὐστηρόν. εἶτα περιπατείτω μετὰ τὸ φαγεῖν, ὅκως ἂν μὴ ξεγάισι. τούτῳ ἢν μὲν οὖν ξυμφέρῃ, τὰ σιτία διδόναι ἃ εἴρηται. ἢν δὲ μὴ ξυμφέρῃ, ῥοφήματα διδόναι πτισάνης ἢ κέγχρου. ταύτῃ τῇ νούσῳ ἢν τριήκοντα ἡμέρας παρέλθῃ ὁ νοσέων, ὑγιαίνεται. αὗται γὰρ κρίνουσιν ἢν θανάσιμος, ἢ μή. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή.

Ἄλλο παχύ.

Γίνεται τὸ νούσημα, ὑπὸ φλέγματος λευκοῦ. ξυνίσταται δὲ ἐν τῇ κοιλίῃ, ὁκόταν πουλυχρόνιοι κατάσχωσι τὸ σῶμα πυρετοί. ἄρχεται δὲ τὸ νούσημα ἐκ τοῦ προσώπου γίνεσθαι. καὶ οἰδέει τὸ πρόσωπον. εἶτα κατέρχεται ἐς τὴν κοιλίην. καὶ ὁκόταν ᾖ ἐν αὐτῇ, ἀείρει μεγάλα τὴν γαστέρα. καὶ τὸ σῶμα κοπιᾷ ὡς ὑπὸ ταλαιπωρίης. καὶ ἐς τὴν κοιλίην βάρος ἐνῇ, καὶ πόνος ἰσχυρός. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. καὶ ἢν χυθῇ ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς, τῆς κόνιος ὀδμώμενος οὐκ ἀνέχεται. ἢν δὲ ἑστηκὼς τύχῃ ἐν τῷ ὑετῷ καὶ ὀδμηθῇ τῆς γῆς, ἐξαπίνης πίπτει. αὕτη ἡ νοῦσος διαπαύσασα τῆς προτέρης πλείονα χρόνον ἐπιλαμβάνει. καὶ χρονιωτέρη ἀπαλλάσσεται. μελεταῦν δὲ χρὴ ταύτην, ἐν τοῖσιν αὐτοῖσιν, οἵοισι καὶ τὸν ὑδεριῶντα. ἤγουν πυριῇσι, καὶ φαρμάκοισι, καὶ ἐδέσμασι, καὶ ταλαιπωρίῃσιν. αὕτη ἡ νοῦσος ἐπικρατεῖ μάλιστα ἓξ ἔτεα. εἶτα διέρχεται μελετωμένη καλῶς ἐν χρόνῳ, ἤν γε καὶ μὴ κατ᾽ ἀρχὰς ἰηθῇ. αὕτη ἡ νοῦσος χαλεπή, καὶ δεῖται μελέτης πουλλῆς.

Περὶ ἰσχιάδος.

Ἰσχιὰς δὲ ἀπὸ τῶνδε τῶν ἀφορμῶν γίνεται μάλιστα τοῖσι πολλοῖσιν, ἢν ἔλθῃ ἐν τῷ ἡλίῳ πουλὺν χρόνον, καὶ τὰ ἰσχία διαθερμανθῇ, καὶ τὸ ὑγρὸν ἀναξηρανθῇ ὑπὸ τοῦ καύματος τὸ ἐνεὸν ἐν τοῖσιν ἄρθροισιν. ὡς δὲ ἀναξηραίνεται πήγνυται. τόδε δέ μοι τεκμήριον. ὁ γὰρ νοσέων στρέφεσθαι ἢ κινέειν τὰ ἄρθρα οὐ δύναται ὑπὸ τῆς ἐν αὐτοῖσιν ἀλγηδόνος, καὶ τοῦ ξυμπεπηγέναι τοὺς δακτύλους. ἀλγέει δὲ μάλιστα τὴν ὀσφῦν, καὶ τοὺς σπονδύλους, τοὺς ἐκ πλαγίων τῶν ἰσχίων, καὶ τὰ γούνατα. ἵσταται δὲ ἡ ὀδύνη, ἐν τοῖσι βουβῶσι πλεῖστον χρόνον ἅμα καὶ τοῖσιν ἰσχίοισιν, ὀξέη καὶ καυματώδης. κἢν τις αὐτὸν κινήσῃ, ἢ μετακινέῃ, ὑπὸ τῆς ἀλγηδόνος οἰμώζει ὁκόσον ἂν μέγιστον δύνηται. ἐνίοτε δὲ καὶ σπασμὸς ἐπιγίνεται καὶ ῥῖγος καὶ πυρετός. γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ χολῆς καὶ φλέγματος. γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ αἵματος, ὀδύνη παραπλήσιος ὡς ὑπὸ πάντων τῶν νουσημάτων. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἐνίοτε ἐπιλαμβάνει βληχρός. ἀλλὰ χρὴ ὧδε μελετᾶν τὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου ταύτην τὴν νοῦσον λαβόντα. ὑγραίνειν αὐτοῦ τὸ σῶμα τῇ πυριήσει. καὶ ἀπὸ τῶν σιτίων, καὶ ἀπὸ τῶν ποτῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν διδομένων, διδόναι χλιαρὰ καὶ ὑγρά. ταῦτα δὲ πάντα ἑφθά. σίτῳ δὲ καὶ μάζῃ χρέεσθαι μαλθακῇ ἀτρίπτῳ. οἶνον δὲ πινέτω, λευκόν, ὑδαρέα. καὶ τῷ σώματι ἡσυχίην ἐχέτω, ἢν καὶ ἀδύνατος ᾖ ἀρίστασθαι, πλὴν ὀλίγα περιπατείτω ἑκάστης ἡμέρης. καὶ μὴ ῥιγούτω καὶ λουέσθω μὴ πολλῷ. καὶ ὁκόταν σοι δοκέῃ καλῶς ἔχειν καὶ ὑγρὸς εἶναι τῷ σώματι, πυριῆσαι σφόδρα βληχρῇ τῇ πυριῇ. μᾶλλον γὰρ ἀνήσει καὶ ἀνυγραίνει τὸ συμπεπηγὸς ἐκ τῶν ἄρθρων. εἶτα τῇ ὑστεραίῃ πίσαι τοῦ κνιδίου κόκκου. ἢν δὲ μὴ ὠφελήσῃ, κλύσαι τούτοισι χρὴ αὐτόν. τρίβειν κυμίνου ἡμικοτύλιον. σικύην ἄτμητον τῶν μικρῶν καὶ στρογγύλων ξυγκόψας ἐν τῷ ὅλμῳ. καὶ σήσας ὡς λεπτότατον νίτρου ἐρυθροῦ αἰγυπτίου τεταρτημόριον μνᾶς, ὀπτήσας. τρίψας τε λεῖον, ταῦτα ἐμβάλλειν ἐς χυτρίδια, καὶ ἐγχέαι ἐλαίου κοτύλην. μέλιτος ἡμικοτύλιον. οἴνου λευκοῦ κοτύλην, καὶ σευτλίου χυλοῦ. ταῦτα ἑψῆν ἕως ἄν σοι δοκέῃ καλῶς ἔχειν τοῦ πάχεος. εἶτα διηθήσας δι᾽ ὀθονίου, παραμῖξαι αὐτοῖσι μέλιτος ἀττικοῦ κοτύλην, ἢν μὴ βούλῃ ξυνεψεῖν τὸ μέλι. ἢν δὲ μὴ ἔχῃς ἀττικόν, κοτύλην τοῦ καλλίστου παραμίξας, ἑψῆσαι ἐν θυείῃ. ἢν δὲ τὸ κλύσμα παχύτερον ᾖ, παραχέαι οἴνου τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸ πάχος τεκμαιρόμενος, ἐν τούτῳ κλύζειν. εἶτα ἐὰν χρῇ, μέχρι τριῶν ἡμερέων καθαίρεσθαι. ἢν δὲ πλείονας

ἡμέρας καθαίρεται, τοῦ βοείου ἢ τοῦ αἰγείου γάλακτος τρεῖς κοτύλας δοῦναι ἐκπιεῖν. εἶτα τεῦτλα λιπαρὰ περίπασσε ἐν ἀρτύμασιν ἄναλτα, δοῦναι ἐσθίειν. ἐκ ταύτης οὖν τῆς νούσου, πολλοὶ χωλοὶ ἐγένοντο. Ἢν δὲ ἀπὸ χολῆς ἡ νοῦσος γένηται, πίσαι αὐτὸν ἐλλέβορον κάτω, ἢ ὀπὸν σκαμμωνίης. μετὰ δὲ τὴν τοιαύτην κάθαρσιν, πτισάνης χυλὸν, μέλι παραχέων, δύο τρύβλια δοῦναι ἐκροφέειν. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἢ τῇ τρίτῃ πυριήσας, γάλακτι ὀνείῳ ἑφθῷ ὑποκαθῆραι. τὴν ἑσπέρην δὲ τεῦτλον λιπαρὸν, δύο τρύβλια ἐμφαγέτω, ἄλφιτα παραπάσσας. οἶνον δὲ πινέτω, λευκὸν, ὑδαρέα, γλυκὺν, καὶ νῦν καὶ μετὰ τὴν τοῦ φαρμάκου κάθαρσιν. ἢν δὲ ἀπὸ φλέγματος νοσέῃ, πίσαι αὐτὸν τοῦ κνιδίου κόκκου, ἢ τοῦ ἱπποφέως πυριήσας. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν, τὰ αὐτὰ χρὴ προσφέρειν, καὶ ῥοφήματα καὶ ποτὰ καὶ γαλακτοποσίην. τὰς δὲ μεταξὺ τῶν ἡμερέων, διαίτῃ χρήσθω, ὡς κουφοτάτῃ. καὶ ἢν μὲν ἀπὸ τούτων ὠφελῆται, ἢν δὲ μὴ, καῦσαι αὐτόν. τὰ μὲν ὀστώδεα, μύκησι. τὰ δὲ σαρκώδεα, σιδηρείοισι πολλὰς ἐσχάρας καὶ βαθείας. ἢν δὲ ὑφ' αἵματος νοσέῃ, πυριῆται, καὶ σικύην προσβάλλειν, καὶ φλεβοτομέειν τὰς ἐν τῇσιν ἰγνύῃσι φλέβας. ἢν δ' ἔτι σοι δοκέῃ, καὶ τοῦ κνιδίου κόκκου πίσαι αὐτόν. διαίτῃ δὲ χρήσθω, ὡς ξηροτάτῃ. οἶνον δὲ μᾶλλον μὲν μὴ πινέτω. ἢν δὲ ἄρα καὶ πίνειν θέλῃ, ὡς ἐλάχιστον καὶ ὑδαρέστερον δίδου. καὶ περιπατέειν ὀλίγα κέλευε. ἢν δὲ δυνατὸς ᾖ, πλεῖστα. ξυμφέρει δὲ καὶ τῷ ἀπὸ τοῦ φλέγματος νοσέοντι, τὰ τοιαῦτα ποιέειν. ἢν δὲ μὴ δύνηται ἵστασθαι, ἐν τῇ κλίνῃ χρὴ περιφέρειν ὡς πυκνότατα, ἀφ' οὗ ἂν νοσέῃ, καὶ ἅπαντα ὁμοίως, ὅκως ἂν ἐντὸς μὴ ξυμφυῇ ὁ χόνδρος. ἢν δὲ ξυμφυῇ καὶ τὰ ἄρθρα ξυμπαγῇ, πᾶσα ἀνάγκη χωλὸν γενέσθαι τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἢν βούλῃ κλύσαι τὸν ἀπὸ τοῦ αἵματος νοσέοντα, ὥστε αἷμα ἀπάγειν καὶ φλέγμα ἀπὸ τῶν ἰσχίων. τοῖσι δὲ δεῖ κλύζειν. ἁλὸς δραχμίδα τρίψας παραμῖξαι ἐλαίου κοτύλην. καὶ ἀπὸ κριθέων ἑφθῶν, δύο κοτύλας. εἶτα οὕτω κλύζειν τοῦτον. οὕτω μελετῶν, τάχιστα ὑγιέα ποιήσεις. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπὴ λίην δὴ καὶ χρονίη.

Τέτανοι τρεῖς.

Ἢν μὲν ὑπὸ τρώματι τέτανος γένηται, πάσχει τάδε. αἱ γένυες πήγνυνται. καὶ τὸ στόμα διαίρειν οὐ δύναται. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ δακρύουσι καὶ ἕλκονται. καὶ τὸ μετάφρενον πέπηγε. καὶ τὰ σκέλεα οὐ δύναται ξυγκάμπτειν, οὐδὲ τὰς χεῖρας, οὐδὲ τὴν ῥάχιν. ὁκόταν δὲ θανατώδης ᾖ, τὸ ποτὸν, καὶ τὰ βρώματα ἃ πρότερον ἐβεβρώκει, ἀνὰ τὰς ῥῖνας ἀνέρχεται ἐνίοτε. τοῦτον ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, πυριᾶν δεῖ. καὶ ἀλείψαντα λιπαρῶς, πρὸς τὸ πῦρ ἐκάθισον θάλπειν. καὶ χλιάσματα προστιθέναι, ὑπαλείψας τὸ σῶμα. καὶ ἀψίνθιον, ἢ φύλλα δάφνης, ἢ τοῦ ὑοσκυάμου τὸν καρπὸν τρίψας, καὶ λιβανωτόν. εἶτα οἴνῳ λευκῷ δεύσας, ἐγχέαι εἰς χυτρίδα καινήν. εἶτα ἐπιχέαι ἔλαιον ἴσον τῷ οἴνῳ. καὶ θερμήνας ἀλεῖψαι πολλῷ θερμῷ, τὸ σῶμα καὶ τὴν κεφαλήν. ἔπειτα κατακλίνας ἐμβάτῃ, ἄνω τὴν σάρκα ποιήσαντα, καὶ ἀμφιέσαι ἱμάτια λευκὰ μαλθακὰ καθαρὰ, ὅκως ἂν ἐξιδρώσῃ σφόδρα. μελίκρητον δὲ χλιαρὸν διδόναι, ἢν μὲν δύνηται πιεῖν κατὰ στόμα. ἢν δὲ μὴ δύνηται, ἐγχέειν κατὰ τὰς ῥῖνας. διδόναι δὲ οἶνον λευκὸν πίνειν, ὡς ἥδιστον καὶ πλεῖστον. ταῦτα χρὴ ποιέειν ἑκάστης ἡμέρης ἕως ἂν ὑγιὴς γένηται. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπὴ καὶ δεῖται μελέτης παραχρῆμα.

Ὀπισθότονος.

Ὁ δὲ ὀπισθότονος, τὰ μὲν ἄλλα πάσχει πλῆθος τὰ αὐτά. γίνεται δὲ ὁκόταν τοὺς ἐν τῷ αὐχένι τένοντας τοὺς ὄπισθεν νοσήσῃ. νοσεῖ δὲ ἢ ὑπὸ κυνάγχης, ἢ ὑπὸ σταφυλῆς, ἢ ὑπὸ τῶν ἀμφιβραγχίων ἐμπύων γενομένων. ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πυρετῶν ἐπιγενομένων, σπασμὸς ἐπιγίνεται. ἤδη δὲ καὶ ὑπὸ τρωμάτων. οὗτος ἕλκεται ἐς τὸ ὄπισθεν. καὶ ὑπὸ τῆς ὀδύνης τὸ μετάφρενον καὶ τὰ στήθεα ἔχεται καὶ οἰμώζει. οὗτος σπᾶται σφόδρα, ὥστε μόλις μὲν κατέχουσιν οἱ παρεόντες, ὡς μὴ ἐκ τῆς κλίνης ἐκπίπτειν. οὗτος πολλάκις μετὰ τῆς ἡμέρης πονεῖ. πολλάκις δὲ κουφότερον διάγει. τούτῳ οὕτως ἔχοντι, ταῦτα χρὴ προσφέρειν, ἃ καὶ τῷ πρόσθεν. ἡ δὲ νοῦσος προσίσχει τὸ μακρότατον, ἄχρι τεσσαράκοντα ἡμερέων. ἢν δὲ ταύτας διαφύγῃ, ὑγιάζεται.

Ἄλλος τέτανος.

Ὁ δὲ τέτανος ἧσσον θανατώδης ἢ οἱ πρόσθεν. γίνεται δὲ ἀπὸ τῶν αὐτῶν. πουλλοὶ δὲ καὶ πεσόντες ἐς τὰ ὄπισθεν, ἔλαβον τὸ νούσημα. πάσχει οὖν τάδε. σπᾶται ὅλον τὸ σῶμα. ἐνίοτε δὲ καὶ ὅπῃ ἂν τύχῃ τοῦ σώματος, σπᾶται. καὶ περιφέρεται μὲν τὸ πρῶτον. ἔπειτα τοῦ χρόνου προϊόντος, ἐς τὴν κλίνην πίπτει, καὶ αὖθις ἀνῆκεν ὁ πόνος καὶ ὁ σπασμός. καὶ ἀναστὰς ἢν ἴσως περιέλθῃ ὀλίγας ἡμέρας, ἔπειτα αὖθις ἐν τοῖσιν αὐτοῖσιν ἄλγεσι κεῖται. ταῦτα πάσχει καὶ μεταβάλλει συχνὸν χρόνον. καὶ ἤν τι φάγῃ, οὐ διαχωρέει κάτω, ἢν μὴ μόλις, καὶ ταῦτα ξυγκεκαυμένα. ἀλλ' ἐν τοῖσι εὐθέσιν

ἔρχεται

ἔρχεται τὸ σιτίον. καὶ ὀλίγα παρέχει. ὅσον τοῖσιν αὐτοῖσι θεραπεύων, οἷσι καὶ τὸν πρόσθεν, τάχιστα ὑγιέα ποιήσεις. κλύζειν δὲ ἐν πτισάνῃ ἑφθῇ τῇ λεπτῇ καὶ μέλιτι.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΘΕΝΙΩΝ.

Ἀρχή μοι τῆς ξυνθέσιος τῶν ἀειγενέων ἰητρικῆς. οὐ γὰρ δυνατὸν τῶν νοσημάτων τὴν φύσιν γνῶναι, ὅπερ ἐστὶ τῆς τέχνης ἐξευρεῖν, ἢν μὴ γνῷ τὴν ἐν τῷ ἀμερεῖ,

A κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐξ ἧς διεκρίθη, πρῶτον περὶ τῆς ἱερῆς νόσου καλεομένης, καὶ περὶ τῶν ἀποπλήκτων, καὶ περὶ τῶν δειμάτων, ὁκόσα φοβεῦνται οἱ ἄνθρωποι ἰσχυρῶς, ὥστε παραφρονέειν. καὶ ὁρῆν δοκέειν δαίμονάς τινας, ἐφ' ἑωυτῶν δυσμενέας. ὁκότε μὲν νυκτός. ὁκότε δὲ ἡμέρης. ὁκότε δὲ ἀμφοτέρῃσι τῇσιν ὥρῃσιν. ἔπειτα ἀπὸ τῆς τοιαύτης ὄψιος, πολλοὶ ἤδη ἀπηγχονίσθησαν. πλέονες δὲ γυναῖκες, ἢ ἄνδρες. ἀθυμοτέρη γὰρ καὶ ὀλιγωτέρη φύσις ἡ γυναικείη. Αἱ δὲ παρθένοι ὁκόσῃσιν ὥρη γάμου παρανδρούμεναι, τοῦτο μᾶλλον πάσχουσιν, ἅμα τῇ καθόδῳ τῶν ἐπιμηνίων, πρότερον οὐ μάλα ταῦτα κακοπαθέουσαι. ὕστερον γὰρ τὸ αἷμα ξυλλείβεται ἐς τὰς μήτρας, ὡς ἀπορευσόμενον. ὁκόταν οὖν τὸ στόμα τῆς ἐξόδου μὴ ᾖ ἀνεστομωμένον, τὸ δὲ αἷμα πλέον ἐπιῤῥέῃ, διά τε σιτία καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος, τηνικαῦτα οὐκ ἔχον τὸ αἷμα ἔκροον, ἀναΐσσει ὑπὸ πλήθεος, ἐς τὴν καρδίαν, καὶ ἐς τὴν διάφραξιν. ὁκόταν οὖν ταῦτα πληρωθέωσιν, ἐμωράνθη ἡ καρδίη. εἶτα ἐκ τῆς μωρώσιος, νάρκη. εἶτ' ἐκ τῆς νάρκης, παράνοια ἔλαβεν. ὥσπερ ὁκόταν καθημένῳ πουλὺν χρόνον, τὸ ἐκ τῶν ἰσχίων καὶ μηρῶν αἷμα, ἀποπιεχθὲν ἐς τὰς κνήμας καὶ τοὺς πόδας, νάρκην παρέχει. ὑπὸ δὲ τῆς νάρκης, ἀκρατέες οἱ πόδες, ἐς ὁδοιπορίην γίνονται ἐς ἂν ἀναχωρήσῃ τὸ αἷμα ἐς ἑωυτό. ἀναχωρέει δὲ τάχιστα, ὁκόταν στῇ ἐν ὕδατι ψυχρῷ. τέγγεται δὲ ἄνω τῶν σφυρῶν. αὕτη μὲν οὖν ἡ νάρκη, εὐήνιος. ταχὺ γὰρ παλιῤῥοεῖ, διὰ τὴν ἰθύτητα τῶν φλεβῶν. καὶ ὁ τόπος τοῦ σώματος, οὐκ ἐπίκαιρος. ἐκ δὲ τῆς καρδίης καὶ τῶν φρενῶν, βραδέως παλιῤῥοεῖ. ἐπικάρσιαι γὰρ αἱ φλέβες, καὶ ὁ τόπος ἐπίκαιρος, ἔς τε παραφροσύνην καὶ μανίην ἕτοιμος. ὁκόταν δὲ πληρωθέωσι ταῦτα τὰ μέρεα, καὶ φρίκη ξὺν πυρετῷ ἀναΐσσει, πλανήτας τοὺς πυρετοὺς καλέουσιν. ἐχόντων δὲ τουτέων ὧδε, ὑπὸ μὲν τῆς ὀξυφλεγμασίης, μαίνεται. ὑπὸ δὲ τῆς σηπεδόνος, φονᾷ. ὑπὸ δὲ τοῦ ζοφεροῦ, φοβέεται καὶ δεδοικεν. ὑπὸ δὲ τῆς περὶ τὴν καρδίην πιέξιος, ἀγχόνας κραίνουσιν. ὑπὸ δὲ τῆς κακίης τοῦ αἵματος, ἀλύων καὶ ἀδημονέων ὁ θυμὸς κακὸν ἐφέλκεται. ἕτερον δὲ καὶ φοβερὰ ὀνομάζει. καὶ κελεύουσιν ἅλλεσθαι καὶ καταπίπτειν ἐς τὰ φρέατα. καὶ ἄγχεσθαι. ἅτε ἀμείνονά τε ἐόντα καὶ χρείην ἔχοντα παντοίην. ὁκότε δὲ ἄνευ φαντασμάτων, ἡδονή τις ἀφ' ἧς ἐρᾷ τοῦ θανάτου ὥσπερ τινὸς ἀγαθοῦ. φρονησάσης δὲ τῆς ἀνθρώπου τῇ Ἀρτέμιδι αἱ γυναῖκες ἄλλα τε πολλά, ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ πολυτελέστατα τῶν ἱματίων καθιεροῦσι τῶν γυναικείων, κελευόντων τῶν μάντεων, ἐξαπατεώμεναι. ἡ δὲ τῆς ἀπαλλαγῆς θεραπεία, ὁκόταν τι μὴ ἐμποδίζῃ τοῦ αἵματος τὴν ἀπόῤῥυσιν. κελεύω δ' ἔγωγε τὰς παρθένους ὁκόταν τὸ τοιοῦτον πάσχωσιν, ὡς τάχιστα ξυνοικῆσαι ἀνδράσιν. ἢν γὰρ κυήσωσιν ὑγιέες γίνονται. εἰ δὲ μὴ ἐκ αὐτέων ἅμα τῇ ἥβῃ, ἢ ὀλίγον ὕστερον ἁλώσεται εἴπερ μὴ ἀνδρωθῶσι. τῶν δὲ ἀνδρωμένων γυναικῶν, αἱ στεῖραι μᾶλλον ταῦτα πάσχουσιν.

λυπηροτέρη

ει

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΗΣ ΦΥΣΙΟΣ

Περὶ δὲ τῆς γυναικείης φύσιος καὶ νοσημάτων, τάδε λέγω. μάλιστα μὲν τὸ θεῖον ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισιν αἴτιον εἶναι. ἔπειτα αἱ φύσιες τῶν γυναικῶν καὶ χροιαί. αἱ

B μὲν γὰρ ὑπέρλευκοι, ὑγρότεραί τε καὶ ῥοωδέστεραι. αἱ δὲ μέλαιναι, σκληρότεραι καὶ στρυφνότεραι. αἱ δὲ οἰνωπαὶ, μέσον τι ἀμφοτέρων ἔχουσιν. οὕτω δὲ καὶ περὶ τῶν ἡλικιῶν ξυμβαίνει. αἱ μὲν νέαι, ὑγρότεραι καὶ πολύαιμοι ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. αἱ δὲ πρεσβύτιδες, ξηρότεραι καὶ ὀλίγαιμοι. αἱ δὲ μέσαι, μέσον τι ἀμφοτέρων ἔχουσιν. δεῖ δὲ τὸν ὀρθῶς ταῦτα χειρίζοντα, πρῶτον μὲν ἐκ τῶν θείων ἄρχεσθαι. ἔπειτα διαγινώσκειν, τάς τε φύσιας τῶν γυναικῶν. καὶ τὰς ἡλικίας. καὶ τὰς ὥρας. καὶ τοὺς τόπους οὗ ἂν ᾖ. οἱ μὲν γὰρ τῶν τόπων ψυχροὶ, ῥοώδεες. οἱ δέ γε θερμοὶ, ξηροὶ καὶ στάσιμοί εἰσιν. ἄρχομαι δὲ διδάσκειν ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ κατὰ φύσιν. ἢν ὕδερος ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐγγένηται, τὰ ἐπιμήνια ἐλάσσω καὶ κακίω γίνεται. ἔπειτα ἐξαπίνης ἐκλείπει. καὶ ἡ γαστὴρ ἐπανοιδέει. καὶ οἱ μαζοὶ ξηροὶ γίνονται. καὶ τἄλλα πονήρως ἔχει. καὶ δοκέει ἐν

γαστρὶ

γαστρὶ ἔχειν. καὶ τουτέοισι γνώσῃ, ὅτι ὑδεραίνει. σημαίνει δὲ καὶ ἐν τῷ στόματι τῶν ὑστερέων, ψαύουσι γὰρ ἰσχνὸν φαίνεται. καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ αὐτὴν λαμβάνει. ὁκόσῳ δ' ἂν ὁ χρόνος πλείων γίνηται, ὀδύνη τὴν νειαίραν γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς κενεῶνας ἴσχει. αὕτη ἡ νοῦσος ἐκ τρωσμοῦ μάλιστα γίνεται. προσγίνεται δὲ καὶ ἐξ ἄλλων. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, λούειν χρὴ θερμῷ, καὶ χλιάσματα προστιθέναι, ἢν ἡ ὀδύνη μὴ ἔχῃ. φάρμακον χρὴ πῖσαι κάτω. μετὰ δὲ τὸ φάρμακον, πυριῆν ἐν τῷ βολβίτῳ τὰς ὑστέρας. ἔπειτα προσθεῖναι, τὸ ξὺν τῇ κανθαρίδι. διαλιποῦσαν ἡμέρας τρεῖς, τὸ ξὺν τῇ χολῇ. μίαν δὲ διαλιποῦσαν, τρεῖς ἡμέρας κλυσάτω ἐν τῷ ὄξει. καὶ ἢν μὲν ἡ γαστὴρ γίνεται λαπαρή, καὶ οἱ πυρετοὶ πεπαυμένοι ἔωσι, καὶ τὰ ἐπιμήνια γίνηται, τῷ ἀνδρὶ ξυγκοιμάσθω. ἢν δὲ μή, αὖθις τὰ αὐτὰ ποιέειν, ἔστ' ἂν γίνηται τὰ ἐπιμήνια. καὶ ἐνίοις προσθέτοις χρήσθω. μεταξὺ δὲ ἡμέρας πινέτω τοῦ κρήθμου τὸν φλοιόν. καὶ γλυκυσίδης τοὺς μέλανας κόκκους. καὶ τῆς ἀκτῆς τὸν καρπόν, ἐν οἴνῳ νῆστις. καὶ τὴν λινόζωστιν ἐσθιέτω, ὡς πλείστην. καὶ σκόροδα ἑφθά. καὶ ὠμά. καὶ σιτίοισι μαλθακοῖσι. καὶ τοῖσι πουλύποσι. καὶ τοῖσιν ἄλλοισι μαλθακοῖσιν. ἢν δὲ τέκῃ, ὑγιὴς γίνεται.

Ἢν αἱ μῆτραι πρὸς τὸ ἧπαρ ἔλθωσιν, ἄφωνος ἐξαπίνης γίνεται. καὶ τοὺς ὀδόντας ξυνερείδει. καὶ ἡ χροιὴ μέλαινα γίνεται. ἐξαπίνης δὲ ταῦτα πάσχει, ὑγιὴς ἐοῦσα. γίνεται δὲ τὸ τοιοῦτον πάθος, παρθένοισι μάλιστα παλαιῇσι ἐούσῃσι. καὶ χήρῃσιν, αἳ νέαι ἐοῦσαι καὶ τοκέουσαι χηρεύουσιν. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, τῇ χειρὶ πρώσασα κάτω ὑπὸ τοῦ ἥπατος, ἀποδῆσαι ταινίῃ. ἢ ὑπὸ τὰ ὑποχόνδρια καὶ τὸ στόμα διάγων οἶνον εὐωδέστατον ἐγχέαι, καὶ προσέχειν τὰς ῥῖνας, καὶ ὑποθυμιῆν τὰ κακώδεα. ὑπὸ δὲ τὰς ὑστέρας, τὰ εὐώδεα. ἐπὴν δὲ κακοφρονήσῃ, πῖσαι φάρμακον κάτω. καὶ μετὰ πῖσαι γάλα ὄνου. ἔπειτα πυριῆσαι τὰς ὑστέρας εὐώδεσι καὶ προστιθέναι τὰ ξὺν τῇ βουπρήστει. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, νέτωπον. διαλιποῦσαν δὲ δύο ἡμέρας, κλύσαι τὰς ὑστέρας, εὐώδεσι. τῇ δὲ ὑστεραίῃ προσθεῖναι τὴν γλήχωνα. διαλιποῦσαν δὲ μίαν ἡμέρην, θυμιῆσαι τοῖσιν ἀρώμασι. ταῦτα ποιέειν τὴν χήρην, τὴν δὲ παρθένον, πείθειν συνοικῆσαι ἀνδρί. πρὸς δὲ τὰς ὑστέρας, προσφέρειν μηδέν, μηδὲ τὸ φάρμακον πίνειν. κόνυζαν δὲ καὶ καστόρειον, διδόναι ἐν οἴνῳ νήστει. καὶ τὴν κεφαλὴν μὴ ἀλειφέσθω τοῖσιν εὐώδεσι, μηδὲ ὀσφραινέσθω.

Ἢν προέλθωσιν αἱ μῆτραι καὶ ἐξέλθωσιν ἔξω, πῦρ ἔχει μάλιστα τὰ αἰδοῖα καὶ τὴν ἕδρην. καὶ τὸ οὖρον στάζει κατ' ὀλίγον, καὶ δάκνεται. ταῦτα πάσχει, ἢν ἐκ τόκου ἐοῦσα τῷ ἀνδρὶ μὴ ξυγκοιμηθῇ. ὁκόταν δὲ οὕτως ἔχῃ, μύρτα καὶ λωτοῦ πρίσματα ἑψήσας, ἐν ὕδατι καταθεὶς, τὴν νειαίραν προχέεσθαι. καὶ ὡς ψυχρότατον πρὸς τὰ αἰδοῖα, καὶ τρίβων λεῖα προσπλάσσειν. ἔπειτα πίνουσα ὕδωρ, φακόν, καὶ μέλι, καὶ ὄξος, ἕως ἂν μεταχθῶσιν αἱ ὑστέραι, ἐμέτω. καὶ τὴν κλίνην πρὸς ποδῶν ὑψηλοτέρην κεῖσθαι. καὶ ὑποθυμιῆν ὑπὸ τὰ αἰδοῖα, τὰ εὐώδεα. καὶ ὑπὸ τὰς ῥῖνας, τὰ κακώδεα. σιτίοισι δὲ χρήσθω, ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ψυχροῖσι. καὶ τὸν οἶνον ὑδαρέα πινέτω, μὴ λευκόν. μὴ λουέσθω δὲ μηδὲ μετ' ἀνδρὸς συγκοιμάσθω.

Ἢν δὲ παντάπασιν ἐκ τῶν αἰδοίων ἐκπέσωσιν, ἐκκρέμαται ὥσπερ ὄσχη. καὶ ὀδύνη λαμβάνει τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας. καὶ ὁκόταν ὁ πόνος ἐγγένηται, οὐ βέλτιον ἐς χώρην ἰέναι. ἡ δὲ νοῦσος λαμβάνει ὁκόταν ἐκ τόκου ἐοῦσα πονήσῃ τὰς ὑστέρας, ἢ τῷ ἀνδρὶ ἐν τῷ λοχίῳ συγκοιμηθῇ. ὁκόταν δὲ οὕτως ἔχῃ, ψύγματα χρὴ προστιθέναι πρὸς τὰ αἰδοῖα. καὶ τὸ ἔξω ἐὸν ἀποκαθήρας σίδην ἐν οἴνῳ μέλανι ἑψήσας τούτῳ περιπλύνας εἴσω ἀπωθέειν. εἶτα μέλι καὶ ῥητίνην μίξας, ἐγχέειν. καὶ κατακείσθω ὑπτίη, ἄνω τοὺς πόδας ἔχουσα ἐκτεταμένη. ἔπειτα σπόγγους ἐπιθεὶς, ἀναδῆσαι ἐκ τῶν ἰξύων. ὁκόταν δὲ οὕτως ἔχῃ, σιτίων μὲν ἀπεχέσθω. ποτῷ δὲ ὡς ἐλαχίστῳ χρήσθω, μέχρις ἂν ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσι. καὶ ἢν μὲν οὕτως ἐθέλωσιν, εἰσιέναι. ἢν δὲ μή, μακρὰς περισχίσας καὶ θερμήνας, περιπλύνας τε καὶ χρίσας, καὶ δήσας τὴν γυναῖκα πρὸς κλίμακα, κρούειν τὴν κλίμακα ἐπὶ κεφαλῆς. καὶ τῇ χειρὶ ἐσωθέειν τὰς ὑστέρας. ἔπειτα ξυνδῆσαι αὐτῆς τὰ σκέλεα ἐπαλλάξ, καὶ ἐᾶν ἡμέρην καὶ νύκτα οὕτω. καὶ διδόναι ὀλίγον χυλὸν πτισάνης ψυχρόν, ἄλλο δὲ μηδέν. τῇ δὲ αὔριον κατακλίνας ἐπὶ τὸ ἰσχίον σικύην προσβάλλειν ὡς μεγίστην, καὶ ἐᾶν χρόνον πουλὺν ἕλκειν. ἐπὴν δὲ ἀφέλῃς, μὴ ἀποχαλάζειν, ἀλλὰ κατακλίνας, ἐᾶν. καὶ μὴ προσφέρειν ἄλλο, ἢ τὸν χυλόν, ἕως ἂν ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσιν. ἢν δὲ διψῇ, ὕδωρ διδόναι, ψυχρὸν ὡς ἐλάχιστον. ἐπὴν δὲ αἱ ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσι, σιτίοισιν, ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ἐλαχίστοισι χρήσθω. ἢν δὲ ἀποπατῆσαι θέλῃ, ἀνακειμένη ἀποπατέτω, ἕως ἂν τεσσαράκοντα ἡμέραι παρέλθωσιν. ἔπειτα ἀνιστάσθω, καὶ περιχωρέτω ὡς ἐλάχιστα. καὶ μὴ

λουέσθω

λουέσθω. μὴ δὲ ὑποθυμιήσθω ὅισι κακώδεσι. καὶ ἐσθιέτω ὀλίγα.

Ἢν αἱ μῆτραι ἅψωνται, προσκέωνται καὶ ἢν ἅψῃ, οἷον σκληρὸν ὑπὸ τὴν κενεῶνα. καὶ ὀδύνη λαμβάνει τὴν νειαίραν γαστέρα, καὶ τοὺς κενεῶνας, καὶ τὰς ἴξυας. καὶ ἐς τὸ σκέλος ὀδύνη ἐμπίπτει. καὶ ἐκτείνειν οὐ δύνανται. πολλάκις δὲ καὶ ἐκπυΐσκονται ἔμμοτοι γινόμεναι. καὶ ῥεόμεναι ἀποθνήσκουσιν, ἢν μὴ καύσῃς ἢ τάμῃς. ὁκόταν δὲ ὧδε ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίσαι κάτω. καὶ λούειν πολλῷ θερμῷ, καὶ πυριῆν. καὶ ὁκόταν νεόλουτος ᾖ, ἢ νεοπυρίητος κελεύειν παραπάσσουσαν, ἀφέλκειν τὸ στόμα τῶν ὑστερέων. καὶ ὑποθυμιῆν καλαμίνην σμύρναν ῥόδινον περιχέων. πινέτω δὲ γλυκυσίδης κόκκους πέντε τοὺς μέλανας, καὶ κασορείου ξυμμίσγων ἐν οἴνῳ ὀδώδει. καὶ κατακείσθω ἐπὶ τοῦ ὑγιέος ἰσχίου. καὶ προσθετέσθω βάκκαριν ἢ λεύκινον ἔλαιον, πρὸς τὸ ὑγιὲς ἰσχίον. καὶ ἐσθιέτω σκόροδα πλεῖστα, καὶ ὠμὰ, καὶ ἑφθά. καὶ τὸν χυλὸν ῥοφείτω. καὶ σιτίοισι μαλθακοῖσι χρήσθω. ἐπὴν δὲ ἡ ὀδύνη παύσηται, ἅπαξ ἐς τῆς, ἐπὶ τὸ ὑγιὲς ἰσχίον. ἔπειτα πυριῆν ὑπὲρ οὔρων, περιπάσσοντα τοῦ διάφυσος. καὶ ἐκ τῆς πυριῆς προστιθέναι τὴν κυκλάμινον. τῇ δὲ ὑστεραίῃ λουσαμένη, ὑποθυμιήσθω τοῖσιν ἀρώμασι. μάλιστα δὲ ἐκ ταύτης ἄτεκνοι γίνονται.

Ἢν ὑποπτυχθῇ τὸ στόμα τῶν μητρέων, τὰ ἐπιμήνια οὐκ ἐγγίνεται. ἢν δὲ ἐγγένηται, ὀλίγα καὶ πονηρά. καὶ παρὰ ἀνδρὶ ὁκόταν ξυνίῃ, ἀλγέει. καὶ ὀδύνη τὴν νειαίραν γαστέρα ἴσχει, καὶ τὰς ἴξυας. καὶ ἢν ἀφάσσῃ τῷ δακτύλῳ καὶ σκέπτηται τὸ στόμα, οὐ δῆλον ἐστίν. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, πυριᾶσθαι ὑπὲρ ἀνθρωπίνου οὔρου. ἐπὴν δὲ πυριήσηται, λουσάσθω ἀπὸ τοῦ φακίου. ἔπειτα λουσαμένη, πυριάσθω ὑπὲρ αἰγυπτίου μύρου τὰς ὑστέρας. καὶ ἢν ἐς τὰς ῥῖνας ἀνέλθῃ ἡ ὀδμὴ, ἐλπὶς αὐτὴν ὑγιέα γενέσθαι. καὶ ὁκόταν μέλλῃ καθεύδειν, προσθέσθω τὸ αἰγύπτιον ἔλαιον, ἐν εἰρίῳ. τῇ δὲ αὔριον σκέψασθαι, ἣν τι μᾶλλον ὀρθῶνται. ἔπειτα πυριῆν ὀδώδεσι, καὶ προστιθέναι ἃ μὴ δήξεται καθαρτήρια. καὶ μετακλύζειν μετὰ τὰ προσθετὰ, ἴσον τὸ ὄξος μίσγων. ὅταν δὲ τὰ ἐπιμήνια ἐγγένηται ἐκνηστεύσασα καὶ ἀλουτήσασα, καὶ συμμιγεῖσα μετὰ ἀνδρὶ συνιέτω. μάλιστα δὲ ἐκ ταύτης τῆς νούσου ἄφοροι γίνονται.

Ἢν αἱ μῆτραι πρὸς τὸ ἰσχίον ὀκανθέωσι, τάτε ἐμμήνια οὐκ ἐγγίνεται. καὶ ὀδύνη ἐς τὴν νειαίραν γαστέρα φοιτᾷ, καὶ ἐς τὸν κενεῶνα. καὶ ἢν ἀφῇ τῷ δακτύλῳ, εὕρῃ τὸ στόμα ἐν τῷ ἰσχίῳ. ὅταν ὧδε ἔχῃ, λούειν θερμῷ. καὶ σκόροδα διδόναι ἐσθίειν ὡς πλεῖστα. καὶ γάλα οἴιον πινέτω ἄκρητον. καὶ ἐπειδὰν δὲ κατατρώξῃ ἄκρητον. ἔπειτα πυριήσας διδόναι φάρμακον κάτω. ἐπειδὰν δὲ καθαρθῇ, αὖθις πυριῆν τὰς ὑστέρας, τὸ μάραθρον καὶ τὸ ἀψίνθιον συμμίσγοντας. ἐπὴν δὲ νεοπυρίητος ᾖ, ἀφέλκειν τὸ στόμα τῷ δακτύλῳ. ἔπειτα προσθεῖναι τὴν σκίλλαν. μετὰ δὲ ταῦτα ξὺν τῷ ναρκισσίνῳ διαλιπών. ἢν δέ σοι δοκέῃ κεκαθάρθαι, νέτωπον προσθέσθαι. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ῥόδινον μύρον. παύσασθαι δὲ τοῦ προσθετέου τῇ προτεραίῃ τῶν ἐπιμηνίων. ἄρχεσθαι δὲ τῇ αὔριον, ἐπὴν ἀπολίπῃ. ἐν δὲ τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν, ἢν μὲν τὸ αἷμα καταῤῥαγῇ. εἰ δὲ μὴ, πινέτω κανθαρίδας τέσσαρας, ἀποκόψασα τοὺς πόδας, καὶ τὰ πτερὰ, καὶ τὴν κεφαλήν. καὶ γλυκυσίδης κόκκους πέντε τοὺς μέλανας. καὶ σηπίης ᾠὰ. καὶ σπέρμα λινοῦ, ἐν οἴνῳ. καὶ ἢν ὀδύνη ἔχῃ, καὶ ἢν στραγγουρίη ἔχῃ, ἐν ὕδατι θερμῷ καθήσθω. καὶ πινέτω μελίκρητον ὑδαρές. ἢν δὲ μὴ καθαρθῇ ὑπὸ τοῦ πρώτου, αὖθις πινέτω, ἐς ἂν γένηται. ἐπὴν δὲ γένηται, ἀποπαυσαμένη ξυνίτω τῷ ἀνδρί. ἐν δὲ τῇ καθάρσει τὴν λινόζωστιν ἐσθιέτω. καὶ πουλύποδας ἑφθούς. καὶ σιτίοισι μαλθακοῖσι χρήσθω. τῆς δὲ νούσου ἀπαλλάσσεται ἐὰν ἐν γαστρὶ σχῇ.

Ἢν ἐκ τόκου μὴ καθαρθῇ, οἰδέει ἡ γαστὴρ καὶ τὰ σκέλεα. καὶ ῥῖγος καὶ ὀδύνη τὴν νειαίραν γαστέρα, καὶ τὰς ἴξυας ἔχει. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ πρὸς τὰ σπλάγχνα ἀνέρχεται καὶ λιποψυχέει. ταῦτα πάσχει ἀρχομένης τῆς νούσου. ὁκόταν δὲ χρόνος ἐγγένηται, τὰ κοῖλα τοῦ προσώπου ἐξερυθραίνεται. ὁκόταν οὖν ὧδε ἔχῃ, πυριήσας τὰς ὑστέρας, προσθεῖναι τὴν κυκλάμινον. πινέτω δὲ τὸ ξὺν τῇ δαΐδι, ἐς ἂν τὸ ῥεῦμα κινηθῇ. ἐν ἀλείφειν δὲ ἐς τὸ στόμα τῶν ὑστερέων, ἔλαιον χήνειον. καὶ σμύρναν. καὶ ῥητίνην χλιαρήν. καὶ ἐμπλασσέσθω ὡς μάλιστα, καὶ πρὸ τοῦ σιτίου, ἐσθιέτω ἑψοῦσα τὴν λινόζωστιν. καὶ σκόροδα. καὶ πράσα. καὶ κράμβης τὸν χυλὸν ῥοφείτω. καὶ σιτίοισι μαλθακοῖσι χρήσθω. θαλασσίοισι δὲ μᾶλλον. καὶ λουέσθω θερμῷ. τῶν δὲ λιπαρῶν καὶ τῶν γλυκέων ἀπεχέσθω, ἕως ἂν ὑγιὴς γένηται.

Ἢν αἱ μῆτραι φλεγμήνασαι πληρωθῶσι, φῦσα ἐγγίνεται. καὶ τὰ ἐπιμήνια λευκὰ ἀπέρχεται, φλεγματώδεα. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ αἷμα λεπτὸν, ὑμένων ἔμπλεον. καὶ τῷ ἀνδρὶ ὑπὸ τῆς ὑγρότητος οὐκ ἐθέλει μίσγεσθαι. καὶ ὠχρὴ καὶ λεπτὴ γίνεται. ἐρωτᾷν οὖν χρὴ αὐτὴν τὸ ῥέον ἢν δάκνῃ τε καὶ ἐξελκοῖ. καὶ ἢν μὴ δάκνηται, ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου φαίνεται εἶναι τὸ ῥεῦμα. εἰ δ᾽ οὖν, ἀπὸ τῆς κοιλίης. ἢν μὲν οὖν ἀπὸ τῆς κοιλίης ᾖ, ἐμέτω

ἀπὸ τοῦ φακίου. ἔπειτα ἐλλεβόρῳ καθῆραι. ἔπειτα ἐς τὰς ῥῖνας ἐγχέαι. ἐπὴν δέ σοι ἡ ἄνω κοιλίη κεκαθάρθαι δοκῇ, φάρμακον πίσαι κάτω. σιτίον δὲ ἀπεχέσθω λιπαρῶν καὶ γλυκέων. τὰ δὲ δριμέα προσφέρειν, ὡς σύμφορα, ἢν μὴ τὰ αἰδοῖα ἡλκωμένα ᾖ. ψυχρὰ δὲ ἀμείνω. καὶ λουέσθω ὀλίγον, πλὴν μὴ θερμῷ, μὴ δὲ τὴν κεφαλήν. πινέτω δὲ νῆστις, ὑποθερμόν. λινοσπέρμα. ἐλελισφάκου, ἐν οἴνῳ ὑδαρεῖ. ἐπὴν δὲ παύσηται τὸ ῥεῦμα, κλύσαι τῷ χυλῷ τῆς ὀλύνθου. καὶ μετακλύζειν τοῖσι στρυφνοῖσιν. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή.

Ἢν δὲ μῆτραι φλεγμήνωσι, τὰ ἐμμήνια οὐ γίνεται παντάπασιν, ἢ πονηρὰ καὶ ὀλίγα. καὶ ὁκόταν νῆστις ᾖ, ἔμετος αὐτὴν λαμβάνει. ὁκόταν δέ τι φάγῃ, ἐμεῖ τὰ σιτία. καὶ ὀδύνη ἔχει τὴν νειαίραν γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας. καὶ λιποψυχίη ἴσχει. ἡ δὲ γαστὴρ, ὅτε μὲν σκληρή, ὅτε δὲ μαλθακὴ ἐστί. καὶ φυσᾶται, καὶ μεγάλη γίνεται. καὶ δοκεῖ ἐν γαστρὶ ἔχειν. ἢν δὲ ἀφαιρέωσι, κενεὸν γίνεται τὸ πλήρωμα. ταύτῃ μέχρι μὲν τῶν ἐννέα μηνῶν τὸ οἴδημα κατ' ὀλίγον αὔξεται, οἷον περ τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ. ἐπὴν δὲ οἱ δέκα μῆνες παρέλθωσιν, ἐμπίπλαται ἡ γαστὴρ ὕδατος. καὶ ὁ ὀμφαλὸς ἐξίσχει. καὶ ἢν ἐπαφάσσῃς τὸν δάκτυλον, εὑρήσεις τὸ στόμα ἰσχνὸν καὶ ξυμπεπτωκὸς τῆς μήτρης. καὶ ὅπου ἐφαίνετο τὰ ἐπιμήνια, ὀλίγα καὶ πονηρά. καὶ τὰς κνήμας καὶ τὸν τράχηλον λεπτύνεται. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσιν. ὁκόταν οὖν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον πίσαι κάτω, καὶ προστιθέναι πρὸς τὰς ὑστέρας, ὁκόσα καθαίρει μὴ δάκνοντα. καὶ μετὰ τὴν πρόσθεσιν, κλύζειν τὰς ὑστέρας, ἴσον τὸ ὄξος μίσγων ὀξύνατον. καὶ τὴν λινόζωστιν ἐσθιέτω. καὶ τὸν χυλὸν ἐπιβάλλουσα ἄλητον. καὶ ὁκόταν ἔμβρυον ᾖ, ῥᾳστώνη. ἡ δὲ νοῦσος, ἐπικίνδυνος ἐστίν.

Ἢν ἐρυσίπελας δὲ ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐγγένηται, οἴδημα γίνεται ἀπὸ τῶν ποδῶν ἀρξάμενον, καὶ ἐς τὰ σκέλεα καὶ τὴν ὀσφῦν. ὅσῳ δ' ἂν πλείων ὁ χρόνος ἐγγένηται, οἰδεῖ καὶ ἡ γαστήρ. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς λαμβάνει, καὶ ἀσθένεια. ὑπὸ δὲ τῆς ὀδύνης, οὐ δύναται ἡσυχάζειν, ἀλλὰ ῥιπτεῖ ἑωυτήν. ἡ δὲ ὀδύνη ἀνέρχεται ἐκ τῆς νειαίρης γαστρὸς, ἐς τὰς ἰξύας. ἔπειτα ἄνω ἔρχεται ὑπὸ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ τὰ στήθεα, καὶ τὴν κεφαλήν. καὶ δοκεῖ ἀποθανεῖσθαι. ὁκόταν δὲ ἀνῇ, νάρκη λαμβάνει τὰς χεῖρας, ἔστι δ' ὅτε καὶ τοὺς βουβῶνας, καὶ τὰ σκέλεα, καὶ τὰς ἰγνύας, καὶ πελιὸς γίνεται. καὶ ὀλίγον ποτὲ χρόνον, ῥάων δοκεῖ εἶναι, ἔπειτα αὖθις τὰ αὐτὰ πάσχει. καὶ ὁ χρὼς φλυκταινέων καταπίμπλαται. καὶ τὸ πρόσωπον ἐρυθήματα φύει. καὶ δίψα ἔχει ἰσχυρά. καὶ ὁ φάρυγξ ξηρός. αὕτη ἡ νοῦσος ἐπὴν κυοφορεούσῃ ἐγγίνηται, ἀποθνήσκει. ἢν δὲ μὴ, μελεδαινομένη ὑγιαίνει. ὁκόταν οὖν ὧδε ἔχῃ, προσφέρειν δι' ἃ ὁ πόνος ἔχῃ, ψύγματα, καὶ τὴν γαστέρα περάσσειν. καὶ ἢν μὲν ἐν γαστρὶ ἔχῃ, σιτίοισι καὶ ποτοῖσι χρῆσθαι, ὅκως τὸ ἔμβρυον διαφθείρηται. ἢν δὲ μὴ ὑποχωρέῃ, κλύζειν. ἢν δὲ μὴ ἔχῃ ἐν γαστρὶ, φάρμακον δοῦναι πιεῖν. καὶ ὡς ἐλαχίστοισι σιτίοισι χρῆσθαι μαλθακωτάτοισι, καὶ ψυχροῖσι. καὶ τὴν λινόζωστιν ἐσθιέτω, καὶ τὴν ἀκτήν. καὶ μήτε ἁλυκὰ, μήτε λιπαρὰ, μήτε δριμέα. οἷον ὀρίγανον, ἢ θύμον, ἢ πήγανον. ἐπὴν δὲ τὸ πῦρ ἀφῇ, καὶ τὸ πνῖγμα, καὶ μὴ καταστῇ τὸ οἴδημα, φάρμακον ἰσχυρότερον μετὰ πίσαι κάτω. τὴν δὲ νοῦσον ταύτην ὀλίγαι διαφεύγουσιν.

Ἢν αἱ μῆτραι παρὰ φύσιν χάνωσι. καὶ τὰ ἐπιμήνια πλέω τοῦ δέοντος ἔρχεται καὶ γλισχρότερα καὶ πυκνά. καὶ ἡ γονὴ οὐκ ἐμμένει. καὶ ἢν ἅψῃ τῷ δακτύλῳ εὑρήσεις κεχηνὸς τὸ στόμα. καὶ πῦρ, καὶ ῥῖγος, καὶ ὀδύνη λαμβάνει τὴν νειαίραν γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας. αὕτη ἡ νοῦσος λαμβάνει, ἐκ ῥόου αἱματώδεος. γίνεται δὲ ὁκόταν τὰ καταμήνια ἐξαπίνης ἰσχόμενα ῥαγῇ. καὶ ἢν ἡ ὀδύνη μάλιστα ἔχῃ χλιάσματα προστιθέναι, καὶ ὁκόταν ἡ πυρίη τὰς ὑστέρας, καὶ πίσαι φάρμακον κάτω. καὶ προστιθέναι ὁκόσα μὴ δήξεται. καὶ κλύζειν μετὰ τὰ προσθετὰ ἐν στρυφνοῖσι. καὶ λουέσθω ὡς ἥκιστα. σιτίοισι δὲ ὡς ξηροτάτοισι χρήσθω. ἢν δὲ ταῦτα παθοῦσα ὑγιὴς μὴ γένηται, φάρμακον πίσαι, ὑφ' οὗ ἄνω καὶ κάτω καθαίρηται. ὁκόταν τὰ ἐπιμήνια κινῆται. καὶ ὁκόταν παύηται, διαίτα τὸν αὐτὸν τρόπον. ἡ δὲ νοῦσος, θανατώδης.

Ἢν αἱ μῆτραι ἐς τὸ μέσον τῶν ἰξύων ἔωσιν, ὀδύνη ἴσχει τὴν νειαίραν γαστέρα, καὶ τὰ σκέλεα ὕστερον. καὶ ὁκόταν ἀποπατήσῃ, ὀδύναι ἐγγίνονται ὀξύτεραι, καὶ ὁ ἀπόπατος προσέρχεται, καὶ τὸ οὖρον στάζει καὶ λιποψυχέει. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, αὐλίσκον προσδήσας πρὸς κύστιν, φυσῆσαι τὰς ὑστέρας, καὶ πυριῆσαι, ἢ λοῦσαι πολλῷ θερμῷ. καὶ ὑποθυμιῆν ὑπὸ τὰ αἰδοῖα, τὰ κακώδεα. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας, τὰ εὐώδεα. ὁκόταν δὲ ἡ ὀδύνη παύσηται, φάκιον προπίσας, φάρμακον πίσαι ἄνω, ὑφ' οὗ ἡ κοιλίη κινηθήσεται. ἐπὴν δὲ αἱ ὑστέραι καταστῶσιν ἐς χώρην, φάρμακον πίσαι κάτω, καὶ γάλα μεταπίσαι. ἔπειτα πυριᾶσαι τὰς ὑστέρας, οἴνῳ τὰ στιὰ τῆς δάφνης ἐμβαλὼν καὶ προστιθέναι, ἃ μὴ δήξεται

ξέτω, ξυμμίσγων τὸ ὄξος. ἔπειτα ὑποθυμιῆν τοῖσιν ἀρώμασιν. ἔστι δὲ ὅτε καὶ χωλαὶ ἐκ ταύτης τῆς νούσου γίνονται. Οκόταν δὲ λευκὸς ὁ ῥόος ἐγγένηται, οἷον οὖρον ὄνου φαίνεται. καὶ ὀδύνην ἔχει τὴν νείαιραν γαστέρα. καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς κενεῶνας. καὶ οἰδήματα τῶν τε σκελέων καὶ τῶν χειρῶν. καὶ τὰ κοῖλα αἴρεται, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑγροί. καὶ ἡ χροιὴ ἰκτερώδης καὶ λευκὴ γίνεται. καὶ ὁκόταν πορεύηται, ἀσθμαίνει. ὁ δὲ κίνδυνος γίνεται, ἢν φύσει ἔωσι φλεγματώδεες, πυρετῆναι. καὶ χολὴ κινηθεῖσα, μὴ καθαρθῇ. ἢν μὲν οὖν ἡ κοιλίη ὀξέη, διάῤῥοιαι γίνονται. ἢν δὲ ἐπὶ τὰς ὑστέρας τράπηται, ῥόος γίνεται. ταύτην ἐπὴν διάῤῥοια ἔχῃ, τρίβων μήκωνος λευκῆς τὸ λέπυρον, τὸ ἴσον τῆς πυρέας. καὶ ἀκάνθης τὸν καρπὸν τρίβων ἐν οἴνῳ κεκρημένῳ, ἄλφιτα ἐπιβαλὼν, ποταίνια πινέτω. ἢν δὲ θέλῃς σίδην ἐπὶ σποδιὴν ἐγκρύψασα, ἐν οἴνῳ πινέτω, καὶ ἄλφιτον ἴσον, καὶ ἄλευρον ἐπιβαλών. ὡς ἥκιστα δὲ λουέσθω. σιτίοισι δὲ χρήσθω ὡς ξηροτάτοισι καὶ ψυχροῖσι. ἐπὴν δὲ παύσηται τὸ ῥεῦμα, φάρμακον πῖσαι, ὑφ' οὗ τὰ ἄνω καθαίρεται. καὶ γάλα ὄνειον πινέτω. ἐπὴν δὲ τὰ κάτω καθαρθῇ, βόειον γάλα πινέτω, ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἢν δύνηται, καὶ ἐγχεῖν ἐς αὐτὸ ἄκρητον οἴνου μίσγων ὕδατι τὸ τέταρτον μέρος. ἑσπέρης δὲ ἐπὴν ἐκπίῃ, ῥοφεέτω χόνδρον. ἐπὴν δὲ γένηται δεκαταίη, ἀφαιρέειν τοῦ γάλακτος τὴν δεκάτην μοίρην, καὶ τοῦ ὕδατος. ὄνου δὲ ἄφεψε, τὸ βόειον χλιερὸν ἄρτι ἠμελγμένον, πινέτω τὴν μοῖραν. τοῦ δὲ οἰναρίου, δύο μοίρας, ὡς ἐν τῇσι δέκα μοίρῃσιν ἔστω αὐτὴ ὀλίγον κεκρημένου ἀκρήτου. καὶ ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας πίνειν, ἀφαιρέων τὸ δέκατον μέρος. καὶ τοῦ ῥοφήματος προστιθέναι πλέον. ἐπὴν δὲ γένηται τεσσαρεσκαιδεκαταίη πινέτω τὴν δεκάτην μοῖραν τοῦ γάλακτος, ὑποχέων τρίτην ὕδατος μοῖραν, πινέτω δέκα ἡμέρας. καὶ σιτίοισι χρήσθω. καὶ οὕτως γίνονται αἱ ξύμπασαι ἡμέραι, ν'.

Επὴν διαβάλλῃ τοὺς τόκους φύσει ἄτοκος ἐοῦσα, τὸ μὲν πρῶτον ὑπολείπει τὰ ἐπιμήνια, καὶ γίνεται ἐλάσσω, καὶ τὸν χρόνον ὑπερβάλλει ἐν ᾧ ἐγχρόνου προελθεῖν. ἔπειτα ἐξαπίνης ἐγχέεται πολλὰ, καὶ καθαρὰ καὶ ἰσχυρά. καὶ ἢν μὲν οἱ ἅπαξ γενόμενα ἔῃ, τὸ λοιπὸν ἐπὶ λόγον ἐν γαστρὶ ἴσχει. ἢν δὲ μὴ, τὸ πρῶτον γίνεται, καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον τοῦ μηνός. ἔπειτα τελευτήσει ἐξ ἑωυτοῦ ὁ ῥόος. ὠχρή τε καὶ λεπτὴ γίνεται, φάρμακον οὖν χρὴ πιπίσκειν, καὶ ἄνω καὶ κάτω. καὶ γάλα μεταπιπίσκειν ὄνειον, ἢ ὀῤῥόν. ἔπειτα μετὰ ταῦτα πυριήσαντα, καθῆραι τὰς ὑστέρας φαρμάκῳ ὃ μὴ δήξεται, ἔπειτα κλύσαι σὺν τῷ ὄξει. ἔπειτα ὑποθυμιῆσαι τοῖσιν ἀρώμασι. ποιέειν δὲ ταῦτα, ὅκως τῇ προτέρῃ τῶν ἐπιμηνίων ἢ πεποιημένα. καὶ μὴ γένηται ἀλουτέουσα καὶ ἀσιτέουσα. κυκεῶνα ἄναλτον παχὺν πινέτω. καὶ ὑποθυμιάσθω τοῖσιν ἀρώμασι. νίτρον προχρίσασα, καὶ μύρον ῥόδινον. ἔπειτα τῷ ἀνδρὶ ξυνίτω.

Ην αἱ κοτυληδόνες φλέγματος πλήρεες γένωνται, τὰ μὲν ἐπιμήνια καλῶς ἐπιγίνονται, καὶ ἐν γαστρὶ ἴσχει. διαφθείρει δὲ ἐπὴν ἰσχυρότερον τὸ ἔμβρυον γένηται. οὐ γὰρ δύναται ἴσχειν, ἀλλ' ἀποῤῥήγνυνται. γνοίης δὲ ὧδε. ὑγρὴ γίνεται, καὶ ἀποῤῥεῖ μυξώδεα, καὶ γλίσχρον, καὶ οὐ διακρεῖ. καὶ τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν ἐπὴν παύσηται τοῦ ῥεύματος καθαιρομένη, καὶ δύο ἡμερέων καὶ τριῶν μύξαι ἔρχονται, καὶ ἀπὸ τῶν ὑστερέων. ταύτην δεῖ κλύσαι, τῷ ἀπὸ τῶν ἐλαιῶν. καὶ δὶς ἢ τρὶς μετακλύσας στρυφνοῖσι, τὸ λοιπὸν προστιθέναι, ὑφ' οὗ καθαίρεται φλέγμα. καὶ τὰ μαλθακὰ πυριῆν. καὶ κλύζειν μετὰ τὰ προσθετὰ, ἴσον τὸ ὄξος μίσγων. καὶ ὑποθυμιῆν ἐν τοῖσιν ἐπιμηνίοισι τοῖσιν ἀρώμασι. ἔπειτα δὲ ἀσιτέουσα καὶ ἀλουτέουσα, συνευναζέσθω τῷ ἀνδρί.

Οκόταν τὰ ἐπιμήνια κρυφθῇ, ὀδύνην ἴσχει τὴν νειαίρην γαστέρα. καὶ δοκέει ἐπικεῖσθαί οἱ βάρος, καὶ τὰς ἰξύας πονέει, καὶ τοὺς κενεῶνας. ὁκόταν δὲ πρὸς τὰ ὑποχόνδρια προσπέσωσι, πνίγουσι, καὶ ἐπὴν πυκνὰ ὀξέα ἀπεμέσῃ, ῥάων γίνεται ὀλίγον χρόνον. ἡ δὲ ὀδύνη, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπὶ τὸν τράχηλον φοιτᾷ. ἐπὴν οὖν μέλλῃ ἂν προσιέναι, χλιάσματα προστιθέναι, καὶ ὑποθυμιῆν κακώδεα. κάτω δὲ εὐώδεα. καὶ πίνειν διδόναι τὸ καστόριον, καὶ τὴν κόνυζαν. ἐπὴν δὲ κάτω, ὑποθυμιῆν τὰ κακώδεα. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας, τὰ εὐώδεα. ἐπὴν δὲ παύσωνται αἱ ὀδύναι, φάρμακον δοῦναι πιεῖν. καὶ μεταπιπίσκειν γάλα ὄνου. ἔπειτα διδόναι χυμὸν, ἀφ' οὗ ἐμέεται. καὶ πρὸς τὰς ῥῖνας προστιθέναι. ἐπὴν δὲ καθάρῃς πυριήσας τὰς ὑστέρας τοῖσι ξὺν τῇ δάφνῃ προσθεῖναι. τὸ ξὺν τῇ ναρκίσσῳ. τρεῖς δὲ διαλιπὼν πυρίας, προσθεῖναι τὸ ξὺν τῇ κανθαρίδι. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, στέαρ χήνειον. ἔπειτα διαλιπὼν τρεῖς ἡμέρας, κλύσαι τῷ ξὺν τῷ ὄξει. ἐν δὲ τοῖσι καθαρμοῖσι, ἐσθιέτω τῆς λινοζώστιος πρὸ τῶν σιτίων. καὶ σιτίοισι μαλθακωτάτοισι χρήσθω. καὶ δριμέα τρωγέτω. καὶ λουέσθω θερμῷ δὶς τῆς ἡμέρης. ἢν δὲ μὴ γίνηται ἐπιμήνια, ταῦτα ποιήσασα ἐν τῷ δέοντι χρόνῳ, πῖσαι

κανθαρίδας. καὶ ἐπὴν γένηται νηστεύσασα, καὶ ἀλουτήσασα. καὶ ὑποθυμιήσασα, συνευνάσθω τῷ ἀνδρί. Ὁκόταν ἐν γαστρὶ ἔχουσα διαφθείρῃ τὸ ἔμβρυον μηνιαῖον καὶ διμηνιαῖον, καὶ ἐκφέρειν μὴ δύνηται, καὶ λεπτὴ παρὰ φύσιν γίνηται, ταύτην χρὴ καθήραντα καὶ τὰς ὑστέρας πρὸς τὸ στόμα. οὐ γὰρ δυνήσεται πρότερον διενέγκαι, ἐς ἂν αὐτῇ παχεῖαι γένωνται αἱ ὑστέραι, καὶ ἰσχύσωσιν. ἢν δὲ παχυνθῇ παρὰ φύσιν, οὐκ ἴσχει ἐν γαστρί. τὸ γὰρ ἐπίπλοον ὑπερκείμενον πουλὺ παχὺ, ἀποπιέζει τὰς ὑστέρας, καὶ τὴν γονὴν οὐκ εἰσδέχεται. ταύτην χρὴ λεπτύναντα, φάρμακον πῖσαι κάτω. καὶ πρὸς τὰς ὑστέρας προσθεῖναι, ὅ,τι καθαίρεται αὐτὰς, καὶ φύσας οὐκ ἐμποιεῖ.

Ἢν δὲ στόμα τῶν ὑστερέων σκληρὸν γένηται ἢ ὁ αὐχὴν, τὸν δάκτυλον παρεισάγων, γνώσῃ. καὶ ἐπὴν πρὸς τὸ ἰσχίον ἔωσιν ἀπεστραμμέναι, ὅταν ὧδε ἔχῃ, μηδὲν προσφέρειν δριμύ. ἢν γὰρ ἐξελκώσῃς τὸ στόμα ἐπὴν φλεγμήνῃ, κίνδυνος τὸ πάμπαν ἄτοκον γενέσθαι. ἀλλὰ προστιθέναι ἃ μὴ δάκνει, ὑφ' ὧν καθαίρεται. Ἢν γυναῖκα μὴ δυναμένην τίκτειν, ἐθέλῃς καθῆραι, καὶ ἢ χολώδης ἢ φλεγματώδης. γνώσῃ δὲ τούτων ὁκότερον. ἢν ψάμμον ὑποβάλλων ἐπὴν τὰ ἐπιμήνια γένωνται, ἐν τῷ ἡλίῳ ἐπιχέας τὸ αἷμα, ἐᾷς ξηρανθῆναι. καὶ ἢν μὲν χολώδης ᾖ, ἐπάνω τῇ ψάμμῳ ἔσται τὸ αἷμα ὠχρόν. ἢν δὲ φλεγματώδης, οἷον μύξα. καὶ δὴ ὁκότερον ἂν εἴῃ, καθήρας κάτω, περὶ τὰς ὑστέρας ἐπιθεῖναι προσθετά. Ἢν τὰ ἐπιμήνια παντάπασι μὴ γίνωνται, ἢν μὲν ὑπὸ πόνου ᾖ, πρῶτον μὲν τὴν κοιλίην καθῆραι κάτω. ἔπειτα προσθεῖναι, ὑφ' οὗ αἷμα καθαίρεται ἐκ τῶν ὑστερέων. ἔπειτα διαλιπὼν ἡμέρην μίην ἢ δύο, ὑφ' οὗ αἷμα καθαίρεται προσθεῖναι. τὸν δὲ ἄλλον χρόνον τὸν φλοιὸν πινέτω τοῦ κρήθμου ἐν οἴνῳ τρίψασα. Ἢν ὑγρότερον τοῦ καιροῦ τὸ στόμα τῶν ὑστερέων ᾖ, προστιθέναι τὰ δριμέα, ὅπως δηχθῇ. καὶ φλεγμῆναν σκληρὸν λίην γένηται. ἢν δὲ σκιρρώδης ᾖ, τὰ δριμέα προσφέρειν. δάκνοντα γὰρ διαχεῖ τὸν ἰχῶρα. ἔπειτα μαλθακὰ προστιθέναι. ἐς δὲ τἄλλα νουσήματα, οὐχ ἥκιστα προστιθέναι. Ἢν δὲ τὸ ἰσχίον λεχοῖ καταστείξωσιν, αἵτε ὑστέραι εἰς τὸν κενεῶνα, προστίθεσθαι χρὴ πρὸς τὸ ὑγιὲς ἰσχίον, ἔλαιον αἰγύπτιον λευκὸν, ἢ βακκάρειον. καὶ ἐπὶ τὸ ὑγιὲς ἰσχίον κατακείσθω. καὶ πινέτω γλυκυσίδης κόκκους σὺν μέλανας πέντε. καὶ ἀκτῆς καρπὸν ὅσον χηραμύδα. καὶ κάστορος ὅσον κύαμον ἐν οἴνῳ. ἔπειτα λουσαμένη θυμιάσθω. καὶ τοῖσι ποτοῖσι καὶ σιτίοισι χρήσθω μαλθακοῖσι. καὶ λινοζώστει. καὶ τοῖσι δριμέσι πᾶσι χωρὶς ῥαφάνου καὶ κρομμύου. Ὁκόταν πνίγωσιν αἱ ὑστέραι, ὑποθυμιῆν χρὴ τὰ κακώδεα πάντα. ἤγουν ἄσφαλτον. θεῖον. κέρας. ἐλλύχνιον. φώκης ἔλαιον. καστόρειον. ὑπὸ δὲ τὰ αἰδοῖα, τὰ εὐώδεα. ἢν δὲ λεχοῖ αἱ ὑστέραι φλεγμήνωσι πίμπραται, καὶ πνὶξ ἔχει. ὁκόταν δὲ ὧδε ἔχῃ, παρατείνας ὀθόνιον, βρύα θαλάσσια λεπτὰ καταπλάσσειν. ἔπειτα ἀμήλυσιν. καὶ σποδιὸν κληματίνην καὶ λίνου σπέρμα. ὄξος καὶ ἔλαιον ἐπιχέας, ἕψειν ἕως ἂν οἷον πὸρ σταὶς γένηται. ἔπειτα καταπλάσσαι ἢν θερμοτέρου δύνηται ἀνέχεσθαι, τὴν νειαίρην γαστέρα. ἢν δὲ πνίγωσι, φακοῦ ἑψήσας ἐν ὄξει καὶ ἡδυόσμῳ πολλῷ, ἕλκειν τὴν ἀτμίδα διὰ τὸ στόμα καὶ τὰς ῥῖνας προσίσχειν. καὶ κακώδεα ὑποθυμιῆν. καὶ λινόζωστιν ἐσθίειν καὶ ἐν τῷ χυλῷ ἄλητον ἑφθὸν ῥοφείτω ὅτ' ἂν τάχιστα, καὶ πρὶν ἢ τὴν ὀδύνην ἔχειν, πρότερον χρὴ διδόναι τῶν φαρμάκων, ὅσα τὰς ὑστέρας παύει τῆς ὀδύνης. καὶ σιτία διαχωρητικὰ προσφερέσθω. ἢν δὲ ἡ γαστὴρ θερμαίνηται, ὑποκλύσαι. ἢν δὲ ἐκ τόκου φλεγμήνωσιν αἱ μῆτραι, στρύχνου χυλὸν ἐγχέαι ἐς τὰ αἰδοῖα. καὶ ἐπὰν οὗτος θερμὸς γένηται, ἕτερον ἐγχεῖν. ἢν δὲ μὴ ᾖ, σίνου, ἢ ῥάμνου, ἢ τεύτλου, ἢ κολοκύντης χυλὸν ἐκπιέσας ἐγχεῖν. καὶ αὐτοῦ τὸ ἐν μέσῳ τὸ ἁπαλώτατον περιξύσας μακρὸν ἐνθεῖν. ὕστερον ὕδατι ψιμμύθιον τρίβων ἐν εἰρίῳ ἀνασπογγίζειν, προσθεῖν. ἢν δὲ φελάσῃ, ἀφαιρεῖν. Ἢν γυνὴ ἀσθενέῃ ἀπὸ ὑστερέων. καὶ χολαὶ αὐτὴν πνίγωσι. καὶ δέῃ αὐτὴν καθῆραι κούφως, καὶ τῆς ὀδύνης παύσασθαι. πευκεδάνου ὀπὸν, ὅσον τρεῖς κυάθους δίδου πίνειν. Ἢν δὲ ἐν τῇ ὀσφύϊ αἱ ὑστέραι ὦσιν ἢ ἐν τῷ κενεῶνι, ἢν θέλῃς μετακινῆσαι, τρίψας θεῖον καὶ ἄσφαλτον, μέλι ἑφθὸν παραχέας, καὶ ποιήσας βάλανον παχείην, ἐς τὴν ἕδρην ἐνθεῖν. καὶ ἐκ τῶν ὑστερέων ἢν ξηραὶ γένωνται ταῦτα προσθεῖναι ὡς τάχιστα. Γυναικὶ ὅταν ὑστέραι σκληραὶ γένωνται καὶ εἰς τὰ αἰδοῖα ἐξίσχωσι. καὶ οἱ βουβῶνες σκληροὶ γίνονται καὶ καῦμα ἐν τοῖσιν αἰδοίοισιν ἐνῇ, καρκινοῦσθαι ἄρχεται. ὅταν οὕτως ἔχῃ, σικύου χρὴ τὸ ἔσω τρίψαι, τὸ ξηρὸν, ὕδατος κοτύλην ἐπιχέας ἐνιέναι ἐς τὴν ἕδρην ἐᾶν καθαίρεσθαι μέχρις ἂν καθαρθῇ. Ὁκόταν δὲ γυναικὶ δῷς φάρμακον, παράμισγε τῷ φαρμάκῳ, ὅσα ὑστέρας καθαίρει, καὶ ὅσα ἐλαύνει. Ἕτερα ποτὰ καὶ προσθετὰ, δυνάμενα χορίον ἐξάγειν καὶ τὰ ἐπιμήνια κατασπάσαι. Κανθαρίδας ε΄ ἀποτίλας τὰ πτερὰ, καὶ σὺν πό

δας, καὶ

δίας, καὶ τὴν κεφαλήν. ἔπειτα τριβόλους τοὺς θαλασσίους σὺν τῇ ῥίζῃ τρίψας ὅσον κόγχην, καὶ τοῦ ἀνθέμου τοῦ χλωροῦ τὸ ἔσω ξηρὸν τρίψας ὅσον κόγχην καὶ σελίνου σπέρμα ἴσον. καὶ σηπίης ᾠὰ ιε΄ ἐν οἴνῳ γλυκεῖ κεκρημένῳ, δίδου πιεῖν. καὶ ἐπὴν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, ἐν ὕδατι θερμῷ καθήσθω. καὶ μελίκρητον ὑδαρέα πινέτω. Βατραχίου τῶν φύλλων, καὶ τοῦ ἄνθεος τετριμμένου ὅσον στατῆρα αἰγιναῖον ἐν οἴνῳ γλυκεῖ πιεῖν. ἐπὴν δὲ ἡ ὀδύνη ἔχῃ, λευκοὺς ἐρεβίνθους καὶ ἀσταφίδας ἑψήσας ἐν ὕδατι, καὶ ψύξας, διδόναι πιεῖν. καὶ ὁκόταν ἡ στραγγουρίη ἔχῃ, ἐν ὕδατι χλιερῷ καθιζέσθω.

Ἀδιάντου ὅσον στατῆρα αἰγιναῖον, ἐν οἴνῳ λευκῷ, ἴσον ἴσῳ κεράσας, δίδου πίνειν. Λευκοΐου καρπὸν ὅσον ἐν τοῖς τρισὶ δακτύλοις λαβὼν, ἐν οἴνῳ λευκῷ τὸν αὐτὸν τρόπον κεράσας, δοῦναι πίνειν. Λευκοΐου ῥίζαν τοῦ μέλανος ἐν οἴνῳ διεὶς τὸν αὐτὸν τρόπον χρήσθω. Κρινάνθεμον τὸ ἐπὶ τῶν οἰκιῶν φυόμενον, τὸν αὐτὸν τρόπον μίξαι καὶ πίσαι. Τῆς ἀγχούσης τὰ φύλλα δύο δραχμίδας ἐν οἴνῳ ἑφθῷ κεράσας ὕδατι ἴσως πίσαι. Χαμαιλέοντος τὴν ῥίζαν ξύσας ὅσον ἐλλεβόρου πόσιν ἐν οἴνῳ ἑφθῷ κεράσας ὕδατι πίσαι. Κράμβης καὶ πράσου χυλὸν ἑκατέρου μίξας τοῦ ὀποῦ σιλφίου ὅσον τριώβολον οἴνῳ ἴσῳ μίξας λευκῷ πίσαι. Ἐλαίης λευκῆς πρόσθεν, ἢ ἔλαιον ἐνὶ καταπνίσας, ξηρανον. ἔπειτα κόψας καὶ σήσας ἐν οἴνῳ ἐπιβαλὼν, διδόναι πίνειν. τοῦτο καὶ ἐπιμήνια καταστᾷ καὶ χορίον ἐξελάσει. Δικτάμνου κρητικοῦ ὅσον ὀβολὸν, ἐν ὕδατι πιεῖν, χορίον ἢν μὴ δύνηται ἐκβαλεῖν πιπίσκειν, πυριήσας τοῦ ἀκτῆς τοῦ χυλῷ ἑφθῷ ἐμβαλὼν, καὶ τὴν κανθαρίδα προστιθέναι. τοῦτο, καὶ τὸ ἔμβρυον ἐξελαύνει. ὁκόταν δὲ δάκνῃ ἀφαιρεομένη ῥόδινον μύρον ἐμβάπτουσα προστιθέσθω, ἕως ἂν ἀποφύγῃ. Αἰγείρου κρητικοῦ κόκκους ἐννέα, τρίψας ἐν οἴνῳ διδόναι πίνειν. τούτῳ δὲ καὶ ἀπολούεσθαι ἢν δυσοκέῃ. Κονύζης ὅσον χεῖρα λείας δοῦναι πράσου χυλῷ. καὶ νέτωπον ξυμμίξας ὅσον χηραμύδα, ταῦτα ἐν οἴνῳ δίδου πίνειν. Ἐπιμήνια καταστᾷ. Πολυκνήμου ἢ πάνακος, ἢ γλυκυσίδης ῥίζαν, ἐν οἴνῳ δίδου πίνειν. Ἔμβρυον ἐκβάλλει τεθνεὸς καὶ τὰ ὕστερα. Τοῦ ἰοῦ καὶ τῆς ἀνδράχνης τὸν καρπὸν, ταῦτα διακόψας καὶ μίξας, δίδου ἐν οἴνῳ λευκῷ παλαιῷ. Ἐπιμήνια καταστᾷ.

Λευκοΐου ὁ καρπὸς, ὅσον τρισὶ δακτύλοις ἐπιλαμβανόμενος. καὶ αἰγὸς στέατος ὅσον τὸ ἐντὸς ἕξ, ταῦτα ξυμμίξας οἴνῳ εὐώδεστάτῳ, προπυριάσας δὲ ὕδωρ καὶ ἔλαιον τὴν πυρίην ἐμβαλὼν, πυρίην δὲ ἐπὶ δίφρου. ἐπὴν δὲ πυριήσῃς, δοῦναι πιεῖν. καὶ ὡς τάχιστα λούσαντα κατακλῖναι. δοῦναι δὲ φαγεῖν κράμβην, καὶ τοῦ χυλοῦ ῥοφεῖν. Λευκοΐου τοῦ καρπὸν ὅσον δὶς τρισὶ δακτύλοις ἐν οἴνῳ δοῦναι πιεῖν, καὶ καθήσθω ἐν ὕδατι θερμῷ. ἢν δὲ μὴ ἔχῃ, μαράθρου ῥίζας θλάσας, ἐν μελικρήτῳ χλιερῷ ἀποβρέχων δίδου. Μελίσσης ὅσον κόκκους δέκα ἐν οἴνῳ δοῦναι πιεῖν. τοῦτο ἀγαθὸν ἐπὶ παντὸς ἀλγήματος ὑστερέων. καὶ σφόδρα διουρητικόν. Ὀπὸν σιλφίου ὅσον ὄροβον. καὶ καρδάμου καρπὸν τρίψας λεῖα καὶ ξυμμίξας ἐν οἴνῳ, ἢ ἐν κυνὸς γάλακτι, δίδου πιεῖν. τοῦτο καὶ ἔμβρυον ἐξελαύνει. Ἐκβόλιον. Βατράχιον καὶ ἐλατηρίου μικρὸν μίξας ἐν ὄξει, δίκραδον πίσαι. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. Κράμβης καυλὸν ἁπαλὸν, τὸ ἄκρον χρίσας νέτωπον τρίψαι. Ἢν τὰ ἐπιμήνια μὴ γίνηται. Τερμίνθου καρπὸν τρίψας ἐν οἴνῳ καὶ ὕδατι διεὶς, καὶ διηθήσας, διδόναι νῆστι πιεῖν. καὶ θερμῷ λουέσθω. Ἐμμήνια κινεῖν. Φοινικικοὺς κόκκους ἐν οἴνῳ νῆστι διδόναι πίνειν. Λοχεῖα καθαίρειν. Μαράθρου καρπὸν καὶ κεδρίνου τοῦ φλοιὸν, καὶ λιβανωτοῦ ἐν οἴνῳ διδόναι πίνειν. Δαῦκα ὡς παλαιοτάτην ἐν οἴνῳ ἑψήσας, καὶ γλυκυσίδης κόκκους πέντε τρίψας ἐν οἴνῳ, ὅσον τεταρτημόριον κοτύλης, δοῦναι πιεῖν. Λινοζώστιος τὸν καρπὸν καὶ τὰ φύλλα ἐν οἴνῳ δοῦναι πιεῖν. Γλυκυσίδης τοὺς μέλανας κόκκους ὅσον πέντε, καὶ ᾠὰ σηπίων δοῦναι πίνειν ἐν οἴνῳ. Λεχοῖ πίσαι. Εἰς ἐρύσιμον καὶ ἀλφίτων ἔλαιον παχείας ἢ ἑφθὸν ῥοφείτω. καὶ σιτίοισιν ὡς μαλακωτάτοισι χρήσθω. Σκαμμωνίην τρίψας ἐν γάλακτι γυναικείῳ ἐν εἰρίῳ ἀναστογγίσας προσθεῖναι. Λινοζώστιος φύλλα τρίψας, ἐν ῥάκει προσθεῖναι. Τὴν ποίην τῆς ἀρτεμισίης τρίψας, καὶ μύρῳ ῥοδίνῳ δεύσας, προσθεῖναι. Τὴν λευκὴν ῥίζαν λείην κόψας ῥοδίνῳ μύρῳ δεύσας προσθεῖναι. Τῆς γλυκυσίδης μέλιτι δεύσας καὶ μύρῳ ῥοδίνῳ καὶ αἰγυπτίῳ ἐν εἰρίῳ προσθεῖναι. Ἀλεῦρον ἄπλυτον τὸν αὐτὸν τρόπον προστιθέναι. Αἰρῶν ἄλευρον καὶ πυρίνα ἅμα μέλιτι φυρήσας ἐν εἰρίῳ προστιθέναι. Καθαρτήριον ἐπιμηνίων καὶ λοχείων καὶ ὕδωρ ἄγει. Στρουθίου ῥίζης λείης κεκομμένης ὅσον δὶς τρισὶ δακτύλοισι, μέλιτι δεύσας προσθεῖναι. φύεται δὲ ἐν Ἄνδρῳ ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς. Ὑδρώπας ἀποκαθαίρει. Λινοζώστιος κεκομμένης καὶ σικύος ὀλίγον τρίψας, ἐν οἴνῳ καὶ μέλιτι δεύσας προστιθέναι. Λαγωοῦ τρίχας κατα-

καύσας, καὶ τρίψας ἐν οἴνῳ καὶ μέλιτι διδοὺς ἑφθῷ καὶ ὕδατι δοῦναι πιεῖν. καὶ ἐν ὕδατι θερμῷ λουέσθω. Τόκου καθαρτήριον. Κρίμνου ὀξείας, ὅσον ἥμισυ ἡμιχοινικίου ἑψεῖν ἐν ὕδατος κοτύλαις τέσσαρσιν. ὁκόταν δὲ ζέσῃ, δοῦναι δὶς ἢ τρὶς ῥοφῆσαι. Λοχεῖα καθῆραι.

αὐτῆς

Τῆς αὐτῆς τὰ φύλλα ἑψήσας, παχέας ἔλαιον δοῦναι πιεῖν. ἐσθιέτω δὲ καὶ κράμβας ἑφθὰς, καὶ πράσα. Καθαρτήριον ὑστερέων. Τοῦ ῥοῦ τὰ φύλλα καὶ τὸν καρπὸν ἐν οἴνῳ πιεῖν δοῦναι. Καὶ ἐρύσιμον λεῖον ποιήσας ἐν οἴνῳ, καὶ ἄλφιτα ἐπιβαλὼν, δοῦναι πιεῖν. Μίσυος ὅσον δύο ὀβολοὺς, τρίψας ἐν οἴνῳ καὶ φυράσας, προσθεῖναι. Λίνου καρπὸν τρίψας ἐν οἴνῳ φυράσας προσθεῖναι. Τριφύλλου τὸν καρπὸν ἐν οἴνῳ πιεῖν δοῦναι. Ἐὰν δὲ αἱ τῆς ὀσφύος ὑστέραι στρέφωσιν, ἐσθιέτω πουλύποδας ἑφθοὺς, καὶ ὀπτούς. καὶ οἶνον πινέτω μέλανα θυώδεα ἄκρητον ὡς πλεῖστον. Ἕτερα ποτὰ, προσθετὰ, καὶ καθαρτήρια. Ῥοῦν τὸν ἐρυθρὸν, καὶ γίγαρτα ἑψήσας ἐν ὕδατι, τοῦ σιτανίου ἐμβαλὼν ἐπὶ τὸ ὕδωρ δίδου πίνειν. Ἄλητον ἐφ' ὕδωρ ἐμβαλὼν, δίδου πιεῖν. Μῶρα τὰ ἀπὸ τῆς βάτου ξηρήνας, καὶ τρίψας λεῖα, καὶ ἄλφιτα ποτάμια ἀναμίξας ὅσον ὀξύβαφον ἀμφοτέρων ἐν οἴνῳ θυώδει καὶ ὑδαρεῖ, πινέτω. Τὴν γῆν τὴν μέλαιναν τὴν σαμίην ἐν ὕδατι τρίψας ὅσον ἀστράγαλον δίδου πιεῖν. Ὑποκυστίδος ἐν οἴνῳ διδόναι πιεῖν. Σιδίας οἰνώδεας ἐκχυλώσας, ἄλφιτα φυράσας τῷ χυλῷ ξήρανον. ἔπειτα τρίψας ἐν οἴνῳ λεῖον δίδου πιεῖν. Μυρτῶν μελάνων τὸν καρπὸν τρίψας λεῖα ἐν ὕδατι ἄλφιτα ἐπιβαλὼν, δίδου πίνειν. Ῥοιὴν γλυκεῖαν ὀπτήσας ὁλκὴν τρίψας ἐν οἴνῳ, δίδου πίνειν. Πυρὸς καὶ κάχρυας τρίψας, φρύξας τε, καὶ ἄλητα ποιήσας, ἐν οἴνῳ μέλανι δίδου πιεῖν. Ῥοιῆς γλυκείης τὰ ἔσω ξυμμίξας, ἴσῳ ὕδατι δίδου πίνειν. Κώνειον ὅσον τρισὶ δακτύλοισιν ἐν ὕδατι δίδου πίνειν. Ἄλητον σιτανίου καὶ γύψου τὸ ἴσον μίξας ἐν ὕδατι δίδου πίνειν. Ῥοιῆς γλυκείης τὸν φλοιὸν καὶ σίδια, ἐν οἴνῳ δίδου πίνειν. Ἢν αἷμα δὲ ὑστερέων ῥέῃ. Ἄγνου φύλλα ἐν οἴνῳ δίδου πιεῖν μέλανι. Ῥοῦ καὶ ὀδύνης. Κάχρυος ῥίζαν ἐν οἴνῳ διδόναι πίνειν. Ἕτερα ποτὰ ὑστερέων. Κεδρίδας. σέσελι. κύμινον αἰθιοπικόν. κασίης καρπόν. ἀρκευθίδας. κεγχρίδας. ἐχινίδας. μελάνθιον. δαύκου ῥίζαν, καὶ τὸν καρπόν. ἐρύσιμα, τὰ δὲ θύμον. θυμβρίην. ἶριν. ὑπερικόν, μήκωνα λευκήν. κρήθμου ῥίζας, καὶ τὸν καρπόν. μαλάχης ῥίζας. λινοζώστιος καρπόν, καὶ τὰ φύλλα. κνίδης καρπόν. ἐλελίσφακον. αἴγειρον. δίκταμνον. ψευδοδίκταμνον. ἄμωμον. καρδάμωμον. ἐλένιον. ἀριστολόχιον. καστόριον. ἀδίαντον. δρακόντιον. πευκέδανον. πηγάνου φύλλα, καὶ τὸν καρπόν. σελίνου καρπόν. μαράθου καρπόν. ἱπποσελίνου καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὰς ῥίζας. ἱππομαράθου καρπὸν καὶ τὰς ῥίζας. στρουθίου τὸν καρπὸν καὶ τὰς ῥίζας. ὕσσωπον κιλίκιον. ἐρύσιμον. γλυκυσίδην. πάνακες. ὅ, τι ἂν τούτων βούλῃ καὶ ξυμμίσγων, καὶ αὐτὸ καθ' ἑωυτὸ ἀφεψῶν ἐν ὕδατι ἢ ἐν οἴνῳ ὡς ἂν βούλῃ, δίδου πίνειν. Ἀγαθὰ καὶ καθαρτικὰ, καὶ τὰς ὀδύνας παύοντα. Τῆς μαλάχης δίδου ἐν ὕδατι τὴν ῥίζαν. γλυκυσίδης καρπόν. καὶ κέδρινον ὀλίγον, ξυμμίσγων, ἐν οἴνῳ δίδου πίνειν. καὶ παύσεις ὑστερέων ὀδύνας. Ὅταν αἱ ὑστέραι πνίγωσιν. Καστόριον καὶ κόνυζαν ἐν οἴνῳ λευκῷ δίδου πίνειν. ἦν δὲ προσιστῆται πρὸς τὴν ῥῖνα, κόκκου τὸ ἔσω τὸ λευκὸν μέλιτι μίξας ἀλείφειν τὴν ῥῖνα. Ἕτερον παῦον ὀδύνας. Μαλάχης τὴν ῥίζαν καὶ μαράθου φλοιὸν καὶ κρήθμου ἐν ὕδατι δοῦναι πιεῖν. Ἀστέρας θαλασσίους τοὺς μέλανας καὶ κράμβην, μίξας ἐν οἴνῳ θυώδει δοῦναι πιεῖν. Σμύρναν ὅσον τριώβολον. κόριον ὀλίγον. ῥητίνην. γλυκυσίδης ῥίζαν, κύμινον αἰθιοπικόν. ταῦτα τρίψας λεῖα ἐν οἴνῳ λευκῷ διέντα, δίδου πίνειν ἀκροχλιερὸν ποιήσας. Ὑστέρας ἐλαύνει. Τοῦ κροτωνοειδέος τὴν ῥίζαν, δίδου πίνειν. Ἢν πρὸς τὴν καρδίην προσανιστῶσαι αἱ ὑστέραι πνίγωσιν. Ἄγνου τὸν καρπὸν καὶ γλυκυσίδης, δίδου ἐν οἴνῳ πίνειν. Προσθετὰ δριμέα αἷμα ἄγοντα. Κανθαρίδας πέντε ξυμμίξας τῷ λιβανωτῷ καὶ τῇ σμύρνῃ, τὸ μέγεθος ποίει, ὅσον κηκίδα μακρὴν ποιήσας. καὶ προσθεὶς εἰρίῳ περιπλίξας τε ὀθονίῳ λευκῷ, βρέξας μύρῳ αἰγυπτίῳ λευκῷ ἢ ῥοδίνῳ, πρόσθες. Βουπρήστιν, ἢν μὲν μικρὴ ᾖ, ὅλην. ἢν δὲ μεγάλη, τὸ ἥμισυ ξυμμίσγων πρὸς τοῖς ἐρεβίνθοις, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον προστίθει. ἢν δὲ μαλακωτέροισιν ἐθέλωσι χρῆσθαι, τὰς βουπρήστιδας ἐμβαλεῖν εἰς οἶνον. κύμινον αἰθιοπικὸν ἐμβάλλων. καὶ σέσελι. καὶ ἄννησον ἀναζέσαι. σαι δὲ καὶ βουπρήστιας ξυμμίξας ὀξύβαφον ἔλασσον τῶν ἄλλων ἁπάντων ἴσον ἑκάστου. μίξαι δὲ σμύρναν, λιβανωτοῦ ὀλίγον. τούτου λαβὼν ὅσον δραχμίδα προσθεῖναι, ὥσπερ ἐν τῷ πρόσθεν προσθέματι. Τοῦ μελανθίου τρίψας μέλιτι, δεύσας τε ἐν οἴνῳ, βάλανον ποιήσας, πρὸς τῷ προτέρῳ προσθέτω. Φιλίστιον τὸν αὐτὸν τρόπον ποιέων προστίθει. Τηλεφίου καρπὸν τὸν ἴσον τρόπον ποιέων προστίθει. Ἀνεμώνης φύλλα τρίψας ἐνθεὶς τε ἐς ῥάκος, καὶ σμύρνης μικρὸν ξυμμίσγειν, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον

ἰσχάδας

περιπτερίῳ τῆς ἐρίου

χρῆσθαι. ἄγει αἷμα. Βάλανον αἰγυπτίην τρίψας. καὶ στάσινον, ὃ δὴ γῆ αἰγυπτίη. ὕδατι διείς, εἰρίῳ ἑλίξας, προστίθει. Ἕτερον χολὴν καθαῖρον. Σικύης ἐντεριώνην λείην τρίψας, μέλιτι φυρήσας, βάλανον ποιέων προστίθει. Κολοκυντίδος ἀγρίης τὸ ἔσω λεῖον ποιήσας, μέλιτι φυρήσας, τὸν αὐτὸν τρόπον προστίθει. Ἐλατηρίου πόσιας τέσσαρας, ξυμμίσγων στέαρ χήνειον, καὶ αἴγειον, καὶ ἥμισυ βάλανον ποιέων, προστίθει ἐν τῷ ῥάκει. Θαψίην ποιέων, μέλιτι φυρέων προστίθει. Συκοφυλλίου τὸ πῖον ξύσας, καὶ ξυμμίξας πόσιας ἐλατηρίου δύο, καὶ νίτρου ὅσον τὸ ἐλατήριον μέλιτι διεὶς, προστίθει. Ἢν φλεγμαίνῃ. Νίτρον ἐρυθρὸν, σύκου τὸ ἔσω τὸ πῖον, ἴσον ἑκατέρου τρίψας λεῖα, ὅσον κηκῖδα ποιήσας, προστίθει. Κυμίνου φύλλα ἐν οἴνῳ τρίψας, ἐν ῥάκει προστίθει. Τὴν λευκὴν ῥίζαν, τρίψας λείην, μέλι ἐπιχέας, καὶ ἀναζέσας, βάλανον ποιήσας προστίθει. Ὀπὸν σιλφίου, καὶ σῦκον μίξας, βάλανον ποιέων, προστίθει. Συκῆς σπέρμα τρίψας τὸν αὐτὸν τρόπον. Χολὴν ταύρου. καὶ νίτρον ἐρυθρόν. νέτωπον. κυκλάμινον. τρίψας τουτέων ὅσον κηκῖδα. τοῦ κυκλαμίνου δὲ πλεῖστον, μέλιτι ξυμμίξας προστίθει. Τοῦ κρομμύου τὴν κεφαλὴν καθαίρειν ἐν ὕδατι τρίψας ἐς ῥάκος ἀποδήσας προσθεῖναι. Σμύρναν. ἅλας. κύμινον. χολὴν ταύρου, μέλιτι ταῦτα φυρήσας, ἐνθεῖσα πρὸς ῥάκος προσθεῖναι. Κόκκους ἐκλέξας οἷον τριάκοντα, καὶ τρίμματα μηδικοῦ φαρμάκου τὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὃ καλεῖται πέπερι. καὶ τῶν στρογγύλων ἕτερα. ταῦτα τὰ τρία τρίβων ἐν οἴνῳ παλαιῷ, λεῖα διείς, γλυκὺ ἐλαίῳ ἀναφυρέων περὶ τὸ εἴριον περιθεὶς, προσθέσθω, καὶ διανιζέσθω οὔρῳ. Τιθυμάλλου ὀπὸν μέλιτι φυρήσας, ἐς ῥάκος ἐνθεὶς, προστιθέναι. Σκίλλης ῥίζαν ὅσον ἑξαδάκτυλον κατελίξας σὺν δύο δακτύλους, εἰρίῳ πρόσθου. Ἕτερα μαλθακτικὰ, ὑφ' ὧν καθαίρεται ὕδωρ, καὶ αἷμα. ἐπιμήνιά τε ἄγονται, ἢν μὴ πολύχρονα ᾖ, καὶ τὸ στόμα μαλθάσσεται. Ναρκίσσινον. κύμινον αἰθιοπικόν. λιβανωτόν. ἀψίνθιον. κύπειρον. τῶν μὲν ἄλλων ἴσον ἑκάστου. τοῦ δὲ ναρκισσίνου, μοίρας τέσσαρας, ἐπ' ὀθόνιον ὠμόλινον ξυμμίξας, ταῦτα τρίψας, καὶ ποιήσας βάλανον, προστίθει. Κυκλαμίνου μέγεθος ὅσον ἀστραγάλου. καὶ ἄνθος χαλκοῦ, ὅσον κύαμον τρίψας, καὶ μέλιτι διεὶς, καλῶς ποιήσας βάλανον προστιθέναι.

Γλήχωνα. σμύρναν. λιβανωτόν. ὑὸς χολὴν μέλιτι φυρήσας, καὶ ποιήσας βάλανον προστιθέναι. Ἕτερα στρυφνά. Ῥοιὰν οἴνῳ μέλανι φυρήσας προσθεῖναι. Κνῆκον τὸν αὐτὸν τρόπον ποιήσας, προστίθει. Λωτοῦ πρίσματα τὸν αὐτὸν τρόπον ποιέειν. Ῥοιὰν μέλιτι μίξας, προσθεῖναι. Ἕτερα μαλθακτήρια. Θεῖον. στέαρ. ᾠοῦ λέκιθον. ἀλητόν. μέλιτι φυρήσας. ταῦτα παραχλιαίνων, τὸ ἀποστάζων εἰρίῳ πρόσθου. Χηνὸς ἔλαιον, καὶ στέαρ μήλειον. κηρὸν λευκόν. ῥητίνην. μύρον ῥόδινον. ῥάκος κατατείλας λεπτὸν προστίθει. Ἐλάφου μυελὸν καὶ στέαρ τήξας ἐν εἰρίῳ πρόσθου. Στέαρ οἶος ἢ αἰγός. καὶ ᾠοῦ τὸ λευκὸν ῥοδίνῳ μύρῳ ἀναφυρήσας εἰρίῳ ἐναποσπογγίσας πρόσθου. Κλυσμοί. Ὀλύνθους σὺν χειμερινοὺς ἐμβαλὼν ἕψειν ἐν ὕδατι ὑποκαίων ἡσυχῆ. ἔπειτα ἀποχέας, ἔλαιόν τε ἐπιχέων κλύζειν. Μετακλύζειν δὲ σιδίοισι, καὶ κηκῖδι, καὶ λωτοῦ πρίσμασιν ἐν οἴνῳ ἕψων, στρυφνῷ. ἀποχέων δὲ κλύζειν. Τρύγα κατακαίων, ἐς ὕδωρ βάλλε. ἔπειτα τῷ ὕδατι κλύζειν. μετακλύζειν δὲ σιδίοις. μύρτοις. βάτου φύλλοις. ἀφεψῶν ἐν οἴνῳ. Σκίλλης φύλλα, ἐλελισφάκου, ὑπερικοῦ ἑψήσας, ἐν οἴνῳ μέλανι. Ἢν ἑλκωθῇ δέ τι τῶν μητρέων. Βούτυρον. λιβανωτόν. σμύρναν. ῥητίνην ὀλίγην, τουτέοισι χρὴ κλύζειν. Πράσα ἑψήσας ἐν ὕδατι ἀποχέων δὲ ὕδωρ οἴνῳ μίξας κλύζε. Ἀκτῆς καρπόν. ἄνησον. λιβανωτόν. σμύρναν. οἶνον. τῷ χυμῷ τούτων κλύζειν. Κράμβην ἑψήσας ἐν ὕδατι, ἐν τῷ χυμῷ τῆς κράμβης ἕψε τὴν λινόζωστιν. παρεμβάλλων λίνου σπέρμα μικρόν. ἔπειτα ἀποχέας, κλύζε. Σμύρνης ὅσον ὀξύβαφον. λιβανωτόν. σέσελι. ἄνησον. λίνου σπέρμα. νέτωπον. ῥητίνην. μέλι. χηνὸς ἔλαιον. ὄξος λευκὸν τὸ αἰγύπτιον, τουτέων ἑκάστου τὸ ἴσον τρίψας, διεῖναι οἴνου λευκοῦ κοτύλαις δυσί. ἔπειτα χλιαρῶς κλύζειν. Λινόζωστιν ἐν ὕδατι ἑψήσας, ἀπηθήσας. σμύρνης ὀξύβαφον. λιβανωτοῦ νετώπου. ἴσον ἑκάστου μίξας, χλιαρῶς κλύζειν.

Ἐλελίσφακον καὶ ὑπερικὸν, ἐν ὕδατι κλύζε. Ἀκτῆς καρπὸν, δαφνίδας, ἑκατέρου τὸ ἴσον, ἐν οἴνῳ ἕψε. ἔπειτα τῷ οἴνῳ κλύζε. Γλήχωνα ἐν ὕδατι ἑψήσας, ἔλαιον περιχέας μεθ' ὕδατος κλύσον. Χηνὸς ἔλαιον ῥητίνην ξυντήξας, κλύσον. Βούτυρον. κέδρινον ἔλαιον παραμίξας ὀλίγον, μέλιτι διατήξας, κλύσαι τούτοις χλιαρῶς. Κύπειρον. σχοῖνον. κάλαμον. ταῦτα ἴσα τῇ σμύρνῃ μίγνυται. σισύμβριον οἴνῳ ἑψῶν κλύζειν. Σελίνου καρπὸν

ἀννήσου. σέσελι, σπέρμα. μελάνθιον οἴνῳ ἑψήσας, κλύζειν. Κέδρου κρητικῆς ἐν οἴνῳ ἑψήσας κλύζε. Ἐχέτρωσιν καὶ σμύρναν διεὶς ἐν ὕδατι κλύζε. Ἀργυρεῖς ἄνθος ἐν οἴνῳ καὶ ὕδατι κλύσαι. Ἐλατήριον ὅσον δύο πόσιας ὕδατι διεὶς, κλύσαι. Κολοκυντίδας ἀγρίας δύο, ἐν οἴνῳ ἢ γάλακτι ἑφθὰ ἀποβρέξας, ὅσον τέσσαρας κοτύλας ἀπηθήσας, κλύζε. Σικύης ἐντεριώνην ὅσον παλαιστὴν ἑψήσας ἐν ὕδατι κοτύλαις τέσσαρσι, μέλι καὶ ἔλαιον ἐπιχέας, κλύσαι. Τῆς θαψίης ῥίζης ὅσον δύο πόσιας καὶ μέλι καὶ ἔλαιον διεὶς, ὕδατος κοτύλῃσι δυσὶ, κλύσαι. Ἐλλεβόρου ὅσον δύο κοτύλας, κλύσαι χλιαρῶς. Θλάσπιον ὅσον ὀξύβαφον μέλιτι παραμίξας, ὕδατος διεὶς ὅσον δύο κοτύλας, κλύσαι χλιαρῶς. Σικύης ὅσον παλαιστὴν ἑψήσας ἐν ὕδατος κοτύλῃσι πέντε, ἔλαιον παραμίξας, κλύσαι. Κόκκους κνιδίους ὅσον ἑξήκοντα, μέλι ἔλαιον ὑποδιεὶς κλύσαι. Ἢν φύσει φλεγματώδης ᾖ. Κνεώρου ποσὸν τρίψας διεῖναι μελικρήτου κοτύλῃ αἰγινῇ, τουτέῳ κλύσαι. Ἢν δὲ χολώδης ᾖ, τῆς δάφνης ὅσον πόσιν τοῦ εἰδώδεος, ὅσον δραχμήν. Σκαμμωνίης ὅσον πόσιν, τρίψας διεῖναι μελικρήτῳ, ἢ ἀπὸ σταφίδος ὕδατι, ὅσον κοτύλη ἀττική. Δαφνοειδέος πόσιν, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. ἢν φύσει ἡ χολώδης, τουτέῳ κλύσαι. ἢν δὲ φλεγματώδης, κόκκους ἐκλελεγμένους, καὶ τοῦ τιθυμάλλου ὀποῦ ὅσον πόσιν κλύζειν. ὡσαύτως καὶ κνεωρίου καὶ μηκωνίου. ὡσαύτως ἑκατέρου τουτέων χρῆσθαι χρή. κλύζε δὲ ἢ κλυσμῷ πλέον, ἢ δυσὶ κοτύλαις. Ὑποθυμιήσιες δὲ ὅδε κεκομμένα ταῦτα.

Κικίδα θυμιῆν, καὶ πρίσματα λωτοῦ. ἐλαίης φύλλοις ξηροῖς, κεκομμένοις, μίξας καὶ φυρήσας ἐλαίῳ ὑποθυμιῆν. Ἄνθρακας ὑποβαλὼν κριθῶν ἄχυρα νοτερὰ ὑποβάλλων ὑποθυμιῆν. Ἀπ' ἀμφορέως ἐλαιηροῦ τὸ ἐπίθεμα τῇ στιβῇ ὑποκαίων. πρίσματος κυπαρίσσου ὑποβάλλων θυμιῆν. Σκαμμωνίην. σμύρναν. λιβανωτόν. μύρον περιχέας, ὑποθυμιῆν.

Ἄσφαλτον. κριθῶν ἄχυρα ξυμμίξας, ὑποθυμιῆν. Ἔλαιον φώκης ἀναδεύσας, ὑποθυμιῆν. Μελίνην. κυπαρίσσου πρίσματα. κυπαίρου ῥίζαν. μύρον ῥόδινον δεύσας, θυμιῆν.

Κάλαμον. κύπαιρον. βρυωνίην. βρύον. σελίνου σπέρματι. ἀννήσου μίξας ὁμοῦ καὶ μύρῳ ῥοδίνῳ δεύσας, ὑποθυμιῆν. ῥητίνην αὐτὴν ἐπὶ σποδιὸν ἐπιβάλλων, ὑποθυμιῆν. Κινάμωμον. σμύρναν κασίην, ἴσον ἑκάστου. Κρόκον μίσγοντα σμύρναν, τὸ βρύον, ἴσον τῷ κρόκῳ. Κάλαμον κνηκέου. κρόκου. ῥοδέων φύλλα ἐρυθρὰ τὰ ἡδὺ ὄζοντα τρίψας καὶ ξηράνας ξυμμίσγειν τῷ κρόκῳ. καὶ στύρακα ἥμισυ τοῦ κρόκου, ταῦτα λεῖα ξυμμίξας καὶ ξηράνας, μέλιτι ἑφθῷ δεύσας ὡς ἐλάχιστῳ, τουτέων δὲ πάντῃ ξυμμεμιγμένων, ἔστω ἡ θυμίησις, ὀβολὸς ἀττικὸς σταθμός. ταῦτα θυμιῆν ἐπὶ βολβίτου. τὸ δὲ βόλβιτον πλάσσειν, οἷον ὀξύβαφον ἐλαιηρόν. τὸν πυθμένα δὲ ἐχέτω λεπτόν. ἔστω δὲ ξηρόν. τὸ πῦρ δὲ ἔστω κληματίνον, ἐφ' οὗ τὸ βόλβιτον κείσεται. ἐν τῷ ἐκείνου περιβᾶσα θυμιήσθω. Χαλβάνην. ῥητίνην. μάνναν. μύρῳ ῥοδίνῳ δεύσας, ὑποθυμιῆν. Πανάκεος καὶ κυπαρίσσου πρίσματα δεύσας μύρῳ αἰγυπτίῳ λευκῷ θυμιῆν. Κινάμωμον, καὶ νάρδον καὶ σμύρναν μύρῳ ῥοδίνῳ δεύσας ὑποθυμιῆν. Λευκοΐου τὸν καρπόν, κέδρου πρίσματα. καὶ χαλβάνην μέλιτι ἀναφυρήσας, ὑποθυμιῆν. Αἰγὸς σπυράθους, καὶ λαγωοῦ τρίχας ἐλαίῳ φώκης δεύσας, ὑποθυμιῆν. Φώκης τῆς πίτυος τὸ σπέρμα κόψας λεῖον, καὶ σπόγγον, καὶ βρύα ὁμοῦ λεῖα μίξας τῷ ἐλαίῳ τῆς φώκης περιπείσας, ὑποθυμιῆν. Αἰγὸς σπυράθους καὶ φώκης τοῦ πνεύμονος, καὶ κέδρου πρίσματα ὑποθυμιῆν. Βόλβιτον. κέδρου πρίσματα. καὶ ἄσφαλτον ὑποθυμιῆν. Ἀκάνθης αἰγυπτίης καρπὸν, καὶ κέδρου πρίσματα, καὶ μυρσίνης φύλλα ξηρῆς. ταῦτα ποιήσας λεῖα, μύρῳ τε ὀποβαλσάμου δεύσας, ὑποθυμιῆν. Ἀρώματα ἐν μύρον ἐμβαλλόμενα ὑποθυμιῆν. Γίγαρτα κόψας λεῖα. καὶ κεδρίδας. καὶ ῥητίνην πιτυΐνην ὁμοῦ μίξας γλυκεῖ ἑφθῷ δεύσας ὑποθυμιῆν. Πυριῆσθαι. Βόλβιτον κεκομμένον, καὶ σεσησμένον, ὄξους τὸ ἥμισυ. τοῦ ὀρόβου τὸ ἥμισυ ἐμβάλλων, πυριῆν βληχρῶς. ἐπὴν δὲ πυριήσῃς, φάκιον πίνειν, καὶ ῥοφεῖν καὶ ἀπεμεῖν, δοῦναι ἄλητον. καὶ ἐπὶ πίνειν οἶνον. τῇ δ' ὑστεραίῃ, κόκκον δοῦναι καταποτόν. τῇ δὲ ἑτέρῃ διουρητικόν. ἐρεβίνθους λευκοὺς δύο τρίψας. τοῦ δὲ σταφίδος τρίτον, ἐπιχέας ἥμισυ ὕδατος ἑψεῖν. ἔπειτα ἀποχέας ἐν τὴν αἰθρίην θεῖναι. καὶ τῇ ὑστεραίῃ δοῦναι πίνειν καὶ τὸ λοιπὸν ἐλελίσφακον. καὶ τοῦ λίνου σπέρμα τουτέοις ἀμφοτέροις μίξας καὶ ἄλφιτον, διδόναι δὶς τῆς ἡμέρης ἐν οἴνῳ κεκρημένῳ, κοτύλῃσι τέσσαρσιν. Ἐλαίου τρία ἡμικοτύλια. ἀκτῆς φύλλα ὅσον χεῖρα πλείην. ταῦτα ἑψεῖν ἐγχέας ἐν κεραμεῖον θερμὸν πυριῆν ὀστράκοις θερμοῖς ἐπὶ δίφρου ἐπικαθίσας περικαλύψας τε ἱματίοις.

Τῆς ἀκτῆς

τῆς ἀκτῆς φύλλα ὅσον χεῖρα πλείην. καὶ τῆς μυρσίνης τὸ ἴσον ἐμβάλλων ἐν ὕδωρ, ἑψήσας καὶ ἀποχέας τὸ ὕδωρ, ἐμβάλλων κριθῶν ἄχυρα, ἑψήσας ἔμβαλλε εἰς ῥάκος. ἔπειτα πυρίην ποιεῖν, ὡς ἂν δύνηται θερμότατα ἀνέχεσθαι μάλιστα. Ὄξος, ἔλαιον, ὕδωρ, μέλι κεράσας, ταῦτα ἀνάζεσον σφόδρα. ἔπειτα λαβὼν κύστιν, χωρέουσαν ὡσεὶ χοέα, ἢ ἀσκίον ὡς λεπτοδέρματον ἐγχέας, καὶ περιελίξας ῥάκει ἐρίων, πυρίην. ὁκόταν δὲ χλιαρὸν τὸ ῥάκος γένηται, ἕτερον περιελίσσειν. Τῆς πίτυος τὸν φλοιὸν καὶ τοῦ ξ̄ τὰ φύλλα ἐμβάλλων, ἑψήσας ἰσχυρῶς, ἀποχέας τε τὸ ὕδωρ, καὶ κριθῶν ἄχυρον, ἕψε ἔλαιον ἐπιχέας. ὁκόταν δὲ συνεψήσῃς ἐμβαλὼν εἰς ῥάκος, πυρία. Λωτοῦ πρίσματα καὶ κυπαρίσσου, ὕδωρ ἐπιχέας καὶ ἔλαιον ἕψε, ἕως ἂν ξυνεψήσῃς. ἔπειτα ἐμβαλὼν εἰς ῥάκος, πυρία. Ἀρώματα ἐν τὸ ὕδωρ ἐμβαλλόμενα ἑψήσας ὅσον χοίνικα, καὶ ἐν ὕδατι πίτυρα πύρινα ἑψήσας, τὸν αὐτὸν τρόπον κηκίδας κόψας, καὶ ῥάμνου τὸν φλοιὸν ἐφεψήσας ἰσχυρῶς, πίτυρα πύρινα φύρησον ἐν ὕδατι, καὶ παράμιξον ἔλαιον. ἔπειτα ἡμίοπτον ποιήσας ἄρτον ὅσον διχοίνικα, ἐνδήσας ἐν ῥάκος, πυρία.

Κράμβην καὶ πράσα ἀφεψῶν ἐν χυμῷ ποίησον τὸν ἴσον τρόπον. Κριθῶν ἄχυρα συνεψῶν, ἔλαιον ἐπιχέας, ἐν ῥάκος ἐνδέων, πυρία. Στρύχνον, καὶ τῆς ἐλαίης τὰ φύλλα ἀφεψῶν, τὸν αὐτὸν ποιεῖ τρόπον. καὶ ταῦτα δὴ ἢν μὲν βούλῃ ὑγροῖσι χρῆσθαι πυρίᾳ, ὡς γέγραπται. ἢν δὲ βούλῃ ξηροῖς, ἄρτους ποιέων, καὶ ἐξοπτέας, καὶ ἡμιόπτους, πυρία. πυρία δὲ καὶ ὀστράκοις εἰς ῥάκος ἐνειλίσσων, καὶ αὐτοῖς τοῖς ῥάκεσι θερμαίνων. καὶ τοῖς φακοῖς τοῖς ὀστρακίνοις, τὸ ὕδωρ ἐγχέων ζεστόν. προστίθει δὲ πρὸς τοὺς πόδας, τῆς ἴρεως τὴν ῥίζαν, κόπτων καὶ ἀφεψῶν τὸν αὐτὸν τρόπον πυρία. Ἢν ὕδωρ ἐγγένηται ἐν τῇσι μήτρῃσι, τὰ ἐπιμήνια ἐλάσσω γίνεται, καὶ κακίω, καὶ διὰ πλείονος χρόνου. καὶ κυΐσκεται ἑκάστοτε, ἔτι δὲ μὴν οὐ μικρῷ πλέον. ἐπειδὰν δὲ οὗτος ὁ χρόνος γένηται, καὶ διαφθείρῃ, καὶ ὕδωρ ἐν αὐτῇ γίνεται πολύ, ταύτην δὲ χρή, γαλακτοποτέειν. καὶ τῶν μηκώνων πίνειν, ἕως ἂν κινηθῆναι ἄρχηται τὸ ἔμβρυον. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ πρὸ τουτέου διαφθείρεται, καὶ ἐξαμβλοῦται. καὶ αἷμα τότε ῥέουσιν αἱ μῆτραι. ταῦτα δὲ πάσχει, οὐδέν τι μᾶλλον ἐκ πόνου, ἢ ἄλλως. τοῦτο δ' ἂν γνοίης, ὅτι ὕδρωψ ἔνεστιν ἀφάσσων τῷ δακτύλῳ. ὄψει γὰρ τὸ στόμα αὐτέων, ἰσχνὸν καὶ ἀφανιζόμενον περιπλεῶν ὑγρασίης. ἢν δὲ αὐτῇ μὴ κατ' ἀρχὰς ἀλλ' ἤδη κυεομένῃ μὴ διαφθείρηταί τε καὶ ἀποπνίγηται. ἥτε γαστὴρ ἡ νείαιρα ἐπανοιδέει. καὶ ἀλγέει ἁπτομένη ὥσπερ ἕλκος. καὶ πυρετὸς αὐτὴν καὶ βρυγμὸς λαμβάνει. καὶ ὀδύνην ἔχει ἐν αὐτά τε τὰ αἰδοῖα, καὶ τὴν νείαιραν γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς κτένας, καὶ τὴν ὀσφῦν. ὀξέα τε καὶ συνεχῆ. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, λούειν χρὴ αὐτὴν θερμῷ. καὶ ὅπῃ ἂν ὀδύνη λαμβάνῃ τὰ χλιάσματα τῶν πειρώμενος ὅτι μάλιστα προσδέχηται προστιθέναι. καὶ φάρμακον πίσαι καθαρτήριον κάτω. διαλιπὼν δὲ χρόνον ὅσον ἂν δοκέῃ σοι καιρὸς εἶναι καὶ πυριήσας, προστιθέναι τῆς κυκλαμίνου. ἀποδήσας ὅσον πέρ, ἐνθεὶς ἐν ῥάκος. καὶ ἐν μέλιτι δεύων, προστιθέναι πρὸς τὸ στόμα τῶν ὑστερέων. καὶ τῆς κυπαρίσσου καταξύσας, καὶ τέγξας ἐν ὕδατι, προστιθέναι ὡσαύτως. ἐλάσσω δὲ χρόνον καὶ διὰ πλείονος τοσούτῳ ὅσῳ μᾶλλον δάκνει καὶ ἐξελκοῖ. καὶ μήλην ποιησάμενος κασσιτερίνην, καθιέναι. καὶ ἐν δακτύλῳ ὡσαύτως. καὶ τῶν πομάτων πειρώμενος ὅτι ἂν προσδέχηται, πιπίσκειν. καὶ ξυγκοιμάσθω τῷ ἀνδρί. ὡς μάλιστα τῶν καθαρῶν παρεόντων. ἢν γὰρ ξυλλάβῃ τὴν γονήν, καὶ κυήσῃ, καὶ τέκῃ, ὑποκαθαίρεται. καὶ τὰ πρόσθεν ὑπ' αὐτῷ ξὺν αὐτῷ. καὶ ὧδε ἂν μάλιστα ὑγιὴς γένοιτο. Ἢν σκιῤῥωθῶσιν αἱ μῆτραι, τό, τε στόμα βραχὺ γίνεται, καὶ τὰ ἐμμήνια κρύπτεται. ὁκόταν δὲ προφανῇ ὥσπερ ψάμμος, καὶ ἡ γονὴ οὐ γίνεται τουτέου τοῦ χρόνου. ἢν δὲ καὶ ἐσαφάσσῃς τὸν δάκτυλον, βραχὺ τὸ στόμα εὑρήσεις τῶν μητρέων. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, τῆς κυκλαμίνου χρὴ τρίψαντα καὶ ἅλας, καὶ σύκου ὠμοῦ μίσγοντα καὶ ἀναποιοῦντα μέλιτι, προστιθέναι. καὶ πυριήσαντα, κλύσαι τοῖσι καθαρτηρίοισιν. ἐσθιέτω δὲ τὴν λινόζωστιν, καὶ κράμβας ἑφθάς, καὶ τὸν χυλὸν ῥοφείτω. καὶ θερμῷ λουέσθω. Ἢν σκιῤῥωθέωσιν αἱ μῆτραι, τάτε ἐπιμήνια κρύπτεται, καὶ τὸ στόμα αὐτέων ξυμμύει. καὶ οὐ κυΐσκεται. ὅταν ὧδε ἔχῃ, ἢν ἐσαφάσσῃς ἐν δακτύλῳ, ὄψει τὸ στόμα τρηχύ. καὶ τὸν δάκτυλον οὐκ ἐσίησι. καὶ πυρετὸς αὐτὴν λαμβάνει, καὶ βρυγμὸς καὶ ὀδύνην ἔχει τὴν νείαιραν γαστέρα, καὶ τὸν κτένα, καὶ τὰς ἰξύας. πάσχει δὲ ταῦτα ἢν ἐν αὐτῇ διαφθαρὲν σαπῇ τὸ ἔμβρυον. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐκ τόκου γίνεται. πολλάκις δὲ καὶ ἄλλως. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, λούειν χρὴ αὐτήν, πολλῷ καὶ θερμῷ, καὶ πυριῆν.

συμμύσεται

ὅταν δὲ νεόλουτος ἢ νεοπύρετος ᾖ, τὴν μήλην καθεὶς, ἀναστομοῦ. καὶ ἀνευρύνειν τὸ στόμα αὐτέων. καὶ τῷ δακτύλῳ ὡσαύτως. καὶ προστιθέναι ἅπερ ἐπὶ τῆς προτέρης γέγραπται. καὶ τῶν ποτημάτων ὡσαύτως πιπίσκειν. καὶ θεραπεύειν τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ καὶ πρότερον.

ἢν αἱ μῆτραι πρὸς τὰς πλευρὰς προσπέσωσι, βὴξ ἴσχει καὶ ὀδύνη. ὑπὸ τὸ πλευρὸν, οἷον σφαῖρα. καὶ ἁπτομένη πονέει ὥσπερ ἕλκος. καὶ καταφθίνει. καὶ δοκέει περιπλευμονίην ἔχειν. καὶ σπᾶται. καὶ φυγὴ γίνεται. καὶ τὰ ἐπιμήνια ὅλως οὐ προφαίνεται, ἐνίοισι δὲ προφανέντα, οἴχεται. τότε δὲ γινόμενα ἀσθενέα τε καὶ ὀλίγα, ἢ κακίω, ἢ πρὸ τοῦ, καὶ ἡ γονὴ οὐκ ἐγγίνεται τουτέου τοῦ χρόνου. ὅταν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίσαι κάτω ἐλατήριον, καὶ πίσας αὐτὴν πολλῷ καὶ θερμῷ, καὶ τῶν χλιασμάτων ὅτι ἂν μάλιστα προσδέχηται, προσίσχειν καὶ προστιθέναι, ὑφ' ὧν καθαίρεται αἷμα. καὶ λίνου σπέρμα φώξας καὶ κόψας, καὶ σήσας, καὶ τῶν μηκώνων τῶν λευκῶν, καὶ σὺν ἀλφίτοις λεπτοῖς. καὶ τυρὸν αἴγειον, περιξύσας τὸν ῥύπον καὶ τὴν ἅλμην, ταῦτα μίσγειν τοῦ τυροῦ δύο. ἓν δὲ τῶν ἄλλων. τῶν δὲ ἀλφίτων ἰώλων ἀνάλτων, νῆστει διδόναι πίνειν ἐν οἴνῳ. ἑσπέρης δὲ κυκεῶνα παχὺ μέλι ἐπιχέων, δίδου. καὶ τῶν πομάτων ὅ,τι ἂν μάλιστα προσδέχηται, πιπίσκειν καὶ πυριῆν πυκνά. τῷ θερμῷ δὲ, αἰονᾶν. τῇ κηρωτῇ ἡσυχῇ μαλάσσοντα ἀπωθέειν ἀπὸ τοῦ πλευροῦ. καὶ ἀναδεῖν τὸ πλευρὸν, ταινίῃ πλατείῃ. καὶ γαλακτοποτεῖν, τὸ βόειον γάλα ὅτι πλεῖστον ἐφ' ἡμέρας τεσσαράκοντα. σιτίοισι δὲ χρήσθω, ὡς μαλθακωτάτοισιν. ἡ δὲ νοῦσος, ἐπισχνή τε καὶ θανατώδης. καὶ ὀλίγαι καὶ μελεδαινόμεναι διαφεύγουσιν αὐτήν.

ἢν τὸ στόμα ξυμμύσῃ, γίνεται ἰσχυρὸν, ὥσπερ ἐρινεὸν καὶ ἢν ἐπαφάσσῃς τῷ δακτύλῳ, ὄψει σκληρὸν καὶ ξυνεστραμμένον. καὶ τὸν δάκτυλον οὐκ ἐσίησι. καὶ τὰ ἐπιμήνια ἀποκρύπτεται. καὶ τὴν γονὴν οὐ δέχεται τουτέου τοῦ χρόνου. καὶ ὀδύνη ἔχει τὴν νείαιραν γαστέρα, καὶ τὴν ὀσφῦν, καὶ τὸν κενεῶνα. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἄνω προσίσταται, καὶ πνίγει. ὁκόταν οὖν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον πίσαι κάτω. καὶ λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ προστιθέναι ἅπερ μαλθάσσει τὸ στόμα. καὶ τὴν μήλην καθιέναι, καὶ ἀναστομοῦν. καὶ τὸν δάκτυλον ὡσαύτως, καὶ αἰονᾶν. ὁκόταν οὖν μαλθακὸν ᾖ, προστιθέναι, ὁκόσα καθαίρει αἷμα. καὶ τῶν πομάτων διδόναι πειρώμενον, ὅτι ἂν προσδέχηται. καὶ τὴν κράμβην ἐσθιέτω. καὶ τὸν χυλὸν ῥοφείτω.

ἢν παραλοξαίνονται αἱ μῆτραι, καὶ τὸ στόμα αὐτέων λοξὸν γίνεται. καὶ τὰ ἐπιμήνια αὐτῇ, τότε μὲν κρύπτεται, τότε δὲ προφανέντα οἴχεται. καὶ οὐχ ὅμοια γίνεται, ἀλλὰ κακίω τε καὶ ἐλάσσω, ἢ πρὸ τοῦ. καὶ ἡ γονὴ οὐκ ἐγγίνεται τουτέου τοῦ χρόνου, καὶ ὀδύνη ἴσχει τὴν νείαιραν γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τὴν ὀσφῦν, καὶ τὸ ἰσχίον, καὶ ἐφέλκει αὐτό. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ φάρμακον χρὴ πίσαι ἐλατήριον. καὶ λούειν θερμῷ καὶ πυριῆν. ὁκόταν δὲ νεοπυρίητος ἢ νεόλουτος ᾖ, τὸν δάκτυλον ἐπαφάσσουσα, ἀρθούτω καὶ παρευθυνέτω τὸ στόμα τῶν μητρέων. καὶ ὑποθυμιήσθω τὰ εὐώδεα. καὶ τῶν πομάτων δίδου πειρώμενος, ὅτι ἂν μάλιστα προσδέχηται. σιτίοισι δὲ χρήσθω μαλθακοῖσι. καὶ σκόροδα ἐσθιέτω, ἑφθὰ καὶ ὠμά. καὶ τῷ ἀνδρὶ συγκοιμάσθω. καὶ ἐπὶ τοῦ ὑγιέος ἰσχίου κατακείσθω. τὸ δὲ ἕτερον πυριήσθω. ἡ δὲ νοῦσος, δυσαπάλλακτος.

ἢν πρησθῶσιν αἱ μῆτραι, ἥ,τε γαστὴρ αἴρεται καὶ φυσᾶται. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι, καὶ τὰ κοῖλα τοῦ προσώπου. ἡ χροιὴ δὲ ἀειδὴς γίνεται. καὶ τὰ ἐπιμήνια οὐ γίνεται τουτέου τοῦ χρόνου. καὶ ἀσθενεῖ. καὶ ἀλύει. καὶ ὁκόταν ἀνίστηται ἢ προσέλθῃ, τὴν ὀρθόπνοιαν αὐτὴν ἴσχει. καὶ ὅ,τι ἂν φάγῃ ἢ πίῃ, λυπεῖ αὐτήν. καὶ στένει τε καὶ δυσθυμεῖ μᾶλλον, ἢ πρὶν φαγεῖν. πολλάκις δὲ καὶ πνίγεται. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον πίσαι κάτω, καὶ τῷ θερμῷ λούειν, καὶ πυριῆν. διαλιπὼν δὲ χρόνον τινὰ, προστιθέναι ὑφ' ὧν καθαρθέῃ, καὶ διαχυθήσεται. πυριῆν δὲ ὡς πυκνότατα τὸ ὅλον σῶμα. τότε δὲ ὑπὸ τὰ αἰδοῖα ὑποθυμιήσθω τὰ εὐώδεα. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας, τὰ κακώδεα. καὶ πόματα δίδου, ὅσα καθαίρει ὕδρωπας. καὶ τὴν λινόζωστιν ἐσθιέτω. καὶ τὸ γάλα πινέτω, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ πλευροῦ εἴρηται. ἡ δὲ νοῦσος, χρονίη. ἄλλη θεραπεία.

ἢν θρομβωθῶσιν αἱ μῆτραι τὸ στόμα αὐτέων γίνεται, οἷον ὀρόβων μεστόν. καὶ ἢν ἐπαφάσσῃς, ὄψει ὧδε ἔχον. καὶ τὰ ἐπιμήνια οὐ γίνεται. οὐδ' ἡ γονὴ κατέχεται. ὁκόταν οὖν ὧδε ἔχῃ, τῆς κυκλαμίνου τὸν φλοιὸν περιλεπίσαντα, καὶ σκόροδον, καὶ ἅλας. καὶ σῦκον. καὶ μέλι ὀλίγον. ταῦτα τρίψας καὶ ξυμμίξας ποιήσας βάλανον, προστιθέναι πρὸς τὸ στόμα τῶν μητρέων. καὶ τῶν ἄλλων προστιθέτω τῶν μητρέων τὰ προσήκοντα, ὁκόσα δηλαδὴ δεῖ μετὰ ὅσι. καὶ ἐσθίειν καὶ ὑφ' ὧν καθαίρεται αἷμα. καὶ τῶν πομάτων διδόναι, ὅσα ὑστέρας καθαίρει, καὶ

ρι, καὶ περιξύσας πάντα, καὶ περιελίξας κυνὸς δέρμα ἢ ὑμένα, διαξύειν τὸ στόμα τῶν μητρέων.

Ἢν περιστραφῶσιν αἱ μῆτραι, τά τε ἐπιμήνια οὐ γίνεται, καὶ ἡ γονὴ οὐκ ἐγγίνεται. καὶ ὀδύνην ἴσχει τὴν νείαιραν γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς κενεῶνας. καὶ ἢν ἐφάψῃς τῷ δακτύλῳ, οὐκ ἂν δύναιτο τοῦ στόματος θιγεῖν τῶν μητρέων, ἀλλ' ἀνακεχώρηκεν ἰσχυρῶς. ὁκόταν οὕτως ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πῖσαι, ὑφ' οὗ καθαίρεται ἄνω καὶ κάτω, κάτω δὲ μᾶλλον. καὶ πυριῆν τό τε στόμα καὶ τὰς μήτρας ὡς μάλιστα. [σῶμα] καὶ λούειν τῷ θερμῷ, δὶς τῆς ἡμέρης. καὶ τῶν πομάτων, ὅ,τι ἂν μάλιστα προσδέχηται, πειρώμενος διδόναι. καὶ ξυνευδέτω τῷ ἀνδρὶ, ὡς πυκνότατα. καὶ τὴν κράμβην ἐσθιέτω. Ἢν μὴ κατὰ χώραν μένωσι κινηθεῖσαι αἱ μῆτραι, ἐνθαῦτα ἢ προσπίπτουσιν ὀδύνας παρέχωσι, καὶ ἀφανέες γίνονται. ὅτε δὲ ἐξίσχουσιν ὥσπερ ἕδρη. [ἰσχ] ὁκόταν μὲν ὑπτίη κατακειμένη τύχῃ, κατὰ χώρην μένουσιν. ὅταν δὲ αἱ αὐταὶ ἢ ἐπικύψῃ, ἢ ἄλλο τι κινηθῇ, ἐξέρχονται. πολλάκις δὲ καὶ ἡσυχίην ἔχουσι. ταύτην χρὴ ὡς ὅτι μάλιστα, ἡσυχάζειν, καὶ μὴ κινεῖσθαι. καὶ τὴν κλίνην κεῖσθαι πρὸς ποδῶν ὑψηλοτέρην. καὶ τοῖσι σιτίοισι χρῆσθαι, ὥσπερ ἐν τοῖσιν ἐπάνω. καὶ τοῖς στρυφνοῖσιν οἴνοισι. καὶ ὑποθυμιῆν τὰ κακώδεα. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας τὰ εὐώδεα. καὶ ῥοιὴν διὰ τοῦ ὀμφαλοῦ τρήσαντα μέσην, πίσσαν χλιήναντα ἐν οἴνῳ, ἥτις ἂν μάλιστα ἁρμόζῃ. καὶ μὴ πιέζειν λίην προστιθεὶς ὡς προσωτάτω. [ει] ὁκόταν δέ τι προστιθῇς ἐκ τῆς ὀσφύος ἐπαναδῆσαι ταινίῃ πλατείῃ ἀναλαβὼν ὡς ἂν μὴ ἐξολισθάνῃ, ἀλλὰ μένῃ καὶ ποιῇ τὸ δοκέον. καὶ τῶν μηκώνων ξὺν τῷ πυρῷ καὶ τοῖσιν ἀλφίτοισι πιπίσκειν, [δέοι] ὥσπερ ἐν τῇ πρὸς τὸ πλευρὸν προσπτώσει γέγραπται. τῶν πομάτων πειρώμενος ὅ,τι ἂν μάλιστα προσδέχηται πιπίσκειν. σιτίοισι δὲ ὡς μαλθακωτάτοισι χρῆσθω. καὶ μετὰ ἀνδρὸς ὡς ὅτι μάλιστα κοιμάσθω. Ἢν ἀναχάνῃ τὸ στόμα τῶν μητρέων μᾶλλον ἢ ὡς πέφυκε, τά τε ἐπιμήνια γίνεται πλείω, καὶ κακίω, καὶ ὑγρότερα, καὶ διὰ πλείονος χρόνου. καὶ ἡ γονὴ αὐτῆς οὐχ ἅπτεται, οὐδὲ ἐμμένει, ἀλλὰ πάλιν ἐκχεῖται ἔξω. καὶ ἢν ἐφάψῃς τῷ δακτύλῳ τὸ στόμα τῶν μητρέων εὑρήσεις ἀνακεχηνός. καὶ ἀδυναμίη αὐτὴν λαμβάνει ὑπὸ τῆς ἐπιμηνίης. καὶ πυρετὸς, καὶ ῥῖγος, καὶ ὀδύνη ἴσχει τὴν νείαιραν γαστέρα, καὶ τοὺς κενεῶνας, καὶ τὰς ἰξύας. πάσχει δὲ ταῦτα μάλιστα μὲν, ἤν τι ἐν αὐτῇ χυθῇ, καὶ διαφθαρὲν σαπῇ. πάσχουσι δὲ καὶ ἐκ τόκων. αἱ δὲ καὶ ἄλλως. ὁκόταν γοῦν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πιπίσκειν, ὑφ' οὗ ἄνω καθαίρεται. καὶ ὁκόταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ τῶν χλιασμάτων προστιθέναι. καὶ τῷ θερμῷ λούειν. [μα] καὶ διαλιπὼν κλύζειν, ὥσπερ μοι τῆς προτέρας γέγραπται. καὶ τῶν πομάτων διδόναι, ὅ,τι ἂν μάλιστα προσδέχηται. καὶ ὑποθυμιῆν, ὁκόσα ξηραίνει. καὶ τῶν πολυπόδων ἐσθιέτω. καὶ τὴν λινόζωστιν. Ἢν λειανθέωσιν αἱ μῆτραι, [διαιθῶσι] τά τε ἐπιμήνια πλείω γίνεται, καὶ κακίω, καὶ ὑγρότερα, καὶ πυκνότερα. καὶ ἡ γονὴ οὐκ ἐμμένει, ἀλλὰ πάλιν ἐξέρχεται. καὶ ἢν ἐφάψῃς τῷ δακτύλῳ, ἴδῃ τὸ στόμα λεῖον. καὶ ἀδυναμίη αὐτὴν λαμβάνει ὑπὸ τῆς ἐμμηνίου. καὶ πυρετὸς, καὶ ῥῖγος, καὶ ὀδύνη ἐς τὴν νείαιραν γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς κενεῶνας. μάλιστα μὲν ἤν τι ἐν αὐτῇ διαφθαρὲν σαπῇ, καὶ ἐκ τόκου, καὶ ἄλλως. ὅταν ὧδε ἔχῃ, θεραπεύειν χρὴ, ὅκου ἂν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, ὥσπερ μοι τῆς προτέρης γέγραπται. Ἢν αἱ μῆτραι κατὰ γαστέρα νεύσωσι, τὸ ἰσχίον ὀδύνη ἴσχει, ὀξεῖα τε καὶ ἀπόρχνη, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς κενεῶνας. καὶ τὸ σκέλος ἐπισπᾶται. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πῖσαι ἐλατήριον. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ὑποθυμιῆν. τῶν τε κριθέων χοίνικας δύο, καὶ ἐλαίης φύλλα κατακνήσας πυκνά. καὶ κικίδα κατακόψας καὶ σήσας. καὶ ὑοσκυάμου τριταῖον χοίνικος, ταῦτα μίξας καὶ ἐλαίῳ περιποιήσας ὅσον ἡμικοτύλιον ἐν χύτρῳ, ὑποθυμιᾶν δεῖ τέσσαρας ἡμέρας, [καινῇ] τρὶς τῆς ἡμέρης. τῆς δὲ νυκτὸς, γάλα βοὸς, καὶ μέλι καὶ ὕδωρ πινέτω. καὶ θερμῷ λουέσθω.

Ἢν δὲ τὴν κεφαλὴν τράπωσιν αἱ ὑστέραι, σημεῖον τόδε. τὰς φλέβας τὰς ἐν ῥινὶ, τάς τε ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀλγεῖν δοκεῖ. ταύτην χρὴ λούειν θερμῷ πολλῷ, καὶ κατὰ τῆς κεφαλῆς. [φασί] δάφνην τε καὶ μυρσίνην ἐνεψῶν ἐν τῷ ὕδατι. καὶ ῥοδίνῳ μύρῳ τὴν κεφαλὴν ἐγχριέσθω. καὶ ἐπιθυμιάσθω τὰ εὐώδεα. καὶ τὴν κράμβην ἐσθιέτω. καὶ τὸν χυλὸν ἐπιρροφέτω. Ἢν δὲ τὰ σκέλεα καὶ τοὺς πόδας τράπωσι, γνώσῃ ἐν τῷδε. τοὺς μεγάλους δακτύλους τῶν ποδῶν, σπᾶται ὑπὸ τοὺς ὄνυχας. καὶ ὀδύνη ἴσχει τὰ σκέλεα καὶ τοὺς μηρούς. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, χρὴ λούειν αὐτὴν, πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ πυριῆν, ὅ,τι ἂν μάλιστα προσδέχηται. καὶ ὑποθυμιῆν τὰ κακώδεα. [πυκνά] καὶ τῷ μύρῳ τῷ ῥοδίνῳ ἀλείφεσθαι. Ἢν γυνὴ ὑστέρας ἀλγέῃ ἀσιτέουσα, καὶ πυρετὸς αὐτὴν, καὶ ῥῖγος λαμβάνῃ, μήκωνος λευκῆς, ὅσον πεμπτημόριον ἡμιχοινικίου, καὶ κνιδίου

καρποῦ

καρποῦ τὸ ἴσον, καὶ τυρὸν αἴγειον ὅσον ἡμιχοίνικα ξύσας, ὁμοῦ τε μαλθάξας σὺν οἴνῳ παλαιῷ, ἔπειτα ἑψήσας, διδόναι ῥοφάνειν. ἢν ἐκ τόκου ῥόος λαμβάνῃ, καὶ τὰ σιτία ἐν τῇ γαστρὶ μὴ ἐμμένῃ, ἀσταφίδος χρὴ μελαίνης καὶ ῥοιῆς γλυκείης τὰ ἔσω τρίψαντα, καὶ ὀρίφε πιτύλῳ διεὶς οἴνῳ μέλανι, χλιερὸν, τυρὸν ἐπιξύσας αἴγειον. καὶ ἄλφιτα πυρῶν πεφωσμένα ἐπιβάλλων, κεράσας εὔκρατον, δὸς πιεῖν. ἢν αἷμα ἐμέῃ ἐκ τόκου, τοῦ ἥπατος ἡ σύριγξ τέτρωται, καὶ ὀδύνη ἐν τὰ σπλάγχνα φοιτᾷ, καὶ τὴν καρδίην, καὶ σπᾶται. ταύτην χρὴ λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ τῶν χλιασμάτων, ὅ,τι ἂν μάλιστα προσδέχηται προστιθέναι. καὶ πιπίσκειν ὄνου γάλα, ἐπὶ ἡμέρας πέντε. μετὰ δὲ ταῦτα μεταπιπίσκειν βοὸς μελαίνης, ἀσιτέουσαν ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα. ἐν δὲ τῇ ἑσπέρῃ, σήσαμον τριπτὸν πιπίσκειν. ἡ δὲ νοῦσος ἐπικίνδυνος. ἢν γυνὴ διὰ παλαιοῦ μὴ κυίσκηται τῶν ἐπιμηνίων ἐμφαινομένων ὁκόταν ἢ τριταίη ἢ τεταρταίη, στυπτηρίην λείην τρίψας, διεὶς μύρῳ ἐρείῳ ἀνασπογγίζων προστιθέτω. καὶ ἐχέτω κείμενον ἡμέρας τρεῖς. τῇ δὲ τρίτῃ ξύσας βοὸς χολὴν, καὶ ἐν ῥάκει ἐπιθεὶς, διεὶς ἐλαίῳ τὸ ξύσμα καὶ ἀναδεύσας προστιθέτω. καὶ ἐχέτω ἡμέρας τρεῖς. τῇ δὲ ἑτέρῃ, ἀνδρὶ ξυνελθέτω.

Λίνον τὸ χλωρὸν ταύτης τῆς καλάμης ὅσον δραχμίδια κόψας λεπτὰ καταβρέξας τε ἐν οἴνῳ λευκῷ ὡς ἡδίστῳ τὴν νύκτα, ἔπειτα ἀποθλίψας χλιαίνων ἐν χυτριδίῳ, ἔριον ὡς μαλθακώτατον ἐμβάπτων τὸ μὲν προστιθέναι, τὸ δὲ ἀφαιρεῖν. ἢν βούλῃ ὑστέρας καθῆραι, πρῶτον μὲν χρὴ ὑποθυμιῆσαι κριθὰς ἐν ἐλαίῳ δεδευμένας, ἐπ' ἀνθράκων. τῇ δὲ ὑστεραίῃ οἶος χρὴ κρέας ἑψεῖν, κριθιδίῳ ἐξεθειασμένον. τὸ δὲ κριθίον ἔστω, ὅσον χοῖνιξ. καὶ καθεψεῖν σφόδρα. ἐπειδὰν δὲ ἑφθὰ ᾖ, ἀκροχλίαρα κατεσθιέτω. καὶ τὸν ζωμὸν ἐπιρροφείτω. τῇ δ' ὑστεραίῃ, λιβανωτὸν καὶ γλήχωνα λεῖον ποιήσας ἀναδεύσας μέλιτι ἐρείῳ ἀνασπογγίζων, προστιθέτω, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. ἢν δὲ αἱ τὴν ἕδρην τραπῶσι, καὶ τὰ ὑποχωρήματα κωλύωσιν ὑποχωρεῖν, ὀδύναι ἔχουσι τήν τε ὀσφῦν, καὶ τὴν νειαίραν γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, λούειν χρὴ αὐτὴν, ὕδατι θερμῷ. καὶ πυριᾶν τὴν ὀσφῦν. καὶ ὑποθυμιῆν τὰ κακώδεα. καὶ προστιθέναι ὁκόσα καθαίρει τε καὶ ἐλαύνει τὰς ὑστέρας. καὶ πιπίσκειν ὅ,τι ἂν μάλιστα προσδέχηται. ἢν ἑλκωθῇ τὸ στόμα ἢ φλεγμήνῃ, σμύρναν καὶ στέαρ χήνειον, καὶ κηρὸν λευκόν. καὶ λιβανωτὸν ἐν λαγωοῦ θριξὶ, τῆσιν ὑπὸ τὴν γαστέρα μίξας, καὶ λεῖα ποιήσας ἐν ἐρείῳ ὡς μαλθακωτάτῳ προστιθέσθω. ἢν τὰ ὕστερα μὴ δύνηται ἀποφυγεῖν, παραχρῆμα μὲν χρὴ ἀσιτέειν. ἄγνου δὲ πέταλα λεῖα τρίψαντα ἐν οἴνῳ καὶ μέλιτι, ἔλαιον ἐπιχέας ἀναχλιήνας, διδοῦν πιεῖν, ὅσον κοτύλην. ἢν φλεγμήνωσιν αἱ ὑστέραι, τῆς ἀκτῆς τὰ φύλλα ὡς ἁπαλώτατα ἐν πυρῶν κριμνοῖς ἑψήσας σητανίοις ἀκροχλίαρον διδοῦν ῥοφεῖν. ἢν μετακινηθῶσιν αἱ μῆτραι, κισσὸν ὡς ξηρότατον τρίψας, καὶ λειότατον δεύσας ἐν ὀθονίῳ προσίσχειν λιπαρὸν, καὶ προσφέρειν ἄλλο μηδέν. πιεῖν δὲ διδόναι πυροὺς προκωνίας. καὶ μήκωνα ὀπτὴν. καὶ ἐλελίσφακον. καὶ κύπειρον, καὶ ἄνησσον. ταῦτα τρίψας λεῖα, διεὶς οἴνῳ, καὶ τῶν κυρηβίων τῶν ἀπὸ τῶν κριθῶν, διδόναι δὶς τῆς ἡμέρης ἐφ' ἑκάτερον ἡμικοτύλιον. ἢν τὰ ἐπιμήνια μὴ γίνηται ἐν τῷ καθεστηκότι χρόνῳ, κράμβης πέταλα, καὶ πήγανον τρίψας λεῖα, ἔπειτα ἄχυρα ἀπὸ τῶν κριθῶν ὅσον χοίνικα βρέξας ὡς ἂν τέγγηται, ἐξαιθρίασον. ἕωθεν δὲ ποιήσας ὅσον κοτύλην διεῖναι τὴν κράμβην, καὶ τὸ πήγανον, ἔλαιον αὐτοῖς ἐπιχέας καὶ ἀναταράξας δοῦναι πιεῖν. ἔπειτα πουλύποδα πνίξας ἐν οἴνῳ λευκῷ, δὸς φαγεῖν, καὶ τὸν οἶνον ἐκπιεῖν. ἢν δὲ βούλῃ τῶν ἰχθύων ἑψῶν τῶν ἀναδεστάτων, διδόναι ἐσθίειν, καὶ τὸν ζωμὸν ῥοφάνειν. ἢν ἀφθήσῃ τὰ αἰδοῖα, μύρτα ἑψήσας ἐν οἴνῳ, διακλυζέσθω αἰδοῖα. ἔπειτα ῥοιῆς γλυκείης σίδια ἑψήσας ἐν οἴνῳ, καὶ σμύρνης καὶ ῥητίνης ὁμοῦ μίξας, διεὶς οἴνῳ, ὀθόνιον ἐμβάπτων, προστιθέναι. ἢν στραγγουρίη λάβῃ τῆς σικύης ἀποταμὼν τὸ στόμα καὶ τὸν πυθμένα, ἐπιθεὶς ἀνθρακιὴν, περιθεὶς τὴν σικύην τῆς σμύρνης ἐπὶ τὸ πῦρ ἐπιπάσας καὶ περικαθίσας ἐπὶ τὴν σικύην. καὶ ἐνθέσθω ἐν τὸ αἰδοῖον τὸ ἄκρον τῆς σικύης, ὡς ἐσωτάτω, ὅκως ἂν ἡ ἀτμὶς ὡς πλείστη ἐν τὰ αἰδοῖα ἀποπέμπηται. καὶ τῶν οὐρητικῶν πομάτων, διδόναι νήστει. ἢν δὲ ἐν τὴν καρδίην προϊστάμεναι πνίγωσιν αἱ ὑστέραι καὶ μὴ ἀφίστωνται, πράσου καρπὸν τρίψας καὶ γλήχωνος διεὶς ὕδατος κυάθοις τρισὶ, καὶ ὄξεος λευκοῦ κυάθῳ, καὶ μέλιτος τρίτῳ μέρει κυάθου, χλιαίνων, νήστει δίδου ῥοφάνειν. ἢν ἐκ τόκου ἢ τρωσμοῦ ῥόος λαμβάνῃ, ἀρκευθίδων τὸν καρπὸν καὶ ἐλελισφάκου ὁμοῦ τρίψας, δὶς ἐν ὄξεος λευκοῦ κύαθον. ἐπιχέας τε ἐπὶ οἴνου

λευκοῦ

λευκοῦ κεκρημένου κύλικα, καταλείξας, ἔασον κεῖσθαι. ἕωθεν δὲ ἀπηθήσας, χλιήνας πιεῖν δίδου. ἢν ἀνεμώσωσιν αἱ μῆτραι, καὶ ἢν ἄνεμος ἐγγένηται τῇ νηδύϊ καὶ πόνος, ἐλελισφάκου καὶ κύπερον κόψας τέγξαι τὴν νύκτα ἕωθεν ἀπηθήσας, τὸ καθαρὸν εἰς χύτρην ἐγχέας, κρίμνα πύρινα ἐμβαλὼν, καὶ ὄξος λευκὸν ὅσον κύαθον, ἐπιχέας ὀπὸν σιλφίου ὅσον κύαθον, ἐμβαλὼν καὶ ἑψήσας ἐνωμότερον δίδου ῥοφάνειν. Ἢν ἐν τοῖσιν αἰδοίοις δίψος μὴ ᾖ, καὶ κίων ἐγγένηται, καὶ ὀδύνην ἔχῃ, τὴν μὲν ὀδύνην παύσει, σελίνου καρπὸς ἐν οἴνῳ διδόμενος νῆστει. τὴν δὲ δίψος μὲν, ἄνησον τὸν αὐτὸν τρόπον διδόμενον. τὸν δὲ κίονα χρὴ ἀποτάμνειν. Ἢν ἕλκεα ἐγγένηται ἐν τοῖσιν αἰδοίοισι, καὶ ξυσμὸς λαμβάνῃ, ἐλαίης φύλλα καὶ κισσοῦ, καὶ βάτου, καὶ ῥοιῆς γλυκείης τρίψας, ἐν οἴνῳ τε δὶς παλαιῷ, ἔπειτα λαβὼν σάρκα ποταμίην προσθεῖναι καὶ καταπλάσαι τοῖσι φύλλοισι. καὶ ἐχέτω τὴν νύκτα. ἕωθεν δὲ ἐξελομένη μυρσίνην ἐν οἴνῳ ἀφεψοῦσα, τῷ οἴνῳ, διακλυζέσθω τὰ αἰδοῖα. Ἢν τὴν γονὴν μὴ δέχηται τῶν γυναικέων παρὰ φύσιν γινομένων, ὁ μῆνιγξ ἐπίπροσθεν τοῦ τόπου γίνεται. γίνεται δὲ καὶ ἐξ ἄλλων. γνώσῃ δὲ τόδε. ἢν ἐσαφάσσῃς τῷ δακτύλῳ, ἅψῃ τοῦ προβλήματος. τοῦτο χρὴ προσθέμα ποιήσαντα, ῥητίνην καὶ ἄνθος χαλκοῦ, μέλιτι δεύσας, ὀθόνιον ἀποδιαλώσας προσθεῖναι ὡς ἐσωτάτω ῥάμμα ἐνδήσας ἐκ τοῦ ἄκρου. Ὁκόταν γοῦν ἐξαλλήγηται τὴν μυρσίνην ἐν οἴνῳ ἀφεψῶν, τῷ οἴνῳ χλιαρῷ κλυζέσθω. Ἢν ἄσθματα λαμβάνῃ γυναῖκα, θείου ὅσον κύαμον, καὶ καρδάμου τὸ ἴσον, καὶ πήγανον. καὶ κυμίνου αἰθιοπικοῦ, ταῦτα τρίψας λεῖα. καὶ δεὶς ἐν οἴνῳ πίνειν δοῦναι νῆστει. δεῖ δὲ καὶ τῶν σιτίων ἀπέχεσθαι, καὶ μὴ πυκνὰ ἐσθίειν. Ἢν τίκτουσα ἐξανεμωθῇ, ἧπαρ οἰὸς ἢ αἰγὸς ἐν τέφρῃ ἐγκρύψας, διδόναι ἐσθίειν ζωρότερον ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας. καὶ οἶνον πινέτω παλαιόν. Ἢν τὰς ἰξύας ἀλγέῃ, ἄνησον, καὶ κύμινον αἰθιοπικὸν πινέτω. καὶ θερμῷ λουέσθω. καὶ ἀπόθερμον πινέτω. Ἢν τὰ ἐπιμήνια γίνηται. ὄστρακον παχὺ κατακαύσας, καὶ λεῖον τρίψας, καὶ ὀρίγανον ἑψήσας ἐν χηνὸς ἐλαίῳ λεῖον ποιῆσαι. καὶ ξυμμίξας τῷ ὀστράκῳ ἐν ὀθονίῳ, χλιαρὸν προστιθέσθω. ἢν ξυμμύσωσιν αἱ μῆτραι, καὶ τὰ ἐπιμήνια μὴ φαίνηται, κολοκυνθίδα ἀγρίην. καὶ φύλλον. κύμινον αἰθιοπικόν. νίτρον. ἅλας θηβαϊκόν. καὶ νέβρην. καὶ ἄλευρον. καὶ σμύρναν, καὶ ῥητίνην. ἅπαντα ζέσας ταῦτα, ὁμοῦ τε μίξας λεῖα, ποιῶν βάλανον, προστιθέσθω. ἢν πρὸς τὰ σπλάγχνα τραπεῖσαι πνίγωσιν, οἶνον κέδρινον, καὶ κύμινον αἰθιοπικὸν, πινέτω. καὶ θερμῷ λουέσθω. καὶ ἀπόθερμον πινέτω. ἢν τὰ ἐπιμήνια μὴ γίνηται, χηνὸς ἔλαιον, καὶ νίτρον, καὶ ῥητίνην ξυμμίσγουσα ἡ γυνὴ, προστιθέσθω, εἰρίῳ ἀνασπογγίζουσα. ἢν δὲ μᾶλλον τοῦ προσήκοντος ἔρχωνται, σήσαμον καὶ βάτου γλῶσσαν ἐν εἰρίῳ προστιθέσθω. ἢν μετακινηθεῖσαι προσπέσωσί που αἱ ὑστέραι, κριθὰς πτίσας λείας ξὺν τοῖς ἀχύροις πρόσβαλλε. καὶ ἐλάφου κέρας οἴνῳ δεύσας, ὑποθυμιῆν τὰς ὑστέρας. ἢν μὴ δύνηται ἀποφυγεῖν, μαράθου ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ, καὶ μέλιτι ἀναζέσαντα δοῦναι πιεῖν. ἢν τὰ ἐπιμήνια μὴ φαίνηται καὶ βούλῃ αὐτὰ κατασπᾶν, πυρῶν κρίμνα καὶ κριθὰς ἑψεῖν, ἔλαιον ἐπιχέαντα. εἶτα διδόναι ἐσθίειν. ἢν φλεγμήνωσιν αἱ μῆτραι, κοτυληδόνος φύλλα καὶ πράσα κρίμνοις ἐνεψῶν πυρίνοις, ἔλαιον ἐπιχέων, δίδου ἐσθίειν. ἢν κινηθεῖσαί που προσπέσωσι, καὶ ὀδύνην παρέχωσιν, ἐλαίης ψώρην καὶ δάφνης, καὶ κυπαρίσσου πρίσματα ἑψήσας ἐν ὕδατι ἐν ὀθόνιον ἐμβαλὼν, προστίθει. ἢν ὑστέρα ἀλγέῃ, καὶ πρὸς τὴν κύστιν ἡ ὀδύνη, πράσου καρπὸν τρίψας ἐν ὕδατι, πιεῖν διδόναι νήστει. καὶ χλιάσματα προστιθέναι.

ἢν αἱ μῆτραι προσέχωσι, πυριήσας αὐτὰς ἐν ὕδατι χλιαρῷ, καὶ ἀλείψας ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ, πάλιν ἐνδεῖναι καὶ ἀναδεῖσαι ἐκ τῶν ἰξύων. καὶ ὑποθυμιῆν τὰ κακώδεα. καὶ ἢν μὴ δύνηται οὐρέειν, λούσας θερμῷ καὶ πυριήσας. ὑποθυμιήσας κυπαρίσσου πρίσματα, καὶ τῶν οὐρητικῶν ποτημάτων διδόναι πίνειν. ἢν ῥόος γένηται, ὑποθυμιήσας στρυφνοῖσιν, ὀνίδα προδιεξέσας, ἐνδήσας εἰρίῳ προστίθει. ἡ δὲ ὀνὶς ἔστω ξηρή. ἢν ἐν τοῖσιν αἰδοίοισιν ἕλκεα γένηται, βόειον στέαρ ἐπαλείφειν καὶ προστιθέναι καὶ τῇ μυρσίνῃ ἐν οἴνῳ ἀφεψῶν, διακλύσαι. ἢν ἐκ τόκου τὸ στόμα ἑλκωθῇ, ῥόδων ἄνθος τρίψας λεῖον, οἴνῳ δεύσας ἐν λαγῶοισι θριξὶ, προστιθέναι καὶ διακλυζέσθω τοῖσι στρυφνοῖσι. ἢν τὰς ὑστέρας ἀλγέῃ, σκορόδων μώλυζαν, καὶ νίτρον ὀπτὸν, καὶ κύμινον λεῖα ποιήσας, μέλιτι δεύων, προστίθει. καὶ τῷ θερμῷ λουέσθω. καὶ ἀπόθερμον πινέτω. ἢν ἀφθήσῃ τὰ αἰδοῖα, στέαρ βόος, καὶ βούτυρον. καὶ χηνὸς ἔλαιον καὶ σήσαμον μίξας, διαχρίειν τὰ αἰδοῖα τούτοισι. καὶ διακλυζέσθω χλιαρῷ ὕδατι. ἢν προσιστάμεναι πνίγωσιν, ἐλλύχνιον χλιήνας,

ἀποζέσας

ἀποσβέσας, ὑπέχειν ὑπὸ τὴν ῥῖνα, ὅκως ἂν τὸν καπνὸν ἕλκῃ. ἔπειτα σμύρναν διεὶς μύρῳ, εἰρίῳ ἀναδεύσας προστιθέναι. καὶ πιεῖν δίδου ῥητίνην ἐλαίῳ διέντα. Ἢν τὸ χωρίον μὴ ὑποχωρέῃ, κόνυζαν τρίψας ἐν εἰρίῳ ποιήσας πρόσθεμα προστιθέναι. καὶ τὴν ἴγνυν οἴνῳ διατρίψας δοῦναι πιεῖν. Ἢν τὴν κεφαλὴν ἀλγέῃ, καὶ τὴν νείαιραν γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, χολὴ ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἔνι. ταύτῃ γοῦν χρὴ δοῦναι φάρμακον, ὃ καθαίρειν ἄνω τε καὶ κάτω δύναται. καὶ λούειν θερμῷ. καὶ προστιθέναι, ὅσα χολὴν καθαίρει. καὶ ἄνησον. ἢ μελάνθιον διεὶς οἴνῳ, δίδου πιεῖν. Ἢν ῥόος ἐγγίνηται, καρκίνους ποταμίους ἀποπνίξας ἐν οἴνῳ, τὸν οἶνον διδόναι πίνειν καὶ ὑποθυμιῆν ὅσα ξηραίνει καὶ προστιθέναι. Ἢν ῥοῦς ἐγγίνηται, τῶν πράσων ὅσον δισμύδια τρίψας ἐν οἴνῳ δίδου πίνειν. καὶ τοῖσι ξηροῖσι καὶ τοῖσι στρυφνοῖσι χρήσθω. Ἢν ῥοῦς ἐγγίνηται, ἡμιονίδα κατακαύσας, καὶ κόψας λείην, διασήσας τε, διεὶς οἴνῳ, πιπισκέτω. τοῖσι δὲ ἄλλοισι τὸν αὐτὸν τρόπον χρήσθω. Ἢν ῥοῦς ἐγγίνηται, καὶ πολυχρόνιος ἤδη ᾖ, σῦκον κατακαύσας καὶ τρίψας λεῖον, οἴνῳ διεὶς εὐώδει, πῖσον. καὶ ὑποθυμιήσας, ξήραινε καὶ προστίθει ὅτι ἂν ἀποστύφῃ. Ἢν καθῆραι τὰς ὑστέρας βούλῃ, νίτρον. κύμινον, σκόροδον. καὶ σῦκα λεῖα ποιήσας, μέλιτι δεύσας προστίθει. καὶ θερμῷ λουέσθω. καὶ ὑπόθερμον πινέτω. Ἢν ἀλγέῃ τὰς ὑστέρας, κυκλαμίνου τὴν ῥίζαν ἐν οἴνῳ λευκῷ πιπίσκειν νῆστιν. καὶ θερμῷ λουέσθω. καὶ ὑπόθερμον πινέτω. Ἢν γάλα ἀποσβεσθῇ, τὰ μὲν ἄλλα τὸν αὐτὸν τρόπον θεράπευε. πιπίσκειν δὲ δίδου, τὸν καρπὸν τοῦ μαράθρου. καὶ τὰς ῥίζας ἐπτισμένας, καὶ βούτυρον ἑψήσας ὁμοῦ. ὁκόταν δὲ ἑφθὰ ᾖ, ψύξας δὸς πιεῖν. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ ἱππομάραθρον, καὶ τὸ ἱπποσέλινον συνεψόμενα.

Ἢν γάλα ἀποσβεσθῇ, πράσα τρίψας διεὶς ὕδατι, δοῦναι πιεῖν. ἢ θερμῷ λουέσθω. καὶ τῶν πράσων καὶ τῶν κραμβέων ἐσθιέτω συνεψοῦσα τοῦ κυτίσου τὰ φύλλα, καὶ τὸν χυλὸν ῥοφείτω. Ἢν γάλα ἀποσβεσθῇ πράσα τρίψας, διεὶς ὕδατι δοῦναι πιεῖν. καὶ θερμῷ λουέσθω. τὸν ἐλελίσφακον ἑψοῦσα. καὶ τῶν κεδρίνων ἢ τῶν ἀρκευθίδων ἐμβάλλουσα, ἀποχέουσα τὸν χυμόν, καὶ οἶνον ἐπιχέουσα, πινέτω δὲ τὰ λοιπὰ ἄλευρον ἐμβάλλουσα. καὶ βολβόν. καὶ ἔλαιον μικρὸν ἐπιχέουσα, ἐσθιέτω. καὶ τῶν δριμέων, καὶ τῶν ὀξέων, καὶ ἁλμυρῶν, καὶ ὠμῶν λαχάνων, πάντων ἀπεχέσθω. τὸ δὲ κάρδαμον ἐν οἴνῳ πινόμενον, ἀγαθόν. ἢ γὰρ τὸ γάλα καθαίρει. καὶ θερμῷ λουέσθω, καὶ ἀπόθερμον πινέτω. Ἢν βούλῃ γυναῖκα κυῆσαι, κάθηρον αὐτήν, καὶ τὰς μήτρας. ἔπειτα δίδου τὸ ἄνηθον ἐσθίειν νῆστιν. καὶ οἶνον ἐπιπίνειν ἄκρητον. καὶ προστιθέναι νίτρον ἐρυθρόν. κύμινον καὶ ῥητίνην μέλιτι δεύσας, ἐν ὀθονίῳ, πρόσθες. καὶ ὁκόταν τὸ ὕδωρ ἀποῤῥυῇ, σὺν μέλανας πεσσοὺς προστιθέσθω μαλθακτήριον, καὶ παρὰ ἀνδρὶ ξυνευνέτω. Ἢν βούλῃ ἔγκυον ποιῆσαι γυναῖκα, καθήρας αὐτὴν καὶ τὰς μήτρας, προστιθέναι τῇσι μήτρῃσι ῥάκος, καταξηράνας ὡς λεπτότατον. καὶ μέλιτι δεύσας, καὶ βαλάνους ποιήσας, ἀποβάπτων ἐν ὀπὸν συκῆς, προστιθέναι, μέχρις ἂν στομωθῇ. ἔπειτα δὲ μᾶλλον εἰσωθεῖν. ἐπειδὰν δὲ ἀποῤῥυῇ τὸ ὕδωρ, διανιζομένη οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ, συνευδέτω τῷ ἀνδρί. πινέτω δέ, καὶ ὁκόταν μέλλῃ καθεύδειν βλήχωνα ἐπὶ κεδρίνῳ οἴνῳ. Ἐκβόλιον ἐμβρύου καὶ μητρέων. Σικύου ἀγρίου τὸν ὀπόν, ὅσον πόσιν ἐν μάζαν ἐμπάσσουσαν προσθεῖναι, προνηστεύσασαν ἐπὶ δύο ἡμέρας. Σταφὶς ἀγρίης ὅσον δύο δραχμίδας διεὶς ἐν μελικρήτῳ, δοῦναι πιεῖν. Γόρστειον. Μώλυζαν σκορόδου ἀποξέσας, προσθεῖναι πρὸς τὰς μήτρας. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, τὸν δάκτυλον διεῖσα καὶ ἐπαφάουσα, σκοπέτω. καὶ ἢν μὲν ὁρῇ τὸ στόμα, εὖ ἔχει. εἰ δὲ οὔ, πάλιν προστιθέσθω. Ἕτερον πειρατήριον. Νέτωπον ὀλίγον ἐν εἰρίῳ ἑλίξας, προσθεῖναι. καὶ ὁρῆν ὅθεν ἂν τοῦ στόματος ὄζῃ.

προσθετά. Σκορπίου θαλασσίου τὴν χολὴν ἐν εἰρίον ἐνελίξας καὶ ξηράνας, ἐν σκιῇ προστιθέναι. Γλήχωνα ξηρὸν λεῖον ποιήσας μέλιτι δεύσας, προστιθέναι ἐν εἰρίῳ. Σικύου σπέρμα καὶ ὄστρακον κατακαύσας, οἴνῳ τε δεύσας, ἐν λαγωῇσι θριξίν, ἐν εἰρίῳ προστιθέναι.

Στυπτηρίην αἰγυπτίην εἰρίῳ κατελίξας, προστιθέναι. Κανθαρίδας οἴνῳ δεύσας ἐν εἰρίῳ προστιθέναι. Τὴν ἀρτεμισίην ποίην, οἴνῳ δεύσας προστιθέναι. Μελάνθιον τρίψας ἐν οἴνῳ λευκῷ, εἰρίῳ προστιθέναι. Νεοτόκῳ. Ῥόδινον μύρον καὶ κηρόν, ἐν εἰρίῳ, προστιθέναι. Βόλβιτον τὸ ἐκ τῶν πυρῶν τρίψας ἐν οἴνῳ δεύσας, ἐν εἰρίῳ προστιθέναι. Οἴνου λευκοῦ παλαιοῦ τὴν τρύγα κατακαύσας καὶ καταδεύσας ἐν οἴνῳ λευκῷ, καὶ τρίψας, ἐν εἰρίῳ προστιθέναι. Χαλβάνην καὶ νέτωπον καὶ μίσυ ἐν ῥοδίνῳ μύρῳ, ἐν ὀθονίῳ προστιθέναι. Ἐλατήριον ὡς δύο πόσιας καὶ κρεῖον ἐν οἴνῳ, ἐν ὀθονίῳ προστιθέναι. Βούτυρον καὶ στυπτηρίην, μέλιτι δεύσας, ἐν ὀθονίῳ προστιθέναι.

ἴγδια

σύκον

ἄνω

γ'

τρίψας

ὀθονίῳ

προστιθέναι. Οπὸν σκαμμωνίης καὶ στέαρ ἐν μάζῃ, συναναμίξας οἴνῳ, δεύσας, ἐν ὀθονίῳ προστιθέναι. Ην μὴ θέλῃ κυΐσκεσθαι, μίσυος ὅσον κύαμον διεὶς ὕδατι δίδου πίνειν, καὶ ἐνιαυτὸν οὐ κυΐσκεται. Ην βούλῃ γυναικὸς ἐμπειρηθῆναι εἰ ἔστι παιδίουσα εἴτε καὶ μή, τῇ ἐρυθρᾷ λίθῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπαλείψαι. καὶ ἢν μὲν ἐσέλθῃ τὸ φάρμακον, παιδίουσα γίνεται. ἢν δὲ μή, οὔ. Ἢν παιδίου ἄφθαι τὰ αἰδοῖα, ἀμύγδαλα λεῖα τρίψας, καὶ βοὸς μυελὸν ἐν ὕδατι ἑψεῖν, καὶ ἄλητον ἐμβαλὼν μικρόν, διαχρίειν τὰ αἰδοῖα. καὶ διακλύζειν τῷ ὕδατι τῷ ἀπὸ τῆς μύρτου.

Ην παρθένος λιθιῷ, τοῦ φύλλου διδόναι τῆς αἰθιοπικῆς ῥίζης ἐν σταθμῷ, ἐν οἴνῳ παλαιῷ, δὶς ἐπὶ ἡμέρας δέκα, τὸ δὲ λοιπὸν διδόναι ἐν ὕδατι ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας. καὶ λούειν δὶς τῆς ἡμέρης, πολλῷ καὶ θερμῷ. Καταπλάσματα. Σκόροδον. ἀνδράχνην. σέλινον. λωτοῦ καὶ κέδρου πρίσματα. λεῖα ὁμοῦ μίξας, διεὶς μελικρήτῳ, κατάπλασμα ποιέων, καταπλάσσειν. Βάτου φύλλα, μυρσίνης φύλλα, ὁμοῦ λεῖα διεὶς, μελικρήτῳ ξυμφυρήσας ἀλφίτοις καταπλάσσειν. ἀκτῆς φύλλα. μυρσίνης φύλλα. τερμίνθου τὰ ἁπαλώτατα, τὸν αὐτὸν τρόπον καταπλάσσειν. Λωτοῦ πρίσματα. συκαμίνου φύλλα, ὁμοῦ λεῖα μίξας, διεὶς ὕδατι ἀσταφίδος καταπλάσσειν. Υποθυμιήσεις. ὄνου στέαρ. ἢ αἰγὸς ξηρὰς κόψας, καὶ κριθὰς πεφωσμένας καὶ ἐρηριγμένας ἐν ἐλαίῳ δεύσας, ὑποθυμιᾷν. Ελάφου κέρας, καὶ ἐλαίας τὰς μήπω ἐχούσας ἔλαιον, ὁμοῦ λεῖα μίξας, θυμιᾷν. Ρὼν τὴν ἐρυθρὴν καὶ ἄλφιτα πεφωσμένα ἐλαίῳ δεύσας ὑποθυμιᾷν. ἄλφιτον καὶ βόλβιτον καὶ ἄχυρα, ἐλαίῳ δεύσας, ὑποθυμιᾷν. Λωτοῦ πρίσματα, καὶ ῥοῦ φύλλα, καὶ κυπαρίσσου ξηρῆς πρίσματα, οἴνῳ μέλανι δεύσας αὐστηρῷ ὑποθυμιῆν. Χαλβάνην. μάνναν. ῥητίνην μύρῳ δεύσας ὑποθυμιῆν. αἰγὸς κέρας, καὶ κικίδα. καὶ στέαρ ὑὸς καὶ κεδρία, ὑποθυμιᾷν. Ονου τὴν ἐπὶ τῷ ποδὶ γλῆν, ξύσας, καὶ ὀνίδας οἴνῳ μέλανι δεύσας, ὑποθυμιῆν. Κλυσμοί. Μυρσίνης φύλλα καὶ δάφνης καὶ κισσοῦ ἐν ὕδατι χλιερῷ κλύζειν. Ροῦ φύλλα, καὶ ῥοιῆς, καὶ βάτου, ἐν μελικρήτῳ ἀφεψῶν, ἀπεγχέων κλύζειν. Τῆς ἀκτῆς τὰ φύλλα καὶ τοῦ ἐχίνου ἀφεψῶν ὕδατι ἀπεγχέας, ἀκροχλιέρως κλύζειν. Μαράθρου ῥίζαν κόψας, ἐν ὕδατι ἀφεψῶν, καὶ κράμβης ἐπιχέας ἔλαιον. ἔπειτα ἀποχέας κλύζειν. Οἰνάνθην καὶ κύπερον, καὶ ἀσταφίδας ἀφεψῶν ἐν μελικρήτῳ, κλύζειν. Μαλάγματι ἐν ὕδατι ζέσας ἀπεγχέας τὸ ὕδωρ, ἀκροχλιέρον κλύζειν. Κυπαρίσσου πρίσματα καὶ ἀμάρακον ἐν γλυκεῖ κεκρημένῳ ὕδατι ἀφεψῶν κλύζειν.

Ερπυλλον καὶ λευκοΐου τὴν ῥίζαν ἀφεψῶν ἐν μελικρήτῳ κλύζειν. Υπερικὸν καὶ σχῖνον. καὶ κεδρίδας ἐν ὕδατι ἀφεψῶν, ἀκροχλιέρον κλύζειν. Κρέας, καὶ βούτυρον. καὶ ῥητίνην, καὶ χηνὸς ἔλαιον, ἐν ὕδατι ἀφεψῶν, κλύζειν. Πυριήσεις. αἴρας φώξας καὶ καταλέσας, ἕψε ἐν ὀξυκράτῳ ἀκρατεστέρῳ. ὁπόταν δὲ ἑψήσῃς ἐνδήσας ἐς ὀθόνιον, πυριῆν. Φακοὺς φώξας καὶ περιπτίσας, καὶ ποιήσας ἄλευρα χονδρώδεα, ὕδατι ἀφεψήσας ἐνδήσας εἰς ὀθόνιον προστιθέναι. Ορόβους τὸν αὐτὸν τρόπον ποιέων, πυριᾷν. ἀγαθὸν δὲ καὶ ὁ ἐλελίσφακος τὸν αὐτὸν τρόπον γινόμενος. Ελελίσφακον καὶ ὑπερικὸν ἀφεψῶν ἐν ὕδατι, ἐν τῷ ἀφεψήματι ἄχυρα κριθῶν ἑψήσας ἐς ὀθόνιον, πυρία. Λωτοῦ πρίσματα καὶ κυπαρίσσου ἀφεψῶν ἐν ἀσταφίδος ἀποβρέγματι, ἐνδήσας ἐς ὀθόνιον, πυρία. Ελαίης φύλλα, καὶ μυρσίνης καὶ κισσοῦ, καὶ δάφνης ἑψῶν ἐν ὕδατι ἀπεγχέας τὸ ἀφέψημα ἕψε ἐν αὐτῷ ἄχυρα κριθῶν. ἔπειτα ἐνδήσας ἐς ὀθόνιον πυρία.

Κυπαρίσσου πρίσματα, καὶ κέδρου, καὶ πίτυρα κριθῶν, ὁμοῦ μίξας ἐν ἀποβρέγματι ἀσταφίδος, φυράσας καὶ ποιήσας ἄρτον, ὀπτήσας θερμὸν ἐς ῥάκος ἐνδήσας, πυρία. Λευκοΐου τὸν καρπὸν ἢ τὰς ῥίζας ἀφεψήσας ὕδατι, καὶ τῷ ὕδατι φυρήσας πίτυρα πυρῶν ἄρτον ποιήσας θερμὸν, ἐς ῥάκος ἐνειλίξας, πυρία. Τὸν ἕρπυλλον ἐν ὕδατι ἀφεψήσας, τῷ ἀφεψήματι πίτυρα πύρινα ἐμβαλὼν, τὸν αὐτὸν τρόπον πυρία. Σπόγγους θερμαίνων καὶ προστιθεὶς. καὶ ἐρίοισι μαλθακοῖσι, καὶ ῥάκεσι ὀθονίοισιν, καὶ ὀστρακίοισιν ἀγγείοισιν ὕδωρ ἐπιχέων, καὶ θυλακίοισι τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ τὸ ἀφέψημα τῶν ἐγχέων, πυριῆν. Καθαρτήριον. ἢν γυναῖκα μὴ δυναμένην τεκεῖν, κυῆσαι θέλῃς ποιῆσαι, σκέψασθαι χρὴ ἐν τοῖσιν καταμηνίοισιν, ἤν τε χολώδεα, ἤν τε φλεγματώδεα ᾖ. γνώσῃ δὲ τῷδε πρότερον. ψάμμον ἐμβαλὼν ἐς τὸν ἥλιον λεπτὴν ξηρὴν, ὁπόταν τὰ καταμήνια χωρέῃ, ἐν τῷ ἡλίῳ ἀπεγχέας τοῦ αἵματος, ἐᾶν ξηρανθῆναι. καὶ ἢν μὲν χολώδεα ᾖ, ἐπὶ τῇ ψάμμῳ ξηραινόμενον τὸ αἷμα, χλωρὸν γίνεται. ἢν δὲ φλεγματώδεα, οἷον μύξα. τούτων δὲ ὁπότερον ἂν ᾖ καθήρας τὴν κοιλίην, ἤν τε ἄνω ἤν τε κάτω δοκέῃ σοι δεῖσθαι, ἔπειτα διαλιπὼν ἡμέρας ὀλίγας, τὰς ὑστέρας καθαίρειν. Υστέρων πυρίαι. Ην σκληραὶ ἔωσιν δὲ

στιν ἀεὶ ὑστέρας, καὶ μὴ κυΐσκηται, οἶνον ὡς ἥδιστον ἴσον κεράσας, ὥσει τρία ἡμίχοα ἀττικά. καὶ μαράθρου ῥίζας. καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ μαράθρου τὸ τέταρτον μοίρην. καὶ ῥοδίνου ἀλείμματος ἡμικοτύλιον. ταῦτα ἐγχέας ἐς ἐχῖνον κενόν, καὶ τὸν οἶνον ἐπιχέας. τοῦ δὲ ἐχίνου τρυπῆσαι τὸ ἐπίθεμα, καὶ ἐνθέντα κάλαμον πυριῆν. τὸν δὲ κάλαμον σὺν τῷ ἐπιθέματι ἀφαιρέεσθαι. ἢν γὰρ ἄνευ τοῦ ἐπιθέματος ἀφαιρέῃς, καυθήσεται. ἐπὴν δὲ πυριήσηται, τὴν σκίλλαν προστιθέσθω, ὡς κάτω γέγραπται. προστιθέσθω δὲ, ἕως ἂν φῇ μαλακὸν εἶναι τὸ στόμα καὶ εὐρύ. καὶ ἢν μὲν ἑλκωθῇ, καὶ φλυκταινῶται ὥσπερ ἐν τῇ καθάρσει. ἢν μὲν ἄκρα τὰ χείλεα ἑλκωθῇ, ἄννησον καὶ χήνειον ἔλαιον ἐν ῥοδίνῳ ἐλαίῳ τρίψας, ἐς εἴριον ἐνειλίξας, σάρκα βοὸς λαβὼν παχυτέρην τοῦ μεγάλου δακτύλου ποδὸς, μῆκος δὲ ἓξ δακτύλων, χρίσας τῷ φαρμάκῳ περιειλίξας τῷ εἰρίῳ τὸ φάρμακον ἀναπσπογγίσας, τὸ ἔσχατον τῆς σαρκὸς ὃ μέλλει ἔξω εἶναι, λίνῳ δήσας, ἐνθεὶς τὸ ψιλὸν τῆς σαρκὸς ἐς τὰς μήτρας, ἕως ἂν τὸ ἕλκος. Γυναικεῖα καθαρτήρια. Ἢν μὴ προΐηται ἡ κάθαρσις, λαβὼν σικύης ἐντεριώνην, ὅσον τριώβολον, καὶ ἀρτεμισίην ποίην, καὶ λιβανωτοῦ ὀβολὸν τρίψας, ἐν μέλιτι μίξας ἐς εἴριον ἐνειλίξας, πρόσθες πρὸς τὸ στόμα τῶν μητρέων, τῆς ἡμέρης πεντάκις τοῦτο ποιῶν. Τὸ ἀμπέλιον τρίβων χλωρὸν ἐν μέλιτι καὶ ἐς εἴριον ἐνειλίξας προστιθέναι τὸν αὐτὸν τρόπον. Τῆς κυπαρίσσου τὸν καρπὸν, καὶ σικύωνος ἐντεριώνης, καὶ λιβανωτὸν τρίψας, ἐν τῷ αὐτῷ τῷ μέλιτι ἐνειλίξας ἐν εἰρίῳ, πρόσθες τὸν αὐτὸν τρόπον. Τῆς κυπαρίσσου τὸν καρπὸν, καὶ λιβανωτὸν τρίψας, ἐν τῷ αὐτῷ τῷ μέλιτι ἐνειλίξας ἐν εἰρίῳ πρόσθες. Ἀβρότονον ὅσον τριώβολον τρίψας, ἐν μέλιτι ἐς εἴριον ἐνειλίξας προστίθει. Ἐλατηρίου ὀβολὸν, καὶ σμύρνης ὀβολὸν τρίψας. καὶ μέλιτι ἐς εἴριον ἐνειλίξας, προστίθει. Ἢν γυνὴ μὴ κυΐσκηται καθαρτήριον. Ταύρου οὖρον ξυλλέξαι ὅσον τρεῖς κοτύλας. ἔπειτα λαβὼν ἀρτεμισίην ποίην, ἢ πήγανον, ἢ ἀδίαντον, καὶ δάφνην χλωρὴν, καὶ κέδρου πρίσματα, κόψον λεῖα ὁμοῦ. εἶτα ὀρύξας βόθρον, ἐγκαύσας τε ἄνθρακας, καὶ θεὶς χύτραν, ἐγχέαι τὸ οὖρον τοῦ ταύρου καὶ ἔμβαλλε τὰ κεκομμένα ἐν ὅλμῳ. ἔπειτα περιθεὶς δίφρον, ἐπίθες τῆς ἀρτεμισίης ποίης, ἢ ὕσσωπον, ἢ ὀρίγανον. εἶτα ἐπικαθίσας τὴν γυναῖκα, πυριήσειν ἕως ἂν ἱδρώσῃ. ὅταν δὲ ἱδρώσῃ, λοῦσαι θερμῷ. ἐς δὲ τὸ λουτρὸν ἐμβάλλειν τὴν ἀρτεμισίην. καὶ δάφνην. εἶτα πρόσθετον ποιῆσαι ἢ ἀρτεμισίην, ἢ βόλβιον ἐν οἴνῳ λευκῷ τρίψας εἰρίῳ ἐνειλίξας προστιθέτω. ταῦτα ποιέειν ἐφ' ἡμέρας τρεῖς. εἶτα κοιμάσθω παρὰ ἀνδρί. Πρόσθετον κυητήριον. Ἐκ νίτρου καὶ λιβανωτοῦ βάλανον ποιήσας ἐν μέλιτι, πρόσθες. Πρόσθετον καθαρτήριον μαλθακτικόν. Ἰσχάδα λαβὼν ἑψήσας, ἕως ἂν τὰς κεγχραμίδας ἀποβάλλῃ, ταύτην ἀποπτίσας ὡς λειότατον, προστιθέσθω ἐν εἰρίῳ καὶ ῥοδίνῳ μύρῳ. Ἕτερον δριμύτερον. κράμβης. πηγάνου. ἑκάτερον ἴσον τρίψας, χρῶ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἕτερον πρόσθετον μαλθακόν τε καὶ καθαρτήριον. Χηνὸς μυελὸν, ἢ βοὸς, ἢ ἐλάφου, ὅσον κύαμον παραχέοντα μύρου ῥοδίνου, καὶ γάλα γυναικὸς, τρίβειν ὥσπερ τὸ μαλθακὸν φάρμακον τρίβεται. εἶτα ὑπαλείφειν ἐκ τούτου τὸ στόμα τῆς μήτρης. Ἕτερον χλιερὸν καθαρτήριον. Χηνὸς μυελὸν ὅσον κάρυον. ῥητίνης σχινίνης, ἢ τερεβινθίνης, ὅσον κάρυον. ταῦτα τήξας ἐν μύρῳ ῥοδίνῳ ἐπὶ πυρὸς μαλθακοῦ, καὶ ποιήσας ὥσπερ κηρωτήν. εἶτα τούτῳ χλιερῷ ἐναλείφειν τὸ στόμα τῆς μήτρης καὶ τὸν κτένα καταβρέχειν. Καταστασικὸν καθάρσιος καὶ στατικόν. Γλυκυσίδης κόκκους τοὺς μέλανας ἢ ἐρυθροὺς τρεῖς ἢ τέσσαρας τούτους τρίβοντας ἐν οἴνῳ, δοῦναι πιεῖν. ἢν δὲ μᾶλλον κατασπᾶσαι θέλῃς τῶν μελάνων κόκκων τῆς γλυκυσίδης τρίψας, τὸν αὐτὸν τρόπον δὸς πιεῖν. Ἕτερον καθαρτήριον καὶ καταστασικόν. Δαφνίδας εἴκοσι τὰς πλείστας. καὶ σεσέλιος ἥμισυ ὀξυβάφου, τρίψας μετὰ οἴνου, πινέτω. Ταύρου χολὴν ὅσον τρία ἡμιωβόλια ἀττικὰ τρίψας, ἐν οἴνῳ δοῦναι πιεῖν νῆστι. καὶ περιπλάσσων καταπότια δίδου. Ἄλευρον σητάνιον. σμύρνης ὅσον τριώβολον. κρόκου τὸ ἴσον. καστορίου ὀβολὸν, ταῦτα τρίψαντα, μύρῳ ῥοδίνῳ προστιθέσθω. Ἕτερον καθαρτήριον. Κνίδης καρποῦ καὶ μαλάχης χυλὸν ἐν στέατι χηνὸς τρίψαντα, προσθεῖναι. Ἢν μὴ καθαρθῇ ἐκ τόκου, τῆς πτελέης ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις ἑψήσας, μέλιτι ἐγχέαι καὶ συμπλάσαι τὴν κοιλίην, καὶ δοῦναι πιεῖν. Ὑστέρας ἀναστομωτήριον τὸ αὐτὸ καὶ καθαρτικόν. Κανθαρίδας τρεῖς πέντε, ὄξος λευκὸν τραχέων. καὶ μὴ ὑγρὸν πάνυ ποίει. ἀλλ' ὡς ἐκμάσσεσθαι δάκτυλον. λαβὼν δὲ σύκου λευκοῦ πίονος, ἄνευ τῶν κεγχραμίδων καὶ τοῦ δέρματος, διπλάσιον ξυμμίξας μέρος τῆς κανθαρίδος, ξύβιον ποιήσας, εἰρίῳ λεπτῷ κατειλίξασα προστιθέσθω. Καθαρτήριον. Ἢν ἐκ τόκου μὴ καθαρθῇ, τοῦ τριφύλλου ἐν οἴνῳ πίνειν. τοῦτο δὲ καὶ τὰ καταμήνια καταῤῥή-

γνυσι, καὶ

ἔνυσι, καὶ ἔμβρυον ἐκβάλλει. Μετρίως καθαρτήριον. Ὁκόταν παιδίου ἐναποθανόντος αἷμα ἐμμένῃ, κολοκυντίδα ἀγρίην τρίψας ἐν μέλιτι, λειχέτω, ἢ προσθέτω. Αἵματος καθαρτικόν. Αἷμα ἐξελάσεις ἐκ μητρέων, λευκοίου καρπὸν τρίβων λεῖον, οἴνῳ διεὶς, διδόναι πίνειν. Αἷμα ὡσαύτως ἐξελάσεις ἐκ μητρέων. Ῥοῦ τὸν καρπὸν, ὁκόταν ἐρυθρὸς ᾖ, τρίβων κόκκους ὅσον τριήκοντα χλωροὺς, καὶ κυνόροδα ἐρυθρὰ περιλέγων, τὸ ἐρυθρὸν, διδόναι πίνειν ἐν οἴνῳ. Ὅταν τὸ αἷμα ῥαγῇ, πρόσθετον καθαρτήριον. Ἢν τὰ γυναικεῖα μὴ φαίνηται, σύρακα, καὶ ὀρίγανον τρίψας λεῖα, καὶ ξυμμίξας, ἐπίχεον καὶ χηνὸς ἔλαιον. ἔπειτα προστιθέσθω. Πρόσθετον καθαρτικὸν, ὅς τε μήτρας ἐκκαθαίρειν, καὶ κυνοῦν. ἀψινθίου ῥίζαν τρίψας λείην. καὶ περιμίξας μέλι, προσθεῖναι σὺν ἐλαίῳ. Πρόσθετα ὑστερέων καθαρτικὰ ἀναστομωτήρια καὶ ὕδωρ ἄγοντα. Σκίλλας ὅσον ἑξαδάκτυλον τὸ μῆκος. παχὺς δὲ ὡς ὁ μικρὸς δάκτυλος. τούτου περιξύσας ὅσον δύο δακτύλους, λεῖον ποιήσας, καταλείψας τὸ λοιπὸν ἐν εἰρίῳ ῥυπαρῷ. καὶ τὸ μὲν ἀπεξεσμένον, πρὸς τὸ στόμα τῶν ὑστερέων ἐᾶν προσκεῖσθαι ἡμέραν καὶ εὐφρόνην. λουσαμένη δὲ καὶ ἀφαιρεομένη, διανιζέσθω ὕδατι εὐώδει. Καθαρτικὸν μαλθακὸν, ὅπερ ὕδωρ ἄγει καὶ φλέγματα. χλωρά τε ὕφαιμα καταμήνια κατασπᾷ ἢν μὴ πολυχρόνια ᾖ, καὶ τὸ στόμα μαλθάσσει.

Μύρον ναρκίσσινον. κύμινον ὃ ἐσθίομεν. σμύρναν τε καὶ λιβανωτόν. ἀψίνθιον. κυπάρισσον. ἅλας. ῥόδινον. ἄλειφα. τῶν μὲν ἄλλων, χοῦν ἑκάστου. τοῦ δὲ ναρκισσίνου, τέσσαρας μοίρας. εἶτα ὀθόνιον ὠμόλινον ξυμμίξας ἅπαντα καὶ ποιήσας βάλανον, ἢ περὶ τῷ πτερῷ ῥάκος λεπτὸν περιθεὶς, καταδῆσαι καὶ ἐμβάψαι εἰς ἄλειφα λευκὸν αἰγύπτιον, προσθεῖναι. καὶ ἐᾶν ὅλην ἡμέραν προσκεῖσθαι. εἶτα λουσαμένη καὶ ἀφαιρεομένη, διανιζέσθω ἐν ὕδατι εὐώδει.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΡΩΤΟΝ

Τ

Α δὲ ἀμφὶ γυναικείων νούσων, ὧδέ φημι. γυναῖκα ἄτοκον ἐοῦσαν, ἢ τετοκυῖαν, χαλεπώτερον καὶ θᾶσσον ἀπὸ τῶν καταμηνίων νοσέειν. ὁκόταν γὰρ τέκῃ, εὐροώτερά οἱ τὰ φλέβιά ἐστιν ἐς τὰ καταμήνια. εὔροα δέ σφιν ποιέει ἡ λοχείη κάθαρσις ἰοῦσα. καὶ ἢν καταῤῥαγῇ τοῦ σώματος τὰ πλησιάζοντα μάλιστα, τῆς τε κοιλίης καὶ τῶν μαζῶν καταῤῥήγνυται. καταῤῥήγνυται δὲ καὶ τὸ ἄλλο σῶμα. ὑπὸ τοῦ δὲ γίνεται, εἴρηταί μοι ἐν τῇ φύσει τοῦ παιδίου τοῦ ἐν τόκῳ. καταῤῥαγέντος δὲ τοῦ σώματος, ἀνάγκη τὰς φλέβας μᾶλλον στομοῦσθαι καὶ εὐροωτέρας γίνεσθαι ἐς τὰ καταμήνια. καὶ τὰς μήτρας μᾶλλον στομοῦσθαι, οἷα τοῦ παιδίου χωρήσαντος διὰ σφέων, καὶ βίην καὶ πόνον παρασχόντος. καὶ τούτων ὧδε ἐχόντων, τὰ καταμήνια ἀκαματώτερον καθαίρεται ἡ γυνὴ, ἐπὴν λοχείων ἔμπειρος γένηται. εἰ δὲ καί τι πάθημα τῇ γυναικὶ γένοιτο τῇ ἤδη τετοκυίῃ, ὥστε τὰ καταμήνια μὴ δύνασθαι ἐλθόντα εὖ καθαρθῆναι, ῥηϊτέρως τὸν πόνον οἴσει, ἢ εἰ ἄτοκος ἦν. ἠθάδες γὰρ αἱ μῆτραι, καὶ τὸ σῶμα ἐπὶ τὸ πλεῖον πληροῦσθαι, ἅτε ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ ἅμα εὐρυχωρίη πολλή ἐστιν ἐν τῷ σώματι. πλείων δὲ ἡ εὐρυχωρίη γίνεται καὶ τῷ αἵματι, ἐπὴν τέκῃ, οἷα τοῦ σώματος καταῤῥαγέντος. καὶ ἐν εὐρυχωρίῃ ἐὸν τὸ σῶμα, ἀπονώτερον γίνεται, ἢν μὴ ὑπερπιμπλῶνται αἱ φλέβες καὶ ὑπερπονέωσιν. ἀτόκῳ δὲ ἐούσῃ, τοῦ τε σώματος οὐ ξυνήθεος ἐόντος, ἐπὴν πληρωθῇ. καὶ ἰσχυροτέρου τε καὶ στερεωτέρου καὶ πυκνοτέρου ἐόντος, ἐπὴν λοχείων ἔμπειρος γένοιτο, καὶ τῶν μητρέων ἀναστομωτέρων ἐουσέων, τὰ ἐπιμήνια ἐπιπονωτέρως χωρέει, καὶ τὰ παθήματα προσπίπτει πλείονα, ὥστε διὰ τοῦτο τὰ καταμήνια ἀποφράσσεσθαι ἐπὴν ἄτοκος ᾖ. ἔχει δὲ ὧδε ὥς μοι καὶ πρὶν εἴρηται. φημὶ τὴν γυναῖκα ἀραιοσαρκοτέρην καὶ ἁπαλωτέρην εἶναι, ἢ τὸν ἄνδρα. καὶ τούτου δὲ ὧδε ἔχοντος, ἀπὸ τῆς κοιλίης ἕλκει τὴν ἰκμάδα, καὶ τάχιον καὶ μᾶλλον τὸ σῶμα τῆς γυναικὸς ἢ τοῦ ἀνδρός. καὶ γὰρ εἴ τις ὑπὲρ ὕδατος, καὶ διὰ χωρίου ὑψηλοῦ δύο ἡμέρας καὶ δύο εὐφρόνας θείη εἴρια καθαρὰ, καὶ εἷμα καθαρὸν καὶ βεβυσμένον εὐσταθμέες ἴσον τοῖσιν εἰρίοισιν, ἀνελὼν εὑρήσει στήσας πολλὸν βαρύτερα τὰ εἴρια ἢ τὸ εἷμα. ὅτι δὲ τοῦτο γίνεται, αἰεὶ ἀποχωρέει ἐς τὸ ἄνεκας ἀπὸ ὕδατος ἐν ἀγγείῳ εὐρυστόμῳ ἐόντος. καὶ τὰ μὲν εἴρια, ἅτε ἀραιά τε καὶ μαλθακὰ ἐόντα, ἀναδέξεται τοῦ ἀποχωρέοντος πλέον. τὸ δὲ εἷμα ἅτε πλῆρες ἐὸν καὶ βεβυσμένον, ἀποπληρώσεται τὸ πολλὸν οὐκ ἐπιδεχόμενον τοῦ ἀποχωρέοντος. οὕτω δὴ καὶ ἡ γυνὴ, ἅτε ἀραιοτέρη ἐοῦσα, εἵλκυσε πλείονα ἀπὸ τῆς κοιλίης τῷ σώματι τὴν ἰκμάδα καὶ θᾶσσον, ἢ ὁ ἀνήρ. καὶ ἅτε ἁπαλοσάρκῳ ἐούσῃ τῇ γυναικὶ ἐπὴν

πληρωθῇ τοῦ αἵματος τὸ σῶμα, ἢν μὴ ὑποχωρήσῃ ἀπ' αὐτέου, πληρευμένων τῶν σαρκῶν καὶ θερμαινομένων, πόνος γίνεται. θερμότερον γὰρ τὸ αἷμα ἔχει ἡ γυνή. καὶ διὰ τοῦτο θερμοτέρη ἐστὶ τοῦ ἀνδρός. ἢν δὲ τὸ πλεῖον ἐπιγινόμενον ἀποχωρέῃ, οὐ γίνεται ὁ πόνος, καὶ ἡ θέρμη ὑπὸ τοῦ αἵματος. ὁ δὲ ἀνὴρ στερεοσαρκότερος ἐὼν τῆς γυναικός, οὔτε ὑπερπίμπλαται τοῦ αἵματος ἐν τῷ ἄνω τῆς κοιλίης τόπῳ, ὥστε ἢν μὴ ἀποχωρέῃ τι τοῦ αἵματος καθ' ἕκαστον μῆνα, πόνον γενέσθαι. ἕλκει τε ὁκόσον ἐν τροφῇ τοῦ αἵματος. τό, τε σῶμα οἱ οὐκ ἁπαλὸν ἐόν, οὐχ ὑπερπονέει, οὐδ' ὑπερθερμαίνεται ὑπὸ πληθώρης ὡς τῇ γυναικί. μέγα δὲ ξυμβάλλεται ἐν τούτῳ τῷ ἀνδρί, ὅτι ταλαιπωρέει μᾶλλον τῆς γυναικός. ἡ γὰρ ταλαιπωρίη, ἀπάγει τι τῆς ἰκμάδος. Ἐπὴν οὖν γυναικὶ ἀτόκῳ ἐούσῃ, κρυφθῇ τὰ ἐπιμήνια, καὶ μὴ δύνηται ὁδὸν ἔξω εὑρεῖν, ἡ νοῦσος γίνεται. τοῦτο δὲ ξυμβαίνει, ἢν τῶν μητρέων τὸ στόμα μεμύκῃ, ἢ ἰδνωθῇ, ἢ ξυστραφῇ τι τοῦ αἰδοίου. ἢν γὰρ τουτέων τι ᾖ, οὐ δυνήσεται ἔξοδον εὑρεῖν τὰ ἐπιμήνια, πρὶν ἂν αἱ μῆτραι ἐς τὴν φύσιν τὴν ὑγιηρὴν μεταστέωσι. γίνεται δὲ τὸ νόσημα τοῦτο μάλιστα ταύτῃσιν, αἵτινες στενοχώρους τὰς μήτρας ἔχουσιν, ἢ τὸν αὐχένα πρόσω τοῦ αἰδοίου κείμενον. ἢν γὰρ τουτέων θάτερον ᾖ, καὶ μὴ μίσγηται ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί, καὶ κενωθῇ ἡ κοιλίη μᾶλλον τοῦ καιροῦ ὑπὸ τοῦ τινος τοῦ παθήματος, στρέφονται αἱ μῆτραι. ὅτι γὰρ ἰκμαλέαι εἰσὶ κατὰ σφέας οἷα μὴ λαγνευομένης. εὐρυχωρίη τε σφίσιν ἐστίν, ἅτε τῆς κοιλίης κενωτέρης ἐούσης ὥστε στρέφεσθαι. ἅτε ξηροτέρης καὶ κουφοτέρης ἐούσης τοῦ καιροῦ. καὶ ἔστιν ὅτε στρεφομένων σφέων τυγχάνει τὸ στόμα παραστρέφειν ἅτε τοῦ αὐχένος πρόσω τοῦ αἰδοίου κειμένου. ἢν γὰρ ἰκμαλέαι ἔωσιν αἱ μῆτραι ἀπὸ λαγνείης καὶ κοιλίη μὴ κενῶται, οὐ ῥηϊδίως στρέφονται. τοῦτ' οὖν αἴτιον γίνεται ὥστε αὐτὰς ξυμμύειν, οἷα μὴ λαγνευομένης τῆς γυναικός. Ἐν δὲ τοῖσι τριταίοισιν, ἄριστα μὲν πείσεται, ἢν οἱ κατελθόντα ἐξαγάγῃ τὰ προϋπάρχοντα. εἰ δὲ μή, πείσεται τάδε ἡ γυνή, πνίξ τέ οἱ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ξυμπεσεῖται. καὶ πῦρ λήψεται ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, καὶ φρίκη, καὶ ὀσφύος ἄλγημα. ταῦτα πείσεται, ἐν τοῖσι τριταίοισιν ἐπιμηνίοισιν, ἢν μὴ οἱ ἐξίῃ. Ἐν δὲ τοῖσι τεταρταίοισιν, ἢν μὴ οἱ ἐξιόντα, τοῖσί τε προτέροισιν ἔξοδον ποιήσῃ. καὶ τότε μὲν τρίτα πονήματα πάντα μᾶλλον πονήσει, καὶ μάλιστα ἐν τῷ χρόνῳ τῶν καταμηνίων. ἔπειτα ἧσσον. πολλάκις δὲ καὶ δοκέει ἄπονος εἶναι. ἔσται δὲ ἤδη τοῖσι τεταρταίοισι, καὶ τάδε τὰ σημεῖα. οὐρήσει τε, πολὺ παχύ, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ ἡ γαστὴρ αὐτῆς σκληρὴ ἔσται. καὶ μείζων, ἢ τὸ πρόσθεν. καὶ βρύξει τοὺς ὀδόντας. καὶ ἀσιτήσει. καὶ ἀγρυπνήσει. τοιαῦτα πείσεται, ἤδη τοῖσι τεταρταίοισι καταμηνίοισι. μελεδαινομένη δέ, καὶ ἐν τουτέοισιν ὑγιαίνει. Καὶ ἐν τοῖσι πεμπταίοισιν, ἢν μή οἱ πουλλὰ τὰ ἐπιμήνια κατίῃ, καὶ ὁ πόνος ἰσχυρότερος προσπίπτῃ. Ἐν δὲ τοῖσιν ἑκταίοισιν, ἤδη ἀνίητος ἔσται. καὶ κατὰ μὲν πρότερα σημεῖα μᾶλλον πονήσει. ἔπειτα δὲ ἐπ' αὐτοῖσι καὶ τάδε. ἀλύξει τε καὶ ῥίψει ἑωυτὴν ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ λειποθυμήσει. καὶ ἐμέσει φλέγμα. καὶ δίψα ἰσχυρή μιν λήψεται. ἅτε καιομένης τῆς κοιλίης ὑπὸ τῶν μητρέων ἐουσέων πληρέων αἵματος. καὶ ψαυομένη ἀλγήσει. καὶ μάλιστα τὸ ἦτρον. καὶ πυρέξει ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ὀξέως. καὶ βορβορύξουσιν αἱ μῆτραι ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, ἅτε τοῦ αἵματος ἐγκλονεομένου, καὶ διαχωρέοντος ἐν αὐτῇσι. καὶ ἡ κοιλίη οὐ διαχωρήσει κατὰ τρόπον. οὔτε ἡ κύστις διηθήσει τὸ οὖρον. ἐπὴν οἱ αἱ μῆτραι προσπίσωσι πρὸς τὸν στόμαχον νοσερώδεα ἐόντα. καὶ ἐν τὴν κοιλίην ἐμβάλλωσιν, ἀλγέει τὴν ῥάχιν. καὶ τὸ νῶτον πᾶν καὶ τὴν γλῶτταν αὐτῆς χαλινοῦνται, καὶ ἀσαφῆ ταύτην ἔχει. καὶ λειποθυμέει. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀφωνίη. καὶ δάκνεται τὸν στόμαχον. καὶ ξανθὴ ἡ χολὴ ἔξεισι. καὶ πνεῦμα προσταῖον. καὶ ἀλύει. καὶ ῥιπτεῖ ἑωυτήν, καὶ ἐμπίπραται. ἐπὴν δὲ μεταστέωσι καὶ ἀρύσῃ ἡ κύστις τὸ λεπτὸν τοῦ αἵματος τοῦ ἀπὸ τῶν μητρέων, τότε τὸ οὖρον διαρέεται ἐρυθρόν, καὶ πονέει μετὰ τὸ ἄλλο σῶμα, μάλιστα δὲ τὸν τράχηλον, καὶ τὴν ῥάχιν, καὶ τὴν ὀσφῦν, τούς τε βουβῶνας. καὶ ἐν τούτῳ ἐλθούσῃ αὐτῇ, ἅτε γαστὴρ αἴρεται, καὶ τὰ σκέλεα ὑπὲρ τὸ γόνυ οἰδίσκεται, καὶ αἱ κνῆμαι, καὶ οἱ πόδες. καὶ ὁ θάνατος ἔπεισι. καὶ περὶ μὲν ταύτης οὕτω τελευτᾷ ἐν ἓξ μῆνας τὰ ἐπιμήνια ἀδιοδεύμενα, γίνεται δὲ καὶ ταῦτα. Ἔστιν ὅσῃσι τῶν γυναικῶν ἐπὴν δίμηνα ᾖ, τὰ καταμήνια ἐν τῇσι μήτρῃσι πολλὰ ἐόντα, ἔρχεται ἐς πλεύμονα, ἐπὴν ἀποληφθῇ, καὶ πάσχει πάντα, ἅπερ ἐν φθινάδι εἴρηται. καὶ οὐκ οἴεταί τις δεῖ περιεῖναι. γίνεται δὲ καὶ τάδε. ἔστιν ὅσῃσι διάπυα γίνονται τὰ ἐπιμήνια χρονίζοντα, ἐπὴν γένηται δίμηνα ἢ τρίμηνα. τοῦτο δὲ μάλιστα γίνεται, ἢν ξυγκαῇ ὑπὸ τοῦ πυρός. σημεῖα δέ ἐστιν, ἢν διάπυα ᾖ, ὀδύναι γὰρ ἐμπίπτουσιν ἐς τὸ ἦτρον, ἰσχυραὶ καὶ σφύξιες,

καὶ ψαυομένη οὐκ ἀνέχεται. καὶ ἢν μέλλῃ βελτιόνως ἔχειν, ῥήγνυται αὐτῇ τὰ ἐπιμήνια κατὰ τὸ αἰδοῖον. καὶ χωρέει πῦον καὶ αἷμα. ὀζόμενον δὲ, χωρέει, μέχρι ἡμέρας ἑπτὰ, ἢ ὀκτὼ, ἢ ἐννέα. ἐν δὲ τῷ πρὶν χρόνῳ, πονέεται ὡς εἴρηται ἐμπροσθεν. ἐπὴν δὲ ἐκκαθαρθῇ, ἄριστον μὲν ἢν μὴ γένηται τὰ ἕλκεα. ἢν δὲ ὑπολείπηται ἕλκεα, πλείονος δέεσθαι θεραπείης, ὅκως τὰ ἕλκεα μὴ μυδήσῃ, καὶ κάκοδμα γίνηται. ἄφορος δὲ ἔσται, καὶ ἢν ῥαΐσῃ, ἢν μεγάλα ἢ τὰ ἕλκεα γενόμενα ἐν τῇσι μήτρῃσιν. ἢν δὲ μὴ οἱ τὰ κατὰ τὸ αἰδοῖον χωρήσῃ, τὰ ἐπιμήνια διὰ τῶν ὑπὲρ τοῦ βουβῶνος ξυμβήσεται κατὰ τὴν λαπάρην ῥαγῆναι, ἅτε φύματος. ἅτε τοῦ πύου διαῤῥαγέντος, καὶ κείνῃ χωρήσει πυώδεα ὁμαλέα. καὶ ἢν οὕτω γένηται οὐ πολυγίνεται ἡ γυνή. ἢν δὲ καὶ περιγένηται, ἀεὶ ἄφορος ἔσται. ταύτῃ γὰρ οἱ τὸ λοιπὸν ἡ ὁδὸς γίνεται, τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν ἔξω. τὸ γὰρ στόμα τῶν μητρέων, πρὸς τοῦτο τὸ χωρίον προσπέπτωκε. γίνεται δὲ καὶ τόδε. ἔστιν ὅτῃσιν ἐπὴν δίμηνα, ἢ τρίμηνα, ἢ χρονιώτερα ἢ τὰ ἐπιμήνια, καὶ προσπέσῃ πρὸς τὴν λαπάρην, μὴ διεκπεπτωκότων τῶν καταμηνίων ἐόντων, ὡς φῦμα γίνεται ὑπὲρ τοῦ βουβῶνος, ἀκέφαλον, μέγα, ἐρυθρόν. καὶ τῶν ἰητρῶν πολλοὶ ἤδη οὐκ εἰδότες τοῦτο οἷόν ἐστιν, ἔταμον, καὶ ἐς κίνδυνον ἤγαγον οὕτως. τὸ δὲ ὡς φῦμα γενόμενον, γίνεται τρόπῳ τοιῷδε. ἐπανερεύγεται τοῦ αἵματος ἡ σάρξ, ἅτε προσκειμένου τοῦ στόματος τῶν μητρέων, τῇ λαπάρῃ. καὶ πίμπλαται ἀπ' αὐτέου, καὶ ἐξίσταται, ἅτε πληρευμένη τοῦ αἵματος ἡ σάρξ. καὶ ἔστιν ὅτε, ἢν μεταστῇ τὸ στόμα τῶν μητρέων, καὶ γένηται κατὰ τὸ αἰδοῖον, καὶ χωρέουσι διὰ τοῦ αἰδοίου τὰ καταμήνια, καθίσταται τὸ ἐξεστηκὸς κατὰ τὴν λαπάρην. διαδιδοῖ γὰρ ἐς τὰς μήτρας. αἱ δὲ, ἔξω ἐχάλασαν. ἢν δὲ μὴ στραφῇ κατὰ τὸ αἰδοῖον τὸ στόμα τῶν μητρέων, διαπύει κατὰ τὴν λαπάρην, καὶ ταύτῃ ὁδὸς γίνεται τοῖσι καταμηνίοισι. καὶ οἱ κίνδυνοι οἱ αὐτοί εἰσιν, οἱ καὶ πρόσθεν εἰρημένοι. ῥέπεται δὲ καὶ ἐς ἐμετον. ἔστιν ᾗσι καὶ κατὰ τὴν ἕδρην, ὥσπερ μοι εἴρηται, ἐν τοῖσι παρθενίοισι νούσοισι. καὶ σημεῖα καὶ πόνους τοὺς αὐτοὺς δείκνυσι, τοῖσι κεῖθι εἰρημένοισιν. ὁκόσον δὲ ταύτην τὴν ὁδὸν ποιέεται τὰ ἐπιμήνια, τῇσι γυναιξὶν, ἢ τοῖσι παρθένοισιν. ὁκόταν τὰ ἐπιμήνια κρυφθῇ, ὀδύνη ἔχει τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ δοκέει τι ἐγκεῖσθαι βάρος, καὶ τὰς ἰξύας ἐκπάγλως πονέει, καὶ τοὺς κτένας.

Ἢν δὲ τὰ ἐπιμήνια παντάπασι μὴ ἡ χωρέοντα, γίνεται ὑπὸ νόσου ἢ παχέα, καὶ γλίσχρα, ἢ κολλώδεα. χρὴ δὲ πρῶτον τὴν κοιλίην καθῆραι, ἄνω τε καὶ κάτω. ἔπειτα τὰς ὑστέρας προσθέτω, ἀφ' οὗ αἷμα καθαίρεται καὶ διαλείπειν. καὶ πίσαι ὑφ' οὗ αἷμα ἴῃ. πινέτω δὲ καὶ κρηθμὸν ἐν οἴνῳ περὶ ἀκρ' αἰδοῖς. ἢν δὲ οἱ ῥόος μὴ γίνηται, ἔσται ὥστε δοκέειν ἐγκύμονα εἶναι. καὶ μισγομένη ἀνδρὶ, ἀλγέειν, ὥστε δοκέειν ἐγκεῖσθαί τι. καὶ βάρος ἐν τῇ γαστρὶ ἐγγίνηται. καὶ ἡ γαστὴρ πρόκειται, καὶ ἱμείρεται ὥσπερ αἱ κυίσκουσαι ὡς ἐν γαστρὶ ἐχούσα. καὶ καρδιώσσει, ἐπὴν ἡμέραι πεντήκοντα μάλιστα ἔωσι. καὶ πόνος ἔχει, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε τῆς γαστρὸς τὸ κατὰ τοῦ ὀμφαλοῦ, πνῖγε τράχηλον, καὶ τοὺς βουβῶνας, καὶ τὴν ὀσφὺν καὶ ἐπὴν μῆνες δύο ἢ τρεῖς γένωνται, ἔστιν ὅτε ἐῤῥάγη οἱ κατὰ τὸ αἰδοῖον τὰ καταμήνια ἀθρόα, καὶ δοκέει ὥσπερ σάρκα εἶναι τὰ ἀπιόντα, ὡς ἐκ διαφθορᾶς, καὶ μέλαινα. ἔστι δ' ᾗσι καὶ ἕλκεα γίνεται ἐν τῇσι μήτρῃσι. καὶ δέεται προσέχειν τῇ μελέτῃ. πολλῇσι δὲ συμβαίνει, ὥστε δοκέειν, ἓξ μῆνας ἔχειν ἐν γαστρὶ, ἢ καὶ ὀλίγῳ ἐλάσσονα χρόνον. καὶ ἡ γαστὴρ πρόκειται, καὶ τἄλλα οἱ δοκέει γίνεσθαι ὥστε ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ. ἔπειτα ἔστιν ᾗσι διαπύοντα, ἐῤῥάγη ὑπὲρ τοῦ βουβῶνος ἅμα τῷ πέμπτῳ ἢ ἕκτῳ μηνὶ, καὶ ὁδὸν ταύτῃ ἐποιήσατο. ἔστι δὲ καὶ ᾗσιν ἕλκεα γίνεται ἐν τῇσι μήτρῃσι καὶ κάτω ὑπὲρ τοῦ βουβῶνος. καὶ κινδυνεύσει ἀποθανεῖν, ἢν δὲ καὶ περιγένηται ἄφορος ἔσται. ἔστι δὲ ᾗσι καὶ κατὰ τὸ αἰδοῖον ῥήγνυται, καὶ χωρέει αὐτέῃ σεσηπότα καὶ πυώδεα. καὶ ἀπὸ τουτέων ἕλκεα ἐγγίνεται ἐν τῇσι μήτρῃσι, καὶ κινδυνεύσει. καὶ χρὴ, ὅκως μὴ τὰ ἕλκεα παλαιὰ γένηται, ἰητρεύειν προσέχοντα. ἄφορος δὲ καὶ αὕτη γίνεται, ἤν γε καὶ ἰηθῇ. ἢν δὲ μὴ οἱ ῥαγῇ τὰ καταμήνια διενεχθέντα ἓξ μῆνας, πάσχεται πάντα ἅπερ τῇ ἀτόκῳ τὰ καταμήνια ὁδὸν οὐ δυνάμενα εὑρεῖν. καὶ ἢν μὲν θεραπευθῇ, ὑγιὴς ἔσται. ἢν δὲ μὴ, διαρκέσασα καὶ ἐς ὀκτὼ μῆνας, θνήσκει. πολλῇσι δὲ γίνεται ἢν τὰ καταμήνια φλεγματώδεα χωρέοντα μέχρι πολλὸν χρόνον, καὶ ἐλάσσονα εἶναι τῶν ὑγιηρῶν. ὑγιὴς δὲ γίνεται ἐν κόσμῳ περὶ προσήκοντι ἰηθεῖσα.

ἢν δὲ τὰ ἐπιμήνια γυναικὶ χωρέῃ μὲν, ἐλάσσονα δὲ τοῦ δέοντος χωρέει, ἅτε τοῦ στόματος τῶν μητρέων παρακεκλιμένου ὀλίγον τοῦ αἰδοίου, ἢ ἁρμοῖ μεμυκότος ἐς τοῦτο, ὥστε χωρέειν μὲν, ἀποφράσσεσθαι δὲ ἀπ' αὐτέων, καὶ αἱ δίοδοι ὡς πορευθῶσιν. ἐπὴν καταλάβῃ ἐς τὰς μήτρας, τὰ μέτρια τελέως τοῦ αἵματος ἐπικειμένου περὶ στόματι αἰεὶ προσέρχεται

δίη κατ' ὀλίγον. καὶ ἐπὴν αἱ ἡμέραι παρέλθωσιν ᾗσι καθαίρεσθαι μεμάθηκε, καὶ εἰρχθῇ τὸ αἷμα ἐν τῇσι μήτρῃσι τὸ ὑπολειφθὲν, καὶ ἕτερα ὑποκαταπίοντα ἐπιμήνια μὴ ἐξωθῇ τὸ ἐρχθὲν αἷμα, ἀλλ' αἰεὶ βαρύνει κατ' ὀλίγον. ἔς τε τοὺς πρώτους μῆνας, ἢ ἐπὶ δύο, ἢ ἐπὶ τρεῖς, μὴ ἰσχυρὰ κάρτα. ἐπὴν δὲ οἱ μῆνες πλείονες γίνωνται, ἔτι μᾶλλον πονήσεται. καὶ οὐκ ἴσχει ἐν γαστρὶ, μέχρις ἂν οὕτως ἔχῃ. καὶ πῦρ λήψεταί μιν μάλιστα τὰς ἡμέρας ἐν ᾗσι καθαίρεσθαι μεμάθηκεν, ἀπὸ δὲ νόσου(?). εἰκὸς δέ ἐστι καὶ τὸν μεταξὺ χρόνον πυρεταίνειν. καὶ φρίσσειν. καὶ καρδιώσσειν, καὶ ἀνάγειν ἐπὶ τὸ πλῆθος ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην. καὶ ἀλγέει ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε τὸ σῶμα, καὶ μάλιστα τὴν ὀσφὺν, καὶ τὴν ῥάχιν, καὶ τοὺς βουβῶνας. τά τε ἄρθρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. ταῦτα δὲ οὐχ ὁμοῦ ἀλγέει, ἀλλ' ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, ὅπῃ ἂν βρίσῃ τὸ αἷμα τὸ ἀποκεκριμένον(?). καὶ μὴ δυνάμενον ἐὸν ἐν τῇσι μήτρῃσι. καὶ ὅπῃ ἂν στηρίξῃ τοῦ σώματος, οἴδημά ἐστιν. ὅτε γίνεται καὶ σπασμὸς ἰσχυρὸς τῶν ἄρθρων τοῦ σώματος, καὶ τῶν ἄλλων σημείων τῶν προειρημένων, φαίνεταί οἱ ἄλλοτε ἄλλο ἐστὶν ὅτε. αὕτη ἢν μὲν θεραπευθῇ κατὰ τρόπον, ὑγιὴς ἔσται. εἰ δὲ μὴ, ἡ νοῦσος ἐπιτάμενος(?) ἢ καὶ χρονιωτέρη γινομένη θανατώδης εἴη ἄν. ἢ χωλεύσειεν. ἢ ἀκρατέα τινὰ τῶν μορίων ποιήσειεν. ἢν ὑπὸ ῥίγεος καὶ ἀσιτίης τὸ αἷμα ἔνθα ἂν ἐπέλθῃ, πήξειν ἔχει(?) ποτὲ τὰ νεῦρα. ἐπὶ πλέον δὲ τὸ νόσημα γίνεται μᾶλλον τῇσιν ἀνάνδροισιν. ἢν δὲ μὴ ἐμπειρότοκοι ταῦτα τὰ νοσήματα ἐμπίπτῃ τὰ εἰρημένα ἢ ὅσα μέλλω εἰρήσεσθαι, πουλυχρονιώτερα ἔσται καὶ ἧσσον ἐπίπονα. τὰ δὲ σημεῖα ταῦτα καὶ τελευταῖαι αὐτὰ γίνονται τῇ τε ἀτόκῳ, καὶ τῇ λοχίων ἐμπείρῳ, ἢν μὴ θεραπεύωνται. χρὴ δὲ αὐτίκα τὴν θεραπείην ποιέεσθαι. εἰ δὲ μὴ, ἐπιφαίνεται αὐτίκα τὰ νοσήματα. ἢν δὲ τὰ ἐπιμήνια πλείονα τοῦ δέοντος χωρέῃ καὶ παχύτερα, οἷα τοῦ σώματος φύσει τε εὐρέος ἐόντος, καὶ τοῦ στόματος τῶν μητρέων πλησίον τῶν αἰδοίων κειμένου, καὶ ἐπὶ τουτέοισιν ἀνδρί τε ξυνίῃ πολλὰ, καὶ εὐωχέηται ἐστὶ πάξ(?) ποτε, πολλὰ κατελθόντα καὶ χωρέοντα βύζην, εὐρυνεῖ μᾶλλον τὸ στόμα τῶν μητρέων βιασάμενα. καὶ ἐπὶ τουτέοισι μὴ ἐπιπίσσῃ(?) κενεαγγέειν, ἀλλ' αὖθις πολλὰ ἴῃ ἀλέα, καὶ τὸ στόμα εὐρὺ ποιέῃ καὶ τὸ σῶμα, ἅτε εὐωχευμένης ἱμειρομένης τε καὶ συνεούσης ἀνδρὶ, εὔροον ἐπὶ τὰς μήτρας καὶ ἀλέα ἐπιφέρεται, ἄχρις τε ἔσται μέχρις ἂν οὕτως ἔχῃ. καὶ ἢν ὕστερόν τι νόσημα ἢ πάθημα ἐπιπέσῃ ὥστε τρυχωθῆναι τὸ σῶμα, ὁμοίως αἵ τε μῆτραι ἐπὶ τὸ εἰωθὸς εὐρύστομοί εἰσι, καὶ τὸ σῶμα εὔροον ἐπ' αὐτάς ἐστιν. καὶ μετὰ ταῦτα πῦρ ἔχει. καὶ ἀσιτέει. καὶ ἀλύει. καὶ λεπτὴ, καὶ ἀμενηνὴ, καὶ τὴν ὀσφὺν ἐκ τῶν ὑπομηνίων πονέσει. καὶ τοῦ χρόνου προϊόντος ἢν μὴ θεραπευθῇ, πάντα μὲν μᾶλλον πονήσει, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ. καὶ οἱ ἔσται κίνδυνος ἄφορόν τε γενέσθαι, ἢ τρυχωθεῖσαν ὑπὸ χρόνου τε καὶ τῆς νούσου ἤν τι οἱ ξυμπέσῃ καὶ ἄλλο νόσημα, ἐπὶ τούτῳ θανεῖν αὐτήν. χωρέει δὲ τὰ καταμήνια παχύτερα. καὶ πλεῖστα τῶν ἡμερέων τῇσιν ἐν μέσῳ. ἀρχόμενα δὲ καὶ τελευτῶντα, ἐλάσσονα καὶ λεπτότερα. Μέτρια δ' ἐστὶ πάσῃ γυναικὶ χωρέειν ἢν ὑγιαίνῃ τὰ ἐπιμήνια ἐλθόντα, ὅσον κοτύλαι δύο ἀττικαὶ, ἢ ὀλίγῳ πλέονα, ἢ ἐλάσσονα, ταῦτα δὲ ἐφ' ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς. ὁ δὲ πλείων χρόνος ἢ ἐλάσσων, ἐπίνοσος καὶ ἄφορός ἐστι. τεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ ἐς τὸ σῶμα τῆς γυναικὸς, ὁρέοντα, καὶ ἐρωτᾶν πρὸς τὸ πρότερον ξυμβαλλόμενον, εἴτε ἐπίνοσος ἀεὶ ζῇ, εἴτε μή. ἢν γὰρ ἐλάσσονας ἢ πλέονας ἡμέρας τοῦ συνήθεος φοιτᾷ, ἢ αὐτὰ ἐλάσσονα, ἢ πλείονα εἴη, ἐπίνοσά ἐστιν, ἢν μὴ ἡ φύσις αὐτὴ νοσηρὴ καὶ ἄφορος ᾖ. ἢν δὲ τοῦτο ἢ καὶ μεθίστηται ἐπὶ τὸ ὑγιηρότερον, ἄμεινον. χωρέει δὲ αἷμα, οἷον ἀπὸ ἱερείου. καὶ ταχὺ πήγνυται, ἢν ὑγιαίνῃ ἡ γυνή. ᾗσι δὲ ἐν φύσει ἐστὶ πλείονα καθαίρεσθαι τεσσάρων ἡμερέων, καὶ πολλὰ κάρτα χωρέει τὰ ἐπιμήνια, αὗται λεπταὶ γίνονται. καὶ τὰ ἔμβρυα αὐτέων, λεπτά. καὶ ἀμαλδύνεται. ᾗσι δὲ τριῶν ἡμερέων ἔλασσον ἡ κάθαρσις γίνεται, ἢ ὀλίγα χωρέει, αὗται παχεῖαι, καὶ εὔχροοι, ἀνδρικαί τε, οὐ μηνοτόκοι(?) εἰσὶν, ἀεὶ δὲ οὐδὲ κυΐσκονται.

Ἢν δὲ πνὶξ προσπέσῃ ἐξαπίνης. γίνεται δὲ μάλιστα τῇσι μὴ ξυνιούσῃσιν ἀνδράσι. καὶ τῇσι γεραιτέρῃσι μᾶλλον, ἢ τῇσι νεωτέρῃσι. κουφότεραι γὰρ αἱ μῆτραι σφέων εἰσί. γίνεται δὲ μάλιστα τότε, ἐπὴν κενεαγγήσῃ. καὶ ταλαιπωρήσῃ πλείονα τῆς μαθήσιος. αὐανθεῖσαι αἱ μῆτραι ὑπὸ τῆς ταλαιπωρίης, στρέφονται, ἅτε κεναὶ ἐοῦσαι καὶ κοῦφαι. εὐρυχωρίη γάρ σφιν ἐστὶν ὥστε στρέφεσθαι, ἅτε τῆς κοιλίης κενεῆς ἐούσης. στρεφόμεναι δὲ, ἐπιβάλλουσι τῷ ἥπατι. καὶ ὁμοῦ γίνονται. καὶ ἐς τὰ ὑποχόνδρια ἐμβάλλουσι. θέουσι γὰρ καὶ ἔρχονται ἄνω πρὸς τὴν ἰκμάδα. ἅτε ὑπὸ τῆς ταλαιπωρίης ξηρανθεῖσαι μᾶλλον τοῦ καιροῦ. τὸ δὲ ἧπαρ ἰκμαλέον ἐστίν. ἐπὴν δὲ ἐμβάλλωσι τῷ ἥπατι, πνίγα ποιέουσιν ἐξαπίνης ἐπιλαμβάνουσαι τὴν διάπνοιαν, τὴν περὶ τὴν κοιλίην. καὶ ἅμα τε ἄρχονται ἔστιν ὅτε προσβάλλειν πρὸς τὸ ἧπαρ, καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς φλέγμα

καταῤῥεῖ

καταῤῥέει ἐς τὰ ὑποχόνδρια οἷα πνιγομένης. καὶ ἔστιν ὅτε ἅμα τῇ καταῤῥύσει τοῦ φλέγματος, ἔρχονται ἐς χώρην ἐκ τοῦ ἥπατος, καὶ παύεται ἡ πνὶξ. κατέρχονται δὲ καθελκῦσαι ἰκμάδα καὶ βαρυνθεῖσαι. τρυσμὸς δὲ ἀπ᾽ αὐτέων γίνεται ἐπὴν χωρέωσιν ἐς ἕδρην τὴν σφῶν αὐτέων. ἐπὴν δὲ ἔλθωσιν ἔστιν ὅτε ἡ γαστὴρ μετ᾽ ἐκεῖνα ὑγροτέρη γίνεται, ἢ ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ. χαλᾷ γὰρ ἤδη ἡ κεφαλὴ τοῦ φλέγματος ἐς τὴν κοιλίην. ἐπὴν δὲ πρὸς τὸ ἧπαρ ἴωσιν αἱ μῆτραι, καὶ τοῖσιν ὑποχονδρίοισιν, πνίγουσι, καὶ τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀναβάλλει, καὶ ψυχρὴ γίνεται. ἔστι δὲ αἳ καὶ πελιδναὶ γίνονται. ἡ δὲ καὶ τοὺς ὀδόντας βρύχει. καὶ σίαλα ἐς τὸ στόμα ῥεῖ. καὶ ἐοίκασι τοῖσιν ὑπὸ τῆς ἡρακλέης νόσου συνεχομένοισιν. ἢν δὲ χρονίσωσι αἱ μῆτραι πρὸς τὸ ἧπαρ καὶ τοῖσιν ὑποχονδρίοισιν, ἀποπνίγεται ἡ γυνή. ἔστι δ᾽ ὅτε ἐπὴν κενεαγγήσῃ ἡ γυνὴ καὶ ἐπὶ ταλαιπωρήσῃ, αἱ μῆτραι στρεφόμεναι πρὸς τῆς κύστιος, τὸν στόμαχον προσπίπτουσι, καὶ στραγγουρίην ποιέουσιν. ἄλλο δὲ οὐδὲν κακὸν ἴσχει. καὶ ἐν τάχει ὑγιαίνει θεραπευομένη. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ αὐτόματι. ἔστι δ᾽ ἥσιν ἐκ ταλαιπωρίης ἢ ἀσιτίης, πρὸς ὀσφὺν ἢ πρὸς ἰσχία προσπεσοῦσαι, πόνους παρέχουσιν. Ἢν δὲ γυνὴ τὸ σῶμα φλαύρως ἔχῃ, καὶ ἴῃ χολώδεα τὰ καταμήνια, σύγνωστά ἐστι τῷδε. μέλανά ἐστι κάρτα. ἔστι δ᾽ ὅτε μέλανα ἢ λαμπρά. καὶ κατ᾽ ὀλίγιστα ἔρχεται, καὶ ταχύτατα πήγνυται. καὶ ὁ γόνος ἀμαλδύνεται ἀμφοῖν τοῦ τε ἄῤῥενος καὶ τοῦ θήλεος, καὶ οὐκ ἴσχει ἐν γαστρί. καὶ ἀρχομένης μὲν τῆς νόσου, καθαίρεται τὰς ἡμέρας ἃς μεμάθηκεν οὐ πλείονας. προϊόντων δὲ τῶν ἐπιμηνίων, πλείονας ἡμέρας καθαίρεται, καὶ ἐλάσσονα τὰ καταμήνια καθ᾽ ἑκάστην ἡμέρην φαίνεται. πυρετοί τε ἐπιγίνονται πλανῆται ὀξέες. ξὺν φρίκῃ καὶ ἀσιτίη, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ καρδιωγμός. καὶ πονέει μάλιστα ἐπὴν πλησιάζωνται τὰ καταμήνια αὐτέῃ. ἐπὴν δὲ ἀποκαθαρθῇ καὶ ῥήϊσα ἐπ᾽ ὀλίγον χρόνον πρὸς τὰ πρόσθεν. ἔπειτα δὲ αὖθις ἐς τὸ αὐτὸ καθίσταται. μελεδαινομένη δὲ ἐν τάχει ὑγιαίνει. ἢν δὲ μὴ θεραπεύηται καὶ ὁ χρόνος προΐῃ, πάντα μὲν μάλα πονέει τὰ πρόσθεν εἰρημένα, καὶ ὀδύνη λαμβάνεται. τοτὲ μὲν τῆς γαστρὸς τὸ κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ. τοτὲ δὲ τοὺς βουβῶνας. τοτὲ δὲ τὴν ὀσφῦν τε καὶ τὸν κοχώνην. τοτὲ δὲ τὴν ῥάχιν, τοτὲ δὲ πνὶξ ἐπιπίπτει ἰσχυρή. καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ζόφος ἔσται οἱ καὶ δῖνος οἷα τῆς καθάρσιος ἄνω στελλομένης καὶ ἀνιούσης. ἢν γὰρ τὸ σῶμα φλαύρως ἔχῃ, γυναικὶ τὰ καταμήνια ἐλάσσω γίνεται. καὶ ἥσιν ἂν τὸ σῶμα ἐμπλέον ᾖ, τὰ καταμήνια ταύτῃσι πλείονά ἐστι. τῇ δὲ χολώδει τὰ καταμήνια ἢν ἔρχηται, ὀλιγοψυχίη ἐμπίπτει. καὶ ἀσιτίη ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ ἀλυσμός. καὶ ἀγρυπνίη. καὶ ὀργὴ ἀνεῖ θαμινά. καὶ οὐκ ἐθέλει περιπατέειν. καὶ ἀθυμέει. καὶ ἐμβλέπειν οὐ δοκέει. καὶ δέδοικεν. καὶ ἢν μελεδαίνηται ἐκ τουτέων, ὑγιὴς ἔσται. ἢν δὲ ὁ χρόνος προΐῃ, ἔτι μᾶλλον πονέει. ξυμβαίνει δ᾽ ἂν ἄριστα, ἢν ἔμετος χολώδεος ἐπιγένηται. ἢν ἡ κοιλίη ταραχθῇ μὴ ἰσχυρῶς, καὶ ὑπίῃ χολώδεα, καὶ ῥόος ἐπιγένηται αὐτῇ, μὴ ἰσχυρός. ἢν μὲν γάρ τι τουτέων ἐπιπέσῃ ἰσχυρὸν ἐπὶ σῶμα τε τρυχομένον, κινδυνεύσει. ἢν δὲ ἠρέμως ἀποκαθαίρηται τοῦ χολώδεος τι ἢ πᾶν τὸ λυπέον, ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μήτε μελεδαίνηται, μήτε μηδὲν τουτέων γένηται, θνήσκει ἡ γυνή. ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξυμβαίνει ῥόον ἐμπίπτειν χολώδεα ἐκ τοιουτέου νοσήματος, ἢν ῥόος γένηται κατὰ μὲν πρῶτα, ὀλίγα οἱ τὰ φαινόμενα ἔσται. ἀνὰ πάσας δὲ τὰς ἡμέρας ὡς ἐπίπαν, πλείονα ξυμβαίνει. ὁκόταν δὲ ὁ χρόνος προΐῃ ἐς τὸ πλέον, καὶ ἡ νοῦσος ὀξέη γίνηται, καὶ αἱ μῆτραι δάκνονται ὑπὸ τῆς καθάρσιος τοῦ χολώδεος χωρεούσης καὶ ἑλκοῦνται. ἔτι δὲ καὶ ἐν τούτῳ ὑγιαίνει μελεδαινομένη, ἢν οἱ ὀρθωθῇ ὁ ῥόος. ἢν δὲ φλεγμαίνωσιν αἱ μῆτραι ὑπὸ τῶν ἑλκέων, ἔτι ὀξυτέρη ἡ νοῦσος ἔσται καὶ πολλά τε καὶ δυσώδεα καὶ πυώδεα ἐλεύσεται ἀπ᾽ αὐτέων τῶν μητρέων ἤδη ἀπιόντα. καὶ ἑκάστοτε, οἷον ἀπὸ κρεῶν, καὶ τὰ πρότερον εἰρημένα ἅπαντά μιν μᾶλλον πονέει. καὶ τὰ ἕλκεα ἔτι μᾶλλον ἀγριώτερα ἔσται μέχρι μὴν ὑποφθινῇ. εἰ δὲ καὶ ἰηθῇ, ἄφορος ἔσται ἀπὸ τῶν ἑλκέων. Ἢν δὲ γυνὴ τὸ σῶμα φλαύρως ἔχῃ, καὶ ἢν φλεγματώδεα τὰ ἐπιμήνια χωρέῃ, γνωστὸν δέ ἐστιν ἢν χωρῇ φλεγματώδεα. ὑμενώδεά τε γὰρ φαίνεταί οἱ καὶ ὥσπερ ἀράχνια διατέταται, καὶ ὑπόλευκά ἐστι. τοῦτο δὲ γίνεται, ἢν οἱ τὸ σῶμα καὶ ἡ κεφαλή, φλέγματος πεπληρωμένα ᾖ, καὶ τοῦτο μὴ ὑποκαθαίρηται, μήτε κατὰ τὰς ῥῖνας, μήτε κατὰ τὴν ἕδρην, μήτε κατ᾽ ἐρύθρην, ἀλλ᾽ ἐν τοῖσι καταμηνίοισι, καὶ ἐν τῷ ταράχῳ τοῦ αἵματος σὺν τῇ καθάρσει ἔξω ἥκει. καὶ ἢν ταῦτα ὧδε ἔχῃ, ἐπὶ μὲν δύο ἢ τρεῖς μῆνας οὐδὲν νοσέει. ἐπὴν δὲ ὁ χρόνος πλείων γένηται, καὶ μὴ μελεδαίνηται, μᾶλλον πονέει, καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνεται πλάνος, καὶ ἀσιτέει ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ καρδιώσσει. καὶ πονέει, μάλιστα ἐπὴν πλησιάζῃ τὰ ἐπιμήνια. ὁκόταν δὲ ἀποκαθαρθῇ

ξηρὰ ἀπὸ ὀλίγου χρόνου πρὸς τὰ πρόσθεν. ἔπειτα δὲ τὸ αὐτὸ καθίσταται. καὶ ἢν μὴ μελεδαίνηται, ἀλλὰ χρόνος πλείων ἐγγένηται, πάνθ' ὅσα τῇ χολώδεα ἐχώρεε τὰ καταμήνια, ἄχρις οὗ ὁ ῥόος οἱ ἔχηται. ἕπεται δὲ ταύτῃ, καὶ ῥόον φλεγματώδεα γίνεσθαι, ἢ ἄλλα ὅσα ἐγὼ ἐρέω, ὀλίγου ὕστερον. καὶ ἢν προσεπιγένηται αἰεὶ, πορεύεται ἀνὰ πάσας τὰς ἡμέρας, ὁτὲ μὲν ἀθρόα, ὁτὲ δὲ ὀλίγα. καὶ ἔστιν ὅτε, οἷον ἀπὸ κρεῶν ὕδωρ χωρέει. ὁτὲ δὲ οἷον ἰχώρ. καὶ ἐν αὐτέῳ θρόμβοι πολλοὶ αἵματος ἐγγίνονται. καὶ ξύει τὴν γῆν ὡς ὄξος. καὶ δάκνει δὲ γυναικὸς οἷσιν ἂν ἐπιψαύσῃ. καὶ ἑλκοῖ τὰς μήτρας. καὶ ἐλθοῦσα δὲ ἔξω, τὰ μὲν ἄλλα πάσχει ταὐτὰ ὡς ἡ πρότερον. νόσον δὲ τὴν κεφαλὴν ἐκείνης πονέουσι, καὶ τὰ ἕλκεα, οὔτε δυσειδέα, οὔτε μεγάλα, οὔτε πυώδεα, οὔτε ὀδμαλέα ὁμοίως κείνῃ γίνεται. ἀλλὰ ταύτῃ νόσον. ἐπιμελεδαινομένη δὲ ὑγιαίνει καὶ περιαλλυθεῖσα τὴν νοῦσον, καὶ οὐ μάλα ἀποθνήσκει. φορὸς δὲ οὐ δύναται εἶναι ὧδε ἔχουσα. + Ὁκόσαι δὲ ξυνοικέουσαι οὐ δύνανται ἐν γαστρὶ ἔχειν, πυνθάνεσθαι χρή, εἰ σφέων ἐπιγίνεται τὰ καταμήνια, ἢ οὔ. καὶ γίνεται πυώδεα ἢ ψυχρά. ἢν μὲν οὖν φῇ, εἰ αὐτίκα ἄπεισιν ἡ γονὴ ἢ τῇ ὑστεραίῃ, ἢ τῇ τρίτῃ, ἢ τῇ ἕκτῃ, ἢ τῇ ἑβδόμῃ. ἢν μὲν οὖν φῇ αὐτίκα ἀπιέναι ὅταν συναλλαχθῇ, τὸ στόμα οὐκ ὀρθόν ἐστι τῆς μήτρης. ἀλλ' ἰλινοῦται καὶ οὐ δέχεται τὴν γονήν. ἢν δὲ φῇ δευτεραίη, ἢ τριταίη, ἢ τεταρταίη, ἡ ὑστέρη ἐξυγρασμένη ἐστί. καὶ ἡ γονὴ ἐκπλύνεται. ἢν δὲ ἑκταίη καὶ ἑβδομαίη, ἡ γονὴ κατασήπεται. καταβάπτουσα δὲ ἀπέρχεται. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν μὴ προσδέχεσθαι τὴν γονήν, τῆς ὑστέρης τὸ στόμα θεραπεύειν πρῶτον, ὅκως ὀρθὸν ἔσται. τὸ δὲ καταπλύνεσθαι, δευτεραίῃ καὶ τριταίῃ ἡ ὑστέρη καὶ κεφαλή. τὸ δὲ κατασήπεσθαί τε καὶ ἀπορρεῖν, καὶ ἡ ὑστέρη καὶ τὸ σῶμα ἅπαν ἔνυγρον ὄν. τουτέων ἕκαστα γινώσκειν, ὧδε χρή. ὁκοίης δὲ χρῄζει καθάρσιος, γνώσεται ὧδε. Ὅταν τὰ ἐπιμήνια γίνηται, ῥάκος πτύξας ἐς τὴν σποδὸν, ὑποτάννυσαι ἐπὶ σποδὴν λεπτὴν. κἄπειτα ποιέειν ἐπὶ τούτῳ ὡς ἐπιρρέῃ τὰ ἀπιόντα. ἐὰν δὲ δύο τὰ ξυγχία, χωρὶς ἐφ' ἑκάτερα, τὸ μεθ' ἡμέρην τε καὶ νύκτωρ. καὶ τὰ μὲν ἡμερήσια πλύνειν χρὴ τῇ ὑστεραίῃ. τὰ δὲ νύκτωρ, ὁκόταν αὐτέοισιν ἡμέρη καὶ νύκτωρ γένηται, ἐπὶ τῇσι σποδίῃσι κειμένοισιν. ἐν δὲ τῇ πλύσει, σκέπτεσθαι ὁκοῖα ἄσσα γίνηται τὰ ῥάκεα πλυθέντα. ὅταν ἐν ἡλίῳ τέρσηται. κράτιστον δὲ ἐν σκοτιαίῳ χωρίῳ. ἢν μὲν οὖν φλέγμα ᾖ τὸ κωλύον, μυξώδεα τὰ ῥάκεα ἔσται. ἢν δὲ δι' ἅλμην τε καὶ χολήν, πυρρά τε καὶ ὑποπελιδνά. ταῦτ' οὖν ἐπιδὼν, καὶ γνώμῃ σκεθρῇ βασανίσας, ὅλον τε τὸ σῶμα ἀθρέειν, ἤν τε πολλῆς καθάρσιος δοκέῃ δέεσθαι, ἤν τε καὶ μή. ἀποσκεψάμενος δὲ τὴν χροιὴν, καὶ τὴν ἡλικίην, καὶ ῥώμην, καὶ ὥρην καὶ οἵῃ διαίτῃ χρέονται. ἰητρεύειν δὲ καὶ τοῦ σώματος παντὸς προνοεῖσθαι, καὶ τὰς ὑστέρας, καὶ τὸ στόμα ἰᾶσθαι καὶ ἢν μεμυκὸς ᾖ, ἀναστομῶσαι. ἢν δὲ λοξωθέωσιν, ἐξιθύνειν χρή. ἢν δὲ ὑγραὶ ἔωσιν, αὐαίνειν. καὶ τὰ ἄλλα δρᾷν ἐναντίον. χρεὼν δὲ πάσῃσιν ἡ πολλὴ θεραπείη ἡ αὐτή ἐστι, πλὴν τοῦ καταπαῦσαι τὰ ἐμμήνια. ὅσῃσι γὰρ γίνεται, οὐδὲν δεῖ ταύτῃσι καταπαύειν. ἀλλ' ἔστι κακὸν ἐν ᾗσιν ἐπιμήνια σιν ἔνι, τούτων ἀφαιρέειν χρή, ὅταν φλεγματώδεά τε καὶ ὑμενώδεα καὶ ἰχωροειδέα καὶ λεπτὰ ἢ λευκὰ καὶ θρομβοειδέα, καὶ ὅταν μέλανά τε, καὶ ἀνθρακώδεα. ἢ ζοφοειδέα. ἢ δριμέα. ἁλμυρά. θολερά. πυώδεα. αὗται πᾶσαι αἱ προφάσιες, ὑπερεξαιρετέαι. κωλύουσι γὰρ λαμβάνειν ἐν γαστρί. ὁκόσα μὲν οὖν φλεγματώδεα καὶ ὑμενοειδέα τῶν ἐπιμηνίων ἐστί, καὶ αὗται σαρκώδεις εἰσι. καὶ ταύτῃσι τὸ σῶμα ἔξυγρον καὶ πτύελον πουλὺ, καὶ γλίσχρον. καὶ ἢν ὀξέος γεύηται ἢ δριμέος, τὸ πτύελον ἐν τῷ στόματι, πλαδαρώτερόν τε ἔσται καὶ ἄναλτον. καὶ πρὸς πᾶν ὅ τι ἂν φάγωσιν ἢ πίωσιν, ὄχλος. καὶ προσίσταται αὐτέῃσιν καὶ ἀείρεται καὶ ἡ κοιλίη καὶ ναυσίη. καὶ ἀλυσμὸς πουλύς. ἀπό τε κεφαλῆς ῥεῦμα καταρρέει, καὶ πάντ' ἐπιπλάσσεται. καὶ πολλὴν ὑγρασίην ἐπάγεται. καὶ τὰ ὑποφθάλμια πελιδνὰ καὶ πεφυσημένα. ταύτας χρὴ ὅλας πυριῆν, καὶ πυκνὰ ἐμέειν καὶ ἀπὸ σιτίων καὶ ἀπὸ νήστιος. μαλάσσειν δὲ τὴν κάτω κοιλίην. φαρμάκοισι δὲ πάμπαν κούφοισιν, ὁκόσα ἥκιστα χολὴν ἄγει. καὶ μονοσιτέειν, καὶ γυμνάζεσθαι συχνά. καὶ ὡς ξηροτάτῃ τροφῇ διαιτᾶσθαι. καὶ ποτῷ ἐλαχίστῳ ἀκρητεστέρῳ. κοιλίης δὲ διαλυτικῆς ἄμεινον διαφυλάσσεσθαι. τὰς δὲ ὑστέρας χρὴ ἢν μὴ πρὸς ταύτην τὴν δίαιταν ἐνακούωσι, καθαίρειν φαρμάκοισιν, ἀδήκτοισι προσθέτοισιν. Προπυριῆν δὲ πρὸ τῆς καθάρσιος αἰεὶ, πρότερον μὲν τῇ πυρίῃ τῇ ἐκ τῶν μαράθρων. ἔπειτα τῇ ἐκ τῶν θυμιαμάτων. τὰς δὲ πυριάς ποιέεσθαι καὶ τὰς προσθέσιας τεκμαιρόμενος ὅκως ἅπαντα προποιέηται. καὶ κατὰ τρόπον ἔσται, ἐν ᾧ χρόνῳ τὰ ἐπιμήνια εἴη. ἢν μὲν οὖν καθαρά τε καὶ ἀκραιφνέα καὶ ἔναιμα γένηται,

οὕτως

οὕτως ἴτω παρὰ τὸν ἄνδρα ἐν ἀρχομένοισι τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν. ἄριστον δὲ ἐν ἀπολείπουσι, καὶ ἔτι ἰόντων μᾶλλον ἢ ἀφανέων. ὅταν δὲ μέλλῃ ἰέναι παρὰ τὸν ἄνδρα ὑποθυμιήσθω τι τῶν ὑποθυμιαμάτων τῶν στυπτικῶν. θυμιήσθω δὲ διὰ τοῦ κανείου καὶ τοῦ καλάμου ἐπιδιδοὺς θερμὴν ἐπιπάσσουσα τὸ φάρμακον. ὅταν δὲ ἐπιπάσσῃ καὶ τὸ κανεῖον περιθεῖναι, καὶ τὸν κάλαμον, καθεζομένην πυριῆσθαι. ὁκόταν δὲ δέῃ αὐτὴν θυμιῆσθαι, τῷ μολυβδίῳ χρῆσθαι, ὡς ἀνεῳγμένῳ τῷ στόματι θυμιῆται. εἶτα ὅταν ἀνίστηται, πάλιν ἐν τῇ κλίνῃ προσθέσθω τὸ μολύβδιον. εἶτα ὑφελομένη, τηνικαῦτα ξυνευναζέσθω τῷ ἀνδρί. καὶ ἢν τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς μὴ δῆλά οἱ ᾖ, ἐκτανύσασα τὰ σκέλεα καὶ ἐπαλλάξασα ἠρεμέτω. νηστείη δὲ ὄφελος ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρῃ. πλὴν κυκεῶνα ἢν ἐθέλῃ ἄναλτον ἐφ' ὕδατι. τοῦτο δὲ πίνειν τότε, ὁκόταν μέλλῃ θυμιῆσθαι. ἢν δὲ ξυγγινομένῃ τῷ ἀνδρὶ κατέχῃ τῇ ὑστεραίῃ τὴν γονήν, καὶ μὴ δὲ τὴν ἑτέρην ἀπίῃ ἡμέρην, σιτίων μὲν εἴργεσθαι καὶ λουτρῶν. πίνειν δὲ ἄλφιτον ἐν ὕδατι ἄναλτον καὶ δὶς καὶ τρὶς τῆς ἡμέρης. αὕτη δὲ ἡ δίαιτα, ἔσω ἡμέρας ἕξ. ἀμείνων δὲ καὶ ἑπτά. ἢν μὴ ἀπίῃ τὰ τοῦ ἀνδρὸς ὅταν ξυγγίνηται. ἀλουτείτω δὲ πάντα τὸν χρόνον. καὶ ἀκινητεῖν ἐπιτηδευέτω. ἢν δὲ βούληται περιπατεῖν, περιπατέτω ἐν ὁμαλῷ χωρίῳ καὶ λείῳ. προσάναντες δὲ μηδαμῶς, μὴ δὲ κάταντες. καθιζέσθω δὲ ἐπὶ μαλθακὰ ἢν ξυλλάβῃ. τὴν δ' ἄλλην δίαιταν τὴν αὐτὴν ποιέεσθαι, μέχρις ἡμερέων τριήκοντα. ἀλουτείτω δὲ ἢ καὶ ὅτε δέει λουθῆναι, ὀλίγῳ καὶ μὴ λίην θερμῷ. τὴν δὲ κεφαλὴν μὴ βρέχειν. σιτίοισι δὲ χρείσθω καὶ ἄρτοισι, καὶ μάζῃ ἤν γε βούληται. κρεῶν δὲ φάσσῃ, καὶ τοῖσι παραπλησίοισι. θαλασσίων δὲ ὁκόσα κοιλίην ἱστῆσιν. εἴργεσθαι δὲ λαχάνων δριμέων. οἴνῳ δὲ μέλανι χρείσθω. κρέασι δὲ ὀπτοῖσι μᾶλλον ἢ ἑφθοῖσι. καὶ τῶν ἡμερέων καὶ τῶν θηρείων. καὶ ταῦτα μὲν ἢν ξυλλάβῃ οὕτως χρὴ ποιέειν. ἢν δέ γε μὴ ξυλλάβῃ ἀλλ' οἴχεται δευτεραῖα ἢ τριταῖα τὰ τοῦ ἀνδρὸς ῥεόμενα παμπόλλῳ ὑγρασίῃ, δῆλον ὅτι ὑγρότεραί εἰσιν αἱ ὑστέραι. θεραπεύειν οὖν χρή, κατὰ τὸν ὑφηγημένον τρόπον, μέχρις ἂν ξηραὶ γένωνται. ὁκόταν δὲ δοκέωσι ξηραὶ εἶναι, ἐντρεπέσθαι οὕτως. ἄριστον φάρμακον μαλθακτήριον μὲν κατὰ τήν τε καὶ τοὖμπροσθεν, ἄχρις οὗ αὗται κατὰ φύσιν γένωνται. καὶ αὖθις ἴτω παρὰ τὸν ἄνδρα, ὅταν τὰ ἐπιμήνια μηκέτι πολλά, ἀλλ' ὀλίγα καὶ εὔχροα, καὶ ὀργᾷ. καὶ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ἡμέρῃσιν, ἡμερεῦσθαι χρὴ τοῦ ἀνδρός, ἢν ἄριστα ἔχωσιν αἱ ὑστέραι. ὅταν δὲ ξυγγίνηται ἐν τῇσιν ἡμέρῃσι, τῇσιν εἰρημένῃσιν, ἢν εὐτρεπισθῶσιν αἱ ὑστέραι, ἢν κατέχῃ τε τὴν γονὴν ἡμερέων δέκα, ἢ δυοκαίδεκα, μὴ ἰέναι ὡς τὸν ἄνδρα. ἢν δὲ μὴ ξυλλάβῃ, ὑγιέες δὲ ἔωσιν αἱ μῆτραι, γίνεται γὰρ δὴ καὶ τοῦτο πολλῇσιν, ἐπειδὰν ἀκίδναι αἱ μῆτραι ἐοῦσαι ἄτροφοι ὑπὸ πάθεος γίνονται, ἢ ὑπὸ φαρμακείης τε καὶ πυρίης πολλῆς, οὐ δύνανται φέρειν τὴν γονήν, πρὶν ἢ εὐαδέες γίνωνται καὶ ἰσχύωσιν. γνωστὸν δὲ τοῖσι δ' ὧδε. ὁκόταν ἀπίῃ οἱ, ἄπεισι δὲ δευτεραίῃ ἢ τριταίῃ, καὶ ἔτι ἀνωτέρω, ἀπέρχεται δὲ παχέα τε καὶ ξυνεστῶτα οἷον βλένναι, ἢν μὴ κακόν τι ᾖ, καὶ διὰ τοῦτον ἑτέρην ὑστερέων ἡ γονὴ ἀπαλλάσσηται. ὅταν οὖν τοιαῦτα φανῇ, θεραπείης μὲν ἀπόχρη, ὑστερέων. τοῦ δ' ἄλλου σώματος, ἐπιμελίην ἔχειν, ὡς καὶ εὐεξίη τοιαύτη οἱ ᾖ. ὡς ξυνεσταλμένον τε ἅμα τὸ σῶμα εἶναι καὶ εὔογκον. λουτροῖσιν ὀλίγοισιν, πλείοσι δὲ δριμέων καὶ ἁλμυρῶν εἴργεσθαι. ἐμέτοισι χρῆσθαι πρὸ τῶν ἡμερέων ὧν μεμάθηκε τὰ ἐπιμήνια γίνεσθαι. καὶ αὖθις λιμοκτονέεσθαι. καὶ τ' ἄλλα ἐπιτελεῖν, ὅσα εἴρηται. αὕτη μὲν θεραπείη ἀμφὶ τῶνδε. ὅσῃσι δὲ ὅταν ξυγγένωνται αὐτίκα διαρρέει τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνδρός, ταύτῃσι τὸ στόμα τῶν ὑστερέων πρόφασις. θεραπεύειν δὲ δεῖ οὕτως. ἢν μὲν σφόδρα μεμυκὸς ᾖ, ἀναστομῶσαι τοῖσι δαιδίοισι καὶ τοῖσιν μολιβδίοισι. πυριῆν δὲ μαλθακῇ πυρίῃ, τῇ ἐκ τοῦ μαράθρου. καὶ καθαίρειν προσθέτοισιν οἷα λεπτύνει τὰς ὑστέρας, καὶ εὖ εὐθὺ καθιστᾶσι. μετὰ δὲ τὰς καθάρσιάς τε καὶ πυρίας κλύζειν τοῖσδε ὅσα ἐναντία τῇ προφάσει.

Ὅκοσαι δὲ τὸ στόμα ἀπεστραμμένον ἔχει καὶ προσπεπτωκὸς πρὸς τὸ ἰσχίον, γίνεται γὰρ καὶ τοιαῦτα διακωλύοντα τὴν ὑστέρην τὴν γονὴν προσδέχεσθαι. ὅταν οὖν τι τοιοῦτον ξυμβῇ, πυριῆν χρή, τῇσιν εὐώδεσι πυρίῃσι. μετὰ δὲ τὴν πυρίην παραπασαμένην τῷ δακτύλῳ ἀποσπᾶν τοῦ ἰσχίου. ὅταν δὲ ἀποστῇ, ἐξορθοῦν τοῖσι δαιδίοισι, καὶ τῷ μολιβδίῳ κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον. ὅταν δὲ ἐξορθωμέναι τε καὶ ἀνεστομωμέναι γένωνται, προσθέτοισι μαλακοῖσι καθαίρειν, καὶ τ' ἄλλα ποιέειν, κατὰ τὸν ὑφηγημένον λόγον. ὅταν ἀνεστομωμέναι μᾶλλον τοῦ δέοντος αἱ ὑστέραι ἔωσι, καθάρσιος δέονται. μετὰ δὲ τὰς καθάρσιας, κλυσμῶν ἀξιοῦν καὶ θυμιαμάτων. ἢν δὲ ἐγγύτερον ἔωσι τοῦ δέοντος, ἐμέτων

δέοντα

δέονται αἱ ὑστέραι, καὶ πυριᾷν διὰ ὕδατος, μέχρις ὅτου ἂν χώρην ἔλθωσι. τῇ διαίτῃ δὲ τῇ ὑφ' ὑγρῶν χρῆσθαι. Ην δὲ τὸ στόμα περιλαβὸν ᾖ παχὺ, καὶ διὰ τοῦτο μὴ κυΐσκηται, νῆστιν ἑφθὸν ἐσθίειν σκόροδον, καὶ ἄκρητον ἐπιπίνειν. πρόσθετον δὲ νίτρον ἐρυθρὸν, καὶ κύμινον, καὶ ῥητίνην. ἄριστον δὲ εἶναι νίτρον ξυμμίσγειν, καὶ ῥητίνην, ἅμα καὶ κυμίνῳ, καὶ μύρῳ λευκῷ. ἢ ἐλάφου κέρας καῦσαι καὶ μάξαι ἀμόλυσιν διπλῆν ἐν οἴνῳ, ἢν δὲ μὴ ῥαΐζῃ, πρωῒ σὺ ἑψεῖν, καὶ ἀμφιστάθεισαν ἄπτεσθαι. ἢ φηγὸν τρίβουσα προστίθεσθαι. σκόροδά τε τρώγειν νῆστιν, καὶ μελίκρητον ἐπιπίνουσαν ἐμείτω. Οσαι δὲ ἐμμηνίη, καὶ ἐν σήπεται, καὶ ὄχλον ποιέῃ, ἀνδράφαξιος ἀγρίης καρπὸν ἢ χυλὸν ξὺν μέλιτι, ἢ ξὺν κυμίνῳ ἐκλικτὸν διδόναι. ὅταν δὲ δύσοδμα ᾖ, οὐ κυΐσκεται. ἀνδράχνην οὖν καὶ χηνὸς ἔλαιον μίσγειν καὶ προστιθέναι. ὅσαι δὲ ἑκταῖα καὶ ἑβδομαῖα τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς καταστησόμενα χωρέῃ, ταύτῃσιν εἰκὸς γίνεσθαι ὑπ' ἀμφοῖν. ἢν ὑπὸ ῥοῆς χολῆς καὶ ἅλμης, θεραπεύειν χρὴ ὧδε. ἐλλεβόρῳ ἢ σκαμμωνίῃ καὶ πεπλίῳ. καθαίρουσι γὰρ ταῦτα ἄνω τε καὶ κάτω φλέγμα, καὶ χολὴν καὶ φύσας ἄγει. πρὸ δὲ τῆς καθάρσιος τῇσι πυρίῃσι χρῆσθαι ἐκ τῶν θυμιαμάτων. ὅταν δὲ πυριήσῃς, καθαίρειν προθέτοισι, τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς ἐν τοῖσι πρόσθεν. καὶ μετὰ τὰς προθέσιας καὶ καθάρσιας, τοῖσι μαλθακτηρίοισι χρέο. καὶ τὸ ἐκ τῆς λινοζώστιος πρόσθετον καὶ ἀρτεμισίης ποιεῖ, καὶ ἀνεμώνης, καὶ ἐλλεβόρου λευκοῦ ἢ μέλανος. τὰ μὲν τῶν φαρμακειῶν ταύτῃσιν, ὧδε χρή. τὴν δὲ δίαιταν ἐπισκεπτόμενον τοῦ ἀνθρώπου, ἢν τὸ ὅλον σωματοποιέειν, ἤν τε αὐχμηροτέρη δοκέῃ εἶναι, ἤν τε σαρκωδεστέρη. κἢν μὲν αὐχμηροτέρη, λουτροῖσι πλείοσι, καὶ ἑφθοῖσι πᾶσι τοῖς ὄψοισιν, εἴτε θαλασσίοισιν, εἴτε κρέασιν. οἶνοι δὲ ὑδαρέες. λαχάνοισί τε ἑφθοῖσι καὶ λιπαροῖσι πᾶσι καὶ γλυκέσι. ταῦτα γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ ποιέει ὑγρηδόνα εἶναι, καὶ ἐν τῷ ἄλλῳ σώματι, καὶ ἐν τῇσιν ὑστέρῃσιν. ἢν δὲ ὑγροτέρη ᾖ, δέονται αἱ τοιαῦται ὑστέραι τούτων οὐδὲν, ἀλλὰ τἀναντία οὐ χρὴ ψαύεσθαι οὐδὲ κλύζεσθαι νεοχμῶς, οὐδὲ θυμιᾶσθαι. πρὸς γὰρ τὸ κινδυνευόμενον φιλέει ἰέναι. καὶ ἢν ἐξυγρανθῶσι μᾶλλον τῆς φύσιος, χρὴ διὰ ξηραίνειν καὶ θυμιῆν. ἢν δὲ χολώδεα ᾖ ἐπὶ σφέας, ὅ, τι χολὴν καθαίρει διδόναι. ἢν δὲ ἁλμυρώδεα, γάλα ὄνειον, καὶ οἶνον καὶ τ' ἄλλα ἀλεξιτήρια. χρὴ δὲ σκεψάμενον τῶν νοσημάτων τὰς δυνάμιας, καὶ ὑφηγεύμενον τὰς προφάσιας ὡς χρὴ ἐξ ὧν αἱ νοῦσοι γίνονται, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἰέναι ὧδε, καὶ τὰ ἀμφὶ τὰ χωρία ἰῆσθαι. ὅσαι μὲν διὰ τῶν σημείων προφανέων τὴν αἰτίην κωλύονται μὴ ἴσχειν ἐν γαστρὶ, τούτων ἐντρεπίζειν τὰ στόματα, ὡς ἐνεκεινέα ᾖ. ὁπόταν δὲ ἡ ὑγρηδὼν εἴργῃ ταύτην ἐσορᾷν ὡς μὴ διακωλύῃ, σκεπτόμενον ἐν ὅλα τὰ πρήγματα τῶν γυναικῶν, ἤν τε ἐξ ἅπαντος τοῦ σώματος δοκῇ τι κινέεσθαι, κἤν τε ἀπ' αὐτέων τῶν ὑστερέων, ἤν τε ἀπ' ἀμφοῖν. τὰς δὲ ὑστέρας ὧδε μελεδαίνειν, ὅκως μήτε ὑγραὶ ἔωσι, μήτε λίην αὐαίνουσαι. ἀλλὰ τὰς μὲν ξηροτέρας ἐνχύλους ὅσῳ καὶ αὐχμηρότεραί εἰσι τοιαύτῃ ἰκμάδι, ὡς πιαλέαι μᾶλλον ἔσονται, ἢ ἰσχναλέαι. τὰς δὲ ἐξυγρασμένας καὶ διαβρόχους, ξηραίνειν ὑπολειπόμενον ἐνίκμους εἶναι, καὶ μὴ λίην ἀνεξηράνθαι. αἱ γὰρ ὑπερβολαὶ ἑκατέρων, πάνυ φευκτέαι. λαμβάνειν δὲ ἐν γαστρὶ, οὔτε τὴν ὑγρηδόνα ἐχούσαν, ἀτὰρ οὐδὲ τὴν αὐαινομένην, ἢν μὴ ᾖ ἐν τῇ ἀρχαίῃ φύσει πευτέων τι. ἰέναι δὲ χρὴ παρὰ τὸν ἄνδρα ὅταν τὰ ὑπὸ τῆς θεραπείης ἔχῃ, λεγόντων ἢ ἀρχομένων τῶν ἐπιμηνίων. ἄριστον δὲ καὶ ἐπὴν παύσωνται. μάλιστα δὲ ἐν ταύτῃσι τῇσιν ἡμέρῃσι πειρῆσθαι, ἢν δύνηται κυΐσκεσθαι. αὗται γὰρ κυριώταται. ἢν δὲ μὴ αὐτίκα ξυλλάβῃ, τ' ἄλλα δὲ καλῶς ἔχῃ, οὐδὲν τὸ κωλύον ἐν τῇσιν ἄλλῃσι τῶν ἡμερέων ξυνιέναι ἀνδρί. προθυμίην γὰρ σφίσι ποιέει ἡ μελέτη, καὶ ἀναχαλᾶται τὰ φλέβια. καὶ ἢν τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἀπιόντα ὁμοῤῥοθῇ κατ' ἴξιν τῷ ἀπὸ τῆς γυναικὸς ταχύτερον κυήσει. καὶ γὰρ τόδε αἴτιον δεῖν, ἥσιν ἤν τε αὐτίκα, ἤν τι ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ ἀπίῃ. ταῦτα μὲν ἀμφὶ τούτων λέλεκται. ἢν δὲ ὑγρότερον ᾖ τὸ στόμα τῶν ὑστερέων, οὐ δύνανται εἰρύσαι τὸν γόνον. προθέτοισι δὲ χρέεσθαι δριμέσι. δηχθεὶς γὰρ καὶ φλεγμήνας ὁ στόμαχος στερεὸς δεῖν ὅτε γίνεται. κατὰ δέ τι ὠφελῆσαι. καὶ ἢν σκυρωθῶσιν ἄρειον τὰ δριμέα τε προστιθέναι ἃ δήξονται. τὰ γὰρ λευκὰ καὶ πυρώδεα ἐόντα, τὸν σκῦρον διαχέει. ἢν δὲ λαπαχθῇ ὁ σκῦρος, μαλθακοῖσιν ἰῆσθαι, καὶ ὅ, τι μὴ δήξεται. ἢν δὲ διὰ πολλοῦ μὴ κυΐσκηται τῶν καταμηνίων μὴ φαινομένων, ὅταν ᾖ τριταίη, ἢ τεταρταίη, συντρίβειν λείην τρίψας δὶς μύρῳ, εἰρίῳ ἀνασπογγίζων προστιθέναι, καὶ ἐχέτω ἡμέρας τρεῖς. τῇ δὲ τετάρτῃ, χολὴν βοὸς αὐτὴν ἐν ἐλαίῳ ἀναζέσας καὶ ἄχνην ἀναδεύσας, πρόσθες. καὶ ἐχέτω ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς. τῇ δὲ

ὑστεραίῃ

ὑστέρας ἐξελέσθω καὶ τῷ ἀνδρὶ ξυνίτω. Ἢν γονὴν μὴ δέχηται ἡ γυνὴ τῶν γυναικείων περὶ φύσιν ἐρχομένων, ἡ μήνιγξ ἐπὶ πρόσθεν ἔσαι. γίνεται δὲ καὶ ἐξ ἄλλων. γνώσῃ δὲ τῷ δακτύλῳ ἅψῃ τοῦ προβλήματος. πρόσθεμα δὲ ποιῆσαι ῥητίνην καὶ ἄνθος χαλκοῦ, ἐν μέλιτι εἰς ὀθόνιον ἀναδεύσας, πρόσθες ῥάμμα ἐκδήσας ἐκ τοῦ ἄκρου ὡς δυνατώτατα. ὅταν δὲ ἐξελκύσῃς τὴν μυρσίνην ἐν οἴνῳ ἀφεψῶν τῷ οἴνῳ χλιαρῷ διανιζέσθω. περιελεῖν δὲ τὸν χιτῶνα ἄμεινον. εἰσὶ δὲ γυναῖκες αἳ τινὲς λαμβάνουσι μὲν ῥηϊδίως ἐν γαστρί. ἐξενεγκεῖν δὲ οὐ δύνανται, ἀλλὰ σφέων τὰ παιδία διαφθείρονται ἢ ἅμα τῷ τρίτῳ μηνὶ, ἢ τῷ τετάρτῳ, οὐ δὲ μιῆς αἰτίης ἐπιγενομένης. οὐ δὲ βορῆς ἀνεπιτηδείου. καὶ τοῦτό ἐστιν αἴτιον τὸ εἰρημένον. καὶ μάλιστα ἐπὴν παραμηνύσωσι τῆς αὐξήσιος τοῦ ἐμβρύου αἱ μῆτραι, ἢ ἡ κοιλίη σφιν ταράσσεται, ἀσθένεια καὶ πυρετὸς σφοδρὸς καὶ ἀσιτίη ἐμπίπτει τῷ χρόνῳ τούτῳ, ὡς ἂν τὰ παιδία φθείρωσιν. ἔστι δὲ καὶ τόδε αἴτιον. ἢν αἱ μῆτραι ἔωσι λεῖαι, ἢ φύσει, ἢ ἑλκέων ἐν αὐτῇσιν ἐγγενομένων. ἢν γὰρ λεῖαι ἔωσιν, ἔστιν ὅτε περιέχοντες αὐτὸ ὑμένες ἧσσον ἢ ὡς δεῖ ἐχόμενοί εἰσιν, ἢ τῶν μητρέων λείων ἐουσέων. εἰδείη δ᾽ ἄν τις τούτων ἕκαστα, εἰ ἐρωτᾷ ἀτρεκέως ταῦτα. περὶ δὲ τῆς λειότητος εἰ ἐθέλει γυνὴ ψαύσειεν τῶν μητρέων λεγνώδεων ἐουσέων, οὐ γὰρ ἁρμόζει, δῆλον γίνεται. ἢν δὲ ἴδωσι τὰ καταμήνια ταύτῃσιν, ἄλλως ἔρχεται, ἔστιν αὐτέων ᾗσι γίνεται, ὥστε ἐκφορέειν τὰ ἔμβρυα. μελεδαινομένης δὲ ἐλπίδες ἔνεισι τόκου. ἀμφὶ δὲ τῶν δὲ, ὧδε ἔχει. Ἢν γυναῖκα μὴ δυναμένην, τεκοῦσαν ἐθέλῃς γενέσθαι, χρὴ τοῖσιν ἐπιμηνίοισι σκέψασθαι, εἴτε φλεγματώδεα εἴτε χολώδεά ἐστι. γνώσῃ δὲ τῷ δε. ψάμμον ὑποβαλὼν λεπτὴν καὶ ξηρὴν, ὅταν οἱ τὰ ἐπιμήνια γίνηται, ἐν τῷ ἡλίῳ ἐπιχέαι τοῦ αἵματος, καὶ ἐᾶν ξηρανθῆναι. καὶ ἢν μὲν χολῶδες ᾖ, ἐν τῇ ψάμμῳ ξηραινόμενον τὸ αἷμα χλωρὸν ἔσται. ἢν δὲ φλεγματῶδες ᾖ, οἷον μύξαι. δυοῖν ὁκότερον ἂν ᾖ, καθῆραι τὴν κοιλίην, εἴτε ἄνω δέῃ, εἴτε κάτω. ἔπειτα τὰς ὑστέρας καθαίρειν. ἢν δὲ θέλῃς ξυλλαβεῖν, τοῦ κισσοῦ ἑπτὰ κόκκους, ἢ τῶν φύλλων κατὰ μῆνα πίνειν, ἐν οἴνῳ παλαιῷ παυομένων τῶν ἐπιμηνίων, ἑψήσας καὶ σίδιον ἐν οἴνῳ εὐώδει ἀκρήτῳ. καὶ βάλανον ἐκ πύξου ποιήσας, προσθεῖναι ἔς τε μεσημβρίην, ἢ στυπτηρίην αἰγυπτίην τρίψας λείην ἐς εἴριον ἐνδήσας προστίθεσθαι. ἥμισυ δὲ ἥλιος δύῃ, εἶτα ἀφελκομένη, διανιζέσθω οἴνῳ εὐώδει. ποιέειν δὲ ταῦτα, παυομένων ἐπιμηνίων. ἔχει δὲ καὶ τόδε, οὕτως. Ἐπὴν ἀνακαθαρθῶσιν αἱ γυναῖκες, μάλιστα ἐν γαστρὶ λαμβάνουσιν, ἱμερωθεῖσαι, καὶ ὁ γόνος σφίσι ῥώννυται, ἢν μιγέωσιν ὅτε χρή, καὶ ὁ τοῦ ἀνδρὸς ῥηϊδίως μίσγεται. καὶ ἢν ἐπικρατέωσι τῶνδε πολλὰ φιλεῖ. τότε γὰρ μάλιστα τὸ στόμα τῶν μητρέων κέχηνε, καὶ τετανός ἐστι καὶ μετὰ τὰς καθάρσιας, καὶ αἱ φλέβες τὴν γονὴν σπῶσιν. ἐν δὲ τῷ πρὶν χρόνῳ, τό, τε στόμα τῶν μητρέων μέμυκε. καὶ μᾶλλον αἱ φλέβες πλεῖαι αἵματος ἐοῦσαι, οὐχ ὁμοίως σπῶσι τὴν γονήν. ἢν δὲ γόνος ἀπορρέῃ διίπετης, καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ οὐ ξυμμίσγεσθαι φιλεῖ, καὶ ξυνιοῦσα οὐ κυΐσκεται, καὶ ἢν ὀσφὺς καὶ τὰ ἰσχία πόνος παρέχωσι, καὶ μὴ πῦρ ἔχῃ βληχρὸν, καὶ ἀδυναμίη τε καὶ ἀψυχίη ἐπιγίνηται, καὶ ἔστιν ὅτε αἱ ὑστέραι ἐν τῇ σφέων αὐτέων μὴ εἰσὶν ἕδρῃ, ἢν μὲν οὖν ὑπὸ πλησμονῆς ᾖ, ἰᾶν ἄριστον. ἢν δὲ ὑστέρη χαλάσῃ, δίαιτα χόνδρος, κρέας ὕειον, ἢ φάσσης, ἢ οἶνος μέλας. ποτήματα δὲ ὅσα πρὸς ῥόον γεγράψεται. Νῦν δὲ ἐρέω ἀμφὶ νουσημάτων τῶν ἐν γαστρὶ ἐχουσέων. φημὶ τῇ γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ δίμηνον ἢ τρίμηνον καὶ προσωτέρω, ἢν τὰ ἐπιμήνια παραχωρέῃ αὐτίκα κατὰ μῆνα ἕκαστον, ἀνάγκη λεπτὴν τέμην γενέσθαι καὶ ἀσθενέα. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ πῦρ ἐπιλαμβάνει τὰς ἡμέρας ἕως ἂν χωρέῃ τὰ ἐπιμήνια. καὶ ἐπὴν χωρέῃ καὶ μετὰ τὴν χώρησιν, χλωρὴ γίνεται, καὶ χωρέει δὲ ὀλίγα. ταύτῃσι κεχήνασιν αἱ μῆτραι μᾶλλον τοῦ καιροῦ, παραμυθίασί τε τῆς αὔξης τοῦ ἐμβρύου. κατέρχεται γὰρ ἐπὴν ἐν γαστρὶ ἔχῃ ἡ γυνὴ ἀπὸ παντὸς τοῦ σώματος αἷμα ἐπὶ τὰς μήτρας κατ᾽ ὀλίγον, καὶ περιϊστάμενον κύκλῳ περὶ τὸ ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐὸν, αὔξει κεῖνο. ἢν δὲ χάνωσιν αἱ μῆτραι μᾶλλον τοῦ καιροῦ, παραμυθίασι τοῦ αἵματος κατὰ μῆνα, ὥσπερ εἴωθε χωρέειν. καὶ τὸ ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐὸν λεπτόν τε καὶ ἀσθενὲς γίνεται. μελεδαινομένης δὲ τῆς γυναικὸς, ἄμεινον τό, τε ἔμβρυον καὶ αὐτὴ ἡ γυνή. ἢν δὲ μὴ μελεδαίνηται, φθείρεται τὸ ἔμβρυον. κινδυνεύει δὲ καὶ αὐτὴ, τὸ νόσημα χρόνιον ἔχειν, ἤν οἱ ἡ κάθαρσις πλεῖον τοῦ δέοντος χωρέῃ. μετὰ τὴν διαφθορὴν οἷα τῶν μητρέων μᾶλλον ἐστομωμένων, καὶ κίνδυνος ἔσται. Ἢν δὲ γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἡ κεφαλὴ φλεγματώδης ᾖ, καταβαίνει τὸ φλέγμα δριμὺ ἐς τὴν κοιλίην, καὶ καταῤῥήσει ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὴν κοιλίην, καὶ πῦρ ἐπιλαμβάνει αὐτὴν βληχρὸν, καὶ παλμοὶ

ἔστιν

ἐστὶν ἤσιν ἀσθενέες ὑπεκλυόμενοι, ἐπαναδίδοντες ὀξέως. ἢν δὲ καὶ κοτε πίη ἔχῃ καὶ ἀδυναμίη, κίνδυνος ἐν τάχει φθαρῆναι τὸ ἔμβρυον. καὶ αὐτὴ ἐν κινδύνῳ ἔσται ἀπεχθηναι (?) ἢν μὴ μελεδαίνηται. ἐπὴν δὲ ἀποφύγῃ ἄτε τῆς κοιλίης ῥύσιος ἐούσης αὐτίκα δεῖ καταλαμβάνειν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι εἰσὶ κίνδυνοι, ἐν οἷσι τὰ ἔμβρυα φθείρονται. καὶ γὰρ ἢν ἡ γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα νοσήσῃ, καὶ ἀσθενήσῃ, καὶ ἄχθος βιάσηται, ἢ πληγῇ, ἢ πηδήσῃ, ἢ ἀσιτήσῃ, ἢ λειποθυμίῃ ἔχηται, ἢ πλέονα ἢ ὀλίγην τροφὴν λαμβάνῃ, ἢ δειδίσσηται, καὶ πτύρηται, ἢ κεκράγῃ, ἢ ἀκρατήσῃ. καὶ γὰρ καὶ τροφὴ αἰτίη φθορῆς, καὶ πόμα πουλύ. καὶ αὐταὶ δὲ μῆτραι ἔχουσι φύσιας ἤσιν ἐκβάλλεται οὖσαι πνευματώδεες πυκναί. μεγάλαι. μικραί. καὶ ἄλλα ὅσα ἔοικεν. Ἢν γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα, τὴν κοιλίην ἢ τὴν ὀσφὺν πονέῃ, ὀῤῥωδέειν χρὴ τὸ ἔμβρυον ἀμβλῶσαι ῥαγέντων τῶν ὑμένων, οἳ αὐτὸ περιέχουσιν. εἰσὶ δὲ αἳ διαφθείρουσι τὰ ἔμβρυα, ἢν δριμύ τι ἢ πικρὸν φάγωσι παρὰ τὸ ἔθος ἢ πίωσι, νηπίου τοῦ παιδίου ἔσω ἐόντος. ἢν γὰρ τῷ παιδίῳ παρὰ τὸ ἔθος τι γένηται. καὶ ἢν σμικρὸν ἔτι ᾖ, θνήσκει. καὶ ἢν τοιαῦτα φάγῃ ἢ πίῃ ὡς πρόσθεν εἴπομεν, ὥστε οἱ ἀνάγκην ταραχθῆναι τὴν κοιλίην, νηπίου ἐόντος τοῦ παιδίου. ἐπαΐουσι γὰρ αἱ μῆτραι τοῦ ῥεύματος χωρέοντος ἐκ τῆς κοιλίης. καὶ ἢν ταλαιπωρέῃ ἡ γυνὴ πλέονα τοῦ καιροῦ, καὶ οἱ ἡ κοιλίη θερμανθῇ ἢ καὶ μεγάλη γένηται, ἀπογίνεται καὶ οὕτως τὸ παιδίον, οἷα θερμανθὲν ὑπὸ τῆς ταλαιπωρίης, καὶ πιεζόμενον ὑπὸ τῆς κοιλίης. κάρτα γὰρ τὰ πολλὰ σμικρὰ ἐόντα, ἐστὶν ἄγγεα. τὰ δὲ καὶ μεγάλα φθείρεται παιδία. ὥστε οὐ χρὴ θαυμάζειν τὰς γυναῖκας, ὅτι διαφθείρουσιν ἀκούσαι. φυλακῆς γὰρ καὶ ἐπιστήμης πολλῆς δεῖ, ἐὰν τὸ διενεγκεῖν, καὶ ἐκθρέψαι τὸ παιδίον ἐν τῇσι μήτρῃσι καὶ ἀποφυγεῖν αὐτῷ ἐν τῷ τόκῳ. Εἰ δὲ γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα τὸ σῶμα φλαύρως ἔχοι, καὶ εἴη χολώδης καὶ ἐπίπονος, καὶ πυρετήνοι ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, καὶ τὸ στόμα ἐκπικράζοιτο, καὶ χλωρὴ γλῶσσα. ὄμματα ἰκτερώδεα. ὄνυχες χολώδεες. οὖρον δριμύ. ἄλλως τε καὶ εἰ πυρεταίνῃ, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ταύτῃ ξυμβήσεται. ἐπὴν δὲ συμβῇ οἱ καὶ τὴν κάθαρσιν χολώδεα εἶναι πᾶσα ἐλπὶς, καὶ τὰ παιδία ἀσθενέα ἔσεσθαι. ἢν χολώδεα ἀποπατέῃ, κάρτα δὲ γίνεται τοῦτο, ῥηΐτερον διάξει. καὶ ἢν χολώδεα τὰ λοχεῖα ἢ μέλανα ᾖ, κάρτα καὶ ἐπὶ πολὺ λίπος ἐπιγίνεται, καὶ ἔρχεται κατ' ὀλίγον, καὶ οὐ ταχὺ πήγνυται. καὶ τὸν μὲν πρῶτον χρόνον ῥηΐτερος οἴσει, ἔπειτα χαλεπώτερον, καὶ ἐπικαθαίρεται ἐλάσσονα τοῦ δέοντος. ἢν γὰρ τὸ σῶμα φλαύρως ἔχῃ, καὶ τὰ λοχεῖα οἱ ἐλάσσονα χωρήσει καὶ πονηρότερα. πείσεται δὲ ταῦτα πάντα, καὶ ἢν τὰ καταμήνια χωρέηται χολώδεα, ἐλάσσονα δὲ χρόνον νοσήσει. καὶ κινδύνους ἂν τοὺς αὐτοὺς ἕξει ἡ νοῦσος. καὶ σημήϊα. καὶ μεταλλαγάς. εἰ γὰρ ἔμπροσθεν ταύτῃσι χολώδης ἢ κατὰ τὴν κοιλίαν κάθαρσις ἐπιτε ταύτῃ γίνεται. καὶ ἑλκοῦνται αἱ μῆτραι. φυλακῆς δὲ πολλῆς δέεται ἡ γυνή. ὅταν οὖν τοιοῦτόν τι γίνηται, ὅκως μὴ θάνηται ἄφορος ἔσται. ἢν δὲ μηδὲν τουτέων γένηται, καὶ μὴ μελεδαίνηται, ἀλλά οἱ τὰ λοχεῖα κρυφθῇ, θνήσκει ἐν τριήκοντα καὶ μιῇ ἡμέρῃ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ταύτην φάρμακον πῖσαι χολαγόν. καὶ ἄνηθον ἀρήγει. καὶ ὅσα ἂν ὄρεσιν. ἐμεῖν δὲ καὶ ἱδρῶτας ἄγειν. καὶ τὴν κοιλίην κλύζειν χυλῷ πτισάνης, καὶ μέλιτι, καὶ οἴνῳ, καὶ μαλάχης ὕδατι.

Ἧσιν ἐν γαστρὶ ἐχούσῃσι περὶ τὸν ἕβδομον ἢ ὄγδοον μῆνα ἐξαπίνης τὸ πλήρωμα τῶν μαζῶν καὶ τῆς γαστρὸς ξυμπίπτει. καὶ οἱ μαζοὶ ἰσχνοῦνται. καὶ τὸ γάλα οὐ φαίνεται, φάναι τὸ παιδίον, ἢ τεθνηκὸς εἶναι, ἢ ζώειν τε καὶ εἶναι ἠπεδανόν. ἢν γὰρ ἔχωσιν ἐν γαστρὶ, καὶ ἐπιφαίνεται τὰ ἐπιμήνια, καὶ τιτρωσμοὶ γίνονται, ἢν πλείονα ᾖ, καὶ κακοσῖμα ἢ νοσώδεα τὰ ἔμβρυα γίνεται.

Ἢν γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα φλεγματώδης ᾖ, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀλγέει καὶ πυρεταίνει ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ εἱλέεται τὸ φλέγμα. καὶ βάρος ἔχει καὶ ψύξιν. καὶ ἂν τὸ σῶμα διαχωρέει, καὶ ἂν τὰς φλέβας ὅταν ἡ κεφαλὴ ἢ πλήρης. γίνεται δὲ καὶ μολίβῳ τὴν χροιὴν ἴκελος. καὶ ἐμέει φλέγμα. γλῶσσα λευκή. καὶ ὄρεξις κοινὴ ἐκλευκος. ψυχή. τάραξις. δυσκινησίη. ἐπὴν δὲ τέκῃ, χωρήσει οἱ ἡ κάθαρσις φλεγματώδης. καὶ φανεῖται ὑμενώδης. καὶ ὥσπερ ἀράχνια διατεταμένα ἐν ταύτῃ ἔσται. καὶ πείσεται μὲν ταῦτα πάντα, καὶ ἢ τὰ καταμήνια ἐχώρεε τὰ φλεγματώδεα. ἐλάσσονα δὲ χρόνον νοσήσει. καὶ κινδύνους τοὺς αὐτοὺς ἡ νοῦσος ἕξει. καὶ σημεῖα. καὶ μεταλλαγάς. ξυμβήσεται γὰρ αὐτῇ, ἔμπροσθεν γενέσθαι φλεγματώδεα, καὶ παθήματα ὅμοια κείνῃ χωρήσαντα. ἐξέρχεται γὰρ τῷ αὐτῷ τρόπῳ τὰ λοχεῖα, καὶ τὰ καταμήνια τὰ φλεγματώδεα, ἐλάσσονα δὲ χρόνον μὲν τῶν καταμηνίων, καὶ ἢν μὴ ῥαγῇ αὐτῇ ἡ κάθαρσις χρονισθεῖσα, θνήσκει ἐν πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι. καὶ ἢν οἱ φλεγματώδης ἡ λοχίη κάθαρσις

κάθαρσις χωρέῃ, μελεδαινομένη δὲ ἡ γυνὴ, ὑγιὴς ἔσται. καὶ φυσιεύσεται ἐξ ἀρχῆς ἢν ὑγιανθῇ. χαλεπὸν γὰρ τοῦτο ἔσται νόσημα. ταύτῃ χρὴ διδόναι φάρμακον, ὅ, τι φλέγμα ἄγει. καὶ μίσγειν γάλα ἑφθὸν αἴγειον ξὺν μέλιτι. ἢν δὲ πολλάκις μὴ ὑπακούῃ. κάρδαμον, ἢ κνῆκον, ἢ κνέωρον, ἢ πολυπόδιον, ἢ ὀῤῥὸν, ἢ τὸ ἀπὸ ἀλῶν ξυντιθέμενον διδόναι, καὶ ὅσα φλέγμα χαλᾷ, καὶ ἀνάγει. ἢν δὲ γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα σπληνώδης ἢ ὑπὸ παθημάτων ὧν εἴρηται, ἐν τῇ νόσῳ τῶν καταμηνίων τὰ ὑδρωποειδέα καὶ φλεγματοειδέα ἀφίησι, καὶ τὰ λοχεῖα χωρέει ὑδρωποειδέα, καὶ ἐλεύσεται ὁτὲ μὲν πολλὰ, ὁτὲ δὲ ὀλίγα. καὶ γίνεται μὲν ὥσπερ ἀπὸ κρεῶν ὕδωρ, ὡς εἴ τις κρέα αἱματώδεα ἀποπλύνοι. ὁτὲ δὲ ὀλίγῳ παχύτερον καὶ οὐ πήγνυται. καὶ πείσεται ταῦτα πάντα, καὶ εἰ τὰ καταμήνια τὰ ὑδατοειδέα χωρέει. καὶ κινδύνους τοὺς αὐτοὺς ἡ νοῦσος ἔχει καὶ μεταλλαγάς. ξυμβαίνει γὰρ οἱ ῥόον γενέσθαι ὑδατώδεα. ἢ κρυφθῆναι τὴν κάθαρσιν, καὶ τραπέσθαι ἐπὶ τὴν κοιλίην, καὶ τὰ σκέλεα, ἢ ἐς τὸ στέρνον, ἢ τι τούτων. καὶ κίνδυνοι ἔσονται οἱ αὐτοὶ, οἳ καὶ πρόσθεν εἴρηνται. Ἢν κύσασα οἰδέῃ, κνίδης καρπὸν ὡς πλεῖστον καὶ μέλι, καὶ οἶνον κεκρημένον ξυνάδεα διδόναι ποτὸν, δὶς τῆς ἡμέρης. ἢν κύσασαν χολὴ λυπέῃ, πτισάνης χυλὸν διδόναι ῥοῦν ἐπιπάσσων τὸν ἐρυθρὸν, ἢ τὸν ἐκ τῆς συκαμίνου, ψυχρὸν δὲ ῥοφείτω καὶ κατακείσθαι. Ἢν δὲ πνὶξ προσπίπτῃ ἐξαπίνης, ἐχούσῃ ἐν γαστρὶ, γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὴν ἡ γυνὴ ταλαιπωρέῃ καὶ ἀσιτέῃ θερμανθεισέων τῶν μητρέων ὑπὸ τῆς ταλαιπωρίης. καὶ ἐλάσσονος τῆς ἰκμάδος γινομένης περὶ τὸ ἔμβρυον, καὶ ἅτε τῆς μήτρης κενωτέρης τὴν κοιλίην τοῦ καιροῦ ἐούσης, ἰθὺς τὸ ἔμβρυον πρὸς τὸ ἧπαρ καὶ τὰ ὑποχόνδρια, ἅτε ἰκμαλέα ἐόντα. καὶ πνῖγα ποιέει ἰσχυρὴν ἐξαπίνης. ἀπολαμβάνεται γὰρ τὸ διάπνοον τὸ ἀμφὶ τὴν κοιλίην. καὶ ἄναυδον ἴσχει τὴν γυναῖκα. καὶ τὰ λευκὰ ἀναβάλλει τῶν ὀφθαλμῶν. καὶ τὰ ἄλλα πάσχει πάντα ὅσα πρὶν εἴρηται ἢν ἵνα ἐφεῖσαι τὰς μήτρας πνίγῃ, καὶ ἅμα τι ἄρχεται ἡ πνὶξ γίνεσθαι τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ γυναικί. καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καταῤῥεῖ φλέγμα ἐς τὰ ὑποχόνδρια, οἷα τοῦ σώματος μὴ δυναμένου τὴν ἀναπνοὴν ἕλκειν. καὶ ἢν μὲν ἅμα τοῦ φλέγματος τῇ κατελεύσει ἴῃ τὸ ἔμβρυον, ἐς χώρην τὴν ἑωυτοῦ, ὅλην τὴν ἰκμάδα ἑλκύσαν καὶ κατατεγχθὲν ὑπὸ τοῦ φλέγματος, ὑγιὴς γίνεται ἡ γυνή. τρυσμὸς δὲ γίνεται, λιπόντος τοῦ ἐμβρύου τὴν χώρην τὴν ἑωυτοῦ. καὶ ἡ γαστὴρ ὑγρὴ γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον τῆς γυναικός. ἢν δὲ μὴ ἴῃ τὸ ἔμβρυον ἐν τάχει ἐς χώρην τὴν ἑωυτοῦ, δυνοτίνεται ἤδη τὰ πονέοντα τὸ ἔμβρυον. τὸ φλέγμα τὸ κατελθὸν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, βαρύνει τε γὰρ καὶ ψύχει ἐπὶ μᾶλλον, καὶ ἡ ἀσθένεια τῆς χώρης. καὶ κινδυνεύσει, ἢν μή τις ἐν τάχει ἐπιτηδειοτέρως διαιτήσῃ, ἀποπνιγῆναι γὰρ ἂν ἡ γυνή. καὶ τὰ μὲν ἀμφὶ τούτων ὧδε ἔχει. Ἢν δὲ γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ὁ χρόνος ἤδη τοῦ τόκου ἥκῃ, καὶ ὠδῖνας ἔχῃ, καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἀποφυγεῖν ἡ γυνὴ τοῦ παιδίου μὴ οἵη τε ᾖ, ὡς ἐπίπαν ἔρχεται πλάγιον, ἢ ἐπὶ πόδας. χρεὼν δ' ἐπὶ κεφαλὴν χωρέειν. καὶ ἢν πλάγιον ἴῃ, χαλεπὸν γίνεται τὸ πάθημα. ὡς γὰρ εἴ τις ἐς λήκυθον μικρόστομον πυρῆνα ἐμβάλλοι οὐκ εὐφυὲς ἐξελεῖν πλαγιούμενον, οὕτω δὴ καὶ τῇ γυναικὶ χαλεπὸν πάθημα τὸ ἔμβρυον ἐπειδὰν λοξωθῇ, καὶ γὰρ χαλεπὸν ἐξελθεῖν. χαλεπὸν δὲ καὶ ἢν ἐπὶ πόδας χωρήσῃ καὶ πολλάκις ἢ αἱ μητέρες ἀπόλλυνται ἢ τὰ παιδία, ἢ καὶ ἀμφότερα. ἔστι δὲ καὶ τόδε μέγα αἴτιον τοῦ μὴ ῥηϊδίως ἀπιέναι, ἢν νεκρὸν, ἢ ἀπόπληκτον, ἢ διπλόον ᾖ. Ἐπὴν ἐν γαστρὶ ἡ γυνὴ ἔχῃ, χλωρὴ γίνεται πᾶσα, ὅτι αὐτίκα τοῦ αἵματος ἀεὶ τὸ ἀκραιφνὲς καθ' ἡμέρην ὑπολείβεται ἐκ τοῦ σώματος, καὶ κατέρχεται ἐπὶ τὸ ἔμβρυον, καὶ αὔξη οἱ γίνεται. καὶ ἐλάσσονος τοῦ αἵματος ἐόντος ἐν τῷ σώματι ἀνάγκη εἶναι χλωρήν. καὶ ἱμείρεσθαι ἀλλοκότων ἀεὶ βρωμάτων. καὶ ἐπὶ κοιλίην αἱματώδεα ἰέναι. καὶ ἀθρηεστέρη γίνεται, ὅτι τὸ αἷμα μινύθει. φημὶ δὲ γυναῖκα ἢν ἐπιτύχῃ πνεῦμα πυκνὸν ἀφιέναι. καὶ ἢν ἡ κάθαρσις ἄρχηται, ἡ κοιλίη πλήρης ἐστί. καὶ θέρμη πιεζομένης. μάλιστα δὲ ἀναπνέει πυκνὸν ἐπὴν τόκου πελάζῃ, καὶ τὴν ὀσφῦν τότε μάλιστα πονέεται, φλᾶται γὰρ καὶ ἡ ὀσφῦς ὑπὸ τοῦ ἐμβρύου. καρδιώσσει δὲ ἐν τῷ μεταξὺ σύμπαντι χρόνῳ, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. ἅτε τῆς κοιλίης περιτελλομένης ἀμφὶ τὸ ἔμβρυον. μάλιστα δὲ τῆς ὑστέρης. καὶ ἢν τικτούσης ὑστέρη ἐξαναιμωθῇ, ἧπαρ οἰὸς ἢ αἰγὸς, ἐς τέφρην κρύψαι καὶ μετέπειτα ἑψεῖν, καὶ λαμβάνειν καὶ οἶνον ἢν μή τι κωλύῃ, πίνειν ζωρότερον παλαιὸν, ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας, ἢν ποῤῥωτέρω ᾖ ἀπὸ τοῦ τόκου. ἢν δὲ τὰς ἰξύας ἀλγέῃ, ἄννησον καὶ κύμινον αἰθιοπικὸν πινέτω. καὶ τῷ θερμῷ λουέσθω. ἢν δ' ἆσθμα λάζηται, θεῖον ὅσον κύαμον, καὶ καρδαμώμου ἴσον, καὶ πηγάνου, καὶ κυμίνου αἰθιοπικοῦ, ταῦτα τρίψας, καὶ διεὶς οἴνῳ, δίδου πίνειν νήστει καὶ σιτίων ἀπεχέσθω

πυκινά. ἢν ἐν τόκῳ κάθαρσις ἴῃ πολλὴ, ἡ ὑστέρη ξυνέλκεται καὶ ἡ κύστις, καὶ ἐν τόρον, καὶ ὅτι τὸ κόπριον κατέχουσι καὶ τὸ οὖρον, προΐενται δὲ ὡσὰν οὐ ῥοφεῖν διδόν. καὶ ἄρτον ἐγκρυφίην τρώγειν καὶ ὅσα λοιπὰ γέγραπται. ἢν δὲ ἡ ἐν τόκῳ οὖσα, ξηρὴ καὶ δύσικμος, ἔλαιον πίνειν, καὶ καταιονᾶν τὰ χωρία ἐλαίῳ θερμῷ μαλάχης ὕδωρ κεραστῇ ὑγρῇ διαχρίειν, καὶ ἐγχυτον χηνὸς ἄλειφα ξὺν ἐλαίῳ. ἢν δὲ μὴ δύναιτο τίκτειν, ὑποθυμιᾶν ῥητίνῃ, ἢ κύμινον, ἢ πίτυος φλοιόν. καὶ τούτῳ ὑποθυμιᾶν. ὅσα δὲ οἰδήματα γίνεται ὑστερικὰ ἐν τόκῳ ἢ ἐκ τόκου, οὐ χρὴ κύφειν οἷα οἱ ἰητροὶ ποιέουσι. τὰ δὲ φάρμακα ἄριστα προσφέρειν. κύμινον αἰθιοπικὸν, ὅσον τρισὶ δακτύλοισι. καὶ τοῦ ἀννήσου. καὶ τοῦ σεσέλιος πέντε, ἢ ἕξ. γλυκυσίδης χεραμύδος ἥμισυ τῆς ῥίζης, ἢ καὶ τοῦ σπέρματος. ταῦτα ἐν οἴνῳ λευκῷ εὐώδει μάλιστα νῆστις διδόναι. ἢ δαύκου ῥίζαν αἰθιοπικοῦ. σέσελι. γλυκυσίδης ῥίζαν τὸν αὐτὸν τρόπον. ἢ ἱπποσελίνου. ἢ δαύκου αἰθιοπικοῦ καρπὸν ὡσαύτως. ἢ κρήθμου ῥίζαν. ἢ κυμίνου αἰθιοπικοῦ ἀττικὸν τριώβολον. ἢ πεπόνων ἄννησον. δαύκος. ἀκταίης γλυκυσίδης ῥίζα. ταῦτα ἐν οἴνῳ τρίβειν καὶ διδόναι πίνειν, ἢ μυρτιδάνου κόκκια δύο ἢ τρία. καὶ κύμινον αἰθιοπικόν. γλυκυσίδης ῥίζαν. ἢ καὶ λίνου σπέρμα ὁμοίως. ὃ καὶ τὰ παιδία βήσσοντα ψωμίζουσι, ξὺν ὠῷ ὀπτῷ λεκίθῳ, ξὺν σησάμῳ πεφρυγμένῳ. Ἢν παιδίου ἀφθῇ τὰ αἰδοῖα, ἀμύγδαλα τρίψας, καὶ βοὸς μυελὸν ἐν ὕδατι ἑψεῖν. καὶ ἄλητον ἐμβαλὼν σμικρὸν, διαχρίειν τὰ αἰδοῖα. καὶ διακλύζειν τῷ ὕδατι τῷ ἀπὸ τῶν μύρτων. νῦν δὲ ἐρέω ἀμφὶ λοχείων, καὶ τῶν μετὰ τὸν τόκον ἰόντων. Ὅταν γυνὴ, ἢ τὰ λόχεια μὴ καθαρθῇ, ἢ τὰ ἐπιμήνια μὴ ἴῃ, ἢ ὑστέρη σκληρὴ ᾖ, ἢ ὀδύνη ἔχῃ τὴν ὀσφῦν. καὶ τοὺς μὲν κενεῶνας, καὶ βουβῶνας, καὶ μηρούς, καὶ πόδας ἀλγέει πικρῶς. καὶ ἡ γαστὴρ ἐπαίρεται, καὶ φρίκαι διὰ τοῦ σώματος διαΐσσουσιν. ἐκ δὲ τῶν τοιουτέων πυρετοὶ γίνονται ὀξέες. ταύτην τὴν οὕτως ἔχουσαν ἢν μὲν ἄπυρος ᾖ, διαιτᾶν λουτροῖσι. λιπαίνειν δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν, ἐλαίῳ ἀνθινῷ. ἑψεῖν δὲ μαλάχην ἢ ἔλαιον κύπρινον ἐς ὕδωρ ἐγχέειν, καὶ ἐγκαθίζεσθαι παρηγορικῶς. ἐν πάσῃσι δὲ τῇσι νούσοισιν ἐφ' ὧν πυρετὸς ἀρήγῃ, ἄμεινον ὕδρον χρίεσθαι καὶ λίπα. ἢν δὲ πῦρ ἔχῃ, λουτρῶν ἀπέχεσθαι. πυρίῃσι δὲ καὶ χλιάσμασι τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὴν ὀσφῦν θεραπεύειν. διδόναι δὲ πίνειν τῶν φαρμάκων τῶν ὑστερικῶν παραμίσγοντα. ἢ τὴν σηπίης τῶν ὠῶν, ἢ τοῦ κάστορος. μετὰ δὲ τοῦτο ῥοφέειν διδόναι, ἄλητον ξὺν πηγάνῳ ἑφθὸν, ἢ πτισάνης χυλόν. ἢν δὲ γυναικὶ μετὰ τὸ παιδίον ἐν τῷ τόκῳ μὴ ἴῃ τὸ ὑγρὸν ὡς χρὴ, ἀλλὰ μένῃ ἢν μὲν ἐν τῇ κεφαλῇ ἔχῃ τὸ ὑγρὸν ὑπὸ θέρμης εἰρυσθὲν ἐν τόκῳ καὶ πρὶν, ὀλίγον κεφαλαλγήσει. ἢν δὲ ἐς τὴν κοιλίην ἔλθῃ ἄλλο, ἐπειδὰν συνθῇ, ταράξει ἐν αὐτὴν καὶ οὐχὶ πόῤῥω. τιμωρέειν δὲ ὡς μὴ ἐκ τούτου διάῤῥοια ἐπιγινομένη σώματι φλαύρως ἔχοντι, πονήσῃ μιν. ἢν δὲ ἀπὸ κεφαλῆς ἐλθὸν τὸ ῥεῦμα ἐς τὴν λοχείην κάθαρσιν τραπῇ, καὶ πολλὰ συνθῇ, ῥύεται. ἢν δὲ πλεῖον τοῦ μετρίου μελεδαίνεται. ἢν δὲ ἐς τὴν κοιλίην, ῥηΐτερον ἂν ἡ ἔξοδος τῷ παιδίῳ γένοιτο. εἰ δὲ ἡ κάθαρσις τῇ γυναικὶ ὀλίγη χωρέοι, πόνος λαμβάνεται ἰσχυρὸς ἰξύας τε, καὶ τὸν ἀμφὶ τὰ αἰδοῖα πάντα χῶρον, καὶ οἰδέει. καὶ οἱ μηροὶ πίμπρανται. καὶ ἐκ τοῦ στόματος καὶ ἐκ τῶν ῥινέων, ῥέει φλέγμα ἰσχυρῶς ὑδαρές. καὶ ἀλγέει κεφαλὴν, καὶ πῦρ ἔχει. καὶ φρίκη. καὶ οἰδέει. καὶ οἱ ὀδόντες βρύχουσι, καὶ ἡ γαστὴρ οὐ στεγνὴ ἔσται. καὶ ἡ κύστις καὶ τὰ ὄμματα ἀναδινέει. καὶ ζοφοειδὲς ὁρᾷ. Γυναικὶ δὲ ἐκ τόκου ἐούσῃ κάθαρσις ἐπ' ἢν ἴῃ, οὐκ εὐμαρέως χωρέει. οἷα τῶν μητρέων ἐν φλεγμονῇ γινομένων. καὶ τοῦ στόματος σφέων μύσαντος. προαιδέονται δὲ ὁ στόμαχος τοῦ αἰδοίου μετὰ τὸ παιδίον ποιέεσθαι τὴν ἐκχώρησιν. ἢν γὰρ τούτων τι ᾖ, οὐ χωρήσει οἱ ἡ κάθαρσις. ἢν δὲ μὴ χωρέῃ οἱ κάθαρσις, ξυμβήσεται ὥστε μιν πυρεταίνειν καὶ φρίκην ἔχειν. καὶ τὴν γαστέρα μεγάλην εἶναι. ἢν δὲ ψαύσῃ αὐτῆς, ἀλγέειν πᾶν τὸ σῶμα, μάλιστα δὲ ἤν τις τῆς γαστρὸς ψαύσῃ, καὶ καρδιώσσει ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ ὀσφῦν πονέει. καὶ ἀσιτίη, καὶ ἀγρυπνίη καὶ νυγμός. ἔπειτα ἡμέρῃ πέμπτῃ ἢ ἑβδόμῃ, ἔστιν ὅτε ἡ κοιλίη ταράσσεται, καὶ ὑποχωρέει μέλανα, καὶ κάκοδμα κάρτα, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, καὶ ὡς ἄνειον οὖρον. καὶ ἢν ὑπέλθοι, δοκέει οἱ ῥηΐτερον εἶναι. καὶ μελεδαινομένη, ἐν τάχει ὑγιὴς γίνεται. ἢν δὲ μὴ κινδυνεύσει διαῤῥοίης αὐτῇ ἰσχυρῆς ἐπιπεσούσης, καὶ τὰ λόχεια οἱ κρύψεται. ἢν δὲ ἡ κοιλίη οἱ μὴ ταράσσηται, μὴ δὲ ἡ κάθαρσις χωρέῃ, αὐτομάτη, μὴ δέ οἱ προσφέρηται ἐν τάχει τὰ ἐπιτήδεια, ὁ δὲ χρόνος προΐῃ, πονήσει πολλὰ τὰ προειρημένα. καὶ ἐπὶ τουτέοισι κινδυνεύσει πελιδνὴ γενέσθαι ὡς ὁ μόλιβδος. καὶ ὑδρωπιῶσαι. καὶ ὁ ὀμφαλὸς ἐκκύσεται αὐτῇ, αἰρόμενος ὑπὸ τῶν μητρέων. καὶ ἔσται μελάντερος τῶν πρίν. καὶ ἐπὴν ταῦτα

γένηται

γίνονται, οὐχ οἵη τέ ἐστι περιγενέσθαι ἡ γυνή. θνήσκουσι δὲ ἄλλαι ἄλλῳ χρόνῳ, ὅκως τι καὶ τὰ τοῦ σώματος ἔχωσι, καὶ τὰ τῆς πάθης. μιῆς δὲ καὶ εἴκοσι ἡμερέων οὐχ ὑπερβάλλουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον οὕτω ξυμβαίνει. ἢν δέ οἱ ῥαγῇ κάθαρσις ἔτι καὶ ὑπὸ φαρμάκων, ἔτι καὶ αὐτομάτη. γίνεται γὰρ καὶ τοῦτο. ἢν χαλάσωσι τὸ στόμα αἱ μῆτραι, ἢ βιασθεῖσαι ὑπὸ τοῦ αἵματος, ἄλλως δὲ ἀπείρως κατελθόντος, καὶ ἢν ῥαγῇ ἀποκαθαίρεται δυσώδεα καὶ πυώδεα. ἔστι δ' ὅτε καὶ μέλανα. καὶ ῥηΐτερον ἔσται. καὶ μελεδανθεῖσα ὑγιαίνεται. γίνεται δὲ καὶ ἕλκεα ἐν τῇσι μήτρῃσιν οἷα τῶν λοχείων σαπέντων. ἢν γὰρ ἐγγένηται, πλείονος μελεδώνης δεήσεται, ὅκως μὴ οἱ τὰ ἕλκεα μεγάλα καὶ σαπεδονώδεα ἔσται. κίνδυνος δὲ ἢ θανεῖν, ἢ ἄφορον γενέσθαι. σημεῖα δὲ ταῦτα γίνεται, ἢν ἕλκεα ἐνῇ. ἐπὴν χωρέῃ ἡ κάθαρσις δοκέει ὡς ἄκανθα διὰ τῶν μητρέων ἰέναι. καὶ πῦρ μιν λάζεται μάλιστα τὴν κοιλίην ἐπιλαμβάνειν. ἀλγέει δὲ ἐπαφωμένη τὸ κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ, ὡς ἕλκεος καθαροῦ νευρώδεος εἰ θίγοις. ἔπειτα ὀδύναι ἰσχυραὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐμπίπτουσιν ἐς τὰς μήτρας. καὶ πυρετός. ἔστι δ' ὅτε πρὸς χεῖρα βληχρός. καὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ὑπὸ κακοήθεα χωρέει τὰ λοχεῖα. πυώδεα. δυσώδεα. ταῦτα σημεῖα ἐστὶν, ἢν ἕλκεα ἐν τῇσι μήτρῃσι ᾖ, καὶ δέεται πολλῆς μελεδώνης. ταύτης μὲν νῦν ἀμφὶ τῆς νούσου, τέσσαρες τελευταί εἰσιν. ἢν δὲ ἡ κάθαρσις ἡ λοχείη, τὰς μὲν πρώτας ἡμέρας τρεῖς ἢ τέσσαρας χωρήσῃ. ἔπειτα ἀπόλωλεν δὲ ἀπείρως ταύτῃ, πάσχει παθήματα τῇ προτέρῃ ἀδελφεά. κόσον δὲ καὶ ἢν μεταπίπτῃ ἡ νοῦσος, εἰς τωὐτὸ μεταπεσεῖται. χρονίη δὲ καὶ βληχροτέρη ἔσται τῆς προτέρης. διαπειρωμένη δὲ ἡ γυνὴ περιγίνεται, ἢν ἁρμοῖ μελεδαίνηται. ἀμφὶ δὲ τῆς νούσου ταύτης ὧδε ἔχει.

Ἢν δὲ ἐκ τοῦ τόκου μὴ καθαρθῇ, οἰδέει ἡ γαστὴρ, καὶ ὁ σπλὴν, καὶ τὰ σκέλεα. καὶ πῦρ ἔχει. καὶ ῥῖγος λαμβάνει καὶ ὀδύναι ἀΐσσουσι πρὸς τὰς ἰξύας. ἔστι δ' ὅτε καὶ πρὸς τὰ σπλάγχνα. καὶ ἀποψύχεται. καὶ πῦρ ἔχει. σφυγμοὶ βληχροί. ἔστι δ' ὅτε καὶ ὀξέες, ἄλλοτ' ἀειρόμενοι, ἄλλοτε ἐλλείποντες. ταῦτα πάσχει ἀρχομένης τῆς νούσου, καὶ ὧδε ἔχει. ἢν δὲ προΐῃ τοῦ χρόνου, τὰ κοῖλα τοῦ προσώπου ἐρυθρὰ γίνεται. ὅταν ὧδε ἔχῃ, διδόναι κοῦφα σιτία. κἢν ὀργᾷ, φάρμακον πίσαι κάτω. ἢν μὲν χολώδης ᾖ, ὅτι χολὴν καθαίρει. ἢν δὲ φλεγματώδης, ὅτι φλέγμα. μετὰ δὲ τοῦτο, πυριῆσθαι τὰς ὑστέρας εὐώδεσι. καὶ προσθεῖναι μαλθακτήριον τὴν ἡμέρην. ἢν δὲ στερεὸν ᾖ τὸ στόμα, πυρίην ἁπαλὴν ἡμέρην, καὶ τὰ μαλθακτήρια προσθεῖναι. ἔπειτα λοῦσαι θερμῷ ὕδατι, καὶ τιθέναι τὸν μολιβδοῦν. κατέπειτα δὲ ἅλες χόνδρους, καὶ σμύρναν ἐν τρυγίῳ ἀποδήσας καὶ τὴν πίσσαν τὴν ἑφθὴν ἐν εἰρίῳ, ἢ δύσματα ξυμμίξας, ἴσον ἑκάστου ποιέων ἴσον κυκίδι σμικρῇ. προσκείσθω δὲ ἡμέρην καὶ εὐφρόνην. μετὰ δὲ τοῦτο καταλιπεῖν ἡμέρας τρεῖς. καὶ πυριῆσθαι τοῖσιν αὐτέοισιν. προσθεῖναι δὲ καὶ κόκκους ἐκλέψας ὅσον δύο πόσιας, καὶ πεπερίου τρίψας λεῖα, παραμίξας ἔλαιον αἰγύπτιον λευκὸν, καὶ μέλι ὡς κάλλιστον. τοῦτο ἐμπλάσας ἐν εἰρίῳ, καὶ περιελίξας περὶ πτερὸν προσθεῖναι ἡμέρην ἁπαλὴν καὶ εὐφρόνην. καὶ ἢν σοι δοκέῃ κεκαθάρθαι ἄμεινον ἐᾶν. ἢν δὲ δοκέῃ δέεσθαι καθάρσιος, δύο ἡμέρας διαλιπεῖν. καὶ αὖθις τὸ ξὺν τῇ σικύῃ ἡμέρην καὶ εὐφρόνην προσθεῖναι. κἄπειτα τὸ νέτωπον. καὶ ῥόδινον ἔλαιον ὡς εὐωδέστατον. καὶ ἐλάφου στέαρ τήξας εἰρίῳ προσθεῖναι μίαν ἡμέρην. καὶ λούειν πολλῷ τῷ θερμῷ, ὡς οἷόν τε ἢ δυναμένης. καθαρτηρίοισι δὲ αὐτίκα καὶ θερμῷ κεκαθαρμένῃ τὰ ἀμφιπονεύμενα χωρία, ἐναλειφέσθω τὸ στόμα τῶν μητρέων, χηνείῳ στέατι καὶ σμύρνῃ, καὶ ῥητίνῃ χλιαρῇ, καὶ θάλπειν. κλυζέτω δὲ τὰς ὑστέρας, τῷ οἴνῳ, καὶ τῷ ναρκισσίνῳ ἐλαίῳ, τῇ ὑστεραίῃ. ἢν δὲ μὴ ᾖ ναρκίσσινον, οἴνῳ μόνῳ. ταῦτα ὅκως σοι πρὸ τῶν ἐπιμηνίων ἡμέρῃ μιῇ πρόσθεν ποιήσηται. ἐπὴν δὲ τὰ ἐπιμήνια γένηται, τὰς μὲν ἐν ἀρχῇ ἡμέρας, τρίβουσαν μελάνθιον τὸ κύπριον, καὶ ἀλέας χόνδρου ἐπιχέασα εἰρίῳ ἀναφορῆξαι τοῦτο, ἐν τῷ σώματι ἐχέτω ἐπ' ὀλίγον. καὶ νῆστις οἶνον ἄκρητον εὐώδεα ἐπιρροφείτω. ἐπὴν δὲ παύσηται τὰ ἐπιμήνια τὴν ἡμέρην τὸ ξὺν τῇ γλήχωνι προστιθεὶς, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα ἴτω. κἢν ἐν γαστρὶ σχῇ, ὑγιὴς γίνεται. σιτίοισι δὲ χρέω ἐν τῇ καθάρσει. πρὸς τούτοις ἀρήγει ἑψεῖν τὴν λινόζωστιν. καὶ συμμίσγειν πράσα. σκόροδα. καὶ κράμβην, κόκκονά τε. καὶ τὸν χυλὸν ῥοφείτω τοῖσι δακτύλοισι, καὶ ὄψοισι θαλασσίοισι μᾶλλον, ἢ κρέασι χρήσθω. τῶν δὲ γλυκέων εἰργέσθω καὶ ἐλαιηρῶν. πίνειν δὲ αἰεὶ νῆστιν, τὸ ἀπὸ τῆς δαιδός, ἔστ' ἂν καθαίρηται. ἐν δὲ τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν, μᾶλλα πινέτω. ἢν δὲ ὀλίγῳ ἐλάσσονα τοῦ δέοντος χωρήσῃ γυναικὶ τὰ λοχεῖα οἷα τῶν μητρέων στενοστόμων ἐουσέων καὶ παρεστραμμένων, ἢ τοῦ αἰδοίου ἢ τι μεμυκὸς κάρτα ὑπὸ φλεγμασίης, ἡ γυνὴ πυρεταίνει ὀξέως. καὶ καρ-

διώσει. καὶ ἀλγεῖ τὸ σῶμα πᾶν. καὶ σφαδάζει. καὶ ἐς τὰ ἄρθρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν σκελέων καὶ τῆς ὀσφύος ἡ ὀδύνη φοιτᾷ, καὶ τὸν ἀμφὶ τὴν καρδίην τόπον, καὶ ῥάχιν καὶ βουβῶνας ἀλγέει, καὶ ἀκρατίη τινὰ τῶν μελέων τοῦ σώματος γενήσεται. ἔπειτα πῦρ ἠρεμαῖον, φρίκη πάνυ φανερή. ἐμέουσι δὲ καὶ φλεγματώδεα πικρὰ δριμέα. καὶ ἀμφὶ τοῦσδε, ὧδε ἔχει. καὶ οἱ ξυμβαίνεται, ἢν μελεδαίνηται, ὑγιέα γενέσθαι. ἢν δὲ μή, χωλὴν, καὶ ἀκρατέα τῶν μελέων γίνεσθαι τοῦ σώματος. ἄφορος δὲ ἡ νοῦσος οὐ πάνυ.

Ην μὲν αἱ μῆτραι ἑλκωθῶσι, καὶ τὰ λοχεῖα μὴ παρῇ ὡς χρή, πάντα πονήσει. καὶ ἢν μὴ μεγάλα ᾖ τὰ ἕλκεα, μελεδαινομένη ἐν τάχει, ὑγιαίνει. χρὴ δὲ τὴν μελέτην ἀτρεκέως ποιέεσθαι, ἑλκέων τῶν ἐν τῇσι μήτρῃσιν. ἅτε γὰρ ἐν ἁπαλῷ ἐόντα, καὶ δυσπαθέστερα, καὶ νευρώδεα τῇ κοιλίῃ. πολλὰ δὲ τὰ κοινωνέοντα. βρέγμα. στόμαχος. γνώμη ἀΐσσεται, καὶ κακοτροπέει, καὶ οὐ ῥηϊδίως ἐθέλει ξυνιέναι. ἢν δὲ οἱ αἱ μῆτραι στενόστομοι γενοίατο, καὶ μὴ παραχαλάσωσι τὴν λοχείην κάθαρσιν, φλεγμανέουσιν. ἢν μὴ μελεδαίνηται ἐν τάχει, πάντα μὲν μᾶλλον πονήσει. καὶ ὀδμὴ πονηρή. καὶ οἰδίσκεται ἡ ἔξοδος. καὶ ἢν μὴ φλεγμήνωσιν αἱ μῆτραι, αὐτόματον ἔξεισι κακὸν ὀζώδες, καὶ πελιδνὸν ἐόν, ἢ μέλαν ἐὸν θρομβοειδές, καὶ ἡ γυνὴ καθαίρεται τὰ λοχεῖα. ἔστι δ᾽ ὅτε οὐκ ἔξεισιν, ἀλλὰ τῇ γυναικὶ θάνατον σημαίνει, ἢν μή τις ἐν τάχει φλέβα τέμῃ, ἢ τὴν κοιλίην μαλθάξῃ. ἄμεινον δὲ καὶ κλύσμα ποιῆσαι. ἢν δὲ δυσέμετος ᾖ, καὶ ἐς ἔμετον ἄγειν. κρέσσον δὲ λουτρὸν καὶ ἱδρῶν. τούτων δὲ καιρὸς ὅτε δεῖ οἱ ἄριστος.

Ην δὲ ἐκ τόκου γυνὴ καθαρθῇ, ὀλίγῳ πλέονα ὧν χρή. γίνεται γὰρ καὶ τοῦτο, εἴ τε μῆτραι εὐρύστομοι γενοίατο, καὶ τῶν φλεβῶν τινὲς καταῤῥαγέωσιν, αἳ τείνουσιν ὑπὸ τὰς μήτρας, ὑπὸ βίης τῆς ἐξόδου τοῦ ἐμβρύου. πυρετὸς καὶ ῥῖγος ἔχει αὐτὴν λεπτὸς θέρμη τε ἀνὰ πᾶν τὸ σῶμα, ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ φρίκη καὶ ἀσιτίη. καὶ βδελύξεται πάμπαν. καὶ λεπτὴ ἔσται καὶ ἀσθενής. καὶ χλωρή. καὶ οἰδαλέος. καὶ ἀσιτέει. ἢν δέ τι φάγῃ ἢ πίῃ, οὐ πέσσεται. ἐνίοισι δὲ καὶ κοιλίη καὶ κύστις καταῤῥήγνυνται. καὶ φρίκη ἔχει μᾶλλον. ἀμφὶ δὲ ταύτης, ὧδε ἔχει.

Ην δὲ ἐκ τόκου ἐούσης συμφραχθῇ τι τοῦ αἰδοίου. ἤδη δὲ καὶ τοῦτο εἶδον, ἢν ἑλκωθῇ τὸ στόμα τοῦ αἰδοίου, καὶ ἐπειδὰν ἑλκωθῇ ἐν τόκῳ βιασθὲν ὑπὸ τῆς ἐξόδου τοῦ παιδίου, ἐγένετο ἴκελόν τι ἄφθῃ. καὶ ἐφλέγμηνε κάρτα. καὶ τὰ χείλεα ὑπὸ τῆς φλεγμασίης συνέπεσε πρὸς ἄλληλα, καὶ ἔλαβεν ἀλλήλων, ἅτε ἡλκωμένα ἐόντα. καὶ ψύξις δὲ γίνεται, καὶ μεμύκει ἄμφω τὰ χείλεα, ξυνδήσασα τὸ τῆς καθάρσιος ἀπολελειμμένης. εἰ δὲ ἐχώρεεν ἡ κάθαρσις, οὐκ ἂν ἐμυκώθη τὰ ἕλκεα. νῦν δὲ ἐπιῤῥέει καὶ παχύνεται ἀλλοκότῳ τρόπῳ. καὶ ἰῆσθαι οὖν ὡς τὰ ἐν τῷ ἄλλῳ σώματι, καὶ ἐς ὠτειλὰς ἄγειν. τὸ δὲ χωρίον λεῖον ἔσω, καὶ ὁμόχροον εἰ φροντίς. ἔπαθε δὲ ταῦτα ἃ πάσχουσιν αἱ μῆτραι ἀκαθαιρόμεναι τὰ λοχεῖα. καὶ ἐπὶ τουτέοισιν ἤλγει τὸ αἰδοῖον. καὶ ψηλαφῶσα ἔγνω, ὅτι ξυνεπέφρακτο. καὶ ἔφρασε. καὶ μελεδαινομένη ἀπεκαθήρατό τε καὶ ὑγιὴς ἐγένετο καὶ φόρος. εἰ δὲ μὴ ἐμελεδάνθη μὴ δέ οἱ ἡ κάθαρσις ἐῤῥάγη αὐτομάτη, τὸ ἕλκος μέζον ἐποίησε, καὶ μὴ ἀνεῖσα ἐκινδύνευσεν ἂν τὸ καρκινωθῆναι τὰ ἕλκεα. εἰ δ᾽ ὁρμηθείη γυναικὶ λοχείη κάθαρσις ὡς ἐς κεφαλὴν θώρηξ τε καὶ πλεύμονα. γίνεται γὰρ τοῦτο καὶ θνήσκουσι πολλάκις αὐτίκα ἢν ἴσχηται. εἰ δὲ χωρέοι κατὰ στόμα ἢ ῥῖνα καλῶς, ἐξαυτῆς γίνεται. εἰ δὲ ὀλίγον ἡ νοῦσος χρονιωτέρη γίνοιτο καὶ πάσχοι ἂν ἡ γυνὴ ὁκοῖα εἴρηται ἀμφὶ τῆς παρθένου, ἢ τὰ ἐπιφαινόμενα πρῶτα ὥρουσεν ἄνω. ἡ δὲ γυνὴ πλέονα χρόνον περιέστα τῆς παρθένου. καὶ βληχρότερα τὰ παθήματα ἔσται οἱ, μέχρις οὗ ὁ πνεύμων διάπυος γένηται. ἢν δὲ μὴ χωρέῃ ἡ λοχείη κάθαρσις κατὰ τὸ στόμα, ἀλλ᾽ ἄνω ὁρμηθεῖσα τραπῆναι, καταψύχεται τὰ λοχεῖα, καὶ οὐ χωρήσει, κατά γε δίκην. καὶ βὴξ ὑπολάψεται. καὶ ἄσθματα. καὶ πληρουμένου τοῦ πλεύμονος ὑπὸ τοῦ αἵματος, πονήσει τὸ πλευρὸν κάρτα, καὶ τὸ μετάφρενον. καὶ ὅταν βήξῃ, ξηρὸν ἀποβήσεται. ἄλλοτε δὲ ἀφρῶδες πτύεται. τοῦ δὲ χρόνου προϊόντος, πτύαλον ἐπιφαίνεται ὑπόμελαν ἐόν, καὶ θολερόν. καὶ τὰ στήθεα πῦρ ἔχει, τοῦ ἄλλου σώματος πολλὸν οἷα αἵματος θερμήναντος αὐτό. καὶ πυρεταίνει ἡ γυνή. καὶ ἡ γαστὴρ οἱ στεγνὴ ἔσται. καὶ ἀσιτήσει. καὶ ἀγρυπνήσει. καὶ βδελύξεται. καὶ οὐ περιγίνεται ἀλλὰ θανεῖται ἐν μιῇ καὶ εἴκοσιν ἡμέρῃσιν ὡς τὰ πολλά. ἢν δέ οἱ κάθαρσις ἀνορμήσασα κατὰ τὸ στόμα μὴ ἔλθῃ, μηδὲ ἐς τὸν πνεύμονα τράπηται, τρέψεταί οἱ ἐς τὸ πρόσωπον τὰ λοχεῖα, καὶ ἔσται ἐρυθρὴ κάρτα, καὶ ἡ κεφαλὴ βαρέη. οὐδὲ κινῆσαι αὐτὴν ἔσται πόνων ἄτερ. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐρυθροὶ κάρτα ἔσονται, καὶ ἐκ σφέων αἷμα ῥεύσεται

λεπτὸν

λεπτόν. καὶ ἐκ τῶν ῥινῶν ἔστιν οἷσιν αἷμα ῥεῖ. καὶ ἢν τοῦτο ᾖ, ὥστε χρονιωτέρη ἡ νοῦσος γίνεται, τῇσι τὰ οὔασιν, οὐκ ὀξέως δεῖ τὸ ἀκούειν ἐν τῇ νούσῳ. καὶ καρδιώξει. καὶ σφύζεται. καὶ ἀλλοφρονέει. καὶ παράνοιαι γίνονται μανιώδεες. ἔστι δ᾽ οἷσι θρασὺς ὀμμάτων ἰλλωδίων, καὶ τ᾽ ἄλλα πάντα πονήσει, ὅκως καὶ διὰ τὸν πλεύμονα ὡς ἔρχεται ἢν ἡ κάθαρσις τράπηται, πλὴν οὐ βήξει, οὐδὲ πτύσεται τοιαῦτα. οὐδὲ τὸ μετάφρενον ἀλγήσει ὁμοίως. μελεδαινομένη δὲ ὑγιαίνει. οὐ πολλαὶ δὲ ἐλπίδες εἰσὶ περιγενέσθαι. ἢν δ᾽ ἄρα καὶ περιγένηται, κώφωσις ἔσται οἱ, ἢ τύφλωσις τὸ ἐπίπαν. ἀμφὶ τῇσι δὲ τῆς νούσου ὧδε τελευτᾷ.

Ἢν ἐκ τόκου ῥόος λαμβάνῃ, καὶ τὰ σιτία ἐν τῇ γαστρὶ μένῃ, ἀσταφίδα χρὴ μέλαιναν, καὶ ῥοιῆς γλυκείης τὰ ἔνδον τρίψαι. οἴνῳ δὲ ὡς ἐν μέλανι χρῆ, τυρὸν ἐπιξύσας αἴγειον. καὶ ἄλφιτα πύρινα πεφρυγμένα ἐπιπάσαι, καὶ εὔκρατον διδοῦν.

Ἢν δὲ αἷμα ἐκ τόκου ἐμέσῃ, τοῦ ἥπατος ἡ σῦριγξ τέτρωται. καὶ ὀδύνη πρὸς τὰ σπλάγχνα φοιτᾷ. καὶ τὴν καρδίαν σπᾶται. ταύτην χρὴ λούειν πολλῷ θερμῷ. καὶ τῶν χλιασμάτων ἃ μάλιστα προσδέχεται, προστιθέναι. καὶ πιπίσκειν ὄνου γάλα ἑπτὰ ἡμέρας, ἢ πέντε. μετὰ δὲ ταῦτα πιπίσκειν βοὸς μελαίνης γάλα ἀσιτεύσασαν εἰ οἷόν τε ἂν ἡμέρας μ´. διὰ δὲ τῆς ἑσπέρης, σήσαμον τριπτὸν πιπίσκειν. ἡ δὲ νοῦσος, κινδυνώδης. τὸ δὲ γάλα ὅκως γίνηται, εἴρηταί μοι ἐν τῇ φύσει τοῦ παιδίου τῇ ἐν τόκῳ, καὶ τ᾽ ἄλλα παραπλησίως.

Ἢν γάλα σβεσθῇ, πράσα τρίψας, διεὶς τι ὕδατι, διδοῦν πιεῖν, καὶ ἐν θερμῷ λούεσθαι. καὶ εἰς βρῶσιν πράσα καὶ κράμβην ἐσθιέτω. συνεψεῖν δὲ καὶ κυτίσου φύλλα. καὶ τοῦ χυλοῦ ῥοφεῖν. πιπίσκειν δὲ καὶ τοῦ χυλοῦ τοῦ μαράθρου. καὶ τοῦ ἀπὸ τῶν μαραθρέων ῥιζῶν. καὶ κριθὰς ἐπτισμένας, καὶ βούτυρον ἑψήσας ὁμοῦ, καὶ ψύξας, διδοῦν πίνειν. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ ἱππομάραθρον. καὶ τὸ ἱπποσέλινον. καὶ κύτισος. ὁμοῦ ταῦτα πάντα γάλα πουλὺ ποιέει καὶ αὔξει. σκυρίαι αἰγῶν, τυροὶ δὲ μάλιστα ἀγαθόν. ἀλλὰ καὶ τὸν ἐλελίσφακον ἑψεῖν. ἢ ἀπὸ τῶν ἀρκευθίδων, ἢ κεδρίδων ἀποχέουσα τὸν χυλὸν, καὶ οἶνον ἐπιχέουσα, πινέτω. καὶ διὰ τὰ λοιπὰ ἔλαιον ἐπιχέουσα ἐσθιέτω. καὶ τῶν δριμέων καὶ τῶν ἁλμυρῶν, καὶ ὀξέων καὶ ὠμῶν λαχάνων, πάντων εἰργέσθω. τὸ δὲ κάρδαμον ἐν οἴνῳ πινόμενον, ἀγαθόν. καὶ γὰρ τὸ γάλα καθαίρει. καὶ ὕδατι θερμῷ λούεσθω. καὶ ἀπόθερμον πινέτω, καὶ ἄγνου καρπὸν ἐν οἴνῳ διδόναι πίνειν. καὶ ὁ χυλὸς τοῦ τεύτλου γάλα πουλὺ ποιεῖ πινόμενος. καὶ σησάμου ἀπ᾽ αὐτοῦ. καὶ κριθέων τριμηνιαίων ἐμβαλὼν διὰ θίαν, τρίψας πάντα δι᾽ ὀθονίου τὸν χυλὸν ἐπιχέας καὶ ἐκχυλίσας, παραμίξας δὲ καὶ μέλι, ἢ ἀμαμηλίδας, ὅτε ἐπ᾽ οἴνῳ μέλανι διδόναι πίνειν.

Ὅταν γυνὴ τέκῃ καὶ τοῦ ὑστέρου μὴ ἀπαλλαγῇ, διδόναι ἄμεινον, ὑφ᾽ ὧν μάλιστα καθαίρεται τὰ λοχεῖα, σκόροδα ἑφθὰ, ἢ ὀπτὰ ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ μετὰ πουλυποδίων, καὶ σηπιδίων. ἐπ᾽ ἀνθράκων δὲ ὅ, τι ἂν βούληται κουτίον. καστόρια δὲ ἢ νάρδον πινέτω. πίνειν δὲ καὶ πήγανον ἐν οἴνῳ μέλανι γλυκεῖ, νῆστις, ἢ ἄνευ οἴνου. ἢν δὲ μὴ γλυκὺς ὁ οἶνος ᾖ, ἄμεινον μέλι παραμίσγειν. κράμβην ἑφθὴν ὁμοῦ τῷ γάνῳ. καὶ λινόζωστιν. καὶ τῷ ἀσθματιῶντι πίνειν τῶν ὑστερικῶν.

Ἢν δὲ βρομβωδῇ, καὶ πόνος ἐν νειαίρῃ τῇ γαστρὶ γένηται, διδόναι πράσα ἑφθά. καὶ ὅσα ἄγρια καὶ ἥμερα. λιπαρὰ δὲ ποιεῖν ἅπαντα, λούεσθαι δὲ καὶ διὰ τρίτης ἡμέρης ἐν δίνῃ. τὸ γὰρ ψῦχος τούτοισιν ἐναντίον. καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν ὑπαλείφειν ἄμεινον. μὴ πολλῷ θερμῷ χρῆσθαι.

Ὅταν τὸ ὕστερον μὴ αὐτίκα ἀπίῃ μετὰ τὸν τόκον, τῆς νειαίρης γαστρὸς γίνονται πόνοι ἐν κενεῶσι. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετοί. κἢν ἀπαλλάσσηται τὸ ὕστερον, ὑγιαίνει καὶ ἡ γυνή. σήπεται δὲ πουλύ. ἀπαλλάσσεται δὲ ἑκταίη, ἢ ἑβδομαίη, ἢ καὶ ἀνωτέρω. δεῖ τῇ τοιαύτῃ χρὴ διδόναι φάρμακα, ὧν ἂν ἐγὼ γράψω. καὶ πνεῦμα κατέχειν. ἄριστον δὲ πάντων οἶδα, ἀρτεμισίην βοτάνην. καὶ δίκταμνον. λευκοίου ἄνθος. καὶ ὀπὸν σιλφίου, κράτιστον ἐν ὕδατι πινόμενον ὅσον κύαμος Ἑλληνικός. καὶ ἢν τὰ ὕστερα μὴ δύνηται ἀποφυγεῖν, ἀσιτίαν. κἄπειτα πέταλα τῆς ἄγνου τρίψας ἐν οἴνῳ καὶ μέλιτι, καὶ ἔλαιον ἐπιχέας χλιήνας, διδοῦν πίνειν ὅσον κοτύλην, καὶ ἔξεισιν.

Ἢν δὲ γυναικὶ τὸ χορίον ἐλλειφθῇ ἐν τῇσι μήτρῃσι, τοιῶσδε ὧδε γίνεται. ἢν ῥαγῇ βίῃ ὁ ὀμφαλὸς, ἢ ἀμαθίῃ ἀποτάμῃ ἡ ὀμφαλητόμος, τὸν ὀμφαλὸν τοῦ παιδίου πρόσθεν ταμοῦσα, πρὶν ἢ τὸ χορίον ἐξιέναι ἐκ τῶν μητρέων, αἱ μῆτραι τι ἀνασπῶσιν ὕστερον ἄνω, ὅτε ὀλισθηρὸν ἐὸν καὶ χεόμενον, καὶ κατισχνοῦσιν ἐν ἑωυτῇσι. τέταται γὰρ τὸ χορίον ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ τοῦ παιδίου. καὶ ὕστερος ἔξεισιν ὁ ὀμφαλὸς ἐκ τῶν μητρέων. ἢν γὰρ πρότερος ἐξίοι, δι᾽ αὐτοῦ οὐκ ἂν διέλθοι τῷ παιδίῳ ἡ τροφὴ, ὅτι ἐξήρτηται ἐξ αὐτέου.

Ὅταν δὲ ἐν γαστρὶ ἔχουσα φθείρῃ τὸ ἔμβρυον μη-

νιαῖον, ἢ διμηναῖον, καὶ τὰ ὕστερα διεξιέναι μὴ δύνηται, ἢ δὲ λιπῇ, ταύτης χρὴ τοιαῦτα καθαίρειν τὸ σῶμα καὶ πιαίναι. οὐ γὰρ πρότερον ἔξεισι τὰ ἔμβρυα σαπέντα, ἢν μὴ ἰσχυραὶ αἱ μῆτραι ἔωσι καὶ εὐπαγέες. Ἢν γυναικὶ τὸ χορίον ἐλλειφθῇ, ἢν μὴ εὐρύστομοι αἱ μῆτραι ἔωσιν, χωρέει ἡ κάθαρσις ἔλασσον τοῦ καιροῦ. καὶ ἡ γαστὴρ σκληρὴ γίνεται καὶ μεγάλη. καὶ ψύξις ἔχει. καὶ πυρετὸς ὀξύς. καὶ πόνος καθ' ἅπαν τὸ σῶμα, γαστρὸς δὲ τὸ κατώτερον τοῦ ὀμφαλοῦ. καὶ βρῖθος γίνεται ἐν τῇσι μήτρῃσι. καὶ στροφὴ ὡς ἐμβρύου ἐόντος. καὶ μελεδανθεῖσα ἐκβάλλει τὸ χορίον ἐν τάχει σεσηπὸς, καὶ ὑγιαίνεται. Ἢν ἐκ τόκου ἡ μήτρη ἑλκωθῇ, ῥόδων ἄνθη ἰῆσθαι. διακλύζεσθαι δὲ καὶ στρυφνοῖσιν. ἢν δὲ ἑλκωθῇ τὸ στόμα καὶ φλεγμήνῃ, σμύρναν καὶ στέαρ χήνειον, καὶ κηρὸν λευκὸν, καὶ λιβανωτὸν, λαγωοῦ θρίξ, τῇσιν ὑπὸ γαστέρα μίσγειν καὶ προστιθέναι ἐν εἰρίῳ λεῖα ποιοῦντα. Ἢν ἐκ τόκου φλεγμήνωσιν αἱ ὕστεραι, πυρετὸς ἔχει τὸ σῶμα βληχρὸς καὶ ἀχλύς. ἐκ δὲ τῆς κοιλίης οὐδέποτε ἐκλείπει τὸ πῦρ. καὶ διψῇ. καὶ τὰ ἰσχία ἀλγέει. καὶ οἰδέει τὴν γαστέρα τὴν νειαίρην ἰσχυρῶς. καὶ ἡ κοιλίη ταράσσεται. ὑποχώρημα δὲ κακὸν καὶ ὀζόμενον. καὶ λάζεται τὸ πῦρ σφοδρόν. καὶ ἀσιτίη ἔχει. καὶ κατὰ τὸ βρέγμα ὀδύνη καὶ οὐ δύναται ἐρύσαι τῆς κοιλίης ὁ στόμαχος, ποτὰ καὶ σιτία. καὶ ἀδυνατέει πέσσειν. καὶ ἢν μὴ θεραπεύωνται εὐθέως, αἱ πλεῖσται θνήσκουσιν. ἡ κοιλίη δὲ αὐτίη. τῆς ἀκτῆς τὰ φύλλα ὡς ἁπαλώτατα ἐν πυρῷ κειμένοισιν ἑψήσας σητανίοισιν, ἀκροχλιαρὸν ῥοφέειν. διδόναι τε καὶ μελίκρητον, καὶ οἶνον ὑδαρέα. καὶ τὸ ἄλευρον καταπλάσσειν τοῖσι ψυκτηρίοισι. σιτίον δὲ ὡς ἐλάχιστον ἐσθίειν. καὶ τὴν γαστέρα ἰῆσθαι. καὶ τὴν κεφαλὴν ἰῆσθαι. ὑποχόνδριον δὲ καταπλάσσειν καὶ τὸν μητρίων τόπον. Ὁκόταν ἀλγέῃ τὴν ἕδρην, ἢ ἄλλο τι, ἀρκευθίδας καρπὸν, ἢ λινοσπέρμα καὶ κνίδης τρίβειν, καὶ διδόναι πίνειν. ἢν ἐκ τόκου ἀλγέῃ, ῥητίνην τερεβινθίνην, καὶ μέλι καὶ οἶνον χλιαρὸν διδόναι ῥοφέειν. καὶ ἢν φλεγμήνωσιν αἱ μῆτραι, τοῦτο παύσει. ἢν δὲ μὴ ἀλγέῃ τι τῶν μητρίων, ποτὲ ἀμυγδάλας βρύψας πικρὰς, ἐλαίης τε τὰ ἁπαλὰ φύλλα, καὶ ἄννησον, καὶ ἐρύσιμον, καὶ ὀρίγανον, καὶ νίτρον, ταῦτα μίξας καὶ τρίψας λεῖα, κολλούρια ποιέειν μητρίων. ἢν φλεγμήνωσιν καὶ ὀδύνην ἔχῃ, ῥόδων φύλλα, κινάμωμον, καὶ κασσίην τρίψας ἐν τῷ αὐτῷ λεῖα ὡς χνοῦν, ἑτοιμον. καὶ ποιήσας φθοΐσκους ὅσον δραχμιαίους, ὀστράκινον χυτρίδιον καινὸν διάπυρον ποιήσας, περικαθίσας καὶ περιστείλας ἱματίοισι, θυμιῆν ἐς τὰς μήτρας. τοῦτο ὀδύνας παύσει. ἢν δὲ ἐκ τόκου αἱ ὕστεραι πονήσωσι, βληχρὸν ἔχει τὸ πῦρ. ἔνδοθεν δὲ ἡ κοιλίη ἡ νειαίρη πυριφλεγέθειν δοκεῖ. καὶ ἐς τὸ ἰσχίον ἐνίοτε ἀπερείδεται. καὶ ὀδύνη ἴσχει τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ ἐς τοὺς κενεῶνας. καὶ τὰ ὑποχωρέοντα χολώδεα καὶ κάκοδμα. καὶ ἢν μὴ στᾶθῇ ἡ κοιλίη, ἐξαίφνης θνήσκει. Ὅταν οὖν ὧδε ἔχῃ, χρὴ ψύχειν τὴν κοιλίην, φυλασσόμενον ὅκως μὴ φρίξῃ. πινέτω δὲ ἢν μὴ ἵστηται, τὸ ἀπὸ τῶν κριμνῶν. τρωγέτω ἄρτον ἄλητον. ῥοφέειν δὲ σίδης οἰνώδεος τὸν χυλὸν, κεράσας ὕδατι. ἐπιπάσσειν δὲ λευκοῦ φακοῦ, καὶ τοῦτο ἑψεῖν, μίσγειν φακὸν, καὶ κύμινον, καὶ ἅλας, καὶ ἔλαιον, καὶ ὄξος. τοῦτο διδόναι ῥόφημα ψυχρὸν. καὶ φακὴν ὀξείην. καὶ ἐπιπίνειν οἶνον οἰνώδεα πράμνιον. τῶν δὲ ἄλλων σιτίων ἀπέχεσθαι χρὴ ἔστ' ἂν ὁ πυρετὸς λυθῇ. ἢν δὲ δοκέῃ καὶ λούεσθαι. ἢν δὲ ἀσθενὲς ἔχῃ, πίνειν διδόναι τὰ ἄλφιτα. ἢν δὲ ἀκινδυνοτέρη ᾖ, ἐν ὕδατι ψυχρῷ. σιτίον δὲ προσφέρεσθαι κοῦφον, ὅτι μὴ ἀνιήσει ὅταν τὸ πῦρ μεθῇ. ἡ δὲ νοῦσος ὀξέη τε καὶ θανατώδης. Ἢν δὲ φλεγμήνωσιν αἱ ὕστεραι λεχοῖ, πίμπλαται ἡ κοιλίη καὶ μεγάλη γίνεται, καὶ πρὸς τὰ ὑποχόνδρια πνῖξ ἔχει. ὅταν ὧδε ἔχῃ, καταπλάσσειν βρύου τοῦ θαλασσίου, ὃ ἐπὶ τοὺς ἰχθύας ἐπιβάλλουσι, κόψαι δὲ ἐν ὅλμῳ καὶ ξυμμίσγειν ὠμήλυσιν, καὶ ἀπόζεσιν κληματίνην. καὶ λινόσπερμον φώξαντα. βαλεῖν δὲ ταῦτα καὶ ἀναφορύξαι ὄξει καὶ ἐλαίῳ. ποιέειν δὲ οἷον κυκεῶνα παχὺν. ταῦτα ἑψεῖν, ὡς οἷον στέαρ γίνεσθαι. καὶ τούτῳ καταπλάσσειν ὡς θερμοτάτῳ. καὶ ἢν χρήζῃ ἐγκαθίζεσθαι. Ἢν δὲ λεχοῖ φλεγμήνωσιν, αἱ ὕστεραι οἰδέουσι. καὶ ὁκόταν τὰ λοχεῖα ἐμμένῃ, κρύβδην τείνονται. γίνονται δὲ ἐπὴν πυκνωθῶσιν ὑπὸ ψύχεος. ταύτῃσιν ἢν μὲν ἀποψύχωνται, ἀλεαίνειν. ἢν δὲ ὑπερφλεγέθωσιν, καὶ τὸ ψῦχος ἀφῇ, προσθετὸν ποιέειν, ὅ, τι φλεγμασίῃ ἐναντιοῦται. καὶ λούειν ἅμα καὶ πυριῆν καὶ φάρμακα προσάγειν, ὧν αὖ ἐγὼ γράψω. ἕλκειν τε ἀτμίδα ἐς τὸ στόμα καὶ ἐς τὰς ῥῖνας. ἢν δὲ πνίγωσι, φακοὺς ἑψεῖν ἐν ὄξει, καὶ ἁλὶ, καὶ ὀριγάνῳ πολλῷ. καὶ ὀλίγην ποιέεσθαι. καὶ τὴν λινόζωστιν ἐσθίεσθαι. καὶ ἐν τῷ χυλῷ λεπτὸν ἄλητον ῥοφείτω. ὅτι ἂν τάχιστά τε καὶ πρὶν τὴν ὀδύνην ἔχειν, πρότερον διδόναι τῶν φαρμάκων, ὅσα τὰς ὑστέρας παύει τῆς ὀδύνης καὶ σιτία διαχωρητικὰ προσφέρεσθαι. καὶ ἢν ἡ γαστὴρ φλεγμαίνηται, ὑποκλύζειν ὅτι τάχος. Ἢν δὲ

μῆτραι

μῆτραι φλέγματος ἐμπλησθῶσι, φῦσαι ἐγγίνονται ἐν τῇσιν ὑστέρῃσι. καὶ τὰ ἐπιμήνια περιέρχεται ἐλάσσονα, λευκά, φλεγματώδεα. ἔστι δ' ὅτε αἷμα λεπτὸν ἀκραιφνές, ὑμένων ἀνάπλεον· καὶ ἔστιν ᾗσιν κυρκανᾶται. καὶ τρὶς τοῦ μηνὸς ἐπιφαίνεται. καὶ τῷ ἀνδρὶ ὑπὸ τῆς ὑγρότητος οὐκ ἐθέλει μίσγεσθαι, οὐδ' ὀργᾷ τοῦτο δρᾶν. καὶ λεπτὴ γίνεται. ὀδυνῆται δὲ τὴν νειαίρην γαστέρα. τὰς ἰξύας. καὶ τοὺς βουβῶνας. καὶ εἰ δάκνοι τὸ ῥέον καὶ ἕλκοι τὰ ἀμφίδεα, χρόνιον φάναι τὸ ῥεῦμα. καὶ ἢν μὴ πολὺ ᾖ, φάκιον ξὺν ἐλλεβόρῳ διδῶναι ἐμέσαι. ἔπειτα ἐς τὰς ῥῖνας ἐγχέαι, καὶ φάρμακον πίσαι κάτω. σιτίων δὲ εἰργέσθω δριμέων, ἢν δὲ βαρύνηται καὶ ψύχηται καὶ νάρκην ἔχῃ, γάλα διδόναι, καὶ οἶνον εὐώδεα. πινέτω δὲ νῆστις, ὑπόθερμον. λίνου ἀπόβρεγμα. ἐλελίσφακον ἐν οἴνῳ εὐώδει ὑδαρεῖ. καὶ κλύσαι τὰς ὑστέρας, τῷ ξὺν τῇ τρυγί. καὶ ἢν ἑλκώμεναι ἔωσι, διαλιπόντα ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς, κλύσαι αὖθις, ξὺν τῷ κόκκῳ. μετὰ δὲ τοῖσι στρυφνοῖσι. ἢν δὲ ἑλκωμέναι ἔωσι, νιπτέσθω τῷ ἀπὸ τῆς μυρσίνης καὶ δάφνης ἀφεψήματι. καὶ ἐγχριέσθω τῷ ξὺν τῷ ἀργυρίου ἄνθει. ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή. καὶ ὀλίγαι ἐκφεύγουσι.

Ην δὲ κοτυληδόνες φλέγματος περίπλεαι ἔωσι, τὰ ἐπιμήνια γίνονται ἐλάσσονα. καὶ ἢν ἐν γαστρὶ ἔχῃ, διαφθείρει, ἐπειδὰν ἰσχυρότερον τὸ ἔμβρυον γένηται. οὐ γὰρ ῥώννυται, ἀλλ' ἀποῤῥέει. γνοίης δ' ἂν τῷδε. ὑγρὴ γίνεται. καὶ τὸ ἀποῤῥέον μυξῶδες. καὶ γλίσχρον οἷα ἀπὸ κοιλίης φέρεται. καὶ οὐ διάκρισιν ἐν τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν ἔστ' ἂν παύσηται τοῦ αἵματος καθαιρομένη, καὶ δύο ἡμέρας καὶ τρεῖς βλένναι ἴασιν ἐκ τῶν ὑστερέων. καὶ φρίκη ἔχει. καὶ θέρμη οὐκ ὀξεῖα, πλὴν οὐκ ἐκλείπει. ταύτην κλύσαι ἀπὸ τῶν ὀλύνθων ἀφ' ὧν ὕδωρ ἅπαν καθαίρεται, καὶ δὶς καὶ τρίς. ἔπειτ' ἢν δὲ καθαρθῇ, στρυφνοῖσι τὸ λοιπὸν χρήσθω. προστιθέναι δὲ τὰ μαλθακά, ὑφ' ὧν καθαίρεται φλέγμα. καὶ πυριῆν τὰς ὑστέρας, τῷ ξὺν τῇ δάφνῃ. καὶ κλύζειν τῷ ξὺν τῷ ὄξει. καὶ θυμιῆν ἔστ' ἂν παύσηται τὰ ἐπιμήνια τοῖσιν ἀρώμασι. κἄπειτ' ἀσιτέειν χρή, καὶ ἀλουτέειν. ξυνίτω δὲ τῷ ἀνδρί. καὶ σιτία, καὶ οἶνον ὀλίγα λαμβάνειν. καὶ ἀλεαίνειν. καὶ εἰριωνικὰς ἀμφὶ τὰ σκέλεα ἑλίσσειν, καὶ ἐλαίῳ ἀλείφειν.

ἀπὸ ὑφ

Ην δὲ ὕδερος ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐγγένηται, τὰ ἐπιμήνια ἐλάσσονα καὶ πονηρὰ γίνεται, καὶ προαπολείπει. καὶ ἡ νειαίρη γαστὴρ οἰδεῖ. καὶ οἱ μαζοί, στεῤῥοί, καὶ μαλθακοί. καὶ τὸ γάλα πονηρόν. καὶ δοκεῖ ἐν γαστρὶ ἔχειν. καὶ ἐν τούτοισι γνώσῃ ὅτι ὕδερος ἐστί. σημαίνει δὲ καὶ ἐν τῷ στόματι τῇσιν ὑστέρῃσιν. ψαυούσῃ γὰρ ἰσχνὸν καὶ ὑγρὸν φαίνεται. καὶ ῥῖγος καὶ πῦρ λαμβάνει. ὅσῳ δ' ἂν ὁ χρόνος πλείων γίνεται, ὀδύνη ἔχει τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς κτενῶνας, καὶ τοὺς βουβῶνας. αὕτη ἡ νόσος ἐκ τρωσμοῦ γίνεται. καὶ ἐξ ἄλλων δὲ προφασίων. καὶ ὅταν τὰ ἐπιμήνια κρυφθῇ, λούειν χρὴ πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ χλιάσματα προστιθέναι ἢν ἡ ὀδύνη ἔχῃ. ἔστ' ἢν δὲ παύσηται, φάρμακον χρὴ πίσαι κάτω. καὶ πυριῆσαι τῷ ξὺν τῷ βολέζῳ τὰς ὑστέρας. ἔπειτα προσθεῖναι τὸ ξὺν τῇ κανθαρίδι. καὶ διαλείπειν δύο ἡμέρας ἢ τρεῖς. καὶ ἢν ῥώμην ἔχῃ, νετώπῳ κλύσαι. καὶ ἢν ἡ γαστὴρ λαπαρὴ γένηται. καὶ οἱ πυρετοὶ παύσωνται. καὶ τὰ καταμήνια προχωρέει κατὰ λόγον. καὶ τῷ ἀνδρὶ ξυγκοιμάσθω. καὶ ἐν τοῖσι προσθέτοισι μενέτω, καὶ μεσηγὺς ἡμέρης πινέτω κρήθμου φλοιόν. γλυκυσίδης τοὺς μέλανας κόκκους πέντε. καὶ ἀκτῆς καρπὸν ἐν οἴνῳ νῆστις. καὶ τὴν λινόζωστιν ἐσθιέτω ὡς πλείστην. καὶ σκόροδα ὠμὰ καὶ ἑφθά. καὶ τοῖσι μαλθακοῖσι πρὸς ὕπνον χρήσθω. καὶ πουλυποσίν. καὶ τοῖσι ἄλλοισι μαλθακοῖσι. καὶ ὄψοισι θαλασσίοισι μᾶλλον, ἢ κρέασι. καὶ ἢν τίκτῃ, ὑγιαίνει.

ἂν

βολβίτῳ

Ην ὕδρωψ γένηται ἐν τῇσι μήτρῃσι, τὰ ἐπιμήνια ἐλάσσω γίνεται. καὶ κακίω. καὶ διὰ πλείονος χρόνου. καὶ καιροῦ ἐλάσσονα, ἢ μικρῷ πλείονα ἴῃ. καὶ οἰδέει ἡ κοιλίη. καὶ τὸ ἐπικτένιον. καὶ αἱ κνῆμαι, καὶ ἡ ὀσφῦς. ἐπειδὰν δὲ συχνὸς χρόνος γένηται καὶ ἐν γαστρὶ ἔχῃ, διαφθείρει καὶ ἐκβάλλει. καὶ ὕδωρ ξὺν αὐτῷ χέεται. καὶ ἡ γυνὴ θνήσκει ὡς ἐπιτοπολύ. τὸ δὲ αἷμα φθείρεται. καὶ ὑδεροῦται. ταύτην γαλακτοποτέειν, καὶ μηκώνων πίνειν ἔστ' ἂν τὸ ἔμβρυον κινέεσθαι δοκέῃ. ἔτι δὲ πρὸς τούτοισιν, ὡς ἐπιτοπολὺ διαφθείρεται καὶ ἐξαμβλοῦται. καὶ αἵματος καὶ ὕδατος ῥέουσιν αἱ μῆτραι. ταῦτα δὲ πάσχει οὐδέν τι μᾶλλον ἐκ πόνου ἢ ἄλλως. τοῖσι δ' ἂν γνοίης ὅτι ὕδρωψ ἐστίν, εἰ ἀφάσσαν τῷ δακτύλῳ ὄψει τὸ στόμα αὐτῆς ἰσχνόν, καὶ περίπλεον ὑγρασίης. ἢν δὲ ἐν αὐτῇ τὸ ἔμβρυον μὴ κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἤδη δίμηνον, διαφθείρεταί τε καὶ ἀποπνίγεται. ἥ τε γαστὴρ ἡ νειαίρη, ἐπανοιδέει. καὶ ἁπτομένη ἀλγέει ὡς ἕλκος. καὶ πυρετὸς μέγας αὐτὴν καὶ βρυγμὸς λαμβάνει. καὶ ὀδύνη ἰσχυρὴ τοῦ αἰδοίου. καὶ τὴν νειαίρην γαστέρα. καὶ τὰς ἰξύας.

καὶ περὶ κενεῶνας, καὶ τὴν ὀσφῦν ὀξέα τε καὶ συνεχέα. ὅταν οὕτως ἔχῃ, λούειν τε αὐτὴν θερμῷ, ἢν ὀδύνην ἔχῃ, καὶ χλιάσματα προσάγειν, πειρωμένον ὅ,τι ἂν μάλιστα προσδέχηται. καὶ φάρμακον καθαρτήριον κάτω. διαλιπεῖν δὲ χρόνον, ὅσον αὐτῇ δοκέει ἱκανὸς εἶναι. καὶ κλύσαι καὶ πυριῆσαι. καὶ τὴν κυκλάμινον ἐν ῥάκει μέλιτι δεύων, προσθεῖναι πρὸς τὸ στόμα τῶν μητρέων. καὶ τῆς κυπαρίσσου καταξύσας καὶ τέγξας ἐν ὕδατι, προσθεῖναι ὡσαύτως. ἐλάσσονι δὲ χρόνῳ. καὶ διὰ πλείονος ἤπερ, ὅσῳ μᾶλλον δάκνει καὶ ξαίνει. καὶ μάλιστα ποιησάμενος κασσιτερίνην ἐγκαθιέναι. καὶ τῷ δακτύλῳ ὡσαύτως. καὶ τὰ πόματα ὅ,τι ἂν μάλιστα προσίηται, πιπίσκειν. καὶ ξυγκοιμᾶσθαι τῷ ἀνδρὶ ὡς μάλιστα τῶν καιρῶν παρόντων. ἢν γὰρ συλλάβῃ τὴν γονὴν καὶ κυήσῃ, ὑποκαθαίρεται καὶ τὰ πρόσθεν ἐόντα ξὺν αὐτοῖσι, καὶ οὕτως ἂν μάλιστα ὑγιὴς γένοιτο.

οἷα τοῦ

τοῦ

ἕξει

Ἢν δὲ γυνὴ ὑδρωπιήσῃ, οἱ αὐτοῦ σπληνὸς ὑδατώδεος καὶ μεγάλου ἐόντος, γίνεται δὲ ὁ σπλὴν ὑδατώδης ἀπὸ τοῦδε τοῦ παθήματος. ἐπὴν πῦρ ἔχῃ, καὶ μὴ ἀφίῃ τὸν ἄνθρωπον, καὶ δίψαν λαμβάνῃ καρτερὴν, καὶ πίνῃ, καὶ μὴ ἀπεμέσῃ. τὸ μὲν γὰρ ἐν τὴν κύστιν διελθὸν, διουρέεται. τὸ λοιπὸν δὲ ὁ σπλὴν λαμβάνει, σπάσας ἀπὸ τῆς κοιλίης πρὸς ἑωυτὸν, ἅτε ἀραιὸς ὢν καὶ σπογγοειδής. κάμθρος τι κατὰ τὴν κοιλίην. καὶ ἢν τούτων οὕτως ἐχόντων μὴ ἱδρώσῃ, μὴ δὲ ἡ κοιλίη χαλᾶται, αἴρεται ὁ σπλὴν ὑπὸ τούτου. καὶ μᾶλλον ἢν ὕδωρ ᾖ τὸ ποτόν. καὶ μὲν ἤν τις ἐπαφήσαιτο μαλθακὸς ὡς χνοῦς ἐστίν. ἔστι δ᾽ ὅτε αὐτὴ τυπούμενος. ἀθρόος δὲ καὶ πιμπλάμενος, ἐκδιδοῖ ἐς τὰς φλέβας τῷ σώματι. καὶ μάλιστα ἐν τὸ ἐπίπλοον καὶ τοῖσιν ἀμφὶ τὴν κοιλίην ἐοῦσι χωρίοισι καὶ τοῖσι σκέλεσι. ἕτερον γὰρ ἑτέρῳ διεκδιδοῖ ἐν τῷ σώματι, ἐπὴν πλεῖον ἑκάστῳ τοῦ καιροῦ ᾖ, καὶ μὴ δύνηται κατέχειν. ἐπιγίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ ὕδρωπος αἰεί, ἐπὴν μάθῃ ὁ σπλὴν ἕλκειν ἐν ἑωυτὸν φύσει ἀραιὸς ὢν καὶ μανός. γίνεται δὲ αὕτη ἀρχὴ αὕτη τῆς νόσου καὶ ἄτερ πυρετοῦ. ἢν καῦμα τι τῇ κοιλίῃ ἐνστάῃ, οἷα φλέγματος ἐν αὐτὴν κατιόντος. καὶ ἢν ἡ ἄνθρωπος τὴν δίψαν μὴ κατέχῃ. μὴ δ᾽ ἡ κύστις μὴ δ᾽ ἡ κοιλίη διηθέωσιν οὖρόν τε καὶ κόπρον κατά τε δίκην. μὴ δὲ ὑποτηδείῃ διαίτῃ χρῆται ἡ ἄνθρωπος. ἢν δὲ ὑδρωποειδὴς ᾖ, ἄρχεται τὰ καταμήνια πολλὰ ἐξαπίνης. ὅτε δὲ ὀλίγα καὶ γίνονται ὅτε μὲν ὡς ἀπὸ κρεῶν ὕδωρ ὡς αἱματώδεα ἀποπλύνειν. ὅτε δὲ ὀλίγα ἰσχυρότερα. καὶ οὐ πήγνυται. καὶ ἆσθμα μὲν λαμβάνει, πρὶν ἢ τὰ καταμήνια χωρέειν. καὶ ὀδύνη ἐν τῷ σπληνί, καὶ μᾶλλον ἐπὴν τι γλυκὺ φάγῃ. καὶ ἡ γαστὴρ ἐξαίρεται, καὶ μεγάλη ἐστί. καὶ ἐπὴν πλέονα τοῦ μάθεος φάγῃ, πονέει τε τὴν γαστέρα. καὶ τὴν ὀσφῦν ἀλγέει ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ πῦρ μὲν ἐπιλαμβάνει δι᾽ ὀλίγου. ἐπὴν δὲ ἀποκαθαρθῇ, ῥήϊστον δοκέει πρὸς τὰ πρόσθεν, ἔπειτα ἐν τὸ αὐτὸ καθίσταται. καὶ ἢν μελεδαίνηται, ὡς χρή, ὑγιὴς ἔσται. ἢν δὲ μὴ καὶ ὁ ῥόος ἐπιφαίνηται καὶ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου αἰεὶ ῥέεται κατ᾽ ὀλίγον οἷον ἰχὼρ, ὑπομελαίνης πλείονος δέεται.

ἔστιν ὅτε, ἀπὸ

καταλείποντες

Ἢν δὲ μὴ ῥόος ἐπιγίνηται, ἀλλ᾽ αἱ μῆτραι ὑπὸ τῶν πρόσθεν μὴ χαλάσωσι τὰ ἐπιμήνια, ἥτε γαστὴρ οἱ μεγάλη ἐστί, καὶ βρῖθος ἐνεὸν ὡς τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ. καὶ δοκέει ὡσεὶ παιδίον ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς κινέεσθαι. ἅτε τῶν μητρέων ὕδατος οὐσέων πεπληρωμένων, καὶ τοῦ ὕδατος κινουμένου. ἄλλοτε γὰρ καὶ ἄλλοτε κλυδάζεται αὐτῇσι τὸ ὕδωρ ὡς ἐν ἀσκῷ, καὶ ἀλγέει ψαυομένη τὸ κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ. καὶ αἱ κληῗδες καὶ ὁ θώρηξ, καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τὰ ὄμματα καταλεπτύνεται, καὶ αἱ θηλαὶ αἴρονται. ἔστι δὲ ᾗσι μὲν ἥτε κοιλίη καὶ τὰ σκέλεα πλήθει ὕδατος. ᾗσι δὲ ἐν θάτερον τουτέων. καὶ ἢν μὲν ἄμφω πλησθῇ, οὐδεμία ἐλπὶς περιγίνεσθαι τὴν ἄνθρωπον. ἔστι δὲ ἢν θάτερον, τούτων ἐλπίδες ὀλίγαι ἢν μελεδαίνηται, καὶ μὴ λίην τετρυχωμένη ᾖ. χρονίη δὲ αὕτη ἡ νοῦσος. γίνεται δὲ πάντα μᾶλλον μὲν τῇσιν ἀτόκοισιν. γίνεται δὲ πολλάκις καὶ τῇσι τετοκυίῃσιν. ὑποκίνδυνα δὲ ἐστὶν ὡς εἴρηται, καὶ τὸ πουλὺ ὀξέα καὶ μεγάλα καὶ χαλεπὰ ξυνιέναι. διὰ τόδ᾽ ὅτι αἱ γυναῖκες μετέχουσι τῶν νούσων. καὶ ἔσθ᾽ ὅτε οὐδ᾽ αὐταὶ ἴσασιν ὅτι νοσέουσιν, πρὶν ἢ ἔμπειροι νούσων γένωνται ἀπὸ καταμηνίων, καὶ ἔωσι γεραίτεραι. τότε δὲ σφέας ἥ τε ἀνάγκη καὶ ὁ χρόνος διδάσκει τὸ αἴτιον τῶν νούσων. καὶ ἔστιν ὅτε τῇσι μὴ γινωσκούσῃσιν ὑφ᾽ ὅτου νοσέουσι φθάνει τὰ νοσήματα ἀνίητα γινόμενα, πρὶν ἂν διδαχθῆναι τὸν ἰητρὸν ὀρθῶς ὑπὸ τῆς νοσούσης ὑφ᾽ ὅτευ νοσέει. καὶ γὰρ αἰδέονται φράζειν, κἢν εἰδῶσι. καί σφιν δοκέουσι αἰσχρὸν εἶναι ὑπὸ ἀπειρίης καὶ ἀνεπιστημοσύνης. ἅμα δὲ καὶ οἱ ἰητροὶ ἁμαρτάνουσιν τὰ ἀτρεκέως πυνθανόμενοι τὴν πρόφασιν τῆς νόσου. ἀλλ᾽ ὡς τὰ ἀνδρικὰ νοσήματα ἰώμενοι. καὶ πολλὰς εἶδον διεφθαρμένας ἤδη ὑπὸ τοιούτων παθημάτων. ἀλλὰ χρὴ ἀνερωτᾶν αὐτίκα ἀτρεκέως τὸ αἴτιον. διαφέρει γὰρ ἡ ἴησις πολ-

ἀνέστη

λόν, τῶν

λόγ, τῶν γυναικείων νοσημάτων, καὶ τῶν ἀνδρείων. Ἢν δὲ αἱ μῆτραι ἑλκωθῶσιν, αἷμα καὶ πύα καθαίρεται. καὶ ὀσμὴ βαρέη γίνεται. καὶ ὀδύνη ὀξέη λαμβάνει ἐς τὰς ἰξύας. καὶ ἐς τοὺς βουβῶνας. καὶ ἐς τὴν νειαίρην γαστέρα. καὶ ἀναφοιτᾷ ἡ ὀδύνη ἐς τοὺς κενεῶνας, καὶ ἐς τὰς πλευράς, καὶ ἐς τὰς ὠμοπλάτας. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐς τὰς κληῗδας ἀφικνέεται. καὶ δάκνεται. καὶ κεφαλὴν ἀλγέει σφοδρῶς. καὶ παρανοεῖ. τῷ δὲ χρόνῳ ἀνοιδίσκεται πᾶσα. καὶ ἀσθενείη μιν λαμβάνει. καὶ ἀψυχίη. καὶ πυρετὸς λεπτός. καὶ περίψυξις. οἰδίσκεται δὲ μάλιστα τὰ σκέλεα. ἡ δὲ νοῦσος λαμβάνει ἐκ τρωσμοῦ, ἤτις ἂν διαφθαρεῖσα τὸ παιδίον ἐγκατασαπῇ μὴ ἐγκαθαρθῇ. καὶ τὸ σῶμα πᾶν πῦρ ἔχει. λαμβάνει δὲ καὶ ἐκ τῶν ῥόων. καὶ ἢν ὑπὸ σφέας δριμέα ἂν ἢ καὶ χολώδεα δάκνει. ἢν οὕτως ἐχούσῃ ἐπιτυγχάνῃς, ἐπ' ἢν μὲν αἱ ὀδύναι ἔχωσι, λούειν τε πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ χλιάσματα προστιθέναι, ὅκου ἂν ἡ ὀδύνη ἔχῃ. καὶ ἢν μὲν ἄνω ὀδύναι ἔωσι καὶ ἰσχυρὴ ᾖ ἡ γυνή, πυριήσασθαι ὅλην, καὶ φάρμακον διδόναι κάτω πίνειν. καὶ ἐπ' ἢν ὥρη ᾖ τοῦ ἔτεος, ὀῤῥὸν ἀφεψῶν, διδόναι ἐπιπίνειν ἡμέρας πέντε ἢν δύνηται ἤ. ἢν δὲ μὴ ᾖ ὀῤῥός, ὄνου γάλα ἑψεῖν. καὶ διδόναι πίνειν ἡμέρας τρεῖς ἢ τέσσαρας. μετὰ δὲ τὴν γαλακτοποσίην, ὕδασιν ἀνακομίσαι αὐτήν, καὶ σιτίοισιν ἐπιτηδείοισι. κρέασι μηλείοισιν, ἁπαλοῖσι, νέοισι, καὶ ὀρνιθείοισι, καὶ τεύτλῳ, καὶ κολοκύντῃ. ἀπεχέσθω δὲ τῶν ἁλμυρῶν, καὶ δριμέων, καὶ τῶν θαλασσίων πάντων, καὶ κρεῶν χοιρείων. καὶ βοείων. καὶ αἰγείων. ἄρτους δὲ ἐσθιέτω. ἢν δὲ ἀψυχίαι ἔχωσι. καὶ μὴ ἰσχύῃ. καὶ περιψύχηται, ῥόφημα λαμβάνειν. εἰσὶ δέ τινες, αἳ ταύτῃσι κεφαλὴν ἀλγεούσῃσι, ἐπιπίσκουσι γάλα, ὅτι κεφαλὴν ἀλγέουσιν. εἰ δὲ ὕδωρ, ὅτι λειπευμέουσι. τἀναντία δὲ οἶμαι, εἰ κεφαλὴν ἀλγέουσι, νικα φρενῶν εἴη αὖτις ἁρμόσσον ὕδωρ. ὅτι δὲ δάκνεται καὶ δριμέα ἐστί, γάλα ταύτῃσιν σύμφορον. ἐπ' ἢν δέ σοι δοκέῃ ἰσχύειν, κλύζειν τὰς ὑστέρας. πρῶτα μὲν τῷ ἀπὸ τῆς τρυγός. μετὰ δὲ ταῦτα διαλιπὼν ἡμέρας τρεῖς ἢ τέσσαρας, κλύζειν τῷ σὺν τῷ κραμβίῳ χλιαρῷ. καὶ αὖθις διαλιπὼν ἡμέρας τρεῖς, κλύσαι τῷ σὺν τῷ πικερίῳ. καὶ ἢν ταῦτα ποιήσαντι ὑγιάζωνται αἱ ὑστέραι, κλύσαι τῷ ξὺν τῷ σιδίῳ. ἐπὶ δὲ τὰ ἕλκεα ἐπιχρίειν ἀργύριον ἄνθος. καὶ κηκίδα. καὶ σμύρναν. καὶ λιβανωτόν. καὶ τοῦ αἰγυπτίου ἀκάνθου τὸν καρπόν. καὶ οἰνάνθην τὴν ἀγρίην. καὶ χρυσοκόλλην. καὶ λεπίδα. καὶ λωτοῦ πρίσματα. καὶ κρόκον. καὶ στυπτηρίην αἰγυπτίην κατακεκαυμένην. τούτων ἐν ἴσῳ ἴσον ἑκάστου. τὴν δὲ στυπτηρίην. καὶ τὴν κηκίδα, καὶ τὸν κρόκον ποιῆσαι μίαν μοῖραν πάντων. τρίψας δὲ καὶ ξυμμίξας, πάντα λεῖα διεῖναι ἐν οἴνῳ λευκῷ γλυκεῖ. ἔπειτα ἑψεῖν, ἕως ἂν παχὺ γένηται οἷον περ μέλι. τούτῳ δὲ ἐπαλείφειν δὶς τῆς ἡμέρης διδόναι, νιψαμένην ὕδατι χλιαρῷ. ἑψεῖν δὲ ἐν τῷ ὕδατι καὶ κισθόν. καὶ ἑλελίσφακον. καὶ ἐπ' ἢν σοι δοκέῃ ταῦτα ποιέοντι ῥᾷον εἶναι, προπίνειν γάλα ἑφθὸν αἴγειον. μίην ἡμέρην. ἔπειτα διδόναι, γάλα βόειον, τὸν αὐτὸν τρόπον οἷον ὑπὸ τοῖσι προτέροισι. μετὰ δὲ τὴν γαλακτοποσίην, παχῦναι σιτίοισιν ὡς μάλιστα, καὶ ποιέειν ὅκως ἐν τῇ γαστρὶ ἔχῃ, ὑγιὴς γὰρ γίνεται. ὡς δὲ τὰ πολλὰ ἐκ τῆς νούσου ταύτης ἐκφεύγουσι καὶ ἄτοκοι γίνονται. τῇσι δὲ γεραιτέρῃσιν, οὐ πάνυ τι. πίνειν δὲ μετ' αὐτὰ φάρμακα, λίνου σπέρμα ἀποπεφωσμένον. καὶ σήσαμον. καὶ κνίδης καρπόν. καὶ γλυκυσίδης ῥίζαν τὴν πικρὴν τρίβων ἐν οἴνῳ εὐώδει μέλανι κεκρημένῳ.

Ἢν αἱ μῆτραι ἑλκωθέωσιν, καὶ αἷμα καὶ πύον ῥέει καὶ ἰχώρ. σηπομένων γὰρ τῶν μητρέων, νόσημα ἀπ' αὐτέων γίνεται. καὶ ἡ γαστὴρ ἡ νειαίρη, ἐπαίρεται. καὶ λεπτὴ γίνεται. καὶ ἀλγέει ψαυομένη, ὡς ἕλκος. καὶ πῦρ ἔχει καὶ βρυγμὸς αὐτήν. καὶ ὀδύνη ὀξέη καὶ συνεχής, ἔς τε τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐς τὸ ἐπίσιον, καὶ ἐς τὴν γαστέρα τὴν νειαίρην, καὶ ἐς τὸν κενεῶνα, καὶ ἐς τὰς ἰξύας. ἡ δὲ νοῦσος λαμβάνει μάλιστα μέν, ἐκ τόκου ἤν ἐν αὐτῇσί τι διαφθαρὲν σαπῇ. καὶ ἐκ τρωσμοῦ. καὶ ἄλλως ἀπὸ ταυτομάτου. ταύτῃσιν ἢν ἐπιτυγχάνῃς, λούειν ἐν ὕδατι πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ ὅκου ἂν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, τοιαῦτα τὰ χλιάσματα προστιθέναι, καὶ σπόγγον ἐξ ὕδατος θερμοῦ. καὶ κλύζειν, τὰ δριμέα καὶ τὰ στρυφνὰ ἀπεχομένην. τῶν δὲ μαλακωτέρων, διὰ μέσου ὅκως δοκέῃ σοι καιρὸς εἶναι. τοῦ τε λίνου τὸν καρπὸν κόψας, καὶ τῆς ἀκτῆς, συμμίξας δὲ ἐν μέλιτι καὶ ποιήσας φάρμακον, τούτῳ χρῶ. λοῦσον δὲ ὕδατι θερμῷ. καὶ λαβὼν σπόγγον, ἢ εἴριον μαλθακὸν βάπτων ἐς θερμὸν ὕδωρ διακάθαιρε τά τε αἰδοῖα καὶ τὰ ἕλκεα. εἶτα ἐς οἶνον ἄκρητον ἐμβάπτων πάλιν τὸν σπόγγον ἢ τὸ εἴριον, τὸν αὐτὸν τρόπον χρῶ. ἔπειτα τῷ φαρμάκῳ τούτῳ ἐνάλειφε, ὁσάκις ἂν δοκέῃ σοι καιρὸς εἶναι. ἔπειτα ῥητίνην καὶ στέαρ ὕειον μίξας ὁμοῦ τῷ

φαρμάκῳ

ξηρα

κισθὸν ἰὸς

εἰ

φαρμάκῳ διαλείφειν πολλάκις μεθ' ἡμέρην, καὶ τῆς νυκτός. μετὰ δὲ ταῦτα λίνου σπέρμα φώξας καὶ κόψας, καὶ σήσας, μήκωνα λευκὴν κόψας ἐν ἀλφίτοισι καὶ σῆσαι, καὶ τυρὸν αἴγειον ὀπτὸν περιξύσας τὸ ῥύπος καὶ τὴν ἅλμην, καὶ τὸ πικρὸν συμμίξας, καὶ πάλιν ἀλφίτοισιν, εἶτα ἐν τοῦ φαρμάκου μέτρον, καὶ τοῦ τυροῦ, καὶ τοῦ ἀλφίτου ἴσον διδόναι πίνειν δὶς ἢ [illegible] νῆστι ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ κεκρημένῳ. δεῖ δὲ τὴν ἑσπέρην μᾶζαν καὶ παχὺν κυκεῶνα διδόναι, καὶ τὸ γυναικεῖον ὅ,τι ἂν μάλιστα προσδέχηται, πιπίσκειν. καὶ μέχρι μὲν ἂν τὸ αἷμα πολὺ ῥέῃ καὶ ὀδύναι ὀξεῖαι ἔχωσι, καὶ ὀλίγον χρόνον διαλίπωσι ταῦτα ποιέειν. ἐπὴν δὲ τὸ ἕλκος ἔλασσον ᾖ, καὶ ὀδύναι βληχραὶ προσλαμβάνωσι, καὶ διὰ πλείονος χρόνου, φάρμακα πιπίσκειν ὑφ' ὧν μέλλει καθαίρεσθαι κάτω μᾶλλον, ἢ ἄνω. διαλείπειν χρόνον, ὁκόσον ἂν δοκέῃ ἐπίκαιρος εἶναι, καὶ πυρίην βληχρῇσι πυριῆσι, ἀνακαθίζοντα ὑψόθι, ἢν δοκέῃ ἑκάστοθι καιρὸς εἶναι. ταῦτα ποιέουσα ὑγιὴς γίνεται. ἡ δὲ νοῦσος βληχροτέρη καὶ θανατώδης, καὶ διαφεύγουσιν αὐτὴν παῦραι.

Ἢν δὲ ἑλκώδεα σφοδρῶς, αἷμα καὶ πύον καθαίρεται. καὶ ὀδμὴ γίνεται βαρεῖα. καὶ ὁκόταν ἡ ὀδύνη προσλάβῃ ὡς ὑπὸ ὠδῖνος τὰ περὶ τὸν ῥόον γίνεται. καὶ ὁκόταν ὁ χρόνος ᾖ, τὰ σκέλεα καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι, καὶ ἰῶνται ὥσπερ οἱ ἰητροὶ ὡς ὑδρωπιῶντα. τὸ δὲ οὐκ ἔστι τοιοῦτον.

Ταύτην ἢν λάβῃς, λούειν πρῶτα θερμῷ. καὶ χλιαίνειν. καὶ κλύζειν δριμέσι, καὶ μαλθακοῖσι καὶ στρυφνοῖσιν, ὕδατί τε καὶ οἴνῳ. καὶ πολύκαρπον. καὶ πελύκνσμον(?). καὶ μέλι ἑψῶν ὁμοῦ. εἶτα εἴριον εἰς τοῦτο βάπτειν, διαχρίειν τὰ αἰδοῖα. καὶ ῥητίνην καὶ μέλι, καὶ συὸς ἔλαιον ἐγχέειν. καὶ πιπίσκειν λίνου καρπόν. καὶ σήσαμον φώξας, καὶ βούτυρον, καὶ τυρὸν αἴγειον. καὶ ἄλφιτον ἐν ἅπασι, πιπίσκειν ἐν οἴνῳ νῆστιν. ἐφ' ἑσπέρην δὲ, μέλιτι ἐπιχέειν πουλύ. καὶ ἕως μὲν ἂν τὸ αἷμα καθαίρηται, καὶ ὀδύναι ὀξεῖαι ἔχωσι, καὶ ὀλίγον χρόνον διαλίπωσι, ταῦτα ποιέειν. ὅταν δὲ οἱ ἔλασσον ᾖ, καὶ ὀδύναι βληχρότεραι ἴσχωσι διὰ πλείονος χρόνου, φάρμακον πιπίσκειν κάτω, καὶ διαλιπεῖν. ταῦτα ποιέουσα, ὑγιὴς γίνεται. χρονίη δὲ οὐκ ἔνι.

Ὅσα δὲ ἑλκώματα γίνεται ἐν τῇσιν ὑστέρῃσιν ἀπὸ τρωσμοῦ, ἢ ὑπὸ ἄλλου τινὸς, ταῦτα χρὴ ἀρξάμενον εἰς τὸ ὅλον σῶμα θεραπεύειν πάντα, ὁκοίης ἂν δοκέῃ δέεσθαι θεραπείης. ἤν τέ σοι δοκέῃ διὰ ἅπαντος τοῦ σώματος ὁ ἄνθρωπος θεραπευτέος εἶναι, ἤν τε ἀπ' αὐτέων. γνώσῃ δὲ εἰ ἀπ' αὐτέων τῶν ὑστερέων δεῖ. τὰ μὲν ἀπ' αὐτῶν τῶν ἑλκωμάτων τὴν κάθαρσιν παρέχει, πυώδεά τε καὶ ξυνεστηκυῖαν. τὰ δὲ μὴ ἀπ' αὐτέων, λεπτά τε καὶ ἰχωροειδέα. ὅσα μὲν οὖν ᾖ λεπτὰ τῶν ῥευμάτων, ταύτας μὲν χρὴ θεραπεύειν ἐν φαρμάκῳ. καὶ διδόναι καὶ ἄνω καὶ κάτω. πρῶτον δὲ ἄνω. καὶ ἢν μὲν μετὰ τὴν φαρμακείην τὰ ῥεύματα ἐλάσσω γίνεται, καὶ διὰ πλειόνων ᾖ διαλείποντα, αὖθις φαρμακεύειν τὸν αὐτὸν τρόπον. μετὰ δὲ τὴν φαρμακείην διαιτᾶν, διαίτῃ τοιαύτῃ, ἐν ὁποίῃ ἂν εἴη μάλιστα ξηροτάτη ὁ ἄνθρωπος. ἔσται δὲ ἢν αὐτὴν πυριῇς διὰ ἡμερέων τρίτης ἢ τετάρτης, ὅλον τὸ σῶμα, καὶ ἐμέτους ποιέῃς ἐκ τῶν πυριῶν εὐθύς. μετὰ δὲ τοὺς ἐμέτους καὶ τὰς πυρίας, διαιτῆν, ἀλουσίῃσί τε καὶ ὑδροποσίῃσι, καὶ ἀρτοσιτίῃσιν. ὄψῳ δὲ μηδενὶ, ἀλλ' ἢ οἴνῳ ἀκρήτῳ μέλανι. λαχάνων δὲ μηδενί. ὅταν τὸν ἔμετον παρασκευάζῃς, τότε χρὴ ἔχειν λαχάνων πολλῶν καὶ δριμέων ἐμπιπλάναι. καὶ σιτίων πολλῶν, καὶ ὄψου ὁκοίου ἂν βούλωνται. καὶ οἴνου πολλοῦ ἐμπιπλᾶναι ὑδαρέος. καὶ λούειν ἐκ τῶν πυριῶν, πολλῷ θερμῷ. αὕτη μὲν θεραπείη τῶν τοιουτοτρόπων ῥευμάτων. ἄμεινον δὲ ἄμφω φαρμακεύειν. καὶ ἐμέειν, καὶ ἄνω ἐλκέειν. δίαιτα δὲ ξηραντικὴ κρέσσων, καὶ ἀλουσίη. τὰς δὲ ὑστέρας χρὴ θεραπεύειν ὧδε. πρῶτα μὲν πυριᾶν ὕδατι ἀκτῆς ἀφεψῶντα τὰ φύλλα. ἔπειτα μετὰ τὴν πυρίην κλύζειν ἐκ τῆς ἰλύος τῷ σμήγματι. ἢν μὴ σηπεδὼν ἐν τοῖς ἕλκεσι ᾖ, καὶ τὰ ἀπιόντα δυσώδεα, ἀκρητεστέρῳ τῷ σμήγματι. ἢν δὲ μηδὲν τοιοῦτον, ὑδαρεστέρῳ. μετὰ δὲ τὴν ἰλὺν, ὕδατι. ἐν δὲ τῷ ὕδατι, ἐναφεψεῖν μυρσίνην καὶ ἐλελίσφακον. μετὰ δὲ τοῦτο, οἴνῳ κλύζειν ἀκρήτῳ λευκῷ χλιαρῷ. ὁκόταν δὲ δάκνηται ἤδη ὑπὸ τῶν κλυσμάτων, τότε ἤδη καθαρὰ ἐστὶ τὰ ἕλκεα. κλύζειν οὖν χρὴ, ὑδαρεστέρῃ τῇ ἰλύϊ, καὶ οἴνῳ μέλανι. μετὰ δὲ τὸν οἶνον, πιμελὴν ὑὸς τήξαντα νεαρὴν ἔλαιον παραμίξαντα, ἢν μὴ ᾖ χηνὸς, ἢν δὲ μὴ ἄλλου τοῦ, μάλιστα ὄρνιθος. εἰ δὲ μὴ τὸ ἐκ τῶν ἐλαιῶν παλαιὸν, τούτῳ χλιαρῷ κλύζειν. μετὰ δὲ τὸν οἶνον διὰ ἑτέρου κλυστῆρα ἐγχέαντα διὰ τὸ στόμα. καὶ ἢν μὴ ἑλκώμενα, μοτοὺς ποιοῦντας τῶν μαλθακτηρίων προστιθέναι. καὶ ἢν καῦμα παρέχωσι προσκείμενοι, ἀφελομένην τὴν γυναῖκα

κελεύειν

ὁκόσα

φαρμακεύειν

χρὴ

κελεύειν αὐτὴν νίψασθαι ὕδατι χλιαρῷ, τοιούτῳ οἵῳ περ ἐκλύζετο. ἢν δὲ πρὸς τὴν δίαιταν τήνδε τὰ ῥεύματα μὴ ἀπαλλάσσηται, ἐλάσσω δὲ γίνηται καὶ δάκνηται σφοδρῶς, καὶ τὰ ἀποῤῥέοντα χολή τε ἔῃ καὶ ἅλμη, καὶ μὴ μόνον τὰ ἔνδον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔξω ἑλκοῖ, μεταβάλλειν χρὴ τὴν δίαιταν, καὶ ὀξυγραίνειν πᾶσαν, ὅκως τὰ ῥεύματα ὡς ὑδαρέστατα ἔσται. καὶ ἥκιστα δηκτικά, λουτροῖσι θερμοῖσι πουλλοῖσι. μάζῃ. λαχάνοισιν ἑφθοῖσι πᾶσι λιπαροῖσιν. ἰχθύσι τοῖσι σελάχεσιν, ἐν κρομμύοισι καὶ κορίοισιν ἕψοντα ἐν ἅλμῃ γλυκέῃ. ἕψειν δὲ λιπαρῶς δὲ λιπαρὰ κρέασιν ἑφθοῖσι πᾶσι, πλὴν βοὸς καὶ αἰγός. τούτοισι γὰρ διεφθοῖσιν ἐν ἀνήθοισι καὶ μαράθροισιν. οἴνῳ μελιχρόῳ, κιῤῥῷ, ὑδαρεῖ. πλείονι γαλακτοποσίῃ μετ' οἴνου γλυκέος. τὰ δ' ἄλλα περὶ τῶν κλυσμάτων ποιέειν κατὰ τὸν ὑφηγημένον λόγον. αὕτη μὲν νῦν περὶ τῶν τοιούτων ἡ θεραπείη. ὅσα δὲ πυοειδέα τε καὶ ξυνεστῶτα, ἄπεισι τούτων. τὸ μὲν ὅλον σῶμα οὐδὲν δεῖ κινέειν. κλύζειν δὲ καὶ ἀπὸ τούτων τὴν θεραπείην πᾶσαν ποιέεσθαι. κλύζειν δὲ τοῖσιν αὐτέοισι κλύσμασιν, οἷς πρόσθεν εἴρηται τὸν αὐτὸν τρόπον. γεγράψεται δὲ καὶ ἄλλα κλύσματα.

Ἑλκῶν ἴησις. Ἐλάφου στέαρ χλωρὸν προστιθέτω. κλύζειν δὲ χρὴ αὐτίκα οἴνῳ σιραίῳ, πάντα κράτιστον δὲ ψιμυθίῳ ἢν ἕλκεα ᾖ. καὶ ἐλαίῳ ναρκισσίνῳ. σιτίοισι δὲ μαλθακωτέροισι χρῆσθαι, καὶ μὴ δριμέσιν. ἢν δὲ ῥερυπωμένα ᾖ καὶ νενεμημένα, καὶ τὸ πλεῖστον χῶρον διακναίῃ, τε Διακ ς καθαίρειν, καὶ νέαν σάρκα φῦσαι, καὶ ἐπ' ὠτειλὰς ἄγειν τὴν σάρκα. ῥηϊδίως γὰρ ἀναχαλᾶται, καὶ κακοήθεα γίνεται. καὶ λούειν συχνῶς.

Ἢν δὲ γυνὴ ἐκ ῥασμοῦ τρῶμα λαμβάνῃ, ἢ προσθέτοισι δριμέσιν ἑλκωθῇ τὰς μήτρας, οἷα πολλὰ γυναῖκες αἰεὶ δρῶσί τε καὶ ἰητρεύουσι, καὶ τὸ ἔμβρυον φθαρῇ, καὶ μὴ καθαίρηται ἡ γυνή, ἀλλὰ οἱ αἱ μῆτραι φλεγμήνωσιν ἰσχυρῶς, καὶ μεμύκωσι, καὶ τὴν κάθαρσιν οὐκ οἷαί τε ὦσι παραμεθιέναι, εἰ μὴ τὸ πρῶτον αἷμα τὸ ἐν τῷ ἐμβρύῳ. αὕτη ἢν μὲν ἰητρεύηται, ἐν τάχει ὑγιὴς ἔσται. ἄφορος δέ. ἢν δέ οἱ ῥαγῇ αὐτόματα τὰ λοχεῖα, καὶ τὰ ἕλκεα ὑγιανθῇ, καὶ ὧδε ἄφορος ἔσται. ἢν δέ οἱ ἡ μὲν κάθαρσις γίνηται, τὰ δὲ ἕλκεα μὴ μελεδαίνηται, κίνδυνος σηπεδονώδεα εἶναι. ἢν δέ οἱ κάθαρσις ᾖ τετρυχωμένῃ, θνήσκει. κἢν ἐν τῷ τόκῳ κάρτα ἑλκωθέωσι καὶ αἱ μῆτραι τοῦ ἐμβρύου μὴ κατὰ φύσιν ἐόντος, πείσονται τὰ αὐτὰ τῇ ἐκ διαφθορῆς ἑλκωθείσῃ τὰς μήτρας. καὶ μεταλλαγὰς καὶ τελευτὰς τὰς αὐτὰς ἡ νοῦσος ἴσχει ἤν τε ἐκ διαφθορῆς ἤν τε ἐκ τόκου αἱ μῆτραι ἑλκωθῶσι. καὶ εἰ τὰ λοχεῖα πάντα παρείησαν, ὅσον πονέσῃ, ἢν μὴ μεγάλα ἕλκεα ἔῃ, καὶ μελεδαινομένη, ἐν τάχει ὑγιαίνει. χρὴ δὲ τὴν μελεδώνην προσέχειν ἐν τάχει, ἢν ἕλκεα ἐν τῇ μήτρῃ ἐνῇ, ἅτε γὰρ ἐόντα ἐν ἁπαλῷ, ταχὺ αὔξεται, καὶ σαπρὰ ταχὺ γίνεται. ἰῆσθαι δὲ τὰ ἕλκεα, ὡς καὶ τὰ ἐν ἄλλῳ σώματι ἀφλέγμαντα χρὴ ποιέειν, καὶ ἀνακαθαίρειν, καὶ ἀναπιμπλάναι, καὶ ἐπ' ὠτειλὰς ἄγειν. διδόναι δὲ ὕδωρ εἰς πόσιν. οἶνον δὲ μή. σιτία παῦρα. πολλὰ δὲ μή.

Ὁκόσα δὲ τρωσμῶν γινομένων, μὴ ἀπαλλάσσεσθαι δύναται μειζόνων ὅλων τε ἢ τῶν μελέων τῶν ἐμβρύων ἐόντων, ἢ ἐλασσόνων καὶ πλαγίων καὶ ἀδυνάτων τὰ τοιαῦτα, ἢν μὲν κατὰ φύσιν ἔῃ, διδόναι τῶν φαρμάκων τι, ὧν ἐγὼ φράσω. προλούοντα θερμῷ παμπόλλῳ. κἢν ἐθέλοντα προϊέναι μὴ δυνατῶς ἀπίῃ, ἢν κατὰ φύσιν ἐόντα, τῇσι τοιαύτῃσι τοῦ πταρμικοῦ προσφέρειν. ἐπιλαμβάνειν δὲ τὸν μυκτῆρα καὶ πταρνύσθαι. καὶ στόμα πιέζειν, ὅκως ὁ πταρμὸς ὡς ὅτι μάλιστα ἐνεργήσῃ. χρῆσθαι δὲ καὶ σεισμοῖσι. σείοις δ' ἂν ὧδε.

Κλίνην λαβεῖν ὑψηλὴν ῥωμαλέην, καὶ ὑποστορέσαντα ἀνακλίνειν τὴν γυναῖκα ὑπτίην. τὰ δέ γε στήθεα, καὶ τὰς μασχάλας, καὶ τὰς χεῖρας, προκαταλαμβάνειν ταινίῃ, ἢ ἱμάντι πλατεῖ μαλθακῷ πρὸς τὴν κλίνην, καὶ ζωννύειν. καὶ τὰ σκέλεα ξυγκάμψαι. καὶ κατέχειν τοῖν σφυροῖν. ὅταν δὲ εὐτρεπίσῃς φρυγάνων φάκελλον μαλθακῶν, ἤ τι τῷδε ἐοικὸς εὐτρεπίζειν ὅσον τὴν κλίνην οὐ προσψαύσεται ὑπὸ τὴν γῆν ῥιπτουμένην, ὥστε ψαῦσαι τοῖσι πρὸς κεφαλὴν ποσὶ τῆς γῆς. καὶ κελεύειν αὐτὴν λαβέσθαι τῇσι χερσὶ τῆς κλίνης. καὶ μετέωρον πρὸς κεφαλὴν τὴν κλίνην ἔχειν, ὡς κατάῤῥοπος ᾖ ἐπὶ πόδας, φυλασσόμενος ὅκως μὴ προπετὴς ἔσται ἡ ἄνθρωπος. ὅταν δὲ ταῦτα ἐνεργῆται, καὶ μετάρσιος ᾖ ἡ κλίνη, ἐκ τῶν ὄπισθεν ὑποθεῖναι τὰ φρύγανα. κατορθοῦσθαι δὲ ὡς μάλιστα. ὅκως δὲ οἱ πόδες μὴ ψαύωσι τῆς γῆς, ῥιπτουμένης τῆς κλίνης κλίνης καὶ τῶν φρυγάνων ἔσωθεν ἐόντων. αἴρειν δὲ δεῖ ἑκατέρου τοῦ ποδὸς ἄνδρα, τῇδε καὶ τῇδε, ὡς κατ' ἰθὺ πέσῃ ἡ κλίνη, ὁμαλῶς καὶ ἴσως, ὅπως μὴ σπασμὸς ᾖ. σείειν δὲ ἅμα τῇ ὠδῖνι μάλιστα. καὶ ἢν μὲν ἀπαλλάσσηται

αὐτίκα

αὐτίκα πέπαυται. εἰ δὲ μὴ, διαλαβόντα σείειν. καὶ αἰωρέειν ἐπὶ κλίνης φερομένην. ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ποιέεσθαι, ἢν ὀρθά τε καὶ κατὰ φύσιν ἀπαλλάσσηται. χρὴ δὲ κηρωτῇ ὑγρῇ προχρίειν. ἐπὶ πάντων δὲ τῶν ἀμφὶ τὴν ὑστέρην τοιῶνδε παθέων, ἄριστον τόδε. καὶ μαλάχης ὕδωρ καταιονᾶν, καὶ βουκέρας ἢ πτισάνης πυρίνης μᾶλλον χυλός. χρὴ δὲ ἄχρι βουβῶνος ἕδρην καὶ αἰδοῖον πυριῆν. καὶ φύζεσθαι δὲ, ὅταν αἱ ὠδῖνες σφόδρα ὀχλέωσι μάλιστα, καὶ μηδὲν ἐν νόῳ ἕτερον ἔχειν. τὴν δὲ ἰητρεύουσαν, τὰ στόματα μαλθακοῖσιν διανοίγειν. καὶ ἠρέμα τοῦτο δρᾶν. ὀμφαλὸν δὲ ξυνεφέλκεσθαι τὸ ἔμβρυον. ὅσα δὲ δίπτυχα πτύσσεται καὶ ἔγκειται ἐν τῷ στόματι τῶν ὑστερέων, ταῦτα δὲ ἤν τε ζώοντα ἤν τε τεθνεῶτα ᾖ, προώσαντα ὀπίσω πάλιν στρέφειν. ὅκως κατὰ φύσιν ἴῃ ἐπὶ κεφαλήν. ὅταν δὲ ἀπωθέειν βούλῃ ἢ στρέφειν, ἀνακλίναντα χρὴ ὑπτίην ὑπὸ τὰ ἰσχία ὑποστορέσαι τι μαλθακόν. καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς κλίνης, ὅκως ὑψηλότεροι ἔσονται οἱ πρὸς ποδῶν πόδες, συχνὰ ὑποθεῖναι χρή τι. καὶ ἀνωτέρω δὲ τὰ ἰσχία τῆς κεφαλῆς ἔστω. προσκεφάλαιον δὲ, μηδὲν ὑπέστω τῇ κεφαλῇ, προμαθεόμενος ταῦτα. ὅταν δὲ ἀπώσηται τὸ ἔμβρυον καὶ περιδινῆται τῇδε καὶ τῇδε, κατὰ φύσιν καθίστασθαι. καὶ τὴν κλίνην καὶ τὰ ἰσχία ὑπεξελεῖν τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς κλίνης καὶ τοὺς λίθους, καὶ τὸ ὑπὸ τῶν ἰσχίων. πρὸς κεφαλὴν δὲ ὑποθεῖναι, ὑποκεφάλαιον, τὰ τοιαῦτα τούτῳ τῷ τρόπῳ θεραπεύειν. ὅσα δὲ ζῶντα τῶν ἐμβρύων, τὴν χεῖρα ἢ τὸ σκέλος ἔξω προβάλλεται, ἢ καὶ ἄμφω, ταῦτα χρὴ ὅταν τάχιστα προσημαίνῃ τὴν ἔξοδον, ἔσω ἀπωθέειν τῷ προειρημένῳ τρόπῳ. καὶ στρέφειν ἐπὶ κεφαλήν. ὡς ἂν ὁδὸν ἄγῃ. καὶ ὅσα πτύσσεται τῶν ἐμβρύων πεπηγότα, ἢ ἐς τὸν κνεῶνα, ἢ ἐς ἰσχίον ἐν τῷ τόκῳ, χρὴ ταῦτα ἀπορθοῦσθαι καὶ στρέφειν. καὶ προσκαθίζεσθαι ἐς ὕδωρ θερμόν, ἄχρις ἂν ἰαίνηται. Ὁκόσα δὲ τεθνεῶτα τῶν ἐμβρύων, ἢ τὸ σκέλος, ἢ τὴν χεῖρα ἔξω ἔχει, ταῦτα ἄριστον μὲν ἢν οἷόν τε ἀπώσασθαι ἔσω. καὶ ἄμφω ταῦτα ἐπὶ κεφαλὴν στρέφειν. εἰ δὲ μὴ οἷόν τε ᾖ, ἀνοιδίσκηται δὲ, τάμνειν τῷδε τῷ τρόπῳ. σχίσαντα τὴν κεφαλὴν μαχαιρίῳ ξυμφλάσαι, ἵνα μὴ θραύσῃ τῷ πιέστρῳ. καὶ τὰ ὀστέα ἕλκειν. ὥς τε ὀλίγῳ ἢ τῷ ἑλκυστῆρι παρὰ τὴν κληΐδα καταθέντα ὡς ἂν ἔχηται ἕλκειν, μὴ κατὰ πουλὺ, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον διανιέντα, καὶ αὖθις βιώμενον. ὅταν δὲ ταῦτα ἔξω εἰρύσῃς, ἐν δὲ τοῖσιν ὤμοισιν ἐνῇ, τάμνειν τὰς χεῖρας ἄμφω ἐν τοῖσιν ἄρθροισι μετὰ τῶν ὤμων. καὶ ὅταν ταῦτα κομίσῃς, ἢν μὲν οἷόν τε ᾖ ἰέναι καὶ τ' ἄλλα εὐπετῶς ἕλκειν. ἢν δὲ μηδὲν ἀκούσῃ, τὸ στῆθος ἀνὰ μέχρι τῶν σφαγέων σχίζειν. φυλάσσεσθαι δὲ ὡς μὴ κατὰ τὴν γαστέρα τάμῃς, καὶ ψιλώσῃς τι τοῦ ἐμβρύου. ἔξεισι γὰρ ἡ γαστὴρ, καὶ τὰ ἔντερα, καὶ κόπρος. ἢν δέ τι τούτων ἐκπέσῃ, πραγματωδέστερον ἤδη γίνεται. ξυμφλάσαι δὲ τὰ πλευρὰ καὶ τὰς ὠμοπλάτας ξυνάγειν. καὶ ῥηϊδίως μετὰ ταῦτα χωρήσει τὸ λοιπὸν ἔμβρυον, ἢν μὴ ἤδη οἰδαλέον ᾖ τὴν κοιλίην. ἢν γὰρ ᾖ τοιοῦτον, ἄμεινον τὴν γαστέρα τοῦ ἐμβρύου τρῆσαι πρηέως. ἔξεισι γὰρ φῦσα μόνον ἀπὸ τῆς γαστρὸς, καὶ εὐπετέως οὕτω χωρήσει. ἢν δὲ ἐκπεπτώκῃ ἡ χεὶρ ἢ τὸ σκέλος τεθνεῶτος τοῦ ἐμβρύου, ἢν μὲν δυνατὸν ᾖ, ἔσω ἀπῶσαι ἄμφω, καὶ εὐτρεπίσαι τὸ ἔμβρυον, ταῦτα ἄριστα. εἰ δὲ μὴ οἷόν τε ᾖ τοῦτο ποιῆσαι, ἀποτάμνειν ὅ, τι ἂν ἔξω ᾖ, ὡς ἂν δύνηται ἀνωτάτω, καὶ τοὐπίλοιπον ἐσμασσάμενος προῶσαι καὶ στρέψαι τὸ ἔμβρυον ἐπὶ κεφαλήν. ὅταν δὲ στρέφειν ἢ καταταμνεῖν μέλλῃς τὸ παιδίον, τὰς ἰδίας χεῖρας χρὴ ἀπονυχίσασθαι, τὸ δὲ μαχαίριον ᾧ ἂν καταταμνῃς, καμπυλώτερον ἔστω, ἢ εὐθύτερον. καὶ τοῦτο κατὰ κεφαλὴν ἀμφικαλύπτειν, τῷ λιχανῷ δακτύλῳ ἐπιματευόμενον, καὶ ὁδηγοῦντα, καὶ ὀρρωδέοντα, ὅπως μὴ ψαύσῃς τῆς ὑστέρης. Περὶ δὲ μύλης κυήσιος, τόδε αἴτιον. ἐπὴν πουλλὰ τὰ ἐπιμήνια ἐόντα γονὴν ὀλίγην καὶ νοσώδη ξυλλάβωσιν, οὔτε κύημα ἰθαγενὲς γίνεται. καὶ ἡ γαστὴρ πλήρης ὥσπερ κυούσης. κινέεται δὲ οὐδὲν ἐν τῇ γαστρὶ, οὐδὲ γάλα ἐν τοῖσι τιτθοῖσι ἐγγίνεται. σφριγᾷ δὲ τὸ στῆθος. αὕτη οὖν δύο ἔτεα, πολλάκις δὲ καὶ τρία, οὕτως ἔχει. καὶ ἢν μὲν μία σὰρξ γένηται, ἡ γυνὴ ἀπόλλυται, οὐδὲ γὰρ οἷόν τέ ἐστι περιγενέσθαι. ἢν δὲ πολλαὶ, ἐκρήγνυται αὕτη ἡ κατὰ τὸ αἰδοῖον, αἷμά τε πολὺ καὶ σαρκῶδες. καὶ ἢν μετριάζῃ σώζεται. ἢν δὲ μὴ, ὑπὸ ῥόου ἁλοῦσα ἀπόλλυται. τὸ μὲν νούσημα τοιοῦτόν ἐστι. κρίνεσθαι δὲ χρὴ τῷ πληρώματι, καὶ ὅτι οὐ κινέεται ἐν τῇ γαστρί. τὸ μὲν γὰρ ἄρσεν, τρίμηνον. τὸ δὲ θῆλυ, τετράμηνον τὴν κίνησιν ἔχει. ἐπὴν οὖν τοῦ χρόνου παρελθόντος μὴ κινέηται, δηλονότι τοῦτο ἐστι. ἔστι δὲ τόδε τεκμήριον μέγα. ἐν τοῖσι τιτθοῖσι γάλα οὐκ ἐγγίνεται. ταύτην μάλιστα μὲν ἰᾶσθαι. καὶ πρῶτα μὲν πυρίησον ὅλον τὸ σῶμα, ἔπειτα κατὰ τὴν ἕδρην κλύσον, ὅκως αἷμα καταῤῥαγῇ πουλύ. καὶ

γὰρ ἴσως

γὰρ ἴσως ἂν κινήσειας τὸ ἔμβρυον, δεικνύῃ εἶναι τὸ ξυνεστηκός, διαθερμανθείσης τῆς γυναικὸς ὑπὸ τοῦ φαρμάκου. κλύζειν δὲ καὶ ἐπὶ τὰς μήτρας, ὅκως ἂν αἷμα ἀγάγῃς. εἰ δὲ μὴ, προσθέτοισι χρῆσθαι τοῖσιν ἀπὸ τῆς βουπρήστιος ἰσχυροτάτοισι. καὶ πιπίσκειν τὸ δίκταμνον τὸ κρητικὸν ἐν οἴνῳ. εἰ δὲ μὴ καὶ τὸν καστόρειον ὄρχιν. καὶ ὄπισθεν αὐτῇ σικύην προσβάλλειν πρὸς τοὺς κενεῶνας, καὶ ἀφαιρέειν ὅτι πλεῖστον αἷμα. πρόσβαλλε δὲ καὶ ὅπῃ μάλιστα τεκμαιρόμενος τὰ κατ' αὐτάς. Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν νοσημάτων τῶν ἀπὸ λοχείων γινομένων εἴρηται. εἰσὶ δὲ οἱ κίνδυνοι ἐν αὐτοῖσιν οὐ σμικροί, ὀξέα γάρ ἐστι καὶ ταχὺ μεταλλάσσοντα, καὶ μᾶλλον πονοῦνται αἱ πρωτότοκοι, ἢ αἵ τινες εἰσὶν ἔμπειροι τόκων. χωρέει δὲ τὰ λοχεῖα τῇ ὑγιηρῇ γυναικὶ, ἱκανὸν ὅσον ἀττικὴ κοτύλη, καὶ ἡμισέα τὸ πρῶτον ἢ ὀλίγῳ πλείονα. ἔπειτα ἐπὶ ἐλάσσονα κατὰ λόγον τούτου, μέχρις ἂν παύσηται. χωρέει δὲ οἷον αἷμα ἀπὸ ἱερείου, ἢν ὑγιηρὴ, ὡς ἔφην, ἡ γυνὴ ᾖ, καὶ μέλλῃ ὑγιαίνειν. καὶ ταχὺ πήγνυται, καὶ καθαίρεται. καὶ μετὰ τὸν τόκον, ὡς ἐπὶ τὸ πλέον τῇ ὑγιηρῇ ξυμβαίνει. ἐπὶ μὲν τῇ κούρῃ, ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ δύο, τὴν χρονιωτάτην κάθαρσιν. ἀκινδύνως δέ ἐστι, καὶ εἴκοσι πρὸς ταῖς πέντε ἡμέραις καθαιρομένη. ἐπὶ δὲ τῷ κόρῳ ἡμέρας τριάκοντα ἡ κάθαρσις γίνεται ἡ χρονιωτάτη. ἀκίνδυνος δέ ἐστι καὶ εἴκοσιν ἡμέρας γινομένη. καὶ τῶν διαφθειρασῶν τὰ ἔμβρυα κατὰ λόγον ἡ κάθαρσις γίνεται τούτων τῶν ἡμερέων. καὶ ἐπὶ τῇσιν νεωτέρῃσι φθαρείσῃσιν ἐλάσσονας ἡμέρας. ἐπὶ δὲ τῇσι γεραιτέρῃσι πλείονας. παθήματα δὲ ταῦτά ἐστι, περὶ λοχείων φθαρείσῃ τε τὸ ἔμβρυον καὶ τεκούσῃ, ἢν μηνιαῖον φθείρῃ τὸ παιδίον. καὶ κινδυνεύουσιν αἱ φθείρουσαι μᾶλλον. αἱ γὰρ φθοραὶ τῶν τόκων, χαλεπώτεραί εἰσιν. οὐ γάρ ἐστι μὴ οὐ βιαίως φθαρῆναι τὸ ἔμβρυον, ἢ φαρμάκῳ, ἢ ποτῷ, ἢ βρωτῷ, ἢ προσθέτοισιν, ἢ ἄλλῳ τινί. βίη δὲ πονηρόν ἐστιν. ἐν γὰρ τῷ τοιούτῳ κίνδυνός ἐστι τὰς μήτρας ἑλκωθῆναι ἢ φλεγμῆναι. τοῦτο δὲ ἐστὶν ἐπικίνδυνον. Τὸ δὲ γάλα ὅκως γίνεται, ἄρηταί μοι ἐν τῇ φύσει τοῦ παιδίου, τοῦ ἐν τόκῳ. ἐπὴν δὲ κυΐσκηται ἡ γυνὴ, καταμήνια οὐ μάλα χωρέει, πλὴν ἐστὶν ἧσιν ὀλίγα. τρέπεται γὰρ ἐς τοὺς μαζοὺς τὸ γλυκύτατον τοῦ ὑγροῦ, ἀπό τε τῶν σιτίων καὶ τῶν ποτῶν, καὶ ἐκθηλάζεται. καὶ ἀνάγκη ἐστὶ, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα κεχηνῶσθαι μᾶλλον, καὶ ἧσσον πλῆρες γίνεται τοῦ αἵματος, τοῦτο οὕτως γίνεται. εἰσὶ δὲ αἵ τινες φύσει ἀγάλακτοί εἰσι, καὶ σφέας ἐπιλείπει τὸ γάλα πρὸ τοῦ καιροῦ. αὗται δὲ φύσει στερραί εἰσι, καὶ πυκνόσαρκοι. καὶ διὰ τοῦτο οὐ διέρχεται ἐπὶ τοὺς μαζοὺς ἀρκοῦσα ἰκμὰς ἀπὸ τῆς κοιλίης, πυκνῆς τῆς ὁδοῦ ἐούσης. Ἐπιμήνια κατασπᾶται ἐλατηρίου δύο πόσιας, ξυμμίσγεται δὲ καὶ στέαρ οἷος ἀπὸ τῶν νεφρῶν, ὅσον τὸ ἐλατήριον μὴ διαθρύπτεσθαι. ποιέειν δὲ δύο προσθετά. ἢ μελάνθιον, τὸ ἐκ τῶν πυρῶν τρίψας, ὕδατι φυρῆσαι. καὶ προσθετὰ δύο ποιῆσαι. προστιθέναι δὲ ταῦτα, πρὸ τῶν ἡμερῶν ᾗσι μέλλει ἐπέρχεσθαι. ποιέει δὲ μὴ ἐπερχόμενα, ῥίγεα καὶ πυρετούς.

Μαλθακὰ ὑφ' ὧν καθαίρεται ὕδωρ καὶ ψάμμος. καὶ ἄγει ἐπιμήνια, ἢν μὴ πολυχρόνια ᾖ, καὶ τὸ στόμα μαλθάσσει. Νάρκισσον, σμύρναν, κύμινον, καὶ λιβανωτόν, ἀψίνθιον, κύπερον, ἴσον ἑκάστου. ναρκίσσου δὲ, μόνου μοίρας τέσσαρας, ἐπικτένιον ὠμοῦ λίνου, ξυμμίξας ταῦτα, τρίβειν ὀριγάνου ἑψημένου σὺν ὕδατι, καὶ ποιέειν βάλανον, καὶ προστιθέναι. ἢ καὶ κυκλαμίνου μίσγε ὅσον ἀστράγαλον. καὶ ἄνθος χαλκοῦ, ὅσον κύαμον τρίψας, μέλιτι δεῦσαι. καὶ ποιῆσαι βάλανον. καὶ προστιθέναι. ἢ γλήχωνα. ἢ σμύρναν. λιβανωτόν. ὑὸς χολήν τε καὶ βοὸς ἐν μέλιτι ἀναταράσσειν, καὶ ἀναπλάττειν βάλανον. Ἢν τὰ ἐπιμήνια μὴ γίνηται. Χηνὸς ἔλαιον. καὶ νέτωπον. καὶ ῥητίνην ξυμμίσγουσα, προστιθέσθω εἰρίῳ ἀναλαμβάνουσα. Προσθετὸν καθαρτικὸν μαλθακόν. Ἰσχάδα λαβὼν, δίεφθον ποιέειν. καὶ ἀποπιέσας, τρίβειν ὡς λειότατον. εἶτα πρόσθες ἐν εἰρίῳ. καὶ ῥοδίνῳ μύρῳ, τὸ δριμὺ κράμβης ὀριγάνου ἑκατέρου ἥμισυ τρίψας, τὸν αὐτὸν τρόπον χρέω. Καθαρτικόν. Χηνὸς μυελὸν, ἢ βοὸς, ἢ ἐλάφου ὅσον κύαμον παραχέουσα μύρον ῥόδινον. καὶ γάλα γυναικὸς, τρίβειν ὡς φάρμακον τρίβεται. εἶτα ἐν τούτῳ ἀλείφειν τὸ στόμα τῆς μήτρας. Ἕτερον προσθετὸν μαλθακόν. Χηνὸς μυελὸν, ὅσον κάρυον. κηρὸν ὅσον κύαμον. ῥητίνης σχινίνης, ἢ τερεβινθίνης ὅσον κύαμον, ταῦτα τήξας σὺν μύρῳ ῥοδίνῳ, ἐπὶ πυρὸς μαλθακοῦ, ποίησον ὡς κηρωτήν. εἶτα τούτῳ χλιερῷ ἐναλείφειν τὸ στόμα τῆς μήτρης. καὶ τὸν κτένα καταβρέχειν. Ἕτερον καθαρτικόν. Ἄλευρον σητάνιον. σμύρνης τριώβολον. κρόκου τὸ ἴσον. καστορίου ὀβολόν. ταῦτα τρίψας, μύρῳ ἰρίνῳ προστιθέσθω. ἢ κνίδης καρπὸν, καὶ μαλάχης χυλὸν, καὶ χηνὸς στέαρ ἅμα συμμίξαντα προσθεῖναι. Προσθετὸν

ἄλλο καθαρτικὸν, ἢν τὰ γυναικεῖα μὴ φαίνηται. Στύρακα καὶ ὀρίγανον, τρίψας λεῖον, καὶ συμμίξας ἐπιχέαι χηνὸς ἔλαιον, καὶ προστίθει. Ἕτερον καθαρτικὸν προσθετὸν, ὥστε τὰς μήτρας ἐκκαθαίρειν, καὶ αἷμα ἐκκενοῦν. ἀψινθίου ῥίζαν τρίψας λείην, μέλιτι καὶ ἐλαίῳ χηνὸς μίξας, προστίθει. Ἕτερον προσθετὸν καθαρτικόν. Βουπρήστιος ἀφελὼν κεφαλὴν καὶ πόδας, καὶ πτερὰ. τὰ δ' ἄλλα αὐτοῦ τρίβειν, καὶ ξυμμίσγειν τοῦ σύκου τὸ ἔνδον. διπλάσιον δὲ τοῦ σύκου, τὸ πῖον ἔστω. τοῦτο φυσᾷ τὰς ὑστέρας. τοῦτο καὶ ταῖς ἀπαυδησάσαις ἄριστον, ἢ λινοζώστιος τὰ φύλλα λεῖα προσθετὰ ποιέειν. τοῦτο λεπτὴν ἄγει χολώδεα κάθαρσιν. καὶ ἡ ἀρτεμισίη πινομένη ὡς ἡ λινόζωστις καὶ καθαίρει κρέσσον. ἐλλέβορος μέλας ἐν ὕδατι λεῖος, ἄγει καὶ ἔτος, οἷον ἀπὸ κρεῶν ὕδωρ. καὶ συντηρεῖν ἢ καὶ ἡ ῥητίνη, τὸ αὐτὸ δρᾷ. κύπρος. ἀψίνθιον. ἀριστολοχία. κύμινον. ἅλες. μέλι. ταῦτα πάντα ἐν τῷ αὐτῷ τρίβειν καὶ προστιθέναι. καὶ ἐλλέβορος ἐν οἴνῳ γλυκεῖ μετὰ ἀλεύρου αἰρῶν καὶ πυρίνων μέλιτι φυρηθεὶς ἐν ἐρίῳ προστιθέσθω. Προσθετὰ ἢν μὴ τὰ καταπότα καθαίρῃ. Λινόζωστιν. σμύρναν. λευκόϊον. κρόμμυον ὡς δριμύτατον, καὶ μελάνθιον, καὶ τὸ ἡδύοσμον ἢν ὑποφέρῃ, συμμίξας προστίθει. Προσθετὰ δριμέα ἄγοντα αἷμα. Κανθαρίδας τρεῖς, πλὴν τῶν ποδῶν καὶ τῶν κεφαλῶν, καὶ σμύρναν, καὶ λιβανωτὸν ἅμα συμμίσγειν. καὶ μέλι μετ' αὐτῶν, ἔπειτα βάψας ἐν ἀλείφατι ῥοδίνῳ, ἢ αἰγυπτίῳ, προστιθέσθω τὴν ἡμέρην. καὶ ἐπὴν δάκνηται, ἀφαιρέεσθαι. καὶ βαπτίζειν πάλιν ἐν γάλα γυναικός. καὶ μύρον αἰγύπτιον. προστίθεσθαι δὲ τοῦτο, ἐν νύκτα, καὶ ἐξανίζεσθαι ἐν ὕδατι εὐώδει. προστιθέναι δὲ στέαρ, ἁρμόζει δ' ἂν βούπρηστις. ἢν μὲν σμικρὴ ᾖ, ἄνευ πτερῶν καὶ ποδῶν, καὶ κεφαλῆς. ἢν δὲ μεγάλη ᾖ, μὴ συμμίσγειν ταῦτα ἃ καὶ τῇσι κανθαρίσιν, ἀλλὰ μόνον τιθέναι, καὶ προστιθέναι ὁμοίως. ἢν δὲ μαλθακωτέρου δέηται, τῇ βουπρήστει μίξαι οἶνον καὶ κύμινον αἰθιοπικόν. ἀσταφίδα τε καὶ πάλην σεσέλιος, καὶ ἀννήσου, καὶ ἀναζέσαι τὸν οἶνον. ἀρχίας δὲ, τρίψαι λεῖον. καὶ πλάσαι φθοΐσκους ὅσον δραχμιαίους. τούτων προστιθέναι σμύρναν καὶ λιβανωτὸν μίσγοντα. ποιέειν δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅν περ ἐπὶ τῇσι κανθαρίσι. μελάνθιον τὸ ἐκ τῶν πυρῶν τρίβοντα λεῖον μέλιτι φυρῶντα προστιθέναι. ἢ αὐτὸ τοῦτο τὸ μελάνθιον τρίβοντα μετὰ τοῦ μέλιτος ποιέειν οἷον βάλανον. πτερῷ δὲ περιπλάσσειν. Προσθετὸν φθόργον. Ὀπὸν μανδραγόρου, καὶ κολοκύνθης ἀγρίης, ξὺν γάλακτι γυναικείῳ πρόσθου. ἢ τρύγα ξηρὴν οἴνου παλαιοῦ λευκοῦ, καίειν. καὶ οἴνῳ σβέσαι. καὶ κολοκύνθην ἀγρίην, λινόζωστιν. νίτρον, καὶ ἐρύσιμον, βάσσον καταπάσαι. καὶ μανδραγόρου ῥίζα. κανθαρίς. ἕρπυλος. δάφνης καρπός. μύρον ἴρινον, δάφνινον. τιθυμάλλου τὸν ὀπὸν μίσγειν καὶ ἀνακινεῖν, καὶ τὸν ἰξὸν ἀφαιρέειν. καὶ διδόναι ὅσον ὄροβον. καὶ προσθετὸν ποιῆσαι, ἄριστον. εἰ δὲ πλεῖον ἴοι, οἴνῳ προσκλύζεσθαι. ἢ ὀπτοῦ χαλκοῦ ἐκδεῖξαι, χλιερὸν ἀναλαμβάνειν ἐρίῳ, καὶ προστιθέναι. Κυστήριον. Κνιδίοις ἐμβάφιον. στέατος βοείου δραχμὰς τέσσαρας, λεῖα τρίψας, καὶ ἐν τὸ αὐτὸ τρίψας πεσσοὺς ποιέων, προστίθει νήστει καὶ προσκειμένη, ἐγκρεούσθω τὴν ἡμέρην. προστιθέσθω δὲ δὶς, πρωῒ καὶ δείλης, μετὰ τὰ καταμήνια, καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον. λευέσθω καὶ κοιμάσθω σὺν τῷ ἀνδρί. ἢ μελάνθιον φλάσαι. καὶ ἐν ῥάκος ἐνδῆσαι. καὶ χηνὸς ἔλαιον ἐμβαλεῖν. καὶ δοῦναι προστίθεσθαι. Ἕτερον κυστήριον. Γυναῖκα θεραπεύσαι, ὥστε ξυλλαβεῖν ἐν γαστρί. οὖρον λαβὼν παλαιὸν, καὶ σιδήρου σκωρίην ὅσην διπλᾶ ἐν τὰ θρύμματα. ἔπειτα καθίσας τὴν γυναῖκα ἐπὶ δίφρου, συγκαλύψασαν καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν κεφαλὴν ὑποθεῖσα ἐν πόδας νιτῆρα, ἐμβαλεῖν ἐπὶ τρία διάπυρα τὰ τῆς σκωρίης θρύμματα. ἔστω δὲ τὸ παλαιὸν τοῦτο οὖρον, ὅσον χοῦς. καὶ ἐν τούτοις πυριᾶν αὐτὴν, ὅσον τριήκοντα πυρίας. ἐπὴν δὲ πυριάσῃς, σμῆχε τὴν κεφαλὴν τῷ οὔρῳ, ἕως ἂν πυριηθῇ ἐναποσβεννύειν πάλιν τοὺς λίθους. καὶ τὴν πυρίην πάλιν. θερμήνας δὲ μετὰ ταῦτα, λοῦε τὴν κεφαλὴν ὡς πλεῖστον. ἕψειν δὲ ἐν τῷ ὕδατι πόλιον, καὶ τῆς ἄγνου ὡς πλεῖστα. ταῦτα δὲ ποίει ἡμέρας ἑπτά. τρὶς δὲ ὑποθυμιῆν. πρὸ τῶν ἑκάστην πυρίην πρὸ τοῦ σμήχεσθαι. χριέσθω δὲ ἐκ τοῦ λουτροῦ, ἐλαίῳ δαφνίνῳ. μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον, φαγοῦσα κρόμμυα ἐμβάπτουσα ἐν μέλι, καὶ μελίκρητον χλιερὸν, ὅσον κοτύλας τέσσαρας πιοῦσα. ἔπειτα ἐπὴν φάγῃ σμικρὸν ἐπιχέουσα, ἀπεμείτω. καὶ ἀνακλιθεῖσα ὑπτίη, τοῦ ὀριγάνου ἐχέτω, καὶ ἐν τοῖσιν ὠσὶ καὶ ἐν τῇσι ῥισί. καὶ ἄρτον ζυμίτην, ὅσον ἕκτον μέρος χοίνικος, ἐν ζωμὸν ἐνθρύψαι ὄρνιθος, ἔχοντα σελίνου ὅσον χήμην προσφέρεσθαι. καὶ πάλιν δίδου τὸ ἴσον ἐπὶ τῷ δείπνῳ. τὸ αὐτὸ δὲ ποίει τὰς ἑπτὰ ἡμέρας. ἔπειτα δὲ τὴν κοιλίην κλύζε ἡμέρας ἑπτά

ρας ἑπτά

σασι

αἷμα

ἐξ ἄρ

πλάτυ

ρας ἑπτά. ἔστω δὲ κλύσμα, ῥητίνης δραχμαὶ τέσσαρες. μέλιτος ὀξύβαφον. τοῦ πλατίου ἐλαίου ἴσον. πιτύρων σητανίων χυλός. νίτρου ἀφρός. ᾠὰ λεπτά. ἔστω δὲ τὸ κλύσμα, κοτύλαι ὀκτώ. τούτων δὲ τρεῖς πτισάνης χυλοῦ. κλυζέσθω δὲ πλαγίην. καὶ λεῖν ὀλίγον. προστιθέσθω δὲ καὶ βαλάνους ἑπτὰ τῆς ἡμέρης. καταχεῖσθω δέ, εἰς ἂν καταταχῇ. ἔστωσαν δὲ λιβάνου. νίτρου. χαλβάνης. μέλιτος ἑφθοῦ. σίτω δὲ χρῆσθαι περὶ αὐτῷ. ὑποθυμία δέ, ὄνου τρίχας λευκοῦ. καὶ λυκοκόπρον. ἐπιβάλλειν δὲ ὡς πλεῖστον ἐπὶ ἀνθρακιήν. καὶ περικαθίσας αὐτὴν καὶ περιστείλας, θυμία, φυλασσόμενος μὴ κατακαύσῃς. ἢν δὲ γυνὴ μὴ δύνηται τίκτειν πρόσθεν τίκτουσα, νίτρον. καὶ ῥητίνην. καὶ σμύρναν. καὶ κύμινον αἰθιοπικόν. καὶ μύρον τρίβειν ἐν ταυτῷ, καὶ προστιθέσθαι. ἢ γλήχωνα ξηρήν, ἐν ὀθονίῳ προστιθέσθω. πίνειν δὲ τὴν γλήχωνα, ἐπὴν ἢν εὕδειν μέλλῃ.

Ἕτερον κυητήριον. Διαιτᾶν δεῖ τὴν γυναῖκα ἥτις δεῖται κυήσιος. καὶ διδόναι αὐτῇ ἅπερ δέχοιτο, καὶ ἐσθίειν καὶ πίνειν. περὶ δὲ ἀνδρὶ τῆς γυναικός, τὰ ἄλλα πλὴν σκορόδου, καὶ κρομμύων, καὶ ἔτνου. καὶ ὀποῦ σιλφίου. καὶ ὅσα φυσητικά. τούτων δὲ ἀπεχέσθω. Ὁμοίως ἔγχυτον κυητήριον εἰ μὴ κυΐσκεται. Γάλα γυναικὸς κουροτρόφου. σιδίου νεαροῦ τοὺς κόκκους τρίψας, καὶ ἐκπιέσας τὸν χυλόν, καὶ χελώνης θαλασσίης τὸ περίνεον κατακαύσας τρίψας, ἐγχέαι ἐς τὸ αἰδοῖον. Ὁμοίως ἔγχυτον κυητήριον μὴ κυούσῃ. Γάλα ὂς ῥητίνην, καὶ σιδίης γλυκείης χυλόν. ταῦτα ξὺν μέλιτι μίξας ἐγχεῖν πάντα. Κυητήριον. Βολβοῦ τοῦ λευκοῦ καρπόν, ἢ τὸ ἄνθος τρίψας ξὺν μέλιτι, ἐν εἰρίῳ ἑλίξασα, προστιθέσθω πρὸς τὴν μήτρην ἡμέρας τρεῖς. τῇ δὲ τετάρτῃ, μαλάχην ἀγρίην τὴν πλατύφυλλον τρίψασα, μίξασα γυναικὸς γάλακτι. καὶ ἐς εἴριον ἑλίξασα, προστιθέσθω. εἶτα κοιμάσθω μετὰ ἀνδρός. προσφερέσθω δὲ γλήχωνα ἐπ᾽ ἀλεύροισιν ἑφθήν. καὶ πινέτω γλήχωνα ἐν οἴνῳ λεπτήν. ἢν δὲ τούτου μὴ ἐσακούῃ λαβὼν κόνυζαν δύοσμον ξυγκόψας, καὶ ἐκθλίψας τὸν χυλόν, καὶ μίξας οἴνῳ, πινέτω νῆστις. Ἕτερον κυητήριον. Ἀσπαράγου καρπόν, πινέτω ὁμοίως ἐν οἴνῳ. ἕτερον κυητήριον. Χοῖρον γυναικὸς καὶ τῶν σηλίων τὰς κεφαλὰς τρίψαι. δὶς στυπτηρίην αἰγυπτίην ἐν χηνὸς στέατι, ἐν εἰρίῳ προστιθέσθω πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης. ἕτερον ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἰὸν χαλκοῦ, ἄνθος ἡμιωβόλιον ἑκατέρου, λιβανωτοῦ ἄρσενος. στυπτηρίης σχιστῆς. οἰνάνθης ἀμπέλου. κικίδα. σμύρναν. σίδιον. ῥητίνην. πόλιον ἀνὰ ὀβολὸν ἑκάστου ἐν μέλιτι τρίψας, προστιθέσθω, ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις δὶς τῆς ἡμέρας. ἢν δὲ ἴσως δριμύτερον ᾖ, παραμίσγειν χηνὸς στέαρ. καὶ νίτρον ὀπτόν. διδόναι δὲ οἶνον, φεύγοντα τὸ ἐν αὐτῷ μύος. ἕτερον κυητήριον. ἐνλὴν ἥτις ἔχει τὴν κρόκον λαβὼν ἀπ᾽ αὐτῆς τρεῖς ἢ τέσσαρας μοίρας, καὶ ὀρίγανον λεπτήν, τρίψας ἐν ῥοδίνῳ μύρῳ, προστιθέτω πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης. ἕτερον κυητήριον. ἀνδράχνην τρίψας μετὰ στέατος χηνὸς καὶ σμύρνης. καὶ πράσου σπέρματος. καὶ βοὸς χολῆς ἐν εἰρίῳ ἐνελίξας, τιθέναι πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης.

Ἢν τὰ μὲν καταμήνια γίνωνται πολλά, οὐ συλλαμβάνῃ δέ, χαλκοῦ ἄνθος ὀβολοὺς δύο, καὶ στυπτηρίης σχιστῆς ὡσαύτως τρίψας λεῖα ἐν μέλιτι, εἶτα ἐν εἰρίῳ ἀναπεσχίσας, ἐνδήσασα ἡ γυνὴ τὸ εἴριον εἰς ὀθόνιον λίνῳ, προσθέτω ἕως ἔσω αὐτῆς. τὸ δὲ λίνον ὑπερεχέτω. εἶθ᾽ ὅταν καλῶς καθαρθῇ, ἀφελέτω. καὶ οἶνον ἀναζέσας εὐώδεα, μυρσίνης φύλλα ἐμβαλών, τούτῳ προσκλυσάσθω. καὶ ἴτω πρὸς τὸν ἄνδρα. κυητήριον πρόσθετον. Μέλι. σμύρναν. μυρίκης τὸν καρπόν. ῥητίνην ὑγρήν, χηνὸς ἄλειφα τρίψας ἅπαντα περὶ αὐτῷ ἐν εἰρίῳ ἐνελίξασα προστιθέσθω, κυητήριον πρόσθετον σφόδρα ἀναστομῶσαι μήτρην δυνάμενον ὅταν μεμυκὸς ᾖ μὴ δύνηται κυῆσαι. καὶ ὕδωρ ἐκκαθῆραι. Λαβὼν σταφίδα τὴν μικρήν, καὶ σῖνον. καὶ κύμινον. καὶ κύπερον. καὶ ἀγρίην κολοκύνθην. καὶ νίτρον ἐρυθρόν. καὶ ἅλας αἰγύπτιον. καὶ σταφίδα τὴν μεγάλην. ταῦτα πάντα λεῖα ποιήσας, δι᾽ ὀθονίου διηθῆσαι. λαβὼν δὲ μέλι, ἕψησον ἐπὶ πυρὶ μαλθακῷ. ἐπειδὰν δὲ ζέσῃ, παράμιξον κηρόν. ῥητίνην. ἔπειτα ξυμμίξας πάντα ἔλαιον ἐπιχέας καὶ ἀφελών, χλιήνας εἴριον ἐγκυλίνδων τοῦτον ἐνελίξας, προστιθέσθω τῇ μήτρῃ, μέχρις ἂν καθαρθῇ. ἕτερον κυητήριον. Ἢν γυναῖκα βούλῃ κυῆσαι, καὶ τοῖσι καθαρτηρίοισιν ἥτις κέχρηται, καὶ δεῖ πρὸς τὸν ἄνδρα ἰέναι, καὶ δαφνίδας μέλανας δέκα. λιβανωτοῦ δὲ δραχμίδας τρεῖς. καὶ κύμινον ὀλίγον τρίψας ἐν μέλιτι, ἐν εἰρίου πινάδος ἐγκυλίων ἅπαξ τῆς ἡμέρης, τῇ αὐτῇ προστιθέσθω. καὶ ἀφαιρέσθω ἅπαξ ἕως ἡμερῶν τεσσάρων, καὶ ἔπειτα ἀπιτέτω τὰς αὐτὰς ἡμέρας. ἀτόκιον. Ἢν μὴ δέῃ κυΐσκεσθαι, μίσυος

ὅσον κύαμον διεὶς ὕδατι, πίνειν διδόναι, καὶ ἐνιαυτὸν ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐ κυΐσκεται. Ὠκυτόκια δυστοκούσῃ. Δάφνης ῥίζαν ξύσας, ἢ σὺν κόκκοις ὅσον ἥμισυ ὀξυβάφου ἐφ᾽ ὕδατι δὸς πιεῖν θερμήνας. Ὠκυτόκιον. Δικτάμνου ὅσον δύο ὀβολοὺς τρίψας ἐν ὕδατι θερμῷ, πινέτω. ἢ ἀβροτόνου δραχμὴν, καὶ κεδρίδας καὶ ἄννησον ἐν τρίψας ἐν γλυκέος οἴνου κυάθῳ, παραχέας ὕδατος παλαιοῦ κύαθον, δὸς πιεῖν. τοῦτο καλὸν δίδοται ἢν πρὸ τῶν ὠδίνων δοθῇ. ἢ δικτάμνου ὀβολὸν, σμύρνης ὀβολὸν, ἀννήσου δύο ὀβολοὺς, νίτρου ὀβολόν. ταῦτα τρίψας διὰ γλυκέος οἴνου. ἐπιχέας κύαθον, καὶ ὕδατος θερμοῦ κυάθους δύο, δὸς πιεῖν. εἶτα λουσον θερμῷ. Ὠκυτόκιον. Ῥητίνην τερμινθίνην, μέλι, ἔλαιον διπλάσιον τούτων, οἶνον εὐώδεα ὡς ἥδιστον. ταῦτα συμμίξας, χλιήνας, διδόναι ἐκπιεῖν πλεονάκις. καταπλάσσειν δὲ χρὴ καὶ τὰς μήτρας ἢν φλεγμαίνωσιν. Ἕτερον ὠκυτόκιον. Τοῦ σικύου τοῦ ἀγρίου ὅστις ἂν ᾖ λευκὸς, τὸν καρπὸν ἐμπλάσας κηρῷ, εἶτα εἰρίῳ ἐνελίξας φοινικῷ, περίαψον περὶ τὴν ὀσφῦν. ἢν δὲ ἡ κύουσα πουλὺν χρόνον ἐπέχηται, καὶ μὴ δύνηται τεκεῖν, ἀλλ᾽ ὠδίνῃ πλείους ἡμέρας, νέη δὲ ᾖ καὶ αἱμάζῃ, καὶ πουλύαιμος, τάμνειν χρὴ τὰς ἐν τοῖσι σφυροῖσι φλέβας, καὶ ἀφαιρέειν τοῦ αἵματος πρὸς τὴν δύναμιν ὁρῶν. καὶ μετὰ ταῦτα λοῦσαι θερμῷ, διὰ φλοιὸν δάφνης. πιεῖν δὲ δοῦναι ἄγνου καρπὸν, καὶ δίκταμνον κρητικὸν ἴσον ἑκατέρου ἐν οἴνῳ λευκῷ ἢ ἐν ὕδατι. προσθετὸν δὲ ποιήσας πρόσθες χαλβάνην, καὶ δαφνίδας, καὶ ῥόδινον ἔλαιον, ἐν εἰρίῳ ἐνελίξας. Ὠκυτόκιον. Τῆς δρακοντίης τὴν ῥίζαν τρίψας ἐν οἴνῳ, δὸς πιεῖν. καὶ ἀδίαντον τρίψας, ἐν ἐλαίῳ διεὶς ἀλείφειν ἐν οἴνῳ ἀκρήτῳ. Λεχοῖ. τὰ λοχεῖα καθαίρει ἄμεινον. Χελώνης θαλασσίης ἧπαρ χλωρὸν ἔτι ζώσης, ἐν γάλακτι γυναικείῳ τρίβειν. καὶ ἴρινον μύρον. καὶ οἶνον ἀναδεῦσαι καὶ προστιθέναι. ἢ λινόζωστιν τριπτὴν ἐν εἰρίῳ πρόσθες. ἢ ἀρτεμισίην τρίβων ὁμοίως ἐν εἰρίῳ προστιθέναι. καὶ λινόζωστις, καὶ σικύης ὀλίγον τρίψας, ἐν οἴνῳ τε καὶ μέλιτι δεύσας προστιθέναι. Ἐκ τόκου καθαρτήριον λοχείων. Πυροὺς τριμηνιαίους βράσσειν ὅσον ἥμισυ χοίνικος ἑψῆσαι ἐν ὕδατι κοτύλῃσι τέσσαρσιν. ὅταν δὲ ζέσῃ δὶς ἢ τρὶς δοῦναι ῥοφῆσαι. Ἕτερον. Τῆς ἀκτῆς τὰ φύλλα ἑψήσας ἐν ὕδατι ἀποχέαι, καὶ πίνειν. τρωγέτω δὲ καὶ κράμβας ἑφθὰς. καὶ πράσα. καὶ μάραθρον. καὶ ἄννησον. καὶ πουλύποδας. καὶ καράβους. ἢ τοῦ ῥόου τὰ φύλλα. καὶ ἐρύσιμον ἐν οἴνῳ. ἄλφιτα ἀπαλύνων δοῦναι πίνειν ἥμισυ, ὅσον δύο ὀβολοὺς ῥίψας ἐν οἴνῳ φρύξας προστιθέναι. Καθαρτήριον ἐπιμηνίων καὶ λοχείων. μάλιστα καὶ ὕδωρ ἄγει. καὶ τ᾽ ἄλλα. Στρουθίου ῥίζαν λείου κεκομμένου ὅσον τοῖσι τρισὶ δακτύλοισιν ἐν μέλιτι δεύσας, προσθεῖναι. φύεται δὲ οἷον τὸ ἐν Ἄνδρῳ ἐν τοῖσιν αἰγιαλοῖσιν. Ἕτερον καθαρτήριον ὁμοίως. Ἐρύσιμον ἑψεῖν ἐν ὕδατι. καὶ ἐπιχέειν ἔλαιον ὅταν ἀναβλύῃ καὶ ψύχειν καὶ ἀποθυμιῆν. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸν χυλόν. καὶ σιτίοισι μαλθακοῖσι χρῆσθαι. Λοχεῖα καθαίρει. ἐρύσιμον τρίβε ἡσύχως, καὶ ἀναφυσᾶν θέλε τὸ κέλυφος. ὅταν δὲ καθαρὸν ποιήσῃς, ῥίβειν λείως. καὶ ὕδωρ παραστάζειν. καὶ ἅλας, καὶ ἔλαιον μίσγειν. ὅταν ἐπιπάσῃς ἄλητα, ἕψε καὶ ῥοφείτω. Ἢν μή κατίῃ κάθαρσις ἡ λοχείη μὴ γίνηται. λαβὼν σικύης ἐντεριώνης ὅσον τριώβολον, καὶ ἀρτεμισίην ποίην, καὶ λιβανωτοῦ ὅσον ὀβολὸν, τρίψας καὶ ἐν μέλιτι μίξας, ἐν εἰρίον ἐνελίξας, πρόσθες πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρας, νυκτὸς ἀεὶ καὶ ἡμέρης, ἄχρις ἡμερῶν πέντε τοῦτο ποιέειν. ἢ τὸ ἀμπέλιον τρίβειν χλωρὸν, καὶ μέλιτι μίσγων ἐν εἰρίον ἐνελίξας, προστιθέναι τὸν αὐτὸν τρόπον. ἢ τῆς κυπαρίσσου τὸν καρπὸν, καὶ λιβανωτὸν ῥίψας ἐν τῷ αὐτῷ ῥοδίνῳ διεὶς, καὶ μέλιτι ἐν εἰρίον ἐνελίξας, προστιθέσθω. ἢ ἀβρότονον ὅσον δραχμὴν, καὶ σικύης ἐντεριώνην ὅσον ὀβολὸν ῥίψας, καὶ λίβανον ἐν μέλιτι, ἐν εἰρίον ἐνελίξας προστιθέναι. ἢ ἐλατηρίου ὀβολὸν, καὶ σμύρνης, ῥίψας ἐν μέλιτι, ἐν εἰρίον ἐνελίξας προστιθέσθω. ἢ κυπαρίσσου καρπὸν καὶ σικύας ἐντεριώνην, καὶ λιβανωτὸν μέλιτι μίξας, ἐν εἰρίῳ προστιθέσθω. Καθαρτήριον, ἢν ἐκ τόκου μὴ καθαρθῇ. Τοῦ τριφύλλου ἐν οἴνῳ λευκῷ πίνειν. καὶ τὰ καταμήνια καταῤῥήγνυσι τ᾽ αὐτὸ καὶ προσθετὸν, καὶ ἔμβρυον ἐκβάλλει. Μήτρην καθαρτικὸν, ὅταν τοῦ παιδίου ἀποθανόντος αἷμα ἐμμένῃ. Κολοκύνθην ἀγρίην ῥίψας ἐν μέλιτι λειχέτω. ἢ προστιθέσθω. Λοχείης πάσης ἢν μὴ καλῶς ἴῃ. ἐρύσιμον ἑψεῖν, καὶ ἄλφιτον καὶ ἔλαιον ἐπιχέας, ὅταν ᾖ ἑφθὸν ῥοφείτω. καὶ σιτίοισιν ὡς μαλθακωτάτοισι χρείσθω. ἢ σκαμμωνίην ῥίψας ἐν γάλακτι γυναικείῳ εἰρίῳ ἀναπσπογγίσας, προσθεῖναι. ἢ τῆς γλυκυρίζης μέλιτι δεύσας καὶ ῥοδίνῳ μύρῳ ἢ αἰγυπτίῳ, ἐν εἰρίῳ προστιθέσθω. ἢ ἄλητον πλυτὸν

ὁμοίως

ὁμοίως προστιθέσθω. πινέτω δὲ κράμβης καρπὸν, καὶ σέσελι, πηγάνου καρπὸν ὀπτὸν ἑκάστου ὀβολοὺς δύο τρίβειν ὁμοῦ, καὶ ἐν ἀκρήτῳ ἢν μὴ πυρεταίνῃ διδόναι. Προσθετὸν ἐκβάλλον χορίον ἐγκαταλελειμμένον. Τῆς ἀκτῆς τὸ φύλλον, προπυριῆν δὲ καὶ προστιθέναι τὸ ξὺν τῇ κανθαρίδι. τοῦτο καὶ ὅσα ἢ ἀπεδιανὰ ἵσταται. ἢν δὲ ἀμύσσηται καὶ δάκνῃ, αὐτίκα ἀφαιρέειν. καὶ ἐς ῥόδινον εἴριον ἐμβάπτουσα προστιθέσθω. Προσθετὸν δυνάμενον χορίον ἐξαγαγεῖν, καὶ ἐπιμήνια καταστῆσαι, καὶ ἔμβρυον ἀπόπληκτον. Κανθαρίδας πέντε ἀφελὼν τὰ πτερὰ, καὶ τὰ σκέλεα, καὶ τὴν κεφαλὴν, εἶτα τρίβολον παραθαλάσσιον κόψας σὺν τῇ ῥίζῃ, καὶ τοῖσι φύλλοισιν ὅσον κόγχην, καὶ τὸ ἀνάνθεμον, καὶ σελίνου σπέρμα τὸ ἴσον, καὶ σηπίης ᾠὰ, πεντεκαίδεκα ἐν οἴνῳ γλυκεῖ κεκρημένῳ προσθεῖναι. καὶ ἐπὴν ὀδύνην ἔχῃ, ἐν ὕδατι θερμῷ καθήσθω, καὶ μελίκρητον ὑδαρὲς πινέτω. καὶ οἶνον γλυκύν. καὶ τοῦ τετριμμένου ὅσον στατῆρα αἰγιναῖον ἐν οἴνῳ πίνειν γλυκεῖ. ἐπὴν δὲ ὀδύνην ἔχῃ, λευκοὺς ἐρεβίνθους, καὶ σταφίδας ἑψήσας ἐν ὕδατι ψῦξαι, καὶ διδόναι πίνειν, ὅταν ἡ στραγγουρίη ἔχῃ, καὶ ἐν ὕδατι χλιαρῷ ἐγκαθήσθω.

Ἐκβόλιον ὑστέρων. Σικύου ἀγρίου τὸν ὀπὸν ὡς μάζιον ἐμπλάσασα, προστιθέναι προνηστεύσασα ἐπὶ δύο ἡμέρας, οὐκ ἂν εὕροις τούτου ἄμεινον. Φθαρτήριον. Μώλυζαν σκορόδου ἀποξύσας προσθεῖναι ὥρην. Ἕτερον φθαρτήριον. Νέτωπον ὀλίγον εἰρίῳ ἐνελίξας προσθεῖναι. καὶ ὁρῆν, εἰ διὰ τοῦ στόματος ὄζεται. Προσθετόν. Σκορπίου θαλασσίου τὴν χολὴν ἐν εἰρίῳ τιθεὶς καὶ ξηράνας ἐν σκιῇ προστίθει. ἢ γλήχωνα ξηράνας καὶ ἐν μέλιτι δεύσας, ἐν εἰρίῳ προστιθέναι. ἢ ἄνθος χαλκοῦ ἐν μέλιτι ἐς ὀθόνιον ἐνδήσας προσθεῖναι. ἢ σικύου σπέρμα καὶ ὄστρακον κατακλύσας, ἐν οἴνῳ τε δεύσας, ἐν λαγωοῦ θριξὶν, καὶ εἰρίῳ προστιθέναι. Ἄλλο προσθετόν. Στυπτηρίην αἰγυπτίην ἐν εἰρίῳ καθελίξας προσθεῖναι. ἢ κανθαρίδας τρίψας, οἴνῳ τε δεύσας, προστίθει. ἢ τῆς ἀρτεμισίης ποίην, οἴνῳ δεύσας προστίθει. ἢ μελάνθιον τρίψας ἐν οἴνῳ ἐν εἰρίῳ προστίθει. ἢ βόλβιον τὸ ἐκ τῶν πυρῶν τρίψας, ἐν οἴνῳ τε δεύσας, προστίθει. ἢ οἴνου παλαιοῦ λευκοῦ τὴν τρύγα κατακαῦσαι καὶ κατασβέσαι οἴνῳ λευκῷ καὶ τρῖψαι καὶ προσθεῖναι ἐν ὀθονίῳ. ἢ χαλβάνην καὶ νέτωπον, καὶ μίσυ, ἐν ῥοδίνῳ μύρῳ ἐν ὀθονίῳ. Ἄλλο προσθετόν. Ἐλατηρίου δύο πόσιας, καὶ κηρίον ἐν οἴνῳ δι' ὀθονίου προστίθει. ἢ βούτυρον, καὶ στυπτηρίην μέλιτι δεύσας ὁμοίως. ἢ ὀπὸν σκαμμωνίης, καὶ στέαρ ἐν μάζῃ ξυμμίξας, οἴνῳ τε δεύσας, δι' ὀθονίου προσάγειν. Ποτὰ δυνάμενα χορίον τὸ κρατηθὲν ἐν τῇ μήτρῃ ἐξαγαγεῖν. Κολοκυνθίδος ἀγρίης τρίψας τὸ ἔνδον ἐν γάλακτι γυναικείῳ, ἐν ὀθονίῳ προστιθέσθω. Περὶ τοῦ αὐτοῦ. Σίλφιον ὅσον κύαμον ἐν οἴνῳ διδόναι πίνειν. Ἕτερον ἐκβόλιον. Ὑπὸ τὰς μασχάλας λαβὼν, σείειν ἰσχυρῶς. ποτὰ δὲ διδόναι, ἄγνου πέταλα ἐν οἴνῳ, ἢ δίκταμνον κρητικὸν ὅσον ὀβολὸν ἐν ὕδατι τρίβειν καὶ διδόναι. ἢ κονύζης τῆς δυσόσμου ὅσον χεῖρα πλέην διεῖναι πράσου χυλῷ. καὶ νέτωπον ὅσον χήμην ἀδρήν. ταῦτα ἐν οἴνῳ δοῦναι πιεῖν, τρίψαντα λεῖα. ἢ δάδα πιοτάτην ξὺν γλυκεῖ οἴνῳ ἑψεῖν, ἐπιχέας ὅσον τρεῖς κυάθους. καὶ χαλβάνην ὅσον τριώβολον. καὶ σμύρναν ἑψήσας, ἐπειδὰν παχὺ γένηται, δὸς πιεῖν χλιηρόν. ἢ πράσου χυλὸν, καὶ σμύρναν, καὶ οἶνον γλυκὺν ὁμοῦ. ἢ ἀνδράχνης καρπὸν λέαινε. δίδου δὲ ἐν οἴνῳ λευκῷ παλαιῷ. ἢ αἰγείρου κρητικῆς κόκκους ἐννέα τρίψας ἐν οἴνῳ πινέτω. ἢ βατραχίου βοτάνης ἐκ τῶν φύλλων, καὶ τοῦ ἄνθεος τετριμμένου, ὅσον δραχμὴν αἰγιναίην, ἐν οἴνῳ πίνειν γλυκεῖ. ἢν δὲ ἔτι ἐνέχηται τὸ χορίον, λεβηρίδος ὅσον ὀβολὸν τρίβειν ἐν οἴνῳ, καὶ πῖσαι. ἢ σελίνου ῥίζαν, καὶ μύρτα ἑψέτω, πίνειν δὲ ἡμέρας τέσσαρας. ἢ κύμινον αἰθιοπικόν. καὶ τὸ καστόρειον ὁκόσον ὀβολόν. καὶ κανθαρίδος μικρόν. ταῦτα ἐν οἴνῳ διδόναι πίνειν. ἢ μαράθου ῥίζαν ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ καὶ μέλιτι ἀναζέσαντα ἐπιπίσκειν. ἢν τὸ χορίον μὴ ὑποχωρέῃ κόνυζαν τρίψας ἐν εἰρίῳ πρόσθες. πίνειν δὲ ἄμεινον. ἢ κονύζης ὅσον χανδάνει χεὶρ, πράσου τε χυλὸν, καὶ νέτωπον ξυμμίξαι ὅσον χηραμύδα, ταῦτα ἐν οἴνῳ πινέτω. Χορίον ἐξάγει, καὶ ἐπιμήνια καθαίρει. καὶ τὸ ἔμβρυον ἀμβλωθρὸν ἕλκει. Κανθαρίδας πέντε, ἀφελὼν τὰ πτερὰ καὶ τὰ σκέλεα καὶ τὴν κεφαλὴν, εἶτα τρίβολον τὸ παραθαλάσσιον κόψας ξὺν τῇ ῥίζῃ καὶ τοῖσιν φύλλοισιν ὅσον κόγχην καὶ τὸ ἀνάνθεμον τὸ χλωρὸν τρῖψον ἴσον πλῆθος. καὶ σελίνου σπέρμα. καὶ σηπίης ᾠὰ πεντεκαίδεκα ἐν οἴνῳ γλυκεῖ κεκρημένῳ ταῦτα ὁμοῦ, καὶ ἐπειδὰν ὀδύνην ἔχῃ, πίνειν. καὶ ἐν ὕδατι θερμῷ ἐγκαθιζέσθω. πινέτω δὲ μελίκρητον ὑδαρὲς. καὶ γλυκὺν οἶνον λευκόν. Ὕστερον δύναται ἐκβάλλειν. Ὀλοκωνίτιδος τῆς γλυκέης ῥίζα. ἔστι δὲ ὡς ὁ βολβὸς, σμικρὸν δὲ ὡς ἐλαία. ταύτην τρίβειν ἐν οἴνῳ

καὶ διδόναι πίνειν. ἢν μὲν ᾖ σμικρὰ, δύο. ἢν δὲ μέζω, μία ἀρκεῖ. παραμίσγειν δὲ τῇ ἀπεψημένῃ, κύμινον αἰθιοπικόν. καὶ σέσελι μασσαλιωτικόν. ἢ φύλλον τὸ λιβυκόν, ξηρὸν ἡμιχοίνικον σὺν οἴνῳ κοτύλῃσι τρισὶν, ἕψειν καὶ ἄγειν ἐς τὸ ἥμισυ. καὶ ἀπὸ τούτου πινέτω. ἄλλο. Λύγου καρπὸν. σέσελι ἴσον. σμύρνης τρίβειν ὁμοῦ. καὶ σὺν ὕδατι διδόναι πίνειν. Ἐκβόλια. ἄγνου λευκῆς ῥίζης ὅσον ὀξύβαφον. ἐν οἴνῳ λευκῷ εὐώδει δὸς πιεῖν, τρίψας λεῖον. ἕτερον. καστορίου, ἢ σταγόνας ὀβολόν. ἀσφάλτου δραχμὴν μίαν. νίτρου δύο. πάντα τρίψας ἐν γλυκεῖ οἴνῳ, καὶ ἐλαίου ὅσον ἡμικοτύλιον, δὸς πιεῖν νήστει, ὀβολοὺς δύο. καὶ λοῦσον θερμῷ, καλῶς. ἄλλο ὁμοίως ἔχον. ἐχίνους θαλασσίους τρεῖς τρίψας ὅλους λείους ἐν οἴνῳ εὐώδει, δὸς πιεῖν. ἄλλο. Μίνθης δεσμίδα μικρὴν, καὶ πηγάνου, καὶ κοριάνου. καὶ κέδρου, ἢ κυπαρίσσου πρίσμα, ἐν οἴνῳ εὐώδει δὸς πιεῖν. καὶ τὸν ἐχῖνον ἢν ἔχῃ ῥοφείτω ὡς τὸ πλεῖστον. ὡσαύτως ἔπειτα λοῦσον θερμῷ. ἄλλο ὁμοίως. ἄννησον. κεδρίδας. σελίνου καρπόν. αἰθιοπικὸν κύμινον. σέσελι ἑκάστου ἥμισυ ὀξυβάφου δὸς ἐκπιεῖν οἴνῳ λευκῷ τρίψας λεῖον. ἄλλο ὁμοίως. Δικτάμνου δεσμίδα, καὶ δαύκου καρποῦ δραχμὰς δύο. καὶ μελάνθιον ἴσον ἐν οἴνῳ λευκῷ, τρίψας λεῖον, δὸς πιεῖν. καὶ λοῦσον θερμῷ πολλῷ. διδόναι δὲ πρὸς τὴν ἰσχὺν τοῦ νοσήματος. ἄλλο. Χαλβάνην ὅσον ἐλαίαν τρίψας ἐν κεδρίνῳ ἐλαίῳ, προστιθέσθω. τοῦτο δύναται διαφθείρειν καὶ ἐκβάλλειν τὰ νοχιλές. ἄλλο ἐκβόλιον ἔγχυτον ὑστέρων. Ὅταν σαπῇ νεκρωθὲν ὑπὸ ψύχεος, ὅταν ἄνεμος ψυχρὸς ᾖ, κρόκον τρίψας λεῖον ὅσον δραχμὴν, ὁλκὴν ἐν στέατι χηνὸς ἐγχεῖαι. καὶ ἐᾶν ὡς πλεῖστον χρόνον. Ποτὸν συμβάλλον πρὸς τόδε καλῶς. κόνυζαν τὴν ἡδύοσμον, τρίψας λείην ἐν οἴνῳ εὐώδει, ἢ ἐν συρμαίῃ, δοῦναι πιεῖν, καὶ λούειν θερμῷ. ἄλλο, ὁμοίως ποτὸν, τοῦ παιδίου καὶ τῶν ἐνόντων κακῶν, ἰὸν χαλκοῦ ξὺν τρίψας ξὺν μέλιτι, καὶ συρμαίῃ, δὸς πιεῖν. ἄλλο πρόσθετον ἐκβόλιον ἢν ἀποθνήσκῃ. Χαλκοῦ ῥινήματα ἐνθεὶς ἐς ὀθόνιον μαλθακὸν, πρόσθες πρὸς τὸ στόμα τῶν μητρέων, καὶ ἀφελκύσεις. Ὀστράκου νέον. καὶ στέαρ χήνειον τρίψασα προστιθέσθω. ἄλλο πρόσθετον. Νίτρον ἑψήσας ξὺν ῥητίνῃ καὶ ποιήσας βάλανον βάπτειν ἐς ὄρνιθος στέαρ προστιθεί. ἄλλο προσθετόν. Χάειρον τὸ ἐπονομαζόμενον, τούτου ῥίζαν πρὸς τὸν ὀμφαλὸν πρόσθες μὴ πουλὺν χρόνον. ἄλλο. ἀγρίην κολοκυνθίδα, καὶ μυῶν ἀπόπατον τρίψας, λεῖα προστιθεί. ἄλλο πρόσθετον. Ῥητίνην καὶ στέαρ ὄρνιθος, τρίψας ἅμα καὶ μίξας, ἐπιδησάσθω ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν καὶ τὴν γαστέρα. ἄλλο προσθετόν. Τοῦ κισσοῦ τοῦ λευκοῦ τὸν καρπὸν καὶ κέδρου πρίσμα τρίψασα, καὶ βαλάνια ποιήσασα, προστιθέσθω. ἄλλο. Χελώνης θαλασσίης τὸν ἐγκέφαλον, καὶ αἰγύπτιον κρόκον, καὶ ἅλας αἰγύπτιον τρίψας καὶ ξυμμίξας ποιεῖν βαλάνους καὶ προστιθέσθω. ἐκβόλιον θυμίαμα, δυνάμενον καὶ αἷμα γαστρὸς ἐξελάσαι. Ἰτέης φύλλα ἐπὶ πῦρ ἐπιθεὶς θυμιῆν. καὶ περικαθίσας τὴν γυναῖκα ἐᾶν ἄχρις ἂν ὁ καπνὸς ἐς τὴν μήτρην εἰσίῃ. περὶ ἴασιος ἐκβρασμοῦ. Ὅταν ἡ γυνὴ ἐκτρώσῃ, καὶ τὸ παιδίον μὴ ἐξίῃ, ἤν τε σαπῇ καὶ οἰδήσῃ, ἢ ἄλλο τι πάθῃ τοιοῦτον, πράσα καὶ σέλινα ἐκθλίψας τὸν χυλὸν διὰ ῥάκεος ἀμφοτέρων ἀποσυνάξας, καὶ κοτύλην ῥοδίνου ἐλαίου καὶ στέαρ χηνὸς ὅσον τεταρτημόριον, ῥητίνης τε ὀβολοὺς τρεῖς καταστάξας ἐν ἐλαίῳ, καὶ ποιήσας πρὸς πεδίον ὑψηλοτέρην, ἐγχεῖν ἐς τὰς μήτρας. καὶ ἐχέτω κειμένη χρόνον ὅτι πλεῖστον. ἔπειτα καθίζειν ἡμέρας τέσσαρας. καὶ ἐξέρχεται τὸ ἀπεσαπὲν παιδίον. ἢν δὲ μὴ, λαβὼν ἅλας αἰγυπτίους, καὶ κολοκύνθην ἀγρίην χλωρὴν, μέλιτι μίξας καὶ τρίψας, δοῦναι φαγεῖν. καὶ ἐπὴν φάγῃ, κινείσθω τῇδε καὶ τῇδε. ἅλας αἰγυπτίους. καὶ μυόχοδα. καὶ ἀγρίην κολοκυνθίδα καὶ μέλιτος ὅσον τεταρτημόριον ἐπιχεῖν ἡμίεφθον. λαβὼν ῥητίνης δραχμὴν μίαν, ἔμβαλε ἐς τὸ μέλι. καὶ τὴν κολοκυνθίδα καὶ τὰ μυόχοδα, συντρίψασα πάντα καλῶς, καὶ ποιήσασα βαλάνους πρὸς τὴν μήτρην προστιθέσθω, ἕως ἂν δοκέῃ καιρὸς εἶναι. ἕτερον ἐκβόλιον, ὃ τὸ παιδίον βλητὸν γενόμενον, ἐκβάλλει. ἐλξίνην ἐν οἴνῳ τρίψας πότισον. ἕτερον ποτὸν ἐκβολῆς, ὃ τὸ παιδίον ἐκβάλλει πελιδνόν. Τοῦ ἐκτόμου τὰς ῥίζας τρίψας λεπτὰς, καὶ τοῖσι τρισὶ δακτύλοισι, καὶ σμύρνης ὅσον κύαμον ἄρας ἐν οἴνῳ γλυκεῖ πιπίσκειν. ἐκβόλιον. Κορίανον σὺν τῇ ῥίζῃ, καὶ νίτρον προσθεμένη, περιπατείτω. ἔγχυτον ἐμβρύου ἢν ἀποθάνῃ παιδίον ὥστε ἐκβάλλειν. κρόκον τρίψας, ἐπίχεε χηνὸς ἔλαιον. καὶ διηθήσας, ἔγχεε ἐς τὰς μήτρας. καὶ κατακλίνασα ὡς πλεῖστον χρόνον. ἔμβρυον ἀπόστομον φθάρσαι καὶ ἐκβαλεῖν.

συντρίψας

Στυπτηρίης σχιστῆς δραχμὴν μίαν. σμύρνης ἴσον. ἐλλεβόρου μέλανος τριώβολον τρίψας λεῖα ἐν οἴνῳ μέλανι, βαλάνια ποιέειν. καὶ προστιθέναι ἄγχι, ἄχρις ἂν κατ' ὀλίγον ἀπολυθῇ.

Κλυσμοὶ καθαρτικοὶ μητρέων, ἢν ἐκ τόκου ἑλκωθῶσι, ἢ φλεγμασίῃς. Ὀλύνθους χειμερινοὺς ὕδατος ἐπιχέας καὶ ζέσας, ἀφεῖναι καὶ κατακλεῖσαι. εἶτα ἔλαιον ἐπιχέαι χλιερὸν καὶ μίξαι. κλεῖσαι δὲ δύο κοτύλῃσι τὸ πλεῖστον. πάντα δὲ τὰ κλύσματα μὴ πλέω τουτέων κλύζειν. καὶ σιδίοισι καὶ μάννῃ ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ ἑψημένῳ. εἶτα ἀπεχέας τὸν οἶνον, τούτῳ κλύζε.

Ἄλλος κλυσμός. Τρύγα οἴνου κατακαύσας, τῆξον. καὶ ἐν ὕδατι κλύζον. εἶτα σίδια. μύρτα. σχοῖνον θυώδεα. φακοὺς ἑψήσας ἐν οἴνῳ, ἀπεχέας τὸν οἶνον, κλύζε. Ἄλλος κλυσμός. Βούτυρον. λιβανωτόν. ῥητίνην. μέλι. τήξας ἐν τῷ αὐτῷ, οἶνον τε ἐπιχέας, κλύζε χλιερῷ. ἢ ἀκτῆς καρπὸν ἑψήσας ἐν ὕδατι ἀπεχέας τὸ ὕδωρ, τρίψας ἐν τῷ αὐτῷ, σέλινον, σμύρναν. ἄννησον. λιβανωτόν. ἐπιχέας τε καὶ οἶνον ὡς θυώδεα, ἴσον τῷ ὕδατι διηθήσας τε δι' ὀθονίου χλιήνας, κλύσαι.

Ἄλλο. Κράμβην. καὶ λινόζωστιν. καὶ λίνου σπέρμα. καὶ χλωρὸν τὸ λίνον ἑψήσας, ἐν ὕδατι ἀπηθήσας, κλύσαι τῷ ὕδατι. μυρσίνης τῶν φύλλων ὀξύβαφον. σμύρνης ἀννήσου. μέλι ῥητίνην. μύρον αἰγύπτιον, τρίψας πάντα καὶ ἑνώσας ἐπιχέας τε καὶ οἴνου λευκοῦ ὡς θυωδεστάτου κοτύλας δύο. διηθήσας. χλιήνας, κλύσον αὐτῷ. ἢ δάφνης καρπόν. καὶ γλήχωνα ἑψήσας ἐν ὕδατι, μύρον τε ῥόδινον ἐπιχέας, τούτῳ κλύζε χλιήνας. ἢ χηνὸς στέαρ τῇ ῥητίνῃ μίξας, ἐπιχέας τε πρὸς τοῦτο οἶνον, καὶ χλιήνας κλύσαι. Ἄλλο. Βούτυρον καὶ κέδρινον ἔλαιον, ἐν μέλιτι ὀλίγῳ χλιήνας κλύζον αὐτῷ. ἢ δάφνης καρπόν. ἢ βαλεῖν μέλι. βούτυρον. σχοῖνον. κάλαμον θυώδεα. βρύον θαλάσσιον. καὶ ἑψῆσαι ἐν οἴνῳ. εἶτα ἀπηθῆσαι καὶ οὕτω κλύσαι. ἢ σελίνου καρπόν. σέσελι. σμύρναν. ἄννησον. μελάνθιον, ἐν οἴνῳ ἀπηθήσας τὸν οἶνον κλύσαι. ἢ κέδρον ἑψήσας ἐν οἴνῳ, κλύσαι τῷ οἴνῳ. ἢ κισσὸν ἑψήσας ἐν ὕδατι κλύσαι τῷ ὕδατι. ἢ ἐλατήριον, ἢ κνέωρον δύο πόσιας, ἑψεῖν ἐν ὕδατι, καὶ ὅσον δύο κοτύλαι κλύσαι χλιερῶς. ἢ σικύης ἐντεριώνης ὅσον δάκτυλον ἑψήσας, ἐν κοτύλῃσι δύο ὕδατος, ἐπὶ τὸ ὕδωρ ἐπιχέας μέλι καὶ ἔλαιον τούτῳ κλύσαι. ἢ θαψίης ῥίζης ὅσον δύο πόσιας τρίψας λεῖον, ἐπιχέας τε μέλι καὶ ἔλαιον, δὶς ὕδατι χλιερῷ ὅσον δυσὶ κοτύλῃσι κλύσαι. ἢ ἐλλεβόρου μέλανος, ὅσον δύο πόσιας δὶς οἴνῳ γλυκεῖ καὶ ὕδατι κλύζειν. ἢ κόκκους κνιδίους ὅσον ἑξήκοντα τρίψας λείους, ἐπιχέας τε μέλι, καὶ ἔλαιον, καὶ ὕδωρ κλύσαι. Κλυσμὸς κρατιστήριος, ἢν ἑλκέῃ ἢ καθαρά. Ὀλύνθους χειμερινοὺς τρίβειν. καὶ ἐπιχέειν ὕδωρ. βρέξον δὲ ὅλην ἡμέρην, καὶ ἔλαιον ἐπίχει καὶ κλύσαι. ἢ σιδίοισι καὶ λωτοῦ πρίσμασιν ἐν οἴνῳ μέλανι ἑψεῖν. ὅταν δὲ ἀκάθαρτα ᾖ, καὶ φθείρηται, τρύγα καίειν οἴνου καὶ ὕδατι κλύζειν. ἢ σιδίων ῥόου βυρσοδεψικῆς μυρσίνης φύλλοισι καὶ βάτου, ἐν οἴνῳ μέλανι ἑψεῖν καὶ κλύζειν. Κλύσματα πρὸς τὰ παλαιὰ ἕλκη. Χυλῷ κράμβης ἑψημένης, κλύζειν. καὶ λινόζωστιν ὁμοίως. καὶ νίτρον παράμισγε ἐρυθρὸν ὀλίγον. σμύρνης ὀξύβαφον. λιβανωτόν. σέσελι. ἄννησον. σελίνου σπέρμα. νέτωπον. ῥητίνην. μέλι. χήνειον στέαρ. ὄξος τὸ λευκόν. μύρον τὸ λευκὸν αἰγύπτιον. ταῦτα πάντα ὁμοῦ τρίβειν λεῖα. εἶτα οἴνῳ δὶς λευκῷ κοτύλῃσι δυσὶ χλιαρῶς κλύζειν. ἢ λινόζωστιν ἑψεῖν ἐν ὕδατι καὶ ἀπηθεῖν, ἢ σμύρνης ὀξύβαφον. λιβανωτόν. σέσελι. νέτωπον. ἴσον ἑκάστου χλιαρῶς κλύζειν. ἢ ἐλελίσφακον. καὶ ὑπερικόν, ἐν ὕδατι ἑψήσας, κλύζειν τῷ ὕδατι. ἢ ἀκτῆς καρπὸν καὶ δαφνίδας ἑκατέρων τὸ ἴσον ἕψε ἐν οἴνῳ. εἶτα τῷ οἴνῳ κλύζε. ἢ γλήχωνος τῷ ὕδατι κλύσον, ἢ χηνὸς ἔλαιον ἐν ῥητίνῃ τήξας ὁμοίως κέδρινον ἔλαιον παραχέας ὀλίγον, καὶ μέλιτι διατάξας, κλύζειν χλιερῶς. ἢ ἀργύρου ἄνθος, ἐν οἴνῳ καὶ μέλιτι καὶ κηρῷ τήκτον. ἢ κύπειρον, καὶ σχοῖνον, καὶ κάλαμον, ἅτινα δὲ καὶ ἐς μύρον μίσγεται. ἢ ἶριν βρύον. ἐν οἴνῳ ἑψεῖν, κλύζειν, ἢ σελίνου καρπόν. ἄννησον σέσελι. σμύρναν μελάνθιον ἐν οἴνῳ ἑψῆσαι. ἢ κέδρον κεκομμένην ἐν οἴνῳ ἑψεῖν. καὶ κλύζειν ἐν ὕδατι. καὶ κισσὸν κρητικὸν ἐν ὕδατι. ταῦτα δρᾶν ἐκκλύζουσαν καὶ σμύρναν δὶς ἐν ὕδατι κλύσαι. ἢ ἐλατηρίου ὅσον δύο πόσιας ἐν ὕδατι κλύσαι. ἢ κολοκυντίδας ἀγρίας δύο ἐν οἴνῳ ἢ ἐν γάλακτι ἑφθῶν, ἀποβρέξας ὅσον τέσσαρας κοτύλας, καὶ ἀπηθεῖν, καὶ κλύζειν. ἢ σικύης ἐντεριώνην ὅσον παλαιστὴν ἑψήσας ἐν ὕδατι κοτύλῃσι τέσσαρσι, μέλι τε καὶ ἔλαιον ἐπιχέαντα, ἐνθρυγεῖν. ἢ τῆς θαψίης ῥίζης ὅσον δύο πόσιας ἐν οἴνῳ γλυκεῖ δὶς σὺν ὕδατος κοτύλῃσι δύο, κλύσαι χλιερῶς. ἢ ἐλλεβόρου ὅσον δύο πόσιας ἐν οἴνῳ γλυκεῖ δὶς ὡσεὶ δύο κοτύλῃσιν. ἢ βλάστου ὅσον ὀξύβαφον μέλιτι παραμίξας ὕδατι δὶς

ὅσον δύο κοτύλησι, χρῶ χλιαρῷ. ἢ σικύης ὅσον παλαιστὴν. καὶ κνεώρου ὅσον μίαν πόσιν ἑψήσας ὕδατος κοτύλησι πέντε μέλι παραχέας καὶ ἔλαιον κλύσαι. ἢ κόκκους κνιδίους ὅσον ἑξήκοντα εἰς μέλι, ἢ εἰς ἔλαιον σὺν ὕδατι διεὶς, κλύσαι.

Ἢν ἐκ τόκου διαῤῥοίη λαφθῇ. Πινέτω ἀσταφίδα μέλαιναν. καὶ σίδια γλυκέης ῥοιῆς, τὸ ἔνδοθεν. καὶ πιτύην σίφου, ταῦτα διεὶς οἴνῳ μέλανι. καὶ τυρὸν αἴγειον καὶ ἄλφιτα πυρεινα ἐπιπλάσσειν, καὶ διδόναι πίνειν. τοὺς πυροὺς δὲ ἐπ' ὀλίγον φῶξαι. ἢν δὲ ἐκ τόκου αἷμα ἐμέῃ, ταύτῃ ἡ σύριγξ τοῦ ἥπατος τέτρωται. αὕτη πινέτω γάλα ὄνου. ἔπειτα βοὸς, θυμαρέες τεσσαράκοντα ἡμέρας. καὶ σήσαμον τριπτὸν, ἄχρις ἂν εὖ ἔχῃ, πινέτω τὸ γάλα νῆστις. ἢν ἐκ τόκου τὴν ἕδρην ἀλγέῃ, ἀρκευθίδου καρπὸν, λίνου ῥίζαν, ἑψεῖν καὶ πίνειν ἡμέρας τέσσαρας. καὶ θείδακος σπέρμα τρίψας σὺν χηνείῳ ἀλείφατι ἐσθίειν. ἢν δὲ ἐκ τόκου αἱ μῆτραι φλεγμήνωσιν, στρύχνου χυλὸν ἐγχέειν, ἢ τεύτλου, ἢ ῥάμνου. ἢν ἐκ τόκου τὸ σκέλος ὑπὸ ὑστερέων χωλωθῇ, ἀνίστασθαι δὲ μὴ δύνηται, πίνειν ὑοσκυάμου καρπὸν. ὅσον χηραμύδα ἐν οἴνῳ μέλανι ἡμέρας τρεῖς. παραφορέονται δὲ ὁ πίνων. λύσις γάλακτος ὀνείου πίσαι ὅσον κύλικα. ἔπειτα τοῦ φαρμάκου, ὑφ' οὗ τὸ φλέγμα καθαίρεται. σανδαράκῃ δὲ καὶ κηρωτῇ, καὶ λαγωοῦ θριξὶ, θυμιᾶσθαι τρεῖς ἡμέρας.

Περὶ φλεγμονῆς ἐκ τόκου. Ἢν ἐκ τόκου φλεγμήνωσιν αἱ ὑστέραι, στρύχνου χυλὸν ἐγχέαι, αἰδοίων ἔσω, ἢ σελίνου, ἢ ῥάμνου, ἢ τεύτλου, ἢ κολοκύντης χυλὸν ἐκπιέσας αὐτόν. ἢ ἀκτῆς τὸ μέσον καὶ ἁπαλώτατον προσθεῖναι μακρὸν, ἔνδον. ἢ ἀψινθίου ἐν ὕδατι τρίβειν. εἰρίῳ δὲ ἀναπτοσπάσας ἢν δὲ φρίξῃ ἀφαιρέειν. ἢ κοτυληδόνος φύλλα καὶ πράσα ἑψεῖν ἐν πυροῖς κριμνώδεσιν, ἔλαιον ἐπ' αὐτοῖς χέας δίδου.

Χολῆς καθαρτικὰ ἐκ μήτρης. Σικύος τῆς ἐντεριώνης λείην τρίψας, καὶ μέλιτι φυρήσας βάλανον ποιέων, προστιθέναι. φάρμακον δὲ χρὴ διδόναι καὶ ἄνω καὶ κάτω καθαίρειν. καὶ λούειν ὕδατι θερμῷ. προστιθέναι δὲ ἄννησον, ἢ μελάνθιον, ἢ κολοκυνθίδος ἀγρίης τὸ ἔνδον λεῖον ποιέειν. καὶ μέλιτι φυρῆν. καὶ προστιθέναι ἐλατηρίου, ὅσον πόσιας τέσσαρας. ξυμμίξας στέαρ χήνειον, ἢ αἴγειον, βάλανον θυμακιστέρην προστιθέναι, ἢ νίτρον, καὶ κύμινον, καὶ σκόροδον, καὶ σῦκον, λεῖα πάντα ποιήσας καὶ μέλιτι δεύσας, προστίθεσθαι. θερμῷ δὲ λουέσθω. καὶ ἀπὸ λουτροῦ πινέτω. ἢ βλάστην λείην ποιέων, καὶ μέλιτι φυρῶν προστιθέναι. ἢ σύκου παλαιοῦ τὸ πῖον ξύσας ξυμμίσγειν πόσιας ἐλατηρίου δύο, καὶ νίτρον ὅσον τὸ ἐλατήριον μέλιτι δεύσας, προστιθέναι. ἢ πολυκνήμου ὁπὸν τρεῖς κυάθους, δίδου πιεῖν. καὶ ἄννησον καὶ μελάνθιον διεὶς ἐν οἴνῳ δίδου πιεῖν ἐλατηρίου πόσιας τέσσαρας, μίξας στέατι μυελῷ. ἀφελομένη δὲ διανιζέσθω ὕδατι θυώδει, ἠρέμα σύφοντι. ἢ ἐλατηρίου πόσιας τρεῖς, ξὺν μυελῷ στέατι, βάλανον περίστρογγυλον ποιέειν. ἢν δὲ ἀφέληται, διανιζέσθω ὕδατι εὖ ἱκανῷ. ἢ βλάστεος ὅσον πόσιν ξὺν μέλιτι δίδου.

Κλυσμὸς ἢν χολώδης ᾖ. Ἐλατηρίου ὅσον δύο πόσιας ὕδατι διεὶς ἐπιχέαι ἔλαιον ναρκίσσινον. καὶ κλύζειν χλιαρῷ. ἢ κολοκυνθίδας ἀγρίας δύο ἀναβρέξας ἐν οἰνογάλακτι ἑφθῷ ὅσον τέσσαρας κοτύλας, τὴν μὲν μίαν ἀποθέειν, καὶ ξυμμίσγειν ἔλαιον ναρκίσσινον, καὶ κλύζειν.

Ἄλλος κλυσμὸς, χολώδης καὶ φλεγματώδης. Σικύης ἐντεριώνης ὅσον παλαιστὴν ἑψήσας ἐν ὕδατι ποτῷ τέσσαρσι κοτύλησι, καὶ μέλι μίξας καὶ ἔλαιον ἄνθινον, κλύζειν.

Φλέγμα καὶ χολὴν καθαῖρον. Κόκκους κνιδίους ἑξήκοντα, μέλι τε καὶ ἔλαιον ἄνθινον μίξας, κλύζειν ἐν ὕδατι. ἢ κνῆστρον ἑψήσας ἐν ὕδατι ποτῷ, ἐν πέντε κοτύλῃσιν ἀρχίας δύο κοτύλας, συμμίξαι μέλι καὶ ἔλαιον ἄνθινον σὺν ναρκισσίνῳ καὶ κλύσαι.

Κλυσμοὶ καθαρτήριοι. Ὄλυνθοι χειμέρινοι καυθέντες, καὶ βραχέντες ἐν ὕδατι. ἀποχύσαντα τὸ ὕδωρ, ἔλαιον ξυμμίσγειν καὶ κλύζειν. καὶ μετακλύζειν σιδίοισι. κηκῖδι. λωτοῦ πρίσματι. ἐν οἴνῳ δὲ μέλανι χρὴ ἑψεῖν. ἢ τρύγα καίειν, χρῆσθαι σὺν ὕδατι. μετακλύζειν δὲ τούτοισι, τοῖσι τῆς μυρσίνης φύλλοισι, καὶ ῥόῳ τῷ βυρσοδεψικῷ. ἑψεῖν δὲ οἴνῳ μέλανι θυώδει. μετακλύζειν δὲ σχοίνου φύλλα, καὶ ὑπερικὸν καὶ ἐλελίσφακον ἑψήσαντα, σὺν οἴνῳ μέλανι θυώδει, ἢ κράμβης ὕδατι, κἂν τῷδε ἑψεῖν, λινόζωστιν νίτρου ἐρυθροῦ ὀλίγον. καὶ κλύζειν ἐλατηρίου ὅσον πόσις, σὺν ναρκισσίνῳ ἐλαίῳ, ἢ ἀνθίνῳ, καὶ κλύσαι χλιαρῷ. ἢν δὲ χολώδης ᾖ, κολοκυνθίδας δύο ἀναβρέξαι ἐν γάλακτι ὀνείῳ ἑφθῷ ὅσον τέσσαρσι κοτύλῃσι. καὶ ἀναβρέξαντα κλύσαι. ξυμμίξαι τε ἔλαιον ναρκίσσινον, ἢ ἄνθινον, ἢ τὸ διὰ τῆς σικύης ἐντεριώνης ὅσον παλαιστὴν, ἑψεῖν ἐν ὕδατι ποτῷ τέσσαρσι κοτύλῃσι, καὶ μέλι παραχέαι καὶ ἔλαιον ἄνθινον. οὗτος ὁ κλυσμὸς φλεγματώδει καὶ χολώδει ξυμφορώτατος.

Κλύσμα ἕλκον φλέγμα. Κόκκον

τρίβειν

τρίβειν τῆς μανδραγόρου ξὺν ὕδατι. κάθαρσις γὰρ παμπόλλη τε καὶ παντοίη ἀπὸ τούτου γίνεται. σκορόδου μώλυζαν. νίτρον. σύκου τὸ ἔνδον τὸ ἴσον. ἴσον τρίψας λεῖα ὁκόσον κικίδα ποιεῖν τὸ μέγεθος, καὶ προστιθέναι. ἢ κυμίνου φύλλα ἐν οἴνῳ τρίψας, εἰρίῳ πρόσθες, ἢ γῆς λευκῆς ὅσον πόσιν. ἢ λευκὴν ῥίζαν τρίβειν λείην, καὶ μέλι ἐπιχέας, καὶ ἀναζέσας, βάλανόν τε ποιήσας προστιθέναι. ἢ ὀπὸν σιλφίου μετὰ σύκων μαλάσσειν, καὶ βάλανον ποιεῖν. ἀγαθὸν δὲ καὶ σικύης σπέρμα, τρίβειν ὁμοίως. ἢ χολὴ ταύρου, καὶ νίτρον ἐρυθρόν. καὶ νέτωπον, κυκλάμινον τούτων ὅσον κικίδα. τῆς δὲ κυκλαμίνου πλείονα μοῖραν μέλιτι ξυμμίξασα ἡ θεραπευομένη, προστιθέσθω. Προσθετόν. Κυκλαμίνου τὴν κεφαλὴν καθαίρειν ὕδατι τρίψαι. καὶ εἰς ἄχνην ἀναφορύξαντα προστιθέναι. ἢ σμύρναν. ἅλας. κύμινον. χολὴν ταύρου ξὺν μέλιτι ὁμοίως. ἢ κόκκους ἐκλέψαν ὅσον τρεῖς ἰνδικοῦ φαρμάκου, τοῦ τῶν ὀφθαλμῶν, ὃ καλέεται πέπερι. καὶ τοῦ στρογγύλου τρία. ταῦτα δὲ λεῖα τρίβειν, καὶ οἴνῳ παλαιῷ χλιερῷ δεύσας, βαλάνιον περὶ πτερὸν ὄρνιθος τιθέναι καὶ ὧδε προσάγειν. ἢ τιθυμάλλου ὀπὸν μέλιτι ἀναδεύσας. ἢ σκίλλης ῥίζαν ὅσον ἑξαδάκτυλον, ἑλίξας τοὺς δύο δακτύλους ἐν εἰρίῳ πρόσθες. ἢ αὐτὴν τὴν σκίλλαν ἄνευ ῥίζης τρίβειν, καὶ ὡσαύτως ἑλίσσειν εἰρίῳ. εἶτα προστιθέναι. Κλυσμὸς ἢν φλέγμα τὰς ὑστέρας γυνὴ ᾖ. Ἐλλεβόρου δύο πόσιας, ἐν οἴνῳ διεῖναι γλυκεῖ, ὅσον δύο κοτύλας. καὶ κλύζειν μίσγοντα. Ἢν καθάρσιος δέηται, πράσα δεῖ ἑψεῖν, ἢ ἀκτῆς καρπόν, ἢ ἄννησον. λιβανωτόν. σμύρναν. οἶνον. ταῦτα πάντα τρίβειν καὶ τῷ χυλῷ τουτέων κλύζειν. ἢ κράμβην ἑψήσας ἐν ὕδατι, ἐν τῷ χυλῷ ταύτης, ἕψε τὴν λινόζωστιν. καὶ σμικρὸν ἐγχέας, ἀπόκλυζε. ἢ κνήστρου πόσιν, ἐν μέλιτι δεύσας, ἐνιέναι. σκέπτεσθαι δὲ χρὴ τὰ ἐπιμήνια, εἴτε χολώδεα, εἴτε φλεγματώδεα ᾖ. ἢ ψάμμον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὑποβάλλειν λεπτὴν ξηρήν. καὶ ὅταν τὰ καταμήνια ἴῃ, τοῦ αἵματος ἐπιχέαι, καὶ ἐᾶν ξηρανθῆναι. καὶ ἢν μὲν χολώδεα ᾖ, ἐπὶ τῇ ψάμμῳ ξηραινόμενον τὸ αἷμα χλωρὸν γίνεται. ἢν δὲ φλεγματώδεα, οἷον μύξαι ὁρῶνται. ἢν οὖν φλεγματώδεα ᾖ, κνήστρου ὅσον πόσιν διεῖναι, καὶ σὺν μελικρήτου κοτύλῃ κλύσαι. Καθαρτικὸν μαλθακόν. ὕδωρ ἄγει καὶ δέρματα. καὶ ἰχῶρα ὕφαιμον. καὶ καταμήνια κατασπᾷ ἢν καὶ μὴ πολυχρόνια ᾖ. καὶ ὑστερέων στόμα μαλθάσσει. Μύρον ναρκίσσινον καὶ κύμινον ὃ ἐσθίεται. σμύρναν τε καὶ λιβανωτόν. ἀψίνθιον κύπριον. ῥόδινον ἄλειφα. ἄλφιτα. τούτων τὸ ἴσον τῶν ἄλλων ἑκάστου, τοῦ δὲ ναρκισσίνου τέσσαρας μερίδας, ἐπὶ κτένιον ὠμοῦ λίνου ξυμμίξας, πάντα τρίψον. καὶ ποίησον βάλανον περὶ πτερόν, ῥάκος λεπτὸν περιθείς, καταδῆσαι. καὶ ἐμβάψαι ἐς ἄλειφα λευκὸν αἰγύπτιον, καὶ προστιθέναι, καὶ ἐᾶν ὅλην τὴν ἡμέρην. λουσαμένη δὲ καὶ ἀφαιρουμένη, ἐξανιζέσθω τῷ ὕδατι τῷ εὐώδει. Ἕτερον καθαρτικόν. ὕδωρ ἄγει. καὶ δέρματα. καὶ μύξας. καὶ ἰχῶρα ὕφαιμον. Σμύρναν. ἅλας. κύμινον. χολὴν ταύρου. ταῦτα συμμίξας, καὶ μέλιτι φυρήσας, καὶ ἐς ῥάκος ἐνθείς, προσθεῖναι. ἡμέρην δὲ ὅλην ἐντίθεσθαι. εἶτα λουσαμένη καὶ ἀφελομένη, ἐξανιζέσθω ὕδατι τῷ εὐώδει. Ἄλλο. Ἅλες. κύμινον. χολὴν ταύρου, μέλιτι ἀναφυρεῖν, καὶ προστιθέσθαι. καὶ σίλφιον τῷ σύκῳ μίξαι καὶ προστίθεσθαι εἶτα ἐξανίψαι μύρῳ ῥοδίνῳ. ἢ κόκκους ἐκλέψαντα, ποσί τε τρίψαντα, καὶ βάλανον ποιέειν. ἢ σκόροδον. καὶ νίτρον ἐρυθρὸν καὶ σῦκον. τούτων ἑκάστου ἴσον μίξας μέλιτι, δοῦναι προστίθεσθαι. κἄπειτα δὲ ἀφέληται, ἐλάφου στέαρ προστίθεσθαι, τήξας ἐν οἴνῳ. ἢ πεπέριος κόκκους πέντε, σὺν ἐλατηρίῳ ὀλίγῳ. παραστάζειν δὲ γυναικὸς γάλα, ἐν εἰρίῳ, ἐς μύρον ἐμβάψας. προστιθέναι δὲ καὶ ἀφελεῖν ὡσαύτως. ἢ σύκου τὸ πίονα τὸ ξὺν ἐλατηρίου πόσει. καὶ νίτρου ἐρυθροῦ τὸ ἴσον. καὶ μέλιτος ἴσον ὡσαύτως. ἢ χολὴν ταύρου, καὶ νίτρον ἐρυθρόν. νέτωπον. κυκλαμίνου ἴσον ὡσαύτως. κικίδα ἐν μέλιτι. ἢ χολὴν ταύρου, ἐς αἰγύπτιον ἔλαιον, βάψασα προστιθέσθω. καὶ ἀφελομένη ῥοδίνῳ. ἢ σικύης τῆς μακρῆς τῆς ἐντεριώνην, τὸ σπέρμα ἐξελὼν σὺν γάλακτι γυναικὸς κουροτρόφου, καὶ σμύρναν ἄκρητον, καὶ μέλι ὀλίγον, καὶ μύρον αἰγύπτιον, τρίβειν καὶ προστιθέναι. ἢ τὴν ἐντεριώνην σικύης αὐήνας. κόψαι δὲ ἄνευ τοῦ σπέρματος, καὶ μέλι ἐμβαλεῖν, καὶ ἀναζέσαι. καὶ βάλανον ποιέειν εὐμήκεα, καὶ βάπτειν ἐς ἔλαιον λευκόν. ἢ τῇ ἀγρίῃ κολοκύντῃ ὡσαύτως. καὶ ἐλατηρίου τρεῖς πόσιας ἐν στέατι τρίβειν, καὶ βάλανον ποιέειν. Ἄλλο ὁμοίως.

Κόκκους ἐκλέψας τρεῖς, ὅσον πόσιν ἑψήσας, καὶ μέλι περιχέαι καὶ προστιθέσθω. ἢ ῥόδινον ἄλειφα. ὅσαι δὲ βάλανον προστίθενται ἐμπήξαντα χρὴ πρότερον ἐς τὴν βάλανον, ἔπειτα ῥάκος περιθεῖναι

λεπτόν

λεπτὸν ἐν εἰρίῳ βάψασα ἄλειφα αἰγύπτιον προστιθέσθω. ἄγει δὲ μάλιστα καὶ δέρματα ἀφαιροῦνται. Προσθετὰ καθαρτικὰ ἰσχυρὰ, ὕδωρ ἄγειν δυνάμενα, καὶ μύξας, καὶ δέρματα μᾶλλον τῶν πρόσθεν. Τοῦ πεπέρεως κόκκους τέσσαρας τῶν μεγίστων, ἢ καὶ τῶν μικρῶν εἰ πλείους, ἐλατηρίου πόσει συμμίξας, τρίβε λεῖα, παραστάζων γυναικὸς γάλα, καὶ μέλι ὀλίγον ἀναφυράσας, εἶτ' ἐν εἰρίῳ μαλθακὸν καθαρὸν περὶ πτερὸν περιελίξας ῥάκια, καὶ καταλαβὼν προστιθέναι ἐν λευκὸν ἄλειφα αἰγύπτιον βάπτων. προσκείσθω δὲ ἡμέρην. καὶ ἐπὴν δ' ἂν ἀφέληται, προστιθέσθω τὸ στέαρ τοῦ ἐλάφου. Προσθετὰ καθαρτικὰ, ἢν μὴ ποτὰ καθαίρῃ. Λινόζωστιν τρίψας καὶ σμύρναν προστιθέναι. Προσθετὰ ὁμοίως καθαρτικὰ χορία δυνάμενα ἐκβαλεῖν, καὶ καταμήνια καταστᾶν καὶ ἔμβρυον ἀπόπληκτον ἐξαγαγεῖν. Κανθαρίδας πέντε, ἀφελὼν καὶ τὰ πτερὰ, καὶ τὰ σκέλεα, καὶ τὴν κεφαλήν. εἶτα τρίβολον παραθαλάσσιον κόψας τῇσι ῥίζῃσι, καὶ τοῖσι φύλλοισι καὶ τὸ χλωρὸν τὸ ἔξω τρίψας ἴσον ὄγκον καὶ σελίνου σπέρματος, καὶ σηπίης ᾠὰ πεντεκαίδεκα ἐν οἴνῳ γλυκεῖ κεκρημένῳ. καὶ ἐν ὕδατι θερμῷ καθιζέσθω. καὶ μελίκρητον ὑδαρὲς πινέτω, καὶ οἶνον γλυκὺν, καὶ τὸ πεπριμμένον, ὅσον στατῆρα αἰγιναῖον ἐν οἴνῳ γλυκεῖ πίνειν. ἐπὴν δὲ ὀδύνην ἔχῃ, λευκοὺς ἐρεβίνθους καὶ ἀσταφίδας ἑψήσας ἐν ὕδατι καὶ ψύξας, διδόναι πιεῖν. ὅταν ἡ στραγγουρίη ἔχῃ, ἐν ὕδατι χλιαρῷ καθήσθω, καὶ οἶνον πινέτω γλυκύν. Πάσης νόσου δυνάμενον καὶ ἀναστομῶσαι καὶ καθῆραι. Σμύρναν ὀλίγην. καὶ ἐλελίσφακον, καὶ ἄννησον τρίψας, χρῶ. Καθαρτικὸν δυνάμενον ἄτοκον καθῆραι. Ἢν τὸ στόμα τῆς μήτρης ὀρθῶς ἔχῃ, πυριῆν βόλβιτον ξηρὸν κόψας καὶ διασήσας τέσσαρας χοίνικας. ὄξους δὲ κοτύλας δέκα. καὶ οὔρου βοείου ἕτερον τοσοῦτον. καὶ θαλάσσης ἅλμης κοτύλας εἴκοσι. πυριῆν δὲ βληχροῖσι πουλὺν χρόνον. εἶτα λουσαμένη φάκιον πιοῦσα, καὶ μέλι καὶ ὄξος μεμιγμένον πιοῦσα, ἐμεσάτω, καὶ ῥοφεῖν ἄλευρον δοῦναι καὶ ἐπιπιεῖν οἶνον ὑδαρέα παλαιὸν ἐξυθειασμένον. σίτου δὲ μὴ γευέσθω τῇ τοιαύτῃ ἡμέρῃ. τῇ δὲ δευτέρῃ, κόκκον δοῦναι κατάποτον. τῇ δὲ τρίτῃ, δοῦναι διουρητικὸν, ἀσταφίδας καὶ ἐρεβίνθους λευκοὺς, δύο χοίνικας, καὶ ἐπιχέαι ὕδατος τρία ἡμιχόεα. ἔπειτα ἀρχίας, πρὸς τὴν αἰθρίην θεῖναι. καὶ τῇ ὑστεραίῃ πίνειν. καὶ τοῖσι προσθέτοισι χρῆσθαι. Ἔγχυτον καθαρτικὸν καταμηνίων. Βόλβιτον πλάσαι ὅσον σταφίδα. φυρῆν δὲ καὶ ξυμμίσγειν τῆς κυπαρίσσου τὰ πρίσματα. ξηραίνειν δὲ ἐν τῷ ἡλίῳ, καὶ ἐπὶ τούτων τὰ θυμιήματα ἐμβάλλειν. Εἰς ὅμοιον πάθος. Ἢν τὰ καταμήνια ἴῃ, ἀκάνθης λευκῆς τὰ φύλλα τρίψας, καὶ ἐξυθειάσας καὶ ἐπιχλιήνας ἐγχέειν. Κατάχριστον καθαρτικὸν ὥστε μήτρας καθαίρειν. Πράσου σπέρμα καὶ καρδαμώμου, τρίψας, ἐν οἴνῳ τε δὶς καὶ γάλακτι ἑφθῷ, διαχρίειν τὴν νειαίρην γαστέρα. Κατάχριστον μαλθακτήριον. ὕδωρ δὲ ἄγει καὶ μύξας καὶ δέρματα. καὶ λοχεῖα φέρει, καὶ οὐχ ἑλκοῖ. Σμύρνης ὡς ἀρίστης ἥμισυ. καὶ ἁλὸς χόνδρον ὁμοίως, πίσσαν ἡδεῖαν φλάσας, μίξας τε λεῖα. ἔστω δὲ τὸ τῆς σμύρνης τὸ ἥμισυ τοῦ ἁλὸς, καὶ τῆς πίσσης ἐμβαλεῖν ἐν ῥάκος τῆς πεφλασμένης, μέγεθος ὅσον κικίδα μεγάλην. δύο δὲ ἔστω. ὡς τὸ μὲν ἡμέρας ἔχειν, τὸ δὲ εὐφρόνης ἔστ' ἂν κατατακῇ. λουέσθω δὲ θερμῷ. εἶτα ἀφαιρέουσα, διανιζέσθω ὕδατι εὐώδει. Καθαρτικὸν ἄτοκον καθῆραι, ἢν τὸ στόμα ὀρθῶς ἔχῃ. Ἢν ἄτοκον θεραπεύῃς, βόλβιτον ὄνου ἡλίου, διασείσας ὅσον τέσσαρας χοίνικας ἀττικάς. ὄξους δὲ κοτύλας δέκα. καὶ ὀροβίου χοίνικα. καὶ θαλάσσης κοτύλας εἴκοσι, πυριῆσαι ἁλέα πουλὺν χρόνον. ἔπειτα φάκιον ποιῆσαι. καὶ μέλι καὶ ὄξος μίξας, καὶ ἐμείτω. καὶ ῥοφείτω ἄλητον. καὶ ἐπιπινέτω οἶνον ὑδαρέα. σίτου δὲ μὴ ἁπτέσθω ταύτῃ τῇ ἡμέρῃ. τῇ δ' ὑστεραίῃ, κόκκον δοῦναι κατάποτον. τῇ δὲ τρίτῃ διουρητικόν. ἐὰν δὲ βούλῃ, λευκὴν σταφίδα καὶ ἐρεβίνθους λευκοὺς δύο χοίνικας, ἐπιχέας ὕδατος τρία ἡμιχόεα. ἀφελεῖν δὲ τὸ ἥμισυ. εἶτα ἐν τῇ αἰθρίῃ θεῖναι. καὶ τῇ ὑστεραίῃ πίνειν ἐκ τούτου κατ' ὀλίγον, καὶ τοῖσι προσθέτοισι χρῆσθαι.

Ἢν βούλῃ γυναῖκα κυῆσαι, καθῆραι αὐτὴν καὶ τὰς μήτρας. ἔπειτα δίδου ἄλητον ἐσθίειν νῆστιν, καὶ οἶνον ἐπιπίνειν ἄκρητον. καὶ προστιθέναι νίτρον ἐρυθρὸν. καὶ κύμινον. καὶ ῥητίνην μέλιτι δεύσας, ἐν ὀθονίῳ πρόσθεν. καὶ ὅταν τὸ ὕδωρ ἀπορρυῇ τοὺς μέλανας πεσσοὺς, προστιθέσθω μαλθακτήριον. καὶ παρ' ἀνδρὶ συνευνάσθω. ἢν δὲ τὸ στόμα μεμύκῃ, προστιθέσθω καὶ ὀπὸν συκῆς, μέχρις ἂν ἀναστομωθῇ. καὶ ὕδατι αὐτίκα ἀπονίζεσθαι. ἴσχνος δὲ ἄφοδον τρίβειν ἐν οἴνῳ γλυκεῖ. καὶ πίνειν νῆστιν. καὶ τηνικαῦτα συνευναζέσθω παρ' ἀνδρί. Ἢ ὁκόταν τὰ καταμήνια παύηται,

χλωρὸς

χηνὸς ἢ ἀλώπεκος ἄφοδον ἐν ῥοδίνῳ μύρῳ τρίβειν. καὶ τὸ αἰδοῖον χρίεσθαι καὶ συναυαίνεσθαι.

Ην ἕλκεα ἢ δριμέα, καὶ ἢν φλεγμαίνῃ, χρῶ τῷδε κλυσμῷ. Χηνὸς ἔλαιον, καὶ ῥητίνην, μίσγε, καὶ δεὶς ὕδατι χλιαρῷ, κλύσαι. ἢ μέλιτι βούτυρον μίξας, τῆξαι καὶ κλύσαι. ἢ ἐχετρώσιος ξύσαι, ὅσον σταφίδα μικρὴν, καὶ σμύρνην, καὶ μέλιτος ὁμοίως. ταῦτα διεῖναι, ἐν οἴνῳ μέλανι εὐώδει, καὶ κλύζειν χλιαρῷ. Ην ἑλκωθῇ ἢ φλυκταινώσῃ ἀναπλέα ἢ ἐν τῇ καθάρσει ἄκρα τὰ χείλεα. Σάρκα βοὸς, ἢ πικέριον, ἢ χήνειον ἄλειφα. καὶ ἄννησον. ἢ κόκκον, ἢ αὐστηρὸν κύπρινον, τρίψαι ταῦτα πάντα. καὶ περιαλεῖψαι τὴν σάρκα. καὶ προστίθεσθαι.

Ην ἕλκεα γένηται καὶ ὀδαξᾶται. Βοὸς σάρκα, στέαρ ἐπαλείφειν. καὶ τὴν σάρκα προστιθέναι. καὶ ἐγκλύζειν ἢν ῥυπαρὰ ᾖ, καὶ πυρίην συκῆς ἀπὸ ῥίζης. καὶ μετέπειτα καὶ πίους ἐν γλυκεῖ πινέτω. Ην ἐν τοῖσιν αἰδοίοισι τὰ ἕλκεα γένηται. Βόειον στέαρ ἐπαλείφειν καὶ μυρσίνην ἐν οἴνῳ καθεψῶν, διακλυζέτω τῷ οἴνῳ, ἢ ἐλαίας φύλλα, καὶ βάτου καὶ ῥοιῆς, καὶ ὁ οἶνος ἔστω πράμνιος. ταῦτα δὲ οὕτως ποιέειν, καὶ περσέης φύλλα τοῦ δένδρου διαλελεῖα, λεῖα τρίψαι, καὶ πρὸς τὰ αἰδοῖα τιθέναι. ἢ ἀννήθου καρπὸν καὶ σελίνου τρίψας, ἐπίχριε. ἀ

Ην ἀφθήσῃ τὰ αἰδοῖα πῶς δεῖ ἰᾶσθαι. Σάρκα βοὸς ὅσει δύο παλαιστῶν τὸ μῆκος, πάχος δὲ ὅσει στελαῖος προστιθέσθω μέχρις ἐσπέρης. τὴν δὲ νύκτα ἀίρειν. τῇ δ' ὑστεραίῃ πάλιν προστίθεσθαι μέχρι μεσημβρίης. καὶ ἐπιπινέτω οἶνον γλυκὺν μέλιτι τὸν οἶνον ξυμμίσγουσα. ὧδε

Κλύσμα ἢν ἑλκωθεῖσαι ἔωσιν αἱ μῆτραι, καὶ ἢν στραγγουρίη ἐπιλάβῃ. Γράσα. ἀκτῆς καρπὸν. σέσελι. ἄννησον. λιβανωτόν. σμύρναν. καὶ οἶνον ἴσον τῷ χυλῷ τούτων, μίξας ταῦτα καὶ ἀναζέσας, ψύχειν, καὶ μετρίως κλύζειν. ἢ μέλι. βούτυρον. μυελόν. καὶ κηρὸν ἐντήξαι καὶ χρῆσθαι. Ασσα ἐν αἰδοίῳ ἕλκεα ἔνι καὶ φύεται. Φύλλα ἐλαίης, καὶ βάτου καὶ κισσοῦ, καὶ ῥοιῆς γλυκείης, τρίβειν λεῖα. δεὶς δὲ οἴνῳ παλαιῷ, εἰρίῳ προστίθεσθαι τῇ νυκτὶ πρὸς τὰ αἰδοῖα. καὶ καταπλάσσειν ἐν τούτοισιν. ὅταν δὲ ἀμοιβὴ γένηται, ἐρύσαι. ἀφεψεῖν δὲ μύρτα ἐν οἴνῳ, καὶ διακλύζεσθαι. ἢ χηνὸς ἔλαιον καὶ ῥητίνην τῆξαι καὶ κλύσαι. ἢ βούτυρον. καὶ κέδρινον ἔλαιον μέλιτι παραμίσγειν μικρὸν καὶ κλύζειν. ἕλκεα ἐν μέλιτι ἀποξηραίνει. ἀργύρου ἄνθος ἐν οἴνῳ τρίψαι καὶ κλύσαι. ἢ βούτυρον μετὰ μέλιτος κλύσαι. ἢ ἐχετρώσιν, καὶ σμύρναν, καὶ μέλι οἴνῳ διεῖναι οἴνῳ δὲ μέλανι χλιαρῷ, καὶ κλύζειν τῇ ὑστεραίῃ. ἢ κισσοῦ φύλλα ἑψήσας ἐν ὕδατι τουτέῳ μετακλύζειν. Αλλο ἢν ἑλκωθῇ τὸ στόμα τῶν μητρέων. Βούτυρον. λιβανωτός. σμύρνη. ῥητίνη. μυελὸς ἐλάφειος. τουτέοισι κλύζειν. ἢ φακὴν ἑψῆν ἐν ὕδατι, καὶ ἀποχέας τὸ ὕδωρ ἐν τούτῳ κλύζειν. ὅταν δὲ ὕδωρ ἐκ τῶν ὑστερέων ῥέῃ, καὶ ἕλκεα ᾖ, καὶ δάκνηται, χηνὸς στέαρ καὶ ᾠὸν διαχρίεσθαι. ἢ οἰὸς στέαρ, ἢ συός. καὶ φακὸν, ἐν οἴνῳ ἑψεῖν. καὶ κεκριμένον ἴσον τῷ ὕδατι τουτέῳ κλύζειν. τὰ δὲ ἐν τῷ αἰδοίῳ ἕλκεα ἐν τούτῳ καταιονᾶν. ἐπιπάσσειν δὲ μάνναν. βάτον. πίτυος φλοιόν. καὶ τῷ ὕδατι τούτων νιψάσθω. Διακβόλιον ἢν ἀποθάνῃ τὸ ἔμβρυον. χαλβάνης ὅσον ἐλαίην ἐνελίξας ἐν ὀθόνιον κέδρινον ἐμβάψασα, προστιθέσθω πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης. Ετερον. Κάλαμον εὐώδεα, καὶ σικύης ἐντεριώνην, τρίψαι ἐν χηνείῳ στέατι ἐπιδῆσαι ἐς τὸν ὀμφαλὸν καὶ τὸ ἦτρον. καὶ σμικρὸν ἀπ' αὐτέων ἐνστάξασα, ἐν εἰρίον προστιθέσθω πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης. καὶ ἐκ τούτου κατ' ὀλίγον ἕλκεται. Αλλο. Ερεβίνθους ἀνεψήσας, καὶ κέδρου πρίσματα. ὕδωρ τε ἐπιχέας τίθει ἐν τὴν αἰθρίην. εἶτα πρωὶ δὸς πρὸς τὰς ἀλγηδόνας. Αλλο.

Σιλφίου ὁκόσον δραχμὴν μίαν, καὶ πράσου χυλὸν ὁκόσον ὀξύβαφον, παραμίξαι κέδρινον ἔλαιον ἥμισυ κυάθου μικροῦ δὸς πιεῖν. Αλλο. Ταύρου χολὴν ὅσον ὀβολὸν, ἢ ἡμιωβόλιον τρίβων ἐν οἴνῳ, δός. ἢ στεατὶ περιπλάσας ὡς πάλιν καταπιεῖν δίδου. Αλλο. Καρκίνους ποταμίους πέντε. καὶ λαπάθου καὶ πηγάνου ῥίζαν. καὶ αἴθαλον ἀπὸ τοῦ ἴπνου τρίψασα ὁμοῦ πάντα, καὶ ἐνάσασα ἐν μελικρήτῳ, ἐπαίθριον θεῖσα, πινέτω νῆστις ἐκ τρίτου.

Αλλο. Σικύης ἐντεριώνην τρίψας λείην ἐν κεδρίνῳ πίσσῃ ἐν εἴριον ἐνελίξας. περιδήσας πρὸς τὸ πτερὸν λίνῳ, προσθέσθω δὲ ἴσον. τοῦ δὲ πτεροῦ τὸ σκληρόν, προεχέτω μικρὸν ἔξω ἐκ τοῦ εἰρίου. ὅταν δὲ αἷμα φανῆται, ἀφελέσθω. Αλλο. Ελλεβόρου μέλανος λαβὼν ῥαβδίον ὅσον ἐξ δακτύλων, περιείλιξον ἐν εἰρίῳ. τὸ δὲ ἄκρον ἔα ψιλὸν εἶναι. εἶτα προσθέσθαι ἔσω ὅτι μάλιστα. ὅταν δὲ αἱμαχθῇ τὸ ἄκρον, ἀφελέσθω. Αλλο. Ελλέβορον μέλανα. καὶ κανθαρίδας. καὶ κόνυζαν τρίψας ἐν ὕδατι, καὶ ποιήσας βάλανον μαλθακὸν, ὅσον ἑξαδάκτυλον, ξήρανον. κἄπειδὰν σκληρὸν γένηται, εἰρίῳ περιελίξασα προσθέσθω.

τὸ δὲ

τὸ δὲ ἄκρον κεδρίνῳ χριέσθω καὶ ἔσω ψιλόν. ὅταν δὲ αἷμα φανῆται, ἀφελέσθω. Ἐκβόλιον.

Ην ἔμβρυον τεθνεὸς ἔνδον ᾖ ἢ ἀπόπληκτον, βατράχιον καὶ ἐλατηρίου μικρὸν μίξαι ἐν οἴνῳ ἀκρήτῳ, καὶ δοῦναι πιεῖν. ἢ κράμβης ἁπαλὸς καυλός, κατὰ τὸ ἄκρον νετώπῳ χριόμενος ἐμβαλλέσθω.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Οος λευκὸς ἐν τῇσι γεραιτέρῃσι τῶν γυναικῶν, μᾶλλον γίνεται, ἢ ἐν τῇσι νεωτέρῃσι. ῥόος πυῤῥὸς ἐν ἀμφοτέρῃσι. ῥόος ἐρυθρὸς ἐν τῇσι νεωτέρῃσι. καὶ ῥόος ἐρυθρὸς μὲν γίνεται, ἐκ πυρετοῦ, μᾶλλον δὲ ἐκ τρωσμοῦ. γίνεται δὲ καὶ ἐξ ἀναλήψιος ἐπιμηνίων, ὅταν ἀποκλεισθέντα ἐξαπίνης καταῤῥαγῇ. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τόκων καὶ ἐκ πυρετῶν, αἷμά τε ῥεῖ πάμπολυ. καὶ θρόμβοι ἐκπίπτουσι. καὶ ὀδύνη γίνεται τῶν κληΐδων, καὶ τῶν τενόντων. καὶ νάρκη τοῦ σώματος. ἀπόψυξίς τε τῶν σκελέων. ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ ῥὶς ἐκχεῖ ἐς τοὺς ὀδόντας, ἢν πλέον ἢ τὸ αἷμα ἀπίῃ. καὶ ἱδρὼς καταχεῖται πουλύς. πρὸς δὲ τούτοις, καρδιωγμοί τε γίνονται. καὶ περίψυξις. καὶ πυρετοὶ ἀκρητόχολοι, καὶ κνησμώδεες. καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρης πολλάκις ῥιγέουσι. καὶ αὖθις ἱδροῦσι. καὶ ἄλλοτε μὲν ἀπὸ τῶν ἄνω χωρίων σπασμοὶ γίνονται σφίσιν. ἄλλοτε δὲ ἀπὸ τῶν κάτω. καὶ ἐς τοὺς βουβῶνας ὀδύναι αἱ ὀξεῖαι ἐμπίπτουσι καὶ ἰσχυραί, φοιτέουσαι ὥσπερ ὠδῖνες. ἐνίοτε δὲ καὶ στραγγουρίη. καὶ τὸ στόμα ξηρόν. καὶ δίψα πιέζει. καὶ ἡ γλῶσσα, τρηχεῖα. καὶ οἱ δάκτυλοι ξυνέλκονται τῶν ποδῶν, οἱ μεγάλοι. καὶ ἐς τὰς γαστροκνημίας αἰεὶ τοῦ μηροῦ ξυντιταίνει. καὶ τῆς ὀσφύος περιωδυνίαι. καὶ τῶν χειρέων ἀκρασίη. ὁκόταν δὲ τοιαῦτα γίνηται, τότε καὶ τέτανοι φιλέουσι γίνεσθαι, ἀπὸ τῶν κληΐδων ἐπὶ τὰς σφαγὰς ἐς τὰς γνάθους καὶ τὴν γλῶσσαν. ἐκ δὲ τῶν τοιουτέων ὀλίγῳ ὕστερον ὄπισθεν ἀπὸ τῶν τενόντων ἐπὶ τὴν ῥάχιν ἐς ὀσφῦν, καὶ ὧδε ἀπόλλυνται κατὰ βίην. περιλέγειν οὖν δεῖ ἀρχομένων τῶν ῥόων, διαιτῆν τόνδε τὸν τρόπον. πρωὶ μὲν διδόναι πρὸς τοὺς ῥόους φάρμακον πίνειν, ὧν ἂν ἐγὼ γράφω, οὗ ἂν δοκέῃ δεῖσθαι μάλιστα. διδόναι δὲ καὶ τρὶς καὶ τετράκις. καὶ ἢν πουλὺ ἀπίῃ τὸ αἷμα, διαιτῆν οὖν. ἢν μὲν ἀπύρετοι ἔωσι, σιτίοισιν. ἢν δὲ πυρεταίνωσι, ῥοφήμασιν. ἔστι δὲ τῶν μὲν ῥοφημάτων, τάδε ἐπιτηδειότατα. ἔλυμος. φακὴ ἄλευρον ἑφθόν. σητάνιον. χόνδρος καθεφθός, ῥοφητός. ζειὰ καθεφθός. τῶν δὲ πομάτων, πάλη ἀλφίτων, ἐφ᾽ ὕδατι. καὶ τὰ κλύσματα ἀπὸ τῶν ἄρτων κεκομμένα. καὶ ἄλφιτα περικώνια λεπτὰ βεβρεγμένα ἐν ὕδατι, ἃ καὶ ἐλλείχειν ἄναλτα. τῶν δὲ σιτίων, ἄρτος ἑξόπτος ἐν σποδιῇ. ὄψον δὲ λαγωοῦ κρέας. πελιάδος. φάσσης. καὶ ἑφθὰ καὶ ὀπτά. ἐρίφου τε κρέας ὀπτόν. μηδενὶ ἐπιπολὺ πεποιημένον ἐς ὄξος ἐμβάπτειν. ἧπαρ τε ἐν σποδιῇ ὀπτόν, αἰγὸς ἢ βοός. αὐτῶν τὸ λεπτόν. ἢ ὁ λέκιθος. τυρὸς ἄναλτος. λαχάνων δὲ μηδὲ ἓν γεύεσθαι, μήτε ἑφθῶν, μήτε ὠμῶν. καὶ λουτρῶν ἀπέχεσθαι. καὶ ἐπιδεῖν τὼ χεῖρε, εἰρίοισι ῥερυπωμένοισι στρέψαντα, καὶ παχεῖον ποιήσαντα ὑπὲρ τῶν ἀγκώνων καὶ τῶν ἰγνύων ὑπὲρ τῶν γουνάτων. καὶ σικύας ἀθρεῖν, ὑπ᾽ ἄκρας μαζοὺς ὑπ᾽ αὐτούς. ἄλλοτε μὲν ἐς τὰ δεξιά. ἄλλοτε δὲ ἐς τὰ λαιά. ἢν δὲ λειποθυμίη γίνηται, πρὸς τὴν πρόσβλησιν τῆς σικύης, ἀφαιρεῖν τὴν σικύην. αἷμα δὲ μὴ ἀπάγειν πειρᾶσθαι. τοῖσι δὲ χρῆσθαι, οἷσιν ἂν ἐγὼ γράψω τῶν στασίμων τοῦ αἵματος πειθεῖν τὰ ποιέοντα τῇσι τοιαύτῃσι. ἢν μὲν περιγένηται ἐκ τῶν ῥόων, ἀπιόντος πολλοῦ αἵματος, τό, τε χρῶμα ἀφυῶδες. καὶ τὸ πρόσωπον μετάρσιον. καὶ ἐν τοῖσιν ὑποφθαλμίοισιν οἰδήματα. καὶ τὰ σκέλεα ἐπηρμένα, καὶ ἡ ὑστέρη ὑγρά. καὶ αἰεὶ ἐσόμενται παρὰ λόγον καὶ τὰ ἀπιόντα ὑδαρέα, οἷον ἀπὸ κρεῶν ὠμῶν χυμός. τῇσι τοιαύτῃσι χρή, ὅταν ἰσχύῃ, καὶ ἐμέτους ποιέειν καὶ νηστείας. καὶ μετὰ τοὺς ἐμέτους, ἄριστον διδόναι. ταύτῃσι συμφέρει ἡ ὀλιγοποσίη. οἶνος μέλας ἀκρητέστερος. ἀλουσίη, ἢ ψυχρολουσίη. περίπατοι. μονοσιτίη. πᾶσα ξηρασίη. ἢν δὲ πρὸς ταῦτα μὴ καθιστέωνται μηδὲ ξυμπίπτωσιν αἱ ὑστέραι, μηδὲ τῶν ῥευμάτων ἀπαλλάσσωνται, ἀποσκεπτόμενον χρὴ ἐς τὴν δύναμιν τοῦ σώματος. καὶ ἢν ᾖ δυνατή, ἐλλεβορίζειν. ἢν δὲ μή, ἐγκαούσῃ τὴν κεφαλὴν καθαίρειν. καθήραντα δὲ τὰ λοιπὰ διαίτῃ θεραπεύειν τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ περὶ τὰς ἀτόκους. σκέπτεσθαι δὲ καὶ τὰς φύσιας τῶν γυναικῶν, καὶ τὰς χροιάς, καὶ τὰς ἡλικίας. καὶ τὰς ὥρας, καὶ τοὺς τόπους, καὶ τὰ πνεύματα. αἱ μὲν γὰρ ψυχραί. αἱ δὲ ὑγραὶ καὶ ῥοώδεες. αἱ δὲ θερμαὶ μέν, ξηρότεραι δὲ καὶ στάσιμοί εἰσιν. αἱ μὲν γὰρ ὑπέρ

λευκοὶ

λευκαί, ὑγρότεραί τε καὶ ῥοωδέστεραι. αἱ δὲ μέλαιναι, ξηρότεραί τε καὶ στρυφνότεραι. αἱ δὲ οἰνωποὶ, μεσηγύ τι ἀμφοῖν ἔχουσι. καὶ ἀμφὶ τῶν ἡλικιῶν ὧδε αὐτῶς ξυμβαίνει. αἱ μὲν γὰρ νέαι ὑγρότεραι καὶ πολύαιμοι, ὁμοίως ἐπὶ τὸ πολύ. αἱ δὲ πρεσβύτεραι, ξηρότεραι καὶ ὀλίγαιμοι. αἱ δὲ μέσαι, μεσόν τι ἀμφοῖν ἔχουσιν, ἴσαι νῦν ἐοῦσαι. δεῖ δὲ τὸν ὀρθῶς ταῦτα διαχειριζόμενον διαγινώσκειν ἑκάστοτε τὰς φύσιας τῶν γυναικῶν. καὶ τοὺς καιρούς. καὶ τὰς ἡλικίας. καὶ τὰς ὥρας. καὶ τοὺς τόπους. καὶ τὰ πνεύματα.

Ἢν ῥόος ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐγγένηται, αἷμα ῥεῖ πολλόν. καὶ θρόμβοι πεπηγότες ἐκπίπτουσι. καὶ ἡ ὀδύνη ἴσχει ἐς τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς κενεῶνας, καὶ τὴν νειαίρην γαστέρα. καὶ σκληρή ἐστι. καὶ θιγγανομένη ἀλγέει. καὶ ῥῖγος, καὶ πυρετὸς ὀξὺς λαμβάνει. καὶ ἀσθενείη ἐγγίνεται. καὶ πάντα πλὴν ὤμων καὶ ὠμοπλατέων ἀλγέει. καὶ ὁρμὴν ἴσχει. καὶ ὀρθοβιᾷ. καὶ τὰ φλέβια σκληρὰ ἀντιτυπεόμενα. ἡ δὲ νοῦσος γίνεται μάλιστα ἐκ τρωσμῶν. γίνεται δὲ καὶ ὁκόταν τὰ ἐπιμήνια μὴ γινόμενα ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, ἐξαπίνης καταρραγῇ. ταύτῃ ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, ὄλυνθον ξηρὴν κόψας, καὶ διασήσας ἐς ὀθόνιον ἐνδῆσαι καὶ προστίθεσθαι. καὶ ἐπὶ τὴν νειαίρην γαστέρα ψύγματα ἐπιτιθέναι φυλασσόμενος μὴ φρίξῃ. ἐπειδὰν δὲ τὸ ῥεῦμα στῇ, ἀγριελαίης φύλλα ἑψήσας ἐν ὄξει ὀξυτάτῳ, διανίψασθαι τὰ αἰδοῖα. πινέτω δὲ γίγαρτα. [ὡς] καὶ ῥοιὰν τὴν ἐρυθρὴν ἑψήσας ἐν ὕδατι ὡς ὀξυτάτῳ, ἀλείψασθαι τὰ αἰδοῖα, ὅσον ἡμικοτύλιον. ἢ μόρα τὰ ἀπὸ τοῦ βάτου τὰ ἐρυθρὰ ξηράνας. καὶ τρίψας λεῖα μετὰ ἀλήτου σητανίου μίσγων ἴσον ἴσῳ, νῆστιν διδόναι πίνειν. ἢν δὲ θέλῃς ἰσχυρότερον, πιτύρου ξυμμίξας δύο μοίρας ἀλήτου ἐπιβαλὼν, πῖσαι. καὶ μὴ λούεσθαι. σιτίοισι δὲ χρῆσθαι ξηροῖσι. καὶ οἴνῳ μέλανι οἰνώδει. ἢν δὲ [αὐτὸ δὲ] οἰδέῃ πεπαυμένου ἤδη τοῦ ῥόου, φάρμακον πῖσαι κάτω [ἄνω]. μετὰ δὲ τὸ φάρμακον, τὰς ὑστέρας κλύσαι, τῷ ἀπὸ τῶν ὀλύνθων. καὶ μετακλύζειν στρυφνοῖσιν. ἢν ταῦτα παθοῦσα ὑγιανθῇ, κυμαίνεσθαι ἕως ἂν ἀποξηραίνῃ ῥόος ἐρυθρὸς. ῥεῖ πιόνι δὲ οἷον αἷμα νεοσφαγὲς, καὶ θρόμβια διαλείποντα. ἄλλοτε δὲ καὶ ῥόον ἐρυθρὸν ἐκβράσσει. καὶ γαστὴρ ἡ νειαίρη ἐπαίρεται. καὶ λεπτύνεται. καὶ νωχελεῖ. καὶ σκληρύνεται. καὶ ἀλγέει ψαυομένη ὡς ἕλκος. καὶ πῦρ ἴσχει. καὶ βρυγμός. ὀδύνη τε ἐς ταῦτα τὰ αἰδοῖα. καὶ τὸ ἐπίσειον. καὶ ἐς τὸν κενεῶνα. καὶ τὰς ἰξύας. καὶ τένοντα. καὶ κοιλίην. καὶ στῆθος. καὶ τὰς ὠμοπλάτας, καὶ ἄλλα πάντα ἀλγέει. καὶ ἀδυναμίην. καὶ ὀλιγοψυχίην ἴσχει. καὶ ὁ χρὼς στρέφεται [τρέπεται] κατ' ἀρχὰς τῆς νόσου τάδε ἐπιλαμβάνει. ἢν δὲ μηκύνῃ ταῦτα πάντα, ἔτι μᾶλλον ἀσθενέει. καὶ δῆλος ἡ νοῦσος. καὶ τὰ κοῖλα ἐπανίσταται. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσιν. ἡ δὲ νοῦσος λαμβάνεται ἐκ τόκου μάλιστα. ἤν τι ἐν αὐτῇ διακναισθὲν μένῃ, ἀλλ' ἐνσήπηται καὶ προχωρῇ τὸ ἔμβρυον. ταύτῃ κατ' ἀρχὰς ἢν ἐπιτυγχάνῃς, σπόγγον καταστέγοντα προστιθέναι ὁκόταν ἡ ὀδύνη. καὶ ὀθόνιον λεῖον μαλθακὸν καταψῶν, ὕδατι τέγγοντα ψυχρῷ, ἐπὶ γαστέρα ἐπιβάλλειν. καὶ ὕδατι ψυχρῷ καταχεῖν. καὶ τὴν κλίνην ἀπὸ ποδῶν ὑψηλοτέρην εἶναι. καὶ στορέσαι ὧδε. καὶ τῶν γυναικείων φαρμάκων, ὅτι ἂν μᾶλλον προσίηται, πιπίσκειν. τοῦ σελίνου τὸν καρπὸν φῶσαι. καὶ σῆσαι. καὶ κόψαι. καὶ ἐρύσιμον ὡσαύτως. καὶ μήκωνος καρπὸν σὺν ἀλφίτοισι σήσας. καὶ κνίδης καρπὸν ὡσαύτως. καὶ τῆς ψώρας ἀγριελαίης. καὶ κνίδην. καὶ πήγανον. καὶ ὀρίγανον. καὶ γλήχωνα ἐν ἀλφίτοις σῆσαι, καὶ φρύξαι, καὶ κρίμνα ἐπ' ἀλφίτων ἁδρὰ, φῶξαι, καὶ πυρεῖα καταλείψας. καὶ τυρὸν αἴγειον ἀποξέσαντα τὸ αἶγος. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἴσον ἑκάστου μίσγειν. ὀρίγανον δὲ καὶ πήγανον, καὶ ψώρας καὶ κνίδης ἥμισυ, ταῦτα πίνειν νῆστιν πρωῒ πρὸ τῆς κινήσιος. κιρνᾶναι δὲ χρὴ καὶ ἐς χρῆσιν. ἢν δριμέα ἴῃ, καὶ κυκεῶνα διδόναι. ἓν μὲν τοῦ φαρμάκου μέρος ἔστω. ἓν δὲ τοῦ τυροῦ. ἓν δὲ τῶν ἀλφίτων. ἐς ἑωυτὴν δὲ τοῦ μέλιτος ξυμμίσγοντα πιπίσκειν. καὶ ἄχρι μὲν ἂν ἀρχὰς ἔχηται τῇ νόσῳ, καὶ τὸ αἷμα συχνὸν ἴῃ, καὶ διαλείπων ὀλίγον χρόνον [ἀδιάλειπτον], καὶ ὀδύναι ὀξεῖαι ἴσχωσι, ταῦτα χρὴ ποιέειν. ἢν δὲ τὸ αἷμα ἔλασσον ῥυῇ, καὶ δι' ἐλάσσονος χρόνου, πιπίσκειν ἃ διὰ κάτω ὑποχωρέει, ἢ ἄνω. καὶ πυριῆν τὰ αἰδοῖα βληχροῖσι πυριήμασιν, ὡς ἂν δοκέῃ ἑκάστοτε καιρὸς εἶναι. καὶ ζειὰς ἐρείξαντα ξὺν τοῖσι κελύφεσι. καὶ ὀλύνθους ἐρινοὺς ἅπαντα κόψαι καὶ σῆσαι. καὶ ἐλαίης φύλλα ὁμοίως ἴσον ἑκάστου καταπλάσσειν. καὶ γάλα πιπίσκειν βόειον, ἢ ἑφθὸν ἢ ὠμόν. καὶ πρὸς τὸ ὀρθῶς ἔχον ὁρῶν, ὡς ἂν καιρὸς δοκέῃ εἶναι. καὶ ἡ νόσος δοκέει βληχρὴ εἶναι καὶ θανατώδης. ὀλίγαι δὲ τῆς τοιαύτης νόσου διαφεύγουσιν. ὁκόταν γυναικὶ αἷμα ῥέῃ, ὑπὸ τῶν ἄρθρων, ὑπὸ τόκου διεφθορυῖα, ἢ ἀπὸ τοῦ πόνου. οἴονται δὲ ἔνιοι τῶν ἰητρῶν, ῥόον εἶναι. τὸ δ' ἐστὶν ἑτεροῖον. τὸ μὲν ἐκ τῶν ἄρθρων ἐστὶν ἑτεροῖον, κάτω τῆς ὀσφύος καὶ ἰσχίον, πολλάκις ὁμοῦ τῷ αἵματι. κάτω δὲ ἀπὸ ὑστερέων καὶ

κοίλων

κοίλων φλεβῶν, καθαρὸν αἷμα. ταύτην χρὴ ὑποθυμιῆν, ζέας κατεῤῥήξαντα, ὅσον ἡμιεκτέον, ὄξει φυρῆσαι ὀλίγῳ, ὅκως μὴ κατὰ πᾶν ὑγρήνῃς τὰς μήτρας. καὶ τοῦ θείου ὁκόσον ἡμιωβόλιον μίξας πρὸς τὰς ζειὰς τετριμμένας, καὶ τῷ ὄξει φυρήσας, τὴν νύκτα τιθεῖ. πρωῒ δὲ πῦρ πολλὸν κατακαύσας, ἐπιτιθέναι βύσματα ἀπὸ ἐλαιηρῶν κεραμίων. καὶ ἀπὸ τοῦ κνάφου τῶν κναφέων ξύμμισγε καθάρσεων, καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ ὄφιος. ἀφαιρέειν δὲ τὸ πολλὸν τοῦ πυρός, καὶ καίειν. καπνιῶν δὲ μάλιστα. δίφρον δὲ χρὴ ὀπηέντα εἶναι καὶ ἀμφιέζεσθαι τὴν γυναῖκα περιεσταλμένην εἵμασιν, ὡς μὴ παραπνέῃ. ἐπὴν δὲ τὸ πῦρ ἐπιπάσσειν, τὸ ξὺν τῷ ὄξει. καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ ὄφιος. καὶ σμύρνα δὲ μισγομένη, ἐνδρογόν. καὶ παύειν τὰ δεδυα τὸ θυμιητὸν αἱμάσσεσθαι. ἢν δὲ ἅλις ἔχῃ, ἐρυσίμου καρπὸν πεφωσμένον τρίψαι, καὶ ἐν οἴνῳ διδόναι. Ῥόος πυῤῥὸς ῥέει, οἷον δὴ ᾠοῦ εἰδεχθὴς πουλύ τε καὶ δύσοδμον. καὶ φλεγμαίνουσιν αἱ ὑστέραι. καὶ ὀδύνη ἐκ τῆς ὀσφύος καὶ τῶν βουβώνων. καὶ τὰ ἐπερχόμενα πουλλά. καὶ ἢν μὴ ἀπαλλάσσηται, ταχὺ ῥέοντα. ἀλλ' εἰ καὶ χρόνος ἐγγένηται, τὰ λείποντα σήπει, ὡς οἷόν τε μάλιστα. ῥιγεῖ γάρ, καὶ οἷον ἀπὸ κρεῶν ὀπτῶν, χυμὸς ἐπιῤῥεῖ. ἅμα δὲ τουτέοισι, πυρετοὶ ἰσχυροί, καὶ ῥίγεα. ἐκ δὲ τῶν τοιούτων ῥόων, αἱ μὲν πολλαί, ἀπόλλυνται. ὀλίγαι δὲ διαφεύγουσι. κἢν μὲν ἐν ἀρχῇ παραλάβῃς, θεραπεύειν ὧδε χρή. ἢν μὲν ἀπύρετοι ἔωσι καὶ ἰσχύωσιν ἐλλεβορίζειν. ὅταν δὲ γένηται διαλιπόντα ἡμέρας τρεῖς ἢ τέσσαρας, κάτω πίσαι φάρμακον. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν, διαιτᾶν ὀφείλεις ὧδε. ὅκως τὰ ῥεύματα ὑδαρέα ἔσται καὶ λιπαρά, πρωῒ μὲν νήστει διδόναι τῶν φαρμάκων, ἃ πίνειν ἐπ' οἶνον ἐπιπάσσων, ὧν ἂν ἐγὼ γράψω, πρὸς ῥόον. μετὰ δὲ τὸ φάρμακον, ἐν τῇ ἄλλῃ διαίτῃ θεραπεύειν. τὰς δὲ ὑστέρας, θεραπεύειν ὧδε. ἢν μὲν φλεγμαίνωσι καὶ ξυμμεμύκωσι, πυριῆν χρή, μαλθακοῖσι τοῖσι πυρίοισι, μέχρις οὗ τὸ στόμα τῶν μητρέων μαλθακὸν γένηται. μετὰ δὲ τὰς πυρίας, κλύζειν τῶν κλυσμάτων ὁκοίοισιν ἂν δοκέῃ δεῖσθαι. ἤντε καθαρτικωτέροισιν, ἤντε μαλθακωτέροισι. μετὰ δὲ τοὺς κλυσμούς, μαλθακτήρια προστιθέναι. ἢν δὲ μὴ εὔλυτον τὸ στόμα γίνηται, πυριῆν καὶ μαλθάσσειν προσθέτοισιν, ὧν ἂν ἐγὼ γράψω, μέχρις ἂν ἀναστομωθῇ. ἢν δὲ μὴ πρὸς ταῦτα παύηται τὰ ῥεύματα, καθαίρειν τὴν κεφαλήν, καὶ οὕτως διαιτῆν. ἢν μὲν ἄπυρος ᾖ, ὄνου γάλα πίνειν. λαχάνοισιν ἑφθοῖσι καὶ ὠμοῖσι καὶ ἀγρίοισι, πλὴν σκορόδων, καὶ πράσων, καὶ κράμβης, καὶ ῥαφάνου τῆς μακρῆς. θαλασσίων δὲ βάτῳ τῷ λείῳ. σκορπίῳ. γόγγρῳ. νάρκῃ. ἐγχέλυϊ. ψήσσῃ. κωβιῷ. ἕψειν δὲ χρὴ ἐν κρομμύοισι, καὶ κοριάννοισιν. ἐν ἅλμῃ γλυκέῃ καὶ λιπαρῇ, δίεφθα. κρεῶν δὲ μάλιστα μὲν συός. δεύτερον δὲ ἀρνοῦ, ἢ οἰὸς ἑφθοῖσι μᾶλλον ἢ ὀπτοῖσι. καὶ τοῖσι ζωμοῖσιν, οἴνῳ λευκῷ μελιχρῷ, ἢ ὑδαρεῖ. λουτροῖσιν ἄνευ τῆς κεφαλῆς, μὴ λίην θερμοῖσι μὴ δὲ πολλοῖσιν. ἢν δὲ πρὸς ταύτην τὴν δίαιταν, τῆς μὲν ἑλκώσιος καὶ τῆς φλεγμασίης ἀπαλλάσσωνται, ὑγραὶ δὲ ὦσιν αἱ μῆτραι, ἀντὶ μὲν λουτρῶν ἀλουσίῃσιν. ἀντὶ δὲ κιῤῥῶν οἴνων, μέλασιν. ἀντὶ δὲ ὑδαρεστέρων, ἀκρητεστέροισιν. ἀντὶ δὲ ἀλφίτων, ἄρτοισι. ἀντὶ δὲ ἰχθύων, κρέασιν ὀπτοῖσι. καὶ σιτίοισι πᾶσι τοῖσι ξηραντικοῖσιν, οἷσί περ ἐπὶ τῇσι διαῤῥοίῃσι χρεόμεθα. κλυσμῶν ἀπηλλάχθαι πάντων, πλὴν οἴνου καὶ ὕδατος. θυμιῆσθαι δὲ τοῖσι στυπτικοῖσιν. ἄριστον δὲ ἐν γαστρὶ ἔχειν. ἢν δέ τις νεῆνις ᾖ, ἐμέτους νηστείας. πυκνὰ δὲ ἐμέειν. καὶ μετέπειτα ἀριστίζεσθαι μικρόν. αὕτη ῥόου τῶνδε τυγχάνει δίαιτα. Ῥόος λευκός. ῥέει λευκόν, ὡς ὄνου οὖρον. καὶ ἐν τῷ προσώπῳ οἰδήματα. καὶ τὰ ὑποφθάλμια οἰδέει ἄμφω. ὑδρωποειδέα τε καὶ οὐ πάνυ εὐειδέα, τὰ τῶν ὀφθαλμῶν. καὶ τὸ λαμπρὸν ἄπεστι. καὶ γλαμυροὶ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἀμβλυώσσοντες. καὶ τὸ χρῶμα ἀφυῶδες, καὶ φλυκταινοειδέες, καὶ ἡ γαστὴρ ἐπανοιδέουσα ἡ νειρή. καὶ ἐν τῇσι γνάθοισι ἤδη μικρόν, ἐρυθροειδέα τε καὶ σμικρὰ καὶ ὑδαρέα καὶ πονηρά. καὶ ἐν τοῖσι σκέλεσιν οἰδήματα. καὶ ἢν πιέζῃς τῷ δακτύλῳ, ἐμπλάσσεται ὥσπερ ἐν στέατι. καὶ τὸ στόμα σιέλου ἐμπίπλαται. καρδιωγμοί τε ὁκόταν νήστιες ἔωσιν ἢ καὶ ἐμέωσιν ὕδωρ οἷον ὀξύ. καὶ ἢν πρόσαντες πορεύηται θᾶσσον ἆσθμα ἔχει. καὶ πνίξ. καὶ σκελέων ἀπόψυξις. καὶ γουνάτων ἀκρασίη. καὶ ἐν τῷ στόματι ἄφθαι. καὶ ὑστέρη παρὰ λόγον ἀνεστόμωται. καὶ ἐμπέπηγεν ἐν τῷ στόματι βαρέη ὥσπερ μόλιβδος. καὶ διὰ τῶν μηρῶν διατείνουσιν ὀδύναι. καὶ ἀποψύχεται πάντα τὰ κάτω, τὰ ἀπὸ νειαίρης γαστρὸς ἀρχόμενα, ἄχρι ποδῶν. καὶ τὰ θέναρα ναρκῶσι. καὶ ἐπιβαίνειν οὐ δύνανται. τὰς τοιαύτας χαλεπὸν ἀπαλλάσσειν τῶν νοσημάτων. αἵ τε γὰρ ἡλικίαι προβεβήκασιν. οἵ τε κάματοι ξυγκαταγηράσκουσιν, ἢν μή τι εὐτύχημα τῶν αὐτομάτων λύσις γένηται. ταύτῃσι χρὴ ἀπαρύσαι, ὅταν πλεονάζῃ, φαρμάκοισιν ἅσσα χολὴν ξανθὴν μὴ

θερμὴ

λ ὀρεύμενα

καθαίρει

καθαίρει. ἀλλὰ τὰ στυπτικὰ ταύτῃσι ξυμφέρει πινόμενα. καὶ κεφαλῆς καθάρσιες. καὶ ἀλουσίαι. καὶ τὸ λευκὸν ἐπίθυμον πίνειν. καὶ περίπατοι. καὶ πᾶσα ξηρασίη ἐν τῇ διαίτῃ. ταῦτα δρῶσαι, ὑγιέες μὲν παντελῶς οὐ γίνονται, ἐπὶ πλεῖστον δὲ διάγουσι. Ῥόου λευκοῦ θεραπεία. Καθαίρεται λευκὸν ὑπόχλωρον. καὶ ὅταν οὐρέῃ δάκνει. καὶ ἀμύσσει. καὶ ἑλκοῖ τὴν ὑστέρην. καὶ πυρετὸς ἔχει ὀξύς. καὶ θέρμη πολλή. δίψα. ἀγρυπνίη. καὶ ἐκφρονέες γίνονται. καὶ ὅταν σπουδάσῃ, ἆσθμα μιν ἔχει. καὶ τὰ γυῖα λύονται. ταύτην δεῖ μήκωνα πιπίσκειν λευκὴν, καὶ κνίδης καρπὸν, ἀμείνω καὶ ῥοιῆς γλυκείης ῥίζαν, καὶ φύλλα, καὶ ῥόον, καὶ κηκίδα. ταῦτα ἐν οἴνῳ στρυφνῷ διδόναι πιπίσκειν. καὶ ῥοιῆς χυλὸν. καὶ ξυμμίσγειν τυρὸν αἴγειον. ὑποκάπνιζε δὲ ζειάς. καὶ ὀλύνθους χειμερινούς. καὶ ἐλαίης πέταλα. καὶ ψάρας τῆς αὐτῆς. καὶ σικύης λέμματα τρίτον μέρος. τὰ δ' ἄλλα ἴσα, καὶ τῶν ἐψανῶν ῥοφεῖν. καὶ τὰ δ' ἀμυγδάλων. καὶ σησάμου ῥοφήματα. καὶ αἰωρέεσθαι, καὶ ὀχέεσθαι, καὶ μὴ ἠρεμεῖν. Ῥόος ἄλλος. Καταῤῥέεται ὁκοῖον πρὸ θανάτου οὖρον πολὺ χροιῇ λευκὸν, καὶ οἰδέει πᾶσα. καὶ ἐν τῇσι κνήμῃσι πέμφιγες ἀνίστανται. καὶ ἢν ἐπαφάσῃ τῷ δακτύλῳ, τῇσι κνήμῃσι καὶ τοῖσι ποσὶν ἐμπλάσσεται βοθροειδέα. καὶ ἥν τι φάγῃ, ἐμπίπλαται καὶ φλεγμαίνει, καὶ ἐπειδὰν ὁδοιπορέῃ καὶ ἔργον τι δράσῃ, ἆσθμα μιν λαμβάνει καὶ πόνος. καὶ ἡ χροιὴ λευκὴ ἐνίοτε ὑπόχλωρος. ταύτην ἢν ἰσχύῃ, καὶ ἢν νέη καὶ τἄλλα φαίνηται, κατ' ἀρχὰς δίδου ἄνω φάρμακον καὶ κάτω. καὶ τὴν κεφαλὴν κάθαιρε, ἢν φλεγματώδης ᾖ, δι' ὧν φλέγμα καθαίρεται. ἢν δὲ χολώδης, δι' ὧν χολή. καὶ ἢν ὥρη ᾖ τοῦ ἔτεος, καὶ μὴ φύσει ᾖ σπληνώδης, καὶ ἢν τι τῶν εἰρημένων, ἢ ὀῤῥὸν διδόναι, ἀφεψεῖν δὲ καὶ πίνειν ὡς πλεῖστον χρόνον. καὶ ἐπ' ἐκείνῳ οἶνον γλυκὺν ὑδαρέα ἢν δέῃ. σιτίων δὲ μὴ ἅπτεσθαι. ἢν δὲ ἀσθενὴς ᾖ, ῥοφήματι ὡς ἐλαχίστῳ. καὶ ἀλουτείτω. ἐπειδὰν δέ σοι καιρὸς δοκέῃ εἶναι, τοῦ ποτοῦ παυέσθω. καὶ μετὰ τὴν κάθαρσιν σιτίοισι χρήσθω, ἀπεχομένη λιπαρῶν, καὶ δριμέων, καὶ γλυκέων, καὶ ἁλμυρῶν. καὶ λαχάνων δριμέων. χρῆσθαι δὲ ἰχθύσι πετραίοισι. καὶ κρέασι μηλείοισιν ἢ ὀρνιθίοισιν, ἢ λαγῴοισιν. ἄρτῳ σιτώδει, ἢ θρυπτοῖσι. καὶ λαχάνοισιν ἑφθοῖσι χρήσθω. καὶ ἀγρίοισι τρωκτοῖσι, καὶ ἑφθοῖσιν ἄτερ δριμέων. καὶ περιπατείτω πρωΐ, καὶ ἀπὸ τοῦ σιτίου. ἐπὴν δέ σοι δοκέῃ ταῦτα ποιεούσῃ ξηροτέρη εἶναι, κλύζειν τὰς ὑστέρας τῇ τρυγί. τρεῖς δὲ ἢ τέσσαρας ἡμέρας διαλιπὼν μετέπειτα στρυφνοῖσι κλύσαι. καὶ ὑπεχόντα ἢν μὲν ᾖ ξηρὴ ἡσυχίαν ἄγειν. καὶ ἢν φύσει ᾖ χολώδης ἢ φλεγματώδης. ὑπὸ δὲ τῆς διαίτης καὶ τῆς φαρμακοποσίης λεπτυνθεῖσα, ἢν μὴ δύνηται ἀναλαμβάνειν, γάλα πινέτω τεσσαράκοντα ἡμέρας βόειον, θερμὸν ἀπὸ βοός. τὴν δέ γε φλεγματώδεα ἄμεινον σιτίοισιν ὡς ἐλαχίστοισι χρέεσθαι, ἕως ἂν γαλακτοποτέῃ. ἔστω δὲ μέτρον, ὅσον ἓξ κοτύλαι ἀττικαί. ἄρχεσθαι δὲ ἀπὸ δύο. καὶ προστιθέτω κοτύλην ἑκάστης ἡμέρας, ἄχρις ἂν ἓξ γένωνται. κἀκ τοῦ κατ' ὀλίγον ὑφαιρεῖν τὸ ἔλασσον. καὶ μετὰ τὴν γαλακτοποσίην, ἀνακόμιζε σιτίοισιν. καὶ διαίτῃ. καὶ μετὰ τὴν τοῦ γάλακτος πόσιν, πινέτω πρωΐ νῆστις, ἀδίαντον ξηράνας κοψάτω καὶ διασήσας δι' ἄκρης ἀρσῆς ἴσον διδόναι ἐν οἴνῳ μέλανι εὐώδει κεκρημένῳ. ἢν δὲ ὑποστρέφῃ ἡ νοῦσος, πυριῆσαι αὐτὴν ὅλην. καὶ αὖθις φαρμάκοισι καθῆραι κάτω. καὶ μετὰ τοῦτο κλύσαι τὰς ὑστέρας. ἢν μὲν φύσει φλεγματώδης, τῷ κόκκῳ τῷ κνιδίῳ, ἢ τῇ ῥίζῃ τῆς θαψίας. ἢν δὲ χολώδης ᾖ, τῆς σκαμμωνίης τῷ ὀπῷ, ἢ κολοκυνθίδι τῇ ἀγρίῃ. ἐμβαλὼν γὰρ ἀπ' αὐτῆς καὶ δύο κοτύλας ἀρχαίας ὕδατος, ἀφεψεῖν. καὶ τὸ ἥμισυ τουτέου συμμίσγειν μέλι καὶ ἔλαιον ναρκίσσινον ἢ ἄνθινον. ἔστω δὲ τοῦ μὲν μέλιτος, τεταρτημόριον κοτύλης. τοῦ δὲ ἐλαίου, μέτρον ἡμιόλιον καὶ τοῦ μέλιτος. μετακλύζειν δὲ τῷ μέλιτι καὶ τῷ οἴνῳ καὶ τῷ ἐλαίῳ μούνῳ, καὶ θυμιῆσθαι. καὶ ἐπισχεῖν ἡμέρας τρεῖς ἢ τέσσαρας. ἀδίαντον δὲ πινέτω. καὶ ἢν ἐν γαστρὶ λάβηται, ὑποστρέφει. καὶ ὑποστρεφομένης τῆς νούσου, ἀπόλλυται. ὁκόταν γεραιτέρας λαμβάνῃ ἡ νοῦσος αὕτη, καὶ κατασήπονται αἱ ὑστέραι, ἐκφεύγουσι δὲ πάνυ ὀλίγαι. Ῥόος ἄλλος. Καθαίρεται οἷον ἀπὸ ὠοῦ ὠμοῦ, χλωρὸν ὑπόλευκον. καὶ ἑλκοῖ τὸ αἰδοῖον. καὶ οἰδίσκεται τούς τε πόδας, καὶ τὰς κνήμας. καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὀφθαλμῶν ἐπανοιδέει. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑγροὶ γλαμυροί. καὶ ἢν βαδίζῃ, ἆσθμα μιν λαμβάνει. καὶ ἀσθενέη γίνεται. ἢν δὲ φύγῃ ἡ νοῦσος φλεγματώδης ᾖ. καὶ ἢν μὴ καθαρθῇ, πυρετήνει λαύρως χολῆς κινηθείσης. γεραιτέρας δὲ ἡ νοῦσος αὕτη λαμβάνει μᾶλλον, ἢ νεωτέρας. ὁκόταν δὲ ὧδε ἔχῃ, ἢν μὴ ἀνοιδέῃ σφόδρα, διδόναι κάτω φάρμακον πιεῖν, ὅ, τι φλέγμα καὶ χολὴν ἄξει. ἢν δὲ μὴ ἰσχυρῶς οἰδέῃ, καὶ τὸ φλέγμα αὐτὴν πιέζῃ, ἄνω δοῦναι φάρμακον. καὶ ἢν μὲν ᾖ δυνατὴ, ἐλλεβόρῳ καθαιρέσθω. ἢν δὲ μὴ, ὅ, τι χο-

λὴν

λευκὸν φλέγμα ἄγει. μετὰ δὲ τὰ φάρμακα ὀῤῥὸν ἑφθὸν διδόναι πίνειν ὡς πλείστας ἡμέρας, ξὺν ἁλὶ ὀλίγῳ. ἐπιτρωγέτω δὲ ἡδύοσμον. ἑσπέρην δὲ σίτου μὴ ἁπτέσθω. ῥοφεέτω δὲ ὀλίγον καὶ ἐπιπινέτω οἶνον γλυκὺν ἢν χρήζῃ. ἢν δὲ μὴ παρῇ ὀῤῥὸν, γάλα τε ὄνειον ἀφεψῆσαι, καὶ διδόναι τέσσαρας ἡμέρας. ἑσπέρην δὲ ταῦτα ποιέειν, ἢν μὴ πῦρ ἔχῃ νύκτωρ. ἢν δὲ ἡ φύσει σπληνώδης, ἢ πνευματώδης λέφαιμος, μήτε ὀῤῥὸν, μήτε γάλα πινέτω. ἢν δὲ μὴ, κατωτερικοῖσι καθαίρειν. καὶ ἐπειδὰν σοι δοκέῃ καιρὸς εἶναι κλύσαι τὰς μήτρας. πρῶτον μὲν τῷ ἀπὸ τῆς βυγὸς δὶς ἢ τρὶς. μετὰ δὲ τοῦτο, τῷ ὀποῦ τῆς σκαμμωνίης. οἶνον δὲ ἐπιχέαι γλυκὺν, ὅσον κοτύλην ἀττικήν. καὶ ἐλαίου τέταρτον μέρος κοτύλης, μάλιστα μὲν ναρκισσίνου. μετακλύσαι δὲ τῇ ὑστεραίῃ, οἴνου κοτύλῃ. καὶ μέλιτι τετάρτῳ κοτύλης. καὶ ῥητίνης τρίτην μοῖραν μέλιτος. ἔλαιον δὲ ἴσον μέλιτι. ἢν δὲ τὰ ἀπὸ τοῦ κλυσμοῦ ἀποχωρέοντα ᾖ φλεγματώδεα, κλύσαι. καὶ αὖθις ἐπισχόντα ἡμέρας τρεῖς ἢ τέσσαρας, ἔπειτα ἐκλεῖψαι τοῦ κόκκου δύο πόσιας. κλύζειν δὲ τοῖσιν αὐτέοισιν. ἢν δὲ μὴ παρῇ κόκκος, τῇ ῥίζῃ τῆς θαψίης, πόσιν μίαν. καὶ μετακλύζειν τοῖσιν αὐτέοισιν. ἐπὴν δὲ καθαρθῇ τὰ ὑποχωρέοντα πρὸς τουτέους τοὺς κλυσμούς. καὶ ἢν γίνηταί τι αἱματῶδες, οἷον ἀφ' ἕλκεος, μετακλύζειν τοῖσι στρυφνοῖσι. καὶ ἢν μετὰ ταῦτα αὐτὴ ἡ ἄνθρωπος ἐρωτηθεῖσα φῇ, τὸ στόμα τῶν ὑστεραίων σκληρὸν εἶναι, καὶ ὀδύνην ἔχειν, κλύζειν τὸν αὐτὸν τρόπον, τοῖσι ξὺν τοῖσι πικερίῳ, ἕως ἂν ἀποξηρανθῶσιν αἱ ὑστέραι, καὶ δοκέῃ ὑγιὴς εἶναι. τὰς δὲ μεταξὺ ἡμέρας τῶν κλυσμῶν, πινέτω ἀκτῆς καρπὸν, καὶ λαγωοῦ πιτύην. καὶ μήκωνος τὸ κέλυφος, καὶ κνίδης καρπόν. ῥοιῆς τε γλυκείης τὸν φλοιόν. τρίβων ἴσον ἑκάστου. ἄλφιτον δὲ ξυμμίσγειν καὶ ἀδίαντον, ἐν οἴνῳ μέλανι εὐώδει, νῆστις. σιτίοισι δὲ χρήσθω, μαλθακοῖσι μὴ ἁλμυροῖσι, μὴ δὲ δριμέσι. κρέα δὲ ἀμείνω ἰχθύων. ἤγουν ὀρνίθια, ἢ λαγῷα. καὶ λουέσθω θερμῷ μὴ πολλῷ. ἢν δὲ μὴ λωφήσῃ ὁ ῥόος ἀλλ' ὑπολείπηται, καὶ ὑγράζωνται αἱ ὑστέραι, θυμιῆσαι τοῖσι ξὺν τοῖσι σιδίῳ. καὶ ἔπειτα παρὰ τὸν ἄνδρα ἴτω. κἢν ἐν γαστρὶ ἴσχῃ, ὑγιὴς γίνεται. αἱ δὲ γεραίτεραι, οὐ δύνανται ἀναφέρειν, ἀλλ' ἀπόλλυνται ὑπὸ καθάρσιος.

Ῥοῦς ἄλλος. Ῥεῖ ὑπόχλωρον οἷον ἐξ ὠοῦ. καὶ γλίσχρον. καὶ ἡ γαστὴρ ἀνίσταται ἡ νειαίρη. καὶ σκληρὴ γίνεται. καὶ ἢν ψαύσῃς, ἀλγέει. καὶ βρύχει. καὶ πῦρ ἔχει. καὶ ὀδύνη διὰ τὸ ἐπίσειον. καὶ διὰ τὰ αἰδοῖα. καὶ διὰ τὴν νειαίρην γαστέρα. καὶ διὰ τὰς ἰξύας. καὶ λιποθυμίη. ἀλυσμοί τε καὶ περιψύξιες. καὶ ἱδρὼς πουλύς. σφυγμοὶ πρὸς χεῖρα ψαίροντες. βληχροὶ ἐκλείποντες. καὶ αὐτίκα ὄλλυται. ἢν δὲ περιῇ, καὶ ἡ χροιὴ οἱ τρέπεται καὶ γίνεται οἷον περ κήρεον, καὶ ὁ χρὼς τοῖσι δακτύλοισι πιεζόμενος μαλθάσσεται καὶ ἐμπλάσσεται, οἷον περ ἐν σταιτί. καὶ οἰδίσκουσιν οἱ πόδες καὶ τὰ σκέλεα. ἡ δὲ νοῦσος γίνεται μάλιστα, ἢν ἐν αὐτῇσι τι διακναισθῇ, ἢ ἐνσαπῇ ἐν τοῖσι τόκοισι. αἱ δὲ ἀφηλικέστεραι μᾶλλον πάσχουσιν. οὐ πάνυ δὲ ἡ τοιαύτη νοῦσος ἐστὶν εὐήθης.

Ἄλλος ῥόος. Καθαίρεται δὲ οἷον ἀπὸ κρεῶν ὀπτῶν χυμὸς, καὶ ἑλκοῦται τὸ αἰδοῖον, καὶ ὅπῃ ἂν ἄλλῃ τοῦ χρωτὸς ἐπιστάξῃ. καὶ ῥῖγος, καὶ πῦρ ὀξὺ πυκινὸν μέγα. καὶ φρίκη ὁμοῦ λάζεται. ὀδύναι δὲ ἐν πᾶσι τοῖσι ῥόοισιν οἷαι. αὕτη πᾶσα ἀνοιδίσκεται καὶ τὸ κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ. καὶ τὰ σκέλεα. καὶ ἡ χροιὴ ἰκτεριώδης γίνεται. ὁ δὲ τοιοῦτος ῥόος γίνεται ἀπὸ τοῦδε. ἐπειδὰν τὸ αἷμα διαφθαρὲν ὑπόχολον γίνηται, καὶ μὴ καθαρθῇ. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον δεῖ πίνειν. ἢν μὲν ἰσχυρὴ ᾖ, διὰ ἐλλεβόρου. ἢν δὲ ἀσθενὴς, ῥίζαν τε καὶ ἐλατήριον. καὶ ὕστερον χρόνῳ, γάλα αἰγός. ἢ κάτω φαρμακεύειν, ὅ, τι χολὴν καὶ φλέγμα καθαίρει. κλύσαι δὲ τὰς ὑστέρας, τοῖσι ξὺν τοῖσι κραμβίῳ. πίνειν δὲ ἐλελίσφακον. ὑπερικόν. λίνου σπέρμα. ἑκάστου ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ. νῆστει δὲ διδόναι πίνειν. ἢν δὲ ἑλκωμένον ᾖ τὸ αἰδοῖον, μετακλύσαι τοῖσι πικερίῳ. ἔπειτα φάρμακον πίσαι. καὶ ἐπιχρίειν τὰ ἕλκεα πικερίῳ. ῥητίνην. σμύρνην. ἀργύρου ἄνθος. διανιζέσθω δὲ ὕδατι ἀπὸ μυρσίνης καὶ ἐλελισφάκου χλιερῷ. σιτίοισι δὲ χρήσθω, μήτε ἁλμυροῖσι, μήτε δριμέσιν, ὡς μὴ δακνῶδες τὸ οὖρον γίνηται. καὶ τῶν θαλασσίων εἰργέσθω. καὶ κρεῶν βοείων. καὶ οἰῶν. καὶ χοιρείων. τοῖς δὲ ἄλλοισι κρέασι χρέεσθαι ἑφθοῖσι. καὶ σιτείσθω ἄρτον καὶ οἶνον εὐώδεα παλαιὸν πινέτω μέλανα. ἢν δὲ ταῦτα ποιέῃ, καὶ μὴ ὑγιὴς γίνηται, πυριῆσαι ὅλην, καὶ φάρμακον δοῦναι τῇ ὑστεραίῃ ἄνω. ἔπειτα διαλιπὼν αὖθις, κάτω. καὶ ἢν μὲν παύσηται ὁ ῥόος, μετὰ τὰ φάρμακα, ἀφεψήσας ὀῤῥὸν, νέμειν ἑκάστης ἡμέρης πίνειν. ἑσπέρην δὲ ῥοφήμασιν. οἴνῳ δὲ γλυκεῖ λευκῷ. ἢν δὲ μὴ ᾖ ὀῤῥὸς, γάλα ὄνου ἑφθὸν πινέτω, ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας. ἑσπέρης δὲ τοῖσιν αὐτέοισι χρήσθω. μετέπειτα δὲ πινέτω ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, γάλα βοὸς θερμόν. καὶ τὰς ἡμέρας μηδὲν ἐσθιέτω, ὡς ἔπος εἰπεῖν. ἄριστον

δακνώδ

γὰρ τοῦ-

γὰρ ὕδωρ. καὶ γὰρ καθαίρεται καὶ τρέφεται καὶ ἀμβλώσκεται, ὑπὸ τοῦ πίνειν δὲ γάλακτος. ἑσπέρην δὲ δειπνάτω, κρέας ὄρνιθος ὀπτὸν ὀλίγον. καὶ ἄρτον μικρὸν ἐγκρυφίην. ἐπιπίνειν δὲ οἶνον μέλανα παλαιὸν οἰνώδεα. ἔστ' ἂν τὸ γάλα πίνῃ, ἢν πολλὰ ἴῃ, καὶ ταράσσηται τὸ δριμύ. καὶ ἢν ταῦτα ποιήσασα ἐν γαστρὶ ἴσχῃ, ὑγιὴς γίνεται. ὅσαι δὲ γεραίτεραί εἰσιν ἐνίοτε ἀποστρέφει ἡ νοῦσος, καὶ ἀπόλλυνται. τῇσι δὲ νέῃσιν, οὐ θανατώδης. χρονίη δὲ τοῦ ἰχωροειδέος ῥόου ἡ θεραπείη. τὸ δὲ τοιοῦτον, ῥεῖ ὕφαιμον, οἷον ἀπὸ κρεῶν ὀπτῶν χυμός. καὶ δάκνει ὡς ἅλμη. καὶ ἐξοιδεῖ καὶ ἑλκοῖ τὰ αἰδοῖα. καὶ ἡ ὑστέρη ἀνελκοῦται κατὰ τὰ ὠρίξ. καὶ περὶ τοὺς μηρούς, καὶ τὰ ἄλλα. ἐπειδὰν περιστάξῃ περὶ τὰ ἱμάτια βάπτεται. καὶ δύσπλυντα ἐμμένει. καὶ ἡ γαστὴρ ἐπαίρεται καὶ σκληρὴ γίνεται. καὶ ἀλγέει ἢν ψαύσῃ. καὶ θέρμην ἔχει ἐς τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐς τὴν ἕδρην, καὶ ἐς τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ κενεῶνας, καὶ ἰσχία. καὶ ἰξύας, ἀδυναμίη. καὶ ἡ χροιὴ τρέπεται ὡς ἰκτερώδης. ἢν δὲ ὁ χρόνος μηκύνῃ καὶ ἡ νοῦσος, ταῦτα πάντα πολὺ μᾶλλον ἐπιλαμβάνει. καὶ τὰ κοῖλα ἐπανίσταται. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. καὶ τὰ σκέλεα ἀπὸ τῶν ἰξύων. ἡ δὲ νοῦσος λάζεται ἐπὴν διακναισθῇ τι τοῦ ἐμβρύου, ἢ ἐκτρώσῃ ἐν τόκῳ. χρὴ δὲ πυριῆν, καὶ θυμιῆν, καὶ πιπίσκειν. ταῦτα πάντα καὶ ἴσχει τὸν ῥόον. καὶ ὄνειον γάλα καὶ τὰ ἄλλα προσάγειν, καὶ ἐμέειν ἢν δέῃ. ἢν δὲ ἄπυρος ᾖ καὶ βληχρὸς ἔχῃ, ἄμεινον ξηρῇ πυριῇ. Ὁκόταν οὖν τὴν κεφαλὴν τράπωσιν αἱ ὑστέραι, καὶ τῇδε λήγῃ ὁ πνιγμός, κεφαλὴν βαρύνει. ἄλλῃσι δὲ ἄλλῃ τῇ τέκμαρ ἴσχεται. σημήϊον δὲ τόδε. τὰς φλέβας τὰς ἐν τῇ ῥινί, καὶ τὰς ὑπὸ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἀλγέειν φασί. καὶ κῶμα ἴσχει. καὶ ἀφρίζει ὅταν ῥαΐσῃ. ταύτην χρὴ λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. ἢν δὲ μὴ ἐπακούῃ, ψυχρῷ. καὶ κατὰ κεφαλῆς δάφνην τε καὶ μυρσίνην ἐνεψῶν ἐν τῷ ὕδατι. καὶ ψύχων καὶ ῥοδίνῳ μύρῳ τὴν κεφαλὴν χρίεσθαι. καὶ ὑποθυμιῆσθαι τὰ εὐώδεα. τὰ δὲ κακώδεα, ὑπὸ τὰς ῥῖνας. καὶ τὴν κράμβην ἐσθιέτω. καὶ τὸν χυλὸν ῥοφεέτω. ἢν δὲ πρὸς τὴν καρδίην προσιστάμεναι πνίγωσιν αἱ ὑστέραι, καὶ ἀνάσσυτος ἴῃ ὁ ἀὴρ βιώμενος, ἀλγηδύνει καὶ ἐμέει. καὶ ἔστιν ᾗσιν αὐτίκα ἑλκυσθεῖσαι κάτω χωρέει, καὶ φῦσαι ἐξίασιν. ἡ μὲν ἐμέει, ἀφρώδεα. ἡ δὲ παῦλα γίνεται. ᾗσι δὲ οὐκ ἀφίστανται, πρᾶδον τὸν καρπόν, καὶ μήκωνα τρίψας δὶς ὕδατος κυάθοις τρισὶ δίδου πίνειν. καὶ ὄξος λευκοῦ ἀρύγει πόσις κύαθος. ἢ ἀρκεύθου καρπὸν καὶ ἐλελίσφακον ὄξος σὺν τοῖς εἴδεσιν, ἢ οἶνον. ἀλεαίνεσθαι δὲ χρὴ ἢ ἄλειφα χλιερός, κηρωτὴν ἐρρητινωμένην. καὶ πίσσαν ἐν αὐτῇ τῆξαι. καὶ προσθετὰ ποιέειν. ὅταν δὲ ὡς πρὸς τὰ ὑποχόνδρια προσπίσωσι, πνίγουσιν. ἐπὴν ἐνθάδε τὸ στερεὸν ᾖ τοῦ πάθεος καὶ ἐπιλαμβάνει ἔμετος πυρώδης δριμύς, καὶ ῥᾷον γίνεται ὀλίγον χρόνον. καὶ ἐς τὴν κεφαλὴν καὶ ἐς τὸν τράχηλον ὀδύνη διαμπερής, χλιάσματα προστιθέναι ἢν ἄνω πνίγωσιν. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας θυμιῆν τὰ κάκοδμα ἐκ προσαγωγῆς. ἢν γὰρ ἀθρόως ἴωνται αἱ ὑστέραι, ἐς τὰ κάτω, καὶ ὄχλος γίνεται. εὔοδμα δὲ κάτω. καὶ πίνειν διδόναι τὸ καστόρειον. καὶ τὴν κόνυζαν. ἐπὴν δὲ κάτω ἑλκυσθῶσιν, ὑποθυμιῆν τὰ εὐώδεα. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας, τὰ δυσώδεα. ἢν δὲ αἱ ὀδύναι παύσωνται, φάρμακον πίσαι κάτω. καὶ μεταπιπίσκειν γάλα ὄνου, ἢ ὀρρόν, ἢν μὴ σπληνώδης ᾖ ἀπὸ χρόνου, ἢ λίφαιμος, ἢ ἄχροος. ἢ τὰ οὔατα ἠχώδεα ἔχῃ, διὰ συγγενείην ᾗσιν ἐθάδες ἀπὸ νεότητος αἱ νοῦσοι. τὴν δὲ ἄνω κοιλίην, μὴ κινέειν. ἀμβλυώσσουσι γὰρ ἡ ἀμφὶ τὴν φάρυγγα ὄχλει, καὶ τὰ ἄλλα διδόναι δὲ πτισάνης χυλόν. ἢν σφόδρα δὲ καὶ δυσεμὴς ᾖ καὶ ἐμέτω. κλυσμὸς δὲ ἄριστος, ὁ διὰ ναρκίσσου. προσθετόν, τὸ διὰ κανθαρίδων. ἢν προσῶσιν αἱ ὑστέραι πρὸς τὰ ὑποχόνδρια, πνίγεται ὡς ὑπὸ ἐλλεβόρου. καὶ ὀρθόπνοους γίνεται. καὶ καρδιωγμοὶ θαμιναροί. αἱ δὲ καὶ ἐμέουσιν ἐνίοτε, σίαλον ὀξύ. καὶ τὸ στόμα ὕδατος ἐμπίπλησαι. καὶ τὰ σκέλεα ἀποψύχονται. αἱ τοιαῦται κἂν μὴ ταχὺ ἀφιστῶνται ἀπὸ τῶν ὑποχονδρίων, ἄναυδοι γίνονται. καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν κεφαλήν, καὶ τὴν γλῶσσαν νάρκη ἔχει. πρὸς μὲν τὰς ὑστέρας, προστιθέναι εἴριον πρὸς τὸν αὐλόν, ὡς ἔνι μάλιστα τοῦ ἐσθόρου προσελίξας βάψαι, ἢ λευκῷ ἢ αἰγυπτίῳ, ἢ μυρσίνῳ, ἢ βακχαρίνῳ ἢ ἀμαρακίνῳ. ἐς δὲ τὰς ῥῖνας, τοῦ φαρμάκου, τοῦ μέλανος, τοῦ τῆς κεφαλῆς λαβόντα τῇ μήλῃ ἐμπλάσαι. ἢν δὲ μὴ ᾖ ὕδωρ, τῷ ὀπῷ διαλεῖψαι τὰς ῥῖνας. ἢ ἐσθόρον ὄξει βάψαι, καὶ καθῆραι. διαλεῖψαι δὲ τὰς ῥῖνας ἢ τοῦ ἐσθαρμικοῦ προσθεῖναι. ὅταν δὲ κλυσθῇ τὸ στόμα, καὶ ἡ ἐναυλίη, δοῦναι πίνειν τοῦ καστορείου ἐν οἴνῳ. τὰς δὲ ῥῖνας διαλεῖψαι ἔλαιον φώκης. τὸ δὲ εἴριον ἐᾶν προσκεῖσθαι, μέχρι οὗ κατασείωσιν. ὅταν δὲ παύσωνται, ἀφελέσθαι χρή. ἢν δὲ ἀφαιρεθέντος αὖθις ἀναχωρήσωσι, τὸ εἴριον αὖθις προσθεῖναι τὸν αὐτὸν τρόπον. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας θυμιῆν, κέρας μέλαν αἰγός, ἢ ἐλάφου, κνήσας ἐπι-

πίεσον ἐπὶ σποδιὴν θερμὴν, ὅκως μάλιστα θυμιήσηται. καὶ εἰρυσάτω τὴν ὀδμὴν ἄνω διὰ τῶν ῥινῶν, ὡς ἂν δύνηται μάλιστα θυμιῆν. φάκος ἔλαιον ἐπ' ὄστρακον ἐπιτιθέντα, ἄνθρακας περικαλύψαι. καὶ τὴν κεφαλὴν ὑποβρίχειν, ὡς μάλιστα ἡ ὀσμὴ ἐσίῃ. καὶ ἐπιστάζειν τοῦ λίπεος. καὶ ἄνω ἑλκέτω τὴν ὀδμήν. τὸ δὲ στόμα ξυμμεμυκέναι. ἢν ἄνω προσπίπτωσι, ταῦτα χρὴ ποιέειν.

Ἢν αἱ μῆτραι πρὸς τὸ ἧπαρ τράπωσιν, ἄφωνος ἡ γυνὴ ἐξαπίνης γίνεται. καὶ τοὺς ὀδόντας ξυνερήρεισται. καὶ ἡ χροιὴ πελιδνὴ γίνεται. ἐξαπίνης δὲ ταῦτα πάσχει, ὑγιὴς ἐοῦσα. γίνεται δὲ μάλιστα, παρθένοισι παλαιῇσι, καὶ χήρῃσιν ὁκόσαι καὶ τοκήεσσαι χηρεύουσι. γίνεται δὲ μάλιστα τῇσιν ἀφόροισι πάμπαν καὶ στείρῃσιν αἳ ἐκ τῶν τόκων εἰσίν. οὐ γὰρ γίνεται ἡ λοχείη κάθαρσις. καὶ οὐκ ἀνοιδίσκεται ἡ ὑστέρη. οὐ δὲ μαλθάσσεται. οὐ δὲ ἐμέουσιν. ὅταν ὧδε ἔχῃ, τῇ χειρὶ ἀπωθέεσθαι ἀπὸ τοῦ ἥπατος παραγγελικῶς τὸ εἶδος ἐς τὸ κάτω, καὶ ἀποδῆσαι ταινίῃ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ τὸ στόμα διανοίγειν. οἶνον δὲ ὡς εὐωδέστατον κεκρημένον ἐγχέειν, ὅτε χρὴ καὶ προσέχειν πρὸς τὰς ῥῖνας τὰ κάκοδμα καὶ ὑποθυμιῆν. πρὸς δὲ τὰς ὑστέρας, τὰ εὐώδεα καὶ ὅσα θυμιητά. καὶ ἐπὴν ἴησι, φάρμακον πίσαι κάτω χρή. ἢν μὲν χολώδης ᾖ, ὅ, τι χολὴν καθαίρει. ἢν δὲ φλεγματώδης, ὅ, τι φλέγμα. κἄπειτα πιπίσκειν γάλα ὄνου ἑφθόν. καὶ τὰς ὑστέρας πυριῆσαι εὐώδεσι. καὶ προστίθεσθαι τὸ ξὺν τῇ βουπρήστει. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, νέτωπον. διαλιπὼν δὲ πάλιν ἡμέρας δύο, κλύσαι τὰς ὑστέρας εὐώδεσιν. ἔπειτα διαλιπὼν μίην ἡμέρην, θυμιῆσαι τοῖσι ἀρώμασιν. ταῦτα ποιέειν τὴν χήρην. ἄριστον δὲ ἐν γαστρὶ ἔχειν, τὴν δὲ παρθένον, πείθειν ξυνοικέειν ἀνδρί. πρὸς δὲ τὰς ῥῖνας, αἴρειν, μὴ δὲ τὸ φάρμακον πίνειν νῆστιν τὸν κάστορα. καὶ κόνυζαν δὲ ἐν οἴνῳ ὡς εὐωδέστατον πίνειν ἐς εἴκοσιν ἡμέρας. καὶ τὴν κεφαλὴν μὴ ἀλείφεσθαι εὐώδει. μὴ δ' ὀσφραίνεσθαι τινὶ τῶν εὐωδέων.

Ἢν δὲ αἱ μῆτραι φλεγμήνωσι παρὰ τὸ πλευρὸν, ἢν ψαύσῃς σκληρὸν φαίνεται. καὶ ὅταν προσπέσωσι τὰ ὑποχόνδρια, πνίγουσι. καὶ ἐμέει φλέγμα ὀξύ. καὶ τοὺς ὀδόντας αἱμωδέειν ποιέει. ἐπειδὰν ἐμέσῃ, ῥᾷον ἔχειν δοκέει. ὅταν δὲ κάτω ὁρμήσωσιν, ἀφίσανται ἀπὸ τῆς γαστρὸς, ἄλλοτε ἄλλῃ. μάλιστα δὲ ἐς τοὺς κενεῶνας ἐστὶν ὅτε ἐμπίπτουσι, καὶ ἐς τὴν κύστιν, καὶ στραγγουρίη ἐπιλαμβάνει. καὶ ἐς τὴν ἕδρην, καὶ δοκέει ἀποπατέειν. καὶ τὰ ἐπιμήνια πρότερον ἢ ὕστερον τοῦ μεμαθηκότος γίνεται, ἢ οὐκ ἐπιφαίνεται ταύτῃ αὐτίκα. ταύτης τῆς νούσου. ἢν τὰ ἄνω πνίγωσι, χλιάσματα προστιθέναι, καὶ ὑποθυμιῆν τὰ κάκοδμα πρὸς τὰς ῥῖνας. πρὸς δὲ τὰς ὑστέρας, τὰ εὐώδεα. καὶ πίνειν κόνυζαν τὴν θηλείην. καὶ κάστορα ἐν οἴνῳ νῆστιν. ἐπὴν δὲ τῇ φύσει καθιστῶσι θυμιῆσαι ἠρεμέως. πινέτω δὲ διουρητικά. ταῦτα ποιέειν, ἕως ἂν αἱ ὀδύναι ἔχωσιν. ἐπὴν δὲ παύσωνται πυριήσας ὅλην, ἔπειτα πίσαι φάρμακον κάτω, ἢν μὲν χολώδης ᾖ, ὅ, τι χολὴν καθαίρει. ἢν δὲ φλεγματώδης, ὅ, τι φλέγμα ἄγει. καὶ πιπίσκειν γάλα ὄνειον, ἢ ὀῤῥὸν αἴγειον ἑφθόν. ἢν δὲ σπληνώδης ᾖ, μὴ πιπίσκειν τὸ γάλα. μὴ δὲ τὸ ὀῤῥόν. καὶ ἐν τοῖσι καθαρμοῖσι, σιτίοισι χρέεσθαι μαλθακοῖσι καὶ ὑποχωρητικοῖσιν. ἰχθύες δὲ ἀμείνους κρεῶν. καὶ πυριῆν τὰς ὑστέρας, ἢ καθαίρειν προσθέτοισι. καὶ κλύσαι αὐτάς. καὶ ὑποθυμιησαμένη, παρὰ τὸν ἄνδρα ἴτω. λύσις δὲ τῆς νόσου ἐπὴν λάβῃ ἐν γαστρί.

Ἢν αἱ μῆτραι πρὸς τὰς πλευρὰς προσιζήσωσιν, βὴξ ἴσχει. καὶ ὀδύνη ἐπὶ τὸ πλευρὸν καὶ προσίσταται σκληρὴ ὡς σφαῖρα. καὶ ἁπτομένη πονέει, ὡς ἀπὸ ἕλκεος. καὶ καταφθίνει. καὶ δοκέει οἷον περιπλευμονίη εἶναι, καὶ ἐρεύγεται. καὶ κυφὴ γίνεται. καὶ τὰ ἐπιμήνια οὐ φαίνεται. ἐνίῃσι δὲ καὶ ἀπόλλυται προφανέντα. τότε δὲ γινόμενα ἀσθενέα καὶ ὀλίγα κακίονα. καὶ ἡ γονὴ οὐ γίνεται τουτέου τοῦ χρόνου. ὅταν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίσαι κάτω ἐλατήριον, καὶ λούειν πολλῷ θερμῷ. καὶ τῶν χλιασμάτων ἃ ἂν προσδέχηται, προσίσχειν καὶ προστιθέναι ὑφ' ὧν καθαίρεται τὸ αἷμα, καὶ λίνου σπέρμα, φῶσαι, κόψαι καὶ σῆσαι, καὶ μήκων ὁ λευκὸς, ὠφελέουσι. καὶ ἐλελίσφακος σὺν ἀλφίτοισι λεπτοῖσι. καὶ τυρὸν αἴγειον, ἐπιξύσας τὴν ἅλμην. ταῦτα μίσγειν. μίαν μοῖραν τυροῦ, καὶ τῶν ἀνάλτων ἀλφίτων μοῖραν. καὶ νῆστιν πίνειν διδοὺς ἐν οἴνῳ. ὅταν δὲ ἑσπέριος ᾖ, κυκεῶνα παχὺν, μέλι ἐπιχέων, δίδου πιεῖν. καὶ τῶν ποτημάτων, ἃ δέεται πιπίσκειν. καὶ πυριῆν πυκνά. καὶ τῷ θερμῷ καταιονᾶν. καὶ τῇ κηρωτῇ ἡσύχως, καὶ μαλθακῶς, καὶ ὁμαλῶς ἀπωθέειν ἀπὸ τοῦ πλευροῦ τὰς μήτρας. καὶ ἀναδεῖν τὸ πλευρὸν ταινίῃ πλατείῃ. καὶ γαλακτοποτέειν βόειον γάλα ὡς πλεῖστον, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα. σιτίοισι δὲ χρῆσθαι, ὡς μαλθακωτάτοισιν. ἡ δὲ νοῦσος, [illegible] τε καὶ θανατώδης. καὶ

λεῖ τὸ πλευρὸν

ὀλίγαι

καὶ ὀλίγαι φθέγγεσθαι δὲ μελεδαινόμεναι. Ἢν δὲ ἐν τῇ ὀσφύϊ αἱ ὑστέραι ἐνῶσιν, ἢ ἐν τῷ κενεῶνι, καὶ ἐς πνεῦμα μετάρσιον. καὶ πνῖγος ἔχει. καὶ ἄσθμα μὴν λάζηται πυκινὸν, καὶ οὐκ ἐθέλει κινέεσθαι. τρίψας θεῖον, ἢ ἄσφαλτον, ἢ κώνειον, ἢ σμύρναν, μέλι ἑφθὸν παραχέας, ποιέειν δὲ βάλανον μακρὴν, παχείην. καὶ ἐντιθέναι ἐς τὴν ἕδρην. Ἢν δὲ μῆτραι ἀλέωσι σφέας ἐς τὸ μεσηγὺ τῶν ἰξύων ὀδύνην ἔχει, καὶ τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὰ σκέλεα εἰρύαται. καὶ τὰς κοχώνας ἀλγέει. καὶ ὁκόταν ἀποπατέῃ, ὀδύναι ἴσχουσιν ὀξεῖαι. καὶ ὁ ἀπόπατος προέρχεται ὑπὸ βίης σμικρός. καὶ τὸ οὖρον βύζει τι, καὶ ὀλιγοψυχίη λαμβάνει. ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, χρὴ προσδῆσαι τῇ κύστει αὐλίσκον. καὶ ἐγκλύζειν ἔλαιον θερμὸν ἐς τὰς ὑστέρας. καὶ πυριῆν, ἢ λοῦσαι πολλῷ, καὶ θερμῷ ὕδατι. καὶ ἐς ἔλαιον καὶ ἐς ὕδωρ καθίζειν. ὑποθυμιῆν δὲ ὑπὸ τὰ αἰδοῖα, κακώδεα. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας, εὐώδεα. ἐπὴν δὲ ἡ ὀδύνη παύσηται, φάρμακον διδόναι ἄνω. τὴν δὲ κάτω κοιλίην, οὐ χρὴ ταράσσειν. ἐπὴν δὲ αἱ ὑστέραι καταστέωσι, φάρμακον πῖσαι κάτω, γάλα ὄνου, ἢν μὴ σπληνώδης ᾖ. ἔπειτα πυριῆσαι, καὶ καταιονᾶν τὰς ὑστέρας, τὸ ξὺν τῇ δάφνῃ προστιθεὶς, προσθέτω καθαρτήριον ὃ μὴ δήξεται. κἄπειτα θυμιωμένη τοῖσι ἀρώμασι, παρὰ τὸν ἄνδρα ἴτω. καὶ ἢν ἐν γαστρὶ ἴσχῃ, ὑγιὴς γίνεται. ἄτοκοι δὲ πολλαὶ καὶ πηραὶ τὰ σκέλεα πολλάκις γίνονται. Ὁκόσῃσι δὲ τὸ στόμα κλίνεται ἐστρόφασι, καὶ προσπίπτῃ πρὸς τὸ ἰσχίον, γίνεται γὰρ καὶ τοιαῦτα διακωλύοντα τὴν ὑστέρην καθαίρεσθαι, καὶ τὴν γονὴν δέχεσθαι, καὶ μὴ παιδοποιέειν. ταύτην πυριῆν χρὴ, τοῖσιν εὐώδεσι. καὶ μετὰ τὴν πυρίην παραπασσαμένη τῷ δακτύλῳ, ἀποστῆσαι ἀπὸ τοῦ ἰσχίου. κἄπειτα διιθύνειν τοῖσι δαιδίοισί τε καὶ τῷ μολίβδῳ. οὐ γὰρ βιῆται θοῶς ὡς εἴρηται. ὅταν δὲ κατὰ φύσιν ᾖ καὶ ἀντεστομωμέναι γίνονται, προσθέτοισι μαλθακοῖσι καθαίρειν, καὶ τἄλλα προσηκόντως ποιέειν. Ὁκόσῃσιν ὑστέραι προσπίπτουσι πρὸς τὸ ἰσχίον, ἢν μὴ ταχέως ἀφιστέωνται, καὶ πάλιν ἐς χώρην καθιστέωνται, προσαναίνονται πρὸς τὸ ἰσχίον. ἀνάγκη δὲ τὸ στόμα ἀπεστράφθαι, καὶ ἀνωτέρω ἴσχεσθαι. ὅταν δὲ ἀποστραφῇ, ξυμμῦσαι. ἐκ δὲ τοῦ ἀπεστράφθαι τι καὶ ξυμμῦσαι, σκληρὸν γίνεσθαι. καὶ ξυμμύειν καὶ πεπυρωμένον τὸ στόμα τῶν ὑστερέων εἶναι. ἀποκλεισθέντων δὲ ἐπαναπέμπειν τὰ ἐπιμήνια ἐς τοὺς μαζοὺς, καὶ βεβηκότας τοῦ στήθεος ποιέει. καὶ ἡ γαστὴρ ἡ νειαίρη ἐπῆρται. καὶ δοκέουσιν αἱ ἄπειροι, ἐν γαστρὶ ἔχειν. πάσχουσι γὰρ τὰ τοιαῦτα, οἷα περ αἱ κύουσαι, μέχρι μηνῶν ἑπτὰ, ἢ ὀκτώ. ἥτε κοιλίη ἐπιδιδοῖ κατὰ λόγον τοῦ χρόνου. καὶ τὰ στήθεα ἐπαίρεται. καὶ γάλα δοκέει ἐγγίνεσθαι. ὁκόταν δὲ οὗτος ὁ χρόνος ὑπερπέσῃ, οἵ τε τιτθοὶ συνισχναίνονται, καὶ ἐλάσσους γίνονται. καὶ ἡ κοιλίη, τὸ αὐτὸ πάσχει. καὶ τὸ γάλα ἀποδεδρήκει ἄδηλον. καὶ ἡ κοιλίη ἐπ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐν ᾧ ἐδόκει τίκτειν ἐπειδὰν ἔλθῃ, ἀποδεδρήκει τε, καὶ ξυμπίπτει. τούτου δὲ γινομένου, αἱ ὑστέραι ἰσχυρῶς ἐς ὀλίγον χρόνον συνέρχονται. καὶ τὸ σῶμα αὐτέων ἐξευρεῖν οὐκ οἷόν τε. οὕτω πάντα ξυνειρύονταί τε καὶ ξυναυαίνονται. καὶ ἐν τοῖσι τιτθοῖσι, φυμάτια γίνονται σκληρά. τὰ μὲν μέζω, τὰ δὲ ἐλάσσω. ταῦτα δὲ οὐ γίνονται ἔμπυα, ἀλλ' αἰεὶ σκληρότεραι γίνονται. εἶτα ἐξ αὐτέων φύονται, καρκίνοι κρυπτοί. μελλόντων δὲ καρκίνων ἔσεσθαι, πρότερον τὰ στόματα ἐκπικραίνονται. καὶ ὅ, τι ἂν φάγωσι, πάντα δοκέουσι πικρὰ εἶναι. καὶ ἤν τις πλεῖον δῷ, ἀναίνονται λαβεῖν. καὶ χετταῖα δρῶσι. παράφοροι δὲ τῇ γνώμῃ. καὶ ὀφθαλμοὶ σκληροί. καὶ βλέπουσιν οὐκ ὀξέα. καὶ ἐκ τῶν τιτθῶν ἐς τὰς σφαγὰς, ὀδύναι διαΐσσουσι, καὶ ὑπὸ τὰς ὠμοπλάτας. καὶ δίψα ἴσχει. καὶ αἱ θηλαὶ καρφαλέαι. καὶ αὐταὶ πᾶν τὸ σῶμα λελεπτυσμέναι εἰσί. καὶ αἱ ῥῖνες ξηραί τε καὶ ἐμπεπλασμέναι εἰσὶν οὐκ ἀφειμέναι. πνεῦμα μινυθῶδες. καὶ οὐκ ὀδμῶνται οὐδέν. καὶ ἐν τοῖσιν ὠσί, πόνος μὲν οὐκ ἐγγίνεται. πῶρος δὲ ἐνίοτε. ὁκόταν οὖν ἐς τόσον προΐωσι τοῦ χρόνου, οὐ δύνανται ὑγιέες γίνεσθαι, ἀλλ' ἀπόλλυνται ἐκ τουτέων τῶν νουσημάτων. ἢν δὲ πρότερον ἢ ἐς τόσον ἀφίκεσθαι θεραπευθῇ καὶ λυθῇ τὰ ἐπιμήνια, ὑγιὴς γίνεται. θεραπεύειν δὲ τὰς τοιάσδε ὧδε χρή. πρῶτον καὶ ἁπάντων ἢν ἐπ' ἰσχύην ἐοῦσαν λαμβάνῃς, ἀποσκεψάμενος ἐς τὸ ἄλλο σῶμα φαρμακεύειν, ὁκοίης ἂν τινὸς δοκέει δεῖσθαι καθάρσιος. ὁκόταν δὲ καταστήσῃς τὸ σῶμα οὕτως ἰέναι ἐς τὴν τῶν ὑστερέων θεραπείην. ἢν δὲ μηδὲν δοκέῃ τὸ πᾶν σῶμα κινητέον εἶναι, μὴ δὲ αἱ προφάσιες ἐντεῦθεν ὁρμῆσθαι, ἀλλ' αἱ ὑστέραι ἐφ' ἑωυτῶν τὸ νούσημα ἔχωσι, τῆς θεραπείης ἐνάρχεσθαι ὧδε. πυριῆν πρῶτον τὰς ὑστέρας ὧδε. χύτρινον ὅσον δύο ἑκταίας χωρέοντα, κανίον ἐπιθεῖναι καὶ ξυναρτῆσαι, ὅκως παραπνεύσηται μηδέν. ἔπειτα δὲ κόψαι τοῦ κανίου τὸν πυθμένα, καὶ ποιῆσαι ὀπήν. ἐς δὲ τὴν

ἢ

τοῦ στήθεος

ἐφ'

ὀπὴν, ἐνθεῖναι κάλαμον, μῆκος ὅσον πηχυαῖον. ἐναρμόσαι δὲ χρὴ τὸν κάλαμον ἐς τὸ κανίον καλῶς, ὅκως μὴ παραπνεύσηται μηδαμῶς. ὁκόταν δὲ ταῦτα σκευάσῃς, ἐπιθεὶς τὸ κανίον, ἐπὶ τὸν χύτρινον περιπλάσας πηλῷ. ὅταν δὲ ταῦτα ποιήσῃς, βόθρον ὄρυξον, ὅσον δύο ποδῶν βάθος. μῆκος δὲ ὅσον χωρέειν τὸν χύτρινον. ἔπειτα χρὴ ἐγκαίειν ξύλοις, ἕως τὸν βόθρον διάπυρον ποιήσῃς. ὅταν δὲ διάπυρος γένηται, ἐξελεῖν χρὴ τὰ ξύλα. καὶ τῶν ἀνθράκων οἱ δὴ ἀδρότατοι ἔσονται κλ καὶ διάπυροι. τὴν δὲ σποδιὴν καὶ τὴν μαρίλην, ἐν τῷ βόθρῳ καταλιπεῖν. ὁκόταν δὲ ὁ χύτρινος ζέσῃ, καὶ ἡ ἀτμὶς ἐπανίῃ, ἢν μὲν ἡ λίην θερμὴ ἡ πνοὴ, ἐπισχεῖν. εἰ δὲ μὴ, καθίζεσθαι ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ καλάμου, καὶ ἐνθέσθαι ἐς τὸν στόμαχον. ἔπειτα πυριῆσαι. ἢν δὲ ψύχηται, ἄνθρακας διαπύρους παραβάλλειν, φυλασσόμενος, ἵνα μὴ ὀξείην ποιήσῃς τὴν πυρίην. ὅκως ἢν δὲ παραβαλλομένων τῶν ἀνθράκων ὀξείη γένηται ἡ πυρίη μᾶλλον τοῦ δέοντος, ἀφαιρέειν τῶν ἀνθράκων. τὴν δὲ πυρίην χρὴ κατασκευάζειν ἐν εὐδίῃσιν, ὅκου ἄνεμος μὴ προσπνεύσῃ, μηδὲ πρὸς ψῦχος. ἀμφικεκαλύφθαι δὲ χρὴ ἀμφιέσμασιν. ἐς δὲ τὸν χύτρινον χρὴ βάλλειν σκόροδα τῶν αὔων. καὶ πλείονα μετὰ καταθρύπτειν τῶν κατακεκαυμένων. καὶ ὕδωρ ἐπιχέαι, ὥς τε αὐτὰ καταβρέξεται. καὶ ὑπερέχειν τὸ ὕδωρ τουτέων, οἷον τρεῖς δακτύλους. καὶ ἐπιχεῖν φώκης ἔλαιον. καὶ οὕτως θερμαίνειν. πυριῆν δὲ χρὴ, πουλὺν χρόνον. μετὰ δὲ τὴν πυρίην, ἢν ἡ δυνατὴ, λουσάσθω. τὸ μὲν οὖν ὅλον σῶμα πρὸς ὀδύνην. τὴν δὲ ὀσφῦν καὶ τὰ κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ, πλέον. δειπνεῖν δὲ δοῦναι μάζαν, ἄρτον, καὶ σκόροδα ἑφθά. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἢν μὲν διαλελυμένη ἡ πρὸς τὴν πυρίην, διαλιπεῖν τὴν ἡμέρην ταύτην. ἢν δὲ μὴ, πυριῆν ὀπίσω. πυριωμένη δὲ ἢν δύνηται σκέψασθαι, κελεύειν ψαῦσαι τοῦ στόματος, ἢν ἡ πυρίη αὐτέῃ φύσας ἐμπιπλᾷ τὰς ὑστέρας. ἐμπιπλάμεναι δὲ φύσης, τὸ στόμα ἐκ τῆς λίην ἀπεστράφθαι, καὶ προσπεπτωκέναι πρὸς τὸ ἰσχίον, ὡς ὀρθὸν μᾶλλον καθεστᾶσι, καὶ ἀναστομοῦνται. ὡς οὖν τοιαύτης ἐούσης τῆς πυρίης, καὶ ταῦτα ποιέειν δυναμένης, οὕτω πυριῆν δεῖ. ὅταν δὲ πυριήσῃς, ἐμβάλλειν χρὴ τῶν σκορόδων, καὶ τῆς φώκης τοῦ ἐλαίου ἐπιχέειν. δῆλον δὲ ταῦτα ἄχρις ἂν δοκῶσιν αἱ ὑστέραι περιφυσᾶσθαι, καὶ τὸ στόμα ἄνω εἵλκυσθαι ἰσχυρῶς. πρὸς γὰρ τὴν πυρίην ταύτην, τοιάδε ἔσται. διαιτᾶν δὲ μετὰ τὰς πυρίας, ὡς ὅτε τὸ πρότερον πυριῆν. ὁκόταν δὲ ἀνακινηθῶσιν αἱ ὑστέραι, καὶ εὔλυτοι γένωνται, πυριῆν μαράθρου ῥίζῃσιν. ἕτερόν τε χύτρινον κατασκευάσαι τὸν αὐτὸν τρόπον. τὰς δὲ ῥίζας τοῦ μαράθου ἀμφιπλύναντα φλάσαι, καὶ ἐς τὸν χύτρινον ἐμβαλεῖν. καὶ ἐπιχέας ὕδωρ, τὸν αὐτὸν τρόπον πυριῆν. μετὰ δὲ ταῦτα, λούειν. καὶ ἐς ἑσπέρην, δειπνεῖν μάζαν. ἢν δὲ ἄρτον βούληται, καὶ βολβίδια καὶ σηπίδια τῶν σμικρῶν, ἐν οἴνῳ ἑψεῖν καὶ ἐν ἐλαίῳ, καὶ παρέχειν ἐσθίειν. ἐν δὲ τῇ πυρίῃ, πειρᾶσθαι τοῦ στόματος αὐτὴ ἡ ψαύειν, ἢ πυρίη ἄγειν τὰς ὑστέρας ἄγχιστα. ταύτας χρὴ πυριῆν, ἐφ' ἡμέρας πέντε ἢ ἕξ, σκεπτόμενον ἐς τὴν ἄνθρωπον. κἢν μὲν διαλύηται καὶ ἀσθενὴς γίνηται, διαλαμβάνειν ἐς ὅσον δεῖ χρόνον. ἢν δὲ μὴ διαλύηται, πυριῆν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην. μετὰ δὲ τὰς πυρίας πειρᾶσθαι προστιθέναι τῶν προσθέτων, τῆς πάλαι δαιδὸς πιοτάτης. χρῖσμα δὲ, λιπαρὰ ἔστω. ποιέειν δὲ μῆκος μὲν, δακτύλων ἕξ, πλῆθος δὲ, πέντε ἢ ἕξ. εἶδος δὲ, ἔξουρα. εἶναι δὲ θάτερον θατέρου, σμικρῷ βραχύτερον. τὸ δὲ παχύτερον, εἶναι ὁκόσον δάκτυλος ὁ λιχανός. καὶ τὸ εἶδος ὅμοιον τῷ δακτύλῳ, ἐξ ἄκρου λεπτότατον. ἀγόμενον δὲ, παχύτερον. ποιέειν δὲ, ὡς λειότατόν τε καὶ στρογγυλώτατον. φυλασσόμενον δὲ, ὅκως σχινδαλμὸς μηδεὶς ἔσται. προστιθέναι δὲ πρῶτον τὸ λεπτότατον. ὅταν δὲ προσθῆται, ἀναπαυέσθω, ὅκως μὴ ἐκπέσῃ φυλάσσουσα. προστιθέτω δὲ πρῶτον τὸ ἄκρον. εἶτα καὶ αἰεὶ μᾶλλον ὁμοῦ τε ἐπιστρέφειν καὶ ἀπωθέειν κυκλόσε τὸ δαίδιον. καὶ ὁκόταν σμικρὸν προσδέξηται, ἐπισχεῖν ἐν τῷ σμικρῷ τουτέῳ, φυλάσσουσα ὡς μὴ ἐκπέσηται. εἶτα αὖθις ἀπωθέειν ἐς τὸν αὐτὸν τρόπον, ἄχρις οὗ τεσσάρων δακτύλων τὸ ἔσω τοῦ στόματος τῶν ὑστερέων γένηται. ὅταν δὲ τοῦτο προσδέξηται, τὸ μετὰ τοῦτο προστιθέναι ὁμοῦ τὸ προκείμενον ἀφαιρέουσα, ὅκως πρὶν ξυμπεσεῖν τὸ στόμα, προκέηται ἐπὶ ὀρθοῦ ἐόντος καὶ ἀνεῳγμένου. οὕτως δὲ τοῦτο ἔσται, ἢν τὸ μὲν ἐξαιρέηται, τὸ δὲ προστιθῆται. χρὴ δὲ καὶ μόλυβδον ἴκελον ἐξελάσαντα ποιῆσαι τὸ εἶδος τῷ δαιδίῳ τῷ παχυτάτῳ, κοῖλον δὲ ὅκως ξυνέξει. τοῦ δὲ μολύβδου εἶναι τὸ εὖρος ἐληλασμένον οἷον ἐπὶ τὰ ἕλκεα ἐξελαύνεται, ὅκως τὸ στόμα τοῦ μοτοῦ λεῖον ἔσται, καὶ μὴ τρώσῃ. ποιέειν δὲ ταῦτα, ὡς καὶ τὰ τῶν δαιδίων. ὁκόταν δὲ ποιηθῇ ὁ μοτὸς ὁ μολύβδινος, στέατος αὐτὸν ἐμπλῆσαι οἰὸς τετριμμένης. ὁκόταν δὲ προεσκευασμένος ᾖ, τὸ μὲν δαίδιον, ὑφαιρεῖν. τὸ δὲ μολύβδιον, ἐνθεῖναι. ἢν δὲ τὸ μολύβδιον κλύσμα περιέχῃ προστιθεὶς, τὸ μὲν μολύβδιον ἀφαιρέειν

δίον ἀφαιρέειν, τὴν δὲ δᾳδία ὀπίσω προστιθέναι. καὶ τὸ μολύβδιον ἐκβάψαι ἐς ὕδωρ ψυχρόν. ἔπειτα ὀπίσω προστιθέναι, τὴν δὲ δᾳδία ἀφελεῖν. προσκέεσθαι δὲ χρὴ αἰεί τι. τὴν ἡμέρην ἄμεινον τὴν δᾳδία ἔχειν. νύκτωρ δὲ τὸ μολύβδιον. ἢν δὲ ἀναστῆναι θέλῃ, φυλασσομένη τοῦτο δράτω, ὅκως ὁ μοτὸς ἀτρεμέῃ. ἢν δὲ μή, αὐτίκα κατόπιν προστιθέναι. ἢν δὲ τῶν δᾳδίων ὧν πρόσκειται μηδὲν προσδέχηται, λεπτότερον ποιέειν, μέχρις οὗ προσδέχηται, ἐκ πευκίνων εἰς ἐκεῖνα καθεστάναι καὶ ὑποθυμιῆσαι. ἢν δὲ τὸ στόμα μηδὲ δύνηται ἀνοίγεσθαι, μηδὲ ὑστέραι ἄγχου προσίωσιν, αὖθις ἐπαναχωρεῖν ἐπὶ τὴν ἀρχαίην ἰητρείην. ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης, ἐπὶ τὴν δευτέρην. μέχρις ὅτου μαλθαχθῶσι, καὶ πελασταὶ τῷ προσίωσι. κἄπειτα δὲ ἂν ἀναστομωθῶσι, προστιθέναι προσθετὰ ποιήσαντα. ἔστω δὲ τὸ μέγεθος, ὅσον ἐλαίη. τούτων δὲ τὸ ἕτερον προσκεῖσθαι, μέχρις ὅτου ἑπτακαίδεκα, κἄπειτα θάτερον προστιθέναι. ὁκόταν δὲ προστίθεσθαι μέλλῃς, ἄψαι τὸ προσθετὸν τὸ ἐκ τῆς ῥητίνης. ἀφίστησι γὰρ ἀπὸ τοῦ στόματος τῶν ὑστερέων, ἐν ἐλαίῳ ῥοδίνῳ, ἢ ἰρίνῳ. πρὶν δὲ τὸ μολύβδινον προσκεῖσθαι χρή, ὅκως ἐν ὀρθῷ τῷ στόματι ἐνερείσηται εἰς τὸ εἴσω τοῦ σώματος. ἔπειτα μαλθακτήρια προστιθέναι. λούεσθαι δὲ θερμῷ, καὶ πρὸ τῶν προσθετῶν, καὶ ὕστερον. καὶ διάπνοον διδόναι τὸ θαλάσσιον τι τῶν εἰρημένων. διδόναι δὲ ὅταν ἡμέραι γένωνται δύο ἢ τρεῖς ἀπὸ προσθέσιος, σκεψάμενος, ἢν μὲν τὸ στόμα καλῶς ἔχῃ τῶν ὑστερέων καὶ καθαρὸν ᾖ, παύεσθαι τούτου τοῦ προσθετοῦ. μετὰ δὲ τοῦτο μαλθακτήρια. ὅταν δὲ ἀποφλεγμήνῃ τὸ στόμα τῶν ὑστερέων, αὖθις προστιθέναι τὸν αὐτὸν τρόπον τὰ φάρμακα, καὶ τἄλλα ποιέειν, κατὰ τὸν ὑφηγημένον τρόπον. ὅταν δὲ καλῶς ἔχῃ τὸ σῶμα, ἀναφυσῆν ὡς εἴρηται. καὶ τὸ στόμα δὲ ἀναφυσῆν δεῖ καὶ τὰς ὑστέρας, ὡς δὲ προσθετὸν ποιήσαντα ξὺν τῷ σύκῳ, προσθεῖναι. ποιέειν δὲ δύο καὶ ταῦτα. πρὸ δὲ τοῦ προσθεῖναι πυριῆσαι. καὶ τῇ πυρίῃ τῇ ἐκ τοῦ μαράθου τῇ πρόσθεν εἰρημένῃ. μετὰ δὲ τὴν πυρίην τῇ ὑστεραίῃ προστιθέναι τὸ φάρμακον. ὅταν δὲ μέλλῃ προστιθέναι, πρὸ πάντων τῶν προσθετῶν λούσαντα, οὕτω προστιθέναι. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἡμέρῃ, μαλθακτήρια ἀρήγει, ἄχρις ἂν φλεγμήνωσι. μετὰ δὲ τὴν φλεγμασίην, ποιέειν τὰ ἄλλα κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον. ποιέειν δὲ καὶ πρὸ τοῦ προσθέτου τούτου τοιαῦτα, οἷάπερ καὶ πρὸ τοῦ προτέρου. ἣν μὲν μίη ἅπαξ προσθεῖν ἀρκέοντως δοκέῃ εἶναι, φυσῆσαι τὰς ὑστέρας, καὶ πεπαῦσθαι. ἢν δέ τις χρῄζῃ αὖθις προστιθέναι τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ καὶ πρότερον. μετὰ δὲ ταῦτα ὅταν καλῶς δοκέωσι, καὶ καιρὸς εἶναι τῆς πυρίης καθασκευάζειν τὴν ἐκ τῶν θυμιαμάτων. σκευάζεται δὲ τόνδε τὸν τρόπον. κύπειρον κόψαντα καταστῆσαι ὅσον σκαφίδα. καὶ κάλαμον μυρεψικόν, ἕτερον τοσοῦτον. καὶ σχοίνου τοῦ μυρεψικῆς, ἴσον. καρδαμώμου τρίβον. καὶ κυμίνου αἰθιοπικοῦ. καὶ ἀννήσου. καὶ πηγάνου ξηροῦ. καὶ ὑπερικοῦ. καὶ μαράθου σπέρμα. ὅταν δὲ ταῦτα παρασκευάσῃς, ἐγχέας εἰς τὴν χύτρινον οἴνου αὐστηροῦ κοτύλας ἕξ, ὡς εὐωδεστάτου λευκοῦ, ἐπιπάσαι τῶν κεκομμένων ὅσον τεταρτημόριον, καὶ ἀνταράξαι εἶτα ἐπιχέαι, ὅσον τριώβολον ὁλκὴν μύρον αἰγύπτιον ὡς βέλτιστον, ἢ ἀμαράκινον, ἢ ἴρινον ἄκρον. ὅταν δὲ ἐπιχέῃς, ἀνταράξαι πυρίην μαλθακὴν τῇ πυρίῃ, πλεῖστον χρόνον. λούειν δὲ πρὸ τῆς πυρίης. καὶ πυριῆν ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς. ὅταν δὲ παύσηται πυριωμένη, ἐπιθέματι χρὴ ἐπικεῖσθαι ἐπὶ τῇ πυρίῃ, ὅκως μὴ ἀποπνέῃ. μετὰ δὲ τοῖσι δᾳδίοισι καὶ τοῖσι μολυβδίοισι χρέεσθαι. ὅταν δὲ πυριήσῃς ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς, ἑτέρας διαλιπεῖν, δύο ἢ τρεῖς. τὰς δὲ μεταξὺ ἡμέρας, λούειν δὶς τῆς ἡμέρης. ἐσθίειν δὲ πράσα ἑφθά, καὶ ὠμά. καὶ ῥαφανίδας. καὶ κάρδαμα. καὶ σκόροδα ὀπτὰ καὶ ἑφθά. καὶ τὸ πόμα ἀκρητέστερον. καὶ ἰχθύσι θαλασσίοισι, τοῖσι προειρημένοισι χρέεσθαι. ὅταν δὲ ἡμέραι διαλιπόμεναι παρέλθωσι, πυριῆν χρὴ ἐπιπάσαντα ὀλίγιστα ἑκάστου τῶν κεκομμένων ἐς τὴν ὑπάρχουσαν πυρίην. καὶ οἶνον ἐπιχέαι. ἢν δοκέῃ δεῖσθαι καὶ ἔλαιον, καὶ τούτῳ πυριῆσθαι. ὁκόταν δέ σοι δοκέῃ καλῶς ἔχειν τῆς πυρίης, καὶ τὸ στόμα μαλθακὸν εἶναι, καὶ ἀνεστομωμένον ὡς χρή, καὶ ὦσιν αἱ ὑστέραι ἐγγύς, μετὰ τὴν πυρίην τῇ ὑστέρῃ ἡμέρῃ, προστιθέναι τὸ φάρμακον τὸ ξὺν τῇ σμύρνῃ. προσθετὰ δὲ εἶναι δύο. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν τῇ ὑστεραίῃ ἡμέρῃ, τὰ μαλθακτήρια προστιθέναι. καὶ μέχρις ὅτου ἀποφλεγμήνωσιν αἱ ὑστέραι. μετὰ δὲ τοῦτο τοῖσι δᾳδίοισι καὶ μολυβδίοισι χρῆσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα διαλιπεῖν ἡμέρας ὡς ἂν δοκέῃς εἶναι τὰς φλεγμασίας ἀποσκεπτόμενον τῶν ὑστερέων. καὶ τὴν δύναμιν τεκμαιρόμενον τοῦ σώματος, αὖθις ἀναπυριῆν ὡς γέγραπται. ἢν μὴ δοκέῃ ἔτι ὑπάρχουσα πυρίη ἱκανὴ εἶναι. ἐν ταύτῃ ἐμβαλὼν τῶν θυμιαμάτων ὥσπερ τὸ πρότερον. καὶ οἶνον ἐπιχέων καὶ ἔλαιον. ἢν δοκέῃ δὲ αὐτὴ ἀχρεῖος εἶναι ἡ πυρίη, ἑτέρην ἐξ ἀρχῆς καθασκευάζειν. δεῖ δὲ νεοχμὸν πίνειν τὸ φάρμακον ἐφ' ἑκάστῃ προσθέσει μέχρις ὅπου

ὕφαιμα

μυμου

πλέονα

ὕφαιμα καθαίρηται. ἢν δὲ τοιαῦτα καθαρθῇ, πεπαύσθω. διαίτῃ δὲ τῷδε τῷ τρόπῳ. ἀνερωτᾶν δὲ ἐν ὁκοίῃσιν ἡμέρῃσιν αὐτῇ ἐγένετο τὰ καταμήνια. ἀπὸ τουτέων ἀρξάμενος διαιτῆν τῇδε τῇ διαίτῃ. πρῶτον μὲν λουέσθω πολλῷ θερμῷ, πλὴν τῆς κεφαλῆς. ὅταν δὲ παύσηται, διδόναι τυρὸν δριμὺν, καὶ πήγανον οἴνῳ δεύοντα μέλανι, ἴσον ἴσῳ κεκρημένον. ἔπειτα αὐτὴν, ἄλφιτα ἐπιπάσαντα, δοῦναι πιεῖν ἐκ τοῦ λουτροῦ εὐθέως. εἶτα ἄριστον δοῦναι ἐν καιρῷ. ἐσθίειν δὲ μάζαν ἢ ἄρτον. καὶ πράσα ἑφθὰ ἢ ὠμά. καὶ τῶν ὁμοιοτρόπων δριμέων πάντων τῶν προγεγραμμένων. καὶ ἕτερος ἄλλοτε. τὸν δὲ ἀφρὸν μὴ ἀφαιρεῖν. καὶ σίλφιον πουλὺ ῥινῶντα. καὶ σκόροδα ἐγκαθεψῶντα πολλά. ὄψοισι δὲ χρῆσθαι τῶν ἰχθύων τοῖσι σελάχεσι πᾶσιν ἑφθοῖσι, ὀξυγλυκέσι βολβιδίοισι, πολυποδίοισιν ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ, φύλλον ἀποτριμμένον πίνειν. καὶ ἐσθίειν ὡς πλεῖστα καὶ ἐπὶ ἀρίστῳ, καὶ ἐπὶ δείπνῳ. λούεσθαι δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον, ὅταν μέλλῃ ἀναπαύεσθαι. ταύτῃ τῇ διαίτῃ μέχρι ἡμερέων πέντε ἢ ἓξ χρήσθω. μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας πρωῒ μὲν διδόναι νήστει, ἀκτῆς καρπὸν, ὅσον πυρῆνας ἕξ, ἐν οἴνῳ ἀκρήτῳ. καὶ σηπίης ᾠὰ, ὅσον δέκα, ἢ δυοκαίδεκα. ταῦτα τρίψαντα ὁμοῦ λεῖα, πρωῒ διδόναι νήστει πίνειν. μετὰ δὲ τοῦτο τὸ φάρμακον διδόναι τὴν πόσιν. ἐπὴν χρήσωσιν δὲ λούεσθαι. πιεῖν δὲ τὸ πήγανον. καὶ τὸν τυρὸν οὕτως ἀριστᾶν, τὸν προγεγραμμένον τρόπον. δειπνεῖν δὲ ὀψιαίτερον, λούεσθαι δὲ αἰεὶ τῆς ἡμέρης δὶς αὐτήν. ἡ δὲ δίαιτα ἔστω, μέχρις ἡμερέων τρισκαίδεκα, ἢ τεσσαρεσκαίδεκα. ὅταν δὲ αὗται αἱ ἡμέραι παρέλθωσι καταπότια ποιέειν ἐκ τοῦ ὀποῦ τοῦ σιλφίου, ὅσον κύαμον. καὶ διδόναι τοῦτο πρῶτον. μετὰ δὲ τοῦτο, ἄλλα τὰ προγεγραμμένα ποιέειν. ὅταν δὲ ἡμέραι γένωνται πέντε καὶ εἴκοσιν ἐν ταύτῃ τῇ διαίτῃ, τὰ μὲν ἄλλα ποιέειν κατὰ ταῦτα. πρὸ δὲ τοῦ ἀρίστου, ὅταν μέλλῃ ἀριστᾶν, προτρίψαι σκορόδου ἄγλιθας οἷον τέσσαρας. καὶ τυρὸν δριμὺν, ὅσον ἀστράγαλον. καὶ ἄλφιτα παραμίξαι ὀλίγα, καὶ ποιέειν μαγίδα, καὶ ταύτην πρῶτον καταφαγεῖν. πρὸ δὲ τοῦ δείπνου, ἀκρητὴν ἐπιρροφέειν. καὶ οὕτω σιτέεσθαι. τὰ δ᾽ ἄλλα τὴν αὐτὴν δίαιταν διαιτῆν. ὅταν δὲ ἐννέα ἡμέραι γένωνται καὶ διαλείποι ἐς τὸν χρόνον, διδόναι τοῦτο πρῶτον. καὶ μετὰ τὸν ὀπὸν καὶ τῆς ἀκτῆς, κύμινον αἰθιοπικόν. καὶ τοῦ κάστορος ὅσον ὀβολόν. ὅταν δὲ ἡμέραι λοιπαὶ δύο ἔωσι, τουτέων μὲν ἀπαλλαγῆναι πάντων τῶν πομάτων καὶ τῶν καταποτίων. τὸ δὲ ξὺν τῷ δαυκίῳ φάρμακον διδόναι λουσαμένῃ νήστει. μετὰ δὲ τὴν πόσιν τοῦ φαρμάκου, διδόναι λινόζωστιν. καὶ κράμβην ὁμοῦ ἑψῶντα ἐν ὕδατι, ἡδύναντα ἐν ὀξυγλυκεῖ καὶ ἁλσί. καὶ σιλφίῳ καὶ ἐλαίῳ ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ. ταῦτα διδοὺς τρώγειν. καὶ τῶν χυλῶν ῥοφέειν. καὶ τὸ πόμα ἀκρητέστερον πίνειν. ὄψοισι δὲ χρῆσθαι πολυποδίῳ ἑφθῷ, ἢ σηπιδίοισι. ταῦτα μὲν ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ. ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, κρέας αἰγὸς, ἢ οἰὸς, ἢ ἀρνὸς δίεφθα. καὶ πράσα. καὶ τῶν ἄλλων δριμέων, ὅ,τι ἂν βούληται. λουσάσθω δὲ ἀπὸ τοῦ δείπνου. αὕτη ἡ δίαιτα τὰς δύο ἡμέρας, τὰς ὑστάτας. ἢν δὲ πρὸς τὴν δίαιταν ταύτην, μὴ καταστασθῇ τὰ ἐπιμήνια, τὸν ἐπιόντα μῆνα τὴν αὐτὴν δίαιταν ἐξ ἀρχῆς διαιτῆν, ἄχρι τῶν ὑστάτων δύο ἡμερέων. ταύτας δὲ τὰς δύο τῇ προτέρῃ ἡμέρῃ τῆς ὑστάτης προσθετὰ ποιήσας, προσθεῖναι κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον, φαρμάκου τοῦ ἐν τῷ ὕδατι πινομένου. προστιθέσθω δὲ προλούσας. σκέψασθαι δὲ χρὴ, καὶ τῶν ὑστερέων ὅκως ἔχουσι. καὶ αἰεὶ περὶ πάντα τὸν χρόνον ὅκως καλῶς ἕξουσι. καὶ τὸ στόμα ὀρθόν τε καὶ ἰσομαμένον εἴη. καὶ ἢν δοκέωσι πρὸ τῆς προσθέσιος, προπυριηθῆναι. ἢν δὲ καὶ καταρραγῇ τὰ ἐπιμήνια, ἢν μὲν συχνὰ, ἐλάσσοσι λουτροῖσι κεχρῆσθαι, καὶ τῇ ἄλλῃ διαίτῃ τε καὶ θεραπείῃ. ἢν δὲ ἐλάσσω, πλείοσιν. ἢν δὲ προσημήναντα εἴη, αὖθις διαίτῃ τῇ αὐτῇ κεχρῆσθαι. καὶ θεραπεύειν, ἄχρις ὅτου ἂν φανῇ τὰ ἐπιμήνια. ὅταν δὲ ἅπαξ ἔλθῃ τοῖσι τοιαύτῃσιν, ἄριστον ἐν γαστρὶ λαμβάνειν. αὕτη πασέων τῶν ὁμοιοτρόπων νούσων ἡ θεραπείη.

ὑπὸ

, καὶ αὐτή

Ἢν αἱ μῆτραι ψαύσωσι τοῦ ἰσχίου καὶ προσκέωνται, στεῤῥὸν γίνεται ἐπὶ τὸν κενεῶνα. καὶ ὀδύναι νειαίρης γαστρός. καὶ ἐς αὐτὸν τὸν κενεῶνα, καὶ ἐς τὰς ἰξύας, καὶ ἐς τὰ σκέλεα ἡ ὀδύνη ἐμπίπτει. καὶ πιταίνεται καὶ ἐκπυίσκονται, καὶ ἔμμοτοι γίνονται, καὶ ὄλλυνται, ἢν μή τι τάμῃς ἢ καύσῃς. ὅταν οὕτως ἔχῃ, φάρμακον πῖσαι κάτω. καὶ λούειν πολλῷ θερμῷ. καὶ πυριῆν τὰς ὑστέρας. ἐγχέαι τε καὶ οὖρον παλαιὸν, καὶ ἀναζέειν. καὶ ἐς τὰ κοῖλα τῆς πυέλου ἀντικαθίζεσθαι, περικαλύψας εἵματι τὴν γυναῖκα, ὡς μὴ διαπνέῃ. ἐπὴν δὲ ἀποψύχηται τὸ οὖρον, ἐμβάλλειν μύδρους διαπύρους ἐς τὸ οὖρον. καὶ πυριῆν μέχρις οὗ φῇ, ἀμαυρὰ βλέπειν, καὶ λιποθυμέειν. λοῦσαι δὲ θερμῷ ὕδατι. κἄπειτα ἁψαμένη τῷ δακτύλῳ, ἑλκεῖν τὸ στόμα τῶν ὑστερέων, πρὸς τὸ ὑγιὲς ἰσχίον. καὶ τὰς νύκτας προστίθεσθαι μαλθακτήρια. ἐπὴν δὲ φῇ κατ᾽ ἰθὺ εἶναι, προπυριήσας πίσιν θυώδεσιν, αὖθις προστιθέναι τινὰ μαλθακτήρια.

ὑπὸ

‸ αἱ δὲ αἱρεώμεναι

ἀμφι

ἂν

ἀλλὰ καὶ

ἀλλὰ καὶ τοὺς μολύβδους ἡμέρας τρεῖς, ἕνα καθ' ἑκάστην ἡμέραν. μετὰ δὲ ταύτας, τὴν ἐχέτρωσιν, ἢ τὴν σκίλλην, τρεῖς ἡμέρας. μετὰ δὲ τοῦτο σκεψάμενος ἐν τῇσιν ἐπιμηνίοισι μάνθανε, ἤν τι χολώδεα ᾖ, ἤν τε φλεγματώδεα, ἤν τι αἷμα διεφθορὸς ᾖ. καὶ ἢν δ' ἐν αὐτῇ αἷμα καθήρας, προστιθέναι, ὅτου ἂν σοι δοκέῃ μάλιστα δεῖσθαι. καὶ μετακλύζειν τοιουτέοισι. προστιθέναι δὲ τὰ προσθετὰ, ἐς ὃ ἂν αἷμα καθαρὸν ἀνάγηται. καὶ ταῦτα ἐνεργεῖν τρεῖς ἡμέρας. ἐλάφου δὲ στέαρ προστιθέσθω τηκτὸν ἐμβάπτων μαλθακὸν εἴριον. ἔπειτα γλήχωνα τὴν ἡμέρην. θυμιουμένη τῇσιν ἀρώμασι. καὶ οὕτω παρὰ τὸν ἄνδρα ἴτω. Ἢν δὲ ἐκ τόκου ἡ νόσος γένηται, κεκαθαρμένης πάντα ἐκ τῆς πνείης τοῦ ὄρου, αὐτίκα εἶναι οὖν τὰ οἰδώδεα. κἄπειτα λυσαμένην, ἄλειφα λευκὸν αἰγύπτιον προστιθέσθω, πρὸς τὸ ὑγιὲς ἰσχίον. καὶ κατακείσθω ἐπὶ τοῦτο. ἢν δὲ μὴ δὲ πρὸς ταῦτα μεταστέωσιν αἱ ὑστέραι, πινέτω νῆστις, τῆς γλυκυσίδης κόκκους τοὺς μέλανας πέντε, ἐν οἴνῳ εὐώδει. καὶ ἐπὶ τῷ σιτίῳ τρωγέτω, σκόροδα ὠμὰ καὶ ὀπτὰ καὶ ἑφθά. ὄψοισι δὲ χρήσθω ὡς ἐλαχίστοισιν, ἢν μὴ γένηται ὑγιὴς, ὡσαύτως καθαίρειν αὐτὴν ὡς ἐπὶ τῆς πρόσθεν. ἐπὶ δὲ ταύτης τῆς νόσου ἢν μὴ αὐτίκα σχοῖεν ἐν γαστρὶ, ἄτοκοι γίνονται. ἢν δὲ ὧδε ἔχωσι, τὰ ἐπιμήνια μὴ γίνηται, μὴ δὲ πῦρ ἐπιλάβῃ, φαρμάκοισι πρῶτον καθαίρειν, ἄνω μάλιστα. ἢν δὲ ἀσθενὴς ᾖ, κάτω. καὶ μετὰ τὴν φαρμακοποσίην, ἤν σοι δοκέῃ φλεγματώδης εἶναι, ἐμείτω, νῆστις τε καὶ ξὺν τῷ σιτίῳ. καὶ ὡς τὰ πολλὰ ὑγιὴς ἔσται. Ἢν δὲ αἱ μῆτραι πρὸς τὸ ἰσχίον οὖν αἰθῶσι, τὰ ἐπιμήνια παχέα ἐόντα, οὐ γίνεται. ὀδύνη δὲ οὖν τὴν νειαίρην γαστέρα ἀφικνέεται. ἀφικνέεται δὲ καὶ οὖν τὸν κενεῶνα, καὶ διακνέεται. ὅταν ὧδε ἔχῃ, λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ διδόναι σκόροδα τρώγειν ὡς πλεῖστα. καὶ γάλα πίνειν ἱκνευμένως. ἔπειτα οἶνον ἄκρητον. καὶ πυριῆσαι ὅλην. καὶ φάρμακον δοῦναι ἄνω. ἢν δὲ ἀσθενεστέρη ᾖ, κάτω. ἢν δὲ ἰθυνθῇ, πυριῆν τὰς ὑστέρας, μαράθρῳ. ξυμμίσγεται δὲ καὶ ἀψίνθιον. ἐπὴν δὲ νεοπυρίητος ᾖ, ἀφέλκειν τὸ στόμα τῷ δακτύλῳ ἠρέμα τῶν ὑστερέων, πρὸς τὸ ὑγιὲς ἰσχίον. παρηγορικῶς μαλθάσσοντα τὸ σῶμα τε καὶ τὰ ἀμφιπονεόμενα. καὶ προσθεῖναι τι μαλθακτήριον. μετὰ δὲ, μολύβδους. καὶ αὐτίκα σκίλλαν, εἶτε ναρκίσσινον μίαν ἡμέρην διαλιπών. ἐπὴν δέ σοι δοκέῃ καθαρή τις εἶναι, τὸ νέτωπον προστιθέσθω ἐν εἰρίῳ. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ἔλαιον ῥόδινον. τῶν ἐπιμηνίων δὲ ἰόντων, ἄμεινον μὴ προστίθεσθαι. ἢν δὲ μὴ ἴωσι, κανθαρίδας τέσσαρας, ἀπτέρους καὶ ἄποδας, ἄτερ κεφαλῆς, καὶ γλυκυσίδης κόκκους πέντε τοὺς μέλανας, καὶ σηπίης ᾠά. καὶ σελίνου σπέρμα ὀλίγον ἐν οἴνῳ. καὶ ἢν ὀδύνη ἐνῇ, καὶ στραγγουρίην ἔχῃ, ἐν ὕδατι θερμῷ ἐγκαθήσθω. καὶ πινέτω μελίκρητον ὑδαρές. ἢν δὲ μὴ καθαίρηται, αὖθις τὸ φάρμακον πινέτω. ἢν δὲ ᾖ ἀσιτέουσα, πινέτω καὶ ξυνίτω τῷ ἀνδρί. ἢν δὲ μὴ γίνηται, διδόναι ὅτι κατασπάσει, ὁρέων πρὸς τὴν δύναμιν τῆς γυναικὸς, καὶ τότε ἀσφαλὲς φοιτᾶν πρὸς τὸν ἄνδρα. ἢν γὰρ ἴσχῃ ἐν γαστρὶ, ὑγιὴς γίνεται. ἐν δὲ τῇ καθάρσει ἢν ἔῃ πουλλὴ, λινόζωστιν ἐσθιέτω. καὶ πόδας εἰος ἑφθοὺς ἁπαλούς. καὶ σιτίοισι μαλθακοῖσι χρείσθω.

Ἢν οὖν τὸ ἰσχίον αἱ ὑστέραι ἢ ἐς τὸν κενεῶνα κατασκήψωσιν λεχοῖ, προστιθέναι οὖν θάτερον ἰσχίον, αἰγύπτιον ἔλαιον λευκὸν ἢ ῥόδινον. ἐπὶ δὲ τὸ ὑγιὲς ἰσχίον ἄμεινον κατακεῖσθαι. πίνειν δὲ γλυκυσίδης κόκκους τέσσαρας τοὺς μέλανας, καὶ ἀκτῆς καρπὸν ἐν τοῖσι δαισὶν ὅσον χηραμύδα, καὶ κάστορος ὡς κύαμον. καὶ σιτίοισι χρήσθω μαλθακοῖσι. λινόζωστις δ' ἂν ἁρμόζοι πρὸ τοῦ σιτίου ἑφθὴ ὡς κράμβη. ῥοφείτω δὲ καὶ τοῦ ὕδατος. καὶ τὰ δριμέα τρωγέτω, πλὴν ῥαφανίδος. καὶ κρομμύου. καὶ καρδάμου. ἄριστον δὲ, θριδακίνη. ὁκόσα δὲ ἀπὸ τῶν ὑστερέων ξυμβαίνει γίνεσθαι νοσήματα, λέγω δὲ ὁκόταν αἱ ὑστέραι ἐκ χώρης κινηθῶσι, προσπίπτουσιν ἄλλοτε ἄλλῃ, ὅκου δ' ἂν προσπέσωσιν, ὀδυνήματα κατασηρίζουσιν ὀδυνηρά. καὶ ἢν ἅψηταί τις τῆς κύστιος, ὀδύνην παρέχουσι. καὶ τὸ οὖρον οὐ δέχονται. οὐ δὲ τὸν γόνον ἐπὶ σφέας ἕλκουσι. καὶ ἄμφω ἀλγέει. κἢν μὴ ταχεῖαι λύσιες γίνονται, διαπυΐσκονται αἱ ὑστέραι ὕστερον κατὰ τὰ αὐτὰ χωρία, ἢν πρὸς αὐτὰ θέωσι. γίνεται δὲ κατὰ κενεῶνας τε καὶ βουβῶνας, καὶ ὑπὲρ τοῦ κτενός. χρὴ δὲ ἐν ἀρχῇσιν ὅταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, ὧδε θεραπεύειν. καὶ χλιάσματα προστιθέναι. καὶ ἐν ὕδατι θερμῷ εἶναι. ἀγαθὸν γὰρ καὶ ἐν τούτῳ. ἢ σπόγγοισιν ἐν ὕδατι θερμῷ ἐκπιεζομένοισι πυριῆν. καὶ πίνειν τῶν ὑστερικῶν φαρμάκων. ἢν δὲ μὴ πρὸς ταῦτα λύηται, φαρμακεύειν κάτω, καὶ ἄνω ἢν δέῃ. ὁκοτέρου ἂν γένηται δεῖσθαι. τοῦτο δὲ διαγνώσῃ, τῷδε τῷ τρόπῳ. ἢν μὲν οὖν τοὺς βουβῶνας, καὶ κτένα, καὶ κύστιν ἐγχρίμψῃ, αὗται χρήσουσιν ἄνω φαρμακείης. ἢν δὲ οὖν τοὺς κενεῶνας τε καὶ τὰ ὑποχόνδρια, αὗται δέονται κατωτερικοῦ φαρμάκου. τὰ δὲ νοσήματα πάντα τὰ τοιου-

τότροπα

πολύποδας

πέντε

μάλισ… ἴσχουσι

τὸν τρόπον, γεραιτέρῃσι μάλιστα γίνεται, ἢ νεωτέρῃσι πρὸς τὰς ἀπολείψιας τῶν ἐπιμηνίων. γίνεται δὲ καὶ νέῃσιν ἐούσῃσιν, ὁκόταν χηρεύσωσι πουλὺν χρόνον. ἢν δὲ ἐν τῇ ἕδρῃ τράπωνται, τὰ ὑποχωρήματα κωλύονται. καὶ ὀδύναι ἴσχονται τήν τε ὀσφὺν καὶ τὴν νειαίρην γαστέρα καὶ τὸν ἀρχόν. ὅταν ὧδε ἔχῃ, λούειν χρὴ μὲν τῷ θερμῷ. καὶ πυριῆν τὴν ὀσφῦν. καὶ ὑποθυμιᾷν τὸ κατόπιν κακώδεσι. καὶ προστιθέναι ὅσα καθαίρει τε καὶ ἐλαύνει τὰς ὑστέρας. καὶ πιπίσκειν ὅτι ἂν προσδέχηται τῶν ξυμφερόντων μάλιστα. ἢν δὲ κατασκήψωνται ἐς τοὺς βουβῶνας τε καὶ οὐρητῆρας, ὀδύναι γίνονται ἰσχυραί. καὶ νάρκη ἐν τοῖσι σκέλεσι, καὶ ὁ οὐρητὴρ ἀποφράσσεται. καὶ τὸ οὖρον οὐ μεθίησι. θεραπεύειν δὲ χρὴ ὧδε. πρὸς μὲν τὰς ῥῖνας προστιθέναι, τὰ εὐώδεα καὶ μύρα. πρὸς δὲ τὰς ὑστέρας, τὰ δυσώδεα θυμιᾷν. ἅπασα δὲ πρόφασις ἱκανὴ τὰς ὑστέρας παροξῦναι, ἢν ἔχωσί τι φλαῦρον. καὶ γὰρ ἀπὸ ῥίγεος τῶν ποδῶν καὶ ὀσφύος. καὶ ἀπὸ τοῦ ὀρχεῖσθαι, καὶ πτίσσαι, καὶ κεάσαι, καὶ δραμεῖν πρὸς ἄναντες χωρίον, καὶ πρὸς κάταντες. καὶ ἀπ' ἄλλων ἱκανῶν. ταῦτ' οὖν χρὴ σκέπτεσθαι ἐν ὅλον τὸ σῶμα καθορέοντα, ὅταν παριόντα λυθῇ νουσήματα. τὰ γὰρ τοιάδε πάντα, ἀνάγκη δὴ τῷ πλέονι, τῷ ἐλάσσονι νοσεῖν. καὶ ἐπῇν δὲ ἂν ἐκλάμψῃ, μάλιστα ταύτῃ τὰ ἐξαπιναῖα δῆλα τῶν νουσημάτων. ὁκόταν οὖν ταῦτα λυθῇ, ἀνωτέρω χρὴ λαμβάνεσθαι ἐκ τοῦ παντὸς ἀνθρώπου, ὁκόσαι ἀποψύξιες σκελέων ἢ ναρκώσιες ἐν ψύξει γίνονται, καὶ ἐν τοῖσιν ὑστερικοῖσι. ταῦτα πάντα μετάρσιοι τὰς ὑστέρας ἐν τοῖσι τοιουτέοισι καταχεῖν χρὴ θερμὸν ὕδωρ, ἐπὶ τὰς ὑστέρας τῶν πέριξ χωρίων. καὶ ἐκθερμαίνειν αὐτὰς καὶ τὰ σκέλεα, ὅταν προσαπεψυγμέναι ἔωσιν.

Ἢν περιστραφῶσιν αἱ μῆτραι ἐκ τόκου ἐπὶ δεξιά, τά τε λοχεῖα οὐ γίνονται. καὶ ὀδύνην ἔχει τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς κενεῶνας. καὶ τὸ δεξιὸν σκέλος βαρύνεται, καὶ νάρκην ἔχει. καὶ οὐ τετραμμένη, καὶ οὐκ ἂν δύναιτο τοῦ στόματος θιγεῖν τῶν μητρέων, ἀλλ' ὄψει λείας τε καὶ ὁμαλὰς ἰσχυρῶς. ὅταν ἡ ὧδε ἔχῃ, φάρμακον πῖσαι ὑφ' οὗ καθαίρεται καὶ ἄνω καὶ κάτω, κάτω δὲ μᾶλλον. καὶ πυριῆν ὅλον τὸ σῶμα, καὶ τὰς ὑστέρας μάλιστα προσηνῶς. καὶ λούειν τῷ θερμῷ, δὶς τῆς ἡμέρης. καὶ τῶν πομάτων ὅ,τι μάλιστα ἂν προσδέξηται πειρώμενος. καὶ τῷ ἀνδρὶ ξυνευδέτω θαμινά. καὶ τὴν κράμβην ἐσθιέτω.

Ἢν δὲ αἱ ὑστέραι ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ κλιθῶσιν, ἢ τὸ ἰσχίον ὀδύνη ἴσχει, ὀξέη τε καὶ ἀτρεχνὴ, τάς τε ἰξύας, καὶ τοὺς κενεῶνας, καὶ τὸ σκέλος, καὶ ὑποσκάζει. ὅταν οὕτως ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πῖσαι ἐλατήριον. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ὑποθυμιῆν. τῶν δὲ κριθέων χοίνικας δύο. καὶ ἐλαίης φύλλα κατακνῆσαι σμικρά. καὶ κικίδα κατακόψαι. καὶ καταπάσσαι. καὶ ὑοσκυάμου τρίτον χοίνικος. ταῦτα μίξας καὶ ἐλαίῳ περιποιήσας ὅσον ἡμικοτύλιον ἐν χύτρῃ καινῇ, ὑποθυμιᾷ τέσσαρας ἡμέρας. τῆς δὲ νυκτὸς γάλα βοὸς, καὶ μέλι, καὶ ὕδωρ πινέτω. καὶ τῷ θερμῷ λουέσθω.

Ἢν παραλοξαίνονται αἱ μῆτραι, καὶ δοχμοὶ ἔωσι, καὶ τὸ στόμα ἐφ' ὧν τὰ ἐπιμήνια αὐτῇ τὰ μὲν κρύπτονται, τὰ δὲ προφανέντα οἴχονται, καὶ οὐχ ὅμοια γίνονται, ἀλλὰ κακώδεα καὶ ἐλάσσονα ἢ πρὸ τοῦ. καὶ ἡ γυνὴ οὐκ ἐγγίνεται τουτέου τοῦ χρόνου. καὶ ἡ ὀδύνη ἴσχει τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τὸ ἰσχίον, καὶ ἐφέλκεται αὐτό, ὅταν οὕτως ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίνειν, καὶ λούειν θερμῷ. καὶ πυριῆν. ὁκόταν δὲ νεοπυρίητος ἢ καὶ νεόλουτος, τὸν δάκτυλον παραφράξασα, ἀπευθυνέτω καὶ παρευθυνέτω τὸ στόμα τῶν μητρέων. καὶ ὑποθυμιάσθω τὰ εὐώδεα. καὶ τῶν πομάτων δίδου, ὅ,τι ἂν μάλιστα προσδέχηται πειρώμενος. σιτίοισι δὲ χρήσθω μαλθακοῖσι. καὶ σκόροδα ἐσθιέτω, καὶ ὠμὰ, καὶ ἑφθά. καὶ τῷ ἀνδρὶ ξυνευδέτω. καὶ ἐπὶ τὸ ὑγιὲς ἰσχίον κατακείσθω ἐπὶ θάτερον, καὶ πυριήσθω. ἡ δὲ νοῦσος δυσαπάλλακτος. ἢν δὲ ἄγχιστα ἔωσιν, ἐμέειν θαμινά. τὰς δὲ ὑστέρας πυριῆσαι, τοῖσι δυσώδεσι, μέχρι ἂν ἐν χώρῃ ἱδρυνθῶσιν. διαίτῃσι δὲ χρήσθω μὴ λαπακτικῇσιν.

Ἢν αἱ μῆτραι προσίωσιν ἐξωτέρω τῆς φύσιος, πυρετὸς ἔχει τὸ αἰδοῖον, καὶ τὴν νειαίρην γαστέρα. καὶ τὸ οὖρον στάζει θαμινὰ καὶ κατ' ὀλίγον. καὶ δάκνεται σφοδρῶς τὸ αἰδοῖον. πάσχει δέ, ἢν ἐκ τόκου ἐοῦσα, τῷ ἀνδρὶ συνευνάζηται. ὅταν οὖν ὧδε ἔχῃ, μύρτα καὶ λωτοῦ ξύσματα ἑψῆσαι ἐν ὕδατι, καὶ θεῖναι τὸ ὕδωρ ἐν τῇ αἰθρίῃ. προσαιονᾶν δὲ ὧδε, ὡς ψυχρότατον ἢ τὸ αἰδοῖον. καὶ τρίβων λείως πρόσπλασσε. ἔπειτα πινέτω ὕδωρ φακῶν σὺν μέλιτι καὶ ὄξει, ἐμείτω, ἕως ἂν αἱ ὑστέραι ἀνελκυσθῶσι καὶ τὴν κλισίην ἄνεκας χρὴ ποιέειν τὰ ἀπὸ ποδῶν. καὶ τὸ αἰδοῖον ὑποθυμιῆν τὰ κακώδεα. τὰς δὲ ῥῖνας, τὰ εὐώδεα. σιτίοισι δὲ χρέεσθω, ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ψυχροῖσι. καὶ τὸν οἶνον ὑδαρέα λευκὸν πινέτω. καὶ μὴ λουέσθω. τῷ δὲ ἀνδρὶ ξυνεχέσθω.

Ἢν παντάπασιν ἐκ τοῦ αἰδοίου ἐκπέσωσιν αἱ μῆ-

τέρας, ἐκκρέμαντα οἷον ὄσχη. καὶ ὀδύνη λάζεται ἐς τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς βουβῶνας. καὶ ὁκόταν ἐπιγίνηται χρόνος, οὐκ ἐθέλουσιν ἐς τὴν ἑωυτῶν χώρην ἰέναι. ἡ δὲ νοῦσος λαμβάνει, ὁκόταν ἐκ τόκου ἐοῦσα πονήσῃ ἢ ταλαιπωρήσῃ, ὥστε ψαίειν τὰς ὑστέρας, ἢ τῷ ἀνδρὶ συνιῇ ἐν τῇ λοχίῃ καθάρσει. ὅταν ὧδε ἔχῃ, ψύγματα χρὴ προστιθέναι [illegible] πρὸς τὸ αἰδοῖον. καὶ τὸ ἔξω ἐὸν ἀποκαθήρας, σιδίῳ ἐν οἴνῳ μέλανι ἑψήσας, τούτῳ περιπλύναι, καὶ ἔσω ἀπωθεῖν. ἔπειτα καὶ μέλι καὶ ῥητίνην ξυντῆξαι ἴσον ἑκατέρου. καὶ ἐγχέειν ἐς τὸ αἰδοῖον. καὶ κατακεῖσθαι ὑπτίην, ἄνω τοὺς πόδας ἔχουσαν ἐκτεταμένους. κἄπειτα σπόγγους προσθεῖσα, ἀναδῆσαι ἐκ τῶν ἰξύων. ἐς ὃ ἂν δ' οὕτως ἔχῃ, σιτίων μὲν ἀπεχέσθω. ποτῷ δέ, ὡς ἐλαχίστῳ χρήσθω, μέχρις ἂν ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσι. καὶ ἢν μὲν οὕτως ἐθέλωσιν ἐπακούειν καὶ ἀπιέναι, ἄλις ἔστω. ἢν δὲ μή, ἄκρα περιξύσας τὰ λέγνα τῆς ὑστέρης, καὶ ἀμφιπλύνας, χρίσαι τῇ πισσηρῇ. ἔπειτα πρὸς κλίμακα δῆσαι τοὺς πόδας. τὴν δὲ κεφαλὴν κάτω ἔχειν. καὶ τῇ χειρὶ ἔσω ἀπωθεῖν. ἔπειτα λούειν. καὶ ξυνδῆσαι αὐτῆς τὰ σκέλεα ἐναλλάξ. καὶ ἐᾶν νύκτα καὶ ἡμέρην οὕτως. καὶ διδόναι ὀλίγον χυλὸν πτισάνης, ψυχρόν. ἄλλο δὲ μηδέν. τῇ δ' ὑστεραίῃ κατακλίνας ἐπὶ τὸ ἰσχίον, σικύην προσβάλλειν ὡς μεγίστην, καὶ ἐᾶν ἕλκειν πουλὺν χρόνον, καὶ ἐπὴν ἀφέλῃς, μὴ ἀναχάσῃς, ἀλλὰ κατακλίνας, ἐᾶν καὶ μὴ προσφέρειν μηδέν, ἀλλ' ἢ τὸν χυλόν, ἕως ἂν ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσιν. ἢν δὲ δίψα ἔχῃ, ὕδωρ ἐλάχιστον πινέτω. ἐπὴν δὲ αἱ ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσι, σιτίοισιν ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ἐλαχίστοισι χρήσθω. ὁκόταν δὲ ἀποπατῆσαι θέλῃ, ἀνακειμένη ἀποπατέετω, ἕως ἂν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι γένωνται. ἔπειτα κλυζέσθω χλιηροῖσι πυριήσιν. ἄμεινον δὲ θερμῷ, ὡς ἐξ ἡλίου. καὶ περιπατέετω ὡς ἐλάχιστα. καὶ μὴ λουέσθω. κοιλίην δὲ μὴ λύσῃς. σιτίοισι δέ, ὀλιγίστοισι χρήσθω, μήτε δριμέσι, μήτε ἁλμυροῖσι. καὶ θυμιήσθω τὸ αἰδοῖον, τοῖσι κακώδεσι. κἀπειδὰν ἄρξηται περιπατεῖν, τὴν σφενδόνην φορέετω. Ἢν δ' ἔξω τοῦ αἰδοίου τὸ στόμα τῶν μητρέων ἐκπέσῃ, οἷα τοῦ αὐχένος τῶν μητρέων πλησίον τοῦ αἰδοίου κειμένου καὶ θύραζε ἰόντος, γίνεται δὲ τοῦτο μᾶλλον τῇσιν ἀτόκοισι. μάλιστα δὲ γίνεται ἐκ ταλαιπωρίης, ἐπὴν ταλαιπωρήσῃ ἡ γυνή. καὶ αἱ μῆτραι θερμανθῶσι καὶ ἱδρώσωσιν, ἐκτρέπεται τὸ στόμα αὐτέων διὰ τοῦ αὐχένος, ἅτε ἐν τῷ ὑγροτέρῳ, καὶ ὀλισθηροτέρῳ, καὶ θερμοτέρῳ χωρίῳ γενόμενον, ἢ ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ. καὶ ἐπὴν τοῦτο γένηται, ἰθύνουσιν ἔξω πρὸς τὸ ψῦχος. καὶ σφέων τὸ στόμα ἔρχεται ἐκτραπέν, ἢν μὲν ἐν τάχει θεραπευθῇ, ὑγιὴς γίνεται. ἄφορος δὲ πάντως καταλιμπάνεται. ἢν δὲ μὴ ἐν τάχει, ἔξω αἰεὶ ἔσται, καὶ σκληρὸν τὸ στόμα. καὶ ῥεύσεται αὐτόθεν ἰχὼρ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε γλίσχρος καὶ κάκοδμος. καὶ ἢν τὰ ἐπιμήνια χωρέῃ, ἢν ἔτι ἐν τῇ ἡλικίῃ ᾖ, ἐν δύνῃ ἐστί. χρόνου δὲ γενομένου ἡ τοιήδε νοῦσος, ἀνίητος γίνεται. καὶ ξυγκαταγηράσκουσιν ἔξω τὰς μήτρας ἔχουσαι. Ἢν δ' αἱ μῆτραι ἐξίσχωσι, περινίψας αὐτὰς ὕδατι χλιηρῷ, καὶ ἀλείψας ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ, πάλιν ἐνθεῖναι, καὶ ἀναδῆσαι καὶ ὑποθυμιῆν τὰ κακώδεα. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας τὰ εὐώδεα. ἢν δὲ πλείονα χρόνον αἱ ὑστέραι ἐξίσχωσι, καὶ περιψύχωνται ναρκωδέως, καταχέειν ὕδωρ θερμὸν πουλύ, ὅκως διαπυριηθῶσιν. ἢν δὲ ἤδη φυσέωνται καὶ ὄξεος μίσγοντες ξὺν ὕδατι, πυρίην, ἢ δάφνης, ἢ μυρσίνης, καὶ ἠρέμα πιέζειν, καὶ κηρωτῇ μύρῳ χρίειν ἢν ἐσακούῃ. ἢν δὲ μή, περικλύσαι τῷ ὕδατι καὶ ὄξεος ὀλίγον χλιήνας καταχέαι. εἶτα ἀλείφειν. ὁκόταν δὲ ξυντακέωσι, περινίψας ὡς λέλεκται ἐνθεῖναι. καὶ τὰ ἄλλα ποιέειν τὰ προειρημένα. ἔλαιον δὲ μὴ προσφέρειν μηδ' ἄλλο τι πῖον, μηδὲ λίπα ἔχον. Ἢν ἀποπτυχθῇ τι τῶν στομάτων τῆς ὑστέρης, τὰ ἐπιμήνια οὐ γίνονται ἢ ὀλίγα καὶ πονηρά, καὶ ἀλγεινά. καὶ ὁκόταν τῷ ἀνδρὶ ξυνεύδῃ, ἀλγέει. καὶ ὅ, τι ἂν ὁ ἀνὴρ μεθίῃ, ἐκ συνουσιασμοῦ ἔξεισι, καὶ οὐ θέλει ψαύεσθαι, οὐδ' ἕλκει τὴν γονήν. καὶ ὀδύνη ἴσχει τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας. καὶ τὸ στόμα τῶν ὑστερέων, δῆλον ψηλαφήσει. ὅταν τοίνυν ὧδε ἔχῃ, πυριῆσαι οὔρῳ παλαιῷ. ἔπειτα ἐμεσάτω τῷ φακίῳ συμμίξασα μέλι καὶ ὄξος. ἔπειτα λουέσθω, ὕδατι θερμῷ. ἔπειτα ἐγχέασα ἐς φιάλην ἀργυρέην ἢ χαλκείην, ἔλαιον λευκὸν αἰγύπτιον, καὶ ἅλας, καλυψαμένην δὲ καθίζεσθαι ἀμφὶ τὴν φιάλην. κἢν μὲν ἵκῃ ὀδμὴ αὐτῇ διὰ τοῦ στόματος ἐλαίου, φάναι αὐτὴν τέξεσθαι, καὶ τῇ ὑστεραίῃ ὑγιῆ γενέσθαι. ἢν δὲ ἵκῃ ὀδμή, θαρσύνειν. κἀπειδὰν μέλλῃ εὕδειν, προστιθέσθω τὸ αἰγύπτιον ἔλαιον ἐν εἰρίῳ. τῇ δ' ὑστεραίῃ, σκεψάσθω ἤν τι μᾶλλον κατ' ἰθὺ ᾖ τὸ στόμα τῶν ὑστερέων. καὶ ἢν φανῇ ἐόν, πυριῆσαι εὐώδεσιν ἡμέρας τρεῖς. καὶ προστιθέναι προσθετὰ ὁποῖα μὴ ἀναδήξεται. καθαίρειν δὲ καὶ

μετακλύζειν εὐώδεσι καὶ μαλθακοῖσιν, ἴσας ἡμέρας τοῖσι πρόσθεν. ὁκόταν δὲ τὰ ἐπιμήνια γένηται, νηστεύσασα καὶ ἀλουτήσασα, παρὰ τὸν ἄνδρα ἴτω, θυμιασαμένη τοῖσιν ἀρώμασιν. ἄτοκοι δὲ πολλαὶ καὶ ἐκ ταύτης τῆς νούσου γίνονται, ἢν μὴ μελεδανθῇ. Ἢν ἑλκωθῶσιν αἱ μῆτραι, καὶ πρόσω χωρήσωσιν, ἔπειτα τούτῳ ἐλαίῳ χρίων λίπα τὰς χεῖρας ἐντιθέναι. καὶ διδόναι καταπότιον σμύρνης ἀκρήτου, τρεῖς καταπιεῖν σπυράδας. καὶ πινέτω δάφνην χλωρὴν τετριμμένην, οἴνῳ διείς. καὶ ὑγιὴς οὕτω γίνεται. Ἢν ἐξουρᾷ ἢ τὰ αἰδοῖα, πρόσθετον τίθει. ἀνήσου καρπὸν καὶ σελίνου τρίψας λεῖα, πρόσθες πρὸς τὰ αἰδοῖα, ἢν μὴ κατὰ χώρην μένωσιν. ἀλλ' ὅτε μὲν ἔνθα, ὅτε δὲ ἔνθα ἴωσιν ὡς ὀδύνας παρέχειν. αἱ δὲ ἀφανέες γίνονται. ποτὲ δὲ ἐξίασιν ὡς ἔδρη. καὶ ὁκόταν μὲν ὑπτίη ᾖ, ἐπὶ χώρην μένουσιν. ὁκόταν δὲ ἀναστῇ, ἢ ἐξ ὕπνου ἐγείρηται, ἢ ἐπικύψῃ, ἢ ἄλλο τι ποιήσῃ κίνημα, ἐξέρχονται. πολλάκις δὲ καὶ ἡσυχίαν ἐχούσῃ. ταύτην χρὴ ὡς μάλιστα ἠρεμέειν τι καὶ ἀτρεμέειν, καὶ μὴ κινέεσθαι. καὶ τὸν κλισμὸν κεῖσθαι πρὸς ποδῶν ὑψηλότερον. καὶ τοῖσιν ἐμέτοισι χρέεσθαι. χρὴ γὰρ ἀντισπάσαι ἀνεκάς. καὶ τοῖσι δὲ στρυφνοῖσιν ἀπαιονᾶν, καὶ ὑποθυμιᾶν τὰ κακώδεα. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας, τὰ εὐώδεα. καὶ τὴν ῥοιὴν διὰ τοῦ ὀμφαλοῦ, τρύπαντα μέσην, ἐν οἴνῳ χλιήναντα, ἥ τις ἂν ἁρμόζῃ μάλιστα. καὶ μή τι κωλύῃ, προστιθέναι ὡς ἐσωτάτω. εἶτ' ἀναδῆσαι ταινίῃ πλατείῃ καὶ ἀναλαβεῖν ὡς μὴ ὀλισθαίνοι. ἀλλὰ μένοι. καὶ ποιέειν τὸ δῖον. καὶ τῶν μηκώνων ξὺν τῷ πυρῷ, καὶ τοῖσιν ἀλφίτοισι πιπίσκειν καθάπερ ἐν τῇ προσπτώσει γέγραπται. καὶ τῶν ποτημάτων πειρώμενος ὅ, τι ἂν μάλιστα προσδέχηται πιπίσκειν. σιτίοισι δὲ, ὡς μαλθακωτάτοισι χρέεσθαι. καὶ μετὰ ἀνδρὸς μὴ συνευδέτω, ἄχρις οὗ ἐπὶ χώρην οἰστέη. Ἢν αἱ μῆτραι ἐκπέσωσι, κισσὸν ὡς ξηρότατον τρίψας λεῖον, ἐνδήσας τε ἐς ὀθόνιον, προσίσχειν. καὶ λιπαρὸν προσφορέειν μεσηγύ. πιεῖν δὲ διδόναι πυροὺς πεφρύγας. καὶ μήκωνα λευκὴν, καὶ ἐλελίσφακον. καὶ κύπερον. καὶ ἄνησον. ταῦτα τρίψας λεῖα, διεὶς οἴνῳ, καὶ τῶν κυρηβίων τῶν ἀπὸ τῶν κριθέων, διδόναι δὶς τῆς ἡμέρης ἐφ' ἑκατέρου ἡμικοτύλιον. ἢν οὖν τὰ σκέλεα περὶ πόδα τράπωνται γνώσεαι ὧδε. οἱ μεγάλοι δάκτυλοι τοῖν ποδοῖν σπῶνται ὑπὸ τοὺς ὄνυχας. καὶ ὀδύνην ἔχει τὰ σκέλεα, καὶ τὼ μηρώ. καὶ ἐγκαλεῖται καὶ θλίβει τὰ ἀμφὶ τὸν μηρὸν νεῦρα. ὅταν οὕτως ἔχῃ, λούειν χρὴ πολλῷ καὶ θερμῷ, θαμινὰ, καὶ πυριῇν ἂν διώκῃ. καὶ ὑποθυμιᾶν τὰ κακώδεα. καὶ τὼ μηρὼ τῷ ῥοδίνῳ ἀλείφεσθαι λίπα. ἢν δὲ ἄναυδος γένηται, ἐξαπίνης τὰ σκέλεα ψυχρὰ εὕροις ἂν καὶ τὰ γούνατα καὶ τὰς χεῖρας. καὶ ἢν ψαύσῃς τῆς ὑστέρης, οὐκ ἐν κόσμῳ ἐστί. καὶ ἡ καρδίη πάλλεται, καὶ βρύχει. καὶ ἱδρὼς πουλύς. καὶ τἄλλα ὅσα ὑπὸ ἱερῆς νούσου ἐπίληπτοι πάσχουσι. καὶ ὅσα ἀπ' ὀνείρου δρῶσι. ταύτῃσι καταχέειν ὕδωρ ψυχρὸν χρὴ πουλὺ ἐπὶ τοῖν σκελοῖν τι. καὶ ὡς τἄλλα ποιέειν, καθὰ πρόσθεν εἴρηται. ἢν κινηθεῖσαι που προσπέσωσι καὶ ὀδύνην παρέχωσιν, ἐλαίης ψῶραν καὶ δάφνης, καὶ κυπαρίσσου πρίσμα ἑψήσας ἐν ὕδατι, ἐς εἴριον ἐμβαλὼν προστιθέναι. Ὁκόταν δὲ γυνὴ ἐκ τόκου ἐοῦσα φορτίον ἀείρηται, μέζον τι τῆς φύσιος, ἢ πτίσσῃ, ἢ κεάσσῃ ξύλα, ἢ δράμῃ, ἢ ἄλλα τινὰ τοιάδε δράσῃ, αἱ ὑστέραι ἐκπίπτουσιν πρὸς ταῦτα μάλιστα. ἐνίοτε δὲ πρὸς πταρμόν. ὁ γὰρ βιατὴ ἢν βίῃ πταρνυμένη, μὴ ἐπιλάβηται τῆς ῥινός. περικλύζειν χρὴ τὰς ὑστέρας ὕδατι χλιαρῷ. ἔπειτα τεύτλου χυλῷ ἀναζέσαντα ὁμοίως. εἶτα ἀκρήτῳ οἴνῳ μέλανι. ἢν δὲ μὴ ἐσίῃ, μαλθακτήρια ποιέειν χρή. ταῦτα δὲ ποιέειν χρὴ πρότερον, ἢ ψυχθῆναι καὶ ἐνθεῖναι ἔσω παρηγορικῶς. εἶτα ἐκτείνειν τὰ σκέλεα, καὶ ὑπαλλάξαι. καὶ ὑπὸ τὰ αὐτὰ ὑποτιθέναι τι μαλθακόν. ὑπὸ τοῦδε εἴργεσθαι χρή. τὰς τοιαύτας ὡς μάλιστα καὶ τὴν κοιλίην χρὴ φυλάσσειν, ὅκως μὴ ἐκταραχθῇ. πρὸς δὲ τὴν ῥῖνα τῶν εὐωδέων διδόναι. τὰς τοιαύτας χρὴ ἐξ ὑστέρου ἢν μὴ ἀτρεμίζωσιν, ἀλλὰ κινέωνται, ἐλλεβορίζειν. ἢν δὲ μὴ ἐξαρκέωσι, καὶ ἐμέτους ποιέειν. καὶ ἀλουτέειν. σιγῶν τε, καὶ ἠρεμέειν. Ἢν ἀερωθῶσιν αἱ μῆτραι, ἡ γαστὴρ ἀείρεται, καὶ φυσᾷ καὶ σμαραγέει. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. καὶ τὰ κοῖλα τοῦ προσώπου. καὶ ἡ χροιὴ ἀειδὴς γίνεται. καὶ τὰ ἐπιμήνια κρύπτεται. καὶ ἡ γονὴ οὐκ ἐγγίνεται ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. καὶ ἀσθμαίνει, ἀφρίζει τε καὶ ἀλύει. καὶ ὅταν ἔγρηται ἐξ ὕπνου, ὀρθοπνοίην ἔχει. καὶ ὅ, τι ἂν φάγῃ ἢ πίῃ, λυπέει αὐτήν. καὶ ἐμέει. καὶ ἀθυμέει μᾶλλον ἢ πρὶν φαγεῖν. καὶ πνίγεται. καὶ τὰ νεῦρα ἕλκεται. καὶ αἱ μῆτραι, καὶ αἱ κύστεις ἀλγέουσι. καὶ οὐκ ἔστι ψαῦσαι τῇ χειρί. τὸ δὲ οὖρον προΐεται. οὐ δὲ τὴν γονὴν δέχεται. ὅταν οὕτως ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πῖσαι κάτω. θερμῷ λούειν καὶ καθίννυσθαι θαμινὰ ὅλον τὸ σῶμα. ἔστι δ' ὅτε

καὶ ἄχρις

καὶ ἄχρις ὀμφαλοῦ πυριῆν. διαλιπὼν δὲ προστιθέναι τὰ ὑφ' ὧν καθαρθήσεται. καὶ μὴ ὀδὰξ ξήσεται. ὑποθυμιᾶσθαι δὲ τὰ εὐώδεα ὑπὸ τὰ αἰδοῖα. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας, τὰ κάκοδμα. καὶ πο τήματα διδόν, ἃ καθαίρουσιν ὑστέρας, καὶ ἐλαύνουσιν ἐς χώρην. καὶ τὴν λινόζωστιν ἐσθιέτω. καὶ τὸ γάλα μεταπινέτω, ὡς ἤδη τοῦ πλεύρου γέγραπται. ἡ δὲ νοῦσος οὐ χρονίη. Ἢν σκιῤῥωθῶσιν αἱ μῆτραι, τὸ στόμα τρηχύνεται, καὶ τὰ ἐπιμήνια κρύπτεται, ὁκόταν δὲ ἴῃ, ὡς ψάμμος φαίνεται τρηχέα. ἢν δὲ καὶ καθάψηται τῷ δακτύλῳ, τρηχὺ τὸ στόμα εὑρήσει τῆς μήτρης, ὡς πῶρος προσφύεται αἰεί. Ὅταν ὧδε ἔχῃ, τὸ κυκλάμινον χρὴ τρίψαντα, καὶ ἅλας. καὶ σύκον ὁμοῦ μίσγειν. καὶ ἀναποιέειν μέλιτι βαλανίδας. καὶ πυριήσαντα κλύσαι, τοῖσι καθαίρουσιν. ἐσθιέτω δὲ τὴν λινόζωστιν, καὶ κράμβην ἑφθήν. καὶ τὸν χυλὸν ῥοφείτω. καὶ πράσον. καὶ θερμῷ λουέσθω. Ἢν αἱ μῆτραι σκιῤῥωθῶσι, τά τε ἐπιμήνια ἀπολυγίζονται. καὶ τὸ στόμα αὐτέων ξυμμύει. καὶ οὐ κυΐσκεται. καὶ ὡς ἕτερον δεῖ. καὶ ἢν ψαύσῃς, ὡς λίθος δοκέει κᾶθι εἶναι. καὶ τὸ στόμα τρηχὺ, καὶ πολύῤῥιζον, καὶ οὐ λεῖον εἰδεῖν. καὶ τὸν δάκτυλον οὐκ ἐσίη. ὅς μιν καθορῇ. καὶ πῦρ λαμβάνει περίψυχον. καὶ βρυγμός. καὶ τὰς μήτρας ὀδύνην ἔχει, καὶ τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τοὺς κενεῶνας, καὶ τὰς ἰξύας. πάσχει δὲ ταῦτα, ἢν οἱ διαφθαρέντα τὰ ἐπιμήνια σαπῇ. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐκ τόκου, καὶ ψύχεος, ἢ πονηρῆς διαίτης, καὶ ἄλλως. φάρμακον οὖν χρὴ πιπίσκειν. καὶ λούειν θερμῷ πολλῷ τε ὕδατι καὶ ἐλαίῳ χρίειν. καὶ πυριῆν. ὁκόταν δὲ νεόλουτος ἢ νεοπυρίητος ᾖ, τὴν μήλην καθεὶς, ἀναστομοῦν. καὶ ἀνευρύναι τὸ στόμα αὐτέων, καὶ τῷ δακτύλῳ ὁμοίως. καὶ προστιθέναι μαλθακτήρια ὡς εἴρηται. καὶ τῶν πομάτων ὡσαύτως, πιπίσκειν καὶ θεραπεύειν. Ἢν δὲ σκληρωθῶσιν αἱ μῆτραι, τὸ στόμα σκληρὸν γίνεται τῶν ὑστερέων, καὶ ξυμμέμυκε. καὶ τὰ ἐπιμήνια οὐ γίνεται, ἀλλ' ἐλάσσω καὶ κακίω. καὶ ὀδύνη ἐμπίπτει. καὶ πῦρ, καὶ ῥῖγος λαμβάνει ἀμφὶ τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὴν ὀσφῦν, καὶ τοὺς κενεῶνας. ὅταν δὲ ὧδε ἔχῃ, λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. καὶ χλιάσματα προστιθέναι, ἢν ὀδύνην ἔχῃ, καὶ πυριῆν τὰς ὑστέρας, βληχρῶς πουλὺν χρόνον, τῷ ἀπὸ τοῦ σικύου τοῦ ἀγρίου ὕδατι. ἔπειτα προστιθέσθω μαλθακτήρια τρεῖς ἡμέρας ταῦτα ποιέειν. καὶ ἢν ψαύσῃ αὐτῆς, μαλθακὸν τὸ στόμα τῶν ὑστερέων φαίνεται, μοτοῦν ὠμολίνῳ καθετῆρα, τοὺς ἐμπύους μοτοὺς θεὶς. τὸν μὲν πρῶτον, λεπτόν. τὸν δὲ δεύτερον, ὀλίγον παχύτερον. ὁ δὲ παχύτατος ἔστω τῷ μεγέθει, ὅσον ὁ σμικρὸς δάκτυλος. μῆκος δὲ πέντε δακτύλων. χρίειν χηνείῳ ἀλείφατι. προστιθέναι δὲ, προπυριήσας τοῖσιν εὐώδεσι καὶ βάλανον μαλθακτικήν. ἢ νίτρου ὅσον ἐπαλείφοντα, ὡς μὴ τρώσῃ. οὐ γὰρ κεντεῖν δεῖ, καὶ προσκέεσθαι δύο ἡμέρας. ἀφίσταται δὲ οἷον λοπὸς καὶ δέρμα παχύ. διαλιπὼν δὲ τρεῖς ἡμέρας, τὴν κυκλάμινον τὸ ξὺν τῷ ναρκισσίνῳ. ἢν δὲ ταῦτα μὴ καθαίρῃ, κατὰ νόον πουλὺν προστιθέναι τέως τὸ ξὺν τῷ βουπρήστει, προσκέεσθαι δὲ τὴν ἡμέρην. καὶ ἐπὴν δάκνῃ ἰσχυρῶς, ἕλκειν τὴν βάλανον. καὶ διανίζεσθαι τὸ αἰδοῖον, ὕδατι θερμῷ, καὶ ἐν ἐλαίῳ δίζεσθαι. τῇ δὲ ὑστεραίῃ λουσαμένη, ἐλάφου στέαρ τήξασα, καὶ εἰς εἴριον μαλθακὸν ἀναφυρήσασα, προστιθέσθω. καὶ ἢν σοι δοκέῃ ἔτι καθάρσιος δέεσθαι, διαλιπὼν τρεῖς ἡμέρας, προστιθέναι τὸ ξὺν τῷ ναρκισσίνῳ. τῇ δὲ ὑστεραίῃ τὸ νέτωπον. ἔπειτα πάλιν διαλιπὼν τρεῖς ἡμέρας, κλύζειν τὰς ὑστέρας, εὐώδεσι καὶ λιπαροῖσι. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, τὴν γλήχωνα προστιθέναι μίην ἡμέρην. τῇ δὲ ἐπομένῃ, πυριῆν τοῖσιν ἀρώμασι. σιτίοισι δὲ δριμέσι χρῆσθαι, καὶ τοῖσι θαλασσίοισιν ἢ κρέασιν. ἐν δὲ τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν, πινέτω τὸν κάστορα. καὶ ἀσιτεύσασα ἀλουτείτω θυμιωμένη. καὶ τὸν κυκεῶνα πίνουσα, παρὰ τὸν ἄνδρα ἰέτω. Ἢν δὲ μὴ ἐνδέχηται τὸ στόμα τῶν ὑστερέων τὴν γονὴν, ἀλλὰ στερεῶδες ᾖ καὶ συμμεμυκὸς, προστιθέσθω μολύβδιον ὡς εἴρηται τρεῖς ἡμέρας λουσαμένη θερμῷ. καὶ μαλθακτηρίοισι χρείσθω. καὶ ἀνακείσθω ὑπτίη. καὶ ἐφ' ὕδωρ θερμὸν νιζέσθω, καὶ εἴριον ἐς μύρον ἀποβάπτουσα, προστιθέσθω. καὶ τὴν νύκτα προστιθέναι δεῖ μᾶλλον. παρατιθέναι δὲ πρὸς τὰ ἴσχια εἵματα ἐρίνεα, ἢ μαλθακὰ λίνεα, ὡς μὴ περιῤῥηδὴς ᾖ τὸ σῶμα. προσθέτοισι μαλθακτικοῖσι. σμύρναν πιοτάτην, καὶ πίσσαν, καὶ κηρὸν, καὶ στέαρ χηνός. ἔστω δὲ τῆς σμύρνης μὲν τὸ ἥμισυ. τῶν δ' ἄλλων διπλάσιον. ἐν εἰρίῳ δὲ προστιθέσθω. ἔστω δὲ δύο. προσκέεσθω δὲ λουσαμένη, τὴν ἡμέρην τὸ ἕν. τὸ δὲ ἕτερον, ἐς τὴν νύκτα ἐστάναι μαλθακὸν, καὶ ἐπειδὰν τοῦτο ὑφέληται, τῷ εὐώδει ὕδατι περινιζέσθω. ἢ ἐκλέψας κόκκους πεντεκαίδεκα. ἔστω καὶ ἐνδεκάτου ποσόν, ἢν δοκῇ εὖ ἐν γάλακτι γυναικὸς κουροτρόφου, καὶ τρίβειν. παραμίσγειν δὲ καὶ ἐλάφου μυελὸν, καὶ τ' ἄλλα ὁκόσα εἴρηται. καὶ μέλιτι ὀλίγῳ μίσγειν. τὸ δὲ εἴριον μαλθακὸν

καθαρὸν ἔστω, καὶ πρὸς τὴν ἡμέρην προστιθέσθω. ἢν δὲ βούλῃ ἰσχυρότερον ποιέειν, σμύρνης σμικρόν τι παραμίσγειν. ἄριστον δὲ ᾠοῦ τὸ λευκὸν, καὶ αἰγὸς στέαρ, καὶ μέλι, καὶ ἔλαιον ῥόδινον τουτέοισιν ἀναφυρῆν. ἔλαιον δὲ παραχλιαίνειν παρὰ τὸ πῦρ, καὶ τὸ ἀποστάζον εἰρίῳ ξυλλέγειν καὶ προστιθέναι. ἢ στέαρ ἐρυθρὸν χηνὸς τὸ ἡδὺ, καὶ μύρον ῥόδινον, ταῦτα ξυμμίσγειν καὶ προστιθέναι ἐν εἰρίῳ ἀναδεύσασα. ἄμεινον δὲ χηνὸς ἔλαιον. οἰὸς στέαρ. κηρὸς λευκός. ῥητίνη. νέτωπον. ἔλαιον ῥόδινον, ταῦτα ὁμοῦ τῆξαι καὶ μῖξαι. λουσαμένη δὲ προστιθέσθω χλιερὰ ἔσω πρὸς τὸ στόμα τῶν ὑστερέων. ἢ ἐλάφου μυελὸν ἢ στέαρ χηνὸς τήξας ῥοδίνῳ ἢ ἰρίνῳ ἐλαίῳ ἀναφυρῆν. εἴριον δὲ μαλθακὸν ἄγαν προστιθέναι. Γυναικὶ ὁκόταν αἱ ὑστέραι σκληραὶ γένωνται, καὶ ἐν τὰ αἰδοῖα ἐξίωσι καὶ οἱ βουβῶνες σκληροὶ γίνονται. καὶ καῦμα ἐν τῇσιν αἰδοίοισιν ἐνῇ, καὶ καρκινοῦται πάντα. ὅταν οὖν ὧδε ἔχῃ, σικύου χρὴ τὸ ἔνδον τρῖψαι καὶ κνεῖον, ὕδατος κοτύλην ἐπιχέαν ἐνεῖναι ἐς τὴν ἕδρην. καὶ καθαίρεται. ἢν τὸ στόμα τῶν ὑστερέων σκληρὸν γίνηται ὑπὸ ξηρασίης, καὶ ἐν σχήματι ἡ νοῦσος ᾖ, ὁ αὐχὴν, τῷ δακτύλῳ γνώσει παραψαύσας. καὶ ἢν ἐς τὸ ἰσχίον ἐλθῶσι, μὴ προσφέρειν δριμὺ μηδέν. ἢν γὰρ ἑλκωθῇ, ἢ φλεγμήνῃ, κίνδυνος τὸ παράπαν ἄτοκον γενέσθαι. προστιθέσθω δὲ, ὅσα μὴ ὀδάξεται, ὑφ' ὧν καθαίρεται. ὅταν ᾖ σκληραὶ ἔωσιν αἱ ὑστέραι, καὶ τί δὲ ἀλγέουσι, προσθετὰ τιθέναι, οἷον ἐλάφου μυελὸν, ἢ χήνειον στέαρ, ἢ ὕειον. καὶ ἴρινον μύρον ξὺν μέλιτι. καὶ μαλθάσσειν ᾠοῦ τὸ πυρρὸν καὶ κηροῦ λευκοῦ ὡς ἐπίπλασμα. καὶ κρίθινον, ἢ πύρινον ἄλευρον ξὺν ὕδατι καὶ πηγάνῳ ἑψεῖν. Ἢν αἱ μῆτραι ξυμμύωσι, τὰ στόματα σκληρὰ γίνονται σφέων. καὶ τὴν γονὴν οὐκ ἔτι δέχονται, ἀλλ' αὐτόθεν ἐπὴν ξυνευνηθῇ τῷ ἀνδρὶ, κινέουσα τὰ σκέλεα χωρέει. καὶ ὀδύναι τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς βουβῶνας ἔχουσι. καὶ τὰ ἐπιμήνια παντάπασιν οὐ γίνεται. ἢν δὲ γίνηται, ὀλίγα καὶ πονηρὰ, καὶ ἄχροα. ὅταν ὧδε ἔχῃ, λούειν πολλῷ θερμῷ. μετὰ δὲ τὸ λουτρὸν, διδόναι τοῦ κάστορος ξὺν τῇ γλυκυσίδῃ τῆς ῥίζης ξυμμίσγειν χρὴ ἐν οἴνῳ μέλανι εὐώδει. σιτίοισι δὲ διαιτάσθω, ὡς ἡ λεχώ. καὶ ἢν δῆλα ᾖ τὰ ἐπιμήνια, ἐπισχεῖν μίην ἡμέρην, καὶ πυριῆν ὅλην. καὶ φάρμακον διδόναι ποτόν. ἢν δὲ ἐθάδες ἔωσιν, ἄνω ἢν δοκῇ δεῖσθαι ἢ κάτω. γάλα οὖν ὄνου, ἢ ὀρρὸν προσφέρειν. καὶ πυριᾶσθαι βληχρῶς. καὶ μαλθακτήρια ὑστέρῃ προσφέρειν. καὶ κυκλάμινον, καὶ ναρκίσσινον. σικύην δὲ τῶν σμικρῶν, λαβεῖν τὴν ἐντεριώνην. καὶ καταχνίσας ἐξελὼν τὸ σπέρμα, παραστάζων γάλα γυναικὸς κουροτρόφου, τρίβειν, παραμιγνύων σμύρνην ἄκρητον. καὶ μέλι ὡς κάλλιστον. καὶ ἔλαιον λευκὸν αἰγύπτιον. καὶ ποιέειν μὴ ὑγρὸν ἀλλὰ ξηρόν. τοῦτ' ἐμπλάσαι ἐς εἴριον μαλθακὸν καθαρὸν, καὶ ἐμβάψατω ἐν λευκῷ ἐλαίῳ αἰγυπτίῳ. καὶ λουσαμένη προστιθέσθω. ὑποδείσθω δὲ καὶ ἐν σκίπῳ ἄτω, ὅταν καθαίρηται. ἐπὴν δέ σοι δοκέῃ ἀρκούντως ἔχειν, παύσασθαι. ἢν δὲ μὴ, αὖθις τιθέναι ἕτερον. μετὰ δὲ τοῦτο ἀμφελίξασα ἐν εἰρίῳ μαλθακῷ, στρογγύλον δὲ ποιέειν. καὶ νέτωπον ἐμβάλλειν. καὶ προστιθέσθω μίην ἡμέρην. τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ἔλαιον ῥόδινον ἐν εἰρίῳ. εἶτα πάλιν ἐλάφου στέαρ τήξας καὶ αὐτὸ ἐν εἰρίῳ. λουέσθω δὲ ἐν θερμῷ ὕδατι, αἰεὶ πρὸ τῶν προσθέτων. καὶ πυριάσθω εὐώδεσι βληχρῶς πλεῖστον χρόνον. μετὰ δὲ μίην διαλιποῦσα ἡμέρην, κλύσαι, ἢν μὲν φλεγματώδης, τῷ ξὺν τῷ κόκκῳ. ἢν δὲ χολώδης, τῷ ἀπὸ τῆς σκαμμωνίης. μετακλύζειν δὲ καὶ ἐπὶ τουτέοισιν ἀμφοτέροισι τῇ ὑστεραίῃ, τῷ ναρκισσίνῳ σὺν οἴνῳ γλυκεῖ. ἢν δὲ μὴ ᾖ ναρκίσσινον, ἀνθίνῳ ἢ ἰρίνῳ, ὡς καλλίστῳ. ἔστω δὲ τοῦ ἐλαίου τρίτη μοῖρα τοῦ οἴνου. ἔπειτα διαλιποῦσα δύο ἡμέρας, προσθέσθω τὸ ξὺν τῇ γλήχωνι ἡμέραν μίην. ἢν δὲ γένηται τὰ ἐπιμήνια, πινέτω νῆστις τὸν κάστορα τρεῖς ἡμέρας, σὺν οἴνῳ εὐώδει λευκῷ. ἐπὴν δὲ ἀπολήγῃ τὰ ἐμμήνια καὶ παραμένιμα ᾖ, λουέσθω. καὶ διανιζομένη ὕδατι ψυχρῷ, κυκεῶνα πινέτω ἄναλτον. σίτου δὲ μὴ ἀψάσθω. ξυνευνείσθω δὲ τῷ ἀνδρὶ, δύο ἡμέρας ἢ τρεῖς. ὁκόσον δ' ἂν χρόνον καθαίρηται, τὴν λινόζωστιν ἑψοῦσα ἐν ὕδατι, κἀπειδὰν ἑφθὴ γένηται, ἐκθλίψαι. ὑποτρίβειν δὲ σκόροδα καὶ κύμινον καὶ ἅλας. καὶ ἔλαιον ἀνακυκᾶν ἐν τουτέοισι. καὶ ὀλίγον ἐπιχέαντα τοῦ χυλοῦ ἀναζέσαι. τοῦτο πρὸ τῶν σιτίων ἐσθίειν. σκόροδα δὲ ἑφθὰ καὶ ὀπτὰ λαμβάνειν ὡς πλεῖστα. ἢν δὲ ἡ λινόζωστις μὴ ἁπαλὴ ᾖ, λείην ξυνεψεῖν χρὴ κράμβῃ, καὶ ἡδύνειν, καὶ προσπινέειν. καὶ ἢν ἐν γαστρὶ λάβῃ, ὑγιὴς γίνεται. καὶ πάντα οἱ κατὰ κόσμον ἴῃ. Ἢν δὲ τὸ στόμα τῶν μητρέων ξυμμύσῃ, γίνεται ἰσχυρὸν ὡς ὀρεινόν. κἢν ἐπαφήσῃ τῷ δακτύλῳ, ὄψει σκληρόν τε καὶ ξυναλεόμενον. καὶ τὸν δάκτυλον οὐκ ἐσίησι, καὶ τὰ ἐπιμήνια κεκρύφαται, καὶ τὴν

γονὴν

γονὴν οὐ δέχεται πουλὺν τοῦ χρόνου. καὶ ὀδύνην ἔχει τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὴν ὀσφῦν, καὶ τοὺς κενεῶνας. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἄνω προσίσταται, καὶ πνίγει ὅταν οὕτως ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίσαι κάτω. καὶ λούειν πολλῷ θερμῷ. καὶ προστιθέναι ὅσα μαλθάσσει τὸ στόμα. καὶ ὑπαλειπτρον καθιέναι. καὶ ἀναστομοῦν πέντε δακτύλων, καὶ ὡσαύτως λεοῦν. ὅταν δὲ μαλθακὸν ᾖ, προστιθέναι ὅσα καθαίρει αἷμα. καὶ τῶν πομάτων διδόναι καὶ πυριῆσαι παρέχειν καὶ ὅ,τι ἂν ἄλλο προσδέχηται. τὴν κράμβην δὲ ἐσθιέτω, καὶ τὸν χυλὸν ῥοφείτω.

Ἢν αἱ μῆτραι ξυμμύωσι, καὶ τὰ ἐπιμήνια μὴ φαίνηται. κολοκυνθίδα ἀγρίην, καὶ κύμινον αἰθιοπικὸν, καὶ νίτρον, καὶ ἅλας θηβαϊκὸν, καὶ νεφείδιον, καὶ ἄλευρον, καὶ σμύρναν, καὶ ῥητίνην, ζέσας πάντα ἐν μέλιτι, καὶ μίξας λεῖα. καὶ ποιήσας βάλανον προσθεῖναι.

Ἢν θρομβωθῶσιν αἱ μῆτραι, τὸ στόμα αὐτέων γίνεται, οἷον ὀρόβων μεστόν. καὶ ἢν ἐπαφήσῃ, ὄψει οὕτως ἔχον. καὶ τὰ ἐπιμήνια οὐ γίνονται, οὐδὲ ἡ γονὴ ἐμμένει, τέως ἂν ὧδε ἔχῃ. τοῦ κυκλαμίνου τὸν φλοιὸν περιλέψας. καὶ σκόροδα. καὶ ἅλας. καὶ σῦκον. καὶ μέλι ὀλίγον. ταῦτα τρίψαι καὶ συμμίξαι καὶ ποιῆσαι βάλανον, καὶ προσθεῖναι πρὸς τὸ στόμα τῶν μητρέων. καὶ τῶν ἄλλων προσθετῶν, ὅσα δριμέα τε δεῖ καὶ κατεσθίει, καὶ ὑφ' ὧν καθαίρεται αἷμα. καὶ τῶν πομάτων ὅσα ὑστέρας καθαίρει.

Ἢν παρὰ φύσιν αἱ μῆτραι χάνωσι, τὰ ἐπιμήνια χωρέει πλείονα. καὶ γλίσχρα. καὶ θαμινά. καὶ ἡ γονὴ οὐκ ἐμμένει. καὶ τὸ στόμα κεχηνὸς δεῖ. καὶ οὐχ οἷόν τε εἰργάσθαι τὴν γονήν. καὶ πῦρ καὶ ῥῖγος λαμβάνει, τὴν κάτω κοιλίην, καὶ τὰς ἰξύας. ἡ δὲ νοῦσος λάζεται ἐκ ῥόου αἱματώδεος. γίνονται δὲ καὶ ὁκόταν τὰ ἐπιμήνια ἐξαπίνης ἰσάμενα ῥαγῇ. ἡ δίαιτα γοῦν πρόσθεν εἴρηται. χρὴ δὲ προσθέτοισι θεραπεύειν. ἐν ἀρχῇ μὲν, καθαρτηρίοισιν ἅμα καὶ μαλθακοῖσιν. ἔπειτα ἠρέμα στύφουσι. καὶ σπόγγοισι τὰ κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ πυριῆν μυρσίνης ὕδατι, ἢ βάτου, ἢ ἐλαίης φύλλοις ἐναφεψῶν. ἢ ῥόδων ἢ οἰνάνθης, ἢ ἀμπέλου.

Ἢν τὸ στόμα τῶν μητρέων ἀναχάνῃ, ἢ ὡς πέφυκεν ἐν τοῖς ἐπιμηνίοις, οὕτω γίνονται τὰ ἐπιμήνια, πλέω καὶ κακίω πάντα. καὶ ὑγρότερα, καὶ διὰ πλείονος χρόνου. καὶ ἡ γονὴ οὐχ ἅπτεται, οὐδὲ μένει, ἀλλὰ πάλιν ἔξεισιν. κἢν ἐπιμένῃ, τὸ στόμα εὑρήσει διαπεπληχός, καὶ ἀδυναμίη ἴσχει ὑπὸ τῶν ἐμμηνίων. καὶ κοῦφον δεῖ καὶ ἄτονον, καὶ πρόσω χωρέει. τὰ δὲ κράτια χαλᾶται. καὶ πῦρ βληχρόν. καὶ ῥῖγος. καὶ ὀδύνην ἔχει τὴν νειαίρην γαστέρα καὶ τοὺς κενεῶνας καὶ τὰς ἰξύας. πάσχει δὲ ταῦτα μάλιστα, ἤν τι ἐν αὐτῇ διαφθαρῇ, σαπῇ καὶ παγῇ. πάσχουσι δὲ καὶ ἐκ τόκων ἔνιαι. αἱ δὲ καὶ ἄλλως. ὅταν γοῦν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πιπίσκειν. καὶ κεχοιμωτέρη ἔσται. κἢν ὀδύνη ἔχῃ, τῶν χλιασμάτων προστιθέναι. καὶ ὕδατι ψυχρῷ λούειν. καὶ διαλείποντα κλύζειν. καὶ τῶν πομάτων διδόναι, ὅ,τι ἂν μάλιστα προσδέχηται. καὶ ὑποθυμιᾷν, ὁκόσα ξηραίνει. καὶ πουλύποδας ἐσθιέτω. καὶ τὴν λινόζωστιν. ἢν δὲ μὴ μεμύκωσιν αἱ μῆτραι ὡς χρὴ, καθίννυσθαι ἐν ὕδατι, μυρσίνης ἐναφεψημένης, ἢ σχίνου, ἢ ἀμπέλου, ἢ ἐλαίης φύλλοισιν, ἢ ῥόδων. δίαιτα δὲ ἡ λέλεκται ἐπὶ τοῦ ἐρυθροῦ ῥόου. ἄριστον δὲ οἱ βοήθημα, δίψα. ἔμετοι θαμέες. καὶ λουτρῶν εἶρξις, ὁκόταν ἀναστομωθῶσι μᾶλλον τοῦ δέοντος αἱ ὑστέραι, καὶ μὴ μεμύκωσι. καὶ καθάρσιος δέονται, καὶ κλυσμῶν. καὶ θυμιαμάτων. ἢν δὲ ἀνθῶσι τὰ ἐπιμήνια, πλείω γίνεται καὶ κακίω καὶ ὑγρότερα καὶ πυκνά. καὶ ἡ γονὴ οὐκ ἐμμένει, ἀλλ' ἀνίκα ἴῃ, οἴχεται. καὶ τὸ στόμα ἐπαφώμενος τῷ δακτύλῳ ὄψει λεῖον. καὶ ἀδυναμίη αὐτὴν λαμβάνει ὑπὸ τῶν ἐμμηνίων. καὶ πυρετὸς καὶ ῥῖγος ἴσχει. ὀδύνη τε τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς κενεῶνας. μάλιστα δὲ ἤν τι ἐν ἑωυτῇ διαφθαρῇ σαπῇ, καὶ ἐκ τόκου, καὶ ἄλλως. ὅταν οὖν οὕτως ἔχῃ. θεραπεύειν χρὴ, ὅκου ἂν ἡ ὀδύνη ἔχῃ. ὡς ἐπὶ τῶν πρόσθεν γέγραπται.

Ἢν αἱ μῆτραι φλεγμήνωσι, τὰ ἐπιμήνια ἐπιλυγίζονται, καὶ ὁ τράχηλος ξυναραχνοῦται. καὶ πυρετὸς ὀξύς. καὶ γνώμης ἁπτόμενος. καὶ πονηρὰ καὶ ὀλίγα οἱ ἐπιφαίνεται. καὶ ὁκόταν νῆστις ᾖ, ἔμετός τις αὐτῇ ἐπέρχεται. ὁκόταν δέ τι φάγῃ, ταῦτα ἐμέει. καὶ ὀδύνη τὴν νειαίρην γαστέρα ἴσχει, καὶ τὰς ἰξύας. καὶ ἀποψύχει, καὶ περίψυξις δι' ὅλου τοῦ σώματος. ἡ δὲ γαστὴρ τότε μὲν σκληρὴ, τότε δὲ μαλθακή. καὶ ἐμπίπραται. καὶ αἴρεται καὶ δοκέει ἐν γαστρὶ ἔχειν. ἔστι δ' ὅτε κινεῖν φαίνεται τὸ πλήρωμα τῆς γαστρός. καὶ ἐμπίπλαται ἡ κοιλίη ὕδατος. καὶ ὁ ὀμφαλὸς ἐξίσχει. καὶ τὸ στόμα ἰσχνόν. καὶ ἐξαπίνης ἐφάνη τὰ ἐπιμήνια τρύζοντα. καὶ ὀλίγα καὶ πονηρά. καὶ λεπτύνεται τὰς κληΐδας, καὶ τὴν δέρην. καὶ οἱ πόδες οἰδίσκονται, καὶ αἱ πέζαι μάλιστα. ὅταν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον πίσαι, κάτω. καὶ προσθέτοισι πυριῆσθαι τὰς ὑστέρας, ὡς δυώδεκα τὰς ἡμέρας τοῖσι μολυβδίοισι. καὶ λοῦσαι θερμῷ

σκληροτόρα

ὕδατι πρὸ τῆς προσθέσιος μὴ δάκνοντι. καὶ μετὰ τὴν πρόσθεσιν κλύζειν δύο πόσιας. κνύζου ἑψῆσαι κοτύλην ὕδατος, καὶ ἀρχίσαντα τὸ ὕδωρ, κλύσαι κοτύλην ὕδατος, ξυμμίξαντα καὶ ἐλαίου ναρκισσίνου ἢ ἀνθίνου. μετὰ δὲ ταῦτα διαλιπεῖν ἡμέρας τρεῖς. εἶτα κλύσαι τῷ ξὺν τῷ ὄξει. καὶ πρὸ τοῦ σίτου τὴν λινόζωστιν ἑψοῦσα σὺν οἴνῳ ποσῷ, ἐσθιέτω ὡς κράμβην. καὶ τὸν χυλὸν ῥοφείτω. ἢν δὲ ἐπιμέθοι, φάρμακα πιπίσκειν, ὑφ' ὧν ὕδωρ καθαίρεται τὰς ὑστέρας. σιτίοισι δὲ χρήσθω ἄρτοισι καὶ λαχάνοισιν, ἑφθοῖσι, τακεροῖσι. θαλασσίοισι δὲ μᾶλλον ἢ κρέασιν, ἢ ἀκροκωλίοισιν ἑφθοῖσι τακεροῖσι. καὶ ταλαιπωρέειν ὡς πλεῖστα, καὶ πρὸ τοῦ σίτου καὶ μετὰ τὸν σῖτον. καὶ λουέσθω ὡς ἐλάχιστα ψυχρῷ. καὶ γλυκέων καὶ λιπαρῶν παντοίων εἰργέσθω. τὰς δὲ διὰ μέσου τῶν καθαρσίων, ἀδίαντον πινέτω, ἐν ὄξει κεκρημνισμένῳ νῆστις. ἡ δὲ νόσος, θανατώδης. ἐκφυγεῖν δὲ ὀλίγαι δύνανται. Ἢν μὲν οὖν γαστέρ' ἔχωσι φλεγμασίης μητρέων, τὰ ἐπιμήνια ἐπιλυγίζονται. καὶ ὁκόταν ἄσιτος ᾖ, ἐμεῖ. ὁκόταν δὲ βεβρώκῃ, ὀδύνη ἴσχει τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας. καὶ ὅλη ἡ κοιλίη, ὁτὲ μὲν σκληροτέρη, ὁτὲ δὲ μαλθακὴ γίνεται. καὶ καθίσταται δὲ οὐ πάνυ. κοιλίη μεγάλη γίνεται, καὶ οὐ καθαίρεται. καὶ οὐ δοκέει κύειν. καὶ πάσχει ὁκόσα περ καὶ αἱ ἐγκύμονες. κἂν θιγγάνῃς τῆς κοιλίης, κοῦφον τὸ οἴδημα γνοίης ὡς ἀσκοῦ. καὶ ὁκόταν δοκέῃ τόκου ὥρη εἶναι, αἱ μῆτραι ξυμπίπτουσι. καὶ τὰ ἐπιμήνια ὀλίγα, καὶ κακίονα. ταύτην φάρμακον χρὴ πιπίσκειν κάτω. καὶ προστιθέναι τῶν καθαρτικῶν. καθαρθεῖσα δὲ, ὑγιὴς γίνεται. Ἢν φλεγμαίνηται ἡ μήτρη, ψαύεται ἢν δέ τι σφακελίζῃ καὶ παλιγκοτέῃ, πῦρ ἔχει ὀξὺ καὶ μέγα, καὶ φρίκη σκληρὴ, τὰ ἀμφὶ τὰ αἰδοῖα. ἐκπάγλως τε αἰσθάνεται. καὶ δάκνεται καὶ ὁρμᾷ. καὶ εἴ τις ἐπαφήσει τῷ δακτύλῳ, καὶ αὖθις κάκιον ἴσχει. καὶ ἀδάξεται. καὶ τὴν κεφαλὴν ἀλγέει, καὶ τὸ βρέγμα. καὶ ἀχλὺς, καὶ ἱδρὼς μετωπίδιος. τὰ ἄκρεα ψύχονται, καὶ ἐπιτρεμαίνουσι. καὶ κῶμα ἔχει ἄλλοτε. καὶ ἐσακούειν οὐκ ἐθέλει. οὐδὲ ἡ ὑστέρη ἐνεργεῖ. ἀσιτίη πολλή. καὶ στόμαχος οὐ πάμπαν εἴργεται τὴν τροφὴν, καὶ ἡ κοιλίη. καὶ βοᾷ, καὶ ἀναΐσσει. καὶ ὀδυνᾶται τό, τε ἦτρον, καὶ τοὺς βουβῶνας, καὶ τὰς ἰξύας καὶ παραφύσιας. καὶ ταχὺ θνήσκουσιν. ἢν δὲ αἱ ὀδύναι καταγνῶσιν ὡς σπόγγοισι θερμοῖσιν ἐξ ὕδατος καὶ ἐλαίου ἐκπεπιεσμένοισι πυριῆσαι. καὶ προστιθέναι μαλθακοῖσι, μυελὸν ἐλάφου, καὶ χηνὸς ἄλειφα, καὶ κηρὸν λευκὸν, καὶ αὖ τὸ πυῤῥόν. ἢ κηρωτὴν πισσηρὴν προστιθέναι ξὺν ῥητίνῃ. καθαίρειν δὲ οἴνῳ, ἢ γάλακτι αἰγείῳ, ἢ ζωμῷ ὄρνιθος. οἶνον δὲ μὴ πίνειν. καὶ πτισάνης χυλὸν ῥοφείτω. Μητρέων ὀδύνης ἔγχυτον. Ἢν ὀδύνη μοῦνον ἢ συνεχὴς καὶ βίαιος, ἀχλὺς ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐνῇ. καὶ οὐκ ἔξεισι τὸ πνεῦμα, ἀλλ' αὐτόθι μένει κακόν. δεῖ οὖν οὕτως θεραπεύειν. ἀνδράφαξιος ἀγρίης καρπὸν, καὶ τεῦτλα ῥίψας ὁμοῦ λεῖα χλιήνας τε ἔγχεον εἰς τὰς μήτρας. Ὑστερέων ὀδύνας παύων. Οἶνον ὡς ἥδιστον ἴσον ἴσῳ κεράσας, τρία ἡμίχοα ἁπλικὰ, μαράθου ῥίζας, καὶ τοῦ καρποῦ τριτημόριον. καὶ ῥοδίνου ἐλαίου ἡμικοτύλιον. ταῦτα ἐμβαλεῖν ἐς ἐχῖνον καινὸν, καὶ οἶνον ἐπιχέαι, εἶτα πυριῆσαι, προστιθέναι δὲ καὶ σκίλλην, ἔστ' ἂν τὸ στόμα μαλθακὸν ᾖ. καὶ φορακιῶδες. καὶ ὅταν ἐν καθάρσει φλυκταῖναι ἀνὰ τὸ στόμα τῆς ὑστέρης φύσωσιν, οὕτω θεραπεύειν. σάρκα βοὸς, ἢ πικερίῳ. χηνείῳ στέατι καὶ ἀννήσῳ, τρίψαι λείως τὴν σάρκα, καὶ ἐς τὸ αἰδοῖον ἐντιθέναι.

Ἢν ἐρυσίπελας ἔχῃ τὰς μήτρας, οἰδέει τοὺς πόδας καὶ τοὺς μαζοὺς καὶ τὸ σῶμα. καὶ πόνος αὐτὴν κατέχει. καὶ ὀρθόπνοια γίνεται. καὶ ἀλγέει τοὺς κενεῶνας, καὶ τὸ ὑπογάστριον, καὶ τὰ στέρνα, καὶ τὴν κεφαλήν. τρόμος τε ἔχει. καὶ τὰς χεῖρας νάρκη, καὶ τοὺς βουβῶνας. καὶ τὰς ἰγνύας τρέμει. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τῇσιν ἰγνύῃσι καὶ πελιδναὶ γίνονται. καὶ κουφίζει ὀλίγον χρόνον. καὶ ἡ χροιὴ μάλιστα δὲ καὶ οἱ μαζοὶ ἀείρονται ἐπὶ τὴν ὁμοιοθυίην. ἀλλὰ γὰρ οὐ πάνυ τι ἀλγέει. καὶ πῦρ καὶ ῥῖγος λαμβάνει. καὶ ἐρυθρὸν τὸ πρόσωπον γίνεται. καὶ δίψα ἰσχυρή. καὶ τὸ ἧπαρ ξηραίνεται. ταῦτα ἢν ἐγκύμονι περιπέσῃ, θνήσκει. καὶ οὐκ ἂν δυνήσεται διαφυγεῖν. Ἢν ἐρυσιπέλας ἐν τῇσι μήτρῃσι γένηται οἰδήματα γίνεται πελιωδέστατα ἀπὸ τῶν ποδῶν ἀρξάμενα. καὶ ἐς τὰ σκέλεα πάντα καὶ ἐς τὴν ὀσφῦν. ὅσῳ δ' ἂν ὁ χρόνος πλείων γένηται, καὶ ὁ θώρηξ ἐπαίρει. καὶ οἰδίσκεται. καὶ περιψύχεται πᾶσα. καὶ πῦρ ἔχει μέγα. καὶ ῥῖγος ἐπιλαμβάνει. καὶ πνεῦμα πυκνόν. καὶ λιποθυμίη. καὶ ἀσθενείη. καὶ ὀδύνη παντὸς τοῦ σώματος. δυσθυμίη τε καὶ ἀκολασίη τῆς γνώμης. καὶ τὸ πάθος ἀνέρχεται ἐκ τῆς κάτω κοιλίης, ἐς τὰς ἰξύας, καὶ ἐς τὰ νῶτα, καὶ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ τὰ στέρνα καὶ τὸν τράχηλον, καὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸν στόμαχον. καὶ δοκέει θανέεσθαι. ὁκόταν δὲ λύηται ἡ ὀδύνη, νάρκη ἔχει τὰς ἰξύας, καὶ τοὺς βουβῶνας, καὶ τὰ

σκέλεα. καὶ ἐν τῇσιν ἰγνύσι πελιὰ γίνεται καὶ ὀλίγον χρόνον δοκέει ῥάων εἶναι. ἔπειτα αὖθις πονέεται. καὶ ὁ χρὼς φλυκταίνῃσι καταπίμπλαται. καὶ τὸ πρόσωπον ἐρυθήματα λάζεται πεφασία καὶ δισλεόμθρα. καὶ ὁ φάρυγξ αὖος. ἡ γλῶσσα τρηχέη. αὕτη ἡ νοῦσος, εἰ ἐγκύμονα σχοίη, κτείνει. ἢν δὲ μή, ἰατρικὴν χρὴ προσάγειν. ὄνου γάλα πιπίσκειν καὶ καθαίρειν. ἢν δὲ μὴ λύηται ὧδε, ψύχειν τὴν κοιλίην ἐν μαλθακοῖσι ψύγμασι. καὶ προσθέτοισι μὴ πολυκελέσι. καὶ καθῆραι κούφοις, ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον, καὶ ἐμέειν. ἀγαθὸν δὲ ἀκτῆς φύλλα λαμβάνειν ἑφθά, ξὺν ὀριγάνῳ ἢ θύμῳ ἢ πηγάνῳ. ἢν δὲ τὸ πῦρ μεθίηται, καὶ οἶνον καὶ σιτία διδόναι γλυκέα. πλὴν ἔν, ἀλλὰ παῦραι θεραπεύονται. Ὕδερος δὲ γίνεται ἐν τῇσι μήτρῃσι τὰ ἐπιμήνια χωρέει ἀσώδεα. καὶ ὑδατώδεα. καὶ οὐ πάνυ αἱματώδεα. οἰδέει καὶ ἡ ὑστέρη, καὶ φλέβες καὶ ὅσα ἄγχιστα. καὶ κνίσκεται. ἔπειτα πνίγεται. οἱ μαζοὶ ῥέουσι. καὶ ἡ νείαιρα γαστὴρ σκληρή ἐστι καὶ οἰδέει. καὶ πᾶς ὁ ἀμφὶ πέριξ χῶρος καὶ ἀλγέει ἤν τις αὐτὴν ψαύσειε. πυρετός τε καὶ βρυγμὸς ἴσχει. καὶ ὀδύνη ἀπέρχεται ἐς τοὺς κενεῶνας, καὶ ἐς τὰς ἰξύας. καὶ δυσόνειροι. καὶ κάκιον ἴσχει. ταύτην λούειν διὰ θερμοῦ καὶ χλιαίνειν. φάρμακον δὲ πιπίσκειν καὶ πνεύμονι βληχρῷ. καὶ κυκλάμινον βιώβολον ἐν ὀθονίῳ προστιθέσθω, ἀχολύσασα. καὶ κυπαρίσσου χυλὸν βρέχειν ἐν ὕδατι. καὶ καθαρείας τρίβουσα, προστιθέναι ὀλίγον χρόνον. καὶ διὰ πλείονος ἐνεργέει. Προσθετὸν ὅσον χήμην. κύμινον ἀσταφὶς λευκή. Ἄλλο. Κνίδης καρπός. ἄρου ῥίζα. τούτων ὁ βούλεαι ἐπιεικέως προστιθέναι. ἐπειδὰν ἐκκαθάρῃς κλυζέσθω καὶ ἀφαιρέειν καὶ ἐγκλύζειν τὰ αἰδοῖα. καὶ ξυγκοιμάσθω ἅμα. καὶ ἢν διενέγκῃ τὸ ἔμβρυον, ἐκκαθαίρεται πᾶσα καὶ ὑγιὴς γίνεται.

Ἄλλο ὁμοίως ὕδρου μητρέων. Ὕφαιμόν τι ῥέει ἰχωροειδές, καὶ καθαίρεται. καὶ δάκνει σφόδρα καὶ ἑλκοῖ ὥσπερ ἅλμη τὰ αἰδοῖα. καὶ τὰ πέριξ. καὶ ὅκου ἂν ἐπιστάξῃ, ἑλκοῖ. καὶ ἡ χροιὴ ἰκτερώδης. τὰ δὲ ἄλλα καθαίρεται πλεῖον, ὥσπερ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ῥόοισιν. ἡ δὲ νοῦσος βληχροτέρη τε καὶ ἄλλως θανατώδης γίνεται. ἢν ἐξέλθωσιν αἱ μῆτραι, ταύτην θεραπεύειν, ὡς τὴν ὑπὸ λευκοῦ ῥόου ἐχομένην. καὶ γάλα ὄνειον πιπίσκειν. καὶ ἰσχναίνειν. καὶ ἰῆσθαι φαρμάκοισι, τοῖσι προειρημένοισι. Ὕδρου ἐκλικτά. Ἢν ὕδωρ ἐκ τῶν μητρέων ῥέῃ, θεῖον χηνὸς ἄλφα λείχειν. ἢν ἄνεμος ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐνῇ, φῦσα ἔξεισι καὶ τρύζει. καὶ οἰδέει πάντα. καὶ πῦρ ἔχει καὶ καῦμα. πρὸς τοῖσδε, ἀΐσσει σφόδρα ὑπὸ τῆς ὀδύνης. καὶ τὸν ἄνδρα οὐ προσίεται. καὶ σφόδρα ἄχθεται τὴν εὐνήν. καὶ ὀρθοῦσθαι ἀδυνατέει. καὶ ὡς βαρέα μὲν κέεται ἐν τῇσι μήτρῃσι. καὶ κεφαλὴν ἀλγέει. καὶ ἀλύει. καὶ ἀναυδής ἐστιν. ἢν δὲ ἡ ὀδύνη προσέῃ, βοᾷ τε καὶ ἀλγέει πάντα, καὶ ἰξύας, καὶ ἐπίσειον, καὶ τὴν ἕδρην. καὶ τὸ οὖρον εἴργεται. καὶ ἡ κοιλίη πνίγεται. καὶ θάνατον ὁρᾶται. καὶ ὑποχόνδριον πιταίνεται. καὶ στόμαχος δάκνεται, καὶ τὸ στόμα πικρόν. καὶ ἐμέει ὀξέα καὶ ἄκρητα. καὶ ἐρεύγεται θαμινά. καὶ ῥαΐζει. ἢν δὲ μὴ ἀνοιδίσκεται, καὶ ἢν ἐπαφήσῃ καὶ ἀντιτυπέει καὶ ἀλγέει. κλύζειν οὖν χρὴ τὴν μήτρην μελικρήτῳ, καὶ ὀξυμέλιτι, καὶ ἐλαίῳ. κύμινόν τε τρίψας ἢ ἄννησον. καὶ λίνου πέταλα τρίβειν. καὶ ὄρνιθος ἀπόπατον ξὺν οἴνῳ καὶ ἐν ὕδατι ἐνιέναι. προσθέτοισι δὲ οἷς ἂν ἐγὼ γράψω. καὶ πιτήμασι χρέεσθαι. καθιζάνεσθαι δὲ ἐν ἐλαίῳ θερμῷ, καὶ ἀρώματα ἐμβάλλειν. σχοίνου ἄνθος ἢ ἐν ὕδατι δάφνης ἢ θαλάσσης. ἄριστον δὲ καθαίρειν κλυσμοῖσι μαλθακοῖσι τὴν κοιλίην. ἢ βάλανον προστιθέναι, ὡς νηπίου κοιλίη λύεται. θεῖον ἄπλυτον ξὺν μέλιτι. ἢν δὲ γεραίτερον ᾖ, κρόμμυον ἐς ἔλαιον, ἢ ἐς μέλι καὶ προστιθέναι. ἢ ταύρου χολήν, ἢ νίτρον ξὺν μέλιτι, ἢ ῥοιῆς ὀξείης χοίνικα ξὺν μέλιτι καὶ ἀλεύρῳ κεδρίνῳ. εἰ δὲ μύλη ἐμφύεται ὑπὸ πάχεος γονῆς ἐνεχομένης, θύμβρην λεαίνοντας ἐν ὄξει καὶ ὕδατι, τοῦτο διδοῦν πίνειν ἐν ψυχρῷ. ἢ ὑοσκυάμου τὸν καρπὸν λεῖον, καὶ κλύζειν ἅλμῃ καὶ ὀπῷ καὶ ὄξει. ἢν δὲ ἢ ξὺν ὕδατι κράτιστον μελίκρητον ἐνιέναι ξὺν ὕδατι φακῶν, ἢ ὀρόβων, ἢ ἴου ἄνθος. ἢν δὲ καθαρθῇ, οἷα τὰ πνευμοφλεγίδια, μυρσίνην ἕψειν, καὶ διανίζεσθαι σμύρναν. καὶ νέτωπον σὺν εἰρίῳ προστίθεσθαι. Ἢν ἄνεμος ἐνῇ ἐν τῇσι μήτρῃσι, καὶ δάκνῃ. καὶ τῇδε δεξιόν, πῦρ ποιέει. καὶ οἰδέει καύματι. καὶ ὀδυνᾷ. καὶ τὸν ἄνδρα ἀπαναίνεται καὶ ἄχθεται σφόδρα τῇ συνουσίῃ. καὶ τείνεται καὶ οἰδέει τὸ ἦτρον. καὶ οὐ δύναται ὀρθοῦσθαι, ἢ ἰθύνεσθαι. ὅταν οὕτως εὕρῃς, γνῶθι ὅτι ἄνεμος καὶ γονή ἐστιν ἐν τῇσι μήτρῃσι. καὶ ἡ γονὴ διὰ τοῦτο νῦν κάμνει. λαβὼν μέλι, κηρόν. καὶ λίνου πέταλα τρίψας λεῖα, ὄρνιθος στέαρ οἴνῳ εὐώδει χλιήνας, ἔγχεον ἐς τὰς μήτρας κλυστῆρι. πινέτω δὲ λίνου πέταλα, ἢ τὸν καρπὸν τρίψας, καὶ ἐς θεῖον ἐνελίξαι πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης. εἰ δὲ μὴ ἐνεργέει, χρῆσθαι ἐκεῖνον.

καὶ κρόκον, καὶ λίνου πέταλα, ὄρνιθος στέαρ τρίψας λεῖα, διεὶς τῷ γάλακτι γυναικείῳ ἐς ῥάκον γίλας ἄχνην ἐπὶ ὀθονίου λεπτοῦ ἐνδῆσαι. προστιθέσθω δὲ πρὸς τὸ στόμα τῶν ὑστερέων. κἢν ἀποφύσῃ πιμελὴ (ἀρκοδίας ὑστέρη) τηκεδόνα ἐντιθέναι. καὶ λεπτύνειν μέσως. αἱ γὰρ λίην λεπτυνόμεναι, ἀραιαί εἰσι καὶ ἐκτιτρώσκουσιν. εἰ δὲ οὐ δέχεται ἡ ὑστέρη, ἀλλὰ ἀφίησι, καὶ θερμὸν οὐκ ἔχει ἐν ἑωυτῇ, ὄργανον χρὴ μηχανοποιέεσθαι, ἐφ' ὃ ἑζομένης εἰσέλθῃ ἀτμὸς ἐς τὰς μήτρας. ἀμφὶ δὲ τοῦτο εἵματα κυκλόσε περιθεῖναι. ὑποθυμιᾶν δὲ κασίην, κιννάμωμον, σμύρναν. ἴσον ἑκάστου ἐν οἴνῳ τε φυρῆν στραίῳ τούτων καὶ ἐπιβάλλειν. ὀλίγον τε λούεσθαι. ὀλίγα σιτέεσθαι. ἀρήγει δὲ καὶ πρόσθετον τόδε· σμύρναν ἁπαλὴν σὺν μέλιτι. ἔστω δὲ τὸ μῆκος ὡς βάλανος. καὶ ταῦτα ποιέειν πλειστάκις πρὸς τὴν δύναμιν ὁρέων. καὶ οἱ ἐν σίτῳ πελεκῖνοι τριπτοὶ σὺν σμύρνῃ ὠφελέουσιν. ἑψεῖν δὲ μέλι σὺν τοῖσι δαισὶν ἀνακυκᾶν. καὶ ὅλον αἰγύπτιον κύαμον προσθεῖναι. καὶ ταύρου χολὴν. καὶ ῥοᾶς ἐρυθρῆς ἴσον κονύζῃ ποιεῖ. ὅμοιον δὲ ἐστι σελίνῳ ἑλείῳ. φύεται δὲ ἄγχιστα θαλάσσης ἐν χωρίοισι ψαμμώδεσιν. ὀσμὴ δὲ τούτου, ἥδιστος. τοῦτο σὺν μέλιτι καὶ οἴνῳ προσθεῖναι, ἢ βόλβιον, ἐν πυροῖς δὲ εὑρίσκεται, αἰγυπτίοισι δὲ μάλιστα, δριμὺ, ὅμοιον κυμίνῳ αἰθιοπικῷ. τοῦτο σκόροδον νίτρον ἐν τῷ αὐτῷ προστιθέναι. προλουέσθω δέ.

Ὅταν γυνὴ τὴν κεφαλὴν ἀλγέῃ, τὸ βρέγμα τε καὶ τὸν τράχηλον, καὶ ἰλιγγιᾷ περὶ τὰ ὄμματα, καὶ φοβέεται καὶ συχνὰ, καὶ οὖρα μέλαινα, καὶ δι' ὑστέρης ὅμοια, καὶ ἄση ἔχῃ, καὶ δυσθυμίη. μέλαινα χολὴ ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἔνι. θεραπεύεσθω δὲ ἐντορίνην παλαιὴν ἐνιαυσίην. ταύρου χολὴν, ἄνθος χαλκοῦ τρίβειν σὺν βάκχαρι καὶ προσθετὰ ποιέειν. καὶ φάρμακον πιπίσκειν καὶ λούειν.

Ὁκόταν δὲ δάκνωνται τὰς μήτρας γυνὴ καὶ ἀλγέῃ, καὶ ἀδάξηται. καὶ χολὴν οὐρέῃ ξανθὴν. καὶ ἡ μήτρη χάσκῃ, οἷα καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἰκτερώδεες, ἰδὲ ὅτι χολὴ ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἔνι. ἄριστον γοῦν ἐκκαθαίρειν, τὸ, τε πᾶν σῶμα, καὶ αὐτὰς προσθέτοισιν ἃ χολὴν ἄγει.

Ὁκόταν δὲ ψύχεται ὑστέρη. καὶ βάρος δοκέῃ ἐγκέεσθαι, καὶ τὸ χρῶμα οὐ λαμπρὸν, καὶ πέπηγεν ἡ ὑστέρη, ὅταν οὕτως ἔχῃ, καθαίρειν ὅ, τι φλέγμα ἄγει. καὶ λεπτύνειν χρὴ, καὶ πυκνὰ ἐμέειν.

Ὅταν γυναικὶ ὄζῃ κακὸν ἐκ τοῦ στόματος, καὶ τὰ οὖλα μέλανα ᾖ καὶ πονηρὰ, κεφαλὴν λαγωοῦ καὶ μύας τρεῖς, κατακαῦσαι χωρὶς. καὶ τῶν δύο μυῶν ἐξελεῖν τὴν κοιλίην. ἧπαρ δὲ καὶ νεφροὺς, μή. καὶ ἐν θυίῃ λιθίνῃ, τρίβειν μάρμαρον. ἢ λίθον λευκὸν, καὶ διασῆσαι. εἶτα μίσγειν ἴσον, ἑκάστου, καὶ τοὺς ὀδόντας τρίβειν. χρὴ δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ στόματι χωρία. κἄπειτα ἐρίῳ πινωδεστάτῳ τρίβειν, καὶ διακλύζεσθαι ὕδατι. βάπτουσα δὲ τὸ πινῶδες ἔριον ἐν μέλιτι, ἀνατριβέτω τοὺς ὀδόντας καὶ τὰ οὖλα, καὶ τὰ ἔνδον καὶ τὰ ἔξω. τρίβειν τε ἄννησον. καὶ ἀνήθου καρπὸν. καὶ σμύρνης ὁλκῆς ὀβολοὺς δύο, διεῖναι οἴνῳ λευκῷ ἀκρήτῳ ἡμικοτυλίῳ, ἐν τουτέῳ διακλύζεσθαι. καὶ ἐν τῷ στόματι πουλὺν κατεχέτω χρόνον. θαμινὰ δὲ τοῦτο δρᾶν, καὶ ἀναγαργαλίζεσθαι νῆστιν, καὶ μετὰ τὴν τροφήν. ἄριστον δὲ ὀλιγοσιτίη. κράτιστα χρὴ προσφέρεσθαι. τοῦτο τὸ φάρμακον, ὀδόντας καθαίρει, καὶ εὐώδεας ποιέει. καλέεται δὲ ἰνδικὸν φάρμακον.

Ὁκόταν γυναικὶ ὁ μαζὸς τρηχὺς γίνηται, συκῆς καρπὸν, ἢ βάτου ἑψῆν σὺν ὕδατι καὶ ἐλαίῳ. καὶ τοὺς μαζοὺς καταπλάσσειν. καὶ σεύτλου φύλλα ἐπιρρίπτειν. ἔπειτα ῥάψαι τὸ ῥάκος, ὡς κυρβασίην, τετμημένον ὅσσον τὸν μαζὸν ἐγχωρήσει, καὶ οὕτως ἐντιθέναι τὸν τιτθόν. ἢ δὲ διαπύῃ, τάμνειν. καὶ ἐρίῳ ῥερυπωμένῳ μοτῶσαι. καὶ ἐπιβάλλειν τὸ αὐτό. μετέπειτα φακῷ ἑφθῷ σὺν ἀλφίτῳ μίξαι, καὶ καταπλάσσειν.

Ἐπὴν γυναικὸς ἐν τῷ αἰδοίῳ ἢ ἐν τῷ ἀρχῷ ἀσκαρίδες γίνωνται, λύγου καρπὸς μίσγεται ἢ φύλλα. καὶ βοὸς χολὴ παραμίσγεται ὅσον ὀβολός. κεδρίνῳ δὲ ἐλαίῳ φυρῆν. καὶ ἐρίῳ πινόεντι δυιρωτάτῳ ἀναλαβεῖν. ἐντιθέσθω δὲ διὰ τρίτης, νύκτα καὶ ἡμέρας. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἀφελομένη, λουέσθω θερμῷ. καὶ σκόροδα ἑφθὰ, καὶ ὠμὰ ἐσθιέτω. καὶ αἱ ἀσκαρίδες ἐξίασι καὶ θνήσκουσιν. ἅλμῃ δὲ κλύζειν χρή.

Πρόσωπον ἀγλαΐζει. Ἧπαρ ταύρου τρίβειν σὺν ἐλαίῳ, ἀλείφειν δὲ σὺν ἀκρήτῳ οἴνῳ. χολὴ δὲ χλωροῦ φθείρει. ἀλλὰ καὶ ὁ χυλὸς τῆς πτισάνης, ὁμοίως λαμπρύνει. καὶ ὠὸν τὸ λευκόν. καὶ ἄλευρον θέρμων καὶ ὀρόβων καὶ σύκων καταπλασσόμενα. καὶ κράμβης ῥίζα καὶ σπέρμα. ταῦτα καὶ φακοὺς αἴρει. καὶ ἁλκυόνιον. καὶ κονιορτὸς ἢν λυπῇ τὸ πρόσωπον, κηρωτῇ ὑγρῇ, διὰ ῥοδίνου ὑποχρίειν. καὶ ὕδωρ ψυχρὸν περιχέειν. καὶ ῥυτίδας ἐκτείνει. ἐν θυίῃ λιθίνῃ μολυβδαίναν τρίβειν μιλιαῖον ὕδωρ παραχέοντα, πλάσαι κυκλίσκους. κἄπειτα ξηρανθέντων, ἐλαίῳ διεὶς, χρίειν τὸ τὰς ῥυτίδας φέρον πρόσωπον. ἢν δὲ ῥέωσιν αἱ τρίχες, λάδανον μετὰ ῥοδίνου ἢ αἰγείνου μύρου τρίβειν. καὶ μετ' οἴνου ἐγχρίεται. ὁ τὴν σμηκτρίδα γῆν. σὺν οἴνῳ, ἢ ῥοδίνῳ, ἢ ὀμφακίνῳ, ἢ ἀκακίῃ. καὶ ἢν μαδέῃ, κύμινον ἐμπλάσσειν

σι, ἢ περι

σι, ἢ πελιάδνων κόπρον, ἢ ῥάφανον τρίπτων, ἢ κρομμύω τρίπτων, ἢ τεύτλω, ἢ κνίδη. Τὰς δ᾽ ἐφηλίδας λεπτυμένας αἴρει, ὀρόβιον τεύτλου τε χυλός. ὠῶν τὸ λευκόν. πτισάνη. ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζα ξηρὰ, μετ᾽ οἴνου τρυγὸς τριφθεῖσα, ἐπαλειφομένη. ἢ συκῆς φύλλα προστιθέμενα. σισάμω τρίπτων σμήχεσθαι, ἢ ἀμυγδάλαις πικραῖς. κνίδης τε σπέρμα, σκορόδων κέλυφος τὸ διόμενον λεπίδιον. Λειχῆνας ἐξάγει πάντας. Ὄξος. μάννα. κισσηρίς. θεῖον μετ᾽ ὄξους. κάρδαμον ἄγριον καὶ ἀποσμηχθέν. ἐχίδνης λεβηρίδος. καὶ λαπάθου ἀγρίου ῥίζα τριβεῖσα μετ᾽ ὄξους οἰνώδους. ἢν δὲ φλυκταινοῦται, καὶ λιθαργύρου χρίε. Ῥόου ἐρυθροῦ ποτὸν ἀγαθόν. Ἐλάφου κέρας κατακαύσας ὠμηλύσει κριθῶν συμμῖξαι διπλασίω, ἐπὶ οἶνον πράμνιον ἐπιπάσσουσα πινέτω καὶ ἵσταται. Ἕτερον ὁμοίως ποτόν. Ἀδιάντου ῥίζαν τρίψας, καὶ ἐρεβίνθους φώξας, καὶ λέκυθον, πίνειν ἐν μέλιτι ὡς ποτὸν διδόναι. ἢ ἀλήτου σιτανίου ὀξύβαφον. κόμμεως λευκοῦ ἥμισυ, μάννης τρίτον μέρος, καὶ χοίνου ὀλίγον. ἢ πίτυος, ἢ κυπαρίσσου δεὶς ὕδατι, δίδου πιεῖν. πίνειν δὲ τῆς ἡμέρας, ἢ ἐλάφου κέρας κατακαίειν, τρίβειν τε καὶ ὠμηλύσει σὺν κεδρίσι πεφτε. οἶνος σὺν τοῖς δᾳσὶν αὐστηρὸς μέλας μίγνυται. ἢ ῥοιὰν γλυκεῖαν, ὀπτήσας τὸν χυλὸν, σὺν οἴνω μέλανι πίνειν. ἢ κυπαρίσσου καρπὸν ὅσον τρία, ἢ τέσσαρα. καὶ μύρτα μέλανα, καὶ ὁμοῦ τὰ αὐτὰ καθ᾽ ἑαυτὰ πρὸς ἰσχὺν τοῦ σώματος ὁρίων τῆς γυναικός. σὺν οἴνω δὲ ἡ πόσις γινέσθω. ἢ καστορίου ὀβολὸν, ἐν οἴνω τρίβειν αὐστηρῷ μέλανι, καὶ πιπίσκειν. Ῥοῦ καὶ πάσης νόσου ποτὸν ὅσαι ἀπὸ τῶν ὑστερῶν γίνονται. Γλυκυσίδης καρπὸν. καὶ τοῦ ῥοῦ τὰς ῥίζας. κύμινον αἰθιοπικόν. καὶ μελάνθιον ἐν οἴνω λευκῷ διδόναι. ἢ νάρθηκα ξύσας, ὅσον ὀξύβαφον. καὶ πράσου χυλὸν, ἐν οἴνω λευκῷ κεκραμένω, ὅπερ καὶ ἐκ ῥινῶν αἷμα ῥέον παύει. ἢ σίδια ἑψῆσαι ἐν οἴνω μέλανι. καὶ περιλέψαι καὶ τὰ ἔνδον τρίβειν ἐν οἴνω μέλανι σὺν πάλη ἀλφίτου πιεῖν. ἢ λίνου, ἢ ἐρυσίμου φῶξαι. καὶ ἐλαίας φύλλα χλωρῆς. καὶ μέλαιναν ῥίζαν μήκωνα ἀδράν. ταῦτα τρίψας, ἐν δὲ αὐτῷ οἴνω κεκραμένω δίδου πίνειν. ἢ τὸ μιτὸν ὄνειον, καὶ σίδης γλυκείας ῥίζαν, καὶ κηκίδα δὲ ἴσου πάντα, καὶ ῥοιῆς γλυκείας χυλὸν σὺν οἴνω πίνειν. ἢ λαπάθου καρπὸν, σὺν τῷ κηκίδος ἔξω περιεξυσμένω, ταῦτα τρίβειν ἅμα, καὶ μετέπειτα κυκεῶνα. Ἢν αἷμα ῥέῃ λαῦρον ἐξ ὑστερῶν ἰτέας φύλλα σὺν οἴνω μέλανι. τὰ στρυφνὰ, ῥόον ἵστησιν, οἴνω μέλανι μιγνύμενα. Ῥοῦ καὶ ὀδύνης. Κάχρυος ῥίζαν ἐν οἴνω μέλανι πίνειν. ἢν δὲ πλεῖον ᾖ, τερμίνθου καρπὸς τριβόμενος. χρὴ δὲ οἴνω καὶ ὕδατι διεῖναι καὶ πίνειν. Ἢν ῥοῦς γίνηται, καρκίνους ποταμίους ἀποπνίξας ἐν οἴνω, πίνειν διδόναι τοῦ τοιούτου οἴνου, μεθ᾽ ὕδατος. ἢν δέ τι φθείρηται ὁ ῥοῦς, πρόμαλον φώξας καὶ τρίψας ἐν οἴνω, δίδου. ἢ πράσων χυλόν. ἢν δὲ πουλὺς κατέρχηται ὁ ῥόος, ἡμιόνου ὄνιδα κατακαίειν, καὶ λεῖναι, καὶ σὺν οἴνω διδόναι. ἢν δὲ πολυχρόνιος ὁ ῥόος γίνηται, σπόγγους κατακαύσας ἀρρύπους, τρίβειν δὲ λεῖον τὸν σπόγγον, καὶ σὺν οἴνω διδόναι θυάδι. Κατάπλασμα ῥόων. Σκόροδα, καὶ ἀνδράχνην, καὶ σέλινον, καὶ λωτοῦ πρίσματα, καὶ κέδρου λεῖα ὁμοῦ μῖξαι. δεῖς δὲ ἐν μελικράτω, κατάπλασμα ποιεῖν. ἢ βάτου φύλλα καὶ ῥάμνου καὶ ἐλαίας, ὁμοῦ λεῖα μῖξαι, καὶ διεῖναι ἐν μελικράτω. καὶ σὺν ἀλφίτοισι καταπλάσσειν. ἢ ἀκτῆς καὶ μυρσίνης φύλλα, κατάπλασσε. ἢ λωτοῦ πρίσματα καὶ συκαμίνου φύλλα, καὶ ῥόδου σὺν ἀσταφίδι. Πυριατήριον ῥόων. Αἰρῶν ἄλευρα πεφωσμένα, ἕψει ἐν ὀξυκράτω ἀκρητεστέρω, καὶ εἰς ὀθόνιον ἐγχέων πυρία. ἢ φακοὺς φώξας καὶ περιπτίσας ποιεῖν ἄλευρα χονδρότερα. καὶ ἐν ὕδατι ἕψειν. καὶ ὁμοίως καταπλάσσειν. ἢ ὀρόβους ὡσαύτως. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἐλελίσφακον, ἢ ἄχυρα κριθῶν, ἐν ἀφεψήματι ἐλελισφάκου καὶ ὑποθρίου ἕψειν καὶ καταπλάσσειν. λωτοῦ πρίσματα, καὶ κυπαρίσσου ἐναφεψῶν ἐν ἀσταφίδος ἀποβρέγματι εἰς ὀθόνιον ἐγχέων πυριῆν. ἢ ἐλαίας φύλλα, ἢ κισσοῦ, ἢ μυρσίνης, ἐν ἀφεψήματι. καὶ μετὰ τούτων, κριθῶν ἄχυρα ἕψειν. ἢ ἀρωμάτων ὕδατι συνεψεῖν, πίτυρα πύρινα. ἢ ἀσταφίδος ἀποβρέγματι πίτυρα πυρῶν ἕψειν, ἢ λευκοΐου καρπὸν ἢ τὰς ῥίζας ἀφεψεῖν. καὶ ἐν ὕδατι σὺν πιτύροισι πυρίνοισιν ἐπιρρίπτειν, ἢ ἐν ἀφεψήματι πίτυρα πυρῶν. τοῦτο ποιήσαντα θερμῷ ἐνελιξαμένη εἰρίῳ, πυριᾶσθαι. ἢ ἐν τῷ τῆς ἑρπύλλου ἑψήματι, καὶ πίτυρα τὸν αὐτὸν τρόπον. πυρία δὲ καὶ σπόγγοισι θερμοῖσι, καὶ εἰρίοισι μαλθακοῖσιν, ἢν περιοδυνέῃ. καὶ τοῖσιν ὀστρακίνοισιν ἀγγείοισιν, ὕδατος ἐγχέων. ἢ ἐν κύστεσιν ἐλαίω θερμῷ. Κλυσμοὶ ῥόων. Μυρσίνης φύλλα καὶ δάφνης καὶ κισσοῦ, ἐν ὕδατι ἀφεψεῖν. τούτω κλύζε χλιαρῷ. ἀκτῆς φύλλα, καὶ χοίνου ἀφεψεῖν ἐν ὕδατι ἀρχαίας ἀκροχλιαρῷ κλύζειν. ἢ οἰνάνθην καὶ κύπρον καὶ

ἀσταφίδα

ἀσταφίδα ἀφεψεῖν ἐν μελικρήτῳ καὶ κλύζειν. ἢ πτελέου ὕδατι, ἢ βάτου ἀφέψημα, ἢ ἐλαίης χλωρῆς ἢ κυπαρίσσου, ἢ ἑρπύλλου, ἢ ῥοιῆς ἢ λευκοίου ῥίζης, ἢ σχίνου ἀκροχλίδρον. ἢ τὸ διὰ βουτύρου καὶ ῥητίνης, καὶ χηνείου ἐλαίου. ἢ τὸ διὰ μυελοῦ καὶ στέατος ὑείου. Ὑποθυμιήσιες ῥόου.

Κριθὰς πεφωσμένας ἐς ἄνθρακας, ὑποθυμιῆν, ἢ ἐλάφου κέρας σὺν ἐλαίῃσιν ὀμφακίτησιν, ἢ ῥόον τὴν ἐρυθρήν. καὶ ἄλευρα πεφωσμένα ξὺν ἐλαίῳ, καὶ οἴνῳ διπλασίῳ. ἢ ἄχυρα κριθῶν. καὶ βόλβιτον ὁμοίως, ἢ λωτοῦ πρίσματα, ἢ ῥόον, ἢ κυπαρίσσου, σὺν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ, ξηρὴν ὑποθυμιῆν. ἢ χαλβάνην, ἢ μάνναν, ἢ ῥητίνην, οἴνῳ δεύσαι. ἢ αἰγὸς κέρας, ἢ κηκῖδα. καὶ ὁ ῥόος ἵσταται. Ἕτερα θυμιητά. Ὀρύξαι χρὴ βόθρον, καὶ φρύξαι ὅσον δύο χοίνικας ἀπηλικὰς γιγάρτων τῆς σποδιῆς, ἐμβαλὼν εἰς τὸν βόθρον. οἴνῳ τε ἐπιψεκάσαι εὐώδει. καὶ ἀμφικαθεζομένην, κατειλίξασα ἑαυτήν, θυμιήσθω. ἢ τὸ λεγόμενον οἴσυπον αἰγὸς ξηρὰ κόψαι καὶ φώξαι σὺν κριθέων ὀρίγματι ἐλαίῳ φυρήσασα θυμιῆν. ἢ ἄνθρακας πλείονα κριθέων, ἢ ἄχυρα ὑποβάλλων, ἢ πρίσματα κυπαρίσσου, μύρῳ δεύων, θυμιῆν. ἢ κόνυζαν, ἢ σμύρναν, ἢ λιβανωτὸν τὸ μύρον περιχέων, θυμιῆν. ἢ ἄσφαλτον καὶ κριθῶν ἄχυρα ὁμοίως. ἢ κυπαρίσσου ῥίζαν ἐν ἀλείφατι ῥοδίνῳ περιχέας, θυμιῆν. ἢ καλάμῳ, σχοίνῳ, κυπείρῳ, σελίνου σπέρματι, ἀνήθου, ῥόδινον ἔλαιον περιχέας, ὁμοίως δὲ καὶ ῥητίνην ὑποβάλλειν καὶ κιννάμωμον καὶ σμύρναν ξὺν βάτου φύλλοις, ἢ ῥόδων φύλλοις, ἢ ἡδυόσμοις, ξὺν ποσῷ κρόκῳ καὶ στύρακι. ταῦτα πάντα ἐν τῷ αὐτῷ τρίβειν καὶ θυμιῆν, ὀβολῶν ἀττικῶν σταθμόν, ἐπὶ ἀποδεῖν οἰναρίῳ. ἢ ἐπὶ βολβίτου πλαστοῦ ὡς ἐμβάθιον. τὸ δὲ πῦρ κληματίνον ἔστω. ἐπιτιθέναι δὲ ἤδη πρότερον ὡς μὴ ὀδμὴ ᾖ. ἐπεὶ εἰ ὀδμὴ ἔσται, ἄμεινον μὴ θυμιῆν. Ῥόου ἐρυθροῦ προσθετά. Σμύρναν καὶ βόλβιον ξὺν μέλιτι τριφθέν, προσθεῖν τὸν ἄριστον. ἢ ῥόδα ἑψητὰ ἐν ὕδατι, ἀποθλίψας καὶ τρίψας λεῖα ἐν μύρῳ ῥοδίνῳ, ἐν εἰρίῳ ἑλίξας προσθεῖναι. ἢ τοῦ λωτοῦ τὸ ἄνθος ἑψῆσαι ἐν ὕδατι, κἄπειτα τρίβειν ἐν ῥοδίνῳ μύρῳ, καὶ ἐν εἰρίῳ πρὸς τὸ στόμα τῆς ὑστέρης προσάγειν. ἢ κύπειρον, καὶ ἶριν, καὶ ἄνηθον ἴσον ἑκάστου ἐν μύρῳ ῥοδίνῳ λεῖον ἐμβαλεῖν ἐς τὸ στόμα εἴσω. ἢ μυρσίνης φύλλα μελαίνης, ἐν οἴνῳ λευκῷ πίτυος φλοιὸν παραμίσγειν, καὶ ὁμοίως ποιεῖν. ἢ κυπαρίσσου καρπόν, καὶ λιβανωτὸν ἴσον ἑκατέρου τρίβειν ὁμοῦ ἐν μύρῳ, καὶ προστιθέναι. Ἢν ξηρῆναι δέῃ ῥόον. Καλαμίνθην ἐν οἴνῳ μέλανι ἑψεῖν, καὶ ἐς ὀθόνιον βρέξαντα, ἐπιτιθέναι. ἢ ὑοσκυάμου τῶν φύλλων, καὶ κώνειον ἅμα ἑψεῖν. ὡσαύτως πράσα, καὶ μαλάχην, καὶ ἴτρον, καὶ χηνὸς ἄλειφα μῖξαι. εἶτα χλιερὸν προστιθέναι πρὸς τὰ αἰδοῖα. ἢ οἶνον ἄκρατον ξὺν ῥητίνῃ καὶ σιδίῳ ἑφθῷ τρίβειν, καὶ προστιθέναι ὁμοίως. ἢ κνίκον σὺν οἴνῳ τρίβων προστίθει. ἢ λωτοῦ τὸ πρίσμα ὁμοίως. ἢ σχίνου φύλλα. ἢ ῥόον μέλιτι καὶ ἑψήσας μίξας, πρόσθες. ἢν δὲ μὴ λήγῃ, κύπειρον ἢ βλῆχρον τὴν βοτάνην ὡς γλῶσσαν ὀξεῖαν, ἐν εἰρίῳ ποιεῖν προσθετόν. Ῥόου ὑδατώδεος, προσθετὸν καὶ ἔγχυτον. Ἢν γυναικὶ ὕδωρ ῥέῃ ἐκ τῶν αἰδοίων, λαβὼν ῥητίνην ξηρήν, καὶ μυρίκης πέταλα, καὶ λίνου καρπόν, τρίψαι ἐν οἴνῳ καὶ μῖξαι ἐν ὄρνιθος στέατι. καὶ ἐγχέαι ἐς τὰ αἰδοῖα, κλυστῆρι. ἄλευρα χονδρώδεα ὡς καθαρώτατα ἢ ἄμυλον ἐν εἰρίῳ προστίθεσθαι πρὸς τὸν στόμαχον. Ἄλλο ἔγχυτον ὁμοίως. Ὁκόταν ὕδωρ ἐκ τῶν αἰδοίων ῥέῃ, μυρίκης πέταλα καὶ λιβανωτοῦ καρπὸν ἐν χηνὸς στέατι τρίψας καὶ ῥητίνην, ἐς τὰ αἰδοῖα κλυστῆρι ἐνεῖναι. Ἢν ὑπὸ ῥόου ὑδατώδεος τὸ ἦτρον ἀλγέῃ. Ἄγνου καρπὸν τρίψαι ἐν μέλιτι καὶ καταπλάττειν τὸ ἦτρον καλῶς. Ἢν ῥόος αἱματώδης, ἢ λευκός, ἢ ἐπιμήνιος. Θεῖον καὶ μανδραγόρου τὸ ἄκρητον, ἀναλαβόντα, εἰρίῳ προσθεῖναι. καὶ ὑπτίη εὑδέτω. καὶ ἀκίνητος μενέτω. ἢ σίδια ξηρὰ τρίβειν ἐν οἴνῳ πραμνίῳ, καὶ διδόναι πίνειν. Ῥόου λευκοῦ ποτόν. Κισσοῦ λευκοῦ τὸ σπέρμα, καὶ πίτυος φλοιὸν ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ παρέχειν. ἢ ἐλάφου κέρας κατακαῦσαι μοῖραν. ἀμύλοιο δὲ δύο μοίρας καὶ κεδρίδας πέντε, τρίβειν ὕδατι καὶ πίνειν. Ὅταν πνίγηται ὑπὸ ὑστερέων. Κάστορα καὶ κόνυζαν ἐν οἴνῳ χωρὶς καὶ ἐν ταὐτῷ πινέτω ἑκάτερον. ἀσφάλτου ὅσον τριώβολον. ἢ φώκης στέαρ ὅσον δὶς τοῖν δακτύλοιν λαβεῖν. ῥίζης γλυκυσίδης ὅσον ἥμισυ πόσιος ἐν οἴνῳ εὐώδει διδόναι πίνειν. ὅταν δὲ πνίγωσι καὶ ὁμοῦ βήσσῃ, σανδαράχης ὅσον ὀβολόν, καὶ θεῖον ἄπυρον ἴσον, καὶ ἀμύγδαλα πικρὰ καθήραντα συμμίσγειν τρία ἢ τέσσαρα, καὶ διδόναι ἐν οἴνῳ εὐώδει. ἢν δέ γε προσίσχωσιν αἱ ὑστέραι, κριθὰς τρίψας λεῖα ξὺν τοῖσι ἀλεύροισι, καὶ κέρας ἐλάφου, ἐλαίῳ δεύσας ὑποθυμιήσθω. ὅταν δὲ ἄνω ᾖ, καὶ θλίβηται καρδίη καὶ στόμαχος, καὶ ὑπομένωσι, σμύρνην ἢ ῥητίνην, ἢ νέτωπον, ἢ κάστορα, ἢ ὀπὸν σιλφίου πῖσαι.

Ὅταν ὑστέρα πνίγῃ. πνεῦμα δὲ ἔκθερμα, ἐλθὸν ἄνω καὶ βάρος ἴσχει καὶ γνώμην καταπλήξ.

κυνάδια

λ θυμιῶ

λ ἐείῃ

τώδεος

ἀναυδίη. περίψυξις. πνεῦμα πυκνότατον. ὄμματα ἀμαλδύνεται. τὴν κεφαλὴν ξυρεῖν ὅτι τάχος, καὶ ταινίῃ ἀποδιδέειν. ὑπὲρ ὀμφαλὸν δὲ εἰ δεῖ. διδόναι δὲ καστόρειον καὶ κόνυζαν, ἢ πηγάνου ὕδωρ. κύμινον αἰθιοπικόν. ῥαφάνου σπέρμα. θεῖον. σμύρναν. πρὸς δὲ τὰς ῥῖνας, τὰ κάκοδμα. εὔοδμα δὲ ἐν τὰς ὑστέρας. ἢν δὲ ἀνέχηται καὶ κόχλου τὸ ἔνδον, τὸ λευκὸν μέλιτι διδόναι καὶ μίξας, ἀλείφειν τὴν ῥῖνα. ἢ χῖνον λεπτὴν ἢν δάκνηται. ὅταν δὲ ὀδύνην ἔχῃ καὶ πνίγηται, μαλάχης ῥίζαν. ἢ ὀξύμελι. ἢ φλοιὸν μαράθου, καὶ κρηθμὸν ἐν ὕδατι δοῦναι πίνειν. ἄριστον δὲ ἐρυγγάνειν, καὶ διανακαθίζειν, ἢ ἐλλέβορον, καὶ πταρμὸν ποιεῖν. καὶ προσίσχειν πρὸς τὰς ῥῖνας. ἢν δὲ ὑπὸ τὰς φρένας δοκέωσιν ἵζεσθαι, ἐξαπίνης ἄφωνος γίνεται, ὑποχόνδρια σκληρά, καὶ πνίγεται. καὶ τοὺς ὀδόντας συμβρύχει. καὶ οὐχ ὑπακούει καλεομένη. δεῖ οὖν ὑποθυμιᾶν ὑπὸ τὰς ῥῖνας, ἐρίων κατακαίων. ἄσφαλτον ἐν πῦρ ἐμβάλλων. καὶ καστόρειον καὶ θεῖον. καὶ πίσσαν. βουβῶνας δὲ καὶ μηροὺς, μύρῳ ἐνδόθεν εὐωδεστάτῳ χρίειν. ἢ ἀστρὰς τῶν θαλασσίων τῶν μέλανας, καὶ κράμβην μίξας εὐώδει οἴνῳ, πινέτω. ἢ σμύρνης τριώβολον, κορίανον ὀλίγον. ῥητίνην. γλυκυσίδης ῥίζαν. κύμινον αἰθιοπικόν. ταῦτα τρίψας ἐν οἴνῳ λευκῷ καὶ ὕδατι ἢ μελικρήτῳ διέντα, πινέτω ἀκροχλίαρον. βοηθεῖ δὲ καὶ τὸ πευκέδανον. ἀριστολοχία. κρομμύου δάκρυον. πάνακες ἐν οἴνῳ ἢ ὕδατι, ἀκροχλίαρον διδόμενον. Ὑστέρας ἐν χώρῃ ἄγει. Τοῦ κρότωνος ῥίζα πινομένη. ἢ κύμινον αἰθιοπικόν. ἢ σέλινον, ἢ μαράθου σπέρμα καὶ ἀννήσου, πέπερι, ἢ σμύρνα. καὶ ὀπὸς μήκωνος πινόμενος. Ἢν ἡ καρδία πνίγεται ὑπὸ ὑστέρης ἀναθλιβεῖσα, καὶ πνεῦμα ἔχει, καὶ ἆσθμα. δεῖ τὸν καρπὸν τοῦ ἄγνου καὶ γλυκυσίδης ἐν οἴνῳ πίνειν. ἢ ἀβρότονον. καὶ πάνακες, καὶ ἀμμωνιακόν. ἢ πήγανον. ἢ ὑπνωτικὸν μηκώνιον. πάλιν οὖν εἰ ὁμοίως ἔχει, μελάνθιον τρίβειν λεῖον. καὶ μέλιτι διδόναι. καὶ ποιεῖν οἷον βάλανον. καὶ πρὸς τὸ στόμα προστιθέναι. ἢ Φιλίστιον ὁμοίως προστιθέναι. ἢ τηλέφιον, ἢ ἀνεμώνης φύλλα τρίψας, ἔνθεν ἐν πύξινον, καὶ σμύρναν μακρὰν ξυμμίσγειν. Ἢν δὲ τὴν ὀσφὺν αἱ ὑστέραι κατασκήψωσι, μὴ ψαύῃ δὲ τῆς κεφαλῆς ἡ πνὶξ, ἐσθιέτω πολύποδας ἑφθοὺς, καὶ οἶνον πινέτω μέλανα εὐώδεα ἄκρητον ὡς πλεῖστον. ὅταν δὲ ὡς πρὸς τὰ σπλάγχνα βαπτίσαι πνίγωσιν, οἶνον κέδρινον, ἢ οἶνον αἰθιοπικὸν πινέτω. καὶ θερμῷ λουέσθω. καὶ πυριάσθω τὰ εὐώδεα. Ἢν ἀναμοθῶσιν αἱ ὑστέραι, ἡδύσματα πάντα ἐν τὸ μύρον ἐμβάλλεται. καὶ δάφνης. καὶ μυρσίνης. καὶ ἐλελισφάκου. κέδρου τὰ πρίσματα, καὶ κυπαρίσσου. ταῦτα κόψαι καὶ κατασῆσαι λεῖα. καὶ ἐπ᾿ οἶνον εὔοδμον ἐπιπάσσειν καὶ ἐπιχέαι ῥόδινον ἔλαιον. ὅταν δὲ μετακινηθεῖσαι θλίβωσιν αἱ ὑστέραι, κριθὰς ξὺν τοῖς κυρηβίοισι, καὶ πρόμαλον ἐλάφου κέδρας οἴνῳ δεύσας, ὑποθυμιᾶν. ὅταν προσιστάμεναι πνίγωσιν, ἐλλύχνιον ἀνάψαι, καὶ ἀποσβέσαι ὑπὸ τὰς ῥῖνας. λιγνὺς καὶ αἰθαλὸς ἔσεισι καὶ πίσσαν καὶ καστόρειον. καὶ πευκέδανον, καὶ σμύρναν διὰ μύρου ἰρίνου ἀναδεύσασα προστιθέσθω. πίνειν δὲ ῥητίνην ἐλαίῳ διέντα. Ἢν πνίγωσι λίαν, διδόναι ποτὸν, ἢ χελώνης θαλασσίης ᾠὸν τριώβολον τρίψας ἐν οἴνῳ λευκῷ, κοτύλην, ἢ κυάθους τρεῖς πίνειν. ἢ κέδρον εἰς λύχνον ἐπιχέας ἅψαι τὸν λύχνον. καὶ ἐὰν ἀποσβεσθῇ πρὸς τὰς ῥῖνας προσάγειν, ἢ βόρβορον ὡς δυσωδέστατον ὁμοίως. ἢ ἔριον κατακαύσας ὑπὸ τὰς ῥῖνας ὑποθυμιᾶν τῆς γυναικός. ἢ ἀσφάλτου ὀλίγον τρίψας ἐν οἴνῳ λευκῷ πινέτω. ἢ ἐρυσίμου κόγχην, καὶ καστορίου ἐν οἴνῳ λευκῷ, δὶς πιεῖν καὶ λοῦσθαι. ἢν δὲ μὴ βύωσι, σανδαράχης ὀβολὸν, θείου δύο ὀβολοὺς ἀπύρου. ἀμύγδαλα πικρὰ ἀποκαθήρας, καὶ καστορίου ὀβολὸν μίσγειν σὺν οἴνῳ εὐώδει. καὶ πίνειν δίδου. Ἢν δὲ πνίγωσιν αἱ ὑστέραι καὶ τῆς καρδίας ψαύσῃ τὸ πνεῦμα, καὶ μεμύκῃ τὸ στόμα, ὄξος θερμὸν δίδου ῥοφεῖν. πασσαλίσκῳ ἢ κερκίδι ἄνοιγε. καὶ οἶνον ὁμοίως εὔοδμον. καὶ σὺν ὀξυμέλιτι. ἢν λίην δὲ πνίγωσι, καὶ ἄφωνος ᾖ, κρόμμυον ἐν οἴνῳ χλιαρῷ τρίψας, ἐνστάζειν ἐν τὰς ῥῖνας καὶ ἀνεγείρειν. ἢν δὲ ἄχρις ἥπατος ἀνίωσι καὶ πνίγηται, ἄφωνος γίνεται. καὶ οὐδὲν ὁρᾷ. καὶ τοὺς ὀδόντας συμβρύχει. καὶ σκληρὴ γίνεται. καὶ οὐδὲν φρονεῖ. καὶ ἀναπνεῖ πυκνά. καὶ οὐχ ὑπακούει. ταύτην ὑπὸ τὰ ὑποχόνδρια λαβὼν τῇσι χερσὶν ἐγχρίειν θαμινάκις. καὶ τοὺς ὀδόντας διαγαγὼν πασσάλῳ, οἶνον ἄκρητον χλιαρὸν ἐγχέειν, ἤν μή τι κωλύοι. καὶ αὐτίκα ῥᾴζει ὡς τὰ πολλά. ἐὰν ἐγχέωνται ἐν τοὺς βουβῶνας καὶ ὀρέδωσιν, αἰγὸς σπυράθους, καὶ λαγωοῦ τρίχας, ἐλαίῳ φώκης δεύσας, ὑποθυμιᾶν. ἢ τοῦ κυτίσου τὸν καρπὸν, ἢ τὰ φύλλα αὐαίνειν, ἢ τὸν φλοιὸν, καὶ δρυὸς φύλλα, καὶ ῥητίνην μίξας, ἐλαίῳ δεύειν καὶ ὑποθυμιᾶν. φώκης τῆς πιτύης τὸ δέρμα κόψας λεῖον. καὶ σπόγγον καὶ βρύα λεῖα μίσγειν τῷ ἐλαίῳ τῆς φώκης. καὶ ὑποθυμιᾶν αἰγὸς τοὺς σπυράθους. καὶ φώκης πνεύμονα. καὶ κέδρου πρίσματα. ὑποθυμιᾶν δὲ καὶ βόλβιτον. ἢ κεράτων ξύσματα

βοὸς, καὶ ἄσφαλτον. ἢ ἀκάνθης αἰγυπτίης καρπὸν, καὶ κέδρου πρίσματα. καὶ μυρσίνης φύλλα ξηρὰ μύρῳ μαλθακῷ. ταῦτα δεύσας ὑποθυμιῆν. ἀρώματα δὲ συχνὰ ἐς τὸ μύρον ἐμβάλλειν. ἢ γίγαρτα κόψας λεῖα. καὶ κεδρίαν καὶ ῥητίνην πιτυΐνην ὁμοῦ μίξας γλυκεῖ ἑφθῷ διδοῦσας ὑποθυμιῆν. πυριῆσθαι, ὡς ἀπίωσιν βολβίτου κεκαυμένου καὶ ὄξος ἥμισυ. καὶ ὀρόβιον θαλάσσης ἢ ὕδατος ὁμοίως πυρία τὰς ῥῖνας. πυριῆν δὲ βληχρῶς. καὶ φάκιον πιεῖν. ἀπεμέειν δὲ καὶ ῥοφέειν διδόναι ἄλευρον. καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον. τῇ δ' ὑστεραίῃ, κόκκος ἔσω καταπίνειν. καὶ οὐρητικὸν δὲ ἀσταφίδα καὶ ἐρεβίνθους δύο τρίψας, σταφίδος τῆς ἀγρίας ὑπεχίας χόα ἑψεῖ. ἔπειτα ἀρχίας πρὸς τὴν αἰθρίην θεῖναι. καὶ τῇ ὑστεραίῃ πίνειν. καὶ τὸ λοιπὸν ἐλελίσφακον. καὶ λίνου σπέρμα. καὶ ἄλφιτον διδόναι δὶς τῆς ἡμέρης ἐν οἴνῳ κεκρημένῳ, κοτύλας τέσσαρας. ἐλαίου ἡμικοτύλιον. ἀκτῆς φύλλα χεῖρα πλέαν. ταῦτα ἑψεῖν καὶ πυριῆν θερμῷ, ἢ ὀστράκοισι θερμοῖσιν, ἐπὶ δίφρου καθίζεσθαι. ἀμφικαλύπτειν δὲ ἱματίοισιν. ἢ τῆς ἀκτῆς τὰ φύλλα, σὺν μυρσίνῃ ἑψεῖν. καὶ κριθῶν ἄχυρα ἑψεῖν. καὶ ἢν δίαιτα ἐν ὑποφέρειν ἐξῶ. ἔλαιον. μέλι. ὕδωρ. ταῦτα κεράσας καὶ ἀναμίξας, ἀναζέσας σφόδρα ἐν κύστιν ἐγχέαι. καὶ τῆς πίτυος τὸν φλοιὸν καὶ τῆς ῥοιῆς τὰ φύλλα ἐμβάλλειν ἐν ὕδωρ. ἀφεψεῖν δὲ ἰσχυρῶς. καὶ ἐμβάλλειν ἐς τὸ ὕδωρ. καὶ κριθέων ἄχυρα ἑψεῖν. ἔλαιον ὑπεχέαντα. ἢ λωτοῦ πρίσματα. καὶ κυπαρίσσου ὕδωρ ὑπεχέας καὶ ἔλαιον, ἑψεῖ εὖ μάλα. καὶ πυρία σὺν ἀρώμασι. μύρον ἐγχέειν. καὶ κικίδα ἐμβάλλειν. καὶ ῥάμνου φλοιοῦ, καὶ πυριῆν ἄλφιτα, ξὺν ὕδατι. ἢν δὲ περιέχωσιν ἔξω τὰ νεῦρα, καὶ τὰ καλεόμενα οἱ χοῖροι χαλῶνται, μυρταλωτοῦ πρίσματα. βάτου. καὶ ἐλαίης φύλλα ἅμα ἑψεῖν. καὶ πυριῆν ἀκροχλιαρῶς, ἢ οἴνῳ μετὰ πουτίων καὶ κακωδέων, ὁμοίως. περιχρίειν δὲ τῷ λευκῷ τοῦ ᾠοῦ τὰ ἔξω ὅταν ψύχηται, καὶ περιδίνα ἐᾶσαι ὕδατι θερμῷ.

Μαλθακτήρια ὑστέρης. Οἴσυπον. στέαρ. αἰγὸς λευκῆς. μέλι. ἔλαιον ῥόδινον. τουτέοις ἀναφυρήσας ἄλητα, παραχλιαίνειν ἐν πυρὶ μαλθακῷ τὸ ἀρωματιζόμενον ἐν εἰρίον ἀναμαλάσσειν, καὶ προστιθέναι. ἢ στέαρ οἰὸς ἁλῶν, νίτρον ἐρυθρὸν, ἢ χηνὸς ἄλειφα, ῥόδινον ἔλαιον ξυντήξας καὶ ἐν εἰρίον ἀναφυρήσας, προσθεῖναι. χηνὸς ἄλειφα, ἢ μύελον στέαρ κηρὸν λευκόν. νέτωπον. ῥόδινον ἔλαιον. ὡς ἄριστα ταῦτα ἀναμίξ ποιέειν. καὶ ῥάκεα ἐγκαταπλάσσειν λεπτά. καὶ αὐτίκα λουσαμένη, προστιθέσθω χλιαρὰ πρὸς τὸ στόμα. ἢ ἐλάφου μυελὸν καὶ στέαρ τῆξαι ἐν ῥοδίνῳ ἐλαίῳ ἀναφορύξασα εἴριον μαλθακὸν προστιθέσθαι.

Μαλθακὰ προσθετὰ ὕδωρ ἄρε καὶ μύξας καὶ δέρματι καὶ σὺν ἕλκει. Σμύρναν ὡς ἀρίστην. καὶ ἁλὸς χόνδρον. καὶ πίσσαν ἀδίαντον, τρίβειν λεῖα καὶ τιθέναι.

Ἕτερον προσθετόν. Ἐκλέψας κόκκους τριάκοντα, τὸ ἰνδικὸν ὃ καλέουσιν οἱ πέρσαι πέπερι, καὶ ἐν τουτέῳ ἔνι στρογγύλον, ὃ καλοῦσι μυρτίδανον, ξὺν γάλακτι γυναικείῳ ὁμοῦ τρίβειν, καὶ μέλιτι διεῖναι ἔπειτα εἴριον μαλθακὸν καὶ καθαρὸν ἀναφυρήσας, περὶ πτερὸν περιελίξας, προσθεῖναι, καὶ τὴν ἡμέρην ὅλην. ἢν δὲ ἰσχυρότερον βούλῃ ποιῆσαι, σμύρναν ὀλίγην παραμίσγειν, ὅσον τριτημόριον. καὶ εἴριον μαλθακὸν καθαρὸν, ἢ μύρτον.

Ἄγει δὲ ὑστέρην καὶ τὸ στόμα μαλθάσσει. Νάρκισσος. κύμινον. σμύρνα. λιβανωτὸς. ἀψίνθιον. κύπειρος. αὐτὰ ταῦτα καθ' ἑαυτὰ καὶ ξὺν ῥοδίνῳ ἐλαίῳ ἢ λευκῷ ἢ αἰγυπτίῳ. προστιθέσθω δὲ λουσαμένη.

Ἰχῶρα ὕφαιμον δυνάμενον ἄγειν. Σὺν τοῖς δισὶ, μίσγειν σμύρναν. ἅλας. κύμινον. χολὴν ταυρείην. μέλι ἐν εἰρίῳ προστιθέναι. καὶ κυμίνου φύλλα, ἢ ἀλφιτωμένα ἐν οἴνῳ. ἢ ὀπὸν σιλφίου, σύκῳ μίσγειν, καὶ βάλανον ποιήσαντα προσθεῖναι. τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖ καὶ σικύης ῥίζα σὺν μέλιτι. καὶ μετέπειτα, χρίειν ῥοδίνῳ. ἐν ὀργῇ δὲ καὶ σκορόδου μώλυζα. νίτρου ἐρυθροῦ. σύκου πίονος, ἴσον, μίσγειν δὲ κικίδα μικρὴν, καὶ βάλανον ποιέειν, καὶ ἐμβάπτειν ἐς τὴν ὑγρὴν, καὶ προστιθέναι. κἄπειτα λουσαμένη ἐλάφου στέαρ ἐν εἰρίῳ ἐχέτω.

Αἷμα τοιαῦτα πάντα μᾶλλον τῶν προσθέτων ἄγειν δύναται καὶ μαλθάσσειν. Πέπερι ἐλατήριον, ξυμμίσγειν δὲ καὶ γυναικὸς γάλα, καὶ τρίβειν σὺν τούτοις, καὶ μέλι, καὶ ἄλειφα λευκόν. ἐλάφου τε στέαρ τρυχωμένης.

Σφόδρα δὲ ἄγει ταυτί. Σύκου τὸ πῖαρ. ἐλατηρίου δύο πόσιας, νίτρον ἐρυθρὸν, ὅσον τὸ ἐλατήριον. μέλι ὀλίγον ἐν ῥάκει ἢ ἐν εἰρίῳ, βάλανον ποιέειν.

Ἕτερον. Νέτωπον. χολὴν ταύρου. νίτρον, κυκλάμινον. κικίδα, τρίβειν σὺν μέλιτι. μετέπειτα δὲ καὶ λουσαμένη, στέαρ ἐχέτω, ἢ γλήχωνα. καὶ χολὴν ταύρου τριπτὴν περιπλάσσειν πτερῷ. καὶ ἐν ἄλειφα ἐμβάψας αἰγύπτιον, προστιθέναι. ἢ κυκλάμινον ὅσον ἀστράγαλον σὺν χαλκοῦ ἄνθει. ἢ ἀνεμώνης κεφαλὴν, τρίψας σὺν ἄλητι, πτερῷ περιπλάσσειν ἐν λευκὸν εἴριον ἐμβαπτέσθω.

Ἄγει πάντα. Σικύου ἐντεριώνης τῆς μακρῆς ἐλὼν τὸ σπέρμα σὺν γάλακτι, καὶ σμύρναν

σὺν αὐ-

λ μίσγει

λ σμύρναν μίσγει προσθεῖναι καὶ λουσαμένη ἐλαίῳ ῥοδίνῳ ἢ χολῇ ταύρου

σὺν αὐτοῖσιν ἄχρις τὸ μέλιτι ποσὸν αἰγύπτιον ἔλαιον εἰρίῳ μαλθακῷ ἀναφορύξαι. ἢ τὴν ἐντεριώνην τῆς σικύης ξηραίνειν. καὶ μέλι περιχέαι καὶ τρίβειν καὶ βάλανον ποιεῖν. ἐπὴν δὲ λούσηται, στέαρ προστιθέσθω. ἢ ἐλατηρίου τρεῖς πόσιας ἐν ὕδατι. Μαλθακτήρια. Ωοῦ τὸ λευκόν. ἄλευρον. μελίκρητον λευκόν. ταῦτα ὁμοῦ χλιαίνειν, καὶ τὸ ἀποστάζον εἰρίον ἀνασπογγίσας, προσθεῖν. Η χηνὸς ἄλειφα, κηρὸν λευκόν. ῥητίνην. μύρον ῥόδινον. μυελὸν ἐλάφου, τήκειν ἢ στέαρ οἰὸς, ἢ αἰγὸς, ὠοῦ τὸ λευκόν, ῥόδινον μύρον, ἢ βάλανον ποιεῖν, ἢ εἰρίῳ ἀναλαμβάνειν.

Γυναῖκαι δ' ἂν ὑστέραι καθαίρονται, ἢν σκληραὶ ἔωσιν. Οἶνον χρὴ ὡς ἥδιστον, ἴσον ἴσῳ κεράσαι, ὡς τρία ἡμιχόεα ἀττικά. καὶ μαράθου ῥίζαν, καὶ τοῦ καρποῦ, τεταρτημόριον. καὶ ῥοδίνου ἀλείφατος, ἡμικοτύλην, ἐν ἐχίνον ἐᾶσαι, οὗ τὸ ἐπίθεμα ὀπὴν ἔχει. καὶ ἐπιχέαι τὸν οἶνον. καὶ ἐνθέντα κάλαμον, πυριῆσαι. καὶ μετέπειτα τὴν σκίλλην προστίθεσθαι. Ην ὀδύναι καταγίζωσιν ἐξαπιναῖοι, καὶ ἀψυχίαι ἔωσι. Ρόδων φύλλα. κιννάμωμον. σμύρναν καθαρήν. νέτωπον. ὀποῦ μήκωνος. τουτέων φθοΐσκους ποιήσας ὅσον δραχμιαίους, ἐπιθεῖν ἐπὶ τρύφος ἀμφορέως διαφανὲς, ἢ χρῆ ἐπιθυμιῆσαι ἢ στύρακος, ὅσον ἐμβάλλουσιν ἐν τὸ ἔλαιον. ὡς ἐπὶ τῆς προτέρης χρῆσθαι ἅπαντα. ὁκόσα ἐν τὰ μύρα ἐμβάλλεται, κόψαι καὶ κατασῆσαι. ἐπιβάλλειν δὲ ἐπὶ τὸν βολβίτον τὴν στύρακα. καὶ περιχέειν νέτωπον. ῥόδινον ἔλαιον ὡς ἄριστον. καὶ αἰγύπτιον λευκόν, θυμιῆν μετὰ τὰς καθάρσιας. ἢ δάφνης καὶ μυρσίνης φύλλα κόψαι, καὶ κυπρίνου καρπὸν, ἐργάζεσθαι αἰγυπτίῳ λευκῷ μύρῳ. καὶ νετώπῳ καὶ ἐπὶ βολβίτῳ θυμιῆν. ἀγάρικον δὲ καὶ μάννα. κυπαρίσσου πρίσματα. καὶ κυπερίου ῥίζα κοπεῖσα. σῆσαι δὲ καὶ σχοῖνον, τὸν εὔοσμον ἡδύοσμον. καὶ κάρδαμον. καὶ ἶριν. ταῦτα πάντα μίσγειν. περιχέαι δὲ αὐτοῖς, ῥόδινον ἔλαιον, καὶ νέτωπον. καὶ χρέο ἐν κεραμίοισι πυριῆσαι. ἢ ῥητίνην ἐπὶ νεοπαγέσιν κεραμίδος, θυμία, ἐπιβαλὼν κασσίαν, ἢ τι τῶν ἀρωμάτων. τὴν δὲ κεφαλὴν, τέγγειν ἐλαίῳ ῥοδίνῳ. ἐν δὲ τῷ ὦτι, μύρσινον ἢ μήλινον, ἢ λευκοὺς ἐρεβίνθους καὶ ἀσταφίδας ἑψήσας, διδοῦν πίνειν. καὶ ἐν ὕδατι θερμῷ καθίζεσθαι. καὶ ἐλαίης λευκῆς πρὶν ἂν ἔλαιον ἀνεῖναι, καταχνίσαι καὶ αὐλῆσαι. καὶ ἐς οἶνον τρίβειν εὐώδεα. καὶ ἐμβάφιον ἀττικὸν διδόναι. ἢ κανθαρίδων τὰς γαστέρας, ἢ ἀδίαντον, καὶ νίτρον ἐρυθρὸν αἰγύπτιον. ῥίζαν νάρθηκος. καὶ σελίνου σπέρμα λεῖον. ταῦτα διδόναι. ἢν δὲ ἐπιλάβῃ στραγγουρίη, ἐν ὕδατι καθιζέσθω. καὶ γλυκὺ πινέτω, ἢν μάλιστα πνίγηται ἐν ὀδύνῃ ὑστερέων. οἶνον τε ὡς ἥδιστον ἴσον ἴσῳ κεράσας, ὡς τρία ἡμίχοα ἀττικά, καὶ μαράθου ῥίζας. καὶ τοῦ καρποῦ τριτημόριον, καὶ ῥοδίνου ἐλαίου, ἡμικοτύλιον. ταῦτα ἐμβάλλειν ἐν ἐχῖνον καινόν. καὶ τὸν οἶνον ἐπιχέαντα πυριᾶν. καὶ τὴν σκίλλην προστίθεσθαι, ἐς ἂν φῇ τὸ στόμα μαλθακὸν εἶναι καὶ εὐρύ. καὶ ἢν ἑλκωθῇ, καὶ φλυκτίδες πανταχοῦ αὐτῇ ἔωσιν, ἄμεινον στέατος χηνέου ἀλείφατι σὺν λιβανωτῷ θεραπεύειν. Υπὲρ ὑστερέων ὀδύνης. Πευκέδανον, ἀριστολοχίαν, πάνακες, ταῦτα ὁμοῦ μῖξαι ἐν γλυκεῖ οἴνῳ. καὶ χλιήναντα πῖσαι. καὶ μήκωνος λευκῆς ῥοφεῖν. καὶ κνίδης σπέρμα. Αλλη πυριή. Θυμίη ἢν ὀδύνῃ ἔχῃ, σίδια ῥοιῆς γλυκείης. λωτοῦ πρίσματα. ἐλαίης φύλλα ξηρὰ κεκομμένα, ταῦτα ἐλαίῳ ἐργάζεσθαι χρὴ, καὶ ἐπὶ βολβίτου πεπυρωμένου, ἐπιβρίπτειν. ἢ χαλβάνην. σμύρναν, λιβανωτὸν, ἔλαιον λευκὸν αἰγύπτιον ἐπὶ οἰναρίδων.

Ετέρη πυριὴ ἡ δι' ἀσφάλτου ἐστὶν ὡς ἑτέρα. Ασφάλτου ῥίζης καυθείσης. λαγωοῦ τρίχας. ἢ πήγανον. κέδρον ξηρὸν, ταῦτα τρίψας πάντα, φθοΐδας πλασάμενος, θυμιῆν. ἢ ἐπὶ πίσσης σανδαράκην κόψας λείην, μῖξαι πρίσματα κυπαρίσσου. καὶ μύρον ἐπιχέας, φθοΐδας ποιεῖν, καὶ ἐπὶ πυρὶ θυμιῆν, ἢ αἰγὸς κέρας καταπρίσας ἐλαίῳ ἀναχυκᾶν ἐπὶ πυρὶ θυμιῆν. ἢ ὀρύξας βόθρον, γίγαρτα φρύγειν, καὶ τὴν σποδὸν ἐμβάλλειν ἐν τὸν βόθρον. καὶ οἴνῳ εὐώδει νοτίσας τὰ γίγαρτα, περικαθεζομένην πυριῆσθαι. ἔστωσαν δὲ τῶν γιγάρτων δύο μοῖραι. καὶ αὗται δὲ αὖαι ὡς τὰ μάλιστα. ἢν δὲ ὑστέρη ἀλγέῃ ἄχρι κύστιος, πράσου καρπὸν σὺν ὕδατι τριστὸν πίνειν. ἢ κυκλαμίνου ῥίζην ἐν οἴνῳ λευκῷ πιπίσκειν νῆστιν. καὶ θερμῷ λουέσθω. καὶ ἀπόθερμον πινέτω νῆστις. καὶ χλιάσματα προστιθέναι. ἢ σκορόδου μώλυζαν, καὶ νίτρον ὀπτὸν, καὶ κύμινον, λεῖα ποιήσας μέλιτι δεύων, προστιθέναι. καὶ ἐν θερμῷ λουέσθω. καὶ θερμὸν πινέτω. Υστερέων πάσης νούσου θεραπευτικόν. Λίνου τὸ χιστὸν αὐτῇ τῇ καλάμῃ ὅσον δραχμὴν κόψας λεπτὰ, καταβρέξαι ἐν οἴνῳ λευκῷ ὡς ἡδίστῳ τὴν νύκτα. ἔπειτα ἀποθλίψας διαχλιήνας τε ἐν εἰρίῳ ὡς μαλθακωτάτῳ ἐμβάπτειν. καὶ τὸ μὲν προστιθέναι. τὸ δὲ ἀφαιρέειν. βοηθεῖ δὲ καὶ κρόκος, ἔτι τε σμύρνα, κάρυα ποντικά. λευκόν τε καθαρὸν ἐν χηνὸς στέατι καὶ μύρῳ ἰρίνῳ προστιθέναι. Ην ποδίον

 δινίῃ

ὀδύνην ἔχῃ ἐκ προσθέτων καθαιρομένην. μυρσίνης ἐμβάφιον. λιβανωτὸν ἴσον. μελάνθιον. κύπειρον. σέσελι. ἄννησον. λίνον. νέτωπον. μέλι. ῥητίνην. χηνὸς στέαρ. ὄξος λευκόν. μύρον αἰγύπτιον. ἴσον ἑκάστου τρίβειν ἐν οἴνῳ λευκῷ γλυκεῖ, δύο κοτύλαισι καὶ κλύζειν χλιαροῖσι κλυσμοῖσιν.

Ην ὀδύνην ἔχῃ σφοδρά. κανθαρίδες, κύπειρος. κάλαμος. σχοῖνος. καὶ ἶρις. ταῦτα ἐν οἴνῳ μέλανι ἑψῶν, χρέο. Ετερος κλυσμὸς ἢν περιωδυνίη καὶ στραγγουρίη ἔχῃ. Πράσου χυλόν. ἀκτῆς καρπόν. σέσελι. ἄννησον. λιβανωτόν. σμύρναν. οἶνον χύλισον καὶ μίξον, καὶ κλύσαι. ἢ σμύρνης ὀξύβαφον. λιβανωτοῦ ἴσον. μελάνθιον τοῦ κυπρίνου ἴσον. σέσελι. ἄννησον. σελίνου σπέρμα. νέτωπον. μέλι. ῥητίνην. χηνὸς στέαρ. ὄξος λευκόν. μύρον αἰγύπτιον. τούτων ἴσον ἑκάστου διεῖναι οἴνῳ λευκῷ γλυκεῖ, καὶ κλύζειν. ἢ λινοζώστιος ὕδωρ, ἀφεψήσας σὺν σμύρνῃ, λιβανωτῷ, νετώπῳ. ἢ ἐλελίσφακον ὑποθυμίων, ἑψεῖν ἐν ὕδατι καὶ κλύζειν. ἢ λίνου καρπόν. ἄννησον. μελάνθιον. σέσελι. σμύρναν. κασσίης καρπὸν ἐν οἴνῳ ἑψεῖν καὶ κλύζειν. Ετερος κλυσμὸς ἢν ὀδύνη ἴσχῃ σφοδρὴ, μετὰ κάθαρσιν. Ακτῆς καρπὸν καὶ δαφνίδας ἑψεῖν ἐν οἴνῳ μέλανι καὶ κλύσαι. ἢ ἀκτὴν ἑψήσας ἐν ὕδατι, ἀποχέειν τὸ ὕδωρ. οἶνον δὲ γλυκὺν παραχέας, κλύσαι. ἢ ἢν μετὰ κλυσμὸν ὀδύνη ἐγγίνηται, ἑψεῖν τὰ θυώματα ἃ ἐς τὸ μύρον ἐμβάλλονται. καὶ ἀποχέαι τοῦ ὕδατος, δύο κοτύλας. μῖξαι δὲ ἔλαιον χηνὸς καὶ ῥόδινον, καὶ κλύζειν χλιαρῷ. πλεῖον δὲ κλύσμα δύο κοτύλαι μηδενὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν. ἢ λινόζωστιν ἑψεῖν ὕδατι, καὶ μῖξαι χυλὸν μυρσίνης. ἢ λιβανωτόν. νέτωπον ἴσον καὶ κλύσαι χλιαρῷ. ἢν δὲ ἀλγέῃ τὰς ὑστέρας, κυκλαμίνου ῥίζαν ἐν οἴνῳ λευκῷ πιπίσκειν νῆστιν. καὶ ὑπὸ θερμῷ λούεσθαι, καὶ ἀπόθερμον πινέτω. Ην ἀφθῇ τὰ αἰδοῖα. Μύρον θερμὸν ξὺν οἴνῳ κλύζεσθαι. καὶ μελίλωτον προστιθέναι. καὶ γλυκυσίδης ἐν οἴνῳ ἑψημένης τριπτῆς, προστιθέσθω. καὶ σμύρναν καὶ ῥητίνην ὁμοῦ μίξας, καὶ διεὶς ἐν οἴνῳ, ὀθόνιον ἐμβάπτων προστιθέναι. καὶ στραγγουρίην ἢν λάβῃ, πυρίην καὶ χρίειν τὸ ἦτρον. ἐγκαθιζέσθω δὲ ἐν ῥόδων ἀφεψήματι, ἢ βάτου, ἢ μυρσίνης, ἢ ἐλαίης, ἢ ἕλικος ἀμπέλου, ἢ ἀρκευθίδων, ἢ ἐλελισφάκου. Ην δὲ ἄνεμος ἐγγένηται ἐν τῇ μήτρῃ, πόνος τε ἐγγίνεται καὶ βορβορυγμός. καὶ φῦσαι οὐκ ἔξεισιν, κύμινον προστιθέσθω. ἐλελίσφακον καὶ κύπειρον κόψας καὶ τέγξας τὴν νύκτα ὅλην ἕωθεν ἀπηθήσας, τὸ διαυγές τε ἐς ἄγγος ἐγχέαι. κρίμνα πύρινα ἐν οἴνῳ λευκῷ φορύξαι. καὶ ὀπὸν σιλφίου, ὡς κύαμον, ὃν κρᾶμα ἑψεῖν καὶ ἐν ὠμοτέρῳ διδόναι ῥοφεῖν. Ην κνησμὸς ἐν τοῖσιν αἰδοίοισιν ἐγγένηται, ὀδύνη ἴσχει καὶ ἐπὶ μὲν ὀδύνης σελίνου καρπός, ἀλέξημα. καὶ κισσός, καὶ ῥοιῆς γλυκείης λεπτῆς ἐν οἴνῳ παλαιῷ ξὺν ποταινίῳ κηρῷ προστιθέσθω καὶ ἐπιπλάσσαι τὰ φύλλα. τὴν δὲ νύκτα ὅλην ἐχέτω κείμενα. κἄπειτα ἀφελομένη, ἐν οἴνῳ διακλύζεσθαι.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΦΟΡΩΝ.

Περὶ μὲν τῶν γινομένων τῇσι γυναιξὶν ἐφ' ἑκάστοισι τῶν παθημάτων, πρότερον εἴρηται. νυνὶ δὲ φράσω δι' ἃς αἰτίας ἄφοροι γυναῖκες τὸ πάμπαν. καὶ διότι οὐ τίκτουσι πρὶν ἰηθῶσι. φημὶ δὲ τοῦτο αἴτιον εἶναι, ἢν στραφῇ τὸ στόμα τῶν μητρέων πάμπαν ἀπὸ τοῦ αἰδοίου, οὐ κυΐσκονται. οὐ γὰρ δέχονται αἱ μῆτραι τὴν γονήν, ἀλλ' ἔξω αὐτίκα ἔρχεται. γίνεται δὲ τοῦτο καὶ ἢν ὀλίγον παραστραφῇ τὸ στόμα τῶν ὑστερέων ἀπὸ τοῦ αἰδοίου παρὰ φύσιν. καὶ ἢν μεμύκῃ τὸ στόμα τῶν μητρέων πάμπαν, οὐ δ' οὕτως δέχονται. οὐδ' ἢν ἄρδην μεμύκῃ μᾶλλον ἢ δεῖ. δῆλον δὲ τουτέων ἕκαστον δεῖ τῶν εἰρημένων. ἢν μὲν γὰρ ἀπεστραμμένον ἢ πάμπαν ἢ μεμυκός, τὰ καταμήνια οὐκ ἔρχεται τὸ παράπαν. ἢ ἔρχεται βιαίως, ξὺν νούσῳ. ἢν βιάσηται τὸ αἷμα τὰς μήτρας στραφῆναι κατ' ἰθύ. ἢ ἢν ἀποκαθαρθῇ ἡ γυνὴ ἔστιν ὅτε αὐτῆς ἀποστρέφεται τὸ στόμα τῶν μητρέων ἀπὸ τοῦ αἰδοίου. ἢν δὲ ὀλίγον παρεκκεκλιμένον ἢ ἄρδην μεμύκῃ, χωρεῖ μὲν τὰ καταμήνια. χωρεῖ δὲ βιαίως. καὶ κατ' ὀλίγον ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. ταῦτα δὲ πάντα δῆλα γίνεται, εἰ οὕτως ἔχει ψηλαφώσῃ γυναικί. καὶ ἢν τούτων τι ᾖ, μελεδανθεῖσα ἡ γυνή, φορὸς γίνεται. ἔστι δὲ καὶ ὅτε αὐτομάτη. τούτων δὲ ἕκαστον διότι γίνεται. εἴρηται δὲ ἐν τοῖσι γυναικείοισι νουσήμασιν. Ην δὲ λεῖαι ἔωσιν αἱ μῆτραι, γίνεται δὲ τοῦτο καὶ φύσει ἐνίῃσι, καὶ ἢν ἕλκεα ἐγγενόμενα, μεγάλας οὐλὰς ἐγκαταλίπῃ. καὶ ἢν λεῖαι ἔωσιν, οὐ λαμβάνει ἡ γυνὴ ἐν γαστρί. τὴν γὰρ γονὴν δέχονται μὲν αἱ μῆτραι, ἢν μή τι αἴτιον ἄλλο ᾖ. ξυλλαμβάνουσιν δὲ οὔ. ἀλλὰ τὸν σπόρον ἔξω χαλῶσι. δῆλον δὲ μάλιστα δεῖ ψηλαφώσῃ. καὶ εἰρομένῃ εἴποτε ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἕλκεά οἱ ἐγένοντο. τὰ δὲ καταμήνια ὑγιηρῶς μὲν ἐν τουτέῳ τῷ νοσήματι χωρεῖ. ἄνικμος δὲ γίνεται ὡς ἐπὶ πλεῖον ἡ τοιαύτη.

γίνεται δὲ καὶ τοῦτο αἴτιον, τοῦ μὴ συλλαμβάνειν ἐν γαστρί. Ἢν ἕλκος γένηται ἐν τῇσι μήτρῃσιν ὑπὸ παθήματος τούτων τῶν εἰρημένων, καὶ μὴ ταχὺ ὑγιανθῇ, ἀλλὰ μολυνθῇ, παραμένει γὰρ τὸ ἕλκος ἐπὶ πουλὺν χρόνον, ὥσπερ καὶ τὸ ἐν ὠτὶ ἐόν, καὶ ὄζει πονηρὸν ἡ γυνή. καὶ ἔστιν ὅτε ἰχὼρ ῥέει αὐτῇ ἐκ τοῦ αἰδοίου κάκοσμος. καὶ μέχρις ἂν ἔχῃ τὸ ἕλκος, οὐ λαμβάνει ἐν γαστρί. οὐ γὰρ συλλαμβάνουσιν αἱ μῆτραι τὴν γονήν. ταύτῃ τὰ καταμήνια χωρέει ὑγιηρῶς. ἐν ψηλαφήσει δὲ μάλιστα γίνεται δῆλον καὶ ὁρατήσει περὶ τῶν εἰρημένων. μελεδανθεῖσα δὲ φορὸς γίνεται. ὀλίγαι δὲ ἐλπίδες εἰσίν. ἢν δὲ τῶν καταμηνίων ἐλλειφθέν τι ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἔκρηξιν ἔχῃ, θερμανθὲν δὲ καὶ αὖθις ψυχωθὲν περὶ τὸ στόμα ἢ ὀλίγον ἐνδοτέρω, οὐδ' οὕτω λαμβάνει ἐν γαστρί. ἔρυμα γὰρ τοῦτο ἐπικείμενον, ὃ πιέζει τὴν γονὴν ἰέναι, ὅκου δ' εἰ καὶ ἢν μὲν ἐν ἀρχῇ μελεδαίνηται, ὑγιαίνει καὶ φορὸς γίνεται. ἢν δὲ χρόνος ἐγγένηται, ἄφορος μένει. δῆλον δὲ τὸ πάθημα ψηλαφήσει μάλιστα ἐστί, σκληρὸν γάρ τι ἐγγίνεται. καὶ ἢν χάνωσι μᾶλλον τοῦ καιροῦ αἱ μῆτραι, οὐδὲ οὕτω κυίσκεται. οὐ γὰρ ξυλλαμβάνουσιν αἱ μῆτραι τὴν γονήν, δῆλον δὲ ἔσται καὶ τοῦτο ψηλαφήσει. καὶ τὰ καταμήνια ἔρχεται ἀλέα, καὶ ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας. Γίνεται δὲ καὶ φύσει τὸ πάθημα τοῦτο, καὶ ὑπὸ νοσημάτων τῶν εἰρημένων. κἢν μὲν φύσει ᾖ, ἀνίητος ἡ νόσος. ἢν δὲ μή, οὐχ ὑγιηρὰ χωρέει τὰ καταμήνια, οἷα τῆς γυναικὸς μὴ ὑγιηρῆς ἐούσης, οὐδὲ οὕτω κυίσκεται. οὐ γὰρ πήγνυνται ὑπὸ τοῦ αἵματος νοσεροῦ ἐόντος, ἀλλὰ διουρέει τὴν γονήν, τὸ αἷμα τὸ κατιὸν ἀπὸ τοῦ σώματος νοσερὸν ἐόν. διουρηθεῖσα δὲ ἡ γονή, ἐξέρχεται ἔξω τῷ χρόνῳ ἢ ὀλίγῳ ἢ πολλῷ ξὺν ἰχῶρι. δῆλον δέ ἐστι τῷ σώματι τῆς γυναικός, καὶ τοῖσι καταμηνίοισι. χωρέει γὰρ τὰ καταμήνια αὐτῇ, οἷα εἴρηται, ἤντε χολώδεα, ἤντε φλεγματώδεα, ἤντε ὑδρωπιώδεα ἔῃ. ἐν τάχει δὲ μελεδανθεῖσα, εὔφορος γίνεται. ἢν δὲ μή, οὔ. Ἢν δὲ γυναικὶ μὴ χωρέῃ τὰ καταμήνια πάμπαν ἢ ὑπὸ πάντων τῶν εἰρημένων, καὶ οὕτως οὐ ξυλλαμβάνει. αἱ γὰρ φλέβες τοῦ αἵματος πλέαι ἐοῦσαι, τὴν γονὴν οὐ δέχονται, καὶ ἐν τῇσι μήτρῃσι αἵματος ἐνεῖναί τι χρονίου πᾶσα μηχανὴ ὅτι ἀποκωλύει τὴν γονὴν τρέφεσθαι. ἢν δὲ ἐλάσσω τὰ καταμήνια χωρέῃ τοῦ δέοντος, οὐδὲ οὕτω κυίσκεται. αἴτια δὲ ἐν τῇ προτέρῃ νόσῳ προειρημένα. δῆλον δὲ καὶ τοῦτο ἐν τῇ ὁρατήσει. κἢν μὲν φύσει, ὀλίγα χωρέῃ τὰ καταμήνια, ἀνίητος γίνεται. ἢν δὲ ὑπὸ παθήματος τουτέων τινὸς τῶν εἰρημένων, μελεδανθεῖσα, ἐν τάχει φορὸς ἔσται. καὶ ἢν πλέονα τοῦ δέοντος χωρέῃ τῇ γυναικὶ τὰ καταμήνια, οὐδ' οὕτως ἐν γαστρὶ λαμβάνει. αἱ γὰρ μῆτραι κεκενωμέναι τοῦ αἵματος, οὐ ξυλλαμβάνουσι τὴν γονὴν ὑπὸ ἀσθενείης. ἢν δὲ ἄρα καὶ ξυλλάβωσιν, κατελθὸν τὸ αἷμα πουλὺ ἐξαπίνης ἐπὶ τὰς μήτρας τῆς γυναικός, ἀποπνίγει τὴν γονήν. δῆλον δὲ καὶ τόδε τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν ὁκόσα πολλὰ χωρέει. καὶ ἢν μὲν φύσει ἡ γυνὴ πολλὰ χαλᾷ τὰ καταμήνια, ἄφορος γίνεται. ἢν δὲ μὴ φύσει, ἀλλ' ὑπὸ παθήματός τινος τῶν εἰρημένων, μελεδανθεῖσα ἐν τάχει, φορὸς ἔσται. καὶ ἢν τὸ στόμα τῶν μητρέων ἐκπίσῃ τοῦ αἰδοίου, οὐδὲ οὕτω λαμβάνει ἐν γαστρί. τό, τε γὰρ στόμα σκληρὸν γίνεται, καὶ οὐ δέχεται τὴν γονήν. καὶ οἰδέει. καὶ ταύτῃ ἄφορος γίνεται τὸ πάμπαν. δῆλον δὲ τὸ πάθημα τοῦτο διότι γίγνεται, καὶ ἢν μὴ χωρέῃ τὰ καταμήνια κατὰ τὸ προσῆκον, ἀλλὰ κάτω ὁρμᾷ ἐπὶ τὴν ἕδρην, οὐδὲ οὕτω λαμβάνει ἐν γαστρί. δῆλον γὰρ ὅτι τὸ στόμα τῶν μητρέων ἐκτέτραπται ἀπὸ τοῦ αἰδοίου ἢ μέμυκε. καὶ ἢν μὲν ἐπὶ τὴν ἕδρην ᾖ ἐστραμμένον τὸ στόμα ἢ μέμυκε, μελεδανθεῖσα, φορὸς γίνεται. δῆλον δὲ ἑκάτερόν ἐστι τῇ ὁρατήσει καὶ ἀποκλείσει. ἢν γὰρ τὰ καταμήνια ἑκάστῳ ὧδε ἔῃ, ἡ νοῦσος ταύτῃσι δῆλον ὅτι αἰτίη ἐστί. ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τῇσι γυναιξὶν ἐστί, δι' ἃ οὐ τίκτουσι πρὶν ἂν ἰηθῶσι. καὶ δι' ὅσα ἄφοροι γίνονται τὸ πάμπαν. ὥστε θαυμάζειν τὰς γυναῖκας οὐ χρή, ὅτι εἰσὶ μέν, οὐ τίκτουσι δὲ πολλάκις. Πειρητήρια δι' ὧν δηλοῦται ἡ γυνὴ εἰ κυήσει. Γυναῖκα ἢν θέλῃς γνῶναι εἰ κυήσει, σικύην ποιῆσαι ἢ βούτυρον καὶ γάλα γυναικὸς κουροτρόφου διδόναι πίνειν, καὶ ἢν ἐρεύγηται, κυήσει, εἰ δὲ μή, οὔ. Νέτωπον ἐλάιον προστίθεσθαι ἐν εἰρίῳ ἐνειλίξαντα, κἄπειτα ἕωθεν σκέψασθαι ἢν ὄζει διὰ τοῦ στόματος τὸ ἐπιτεθέν. κἢν μὲν ὄζῃ, κυήσει. ἢν δὲ μή, οὔ. Ἕτερον πειρητήριον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. Ἤ τινι ἂν γυναικὶ ἀπὸ τῶν προσθέτων μὴ λίην ἰσχυρῶν ἐόντων, ἢν ὀδύναι ἐς τὰ ἄρθρα ἀφίκωνται, καὶ βρυγμὸς ἔχῃ, καὶ σκοτοδινᾶται, καὶ χασμᾶται, ἐλπὶς αὐτῇ κυῆσαι μᾶλλον, ἢ ἥτις τούτων μηδὲν πάσχει. Ἄλλο.

Μώλυζαν σκορόδου περικαθήραντα, τὴν κεφαλὴν ἀποκνίσαντα προσθεῖναι πρὸς τὴν ὑστέρην, καὶ ὁρῆν τῇ ὑστεραίῃ, ἢν ὄζῃ διὰ στόματος, καὶ ἢν ὄζῃ, κυήσει. ἢν δὲ μή, οὔ. Ἢν θέλῃς γνῶναι ἡ γυνὴ εἰ κυήσει, πινέτω ἄννησον τετριμμένον ἐν ὕδατι ὡς λειότατον, καὶ εὑδέτω. καὶ ἢν μὲν

κνησμὸς αὐτὴν λαμβάνῃ περὶ τὸν ὀμφαλὸν, κυήσει. ἢν δὲ μὴ, οὔ. Κύουσαν γυναῖκα ἤν μὴ ἄλλως γινώσκῃς, ἐν τούτῳ γνώσεις, ὁρῶνται οἱ ὀφθαλμοὶ εἰλκυσμένοι καὶ κοιλότεροι, καὶ τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν, οὐκ ἔχει τὴν φύσιν τῆς λευκότητος. ἀλλὰ πελιώτερα φαίνονται. Ὁκόσαι ἐν γαστρὶ ἔχουσιν, ἐφήλιν ἐπὶ τοῦ προσώπου ἴσχουσι. καὶ ἀρχόμεναι συλλαμβάνειν, μύζουσιν γίνονται καὶ κακόσιτοι. καὶ καρδιωγμὸς μετὰ καὶ πτυαλίζουσιν. Μίλτον καὶ ἄννησον τρίψαι ὡς λειότατα. εἶτα ἐν ὕδατι δεῖναι καὶ δοῦναι. καὶ ἐᾶσαι ἀποπιεῖν, καὶ ἢν μὲν στρόφος γίνηταί οἱ περὶ τὸν ὀμφαλὸν, κυεῖ. ἢν δὲ μὴ γίνηται, οὐ κυεῖ. παντῶν δὲ τουτέων, ὕστερον πίνειν ἄλητον, καὶ μέλι, καὶ ὀρίγανον ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ. Ὅσαι ἐν γαστρὶ ἔχουσαι, ἐφήλιν ἐπὶ τοῦ προσώπου ἴσχουσιν, ἄρρεν κύουσιν. ὅσαι δὲ εὔχροοι διαμένουσι, θῆλυ ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ κύουσιν. Ἢν αἱ θηλαὶ ἄνω ἔωσιν ἐστραμμέναι, ἄρσεν κυεῖ. ἢν δὲ κάτω, θῆλυ. Ἢν λαβὼν τοῦ γάλακτος, φυρῆσαι ἄλευρον, καὶ ποιῆσαι ἀρτίσκον. καὶ ὀπτῆσαι ἐπὶ πυρὸς μαλθακοῦ. καὶ ἢν μὲν κατακαυθῇ, ἄρρεν κυεῖ. ἢν δὲ διαχανῇ, θῆλυ. τὸ αὐτὸ ὅπερ ἐπιτυλίξας ἐν φύλλοισιν ὀπτᾶν. καὶ ἢν μὲν πήγνυται, ἄρρεν κυεῖ. ἢν δὲ διαχυθῇ, θῆλυ. Θεραπεῖαι κυήσιος περὶ τὴν ἐγγυησίην καὶ παιδογονίης ἥτις δεῖται. καὶ ἄτεκνος ἐοῦσα. καὶ πάλιν κύουσα. ἐοῦσα δὲ ἀτεκνοῦσα. Ἐπὴν ὁ στόμαχος σκληρὸς ᾖ, ὅλος ἢ ἄκρος, καὶ ξυμμεμύκῃ, καὶ μὴ ὀρθὸς ᾖ, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἰσχίον ἀπεστραμμένος τὸ ἕτερον, ἢ ἐς τὴν ἀρχὴν κεκυφῇ, ἢ ἀνεσπάκῃ ἑωυτὸν, ἢ τὸ χεῖλος ἐπιβάλλῃ τοῦ στομάχου ἐφ' ἑωυτό. ὁπόθεν οὖν ἢ βραχὺς ἢ ἢ πεπωρωμένος. σκληρὸς δὲ γίνεται καὶ ἀπὸ ξυμμύσιος, καὶ ἀπὸ πωρώσιος. ταύτῃσι τὰ ἐπιμήνια οὐ φαίνεται. καὶ φαίνεται πολλῷ ἐλάσσονα, ἢ κακίονα τοῦ δέοντος. καὶ διὰ πλείονος χρόνου ἐπιφαίνεται, τὰ μὲν ἐπιμήνια καθ' ὑγείην τοῦ σώματος, καὶ τὴν μετρίαν τὴν ἔξοδον εὑρίσκεται, κατά τε τὸ σύμφυτον καὶ τὸ δίκαιον. καὶ ἀπὸ θέρμης καὶ ὑγρότητος τῶν ἐπιμηνίων, καὶ τοῦ στομάχου οὐ κάρτα βεβλαμμένου. τὴν δὲ γονὴν πάλιν οὐ δέχεται διὰ τὴν βλάβην, ἥτις ἂν κωλύῃ ἀπὸ τοῦ στομάχου μὴ καλῶς ἔχοντος τοῦ δέχεσθαι. ταύτην χρὴ πυριήσαντα τὸ σῶμα ὅλον, πρῶτον δοῦναι φάρμακον καὶ κάθαρσιν ποιήσασθαι τοῦ σώματος πρῶτον, ἤντε ἄνω καὶ κάτω, ἤντε κάτω μοῦνον. καὶ ἢν μὲν ἄνω διδῷς τὸ φάρμακον, μὴ πυριῆν πρότερον τῆς καθάρσιος. ἀλλ' ὕστερον πυριήσας δὲ μεταπίσαι κάτω. ἢν δὲ μὴ δοκέῃ δεῖσθαι ἀνωτερικοῦ, προπυριήσας κάτω πίσαι. ὅταν δὲ δοκέῃ καλῶς ἔχειν τὸ σῶμα, μετὰ ταῦτα πυριῆν ἐγκαθίζων τὰς μήτρας αὐτὰς πυκνὰ, ἐν ὅτῳ ἂν δοκέῃ ξυμφέρειν. ἐπιβάλλειν δὲ ἐς τὰ πυριήματα, κυπαρίσσου πρίσματα. δάφνης φύλλα κεκομμένα. καὶ λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ πολλάκις. ὁκόταν δὲ νεόλουτος καὶ νεοπυρίητος ᾖ, ἀνευρύνειν τὸ στόμα τῆς μήτρης, μήλῃ κασσιτερίνῃ, καὶ ἀνορθοῦν ὁμοῦ, ἐὰν δέηται. ἢ μολυβδίνῃ, ἀρξαμένης ἐκ λεπτῆς. εἶτα παχυτέρῃ ἢν προσδέχηται, ἕως ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν. βάπτειν δὲ καὶ τὴν μήλην ἐν τῷ μαλθακτηρίῳ διειμένῳ ὅτι δοκέει ξυνοίσειν, ὑγρὴν ποιήσας. τὰς δὲ μήλας ποιέειν ὄπισθεν πλατείας. εἶτα περὶ ξυλυφίοισι μακροῖσι προσαρμόσαι καὶ οὕτως χρῆσθαι. τὸν δὲ χρόνον τοῦτον ἑψῆσαι ἐν οἴνῳ λευκῷ ὡς ἥδιστῳ γλυκεῖ δαυκία πινέτω ὡς πιωτάτην καταχίσασα λεπτά. καὶ σελίνου καρπὸν κόψασα. καὶ κυμίνου αἰθιοπικοῦ κάλαμον. καὶ λιβανωτὸν ὡς κάλλιστον. τοῦτο πινέτω νῆστις ὁκόσον δοκέῃ μέτριον εἶναι πλῆθος, ἡμέρας ὁκόσας ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν. καὶ ἐσθιέτω σκυλάκια σιαλώδεα δίεφθα. καὶ πολύποδα ἐν οἴνῳ ἑφθὸν γλυκυτάτῳ. καὶ τοῦ ζωμοῦ πινέτω. καὶ κράμβην ἑφθὴν καὶ οἶνον λευκὸν ἐπιπινέτω. καὶ μὴ δειπνείτω. καὶ λουέσθω δὶς τῆς ἡμέρης. σιτίων δὲ ἀπεχέσθω τοῦτον τὸν χρόνον. μετὰ δὲ ἢν προχωρήσῃ ἐπὶ τὸν στόμαχον, καὶ φαίνῃ τινὰ κάθαρσιν ἔξω, πίνειν τέ τι τοῦ πόματος ἡμέρας μίην ἢ δύο. καὶ τῇσι μήλῃσι παύσασθαι χρεομένην. καὶ πειρᾶσθαι καθαίρειν τὰς μήτρας, προσθέτοισι καὶ φαρμάκοισιν. ἢ τινὶ δὲ τοῦ στομάχου ὀρθοῦ καὶ μαλθακοῦ καὶ ὑγιέος καὶ καλῶς ἔχοντος καὶ ἐν τῷ δέοντι κειμένου τὰ ἐπιμήνια μὴ φαίνονται πάμπαν, ἢ ἐλάσσονα, καὶ διὰ πλείονος χρόνου, καὶ μὴ ὑγιηρὰ, τὴν νοῦσον ἀνδρείην ἢν ἴσως ἔχουσιν αἱ μῆτραι, ἤντε καὶ τὸ σῶμα ξυμβάλληται ἐς ἀνδρείην τὸ αἴτιον ἀπὸ ὅτευ οὐ κυΐσκεται. ὅτε μὲν οὕτως ἔχει, τὴν ἴησιν ποιέεσθαι προσφέρων τὸ δέον. ἢν δὲ ἔχηται τὴν ἴησιν ἀρχόμενος ἐξ ἰσχυρῶν, ὅκως ἂν δοκέῃ καιρὸς εἶναι τελευτᾶν δὲ μαλθακωτέροισιν ὡς ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν καθάρσιος ἡ μήτρη καὶ ὁ στόμαχος καθεστάναι ὀρθῶς ἔχων ἐν τῷ ἐξαρκέοντι κείμενος. ἢν δὲ ἀπὸ φαρμάκου καὶ ἀπὸ τοῦ ποτοῦ μὴ προχωρήσῃ, μηδὲ πινούσῃς χρόνου τὸ μέτριον, τότε μὲν παύσασθαι τοῦ πόματος ὅταν δὲ καλῶς ἔχῃ, τοῦ ἀπὸ τῶν μηλέων ἔργου μαλθάξαι τὸ στόμα τοῦ στομάχου. καὶ ποιῆσαι ὅκως ἀναχάνηται ἐς ὅσον τῷ προσθέτῳ. ἀπό τε τῶν

θυμιητῶν

θυμιήματα φαρμάκων καὶ μαλθακτηρίων. ὁκόταν δὲ δοκέῃ καλῶς ἔχειν, μαλθάξιος καὶ θυμίησιος προστιθεὶς φάρμακα, κάθαρσιν ποιέεσθαι τῆς μήτρης, ἕως ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν. ἀρχόμενος ἐκ μαλθακῶν, ἐς ἰσχυρότερον. τελευτᾶν δὲ αὖθις ἐς μαλθακὰ δυνάμει. τῶν γὰρ ἰσχυρῶν φαρμάκων τὰ πλεῖστα ἑλκοῖ τὸν στόμαχον, καὶ ἔργον τὸ καθιστάναι ὀρθὸν, καὶ καλῶς ἔχοντα πρὸς τὴν γονῆς τὴν ὑποδοχὴν, καὶ τὴν μήτρην ξηρὴν ποιεῖ. Ην δέ τις γυνὴ δοκέῃ τὰς μήτρας ὑπὸ πιμελῆς βεβλάφθαι ἐς τὴν κύησιν, λεπτύνειν ὡς μάλιστα, καὶ ἰσχναίνειν πρὸς τοῖσιν ἄλλοισιν. ὥρη δὲ ἐαρινὴ, κρατίστη κύησιος. ὁ δ᾽ ἀνὴρ μὴ μεθυσκέσθω, μηδὲ οἶνον λευκὸν πινέτω, ἀλλ᾽ ὡς ἰσχυρότερον καὶ ἀκρητέστερον. καὶ σιτία σιτεέσθω ἰσχυρότατα. καὶ μὴ θερμολουτείτω. καὶ ἰσχυέτω καὶ ὑγιαινέτω. καὶ σιτίων ἀπεχέσθω τῶν μὴ ξυμφερόντων τῷ πρήγματι. ὅταν δὲ δοκέῃ ἡ γυνὴ ἐκκεκαθάρθαι, καὶ τὸ στόμαχον καλῶς ἔχειν τῆς μήτρης, λουσάσθω καὶ σμηξάσθω τὴν κεφαλὴν. καὶ μὴ ἀλειφέσθω μηδέν. ἔπειτα ὀθόνιον ἄνοσμον περιθεῖσα περὶ τὰς τρίχας πεπλυμένον κεκρυφάλῳ πεπλυμένῳ μηδενὸς ὄζοντος καταδῆσαι, τὸ ὀθόνιον ὑποθεῖσα πρῶτον. ἔπειτα ἀναπαύεσθαι προθεμένη χαλβάνην πρὸς τὸ στόμαχον, θερμήνασα πρὸς πῦρ ἢ ἥλιον, καὶ μαλθάξασα εὖ. ἔπειτα πρωῒ ἀπολύσασα τὸ κεκρύφαλον καὶ τὰ ὀθόνια, ὀσφραινέσθω παραχέτω τινὶ ἑαυτῆς τὴν κεφαλήν. καὶ ὄζει ἢν καλῶς ἔχῃ τῆς καθάρσιος. εἰ δὲ μὴ, οὐκ ὄζει. ἄσιτος δὲ ταῦτα ποιείτω. ἢν δὲ μὴ τεκνοῦσι πρόσθεν, οὐδέποτε ὄζει, οὔτε καθαιρομένη, οὔτε ἄλλως. οὐδ᾽ ἢν κυέουσι πρόσθεν. οὐδ᾽ οὕτως ὀζέσει. ἥτις δὲ κυΐσκεται πολλὰ καὶ ἀεικύμων ἐστὶ καὶ ὑγιαίνει, ἢν πρόσθεν μηδὲ καθήρας, ὀζέσει αὐτὴ τῆς κορυφῆς. ἄλλο δὲ οὔ. ὅταν δὲ γνῷς καλῶς ἔχειν, παρὰ τὸν ἄνδρα κελεύειν ἰέναι. καὶ ἡ μὲν γυνὴ ἄσιτος ἔστω. ὁ δ᾽ ἀνὴρ ἀθώρηκτος. ψυχρῷ δὲ λελουμένος, καὶ δυναχρημένος σιτία ὀλίγα, ξύμφορα. καὶ ἡ γυνὴ ἢν γνῷ ξυλλαβοῦσα τὴν γονὴν, μὴ ἐλθεῖν παρὰ τὸν ἄνδρα τοῦ πρώτου χρόνου, ἀλλ᾽ ἡσυχαζέτω. γνώσεται δὲ ἢν μετὰ ὁ ἀνὴρ φῇ ἀφιέναι. ἡ δὲ γυνὴ ἀγνοεῖ ὑπὸ ξηρότητος. ἢν δὲ ἀποδέξηται πάλιν ἡ μήτρη τὴν γονὴν τῆς αὐτῆς ἡμέρης, ἔσται ὑγρή. καὶ ἢν γένηται ὑγρὴ, αὖθις μιγνύσθω τῷ ἀνδρὶ, μέχρις ἂν ξυλλάβῃ. Ἄλλη θεραπείη. Πυριήσας τὸ σῶμα ὅλον, πίσαι, καθῆραι ἄνω καὶ κάτω, εἶτα ὄνειον γάλα μεταπίσαντα πυριῆν τὰς μήτρας δι᾽ αὐλοῦ δύο ἡμέρας, οὔρῳ γυναικείῳ σαπρῷ καὶ λίτρον ἐμβάλλειν. τῇ δὲ τρίτῃ, βοείῳ οὔρῳ. τῇ δὲ τετάρτῃ καὶ πέμπτῃ, τρίψας μαράθρου σπέρματα καὶ ἀκτῆς φύλλα καὶ δάφνην καὶ κυπαρίσσου πρίσματα, ταῦτα ἑψῆσαι ὕδωρ ἐπιχέαντα. δεῖ δὲ μετὰ τὴν πυρίησιν λουσαμένην πελλῷ θερμῷ προστιθέναι στέαρ ἥδιστον ἐκ τῆς πυρίης εὐθὺς καὶ ἐς νύκτα. μετὰ δὲ σκευάζειν, ξυμμιγνὺς σμύρναν στακτὴν, καὶ βούτυρον, καὶ χηνὸς ἄλειφα, καὶ ἐλάφου μυελὸν, καὶ ῥητίνην, καὶ νέτωπον. τουτέων ἴσον ἑκάστου ξυμμίξαντα διατήξαντα προστιθέναι ἐν εἰρίῳ μαλησίῳ μαλθακῷ ὡς δυνατωτάτῳ. μετὰ δὲ ἀναστομοῦν τὴν μήτρην μολιβδίοις ἐληλασμένοις ὀκτωδακτύλοισι πέντε. τὸ πρῶτον, ἔστω λεπτόν. τὸ δὲ δεύτερον, παχύτερον. καὶ τἆλλα θάτερον θατέρου παχύτερον. ἀναστομοῦν δὲ πέντε ἡμέρας. αἰεὶ δὲ λουσαμένη, προστιθέσθω. καὶ ἀναδέεσθω ἐκ τῆς ὀσφύος ὡς μὴ πίπτῃ. καὶ ὠθεέτω τὰ μολύβδια, αἰεὶ ἀνωτέρω. τὸ δὲ τελευταῖον, ὡς ἀνωτάτω. ἐπὴν δὲ ἀναστομώσῃ, προσθεῖναι καθαρτικόν. ῥίψας κανθαρίδας πέντε, καὶ σικυώνης μακρῆς, σπόγγον, καὶ σμύρναν. ταῦτα μέλιτι ἑφθῷ φορύξαντα καὶ φυρήσαντα βαλάνιον, εἰρίῳ καταλίξαι πλὴν τοῦ ἄκρου. ἔπειτα ἐς ἄλειφα βάψαντα ὡς ἥδιστον, προσθεῖναι. χρῆσθαι δὲ καθαρτικῷ, καὶ τούτῳ τῇ χολῇ τοῦ ταύρου. καὶ ἄνθει ὀπῷ καὶ λίτρῳ καὶ σμύρνῃ, μέλιτι ὀλίγῳ δεύσαντα, ὀθόνιον λεπτὸν ἀποδήσαντα, καὶ ἄνω τὸ ὀθόνιον περιελίξαντα τῷ φαρμάκῳ, προστιθέναι. χρῆσθαι δὲ καὶ βουπρήστει ξὺν τῇ σμύρνῃ. καὶ ἐλατηρίῳ ξὺν τῷ μέλιτι ἑφθῷ. καὶ τοῖσι κανθαρίσι ξὺν τῷ ἐλατηρίῳ τε καὶ τῇ σμύρνῃ. ἐπὴν δὲ καθαρθῇ, τῇ ὑστεραίῃ λούσαντα, κλύσαι τὴν μήτρην. κύμινον αἰθιοπικὸν τρίψας καὶ μελάνθιον, καὶ ῥητίνην καὶ ἄλειφα, καὶ μέλι καὶ οἶνον γλυκύν. ταῦτα μίξας καὶ ἀναχλιήνας, κλύσαι. ἐπὴν δὲ κλύσῃς, ἀναστήσας, περιϊέναι κελεύειν ὅκως τὸ κλύσμα διασείηται. προσθεῖναι δὲ κρόκον καὶ σμύρναν καὶ λιβανωτὸν, ἐν ῥάκει λινέῳ. ἀποδέοντα ξηρὸν ἴσον ἑκάστου. ξυμμίσγοντα χηνός τε ἄλειφα περιχρίοντα τὸ ῥάκος. τοῦτο δὲ προστιθέναι, ἑπτὰ ἡμέρας. τῇ δὲ ὀγδόῃ, θυμιῆσαι, σμύρνῃ καὶ ἀσφάλτῳ, καὶ κεδρίνῳ δυνάμει ἀλείφατι πεφυρημένα. ὑπὸ μαλθακὸν ὑποβαλὼν πῦρ, θυμιῆν δι᾽ αὐλοῦ. ἐπὴν δὲ θυμιήσῃς, τῇ ὑστεραίῃ, ῥίψαι κάστορος ὄρχιν· οἶνον λευκὸν παραχέαι. καὶ αὐτὸν μήλῳ ἀμφιπλάσας καὶ εἰρίῳ καταλίξας, προσθεῖναι ἐς νύκτα. ὄρθρου δὲ ἀνελομένη, καὶ διαμαλαξαμένη, ἴτω παρὰ τὸν ἄνδρα. καὶ ξυγκοιμηθεῖσα, ἀτρέ-

μένετω. καὶ ἂν μὴ ᾖ ἐκ τοῦ πρώτου κυήσῃ, αὖθις προσθεμένη αὐτὸ τοῦτο, παρὰ τὸν ἄνδρα ἐλθέτω. ἄρχεσθαι δὲ χρὴ φαρμακεύοντα, ἐπειδὰν ἔλθῃ τὰ καταμήνια. λυομένων δὲ χρὴ τὸ κυητήριον προσθεμένην, ξυγκοιμᾶσθαι. τοῦ δὲ πρόσθεν χρόνου μήτε ἡ γυνὴ ἔστω ἄποσον τοῦ ἀνδρὸς, μήθ' ὁ ἀνὴρ παρὰ τὴν γυναῖκα. Ὅταν δὲ ἡ γυνὴ μὴ κυΐσκηται εἰωθυῖα πρότερον κυΐσκεσθαι, τοῦ ἀνδρὸς δὲ τὴν γονὴν οὐ δέχονται αἱ μῆτραι ἐς ἑωυτάς, ἀνάγκη πάγχυ ὁρᾶν τὴν γυναῖκα ταύτην. ἐνίοτε μὲν γὰρ ἐν τῇσι μήτρῃσι τὸ πῦον ἐγγίνεται. τὸ δὲ πῦον τὸ ἐν τῇσι μήτρῃσιν, ἀπὸ φυμάτων γίνεται. διὰ δὴ τοῦτο ἡ γονὴ τοῦ ἀνδρὸς ὅταν μίσγηται, οὐχ ἅπτεται τῆς μήτρης. ἵνα δὴ πήγνυσθαι τὴν γονὴν τοῦ ἀνδρός. τὸ γὰρ πῦον ἀμαυροῖ, ὥστε μὴ προσφέρεσθαι. τέθηκε γὰρ τὸ πῦον, καὶ σήπει τὴν γονήν. δεῖ δὴ τό, τε πῦον ἐκκαθῆραι τῶν μητρέων, καὶ τὸ φῦμα τὸ ἐν τῇ δελφῦϊ κατασβέσαι, ὅκως τὸ λοιπὸν μὴ κωλύῃ τὴν γονὴν πήγνυσθαι καὶ προσφέρεσθαι. ταχύνειν δὲ χρὴ ἐκκαθαίροντα, πρὶν ἢ παραθῆναι τὸ πῦον ἐν τῇσι μήτρῃσι. κλύσαι δὲ χρὴ τὰς μήτρας ὧδε, ἵππειον γάλα ἑψήσας, διεὶς διὰ κρησέρης ὡς λεπτοτάτης καὶ καθαρωτάτης, τούτῳ κλύζειν κλυστῆρα ἐπιτήδειον ποιησάμενος. τὸ μὲν ἄκρον τοῦ κλυστῆρος, λεῖον ἔστω, οἷον τῆς μήλης ἀργύρεον. καὶ παρ' αὐτὰ τετρυπήσθω τοῦ κλυστῆρος ἀπολεῖπον ὀλίγον τὸ τρῆμα. ἐπὶ δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἐκτρήσιας. διαλειπέτω δὲ ἴσον ἑκάστη ἔνθεν καὶ ἔνθεν. ἐκ τοῦ πλαγίου τοῦ κλυστῆρος ἑκάστης ἴσον. καὶ μὴ μεγάλα, ἀλλὰ στενά. τοῦ μὲν κλυστῆρος ἡ κορυφὴ, στερεὴ ἔστω. τὸ δὲ ἄλλο πᾶν κοῖλον ἔστω ὡς αὐλίσκος. δῆσαι δὲ χρὴ κύστιν συὸς θηλείης. ταύτην δὲ ἑψήσας εὖ μάλα. ἐπὴν δὲ προσδήσῃς, ἐγχέας τὸ γάλα ἐς τὴν κύστιν ἐς τὰς μήτρας ἐνθεὶς ῥάκος λεπτῆς ὀθόνης, ὅκως μὴ τὸ γάλα ῥέῃ. ἐπειδὰν δὲ κλύσῃς τὴν κύστιν, ἀποδῆσαι καὶ δοῦναι τῇ γυναικὶ αὐτῇ, ἣν μέλλεις κλύζειν. κἀκείνη δὲ ἐξελοῦσα τὸ κλύσμα, ἐς τὰς μήτρας ἐνθέσθαι. αὐτὴ δὲ εἰδήσει ὅκου δεῖ. ἔπειτα σὺ πιέζειν τῇ χειρὶ τὴν κύστιν, ἐς ἂν τὸ πῦον ἐκρυῇ ἔξω. δῆλον δὲ τοῦτο ἔσται, ἐπὴν μηκέτι ἐξίῃ τὸ πῦον ἅμα τῷ γάλακτι. δῆλον γὰρ ὅτι οὐκέτι ἔνεστι, τότε χρὴ παύεσθαι. καὶ μετὰ τοῦτο ἐπὴν ἀποψυχθῇ ὀλίγον, ὀλίγον χρόνον σικύωνος ξηρῆς πεφυκυίας τὸν πυθμένα ἀποτρίψας, καὶ τῆς κορυφῆς τὸ ἄκρον ὡς ἂν τετρημένον ᾖ, τοῦτο ὅμοιον ποιήσας τὸ ἄλλο πλὴν τὸ ἄκρον, καθάπερ τοῦ κλυστῆρος τὸν αὐτὸν τρόπον. πάχος δὲ λεπτότερον. ὀλίγον ὡς ἀνδρὸς αἰδοῖον ὅσον, τοῦτο περιθεῖναι ἐς τεῖχος, οἴνου ἐμπλήσας τὸ τεῖχος. ὁ δὲ οἶνος ἔστω ἀνθοσμίας ὡς εὐωδέστατος καὶ ξηρότατος, καὶ παλαιότατος. ἔπειτα λίθον μέλανα διαφανῆ ἐμβάλλειν εἰς τὸν οἶνον. ἔπειτα περιθεῖναι σικύην ποιήσας χαλκῆν λεπτήν. καὶ ἡ γυνὴ ἀμφικαθεζέσθω περὶ τὴν βάλανον τῆς σικύης, τὸ αἰδοῖον ποιήσασα ὁκοῖον δεῖ ὅκως δὲ ὑποδέξασθαι τὴν χαλκὴν, καὶ ἔξωθεν σικύην, δύο δακτύλοιν ἔσω. Ὅταν μὴ δύνηται ἡ γυνὴ γονὴν δέχεσθαι, πᾶσα ἀνάγκη μήνιγγα ὑπεμπεφυκέναι ἐν τῷ στόματι τῶν μητρέων. δεῖ δὲ ἰὸν χαλκοῦ, καὶ χολὴν ταύρου, καὶ ὄφιος στέαρ, ταῦτα ξυμμῖξαι ὁμοῦ. εἶτα εἴριον λαβὼν ἀναδεῦσαι τῷ φαρμάκῳ. καὶ ἐνελίξαι ἐς ὀθόνιον βύσσινον. μέλιτι ὑποχρίσας τὸ ὀθόνιον, καὶ ποιῆσαι πρόσθετον ὅσον ἐλαίην τὴν μεγίστην. εἶτα προσθεῖναι πρὸς τὸ αἰδοῖον νύκτα ὅλην. ὑπτίη δὲ κείσθω. τὴν δὲ ἡμέρην ἀφαιρέεσθαι. καὶ λουέσθω θερμῷ ὕδατι, ἀπὸ μυρσίνης ὡς πλείστῳ. ἔπειτα δι' ἡμέρης προστιθέσθω ἐν ἑκάστῃ νυκτί. μετὰ δὲ συνέστω. Ἄλλη θεραπεία. Πρασίου τῶν φύλλων λαβόντα πλῆθος, ὥστε τὴν χεῖρα εὖ ἐμπλῆσαι, ἐμβαλεῖν ἐς ἀγγεῖον ἀττικόν. καὶ ἐπιχέαι ὕδατος ποτοῦ, κοτύλας ἀττικὰς τέσσαρας. καὶ περιβρέξαντας ἐννέα ἡμέρας, πίνειν ἑτέρας ἐννέα ἡμέρας νῆστιν, λουσαμένην δύο κυάθους τῆς ἡμέρης ἀπὸ τοῦ πρασίου γλυκέος λευκοῦ, ἴσον μίσγουσα. ὅταν δὲ ἔσται τριταία πίνουσα, πυριάσθω κονείου φύλλοισιν ἐπὶ πῦρ ἐπιβάλλων ἐννέα ἡμέρας. καὶ μετὰ τὴν πυρίην λούεσθαι. καὶ οὕτω πίνειν εὐθὺς τούτων. ὅταν δὲ τὰς τρεῖς πυριωμένη ᾖ, προστίθεσθαι τοῦ πρασίου αὐτέου τετριμμένου λείου δι' ἡμέρης, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, λινόζωστιν λείην τετριμμένην, ἐν μέλιτι ἀττικῷ, δὶς τῆς ἡμέρης. προβρεχέσθω δὲ ἐν οἴνου λευκοῦ τρυγὶ χοΐ, καὶ ἱππομαράθρου καὶ μαράθρου ῥίζα καὶ δαδὸς ὡς πιοτάτης ὄζοι. καὶ σμυρνεοδάκνου τεταρτημόριον. καὶ μαράθρου σπέρμα. καὶ πολυσπερέος ῥίζαι πολλαί. προβρεχέσθω δὲ ἡμέρας μὴ ἐλάσσω τῶν ἐννέα. πίνειν δὲ μετὰ ταῦτα λουσαμένην κατὰ κεφαλῆς, κοτύλην τῆς ἡμέρης ἀκρήτου βρεχομένην ἐν τῷ λουτρῷ ἐοῦσαν. καὶ μετὰ ταῦτα κατακλιθεῖσαν ἐκθερμαίνειν ἑωυτὴν καὶ προστίθεσθαι ἐν τουτέῳ διὰ τρίτης μετὰ τὸ ποτὸν τὸ ἐκ τῆς χολῆς δι' ἡμέρης, ἐπὶ ἡμέρας ἕξ. ὅταν δὲ μέλλῃ ἤδη προσιέναι καλῶς καθάρσιος ἔχουσα, ὑοσκυάμου φύλλα καὶ ῥίζας ἀναζέσας ἐν ὕδατι

ἐν ὕδατι, πυριάσθω πυέλοισιν ὡς θερμοτάτοισιν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἐς νύκτας. εἶτα λυσαμένη,
παρὰ τὸν ἄνδρα ἴτω. μετὰ δὲ ταύτην τὴν πυρίησιν καὶ ἐλάφου αἰδοῖον αὖον ὑποθυμιῆσαι. καὶ ὅταν
ἴδῃς ἔχειν αὖον, τούτου ἐς οἶνον λευκὸν κεκομμένον, ἐπιξύων ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, διδόναι πί-
νειν. καὶ ὅταν ὀδύνην ἔχῃ, διδόναι πίνειν. καὶ γὰρ ὠκυτόκιόν ἐστι τοῦτο. ἄλλη θεραπεία. Χο-
λὴν ταύρου ἀναζέσαι, καὶ συμπῆξαι μελίνῳ. ἐλάφου δὲ κέρας κατακαύσας τρῖψαι λεῖον. καὶ
ξυμμίξας βαλανίοισι χρῆσθαι. Ἕτερον θεραπευτικόν. Κύμινον ἐν οἴνῳ μέλανι ἑψήσας,
τρίψας λεῖον, βάλανον ποιῆσαι καὶ ἐς νύκτα προσθεῖναι. μετὰ δὲ ταῦτα, κατακαύσας τρύ-
γα οἴνου λευκοῦ, τὸ λεπτότατον δηλονότι τῆς τρυγός. ἐπειδὰν κατακαύσῃς, ἀφαιρέειν τοῦτο ἐν λευκοῦ
πτερῷ. ἔπειτα ἐς ὀθόνιον ἀποδήσας, προσθεῖναι ἐς νύκτα. καὶ πράσα ἑφθὰ ἐσθιέτω. μετὰ δὲ
τοῦτο τράγιον τρίβειν, καὶ μέλιτι δεύσας προσθεῖναι ἐς νύκτα. μετὰ δὲ τραγίου καρπὸν λεῖον
τρίψας ἐν οἴνῳ λευκῷ, δεύσας δᾷδα ἐπιξύειν διδόναι πίνειν. μετὰ δέ, ὀρίγανον διὰ δευτέρης
ὑποθυμιῆν καὶ οὕτω πρὸς τὸν ἄνδρα ἴτω. ἄλλη θεραπεία ἐπὶ γυναῖκα μὴ δυναμένην τε-
κεῖν. Ἢν γυναῖκα μὴ δυναμένην τεκεῖν τοκήεσσαν ἐθέλῃς ποιῆσαι, σκέψασθαι χρή, ἐν τοῖ-
σιν ἐπιμηνίοισιν, εἴτε χολώδης, εἴτε φλεγματώδης εἴη. γνώσῃ δὲ τῷδε ὁπότερον μᾶλλον. ψάμ-
μον ὑποβαλὼν λεπτὴν καὶ ξηρὴν ὅταν τὰ ἐπιμήνια γίνηται ἐν τῷ ἡλίῳ ἐπιχέαι ἀπὸ τοῦ αἵμα- οἱ
τος. καὶ ἢν μὲν χολώδης ᾖ, ἐπὶ τῇ ψάμμῳ ξηραινόμενον τὸ αἷμα χλωρὸν γίνεται. ἢν δὲ φλε-
γματώδης ᾖ, οἷον μύξαι. τούτων ὁπότερον ἂν ᾖ καθήρας τὴν κοιλίην, ἤν τε ἄνω ἤν τε κάτω
δοκέῃ σοι δεῖσθαι. ἔπειτα διαλιπὼν ἡμέρας τινάς, τὰς ὑστέρας καθαίρειν. καὶ ἢν ὑγρότερον
τὸ στόμα τῶν ὑστέρων ᾖ, προστιθέναι τὰ δριμέα, ὅπως δηχθὲν καὶ φλεγμῆναν τὸ στόμα τῶν ὑστε-
ρέων, σκληρὸν γένηται. Ἢν δὲ γυνὴ μὴ πυρέσσῃ τὰ ἔνδοθεν, μὴ δὲ κυΐσκηται ὑπὸ τῶν ὑστε-
ρέων, μὴ δὲ ἀνδρὶ μίσγεσθαι δύνηται, ἀλλ' ὑπονόσῃ τε καὶ ἀσιτέῃ, μέλιτι μίξας οἶνον, ἐγχε-
έσθω ἐς τὰ αἰδοῖα. καὶ σμύρναν ὑποθυμιάσθω. ἐς δὲ τὴν ἕδρην βαλάνους προστιθέσθω, μίσγοντα
χηνὸς ἄλειφα, καὶ ἔσω ἐγχεῖν ἐς τὸ αἰδοῖον. εἶτα καὶ κλύζειν ἔλαιον, ἐν μέλιτι ἴσον μίξας. Ἢν
αἱ μῆτραι γυναικὶ ἰσχνωθῶσι, καὶ τρηχύνηται τὸ στόμα αὐτέων καὶ ξυμμεμύκῃ, καὶ τὰ ἐπιμή-
νια αὐτῇ μὴ φαίνηται, μὴ δὲ κυΐσκηται, ἀλλὰ πυρετὸς λαμβάνῃ μαλθακός, καὶ ὀδύναι αὐ-
τὴν ἐμπίπτουσιν ἐς τὰς ἰξύας, καὶ τὴν νειαίραν γαστέρα. ἡ δὲ νοῦσος αὕτη γίνεται μάλιστα,
ὅταν τι τῶν ἐν αὐτῇ διαφθείρῃ. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τόκου. ταύτην χρὴ λούειν θερμῷ καὶ πυριῆν.
ὅταν δὲ λελουμένη καὶ πεπυριημένη ᾖ, τῇ μήλῃ ἀνευρύνειν τὸ στόμα τῶν μητρέων. καὶ προστι-
θέσθω σμύρναν τρίψασα, καὶ νίτρου τὸ ἴσον. ἢ μύρον, ἢ ῥόδινον ἐν ῥάκει. καὶ μολύβδου
προστιθέσθω ποιήσαντα ὡς βάλανον καταξύοντα. καὶ καταλείφειν βοὸς χολῇ. καὶ γνώσεται λῆ
ἐν τέσσαρσιν ἡμέραις τὰς ἀγόνους, καὶ πυριῆν καὶ φαρμακεύειν. ἢν δὲ παχυνθῇ παρὰ φύ-
σιν, οὐκ ἴσχει ἐν γαστρί. τὸ γὰρ ἐπίπλοον ἐπικείμενον παχὺ καὶ πουλύ, ἀποπιέζει τὸ στόμα τῶν μη-
τρέων, καὶ τὴν γονὴν οὐ δέχονται. ταύτην χρὴ λεπτύνοντα, φάρμακον πῖσαι κάτω. καὶ
πρὸς τὰς ὑστέρας προσθεῖναι, ὃ καθαίρει τε καὶ φῦσαν ἐμποιέει. Ἢν τὸ στόμα τῶν μητρέων
σκληρὸν γένηται, ἢ ὁ αὐχήν, τῷ δακτύλῳ γνώσεται ψαύουσα. κἢν πρὸς τὸ ἰσχίον ἀπεστραμ-
μέναι ἔωσιν, ὅταν οὕτως ἔχῃ, μὴ προσφέρειν μηδὲν δριμύ. ἢν γὰρ ἑλκώσῃ τὸ στόμα τῶν ὑστε-
ρέων ὅταν φλεγμαίνῃ, οὐ πάμπαν κίνδυνος ἄτοκον γενέσθαι, ἀλλὰ προστίθεσθαι ἃ μὴ δά-
κνει, ὑφ' ὧν φλέγμα καθαίρεται. Ὅταν γυναικὶ τὰ καταμήνια γένηται καὶ παρέλ-
θῃ, πρῶτα μὲν χρὴ κεφαλὴν καθῆραι. ἔπειτα ἐλλεβορίσαι, ἤν τε ἅπαξ ἤν τε δὶς δέῃ. με-
τὰ δέ, πυριῆσαι πυριητήριον κατασκευάσας τὸ ἐκ τῆς σικύης. οὕτω δὲ πεποιημένον, ἐγ- ὅταν
χέας εἰς ἐχῖνον θαλάσσης καὶ πράσα ἐμβαλὼν, ἐπιθεῖναι τὸν αὐλὸν τῆς σικύης, καὶ περια- θάλασσαν
λεῖψαι πηλῷ ὡς βέλτιστα, ὅπως μὴ διαπνέῃ. εἶτα δὲ χοινοτόνου δίφρου τῶν τετραγώ-
νων διάγειν τὸν αὐλόν, ὅπως ὑπερέχῃ δύο δακτύλους τοῦ τόνου. εἶτα ὑποκαίειν ἄνθραξι, δεσμήν ... καὶ φυτ
καὶ τὰς καθέδρας φυλάσσειν. ὅταν δὲ καθίζηται καὶ ὁκόταν ἀνίσταται, ὅπως μὴ κατακαυ-
θῇ, ἀλλὰ καθίζειν ἔτι ψυχροῦ ἐόντος τοῦ πυριητηρίου, καὶ ἀνίστασθαι ἕως ἂν καταψυ-
χθῆναι τὸν αὐλόν. ἐπὶ δὲ τῇ πυρίῃ, τὴν διατριβὴν ὅτι πλεῖστον τῆς ἡμέρης μέρος ποιεῖσθαι,
καὶ τῇ μὲν τοιαύτῃ πυρίῃ ἐπὶ πέντε ἡμέρας χρῆσθαι. δέκα δ' ἀντὶ τῶν πράσων, τῶν σκορό- ἡμέρας
δων τάδε πυρία. καὶ ταύτην τὴν δέσμην κατακόψας, ἐς τὴν θάλασσαν ἐμβαλεῖν. μετὰ δὲ λεπύρια
τὰς λοιπὰς τῶν ἡμερέων, αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ μόνῃ πυριάσθω, ὅπως πρόσω μὴ πρέσσειν ἐν πάσῃ

τῇ θεραπείῃ. τὴν πλευταίην δὲ πυρίην ὅταν μέλλῃς ἀφιέναι τῆς θεραπείης, σκυλάκιον, ὅτι νεώτατον ἀναχίσας ἀρωμάτων παντοδαπῶν εἴδη, ὅτι εὐωδεστάτων καὶ ξηροτάτων κόψας, τὰ ἐντοσθίδια ἐξελὼν τοῦ σκυλακίου, ἐμπλῆσαι, καὶ σάξαι ὅτι μάλιστα τῶν ἀρωμάτων, ξυλήφια δὲ ὑποθεὶς ἐν τῷ ἐχίνῳ ἐνθεὶς τὸ σκυλάκιον, οἶνον ὡς εὐωδέστατον ἐπιχέαι, καὶ πυρίην διὰ τοῦ αὐλοῦ. καὶ ὅκως κατὰ δύναμιν ᾖ, ὅλην τὴν ἡμέρην ἐπὶ ταύτης τῆς πυρίης, πυριῆσαί τε, καὶ ἐρωτᾶν αὐτὴν, ἢν ἡ ὀδμὴ διὰ τοῦ στόματος δοκέῃ ὄζειν τῶν ἀρωμάτων. σημεῖον γὰρ οὐ μικρὸν ἐν ξυλλήψει τῇ θεραπευομένῃ. προσθέτοισι δὲ χρέο, κρόκου ὅσον ἂν βούλῃ. καὶ σμύρνης ὅσον δύο κυάμους. καὶ ἅλας συχνὸν παράμισγε. πρὸς ταῦτα τεκμαιρόμενος. καὶ ταύρου χολῆς ὅσον δύο κυάμους. ἢν δὲ πρηυτέρην βούλῃ γενέσθαι, ἔλασσον μίσγειν τῆς χολῆς. ἢν δὲ ἰσχυροτέρην, πλέον. ταῦτα τρίψας λεῖα καὶ μέλιτος παραστάξας, τρίβε ἄχρις ἄν σοι τριβόμενον γένηται, ὥστε δακτύλῳ ἐκμάξαι. ὅσῳ δ' ἂν πλείονα χρόνον τρίβῃς, τοσοῦτον ξηρότερον καὶ γλισχρότερον καὶ βέλτιον ἔσται. ποιήσας δὲ παχύτερον ἢ βάλανον. καὶ τὸ ἄκρον ὀξὺ ἐκ τοῦ μέσου παχύτερον. ἔπειτα δὲ ἀγόμενον ὅκως πρὸς τὴν ὑστέρην προστιθῇ, ἐν τούτῳ ἐμπῆξον ξυλήφια ὀριγάνου δύο ποιήσας λεῖα. ἔστω δὲ ἑξαδάκτυλα. εἶτα κατείλιξον τὰ ξυλήφια εἰρίῳ ὡς μαλθακωτάτῳ. ἔπειτα ἄνωθεν ῥάμματι κατείλιξον λεπτῷ. καὶ ὑπερεχέτω τὸ ῥάμμα, ὅσον τέσσαρας δακτύλους τῶν ξυληφίων. προσχεαμένη δὲ καὶ καθαρὴν ἑωυτὴν ποιησαμένη ὅτι μάλιστα, προστιθέσθω αὐτὸ τὸ στόμα. ῥάκος ὑποβαλλομένη ὑπὸ τὰ ἰσχία. καὶ τὴν νύκτα προσκείσθω. ἔσται δὲ αὕτη ἡ κάθαρσις, ὑδατώδης. τῇ δευτεραίῃ ἀναστᾶσα, λουσάσθω. καὶ ἐπὶ τὴν πυρίην μὴ καθίσῃ ταύτῃ τῇ ἡμέρῃ. ὅταν δὲ πυριῆται καὶ ἀναστῇ ἀπὸ τῆς πυρίης, κηρωτὴ ἔστω πεποιημένη ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρης, ὡς καλλίστη. καὶ ξυμμίξαι μάλιστα μὲν ἐλάφου μυελόν. εἰ δὲ μὴ χηνὸς στέαρ. καὶ ὅταν ἀναστῇ ἀπὸ τῆς πυρίης, ἑκάστης ἡμέρης προσχεαμένη, καὶ καθαρὴν ἑωυτὴν ποιησαμένη ἐν τὴν κοιλίην, τῇ κηρωτῇ ἀλειφέτω τὴν ὑστέρην, ἑκάστης ἡμέρης. τὰ μὲν ἄλλα ταῦτα πάντα ξύμμισγε, τοῖσιν ἔμπροσθεν ἐκτὸς τῆς χολῆς. ὀριγάνου δὲ τρίβων ὡς λειοτάτης ξύμμισγε ἐν τὴν βάλανον, καὶ προστιθέσθω. ἄλλο. Τὰ μὲν ἄλλα ταῦτα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πεποιημένα, ἀντὶ δὲ τῆς ὀριγάνου ἀψίνθιον συμμίξας, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ποιήσας, προστιθέσθω. Ἐκ τῶν πυρῶν ἐκλέξας τὸ μελάνθιον, τρίψας τε λεῖον ἰσχυρῶς καὶ μέλι συμμίξας, καὶ σφαιροειδὲς ποιήσας, προστιθέσθω. πλὴν πυρετὸν ἐμποιέει. καὶ τὸ ἄρθρον οἰδέει. καὶ δηκτικὸν ἰσχυρῶς ἐστὶ τοῦτο. ἄλλο. Μέλι ἑψήσας καὶ ἐλλέβορου κόψας τοῦ μέλανος τὸ λεπτὸν ἢν πλέον, ἰσχυρῶς δηκτικὸν ἔσται. ἔστι δὲ πυρετῶδες καὶ τοῦτο. Τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον, ἑψήσας μέλι ξυμμίξας τε ἐλατηρίου ὅσον πόσιν, ἑψεῖν. καὶ ποιήσας βαλάνιον, τὸν αὐτὸν τρόπον διδόναι προστίθεσθαι. καὶ τοῦτο πυρετῶδες. ἄγει δὲ καὶ αἷμα. ἔνια δὲ τούτων καὶ δέρματα. ἢν δὲ βούλῃ, καὶ τὸ δρακόντιον ξύον, ἔστι δὲ πρὸ ἐν μέλιτι ἑφθὸν ἢ ὠμόν. καὶ τοῦτο σφαιροειδὲς ποιέειν, ὁκόσον κικίδα μεγάλην. πειρῶ δὲ φυσικὸς εἶναι, πρὸς τῆς ἀνθρώπου τὴν ἕξιν καὶ τὴν ἰσχὺν ὁρῶν. τούτων γὰρ οὐδεὶς σταθμός ἐστιν, ἀλλ' ἐξ αὐτέων τουτέων τεκμαιρόμενος πειρῶ ὅλου τοῦ σώματος. κεφαλῆς καθάρσεσι, φαρμακείῃσι, καὶ πυρίῃσι τῆς ὑστέρης, καὶ προσθέτοισι χρῆσθαι. στοιχεῖα δέ σοι ταῦτα ἐστίν. ἡ δὲ θεραπείη τουτέων ἐστὶν ἐν μέρει ἑκάστῳ. καὶ ὅτι ἂν μὴ ποιῇς τούτων, αἰεὶ ἐπὶ τῆς πυρίης διατριβέτω. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ μαλθάσσουσα καὶ ἄγουσα τοὺς ἰχῶρας. ὅταν δὲ καταπαύσῃ τῆς θεραπείης λήγοντα τὰ κατὰ φύσιν, χρὴ αἷμα ἀφαιρέειν ἀπὸ τῆς χειρός. ἢν μὲν ἰσχύῃ, ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν βραχιόνων, ἢν δὲ ἀσθενεστέρη ᾖ, ἀπὸ τοῦ ἑτέρου οὐκ ἀπόχρη. δίαιτη δὲ οἵῃ χρῆσθαι δεῖ ἐν τῇσι θεραπείῃσι ταύτῃσιν, ἑτέρωθί μοι δεδήλωται. ἀπὸ θυμέλην ἢν βούλῃ, τὰς αἴρας ἐκ τῶν κριθῶν ἐκλέξας, ἀλέσας λεπτά. καὶ κληματίνον πῦρ ποιήσας ὅτι μαλθακώτατον. ἔπειτα ἐμβαλὼν ἐν βύβλιον, ἐνθεὶς ἐν ἡμίεκτον. καὶ ῥάκεα προσθεὶς ἵνα μαλθακῶς κάθηται, καθέζεσθαι αὐτὴν κελεύειν ἐπὶ τοῦ ἡμιέκτου, ὅτι μάλιστα διάγουσαν τὰ σκέλεα. ἡ δὲ θεραπείη ἢν μὲν ἱκανή σοι γένηται, ἐν τετραμήνῳ. εἰ δὲ μὴ, πρὸς ταῦτα σκέπτου. καὶ ὅκως πρὸς ἄνδρα μὴ προσίῃσιν, ἐν ᾧ θεραπεύεται χρόνῳ. ἐν δὲ τῇσι θεραπείῃσι διδόναι δαΐδα ἐν ὕδατι καταβρέχων νήστει, ὅσον κύαθον. καὶ τὴν καστορίην ξυνεχῶς ἔχειν. διδόναι δὲ κοτυληδόνας ἐν ὕδατι ἑψῶν. ἅλας κύμινον συνεψῶν, καὶ χλιερὸν ῥοφέειν. αἱ πλατεῖαι θηλύγονοι δοκοῦσιν εἶναι. αἱ δὲ σμικραὶ καὶ συμμύουσαι, ἀρσενόγονοι. Ἐγκυτήριον. ἄκρον μελάνθιον, γυναικὶ διδόναι, ἐν οἴνῳ μέλανι στρυφνῷ. γυναικὶ νέᾳ οὔσῃ, ῥόος ἐρυθρὸς ὀχλέει. καὶ φαρμακευομένῃ, κεφαλὴν

καθαιρομένῃ

οὗ

κοίτην

ἄλλο

ἡ

ὑπὸ

καθαιρομένη, φλεβοτομημένη οὐδὲν ὠφελεῖ. δοκεῖ δὲ τοῦτό οἱ αἴτιον εἶναι ὥστε μὴ ξυλλαμβάνειν. ἐδίδουν δὲ αὐτῇ ἀσπαλάθου τῶν ῥιζῶν, ἐν οἴνῳ λευκῷ ἀποζεόμενον πρωΐ. καὶ πρὸς δείπνου, ὅτε ῥόος ἐπαύσατο καὶ οὐ βραδέως ἐκύησεν, ἔτεκεν ἄρσεν. τὸ χρῶμα, λευκόχροος. εὔσαρκος.

Περὶ μύλης.

περὶ δὲ μύλης κύησιος, τόδε αἴτιον. ἐπὴν πολλὰ τὰ ἐπιμήνια ἐόντα γονὴν ὀλίγην καὶ νοσώδεα ξυλλάβωσιν, οὔτε κύημα ἰθαγενὲς γίνεται, ἥτε γαστὴρ πλήρης, ὥσπερ κυούσης. κινέεται δὲ οὐδὲν ἐν τῇ γαστρί. οὐδὲ γάλα ἐν τοῖσι τιτθοῖσιν ἐγγίνεται. σφριγᾷ δὲ τοὺς τιτθοὺς αὕτη. καὶ δύο ἔτεα, πολλάκις δὲ καὶ τρία οὕτως ἔχει. καὶ ἢν μὲν μία σὰρξ γένηται, ἡ γυνὴ ἀπόλλυται. οὐ γάρ οἵη τέ ἐστι περιγενέσθαι. ἢν δὲ πολλά, ῥήγνυται αὐτέῃ κατὰ τὸ αἰδοῖον, ἅμα τε πολὺ καὶ σαρκῶδες. καὶ ἢν μὲν μετριάσῃ, σώζεται. ἢν δὲ μή, ὑπὸ ῥόου ἁλοῦσα ἀπόλλυται. τὸ μὲν νόσημα τοιοῦτόν ἐστι. κρίνεσθαι δὲ χρή, τῷ πληρώματι. καὶ ὅ, τι οὐ κινέεται ἐν τῇ γαστρί. τὸ μὲν γὰρ ἄρσεν, τρίμηνον. τὸ δέ γε θῆλυ, τετράμηνον τὴν κίνησιν ἔχει. Ἐπὴν δὲ τοῦ χρόνου παρελθόντος, μὴ κινέεται, δῆλον ὅτι τοῦτο ἐστί. τὸ δέ τι τεκμήριον μέγα ἐν τοῖσι τιτθοῖσι γάλα οὐκ ἐγγίνεται. ταύτην μάλιστα μέν, μὴ ἰᾶσθαι. εἰ δὲ μή, πειρῶντα ἰᾶσθαι. καὶ πρῶτα μὲν πυριῆσαι τὴν γυναῖκα ὅλον τὸ σῶμα. ἔπειτα κατὰ τὴν ἕδρην κλύσαι ὅπως διακαθαρθῇ. πολλοὶ γὰρ ἴσως κλύσασαι κινήσει τὸ ἔμβρυον τὸ δίκαιον εἶναι τὸ ξυνετικός, διαθερμανθείσης τῆς γυναικὸς ὑπὸ τοῦ φαρμάκου. κλύζειν δὲ καὶ κατὰ τὰς μήτρας ὅκως αἷμα ἀγάγῃ. ἢν δὲ μὴ προσθέτοισι χρῆσθαι, πῖσιν ἀπὸ τῆς βουπρήστιος, ὡς ἰσχυροτάτοισι. καὶ πιπίσκειν τὸ δίκταμνον τὸ κρητικὸν ἐν οἴνῳ. εἰ δὲ μή, καὶ τὴν κασόριον ἔρχιν. καὶ ὄπισθεν αὐτῆς σικύην προσβάλλειν πρὸς τοὺς κενεῶνας. καὶ ἀφαιρέειν ὅτι πλεῖστον. προσβάλλε δὲ ὅτι μάλιστα, κάθαρσιος τεκμαιρόμενος πρὸς τὰς μήτρας. ὅταν γὰρ μὴ γίνηται, ἤν τε ἐκ τόκου, ἤν τε καὶ ἄλλως, δαῦδα ὡς πιοτάτην κόψαντα λεπτήν, ἑψεῖν ἐν οἴνῳ λευκῷ. καὶ ἀποχρῆσθαι ὡς τρισὶ κυάθοισι. γλυκυσίδης κόκκοι τέσσαρες, κυμίνου αἰθιοπικοῦ, σμικρόν, καὶ σέσελιος πλεῖον. ἢ κεδρίδια. ἢν δὲ πνιγμοὶ ἔωσι, κάστορος σμικρόν. ἢν δὲ ἐκ τόκου κάθαρσιος γινομένης μετρίης ἡ γαστὴρ μένῃ. ἢ καὶ φῦσα ἀποκεκλεισμένη, καὶ ὀδυνώδης γίνεται, ἤν τε ξὺν πυρετῷ, ἤν τε ἄνευ πυρετοῦ, ὀποῦ σκαμμωνίης πέμπτον μέρος πόσιος, ἢ σέσελιος, ἢ ἄλλου τινὸς τῶν θυωδέων. καὶ πήγανον ἐν οἴνῳ λευκῷ. ἢν δὲ μὴ βούληται πίνειν, πρὸς τὴν ἕδρην ἄλειμμα ποιέειν. οἷον ἐκ χολῆς ταυρείης, καὶ μέλιτος, καὶ λίτρου. ἢν δὲ ἐκ διαφθορῆς κάθαρσιος, ὀδυνώδης ᾖ, καὶ τῶν θυωδέων διδόμενον μηδὲν ὑπακούῃ, καὶ πυρετοῦ ἐόντος, γάλακτος αἰγέου δύο κοτύλας ἀφεψεῖν. εἶτα ψυχθέντος τὴν ὑγρὴν ἀφελεῖν. διηθείσας, μελικρήτου ὅσον ἕκτον μέρος μῖξαι, ὅκως γλυκύτερον ἔσται. πίνειν δὲ τρὶς νῆστιν. ἢν δὲ μὴ παύηται ἡ ὀδύνη, μηδὲ ἡ κοιλίη ὑποχωρήσῃ, ἐς τὴν δεῖλην ἐν σκάφῃ ἐς θερμὸν ὕδωρ ἐγκαθισάτω. ὅταν δὲ διαπυριηθῇ, ἐξαναστήσαντα κλύζειν ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ μέλανι δίς, καὶ ὕδατι ἅπαξ ἐλαίου ἥμισυ, τὸ ὕδωρ χλιαρῶς κλύζειν καὶ ἐπικοιμηθήτω. Προσθετὸν ὑστερέων, ἢν ξυμμεμύκῃ, ἢ σκληρὸν ᾖ τὸ στόμα.

Σῦκον λευκὸν ἐκκαθάρας, καὶ λίτρον αἰγύπτιον, τὸ καθαρώτατον μῖξας λεῖον τετριμμένον, προσθετὸν ποιῆσαι ὅσον κικίδα, μὴ μεγάλην ἐν εἰρίῳ μαλθακῷ. ἐς ἴρινον μύρον βάψασα, προσθέτω, ἤν τε τρεῖς ἤν τε πλείους ἡμέρας δοκέῃ. πυριῆσαι μετὰ τοῦτο ξυμφέρει ἐν εὐώδει. μετὰ δέ, μαλθακόντι δεῖ προσθετόν, ὅ, τι ἰχωροειδέα ἄξει μάλιστα. μετὰ δέ, λινοζῶστις. ἢν ἡ ἄσπιλη μύρῳ ῥοδίνῳ χρῆσθαι ἐν ὀθονίῳ ἐς ἡμέρην καὶ νύκτα.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.

Χολὴν ταύρου καὶ ἅλας ἀναζέσαι. καὶ θεῖον λεῖον παραμίσγειν πρὸς μακρὸν μῆκος μέγα πυρὴν ψιλὴν προσθέσθαι ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ νύκτας, πρὸς αὐτὰς τὰς ὑστέρας. πάλιν λινοζῶστιν. μετὰ τοῦτο ἀποπαύσειν σμύρναν ἄκρητον μῖξας δεῖναι ῥοδίνῳ ἄκρῳ, καὶ μύρῳ ἰρίνῳ διαχρίεσθαι τὸ στόμα ὡς ἐσωτάτω.

Θεραπείη ἄλλη τὸ αὐτὸ νόσημα.

Ἴριν θυώδεα κόψας καὶ διασήσας χωρίς. κυπέρου ἴσον, καὶ ἔκμαγμα ὅσον μαγίδα οἴνῳ ἀνθοσμίῃ δεῦσαι. εἶτα ἀλειμματώδες ποιέειν. καὶ ἐς σπλῆνας ἀλείψας μῆκος σπιθαμῆς ἐς σμικρὴν σπυρίδα ἐνθείς, ὅκως μὴ παραπνέῃ προσθέσθω. ἢν δὲ ἑλκωθῶσιν αἱ μῆτραι, ἢ τρηχυνθῇ τὸ στόμα, ἢ ὑπὸ προσθέτου τινὸς δηχθῶσιν, ἐν εἰρίῳ χρίσαι στέαρ. καὶ ῥόδινον ἀλεῖψαι. καὶ κηροῦ μικρόν.

Ὅταν ἔχουσα ἐν γαστρὶ διαφθείρῃ, τὸ δὲ ἔμβρυον μηνιαῖον, καὶ ἐκφέρειν εἰς τέλος μὴ δύνηται καὶ λεπτὴ παρὰ φύσιν γένηται, ταύτην χρὴ καθήραντα τὰς ὑστέρας, καὶ αὐτὴν φαρμακεύειν καὶ παχύνειν. οὐ γὰρ δυνήσεται ἐκφέρειν ἐς τέλος, ἐς ὃ ἂν ἑωυτὴν τε ἀναλάβῃ, καὶ αἱ ὑστέραι ἰσχύσωσιν.

ἢν δὲ

ἢν δὲ κυΐσκηται μὲν, διαφθείρῃ δὲ δίμηνα τὰ παιδία ἐς ἀκριβὲς τὸν αὐτὸν χρόνον, καὶ μήτε πρότερον μήθ' ὕστερον. καὶ ὅταν πάθῃ δὶς ἢ τρὶς ἤδη ταῦτα. ἢ καὶ πλείονα χρόνον γεγονότα ἤδη τὸν αὐτὸν τρόπον ὅταν διαφθείρῃ. ταύτης αἱ μῆτραι οὐκ ἐπιδιδοῦσιν ἐπὶ τὸ μεῖζον, τοῦ παιδίου ἐν αὐτῇσιν αὐξανομένου καὶ ὑπερβάλλοντος ἐκ τοῦ διμήνου ἢ τριμήνου εἰς τὸ πλεῖον. ἀλλὰ τὸ μὲν, αὔξεται. αἱ δὲ μῆτραι, οὐδὲν ἐπιδιδοῦσι. διὰ δὴ ταῦτα διαφθείρουσιν αἱ πολλαὶ ἐς τὸν αὐτὸν χρόνον. ταύτην χρὴ κλύσαι τὴν μήτρην διαφυσῆσαι ὡς μάλιστα προσθέτοισιν, ἢ φαρμάκοισι· τοῖς δὲ τῆς σικύης τὴν ἐντεριώνην κόψαντα διασῆσαι. καὶ σίλφιον ὀλίγον παραμῖξαι ὀλίγα ἐν πλείονι, καὶ καθεφθοτέρῳ τῷ μέλιτι. ἔπειτα περιπλάσαι περὶ μήλην, ποιέοντα τὸ πάχος ὅσον μέλλει παραδέξασθαι ὁ στόμαχος πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης, καὶ ὦσαι πόρρω ἕως ἂν περήσῃ ἐς τὸ ἔξω τῆς μήτρης. ὅταν δὲ ἀποτακῇ τὸ φάρμακον, ἐξελεῖν τὴν μήλην, καὶ πάλιν οὕτω τὸ ἐλατήριον, καὶ τῆς κολοκυντίδος τῆς ἀγρίης ποιέειν ὡσαύτως τῷ προτέρῳ προστιθέναι. ἐσθιέτω δὲ τοῦτον τὸν χρόνον σκόροδα ὡς πλεῖστα. καὶ καυλὸν σιλφίου, καὶ τῇ ἄλλῃ διαίτῃ χρῆσθαι, ὁκοίῃ ἂν μέλλοι φῦσαν ἐμποιῆσαι μάλιστα ἐν τῇ κοιλίῃ. προστιθέσθω δὲ τὸ πρόσθετον διὰ τρίτης ἡμέρης ἕως ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν. ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ πλείονος. τὸ δὲ ὅλον, ὅκως ἂν προσίῃ. τὰς δὲ μεταξὺ ἡμέρας, μαλθακοῖσι χρῆσθαι. ὅταν δὲ κατασκέψῃ τοῖσι μαλθακτηρίοισι τὸ στόμα τῆς μήτρης, καὶ φαίνηται τὰ ὑπομνήματα ὑπομένοντα, ὅταν ξηρὴ ἤδη ᾖ, μισγέσθω τῷ ἀνδρί. ποιέειν δὲ φῦσαν ἐν τῇ μήτρῃ. ὅταν δὲ βούλῃ σκορόδου μώλυζαν καὶ ὀπὸν σιλφίου παραμιγνύναι πρὸς τὰ πρόσθετα. καὶ ἥτις ἂν μὴ δύνηται διατελεῖν τοὺς δέκα μῆνας κύουσα, ἀλλὰ διαφθείρει, καὶ τοῦτο πάσχῃ πλεονάκις, ταύτης τῆς μήτρης καθαίρειν ὕδωρ, καὶ αὐτὴν φαρμακεύειν ὅπως ὕδωρ καθαίρηται.

Ἢν δὲ κατέχουσα τὴν γονὴν μὴ κυΐσκηται, συμβαίνει δὲ τοῦτο πλείστοισι τοῦ στομάχου χανόντος τῆς μήτρης παρὰ φύσιν, τὰ ἐπιμήνια πλείω γίνεται τοῦ προσήκοντος, καὶ ὑγρότερα. ὥστε τὸ ἀπὸ τῆς γυναικὸς μὴ ξυλλαμβάνεσθαι πρὸς τὴν τέκνωσιν, τήν τε τοῦ ἀνδρὸς γονὴν ἐπιοῦσαν διαφθείρεσθαι. γίνεται δὲ ταῦτα, τοῦ τε σώματος καὶ τῶν μητρέων, νοσεόντων. ἀλλὰ δεῖ ταύτῃ, καθαρτήρια διδόναι διαλείποντα. καὶ πυριῆν ὅλον τὸ σῶμα. καὶ τὰς μήτρας, ὄξει, καὶ θαλάσσῃ, μήλας διαπύρους ἐμβάλλοντα. ἐμβάλλειν δὲ ἐς τὸ πυρίημα, κυπαρίσσου πρίσματα. καὶ δάφνης φύλλα κόψας χλωρῆς. καὶ πολυκνήμου αὐτοῦ φύλλα. πυριῆν δὲ ὁκοῖον ἂν δοκέῃ καιρὸς εἶναι χρόνον. μετὰ δὲ τοῦτον λουέσθω. καὶ ἐξὸν ἐνεψεῖν λωτοῦ τορνεύματα. καὶ ῥόδινον. καὶ πολυκνήμου αὐτοῦ τὰ φύλλα. ἐπὶ τελευτῆς δὲ, θυμιῆν, φλόμου φύλλα κόψας, καὶ λωτοῦ τορνεύματα. ἔμπροσθεν δὲ πρὶν ἐκλούεσθαι, θυμιῆσαι σμύρνῃ. καὶ λιβανωτῷ, τρίψας ἴσον ἑκατέρου. καὶ μυρσίνης καὶ δάφνης φύλλα. ταῦτα ἀναμίξας καὶ ἐπιβαλὼν ἐπὶ μαλθακὸν πῦρ, θυμιῆν νεοπυρίητον ἐοῦσαν δὶς τῆς ἡμέρης, πυριῆν νεόλουτον ἐοῦσαν. μετὰ τῆς θυμιήσιος ὕστερον, λουέσθω. καὶ τὸν στόμαχον καθεστάναι ἐς τὴν ἀρχαίην φύσιν. καὶ ἢν ἐξαρκέουσα ᾖ. πρόσθεν δὲ τούτων πάντων, τάμνειν τὴν ἐν τῇ χειρὶ φλέβα, τῇ ἀριστερῇ. καὶ οὕτω τἄλλα ποιέειν. Ἢν δὲ ὁ στόμαχος οὕτως ἔχῃ, τὰ δ' ἐπιμήνια μὴ ἴῃ φλαύρως ἢ ἐπὶ τοὔλαττον, ἢ πρὸς πλείονα κάθαρσιν τρέπεσθαι, τοῖσιν ἄλλοισιν ἅπασι. καὶ οὕτως θεραπεύειν καὶ προστιθέναι ἢν δέῃ, καὶ ἐκ τῶν προσθέν λούειν. καὶ θυμιῆν, καὶ ξηραίνειν. ἢν δὲ γυνὴ ἐκτιτρώσκῃ ἀέκουσα, καὶ μὴ θέλῃ ἐκβάλλειν, πυροὺς πεφρυγμένους καὶ καταπεπλασμένους, καὶ σταφίδα κεκομμένην λεπτήν, μελικρήτῳ γλυκερῷ ταῦτα δεὶς ἐλαίου σμικρὸν παραχέων, νῆστει πίνειν διδόναι. μετὰ δὲ ῥαφάνου σπέρμα τρίψας καὶ ὄξος καὶ χηνὸς στέαρ, ταῦτα μίξας ἐσθιέτω, καὶ προστιθέσθω δάφνης φύλλα τρίβουσα. μετὰ δὲ πινέτω ὀρίγανον καὶ γλήχωνα καὶ ἄλφιτον ἐν ὕδατι ἐπιπάσσουσα δάφνης φύλλα κεκομμένα καὶ τετριμμένα λεῖα κόμμι παραμίξας. καὶ δεὶς ὕδατι, πίνειν διδόναι.

Ἄλλο. Οἰὸς στέαρ καὶ χηνὸς ἄλειφα. καὶ μέλι, ἐς τὸ αὐτὸ μίξας καὶ τρίψας, ἐλλικτὸν διδόναι.

Ἄλλο. Σταφυλῖνον τρίβων ὡς λειότατον, καὶ γάλακτος ὑπόστασιν ἐν τούτῳ μίξας καὶ χηνὸς στέαρ τήξας, ταῦτα συνεψήσας, διδόναι ῥοφεῖν.

Ἄλλο. Ὀριγάνου τρίψας φύλλα ὡς λειότατα. ἢν μὲν ἔχῃ, χλωρῆς. εἰ δὲ μή, ξηρῆς δεὶς ἐν ὕδατι πίνειν διδόναι.

Ἄλλο. Δάφνης καρπὸν τρίψας ὡς λειότατον, καὶ ὑὸς θηλείης στέαρ τήξας καὶ μέλιτι, ταῦτα ὁμοῦ πάντα μίξας καὶ τρίψας, ἐλλικτὸν διδόναι.

Ἄλλο. Σταφυλῖνον τρίβων ὡς λειότατον ἐν οἴνῳ δεὶς κεκρημένῳ, πίνειν διδόναι.

Ἢν δὲ μῆτραι μὴ κατέχωσιν τὴν γονήν. Μόλυβδον καὶ λίθον ἥτις τὸν σίδηρον ἁρπάζει, ταῦτα τρίψας λεῖα,

ἐς ῥάκος

ἐν ῥάκος ἀπόδεσον, καὶ ἐν γάλα γυναικὸς ἐμβάψας, προσθέτω χρῆσθαι. Χαλκοῦ ἄνθος τρίψας, μέλιτι δεῦσαι καὶ προστιθέναι. περὶ ὅταν αἱ μῆτραι τοῦ ἀνδρὸς τὴν γονὴν ἐξερεύγονται, ῥίπτει ἀμφὶ πᾶσα ἀνάγκη τῆς γυναικός, ἢν ταῦτα πάσχῃ, πώρου πεπληρωμένας εἶναι τὰς μήτρας. καὶ οὐ δύναται τοῦ ἀνδρὸς ἡ γονὴ ἐμμένειν ἐν τῇσι μήτρῃσιν, ἀλλ' ἀποκλείεται. καὶ διὰ τούτων οὐ δύναται κυῆσαι, ἕως ἂν ὁ πῶρος ἐνῇ ἐν τῇσι μήτρῃσι. τοῦ δὲ πώρου, ἥδε ἡ ἐξέλασις. πτερὰ λαβὼν ὡς ἐλάχιστα καὶ μαλθακώτατα ξυνδήσας ὁμοῦ, τούτοισιν ἐπαλείφειν τὰς μήτρας, ὡς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπαλείφουσιν, ὁμαλύνας τὰ πτερὰ ἅμμασιν ὡς λεπτότατα, καταδήσας τὰ ἄκρα, εἶτα ῥοδίνῳ πολλῷ χρίσας αὐτά, ὑπτίην ἀνακλίνας, ὑπὸ τῆς ὀσφύος μέσην ὑποθεῖναι προσκεφάλαιον, ὑποθεῖναι τὴν μάλλην. τὰ σκέλεα τανύσας τῆς γυναικός. καὶ διασείσας, τὸ μὲν ἔνθεν, τὸ δ' ἔνθεν, ἀναστρέφειν ἄνω καὶ κάτω τὴν μάλλην, ἕως ἂν προσκύψῃ. ἐπὴν δὲ ἴδῃς ἐν τῷ στόματι τῆς μήτρης, ἢν μὲν μὴ προσίσχηται ἐν τῷ ἰσχίῳ, καὶ ἐθέλῃ ἐπακολουθῆσαι, πάντων ἄριστον. ἢν δὲ ἐνδέχηται ἐν τῷ στόματι τῆς μήτρης, λαβεῖν ὡς λεπτότατα, προμυθεόμενος ἐξελκῦσαι ἡσυχῇ, καὶ μὴ βιαίως. καὶ μετὰ ταῦτα, ξυγκοιμάσθω τῷ ἀνδρί. Ἢν κυέουσι ἐπιφαίνηται, ὀνίδια ξηρήν, μίλτον, ὄστρακον σηπίης τρίψας λεῖα, ἐν ῥάκει ἀποδήσας προστιθέναι. Γλυκυσίδης τοὺς μέλανας καρποὺς τρίβων ἐν οἴνῳ διδόναι πίνειν κεκρημένον. ἢν δὲ συνοῦσα ἀλγέῃ τὴν νειαίρην γαστέρα, καὶ αἷμα οἱ φανῇ νιαρόν, λίνον κόψας, καὶ βρύον ἁπαλόν, καὶ χήνειον ἔλαιον, ταῦτα μίξας οἴνῳ λευκῷ ὑδαρεῖ, δὶς διδόναι πίνειν.

Ἢν αἱ μῆτραι προέλθωσιν ἔξω τῆς φύσιος, πῦρ ἔχει μάλιστα μὲν τὰ αἰδοῖα, καὶ τὴν ἕδρην. καὶ τὸ οὖρον ῥύζει κατ' ὀλίγον, καὶ δάκνεται τὰ αἰδοῖα. ταῦτα πάσχει. Εἰς τὸ αὐτὸ πάθος.

Ἢν δὲ ἐκ τόκου ἐοῦσα τῷ ἀνδρὶ μὴ παρακοιμᾶται, ὅταν οὕτως ἔχῃ, μύρτα καὶ λωτοῦ πρίσματα ἑψήσας ἐν ὕδατι, καταθεὶς τὸ ὕδωρ ἐν τὴν ἕδρην, προσχέεσθω ὡς ψυχρότατον ἐς τὰ αἰδοῖα, καὶ τρίβων λεῖα προσπλάσσειν. ἔπειτα ὕδωρ πινέτω, φακὸν μέλι καὶ ὄξος ξυμμίσγουσα, ἐμέτω, ἕως ἂν αἱ μῆτραι ἀνασπασθῶσιν. καὶ τὴν κλίνην ὑψηλοτέρην πρὸς ποδῶν κεῖσθαι. ὑποθυμιῆν δὲ ὑπὸ τὰ αἰδοῖα κακώδεα. ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας εὐώδεα. σιτίοισι δὲ χρῆσθαι ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ψυχροῖσι. καὶ τὸν οἶνον ὑδαρέα λευκὸν πινέτω. καὶ μὴ λουέσθω. καὶ τῷ ἀνδρὶ ξυγκοιμάσθω. Ἢν δὲ παντάπασιν ἐκ τῶν αἰδοίων ἐκπέσωσιν, ἐκκρέμαται οἷον πρὸ ὄσχη. καὶ ὀδύνη λαμβάνει. περὶ δὲ ὅταν ἐκ τόκου ταλαιπωρήσῃ, ὥς τε σεῖσαι τὰς ὑστέρας, καὶ τῷ ἀνδρὶ ξυγκοιμᾶται ἐν τῷ λοχείῳ. ὅταν οὕτως ἔχῃ, ψύγματα προστίθεσθαι πρὸς τὰ αἰδοῖα. καὶ τὰ ἔξωθεν ὑποκαθάρας, σίδιον ἐν οἴνῳ μέλανι εὐώδει ἑψήσας, τούτῳ περιπλύνας ἔσω ἀπωθεῖν. ἔπειτα μέλι καὶ ῥητίνην συντήξας ἴσον ἑκατέρου, ἐγχέειν ἐς τὰ αἰδοῖα. καὶ κεῖσθαι ὑπτίην, ἄνω τὰ σκέλη ἔχουσαν ἐκτεταμένην. κἄπειτα σπόγγον προσθείς, ἀναδῆσαι ἐκ τῆς ἰξύος. ἕως ἂν δὲ οὕτως ἔχῃ, σιτίων δέον ἀπέχεσθαι. ποτῷ δὲ ὡς ἐλαχίστῳ χρέεσθαι, μέχρις ἂν ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσι. καὶ ἢν μὲν οὕτως ἐθέλωσιν ὑγιαί. εἰ δὲ μή, ἄκρας περιξέσαι τὰς μήτρας, καὶ ἀποπλύναι τῇ πιτύϊ ἑφθῇ. ἔπειτα πρὸς κλίμακα δήσας τοὺς πόδας, κρούειν κατὰ τὴν κεφαλήν, καὶ τῇ χειρὶ ἐσωθεῖν. ἔπειτα ξυνδήσας τὰ σκέλεα, ἐπαλλὰξ ἐᾶν ἡμέρην καὶ νύκτα ἀτρέμα. διδόναι δὲ ὀλίγον χυλὸν πτισάνης. ψυχρὸν δὲ διδόναι μηδέν. τῇ δὲ ἐπαύριον ἐγκατακλίνας ἐπὶ τὸ ἰσχίον, σικύην προσβάλλειν ὡς μεγίστην, καὶ ἀνέλκειν πουλὺν χρόνον. καὶ ὅταν ἀφέλῃς κατακλίνας, ἐγκεῖσθαι καὶ προσφέρειν ἄλλο μηδέν, ἢ τὸν χυλόν, ἕως ἂν ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσιν. σιτίοισι δὲ ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ἐλαχίστοισι χρῆσθαι. ἢν δὲ ἀποπατεῖν ἐθέλῃ, ἀποπατέετω ἀνακεκλιμένη, ἕως ἂν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι παρέλθωσιν. ἔπειτα ἀνίστασθαι καὶ περιέρχεσθαι ὡς ἐλάχιστα. καὶ μὴ λουέσθω. σιτίοισιν ὀλίγοισι χρῆσθω. τὰ αἰδοῖα τοῖσι κακώδεσι θυμιάσθω. καὶ ἐπὴν ἄρχηται περιχωρέειν, τὴν σφενδόνην φορέετω. Ἐξαίρεσις τοῦ ἐμβρύου. Ἢν δὲ ἔμβρυον ἐναποθάνῃ ἐν τῇσι γονῇσιν ἐν τελειογονίῃ χρῆσθαι κατ' ὀλίγον τὸ φαινόμενον ὑπὲρ λόγον θραύοντα. τὸ δέρριον καταλιπόντα προβάλλειν τῷ σιδήρῳ.

Νόθα, τῇ τελευτῇ τοῦ πρώτου περὶ γυναικείων βιβλίου προσκείμενα.

Βηχὸς παιδίῳ. θαψίην ἐπ' ἀλφίτοις ψωμίζειν. ἕτερον. ᾠὸν ὀπτήσαντα, τῆς λεκίθου ἐξελόντα τρίψαι. καὶ σήσαμον λευκὸν πεφρυγμένον καὶ ἅλες, ἐν μέλιτι ἐκλείχειν. Τὴν κοιλίην λῦσαι παιδίῳ. ἔριον ἄπλυτον ἐν μέλι βάψας, ἐνθεῖναι ἐὰν δὲ γεραίτερον ᾖ, κρομμύων τὰ ἔξωθεν τρίψας, ἐντιθέναι. ἐὰν δὲ γάλα μὴ ᾖ, σητάνιον ἄλευρον ἐκπλύνας, μέλι καὶ ἔλαιον

μίξας

μίξας χλιαρῷ κλύσαι. Ἄσθματος παιδίου. Λιβανωτὸν ἐν οἴνῳ γλυκεῖ. ἀλουσίη. Καθαρτήριον. Βαλανίδας ποιεῖν· κοτύλην μέλιτος. ἀνίσου ὀξύβαφον. ἀσφάλτου δύο δραχμάς. χολὴν βοός. σμύρνης τρεῖς δραχμάς. πίσσης ἐλατηρίου. ἕψειν ἐν χαλκῷ, μίσγειν ἔλαιον χηνός. καὶ ὅταν μέλλῃ χρῆσθαι, ἀλείφειν τὰς βαλάνους τῷ χηνείῳ μαλακῷ. εἴσω δὲ χρῆσθαι, τῷ οἴῳ. ἐλαίῳ δὲ, χηνίνῳ. τούτῳ μίσγειν κιννάβαρι. Ἔμετον λύει. Ὠκίμου χυλὸς ἐν οἴνῳ λευκῷ. Ἕτερον. Ἀλάτου σητανίου κεχυλισμένου τὸ ὕδωρ. ἢ ῥοιᾶς γλυκείας καὶ ὀξείας ἀποχυλώσας. εἶτα μέλιτι μίξας. Τὸ σηπτικὸν ὧδε ποιεῖται. ἐλλέβορος μέλας. σανδαράκη. λεπὶς χαλκοῦ, ἴσον ἑκάστου τρίβειν χωρίς. ὅταν δὲ λεῖον ᾖ, παραμίξαι μιῆς μοίρης διπλάσιον τίτανον, ἀναδεύσας, κεδρίνῳ χρίεται. Ὀπτὸν φάρμακον ὧδε ποιεῖται. ἄνθος κεκαυμένον καθαρῶς. ἄχρις ἂν φοινικοῦν γένηται, τρίψας λεῖον, τούτῳ χρῶ. Τὸ μέλαν φάρμακον.

Λεπίς. ἄνθος. χωρὶς τρίβειν ἑκάτερον. ὅταν δὲ λεῖον τρίβῃς, οὕτω μίσγε. ποιεῖν δύο ἢ τρία εἴδη τοῦ φαρμάκου. τὸ μὲν ἰσχυρότατον, τὸ ἄνθος, τριτημόριον τῆς λεπίδος. τὸ δὲ δεύτερον, τεταρτημόριον. τὸ δὲ τρίτον, πεντημόριον. ὅταν τὸ φάρμακον ἐπιπάσῃ, ἀφμίζει. Διαλεπτὸν πρὸς τὴν συνάγχην. κάχρυα. σταφὶς ἀγρία. ἀψίνθιον. ἐλατήριον. μέλι. Ἐν τοῖς ποδαλγικοῖς οἰδήμασιν τὰ ἀκισαμίθνα καταπλάσσειν ὕδατι φύροντα λεῖον. καὶ μὴ λούειν τριῶν ἡμερέων. ὅταν δὲ λούσῃς, αὖθις νίτρον ὠμὸν τοῦ ἐρυθροῦ τρίψαντα. καὶ μέλι ὀλίγον. τούτῳ ὥσπερ ἀεὶ χρίεσθαι. καὶ τὸν ἴσον χρόνον ἐς κύθραν ἐμβάλλειν λείους. εἶτα, στυπτηρίην. εἶτα καταλείψας ὑποκεῖν, νύκτα καὶ ἡμέρην τὴν ἕδρην ἐμβαλεῖν ἀσταφίδι λείῃ, τετριμμένῃ, ξηρῇ, ἐναλείφοντι τὴν ἕδρην. τὰ πεπυρωμένα διαχρίει. ἀνδράχνην ἐν στέατι. θειώδεος τῆς ἐρυθρῆς, ὁπόσον ὁλκὴν, λύε πᾶσαν ἐν ὕδατι. σταθμὸς ἡμιωβόλιον ἀττικόν. Ὀφθαλμικά. Χαλκός. οἶνος. χολὴ αἰγός. σμύρνα. ταῦτα λύεται. πάντα ὁμοῦ τρίψας λεῖα, οἴνῳ δεύσας λευκῷ. ἔπειτα ἐς κάλαμον ἐμβαλὼν, ξηρῷ χρῆσθαι. Ἔμπλαστρον. Μίσυ κατασκευάσας, τρίβε ἐν ἴγδῃ. ξυμμίσγειν δὲ αὐτῷ, σποδὸν χρυσῖτιν πεπλυμένην. ἔστω δὲ τῆς σποδοῦ, τρία. τοῦ μίσυος, ἕν. τὸ μίσυ κατάκαιε ἐς μᾶζαν, φυλασσόμενος, ὅκως μὴ ἐκρυῇ. ὀπτώμενον γὰρ, ἐξυγραίνεται. ὅταν δὲ καλῶς ὀπτὸν ᾖ, φοινίκεον γίνεται. Ἔμπλαστρον. Ψιμύθιον τὸν αὐτὸν τρόπον μισγόμενον τῷ μίσυϊ ὠπτημένῳ, ὥσπερ ἐν τῇ χρυσίτιδι σποδῷ, τὸ μίσυ γίνεται. Ἕτερον ἔμπλαστρον ἰσχυρότερον τούτου. Σποδὸς κυπρία ἐκ τοῦ ἀσβόλου πεπλυμένου. καὶ ψιμύθιον. καὶ μίσυ ὀπτόν. ἔστω δὲ δύο μοίρας τῆς σποδοῦ τοῦ ψιμυθίου. ἐν τούτῳ μίσυος ὑγρόν. ἀνεμώνης τὰ φύλλα κόψαντα, ἐκπιέσαι. καὶ ἐς τὸν ἥλιον θεῖναι ἐν χαλκῷ ἐρυθρῷ κατακαλύψαντα, ὅκως μηδὲν ἐμπίσῃ τούτῳ. ὅταν δὲ παχὺ ᾖ, διαπλάσσειν φθοΐς. εἶτα ξηραίνειν. ὅταν δὲ ξηρανθῇ, κατακαίειν ὡς δυνατὸν μάλιστα. εἶτα ἐπειδὰν ψυχθῇ, τρίβειν λεῖα. καὶ μίσγειν σποδῷ πεπλυμένῃ τῇ ἐκ τοῦ ἀσβόλου ἴσον. εἶτα παραστάζων νέτωπον, μικρὸν τρίβειν. εἶτα μέλιτι δεῦναι. εἶτα ξηρήνας ἐς χαλκῆν κυστίδα τούτῳ χρῶ. Ξηρὸν μαλακόν. Σποδὸς κυπρία. χαλκῖτις ἄπλυτος λεῖα τετριμμένη. καὶ ἄνθος χαλκοῦ. ταῦτα ἴσα μίσγειν καὶ τρίβειν λεῖα. Ἕτερον ξηρόν. Σποδὸς κυπρία. χαλκῖτις διατετριμμένη. καὶ σποδὸς χρυσῖτις ἄπλυτος ἐναφεψεῖται τὸ χρυσίον ταύταις ἀλλήλαις διατρίβειν. Ἕτερον ξηρόν.

Σποδὸς πεπλυμένη. χρυσῖτις. καὶ ἀφρὸς χαλκοῦ ἴσα λεῖα. Ἕτερον. Ὄμφακος χυλός. ἡ σποδὸς κυπρία. τὴν ὄμφακα ἀκμάζουσαν χρὴ ἐκπιέσαι τὸν χυλὸν δι' ὀθονίου ἐς χαλκεῖον ἐρυθρόν. καὶ μίξαι ὄξεος τρίτον μέρος λευκοῦ ὡς ὀξυτάτου. καὶ οὕτως καθεψεῖν ἐν τῷ ἡλίῳ. καὶ ἀναταράσσειν πεντάκις τῆς ἡμέρης. ὅταν δὲ παχὺς γένηται ὁ χυλὸς, σποδίου τῆς κυπρίης καὶ χαλκίτιδος λείην ἐμβαλεῖν καὶ ἀναμίξαι. ὅταν δὲ ἑκταῖος ἢ ἑβδομαῖος ᾖ ὁ χυλὸς ἐν τῷ ἡλίῳ κείμενος, ἐς κοτύλην ἀττικὴν τοῦ χυλοῦ τῆς σποδοῦ δραχμὰς ὀκτώ. ἐὰν δὲ βούλῃ δριμύτερον εἶναι, ἐλάσσω τὴν σποδόν. ἐὰν δὲ μαλθακώτερον, πλείω. μετὰ δὲ ταῦτα ξηραίνειν, ἄχρις οὗ δυνατὸν διαπλάσαι φθοΐς. εἶτα ἐγξηραίνειν, κρεμάσας ἄνω ὑπὲρ καπνοῦ. καὶ οὕτως ξηραίνειν, μέχρις οὗ ὀστρακώδης γένηται, ὥς τε τριβόμενον, μὴ ξυντρίβεσθαι. ἔπειθ' οὕτως χρῶ. κάθου δὲ, ὅκου ἰκμάδα μὴ ἕξει. Ἕτερον ξηρόν. Σποδός. χαλκῖτις ὄξει πεφυρμένη λευκῷ. εἶτα φθοΐς ποιήσας. ξήραινε δέ. ὅταν δὲ ξηρανθῇ, λεῖον τρίβειν ὑπαλείφειν ὀφθαλμὸν μὲν ὡς κάλλιστον, καὶ οἶνον παλαιὸν γλυκὺν, ἕψειν ὁμοῦ. Πρὸς ἄργεμον. αἰγείρου δάκρυον. γάλα γυναικεῖον μίξας χρῶ. ἐὰν ὀφθαλμοὶ δακρύωσι καὶ ὀδύνην ἔχωσι. Ῥοιῆς γλυκείης τὸν χυλὸν ἐκπιέσας

ὀδύνῃ

λὸν ἐκπιέσας, ἐν χαλκίῳ ἕψειν καὶ μέλαν ὥσπερ πίσσαν. ἐὰν θέρος ᾖ, ἐς τὸν ἥλιον τιθέναι. εἶτα ὑγρῷ ὑπαλείφειν. Ἐὰν δὲ δακρύῃ καὶ γλαμυρὸς ᾖ ὁ ὀφθαλμός. ὅταν ἡ σταφυλὴ ᾖ λευκὴ, πέπειρος ἰσχυρῶς, καὶ ἔχῃ ἐπὶ τῇ ἀμπέλῳ ἤδη, ἀποδρέψας ἐξαυθῆσαι. εἶτα ξηραίνειν ἐν τῷ ἡλίῳ. ὅταν δὲ ξηρὸν ᾖ, ἀρκέσαι μίξαι ἰὸν ἡμιωβόλιον Ἀττικῷ σταθμῷ. εἶτα τούτῳ ὑπαλείφειν. Ξηρὰ πασόν. Μόλιβος καὶ σποδὸς ἴσα. σμύρνης δέκατον μέρος. ὀποῦ μήκωνος σταγόνες γ. οἶνος παλαιός. ξηρὰ τρίψας, χρῶ. Σκίλλα καὶ σποδοῦ τρίτον μέρος καὶ ψιμυθίου τρίτον μέρος χάρτου κεκαυμένου, μέρος δέκατον σμύρνης. Εἰ βούλει ἐκ τοῦ σώματος τρίχας ἀπελάσαι, δάκρυα ἀμπέλου ἀλείφειν ἐλαίῳ. ἐὰν δὲ καὶ τὸν ὀφθαλμὸν βούλῃ, ἀποδρέψας ἀλείφειν. καὶ ἀπὸ σιτίων λεπτῷ δέρματι, καὶ ἔσται ἐρυθρὸς, καὶ εὔχροος. Λειεντερίης. Φακὸς. πυροὺς σιτανίους ὅσον δύο χοίνικας βρέξας. ἐπειδὰν μαλθακοὶ ὦσιν διαβρεχόμενοι, ἰσχυρῶς ποιῆσαι λείους ἐν ὅλμῳ ἢ ἐν θυΐᾳ. ἔπειτα ἐπιχέαι ὕδατος κοτύλας ἕξ. καὶ ἀνακινῆσαι ἰσχυρῶς. ὅτι δ' ἂν ἀπέλθῃ, ἐγχέας εἰς χύτραν, ἕψειν μέλι ὀλίγον παραχέας. ἐπειδὰν ἑφθὸν ἰσχυρῶς γένηται, φρύξας διδόναι ἐσθίειν τούτου. ἐὰν δὲ διψῇ, οἶνον πινέτω ὡς παλαιότατον. πυτίῳ χρήσθω, ἄχρις ἂν ὑγιὴς γένηται. Ἐὰν δὲ κόρυζαν ἔχῃ. σμύρναν τρίψας λείαν. καὶ μέλι μίξας, ὀθόνιον ποιήσας. τὰς ῥῖνας τρίβειν. Κλυσμὸς φλέγμα ἄγων. Θαψίας πόσιν. ἢ ἀσταφίδος ὅσον τεσσαράκοντα κόκκους. ἢ κνιδίου πόσιν. ἢ κνήστρου. μίσγειν δὲ μέλιτος ἡμικοτύλιον, ἐλαίου ἴσον, διιέναι θαλάσσῃ. πίτυρα ἐναφεψήσας. ἢ πτισάνην μέχρις οὗ λιπαρὰ γένηται. ἢ στέατος. ἢ τεύτλου χυλῷ. παραμίσγειν δὲ νίτρου ὅσον δέκα δραχμάς. ἢ ἁλὸς τρυβλίον πλεῖον ἐς θάλασσαν. Ἐὰν δὲ θέλῃς χολὴν ἄγειν. Ὀποῦ πόσιν. ἐλατηρίου, ὀβολὸν καὶ ἥμισυ. κολοκυνθίδος τρίψαι δραχμὴν σταθμόν. διιέναι τοῖς αὐτοῖς οἷς καὶ πρότερον. ἐὰν δὲ σφοδρότερον θέλῃς ἄγειν. σικύος ἐντεριώνην, τέταρτον δραχμῆς ἀποβρέξας ἐν ὕδατος ἡμικοτυλίῳ, τούτῳ κλύσαι. καὶ ἐὰν ἐξελθὼν δάκνῃ μετακλύσαι πτισάνης χυλῷ. Ἕτερον. Γάλακτι ἑφθῷ ὀνείῳ. ἢ ἐν τεύτλου χυλῷ τρισὶ κοτύλαις, ἐναποβρέχειν τὴν ἐντεριώνην, παραμίσγειν ἅλας καὶ μέλι καὶ ἔλαιον. μετακλύζειν δὲ πτισάνης χυλῷ. Κολοκυνθίδος δραχμὴν τρίψας καὶ ἀποβρέξας ἐν γάλακτι ὀνείῳ, μίσγειν τὰ αὐτά. Ἐντεριώνης δραχμήν. ἐλατηρίου πόσιν. σολόμης ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις, μέλι, ἔλαιον, διιέναι θαλάσσῃ. ἐὰν δὲ κόπριον θέλῃς ἀγαγεῖν, μηδὲν πίνειν φάρμακον. τοῖσι δὲ ἄλλοισι χρῶ. Δυσεντερίης κλυσμός. Ἐν οἴνῳ σίδια ῥοιῆς γλυκείης ἑψήσας ὡς πλεῖστα, ἕψειν δὲ, μέχρις οὗ τὸ ἥμισυ λειφθῇ. μίσγειν δὲ ἔλαιον τεταρτημόριον κοτύλης, ἑκατέρου τὴν ἑτέρην. λιβανωτοῦ τέταρτον δραχμῆς. μύρου ῥοδίνου ἡμικοτύλιον. πτισάνης χυλός. θάλασσα ἑφθή. Ἐλλεβόρου δύο πόσιας τρίψας. ὕδατος δὶς ἡμικοτύλιον, ἐλαίου ἴσον, κλύζειν χυλῷ, ἐγχέας εἰς σταφίδα. Μῆλα κυδώνια κατατάμνειν, καὶ ἐᾶν ἐμβρέχεσθαι. ἐπειδὰν δὲ τὸ ὕδωρ τὴν ὀσμὴν ἔχῃ, διδόναι πίνειν. Πτισάνης λέκυθον ἐμβαλὼν εἰς χόα ὕδατος ἕψε μέχρι λιπαρὸς γένηται. Ψύξας δὲ τὰ μῆλα ἢν κατατάμνῃς. κορίον, καταβρέξαι δὲ ἐν ὕδατι. καὶ ἅμα τρίβειν, ὅταν ὑπόγλυκυ ᾖ, καὶ διηθήσας, ἐμβάλλειν σελίνου φύλλα. Ἕτερον. Ἀσταφίδα λευκὴν εἰς ὕδωρ ἐμβαλὼν. καλαμίνθην, ἢ κορίον, ἀνατρίβειν εἰς ὕδωρ ὑπόγλυκυ.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ

Τμῆμα πρῶτον. Κατάστασις πρώτη.

Ἐν Θάσῳ φθινοπώρου περὶ ἰσημερίην καὶ ὑπὸ πληϊάδα, ὕδατα πολλὰ, ξυνεχέα, μαλθακὰ, ὡς ἐν νοτίοισι. χειμὼν, νότιος. σμικρὰ πνεύματα βόρεια. αὐχμοί. τὸ σύνολον ἐς γε χειμῶνα, ὁκοῖον ἦρ γίνεται. ἦρ δὲ νότιον, ψυχεινόν. μικρὰ ὕσματα. θέρος ὡς τὸ πολὺ ἐπινέφελον. ἀνυδρίαι. ἐτησίαι, ὀλίγα σμικρὰ διεσπασμένως ἔπνευσαν. γενομένης δὲ τῆς ἀγωγῆς ὅλης ἐπὶ τὰ νότια, καὶ μετὰ αὐχμῶν πρωῒ μὲν τοῦ ἦρος ἐκ τῆς πρόσθεν καταστάσιος ὑπεναντίης καὶ βορείου γενομένης. ὀλίγοισιν ἐγένοντο καῦσοι. καὶ τουτέοισι πάντη δυσπαθέες. καὶ ὀλίγοισιν ἡμοῤῥάγει. οὐδ' ἀπέθνησκον ἐκ τουτέων. ἐπάρματα δὲ παρὰ τὰ ὦτα, πολλοῖσιν ἑτερόῤῥοπα, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τοῖσι πλείστοισιν ἀπύροισιν ὀρθοστάδην. ἔστι δ' οἷς καὶ μικρὰ ἐπεθερμαίνοντο. κατέσβη πᾶσιν ἀσινέως. οὐδ' ἐξεπύησεν οὐδενὶ ὥσπερ τὰ ἐξ ἄλλων προφασίων. ἦν δὲ ὁ τρόπος αὐτέων, πάνυ

χαῦνα μεγάλα κεχυμένα, οὐ μετὰ φλεγμονῆς. ἀνώδυνα πᾶσιν ἀσήμως ἀφανίσθη. ἐγίνετο δὲ ταῦτα, μειρακίοισι, νέοισιν, ἀκμάζουσι. καὶ τούτων τοῖσι περὶ παλαίστρην, καὶ γυμνάσια πλείστοισιν. γυναιξὶ δὲ ὀλίγῃσιν ἐγίνετο. πλείστοισι δὲ βῆχες ξηραί. βήσσουσι καὶ οὐδὲν ἀνάγουσι. καὶ φωναὶ βραγχώδεες. οὐ μετὰ πουλύ. τοῖσι δὲ καὶ μετὰ χρόνον. φλεγμοναὶ μετ᾽ ὀδύνης ἐς ὄρχιν ἑτερόρροποι. τοῖσι δὲ ἐς ἀμφοτέρους. πυρετοὶ τοῖσι μὲν, τοῖσι δ᾽ οὔ. ἐπιπόνως ταῦτα τοῖσι πλείστοισι. τὰ δ᾽ ἄλλα ὁκόσα κατ᾽ ἰητρεῖον, ἀνόσως διῆγον. πρωῒ δὲ τοῦ θέρεος ἀρξαμένου, καὶ διὰ θέρεος καὶ κατὰ χειμῶνα, πολλοὶ τῶν ἤδη πουλὺν χρόνον ὑποφθειρομένων, φθινώδεες κατεκλίνησαν. ἐπεὶ καὶ τοῖσιν ἐνδοιαστῶς ἔχουσι, πολλοῖσιν ἐβεβαίωσε τότε. ἔστι δ᾽ οἷσιν ἤρξατο πρῶτον, τουτέοισιν ἔρρεπεν ἡ φύσις ἐπὶ τὸ φθινῶδες. ἀπέθανον δὲ πολλοὶ καὶ πλεῖστοι τουτέων. καὶ τῶν κατακλινέντων οὐκ οἶδ᾽ εἴ τις καὶ μέτριον χρόνον διεγένετο. ἀπέθνησκον δὲ ὀξυτέρως, ἢ ὡς εἴθισται διάγειν τὰ τοιαῦτα. ὡς τά γε ἄλλα καὶ μακρότερα ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἐόντα, εὐφόρως ἤνεγκαν, καὶ οὐκ ἀπέθνησκον. περὶ ὧν γεγράψεται. μοῦνον γὰρ καὶ μέγιστον τῶν τότε γενομένων νοσημάτων τοὺς πολλοὺς τὸ φθινῶδες ἔκτεινεν. ἦν δὲ τοῖσι πλείστοισιν αὐτέων τὰ παθήματα τοιάδε. φρικώδεες πυρετοί. ξυνεχέες. ὀξέες. τὸ μὲν ὅλον οὐ διαλείποντες. ὁ δὲ τρόπος, ἡμιτριταῖος. τὴν μίαν κουφότεροι, τῇ ἑτέρῃ ἐπιπαροξυνόμενοι. καὶ τὸ ὅλον ἐπὶ τὸ ὀξύτερον ἐπιδιδόντες. ἱδρῶτες δὲ αἰεί, οὐ δι᾽ ὅλου. ψύξις ἀκρέων πολλή. καὶ μόλις ἀναθερμαινόμενα. κοιλίαι ταραχώδεες, χολώδεσιν, ὀλίγοισιν, ἀκρήτοισι, λεπτοῖσι, δακνώδεσι. πυκνὰ ἀνίσταντο. οὖρα δὲ ἦν λεπτὰ καὶ ἄχροα, καὶ ἄπεπτα, καὶ ὀλίγα, ἢ πάχος ἔχοντα καὶ μικρὴν ὑπόστασιν, οὐ καλῶς καθιστάμενα, ἀλλ᾽ ὠμῇ τινι καὶ ἀκαίρῳ ὑποστάσει. ἔβησσον δὲ μικρὰ καὶ πυκνά. πέπονα κατ᾽ ὀλίγον μόλις ἀνάγοντες. οἷσι δὲ τὰ βιαιότατα ξυμπίπτοι, οὐδ᾽ ὅσον ὀλίγον πεπασμὸς ἦν, ἀλλὰ διετέλεον ὠμὰ πτύοντες. φάρυγγες δὲ πλείστοισι τούτων ἐξ ἀρχῆς καὶ διὰ τέλεος, ἐπώδυνον εἶχον. ἔχοντες ἔρευθος μετὰ φλεγμονῆς. ῥεύματα σμικρά, λεπτά, δριμέα. ταχὺ τηκόμενοι καὶ κακούμενοι. ἀπόσιτοι πάντων γευμάτων διὰ τέλεος. ἄδιψοι. καὶ παράληροι πουλλοὶ περὶ θάνατον. περὶ μὲν τὰ φθινώδεα, ταῦτα. κατὰ δὲ θέρος ἤδη καὶ φθινόπωρον, πυρετοὶ πολλοί, καὶ ξυνεχέες, οὐ βίαιοι. μακρὰ δὲ νοσέουσιν, οὐ δὲ περὶ τὰ ἄλλα δυσφόρως διάγουσιν ἐγένοντο. κοιλίαι ταραχώδεες τοῖσι πλείστοισι πάνυ εὐφόρως, καὶ οὐδὲν ἄξιον λόγου προσέβλαπτον. οὖρά τε τοῖσι πλείστοισιν, εὔχροα μὲν, καὶ καθαρά. λεπτὰ δὲ, καὶ μετὰ χρόνον, περὶ κρίσιν πεπαινόμενα. βηχώδεες οὐ λίην. οὐδὲ τὰ βησσόμενα δυσκόλως. οὐδ᾽ ἀπόσιτοι. ἀλλὰ καὶ διδόναι πάνυ ἐνεδέχετο. τὸ μὲν οὖν ὅλον ἐπινόσως οἱ φθινώδεες, οὐ τὸν φθινώδεα τρόπον. πυρεταίνοντες φρικώδεσι, σμικρὰ ἐφιδροῦντες, ἄλλοτε ἄλλοι ὡς παροξυνόμενοι πεπλανημένως. τὸ μὲν ὅλον, οὐκ ἐκλείποντες. παροξυνόμενοι δὲ, τριταιοφυέα τρόπον. ἐκρίνετο δὲ τουτέων, οἷσι τὰ βραχύτατα γένοιτο, περὶ εἰκοστὴν ἡμέρην. τοῖσι δὲ πλείστοισι, περὶ τεσσαρακοστήν. πολλοῖσι δὲ, περὶ ὀγδοηκοστήν. ἔστι δ᾽ οἷσιν, οὐδ᾽ οὕτως, ἀλλὰ πεπλανημένως τε καὶ ἀκρίτως ἐξέλιπον. τουτέων δὲ τοῖς πλείστοισιν οὐ πολλὸν διαλιπόντες χρόνον, ὑπέστρεψαν οἱ πυρετοὶ πάλιν. ἐκ δὲ τῶν ὑποστροφέων ἐν τῇσι αὐτῇσι περιόδοισιν ἐκρίνοντο. πολλοὶ δὲ αὐτέων ἀνήγαγον, ὥστε καὶ ὑπὸ χειμῶνα νοσέειν. ἐκ πάντων δὲ τῶν ὑπογεγραμμένων ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ, μούνοισι τοῖσι φθινώδεσι θανατώδεα ξυνέπεσεν, ἐπεὶ τοῖσί γε ἄλλοισιν εὐφόρως πᾶσι, καὶ θανατώδεες ἐν τοῖσιν ἄλλοισι πυρετοῖσιν οὐκ ἐγένοντο.

ταῖσι

[illegible]

Τμῆμα δεύτερον. Κατάστασις δευτέρα.

Ἐν Θάσῳ πρωῒ τοῦ φθινοπώρου, χειμῶνες οὐ κατὰ καιρόν, ἀλλ᾽ ἐξαίφνης ἐν βορέοισι καὶ νοτίοισι πολλοῖς, ὑγροὶ καὶ προεκρηγνύμενοι. ταῦτα δὲ ἐγένετο τοιαῦτα, μέχρι πληϊάδος δύσιος, καὶ ὑπὸ πληϊάδα. χειμὼν δὲ βόρειος. ὕδατα πολλά, λάβρα, μεγάλα. χιόνες. μεταίθρια τὰ πλεῖστα. ταῦτα δὲ ἐγένοντο μὲν πάντα, οὐ λίην δὲ ἀκαίρως τὰ τῶν ψυχέων. ἤδη δὲ μεθ᾽ ἥλιον τροπὰς χειμερινάς, καὶ ἡνίκα ζέφυρος πνέειν ἄρχεται, ὀπισθοχειμῶνες μεγάλοι. βόρεια πολλά. χιὼν καὶ ὕδατα ξυνεχῶς πουλλά. καὶ οὐρανὸς λαιλαπώδης, καὶ ἐπινέφελος. ταῦτα δὲ ξυνέτεινε, καὶ οὐκ ἀνίει μέχρις ἰσημερίης. ἦρ δὲ ψυχρόν. βόρειον. ὑδατῶδες. ἐπινέφελον. θέρος οὐ λίην καυματῶδες ἐγένετο. ἐτησίαι ξυνεχῶς ἔπνευσαν. ταχὺ δὲ περὶ ἀρκτοῦρον ἐν βορέοισι πολλὰ πάλιν ὕδατα. γενομένου δὲ τοῦ ἔτεος ὅλου ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ καὶ βορείου, κατὰ χειμῶνα μὲν, ὑγιηρῶς εἶχον τὰ πλεῖστα. πρωῒ δὲ τοῦ ἦρος, πολλοί τινες, καὶ οἱ πλεῖστοι διῆγον ἐπινόσως. ἤρξαντο μὲν οὖν τὸ πρῶτον ὀφθαλμίαι

ὑπονόσως

ὀφθαλμίαι ῥοώδεες, ὀδυνώδεες, ὑγραὶ, ἄπεπτοι, σμικραὶ λημίαι πολλοῖσι δυσκόλως ἐῤῥηγνύμεναι, τοῖσι πλείστοισιν ὑπέστρεφον. ἀπέλιπον ὀψὲ πρὸς τὸ φθινόπωρον. κατὰ δὲ θέρος ἤδη καὶ τὸ φθινόπωρον, δυσεντεριώδεες. καὶ τεινεσμοὶ, καὶ λειεντεριώδεες. καὶ διάῤῥοιαι χολώδεες, λεπτοῖσι, πολλοῖσιν, ὠμοῖσι. καὶ δακνώδεσιν. ἔστι δ' οἷσι καὶ ὑδατώδεες. πολλοῖσι δὲ καὶ περίῤῥοιαι μετὰ πόνου χολώδεες. ὑδατώδεες. ξυσματώδεες. πυώδεες. στραγγουριώδεες. οὐ νεφριτικὰ, ἀλλὰ τουτέοισιν ἀντ' ἄλλων ἄλλα. ἔμετοι χολώδεες, φλεγματώδεες. καὶ σιτίων ἀπέπτων ἀναγωγαί. ἱδρῶτες πᾶσι πάντοθεν. πουλὺς ὁ πλάδος. ἐγένετο δὲ ταῦτα πουλλοῖσιν, ὀρθοστάδην ἀπύροισιν. πολλοῖσι δὲ πυρέττουσι περὶ ὧν γεγράψεται, ἐνίοισί τε ἐπεφαίνοντο πάντα τὰ ὑπογεγραμμένα. μετὰ πόνου φθινώδεες. ἤδη δὲ φθινοπώρου καὶ ὑπὸ χειμῶνα πυρετοὶ ξυνεχέες. καὶ τοῖσι αὐτέων ὀλίγοισι καυσώδεες. ἡμερινοί. νυκτερινοί. ἡμιτριταῖοι, ἀκριβέες. τεταρταῖοι. πλανῆτες. ἕκαστοι δὲ τῶν ὑπογεγραμμένων πυρετῶν, πολλοῖσιν ἐγένοντο. οἱ μὲν οὖν καῦσοι, ἐλαχίστοισί τε ἐγίνοντο, καὶ ἥκιστα τῶν καμνόντων οὗτοι ἐπόνησαν. οὔτε γὰρ αἱ μοῤῥαγίαι εἰ μὴ πάνυ σμικρὰ καὶ ὀλίγοισιν, οὔτε οἱ παράληροι. τά τε ἄλλα πάντα εὐφόρως. ἐκρίνετο δὲ τουτέοισιν πάνυ εὐτάκτως. τοῖσι πλείστοισι ξὺν τῇσι διαλιπούσῃσιν ἐν ἑπτακαίδεκα ἡμέρῃσιν. οὐδὲ ἀποθανόντα οὐδένα οἶδα τότε ἐν καύσῳ. οὐδὲ φρενιτικὰ τότε γινόμενα. οἱ δὲ τριταῖοι, πλέους μὲν τῶν καύσων καὶ ἐπιπονώτεροι. εὐτάκτως δὲ τουτέοισι πᾶσιν ἀπὸ τῆς πρώτης λήψιος, τέσσαρας περιόδους. ἐν ἑπτὰ δὲ τελέως ἔκριναν. οὐδ' ὑπέστρεψαν οὐδενὶ τουτέων. οἱ δὲ τεταρταῖοι, πολλοῖσι μὲν ἐξ ἀρχῆς, ἐν τάξει τεταρταίου, ἤρξαντο. ἔστι δ' οἷς οὐκ ὀλίγοισιν ἐξ ἄλλων πυρετῶν καὶ νοσημάτων ἀποστάσιες οὖν τεταρταῖοι ἐγένοντο. μακρὰ δὲ καὶ ὡς εἴθισται τουτέοισι καὶ ἔτι μακρότερα ξυνέπεσεν. ἀμφημερινοὶ δὲ καὶ νυκτερινοὶ, καὶ πλανῆτες πολλοῖσι πολλοί. καὶ πουλὺν χρόνον παραμένον, ὀρθοστάδην τε καὶ κατακειμένοισι. τοῖσι πλείστοισι τουτέων ὑπὸ πληϊάδα καὶ μέχρι χειμῶνος οἱ πυρετοὶ παρείποντο. σπασμοὶ δὲ πουλλοῖσι, μᾶλλον δὲ παιδίοισιν ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐπύρεσσον. καὶ ἐπὶ πυρετοῖσιν ἐγίνοντο σπασμοί. χρόνια μὲν, τοῖσι πλείστοισι τουτέων. ἀβλαβέα δὲ, εἰ μὴ τοῖσι καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πάντων ὀλεθρίως ἔχουσιν. οἱ δὲ ξυνεχέες μὲν τὸ ὅλον, καὶ οὐδὲν ἐκλείποντες. παροξυνόμενοι δὲ, πᾶσι τριταιοφυέα τρόπον. μίαν ὑποκουφίζοντες, καὶ μίαν παροξυνόμενοι, πάντων βιαιότατοι τῶν τότε γενομένων. καὶ μακρότατοι, καὶ μετὰ πόνων μεγίστων γινόμενοι. πρηέως ἀρχόμενοι τὸ ὅλον ἐπιδιδόντες αἰεὶ, καὶ παροξυνόμενοι ἐν κρισίμοισι. καὶ ἀνάγοντες ἐπὶ τὸ κάκιον σμικρὰ διακουφίζοντες. καὶ ταχὺ πάλιν ἐξ ἐπισχέσιος βιαιοτέρως παροξυνόμενοι ἐν κρισίμοισιν ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ κακούμενοι. ῥίγεα δὲ πᾶσι μὲν ἀτάκτως καὶ πεπλανημένως ἐγίνετο. ἐλάχιστα δὲ καὶ ἥκιστα τουτέοισιν. ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἄλλων πυρετῶν, μέζω. ἱδρῶτες πολλοί. τουτέοισι δὲ ἐλάχιστοι. κουφίζοντες οὐδὲν, ἀλλ' ὑπεναντίον, βλάβας φέροντες. ψύξις πολλὴ τουτέοισιν ἀκρέων, καὶ μόλις ἀναθερμαινόμενα. οἱ δὲ ἄγρυπνοι τὸ σύνολον μάλιστα οὗτοι. καὶ πάλιν κωματώδεες. κοιλίαι πᾶσι μὲν ταραχώδεες καὶ κακαί, πολὺ δὲ τουτέοισι κάκισται. οὖρα δὲ τοῖσι πλείστοισι τουτέων, ἢ λεπτὰ, καὶ ὠμὰ, καὶ ἄχροα, καὶ μετὰ χρόνον σμικρὰ πεπαινόμενα κρισίμως, ἢ πάχος μὲν ἔχοντα. θολερὰ δὲ καὶ οὐδὲν καθιστάμενα, οὐδ' ὑφιστάμενα. οὐδὲ πεπαινόμενα, ἢ σμικρὰ καὶ κακὰ, καὶ ὠμὰ τὰ ὑφιστάμενα. κάκιστα δὲ ταῦτα πάντα. βῆχες μὲν παρείποντο τοῖσι πυρετοῖσι. γράψαι δὲ οὐκ ἔχω βλάβην, οὐδ' ὠφελείην γενομένην διὰ βηχὸς τότε. χρόνια μὲν οὖν καὶ δυσχερέα, καὶ πάνυ ἀτάκτως, καὶ πεπλανημένως, καὶ ἀκρίτως τὰ πλεῖστα τουτέων διετέλει γινόμενα, καὶ τοῖσι πάνυ ὀλεθρίως ἔχουσι, καὶ τοῖσι μή. εἰ γάρ τινας αὐτέων διαλίποιεν σμικρὸν, ταχὺ πάλιν ὑπέστρεφον. ἔστι δὲ οἷσιν ἔκρινεν αὐτέων ὀλίγοισιν οἷσι τὰ βραχύτατα γένοιτο περὶ ὀγδοηκοστὴν ἐοῦσι, καὶ τουτέων ἐνίοις ὑπέστρεφεν, ὥστε κατὰ χειμῶνα τοὺς πλείους αὐτέων ἔτι νοσέειν. τοῖσι δὲ πλείστοισιν, ἀκρίτως ἐξέλιπον. ὁμοίως δὲ ταῦτα συνέπιπτε τοῖσι περιγινομένοισι καὶ τοῖσιν οὔ. πολλῆς δέ τινος γινομένης ἀκρισίης, καὶ ποικίλης ἐκ τῶν νοσημάτων, καὶ μεγίστου μὲν σημείου καὶ κακίστου διὰ τέλεος παρεπομένου, τοῖσι πλείστοισιν, ἀποσίτους εἶναι πάντων γευμάτων, μάλιστα δὲ τουτέων, οἷσι καὶ τὰ ἄλλα ὀλεθρίως ἔχοι. διψώδεες οὐ λίην ἀκαίρως ἔσαν ἐπὶ πυρετοῖσι τούτοισι. γινομένων δὲ χρόνων μακρῶν, καὶ πόνων πολλῶν, καὶ κακῆς ξυντήξιος, ἐπὶ τουτέοισιν ἀποστάσιες ἐγένοντο. ἢ μέζους, ὥστε ὑποφέρειν μὴ δύνασθαι. ἢ μείους, ὥστε μηδὲν ὠφελέειν, ἀλλὰ ταχὺ παλινδρομέειν, καὶ ξυνεπείγειν ἐπὶ τὸ κάκιον. ἦν δὲ τουτέοι

μὲν
λπτιταῖοι
γίναι
λ ἐπὶ
ου

σι τὰ γινόμενα, δυσεντεριώδεα. καὶ τεινεσμοί, καὶ λειεντερίαι. καὶ ῥοώδεες. ἔστι δ' οἷσι καὶ ὕδρωπες. μετὰ τούτων καὶ ἄνευ τούτων ἄσαι. ὅ, τι δὲ παραγένοιτο τούτων βιαίως, ταχὺ ξυνήρει. ἢ πάλιν περὶ τὸ μηδὲν ὠφελέειν. ἐξανθήματα μικρὰ, καὶ οὐκ ἀξίως τῆς περιβολῆς τῶν νοσημάτων, καὶ ταχὺ πάλιν ἀφανιζόμενα. ἢ παρὰ τὰ ὦτα οἰδήματα μὴ λυόμενα καὶ οὐδὲν ἀποσημαίνοντα. ἔστι δ' οἷσιν ἐς ἄρθρα, μάλιστα δὲ κατὰ τὸ ἰσχίον, ὀλίγοισι κρισίμως ἀπολιπόντα. καὶ ταχὺ πάλιν ἐπικρατεύμενα ἐπὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἕξιν. ἔθνησκον δὲ, ἐκ πάντων μὲν, πλεῖστοι δὲ ἐκ τουτέων παιδία, ὅσα ἀπὸ γάλακτος ἤδη. καὶ πρεσβύτερα ὀκταετέα καὶ δεκαετέα. καὶ ὅσα πρὸ ἥβης. ἐγίνετο δὲ τούτοισι ταῦτα, οὐκ ἄνευ τῶν πρώτων γεγραμμένων. τὰ δὲ πρῶτα πολλοῖσιν ἄνευ τουτέων. μοῦνον δὲ χρηστὸν καὶ μέγιστον τῶν γινομένων σημείων, καὶ πλείστους ἐρρύσατο τῶν ὄντων ἐπὶ τοῖσι μεγίστοισι κινδύνοισιν, οἷσιν ἐπὶ τὸ στραγγουριῶδες ἐτράπετο. καὶ ἐς τοῦτο ἀποστάσιες ἐγίνοντο. ξυνέπιπτε δὲ καὶ ἐν τοῖσι πλείστοισι τὸ στραγγουριῶδες, τῇσιν ἡλικίῃσι ταύτῃσι γίνεσθαι μάλιστα. ἐγίνετο δὲ καὶ τῶν ἄλλων πολλοῖσιν ὀρθοστάδην, καὶ ἐπὶ τῶν νοσημάτων. ταχὺ δὲ καὶ μεγάλη τις ἡ μεταβολὴ τούτοισι πάντων ἐγίνετο. κοιλίαι τε γὰρ εἰ καὶ τύχοιεν ἐφυγραινόμεναι, κακοήθεα τρόπον ταχὺ ξυνίσταντο. γεύμασί τε πᾶσιν ἡδέως εἶχον. οἵ τε πυρετοὶ πρηέες μετὰ ταῦτα. χρόνια δὲ τουτέοισι τὰ περὶ στραγγουρίην καὶ ἐπίπονα ἦν. οὖρα δὲ τουτέοισιν ᾔει πολλὰ, παχέα, καὶ ποικίλα, καὶ ἐρυθρὰ, μυξόπυα μετ' ὀδύνης. περιεγένοντο δὲ πάντες οὗτοι. καὶ οὐδένα τουτέων οἶδα ἀποθανόντα, ὁκόσα δὲ ἀκινδύνως. περιπασμοὺς τῶν ἀπιόντων πάντας πάντοθεν ἐπικαίρους, ἢ καλὰς καὶ κρισίμους ἀποστάσιας, σκοπεῖσθαι. περιπασμοὶ ταχυτῆτα κρίσιος καὶ ἀσφαλείην ὑγείην σημαίνουσιν. ὠμὰ δὲ καὶ ἄπεπτα, καὶ ἐς κακὰς ἀποστάσιας τρεπόμενα, ἀκρισίας, ἢ πόνους, ἢ χρόνους, ἢ θανάτους, ἢ τῶν αὐτῶν ὑποστροφάς. ὅτι δὲ τουτέων ἔσται μάλιστα, σκεπτέον ἐξ ἄλλων. λέγειν τὰ προγινόμενα. γινώσκειν τὰ παρεόντα. προλέγειν τὰ ἐσόμενα. μελετᾷν ταῦτα. ἀσκεῖν περὶ τὰ νοσήματα, δύο. ὠφελέειν, ἢ μὴ βλάπτειν. ἡ τέχνη διὰ τριῶν. τὸ νόσημα, ὁ νοσέων, καὶ ὁ ἰητρός. ὁ ἰητρὸς, ὑπηρέτης τῆς τέχνης. ὑπεναντιοῦσθαι τῷ νοσήματι, τὸν νοσεῦντα μετὰ τοῦ ἰητροῦ χρή. τὰ περὶ κεφαλὴν καὶ τράχηλον ἀλγήματα καὶ βάρεα μετ' ὀδύνης, ἄνευ πυρετῶν, καὶ σὺν πυρετοῖσι. φρενιτικοῖσι μὲν σπασμοί. καὶ ἰώδεα ἐπανεμέουσιν, ἔνιοι ταχυθάνατοι τούτων. ἐν καύσοις δὲ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι. πυρετοῖσιν οἷσι μὲν τραχήλου πόνος. καὶ κροτάφων βάρος. καὶ σκοτώδεα περὶ τὰς ὄψιας. ἢ καὶ ὑποχονδρίου ξύντασις, μετ' ὀδύνης γίνεται, τουτέοισιν αἱμορραγέειν διὰ ῥινῶν. οἷσι δὲ βάρεα μὲν ὅλης τῆς κεφαλῆς, καρδιαγμοὶ δὲ καὶ ἀσώδεες εἰσὶν, ἐπανεμέουσι χολώδεα καὶ φλεγματώδεα. τὸ πολὺ δὲ παιδίοισιν. ἐν τουτέοισι γὰρ οἱ σπασμοὶ μάλιστα. γυναιξὶ δὲ καὶ ταῦτα, καὶ ἀπὸ ὑστερέων πόνοι. πρεσβυτέροισι δὲ καὶ ὅσοισιν ἤδη τὸ θερμὸν κρατεῖται, παραπληκτικὰ ἢ μανικὰ ἢ στερήσιες ὀφθαλμῶν.

Κατάστασις τρίτη.

Ἐν Θάσῳ, πρὸ ἀρκτούρου ὀλίγον. καὶ ἐπ' ἀρκτούρου, ὕδατα πολλὰ, μεγάλα ἐν βορείοισι. περὶ δὲ ἰσημερίην καὶ μέχρι πληϊάδος, νότια ὕσματα ὀλίγα. χειμὼν βόρειος. αὐχμοί. ψύχεα πνεύματα, μεγάλα. χιόνες. περὶ δὲ ἰσημερίην, χειμῶνες μέγιστοι. ἦρ βόρειον. αὐχμοί. ὕσματα ὀλίγα. ψύχεα. περὶ δὲ ἡλίου τροπὰς θερινὰς, ὕδατα ὀλίγα. μεγάλα ψύχεα μέχρι κυνός. μετὰ δὲ κύνα, μέχρις ἀρκτούρου θέρος θερμόν. καύματα μεγάλα, οὐκ ἐκ προσαγωγῆς, ἀλλὰ συνεχέα, καὶ βίαια. ὕδωρ οὐκ ἐγένετο. ἐτησίαι ἔπνευσαν περὶ ἀρκτοῦρον. ὕσματα νότια μέχρις ἰσημερίης. ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ, κατὰ χειμῶνα μὲν ἤρξαντο, παραπληγίαι, καὶ πολλοῖσιν ἐγίνοντο. καί τινες αὐτέων ἔθνησκον διὰ ταχέων. καὶ γὰρ ἄλλως τὸ νόσημα ἐπίδημον ἦν. τὰ δ' ἄλλα διετέλεον ἄνοσοι. πρωῒ δὲ τοῦ ἦρος, ἤρξαντο καῦσοι καὶ διετέλεον μέχρις ἰσημερίης, καὶ πρὸς τὸ θέρος. ὅσοι μὲν οὖν ἦρος καὶ θέρεος ἀρξαμένου αὐτίκα νοσέειν ἤρξαντο, οἱ πλεῖστοι διεσῴζοντο. ὀλίγοι δέ τινες ἔθνησκον. ἤδη δὲ τοῦ φθινοπώρου καὶ τῶν ὑσμάτων γινομένων θανατώδεες ἦσαν, καὶ πλείους ἀπώλλυντο. ἦν δὲ τὰ παθήματα τῶν καύσων, οἷσι μὲν καλῶς, καὶ δαψιλέως ἐκ ῥινῶν αἱμορραγῆσαι, διὰ τούτου μάλιστα σῴζεσθαι. καὶ οὐδένα οἶδα εἰ καλῶς αἱμορραγήσαιεν ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ ἀποθανόντα. Φιλίσκῳ γὰρ καὶ Ἐπαμίνωνι, καὶ Σιληνῷ τεταρταίῳ καὶ πεμπταίῳ σμικρὸν ἀπὸ ῥινῶν ἔσταξεν, καὶ ἀπέθανον. οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι τῶν νοσησάντων, περὶ κρίσιν, ἐπερρίγουν, καὶ μάλιστα οἷσι μὴ αἱμορραγῆσαι. ἐπερρίγουν δὲ καὶ οὗτοι καὶ ἐφίδρουν. ἔστι δ' οἷσιν ἴκτεροι ἑκταίοισιν, ἀλλὰ τούτοισιν ἢ κατὰ κύστιν κάθαρσις. ἢ κοιλίη ἐκτα-

ραχθεῖσα

ῥαγεῖσαι ὠφέλησαν. ἢ δι' ὀλίγης αἱμορραγίη, οἷον Ἡρακλείδης, ὃς κατέκειτο παρὰ Ἀριστοκύδει. καίτοι τούτῳ καὶ ἐκ ῥινῶν αἱμορράγησε, καὶ ἡ κοιλίη ἐπεταράχθη, καὶ τὰ κατὰ κύστιν ἐκαθαίρετο. ἐκρίθη εἰκοσταῖος. οὐχ οἷον ὁ Φαναγόρεω οἰκέτης, ᾧ οὐδὲν τούτων ἐγένετο, ἀπέθανεν. αἱμορραγίαι δὲ τοῖσι πλείστοισι, μάλιστα δὲ μειρακίοισι, καὶ ἀκμάζουσι. καὶ ἔθνησκον πλεῖστοι τούτων, οἷσι μὴ αἱμορραγῆσαι ἐγένετο. πρεσβυτέροισι δὲ ἐς ἰκτέρους. ἢ κοιλίαι ταραχώδεες ἢ δυσεντεριώδεες, οἷον Βίωνι, τῷ παρὰ Σιληνὸν κατακειμένῳ. ἐπεδήμησαν δὲ καὶ δυσεντερίαι, κατὰ θέρος. καί τισι καὶ τῶν διανοσησάντων οἷσι καὶ αἱμορραγίαι ἐγένοντο, ἐς δυσεντεριώδεα ἐτελεύτησεν, οἷον τῷ Ἐράτωνος παιδὶ καὶ Μύλλῳ, πολλῆς αἱμορραγίης γενομένης, ἐς δυσεντεριώδεα κατάστασιν περιεγένοντο. πολλοῖς μὲν οὖν μάλιστα ὁ χυμὸς οὗτος ἐπεπόλασεν, ἐπεὶ καὶ οἷσι περὶ κρίσιν οὐχ ἡμορράγησεν, ἀλλὰ παρὰ τὰ ὦτα ἐπαναστάντα ἠφανίσθη. τούτων δὲ ἀφανισθέντων παρὰ τὸν κενεῶνα βάρος τὸν ἀριστερὸν, καὶ ἐς ἄκρον ἰσχίον. ἀλγήματος δὲ μετὰ κρίσιν γενομένου, καὶ οὔρων λεπτῶν διεξιόντων, αἱμορραγεῖν σμικρὰ ἤρξαντο. περὶ δὲ εἰκοστὴν τετάρτην, ἐγένοντο ἐς αἱμορραγίην ἀποστάσιες, Ἀντιφῶντι τῷ Κριτοβούλου. ἐπαύσατο καὶ ἐκρίθη τελέως περὶ τεσσαρακοστήν. γυναῖκες δὲ ἐνόσησαν μὲν πολλαὶ, ἐλάσσους δὲ ἢ ἄνδρες. καὶ ἔθνησκον ἧσσον. ἐδυστόκεον δὲ πλεῖσται. καὶ μετὰ τοὺς τόκους ἐπενόσεον. καὶ ἔθνησκον αὗται μάλιστα, οἷον Τελεβούλου θυγάτηρ, ἀπέθανεν ἑκταίη ἐκ τόκου. τῇσι μὲν οὖν πλείστῃσιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι γυναικεῖα ἐπεφαίνετο. ἔστι δὲ ᾗσιν ἐκ ῥινῶν ἡμορράγησεν. καὶ παρθένοισι πολλῇσι τότε πρῶτον ἐγένετο. ἔστι δ' ᾗσι καὶ ἐκ ῥινῶν. καὶ τὰ γυναικεῖα τῇσιν ἐπεφαίνετο, οἷον τῇ Δαιθάρσεος θυγατρὶ, παρθένῳ ἐπεφάνη τότε πρῶτον, καὶ ἐκ ῥινῶν λάβρον ἐῤῥύη. καὶ οὐδεμίαν οἶδα ἀποθανοῦσαν, ᾗσι τούτων τι καλῶς γένοιτο. ᾗσι δὲ συνεκύρησεν ἐν γαστρὶ ἐχούσῃσι νοσῆσαι, πᾶσαι ἀπέφθειραν, ἃς καὶ ἐγὼ οἶδα. οὖρα δὲ τοῖσι πλείστοισι εὔχροα μὲν, λεπτὰ δὲ, καὶ ὑποστάσιας ὀλίγας ἔχοντα. διαχωρήμασι λεπτοῖσι καὶ χολώδεσι. πολλοῖσι δὲ τῶν ἄλλων κεκριμένων ἐς δυσεντερίας ἐτελεύτα, οἷον Ξενοφάνει καὶ Κριτίᾳ. οὖρα ὑδατώδεα πολλὰ, καθαρὰ καὶ λεπτὰ. καὶ μετὰ κρίσιν, καὶ ὑποστάσιος καλῆς γινομένης, καὶ τῶν ἄλλων καλῶς κεκριμένων, ἀναμνήσομαι οἷσιν ἐγένετο. Βίωνι ὃς κατέκειτο παρὰ Σιληνὸν. Κράτιδι τῇ παρὰ Ξενοφάνους. Ἀρίστωνος παιδί. Μνησιστράτου γυναικί. μετὰ δὲ ταῦτα δυσεντεριώδεες ἐγένοντο οὗτοι πάντες. παρὰ γε ὅτι οὔρησαν ὑδατώδεα, σκεπτέον. περὶ δὲ ἀρκτοῦρον, ἐνδεκαταίοισι πολλοῖσιν ἔκρινε, καὶ τουτέοισιν οὐδ' αἱ κατὰ λόγον γινόμεναι ὑποστροφαὶ ὑπέστρεφον. ἦσαν δὲ κωματώδεες περὶ τὸν χρόνον τοῦτον. πλείω δὲ παιδία, καὶ ἔθνησκον ἥκιστα οὗτοι πάντων. περὶ δὲ ἰσημερίην καὶ μέχρι πληϊάδος καὶ ὑπὸ χειμῶνα, παρέποντο μὲν οἱ καῦσοι. ἀτὰρ καὶ φρενιτικοὶ πλεῖστοι τηνικαῦτα ἐγένοντο. καὶ ἔθνησκον τούτων οἱ πλεῖστοι. ἐγένοντο δὲ καὶ κατὰ θέρος ὀλίγοι. τοῖσι μὲν οὖν καυσώδεσιν ἀρχομένοισιν ἐπεσήμαινεν, οἷσι τὰ ὀλέθρια ξυνέπιπτεν. αὐτίκα γὰρ ἀρχομένοισι πυρετὸς ὀξύς. ἐπεῤῥίγουν σμικρὰ. ἄγρυπνοι. διψώδεες. ἀσώδεες. σμικρὰ ἐφίδρουν, περὶ τὸ μέτωπον καὶ κληῗδας, οὐδεὶς δι' ὅλου. πολλὰ παρέλεγον. φόβοι. δυσθυμίαι. ἄκρεα ὑπόψυχρα. πόδες ἄκροι. μάλιστα δὲ καὶ τὰ περὶ χεῖρας. οἱ παροξυσμοὶ ἐν ἀρτίῃσι. τοῖσι δὲ πλείστοισι τεταρταίοισιν, οἱ πόνοι μέγιστοι. καὶ ἱδρὼς ὡς ἐπὶ πλεῖστον ὑπόψυχρος. καὶ ἄκρεα οὐκ ἔτι ἐθερμαίνοντο, ἀλλ' ἦσαν πελιδνὰ καὶ ψυχρά. καὶ οὐ δ' ἐδίψων ἔτι πρὸς τοῦσιν. οὖρα τούτοις μέλανα, ὀλίγα, λεπτά. καὶ κοιλίαι ἐφίσταντο. οὐδ' ἡμορράγησαν ἐκ ῥινῶν, οὐδενὶ οἷσι ταῦτα ξυμπίπτοι, ἀλλὰ σμικρὰ ἔσταζεν. οὐδὲ ἐς ὑποστροφὴν οὐδενὶ τούτων ἦλθεν, ἀλλ' ἑκταῖοι ἀπέθνησκον ξὺν ἱδρῶτι. τοῖσι δὲ φρενιτικοῖσι, ξυνέπιπτε μὲν, καὶ τὰ ὑπογεγραμμένα πάντα. ἐκρίνετο δὲ τουτέοισιν, ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ ἐνδεκαταίοισιν. ἔστι δ' οἷσι καὶ εἰκοσταίοισι. οἷσιν εὐθὺς οὐκ ἐξ ἀρχῆς ἡ φρενῖτις ἤρξατο, περὶ τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν, ἀλλὰ μετρίως ἔχουσιν ἐν τῷ πρώτῳ χρόνῳ, περὶ τὴν ἑβδόμην ἐς ὀξύτητα τὸ νόσημα μετέπεσεν. πλῆθος μὲν οὖν τῶν νοσημάτων ἐγένετο. ἐκ δὲ τῶν καμνόντων ἀπέθνησκον μάλιστα μειράκια, νέοι, ἀκμάζοντες, λεῖοι, ὑπολευκόχρωτες, ἰθύτριχες, μελανότριχες, μελανόφθαλμοι, οἱ εἰκῆ καὶ ἐπὶ τὸ ῥᾴθυμον βεβιωκότες, ὑψόφωνοι, ἰσχνόφωνοι, τρηχύφωνοι, τραυλοὶ, ὀργίλοι. γυναῖκες δὲ πλεῖσται ἐκ τουτέου τοῦ εἴδεος ἀπέθνησκον. ἐν δὲ τῇ καταστάσει ταύτῃ ἐπὶ σημείων μάλιστα τεσσάρων διεσώζοντο. οἷσι γὰρ ἦν ἢ διὰ ῥινῶν αἱμορραγῆσαι, ἢ κατὰ κύστιν οὖρα πολλὰ, καὶ πολλὴν ὑπόστασιν καὶ καλὴν ἔχοντα ἐλθεῖν, ἢ κατὰ κοιλίην ταραχώδεα, χολώδεα ἐπικαίρως, ἢ δυσεντερικοὶ γενοίατο.

λ ἐκ

πολλῆς

ὅ

τρὰ

ἀδήμονες. ἐφιδρῶντες

ὑπὸ

ἰσχνοί

λ καλῶς

πολλοῖσι δὲ ξυνέπιπτε μὴ ἐφ' ἑνὸς κρίνεσθαι τῶν ὑπογεγραμμένων σημείων, ἀλλὰ διεξιέναι διὰ πάντων τοῖσι πλείστοισι. καὶ δοκέειν μὲν ἔχειν ὀχληροτέρως, διεσώζοντο δὲ πάντες, οἷσι ταῦτα ξυνεμπίπτοι. γυναιξὶ δὲ καὶ παρθένοισι, ξυνέπιπτε μὲν καὶ τὰ ὑπογεγραμμένα σημεῖα πάντα. ᾗσι δὲ ἢ τούτων τι καλῶς γένοιτο, ἢ τὰ γυναικεῖα δαψιλῶς ἐπιφανείη, διὰ τουτέων ἐσώζοντο. καὶ ἔκρινε. καὶ οὐδεμίαν οἶδα ἀπολομένην, ᾗσι τούτων τι καλῶς γένοιτο. Φίλωνος γὰρ τῇ θυγατρὶ ἐκ ῥινῶν λάβρον ἐῤῥύη, ἑβδομαίη δὲ οὖσα ἐδείπνησεν ἀκαιροτέρως, ἀπέθανεν. οἷσιν ἐν πυρετοῖσιν ὀξέσι μᾶλλον καυσώδεσιν, ἀκούσια δάκρυα παραῤῥέῃ, τούτοισιν ἀπὸ ῥινῶν αἱμοῤῥαγίην προσδέχεσθαι, ἢν καὶ τ' ἄλλα μὴ ὀλεθρίως ἔχωσιν. ἐπεὶ τοῖς γε φλαύρως ἔχουσιν, οὐχ αἱμοῤῥαγίην, ἀλλὰ θάνατον σημαίνει τὰ παρὰ τὰ ὦτα ἐν πυρέττουσιν ἐπαιρόμενα μετ' ὀδύνης. ἐνίοισιν ἐκλείποντος τοῦ πυρετοῦ κρισίμως οὔτε καθίστατο, οὔτ' ἐξεπύει, τουτέοισι διάῤῥοιαι χολώδεες. ἢ δυσεντερίη. ἢ παχέων οὔρων ὑπόστασις γενομένη λύει, οἷον Ἑρμίππῳ τῷ Κλαζομενίῳ. τὰ δὲ περὶ τὰς κρίσιας ἐξ ὧν καὶ διαγινώσκομεν ἢ ὅμοια ἢ ἀνόμοια, οἷον οἱ δύο ἀδελφεοὶ, ἤρξαντο ὁμοῦ τὴν αὐτὴν ὥρην. κατέκειντο παρὰ τὸ θέατρον Ἐπιγένεος ἀδελφεοὶ, τουτέων τῷ πρεσβυτέρῳ, ἔκρινεν ἕκτῃ. τῷ δὲ νεωτέρῳ, ἑβδόμῃ. ὑπέστρεψεν ἀμφοτέροισιν ὁμοῦ τὴν αὐτὴν ὥρην. καὶ διέλιπεν ἡμέρας πέντε. ἐκ δὲ τῆς ὑποστροφῆς, ἐκρίθη ἀμφοτέροισιν ὁμοῦ τὸ ξύμπαν ἑπτακαιδεκαταίοισιν. ἔκρινε δὲ τοῖσι πλείστοισι πέμπτῃ. διέλειπεν ἑβδόμῃ. ἐκ δὲ τῶν ὑποστροφέων, ἔκρινε πεμπταίοισιν. οἷσι δὲ ἔκρινεν ἑβδομαίοισι, διέλειπεν ἑβδόμῃ. ἐκ δὲ τῆς ὑποστροφῆς, ἔκρινε τρίτῃ. οἷσι δὲ ἔκρινεν ἑβδομαίοισι, διαλιπόντας τὴν τρίτην ἔκρινεν ἑβδόμῃ. οἷσι δὲ ἔκρινεν ἑκταίοισι, διαλιπόντας ἕκτην ἐλάμβανε τρίτῃ. οἷσι δ' ἔλιπε πρώτῃ, ἐλάμβανε καὶ ἔκρινε πρώτῃ, οἷον Εὐαγόρτι τῷ Δαιθάρσεος. οἷσι δὲ ἔκρινεν ϛ. διέλιπεν ζ. ἐκ δὲ τῆς ὑποστροφῆς, ἔκρινε τετάρτῃ. οἷον τῇ Ἀγλαΐδου θυγατρί. οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι τῶν νοσησάντων, ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ, τούτῳ τῷ τρόπῳ διενόσησαν. καὶ οὐδένα οἶδα τῶν περιγενομένων ὅν τινα οὐχ ὑπέστρεψαν, κατὰ λόγον αἱ ὑποστροφαὶ γενόμεναι. καὶ διεσώζοντο πάντες οὓς ἐγὼ οἶδα, οἷσιν αἱ ὑποστροφαὶ, διὰ τοῦ εἴδεος τούτου γένοιντο. οὐδὲ τῶν διανοσησάντων διὰ τούτου τοῦ τρόπου οὐδενὶ οἶδα ὑποστροφὴν γενομένην πάλιν. ἔθνησκον δὲ ἐν τοῖσι νουσήμασι τούτοισιν οἱ πλεῖστοι, ἑκταῖοι. οἷον Ἐπαμινώνδας, καὶ Σιληνὸς, καὶ Φιλίσκος ὁ Ἀνταγόρεω. οἷσι δὲ τὰ παρὰ τὰ ὦτα γένοιντο, ἔκρινε μὲν εἰκοσταίοισι. κατέσβη δὲ πᾶσι, καὶ οὐκ ἐξεπύησεν, ἀλλ' ἐπὶ κύστιν ἐτράπετο. Κρατιστώνακτι ὃς παρὰ Ἡρακλεῖ ᾤκει, καὶ Σκύμνου τοῦ γναφέως θεραπαίνῃ, ἐξεπύησεν. ἀπέθανον. οἷσι δ' ἔκρινεν ἑβδομαίοισι, διέλιπεν. ἐνάτῃ ὑπέστρεψεν. ἔκρινεν ἐκ τῆς ὑποστροφῆς. ἔκρινεν ἑβδόμῃ Φανοκρίτῳ, ὃς κατέκειτο παρὰ Γνάθωνι τῷ γραφεῖ. ὑπὸ δὲ χειμῶνα περὶ ἡλίου τροπὰς χειμερινὰς καὶ μέχρις ἰσημερίης, παρέμενον δὲ καὶ οἱ καῦσοι. καὶ τὰ φρενιτικὰ καὶ ἔθνησκον πολλοί. αἱ μέντοι κρίσιες, μετέπεσον. καὶ ἔκρινε τοῖσι πλείστοισιν ἐξ ἀρχῆς πεμπταίοισι. διέλιπε τεταρταίοισι, ὑπέστρεψεν. ἐκ δὲ τῆς ὑποστροφῆς, ἔκρινε πεμπταίοισι. τὸ δὲ ξύμπαν τεσσαρεσκαιδεκαταίοισι. ἔκρινε δὲ παιδίοισιν οὕτω τοῖσι πλείστοισιν, ἀτὰρ καὶ πρεσβυτέροισιν. ἔστι δ' οἷσιν ἔκρινεν ἑνδεκαταίοισι, ὑπέστρεφε τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. ἔκρινε τελείως εἰκοστῇ. εἰ δέ τινες ἐπεῤῥίγουν περὶ τὴν εἰκοστὴν, τουτέοισιν ἔκρινε τεσσαρακοστῇ. ἐπεῤῥίγουν δ' οἱ πλεῖστοι περὶ κρίσιν τὴν ἐξ ἀρχῆς. οἱ δ' ἐπιῤῥιγώσαντες ἐξ ἀρχῆς περὶ κρίσιν, καὶ ἐν τῇσιν ὑποστροφῇσιν ἅμα κρίσει. ἐπεῤῥίγουν δ' ἐλάχιστοι μὲν τοῦ ἦρος, θέρεος πλείους. φθινοπώρου, ἔτι πλείους, ὑπὸ δὲ χειμῶνα πολὺ πλεῖστοι. αἱ δ' αἱμοῤῥαγίαι ὑπέληγον.

Τμῆμα τρίτον.

Τὰ δὲ περὶ τὰ νουσήματα ἐξ ὧν διαγινώσκομεν μαθόντες ἐκ τῆς κοινῆς φύσιος ἁπάντων, καὶ τῆς ἰδίης ἑκάστου, ἐκ τοῦ νουσήματος, ἐκ τοῦ νοσέοντος, ἐκ τῶν προσφερομένων, ἐκ τοῦ προσφέροντος. ἐπὶ τὸ ῥᾷον γὰρ καὶ χαλεπώτερον, ἐκ τούτων. ἐκ τῆς καταστάσιος ὅλης. καὶ κατὰ μέρεα τῶν οὐρανίων καὶ χώρης ἑκάστης. ἐκ τοῦ ἔθεος, ἐκ τῆς διαίτης, ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων. ἐκ τῆς ἡλικίης ἑκάστου. λόγοισι. τρόποισι. σιγῇ. διανοήμασι. ὕπνοισιν. οὐχ ὕπνοισιν. ἐνυπνίοισιν οἵοισι καὶ ὅτε. τιλμοῖσι. κνησμοῖσι. δακρύοισιν. ἐκ τῶν παροξυσμῶν. διαχωρήμασιν. οὔροισι. πτυάλοισιν. ἐμέτοισι. καὶ ὅσαι ἐξ οἵων ἐς οἷα διαδοχαὶ νοσημάτων, καὶ ἀποστάσιες ἐπὶ τὸ ὀλέθριον καὶ κρίσιμον. ἱδρώς. ψύξις. ῥῖγος. βήξ. πταρμοί. λυγμοί. πνεύματα. ἐρεύξιες. φῦσαι, σιγῶσαι.

ἀποῤῥέῃ

ἐξ ἡμ. τῆς ἐπιστροφῆς ὕστερ.

σῶν

ἢ

ψοφώδεες, αἱμοῤῥαγίαι, αἱμοῤῥοΐδες. ἐκ τούτων καὶ ὅσα διὰ τούτων σκεπτέον. πυρετοὶ, οἱ μὲν λ χολώδεες
ξυνεχέες. οἱ δὲ ἡμέρην ἔχουσι, νύκτα διαλείπουσι. νύκτα ἔχουσιν, ἡμέραν διαλείπουσιν. ἡμιτρι-
ταῖοι. τριταῖοι. τεταρταῖοι. πεμπταῖοι. ἑβδομαῖοι. ἐναταῖοι. εἰσὶ δὲ ὀξύταται μὲν καὶ μέγισται
καὶ χαλεπώταται νοῦσοι, καὶ θανατωδέσταται, ἐν τῷ ξυνεχεῖ πυρετῷ. ἀσφαλέστατος δὲ πάν-
των, καὶ ῥήϊστος καὶ μακρότατος ὁ τεταρταῖος, οὐ γὰρ μόνον αὐτὸς ἀφ' ἑωυτοῦ τοιοῦτός ἐστιν, ἀλ- λ οὗτος
λὰ καὶ νοσημάτων μεγάλων ἄλλων ῥύεται. ἐν δὲ τῷ ἡμιτριταίῳ καλεομένῳ, ξυμπίπτει μὲν καὶ
ὀξέα νοσήματα γίνεσθαι. καὶ ἔστι τῶν λοιπῶν οὗτος θανατωδέστατος. ἀτὰρ καὶ φθινώδεες, καὶ
ὅσα ἄλλα μακρότερα νοσήματα νοσέουσιν, ἐπὶ τούτῳ μάλιστα νοσέουσι. νυκτερινὸς, οὐ λίην θα-
νατώδης. μακρὸς δέ. ἡμερινὸς μακρότερος. ἔστι δ' οἷσι ῥέπει καὶ ἐπὶ τὸ φθινῶδες. ἑβδομαῖος, μα-
κρὸς οὐ θανατώδης. ἐναταῖος μακρότερος καὶ θανατώδης. τριταῖος ἀκριβὴς, ταχυκρίσι- λ ἔτι
μος καὶ οὐ θανατώδης. ὁ δέ γε πεμπταῖος, πάντων μὲν κάκιστος. καὶ γὰρ πρὸ φθίσιος, καὶ ἤδη
φθινοῦσιν ἐπιγινόμενος, κτείνει. εἰσὶ δὲ τρόποι καὶ καταστάσιες, καὶ παροξυσμοὶ τουτέων ἑκάστου
τῶν πυρετῶν, ὁμοίως ξυνεχέων διαλιπόντων. αὐτίκα γὰρ ξυνεχὴς ἔστιν οἷσιν ἀρχόμενος ἀνθεῖ καὶ
ἀκμάζει μάλιστα, καὶ ἀνάγει ἐπὶ τὸ χαλεπώτερον. περὶ δὲ κρίσιν καὶ ἅμα κρίσει, ἀπολεπτύνεται.
ἔστι δ' οἷσιν ἄρχεται μαλακῶς, καὶ ὑποβρύχιος. ἐπαναδιδοῖ δὲ καὶ παροξύνεται καθ' ἡμέρην
ἑκάστην. περὶ δὲ κρίσιν καὶ ἅμα κρίσει, ἅλις ἐξέλαμψεν. ἔστιν οἷσιν ἀρχόμενος πρηέως ἐπιδιδοῖ
καὶ παροξύνεται, καὶ μέχρι τινὸς ἀκμάσας, πάλιν ὑφίησι μέχρι κρίσιος καὶ περὶ κρίσιν. ξυμ-
πίπτει δὲ ταῦτα γίνεσθαι ἐπὶ παντὸς πυρετοῦ, καὶ παντὸς νουσήματος. δεῖ δὲ τὰ διαιτήμα-
τα σκοπεύμενον ἐκ τούτων προσφέρειν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐπίκαιρα σημεῖα τούτοισίν ἐστιν ἠ-
δελφισμένα, περὶ ὧν τὰ μέν που γέγραπται, τὰ δὲ γεγράψεται. πρὸς ἃ δεῖ διαλογιζόμενον, δο-
κιμάζειν καὶ σκέπτεσθαι τίνι τουτέων ὀξὺ καὶ θανατῶδες, ἢ περιεστικόν. καὶ τίνι προσακτέον,
ἢ οὔ. καὶ πότε. καὶ πόσον. καὶ τί τὸ προσφερόμενον ἔσται. τὰ δὲ παροξυνόμενα ἐν ἀρτίῃ, κρίνεται
ἐν ἀρτίῃσιν. ὧν δὲ οἱ παροξυσμοὶ ἐν περισσῇσι, κρίνεται ἐν περισσῇσιν. ἔστι δὲ πρώτη κρίσιμος
τῶν περιόδων, ἐν τῇσιν ἀρτίῃσι κρινόντων, δ΄. ς΄. η΄. ι΄. ιδ΄. κη΄. λ΄. μη΄. ξ΄. π΄. ρ΄. τῶν
δὲ ἐν τῇσι περισσῇσι κρινόντων περιόδων, α΄. γ΄. ε΄. ζ΄. θ΄. ια΄. ιζ΄. κα΄. κζ΄. λα΄. εἰ-
δέναι δὲ χρὴ, ὅ, τι ἢν ἄλλως κριθῇ ἔξω τῶν ὑπογεγραμμένων, ἐσομένας ὑποστροφὰς σημαί- καλῶς
νοιτο, καὶ γένοιτο ἂν ὀλέθρια. δεῖ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν, καὶ εἰδέναι ἐν τοῖσι χρόνοισι τούτοι-
σι, τὰς κρίσιας ἐσομένας ἐπὶ σωτηρίῃ, ἢ ὀλέθριον, ἢ ῥοπὰς ἐπὶ τὸ ἄμεινον, ἢ τὸ χεῖρον. πλα-
νῆτες δὲ πυρετοί. καὶ τεταρταῖοι, καὶ πεμπταῖοι, καὶ ἑβδομαῖοι, καὶ ἐναταῖοι, ἐν ᾗσι περιό-
δοισι κρίνονται, σκεπτέον.

Ἄῤῥωστοι τέσσαρες καὶ δέκα. πρῶτος.

Φιλίσκος ᾤκει παρὰ τὸ τεῖχος. κατεκλίθη τῇ πρώτῃ. πυρετὸς ὀξύς. ἵδρωσεν ἐν νυκτί. ἐπι-
πόνως δευτέρῃ, πάντα παρωξύνθη. ὀψὲ δὲ ἀπὸ κλυσματίου καλῶς διῆλθε, νύκτα δ' ἡσυχί-
ως. τρίτῃ πρωῒ, καὶ μέχρι μέσου ἡμέρης, ἔδοξε γενέσθαι ἀπύρετος. πρὸς δείλην δὲ πυρετὸς ὀξὺς,
μετὰ ἱδρῶτος. διψώδης. γλῶσσα δὲ ἐπεξηραίνετο. μέλανα οὔρησεν. νύκτα δυσφόρως. οὐκ ἐκοι-
μήθη. πάντα παρέκρουσε. τετάρτῃ, πάντα παρωξύνθη. οὖρα μέλανα. νύκτα εὐφορωτέρην.
οὖρα εὐχροώτερα. πέμπτῃ, περὶ μέσον ἡμέρας, μικρὸν ἀπὸ ῥινῶν ἔσταξεν ἄκρητον. οὖρα δὲ ποικί-
λα ἔχοντα ἐναιωρήματα, στρογγύλα, γονοειδέα, διεσπαρμένα. οὐχ ἱδρύνθη. προσθεμένῳ δὲ βά-
λανον, φυσώδεα σμικρὰ διῆλθε. νύκτα ἐπιπόνως. ὕπνοι σμικροί. λόγοι. λῆρος. ἄκρεα πάντο-
θεν ψυχρὰ, καὶ οὐκ ἔτι ἐπαναθερμαινόμενα. οὔρησε μέλανα. ἐκοιμήθη σμικρὰ πρὸς ἡμέρην. ἄφω-
νος. ἵδρωσε ψυχρόν. ἄκρεα πελιδνά. περὶ δὲ μέσον ἡμέρης, ἑκταῖος ἀπέθανε. τούτῳ πνεῦ-
μα διὰ τέλεος, ὥσπερ ἀνακαλουμένῳ ἀραιὸν μέγα. σπλὴν ἐπήρθη περιφερεῖ κυρτώματι. ἱ-
δρῶτες ψυχροὶ διὰ τέλεος. οἱ παροξυσμοὶ ἐν ἀρτίῃσιν.

Ἄῤῥωστος δεύτερος.

Σιληνὸς ᾤκει ἐπὶ τοῦ Πλαταμῶνος πλησίον, τῶν Εὐαλκίδου, ἐκ κόπων, καὶ ποτῶν, καὶ γυμ-
νασίων ἀκαίρων, πῦρ ἔλαβε. ἤρξατο δὲ πονέειν. καὶ ὀσφῦν. καὶ κεφαλὴν εἶχε βάρος. καὶ ὦ
τραχήλου ἦν ξύντασις. ἀπὸ δὲ κοιλίης τῇ πρώτῃ, χολώδεα. ἄκρητα. ἔπαφρα. κατακορέα. πολ-
λὰ διῆλθεν. οὖρα μέλανα. μέλαιναν τὴν ὑπόστασιν ἔχοντα. διψώδης. γλῶσσα ἐπίξηρος. νυκτὸς
οὐδὲν ἐκοιμήθη. δευτέρῃ, πυρετὸς ὀξύς. διαχωρήματα πλείω. λεπτότερα. ἔπαφρα. οὖρα μέλανα.

νύκτα δυσφόρως. μικρὰ παρέκρουσε. τρίτῃ πάντα παρωξύνθη. ὑποχονδρίου ξύντασις ἐξ ἀμφοῖν παραμήκης, πρὸς ὀμφαλὸν ὑπολάπαρος. διαχωρήματα λεπτά. ὑπομέλανα. οὖρα θολερά. ὑπομέλανα. νυκτὸς οὐδὲν ἐκοιμήθη. λόγοι πολλοί. γέλως. ᾠδή. κατέχειν οὐκ ἠδύνατο. τετάρτῃ διὰ τῶν αὐτῶν. πέμπτῃ, διαχωρήματα ἄκρητα. χολώδεα. λεῖα. λιπαρά. οὖρα λεπτά. διαφανέα. σμικρὰ κατενόει. ἕκτῃ, περὶ κεφαλὴν σμικρὰ ἐφίδρωσεν. ἄκρεα. ψυχρά. πελιδνά. πολὺς βληστρισμός. ἀπὸ κοιλίης οὐδὲν διῆλθεν. οὖρα ἐπέστη. πυρετὸς ὀξύς. ἑβδόμῃ ἄφωνος. ἄκρεα οὐκ ἔτι ἀνεθερμαίνετο. οὔρησεν οὐδέν. ὀγδόῃ, ἵδρωσε δι' ὅλου ψυχρόν. ἐξανθήματα μετὰ ἱδρῶτος ἐρυθρά. στρογγύλα. σμικρά, οἷον ἴονθοι παρέμενεν. οὐκ ἀφίστατο. ἀπὸ δὲ κοιλίης ἐρεθισμῷ σμικρῷ κόπρανα λεπτὰ οἷα ἄπεπτα, πολλὰ διῄει μετὰ πόνου. οὔρει μετὰ ὀδύνης δακνώδεα. ἄκρεα σμικρὰ ἀνεθερμαίνετο. ὕπνοι λεπτοί. κωματώδεες. ἄφωνος. οὖρα λεπτὰ διαφανέα. ἐνάτῃ διὰ τῶν αὐτῶν. δεκάτῃ, ποτὰ οὐκ ἐδέχετο κωματώδης. οἱ δὲ ὕπνοι λεπτοί. ἀπὸ δὲ κοιλίης ὅμοια. οὔρησεν ἀθρόον ὑπόπαχυ κείμενον. ὑπόστασις κριμνώδης, λευκή. ἄκρεα πάλιν ψυχρά. ἑνδεκάτῃ, ἀπέθανεν. ἐξ ἀρχῆς τούτῳ καὶ διὰ τέλεος, πνεῦμα μέγα ἀραιόν. ὑποχονδρίου παλμὸς ξυνεχής. ἡλικίη, ὡς περὶ ἔτεα εἴκοσι.

λίαν

Ἄῤῥωστος τρίτος.

Ἡροφῶντι πυρετὸς ὀξύς. ἀπὸ κοιλίης ὀλίγα. τεινεσμώδεα κατ' ἀρχάς. μετὰ δὲ ταῦτα λεπτὰ διῄει χολώδεα, ὑπόσυχνα. ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν. οὖρα μέλανα λεπτά. πέμπτῃ πρωῒ, κώφωσις. παρωξύνθη πάντα. σπλὴν ἐπήρθη. ὑποχονδρίου ξύντασις. ἀπὸ κοιλίης ὀλίγα, μέλανα διῆλθε. παρεφρόνησεν. ἕκτῃ, ἐλήρει. ἐς νύκτα, ἱδρώς. ψύξις. λῆρος παρέμενεν. ἑβδόμῃ, περιέψυκτο. διψώδης. παρέκρουσε. νύκτα κατενόει. κατεκοιμήθη. ὀγδόῃ ἐπύρεσσε. σπλὴν ἐμειοῦτο. κατενόει πάντα. ἤλγησεν κατὰ βουβῶνα. ἔπαρμα τὸ πρῶτον σπληνὸς κατ' ἴξιν. ἔπειτα ἐπόνει ἐς ἀμφοτέρας κνήμας. νύκτα εὐφόρως. οὖρα εὐχροώτερα. ὑπόστασιν εἶχε σμικρήν. ἐνάτῃ, ἵδρωσεν. ἐκρίθη. διέλιπεν. πέμπτῃ ὑπέστρεψεν. αὐτίκα δὲ σπλὴν ἐπήρθη. πυρετὸς ὀξύς. κώφωσις πάλιν. μετὰ δὲ τὴν ὑποστροφὴν, τρίτῃ σπλὴν ἐμειοῦτο. κώφωσις ἧσσον. σκέλεα ἐπωδύνως. νύκτα ἵδρωσεν. ἐκρίθη ἑπτακαιδεκάτῃ. οὐδὲ παρέκρουσεν ἐν τῇ ὑποστροφῇ.

παράληρος

Ἄῤῥωστος τέταρτος.

Ἐν Θάσῳ Φιλίνου γυναῖκα, θυγατέρα τεκοῦσαν, κατὰ φύσιν καθάρσιος γινομένης, καὶ τἆλλα κούφως διάγουσαν, τεσσαρεσκαιδεκάτην ἐοῦσαν μετὰ τὸν τόκον, πῦρ ἔλαβε μετὰ ῥίγεος. ἤλγει δὲ ἀρχομένη καρδίην. καὶ περὶ ὑποχόνδριον δεξιόν. γυναικείων πόνοι. κάθαρσις ἐπαύσατο. προσθεμένη δὲ ταῦτα μὲν ἐκουφίσθη. κεφαλῆς δὲ καὶ τραχήλου καὶ ὀσφύος πόνοι παρέμενον. ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν. ἄκρεα ψυχρά. διψώδης. κοιλίη ξυνεκαύθη. σμικρὰ διῄει. οὖρα λεπτά. ἄχροα κατ' ἀρχάς. ἑκταίη ἐς νύκτα παρέκρουσε πολλά. καὶ πάλιν κατενόει. ἑβδόμῃ διψώδης. διαχωρήματα χολώδεα, κατακορέα. ὀγδόῃ ἐπεῤῥίγωσε. πυρετὸς ὀξύς. σπασμοὶ πολλοί, μετὰ πόνου. πολλὰ παρέλεγε. ἐξανίστατο βάλανον προσθεμένη. πολλὰ διῆλθε μετὰ περιῤῥόου χολώδεος. ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν. ἐνάτῃ, σπασμοί. δεκάτῃ, σμικρὰ κατενόει. ἑνδεκάτῃ, ἐκοιμήθη. πάντων ἀνεμνήσθη. ταχὺ δὲ πάλιν παρέκρουσεν. οὔρει δὲ μετὰ σπασμόν, ἀθρόον πουλύ. ὀλιγάκις ἀναμιμνησκόντων παχὺ λευκόν. οἷον γίνεται ἐκ τῶν καθισταμένων ὅταν ἀναταραχθῇ κείμενον πουλὺν χρόνον. οὐ καθίστατο χρῶμα. καὶ πάχος ἴκελον οἷον γίνεται ὑποζυγίου, τοιαῦτα οὔρει, οἷα κἀγὼ εἶδον. περὶ δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτην ἐοῦσαν, παλμοὶ δι' ὅλου τοῦ σώματος. λόγοι πολλοί. σμικρὰ κατενόει. διὰ ταχέων δὲ πάλιν παρέκρουσεν. περὶ δὲ ἑπτακαιδεκάτην ἐοῦσαν ἄφωνος. εἰκοστῇ ἀπέθανε.

Ἄῤῥωστος πέμπτος.

Ἐπικράτεος γυναῖκα, ἣ κατέκειτο παρὰ Ἀρχηγέτην, περὶ τόκον ἤδη ἐοῦσαν, ῥῖγος ἔλαβεν ἰσχυρῶς. οὐκ ἐθερμάνθη ὡς ἔλεγον. καὶ τῇ ὑστεραίῃ τοιαῦτα. τρίτῃ δὲ ἔτεκε θυγατέρα καὶ τἆλλα πάντα κατὰ λόγον ἦλθε. δευτέρῃ μετὰ τόκον, ἔλαβε πυρετὸς ὀξύς. καρδίης πόνος καὶ γυναικείων. προσθεμένη δὲ ταῦτα μὲν, ἐκουφίσθη. κεφαλῆς δὲ καὶ τραχήλου, καὶ ὀσφύος πόνος. ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν. ἀπὸ δὲ κοιλίης ὀλίγα χολώδεα λεπτὰ διῄει. ἄκρητα οὖρα λεπτὰ ὑπομέλανα. ἀφ' ἧς δὲ ἐλάμβανε πῦρ ἐς νύκτα, ἑκταίη παρέκρουσε. ἑβδόμῃ πάντα παρωξύνθη. ἄγρυπνος. παρέκρουσε. διψώδης. διαχωρήματα χολώδεα κατακορέα. ὀγδόῃ, ἐπεῤῥίγωσεν. ἐκοιμήθη

πλείω

πλέω. ἐνάτῃ διὰ τῶν αὐτῶν. δεκάτῃ, σκέλεα ὑπὸ πόνως ἤλγει. καρδίης πάλιν ὀδύνη. καρηβαρίη. οὐ παρέκρουσεν. ἐκοιμᾶτο μᾶλλον. κοιλίη ἐπέστη. ἑνδεκάτῃ, οὔρησεν εὐχροώτερα, συχνὴν ὑπόστασιν ἔχοντα. διῆγε κουφότερον. τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, ἐπεῤῥίγωσε. πυρετὸς ὀξύς. πεντεκαιδεκάτῃ, ἤμεσε χολώδεα, ξανθά, ὑπόσυχνα. ἵδρωσεν ἄπυρος. ἐς νύκτα δὲ πυρετὸς ὀξύς. οὖρα παχέα ἔχοντα. ὑπόστασις λευκή. ἑξκαιδεκάτῃ, παρωξύνθη νύκτα, καὶ δυσφόρως. οὐχ ὕπνωσε. παρέκρουσεν. ὀκτωκαιδεκάτῃ διψώδης. γλῶσσα ἐπικαύθη. οὐχ ὕπνωσε. παρέκρουσε πολλά. σκέλεα ἐπωδύνως εἶχε. περὶ δὲ εἰκοστὴν, πρωῒ σμικρὰ ἐπεῤῥίγωσε. κωματώδης. δι' ἡσυχίης ὕπνωσε. ἤμεσε χολώδεα ὀλίγα, μέλανα. ἐς νύκτα κώφωσις. περὶ δὲ πρώτην καὶ εἰκοστὴν, πλευροῦ ἀριστεροῦ βάρος δι' ὅλου μετ' ὀδύνης. σμικρὰ ἐπέβησσεν. οὖρα δὲ παχέα ἔχοντα, θολερά, ὑπέρυθρα. κείμενα οὐ καθίστατο. τὰ δ' ἄλλα κουφοτέρως. οὐκ ἄπυρος αὖθις ἐξ ἀρχῆς. φάρυγγα ἐπωδύνως. ἔρυθρος. κίων ἀνεσπασμένος. ῥεῦμα δριμύ, δακνῶδες, ἁλμυρῶδες διὰ τέλεος παρέμενε. περὶ δὲ εἰκοστὴν ἑβδόμην, ἄπυρος. οὔροισιν ὑπόστασις. πλευρὸν ἤλγεεν. περὶ δὲ πρώτην καὶ τριακοστὴν, πῦρ ἔλαβεν. κοιλίη χολώδεσιν ὑπεταράχθη. ἤμεσε τῇ τεσσαρακοστῇ ὀλίγα χολώδεα. ἐκρίθη τελέως ἄπυρος τῇ ὀγδοηκοστῇ.

Ἄῤῥωστος ἕκτος.

Κλεανακτίδην, ὃς κατέκειτο ἐπάνω τοῦ Ἡρακλείου, πῦρ ἔλαβε πεπλανημένως. ἤλγει δὲ καὶ κεφαλὴν ἐξ ἀρχῆς. καὶ πλευρὸν ἀριστερόν. καὶ τῶν ἄλλων πόνοι, κοπιώδεα τρόπον. οἱ πυρετοὶ παροξυνόμενοι, ἄλλοτε ἀλλοίως ἀτάκτως. ἱδρῶτες, ὁτὲ μὲν, ὁτὲ δ' οὔ. τὰ μὲν πλεῖστα ἐπεσήμαινον οἱ παροξυσμοί, ἐν κρισίμοισι μᾶλλον. περὶ δὲ εἰκοστὴν τετάρτην, χεῖρας ἄκρας ἔψυχρος. ἤμεσε χολώδεα, ξανθά, ὑπόσυχνα. μετ' ὀλίγον δὲ ἰώδεα. πάντων ἐκουφίσθη. περὶ δὲ τριακοστὴν ἐόντι, ἤρξατο ἀπὸ ῥινῶν αἱμοῤῥαγεῖν ἐξ ἀμφοτέρων, καὶ ταῦτα πεπλανημένως κατ' ὀλίγον μέχρι κρίσιος. οὐκ ἀπόσιτος δὲ, οὐ δὲ διψώδης παρὰ πάντα τὸν χρόνον. οὐ δὲ ἄγρυπνος. οὖρα δὲ λευκά, οὐκ ἄχροα. περὶ δὲ τεσσαρακοστὴν ἐὼν, οὔρησεν ὑπέρυθρα, ὑπόστασιν πολλὴν λίην ἐρυθρὴν ἔχοντα. ἐκουφίσθη. μετὰ δὲ ταῦτα ποικίλως τὰ τῶν οὔρων, ὅτε μὲν ὑπόστασιν εἶχεν, ὅτε δὲ οὔ. ἑξηκοστῇ οὔροισιν ὑπόστασις πολλὴ, καὶ λευκὴ, καὶ λείη. ξυνέδωκε πάντα. πυρετοὶ διέλιπον. οὖρα λεπτὰ μὲν, εὔχροα δὲ. ἑβδομηκοστῇ, ἄπυρος διέλιπεν ἡμέρας δέκα. ὀγδοηκοστῇ ἐπεῤῥίγωσε. πυρετὸς ὀξὺς ἔλαβεν. ἵδρωσε πολλῷ. οὔροισιν ὑπόστασις ἐρυθρὴ, λείη. τελέως ἐκρίθη.

Ἄῤῥωστος ἕβδομος.

Μέτωνα πῦρ ἔλαβεν. ὀσφύος βάρος ἐπώδυνον. δευτέρῃ ὕδωρ πιόντι ὑπόσυχνον, ἀπὸ κοιλίης καλῶς διῆλθεν. τρίτῃ, κεφαλῆς βάρος. διαχωρήματα λεπτά, χολώδεα, ὑπέρυθρα. τετάρτῃ, πάντα παρωξύνθη. ἐῤῥύη ἀπὸ δεξιοῦ μυκτῆρος αἷμα δὶς ὀλίγον. νύκτα δυσφόρως. διαχωρήματα ὅμοια τῇ τρίτῃ. οὖρα ὑπομέλανα εἶχεν. ἐναιώρημα ὑπομέλαν ἐὸν διεσπασμένον, οὐχ ἱδρύετο. πέμπτῃ ἐῤῥύη λάβρον ἐξ ἀριστεροῦ ἄκρητον. ἵδρωσεν. ἐκρίθη. μετὰ δὲ κρίσιν ἄγρυπνος. παρέλεγε. οὖρα λεπτά, ὑπομέλανα. λουτροῖσιν ἐχρήσατο κατὰ κεφαλῆς. ἐκοιμήθη. κατενόει. τούτῳ οὐχ ὑπέστρεψεν, ἀλλ' ἡμοῤῥάγει πολλάκις καὶ μετὰ κρίσιν.

Ἄῤῥωστος ὄγδοος

Ἐρασινὸν, ὃς ᾤκει παρὰ Βοώτου χαράδρην, πῦρ ἔλαβε μετὰ δεῖπνον. νύκτα ταραχώδης. ἡμέρην τὴν πρώτην δι' ἡσυχίης. νύκτα ἐπιπόνως. δευτέρῃ, πάντα παρωξύνθη. ἐς νύκτα παρέκρουσε. τρίτῃ ἐπιπόνως. παρέκρουσε πολλά. τετάρτῃ δυσφορώτατα. ἐς δὲ τὴν νύκτα οὐδὲν ἐκοιμήθη. ἐνύπνια καὶ λογισμοί. ἔπειτα χείρω μεγάλα καὶ ἐπίκαιρα. φόβος. δυσφορίη. πέμπτῃ πρωῒ κατήρτητο, καὶ κατενόει πάντα. πουλὺ δὲ πρὸ μέσου ἡμέρης ἐξεμάνη. κατέχειν οὐκ ἠδύνατο. ἄκρεα ψυχρὰ ὑποπέλια. οὖρα ὑπέστη. ἀπέθανε περὶ ἡλίου δυσμάς. τούτῳ οἱ πυρετοὶ διὰ τέλεος ξὺν ἱδρῶτι. ὑποχόνδρια μετέωρα, ξύντασις μετ' ὀδύνης. οὖρα δὲ μέλανα ἔχοντα ἐναιωρήματα στρογγύλα, οὐχ ἱδρύετο. ἀπὸ δὲ κοιλίης κόπρανα διῄει. δίψα διὰ τέλεος οὐ λίην. σπασμοὶ δὲ πολλοὶ ξὺν ἱδρῶτι, περὶ θάνατον.

Ἄῤῥωστος ἔνατος.

Κρίτωνι ἐν Θάσῳ, ποδὸς ὀδύνη ἤρξατο ἰσχυρὴ, ἀπὸ δακτύλου τοῦ μεγάλου, ὀρθοστάδην περιϊόντι. κατεκλίθη αὐθημερόν. φρικώδης. ἀσώδης. μικρὰ ὑποθερμαινόμενος. νύκτα παρεφρόνησε. δευτέρῃ, οἴδημα δι' ὅλου τοῦ ποδός. καὶ περὶ σφυρὸν ὑπέρυθρον μετὰ ξυντάσιος.

φλυκταινίδες

φλυκταινίδια μέλανα. πυρετὸς ὀξύς. ἐξεμάνη. ἀπὸ δὲ κοιλίης, ἄκρητα, χολώδεα, ὑπόσυχνα διῆλθεν. ἀπέθανεν, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς δευτεραῖος.

Ἄῤῥωστος δέκατος.

Τὸν Κλαζομένιον ὃς κατέκειτο παρὰ τὸ Φρυνιχίδεω φρέαρ πῦρ ἔλαβεν. ἤλγει δὲ κεφαλήν. τράχηλον. ὀσφῦν ἐξ ἀρχῆς. αὐτίκα δὲ κώφωσις. ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν. πυρετὸς ὀξὺς ἔλαβεν. ὑποχόνδριον ἐπῆρτο μετ' ὄγκου. οὐ λίην συντάσις. γλῶσσα ξηρή. τετάρτῃ, ἐς νύκτα παρεφρόνησε. πέμπτῃ, ἐπιπόνως. ϛ΄ πάντα παρωξύνθη. περὶ δὲ ἑνδεκάτην, σμικρὰ ἐνέδωκεν. ἀπὸ δὲ κοιλίης ἐξ ἀρχῆς καὶ μέχρι τεσσαρεσκαιδεκάτην λεπτὰ πολλὰ ὑδατόχροα διῄει. εὐφόρως τὰ περὶ διαχώρησιν διῆγεν. ἔπειτα κοιλίη ἐπέστη. οὖρα διὰ τέλεος, λεπτὰ μὲν εὔχροα δὲ καὶ πολλὰ εἶχεν ἐναιωρήματα. ὑποδιεσπασμένον οὐχ ἱδρύετο. περὶ δὲ ἕκτην καὶ δεκάτην, οὔρησεν ὀλίγῳ παχύτερα. εἶχε σμικρὴν ὑπόστασιν. ἐκούφισεν ὀλίγῳ. κατενόει μᾶλλον. ιζ΄ δὲ πάλιν λεπτά. παρὰ δὲ τὰ οὔατα ἀμφότερα, ἐπήρθη ξὺν ὀδύνῃ. ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν. παρελήρει. περὶ δὲ τὰ σκέλεα ἐπωδύνως εἶχε. κ΄. ἄπυρος ἐκρίθη. οὐχ ἵδρωσε. πάντα κατενόει. περὶ δὲ κζ΄. ἰσχίου ὀδύνη δεξιοῦ ἰσχυρῶς. διὰ ταχέων ἐπαύσατο. τὰ δὲ παρὰ τὰ ὦτα, οὔτε καθίστατο, οὔτε ἐξεπύει. ἤλγει δέ. περὶ δὲ τὴν λ΄ διάῤῥοια πολλοῖσιν ὑδατώδεσι μετὰ δυσεντεριωδέων. οὖρα παχέα οὔρει. κατέστη τὰ παρὰ τὰ ὦτα. περὶ δὲ τὴν μ΄ ὀφθαλμὸν δεξιὸν ἤλγει. ἀμβλύτερα ἑώρα. κατέστη.

Ἄῤῥωστος ἑνδέκατος.

Τὴν Δρομεάδεω γυναῖκα, θυγατέρα τεκοῦσαν, καὶ τῶν ἄλλων πάντων γενομένων κατὰ λόγον, δευτεραίην ἐοῦσαν, ῥῖγος ἔλαβε. πυρετὸς ὀξύς. ἤρξατο δὲ πονεῖν τὴν πρώτην, περὶ ὑποχόνδριον. ἀσώδης. φρικώδης. ἀλύουσα. καὶ τὰς ἐχομένας οὐχ ὕπνωσε. πνεῦμα ἀραιόν. μέγα. αὐτίκα ἀνεσπασμένη. β΄ ἀφ' ἧς ἐῤῥίγωσεν ἀπὸ κοιλίης καλῶς κόπρανα διῆλθεν. οὖρα παχέα. λευκά. θολερά. οἷα γίνεται ἐκ τῶν καθισταμένων, ὅταν ἀναταραχθῇ κείμενα χρόνον πουλύν. οὐ καθίστατο. νύκτα οὐκ ἐκοιμήθη. τρίτῃ περὶ μέσον ἡμέρης, ἐπεῤῥίγωσε. πυρετὸς ὀξύς. οὖρα ὅμοια. ὑποχονδρίου πόνος. ἀσώδης. νύκτα δυσφόρως οὐκ ἐκοιμήθη. ἵδρωσε δι' ὅλου ὑπόψυχρα. ταχὺ δὲ πάλιν ἀνεθερμαίνετο. δ΄ περὶ μὲν ὑποχόνδρια, μικρὰ ἐκουφίσθη. κεφαλῆς δὲ βάρος μετ' ὀδύνης. ὑπεκαρώθη. ἔσταξε μικρὰ ἀπὸ ῥινῶν. γλῶσσα ἐπίξηρος. διψώδης. οὖρα λεπτὰ ἐλαιώδεα. σμικρὰ ἐκοιμήθη. ε΄ διψώδης. ἀσώδης. οὖρα ὅμοια. ἀπὸ κοιλίης οὐδέν. περὶ δὲ μέσον ἡμέρης, πολλὰ παρέκρουσε. καὶ πάλιν ταχὺ σμικρὰ κατενόει. ἀνισταμένη, ὑπεκαρώθη. ψύξις μικρά. νυκτὸς ἐκοιμήθη. παρέκρουσε. ϛ΄ πρωΐ, ἐπεῤῥίγωσε. ταχὺ δὲ διεθερμάνθη. ἵδρωσε δι' ὅλου. ἄκρεα ψυχρά. παρέκρουσε. πνεῦμα μέγα ἀραιόν. μετ' ὀλίγον σπασμοὶ ἀπὸ κεφαλῆς ἤρξαντο. ταχὺ ἀπέθανεν.

ὀλίγη

ὑπεχίδειον

ψυχρό-

σμικρά

Ἄῤῥωστος δωδέκατος.

Ἄνθρωπος θερμαινόμενος ἐδείπνησε. καὶ ἔπιε πλέον. ἤμεσε πάντα νυκτός. πυρετὸς ὀξύς. ὑποχονδρίου δεξιοῦ πόνος. φλεγμονὴ ὑπολάπαρος ἐκ τοῦ ἔσω μέρεος. νύκτα δυσφόρως. οὖρα δὲ κατ' ἀρχὰς πάχος ἔχοντα, ἐρυθρά, κείμενα οὐ καθίστατο. γλῶσσα ἐπίξηρος, οὐ λίην διψώδης. δ΄ πυρετὸς ὀξύς. πόνοι πάντων. ε΄ οὔρησε λεῖον ἐλαιῶδες πολύ. πυρετὸς ὀξύς. ϛ΄ δείλης πολλὰ παρέκρουσεν. οὐδὲ ἐς νύκτα ἐκοιμήθη. ζ΄ πάντα παρωξύνθη. οὖρα ὅμοια. λόγοι πολλοί. κατέχειν οὐκ ἠδύνατο. ἀπὸ δὲ κοιλίης ἐρεθισμῷ ὑγρὰ ταραχώδεα διῆλθε μετὰ ἑλμίνθων. νύκτα ὁμοίως ἐπιπόνως. πρωῒ δὲ ἐῤῥίγωσε. πυρετὸς ὀξύς. ἵδρωσε θερμῷ. ἄπυρος ἔδοξε γενέσθαι. οὐ πολὺ ἐπεκοιμήθη, ἐξ ὕπνου ψύξις. πτυαλισμός. δείλης πολλὰ παρέκρουσε. μετ' ὀλίγον δὲ ἤμεσε μέλανα, ὀλίγα χολώδεα. θ΄ ψύξις. παρελήρει πολλά. οὐχ ὕπνωσε. δεκάτῃ, σκέλεα ἐπωδύνως. πάντα παρωξύνθη. παρελήρει. ια΄ ἀπέθανεν.

Ἄῤῥωστος τρισκαιδέκατος.

Γυναῖκα ἣ κατέκειτο ἐν ἀκτῇ τρίμηνον πρὸς ἑωυτὴν ἔχουσα, πῦρ ἔλαβε. αὐτίκα δὲ ἤρξατο πονεῖν ὀσφῦν. γ΄ πόνος τραχήλου. κεφαλῆς. κατὰ κληῗδα χεῖρα δεξιήν. διὰ ταχέων δὲ γλῶσσα ἠφώνει. δεξιὴν χεῖρα παρελύθη μετὰ σπασμοῦ, παραπληκτικὸν τρόπον. παρελήρει πάντα. νύκτα δυσφόρως οὐκ ἐκοιμήθη. κοιλίη ἐταράχθη, χολώδεσιν, ἀκρήτοισιν, ὀλίγοισιν. δ΄ γλῶσσα φωνῆς ἐλύθη. σπασμοί. τῶν αὐτῶν πόνοι πάντων παρέμενον. περὶ ὑποχόνδριον ἔπαρμα ξὺν ὀδύνῃ. οὐκ ἐκοιμᾶτο. παρέκρουσε πάντα. κοιλίη ταραχώδης. οὖρα λεπτά, οὐκ εὔχροα. ε΄ πυρετὸς ὀξύς. ὑποχονδρίου πόνος. παρέκρουσε πάντα. διαχωρήματα χολώδεα.

ἐς νύκτα

τὴν νύκτα ἵδρωσεν, ἄπυρος. ε κατενόει. πάντα ἐκουφίσθη. περὶ δὲ κληῖδα ἀριστερὴν πόνος παρέμενε. διψώδης. οὖρα λεπτά. οὐκ ἐκοιμήθη. ζ τρόμος. ὑπεκαρώθη. σμικρὰ παρέκρουσεν. ἀλγήματα περὶ κληῖδα, καὶ βραχίονα ἀριστερὸν, παρέμενε. τὰ δ᾽ ἄλλα διεκουφίσθη. πάντα κατενόει. τρεῖς δὲ διέλιπεν ἄπυρος. ια ὑπέστρεψεν. ἐπερρίγωσε. πῦρ ἔλαβε. περὶ δὲ ιδ ἤμεσε χολώδεα, ξανθὰ, ὑπόσυχνα. ἵδρωσεν. ἄπυρος ἐκρίθη.

Ἄρρωστος τεσσαρεσκαιδέκατος.

Μελιδίῃ, ἣ κατέκειτο παρὰ τὸ τῆς Ἥρης ἱερὸν, ἤρξατο κεφαλῆς, καὶ τραχήλου, καὶ στήθεος πόνος ἰσχυρός. αὐτίκα δὲ πυρετὸς ὀξὺς ἔλαβε. γυναικεῖα δὲ σμικρὰ ἐπεφαίνετο. πόνοι τουτέων πάντων ξυνεχέες. ἕκτη κωματώδης. ἀσώδης. φρικώδης. ἐρύθημα ἐπὶ γνάθων. σμικρὰ παρέκρουσεν. ζ ἵδρωσεν. πυρετὸς διέλιπεν. οἱ πόνοι παρέμενον. ὑπέστρεψεν. ὕπνοι σμικροί. οὖρα διὰ τέλεος εὔχροα μὲν, λεπτὰ δέ. διαχωρήματα λεπτά. χολώδεα. δακνώδεα. κάρτα ὀλίγα. μέλανα. δυσώδεα διῆλθεν. οὔροισιν ὑπόστασις λευκὴ λείη. ἵδρωσεν. ἐκρίθη τελέως ἑνδεκαταίη.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Τμῆμα πρῶτον

Vide Gal. c. 407. 30. et c. 442. 28. et 461. 2.

Ἄνθρακες ἐν Κρανῶνι οἱ θερινοί. ὗεν ἐν καύμασιν ὕδατι λάβρῳ. δι᾽ ὅλου ἐγένετο. καὶ μᾶλλον νότῳ. καὶ ὑπεγίνοντο μὲν ἐν τῷ δέρματι ἰχῶρες. ἐγκαταλαμβανόμενοι δὲ ἐθερμαίνοντο, καὶ κνησμὸν ἐνεποίεον. εἶτα φλυκταινίδες, ὥσπερ πυρίκαυστοι, διανίσταντο. καὶ ὑπὸ τὸ δέρμα καίεσθαι ἐδόκεον. ἐν καύμασιν ἀνύδροις. οἱ πυρετοὶ ἀνίδρωτες τὰ πλεῖστα. ἐν τουτέοισιν δὲ ἢν ἐπιψεκάσῃ, ἱδρωτικώτεροι γίνονται κατ᾽ ἀρχάς. ταῦτα δυσκριτώτερα μὲν, ἢ ἄλλως. ἀτὰρ ἧσσον, εἰ μὴ εἴη διὰ ταῦτα, ἀλλὰ διὰ τῆς νούσου τὸν τρόπον. Οἱ καῦσοι ἐν τοῖσι θερινοῖσι μᾶλλον γίνονται, καὶ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ὥρῃσιν. ἐπιξηραίνονται δὲ μᾶλλον θέρεος. φθινοπώρου μάλιστα θηριώδεες. καὶ ἡ καρδιαλγία. καίτοι καὶ αὐτὴ ἧσσον κακουργέοι ἂν, αὐτοῦ τοῦ νοσήματος τουτέου ἐόντος. αἱ ἀσκαρίδες δείλης, ὁμοίως τούτῳ. καὶ ἐκεῖνα τηνικαῦτα ὀχλέουσι τῆς ἡμέρης τὰ πλεῖστα. οὐ μόνον διὰ τὸ μᾶλλον πονέειν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ διὰ σφᾶς ἐόντα. Ἐν φθινοπώρῳ ὀξύταται νοῦσοι, καὶ θανατωδέσταται. τὸ ἐπίπαν ὅμοιον, τοῦ δείλης παροξύνεσθαι. ὡς τοῦ ἐνιαυτοῦ περίοδον ἔχοντος τῶν νούσων, οἷον ἡ ἡμέρη τῆς νούσου, οἷον τὸ δείλης παροξύνεσθαι. τοιοῦτον τῆς νούσου καὶ ἑκάστης καταστάσιος πρὸς ἀλλήλας, ὅταν μή τι νεωτεροποιηθῇ ἐν τῷ ἄνω εἴδει. εἰ δὲ μὴ ἄλλης ταῦτα καταστάσιος ἂν ἄρχοι, ὥστε καὶ τὸν ἐνιαυτὸν πρὸς ἑωυτὸν οὕτως ἔχειν. Ἐν κρίσι καθισταῶσι καιροῖσι, καὶ ὡραίως τὰ ὡραῖα ἀποδιδοῦσιν ἔτεσιν, εὐσταθέες καὶ εὐκρινέστατοι αἱ νοῦσοι. ἐν δὲ τοῖσιν ἀκαταστάτοισι καὶ δύσκριτοι. ἐν γοῦν Περίνθῳ ὅταν τι ἐκλίπῃ ἢ πλεονάσῃ, ἢ πνευμάτων, ἢ μὴ πνευμάτων, ἢ ὑδάτων, ἢ αὐχμῶν, ἢ καυμάτων, ἢ ψυχέων. τὸ δὲ ἔαρ τὸ ἐπίπαν ὑγιεινότατον, καὶ ἥκιστα θανατῶδες. Πρὸς τὰς ἀρχὰς σκεπτέον τῶν νούσων, εἰ αὐτίκα ἀνθεῖ. δῆλον δὲ τῇ ἐπιδόσει. τὰς δὲ ἐπιδόσιας, τοῖσι περιόδοισι. καὶ αἱ κρίσιες ἐντεῦθεν δῆλαι. καὶ τοῖσιν ἐν τοῖσι περιόδοισι παροξυσμοῖσιν, εἰ πρωϊαίτερον ἢ οὔ. καὶ εἰ πλέονα χρόνον, ἢ οὔ, καὶ εἰ μᾶλλον, ἢ οὔ. πάντων δὲ τῶν συνεχέων ἢ διαλιπόντων τῶν χρονίων. καὶ τρωμάτων. καὶ πτυέλων ὀδυνωδέων. καὶ φυμάτων φλεγμοναὶ, καὶ ὅσα ἄλλα ἐπιφαίνονται ὕστερον. ἴσως δὲ καὶ ἄλλων πρηγμάτων κοινῶν, τὰ μὲν θᾶσσον, βραχύτερα. τὰ δὲ βραδύτερον, μακρότερα. καὶ ἐν περιόδοισι τὸ ἐπὶ πρωϊαίτερον. καὶ ἄλλως ἐπίδοσιος ἀπαυδεούσης τῆς νόσου. καὶ γὰρ τῶν παραχρῆμα ἀπολλυμένων, ταχύτεραι αἱ κρίσιες, ὅτι ταχέες οἱ πόνοι, καὶ ξυνεχέες, καὶ ἰσχυροί. τὰ δὲ κρίνοντα ἐπὶ τὸ βέλτιον, μὴ αὐτίκα ἐπιφαίνεσθαι. Τὰ κρίσιμα μὴ κρίνοντα, τὰ μὲν θανατώδεα. τὰ δὲ δύσκριτα, τὰ προκρινόμενα ἢν ὠμῶς κριθῇ, ὑποστροφαί. ἢν δὲ μὴ, ἀκρισίαι. γένοιτο δ᾽ ἂν καὶ ὀλέθρια, τὰ μὴ σμικρά. ὅσα κρίσιμα σημεῖα γινόμενα, τὰ αὐτὰ ταῦτα μὴ γινόμενα δύσκριτα. τὰ ἐναντία δὲ σημαίνοντα, κακόν. οὐ μόνον ἢν παλινδρομέῃ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀρχαίης φύσιος τὰ ἐναντία ῥέποντα. ὥσπερ καὶ τῶν κακῶν σημεῖον, ἐπὶ τἀναντία ῥέποντα. θεωρεῖν δὲ οὕτω δεῖ. βρωμάτων συμπτωσίων. φλεβῶν ὄγκοι. ὑποχονδρίων ἀναρροπίων, καταρροπίων. πολλὰ δὲ καὶ τῶν τοιούτων, οἷον ἀφθαρσιῶν, οἱ ὄπισθεν προσισχναίνονται. οὐ δὲ γὰρ ἐναντίον, οὐ δὲ βῆχες χρόνιαι, ὅτι ὄρχιος οἰδήσαντος παύονται. ὄρχις

οἰδήσας

οἰδίσκοι ἀπὸ βηχέων, ὑπόμνημα κοινωνίης στηθέων, μαζῶν, γονῆς, φωνῆς. ἀποστάσιες ἢ διὰ φλεβῶν, ἢ τόνων, ἢ δι' ὀστέων, ἢ νεύρων, ἢ δέρματος, ἢ ἐκτροπέων ἑτέρων. χρησταὶ δὲ αἱ κάτω τῆς νούσου. οἷον κιρσοί. ὀσφύος βάρεα ἐκ τῶν ἄνω. ἄρισται δὲ μάλιστα αἱ κάτω. καὶ αἱ κατωτάτω κοιλίης, καὶ προσωτάτω ἀπὸ τῆς νούσου, καὶ αἱ κατ' ἔκρουν. οἷον αἷμα ἐκ ῥινέων. πύον ἐξ ὠτός. πτύαλον. οὖρον. κατ' ἔκρουν. οἷσι μὴ ταῦτα ἀποστάσιες. οἷον ὀδόντες. ὀφθαλμοί. ῥίς. ἱδρώς. ἀτὰρ καὶ τὰ ὑπὸ δέρμα ἀφιστάμενα ἐς τὸ ἔξω φύματα. οἷον τάγγαι. καὶ τὰ ἐκπυοῦντα. ἢ ἕλκος. καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξανθήματα. ἢ λοποί, ἢ μάδησις τριχῶν. ἀλφοί. λέπραι. ἢ τὰ τοιαῦτα ὅσα ἀποστάσιες μὲν εἰσὶν ἀθρόως ῥέουσαι, καὶ μὴ ἠμερόπως. καὶ ὅσα ἄλλα εἴρηται. καὶ ἢν μὴ ἀναξίως τῆς περιβολῆς τῆς νούσου. οἷον τῇ Τημενέω ἀδελφιδῇ ἐκ νόσου ἰσχυρῆς, ἐς δάκτυλον ἀπεστήριξεν. οὐχ ἱκανὸν δὲ δέξασθαι τὴν νοῦσον, ἐπαλινδρόμησεν. ἀπέθανεν. Ἀποστάσιες, ἢ διὰ φλεβῶν, ἢ διὰ κοιλίης, ἢ διὰ νεύρων, ἢ διὰ δέρματος, ἢ περὶ ὀστέα, ἢ περὶ τὸν νωτιαῖον, ἢ περὶ τὰς ἄλλας ἐκροάς. στόμα. αἰδοῖον. ὦτα. ῥῖνας. ἐξ ὑστέρης ὀκταμήνου τὰ τῶν κρισίων, τῇ ὑστεραίῃ, ὡς ἂν ἐς τὴν ὀσφὺν ἢ ἐς τὸν μηρόν, καὶ ἐς ὄρχιας. ἔστι δ' ὅτε ἐκ βηχέων. καὶ ὄρχις αὐτὸς ἐφ' ἑωυτοῦ. βηχώδεες ἀποστάσιες. αἱ μὲν ἀνωτέρω τῆς κοιλίης, οὐχ ὁμοίως τελέως ῥύονται. αἱμορραγίαι λάβροι ἐκ ῥινῶν, ῥύονται πολλά. οἷον τὸ Ἡραγόρεω οὐκ ἐγίνωσκον οἱ ἰητροί. τὰς φωνὰς οἱ τρηχείας φύσει ἔχοντες, καὶ αἱ γλῶσσαι ὑποτρηχέες. καὶ ὅσαι τραχύτητες ὑπὸ νόσων ὡσαύτως. αἱ δ' ἂν ἐοῦσαι σκληραὶ τῇ φύσει καὶ ἄνοσοι, τοῦτ' ἔχουσιν. αἱ δὲ μαλθακαὶ καὶ βραδύτεραι ἐς ἁμαρτωλίην, ἢ χρόνον, ἢ ἀρχαίη φύσις. σκεπτέον, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν διαιτέων τὰ μακροκέφαλα. καὶ μακραύχενα ἀπὸ τῶν ἐπικυψίων. καὶ τῶν φλεβῶν ἡ εὐρύτης καὶ παχύτης ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ. καὶ στενότητες καὶ πλατύτητες. καὶ βραχύτητες. καὶ λεπτότητες. καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων, ὧν αἱ φλέβες εὐρεῖαι. καὶ αἱ κοιλίαι, καὶ τὰ ὀστέα, εὐρέα. εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ λεπτοί. οἱ δὲ πίονες τἀναντία τουτέων. καὶ ἐν τοῖσιν λιμαγχικοῖσιν αἱ μετριότητες. ἀπὸ τουτέων σκέπτεαι, αἱ προσαυξήσιες ἑκάστω ἃ μειοῦσι. καὶ αἱ μειώσιες ἃ προσαυξοῦσι. καὶ τοῖσι προσαύξεσιν, ὁποῖα συμπροσαύξεται, καὶ ὁποῖα συγκρατύνεται. καὶ διασφάξιες ποῖαι κοιναὶ τῶν φλεβῶν, αἱ τῶν ἥτρων ῥήξιες. αἱ μὲν περὶ ἥβην τὰ πλεῖστα ἀσινέες ἐπισαυτίκα. αἱ δὲ σμικρὸν ἄνωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ ἐν δεξιᾷ, ὀδυνώδεες αὗται καὶ ἀσώδεες, καὶ κοπριήμεες, οἷον καὶ τὸ Πιττακοῦ. γίνονται δὲ αὗται ἢ ἀπὸ πληγῆς, ἢ ἀνατάσιος, ἢ ἐμπηδήσιος ἑτέρου, οἷσι τὸ μεταξὺ τοῦ ἥτρου καὶ τοῦ δέρματος ἐμφυσᾶται καὶ οὐ καθίσταται. τὸ τῶν χροιῶν οἷον τὸ Πουλυχάρειον. τό, τε ἐκ λευκοχροίης, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἥπατος πᾶν τὸ τοιοῦτον. καὶ ἀπὸ τουτέου ἡπατικὰ νουσήματα ἐν τουτέοισι. καὶ ἴκτεροι αἱ ἀπὸ ἥπατος ἐς τὸ ὑπόλευκον, καὶ ὑδατούμενοι, καὶ οἱ λευκοφλέγματοι. οἱ δὲ ἀπὸ σπληνὸς μελάντεροι. καὶ ὕδρωπες. καὶ οἱ ἴκτεροι. καὶ αἱ δυσεντερίαι τῶν ἐκλεύκων, τῶν ὑποφακωδέων. καὶ τὸ δέρμα καταρρήγνυται. καὶ τὰ χείλεα, οἷος Ἀντίλοχος καὶ Ἀλεύας τὸ ἀπὸ τῶν χυμῶν τῶν ἐκ τοῦ σώματος τοῦ ἁλμώδεος. ὅτι ὑπὸ τὸ δέρμα μάλιστα καὶ ἀπὸ κεφαλῆς ὅταν ἀπὸ τοῦ πλεύμονος διαθερμαίνηται. τὰς ἀφορμὰς ὁπόθεν ἤρξατο κάμνειν σκεπτέον, εἴτε κεφαλῆς ὀδύνη, εἴτε ὠτός, εἴτε πλευροῦ. σημεῖον δὲ ἐφ' οἷσιν ὀδόντες, καὶ ἐφ' οἷσι βουβῶνες τὰ γενόμενα ἕλκεα. καὶ κρίνοντα πυρετοὺς καὶ φύματα. οἷσι ταῦτα μὴ παραγίνεται ἀκρισία. οἷσιν ἐγκαταλείπεται βεβαιόταται ὑποστροφαὶ καὶ τάχισται. τὰ ὠμὰ διαχωρήματα καὶ ὑγρά, κέγχρος σαπρὸς ἐν ἐλαίῳ ἑφθὸς ἵστησιν, οἷον τὸ Ναυταπαίδιον καὶ ἡ μυελοχαιώη.

Τμῆμα δεύτερον.

Γυνὴ ἐκ παραδιαλλαγῆς. καὶ οὐδὲν καθίστατο. πάλιν ἐς ῥοιῆς χυλὸν ἀλφίτων ἐπιπάσσουσα, καὶ μονοσιτίη ἤρκεσε. καὶ οὐκ ἀνήμει, οἷα τὰ Χαρίωνος. αἱ μεταβολαὶ ὠφελέουσιν, ἢν μὴ ἐς πονηρὰ μεταβάλλῃ. οἷον ἀπὸ φαρμάκων ἐμέουσι πυρετῶν εἵνεκα. αἱ ἐς ἀκρητέστερα τελευταί, σῆψιν σημαίνουσιν. οἷον Δεξίππῳ. ἡ Σεράπις ἐξ ὑγρῆς κοιλίης ὤδησε. κνησμοὶ δ' οὐκ οἶδα ποσταῖοι, οὐ πρόσω. ἔσχε δέ τι καὶ ἀπόστημα ἐν κενεῶνι. ὅπερ μελανθὲν ἀπέκτεινε. καὶ ἡ Στυμαργέω ἐκ ταραχῆς ὀλιγημερίου πολλὰ στήσασα, καὶ παιδίου μετάστασιν θήλεος ἀπὸ φθορῆς τετραμήνου ὑγιάνασα, ὤδησε. Μόσχῳ λιθιῶντι ἰσχυρῶς, ὑπὸ τὸ βλέφαρον τὸ ἄνω κριθὴ ἐγένετο πρὸς τοῦ ὠτὸς μᾶλλον. ἔπειτα ἐξελκώθη ἔσω. πέμπτῃ καὶ ἕκτῃ ἔσωθεν πύον ἐρράγη. τὰ κάτωθεν ἔλυσε. βουβῶν παρ' οὖς ἦν. καὶ κάτω ὑπὸ τὸν τράχηλον κατ' ἴξιν τοῦ ἄνω βουβῶνος. Ὁ τῆς Ἀρισταίου γυναικὸς ἀδελφός, χλιαινόμενος ἐν παλαιστρῇ ὀδύνη. κἄπειτα ἐν κνήμῃ τὸ θερμαίνεσθαι ἐγένετο. ἔπειτα

συνεχὴς

συνεχὴς πυρετὸς ἐγένετο. καὶ τῇ ὑστεραίῃ ἱδρὼς ἐγένετο. καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἀρτίους ἐγένετο ἀεί. ἔτι δὲ ὁ πυρετὸς εἶχεν. ἦν δ' ὑπόσπληνος. αἱμοῤῥάγει δὲ ἐξ ἀριστεροῦ πυκνὰ καὶ κατ' ὀλίγον ἐκρίθη. τῇ ὑστεραίῃ, ἀριστερὸν παρ' οὖς οἴδημα. τῇ δὲ ὑστέρῃ καὶ παρὰ δεξιόν. ἧσσον δὲ τοῦτο, καὶ ἐπεχλιαίνετο. ταῦτα κατεμωλύνθη, καὶ οὐκ ἀπεπυήσεν. Ὁ παρ' Ἀλκιβιάδῃ ἐλθὼν, ἐκ πυρετῶν ὀλίγων περὶ κρίσιος, ὄρχις ἀριστερὸς ᾤδησεν. ἦν δὲ σπλῆνα μέγαν ἔχων. καὶ δὴ τότε ἐκρίθη ὁ πυρετὸς, εἰκοσταῖος. κἄπειτα ὑπεχλιαίνετο ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ ἔπτυεν ὑπέρυθρον. Ἡ ἡ χεὶρ ἡ δεξιὴ, σκέλος δὲ ἀριστερὸν ἐκ τῶν βηχωδέων βραχὺ οὐκ ἄξιον λόγου βηξάσῃ, παρελύθη παραπληγικῶς. ἄλλο δὲ οὐδὲν ἠλλοιώθη, οὔτε προσώπῳ, οὔτε γνώμῃ. οὐ μὴν ἰσχυρῶς ταύτῃ. ἤδη τὸ βέλτιον ἤρξατο χωρέειν, περὶ εἰκοστὴν ἡμέρην. σχεδὸν ἐγένετό οἱ περὶ γυναικείων καταῤῥῆξιν. καὶ ἴσως τότε πρῶτα γινόμενα. παρθένος γὰρ ἦν. Ἀπήμαντος, καὶ ὁ τοῦ τέκτονος πατὴρ τοῦ τὴν κεφαλὴν καταγνύντος, καὶ Νικόστρατος οὐκ ἐξέβρασον, ἦν δὲ ἑτέρωθι ἐπὶ νεφροὺς ἀλγήματα. ἐρωτήματα. ἧσσον γὰρ αὐτὴν ἀεὶ, πληροῦσθαι ποτοῦ ἢ σίτου. ὀδύνας τὰς ἰσχυροτάτας, ὅτῳ τρόπῳ διαγνοίη ἄν τις ἰδών. ὁ φόβος. αἱ δυσφορίαι. αἱ ἐμπειρίαι. καὶ αἱ δειλίαι. ὕδωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον, καὶ ταχέως ψυχόμενον, αἰεὶ κουφότερον. τὰ βρώματα καὶ τὰ πόματα πείρης δεῖ, εἰ ἤδη τὸ ἴσον μένει. ζητέον ὅτι αἵματος ῥυέντος ἐκλύονται. καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα εἴπη. τὸ ἐξηκονθήμερον ἀνάφθαρμα ἄρσεν τέκων ἐν τῷ [illegible] ὑγιηρόν.

Ἡρακλείης ὧδε τοῦ κακοῦ ὀγδοαίῳ. δυσεντεριώδης μᾶλλον ὅστις ἄρα καὶ τεινεσμώδης. ἐκλάζουσα εἶτα ἐκθήματα ἀνὰ τὸ σῶμα πάντῃ εἶχεν. ἐπεὶ ἐπαύσατο θηλάζουσα, κατέστη θέρεος. Τῇ τοῦ σκυτέως, ὃς τὰ σκύτινα ἐποίησε, τεκούσῃ καὶ ἀπολυθείσῃ τελείως, ἐδόκει τοῦ χωρίου τι τὸ ὑμενοειδὲς ἀπέχειν, ἀπῆλθεν τεταρταίη κακῶς. στραγγουριώδης γὰρ ἐγένετο. αὐτίκα συλλαμβάνουσα ἔτεκεν ἄρσεν. πολλὰ δὲ ἔτεα ἤδη εἶχε τὰ ὕστατα, καὶ οὐ διὰ τῶν μηνιαίων εἴη. ὅτε γὰρ τέκοι, διέλιπεν ἐπ' ὀλίγον ἡ στραγγουρίη. Ἰξίου δέ τις ἤλγει, πρὶν ἴσχειν. ἐπεὶ δ' ἔσχεν, οὐκ ἔτι ἤλγει. ἐπεὶ δὲ ἔτεκεν, εἰκοσταίη ἐοῦσα, αὖθις ἤλγησεν. ἔτεκεν δὲ ἄρσεν. ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἐν κνήμῃ κάτω δεξιῇ, ἢ τρίτῳ ἢ τετάρτῳ μηνὶ, ἐξανθήματα. πρὸς ἃ τῇ μάννῃ χρώμεθα. καὶ ἐν χειρὶ δεξιῇ παρὰ μέγαν δάκτυλον. οὐκ οἶδ' ὅτι ἔτεκε. κατέλιπεν γὰρ ἑξάμηνον. ἀκούω δὲ ὡς ἐγὼ οἶμαι τὴν Ἀρχελάου πρὸς τῶν κρημνῶν, ἢ Ἀντιγένεος. ἡ τοῦ περὶ Νικόμαχον, τίκτει παιδίον. σαρκῶδες μὲν ἔχον δὲ τὰ μέγιστα διακεκριμένα. μέγεθος δὲ ὡς τετραδάκτυλον ἀνόστεον. ὕστερον δὲ παχὺ στρογγύλον. αὕτη δὲ ἀσθματώδης ἐγένετο πρὸ τοῦ τόκου. ἔπειτα ἅμα τῷ τόκῳ, πῦον ἀνήμεσεν ὀλίγον οἷον ἐκ δοθιῆνος. θυγατέρας τεκούσης διδύμους, καὶ δυστοκησάσης, καὶ οὐ πάνυ καθαρθείσης, ἐξῴδησεν ὅλη. ἔπειτα ἡ γαστὴρ μεγάλη ἐγένετο. τὰ δ' ἄλλα ἐταπεινώθη. καὶ ἐρυθρὰ ᾔει μέχρι τοῦ ἕκτου μηνός. ἔπειτα λευκὰ κάρτα πάντα ἤδη τὸν χρόνον. πρὸς δὲ τὰ ἀφροδίσια οἱ ῥόοι ἔβλαπτον. καὶ οἱ ἄκρητα ἐρυθρὰ ἱκνούμενα ἰξ. Τοῖσι χρονίῃσι λειεντερίῃσιν ὀξυρεγμίη γινομένη, πρόσθεν μηδέ ποτε γινομένη, σημεῖον χρηστὸν, οἷον Δημαινέτῃ ἐγένετο. ἴσως δ' ἔδει καὶ τεχνήσασθαι. καὶ γὰρ αἱ ταραχαὶ αἱ τοιαῦται ἀλλοιοῦσιν. ἴσως δὲ καὶ ὀξυρεγμίαι, λειεντερίην λύουσιν. ἤδη ἐλλεβόρου πόσει. Λυκίῃ τὰ ὕστατα. σπλὴν μέγας. καὶ ὀδύναι. καὶ πυρετός. καὶ ἐς ὦμον ὀδύναι. καὶ ἡ φλὲψ ἡ κατὰ σπλῆνα, ἐπ' ἀγκῶνι ἐτέτατο. καὶ ἔσφυζε μὲν πολλάκις. ἔστι δ' ὅτε καὶ οὐκ ἐτμήθη, ἀλλ' ἅμα ἱδρῶτι διῆλθεν, ἢ αὐτόματον. ἐξ οὗ δὲ ἰόντων ὁ σπλὴν τὰ δεξιὰ ἐνετείνετο, πνεῦμα ἐνεδιπλασιάζετο. οὐ μὴν μέγα περιέφερεν. περιεστάλη φύσα ἐνιοῦσα. οὐ διῄει κάτω οὐδὲν, οὐδὲ οὔρει. ἀπέθανε πρὸ τοῦ τόκου. Τὰ ἀμφὶ φάρυγγα ἐπεῤῥέοντα. ὁρμήσαντα οὐκ ἐφελκύσθη. ἀλλὰ τὰ ἀριστερὰ μετῆλθεν. ἐς σπλῆνα ὀδύνη ἦλθεν ἀκρήτως. Ἱέρωνι ἐκρίθη πεντεκαιδεκαταίῳ. Τῇ Κάσου ἀδελφεῇ, ἧπαρ ἐπήρθη σπληνικὸν τρόπον. ἀπέθανε δευτεραίη. Βίων ἅμα τε οὔρει ὑπὲρ πολὺ ἀνυπόστατον, καὶ αἷμα ἐξ ἀριστεροῦ. ἦν γὰρ καὶ ὁ σπλὴν κυρτὸς, καὶ σκληρός. καὶ ἄνω περιεγένετο ὑποστροφή. ἦν δὲ τῶν κυναγχικῶν τὰ παθήματα τάδε. τοῦ τραχήλου οἱ σπόνδυλοι, ἔσω ἔῤῥεπον. τοῖσι μὲν πλέον, τοῖσι δὲ ἔλασσον, καὶ ἔξωθεν ἔνδηλος ἐγκοῖλον ἔχων ὁ τράχηλος. καὶ ἤλγει ταύτῃ ψαυόμενος. ἦν δὲ καὶ κατωτέρω τινὶ τοῦ ὀδόντος καλεομένου ὀστοῦ, ὃ οὐχ ὁμοίως ὀξύ ἐστιν. ἔστι δ' οἷσι καὶ πάνυ περιφερὴς, μείζονι περιφερείῃ εἰ μὴ ξὺν τῷ ὀδόντι καλεομένῳ. φάρυγξ οὐ φλεγμαίνουσα, κειμένη δὲ τὰ ὑπὸ γνάθους ὀγκηρὰ, οὐ φλεγμαίνουσιν ἴκελα. οὐδὲ βουβῶνες οὐδενὶ ᾤδησαν. ἀλλὰ φύσει μὲν καὶ γλῶσσαν οὐ ῥηϊδίως στρέ-

φοντο. ἀλλὰ μέζων τι αὐτέοισιν ἐδόκει εἶναι, καὶ περιπεπτέσθαι. καὶ ὑπὸ γλώσσῃ φλέβες ἐμφανέες. καταπίνειν οὐκ ἠδύναντο. ἢ πάνυ χαλεπῶς. ἀλλ᾽ ἐς τὰς ῥῖνας ἐφεύγεν εἰ πάνυ ἐβιάζοντο. καὶ διὰ τῶν ῥινῶν διελέγοντο. πνεύματα δὲ τουτέοισιν, οὐ πάνυ μετέωρον. ἔστι δ᾽ οἷσι φλέβες αἱ ἐν κροτάφοισι, καὶ ἐν κεφαλῇσι καὶ ἐπ᾽ αὐχένι ἐπηρμέναι. βραχὺ δέ τι τουτέων τοῖσι παλιγκοτέουσι. κρόταφοι θερμοί. καὶ τ᾽ ἄλλα μὴ πυρεταίνοισιν. οὐ πνιγόμενοι οἱ πλεῖστοι, εἰ μὴ καταπίνειν προθυμέοιντο, ἢ πτύαλον, ἢ ἄλλο τι. οὐδ᾽ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐγκαθήμενοι. οἷσι μὲν οὖν ἦν ἐς ὀρθὸν τὸ ἐξόγκωμα, μήτε ἑτερόρροπον, οὗτοι οὔτε παραπληκτικοὶ ἐγένοντο. ἀπολλύμενον δὲ εἴ τινα εἶδον, ἀναμνήσομαι. οὓς δὲ οἶδα νῦν, περιεγένοντο. ἦν δὲ τὰ μὲν τάχιστα ῥηΐζοντα. τὰ δὲ πλεῖστα, καὶ ἐς τεσσαράκοντα ἡμέρας περιιόντα. τοῦτο δ᾽ οἱ πλεῖστοι καὶ ἄπυροι. πουλλοὶ δὲ καὶ πάνυ ἤδη πολὺν χρόνον ἔχοντές τι μέρος τοῦ ἐξογκώματος. καὶ καταπόσιος. καὶ φωνὴ ἐνσημαίνουσα. κίονές τε τηκόμενοι, μινύθησίν τινα παρεῖχον, πονηρὸν οὐδὲν δοκέοντες κακὸν ἔχειν. οἱ δὲ ἑτερόρροπα ἔχοντες, οὗτοι ὁπόθεν ἂν ἐγκλιθείησαν οἱ σπόνδυλοι αὐτῇ παρελύοντο. τὰ δ᾽ ἤδη θάτερα εἵλκοντο. ἦν δὲ ταῦτα ἐν προσώπῳ καταφανέα μάλιστα. καὶ τῷ στόματι. καὶ τῷ κατὰ γαργαρεῶνα διαφράγματι. ἀτὰρ καὶ γνάθοι οἱ κάτω, παρηλλάσσοντο κατὰ λόγον. αἱ δὲ παραπληγίαι, οὐ διὰ παντὸς τοῦ σώματος ἐγίνοντο. οἷον ἐξ ἄλλων, ἀλλὰ μέχρι χειρός. τὰ ὑπὸ τοῦ κυναγχικοῦ. οὗτοι καὶ πέπονα ἀναπτύοντες, καὶ βραγχώδεες ἦσαν. οἷσι δ᾽ ἐς ὀρθὸν καὶ ἀπέπτυον. οἷσι δὲ καὶ ξὺν πυρετῷ, οὗτοι πολλῷ μᾶλλον καὶ δύσπνοοι καὶ διαλεγομένοισιν ἀλλόχοοι. καὶ φλέβες τουτέοισι μᾶλλον ἐπηρμέναι. καὶ πόδες, πάντων μὲν ψυχρότατοι. τουτέων δὲ μάλιστα. καὶ ὀρθοστατεῖν οὗτοι ἀδυνατώτεροι. καὶ οἵ τινες μὴ αὐτίκα ἔθνησκον. οὓς δὲ ἐγὼ οἶδα, πάντες ἔθνησκον.

Τμῆμα τρίτον. Κατάστασις καιροῦ.

Ἐς Πέρινθον περὶ ἡλίου τροπὰς ὀλίγον, τὰς θερινὰς, ἤλθομεν. ἐγεγόνει δὲ ὁ χειμὼν, εὔδιος, νότιος. τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος, πάνυ ἄνυδρον μέχρι πληϊάδων δύσιος. εἰ γάρ τι καὶ ἐγένετο, ἦν ὅσον ψεκάς. καὶ ἐτησίαι οὐ κάρτα ἔπνευσαν. καὶ οἱ πνεύσαντες, διεσπασμένως. τοῦ θέρεος, καῦσοι, ἐπεδήμησαν πολλοί. ἦσαν δὲ ἀνέμετοι. καὶ κοιλίαι ταραχώδεες, λεπτοῖσιν, ὑδατώδεσιν, ἀχόλοισιν, ἐπ᾽ ἀφροῖσι πολλοῖσιν. ἰζάνοντα ἔστιν ὅτε καὶ ὑπόστασίν τι θέντα. ἐξ οἵων δὴ καὶ ἐξαιθριαζόμενον τὸ ἴκελον. ἴσα τῷ εἴδει διαχωρήματα διὰ παντὸς, κακόν. ἐν τουτέοισι, πολλοὶ κωματώδεες ἦσαν, καὶ παράφοροι. οἱ δὲ ἐξ ὕπνου οὗτοι ἐγίνοντο. ὅτε δ᾽ ἐγερθεῖεν κατενόουν πάντα. πνεύματα μετέωρα οὐ μὴν πάνυ. οὖρα λεπτὰ μὲν τοῖσι πλείστοισι, καὶ ὀλίγα. ἄλλως δὲ οὐκ ἄχροα. αἱμορραγίαι ἐκ ῥινῶν οὐκ ἐγένοντο, εἰ μὴ ὀλίγοισιν. οὐδ᾽ αἱ παρωτίδες. περὶ ὧν ὕστερον γράψω, οὐδὲ σπλῆνες ἐπῄροντο. οὐδὲ δεξιὸν ὑποχόνδριον, οὐδ᾽ ἐπώδυνον κάρτα, οὐδ᾽ ἐντεταμένον ἰσχυρῶς. ἦν δέ τι ἐνσημαῖνον. καὶ μάλιστα ἐκρίνετο πάντα τὰ πολλὰ περὶ τεσσαρεσκαίδεκα. ὀλίγα σὺν ἱδρῶτι, ὀλίγα σὺν ῥίγει. καὶ πάνυ ὀλίγοισιν ὑποστροφαὶ ἐγίνοντο. ὑπὸ δὲ τὰς ψεκάδας τὰς γενομένας ἐν τῷ θέρει, ἐπεφαίνετο ἱδρώς. ἐν τοῖσι πυρέττουσι καί τινες αὐτίκα ἱδρῶτες ἐπ᾽ ἀρχῆς ἐγίνοντο, οὐ μὴν κακοήθεες. καὶ τοῖσιν ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον, καὶ ἐκεῖθεν σὺν ἱδρῶτι. ἐγένοντο δὲ ἐν τοῖσι θερινοῖσι πυρετοῖσι, περὶ ζ΄ καὶ η΄ καὶ θ΄ τρηχίσματα ἐν τῷ χρωτὶ, κεγχρώδεα τοῖσιν ὑπὸ κωνώπων γινομένοισι μάλιστα ἴκελα ἀναδήγμασιν, οὐ πάνυ κνισμώδεα. ταῦτα διετέλει μέχρι κρίσιος. ἄρσενι δὲ οὐδενὶ εἶδον ταῦτα ἐξανθήσαντα. γυνὴ δὲ οὐδεμία ἀπέθανεν, ᾗ ταῦτα ἐγένετο. βαρυήκοοί τε ἦσαν, καὶ κωματώδεες. πρόσθεν δὲ οὐ κάρτα ἦσαν κωματώδεες ᾗσιν ἔμελλε ταῦτα ἔσεσθαι. οὐ μὴν τὸ σύμπαν διετέλεον κωματώδεες δὲ καὶ ὑπνώδεες, τὸ θέρος καὶ μέχρι πληϊάδων δύσιος. ἔπειτα μὴν ἀγρυπνίαι μᾶλλον. ἀτὰρ οὐδὲ τὸ σύμπαν ὑπὸ τῆς καταστάσιος ταύτης ἔθνησκον. κοιλίην μὲν οὖν οὐκ ἐνεδέχετο, οὐδὲ τοῖσι πνεύμασιν ἱστάναι, ἀλλὰ παρὰ λόγον ἀεὶ τὸ αὖτις ἱκέσθαι ξυμφέρειν. καίτοι ὑπόβρα πολλὰ, ἔστιν οἷσι τὰ διιόντα ἦν. τῷ ἐν ψύχει κεῖσθαι ὑποβεβλημένον. ὡς ἕλκοι μὲν τὸ ψυχρόν. θάλπει δὲ τὸ τοιοῦτον εἶδος ἐκ προσαγωγῆς δεῖ μᾶλλον. καὶ τὸ μηδὲν τῇ φύσει πάθεα γίνεσθαι, ἐφ᾽ οἷσί τε καὶ ὁκοῖα τὰ σημεῖα. καὶ πλείω ἢ μείω γινόμενα. χάσμη. βήξ. πταρμός. σκορδίνημα. ἔρυγξις. φῦσα. πάντα τὰ τοιαῦτα διαφθείρουσιν. ἦσιν ἐν πυρετοῖσιν ἀσώδεσι, φαρμακώδεσιν, βρίθονται πρόσωπα. κοπιώδεες. ὀμμάτων ὀδυνώδεες. καρηβαρίαι. παραπληγίαι. καὶ γυναικεῖα ἦν ὑποφαίνεται. μάλιστα δὲ ᾗσι πρῶτον, ἀτὰρ καὶ παρθένοισι, καὶ γυναιξὶν, ᾗσι διὰ χρόνου, ἀτὰρ καὶ ᾗσι μὴ ἐν τῷ εἰθισμένῳ χρόνῳ, ἢ ὡς δεῖ ὑποφαίνονται. ἔπειτα ἔξωχροι γίνονται,

μέγα δ' ἐν ἅπασι, τὸ καὶ ἑξῆς, καὶ ἐν ᾧ χρόνῳ, καὶ ἐφ' οἷσι. τοῖσι πάνυ χολώδεσιν ἐν πυρετοῖσι μάλιστα. ὅλως οἷσιν ἤδη σκέλεα ἡ κάθαρσις, φαρμάκων τε τρόπους ἴσμεν, δι' ὧν γίνεται ὁποῖα ὅσα. οὐ γὰρ πάντες ἀλλ' ἄλλοι ἄλλως εὖ κέονται. καὶ ἄλλοθι πρωϊαίτερον, ἢ ὀψιαίτερον, λυφθέντα διαχειρισμοῖσιν. οἷον ἢ ξηράναι, ἢ κόψαι, ἢ ἑψῆσαι. καὶ τὰ διαιτητέα τὰ πλεῖστα, ὁκόσα ἑκάστῳ, καὶ ἐφ' οἷσι νουσήμασι, καὶ ὁπότε τοῦ νοσήματος. ἡλικίην. εἶδος. ὥρην. δίαιταν, ὁποίην ἄγει ἔτεος, καὶ ἥτις καὶ ὁκοίως ἀγομένη, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ζωΐλῳ τῷ παρὰ τὸ τεῖχος, ἐκ βηχὸς πεπείρου, πυρετὸς ὀξὺς, καὶ προσώπου ἔρευθος. καὶ κοιλίη ἀπειλημμένη, πλὴν πρὸς ἀνάγκην. πλευροῦ ὀδύνη ἀριστεροῦ. καὶ οὖς κατ' ἶξιν ὀδυνῶδες πάνυ. καὶ κεφαλῆς οὐ πολύ. πτύων διὰ παντὸς ὑπόπυον ἐνόσει. ἀλλὰ τὰ ἄλλα ἐκείνη. καὶ κατὰ οὖς ἐξέῤῥαγη πύον που λύ. περὶ ὀγδόην ἢ ἐνάτην. αἱ δ' ἀρχαὶ τῆς ἐνάτης. ὀδύνης τοῦ ὠτός. οὐκ οἶδ' ὅπως ἄνευ ῥίγεος ἡ κρίσις ἱδρῶσι κεφαλὴν κάρτα. καὶ οὗτος ἐμπεδότιμος ξύγκαυσις καὶ ἀριστεροῦ πλευροῦ. ἄνω ἅμα ὠτὶ, ἀνώδυνος μάλιστα κατ' ὠμοπλάτην. ἀτὰρ καὶ ἔμπροσθεν πτύαλα πουλλὰ, κατ' ἀρχὰς πτυσθέντα ἀνθηρὰ, καὶ ἀμφὶ ἑβδόμην ἢ ὀγδόην. ἔπειτα ἐπίπονα. κοιλίη ἔστηκε μέχρις ἀμφὶ ἐνάτην καὶ δεκάτην. ἡ ὀδύνη ἀπέστη. οἶδημα ἀνῄει, καὶ ἱδρώτια ἐγένετο. οὐ μὴν ἐκεῖνα. διῆλθε δὲ ἦν καὶ ἄλλοισι καὶ τὴν ἔξοδον. περὶ γὰρ ἀρχομένην τὴν τοῦ ὠτὸς ὀδύνην, καὶ ἡ γαστὴρ ἐπεταράχθη. ἐῤῥάγη δὲ ἐκ τοῦ ὠτὸς ἐνάτῃ, καὶ ἐκρίθη τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἄνευ ῥίγεος ἡ νοῦσος τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ. ἀτὰρ καὶ τὸ πτύελον λαυρότερον εἴη, ἐπεὶ τὸ οὖς ἐῤῥάγη, καὶ πεπειρότερον. ἱδρῶτες δὲ καὶ ἕρπητα, ὑπὸ πολλὸν χρόνον τῆς κεφαλῆς ἐγίνοντο. ἐξηράνθη ὡς τρίτῃ, ὁπόσα ἀσήμως ἀφανίζεται δύσκριτα. καὶ οἷον τῇ τοῦ Πολεμάρχου παιδίσκῃ ἐρυσιπέλας. Οἱ ὑπὸ βουβῶσι πυρετοὶ, κακὸν πλὴν τῶν ἐφημερίων. καὶ οἱ ἤδη πυρετοῖσι βουβῶνες, κακίονες. ἐν τοῖσιν ὀξέσιν ἐξ ἀρχῆς παρακμάζοντες τὰ πνεύματα ὑποχονδρίοισιν ἔπαρσις μαλθακή. ἡ ἔντασις οὐδετέρη. ἐπ' αὐτῶν ἄνω στρογγύλον, ἐν τοῖσι δεξιοῖσι οἷον περιφόρεια ἀκρπυητικά. ἄλλο μακρότερον ἤδη πλέον. ἄλλο κεχυμένον. ἄλλο κάτω ῥέπον, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ξύντασις μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ. ἐν πᾶσι τῇ ἄνω ἐξ ἣν ἐπαναλλῆται καὶ ἐπιλήπτας εἶναι τὸ περιφορές. ἣν μὲν πνεῦμα ἦ, ἀκρίτως λεπτύνεται θέρμη. ἣν δὲ ὕδωρ διαφύγῃ, εἰς ἐμπύησιν ὁρμᾷ. πυκνὰ πνεύματα, σμικρὰ, μεγάλα, ἀραιά. ἔξεισιν ἔξω μέγα. ἔσω σμικρόν. τὸ μὲν ἐκτεῖνον, τὸ δὲ κατεπεῖγον. διπλῆ ἔσω ἐπανάκλησις. οἷον ἐπεισπνέουσιν ἐν θερμῷ ψυχρόν. ἐκτήκειον συνεχέων χασμέων, μακρόπνους. τοῖσιν ἀπόνοισι. καὶ μόγις μακρόπνοος κατ' ἶξιν. καὶ πλευρέων ἔντασις ὀδυνώδης. καὶ ἐν τάσιες ὑποχονδρίων. καὶ σπληνὸς ἐπάρσιες, ἐκ ῥινῶν, ῥήξιες. τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα μετὰ κρίσιν ὑποστροφώδεα. τὸ γοῦν πρότερον σπληνῶν ἐπάρσιες, ἢν μὴ εἰς ἄρθρα τελευτήσῃ, αἱμοῤῥαγίη γίνεται, ὑποχονδρίου δεξιοῦ ἔντασις, ἢν μὴ διεξοδεύσῃ οὖρα, αὕτη γὰρ ἡ κατάληψις ἀμφοῖν καὶ ὑποστροφαὶ, ἀποστάσιας οὖν ποιεῖσθαι αὐτὸν ἡγεύμενον. τὰς δὲ παρακλίνειν ἤδη γινομένας ἀποδέχεσθαι ἢν ἴωσιν ᾗ δεῖ. καὶ ὁποῖα δεῖ. καὶ ὁπόσα, μὴ ξυνδρέειν δέ. τὰς δ' ἀποτρέπειν, ἢν πάντῃ ἀσύμφοροι ἔωσι. μάλιστα δὲ ταύτας μελλούσας. εἰ δὲ μὴ, ἄρτι ἀρχομένας. αἱ τεταρταῖαι αἱμοῤῥαγίαι, δύσκριτοι. οἱ διαλείποντες μίαν τῇ ἑτέρῃ ὑπεῤῥιγοῦσιν ἅμα κρίσει ἐς ιβ' δομην σκοπῶ, ἐκ κορυζωδέων χολωδέων, καὶ φάρυγγος φλεγμονῆς, φλαύρως διαιτηθέντι ἡ κοιλίη ἀπελήφθη. καὶ πυρετὸς ξυνεχὴς ἐγένετο. καὶ γλῶσσα ξανθὴ. καὶ ἄγρυπνος. ὑπὸ ἔντασις ἰσχυρῶς ὁμαλῶς κατὰ σμικρὸν ἐς τὸ κάτω. ἐν τοῖσι δεξιοῖσι πνεῦμα ὑπόπυκνον. ὑποχόνδρια ἤλγει. καὶ ἀναπνέων καὶ στρεφόμενος. ἄνευ δὲ βηχὸς ἀνεχρέμπτετο. ὑπὸ πάχεος πέπλος δοθεῖσα, ἀπὸ τοῦ ὑποχονδρίου μὲν ἅπασιν. ἐπεραιώθη δὲ οὐδέν. τῇ δ' ὑστεραίῃ βάλανοι δύο προστεθεῖσαι οὐκ ἐφάνησαν. οὖρον δὲ παχὺ καὶ θολερὸν λεῖον καὶ ὁμαλόν. καὶ ἔστη κοιλίη ἐν θολερότητι, ὅτι γαστὴρ μαλακωτέρη ἦν. καὶ σπλὴν ἐπηρμένος, καὶ κατάῤῥοπος ἐγένετο. ποτὸν ἐχρῆτο ὀξυγλυκεῖ. δεκάτῃ, αἷμα ἐξ ἀριστεροῦ ὑδαρὲς ὀλίγον ἦλθεν. οὐ πάνυ δὲ τι ἀῤῥωστος αὐτὸ τὸ ὕδωρ. καὶ οὖρον ὑπόστασιν ἔχον. ἐν δὲ τῇ ὑποστάσει, ὑπόλευκόν τι προσεχόμενον πρὸς τῷ ἀγγείῳ λεπτόν. οὔτε οἷον γονοειδὲς, οὔτε ἀνόμοιον, ἐῤῥύη ὕδωρ βραχύ. τῇ δ' ὑστεραίῃ κριθεὶς, ἀπύρετος, καὶ ὑπῆλθεν ὑπόγλισχρον τῇ ἐνδεκάτῃ. τὸ δέ τι περὶ ῥοιῶν χολῶδες. οὔρου δὲ κάθαρσις πολλὴ, καὶ πλήθει, καὶ ὑποστάσει. καὶ πρὶν μὲν οἰνοποτέειν, ἤρξατο μακροῦ λαπῆναι μοιη. διῆλθε δὲ τῇ ἐνδεκάτῃ, ὡς ὀλίγων ἐόντων. γλίσχρα δὲ καὶ κοπρώδεα θολερά. τὸ τοιοῦτον ἐν κρισίμοις ὅτι καὶ τὸ Ἀντιγένεος ἐν Περίνθῳ. τὰ περὶ τὰς γλώσσας αἱρόμενα συστρέμματα,

καὶ ταπεινὰ ἐόντα λιβίδια. καὶ τὰ τοῖσι ποδαγρικοῖσι, τὰ ἀλθήεα παρ' ἄρθρα ἐκείνων ὅθι. ἡ γὰρ ἡ ὀστέων φύσις καὶ τοῦ σκληρύνεσθαι τοῦτ' αἴτιον. καὶ τὸ συντείνεσθαι. Τὸ τῆς Ἱπποστράτου ἐκ τεταρταίου ἐνιαυσίου ἐπικορύφου, ὑπόψυχος φανερῶς δοκέουσα. ἔφοδος ὅθι πᾶν τὸ σῶμα καὶ ἱδρὼς ἐκείνῃ ταύτῃ. καὶ μετὰ ταῦτα γυναικεῖα πλείω πλήθει καὶ χρόνῳ. τότε γὰρ ἐπεῖχε μὴ ἑστάναι ἔοδξεν ἀπόστασις. ἐν τοῖσι σφύζουσιν αἱμοῤῥαγέσι σχῆμα εὐρύ τι ὄν, καὶ τὸ ξύμπαν εἰ ἐκ τοῦ ταύτῃ κατάντεος ἀνάντες ποιοῖτο. διὸ καὶ αἱ ἀποσχίσιες αἱ ἐν τῇσι φλεβοτομίῃσιν ὁρμῶσι. αἱ δὲ ἰσχυραὶ κωλύουσιν αἷμα τὸ ἔναιμον, καὶ τὸ ὑπόχολον ὀξυρεγμώδεα. ἴσως δὲ τὸ μέλαιναν που τοῖσι τελευτᾷ. ῥῖγος ἄρχεται, γυναιξὶ μὲν μᾶλλον ἀπὸ ὀσφύος διὰ νώτου ἐς κεφαλήν. ἀτὰρ καὶ ἀνδράσιν ὄπισθεν μᾶλλον, ἢ τὰ ἔξωθεν τοῦ σώματος. οἷον πηχέων, μηρῶν. ἀτὰρ καὶ τὸ δέρμα ἀραιόν. δηλοῖ δὲ ἡ θρὶξ τῶν ζώων. ἧσιν ὕδερ ἴσω τοῦ τεταγμένου χρόνου, ἑκάστοισι τὰ τικτόμενα ἀπόγονα γίνεται. τὰ ἐπιφαινόμενα ἐν οἷσι μησὶ γίνεται. οἱ πόνοι ἐν περιόδοισιν, ὅτι ἐν ἑβδομήκοντα κινέεται. ἐν τριπλασίοισι τελευτᾷ, ὅτι μετὰ γυναικεῖα δεξιά. τὰ δὲ ἀριστερὰ χάσκων ὑγρότης διὰ τῶν ἀπιόντων διαίτης ξηροτάτης, ὅτι θᾶσσον κινηθὲν διακριθὲν αὖθις αὔξεται, καὶ βραδύτερον. ὅθι πλείονα χρόνον οἱ πόνοι περὶ τρίτην ἡμέραν πρὸς τῇσι πεντήκοντα. καὶ ἕκτην πρὸς τῇσιν ἑκατόν. μηνιαῖοι, δευτεραῖοι καὶ τεταρταῖοι. ἃ δεῖ εἰδέναι εἰς τὸν ἑπτάμηνον. ἢ ἀπὸ τῶν γυναικείων ἀριθμητέοι οἱ ἐννέα μῆνες, ἢ ἀπὸ τῆς ξυλλήψιος καὶ ἐς ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίῃσιν οἱ ἑλληνικοὶ μῆνες γίνονται. καὶ ἔτι περὶ σέπτε τέκοισι, καὶ ἤτοι δὶς ἄρσεσιν, ἢ καὶ τῇσι θηλείῃσι. ταῦτα ποιέεται ἢ τἀναντία. τῶν βρωμάτων καὶ πομάτων, οἱ ὦμοι καὶ οἱ μαστοὶ ἐμφυσῶνται. καὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ αἱ ἀκρησίαι καὶ τὰ ἐμφυσήματα πείθουσιν αὐξήσιας, ἐς ἂν τὰ ὀστέα στερεωθῇ. τῶν ἐπιμηνίων περιόδους, τὰ περὶ τούτων βαρέα ἀδελφὰ τῶν ὀκταμήνων πόνων περὶ τοὺς τὰ γάλακτα. τῆς μὲν τροφῆς μεταβαλλούσης, τῆς δὲ ὀκταμήνου ἀπαρτιζούσης. ῥωμαλέων ἢν ἰσχυρῶν ἐόντων οἴδημα μὴ φαίνηται μέγα, κακόν. τὰ χαῦνα, χρηστόν. τὰ ἄνω νεμόμενα, κάκιον. διὸ τὰ ἐπιμήνια, ἀδελφὰ τῶν ὀκταμήνων πρὸς δεκάμηνον τεινόντων γινόμενα, κακόν. οἷσιν οἰδήματα ἐφ' ἕλκεσιν, οὐ μάλα σπῶνται, οὐδὲ μαίνονται. τούτων δὲ ἀφανισθέντων ἐξαίφνης, οἷσι μὲν τὰ ὄπισθεν, σπασμοὶ μετὰ πόνων. οἷσι δὲ τὰ ἔμπροσθεν, ἢ μανίαι, ἢ ὀδύναι πλευροῦ ὀξεῖαι. καὶ δυσεντερία ἐρυθρή. τὰ οἰδήματα παραλόγως ῥιζοῦντα, κίβδηλον. οἷον τῷ τοῦ Ἀνδρονίκου παιδίῳ τὸ ἐρυσίπελας ἐπαλινδρόμησεν, ἢν μὴ τὸ αὐτὸ ἐλθὸν χρηστόν τι σημαίνῃ. τοῦτο ἔκ τε γλουτοῖο περὶ τὸ οὖς περὶ ἥβην διεδόθη. ἑτέρῳ τεταρταίῳ ἐκ γλουτοῦ γινομένῳ ἀπεπύησεν ἐναταίῳ. γίνεται οὗτος ἑβδομαῖος ὑγιής. κακοηθέστερα τὰ ἀφανιζόμενα ἐξαίφνης.

Τμῆμα τέταρτον περὶ φλεβῶν.

Ἡ ἡπατῖτις ἐν ὀσφύϊ, μέχρι τοῦ μεγάλου σπονδύλου κάτωθεν, καὶ σπονδύλοισι προσδιδοῖ ἐντεῦθεν. μετέωρος δὲ ἥπατος, καὶ διὰ φρενῶν ἐς καρδίην. καὶ ἡ μὲν εὐθεῖα ἐς κληΐδας. ἐντεῦθεν δὲ, αἱ μὲν ἐς τράχηλον. αἱ δὲ ἐπ' ὠμοπλάτας. αἱ δὲ ἀποκαμφθεῖσαι κάτω, παρὰ σπονδύλους καὶ πλευρὰς ἀποκλίνουσι. καὶ ἐξ ἀριστερῶν μὲν μία ἐγγὺς κληΐδων. ἐκ δεξιῶν δὲ ἐπί τι αὐτῇ χωρίον ἄλλη. ἡ δὲ σμικρὸν κατωτέρω ἀποκαμφθεῖσα, ὅθεν μὲν ἐκείνη ἀπέλιπε, προσέδωκε τῇσι πλευρῇσι. τῇσιν ἐπιλοίποισιν ἁπάσαις ἢ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀποσχίδας ἐπὶ ἑκάστην διδοῦσα, μία ἐοῦσα. ἀπὸ μὲν τῆς καρδίης ἐπί τι χωρίον ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσι μᾶλλον ἐοῦσα ὅθι τὰ ὑποκάτω τῆς ἀρτηρίης, ἐς ἂν καταναλωθῇ καὶ ἔλθῃ, ὅθεν ἡ ἡπατῖτις ἐμετεωρίσθη. πρότερον δὲ πρὶν ἢ ἐνταῦθα ἐλθεῖν, παρὰ τὰς ἐσχάτας δύο πλευρὰς ἐδιαιρέθη. καὶ ἡ μὲν ἔνθα. ἡ δὲ ἔνθα τῶν σπονδύλων ἐλθοῦσα, κατηναλώθη. εὐθεῖα δὲ ἀπὸ καρδίης πρὸς κληΐδα τείνουσα ἄνωθεν τῆς ἀρτηρίης ἐστί. καὶ ἀπὸ ταύτης ὥσπερ καὶ παρ' ὀσφὺν κάτωθεν τῆς ἀρτηρίης ἀΐσσει ἐς τὸ ἧπαρ. ἡ μὲν ἐπὶ πύλας καὶ λοβόν. ἡ δὲ, τὸ ἄλλο ἐξῆς ἀφορμήσασα, σμικρὸν κάτωθεν φρενῶν. φρένες δὲ προσπεφύκασι τῷ ἥπατι, ἃς οὐ ῥᾴδιον χωρίσαι. δισσαὶ δὲ ἀπὸ κληΐδων. αἱ μὲν ἔνθεν. αἱ δὲ ἔνθεν ὑπὸ στῆθος ἐς ἦτρον. ὅπη δὲ ἐντεῦθεν, οὔπω οἶδα. φρένες δὲ κάτω κατὰ τὸν σπόνδυλον τὸν κάτω τῶν πλευρῶν, ᾗ νεφροὶ ἐξ ἀρτηρίης, ταύτῃ ἀμφιβεβήκασιν. ἀρτηρίαι μὲν ἐκ τοῦ τένοντος ἐκπεφύκασιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀρτηρίης τόνον ἔχουσαι. ταύτῃ δὲ πῃ παλινδρομέουσα ἀπὸ καρδίης ἡ ἡπατῖτις ἐλήγετο. ἀπὸ δὲ τῆς ἡπατίτιδος διὰ τῶν νεφρῶν αἱ μέγισται δύο, ἡ μὲν ἔνθεν. ἡ δὲ ἔνθεν φέρονται μετέωροι. πολυσχιδέες τε διὰ τῶν φρενῶν εἰσὶν ἀμφὶ ταύτας. καὶ πεφύκασιν

ἄνωθεν

fol 60: 2 6.
Gal: ᾱ: 308: 8.

ἄνωθεν διὰ φρενῶν. οὗτοι δὲ μᾶλλόν τι ἐμφανέες. δύο δὲ τόνοι ἀπ᾽ ἐγκεφάλου ὑπὸ τὸ ὀστέον τοῦ μεγάλου σπονδύλου ἄνωθεν καὶ πρὸς τοῦ στομάχου μᾶλλον ἑκατέρωθεν τῆς ἀρτηρίης παρελθὼν, ἑκάτερος ἐς ἑωυτὸν ἦλθεν. ἴκελος ἐνί. ἔπειτα οἱ σπόνδυλοι καὶ αἱ φρένες πεφύκασιν, ἐν τοῦθα ἐτελεύτων. καί τινες ἐνδιασσοὶ πρὸς ἧπαρ καὶ σπλῆνα ἀπὸ τούτου τοῦ κοινωνήματος, ἐδόκεον τείνειν. ἄλλος τόνος ἐκ τῶν κατέρωθεν σπονδύλων παρὰ ῥάχιν παρέτεινεν ἐκ πλαγίου σπονδύλων, καὶ τῇσι πλευρῇσιν ἀπένειμεν. ὥσπερ αἱ φλέβες οὕτως οὗτοι διὰ φρενῶν, ἐς μεσεντέριόν μοι δοκέουσι τείνειν. ἐν δὲ τουτέοισιν ἐξέλιπεν. αὖθις δ᾽ ὅθεν φρένες ἐξεπεφύκεισαν, ἀπὸ τούτου ξυνεχέες ἐόντες κατὰ μέσον κάτωθεν ἀρτηρίης, τὸ ἐπίλοιπον παρὰ σπονδύλους ἀπεδίδουν ὥσπερ αἱ φλέβες, μέχρι κατανηλώθησαν, διελθοῦσαι ἐς τὸ ἱερὸν ὀστέον. Ἐν Αἴνῳ ὀσπριοφαγέοντες ξυνεχέως θήλειαι ἄρσενες, σκελέων ἀκρατέες ἐγένοντο, καὶ διετέλεον. ἀτὰρ καὶ ὀροβοφαγέοντες γουναλγέες. ὑπὸ τοῦ δεῖν ὀξυθυμίην ἐμπίπτειν. καὶ χρώματος ἀνάληψιος ἕνεκα καὶ εὐχυμόσιος, καὶ εὐθυμίης, καὶ φόβους, καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ ἢν μὲν τὸ ἄλλο σῶμα συννοσέῃ, ξυνιῆσθαι. εἰ δὲ μὴ, ἐᾶν. Ἡ Στυμάργεω οἰκέτις ἡ Ἰδουμαία, ἐγένετο ὡς ἔτεκε θυγατέρα ἐπεστράφθη τὸ στόμα τοῦ αἰδοίου, καὶ ἐς ἰσχίον, καὶ σκέλος, ὀδύνη παρὰ σφυρόν. τμηθεῖσα ἐῤῥύσθη. καίτοι καὶ τρόμοι τὸ σῶμα πᾶν κατεῖχον, ἀλλ᾽ ἔδει τὴν πρόφασιν διελθεῖν, καὶ τῆς προφάσιος τὴν ἀρχήν.

Τμῆμα πέμπτον. φυσιογνωμονίη.

Ὁκόσοι πυῤῥοὶ, ὀξύῤῥινες, ὀφθαλμοὶ σμικροὶ, πονηροί. ὁκόσοι πυῤῥοὶ, σιμοὶ, ὀφθαλμοὶ μεγάλοι, ἐσθλοί. ὑδρωπιώδεες, χαροποὶ, φαλακροὶ ἔασιν. ἰσχνοφωνίην κιρσὸς λύει. ἐς τὸν ἀριστερὸν καὶ τὸν δεξιὸν ὄρχιν ἄνευ τουτέου τοῦ ἑτέρου οὐχ οἷόν τε λύεσθαι. μεγάλοι, φαλακροὶ, τραυλοὶ, ἰσχνόφωνοι, ἐσθλοί. νοσήματα δὲ ἔχουσι τραυλὸς, ἢ φαλακρὸς, ἢ ἰσχνόφωνος ἢ δασὺς, ἰσχυρῶς μελαγχολικά. νοσήματα δ᾽ ἔχουσιν ὅσοι τῇ γλώσσῃ παφλάζουσιν. χειρῶν μὴ ἐγκρατέες ἐόντες, ἀνάγκη λυομένων ἐμπύους γίνεσθαι. ὀδύνην ἐν τοῖσι κάτω χωρίοισιν, ἰσχυρὴ κωφότης λύει. καὶ αἷμα πολλὸν ἐκ τῶν ῥινῶν, ἢ μανίη. ἢν λέχοις σπασμὸς ἐπιγένηται, πῦρ ποιεῖ. καὶ ἐς κύστιν κηρωτὴν ἐγχέας πολλὴν χλιαρὴν, κλύζειν. ἢν τῆς κεφαλῆς τὸ ὀστέον καταγῇ, διδόναι γάλα καὶ οἶνον πίνειν, ἴσον ἴσῳ. ἢν δὲ ἕλκος ᾖ, φλεβοτομέειν τὰς ἔσω, ἢν μὴ πυρεταίνῃ. ἢν δὲ παραφρονέῃ τὴν κεφαλὴν καταβρέχειν, ἢν μὴ τὰ ὑποχόνδρια ἐπηρμένα ᾖ. ἢν τὴν κεφαλὴν ἀλγέῃ, ἐς στῆθος ἔρχεται. ἔπειτα ἐς τὸ ὑποχόνδριον. ἔπειτα ἐς τὸ ἰσχίον. πάντα δὲ οὐχ οἷόν τε ἀλγέειν. ἀνεμίην, φλεβοτομίη. περὶ φαρμάκου τὸν ῥόον ἴσχειν ἐπαλειφόν. ὁ δὲ γὰρ ῥόος, ἐκ τῆς μεγάλης φλεβός. ἢν δ᾽ αὐτόματον ῥέῃ πολλὸν, νοσεέτω. ἢ γάλα, δύο ὕδατος, τέσσαρας γάλακτος, τὰς ἀγόνους πυρίην ἢ φαρμακεύειν. ὅσοι ἐξαπίνης ἄφωνοι ἀπύρετοι ἔασιν, φλεβοτομέειν. φλέγματος κατάῤῥοοι ἐκ τῶν μαζῶν ἕλκουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἐξερεύγεται κατὰ τὰς ῥῖνας ἐς τὸν πνεύμονα. οἷσι βὴξ ξηρὴ οὐ λύεται, ἢν μὴ ὀδύνη ἰσχυρὴ ἐς τὰ ἰσχία, ἢ ἐς τὰ σκέλεα, ἢ ἐς τὸν ὄρχιν. ἢν ὑδρωπιῶντα βὴξ ἔχῃ, ἢν μὲν αὐτίκα λειποθυμέῃ, θερμοῖσι πᾶσι διαχέεσθαι. ἢν δὲ μὴ θωρῆξαι, καὶ σιτίων ἐμπλῆσαι. τάμνειν δὲ τὰς ἔσω. τοῦ νοσήματος τοῦ μεγάλου ἐν τάσει γινομένου, λύσις ἰσχίων ὀδύνη, ὀφθαλμῶν διαστροφαί. τύφλωσις, ὀρχίων οἴδησις. μαζῶν ἄρσις. ἢν πυρετοῦ ἔχοντος τὰ περὶ τὸ πρόσωπον ἰσχνὰ ᾖ, ἐν ἡμέρῃ γονίμῃ, τὴν ὑποῦσαν λύσει ὕδρωψ. ἢν οἴδημα ἔχων ἐν τοῖσι σκέλεσι, βήσσῃ. ἢν τὸ οὖς ἀλγέῃ, περὶ γάλακτι διαχέεσθαι. ἢν μὴ ἐν τῇ γονίμῃ μεθῇ ὁ πυρετὸς, ὑποστροπιάζειν ἀνάγκη. οὗ ἂν ἡ φλὲψ ἡ ἐν τῷ ἀγκῶνι σφύζῃ, μανικὸς καὶ ὀξύθυμος. ᾧ δ᾽ ἂν ἀτρεμέῃ, τυφλώδης. τρῶμα ἢν αἱμοῤῥαγέῃ, μὴ βρέχειν τὸ ἕλκος. τὴν κεφαλὴν δὲ βρέχειν θερμῷ. ἢν καρδιώσσῃ, θερμὸν ἄρτον μετ᾽ οἴνου ἀκρήτου διδόναι. ἐμέτου λύσις, ὕδωρ θερμὸν διδόναι πίνειν, καὶ ἐμείτω. ὅσα σφακελίζει ἀχλαβόντα τὴν φλέβα ἑλκῶσαι ἢ ὑγιῶσαι. Σπασμοῦ χειρὸς δακτύλων ἄνευ πυρετοῦ χαλάσαι ἢν μὴ τὴν κεφαλὴν ἀλγέῃ. εἰ δὲ μὴ, ὕδωρ θερμὸν καταχεῖν. Ὀφθαλμῶν. σποδίου δωδέκατον, κρόκου πέμπτον, πυῤῥίνου ἓν, ψιμμυθίου ἓν, σμύρνης τὸ ὕδωρ κατὰ τῆς κεφαλῆς ψυχρὸν καταχεῖν. καὶ διδόναι σκόροδα σὺν μάζῃ. Κιρσοὶ δὲ φαλακρῶν ἢν μὴ μεγάλοι ἔωσι, μανιώδεις. Ἀλφοῦ καὶ λέπρης. τιτάνην ἐν ὕδατι ὡς μὴ ἑλκώσῃς. χωρίων κάθαρσις ἢν ὑποβρέχῃ, πρὸς τὰς ῥῖνας προστιθέναι, ὥστε πταρνύσθαι καὶ ἐπιλαμβάνειν τὰς ῥῖνας τῆς πταρνυμένης, καὶ τὸ στόμα.

Τμῆμα ἕκτον. φυσιογνωμονικόν.

Ἢν κεφαλὴ μεγάλη, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σμικροί, τραυλοί, ὀξύθυμοι. οἱ μακρόβιοι, πλέους ὀδόντας ἔχουσιν. οἱ τραυλοί, ταχύγλωσσοι. μελαγχολικοί. κατακορέες. ἀσκαρδαμύκται. ὀξύθυμοι. μεγάλη κεφαλή. ὀφθαλμοὶ μέλανες καὶ μεγάλοι. ῥῖνα παχεῖαν καὶ σιμήν. ἐσθλοί. χαροποὶ μεγάλοι. κεφαλὴ σμικρή. αὐχὴν λεπτός. στήθεα στενά. εὐάρμοστοι. κεφαλὴ σμικρή, οὐδ' ἂν εἴη τραυλός, οὐδὲ φαλακρός, ἢν μὴ γλαυκὸς εἴη. Σπασμῶν φωνὴ ἐν γονίμῳ λύεται. ἀπαλλάσσεται τοῦ μεγάλου νοσήματος. Λεχοῖ δὲ πυρεταινούσῃ, καὶ ἀλγεούσῃ, ὕδωρ καταχεῖν, καὶ πτισάνην παχέην διδόναι τρὶς τῆς ἡμέρης, θερμήν. Παιδίον τρέφεται ἑβδόμῳ μηνί, ἢ ἐννάτῳ, ἢ δεκάτῳ. καὶ ἔσται τῇ φωνῇ, καὶ ἰσχὺς ἔπεστι. καὶ τῶν χειρῶν κρατεῖ. τῆς φωνῆς λυομένης πάντα λύεται, ἡ γὰρ λύσις τοῦ φθέγγεσθαι ὁμοίη. λύεται δὲ ἐν γονίμῳ. Ἢν αἱ φλέβες σφύζωσιν ἐν τῇσι χερσί, καὶ τὸ πρόσωπον ἐρρωμένον, καὶ ὑποχόνδρια μὴ λαπαρὰ ᾖ, χρονίη ἡ νοῦσος γίνεται. ἄνευ σπασμοῦ οὐ λύεται, ἢ αἵματος πολλοῦ ἐκ τῶν ῥινῶν, ἢ ὀδύνης ἐς τὰ ἰσχία. Τοῦ λαιμοῦ ὕδωρ θερμὸν κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχεῖν, ἢν μὴ ψῦχος ᾖ. ἢν δὲ μή, ἄλητον ὡς θερμότατον διδόναι, καὶ οἶνον ἄκρητον. Ταραχῆς γαστρός, κυάμους ἑφθοὺς διδόναι, ἢν μὴ τὰ ἄνω κατακορέα ᾖ. ἢ κύμινον διδόναι τρώγειν, μετὰ τῶν κυάμων. ἀπόληψις δὲ τοῦ νοσήματος οὐκ ἂν γένοιτο, εἰ μὴ ἐν γονίμῃ ἡμέρῃ. οὐδὲ ἂν ἀρχὴ γένοιτο, ἢν μὴ ἀγόνῳ ἡμέρῃ καὶ μηνί. ἔτι δὲ γονίμῳ, λίτρον αἰγύπτιον, καὶ κορίαννον καὶ κύμινον τρίβοντα σὺν ἀλείφατι συναλείφειν. Ὅστις θνήσκει ἀνάγκη γονίμῳ ἡμέρῃ, καὶ γονίμῳ μηνί, καὶ γονίμῳ ἔτει. περὶ λέγειν δ' ὀρθῶς ἂν ἔχοι θάνατον ἢ ὀδύνας ἰσχυράς. Ὧν τὰ ὄμματα μὴ ἔρρωται, ὁ θάνατος ἐν τάχει. ἢν δὲ ἐν γονίμῳ ἔτει γίνεται, ἀπ' ἀμφοτέρων γονίμως ἀνάγκη γενέσθαι. ἢν δὲ ἀγόνῳ ἔτει καὶ ἀγόνῳ ἡμέρῃ, θνήσκειν ἀνάγκη γονίμῳ ἡμέρῃ. Τοῦ ἀριθμοῦ τρίτη ἰσχυροτάτη. Κυνάγχην καὶ ὀφθαλμίην, φλεβοτομίη. Τρωθέντος ἐν τῷ στήθει, ἡ ἀναπνοὴ ἔρχεται κάτω ἀφανὴς κατὰ τὸ τρῶμα, καὶ κεροῦται τὰ στήθεα. διδόναι οὖν γάλα καὶ οἶνον ἴσον ἴσῳ. Ὧν κατακορέα τὰ στήθεα, ψελλοὶ μανιώδεες, καὶ φαλακροί. τουτέων ὅσοι ἐκ γενεῆς καὶ στρεβλοί, ἀσύνετοι, ἢ λιβῶντες, ἢ μαινόμενοι. οἷσι δὲ μή, ἑτέρης κακοῦ λύσιος περὶ φύσιος. Δύναμιν πλείστην ἔχει τιτθός, ὀφθαλμὸς δεξιός, ταῦτα τὰ κάτω, καὶ ὅτι ἐμπέφυκε τοῖσι δεξιοῖσι τὰ ἄρσενα. Γυναιξὶν ἐπιμήνια ὥστε ἴσχειν, σικύην μεγίστην παρὰ τὸν τιτθὸν προσβάλλειν. Τρίμηνον παιδίον πάντα δηλοῖ. καὶ μέγα τότε ἔχει. Ἢν πολὺ ῥέῃ γάλα, ἀνάγκη ἀσθενεῖν τὸ ἐν γαστρί. Ἢν στερεώτεροι ἔωσιν οἱ τιτθοί, ὑγιηρότερον τὸ ἔμβρυον. Φλὲψ ἔχει παχεῖα ἐν ἑκατέρῳ τιτθῷ. ταῦτα μέγιστον ἔχει μόριον συνέσιος. Στραγγουρίην λύει φλεβοτομίη. Ἢν τὰ ἄνω χωρία σπαργᾷ, τὰ περὶ τὴν κεφαλήν, ἐλλείπον κάθαρσις, ἔμετος ὕδρωψ. Ἀπὸ γαστρὸς ταραχῆς. ἢ ἀπὸ βηχὸς κεκρικυίης γενομένου τὸ στόμα πικραίνεται. διδόναι δὲ πίνειν, ἐλατήριον δὶς ἢ τρίς. ἢν μὴ ψελλὸς ᾖ, ὑπαλείφειν δεῖ, χαλκοῦ ἄνθος καύσας, ἕως ἂν πυῤῥὸν ᾖ, καὶ σπογγιήν, ἢν μὴ ψελλὸς ᾖ.

Ἀλυκῆς. φρίκης. χάσμης. οἶνος ἴσος ἴσῳ, ἢ γάλα. Ὠτὸς περιωδυνίῃ σικύην προσβάλλειν. Ὅτι ἂν τῶν ἄνω πονῇ, ὀδύνη ἐς τὰ ἰσχία, ἢ ἐς τὰ γούνατα. καὶ ἆσθμα λύει πάντα τουτέων γινόμενον. Εἰλεοῦ λαπαροῦ, ψυχρὸν οἶνον πολὺν ἄκρητον κατ' ὀλίγον διδόναι, ἔστ' ἂν ὕπνος, ἢ σκελέων ὀδύνη γένηται. λύει δὲ καὶ πυρετός, καὶ δυσεντερίη ἄνευ ὀδύνης. Ἢν ὑποχόνδριον τεταμένον ᾖ, πιέζειν τῇ χειρὶ καὶ λύειν. Παρωνυχίης κηκὶς μέλαινα ἐν μέλιτι ὕδατος ἑψημένου, γάλακτος ὀκτὼ κοτύλας δύνασαι πιεῖν. ἢν δὲ ἐμέῃ, καὶ μὴ πίνῃ μυττωτὸν δριμύν. Ὥστε ἔχειν γυναῖκα ἐν γαστρί. πουλύποδα ὑπὲρ φλογὸς ὀπτῶντα ὡς θερμότατα. καὶ πλεῖστα ἡμίφλεκτα διδόναι τρώγειν. καὶ τρίψαντα λίτρον αἰγύπτιον, καὶ κορίαννον, καὶ κύμινον κολλύρια ποιοῦντα, προστιθέναι πρὸς αἰδοῖον. Ἢν ἐκ κραιπάλης κεφαλὴν ἀλγέῃ, οἴνου ἀκρήτου κοτύλην πιεῖν. ἢν δὲ ἄλλως κεφαλὴν ἀλγέῃ, ἄρτον ὡς θερμότατον σὺν οἴνῳ ἀκρήτῳ ἐσθίειν. Ἢν ἄνθρωπον θέρμη ἔχῃ μὴ ἀπὸ χολῆς, μὴ δὲ ἀπὸ φλέγματος, ἀλλ' ἢ ἀπὸ κόπου, ἢ ἄλλως πυρεταίνῃ, ὕδωρ θερμαίνειν πολλόν. ἔπειτα ὑπερχέων τὴν κεφαλὴν βρέχειν, μέχρις ἂν τοὺς πόδας ἱδρώσῃ. καὶ ἄλητον ἕψεσθαι ὡς παχύτατον. ἐπὴν δὲ ἱδρώσῃ τοὺς πόδας, ἄλητον ὡς πλεῖστον καὶ θερμότατον ἐσθίειν, καὶ οἶνον ἄκρητον ἐπιπίνειν, περιεσταλμένος ἱματίοις, ἀναπαύεσθαι, ὑπνώσας. ἢ μὴν ναρκίσσου δύο ἢ τρεῖς κεφαλὰς ἐπὶ τοῖς δείπνοις ἐσθιέτω. Τῷ μέλλοντι μαίνεσθαι τόδε προσημαίνει τὸ σημεῖον. αἷμα συλλέγεται αὐτῷ ἐπὶ τοὺς τιτθούς.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Τμῆμα πρῶτον. ἄῤῥωστος πρῶτος.

Υθίων, ὃς ᾤκει παρὰ γῆς ἱρὸν ἤρξατο τρόμος ἀπὸ χειρῶν. τῇ πρώτῃ πυρετὸς ὀξύς. λῆρος. δευτέρῃ, πάντα παρωξύνθη. τρίτῃ, τὰ αὐτά. τετάρτῃ ἀπὸ κοιλίης ὀλίγα, ἄκρητα, χολώδεα, διῆλθε. πέμπτῃ πάντα παρωξύνθη, ὕπνοι λεπτοί. κοιλίη ἔστη. ἕκτῃ πτύελα ποικίλα, ὑπέρυθρα. ἑβδόμῃ στόμα παρεσύρθη. ὀγδόῃ πάντα παρωξύνθη. βόμοι παρέμενον. οὖρα δὲ κατ' ἀρχὰς καὶ μέχρι τῆς ὀγδόης, λεπτὰ, ἄχροα. ἐναιώρημα εἶχον ἐπινέφελον. δεκάτῃ ἵδρωσε. πτύελα ὑποπέπονα. ἐκρίθη. καὶ οὖρα ὑπόλευκα περὶ κρίσιν. μετὰ δὲ κρίσιν, τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν ὕστερον ἐμπύημα περὶ ἕδρην. καὶ στραγγουριώδης ἐγένετο ἀπόστασις. ☩. Π. ΟΥ. Μ. Υ.

ἄῤῥωστος δεύτερος.

Ἑρμοκράτην, ὃς κατέκειτο παρὰ τὸ καινὸν τεῖχος, πῦρ ἔλαβεν. ἤρξατο δὲ ἀλγέειν κεφαλὴν, ὀσφῦν. ὑποχονδρίου ἔντασις λαπαρῶς. γλῶσσα δὲ ἀρχομένῳ ἐπεκαύθη. κώφωσις αὐτίκα. ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν. διψώδης οὐ λίην. οὖρα παχέα ἐρυθρὰ, κείμενα οὐ καθίσταντο. ἀπὸ δὲ κοιλίης οὐκ ὀλίγα ξυγκεκαυμένα διῄει. πέμπτῃ, οὔρησε λεπτὰ. εἶχεν ἐναιώρημα. οὐχ ἵδρυτο. ἐς νύκτα παρέκρουσε. ἕκτῃ ἰκτεριώδης. πάντα παρωξύνθη. οὐ κατενόει. ἑβδόμῃ δυσφόρως. οὖρα λεπτὰ ὅμοια τοῖς ἐπιμένουσι παραπλησίως. περὶ δὲ ἑνδεκάτην ἐόντι, πάντα ἔδοξε κουφισθῆναι. κῶμα ἤρξατο. οὖρα παχέα, ὑπέρυθρα, κάτω λεπτὰ, οὐ καθίστατο. ἡσυχῇ κατενόει. τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἄπυρος, οὐχ ἵδρωσεν. ἐκοιμήθη. κατενόει πάντα. οὖρα παραπλήσια. περὶ ἑπτακαιδεκάτην ἐόντι, ὑπέστρεψεν. ἐθερμάνθη. τὰς ἐπιμενούσας, πυρετὸς ὀξύς. οὖρα λεπτά. πάλιν δὲ εἰκοστῇ ἐκρίθη. ἄπυρος. οὐχ ἵδρωσε. ἀπόσιτος παρὰ πάντα τὸν χρόνον. κατενόει. διαλέγεσθαι οὐκ ἠδύνατο. γλῶσσα ἐπίξηρος. οὐκ ἐδίψη. κατεκοιμᾶτο κωματωδῶς. περὶ δὲ εἰκοστὴν καὶ τετάρτην, ἐπεθερμάνθη. κοιλίη ὑγρὴ, πολλοῖσι λεπτοῖσι ῥεούσῃ. καὶ τὰς ἐπιμενούσας, πυρετὸς ὀξύς. γλῶσσα ξυνεκαύθη. ἑβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ, ἀπέθανε. τούτῳ κώφωσις διὰ τέλεος παρέμεινεν. οὖρα παχέα καὶ ἐρυθρὰ, οὐ καθιστάμενα. ἢ λεπτὰ καὶ ἄχροα, καὶ ἐναιώρημα ἔχοντα. γεύεσθαι δὲ οὐκ ἠδύνατο. ☩. Ε. Δ. ΚΖ. Θ.

ἄῤῥωστος τρίτος.

Ὁ κατακείμενος ἐν τῷ Δεάλκεος κήπῳ, κεφαλῆς βάρος. καὶ κρόταφον δεξιὸν ἐπώδυνον εἶχε χρόνον πολύν. μετὰ δὲ προφάσιος, πῦρ ἔλαβε, κατεκλίθη. δευτέρῃ, ἐξ ἀριστεροῦ ὀλίγον ἄκρητον ἐῤῥύη αἷμα. ἀπὸ δὲ κοιλίης κόπρανα καλῶς διῆλθεν. οὖρα λεπτὰ ποικίλα, ἐναιώρημα ἔχοντα κατὰ σμικρὰ, οἷον κρίμνα γονοειδέα. τρίτῃ πυρετὸς ὀξύς. διαχωρήματα, μέλανα, λεπτὰ, ἔπαφρα. ὑπόστασις πελιδνὴ διαχωρήμασιν. ὑπεκαρώθη. ἐδυσφόρει περὶ τὰς ἀναστάσιας. οὔροις ὑπόστασις, πελιδνὴ, ὑπόγλισχρος. τετάρτῃ, ἤμεσε χολώδεα, ξανθὰ, ὀλίγα. διαλιπὼν ὀλίγον ἰώδεα. ἐξ ἀριστεροῦ ὀλίγον ἄκρητον ἐῤῥύη. διαχωρήματα ὅμοια. οὖρα ὅμοια. ἐφίδρωσε περὶ κεφαλὴν καὶ κληῖδα. σπλὴν ἐπήρθη. μηροῦ ὀδύνη κατ' ἴξιν. ὑποχονδρίου δεξιοῦ ξύντασις ὑπολάπαρος. νυκτὸς οὐκ ἐκοιμήθη. παρέκρουσε σμικρά. πέμπτῃ διαχωρήματα πλείω, μέλανα, ἔπαφρα. ὑπόστασις μέλανα διαχωρήμασι. νύκτα οὐχ ὕπνωσε. παρέκρουσε. ἕκτῃ διαχωρήματα μέλανα, λιπαρὰ, γλίσχρα, δυσώδεα. ὕπνωσε. κατενόει μᾶλλον. ἑβδόμῃ, γλῶσσα ἐπίξηρος. διψώδης. οὐκ ἐκοιμήθη. παρέκρουσεν. οὖρα λεπτὰ, οὐκ εὔχροα. ὀγδόῃ, διαχωρήματα μέλανα. ὀλίγα. συνεστηκότα. ὕπνωσε. κατενόει. διψώδης οὐ λίην. ἐνάτῃ ἐπεῤῥίγωσε, πυρετὸς ὀξύς. ἵδρωσε. ψύξις. παρέκρουσε. δεξιῷ ἴλλαινε. γλῶσσα ἐπίξηρος. διψώδης. ἄγρυπνος. δεκάτῃ, περὶ τὰ αὐτά. ἑνδεκάτῃ κατενόει δι' ὅλου πάντα. ἄπυρος. ὕπνωσεν. οὖρα λεπτὰ, περὶ κρίσιν. δύο διέλιπεν ἄπυρος. ὑπέστρεψε τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. αὐτίκα δὲ νύκτα οὐκ ἐκοιμήθη, διενόει, πάντα παρέκρουσε. πεντεκαιδεκάτῃ, οὖρον θολερὸν. οἷον ἐκ τῶν καθεστηκότων γίνεται, ὅταν ἀναταραχθῇ. πυρετὸς ὀξύς. πάντα παρέκρουσεν. οὐκ ἐκοιμήθη. γούνατα καὶ κνήμας, ἐπώδυνα εἶχεν. ἀπὸ δὲ κοιλίης βάλανον προσθεμένῳ, μέλανα κόπρανα διῆλθεν. ἑξκαιδεκάτῃ, οὖρα λεπτὰ, εἶχε δὲ ἐναιώρημα ἐπινέφελον. παρέκρουσεν. ἑπτακαιδεκάτῃ, πρωῒ ἄκρεα ψυχρὰ περιεστέλλετο. πυρετὸς ὀξύς. ἵδρωσε δι' ὅλου. ἐκουφίσθη. κατενόει μᾶλλον. οὐκ

ἄπυρος. διψώδης. ἤμεσε χολώδεα, ξανθά, ὀλίγα. ἀπὸ δὲ κοιλίης κόπρανα διῆλθε. μετ' ὀλίγον δὲ μέλανα, ὀλίγα, λεπτά. οὖρα λεπτά, οὐκ εὔχροα. ὀκτωκαιδεκάτῃ, οὐ κατενόει. κωματώδης. ἐννεακαιδεκάτῃ, διὰ τῶν αὐτῶν. οὖρα λεπτά. εἰκοστῇ, ὕπνωσε. κατενόει πάντα. ἵδρωσεν. ἄπυρος. οὐκ ἐδίψα. οὖρα δὲ λεπτά. εἰκοστῇ πρώτῃ, σμικρὰ παρέκρουσεν. ὑπεδίψα. ὑποχονδρίου πόνος. καὶ περὶ ὀμφαλὸν παλμὸς διὰ τέλεος. εἰκοστῇ τετάρτῃ, οὔροισιν ὑπόστασις. κατενόει πάντα. εἰκοστῇ ἑβδόμῃ, ἰσχίου δεξιοῦ ὀδύνη. οὖρα λεπτά, καὶ εἶχεν ὑπόστασιν. τὰ δ' ἄλλα εἶχεν ἐπιεικέστατα. περὶ δὲ εἰκοστὴν ἐνάτην, ὀφθαλμοῦ δεξιοῦ ὀδύνη. οὖρα λεπτά. τεσσαρακοστῇ, διεχώρησε φλεγματώδεα, λευκά, ὑπόσυχνα. ἵδρωσε πολλῷ δι' ὅλου. τελέως ἐκρίθη.

Τμῆμα δεύτερον. Ἄρρωστος τέταρτος.

Ἐν Θάσῳ Φιλίστης, κεφαλὴν ἐπόνει χρόνον πουλύν. καί ποτε καὶ ὑποκαρωθεὶς, κατεκλίθη. ἐκ δὲ πότων πυρετῶν ξυνεχέων γενομένων, ὁ πόνος παρωξύνθη. νυκτὸς ἐπεθερμάνθη τὸ πρῶτον. τῇ πρώτῃ ἤμεσε χολώδεα, ὀλίγα, ξανθὰ τὸ πρῶτον. μετὰ δὲ ταῦτα, ἰώδεα πλέον. ἀπὸ δὲ κοιλίης κόπρανα διῆλθεν. νύκτα δυσφόρως. δευτέρῃ κώφωσις. πυρετὸς ὀξύς. ὑποχόνδριον δεξιὸν συνετάθη. ἔρρεπεν ἐς τὰ ἔσω. οὖρα λεπτά, διαφανέα. εἶχεν ἐναιώρημα γονοειδές, σμικρόν. ἐξεμάνη, περὶ μέσον ἡμέρης. τρίτῃ δυσφόρως. τετάρτῃ, σπασμοί. παρωξύνθη πάντα. πέμπτῃ πρωῒ ἀπέθανεν.

Ἄρρωστος πέμπτος.

Χαιρίωνα ὃς κατέκειτο παρὰ Δημαινέτῳ, ἐκ ποτοῦ πῦρ ἔλαβεν. αὐτίκα δὲ κεφαλῆς βάρος ἐπώδυνον. οὐκ ἐκοιμᾶτο. κοιλίη ταραχώδης, λεπτοῖσιν, ὑποχολώδεσι. τρίτῃ, πυρετὸς ὀξύς. κεφαλῆς τρόμος, μάλιστα δὲ χείλεος τοῦ κάτω. μετ' ὀλίγον δὲ, ῥῖγος. σπασμοί. πάντα παρέκρουσε. νύκτα δυσφόρως. τετάρτῃ δι' ἡσυχίης. μακρὰ ἐκοιμήθη. παρέλεγε. πέμπτῃ, ἐπιπόνως πάντα παρωξύνθη. λῆρος. νύκτα δυσφόρως. οὐκ ἐκοιμήθη. ἕκτῃ, διὰ τῶν αὐτῶν. ἑβδόμῃ, ἐπερρίγωσε. πυρετὸς ὀξύς. ἵδρωσε δι' ὅλου. ἐκρίθη. τούτῳ διατέλεος ἀπὸ κοιλίης διαχωρήματα χολώδεα, ὀλίγα, ἄκρητα. οὖρα λεπτά, εὔχροα, ἐναιώρημα ἐπινέφελον ἔχοντα. περὶ ὀγδόην, οὔρησεν εὐχροώτερα, ἔχοντα ὑπόστασιν λευκήν, ὀλίγην. κατενόει. ἀπυρέτως διέλιπεν. ἐνάτῃ, ὑπέστρεψεν. περὶ δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτην, πυρετὸς ὀξύς. ἵδρωσεν. ἑξκαιδεκάτῃ, ἤμεσε χολώδεα, ξανθά, ὑπόσυχνα. ἑπτακαιδεκάτῃ, ἐπερρίγωσε. πυρετὸς ὀξύς. ἵδρωσεν. ἄπυρος ἐκρίθη. οὖρα μετὰ ὑποστροφὴν καὶ κρίσιν, εὐχροώτερα, ὑπόστασιν ἔχοντα. οὐδὲ παρέκρουσεν ἐν τῇ ὑποστροφῇ. ιη. ἐθερμαίνετο σμικρά. ὑπεδίψα. οὖρα λεπτά. ἐναιώρημα ἐπινέφελον. σμικρὰ παρέκρουσε. περὶ ιθ. ἄπυρος. τράχηλον ἐπωδύνως εἶχεν. οὔροισιν ὑπόστασις. τελέως ἐκρίθη εἰκοστῇ. π. Χ. Γ. Δ. ΟΥ. Χ. Υ.

Ἄρρωστος ἕκτος.

Τὴν Εὐρυάνακτος θυγατέρα παρθένον, πῦρ ἔλαβεν. ἦν δὲ ἄδιψος διατελέως. γεύματα οὐ προσεδέχετο. ἀπὸ δὲ κοιλίης σμικρὰ διῄει. οὖρα λεπτά, ὀλίγα, οὐκ εὔχροα. ἀρχομένου δὲ τοῦ πυρετοῦ, περὶ ἕδρην ἐπόνει. ς δὲ ἰοῦσα, ἄπυρος. οὐχ ἵδρωσεν. ἐκρίθη. τὸ δὲ περὶ τὴν ἕδρην, σμικρὰ ἐξεπύησεν. ἐρράγη ἅμα κρίσει. μετὰ δὲ κρίσιν ζ ἰοῦσα, ἐρρίγωσε. σμικρὰ ἐπεθερμάνθη. ἵδρωσεν. μετὰ δὲ κρίσιν ὀγδοαίη ἰοῦσα, ἐρρίγωσεν οὐ πολλά. ὕστερον δὲ ἄκρεα ψυχρὰ αἰεί. περὶ ι, μετὰ τὸν ἱδρῶτα τὸν γενόμενον, παρέκρουσε. καὶ πάλιν ταχὺ κατενόει. ἔλεγον δὲ γευσαμένην βότρυος, ταῦτα παθεῖν. διαλιποῦσα δὲ ιβ, πάλιν πολλὰ παρελήρει. κοιλίη ἐταράχθη, χολώδεσιν, ὀλίγοισιν καὶ ἀκρήτοισι, λεπτοῖσι, δακνώδεσι. πυκνὰ ἀνίστατο. ἀφ' ἧς δὲ παρέκρουσε τὸ ὕστερον, ἀπέθανεν ἑβδόμῃ. αὕτη ἀρχομένου τοῦ νοσήματος, ἤλγει φάρυγγα. καὶ διὰ τέλεος ἐρυθρὸς εἶχε. καὶ γαργαρεὼν ἀνεσπασμένος. ῥεύματα πολλά, σμικρά, δριμέα. ἔβησσε πέπονα. οὐδὲν ἀνῆγεν. ἀπόσιτος πάντων, παρὰ πάντα τὸν χρόνον. οὐδ' ἐπεθύμησεν οὐδενός. ἄδιψος. οὐδ' ἔπινεν οὐδὲν ἄξιον λόγου. σιγῶσα, οὐδὲν διελέγετο. δυσθυμίη ἀνέλπιστος αὖθις εἶχεν. ἦν δέ τι καὶ ξυγγενικόν, φθινώδης.

λεπτά

Ἄρρωστος ἕβδομος.

Κυναγχικὴ, ἡ παρὰ τὰ Ἀριστίωνος, ᾗ πρῶτον ἀπὸ γλώσσης ἤρξατο. ἀσαφὴς ἡ φωνή. γλῶσσα ἐρυθρή. ἐπεξηράνθη. τῇ πρώτῃ, φρικώδης ἐπεθερμάνθη. γ ῥῖγος. πυρετὸς ὀξύς. οἴδημα ὑπέρυθρον, σκληρόν, τραχήλου καὶ στήθεος ἐξ ἀμφοτέρων. ἄκρεα ψυχρά, πελιδνά. πνεῦμα

μετέωρον

μετέωρον. ποτὸν διὰ ῥινῶν ἐχεῖτο. κατὰ πίνειν οὐκ ἠδύνατο. τὰ διαχωρήματα καὶ οὖρα ἐπέστη. δ´ πάντα παρωξύνθη. ε´, ἀπέθανε κυναγχική. ℞. Δ. Ε. Ε. Θ.

Ἄρρωστος ὄγδοος.

Τὸ μειράκιον ὃ κατέκειτο ἐπὶ ψευδέων ἀγορῇ, πῦρ ἔλαβεν ἐκ κόπων καὶ πόνων, καὶ δρόμων παρὰ τὸ ἔθος. τῇ α´, κοιλίη ταραχώδης, χολώδεσι, λεπτοῖσιν, πολλοῖσιν, οὖρα λεπτὰ ὑπομέλανα. οὐχ ὕπνωσε. διψώδης. β´, πάντα παρωξύνθη. διαχωρήματα πλείω ἀκαιρότερα. οὐχ ὕπνωσε. τὰ τῆς γνώμης ταραχώδεα. σμικρὰ ὑφίδρωσε. γ´, δυσφόρως. διψώδης. ἀσώδης. πουλὺς βληστρισμός. ἀπορίη. παρέκρουσεν. ἄκρεα πελιδνά καὶ ψυχρά. ὑποχονδρίου ἔντασις ὑπολάπαρος δὲ ἀμφοτέρων. δ´, οὐχ ὕπνωσεν ἐπὶ τὸ χεῖρον. ζ´ ἀπέθανεν. ἡλικίαν, περὶ ἔτεα κ´. ℞. Ξ. Ζ. Θ. κ.

Ἄρρωστος ἔνατος.

Ἡ παρὰ Τισαμενοῦ γυνὴ κατέκειτο, ᾗ τὰ εἰλεώδεα, δυσφόρως ὥρμησεν. ἤμεε πολλά. τὸ ποτὸν κατέχειν οὐκ ἠδύνατο. πόνοι περὶ ὑποχόνδρια. καὶ ἐν τοῖσι κάτω κατὰ κοιλίην. πόνοι. στρόφοι ξυνεχέες. οὐ διψώδης. ἐπεθερμαίνετο. ἄκρεα ψυχρὰ διὰ τέλεος. ἀσώδης. ἄγρυπνος. οὖρα, ὀλίγα, λεπτά. διαχωρήματα, ὠμὰ, λεπτὰ, ὀλίγα. ὠφελέειν οὐκ ἔτι ἠδύνατο. ἀπέθανεν.

Ἄρρωστος δέκατος.

Γυναῖκα δὲ ἐκ φθορῆς νηπίου τῶν περὶ Παντιμίδην τῇ α´ πῦρ ἔλαβεν. ἡ γλῶσσα ἐπίξηρος. διψώδης. ἄγρυπνος. κοιλίη ταραχώδης λεπτοῖσι, πολλοῖσι, ὠμοῖσι. β´ ἐπερρίγωσε. πυρετὸς ὀξύς. ἀπὸ κοιλίης, οὐχ ὕπνωσε πολλά. τρίτη, μείζους οἱ πόνοι. τετάρτη παρέκρουσεν. ἑβδόμη, ἀπέθανεν. ἡ κοιλίη διὰ παντὸς ὑγρή. διαχωρήμασι πολλοῖσι λεπτοῖσιν, ὠμοῖσιν. οὖρα ὀλίγα λεπτά. πυρετὸς καῦσος.

Ἄρρωστος ἑνδέκατος.

Ἑτέρην δὲ ἐκ φθορῆς περὶ πεντάμηνον, πῦρ ἔλαβεν. ἀρχομένη δὲ, κωματώδης ἦν. καὶ ἄγρυπνος πάλιν. ὀσφύος ὀδύνη. κεφαλῆς βάρος. β´, κοιλίη ἐπεταράχθη, ὀλίγοισι, λεπτοῖσιν, ἀκρήτοισι τὸ πρῶτον. τρίτη, πλείω, χείρω. νυκτὸς οὐκ ἐκοιμήθη. τετάρτη, παρέκρουσε. φόβοι δυσθυμίαι, δεξιῷ ἴλλαινε. ἵδρωσε, περὶ κεφαλὴν, ὀλίγῳ ψυχρῷ. ἄκρεα ψυχρά. παρωξύνθη. πολλὰ παρέλεγε. καὶ πάλιν ταχὺ κατενόει. ἄδιψος. ἄγρυπνος. κοιλίη πουλλοῖσιν ἀκρήτοισι διὰ τέλεος. οὖρα ὀλίγα, λεπτά, ὑπομέλαινα. ἄκρεα ψυχρά, ὑποπέλιδνα. ἕκτη, διὰ τῶν αὐτῶν. ἑβδόμη, ἀπέθανε φρενιτική.

Ἄρρωστος δωδέκατος.

Γυναῖκα, ἥτις κατέκειτο ἐπὶ ψευδέων ἀγορῇ, τότε τεκοῦσαν πρῶτον ἐπιπόνως ἄρσεν, πῦρ ἔλαβεν. αὐτίκα ἀρχομένην, διψώδης. ἀσώδης. καρδίην ὑπήλγει. γλῶσσα ἐπίξηρος. κοιλίη ἐπεταράχθη, λεπτοῖσιν, ὀλίγοισιν. οὐχ ὕπνωσε. β´, σμικρὰ ἐπερρίγωσε. πυρετὸς ὀξύς. μικρὰ περὶ κεφαλὴν ἵδρωσε ψυχρῷ. γ´, ἐπιπόνως ἀπὸ κοιλίης ὠμά, λεπτά, πολλὰ διῄει. δ´ ἐπερρίγωσε. πάντα παρωξύνθη. ἄγρυπνος. ε´, ἐπιπόνως. ϛ´, διὰ τῶν αὐτῶν. ἀπὸ κοιλίης δὲ ἦλθεν ὑγρὰ πολλά. ζ´, ἐπερρίγωσε. πυρετὸς ὀξύς. δίψα πουλλή. βληστρισμός. περὶ δείλην, ἵδρωσε δι᾽ ὅλου ψυχρῷ. ψύξις. ἄκρεα ψυχρά. οὐκ ἔτι ἀνεθερμαίνετο. καὶ πάλιν ἐς νύκτα ἐπερρίγωσεν. ἄκρεα οὐκ ἀνεθερμαίνοντο. οὐχ ὕπνωσε. σμικρὰ παρέκρουσε. καὶ πάλιν ταχὺ κατενόει. η´, περὶ μέσον ἡμέρης ἀνεθερμάνθη. διψώδης. κωματώδης. ἀσώδης. ἤμεσε χολώδεα, μικρά, ὑπόξανθα. νύκτα δυσφόρως. οὐκ ἐκοιμήθη. οὔρησε πουλὺ ἀθρόον οὐκ εἰδυῖα. θ´, ξυνέδωκε πάντα. κωματώδης. πρὸς δείλην, σμικρὰ ἐπερρίγωσεν. ἤμεσε μικρά, χολώδεα. ι´, ῥῖγος, πυρετὸς παρωξύνθη. οὐκ ὕπνωσεν οὐδέν. πρωΐ, οὔρησε πουλὺ, ὑπόστασιν ἔχον. ἄκρεα ἀνεθερμάνθη. ια´, ἤμεσεν ἰώδεα, χολώδεα. ἐπερρίγωσεν οὐ μετὰ πολὺ. καὶ πάλιν, ἄκρεα ψυχρά. ἐς δείλην, ἱδρώς. ῥῖγος. ἤμεσε πολλά. νύκτα, ἐπιπόνως. ιβ´. ἤμεσε πολλὰ, μέλανα. δυσώδεα. λυγμὸς πουλύς. δίψος ἐπιπόνως. ιγ´, μέλανα, δυσώδεα, πολλὰ ἤμεσε. ῥῖγος, περὶ δὲ μέσον ἡμέρης, ἄφωνος. ιδ´, αἷμα διὰ ῥινῶν, ἀπέθανε. ταύτῃ διὰ τέλεος, κοιλίη ὑγρή, φρικώδης. ἡλικίη, περὶ ἔτεα ιζ´.

Τμῆμα τρίτον. Κατάστασις λοιμώδης.

Ἔτος, νότιον ἔπομβρον. ἄπνοια διὰ τέλεος. αὐχμῶν δὲ γενομένων, τοῖς ὑπόπροσθεν χρό-

νους ἰα.

λαούδου

οἰκετίω γυναῖκ

πέμπτῃ πάντα διψώδ

ἀκρέων

οὐκ ἔχων

νους ἐπ' ἐνιαυτόν. ἐν νοτίοισι, περὶ ἀρκτοῦρον, ὕδατα πουλλά. φθινόπωρον, σκιῶδες, ἐπινέφελον, ὑδάτων πλῆθεα. χειμὼν, νότιος, ὑγρὸς, μαλακός. μετὰ δὲ ἡλίου τροπὰς, ὕστερον πολλῷ πλησίον ἰσημερίης, ὀπισθοχειμῶνες. καὶ ἤδη περὶ ἰσημερίην, βόρεια χιονώδεα, οὐ πολὺν χρόνον. ἦρ πάλιν νότιον ἄπνοον. ὕδατα πολλὰ διὰ τέλεος μέχρι κυνός. θέρος, αἴθριον, θερμόν. πνίγεα μεγάλα. ἐτήσιαι σμικρὰ διεσπασμένως ἔπνευσαν. πάλιν δὲ περὶ ἀρκτοῦρον ἐν βορείοισιν ὕδατα πολλά. γενομένου δὲ τοῦ ἔτεος νοτίου, καὶ ὑγροῦ, καὶ μαλθακοῦ, κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα, διῆγον ὑγιηρῶς, πλὴν τῶν φθινωδέων, περὶ ὧν γεγράψεται. πρωῒ δὲ τοῦ ἦρος ἅμα τοῖσι γενομένοισι ψύχεσιν, ἐρυσιπέλατα πολλὰ, τοῖσι καὶ μετὰ προφάσιος, τοῖσι δ' οὔ. κακοήθεα

μὴ πολλοὺς ἔκτεινεν. πολλοὶ φάρυγγας ἐπόνησαν. φωναὶ κακούμεναι. καῦσοι φρενιτικοί. στόματα ἀφθώδεα. αἰδοίοισι φύματα. ὀφθαλμίαι. ἄνθρακες. κοιλίαι ταραχώδεες. ἀπόσιτοι. διψώδεες, οἱ μὲν, οἱ δ' οὔ. οὖρα ταραχώδεα, πουλλὰ, κακά. κωματώδεες, τὸ πουλὺ καὶ πάλιν ἄγρυπνοι. ἀκρασίαι πουλλαί. δύσκριτα. ὕδρωπες. φθινώδεες πουλλοί. τὰ μὲν ἐπιδημήσαντα νοσήματα, ταῦτα. ἑκάστου δὲ τῶν ὑπογεγραμμένων εἰδέων, ἦσαν οἱ κάμνοντες. καὶ ἔθνησκον πολλοί. ξυνέπιπτε δὲ ἐφ' ἑκάστοισι τουτέων, ὧδε. πολλοῖσι μὲν τὸ ἐρυσίπελας μετὰ προφάσιος ἐπὶ τοῖσι τυχοῦσι, καὶ πάνυ ἐπὶ σμικροῖσι τρωματίοισιν, ἐφ' ὅλῳ τῷ σώματι. μάλιστα δὲ, τοῖσι περὶ ἑξήκοντα ἔτεα, περὶ κεφαλὴν, εἰ καὶ σμικρὸν ἀμεληθείη. πολλοῖσι δὲ καὶ ἐν θεραπείῃ ἐοῦσι, μεγάλαι φλεγμοναὶ ἐγίνοντο. καὶ τὸ ἐρυσίπελας, πολὺ, ταχὺ πάντοθεν ἐπενέμετο. τοῖσι μὲν οὖν πλείστοισιν αὐτῶν ἀποστάσιες ἐς ἐμπυήματα συνέπιπτον. σαρκῶν, καὶ νεύρων, καὶ ὀστέων ἐκπτώσιες μεγάλαι. ἦν δὲ καὶ τὸ ῥεῦμα τὸ ξυνιστάμενον οὐ πύῳ ἴκελον, ἀλλὰ σηπεδών τις ἄλλη, καὶ ῥεῦμα πουλὺ καὶ ποικίλον. οἷσι μὲν οὖν περὶ κεφαλὴν τουτέων τι ξυμπίπτοι γίνεσθαι, μαδήσιές τε ὅλης τῆς κεφαλῆς ἐγίνοντο, καὶ τοῦ γενείου. καὶ ὀστέων ψιλώματα. καὶ ἐκπτώσιες. καὶ πολλὰ ῥεύματα. ἐν πυρετοῖσί τε ταῦτα, καὶ ἄνευ πυρετῶν. ἦν δὲ ταῦτα φοβερώτερα ἢ κακίω. οἷσι γὰρ ἐς ἐμπύημα ἢ τῶν τοιουτῶν ἀφίκοιτο πεπασμὸς, οἱ πλεῖστοι τουτέων ἐσώζοντο. οἷσι δὲ ἡ μὲν φλεγμονὴ καὶ τὸ ἐρυσίπελας ἀπέλθοι, τοιαύτην δὲ ἀπόστασιν μηδεμίαν ποιήσαιτο, τουτέων ἀπώλλυντο πουλλοί. ὁμοίως δὲ καὶ ὅποι ἄλλῃ τοῦ σώματος πλανηθείη, ξυνέπιπτε ταῦτα. πολλοῖσι μὲν γὰρ βραχίων, καὶ πῆχυς ὅλος περιερρύη. οἷσι δ' ἐπὶ τὰ πλευρὰ, ταῦτα ἐκακοῦτο ἢ τῶν ἔμπροσθέν τι ἢ τῶν ὄπισθεν. οἷσι δὲ ὅλος ὁ μηρὸς, ἢ τὰ περὶ κνήμην ἐψιλοῦτο, καὶ πούς ὅλος. ἦν δὲ πάντων χαλεπώτατον τῶν τοιούτων, ὅτε περὶ ἥβην καὶ αἰδοῖα γένοιτο. καὶ τὰ μὲν περὶ ἕλκεα καὶ μετὰ προφάσιος τοιαῦτα. πολλοῖσι δὲ ἐν πυρετοῖσι καὶ πρὸ πυρετοῦ, καὶ ἐπὶ πυρετοῖσι ξυνέπιπτεν. ἦν δὲ καὶ τουτέων ὅσα μὲν ἀπόστασιν ποιήσαιτο διὰ τοῦ ἐκπυῆσαι, ἢ κατὰ κοιλίην ταραχή τις ἐπίκαιρος, ἢ χρηστῶν οὔρων διάδοσις γένοιτο, διὰ τούτων λελύσθαι. οἷσι δὲ μηδὲν τουτέων ξυμπίπτοι, ἀσήμως δὲ ἀφανιζομένων, θανατώδεα γίνεσθαι. πολὺ μὲν οὖν τοῖσι πλείστοισι ξυνέπιπτε τὰ περὶ τὸ ἐρυσίπελας τοῦ ἦρος. παρέπιπτε δὲ καὶ διὰ τοῦ θέρεος, καὶ ὑπὸ φθινόπωρον. πολλὰ δὲ ταραχὴ πισὶ καὶ τὰ περὶ τὸν φάρυγγα φύματα. καὶ φλεγμοναὶ γλώσσης. καὶ τὰ παρ' ὀδόντας ἀποστήματα. φωναί τε πολλοῖσιν ἐπεσήμαινον, κακούμεναι καὶ κατατίλλουσαι. πρῶτον μὲν φθινώδεσιν ἀρχομένοισιν, ἀτὰρ καὶ τοῖσι καυσώδεσι, καὶ τοῖσιν φρενιτικοῖσιν. ἤρξαντο μὲν οὖν οἱ καῦσοι, πρωῒ τοῦ ἦρος, καὶ τὰ φρενιτικὰ, μετὰ τὰ γενόμενα ψύχεα. καὶ πλεῖστοι τηνικαῦτα διενόσησαν. ὀξέα δὲ τούτοισι καὶ θανατώδεα, ξυνέπιπτεν. ἦν δὲ ἡ κατάστασις τῶν γενομένων καύσων, ὧδε. ἀρχόμενοι κωματώδεες, ἀσώδεες, φρικώδεες. πυρετὸς ὀξύς, οὐ διψώδεες λίην. οὐ παράληροι. ἀπὸ ῥινῶν ἔσταξε μικρά. οἱ παροξυσμοὶ τοῖσιν πλείστοισιν, ἐν ἀρτίῃσι. περὶ δὲ τοὺς παροξυσμοὺς, λήθη καὶ ἄφεσις, καὶ ἀφωνίη. ἄκρεά τε τούτοισιν, αἰεὶ μὲν ψυχρότερα ποδῶν καὶ χειρῶν. πολὺ δὲ περὶ τοὺς παροξυσμοὺς μάλιστα. πάλιν τε βραδέως καὶ οὐ καλῶς ἀνεθερμαίνοντο. καὶ πάλιν κατενόουν καὶ διελέγοντο. κατεῖχε δὲ ἢ τὸ κῶμα ξυνεχὲς, οὐχ ὑπνῶδες, ἢ μετὰ πόνων ἄγρυπνοι. κοιλίαι ταραχώδεες τοῖσι πλείστοισι τουτέων, διαχωρήμασιν ὠμοῖσι, λεπτοῖσι, πολλοῖσι. οὖρα πολλὰ, λεπτά. κρίσιμον οὐδὲ χρηστὸν οὐδὲν ἔχοντα. οὐδὲ ἄλλο κρίσιμον οὐδὲν τοῖσιν οὕτως ἔχουσιν ἐγένετο. οὔτε γὰρ ἡμορράγει καλῶς, οὔτε τις ἄλλη τῶν εἰθισμένων ἀπόστασις ἐγίνετο κρίσιμος. ἔθνησκόν τε ἕκαστος, ὡς τύχοι πεπλανημένως τὰ πολλὰ περὶ τὰς κρίσιας. ἐκ πολλοῦ δέ τινες ἄφωνοι. ἱδρῶντες πολλοί. τοῖσι μὲν ὀλεθρίως ἔχουσι, ξυνέπιπτε ταῦτα. παραπλήσια δὲ καὶ τοῖσι φρενιτικοῖσιν. ἄδιψοι δὲ πάνυ οὗτοι ἦσαν. οὐδ' ἐξεμάνη τῶν φρενιτικῶν οὐδεὶς, ὥσπερ ἐπ' ἄλλοι-

σιν. ἀλλ'

σιν. ἀλλ' ἅμα τινὶ καταφορῇ κακῇ νωθρῇ, βαρέως ἀπώλλυντο. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι πυρετοὶ περὶ ὧν γεγράψεται. στόματα πολλοῖσιν ἀφθώδεα, ἑλκώδεα. ῥεύματα περὶ τὰ αἰδοῖα πολλά. ἑλκώματα. φύματα, ἔξωθεν, ἔσωθεν. τὰ περὶ βουβῶνας. ὀφθαλμίαι ὑγραί. μακραί. χρόνια μετὰ πόνων. ἐπιφύσιες βλεφάρων ἔξωθεν, ἔσωθεν. πολλῶν φθείροντες τὰς ὄψιας, ἃ σῦκα ἐπονομάζουσιν. ἐφύετο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἑλκέων πολλά. καὶ αἰδοίοισιν ἄνθρακες πολλοὶ κατὰ θέρος. καὶ ἄλλα, ἃ σὴψ καλέεται. ἐκθύματα μεγάλα. ἕρπητες πολλοῖσι μεγάλοι. τὰ δὲ κατὰ κοιλίην πολλοῖσι πολλὰ καὶ βλαβερὰ συνέβαινε. πρῶτον μὲν τεινεσμοὶ πολλοῖσιν ἐπιπόνως. πλείστοισι δὲ παιδίοισι. καὶ πᾶσιν ὅσοι πρὸ ἥβης. καὶ ἀπώλλυντο τὰ πλεῖστα τούτων. λειεντερικοὶ πολλοί. δυσεντερικοὶ. οὐδ' οὗτοι λίην ἐπιπόνως. τὰ δὲ χολώδεα, καὶ λιπαρὰ, καὶ λεπτὰ, καὶ ὑδατώδεα, πολλοῖσι μὲν αὐτὸ τὸ νούσημα ἐς τοῦτο κατέσκηψεν, ἄνευ τε πυρετοῦ, καὶ ἐν πυρετοῖσι μετὰ πόνων. στρόφοι καὶ ἀνειλήσιες κακοήθεες. τῶν πολλῶν ἐνόντων τε καὶ ἐπισχόντων διέξοδοι. τάτε διεξιόντα, πόνους οὐ λύοντα, τοῖσι δὲ προσφερομένοισι δυσκόλως ὑπακούοντα. καὶ γὰρ αἱ καθάρσιες τοὺς πλείστους προσέβλαπτον. τῶν δὲ οὕτως ἐχόντων, πολλοὶ μὲν ὀξέως ἀπώλλυντο. πολλοῖσι δὲ καὶ μακρότερα διῆγεν. ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι, πάντες καὶ οἱ τὰ μακρὰ νοσέοντες καὶ οἱ τὰ ὀξέα, ἐκ τῶν κατὰ κοιλίην ἀπέθνησκον μάλιστα. πάντας γὰρ, κοιλίη συναπήνεγκεν. ἀπόσιτοι δὲ πάντες μὲν ἐγένοντο καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖσι προγεγραμμένοισιν, οἷς ἐγὼ οὐδέπω ποτὲ ἐνέτυχον. πολλοὶ δὲ μάλιστα αὐτοί. καὶ οἱ ἐκ τοιούτων. καὶ ἐκ τῶν ἄλλων δὲ, οἱ καὶ ὀλεθρίως ἔχοιεν. διψώδεες οἱ μὲν. οἱ δὲ οὔ. τῶν ἐν πυρετοῖσι καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν, οὐδεὶς ἀκαίρως, ἀλλ' ἦν κατὰ πόσιν διαιτᾷν ὡς ἤθελες. οὖρα δὲ πολλὰ μὲν, τὰ διεξιόντα ἦν, οὐκ ἐκ τῶν προσφερομένων ποτῶν, ἀλλὰ πολλὸν ὑπερβάλλοντα. πολλὴ δέ τις καὶ τῶν οὔρων κακότης ἦν τῶν ἀπιόντων. οὔτε γὰρ πάχος, οὔτε πεπασμοὺς, οὔτε καθάρσιας χρηστὰς εἶχεν. ἐπὶ πολλοῖσι γὰρ αἱ κατὰ κύστιν καθάρσιες χρησταὶ γενόμεναι, ἀγαθόν. ἐσήμαινον δὲ τοῖσι πλείστοισι, σύντηξιν, καὶ ταραχὴν, καὶ πόνους, καὶ ἀκρισίας. κωματώδεες δὲ μάλιστα οἱ φρενιτικοὶ, καὶ οἱ καυσώδεες ἦσαν. ἀτὰρ καὶ ἐπὶ τοῖσιν ἄλλοισι νουσήμασι πᾶσι τοῖσι μεγίστοισιν, ὅτι μετὰ πυρετοῦ γίνοιτο. διὰ παντὸς δὲ τοῖσι πλείστοισιν, ἢ βαρὺ κῶμα παρείπετο, ἢ μικροὺς καὶ λεπτοὺς ὕπνους κοιμᾶσθαι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πυρετῶν ἐπεδήμησαν εἴδεα. τριταίων. τεταρταίων. νυκτερινῶν. ξυνεχέων. μακρῶν. πεπλανημένων. ἀσωδέων. ἀκαταστάτων. ἅπαντες δὲ οὗτοι, μετὰ πολλῆς ἐγίνοντο ταραχῆς. κοιλίαι τε γὰρ τοῖσι πλείστοισι ταραχώδεες. φρικώδεες. ἱδρῶτες οὐ κρίσιμοι. καὶ τὰ τῶν οὔρων ὡς ὑπογέγραπται. μακρὰ δὲ τοῖσι πλείστοισι τουτέων. οὐδὲ γὰρ αἱ γινόμεναι τουτέοισιν ἀποστάσιες, ἐκεῖνον ὥσπερ ἐπὶ τοῖσιν ἄλλοισι. δύσκριτα μὲν πᾶσι πάντα ἐγίνετο. καὶ ἀκρισίαι, καὶ χρόνια. πολὺ δὲ μάλιστα τούτοισιν. ἔκρινε δὲ τουτέων ὀλίγοισι, περὶ ὀγδοήκοντα. τοῖσι δὲ πλείστοισιν, ὡς ἔτυχεν ἐξέλιπεν. ἔθνησκον δὲ τουτέων ὀλίγοι ὑπὸ ὕδρωπος, ὀρθοστάδην. πολλοῖσι δὲ καὶ ἐπὶ τοῖσιν ἄλλοισι νουσήμασιν, οἰδήματα προσώχλει. πολὺ δὲ μάλιστα τοῖσι φθινώδεσι. μέγιστον δὲ καὶ χαλεπὸν, καὶ πλείστους ἔκτεινε τὸ φθινῶδες. πολλοὶ γὰρ τινὲς ἀρξάμενοι κατὰ χειμῶνα, πολλοὶ μὲν κατεκλίθησαν. οἱ δὲ αὐτέων ὀρθοστάδην ὑπέφερον. τὸ πρωῒ δὲ τοῦ ἦρος ἔθνησκον οἱ πλεῖστοι τῶν κατακλιθέντων. τῶν δὲ ἄλλων, ἐξέλιπον μὲν αἱ βῆχες οὐδενί. ὑπεδίδοσαν δὲ κατὰ θέρος. ὑπὸ δὲ τὸ φθινόπωρον, κατεκλίθησαν πάντες, καὶ πολλοὶ ἔθνησκον. μακρὰ δὲ τούτων οἱ πλεῖστοι διενόσησαν. ἤρξατο μὲν οὖν τοῖσι πλείστοισι τούτων ἐξαίφνης ἐκ τούτων, κακοῦσθαι. φρικώδεες πυκνά. πολλάκις πυρετοὶ ξυνεχέες. ὀξέες. ἱδρῶτες τε ἄκαιροι. πολλοὶ ψυχροὶ διὰ τέλεος. πολλὴ ψύξις. καὶ μόλις πάλιν ἀναθερμαινόμενοι. κοιλίαι ποικίλως ἐφιστάμεναι. καὶ πάλιν ταχὺ καθυγραινόμεναι. καὶ τῶν περὶ πλεύμονα πάντων, διάδοσις κάτω. πλῆθος οὔρων οὐ χρηστῶν. ξυντήξιες κακαί. αἱ δὲ βῆχες ἐνῆσαν μὲν, διὰ τέλεος πολλαὶ, καὶ πολλὰ ἀνάγουσαι πέπονα καὶ ὑγρὰ, μετὰ πόνων δὲ οὐ λίην. ἀλλ' εἰ καὶ ὑπεπόνεον, πάνυ πρηέως πᾶσιν ἡ κάθαρσις ἡ ἀπὸ πλεύμονος ἐγίνετο. φάρυγγες οὐ λίην δακνώδεες. οὐδὲ ἁλμυρώδεες οὐδὲν ἠνώχλεον. τὰ μέντοι γλίσχρα, καὶ λευκὰ, καὶ ὑγρὰ, καὶ ἀφρώδεα πολλὰ ἀπὸ κεφαλῆς κατήει. πολὺ δὲ μέγιστον κακὸν παρείπετο καὶ τούτοισι καὶ τοῖσιν ἄλλοισι τὰ περὶ τὴν ἀποσιτίην, καθάπερ ὑπογέγραπται. οὐδὲ γὰρ ποτῶν μετὰ τροφῆς ἡδέως εἶχον, ἀλλὰ πάνυ διῆγον ἀδίψως. βάρος σώματος. κωματώδεες. τοῖσι πλείστοισιν αὐτέων οἴδημα, καὶ ἐς ὕδρωπα περιΐσταντο. φρικώδεες. παράληροι περὶ θάνατον. εἶδος δὲ τῶν φθινωδέων ἦν, τὸ λεῖον. τὸ ὑπόλευκον. τὸ φακῶδες. τὸ ὑπέρυθρον. τὸ χαροπόν.

λευκοφλεγματίαι

λευκοφλεγματίαι. περιεγώδεες. ἢ γυναῖκες, οὕτω. τὸ μελαγχολικόν τε καὶ ὕφαιμον. οἱ καῦσοι. καὶ τὰ φρενιτικά, καὶ τὰ δυσεντεριώδεα τούτων ἅπτετο. τεινεσμοὶ νέοισι. φλεγματώδεσιν αἱ μακραὶ διάῤῥοιαι καὶ τὰ δριμέα διαχωρήματα, καὶ λιπαρὰ πικροχόλοισιν. ἦν δὲ πᾶσι τοῖσιν ὑπογεγραμμένοισι, χαλεπώτατον μὲν, τὸ ἔαρ, καὶ πλείστους ἀπέκτεινε. τὸ δὲ θέρος, ῥήϊστον, καὶ ἐλάχιστοι ἀπώλλοντο. τοῦ δὲ φθινοπώρου καὶ ὑπὸ πληϊάδα πάλιν ἔθνησκον οἱ πολλοὶ τεταρταῖοι.

Ἑκκαίδεκα ἄῤῥωστοι. Πρῶτος.

Ἐν Θάσῳ τὸν Παρίωνα, ὃς κατέκειτο ὑπὲρ Ἀρτεμισίου, πυρετὸς ἔλαβεν ὀξύς. κατ᾽ ἀρχὰς δὲ ξυνεχής, καυσώδης. διψώδης. ἀρχόμενος κωματώδης. καὶ αὖθις ἄγρυπνος. κοιλίη ταραχώδης ἐν ἀρχῇσιν. οὖρα λεπτά. ϛ΄, οὔρησεν ἐλαιώδεες. παρέκρουσεν. ζ΄, παρωξύνθη πάντα. οὐδὲν ἐκοιμήθη. ἀλλ᾽ οὖρά τε ὅμοια, καὶ τὰ τῆς γνώμης ταραχώδεα. ἀπὸ δὲ κοιλίης, χολώδεα λιπαρὰ διῆλθεν. εἶτα τῇ θ΄, σμικρὸν ἀπὸ ῥινῶν ἔσταξεν. ἤμεσεν ἰώδεα ὀλίγα. σμικρὰ ἐκοιμήθη. θ΄ διὰ τῶν αὐτῶν. ι΄, πάντα ξυνέδωκεν. ια΄, ἵδρωσεν οὐ δι᾽ ὅλου. περιέψυξε μὲν, ταχὺ δὲ πάλιν ἀνεθερμάνθη. ιβ΄, πυρετὸς ὀξύς. διαχωρήματα χολώδεα. λεπτά, πολλά. οὔροισιν ἐναιώρημα. παρέκρουσεν. ιζ΄, ἐπιπόνως. οὔτε γὰρ ὕπνοι, οὔτε πυρετὸς ἐπέτεινεν. κ΄, ἵδρωσε δι᾽ ὅλου. ἄγρυπνος. διαχωρήματα χολώδεα. ἀπόσιτος. κωματώδης. κδ΄ ὑπέστρεψε. λδ΄ ἄπυρος. κοιλίη οὐ συνίστατο. καὶ πάλιν ἀνεθερμάνθη. μ΄, ἄπυρος. κοιλίη ξυνέστη χρόνον οὐ συχνόν. ἀπόσιτος. σμικρὰ πάλιν ἐπύρεξε. καὶ διὰ παντὸς πεπλανημένως. ἄπυρος τὰ μὲν, τὰ δ᾽ οὔ. εἰ γάρ τοι διαλείποι καὶ διακουφίσειεν, πάλιν ὑπέστρεφε. σιτίοισί τε πουλλοῖσι, καὶ φαύλοισι προσεχρῆτο. ὕπνοι κακοὶ περὶ τὰς ὑποστροφάς. παρέκρουσεν. οὖρα πάχος μὲν ἔχοντα οὔρει τηνικαῦτα. ταραχώδεα δὲ καὶ πονηρά, καὶ κατὰ κοιλίην συνιστάμενα. καὶ πάλιν διαλυόμενα. πυρέτια ξυνεχέα. διαχωρήματα πουλλά, λεπτά. ἐν δὲ τῇ ρκ΄ ἡμέρῃ ἀπέθανε. τούτῳ κοιλίη ξυνεχέως ἀπὸ τῆς πρώτης ὑγρὴ χολώδεσιν, ὑγροῖσι, πολλοῖσιν ἦν. ἢ ξυνισταμένη, ἐν ζέουσι καὶ ἀπέπτοισιν. οὖρα διὰ τέλεος κακὰ κωματώδεα, τὰ πλεῖστα μετὰ πόνων. ἄγρυπνος. ἀπόσιτος. συνεχέως καῦσος.

Ἄῤῥωστος δεύτερος.

Ἐν Θάσῳ τὴν κατακειμένην παρὰ τὸ ψυχρὸν, ἐκ τοῦ τόκου θυγατέρα τεκοῦσαν, καὶ καθάρσιος μὴ γινομένης, πυρετὸς ὀξὺς φρικώδης τριταίην ἔλαβεν. ἐκ χρόνου δὲ πολλοῦ πρὸ τοῦ τόκου πυρετώδης ἦν κατακλινὴς ἀπόσιτος. μετὰ δὲ τὸ γενόμενον ῥῖγος, ξυνεχέες, ὀξέες, φρικώδεες οἱ πυρετοί. η΄, πολλὰ παρέκρουσε, καὶ τὰς ἐχομένας. καὶ ταχὺ πάλιν κατενόει. κοιλίη ταραχώδης, πουλλοῖσι, λεπτοῖσιν, ὑδατοχόλοις. ἄδιψος. ια΄, κατενόει. κωματώδης δὲ ἦν. οὖρα πολλὰ λεπτὰ καὶ μέλανα. ἄγρυπνος. κ΄, σμικρὰ περιέψυξε. καὶ ταχὺ πάλιν ἀνεθερμάνθη. σμικρὰ παρέλεγεν. ἄγρυπνος. τὰ κάτω κοιλίης, ἦν τῶν αὐτῶν. οὖρα, ὑδατώδεα, πουλλά. κζ΄, ἄπυρος. κοιλίη ξυνέστη. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον ἰσχίου δεξιοῦ ὀδύνη ἰσχυρὴ, χρόνον πουλύν. πυρετοὶ πάλιν παρείποντο. καὶ οὖρα ὑδατώδεα. μ΄, τὰ μὲν περὶ τὸ ἰσχίον, ἐπεκούφισε. βῆχες δὲ ξυνεχέες ὑγραὶ πολλαί. κοιλίη ξυνέστη. ἀπόσιτος. οὖρα ἦν τῶν αὐτῶν. οἱ δὲ πυρετοὶ τὸ μὲν ὅλον, οὐκ ἐκλείποντες. πεπλανημένως δὲ παροξυνόμενοι. τὰ μὲν, τὰ δ᾽ οὔ. ξ΄, αἱ μὲν βῆχες ἀσήμως ἐξέλιπον, οὔτε γάρ τις πτυάλων πεπασμὸς ἐγίνετο, οὔτε ἄλλη τῶν εἰθισμένων ἀπόστασις. σιαγὼν δὲ ἡ ἐκ τῶν ἐπὶ δεξιά, κατεσπάσθη. κωματώδης. παρέλεγε πάλιν. καὶ ταχὺ κατενόει. πρὸς δὲ τὰ γεύματα, ἀπονενοημένως εἶχεν. ἡ σιαγὼν μὲν ἐπανῆκεν. ἡ κοιλίη δὲ, χολώδεα σμικρὰ διέδωκεν. ἐπύρεσσεν ὀξυτέρως. φρικώδης. καὶ τὰς ἐχομένας ἄφωνος. καὶ πάλιν κατενόει καὶ διελέγετο. καὶ ὀγδοηκοστῇ, ἀπέθανε. ταύτῃ τὰ τῶν οὔρων διὰ τέλεος ἦν μέλανα, καὶ λεπτά, καὶ ὑδατώδεα. καὶ κῶμα παρείπετο. ἄσιτος. ἄθυμος. ἄγρυπνος. ὀργαί. δυσφορίαι. τὰ περὶ τὴν γνώμην μελαγχολικά.

Ἄῤῥωστος τρίτος.

Ἐν Θάσῳ, Πυθίωνα ὃς κατέκειτο ὑπεράνω τοῦ Ἡρακλέος, ἐκ πόνων καὶ κόπων καὶ διαίτης γινομένης ἀμελοῦς, ῥῖγος μέγα, καὶ πυρετὸς ὀξὺς ἔλαβε. γλῶσσα ἐπίξηρος. διψώδης. χολώδης. οὐχ ὕπνωσεν. οὖρα ὑπομέλανα. ἐναιώρημα μετέωρον. οὐχ ἱδρύετο. β΄, περὶ μέσον ἡμέρας, ψύξις ἀκρέων. τὰ περὶ χεῖρας καὶ κεφαλὴν μᾶλλον. ἄναυδος. ἄφωνος. βραχύπνοος. ἐπὶ

χρόνον

χρόνον πουλὺν ἀνεθερμάνθη. δίψα. νύκτα δι' ἡσυχίης. ἵδρωσε περὶ κεφαλὴν σμικρά. γ´ ἡμέρῃ δι' ἡσυχίης. ὀψὲ περὶ ἡλίου δυσμὰς, ἐπεψύχθη σμικρά. ταραχὴ νυκτὸς ἐπίπονος, οὐδὲν ὕπνωσεν. ἀπὸ δὲ κοιλίης, μικρὰ ξυνεστηκότα κόπρανα διῆλθε. δ´ πρωῒ, δι' ἡσυχίης. περὶ δὲ μέσον ἡμέρης, πάντα παρωξύνθη. ψύξις. ἄναυδος. ἄφωνος. ἐπὶ τὸ χεῖρον. ἀνεθερμάνθη. μετὰ χρόνον, οὔρησε μέλανα ἐναιώρημα ἔχοντα. νύκτα δι' ἡσυχίης ἐκοιμήθη. πέμπτῃ, ἔδοξε κουφίζεσθαι. περὶ δὲ κοιλίην, βάρος μετὰ πόνου. διψώδης. νύκτα ἐπιπόνως. ἕκτῃ πρωῒ μὲν, δι' ἡσυχίης. δείλης δὲ, οἱ πόνοι μέζους. παρωξύνθη. ἀπὸ δὲ κοιλίης ὀψὲ κλυσματίου καλῶς διῆλθε. νυκτὸς, ἐκοιμήθη. ζ´ ἡμέρῃ, ἀσώδης. ὑπεδυσφόρει. οὔρησεν ἐλαιώδεα. νυκτὸς ταραχὴ πολλή. παρέλεγεν. οὐδὲν ἐκοιμᾶτο. ὀγδόῃ πρωῒ μὲν, ἐκοιμήθη σμικρά. ταχὺ δὲ, ψύξις. ἀφωνίη. λεπτὸν πνεῦμα καὶ μινυθῶδες. ὀψὲ δὲ πάλιν ἀνεθερμάνθη. παρέκρουσεν. ἤδη δὲ πρὸς ἡμέρην σμικρὰ ἐκουφίσθη. διαχωρήματα, ἄκρητα, σμικρὰ, χολώδεα. θ´, κωματώδης. ἀσώδης. ὅτε διεγείροιτο, οὐ λίην διψώδης. περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς, ἐδυσφόρει. παρέλεγε. νύκτα κακήν. ι´ πρωῒ, ἄφωνος. πολλὴ ψύξις. πυρετὸς ὀξύς. πολὺς ἱδρώς. ἔθανεν. ἐν ἀρτίῃσιν οἱ πόνοι τούτῳ.

Ἄρρωστος τέταρτος.

Ὁ φρενιτικὸς τῇ πρώτῃ κατακλιθεὶς, ἤμεσεν ἰώδεα, πολλὰ, λεπτά. πυρετὸς φρικώδης. πολὺς ἱδρὼς, ξυνεχὴς δι' ὅλου. κεφαλῆς καὶ τραχήλου βάρος, μετ' ὀδύνης. οὖρα λεπτά. ἐναιωρήματα σμικρὰ, διεσπασμένα. οὐχ ἵδρυσεν. ἀπὸ δὲ κοιλίης διεκόπρισεν ἀθρόα. πολλὰ παρέκρουσεν. οὐδὲν ὕπνωσε. β´ πρωῒ, ἄφωνος. πυρετὸς ὀξύς. ἵδρωσεν. οὐ διέλιπεν. παλμοὶ δι' ὅλου τοῦ σώματος. νυκτὸς σπασμοί. γ´, παρωξύνθη πάντα. δ´, ἀπέθανεν.

Ἄρρωστος πέμπτος.

Ἐν Λαρίσῃ φαλακρὸς, μηρὸν δεξιὸν ἐπόνησεν ἐξαίφνης. τῶν δὲ προσφερομένων οὐδὲν ὠφέλει. τῇ πρώτῃ πυρετὸς ὀξύς. καυσώδης. ἀτρεμέως εἶχεν. οἱ δὲ πόνοι, παρέποντο. β´ τοῦ μηροῦ μὲν ὑφίεσαν οἱ πόνοι. ὁ δὲ πυρετὸς ἐπέτεινεν. ὑπεδυσφόρει. οὐκ ἐκοιμᾶτο. ἄκρεα ψυχρά. οὔρων πλῆθος διῄει οὐ χρηστῶν. γ´ τοῦ μηροῦ μὲν ὁ πόνος ἐπαύσατο. παρακοπὴ δὲ τῆς γνώμης, καὶ ταραχὴ, καὶ πολὺς βληστρισμός. δ´ περὶ μέσον ἡμέρης, ἔθανεν ὀξυτάτως.

Ἄρρωστος ἕκτος.

Ἐν Ἀβδήροισι Περικλέα, νοῦσος ἔλαβεν ὀξὺς, ξυνεχὴς μετὰ πόνου. δίψα πολλή. ἄση. ποτὸν κατέχειν οὐκ ἠδύνατο. ἦν δὲ ὑπόσπληνός τε καὶ καρηβαρικός. τῇ πρώτῃ, ἡμορράγησεν ἐξ ἀριστεροῦ. πουλὺς μέντοι ὁ πυρετὸς ἐπέτεινεν. οὔρησε πολὺ, θολερὸν, λευκόν. κείμενον οὐ καθίστατο. β´, πάντα παρωξύνθη. τά γε μέντοι οὖρα, παχέα μὲν ἦν. ἱδρυμένα δὲ μᾶλλον. καὶ τὰ περὶ τὴν ἄσην ἐκούφισεν. ἐκοιμήθη. γ´, πυρετὸς ἐμαλάχθη. οὔρων πλῆθος, πέπονα, πολλὴν ὑπόστασιν ἔχοντα. νύκτα δι' ἡσυχίης. περὶ μέσον ἡμέρης, ἵδρωσε πολλῷ θερμῷ. τετάρτῃ δι' ὅλου. ἄπυρος ἐκρίθη, οὐχ ὑπέστρεψεν ὀξύ. — πυρετὸς

Ἄρρωστος ἕβδομος.

Ἐν Ἀβδήροισι τὴν παρθένον, ἣ κατέκειτο ἐπὶ τῆς ἱερῆς ὁδοῦ, πυρετὸς καυσώδης ἔλαβε. ἦν δὲ διψώδης, καὶ ἄγρυπνος. κατέβη δὲ τὰ γυναικεῖα, πρῶτον αὐτῇ. ς´, ἄση πολλή. ἔρευθος, φρικώδης. ἀλύουσα. ζ´ διὰ τῶν αὐτῶν. οὖρα λεπτὰ μὲν, εὔχροα δέ. τὰ περὶ τὴν κοιλίην, οὐκ ἠνώχλει. η´, κώφωσις. πυρετὸς ὀξύς. ἄγρυπνος. ἀσώδης. φρικώδης. κατενόει. οὖρα ὅμοια. ἐνάτῃ διὰ τῶν αὐτῶν καὶ τὰς ἑπομένας. οὕτως ἡ κώφωσις παρέμενε. ι´ δὲ τὰ τῆς γνώμης ταραχώδεα. ὁ πυρετὸς ξυνέδωκε. ιζ´, διὰ τῶν ῥινῶν ἐῤῥύη πουλύ. ἡ κώφωσις, σμικρὰ ξυνέδωκε. καὶ τὰς ἑπομένας, ἄση. κωφότης ἐνῆν. καὶ παράληρος. κ´, ποδῶν ὀδύνη. κωφότης παράληρος. ἀπέλιπεν. ἡμορράγησεν μικρὰ διὰ ῥινῶν. ἵδρωσεν ἄπυρος. κδ´, ὁ πυρετὸς ὑπέστρεψεν. κώφωσις πάλιν. ποδῶν ὀδύνη. παρέμενε παρακοπή. κζ´ ἵδρωσε πολλῷ ἄπυρος. ἡ κώφωσις ἐξέλιπεν. ἡ τῶν ποδῶν ὑπέμενεν ὀδύνη. τὰ δ' ἄλλα τελέως ἐκρίθη. — λ ὀξὺς καὶ — φοινικώδης

ἄρρωστος ὄγδοος.

Ἐν Ἀβδήροισιν Ἀναξίωνα, ὃς κατέκειτο παρὰ τὰς Θρηϊκίας πύλας, πυρετὸς ὀξὺς ἔλαβεν. πλευροῦ ὀδύνη δεξιοῦ συνεχής. ἔβησσε ξηρά. οὐδ' ἔπτυε τὰς πρώτας, διψώδης. ἄγρυπνος. οὖρα εὔχροα, πουλλὰ, λεπτά. ς´ παράληρος. πρὸς δὲ τὰ θερμάσματα, οὐδὲν ἐνεδίδου. ζ´ ἐπιπόνως. ὅ γε πυρετὸς ἐπέτεινεν. οὔτε πόνοι οὐ ξυνεδίδοσαν. αἵ τε βῆχες ἠνώχλουν. δύσπνοός τε ἦν. ὀγδόῃ, ἀγκῶνα ἔτεμον. ἐρρύη πολλὸν οἷον δεῖ. ξυνέδωκαν μὲν οἱ πόνοι. αἱ μέντοι βῆχες, — λ ἡμέρας

αἱ

ξηραὶ παρέπιπτον. ιαʹ, ξυνέδωκαν οἱ πυρετοί. σμικρὰ περὶ κεφαλὴν ἵδρωσεν. ὑπὸ βῆχες. καὶ τὰ ἀπὸ πλεύμονος ὑγρότερα. ιζʹ ἤρξατο σμικρὰ, πέπονα, πτύειν. ἐκουφίσθη. διψώδης δὲ ἦν. καὶ τῶν ἀπὸ πλεύμονος οὐ χρησταὶ αἱ καθάρσιες. κʹ, ἵδρωσεν ἄπυρος. μετὰ δὲ κρίσιν ἐκουφίσθη. κζʹ, ὁ πυρετὸς ὑπέστρεψεν. ἐβήσσεν. ἀνῆγε πέπονα πολλά. οὔροισιν ὑπόστασις πολλὴ λευκή. ἄδιψος ἐγένετο. ὕπνοι. λδʹ ἵδρωσε δι' ὅλου, ἄπυρος. ἐκρίθη πάντα.

, ἐπιφέρων ἐγένετο

αὔπνοις

Ἄῤῥωστος ἔνατος.

Ἐν Ἀβδήροις Ἡρόπυθος. κεφαλὴν ὀρθοστάδην ἐπιπόνως εἶχεν. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον κατεκλίθη. ᾤκει πλησίον τῆς ἄνω ἀγωγῆς. πυρετὸς ἔλαβε καυσώδης, ὀξύς. ἔμετοι τὸ κατ' ἀρχὰς, πολλῶν χολωδέων. διψώδης. πολλὴ δυσφορίη. οὖρα λεπτά, μέλανα. ἐναιώρημα μετέωρον, ὅτε μὲν, ὅτε δ' οὔ. νύκτα ἐπιπόνως. πυρετὸς ἄλλοτε ἀλλοίως παροξυνόμενος. τὰ πλεῖστα ἀτάκτως. περὶ δὲ ιδʹ, κώφωσις. οἱ πυρετοὶ ἐπετείνοντο. οὖρα διὰ τῶν αὐτῶν. κʹ, πολλὰ παρέκρουσε. καὶ τὰς ἐπομένας. μʹ, διὰ ῥινῶν ἡμοῤῥάγησε πουλύ. καὶ κατενόει μᾶλλον. ἡ κώφωσις, ἐνῆν μὲν, ἧσσον δέ. οἱ πυρετοὶ ξυνέδωκαν. ἡμοῤῥάγει τὰς ἐπομένας, πυκνὰ καὶ κατ' ὀλίγον. περὶ δὲ τὴν ξʹ αἱ μὲν αἱμοῤῥαγίαι, ἀπεπαύσαντο. ἰσχίου δὲ δεξιοῦ, ὀδύνη ἰσχυρή. καὶ οἱ πυρετοὶ ἐπετείνοντο. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον, πόνοι τῶν κάτω πάντων. ξυνέπιπτε δὲ ἢ τοὺς πυρετοὺς εἶναι μείζους, καὶ τὴν κώφωσιν πολλήν. ἢ ταῦτα μὲν ὑφίεναι καὶ κουφίζειν, τῶν δὲ κάτω περὶ ἰσχία, μείζους εἶναι τοὺς πόνους. ἤδη δὲ περὶ τὴν ὀγδοηκοστὴν, ξυνέδωκε μὲν πάντα. ξυνέλιπε δὲ οὐδέν. οὖρα τε γὰρ εὔχροα καὶ πλείους ὑποστάσιας ἔχοντα, κατέβαινεν. οἱ παράληροί τε μείους ἦσαν. περὶ δὲ ἑκατοστὴν, κοιλίη πολλοῖσι χολώδεσιν ἐπεταράχθη. καὶ ᾔει χρόνον οὐκ ὀλίγον πολλὰ τοιαῦτα. καὶ πάλιν δυσεντεριώδεα, μετὰ πόνου. τῶν δὲ ἄλλων, ῥᾳστώνη. τὸ δὲ σύνολον, οἵ τε πυρετοὶ ἐξέλιπον, καὶ ἡ κώφωσις ἐπαύσατο. ἐν ἑκατοστῇ, τελέως ἐκρίθη καῦσος.

ἄῤῥωστος δέκατος.

Ἐν Ἀβδήροισι Νικόδημον ἐξ ἀφροδισίων καὶ ποτῶν, πῦρ ἔλαβεν. ἀρχόμενος δὲ ἦν ἀσώδης. καὶ καρδιαλγικός. διψώδης. γλῶσσα ἐπεκαύθη. οὖρα λεπτὰ μέλανα. βʹ, ὁ πυρετὸς παρωξύνθη. φρικώδης. ἀσώδης. οὐδὲν ἐκοιμήθη. ἤμεσε χολώδεα ξανθά. οὖρα ὅμοια. νύκτα δ' ἡσυχίης. ὕπνωσε. γʹ, ὑφῆκε πάντα, ῥᾳστώνη δὲ ἦν. περὶ ἡλίου δυσμὰς, πάλιν ὑπεδυσφόρει. νύκτα ἐπιπόνως. τετάρτῃ ῥῖγος, πυρετὸς πουλύς. πόνοι πάντων. οὖρα λεπτά. ἐναιώρημα. παρέκρουσε πολλά. ζʹ, ῥᾳστώνη. ηʹ, τὰ ἄλλα ξυνέδωκε πάντα. ιʹ καὶ τὰς ἐπομένας, ἐνῆσαν μὲν οἱ πόνοι. ἧσσον δὲ πάντες, οἱ δὲ παροξυσμοὶ καὶ οἱ πόνοι τουτέων διὰ τέλεος ἐν ἀρτίῃσιν ἦσαν μᾶλλον. εἰκοστῇ οὔρησε λευκὸν, παχὺ εἶχε, κείμενον οὐ καθίστατο. ἵδρωσε πολλῷ. ἔδοξεν ἄπυρος γενέσθαι. δείλης δὲ πάλιν ἐθερμάνθη. καὶ οἱ αὐτοὶ πόνοι. φρίκη. δίψα. σμικρὰ παρέκρουσε. λδʹ, οὔρησε πολὺ, λευκὸν, πολλὴν ὑπόστασιν ἔχον. ἵδρωσε πολλῷ θερμῷ δι' ὅλου. ἄπυρος ἐκρίθη.

ἄῤῥωστος ἑνδέκατος.

Ἐν Θάσῳ γυνὴ Δυσάνιος, ἐκ λύπης μετὰ προφάσιος ὀρθοστάδην ἐγένετο ἄγρυπνός τε καὶ ἄσιτος. καὶ διψώδης ἦν. καὶ ἀσώδης. ᾤκει δὲ πλησίον τῶν Πυλάδου, ἐπὶ τοῦ λείου. τῇ πρώτῃ ἀρχομένης νυκτὸς, φόβοι. λόγοι πολλοί. δυσθυμίη. πυρέτιον λεπτόν. πρωῒ, σπασμοὶ πολλοί. ὅτε δὲ διαλίποιεν οἱ σπασμοὶ οἱ πολλοί, παρέλεγε. ᾐσχρομύθει. πολλοὶ πόνοι, μεγάλοι, ξυνεχέες. δευτέρῃ διὰ τῶν αὐτῶν. οὐδὲν ἐκοιμᾶτο. πυρετὸς ὀξύτερος. τρίτῃ οἱ μὲν σπασμοὶ, ἀπέλιπον. κῶμα δὲ καὶ καταφορή. καὶ πάλιν ἔγερσις. ἀνήϊσσε. κατέχειν οὐκ ἠδύνατο. παρέλεγε πολλά. πυρετὸς ὀξύς. τὴν νύκτα δὲ ταύτην ἵδρωσε, πολλῷ θερμῷ δι' ὅλου. ἄπυρος. ὕπνωσε. πάντα κατενόει. ἐκρίθη. περὶ δὲ τὴν τρίτην ἡμέρην, οὖρα μέλανα, λεπτά. ἐναιώρημα δὲ, ἐπὶ πολὺ στρογγύλον. οὐχ ἵδρυτο. περὶ δὲ κρίσιν γυναικεῖα πολλὰ κατέβη.

ἄῤῥωστος δωδέκατος.

Ἐν Λαρίσσῃ, παρθένον πυρετὸς ἔλαβε καυσώδης, ὀξύς. ἄγρυπνος. διψώδης. γλῶσσα λιγνυώδης. ξηρή. οὖρα, εὔχροα μὲν, λεπτὰ δέ. δευτέρῃ ἐπιπόνως. οὐχ ὕπνωσε. τρίτῃ, πολλὰ διῆλθεν ἀπὸ κοιλίης, ὑδατόχλοα. καὶ τὰς ἐπομένας διῄει τοιαῦτα εὐφόρως. τετάρτῃ, οὔρησε λεπτὸν ὀλίγον. εἶχεν ἐναιώρημα μετέωρον. οὐχ ἱδρύετο. παρέκρουσεν ἐς νύκτα. ϛʹ, διὰ ῥινῶν λάβρον ἐῤῥύη πολύ. φρίξασα ἵδρωσε πολλῷ θερμῷ δι' ὅλου. ἄπυρος ἐκρίθη. ἐν δὲ τοῖσι πυρετοῖσι καὶ ἤδη κεκριμένων, γυναικεῖα κατέβη τότε πρῶτον. παρθένος γὰρ ἦν. ἦν δὲ διὰ παντὸς

ἀσώδης

ἀσώδης. φρικώδης. ἔρευθος προσώπου. ὀμμάτων ὀδύνη. κάρη βαρύ. ταῦτα οὐχ ὑπέστρεψεν, ἀλλ᾽ ἐκρίθη. οἱ πόνοι ἐν ἀρτίῃσι.

Ἄρρωστος τρισκαιδέκατος.

Ἀπολλώνιος ἐν Ἀβδήροισιν, ὀρθοστάδην ὑπεφέρετο χρόνον πολύν. ἦν δὲ μεγαλόσπλαγχνος. καὶ περὶ ἧπαρ ξυνήθης ὀδύνη, χρόνον πολὺν παρείπετο. καὶ δὴ τότε καὶ ἰκτερώδης ἐγένετο. φυσώδης. χροιῆς τῆς ὑπολεύκου. φαγὼν δὲ καὶ πιὼν ἀκαιρότερον βόειον, ἐθερμάνθη σμικρὰ τὸ πρῶτον. κατεκλίθη. γάλαξι δὲ χρησάμενος ἑφθοῖσι, καὶ ὠμοῖσι, πολλοῖσιν, αἰγείοισι καὶ μηλείοισι, καὶ διαίτῃ κακῇ, πάντων αἱ βλάβαι μεγάλαι. οἵ τε γὰρ πυρετοὶ παρωξύνθησαν. κοιλίη τε τῶν προσενεχθέντων, οὐδὲν διέδωκεν ἄξιον λόγου. οὖρά τε λεπτὰ καὶ ὀλίγα διῄει. ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν. ἐμφύσημα κακόν. πουλὺ δίψος. κωματώδης. ὑποχονδρίου δεξιοῦ ἔπαρμα ξὺν ὀδύνῃ. ἄκρεα πάντοθεν ὑπόψυχρα. σμικρὰ παρέλεγε. λήθη πάντων ὅτι λέγοι. παρεφέρετο. περὶ δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτην, ἀφ᾽ ἧς ῥιγώσας ἀπεθερμάνθη, κατεκλίθη. καὶ ἐξεμάνη. βοή. ταραχή. λόγοι πολλοί. καὶ πάλιν ἵδρυσις. καὶ τὸ κῶμα τηνικαῦτα προσῆλθε. μετὰ δὲ ταῦτα, κοιλίη ταραχώδης, πολλοῖσι, χολώδεσιν, ἀκρήτοισι, ὠμοῖσιν. οὖρα μέλανα, σμικρά, λεπτά. πολλὴ δυσφορίη. τὰ τῶν διαχωρημάτων ποικίλως. ἢ γὰρ μέλανα, καὶ σμικρά, καὶ ἰώδεα. ἢ λιπαρὰ καὶ ὠμά, καὶ δακνώδεα. κατὰ δὲ χρόνους ἐδόκει καὶ γαλακτώδεα διδόναι. περὶ δὲ εἰκοστὴν τετάρτην διὰ παρηγορίης, τὰ μὲν ἄλλα ἐπὶ τῶν αὐτῶν. σμικρὰ δὲ, κατενόησεν. ἐξ οὗ δὲ κατεκλίθη, οὐδενὸς ἐμνήσθη. πάλιν δὲ ταχὺ παρενόει. ὥρμητο πάντα ἐπὶ τὸ χεῖρον. περὶ δὲ τριηκοστὴν πυρετὸς ὀξύς. διαχωρήματα πολλὰ λεπτά. παράληρος. ἄκρεα ψυχρά. ἄφωνος. τριηκοστῇ τετάρτῃ, ἀπέθανε. τουτέῳ διὰ τέλεος ἐξ οὗ καὶ ἐγὼ οἶδα, κοιλίη ταραχώδης. οὖρα λεπτά, μέλανα. κωματώδης. ἄγρυπνος. ἄκρεα ψυχρά. παράληρος διὰ τέλεος. φρενιτικός.

Τεσσαρεσκαιδέκατος.

Ἐν Κυζίκῳ γυναικὶ θυγατέρας τεκούσῃ διδύμους, καὶ δυστοκησάσῃ, καὶ οὐ πάνυ καθαρθείσῃ, τὸ μὲν πρῶτον ἐπῆλθε πυρετὸς φρικώδης, ὀξύς. κεφαλῆς καὶ τραχήλου βάρος μετ᾽ ὀδύνης. ἄγρυπνος ἐξ ἀρχῆς. σιγῶσα δὲ καὶ σκυθρωπή, καὶ οὐ πειθομένη. οὖρα λεπτὰ καὶ ἄχροα. διψώδης. ἀσώδης τὸ πολύ. κοιλίη πεπλανημένως ταραχώδης. καὶ πάλιν ξυνισταμένη. ἕκτῃ, ἐς νύκτα πολλὰ παρέλεγεν. οὐδὲν ἐκοιμήθη. περὶ δὲ ἑνδεκάτην οὖσα, ἐξεμάνη. καὶ πάλιν κατενόει. οὖρα μέλανα, λεπτά. καὶ πάλιν διαλείποντα, ἐλαιώδεα. καὶ κοιλίη πολλοῖσι, λεπτοῖσι, ταραχώδεσι. ιδ´, σπασμοὶ πολλοί. ἄκρεα ψυχρά. οὐδὲν ἔτι κατενόει. οὖρα ἀπέστη. ιϛ´ ἄφωνος. ιζ´ ἀπέθανε. φρενῖτις.

Πεντεκαιδέκατος.

Ἐν Θάσῳ Δεάλκους γυναῖκα ἣ κατέκειτο ἐπὶ τοῦ λέου, πυρετὸς φρικώδης, ὀξύς, ἐκ λύπης ἔλαβεν. ἐξ ἀρχῆς δὲ περιεστέλλετο. καὶ διὰ τέλεος αἰεὶ σιγῶσα, ἐψηλάφα. ἔτιλλεν. ἔγλυφεν. ἐτριχολόγει. δάκρυα. καὶ πάλιν γέλως. οὐκ ἐκοιμᾶτο. ἀπὸ κοιλίης ἐρεθισμοί. οὐδὲν διῄει. μικρὰ ὑπομιμνησκόντων, ἔπινεν. οὖρα λεπτά, σμικρά, πυρετοὶ πρὸς χεῖρα λεπτοί. ἀκρέων ψύξις. ἐνάτῃ, πολλὰ παρέλεγε. καὶ πάλιν ἱδρύνθη σιγῶσα. τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, πνεῦμα ἀραιὸν μέγα, διὰ χρόνου, καὶ πάλιν βραχύπνοος. ἑπτακαιδεκάτῃ, ἀπὸ κοιλίης ἐρεθισμὸς ταραχώδης. ἔπειτα αὐτὰ τὰ ποτὰ διῄει. οὐδὲν συνίστατο. ἀναισθήτως εἶχε πάντων. δέρματος περίτασις καρφαλέου. εἰκοστῇ, λόγοι πολλοί. καὶ πάλιν ἱδρύνθη ἄφωνος. βραχύπνοος. κα´ ἀπέθανεν. ἦν ταύτῃ διὰ τέλεος, πνεῦμα ἀραιὸν μέγα. ἀναισθήτως πάντων εἶχεν. αἰεὶ περιεστέλλετο. ἢ λόγοι πολλοί, ἢ σιγῶσα. διὰ τέλεος φρενῖτις.

λείου

ἐπιεικέα ὑποστᾶσιν

Ἑκκαιδέκατος.

Ἐν Μελιβοίῃ νεηνίσκος ἐκ πότων καὶ ἀφροδισίων πολλῶν πουλὺν χρόνον θερμανθείς, κατεκλίθη. φρικώδης δὲ καὶ ἀσώδης ἦν. ἄγρυπνος. καὶ ἄδιψος. ἀπὸ δὲ κοιλίης τῇ πρώτῃ, πολλὰ κόπρανα διῆλθε, σὺν περιῤῥόῳ πολλῷ. καὶ τὰς ἐπομένας ὑδατόχλοα πολλὰ διῄει. οὖρα λεπτὰ ὀλίγα ἄχροα. πνεῦμα ἀραιὸν μέγα, διὰ χρόνου. ὑποχονδρίου ἔντασις, ὑπολάπαρος. παραμήκης ἐξ ἀμφοτέρων. καρδίης παλμὸς διὰ τέλεος ξυνεχής. οὔρησεν ἐλαιῶδες. παρέκρουσεν ἀτρεμέως. κόσμιός τε καὶ ἥσυχος. δέρμα καρφαλέον καὶ περιτεταμένον. διαχωρήματα πολλά, καὶ λεπτά, ἢ χολώδεα, λιπαρά. ιδ´, πάντα παρωξύνθη. παρεκρούσθη. πολλὰ παρέληρει. κ´, ἐξεμάνη. βλητρισμός. οὐδὲν οὔρει. μικρὰ ποτὰ κατείχετο. τῇ κδ´, ἀπέθανε φρενιτικός.

Δοκέει δέ μοι προσωφελῆσαι κατὰ λόγον τὸ γενόμενον θέρος. τὰς γὰρ θερινὰς νόσους χειμὼν

ἄπνοον

ἐπιγινόμενος λύει. καὶ τὰς χειμερινὰς θορὸς ἐπιγινόμενον μάλιστα. καί τοι αὐτό γε ἤδη ἐκεῖνο τὸ γινόμενον θέρος, οὐκ ἀήθες ἐγένετο, ἀλλ' ἐξαίφνης θερμὸν, καὶ νότιον, καὶ ἄπνοον. ἀλλ' ὅμως πρὸς τὴν ἄλλην κατάστασιν μεταλλάξαν, ὠφέλησεν. μέγα δὲ μέρος ἡγοῦμαι τῆς τέχνης εἶναι, τὸ δύνασθαι σκοπεῖν, καὶ περὶ τῶν γεγραμμένων ὀρθῶς. ὁ γὰρ γνοὺς καὶ χρεόμενος τούτοις, οὐκ ἄν μοι δοκέῃ μέγα σφάλλεσθαι ἐν τῇ τέχνῃ. δεῖ δὲ καταμανθάνειν ἀκριβῶς τὴν κατάστασιν τῶν ὡρέων ἑκάστην. καὶ τὸ νόσημα, ἀγαθὸν, ὅτι κοινὸν ἐν τῇ καταστάσει, ἢ ἐν τῇ νούσῳ, μακρὸν ὅτι νόσημα καὶ θανάσιμον. μακρὸν ὅτι καὶ περιεστικός. ὀξύ, ὅτι θανάσιμον, ὀξύ, ὅτι περιεστικός. τάξιν τῶν κρισίμων, ἐκ τούτων σκοπεῖσθαι καὶ προλέγειν. ἐκ τούτων εὐπορεῖται. εἰδότι περὶ τούτων ἐστὶν εἰδέναι, οὓς καὶ ὅτε, καὶ ὡς δεῖ διαιτᾶν.

Γαληνὸς γὰρ οἴεται τοῦτο τὸ βιβλίον εἶναι Ἱπποκράτους ... φυλ. 187. 17. 59.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

M

Μετ' ἰσημερίην καὶ μετὰ πληϊάδα, οἷα τὰ αἰγιαλιζόμενα καὶ βλεννώδεα, ἃ τὴν κεφαλὴν ὧξε, ἀπῆλθεν ὑπὲρ τοῦ ὠτός. ὁ παρὰ Λεωκύδεος, ἐν πόλει Φανοδίκου, οἱ δάκτυλοι οἱ ἐν τῷ ποδὶ ἤδη τοῦ σήθεος ὁ τμηθεὶς τὴν κνήμην, ταῦτα μὲν καὶ ἐμελάνθη, ἢ τὸ μέγα ἕλκος, ἐν τῷ ἔξω τῆς κνήμης, καὶ ἐκ τοῦ ὄπισθεν ἐπεὶ ἔπειτα καθαρὸν ἐγίνετο. πλευροῦ ὀδύνη καὶ στήθεος κατ' ἴξιν ἀριστερῶν. καὶ πυρετοί. ἀπέθανεν, ἀπὸ τοῦ πυρετοῦ. τὸ χολῶδες δὲ χλοιοπλακῶ κατακορές. καὶ τὰ καυστικὰ καταφερόμενα περὶ ἰσημερίην, κάτω αἷμα πολὺ διῆλθε. Γέροντι πάνυ σφόδρα ἀπεγένετο, οὐ πρόσω τεσσαρεσκαίδεκα ἡμερέων. Τῷ δὲ στιγματίῃ παρ' Ἀντιφίλου καυστικῷ κριθέντι ἑβδόμῃ χολώδει, τυφώδει, τρίτῃ μετὰ κρίσιν. ἢ οὕτως αἷμα ἔπτυσε. περιεγένετο. καὶ ὑποστροφὴ ὕστερον ἐγένετο. ἐκρίθη ὡς εἰκὸς, περὶ πλειάδων δύσιν τὸ πρῶτον. μετὰ δὲ πλειάδων δύσιν, χολώδης εἰς μανίην. κρίσις περιεγένετο περὶ ἐνάτην ἄνευ ἱδρῶτος. Περὶ ἰσημερίην, ὁ Καλχηδόνιος ἀπὸ πυλέων μετακομισθεὶς παρ' ἀγορήν. ῥήγματος περὶ μαζὸν δεξιὸν ὀδυνώμενος ἔπτυεν ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ὑπόχλωρον. γαστήρ. ἱδρὼς ἀρξάμενος ἑβδόμῃ, εἶχε τὰ πολλά, ἄχρις ὀγδόης, ἐκρίθη τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. περὶ δὲ τεσσαρακοστὴν, ἤρθη περὶ τὰ ὦτα οἱ ἀμφότερα. οὐκ ἀπεοικὸς ἐδόκει ἔμπυος ἔσεσθαι, οὐκ ἐγένετο. Στῆθος Ἀριστοδήμου ἐκαύθη. Τῷ Φιλίδος οἱ ὡς ἀπέβη ἐκ πτώματος καὶ τούτῳ. περὶ πύργον δὲ ὀδύνη τις ἄνωθεν. μετ' ἰσημερίας φθινοπωρινάς, ὑποστροφαί. καὶ ἄλλως μέχρι τροπέων χειμερινῶν, μεθ' ἡλίου τοῦ θερινοῦ. Ἡ Ἀχελώου ἑκταία ἀπέφθειρεν αἱματώδεα ἐοῦσα καὶ φρικώδης. καὶ ἱδρῶτες. κρίσις τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. ὁποσάμηνον οὐκ οἶδα. ἄρσεν δὲ καὶ ἄλλο πρὸς τὰς εἴκοσιν ἔφη, εἰ ἀληθέα οὐκ οἶδα.

Περὶ ἡλίου τροπὰς χειμερινὰς, βορέα ἦν. ἰκτεριώδεες ἐγένοντο κατακορέως, καὶ οἱ μὲν, φρικώδεες. οἱ δὲ, οὔ. γλῶσσαι ξυγκεκαυμέναι τρίτῃ. καὶ ὄχλοι περὶ ἕκτην καὶ ἑβδόμην. καὶ ἐπὶ μακρὰν ἀποτείνοντες. οἱ δὲ, γαστέρες ἀντεχόμεναι. καὶ ἐν τῇσι φαρμακείῃσιν οὐχ ὑπακοῦσαι κατὰ λόγον τῶν πυρετῶν, καὶ ἀνίδρωτες. σπλῆνες ἐστὶν οἷσι μικροί, πρὸς ὑποχόνδρια δεξιὰ ἐκτεταμένοι. καὶ πρὸς χεῖρα ὑποβορβορύζοντες αἱμόρροοι. καὶ ἧσσον ἡ κάθαρσις καὶ ἡ κρίσις. πολλοὶ δὲ μᾶλλον, εἴχοντο κάτω. καὶ γὰρ τότε ἐπελαμβάνετο ὑπὸ τὸν χρόνον τοῦτον. οἷσι μὴ οὕτως ἦν. σπλῆνες δὲ ἐπηρμένοι. αἱ μεσάραιαι δὲ ἀριστερῶν. ἥλιος ἐτράπετο. τὰ χειμερινὰ χειμερίως ἐν βορείοισι. μετὰ δὲ ὀλίγον, νότια ἦν ἐφ' ἡμέρας πεντεκαίδεκα. μετὰ δὲ ταῦτα, νιφετός. οἱ δὲ ἡμέρησιν. ἀμφὶ ταῦτα τοῦ ἔτεος, ἰκτεριώδεες κατακορέες. οὐ κρινόμενοι εἰλικρινέως φιλυποστροφώδεα. μετὰ δὲ χιόνας, νότια ὑπεγένετο. καὶ ὕετια. κόρυζαι κατερράγησαν, καὶ ξὺν πυρετοῖσι καὶ ἄνευ πυρετῶν. ἐνὶ δέ τινι καὶ οἱ ὀδόντες. ἐκ τοῦ ἀπὸ μέσου περιηλγήκει ἤδη δεξιά. καὶ ὀφρῦν, καὶ ὄμμα. ἧσσον δὲ καὶ βραγχώδεες. καὶ φάρυγγες φλεγμαίνουσαι. καὶ οἱ σπόγγοι καλεόμενοι αἰεὶ εἶχον. καὶ τὰ παρὰ τὰ ὦτα καὶ γνάθον ἐπάρματα μαλθακὰ, καὶ ξὺν πυρετῷ καθίστατο. ἀρχομένοισι πυρεταίνειν, ἐγένετο ἐπάνω καὶ ἤδη θάτερα, τὰ πολλὰ τοτίων. καὶ οἱ σπόγγοι εἰσὶν οἷσιν ὑπὸ τὸ μετόπωρον καὶ χειμῶνα, ἀτὰρ καὶ τὰ πιτυρώδεα. καὶ ἀπέφθειραν πολλαὶ παντοίως, καὶ ἐδυστόκεον. ἕκτῃ τῇ παρθένῳ κριθέντα. ἕκτῃ ὑποτροπιάσαν. ἐκρίθη δὲ δι' ἕκτης πάντα. ἐν τούτοισι τοῖσι χρόνοισιν, ἑκταῖα. ὀγδοαῖα ἐκρίνετο περὶ πληϊάδων δύσιας. Ἡ Μαιανδρίου τοῦ τυφλοῦ, αὐτίκα χλωρὸν καὶ αὐτίκα πτυελώδεα ἔπτυσε περὶ ἕκτην. καὶ ἧπαρ ζύμωσις. καὶ κάτω ὑποχώρησις ὀλίγη. σαρκοπυώδεα ἄνω. ὀλίγα. λευκά. πλατέα ἀνέπτυσεν. ἄποσιτος. ἀπέθανεν ἐγγὺς εἰκοσταίη. ἐκ τῶν σαπίνων Θέστορος οἰκέτης, ἐκ καυστικῶν, ὑποχωρήσιες χολώδεες, συ-

χνῆς

χνῶς, ὑποχονδρίου ἐντὸς ταμιείου. τῇ ἕκτῃ δὲ ἐπισχέσιος οὔσης κοιλίη λεπτὰ συχνὰ οὐκ ἅπαξ διῆλθε. καὶ δυσίως ἵδρωσε. καὶ ἐκρίθη. καὶ ἡ κοιλίη ἔστη. τὴν δὲ τὴν αὐτὴν ὥρην, ῥιγώσασα ἐπυρέτηνε. καὶ τὴν τὴν αὐτὴν πάλιν ὥρην. Η Θερσάνδρου, λευκοφλεγματώδης οὐ πάνυ ἐοῦσα ἐν θαλάσσῃ, ἐπυρέταινεν ὀξύ. ταύτῃ ἡ γλῶσσα ξυνεκαύθη τῶν ἄλλων ξυγκαιομένων. ὑπὸ τοῦ χρόνου τούτου, γλῶσσα τε ἐτρηχύνετο, ὥσπερ χαλαζώδει πυκνῷ. καὶ ἑλμίνθια κατὰ στόμα. περὶ δὲ τὴν κ, οὐ τελέως ἐκρίθη. Περὶ δὲ πληιάδων δύσιας, ὁ Μητροφάντου τὴν κεφαλὴν πληγεὶς ὑπὸ ἑτέρου παιδὸς, ὀστράκῳ, καὶ ἀκρηγνύμενος δωδεκαταῖος, ἐπύρεσε. πρόφασις ἦν, ὅτι σμήχων ἔτριψε τὰ περὶ τὸ ἕλκος, καὶ μετεψύχθη. καὶ ἐξήρθη τὰ χείλεα αὐτίκα. διελεπίσθη τὸ δέρμα πολλαχῇ ἀπὸ τοῦ ἕλκεος πρόσω. πρισθέντι δὲ οὐ βραδέως, οὔτε πύον ἐῤῥύη, ὅτι ἐκουφίσθη. παρὰ δὲ τὸ οὖς ἐδόκει παραπυΐσκειν, ἐπὶ τῇ χειρὶ ἐπὶ τὰ ἀριστερά. ταύτῃ γὰρ καὶ τὸ ἕλκος. ἔπειτα ὕστερόν τι οὐκ ἀπεπύει. καὶ ὁ ὦμος ὁ δεξιὸς ἐνέπυσε, ταχέως. ἀπέθανε περὶ κδ. Μετὰ πληιάδων δύσιας, ὁ τὸ οὖς ἀλγήσας, περὶ ἄκουσιν, ὕστερον ἄφωνος. τὰ ἐπὶ δεξιὰ τε ἀκρατής. ἀπύρετος ἵδρωσε. δεξιὸν οὖς, δεξιὸς ὀφθαλμὸς, ἔσκαιε οὐ κάρτα. καὶ ἐφείλκετο τι ἐκ τοῦ κάτω μέρεος. ἀριστερὰ δὲ ἰλλαίνειν αἰνῶς ὁ ὀφθαλμὸς ὀδυνώμενος. τράχηλος σκληρὸς ἀπεγένετο. περὶ τὴν ὥρην ἴσως ὠδυνήθη ὕστερον. Μετὰ πληιάδων δύσιν ὁ θεράπων ὁ τοῦ ἀττικοῦ, ὑπὸ τεταρταίου ἁλισκόμενος. τυφλώδης ἱδρύθη. ἕτερος τὴν αὐτὴν ὥρην ἀληθεῖ τυφλομανίῃ. τὴν ἰσχία καὶ σκέλεα ἤλγεεν ὀδυνῶν. ἐπαύετο, ποσταῖος οὐ γινώσκω. ταύτην τὴν ὥρην φρικώδεες. ἐμετώδεες. καὶ μετὰ κρίσιν ἀπόσιτοι. καὶ χολώδεες. καὶ σπλῆνες μεγάλοι. σκληροί. ὀδυνώδεες. καὶ αἱμοῤῥαγικοί. πᾶσι δὲ τὴν αὐτὴν ὥρην μετὰ πληιάδων δύσιας, ἐκ ῥινῶν αἷμα χολώδες ἐπὶ σπλήνεσιν. Εν Κρανῶνι τῇ Νικοστράτου ληφθείσῃ τεσσαρεσκαιδεκάτη ἔφθασεν, αὐτίκα κρατέα τραχήλου, καὶ τῶν ἄλλων καὶ σῖτος ἐγκατεκλείσθη μέχρι δεκάτης. πνεῦμα πυκνόν. σμικρόν. ἀκρασίη. ψηλαφῶσα δακτύλους. παραλέγουσα. ἱδρῶτες. εἱλκύσθη ἐπὶ τὰ δεξιά, τράχηλος, στόμα, ὄμμα, ῥίς. οὔρων ὑπόστασις λευκή. ὀροβώδης. ἑτέρη λευκή. ξυσματώδης ἄλλη. ὑπόχλωρος. λεκιθώδης. ταύτῃ ἐστὶν ὅτε, ὡς πιμελώδεες ἐφίστατο ὑπὲρ ἀθρόον οὐκ ἐπὶ πολὺ διεσκεδασμένον, οἷον τὸ ἐναιώρημα διεστηκός. οἷον ἔξω ἐξ οἴνου, ὃ τὸ ὑφιστάμενον ἔπειτα οὐρέεται. καὶ τὸ μέν τι τοιοῦτον. τὸ δὲ ἱδρυμένον, ἄλλο πίτυρον ὀλίγον, ἐπὶ πλατὺ διασκεδασμένον. ἄλλο τεταραγμένον. ἕτερον τοιοῦτον. ἐναιώρημα, νεφέλαι ὑπομέλανες. δοκέοντος πάχος ἔχειν. χαῦνον δὲ ἄλλο λεπτόν. ἄλλο ἐναιώρημα λεπτὸν τοιοῦτον, ἄλλο οἷον ἵππου. ἄλλο, οἷον τὰ ζοφώδεα. ὁ πρῶτος παρενεχθεὶς, μειράκιον. τούτου οὖρον καθαρὸν λεπτόν. πάντων διαχώρησις, λεπτά. πολλά. ἄχολος. γλῶσσα τρηχέη πάνυ, πυρετὸς πυρινικός. ἄγρυπνος. κοιλίη κυρτή. οὗτος παρέκρουσεν οἶμαι ὀγδόῃ, τρόπον τὸν ἀκόλαστον. ἀνίστασθαι. μάχεσθαι. ἀποχρεμύθειαν ἰσχυρῶς, οὐ τοιοῦτος ἐών. τούτου ἀθρόου οὔρων πολλῶν ἐλθέντων λεπτῶν ἐξ ἐπισχέσιος, ὕπνος ἐγένετο ξυνεχὴς καὶ ἱδρὼς, κρίσιμος δοκέων δὲ οὐ πείθων. ἴσως περὶ δεκάτην. ἔπειτα ἐξεμάνη τε αὖθις, καὶ ἀπέθανε ταχέως, ἑνδεκαταῖος. προφάσιος οἶμαι τοῦ πιεῖν ἄκρητον συχνὸν, πρὶν ἐκμανῆναι ὀλίγα ἔτι αὐτῷ, ἔκοπτε ἐγγύς. Τοῦ φθινοπώρου, ἤμεσε χολὴν μέλαιναν, ἡ Εὐμένεος. καὶ αἱ ὀδμαὶ δὲ πρόδηλοι. καὶ οἱ φρικώδεες πυρετοί. καὶ αἱ καρδιαλγίαι χολώδεες. Βραχέα ἀνεμοῦσα, καὶ τὸ ἑλμίνθιον. διαχωρήματα λεπτὰ πάντα τὸν χρόνον περὶ πληιάδων δύσιος. ἔληγον περὶ αὐτὰς, ἀεί τε αἱμοῤῥαγίαι. καὶ βραχύτεροι οἱ πυρετοί, καὶ ὑποστροφώδεες αὐτίκα, βραχέσιν ὑποστροφῇσι. καὶ ἀπόσιτοι. καὶ ἔφθοι. καὶ ἀσώδεες. καὶ καρδιαλγέες. καὶ θερμώδεες ἐν τῇσι κρίσεσι. καὶ ῥιγώδεες. καὶ χολώδεες. Μειράκιον ξένον, τρίτῃ αἷμα ἐκ ῥινῶν πολύ. καὶ τετάρτῃ. καὶ πέμπτῃ. ἕκτῃ ἵστατο κοσμίως. παρέκρουσεν. ἑβδομαῖος γαστὴρ ἐπῄρει. καματώδης ἦν ὑποστροφῇ τριταίῃ. ἐξέλιπε γαστὴρ ἀντεχομένη. οὖρον οὐκ οἶδα. περὶ κρίσιν οἷον ἔδει. περὶ δὲ πληιάδων δύσιας, νότια καὶ ὕετια ἦν, κατὰ τότε. μειράκιον. μυξώδεα. ὑπόχολα. πέπονα ὑπεχώρει. γλίσχρα. συχνὰ διαχωρήματα. πῦρ συνεχές. γλῶσσα ξηρή. ἐκρίθη ἑκταῖος. ἑβδομαῖον αὖθις ἔλαβεν. ἀφῆκεν αὐθημερὸν, τρόμος. αὐτὸς ῥεῦμα κατ' ἀριστερήν. γλίσχρον. παχύ. ἕκτῃ. Τῷ παιδίῳ τῷ φαγεδαινωθέντι, ὀδόντες οἱ ὑποκάτω. καὶ τῶν ἄνω. καὶ τῶν κάτω οἱ ἔμπροσθεν, ἀπέπεσον. ἔγκοιλον ἔχον ὀστέον. ὧν μὲν ἐκ τῆς ὑπερώης ἀπέρχεται, μέσηι ζεῦ ῥίς. ὧν δὲ οἱ ἄνω ὀδόντες οἱ ἔμπροσθεν, πλατεῖα ἄκρη ἀριθμουμένη. ὁ πεμπταῖος ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν, τέσσαρας ῥίζας κατὰ δύο συνεζευγμένας, ὡς πρὸς ἑκάτερον τῶν γειτόνων ὀδόν-

φλεγματώδεα, ὅτε δὲ χολώδεα, ἔῤῥηξε. χαλεπῶς εἶχε. πλείως ἐκαθαίρετο. ἔμετος ὁμοίως μέχρι τριηκοστῆς. ἔπειτα γαστὴρ ἐταράχθη. καὶ ὁ ἔμετος ἐπαύσατο. λειεντερίη. γυναικεῖα οὐκ ἐγένετο. δύο ἐτέων χειμῶνος εἶχεν αἱμοῤῥοΐδας. Οἱ δύο ἀδελφοὶ, οἱ τοῦ Κέκροπος οἰκεῖοι, οἷσι τὰ μέλανα κατ' ἀρχὰς διῄει. ὑπότρυγα. καρηβαρίη. ἐκ κατακορέων ἀφρωδέων χολώδεα ἦσαν. Ὃς τὸν ὄνον ἐκ συνθήκης ἦγεν, ἐπυρέταινεν αὐτίκα. τριταῖος ἡμοῤῥάγησεν. δ' καὶ ε' καὶ ζ' καὶ η' ἐκέλευε κοιλίη ὑγρή. Ὁ ἐκ μετάλλου, ὑποχόνδριον δεξιὸν ἐκτεταμένον. σπλὴν μέγας. ἡ κοιλίη ἐντεταμένη. ὑπόσκληρα. πνευματώδης. ἄχροος. τούτῳ τὸ γόνυ ἀριστερὸν, ὑποστροφὴ δι' ὅλου ἐκέλευε. Ὁ Τημενέω εἶχέ τι πνεύματος ὡς χλοώδεος εἰς νῶτα τὰς χεῖρας χλοώδεις. Ὁ τῆς λέσχης ἀνὴρ, ὁ παρὰ τὰ Σιβύρκου, ὁ ἰκτεριώδης περὶ τὸν ἑβδομαῖον ἐπῆλθον, ὀγδόῃ ἀπώλετο. ὅτε οὐρῶν, ὅτε διαχωρέων. ὑποχόνδρια μεγάλα καὶ σκληρά. καὶ πνεῦμα πυκνόν. οὗτος ἐκλελυμένος. ὁ δ' ὑπὸ πόνου, ἐνέπισε τὸ μέτωπον. ἡ τούτου γυνὴ, ἐξέβαλε θῆλυ ἑβδόμη ἑβδόμῳ μηνί. ἐφάνη δὲ τετάρτῃ. ταύτην μὲν ἐν ἀρχῇ, ποδῶν ὀδύνη εἶχε. λήγοντος δὲ τοῦ πυρετοῦ, πνεῦμα οὐκ ἐλύθη, ἀλλ' ἐγκατελείφθη ἐς χεῖρας ἰδίως, καὶ βραχίονα. ὑποστροφὴ διὰ μηκίστου ἔλαβεν. οἷος ἐπείχετο ὥρα περὶ κρίσιος. Ἡ παρὰ Τιμένεω ἀδελφὴ, ξὺν ῥίγει ἐκρίθη. τοῦ χλοώδεος δὲ λήγοντος ταχέως, χεῖρες καὶ ὦμοι. τούτων δὲ ληγόντων, κεφαλῆς. ὀφθαλμῶν τὰ ἄνω βλέφαρα ἐπήρθη, καὶ ἐδακρυῤῥόει. οὐκ οἶδα τὰ λοιπά. ἐκρίθη περὶ ζ' τοῦ πρώτου. Ὁ δὲ Μενάνδρου ἀμπελουργὸς ὡσαύτως. πλὴν γαστὴρ κατ' ἀρχὰς λεπτὰ ἔδωκεν. ἔπειτα ἔστη. καὶ τὸ οὖρον ἐκρίθη. οὐκ ἐῤῥίγωσεν ἑβδόμῃ ἡμέρῃ, ὅτι ἡ γαστὴρ προεταράχθη. Ὁ Ποταμῶνος, τούτῳ κοιλίη οὐ διῆλθε ἑβδομαίῳ. περὶ κρίσιος δύο ἡμέρας οὐκ ἐῤῥίγωσε. διὰ τοῦτο, οὐδὲ τὸ οὖρον ἔσχετο. Ὁ ὀδοὺς τοῦ Ἡγησιστρατίου, ὅτῳ ἀπόπυημα παρ' ὀφθαλμὸν, καὶ ἀπεπύησε παρὰ τὸ ἔσχατον. καὶ αὖθις ἐξιήθη ὁ ὀφθαλμός. καὶ κατὰ ῥῖνας πύον ἦκε παχύ. παρὰ τὸ οὖλον, σαρκία σμικρὰ, στρογγύλα ἀπῆλθε. τούτῳ παρὰ τὸν τρίτον ἐδόκει ἀποπύησιν. ἔπειτα ἀπετρίπετο. ἐξαίφνης δὲ ᾤδησεν ἡ γνάθος, καὶ ὀφθαλμοί. οἷσιν ἐς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποστάσιες ἐν καύσοις. ἐξέρυθροι γνάθους. καὶ αἱμοῤῥαγικοί. ἀτὰρ καὶ εἰσὶ παρὰ τὰ ὦτα ἐξάρ. ἴσως δὲ καὶ ἀποστάσιες ἐς ἄρθρα μᾶλλον, οὐ μὴν σάφα οἶδα τὰ ῥίγεα. τρομώδεες, ὑποχονδρίου ἔντασις. γυναικεῖα ἐπιφαίνει δεκάτῃ. καὶ ἑβδόμῃ ἐκέλευε διὰ τέλεος. ἔγε μὴν οὕτως ἐνεμέσεν, ἐκέλευε τρίτῃ. ἀλλ' ἢ πέμπτῃ. ἀλλ' ἢ ἑβδόμῃ ἐκρίθη. Τῷ Ἡγησιστρατίου οἱ δύο ὀδόντες οἱ ἔσχατοι, τὰ πρὸς ἀλλήλους ἐβεβρωντο. ὁ ἔσχατος εἶχεν ἄνωθεν τοῦ οὔλου δύο κονδύλους. ἓν μὲν κατὰ βρῶμα, ἓν δὲ κατὰ θάτερον. ἡ δὲ οἱ δύο, ταύτῃ ῥίζαι πλατεῖαι ἴκελοι ἐκ δύο ξυνεπεπήγεσαν κατὰ τὰ ἕτερα. μία ἡ μυσία, πρὸς στρογγύλη. Γυναικὶ, ἣ ἡμοῤῥάγησε δ' καὶ ε', ἑβδομαίη ἐκρίθη, ἐξέρυθρος. Γυναικὶ καρηβαρικὴ, ἰσχυρῶς ταύτῃ ἐκρίθη περὶ εἰκοστήν. εἰκοστῇ καυσώδης ὑποχόνδρια. ἑβδόμῃ οὐ κάρτα ἡμοῤῥάγησε. διαχωρήματα λεπτά. τὸν ὀφθαλμὸν δεξιὸν, περὶ ὀγδόην. ἀνδρὶ ταὐτά. πλὴν ἑβδόμῃ ἐκρίθη. ὑποσπληνιὸς τὰ ἀριστερά. ὀγδοηκοσταίῳ. καὶ χρονιώτερα τούτῳ τὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἴσως ὅτι ὕστερον τῆς κρίσιος, καὶ ὅτι πολλά. Ἡ Μενίω ἀδελφὴ πνευματώδης ὑποχόνδρια καὶ ἐντεταμένα ἐφάνη διὰ χρόνου. εἰ δὲ καὶ εἶχέ τι νήπιον, οὐκ οἶδα. γαστὴρ τὰ πρῶτα ἑστηκυῖα. καὶ ἡμετώδης τότε. ἔπειτα οὐκ ἐπὶ. γαστὴρ γὰρ διῄει πολλὰ γλισχρόχολα, ὑποχόνδριον οὐκ ἐκώλυεν. ἐς τὸν μέγαν τὸν δεξιὸν, φλεγμονὴ, κατάῤῥηξις. καὶ ἐπεχώρει ἀνωτέρω. τούτου γενομένου, βελτίων ἐγένετο. καὶ γὰρ καταφορὴ ἧσσον καὶ πυρετός. καὶ τινὶ καὶ δυσπνοωτέρη, ὅτι ἄνω ἦν ὁ ἔμετος κακόν. ἑξκαιδεκάτῃ, ἰσχνὸν ἐγένετο. καὶ πνεῦμα πυκνόν. καὶ πυρετός. ἀπέθανεν. αὕτη ἐπύρεξε πρὸ τῆς ἀποστάσιος. ἑβδόμῃ μετὰ τὴν ἀπόστασιν ἀπώλετο. ἦν καὶ αὕτη τοῦ ἐξερυθροῦ τρόπου. Ὁ παῖς ὃς ἦν τῆς γυναικὸς τῆς τοῦ Ἀπημάντου ἀδελφῆς, ὑποχόνδρια μεγάλα. καὶ σπλὴν πνευματώδεες. διαχώρησις, γλισχρόχολος. ὑπόκοπος. κοπιώδης. ἐξ ἔργου εἰκοσταῖος ἐς πόδας. καὶ κρίσις ἄρα τοῖσι κοπιώδεσιν ἐς ἄρθρα. καὶ οὐκ ἐς ὀφθαλμόν. τὰ ὑποχόνδρια δὲ ἐκτεταμένα ἦν. καὶ δὲ καὶ ἦν τι βηχίον ξηρὸν ἡσυχῇ. τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα μετὰ κρίσιν, ὑποστροφώδεα. καὶ τὰ ἐν αὐτῇσι τῇσι νούσοισι ἀποκρινόμενα, πτύαλον προπεπαινόμενον. ἡ γαστήρ. ἀκρασίαι. καὶ τοιαῦτα. Ἀπημάντῳ, ἡ τὰ ἐν τῇ ἕδρῃ ἀλγήματα ἐν τῷ δεξιῷ κενεῶνι, καὶ παρὰ τὸν ὀμφαλὸν κάτωθεν ὀλίγον. καὶ ἐκ δεξιοῦ περὶ τοῦ ἀλγήματος, πρόσω αἱματώδεα. ἔληξε ῥίγει. καὶ ὁ τίκτων κατὰ τὰ ἕτερα, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἰξύος. καὶ οὗτος πρόσω αἱματώδεα. λήγοντος δὲ ἀμφότεροι, ὑποστάσεις ἔσχον. καὶ σὺν ῥίγει,

ἐπεχλιαίνετο ἡ πλεῖστα Ἀπημάντου. ὁ ἕτερος οὐκ ἐνόει, εἰ μὴ ἐπὶ τὰ ἀριστερά. καὶ Νικοστράτου περὶ γλουτὸν ἦν τὰ ὕστατα ἐκ τῶν δεξιῶν. κατωτέρω ἢ οἷσι ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσι. πρόμακρα δὲ περὶ τοῦ βουβῶνος, μέχρι πρὸς ὀμφαλὸν ἀμφοτέροισιν. Ἡ γραῦς ἡ παρὰ Σωσιλέω λευκοφλεγματώδης. λευκαῖσι σκληροῖσιν οἰδήμασι, λευκοῖσι, φολιδώδεσι. καὶ πόδες. ὅσον δὲ ἦν δὲ καὶ ἐν τοῖσι κάτω τῶν μηρῶν. τοῖσι δὲ πολλοῖσι δυσέξοδον ἦν. ἀτὰρ καὶ ὀσφὺς καὶ λεπτογάστωρ. ὑποχόνδρια ὑπολαπαρά. πνευματώδεα δὲ οὐ κάρτα. ἦν δὲ λεγόντων τῶν πλείστων, μελέτη καὶ ἄλλη ἦν ἐν γλαυκώδης ἡ ὄψις. ταύτῃ μὲν τῶν ὀμμάτων, ἡσυχωτέρα δὲ ἐς μακρὸν ἦν. ἰξὺς δὲ καὶ σκέλεος ὕστερα ἦν, δοκέοντα ἀλγήματα εἶναι. περιεμένη τούτοις δὲ ἀλύτου καὶ μυροῦ, ξυνέβη ταχέως ἀναδεθῆναι καὶ τελευτῆσαι. χρόνος τῆς τῶν ὀφθαλμῶν ἀρρωστίης, ἐνιαυτός. περιομφακώδης, οἱ καὶ τὰ ἐξανθήματα ἐξεπάκη οὐ τελέως. ἔστι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν συρμάτων τοιαῦτα. Ἐν τῇ Ἱππολόχου κώμῃ, παῖς ὢν ἐν τοῖσιν ὑποχονδρίοισι τὸ περιλαμβανόμενον περὶ ἀμφότερα ἦν τὸ αὐτῷ. σκληρὸν δὲ καὶ κάτωθεν ἔχον ὑπόλαμψιν ἐμφερῆ τῇ τοῦ χαλκέως, τῇ ὑδρωπιώδει, ἢ λεπτὰ ἐλθόντα, μέσος ἐλάπαξεν. ἦν δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἧπαρ πρὸς τὸ δεξιὸν ὁμαλὸν τι ὑπορεξεσμένον, τῶν ὑπό τι περιφέρειαν ἐχόντων. τούτῳ ὁ ὀμφαλὸς ἐκ γενῆς, ἐμελαίνετο. καὶ ἕλκος βαθὺ ἐγένετο. καὶ ὁ ὀμφαλὸς, οὐ μάλα οὐλὴ ἐγεγόνει. καὶ τὸ αἰδοῖον, ἀκρόψιλον ἐγεγόνει. οὐ τοῦτον αὐτίκα ἑώρων. οὐδὲ ξυγγενικόν. ἐπεὶ τι μᾶλλον ἐγίνετο, οὗτος ἀνέμει τὰ πλεῖστα. πυρετός. ἀρρωστίη, ὑγιάνθη. περὶ δὲ ζ΄ ἀπὸ τῆς κατακλίσιος, πρόσθεν γὰρ περιέκαμνεν, ὕδωρ τε πολὺ πίνων, καὶ ἴσως ἄλλως ὑποκατεφρόνει. ἐρριπτάζετο καί τι ἐσπᾶτο. λήγοντος δὲ τοῦ σπασμοῦ, ἔλαβεν ἀπὸ βοείης. πρὸ δὲ τούτου, οὖρα ἐν ἀθρόον. καὶ φῦσαι διῆλθον ἐν βρομῷ. καὶ τὰ ἄνω οὐκ ἐλάπαξεν οὐδέν. ἀπογενομένου τε τοῦ θέρους, κεῖνα τε ἐλαπάχθη ἰσχυρῶς, καὶ τὰ ἄλλα διεφοινίχθη, ὡς μάστιξι πᾶν τὸ σῶμα, πλὴν τούτου ἢ μάλιστα τὸ ἔξαρμα ἦν. καὶ θερμὸς ἐπὶ συχνὸν ἦν. Ὧ δ' ἐν αἰδοίοις ἐρράγη κάτω.

Ὧ δ' ἔμπροσθεν ἀνεδίδαπυρεῖτο. τὸ δὲ ἔπαρμα ψαυόμενον, ἴκελον ἐμπύῳ ἦν. Ἀδαμαντίδου οἰκέτῃσιν. ἔνθα ὅταν ἐπαγγείλῃ αἱμορραγέει. τοῖσι ἐπιμηνίοισιν ἐγένετο δὲ ἄσθματα. ἐκεῖνα ἐπαύσατο. πυρετὸς ἐγένετο. μαζὸς ἐνεπύησεν ἀριστερὸς ὑπέρθεν. καὶ ἀπ' ἀρχῆς καὶ οὗτος. Τῷ Ὀλυμπιοδώρου παιδίσκῃ, αἷμα ἐκ τοῦ δεξιοῦ. καὶ ἐκρίθη ὡς εἰκοσταίη. οἷα καὶ τοῖσι πυρεταίνουσι. καὶ διαχωρήσιες, οἷαι καὶ τοῦ θέρεος ἐπιδήμησαν καὶ οἷα Ἱππώνακτος. καὶ Ὕλη οἰκέτις ἡ Λεωσθένου ὀγδόη ἐν τῇ τῶν φαρμάκων καθάρσει. κάτω σημεῖα, οἷα τοῦ φέροντος φέρουσι, κἂν μὴ παρὰ λόγον γένηται. καὶ μήτε ἔπαφρα, μήτε ὕφαιμα, ἀλλ' οἷα αἰεὶ ἦσαν, οἷα Ἡρακλείδης. ἐκαθάρθη πολλά. καὶ ῥηιδίως ἔφερε. Τῇ ἐν τῇ Βουλαγόρεω κώμῃ, ἀποκαθαρθείσῃ, ἤρξατο πυρεταίνειν ἐπὶ σπληνί. ἔχουσιν δὲ καὶ δεξιὸν ὑπόστημα, μετέωρον μὲν οὔ. ἐντεταμένον δέ. οὗτοι καὶ ἐξέρυθροι γίνονται, μᾶλλον τι ἐξέρυθρος ἐοῦσα. κοιλίην ἐν ἀρχῇσι τεταραγμένην. προσεδέχομεν τὸν ὀφθαλμὸν στρέψειν. ταύτῃ ἑβδόμῃ ἁλμώδεα ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἦλθεν δάκνον δάκρυον, καὶ κατὰ ῥῖνα, καὶ περὶ φάρυγγα. καὶ οὗτος ἀριστερόν. περὶ τὴν καὶ δεκάτην ἱδρῶσι σὺν ῥίγει. οὐκ ἐκεῖνος πρὸ τοῦ ῥίγεος, ἐχλωρίασε κάρτα. καὶ προσώπου περίστασις, καὶ σύμπτωσις. τὸ οὖς κατ' ἴξιν τοῦ σπληνὸς, καὶ τοῦ πλευροῦ ἤλγει. τοῖσι παιδίοισι, γαστέρα ταραχώδεα, καὶ βῆχα ξηρὴν. ὁ ὦμος ἔστιν ὅτε ἀπέπνει ἐν τοῖσι βήξεσι τῇσιν ὑστέρῃσιν. Ὁ κναφεὺς, τράχηλον, κεφαλήν. ἑβδόμῃ, χεὶρ ναρκώδης. ἐν τῇ θ΄ σκέλος ναρκῶδες. βὴξ ἐπαύσατο. ἡ τὴν γνάθον ἐρυθρὰ ἐν πέμπτῳ μηνὶ ἐν γαστρὶ εἵλκυστο τὰ ἀριστερά. Ἐν Κραννῶνι Λυκίνου γραμματικοῦ ἐκ πυρετοῦ χολώδεος, ἐπὶ σπληνὸς καρυβαρίη, ἐκορύζα περὶ σπλῆνα. ἐν χείλεσιν ἀμφοτέροισιν ἕλκεα, ἔνδοθεν, στρογγύλα, σμικρά. ἔπειτά τι καὶ αἷμα ἐκ τοῦ κατ' ἴξιν σμικρὸν ἐρρύη. Τῷ οἰκέτῃσιν, ἣν νεώτερον ἐώσαν κατέδυν. ἡ τὸ σκλήρωμα ἐν τοῖσι δεξιοῖσιν ἦν μέγα. οὐ κάρτα ὀδυνῶδες. καὶ γαστὴρ μεγάλη καὶ περιτεταμένη. οὐκ ἴκελα ὑδατώδει, καὶ τὰ ἄλλα λιπαρή. καὶ οὐ πάνυ δύσπνοος. ἄχροος δέ. γυναικεῖα ἑπτὰ ἐτέων οὐκ ἐληλύθει. ἐγένετο δυσεντεριώδης, καὶ οὐ τεινεσμώδης. καὶ ὑπὸ ταῦτα, ὀδυνῶδες τὸ ἐν τῷ δεξιῷ ἦν. καὶ πυρετοὶ γλίσχροι. καὶ οὐ πρόσω ἑπτὰ ἡμερέων, καὶ κοιλίη ἐταράχθη. ἠλεκτρώδεα. ὑπόγλισχρος. ὑπὸ πολλὰς δὲ ἡμέρας τινὰς ὑγιής. καὶ γυναικεῖα μετὰ ταῦτα ἐγένετο. καὶ περὶ τὴν γαστέρα, λαπαρά. καὶ χρῶμα εὔχροον, καὶ παχὺ ἦν αὐτῷ. Ἡ Μίνωος ἡ ἐκ τομῆς πισσάνθη ἐς φακελίαδα, καθισταμένη δὲ πελιδνὰ, ἐπισήμαινε βραχέως, ὅσπερ ἴσως, καὶ ἄλλο ἐς ἔνδον. τὰ ἐντεθέντα ἐς τὴν ῥῖνα ἦν πυρετώδεσιν. ἡ μὲν λυθεῖσα ὀδύνη, παχέα περὶ τὴν μυκτῆρα ῥεῖ. ἦν δὲ μήτε ὀδύνη, μήτε ὁ πυρετὸς, λεπτὰ καὶ

ἴσως πυ-

ἴσως πυρώδεα. οἷον τὸ μὲν λεπτὸν Ἡγησίππῳ ἐν νυκτὶ περιθερμίῳ. τὸ δὲ παχὺ, τῷ ἐν τῷ Κορίνθῳ ξυγχορασδεῖ, τῷ Κελευρίῳ, ἦν. πέπειροι αἱ ἐπὶ τῇσι νούσοισιν ἀποστάσιες, εἰ κρίνουσι σημεῖον, ἢν πυρώδεα ἐόντα, μὴ πυρετῄνωσι. καὶ δύσφορα ἐόντα, εὐφόρως φέρωσιν. οἷον τὰ ἐπὶ τῇ ἕδρῃ, Χαίρωνι. τῷ δὲ Λεαμβίῳ ἑλκώδεος ἐντέρου δοκέοντος εἶναι, ἐν δυσεντερικῷ φαρμακευθέντι, ἅμος καὶ ἕδρη ἀφηλκώδης ἀπυρέτου ἐν ἀριστερῷ. Ὁ ἀπὸ τῆς φύσιος μετεωριζόμενος, ἐπῆρτο καὶ ὑπόλαγξ κενεῶνι. τούτῳ γάλα πλεῖον ἦν ἀκρητέστερον πιόντι καὶ ἐπικοιμηθέντι, αὐτίκα ναυσίη καὶ θέρμη ἐγγύς. ἔπειτα ἀπελθόντι, καὶ ἀντὶ σιτίων ἐγκαρπίων κρημνῶν ἀποφαγόντι, συνέστη ἡ γαστήρ. καὶ πυώδεις τι ὑπεδήχθη. ἕδρης δὲ ὑποφλεγμηνάσης, ἀπύρετος ἦν. ἀνώδυνος ἦν ἱκανῶς. τοῦτο λέγω. Ὁ ἐν τοῖσι λιθίνοισι προπυλαίοισι πρέσβυς, ὀσφῦν ἤλγησε. καὶ σκέλεα ἄμφω. καὶ θάτερον κατέβαινεν ἐπὶ μηρούς. καὶ ποτὲ κνήμας. καὶ ποτὲ γούνατα. ἐγχρονιζούσης μάλιστα, πολλαὶ παλινδρομίαι ἐγένοντο. οἴδημα ἐν ποσίν. ὀσφύι. κνήμῃ. βραχεῖς βουβῶνες. γαστὴρ σκληρή. καὶ ἔντασις ἤτρου ἡ πᾶσα. καὶ ὀδυνώδης τὰ πλεῖστα εὑρέθη ἔχων. καὶ κύστιν σκληρὴν καὶ ὀδυνώδεα. καὶ βλαστήματα. καὶ θέρμαι. ὅτι τοῖσιν ὄμμασι, τοῖσιν ὠσί, τῇσι ῥισί, τῇ χειρὶ αἱ κρίσιες, καὶ τἄλλα εἰσὶ γινωσκόμενα. Ὁ ἀθρέων ἢ ἰδὼν, ἢ θιγὼν, ἢ ὀσφρανθεὶς, ἢ γευσάμενος, τὰ δ' ἄλλα γνοὺς, τριχῶν. χροιή. δέρματα φλεβῶν. νεῦρα. μυῶν. σαρκῶν. ὀστέα. μυελός. ἐγκέφαλος. καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ αἵματος σπλάγχνα κοιλίη. χολή. οἱ ἄλλοι χυμοί. ἄρθρα καὶ μετὰ ταῦτα ἀλγήκει παρ' ὧν. τουτέστι σύστρεμμα. ἀδένος οὐκ ἐπιψαύοντες. ὀστέον οὐκ ἀπυοῦν. καὶ τοῦτο ἐμολύνθη. καὶ τότε εὐθὺς ἐπυρέτηνε. σφυγμοί. τρόμοι. σπασμοί. λύγγες. ἀμφίπνευμα. ἄφοδοι. εἰσὶ γινωσκόμενα. τοῖσιν ἐμπύοισι τὰ ὄμματα. καὶ ἐκρηγνύμενα μεγάλα ἕλκεα γίνεται. καὶ τεμνόμενα βαθέα, ἀμφοτέρως. αἱ ὄψιες ἑλκοῦνται. Ὁ ἀπ' Ἀμφιλόχου κώμης Ἀριστέης, τετάρτῃ παρέκρουσε. κοιλίη ὑπόχλωρα διῆκε. καὶ ὕπνοι ὑγιέες, λευκόχροος. ἀρχομένων οἷον ὑποτρομώδης. καὶ δάκτυλοι καὶ χείλεα διαλεγόμενοι. καὶ τἄλλα, καὶ ταχυγλωσσότεροι περιπετέως. ἐρυθρὸς ἐπὶ προσώπου μάλιστα τούτοισιν ἦν. οὗτοι ἐθάρρησαν, ἢ ἐμέτου χρηστῶς ἐμέσαντες ὥσπερ. Ὁ δὲ ἐν τῷ Μνησιβαδείῳ λεπτὰ, ἄχολα, ὑδατώδεα, πουλλὰ διεχώρει. ὑποχόνδριον ὑπακοῦον ἦν κυρτόν. κωματώδης ἐγγύς. περὶ τεσσαρεσκαιδεκάτην πρὸς κρίσιν μάλιστα ἰόντι, ῥῖγος ἀτρέμας. διάλυσις. πάρεσις, σύμπτωσις. τὰ τῶν ἀπιόντων, κωματώδης περιφερόμενος ἐξ ὕπνου. οὐκ ἐξεμάνη. ἐκρίθη περὶ τεσσαρεσκαιδεκάτην. οὐδὲν τῶν κρινόντων ἐναντίον. ὁμοίως ὁ ἕτερος ἐν ἀρχῇσιν ὑπόγλισχρα διαχωρήματα, ἐξ οἵων τὸ παχὺ κρίσιμον. ἄγρυπνος. μετὰ ταῦτα ὑπόγλισχρα. ὑπόχολα. πέπονα. χολώδεα. μὴ λεπτά. ἐπὴν δὲ ἄρξηται ξυνίστασθαι, ταχεῖαι αἱ κρίσιες. ὑποχόνδριον ἐντεταμένον ἐφαίνετο φλεβονώδεα τρόπον περὶ ἕκτην. ἔπειτα ἐκοιμήθη ἑβδόμῃ. ἐκρίθη περὶ ἐνάτην. λευκόχροοι. οὐ πυρροί. ἀμφότεροι. διαχωρημάτων ὑδατωδέων, ἂν αἰθρίην τέθνηκε. λεῖον ἄνωθεν λεπτόν. κάρτα ἴκελον ἠλατώδει. κάτωθεν γίνεται ὑπόστασιν ἔχον. Οἷσι κατὰ τὰ δεξιὰ ὑπολάπαρος ἔντασις φρενιτικοί, ἢν μὴ λύηται, λήγοντος τοῦ πυρετοῦ. οἷσι δὲ ὑπὸ λαπαρότητος κοιλίης, ἐν αὐτῷ τούτῳ, οἷον περιλαμβανομένων ἢ σκληρὸν ὀδυνῶδες γίνεται, ἦν πάνυ κακόηθες, οὐκ ἐθέλει διαχωρεῖσθαι, ἴσως ἐκ τῶν τοιούτων ἐκπυΐσκονται. ἐν δὲ τοῖσι δεξιοῖσιν αἱ ἐπάρσιες. ὅσαι μὴ ἐπὶ πολὺ καὶ μάλα καὶ μάλιστα πιέζοντι, ἢν ὑποβορβορύζῃ, οὐ πάνυ τι κακόηθες εἴη τό. τῷ ἐν τοῖσι δεξιοῖσιν ἀπ' Ἀμφιλόχου, καὶ τῷ κατὰ Μνησιστρατείῳ. οὗτοι κωματώδεες, καὶ ἐν τοῖσιν ὕπνοισι καταφερόμενοι. Αἱ καταστάσιες, καὶ οἷαι ἐν ᾗσι μᾶλλον καὶ ἧσσον γίνονται ὥρησι. χώρησι τὰς ἀκμὰς ὅτε τῶν νούσων, καὶ πρὸς κρίσιν, καὶ τὸ καθημερινὸν, καὶ τὸ πρωϊαίτερον, καὶ ὀψιαίτερον. τρίτη, τετάρτη περίοδος. καὶ περιόδων ἐν ᾗσι τὰ κρίνοντα οἰδεῦντα. αἱ μενόμενα καὶ μή. αἱ ἀποστάσιες ἧσιν ὑποστροφαὶ φλεβῶν κροτάφων, καὶ συμπτώσιες, καὶ χροιῶν μεταβολαὶ πρὸ τῶν κρισίων, καὶ οἷσι μὴ κρίνεται. καὶ οἱ ἀλυσμοί. περιτάσιες. χροιῶν μεταβολαί, ἐκ τοῦ ἐρυθροῦ ἐς χλωρόν. ἢν μὴ κρίνῃ. καὶ αἱ δέρματος περιτάσιες, ἄνευ κρίσιος. καὶ σύμπτωσις ὀμμάτων. τοῦ σώματος σκληρότης ξηρή. αἱ μὲν ἑκόντες δακρύουσιν. οὐ κακόν. οἷσι δὲ ἀκούσιος παραρρεῖ, κακόν. οἷσι δ' ἐπὶ τῶν ὀδόντων περίγλισχρα γίνεται, κακὸν ὑποχέσκαιν. ὃς ἐν τῇ κνήμῃ ἕλκος εἶχε, καὶ τῷ ἀπλικῷ ἐχρήσατο τούτῳ. ἐξανθήματα ἐξαιρόμενα. ἐρυθρὰ. μεγάλα. τοῦτο αὐτὶ τοῦ βηχὸς τὸ ὕστερον. οὐ γὰρ ἔβηξεν. τὸ δὲ πρότερον, ἐν Αἴνῳ ὅσοι φρικώδεες τραυματίαι. κεφαλῆς κακοήθεις καὶ ἐμπυητικοί. ἐκ τανύσμου ὀδοιπορίης ὀδύνη ποδῶν. καὶ

ἐν τοῖσι

ἐν τῇσι ταραχῇσιν οἱ κόποι. ὧν ἡ Κλινία ἀπιοῦσα τικτομένη, πυώδεις. ἄλλοτε σμικρὸν αἱματώδεις. πυώδεις ἐποίει δ' ὀλίγον. Η Ἱππίου ὑδρωπιώδης, ἣ καὶ ἤδη τρία ἔτεα ἦρος ἀρχομένου, ἐβήσσεν, ἤδη πλέον διεπύησεν, ἐν χειμῶνι ἐξυδατώθη. ἐκείνην δὲ φαρμακευθεῖσα, ὀρύσσεν. ἀπέθανεν ἡ παιδίσκη τῶν βηξάντων. οἱ μὲν τῇσι χερσὶ ταλαιπωρέοντες, οἷον ὁ παῖς, ὁ τὰ κλήματα στρέφων, καὶ ὁ Ἀμυντέω, παραλυθέντες αὐτὴν μούνην τὴν δεξιὴν ἀμφότεροι, ἐπαύσαντο. ἔπειτα ἔπαθον ὑπὸ βηξάντες. οἱ δὲ ἢ ἱππεύσαντες, ἢ ὁδοιπορήσαντες ἐν ὀσφύι. ἐν μηρῷ. ξηραὶ δὲ αἱ πλεῖσται. εἰ δὲ μή, βίαιοι ἦσαν. Η Ευμύλου τρόπον οὐ νοσώδης, ἐδόκει ἄνευ πυρετοῦ τυφλώδης εἶναι. ἔπειτα ἐν τρόμον ἦλθε παντὸς τοῦ σώματος. καὶ τῆξιν. καὶ ἀχροίην. καὶ δίψαν. καὶ ψυχρὴ ἦν. οἱ δὲ νυκταλωπέοντες, οἱ πλεῖστον οὐρήσαντες, τὸ ὕστερον βραχύτι. ἐν δὲ τὰ ὦτα βήσσοντες, καὶ ἐπιπυρεταίνοντες ἐκρηγνύμενα περὶ ἑβδόμην ἢ καὶ ὀγδόην. Η Ευμύλου παῖς ἐπυρέταινε. καὶ ἐξ ὠτὸς ἐρρύη πυώδες. περὶ ὀγδόην οὐκ οἶδα σαφέως. ἔστι δ' οἷσι καὶ ὀδοὺς ὑπῆρχε βεβρωμένος. μάλιστα ὁ τρίτος τῶν ἄνω. αὐτὴ πάντων δὲ οὕτως εὑρίσκεται βεβρωμένος. ἐν τούτῳ, ὀδύνη. καὶ ἔστιν οἷσι καὶ περιπύημα. οἷσι δὲ ἐν ὦτα ἰσχυρῶς βήσσοντες μᾶλλον ἢ ἐκεῖνοι. οἷσι δὲ καὶ ἐν ἐμπύησιν σὺν πυρετοῖσι, καὶ ἀπαλλάσσει ἑβδόμη. ἐπεὶ παρωξύνθη ὑποχόνδριον οὐκ ἐλύθη. μαλαχθείσης γῆς τὰ σμικρὰ ὑπόγλισχρα. ξυστρέμματα οὐ χρηστά. οὖρον αἱματῶδες. ἔπτυε δὲ ἀφρώδεα. πρὸς ὃν κυμινὸς εἰσήγαγε μετ' ἑβδόμην παρωξύνθη. περὶ δὲ τὴν ἐκείνη. μετὰ λύσιν * κακά. καθαρὸς φάρυγγα. ὀλίγα, πλατέα, πέπονα, ἀναπτύσεις. ἐκ ῥινῶν μικρὸν ἔσταξεν. ἐκαρηβάρει. χειρῶν καὶ σκελέων κατάλυσις. κοιλίη λυθεῖσα ὤνησε. πόδες αἰεὶ θερμοί. ὕπνοι ἦσαν οἱ. καὶ παρ' οὓς οὐ γίνεσθαι, ὅτι πέπονα ἔπτυσεν. Η Δημοκράτου γυνή, πόδες καὶ ἐν τῇσι φρίκῃσι θερμοί. εἴτε ἐν τὸ ἔμπυον εἰ μὴ ἀπελεῖται. εἴχετο πρεσβύτης, ὁ ἀπαγχόμενος ἅμα ἀσθενεῖ τῇ ἑαυτοῦ τῇ κεκρυμμένῃ μανικότητι γῆν. ἐπεὶ δὲ ἐλθούσης ἐλμίγγος ὑποπαχέος, καὶ σίτου ὀλίγου, αὐτίκα ἐπαύσατο. καὶ ἐκοιμήθη. καὶ ὑγιὴς ἦν ὁ πρεσβύτης οὗτος. καὶ τοῦ σώματος περίτασις τοῦ δέρματος. ἄκρεα ψυχρά. λαπαρός. τρομώδης. ἐν ἀρχῇσι καὶ χείλεα καὶ χεῖρες. καὶ φωνὴν παρῃνέχθη κοσμίως. ἔχασκεν οὐ πάνυ. δύσπνοος ἦν. ἡμέρησιν οὐκ οἶδα πρόσω εἴκοσιν, ἀπέθανεν. Οἷσιν ὑποχόνδρια καὶ κοιλίη ὑποχωρέει, πιεζόμενα ἀλέα, οὐ βορβορυγμοί, ὡς ἐν Ἀβδήροισι κωλοβάδιεα, ὅτι δεῖ πρῶτον κρεσίμων ἡμερέων τῇ τεταρταίῃ. καὶ τὰ κακὰ καὶ τ' ἀγαθὰ σημεῖα, γίνεται τὰς ἡμέρας ἦσιν ἐπιπαροξυνόμενοι χρονίζουσι, καὶ ἦσι λήγοντες βραδύνουσι. καὶ τὰ ἄπιστα τῶν ῥηιζόντων, καὶ τὰ δι' ἃ σφῶν αὐτῶν παροξύνονται. πτύαλον τοῖσι περιπλευμονικοῖσιν, οἷσι χολώδεα ὅταν μέλλῃ λήγειν, τὰ πάνυ ξανθά, βραχέα γίνεται, οἷα τὰ ἐν ἀρχῇσιν ἐόντα τοιαῦτα ἐπιφαίνεται, οὐ πάνυ δοκέω ταῦτα ἐκπεπαίνεσθαι. ἀλλὰ κρίνειν οἷον τοῦ παρὰ τοῦ διδασκάλου, καὶ ἄλλοτε οἷον εἶδον. Νίκιππος ἐν πυρετοῖσι ἐξωνείρωσσε. καὶ οὐδὲν ἐπεδίδωκεν ἤδη τὸ χεῖρον. καὶ τὸ αὐτὸ οἱ ὑπὸ πλεονάκις ἐγένετο, καὶ οὐδὲν ἔβλαψε. προὔρρεεν ὅτι παύσεται, ὅταν οἱ πυρετοὶ κριθῶσι. καὶ ἐγένετο οὕτως. Κριτίας ἐν πυρετοῖς ὑπὸ ἐνυπνίων ὀχλεῖτο ὑφ' οἵων οἴδαμεν. ἐπαύσατο καὶ αὐτὸς ἅμα κρίσει. Ἄλκιππος ἔχων αἱμορροΐδας, ἐκωλύετο θεραπευθῆναι. θεραπευθείς, ἐμάνη. πυρετοῦ ὀξέος ἐπιγενομένου, ἐπαύσατο. Εν τοῖσιν ὀξέσι πυρετοῖσι διψῶδες ὑπὸ ἰητρῶν πεπιεσμένοι τοῦ ποτοῦ, ἢ καὶ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, δοκέουσι πολὺ ἂν ἐκπίνειν. ὕδωρ ψυχρὸν δοθὲν ἵνα ἀπεμέσῃ, ὠφελεῖ. χολώδεα γὰρ πάρεστι. ὅτι τὰ νεῦρα αὐτὰ ἐφ' ἑαυτὰ ἕλκει σημεῖον. ἢν μὲν τὰ ἐν τοῖσιν ἄνω τῆς χειρὸς τρωθῇ νεῦρα, ἐν τὸ κάτω νεύσει ἡ χείρ, ὑπὸ τῶν κάτω νεύρων ἑλκομένη. ἢν δὲ τἀναντία, ἄλλως βήσσουσι ξηρά. οἱ ὑπὸ ὄρχιας, καὶ ἐκ τῶν βηχέων ἐν ὄρχιν λύεται φλεβοτομηθέντα. καὶ φλεγμαίνοντες βήσσουσιν, οἱ ἐν τοῖς ἤδη βουβῶσι πυρετοῖς ἐπιβήσσουσι.

τοῦτο τὸ βιβλίον πέμπτον ἐναργῶς εἶναι νόθον Γαληνός φησι, ε φύλ. 442 στ. 27. καὶ γ, φύλ. 182 στ. 22 φησὶ δὲ εἶναι τοῦ μεγάλου Ἱπποκράτους τοῦ Ἡρακλείδου υἱέος, ἀλλ' οὐ τοῦ νεωτέρου τοῦ Δράκοντος καὶ γ' φύλ. 187 στ. 59.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ ΤΟ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ν Ηλίδι ἡ τοῦ κηπουροῦ γυνή, πυρετὸς εἶχεν αὐτὴν ξυνεχής. καὶ φαρμακοποτέουσα, οὐδὲν ὠφελέετο. ἐν δὲ τῇ γαστρὶ κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ, ἦν σκληρόν, καὶ ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου, καὶ ὀδύνας παρεῖχεν ἰσχυράς. τοῦτο ἐβλιμάσθη ἰσχυρῶς, τῇσι χερσὶ σὺν ἐλαίῳ. καὶ μετὰ τοῦτο ἐχώρησεν αἷμα οἱ συχνὸν κάτω. καὶ ἐγένετο ὑγιής, καὶ ἐβίω. Εν Ηλίδι Τιμοκράτης ἔπιε πλέον. μαινόμενος δὲ ὑπὸ

χολῆς

χολῆς μελαίνης, ἔπιε τὸ φάρμακον. οὗτος ἐκαθάρθη. τὸ κάθαρμα, πολὺ φλέγμα καὶ χολὴν μέλαιναν διήει. δι' ἡμέρης καὶ πρὸς δείλην, ἐπαύσατο τῆς καθάρσιος. καὶ πόνον ἐπόνησεν ἐν τῇ καθάρσει πουλύν, καὶ πιὼν ἄλφιτον. ὕπνος ἔλαβεν αὐτόν, καὶ εἶχε τὴν νύκτα, μέχρις ἥλιος ἐγένετο. ἐν δὲ τῷ ὕπνῳ, οὐκ ἐδόκεε τοῖς παρεοῦσιν ἀναπνέειν οὐδέν, ἀλλὰ τεθνάναι. οὐδ' ᾐσθάνετο οὐδενός, οὔτε λόγου, οὔτε ἔργου. ἐτάθη δὲ τὸ σῶμα καὶ ἐπάγη. ἐβίω δὲ καὶ ἐξήγερτο.

Σκόμφος ἐν Οἰνιάδῃσι πλευρίτιδι ἐχόμενος, ἀπέθανεν ἑβδομαῖος παρακόψας. φάρμακον δὲ ἔπιε κατωτερικόν. ταύτῃ τῇ ἡμέρῃ τῇ πρόσθεν κατανοέων, καὶ ἐκαθάρθη οὐ πολλά. καθαιρόμενος δὲ παρέκοψεν. Φοίνικι ἐν Οἰνιάδῃσι καὶ Ἀνδρέᾳ ἀδελφεοῖς, ἡ γνάθος ᾤδησεν ἡ ἑτέρη. καὶ τὸ χεῖλος τὸ πρὸς τῆς γνάθου καὶ ὀφθαλμοῦ. καὶ ὅτε ἔνδοθεν σκοπέοντι οὐδὲν ἐφαίνετο, ὅτε θύραθεν ἀπεπύει, ἀλλ' οἰδέουσα σαπρὴ ἐγένετο ξηρῇ σηπεδόνι, καὶ ἀπέθανε. καὶ θἄτερος τὰ αὐτά. ἀπέθανε δὲ ὁ μὲν ἑβδομαῖος. καὶ ἔπιε φάρμακον καὶ οὐδὲν ὠφελήθη. τῷ δὲ Φοίνικι ἐξετμάθη κύκλος σαπρός. καὶ τὸ ἕλκος ἐκαθαρεύθη μὲν τὸ πλέον, πρὶν αὐτὸν ἀποθανεῖν. ἀπέθανε δὲ καὶ οὗτος, πλείονα χρόνον βιούς. Πυείδαμος ἐν Οἰνιάδῃσιν ἐν περιπλευμονίῃ δεκαταῖος ἤρχετο παρακόπτειν. ἐκτροβιόμενος δὲ κατενόησέ τε καὶ τἄλλα ἐγένετο καθαρώτερα. καὶ προχωρέουσα ἡ νοῦσος ἐπὶ τὸ βέλτιον. ὕπνος τε αὐτῷ κατεχύθη πουλύς. καὶ τὰ ὄμματα ἐκτρώδεα ἐγένετο. καὶ ἀπέθανε πρὸς τὰς κ' ἡμέρας. Ἐν Οἰνιάδῃσιν ἀνὴρ νοῦσον εἶχεν, ὁκότε ἄσιτος εἴη. ἔμυσεν αὐτοῦ ἐν τῇ γαστρὶ ἰσχυρῶς. καὶ ὠδυνᾶτο. καὶ ὅτε φαγόντι τὰ σιτία τριφθείη, καὶ χρόνος ἐγγένοιτο μετὰ τὴν βρῶσιν τοῦ σιτίου, μετ' οὐ πολύ, ταὐτὸ τοῦτο ἔπασχε. καὶ ἔφθινε τὸ σῶμα καὶ ἐτήκετο. καὶ τροφὴ οὐκ ἐγένετό οἱ ἀπὸ τῶν σιτίων ἐσθίοντι. καὶ ὑπεχώρεεν ὁ σῖτος πονηρὸς καὶ συγκεκαυμένος. ὁκότε δὲ νεωστὶ βεβρωκὼς εἴη, αὐτὸν τοῦτον τὸν χρόνον ἥκιστα ἔμυζε. καὶ τὸ ἄλγος εἶχεν αὐτόν. οὗτος φάρμακα πίνων παντοδαπὰ καὶ ἄνω καὶ κάτω, οὐδὲν ὠφελέετο. φλεβοτομεύμενος δὲ ἐν μέρει ἑκατέρην τὴν χεῖρα ἕως ἔξαιμος ἐγένετο, ἔπειτα ὠφελήθη, καὶ ἀπηλλάγη τοῦ κακοῦ. Εὐπόλεμος ἐν Οἰνιάδῃσιν ὠδυνᾶτο ἰσχίον τὸ δεξιόν, καὶ τὸν βουβῶνα, καὶ τὴν πλησίον συμβολὴν πρὸς τὸ ἰσχίον, ἀπὸ τοῦ βουβῶνος, καὶ τοῦ ἰσχίου τὸ πρόσθεν. τούτῳ αἷμα ἀφῃρέθη ἀπὸ τοῦ σφυροῦ πολὺ πάνυ, καὶ μέλαν, καὶ παχύ. καὶ φάρμακον ἔπιεν ἐλατήριον. καὶ ἐκαθάρθη πολλά. καὶ ῥᾴων μὲν ἐγένετο. αἱ δὲ ὀδύναι οὐκ ἐξέλιπον, ἀλλ' ἔμπυον ἔσχε τότε ἰσχίον, καὶ τὴν κοχώνην, καὶ τὸ ἀμφὶ τὸν βουβῶνα, ἅπερ ὠδυνᾶτο καὶ ἐπὶ πλέον. τὸ δὲ πῦον ἐγένετο πρὸς τὸ ὀστέον μᾶλλον, ἢ πρὸς τὸ τῆς σαρκὸς κατὰ βάθος. καὶ ἐλελήθει χρόνον οὕτως ἔχων, ἕως πάνυ ἀσθενὴς ἐγένετο. ἔπειτα ἐκαύθη ἐσχάραις πάνυ πολλαῖς. καὶ μεγάλαι ἐγένοντο, καὶ πλησίαι ἀλλήλων. καὶ πῦον ἐρρύη πουλὺ καὶ παχύ. καὶ ἔθανεν ὀλίγῃσιν ἡμέρῃσι μετὰ ταῦτα, καὶ ὑπὸ μεγέθεος τῶν ἑλκέων καὶ πλήθεος καὶ ἀσθενείας τοῦ σώματος. οὗτος ἐδόκεεν ἂν εἰ ἐτμήθη σύρροον μίην τομήν, καὶ πρὸς τόμον ἀφίετο τὸ πῦον, καὶ εἰ προσεδέετο τομῆς ἑτέρης ταμεῖν σύρροον. ταῦτα παθὼν ἐν τῇ ὥρῃ, ἐδόκεεν ἂν ὑγιὴς γενέσθαι. Λύκων ἐν Οἰνιάδῃσι τὰ μὲν ἄλλα ταὐτὰ ἔπασχεν. αἱ δὲ ὀδύναι καὶ ἐς τὸ σκέλος οὐ πάνυ διεφοίτων. καὶ οὐκ ἐγένετο ἔμπυος. ὑγιὴς δὲ πολλῷ χρόνῳ. φάρμακα δὲ ἔπινε, καὶ σικύας προσεβάλλετο. καὶ ἐφλεβοτομέετο. καὶ ἐδόκεε ῥᾴων γίνεσθαι ταῦτα πάσχοντι. Ἀθήνῃσιν ἄνθρωπος, ξυσμὸν εἶχε πᾶν τὸ σῶμα. μάλιστα δὲ τοὺς ὄρχιας καὶ τὸ μέτωπον. εἶχε δὲ πάνυ σφόδρα. καὶ τὸ δέρμα παχὺ ἦν, καθ' ἅπαν τὸ σῶμα. καὶ οἷόνπερ λέπρη τὴν πρόσοψιν. καὶ οὐκ ἂν ἀπέλαβες οὐδαμόθεν τοῦ δέρματος, ὑπὸ τῆς παχύτητος. τοῦτον οὐδεὶς ἠδύνατο ὠφελῆσαι. διελθὼν δὲ ἐς Μῆλον ἢ τὰ θερμὰ λουτρά, τοῦ μὲν κνησμοῦ ἐπαύσατο, καὶ τῆς παχυδερμίης. ὑδρωπιάσας δὲ ἔθανεν. Ἀθήνῃσιν ἄνδρα χολέρη ἔλαβεν. ἤμεέ τε καὶ κάτω διήει. καὶ ὠδυνᾶτο. καὶ στῆναι οὐκ ἠδύνατο, οὔτε ὁ ἔμετος, οὔτε ἡ ὑποχώρησις. καὶ ἡ τε φωνὴ ὑπολελοίπει. καὶ κινέεσθαι ἐκ τῆς κλίνης οὐκ ἠδύνατο. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἀχλυώδεες, καὶ ἔγκοιλοι ἦσαν. καὶ σπασμοὶ εἶχον ὑπὸ τῆς κοιλίης ἀπὸ τοῦ ἐντέρου. λύγξ. ἡ δ' ὑποχώρησις πολλῷ πλείων ἦν τοῦ ἐμέτου. οὗτος ἔπιεν ἐλλέβορον, ἐπὶ φακῶν χυλῷ. καὶ ἐπέπιεν φακῶν χυλὸν ἕτερον, ὅσον ἠδύνατο. καὶ ἔπειτα ἐπήμεσε καὶ προσηναγκάσθη, καὶ ἔστη αὐτῷ ἀμφω. ψυχρὸς δὲ ἐγένετο. ἐλούετο δὲ μέχρι τῶν αἰδοίων κάτω πάνυ πολλῷ, ἕως καὶ τὰ ἄνω διεθερμάνθη. καὶ ἐβίω. τῇ δ' ὑστεραίῃ, ἄλφιτα ἔπιε λεπτὰ ἐφ' ὕδατι. Ἐν Λαρίσσῃ γυναικὶ Γοργίου τὰ ἐπιμήνια διὰ δ' ἐτέων ᾔει, πλὴν ὀλίγων πάνυ. ἐν δὲ τῇ μήτρῃ ἐφ' ὁκότερα ἂν κλιθῇ,

σφυγμὸς

σφυγμὸν παρεῖχε καὶ βάρος. αὕτη ἡ γυνὴ ἐκύησε, καὶ ἀπεκύησε. καὶ ἀπελύθη τὸ παιδίον ἐνάτῳ μηνὶ ζῶον θῆλυ, ἕλκος ἔχον ἐν τῷ ἰσχίῳ. καὶ τὰ ὕστερα ἐπήμενα. καὶ αἵματος ῥεῦμα πολὺ πάνυ ἐπεγένετο, καὶ τῇ ὑστεραίῃ καὶ τῇ γ΄ καὶ τῇ δ΄ καὶ θρόμβοι πεπηγότες. καὶ πυρετὸς εἶχε, μέχρι ἡμερέων δέκα τῶν πρώτων. καὶ ὑπεχώρει τὸ λοιπὸν αὐτῇ, αἷμα ἐρυθρόν. καὶ ᾤδει τὸ πρόσωπον ἰσχυρῶς. καὶ τὰς κνήμας. καὶ τὼ πόδε. καὶ τὸν ἕτερον μηρόν. καὶ σιτία οὐ προσίετο. δίψος δὲ εἶχεν ἰσχυρόν. καὶ τὸ ψυχρότατον ὕδωρ ξυνέφερεν. οἶνος δὲ οὐδαμῶς. ἡ δὲ γαστὴρ μετὰ τὸ πρῶτον παιδίον, ὀλίγῳ μέν τινι ἐλαπάχθη, πάνυ δὲ οὐ ξυνέπεσεν, ἀλλὰ σκληροτέρη ἦν. ὀδύνη δὲ οὐ προσῆν. τεσσαρακοστῇ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς πρώτης, ἐξέπεσε τὸ ἀποκύημα, σάρξ. καὶ ἡ γαστὴρ ξυνέπεσε. καὶ τὰ οἰδήματα πάντα, καὶ τὸ ῥεῦμα λεπτόν, καὶ τὸ αἷμα τὸ ὄζον, καὶ ὑγιὴς ἐγένετο. Γυνὴ ἐν Φαίρσῃ, περιωδύνως κεφαλήν. πουλὺν χρόνον, καὶ οὐδεὶς οὐδὲν ἐδύνατο ὠφελῆσαι οὔτε καθαιρομένην τὴν κεφαλήν. ῥηΐστη δὲ ἐγένετο, ὁπότε τὰ ἐπιμήνια εὐχερῶς ᾔει. αὕτη ὁπότε περιωδύνει τὴν κεφαλήν προστιθεμένη πρόσθετα εὐώδεα πρὸς τὴν μήτρην, ὠφελεῖτο, καὶ ἀπεκαθαίρετο ὀλίγον τι. καὶ ὁπότε ἐκύησεν, ἐξέλιπον αἱ ὀδύναι τῆς κεφαλῆς. Γυνὴ ἐν Λαρίσῃ κύουσα, τῷ δεκάτῳ μηνὶ αἷμα ἐχώρεεν αὐτῇ πολύ, ιδ΄ ἡμέρας. πλεῖστον δὲ τὰς γ΄ τὰς πρὸ τοῦ παιδίου τῆς ἀπολύσιος. τῇ ιδ΄ ἐξέπεσεν ἐκ τῆς γαστρὸς τὸ παιδίον τεθνεός, ἔχον τὸν δεξιὸν βραχίονα προσπεφυκότα τῇ πλευρῇ. καὶ τὸ χωρίον τρίτῃ ἡμέρῃ, τῆς νυκτὸς τὴν αὐτὴν ὥρην, ὡς ὅτε τὸ παιδίον, καὶ τὰ λευκά. ἔπειτα μετὰ ταῦτα ἐχώρεεν τρεῖς ἡμέρας καὶ νύκτας μετρίως τὰ πολλά. μετὰ δὲ τοῦτο, πυρετὸς ἔλαβε δύο ἡμέρας καὶ δύο νύκτας. καὶ ὠδύνατο τὴν γαστέρα πᾶσαν. καὶ τὰ ἰσχία. τὸ δὲ ἦτρον μάλιστα. Ἐν Λαρίσῃ Ἱπποσθένης περιπλευμονίῃ ἐδόκει ὅτι ἦν ἰητροῖσιν ἔχεσθαι. ἦν δὲ οὐδαμῶς. ἀρχῇ μὲν παλαίων, ἔπεσε σκληρῷ χωρίῳ ὕπτιος. καὶ ἐπενέπεσον αὐτῷ. καὶ ἐλούσατο ψυχρῷ. καὶ ἐδείπνησε. καὶ ἐδόκει βαρύτερος γίνεσθαι. τῇ δ᾽ ὑστεραίῃ ἐπύρεξε. καὶ βὴξ εἶχε ξηροτέρη καὶ τὸ πτύσμα πυκνόν. πεμπταῖος δὲ αἱματῶδες ἐχρέμψατο, οὐ πολύ. καὶ παρακόπτειν ἤρχετο. ὁπότε βήσσοι τότε ὠδύνατο τὰ στήθεα, καὶ τὸ νῶτον. ἑκταίῳ δὲ αἷμα ἐρρύη ἐκ τῶν ῥινῶν παρεόντι, ὅσον τέσσαρες κοτύλαι. πρὸς τῇ ἑσπέρῃ, οὔτε ἐφθέγγετο, οὔτε ᾐσθάνετο, οὔτε ἔργου, οὔτε λόγου. ἑνδεκαταῖος δὲ ἔθανε. τὰς δὲ πέντε ἡμέρας, τότε μὲν εὔφρων ἦν, τότε δὲ οὔ. ἐγένετο καὶ ἀπύρετος. σίαλον δὲ οὐδὲν ἀπεχώρεεν, οὐδὲ ῥέγχος εἶχεν. οὐ γὰρ ἦν σίαλον. Σκάμανδρος ἐν Λαρίσῃ καὶ ἰσχίον ἐσφακέλισε. καὶ ὀστέον ἀφεστηκὸς χρόνιον. ὁ δὲ ἐτμήθη τομὴν μεγάλην καὶ πρὸς τὸ ὀστέον. καὶ ἔπειτα ἐκάη. τότε ἡμέρῃ δωδεκάτῃ, ἤρξατο μετὰ τὴν τομήν, σπασμός. καὶ εἶχε μᾶλλον. ἐσπᾶτο δὲ τὸ σκέλος τοῦτο μέχρι τῶν πλευρῶν. διεφοίτα δὲ καὶ ἐπὶ θάτερα ὁ σπασμός. συνεκάμπτετο δὲ τὸ σκέλος καὶ ἐξετείνετο, καὶ τἄλλα μέλεα ἐκίνει. καὶ αἱ γνάθοι ἐπάγησαν. οὗτος ἔθανε σπώμενος, ὀγδόῃ μετὰ τὴν τοῦ σπασμοῦ ἐπίληψιν. ἐθεραπεύετο δὲ χλιάσμασιν ἀσκίοισι, καὶ πυρίῃσιν ὀρόβων ὅλον τὸ σῶμα. καὶ ὑπεκλύσθη. καὶ ὑπῆλθε πάλαι ἡ κόπρος ὀλίγη. καὶ τὸ κατακορὲς φάρμακον, ἔπιε καὶ προσκατέπιε. καὶ ὑπῆλθε μὲν οὐδὲν δὲ ἀπὸ τοῦ καταπότου ὠφελήθη. καὶ ὕπνος ὀλίγος ἦλθε. καὶ αὖθις πιὼν τὸ κατακορὲς ἰσχυρὸν ἑσπερινός, ἡλίου ἀνιόντος ἔθανεν. ἐδόκει δ᾽ ἂν πλείονα χρόνον διενεγκεῖν, εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ φαρμάκου τὴν ἰσχύν. Ἱππόνομος Παλαμήδεος ἐν Λαρίσῃ ἑνδεκαέτης ἐπλήγη ὑπὸ τὸ μέτωπον ὑπὲρ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν ὑφ᾽ ἵππου. καὶ ἐδόκει τὸ ὀστέον, οὐχ ὑγιὲς εἶναι. καὶ ἐπήδησε ἐξ αὐτοῦ ὀλίγον αἷμα. οὗτος ἐπρίσθη μέγα μέχρι τῆς διπλόης. καὶ ἰητρεύετο οὕτως ἔχον τὸ ὀστέον, ὃ καὶ πρόσθεν αὐτίκα τὸ ὀστέον ἔκυψεν. ἐπ᾽ ἄκοπον. οἴδημα παρὰ τὸ οὖς ἤρξατο. καὶ πυρετὸς καὶ ῥῖγος. καὶ ἡμέρῃ μᾶλλον ᾠδίσκετο καὶ ὠδύνατο τὸ οἴδημα. καὶ ἐπύρεσσεν ἀρχόμενος ἐκ ῥίγεος. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ᾤδησαν, καὶ τὸ μέτωπον, καὶ ἅπαν τὸ πρόσωπον. ἔπασχε δὲ ταῦτα, ἐπὶ δεξιὰ μᾶλλον τῆς κεφαλῆς. παρῆλθε δὲ καὶ ἐν τὰ ἀριστερὰ τὸ οἴδημα. οὐδὲν ἐν τούτῳ ἐβλάπτετο. τελευτῶν δὲ πυρετὸς ξυνεχὴς εἶχεν. ἧσσον ταῦτα ἦν, μέχρι ἡμερέων ὀκτώ. ἐβίω δὲ καυθείς. καὶ καθηράμενος διὰ τοῦ ποτοῦ. καὶ περιπλασσόμενος τὸ οἴδημα. τὸ δὲ ἕλκος τῶν κακῶν οὐδὲν αἴτιον ἦν. Ἐν Λαρίσῃ Θεοφόρβου παῖς ἐλέπρα τὴν κύστιν. καὶ δίψη γλίσχρον. καὶ ὠδύνατο καὶ ἀρχόμενος καὶ τελευτῶν τοῦ οὐρήσιος καὶ ἔτριβε τὸ πόσθιον. οὗτος πιὼν τὸ διουρητικὸν δριμύ, ἐν μὲν τὴν κύστιν οὐδὲν ἐχώρησεν. ἐξήμεσε δὲ συχνὸν πυῶδες, καὶ χολήν. καὶ κάτω ἕτερα τοιαῦτα διεχώρει. καὶ ὠδύνατο τὴν γαστέρα. καὶ ἐκαίετο ἔνδοθεν. τὸ δὲ ἄλλο σῶμα ψυχρὸν ἐγένετο. καὶ παρελύθη ὅλος. καὶ προσ-

δέχεσθαι

δέχεσθαι οὐδὲν ἤθελε. τούτῳ ἡλκώθη κοιλίη ἰσχυρῶς, ὑπὸ ἰσχύος τοῦ φαρμάκου ἄγαν. ἐτεθνήκει δὲ μετὰ τὴν πόσιν τριταῖος. Γυνὴ Ἀντιμάχου ἐν Λαρίσσῃ, ἐκυΐσκετο ἡμέρας ὥστε ν̄ καὶ ἠσθίετο τὸν ἄλλον χρόνον. καὶ ἡμέρας ζ̄ ἤλγει τὰς ὑστέρας. καὶ ἐδύνατο τῇ καρδίῃ. ὁ πυρετὸς ὑπελάμβανεν. οὐχ ὑποκεχωρήκει τοῦ χρόνου τούτου. ταύτῃ ἐδόθη ἐλατήριον καταπότιον ἰσχυρότερον τοῦ δέοντος. καὶ ἀπήμεσε χολὴν ξυγκεκαυμένην, ὑπό τε τῆς ἀσιτίης καὶ τοῦ πυρετοῦ. καὶ γὰρ οὐδὲ ποτῷ ἐχρῆτο οὐδενί. ὀλίγην δὲ καὶ ἀπήμεσε βιαίως, καὶ βρομβώδεα. κἄπειτ' ἀπέβατο καὶ ἡ φύσις αὐτήν. καὶ ἐδόκεεν ἀσθενέειν. καὶ οὐκ ἤθελε πίνουσα ὕδωρ ἐξεμεῖν. μετὰ δὲ τοῦτο, ὀδύνη ἴσχει ἰσχυρὴ τὴν κάτω κοιλίην. εἵλκωτο γὰρ ὑπὸ τοῦ φαρμάκου. καὶ ἐχώρεεν αὐτῇ μετὰ τὴν κόπρον αὐτίκα ὕφαιμον ξυσματῶδες. αἰεὶ δὲ πλεῖον ἐγίνετο. καὶ ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ ἄση. ὁ τοῦ καθάρματος ἦσαν ε̄ κοτύλαι. ἔστη δὲ ἡ κοιλίη ὕδατός τινος καταχεομένου πολλοῦ κατὰ τῆς γαστρός. ἄλλο δὲ οὐδὲν ἠδυνάσθη προσδέξασθαι. ἔθανε περὶ μέσας νύκτας. ἐδόκεε δ' ἂν βιῶναι, εἰ ἐδύνατο πίνειν τὸ ὕδωρ, καὶ ἐμεῖν αὐτίκα πρὶν ἢ πέψαι. Οἰκέτις Ὀνησιδήμου ἐν Λαρίσσῃ, ἡλκώθη κοιλίην καὶ τὸ ἔντερον ὑπὸ χολῆς αὐτομάτης κινηθείσης. καὶ ἐξεχώρει καὶ ἄνω ὁ κάτω, χολὴ καὶ αἷμα. ὁ πυρετὸς εἶχε. ταύτῃ ἐδόθη ἀσθενεούσῃ, ἐλατήριον ἀσθενὲς ποτὸν ὑδαρὲς καὶ ὀλίγον. καὶ ἤμεσέ τε ἀπ' αὐτοῦ πουλύ. καὶ κάτω ὑπῆλθε πλεῖον. καὶ τῆς ἑσπέρης ἐπανῆλθε. τῇ δ' ὑστεραίῃ, πυρετὸς ἦν. ἀσθενὴς δέ. ἡ δὲ κοιλίη, ἡλκωτό τε καὶ ἔτι ὑπεχώρει πάντα. τρίτη δὲ ἔθανε δείλης, πυρετοῦ ἐπιλαβόντος πάνυ ἰσχυροῦ. αὕτη δὲ ἐδόκεεν ἀποθανέεσθαι πάντως. ἥκιστα δ' ἂν ὕδωρ πίνουσα ψυχρόν, ἕως ἔμετος εἶχεν. ἐπεὶ δὲ ἐψύχθη ἡ ἄνω κοιλίη, ἀποκαθαρθεῖσα τῷ ὕδατι, χυλὸν μεταπιοῦσα ψυχρόν, οὕτω μετακλύσθη. Εὔδημος ἐν Λαρίσσῃ αἱμορροΐδας ἔχων ἰσχυρὰς πάνυ. καὶ χρονίας, ἔξαιμος ὤν, χολὴ ἐκινήθη. ἀλλ' ἠπίασε τῷ σώματι. καὶ ἡ κοιλίη ἐταράχθη κάτω. ὑπεχώρει χολώδεα, καὶ αἱμορροΐδες ἀνεῖχον. φάρμακον καθαρτήριον πιών, ἀπεκαθάρθη καλῶς. καὶ αὖθις μετέπιεν χυλόν. καὶ ἔτι ἐπεταράχθη. καὶ ὀδύνη πρὸς τὰ ὑποχόνδρια προσίστατο. τούτῳ ἐπιχειρεῖσθαι τῇσιν αἱμορροΐσι τὴν κοιλίην οὐ καλῶς πως ἔχοντι. ἀλλὰ δεομένῳ θεραπείης ἔτι ὁ ἀπήμεσεν. ἔπειτα δὲ ἐπαλειφθέντος τοῦ καρκίνου, πυρετὸς ἐπέβαλλε καὶ οὐκ ἀφῆκεν πρὶν ἀπέκτεινεν. ὅτε δὲ καὶ ἀφῆκε ῥῖγος ὑπολαβόν, ἧκεν ὁ πυρετὸς καὶ ὑπεχώρησεν αὐτῷ χολή. καὶ φῦσα, ἡ μὲν δεξιή, ἡ δὲ ἐνῆν. καὶ ὀδύνη ἐν τῇ κοιλίῃ. αἱ δὲ αἱμορροΐδες ἔξω ἦσαν τοῦ ἀρχοῦ. ἀπὸ τῶν ἀποκαθαρσίων ἀρξάμεναι τὸν ἄλλον χρόνον. καὶ ἡ φῦσα διὰ ταύτας ἐπεγίνετο. καὶ πρὸς πταρμὸν ἐπεγίνετο ἡ ἀρχή. Ἐν Λαρίσσῃ ἀνὴρ ἐτρώθη ἐκ χειρός, λόγχῃ πλατείῃ ὄπισθεν. καὶ τὸ ἄκρον διήνεγκε κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ, πελιὸν ἀποίδιον. καὶ διῆλθε χωρίον πουλύ. ἐπεὶ δὲ ἐτρώθη, ἔπειτα ὀδύνη εἶχε τὰ πρῶτα ἰσχυρή, καὶ ἐπωδίσκετο ἡ γαστήρ. τούτῳ ἐδόθη τῇ ὑστεραίῃ, καθαρτήριον. καὶ διεχώρησεν ὀλίγον ὕφαιμον, καὶ ἔθανεν. ἐδόκεε τούτου τὰ ἔντερα εἶναι οὐχ ὑγιέα καὶ αἵματος ἡ κοιλίη πλέη τυγχάνειν. Ἀπελλαῖος Λαρισσαῖος εἶχε μὲν ἡλικίην, ὥστε ἐτέων τριήκοντα, ἢ ὀλίγον ἀπέλιπεν. εἴχετο δὲ τῇ νούσῳ. ἐλαμβάνετο δὲ τὰς νύκτας μᾶλλον τῶν ἡμερέων ἐν τῷ ὕπνῳ. ἐνόσει δὲ ὡς δύο ἔτεα, πρὸ τοῦ θανάτου. ἤμεε δὲ χολὴν πυῤῥὴν ἐνίοτε ἐπεὶ διεγείροιτο. ἤμεε δὲ καὶ μέλαιναν. οὗτος ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καθάρσιος ἰσχυρῆς πάνυ καὶ ἤδη πολὺν χρόνον καθαιρόμενος, καὶ φάρμακον δὶς πιών, ἓξ μῆνας αὐτὸν διέσχεν. ἦν δὲ πουλυφάγος. ἔχων δὲ τὸ σῶμα ἐπίχολον, παλαίσας πολλά, μάλα ἐῤῥίγωσε. καὶ πυρετὸς ἐπέλαβε. καὶ ἡ νοῦσος τὴν νύκτα. τῇ δ' ὑστεραίῃ, ἐδόκεεν ὑγιὴς εἶναι. αὖ καὶ τῇ ἑτέρῃ. τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτί, ἡ νοῦσος ἐπέλαβε δεδειπνηκότα ἀπὸ πρώτου ὕπνου. καὶ εἶχε τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέρην. καὶ μέχρι δορπηστοῦ, ἔθανε πρὶν ἐμφρονῆσαι. ἐσπᾶτο περὶ τὰ δεξιὰ πρῶτον, τό, τε πρόσωπον καὶ τὸ ἄλλο σῶμα. ἔπειτα, ἤδη τὰ ἀριστερά. καὶ ὅτε δοκέοι δεπεπαῦσθαι, κῶμα εἶχε καὶ ἔρεγχε. καὶ αὖθις ἐξεδέχετο ἡ νοῦσος. Εὔμηλος Λαρισσαῖος, ἐπάγη τὰ σκέλεα, καὶ χεῖρας. καὶ γνάθους. καὶ οὐκ ἠδύνατο οὔτε ἐκτείνειν, οὔτε ξυγκάμπτειν, εἰ μὴ ἕτερος ξυγκάμπτοι καὶ ἐκτείνοι. οὔτε τὰς γνάθους διαίρειν, εἰ μὴ ἕτερος διαίροι. ἄλλο δὲ οὐδὲν ὅτε ἠδύνατο, οὔτε ἤσθιεν, εἰ μὴ μάζας καὶ μελίκρητον ἔπινεν. εἰκοσαῖος ὕπτιος πίπτει καθήμενος. καὶ τύπτει τὴν κεφαλὴν πρὸς λίθον σφόδρα. καὶ αὐτοῦ σκότος κατεχύθη. καὶ ὀλίγον ὕστερον ἀναστάς, ὑγιὴς ἦν. καὶ ἐλέλυτο πάντα πλὴν μετὰ τὸν ὕπνον. ὅτε ἐξεγείροιτο, ὀλίγον τι συνεδέετο τὰ ἄρθρα. ἔτεα δὲ ἦν ἤδη ιβ̄ ἢ ιγ̄. ἔκαμνε δὲ μῆνας γ̄ ἢ δ̄. Ἐν Λαρίσσῃ παρθένος αἷμα ἐμέεσκε οὐ πολύ, ἔμπυος

γενομένην, πυρετῶν ἐπιλαβόντων, οὐκ ἀπηλλάσσετο πρὶν τελευτῆσαι. ἀπέθανε τρίτῳ μηνί. πρὸ δὲ τοῦ θανάτου, ἐκωφώθη τὰ ὦτα. καὶ οὐκ ἐσήκουεν, εἰ μή τις πάνυ μέγα βοήσειε. πρὸ δὲ τοῦ ἐμέτου τοῦ αἵματος προὐδόκει. Ἀμφίπολος ἐν Λαρίσσῃ Δυσήριδος νεηνὶς οὖσα, ὁκότε λαγνεύοιτο, περιωδύνει ἰσχυρῶς. ἄλλως δὲ ἀνώδυνος ἦν. ἐκύησε δὲ οὐδέποτε. ἑξηκονταέτης δὲ γενομένη, ὠδύνατο ἀπὸ μέσου ἡμέρης ὡς ὠδίνουσα ἰσχυρῶς. πρὸ δὲ μέσου ἡμέρης αὐτῇ πράσα τρώγουσα πολλά, ἐπειδὴ ὀδύνη αὐτὴν ἔλαβεν ἰσχυροτάτη τῶν πρόσθεν, ἀναστᾶσα ἐπεψαύσε τινος τρηχέος ἐν τῷ στόματι τῆς μήτρης. ἔπειτα ἤδη λειποψυχούσης αὐτῆς, ἑτέρη γυνὴ καθεῖσα τὴν χεῖρα, ἐξεπίεσε λίθον ὅσον σπόνδυλον ἀτράκτου τρηχύν. καὶ ὑγιὴς τότε αὐτίκα ἦν, ἔπειτα ἦν. Ὁ Μαλιεύς, ἅμαξα αὐτῷ ἐπῆλθε ἄχθος ἔχουσα, ἐπὶ τὰς πλευράς. καὶ κατήγε τῶν πλευρέων. καὶ χρόνου αὐτῷ ὑπέστη πῦον κάτωθεν τῶν πλευρέων. ὑπὸ τὸν σπλῆνα καυθεὶς, ἔμμοτος ὤν, ἀφίκετο ἐν δέκα μησίν. ἀναταμηθεὶν τὸ δέρμα ὅπη ἐφάνη ἐν τὸ διόρτρον ἐπὶ θάτερα ἀφήκουσα. καὶ πρὸς τὸν νεφρὸν καὶ πρὸς τὰ ὀστέα ἐπῆλθε σαπρά. τούτου, ἅτε χύσις τοῦ σώματος περιέλαβεν ἐπίχολος ἐοῦσα. καὶ ἐν τῷ σώματι ἡ σηπεδὼν ξυρὴ τοῦ διόρτρου πολλὰ, καὶ ἄλλων σαρκῶν ἃς ἐδεῖ αὐτίκα ἐμβάλλειν, εἴτις ἐδύνατο ξηρῷ φαρμάκῳ, ἕως ἰσχύν τινα εἶχεν ὁ ἄνθρωπος. ἀπὸ γὰρ τῶν ὑγρῶν οὐδὲν ἐπεδίδου, ἀλλ' ἐνήπιετο. ἀπὸ δὲ τῶν μοτῶν ἰσχομένου τοῦ ὑγροῦ, ῥῖγος ἐλάμβανε καὶ πυρετός, καὶ ἐνήπιετο μᾶλλον. ἐπέρρει δ' αὐτοῦ σαπρόν τι ὑπομέλαν δυσῶδες. πρὶν δὲ ἐπιχαρίειν ἐντρυβεῖσθαι, οἷον ἑκάστης ἡμέρης συχνὸν διεπορεῖτο ἔξω. ἦν δ' οὐκ ἔνι, φορὸν. ἐγνώσθη τὸ ἐὸν πορρωτέρω τῆς φύσιος τοῦ νοσήματος ἢ ὑπὸ τὸ δέρμα. πάντα ἂν ὀρθῶς πάσχων ὅμως οὐκ ἂν ἐδόκει σωθῆναι. καὶ διάρροια καὶ ἐπέλαβεν. Αὐτόνομος ἐν Ὀμίλῳ ἐκ κεφαλῆς τρώματος ἔθανεν ιϛ ἡμέρῃ. θέρεος μέσου λίθῳ ἐκ χειρὸς βληθεὶς περὶ τὰς ῥαφὰς ἐν μέσῳ τῷ βρέγματι. τοῦτο περιέλαθέ με δεόμενον πρισθῆναι. ἔκλεψαν δέ μου τὴν γνώμην αἱ ῥαφαὶ ἔχουσαι ἐν σφίσιν ἑωυτῇσι, τοῦ βέλεος τὸ σίνος. ὕστερον γὰρ καταφανὲς γίνεται. πρῶτον μὲν ἐν τὴν κληΐδα. ὕστερον δὲ ἐν τὴν πλευρὴν, ὀδύνη ἰσχυρὴ πάνυ. καὶ σπασμὸς ἐν ἄμφω τὼ χεῖρε ἦλθεν. ἐν μέσῳ γὰρ εἶχε τῆς κεφαλῆς, καὶ τοῦ βρέγματος τὸ ἕλκος. ἐπρίσθη δὲ ιε. καὶ πῦον ὑπῆλθεν οὐ πολύ. ἡ δὲ μῆνιγξ ἀσαπὴς ἐφαίνετο. Παιδίσκη ἐν Ὀμίλῳ ἐκ τρώματος κεφαλῆς, ὡς δωδεκαέτης θνήσκει ἐν μέσῳ θέρει ιδ ἡμέρῃ, θύρην τις αὐτῇ ἐνέβαλε. καὶ τὸ ὀστέον φλᾶ, καὶ ῥήγνυσιν. αἱ δὲ ῥαφαὶ ἐν τῷ ἕλκει ἦσαν. τοῦτο ἐγνώσθη ὀρθῶς πρίσιος δεόμενον. ἐπρίσθη δὲ οὐκ εἰς τὸ δέον, ἀλλ' ὅσον ὑπελείφθη πῦον ἐν αὐτῷ ἐγένετο. ὀγδόῃ, ῥῖγος. πυρετὸς ἐπέλαβεν. εἶχε δὲ οὐκ ἐς τὸ δέον, ἀλλ' ὅσον καὶ τῶν πρόσθεν ἡμερέων, ὅτι πυρετὸς οὐκ εἶχεν. ἐναταίῃ δὲ τὸ λοιπὸν ἐξεπρίσθη, καὶ ὑπεφάνη ὀλίγον πάνυ πῦον ξὺν αἵματι. καὶ ἡ μῆνιγξ καθαρὴ ἦν. καὶ ὕπνος μὲν ἐπέλαβεν. ὁ δὲ πυρετὸς αὖθις οὐκ ἀφίει. σπασμὸς δὲ χεῖρα τὴν ἀριστερὴν ὑπελάμβανεν. ἐν γὰρ τοῖσι δεξιοῖσι μᾶλλον εἶχε τὸ ἕλκος. Κυρήνιος ἐν Ὀμίλῳ ἔμπυος γενόμενος, τὴν κάτω κοιλίην ἐκαύθη ὕστερον ἐν ἡμέρῃσι τριάκοντα τοῦ δέοντος. καὶ ἔσχεν ἐπιεικέως. καὶ ἐξηράνθη τὸ πῦον, ἐν τῇ κοιλίῃ. ἐν δὲ τῇ θερμοτάτῃ ὥρῃ ἐσθίων ὀπώρην, καὶ ἄλλα σιτία ἀξύμφορα, πυρετὸς ἐπέλαβε, καὶ διάρροια, καὶ ἔθανεν. Ἑκάστων ἐν Ὀμίλῳ ὥσπερ καὶ ὁ ἕτερος ὕστερον ἐκαύθη. ὅμως δὲ ἐξηράνθη, πλὴν ὀλίγου ἡ κοιλίη. δυσεντερίη δὲ ὑπέλαβε. καὶ αὐτὴν ἀπέφυγεν, ἥδετο πᾶν, ἕως ὅλος ὤδησε. καὶ ἐρράγη αὐτῷ, πῦον κάτω. καὶ διάρροια ἔθανεν. Ἑκάστων ἐν Ὀμίλῳ ἀπὸ ἀκαθαρσίης καὶ πονηρῆς καθάρσιος ἐν τὸ ἰσχίον ἐπέστη αὐτῷ ὀδύνη ὀξεῖα. καὶ αὕτη μὲν ἀπηλλάγη. πυρετοὶ δὲ αὐτὸν ὑπέλαβον. καὶ χρόνον πουλὺν κλινοπετὴς ἦν. οὔτε πίνων οὐδὲν, οὔτε διψῶν. ἀσθενὴς τε ὢν καὶ φρικώδης. τούτου, ἀφῃρέθη μὲν τὸ νόσημα χρηστῶς ὡς ἔδει. ὠφελεῖτο δὲ τὸ σῶμα ἀπὸ τῶν προσφερομένων. τελευτῶντι διερράγη τὸ νούσημα κάτω. καὶ ἐχώρει πᾶν, ὑπὸ πολλῆς χολῆς. καὶ παρέκοψε, καὶ ἔθανε. ἐδόκει δ' ἂν ἐκφυγεῖν τὸ νόσημα. Ἐν Σαλαμῖνι ὁ περὶ τὴν ἄγκυραν περιπεσὼν, ἐπὶ γαστέρα διετρώθη. περιωδύνει δέ. φάρμακον δὲ ἔπιε, καὶ οὐ διεχώρησε κάτω, οὐδ' ἀνήμεσεν. Ἡ γυνὴ ἡ ἀπέσφαξεν αὐτὴν, ἐπνίγετο. καὶ ἐδόθη αὐτῇ ὕστερον πολλὰ καταπότιον ἐλατήριον, καὶ διεχώρησεν αὐτῇ. Ὁ ἐξ Εὐβοίης ἐλθὼν νεηνίσκος, πολὺ κάτω κεκαθαρμένος διαλιπὼν, πεπαυμένος ἐπύρεσσεν. εἶτα ἐδόκει ἂν ἀνιδεῖσθαι, ἔπιεν ἀσθενὴς, ῥίζην ἐλατήριον. καὶ μετὰ τὴν πόσιν, τεταρταῖος ἔθανεν, ἐκκαθαρθεὶς οὐδέν. ἀλλ' ὕπνος εἶχε. καὶ οὐκ ἐδύνατο παύεσθαι ἡ δίψα. Ἡ δούλη ἡ ἀπὸ καταπότου, ἄνω μὲν

Huius loci meminit Plut... Clu... ἐν τῷ περὶ τῶν ἀδήλων ... ἑαυ... ἐπ' ἀρετῇ.

ἄνω μὲν ἐχώρησεν ὀλίγα, καὶ ἔπνιγε. κάτω δὲ πολλά. τῆς νυκτὸς δὲ ἔθανε. Βάρβαρος δὲ ἦν.

Ὁ Εὐβίου ἄνθρωπος πιὼν ἐλατήριον, τρεῖς ἡμέρας ἐκαθαίρετο, καὶ ἔθανε. τὴν δὲ χεῖρα ἔμπυον εἶχε μέχρι τοῦ ἀγκῶνος. Ὁ Συμμάχου παῖς, ὑπὸ χολῆς ἀπεπνίγη. νύκτωρ καταδαρθὼν, καὶ πυρετοῦ ἐπέχοντος. φάρμακον δὲ πιὼν, οὐ κατέσχεν, οὐ δὲ ἐκαθήρατο ἡμερῶν καὶ πρὶν ἀποθανεῖν ἕξ. Ὁ παρὰ τὸν δρόμον οἰκέων τῆς νυκτὸς αἷμα ἐμέσας, τῇ ὑστεραίῃ ἔθανεν. αἷμα ἐμέων πολύ. καὶ πνιγόμενος. ἐν ἀπλῆνα δὲ καὶ κάτω, αἱματώδεα αὐτῷ ἐχώρει πουλύ. Παιδίον ὑπὸ ὀρέως πληγὲν τὴν γαστέρα καὶ τὸ ἧπαρ, ἀπέθανε τῇ τετάρτῃ. τὸ δὲ πνεῦμα πυκινὸν εἶχε. καὶ οὐ κατενόει. καὶ πυρετὸς εἶχεν. Ὁ Ἑρμοφίλου υἱὸς, ἔκαμεν ἡμέρας ἕνδεκα. πυρετὸς δὲ εἶχε, καὶ οὐχ ὑπήει τὰ σιτία. καὶ πρῶτον μὲν παρενόησε. τῆς δὲ νυκτὸς ἐπαύσατο. τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρῃ, ἄφωνος ἔκειτο ῥέγχων, διεστραμμένα ἔχων τὰ ὄμματα. πυρέσσων. πτεροῦ δὲ καθιεμένου, ἤμεσε χολὴν μέλαιναν. καὶ κλυσθέντος κόπρος ὑπῆλθε πολλή. Ἀρισίωνος δούλης, αὐτόματος ὁ ποὺς ἐσφακέλισε, κατὰ μέσον τοῦ ποδὸς ἔνδοθεν ἐκ πλαγίου. καὶ τὰ ὀστέα σαπρὰ γενόμενα, ἀπέστη. καὶ ἐξῆς κατὰ μικρὸν συνεγγώδεα. καὶ διάῤῥοια ἐπεγένετο. καὶ ἔθανεν. Γυνὴ ὑγιαίνουσα, παχεῖα, κυήσιος ἕνεκεν ἀπὸ καταπότου, ὀδύνῃ εἴχετο τὴν γαστέρα. καὶ στρόφος ἐν τὸ ἔντερον. καὶ ὤδεε. πνεῦμα δὲ ἐποιέετο. καὶ ἄχρειος ξὺν ὀδύνῃ. καὶ αἷμα ἤμεσεν οὐ πολύ. καὶ ἐξέθανε πεντάκις, ὡς τεθνάναι δοκέειν. καὶ ὅτε ἐμέσατο ἀπὸ ὕδατος ψυχροῦ ἐχάλα, οὔτε τῆς ὀδύνης παυούσης, ὅτε τὴν πνοήν. ὕδατος δὲ κατεχύθησαν ψυχροῦ ἀμφορέες ὡς τριάκοντα ἐπὶ τοῦ σώματος. καὶ ἐδόκεεν ἄρα τοῦτο μόνον ὠφελέειν. καὶ ὕστερον κάτω ἐχώρησεν χολὴ συχνή. ὅτε δὲ ἡ ὀδύνη εἶχεν, οὐδὲν ἐδύνατο χωρῆσαι καὶ ἐβίω. Ἀντάνδρος ἀπὸ καταπότου ἐξ ἀντιῆς ἐὼν τἄλλα. περὶ δὲ τὴν κύστιν ἐδόκεεν ἄλγος ἔχειν. ἐκαθήρατο αὐτὴν ὀξέως πουλὺ κάθαρμα. καὶ ἀπὸ μέσης ἡμέρης, ὀδύνη εἶχεν ἰσχυρὴ πάνυ καὶ ἐν τὴν ὑστέρην πνῖγμα. καὶ ἀχρείη. καὶ ῥιπτασμός. καὶ ἤμεσε. καὶ ἐχώρεεν οὐδέν. καὶ τὴν νύκτα ἐπάσχε. καὶ ὕπνος οὐκ ἐπῄει. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἐχώρεε πολλόν, ὕστερον αἷμα καὶ ἔθανεν.

Τῷ Ἀθηνάδεω παιδὶ ἄῤῥενι περὶ φαγεδαινωθέντι, ὀδὼν ὁ ἐν ἀριστερᾷ κάτω, ἄνω δὲ τὸ ἐν δεξιᾷ οὖς τὸ δεξιὸν ἐνεπύησεν, οὐκ ἔτι ἀλγέοντος. Ὁ σκυτεὺς κάσσυμα κεντῶν ὁ ὀπεὶ περὶ πιτύω, ἐκέντησεν αὐτὸν ἐπάνω τοῦ γόνατος ἐν τὸν μηρὸν, καὶ ἔβαψεν ὡς δάκτυλον. τούτῳ αἷμα μὲν οὐδὲν ἐῤῥύη. τὸ δὲ τρῶμα ταχὺ ἔμυσεν. ὁ δὲ μηρὸς ὅλος, ἐμετεωρίζετο, καὶ διέτεινεν ὁ μετεωρισμὸς, ἔστε τὸν βουβῶνα, καὶ τὸν κενεῶνα. οὗτος τῇ τρίτῃ ἀπέθανεν. Τὶς παρὰ τὸν βουβῶνα πληγεὶς τοξεύματι, ὃν ἡμεῖς ἑωράκαμεν, παραδοξότατα ἐσώθη. οὔτε γὰρ ἀκὶς ἐξῃρέθη, ἦν γὰρ ἐν βάθει λίην. οὔτε αἱμοῤῥαγίη οὐδεμία ἐγένετο ἀξίη λόγου. οὔτε φλεγμονή. οὔτε ἐχώλευσεν. τὴν δὲ ἀκίδα εὑρίσκοντες ἡμεῖς, ἀπηλλαττόμεθα ἐτέων ἐόντων ἓξ ἀφ' οὗ ἐτρώθη. ὑπενοεῖτο δὲ τοῦτο μεσηγὺ τῶν νεύρων κεκρύφθαι κατὰ τὴν ἀκίδα, φλέβα τε καὶ ἀρτηρίαν οὐδεμίαν διαιρεθῆναι. Ὁ πληγεὶς ὀξεῖ βέλει ἐν τῷ ὄπισθεν μικρὸν κάτω τοῦ τραχήλου, τὸ μὲν τρῶμα ἔλαβεν οὐκ ἄξιον λόγου εἰσιδεῖν. οὐ γὰρ ἐν βάθει ἐγένετο. μετὰ δὲ οὐ πολλὸν χρόνον ἐξαιρεθέντος τοῦ βέλεος ἐπιτείνετο ἐν τῷ ὄπισθεν σπασμώδεως ὡς οἱ ὀπισθοτονικοί. καὶ αἱ γένυες ἐδέδεντο. καὶ εἴ τι ὑγρὸν ἐν τὸ στόμα λάβοι, καὶ τοῦτο ἐγχειρέοι καταπίνειν, πάλιν ἀνέκοπτεν ἐν τὰς ῥῖνας, καὶ τὰ λοιπὰ αὐτίκα ἐκακοῦτο. καὶ δευτέρῃ ἡμέρῃ, ἔθανεν. Νεηνίσκος ὁδὸν τρηχεῖαν προχαλάσας ἤλγει τὴν πτέρνην. μάλιστα τὸ κάτω μέρος. ἀπόστασιν δὲ ὁ τόπος οὐκ ἐλάμβανεν οὐδεμίην, ὡς ξυναλγῶν ὑγρόν, ἀλλὰ τεταρταίῳ τε ἐόντι αὐτῷ, ἐμελαίνετο πᾶς ὁ τόπος, ἄχρι τοῦ ἀστραγάλου καλεομένου, καὶ τοῦ κοίλου τοῦ κατὰ τὸ στῆθος τοῦ ποδός. καὶ τὸ μελανθὲν, οὐ περιεῤῥάγη, ἀλλὰ πρότερον ἐτελεύτα. τὰς πάσας δὲ ἐβίου ἡμέρας ἀπὸ δρόμου, εἴκοσιν. Ὁ δὲ ἐν τὸν ὀφθαλμὸν πληγεὶς, ἐπλήγη μὲν κατὰ τοῦ βλεφάρου. ἔδυ δὲ ἡ ἀκὶς ἱκανῶς. ὁ δὲ ἀθὴρ προσυπερεῖχε. τμηθέντος βλεφάρου, ἤρθη πάντα. οὐδὲν φλαῦρον, ὁ γὰρ ὀφθαλμὸς διέμεινε καὶ ὑγιὴς ἐγένετο ξυντόμως. αἷμα δὲ ἐῤῥύη λαῦρον, ἱκανὸν περὶ πλῆθος.

Ἡ παρθένος ἡ καλὴ ἡ τοῦ Νερίου, ἦν μὲν εἰκοσαέτης. ὑπὸ δὲ γυναίου φίλης παιζούσης, πλατέῃ τῇ χειρὶ ἐπλήγη τὸ κατὰ τὸ βρέγμα. καὶ τότε μὲν ἐσκοτώθη. καὶ ἄπνοος ἐγένετο. καὶ ὅτε ἐν οἶκον ἦλθε, αὐτίκα τὸ πῦρ εἶχε. καὶ ἤλγει τὴν κεφαλήν. καὶ ἔρευθος ἀμφὶ τὸ πρόσωπον ἦν. ἑβδομαίῃ δὲ ἐούσῃ, ἀμφὶ τὸ οὖς τὸ δεξιὸν, πῦον ἐχώρησε. δυσῶδες, ὑπέρυθρον. πλεῖον κυάθου. καὶ ἔδοξεν ἄμεινον ἔχειν. καὶ ἐκουφίσθη. πάλιν ἐπετείνετο περὶ πυρετῷ. καὶ κα-

τρόφιμος. καὶ ἄναυδος ἦν, καὶ τοῦ προσώπου τὸ δεξιὸν μέρος εἵλκετο. καὶ δυσάπνοος ἦν. καὶ σπασμός. καὶ τρομώδης ἦν, καὶ γλῶσσα κατείχετο. καὶ ὁ ὀφθαλμὸς καταπλήξ. ἐν ἄτῃ ἔθανεν. Ὁ Κλεομένεω παῖς χειμῶνος ἀρξάμενος, ἄσιτος, ἄνευ πυρετοῦ ἐτρύχετο. καὶ ἤμεε τὰ σιτία καὶ φλέγμα. δύο μῆνας ἀσιτίη παρείπετο. Τῷ μαγείρῳ ἐν Ἀκάνθῳ τὸ κύφωμα ἐκ φρενίτιδος ἐγένετο. τούτῳ, φαρμακοποσίη οὐδὲ μίη συνήνεγκεν. οἶνος δὲ μέλας καὶ ἀρτοσιτίη. λουτρῶν ἀπέχεσθαι καὶ ἀνατρίβεσθαι λείως, θάλπεσθαί τε μήτε πολλῷ πυριήματι, ἀλλὰ πρηέως. Τῇ περὶ τὸ εἰκοστὸν τῆς ἡλικίης ἀπόφθαρμα ποιούσῃ, ξυνέβη πόνος. ἔμετος χολωδέων, πολλῶν, ὠχρῶν, καὶ πρασοειδέων. ὅτε πίοι, σπασμὸς εἶχε, γλῶσσαν κατεμασσᾶτο. πρὸς τεταρταίην εἰσῆλθον. καὶ αὐτῇ ἦν ἡ γλῶσσα μεγάλη. μέλαινα. τοῖν ὀφθαλμοῖν δὲ τὰ λευκά, ἐρυθρὰ ἦν. ἄγρυπνος. τῇ τετάρτῃ δὲ ἔθανεν ἐς νύκτα. Ὁ Θεάγγος ὀφθαλμοῖσι κακὸν πινόμενος, καὶ ὀδυνῶσιν. Ἡ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ κόρη πεσοῦσα ἄφωνος. ῥιπτασμὸς εἶχε. καὶ ἤμεσεν ἐς νύκτα, αἷμα πολύ. κατὰ ἀριστερὰ πεσούσης, συχνότερον ἐῤῥύη. μελίκρατον χαλεπῶς κατέπινεν. ῥέγχος. πνεῦμα πυκνόν, ὡς τῶν θνησκόντων. φλέβες ἀμφὶ τὸ πρόσωπον τεταμέναι. κλίσις ὑπτίη. πόδες χλιαροί. πυρετὸς βληχρός. ἀφωνίη. ἑβδομαίη φωνὴν ἔῤῥηξεν. αἱ θέρμαι λεπτότερον εἶχον. περιεγένετο. Πυθοκλῆς τοῖς κάμνουσιν γάλα πολλῷ ὕδατι μιγνὺς ἐδίδου.

Χιμέτλων κατικασμῶν ἀλεαίνειν τοὺς πόδας ὧδε. μάλιστα ἐκθερμαίνειν πυρὶ καὶ ὕδατι. ὀφθαλμοῖς ὡς ἡ πονηρὸν ἡ φακή ὀπώρη τὰ γλυκέα. καὶ λάχανα. τοῖσι δὲ περὶ ὀσφῦν καὶ σκέλεα καὶ ἰσχίον ἀλγήμασιν ἐκ πόνων, θαλάσσῃ, ὄξει, θερμοῖσι καταιονεῖν. καὶ σπόγγους βάπτοντα πυριῆν. περικαταδεῖν δὲ εἰρίοισιν οἰσυπηροῖσι καὶ ῥυπαροῖσι. Τῷ γναφέως οἱ βουβῶνες, ἐφυματώθησαν σκληροί, καὶ ἀνώδυνοι. καὶ περὶ ἥβην καὶ ἐν τραχήλῳ, ὅμοια μεγάλα. πυρετὸς, πρόσθεν μὲν βληχρώδης. τρίτῃ μὴν ἢ τετάρτῃ, γαστὴρ ξυνεστήκει. θέρμαι ἐπεγένοντο. γλῶσσα ξηρή. δίψα. ὑποχωρήσεις αἱ κάτω, χαλεπαί. ἔθανεν. Ὁ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ Μακεδόνος λίθῳ πληγείς, ἔπεσε. τρίτῃ, ἄφωνος ἦν. ἀλυσμός. πυρετὸς λεπτός. οὐ πάνυ σφυγμὸς ἐν κροτάφοις. ἤκουεν οὐδὲν οὐδαμῶς. οὐδὲ ἐφρόνει, οὐκ ἀτρεμίας. ἀλλὰ τῇ τετάρτῃ, ἐκινέετο. νότις περὶ μέτωπον τε καὶ ὑπὸ ῥῖνα, καὶ ἄχρις ἀνθερεῶνος, καὶ ἔθανεν. Ὁ Ἐνιάτης ἐν ἰδίῳ ἀκοντίῳ πληγεὶς ὄπισθεν τοῦ πλευροῦ κατὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος, τὸ μὲν ἕλκος ἄπονος. τρίτῃ δὲ γαστρὸς ὀδύνη δεινή. οὐχ ὑπεχώρει. κλυσθέντι δὲ κόπρος ἐς νύκτα. ὁ κόπος διαλιπὼν, ἔδρην εἰς τοὺς ὄρχιας. τετάρτῃ καὶ ἥβην καὶ κοιλίην πόνος κατεῖχε. ζῶν ἀτρεμέειν οὐκ ἠδύνατο. χολώδεα ἤμεσε κατακορέα. ὀφθαλμοί, οἷοι τῶν λιποθυμεόντων. μετὰ τὰς πέντε ἐτελεύτησε. θέρμη λεπτή τις ἐνῆν. Τῷ δὲ καθ' ἧπαρ πληγέντι ἀκοντίῳ εὐθὺς τὸ χρῶμα κατεχύθη νεκρῶδες. τὰ ὄμματα κοῖλα. ἀλυσμός. δυσφορίη. ἔθανε πρὶν ἄγρην λυθῆναι, ἅμ' ἡμέρῃ πληγείς. Τῷ Πολεμάρχου χειμῶνος κυναγχικῷ, οἴδημα ὑπὸ τὸν βρόγχον πολὺς πυρετός. ἐφλεβοτομήθη. ἔληξεν ὁ πνιγμὸς ἐκ τῆς φάρυγγος. ὁ πυρετὸς παρείπετο. περὶ πέμπτην, γόνατος ἄλγημα. οἴδημα τοῦ ἀριστεροῦ. καὶ κατὰ τὴν καρδίην ἐδόκει οἱ συλλέγεσθαι αὐτῇ. καὶ ἀνέπνεεν ὡς ἐκ τοῦ βεβαπτίσθαι ἀναπνέουσι. καὶ ἐκ τοῦ στήθεος, ὑπεψόφεεν, ὥσπερ αἱ ἐγγαστρίμυθοι λεγόμεναι, τοιοῦτό τι ξυνέβαινε. περὶ δὲ τὰς ἑπτὰ ἢ ἐννέα, ἐς νύκτα κοιλίη κατεῤῥάγη. ὑγρὰ πολλὰ κακὰ νομιζόμενα. ἤδη ἄφωνος ἐτελεύτησεν. Ὑποκαθαίρειν τὰς κοιλίας χρὴ ἐν τοῖσι νουσήμασιν, ἐπὴν πέπονα ᾖ. τὰς μὲν κάτω, ἐπὴν ἱδρυμένα ἴδῃς. σημεῖον, ἢν μὴ ἀσώδεες, ἢ καρηβαρικοὶ ἔωσι. καὶ ὅταν αἱ θέρμαι πρηΰτατοι, ἢ ὅταν λήγωσι μετὰ τοὺς παροξυσμούς. τὰς δὲ ἄνω, ἐν τοῖσι παροξυσμοῖσι. τότε γὰρ καὶ αὐτόματα μετεωρίζεται. ἐπὴν ἀσώδεες καὶ καρηβαρέες καὶ ἀλύοντες ὦσιν. Ἐκ πτώματος προθέντος πήχεος ὑπὸ σφακελισμοῦ, πυοῦται πῆχυς. πεπαινομένου δὲ ἤδη, γλίσχρος ἰχὼρ, ἐκθλίβεται, ὡς καὶ Λεοντίσκῳ καὶ Δημάρχῳ τοῦ Ἀγλευτίλεος. ὁμοίως δὲ καὶ πάνυ ἐκ τῶν αὐτῶν πόνον οὐδέν. οἷον τῷ Αἰσχύλου παιδὶ ξυνέβη. πυουμένοισι δὲ τοῖσι πλείστοισι, φρίκη καὶ πυρετὸς ἐπεγίνετο.

Τῷ Παρμενίσκου παιδί, κωφότης συνήνεγκε μὴ κλύζειν. διακαθαίρειν δὲ εἰρίῳ μούνον. καὶ ἐγχεῖν ἔλαιον. ἢ νέτωπον. κελεύειν δὲ περιπατέειν. ἐγείρεσθαι πρωὶ. οἶνον πίνειν λευκόν.

Τῷ ἀπ' Ἀσπασίου, ὀδόντος δεινὸν ἄλγημα καὶ γνάθοι ἐπήρθησαν. καστόρειον δὲ καὶ πέπερι διακλυζομένῃ, ὠφελέετο. Τῷ Καλλιμέδοντος ξυνήνεγκε πρὸς τὸ φῦμα τὸ ἐν τῷ τραχήλῳ σκληρὸν ἐόν. καὶ μέγα. καὶ ἄπεπτον. καὶ ἐπώδυνον. ἀπόστασις βραχίονος. λίνον κατὰ

πλάτεσιν

πλάσσειν πεφυρημένον ἐν οἴνῳ λευκῷ καὶ ἐλαίῳ διδόντα. ἐπιδεῖν δὲ ἑφθὸν ἄγνου. ἢ ξὺν μελικρήτῳ ἑψεῖν καὶ ἀλεύρῳ τήλιος. ἢ κριθῶν. ἢ πυρῶν. Μελισσάνδρῳ τοῦ οὔλου ἐπιλαβόντος, καὶ ὄντος ἐπωδύνου, σφόδρα ξυνοιδέοντος, ἀπόστασις βραχίονος. συνήνεγκεν ἐν ἀρχῇ παραστέλλειν. Ὑδρωπιώδεα δίαιτα ταλαιπωρέειν. ἱδροῦν. ἄρτον ἐσθίειν θερμὸν, ἐν ἐλαίῳ. πίνειν, μὴ πουλὺ λούεσθαι. καὶ κεφαλὴν χλιηρῷ. οἶνος δὲ λευκὸς καὶ λεπτός. καὶ ὕπνος ἀρήγει.

Βίαντι τῷ πύκτῃ, φύσει πολυβόρῳ ἐόντι, ξυνέβη ἐμπεσεῖν ἐς πάθεα χολερικὰ, ἐκ κρεωφαγίης. μάλιστα δὲ ἐκ χοιρέων ἐναιμοτέρων, καὶ μέθης εὐώδεος, καὶ πεμμάτων, καὶ μελιτωμάτων, καὶ σικύου πέπονος. καὶ γάλακτος. καὶ ἀλφίτων νέων. ἐν θέρει δὲ τὰ χολερικὰ, καὶ οἱ διαλείποντες πυρετοί. Τιμοχάρει χειμῶνος κατάῤῥους μάλιστα ἐς τὰς ῥῖνας. ἀφροδισιάσαντι ἐξεθερμάνθη πάντα. κόπος. θέρμη ἐπεγένετο. κεφαλὴ βαρεῖα. ἱδρὼς ἀπὸ κεφαλῆς πουλύς. ἦν δὲ καὶ ὑγιαίνων ἱδρώδης. τριταῖος ὑγιής. Μετὰ κύνα, οἱ πυρετοὶ ἐγένοντο ἱδρώδεες. καὶ οὐ περιεψύχοντο παντάπασι, μετὰ τὸν ἱδρῶτα. πάλιν δὲ ἐπεθερμαίνοντο. καὶ μακροὶ καὶ ἐπιεικέως ἄκριτοι. καὶ οὐ πάνυ διψώδεες. ὀλίγοισιν ἐν ἑπτὰ καὶ ἐννέα ἐπαύοντο. ἑνδεκαταῖοι, καὶ τεσσαρεσκαιδεκαταῖοι. καὶ ἑπτακαιδεκαταῖοι. καὶ εἰκοσταῖοι ἐκρίνοντο. Πολυκράτει πυρετὸς ἐπῆν. καὶ τὰ τοῦ ἱδρῶτος οἷα γέγραπται. ἀπὸ φαρμάκου κάθαρσις κάτω ἐγένετο. καὶ τὰ τοῦ πυρετοῦ ἤπια. πάλιν ἐν κροτάφοις ἱδρώτια, καὶ περὶ τράχηλον ἐς δείλην. εἶτα ἐς ὅλον. καὶ πάλιν ἐπεθερμάνθη. περὶ δὲ τὰς δώδεκα καὶ τεσσαρεσκαίδεκα ἐπέτεινεν ὁ πυρετός. καὶ ὑποχωρήματα βραχέα. ῥοφήμασι μετὰ τὴν κάθαρσιν ἐχρῆτο. περὶ δὲ τὰς πεντεκαίδεκα γαστρὸς ἄλγημα κατὰ σπλῆνα, καὶ κατὰ κενεῶνα ἀριστερόν. θερμῶν προστιθεμένων, ἧσσον ἢ ψυχρῶν προσωφέλεον. κλύσματι δὲ μαλθακῷ χρησαμένῳ, ἔληξεν ἡ ὀδύνη. Τῷ ἐκ τοῦ μεγάλου πλοίου διέπτω ἡ ἄγκυρα λιχανὸν δάκτυλον, καὶ τὸ κάτω ὀστέον ξυνέφλασε δεξιῆς χειρός. φλεγμασίη ἐπεγένετο, καὶ σφάκελος. καὶ πυρετὸς ὑπεκαθάρθη μετρίως. θέρμαι ἤπιοι. καὶ ὀδύναι. δακτύλου τι ἀπέπεσε μετὰ τὰς ἑπτά. ἐξῄει ἰχὼρ ἐπιεικέως. μετὰ ταῦτα γλώσσης οὐ πάντα ἔφη δύνασθαι ἑρμηνεύειν. προῤῥήσιος ὅτι ὀπισθότονος ἥξει. ξυνεφέροντο αἱ γνάθοι συνερειδόμεναι. εἶτα ἐς τράχηλον. τριταῖος δὲ ὅλος ἐσπᾶτο ἐς τοὐπίσω ξὺν ἱδρῶτι. ἑκταῖος ἀπὸ τῆς προῤῥήσεως ἔθανεν. Ὁ δὲ Ἁρπάλου ἐκ τῆς ἀπελευθέρης Τηλεφάνης, ῥῆγμα κάτω μεγάλου δακτύλου ἔλαβεν, ἐφλεγμήνε καὶ ἐπώδυνος ἦν. καὶ ἐπεὶ ἀνῆκεν, ᾤχετο ἐς ἀγρόν. ἀναχωρέων, ὀσφῦν ἤλγησεν. ἐλούσατο. αἱ γνάθοι ξυνεπήγνυντο ἐς νύκτα. καὶ ὀπισθότονος παρῆν. τὸ σίελον ἀφρῶδες. μόλις διὰ τῶν ὀδόντων ἔξω διῄει. τριταῖος ἔθανεν. Θείνων ὁ τοῦ Δαίμονος περὶ κνήμης σφυρὸν ἕλκος. κατὰ νεῦρον δὲ ἢ καθαρὸν τούτου διεχθέντος ὑπὸ φαρμάκου, ξυνέβη ὀπισθοτόνῳ θανεῖν. ἐπράγη ἐν πᾶσι ἐμπυήμασι, καὶ τοῖσι περὶ ὀφθαλμὸν ἐς νύκτα οἱ πόνοι. αἱ βῆχες χειμῶνος. μάλιστα δ᾽ ἐν νοτίοισι παχέα καὶ πολλὰ λευκά. καὶ ξυμπεπλεγμένοισι πυρετοὶ ἐπεγίνοντο ἐπιεικέως. καὶ πεμπταῖοι ἐπαύοντο. αἱ δὲ βῆχες, περὶ τὰς τεσσαράκοντα. οἷον, Ἡγησιπόλει. Εὐτυχίδης ἐκ χολερικῶν ἐπὶ τῶν σκελέων ἐς τετανώδεα ἔληξεν, ἅμα τῇ κάτω ὑποχωρήσει. κατακορέα χολὴν πολλὴν ἤμεσεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ νύκτας καὶ λείην ἐρυθρήν. καὶ ἀκρατὴς ἦν καὶ ἀσώδης. οὐδὲν δὲ κατέχειν ἠδύνατο, οὔτε ἐκ τῶν ποτῶν οὔτε ἐκ τῶν σιτίων. καὶ τοῦ οὔρου πολλὴ σχέσις. καὶ τῆς κάτω διόδου. διὰ τοῦ ἐμέτου, τρὺξ μαλθακὴ ἦλθε, καὶ κατέῤῥεψε κάτω. Ἀνδροφάνῃ ἀφωνίη. λήρησις. λυθέντων δὲ τούτων, περιῆν ἔτι συχνά. καὶ ὑποστροφαὶ ἐγίνοντο. ἡ δὲ γλῶσσα διετέλει πάντα τὸν χρόνον ξηρή. καὶ εἰ μὴ διακλύζοιτο, διαλέγεσθαι οὐχ οἷός τε ἦν. καὶ πικρὴ κάρτα ἦν τὰ πολλά. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ πρὸς καρδίην ὀδύνη, ἣν φλεβοτομίη ἔλυσε. ταύτῃ ὑδροποσίη ἢ μελίκρητον συνήνεγκεν. ἐλλέβορον ἔπιε μέλανα. οὐδὲ τὸ χολῶδες διῄει, ἀλλ᾽ ὀλίγον. τέλος δὲ χειμῶνος κατακλιθεὶς, ἔξω ἐγένετο. καὶ τὰ τῆς γλώσσης παθήματα ὅμοια. θέρμη λεπτή. ἄπονος γλῶσσα. ἄχροος. φωνὴ περιπλευμονική. ἀπόσταξις. αἷμα ἀπελύετο. καὶ ἐξάγειν ἐκέλευεν. οὐδὲν δὲ ἠδύνατο σάφα εἰπεῖν. ἐς νύκτα ἐτελεύτα. Τὸ Νικάνορος πάθος, ὁπότε ἐς πότον ὁρμῷτο, φόβος τῆς αὐλητρίδος. ὁκότε φωνῆς αὐλοῦ ἀρχομένης, ἀκούσειεν αὐλεῖν ἐν συμποσίῳ, ὑπὸ δειμάτων ὄχλοι, μόλις ὑπομένειν ἔφη ὅτε εἴη νύξ. ἡμέρης δὲ ἀκούων, οὐδὲν διετρέπετο. τοιαῦτα παρέπετο οἱ συχνὸν χρόνον. Δημοκλῆς ὁ μετ᾽ ἐκείνου ἀμβλυώσσειν καὶ λυσισωματεῖν ἐδόκει. καὶ οὐκ ἂν παρῆλθε παρὰ κρημνὸν, οὐδ᾽ ἐπὶ γεφύρης. οὐδὲ τοὐλάχιστον βάθος τάφρου διαπο-

ῥύεσθαι, ἀλλὰ δι᾽ αὐτῆς τῆς τάφρου οἷος ἦν, χρόνον τινὰ ξυνεῖχεν αὐτῷ. Τὸ φοινικοῦν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ δεξιοῦ, τοιοῦτόν τι ἦν. τὰ πολλὰ ὥσπερ ἀστραπὴν ἐδόκεε λάμπειν. οὐ πολὺ δὲ ὑπάρχοντι, ὀδύνη ἐς τὸν κρόταφον τὸν δεξιὸν ἐνεστήκει, ἢ σπονδύλον καὶ ξύντασις. καὶ σκληρότης ἀμφὶ τοὺς ὀδόντας. καὶ διαγεῖν ἐπειρᾶτο ξυντεινόμενος. ἔμετοι ὁπότε γίνοιατο, ἀπέτρεπον τὰς εἰρημένας ὀδύνας, καὶ ἠπιωτέρας ἐποίεον. ἀλλὰ μὴν καὶ φλεβοτομίη ὠφέλει. καὶ ἐλλεβοροποσίη, αὕτη γε παντοδαπά. οὐχ ἥκιστα δὲ πρασοειδέα. Παρμενίσκῳ καὶ πρότερον ἐνέπιπτον ἀθυμίαι. καὶ ἀπαλλαγῆς βίου ἐπιθυμίη. ὅτε δὲ πάλιν εὐθυμίη.

Η δὲ Κόνωνος θεράπαινα ἐκ κεφαλῆς ὀδύνης ἀρξαμένης, ἔκτοσθεν ἐγένετο. βοή. κλαυθμοὶ πολλοί. ὀλιγάκις ἡσυχίη. περὶ δὲ τὰς τεσσαράκοντα, ἐτελεύτησε. τὰς ὅτε δὲ ἔθνησκε δέκα ἡμέρας, ἄφωνος καὶ σπασμώδης ἐγένετο. Νεανίσκος δέ τις πολὺν ἄκρητον πεπωκὼς, ὕπτιος ἐκάθευδεν ἔν τινι σκηνῇ, τούτῳ ὄφις ἐς τὸ στόμα παρεισεδύετο ἀργής. καὶ διὰ ὅτι ᾔσθετο οὐ δυνάμενος φράζεσθαι, ἔβρυξε τοὺς ὀδόντας, καὶ παρέτραγε τοῦ ὄφιος. καὶ ἀλγηδόνι μεγάλῃ εἴχετο. καὶ τὰς χεῖρας προσέφερεν, ὡς ἀγχόμενος. καὶ ἔρριπτεν ἑωυτόν. καὶ σπασθεὶς, ἔθανεν. Καὶ ὁ τοῦ Τιμοχάρεος θεράπων ἐκ μελαγχολικῶν δοκεόντων αὐτὸν εἶναι, καὶ τοιούτων καὶ τοσούτων, ἔθανεν ὁμοίως περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας. Τῷ Νικολάου παιδὶ, περὶ ἡλίου τροπὰς χειμερινὰς, ἐκ ποτῶν ἔφριξεν ἐς νύκτα. πυρετὸς τῇ ὑστεραίῃ. ἔμετος χολώδης. ἄκρητος. ὀλίγος. τῇ τρίτῃ ἀγορῆς ἔτι πλήρεος ἐούσης, ἱδρὼς ὅλου τοῦ σώματος ἔλυξεν. Τῇ Διοπείθεος ἀδελφῇ ἐν ἡμιτριταίῳ, καὶ ἡ καρδίη περὶ τὴν λῆψιν δεινή. καὶ ξυμπαρείπετο ὅλῃ τῇ ἡμέρῃ. καὶ ἡ τοιαύτη καρδιαλγίη, καὶ τῇσιν ἄλλῃσι παραπλησίως, πλὴν ἀλλ᾽ ὑπὸ πληϊάδος δύσιν, ἀνδράσι σπανιώτερα ἐγίνετο τὰ τοιαῦτα. Τῇ ἐπιχάρμου πρὸ τοῦ τεκεῖν, δυσεντερίη ἦν ὁ πόνος σφοδρός. ὑποχωρήματα ὕφαιμα. μυξώδεα. τεκοῦσα παραχρῆμα ἰάθη. Τῇ Πολεμάρχου ἐν ἀρθριτικοῖς ἰσχίου ἄλγημά τι δεινὸν, ἐξ αἰτίης γυναικείων μὴ γινομένων. ἡ φωνὴ ἴσχετο. νύκτα ὅλην μέχρις μέσου ἡμέρης. ἤκουε δὲ καὶ ἐφρόνεε, καὶ ἐσήμαινε τῇ χειρὶ, ὅτι περὶ τὸ ἰσχίον εἴη τὸ ἄλγημα. Ἐπιχάρμῳ περὶ πληϊάδων δύσιν, ὤμου ὀδύνη, καὶ βάρος ἐς βραχίονα. νάρκη. ἔμετοι συχνοί. ὑδροποσίη.

Τῷ Εὐφράνορος παιδὶ, τὰ ἐξανθήματα οἷα τὰ τῶν κωνώπων δήγματα. ὀλίγον δὲ χρόνον τῇ ὑστεραίῃ, ἐπυρέτηνεν. Λυγμοὶ πολλοὶ μετὰ ζέφυρον ἐγένοντο, μέχρις ἰσημερίης φθινοπωρινῆς. ὑπὸ κύνα, πνίγεα μεγάλα, θερμά. πυρετοὶ ἱδρώδεες. φύματα παρ᾽ οὖς συχνοῖς ἐγένοντο. Τύχων ἐν τῇ πολιορκίῃ περὶ Δάτον, ἐπλήγη ὑπὸ καταπέλτου ἐς τὸ στῆθος. καὶ μετ᾽ ὀλίγον, γέλως ἦν περὶ αὐτὸν θορυβώδης. ἐδόκεε δέ μοι ὁ ἰητρὸς ἐξαιρέων τὸ ξύλον, ἐγκαταλιπεῖν τι τοῦ δόρατος, κατὰ τὸ διάφραγμα. δοκέοντος δὲ αὐτοῦ πρὸς τὴν ἑσπέρην, ἔκλυσέ τε καὶ ἐφαρμάκευσε κάτω. νύκτα διήγαγε τὴν πρώτην δυσφόρως. ἅμα ἡμέρῃ δὲ ἐδόκεε καὶ τῷ ἰητρῷ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι βέλτιον ἔχειν. πρόῤῥησις ὅτι σπασμοῦ γενομένου, ταχέως ἀπολεῖται. τῇ γοῦν ἐπιούσῃ νυκτὶ, δύσφορος, ἄγρυπνος. ἐπὶ γαστέρα τὰ πουλλὰ κλινόμενος. τῇ τρίτῃ ἅμ᾽ ἡμέρῃ, ἐσπάσθη. καὶ τηνικαῦτα ἐτελεύτησεν.

Τῷ Βίλλῳ πληγέντι ἐς τὸν νῶτον, τὸ πνεῦμα πουλὺ κατὰ τὸ τρῶμα μετὰ ψόφου ἐχώρεεν. αἱμοῤῥάγει. τῷ δὲ ἐναίμῳ καταδεθεὶς ἰάθη. Τῷ τῆς Φίλης παιδὶ, ψιλώματος ἐν τῷ μετώπῳ γενομένου, ἐναταίῳ πυρετὸς ἔσχεν. ἐπελιάνθη τὸ ὀστέον. ἐτελεύτησεν. Καὶ τῷ φανίᾳ καὶ τῷ Εὐεργέτῃ, πελιαινομένων τῶν ὀστέων καὶ πυρετηνάντων, ἀφίσταται τὸ δέρμα ἀπὸ τοῦ ὀστέου καὶ πῦον οὐ φαίνεται. Ἀρίστιππος ἐς τὴν κοιλίην ἐτοξεύθη. ἄνω βίῃ χαλεπῶς. ἄλγος κοιλίης δεινόν. καὶ ἐπίμπρατο ταχέως. κάτω δὲ οὐ διεχώρεεν. ἀσώδης ἦν. χολώδεα κατακορέα. καὶ ὅτε ἐπήμεσεν ἐδόκει ῥᾴων εἶναι. μετ᾽ ὀλίγον δὲ πάλιν τὰ ἀλγήματα δεινά. καὶ ἀπουλεα ὡς ἐν εἰλεοῖσι. θέρμαι. δίψαι. καὶ ἐν τῇσιν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ἐτελεύτησεν. Ὁ δὲ Νεάπολις πληγεὶς ὁμοίως ταῦτ᾽ ἔπασχεν. κλυσθέντι δ᾽ ἐν δριμεῖ, κοιλίη κατεῤῥάγη. χρῶμα κατεχύθη λεπτόν. ὠχρόν. μέλαν ἐόν. ὄμματα αὐχμηρά. καθαρώδεα. ἐνδεδινημένα. ἀπενίζοντα ἐν καρδίῃ.

Τῷ Μηροδώρου παιδὶ ἐξ ὀδόντος ὀδύνης, σφακελισμὸς τῆς γνάθου. καὶ ὕλων ὑπερσάρκωσις, μετρίως ἐξεπύησεν. ἐξέπεσον οἱ γόμφοι καὶ ἡ σιαγών. Γυναικὶ ἐν Ἀβδήροισι, καρκίνωμα ἐγένετο περὶ τὸ στῆθος. καὶ διὰ τῆς θηλῆς ἔῤῥεεν ἰχὼρ ὕφαιμος. ἐπιλαφθείσης δὲ τῆς ῥύσιος ἔθανεν.

Εκ καταῤῥόου ἐπὶ τὸ ἥμισυ τῆς κεφαλῆς, ἐπίνειον. καὶ ἐπὶ ῥῖνας ὑγροῦ χωρέοντος, ἐπυρέτανον ἐπιεικέως. ἐν τῆσι πέντε ἡμέρῃσι, περιεψύχοντο. τῇ ἐν τόκῳ σιδηρείῃ, ἄλγημα περὶ στῆθος ἐγένετο καὶ πλευρόν. ἀποχρέμψιες πυώδεες. φθὶς κατέστη. ἐξ ἡμέρας οἱ πυρετοί. πάλιν διάῤῥοια. παῦσις. πυρετοί. κοιλίη ἔστη. καὶ περὶ ἡμέρας ἑπτὰ, ἔθανεν. Η κυνάγχη κὴν χεῖρα δεξιὴν καὶ σκέλος ἤλγησε. πυρετὸς ἐπεῖχε βληχρός. ὁ δὲ πνιγμὸς τριταίῳ ἐχάλασεν. ἑβδόμῃ, σπασμώδης. ἄφωνος. ῥέγχος. ὀδόντων συντριψις. γνάθων ἐρύθημα. ἔθανε πεμπταίη, ἢ ἑκταίη. σημεῖον περὶ χεῖρα ὑποπέλιον. Καὶ ἑτέρῃ τῶν τοῦ ὑπεραίου ῥεγχώδης. γλῶσσα ξηρή. περιπλευμονίη. ἔκφρων ἔθανεν. Καὶ ἐν Ολύνθῳ ὑδρωπικὸς, ἐξαίφνης ἄφωνος. ἔκφρων νύκτα καὶ ἡμέρην, ἔθανεν.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ ΤΟ ΕΚΤΟΝ

Τμῆμα πρῶτον.

Κίσσηρις δὲ ἀποφθορῆς περὶ ὑστέρην καὶ οἰδημάτων τῶν καρηβαρέων πρέπει, ἐπὶ τὸ βρέγμα ὀδύναι μάλιστα. καὶ ὅσαι ἄλλαι ἀπὸ ὑστερέων ταύτῃσιν ἐν ὀκτὼ ἢ δέκα μησὶν, τὸ ἰσχίον τελευτᾷ. Οἱ φοξοὶ, οἱ μὲν καρτεραύχενες, ἰσχυροὶ καὶ τἄλλα καὶ ὀστέοισιν. οἱ δὲ κεφαλαλγέες, καὶ ὠτόῤῥυτοι. τούτοις ὑπερῷαι κοῖλαι, καὶ ὀδόντες παρηλλαγμένοι. ὅσοις ὀστέον ἀπὸ ὑπερώης ἀπῆλθε, τουτέοισι μέση ἵζει ἡ ῥίς. οἷσιν δὲ ὅθεν οἱ ὀδόντες, ἄκρη σιμοῦται. αἱ τῶν νηπίων ἐκλάμψιες ἅμα ἥβῃ. ὅτεῳ οἷσι μεταβολὰς ἴσχουσι καὶ ἄλλας, καὶ τὸν νεφρὸν, ὀδύνη βαρέα. ὅταν πληρῶνται σίτου, ἐμέουσί γε φλέγμα. ὅταν δὲ πλεονάζωσιν αἱ ὀδύναι, ἰώδεα. καὶ ῥᾴους μὲν γίνονται. λύονται δὲ ὅταν σίτου κενωθῶσι. ψαμμία τε πυῤῥὰ ὑφίστανται. αἱματώδεις τε ῥέουσι. νάρκη μηροῦ τοῦ κατ᾽ ἴξιν. ἐλλινύειν οὐ ξυμφέρει, ἀλλὰ γυμνάσια. μὴ ἐμπίπλασθαι. τοὺς νέους, ἐλλεβορίζειν. ἰγνύην τάμνειν. οὐρητικοῖσι καθαίρειν λεπτῦναι καὶ ἁπαλῦναι.

Γυναικεῖα τῇσιν ὑδατώδεσι νούσοισιν, ἐπιπολὺ παραμένει. ὅταν δὲ μὴ ταχὺ ἴῃ, ἐπιδίδει.

Εν Κρανῶνι αἱ παλαιαὶ ὀδύναι ψυχραί. αἱ δὲ νεαραὶ, θερμαί. αἱματίαι αἱ πλεῖσται. καὶ τὰ περὶ ἰσχίου ψυχρά. Τὰ ἐν ῥίγεα ἰσχυρὰ ἐόντα, οὐ πάνυ τι ῥηΐζονται. ἀλλ᾽ ἐγγὺς τῆς ἀκμῆς. Πρὸ ῥίγεος αἱ ἐπισχέσιες τῶν οὔρων, ἢν ἐκ χρηστῶν ἴωσιν καὶ κοιλίην ἢν ὑποδιέλθῃ, καὶ ὕπνοι ἐνέωσιν. ἴσως δὲ καὶ ὁ τρόπος τοῦ πυρετοῦ. ἴσως δὲ καὶ τὰ ἐκ κόπων. Αποστάσιες οὐ μάλα οἷσι ῥίγεα. αἱ τῶν σκελέων ἐκθηλυνώσιες, οἷον ἢ πρὸ νόσου ὀδοιπορήσαντι, ἢ ἐκ νόσου αὐτίκα. διότι ἴσως τὸ ἐκ κόπων, ἐς ἄρθρα ἀπίει. διὸ καὶ τῶν σκελέων ἐκθηλυνώσιες. Φύματα ἔξω ἐξοιδέοντα, καὶ τὰ ὀξέα καὶ κορυφώδεα, καὶ τὰ ὁμαλῶς ξυμπεπαινόμενα, καὶ μὴ περίσκληρα, καὶ καταῤῥέοντα, καὶ μὴ δίκραια ἀμείνω. τὰ δὲ ἐναντία κακά. καὶ ὅσα πλεῖστα ἐναντία, κάκιστα. τὸ θηριῶδες φθινοπώρου, καὶ αἱ καρδιαλγίαι, καὶ τὸ φρικῶδες, καὶ μελαγχολικόν. Πρὸς τὰς ἀρχὰς τοὺς παροξυσμοὺς σκέπτεσθαι, καὶ ἐν ἁπάσῃ τῇ νούσῳ, οἷον τὸ ἐς δείλην παροξύνεσθαι. καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἐς δείλην, καὶ αἱ ἀσκαρίδες. Νηπίοισι βηχίον, ξὺν γαστρὸς ταραχῇ, καὶ πυρετῷ ξυνεχεῖ, σημαίνει μετὰ κρίσιν διμηναῖον τὸ ξύμπαν εἰκοσταῖον. καὶ οἰδήματα ἐς ἄρθρα. Καὶ ἢν μὲν κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ καταστῇ, τὰ ἄνω ἐν τοῖσι κάτω ἄρθροισιν ἀγαθόν. ἢν δὲ ἄνω, οὐχ ὁμοίως λύει τὴν νοῦσον, ἢν μὴ ἐκπυήσῃ. τὰ δὲ ἐν ὤμοισιν ἐκπυΐσκοντα, τοῖσι τηλικούτοισι γαλιάγκωνας ποιεῖ. Λύσει δ᾽ αὖ καὶ ἑλκυδρίων κάτω ἔκθυσις, ἢν μὴ στρογγύλα καὶ βαθέα ᾖ. τὰ δὲ τοιαῦτα ὀλέθρια καὶ ἄλλως παιδίοισι. Καὶ αἷμα λύσειεν ἂν ῥαγέν. μᾶλλον δὲ τοῖσι τελειοτέροισιν ἐπιφαίνεται. Δάκρυον ἐν τοῖσιν ὀξέσι τῶν φλαύρως ἐχόντων. ἑκόντων μὲν, χρηστόν. ἀκόντων δὲ, παράῤῥεον κακόν. καὶ οἷσι περιτείνεται βλέφαρα, κακόν. κακὸν δὲ καὶ τὸ ἐπιξηραινόμενον, οἷον ἄχνη. καὶ τὸ ἀμαυρόν. καὶ αὐχμηρὸν, κακόν. καὶ οἱ ῥυτιδούμενοι ἔνδοθεν. καὶ οἱ πεπηγότες. καὶ οἱ μόλις στρεφόμενοι καὶ οἱ ἐνδεδινημένοι, καὶ τἄλλα ὅσα παρεῖται. Πυρετοὶ, οἱ μὲν δακνώδεες τῇ χειρί. οἱ δὲ πρηέες. οἱ δ᾽ οὐ δακνώδεες μὲν, ἐπαναδιδόντες δέ. οἱ δ᾽ ὀξέες μὲν, ἡσσώμενοι δὲ τῆς χειρός. οἱ δὲ περικαέες εὐθέως. οἱ δὲ διὰ παντὸς βληχροὶ. ξηροί. οἱ δὲ ἁλμυρώδεες. οἱ δὲ πεμφιγώδεες ἰδεῖν δεινοί. οἱ δὲ πρὸς τὴν χεῖρα νοτιώδεες. οἱ δὲ ἐξέρυθροι. οἱ δὲ πελιοί. οἱ δ᾽ ἔξωχροι. καὶ τἄλλα τοιουτότροπα

anceps est Gal. cuius sit hic liber an Hip. an Thessali eius filij ... 122 ... 21
... 407:30.
... 442.27.
... 461.2.

ἐρέουσι· ἐγυμνάζετο

τότροπα. αἱ ξυντάσιες τοῦ σώματος. καὶ οἱ σκληρυσμοὶ τῶν ἄρθρων, κακόν. καὶ αὐτὸς διαλελυμένος, κακόν. καὶ αἱ κατακλάσιες τῶν ἄρθρων, κακαί. ὄμματος θράσος παρακρουστικόν. καὶ ἔξριψις καὶ κατάκλασις, κακόν.

Τμῆμα δεύτερον.

Εὐρύναι. στενυγρῶσαι. τὰ μὲν, ναί. τὰ δὲ μή. Χυμοὺς τοὺς μὲν, ἐξῶσαι. τοὺς δὲ, ξηρᾶναι. τοὺς δὲ, ἐμβεῖναι. ᾗ τῇ μὲν, τῇ δὲ μή. Λεπτῦναι. παχῦναι τεῦχος. δέρμα. σάρκας. καὶ τἄλλα, καὶ τὰ μὲν, τὰ δὲ μή. Λειῶναι. τρηχῶναι. σκληρῦναι. μαλθάξαι. τὰ μὲν. τὰ δὲ μή. ἐπεγεῖραι. ναρκῶσαι. καὶ τἄλλα ὅσα τοιαῦτα. Παροχετεύειν. ὑπείξαντα ἀντισπᾶν αὐτίκα, ἀντιτείνοντα ὑπεῖξαι. Ἄλλον χυμὸν μὴ τὸν ἰόντα ἄγειν. τὸν δὲ ἰόντα συνεκχυμοῦν. ἐργάσασθαι τὸ ὅμοιον. οἷον ὀδύνη ὀδύνην παύει. τὰ ἀνόμοια, ἢν ῥέπῃ ἄνωθεν ἀρθέντα, κάτωθεν λύειν. καὶ τὰ ἐναντία ταῦτα. οἷον κεφαλῆς κάθαρσις, φλεβοτομίη ὅτε οὐχ ἥκει, ἀφαιρεῖται. αἱ ἀποστάσιες οἷον βουβῶνες. σημεῖον μὲν τῶν τὰ βλαστήματα ἐχόντων, ἀτὰρ καὶ ἄλλων. μάλιστα δὲ περὶ τὰ σπλάγχνα. κακοήθεες δὲ οὗτοι. πνεύματα σμικρά. πυκνά. μεγάλα. ἀραιά. σμικρά. ἀραιά. πυκνά. μεγάλα. εἴσω μεγάλα, ἔσω σμικρά. ἔσω μεγάλα ἔξω σμικρά. τὸ μὲν ἐκτεῖνον, τὸ δὲ κατεπεῖγον. διπλῆ εἴσω ἐπανάκλισις οἷον ἐπιπνέουσι θερμὸν ψυχρόν. Ἰητρεῖον ξυνεχέων χασμέων μακρόπνους. ἐν τοῖσιν ἀπὸ τοῖσι καὶ μόγις βραχύπνοις κατ' ἴξιν καὶ πλευρέων ὀδύνη. καὶ ξυντάσιες ὑποχονδρίων. καὶ σπληνὸς ἐπάρσιες. καὶ ἐκ ῥινῶν ῥήξιες. καὶ ὦτα κατ' ἴξιν. τούτων τὰ πλεῖστα ταῦτα καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσι. πότερον ἆρα πάντα, ἢ τὰ μὲν κάτωθεν ἄνω κατ' ἴξιν, οἷα τὰ παρὰ γνάθους, ἢ παρ' ὀφθαλμὸν καὶ οὖς. τὰ δὲ ἄνωθεν κάτω οὐ κατ' ἴξιν, ἢ καὶ τὰ κατὰ ἧπαρ ἄνωθεν διαδόντα, οἷον τὰ ἐν ὄρχιας καὶ κιρσούς. Σκεπτέα ταῦτα, ὅπῃ καὶ ὅθεν, καὶ διότι. Φλεβῶν κροτάφων οὐχ ἱδρυμένων, οὐδὲ χλώρασμα λαμπρόν. ἢν πνεῦμα ἐγκαταλείπηται, ἢ βὴξ ξηρὴ μὴ θηριώδης, τὰ ἄρθρα κνεῖξιν προσδέχεσθαι δεῖ κατ' ἴξιν. τῶν ἐντασίων τῶν κατὰ κοιλίην ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. ἔχουσι δὲ οὗτοι οἱ πλεῖστοι, οἱ ἐξ ἐρυθρὰ. καὶ τῇ φύσει τοῦ λευκοχροωτέρου τρόπου. οἱ οὐκ αἱμορραγέουσι ῥῖνες, ἢ σμικρὰ αἱμορραγέουσι. οἱ ἢν μὲν ῥυέντων ἐγκαταλίπηται, ἕτοιμον. Δίψα ἐγκαταληφθεῖσα τοῦ στόματος ἐπιξηρασίη καὶ ἀηδίη, καὶ ἀσιτίη τοῦτον τὸν τρόπον. πυρετοὶ δὲ οὐκ ὀξέες οἱ τοιοίδε. ὑποστροφώδεες δέ. τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα μετὰ κρίσιν, ὑποστροφώδεα. τὸ γοῦν πρῶτον σπληνῶν ἐπάρσιες, ἢν μὴ ἐς ἄρθρα τελευτήσῃ, ἢ αἱμορραγίη γένηται, ἢ δεξιοῦ ὑποχονδρίου ἔντασις, ἢν μὴ ἐξοδεύῃ οὖρα. αὕτη γὰρ ἡ ἐγκατάληψις ἀμφοτέρων αἱ ὑποστροφαὶ τουτέων εἰκότως. ἀπόστασιν οὖν ποιεῖσθαι αὐτῶν, μὴ γινομένας. τὰς δὲ, ἐκκλίνειν γινομένας. τὰς δὲ προσδέχεσθαι ἢν ἴωσιν, οἷαι δεῖ, καὶ ᾗ δεῖ. ὁκόσαι δὲ μὴ σφόδρα, ξυνδρᾶν. τὰς δ' ἀποτρέπειν, ἢν πάντῃ ἀξύμφοροι ὦσι. μάλιστα δὲ ταύτας μελλούσας. εἰ δὲ μὴ, ἀρχομένας ἄρτι. αἱ τεταρταῖαι αἱμορραγίαι δύσκριτοι. Οἱ διαλείποντες μίαν, τῇ ἑτέρῃ ἐπιρριγέουσιν ἅμα κρίσει, ἐκ τῶν πέντε, ἐς τὰς ἑπτά. ὅσοι τριταιοφυέες, τουτέοισιν ἡ νὺξ δύσφορος ἡ πρὸ τοῦ παροξυσμοῦ. ἡ δὲ ἐπιοῦσα, εὐφορωτέρη ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. Βῆχες ξηραὶ, βραχὺ ἐρεθίζουσαι ἀπὸ πυρετοῦ περικαέος, οὐ κατὰ λόγον διψώδεες. ὧδε γλῶσσαι καταπεφρυγμέναι, οὐ τῷ θηριώδει ἀλλὰ τῷ πνεύματι, δῆλον δέ. ὅταν γὰρ διαλέγωνται ἢ χασμῶσι, τότε βήσσουσιν. ὅταν δὲ μὴ, οὔ. τοῦτο ἐν τοῖσι κοπιώδεσι μάλιστα πυρετοῖσι γίνεται. Μηδὲν εἰκῆ, μηδὲν ὑπερορᾶν. ἐκ προσαγωγῆς τἀναντία, ἃ προσάγειν καὶ διαναπαύειν. τῷ ὄπισθεν κεφαλῆς ὀδυνωμένῳ, ἡ ἐν μετώπῳ ὀρθὴ φλὲψ τμηθεῖσα, ὠφέλησεν.

αἱ διαδέξιες τῶν ὑποχονδρίων, ἐξ οἵων οἷα ἄλλοισι καὶ τῶν σπλάγχνων τῶν φλεγμονῶν, οἷα δύναται. ἔτι ἐξ ἥπατος σπληνὶ καὶ τἀναντία, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἀντισπᾶν, ἢν μὴ ᾗ δεῖ ῥέπῃ. ἢν δὲ ᾗ δεῖ, τουτέοισι δεῖ στομοῦν, οἷ ὡς ἕκαστα ῥέπει. τὰ πλατέα ἐξανθήματα, οὐ πάνυ τι κνησμώδεα. οἷα Σίμων εἶχε χειμῶνος. ὃς ὅτε πρὸς πῦρ ἀλείψαιτο, ἢ θερμῷ λούσαιτο, ὠνίνατο. ἔμετοι οὐκ ὠφέλεον. οἴομαι εἴ τις ἐξεπυρίη, ἀνῆναι ἄν.

ὅσα πεπαίνεσθαι δεῖ, κατακεκλεῖσθαι δεῖ. τἀναντία δὲ ξηραίνειν, καὶ ἀνεῶχθαι. οἷον ὀμμάτων ῥοωδέων, ἢν ἄλλως φαίνηται ξυμφέρειν, ἀντισπᾶν ἐς φάρυγγα, καὶ ὅπῃ ἐρεύξις λυσιτελέει, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. τὰς ἐφόδους ἀντιστομοῦσθαι, οἷον ῥῖνας,

καὶ τὰς

[Marginal handwritten notes: "καί τοι ἡ [illegible] ... κι [illegible] καὶ πλευροῦ ὀδυνώμενα, κατ' ἴξιν"; "ὀνίνατο"; "[illegible]"]

καὶ τὰς ἄλλας, ὧν δεῖ. καὶ ὡς δεῖ. καὶ οἷα. καὶ ὅπη. καὶ ὅτε. καὶ ὅσον δεῖ, οἷον ἱδρῶτας καὶ τἄλλα δὲ πάντα. Ἐπὶ τοῖσι μεγάλοισι κακοῖσι πρόσωπον ἦν ἢ χρηστὸν σημεῖον χρηστόν. ἐπὶ δὲ τοῖσι σμικροῖσι τἀναντία σημαῖνον ἢ εὖ, σημεῖον κακόν. Παρὰ τὸ μέγα οὗ ἡ γυνὴ ὄπισθεν τοῦ ἡρωΐου ἐκτροφάδιος ἐπιγενομένου, παρειμένον αὐτῇ. Ὁ παρὰ Τιμβίνῳ ἀδελφιδοῦς, οὗτος μελάγχρως. Ἐν Περίνθῳ τὸ γονοειδὲς τὸ ποιοῦν ὅτι κείσιμον. καὶ τῶν ἤτρων τὰ πιαῦσα ὅτε αἱ οὐρήσιες ῥεῦνται, ὅτι οὔτε φύσης πολλῆς, οὔτε κόπρου πολλῆς, γλίσχρος δὲ διελθούσης, ἐλαπάσσετο. οὐ γὰρ διὰ μέγα ἦν τὸ ὑποχόνδριον. κράμβην ἑβδομαῖος ἔφαγεν. ἔτι δύσπνους ἐὼν, ἐπεὶ τὸ ἦτρον ἐλαπάσσετο εὔπνους ἐγένετο. ἡ κοιλίη αὐτῷ ἐξετίναξεν.

Περὶ δὲ τοῦ αἵματος τοῦ ἰχωροειδέος, ὅτι ἐν τοῖσι πτυώδεσι τὸ πιοῦν καὶ τοῖσιν ἠγρυπνηκόσι, καὶ εἴτε φλαῦρον, εἴτε χρηστόν. Οἷσιν ὁ σπλὴν δεξιὰ καταῤῥοπος, πόδες καὶ γούνατα καὶ χεῖρες, θερμά. ῥὶς καὶ ὦτα, ἀεὶ ψυχρά. ἆρα διὰ τὸ λεπτὸν τὸ αἷμα; ἆρα καὶ φύσει πιοῦν οὗτοι ἔχουσιν; Ἐν τοῖσιν ἐμπυήμασιν ὀμφαλὸς ὀρθός, οἷσι μέλλουσιν ἐμπυεῖν, αἱ κοιλίαι ἐκταράσσονται. Σπλὴν σκληρός, οὐ τὰ ἄνω. κάτω, στρογγύλος. πλατύς. παχύς. λεπτός. μακρός. Ἧσσον τοῖς ἀπὸ κεφαλῆς κορυζώδεσιν. Ἡ περὶ τὸν νοσέοντα οἰκονομίη. καὶ ἐν τῇ νόσῳ ἐρώτησις. ἃ διηγεῖται, οἷα, ὡς ἀποδεκτέον οἱ λόγοι τὰ πρὸς τὸν νοσέοντα. τὰ πρὸς τοὺς παριόντας. καὶ τὰ ἔξωθεν. Ὅτι ἐν θερμοτέρῳ, τὸ ἐν τοῖσι δεξιοῖσι. καὶ μέλανες διὰ τοῦτο καὶ ἔξω αἱ φλέβες. μᾶλλον ξυνεκείθη. συνίζει. ὀξύτερον κινηθὲν, ἐμωλύθη. καὶ βραδύτερον αὔξεται. καὶ ἐπὶ πλείω χρόνον, ὅτι ἐστερεώθη. καὶ χολωδέστερόν τε καὶ ἐναιμότερον ἢ, διὰ τὸ θερμότερον εἶναι τὸ χωρίον τῶν ζώων. προσωτέρω, ἢ χολωδέστερον

Τμῆμα τρίτον.

Ἡ δέρματος ἀραιότης. ἡ κοιλίης πυκνότης. ἡ δέρματος σύνδεσις. ἡ σαρκῶν αὔξησις. ἡ κοιλίης νάρκωσις. ἡ τῶν ἄλλων ξύγχυσις. ἡ τῶν ἀγγείων ἀκαθαρσίη. ἡ ἐγκεφάλου ἀνάλωσις. διὸ καὶ φαλακρότης. ἡ τῶν ὀργάνων κατάτριψις. ἡ καθαίρεσις. δρόμοισιν. ἡσυχίῃσιν. πάλῃσι. πολλοῖσι περιπάτοισι. τάχεσιν. οἷσιν ἑφθὴ μᾶζα τὸ πλεῖστον, ἄρτος ὀλίγος. καθαιρέσιος σημεῖον τὴν αὐτὴν ὥρην τῆς ἡμέρης φυλάσσειν. ἐξαπίνης γὰρ ἐρύεται. ἢ ὑφίεναι τῶν πόνων, ἢ ῥύεται. ὁμοίως γὰρ ὅλον ξυμπίπτει. ὅταν δὲ δὴ ξυμπέσωσι, προσάγειν ὕεια ὀπτά. ὅταν δὲ πληρῶνται. σημεῖον αὖθις, τὸ σῶμα ἀνθηρὸν γίνεται. Ἐν γυμνασίοισι σημεῖον, ὁ ἱδρὼς ὁ ῥέων σταγόσιν. ὃς ἔξεισιν ὥσπερ ἐξ ὀχετῶν. ἡ σύμπτωσις ἐξ ἐπάρσιος. Ἡ γυνὴ ἣν πρῶτον ἐθεράπευσα ἐν Κραννῶνι, σπλὴν οἱ φύσει μέγας. πυρετός. καυσώδης. ἐξέρυθρος. πεντεκαιδεκάτῃ. ἱδρὼς τὰ πολλὰ ἄνω. ἀτάρ τι καὶ κάτω τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. ^ Ἧσσον τοῖσιν ἀπὸ κεφαλῆς κορυζώδεσιν ἐπιπυρετήνασιν ὡς οἶμαι, ὑποστροφαί. πᾶν τὸ ἐκπυΐον ἀνυπόστροφον. οὗτος γὰρ πεπασμός. καὶ κρίσις ἅμα καὶ ἀπόστασις ἐστίν. οἷσιν ὅταν ἀφροδισιάζωσι, φυσᾶται ἡ γαστὴρ, ὡς Δαμναγόρᾳ. οἷσι δ' ἐν τούτῳ ψόφος, ὡς Ἀρκεσιλάῳ. τὸ φυσῶδες ξυνάντιον τοῖσι πτερυγώδεσι. καὶ γάρ εἰσι φυσώδεες. Τὸ ψυχρὸν, πάνυ φλεβῶν ῥηκτικὸν καὶ βηχῶδες. οἷον χιὼν, κρύσταλλος. συστρεπτικὸν δέ. οἷον τὰ φρέα, καὶ αἱ γογγρῶναι. συνάντιον, καὶ αἱ σκληρότητες. Τὸ μετ' οὔρησιν σύναγμα, παιδίοισι μᾶλλον. ἢ ὅτι θερμότεραι;

^ ἦδε ἀξιόλογον καὶ ἐξαγγέλλοιτο

τούτοισι

πτερυγώδεσι

Τὰ χήματα τὰ ῥιζοῦντα μᾶλλον, οἷον ὁ τὰ κλήματα τῇ χειρὶ πλέκων ἢ στρέφων, ὑπὲρ ὁδίην νέων κατακείμενος, λαβόμενος πασσάλου ἄκρου ὑπερπεπηγότος ἔχετο, καὶ ἐθρήνισεν.

Ὃν δὲ ὀρεστυπίης παρὰ τὴν γέφυραν εἶδον ἐγώ. ῥιπτοῦντα σκέλεα. κνήμην ἑτέρην ἥκιστα ἐλεπτύνετο. μηροὺς δὲ κάρτα. οὖρα, καὶ γονὴ οὐκ ἔχετο. Ὅσαι πτερυγώδεες φύσιες πλευρέων, διὰ ἀδυναμίην τῆς ἀφορμῆς, ἐπὶ τοῖσι καταῤῥόοισι τοῖσι κακοήθεσιν, ἢν ἔκκρισις εἴη, κἢν μὴ εἴη, κακόν. Ῥῖγος ἄρχεται γυναιξὶν μὲν, μᾶλλον ἀπ' ὀσφύος, καὶ διὰ νώτου. καὶ τότε ἐς κεφαλήν. ἀτὰρ καὶ ἀνδράσιν ὄπισθεν μᾶλλον ἢ ἔμπροσθεν. φρίσσομεν γὰρ τὰ ἔξωθεν μᾶλλον ἢ τὰ ἔνδοθεν τοῦ σώματος. οἷον πήχεων. μηρῶν. ἀτὰρ καὶ τὸ δέρμα ἀραιότερον. δηλοῖ δὲ ἡ θρίξ. ἀφ' ὧν δὲ ἄλλων ῥιγέουσιν ἴσως ἑλκέων, ἄρχεται ἀπὸ τῶν ἀγγείων.

ὀρεστυπίαν

ουσι

Κεφάλαιον ἐκ τῆς γενέσεως. καὶ ἀφορμῆς. καὶ πλείστων λόγων, καὶ κατὰ σμικρὰ γινωσκομένων. συνάγοντα καὶ καταμανθάνοντα, εἰ ὅμοιά ἐστιν ἀλλήλοισι. καὶ εἰ μὴ ὅμοια ἀλλήλοις εἰσιν. ὡς ἐκ τῶν ἀνομοιοτάτων, ὁμοιότης γένηται μία. οὕτως αὖ ^ ἡ ὁδός. οὕτω καὶ τῶν ὀρθῶς ἐχόντων, δοκιμασίη. καὶ τῶν μὴ, ἔλεγχος. Αἱμοῤῥαγίαι ἐκ ῥινῶν, ἢ τοῖσιν ὑποχλω-

^ εἴη

ρομέλασιν

ῥομέλασιν, ἢ τοῖσιν ἐρυθροχόλοισιν, ἢ τοῖσιν ὑποχλώροισι. Βραχέα ὑφιστάμενα, παχῦναι ξηρῶς. τοῖσι δὲ ἑτέροισι παχυσμοῖς, πόνον. ξηρᾷ δὲ δεῖ λουτρῷ. οἷον κονὶς συντηρία. Ἐπὴν ἀφροδισιάζειν ἄρξωνται, ἢ τραγίζειν, αἱμοῤῥαγέουσιν. Ἐν τοῖσι δὲ προσόδοισιν ἐστὶν οἳ ἀποψοφέουσιν. οἷον Ἀρκεσίλαος. οἱ δὲ μέλλοντες ῥιγώσειν, ῥικνώδεες. οἱ δ᾽ ἐπὴν προσέλθωσι, φυσῶνται κοιλίην. οἷον Δαμναγόρας. αἱ μεταβολαὶ φυλακτέαι. ὀλιγοσιτίη, ἄκοπον. ἄδιψον πίνοντι. πᾶς λεπτυσμὸς, χαλᾷ τὸ δέρμα. ἔπειτα περιτείνεται ἀνάθρεψις τἀναντία καὶ τῆς ῥικνώσιος, ξυμπίπτοντος. ἔκτασις, ἀνατρεφομένου. τὸ ῥικνῶδες τὸ λεῖον ἑκατέρου σημεῖον. τὸ ὑπόχολον. τὸ ὑπέρυθρον. οὕτω τὸ κατασπᾶσθαι μαζούς. ἰσχνοὺς δὲ ἀνασπᾶσθαι καὶ περιτείνεσθαι. καί τοι οὐκ ἄν τις οἴοιτο διὰ τοῦτο, ἀλλὰ σαρκωθέντος τοῦτο γίνεσθαι. κλεῖς περιφανέες. φλέβες διαφανέες. πρόδικος τοὺς πυρεταίνοντας ἔκτεινεν. περιόδοισι. πάλῃσι. πολλοῖσι, πυρίῃ, κακόν. τὸ πυρετῶδες πολέμιον πάλῃσι. περιόδοισι, δρόμοισιν, αἰ ἀρίψει. αὐτοῖσι. πόνῳ πόνον. Φλεβῶν σφυγμός. πελίωσις. χλωρότης. πλευρέων ὀδύναι λαπάξαι. ἄδιψον συνέχειν, στόμα σιγᾶν. ἄνεμον ξὺν τῷ ποτῷ ψυχρὸν εἰσάγειν. Τὰς ἀφορμὰς ὅκοθεν ἤρξαντο κάμνειν, εἴτε κεφαλῆς ὀδύνη, εἴτε ὠτὸς, εἴτε πλευροῦ, σημεῖον οἱ ὀδόντες. καὶ ἐφ᾽ οἷσι βουβῶνες. Τὰ γινόμενα ἕλκεα, καὶ φύματα κρίνοντα πυρετούς. οἷσι ταῦτα μὴ παραγίνηται ἀκρασίῃ. οἷσιν ἐγκαταλείπεται, βεβαιόταται καὶ τάχισται ὑποστροφαί. τὰ στρογγυλούμενα πτύαλα παρακρουστικὰ οἷα ἐν Γλαυκῷ. οἱ αἱμοῤῥοΐδας ἔχοντες, οὔτε πλευρίτιδι, οὔτε περιπλευμονίῃ, οὔτε φαγεδαίνῃ, οὔτε δοθιῆσιν, οὔτε τερμίνθοισι ἁλίσκονται. ἴσως δὲ οὐδὲ λέπραις. ἴσως δὲ οὐδὲ ἀλφοῖσιν. ἰητρευθέντες γε μὴν ἀκαίρως συχνοὶ, τοῖσι τοιούτοισιν οὐ βραδέως ἑάλωσαν. καὶ ὀλέθρια οὕτω, καὶ ὅσαι ἄλλαι ἀποστάσιες. οἷον σύριγγες, ἢ ἑτέραι ἀκροκνήψιες. ἐφ᾽ οἷσι γινόμενα ῥύεται, τούτων προγενόμενα κωλύει, ἀλλ᾽ οὐδὲ τόποι οὗτοι οἱ δεξάμενοι. ἢ πόνῳ. ἢ βάρει. ἢ ἄλλῳ τινὶ ῥύονται. ἀλλ᾽ οἷσιν αἱ κοινωνίαι διὰ τὴν ῥώμην οὐκ ἔτι αἷμα ἔρχεται ἀλλὰ κατὰ τὸ χυμοῦ τὴν ξυγγένειαν τοιαῦτ᾽ ἀποπτύουσιν. ἔστιν οἷσιν αἷμα ἀφίεσθαι ἐν καιρῷ ἐπὶ τούτοισιν. ἐπ᾽ ἄλλοισι δὲ ὥσπερ ἐπὶ τούτοισι, τοῦτο οὐκ εἰκός. Κώλυσις ἐπὶ τοῖσιν αἱματώδεα πτύουσιν, ὥρη, πλευρίτις χολή.

τμῆμα τέταρτον.

Τὰ παρ᾽ οὖς, οἷσιν ἀμφὶ κρίσιν γινόμενα μὴ ἐκπυήσει, τουτέων λαπασσομένων, ὑποστροφὴ γίνεται. κατὰ λόγον τῶν ὑποστροφέων, τῆς ὑποστροφῆς γενομένης, αὖθις αἴρεται καὶ παραμένει. ὥσπερ αἱ τῶν πυρετῶν ὑποστροφαὶ ἐν ὁμοίῃ περιόδῳ. ἐπὶ τούτοισιν ἐλπὶς, ἐς ἄρθρα ἀφίστασθαι. οὖρον παχὺ. λευκόν. οἷον τὸ τοῦ Ἀμφιγένεος ἐπὶ τοῖσι κοπιώδεσι τεταρταίοισιν ἐστὶν ὅτε ἔρχεται καὶ ῥύεται τῆς ἀποστάσιος. ἢν δὲ πρὸς τούτῳ αἱμοῤῥαγήσῃ ἐκ ῥινῶν ἱκανῶς, καὶ πάνυ. Ὦ τὸ ἔντερον ἐπὶ δεξιὰ ἀρθριτικὸς ἐγένετο, ἦν ἡσυχώτερος. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἰητρεύθη ἐπιπονώτερος. Ἡ Ἀγάσιος, κόρη μὲν ἐοῦσα, πυκνοπνεύματος ἦν. γυνὴ δὲ γινομένη, ἐκ τόκου οὐ πάλαι ἐπίπονος ἐοῦσα, ἐπιπολαίως ἦρεν ἄχθος μέγα. αὐτίκα μὲν ψοφῆσαί τι ἔδοξε κατὰ τὸ στῆθος. τῇ ὑστεραίῃ, ἆσθμα τε εἶχε καὶ ἤλγει ἰσχίον τὸ δεξιόν. ὁπότε τοῦτο πονέοι, ἐπόνει τότε. καὶ τὸ ἆσθμα εἶχε. παυσαμένου δὲ, ἐπαύσατο. ἔπτυσεν ἀφρώδεα. ἀρχομένη δὲ, αἰθηρά. καταστάντος δὲ, ἐμέσματι χολώδεϊ ἐώκει λεπτῷ. οἱ πόνοι μάλιστα μὲν, ὁπότε πονοίη τῇ χειρί. ταύτην εἴργεσθαι, σκοροδίου. χειρείου, οἴος. Βοός. ἐν δὲ τοῖσι πυευμονίοισι, Βοὸς. ὀξυθυμίης. Ὦ ἐν τῇ κεφαλῇ ἐνέμετο. ἔπαρμα πρῶτον, ἡ συντηρίη ἡ κεκαυμένη ἐνήρμοσεν. εἶχεν ἄλλην ἀπόστασιν ἴσως ὅτι ἔσεσθαι ἔμελλεν ἀποστήσεσθαι. ἀπέστη ἐξ ἠοῦς ἑκατέρου, ὑπὲρ τοῦ ὠτὸς ἄνω πρὸς κορυφὴν τὸ τρῶμα ἦν. τὰ κῶλα εἶχε οἷα κυνὸς μέζω δὲ ἤρτηται ἐκ τῶν μεσοκόλων. ταῦτα δὲ ἐκ νεύρων ἀπὸ τῆς ῥάχιος ὑπὸ τὴν γαστέρα. αἱ τοῖσι κάμνουσι χάριτες. οἷον τὸ καθαρίως δρᾶν. ἢ ποτὰ, ἢ βρωτὰ, ἢ ἃ ἂν ὁρᾷ μαλακῶς ὅσα ψαύει. ἄλλαι. ἃ μὴ μεγάλα βλάπτει ἢ μὴ εὐαναληπτα. οἷον ψυχρὸν ὅκου τοῦτο δεῖ. ἄλλαι. εἴσοδοι. λόγοι. σχῆμα. ἐσθής. τῷ νοσέοντι. κουρά. ὄνυχες. ὀδμαί. Ὕδωρ ἀφεψηθὲν, τὸ μὲν ὡς δέχηται τὸν ἠέρα. τὸ δὲ μὴ ἔμπλεων ἦν καὶ ἐπίθημα ἔχειν. ὅτι δὴ αἱμοῤῥαγιῶν ἐξυδεροῦνται, ἢν οἷα δεῖ καθαίρωνται, καὶ εὐφόρως φέρουσιν. Ἐν Αἴνῳ ὀσπριοφαγέοντες ξυνεχέως θήλεα. ἄῤῥενα, σκελέων ἀκρατέες ἐγένοντο καὶ διετέλεον. ἀτὰρ καὶ ὀροβοφαγέοντες γονυαλγέες. Ἐμφανέως, ἐγρηγόρως, θερμότερος τὰ ἔξω, τὰ ἔσω δὲ ψυχρότερος

χρότερος. καθόλου τἀναντία. Εὐθέρμῳ φύσει ψῦξις. ποτὸν ὕδωρ ἐλινύειν. Ὕπνος ἐν ψύχει τῶν βεβλημένων. Ὕπνος ἑδραῖος, ὀρθῶν νυσταγμός. αἱ ἀσθενικαὶ δίαιται, ψυχραί. αἱ δ' ἰσχυραὶ, θερμαί. Ὑδάτων ἀπεχνίων, τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ αἰθέρος ἀποκριθέν. βρονταῖον ὡραῖον. τὸ δὲ λαιλαπῶδες, κακόν. Ὕδωρ βορόν. καὶ ἀγχυπτιν βορόν. Εὐθέρμῳ φύσει, καὶ θερμῇ ὥρῃ. κοίτη ἐν ψύχει παχύνει. ἐν δὲ θερμῷ, λεπτύνει. ἄσκησις ὑγιής. ἀκορίη τροφῆς. ἀοκνίη πόνων. Ἐν τῷ ἐγρηγορέναι δίψης ἐπιπολαίου, ὕπνος ἄκος. τῆς δὲ ἐξ ὕπνου διέγερσις. Οἷσι πλεῖστον τὸ θερμόν, μεγαλοφωνότατοι, καὶ γὰρ ψυχρὸς ἀὴρ πλεῖστος. δύο δὲ μεγάλων, μεγάλα καὶ τὰ ἔκγονα γίνεται. οἱ θερμοκοίλιοι, ψυχρόσαρκοι καὶ λεπτοί. οὗτοι ἐπίφλεβοι. καὶ ὀξυθυμότεροι. αὐχμοῦ τῆς γῆς, οἰωνῶν γῆμος ἐνθυμεῖ. τράγος ὁκότερος ἂν φανῇ ἔξω. ὄρχις δεξιὸς, ἄρσεν. εἰ δὲ εὐώνυμος, θῆλυ. ὀφθαλμοὶ ὡς ἂν ἰσχύωσιν, οὕτω καὶ γυῖον. καὶ χροιὴ ἐπὶ τὸ χεῖρον ἢ ἄμεινον ἐπιδιδοῖ. δίκαιον δὲ ὡς ἂν ἔχῃ ἡ τροφὴ, οὕτω καὶ τὸ ἔξω ἕπεσθαι. Σημεῖα θανατώδεα. ἀνὰ δέρμα, ῥῖνα, θερμὸς ἄτμος. πρότερον δὲ ῥὶς, ψυχρὸν πνεῦμα ἀφίησιν. τὰ ζωτικὰ ἐναντία. πόνοι σιτίων ἡγείσθωσαν.

Τμῆμα πέμπτον.

Νούσων φύσιες ἰητροί. Ἀνευρίσκει ἡ φύσις αὐτὴ ἑωυτῇ τὰς ἐφόδους οὐκ ἐκ διανοίης. τὰ μὲν οἷον τὸ σκαρδαμύσσειν. τὰ δὲ καὶ ἡ γλῶσσα ὑπουργέει, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. ἀπαίδευτος ἡ φύσις ἐοῦσα, καὶ οὐ μαθοῦσα τὰ δέοντα ποιέει. Δάκρυα. ῥινῶν ὑγρότης. πταρμοί. ὤτων ῥύπος. στόματος. σιάλου ἀναγωγή. πνεύματος. εἴσοδος. ἔξοδος. χάσμη. βήξ. λύγξ. οὐ τοῦ αὐτέου παντάπασι τρόπου. οὔρου ἄφοδος καὶ φύσης καὶ ταύτης τῆς ἑτέρης τροφῆς καὶ πνοιῆς. καὶ τοῖσι θήλεσιν, ἃ τούτοισι καὶ κατὰ τὸ ἄλλο σῶμα. ἱδρῶτες. κνησμοί. σκορδινιασμοί. καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἀνθρώπου ψυχὴ αἰεὶ φύεται μέχρι θανάτου. ἢν δὲ ἐκπυρωθῇ ἅμα τῇ νούσῳ καὶ ἡ ψυχὴ τὸ σῶμα φέρβεται. Νοῦσοι ξύντροφοι ἐν γήρᾳ. καὶ διὰ σπασμὸν λείπουσι. καὶ διὰ λύσιν. καὶ δι' ἀραίωσιν. Ἴησις ἀντίνοον μὴ ὁμονοεῖν τῷ πάθει. Τὸ ψυχρὸν καὶ ἐπικουρέει καὶ κτείνει ὁκόσα ἐκ θερμοῦ. Ὀξυθυμίη ἀνασπᾷ καρδίην καὶ πλεύμονα ἐς ἑωυτά. καὶ ἐν κεφαλῇ τὰ θερμὰ, καὶ τὸ ὑγρόν. ἡ δ' εὐθυμίη, ἀφίει καρδίην. Πόνος, τοῖσιν ἄρθροισι καὶ σαρκί. σῖτος, ὕπνος, σπλάγχνοισι. Ψυχῆς περίπατος φροντὶς ἀνθρώποισιν. Ἐν τοῖσι τρώμασι τὸ αἷμα ξυντρέχει. Βοηθητέον ὡς τὸ κενὸν πληρωθῆναι. ἢν οὖς ἀλγέῃ, εἴριον περὶ τὸν δάκτυλον ἑλίξας, ἐγχεῖν ἄλειφα θερμόν. ἔπειτα ἐπιθεὶς εἴσω ἐν τῷ θέναρι τὸ εἴριον, τὸ οὖς ὑποθεῖναι, ὡς δοκέειν τί οἱ ἐξιέναι. ἔπειτα ἐπὶ πῦρ ἐπιβάλλειν ἀπάτη. Γλῶσσα, οὖρον σημαίνει. χλωραὶ γλῶσσαι, χολώδεες. τὸ δὲ χολῶδες, ἀπὸ πίονος. ἐρυθραὶ δὲ, ἀφ' αἵματος. μέλαιναι δὲ, ἀπὸ μελαίνης χολῆς. αὖαι δὲ, ἀπὸ ἐκκαύσιος λιγνυώδεος, καὶ μητρώου μορίου. λευκαὶ δὲ, ἀπὸ φλέγματος. οὖρον, ὁμόχροον βρώματι καὶ πόματι, καὶ ὡς ἔσωθεν ἐόν. ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ ξύντηξις. Γλῶσσα ὁμόχροος τῇσι προσπάσεσι, διὸ ταύτῃ γινώσκομεν τοὺς χυμούς. Ἢν ἁλμυραὶ σάρκες γευομένῳ, περισσώσιος σημεῖον. Ἢν τῶν μαζῶν αἱ θηλαὶ, καὶ τὸ ἐρυθρὸν χλωρὸν ᾖ, νοσῶδες τὸ ἄγγος. Τῶν ἀνθρώποις ὁ ἐν τοῖσιν ὠσὶ ῥύπος, ὁ μὲν γλυκὺς, θανάσιμος. ὁ δὲ πικρὸς, οὔ. μεταλαμβάνειν σύμφορον, ἐπὶ τοῖσι μακροῖσι νοσήμασιν. τὰ ἀσθενέστερα σιτία, ὀλιγοχρονίαν βιοτὴν ἔχει. Κεδμάτων τὰς ἐν τοῖσιν ὠσὶν ὄπισθεν φλέβας, σχάζειν. Λαγνείη τῶν ἀπὸ φλέγματος νούσων, ὠφέλιμον. Θερμοκοιλίοισιν ἰσχυρὰ ποτὰ ἢ βρωτὰ, παρακτικά. Μελαίνης χολῆς, ὡς ὅμοιον αἱμοῤῥοΐδες. τὰς ἐπαυξέας νόσους, μᾶξις. Ψῦξις τὰ περὶ κοιλίην σκληρύνει. μᾶξις τὰ περὶ τὴν γαστέρα σκληρύνει. Ἐλλέβορον πίνοντα θᾶσσον καθαίρειν ἢν θέλῃς, λούειν ἢ φαγεῖν. τὸ αἷμα ἐν ὕπνῳ, ἔσω μᾶλλον φεύγει. Ῥῖγος ἀπὸ τῶν ἄνω κοιλίης. πῦρ δὲ ἀπὸ τῆς κάτω μᾶλλον. Ἐπιπασμὸς, ἢν πνεύμων ξηρός. ἢ ὑγρὸν καῦμα ὑπέρεινον. ξηραίνει καὶ ὕπνος πουλύς. Ψυχρότατον βρῶμα, φακοί. κέγχροι. κολοκύνται. ἕλκεα ἐκφύουσιν, ἢν ἀκάθαρτος ἐὼν πονέσῃ. Γυνὴ, αἴξ, ἐλατήριον ἢ σίκυον ἄγριον βεβρωκυῖαι, καὶ παιδίοισι κάθαρσις. Εὐθέρμῳ βραδὺ ἐν. ἔσωθεν ψῦξις. ἔξωθεν πόνος. ἡλίου, πυρὸς, ἐσθῆτος, ἐν ὥρῃ θερμῇ. τῇ δὲ ἐναντίῃ, ὡς ἐναντίως. Βρώματα τὰ μὲν ταχέως κρατεῖται. τὰ δ' ἐναντίως.

σκορδινισμοί

Γαληνὸς ὑπολαμβάνει τὸ ὅλον εἶναι τὸ ῥῆσιν Ἱπποκράτους. c. fo. 513. ver. 15.

τμῆμα

Τμῆμα ἕκτον.

οἱ Σάρκες ὁλκή. καὶ ἐκ κοιλίης καὶ ἔξωθεν δῆλον ἡ αἴσθησις ὡς ἔκπνοον καὶ εἴσπνοον ὅλον τὸ σῶμα. Ἐνθερμότερον φλέβιον, αἵματος πλήθει, ἀνίσχει τὸ καυσῶδες. καὶ ἰθὺς ἀποκρίνει. Καὶ οἷσι τὸ μὲν πῖον, χολὴ ξανθή. τὸ δ᾽ αἷμα, μέλαινα. Γνώμης. μνήμης. ὀδμῆς τῶν ἄλλων. καὶ πείνης. ὀργάνων ἄσκησις. πόνοι. σιτία, ποτά. ὕπνος. ἀφροδίσια μέτρια. Ὁ ἐν ψυχροτέρῳ ἐν ψυχρῇ ὥρῃ καὶ χώρῃ, ἐνθερμότερος ἔσται. Ὀδύνῃσιν τὴν ἐγγύτατα κοιλίην καθαίρειν. αἵματος δὲ κοιλίην διαιρεῖν. καῦσις. τομή. θάλψις. ψύξις. πταρμοί. φυτῶν χυμοί, ἐφ᾽ ὧν τὴν δύναμιν ἔχουσι, καὶ κυκεὼν. κακούργων. γάλα. σκόροδον. οἶνος ἀπεζεσμένος. ὄξος. ἅλες. Ἄνθρωπος ἐκ κόπων, ἐξ ὁδοῦ. ἀδυναμίη. βάρος. ἀνέπτυεν. ἔβοσε γὰρ ἐκ τρυφῆς. πυρετὸς ὀξὺς ὑποδάκνων πρὸς χεῖρα. δευτεραίῳ δὲ, καρηβαρίη. γλῶσσα ἐπεκαύθη. ῥὶς ὀνυχογραφηθεῖσα. οὐκ ἠμοῤῥάγησεν. ἀριστερὸς σπλὴν μέγας καὶ σκληρός. ὀδυνᾶτο.

τινὸς Οἱ ὑπὸ τεταρταίων ἁλισκόμενοι, ὑπὸ τινὸς μεγάλης νούσου οὐχ ἁλίσκονται. ἢν δ᾽ ἁλίσκωνται πρότερον, ἐπιγίγνονται δὲ τεταρταῖος, παύονται. Ἀνθ᾽ οἵων αἱ νοῦσοι. Ἡ χολή. οἷον εἶπον περὶ τῶν ὀρνίθων, ὅτι χολώδεες. Ἡ θερμότης δριμύτητος σημεῖον. Οἱ ὄχλοι. αἱ δίοδοι. ὅτι τοῖσι παρακρούουσι, λήγουσιν ὀδύναι πλευρέων. ἔστι δ᾽ οἷσι πυρετοί, ἔστι δ᾽ οἷσιν, οὔ. ἀλλὰ ξὺν ἱδρῶσιν. ἔστι δ᾽ οἷσι σὺν ὄχλῳ. ἔστι δ᾽ οἷσι, κεφαλέων καὶ περιτεταμένον τὸ δέρμα. καὶ ἁλμυρώδεες. Αἱ ναρκώσιες οἷαι ἐξ οἵων. καὶ οἷαι ὑπὸ τὸ ἰσχίον. Δι᾽ οὐάτων. ἐξ οὐάτων τὰ πολλὰ θνήσκει τριταῖα. οἷσι μὲν δέρματα περιτείνεται καρφαλέα καὶ σκληρὰ ἄνευ ἱδρῶτος, οἷσι δὲ καὶ χαλαρὰ ξὺν ἱδρῶτι, θνήσκουσιν. Ἐν τοῖσι παλιμβόλοισιν αἱ μεταβολαὶ ὠφελέουσι, τούτοισι μεταβάλλειν πρὶν κακοῦσθαι ἐν τὰ πρέποντα, οἷον Χειρίωνι. τὰ ἐρεβινζόμενα, ἐξ οἵων τὰ κεγχρώδεα ὄρεον. οἷσι μὲν ὑγιὲς καταλείπεται, κάτω ὑφημμένης τῆς προφάσιος, ἢ καθαίρων, ἢ ἀποδέων, ἢ ἐκβάλλων, ἢ ἀποτάμνων, ἢ ἀποκαίων ἔστω. οἷσι δὲ μὴ, οὔ. οἷσιν αἷμα ῥεῖ πολὺ ἐκ ῥινῶν, οἷσι μὲν ἄχροιαι ἄκρητοι, τούτοισιν ὀλίγα ἀρήγουσιν. οἷσι δὲ ἐξέρυθροι χρῶτες, οὐχ ὁμοίως. καὶ οἷσι κεφαλαὶ ἐπίφοροι, ἀρήγει. οἷσι δὲ μὴ, οὔ. οἷσι ῥῖνες ὑγρόταται φύσει, καὶ ἡ γονὴ ὑγροτέρη καὶ πλείων. ὑγιαίνουσιν οὗτοι νοσηλότερον. τοῖσι πλείστοισι δὲ οἷσιν ὑπὸ νόσου, τἀναντία. τὰ στρογγυλώμενα πτύαλα, παρακρουστικά. οἷον τῷ ἐν Πλινθίῳ, τούτῳ ἠμοῤῥάγησεν ἐξ ἀριστεροῦ, καὶ ἐλύθη πεμπταίῳ. οὖρον πολλὴν ὑπόστασιν ἔχον, ῥύεται τὰς παρακρούσιας, οἷον καὶ τὸ τοῦ Δεξίππου μετὰ μάστιγα σὺ πρόσω ἐνιαυτοῦ τεταρταῖος. ὦτα τοῦ θέρεος ῥήξειεν πεμπταίοισιν. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ μακρότερα τὰ παρὰ τὰ οὖλα καὶ αἱ κατὰ ῥῖνας ἐμπυήσιες.

Οἷσιν ἤδη ὀδόντων ὀδύνης ἀπὸ ὀφρύος λεπτὰ ἔρχεται, τούτοισιν ἀπὸ πιτυρίας, εὖ ἐνδραθέντος, παχύτερα τῇ ὑστεραίῃ ἔρχεται, ἢν καὶ τὰ ἄλλα μὴ κρατήσῃ. Ἡγησίππῳ γὰρ τὸ ὑπνικὸν ἐν τοῦθεν, οὐκ ἐκράτησεν, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ προσεκαλέσατο βιαιότερον. τὴν ἀπὸ κεφαλῆς ὀστέων φύσιν, ἔπειτα νεύρων, καὶ φλεβῶν, καὶ σαρκῶν, καὶ τῶν ἄλλων χυμῶν, καὶ τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω κοιλιῶν, καὶ γνώμης, καὶ τρόπων, καὶ τῶν κατ᾽ ἐνιαυτὸν γινομένων. ὥρῃ τινὶ τότ᾽ ἤδη πρωΐτερον τοῦ ἔτεος, οἷον ἐξανθήματα καὶ τὰ τοιαῦτα, ὅμοιον τοῖσι καθ᾽ ἡμέρην πρωΐτερον λαμβανομένοισιν, ἢ ὀψίτερον. ὥσαύτως τὸ ἐπίχολον, καὶ ἔναιμον σῶμα μελαγχολικὸν, μὴ ἔχον ἐξεῤῥώσιας. Λυκίνῳ τὰ ὕστατα σπλὴν μέλας ὀδυνώδης, ἐν τῇ τετάρτῃ ἢ τῇ πέμπτῃ.

Τμῆμα ἕβδομον.

Βῆχες ἤρξαντο, περὶ ἡλίου τροπὰς τὰς χειμερινὰς. ἢ πεμπτῇ καὶ δεκάτῃ, ἢ εἰκοστῇ ἡμέρῃ, ἐκ μεταβολῆς πυκνῆς νοτίων καὶ βορείων. καὶ χιονωδέων. ἐκ τούτων τὰ μὲν, βραχύτερα. τὰ δὲ, μακρότερα ἐγίνετο. καὶ περιπλευμονικὰ συχνὰ μετὰ ταῦτα. περὶ ἰσημερίης αὖθις ὑπέστρεφε τοὺς πλείους ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τεσσαρακοσταίους ἀπὸ τῆς ἀρχῆς. καὶ τοῖσι μὲν, βραχέα πάνυ καὶ ἄκριτα ἐγίνετο. τοῖσι δὲ, φάρυγγες ἐφλεγμήναν. τοῖσι δὲ, κυνάγχαι. τοῖσι δὲ, παραπληγικά. τοῖσι δὲ, νυκτάλωπες. μᾶλλον δὲ παιδίοισι. περιπλευμονικὰ δὲ, πάνυ βραχέα ἐγίνετο. φάρυγγες ἢ βήξασι τὸ ὕστερον. ἢ πάνυ βραχὺ αὐτὶ τῆς βηχὸς ἐγίνοντο. φάρυγγες δὲ, βραχέαι. μᾶλλον δὲ, νυκτάλωπες. κυνάγχαι δὲ καὶ παραπληγικὰ, ἢ σκληρὰ καὶ ξηρὰ, ἢ σμικρὰ, καὶ ὀλιγάκις ἀνάγουσαι πέπονα. ἔστι δ᾽ οἷσι καὶ κάρτα. οἱ μὲν οὖν ἢ φωνῇσι

πλέον

πλέον ταλαιπωρήσαντες, ἢ ῥιγώσαντες, ἐς κυνάγχας μᾶλλον ἐτελεύτων. οἱ δὲ τῇ χειρὶ πονήσαντες, ἐν χεῖρας μόνον παραπληγικοί. οἱ δ' ἱππεύσαντες ἢ πλείω ὁδοιπορήσαντες, ἢ ἄλλο τι τοῖσι σκέλεσι ταλαιπωρήσαντες, τουτέοισι δὲ ἐν ὀσφύϊ ἢ σκέλεα ἀκρασίαι παραπληγικαί. καὶ ἐν μηροὺς καὶ κνήμας, κόπος καὶ πόνος. σκληρόταται δὲ καὶ βιαιόταται, αἱ ἐν τὰ παραπληγικὰ ἄγουσαι. πάντα δὲ ταῦτα ἐπὶ τῇσιν ὑποστροφῇσιν ἐγίνετο. ἐν ἀρχῇσι δὲ οὐ μάλα. πολλοῖσι δὲ τούτων, ἀνῆκαν μὲν αἱ βῆχες ἐν τῷ μέσῳ. ἐξέλιπον δὲ τελέως οὔ. ἀλλὰ συνῆσαν τῇ ὑποστροφῇ. οἷσι φωναὶ ἀπερρήγνυντο ἐν τῷ βηχώδεϊ, τούτων οἱ πλεῖστοι οὐδὲ ἐπυρέταινον. οἱ δὲ τινὲς, βραχέα. ἀτὰρ οὐδὲ περιπλευμονικὰ ἐγίνετο τούτων οὐδενὶ, οὐδὲ παραπληγικὰ, οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν ἐσημάνθη, ἀλλ' ἐν τῇ φωνῇ μόνῃ ἐκρίνετο. τὰ δὲ νυκταλωπικὰ, ἱδρύετο, ὡς καὶ τὰ ἐξ ἄλλων προφασίων γινόμενα. ἐγίνετο δὲ νυκταλωπικὰ, τοῖσι παιδίοισι μάλιστα. ὀμμάτων δὲ τὰ μέλανα ὑποποίκιλα, ὅσα τὰς μὲν κόρας σμικρὰς ἔχει. τὸ δὲ ξύμπαν, μέλαν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. μεγαλόφθαλμοι δὲ μᾶλλον. καὶ οὐ σμικρόφθαλμοι. καὶ ἰθύτριχες οἱ πλεῖστοι. καὶ μελανότριχες. γυναῖκες δὲ οὐχ ὁμοίως ἐπόνησαν ὑπὸ τῆς βηχὸς, ἀλλ' ὀλίγαι τε ἐπυρέτηναν. καὶ τούτων πάνυ ὀλίγαι ἐν τὸ περιπλευμονικὸν ἦλθον, καὶ αὗται πρεσβύτεραι, καὶ πᾶσαι περιεγένοντο. ᾐτιώμην καὶ τοῦτο, καὶ τὸ μὴ ἐξιέναι ὁμοίως ἀνδράσι, καὶ ὅτι οὐδαμῶς ὁμοίως ἀνδράσιν ἁλίσκονται. κυνάγχαι δὲ ἐγίνοντο μὲν καὶ ἐλευθέρῃσι δούλῃσι. καὶ αὗται τοῦ εὐηθεστάτου τρόπου. περιεσσοτέρως δὲ δούλῃσι. ὅσαι τε ἐγίνοντο βιαιόταται, καὶ ταχύταται ἀπώλλυντο. ἀνδράσι δὲ πολλοῖσιν ἐγίνοντο. καὶ οἱ μὲν, διέφυγον. οἱ δὲ, ἀπώλλυντο. τὸ δὲ ξύμπαν, οἱ μὲν δυνάμενοι καταπίνειν μοῦνον, πάνυ εὐηθέα καὶ εὔφορα. οἱ δὲ καὶ διαλεγόμενοι πρὸς τούτοισιν ἀσαφέως, καὶ ὀχλωδέστερα, καὶ χρονιώτερα. οἷσι δὲ καὶ φλέβες αἱ περὶ κρόταφον καὶ αὐχένα ἐπαίροντο, ὑποπόνηρα. οἷσι δὲ καὶ πνεῦμα ξυνεμετεωρίζετο, κάκιστον. οὗτοι γὰρ καὶ ἐπεχλιαίνοντο. ὡς γὰρ γέγραπται, οὕτως αἱ ξυγκλείσιαι τῶν παθημάτων ἦσαν. τὰ μὲν πρῶτα γεγραμμένα, καὶ ἄνευ τῶν ὕστερον γεγραμμένων, ἐγίνετο. τὰ δ' ὕστερον, οὐκ ἄνευ τῶν προτέρων. τάχιστα ἔθνησκον, ὅτ' ἐπεῤῥιγώσειαν πυρετώδεα ῥίγεα. τούτους οὐδὲ ἀναστάσει πιεζομένους, οὐδὲν ἄξιον λόγου ὠφέλει. οὔτε γαστρὸς ταραχὴ, οὔτε φλεβοτομίη. ὅσα ἐπειράθην. ἔταμον δὲ καὶ ὑπὸ γλῶσσαν. οὓς δὲ καὶ ἄνω ἐφαρμάκευσα. ταῦτα μὲν οὖν καὶ διὰ παντὸς ἐν τῷ θέρει. ὡς δὲ καὶ τὰ ἐπιῤῥηγνύμενα πάμπολλα. πρῶτον μὲν ἐν τοῖσιν αὐχμοῖσιν, ὀφθαλμίαι ἐπεδήμησαν ὀδυνώδεες. αἵματος φλεβῶν στάσις. λιποθυμίη, χάσμη, ἄλλη ἀπόληψις, μετάματος ξυστροφή. πρόσθεσις. ἐπίδεσις. ἐβουβωνοῦντο τὰ πλεῖστα, διότι ἠπατῖτις. ἦν δὲ καὶ ἀπὸ ἀρτηρίης κατακαυθείσης κακὸν σημεῖον, οἷος Ποσειδωνίῃ. Οἱ αἱμοῤῥαγοῦντες τελευτῶντες, οὐκ ἐφίδρωσαν μέτωπον, ἀλλ' οἷα ξυμπεπηγότες. καὶ οἱ πνευματίαι. καὶ οἱ ὑπὸ ἱδρώτων ὀλλύμενοι, πονηρόν. Τῶν γαστέρων αἱ εὐφορίαι ταραχὴν φέρουσιν οἷον Ποσειδωνίῃ. καὶ τὰ θήλεα οἷα ἐνεποίει ἐν τῷ λειπυσμῷ ἡ περίστασις πρὸ τῆς τελευτῆς. καὶ ὁ ὀμφαλὸς πρὸς μακρὸς εἱλκύσθη αὐτῇ. καὶ οὐλῶν ἐφελκώσιες τῶν ἐπιόντων ὑπὸ ὀδόντα. ὅτι πολλὰ περὶ ἑκάστου δεῖν ὀρθῶς ἐντέλλεσθαι. τὰ μὲν, ταῦτα δυνάμενα. τὰ δὲ οὔ. οἷον δεῖ τὰ τοιάδε διαχυθῆναι. ἐπιλυθῆναι. καὶ ἐξαχθῆναι. καὶ σκληρυνθῆναι. καὶ πεπανθῆναι. καὶ ὅπου κλίνειν διάσπασθαι. τοὺς ἀτολμέοντας δεῖ ἐν μεταβολῇ ἀνεγείρειν, καταναρκωμένους, ἃ ὑστερέουσιν. Ὑδατώδεας θᾶσσον τάμνειν. φθίνοντας, καίειν αὐτίκα. πρίειν κεφαλήν. τὰ τοιαῦτα τῶν ὑδατουμένων μὴ ψαύειν ἤτρου, μὴ δὲ τῶν ἔσω. ὅμοιον γὰρ τοῖσι πολλοῖσι γέγονε τὰ παρὰ καρδίην Ξενάρχῳ. καὶ θερμὸν ἅλες ἐμπνεῖν. καὶ τὸ ἕλκος ἀντὶ τῆς κνήσιος θάλπειν ἀρχῆθεν. Φωνὴ οἵη γίνεται ὀργιζομένοισιν, ἢν τοιαύτη ᾖ μὴ ὀργιζομένῳ, φύσει ᾖ. καὶ ὄμματα οἷα ἂν ᾖ φύσει ταραχώδεα οἷα ὅταν ὀργίζωνται οἱ μὴ τοιοῦτοι. καὶ τἆλλα κατὰ λόγον τῶν νούσων, οἷον τὸ φθινῶδες ποιέει, τὸ εἶδος. ἢν τοιοῦτος φύσει ὑπάρξῃ, ἐς τοιοῦτον νόσημα παρέσται. καὶ τἆλλα οὕτως. Αἱ βῆχες κοπιώδεες καὶ ἅπτονται τῶν σιμαρῶν. ἀτὰρ καὶ μάλιστα ἄρθρων. ἀτὰρ καὶ ἐν τοῖσι κοπιώδεσι πυρετοῖσι, βῆχες ξηραὶ γίνονται. αἱ ξηραὶ βῆχες, ἄρθρα στηρίζουσι ξὺν πυρετῷ, ἢν ἐγκαταλίπωνται. Τὰ πνεύματα ἐν τοῖσι φθινώδεσι τὰ ἄσημα, κακόν. καὶ τοῖσιν ἀπέχουσι. καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, ἀπὸ τῆς αὐτῆς καταστάσιος. Τοῖσι φθίνουσι, τὸ φθινόπωρον κακόν. κακὸν δὲ καὶ τὸ ἔαρ, ὅταν τὰ τῆς

συκῆς φύλλα κορώνης ποσὶν ἴκελα ἦν. Ἐν Περίνθῳ ἦρος οἱ πλεῖστοι ξυναίτιον. βὴξ χειμερινὴ ἐπιδημήσασα, καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν ὅσα χρόνια, καὶ γὰρ τοῖσιν ἐνδιαστοῖσιν ἐβεβαίωσαν. ἔστι δ᾽ οἷσι τῶν χρονίων οὐκ ἐγγίνοντο, οἷον τοῖσι τὰς νεφριτικὰς ὀδύνας ἔχουσιν. ἀτὰρ καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν. οἷον ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, πῶς ὃν ὁ κυνίσκος ἤγαγέ με. τῶν ὀδυνέων καὶ ἐν πλευρῇσι καὶ στήθει καὶ τοῖσιν ἄλλοισι τὰς ὥρας εἰ μέγα διαφέρουσι καταμαθητέον. ὅτι ὅταν βέλτιον ἔχωσιν, αὖθις κάκιον ἔχουσιν οὐχ ἁμαρτάνοντες.

Τμῆμα ὄγδοον.

Ἐν τῇσι μακρῇσι δυσεντερίῃσιν, αἱ ἀποσιτίαι, κακόν. ἄλλως τε καὶ ἢν ἐπιπυρετήνωσιν. Τὰ περιμάδαρα ἕλκεα κακοήθεα. Ὀσφῦ ἀλγέοντι, ἀναδρομὴ ἐς τὸ πλευρόν. καὶ ἐκφύματα ἃ σκὶψ καλεῖται. τὰ νεφριτικὰ οὐκ εἶδον ὑγιασθέντα, ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτεα.

τὰ ἐν τοῖσιν ὕπνοισι παροξυνόμενα. καὶ ὅσοις ἄκρεα περιψύχεται. καὶ ἡ γνώμη ταράσσεται. καὶ τἄλλα ὅσα περὶ ὕπνον τοιαῦτα, καὶ οἷσι τἀναντία. Ὅσοισι μὲν οὐδὲν ἔσω τοῦ τεταγμένου χρόνου ἑκάστῃσι τὰ τικτόμενα ἀπόγονα γίνεται. τὰ ἐπιφαινόμενα ἐν οἷσι μησὶ γίνεται. ὑπόνοιαι ἐν περιόδοισιν, ὅ,τι ἐν ἑπτὰ κινέεται ἐν τριπλασίῃ τελεοῦται. καὶ ὅτι ἐν ἐννέα κινεῖται ἐν τριπλασίῃ τελεοῦται. καὶ ὅτι μετὰ γυναικεῖα τὰ δεξιά. τὰ δ᾽ ἀριστερὰ χάσκων, ὑγρότης διὰ τῶν ἀπιόντων διαίτης ξηρῆς. ὅτι δὲ τὸ βάθος διακρίνειν. κινηθὲν αὖθις αὔξεται βραδύτερον. ἐπὶ πλείονα δὲ χρόνον οἱ πόνοι, τρίτῳ. πέμπτῳ. ἑβδόμῳ. ἐνάτῳ μὲν. δευτέρῳ. τετάρτῳ. ἕκτῳ. τὰ ἐκ τοῦ σμικροῦ πινακιδίου σκέπτεα. Δίαιτα γίνεται πλησμονῇ. κενώσει. βρωμάτων. πομάτων. μεταβολαὶ τούτων οἷα ἐξ οἵων ὡς ἔχει. ὀδμαὶ τέρπουσαι. λυποῦσαι. πιμπλᾶσαι. πειθόμεναι μεταβολαί, ἐξ οἵων οἵως ἔχουσι τὰ ἀναπίπτοντα. εἰσιόντα. ἢ ἐξιόντα πνεύματα, ἢ καὶ σώματα. Ἀκοαὶ κρείσσονες, αἱ δὲ λυποῦσαι. καὶ γλώσσης ἐξ οἵων οἷα προσκαλέεται. πνεῦμα τοσαύτη θερμότης. ψυχρότης. παχύτης. λεπτότης. ξηρότης. ὑγρότης. πεπληρωμένον. μεῖόν τε καὶ τὸ πλεῖον. ἀφ᾽ ὧν αἱ μεταβολαί, οἷαι ἐξ οἵων ὡς ἔχουσι. τὰ ἴσχοντα. ἢ ὁρμῶντα. ἢ ἐνισχόμενα σώματα. λόγοις. σιγῇ. εἰπεῖν ἃ βούλεται. λόγοις οἷσι λέγει, ἢ μέγα, ἢ πολλοὶ ἀτρεκέες, ἢ πλαστοί. τὰ ἀπιόντα εἰδέναι ὅθεν ἤρξατο, ἢ ὅπῃ ἐπαύσατο, ἢ ὅσον διεπαύσατο. χρώματά τε οἷσιν, ἢ θερμότητα, ἢ ἁλμυρότητα, ἢ γλυκύτητα, ἢ λεπτότητα, ἢ παχύτητα. ὁμαλῶς ἢ ἀνωμάλως. τὸ σῶμα. τὸν χρόνον. αἱ μεταβολαί, οἷαι ἐξ οἵων ἔχουσιν. ἤρξατο ὄρυξιν, οὐκ ἐκράτησε δάκρυα. ἑκόντι. ἀέκοντι. πολλά, ὀλίγα. θερμά. ψυχρά. πάχος. χύσις. πτύαλον αὐτόθι ἀναχρεμπτόμενον, ἢ ἀναβήσσοντα. ἔμετος, ἡλίου θάλπος. ψῦχος. τέγξις. ξηρότης. μεταβολὴ διὰ οἷα, ἐξ οἵων, ἐς οἷα ἔχει. πόνοι. ἀργίαι, ὕπνοι. ἀγρυπνίαι. τὰ ἐν ὕπνῳ ἐνύπνια. κοῖται. καὶ ἐφ᾽ οἷσι, καὶ ὑφ᾽ οἵων. ἡ τῆς γνώμης ξύνεσις, αὐτὴ καθ᾽ ἑαυτήν. χωρὶς τῶν ὀργάνων καὶ τῶν πρηγμάτων. ἄχθεται. καὶ ἥδεται. καὶ φοβεῖται. καὶ θαρσέει. καὶ ἐλπίζει, καὶ ἀδοξεῖ, οἷον ἡ Ἱπποθόου ἡ κοῦρος. τῆς γνώμης αὐτῆς καθ᾽ ἑαυτήν. ἐπίσημος ἐοῦσα, τῶν ἐν τῇ νούσῳ ἐπιγινομένων. ἡλικίην μὲν ἡλικίης. καὶ ἢ πρότερον ἢ ὕστερον τοῦ δέοντος. οἷον εἰ παρελύθη ἐν χειμῶνι, καὶ γέροντι τὴν ἡλικίην, ἢ νηπίῳ. καὶ θερείης ἢ πρότερον ἢ ὕστερον τοῦ δέοντος. ὀδόντων ἐκβολαί. τριχῶν φύσιες. γένος τὸ μᾶλλον καὶ ἧσσον. τριχῶν αὔξησις. παχυσμός. κρατυσμός. μινύθησις. τὸ ξυγγενές. καὶ τὸ καθ᾽ ἑαυτό. ὅσῳ μᾶλλον καὶ ἧσσον τοῦ ἔτεος, ἢ ὥρη, ἐν ᾗ τε καὶ πρωΐτερον ἢ ὀψίτερον. ἢ ὥρη ἐν ᾗ ἐγεγόνει ἔπομβρος ἢ αὐχμηρή. ψυχρὴ ἢ θερμή. νήνεμος ἢ ἐπάνεμος. καὶ οἵων ἀνέμων. τῆς ὥρης ἐν ἀρχῇ ἢ μέσῃ ἢ ἐσχάτῃ. ἢ διὰ παντός. παροιχομένης ἢ παρεούσης. ὥρη τῆς νόσου. ὁ χρόνος. τὰ ἐπιγενόμενα. αἱ περίοδοι, καὶ τῶν περιόδων αἱ μείζονες. καὶ αἱ διὰ πλείονος. αἱ ἐπιδόσεις. καὶ ἡ τῆς ἄλλης νούσου ἐπίδοσις. ἡ χάλασις. ἡ ἀκμή. καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧσσον ἀποτελέουσα. καὶ ὅτε. καὶ ὁποίως. καὶ ἐν οἵῃ ὥρῃ, καὶ ἡλικίῃ. τῶν ἐπιδημευουσέων νόσων οἱ τρόποι, καὶ εἴ τις τῶν ἀρχομένων ἄρξαιτο ἀνήμετος. οἷον ἢ πιόντες τι, κατισχόντες, ἢ βραχὺ καθαιρόμενοι. πυρετώδεες ἴσως οἱ ἔκλευκοι. ὧν καὶ χάλκεα οἷος ὁ πρόσωπος. οἱ χρόνοι. τὸ σῶμα. ὄργον. ἐς τὴν σκέψιν. ἄγειν. ὄψις. ἀκοή. ῥίς. ἁφή. γλῶσσα. λογισμός. καταμανθάνειν, τὰ ἐν τοῖσι βλεφάροισι τοῖς ἄνω καταλειπόμενα οἰδήματα. τῶν ἄλλων περιχαινομένων ὑποστροφαί. ἐν δ᾽ ἄκρῳ ὑπέρυθρα σκληρά. καὶ πάνυ τούτοισι γλίσχρα. καὶ ἀνιστάμενα. καὶ ἐνεχόμενα ἐν τούτοισιν. οἷον φαρσάλῳ πολυμάδια. τὰ καταῤῥηγνύμενα

μενα, οἰδήματα, ἢ πελιώματα, ἢ ἐπ' ὀφθαλμίαις ἢ ἕλκεσιν. ἀλλὰ γὰρ τὰ ἐκ τῶν φυμάτων καὶ ἐμπυημάτων καταφερόμενα. ὅτι σημεῖον ἀμφίδηλμητον στρόφοι περὶ τὸν ὀμφαλόν. καὶ ὀδύναι ἐστὶν ὅτ' ἀπὸ πράσων. ἀτὰρ καὶ ἀπὸ σκορόδων τούτοισιν ὕστερον. ἐρυσιπελάς τ' ἐστίν, οἷσιν ἀπὸ τραχήλου. καὶ περὶ ταῦτα ἐν προσώπῳ ἐκείνετο, τὰ μέλανα. καὶ οἷσι τράχηλοι καιά. καὶ αἱ φλυκταῖναι κακά. καὶ οἷσι ταρακτικά. ὁ μελαγχολικὸς ὁ ἀδάμαντος ἀπὸ πεπλίων πλειόνων ἥμισυ ποτὲ μέλανα, ἄλλοτε ἀπὸ κρομμύων. Οἱ πυρετοί, ἐν οἷσιν ἐφέλκονται χάλεα ἴσως διαλιπόντες. καὶ τριταίοισι ψύξιες. οἱ δὲ περικαέες αὐτίκα πρὸς τὴν χεῖρα λυόμενοι αἰεὶ οἷον ἔντασιν ἐν τοῖσιν ἄρθροισι. σκεπτέον ἦρα οὐκ ἐμπυοῦνται. Ἔθος δὲ ἐξ οἵων ὑγιαίνομεν. διαίτησι, σκέπησι. πόνοισιν. ὕπνοισι. ἀφροδισίοισι. γνώμῃ. Ὅπως τὰς νόσους ἀπό τινων τινὰ σχήματα. ἐφ' οὓς τόπους ἐτράποντο. ἤρχοντο. παρῆσαν. ἐπαύσαντο. ἐν οἷσιν ἀκρατὴς φοβερός. τὰ ἐναντία ἐν τῇ νούσῳ διαιτήματα. τὸ σύμφορον. τὸ δύσφορον. αἱ δίαιται. ὅσον γνῶναι μὴ ἐξειδῆσαι. συμφοραὶ γὰρ πολλαί. ἀγαθοῖσι δὲ ἰητροῖσιν, αἱ ὁμοιότητες. πλάνας καὶ ἀπορίας. ἀλλὰ τἀναντία ἡ πρόφασις οἵη. ὅτι χαλεπὸν δεῖν ἐκλογίσασθαι εἰδότα τὰς ὁδούς. οἷον εἰ φοξές. εἰ σιμός. εἰ ὑπόξηρος. εἰ χολώδης δυσήμετος. χολώδης μέλας. νέος, εἰκῆ βεβιωκώς. ἅμα ταῦτα πρὸς ἄλληλα. ξυνομολογήσασθαι χαλεπόν. ᾯ τὸ συρίγγιον ἐπανερρήγνυτο βηχία, ἐκώλυε διαμένειν. ᾧ ὁ λοβὸς τοῦ ἥπατος ἐπεπτύχθη δίσεισα, ἐξαίφνης ὁ πόνος ἐπαύσατο. Σάτυρος ἐν Θάσῳ, παρωνύμιον ἐκαλεῖτο γρυπαλώπηξ, περὶ ἔτεα ἐὼν πέντε καὶ εἴκοσιν, ἐξωνείρωσσε πλεονάκις. προείη δ' αὐτῷ, καὶ δὴ ἡμέρας πλεονάκις, γενόμενος δὲ περὶ ἔτεα τριάκοντα, φθινώδης ἐγένετο, καὶ ἀπέθανεν. Ἐν δὲ Ἀβδήροις ὁ παλαιστροφύλαξ, ὁ καὶ σθενεὸς λεγόμενος, παλαίσας πλέω πρὸς ἰσχυρότερον, καὶ πεσὼν ἐπὶ κεφαλήν, ἀπελθών, ἔπιε ψυχρὸν ὕδωρ πουλύ. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκείνης τῆς νυκτός, ἀγρυπνίη. δυσφορίη. ἄκρεα ψυχρά. τῇ δ' ὑστεραίῃ, εἰσῆλθεν εἰς οἶκον. καὶ τῇ κοιλίῃ βαλάνου προστεθείσης, οὐχ ὑπῆλθεν. οὔρησε δὲ σμικρόν. πρότερον οὐδὲν οὐρήκει. τὴν νύκτα, ἐλούσατο. οὐδὲν ἧσσον ἀγρυπνίη καὶ δυσφορίη. παρέκρουσεν. ἐόντι δὲ τριταίῳ, κατάψυξις ἀκρέων. ἐκ θερμανθὰς, ἵδρωσε. πιὼν δὲ μελίκρητον, ἀπέθανε τριταῖος. Οἱ μελαγχολικοὶ, καὶ ἐπιληπτικοὶ εἰώθασι γίνεσθαι ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. καὶ οἱ ἐπίληπτοι, μελαγχολικοί. τούτων δὲ ἑκάτερον μᾶλλον γίνεται, ἐφ' ὁπότερα ἂν ῥέψῃ τὸ ἀῤῥώστημα. ἢν μὲν ἐς τὸ σῶμα, ἐπίληπτοι. εἰ δὲ ἐπὶ τὴν διάνοιαν, μελαγχολικοί. Ἐν Ἀβδήροις, Φαέθουσα ἡ Πυθέου γυνή, ἡ κοῦρος ἐπίτοκος ἐοῦσα τοῦ ἔμπροσθεν χρόνου, τοῦ δὲ ἀνδρὸς αὐτῆς φυγόντος, τὰ γυναικεῖα ἀπελήφθη χρόνον πουλύν. μετὰ δὲ, ἐς ἄρθρα πόνοι καὶ ἐρυθήματα. τούτων δὲ ξυμβάντων, τότε σῶμα ἠνδρώθη. καὶ ἐδασύνθη πάντα. καὶ πώγωνα ἔφυσε. καὶ φωνὴ τρηχεῖη ἐγένετο. καὶ πάντα πραγματευσαμένων ἡμέων ὅσα ἦν πρὸς τὸ τὰ γυναικεῖα κατασπάσαι, οὐκ ἦλθεν, ἀλλ' ἀπέθανεν, οὐ πολὺν μετέπειτα χρόνον βιώσασα. Ξυνέβη δὲ καὶ Ναμυσίῃ τῇ Γοργίππου γυναικὶ ἐν Θάσῳ, τὸ αὐτό. ἐδόκει δὲ πᾶσι τοῖσιν ἰητροῖσιν οἷσι κἀγὼ ἐνέτυχον, μία ἐλπὶς εἶναι, οὐ γυναικωθῆναι, εἰ τὰ κατὰ φύσιν ἔλθοι. ἀλλὰ καὶ ταύτῃ οὐκ ἠδυνήθη πάντα ποιεόντων ἐπελθεῖν. ἀλλ' ἐτελεύτησεν οὐ βραδέως.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ'

τοῦτο τὸ βιβλίον ἐστὶ ... νόθον Γαληνός φησι ... φύλ. 442. 51.
27. καὶ γ. φύλ. 182. 51.
21. καὶ φύλ. 187 ver. 59.

Ἐπὶ κύνα οἱ πυρετοὶ ἐγίνοντο ἱδρώδεες. καὶ οὐ περιεψύχοντο παντάπασι μετὰ τοὺς ἱδρῶτας. πάλιν δὲ ἐπεθερμαίνοντο. καὶ μακροὶ ἐπιεικῶς. καὶ δύσκριτοι. καὶ οὐ πάνυ διψώδεες. ὀλίγοισιν, ἐν ἑπτὰ καὶ ἐννέα ἐπαύοντο. ἄλλοις ια', καὶ ιβ', καὶ ιδ', καὶ ιζ'.

M

Πολυκράτει πυρετός, καὶ τὰ τοῦ ἱδρῶτος οἷα γέγραπται. ἀπὸ φαρμάκου κάθαρσις κάτω σφόδρα, καὶ ἐγένετο περὶ τοῦ πυρετοῦ οὕτως ἠπία, ὡς ἄδηλα καταστῆσαι, πλὴν ἐν κροτάφοισι. καὶ τὰ ἱδρώτια πρὸς δείλην, περὶ κεφαλήν, τράχηλον, στήθεα. εἶτ' αὖθις καὶ ἐς ὅλην κοιλίην. καὶ πάλιν ἐπεθερμαίνετο. περὶ δὲ τὰς ιβ' καὶ τὰς ιδ', ἐπέτεινεν ὁ πυρετός. καὶ ὑποχωρήσιες βραχεῖαι. ῥυφήμασι δὲ μετὰ τὴν κάθαρσιν ἐχρήσατο. περὶ δὲ τὰς ιε', ἀλγήματα γαστρὸς κατὰ σπλῆνα, καὶ κενεῶνα ἀριστερόν. θερμῶν πρόσθεσις ἧσσον, ἢ ψυχρῶν ξυμφέρον. κλύσματι μαλθακῷ χρησαμένῳ, ἔληξεν ἡ ὀδύνη.

τὸ αὐτὸ δὲ καὶ Κλεοκύδει ξυνήνεγκε πρὸς ὀδύνην ὁμοίως ἔχουσαν καὶ πυρετόν. περὶ δὲ ιε ἠπιώτεραι αἱ θέρμαι, ἐδόκεον εἶναι. καὶ ὑποχωρήσιες ἀκρήτου χολῆς. καὶ ἡ διάνοια θρασυτέρη. πνεῦμα δὲ μέτριον. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἅλες ἑλκύσας, πάλιν ἄθροον ἐξέπνει, ὥσπερ ὑπὸ ἀψυχίης. ἢ ὡς ἂν διὰ πνίγους πορευθεὶς ἐν σκιῇ καθεζόμενος ὅστις ἀναπνεύσειε. τῇ δ' οὖν ιζ, ἐν αἰθέρος καθεζόμενος ἐν δίφρου ἀπεψύχησε. καὶ ἄφωνος πουλὺν χρόνον. καὶ ἀναίσθητος ἔκειτο. μελικρήτου μόγις κατεδέξατο. ξυντείνων τὰς ἐν τῷ τραχήλῳ ἶνας, ὡς κατεξηραμμένης τῆς φάρυγγος, καὶ τῆς πόσιος ἀδυναμίης παρεούσης. μόγις γοῦν ἐν τοῖς ἑωυτοῦ ἐγένετο. καὶ αἱ θέρμαι ἠπιώτεραι. μετὰ ταῦτα ἐπαύσατο δευτέρῃ καὶ εἰκοστῇ. Πυθοδώρῳ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, πυρετὸς ξυνεχής. ὀγδοαίῳ ἱδρὼς ἐγένετο. καὶ πάλιν ἐπεθέρμηνε. ι, πάλιν ἱδρώς. ιβ, ἐρύφησε χυλόν. καὶ μέχρι ιδ ἄδηλος ἦν. ἐν κροτάφοισι δὲ ἦν. ἄδιψος δέ, καὶ αὐτὸς ἑωυτῷ ὑγιὴς ἐδόκεεν εἶναι. ἱδρῶτες ἐγίνοντο ἑκάστης ἡμέρης. ἐν δὲ τῇ ιε, ζωμίον νεοσσοῦ ῥυφέων, ἤμεσε χολήν. καὶ κοιλίη κάτω ἐξεταράχθη. καὶ ὁ πυρετὸς παρωξύνθη. πάλιν ἔληξε. καὶ ἱδρῶτες ἐγένοντο πολλοί. καὶ τὸ σῶμα πᾶν περιεψυγμένον, πλὴν κροτάφων. σφυγμὸς οὐκ ἔλιπεν. ἐδόκει δὲ κοπάσαι ὀλίγον χρόνον, ὡς δόξα ἐπιθερμαίνειν. κδ, ἤδη ἀρχομένῳ σιτίων συχνὰς ἡμέρας, καὶ ἀσιτήσαντι, πολὺς ἦν ὁ πυρετός. καὶ πρὸς τὴν ἑσπέρην, παραλήρησις προσιόντι ἅμα καὶ ὕπνῳ. εἶχε γοῦν ἤδη, ξυνεχὴς καὶ ἰσχυρός. ὅτε μὲν, μίαν. ὅτε δέ, δύο νύκτας ἄγρυπνος. τὸν δὲ λοιπὸν ἅπαντα χρόνον, κατακορὴς ὕπνος, ἐγείρειν ὀργήν. καὶ παραλήρησις ἐν τοῖς ὕπνοις. καὶ εἴποτε ἐξ ὕπνου ἐγερθείη, μόγις αὐτὸς ἑωυτοῦ. ἄδιψος. καὶ τὸ πνεῦμα μέτριον. τοιοῦτον δὲ ἐνίοτε, οἷον Πουλυκράτει. γλῶσσα οὐκ ἄγαν. μετὰ δὲ ἑβδόμην τῆς ὑποστροφῆς, χυλοὶ προσεφέροντο. μετὰ δὲ ιδ, σιτίον περὶ τὰς πρώτας ζ, ῥύγμα καὶ ἀπόμα. ἔστιν ὅτε μετὰ τὸν πότον ὑπόχολον ἀνήμεσε, ἕως κάτω ἐλύθη ἡ κοιλίη. ἱδρῶτες ἐξ οὗ ὑπέστρεψεν ἐξέλιπον. εἰ μή τις ὅσον ὡς σημεῖον περὶ μέτωπον. γλῶσσα ἐκ τοῦ ὕπνου εἰ μὴ διακλύσαιτο ὑπότραυλος ὑπὸ ξηρότητος. καὶ ῥήγματα περὶ αὐτὴν ἑλκώδεα, καὶ ἐν χείλεσι τοῖς κάτω, καὶ παρ' ὀδόντας. μικραὶ ὑποχωρήσιες. περὶ ιε ὡς ὑπέστρεψε, πυκνότεραι καὶ γλυώδεες. τὸ ἀπὸ τῶν σιτίων ἐπ' αὐτάς. οὖρα οἷα τὰ πολυχρόνια. ὑπὸ δὲ τὸν τελευταῖον χρόνον ἄλγημα στήθεος καταπίνοντι τὸ ποτόν. καὶ ἡ χεὶρ ἐπὶ τῷ στήθει. κύμινον καὶ ᾠὸν ῥυφάνοντι κατέστη. ἡ γλῶσσα δὲ τὸ μανῶδες ξυνήνεγκε. ν. ἀπὸ τῆς ε, περὶ ἀρκτοῦρον, ἱδρώτια κατ' ὀσφῦν, καὶ στήθεα βραχέα. καὶ τὸ σῶμα περιεψύχετο πλὴν κροτάφων, ὀλίγον χρόνον πάνυ. πρώτῃ καὶ ν, ἐχάλασε. καὶ β, οὐκ ἔλαβεν. Ὁ Ἐρατολάου, περὶ φθινοπωρινὴν ἰσημερίην, δυσεντεριώδης ἐγένετο. καὶ πυρετὸς εἶχε. τὰ ὑποχωρήματα ἦν, χολώδεα, λεπτά, πολλά, καὶ ὕφαιμα μετρίως. ἡ δὲ ὀδύνη τῆς γαστρός, σφοδρή. ὀρροποτήσαντι δὲ καὶ γαλακτοποτήσαντι τῷ γάλακτι πεπυρωμένῳ, μετριώτερα ἐγένετο τὰ ἀλγήματα καὶ τὰ ὕφαιμα. τὰ δὲ χολώδεα παρηκολούθει. καὶ ἀναστάσιες πυκναί, καὶ ἀραιότεραι. τὸ πυρέτιον δ' ἐδόκει ἀρρωστέοντι, καὶ τοῖσι πλείοσιν ὅλως μὴ ἔχειν διὰ παντὸς τοῦ χρόνου μετὰ τὰς πρώτας ἓξ ἡμέρας. οὕτως ἄδηλος ἦν. κατὰ κροτάφους δὲ σφυγμὸς ἦν. καὶ γλῶσσα ὑπὸ ξηρότητος ὑπότραυλος, καὶ διψώδης μετρίως, καὶ ἄγρυπνος. ῥυφήμασι δὲ ἤδη ἐχρῆτο, καὶ οἴνοισι. περὶ ιδ ἐόντος ἡμέρας, ἤδη ἐγένετο τὰ παρ' οὖς ἐν μέρει καὶ παρ' ἑκάτερον, σκληρὰ καὶ ἄπεπτα. πάντα ἐμολύνθη. ὀδυνώδεα δὲ μετρίως. οὐκ ἀπολειπόντων δὲ τῶν ὑποχωρημάτων, κατὰ χολήν τε διὰ παντὸς ἰόντων, τὴν ἐν τῷ ἀλεύρῳ βοτάνην ῥυφέοντι, μετριώτερα τὰ χολώδεα καὶ τὰ ἀλγήματα ἐγένοντο μέχρι τινὸς χρόνου. ὑγρὰ δὲ πολλὰ πολλάκις. καὶ ἀπόσιτος σφόδρα. καὶ μετὰ πάσης ἀνάγκης προσδεχόμενος. τὰ δὲ τῆς θέρμης καὶ γλώσσης καὶ δίψης, τοιαῦτα παρηκολούθει, οἷα εἴρηται. καὶ ἱδρῶτες οὐδ' ἐν. λήθη δέ τις τοιαύτη. ἐρωτήσας ὅτι πύθοιτο σμικρόν, καὶ διαλιπὼν, πάλιν ἠρώτα. καὶ ἔλεγεν αὖθις, ὡς οὐκ εἴη ἀρκέως. καθεζόμενός τε ἐπελανθάνετο, εἰ μή τις ὑπομιμνήσκοι αὐτόν. καὶ αὐτὸς ἑωυτῷ ξυνῄδει τὸ πάθος. οὐδ' ἠγνόει. πνεῦμα ὁποῖον ὑγιαίνοντι. ὑπὲρ δὲ τὰς λ μέχρι τῆς μ, ἥ τε ὀδύνη πολὺ ἐπεδίδου τῆς γαστρός. ὕπτιός τε κατέκειτο. καὶ ἐπιστρέφεσθαι οὐδ' ὅτι ποσὸν ἐδύνατο. τὸ δὲ εἶναι τὸ ἄλγημα δ' ἀναψωμίζειν ἄλλον δεῖ. ἡ δὲ ὑποχώρησις πουλλή, καὶ διακεκομμένη λεπτή. καὶ χρώματα οἰνωπὰ ὅσα πῦρ προσδέχοιτο. καὶ ὕφαιμα δὴ ἔστιν ὅτε. καὶ ὁ τόνος τοῦ σώματος. ἔκτηξις ἐσχάτη. καὶ ἀδυναμίη. οὐδ' ἀνίστασθαι ἄλλου ἐπαίροντος ἔτι δυνατὸς ἦν. μέσον δὲ ὀμφαλοῦ καὶ χόνδρου κατὰ ταύτην τὴν καταγωγὴν ἀπτομένῳ τῇ χειρί, παλμὸς ἦν, οἷος οὐδὲ ὑπὸ δρόμου, οὔτε

ὑπὸ

ὑπὸ λήματος περὶ καρδίην ἐγρηγορθείς. πίνοντι ἄφεφθον, ὡς ἐννέα ἀττικὰς κοτύλας ἔνεσον ἐπὶ δύο ἡμέρας, χολώδης ἐγένετο σφόδρα ἡ κάθαρσις, καὶ ἔληξαν αἱ ὀδύναι. καὶ σιτίων ἐπιθυμίη ἐγένετο. μετὰ δὲ ταῦτα, βοείου γάλακτος ὡς τέσσαρας κοτύλας ἀττικὰς ὁμοῦ ἔπινεν, ἐπὶ δύο κυάθους, δι' ἡμέρης. πρῶτον ὕδατος τὸ ἕκτον μίσγων, καὶ μέλανος οἴνου καὶ αὐστηροῦ μικρόν. ἐμονοσίτει δὲ ἑσπέρην ἄρτος ὡς ἡμιχοίνικος ἐγκρυφίης καὶ ἰχθύδιον πετραῖον ἁπλοῦν. ἢ κρεάδιον αἰγὸς, ἢ προβάτου. ἡ δὲ πόσις τοῦ γάλακτος, ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἄνευ ὕδατος, μετὰ τὰς πρώτας δέκα ἡμέρας. οἴνου δὲ, ὡς μικρὸν μέλανος μέρος. ἱδρώτιον δὲ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑβδομήκοντα ἤδη ἀπὸ τῆς πρώτης μετὰ λουτρὸν ἐν νυκτί. ὀλιγοποσίῃ δὲ ἐχρῆτο. καὶ μετὰ τὸ σιτίον ἐπὶ ποτῷ, ἢ αὐστηροτέρῳ τῆς ἀλωσίμου. Κτησικράτει δὲ τῶν ἐν τῷ ἀλεύρῳ μᾶλλον τοῦ αἰγείου ὀῤῥοῦ ξυνήνεγκεν, ὀδύνης ἐούσης περὶ ὅλην τὴν κοιλίην. καὶ πόνων. καὶ ἀναστάσιος πολλῆς καὶ ὑφαίμου. καὶ ἐπάρματος περὶ τοὺς πόδας. χρόνον ἤδη περὶ πέντε καὶ εἴκοσιν ἡμέρας, ἐόντα καὶ Ἀδριανοῦ ταῦτα. τῷ δὲ Καινέου τὸ ὄνειον ἑφθόν. Τοῦ Κυδίου περὶ χειμερινὰς ἡλίου τροπὰς ῥῖγος. καὶ πυρετός. καὶ ὠτὸς δεξιοῦ ἄλγημα. καὶ κεφαλῆς ὀδύνη. τὸ δὲ τοιοῦτον ἄλγημα εὐθὺς ἐκ μικροῦ παιδίου παρηκολούθει ῥευματῶδες καὶ συνεχῶδες. καὶ ἔνοδμον. ἔχον δὲ οὕτω τὰ πολλὰ ἀνώδυνον ἦν. τότε δὲ ἡ ὀδύνη ἦν δεινή. καὶ ἡ κεφαλαλγίη δευτεραίῳ ἢ τριταίῳ ἐόντι, χολῆς ἔμετος ἀνακαθιζομένῳ ἐγένετο ὑπόχολον γλίσχρον, ὡς ἐξ ᾠοῦ ὕπωχρον. τετάρτη καὶ πέμπτη, ἐς νύκτα ὑποπαρελήρει. καὶ ἡ ὀδύνη τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ὠτὸς δεινή. καὶ ὁ πυρετός. ἕκτη ὑποχώρησις ἀπὸ λινοζώστιος. καὶ ἡ θέρμη λῆξαι ἐδόκει καὶ ἡ ὀδύνη. τῇ ἑβδόμῃ ὡς ὑγιής, κροτάφοις δὲ σφυγμὸς οὐκ ἔλειπεν. ἱδρῶτος οὐδὲν ἐγένετο. ὀγδόῃ, χυλοῦ ῥόφησιν. ἐν δὲ τῇ ἑσπέρῃ, σεῦτλον. καὶ τὴν νύκτα ὕπνος. καὶ σφόδρα ἀνώδυνος. καὶ τὴν ἐνάτην ἥδετο πρὸς ἡλίου δυσμάς. ἐν δὲ νυκτὶ τῆς κεφαλῆς δεινὴ ὀδύνη καὶ τοῦ ὠτός. ξυνέβαινε δὲ καὶ πυοῤῥοεῖν τὸ οὖς περὶ τοῦτον τὸν καιρόν, ὁπότε μάλιστα πονοίη εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς. ὅλην δὲ τὴν νύκτα τὴν ἐνάτην καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέρην, καὶ τῆς νυκτὸς τὸ πλεῖον, οὐκ ἐπεγίνωσκεν οὐδένα. στένων δὲ διετέλει. ἡμέρην δὲ ἐν τοῖς ἑωυτοῦ ἐγένετο. καὶ αἱ ὀδύναι ἔληξαν, καὶ τὰ τῆς θέρμης μετριώτερα. ξυφήσαντι δὲ λινοζώστιν, τῇ ἐνδεκάτῃ ὑποχώρησις φλεγματώδεα. μυξώδεα. κάκοδμα. δυωδεκάτῃ, καὶ τρισκαιδεκάτῃ, μετρίως. τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, ἀρξάμενος ἀφ' ἑωθινοῦ, μέχρι ἐς μέσον ἡμέρας, ἵδρου ὅλον τὸ σῶμα. μετὰ ὕπνον καὶ κώματος πολλοῦ, ἐγεῖραι ἔργον ἦν. πρὸς ἑσπέρην δὲ διηγέρθη. καὶ τὸ μὲν σῶμα μετρίως κατεψύχθη. ἐν κροτάφοισι δὲ σφυγμὸς διετέλει. πεντεκαιδεκάτῃ, καὶ ἑκκαιδεκάτῃ, χυλοῖσιν ἐχρήσατο. ἐν δὲ τῇ ἑπτακαιδεκάτῃ, ἧκε πάλιν ἐν νυκτὶ ὀδύνη τῶν αὐτῶν. καὶ παραλήρησις. καὶ ἐπυοῤῥόει. ιη' καὶ ιθ' καὶ εἰκοστῇ μανικῶς. ἦν δὲ κεκραγὼς ἐπαίρειν ἑωυτὸν πειρώμενος. οὐ δυνάμενος δὲ κρατεῖν τῆς κεφαλῆς, τῇσι χερσὶν ἐπορεγόμενος. καὶ αἰεί τι διακινῆς θορυβώδης. πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ καὶ ἱδρώτιον περὶ πλευρὸν δεξιόν, καὶ στήθεα, καὶ κεφαλήν. κβ', ἱδρώτιον περὶ τὸ πρόσωπον πλεῖστον ἦν. τῇ δὲ φωνῇ μετὰ τὸν χρόνον τοῦτον, εἰ μὲν σφόδρα ἀπεβιάσατο, ὥσπερ ἐβούλετο τελέως. εἰ δ' οὖν προχείρως ἡμιτελέα. καὶ τὸ στόμα λελυμένον. καὶ αἱ γένυες, καὶ χείλεα αἰεὶ ἐν κινήσει, ὥστε θέλοντος λέγειν. καὶ τῶν ὀφθαλμῶν πυκνὴ κίνησις, καὶ ἔμβλεψις. καὶ χρῶμα ὑπ' ὀφθαλμοῦ δεξιοῦ. οἷον εἴρηται τὸ ὕφαιμον. καὶ βλέφαρον τὸ ἐπάνω ἐπῴδησε. καὶ μετὰ γνάθον ἔρευθος ἐπὶ τελευτῆς. καὶ φλέβες πᾶσαι αἱ ἐν τῷ προσώπῳ, φανεραὶ οὕτω ξυνεσταλμέναι. καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν οὐκ ἔτι ξυμμύειν ἦν, ἀλλ' ἀτενὲς ἐνορεῖν καὶ διαίρειν τὰ βλέφαρα ἐς τὸ ἄνω μέρος, ὡς ἐπήν τι ἐμπέσῃ ἐς τὸ ὄμμα. καὶ ὁπότε πίει κατιόντος ἐς τὰ στήθεα καὶ τὴν κοιλίην, ψόφος οἷος καὶ χαρτάδει. πνεῦμα δὲ ἐπιεικῶς διὰ παντὸς μέτριον. γλῶσσα οἵη ἐστὶ τοῖσι περιπλευμονικοῖσιν, ὠχρόλευκος ἀπ' ἀρχῆς. καὶ διὰ παντὸς κεφαλαλγίη. τράχηλος δὲ διὰ παντὸς ἀκίνητος ξυμπεριάγειν τῇ κεφαλῇ ἐδέετο. καὶ τὸ κατὰ ῥάχιν ἐκ τραχήλου, ἰθὺ καὶ ἄκαμπτον. καὶ κλίσιες ὁποῖαι εἴρηνται. καὶ οὐκ αἰεὶ ὕπτιος. τὸ δὲ πτύον ἤδη, ὀῤῥῶδες λευκόν. πολὺ ἔργον ὑποσπογγίσαι. ὀδμὴ ὑποβεβλημένη κατὰ τὸν τελευταῖον χρόνον. ποδῶν ἅψιος οὐ πάνυ καταισθανόμενος. Τῇ Ἁρπαλίδεω ἀδελφῇ περὶ τέταρτον μῆνα ἢ πέμπτον κυούσῃ, οἴδημα περὶ τοὺς πόδας ὑδατῶδες ἐγένετο. καὶ τὰ κύκλα τῶν ὀφθαλμῶν ἐπῳδέα. καὶ ἅπαν τὸ χρῶμα, μετέωρον, οἷον τῇσι φλεγματίῃσι. βὴξ ξηρή. ὀρθοπνοίη δὲ καὶ ἆσθμα πνι-

πειν. καὶ πνιγμοὶ ἦσαν ὅτε ὑπὸ τοῦ πνεύματος, ὥστε καθημένη διετέλει ἐπὶ κλίνης. κατακεῖσθαι δὲ οὐχ οἵη τε ἦν. ἀλλ' εἴ τις καὶ ὕπνου δόξα γένοιτο, καθημένη ἦν. ἄπυρος δὲ ἐπιεικῶς. καὶ τὸ κύημα τὸ πλεῖστον χρόνον ἀκίνητον ἦν, ὡς διεφθαρμένον, καὶ μετέπειτα. παρηκολούθησε δὲ τὸ ἆσθμα, σχεδὸν δύο μῆνας. κυάμοισι δὲ χρωμένη μελιχροῖσι, καὶ μετὰ μέλιτος ἐλίξει, καὶ τοῦ αἰθιοπικοῦ κυμίνου πιοῦσα ἐν οἴνῳ, ῥᾳΐσε. μετὰ ταῦτα δὲ ἀνῆγε βήσσουσα πολλά, πέπονα, φλεγματώδεα, λευκά. καὶ τὸ πνεῦμα ἔληξεν. ἔτεκε δὲ γόνον θῆλυ.

Τῇ Πολυκράτεος θεράποντος περὶ τὸ ἄστρον πυρετός. πνεῦμα τὸ ἑωθινὸν ἧσσον. ἀπὸ μέσου ἡμέρης μᾶλλον τὸ πνεῦμα, πυκνότερον μακρῷ. βὴξ καὶ ἀπόχρεμψις εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς, ὁμοίη πυώδεσιν. ἔσω περὶ ἀρτηρίην καὶ φάρυγγα, ὑπεσύριζε κεγχραλέον. πρόσωπον εὔχροον. ἐπὶ γνάθοισιν ἐρύθημα, οὐ κατακορές, ἀλλ' ἐπιεικῶς ἀνθηρόν. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, καὶ ἡ φωνὴ βραγχώδης. καὶ τοῦ σώματος ξύντηξις. καὶ περὶ ὀσφῦν ἐκρήγματα. καὶ ἡ κοιλίη κατὰ τὸν τελευταῖον χρόνον ὑγροτέρη. ἑβδομηκοστῇ, ὁ πυρετὸς ἔξωθεν σφόδρα ἔψυχεν. ἐν δὲ τοῖσι κροτάφοισιν ἡσυχίη. τὸ δὲ πνεῦμα πυκνότερον ἐγίνετο. μετὰ δὲ τὴν παῦσιν ταύτην, τὸ πνεῦμα πυκνότερον, οὕτως ὥστε καθημένη διετέλεσεν, ἔστε ἀπέθανεν. ἐν δὲ τῇ ἀρτηρίῃ, ψόφος πουλὺς ἐνῆν. καὶ ἱδρῶτες πονηροί. καὶ ἐμβλέψιες ἐμφρονώδεες σφόδρα, μέχρι τοῦ ἐσχάτου χρόνου. ἡμέραι δ' ἐπεγίνοντο αὐτῇ κατεψυγμένῃ, πλείους ἢ πέντε. μετὰ δὲ τὰς πρώτας διετέλει πυώδεις ἀποχρεμπτομένη.

Τῇ ἄνω τῶν πυλέων οἰκεούσῃ, ἤδη οὔσῃ πρεσβυτέρῃ, πυρέτιον ἐγένετο. καὶ ἤδη ἀπολήγοντος τοῦ τραχήλου, ἄλγημα μέχρις ἐς ῥάχιν καὶ ὀσφῦν. καὶ οὐ πάνυ ἐγκρατὴς τούτων. γένυες δὲ ξυνηγμέναι, καὶ ὑπὸ τοὺς ὀδόντας πλέον, ἢ μᾶλλον παρεῖναι. ἥ τε φωνὴ ψελλὴ διὰ τὸ παραλελυμένον, καὶ ἀκίνητον καὶ ἀσθενὲς ἦν τὸ σῶμα. ἔμφρων δὲ χλιάσμασι καὶ μελικρήτῳ χλιερῷ. ἐχάλασε τριταίη σχεδόν. καὶ μετὰ ταῦτα χυλοῖσι καὶ ζωμοῖσιν ὑγιὴς ἐγένετο. ξυνέβη δὲ τελευτῶντος τοῦ μετοπωρινοῦ καιροῦ.

Ὁ παρὰ Ἀρπαλίδι ἀλείπτης, ἀκρατέστερος σκελέων καὶ χειρῶν, περὶ φθινόπωρον γενόμενος, ἔπιεν ἐκεῖ φάρμακον, ἄνω καὶ κάτω. ἐκ δὲ τῆς καθάρσιος, πυρετός. καὶ ἐς τὴν ἀρτηρίην κατερρύη τὸ ποτόν. οἷον ἐπισχεῖν διαλεγόμενον. καὶ ἀσθμαίνειν ἐν τῷ διαλέγεσθαι. ὁμοίως κυναγχικῶς βραγχώδης. πνιγμὸς καταπίνοντι. καὶ ἄλλα κυναγχικά. οἴδημα δὲ οὐκ ἦν. ὁ δὲ πυρετὸς ἐπέτεινε καὶ ἡ βήξ. καὶ ἀπόχρεμψις ὑγροῦ καὶ πολλοῦ φλέγματος. προϊόντος δέ, καὶ ὀδύνη ἐπὶ στῆθος καὶ μαζὸν ἀριστερόν. ὁπότε δὲ ἐξαναστάίη ἢ μετακινηθείη, ἆσθμα πολύ. καὶ ἱδρὼς ἀπὸ μετώπου, καὶ κεφαλῆς. καὶ τὰ περὶ τὴν φάρυγγα κατεῖχε. μαλακώτερον δὲ ἐς τὸ στῆθος τῆς ὀδύνης ἀπελθούσης. ἀπ' ἀρχῆς μὲν οὖν κυάμοισι μελιχροῖσιν ἐχρῆτο. ἐπεὶ δὲ οἱ πυρετοὶ ἐπεῖχον, μᾶλλον ὀξυμέλιτι θερμῷ, καὶ μέλιτος ἐλίξει πολλῇ. παρελθουσέων τεσσάρων καὶ δέκα ἡμερέων, ἅπαντα ἔληξε. καὶ τῶν περὶ χεῖρας καὶ σκέλεα οὐ πολὺ ὕστερον ἐγκρατὴς ἐγένετο.

Χαρτάδῃ, πυρετὸς καῦσος. ἔμετος χολῆς πουλύς. καὶ κάτω ὑποχώρησις. ἄγρυπνος. καὶ ἐπὶ σπλῆνα ἔπαρμα στρογγύλον ἐν αὐτῇ πρωῒ ἐξανέστη. ψόφος περὶ τὴν κοιλίην, ἄνευ ὀδύνης γενομένου, ὡς ἀφοδεύειν δὲ ἦν, ὑπῆλθεν αἵματος πλέον, ἢ χοεὺς προσφάτου. καὶ μακρὸν ἐπιχέοντι. καὶ τρίτον, πεπηγότες θρόμβοι. ἄση δὲ περὶ τὴν καρδίαν. καὶ ἱδρώτιον σχεδὸν κατὰ ὅλον τὸ σῶμα. καὶ τὸ πυρέτιον, κατὰ ψυχὴν ἐδόκει. καὶ ἔμφρων τὸ πρῶτον. προϊούσης δὲ τῆς ἡμέρης, ἥ τε ἄση πλείω καὶ ἀλυσμός. καὶ πνεῦμα σμακρῷ πυκνότερον. καὶ θρασύτερον. καὶ φιλοφρονώτερον τοῦ καιροῦ προσηγόρευε, καὶ ἐδεξιοῦτο. καί τινες λειποψυχίαι ἐδόκεον ἐπιγίνεσθαι. προσφερόντων δέ τινων χυλοὺς καὶ τὸ ἀπὸ κριμνῶν ὕδωρ, οὐκ ἔλεγεν. ἀλλὰ τὸ πνεῦμα πρὸς τὴν ἑσπέρην, ὑπέρπολυ ἦν. καὶ ῥιπτασμὸς πολύς, καὶ ἐπὶ τὰ δεξιὰ καὶ ἐπὶ τὰ ἀριστερά, μεταρριπτέων ἑωυτόν, οὐδένα χρόνον ἀτρεμίζειν δυνατὸς ἦν. πόδες ψυχροί. ἐν κροτάφοισι καὶ κεφαλῆς θέρμη μᾶλλον, ὑπογὺς τῆς τελευτῆς. καὶ ἱδρώτια πολλά. καὶ πίνοντι τὰ τοῦ ψόφου περί τε στήθεα καὶ κοιλίην, κατιόντος τοῦ πόματος. οἷον δὲ κάκιστον. φάμενος δὲ θέλειν τι ἑωυτῷ ὑπελθεῖν, καὶ ἀτενίσας τοῖς ὄμμασιν, οὐ πολὺ ἐπισχὼν, ἐτελεύτησεν.

Τῇ Ἑρμοπτολέμου χειμῶνος ὥρῃ, πυρετός. καὶ κεφαλῆς ἀλγήματα. καὶ ὁπότε πίοι, ὡς χαλεπῶς καταπιοῦσα, ἐξανέστη. καὶ τὴν καρδίην ἠγιᾶσθαι ἔφη. γλῶσσα πελιδνὴ ἀπ' ἀρχῆς. ἡ δὲ πρόφασις ἐδόκει ἐκ φρίκης μετὰ λουτρὸν γενέσθαι. ἄγρυπνος καὶ νύκτα καὶ

ἡμέρην

ἡμέρην. μετὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ὀδυνωμένῳ, οὐκ ἔτι μόνην κεφαλὴν, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ σῶμα πονέειν ἔφη. δίψα, ὅτε μὲν κατακορὴς, ὅτε δὲ μετρίη. πέμπτῃ καὶ ἕκτῃ, καὶ μέχρι τῆς ἐνάτης, σχεδὸν παραλήρησις. καὶ αὖθις πρὸς ἑαυτὴν ἐλάλει μετὰ κώματος, ἡμιτελέα. καὶ τῇ χειρὶ ἔστιν ὅτε ἐπορέγετο πρὸς τὸ κονίσμα. καὶ προσκεφάλαιόν τι ψυχρὸν ἐνεὸν τῇ κεφαλῇ. καὶ τοῖσι στήθεσι προσεῖχε. καὶ τὸ ἱμάτιον ἔστιν ὅτε ἀπεῤῥίπτει. καὶ ἐπ' ὀφθαλμοῦ τοῦ δεξιοῦ τὸ ὕφαιμον ἦν. καὶ δάκρυον ἦν. οὖρον δὲ ὃ τοῖσι παισὶ πονηρόν ἐστιν αἰεί. ὑπεχώρει δὲ ἀπ' ἀρχῆς μὲν ὑπόπυῤῥα. ὕστερον δὲ ὑδατώδεα σφόδρα. καὶ τοιουτόχροα. ιαʹ ἔδοξε μετριώτερον θερμὴ εἶναι. καὶ ἄδιψος ἔστιν ὅτε ἐγένετο, οὕτως ὡς εἰ μή τις διδοίη, οὐκ ᾔτει. ὕπνοι μετὰ τὸν πρῶτον χρόνον ἐγένοντο ὀλιγάκις ἡμέρας. τὴν δὲ νύκτα, ἄγρυπνος. καὶ ἐπόνει μᾶλλον τὴν νύκτα. ἐνάτῃ ἡ γαστὴρ ἐξεταράχθη, ὑδατώδεα διαχωρήσασα. ὡσαύτως δὴ καὶ ἑνδεκάτῃ. τὰς δὲ ὑπνούσας, ὑπνακῶς. πολλὴ ἡ διανάστασις. καὶ διαίτῃ. ἦσαν δὲ ἐν τῇσι πρόσθεν ἡμέρῃσιν, ἀκροχολίαι καὶ κλαυθμοὶ, οἷον παιδαρίου. καὶ βοὴ. καὶ δείματα. καὶ περιβλέψιες, ὁπότε δὴ ἐκ τοῦ κώματος ἐγείραιτο. τῇ δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, ἔργον κατέχειν ἦν, ἀναπηδῶσαν καὶ βοῶσαν, ἐξαίφνης καὶ συντόνως. ὥσπερ ἂν ἐκ πληγῆς, καὶ δεινῆς ὀδύνης, καὶ φόβου. ὡς καταλαβών τις αὐτὴν, κατάσχοι χρόνον ὀλίγον. εἶτα πάλιν ἡσυχίην τε εἶχεν. καὶ κωμαλισμένη, ὑπανοῦσα διετέλει οὐχ ὁρῶσα ὅλως. ἔστι δ' ὅτε, οὐδὲ ἀκούουσα. μετέβαλλε δ' ἂν ἀμφότερα θόρυβόν τε καὶ ἡσυχίην πυκνὰ, σχεδὸν ὅλην τὴν ἡμέρην ταύτην. τὴν νύκτα δὲ τὴν ἐπιμένην, ὑπῆλθέ τι καὶ ὕφαιμον, οἷον μυξῶδες. καὶ πάλιν οἷον ἰλυῶδες. μετὰ δὲ πρασοειδέα σφόδρα καὶ μέλανα. τῇ δὲ ιεʹ ὀξέες ῥιπτασμοί. καὶ οἱ φόβοι. καὶ ἡ βοὴ ἐγίνετο ἧττον. παρηκολούθει δὲ τὸ ἀγριοῦσθαι. καὶ τὸ θυμαίνειν. καὶ κλαίειν, εἰ μή οἱ ταχέως ὅτι βούλοιτο ὀρεχθείη. καὶ ἐπεγίνωσκε μὲν πάντας, καὶ πάντα ἤδη μετὰ πρώτας εὐθὺς ἡμέρας. καὶ τὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ κατέστη. ἡ δὲ μανίη παρὰ καιρὸν. καὶ ἡ βοὴ. καὶ ἡ μεταβολὴ ἡ εἰρημένη παρηκολούθει τὸ κῶμα. ἤκουεν ἀνωμάλως. τὰ μὲν σφόδρα καὶ εἰ σμικρόν τι λέγοι. ἐπ' ἐνίων δὲ μεῖζον ἐδόκει διαλέγεσθαι. πόδες αἰεὶ ὁμαλῶς τῷ ἄλλῳ σώματι θερμοὶ ἔστε τὰς τελευταίας ἡμέρας. τῇ δὲ ιϛʹ ἧσσον. ιζʹ μετριώτερον τῶν ἄλλων ἡμερέων, ἔχουσα τὴν νύκτα ὡς φόλκος αὐτῇ γενομένης, ξυνάγουσα ἐπυρέτηνε μᾶλλον. καὶ ἡ δίψα πολλὴ ἦν. τὰ δ' ἄλλα ὅμοια παρηκολούθει. τρόμοι δὲ περὶ τὰς χεῖρας ἐγένοντο. καὶ κεφαλὴν ὑπέσειον. καὶ αἱ ἐμβλέψιες τῶν ὀφθαλμῶν πονηραί. καὶ ἡ δίψα ἰσχυρή. πίνουσα, πάλιν ᾔτει. καὶ ἥρπαζε. καὶ λάβρως ἔπινεν. ἀπαρτᾶσαι δὲ οὐκ ἠδύναντο. γλῶσσα ξηρὴ, ἐρυθρὴ σφόδρα. καὶ τὸ στόμα ὅλον καὶ χείλεα κατηλκωμένα καὶ ξηρά. καὶ τὰς χεῖρας ἀμφοτέρας ἐπὶ τὸ στόμα φέρουσα ἐμασᾶτο, τρομώδης ἐοῦσα. καὶ ἔτι προσήνεγκέ τις μασήσασθαι, ἢ ῥυφήσασθαι, λάβρως καὶ μανικῶς κατέπινεν καὶ ἔρυφανεν. καὶ τὰ περὶ τὴν ὄψιν πονηρά. ἡμέρῃσι δὲ τρισὶν ἢ τέτρασι πρὸ τῆς τελευτῆς, φρῖκαί τε αὐτῇ εἶναι ὅτε ἐνέπιπτον, ὥστε ξυνάγειν τὸ σῶμα. καὶ ξυγκαλύπτεσθαί τε καὶ ἐνδυσιᾶν. τέτανοί τε τὰ σκέλεα, καὶ ψύξις ποδῶν. ἡ δίψα δὲ ὁμοίη. καὶ τὰ περὶ τὴν διάνοιαν ὅμοια. καὶ ἐξαναστάσιες, ἢ διὰ κραυγῆς, ἢ σμικρὰ καὶ λεπτὰ, μετά τινος βραχέος τόνου. τῇ δὲ τελευταίῃ τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ, τὸ ὄμμα μέγα τὸ πρωὶ ἦν. καὶ περίβλεψις βραχέη. καὶ ἡσυχίην εἶχεν, ἔστιν ὅτε καὶ ἄνευ τοῦ ξυγκεκαλύφθαι τε καὶ κωματίζεσθαι. πρὸς δὲ τὴν ἑσπέρην τοῦ δεξιοῦ ὄμματος κίνησις οἵη ὀρεούσης, ἢ τινὸς βουλομένου, ἐκ τοῦ ἔξω κανθοῦ πρὸς ῥῖνα. ἐπεγίνωσκέ τε καὶ πρὸς τὸ ἐρωτώμενον ἀπεκρίνετο. φωνὴ μετὰ πολλὰ ὑπότραυλος, καὶ ὑπὸ τῆς βοῆς ἀπεῤῥωγυῖα καὶ βραγχώδης.

Τῷ Ἀμφιφράδεος, θέρεος πλευροῦ ἀριστεροῦ ὀδύνη καὶ βήξ. καὶ ὑποχωρήματα πολλὰ, ὑδατώδεα, καὶ ὑπόχολα. καὶ ὁ πυρετὸς ἔδοξε λῆξαι περὶ ἑβδόμην. ἡ βὴξ ἐνῆν. χρῶμα ὑπόλευκον καὶ ὕπωχρον. περὶ δὲ τὰς ιβʹ ὑπόχλωρον ἔπτυεν. τὸ πνεῦμα προϊόντος τοῦ νοσήματος αἰεὶ πυκνότερον. καὶ ἆσθμα, καὶ ὑποκερχαλέον, περὶ στήθεα καὶ ἀρτηρίας. ῥυφήμασιν ἐχρῆτο. ἔμφρων ἅπαντα τὸν χρόνον. περὶ δὲ κηʹ ἐτελεύτησεν. ἱδρῶτες ἔστιν ὅτε ἐγίνοντο ἔξω. Κάπηλος ὁ περιπλευμονικὸς, κοιλίη εὐθὺς ὑπῆγε. περὶ δʹ ἱδρὼς πολύς. ἔδοξε λῆξαι τὸ πυρέτιον. τὸ βηχίον οὐδὲν ὡς εἰπεῖν. εʹ καὶ ϛʹ καὶ ζʹ ἐπεῖχεν ὁ πυρετός. ἱδρὼς τῇ θʹ, ἀπεχρέμψατο ὠχρόν. δεκάτῃ ἦν ἢ ἄλλως οὐ πολλάκις. περὶ ιαʹ ἠπιώτερος. ἐν τῇ ιδʹ ὑγιής. Ἑρμοπτολέμῳ μετὰ πλειάδος δύσιν, πυρετὸς ἐπέλαβε. βὴξ οὐ πάνυ. γλῶσσα ἦν περιπλευμονική. ἐνάτῃ, ἐξίδρωσεν. ὅλος κατεψύχθη, ὡς ἔδοξε. προσήνεγκαν αὐτῷ χυλόν. περὶ μέσον ἡμέρης, ἐθερμαίνετο. ιαʹ

ἱδρὼς, καὶ κοιλίη, ἐξηραίνετο κατὰ χολώδεα ὑποχωρήματα. τὸ βήχιον ἐπιγίνετο. ιδ´ ψυχρὸν ἀπεχρέμψατο. καὶ ῥεγχώδεις ἦν καὶ τῇ ιε. ἔμφρων δὲ πάντα τὸν χρόνον ἐὼν, ἐτελεύτησεν.

Ἕτερός τις περὶ τοῦ ὑδρώπου ῥεγχώδης γλῶσσα ξηρὴ περιπλευμονική, ἔμφρων ἐτελεύτησεν. Καὶ Ποσειδώνιος ἐπὶ τοῦ θέρεος ἐνισταμένου, κατὰ στῆθος, καὶ ὑποχόνδρια, καὶ πλευρὸν, ἐπόνει χρόνον πουλὺν, ἄνευ πυρετῶν. πολλοῖσι δὲ ἔτεσιν ἔμπροσθεν, ἔμπυος ἐγένετο. τοῦ δὲ χειμῶνος φρίξαντι, ἐπέτεινεν ἡ ὀδύνη. καὶ τὸ πυρέτιον λεπτόν. καὶ ἀπόχρεμψις πυώδης. βὴξ κάρχαλέη, περὶ φάρυγγα. καὶ ῥεγχώδης. ἔμφρων δὲ ἐὼν ἐτελεύτησεν. Ὁ δὲ Βαλλέως ἐκ τοῦ ὄρεος πάντα ἡμαρτηκώς. ιβ´ γλῶσσα πονηρή. ὑπέρυθρος. καὶ κατὰ φωνὴν ἦν ἐν τῇ ῥεμβίῃ. ὀφθαλμοὶ κεχρωσμένοι. πλέον τι ὥσπερ τῶν νυσταζόντων. χρῶμα καὶ τοῦ ἄλλου σώματος οὐκ ἰκτεριῶδες σφόδρα, ἀλλ᾽ ὕπωχρον, πελιδνόν. φωνὴ πονηρή. ἀσαφὴς γλῶσσα. περιπλευμονική. οὐκ ἔμφρων. πνεῦμα πρὸς χεῖρα πονηρὸν, οὐ πυκνὸν, οὐ δὲ μέγα. πόδες ψυχροί. λιθώδεες. περὶ ἐνάτην ἐτελεύτησε. Κυναγχική. Ἡ παρὰ Μέτρωνι, χεῖρα δεξιὴν, σκέλος ἤλγησε. πυρέτιον ἐπεῖχε. βήχιον. πνῖγμα. τρίτῃ ἐχάλασεν. ἑβδόμῃ, σπαραγμώδης. ἄφωνος. ῥέγχος. ὀδόντων ξυμβρύξεις. γνάθων ἔρευθος. οὗτος οὐ πολὺ διαζήσας, τῇ πέμπτῃ ἢ ἕκτῃ, ἐτελεύτησε. σημεῖον περὶ χεῖρα τὸ ὑποπέλιον. Βίων δὲ ὑδρωπικοῦ πολυχρονίου, ἀπόσιτος ἐγένετο πολλὰς ἡμέρας, καὶ στραγγουριώδης. περὶ γούνατος ἀριστεροῦ, ἀπόστημα ἐγένετο. διεπύησεν. ἐτελεύτησεν. Κτησιφῶν ὑδρωπικὸς ἐκ καύσου πολλοῦ. καὶ πρότερον ὑδρωπικὸς καὶ σπληνώδης, σφόδρα συνεπλήσθη, καὶ ὄσχεον, καὶ σκέλεα, καὶ περὶ τὸν ναία. περὶ τὴν τελευτὴν βὴξ καὶ πνιγμοὶ ἐγίνοντο διὰ νύκτα, μᾶλλον ἀπὸ τοῦ πλεύμονος ὥσπερ τοῖς πλευμονώδεσι. πρὸ δὲ ἡμέρης τῆς τελευτῆς, τρισὶν ἢ τέτρασι, ῥῖγος. πυρετός. κατὰ μηρὸν δεξιὸν, ἔσω κατὰ φλέβα μέσην τὴν ἀπὸ τοῦ βουβῶνος, ὡς πυρὸς ἀγρίου σύστρεμμα. ὑπόπελιον ἔχον ἔρευθος. διὰ νύκτα καρδίης ἄλγος. καὶ οὐ πολὺ ὕστερον, ἀφωνίη. πνιγμὸς μετὰ ῥέγχους. καὶ ἐτελεύτησεν. Καὶ ἐν Ὀλύνθῳ ὑδρωπικὸς, ἐξαίφνης ἄφωνος. ἔκφρων νύκτα καὶ ἡμέραν, ἐτελεύτησεν. Ὁ δὲ πρὸ δρόμου, θέρεος ὑπόστρογγυλος. καυσώδης ἡ γλῶσσα εἰ ὑπὸ ξηρὸς. ἀσαφής. κάτω πολλὴ ἄφοδος περιεγένετο. Λεωφορβείδῃ πυρετὸς ὀξὺς μετὰ χειμερινὰς τροπὰς, ὑποχονδρίων, καὶ τῇ κοιλίῃ ἄλγημα. ὑποχωρήματα ὑγρὰ, χολώδεα, πολλά. καὶ μεθ᾽ ἡμέρην, κωματώδης. γλῶσσα περιπλευμονική. βὴξ οὐκ ἐνῆν. ιβ´ μέλανα σμικρά. καὶ πρασοειδέα ὑπεχώρησε. ιδ´ λῆξαι πυρέτιον ἐδόκει. μετὰ δὲ ῥοφήμασιν ἐχρήσατο. ιε´ στόμα σφόδρα ἁλμῶδες ξηρὸν ἐγένετο. ἀκριβέστερον δὲ φρίκη, πυρετός. μιῇ καὶ εἰκοστῇ, περὶ μέσον ἡμέρης, ῥῖγος καὶ ἱδρώς. τὸ πυρέτιον ἔληξε. θέρμη δὲ ὑπῆν λεπτή. διὰ νύκτα πάλιν ἱδρώς. καὶ κβ´ διὰ νύκτα ἱδρώς. καὶ ἡ θέρμη ἐχάλασεν. τῇσι δὲ ἔμπροσθεν πάσῃσιν, ἀνίδρωτος ἦν. ἡ δὲ κοιλίη ὑγράνθη, καὶ ἐν τῇ ὕστερον δοκεούσῃ ὑποστροφῇ. Ἡ ἄνω οἰκεῦσα, ἡ τῷ Θεοκλῇ προσήκουσα, ὑπὸ πλειάδα πυρετὸς ὀξύς. ε´ ἐδόκει λῆξαι. ἐλούσατο ὡς πεπαυμένη. ἑβδόμῃ πρωῒ, γνάθος σφόδρα ἐρυθρή. ὁποτέρη οὐ μέμνημαι. ἐν τῇ ἑσπέρῃ ὁ πυρετὸς ἦλθε πουλύς. καὶ λιποψυχίη, καὶ ἀφωνίη ἦν. οὐ πολὺ δὲ ὕστερον ἱδρώς. καὶ παῦσις ἑβδομαίη. Καὶ ἡ Θεοδώρου σφόδρα ἐν πυρετῷ αἱμορραγίης γενομένης χειμῶνος. λήξαντος δὲ τοῦ πυρετοῦ περὶ θ´ οὐ πολὺ ὕστερον, πλευροῦ δεξιοῦ ὡς ἀπὸ ὑστερέων βάρος. καὶ πρῶτον δὲ ἐγεγόνει, καὶ τὰς ἐχομένας ἡ ὀδύνη κατὰ στῆθος δεινή. καὶ πλευρὸν δεξιὸν πυρεωμένη, ἐχάλασεν τεταρταίη τὰ ἀλγήματα. τὸ πνεῦμα πυκνότερον. ἡ ἀρτηρίη μόλις ἀναπνεούσῃ, ὑπεσύριζε. καὶ ὑπτίη ἐπιστρέφεσθαι χαλεπῶς. διὰ νύκτα ὀξύτερος ὁ πυρετὸς, καὶ λῆρος βραχὺς ἐγένετο. πέμπτῃ πρωῒ, ἐδόκει ἠπιώτερος εἶναι. ἱδρώτιον ἀπὸ μετώπου κατεχύθη ὀλίγον πρῶτον. ἔπειτα πολὺν χρόνον, δι᾽ ὅλου τὸ σῶμα καὶ πόδας. μετὰ δὲ ταῦτα ἐδόκει αὐτῇ, κεχαλακέναι τὸ πῦρ. ἦν δὲ πρὸς χεῖρα, ψυχρότερον τὸ σῶμα ταῖς ἀρτηρίαις. αἱ δὲ ἐν κροτάφοισι καὶ μᾶλλον ἐπήδων. καὶ πνεῦμα πυκνότερον. καὶ ἐπελήρει ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. καὶ πάντα περὶ τὸ χεῖρον. γλῶσσα διὰ τέλεος λευκὴ λίην. ἦν τε βὴξ οὐκ ἐνῆν, ὅτι μὴ τριταίη καὶ πεμπταίη ὀλίγον χρόνον. δίψα οὐκ ἐνῆν. πτυσμὸς δὲ ἦν. ὑποχόνδριον δεξιὸν σφόδρα ἐπῆρτο περὶ τὴν ε´. μετὰ δὲ μαλθακώτερον. ὑποχώρησις τριταίῃ ἀπὸ βαλάνου κόπρου ὀλίγης. πέμπτῃ πάλιν, ὑγρὸν ὀλίγον. κοιλίη δὲ λαπαρή. οὖρα στρυφνά. σποδοειδέα. ὄμματα, ὡς κοπιώσης. χαλεπῶς ἀνέβλεπε καὶ περιέφερε. πέμπτῃ διὰ νύκτα, χαλεπῶς, καὶ λῆρος εἵπετο. ϛ´ πάλιν τὴν αὐτὴν ὥρην περὶ πλήθουσαν ἀγορὴν, ἱδρὼς

πουλὺς κατεῖχε. καὶ μετὰ τοῦτο ἦρχετο εἰς ὅλον τὸ σῶμα, πουλὺν χρόνον ἐμφρόνως διετίθετο τὰ ἑαυτῆς. περὶ μέσον δὲ ἡμέρης, σφόδρα ἐλήρει. καὶ τὰ τῆς καταψύξιος ὅμοια. βαρύτερα δὲ τὰ κατὰ τὸν χρῶτα πάντα. περὶ δὲ τὴν ἑσπέρην ἡ κένημα αὐτῆς ἐκ τῆς κοιλίης κατεῤῥύη. καὶ περὶ παιδὶ παραλόγως ἠπείλησέ τε καὶ πάλιν ἐσιώπησε, καὶ ἐς ἡσυχίην μετέβαλλε. περὶ δὲ τὸν πρῶτον ὕπνον, δίψα πουλλὴ καὶ μανίη. καὶ ἀνεκάθιζε. καὶ τοῖσι παρεοῦσιν ἐλοιδορεῖτο. καὶ πάλιν ἐπεσιώπησεν καὶ ἐν ἡσυχίῃ ἦν. καὶ ἐδόκει τὴν ἐπίλοιπον νύκτα, κεκωματίσθαι. τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς οὐ ξυνῆγε. τὴν δ' ἡμέρην ὑπέκειτο. τὰ πλεῖστα νεύμασιν ἀτρεμίζουσα τὸ σῶμα. καὶ κατανοοῦσα ὠπακῶς. πάλιν δὲ ἱδρὼς τὴν αὐτὴν ὥρην. ὁμοίως οἱ ὀφθαλμοί, καταφερέες, ἐς τὸ κάτω βλέφαρον μᾶλλον ἐγκείμενοι. ἀτενίζοντες κεκαρωμένοι. τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ὠχρὰ καὶ νεκρώδεα. καὶ τὸ πᾶν χρῶμα ὠχρὸν καὶ μέλαν ἐόν, τῇ χειρὶ τὰ πουλλὰ, πρὸς τοῖχον, ἢ πρὸς ἱμάτιον. οἱ ψόφοι δὲ πινούσῃ μεγάλοι ἐγίνοντο. ἀπέπνιζε καὶ ἄνω ἐς τὴν ῥῖνα ἀφώρει, καὶ ἐκροκιδολόγει. καὶ ξυνεκάλυπτε τὸ πρόσωπον. μετὰ δὲ τὸν ἱδρῶτα, χεῖρες ὥσπερ κρυστάλλιναι. ὁ ἱδρὼς παρηκολούθει ψυχρός. σῶμα πρὸς χεῖρα ψυχρόν. ἀνεπήδα. ἀνεκεκράγει. ἐμαίνετο. πνεῦμα πουλύ. τρομώδεες αἱ χεῖρες ἐγένοντο. ὑπὸ δὲ τὸν θάνατον ἐλθούσῃ, σπασμώδεες. ἑβδομαίη ἐτελεύτησεν. ἐνούρησε τῇ ἕκτῃ ἐν νυκτὶ ὀλίγον. τὸ οὐρούμενον περὶ κάρφει εἵλκετο, γλίσχρον, γονοειδές. ἄγρυπνος ἀπάσας. μετὰ τὴν ε' οὖρον ὕφαιμον. Τῷ Ἀντιφάνεος χειμῶνος, ἄλγημα πλευροῦ δεξιοῦ, βήξ. πυρετός. ἤσθιεν. ἐπορεύετο ὑποπυρεταίνων. ἐδόκει ἐρευγματώδεος εἶναι. ἐν ἄστει ἀφίετο ὁ πυρετός, οὐκ ἔλιπεν. ἡ βὴξ πολλὴ καὶ παχεῖα. ἀφρώδεα. τὸ πλευρὸν ἐπόνει. περὶ τὴν ιδ' καὶ πάλιν τὴν κ' ἐδόκεον ἀπολήγειν οἱ πυρετοί. καὶ πάλιν ἐπελάμβανον. ἦν δὲ λεπτὴ καὶ θερμή, βραχύ τι διέλιπεν. ἡ δὲ βήξ, ὅτε μὲν διέλιπεν, ὅτε δὲ κατακορὴς ἦν μετὰ πνίγματος πολλοῦ. τότε δὲ ἐχάλα. καὶ ἀπόχρεμψις μετὰ ταύτας τὰς ἡμέρας πολλή, μετὰ πνιγμώδεος βηχός. καὶ πτυώδεα ζέοντα ὑπὲρ τοῦ ἀγγείου, καὶ ἀφρίοντα. καὶ ἐν τῇ φάρυγγι τὰ πολλὰ κερχαλέα ὑπεσύριζεν. ἆσθμα ἀεὶ κατεῖχε, καὶ πνεῦμα πυκνότερον. ὀλιγάκις ἄυπνος. ὑπὲρ δὲ τὰς μ' ἐγγὺς οἶμαι τῶν ἑξήκοντα, ὀφθαλμὸς ἀριστερὸς ἐτυφλώθη μετὰ οἰδήματος ἄνευ ὀδύνης. οὐ πολὺ δ' ὕστερον καὶ ὁ δεξιός. καὶ σφόδρα αἱ κόραι λευκαί, καὶ ξηραὶ ἐγένοντο. καὶ ἐτελεύτησε μετὰ τὴν τύφλωσιν οὐ πολὺ, ὑπὲρ ζ' ἡμέρας, μετὰ ῥέγχου καὶ πολλῆς ληρήσιος. Ὅμοια δὲ καὶ διὰ ὁμοίην τὴν ὥρην τῆς αὐτῆς ξυνέβη Θεσσαλίωνι τὰ ζέοντα. καὶ ἀφρίοντα. καὶ πτυώδεα. καὶ βῆχες. καὶ οἱ κέρχνοι.

Ἡ Πολεμάρχου χειμῶνος κυναγχική, οἴδημα ὑπὸ τὸν βρόγχον. πουλὺς πυρετός. φλὲψ ἐτμήθη. ἔληξεν ὁ πνιγμὸς ἐκ τῆς φάρυγγος. ὁ πυρετὸς παρείπετο. περὶ τὴν πέμπτην, γούνατος ἄλγημα καὶ οἴδημα ἀριστεροῦ. καὶ κατὰ τὴν καρδίην ἔφη δοκεῖν τι ξυνάγεσθαι ἑωυτῇ, καὶ ἀνέπνει, οἷον ἐκ τοῦ βεβαπτίσθαι ἀναπνέουσι. καὶ ἐκ τοῦ στήθεος ὑπεψόφει, ὡς αἱ ἐγγαστρίμυθαι λεγόμεναι. τοιοῦτόν τι ξυνέβαινε. περὶ τὴν ϛ' ἢ θ'. ἐς νύκτα κοιλίη κατεῤῥάγη. ὑγρὰ, πολλὰ, ἄλεα, καὶ κάκοσμα. ἀφωνίην ἔχων, ἐτελεύτησεν. Ἀρίστιππος ἐς τὴν κοιλίην τοξευθείς, ἄνω βίῃ χαλεπῶς. ἄλγος κοιλίης δεινόν. ἐμπίπρατο ταχέως. κάτω δὲ οὐδὲν διεχώρεεν. ἀσώδης ἦν. ἤμεε χολώδεα κατακορέα. ὁπότε δὲ ἀπέμεσεν, ἐδόκει ῥᾴων εἶναι. μετ' ὀλίγον δὲ τὰ ἀλγήματα πάλιν δεινά. καὶ ἡ κοιλίη ὁμοίως ἐμπίπρατο ὡς ἐν εἰλεοῖς. θέρμαι καὶ δίψαι. ἐν ἑπτὰ ἡμέραις ἐτελεύτησεν. Ὁ δὲ Νεόπολις πληγεὶς ὁμοίως, ταῦτα ἔπασχε. κενωθέντι δὲ δριμέη κοιλίη κατεῤῥάγη. χρῶμα κατεχύθη λεπτόν. ὠχρόν. μέλαν ἐόν. ὄμματα αὐχμηρά. καρώδεα. ἐνδεδινημένα. ἀτενίζοντα. Τῷ δὲ καθ' ἧπαρ ἐγγὺς πληγέντι ἀκοντίῳ, εὐθὺς τὸ χρῶμα κατεχύθη νεκρῶδες. τὰ ὄμματα κοῖλα. ἀλυσμός. δυσφορίη. ἀπέθανε πρὶν ἀγορὴν λυθῆναι, ἐν ᾗπερ ἡμέρῃ ἐπλήγη. Ὁ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ Μακεδόνος λίθῳ πληγείς, ὑπὲρ κροτάφου ἀριστεροῦ ὅσον ἀμυχὴν διεκόπη. ἐσκοτώθη πληγείς, καὶ ἔπεσε. τριταῖος ἄφωνος ἦν. ἀλυσμός. πυρετὸς οὐ πάνυ σφοδρός. σφυγμὸς ἐν κροτάφοισιν, ὡς λεπτῆς θέρμης. ἤκουεν οὐδέν. οὐδὲ ἐφρόνεεν. οὐδ' ἠτρέμιζεν. ὅστις περὶ μέτωπον καὶ ὑπὸ ῥῖνα, ἄχρις ἀνθερεῶνος, πεμπταῖος ἐτελεύτησεν. Ὁ ἡνιόχος ἐν Δήλῳ ἀκοντίῳ πληγεὶς ἐς τὸ ὄπισθεν τοῦ πλευροῦ κατὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος, τὸ μὲν ἕλκος, ἄπονον. τριταίῳ δὲ γαστρὸς ὀδύνη σμικρή. οὐχ ὑπεχώρει. κλυσθέντι δὲ ἐς νύκτα, κόπρος ἦν. καὶ ὁ πόνος διέλιπεν. ἔδοξεν ἔξω ἐς τὰς ὥρας, τεταρταίῳ ἐς ἥβην καὶ κοιλίην ὅλην δεινῶς ὁ πόνος κατανγίζων. ἀτρεμέειν οὐκ ἠδύνατο.

χολώδεα

χολώδεα ἔμετον κατακορέα. χολώδεες ὀφθαλμοὶ, καὶ οἷοι τῶν λιποθυμεόντων. μετὰ ε΄ ἐτελεύτησεν. πλὴν θέρμη λεπτή τις ἐνῆν αὐτῷ. Αὐδέλλῳ πληγέντι ἐς τὸν νῶτον, πνεῦμα πουλὺ κατὰ τὸ τρῶμα μετὰ ψόφου ἐχώρει, καὶ αἱμοῤῥάγει. τῷ ἐναίμῳ δὲ καταδεθὲν, ὑγιὴς ἐγένετο. Συνέβη δὲ καὶ τῷ Δυσχυτάτῳ Φιλίας παιδίῳ, ψιλώματος ἐν τῷ μετώπῳ γενομένου, ἐναταίῳ πυρετός. εἶτα ἐπελιάνθη τὸ ὀστέον. ἐτελεύτησεν. Καὶ τῷ Φανίου καὶ τῷ Εὐέργου, πελιαινομένων δὲ τῶν ὀστέων καὶ πυρεταινόντων, ἀφίστατο τὸ δέρμα ἀπὸ τοῦ ὀστέου. καὶ πῦον ὑπεγένετο. τούτοισι πρυνουμένοισιν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ὀστέου ἀνήρχετο ἰχὼρ λεπτός. ὀῤῥώδης. ὑπόχλωρος. κάκοδμος. θανάσιμος. ξυμβαίνει δὲ τοῖσι τοιούτοισι, καὶ ἐμέτους ἤδη γίνεσθαι. καὶ τὰ σπασμώδεα ἤδη τελευτῶντι. καὶ ἐνίους κλαγγώδεας εἶναι. καὶ ἐνίους ἀκρατέας. καὶ ἢν ἐν τοῖσι δεξιοῖσι τὸ τρῶμα ᾖ, τὰ ἀριστερά. ἢν δ' ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσι, τὰ δεξιά. Τῷ Θεοδώρου ἐναταίῳ πελιωθέντι, πυρετὸς ἐπῆλθε δεκαταίῳ ἐκ ψιλώματος, οὐδενὸς ἀξίου ἐόντος κατὰ τὸ ὀστέον. ἐν δὲ τῷ πυρετῷ, ἐμελάνθη, ἀπέστη τὸ δέρμα. ἤδη πολὺ κλαγγώδης. δευτέρῃ καὶ εἰκοστῇ ἡ γαστὴρ ἐπήρθη. μάλιστα δὲ κατὰ τὰ ὑποχόνδρια. κγ΄ ἐτελεύτησεν. Οἷσι δ' ἂν ὀστέα καταγῇ, τούτοισιν ἑβδομαίοισιν οἱ πυρετοί. ἢν δὲ θερμοτέρη ἡ ὥρη, καὶ θᾶσσον. ἢν δὲ μᾶλλον κλασθῇ, καὶ παράχρημα. Καὶ ὁ Ἐξαρμόδου παιδίσκος, παραπλησίως καὶ ἄλγημα ἐν μηρῷ οὐ κατ' ἶξιν τοῦ τρώματος. καὶ ἐγεγόνει κλαγγώδης. καὶ τραχήλου ὀδύνη. Καὶ ὁ Ποσειδοκρέων, τρίτῃ, σπασμός. θέρμη οὐκ ἔλιπεν. ἐτελεύτησεν ὀκτωκαιδεκαταῖος. Ὁ τοῦ Ἰσαγόρα, ὄπισθεν ἐπλήγη τῆς κεφαλῆς, φλασθέντος τοῦ ὀστέου, καὶ μελανθέντος, πεμπταῖος περιεγένετο. ὀστέον δ' οὐκ ἀπέστη. Τῷ ἐκ τοῦ μεγάλου πλοίου διώπῳ, ἡ ἄγκυρα τὸν λιχανὸν δάκτυλον, καὶ τὸ ὀστέον συνέφλασε τῆς δεξιῆς χειρός. φλεγμασίη ἐπεγένετο. καὶ σφάκελος. καὶ πυρετός. ὑπεκαθάρθη. πέμπτῃ, μετρίως αἱ θέρμαι ἀνῆκαν, καὶ αἱ ὀδύναι. τοῦ δακτύλου τι ἀπέπεσεν. μετὰ δὲ τὴν ζ΄ ἐξῄει ἰχὼρ ἐπιεικῶς. μετὰ ταῦτα τῇ γλώσσῃ, οὐ πάντα ἔφη δύνασθαι ἑρμηνεύειν. ἡ πρόῤῥησις. ὀπισθότονος εἰ ἔσται. ξυνέφερον τι αἱ γνάθοι, ξυνερειδόμεναι. ἔπειτα ἐς τράχηλον, τριταῖος ὅλος ἐσπᾶτο ἐς τοὐπίσω ξὺν ἱδρῶτι. ἑκταῖος ἀπὸ τῆς προῤῥήσιος ἀπέθανεν.

Ὁ δὲ ἐκ τοῦ Ἁρπάλου ἀπελευθέρης Τελεφάνης, τύμμα κάτωθεν μεγάλου δακτύλου ἔλαβεν. ἐπεφλέγμηνε. καὶ σφόδρα ἐπώδυνος ἦν. καὶ ἐπεὶ ἀνῆκεν, ᾤχετο εἰς ἀγρόν. ὀσφῦν ἤλγησεν. ἐλούσατο. αἱ γένυες ξυνήγοντο ἐς νύκτα. καὶ ὀπισθότονος παρῆν. τὸ σίαλον ἀφρῶδες. μόλις ἔξω διὰ τῶν ὀδόντων διῄει. τριταῖος ἀπέθανεν. Ζήνων ὁ τοῦ Δαΐμονος, περὶ κνήμην ἢ σφυρόν, ἕλκος κατὰ νεῦρον ἤδη καθαρόν. τούτῳ δηχθέντι ὑπὸ φαρμάκου, ξυνέβη ὀπισθοτόνῳ ἀποθανεῖν. Μένωνι ὑπὸ ἀρκτοῦρον καὶ πρότερον, ἐκ πυρετοῦ θερινοῦ καὶ διαῤῥοίης, ἀσθενῶς διατεθέντι. ἐκ πορείης κοπιάσαντι. καὶ πλευροῦ ὀδύνη ἀριστεροῦ. καὶ βὴξ ἔχουσα ἦν ἐκ καταῤῥόου καὶ πρότερον. τότε δὲ ἦν κατακορής. καὶ ἄγρυπνος. καὶ δυσφόρως ἔφερε τὸν πυρετὸν εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς. καὶ ἀνακαθίζων τριταῖος, ἔπτυσεν ὠχρόν. ἀρτηρίη ὑπεσύριζε ῥεγχώδεες. περὶ τὴν ε΄ πνεῦμα ἐπιεικῶς πυκνόν. πόδες, αἱ κνῆμαι, ἄκρεα τὰ πλεῖστα ψυχρά, καὶ ἔξω τοῦ ἱματίου. ὑποχώρησις ἀπ' ἀρχῆς ἐπεγένετο χολώδης, οὔτε λίην ὀλίγη, οὔτε πολλή. ζ΄ καὶ η΄ καὶ θ΄ ῥᾷον ἐδόκει φέρειν. καί τινες ὕπνοι ἐγένοντο. καὶ ἀποχρεμπτόμενα, ἀπεπτότερα. δεκάτῃ καὶ μέχρι ιγ΄ σφόδρα λευκά, καὶ καθαρά. καὶ ὑποχόνδριον λαπαρώτερον ἐγένετο. τὸ δὲ ἀριστερὸν, ξυντεταμένον, καὶ ἐπιπονώτερον. περὶ δὲ βάλανον ὑπῆλθε μετρίως. ιγ΄ πάλιν ἔπτυσεν ὠχρόν. ιδ΄ δὲ μᾶλλον. ιε΄ πρασοειδές. κοιλίη δὲ κακώδεα χολώδεα. ὑγρά, συχνὰ ὑπῆλθεν. ἀριστερὸν ὑποχόνδριον, ἐπῆρτο. ιε΄ δὲ καὶ σφόδρα ἐπώδυνος ἦν. καὶ τὸ πνεῦμα ἤδη ῥεγχῶδες. ἱδρὼς περὶ μέτωπον καὶ αὐχένα. ὀλιγάκις ἤδη τὸ στῆθος. ἄκρεα καὶ μέτωπον ἐπιεικῶς διετέλει ψυχρά. πηδησμὸς δὲ φλεβῶν, περὶ κροτάφους κατεῖχεν. ὕπνοι κωματώδεες καὶ ἡμέρην καὶ νύκτα τοὺς τελευταίους χρόνους. οὖρον ἀπ' ἀρχῆς ὠμόν, σποδοειδές. περὶ ι΄ καὶ μέχρι ιγ΄ λεπτὰ καὶ οὐκ ἄχροα. ἀπὸ δὲ τῆς ιγ΄ οἷά περ ἀπ' ἀρχῆς. Τῷ Κλεόχῳ πλευροῦ ἄλγημα καὶ πυρετός. ἀνῆκεν ὁ πυρετός. ἵδρωσε τὸ σῶμα ὅλον. ἐν τῷ οὔρῳ πολλὰ τὰ ἐκφερόμενα ἦν. ἐθορυβέετο μετὰ ταῦτα.

Πλειάδων περὶ δύσιν τὴν Ὀλυμπιάδα, ὀκτάμηνον ἔχουσαν ἐκ τρώματος, πυρετὸς ὀξὺς ἔλαβε. γλῶσσα καυσώδης. ξηρή, τραχέη. ὠχρή. ὀφθαλμοὶ ὠχροί. καὶ τὸ σῶμα νεκρῶδες. διέφθειρε πεμπταίη. ῥηϊδίως ἀπήλλαξε. καὶ ὕπνος ὡς ἐδόκει κωματώδης. δείλης,

διεγειρόντων

διεγειρόντων οὐκ ᾐσθάνετο. παρμικρὸν ὑπήκουσε. πόμα κατεδέξατο καὶ χυλοῦ. ὑπὸ ἔβρασε καταπίνουσα τὸ πόμα ἡ φωνή, οὐκ ἐλύετο. οὐ δὲ αὐτὴ τι ἀνέφερε. τὰ ὄμματα κατηφέα. πνεῦμα μετέωρον, κατὰ ῥῖνα ἀσώμενον. χρῶμα πινηρόν. ἱδρὼς περὶ τοὺς πόδας, καὶ σκέλεα περὶ θάνατον ἐούσῃ, ἐτελεύτησεν.

Τῷ Νικολάου Εὐνείδῃ, ἐκ κείνου τὰ παρ' οὖς ἐγένετο ἐπ' ἀμφότερα. ὀλίγον ὕστερον τὸ ἕτερον ἤδη δοκέοντος χαλᾶν τοῦ πυρετοῦ ὡς οἴδημα περὶ ιδ' μεγάλα ἀσήμως κατέστη. ὑπέστρεψε. χρῶμα νεκρῶδες. γλῶσσα τρηχέη, δασέη σφόδρα, ὑπόλευκος. διψώδης. ὑποχώρησις κάτω, πολλή, ὑγρή, κακώδης παρὰ πάντα τὸν χρόνον. πρὸ τῆς τελευτῆς, ἐφθάρη τὸ σῶμα ὑπὸ πλήθεος. ἐτελεύτησε περὶ τὰς κ'.

Ἀνδρέαν περὶ πλειάδος, φρίκη. πυρετός. ἔμετος. ἀπ' ἀρχῆς ἡμιτριταῖος ἐφαίνετο. τριταῖος δ' ἐν ἔαρ. πάλιν ἀγοράζων, ἔφριξε. πυρετὸς ὀξύς. ἔμετος χολῆς ἀκρήτου. παραλήρησις τὴν νύκτα. ῥᾷον πάλιν. πέμπτῃ χαλεπῶς. ἕκτῃ, ἀπὸ λινοζώστιος, εὖ ὑπῆλθε. ζ' χαλεπώτερον. καὶ τὰς ἐφεξῆς συνεχέστερος ἤδη καὶ ἀνίδρωτος ἀπ' ἀρχῆς καὶ διψώδης. μάλιστα δὲ στόμα ὑπεξηραίνετο, καὶ πόμα οὐδὲν ἡδέως προσεδέχετο. ἀηδίης πολλῆς ἐούσης περὶ τὸ στόμα. γλῶσσα ξηρή. ἄχροπις. τρηχύτης ἐπῆνθε ὑπόλευκος. ἄγρυπνος. ἀσώδης. ἐκλελυμένος. κεκλασμένος. γλῶσσα ὑπὸ ξηρότητος ἐνίοτε ὑπότραυλος, ἕως διαβρέξει. χυλὸν μάλιστα προσεδέχετο. ἐνναταίῳ ἢ δεκαταίῳ παρ' οὖς ἀριστερὸν καὶ περὶ τὸ ἕτερον, ἐπάρματα μικρὰ ἀσήμως ἐφάνη. οὖρα διὰ παντὸς οὐκ ἄχροα. ἄνευ δὲ ὑποστάσιος. τεσσαρεσκαιδεκαταίῳ, ἱδρώτιον περὶ τὰ ἄνω οὐ πολὺ μετριώτερον. ἡ θέρμη περὶ τὰς ιζ' ἐμολύνθη. κοιλίη μετὰ τὰς ι' ξηρή, οὐκ ἄνευ βαλανείων ὑποχωρέουσα. περὶ δὲ τὰς κ' ἐξανθήματα δι' ὀλίγου κνησμώδεα θερμά, ὥσπερ πυρίκαυστα. ὀδύνη δὲ ἦν περὶ τὰς μασχάλας, καὶ τὰ πλευρά. τὰ σκέλεα διῆλθεν ἀσήμως, καὶ ἔληξε. λουτρὸν ὠφέλει καὶ χρῖσμα τὸ ἐν τοῦ ὄξεος. μηνὶ δὲ δευτέρῳ ἴσως ἢ τρίτῳ, τὴν νεφροὺς ἡ ὀδύνη, ὡς πρότερόν ποτε γενομένη, κατέστη.

Ἀριστοκράτει περὶ ἡλίου τροπὰς χειμερινάς, κόπος. καὶ φρίκη. καὶ θέρμη. μετὰ δὲ ἤρξατο τριταίῳ, πλευροῦ ὀδύνη. καὶ ἄσφυος. καὶ οἴδημα ἐκ τῆς μασχάλης ἀρξάμενον παρ' ὅλον τὸ δεξιὸν πλευρὸν σκληρὸν κατὰ ταύτην τὴν πλευρὴν ἐκ μασχάλης ἀρξάμενον ἐρυθρόν, πελιδνὸν ὡς ὑπὸ πυρὸς θαλφθὲν καὶ ἐκκεκαυμένον. ἀσώδης. δυσφόρως ἔχων. σφόδρα διψώδης. γλῶσσα ὑπόλευκος. οὖρα οὐκ ἐχώρει. σκέλεα ὑπόψυχρα. ὑποχώρησις ἀπὸ λινοζώστιος ὀλίγη. ὑγρά. ὑπόλευκα. ἀφρώδεα. τὴν νύκτα πνεῦμα, ἐμετεωρίζετο. ἱδρώτιον περὶ μέτωπον κάτω. ψυχρά. ἀσώδης. τράχηλος ἐνεφυσᾶτο. βὴξ οὐκ ἐνῆν. ἐτελεύτησεν ἔμφρων.

Ὀνησιάνακτι περὶ φθινόπωρον, ὀφθαλμίη, μετὰ δὲ τεταρταῖος πυρετός. ἀρχομένου τοῦ τεταρταίου, σφόδρα ἄρρωστος. προσιόντες δὲ ἡδέως πρὸς σιτίον. καὶ Πολυχάρει δὲ ἐν τεταρταίῳ ὅμοια τὰ περὶ τὴν σίτησιν. συνέβη δὲ καὶ τῷ Κινησιάνακτι, ὑποχώρησις ἔμπροσθεν τοῦ πυρετοῦ. καὶ μετὰ τὴν πουλὺν χρόνον, παρηκολούθει πολλῶν, λευκῶν, μυξοειδῶν. καὶ ἔστιν ὅτε σμικρὸν αἷμα ἄνευ πόνων καὶ ὀδύνης. ψόφοι δὲ ἐν γαστρί. μετὰ τὸν πυρετόν, ἀπέστη παρὰ τὴν ἕδρην φῦμα σκληρὸν πουλὺν χρόνον παρηκολούθει ἄπεπτον. ἐρράγη τὴν τὸ ἔντερον. καὶ ἔξω συνεγγὺς ἐγένετο. περιπατοῦντι δ' αὐτῷ ἐν τῇ ἀγορῇ, μαρμαρυγαὶ ὁρῶντο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν. καὶ τὸν ἥλιον οὐ πάνυ καθεώρα. ἀποχωρήσας δὲ σμικρὸν ἐξ ἑωυτοῦ, ἦν καὶ τράχηλον σπασμώδης. ἐπεὶ δὲ ἐκομίσθη τὴν οἶκον, μόγις ἀνέβλεψε. καὶ αὐτὸς ἑωυτοῦ μόγις ἐγένετο. τὸ πρῶτον δὲ περιέβλεπε τοὺς περιεστῶτας. καὶ τὸ σῶμα κατεψύχθη. μόγις δὲ ἀνεθερμάνθη ἀσκίοισι καὶ πυρίῃ ὑπὸ τῇ κλίνῃ. ἐπεὶ δὲ αὐτοῦ ἐντὸς ἦν, καὶ ἐξανίστατο, οὐκ ἐξιέναι ἤθελεν, ἀλλὰ δεδιέναι ἔλεγεν. εἰ δέ τις περὶ νουσημάτων χαλεπῶν διελέγετο, ὑπεξήρχετο φόβῳ. ἔστιν ὅτε προσανίστατο αὐτῷ πρὸς τὰ ὑποχόνδρια θερμασίην ἔφη, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν μαρμαρυγὰς παρακολουθεῖν. καὶ ἡ ὑποχώρησις πουλλή. καὶ πολλάκις καὶ ὁμοίη χειμῶνος ξυνέβη. φλεβοτομίη γέγονε. ἐλλέβοροι. γαλακτοποσίαι βοείου. πρότερον δὲ ὀνείου ξυνήνεγκεν, καὶ τὰς ὑποχωρήσιας ἔπαυσεν. ὑδροποσίη ἀπ' ἀρχῆς. περίπατοί τε καὶ κεφαλῆς καθάρσιες.

Τῷ Ἀνεχέτου ταῦτα. χειμῶνος ἐν βαλανείῳ πρὸς πυρὶ χριόμενος, ἐθερμάνθη. καὶ παραχρῆμα περιέπεσεν ἐν ἐπιληπτικοῖς σπασμοῖς. ἐπειδὰν δὲ ἱκανοὶ σπασμοὶ περιέβλεπεν, οὐ παρὰ ἑωυτῷ ἦν. ἐπεὶ δὲ ἐντὸς ἑωυτοῦ ἐγένετο πάλιν τῇ ὑστεραίῃ πρωῒ ἐλήφθη σπασμώδης. ἀφρὸς δὲ οὐ πάνυ. καὶ τρίτῃ, ἄχροπις. καὶ τετάρτῃ ἐπεσήμαινε τῇ γλώσσῃ. πεμπταῖος, οὐχ οἷός τε ἦν λέγειν. ἀλλ' ἴσχετο ἐν τῇσιν ἀρχῇσι τῶν ὀνομάτων.

καὶ τῇ ε̄ γλῶσσα σφοδρά. καὶ ὁ σπασμὸς διεγένετο. καὶ ἐκτὸς ἑωυτοῦ ἐγένετο. ὅτε δὲ ἀνείη τούτων, ἡ γλῶσσα μόγις ἀπεκαθίστατο εἰς ταυτό. ἐκταίῳ ἀρχομένῳ πάντων, καὶ ῥοφήματος ἐπαύσατο, καὶ οὐκ ἔτι οὐδενὸς ἐλάμβανεν. Κλεοχῷ ἐκ κόπων καὶ γυμνασίων, μετὰ τὰς ἡμέρας διαχωομένῳ, οἴδημα ἐς γόνυ δεξιόν. μᾶλλον δὲ ἐς τὸ κάτω περὶ τοὺς τένοντας τοὺς ὑπὸ τοῦ γούνατι. περιηκὲ ὑποχολαίνων. καὶ ἡ γαστροκνημίη ᾤδει, καὶ σκληρὴ ἦν. καὶ ἐς τὸν πόδα, καὶ ἐς τὸν σφυρὸν τὸν δεξιόν, καὶ ἐς τὰ ὅλα παρ' ὀδόντας, μεγάλα ὡς ῥάγες, πελιδνά, μεμελασμένα, ἀνώδυνα, ὁπότε μὴ ἐσθίοι. καὶ τὰ σκέλεα εἰ μὴ διαναστάη. ἦλθε γὰρ ἐς τὸ ἀριστερὸν τὸ οἴδημα. ἧσσον δὲ καὶ ἀχλυαίνετο. ἐν τοῖσιν οἰδήμασι τοῖσι περὶ γούνατα καὶ πόδας ὥσπερ ὑπόπυα. τέλος δὲ οὐχ οἷός τε ἦν ἵστασθαι. οὐδ' ἐπὶ τὰς πτέρνας ἐπιβαίνειν, ἀλλὰ κλινοπετὴς ἦν. θέρμαι δ' ἦλθον ἐνίοτε, ἀπόσιτος. οὐ πάνυ διψώδης. οὐδὲ ἐπὶ βάθρον ἀνίστατο. ἀσώδης. καὶ ἔστιν ὅτε καὶ ὀλιγοψυχίῃ εἴχετο. ἐλλέβοροι προσήχθησαν κεφαλῆς καθάρσιες. πρὸς τὸ στόμα μαννώδες ξὺν τοῖσιν ἄλλοισι μασσομένοισι ξυνήνεγκεν. πρὸς τὰ ἐν τῷ στόματι ἕλκεα, ῥόφημα φακῆ ἐπιτήδειον. περὶ δὲ ἑξηκοστὴν, κατέστη τὰ οἰδήματα πρὸς τὸν δεύτερον ἐλλέβορον. μοῦνον οἰδῆναι ἐς τὰ γούνατα κατακεκλιμένῳ ἦλθον. ὑγρὸν δὲ καὶ χολή, ἀπέστη ἐς γούνατα, καὶ πλείους ἡμέρας πρὸ τοῦ ἐλλεβόρου. Πεισιστράτῳ ὤμου ἄλγημα. καὶ βάρος πολὺ χρόνιον, περιπαθοῦντι. καὶ τὰ ἄλλα ὑγιαίνοντι. χειμῶνος δὲ ἐπέπεσε πολλὴ ὀδύνη πλευροῦ. καὶ θέρμη. καὶ βὴξ. ἀπόχρεμψίς τε αἵματος ἀφρώδεος. ἔπειτα καὶ ῥεγχῶδες ἐν τῇ φάρυγγι. ὕφορος ἦν καὶ παρ' ἑωυτῷ. καὶ ἡ θέρμη ἐχάλασεν. ἅμα δὲ καὶ ἡ ἀπόχρεμψις, καὶ τὸ κέρχον. καὶ περὶ τεταρτὴν ἢ πέμπτην ἡμέρην, ὑγιής. Τῇ Σιμοῦ ἐν τόκῳ σπασθείσῃ, ἄλγημα περὶ στῆθος καὶ πλευρόν. βὴξ. πυρετοί. ἀποχρέμψιες πυώδεες. φθίσις. καὶ κατέστη. καὶ ἓξ μῆνας οἱ πυρετοί. καὶ διάρροιαι αἰεὶ ἐπὶ τέλει, παύσιος πυρετῶν. κοιλίη ἔστη μετὰ τὴν παῦσιν. ἡμέρας μεθ' ἑπτά, ἐτελεύτησεν. Καὶ ὁ Εὐξένου ἐκ πνευμονίου ἰσθμικός. θέρμαι οὐκ ἔλιπον οὐδένα χρόνον. μᾶλλον πρὸς ἑσπέρην ἐπετείνοντο. ἱδρῶτες ἐγίνοντο, ἐς ὅλον τὸ σῶμα. μέλλοντος ἐπιτείνειν τοῦ πυρετοῦ, ψύξις τῶν ποδῶν. ὅτε δὲ καὶ κνημέων καὶ γουνάτων ἐγίνοντο. βήχιον ξηρόν. ὀλίγον χρόνον ἀρχομένου τοῦ πυρετοῦ παροξύνεσθαι. εἶτα ἔληγε. διὰ δὲ χρόνου πολλοῦ καὶ ὅλου τοῦ σώματος ῥῖγος ἐγένετο. ἄδιψος διὰ παντός. φάρμακον πίσας καὶ ὀῤῥόν, ἐβλάβη μᾶλλον, ἀπ' ἀρχῆς πάντων ἀνώδυνος καὶ ἄϋπνος. μετιόντος δὲ τοῦ χρόνου, πλευροῦ δεξιοῦ ἐγένετο ἄλγημα. καὶ ἡ βὴξ ἐκινήθη. καὶ ἆσθμα καὶ ἀποχρέμψιες σμικραὶ λευκαὶ καὶ ὑπόλεπτοι. καὶ ἡ φρίκη, οὐκ ἔτι ἐκ ποδῶν, ἀλλὰ ἀπὸ ῥαχίλου τοῦ νώτου. καὶ κοιλίη, ὑγροτέρη. ἐχάλασεν ὁ πυρετὸς μετὰ πολλοῦ ἱδρῶτος καὶ κατεψύχθη. ἆσθμα δὲ ἦν ποικίλον, ἐτελεύτησε μετὰ τὴν ἄφεσιν ἑβδόμῃ ἔμφρων. Ἡ Πολεμάρχου, θέρεος ἤρξατο πυρεταίνειν, ἀφανὴς δ' αὐτὴν ἐκταίην. μετὰ δὲ ὑπεφέρετο ἐς νύκτα, θέρμα. πάλιν δὲ διαλιπὼν, ἔλαβεν ὁ πυρετός. καὶ οὐκ ἀνῆκε χεδὸν τριῶν μηνῶν. βὴξ πολλή, ἀπόχρεμψις φλεγματώδης. ἐπεὶ περ δὲ τὰς εἴκοσιν ἐγένετο, πνεῦμα αἰεὶ πυκνόν. ἐν τῷ στήθει ψόφοι. ἱδρώδης τὰ πολλά. πρωῒ ἠπιώτερος ὁ πυρετός. καὶ φρίκαι ἔστιν ὅτε ἐλάμβανον. ὕπνοι ἐγίνοντο. καὶ κοιλίη ἔστιν ὅτε καθυγραίνετο, καὶ πάλιν ξυνίστατο. ἐγένετο ἐπιεικῶς. μετιόντος δὲ χρόνου, ἐς γούνατα καὶ κνήμας, ἄλγημα. καὶ ξυγκάμπτειν καὶ ἐκτείνειν ἄλλου ἐδεῖτο. διετέλει τὰ τῶν σκελέων, μέχρι τελευτῆς. ὑπόγυον δέ. καὶ ἐπῴδησαν οἱ πόδες μέχρι κνημέων. καὶ ἐφαπτομένων, ἤλγει. καὶ οἱ ἱδρῶτες ἔληξαν, καὶ τὰ ῥίγεα. ὁ δὲ πυρετὸς αἰεὶ ἐπέτεινεν. πρὸ δὲ τῆς τελευτῆς, κοιλίη κατεῤῥάγη. ἔμφρων διετέλει. πρὸ τριῶν ἡμερῶν τῆς τελευτῆς, ῥεγχώδης ἐν φάρυγγι, καὶ πάλιν ἐπανήρχετο. ἐτελεύτησεν. Ἡγησιπόλιος παιδίον χεδὸν τέσσαρας μῆνας ἄλγημα περὶ ὀμφαλὸν βρωτικὸν εἶχεν. προϊόντος δὲ ἐπέτεινεν ἡ ὀδύνη. ἐκόπτε τὴν γαστέρα. ἐτίλλετο. θέρμαι ἐπελάμβανον. ἐτήκετο. ὀστέα ἐλήφθη. τὰ περὶ δὲ ἐπῴδει. ὄρχιες. γαστρὸς τὰ περὶ ὀμφαλὸν πεφυσημένον ἀραιόν, οἷσι μέλλουσι κοιλίαι ἐκταράσσεσθαι, ἀπόσιτος ἐγένετο. γάλα μοῦνον προσεδέχετο ὑπόγυον. καὶ ἡ κοιλίη καθυγράνθη. καὶ ὕφαιμος ἰχὼρ ὑπῄει, κάκοδμος. κοιλίη ἐνεπίμπρατο. ἐτελεύτησεν ἐμέσας μακρόν, βραχύ, φλεγματῶδες. ὥστε δόξαι οἷον γονὴν τῆς πλατείης. τελευτήσαντι δέ, ῥαφὴ τῆς κεφαλῆς σφόδρα ἐκοιλάνθη. ἀῤῥωστῶν δ' αἰεί, τῇ χειρὶ κατῆγε ἐπὶ τοῦ βρέγματος. μάλιστα δ' ὑπόγυον. οὐκ ἤλγει δὲ τὴν κεφαλήν. καὶ ἐν μηρῷ ἀριστερῷ ὑπὸ βουβῶνα τὰ κάτω, πελιδνὸν ἴσως τῇ προτεραίῃ. ὄρχιες κατισχναίνθησαν. ὁμοίως δὲ τὸ τοῦ Ἡγηδείδεω παιδίον ἀπέθανε, πλὴν ὅτι ἐμέει προσεγένετο ὑπὸ τὴν τελευτὴν

πλέους

πλέους. Ἡ Ἱππίου ἀδελφὴ χειμῶνος φρενιτικὴ, ἁμαρτάνουσα, τῇσι χερσὶ πραγματευομένη, ἀμύσσουσα ἑωυτὴν, πέμπτη. ἕκτη τὴν νύκτα, ἄφωνος. κωματώδης. ἐμφυσῶσα τὰς γνάθους, καὶ χείλεα ὡς οἱ καθεύδοντες. ἐτελεύτησεν ἑβδομαίη. Λέανδρος φρίξας πλευροῦ ὀδύνης, ἄλγος τὰ γούνατα καὶ μηρόν. φαγὼν παρεφρόνει. ἐτελεύτησε ταχέως. Τῷ Κλεισιμένου σκύτει κοιλίης ὑγρανθείσης πουλὺν χρόνον, καὶ θέρμης γινομένης, καθ᾽ ἧπαρ ἔπαρμα φυματῶδες τὸ ὑπογάστριον κατεῖχε. καὶ κοιλίη ὑγραίνετο. καὶ ὕστερον αὐτῷ καθ᾽ ἧπαρ ἄνω πρὸς ὑποχόνδριον φῦμα. ἐτελεύτησεν. οἷσι κεφαλῆς ὀδύνη δεινὴ ξὺν θέρμῃ. οἷσι μὲν τὸ ἥμισυ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐπὶ ῥῖνας τι ὑγρὸν ἀποχωρέει λεπτόν. ἢ πέπον. ἢ τὰ ὦτα. ἢ τὴν φάρυγγα ἐκ κεφαλῆς ἀσφαλέστερον. οἷσι δὲ ξηρὰ ταῦτα. ὁ δὲ σφάκελος δεινὸς, ἐπικίνδυνα. ἢν δὲ προσῇ ἀσώδης, ἢ χολώδης ἔμετος, ἢ κατάπληξις ὀμμάτων, ἢ ἀφωνία καὶ ἀσαφέον τι φθέγγεται, ἢ λῆρός τις. θανάσιμα καὶ σπασμώδεα. ὁκόσοι δ᾽ ἂν ἐκ καταῤῥόου τὸ ἥμισυ τῆς κεφαλῆς πονέοντες, καὶ κατὰ ῥῖνας ὑγροῦ ὑποχωρέοντος ἐπιπυρετήνωσιν ἐπιεικῶς ἐν τῇ πέμπτῃ ἢ ἕκτῃ παραψύχονται. Ἐχεκράτει τῷ τυφλῷ, κεφαλῆς ὀδύνη δεινὴ μᾶλλον, ἐς τοὔπισθεν, καὶ τραχήλου, ὅπη ἡ πρόσφυσις. καὶ τὴν κορυφὴν ἐχώρει. προϊόντος δὲ καὶ τὸ οὖς ἀριστερόν. καὶ τὸ ἥμισυ τῆς κεφαλῆς ἐπώδυνον. μυξώδεα ἀεὶ ἐχώρει ἐπιεικῶς ξυγκεκαυμένα. καὶ θέρμη παρηκολούθει, λεπτή. καὶ ἀπόσιτος. τὴν ἡμέρην ῥᾴων. τὴν νύκτα δὲ ὠδυνᾶτο. ἐπεὶ δὲ τὸ κατὰ τὸ οὖς ἐῤῥάγη πύον, ἔληξε πάντα, ἐῤῥάγη δὲ περὶ χειμῶνα. ἐῤῥάγησαν πᾶσι τοῖς ἐμπυήμασι. καὶ τοῖσι περὶ ὀφθαλμὸν τὴν νύκτα οἱ πόνοι. Εἰσὶ βῆχες χειμῶνος μάλιστα δὲ νοτίοισι, παχέα καὶ πολλὰ χρεμπτομένοισι πυρετοὶ ἐπιγίνονται. ἐπιεικῶς δὲ πεμπταῖοι παύονται. αἱ βῆχες δὲ περὶ μ. οἷον Ἡγησιπόλει. οἷσι θέρμαι πολλαὶ ἔστιν ὅτε παυομένων, οὐχ ὅλον τὸ σῶμα, ἀλλ᾽ ἢ περὶ αὐχένα, καὶ ὑπὸ μασχάλας, ἢ κεφαλὴν ἀφιδρωόντων, παύονται. Χαιρέτῃ χειμῶνος ἐκ βηχὸς ἐπιδημίου προσγενόμενος πυρετὸς ἐπέλαβεν ὀξύς. τὰ ἱμάτια ἀπέβαλλεν. κῶμα μετὰ πόνου. οὖρα ἐγένετο ἐρυθρὰ, οἷον ὀρόβων πλύμα. ὑπόστασις εὐθὺς ἀπ᾽ ἀρχῆς πολλὴ, λευκή. ὕστερον δὲ καὶ ὑπέρυθρος. ἑβδόμῃ, ἀπὸ βαλάνου σμικρὰ ὑπῆλθε. τὸ κῶμα κατεῖχεν, ἄλυπον. νότις ἐπὶ μετώπῳ. ὕπνος τὴν νύκτα. καὶ θέρμη ἠπιωτέρη. ὀγδόῃ, χυλὸν προσεδέξατο. κωματώδης διετέλει μέχρις ἐνδεκάτης. ταύτῃ δὲ καὶ ἡ θέρμη μάλιστα ἔληξεν. ἐπεὶ δὲ ἡ βὴξ, ἀπόχρεμψις διετέλει ἀεὶ πουλλὴ ῥηϊδίως. πρῶτον γλίσχρα. λευκὰ παχέα. ἐπεὶ δὲ ξυνεπεπαίνετο, ὁμοίη πυώδεσιν. οὖρα ἀπὸ ἐνδεκάτης καθαρώτερα. ὑπόστασις τρηχέα. τρισκαιδεκάτῃ, ἄλγημα ἐν τῷ δεξιῷ μέχρι κενεῶνος τὸ ὑπογάστριον. οὖρον ἔσχετο. πόμα τὸ ἀπὸ τοῦ καλλιφύλλου ξυνήνεγκε τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. πάλιν τὸ ἄλγημα ιε. τὴν νύκτα μᾶλλον τὸ ἄλγημα ὑποχονδρίου ἤρχετο τὴν κοιλίην. λινοζώστιος ὕδωρ ὑπήγαγεν. ἡ θέρμη ἐν τοῖς τῶν κ ἐμολύνθη. καὶ ἀποχρέμψιες παρηκολούθουν παχεῖαι ῥηϊδίως τὰς μ. ὑποκαθαίρειν τὰς κοιλίας. ἐν τοῖσι νοσήμασιν ἐπὴν πέπονα ᾖ, πεμπταῖα. τὰς μὲν κάτω, ἐπὴν ἱδρυμένα ἴδῃς σημεῖον, ἢν μὴ ἀσώδεα μὴ δὲ καρηβαρικοὶ ἔωσι. καὶ ὅτε αἱ θέρμαι πραΰνονται. καὶ ὅταν λήγωσι μετὰ τοὺς παροξυσμούς. τὰς δὲ ἄνω, ἐν τοῖσι παροξυσμοῖς. τότε γὰρ καὶ αὐτὰ μετεωρίζονται. ἐπὴν ἀσώδεα καὶ βαρέα τὰ ἄνω ἔωσιν. διὰ τοῦτο δὲ μὴ ἐν ἀρχῇσι καθαίρειν, ὅτι ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ἐν τοῖσι χρονίοισι ποιοῦσιν, ἢ χρόνια ἐπικίνδυνα. Ἐπὶ ὠλεκράνου ἐκ τρώματος τρωθέντος, πῆχυς ἐπισφακελίζει πονοῦντι. πεπαινομένου δὲ γλίσχρος ἰχὼρ καὶ πολλὰ ὅσα ἐκθλίβεται. ταχὺ προσίσταται, ὡς καὶ Κλεογενίσκῳ, καὶ Δημάρχῳ τῷ Ἀγλαστίλεω. ὁμοίως δὲ καὶ πάνυ ἐκ τῶν αὐτῶν πόνον οὐδέν. οἷον τῷ Αἰσχύλου παιδὶ ξυνέβη. πονουμένου δὲ τοῖσι πλείστοισι φρῖκαι καὶ πυρετοὶ ἐπιγίνονται. Ἀλκμάνι, ἐκ νεφριτικῶν ἀνακομιζομένῳ, κάτω καὶ αἵματος ἀφαιρεθέντος, ἄνω καθ᾽ ἧπαρ ἐστράφη. καὶ πρὸς καρδίην ἄλγος δεινόν. καὶ τὸ πνεῦμα ὑπὸ τοῦ πόνου κατείχετο. καὶ ἡ κοιλίη χαλεπῶς ὑπεχώρει. σμικρὰ σπυραθώδεα. ἄσῃ οὐκ ἐνῆν. ῥῖγος δ᾽ ἔστιν ὅτε καὶ πυρετὸς ὑπελάμβανε. καὶ ἱδρώς. καὶ ἔμετος. καὶ ἐν τῷ ἀλγήματι οὐ ξυνέφερεν ὑποκλύσαι θαλάσσῃ, ξυνήνεγκεν ἀπὸ πιτύρων. κοίτης ἐν ἡμέρας ἑπτά. μελίκρητον ἀκρητέστερον ἔπιεν. μετὰ δὲ χυλὸν φακοῦ. ὅτε δὲ λεπτὸν τὸ ἔτνος, ἐπέπιεν ὕδωρ. μετὰ δὲ σκυλακίου ἑφθοῦ μάζης, μικρὸν ὅτι μάλιστα πάλαι ξυγκειμένης. προϊόντος δὲ ἢ βόεια τραχήλια, ἢ κωλῆνας ὑὸς ἀκρέων ἑφθῶν. τῇ προτεραίῃ ὑδροποσίη. ἡσυχίη. σκέπη. πρὸς τὸ νεφριτικὸν ἐκ τοῦ σικύης κλυσμός. Τῷ Γαρμιλίσκου παιδὶ, κώφωσις ξυνήνεγκε μὴ κλύζειν. διακαθαίρειν δὲ εἰρίῳ

μόνον ἢ ἐγχέειν ἐλαίῳ. ἢ νῆστιν περιπατεῖν. ἐγείρεσθαι πρωΐ. οἶνον πίνειν λευκόν. λάχανον ἀπέχεσθαι. ἄρτῳ τρέφεσθαι. ἰχθύσι πετραίοις. Τῷ Λεωκάσιος, ὀδόντος δεινὸν ἄλγημα, καὶ γνάθου. κατέσχε καὶ τὸ περὶ διακλυζομένῳ, καὶ κατέχουσα ἐν τῷ στόματι, ὠνήσει. καὶ στραγγειὸν αὐτῷ ὤνησε. προσθερμαίνειν τὸ ἄλευρον τὸ ἔξω τοῦ ῥόδινου. τὰς ἀφ' ὑστερέων κεφαλαλγίας, καστόρειον παύει. τὰ πλεῖστα τῶν ὑστερικῶν, αἱ φῦσαι σημεῖον. οἱ βορβορυγμοὶ καὶ οἱ περὶ γαστέρα ψόφοι. καὶ ἐπάρματα ὀσφύος. καὶ τὰ ἐκ νεφροῦ ἀλγήματα, καὶ ἰσχία. καὶ ἐγκεχλοισμένος μέλας. ἢ ἀρωμάτων τρίτον μέρος, ἀλεύρου δύο, ἐν οἴνῳ ἐνώδει ἑψῆσαι λευκῷ, ἐπ' ὀθόνιον ἐπιχέοντα, ἐπαλείψαντα περὶ ὀθονίῳ καταπλάσσειν, ἢ ὑπὸ τῇ γαστρὸς ἀλγήματα ὑστερικά. Τῷ Καλλιμέδοντος, ξυνήνεγκε πρὸς τὸ φῦμα ἐν τῷ τραχήλῳ, σκληρὸν ἐόν, καὶ μέγα, καὶ ἄπεπτον, καὶ ἐπώδυνον, καὶ ἀμ' χάσεις βραχίονος, λίνου σπόρου καταπλάσσειν πεφρυγμένου. οἴνῳ λευκῷ, καὶ ἐλαίῳ δεύοντα ἐπιδεῖν. μὴ θερμὸν. μὴ δ' ἑφθὸν ἄγαν. ἢ ξὺν μελικρήτῳ ἑψεῖν, ἄλευρον τῆλις. ἢ κριθῶν, ἢ πυρῶν. Μελισάνδρῳ τοῦ οὔλου ἐπιβάλλοντος, καὶ ὄντος ἐπωδύνου, καὶ σφόδρα οἰδέοντος, ἀποσχάσις βραχίονος. στυπτηρίη αἰγυπτίη ἐν ἀκμῇ παρέστειλεν. Εὐτυχίδης ἐκ χολερικῶν, ἔπειτα τῶν σκελέων τετανώδεα εἶλξεν ἅμα τῇ κάτω ὑποχωρήσει, κατακορέα χολὴν πολλὴν ἤμεε, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ νύκτα, σφόδρα ὑπέρυθρον. ὑπὸ δὲ τὸν ἔμετον, ἔπινε. καὶ ἀκρατὴς ἦν καὶ ἀσώδης. οὐδὲν κατέχειν ἠδύνατο οὐδὲ τὸ ἐκ τῶν σιτίων. καὶ οὔρου σχέσις. καὶ τῆς κάτω διόδου. διὰ τοῦ ἐμέτου τρὺξ μαλθακὴ ἦλθεν. καὶ κατέρρηξε κάτω ἰκτερώδεα. ταλαιπωρίην. ἱδρῶσι. ἄρτον ἐσθίειν. πίνειν μὴ πολύ. λούεσθαι κατὰ κεφαλῆς πολλῷ καὶ θερμῷ, ἀλλὰ χλιαρῷ. ὁ οἶνος λευκός. ὕπνῳ μὴ πολλῷ χρῆσθαι. Καλλιγένει, περὶ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτεα γεγενημένῳ, καὶ τάρρος. ἡ βὴξ πολλή. ὤνησε τὸ καταρρέον ὑπὸ βίης. οὐδὲν κάτω ὑπελύθη ἐνὶ. ἔτεα τέσσαρα διετέλεσεν. θέρμαι λεπταὶ ἐν ἀρχῇ ἐγένοντο. ἐλλέβορος οὐκ ὠφέλησεν, ἀλλὰ ὀλιγοσιτίη. ἀλλὰ τὸ συμπιχθῆναι. ἐσθίειν ἄρτον. οἶνον μέλανα. ὄψα ὁποῖα ἐθέλοι. ἀπέχεσθαι δριμέων ἁλυκῶν. λιπαρῶν. ὀποῦ σιλφίου. λαχάνων ὠμῶν. περιπατεῖν πουλλά. γαλακτοποσίη οὐ ξυνήνεγκεν, ἀλλὰ σήσαμον πίνειν, καθαρόν, ὠμόν, ὅσον ὀξύβαφον, σὺν οἴνῳ μαλθακῷ. Τιμοχάρει χειμῶνος, κατάρρους μάλιστα διὰ τὰς ῥῖνας ἀφροδισιάζοντι, ἐξηράνθη πάντα. κόπος. θέρμη ἐπεγένετο. κεφαλὴ βαρέη ἱδρὼς ἀπὸ κεφαλῆς πουλύς. κατέρρει δὲ καὶ κατὰ τοῦ σώματος ὅλου, ἦν δὲ καὶ ὑγιαίνων, ἱδρώδης. τριταῖος ὑγιάνθη. Ὁ τοῦ Κλεομένεος παῖς χειμῶνος ἀρξάμενος ἀπόσιτος ἄνευ πυρετοῦ ἐτρύχετο. καὶ ἤμει τὰ σιτία. καὶ φλέγμα. μῆνας δὲ δύο, ἡ ἀσιτίη παρηκολούθησεν. Τῷ μαγείρῳ ἐν ἀκάνθῃ τὸ κύφωμα ἐκ φρενίτιδος ἐγένετο. φαρμακοποσίη οὐδεμία ξυνήνεγκεν. οἶνος μέλας, καὶ ἀρτοσιτίη. καὶ λουτρῶν ἀπέχεσθαι. χρίεσθαι τε καὶ ἀνατρίβεσθαι χριόμενον. μὴ σφόδρα θάλπειν, μὴ πολλῷ πυρί, ἀλλ' ἠπίως. Οἷσι ῥεύματα ἐν ὀφθαλμοῖς λεπτὰ καὶ χρόνια, ἢν πέπονα κατὰ ῥῖνας χωρήσῃ, ὠφελέονται.

Ἦσιν ἐν κυήμασιν ἐκ πτώματος, ἢ σπάσματος, ἢ πληγῆς πόνοι ἐπιεικέως, ἐν τῇσι τρίτῃσι δηλοῖ εἰ διαφθείρει. Τῆς Τεισάμου τὸ τριηκοσταῖον ἀπόφθαρμα. πιούσῃ τι αὐτόματον, ξυνέβη πόνος. ἔμετος χολωδέων πολλῶν, ὠχρῶν, πρασοειδέων, μελανῶν ὅτ' ἔπιε. τριταίῃ σπασμός. τὴν γλῶσσαν κατεμασσᾶτο. πρὸς τεταρταίην εἰσῆλθον. ἡ γλῶσσα μέλαινα μεγάλη. τῶν ὀφθαλμῶν τὰ λευκά, ἐρυθρά. ἄγρυπνος τεταρταίη ἀπέθανεν διὰ νύκτα. Πυθοκλῆς τοῖσι κάμνουσιν, ὕδωρ. γάλα πολλῷ περὶ ὕδατι μιγνύς, ἐδίδου. καὶ ἀνέτρεφε. χειμέτλων καταχαῖν. ἀλεαίνειν. τοὺς πόδας ὡς μάλιστα ἐκθερμαίνειν πυρὶ καὶ ὕδατι ὀφθαλμοῖσι πονηρόν. καὶ τοῖσί γε οὕτως ἔχουσιν ἡ γλυκέη ὀπώρη, καὶ λάχανα τοῖσι περὶ ὀσφῦν, ἢ ἰσχίον, ἢ σκέλεα, ἀλγήμασιν ἐκ πόνων. θαλάσσῃ. ὄξει. θερμοῖσι καταιονᾶν. καὶ σφόγγους βάπτοντα πυριῆν. ἐπικαταδεῖν δὲ εἰρίοισιν. Ὀρίγανος ὀφθαλμιῶσι κακὸν πινομένη, καὶ ὀδοῦσιν. Ἡ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ κόρη πεσοῦσα ἄφωνος, ῥιπτασμὸς αὐτὴν εἶχεν. ἤμεσεν διὰ νύκτα. αἷμα συχνὸν ἐρρύη, κατὰ τὸ οὖς τὸ ἀριστερὸν πεσούσης. καὶ μελίκρητον χαλεπῶς κατέπινεν. ῥέγκος εἶχε. πνεῦμα πυκνὸν ὥσπερ τῶν ἀποθνησκόντων, φλέβες αἱ περὶ τὸ μέτωπον τεταμέναι. κλίσις ὑπτίη. πόδες χλιαροί. πυρετὸς πολύς. πότε ὀξύς. μάλιστα κατὰ πλάγος. ἑβδόμη, φωνὴν ἔρρηξεν. αἱ θέρμαι λεπτόταται περιεγένοντο. Ὀνισαντίδης τοῦ ὤμου τὸ ἄλγημα ἔχων ἐν θέρει γενόμενος ἐξ ἀγρασίου, ἐν τῇ θαλάσσῃ βρέχειν τὸ σῶμα, καὶ τὸν ὦμον, ὡς πλεῖστον χρόνον. ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, οἶνον λευκὸν ὑδαρέα ἅμα πίνειν ἐν τῇ θαλάσσῃ κατακείμενον. καὶ συνεῖδον

ἐν τῇ

ἐν τῇ θαλάσσῃ. Ὁ γναφεὺς ὁ ἐν Σύρῳ, ὁ φρενιτικός. μετὰ δὲ καῦσος προμώδης. σκελέων τὸ χρῶμα, οἷον ὑπὸ κωνώπων ἐγκαταδαμάσειν. ὀφθαλμὸς μέγας. βραχεῖα κίνησις. φωνὴ κεκλασμένη. σαφὴς δέ. οὖρον καθαρόν. ὑπόστασιν οὐκ ἔχον. ἦρα διὰ τὴν τῆς θαψίης ὑποχώρησιν ὀκτωκαιδεκαταῖος ἀνῆκε μολυνθεὶς ἄνευ ἱδρῶτος. Ὁ ἐν Ὀλύνθῳ Νικόξενος ὁμοίως ἑβδομαῖος ἰδὼν χαλάσας μεθ' ἱδρῶτος. ῥοφήματα προσεφέρετο. οἷον βότρυν ὑφ' ἡλίου. πρὸς ἑπτακαιδεκαταῖον εἰσῆλθον. καυστικός. ἡ γλῶσσα θερμή. ἔξωθεν οὐ πάνυ ἰσχυρή. ἔκλυσις σώματος δεινή. φωνὴ κεκλασμένη. ἔργον ἀκοῦσαι. σαφὴς δέ. κρόταφοι συμπεπτωκότες. ὀφθαλμοὶ κοῖλοι. πόδες μαλθακοὶ καὶ χλιαροί. κατὰ σπλῆνα ξύντασις. τὸ κλύσμα οὐ πάνυ τι ἐδέχετο, ἀλλ' ἀνεπήδα. τὴν νύκτα ἐπῆλθε κόπρος ξυνεστηκυῖα ὀλίγη. καὶ αἵματός τι. οἶμαι ἀπὸ τοῦ κλυσμοῦ. οὖρον καθαρὸν λαμπρόν. κλίσις ὑπτίη. σκέλεα διηνυγμένα διὰ τὴν ἔκλυσιν. παράπαν ἄγρυπνος, ἐντὸς τῶν εἴκοσιν ἡ θέρμη ἐμολύνθη. ἄπεπτον τὸ ἀπὸ κριμνοῦ. ἀλλ' ὅγε ἀπὸ μήλων ὠμόν. καὶ σίδης χυλός. καὶ φακοῦ πεφωσμένου ψυχρός. κἀλεύρου πλύμα ἑφθόν. ψυχρόν. λεπτὸν ῥύφημα ἐπεγένετο. Τῶν κναφέων οἱ βουβῶνες, ἐφυμάτωσαν σκληροὶ καὶ ἀνώδυνοι. καὶ περὶ ἥβην καὶ τράχηλον ὅμοια μεγάλα. πυρετὸς ἐμπεδωθεὶς δέκα. βηχώδεες ἀπὸ ῥηγμάτων. τρίτῳ μηνὶ ἢ τετάρτῳ, γαστὴρ ξυνετάκη. θέρμαι ἐπεγένοντο. γλῶσσα ξηρή. δίψα. ὑποχώρησις ἑκάστῳ, χαλεπαί. ἀπέθανον. Τὰ χολερικὰ ἐκ κρεηφαγίης. μάλιστα δὲ χοιρείων ἐνωμοτέρων. καὶ ἐκ ὀρεβίνθων. καὶ μέθης οἰνώδεος παλαιοῦ. καὶ ἡλιώσιος. καὶ σηπίης. καὶ καράβων τε καὶ ἀστακῶν, καὶ λαχανοφαγίης. μάλιστα δὲ πράσων καὶ κρομμύων. ἔτι δὲ θριδάκων ἑφθῶν. καὶ κράμβης. καὶ λαπάθων ἐνωμοτέρων. καὶ ἀπὸ πεμμάτων, καὶ μελιτωμάτων, καὶ ὀπώρης. καὶ σικύου πέπονος. καὶ οἰνογάλακτος. καὶ ὀρόβων. καὶ ἀλφίτων νέων. μᾶλλον ἐν θέρει τὰ χολερικά. καὶ οἱ διαλείποντες πυρετοί. καὶ εἰσὶ φρικώδεες γίνονται, οὗτοι ἐστὶν ὅτε κακοήθεες γίνονται, καὶ ἐς νοσήματα ὀξέα καθίστανται. ἀλλ' εὐλαβεῖσθαι χρή. μάλιστα δὲ τὰ τοιαῦτα νοσήματα ἡ πέμπτη, καὶ ἡ ἑβδόμη καὶ ἡ ἐνάτη δηλοῦσι. βέλτιον δὲ μέχρι τῶν τεσσαρεσκαίδεκα φυλάττεσθαι. Φερεκύδῃ μεθ' ἡλίου τροπὰς χειμερινὰς τῆς νυκτός, πλευροῦ δεξιοῦ ἄλγημα. καὶ πρότερον εἰθισμένον ἔληξεν. ἐρείσασιν. ἀπελθόν. ἔφριξε. πυρετὸς τὴν νύκτα, ἀνώδυνος. βήχιον ῥέον τι ξηρόν. οὖρα οὐ πολλά. ὑπόστασις πολλή. ξυσματώδεα μαδαρὰ διεσπασμένα, ἀπ' ἀρχῆς. μετὰ δὲ τέσσαρας, θολερὰ ὑφίσταντο. καὶ τὸ οὖρον οὐκ ἄχροον ὑπόστασιν ἔχον. καὶ τὸ σύστημα οὐκ ἐφαίνετο ἐν τῷ χορνιβίῳ. ψύξιος ἰούσης. τριταίῳ αὐτομάτη κοιλίη ὑπῆλθε. τετάρτῃ βαλάνου γεγονότος, κοπρώδεα καὶ χολώδεα διεχώρησεν. ὑγρός. περίξηρος. ὕπνος τὴν νύκτα, οὐ πάνυ. ἡμέρης δέ τι ἐκοιμᾶτο. δίψα οὐ σφοδρή. τεταρταίῳ μάλιστα τὴν νύκτα, δέρμα περὶ μέτωπον, καὶ τὸ ἄλλο μαλθακὸν ὑπόφορον αἰεί. πυρετὸς ἐκρατεῖτο πρὸς χεῖρα, καὶ ὑπογνόσιζεν. ἄδηλος σφυγμὸς σφόδρα ἐν μετώπῳ. φλεβῶν βάρος, ἐν τῇσιν ὑποστροφῇσι, καὶ ἐν τῇσιν ὑποχωρήσεσι πάσῃσιν. ὀλίγον χρόνον διὰ παντός, ἀνώδυνος ἀπ' ἀρχῆς. ἀσώδης. καὶ κατὰ μικρόν, ἡμέρᾳ ἑβδόμῃ παρὰ βαλάνου ὑπεχώρησε τρίς, χολώδεα καὶ κοπρώδεα, ὑγρὸν σφόδρα καὶ ὠχρόν. καὶ ἤδη τι ὑποπαρέκρουσε. καὶ νότις ἐπ' ὀλίγον ἐστὶν ὅτε περὶ μέτωπον. τὸ ἱμάτιον ἐπὶ τὸ πρόσωπον. τὰ ὄμματα διὰ κενῆς ὥς ἔτι βλέπων ξυνέστρεφε. καὶ πάλιν κατέμυσεν αὐτοῦ τὸ ἱμάτιον ἀπέβαλεν ἐναταῖος. ἱδρὼς πρωὶ ἀρξάμενος μέχρι εὐθέος διετέλει, ἕως ἐτελεύτησε. καὶ ὁ πυρετὸς ἐπέτεινε. καὶ ἡ παραλήρησις. περὶ μέτωπον πλεῖστος ἱδρώς. καὶ οἷον δεινὸν μὲν ἢ ἔκλευκον. τὸ δέρμα δὲ τὸ ὑπὸ τὰς τρίχας ἐμμαγμένον. ὑποχόνδριον δεξιόν, ἐπηρμένον. ὑφῆκεν ἐφ' ἑωυτὸν χολώδεα. ὀγδόῃ ὡς ὑπὸ κωνώπων ἀναδείγματα. πρὸ τῆς τελευτῆς ἐνέβηξεν, οἷον ἐκ μύξης, μύκητα ξυνεστηκότα λευκῷ φλέγματι περιεχόμενα. ἐπεχρέμπτετο δὲ καὶ ἐμπεδωθὲν σμικρά. λευκά. γαλακτώδεα. μετὰ τὸ δεῖπνον ἐν τῷ ὕπνῳ ἔφριξε. πρωὶ ὑπανίστη καρηβαρικός. ἔφριξεν, ἀπήμεσε, κεφαλὴν ἐβαρύνετο. τὴν νύκτα ἀνῆκε μέχρι μέσου ἡμέρης ἐπιεικῶς. ἔφριξε. πάλιν, νύκτα χαλεπῶς. τὴν ἐπιοῦσαν δὲ ἡμέρην, πυρετὸς ὀξύς. κεφαλῆς σφάκελος. ἔμετος χολῆς πολλῆς. ἡ πλείστη πρασοειδής. ἔληξε πάντα. ὕπνος τὴν νύκτα. πρωὶ περιέψυκτο. ἱδρώτιον. νότις ἐπὶ πολὺ τοῦ σώματος κατὰ σπλῆνα. τῇ χειρὶ ἐδάκνυεν ὀλίγον χρόνον. ξύστρεμμα ἀνώδυνον. παραχρῆμα ἐμαράνθη. τὴν νύκτα ἄγρυπνος. περὶ ἀγορὴν παρέξωτο. πυρετός. ἄση. σκοτόδινος. στρόφος. κεφαλῆς ὀδύνη. ἔμετος πρασοειδὴς λεῖος γλί-

χρὸς ὡς φλέγμα. περὶ δυσμὰς ἔληξε πάντα. ἱδρὼς κεφαλῆς, τραχήλου. ὑπεχώρησε μετὰ τὸν ἔμετον κοπρώδεα. ὑγρά. χολώδεα. οὔτε μέλανα, οὔτε ἐπτοιηκότα. νύκτα μετρίως. καὶ τὴν ὑστεραίην ἡμέρην. τὴν νύκτα πάλιν ἄγρυπνος. ἔμετος ὄρθρου ὁμοίως καὶ τὴν ὑστεραίην ἡμέρην ἄνευ ἄσης. τῆς δὲ κεφαλῆς μετὰ τὸν ἱδρῶτα, ἔληξαν αἱ ὀδύναι. τὴν ἑσπέρην πάντα ἐχάλασεν. ἐνάτῃ οὐκ ἔτι ἤμεσεν. ἐθερμάνθη μᾶλλον. τοῖσιν ἄλλοισιν οὐκ ἐδόκει πυρεταίνειν. αἱ ἐν κροτάφοισιν φλέβες ἐπήδων. ἀνώδυνος πάντων. δίψος ἦν αἰεί. ἐνναταῖος ἤδη βαῖνον ἀναστὰς, ἐλειποψύχει σφόδρα. ὑπεχώρησε περὶ βάλανον ξυσμάτια μέλανα καὶ χολώδεα. χρῶμα κοπρῶδες ὅλον ἀπέσταξεν. ἡ φωνὴ κεκλασμένη. ἐν τῇσιν ὑποστροφῇσι βαρύς. ὀφθαλμοὶ κοῖλοι. δέρμα μετώπου περιτεταμένον. ἄλλως, δ᾽ ὕπνος κόσμιος. πρὸς τοῖχον τὰ πλεῖστα ἀπεστραμμένος. ὑγρὸς ἐν τῇσι κλίσεσιν. ὑποκεκαμμένος. ἀτρεμίζων. γλῶσσα λευκὴ. λείη. περὶ δὲ τὰς δέκα καὶ μετὰ, ὅρα ἐρυθρὰ τὰ κυκλώδεα. ἐν μέσῳ σμικρὸν λευκόν. δωδεκαταίῳ πρὸς βάλανον ὅμοια ἀπέσταξε χολώδεα καὶ ξυσματώδεα. μετὰ τοῦ βαλανείου, λειποψυχίη. ἔπειτα τὸ στόμα ἐπεξηραίνετο. διεκλύζετο αἰεί. καὶ εἰ μὴ σφόδρα ψυχρὸν ἦν, θερμὸν ἔφασκεν εἶναι τῆς χιόνος ὑπεικῶς. εἶτα δίψα οὐκ ἐνῆν. τὸ ἱμάτιον αἰεὶ ἀπὸ τῶν στηθέων ἀπεώθει. τὴν χλαμύδα χλιαίνειν οὐκ εἴα. τὸ πῦρ πόρρω καὶ σμικρόν. γνάθων ἀμφοτέρων ἔρευθος. μετὰ ταῦτα ἄκροπις ἀνεθερμαίνετο μίαν ἢ δύο ἡμέρας. καὶ ἔληξεν. Ἀνδροθαλεῖ ἀφωνίη. ἄγνοια. παραλήρησις. παυθέντων δὲ τουτέων περὶ ἔτεα συχνά. καὶ ὑποστροφαὶ ἐγίνοντο. ἡ γλῶσσα διετέλει πάντα τὸν χρόνον ξηρὴ εἰ μὴ διακλύσαιτο. διαλέγεσθαι οὐχ οἷός τε ἦν. καὶ σφόδρα πικρὴ ἦν τὰ πολλά. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ περὶ καρδίην ὀδύνη. φλεβοτομίη ἔρυσε ταῦτα. ὑδροποσίη. μελίκρητον. ἐλλέβορον ἔπιε μέλανα. χολώδεα οὐ δίη, ἀλλ᾽ ὀλίγον. τέλος δὲ χειμῶνος κατακλιθεὶς, ἐξ ἑωυτοῦ ἐγένετο. καὶ τὰ τῆς γλώσσης παθήματα ὅμοια. θέρμη λεπτή. γλῶσσα ἄχρους. φωνὴ, περιπλευμονική. ἀπὸ τοῦ στήθεος τὸ ἱμάτιον ἀπέρριπτε. καὶ ἐξάγειν ἑωυτὸν ὡς συνηθέαντα ἐκέλευεν. οὐδὲν δυνάμενος σάφα εἰπεῖν. οὐ δὲ ἐὼν παρ᾽ ἑωυτὸν, ἐξῆγον αὐτόν. τὴν νύκτα ἐτελεύτησεν. ἦσι κατέκλινε δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἐγένετο. Τὸ Νικάνορος πάθος ὁπότε ἐς πότον ὁρμῷτο, φόβος τῆς αὐλητρίδος ὅτε ἀρχομένης αὐλεῖν ἀκούσειεν ἐν τῷ συμποσίῳ ὑπὸ δειμάτων ὄχλοι μόγις ὑπομένειν, ἔφη, ὅτε νὺξ εἴη. ἡμέρης δὲ ἀκούων, οὐδὲν διετρέπετο. καὶ ταῦτα παρείπετο χρόνον συχνόν. Τιμοκλέης δὲ ὁ μετ᾽ ἐκείνου ἀμβλυώσσειν καὶ λυσισωματεῖν ἐδόκει. καὶ οὐκ ἂν παρὰ κρημνὸν ἔφη παρελθεῖν, οὐδὲ ὑπὲρ γεφύρας. οὐδὲ τοὐλάχιστον βάθος τάφρου τολμῆσαι ἄν, ὑπὸ δείματος μὴ πέσῃ, διελθεῖν. ἀλλὰ δι᾽ αὐτοῦ τῆς τάφρου πορεύεσθαι. τοῦτον χρόνον τινὰ αὐτῷ ξυμβῆναι. Τὸ Φοίνικος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τὰ πολλὰ τοῦ δεξιοῦ, ὥσπερ ἀστραπὴν ἐκλάμπειν ἐδόκει. οὐ πολὺ δὲ ἐπισχόντι, ὀδύνη ἐς κρόταφον τὸν δεξιὸν ἐγένετο δεινή. ἔπειτα καὶ ἐς ὅλην τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐς τὸν τράχηλον ᾗ δέεται ἡ κεφαλὴ, ὄπισθεν τῶν σπονδύλων. καὶ ξύντασις καὶ σκληρότης, ἀμφὶ τοὺς τένοντας. εἰ γοῦν ἐπειρᾶτο διακινεῖν τὴν κεφαλὴν, ἢ διοιγνύειν τοὺς ὀδόντας ἠδυνάτει, ὡς σφόδρα ξυντεινόμενος. ἔμετοι ὁπότ᾽ ἂν γένοιντο, ἀπέτρεπον τὰς εἰρημένας ὀδύνας, ἢ πρηυτέρας ἐποίεον. καὶ φλεβοτομίη ὠφέλησε. καὶ ἐλλέβοροι ἦγον παντοδαπὰ οὐχ ἥκιστα πρασοειδέα. Τῷ Παρμενίσκῳ καὶ πρότερον ἐνέπιπτον ἀθυμίαι καὶ ἵμερος τῆς ἀπαλλαγῆς βίου. ὅτε δὲ πάλιν εὐθυμίη. ἐν Ὀλύνθῳ δέ ποτε φθινοπώρου ἄφωνος κατέκειτο. ἡσυχίην ἔχων, βραχύ τι ὅσον ἄρχεσθαι ὑπὸ χαρέων προσειπεῖν. ἤδη δέ τι καὶ διελέχθη. καὶ πάλιν ἄφωνος. ὕπνοι ἐνῆσαν. ὅτε δὲ ἀγρυπνίη, καὶ ῥιπτασμὸς μετὰ σιγῆς. καὶ ἀλυσμός. καὶ χεὶρ πρὸς ὑποχόνδρια ὡς ὀδυνωμένου. ὅτε δὲ ἀποστραφεὶς, ἔκειτο ἡσυχίην ἄγων. ὁ πυρετὸς δὲ διὰ τέλεος καὶ ἄϋπνος. ἔφη δὲ ὕστερον ὑπογινώσκειν τοὺς εἰσιόντας. πιεῖν δὲ ὅτε μὲν ἡμέρης ὅλης καὶ νυκτὸς, καὶ διδόντων, οὐκ ἤθελεν. ὅτε δὲ ἐξαίφνης τὸν στάμνον ἁρπάσας, τοῦ ὕδατος παντὸς ἐξέπιεν. οὖρον παχύ. ὡς ὑποζυγίου. περὶ δὲ τὴν ιδ΄ ἀνῆκεν. Ἡ δὲ Κόνωνος θεράπαινα ἐν κεφαλῇ ὀδύνης ἀρξαμένης, ἐκτὸς ἑωυτῆς. καὶ βοὴ καὶ κλαυθμὸς πολύς. ὀλιγάκις δὲ ἡσυχίη. περὶ ἔτεα τεσσαράκοντα, ἐτελεύτησεν. τὰς δὲ ἤδη τελευταίας ἡμέρας, ἄφωνος καὶ σπασμώδης ἐγένετο. Καὶ ὁ τοῦ Τιμοχάρεος θεράπων, ἐκ μελαγχολικῶν δοκέων εἶναι καὶ τοιούτων, ἐτελεύτησεν ὁμοίως, καὶ περὶ ἡμέρας τὰς αὐτάς. Τῷ Νικολάῳ, περὶ ἡλίου τροπὰς χειμερινὰς, ἐκ πότου ἔφριξεν. τὴν νύκτα πυρετός. τῇ ὑστεραίῃ ἔμετος χολώδης, ἄκρητος, ὀλίγος. τρίτῃ δὲ ἀγορῆς πληθούσης, ἱδρὼς δι᾽ ὅλου τοῦ σώματος. ἔληξε. καὶ ταχὺ πάλιν ἐθερμάνθη. περὶ μέσας νύκτας ῥῖγος. πυρετὸς ὀξύς. ἡμέρης

δὲ τὴν

δὲ τὴν αὐτὴν ὥρην, ἱδρώς. ταχὺ πάλιν ἐπεθερμάνθη. ἔμετος ὅμοιος. τῇ τετάρτῃ ἀπὸ ὕδατος λινοζώστιος, ὑπεχώρησεν, δυσωπρώδεα καὶ ὑγρά. ὑπομύσαρα δὲ σπογγοειδέα, οἷα ὕδωρ λινοζώστιος, οὐκ ἀνόμοια. ὑπόστασις οὐκ ἦν, οὐ δὲ πολὺ τὸ οὖρον. ἐναιωρήματα σμικρά. ἀλγήματα ὑποχονδρίου ἀριστεροῦ καὶ ὀσφύος. ὥστε ἐκ τοῦ ἐμέτου ἐπαναπνεῖν. καὶ ἐπανέπνει. ἔστι δ' ὅτε δὶ πλέον. γλῶσσα λευκὴ, ἔχουσα ἐκ δεξιῶν, οἷον θερμοῦ πρόσφυσιν. ἐπὴν βραχὺ ἦν διψώδης. ἄγρυπνος. ἔκφρων. ἑκταίῳ δὲ δεξιὸς ὀφθαλμὸς μείζων ἐν τῷ βλέπειν. ἑβδομαῖος ἐτελεύτησε. πλὴν ἡ κοιλίη περὶ τὴν τελευτὴν ἐμετικωτέρη. καὶ ἀποθανόντι, τὰ ὄπισθεν ἐφοινίχθη. Μέτωνι μετὰ πλευριάδα λύσιν, πυρετὸς πλευροῦ ἀριστεροῦ. ὀδύνη μέχρι κληῖδος. οὕτω δὲ δεινὴ, ὥστε ἀτρεμίζειν οὐχ οἷός τε. καὶ τὸ φλέγμα κατεῖχεν. ὑποχώρησις πολλὴ, χολώδης. ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι σχεδὸν, ἔληξεν ἡ ὀδύνη. ἡ θέρμη δὲ περὶ τὰς ζ΄ ἢ θ΄. βὴξ ἐνῆν. ἀποχρέμψιες ὑπόχολοι οὐ δὲ ἐγένοντο, οὐ δὲ πολλαί. φλεγματώδεες δὲ αἱ βῆχες τὸ ἐπακολούθιον. σιτίων ἀπεγεύετο. ἐσιτεῖτο ἤδη ὡς ὑγιής. ὑπελάμβανον δὲ ἐνίοτε θέρμαι λεπταὶ, ὀλίγον χρόνον. ἱδρώτια ἐγίνοντο διὰ νύκτα. τὸ πνεῦμα ἐν τῇ θέρμῃ πυκνότερον. γνάθων ἔρευθος. περὶ τὸ πλευρὸν βάρος. καὶ ὑπὸ τὴν μασχάλην, καὶ διὰ ὦμον. αἱ βῆχες ἀπεῖχον. φάρμακον ἄνωθεν ἤγαγε χολώδεα. τρίτῃ ἀπὸ τοῦ φαρμάκου ἔρρηξε τὸ πῦον. ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρρωστήματος, τεσσαρακοστῇ. ἀπεκαθαίρετο δὲ περὶ πέντε καὶ τριάκοντα ἡμέρας ἄλλας, καὶ ὑγιής. Τῇ Θεοτίμου ἐν ἡμιτριταίῳ ἄση. καὶ ἔμετος, καὶ φρίκη ἅμα. ἀρχομένου τοῦ πυρετοῦ καὶ δίψα. πλείονος ἀρχομένου ἐξαίφνης τὸ θερμὸν μελίκρητον πιοῦσα, καὶ ἀπεμοῦσα, ἥ τε φρίκη καὶ ἡ ἄση ἐπαύσατο. καὶ τὸ ἀπὸ τῆς σίδης ὕστερον.

Τῇ Διοπείθεος ἀδελφῇ ἐν ἡμιτριταίῳ, δεινὴ καρδιαλγίη περὶ τὴν λῆψιν. καὶ ξυμπαρέπετο ὅλην τὴν ἡμέρην. καὶ κεφαλαλγίη καὶ τῆσιν ἄλλῃσιν. ὡσαύτως ὑπὸ πλευριάδος λύσιν. ἀνδράσιν σπανιώτερα ἐγίνετο τὰ τοιαῦτα. Τῇ Απομότου ἐν ἡμιτριταίῳ περὶ ἀρκτοῦρον, δεινὴ καρδιαλγίη περὶ τὴν λῆψιν. καὶ ἔμετοι. καὶ πνίγες περιίσταντο ἅμα ὑστερικαί. καὶ διὰ τὸ μετάφρενον ὀδύναι ἐπὶ ῥάχιν. ὅτε δὲ ἐνταῦθά εἰσιν, ἔληγον αἱ καρδιαλγίαι. Τῇ Τερπίδεω μητρὶ, τῇ ἀπὸ Δορίσκου διαφθορῆς γινομένης, μηνὶ πέμπτῳ διδύμων ἐκ πτώματος, τοῦ μὲν ἑτέρου αὐτίκα ὡς ἐν χιτῶνί τινι ἀπηλλάγη. τοῦ δὲ ἑτέρου ἢ πρότερον ἢ ὕστερον μ΄ ἡμερέων, ἀπηλλάγη. ὕστερον δὲ ἔλαβεν ἐν γαστρί. ἔτει δὲ ἐνάτῳ ὀδύναι δειναὶ ἐπὶ γαστέρα ἦσαν πουλὺν χρόνον ἤρχοντο. ἔστι μὲν ὅτε ἐκ τοῦ τραχήλου καὶ ῥάχιος. κατίσταντο δὲ διὰ ὑπογάστριον καὶ βουβῶνας. ἔστι δ' ὅτε ἐκ γούνατος τοῦ δεξιοῦ. κατίσταντο δὲ διὰ ταὐτό. καὶ ὅτε μὲν ἐπὶ τὴν γαστέρα αἱ ὀδύναι εἶεν, ἐμετιῶ εἴζετο ἡ κοιλίη. ὅτε δὲ ἐπαύσατο, ξυνέπιπτεν ἡ καρδιαλγίη. πνιγμοὶ οὐκ ἐνῆσαν. ψύξις δὲ τοῦ σώματος ὡς ὕδατι κειμένου, ἐπὶ τὸν χρόνον ἡνίκα ἡ ὀδύνη ἐγίνετο, ὑπέστρεφε δι' ὅλου τὰ ἀλγήματα, ἠπιώτερα τῶν κατ' ἀρχάς. σκόροδα. σίλφιον. τὰ δριμέα ξύμπαντα, οὐ ξυνέφερεν. οὐ δὲ τὰ γλυκέα. οὐ δὲ τὰ ὀξέα. οὐ δὲ οἱ λευκοὶ οἶνοι. οἱ μέλανες δὲ καὶ λουτρὰ ὀλιγάκις ἀρχομένης. καὶ ἔμετοι δεινοὶ ἐπεγίνοντο, καὶ τῶν σιτίων ἀποκλείσιες, καὶ περὶ τὰς ὀδύνας τὰ γυναικεῖα οὐκ ἐφαίνετο. Τῷ Κλεομένεος περὶ ζεφύρου πνοὰς, ἐκ ναυσίης καὶ κόπου, πλευροῦ ἀριστεροῦ ὀδύνη. ἐκ βραχίονος ἀρξαμένη, καὶ τοῦ ὤμου. πυρετός. καὶ φρίκη. καὶ ἱδρώς. ἤρξατο δὲ ὁ πυρετὸς καὶ οὐκ ἔληγεν ἀλλ' ἐπέτεινε. καὶ ἡ ὀδύνη δεινή. βὴξ. ἀπόχρεμψις ὕφαιμος. οὖρα πολλά. γλῶσσα λευκή. διαχωρήματα μέτρια ὑγρά. οὖρα χολώδεα. τετάρτου διὰ νύκτα, τὰ γυναικεῖα ἦλθε πολλά. ἔληξεν ἥ τε βὴξ καὶ ἡ ἀπόχρεμψις, καὶ ἡ ὀδύνη. ἡ δὲ θέρμη λεπτή. Τῇ Ἐπιχάρμου περὶ τόκου δυσεντερίη, πόνος. ὑποχωρήματα ὕφαιμα, μυξώδεα. τεκοῦσα παραχρῆμα ὑγιής. Τῇ Πολεμάρχου ἐν ἀρθριτικοῖς, ἰσχίου ἄλγημα ἐξαίφνης, γυναικείων οὐ γινομένων. τὸ ἐκ τεύτλων πιοῦσα, ἔσχετο ἡ φωνὴ νύκτα. καὶ διὰ μέσον ἡμέρης. ἤκουσε μετὰ ταῦτα καὶ ἐφρόνει. καὶ τῇ χειρὶ διεσήμαινεν, ἀμφὶ τὸ ἰσχίον εἶναι τὸ ἄλγημα. Τῇ Λυκίνου ἀδελφῇ, τῇ ἀφηλικεστέρῃ, ἔμετος ὅτε προσδέξαιτο τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας, ἄνευ πυρετοῦ. αἱματωδέων τῶν ἐμεσμάτων. ὀρεγμοί. καὶ ξυνεσταλμένον. ἐχώρει πρὸς καρδίην πνῖγμα. καστόριον. σέσελι, πάντα ἔπαυσε. καὶ τὸ ἀπὸ τῆς σίδης. ἀπέστη δὲ ἄλγημα μέτριον διὰ κενεῶνα. βολβοῦ χυλός. καὶ οἶνος γαλακτώδης, αὐστηρός. καὶ ἄρτοι ὡς ἐλάχιστοι ξὺν ἐλαίῳ. Τῇ Παυσανίου κόρῃ, μύκητα ὠμὸν φαγούσῃ, ἄση εἶχε. πνιγμός. ὀδύνη γαστρός. μελίκρητον θερμὸν πίνειν, καὶ ἐμεῖν ξυνήνεγκε καὶ λουτρὸν θερμόν. ἐν τῷ λουτρῷ, ἐξήμεσε τὸν μύκητα. καὶ ἐπεὶ λήξειν ἔμελλεν, ἐξίδρωσεν. Ἐπιχάρμῳ περὶ πλευριάδος λύσιν, ὤμου ὀδύνη. καὶ βάρος δεινὸν διὰ βραχίονα. ἄση. ἔμετοι συχνοί. ὑδροποσίη. Τῷ Εὐφρο-

νος πάλιν, ἐξανθήματα οἷα ἀπὸ κωνώπων. μετὰ ζέφυρον, αὐχμοὶ ἐγένοντο, μέχρις ἡμέρας μεσοπωρινῆς. ὑπὸ καῦμα, δεινὰ πνίγεα. καὶ πνεύματα θερμὰ, καὶ πυρετοὶ ἱδρώδεες. καὶ πάλιν εὐθὺς ὑποθερμαινομένοις. φύματα δὲ παρ' οὖς πολλοῖσιν ἐγένετο. Τῇ γραίῃ βηχικῇ περὶ ἐνιαυτόν. Τῷ μειρακίῳ τῷ σπληνώδει τῷ τῆς παιδίσκης, κοιλίης ὑγρανθείσης περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον. Κτησιφῶντι ὑπὸ ἀρκτοῦρον σχεδὸν περὶ τὰς ἑπτὰ τῷ παιδὶ μειῶον ἐπαύθη.

Τῷ Ἐρατύλλου ἀπεμωλύθη. περὶ ἀμφότερα αἱ ἰσημερίαι ἄρα ἡσυχάσασιν. γλῶσσαι ὑπὸ ξηρότητος ψελλοί. οἱ ὀρνιθίαι ἔπνευσαν πολλοὶ καὶ ψυχροί. καὶ χιόνες ἐξ εὐδιείων ἔστιν ὅτε ἐγένοντο. καὶ μετὰ ἰσημερίην, νότια διαμίσγοντα βορείοις. ὕδατα συχνὰ ἐπεδήμησαν. βῆχες πολλαὶ, μᾶλλον δὲ παιδίοισι. παρὰ τὰ ὦτα πολλοῖσιν, οἷα τοῖσι σατύροισιν. ὅτε δὲ ὁ περὶ τοῦτο τοῦ χρόνου χειμὼν, σφόδρα χειμερινὸς ἐγένετο, ἐν χιόνι καὶ ὄμβροισι βορείοισιν. Τῷ Τιμάνακτος παιδίῳ ὡς διμηναίῳ ἐξανθήματα ἐν σκέλεσιν. καὶ ἐν ἰσχίοισι, καὶ ὀσφύϊ, ὑπογαστρίῳ, καὶ οἰδήματα σφόδρα ἐνεθρέφθη. καταστάντων δὲ τούτων, σπασμοὶ καὶ ἐπιληπτικὰ ἐγένοντο, ἄνευ πυρετῶν ἡμέρας πολλὰς καὶ ἐτελεύτησεν. Τῷ τοῦ Πολεμάρχου, ξυνέβη μὲν τῷ ἐμπροσθεν χρόνῳ ἐμπυωθῆναί τε καὶ ἀναχρέμψασθαι. ὕστερον δὲ θέρμαι αὐτῷ ἦσαν. καὶ ὑδρωπιώδης ἦν, καὶ ἐπίσπληνος, καὶ ἀσθματώδης. περὶ αὐτὸς εἴ ποτε οἷοι, ἀδυνάτης. καὶ διψώδης. καὶ ἀπόσιτος πολλάκις ἔστιν ὅτε. καὶ βήχια ξηρὰ τὸν πουλὺν χρόνον οὕτως ἐγίνετο. ὑπεφέρετο καὶ εἰ μή τι ἐλύετο. κοιλίη κάτω πλήρης ἐγίνετο. καὶ ἆσθμα καὶ πνίγμα ἐγένετο μᾶλλον. τέλος δὲ κατάρροος. καὶ ἀπόχρεμψις ἐπικατῆλθε. καὶ βὴξ. ἡ δὲ ἀπόχρεμψις παχεῖα καὶ ἀγρία. πνῖγα δὲ καὶ πυρετὸς σφοδρός. καὶ ἐδόκει λῆξαι. καὶ ἡ βὴξ πρηϋτέρη. καὶ ἡ ἀπόχρεμψις καθαρή. ὑπέστρεψε πάλιν ὀξὺς πυρετός. πνεῦμα πυκνόν. ἐτελεύτησε, πλὴν προσερρίσωσε πόδας, καὶ κατεψύχθη μετὰ ταῦτα. πνεῦμα μᾶλλον ἐγκατελείφθη. ἡ οὔρησις ἔσω. τὰ ἄκρεα κατεψύχθη. ἔμφρων ἐτελεύτησε. τριταῖος δὲ ἀπὸ τῆς ὑποστροφῆς. Τῷ τοῦ Θυίου σφόδρα ἐν πυρετῷ καυσώδει, ἐλιμοκτονήθη. ὑποχώρησις συχνή. μετὰ χολῆς δὲ ἐγένετο, καὶ μετὰ ἀψυχίης, καὶ ἱδρῶτος πολλοῦ. κατεψύχθη σφόδρα. καὶ ἄφανος ἦν ἡμέρην ὅλην καὶ νύκτα. ἐγχεόμενος χυλὸν πτισάνης, κατείχετο. ἔφρονει. ἄυπνος ἦν. Τῷ Ἐπιχάρμου ξυνέβη ἐκ περιόδου, καὶ ποτοῦ, ἀπεψίη. τῇ ὑστεραίῃ δὲ πρωὶ ἄσης γενομένης, πιὼν ὕδωρ. ὀξος. ἅλας, ἐξήμεσε φλέγμα. μετὰ δὲ ῥῖγος ἔλαβεν. ἐλούσατο πυριηθέντων. καὶ στῆθος ἤλγει. τῇ τρίτῃ εὐθὺς πρωὶ, κῶμα. ὀλίγον χρόνον ἐπεῖχεν, καὶ ἐπελήρει. καὶ πυρετὸς ὀξύς. καρτερῶς ἔφερε τὴν νόσον. τῇ τετάρτῃ ἄγρυπνος. ἀπέθανεν. Ἀρίστωνι, δακτύλου τοῦ ποδὸς ἡλκωμένου, ξὺν πυρετῷ ἀσφάκελα, τὸ γαγγραινῶδες, ἀνέδραμεν ἄχρι πρὸς γόνυ. ἀπώλετο. ἦν δὲ μέλαν. ὑπόξηρον. δυσῶδες. Ὁ τὸ καρκίνωμα τὸ ἐν τῇ φάρυγγι καυθεὶς, ὑγιὴς ἐγένετο ὑφ' ἡμέων. Πολύφαντος ἐν Ἀβδήροισι κεφαλὴν ὠδυνᾶτο, ἐν πυρετῷ σφοδρῷ. οὖρα λεπτὰ πολλά. ὑποστάσιες δασεῖαι καὶ ἀνατεταραγμέναι. οὐ παυομένου δὲ τοῦ ἀλγήματος τῆς κεφαλῆς, φάρμακα προσετίθη ἐόντι δεκαταίῳ. μετὰ δὲ τὸν τράχηλον ὀδύνη ἰσχυρή. οὖρον ἦλθεν ἐρυθρόν. ἀνατεταραγμένον, οἷον τὸ τοῦ ὑποζυγίου. παρέκρουσε τρόπον φρενιτικόν. ἀπέθανεν ἐν σπασμοῖσιν ἰσχυροῖσιν. Παραπλησίως δὲ καὶ ἡ τοῦ Εὐαλκίδου οἰκέτις. ἔνθα οἱ πουλὺν χρόνον τὰ δασέα ἐχώρει οὖρα. καὶ κεφαλαλγίαι ἐνῆσαν. φρενιτικὴ γενομένη ἀπέθανεν. ὡσαύτως σπασμοῖσιν ἰσχυροῖσι. πάνυ γὰρ τὰ δασέα οὖρα καὶ ἀνατεταραγμένα σημεῖον ἀκριβὲς κεφαλαλγίης. καὶ σπασμοῦ. καὶ θανάτου. Ὁ δὲ Ἁλικαρνασεὺς ὁ ἐν τῇ Ξανθίππου οἰκίῃ καταλύων ὃς ἐν χειμῶνι ὠδυνᾶτο. καὶ κεφαλὴν οὐ μετρίως. ἦν δὲ περὶ ἔτεα πεντήκοντα, φλέβα ἐτμήθη. ὑπὸ Μνησιμάχου, ἐβλάβη ἡ κεφαλὴ, κενωθεῖσα. καὶ ψυχθεῖσα. οὐ γὰρ ἐξεπύησεν. φρενιτικὸς ἐγένετο. ἀπέθανε. οὖρα καὶ τούτῳ δασέα. Ἐν Καρδίῃ τῷ Μητροδώρου παιδὶ ἐξ ὀδόντων ὀδύνη. σφακελισμὸς σιαγόνος, καὶ οὔλων ὑπερσάρκωσις δεινή. μετρίως ἐξεπύησεν. ἐξέπεσαν οἵ τε γόμφοι, καὶ ἡ σιαγών. Ἀναξήνωρ ἐν Ἀβδήροισιν. ἦν μὲν σπλήνωδες, καὶ καιόχρους. ξυνέβη δὲ αὐτῷ οἰδήματα γενομένου περὶ μηρὸν τὸν ἀριστερὸν, ἐξαπίνης ἀφανισθῆναι. οὐ πολλῇσι δὲ ὕστερον ἡμέρῃσιν ἐγένετο αὐτῷ ἐπὶ τὸν σπλῆνα, οἷον ἐπινυκτὶς ἐξ ἀρχῆς. ἔτι δὲ οἴδημα καὶ ἐρύθημα σκληρόν. μετὰ δὲ ἡμέρην τετάρτην πυρετὸς ἐγένετο καυσώδης, καὶ ἐπελιδνώθη πάντα κύκλῳ καὶ σαπρὰ ἐδόκει. ἀπέθανεν. ὑπεκαθάρθη δὲ πρότερον καὶ κατενόει. Κλόνιγος ἐν Ἀβδήροισιν, ἦν μὲν νεφριτικός. οὔρει δὲ αἷμα ἐπὶ σμικρὸν κατὰ

πυλὴν

πουλὺ χαλεπῶς. ἠνώχλει δὲ καὶ κοιλίη δυσεντερική. τούτῳ πρωῒ μὲν ἐδίδοτο γάλα αἴγειον, καὶ ὕδατος πέμπτη μοῖρα ἀνεζευγμένον τὸ πᾶν κοτύλαι τρεῖς. ἐς ἑσπέρην δὲ ἄρτος μὲν ἕφθος. ὄψα δέ, σεῦτλα. ἢ σικυός. οἶνος μέλας λεπτός. ἐδίδοτο δὲ καὶ σικύου πέπονα. οὕτω δὲ διαιτωμένῳ, καὶ ἡ κοιλίη ξυνέστη. καὶ τὰ οὖρα καθαρὰ ἐφοίτα. ἐγαλακτοπότησε δέ, ἕως τὰ οὖρα ἀπεκατέστη. Γυναικὶ ἐν Ἀβδήροισι, καρκίνωμα ἐγένετο περὶ τὸ στῆθος. ἦν δὲ τοιοῦτον. διὰ τῆς θηλῆς, ἰχὼρ ὕφαιμος ἔρρει. ἐπιλημφθείσης δὲ τῆς ῥύσιος, ἀπέθανεν. Τῷ Δεινίου παιδίῳ ἐν Ἀβδήροισι μετρίως ὀμφαλὸν προβέντι, συρίγγιον κατελείφθη. καί ποτε καὶ ἕλμις δι' ἑωυτοῦ διῆλθεν ἀθρόα. καὶ ἔφη ὅτε πυρέξαι χολώδεα, ὅτι καὶ αὐτὰ ταῦτα δίκει. προσπεπλάκει τοῦτο τὸ ἔντερον περὶ τὸ συριγγίον, καὶ διαβέβρωτο ὡς τὸ συρίγγιον, καὶ ἐπανερρήγνυτο. καὶ βηχία διεκώλυε διαμένειν. Τῷ παιδίῳ τοῦ Πύθωνος ἐν Πέλλῃ πυρετὸς αὐτίκα ἤρξατο πουλύς. καὶ καταφορὴ πουλλὴ μετὰ ἀφωνίης ὕπνοι ἐγένοντο. καὶ κοιλίη σκληρὴ, παρὰ πάντα τὸν χρόνον. προστιθεμένου δὲ τοῦ ἀπὸ τῆς χολῆς, πολλὰ διεχώρει. καὶ αὐτίκα ἐνεδίδου. ταχὺ δὲ πάλιν ἡ κοιλίη ἐπύρετο. καὶ ὁ πυρετὸς παρωξύνετο. καὶ ἡ καταφορὴ διὰ τῶν αὐτῶν. τῆς δ' αὐτῆς ἀγωγῆς ἐούσης, ἐδόθη τι τῶν σὺν κνίκῳ. καὶ σικύου. καὶ μηκωνίου. καὶ χολώδεα κατέρρηξε. καὶ αὐτίκα τὸ σῶμα ἐπέπαυτο. καὶ ὁ πυρετὸς ἐπραΰνετο. καὶ τὰ ὅλα ἐκουφίσθη. καὶ ἐκρίθη τεσσαρεσκαιδεκαταῖος. Εὔδημος, σπλῆνα ἐπόνει ἰσχυρῶς. προσετάχθη τὸ ὑπὸ τοῦ ἰητροῦ ἐσθίειν πουλλά. πίνειν οἶνον ὀλίγον λεπτόν. περιπατεῖν συχνά. οὐ μετέβαλλεν. ἐφλεβοτομήθη. σιτία καὶ ποτὰ ὑφεσμένως. περίπατοι ἐκ προσαγωγῆς. οἶνος μέλας λεπτός. ὑγιάνθη. Φιλιστίδι τῇ Ἡρακλείδου γυναικί, ἤρξατο πυρετὸς ὀξύς. βρόνθος προσώπου, ἐξ οὐδεμιῆς προφάσιος. ὀλίγον δ' ὕστερον τῆς ἡμέρης, ἐρρίγωσεν. οὐκ ἀναθερμανθείσης, σπασμὸς ἐγένετο, ἐν τοῖσι δακτύλοισι τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. σμικρὸν δὲ μετὰ ταῦτα, ἐπεθερμάνθη. οὔρησε τροφιώδεα. νεφελώδεα. διεσπασμένα. νύκτα ἐκοιμήθη. δευτέρῃ ἐπερρίγωσεν. ἡμέρῃ σμικρῷ μᾶλλον ἐθερμάνθη. καὶ τὸ βρόνθος ἧσσον. καὶ οἱ σπασμοὶ ἐπεγένοντο μετριώτεροι, οὖρα διὰ τῶν αὐτῶν. νύκτα ἐκοιμήθη σμικρὰ διαγρυπνήσασα, μηδεμιῆς δυσφορίης ἐνεούσης. τριταίῃ οὔρησεν εὐχροώτερα, σμικρὰ ὑφεστηκότα. τὴν δ' αὐτὴν ὥρην, ἐπερρίγωσεν. πυρετὸς ὀξύς. ἱδρὼς ἀν νύκτα δι' ὅλου. ὀψὲ δὲ τῆς ἡμέρης τὸ χρῶμα ἀνέβαπτε εἰς τὸν ἰκτερώδεα τρόπον. νύκτα, ὕπνωσε δι' ὅλου. τεταρταίῃ, αἷμα ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ ἐρρύη καλῶς. καὶ γυναικεῖα σμικρά, ἐπεφάνη ἐν τάξει. πάλιν δὲ τὴν αὐτὴν ὥρην, τὸ πυρέτιον παρωξύνθη. οὖρα τροφιώδεα σμικρά. κοιλίη δέ, φύσει μὲν σκληρή. πολὺ δὲ μᾶλλον ξυνεστήκει, καὶ οὐδὲν διῄει, εἰ μὴ βάλανον προσθοῖτο. νύκτα, ὕπνωσε. πεμπταίῃ τό, τε πυρέτιον πρηΰτερον. καὶ περὶ τὴν ἑσπέρην δι' ὅλου ἵδρου. καὶ γυναικείων χώρησις. καὶ νύκτα ὕπνωσεν. ἑκταίῃ, οὔρησεν ἀθρόον πουλὺ τροφιῶδες. σμικρὴν ὑπόστασιν ἔχον ὁμόχροον. περὶ δὲ μέσον ἡμέρης, σμικρὰ ἐρρίγωσεν. ὑπεθερμάνθη. ἵδρωσε δι' ὅλου. νύκτα ἐκοιμήθη. ἑβδομαίῃ, σμικρὰ ἐπεθερμάνθη. εὐφόρως ἤνεγκεν. ἵδρωσε δι' ὅλου. οὖρα εὔχροα. ἐκρίθη πάντα. Τύχων ἐν τῇ πολιορκίῃ τῇ περὶ Δάτον ἐπλήγη καταπέλτῃ ὑπὸ τὸ στῆθος. καὶ μετ' ὀλίγον, γέλως ἦν περὶ αὐτὸν θορυβώδης. ἐδόκει δέ μοι ὁ ἰητρὸς ἐξαίρων τὸ ξύλον, ἐγκαταλιπεῖν τὸν σίδηρον, κατὰ τὸ διάφραγμα. ἀλγέοντος δὲ αὐτοῦ περὶ τὴν ἑσπέρην, ἔκλυσέ τε καὶ ἐφαρμάκευσε. κατὰ νύκτα διήγαγε τὴν πρώτην, δυσφόρως. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρῃ, ἐδόκει καὶ τῷ ἰητρῷ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι βέλτιον ἔχειν. ἦν γὰρ ἥσυχος. πρόρρησις ὅτι σπασμοῦ γενομένου, οὐ βραδέως ἀπολεῖται. ἐς τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα δύσφορος. ἄγρυπνος. ἐπὶ γαστέρα τὰ πολλὰ κείμενος. τρίτῃ πρωῒ, ἐσπᾶτο. περὶ μέσον ἡμέρης, ἐτελεύτησεν. Εὐνοῦχος ἐκ κυνηγεσίης καὶ διαδρομῆς, ὑδραγωγὸς γίνεται, ὁ παρὰ τὴν τοῦ Ἐλεάλκεος κρήνην. ὁ περὶ τὰ ἓξ ἔτεα, ἔχειν ἱππουρίν τε, καὶ βουβῶνα, καὶ ἴξιν καὶ οἰδήματα. ὁ τὴν κνημῶνα φθινήσας, ἑβδομαῖος ἀπέθανεν. Προπιόντων ἄπεπτον ἁλμυρὰ μετὰ μέλιτος. πορνείη ἄχρωμος δυσεντερίης ἄκος. Τῇ Λεωνίδεω θυγατρί, ἡ φύσις ὁρμήσασα ἀπεστράφη. ἀποστραφείσης, ἐμυκτήρισεν. μυκτηρίσασα διηλλάγη. ὁ ἰητρὸς οὐ ξυνεῖδεν. ἡ παῖς ἀπέθανεν. Ὁ Φιλοτίμου παῖς ἔφηβος, ἦλθεν εἰς μὲν

εὑρὼν κρανίον ὀστέον ἔρημον ἰητρικῆς ἐς ἰσχῖνα τὰ κρύφημα οὐχ ὁρῶν ἐσῶτα.

Ἱ ξυγγράψαντες τὰς κνιδίας καλεομένας γνώμας, ὁκοῖα μὲν πάσχουσιν οἱ κάμνοντες ἐν ἑκάστοισι τῶν νουσημάτων, ὀρθῶς ἔγραψαν, καὶ ὁκοίως ἔνια ἀπέβαινεν αὐτέων, καὶ ἄχρι μὲν τουτέων καὶ μὴ ἰητρὸς ἂν δύναιτο ὀρθῶς ξυγγράψαι, εἰ εὖ παρὰ τῶν καμνόντων ἑκάστου πύθοιτο, ὁκοῖα πάσχουσιν. ὁκόσα δὲ προκαταμαθεῖν χρὴ τὸν ἰητρὸν μὴ λέγοντος τοῦ κάμνοντος, τουτέων τὰ πολλὰ παρεῖται, ἄλλα ἐν ἄλλοισι, καὶ ἐπίκαιρα ἔνια ἐόντα, ἐς τέκμαρσιν. ὁκόταν δὲ ἐς τέκμαρσιν λέγηται ὡς χρὴ ἕκαστα ἰητρεύειν ἐν τουτέοισι, πολλὰ ἑτέρως γινώσκω, ἢ ὡς ἐκεῖνοι ἐπεξήεσαν. καὶ οὐ μόνον διὰ τοῦτο οὐκ ἐπαινέω, ἀλλ' ὅτι καὶ ὀλίγοισι τὸν ἀριθμὸν τοῖσιν ἀκέεσιν ἐχρέοντο. τὰ γὰρ πλεῖστα, αὐτέοισιν εἴρηται, πλὴν τῶν ὀξέων νούσων, φάρμακα ἐλατήρια διδόναι, καὶ ὀῤῥὸν, καὶ γάλα ἐς τὴν ὥρην πιπίσκειν. εἰ μὲν οὖν ταῦτα ἀγαθὰ ἦν καὶ ἁρμόζοντα τοῖσι νουσήμασιν ἐφ' οἷσι παρῄνεον διδόναι, πολὺ ἂν ἀξιώτερα ἐπαίνου ἦν, ὅτι ὀλίγα ἐόντα αὐτάρκεά ἐστι. νῦν δὲ οὐχ οὕτως ἔχει. οἱ μέντοι ὕστερον ἐπιδιασκευάσαντες ἰητρικώτερον δή τι ἐπῆλθον περὶ τῶν προσοιστέων ἑκάστοισιν. ἀτὰρ οὐδὲ περὶ διαίτης οἱ ἀρχαῖοι ξυνέγραψαν οὐδὲν ἄξιον λόγου, καίτοι μέγα τοῦτο παρῆκαν. τὰς μέντοι πολυτροπίας τὰς ἐν ἑκάστῃσι τῶν νούσων, καὶ τὴν πολυσχιδίην αὐτέων, οὐκ ἠγνόεον ἔνιοι. τοὺς δὲ ἀριθμοὺς ἑκάστου τῶν νουσημάτων σάφα φράζειν ἐθέλοντες, οὐκ ὀρθῶς ἔγραψαν. μὴ γὰρ καὶ οὐκ εὐαρίθμητον ᾖ, εἰ τουτέῳ τις σημανεῖται τὴν τῶν καμνόντων νοῦσον, τῷ, ἕτερον τοῦ ἑτέρου διαφέρειν τι. καὶ μὴ τωυτὸν νόσημα δοκέειν εἶναι, ἢν μὴ τωυτὸ ὄνομα ἔχῃ. ἐμοὶ δ' ἁνδάνει μὲν ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ προσέχειν τὸν νόον. καὶ γὰρ ὁκόσα ἔργα δίκαια καλῶς, ἕκαστα χρὴ ποιέειν καὶ ὀρθῶς. καὶ ὁκόσα ταχέως ἔργα, ταχέως. καὶ ὁκόσα καθαρείως, καθαρείως. καὶ ὁκόσα ἀνωδύνως διαχειρίζεσθαι, ὡς ἀνωδυνώτατα ποιέειν. καὶ τ' ἄλλα πάντα τὰ τοιουτότροπα διαφερόντως τῶν πέλας, ἐπὶ τὸ βέλτιον ποιέειν χρή. μάλιστα δ' ἂν ἐπαινέσαιμι ἰητρὸν, ὅστις ἐν τοῖσιν ὀξέσι νουσήμασιν, ἃ τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων κτείνει, ἐν τουτέοισι διαφέρων τι τῶν ἄλλων εἴη ἐπὶ τὸ βέλτιον. ἔστι δὲ ταῦτα ὀξέα, ὁκοῖα ὠνόμασαν οἱ ἀρχαῖοι, πλευρῖτιν. καὶ περιπλευμονίην. καὶ φρενῖτιν. καὶ λήθαργον. καὶ καῦσον. καὶ τ' ἄλλα νουσήματα, ὁκόσα τουτέων ἐχόμενά ἐστιν, ὧν οἱ πυρετοὶ τὸ ἐπίπαν ξυνεχέες ἐόντες, κτείνουσιν. ὅταν γὰρ μὴ λοιμώδεος νόσου τρόπος τις κοινὸς ἐπιδημήσῃ, ἀλλὰ σποράδεες ἔωσιν αἱ νόσοι καὶ μὴ παραπλήσιοι, ὑπὸ τουτέων τῶν νουσημάτων ἀποθνήσκουσι μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων τῶν ξυμπάντων. οἱ μὲν οὖν ἰδιῶται, οὐ κάρτα γινώσκουσι τοὺς ἐς ταῦτα διαφέροντας τῶν πέλας, ἑτεροίων τε μᾶλλον ἰημάτων ἐπαινέται ἢ ψέκται εἰσίν. ἔπειτα μέγα σημεῖον τόδε, ὅτι οἱ μὲν δημόται, ἀξυνετώτατοι αὐτοὶ ἑωυτῶν περὶ τουτέων τῶν νουσημάτων εἰσὶν, ὥς τε μελετητέα εἶναι. οἱ γὰρ μὴ ἰητροὶ, ἰητροὶ δοκέουσιν εἶναι μάλιστα διὰ ταύτας τὰς νούσους. ῥηΐδιον γὰρ τὰ ὀνόματα ἐκμανθάνειν ὁκοῖα νενόμισται προσφέρεσθαι, πρὸς τοὺς τὰ τοιαῦτα κάμνοντας. ἢν γὰρ ὀνομάσῃ τις πτισάνης χυλὸν, καὶ οἶνον τοῖον, ἢ τοῖον, ἢ καὶ μελίκρητον, ἅπαντα τοῖσι δημότῃσι δοκέουσιν ἰητροὶ ταῦτα λέγειν, οἵ τε βελτίους, καὶ οἱ χείρους. τὰ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλ' ἐν τουτέοισι δὴ, καὶ πάνυ μέγα διαφέρουσιν ἕτεροι ἑτέρων. δοκέει δέ μοι ἄξια γραφῆς εἶναι ταῦτα μάλιστα, ὁκόσα τε ἀκαταμάθητά ἐστι τοῖσιν ἰητροῖσιν, ἐπίκαιρα ἐόντα εἰδέναι, καὶ ὁκόσα μεγάλας ὠφελείας φέρει, ἢ μεγάλας βλάβας. ἀκαταμάθητα μὲν οὖν, τάδε ἐστι. διατί ἄρα ἐν τοῖσιν ὀξέσι νούσοισιν, οἱ μὲν τῶν ἰητρῶν, ἅπαντα τὸν αἰῶνα διατελέουσι πτισάνας διδόντες ἀδιηθήτους, καὶ νομίζουσιν ὀρθῶς ἰητρεύειν. οἱ δέ τινες, περὶ παντὸς ποιέονται, ὅκως κριθὴν μηδεμίην καταπίῃ ὁ κάμνων. μεγάλην γὰρ βλάβην ἡγεῦνται εἶναι, ἀλλὰ δι' ὀθονίου διηθεῦντες τὸν χυλὸν, διδόασιν. οἱ δ' αὖ τινες αὐτέων, οὔτ' ἂν πτισάνην παχείην δοῖεν, οὔτε χυλόν. οἱ μὲν, μέχρις ἂν ἑβδομαῖος γένηται ὁ κάμνων. οἱ δὲ, καὶ διὰ τέλεος ἄχρις ἂν κριθῇ ἡ νοῦσος. μάλα μὲν οὖν οὐδὲ προβάλλεσθαι τὰ τοιαῦτα ζητήματα εἰθισμένοι εἰσὶν οἱ ἰητροί. ἴσως δὲ οὐδὲ προβαλλόμενα γινώσκεται, καίτοι διαβολήν γε ἔχει ὅλη ἡ τέχνη πρὸς τῶν δημοτέων μεγάλην, ὡς μηδὲ δοκέειν ὅλως ἰητρικὴν εἶναι. ὥς τε ἔν γε τοῖσιν ὀξέσι τῶν νουσημάτων,

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

τοσόνδε διαίσσουσιν ἀλλήλων οἱ χειρώνακτες, ὥστε ἃ ὁ ἕτερος προσφέρων ἡγεῖται ἄριστα εἶναι, ταῦτα νομίζειν ἤδη τὸν ἕτερον κακὰ εἶναι. καὶ σχεδὸν ἂν κατά γε τὸ τοιόνδε, τὴν τέχνην φαίην ὁμοιοῦσθαι μαντικῇ. ὅτι οἱ μάντιες τὸν αὐτὸν ὄρνιθα, εἰ μὲν ἀριστερὸς εἴη, ἀγαθὸν νομίζουσιν εἶναι, εἰ δὲ δεξιὸς, κακόν. καὶ ἐν ἱεροσκοπίῃ τὰ τοιάδε ἄλλα ἐπ' ἄλλοισιν, ἀλλ' ἔνιοι τῶν μάντεων, τἀναντία τουτέων. φημὶ δὲ πάγκαλον εἶναι τοῦτο τὸ σκέμμα, καὶ ἠδελφισμένον τοῖσι πλείστοισι τῶν ἐν τῇ τέχνῃ, καὶ ἐπικαιροτάτοισι. καὶ γὰρ τοῖσι νοσέουσι πᾶσιν ἐς ὑγείην μέγα τι δύναται, καὶ τοῖσιν ὑγιαίνουσιν ἐς ἀσφαλείην, καὶ τοῖσιν ἀσκέουσιν ἐς εὐεξίην, καὶ ἐς ὅ,τι ἂν ἕκαστος ἐθέλοι.

Πτισάνη μὲν οὖν δοκέει ὀρθῶς προκεκρίσθαι τῶν σιτηρῶν γευμάτων, ἐν τουτέοισι τοῖσι νουσήμασι, καὶ ἐπαινέω γε τοὺς προκρίναντας. τὸ γὰρ γλίσχρασμα αὐτέης, λεῖον, καὶ ξυνεχὲς, καὶ προσηνές ἐστι, καὶ ὀλισθηρόν, καὶ πλαδαρὸν μετρίως, καὶ ἄδιψον, καὶ εὐέκπλυτον, εἴ τι καὶ τουτέου προσδέοι, καὶ οὔτε στύψιν ἔχον, οὔτε ἄραδον κακὸν, οὔτε ἀνοιδίσκεται ἐν τῇ κοιλίῃ. ἀνῴδηκε γὰρ ἐν τῇ ἑψήσει, ὁκόσον πλεῖστον ἐπεφύκει διογκοῦσθαι. ὁκόσοι μὲν οὖν πτισάνῃσι χρέονται ἐν τουτέοισι τοῖσι νουσήμασιν, οὐδεμιῇ ἡμέρῃ κενεαγγητέον ὡς ἔπος εἰρῆσθαι, ἀλλὰ χρηστέον καὶ οὐ διαλειπτέον, ἢν μή τι δέῃ, ἢ διὰ φαρμακείην, ἢ κλύσιν διαλείπειν. καὶ τοῖσι μέν γε εἰθισμένοισι, δὶς σιτέεσθαι τῆς ἡμέρης, δὶς δοτέον. τοῖσι δὲ μονοσιτέειν εἰθισμένοισιν, ἅπαξ δοτέον τὴν πρώτην, ἐκ προσαγωγῆς δὲ, ἢν ἐνδέχηται, τουτέοισι καὶ δὶς δοτέον, ἤν τι δοκέῃ προσδεῖν. πλῆθος δὲ ἀρκέει κατ' ἀρχὰς διδόναι, μὴ πουλὺ, μηδὲ ὑπέρπαχυ, ἀλλ' ὁκόσον εἵνεκεν τοῦ ἔθεος ἐσιέναι τι, καὶ κενεαγγείην μὴ γενέσθαι πολλήν. περὶ δὲ τῆς ἐπιδόσιος ἐς πλῆθος τοῦ ῥοφήματος, ἢν μὲν ξηρότερον ᾖ τὸ νόσημα, ἢ ὡς ἄν τις οἴοιτο, οὐ χρὴ ἐπὶ πλεῖον διδόναι, ἀλλὰ προπίνειν πρὸ τοῦ ῥοφήματος, ἢ μελίκρητον, ἢ οἶνον, ἢ ὁκότερον ἂν ἁρμόζῃ. τὸ δ' ἁρμόττον ἐφ' ἑκάστοισι τῶν τρόπων εἰρήσεται. ἢν δὲ ὑγραίνηται τὸ στόμα, καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ πλεύμονος ἴῃ, ὁκοῖα δεῖ, ἐπιδιδόναι χρὴ ὡς πλῆθος τοῦ ῥοφήματος, ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι. τὰ μὲν γὰρ θᾶσσον καὶ μᾶλλον πλαδῶντα, ταχυτῆτα κρίσιος σημαίνει. τὰ δὲ βραδύτερον καὶ ἧσσον, βραδυτέρην σημαίνει τὴν κρίσιν. καὶ ταῦτα αὐτὰ μὲν καθ' αὐτὰ, τοιάδε τὸ ἐπίπαν ἐστί. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐπίκαιρα παρεῖται, οἷσι προσημαίνεσθαι δεῖ, ἃ εἰρήσεται ὕστερον. καὶ ὁκόσῳ ἂν πλείων ἡ κάθαρσις γίνηται, τοσῷδε χρὴ πλεῖον ἐπιδιδόναι ἄχρι κρίσιος. μάλιστα δὲ κρίσιος ὑπερβολῇ, δύο ἡμερέων. οἷσί γε ἢ πεμπταίοισιν ἢ ἑβδομαίοισιν, ἢ ἐναταίοισι δοκέει κρίνεσθαι, ὡς καὶ τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περισσὸν προμηθὲς ᾖ. μετὰ δὲ τοῦτο, τῷ μὲν ῥοφήματι ἐν τῷ πρωῒ χρηστέον, ὀψὲ δὲ ἐς σιτία μεταβάλλειν. ξυμφέρει δὲ τὰ τοιάδε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῖσιν ὅλῃσι πτισάνῃσιν αὐτίκα χρεομένοισιν. αἵ τε γὰρ ὀδύναι ἐν τοῖσι πλευριτικοῖσιν, αὐτίκα αὐτόματοι παύονται, ὅταν ἄρξωνται πτύειν τι ἄξιον λόγου καὶ ἐκκαθαίρεσθαι. αἵ τε καθάρσιες, πολλῷ τελεώτεραί εἰσι, καὶ ἔμπυοι ἧσσον γίνονται, ἢ εἰ ἀλλοίως τις διαιτῴη. καὶ αἱ κρίσιες ἁπλούστεραι, καὶ εὐκρινέστεραι, καὶ ἧσσον ὑποστροφώδεες. τὰς δὲ πτισάνας χρὴ ἐκ κριθέων τε ὡς βελτίστων εἶναι, καὶ κάλλιστα ἑψῆσθαι. καὶ ἄλλως, ἢν μὴ τῷ χυλῷ μούνῳ μέλλῃς χρέεσθαι. μετὰ γὰρ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, τῆς πτισάνης τὸ ὀλισθηρὸν τὴν κριθὴν καταπινομένην, ποιέει μὴ βλάπτειν. οὐδαμοῦ γὰρ προσίσχεται, οὐδὲ μένει κατὰ τὴν τοῦ θώρακος ἴξιν. ὀλισθηροτάτη δέ, καὶ ἀδιψοτάτη, καὶ εὐπεπτοτάτη, καὶ ἀσθενεστάτη ἐστὶν, ἡ κάλλιστα ἑφθὴ, ὧν πάντων δεῖ. ἢν οὖν μὴ προσταλαιπωρήσῃ τις ὁκόσων δεῖται, αὐτάρκης εἶναι ὁ τρόπος τῆς τοιαύτης πτισανοῤῥοφίης, πολλαχῇ βεβλάψεται. ὁκόσοισι γὰρ σῖτος αὐτίκα ἐγκατακέκλεισται, ἢν μή τις ὑποκενώσας τὸ ῥόφημα δώῃ, τὴν ὀδύνην ἐνεοῦσαν προσπαροξύνειεν ἄν. καὶ μὴ ἐνεοῦσαν εὐθὺς, ἐμποιήσειεν. καὶ πνεῦμα πυκνότερον γένοιτ' ἄν. κακὸν δὲ τοῦτο ἐστι, ξηραντικὸν γὰρ πλεύμονος. καὶ κοπώδεες ὑποχονδρίων, καὶ ἤτρου, καὶ φρενῶν. τοῦτο δέ, ἢν ἔτι τῆς ὀδύνης τοῦ πλευροῦ ξυνεχέος ἐούσης, καὶ πρὸς τὰ θερμάσματα μὴ χαλώσης, καὶ τοῦ πτυέλου μὴ ἀνιόντος, ἀλλὰ καταγλισχραινομένου ἀπέπτως, ἢν μὴ λύσῃ τις τὴν ὀδύνην, ἢ κοιλίην μαλθάξας, ἢ φλέβα ταμὼν, ἢ ὁκότερον ἂν τουτέων ξυμφέρῃ. τὰς δὲ πτισάνας ἢν οὕτως ἔχουσι διδῷς, ταχέες οἱ θάνατοι τῶν τοιουτέων γίνονται. διὰ ταύτας οὖν τὰς προφάσιας καὶ ἑτέρας τοιαύτας ἔτι μᾶλλον, οἱ ὅλῃσι τῇσι πτισάνῃσι χρεόμενοι, ἑβδομαῖοι καὶ ὀλιγημερώτεροι θνήσκουσιν. οἱ μέν τι, καὶ τὴν γνώμην βλαβέντες. οἱ δ', ὑπὸ τῆς ὀρθοπνοίης τε καὶ τοῦ ῥέγχεος ἀποπνιγέντες. μάλα δὲ τοὺς τοιουτέους οἱ ἀρχαῖοι, βλητοὺς ἐνόμιζον εἶναι, διὰ τόδε μάλιστα. οὐχ ἥκιστα δὲ ὅτι καὶ ἀποθανόντων

αὐτέων, ἡ πλευρὴ πελιὴ εὑρίσκεται, ἴκελόν τι πληγῇ. αἴτιον δὲ τουτέου, τόδε ἐστίν, ὅτι πρὶν λυθῆναι τὴν ὀδύνην, θνήσκουσι. ταχέως γὰρ πνευματίαι γίνονται. ὑπὸ δὲ τοῦ πολλοῦ, καὶ πυκνοῦ πνεύματος ὡς ἤδη εἴρηται καταγλισχραινόμενον τὸ πτύελον ἀπέπτως, κωλύει τὴν ἐπάνοδον γίνεσθαι, ἀλλὰ τὴν ῥέγξιν ποιέει, ἐνισχόμενον ἐν τοῖσι βρογχίοισι τοῦ πλεύμονος. καὶ ὁκόταν ἐς τοῦτο ἔλθῃ, θανατῶδες ἤδη ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ ἐστί. καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ πτύελον ἐνισχόμενον, κωλύει μὲν τὸ πνεῦμα εἴσω φέρεσθαι. ἀναγκάζει δὲ ταχέως ἔξω φέρεσθαι. καὶ οὕτως ἐς τὸ κακὸν ἀλλήλοισι τιμωρέουσι. τό, τε γὰρ πτύελον ἐνισχόμενον, πυκνὸν τὸ πνεῦμα ποιέει. τό, τε πνεῦμα πυκνὸν ἐόν, ἐπιγλισχραίνει τὸ πτύελον. καὶ κωλύει ἀπολισθαίνειν. καταλαμβάνει δὲ ταῦτα οὐ μόνον ἢν πτισάνῃ ἀκαίρως χρέωνται, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, ἢν τι ἄλλο φάγωσιν ἢ πίωσι πτισάνης ἀνεπιτηδειότερον. μάλα μὲν οὖν τὰ πλεῖστα παραπλήσιαί εἰσιν αἱ τιμωρίαι, τοῖσί τε ὅλῃσι τῇσι πτισάνῃσι χρεομένοισι, τοῖσί τε τῷ χυλῷ αὐτέων, τοῖσί τε μηδ' ἑτέρῳ τουτέων, ἀλλὰ ποτῷ μούνῳ. ἔστι δ' ὅπου καὶ διαφερόντως τιμωρητέον. χρὴ δὲ τό γε πάμπαν οὕτω ποιέειν. ἢν νεοβρῶτι ἐόντι αὐτέῳ καὶ κοιλίης μήπω ὑποκεχωρηκυίης ἄρξηται ὁ πυρετός, ἤν τε ξὺν ὀδύνῃ, ἤν τε ἄνευ ὀδύνης, ἐπισχεῖν τὴν δόσιν τοῦ ῥοφήματος, ἐς ἂν οἴηται κεχωρηκέναι ἐς τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐντέρου τὸ σιτίον. χρέεσθαι δὲ ποτῷ, ἢν μὲν ἄλγημά τι ἔχῃ, ὀξυμέλιτι. χειμῶνος μὲν, θερμῷ. θέρεος δὲ, ψυχρῷ. ἢν δὲ πολλὴ δίψα εἴη, μελικρήτῳ καὶ ὕδατι. ἔπειτα μέν τοι, ἢν μὲν ἄλγημά τι ἐνῇ, ἢ τῶν ἐπικινδύνων τι ἐμφαίνηται, διδόναι τὸ ῥόφημα, μήτε πουλὺ, μήτε παχύ, μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην ἢ ἐνάτην, ἢν ἰσχύῃ. ἢν δὲ μὴ ὑπεληλύθῃ ὁ παλαιότερος σῖτος νεοβρῶτι ἐόντι, ἢν μὲν ἰσχύῃ τε καὶ ἀκμάζῃ τῇ ἡλικίῃ, κλύσαι. ἢν δὲ ἀσθενέστερος ᾖ, βαλάνῳ προσχρήσασθαι, ἢν μὴ αὐτόματα διεξίῃ καλῶς. καιρὸν δὲ τῆς δόσιος τοῦ ῥοφήματος, τόνδε μάλιστα φυλάσσεσθαι, κατ' ἀρχὰς καὶ διὰ παντὸς τοῦ νοσήματος. ὅταν μὲν οἱ πόδες ψυχροὶ ἔωσιν, ἐπισχεῖν χρὴ τοῦ ῥοφήματος τὴν δόσιν. μάλιστα δὲ καὶ τοῦ ποτοῦ ἀπέχεσθαι. ὁκόταν δὲ ἡ θέρμη καταβῇ ἐς τοὺς πόδας, τότε διδόναι. καὶ νομίζειν μέγα δύνασθαι τὸν καιρὸν τοῦτον ἐν ἁπάσῃσι τῇσι νούσοισιν. οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν τῇσιν ὀξείῃσι. μάλιστα δὲ ἐν τῇσι μᾶλλον πυρετώδεσι καὶ ἐπικινδυνοτάτῃσι. χρῆσθαι δὲ πρῶτον μάλιστα μὲν χυλῷ, ἔπειτα δὲ, πτισάνῃ, κατὰ τὰ τεκμήρια τὰ προγεγραμμένα ἀκριβῶς θεωρέων. Ὀδύνη δὲ πλευροῦ ἤν τε κατ' ἀρχὰς γίνηται, ἤν τε ἐς ὕστερον, θερμάσμασι μὲν πρῶτον οὐκ ἀπὸ τρόπου ἐστὶ χρησάμενον, πειρηθῆναι διαλῦσαι τὴν ὀδύνην. θερμασμάτων δὲ, κράτιστον μὲν ὕδωρ θερμὸν ἐν ἀσκῷ, ἢ ἐν κύστει, ἢ ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ, ἢ ἐν ὀστρακίνῳ. προϋποτιθέναι δὲ χρὴ, μαλθακόν τι πρὸς τὴν πλευρὴν, προσηνείης εἵνεκεν. ἀγαθὸν δὲ καὶ σπόγγος μαλθακὸς, μέγας, ἐξ ὕδατος θερμοῦ ἐκπεπιεσμένος προστιθέμενος. περιστέγειν τε ἱματίῳ τὴν θάλψιν χρή. πλείω τε γὰρ χρόνον ἂν διαρκέσει καὶ παραμενεῖ, καὶ ἅμα ὡς μὴ ἀτμὶς πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ κάμνοντος προσφέρηται. ἢν ἄρα μὴ δοκέῃ καὶ τοῦτο χρήσιμόν πρός τι εἶναι. ἔστι γὰρ ὅτε δεῖ πρός τι. ἔτι δὲ καὶ κριθαὶ καὶ ὄροβοι ἐν ὄξει κεκρημένῳ, σμικρῷ ὀξύτερον ἢ ὡς ἄν τις πίοι, διέντα καὶ ἀναζέσαντα, ἐς μαρσίππιά τε ἀπορράψαντα, προστιθέναι. καὶ πίτυρα τὸν αὐτὸν τρόπον. πυρίη δὲ ξηρὴ, ἅλες, κέγχροι πεφρυγμένοι ἐν εἰρινέοισι μαρσιππίοισιν ἐπιτηδειότατοι. καὶ γὰρ κοῦφον καὶ προσηνὲς ὁ κέγχρος. λύει δὲ μάλθαξις ἡ τοιήδε, καὶ τὰς πρὸς κληΐδας περαιούσας ἀλγηδόνας. τομὴ μέντοι γε οὐχ ὁμοίως λύει ὀδύνην, ἢν μὴ πρὸς τὴν κληΐδα περαίνῃ ἡ ὀδύνη. ἢν δὲ μὴ λύηται πρὸς τὰ θερμάσματα ὁ πόνος, οὐ χρὴ πολὺν χρόνον θερμαίνειν. καὶ γὰρ ξηραντικὸν τοῦ πλεύμονος τοῦτο ἐστὶ καὶ ἐμπυητικόν. ἀλλ' ἢν μὲν σημαίνῃ ἡ ὀδύνη ἐς τὴν κληΐδα, ἢ ἐς τὸν βραχίονα βάρος, ἢ περὶ μαζὸν, ἢ ὑπὲρ τῶν φρενῶν, τάμνειν ἀρήγει τὴν ἐν τῷ ἀγκῶνι φλέβα, τὴν εἴσω. καὶ μὴ ὀκνεῖν συχνὸν ἀφαιρέειν τὸ αἷμα, ἕως ἂν ἐρυθρότερον πολλῷ ῥυῇ, ἢ ἀντὶ καθαροῦ καὶ ἐρυθροῦ, πελιόν. ἀμφότερα γὰρ γίνεται. ἢν δὲ ὑπὸ τὰς φρένας ᾖ τὸ ἄλγημα, ἐς δὲ τὴν κληΐδα μὴ σημαίνῃ, μαλθάσσειν δεῖ τὴν κοιλίην, ἢ μέλανι ἐλλεβόρῳ, ἢ πεπλίῳ. μέλανι μὲν δαῦκον, ἢ σέσελι, ἢ κύμινον, ἢ ἄννησον, ἢ ἄλλο τι τῶν εὐωδέων μίσγοντα. πεπλίῳ δὲ, ὀπὸν σιλφίου. ἀτὰρ καὶ μισγόμενα ἀλλήλοισιν, ὁμοιότροπα ταῦτα ἐστίν. ἄγει δὲ μέλας μὲν καλλίω, καὶ κρισιμώτερα πεπλίου. πέπλιον δὲ, μέλανος μᾶλλον φυσέων καταρρηκτικώτερον ἐστίν. ἄμφω δὲ ταῦτα, ὀδύνην παύει. παύει δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ὑπηλάτων. κράτιστα δὲ ταῦτα ὧν ἐγὼ οἶδα ἐστὶν, ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τοῖσι ῥοφήμασι διδόμενα

ὑπήλατα

ὑπήλατα, ἀρήγει, ὁκόσα μὴ ἄγαν ἐστὶν ἀηδέα, ἢ διὰ πικρότητα, ἢ δι᾽ ἄλλην τινὰ ἀηδίην, ἢ διὰ πλῆθος, ἢ χροιὴν, ἢ ὑποψίην τινά. τὴν μέντοι πτισάνην ὁκόταν πίῃ τὸ φάρμακον, ἐπιῤῥοφεῖν αὐτίκα χρὴ διδόναι, μὴ δὲ ἔλασσον ἀξίως λόγου, ἢ ὁκόσον εἴθισται. ἐπεὶ καὶ κατὰ λόγον ἐστὶ, μεσηγὺ τῆς καθάρσιος, μὴ διδόναι ῥοφεῖν. ὁκόταν δὲ λήξῃ ἡ κάθαρσις, τότε ἔλασσον ῥοφείτω, ἢ ὁκόσον εἴθισται. μετὰ δὲ ταῦτα ἀναγέτω αἰεὶ ἐπὶ τὸ πλέον, ἢν ἥ τε ὀδύνη πεπαυμένη ᾖ, καὶ μηδὲν ἄλλο ἐναντιῶται. οὗτος δέ μοι λόγος ἐστὶ, καὶ ἢν χυλῷ πτισάνης δέῃ χρέεσθαι. φημὶ γὰρ ἄμεινον εἶναι αὐτίκα ἄρξασθαι ῥοφεῖν τὸ ἐπίπαν μᾶλλον, ἢ προκενεαγγήσαντα ἄρξασθαι τοῦ ῥοφήματος, ἢ τριταῖον, ἢ τεταρταῖον, ἢ πεμπταῖον, ἢ ἑκταῖον, ἢ ἑβδομαῖον, ἤν γε μὴ προκριθῇ ἡ νοῦσος ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ. αἱ δὲ προπαρασκευαὶ καὶ τουτέοισι παραπλήσιοι ποιητέαι, ὁκοῖαι πρὸ εἴρηνται. περὶ μὲν οὖν ῥοφήματος προσάρσιος οὕτω γινώσκω. ἀτὰρ καὶ περὶ ποτοῦ ὁκοίου ἄν τις μέλλῃ πίνειν τῶν γραφησομένων, ωὑτός μοι λόγος ὡς ἐπίπαν ἐστίν. οἶδα δὲ καὶ τοὺς ἰητροὺς, τὰ ἐναντιώτατα ἢ ὡς δεῖ ποιοῦντας. βούλονται γὰρ ἅπαντες ὑπὸ τὰς ἀρχὰς τῶν νούσων προταριχεύσαντες τοὺς ἀνθρώπους, ἢ δύο, ἢ τρεῖς, ἢ καὶ πλείονας ἡμέρας, οὕτω προσφέρειν τὰ ῥοφήματα καὶ τὰ ποτά. καὶ ἴσως τι καὶ εἰκὸς δοκέει αὐτέοισιν εἶναι. μεγάλης γὰρ μεταβολῆς γινομένης τῷ σώματι, μέγα τι κάρτα καὶ ἀντιμεταβάλλειν. τὸ δὲ μεταβάλλειν μὲν εὖ ἔχει, μὴ ὀλίγον. ὀρθῶς μέντοι γε μεταβιβαστέη καὶ ἡ μεταβολή. καὶ ἔκ γε τῆς μεταβολῆς, ἡ πρόσαρσις τῶν γευμάτων ἔτι μᾶλλον. μάλιστα μὲν οὖν βλάπτοιντο ἄν, ἢν μὴ ὀρθῶς μεταβάλλοιεν, οἱ ὅλῃσι τῇσι πτισάνῃσι χρεόμενοι. βλάπτοιντο δ᾽ ἂν, καὶ οἱ μούνῳ τῷ χυλῷ χρεόμενοι. βλάπτοιντο δ᾽ ἂν, καὶ οἱ μούνῳ τῷ ποτῷ χρεόμενοι. ἥκιστα δὲ οὗτοι. χρὴ δὲ καὶ τὰ μαθήματα ποιέεσθαι ἐν τῇ διαίτῃ τῶν ἀνθρώπων ἔτι ὑγιαινόντων, οἷα ξυμφέρει. εἰ γὰρ δὴ τοῖσί γε ὑγιαίνουσι φαίνεται διαφέροντα μεγάλα, τὰ τοῖα ἢ τοῖα διαιτήματα, καὶ ἐν ἄλλῳ τινί που, καὶ ἐν τῇσι μεταβολῇσι, πῶς οὐχὶ καὶ ἔν γε τῇσι νούσοισι διαφέρει μεγάλα, καὶ τουτέων ἐν τῇσιν ὀξυτάτῃσι μάλιστα; ἀλλὰ μὴν εὐκαταμάθητόν γε ἐστὶν, ὅτι φαύλη δίαιτα βρώσιος καὶ πόσιος, αὐτὴ ἑωυτῇ ἐμφερὴς αἰεὶ ἀσφαλεστέρη ἐστὶ τὸ ἐπίπαν ἐς ὑγείην, ἢ εἴ τις ἐξαπίνης μέγα μεταβάλλοι ἐς ἄλλο κρεῖσσον. ἐπεὶ καὶ τοῖσι δὶς σιτεομένοισι τῆς ἡμέρης, καὶ τοῖσι μονοσιτέουσιν αἱ ἐξαπιναῖοι μεταβολαὶ, βλάβας καὶ ἀῤῥωστίην παρέχουσιν. καὶ τοὺς μέν γε μὴ μεμαθηκότας ἀριστᾶν, εἰ ἀριστήσουσιν, εὐθέως ἀῤῥώστους ποιέει, καὶ βαρέας ὅλον τὸ σῶμα, καὶ ἀσθενέας καὶ ὀκνηρούς. ἢν δὲ καὶ ἐπιδειπνήσωσιν, ὀξυρεγμιώδεας. ἐνίοισι δὲ, καὶ σπατίλη γένοιτο ἄν, ὁκόταν παρὰ τὸ ἔθος ἀχθοφορήσῃ ἡ κοιλίη, εἰθισμένη ἐπιξηραίνεσθαι καὶ μὴ δὶς διογκοῦσθαι, μήτε δὶς ἕψειν τὰ σιτία. ἀρήγει οὖν τουτέοισιν, ἀνασηκῶσαι τὴν μεταβολήν. ἐγκοιμηθῆναι γὰρ χρὴ, ὡς νύκτα ἄγοντα μετὰ τὸ δεῖπνον. τοῦ μὲν χειμῶνος, ἀῤῥιγέως. τοῦ δὲ θέρεος, ἀθαλπέως. ἢν δὲ μὴ δύνηται καθεύδειν, βραδέην συχνὴν περίοδον πλανηθέντα, μὴ στασίμως, δειπνῆσαι μηδὲν, ἢ ὀλίγα καὶ μὴ βλαβερά. ἔτι δὲ ἔλασσον πιεῖν καὶ μὴ ὑδαρές. ἔτι δ᾽ ἂν μᾶλλον πονήσειεν ὁ τοιοῦτος, εἰ τρὶς σιτέοιτο τῆς ἡμέρης ἐς κόρον. ἔτι δὲ μᾶλλον, εἰ πλεονάκις. καίτοι γε πολλοί εἰσιν οἳ εὐφόρως φέρουσιν τρὶς σιτεόμενοι τῆς ἡμέρης ἐς πλῆθος, οἳ ἂν οὕτως ἐθισθῶσιν. ἀλλὰ μὴν καὶ οἱ μεμαθηκότες δὶς σιτέεσθαι τῆς ἡμέρης, ἢν μὴ ἀριστήσωσιν ἀσθενέες, καὶ ἄῤῥωστοί εἰσι. καὶ δειλοὶ ἐς πᾶν ἔργον. καὶ καρδιαλγέες. κρέμασθαι γὰρ δοκέει τὰ σπλάγχνα αὐτέοισι. καὶ οὐρέουσι θερμὸν καὶ χλωρόν. καὶ ἡ ἄφοδος ξυγκαίεται. ἔστι δ᾽ οἷσι καὶ τὸ στόμα πικραίνεται. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κοιλαίνονται. καὶ οἱ κρόταφοι πάλλονται. καὶ τὰ ἄκρα διαψύχονται. καὶ οἱ μὲν πλεῖστοι τῶν ἠνηριστηκότων, οὐ δύνανται κατεσθίειν τὸ δεῖπνον. δειπνήσαντες δὲ βαρύνουσι τὴν κοιλίην, καὶ δυσκοιτέουσι πολὺ μᾶλλον, ἢ εἰ προηριστήκεσαν. ὁκότε γοῦν ταῦτα τοιαῦτα γίνεται τοῖσιν ὑγιαίνουσιν εἵνεκεν ἡμίσεος ἡμέρης διαίτης μεταβολῆς παρὰ τὸ ἔθος, οὔτε προσθεῖναι λυσιτελέειν φαίνεται, οὔτε ἀφελέειν. εἰ τοίνυν οὗτος ὁ παρὰ τὸ ἔθος μονοσιτήσας ὅλην ἡμέρην κενεαγγήσας δειπνήσειεν ὁκόσον εἴθιστο, εἰκὸς αὐτὸν, εἰ τότε ἀνάριστος ἐὼν, ἐπόνεε καὶ ἠῤῥώστει, δειπνήσας δὲ τότε βαρὺς ἦν, πουλὺ μᾶλλον βαρύνεσθαι. εἰ δέ γε ἔτι πλείω χρόνον κενεαγγήσας, ἐξαπίνης μεταδειπνήσειεν, ἔτι μᾶλλον ἂν βαρύνοιτο. τὸν γοῦν παρὰ τὸ ἔθος κενεαγγήσαντα, ξυμφέρει ταύτην τὴν ἡμέρην ἀντισηκῶσαι ὧδε, ἀῤῥιγέως καὶ ἀθαλπέως καὶ ἀταλαιπώρως. ταῦτα γὰρ ἅπαντα βαρέως ἂν ἐνέγκοι. καὶ τὸ δεῖπνον συχνῷ ἔλασσον ποιήσασθαι, ἢ ὅσον εἴθιστο, καὶ μὴ ξηρὸν, ἀλλὰ τοῦ πλαδαρωτέρου

τρόπου

τρόπου. καὶ μετὰ ταῦτα, πιεῖν μὴ ὑδαρὲς, μὴ δ᾽ ἔλασσον, ἢ κατὰ λόγον βρώματος. καὶ τῇ ὑστεραίῃ ὀλίγα ἀριστῆσαι, ὡς ἐκ προσαγωγῆς ἀφίκηται εἰς τὸ ἔθος. αὐτοὶ μέντοι σφῶν αὐτῶν δυσφορώτερον δὴ τὰ τοιαῦτα φέρουσιν οἱ πικρόχολοι τὰ ἄνω, τὴν δὲ ἀσιτίην τὴν παρὰ τὸ ἔθος, οἱ φλεγματίαι τὰ ἄνω δυσφορώτερον φέρουσι τὸ ἐπίπαν, ὥς τε καὶ τὴν μονοσιτίην, τὴν παρὰ τὸ ἔθος, δυσφορώτερον ἂν οὗτοι ἐνέγκοιεν. ἱκανὸν μὲν οὖν καὶ τοῦτο σημεῖον, ὅτι αἱ μέγισται μεταβολαὶ τῶν περὶ τὰς φύσιας ἡμῶν καὶ τὰς ἕξιας συμβαινόντων μάλιστα νοσοποιοῦσιν. οὐδ᾽ ἐν οἷόν τε παρὰ καιρὸν, οὔτε σφοδροτάτας κενεαγγείας ποιέειν. οὔτε ἀκμαζόντων τῶν νουσημάτων, καὶ ἐν φλεγμασίῃ ἐόντων προσφέρειν. οὔτε ἐξαπίνης οἷόν τε ὅλῳ τῷ πρήγματι μεταβάλλειν, οὔτε ἐπὶ τὰ, οὔτε ἐπὶ τά. Πολλὰ δ᾽ ἄν τις ἠδελφισμένα τουτέοισι τῶν ἐς κοιλίην καὶ ἄλλα εἴποι, ὡς εὐφόρως μὲν φέρουσι τὰ βρώματα, ἃ εἰθισμένοι εἰσὶν, ἢν καὶ μὴ ἀγαθὰ ᾖ φύσει. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ποτά. δυσφόρως δὲ φέρουσι τὰ βρώματα ἃ μὴ εἰθισμένοι εἰσὶν, εἰ καὶ καλὰ ᾖ. ὡσαύτως δὴ καὶ ποτά. καὶ ὁκόσα μὲν κρεηφαγίη πολλὴ παρὰ τὸ ἔθος βρωθεῖσα ποιέει. ἢ σκόροδα. ἢ σίλφιον. ἢ ὀπός. ἢ καυλός. ἢ ἄλλα ὁκόσα τοιουτότροπα, μεγάλας δυνάμιας ἔχοντα ἰδίας. ἧσσον ἄν τις θαυμάσειεν, εἰ τὰ τοιαῦτα πόνους ἐμποιέει, τῇσι κοιλίῃσι μᾶλλον τῶν ἄλλων. ἀλλ᾽ εἰ καταμάθοις ὅκως ἂν μᾶζα τε ὄχλον. καὶ ὄγκον. καὶ φῦσαν. καὶ στρόφον. τῇ κοιλίῃ παρέχοι παρὰ τὸ ἔθος βρωθεῖσα, τῷ μὴ μαζοφαγέειν εἰθισμένῳ. ἢ αὖ τίς τε ὁ ἄρτος θερμὸς βρωθείς. οἵην δίψαν παρέχει. καὶ ἐξαπιναίην πληθώρην, διὰ τὸ ξηραντικόν τε καὶ βραδύπορον.

καὶ οἱ ἄγαν καθαροί τε καὶ ξυγκομιστοὶ παρὰ τὸ ἔθος βρωθέντες, οἷα διαφέροντα ἀλλήλων ποιέουσι. καὶ μᾶζά τε ξηρὴ παρὰ τὸ ἔθος, ἢ ὑγρὴ, ἢ γλισχρή. καὶ τὰ ἄλφιτα οἷόν τι ποιέει τὰ ποταίνια, τοῖσι μὴ εἰωθόσι. καὶ τὰ ἑτεροῖα, τοῖσι τὰ ποταίνια εἰωθόσι. καὶ οἰνοποσίη, καὶ ὑδροποσίη παρὰ τὸ ἔθος εἰς θάτερα μεταβληθέντα ἐξαπίνης, καὶ ὑδαρής τε οἶνος καὶ ἄκρητος παρὰ τὸ ἔθος ἐξαπίνης ποθείς. ὁ μὲν γὰρ πλάδον τε ἐν τῇ ἄνω κοιλίῃ ἐμποιήσει, καὶ φῦσαν ἐν τῇ κάτω. ὁ δὲ παλμὸν φλεβῶν καὶ καρηβαρίην καὶ δίψαν.

καὶ λευκός τε καὶ μέλας οἶνος παρὰ τὸ ἔθος μεταβάλλοντι εἰ καὶ ἄμφω οἰνώδεες εἶεν, ὅμως πολλὰ ἂν ἑτεροιώσειαν κατὰ τὸ σῶμα. ὡς δὴ γλυκύν τε καὶ οἰνώδεα οἶνον, ἧσσον ἄν τις φαίη θαυμαστὸν εἶναι, μὴ τωὐτὸ δύνασθαι ἐξαπίνης μεταβληθέντα. τιμωρητέον δὲ τοιόνδε τι μέρος, τῷ ἐναντίῳ λόγῳ, ὅτι ἡ μεταβολὴ τῆς διαίτης, τουτέοισιν ἐγένετο, οὐ μεταβάλλοντος τοῦ σώματος, οὔτε ἐπὶ τὴν ῥώμην, ὥστε προσθέσθαι δεῖν σιτία, οὔτ᾽ ἐπὶ τὴν ἀῤῥωστίην, ὥστε ἀφαιρεθῆναι.

προστεκμαρτέα δὴ καὶ ἰσχὺς, καὶ ὁ τρόπος τοῦ νοσήματος ἑκάστοισι, καὶ τῆς φύσιος τοῦ τε ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἔθεος, καὶ τῆς διαίτης τοῦ κάμνοντος, οὐ μόνον σιτίων, ἀλλὰ καὶ ποτῶν. πολλῷ δὲ ἧσσον ἐπὶ τὴν πρόσθεσιν ἰτέον. ἐπεὶ τήν γε ἀφαίρεσιν ὅλως ἀφελεῖν πολλαχοῦ λυσιτελέει, ὅπου διαρκέειν μέλλει ὁ κάμνων, μέχρις ἂν τῆς νούσου ἡ ἀκμὴ πεπανθῇ. ἐν ὁκοίοισι δὲ τὸ τοιόνδε ποιητέον γεγράψεται. πολλὰ δ᾽ ἄν τις καὶ ἄλλα ἠδελφισμένα τοῖσιν εἰρημένοισι γράφοι, τό γε μὴν κρέσσον μαρτύριον. οὐ γὰρ ἠδελφισμένον ἐστὶ τῷ πρήγματι, περὶ οὗ μοι ὁ πλεῖστος λόγος εἴρηται. ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ πρῆγμα, ἐπικαιρότατόν ἐστι διδακτήριον. οἱ γὰρ ἀρχόμενοι τῶν ὀξέων νουσημάτων, ἔστιν ὅτε οἱ μὲν σιτία ἔφαγον αὐθημερὸν, ἠργμένοι ἤδη. οἱ δὲ, καὶ τῇ ὑστεραίῃ. οἱ δὲ, καὶ ἐῤῥόφεον τὸ προστυχόν. οἱ δὲ, καὶ κυκεῶνα ἐῤῥόφεον. ἅπαντα δὲ ταῦτα, κακίω μέν ἐστιν ἢ εἰ ἑτεροίως τις διαιτηθείη. πολλῷ μέντοι ἐλάσσω βλάβην φέρει, ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἁμαρτηθέντα, ἢ εἴ τις τὰς μὲν πρώτας ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς κενεαγγήσειε τελέως. τεταρταῖος δὲ ὢν, τοιάδε διαιτηθείη, ἢ καὶ πεμπταῖος. ἔτι μέντοι κάκιον, εἰ ταύτας πάσας τὰς ἡμέρας προκενεαγγήσας, ἐν τῇσιν ὕστερον ἡμέρῃσιν, οὕτω διαιτηθείη, πρὶν ἢ πέπειρον γενέσθαι τὴν νοῦσον. οὕτω μὲν γὰρ θάνατον φέρει φανερῶς τοῖσι πλείστοισιν, ἢν μὴ παντάπασί τις εὐήθης ἡ νοῦσος εἴη. αἱ δὲ κατ᾽ ἀρχὰς ἁμαρτάδες, οὐχ ὁμοίως ταύτῃσιν ἀνήκεστοί εἰσιν, ἀλλὰ πολλῷ εὐακεστότεραι. τοῦτο οὖν ἡγεῦμαι μέγιστον διδακτήριον, ὅτι οὐ στερητέαι αἱ πρῶται ἡμέραι τοῦ ῥοφήματος, ἢ τοίου, ἢ τοίου, τοῖσι μέλλουσιν ὀλίγον ὕστερον ῥοφήμασιν, ἢ τοίοις, ἢ τοίοις χρέεσθαι. πυθμένοθεν μὲν οὖν οὐκ ἴσασιν, οὐδ᾽ οἱ τῇσι κριθώδεσι πτισάνῃσι χρεόμενοι, ὅτι αὐτέῃσι κακοῦνται. ὁκόταν ῥοφέειν ἄρξωνται, ἢν προκενεαγγήσωσι, δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἢ καὶ πλείους. οὔτ᾽ αὖ οἱ τῷ χυλῷ χρεόμενοι γινώσκουσιν ὅτι αὐτέοισι βλάπτονται ῥοφέοντες, ὅταν μὴ ὀρθῶς ἄρξωνται τοῦ ῥοφήματος. τότε μὲν φυλάσσουσι καὶ γινώσκουσιν, ὅτι μεγάλην τὴν βλάβην φέρει, ἢν

πρὶν ἢ πέπειρον τὴν νοῦσον γενέσθαι κριθώδεα πτισάνην ῥοφέουσιν οἱ κάμνοντες, εἰθισμένοι χυλῷ χρέεσθαι. πάντα οὖν ταῦτα, μεγάλα μαρτύρια, ὅτι οὐκ ὀρθῶς ἄγουσιν ἐς τὰ διαιτήματα οἱ ἰητροὶ τοὺς κάμνοντας, ἀλλ᾽ ἐν ᾗσί γε νούσοισιν οὐ χρὴ κενεαγγέειν τοὺς μέλλοντας ῥοφήμασι διαιτᾶσθαι, κενεαγγέουσιν, ἐν ᾗσι τε οὐ χρὴ μεταβάλλειν ἐκ κενεαγγείης ἐς ῥοφήματα, ἐν ταύτῃσι μεταβάλλουσι, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἁμαρτάνουσιν. ἐνίοτε δέ, ἐν τοῖσι καιροῖσι μεταβάλλουσιν ἐς τὰ ῥοφήματα ἐκ τῆς κενεαγγείης, ἐν οἷσι πολλάκις ἀρήγει ἐκ τῶν ῥοφημάτων πλησιάζειν τῇ κενεαγγείῃ, ἢν οὕτως τύχῃ παροξυνομένη ἡ νοῦσος. ἐνίοτε δὲ καὶ ὠμὰ ἐπισπῶνται, ἀπό τε κεφαλῆς, καὶ τοῦ περὶ τὸν θώρηκα τόπου χολώδεα. ἀγρυπνίαι τε συνεμπίπτουσιν αὐτέοισι, δι᾽ ἃς οὐ πέσσεται ἡ νοῦσος. περίλυποί τε καὶ πικροὶ γίνονται. καὶ παραφρονέουσι. καὶ μαρμαρυγώδεα σφέων τὰ ὄμματα. καὶ αἱ ἀκοαὶ ἤχου μεσταί. καὶ τὰ ἀκρωτήρια κατεψυγμένα. καὶ οὖρα ἄπεπτα. καὶ πτύσματα λεπτά, καὶ ἁλυκά, καὶ κεχρωσμένα ἀκρήτῳ χρώματι σμικρά. καὶ ἱδρῶτες περὶ τὸν τράχηλον, καὶ διαπορήματα. καὶ πνεῦμα προσπταῖον ἐν τῇ ἄνω φορῇ, πυκνόν, ἢ μέγα λίην. ὀφρύες δεινώσιος μετέχουσαι. λειποψυχώδεα πονηρά. καὶ τῶν ἱματίων ἀπορρίψιες ἀπὸ τοῦ στήθεος. καὶ χεῖρες τρομώδεες. ἐνίοτε δὲ καὶ χεῖλος τὸ κάτω σείεται. ταῦτα δὲ ἐν ἀρχῇσι παραφαινόμενα, παραφροσύνης δηλωτικά εἰσι σφοδρῆς. καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἀποθνήσκουσιν. οἱ δὲ διαφεύγοντες ἢ μετὰ ἀποστήματος, ἢ αἵματος ῥύσιος ἐκ τῆς ῥινός, ἢ πύον παχὺ πτύσαντες διαφεύγουσιν. ἄλλως δὲ οὔ. οὐδὲ γὰρ τῶν τοιουτέων ὁρέω ἐμπείρους τοὺς ἰητρούς, ὡς χρὴ διαγινώσκειν τὰς ἀσθενείας ἐν τῇσι νούσοισιν, αἵ τε διὰ κενεαγγείην ἀπτελοῦται, αἵ τε δι᾽ ἄλλον τινὰ ἐρεθισμόν, αἵ τε διὰ πόνον, καὶ ὑπὸ ὀξύτητος τῆς νούσου. ὁκόσα τε ἡμέων ἡ φύσις καὶ ἡ ἕξις ἑκάστοισιν ἐκτεκνοῖ πάθεα καὶ εἴδεα παντοῖα. καίτοι σωτηρίην ἢ θάνατον φέρει, γινωσκόμενα ἢ ἀγνοούμενα τὰ τοιαῦτα. μεῖζον μὲν γὰρ κακόν ἐστιν, ἢν διὰ τὸν πόνον καὶ τὴν ὀξύτητα τῆς νούσου ἀσθενέοντι, προσφέρῃ τις ποτόν, ἢ ῥόφημα πλεῖον, ἢ σιτίον, οἰόμενος διὰ κενεαγγείην ἀσθενέειν. ἀεικὲς δὲ καὶ διὰ κενεαγγείην ἀσθενέοντα, μὴ γνῶναι καὶ πιέζειν τῇ διαίτῃ. φέρει μὲν γάρ τινα κίνδυνον καὶ αὕτη ἡ ἁμαρτάς. πολλῷ δὲ ἧσσον, τῆς ἑτέρης. καταγελαστοτέρη δὲ πολλῷ αὕτη μᾶλλον ἡ ἁμαρτὰς τῆς ἑτέρης. εἰ γὰρ ἄλλος ἰητρὸς ἢ καὶ ἰδιώτης εἰσελθὼν καὶ γνοὺς τὰ συμβεβηκότα, δοίη καὶ φαγεῖν καὶ πιεῖν, ἃ ὁ ἕτερος ἐκώλυσεν, ἐπιδήλως ἂν δοκοίη ὠφεληκέναι. τὰ δὲ τοιαῦτα μάλιστα καθυβρίζεται τῶν χειρωνακτέων ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. δοκέει γὰρ αὐτέοισιν ὁ ἐσελθὼν ἰητρὸς ἢ ἰδιώτης, ὥσπερ εἰ τεθνεῶτα ἀναστῆσαι. γεγράψεται οὖν καὶ περὶ τουτέου, σημεῖα οἷσι δεῖ ἕκαστα τουτέων διαγινώσκειν. παραπλήσια μέντοι τοῖσι κατὰ τὴν κοιλίην καὶ ταῦτά ἐστι. καὶ γὰρ ἢν ὅλον τὸ σῶμα ἀναπαύσηται πουλὺ παρὰ τὸ ἔθος, οὐκ αὐτίκα ἔρρωται μᾶλλον. ἢν δὲ δὴ καὶ πλέω χρόνον διελλινύσαν ἐξαπίνης ἐς τοὺς πόνους ἔλθῃ, φλαῦρόν τι πρήξειεν ἐπιδήλως. οὕτω δὲ καὶ ἓν ἕκαστον τοῦ σώματος. καὶ γὰρ ἢν οἱ πόδες τοιόνδε τι πρήξειαν, καὶ τὰ ἄλλα ἄρθρα μὴ εἰθισμένα πονέειν, ἢν διὰ χρόνου ἐξαπίνης πρὸς τὸ πονέειν ἔλθῃ. ταῦτα δ᾽ ἂν καὶ οἱ ὀδόντες καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ πάθοιεν, καὶ πᾶν ὁτιοῦν. ἐπεὶ καὶ κοίτη ἡ παρὰ τὸ ἔθος μαλθακή, πόνον ἐμποιέει. καὶ σκληρὴ παρὰ τὸ ἔθος. καὶ ὕπαιθρος εὐνὴ παρὰ τὸ ἔθος, σκληρύνει τὸ σῶμα. ἀτὰρ καὶ τὰ τῶν τοιῶνδε πάντων, ἀρκέει παραδείγματα γράψαι. εἰ γάρ τις ἕλκος λαβὼν ἐν κνήμῃ, μήτε λίην ἐπίκαιρον, μήτε λίην εὔηθες ὄν, καὶ μήτε ἄγαν δυσελκὴς ὤν, μήτε ἄγαν εὐελκής, αὐτίκα ἀρξάμενος ἐκ πρώτης κατακείμενος ἰητρεύοιτο, καὶ μηδαμῇ μετεωρίζοι τὸ σκέλος, ἀφλέγμαντος μὲν ἂν εἴη μᾶλλον καὶ ὑγιὴς πολλῷ θᾶσσον οὕτω γένοιτο, ἢ εἰ πλανώμενος ἰητρεύοιτο. εἰ μέντοι πεμπταῖος, ἢ ἑκταῖος, ἢ καὶ ἔτι ἀνωτέρω ἀναστάς, ἐθέλοι προβαίνειν μᾶλλον ἂν πονέοι τότε, ἢ εἰ αὐτίκα ἐξ ἀρχῆς πλανώμενος ἰητρεύοιτο. εἰ δὲ καὶ πολλὰ ταλαιπωρήσειεν ἐξαπίνης, πολλῷ ἂν μᾶλλον πονέσειεν, ἢ ἐκείνως ἰητρευόμενος ταῦτα ταλαιπωρήσειεν ἐν ταύτῃσι τῇσιν ἡμέρῃσι. διὰ τέλεος οὖν μαρτυρεῖ ταῦτα πάντα ἀλλήλοισιν, ὅτι πάντα ἐξαπίνης μέζω πολλῷ τοῦ μετρίου μεταβαλλόμενα ἐπὶ τὰ καὶ ἐπὶ τὰ βλάπτει. πολλαπλασίη μὲν οὖν κατὰ τὴν κοιλίην ἡ βλάβη ἐστίν, ἢν ἐκ πολλῆς κενεαγγείης, ἐξαπίνης πλέον τοῦ μετρίου προσαίρηται. ἀτὰρ καὶ κατὰ τὸ ἄλλο σῶμα ἢν ἐκ πολλῆς ἡσυχίης ἐξαίφνης ἐς πλείω πόνον ἔλθοι, πουλὺ πλείω βλαβείη, ἢ εἰ ἐκ πολλῆς ἐδωδῆς ἐς κενεαγγείην μεταβάλλοι. δεῖ μέντοι καὶ τὸ σῶμα τουτέοισιν ἐλλιννύειν. καὶ ἢν ἐκ πολλῆς ταλαιπωρίης ἐξαπίνης ἐς σχολήν τε καὶ ῥᾳθυμίην ἐμπέσῃ, δεῖ δὲ καὶ τουτέοισι τὴν κοιλίην ἐλ-

λιπτύειν πλῆθος βρώμης. ἢν δὲ μὴ, πόνον ἐν τῷ σώματι ἐμποιήσει, καὶ βάρος ὅλου τοῦ σώματος. ὁ δὴ ὦν πλεῖστος μοι λόγος γέγονε, περὶ τῆς μεταβολῆς τῆς ἐπὶ τῆς διαίτης, καὶ ἐπὶ τὰ καὶ ἐπὶ τά. δεῖ πάντα μὲν οὖν, ἐπίστασθαι ταῦτα εἰδέναι. ἀτὰρ καὶ περὶ οὗ ὁ λόγος ἦν. ὅτι καὶ ἐν τῇσιν ὀξείῃσι νούσοισιν ἐς τὰ ῥοφήματα μεταβάλλουσιν ἐκ τῆς κενεαγγείης. μεταβλητέον γὰρ ὡς ἐγὼ κελεύω ἤδη. ἔπειτα οὐ χρηστέον ῥοφήμασι, πρὶν ἢ νοῦσος πεπανθῇ, ἢ ἄλλο τι σημεῖον φανῇ, ἢ κατ' ἔντερον κενεαγγικὸν, ἢ ἐρεθιστικὸν, ἢ περὶ τὰ ὑποχόνδρια, ὁκοῖα γεγράψεται σημεῖα. ἀγρυπνίη ἰσχυρὴ, πόματα καὶ σιτία ὠμὰ καὶ ἀπεπτότερα ποιέει. καὶ ἡ ἐπὶ τὰ ἕτερα αὖ μεταβολὴ, διαλύει σῶμα, καὶ ἑφθότητα καὶ καρηβαρίην ἐμποιέει.

Γλυκὺν δὲ οἶνον, καὶ οἰνώδεα, καὶ λευκὸν, καὶ μέλανα, καὶ μελίκρητον, καὶ ὕδωρ, καὶ ὀξύμελι, τοῖσι δὲ σημαινομένοισι χρὴ διορίζειν ἐν τῇσιν ὀξείῃσι νούσοισιν. ὁ μὲν γλυκὺς, ἧσσόν ἐστι καρηβαρικώτερος τοῦ οἰνώδεος. καὶ ἧσσον φρενῶν ἅπτεται. καὶ διαχωρητικώτερος δή τι τοῦ ἑτέρου κατ' ἔντερον. μεγαλόσπλαγχνος δὲ σπληνὸς, καὶ ἥπατος. οὐκ ἐπιτήδειος οὖν οὐδὲ τοῖσι πικροχόλοισι. καὶ
ἢ
γὰρ οὖν διψώδης τοῖσί γε τοιουτέοισιν ἐστίν. ἀτὰρ καὶ φυσώδης ἐντέρου τοῦ ἄνω. οὐ μὴν πολέμιος γε αὐτῷ ἐντέρῳ τῷ κάτω, ὡς ἐπὶ λόγον τῆς φύσης. καίτοι γε οὐ πάνυ πορίμη ἐστὶν, ἡ ἀπὸ τοῦ γλυκέος οἴνου φῦσα, ἀλλ' ἐγχρονίζει περὶ ὑποχόνδρια. καὶ γὰρ οὖν ἧσσον οὗτος διουρητικὸς γίνεται τὸ ἐπίπαν τοῦ οἰνώδεος λευκοῦ. πτυάλου δὲ μᾶλλον ἀναγωγός ἐστι τοῦ ἑτέρου ὁ γλυκύς. καὶ οἷσι μὲν διψώδης ἐστὶ πινόμενος, ἧσσον ἂν τούτοισιν ἀνάγοι, ἢ ὁ ἕτερος οἶνος. οἷσι δὲ μὴ διψώδης, μᾶλλον ἀνάγει ἂν τοῦ ἑτέρου. ὁ δὲ λευκὸς οἰνώδης οἶνος, ἐπῄνηται μὲν καὶ ἔψεκται, τὰ πλεῖστα καὶ τὰ μέγιστα ἤδη ἐν τῇ τοῦ γλυκέος οἴνου διηγήσει. ἐς δὲ κύστιν μᾶλλον πόριμος ἐὼν τοῦ ἑτέρου, καὶ διουρητικὸς καὶ καταρρηκτικὸς, αἰεὶ πολλὰ προσωφελέει ἂν ἐν ταύτῃσι τῇσι νούσοισι. καὶ γὰρ εἰ πρὸς ἄλλα ἀνεπιτηδειότερος τοῦ ἑτέρου πέφυκεν, ἀλλ' ὅμως ἡ περὶ κύστιν κάθαρσις ὑπ' αὐτοῦ γινομένη, ῥύεται ἢν προτρέπηται, ὁκοῖον δεῖ. καλὰ δὲ ταῦτα τεκμήριά
λία
ἐστι, τῆς περὶ οἴνου ὠφελίης καὶ βλάβης, ὁκόσα ἀκαταμάθητα ἦν, τοῖσιν ἐμεῦ γεραιτέροισι. κιῤῥῷ δὲ οἴνῳ καὶ μέλανι αὐστηρῷ ἐν ταύτῃσι τῇσι νούσοισιν, ἐς τάδε ἂν χρήσαιο, εἰ καρηβαρίη μὲν μὴ ἐνείη, μηδὲ φρενῶν ἅψις, μηδὲ τὸ πτύελον κωλύοιτο τῆς ἀνόδου, μηδὲ τὸ οὖρον ἴσχοιτο. τὰ διαχωρήματα δὲ πλαδαρώτερα καὶ ξυσματωδέστερα εἴη. ἐν δὴ τοῖσι τοιουτέοισι πρέποι ἂν μάλιστα μεταβάλλειν ἐκ τοῦ λευκοῦ. καὶ ὁκόσα τουτέοισιν ἐμφερέα. προξυνιέναι δὲ δεῖ, ὅτι τὰ μὲν ἄνω πάντα καὶ τὰ περὶ κύστιν, ἧσσον βλάψει, ἢν ὑδαρέστερος ᾖ. τὰ δὲ κατ' ἔντερον, καὶ μᾶλλον ὀνήσει, ἢν ἀκρατέστερος ᾖ.

Μελίκρητον δὲ πινόμενον διὰ πάσης τῆς νούσου ἐν τῇσιν ὀξείῃσι νούσοισι, τὸ ἐπίπαν μὲν τοῖσι πικροχόλοισι καὶ μεγαλοσπλάγχνοισιν, ἧσσον ἐπιτήδειον, ἢ τοῖσιν οὐ τοιούτοισιν ἐστίν. διψῶδές γε μὴν, ἧσσον τοῦ γλυκέος οἴνου. πνεύμονός τε γὰρ, μαλθακτικόν ἐστι, καὶ πτυέλου ἀναγωγὸν μετρίως, καὶ βηχὸς παρηγορικόν. ἔχει γάρ σμηγματῶδές τι, ὃ μᾶλλον τοῦ μετρίου καταγλισχραίνει τὸ πτύελον. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὸν μελίκρητον ἱκανῶς, ἢν μή τι τῶν ἀπὸ σπλάγχνων κωλύῃ. καὶ διαχωρητικὸν δὲ, κάτω χολωδέων. ἔστι μὲν ὅτε καλῶν. ἔστι δ' ὅτε κατακορεστέρων μᾶλλον τοῦ καιροῦ, καὶ ἀφρωδεστέρων. μᾶλλον δὲ τὸ τοιοῦτο τοῖσι χολώδεσί τε καὶ μεγαλοσπλάγχνοισι γίνεται. πτυάλου μὲν οὖν ἀναγωγὴν, καὶ πνεύμονος μάλθαξιν, τὸ ὑδαρέστερον μελίκρητον ποιέει μᾶλλον. τὰ μέντοι ἀφρώδεα διαχωρήματα καὶ μᾶλλον τοῦ καιροῦ κατακορέως χολώδεα, καὶ μᾶλλον θερμὰ, τὸ ἄκρητον μᾶλλον τοῦ ὑδαρέος ἄγει. τὸ δὲ τοιόνδε διαχώρημα, ἔχει μὲν καὶ ἄλλα σίνεα μεγάλα. οὔτε γὰρ ἐξ ὑποχονδρίων καῦμα σβεννύει, ἀλλ' ὁρμᾷ. δυσφορίην τε καὶ ῥιπτασμὸν τῶν μελέων ποιέει. ἑλκώδεά τε ἐστὶ καὶ ἐντέρων καὶ ἕδρης. ἀλεξιτήρια δὲ τούτων, γεγράψεται. ἄνευ μὲν οὖν ῥοφημάτων μελικρήτῳ χρεώμενος ἀντ' ἄλλου ποτοῦ ἐν ταύτῃσι τῇσι νούσοισι, πολλὰ ἂν εὐτυχοίης, καὶ οὐκ ἂν πολλὰ ἀτυχοίης. οἷσι δὲ δοτέον, καὶ οἷσι μὴ δοτέον, τὰ μέγιστα εἴρηται, καὶ δι' ἃ οὐ δοτέον. κατέγνωσται δὲ μελίκρητον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὡς καταγυιοῖ τοὺς πίνοντας, καὶ διὰ τοῦτο ταχυθάνατον εἶναι νενόμισται. ἐκλήθη δὲ τοῦτο, διὰ τοὺς ἀποκαρτερέοντας. ἔνιοι γὰρ μελικρήτῳ μούνῳ χρέονται ποτῷ, ὡς τοιοῦδε δῆθεν ἐόντος. τὸ δὲ, οὐ παντάπασιν ὧδε ἔχει. ἀλλ' ὕδατος μὲν πολλῷ ἰσχυρότερόν ἐστι πινόμενον μοῦνον, ἢν μὴ ἐκταράσσῃ τὴν κοιλίην. ἀτὰρ καὶ οἴνου λευκοῦ, καὶ λεπτοῦ, καὶ ὀλιγοφόρου, καὶ ἀνόσμου, ἡ μὲν, ἰσχυρότερον, ἡ δὲ, ἀσθενέστερον. μέγα μὴν διαφέρει καὶ οἴνου καὶ μέλιτος ἀκρητότητες ἐς ἰσχὺν ἀμφοῖν. ὅμως πίνων εἰ καὶ διπλάσιον μέτρον οἴνου

οἴνου ἢ ἀκρήτου πίνοι τις, ἢ ὁκόσον μέλι ἐκλείχοι, πολλῷ ἂν διαπίνοι ἰσχυρότερος ἂν ὑπὸ τοῦ μέλιτος μοῦνον, εἰ μὴ ταράσσοι τὴν κοιλίην. πολλαπλάσιον γὰρ καὶ τὸ κόπριον διεξίοι ἂν αὐτῷ. εἰ μέντοι ῥοφήματι χρέοιτο πτισάνης, ἐπιπίνοι δὲ μελίκρητον ἄγαν, πλησμονώδης ἂν εἴη καὶ φυσώδης, καὶ τοῖσι κατὰ τὰ ὑποχόνδρια σπλάγχνοισιν ἀξύμφορον. προπινόμενον μὲν τοῦ ῥοφήματος μελίκρητον, οὐ βλάπτει ὥσπερ μεταπινόμενον, ἀλλά τι καὶ ὠφελέει. ἑφθὸν δὲ μελίκρητον ἐσιδεῖν μὲν πολλὸν κάλλιον τοῦ ὠμοῦ. λαμπρόν τε γὰρ καὶ λεπτὸν, καὶ λευκὸν, καὶ διαφανὲς γίνεται. ἀρετὴν δὲ ἥν τινα αὐτέῳ προσθείω διαφέρουσάν τι τοῦ ὠμοῦ, οὐκ ἔχω. οὔτε γὰρ ἥδιόν ἐστι τοῦ ὠμοῦ, ἤν τυγχάνῃ γε τὸ μέλι καλὸν ἐόν. ἀσθενέστερον μέντοι γε τοῦ ὠμοῦ, καὶ ἀκοπρωδέστερόν ἐστιν. ὧν οὐδ' ἑτέρου εἰς τιμωρίην προσδέεται μελίκρητον. ἄγχιστα δὲ χρηστέον αὐτῷ τοιῷδε ἐόντι, εἰ τὸ μέλι τυγχάνοι πονηρὸν ἐὸν, καὶ ἀκάθαρτον, καὶ μέλαν, καὶ μὴ εὐῶδες. ἀφέλοιτο γὰρ ἂν ἡ ἕψησις τῆς κακότητος αὐτέου τὰ πλέονα τοῦ αἴσχεος. αὐτοῦ

Τὸ δὲ ὀξύμελι καλεόμενον ποτὸν, πολλαχοῦ μὲν εὔχρηστον ἐν ταύτῃσι τῇσι νούσοισιν εὑρήσεις ἐόν. καὶ γὰρ πτυάλου ἀναγωγόν ἐστι, καὶ εὔπνοον. καιροὺς μέντοι τοιούσδε ἔχει. τὸ μὲν γὰρ κάρτα ὀξὺ, οὐδὲν ἂν μεῖζον ποιήσειε πρὸς τὰ πτύελα τὰ μὴ ῥηιδίως ἀνιόντα. εἰ γὰρ ἀνάγοι μὲν τὰ ἐγκεχρονισμένα, καὶ ὄλισθον ἐμποιήσειε, καὶ ὥσπερ διαπτερώσειε τὸν βρόγχον, παρηγορήσειεν ἂν τὸν πλεύμονα. μαλθακτικὸν γὰρ αὐτέου. καὶ εἰ μὲν ταῦτα συγκυρήσειε, μεγάλην ἂν ὠφελείην ποιήσειεν. ἔστι δ' ὅτε τὸ κάρτα ὀξὺ οὐκ ἐκράτησε τῆς ἀναγωγῆς τοῦ πτυέλου, ἀλλὰ προσεγλίσχρηνέ τε καὶ ἔβλαψε. μάλιστα δὲ τοῦτο πάσχουσιν, οἵπερ καὶ ἄλλως ὀλέθριοί εἰσι, καὶ ἀδυνατέουσι βήσσειν τε καὶ ἀποχρέμπτεσθαι τὰ ἐνεχόμενα. ἐς μὲν οὖν τόδε προσεκμαίρεσθαι χρὴ τὴν ῥώμην τοῦ κάμνοντος, κἢν ἐλπίδα ἔχῃ, διδόναι. διδόναι δὲ ἢν διδῷς, ἀκροχλίαρον, καὶ κατ' ὀλίγον τὸ τοιόνδε, καὶ μὴ λάβρως. τὸ μέντοι ὀλίγον ἐπόξυ, ὑγραίνει μὲν τὸ στόμα καὶ φάρυγγα. ἀναγωγὸν δὲ πτυέλου ἐστὶ καὶ ἄδιψον. ὑποχονδρίῳ δὲ καὶ σπλάγχνοισι τοῖσι ταύτῃ εὐμενές. καὶ γὰρ τὰς ἀπὸ μέλιτος βλάβας ταύτας κωλύει. τὸ γὰρ χολῶδες ἐν μέλιτι κολάζεται. ἔστι δὲ καὶ φυσέων καταρρηκτικὸν, καὶ ἐς οὔρησιν προτρεπτικόν. ἐντέρου μέντοι τοῦ κάτω μέρεος πλαδαρώτερον, καὶ ξύσματα ἐμποιέει. ἔστι δ' ὅτε καὶ φλαῦρον τοῦτο ἐν τῇσιν ὀξέσι νούσοισι γίνεται, μάλιστα μὲν ὅτι φύσας κωλύει περαιοῦσθαι, ἀλλὰ παλινδρομέειν ποιέει. ἔτι δὲ καὶ ἄλλως γυιοῖ, καὶ τὰ ἀκρωτήρια ψύχει. ταύτην καὶ οἶδα μούνην δι' ὀξυμέλιτος γινομένην βλάβην, ἥτις καὶ ἀξίη γραφῆς. ὀλίγον δὲ τὸ τοιόνδε ποτὸν, νυκτὸς μὲν καὶ νήστει πρὸ ῥοφήματος ἐπιτήδειον προπίνεσθαι. ἀτὰρ καὶ ὁκόταν πολὺ μετὰ τὸ ῥόφημα ᾖ, οὐδὲν κωλύει πίνειν. τοῖσι δὲ ποτῷ μόνῳ διαιτωμένοισιν ἄνευ ῥοφημάτων, διὰ τόδε οὐκ ἐπιτήδειόν ἐστιν αἰεὶ καὶ διὰ παντὸς χρέεσθαι τούτῳ, μάλιστα μὲν διὰ ξύσιν καὶ τρηχυσμὸν τοῦ ἐντέρου. ἀκόπρῳ γὰρ ἐόντι, μᾶλλον ἐμποιέει ἂν, κενεαγγείης παρεούσης. ἔπειτα δὲ καὶ τὸ μελίκρητον τῆς ἰσχύος ἀφαιρέοιτο ἄν. ἢν μέντοι ἀρήγειν φαίνηται πρὸς τὴν ξύμπασαν νοῦσον, πολλῷ ποτῷ τούτῳ χρέεσθαι, ὀλίγον χρὴ τὸ ὄξος παραχέειν, ὅσον μοῦνον γινώσκεσθαι. οὕτω γὰρ καὶ ἃ φιλέει βλάπτειν, ἥκιστα ἂν βλάπτοι, καὶ ἃ δεῖ προσωφελέειν, προσωφελοίη ἄν. ἐν κεφαλαίῳ δὲ εἰρῆσθαι, αἱ ἀπὸ ὄξεος ὀξύτητες πικροχόλοισι μᾶλλον ἢ μελαγχολικοῖσι ξυμφέρουσι. τὰ μὲν γὰρ πικρὰ διαλύεται, καὶ ἐκφλεγματοῦται, μετεωριζόμενα ὑπ' αὐτέου. τὰ δὲ μέλανα ζυμοῦται, καὶ μετεωρίζεται, καὶ πολλαπλασιοῦται. ἀναγωγὸν γὰρ μελάνων ὄξος. γυναιξὶ δὲ τὸ ἐπίπαν, πολεμιώτερον ἢ ἀνδράσιν ὄξος. ὑστεραλγὲς γάρ ἐστι. τρηχυσμοὶ

Ὕδατι δὲ ποτῷ ἐν τῇσιν ὀξέσι νούσοισιν ἄλλο μὲν οὐδὲν ἔχω ἔργον ὅ τι προσθῶ. οὔτε γὰρ βηχὸς παρηγορικόν ἐστιν ἐν τοῖσι περιπλευμονικοῖσιν, οὔτε πτυέλου ἀναγωγὸν, ἀλλ' ἧσσον τῶν ἄλλων, εἴ τις διὰ παντὸς ὕδατι ποτῷ χρέοιτο. μεσηγὺ μέντοι ὀξυμέλιτος καὶ μελικρήτου ὕδωρ ἐπιρροφεόμενον ὀλίγον, πτυέλου ἀναγωγόν ἐστι, διὰ τὴν μεταβολὴν τῆς ποιότητος τῶν ποτῶν. πλημμυρίδα γάρ τινα ἐμποιέει. ἄλλως δὲ οὐδὲ δίψαν παύει, ἀλλ' ἐπιπικραίνει. χολῶδες γὰρ φύσει χολώδεϊ, καὶ ὑποχονδρίῳ κακόν. καὶ κάκιστον ἑωυτοῦ, καὶ χολωδέστατον, καὶ φιλαδυναμώτατον, ὅταν ἐς κενεότητα ἐσέλθῃ. καὶ σπληνὸς δὲ αὐξητικὸν, καὶ ἥπατός ἐστιν, ὁκόταν πεπυρωμένον ᾖ. καὶ ἐγκλυδαστικόν τε καὶ ἐπιπολαστικόν. βραδύπορόν τε γάρ ἐστι, διὰ τὸ ὑπόψυχρον καὶ ἄπεπτον εἶναι, καὶ οὔτε διαχωρητικὸν, οὔτε διουρητικόν. προσβλάπτει δέ τι καὶ διὰ τόδε, ὅτι ἄκοπρόν ἐστι φύσει. ἢν δὲ δὴ καὶ ποδῶν ψυχρῶν ποτε ἐόντων ποθῇ, πάντα ταῦτα πολλαπλασίως βλάπτει, ἐς ὅ τι ἂν αὐτέων ὁρμήσῃ. ὑποπτεύσαντι μέντοι ἐν ταύτῃσι τῇσι νούσοισιν ἢ καρ-

Aqua si a ieiuno bibatur,

ῥυβαρείην ἰσχυρὴν, ἢ φρενῶν ἄψιν, παντάπασιν οἴνου ἀφεκτέον. ὕδατι δὲ ἐν τοῖσι τοιούτοισι χρηστέον, ἢ ὑδαρέα καὶ λευκὸν παντελῶς δοτέον οἶνον, καὶ ἄοσμον παντάπασι, καὶ μετὰ τὴν πόσιν αὐτοῦ, ὕδωρ μεταποτέον ὀλίγον. οὕτω γὰρ ἂν ἧσσον τὸ ἀπὸ τοῦ οἴνου μένος ἅπτοιτο τῆς κεφαλῆς καὶ γνώμης. ἐν οἷσι δὲ μάλιστα αὐτῷ, ὕδατι ποτῷ χρηστέον. καὶ ὁκότε πολλῷ κάρτα. καὶ ὅκου μετρίῳ. καὶ ὅκου ψυχρῷ. καὶ ὅκου θερμῷ, τὰ μέν που, πρόσθεν εἴρηται. τὰ δὲ, ἐν αὐτέοισι τοῖσι καιροῖσι, ῥηθήσεται. περὶ δὲ τῶν ἄλλων ποτῶν, οἷον τὸ κρίθινον. καὶ τὰ ἀπὸ χλοιῆς ποιεύμενα. καὶ τὰ ἀπὸ σταφίδος, καὶ στεμφύλων, καὶ πυρῶν, καὶ κνήκου, καὶ μύρτων, καὶ ῥοιῆς, καὶ τῶν ἄλλων, ὅτε οὖν ἂν τινὸς αὐτέων καιρὸς ᾖ χρέεσθαι, γεγράψεται παρ' αὐτῷ τῷ νουσήματι, ὅκωσπερ καὶ τἆλλα τῶν συνθέτων φαρμάκων. Λουτρὸν δὲ συχνοῖσι τῶν νουσημάτων ἀρήγοι ἂν χρεομένοισιν, ἐς τὰ μὲν ξυνεχέως, ἐς τὰ δ' οὔ. ἔστι δὲ ὅτε ἧσσον χρηστέον, διὰ τὴν ἀπαρασκευασίην τῶν ἀνθρώπων. ἐν ὀλίγοισι γὰρ οἰκίῃσι παρεσκεύασται τὰ ἄρμενα, καὶ οἱ θεραπεύοντες ὡς δεῖ. εἰ δὲ μὴ παγκάλως λούοιτο, βλάπτοιτ' ἂν οὐ σμικρά. καὶ γὰρ σκέπης ἀκάπνου δεῖ. καὶ ὕδατος δαψιλέος. καὶ τοῦ λουτροῦ συχνοῦ, καὶ μὴ λίην λάβρου, ἤν γε μὴ οὕτω δέοι. καὶ μᾶλλον μὲν μὴ σμήχεσθαι. ἢν δὲ σμήχηται, θερμῷ χρέεσθαι αὐτέῳ, καὶ πολλαπλασίῳ, ἢ ὡς νομίζεται, σμήγματι. καὶ προσκαταχεῖσθαι μὴ ὀλίγῳ. καὶ ταχέως μετακαταχεῖσθαι. δεῖ δὲ καὶ τῆς ὁδοῦ βραχείης ἐς τὴν πύελον. καὶ ἐς εὐέμβατον, καὶ ἐς εὐέκβατον. εἶναι δὲ καὶ τὸν λουόμενον κόσμιον, καὶ σιγηλόν. καὶ μηδὲν αὐτὸν προσεργάζεσθαι. ἀλλ' ἄλλους καὶ καταχέειν, καὶ σμήχειν. καὶ μετακέρασμα πολλὸν ἡτοιμάσθαι. καὶ τὰς ἐπαντλήσιας ταχείας ποιέεσθαι. καὶ σπόγγοισι χρέεσθαι ἀντὶ στλεγγίδος. καὶ μὴ ἄγαν ξηρὸν χρίεσθαι τὸ σῶμα. κεφαλὴν μέντοι ἀνεξηράνθαι χρὴ ὡς οἷόν τε μάλιστα, ὑπὸ σπόγγου ἐκμασσομένην. καὶ μὴ διαψύχεσθαι τὰ ἄκρεα, μήτε τὴν κεφαλὴν, μήτε τὸ ἄλλο σῶμα. καὶ μήτε νεορρόφητον, μήτε νεόποτον λούεσθαι. μὴ δὲ ῥοφέειν. μὴ δὲ πίνειν ταχὺ μετὰ τὸ λουτρόν. μέγα μέντοι μέρος χρὴ νέμειν τῷ κάμνοντι, ἢν ὑγιαίνων ᾖ φιλόλουτρος ἄγαν, καὶ εἰθισμένος λούεσθαι. καὶ γὰρ ποθέουσι μᾶλλον οἱ τοιοίδε, καὶ ὠφελέονται λουσάμενοι, καὶ βλάπτονται μὴ λουσάμενοι. ἁρμόζει δὲ ἐν περιπλευμονίῃσι μᾶλλον, ἢ ἐν καύσοισι τὸ ἐπίπαν. καὶ γὰρ ὀδύνης τῆς κατὰ τὸ πλευρὸν, καὶ στήθεα, καὶ μετάφρενον, παρηγορικόν ἐστι τὸ λουτρόν. καὶ πτυέλου πεπαντικὸν, καὶ ἀναγωγόν. καὶ εὔπνοον, καὶ ἄκοπον. μαλθακτικὸν γὰρ καὶ ἄρθρων, καὶ τοῦ ἐπιπολαίου δέρματος. καὶ οὐρητικὸν δέ. καὶ καρηβαρείην λύει. καὶ ῥῖνας ὑγραίνει. ἀγαθὰ μὲν οὖν λουτρῷ τοσαῦτα πάρεστιν, ὧν πάντων δεῖ. ἢν μέντοι τῆς παρασκευῆς ἐνδέῃ τις ἢ ἑνὸς ἢ πλειόνων, κίνδυνος μὴ λυσιτελεῖν τὸ λουτρόν, ἀλλὰ μᾶλλον βλάπτειν. ἓν γὰρ ἕκαστον αὐτέων, μεγάλην φέρει τὴν βλάβην, μὴ παρασκευασθὲν ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν, ὡς δεῖ. ἥκιστα δὲ λούειν καιρὸς, οἷσιν ἡ κοιλίη ὑγροτέρη τοῦ καιροῦ ἐν τῇσι νούσοισιν. ἀτὰρ οὐδὲ οἷσιν ἕστηκε μᾶλλον τοῦ καιροῦ, καὶ μὴ προλέλυται. ἀλλ' οὐδὲ τοὺς γεγυιωμένους χρὴ λούειν οὐδὲ δὴ τοὺς ἀσώδεας, ἢ ἐμετικούς. οὐδὲ τοὺς ἐπανερευγομένους χολῶδες. οὐδὲ τοὺς ἐκ ῥινῶν αἱμορραγέοντας, εἰ μὴ ἔλασσον τοῦ καιροῦ ῥέοι. τοὺς δὲ καιροὺς οἶδας. ἢν δὲ ἔλασσον τοῦ καιροῦ ῥέοι, λούειν. ἤν τε ὅλον τὸ σῶμα πρὸς τὰ ἄλλα ἀρήγῃ, ἤν τε τὴν κεφαλὴν μοῦνον. ἢν οὖν αἱ παρασκευαὶ ἔωσιν ἐπιτήδειοι, καὶ ὁ κάμνων μέλλῃ εὖ δέξασθαι τὸ λουτρὸν, λούειν χρὴ ἑκάστης ἡμέρης. τοὺς δὲ φιλολουτρέοντας καὶ δὶς τῆς ἡμέρης εἰ λούοις, οὐδὲν ἁμαρτήσεις. χρέεσθαι δὲ λουτροῖσι, τοῖσιν ὅλῃσι πτισάνῃσι χρεομένοισι, παρὰ πολὺ μᾶλλον ἐνδέχεται, ἢ τοῖσι χυλῷ μοῦνον χρεομένοισι. ἐνδέχεται δὲ καὶ τούτοισιν ἐνίοτε. ἥκιστα δὲ καὶ τοῖσι ποτῷ μοῦνον χρεομένοισιν. ἔστι δὲ καὶ οἷσι τούτων ἐνδέχεται. τεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ τοῖσι προγεγραμμένοισιν οὕς τε μέλλει λουτρὸν ὠφελέειν, ἐν ἑκάστοισι τῶν τρόπων τῆς διαίτης, οὕς τε μή. οἷσι μὲν γὰρ προσδέεταί τινος κάρτα τούτων, ὁκόσα λουτρὸν ἀγαθὰ ποιέει, λούειν, καὶ ὅσα ἂν λουτρῷ ὠφελέηται. οἷσι δὲ τούτων μηδενὸς προσδεῖ καὶ πρόσεστιν αὐτέοισι τῶν σημείων, ἐφ' οἷσι λούεσθαι ξυμφέρει, οὐ δεῖ λούειν.

μούνῳ
μούνῳ
λ. οὐ

Τῶν ἑπομένων, τινὰ μὲν, ὡς Γαληνός φησι γνήσια Ἱπποκράτους ἐστὶ, καὶ τὴν λέξιν ἄμεμπτον ἔχει μετὰ τῆς διανοίας. τινὰ δὲ, αὐτοῦ οὐκ ἄξια, ὡς ὑπονοοῦσι παρεγγεγράφθαι τοῖς γνησίοις.

Καῦσος δὲ γίνεται, ὁκόταν ἀναξηρανθέντα τὰ φλέβια ἐν θερινῇ ὥρῃ, ἐπισπάσηται δριμέας καὶ χολώδεας ἰχῶρας ἐς ἑωυτά. καὶ πυρετὸς πολὺς ἴσχει. τό, τε σῶμα ὡς ὑπὸ ὀστεοκόπου ἐχόμενον, κοπιᾷ καὶ ἀλγέει. γίνεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ, καὶ ἐκ πορείης μακρῆς, καὶ δίψεος μακροῦ, ὁκόταν ἀναξηρανθέντα τὰ φλέβια, δριμέα καὶ θερμὰ ῥεύματα ἐπισπάσηται. γίνεται δὲ ἡ γλῶσσα

λ. πρὸς ἑωυτὴν

τρηχεῖ

τρηχέη, καὶ ξηρὴ, καὶ μέλαινα κάρτα. καὶ τὰ περὶ τὴν νηδὺν δακνόμενος ἀλγέει. τά τε ὑποχωρήματα ἔξυγρα καὶ ὠχρὰ γίνεται. καὶ δίψαι σφοδραὶ ἔχουσι. καὶ ἀγρυπνίη. ἐνίοτε δὲ καὶ παραλλάξιες φρενῶν. τοῦτον δὲ δίδου πίνειν, ὕδωρ τε καὶ μελίκρητον ἑφθὸν, ὑδαρὲς, ὁκόσον ἐθέλει. κἢν πικρὸν τὸ στόμα γίνηται, ἐμέειν ξυμφέρει. καὶ τὴν κοιλίην ὑποκλύσαι. ἢν δὲ μὴ πρὸς ταῦτα λύηται, γάλα ὄνου ἑψήσας, κάθαιρε. ἁλμυρὸν δὲ μηδὲν μηδὲ δριμὺ προσφέρειν. οὐ γὰρ ὑποίσει. ῥοφήματα δὲ, ἕως ἂν ἔξω τῶν κρισίμων γένηται, μὴ δίδου. κἢν αἷμα ἐκ τῶν ῥινῶν ῥυῇ, λύεται τὸ πάθος. κἢν ἱδρῶτες ἐπιγένωνται κριτικοὶ γίνονται μετ' οὔρων λευκῶν καὶ παχέων, καὶ λείων ὑφισταμένων. κἢν ἀπόστημά που γένηται. ἢν δ' ἄνευ τούτων λυθῇ, ὑποστροφὴ πάλιν ἔσται τοῦ ἀῤῥωστίης, ἢ ἰσχίων, ἢ σκελέων ἄλγημα ξυμβήσεται. καὶ πτύσεται παχέα, ἢν μέλλῃ ὑγιὴς ἔσεσθαι. Καῦσος γένος ἄλλο. Ἡ κοιλίη ὑπάγουσα, δίψος δὲ μέγα. γλῶσσα τρηχέη ξηρὴ, ἁλυκώδης. οὔρων ἀπόληψις. ἀγρυπνίη. ἀκρωτήρια ἐψυγμένα. τῷ τοιούτῳ ἢν μὴ αἷμα ἐκ ῥινῶν ῥυῇ, ἢ ἀπόστημα περὶ τὸν τράχηλον γένηται, ἢ σκελέων ἄλγημα, καὶ πτύσματα παχέα πτύσῃ. ταῦτα δὲ ξυστάσιος τῆς κοιλίης γίνεται, ἢ ἰσχίου ὀδύνη, ἢ αἰδοίου πελίωμα, οὐ κρίνεται. καὶ ὄρχις ἐνταθεὶς, κρίσιμον. ῥοφήματα ἐπισπαστικὰ δίδου. τὰ δ' ὀξέα πάθεα, φλεβοτομήσεις, ἢν ἰσχυρὸν φαίνηται τὸ νόσημα, καὶ οἱ ἔχοντες ἀκμάζωσι τῇ ἡλικίῃ, καὶ ῥώμη παρῇ αὐτέοισιν. ἢν μὲν οὖν συνάγχη ᾖ, καὶ ἐκλεικτοῖσιν ἀνακάθαιρε, εἴτ' ἄλλό τι τῶν πλευριτικῶν. ἢν δὲ ἀσθενέστεροι φαίνωνται, ἢν καὶ πλεῖον τοῦ αἵματος ἀφέλῃς, κλυσμῷ ἐπὶ τὴν κοιλίην χρέεσθαι, διὰ τρίτης ἡμέρης, ἕως ἂν ἐν ἀσφαλέϊ γένηται ὁ νοσέων. καὶ λιμοῦ χρῄζει. φλεγμαίνοντα ὑποχόνδρια μὴ πνευμάτων ἀπολήψει, φρενῶν ἐντάσιες, ἢ πνευμάτων περιστάσιες, ὀρθοπνοίης ξηρῆς εἰσὶ μὴ πύου ὑπεοῦσιν, ἀλλὰ ὑπὸ πνευμάτων ἀπολήψιος τὰ παθήματα ταῦτα ἀπογίνεται. μάλιστα δὲ ἥπατος περιωδυνίαι, καὶ σπληνὸς βάρεα, καὶ ἄλλαι φλεγμασίαι τε καὶ ὑπὲρ φρενῶν περιωδυνίαι τε καὶ ξυστροφαὶ νουσημάτων, οὐ δύνανται λύεσθαι ἤν τις πρῶτον ἐπιχειρῇ φαρμακεύειν. ἀλλὰ φλεβοτομίη τῶν τοιῶνδε ἡγεμονικόν ἐστιν. ἔπειτα δὲ ἐπὶ κλυσμὸν, ἢν μὴ μέγα καὶ ἰσχυρὸν τὸ νόσημα ᾖ. εἰ δὲ μὴ καὶ ὕστερον φαρμακείης δεῖ. δεῖται δὲ ἀσφαλείης καὶ μετριότητος, μετὰ φλεβοτομίην φαρμακείη. ὁκόσοι δὲ τὰ φλεγμαίνοντα ἐν ἀρχῇ τῶν νούσων εὐθέως ἐπιχειρέουσι λύειν φαρμακείῃ, τοῦ μὲν ξυντεταμένου καὶ φλεγμαίνοντος, οὐδὲν ἀφαιρέουσιν, οὐ γὰρ ἐνδιδοῖ, ὠμὸν ἐὸν τὸ πάθος. τὰ δὲ ἀντέχοντα τῷ νοσήματι καὶ ὑγιεινὰ συντήκουσιν. ἀσθενέος δὲ τοῦ σώματος γενομένου, τὸ νόσημα ἐπικρατέει. ὁκόταν δὲ τὸ νόσημα ἐπικρατήσῃ τοῦ σώματος, τὸ τοιόνδε ἀνίατον ἔχει. τὸ δὲ ἄφωνόν τινα ἐξαίφνης γενέσθαι, φλεβῶν ἀπολήψιες λυπέουσιν, ἢν ὑγιαίνοντι τόδε ξυμβῇ ἄνευ προφάσιος, ἢ ἄλλης αἰτίης ἰσχυρῆς. φλεβοτομέειν οὖν χρὴ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν, τὴν εἴσω φλέβα, καὶ ἀφαιρέειν τοῦ αἵματος, κατὰ τὴν ἕξιν, καὶ τὴν ἡλικίην διαλογιζόμενον τὸ πλεῖον καὶ τὸ ἔλασσον. ξυμπίπτει δὲ τοῖσι πλείστοισιν αὐτέων, τοιάδε, ἐρυθήματα προσώπου. ὀμμάτων στάσιες. χειρῶν διαστάσιες. ὀδόντων τρισμοί. σφυγμοὶ σιαγόνων. συναγωγὴ καὶ περίψυξις ἀκρωτηρίων. πνευμάτων ἀπολήψιες ἀνὰ τὰς φλέβας. ὁκόταν ἀλγήματα προσγένηται μελαίνης χολῆς, καὶ δριμέων ῥευμάτων ἐπιῤῥύσιες γίνονται. ἀλγέει δὲ τὰ ἐντὸς δακνόμενος. διοχθεῖσαι δὲ καὶ λίην ξηραὶ γενόμεναι αἱ φλέβες, ἐντείνονταί τε. καὶ φλεγμαίνουσαι, ἐπισπῶνται τὰ ἐπιῤῥέοντα. ὅθεν διαφθαρέντος τοῦ αἵματος, καὶ τῶν πνευμάτων οὐ δυναμένων ἐν αὐτῷ τὰς κατὰ φύσιν ὁδοὺς βαδίζειν, καταψύξιές τε γίνονται ὑπὸ τῆς στάσιος. καὶ σκοτώσιες. καὶ ἀφωνίη. καὶ καρηβαρίη. καὶ σπασμοὶ, ἢν ἤδη ἐπὶ τὴν καρδίην, ἢ τὸ ἧπαρ, ἢ ἐπὶ τὴν φλέβα διέλθῃ, ἔνθεν ἐπίληπτοι γίνονται ἢ παραπλῆγες, ἢν δὲ ἐς τοὺς περιέχοντας τόπους ἐμπίσῃ τὰ ῥεύματα, καὶ ὑπὸ τῶν πνευμάτων οὐ δυναμένων διεξιέναι, καταξηρανθῇ. ἀλλὰ χρὴ τοὺς τοιούτους προπυριῶντας, φλεβοτομέειν ἐν ἀρχῇσιν εὐθέως, μετεώρων ἐόντων, πάντων τῶν λυπεόντων πνευμάτων, καὶ ῥευμάτων. εὐθεραπευτότερα γάρ ἐστι καὶ ἀναλαμβάνοντα, καὶ τὰς κρίσιας ἐπιθεωρεῦντα φαρμακεύειν, ἢν μὴ κουφίζηται ἄνω. τὴν δὲ κάτω κοιλίην ἢν μὴ ὑποχωρέῃ κλυσμῷ, ὄνου γάλα ἑφθὸν δίδου καὶ πινέτω μὴ ἔλασσον δώδεκα κοτυλέων. ἢν δὲ ῥώμη αὐτὸν περιέχῃ, πλεῖον ἑξκαίδεκα. Κυνάγχη δὲ γίνεται, ὁκόταν ἐκ τῆς κεφαλῆς ῥεῦμα πουλὺ καὶ κολλῶδες, ὥρῃ χειμερινῇ ἢ ἐαρινῇ, ἐς τὰς σφαγίτιδας φλέβας ἐπιῤῥυῇ. καὶ τὸ ῥεῦμα πλεῖον, διὰ τὴν εὐρύτητα ἐπισπῶνται. ὁκόταν δὲ ψυχρόν τε ἐὸν καὶ κολλῶδες ἐμφράξῃ, τοῦ τε πνεύματος τὰς διεξόδους, καὶ τοῦ αἵματος ἀποφράσσον, πήγνυσι τὰ ξυνεγγὺς τοῦ αἵματος, καὶ ἀκίνητον καὶ στάσιμον ποιέει, φύσει

ψυχρὸν ἐὸν καὶ ἐμφρακτικόν. διὰ τοῦτο πνίγεται τῆς γλώττης ἀποπιλουμένης, καὶ στρογγυλουμένης, καὶ ἀνακαμπτομένης διὰ τὰς φλέβας τὰς ὑπὸ τὴν γλῶσσαν. τῆς γὰρ ὑποτεμνομένης σταφυλῆς, οἱ δὲ κιονίδα καλοῦσιν, ἑκατέρωθεν φλὲψ παχεῖα. ὁκόταν γοῦν πλήρεις αὗται ἔωσι, καὶ τὴν γλῶσσαν ἐναπεστηρίζονται ἀραιὴν ἐοῦσαν καὶ σπογγοειδέα, διὰ τὴν ξηρασίην. ἡ δ' ὑπὸ βίης τὸ ἐκ τῶν φλεβῶν δεχομένη ὑγρὸν, ἐκ πλατέης μὲν, στρογγύλη γίνεται. ἐξ εὐχρόου δὲ, πελιδνή. ἐκ μαλθακῆς δὲ, σκληρή. ἐξ εὐκάμπτου δὲ, ἄκαμπτος. ὥστε ταχέως ἀποπνίγεσθαι, ἢν μή τις ὀξέως βοηθῇ. φλεβοτομίην τε ποιεύμενος ἀπὸ βραχιόνων, καὶ τὰς ὑπὸ τὴν γλῶσσαν φλέβας ὑποτάμνων. καὶ φαρμακεύων τοῖσιν ἐκλικτοῖσι. καὶ ἀναγαργαρίζων θερμοῖσι. καὶ τὴν κεφαλὴν ὑποξυρῶν. καὶ κήρωμα κεφαλῇ καὶ τραχήλῳ περιτιθέναι. καὶ εἰρίοις περιελίσσειν. καὶ σπόγγοισι μαλθακοῖσι. καὶ ὕδατι θερμῷ ἐκπιέζοντα πυριῆν. πίνειν τε ὕδωρ καὶ μελίκρητον, μὴ ψυχρά. χυλὸν δὲ προσφέρειν, ὁκόταν ἐκ κρίσιος ἐν ἀσφαλεῖ ἤδη ᾖ.

Ὁκόταν ἐν θερινῇ ἢ μετοπωρινῇ ὥρῃ ἐκ κεφαλῆς θερμὸν τὸ ῥεῦμα καταρρυῇ, καὶ νιτρῶδες, ἅτε ὑπὸ τῆς ὥρης δριμὺ καὶ θερμὸν γεγενημένον. δάκνει δὲ τὸ τοιόνδε ἐὸν, καὶ ἑλκοῖ, καὶ πνεύματος ἐμπίμπλησι. καὶ ὀρθόπνοια παραγίνεται. καὶ ξηρασίη πολλή. καὶ τὰ θεωρεύμενα ἰσχνὰ φαίνεται. καὶ τοὺς ὄπισθεν τένοντας ἐν τῷ τραχήλῳ ξυντείνεται. καὶ δοκέει ὁ τέτανος ἐντετάσθαι. καὶ ἡ φωνὴ ἀπέρρωγε. καὶ τὸ πνεῦμα σμικρόν. καὶ ἡ ἀντίσπασις τοῦ πνεύματος, πυκνὴ καὶ βιαία παραγίνεται. οἱ τοιοίδε, τὴν ἀρτηρίαν ἑλκοῦνται. καὶ τὸν πνεύμονα πιμπλᾶνται, οὐ δυνάμενοι τὸ ἔξωθεν πνεῦμα ἐπάγεσθαι. τοῖσι τοιουτέοισιν ἢν μὴ ἐς τὰ ἔξω μέρεα τοῦ τραχήλου ἐκουσίη ἀποφέρηται, δεινότερος καὶ ἀφυκτότερος ἐστὶ, διὰ τὴν ὥρην, ὅτι ἀπὸ θερμῶν καὶ δριμέων.

Ἢν πυρετὸς λάβῃ παλαιῆς κόπου οὐκ ὑπεούσης, ἢ νεοβρῶτι ἐόντι, ἤν τε ξὺν ὀδύνῃ πλευροῦ, ἤν τε μὴ, ἡσυχίην ἄγειν, μέχρις οὗ καταβῇ τὰ σιτία πρῶτον ἐς τὴν κάτω κοιλίην. πόματι δὲ χρέεσθαι, ὀξυμέλιτι. ὁκόταν δὲ ἐς τὴν ὀσφὺν βάρος ἥκῃ, κάτω κλύσαι κλυσμῷ, ἢ καθῆραι φαρμάκῳ. ὁκόταν δὲ καθαρθῇ, διαιτᾶν ῥοφήματι πρῶτον, καὶ πόματι μελικρήτῳ. ἔπειτα σιτίοισι, καὶ ἰχθύσιν ἑφθοῖσι, καὶ οἴνῳ ὑδαρεῖ, ἐς νύκτα ὀλίγῳ. ἡμέρης δὲ, ὑδαρεῖ μελικρήτῳ. ὁκόταν δὲ αἱ φῦσαι δυσώδεες ἔωσιν, οὕτως ἢ βαλάνῳ, ἢ κλυσμῷ, εἰ δὲ μὴ, ἐπισχεῖν ὀξύμελι πίνοντα, ἕως ἂν καταβῇ ἐς τὴν κάτω κοιλίην. εἶθ' οὕτως κλυσμῷ ὑπαγαγεῖν. ἢν δὲ λαπαρῷ ἐόντι καῦσος ἐπιγένηται, ἤν σοι δοκέῃ φαρμακεύειν, ἐπιτηδείως ἔχειν εἴσω τριῶν ἡμερέων, μὴ φαρμακεύειν, ἀλλ' ἢ τεταρταῖον. ὁκόταν δὲ φαρμακεύσῃς, τοῖσι ῥοφήμασι χρεόμενος, διαφυλάσσων τοὺς παροξυσμοὺς τοῦ πυρετοῦ, ὅκως μηδέποτε προσιούσης ἐόντος, μηδὲ μέλλοντος ἔσεσθαι, ἀλλὰ λήγοντος, ἢ παυσαμένου, καὶ ὡς πορρωτάτω ἀπὸ τῆς ἀρχῆς. Ποδῶν δὲ ψυχρῶν ἐόντων, μήτε ποτὸν, μήτε ῥόφημα, μήτ' ἄλλο μηδὲν διδόναι τοιόνδε, ἀλλὰ μέγιστον ἡγέο τοῦτ' εἶναι διαφυλάσσεσθαι ἕως ἂν διάθερμοι σφόδρα γένωνται. εἶθ' οὕτω τὸ ξυμφέρον προσφέρειν. ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πουλὺ σημεῖόν ἐστι μέλλοντος παροξύνεσθαι τοῦ πυρετοῦ, ψύξις ποδῶν. εἰ δὲ ἐν τοιούτῳ καιρῷ προσοίσεις ἅπαντα, τὰ μέγιστα ἐξαμαρτήσεις. τὸ γὰρ νόσημα αὐξήσεις οὐ μικρῶς. ὁκόταν δὲ ὁ πυρετὸς λήγῃ, τοὐναντίον οἱ πόδες θερμότεροι γίνονται τοῦ ἄλλου σώματος. αὔξεται μὲν γὰρ ψύχων τοὺς πόδας, ἐξαπτόμενος ἐκ τοῦ θώρηκος, ἐς τὴν κεφαλὴν ἀναπέμπων τὴν φλόγα. συνδεδραμηκότος δὲ ἅλεος τοῦ θερμοῦ ἅπαντος ἄνω, καὶ ἀναθυμιωμένου ἐς τὴν κεφαλὴν, εἰκότως οἱ πόδες ψυχροὶ γίνονται, ἄσαρκες καὶ νευρώδεες φύσει ὑπάρχοντες. ἔτι δὲ πολὺ ἀπέχοντες τῶν θερμοτάτων τόπων, ψύχονται, συναθροιζομένου τοῦ θερμοῦ εἰς τὸν θώρηκα. καὶ πάλιν ἀνάλογον λυομένου τοῦ πυρετοῦ καὶ κατακερματιζομένου, ἐς τοὺς πόδας καταβαίνει. κατὰ τόνδε οὖν τὸν χρόνον, ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ θώρηξ κατέψυκται αὐτέων. εἵνεκεν τουτέου, προσεκτέον. ὅτι ὁκόταν οἱ πόδες ψυχροὶ ἔωσι, θερμὴν ἀνάγκη τὴν κοιλίην εἶναι, καὶ πολλῆς ἄσης μεστήν. καὶ ὑποχόνδριον ἐκτεταμένον. καὶ ῥιπτασμὸν τοῦ σώματος, διὰ τὴν ἔνδοθεν ταραχήν. καὶ μετεωρισμὸν γνώμης. καὶ ἀλγήματα. καὶ ἕλκεται. καὶ ἐμέειν ἐθέλει. καὶ ἢν πονηρὰ ἐμέῃ, ὀδυνῶνται. θέρμης δὲ καταβάσης ἐς τοὺς πόδας, καὶ οὔρου διελθόντος, ἢν μὴ ἱδρώσῃ, πάντα λωφᾷ. κατὰ τόνδε οὖν τὸν καιρὸν, δεῖ τὸ ῥόφημα διδόναι. τότε δὲ, ὄλεθρος. ὁκόσοισι δὲ διὰ τέλεος ἡ κοιλίη ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ὑγρὴ, τουτέοισι διαφρονέοντας τοὺς πόδας θερμαίνειν καὶ περιστέλλειν, κηρώμασι καὶ ταινιδίοισι περιελίσσειν προσέχοντα, ὅκως μὴ ἔωσι ψυχρότεροι τοῦ λοιποῦ σώματος. θερμοῖσι δὲ οὖσι, θέρμασμα μηδὲν προσφέρειν, ἀλλὰ παρατηρεῖν, ὅκως μὴ ψυχθήσονται. πόματι δὲ χρέεσθαι, ὡς ἐλαχίστῳ ὕδατι ψυχρῷ,

ἢ μελικρήτῳ

ἢ μελικρήτῳ. Ὁκόσοισι δὲ ἐν πυρετοῖσι, κοιλίη ὑγρὴ, καὶ γνώμη τεταραγμένη. καὶ οἱ πολλοὶ τῶν τοιούτων τὰς κροκύδας ἀφαιρέουσι, καὶ τὰς ῥῖνας σκάλλουσι. καὶ ἐπὶ βραχὺ μὲν ἀποκρίνονται τὸ ἐρωτώμενον. αὐτοὶ δὲ ἀφ' ἑωυτῶν οὐδὲν λέγουσι κατηρτημένον. δοκεῖ ἄν μοι τὰ τοιάδε, μελαγχολικὰ εἶναι. ὁκόσων τοιῶνδε ἐόντων ἢν ἡ κοιλίη ὑγρὴ ᾖ καὶ συντήκῃ, δοκεῖ μοι τὰ ῥοφήματα, ψυχρότερα καὶ παχύτερα προσφέρειν. καὶ τὰ πόματα στατικὰ καὶ οἰνωδέστερα, ἢ στυπτικώτερα. Ὁκόσοισι δὲ τῶν πυρετῶν, δῖνοι τε ἀπ' ἀρχῆς, καὶ σφυγμοὶ κεφαλῆς εἰσὶ, καὶ οὖρα λεπτὰ, τουτέοισι προσδέχεσθαι πρὸς τὰς κρίσιας παροξυνόμενον τὸν πυρετόν. οὐ θαυμάσαιμι δ' ἂν, οὐδ' εἰ παραφρονήσειαν. οἷσιν ἐν ἀρχῇ τὰ οὖρα νεφελοειδέα ἢ καὶ παχέα, τοὺς τοιούσδε ὑποκαθαίρειν, ἢν καὶ τὰ ἄλλα ξυμφέρῃ. ὁκόσοισι δὲ ἐν ἀρχῇ τὰ οὖρα λεπτὰ, μὴ φαρμάκευε τοὺς τοιούτους, ἀλλ' ἢν δοκέῃ κλύσαι. τούτους ξυμφέρει, ὅπως θεραπεύεσθαι τῷ σώματι ἡσυχίην ἄγοντα, ἀλείφοντά τε καὶ περιστέλλοντα, ὁμαλῶς. ποτῷ δὲ χρέεσθαι, μελικρήτῳ ὑδαρεῖ. καὶ ῥοφήματι, χυλῷ πτισάνης ἀν' ἑσπέρην. κοιλίην δὲ ὑπάγειν κατ' ἀρχὰς κλυσμῷ. φάρμακα δὲ μὴ προσάγειν τούτοισιν. ἢν γάρ τι κινήσῃς ἐπὶ κοιλίην, τὸ οὖρον οὐ πεπαίνεται, ἀλλ' ἀνιδρώς τε καὶ ἄκριτος ὁ πυρετὸς ἤδη πουλὺν χρόνον ἔσται. τὰ δὲ ῥοφήματα ὁκόταν ἐγγὺς τῶν κρισίων ᾖ, μὴ δίδου ἢν θορυβῆται. ἀλλ' ὅταν ἀνῇ καὶ ἐπιδιδῷ ἤδη τὸ βέλτιον. φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ καὶ πάντων τῶν πυρετῶν τὰς κρίσιας, καὶ ἀφαιρέειν τὰ ῥοφήματα ἐπὶ τοῦτον τὸν καιρόν. μεμαθήκασι δὲ μακροὶ οἱ πυρετοὶ οἱ δὲ γίνεσθαι, καὶ ἀποσκήμματα ἴσχειν, ἢν μὲν τὰ κάτω ψυχρὰ ᾖ, περὶ ὦτα καὶ τράχηλον. ἢν δὲ μὴ ψυχρὰ, ἄλλας ἴσχει μεταβολάς. ῥέει δὲ καὶ αἷμα ἐκ ῥινῶν. καὶ αἱ κοιλίαι τοῖσι τοιούτοισιν ἐκταράσσονται. ὁκόσοισι δὲ πυρετοὶ ἀσώδεές εἰσι, καὶ ὑποχόνδρια συντείνεται, καὶ κεκλιμένοι οὐκ ἀνέχονται ἐν τῷ αὐτέῳ. καὶ τὰ ἄκρεα ψύχονται πάντα, πλείστης ἐπιμελείας καὶ φυλακῆς δέονται. διάγειν δὲ τοιούτοισι προσφέροντας μηδὲν ἄλλο, ἢ ὀξύμελι ὑδαρές. ῥόφημα δὲ μὴ πρόσφερε, ἕως ἂν λήξῃ καὶ τὸ οὖρον πεπανθῇ. κατακλίνειν δὲ ἐν ζοφερὰ οἰκήματα καὶ κατακεκλίσθαι ὡς ἐπὶ μαλθακωτάτοισι στρώμασι πλεῖστον χρόνον ἐπὶ τὰ αὐτὰ καρτερέοντα, καὶ ὡς ἥκιστα ῥιπτάζειν. μάλιστα γὰρ τοῦτο τοὺς τοιούτους ὠφελέει. ἐπὶ δὲ τὸ ὑποχόνδριον, λίνου σπέρμα ἐγχρίων ἐπιτίθει, φυλασσόμενος ὅκως μὴ φρίξῃ περιτιθέμενος. ἔστω δὲ ἀκροχλίαρον, ἑφθὸν ὕδατι καὶ ἐλαίῳ. τεκμαίρεσθαι δὲ ἐκ τῶν οὔρων, τὸ μέλλον ἔσεσθαι. ἢν μὲν γὰρ παχύτερα καὶ ὠχρότερα ᾖ, βελτίω. ἢν δὲ λεπτότερα καὶ μελάντερα, πονηρότερα. ἢν δὲ μεταβολὰς ἔχῃ, χρόνον τε σημαίνει καὶ ἀνάγκη τῷ νοσήματι μεταβάλλειν καὶ ἐπὶ τὰ χείρω καὶ ἐπὶ τὰ βελτίω, τὴν ἀνωμαλίην. τοὺς δὲ ἀκαταστάτους τῶν πυρετῶν, ἐᾶν μέχρις ἂν καταστῶσιν, ὁκόταν δὲ στῶσιν ἀπαντῆσαι διαίτῃ καὶ θεραπείῃ τῇ προσηκούσῃ, ἐπὶ φύσιν θεωρέων. εἰσὶ δὲ ὄψιες πολλαὶ τῶν καμνόντων, διὸ προσεκτέον τῷ ἰωμένῳ, ὅκως μὴ διαλήσεταί τις τῶν προφασίων. μήτε τῶν ἐπιλογισμῶν. μήτε ὁκόσα ἐν ἀριθμὸν ἄρτιον, ἢ περισσὸν δεῖ φανῆναι. μάλιστα μὲν οὖν δεῖ περισσὸν ἀριθμὸν εὐλαβέεσθαι, ὡς αὗται αἱ ἡμέραι ἑτεροῤῥοπέας ποιέουσι τοὺς κάμνοντας. φυλάσσεσθαι οὖν δεῖ τὴν πρώτην ἡμέρην, ἐν ᾗ ἤρξατο ἀσθενέειν ὁ κάμνων, ἰδόντα τὴν ἀρχὴν, ἐξ ὅτου καὶ ὅτε. ἡγέεται γὰρ τοῦτο πρῶτον εἰδῆσαι. ὁκόταν δὲ ὁρᾷ αὐτὸν καὶ διασκέψῃ ταῦτα πάντα πρῶτον μὲν κεφαλὴν, ὅκως ἔχῃ, εἰ ἀνάλγητος, καὶ μὴ βάρος ἔχῃ ἐν ἑωυτῇ. ἔπειτα ὑποχόνδρια καὶ τὰ πλευρὰ, εἰ ἀνάλγητα. ὑποχόνδριον μὲν γὰρ, εἰ ἐπίπονον ἦν, ἢ ἐπηρμένον, ἢ ἔχῃ τινὰ σκολιότητα, ἢ κόρον, ἢ πλευροῦ ἀλγηδὼν ἐνῇ, καὶ ἅμα τῷ ἀλγήματι, ἢ βηχίον, ἢ στρόφος, ἢ πόνος κοιλίης. ὅταν δέ τι τούτων περῇ, ἐν ὑποχονδρίῳ μὲν, μάλιστα λύειν τὴν κοιλίην, κλυσμοῖσι. πινέτω δὲ μελίκρητον θερμὸν ἀφεψημένον. καταμανθάνειν δὲ καὶ τοῖσιν ἐξαναστάσεσιν, εἰ λειποθυμέει. καὶ εἰ τὸ πνεῦμα εὐφορίην αὐτὸ ἔχει. ἰδεῖν τε καὶ διαχώρησιν, μὴ τι μέλαν διεχώρησεν ἰσχυρῶς χρῶμα. καὶ εἰ καθαρὸν, ὁκοῖα ὑγιαίνοντος ἂν εἴη διαχωρήματα. καὶ ὁ πυρετὸς ἐν τῇ τρίτῃ ἐπιπαροξυνόμενος. καλῶς δὲ ἂν ἔχοι μάλα τοὺς τοιούσδε ἐν ταύτῃσι τῇσι νούσοισι τριταίους, πρὸς ταῦτα ἤδη καὶ τὰ ἄλλα, συνορῆν. καὶ ἢν ἡ τεταρταίη τῇ τρίτῃ ἡμέρῃ ὅμοιον ἔχῃ τι τῶν αὐτῶν τούτων, κινδυνώδης ὁ κάμνων γίνεται. τὰ δὲ σημεῖα ἢν μὲν μέλαινα διαχώρησις θάνατον σημαίνει. ἢν δὲ ὁμοίη τῷ ὑγιαίνοντι, ὁκόταν ἀνὰ πάσας τὰς ἡμέρας φαίνηται, σώζεται. ὁκόταν δὲ μὴ ὑπακούῃ τῇ βαλάνῳ, ἐνῇ δὲ τὸ πνεῦμα εὐφορίη, διαναστὰς ἐπὶ τὸν θρόνον, ἢ αὐτὸς ἐν τῇ κλίνῃ ἢν ἀψυχίη ἐνῇ. ταῦτα δὲ ὁκόταν προσῇ τῷ κάμνοντι ἢ τῇ καμνούσῃ, κατ' ἀρχὰς, περὶ ἀφροσύνην οὐκ ἐσομένην. προσέχειν δὲ χρὴ καὶ τῇσι χερσίν. ἢν γὰρ τρομώδεες ἔωσιν, προσδέχου τῷ τοιῷδε ἀπόστασιν αἵματος ἐκ

τῇσιν

ῥινῶν ἐσβαλεῖν. ὁρᾶν δὲ χρὴ καὶ τοὺς μυκτῆρας ἢν ὁμοίως τὸ πνεῦμα δι᾽ ἀμφοτέρων ἕλκηται. καὶ ἢν πολὺ φέρηται ἐκ τῶν μυκτήρων, φιλεῖ γίνεσθαι σπασμός. ἢν δὲ σπασμὸς γένηται τοῖσι τοιοῖσδε, θάνατος προσδόκιμος. καὶ καλῶς ἔχει προλέγειν. εἰ δὲ ἐν πυρετῷ χειμερινῷ ἡ γλῶσσα τρηχέη γένηται, καὶ ἀψυχίαι ἐνέωσι, φιλεῖ τοῖσι τοιοῖσδε καὶ ἐπάνεσις εἶναι τοῦ πυρετοῦ. ἀλλ᾽ ὅμως τὸν τοιόνδε παραφυλάσσειν τῇ λιμοκτονίῃ. καὶ τῇ ὑδατοποσίῃ. καὶ μελικρήτου πόσει. καὶ χυλοῖσι παραφυλάσσειν, μηδὲν προσδύων τῇ αἰτίῃ τῶν πυρετῶν. ὅσοι δὲ τοιάδε ἔχουσι σημεῖα, ἐπικίνδυνοί εἰσι θνήσκειν. ὁκόταν δὲ ταῦτα συνειδῇς, οὕτω προλέγειν ἤν σοι ἀρέσκῃ θεωρήσας εὖ μάλα. ὁκόταν δὲ πυρετοῖσι φοβερόν τι γένηται πεμπταίοισιν ἐοῦσιν, ἢ κοιλίη τε ἐξαίφνης ὑγρὰ διαχωρήσῃ καὶ ἀψυχίη γένηται, ἢ ἀφωνίη ἐπιλάβῃ, ἢ σπασμώδης γένηται, ἢ λυγμώδης, ἐπὶ τούτοισι καὶ ἀσώδης φιλεῖ γενέσθαι. καὶ περὶ ὑπερείνιον καὶ μέτωπον ἱδρῶτες, καὶ αὐχένα ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς. οἱ δὲ ταῦτα πάσχοντες, θνήσκουσιν οὐκ εἰς μακρὸν πνευματωθέντες. ὁκόσοισι δὲ ἐν πυρετοῖσι τὰ σκέλεα γίνεται φυματώδεα, καὶ ἐγχρονιζόμενα, μὴ ἐκπεπαίνηται ἐπιεόντων ἐν πυρετοῖσι, καὶ προσπέσοι πνιγμὸς ἐν φάρυγγι, ἰσχνῶν ἐόντων τῶν περὶ φάρυγγα, καὶ μὴ σβεσθῇ, φιλεῖ τοῖσι τοιοῖσδε, αἷμα ἐκ τῶν ῥινῶν ῥέειν. κἢν μὲν πολὺ ῥυῇ, λύσιν σημαίνει τῆς νούσου. ἢν δὲ μή, μακρήν. ὁκόσῳ δ᾽ ἂν ἔλασσον ῥυῇ, τοσῷδε χεῖρον καὶ μῆκος. ἢν δὲ τἄλλα ῥηΐστα γένηται, προσδέχεσθαι τοῖσι τοιοῖσδε, ἐς πόδας ἀλγήματα. ἢν δὲ ἅψηται τῶν ποδῶν, καὶ ἐπώδυνος γενόμενος παραμένῃ πυριφλεγὴς γενόμενος καὶ μὴ λυθῇ, ἐπὶ μακρὸν ἥξει. καὶ ἐς αὐχένα ἀλγήματα, καὶ ἐς κληῖδα, καὶ ἐς ὦμον, καὶ ἐς στῆθος, καὶ ἐς ἄρθρον. καὶ ἔστι δέησει φυματώδεις γενέσθαι. σβεννυμένων δὲ τούτων ἢν αἱ χεῖρες ἐφέλκωνται, ἢ τρομεραὶ γένωνται, σπασμὸς τὸν τοιόνδε ἐπιλαμβάνει, καὶ παραφροσύνη. ἀτὰρ καὶ φλυζάκια ἐπὶ τῶν ὀφρύων. καὶ ἐρυθήματα ἔχει. καὶ βλέφαρον τὸ ἕτερον παρὰ τὸ ἕτερον παραβλαστάνει. καὶ σκληρὴ φλεγμονὴ κατέχει. καὶ οἰδεῖ ἰσχυρῶς ὁ ὀφθαλμός. καὶ παραφροσύνη μέγα ἐπιδιδοῖ. αἱ δὲ νύκτες μᾶλλον σημαίνουσιν ἢ αἱ ἡμέραι, τὰ περὶ τὴν παραφροσύνην. τὰ δὲ σημεῖα μάλιστα γίνεται πολλὰ ἐπὶ τῶν περισσῶν ἀριθμῶν, ἢ ἐπὶ τῶν ἀρτίων. ὁκοτέρῳ δ᾽ ἂν τούτων τῶν ἀριθμῶν γίνηται, ὀλέθριοι ἐπιγίνονται. τοὺς τοιούτους δὲ ἢν μὲν ἐξ ἀρχῆς φαρμακεύειν προαιρῇ, πρὸ τῆς πέμπτης ἢν βορβορύζῃ ἡ κοιλίη. εἰ δὲ μή, ἐᾶν ἀφαρμακεύτους εἶναι. ἢν δὲ διαβορβορύζῃ, καὶ τὰ ὑποχωρήματα χολώδεα ᾖ, σκαμμωνίῳ ὑποκάθαιρε μετρίως. τῇ δὲ ἄλλῃ θεραπείῃ, ὡς ἐλάχιστα προσφέρειν πόματα καὶ ῥοφήματα, ἵνα βελτιόνως ἔχῃ, ἢν μὴ ὑπερβῶσι τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην, ἐπανιόντες. ὁκόταν πυρέττοντι τεσσαρεσκαιδεκαταίῳ ἐόντι ἀφωνίη προσγένηται, οὐ φιλεῖ ἥκειν λύσις ταχείη, οὐδ᾽ ἀπαλλαγὴ τοῦ νοσήματος γίνεσθαι, ἀλλὰ χρόνον τοῖσι τοιοῖσδε σημαίνει. ὁκόταν δὲ φανῇ ἐπὶ τῇ ἡμέρῃ ταύτῃ μακρότερον ξυμπίπτει. ὁκόταν δὲ πυρέσσοντι τεταρταίῳ, ἡ γλῶσσα ἐκτεταραγμένα διαλέγηται, καὶ ἡ κοιλίη χολώδεα ὑποχωρέῃ ὑγρά, φιλεῖ παραληρεῖν ὁ τοιόσδε. ἀλλὰ χρὴ παραφυλάσσειν παρεπόμενον τοῖσιν ἀποβαίνουσι θερινῆς καὶ μετοπωρινῆς ὥρας ἐπὶ τῶν ὀξέων, αἵματος ἀπόσταξις ἐξαπίνης, συντονίην καὶ πολλὴν φλεγμασίην κατὰ τὰς φλέβας δηλοῖ. καὶ ἐς τὴν ὑστεραίαν λεπτῶν οὔρων ἐπιφάσιας. καὶ ἢν ἀκμάζῃ τῇ ἡλικίῃ, καὶ τὸ σῶμα ἐκ γυμνασίων ἢ εὐσαρκώτος ἔχῃ, ἢ μελαγχολικός. ἢ ἐκ πότου χεῖρες τρομεραί, καλῶς ἔχει παραφροσύνην προειπεῖν, ἢ σπασμόν. κἢν μὲν ἐν ἀρτίῃσιν ἐπιγένηται βέλτιον. ἐν κρισίμοισι δὲ ὀλέθριον, ἢν μὴ πολὺ ἅλις ἀπορυθὲν αἷμα ἐξόδους ποιήσηται τῆς πλεονεξίης κατὰ ῥῖνας, ἢ κατὰ ἕδρην ἢ ἐμπυήσεις, ἢ μεταστάσιας, ἢ ἀποστάσιας, ἢ πόνους ἐν τοῖσιν ὑποχονδρίῳ, ἢ ἐς ὄρχιας, ἢ ἐς σκέλεα. λυθέντων δὲ τούτων, ἔξοδοι γίνονται. πτυσμοὶ παχέων οὔρων. λείων. λευκῶν. ἔξοδοι. πυρετῷ λυγγώδει, ὀπὸν σιλφίου. ὀξύμελι, δαῦκον τρίψας, πιεῖν δίδου. καὶ χαλβάνην ἐν μέλιτι. καὶ κύμινον ἐκλικτόν. καὶ χυλὸν πτισάνης, ἐπὶ τουτέοισι ῥοφέειν. ἄφυκτος δὲ ὁ τοιοῦτος, ἢν μὴ ἱδρῶτες κριτικοὶ καὶ ὕπνοι ὁμαλοὶ ἐπιγένωνται. καὶ οὖρα παχέα καὶ δριμέα καταδράμῃ, ἢ ἐς ἀπόστασιν στηρίξῃ. κόκκαλος καὶ σμύρνα, ἐκλικτόν. πίνειν δὲ τούτοισι διδόναι, ὀξύμελι ὡς ἐλάχιστον. ἢν δὲ διψώδεες ἔωσι σφόδρα, τὸ κριθίνου ὕδατος. Τὰ δὲ περιπλευμονικὰ καὶ πλευριτικὰ ὧδε χρὴ σκέπτεσθαι, ἢν ὀξύς τε ὁ πυρετὸς ᾖ. καὶ τὰ ὀδυνήματα τοῦ ἑτέρου πλευροῦ ἢ ἀμφοτέρων. καὶ τοῦ πνεύματος δὲ ἀναφερομένου, ἢν πονέῃ. καὶ βῆχες ἐνέωσι, καὶ πτύσματα αἰνεῖ πυῤῥά, ἢ πελιά, ἢ καὶ λεπτά, καὶ ἀφρώδεα, καὶ ἀνθηρά, καὶ εἴ τι ἄλλο διάφορον ἔχοι, παρὰ τὰ μεμαθηκότα τούτοισιν, οὕτω χρὴ διάγειν. ἢν μὲν ὀδύνη ἄνω τεραίνῃ πρὸς κληῖδα, ἢ περὶ μαζόν,

ἢ περὶ

δὲ πεπαίνηται. ἀλλ

πυρετῶν / πτυσμοί

ἢ περὶ βραχίονα, τάμνειν χρὴ τὴν ἐν τῷ βραχίονι φλέβα τὴν εἴσω, ἐφ' ὁκότερον ἂν ᾖ τῶν μερέων, ἐπὶ τόδε. ἀφαιρέειν δὲ πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἕξιν, καὶ ὥρην, καὶ ἡλικίην, καὶ χροιήν, πλέον καὶ θαρσέων, ἢν ὀξὺ τὸ ἄλγημα ᾖ, ἄγειν πρὸς λειποψυχίην. ἔπειτα ὑποκλύζειν μετὰ ταῦτα. ἢν δὲ ὑποκάτω τοῦ θώρηκος ᾖ τὸ ἄλγημα καὶ συντείνῃ λίην, τῷ πλευριτικῷ τὴν κοιλίην ὑποκαθαίρειν, μεσηγὺ δὲ τῆς καθάρσιος, μηδὲν δίδου. μετὰ κάθαρσιν δὲ ὀξύμελι. φαρμακεύειν δὲ τεταρταῖον. τὰς δὲ ἐξ ἀρχῆς τρεῖς ὑποκλύζειν. καὶ ἢν μὴ κουφίζῃ οὕτως, ὑποκαθαίρειν. φυλακὴ δὲ ἔστω, ἕως ἀπύρετος καὶ ἑβδόμη. ἔπειτα ἢν ἀσφαλὴς γένηται ἐών, οὕτω χυλῷ ὀλίγῳ καὶ λεπτῷ τὸ πρῶτον σὺν μέλιτι μίσγων, δίδου. ἢν δὲ ἀνάγηται ῥηϊδίως, καὶ εὔπνοος ᾖ, καὶ ἀνώδυνος τὰ πλευρὰ ἐπὶ σμικρόν, παχυτέρῳ τε καὶ πλείονι, καὶ δὶς τῆς ἡμέρης. ἢν δὲ μὴ ῥηϊδίως ἀπαλλάσσῃ, ἔλασσόν τε τὸ πόμα, καὶ τὸ ῥόφημα ὀλίγον χυλὸν λεπτὸν καὶ ἅπαξ. καὶ ἐν ὁποτέρῃ ἂν ὥρῃ, βέλτιον διάγῃ. γνώσῃ δὲ καὶ ἐκ τῶν οὔρων. δεῖ δὲ ῥόφημα προσφέρειν τοῖσιν ἐκ τῶν νοσημάτων μὴ πρότερον ἢ πέπονα τὰ οὖρα, ἢ πτύσματα ἴδῃς γεγενημένα. ἢν δὲ φαρμακευθεὶς συχνὰ καθαρθῇ, ἀναγκαῖον διδόναι, ἔλασσον καὶ λεπτότερον, οὐ γὰρ δυνήσεται ὑπὸ κενεαγγείης ὑπνώσσειν, οὐδὲ πέσσειν ὁμοίως, οὐδὲ τὰς κρίσιας ὑπομένειν. ἀλλ' ἐπειδὰν ξυντήξιες ὠμῶν γένωνται, καὶ τὰ ἀντέχοντα ἐκβάλλῃ, ἀνθίσταται οὐδέν. πέπονα δὲ δεῖ τὰ μὲν πτύελα, ὁκόταν γένηται ὅμοια τῷ πύῳ. τὰ δὲ οὖρα τὰς ὑποστάσιας ὑπερύθρους ἔχοντα, οἷον ὄροβος. οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ἀλγήματα τῶν πλευρέων, καὶ χλιάσματα προστιθέναι, καὶ κηρώματα. ἀλείφειν δὲ τὰ σκέλεα καὶ ὀσφὺν, θερμῷ καὶ λίπος ἐγκαταλείφειν. ἐπὶ δὲ ὑποχόνδρια λίνου σπέρμα καταπλάσσειν ἕως μαζῶν. ἀκμαζούσης δὲ τῆς περιπλευμονίης, ἀβοήθητον μὴ ἀνακαθαιρομένης, καὶ πονηρὸν ἢν δύσπνοος ᾖ, καὶ τὰ οὖρα λεπτὰ καὶ δριμέα, καὶ οἱ ἱδρῶτες περὶ τράχηλον καὶ κεφαλὴν γίνωνται. οἱ τοιοῦτοι γὰρ ἱδρῶτες πονηροί, ὑπὸ πνιγμοῦ καὶ ῥέγχεος καὶ βίης ἐπικρατέοντος τοῦ νοσήματος. ἢν μὴ οὖρα πολλά, καὶ παχέα ὁρμήσῃ, καὶ πτύσματα πέπονα ἔλθῃ. ὅ, τι δ' ἂν τούτων αὐτοματίσῃ, λύσει τὸ νόσημα. Περιπλευμονίης ἔκλεικτον, χαλβάνη καὶ κόκκαλος, ἐν μέλιτι ἀττικῷ. ἀβρότονον ἐν ὀξυμέλιτι. πέπερι, ἐλλέβορος μέλας, ἀποζέσας, καὶ πλευριτικῷ ἐν ἀρχῇ περιωδυνέοντι, δίδου. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ πάνακες ἐν ὀξυμέλιτι ἀναζέσαντα καὶ διηθέοντα, διδόναι πίνειν. καὶ ἡπατικοῖσι, καὶ τοῖσιν ἀπὸ τῶν φρενῶν περιωδυνέουσι. καὶ ὁκόσα δεῖ ἐς κοιλίην ἢ ἐς οὔρησιν, ἐν οἴνῳ καὶ μέλιτι. τὰ δὲ ἐς κοιλίην, σὺν ὑδαρεῖ μελικρήτῳ πίνειν πλέω δίδου. δυσεντερίῃ ἄκεσμα, ἢ ἔπαρμά τι παυσαμένης πιεσθῇ, ἢν μὴ ἐς πυρετόν, ἢ ἱδρῶτας, καὶ οὖρα παχέα, καὶ λευκὰ καὶ λίαν ἔπαφρα, ἢ ἐς τριταῖον, ἢ ἐς κιρσόν, ἢ ἐς ὄρχιν, ἢ ἐς σκέλεα, ἢ ἐς ἰσχία στηρίξῃ ἡ ὀδύνη. ἐν πυρετῷ χολώδει πρὸ τῆς ἑβδόμης μετὰ ῥίγεος ἴκτερος ἐπιγενόμενος, λύει τὸν πυρετόν. ἄνευ δὲ ῥίγεος ἢν ἐπιγένηται, ἔξω τῶν καιρῶν, ὀλέθριον. Τέτανοι δὲ ὀσφύος, καὶ ἀπὸ μελαγχολικῶν διὰ φλεβῶν, πνευμάτων ἀπολήψιες ὁκόταν ἔωσι, φλεβοτομίη λύει. ὁκόταν δὲ ἀπὸ τῶν τενόντων σφοδρῶς ἔμπροσθεν ἀντισπῶνται, καὶ ἱδρῶτες περὶ τράχηλον καὶ πρόσωπον, ὑπὸ τοῦ πόνου δακνομένων, καὶ ξηραινομένων τῶν τενόντων, καὶ τῶν εὐρωδέων, οἱ παχύτεροι τὴν ῥάχιν ξυνέχουσιν, ἢ οἱ μέγιστοι σύνδεσμοι, καταπεφυκότες ἕως ἐς πόδας ἀποτελευτῶσι, τῷ τοιῷδε, ἢν μὴ πυρετὸς καὶ ὕπνος ἐπιγένηται καὶ τὰ ἑπόμενα οὖρα πέψιν ἔχοντα ἔλθῃ, καὶ ἱδρῶτες κρίσιμοι, πίνειν οἶνον κρητικὸν οἰνώδεα. καὶ ἄλητον ἑφθὸν ἐσθίειν. καὶ κηρωτῇ ἀλείφειν, καὶ ἐγχρίειν. τά τε σκέλεα περιελίσσειν ἕως τῶν ποδῶν, θερμῷ προσβρέχων ἐν σκάφῃ. καὶ βραχίονας ἕως δακτύλων κατειλίσσειν. καὶ ὀσφὺν ἀπὸ τοῦ τραχήλου ἕως τῶν ἰσχίων. σίαλον ἐγκηρώσας μαλακῷ δέρματι, ὅκως καὶ τὰ ἔξωθεν περιέξῃ. καὶ διαλιπὼν πυρία τοῖσιν ἀσκίοισι, θερμὸν ὕδωρ ἐγχέων, καὶ περιτείνων σινδόνιον, ἐπανακλίνειν αὐτόν. κοιλίην δὲ μὴ λίην λύειν, ἢν μὴ βαλάνῳ, ἢν πολὺς ὁ χρόνος ᾖ, καθ' ὃν ἀδιαχώρητος μένει. καὶ ἢν ἐπιδιδῷ τί σοι, οὕτω τὸ βέλτιον. εἰ δὲ μή, τοῦ μόσχου τῆς ῥίζης τρίβων ἐν οἴνῳ εὐώδει, καὶ δαῦκον, πίνειν δίδου πρωῒ νήστει, πρὸ τοῦ βρέχειν. καὶ ταχὺ οὕτω τούτοισι, τὸ ἄλευρον ἑφθὸν χλιαρόν, ἐσθιέτω ὡς πλεῖστον. καὶ οἶνον ὁκόταν βούληται εὔκρητον ἐπιπινέτω. καὶ ἢν μέν σοι ἐπιδιδῷ, οὕτω τὸ βέλτιον. εἰ δὲ μή, προλέγειν. τὰ δὲ νοσήματα πάντα, λύεται, ἢ κατὰ στόμα, ἢ κατὰ κοιλίην, ἢ κατὰ κύστιν, ἢ τινὸς ἄλλου τοιούτου ἄρθρου. ἡ δὲ τοῦ ἱδρῶτος ἰδέη, κοινὴ ἁπάντων. Ἐλλεβορίζειν δὲ χρή, οἷσιν ἀπὸ κεφαλῆς φέρεται ῥεῦμα. ὁκόσοι δὲ ἐξ ἀκροσμάτων, ἢ φλεβορραγίης ἢ

δι' ἀκρα

ὀρόβων

ἐν. μέλανα

ἔμπροσθεν

δι' ἀκρησίην ἢ δι' ἄλλην τινὰ ἰσχυρὴν αἰτίην ἔμπυοι γίνονται, μὴ διδόναι ἐλλέβορον τουτέοισιν, οὐδὲν γὰρ ὠφελήσει. καὶ ἤν τι πάθῃ, αἴτιον δόξει εἶναι ὁ ἐλλέβορος. ἢν δὲ διαλύηται τὸ σῶμα, ἢ πόνος ἐν κεφαλῇ, ἢ ἐμπεπλασμένα τὰ οὔατα, ἢ ῥὶς, ἢ πτυαλισμὸς, ἢ γούνατα βαρέα, ἢ σώματος ὄγκος παρὰ τὸ ἔθος, ὅ τι ἂν συμβαίνῃ μήτε ὑπὸ ποτῶν, μήθ' ὑπὸ ἀφροδισίων, μήτε ὑπὸ λύπης, μήτε ὑπὸ φροντίδων, μήτε ἀγρυπνιῶν. καὶ ἢν μέν τι τουτέων ἔχῃ αἴτιον, πρὸς τοῦτο ποιέεσθαι τὴν θεραπείην. τὰ δὲ ἐκ πορείης ἀλγήματα, πλευρέων, νώτου, ὀσφύος, ἰσχίων, καὶ ὁκόσα ἀναπνέοντες ἀλγέουσι πρόφασιν ἔχοντες, πολλάκις γὰρ μεμάθηκε φοιτῆν, ἐκ κραιπαλέων, καὶ βρωμάτων φυσωδέων ἀλγήματα ἐν ὀσφύϊ καὶ ἐν ἰσχίῳ, οἷσι δ' ἂν αἰτίων ἢ τοιάδε, δυσουρέεται. τούτων δὲ πορείη αἰτίη, καὶ κορυζέων καὶ βραγχῶν.

Ὁκόσα δὲ ἀπὸ διαιτημάτων, τὰ μὲν πολλὰ ἕκαστος ὡς ἂν παρὰ τὸ ἔθος διαιτηθῇ, μάλιστα τοῦτο σημαίνει. καὶ γὰρ ὁκόσοι ἂν μὴ μεμαθηκότες ἀριστῆν, ἢν ἀριστήσωσιν, ὄγκος πολὺς αὐτοῖσι τῆς γαστρός, καὶ νυσταγμὸς, καὶ πληθώρη. ἢν δὲ ἐπιδειπνήσωσι, κοιλίη ἐκταράσσεται. ξυμφέρει δὲ τουτέοισιν ἐκλουσαμένοισιν καθεύδειν. κοιμηθέντας δὲ περιπατῆσαι βραδέως συχνὴν περίοδον. καὶ ἢν μὲν λαπαχθῇ, δειπνῆσαι καὶ πιεῖν οἶνον ἐλάσσονα ἀκρητέστερον. ἢν δὲ μὴ λαπαχθῇ, ὑποχρίεσθαι τὸ σῶμα θερμῷ. καὶ ὑδαρέα οἶνον λευκὸν, ἢ γλυκὺν, ἢν διψῇ, ἐπιπίνοντα ἀναπαύεσθαι. ἢν δὲ μὴ ἐγκοιμηθῇ, πλείω ἀναπαύεσθαι. τὰ δ' ἄλλα ὁμοίως τοῖσιν ἐκ κραιπάλης διαιτάσθω. Τὰ δὲ ἀπὸ πομάτων, ὁκόσα μὲν ὑδαρέα, βραδυπορώτερά ἐστι. καὶ ἐγκυκλέεται. καὶ ἐπιπολάζει περὶ ὑποχόνδρια. καὶ ἐς οὔρησιν οὐ κατατρέχει. τοιούτου δὲ πόματος πληρωθεὶς, μηδὲν ἔργον ὀξέως διαπρήξῃ, ὁκόσα τῷ σώματι ξυνταθέντι, βίῃ, ἢ τάχει πονέειν ξυμβαίνει. ὡς μάλιστα δὲ ἡσυχαζέτω, ἕως ἂν καταπεφθῶσι μετὰ τῶν σιτίων. ὁκόσα δὲ τῶν πομάτων ἀκρητέστερά ἐστιν ἢ αὐστηρότερα, παλμὸν ἐν τῷ σώματι καὶ σφυγμὸν ἐν τῇ κεφαλῇ ἐμποιεῖ, τούτοισι καλῶς ἔχει ἐπικοιμᾶσθαι, καὶ θερμόν τι ῥοφέειν, πρὸς ὅπερ μάλιστα ἡδέως ἔχουσι. νῆστιν δὲ πονηρὸν πρὸς τὴν κεφαλαλγίην καὶ κραιπάλην. ὁκόσοι δὲ μονοσιτέουσι, κεινοὶ καὶ ἀδύνατοί εἰσι, καὶ οὐρέουσι θερμὸν παρὰ τὸ ἔθος κενεαγγέοντες. γίνεται δὲ καὶ τὸ στόμα, ἁλυκὸν καὶ πικρόν. καὶ τρέμουσιν ἐν παντὶ ἔργῳ. καὶ κροτάφους ἐπιξυντείνονται. καὶ τὸ δεῖπνον οὐ δύνανται πέσσειν, ὅκως πρὶν ἢν ἠριστηκότες ἔωσι. τούτους δὲ χρὴ πίνειν ἔλασσον ἢ μεμαθήκασι. καὶ ὑγροτέρην μᾶζαν ἀντὶ ἄρτου. καὶ λαχάνων λάπαθα, ἢ μαλάχην ἢ πτισάνην, ἢ σεῦτλα. πίνειν δὲ κατὰ τὸ σιτίον, οἶνον, ὁκόσον ξύμμετρον καὶ ὑδαρέστερον. καὶ ἀπὸ δείπνου περιπατῆσαι ὀλίγον, ἕως οὖρα καταδράμῃ καὶ οὐρήσῃ. χρῆσθαι δὲ καὶ ἰχθύσιν ἑφθοῖσιν. Βρώματα δὲ μάλιστα τάδε σημαίνει. Σκόροδον φῦσαν, καὶ θέρμην περὶ τὸν θώρηκα. καὶ κεφαλῆς βάρος. καὶ ἄσην. καὶ εἴ τι ἄλλο ἄλγημα εἴη μεμαθηκὸς πρόσθεν παροξύνειεν ἄν. οὐρητικὸν δὲ καὶ τοῦτο ἔχει ἀγαθόν. ἄριστον δὲ αὐτὸ φαγέειν, εἰ μέλλει τις ἐν πόσει ἰέναι, ἢ μεθύειν. Τυρὸς δὲ φῦσαν ἐμποιεῖ. καὶ στεγνότητα. καὶ σιτίον ἔξαψιν ποιήσει. τότ' ὠμὸν καὶ ἄπεπτον. κάκιστον δ' ἐν ποτῷ φαγεῖν πεπληρωμένοισιν. Ὄσπρια δὲ πάντα φυσώδεα καὶ ὠμὰ καὶ ἑφθὰ. καὶ πεφρυγμένα, καὶ βεβρεγμένα, καὶ χλωρά. τούτοισι δὲ μὴ χρέεσθαι, ἢν μὴ μετὰ καὶ ἑτέρων σιτίων. ἔχει δὲ καὶ ἰδίας μοχθηρίας, ἕκαστον αὐτέων.

ὤμιστα δὲ

Ἐρέβινθος μὲν φῦσαν ὠμὸς καὶ πεφρυγμένος καὶ πόνον ἐμποιεῖ. Φακὸς δὲ στύφει, καὶ ἄραδον ἐμποιεῖ, ἢν μετὰ τοῦ φλοιοῦ ᾖ. Θέρμος δὲ ἥκιστα τουτέων κακὰ ἔχει. Σιλφίου δὲ καυλὸς καὶ ὀπὸς, ἔστι μὲν οἷσι μάλιστα. τοῖσι δὲ ἀπείροισιν οὐ διέρχεται ἡ κοιλίη. ἀλλὰ καλέεται ξηρὴ χολέρη. μάλιστα δὲ γίνεται, ἢν μετὰ πολλοῦ τυροῦ μιχθῇ, ἢ κρεοφαγίης βοείων κρεῶν.

Τὰ μὲν γὰρ μελαγχολικὰ παθήματα καὶ παροξυνθείη ἂν ὑπὸ βοείων κρεῶν. ἀνυπέρβλητος γὰρ ἡ φύσις αὐτέων, καὶ οὐ τῆς τυχούσης κοιλίης καταπέψαι. βέλτιστα δ' ἂν καὶ ἀπαλλάττοιεν, εἰ δίεφθοί τε χρέοιντο, καὶ ὡς παλαιοτάτοισι. Αἴγεια δὲ κρέα, συμφορώτερα. πλὴν ὅσα τε βοείοισιν ἔνι κακὰ πάντα ἔχει. ἔχουσι τέ τι ἄπεψιν, καὶ φυσωδέστερα, καὶ ἐρυγματώδεα. καὶ χολέρης γεννητικά. ἔστι δὲ τὰ εὐωδέστατα, στερεά, καὶ ἥδιστα, ταῦτα ἄριστα δίεφθα καὶ ψυχρά. τὰ δὲ ἀηδέστατα καὶ δυσώδεα καὶ σκληρά, ταῦτα κάκιστα. ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ πρόσφατα. βέλτιστα δέ ἐστιν ἐν θέρους καιρῷ. ἐν δὲ μετοπώρου καιρῷ, κάκιστα. Χοίρου δὲ πονηρὰ, ὁκόταν ἢ ὠμότερα ἢ περικαῆ. χολερώτερα δ' ἂν εἴη, καὶ ἐκταρακτικά. Ὕεια δὲ βέλτιστα τῶν κρεῶν ἁπάντων. κράτιστα δὲ τὰ μήτε ἰσχυρῶς πίονα,

μήτε

μήτε πάλιν ἰσχυρῶς λεπτά. μήτε ἡλικίην φέροντα παλαιοῦ ἱερείου. ἐσθίειν δὲ ἄνευ τῆς φρενίτης καὶ ὑπόψυχρα. Χολώδης δὲ ξηρῆς ἡ γαστὴρ περιφύσηται. καὶ ψόφοι ἔνεισι. καὶ ὀδύνη πλευρέων, καὶ ὀσφύος. διαχωρέει δὲ οὐδὲν κάτω, ἀλλ' ἀπεστέγνωται. τὸν τοιόνδε διαφύλαξον, ὅκως μὴ ἐμέσηται. ἀλλ' ἡ κοιλίη ὑπολύσηται. κλύζειν οὖν ὅτι τάχος θερμῷ, καὶ ὡς λιπαρωτάτῳ. καὶ δι' ὕδωρ ἀλείφων ὡς πλεῖστον κάθιζε θερμόν, ἐν σκάφῃ κατακλίνων. καὶ τὸ θερμὸν παραχεέτω κατὰ μικρόν. καὶ ἢν θερμαινομένῳ αὐτέῳ ἡ κοιλίη ὑπάγῃ, λέλυται. ξυμφέρει δὲ καὶ ἐγκοιμᾶσθαι τῷ τοιῷδε. καὶ πίνειν οἶνον λεπτόν, καὶ παλαιόν, καὶ ἀκρητέστερον. καὶ ἔλαιον διδόναι, ὥστε ἡσυχίη. καὶ ἡ κοιλίη ὑπάγῃ, καὶ λέλυται. σιτίων δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀπέχεσθαι. ἢν δὲ μὴ αὐτῇ ὁ πόνος, ὄνου γάλα δίδου πίνειν, ἕως ἂν καθαρθῇ. ἢν δὲ ὑγρὴ ἡ κοιλίη ᾖ, καὶ χολὴ ὑποχωρέῃ, καὶ στρόφοι, καὶ ἔμετοι, καὶ πνιγμοί, τούτοισιν κράτιστον ἀτρεμίζειν. πίνειν δὲ μελίκρητον, καὶ μὴ ἐξεμέειν. Ὑδρώπων δύο φύσιες, ὧν ὁ μὲν ὑποσαρκίδιος ἐγχειρέων γίνεσθαι, ἄφυκτος. ὁ δὲ μετ' ἐμφυσημάτων, πολλῆς εὐτυχίης δεόμενος. μάλιστα δὲ ὑπὸ ταλαιπωρίης καὶ πυρίης καὶ ἐγκρατείης, ξηρὰ καὶ δριμέα ἐσθιέτω. οὕτω γὰρ οὐρητικώτατος ἂν εἴη, καὶ ἰσχύοι μάλιστα. ἢν δὲ δύσπνοος ᾖ, καὶ ἡ ὥρη ἐαρινὴ ἐοῦσα τύχῃ, καὶ ἡλικίη ἅμα ἀκμάζῃ, καὶ ῥώμη ᾖ, ἀπὸ τοῦ βραχίονος αἷμα ἀφαιρέειν. εἶτα θερμοὺς ἄρτους ἐξ οἴνου μέλανος καὶ ἐλαίου ἀποβάπτων, ἐσθιέτω. καὶ ὡς ἐλάχιστα πίνων, καὶ ὡς πλεῖστα πονείτω. καὶ κρέα ὕεια σαρκώδεα ἐσθιέτω μετὰ ὄξους ἑφθά, ὅκως πρὸς τοὺς προσάντεας περιπάτους ἀντέχῃ. Ὁκόσοι κοιλίας τὰς κάτω θερμὰς ἔχουσι καὶ δριμέα τὰ ὑποχωρήματα, καὶ ἀνώμαλα διέρχεται, ὑπὸ συντήξιος αὐτέοισιν. ἢν μὲν δυνατοὶ ἔωσιν, ἐλλεβόρῳ τῷ λευκῷ ἀντισπάσαι. ἢν δὲ μή, ὁ χυλὸς τῶν σιτανίων πυρῶν, παχύς, ψυχρός. καὶ τὸ φάκιον ἔτνος. καὶ ἄρτοι ἐγκρυφίαι. καὶ ἰχθύες, πυρέσσοντι μὲν ἑφθοί. ἀπυρέτῳ δὲ ἐόντι, ὀπτοί. καὶ οἶνος μέλας ἀπυρέτῳ. ἢν δὲ μή, ὕδωρ ἀπὸ μεσπίλων, ἢ μύρτων, ἢ μήλων, ἢ οὔων. ἢ φοινικοβαλάνων. ἢ οἰνάνθης ἀμπελικῆς. ἢν δὲ πυρετὸς μὴ ἔχοι, καὶ στρόφοι ἔωσι, γάλα βόειον θερμὸν ὀλίγον τὸ πρῶτον. ἔπειτα ἐκ προσαγωγῆς πλεῖον. καὶ λίνου σπέρμα. καὶ πύρινα ἄλφιτα. καὶ τῶν αἰγυπτίων κυάμων ἐξελὼν τὰ πικρά, καταλέσας καὶ ἐπιπάσσων, πινέτω. καὶ ὠὰ ἡμιπαγέα ἐσθιέτω ὀπτά, καὶ σεμίδαλιν. καὶ κέγχρον. καὶ χόνδρον ἑφθὸν ἐν γάλακτι, ἑφθὰ ψυχρὰ ἐσθίειν. καὶ τὰ τούτοισιν ὅμοια καὶ ποτὰ καὶ ἐδέσματα προσφέρεσθαι. τῆς διαιτητικῆς δεῖ μέγιστον παρατηρεῖν καὶ φυλάσσειν, ὥσπερ ἐν τοῖς ὀξέσι καὶ ἐν τοῖσι μακροῖσι ἀρρωστήμασι. καὶ τὰς ἐπιτάσιας τῶν πυρετῶν, καὶ τὰς ἀνέσιας, ὥστε τοὺς καιροὺς διαπεφυλάχθαι, ὁκότε μὴ δεῖ τὰ σιτία προσενεγκεῖν. καὶ ἀσφαλέως ὁκότε δεῖ προσενεγκεῖν, εἰδέναι. ἔτι δὲ ὁκόταν πλεῖστον ἀπέχωσι τῆς ἐπιτάσιος. εἰδέναι δὲ τοὺς κεφαλαλγικούς. ἐκ γυμνασίων. ἢ δρόμων. ἢ πορειῶν. ἢ κυνηγεσίων. ἢ ἄλλου τινὸς πόνου ἀκαίρου. ἢ ἐξ ἀφροδισίων. τοὺς ἀχρόους. τοὺς βραγχαλέους. τοὺς σπληνώδεας. τοὺς λειφαίμους. τοὺς πνευματώδεας, τοὺς ξηρὰ βήσσοντας. καὶ διψώδεας. τοὺς φυσώδεας. φλεβῶν ἀπολήψιας. ἐντεταμένους ὑποχόνδρια καὶ πλευρά. καὶ μετάφρενον. τοὺς ἀπονεναρκωμένους. καὶ ἀμαυρὰ βλέποντας. καὶ οἷσιν ἦχοι τῶν ὤτων ἐμπίπτουσι. καὶ τῆς οὐρήθρης ἀκρατέως διακειμένους. τοὺς ἰκτεριώδεας, καὶ ὧν αἱ κοιλίαι ὠμὰ ἐκβάλλουσι. καὶ αἱμορραγέοντας ἐκ ῥινὸς ἢ καθ' ἕδρην σφοδρῶς. ἢ ἐν ἐμφυσήμασιν ἐόντας ἢν πόνος αὐτέοισιν ἐπιτρέχῃ σφοδρός, καὶ μὴ ἐπικρατέωσι. τῶν τοιῶνδε μηδένα φαρμακεύειν. κινδυνόν τε γὰρ ἔξει καὶ οὐδὲν ὀνήσεις. πάστε ἀπὸ ταυτομάτου ἀπαλλάξιας καὶ κρίσιας ἀφαιρήσεις. ἢν δὲ αἷμα τινὶ ξυμφέρῃ ἀφαιρέειν, στερεὴν πρότερον ποιέειν τὴν κοιλίην, καὶ οὕτως ἀφαιρέειν καὶ λιμοκτονέειν, καὶ οἶνον ἀφαιρέειν αὐτέων. ἔπειτα τῇ διαίτῃ τῇ προσηκούσῃ, τὰ ἐπίλοιπα αὐτέων, καὶ πυρίῃσιν ἐνίκμοισιν θεραπεύειν. ἢν δέ σοι κατάπυκνος ἡ κοιλίη δοκέῃ εἶναι, μαλθακῷ κλύσματι ὑποκλύζειν. ἢν δὲ φαρμακεῦσαι δέῃ, ἐλλεβόρῳ ἀσφαλέως ἄνω κάθαιρε. κάτω δὲ μηδένα τῶν τοιῶνδε. κράτιστα δὲ δι' οὐρήσιων, καὶ δι' ἱδρώτας, καὶ διὰ περιπάτους ἄγειν. καὶ τρίψει ἡσύχῃ χρέο, ἵνα μὴ πυκνώσῃς τὴν ἕξιν. ἢν δὲ κλινοπετὴς ᾖ, ἄλλοι τριβέτωσαν αὐτόν. κἂν μὲν ἐν τῷ θώρηκι ὑπὲρ τῶν φρενῶν λυπέῃ τὸ πάθος, αὐτὸν ἀνακαθίζειν ὡς πλειστάκις. καὶ ὡς ἥκιστα προσκλινέσθωσαν, δι' ὅτε δυνατοί εἰσι. καὶ καθίζοντα ἀνατρίβειν μὴ πολὺν χρόνον, πολλῷ θερμῷ. ἢν δὲ ἐν τῇ κάτω κοιλίῃ ὑπὸ φρένας ἔχῃ τὰ ἀλγήματα, ἀνακεῖσθαι ξυμφέρει, καὶ μηδεμίην κίνησιν κινέεσθαι τῷ τοιῷδε σώματι ξυμφέρει, ἔξω τοῦ ἀνατρίψιος. τὰ δὲ ἐκ τῆς κάτω

κοιλίης λυομένης δι' οὔρων καὶ ἱδρώτων, ἢν ὀλισθῇ μετρίως, ὑπὸ αὐτοματισμοῦ λύεται τὰ σμικρά. τὰ σφόδρα δὲ πονηρόν. οἱ τοιοῦτοι γὰρ ἢ ἀπόλλυνται, ἢ ἄνευ ἄλλων κακῶν, οὐ γίνονται ὑγιέες, ἀλλ' ἀρχηγέει τὰ ὑποτρόπια. Πόμα ὑδρωπιῶντι. κανθαρίδας τρεῖς, ἀφελὼν τὴν κεφαλὴν ἑκάστης, καὶ πόδας καὶ πτερὰ, τρίψας ἐν τρισὶ κυάθοις ὕδατος τὰ σώματα, ὁκόταν δὲ πονέῃ ὁ πιὼν, θερμῷ βρεχέσθω. ὑπαλειψάμενος δὲ πρότερον, νῆστις πινέτω, ἐσθιέτω δὲ ἄρτους θερμοὺς ἐξ ἀλείφατος. Ἴσχαιμον. ὀπὸν συκῆς ἐν εἰρίῳ προσθεῖναι εἴσω πρὸς τὴν φλέβα, ἢ πτύλην συστρέψαντα ἐμβῦσαι ἐς τὸν μυκτῆρα. ἢ χαλκίτιδος ἐπὶ δακτύλῳ προσπιπασάμενος, πιέζειν. καὶ τοὺς χόνδρους ἔξωθεν προσαναπιέζειν ἑκατέρωθεν. καὶ τὴν κοιλίην λύειν, ὄνου γάλακτι ἑφθῷ. καὶ τὴν κεφαλὴν ξυρῶν, ψυκτικὰ προσφέρειν, ἢν ἐν ὥρῃ θερμῇ γίνηται. σησαμοειδὲς ἄνω καθαίρει, ἡ πόσις ἡμιόλιον δραχμῆς ὁ σταθμὸς ἐν ὀξυμέλιτι τετριμμένον. ξυμμίσγεται δὲ καὶ τοῖσιν ἐλλεβόροισι, καὶ ἧσσον πνίγει, τὸ τρίτον μέρος τῆς πόσιος. Τριχιάσιος ὑποθεὶς τὸ ῥάμμα, τῇ βελόνῃ τῇ τὸ κύαρ ἐχούσῃ, κατὰ τὸ ὀξὺ τοῦ ἄνω τάσιος τοῦ βλεφάρου ἐς τὸ κάτω διακεντήσας, δίες καὶ ἄλλο ὑποκάτω ὄντι. ἀνατείνας δὲ τὰ ῥάμματα, ῥάψον καὶ κατάδει, ἕως ἂν ὑποπέσῃ. κὴν μὲν ἱκανῶς ἔχῃ, ἢν δὲ μὴ, εἰ ἐλλείπῃ ὀπίσω ποιέειν τὰ αὐτά. καὶ τὰς αἱμορροΐδας τὸν αὐτὸν τρόπον διώσεις. τῇ βελόνῃ ὡς παχύτατον εἰρίου οἰσυπηροῦ ῥάμμα, καὶ ὡς μέγιστον ἀποδήσας, ἀσφαλέστερον γὰρ γίνεται ἡ θεραπείη. εἶτα ἀποπιέσας ἐπὶ σηπτῷ, χρέο. καὶ μὴ βρέχε πρὶν ἀποπέσῃ. καὶ αἰεὶ μίαν καταλίμπανε. καὶ μετὰ ταῦτα ἀναλαβὼν ἐλλεβορίσαι. εἶτα γυμναζέσθω καὶ ἱδρούτω. γυμνασίῃ δὲ τρίψις πολλὴ ἀπὸ ὄρθρου. δρόμου δὲ ἀπεχέσθω καὶ μέθης. καὶ τῶν δριμέων ἔξω ὀριγάνου. ἐμείτω δὲ δι' ἑπτὰ ἡμερέων, ἢ τρὶς ἐν τῷ μηνί. οὕτω γὰρ ἂν ἔχοι ἄριστα τὸ σῶμα. οἶνον δὲ κιῤῥὸν αὐστηρὸν, ὑδαρέα τε καὶ ὀλίγον πινέτω. Τοῖσι δὲ ἐμπύοισι, σκύλλης καταταμὼν κυκλίσκους, ἕψειν ὕδατι. καὶ ἀποζέσας εὖ μάλα ἀποχέειν. καὶ ἐπιχέας ἄλλο, ἕψε, ἕως ἂν ἁπτομένῳ δίεφθον καὶ μαλθακὸν φανῇ. εἶτα τρίψας λεῖον, σύμμισγε κύμινον πεφρυγμένον. καὶ λευκὰ σήσαμα. καὶ ἀμυγδάλας νέας τρίψας ἐν μέλιτι, ἐκλεικτὸν δίδου. καὶ ἐπὶ τούτῳ, οἶνον γλυκύν. ῥοφήματα δὲ μήκωνος τῆς λευκῆς ὑποτρίψας ὁκόσον λεκίσκιον, ὕδατι δεὶς, σητανίου πλύματι ἀλεύρου ἑψήσας, μέλι ἐπιχέας, χλιαρὸν ἐπιῤῥοφέειν, οὕτω διαγέτω τὴν ἡμέρην, εἶτα ἐς τὰ ἀποβαίνοντα λογιζόμενος, τὸ δεῖπνον δίδου. Δυσεντερίης. Κυάμων καθαρῶν, τεταρτημόριον. καὶ ἐρυθροδάνου δυοκαίδεκα κάρφεα λεῖα συμμίξαντα καὶ ἑψήσαντα, λιπαρὰ διδόναι ἐκλείχειν. Ὀφθαλμῶν. Σποδὸς πεπλυμένη, λιπαρῶς πεφυρημένη, ὡς στέαρ μὴ ὑγρὸν λεῖον τρίψας, ὀμφακίῳ τῷ τῆς πικρῆς ὄμφακος ἀνυγράνας, ἐν ἡλίῳ τε ἀναξηράνας, ὑγραίνειν ὡς ἐναλειπτόν. ὁκόταν δὲ ξηρὸν γένηται, τρίψας λεῖον ξηρὸν, ὑπάλειφε τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ παράπασσε τοὺς κανθούς. Ὑγρῶν. Ἐβένου δραχμήν. χαλκοῦ κεκαυμένου ἐννέα ὀβολοὺς ἐπ' ἀκόνης τρίβων. κρόκου τριώβολον. ταῦτα τρίψας λεῖα, παράχεε οἴνου γλυκέος κοτύλην ἀττικήν. κἄπειτα ἐς τὸν ἥλιον θεὶς, κατακαλύψας ὁκόταν συνεψηθῇ, τούτῳ

λ εἶτα χρέο. Πρὸς τὰς ποδωδυνίας. ‸ Χαλκίτιδος δραχμή. σταφυλῆς, ὁκόταν δύο μέρεα λειφθῇ, ἐκπιέσας. σμύρναν, καὶ κρόκον τρίψας, συμμίξας τὸ γλεῦκος, ἕψησον ἐν τῷ ἡλίῳ. καὶ τούτῳ ὑπάλειφε τοὺς ποδωδυνέοντας. ἔστω δὲ ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ. Ὑπὸ ὑστερικῶν πνιγομένων γνῶσις. πίεσαι τοῖσι δακτύλοισι. κὴν αἴσθηται, τὰ ὑστερικά ἐστιν. ἢν δὲ μὴ, σπασμώδεα.

Τοῖσιν ὑδρωπιώδεσι, μηκώνιον. λεκίσκιον ἀττικὸν στρογγύλον. Ῥόος. λεπίδος, μυλαὶ

ἀλεύρου | ξυστείνας τρεῖς τῷ πλάτει. καὶ ἀλήτου σητανίου κολλήσαντα. ταῦτα λεῖα τρίψας καταπότια δίδου.

Κάτω ὕδωρ καθαίρει. καὶ κοιλίην ἐκκοπρεῖ. ἐς ἰσχάδας, ὁπὸν τοῦ τιθυμάλλου ἀπόσταζε, ἑπτάκις ἐς ἑκάστην. εἶτα ἐς καινὸν ἄγγος συνθεὶς ταμιεύεσθαι, δίδου τῷ εἰρημένῳ πρὸ τῶν σιτίων. Καὶ τὸ μηκώνιον τρίβων, ὕδωρ ἐπιχέων καὶ διηθέων, ἄλευρον φυρῶν, ἴτρια ὀπτῶν, μέλι παραχέων, τοῖσιν ὑδρωπικοῖσι, τρώγειν δίδου καὶ ἐπιπίνειν οἶνον γλυκὺν, ὑδαρέα, ἢ μελίκρητον ὑδαρές. τὸ δὲ ἀπὸ τῶν κυπρίων μηκώνιον ξυλλέγων, ταμιεύου καὶ θεράπευε.

περὶ κρίσιων ξυντόμων ὑπὲρ τὸ ἄμεινον, τὰ μὲν πλεῖστα ταῦτ' ἐστὶν, ἅπερ ὑγιεινὰ σημεῖα. ἱδρῶτες γὰρ ἄριστοί εἰσιν, καὶ τάχιστα πυρετὸν παύοντες, οἱ ἐν τῇσι κρισίμοισιν ἡμέρῃσιν γινόμενοι, καὶ τελέως τὸν πυρετὸν ἀπαλλάσσοντες. ἀγαθοὶ δὲ καὶ οἱ διὰ παντὸς τοῦ σώματος γινόμενοι, εὐπετεστέρως τὸ νόσημα φέρειν ποιήσωσιν. οἱ δ' ἂν τουτέων τι μὴ ἐργάσωνται, οὐ λυσιτελέουσιν γινόμενοι. παχύνεσθαι δὲ χρὴ τὸ διαχώρημα, πρὸς τὴν κρίσιν ἰούσης τῆς νόσου. ἔστω δὲ τὸ ὑπόπυῤῥον, καὶ μὴ σφόδρα δυσῶδες. ἐπιτήδειον δὲ καὶ ἕλμινθας ἐξιέναι πρὸς τὴν κρίσιν. οὖρον δὲ ἄριστόν ἐστιν, ὃ ἂν ἔχῃ λευκότατον ὑπόστημα, καὶ λεῖον καὶ ὁμαλὸν παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἕως ἂν κριθῇ τὸ νόσημα. σημαίνει γὰρ ἀσφαλείαν καὶ ὀλιγοχρονίην τὴν νοῦσον ἔσεσθαι. ἢν ἱδρῶτος ἐγγενομένου ἡ νοῦσος ἐκλίπῃ, καὶ τὸ οὖρον πυῤῥὸν θεωρηθῇ λευκὴν ὑπόστασιν ἔχον, τουτέοισιν αὐθημερὸν ὑποστροφὴ τοῦ πυρετοῦ γίνεται, οὗτος δὲ ἐν πέντε ἀκινδύνως κρίνεται. τοῖσιν ἐλαχίστῳ χρόνῳ μέλλουσιν ὑγιάζεσθαι μέγιστα σημεῖα ἅπαν γίνεται. ἀπονώτεροι γὰρ διατελοῦσιν, καὶ ἀκίνδυνοι, καὶ τὰς νύκτας κοιμέωνται, καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα προφαίνουσιν ἀσφαλεῖα. οἷς ἐν πυρετῷ μὴ θανατώδει, κεφαλῆς ἄλγημα καὶ τὰ ἄλλα προσέστηκε σημεῖα χολὴ τουτέων κρατεῖ. οἷς ἂν ἄρξηται ὁ πόνος τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσιν, τεταρταῖοι τε μᾶλλον καὶ πεμπταῖοι πιέζονται, ἐς δὲ τὴν ἑβδόμην, ἀπαλλάσσονται τοῦ πυρετοῦ. οἱ δὲ πυρετοὶ κρίνονται ἐν τῇσιν αὐτῇσιν ἡμέρῃσιν τὸν ἀριθμὸν, ἐξ ὧν ἀπόλλυνται οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐξ ὧν περιγίνονται. οἵ τε γὰρ εὐηθέστατοι τῶν πυρετῶν καὶ ἐπὶ σημείων ἀσφαλεστάτων τεταρταῖοι παύονται ἢ πρόσθεν. οἵ τε φονικώτατοι καὶ ἐπὶ σημείων δεινοτάτων γινόμενοι, τεταρταῖοι κτείνουσιν ἢ πρόσθεν. ἡ μὲν οὖν πρώτη ἔφοδος οὕτως τελευτᾷ. ἡ δ' ἑτέρη, ἐς τὴν ἑπτὰ περιάγει. ἡ δὲ τρίτη, ἐς τὴν ἐνδεκάτην. ἡ δὲ τετάρτη, ἐς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην. ἡ δὲ πέμπτη, ἐς τὴν ἑπτακαιδεκάτην. ἡ δὲ ἕκτη, ἐς τὴν εἰκοστήν. αὗται μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ὀξυτάτων διὰ τεσσάρων ἐς τὰς εἴκοσι προσθέσεις. οὐ δύναται δὲ ὅλαις ἡμέραις οὐδὲν τουτέων ἀριθμεῖσθαι ἀτρεκέως. οὐδὲ γὰρ οἱ ἐνιαυτοί τε καὶ μῆνες ὅλαις ἡμέραις πεφύκασιν, οὐδὲ ξυνεστήκασιν. ἐν τοῖσι καύσοισι τὰ ἀγαθὰ σημεῖα γινόμενα, οἷα ἐν τῇσιν ὑγιαινούσῃσι γέγραπται. μέζονα μὲν ἐόντα, ἐς τριτην ἄνεσιν δηλοῖ. ταχύτερα δὲ ἄπειρον πάνυ. ταχεία δὲ αὐθημερὸν ἐν τοῖσι καύσοισιν. ἢν ἑβδομαίῳ ὕστερον ἐπιγένηται ἴκτερος διὰ λόγον ἱδρῶτος. τὸ γὰρ νόσημα οὐ φιλεῖ ἐξιδροῦν, οὐδὲ ἄλλῃ ἀφίστασθαι οὐδαμῇ, ἀλλὰ ὑγιὴς γίνεται ἀνάγκῃ τοῦ θερμοῦ ἀπιόντος ἐφ' ἑαυτὸ τὸ ὑγρὸν ἑλκύσαντος, δεῖ πυρετῶν κρίσιν γενέσθαι. καὶ τὰ οὖρα τὰ ὑποχωρέοντα ἢ καὶ τὰ διαχωρήματα κοιλίης, ἢ αἵματος ἐκ τῶν ῥινέων ῥύσιν, ἢ οὔρησιν πολλὴν, ἢ διὰ ὑγρείην ἰσχυρὴν, ἱδρῶτα, ἢ ἔμετον. γυναιξὶ δὲ καὶ ἐπιμηνίων ὁδόν. μάλιστα μὲν οὖν, ταῦτα ποιεῖ κρίσιν, ἢ ὅ,τι ἂν τουτέων ἐγγὺς γίνεται. ποιεῖ δὲ καὶ ἑτέρας κρίσεις. ἧσσον μὲν τουτέων. ἴκτερος δὲ ἢν ἑβδομαίῳ ἐπιγένηται, ἢ ὕστερον ἐν καύσῳ καὶ δυσχροιὰ σιάλου πολλοῦ ἀποχώρησις, ἔν τε τοῖς καυσώδεσι πυρετοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις, ἢν μηδενὸς τουτέων τῶν σημείων γενομένων, ἀφίῃ ὁ πυρετὸς, ἀνάγκη τοιάσδε κρίσιας ἀντὶ τουτέων γενέσθαι. ἢ φυμάτων μεγάλων ἀπόστασιν. ἢ ὀδύνας ἰσχυρὰς ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος. ἢ πελιδνὰς τῶν ὑγρῶν ἐκ τοῦ θερμοῦ. κρίσιες δὲ καὶ ἀφίστασιες τῶν καύσων σημαινόντων, μακροτέρα ἡ νοῦσος. τῶν δὲ ἰσχυρῶν, θάνατος ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. οἱ δὲ λοιποὶ ἀσφαλέες παύονται καῦσοι, ἑβδομαῖοι ἢ τεσσαρεσκαιδεκαταῖοι. φιλεῖ δὲ καὶ ἐς λιπυρίην περιΐστασθαι. καὶ λαμβάνει μάλιστα τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ ἐξυπιαλοῦται. καὶ ἡ λιπυρίη τῆς αὐτῆς ἡμέρης, λαμβάνει τε καὶ μεθίησι. γίνεται δὲ καὶ τῆς κεφαλῆς ὀδύνη. ἐὰν δὲ μὴ μεθίῃ αὐτὸν ἡ λιπυρίη ἐν ταῖς τεσσαράκοντα ἡμέραις, ἀλλ' ἄχθῃ καὶ ὀδύνην ἔχῃ τὴν κεφαλὴν, καὶ φλυηρῇ, ἐπὶ κάθαρσιν αὐτόν. λήγοντος δὲ καύσου ἂν ἐπιγένηται ἴκτερος, οὐ φιλεῖ ἐπιιδροῦν, οὐδ' ἄλλῃ ἀφίστασθαι οὐδαμῇ, ἀλλ' ὑγιὴς γίνεται. τριταῖος κρίνεται ἐν ἑπτὰ περιόδοισιν, ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. ὁκόσοις ἐν ἀφορήτοις πυρετοῖς τῇ ἑβδόμῃ ἢ τῇ ἐνάτῃ ἢ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἴκτεροι γίνωνται, ἀγαθὸν, ἐὰν μὴ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον σκληρὸν γένηται, εἰ δὲ μὴ, ἐνδοιαστόν. τὰ ὀξέα νοσήματα κρίνεται ἐν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρῃσιν ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. ἱδρῶτες πυρεταίνοντι ἢν γίνωνται τριταίοις καὶ πεμπταίοις, καὶ ἑβδομαίοις, καὶ ἐναταίοις, καὶ ἑνδεκαταίοις, καὶ τεσσαρεσκαιδεκαταίοις, καὶ μιῇ καὶ εἰκοσταίοις, καὶ τριηκοσταίοις, οὗτοι οἱ ἱδρῶτες νούσους κρίνουσιν. οἱ δὲ μὴ οὕτως γινόμενοι, πόνους σημαίνουσιν. αἱ πεπάνσιες τῶν οὔρων κατὰ μικρὸν ἐκπεπαινόμεναι

διαῤῥοίην

ἐν τοῖς κρισίμοις ἐὰν ἐπιπαυθῶσιν, λύουσι τὴν νοῦσον. παράδειγμα δεῖ τῶν οὔρων τὰ ἕλκεα ποιέεσθαι. τά τε γὰρ ἕλκεα, ἢν μὲν ἀνακαθαίρηται ὑπὸ λευκῷ, ταχείην θεραπείην δηλοῖ. ἐὰν δὲ μεταβάλλῃ ἐς τοὺς ἰχῶρας, κακοήθη γίνεται. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὰ οὖρα σημαίνει. ἐὰν ἐκ πόνου λεπτὰ γίνηται, ὑπὲρ τῆς προφάσιος δεῖ λογίζεσθαι, ἢν τὸ νόσημα παρῃρημένον, καὶ ταύτην ὁρᾷν ἤδη παύεσθαι, ὡς ταύτης ὑπολειπομένης τῶν ἄλλων σημείων ἐπιγινομένων οἵων δεῖ ἐκ τῆς ἀπαλλαγὴν τῇ νούσῳ οἰστέον. ἐὰν ἀλγέῃ ἡ κεφαλή, καὶ ἀπὸ ταύτης πυρετὸς ἐπιγένηται, τουτέου μὴ καταπαύσηται, μηδὲ τῆς ὀδύνης παυομένης, οὐ κρίσιμος ὁ πυρετὸς κρίσιος μακρῆς ἔτι ἤδη τὸ ἄμεινον, πλεῖστα ταῦτ' ἐστὶ καὶ ἤδη τουτέων ἅπερ ἐς ὑγιείην ἐόντα. ἐν τοῖσιν ὑποχονδρίοισιν οἰδήματα μαλθακὰ καὶ ἀνώδυνα καὶ ὑπείκοντα ἐπεὶ θιγγάνῃς αὐτέου, χρονιωτέρας μὲν τὰς κρίσιας ποιέει. ἧσσον δὲ φοβερὰς τῶν ἐναντίων τουτέοις φυμάτων. ὡσαύτως δὲ ἔχει καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ ἄλλῃ κοιλίῃ φυμάτων. οὔρων δὲ ἢν τὸ μὲν οὐρηθὲν μὴ καθαρὸν ᾖ. τὸ δ' ὑπόστημα λευκόν τε καὶ λεῖον ἔχῃ, χρονιωτέρη ἡ κρίσις. ἡ καὶ ἧσσον ἀσφαλὴς τοῦ βελτίστου οὔρου. ἢν δέ ποτε ὑπέρυθρον οὖρον καὶ τὸ ὑπόστημα ὑπέρυθρον καὶ λεῖον, πουλυχρονιώτερον μὲν ἔσται τοῦ προτέρου. σωτήριον δὲ κάρτα. ὁκόσα δὲ πελαγγικὰ νοσήματα γίνεται, ταῦτα ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις ἀφλέγμαντα καθίστανται. κρίσιος μακρῆς ἤδη τὸ ἄμεινον ἐπὶ τουτέων τὰ πλεῖστα ἐστίν. ἅπερ ἐς θάνατον ἐν ἡμέρῃ καὶ νυκτὶ κρίνεται. ἅπερ ἀσθενήσιος σημεῖα. οἷον φαρμακοποσίης. κοιλίης ἐκταράξιος καὶ ἄνω καὶ κάτω. ἴσως, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιουτέων. ἢν μὲν οὖν ἀπαλλάσσηται τουτέων τὰ σημεῖα ἐν ἡμέρῃ καὶ νυκτί. εἰ δὲ μή, θανατώδεα νομίζειν εἶναι. τῶν ἱδρώτων κάκιστοί εἰσιν, οἱ ψυχροί τε καὶ περὶ τὸν αὐχένα γινόμενοι, οὗτοι γὰρ θανάτους καὶ μῆκος νούσων προσημαίνουσιν. τὰ ποικίλα ὑποχωρήματα, χρονιώτερα μὲν τῶν μελάνων καὶ τῶν ἄλλων θανασίμων ὑποχωρημάτων. οὐδὲν δὲ ἧσσον, ὀλέθρια. ἔστι δὲ τοιάδε ξυσματώδεα. χολώδεα. αἱματώδεα. πρασοειδέα. μέλανα. καὶ τότε μὲν ὁμοῦ, πάντα διαχωρεῖ. τότε δὲ κατὰ μέρος ἕκαστον. οὔρου δὲ ἐὰν τότε μὲν καθαρὸν οὐρηθῇ. τότε δὲ ὑπόστημα ἔχον λευκόν τε καὶ λεῖον, χρονιώτερα καὶ ἧσσον ἀσφαλῆ, ταῦτ' ἐστὶ, τοῦ βελτίστου οὔρου. ἐὰν πυρρὸν καὶ λεπτὸν ᾖ τὸ οὖρον πολὺν χρόνον, κίνδυνος μὴ οὐ δυνήσεται διαρκέσαι ὁ ἄνθρωπος, ἕως ἂν πεπανθῇ τὸ οὖρον, καὶ ἢν ἄλλως περιεσομένου σημεῖα ᾖ προσδέχου τουτέοις ἀπόστασιν προσεσομένην ἐς τὰ κάτω τῶν φρενῶν χωρία. ἐν τοῖσι πυρετοῖσι ἐὰν μεταβολὰς ἔχῃ τὸ οὖρον, χρόνον τε σημαίνει, καὶ ἀνάγκη τῷ ἀσθενέοντι μεταβάλλειν καὶ ἤδη τὰ χείρω. καὶ ἐπὶ θάτερα. ἢν ἀρχόμενα οὖρα μὴ ὅμοια ᾖ, ἀλλὰ γίνηται παχέα ἐκ λεπτῶν, καὶ παντελῶς λεπτά, δύσκριτα καὶ ἀβέβαια τὰ τοιαῦτα. ψυχροὶ ἱδρῶτες ξὺν μὲν ὀξεῖ πυρετῷ, θανάσιμοι. ξὺν δὲ πρηυτέρῳ, μῆκος σημαίνουσι τῆς νούσου.

ὅκου

καὶ ὄκου τοῦ σώματος θερμὸν ἢ ψυχρόν, ὅπου ἂν ἔσται ἐνί, ἐνταῦθα ἡ νοῦσος. καὶ τουτέῳ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι, μεταβολαὶ ὀξεῖαι γίνονται. καὶ ἢν τὸ σῶμα ψύχηται, ἢ αὖθις θερμαίνηται. ἢ τὸ χρῶμα ἕτερον ἐξ ἑτέρου μεταβάλληται μῆκος νούσου σημαίνει. κἢν πυρέσσοντι, ἱδρῶς ἐπιγένηται μὴ ἐκλείποντος τοῦ πυρετοῦ, κακόν. μηκύνει γὰρ ἡ νοῦσος, καὶ ὑγρασίην σημαίνει. πυρέσσοντι ψυχροὶ ἱδρῶτες ἐπιγινόμενοι, μακρὸν τὸν πυρετὸν σημαίνουσιν. ἱδρὼς πουλὺς ἀκρίτως γινόμενος ὑγιαίνοντι νόσον σημαίνει. θέρεος μὲν μείω. ψύχεος δὲ πλείω ἐς τὸ αὐτὸ χωροῦντα, ἐὰν ἑκάστης ξυστῆναι, ὑφίσταται ὅκοιον ξύσματα. ἢν ὀλίγα, ὀλίγη ἡ νοῦσος. ἢν πολλά, πολλή. τουτέοισι ξυμφέρει τὴν κοιλίην ἐπικλύζειν. ὁκόσοις δὲ ἐν τῇ κάτω ὑποχωρήσει χολῆς μελαίνης ὕπεστιν, ἢν πλεῖον, πλείων ἡ νοῦσος. ἢν ἐλάσσω, ἐλάσσων. ἐὰν αἱ φλέβες σφύζωσι, καὶ τὸ πρόσωπον ἐρρωμένον ᾖ, καὶ τὰ ὑποχόνδρια μὴ λαπαρά, ἀλλὰ ἐπηρμένα, χρονίη ἡ νοῦσος καὶ ἄνευ σπασμοῦ οὐ λύεται, ἢ αἵματος πολλοῦ ἐκ τῶν ῥινέων ῥύσιος, ἢ ὀδύνης ἰσχυρῆς. καὶ οἱ παλμοὶ ἐν τῇσι χερσὶν πουλυχρονίου πυρετοῦ σημεῖον, ἢ κρίσιος ξυντόμου ἐπὶ τὸ κάκιον. καὶ ἐπὶ τουτέων τὰ πλεῖστα ἅπερ ἐς θάνατον, τοῖσιν ἐλαχίστῳ χρόνῳ μέλλουσιν ἀπόλλυσθαι, μέγιστα σημεῖα ἀπ' ἀρχῆς γίνεται. δυσπνόητοι γάρ εἰσιν, καὶ οὐ κοιμέονται τὰς νύκτας, καὶ τὰ σημεῖα προφαίνουσι ἐπικίνδυνα. ξυνεχέος δὲ πυρετοῦ ἐὰν τεταρταῖος πονέηται καὶ ἑβδομαῖος, καὶ μὴ κριθῇ ἑνδεκαταῖος, ὀλέθριος ὡς τὰ πολλά. ὅσοι ὑπὸ τετάνου ἁλίσκονται, ἐν ταῖς τέσσαρσιν ἡμέραις ἀπόλλυνται. ἢν δὲ ταύτας διαφύγωσιν, ὑγιέες γίνονται. ἐν τοῖσι καύσοισιν ἐὰν ἐπιγένηται ἴκτερος καὶ λὺγξ πεμπταίῳ ἐόντι, θανατῶδες. ὑποστροφαὶ λαμβάνονται. οἷς ἂν ἀπυρέτοισιν γινομένοισιν, ἀγρυπνίαι ἐρρωμέναι προσγίνωνται, ἢ ὕπνοι ταραχώδεες.

ἢ ῥώμη

ἢ ῥῶμαι τοῦ σώματος, ἢ ἀλγήματα ἑνὸς ἑκάστου τῶν μελέων. καὶ ὅσοις ἂν οἱ πυρετοὶ παύσωνται, μήτε σημείων γινομένων λυτηρίων, μήτ' ἐν ἡμέρῃσι κρισίμῃσι. καὶ ἐὰν ἐκλελοιπότος τοῦ πυρετοῦ καὶ ἱδρῶτος ἐπιγινομένου πυῤῥὸν οὖρον οὐρέῃ, λευκὴν ὑπόστασιν ἔχον, προσδέχου τούτοις ὑποστροφὴν πυρετοῦ αὐθημερόν. αὗται δὲ αἱ ὑποστροφαὶ, πεμπταῖαι κρίνονται ἀκινδύνως. καὶ ἢν κρίσιος ἐκγινομένης οὖρον ἐρυθρὸν οὐρέῃ ὑπόστασιν ἔχον ἐρυθρὴν, καὶ τουτέοις ὑποστροφὴ γίνεται τοῦ πυρετοῦ αὐθημερὸν, καὶ ὀλίγοι ἐκ ταύτης σώζονται. ὅταν ὑποστρέφῃ ὁ καῦσος τὰ πολλὰ καὶ ἐξιδροῖ. καὶ ἢν ἡμέρας λάβῃ ὑποστρέψας ὅσας τὸ πρῶτον. ὑποστροπιάζει δὲ καὶ τρὶς πυρετὸς ἢν μὴ περιοδικῇ ἡμέρῃ ἀφῇ. ὑποστροπιάζει τὰ πολλὰ ἐὰν ἀπέπτων ἐόντων τῶν οὔρων, καὶ τῶν ἄλλων σημείων μὴ κατὰ λόγον ἐόντων ἡ νοῦσος κρισίμῃ ἡμέρῃ ὑποστροπιάζει. ὅταν δὲ καὶ ὑποστρέφῃ ἐν κρισίμῃ ἡμέρῃ τουτέων καταλειπομένων τοιούτων. τὰ παρ' οὖς οἷς ἀμφὶ κρίσιν γινόμενα μὴ ἐκπυήσῃ, τουτέων ἀπαλλασσομένων, ὑποστροφὴ γίνεται κατὰ λόγον τῶν ὑποστροφῶν ὁμοίᾳ περιόδῳ ἐπὶ τουτέοις ἐλπὶς ἐς ἄρθρα ἀφίστασθαι. ἢν οὖρον παχὺ οἷον τὸ λευκὸν ἐπὶ τοῖς κοπιώδεσι τεταρταίοισι ῥέηται τῆς ἀποστάσιος. ἐνίοις δὲ πυρετῶν, καὶ αἱμοῤῥαγίαι γίνονται ἐκ τῶν ῥινέων. ἥτις τεταρταίοις, οὐ λυπική. καὶ τοῖς πυρὰ ἀγχωρέοντα ὑγιάζειν νούσους. τοῖς μελαγχολικοῖς μετὰ φροντίδων ἐχομένοις, αἱμοῤῥοΐδες ἐγγινόμεναι ἀγαθόν. ὅσοι μαίνονται, ἢ αὐτόματοι ἀπαλλασσόμενοι ἐκ τῶν νούσων, τουτέοις τῆς μανίης, ὀδύνη ἐς τοὺς πόδας εἰσελθοῦσα, ἢ ἐς στῆθος, ἢ βὴξ ἰσχυρὴ γινομένη λύει. ἐὰν τουτέων μηδὲν γίνηται λυομένης τῆς μανίης, στρόφος τοῦ ὀφθαλμοῦ γίνεται. ὁκόσοι ἐν τῇ γλώσσῃ παφλάζουσι τῶν χειλέων μὴ κρατέοντες, ἐὰν ταῦτα παύσηται, ἔμπυοι γίνονται. ἢ ὀδύνη ἰσχυρὴ ἐν τοῖς κάτω χωρίοις λύει. ἢ κυφότης. ἢ αἷμα πολὺ ἐκ τῶν ῥινῶν ῥυέν. ἢ μανίη τοῦ μεγάλου νοσήματος, ἐν εὐθὺ γινομένου λύσις. ὅσοις ἐν τοῖσι καύσοισιν ἰσχίων ὀδύνη. ὀφθαλμῶν διαστροφὴ ἢ τύφλωσις. ἢ ὀρχίων οἰδήσεις. ἢ τιτθῶν ἄρσις. καῦσον λύει. ἢ καὶ αἵματος ἐκ ῥινῶν ῥύσις. ἐν καύσῳ ἐὰν ἐπιλάβῃ ῥῖγος, φιλεῖ ἐξιδροῦν. ὑπὸ καύσου ἐχομένῳ, ῥίγεος ἐπιγινομένου λύσις. ὅσοις ἐν τοῖσι καύσοισι τρόμοι ἐγγίνονται παρακοπὴ λύει. ὅσοις ἂν ἐν τοῖς πυρετοῖς τὰ ὦτα κωφωθῇ, τουτέοισι μὴ λυθέντος τοῦ πυρετοῦ, μανῆναι ἀνάγκη. λύει δὲ ἐκ τῶν ῥινῶν αἷμα ῥυέν. ἢ κοιλίη ἐκταραχθεῖσα χολώδεα. ἢ δυσεντερίη ἐπιγινομένη. ἢ ὀδύνη ἰσχίων, ἢ γονάτων. ὅσοισι πυρετοῖσι ῥῖγος ἐπιγένηται, ὁ πυρετὸς λύεται. ὅσοισιν ὀδύναι γίνονται ἐξαπίνης, τὸ ὑποχόνδριον ἀπῆρται ἄνω. καὶ ἐὰν περὶ τὴν νόθον πλευρὴν περισκελέες αἱ ὀδύναι γίνονται, τουτέοισι λύσις φλεβοτομίη καὶ κάθαρσις κάτω. οὐ γὰρ λαμβάνει πυρετὸς ἰσχυρὸς ὀδυνωμένων τῶν χωρίων. ὑπὸ ὕδρωπος ἐχομένων κατὰ τὰς φλέβας ἐς τὴν κύστιν ἢ κοιλίην ὕδατος ῥυέντος, λύσις. ἢν ὑπὸ λευκοῦ φλέγματος ἐχομένῳ διάῤῥοια ἐπιγίνηται ἰσχυρὴ, λύσις. ὅσοι ὑπὸ διαῤῥοίης πολλὸν χρόνον λαμβάνονται ξὺν βηχὶ, οὐκ ἀπαλλάσσονται, ἐὰν μὴ ὀδύναι ἰσχυραὶ ἐν τοῖς ποσὶν ἐμπέσωσιν. εἰ βούλεται διαστροφὴ γίνεσθαι φύσιος ἐπειδὰν μὴ διαῤῥέοιεν. ἢ κενὴν διαχώρησιν πρὸς πᾶσαν λάβῃ. ἐπιγίνονται γὰρ φῦσαι ἔξωθεν οὖσαι. δῆλον τοίνυν οὐκ ἔχουσιν οὐδὲν ὑγρὸν, ὥστε προσφέρειν εἰδέναι τὰ ἀσφαλῶς γὰρ οὕτως ἔχοντι. εἰλεοῦ ἐπιγινομένου, οἶνον ψυχρὸν δίδου πίνειν πολὺν ἄκρατον κατ' ὀλίγον ἕως ὕπνος ἢ σκελέων ὀδύνη γίνηται. λύει δὲ καὶ πυρετὸς ἢ δυσεντερίη. κεφαλὴν περιωδυνῶντι καὶ νοσέοντι πῦον ῥέοντος ἢ κατὰ τὰ ὦτα ἢ περὶ τὰς ῥῖνας, λύει τὸ νόσημα. ὁκόσοισιν ὑγιαίνουσιν ἐξαπίνης ὀδύναι ἐγγίνονται ἐν ταῖς κεφαλαῖς, καὶ παραχρῆμα ἄφωνοι γίνονται, καὶ ῥέγκουσιν, ἀπόλλυνται ἐν ἑπτὰ ἡμέραις, ἐὰν μὴ πυρετὸς ἐπιλάβῃ. κεφαλὴν περιωδυνέοντι ὅ,τι ἂν τῶν ἄνω χωρίων πονέσῃ, σικύην πρόσβαλε, λύει ὀδύνην ἐς ἰσχία καὶ γούνατα καὶ ἆσθμα, ὅ,τι ἂν τουτέων γένηται. ὀφθαλμιῶντι ὑπὸ διαῤῥοίης ἁλῶναι, ἀγαθόν. ὑπὸ σπασμοῦ ἢ τετάνου ἐχομένῳ, πυρετὸς ἐπιγινόμενος, λύει τὸ νόσημα. ὑπὸ πυρετοῦ ἐχομένῳ σπασμὸς ἢν λάβῃ, παύσεται ὁ πυρετὸς αὐθημερὸν, ἢ τῇ ὑστεραίῃ, ἢ τῇ τρίτῃ. ὁπόταν ξυντεταμένος τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, μανίην ἐμποιέουσιν. ἢν αἱ φλέβες σφύζωσιν αἱ ἐν ταῖς χερσὶν, καὶ τὸ πρόσωπον ἐῤῥωμένον ᾖ, καὶ τὰ ὑποχόνδρια μὴ μαλακὰ, ἀλλὰ ἐπηρμένα ᾖ, χρονίη ἡ νοῦσος ἄνευ τοῦ σπασμοῦ.

ὑπὸ διαῤῥοίας ἐχομένῳ ἰσχυρῶς ἔμετος ἐπιγενόμενος ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου λύει

M Ἐγκώμιον ἡγέομαι τῆς τέχνης εἶναι, τὸ, δύνασθαι κατασκοπεῖσθαι περὶ τῶν γεγραμμένων ὀρθῶς. ὁ γὰρ γνοὺς καὶ χρεόμενος τούτοισιν, οὐκ ἄν μοι δοκέει μέγα σφάλλεσθαι περὶ τὴν τέχνην. δεῖ δὴ καταμανθάνειν τὴν κατάστασιν τῶν ὡρέων ἀκριβῶς, καὶ τῶν νούσων. ἑκάστου ὅ,τι νόσημα ἀγαθὸν, καὶ ὅ,τι κινδυνῶδές ἐστιν, ἢ ἐν τῇ καταστάσει, ἢ ἐν τῇ νούσῳ. μακρὸν, ὅ,τι νούσημα καὶ θανάσιμον. μακρὸν, ὅ,τι περιεστικόν. ὀξὺ, ὅ,τι θανάσιμον. ὀξὺ, ὅ,τι περιεστικόν. τάξιν τῶν κρισίμων ἐκ τουτέων σκοπεῖσθαι, καὶ τὸ προλέγειν ἐκ τούτων εὐπορέεται. ἔτι δὲ ἀπὸ τούτων ἔστιν εἰδέναι, οὕς, ὅτε, καὶ ὡς δεῖ διαιτῆν. μέγιστον τοίνυν σημεῖον ἐν τοῖσι μέλλουσι τῶν καμνόντων βιώσεσθαι, ἐὰν μὴ παρὰ φύσιν ᾖ ὁ καῦσος. καὶ τ' ἄλλα δὲ νουσήματα ὡσαύτως. οὐδὲν γὰρ δεινὸν τῶν κατὰ φύσιν γίνεται, οὐδὲ θανατῶδες. δεύτερον δὲ ἐὰν αὐτῇ τι ἡ ὥρη τῷ νουσήματι ξυμμαχήσῃ. ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ οὐ νικᾷ ἡ τοῦ ἀνθρώπου φύσις τὴν τοῦ ὅλου δύναμιν. ἔπειτα δὲ ἢν τὰ περὶ τὸ πρόσωπον ἰσχναίνηται, καὶ αἱ φλέβες αἱ ἐν τῇσιν χερσὶ, καὶ ἐν τοῖσι κανθοῖσι, καὶ ἐπὶ τῇσιν ὀφρύσιν, ἡσυχίην ἔχωσι, πρότερον μὴ ἡσυχάζουσαι. οὕτω δὲ ἢν ἡ φωνὴ ἢ ἀσθενεστέρη, καὶ λεπτοτέρη γίνηται, καὶ τὸ πνεῦμα μανότερον καὶ λεπτότερον, ἐπὶ τὴν ὑστεραίην ἡμέρην ἄνεσις τῆς νούσου. ταῦτα οὖν χρὴ σκοπεῖν, πρὸς τὰς κρίσιας, καὶ ἐπὶ τὸ παραχείλεον τῆς γλώττης ὥσπερ σίαλον λευκὸν ἐπαλείφεται, καὶ ἐν ἄκρῃ τῇ γλώττῃ, τοῦτο ἰδεῖν γίγνεται. ἧσσον δὲ εἰ μὴ οὖν σμικρὰ ταῦτα εἴη, ἐπὶ τὴν τρίτην ἄνεσις τῆς νούσου. ἢν δέ τι παχύτερον, αὔριον. ἢν δέ τι παχύτερον, αὐθημερινόν. ἰδεῖν δὲ ὁκόταν τῶν ὀφθαλμῶν τὰ λευκὰ ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς νούσου, ἀνάγκη μελαίνεσθαι, ἐὰν ἰσχυρὴ ἡ νοῦσος. ταῦτα οὖν καθαρὰ γινόμενα, τελείην ὑγείην δηλοῖ. ἀτρέμα μὲν βραδύτερον. σφόδρα δὲ γινόμενον, θᾶσσον.

Τὰ δὲ ὀξέα τῶν νοσημάτων γίνεται ἀπὸ χολῆς, ὁκόταν ἐπὶ τὸ ἧπαρ ἐπιῤῥυῇ, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καταστῇ. τάδε οὖν πάσχει. τὸ ἧπαρ οἰδέει καὶ ἀναπτύσσεται πρὸς τὰς φρένας ὑπὸ τοῦ οἰδήματος. καὶ εὐθὺς ἐς τὴν κεφαλὴν ὀδύνη ἐμπίπτει. μάλιστα δὲ ἐς τοὺς κροτάφους. καὶ τοῖσί τε ὠσὶν, οὐκ ὀξὺ ἀκούει. πολλάκις δὲ καὶ τοῖσι ὀφθαλμοῖσι οὐχ ὁρῇ. καὶ φρίκη καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. ταῦτα μὲν οὖν κατ' ἀρχὰς τοῦ νοσήματος αὐτέῳ γίνεται διαλιμπάνοντα. τότε μὲν σφόδρα. τότε δὲ ἧσσον. ὁκόσῳ δ' ἂν ὁ χρόνος τῆς νούσου προΐῃ, ὅ,τε πόνος πλείων ἐν τῷ σώματι, καὶ αἱ κόραι σκιδνᾶνται τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ σκιαυγεῖ. καὶ ἢν προσφέρῃς τὸν δάκτυλον πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς, οὐκ αἰσθήσεται διὰ τὸ μὴ ὁρῆν. ἰδεῖν δ' ἂν γνοίης ὅτι οὐχ ὁρῇ, οὐ γὰρ σκαρδαμύσσει προσφερομένου τοῦ δακτύλου. καὶ τὰς κροκύδας ἀφαιρέει ἀπὸ τῶν ἱματίων, ἤνπερ ἴδῃ, δοκέων φθεῖρας εἶναι. καὶ ὁκόταν τὸ ἧπαρ μᾶλλον ἀναπτυχθῇ πρὸς τὰς φρένας, παραφρονέει. καὶ προσφαίνεσθαί οἱ δοκέει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν, ἑρπετὰ καὶ ἄλλα παντοδαπὰ θηρία. καὶ ὁπλίτας μαχομένους, καὶ αὐτὸς αὐτοῖς δοκέει μάχεσθαι. καὶ τοιαῦτα λέγει ὡς ὁρέων, καὶ ἐπέρχεται, καὶ ἀπειλεῖ, ἢν μή τις αὐτὸν ἐᾷ ἐξιέναι. καὶ ἢν ἀναστῇ, οὐ δύναται αἴρειν τὰ σκέλεα, ἀλλὰ πίπτει. οἱ πόδες δὲ γίνονται αἰεὶ ψυχροί. καὶ ὁκόταν καθεύδῃ, ἀναΐσσει ἀπὸ τοῦ ὕπνου, καὶ ἐνύπνια ὁρῇ φοβερά. ἰδεῖν δὲ γινώσκομεν ὅτι ἀπὸ ἐνυπνίων ἀναΐσσει καὶ φοβεῖται, ὅταν ἔννοος γένηται. ἀφηγεῖται γὰρ τὰ ἐνύπνια τοιαῦτα ὁκοῖα καὶ τῷ σώματι ἐποίει καὶ τῇ γλώσσῃ ἔλεγε. ταῦτα μὲν οὖν ὧδε πάσχει. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἄφωνος γίνεται ὅλην τὴν ἡμέρην. καὶ τὴν νύκτα ἀναπνέων πουλὺ ἀθρόον πνεῦμα. ὅταν δὲ παύσηται παράφρων ἐὼν, εὐθὺς ἔννοος γίνεται. καὶ ἢν ἐρωτᾷ τις αὐτὸν, ὀρθῶς ἀποκρίνεται. καὶ γινώσκει πάντα τὰ λεγόμενα. εἶτα πάλιν ὀλίγῳ ὕστερον, ἐν τοῖσιν αὐτοῖσιν ἄλγεσι κεῖται. αὕτη ἡ νοῦσος, προσπίπτει μάλιστα ἐν ἀποδημίῃ. καὶ ἤν που ἐρήμην ὁδὸν βαδίσῃ. λαμβάνει δὲ καὶ ἄλλως.

Τέτανοι δύο [illegible], ἢν μὲν ἐπὶ τρώματι γένηται, πάσχει τάδε. αἱ γνάθοι πήγνυνται, ὥσπερ ξύλα. καὶ τὸ στόμα ἀνοίγειν οὐ δύνανται. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ δακρύουσι θαμινὰ καὶ ἑλκοῦνται. καὶ τὸ μετάφρενον πέπηγε. καὶ τὰ σκέλεα οὐ δύνανται ξυγκάμπτειν, οὐδὲ τὰς χεῖρας καὶ τὴν ῥάχιν. ὁκόταν δὲ θανατώδης ᾖ, τὸ ποτὸν καὶ τὰ βρώματα ἃ πρότερον βεβρώκει ἀνὰ τὰς ῥῖνας ἐνίοτε ἔρχεται.

Ὁ δὲ ὀπισθότονος τὰ μὲν ἄλλα πάσχει διὰ πλῆθος τὰ αὐτά. γίνεται δὲ ὁκόταν τοὺς ἐν τῷ αὐχένι τένοντας τοὺς ὄπισθεν νοσήσῃ. νοσέει δὲ ἢ ἀπὸ συνάγχης, ἢ ἀπὸ σταφυλῆς, ἢ τῶν ἀντιβραχίων ἐμπύων γινομένων. ἐνίοισι δὲ καὶ ἀπὸ κεφαλῆς πυρετῶν ἐπιγεγραμμένων, σπασμὸς ἐπιγίνεται. ἤδη δὲ καὶ ὑπὸ τρωμάτων οὕτως ἕλκεται εἰς τοὔπισθεν. καὶ ὑπὸ τῆς ὀδύνης τὸ μετάφρενον πέπηγε. καὶ τὰ στήθεα οἰμώζει. οὕτως σπᾶται σφόδρα, ὥστε μόλις κατέχεσθαι ὑπὸ τῶν παρεόντων, μὴ

των, μὴ ἐκ τῆς κλίνης ἐκπίπτῃ. ὁ δὲ τέτανος ἧσσον θανατώδης τῶν πρόσθεν. γίνεται δὲ ἀπὸ τῶν αὐτέων, καὶ σπᾶται πᾶν τὸ σῶμα ὁμοίως. Καῦσος δὲ τοῖσι πρεσβυτέροισιν οὐχ ὁμοίως γίνεται. φύσει γὰρ ἅπαξ, ὡς ἀνάγκασθαι πυριάζεσθαι. δίψα μὲν οὖν πολλὴ ἔχει τὸν ἄνθρωπον καὶ πυρετὸς σφοδρός. γλῶσσα δὲ ῥήγνυται, τρηχυνομένη, καὶ ξηρὴ γίνεται. καὶ τὸ χρῶμα αὐτῆς, τὸ μὲν πρῶτον ὠχρόν ἐστι, οἷόν περ εἴωθε. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, μελαίνεται. καὶ ἢν μὲν ἐν ἀρχῇσι μελαίνηται, θᾶσσον αἱ κρίσιες εἰσίν. ἢν δὲ ὕστερον, χρονιώτεραι. Ἰσχιάδες δὲ ἀπὸ τῶνδε μάλιστα γίνονται τοῖσι πολλοῖσιν, ἢν ἔλθῃ ἐν ἡλίῳ πουλὺν χρόνον, καὶ τὰ ἰσχία διαθερμανθῇ, καὶ τὸ ὑγρὸν ἀναξηρανθῇ, τὸ ἐνεὸν τοῖς ἄρθροισιν, ὑπὸ τοῦ καύματος. ὡς δ' ἀναξηραίνεται καὶ πήγνυται, τόδε μέγα τεκμήριον. ὁ γὰρ νοσέων, ἐντρέφεσθαι καὶ κινέειν τὰ ἄρθρα οὐ δύναται ὑπὸ τῆς ἀλγηδόνος τῶν ἄρθρων, καὶ τοῦ ξυμπεπηγέναι τοὺς σπονδύλους. ἀλγέει δὲ μάλιστα τῆς ὀσφύος, καὶ τοὺς σπονδύλους, τοὺς ἐκ τοῦ πλαγίου τῶν ἰσχίων, καὶ τὰ γούνατα. ἵσταται δὲ ἡ ὀδύνη πλεῖστον χρόνον ἐν τοῖσι βουβῶσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖσιν ἰσχίοισιν, ὀξέη καὶ καυματώδης. καὶ ἤν τις αὐτὸν κινέῃ, οὐ μετακινέεται. οἰμώζει δὲ ὑπὸ τῆς ἀλγηδόνος, ὅσον ἂν μέγιστον ὀδυνᾶται. ἐνίοτε δὲ καὶ σπασμὸς ἐπιγίνεται, καὶ ῥῖγος, καὶ πυρετός. γίνεται δὲ ἀπὸ χολῆς. γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ αἵματος. καὶ ὀδύναι παραπλήσιοι ἀπὸ πάντων τῶν νουσημάτων. καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἐνίοτε δὲ ἐπιλαμβάνει βληχρός. ἀλλὰ χρή, ὧδε μελετᾶν. Ἴκτερος δὲ ἐστιν, ὀξὺς καὶ ταχέως ἀποκτείνων. ἡ χροιὴ δὲ ὅλη σιδιοειδής. σφόδρα δὲ ἐστὶ χλωροτέρη, καθάπερ καὶ οἱ σαῦροι οἱ χλωρότεροι. παρόμοιος δὲ οἱ ὁ χρώς, καὶ ἐν τῷ οὔρῳ ὑφίσταται οἷον ὀρόβιον πυρρόν. καὶ πυρετός, καὶ φρίκη βληχρὴ ἔχει. ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ἱμάτιον οὐκ ἀνέχεται ἔχων, ἀλλὰ δάκνεται καὶ ξύεται τὰ ἑωθινά, ὥσπερ ἐὰν τὰ ἔνδοθεν. ἔπειτα μύζει τὰ σπλάγχνα ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. καὶ ὁκόταν ἀνιστῇ τις αὐτὸν ἢ προσδιαλέγηται, οὐκ ἀνέχεται. οὗτος ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ θνήσκει ἐν τῇσι τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρῃσιν. ταύτας δὲ διαφυγὼν, ὑγιαίνει. Ἡ δὲ περιπλευμονίη, τάδε ποιεῖ. πυρετός τε ἰσχυρὸς ἔχει. καὶ πνεῦμα πυκνόν, καὶ θερμὸν ἀναπνέει. καὶ ἀπορίη καὶ ἀδυναμίη ἔχει. καὶ ῥιπτασμός. καὶ ὀδύναι περὶ τὴν ὠμοπλάτην, καὶ τὴν κληῗδα, καὶ τὸν τιτθόν. καὶ βάρος ἐν τοῖσι στήθεσι, καὶ παραφροσύναι. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀνώδυνός ἐστιν, ἕως ἂν ἄρξηται βήσσειν. πολυχρονιωτέρη δὲ ἐκείνης, καὶ χαλεπωτέρη. τὸ δὲ σίαλον, λευκὸν καὶ ἀφρῶδες πτύει τὸ πρῶτον. ἡ δὲ γλῶσσα, ξανθή. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου μελαίνεται. ἢν μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ μελαίνοιτο, θᾶσσον αἱ ἀπαλλαγαί. ἢν δὲ ὕστερον, χρονιώτεραι. τελευτῶσαι δὲ καὶ ῥήγνυται ἡ γλῶσσα. κἢν προσθῇς τὸν δάκτυλον, ἔχεται. τὴν δὲ ἀπαλλαγὴν τῆς νούσου, σημαίνει ἡ γλῶσσα, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ πλευρίτιδι ὁμοίως. ταῦτα δὲ πάσχει ἡμέρας τεσσαρεσκαίδεκα τὸ ἐλάχιστον. τὸ πλεῖστον δὲ εἴκοσι καὶ μίαν. καὶ βήσσει τοῦτον τὸν χρόνον σφόδρα. καὶ καθαίρεται ἅμα τῇ βηχί. τὸ μὲν πρῶτον, πουλὺ καὶ ἀφρῶδες σίαλον. ἑβδόμῃ δὲ καὶ ὀγδόῃ, ὅταν ὁ πυρετὸς ἀκμάζῃ, καὶ ὑγρὰ εἴη ἡ περιπλευμονίη, παχύτερον. ἢν δὲ μή, οὔ. ἐνάτῃ δὲ καὶ δεκάτῃ, ὑπόχλωρον καὶ ὕφαιμον. δωδεκάτῃ δὲ μέχρι τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης πουλὺ καὶ πυῶδες. ὧν ὑγραί εἰσιν αἱ φυσικαὶ διαθέσιες τοῦ σώματος, καὶ ἡ νοῦσος ἰσχυρή. ὧν δὲ ἥτε φύσις καὶ ἡ στάσις τῆς νούσου ξηρή, ἧσσον οὕτω. Περὶ δὲ κρισίμων ἡμερέων, ἤδη μέν μοι καὶ πρόσθεν λέλεκται. Κρίνονται δὲ οἱ πυρετοί, τεταρταῖοι. ἑβδομαῖοι. ἑνδεκαταῖοι. τεσσαρεσκαιδεκαταῖοι. ἑπτακαιδεκαταῖοι. εἰκοστῇ πρὸς τῇ μιᾷ. ἐκ δὲ τούτων τῶν ὀξέων, τριακοσταῖοι. εἶτα τεσσαρακοσταῖοι. εἶτα ἑξηκοσταῖοι. ὅταν δὲ τούτους τοὺς ἀριθμοὺς ὑπερβάλλῃ, χρονίη ἤδη γίνεται ἡ κατάστασις τῶν πυρετῶν.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ

Τμῆμα πρῶτον.

130.

Ὁ βίος, βραχύς. ἡ δὲ τέχνη, μακρή. ὁ δὲ καιρὸς, ὀξύς. ἡ δὲ πεῖρα, σφαλερή. ἡ δὲ κρίσις, χαλεπή. δεῖ δὲ οὐ μόνον ἑωυτὸν παρέχειν τὰ δέοντα ποιεῦντα, ἀλλὰ καὶ τὸν νοσέοντα, καὶ τοὺς παρεόντας, καὶ τὰ ἔξωθεν. Ἐν τῇσι ταραχῇσι τῆς κοιλίης, καὶ τοῖσιν ἐμέτοισι, τοῖσιν αὐτομάτως γινομένοισιν, ἢν μὲν οἷα δεῖ καθαίρεσθαι καθαίρωνται, ξυμφέρει τε καὶ εὐφόρως φέρουσιν. ἢν δὲ μή, τοὐναντίον. οὕτω δὲ καὶ κενεαγγείη. ἢν μὲν οἷα δεῖ γίγνεσθαι γίγνοιτο, ξυμφέρει τε καὶ εὐφόρως ἔχουσιν. ἢν δὲ μή, τοὐναντίον. ἐπιβλέπειν οὖν δεῖ, καὶ χώρην, καὶ ὥρην, καὶ ἡλικίην, καὶ νούσους ἐν ᾗσι δεῖ, ἢ οὔ.

Ἐν τοῖσι γυμναστικοῖσιν, αἱ ἐπ' ἄκρον εὐεξίαι σφαλεραί, ἢν ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἔωσιν. οὐ γὰρ δύνανται μένειν ἐν τῷ αὐτέῳ, οὐδὲ ἀτρεμέειν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀτρεμέουσιν, οὐκ ἔτι δύνανται ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδιδόναι. λείπεται οὖν ἐπὶ τὸ χεῖρον. τουτέων οὖν εἵνεκεν τὴν εὐεξίην λύειν ξυμφέρει μὴ βραδέως, ἵνα πάλιν ἀρχὴν ἀναθρέψιος λάβῃ τὸ σῶμα. μὴ δὲ τὰς ξυμπτώσιας ἐς τὸ ἔσχατον ἄγειν, σφαλερὸν γάρ. ἀλλ' ὁκοίη ἂν ἡ φύσις ᾖ τοῦ μέλλοντος ὑπομένειν, ἐς τοῦτο ἄγειν. ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ κενώσιες αἱ ἐς τὸ ἔσχατον ἄγουσαι, σφαλεραί. καὶ πάλιν αἱ ἀναθρέψιες, αἱ ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἐοῦσαι, σφαλεραί. Αἱ λεπταὶ καὶ ἀκριβέες δίαιται, καὶ ἐν τοῖσι μακροῖσιν αἰεὶ πάθεσι, καὶ ἐν τοῖσιν ὀξέσιν, οὗ μὴ ἐπιδέχεται, σφαλεραί. καὶ πάλιν αἱ ἐς τὸ ἔσχατον λεπτότητος ἀφιγμέναι δίαιται, χαλεπαί. καὶ γὰρ αἱ πληρώσιες αἱ ἐς τὸ ἔσχατον, ἀφιγμέναι, χαλεπαί. Ἐν τῇσι λεπτῇσι διαίτῃσιν, ἁμαρτάνουσιν οἱ νοσέοντες, διὸ μᾶλλον βλάπτονται. πᾶν γὰρ τὸ ἁμάρτημα ὃ ἂν γίνηται, μέγα γίνεται μᾶλλον, ἢ ἐν τῇσιν ὀλίγον ἁδροτέρῃσι διαίτῃσι. διὰ τοῦτο καὶ τοῖσιν ὑγιαίνουσι, σφαλεραὶ αἱ πάνυ λεπταὶ καὶ καθεστηκυῖαι καὶ ἀκριβέες δίαιται, ὅτι τὰ ἁμαρτανόμενα, χαλεπώτερον φέρουσι. διὰ τοῦτο οὖν αἱ λεπταὶ καὶ ἀκριβέες δίαιται, σφαλεραὶ ἐς τὰ πλεῖστα τῶν μικρὸν ἁδροτέρων. Ἐς δὲ τὰ ἔσχατα νουσήματα, αἱ ἔσχαται θεραπεῖαι ἐς ἀκριβείην κράτισται. Ὅκου μὲν κάτοξυ τὸ νούσημα, αὐτίκα τοὺς ἐσχάτους πόνους ἔχει, καὶ τῇ ἐσχάτως λεπτοτάτῃ διαίτῃ ἀναγκαῖον χρέεσθαι. ὅκου δὲ μή, ἀλλ' ἐνδέχεται ἁδροτέρως διαιτᾶν, τοσοῦτον ὑποκαταβαίνειν, ὁκόσον ἂν ἡ νοῦσος μαλθακωτέρη τῶν ἐσχάτων ᾖ. Ὁκόταν δὲ ἀκμάζῃ τὸ νούσημα, τότε λεπτοτάτῃ διαίτῃ ἀναγκαῖον χρέεσθαι. Συντεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ καὶ τὸν νοσέοντα εἰ ἐξαρκέσει τῇ διαίτῃ πρὸς τὴν ἀκμὴν τῆς νούσου. καὶ πότερον ἐκεῖνος ἀπαυδήσει πρότερον, καὶ οὐκ ἐξαρκέσει τῇ διαίτῃ, ἢ ἡ νοῦσος πρότερον ἀπαυδήσει καὶ ἀμβλυνεῖται. Ὁκόσοισι μὲν οὖν αὐτίκα ἡ ἀκμή, αὐτίκα λεπτῶς διαιτᾶν. ὁκόσοισι δὲ ἐς ὕστερον ἡ ἀκμή, ἐς ἐκεῖνο καὶ πρὸ ἐκείνου, μικρὸν ἀφαιρετέον. ἔμπροσθεν δὲ πιοτέρως διαιτᾶν, ὡς ἂν ἐξαρκέσῃ ὁ νοσέων. Ἐν δὲ τοῖσι παροξυσμοῖσιν, ὑποστέλλεσθαι χρή. τὸ προστιθέναι γὰρ βλάβη. καὶ ὁκόσα κατὰ περιόδους παροξύνεται, ἐν τοῖσι παροξυσμοῖσιν ὑποστέλλεσθαι χρή. Τοὺς δὲ παροξυσμοὺς καὶ τὰς καταστάσιας δηλώσουσιν αἱ νοῦσοι, καὶ αἱ ὧραι τοῦ ἔτεος, καὶ αἱ τῶν περιόδων πρὸς ἀλλήλας ἀνταποδόσιες. ἤν τε καθ' ἡμέρην, ἤν τε παρ' ἡμέρην, ἤν τε καὶ διὰ πλείονος χρόνου γίγνωνται. ἀτὰρ καὶ τοῖσιν ἐπιφαινομένοισιν, οἷον ἐν πλευριτικοῖσι, πτύελον, ἢν αὐτίκα ἐπιφαίνηται, ἀρχομένου, βραχύνει. ἢν δ' ὕστερον ἐπιφαίνηται, μηκύνει. καὶ οὖρα καὶ ὑποχωρήματα καὶ ἱδρῶτες, καὶ δύσκριτα καὶ εὔκριτα, καὶ βραχέα καὶ μακρὰ τὰ νοσήματα ἐπιφαινόμενα δηλοῖ.

Γέροντες, εὐφορώτατα νηστείην φέρουσι. δεύτερον, οἱ καθεστηκότες. ἥκιστα, μειράκια. πάντων δὲ μάλιστα, παιδία. τουτέων δὲ αὐτέων ἃ ἂν τύχῃ αὐτὰ ἑωυτῶν προθυμότερα ἐόντα.

Τὰ αὐξανόμενα, πλεῖστον ἔχει τὸ ἔμφυτον θερμόν. πλείστης οὖν δεῖται τροφῆς. εἰ δὲ μή, τὸ σῶμα ἀναλίσκεται. γέρουσι δὲ ὀλίγον τὸ θερμόν, διὰ τοῦτο ἄρα ὀλίγων ὑπεκκαυμάτων δέονται. ὑπὸ πολλῶν μὲν γὰρ ἀποσβέννυνται. διὰ τοῦτο καὶ οἱ πυρετοὶ τοῖσι γέρουσιν οὐχ ὁμοίως ὀξέες. ψυχρὸν γὰρ τὸ σῶμα. Αἱ κοιλίαι χειμῶνος καὶ ἦρος, θερμόταται φύσει, καὶ ὕπνοι μακρότατοι. ἐν ταύτῃσιν οὖν τῇσιν ὥρῃσι, καὶ τὰ προσάρματα πλείω δοτέον. καὶ γὰρ τὸ ἔμφυτον θερμόν, πλεῖον ἔχει. τροφῆς οὖν πλείονος δέονται. σημεῖον, αἱ ἡλικίαι καὶ οἱ ἀθληταί. Αἱ ὑγραὶ δίαιται, πᾶσι τοῖσι πυρεταίνουσι ξυμφέρουσι. μάλιστα δὲ παιδίοισι καὶ τοῖσιν ἄλλοισι τοῖσιν οὕτως εἰθισμένοισι διαιτᾶσθαι. Καὶ οἷσι ἅπαξ ἢ δίς, καὶ πλείω ἢ ἐλάσσω, καὶ κατὰ μέρος. δοτέον δέ τι καὶ τῷ ἔθει, καὶ τῇ ὥρῃ, καὶ τῇ χώρῃ, καὶ τῇ ἡλικίῃ. Θέρεος καὶ φθινοπώρου σιτία δυσφορώτατα φέρουσι. χειμῶνος, ῥᾷστα. ἦρος, δεύτερον. Τοῖσιν ἐν τῇσι περιόδοισι παροξυνομένοισι, μηδὲν διδόναι, μηδ' ἀναγκάζειν, ἀλλ' ἀφαιρέειν τῶν προσθεσίων πρὸ τῶν κρισίων. Τὰ κρινόμενα καὶ τὰ κεκριμένα ἀρτίως, μὴ κινέειν, μηδὲ νεωτεροποιέειν, μήτε φαρμακείῃσι, μήτε ἄλλοισιν ἐρεθισμοῖσιν, ἀλλ' ἐᾶν. Ἃ δεῖ ἄγειν, ὅκου ἂν μάλιστα ῥέπῃ, ταύτῃ ἄγειν, διὰ τῶν ξυμφερόντων χωρίων. Πέπονα φαρμακεύειν καὶ κινέειν, μὴ ὠμά, μηδὲ ἐν ἀρχῇσιν, ἢν μὴ ὀργᾷ. τὰ δὲ πλεῖστα οὐκ ὀργᾷ. Τὰ χωρέοντα, μὴ τῷ πλήθει τεκμαίρεσθαι, ἀλλ' ὡς ἂν χωρέῃ οἷα δεῖ, καὶ φέρῃ εὐφόρως. καὶ ὅκου δεῖ μέχρι λειποθυμίης ἄγειν. καὶ τοῦτο ποιέειν, ἢν ἐξαρκέῃ ὁ νοσέων. Ἐν τοῖσιν ὀξέσι πάθεσιν, ὀλιγάκις καὶ ἐν ἀρχῇσι τῇσι φαρμακείῃσι χρέεσθαι.

καὶ τοῦτο

καὶ τῶν πρὸ τοῦ ἐξευκρινήσαντας ποιέειν. + Ἢν οἷα δεῖ καθαίρεσθαι καθαίρωνται, ξυμφέρει τε καὶ εὐφόρως φέρουσι. τὰ δ' ἐναντία, δυσχερῶς.

+ τὰ σώματα χρὴ ὅκου τις βούλεται καθαίρειν, εὔροα ποιέειν.

Τμῆμα δεύτερον.

Ἐν ᾧ νοσήματι ὕπνος πόνον ποιέει, θανάσιμον. ἢν δὲ ὕπνος ὠφελέῃ, οὐ θανάσιμον. Ὅκου παραφροσύνην ὕπνος παύει, ἀγαθόν. Ὕπνος, ἀγρυπνίη, ἀμφότερα τοῦ μετρίου μᾶλλον γινόμενα, κακόν. Οὐ πλησμονὴ, οὐ λιμὸς, οὐδ' ἄλλο οὐδὲν ἀγαθὸν, ὅ, τι ἂν μᾶλλον τῆς φύσιος ᾖ.

Κόποι αὐτόματοι, φράζουσι νούσους. Ὁκόσοι πονέοντές τι τοῦ σώματος τὰ πολλὰ τῶν πόνων οὐκ αἰσθάνονται, τουτέοισιν ἡ γνώμη νοσέει. Τὰ ἐν πολλῷ χρόνῳ λεπτυνόμενα σώματα, νωθρῶς ἐπαναθρέφειν δεῖ. τὰ δὲ ἐν ὀλίγῳ, ὀλίγως. Ἢν ἐκ νούσου τροφὴν λαμβάνων μὴ ἰσχύῃ, σημαίνει ὅτι πλείονι τροφῇ τὸ σῶμα χρέεται. ἢν δὲ τροφὴν μὴ λαμβάνοντος τοῦτο γίγνηται, χρὴ εἰδέναι, ὅτι κενώσιος δέεται. Τὰ σώματα χρὴ ὅκου τις βούλεται καθαίρεσθαι, εὔροα ποιέειν. Τὰ μὴ καθαρὰ τῶν σωμάτων, ὁκόσῳ ἂν θρέψῃς μᾶλλον, βλάψεις. Ῥᾷον πληροῦσθαι ποτοῦ ἢ σιτίου. Τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα ἐν τῇσι νούσοισι μετὰ κρίσιν, ὑποστροφὰς ποιέειν εἴωθεν. Ὁκόσοισι κρίσις γίνεται, τουτέοισιν ἡ νὺξ δύσφορος, ἡ πρὸ τοῦ παροξυσμοῦ. ἡ δὲ ἐπιοῦσα, εὐφορωτέρη ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Ἐν τῇσι τῆς κοιλίης ῥύσεσιν, αἱ μεταβολαὶ τῶν διαχωρημάτων ὠφελέουσιν, ἢν μὴ ἐς τὰ πονηρὰ μεταβάλλῃ. Ὅκου φάρυγξ νοσέει, ἢ φύματα ἐν τῷ σώματι φύεται, τὰς ἐκκρίσιας σκέπτεσθαι. ἢν γὰρ χολώδεες ἔωσι, τὸ σῶμα ξυννοσέει. ἢν δὲ ὅμοιαι τῇσιν ὑγιαίνουσι γίγνωνται, ἀσφαλὲς τὸ σῶμα τρέφειν. Ὅκου λιμὸς, οὐ δεῖ πονέειν.

Ὅκου ἂν τροφὴ πλείων παρὰ φύσιν ἐσέλθῃ, τοῦτο νόσον ποιέει. δηλοῖ δὲ ἡ ἴησις. Τῶν τρεφομένων ἀθρόως καὶ ταχέως, ταχεῖαι καὶ διαχωρήσιες γίνονται. Τῶν ὀξέων νοσημάτων, οὐ πάμπαν ἀσφαλέες αἱ προδιαγορεύσιες, οὔτε τοῦ θανάτου, οὔτε τῆς ὑγιείης. Ὁκόσοισι νέοισιν ἐοῦσιν αἱ κοιλίαι ὑγραί εἰσι, τουτέοισιν ἀπογηράσκουσιν ξηραίνονται. ὁκόσοισι δὲ νέοισιν ἐοῦσιν αἱ κοιλίαι ξηραί εἰσι, τουτέοισι πρεσβυτέροισι γινομένοισιν, ὑγραίνονται. Λιμὸν, θώρηξις λύει. ἀπὸ πλησμονῆς ὁκόσα ἂν νοσήματα γένηται, κένωσις ἰῆται. καὶ ὁκόσα ἀπὸ κενώσιος, πλησμονή. καὶ τῶν ἄλλων ἡ ὑπεναντίωσις. Τὰ ὀξέα τῶν νοσημάτων, κρίνεται ἐν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρῃσι. Τῶν ἑπτὰ, ἡ τετάρτη ἐπίδηλος. ἑτέρης ἑβδομάδος, ἡ ὀγδόη ἀρχή. θεωρητὴ δὲ, ἡ ἑνδεκάτη. αὕτη γάρ ἐστι τετάρτη τῆς ἑτέρης ἑβδομάδος. θεωρητὴ δὲ πάλιν ἡ ἑπτακαιδεκάτη. αὕτη γάρ ἐστι τετάρτη, μὲν ἀπὸ τῆς ιδ΄, ἑβδόμη δὲ, ἀπὸ τῆς ἑνδεκάτης. Οἱ θερινοὶ τεταρταῖοι, τὰ πολλὰ γίνονται βραχέες. οἱ δὲ φθινοπωρινοὶ, μακροὶ, καὶ μάλιστα οἱ πρὸς τὸν χειμῶνα συνάπτοντες. Πυρετὸν ἐπὶ σπασμῷ βέλτιον γενέσθαι, ἢ σπασμὸν ἐπὶ πυρετῷ. Τοῖσι μὴ κατὰ λόγον κουφίζουσιν, οὐ δεῖ πιστεύειν. οὐδὲ φοβέεσθαι λίην τὰ μοχθηρὰ γινόμενα παραλόγως. τὰ γὰρ πολλὰ τῶν τοιουτέων ἐστὶν, ἀβέβαια. καὶ οὐ πάνυ τι διαμένειν, οὐδὲ χρονίζειν εἴωθεν. Τῶν πυρεσσόντων μὴ παντάπασιν ἐπιπολαίως τὸ διαμένειν, καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τὸ σῶμα, ἢ καὶ συντήκεσθαι μᾶλλον τοῦ κατὰ λόγον, μοχθηρόν. τὸ μὲν γὰρ, μῆκος νούσου σημαίνει. τὸ δὲ, ἀσθένειαν. Ἀρχομένων τῶν νούσων, ἤν τι δοκέῃ κινέειν, κίνει. ἀκμαζουσῶν δὲ, ἡσυχίην ἔχειν βέλτιόν ἐστιν.

Περὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ τέλη πάντα ἀσθενέστατα. περὶ δὲ τὰς ἀκμὰς, ἰσχυρότατα. Τῷ ἐξ ἀρρωστίης εὐσιτέοντι, μηδὲν ἐπιδιδόναι τὸ σῶμα, μοχθηρόν. Ὡς τὰ πολλὰ πάντες οἱ φαύλως ἔχοντες, κατ' ἀρχὰς μὲν εὐσιτέοντες καὶ μηδὲν ἐπιδιδόντες, πρὸς τῷ τέλει πάλιν ἀσιτέουσιν. οἱ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀσιτέοντες ἰσχυρῶς, ὕστερον δὲ εὐσιτέοντες, βέλτιον ἀπαλλάσσουσιν. Ἐν πάσῃ νούσῳ, τὸ ἐρρῶσθαι τὴν διάνοιαν, καὶ εὖ ἔχειν πρὸς τὰς προσφορὰς, ἀγαθόν. τὸ δὲ ἐναντίον, κακόν. Ἐν τῇσι νούσοισιν, ἧσσον κινδυνεύουσιν, οἷς ἂν οἰκείη τῆς φύσιος, καὶ τῆς ἕξιος, καὶ τῆς ἡλικίης καὶ τῆς ὥρης ἡ νοῦσος ᾖ μᾶλλον, ἢ οἷσιν ἂν μὴ οἰκείη κατά τι τουτέων. Ἐν πάσῃσι τῇσι νούσοισι, τὰ περὶ τὸν ὀμφαλὸν καὶ τὸ ἦτρον πάχος ἔχειν βέλτιόν ἐστι. τὸ δὲ σφόδρα λεπτὸν καὶ ἐκτετηκὸς, μοχθηρόν. ἐπισφαλὲς δὲ τὸ τοιοῦτον, καὶ πρὸς τὰς κάτω καθάρσιας. Οἱ ὑγιεινῶς ἔχοντες τὰ σώματα ἐν τῇσι φαρμακείῃσι καθαιρόμενοι, ἐκλύονται ταχέως. καὶ οἱ πονηρῇ τροφῇ χρεόμενοι. Οἱ εὖ τὰ σώματα ἔχοντες, φαρμακεύεσθαι ἐργώδεες. Τὸ σμικρῷ χεῖρον καὶ πόμα καὶ σιτίον, ἥδιον δὲ, τῶν βελτιόνων μὲν, ἀηδεστέρων δὲ, μᾶλλον αἱρετέον. Οἱ πρεσβῦται τῶν νέων, τὰ μὲν πολλὰ νοσέουσιν ἧσσον. ὅσα δ' ἂν αὐτέοισι χρόνια νοσήματα γένηται, τὰ πολλὰ ξυναποθνήσκει. Βράγχοι καὶ κόρυζαι

τοῖσι σφόδρα πρεσβύτῃσιν, οὐ πεπαίνονται. Οἱ ἐκλυόμενοι πολλάκις καὶ ἰσχυρῶς, ἄνευ φανερῆς προφάσιος, ἐξαπίνης τελευτῶσι. Λύειν ἀποπληξίην ἰσχυρὴν μὲν, ἀδύνατον. ἀσθενέα δὲ, οὐ ῥηΐδιον. Τῶν ἀπαγχομένων καὶ καταλυομένων, μηδέπω δὲ τεθνηκότων, οὐκ ἀναφέρουσιν, οἷσιν ἂν ἀφρὸς ᾖ περὶ τὸ στόμα. Οἱ παχέες σφόδρα κατὰ φύσιν, ταχυθάνατοι γίνονται μᾶλλον τῶν ἰσχνῶν. Τῶν ἐπιληπτικῶν τοῖσι νέοισιν, ἀπαλλαγὴν αἱ μεταβολαὶ μάλιστα τῆς ἡλικίης, καὶ τῶν χωρίων, καὶ τῶν βίων ποιέουσι. Δύο πόνων ἅμα γινομένων μὴ κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον, ὁ σφοδρότερος ἀμαυροῖ τὸν ἕτερον. Περὶ τὰς γενέσιας τοῦ πύου, οἱ πόνοι καὶ οἱ πυρετοὶ συμβαίνουσι μᾶλλον, ἢ γενομένου. Ἐν πάσῃ κινήσει τοῦ σώματος, ὁκόταν ἄρχηται πονέειν, τὸ διαναπαύειν εὐθὺς, ἄκοπον. Οἱ εἰθισμένοι τοὺς συνήθεας πόνους φέρειν, κἂν ὦσιν ἀσθενέες ἢ γέροντες, τῶν ἀσυνήθων ἰσχυρῶν τε καὶ νέων, ῥᾷον φέρουσι.

Τὰ ἐκ πολλοῦ χρόνου συνήθεα, κἂν ᾖ χείρω τῶν ἀσυνήθων, ἧσσον ἐνοχλεῖν εἴωθε. δεῖ οὖν καὶ ἐς τὰ ἀσυνήθεα μεταβάλλειν. Τὸ κατὰ πολὺ καὶ ἐξαπίνης κενοῦν, ἢ πληροῦν, ἢ θερμαίνειν, ἢ ψύχειν, ἢ ἄλλως ὁκωσοῦν τὸ σῶμα κινεῖν, σφαλερόν. καὶ πᾶν τὸ πολὺ, τῇ φύσει πολέμιον. τὸ δὲ κατ' ὀλίγον, ἀσφαλές. καὶ ἄλλως, ἤν τις ἐξ ἑτέρου ἐφ' ἕτερον μεταβαίνῃ. Πάντα κατὰ λόγον ποιέοντι, καὶ μὴ γινομένων τῶν κατὰ λόγον, μὴ μεταβαίνειν ἐφ' ἕτερον, μένοντος τοῦ δόξαντος ἐξ ἀρχῆς. Ὁκόσοι τὰς κοιλίας ὑγρὰς ἔχουσιν, νέοι μὲν ὄντες, βέλτιον ἀπαλλάσσουσι τῶν τὰς ξηρὰς ἐχόντων. ἐς δὲ τὸ γῆρας, χεῖρον ἀπαλλάσσουσι. ξηραίνονται γὰρ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τοῖσιν ἀπογηράσκουσι. Μέγεθος δὲ σώματος, ἐννεάσαι μὲν, ἐλευθέριον καὶ οὐκ ἀηδές. ἐγγηρᾶσαι δὲ, δύσχρηστον καὶ χεῖρον τῶν ἐλασσόνων.

∧ ἐστὶ

Τμῆμα τρίτον.

Αἱ μεταβολαὶ τῶν ὡρέων, μάλιστα τίκτουσι νοσήματα. καὶ ἐν τῇσιν ὥρῃσιν αἱ μεγάλαι μεταλλαγαὶ ἢ ψύξιος ἢ θάλψιος, καὶ τ' ἄλλα κατὰ λόγον οὕτως. Τῶν φυσίων, αἱ μὲν, πρὸς θέρος. αἱ δὲ, πρὸς χειμῶνα, εὖ ἢ κακῶς πεφύκασι. Τῶν νούσων ἄλλαι πρὸς ἄλλας, εὖ ἢ κακῶς πεφύκασι. καὶ ἡλικίαι τινὲς, πρὸς ὥρας καὶ χώρας, καὶ διαίτας. Ἐν τῇσιν ὥρῃσιν, ὅταν τῆς αὐτῆς ἡμέρης, ὁτὲ μὲν θάλπος, ὁτὲ δὲ ψῦχος γίνηται, φθινοπωρινὰ τὰ νοσήματα προσδέχεσθαι χρή. Νότοι, βαρυήκοοι. ἀχλυώδεες. καρηβαρικοί. νωθροί. διαλυτικοί. ὁκόταν οὗτος δυναστεύῃ, τοιαῦτα ἐν τῇσιν ἀρρωστίῃσι πάσχουσιν. ἢν δὲ βόρειον ᾖ, βῆχες. φάρυγγες. κοιλίαι σκληραί. δυσουρίαι φρικώδεες. ὀδύναι πλευρέων, στηθέων. ὁκόταν οὕτως δυναστεύῃ, τοιαῦτα ἐν τῇσιν ἀρρωστίῃσι προσδέχεσθαι χρή. Ὁκόταν θέρος γένηται ἦρι ὅμοιον, ἱδρῶτας ἐν τοῖσι πυρετοῖσι πολλοὺς προσδέχεσθαι χρή. Ἐν τοῖσιν αὐχμοῖσι, πυρετοὶ ὀξέες γίνονται. καὶ ἢν μὲν ἐπὶ πλέον ᾖ τὸ ἔτος τοιοῦτον ἐὸν, οἵην τὴν κατάστασιν ἐποίησεν, ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ καὶ τὰ νοσήματα τοιαῦτα δεῖ προσδέχεσθαι. Ἐν τοῖσι καθεστῶσι καιροῖσιν, ἢν ὡραίως τὰ ὡραῖα ἀποδιδῶσιν, εὐσταθέες καὶ εὐκρινέες αἱ νοῦσοι γίνονται. ἐν δὲ τοῖσιν ἀκαταστάτοισιν, ἀκατάστατοι καὶ δύσκριτοι. Ἐν φθινοπώρῳ, ὀξύταται αἱ νοῦσοι, καὶ θανατωδέσταται τοὐπίπαν. ἦρ δὲ ὑγιεινότατον, καὶ ἥκιστα θανατῶδες. Τὸ φθινόπωρον, τοῖς φθίνουσι κακόν. Περὶ δὲ τῶν ὡρέων, ἢν μὲν ὁ χειμὼν αὐχμηρὸς καὶ βόρειος γένηται, τὸ δὲ ἔαρ ἔπομβρον καὶ νότιον, ἀνάγκη τοῦ θέρεος, πυρετοὺς ὀξέας, καὶ ὀφθαλμίας, καὶ δυσεντερίας γίνεσθαι, μάλιστα τῇσι γυναιξὶ, καὶ ἀνδρῶν τοῖσιν ὑγροῖσι τὰς φύσιας. Ἢν δὲ νότιος ὁ χειμὼν, καὶ ἔπομβρος καὶ εὐδιεινὸς γένηται, τὸ δὲ ἔαρ αὐχμηρὸν καὶ βόρειον, αἱ μὲν γυναῖκες ᾗσιν οἱ τόκοι πρὸς τὸ ἦρ, ἐκ πάσης προφάσιος ἐκτιτρώσκουσιν. αἳ δ' ἂν τέκωσιν, ἀκρατέα καὶ νοσώδεα τὰ παιδία τίκτουσιν. ὥστε ἢ παραυτίκα ἀπόλλυσθαι, ἢ λεπτὰ καὶ νοσώδεα ζῆν ἐόντα. τοῖσι δὲ ἄλλοισι βροτοῖσι δυσεντερίαι καὶ ὀφθαλμίαι ξηραὶ γίνονται. τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισι, κατάρροιαι συντόμως ἀπολλύουσαι. Ἢν δὲ τὸ θέρος αὐχμηρὸν καὶ βόρειον γένηται, τὸ δὲ φθινόπωρον ἔπομβρον καὶ νότιον, κεφαλαλγίαι ἐς τὸν χειμῶνα γίνονται. καὶ βῆχες. καὶ βράγχοι. καὶ κόρυζαι. ἐνίοισι δὲ καὶ φθίσιες. Ἢν δὲ βόρειον ᾖ καὶ ἄνυδρον, τοῖσι μὲν ὑγροῖσιν ἐοῦσι τὰς φύσιας, καὶ τῇσι γυναιξὶ, ξύμφορον. τοῖσι δὲ λοιποῖσιν, ὀφθαλμίαι ἔσονται ξηραί. καὶ πυρετοὶ ὀξέες. καὶ κόρυζαι. ἐνίοισι δὲ καὶ μελαγχολίαι. Τῶν δὲ καταστασίων τοῦ ἐνιαυτοῦ, τὸ μὲν ὅλον οἱ αὐχμοὶ τῶν ἐπομβρίων εἰσὶν ὑγιεινότεροι, καὶ ἧσσον θανατώδεες. Νοσήματα δὲ ἐν μὲν τῇσιν ἐπομβρίῃσιν ὡς τὰ πολλὰ γίνεται, πυρετοί τε μακροὶ, καὶ κοιλίης ῥύσιες καὶ σηπεδόνες, καὶ ἐπίληπτοι, καὶ ἀπόπληκτοι, καὶ κυνάγχαι. ἐν δὲ τοῖσιν αὐχμοῖσι,

οὔπω

∧ ἰσχυραί

φθινώδεες

φθινώδεες, ὀφθαλμίαι. ἀρθρίτιδες. στραγγουρίαι. καὶ δυσεντερίαι. αἱ δὲ καθ' ἡμέρην καταστάσιες, αἱ μὲν βόρειοι, τά τε σώματα ξυνιστῶσι, καὶ εὔτονα, καὶ εὐκίνητα, καὶ εὔχροα, καὶ εὐηκοώτερα ποιέουσι. καὶ τὰς κοιλίας ξηραίνουσι. καὶ τὰ ὄμματα δάκνουσι. καὶ περὶ τὸν θώρηκα ἄλγημα ἤν τι προϋπάρχῃ, μᾶλλον πονέουσιν. αἱ δὲ νότιοι, διαλύουσι τὰ σώματα καὶ ὑγραίνουσιν, καὶ βαρυηκοΐας, καὶ καρηβαρίας, καὶ ἰλίγγους ποιέουσιν. ἐν δὲ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν καὶ τοῖσι σώμασι, δυσκινησίην, καὶ τὰς κοιλίας ὑγραίνουσι. Κατὰ δὲ τὰς ὥρας, τοῦ μὲν ἦρος, καὶ ἄκρου τοῦ θέρεος, οἱ παῖδες καὶ οἱ τουτέων ἐχόμενοι τῇσιν ἡλικίῃσιν, ἄριστά τε διάγουσι καὶ ὑγιαίνουσι μάλιστα. τοῦ δὲ θέρεος καὶ τοῦ φθινοπώρου, μέχρι μέν τινος οἱ γέροντες. τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ φθινοπώρου καὶ τοῦ χειμῶνος, οἱ μέσοι τῇσιν ἡλικίῃσι. Νοσήματα δὲ πάντα μὲν ἐν πάσῃσι τῇσιν ὥρῃσι γίνεται, μᾶλλον δ' ἔνια κατ' ἐνίας αὐτέων, καὶ γίνεται καὶ παροξύνεται. Τοῦ μὲν γὰρ ἦρος, τὰ μανικὰ καὶ τὰ μελαγχολικά. καὶ τὰ ἐπιληπτικά. καὶ αἱμάτων ῥύσιες καὶ κυνάγχαι. καὶ κόρυζαι. καὶ βράγχοι. καὶ λέπραι, καὶ βῆχες. καὶ λειχῆνες. καὶ ἀλφοί. καὶ ἐξανθήσιες ἑλκώδεες πλεῖσται. καὶ φύματα. καὶ ἀρθριτικά. Τοῦ δὲ θέρεος ἔνιά τε τουτέων, καὶ πυρετοὶ ξυνεχέες. καὶ καῦσοι. καὶ τριταῖοι πυρετοί, καὶ τεταρταῖοι, καὶ ἔμετοι, πλεῖστοι καὶ διάῤῥοιαι. καὶ ὀφθαλμίαι, καὶ ὤτων πόνοι. καὶ στομάτων ἑλκώσιες. καὶ σηπεδόνες αἰδοίων. καὶ ἱδρῶα. τοῦ δὲ φθινοπώρου καὶ τῶν θερινῶν τὰ πολλά. καὶ πυρετοὶ τεταρταῖοι. καὶ πλανῆτες, καὶ σπλῆνες. καὶ ὕδρωπες. καὶ φθίσιες. καὶ στραγγουρίαι. καὶ λειεντερίαι. καὶ δυσεντερίαι. καὶ ἰσχιάδες. καὶ κυνάγχαι. καὶ ἄσθματα. καὶ εἰλεοί. καὶ ἐπιληψίαι. καὶ τὰ μανικά. καὶ τὰ μελαγχολικά. τοῦ δὲ χειμῶνος, πλευρίτιδες. περιπλευμονίαι. λήθαργοι. κόρυζαι. βράγχοι. βῆχες. πόνοι στηθέων. πόνοι πλευρέων. ὀσφύος. κεφαλαλγίαι. ἴλιγγοι. ἀποπληξίαι. Ἐν δὲ τῇσιν ἡλικίῃσι τοιάδε ξυμβαίνει. τοῖσι μὲν σμικροῖσι καὶ νεογνοῖσι παιδίοισιν, ἄφθαι. ἔμετοι. βῆχες. ἀγρυπνίαι. φόβοι. ὀμφαλοῦ φλεγμοναί. ὤτων ὑγρότητες. Πρὸς δὲ τὸ ὀδοντοφυεῖν προσάγουσιν, οὔλων ὀδαξυσμοί. πυρετοί. σπασμοί, διάῤῥοιαι. καὶ μάλιστα, ὅταν ἀνάγωσι τοὺς κυνόδοντας. καὶ τοῖσι παχυτάτοισι τῶν παιδίων, καὶ τοῖσι σκληρὰς τὰς κοιλίας ἔχουσι. πρεσβυτέροισι δὲ γενομένοισι, παρίσθμια. σπονδύλου τοῦ κατὰ τὸ ἰνίον, εἴσω ὤσιες. ἄσθματα. λιθιάσιες. ἕλμινθες στρογγύλαι. ἀσκαρίδες. ἀκροχορδόνες. σατυριασμοί. στραγγουρίαι. χοιράδες. καὶ τ' ἄλλα φύματα. μάλιστα δὲ τὰ προειρημένα. τοῖσι δὲ ἔτι πρεσβυτέροισι καὶ πρὸς τὴν ἥβην προσάγουσι, τουτέων τε τὰ πολλά, καὶ πυρετοὶ χρόνιοι μᾶλλον, καὶ ἐκ ῥινῶν αἵματος ῥύσιες. τὰ δὲ πλεῖστα τοῖσι παιδίοισι πάθεα κρίνεται. τὰ μέν, ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι. τὰ δέ, ἐν ἑπτὰ μησί. τὰ δέ, ἐν ἑπτὰ ἔτεσι. τὰ δέ, πρὸς τὴν ἥβην προσάγουσιν. ὅσα δ' ἂν διαμείνῃ τοῖσι παιδίοισι, καὶ μὴ ἀπολυθῇ περὶ τὸ ἡβάσκειν. ἢ τῇσι θηλείῃσι περὶ τὰς τῶν καταμηνίων ῥήξιας, χρονίζειν εἴωθεν. τοῖσι δὲ νεηνίσκοισιν, αἵματος πτύσιες. φθίσιες. πυρετοὶ ὀξέες. ἐπιληψίαι, καὶ τ' ἄλλα νουσήματα. μάλιστα δὲ τὰ προειρημένα. Τοῖσι δὲ ὑπὲρ τὴν ἡλικίην ταύτην, ἄσθματα. πλευρίτιδες. περιπλευμονίαι. λήθαργοι. φρενίτιδες. καῦσοι. διάῤῥοιαι χρόνιαι. χολέραι. δυσεντερίαι. λειεντερίαι. αἱμοῤῥοΐδες. τοῖσι δὲ πρεσβύτῃσι. δύσπνοιαι. κατάῤῥοι βηχώδεες. στραγγουρίαι. δυσουρίαι. ἄρθρων πόνοι. νεφρίτιδες. ἴλιγγοι. ἀποπληξίαι. καχεξίαι, ξυσμοὶ τοῦ σώματος ὅλου. ἀγρυπνίαι. κοιλίης, καὶ ὀφθαλμῶν καὶ ῥινῶν ὑγρότητες. ἀμβλυωπίαι. γλαυκώσιες. βαρυηκοΐαι.

Τμῆμα τέταρτον.

Τὰς κυούσας φαρμακεύειν ἢν ὀργᾷ, τετράμηνα καὶ ἄχρι ἑπτὰ μηνῶν, ἧσσον δὲ παρὰ ταύτας. τὰ δὲ νήπια καὶ πρεσβύτερα, εὐλαβεῖσθαι χρή. Ἐν τῇσι φαρμακείῃσι τοιαῦτα ἄγειν ἐκ τοῦ σώματος, ὁκόσα καὶ αὐτόματα ἰόντα χρήσιμα. τὰ δὲ ἐναντίως ἰόντα, παύειν. Ἢν μὲν οἷα δεῖ καθαίρεσθαι καθαίρωνται, ξυμφέρει τε καὶ εὐφόρως φέρουσι. τὰ δὲ ἐναντία, δυσχερῶς. Φαρμακεύειν θέρεος μέν, μᾶλλον τὰς ἄνω. χειμῶνος δέ, τὰς κάτω. Ὑπὸ κύνα καὶ πρὸ κυνός, ἐργώδεες αἱ φαρμακεῖαι. τοὺς ἰσχνοὺς τοὺς εὐημέας, ἄνω φαρμακεύειν, ὑποστελλομένους χειμῶνα. Τοὺς δὲ δυσημέας καὶ μέσως εὐσάρκους, κάτω ὑποστελλομένους θέρος. Τοὺς δὲ φθινώδεας ὑποστελλομένους τὰς ἄνω. Τοὺς δὲ μελαγχολικούς, ἁδροτέρως τὰς κάτω, τῷ αὐτῷ λογισμῷ τἀναντία προστιθείς. Φαρμακεύειν ἐν τοῖσιν λίην ὀξέσιν ἢν ὀργᾷ αὐθημερόν. χρονίζειν γὰρ ἐν τοῖσι τοιούτοισι κακόν. Ὁκόσοισι στρόφοι καὶ περὶ τὸν ὀμφαλὸν πόνοι,

καὶ

καὶ ὀσφύος ἄλγημα μὴ λυόμενον, μήτε ὑπὸ φαρμακίης, μήτ᾽ ἄλλως ἐς ὕδρωπα ξηρὸν ἱδρύεται. ὁκόσοισι κοιλίαι λειεντεριώδεες, χειμῶνος φαρμακεύειν ἄνω, κακόν. πρὸς τοὺς ἐλλεβόρους τοῖσι μὴ ῥηϊδίως ἄνω καθαιρομένοισι, πρὸ τῆς πόσιος, προϋγραίνειν τὰ σώματα ἐν πλείονι τροφῇ καὶ ἀναπαύσει. Ἐπὴν πίῃ τις ἐλλέβορον, πρὸς μὲν τὰς κινήσιας τῶν σωμάτων μᾶλλον ἄγειν. πρὸς δὲ τοὺς ὕπνους καὶ μὴ κινήσιας, ἧσσον. δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ναυτιλίη, ὅτι κίνησις τὰ σώματα ταράσσει. Ἐπὴν βούλῃ μᾶλλον ἄγειν τὸν ἐλλέβορον, κίνει τὸ σῶμα. ἐπὴν δὲ παύσαι, ὕπνον ποίει καὶ μὴ κίνει. ἐλλέβορος ἐπικίνδυνος τοῖσι τὰς σάρκας ὑγιέας ἔχουσι. σπασμὸν γὰρ ἐμποιέει. ἀπυρέτῳ ἐόντι, ἀποσιτίη, καὶ καρδιωγμὸς, καὶ σκοτόδινος, καὶ στόμα ἐκπικρούμενον, ἄνω φαρμακίης δέεσθαι σημαίνει. Τὰ ὑπὲρ τῶν φρενῶν ὀδυνήματα ἄνω φαρμακείην σημαίνει, ὁκόσα δὲ κάτω, κάτω. ὁκόσοι ἐν τῇσι φαρμακοποσίῃσι μὴ διψῶσι καθαιρόμενοι, οὐ παύονται πρὶν ἢ διψήσωσιν. ἀπυρέτοισιν ἐοῦσιν, ἢν γίνηται στρόφος, καὶ γουνάτων βάρος, καὶ ὀσφύος ἄλγημα, κάτω φαρμακίης δέεσθαι σημαίνει.

Ὑποχωρήματα μέλανα οἷον αἷμα μέλαν ἀπὸ αὐτομάτου ἰόντα, καὶ ξὺν πυρετῷ καὶ ἄνευ πυρετοῦ κάκιστα. καὶ ὁκόσῳ ἂν τὰ χρώματα πονηρότερα ᾖ, μᾶλλον κάκιον. σὺν φαρμάκῳ δὲ ἄμεινον. καὶ ὁκόσῳ ἂν πλείω χρώματα, οὐ πονηρά. Νοσημάτων ὁκόσων ἀρχομένων, χολὴ μέλαινα ἢ ἄνω ἢ κάτω ἐπέλθῃ, θανάσιμον. Ὁκόσοισιν ἐκ νοσημάτων ὀξέων, ἢ ἐκ πολυχρονίων, ἢ ἐκ τρωμάτων, ἢ ἄλλως πως λεπτυνομένοισι χολὴ μέλαινα, ἢ ὁκοῖον αἷμα μέλαν ὑπέλθῃ, τῇ ὑστεραίῃ ἀποθνήσκουσι. Δυσεντερίη, ἢν ἀπὸ χολῆς μελαίνης ἄρξηται, θανάσιμον.

αἷμα ἄνω μὲν ὁκοῖον ἂν ᾖ, κακόν. κάτω δὲ, ἀγαθόν. καὶ τὰ μέλανα ὑποχωρέοντα, κακόν.

Ἢν ὑπὸ δυσεντερίης ἐχομένῳ, ὁκοῖαι ἂν σάρκες ὑποχωρήσωσι, θανάσιμον. Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν αἱμοῤῥαγέει πλῆθος ὁκοθενοῦν, ἐν τῇσιν ἀναλήψεσι, τουτέοισιν αἱ κοιλίαι καθυγραίνονται. Ὁκόσοισι χολώδεα τὰ διαχωρήματα, κωφώσιος γενομένης παύεται. καὶ ὁκόσοισι κώφωσις, χολωδέων γενομένων παύεται. Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἑκταίοισιν ἐοῦσι ῥίγεα γίνονται, δύσκριτα. Ὁκόσοισι παροξυσμοὶ γίνονται, ἣν ἂν ὥρην ἀφῇ, ἐς τὴν αὔριον τὴν αὐτὴν ὥρην ἢν λάβῃ, δύσκριτα. τοῖσι κοπιώδεσιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν, ἐς ἄρθρα καὶ παρὰ τὰς γνάθους μάλιστα ἀποστάσιες γίνονται. ὁκόσοισι δὲ ἀνισταμένοισιν ἐκ τῶν νόσων, τι πονέσει, ἐνταῦθα ἀποστάσιες γίνονται. ἀτὰρ ἢν καὶ προπεπονηκός τι ᾖ πρὸ τοῦ νοσέειν, ἐνταῦθα στηρίζει ἡ νοῦσος. Ἢν ὑπὸ πυρετοῦ ἐχομένῳ οἰδήματος μὴ ἐόντος ἐν τῇ φάρυγγι πνὶξ ἐξαίφνης ἐπιστῇ, θανάσιμον. Ἢν ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ ἐχομένῳ ὁ τράχηλος ἐξαίφνης ἐπιστραφῇ, καὶ μόλις καταπίνειν δύνηται, οἰδήματος μὴ ἐόντος ἐν τῷ τραχήλῳ, θανάσιμον. Ἱδρῶτες πυρεταίνουσιν ἢν ἄρξωνται, ἀγαθοὶ τριταῖοι. καὶ πεμπταῖοι. καὶ ἑβδομαῖοι. καὶ ἐναταῖοι, καὶ ἑνδεκαταῖοι. καὶ τεσσαρεσκαιδεκαταῖοι. καὶ ἑπτακαιδεκαταῖοι. καὶ μιῇ καὶ εἰκοστῇ. καὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ. καὶ τριακοστῇ πρώτῃ. καὶ τριακοστῇ τετάρτῃ. οὗτοι γὰρ οἱ ἱδρῶτες, νούσους κρίνουσιν. οἱ δὲ μὴ οὕτως γινόμενοι, πόνον σημαίνουσι καὶ μῆκος νόσου, καὶ ὑποτροπιασμούς. Οἱ ψυχροὶ ἱδρῶτες, ξὺν μὲν ὀξεῖ πυρετῷ γινόμενοι, θάνατον. ξὺν πρηϋτέρῳ δὲ, μῆκος νόσου σημαίνουσι. Καὶ ὅκου ἔνι τοῦ σώματος ἱδρὼς, ἐνταῦθα φράζει τὴν νοῦσον. Καὶ ὅκου ἔνι τοῦ σώματος θερμὸν ἢ ψυχρὸν, ἐνταῦθα ἡ νοῦσος. Καὶ ὅκου ἐν ὅλῳ τῷ σώματι μεταβολαὶ, καὶ ἢν τὸ σῶμα καταψύχηται, ἢ αὖθις θερμαίνηται, ἢ χρῶμα ἕτερον ἐξ ἑτέρου γίνηται, μῆκος νούσου σημαίνει. Ἱδρὼς πολὺς ἐξ ὕπνου ἄνευ <u>τινὸς</u> αἰτίης <u>ἑτέρης</u> γινόμενος, τὸ σῶμα σημαίνει ὅτι πλείονι τροφῇ χρέεται. ἢν δὲ τροφὴν μὴ λαμβάνοντι τοῦτο γίγνηται, σημαίνει ὅτι κενώσιος δέεται. Ἱδρὼς πολὺς ψυχρὸς ἢ θερμὸς αἰεὶ ῥέων, ὁ ψυχρὸς, μείζω. ὁ δὲ θερμὸς, ἐλάσσω, νοῦσον σημαίνει. οἱ πυρετοὶ ὁκόσοι μὴ διαλείποντες διὰ τρίτης, ἰσχυρότεροι γίνονται, ἐπικίνδυνοι. ὅτῳ δ᾽ ἂν τρόπῳ διαλείπωσι, σημαίνει ὅτι ἀκίνδυνοι. Ὁκόσοισι πυρετοὶ μακροὶ, τουτέοισι φύματα ἐς τὰ ἄρθρα. ἢ πόνοι ἐγγίνονται. Ὁκόσοισι φύματα ἐς τὰ ἄρθρα, ἢ πόνοι, ἐκ πυρετῶν γίνονται, οὗτοι σιτίοισι πλείοσι χρέονται. Ἢν ῥῖγος ἐπιπίπτῃ πυρετῷ μὴ διαλείποντι, ἤδη ἀσθενεῖ ἐόντι, θανάσιμον. αἱ ἀποχρέμψιες αἱ ἐν τοῖσι πυρετοῖσι μὴ διαλείπουσιν αἱ πελιδναὶ, καὶ αἱματώδεες, καὶ δυσώδεες, καὶ χολώδεες πᾶσαι κακαί. ἀποχωρέουσαι δὲ καλῶς ἀγαθαί, καὶ κατὰ τὰς διαχωρήσιας, καὶ κατὰ τὰ οὖρα. ἢν δὲ μή τι τῶν συμφερόντων ἐκκρίνηται διὰ τῶν τόπων

τούτων

τούτων, κακόν. Ἐν τοῖσι μὴ διαλείπουσι πυρετοῖσιν, ἢν τὰ μὲν ἔξω ψυχρὰ ᾖ, τὰ δὲ ἔνδον καίηται, καὶ δίψαν ἔχῃ, θανάσιμον. Ἐν μὴ διαλείποντι πυρετῷ, ἢν χεῖλος ἢ ὀφρὺς ἢ ὀφθαλμὸς ἢ ῥὶς διαστραφῇ, ἢν μὴ βλέπῃ, ἢν μὴ ἀκούῃ ἀσθενέος ἐόντος τοῦ κάμνοντος, ὅ,τι ἂν τουτέων γένηται, ἐγγὺς ὁ θάνατος. Ὅκου ἐν πυρετῷ μὴ διαλείποντι δύσπνοια γένηται καὶ παραφροσύνη, θανάσιμον. Ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἀποστήματα μὴ λυόμενα πρὸς τὰς πρώτας κρίσιας, μῆκος νόσου σημαίνει. Ὁκόσοι ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἢ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ἀρρωστίῃσι κατὰ προαίρεσιν δακρύουσιν, οὐδὲν ἄτοπον. ὁκόσοι δὲ, μὴ κατὰ προαίρεσιν, ἀτοπώτερον. Ὁκόσοισι δὲ ἐπὶ τῶν ὀδόντων ἐν τοῖσι πυρετοῖσι περιγλίσχρα γίνεται, ἰσχυρότεροι γίνονται οἱ πυρετοί.

Ὁκόσοισιν ἐπὶ πολὺ βῆχες ξηραὶ βραχέα ἐρεθίζουσαι ἐν πυρετοῖσι καυσώδεσιν, οὐ πάνυ διψώδεές εἰσιν. Οἱ ἐπὶ βουβῶσι πυρετοὶ, πάντες κακοὶ, πλὴν τῶν ἐφημέρων. Πυρέσσοντι ἱδρὼς ἐπιγενόμενος, μὴ ἐκλείποντος τοῦ πυρετοῦ κακόν. μηκύνει γὰρ ἡ νοῦσος, καὶ ὑγρασίην πλείω σημαίνει. Ὑπὸ σπασμοῦ ἢ τετάνου ἐνοχλευμένῳ πυρετὸς ἐπιγενόμενος, λύει τὸ νόσημα. Ὑπὸ καύσου ἐχομένῳ ἐπιγενομένου ῥίγεος λύσις. Τριταῖος ἀκριβὴς κρίνεται ἐν ἑπτὰ περιόδοισι τὸ μακρότατον. Ὁκόσοισιν ἂν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τὰ ὦτα κωφωθῇ, αἷμα ἐκ ῥινῶν ῥυὲν, ἢ κοιλίη ἐκταραχθεῖσα, λύει τὸ νόσημα. Πυρέσσοντι ἢν μὴ ἐν περισσῇσιν ἡμέρῃσιν ἀφῇ ὁ πυρετὸς, ὑποτροπιάζειν εἴωθεν. Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἴκτεροι ἐπιγίνονται πρὸ τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν, κακόν, ἢν μὴ ξυνδόσιες ὑγρῶν κατὰ τὴν κοιλίην γένωνται.

Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι καθ' ἡμέρην ῥίγεα γίνεται, καθ' ἡμέρην οἱ πυρετοὶ λύονται. Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι, τῇ ἑβδόμῃ, ἢ τῇ ἐνάτῃ, ἢ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἴκτεροι ἐπιγίνονται, ἀγαθὸν, ἢν μὴ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον σκληρὸν ᾖ, ἢν δὲ μὴ, οὐκ ἀγαθόν. Ἐν τοῖσι πυρετοῖσι περὶ τὴν κοιλίην καῦμα ἰσχυρὸν, καὶ καρδιωγμὸς, κακόν. Ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τοῖσιν ὀξέσιν, οἱ σπασμοὶ καὶ οἱ περὶ τὰ σπλάγχνα πόνοι ἰσχυροὶ, κακόν. Ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν οἱ ἐκ τῶν ὕπνων φόβοι, ἢ σπασμοὶ, κακόν. Ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τὸ πνεῦμα προσκόπτον, κακόν. σπασμὸν γὰρ σημαίνει. Ὁκόσοισιν οὖρα παχέα θρομβώδεα ὀλίγα οὐκ ἀπυρέτοισι, πλῆθος ἐπελθὸν ἐκ τουτέων λεπτὸν, ὠφελέει. μάλιστα δὲ τὰ τοιαῦτα ἔρχεται, οἷσιν ἐξ ἀρχῆς, ἢ διὰ ταχέων ὑπόστασιν ἴσχει. Ὁκόσοισι δὲ ἐν πυρετοῖσι τὰ οὖρα ἀνατεταραγμένα οἷον ὑποζυγίου, τουτέοισι κεφαλαλγίαι ἢ πάρεισιν ἢ παρέσονται. Ὁκόσοισιν ἑβδομαῖα κρίνεται, τουτέοισιν ἐπινέφελον ἴσχει τὸ οὖρον, τῇ τετάρτῃ ἐρυθρὸν, καὶ τ' ἄλλα κατὰ λόγον. Ὁκόσοισιν οὖρα διαφανέα λευκὰ, πονηρά. μάλιστα δὲ ἐν τοῖσι φρενιτικοῖσιν ἐπιφαίνεται. Ὁκόσοισιν ὑποχόνδρια μετέωρα διαβορβορύζοντα ὀσφύος ἀλγήματος ἐπιγενομένου, αἱ κοιλίαι τουτέοισι καθυγραίνονται, ἢν μὴ φῦσαι καταῤῥαγέωσιν, ἢ οὔρου πλῆθος ἐπέλθῃ. ἐν πυρετοῖσι δὲ ταῦτα. Ὁκόσοισιν ἐλπὶς ἐς ἄρθρα ἀφίστασθαι, ῥύεται τῆς ἀποστάσιος οὖρον πολὺ, κάρτα παχὺ, καὶ λευκὸν γινόμενον, οἷον ἐν τοῖσι κοπιώδεσι πυρετοῖσι τεταρταίοισιν ἄρχεται ἐνίοισι γίνεσθαι. ἢν δὲ καὶ ἐκ τῶν ῥινῶν αἱμοῤῥαγήσῃ, καὶ πάνυ ταχὺ λύεται. Ἢν αἷμα ἢ πῦον οὐρέῃ, τῶν νεφρῶν, ἢ τῆς κύστιος ἕλκωσιν σημαίνει. Ὁκόσοισιν ἐν τῷ οὔρῳ παχεῖ ἐόντι σαρκία σμικρὰ ὥσπερ τρίχες συνεξέρχονται, τουτέοισιν ἀπὸ τῶν νεφρῶν ἐκκρίνεται. Ὁκόσοισιν ἐν τῷ οὔρῳ παχεῖ ἐόντι πιτυρώδεα συνεξουρέεται, τουτέοισιν ἡ κύστις ψωριᾷ. Ὁκόσοι ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου αἷμα οὐρέουσι, τουτέοισιν ἀπὸ τῶν νεφρῶν, φλεβίου ῥῆξιν σημαίνει. Ὁκόσοισιν ἐν τῷ οὔρῳ ψαμμώδεα ὑφίσταται, τουτέοισιν ἡ κύστις λιθιᾷ. Ἢν αἷμα οὐρέει καὶ θρόμβους, καὶ στραγγουρίην ἔχῃ, καὶ ὀδύνη ἐμπίπτῃ ἐς τὸ ὑπογάστριον καὶ ἐς τὸν περίναιον, τὰ περὶ τὴν κύστιν πονεῖ. Ἢν αἷμα καὶ πῦον οὐρέῃ, καὶ λεπίδας, καὶ ὀσμὴ βαρέη ᾖ, τῆς κύστιος ἕλκωσιν σημαίνει. Ὁκόσοισιν ἐν τῇ οὐρήθρῃ φύματα φύεται, τουτέοισι διαπυήσαντος καὶ ἐκραγέντος, λύσις. Οὔρησις νύκτωρ πολλὴ γινομένη, σμικρὴν τὴν ὑποχώρησιν σημαίνει.

Τμῆμα πέμπτον.

Σπασμὸς ἐξ ἐλλεβόρου, θανάσιμον. Ἐπὶ τρώματι σπασμὸς ἐπιγενόμενος, θανάσιμον. Αἵματος πολλοῦ ῥυέντος κάτω, σπασμὸς ἢ λυγμὸς ἐπιγινόμενος, κακόν. Ἐπὶ ὑπερκαθάρσει σπασμὸς ἢ λυγμὸς ἐπιγινόμενος, κακόν. Ἢν μεθύων ἐξαίφνης ἄφωνός τις γένηται, σπασθεὶς ἀποθνήσκει, ἢν μὴ πυρετὸς ἐπιλάβῃ, ἢ ἐς τὴν ὥρην ἐλθὼν, καθ' ἣν αἱ κραιπάλαι λύονται, φθέγξηται

ται, φθέγξεται. Ὁκόσοι ὑπὸ τετάνου ἁλίσκονται, ἐν τέσσαρσιν ἡμέρῃσιν ἀπόλλυνται. ἢν δὲ ταύτας διαφύγωσιν, ὑγιέες γίνονται. Τὰ ἐπιληπτικὰ ὁκόσοισι πρὸ τῆς ἥβης γίνεται, μετάστασιν ἴσχει. ὁκόσοισι δὲ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτέων γίνεται, τουτέοισι τὰ πολλὰ ξυναποθνήσκει. Ὁκόσοι πλευριτικοὶ γενόμενοι οὐκ ἀνακαθαίρονται ἐν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρῃσι, τουτέοισιν ἐς ἐμπύημα καθίσταται. Φθίσις γίνεται μάλιστα ἡλικίῃσι, τῇσιν ἀπὸ ὀκτωκαίδεκα ἐτέων μέχρι πέντε καὶ τριήκοντα ἐτέων. Ὁκόσοι κυνάγχην διαφεύγουσιν, ἐς τὸν πλεύμονα αὐτέοισι τρέπεται, καὶ ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ἀποθνήσκουσιν. ἢν δὲ ταύτας διαφύγωσιν, ἔμπυοι γίνονται. Τοῖσιν ὑπὸ τῶν φθισίων ἐνοχλουμένοισιν, ἢν τὸ πτύσμα ὅπερ ἂν ἀποβήσσωσι βαρὺ ὄζῃ ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας ἐπιχεόμενον, καὶ αἱ τρίχες ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥέωσι, θανατῶδες. Ὁκόσοισι φθισιῶσιν αἱ τρίχες ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥέουσιν, οὗτοι διαρροίης ἐπιγενομένης, ἀποθνήσκουσιν. Ὁκόσοι αἷμα ἀφρῶδες ἀναπτύουσι, τουτέοισιν ἐκ τοῦ πλεύμονος ἡ τοιαύτη ἀναγωγὴ γίνεται. Ὑπὸ φθίσιος ἐχομένῳ, διάρροια ἐπιγενομένη, θανατῶδες. Ὁκόσοι ἐκ πλευρίτιδος ἔμπυοι γίνονται, ἢν ἀνακαθαρθῶσιν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν, ἀφ' ἧς ἂν ἡ ῥῆξις γίνηται, παύονται· ἢν δὲ μή, ἐς φθίσιν μεθίστανται. Τὸ θερμὸν βλάπτει ταῦτα, πλεονάκις χρεομένοισι. σαρκῶν ἐκθήλυνσιν. νεύρων ἀκράτειαν. γνώμης νάρκωσιν. αἱμορραγίας. λειποθυμίας. ταῦτα οἷσι θάνατος. τὸ δὲ ψυχρόν, σπασμούς. τετάνους. μελασμούς, καὶ ῥίγεα πυρετώδεα. τὸ ψυχρὸν πολέμιον, ὀστέοισιν. ὀδοῦσι. νεύροις. ἐγκεφάλῳ. νωτιαίῳ μυελῷ. τὸ δὲ θερμόν, ὠφέλιμον. ὁκόσα κατέψυκται, ἐκθερμαίνειν, πλὴν ὁκόσα αἱμορραγέειν μέλλει.

φίλιον ⅄ δὴ

Ἕλκεσι τὸ μὲν ψυχρὸν δακνῶδες. δέρμα περισκληρύνει. ὀδύνην ἀνεκπύητον ποιέει. μελαίνει. ῥίγεα πυρετώδεα ποιεῖ. σπασμοὺς καὶ τετάνους. Ἔστι δὲ ὅκου ἐπὶ τετάνου ἄνευ ἕλκεος νέῳ εὐσάρκῳ, θέρεος μέσου, ψυχροῦ πολλοῦ κατάχυσις, ἐπανάκλησιν θέρμης ποιέεται. θέρμη δὲ ταῦτα ῥύεται. τὸ θερμὸν ἐκπυητικόν, οὐκ ἐπὶ παντὶ ἕλκει, μέγιστον σημεῖον ἐς ἀσφαλείην. δέρμα μαλάσσει. ἰσχναίνει. ἀνώδυνον. ῥιγέων, σπασμῶν, τετάνων, παρηγορικόν. τὴν δὲ ἐν τῇ κεφαλῇ καρηβαρίην λύει. πλεῖστον δὲ διαφέρει ὀστέων κατήγμασι. μάλιστα δὲ τοῖσιν ἐψιλωμένοισι. τουτέων δὲ μάλιστα, τοῖσιν ἐν κεφαλῇ ἕλκεα ἔχουσι. καὶ ὁκόσα ὑπὸ ψύξιος θνήσκει, ἢ ἑλκοῦται καὶ ἕρπησιν ἐσθιομένοισιν. ἕδρῃ. αἰδοίῳ. ὑστέρῃ. κύστει. τουτέοισι τὸ μὲν θερμόν, φίλιον καὶ κρῖνον. τὸ δὲ ψυχρόν, πολέμιον καὶ κτεῖνον. Ἐν τουτέοισι δεῖ τῷ ψυχρῷ χρέεσθαι, ὁκόθεν αἱμορραγέειν μέλλει, μὴ ἐπ' αὐτά, ἀλλὰ περὶ αὐτὰ ὁκόθεν ἐπιρρεῖ. καὶ ὁκόσαι φλεγμοναί, ἢ ἐπιφλογίσματα ἐς τὸ ἐρυθρὸν καὶ ὕφαιμον ῥέποντα αἵματι νεαρῷ, ἐπὶ ταῦτα. ἐπεὶ τά γε παλαιά, μελαίνει. καὶ ἐρυσίπελας τὸ μὴ ἑλκούμενον. ἐπεὶ τό γε ἑλκούμενον, βλάπτει.

⅄ καὶ

τὰ ψυχρὰ οἷον χιών, κρύσταλλος, τῷ στήθει πολέμια. βηχέων κινητικά. αἱμορροϊκά. καταρροϊκά. τὰ δὲ ἐν ἄρθροισιν οἰδήματα καὶ ἀλγήματα, ἄτερ ἕλκεος, καὶ ποδαγρικά, καὶ σπάσματα, τουτέων τὰ πλεῖστα ψυχρὸν πολλὸν καταχεόμενον, ῥαΐζει τε καὶ ἰσχναίνει, καὶ ὀδύνην λύει. νάρκη δὲ μετρίη ὀδύνης λυτική. Ὕδωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον, καὶ ταχέως ψυχόμενον, κουφότατον. ὁκόσοισι δὲ πιεῖν ὀρέξιες νύκτωρ τοῖσι πάνυ διψῶσιν, ἢν ἐπικοιμηθῶσιν, ἀγαθόν. Γυναικείων ἀγωγόν, ἡ ἐν ἀρώμασι πυρίη, πολλαχῇ δὲ καὶ ἐς ἄλλα χρήσιμος ἂν ἦν, εἰ μὴ καρηβαρίας ἐποίει. τὰς κυούσας φαρμακεύειν, ἢν ὀργᾷ τετράμηνα, καὶ ἄχρι ἑπτὰ μηνῶν ἧσσον. τὰ δὲ νήπια καὶ πρεσβύτερα εὐλαβέεσθαι.

⅄ χρὴ

γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ὑπό τινος τῶν ὀξέων νουσημάτων ληφθῆναι, θανατῶδες. γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα φλεβοτομηθεῖσα ἐκτιτρώσκει, καὶ μᾶλλον εἰ μεῖζον εἴη τὸ ἔμβρυον. Γυναικὶ αἷμα ἐμεούσῃ τῶν καταμηνίων ῥαγέντων λύσις. Γυναικὶ τῶν καταμηνίων ἐκλιπόντων, αἷμα ἐκ τῶν ῥινῶν ῥυῆναι ἀγαθόν. Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, ἢν ἡ κοιλίη πολλὰ ῥυῇ, κίνδυνος ἐκτρῶσαι. Γυναικὶ ὑπὸ ὑστερικῶν ἐνοχλουμένῃ ἢ δυστοκούσῃ, πταρμὸς ἐπιγινόμενος, ἀγαθόν. Γυναικὶ τὰ καταμήνια ἄχροα, καὶ μὴ κατὰ τὰ αὐτὰ αἰεὶ γινόμενα, καθάρσιος δέεσθαι σημαίνει. γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, ἢν οἱ μαζοὶ ἐξαίφνης ἰσχνοὶ γένωνται, ἐκτιτρώσκει. γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἢν ὁ ἕτερος μαζὸς ἰσχνὸς γένηται, δίδυμα ἐχούσῃ, θάτερον ἐκτιτρώσκει. καὶ ἢν μὲν ὁ δεξιὸς ἰσχνὸς γένηται, τὸ ἄρσεν. ἢν δὲ ὁ ἀριστερός, τὸ θῆλυ. Ἢν γυνὴ μὴ κύουσα, μηδὲ τετοκυῖα γάλα ἔχῃ, ταύτῃ τὰ καταμήνια ἐκλέλοιπε. γυναιξὶν ὁκόσῃσιν ἐς τοὺς τιτθοὺς αἷμα συστρέφεται, μανίην σημαίνει. γυναῖκα ἢν θέλῃς εἰδέναι εἰ

κύει, ἐπὴν καθεύδειν μέλλῃ ἄδειπνος ἐοῦσα, μελίκρατον διδόναι πιεῖν. κἢν μὲν στρόφος αὐτὴν ἔχῃ περὶ τὴν γαστέρα, κύει. ἢν δὲ μή, οὐ κύει. Νῦν Γυνὴ ἔγκυος εἰ μὲν ἄῤῥεν κύῃ, εὔχροός ἐστιν. ἢν δὲ θῆλυ, δύσχροος. Ἢν γυναικὶ κυούσῃ ἐρυσίπελας ἐν τῇ ὑστέρῃ γένηται, θανατῶδες. Ὁκόσαι παρὰ φύσιν λεπταὶ ἐοῦσαι ἐν γαστρὶ ἔχουσιν, ἐκτιτρώσκουσιν δίμηνα πρὶν ἢ παχυνθῆναι. Ὁκόσαι δὲ μετρίως τὸ σῶμα ἔχουσαι ἐκτιτρώσκουσι δίμηνα καὶ τρίμηνα ἄτερ προφάσιος φανερῆς, ταύτῃσιν αἱ κοτυληδόνες μύξης μεσταί εἰσιν. καὶ οὐ δύνανται κρατεῖν ὑπὸ τοῦ βάρους τὸ ἔμβρυον, ἀλλ' ἀποῤῥήγνυνται. Ὁκόσαι παρὰ φύσιν παχεῖαι ἐοῦσαι μὴ ξυλλαμβάνουσιν ἐν γαστρί, ταύτῃσι τὸ ἐπίπλοον τὸ στόμα τῶν ὑστερέων ἀποπιέζει. καὶ πρὶν ἢ λεπτυνθῆναι οὐ κύουσιν. Ἢν ὑστέρη ἐν τῷ ἰσχίῳ ἐγκειμένη διαπυήσῃ, ἀνάγκη ἔμμοτον γενέσθαι. Ἔμβρυα τὰ μὲν ἄρσενα ἐν τοῖσι δεξιοῖσι, τὰ δὲ θήλεα ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσι μᾶλλον. Ὑστέρων ἐκπτώσιας πταρμικὸν προσθεὶς, ἐπιλαμβάνειν τοὺς μυκτῆρας καὶ τὸ στόμα. Γυναικὶ τὰ καταμήνια ἢν βούλῃ ἐπισχεῖν, σικύην ὡς μεγίστην πρὸς τοὺς τιτθοὺς πρόσβαλλε.

Ὁκόσαι ἐν γαστρὶ ἔχουσι, τουτέων τὸ στόμα τῶν ὑστέρων συμμέμυκεν. Ἢν γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ γάλα πουλὺ ἐκ τῶν μαζῶν ῥυῇ, ἀσθενὲς τὸ ἔμβρυον σημαίνει. ἢν δὲ στερεοὶ οἱ μαστοὶ ἔωσιν, ὑγιεινότερον τὸ ἔμβρυον σημαίνει. Ὁκόσαι διαφθείρειν μέλλουσι τὰ ἔμβρυα, ταύτῃσιν οἱ τιτθοὶ ἰσχνοὶ γίνονται. ἢν δὲ πάλιν σκληροὶ γένωνται, ὀδύνη ἔσται, ἢ ἐν τοῖσι τιτθοῖσιν, ἢ ἐν τοῖσιν ἰσχίοισιν, ἢ ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν, ἢ ἐν τοῖσι γούνασι, καὶ οὐ διαφθείρουσιν.

Ὁκόσῃσι τὸ στόμα τῶν ὑστερέων σκληρόν ἐστι, ταύτῃσιν ἀνάγκη τὸ στόμα τῶν ὑστερέων ξυμμύειν. Ὁκόσαι ἐν γαστρὶ ἔχουσαι ὑπὸ πυρετῶν λαμβάνονται, καὶ ἰσχυρῶς ἰσχναίνονται ἄνευ προφάσιος φανερῆς, τίκτουσι χαλεπῶς καὶ ἐπικινδύνως. ἢ ἐκτιτρώσκουσαι, κινδυνεύουσιν. Ἐπὶ ῥόῳ γυναικείῳ σπασμὸς καὶ λειποθυμίη ἢν ἐπιγένηται, κακόν. Καταμηνίων γινομένων πλειόνων, νοῦσοι ξυμβαίνουσι. καὶ μὴ γινομένων ἀπὸ τῆς ὑστέρης γίνονται νοῦσοι. Ἐπὶ ἀρχῷ φλεγμαίνοντι, καὶ ὑστέρῃ φλεγμαινούσῃ, στραγγουρίη ἐπιγίνεται. καὶ ἐπὶ νεφροῖσιν ἐμπύοισι, στραγγουρίη ἐπιγίνεται. ἐπὶ δὲ ἥπατι φλεγμαίνοντι, λὺγξ ἐπιγίνεται. Γυνὴ ἢν μὴ λαμβάνῃ ἐν γαστρί, βούλῃ δὲ εἰδέναι εἰ λήψεται, περικαλύψας ἱματίοισι, θυμία κάτω. κἢν μὲν πορεύεσθαί σοι δοκέῃ ἡ ὀδμὴ διὰ τοῦ σώματος ἐς τὰς ῥῖνας καὶ ἐς τὸ στόμα, γίνωσκε ὅτι αὐτὴ οὐ δι' ἑωυτὴν ἄγονός ἐστιν. Ἢν γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καθάρσιες πορεύωνται, ἀδύνατον τὸ ἔμβρυον ὑγιαίνειν. Ἢν γυναικὶ καθάρσιες μὴ πορεύωνται, μήτε φρίκης, μήτε πυρετοῦ ἐπιγινομένου, ἄσαι δὲ αὐτῇ προσπίπτωσι, λογίζου ταύτην ἐν γαστρὶ ἔχειν. Ὁκόσαι ψυχρὰς καὶ πυκνὰς τὰς μήτρας ἔχουσι, οὐ κυΐσκουσι. καὶ ὁκόσαι καθύγρους ἔχουσι τὰς μήτρας, οὐ κυΐσκουσι. ἀποσβέννυται γὰρ αὐταῖς ὁ γόνος. καὶ ὁκόσαι ξηρὰς μᾶλλον καὶ περικαέας. ἐνδείῃ γὰρ τῆς τροφῆς, φθείρεται τὸ σπέρμα. ὁκόσαι δὲ ἐξ ἀμφοτέρων τὴν κρᾶσιν ἔχουσι σύμμετρον, αἱ τοιαῦται ἐπίτεκνοι γίνονται. Παραπλησίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀῤῥένων. ἢ γὰρ δι' ἀραιότητα τοῦ σώματος τὸ πνεῦμα ἔξω φέρεται πρὸς τὸ μὴ παραπέμπειν τὸ σπέρμα. ἢ διὰ τὴν πυκνότητα τὸ ὑγρὸν οὐ διαχωρέει ἔξω. ἢ διὰ τὴν ψυχρότητα οὐκ ἐκπυρεῖται ὥστε ἀ- λ ται
θροίζεσθαι πρὸς τὸν τόπον τοῦτον. ἢ διὰ τὴν θερμασίην, τὸ αὐτὸ τοῦτο γίνεται. Γάλα διδόναι κεφαλαλγέουσι κακόν. κακὸν δὲ καὶ πυρεταίνουσι. καὶ οἷσιν ὑποχόνδρια μετέωρα διαβορβορύζοντα. καὶ τοῖσι διψώδεσι. κακὸν δὲ, καὶ οἷσι χολώδεες αἱ ὑποχωρήσιες ἐν ὀξέσι πυρετοῖσιν ἐοῦσι. καὶ οἷσιν αἵματος πολλοῦ διαχώρησις γέγονεν. ἁρμόζει δὲ τοῖσι φθινώδεσι μὴ λίην πολλῷ πυρέσσουσι. διδόναι δὲ καὶ ἐν πυρετοῖσι μακροῖσι βληχροῖσι, μηδενὸς τῶν προειρημένων σημείων παρεόντος. παρὰ λόγον δὲ ἐκτετηκόσι. Ὁκόσοισιν οἰδήματα ἐφ' ἕλκεσι φαίνονται, οὐ μάλα σπῶνται οὐδὲ μαίνονται. τουτέων δὲ ἀφανισθέντων, ἐξαίφνης τοῖσι μὲν ὄπισθεν, σπασμοί, τέτανοι. τοῖσι δὲ ἔμπροσθεν, μανίαι, ὀδύναι πλευροῦ ὀξεῖαι. ἢ ἐμπύησις. ἢ δυσεντερία. ἢν ἐρυθρὰ μᾶλλον ᾖ τὰ οἰδήματα. Ἢν τραυμάτων ἰσχυρῶν ἐόντων καὶ πονηρῶν, οἴδημα μὴ φαίνηται, κακόν. τὰ χαῦνα, χρηστά. τὰ ὠμὰ, κακά. Περὶ τὰ ὄπι- λ μᾶλ
σθεν τῆς κεφαλῆς ὀδυνωμένῳ, ἡ ἐν μετώπῳ ὀρθίη φλὲψ τμηθεῖσα, ὠφελέει. Ῥίγεα ἄρχεται γυναιξὶ μὲν, ἐξ ὀσφύος μᾶλλον, καὶ διὰ νώτου ἐπὶ κεφαλήν. ἀνδράσι δὲ μᾶλλον ὄπισθεν, ἢ ἔμπροσθεν τοῦ σώματος, οἷον ἀπό τε πηχέων καὶ μηρῶν. ἀτὰρ καὶ τὸ δέρμα ἀραιὸν ἔχουσι. δηλοῖ δὲ τοῦτο ἡ θρίξ. Οἱ ὑπὸ τεταρταίων ἁλισκόμενοι, ὑπὸ σπασμοῦ οὐ πάνυ τι ἁλίσκονται. ἢν δὲ

ἁλίσκωνται πρότερον, εἶτα ἐπιγένωνται τεταρταῖοι, παύονται. Ὁκόσοισι δέρματα περιτείνεται καρφαλέα καὶ σκληρά, ἄνευ ἱδρώτων τελευτῶσιν. ὁκόσοισι δὲ χαλαρὰ καὶ ἀραιά, σὺν ἱδρῶτι τελευτῶσιν. Οἱ ἰκτεριώδεες, οὐ πάνυ τι πνευματώδεες εἰσίν.

Τμῆμα ἕκτον.

Ἐν τῇσι χρονίῃσι λειεντερίῃσιν ὀξυρεγμίης ἐπιγινομένης, μὴ γινομένης πρότερον, σημεῖον ἀγαθόν. Οἷσι ῥῖνες ὑγρότεραι φύσει, καὶ ἡ γονὴ ὑγροτέρη, ὑγιαίνουσι νοσηρότερον. οἷσι δὲ τἀναντία, ὑγιεινότερον. Ἐν τῇσι μακρῇσι δυσεντερίῃσιν, αἱ ἀποσιτίαι κακόν. καὶ σὺν πυρετῷ κάκιον. Τὰ περιμάδαρα ἕλκεα, κακοήθεα. Τῶν ὀδυνέων ἐν πλευροῖσι, καὶ ἐν στήθεσι, καὶ ἐν τοῖσιν ἄλλοισι μέρεσιν, ἢν μέγα διαφέρωσι, καταμαθητέον. τὰ νεφριτικὰ καὶ ὁκόσα κατὰ τὴν κύστιν, ἐργωδῶς ὑγιάζεται τοῖσι πρεσβύτῃσι. Τὰ ἀλγήματα τὰ κατὰ τὴν κοιλίην γινόμενα, τὰ μὲν μετέωρα κουφότερα. τὰ δὲ μὴ μετέωρα, ἰσχυρότερα. Τοῖσιν ὑδρωπικοῖσι τὰ γινόμενα ἕλκεα ἐν τῷ σώματι, οὐ ῥᾳδίως ὑγιάζεται. τὰ πλατέα ἐξανθήματα, οὐ πάνυ τι κνησμώδεα. Κεφαλὴν πονέοντι, καὶ περιωδυνέοντι πύον, ἢ ὕδωρ, ἢ αἷμα ῥυὲν κατὰ τὰς ῥῖνας, ἢ κατὰ τὸ στόμα, ἢ κατὰ τὰ ὦτα λύει τὸ νούσημα. τοῖσι μελαγχολικοῖσι, καὶ τοῖσι νεφριτικοῖσι, αἱμοῤῥοΐδες ἐπιγινόμεναι, ἀγαθόν. τῷ ἰηθέντι χρονίας αἱμοῤῥοΐδας, εἰ μὴ μία φυλαχθῇ, κίνδυνος ὕδρωπα ἐπιγενέσθαι ἢ φθίσιν. Ὑπὸ λυγμοῦ ἐχομένῳ πταρμοὶ ἐπιγενόμενοι, λύουσι τὸν λυγμόν. Ὑπὸ ὕδρωπος ἐχομένῳ τοῦ κατὰ τὰς φλέβας ἐς τὴν κοιλίην ὕδατος ῥυέντος, λύσις. Ὑπὸ διαῤῥοίης ἐχομένῳ μακρῆς, ἀπὸ ταυτομάτου ἔμετος ἐπιγινόμενος, λύει τὴν διάῤῥοιαν. Ὑπὸ πλευρίτιδος, ἢ ὑπὸ περιπλευμονίης ἐχομένῳ, διάῤῥοια ἐπιγενομένη κακόν. Ὀφθαλμιῶντι ὑπὸ διαῤῥοίης ληφθῆναι, ἀγαθόν. Κύστιν διακοπέντι, ἢ ἐγκέφαλον, ἢ καρδίην, ἢ φρένας, ἢ τῶν ἐντέρων τι τῶν λεπτῶν, ἢ κοιλίην, ἢ ἧπαρ, θανατῶδες. Ἐπὴν διακοπῇ ὀστέον, ἢ χόνδρος, ἢ νεῦρον, ἢ γνάθου τὸ λεπτὸν, ἢ ἀκροποσθίη, οὔτε αὔξεται, οὔτε ξυμφύεται. Ἢν ἐς τὴν κοιλίην αἷμα χυθῇ παρὰ φύσιν, ἀνάγκη ἐκπυηθῆναι. τοῖσι μαινομένοισι κιρσῶν ἢ αἱμοῤῥοΐδων, ἐπιγινομένων μανίης λύσις. Ὁκόσα ῥήγματα ἐκ νώτου ἐς τοὺς ἀγκῶνας καταβαίνει, φλεβοτομίη λύει. Ἢν φόβος ἢ δυσθυμίη, πουλὺν χρόνον διατελέῃ, μελαγχολικὸν τὸ τοιοῦτον. Ἐντέρων ἢν διακοπῇ, τῶν λεπτῶν τι, οὐ ξυμφύεται. ἐρυσίπελας ἔξωθεν καταχεόμενον, ἔσω τρέπεσθαι οὐκ ἀγαθόν. ἔσωθεν δὲ ἔξω, ἀγαθόν. Ὁκόσοισιν ἂν ἐν τοῖσι καύσοισι τρόμοι γένωνται, παρακοπὴ λύει. Ὁκόσοι ἔμπυοι ἢ ὑδρωπικοὶ τέμνονται ἢ καίονται, ἐκρυέντος τοῦ πύου καὶ τοῦ ὕδατος ἀθρόου, πάντως ἀπόλλυνται. εὐνοῦχοι οὐ ποδαγριῶσιν, οὐδὲ φαλακροὶ γίνονται. γυνὴ οὐ ποδαγριᾷ, ἢν μὴ τὰ καταμήνια αὐτέῃ ἐκλίπῃ. Παῖς οὐ ποδαγριᾷ πρὸ τοῦ ἀφροδισιασμοῦ. ὀδύνας ὀφθαλμῶν, ἀκρητοποσίη, ἢ λουτρὸν, ἢ πυρίη, ἢ φλεβοτομίη, ἢ φαρμακοποσίη λύει. τραυλοὶ ὑπὸ διαῤῥοίης μάλιστα ἁλίσκονται μακρῆς. οἱ ὀξυρεγμιώδεες, οὐ πάνυ τι πλευριτικοὶ γίνονται. ὁκόσοι φαλακροί εἰσι, τουτέοισι κιρσοὶ μεγάλοι οὐκ ἐγγίνονται. ὁκόσοισι δ' ἂν φαλακροῖσι κιρσοὶ γίνονται, πάλιν οὗτοι γίνονται δασέες. τοῖσιν ὑδρωπικοῖσι βὴξ ἐπιγενομένη κακόν. Δυσουρίην φλεβοτομίη λύει. τάμνειν δὲ τὰς ἔσω. Ὑπὸ κυνάγχης ἐχομένῳ οἰδήματα γενέσθαι ἐν τῷ βρόγχῳ ἔξω, ἀγαθόν. ὁκόσοισι κρυπτοὶ καρκίνοι γίνονται, μὴ θεραπεύειν βέλτιον. θεραπευόμενοι γὰρ, ἀπόλλυνται ταχέως. μὴ θεραπευόμενοι δὲ, πουλὺν χρόνον διατελοῦσι. Σπασμοὶ γίνονται, ἢ ὑπὸ πληρώσιος, ἢ κενώσιος. οὕτω δὲ καὶ λυγμός. ὁκόσοισι περὶ τὸ ὑποχόνδριον πόνοι γίνονται ἄτερ φλεγμονῆς, τουτέοισι πυρετὸς ἐπιγενόμενος λύει τὸν πόνον. ὁκόσοισι διάπυόν τι ἐὸν ἐν τῷ σώματι μὴ διασημαίνει, τουτέοισι διὰ παχύτητα τοῦ πύου ἢ τοῦ τόπου, οὐκ ἀποσημαίνει. ἐν τοῖσιν ἰκτερικοῖσι τὸ ἧπαρ σκληρὸν γενέσθαι, πονηρόν. ὁκόσοι σπληνώδεες ὑπὸ δυσεντερίης ἁλίσκονται, τουτέοισιν ἐπιγινομένης μακρῆς τῆς δυσεντερίης, ὕδρωψ ἐπιγίνεται ἢ λειεντερίη καὶ ἀπόλλυνται. ὁκόσοισιν ἐκ στραγγουρίης εἰλεοὶ γίνονται, ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ἀπόλλυνται, ἢν μὴ πυρετοῦ ἐπιγενομένου ἅλις τὸ οὖρον ῥυῇ. Ἕλκεα ὁκόσα ἐνιαύσια γίνεται, ἢ μακρότερον χρόνον ἴσχουσιν, ἀνάγκη ὀστέον ἀφίστασθαι, καὶ τὰς οὐλὰς κοίλας γίνεσθαι. ὁκόσοι ὑβοὶ ἐξ ἄσθματος ἢ βηχὸς γίνονται, πρὸ τῆς ἥβης ἀπόλλυνται. ὁκόσοισι φλεβοτομίη ἢ φαρμακίη ξυμφέρει, τουτέους

προσήκον τοῦ ἦρος φλεβοτομεῖν, ἢ φαρμακεύειν. τοῖσι σπληνώδεσι δυσεντερίη ἐπιγενομένη, ἀγαθόν. Ὁκόσα ποδαγρικὰ νοσήματα γίνεται, ταῦτα ἀποφλεγμήναντα, ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν ἀποκαθίσταται. Ὁκόσοισιν ἂν ὁ ἐγκέφαλος διακοπῇ, τουτέοισιν ἀνάγκη πυρετὸν καὶ χολῆς ἔμετον ἐπιγίνεσθαι. Ὁκόσοισιν ὑγιαίνουσιν ὀδύναι γίνονται ἐξαίφνης ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ παραχρῆμα ἄφωνοι κεῖνται, καὶ ῥέγχουσιν, ἀπόλλυνται ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν, ἢν μὴ πυρετὸς ἐπιλάβῃ. Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ τὰς ὑποφάσιας τῶν ὀφθαλμῶν, ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν. ἢν γάρ τι ὑποφαίνηται ξυμβαλλομένων τῶν βλεφάρων τοῦ λευκοῦ, μὴ ἐκ διαῤῥοίης ἐόντι, ἢ ἐκ φαρμακοποσίης, φλαῦρον τὸ σημεῖον καὶ θανατῶδες σφόδρα. αἱ παραφροσύναι, αἱ μὲν μετὰ γέλωτος γινόμεναι, ἀσφαλέστεραι. αἱ δὲ μετὰ σπουδῆς, ἐπισφαλέστεραι. ἐν τοῖσιν ὀξέσι πάθεσι τοῖσι μετὰ πυρετοῦ, αἱ κλαυθμώδεες ἀναπνοαὶ κακαί. τὰ ποδαγρικὰ τοῦ ἦρος καὶ τοῦ φθινοπώρου κινέεται ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. τοῖσι μελαγχολικοῖσι νουσήμασιν, ἐς τάδε ἐπικίνδυνοι αἱ ἀποσκήψιες, ἢ ἀπόπληξιν τοῦ σώματος, ἢ σπασμὸν, ἢ μανίην, ἢ τύφλωσιν σημαίνουσι. ἀπόπληκτοι δὲ μάλιστα γίνονται, ἡλικίῃ τῇ ἀπὸ τεσσαράκοντα ἐτέων, ἄχρις ἑξήκοντα. Ἢν ἐπίπλους ἐκπέσῃ, ἀνάγκη ἀποσαπῆναι. Ὁκόσοισιν ὑπὸ ἰσχιάδος ἐνοχλουμένοισιν, ἐξίσταται τὸ ἰσχίον, καὶ πάλιν ἐμπίπτει, τουτέοισι μύξαι ἐπιγίνονται. Ὁκόσοισιν ὑπὸ ἰσχιάδος ἐνοχλουμένοισι χρονίης τὸ ἰσχίον ἐξίσταται, τουτέοισι τήκεται τὸ σκέλος, καὶ χωλοῦνται ἢν μὴ καυθῶσιν.

Τμῆμα ἕβδομον.

Ἐν τοῖσιν ὀξέσι νουσήμασι, ψύξις ἀκρωτηρίων, κακόν. Ἐπὶ ὀστέῳ νοσοῦντι, σὰρξ πελιδνὴ, κακόν. Ἐπὶ ἐμέτῳ λὺγξ καὶ ὀφθαλμοὶ ἐρυθροὶ, κακόν. Ἐπὶ ἱδρῶτι φρίκη, οὐ χρηστόν. Ἐπὶ μανίῃ δυσεντερίη, ἢ ὕδρωψ, ἢ ἔκστασις, ἀγαθόν. Ἐν νούσῳ πολυχρονίῃ, ἀσιτίη καὶ χολώδεες ὑποχωρήσιες, κακόν. Ἐκ πολυποσίης ῥῖγος καὶ παραφροσύνη, κακόν. Ἐπὶ φύματος ἔσω ῥήξιος, ἔκλυσις, ἔμετος καὶ λειποψυχίη γίνεται. Ἐπὶ αἵματος ῥύσει παραφροσύνη ἢ καὶ σπασμὸς, κακόν. Ἐπὶ εἰλεῷ, ἔμετος, ἢ λὺγξ, ἢ σπασμὸς, ἢ παραφροσύνη, κακόν. Ἐπὶ πλευρίτιδι περιπλευμονίη ἐπιγινομένη, κακόν. Ἐπὶ περιπλευμονίῃ φρενῖτις, κακόν. Ἐπὶ καύμασιν ἰσχυροῖσι σπασμὸς ἢ τέτανος, κακόν. Ἐπὶ πληγῇ ἐς τὴν κεφαλὴν ἔκπληξις ἢ παραφροσύνη, κακόν. Ἐπὶ αἵματος πτύσει, πύου πτύσις κακόν. Ἐπὶ πύου πτύσει, φθίσις καὶ ῥύσις κακόν. ἐπὴν δὲ τὸ σίαλον ἴσχηται, ἀποθνήσκουσιν. Ἐπὶ φλεγμονῇ τοῦ ἥπατος, λὺγξ κακόν. Ἐπὶ ἀγρυπνίῃ σπασμὸς καὶ παραφροσύνη κακόν. Ἐπὶ ὀστέου ψιλώσει, ἐρυσίπελας. Ἐπὶ ἐρυσιπέλατι, σηπεδὼν ἢ ἐκπύησις. + Ἐπὶ ἰσχυρῷ σφυγμῷ ἐν τοῖσιν ἕλκεσιν, αἱμοῤῥαγίη. Ἐπὶ ὀδύνῃ πολυχρονίῃ τῶν περὶ τὴν κοιλίην ἐκπύησις. Ἐπὶ ἀκρήτῳ ὑποχωρήσει, δυσεντερίη. Ἐπὶ ὀστέου διακοπῇ, παραφροσύνη ἢν κενεὸν λάβῃ. Ἐκ φαρμακοποσίης σπασμὸς, θανατῶδες. Ἐπὶ ὀδύνῃ ἰσχυρῇ τῶν περὶ τὴν κοιλίην ἀκρωτηρίων ψύξις, κακόν. Ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, τεινεσμὸς ἐπιγενόμενος, ἐκτρῶσαι ποιέει. Ὅτι ἂν ὀστέον ἢ χόνδρος ἢ νεῦρον ἀποκοπῇ ἐν τῷ σώματι, οὔτε αὔξεται οὔτε συμφύεται. Ἢν ὑπὸ λευκοῦ φλέγματος ἐχομένῳ διάῤῥοια ἐπιγένηται ἰσχυρὴ, λύει τὴν νοῦσον. Ὁκόσοισιν ἀφρώδεα τὰ διαχωρήματα ἐν τῇσι διαῤῥοίῃσι, τουτέοισιν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ταῦτα καταῤῥεῖ. Ὁκόσοισι πυρέσσουσιν, ἐν τοῖσιν οὔροισι κριμνώδεες αἱ ὑποστάσιες γίνονται, μακρὴν τὴν ἀῤῥωστίην σημαίνουσιν. Ὁκόσοισι δὲ χολώδεες αἱ ὑποστάσιες, ἄνωθεν δὲ λεπταὶ, ὀξεῖαν ἀῤῥωστίην σημαίνει. ὁκόσοισι δὲ διεστηκότα τὰ οὖρα γίνεται, τουτέοισι ταραχὴ ἰσχυρὴ ἐν τῷ σώματι ἐστίν. ὁκόσοισι δὲ ἐπὶ τοῖσιν οὔροισιν ἐφίστανται πομφόλυγες, νεφριτικὰ σημαίνουσι καὶ μακρὴν ἀῤῥωστίην ἔσεσθαι. ὁκόσοισι δὲ λιπαρὴ ἡ ὑπόστασις καὶ ἀθρόη, τουτέοισι νεφριτικὰ, καὶ ὀξέα σημαίνει. ὁκόσοισι δὲ νεφριτικοῖσιν ἐοῦσι, τὰ προειρημένα συμβαίνει σημεῖα, πόνοι τε περὶ τοὺς μύας τοὺς ῥαχιαίους γίνονται, ἢν μὲν περὶ τοὺς ἔξω τόπους γίνωνται, ἀπόστημα προσδέχου ἐσόμενον ἔξω. ἢν δὲ μᾶλλον οἱ πόνοι πρὸς τοὺς ἔσω τόπους γίνωνται, καὶ τὸ ἀπόστημα προσδέχου ἐσόμενον μᾶλλον ἔσω. ὁκόσοι αἷμα ἐμέουσιν, ἢν μὲν ἄνευ πυρετοῦ, σωτήριον. εἰ δὲ ξὺν πυρετῷ, κακόν. θεραπεύειν δὲ, τοῖσι ψυκτικοῖσι καὶ τοῖσι στυπτικοῖσι. Κατάῤῥοι ἐς τὴν ἄνω κοιλίην ἐκπυοῦνται ἐν ἡμέρῃσιν εἴκοσιν. Ἢν οὐρέῃ αἷμα καὶ θρόμβους καὶ στραγγουρίην ἔχῃ, καὶ ὀδύνη ἐμπίπτῃ ἐς τὸ περίναιον, καὶ τὸ κτένα, τὰ περὶ τὴν κύστιν νοσέειν σημαίνει. Ἢν ἡ γλῶσσα ἐξαί-

ἐπίπλοον
χρονίως
ἀραιοῖσι
γυναικί
φλέγμα
ἐπίστανται
ὀξέα
καὶ τὸ ὑπογάστριον

φυγὰς ἀκρατὴς γένηται, ἢ ἀπόπληκτόν τι τοῦ σώματος, μελαγχολικὸν τὸ τοιοῦτο γίνεται. Ἢν ὑπερκαθαιρομένων τῶν πρεσβυτέρων λὺγξ ἐπιγένηται, οὐκ ἀγαθόν. + Ἢν πυρετὸς μὴ ἀπὸ χολῆς ἔχῃ, ὕδατος πολλοῦ καὶ θερμοῦ καταχεομένου κατὰ τῆς κεφαλῆς, λύσις τοῦ πυρετοῦ γίνεται.

Γυνὴ ἀμφιδέξιος οὐ γίνεται. Ὁκόσοι ἔμπυοι καίονται, ἢν μὲν τὸ πύον καθαρὸν ῥυῇ καὶ λευκὸν, περιγίνονται. ἢν δὲ ὕφαιμον καὶ βορβορῶδες καὶ δυσῶδες, ἀπόλλυνται. Ὁκόσοι τὸ ἧπαρ διάπυον καίονται, ἢν μὲν τὸ πύον καθαρὸν ῥυῇ καὶ λευκὸν, περιγίνονται. ἐν χιτῶνι γὰρ τὸ πύον τουτέοισίν ἐστιν. ἐὰν δὲ οἷον ἀμόργη ῥυῇ, ἀπόλλυνται. Ὀδύνας ὀφθαλμῶν ἄκρητον ποτίσας καὶ λούσας πολλῷ θερμῷ φλεβοτόμει. Ὑδρωπιῶντα ἐὰν βὴξ ἔχῃ, ἀνέλπιστός ἐστιν. Στραγγουρίην καὶ δυσουρίην, θώρηξις καὶ φλεβοτομίη λύει. τάμνειν δὲ τὰς ἔσω.

Ὑπὸ κυνάγχης ἐχομένῳ, οἴδημα καὶ ἐρύθημα ἐν τῷ στήθει ἐπιγινόμενον, ἀγαθόν. ἔξω γὰρ τρέπεται τὸ νόσημα. Ὁκόσοισι σφακελισθῇ ὁ ἐγκέφαλος, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσιν ἀπόλλυνται. ἢν δὲ ταύτας διαφύγωσιν, ὑγιέες γίνονται. Πταρμὸς γίνεται ἐκ τῆς κεφαλῆς, διαθερμαινομένου τοῦ ἐγκεφάλου, ἢ διυγραινομένου τοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ κενοῦ. ὑπερχεῖται οὖν ὁ ἀὴρ ὁ ἐνὼν ἔξω. ψοφεῖ δὲ, ὅτι διὰ στενοῦ ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἐστιν. Ὁκόσοισιν ἧπαρ περιωδυνέει, τουτέοισι πυρετὸς ἐπιγενόμενος, λύει τὴν ὀδύνην. Ὁκόσοισι συμφέρει αἷμα ἀφαιρέειν ἀπὸ τῶν φλεβῶν, τουτέοισι ξυμφέρει ἔαρι φλεβοτομέεσθαι. Ὁκόσοισι μεταξὺ τῶν φρενῶν καὶ τῆς γαστρὸς φλέγμα ἀποκλείεται, καὶ ὀδύνην παρέχει οὐκ ἔχον διέξοδον οὐδὲ ἐς ἑτέρην τῶν κοιλιῶν, τουτέοισι κατὰ τὰς φλέβας ἐς τὴν κύστιν τραπέντος τοῦ φλέγματος, λύσις γίνεται τῆς νόσου. Ὁκόσοισι δὲ τὸ ἧπαρ ὕδατος πλησθὲν ἐς τὸν ἐπίπλοον ῥαγῇ, τουτέοισιν ἡ κοιλίη ὕδατος ἐμπιπλᾶται καὶ ἀποθνήσκουσιν. ἀλύκην. χάσμην. φρίκην, οἶνος ἴσος ἴσῳ πινόμενος, λύει. Ὁκόσοισιν ἐν τῇ οὐρήθρῃ φύματα γίνονται, τουτέοισι διαπυήσαντος καὶ ἐκραγέντος, λύεται ὁ πόνος. Ὁκόσοις δ' ἂν ὁ ἐγκέφαλος σεισθῇ ὑπό τινος προφάσιος, ἀνάγκη ἀφώνους γίνεσθαι παραχρῆμα. + Ἢν ὑπὸ πυρετοῦ ἐχομένῳ, ὁ τράχηλος ἐπιστραφῇ, καὶ καταπίνειν μὴ δύνηται, οἰδήματος μὴ ἐόντος ἐν τῷ τραχήλῳ, θανάσιμον. Τοῖσι σώμασι τοῖσιν ὑγρὰς τὰς σάρκας ἔχουσι δεῖ λιμὸν ἐμποιέειν. λιμὸς γὰρ ξηραίνει τὰ σώματα.

Ὅκου ἂν ἐν ὅλῳ τῷ σώματι μεταβολαὶ, καὶ τὸ σῶμα καταψύχηται καὶ πάλιν θερμαίνηται, ἢ χρῶμα ἕτερον ἐξ ἑτέρου μεταβάλλῃ, μῆκος νόσου σημαίνει. Ἱδρὼς πολὺς, θερμὸς ἢ ψυχρὸς ῥέων ἀεὶ, σημαίνει ἔχειν πλησμονὴν ὑγροῦ. ἀπάγειν οὖν χρὴ τῷ μὲν ἰσχυρῷ, ἄνωθεν, τῷ δὲ ἀσθενεῖ, κάτωθεν. Οἱ πυρετοὶ οἱ μὴ διαλείποντες ἢν ἰσχυρότεροι διὰ τρίτης γίνωνται, ἐπικίνδυνοι. ὅτῳ δ' ἂν τρόπῳ διαλείπωσιν, σημαίνει, ὅτι ἀκίνδυνοι. ὁκόσοισι πυρετοὶ μακροὶ, τουτέοισιν ἢ φύματα, ἢ ἐς τὰ ἄρθρα πόνοι ἐγγίνονται. ὁκόσοισι φύματα μακρὰ ἢ ἐς τὰ ἄρθρα πόνοι ἐκ πυρετῶν γίνονται, οὗτοι σιτίοισι πλείοσι χρέονται. Ἢν τις πυρέσσοντι τροφὴν διδῷ, ἣν ὑγιεῖ, τῷ μὲν ὑγιαίνοντι ἰσχὺς, τῷ δὲ κάμνοντι, νοῦσος. τὰ διὰ τῆς κύστιος διαχωρέοντα, ὁρᾶν δεῖ, εἰ οἷα τοῖς ὑγιαίνουσιν ὑποχωρέεται. τὰ ἥκιστα οὖν ὅμοια τουτέοισι, ταῦτα νοσωδέστερα. τὰ δ' ὅμοια τοῖσιν ὑγιαίνουσιν, ἥκιστα νοσηρά. Καὶ οἷσι τὰ ὑποχωρήματα, ἢν ἐάσῃς στῆναι καὶ μὴ κινήσῃς ὑφίσταται οἷον ξύσματα. καὶ ἢν ὀλίγα ᾖ, ὀλίγη ἡ νοῦσος γίνεται. ἢν δὲ πολλὰ, πολλή. τουτέοισι ξυμφέρει ὑποκαθῆραι τὴν κοιλίην. ἢν δὲ μὴ καθαρὴν ποιήσας διδῷς τὰ ῥοφήματα, ὁκόσῳ ἂν πλείω διδῷς, μᾶλλον βλάψεις. ὁκόσοισιν ἢν κάτω ὠμὰ διαχωρέῃ, ἀπὸ χολῆς μελαίνης ἐστίν, ἢν πλείονα, πλείονος, ἢν ἐλάσσω, ἐλάσσονος. αἱ ἀποχρέμψιες αἱ ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τοῖσι μὴ διαλείπουσι πελιδναὶ, καὶ αἱματώδεες, καὶ δυσώδεες, πᾶσαι κακαί. ἀποχωρέουσαι δὲ καλῶς, ἀγαθαί, καὶ κατὰ τὴν κοιλίην καὶ κύστιν. καὶ ὅκου ἄν τι ἀποχωρέον στῇ μὴ κεκαθαρμένῳ, κακόν. τὰ σώματα χρὴ ὅκου τις βούλεται καθαίρεσθαι, εὔροα ποιεῖν. κἢν μὲν ἄνω βούλῃ εὔροα ποιέειν, στῆσαι τὴν κοιλίην. ἢν δὲ κάτω εὔροα ποιέειν, ὑγρῆναι τὴν κοιλίην.

Ὕπνος, ἀγρυπνίη ἀμφότερα μᾶλλον τοῦ μετρίου γινόμενα, κακόν. Ἐν τοῖσι μὴ διαλείπουσι πυρετοῖσιν, ἢν τὰ μὲν ἔξω ψυχρὰ ᾖ, τὰ δὲ ἔσω καίηται, καὶ δίψαν ἔχῃ, θανάσιμον. Ἐν μὴ διαλείποντι πυρετῷ, ἢν χεῖλος, ἢ ῥὶς, ἢ ὀφθαλμὸς διαστραφῇ, ἢ μὴ βλέπῃ, ἢ μὴ ἀκούῃ, ἤδη ἀσθενὴς ἐὼν, ὅ,τι ἂν ᾖ τουτέων τῶν σημείων, θανάσιμον. Ἐπὶ λευκῷ φλέγματι, ὕδρωψ ἐπιγίνεται. Ἐπὶ διαῤῥοίῃ, δυσεντερίη. Ἐπὶ δυσεντερίῃ, λειεντερίη. Ἐπὶ σφακέλῳ, ἀπόστασις ὀστέου. ἀπὸ αἵματος ἔμετος φθόη, καὶ πύου κάθαρσις ἄνω. ἀπὸ φθόης, ῥεῦμα ἐκ

τῆς κεφαλῆς

τῆς κεφαλῆς. ἐπὶ τῷ ῥεύματι διάῤῥοια. ἐπὶ διαῤῥοίῃ, σχέσις τῆς ἄνω καθάρσιος. ἐπὶ τῇ σχέσει, θάνατος. Ἐπὶ αἵματος πτύσει πύου πτύσις καὶ ῥύσις. ἐπὴν δὲ σίαλον ἴσχηται, ἀποθνήσκουσιν. Ὁκοῖα ἐν τοῖσι περὶ τὴν κύστιν, καὶ τοῖσι περὶ τὴν κοιλίην ὑποχωρήμασι, καὶ ἐν τοῖσι περὶ τὰς σάρκας, καὶ ἤν που ἄλλῃ τῆς φύσιος ἐκβαίνῃ τὸ σῶμα, ἢν ὀλίγον, ὀλίγη ἡ νοῦσος γίνεται. ἢν δὲ πουλὺ, πολλή. ἢν πάνυ πολλὴ, θανάσιμον τὸ τοιοῦτον. Ὁκόσοι ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα ἔτεα, φρενιτικοὶ γίνονται, οὐ πάνυ τι ὑγιάζονται. ἧσσον γὰρ κινδυνεύουσιν οἷσιν ἂν οἰκείη τῆς φύσιος καὶ τῆς ἡλικίης ἡ νοῦσος ᾖ. Ὁκόσοισιν ἐν τῇσιν ἀῤῥωστίῃσιν οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰ προαίρεσιν δακρύουσιν, ἀγαθόν. ὁκόσοισι δὲ ἄνευ προαιρέσιος, κακόν. Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τεταρταίοισιν ἐοῦσιν, αἷμα ἐκ τῶν ῥινῶν ῥυῇ, πονηρόν. Ἱδρῶτες ἐν τῇσι κρισίμοισιν ἡμέρῃσι γινόμενοι σφοδροὶ καὶ ταχέες, ἐπικίνδυνοι. Οἱ ὠθεύμενοι ἐκ τοῦ μετώπου, ὥσπερ σταλαγμοὶ καὶ κρουνοὶ, καὶ ψυχροὶ σφόδρα καὶ πολλοὶ, ἀνάγκη γὰρ τὸν τοιοῦτον ἱδρῶτα, πορεύεσθαι μετὰ βίης, καὶ πόνου ὑπερβολῆς, καὶ ἐκθλίψιος πολυχρονίου. Ἐπὶ χρονίῳ νουσήματι κοιλίης καταφορὴ, κακόν. ὁκόσα φάρμακα οὐκ ἰῆται, σίδηρος ἰῆται. ὅσα σίδηρος οὐκ ἰῆται, πῦρ ἰῆται. ὅσα δὲ πῦρ οὐκ ἰῆται, ταῦτα χρὴ νομίζειν ἀνίατα.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΟΝ.

Τ Ον ἰητρὸν, δοκέει μοι ἄριστον εἶναι, πρόνοιαν ἐπιτηδεύειν. προγινώσκων γὰρ καὶ προλέγων παρὰ τοῖσι νοσέουσι, τά τε παρεόντα, καὶ τὰ προγεγονότα, καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι, ὁκόσα τε παραλείπουσιν οἱ ἀσθενέοντες, ἐκδιηγεύμενος, πιστεύοιτ' ἂν μᾶλλον γινώσκειν, τὰ τῶν νοσεόντων πρήγματα. ὥς τε τολμᾶν ἐπιτρέπειν τοὺς ἀνθρώπους σφέας ἑωυτοὺς τῷ ἰητρῷ. τὴν δὲ θεραπείην ἄριστα ἂν ποιέοιτο προειδὼς τὰ ἐσόμενα τῶν παθημάτων. ὑγιέας μὲν γὰρ ποιέειν ἅπαντας τοὺς ἀσθενέοντας, ἀδύνατον. τοῦτο γὰρ τοῦ προγινώσκειν τὰ μέλλοντα ἀποβήσεσθαι, κρεῖσσον ἂν ἦν. ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουσιν, οἱ μὲν πρὶν καλέσαι τὸν ἰητρὸν, ὑπὸ ἰσχύος τῆς νόσου. οἱ δὲ, καὶ ἐσκαλεσάμενοι, παραχρῆμα ἐτελεύτησαν. οἱ μὲν, ἡμέρην μίην ζήσαντες. οἱ δὲ, ὀλίγῳ πλέονα χρόνον, πρὶν ἢ τὸν ἰητρὸν τῇ τέχνῃ πρὸς ἕκαστον νόσημα ἀνταγωνίσασθαι. γνῶναι οὖν χρὴ τῶν παθέων τῶν τοιουτέων τὰς φύσιας, ὁκόσον ὑπὲρ τὴν δύναμιν εἰσὶ τῶν σωμάτων. ἅμα δὲ καὶ εἴ τι θεῖον ἔνεστιν ἐν τῇσι νούσοισι, καὶ τούτου τὴν πρόνοιαν ἐκμανθάνειν. οὕτω γὰρ ἂν θαυμάζοιτό τε δικαίως, καὶ ἰητρὸς ἀγαθὸς ἂν εἴη. καὶ γὰρ οὓς οἷόν τε περιγίνεσθαι, τούτους ἔτι μᾶλλον δύναιτ' ἂν ὀρθῶς διαφυλάσσειν, ἐκ πλείονος χρόνου προβουλευόμενος πρὸς ἕκαστα. καὶ τοὺς ἀποθανουμένους τε καὶ σωθησομένους προγινώσκων τε καὶ προαγορεύων, ἀναίτιος ἂν εἴη. Σκέπτεσθαι δὲ χρὴ ὧδε. ἐν τοῖσιν ὀξέσι νουσήμασι, πρῶτον μὲν τὸ πρόσωπον τοῦ νοσέοντος, εἰ ὅμοιόν ἐστι τοῖσι τῶν ὑγιαινόντων. μάλιστα δὲ, εἰ αὐτὸ ἑωυτῷ. οὕτω γὰρ ἂν εἴη ἄριστον, τὸ δ' ἐναντιώτατον τοῦ ὁμοίου, δεινότατον. εἴη δ' ἂν τὸ τοιόνδε. ῥὶς ὀξέα, ὀφθαλμοὶ κοῖλοι, κρόταφοι ξυμπεπτωκότες, ὦτα, ψυχρὰ καὶ ξυνεσταλμένα. καὶ οἱ λοβοὶ τῶν ὤτων ἀπεστραμμένοι. καὶ τὸ δέρμα τὸ περὶ τὸ μέτωπον, σκληρόν τε καὶ περιτεταμένον, καὶ καρφαλέον ἐόν. καὶ τὸ χρῶμα τοῦ ξύμπαντος προσώπου χλωρόν τε ἢ καὶ μέλαν ἐὸν, καὶ πελιὸν, ἢ μολιβδῶδες. ἢν μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ τῆς νούσου, τὸ πρόσωπον τοιοῦτον ᾖ, καὶ μήπω οἷόν τε ᾖ, τοῖσιν ἄλλοισι σημείοισι ξυντεκμαίρεσθαι, ἐπανέρεσθαι χρὴ, μὴ ἠγρύπνησεν ὥνθρωπος, ἢ τὰ τῆς κοιλίης ἐξυγρασμένα ἢ ἰσχυρῶς, ἢ λιμῶδές τι ἔχῃ αὐτόν. κἢν μέν τι τουτέων ὁμολογῇ, ἧσσον νομίζειν δεινὸν εἶναι. κρίνεται δὲ τὰ τοιαῦτα, ἐν ἡμέρῃ τε καὶ νυκτὶ, ἢν διὰ ταύτας τὰς προφάσιας, τὸ πρόσωπον τοιοῦτον ᾖ. ἢν δὲ μηδὲν τουτέων φήσῃ εἶναι, μὴ δὲ ἐν τῷ χρόνῳ τῷ προειρημένῳ καταστῇ, εἰδέναι χρὴ, ἐγγὺς ἐόντα τοῦ θανάτου. ἢν δὲ καὶ παλαιοτέρου ἐόντος τοῦ νοσήματος, ἢ τριταίου, ἢ τεταρταίου, τὸ πρόσωπον τοιοῦτον ᾖ, περὶ τουτέων ἐπανέρεσθαι, περὶ ὧν καὶ πρότερον ἐκέλευσα. καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα σκέπτεσθαι, τά τε ἐν τῷ ξύμπαντι προσώπῳ, τά τε ἐν τῷ σώματι. Καὶ τὰ ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν. ἢν γὰρ τὴν αὐγὴν φεύγωσιν, ἢ δακρύωσιν ἀπροαιρέτως, ἢ διαστρέφωνται, ἢ ὁ ἕτερος θατέρου ἐλάσσων γίνηται, ἢ τὰ λευκὰ ἐρυθρὰ ἴσχωσιν, ἢ πελιὰ βλέφαρα, ἢ φλέβια μέλανα ἐν αὐτέοισιν ἔχωσιν, ἢ λῆ-

μαι φαίνωνται περὶ τὰς ὄψιας. ἢ καὶ ἐναιωρεύμενοι. ἢ διΐσχοντες. ἢ ἔγκοιλοι ἰσχυρῶς γινόμενοι. ἢ αἱ ὄψιες αὐχμῶσαι καὶ ἀλαμπέες. ἢ τὸ χρῶμα τοῦ ξύμπαντος προσώπου ἠλλοιωμένον ᾖ, ταῦτα πάντα κακὰ νομίζειν καὶ ὀλέθρια εἶναι. σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ τὰς ὑποφάσιας τῶν ὀφθαλμῶν ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν. ἢν γάρ τι ὑποφαίνηται τοῦ λευκοῦ, τῶν βλεφάρων μὴ ξυμβαλλομένων, μὴ ἐκ διαῤῥοίης ἢ φαρμακοποσίης ἐόντι, ἢ μὴ εἰθισμένῳ οὕτω καθεύδειν, φλαῦρον τὸ σημεῖον, καὶ θανατῶδες λίαν. ἢν δὲ καμπύλον ἢ ῥικνὸν γένηται, ἢ πελιὸν, ἢ ὠχρὸν βλέφαρον, ἢ χεῖλος, ἢ ῥὶς, μετά τινος τῶν ἄλλων σημείων, εἰδέναι χρὴ, ἐγγὺς ἐόντα θανάτου. Θανατώδεα δὲ καὶ χείλεα ἀπολυόμενα, καὶ κρεμάμενα, καὶ ψυχρὰ, καὶ ἔκλευκα γινόμενα. Κεκλιμένον δὲ χρὴ καταλαμβάνεσθαι τὸν νοσέοντα ὑπὸ τοῦ ἰητροῦ, ἐπὶ τὸ πλευρὸν τὸ δεξιὸν, ἢ τὸ ἀριστερόν. καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὸν τράχηλον καὶ τὰ σκέλεα ὀλίγον ἐπικεκαμμένα ἔχοντα. καὶ τὸ ξύμπαν σῶμα, ὑγρὸν κείμενον. οὕτω γὰρ καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν ὑγιαινόντων κατακλίνονται. ἄρισται δέ εἰσι τῶν κατακλίσεων, αἱ ὁμοιαὶ τῇσι τῶν ὑγιαινόντων. ὕπτιον δὲ κεῖσθαι καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὸν τράχηλον, καὶ τὰ σκέλεα ἐκτεταμένα ἔχοντα, ἧσσον ἀγαθόν. εἰ δὲ καὶ προπετὴς γένοιτο, καὶ καταῤῥέοι ἀπὸ τῆς κλίνης ἐπὶ πόδας, δεινότερόν ἐστιν. εἰ δὲ καὶ γυμνοὺς τοὺς πόδας εὑρίσκοιτο ἔχων, μὴ θερμοὺς κάρτα ἐόντας. καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὸν τράχηλον, καὶ τὰ σκέλεα ἀνωμάλως διεῤῥιμμένα καὶ γυμνὰ, κακόν. ἀλυσμὸν γὰρ σημαίνει. Θανατῶδες δὲ, καὶ τὸ κεχηνότα καθεύδειν αἰεί. καὶ τὰ σκέλεα ὑπτίου κειμένου ξυγκεκαμμένα εἶναι ἰσχυρῶς, καὶ διαπεπλεγμένα. ἐπὶ γαστέρα δὲ κεῖσθαι ᾧ μὴ συνήθες ἐστὶ καὶ ὑγιαίνοντι οὕτω κοιμᾶσθαι, παραφροσύνην τινὰ σημαίνει, ἢ ὀδύνην τῶν ἀμφὶ τὴν κοιλίην τόπων. ἀνακαθίζειν δὲ βούλεσθαι τὸν νοσέοντα, τῆς νόσου ἀκμαζούσης, πονηρὸν μὲν ἐν πᾶσι τοῖς ὀξέσι νοσήμασι. κάκιστον δὲ, ἐν τοῖσι περιπλευμονικοῖσιν. Ὀδόντας δὲ πρίειν ἐν πυρετοῖσιν, ὁκόσοισι μὴ ξυνήθες ἐστὶν ἀπὸ παίδων, μανικὸν καὶ θανατῶδες. ἀλλὰ προλέγειν ἀπ' ἀμφοῖν κίνδυνον ἐσόμενον. ἢν δὲ καὶ παραφρονέων τοῦτο ποιῇ, ὀλέθριον γίνεται κάρτα ἤδη. Ἕλκος δὲ ἤν τε καὶ προγεγονὸς τύχῃ ἔχων, ἤν τε καὶ ἐν τῇ νούσῳ γένηται, καταμανθάνειν δεῖ. ἢν γὰρ μέλλῃ ἀπόλλυσθαι ὁ ἄνθρωπος, πρὸ τοῦ θανάτου, πελιδνόν τε καὶ ξηρὸν ἔσται, ἢ ὠχρόν τε καὶ ξηρόν. Περὶ δὲ χειρῶν φορῆς, τάδε γινώσκω. ὁκόσοισιν ἐν πυρετοῖσιν ὀξέσιν, ἢ περιπλευμονίῃσιν, ἢ φρενίτισι, ἢ ἐν κεφαλαλγίῃσι, πρὸ τοῦ προσώπου φερομένας καὶ θηρευούσας διὰ κενῆς. καὶ ἀποκαρφολογούσας. καὶ κροκύδας ἀπὸ τῶν ἱματίων ἀποτιλλούσας. καὶ ἀπὸ τοῦ τοίχου ἄχυρα ἀποσπώσας, πάσας εἶναι κακὰς καὶ θανατώδεας. Πνεῦμα δὲ πυκνὸν μὲν ἐὸν, πόνον σημαίνει. ἢ φλεγμονὴν, ἐν τοῖσιν ὑπὲρ τῶν φρενῶν χωρίοισι. μέγα δὲ ἀναπνεόμενον καὶ διὰ πουλλοῦ χρόνου, παραφροσύνην δηλοῖ. ψυχρὸν δὲ ἐκπνεόμενον ἐκ τῶν ῥινῶν καὶ τοῦ στόματος, ὀλέθριον κάρτα ἤδη γίνεται. εὔπνοιαν δὲ χρὴ νομίζειν κάρτα μεγάλην δύναμιν ἔχειν εἰς σωτηρίην ἐν ἅπασι τοῖσιν ὀξέσι νουσήμασιν, ὅσα ξὺν πυρετοῖσιν ἐστὶ, καὶ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι κρίνεται. Οἱ δὲ ἱδρῶτες, ἄριστοι μέν εἰσιν ἐν πᾶσι τοῖς ὀξέσι νουσήμασιν, ὁκόσοι ἐν ἡμέρῃσί τε κρισίμοισι γίνονται, καὶ τελέως τὸν πυρετὸν ἀπαλλάττουσιν. ἀγαθοὶ δὲ καὶ ὁκόσοι διὰ παντὸς τοῦ σώματος γινόμενοι, ἀπέδειξαν τὸν ἄνθρωπον εὐπετέστερον φέροντα τὸ νόσημα. οἳ δ' ἂν μὴ τοιοῦτόν τι ἐργάσωνται, οὐ λυσιτελέες. κάκιστοι δὲ, οἱ ψυχροί τε καὶ μοῦνον περὶ τὴν κεφαλήν τε καὶ τὸ πρόσωπον γινόμενοι καὶ τὸν αὐχένα. οὗτοι γὰρ ξὺν μὲν ὀξεῖ πυρετῷ θάνατον προσημαίνουσι. ξὺν δὲ πρηϋτέρῳ, μῆκος νούσου. καὶ οἱ κατὰ πᾶν τὸ σῶμα ὡσαύτως γινόμενοι, ὥσπερ περὶ τὴν κεφαλήν. οἱ δὲ κεγχροειδέες καὶ μοῦνον περὶ τὸν τράχηλον γινόμενοι, πονηροί. οἱ δὲ μετὰ σταλαγμῶν καὶ ἀτμίζοντες, ἀγαθοί. κατανοεῖν δὲ χρὴ τὸ σύνολον τῶν ἱδρώτων. γίνονται γὰρ οἱ μὲν δι' ἔκλυσιν σωμάτων, οἱ δὲ, διὰ συντονίην φλεγμονῆς. Ὑποχόνδριον δὲ, ἄριστον μὲν, ἀνώδυνόν τε ἐὸν, καὶ μαλθακὸν, καὶ ὁμαλὸν. καὶ ἐπὶ δεξιὰ καὶ ἐπ' ἀριστερά. φλεγμαῖνον δὲ, ἢ ὀδύνην παρέχον, ἢ ἐντεταμένον, ἢ ἀνωμάλως διακείμενα τὰ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερὰ, ταῦτα πάντα φυλάσσεσθαι χρή. εἰ δὲ καὶ σφυγμὸς ἐνείη ἐν τῷ ὑποχονδρίῳ, θόρυβον σημαίνει, ἢ παραφροσύνην, ἀλλὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπικαταιδεῖν τῶν τοιουτέων. ἢν γὰρ αἱ ὄψιες πυκνὰ κινέωνται, μανῆναι τούτοις ἐλπίς. οἴδημα δὲ ἐν τῷ ὑποχονδρίῳ σκληρόν τε ἐὸν καὶ ἐπώδυνον, κάκιστον μὲν, εἰ παρ' ἅπαν εἴη τὸ ὑποχόνδριον. εἰ δὲ εἴη ἐν τῷ ἑτέρῳ μέρει, ἀκινδυνότερον

κινδυνωδέστερόν ἐστιν ἐν τοῖσιν ἐπ᾽ ἀριστερά. σημαίνει δὲ τὰ τοιαῦτα οἰδήματα ἐν ἀρχῇ μὲν θάνατον ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι. ἢν δὲ ὑπερβάλλῃ εἴκοσιν ἡμέρας ὅ, τε πυρετὸς ἔχων καὶ τὸ οἴδημα μὴ καθιστάμενον, ἐς διαπύησιν τρέπεται. γίνεται δὲ τουτέοισιν ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ, καὶ αἵματος ῥῆξις ἐκ τῶν ῥινῶν, καὶ κάρτα ὠφελέει. ἀλλ᾽ ἐπανερωτᾶν χρή, εἰ τὴν κεφαλὴν ἀλγέουσιν, ἢ ἀμβλυωποῦσιν. ἢν γάρ τι τοιοῦτον εἴη, ἐνταῦθα ῥέποι. μᾶλλον δὲ τοῖσι νεωτέροισι πέντε καὶ τριήκοντα ἐτέων, τὴν τοῦ αἵματος ῥῆξιν προσδέχεσθαι χρή. τὰ δὲ μαλθακὰ τῶν οἰδημάτων καὶ ἀνώδυνα καὶ τῷ δακτύλῳ ὑπείκοντα, χρονιωτέρας τὰς κρίσιας ποιέεται, καὶ ἧσσον ἐκείνων δεινότερά ἐστιν. εἰ δὲ ὑπερβάλλοι ἑξήκοντα ἡμέρας ὅ, τε πυρετὸς ἔχων καὶ τὸ οἴδημα μὴ καθίσταται, ἔμπυον ἔσεσθαι σημαίνει. καὶ τοῦτο καὶ τὸ ἐν τῇ ἄλλῃ κοιλίῃ κατὰ τὸ αὐτό. ὁκόσα μὲν οὖν ἐπώδυνά τε ἐστὶ, καὶ σκληρὰ καὶ μεγάλα σημαίνει κίνδυνον θανάτου, ὀλιγοχρόνιον. ὁκόσα δὲ μαλθακά τε καὶ ἀνώδυνα καὶ τῷ δακτύλῳ πιεζόμενα ὑπείκει, χρονιώτερα ἐκείνων. τὰς δὲ ἀποστάσιας ἧσσον τὰ ἐν τῇ γαστρὶ οἰδήματα ποιέεται, τῶν ἐν τοῖσιν ὑποχονδρίοισιν. ἥκιστα δὲ τὰ ὑποκάτω τοῦ ὀμφαλοῦ ἐς ἐκπύησιν τρέπεται. αἵματος δὲ ῥῆξιν ἐκ τῶν ἄνω τόπων μάλιστα προσδέχεσθαι. ἁπάντων δὲ χρὴ τῶν οἰδημάτων χρονιζόντων περὶ ταῦτα τὰ χωρία, ὑποσκέπτεσθαι τὰς ἐκπυήσιας. τὰ δὲ διαπυήματα ὧδε δεῖ σκέπτεσθαι τὰ ἐντεῦθεν. ὁκόσα μὲν ἔξω τρέπεται, ἄριστά ἐστι. μικρά τε ἐόντα. καὶ ὡς μάλιστα ἐκκλίνοντα ἔξω. καὶ ἐς ὀξὺ ἀποκυρτούμενα. τὰ δὲ μεγάλα τε ἐόντα καὶ πλατέα, καὶ ἥκιστα ἐς ὀξὺ ἀποκορυφούμενα, κάκιστα. ὅσα δὲ εἴσω ῥήγνυται, ἄριστά ἐστιν, ἃ μηδὲν τῷ ἔξω χωρίῳ ἐπικοινωνέει, ἀλλ᾽ ἐστὶ περιεσταλμένα τε καὶ ἀνώδυνα. καὶ πᾶν τὸ ἔξω χωρίον, ὁμόχροον φαίνεται. Τὸ δὲ πύον, ἄριστον λευκόν τε εἶναι, καὶ ὁμαλὸν, καὶ λεῖον, καὶ ὡς ἥκιστα δυσῶδες. τὸ δὲ ἐναντίον τουτέου, κάκιστον. Οἱ δὲ ὕδρωπες, οἱ ἐκ τῶν ὀξέων νουσημάτων πάντες κακοί. οὔτε γὰρ τοῦ πυρὸς ἀπαλλάσσουσιν. ἐπώδυνοί τε εἰσὶ κάρτα καὶ θανατώδεες. ἄρχονται δὲ οἱ πλεῖστοι, ἀπὸ τῶν κενεώνων καὶ τῆς ὀσφύος. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἥπατος. οἷσι μὲν οὖν ἀπὸ τῶν κενεώνων καὶ τῆς ὀσφύος αἱ ἀρχαὶ γίνονται, οἵ τε πόδες οἰδέουσι, καὶ διάρροιαι πολυχρόνιοι ἔχουσιν, οὔτε τὰς ὀδύνας λύουσαι τὰς ἐκ τῶν κενεώνων καὶ τῆς ὀσφύος, οὔτε τὴν γαστέρα λαπάσσουσαι. ὁκόσοισι δὲ ἀπὸ τοῦ ἥπατος ὕδρωπες γίνονται, βῆχές τε καὶ θυμὸς αὐτοῖσιν ἐγγίνεται. καὶ οὐδέν τι ἀποπτύουσιν ἄξιον λόγου. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. καὶ ἡ γαστὴρ οὐ διαχωρέει, εἰ μὴ σκληρά τε καὶ πρὸς ἀνάγκην. καὶ περὶ τὴν κοιλίην γίνονται οἰδήματα, τὰ μὲν ἐπὶ δεξιὰ, τὰ δ᾽ ἐπ᾽ ἀριστερὰ, ἱστάμενά τε καὶ καταπαυόμενα. κεφαλὴ δὲ καὶ χεῖρες καὶ πόδες, ψυχρὰ ἐόντα, κακόν. τῆς τε κοιλίης καὶ τῶν πλευρῶν, θερμῶν ἐόντων. ἄριστον δὲ καὶ ὅλον τὸ σῶμα, θερμόν τε ἐὸν καὶ μαλθακόν. στρέφεσθαι δὲ χρὴ ῥηιδίως τὸν ἀλγέοντα καὶ ἐν τοῖσι μετεωρισμοῖσιν ἐλαφρὸν εἶναι. εἰ δὲ βαρὺς ἐὼν φαίνοιτο, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἐπικινδυνώτερον. εἰ δὲ πρὸς τῷ βάρει καὶ οἱ ὄνυχες καὶ οἱ δάκτυλοι πελιδνοὶ γίνονται, προσδόκιμος ὁ θάνατος παραυτίκα. μελαινόμενοι δὲ παντελῶς οἱ δάκτυλοι, καὶ οἱ πόδες, ἧσσον ὀλέθριοι τῶν πελιδνῶν εἰσίν. ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα σκέπτεσθαι χρή. ἢν γὰρ εὐπετέως φέρειν φαίνηται τὸ κακὸν, καὶ ἄλλο τι τῶν περιεστηκότων πρὸς τουτέοισι τοῖσι σημείοισιν ὑποδεικνύῃ, τὸ νόσημα ἐς ἀπόστασιν τραπῆναι ἐλπίς. ὥστε τὸν μὲν ἄνθρωπον περιγενέσθαι, τὰ δὲ μελανθέντα τοῦ σώματος ἀποπεσεῖν. ὄρχιες δὲ καὶ αἰδοῖα ἀνεσπασμένα, πόνους ἰσχυροὺς σημαίνει, καὶ κίνδυνον θανατώδεα. Περὶ δὲ ὕπνου ὥσπερ κατὰ φύσιν συνήθεές ἡμῖν ἐστι, τὴν μὲν ἡμέρην, ἐγρηγορέναι χρή. τὴν δὲ νύκτα, καθεύδειν. ἢν δὲ εἴη τοῦτο μεταβεβλημένον, κάκιον. ἥκιστα δ᾽ ἂν λυπέοιτο, εἰ κοιμῷτο τὸ πρωῒ ἐς τὸ τρίτον μέρος τῆς ἡμέρης. οἱ δὲ ἀπὸ τουτέου τοῦ χρόνου ὕπνοι, πονηρότεροί εἰσι. κάκιστον δὲ μὴ κοιμᾶσθαι, μήτε τῆς νυκτὸς, μήτε τῆς ἡμέρης. ἢ γὰρ ὑπὸ ὀδύνης τε καὶ πόνων ἀγρυπνίη ἂν ἢ παραφροσύνη ἔσται ἀπὸ τουτέου τοῦ σημείου. Διαχώρημα δέ ἐστιν ἄριστον, τὸ μαλθακόν τε καὶ ξυνεστηκός. καὶ τὴν ὥρην ἥνπερ καὶ ὑγιαίνοντι ὑπεχώρει. πλῆθος δὲ πρὸς λόγον τῶν εἰσιόντων. τοιαύτης γὰρ ἐούσης τῆς διεξόδου, ἡ κάτω κοιλίη ὑγιαίνοι ἄν. εἰ δὲ εἴη ὑγρὸν τὸ διαχώρημα, ξυμφέρει μήτε τρύζειν, μήτε πυκνόν τι εἶναι. καὶ κατ᾽ ὀλίγον ὑποχωρέειν. κοπιῶν γὰρ ὁ ἄνθρωπος, ὑπὸ τῆς ξυνεχέος ἐξαναστάσιος, καὶ ἀγρυπνοίη ἄν. εἰ δὲ ἀθρόον πολλάκις διαχωρέει, κίνδυνος λειποθυμῆσαι. ἀλλὰ χρὴ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν εἰσιόντων, ἢ δὶς, ἢ τρὶς τῆς ἡμέρης ὑποχωρέειν. τῆς δὲ νυκτὸς, ἅπαξ. πλεῖστα δ᾽ ὑπὸ τὸ πρωῒ, ὥσπερ συνήθεές ἐστι τῷ ἀνθρώπῳ. παχύνεσθαι

χώννυσθαι δὲ χρὴ τὸ διαχώρημα, ἰούσης πρὸς κρίσιν τῆς νόσου. ὑπόπυῤῥον δὲ ἔστω, μὴ λίην δυσῶδες. ἐπιτήδειον δὲ καὶ ἕλμινθας στρογγύλας διεξιέναι μετὰ τοῦ διαχωρήματος, πρὸς κρίσιν ἰούσης τῆς νόσου. δεῖ δὲ ἐν παντὶ τῷ νοσήματι, λαπαρὴν τὴν κοιλίην εἶν, καὶ εὔογκον. ὑδαρὲς δὲ κάρτα ἢ λευκὸν, ἢ χλωρὸν, ἢ ἐρυθρὸν ἰσχυρῶς, ἢ ἀφρῶδες διαχωρέειν, πονηρὰ ταῦτα πάντα. ἔτι δὲ πονηρὸν, καὶ σμικρόν τε ἐὸν, καὶ γλίσχρον, καὶ λευκὸν, καὶ ὑπόχλωρον, καὶ λεῖον. τουτέων δὲ θανατωδέστερα ἂν εἴη, τὰ μέλανα, ἢ λιπαρὰ, ἢ πελιὰ, ἢ ἰώδεα, ἢ κάκοδμα. τὰ δὲ ποικίλα, χρονιώτερα μὲν τουτέων. ὀλέθρια δὲ οὐδὲν ἧσσον. ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα, ξυσματώδεα, καὶ χολώδεα, καὶ πρασοειδέα, καὶ μέλανα. ποτὲ μὲν ὁμοῦ διεξερχόμενα ἀλλήλοισι. ποτὲ δὲ κατὰ μέρος. φῦσαν δὲ ἄνευ ψόφου καὶ περδήσιος διεξιέναι, ἄριστον. κρέσσον δὲ καὶ σὺν ψόφῳ διελθεῖν, ἢ αὐτοῦ ἀνειλέεσθαι. καὶ οὕτω διελθοῦσα σημαίνει ἢ πονέειν τι τὸν ἄνθρωπον, ἢ παραφρονέειν. ἢν μὴ ἑκὼν ὁ ἄνθρωπος οὕτω τὴν ἄφεσιν τῆς φύσης ποιήσηται. Τοὺς δὲ ἐκ τῶν ὑποχονδρίων πόνους τε καὶ κυρτώματα, ἢν ἢ νεαρὰ καὶ μὴ ξὺν φλεγμονῇ, λύει βορβορυγμὸς ἐγγενόμενος ἐν τῷ ὑποχονδρίῳ. καὶ μάλιστα μὲν διεξιὼν, ξὺν κόπρῳ τε καὶ οὔρῳ καὶ φύσῃ. ἢν δὲ μὴ, καὶ αὐτὸς διὰ περαιωθεὶς, ὠφελέει. ὠφελέει δὲ καὶ ὑποκαταβὰς ἐς τὰ κάτω χωρία. Τὸ δὲ οὖρον ἄριστόν ἐστι, ὅταν εἴη λευκή τε ἡ ὑπόστασις, καὶ λείη, καὶ ὁμαλὴ παρὰ πάντα τὸν χρόνον, ἔστ' ἂν κριθῇ ἡ νοῦσος. σημαίνει γὰρ ἀσφάλειάν τε καὶ νούσημα ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι. εἰ δὲ διαλείποι, καὶ ποτὲ μὲν καθαρὸν οὐρέοιτο, ποτὲ δὲ ὑφίσταται τὸ λευκὸν καὶ λεῖον, χρονιωτέρα γίνεται ἡ νοῦσος. καὶ ἧσσον ἀσφαλής. εἰ δὲ εἴη τότε οὖρον ὑπέρυθρον, καὶ ἡ ὑπόστασις αὐτέου ὁμοίη, καὶ λείη, πολυχρονιώτερον μὲν τοῦτο τοῦ πρώτου γίνεται, σωτήριον δὲ κάρτα. κριμνώδεες δὲ ἐν τοῖσιν οὔροισιν αἱ ὑποστάσιες, πονηραί. τουτέων δ' εἰσὶ κακίους, αἱ πεταλώδεες. αἱ λευκαὶ δὲ καὶ λεπταὶ, κάρτα φλαῦραι. τουτέων δ' ἔτι κακίους εἰσὶν, αἱ πιτυρώδεες. νεφέλαι ἐμφερόμεναι τοῖσιν οὔροισι, λευκαὶ μὲν ἀγαθαί. μέλαιναι δὲ φλαῦραι. ἔστ' ἂν δὲ πυῤῥόν τε εἴη τὸ οὖρον καὶ λεπτὸν, σημαίνει τὸ νούσημα ἄπεπτον εἶν. ἢν δὲ καὶ πολυχρόνιον εἴη τοιοῦτον ἐὸν, κίνδυνος μὴ οὐ δυνήσεται ὁ ἄνθρωπος διαρκέσαι, ἔστ' ἂν πεπανθῇ τὸ οὖρον. θανατωδέστερα δὲ τῶν οὔρων, τά τε δυσώδεα καὶ ὑδατώδεα. καὶ μέλανα καὶ παχέα. ἔστι δὲ τοῖσι μὲν ἀνδράσι καὶ τῇσι γυναιξὶ, τὰ μέλανα τῶν οὔρων, κάκιστα. τοῖσι δὲ παιδίοισι, τὰ ὑδατώδεα. ὁκόσοι δ' ἂν οὖρα λεπτὰ καὶ ὠμὰ οὐρέουσι πουλὺν χρόνον, ἤν τ' ἄλλα ὡς περιεσομένοισι σημεῖα ᾖ, τουτέοισιν ἀπόστασιν δεῖ προσδέχεσθαι ἐς τὰ κάτω τῶν φρενῶν χωρία. καὶ τὰς λιπαρότητας δὲ τὰς ἄνω ὑφισταμένας ἀραχνοειδέας μέμφεσθαι, συντήξιος γὰρ σημεῖα. σκοπεῖν δὲ χρὴ τῶν οὔρων ἐν οἷσι αἱ νεφέλαι ἤν τε ἄνω ἤν τε κάτω ἔωσι, καὶ τὰ χρώματα ὁκοῖα ἴσχουσι. καὶ τὰς μὲν κάτω φερομένας ξὺν τοῖς χρώμασιν, οἷσιν εἴρηται, ἀγαθὰς εἶναι νομίζειν καὶ ἐπαινέειν. τὰς δὲ ἄνω ξὺν τοῖσι χρώμασιν, οἷσιν εἴρηται, κακὰς εἶναι, καὶ μέμφεσθαι τὰς τοιάσδε. μὴ ἐξαπατάτω δέ σε ἤν γε ἡ κύστις τι νούσημα ἔχουσα, τῶν οὔρων τὰ τοιαῦτα ἀποδιδῷ. οὐ γὰρ τοῦ ὅλου σώματος σημεῖον ἐστὶν, ἀλλ' αὐτῆς καθ' ἑωυτῆς.

Εμετος δὲ ὠφελιμώτατος, ὁ φλέγματος καὶ χολῆς ξυμμεμιγμένος, καὶ μὴ παχὺς κάρτα, μὴ δὲ πολὺς, ὡς μάλιστα. οἱ γὰρ ἀκρητέστεροι, κακίους εἰσίν. εἰ δὲ εἴη τὸ ἐμεύμενον πρασοειδὲς, ἢ πελιὸν, ἢ μέλαν, ὅ, τι ἂν ᾖ τουτέων τῶν χρωμάτων, νομίζειν χρὴ πονηρὸν εἶναι. εἰ δὲ καὶ πάντα τὰ χρώματα ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος ἐμέει, κάρτα ὀλέθριον τοῦτο γίνεται. τάχιστα γὰρ θάνατον σημαίνει τὸ πελιὸν τῶν ἐμεσμάτων, εἰ ὄζει δυσῶδες. πᾶσαι δὲ αἱ ὑπόσαπροι καὶ δυσώδεες ὀσμαὶ, κακαὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖσιν ἐμεομένοισιν. Πτύελον χρὴ ἐπὶ πᾶσι τοῖσιν ἀλγήμασι, τοῖσι περὶ τὸν πλεύμονα καὶ τὰς πλευρὰς, ταχέως τε ἀναπτύεσθαι, καὶ εὐπετέως. ξυμμεμιγμένον τε φαίνεσθαι τὸ ξανθὸν, ἰσχυρῶς τῷ πτυέλῳ. εἰ γὰρ πολλῷ ὕστερον μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὀδύνης ἀναπτύοιτο, ξανθὸν ἐὸν, ἢ πυῤῥὸν, ἢ πολλὴν βῆχα παρέχον, καὶ μὴ ἰσχυρῶς ξυμμεμιγμένον, κάκιον γίνεται. τό, τε γὰρ ξανθὸν ἄκρητον ἐὸν, κινδυνῶδες. τὸ δὲ λευκὸν καὶ γλίσχρον καὶ στρογγύλον, ἀλυσιτελές. κακὸν δὲ καὶ τὸ χλωρὸν ἐὸν κάρτα καὶ τὸ ἀφρῶδες. εἰ δὲ εἴη οὕτως ἄκρητον, ὥστε καὶ μέλαν φαίνεσθαι, δεινότερόν ἐστι τοῦτο ἐκείνων. κακὸν δὲ καὶ ἢν μηδὲν ἀνακαθαίρηται, μὴ δὲ προΐῃ ὁ πλεύμων, ἀλλὰ πλήρης ἐὼν, ζέῃ ἐν τῷ φάρυγγι. κορύζας δὲ καὶ πταρμοὺς ἐπὶ πᾶσι τοῖσι περὶ τὸν πλεύμονα νουσήμασι, προγεγονέναι ἢ ἐπιγίνεσθαι κακόν. ἀλλ' ἐν τοῖσιν ἄλλοισιν νουσήμασι τοῖς θανατωδεστάτοισιν, οἱ πταρμοὶ

λυσιτελοῦσιν. αἵματι δὲ ξυμμεμιγμένον μὴ πολλῷ πτύελον ξανθὸν, ἐν τῇσι περιπλευμονίῃσιν, ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς νούσου πτυόμενον περιεστικὸν καὶ κάρτα ὠφελέει. ἑβδομαίῳ δὲ ἐόντι ἢ παλαιοτέρῳ, ἧσσον ἀσφαλές. πάντα δὲ πτύελα πονηρά ἐστιν ὁκόσα ἂν τὴν ὀδύνην μὴ παύῃ. κάκιστα δὲ τὰ μέλανα, ὡς διαγέγραπται. τὰ δὲ παύοντα ὀδύνην, πάντων ἀμείνω ἀναπτυόμενα. ὁκόσα δὲ τῶν ἀλγημάτων ἐκ τουτέων τῶν χωρίων μὴ παύηται, μήτε πρὸς τὰς τῶν πτυέλων καθάρσιας, μήτε πρὸς τὴν τῆς κοιλίης ἐκκόπρωσιν, μήτε πρὸς τὰς φλεβοτομίας τε καὶ φαρμακείας καὶ διαίτας, εἰδέναι δεῖ ἐκπυήσοντα. τῶν δὲ ἐκπυημάτων ὁκόσα μὲν ἔτι χολώδεος ἐόντος τοῦ πτυέλου ἐκπυΐσκεται, ὀλέθρια κάρτα, ἤν τε ἐν μέρει τὸ χολῶδες περὶ τῷ πύῳ ἀναπτύοιτο, ἤν τε ὁμοῦ. μάλιστα δὲ ἢν ἄρξηται χωρέειν τὸ ἐμπύημα, ἀπὸ τουτέου τοῦ πτυέλου, ἑβδομαίου ἐόντος τοῦ νοσήματος. ἐλπὶς δὲ τὸν τὰ τοιαῦτα πτύοντα, ἀποθανέεσθαι τεσσαρεσκαιδεκαταῖον, ἢν μή τι αὐτέῳ ἐπιγένηται ἀγαθόν. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἀγαθὰ, τάδε. εὐπετέως φέρειν τὸ νούσημα. εὔπνοον εἶναι. τῆς ὀδύνης ἀπηλλάχθαι. τό, τε πτύελον, ῥηϊδίως ἀναβήσσειν. τό, τε σῶμα ὁμαλῶς φαίνεσθαι θερμόν τε εἶναι καὶ μαλθακόν. καὶ δίψαν μὴ ἔχειν. οὖρα τε καὶ διαχωρήματα καὶ ὕπνους καὶ ἱδρῶτας, ὡς διαγέγραπται ἕκαστα εἰδέναι ἀγαθὰ ἐόντα ἐπιγίνεσθαι. οὕτω μὲν γὰρ ἁπάντων τουτέων ἐπιγινομένων, οὐκ ἂν ἀποθάνοι ὁ ἄνθρωπος. ἢν δὲ τὰ μὲν τοι αὐτέων ἐπιγίνοιτο. τὰ δὲ μή, οὐ πλέονα χρόνον ζήσας ἢ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας, ἀπόλοιτ' ἂν ὁ ἄνθρωπος. κακὰ δὲ τὰ ἐναντία τουτέων. δυσπετέως φέρειν τὴν νοῦσον. πνεῦμα μέγα καὶ πυκνὸν εἶναι. τὴν ὀδύνην μὴ παύεσθαι. τὸ πτύελον μόλις ἀναβήσσειν. δίψην κάρτα. τό, τε σῶμα ὑπὸ πυρὸς ἀνωμάλως ἔχεσθαι. καὶ τὴν μὲν κοιλίην καὶ τὰς πλευρὰς, θερμὰς εἶναι ἰσχυρῶς. τὸ δὲ μέτωπον καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ψυχρούς. οὖρα δὲ καὶ διαχωρήματα καὶ ὕπνους καὶ ἱδρῶτας ὡς διαγέγραπται ἕκαστα εἰδέναι, κακὰ ἐόντα. οὕτως γὰρ εἰ ἐπιγίνοιτό τι τῷ πτυέλῳ τουτέων, ἀπόλλοιτο ἂν ὁ ἄνθρωπος, πρὶν ἢ ἐς τὰς τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας ἀφικέσθαι, ἢ ἐναταῖος, ἢ ἑνδεκαταῖος. οὕτως οὖν ξυμβάλλεσθαι χρὴ, ὡς τοῦ πτυέλου τουτέου θανατώδεος ἐόντος μάλα, καὶ οὐ περιάγοντος ἐς τὰς τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας. τὰ δὲ ἐπιγινόμενά τε κακὰ καὶ ἀγαθὰ ξυλλογιζόμενον ἐκ τουτέων, χρὴ τὰς προῤῥήσιας προλέγειν. οὕτω γὰρ ἄν τις ἀληθεύοι μάλιστα. αἱ δὲ ἄλλαι ἐκπυήσιες, ῥήγνυνται αἱ πλεῖσται. αἱ μὲν εἰκοσταῖαι. αἱ δὲ τριηκοσταῖαι. αἱ δὲ τεσσαρακονθήμεροι. αἱ δὲ πρὸς τὰς ἑξήκοντα ἡμέρας ἀφικνέονται. ἐπισκέπτεσθαι δὲ χρὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐμπυήματος ἔσεσθαι λογιζόμενον, ἀπὸ τῆς ἡμέρης ἢ τὸ πρῶτον ὁ ἄνθρωπος ἐπύρεξεν, ἢ εἴποτε αὐτὸν πρῶτον ῥῖγος ἔλαβε. καὶ εἰ φαίη ἀντὶ τῆς ὀδύνης αὐτῷ βάρος γεγενῆσθαι ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἤλγεεν. ταῦτα γὰρ ἐν ἀρχῇσι γίνεται τῶν ἐμπυημάτων. ἐξ οὖν τουτέων τῶν χρόνων τὴν ῥῆξιν χρὴ προσδέχεσθαι τῶν ἐμπυημάτων, ἔσεσθαι ἐς τοὺς χρόνους τοὺς προειρημένους. εἰ δὲ εἴη τὸ ἐμπύημα ἐπὶ θάτερα μοῦνον, στρέφειν τε καὶ καταμανθάνειν χρὴ ἐπὶ τουτέοισι, μήτι ἔχει ἄλγημα ἐν τῷ ἑτέρῳ πλευρῷ. καὶ ἢν θερμότερον ᾖ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου, κατακλινομένου ἐπὶ τὸ ὑγιαῖνον πλευρὸν, ἐρωτᾶν εἴ τι αὐτῷ δοκέει βάρος ἐκκρέμασθαι ἐκ τοῦ ἄνωθεν. εἰ γὰρ εἴη τοῦτο, ἐπὶ θάτερόν ἐστι τὸ ἐμπύημα, ἐπὶ ὁκοῖον ἂν πλευρὸν τὸ βάρος γίνηται. τοὺς δὲ ξύμπαντας ἐμπύους γινώσκειν χρὴ, τοῖσι δὲ τοῖς σημείοισι. πρῶτον μὲν εἰ ὁ πυρετὸς οὐκ ἀφίησιν, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡμέρην λεπτὸς ἴσχει, τὴν δὲ νύκτα πλείων. καὶ ἱδρῶτες πουλλοὶ ἐπιγίνονται. βῆχές τε καὶ θυμὸς ἐγγίνεται αὐτέοισι. καὶ ἀποπτύουσιν οὐδὲν ἄξιον λόγου. καὶ οἱ μὲν ὀφθαλμοὶ, ἔγκοιλοι γίνονται. αἱ δὲ γνάθοι, ἐρυθήματα ἴσχουσι. καὶ οἱ μὲν ὄνυχες τῶν χειρῶν, γρυποῦνται. οἱ δὲ δάκτυλοι, θερμαίνονται. καὶ μάλιστα ἄκροι. καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν, οἰδήματα γίνεται. καὶ σιτίων οὐκ ἐπιθυμέουσι. καὶ φλύκταιναι γίνονται ἀνὰ τὸ σῶμα. ὁκόσα μὲν οὖν ἐγχρονίζει τῶν ἐμπυημάτων, ἔχει τὰ σημεῖα ταῦτα. καὶ πιστεύειν αὐτέοισι χρὴ κάρτα, ὁκόσα δὲ ὀλιγοχρόνιά ἐστι, σημαίνεσθαι τουτέων, ἤν τι ἐπιφαίνηται, οἷα καὶ τοῖσιν ἐν ἀρχῇσι γινομένοισιν. ἅμα δὲ καὶ ἤν τι δυσπνούστερος ᾖ ὁ ἄνθρωπος. τὰ δὲ ταχύτερον αὐτέων καὶ βραδύτερον ῥηγνύμενα, τοῖσδε γινώσκειν χρή. ἢν μὲν ὁ πόνος ἐν ἀρχῇσι γίνηται, καὶ ἡ δύσπνοια, καὶ ἡ βὴξ, καὶ ὁ πτυαλισμὸς διατελέῃ ἐς τὰς εἴκοσιν ἡμέρας ἔχων, προσδέχεσθαι τὴν ῥῆξιν, ἢ καὶ ἔτι πρόσθεν. ἢν δὲ ἡσυχαίτερος ὁ πόνος ᾖ, καὶ τἄλλα πάντα τουτέοισι κατὰ λόγον, τουτέου προσδέχεσθαι τὴν ῥῆξιν, ἐς ὕστερον. γίνεσθαι δὲ ἀνάγκη καὶ πόνον, καὶ δύσπνοιαν, καὶ πτυελισμὸν πρὸ τῆς τοῦ πύου

πρὸς

ῥῆξιος

ῥῆξις. περιγίνονται δὲ τουτέων μάλιστα μὲν οὓς ἂν ἀφῇ ὁ πυρετὸς αὐθημερὸν μετὰ τὴν ῥῆξιν. καὶ σιτίων ταχέως ἐπιθυμέουσιν. καὶ δίψης ἀπηλλαγμένοι ἔωσι. καὶ ἡ γαστὴρ σμικρά τε καὶ ξυνεστηκότα ὑποχωρέῃ. καὶ τὸ πῦον λευκόν τε καὶ λεῖον καὶ ὁμόχροον ᾖ καὶ φλέγματος ἀπηλλαγμένον. καὶ ἄτερ πόνου τε καὶ βηχὸς ἰσχυρῆς ἀνακαθαίρηται. ἄριστα μὲν οὕτως καὶ τάχιστα ἀπαλλάσσουσιν. ἢν δὲ μὴ, οἷσιν ἂν ἐγγυτάτω τουτέων γίνηται. ἀπόλλυνται δὲ οὓς ἂν ὅ τε πυρετὸς μὴ ἀφῇ, ἢ δοκέων αὐτέους ἀφιέναι, αὖθις φαίνηται ἀναθερμαινόμενος. καὶ δίψαν μὲν ἔχωσι, σιτίων δὲ μὴ ἐπιθυμέωσι. καὶ ἡ κοιλίη ὑγρὴ ᾖ. καὶ τὸ πῦον χλωρὸν καὶ πέλιον πτύῃ. ἢ φλεγματῶδες καὶ ἀφρῶδες. ἢν ταῦτα πάντα γίγνηται, ἀπόλλυνται. ὁκόσοισι δ᾽ ἂν τουτέων τὰ μὲν ἐπιγένηται, τὰ δὲ μὴ. οἱ μὲν αὐτέων ἀπόλλυνται. οἱ δὲ ἐν πολλῷ χρόνῳ περιγίνονται. ἀλλ᾽ ἐκ πάντων τῶν τεκμηρίων τῶν ἐόντων ἐν τουτέοισι, σημαίνεσθαι καὶ τοῖσιν ἄλλοισι πᾶσιν. ὁκόσοισι δὲ ἀποστάσιες γίγνονται ἐκ τῶν περιπλευμονικῶν νουσημάτων, παρὰ τὰ ὦτα, καὶ ἐμπυΐσκουσιν, ἐς τὰ κάτω χωρία καὶ συριγγοῦνται. οὗτοι δὲ περιγίνονται. ἐπισκέπτεσθαι δὲ χρὴ τὰ τοιαῦτα, ὧδε. ἢν ὅ τε πυρετὸς ἔχῃ, καὶ ἡ ὀδύνη μὴ παύηται, καὶ τὸ πτύελον μὴ ἐκχωρέῃ κατὰ λόγον. μὴ δὲ χολώδεες αἱ τῆς κοιλίης διαχωρήσιες, μὴ δὲ εὔλυτοί τε καὶ ἄκρητοι γίγνοιντο, καὶ μὴ δὲ τὸ οὖρον παχύ τε κάρτα καὶ πουλλὴν ὑπόστασιν ἔχον, ὑπηρετῆται δὲ περιεστικῶς ὑπὸ τῶν λοιπῶν πάντων τῶν περιεστικῶν σημείων, τουτέοισι χρὴ, τὰς τοιαύτας ἀποστάσιας ἐλπίζειν ἔσεσθαι. γίνονται δὲ αἱ μὲν ἐς τὰ κάτω χωρία οἷσιν ἂν περὶ τὰ ὑποχόνδρια τοῦ φλέγματός τι ἐγγίνηται. αἱ δὲ ἄνω, οἷσι τὸ ὑποχόνδριον λαπαρόν τε καὶ ἀνώδυνον διατελέῃ. δύσπνους δὲ τινα χρόνον γενόμενος, παύσηται, ἄτερ φανερῆς προφάσιος ἄλλης. Αἱ δὲ ἀποστάσιες αἱ ἐς τὰ σκέλεα ἐν τῇσι περιπλευμονίῃσι τῇσιν ἰσχυρῇσί τε καὶ ἐπικινδύνοισι, λυσιτελέες μὲν πᾶσαι. ἄρισται δὲ αἱ τοῦ πτυέλου ἐν μεταβολῇ ἐόντος γιγνόμεναι. εἰ γὰρ τὸ οἴδημα καὶ ἡ ὀδύνη γίγνοιτο, τοῦ πτυέλου ἀντὶ ξανθοῦ πυώδεος γενομένου καὶ ἐκχωρέοντος ἔξω, οὕτως ἂν ἀσφαλέστατα ὅ, τε ἄνθρωπος περιγίνοιτο, καὶ ἡ ἀπόστασις ἀνώδυνος τάχιστα παύσεται. εἰ δὲ τὸ πτύελον μὴ ἐκχωρέῃ καλῶς, μὴ δὲ τὸ οὖρον ὑπόστασιν ἀγαθὴν ἔχον φαίνοιτο, κίνδυνος χωλὸν γενέσθαι τὸ ἄρθρον, ἢ πολλὰ πρήγματα παρασχεῖν. ἢν δὲ ἀφανίζωνται καὶ παλινδρομέωσιν αἱ ἀποστάσιες τοῦ πτυέλου μὴ ἐκχωρέοντος, καὶ τοῦ πυρετοῦ ἔχοντος, δεινόν. κίνδυνος γὰρ, μὴ παραφρονήσῃ, καὶ ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος. τῶν δὲ ἐμπύων, τῶν ἀπὸ τῶν περιπλευμονικῶν, οἱ γεραίτεροι μᾶλλον ἀπόλλυνται. ἐκ δὲ τῶν ἄλλων ἐμπυημάτων, οἱ νεώτεροι μᾶλλον ἀποθνήσκουσιν. αἱ δὲ ξὺν πυρετῷ γινόμεναι ὀδύναι περὶ τὴν ὀσφὺν τε καὶ τὰ κάτω χωρία, ἢν τῶν φρενῶν ἅπτωνται, τὰ κάτω ἐκλείπουσαι, ὀλέθριαι κάρτα. προσέχειν οὖν δεῖ, τὸν νόον, τοῖσιν ἄλλοισι σημείοισιν, ὡς ἤν τι καὶ τῶν ἄλλων σημείων ἐπιφαίνηταί τι πονηρὸν, ἀνέλπιστος ὁ ἄνθρωπος. ὁκόσοι δὲ τῶν ἐμπύων καίονται, οἷσιν ἂν καθαρὸν μὲν τὸ πῦον ᾖ καὶ λευκὸν, καὶ μὴ δυσῶδες, σώζονται. οἷσι δὲ ὕφαιμόν τε καὶ βορβορῶδες, ἀπόλλυνται. εἰ δὲ ἀναΐσσοντος τοῦ νοσήματος ὡς πρὸς τὰς φρένας, τ᾽ἄλλα σημεῖα μὴ πονηρὰ ἐπιγίνηται, ἔμπυον ἔσεσθαι τοῦτον πολλαὶ ἐλπίδες. Κύστιες δὲ σκληραί τε καὶ ἐπώδυνοι, δειναὶ μὲν παντελῶς καὶ ὀλέθριαι. ὀλεθριώταται δὲ ὁκόσαι ξὺν πυρετῷ συνεχεῖ γίνονται. καὶ γὰρ οἱ ἀπ᾽ αὐτέων τῶν κύστιων πόνοι, ἱκανοὶ ἀποκτεῖναι. καὶ αἱ κοιλίαι οὐ διαχωρέουσιν ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ, εἰ μὴ σκληρά τε καὶ πρὸς ἀνάγκην. λύει δὲ οὖρον πυῶδες οὐρηθὲν, λευκὴν καὶ λείην ἔχον τὴν ὑπόστασιν. ἢν δὲ μήτε τὸ οὖρον μηδὲν ἐνδιδῷ, ὁ πόνος, μήτε ἡ κύστις μαλάσσοιτο, ὅ, τε πυρετὸς ξυνεχὴς ᾖ ἐν τῇσι πρώτῃσι περιόδοισι τοῦ νοσήματος, ἐλπὶς τὸν ἀλγέοντα ἀπολέσθαι. ὁ δὲ τρόπος οὗτος, ἅπτεται τῶν παιδίων μάλιστα τῶν ἑπταετέων, ἕως ἂν ἐς τὰ πεντεκαίδεκα ἔτεα γένωνται. Οἱ δὲ πυρετοὶ κρίνονται ἐν τῇσιν αὐτέῃσιν ἡμέρῃσι τὸν ἀριθμὸν, ἐξ ὧν τε περιγίνονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐξ ὧν ἀπόλλυνται. οἵ τε γὰρ εὐηθέστατοι τῶν πυρετῶν, καὶ ἐπὶ σημείων ἀσφαλεστάτων βεβῶτες τεταρταῖοι παύονται ἢ πρόσθεν. οἵ, τε δὲ κακοηθέστατοι καὶ ἐπὶ σημείων δεινοτάτων γινόμενοι, τεταρταῖοι κτείνουσιν ἢ πρόσθεν. ἡ μὲν οὖν πρώτη ἔφοδος αὐτέων οὕτω τελευτᾷ. ἡ δὲ δευτέρη, ἐς τὴν ἑβδόμην περιάγεται. ἡ δὲ τρίτη, ἐς τὴν ἑνδεκάτην. ἡ δὲ τετάρτη, ἐς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην. ἡ δὲ πέμπτη, ἐς τὴν ἑπτακαιδεκάτην. ἡ δὲ ἕκτη, ἐς τὴν εἰκοστήν. αὗται μὲν οὖν ἐκ τῶν ὀξυτάτων νουσημάτων διὰ τεσσάρων ἐς τὰς εἴκοσιν, ἐκ προσθέσιος τελευτῶσιν. οὐ δύναται δὲ ὅλῃσιν ἡμέρῃσιν οὐδὲν τουτέων ἀριθμεῖσθαι ἀτρεκέως, οὐ δὲ γὰρ

ὁ ἐνιαυτὸς

ὁ ἐνιαυτός τε καὶ οἱ μῆνες ὅλοισιν ἡμέρῃσιν πεφύκασιν ἀριθμεῖσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν τῷ αὐτέῳ τρόπῳ κατὰ τὴν αὐτὴν πρόσθεσιν ἡ πρώτη περίοδος τεσσάρων καὶ τριήκοντα ἡμερέων. ἡ δὲ β´ τεσσαράκοντα ἡμερέων. ἡ δὲ τρίτη ἑξήκοντα ἡμερέων. τουτέων δ᾽ ἐν ἀρχῇσιν ἐστὶν χαλεπώτατον διαγινώσκειν, τὰ μέλλοντα ἐν πλείστῳ χρόνῳ κρίνεσθαι. ὁμοιόταται γὰρ αἱ ἀρχαί εἰσιν αὐτέων. ἀλλὰ χρὴ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρης ἐνθυμέεσθαι. καὶ καθ᾽ ἑκάστην τετράδα προστιθεμένην σκέπτεσθαι. καὶ οὐ λήσεται ὅπῃ τρέψεται τὸ νόσημα. γίνεται δὲ ἡ τῶν τεταρταίων κατάστασις, ἐκ τοῦ τοιούτου κόσμου. τὰ δὲ ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ μέλλοντα κρίνεσθαι, εὐπετέστερα γινώσκεσθαι. μέγιστα γὰρ τὰ διαφέροντα ἀπ᾽ ἀρχῆς αὐτέων ἐστίν. οἱ μὲν γὰρ περιεσόμενοι, εὔπνοοί τε καὶ ἀνώδυνοί εἰσι. καὶ κοιμῶνται τὰς νύκτας. τά τε ἄλλα σημεῖα ἔχουσιν ἀσφαλέστατα. οἱ δὲ ἀπολλύμενοι, δύσπνοοι γίνονται. ἀλλοφάσσοντες. ἀγρυπνέοντες. τά τε ἄλλα σημεῖα κάκιστα ἔχοντες. ὡς οὖν τουτέων οὕτω γινομένων, ξυμβάλλεσθαι χρὴ κατά τε τὸν χρόνον, κατά τε τὴν πρόσθεσιν ἑκάστην ἐπὶ τὴν κρίσιν ἰόντων τῶν νοσημάτων. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ τῇσι γυναιξὶν αἱ κρίσιες ἐκ τῶν τόκων γίνονται. κεφαλῆς δὲ ὀδύναι ἰσχυραί τε καὶ ξυνεχέες, ξὺν πυρετῷ. ἢν μέν τι τῶν θανατωδέων σημείων προσγίνοιτο, ὀλέθριον κάρτα. εἰ δὲ ἄτερ τῶν τοιούτων σημείων ἡ ὀδύνη ὑπερβάλλοι εἴκοσιν ἡμέρας, ὅ, τε πυρετὸς ἔχοι, ὑποσκέπτεσθαι χρὴ, αἵματος ῥῆξιν διὰ ῥινῶν. ἢ ἄλλην τινὰ ἀπόστασιν, ἐς τὰ κάτω χωρία. ἔστ᾽ ἂν δὲ καὶ ἡ ὀδύνη ᾖ νεαρὰ, προσδέχεσθαι χρὴ ὡσαύτως, αἵματος ῥῆξιν διὰ ῥινῶν, ἢ ἐκπύησιν. ἄλλως τε ἢν ἡ ὀδύνη περὶ τοὺς κροτάφους καὶ τὸ μέτωπον ᾖ. μᾶλλον δὲ χρὴ προσδέχεσθαι τοῦ μὲν αἵματος τὴν ῥῆξιν τοῖσι νεωτέροισι, πέντε καὶ τριήκοντα ἐτέων. τοῖσι δὲ γεραιτέροισι, τὴν ἐκπύησιν. ὠτὸς δὲ ὀξέη ὀδύνη ξὺν πυρετῷ ξυνεχεῖ τε καὶ ἰσχυρῷ, δεινόν. κίνδυνος γὰρ παραφρονῆσαι τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀπολέσθαι. ὡς οὖν τουτέου τοῦ τρόπου σφαλεροῦ ἐόντος, ταχέως δεῖ προσέχειν τὸν νόον τοῖσι σημείοισι πᾶσιν, ἀπὸ πρώτης ἡμέρης. ἀπόλλυνται δὲ οἱ μὲν νεώτεροι τῶν ἀνθρώπων, ἑβδομαῖοι, καὶ ἔτι θᾶσσον ὑπὸ τουτέου τοῦ νοσήματος. οἱ δὲ γέροντες, πολλῷ βραδύτερον. οἵ τε γὰρ πυρετοὶ καὶ αἱ παραφροσύναι, ἧσσον αὐτέοισιν ἐπιγίνονται. καὶ τὰ ὦτα διὰ τοῦτο φθάνει ἐκπυΐσκεσθαι. ἀλλὰ ταύτῃσι μὲν τῇσιν ἡλικίῃσιν ὑποστροφαὶ τοῦ νοσήματος ἐπιγινόμεναι, ἀποκτείνουσι τοὺς πλείστους. οἱ δὲ νεώτεροι, πρὶν ἐκπυῆσαι τὸ οὖς, ἀπόλλυνται. ἐπήν γε ῥυῇ πύον λευκὸν ἐκ τοῦ ὠτὸς, ἐλπὶς τῷ νεωτέρῳ περιγενέσθαι, ἤν γε καὶ ἄλλο τι αὐτέῳ ἐπιγένηται χρηστὸν σημεῖον. φάρυγξ δὲ ἑλκουμένη, σὺν πυρετῷ, δεινόν, ἀλλ᾽ ἤν τι καὶ ἄλλο σημεῖον ἐπιγένηται τῶν προκεκριμένων πονηρῶν εἶναι, προλέγειν ὡς ἐν κινδύνῳ ἐόντος τοῦ ἀνθρώπου.

Αἱ δὲ κυνάγχαι, δεινόταται μέν εἰσι καὶ τάχιστα ἀναιροῦσιν, ὁκόσαι μήτε ἐν τῇ φάρυγγι, μηδὲν ἔκδηλον ποιέουσι, μήτε ἐν τῷ αὐχένι. πλεῖστον δὲ πόνον παρέχουσι καὶ ὀρθόπνοιαν. αὗται γὰρ καὶ αὐθημερὸν ἀποπνίγουσι, καὶ δευτεραῖαι, καὶ τριταῖαι, καὶ τεταρταῖαι. ὅσαι δὲ τὰ μὲν ἄλλα παραπλησίως πόνον παρέχουσιν, ἐπαίρονται δὲ καὶ ἐρυθήματα ἐν τῇ φάρυγγι ποιέουσιν, ὀλέθριαι μὲν κάρτα. χρονιώτεραι δὲ μᾶλλον τῶν πρόσθεν, ἢν τὸ ἐρύθημα μέγα γίνηται. ὁκόσοισι δὲ ξυνεξερευθέει ἡ φάρυγξ καὶ ὁ αὐχὴν, αὗται δὴ χρονιώτεραι. καὶ μάλιστα ἐξ αὐτέων τινὲς περιφεύγουσιν, ἤν ὅ, τε αὐχὴν καὶ τὸ στῆθος ἐρύθημα ἔχῃ καὶ μὴ παλινδρομέῃ τὸ ἐρυσίπελας εἴσω. ἢν δὲ μήτε ἐν ἡμέρῃσι κρισίμῃσιν ἀφανίζηται τὸ ἐρυσίπελας, μήτε φύματος ξυστραφέντος ἐν τῷ ἔξω χωρίῳ, μήτε πύον ἀποβήσσῃ, ῥηϊδίως τε καὶ ἀπόνως ἔχειν δοκέῃ, θάνατον σημαίνει ἢ ὑποστροφὴν τοῦ ἐρυθήματος. ἀσφαλέστερον δὲ τὸ οἴδημα καὶ τὸ ἐρύθημα ὡς μάλιστα ἔξω τρέπεσθαι. ἢν δὲ ἐς τὸν πνεύμονα τραπέῃ, παράνοιάν τε ποιέει καὶ ἔμπυοι ἐξ αὐτέων τινὲς ὡς τὰ πολλὰ γίνονται.

Οἱ δὲ γαργαρεῶνες, ἐπικίνδυνοι, καὶ ἀποτάμνεσθαι καὶ ἀποσχάζεσθαι, ἔστ᾽ ἂν ἐρυθροί τε ὦσι καὶ μεγάλοι. καὶ γὰρ φλεγμοναὶ ἐπιγίνονται τουτέοισι καὶ αἱμοῤῥαγίαι. ἀλλὰ χρὴ τὰ τοιαῦτα τοῖσιν ἄλλοισι μηχανήμασι πειρῆσθαι κατισχναίνειν ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ. ὁπόταν δὲ ἀποκριθῇ ἤδη πᾶν, ὃ δὴ σταφυλὴν καλέουσι, καὶ γένηται τὸ μὲν ἄκρον τοῦ γαργαρεῶνος μεῖζόν τε καὶ περιφερὲς, τὸ δὲ ἀνώτερον, λεπτότερον ἐν τουτέῳ τῷ καιρῷ, ἀσφαλὲς διαχειρίζειν. ἄμεινον δὲ καὶ τὴν κοιλίην ὑποκενώσαντα χειρουργίῃ χρῆσθαι. ἤν ὅ, τε χρόνος ξυγχωρέῃ, καὶ μὴ ἀποπνίγηται ὁ ἄνθρωπος.

Ὁκόσοισι δ᾽ ἂν οἱ πυρετοὶ παύωνται, μήτε σημείων γενομένων λυτηρίων, μήτε ἐν ἡμέρῃσι κρισίμῃσιν, ὑποστροφὴν προσδέχεσθαι χρὴ τουτέοισιν. Ὅστις δ᾽ ἂν τῶν πυρετῶν μηκύνῃ περιεστικῶς διακειμένου τοῦ ἀνθρώπου, μηκέτι ὀδύνας ἔχοντος διὰ φλεγμο-

νήν ἢ

τινά. μήτε διὰ πρόφασιν ἄλλην μηδεμίαν ἐμφανέα, τουτέῳ προσδέχεσθαι ἀπόστασιν μετ' οἰδήματός τε καὶ ὀδύνης ἔς τι τῶν ἄρθρων, καὶ οὐχ ἧσσον ἐς τῶν κάτω. μᾶλλον δὲ γίνονται καὶ ἐλάσσονι χρόνῳ αἱ τοιαῦται ἀποστάσιες, τοῖσι νεωτέροισι τριήκοντα ἐτέων. ὑποσκέπτεσθαι δὲ χρὴ εὐθέως τὰ περὶ τῆς ἀποστάσιος, ἢν εἴκοσιν ἡμέρας ὁ πυρετὸς ἔχων, ὑπερβάλλῃ. τοῖσι δὲ γεραιτέροισιν ἧσσον γίνεται πολυχρονιωτέρου ἐόντος τοῦ πυρετοῦ. χρὴ δὲ τὴν μὲν τοιαύτην ἀπόστασιν προσδέχεσθαι, συνεχέος ἐόντος τοῦ πυρετοῦ. ἐς δὲ τεταρταῖον καταστήσεσθαι, ἢν διαλείπῃ τε καὶ καταλαμβάνῃ, πεπλανημένον τρόπον. καὶ ταῦτα ποιέων τῷ φθινοπώρῳ προσπελάσῃ. ὥσπερ δὲ τοῖσι νεωτέροισι τῶν τριήκοντα ἐτέων αἱ ἀποστάσιες γίνονται, οὕτως οἱ τεταρταῖοι μᾶλλον τοῖσι τριήκοντα ἐτέων, καὶ γεραιτέροισι. τὰς δὲ ἀποστάσιας εἰδέναι χρὴ, τοῦ χειμῶνος μᾶλλον γινομένας χρονιώτερόν τε παυομένας, ἧσσον δὲ παλινδρομεούσας. Ὅστις δ' ἂν ἐν πυρετῷ μὴ θανατώδεϊ φῇ τὴν κεφαλὴν ἀλγέειν, ἢ καὶ ὀρφνῶδές τι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν φαίνεσθαι, ἢ καρδιωγμὸς τουτέῳ προσγένηται, χολώδης ἔμετος πάρεστι. ἢν δὲ καὶ ῥῖγος προσγένηται καὶ τὰ κάτω μέρεα τοῦ ὑποχονδρίου ψυχρὰ ἔχῃ, καὶ θᾶσσον ἔτι ὁ ἔμετος παρέσται. ἢν δέ τι πίῃ ἢ φάγῃ ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον, κάρτα τοῦτο ταχέως ἐμεῖται. τουτέων δὲ οἷσιν ἂν ἄρξηται ὁ πόνος τῇ πρώτῃ ἡμέρῃ γίνεσθαι, τεταρταῖοι πιέζονται μάλιστα καὶ πεμπταῖοι. ἐς δὲ τὴν ἑβδόμην ἀπαλλάσσονται. οἱ μέντοι πλείονες αὐτῶν, ἄρχονται μὲν πονέεσθαι, τριταῖοι. χειμάζονται δὲ μάλιστα, πεμπταῖοι. ἀπαλλάσσονται δὲ ἐναταῖοι, ἢ ἑνδεκαταῖοι. οἳ δ' ἂν ἄρξωνται πεμπταῖοι πονέεσθαι, καὶ τὰ ἄλλα κατὰ λόγον αὐτέοισι τῶν πρόσθεν γίνηται, ἐς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην κρίνεται ἡ νοῦσος. γίνεται δὲ ταῦτα, τοῖσι μὲν ἀνδράσι, καὶ τῇσι γυναιξὶ, ἐν τοῖσι τριταίοισι μάλιστα. τοῖσι δὲ νεωτέροισι, γίνεται μὲν καὶ ἐν τούτοισι. μᾶλλον δὲ ἐν τοῖσι ξυνεχεστέροισι πυρετοῖσιν, καὶ ἐν τοῖσι γνησίοισι τριταίοισι. οἷσι δ' ἂν τοιουτοτρόπῳ πυρετῷ κεφαλὴν ἀλγέουσι, ἀντὶ μὲν τοῦ ὀρφνῶδές τι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν φαίνεσθαι, ἀμβλυωγμὸς γίνεται, ἢ μαρμαρυγαὶ προφαίνονται. ἀντὶ δὲ τοῦ καρδιώσσειν, ἐν τῷ ὑποχονδρίῳ ἢ ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερὰ, ξυντείνεταί τι, μήτε ξὺν ὀδύνῃ, μήτε ξὺν φλεγμονῇ, αἷμα διὰ τῶν ῥινῶν τούτοισι ῥυῆναι προσδόκιμον, ἀντὶ τοῦ ἐμέτου. μᾶλλον δὲ καὶ ἐνταῦθα τοῖσι νέοισι τοῦ αἵματος τὴν ῥῆξιν προσδέχεσθαι, τοῖσι δὲ τριήκοντα ἔτεσι καὶ γεραιτέροισιν, ἧσσον, ἀλλὰ τοὺς ἐμέτους τούτοις προσδέχεσθαι. τοῖσι δὲ παιδίοισι σπασμοὶ γίνονται, ἢν ὁ πυρετὸς ὀξὺς ᾖ, καὶ ἡ γαστὴρ μὴ διαχωρέῃ, καὶ ἀγρυπνέωσί τε καὶ ἐκπλαγέωσι, καὶ κλαυθμυρίζωσι, καὶ τὸ χρῶμα μεταβάλλωσι, καὶ χλωρὸν ἢ πελιὸν, ἢ ἐρυθρὸν ἴσχωσι. γίνεται δὲ ταῦτα ἐξ ἑτοιμοτάτου μὲν τοῖσι παιδίοισι, τοῖσι νεωτάτοισιν, ἐς τὰ ἑπτὰ ἔτεα. τὰ δὲ πρεσβύτερα τῶν παιδίων καὶ οἱ ἄνδρες, οὐκ ἔτι ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ὑπὸ τῶν σπασμῶν ἁλίσκονται, ἢν μή τι τῶν σημείων προσγένηται τῶν ἰσχυροτάτων τε καὶ κακίστων, οἷά περ ἐν τῇσι φρενίτισι γίνεται. τοὺς δ' ἀπολλυμένους τε καὶ περιεσομένους τῶν παιδίων τε καὶ τῶν ἄλλων, τεκμαίρεσθαι τοῖς ξύμπασι σημείοισιν ὡς ἐφ' ἑκάστοισιν ἕκαστα διαγέγραπται. ταῦτα δὲ λέγω, περί τε τῶν ὀξέων νοσημάτων, καὶ ὅσα ἐκ τουτέων γίνεται. χρὴ δὲ τὸν μέλλοντα ὀρθῶς προγινώσκειν τοὺς περιεσομένους καὶ τοὺς ἀποθανουμένους, ὅσοισί τε ἂν μέλλῃ πλέονας ἡμέρας παραμένειν τὸ νούσημα, καὶ ὅσοισιν ἂν ἐλάσσους, τὰ σημεῖα ἐκμανθάνοντας πάντα δύνασθαι κρίνειν, λογιζόμενον τὰς δυνάμιας αὐτέων πρὸς ἀλλήλας, ὥσπερ διαγέγραπται, περί τε τῶν ἄλλων, καὶ τῶν οὔρων, καὶ τῶν πτυέλων. ὅταν ὁμοῦ πῦόν τε ἀναβήσσῃ καὶ χολήν. χρὴ δὲ καὶ τὰς φορὰς τῶν νουσημάτων τῶν αἰεὶ ἐπιδημεόντων, ταχέως ἐνθυμεῖσθαι, τήν τε τῆς ὥρης κατάστασιν. εὖ μέντοι χρὴ εἰδέναι, περὶ τῶν τεκμηρίων, καὶ τῶν ἄλλων σημείων, καὶ μὴ λανθάνειν ὅτι ἐν παντὶ ἔτει καὶ πάσῃ ὥρῃ, τά τε κακὰ κακόν σημαίνει, καὶ τὰ χρηστὰ ἀγαθόν. ἐπεὶ καὶ ἐν Λιβύῃ, καὶ ἐν Δήλῳ, καὶ ἐν Σκυθίῃ φαίνεται τὰ προγεγραμμένα ἀληθεύοντα σημεῖα. εὖ οὖν χρὴ εἰδέναι, ὅτι ἐν τοῖσιν αὐτοῖσι χωρίοισιν, οὐδὲν δεινὸν, τὰ πολλαπλάσια αὐτῶν ἐπιτυγχάνειν. ἢν ἐκμαθών τις αὐτὰ κρίνειν τε καὶ λογίζεσθαι ὀρθῶς ἐπίσταται. ποθέειν δὲ χρὴ οὐδενὸς νουσήματος ὄνομα, ὅ, τι μὴ τυγχάνῃ ἐνθάδε γεγραμμένον. πάντα γὰρ ὁκόσα ἐν τοῖσι χρόνοισι τοῖσι προειρημένοισι κρίνεται, γνώσῃ τοῖσι αὐτέοισι σημείοισιν.

Ι καυματώδεες ἐν ἀρχῇσι γινόμενοι μετὰ κεφαλῆς, ὀσφύος, ὑποχονδρίου, τραχήλου ὀδύνης ἀγρυπνέοντες, ἆρά γε φρενιτικοί εἰσιν; μυκτὴρ ἐν τουτέοισιν ἀποστάζων ὀλέθριον, ἄλλως τε καὶ ἢν τεταρταίοισιν ἀρχομένοισιν. Κοιλίης περίπλυσις ἐξέρυθρος, κακὸν μὲν ἐν πᾶσι τοῖσι νοσήμασι, οὐχ ἥκιστα δὲ τοῖσι προειρημένοις. Αἱ δασεῖαι γλῶσσαι καὶ κατάξηροι, φρενιτικαί. Τὰ τοῖσι παραχώδεσιν ἀγρύπνοισιν οὖρα ἄχροα μέλανα ἐναιωρεύμενα ἐφ' ἱδρῶσι, φρενιτικά.

Ενυπνιά τε ἐν φρενιτικοῖσιν ἐναργῆ. Αναχρέμψις πυκνὴ, ἢν δέ τι καὶ ἄλλο σημεῖον προσῇ, φρενιτικά. Τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα καύματα ἐν ὑποχονδρίῳ πυρετοῦ ἀποψυχθέντος, κακὸν, ἄλλως τε κἂν ἐφιδρῶσιν. Αἱ προεξαδυνατησάντων παραφροσύναι, κάκισται, οἷον καὶ Θρασυνόντι. Τὰ φρενιτικὰ νεανικῶς, τρομώδεα τελευτᾷ. Τὰ ἐν κεφαλαλγίῃσι ἰώδεα ἐμέσματα μετὰ κωφώσιος ἀγρυπνώδεα, ταχὺ ἐκμαίνει. Τὰ ἐν ὀξέσι περὶ φάρυγγα ὀδυνώδεα, ἰσχνὰ, σμικρὰ, πνιγώδεα, ὅτε χάνοι μὴ ῥηιδίως συνάγειν τε τὸ κλεῖσαι τὸ στόμα, παρακρουστικὰ, ἐκ τουτέων, φρενιτικοὶ καὶ ὀλέθριοι. Εν τοῖσι φρενιτικοῖσιν ἐν ἀρχῇ τὸ ἐπιεικὲς, πυκνὰ δὲ μεταπίπτειν, κακὸν τοῦτον. ὁ πτυελισμὸς, κακόν. Εν φρενιτικοῖσι λευκὴ διαχώρησις, κακὸν ὡς καὶ Ἀρχεκράτει. ἆρά γε τούτοισι καὶ νωθρότης γίνεται; ῥῖγος τούτοισι κάκιστον. Τοῖσιν ἐξισταμένοισιν μελαγχολικῶς, οἷσι τρόμοι ἐπιγίνονται, κακόηθες.

Οἱ ἐκστάντες ὀξέως, ἐπιπυρέξαντες σὺν ἱδρῶτι, φρενιτικοὶ γίνονται. Οἱ φρενιτικοὶ βραχυπόται, ψόφου καθαπτόμενοι τρομώδεες. Τὰ ἐξ ἐμέτου ἀσώδεος, κλαγγώδης φωνὴ, ὄμματα ἐπίχνουν ἔχοντα, μανικά. οἷον καὶ ἡ Ερμοζύγου ἐκμανεῖσα ὀξέως ἄφωνος, ἀπέθανε.

Εν πυρετῷ καυσώδει ἤχων προσγινομένων μετὰ ἀμβλυωγμοῦ, καὶ περὶ τὰς ῥῖνας προσπελαθέντος βάρεος, ἐξίστανται μελαγχολικῶς. Αἱ παρακρούσιες σὺν φωνῇ κλαγγώδει, γλώσσης σπασμοὶ τρομώδεες, καὶ αὗται τρομώδεες γινόμεναι, ἐξίστανται. σκληρυσμὸς τουτέοισιν ὀλέθριον. Αἱ τρομώδεες γλῶσσαι σημεῖον οὐχ ἱδρυμένης γνώμης. Επὶ τοῖσι χολώδεσιν ἀκρήτοισι διαχωρήμασι, τὸ ἀφρῶδες ἐπάνθισμα κακὸν, ἄλλως τε καὶ ὀσφῦν προαλγέοντι, καὶ παρενεχθέντι. Τὰ ἀραιὰ κατὰ πλευρὸν ἐν τουτέοισιν ἀλγήματα, παραφροσύνην σημαίνει. Αἱ μετὰ λυγμοῦ ἀφωνίαι, κάκιστον. Αἱ μετ' ἐκλύσιος ἀφωνίαι, κάκιστον. Εν ἀφωνίῃ πνεῦμα οἷον τοῖσι πνιγομένοισι πρόχειρον, πονηρόν. ἆρά γε καὶ παρακρουστικὸν τὸ τοιοῦτον; Αἱ ἐπ' ὀλίγον θρασεῖαι παρακρούσιες θηριώδεες εἰσίν. Αἱ μετὰ καταψύξιος, οὐκ ἀπυρέτῳ ἐφιδρώοντι τὰ ἄνω, δυσφορίαι φρενιτικαὶ, ὡς καὶ Λεισαγόρῃ, καὶ μέντοι καὶ ὀλέθριαι. Τὰ ἐν φρενίτισι, πυκνὰ μεταπίπτοντα, σπασμώδεα. Τὰ οὐρούμενα μὴ ὑπομνησάντων, ὀλέθρια. ἆρά γε τουτέοισιν οὐρεῖται, οἷον ἐπὶ τὴν ὑπόστασιν ἀναταράξαντας; Οἱ παλμώδεες δι' ὅλου, ἆρά γε ἀφώνως τελευτῶσιν; Τὰ ἐν τοῖς φρενιτικοῖσι μετὰ καταψύξιος πτυελίζοντα μέλανα ἀνεμεῖται. Κώφωσις καὶ οὖρα ἀκατάστατα, ἐξέρυθρα, ἐναιωρεύμενα, παρακρουστικά. τοῖσι τουτέοισιν ἰκτεροῦσθαι, κακόν. κακὸν δὲ καὶ ἡ τοῖσι ἰκτέρῳ κάρωσις. Τοὺς ἀφώνους μὲν αἰσθανομένους δὲ συμβαίνει γίνεσθαι, οἶμαι δὲ καὶ κοιλίαι καταῤῥήγνυνται τουτέοισιν, οἷον ἐγγύς τῷ Ερμίππῳ καὶ ἀπέθανεν. Κώφωσις ἐν ὀξέσι καὶ ταραχώδεσι παρακολουθοῦσα, κακόν. Αἱ τρομώδεες ἀσαφέες ψηλαφώδεες παρακρούσιες, πάνυ φρενιτικαὶ, ὡς καὶ τῷ Διδυμάρχῳ ἐν Κῷ. Αἱ ἐκ ῥίγεος νωθρότητες, οὐ πάνυ παρ' ἑωυτοῖσιν. Οἱ περὶ ὀμφαλὸν πόνοι παλμώδεες, ἔχουσι μέν τι καὶ γνώμης παράφορον. περὶ κρίσιν δὲ τουτέοισι πνεῦμα ἄλις ξὺν πόνῳ διαῤῥέεται, καὶ οἱ κατὰ γαστροκνημίην πόνοι, ἐν τουτέοισιν γνώμης παράφοροι. Ην ἐναιωρηθῇ τι τῷ οὔρῳ, τοῦ περὶ τὸν μηρὸν ἀλγήματος ἀφανισθέντος παρακρουστικὸν, καὶ οἷα περὶ ἤχους τοιαῦτα. Επὶ κοιλίῃ ὑγρῇ, κοπώδει, κεφαλαλγικῷ, διψώδει, ἀγρύπνῳ, ἀσαφεῖ, ἀδυνάτῳ. οἷσι τὰ τοιαῦτα, ἐλπὶς ἐκστῆναι. Οἱ ἐφιδροῦντες καὶ μάλιστα κεφαλὴν ἐν ὀξέσιν ὑποδύσφοροι, κακόν. ἄλλως τε καὶ ἐπ' οὔροισι μέλασι, καὶ τὸ θολερὸν πνεῦμα τοῖσι τουτέοισι κακόν. Αἱ παρὰ λόγον κρισιαγγικὸν ἀδυναμίαι, οὐκ ἐούσης κρισιαγγέης, κακόν.

Κοιλίαι ἀπολελαμμέναι, σμικρὰ δὲ μέλανα σπυραθώδεα πρὸς ἀνάγκην χαλῶσαι, μυκτὴρ ἐπὶ τουτέοισι ῥηγνύμενος, κακόν. Οἷσιν ὀσφύος ἄλγημα ἐπὶ πολὺ, μετὰ καύματος ἀσώδεος, ἐφιδρῶντες οὗτοι, κακόν. ἆρά γε τουτέοισι τρομώδεα γίνεται; καὶ φωνὴ δὲ ὡς ἐν ῥίγει αὐτεπιληπτικά. Ακρεα ἐπ' ἀμφότερα ταχὺ μεταπίπτοντα, κακόν. καὶ δίψα τοιαύτη πο-

δεύτερον βιβλίον

νηρόν. Ἐκ κοσμίου, θρασεῖα ἀπόκρισις, κακόν. Φωνὴ ὀξεῖα, ὑποχόνδρια τουτέοισιν εἴσω εἰρύαται. Ὄμμα ἀμαυρούμενον φλαῦρον, καὶ τὸ ἐπιπαγὲς καὶ ἀχλυῶδες κακόν. Ὀξυφωνίη κλαγγώδης, πονηρόν. Ὀδόντων πρίσις ὀλέθριον, οἷσι μὴ συνήθεος καὶ ὑγιαίνουσιν. πνιγμὸς ἐν ὀύνοισι, πάνυ κακόν. Προσώπου δύσχροια, καὶ τὸ λίην σκυθρωπὸν, πονηρόν.

Τὰ τελευτῶντα ὑποχωρήματα εἰς ἀφρώδεα, ἄκρητα, παρεξιωτικά. Αἱ ἐκ καταψύξιος ἐν ὀξέσι οὔρων ἀπολήψιες, κάκισται. Τὰ ὀλέθρια ἀσήμως ῥαστωνήσαντα, θάνατον σημαίνει. Τὰ ἐν ὀξέσι χολώδεσιν ἔκλευκα, ἀφρώδεα, περίχολα διαχωρήματα, κακόν. κακὸν δὲ καὶ οὖρα τοιαῦτα. ἆρα τουτέοισιν ἧπαρ ἐπώδυνον; Αἱ ἐν πυρετοῖσιν ἀφωνίαι σπασμώδεα τρόπον ἐξιστάνται σιγῇ, ὀλέθριον. Αἱ ἐκ πόνου ἀφωνίαι, δυσθάνατοι. Οἱ δὲ ὑποχονδρίων ἀλγημάτων πυρετοὶ, κακοήθεες. Δίψα παραλόγως λυθεῖσα ἐν ὀξέσι, κακόν.

Ἱδρὼς πολὺς ἅμα πυρετοῖσιν ὀξέσι γιγνόμενος, φλαῦρος. Καὶ οὖρα δ' ἐκλιπῆ, πονηρόν. Καὶ τὰ ἐρυθρὰ ἐκ τουτέων ἐπανθίσματα κατεχόμενα, καὶ τὰ ἰώδεα, πονηρά. καὶ τὸ μακρὰ ὑποφαίνεσθαι οἷον στίξιας. Καὶ ἔμετοι μετὰ ποικιλίας, κακόν. ἄλλως τε καὶ ἐγγὺς ἀλλήλων ἰόντων. Ὁκόσα ἐν κρισίμοισιν ἀλυσμῷ ἀνιδρωτὶ περιψύχεται, κακὸν, καὶ τὰ ὑπερριγώσαντα ἐκ τουτέων κακά. Ἐμέσματα ἄκρητα ἀσώδεα, πονηρά. Τὸ καρδιῶδες, ἆρά γε πανταχοῦ κακόν; Μετὰ ῥίγεος ἄγνοια, κακόν. κακὸν δὲ καὶ λήθη. Αἱ ἐκ ῥίγεος καταψύξιες μὴ ἀναθερμαινόμεναι, κακαί. Οἱ ἐκ καταψύξιος ἱδρώδεες ἀναθερμαινόμενοι, κακόν. ὑπὸ τούτοις ἐν πλευροῖς καῦμα ὀδυνῶδες, καὶ τὸ ὑπερριγῶσαι, κακόν. Τὰ καυματώδεα ῥίγεα, ὑπό τι ὀλέθρια, καὶ τὸ φλογῶδες ἐν προσώπῳ μετ' ἱδρῶτος ἐν τούτοις κακόν. ὑπὸ τούτοις ἡ ψύξις τῶν ὄπισθεν, σπασμὸν ὑποκαλέεται. Οἱ ἐφιδρῶντες ἄγρυπνοι, ἀναθερμαινόμενοι, κακόν. Ἐξ ὀφρύος ἀναδρομῆς, ὀφθαλμοῦ ἴλλωσις κακόν. Ὀδύνη δὲ στήθεος ἱδρωθεῖσα σὺν νωθρότητι, κακόν, ὑποπυρετήναντες ὅτι καυστικοὶ, ὀξέως ἀποθνήσκουσιν. Οἱ ἐπανεμέοντες μέλανα, ἀπόσιτοι, παράφοροι, καθ' ἧβην μικρὰ ὀδυνώδεες, ὄμμα θρασὺ, κεκλασμένον, τούτους μὴ φαρμακεύειν, ὀλέθριον γάρ. Μηδὲ τοὺς ἐπιδέοντας, σκοτώδεας, ἐν τῷ πλανᾶσθαι ἐκλείποντας, ἀκρίτους, ἀχρόους. Μηδὲ τοὺς ἐν πυρετῷ, εἰ κωματώδεες, κατακεκλασμένους. ὀλέθριον γάρ. Καρδίης πόνος ἅμα ὑποχονδρίῳ συντόνῳ, καὶ κεφαλαλγίῃ κακόηθες, καί τι ἀσθματῶδες. ἆρά γε ἐξαίφνης οὗτοι τελευτῶσιν; ὡς ἐν Δυσώδει, τούτῳ καὶ οὖρα ἐζυμωμένα, ἐγγὺς βιαίως ἐξέρυθρα. Τραχήλου πόνος, κακὸν μὲν ἐν παντὶ πυρετῷ, κάκιστον δὲ οἷσιν ἐκμανῆναι ἐλπίς. Κωματώδεες, κοπιώδεες, ἀχλυώδεες, ἄγρυπνοι, ἐφιδρῶντες πυρετοὶ, κακοήθεες. Ἐκ νώτου φρῖκαι πυκναὶ, ὀξέως μεταπίπτουσαι, δύσφοροι, οὔρου ἀπόληψιν ἐπώδυνον σημαίνουσιν. Καὶ οἱ ἀσώδεες ἀνεμέτως προξυνόμενοι, κακόν. Καταψύξις μετὰ σκληρυσμοῦ, σημεῖον ὀλέθριον. Ἀπὸ κοιλίης λεπτὰ μὴ αἰσθανομένῳ διιέναι, ἰόντι παρ' ἑωυτῷ κακὸν, οἷον τῷ ἠπατικῷ. Τὰ σμικρὰ ἐμέσματα χολώδεα, κακὸν, ἄλλως τε καὶ ἢν ἐπαγρυπνήσωσιν, μυκτὴρ ἐν τουτέοισι ἀποστάζων ὀλέθριον. Αἷς ἐκ τόκου γε λευκὰ ὑποστάντα δ' ἅμα πυρετῷ, κώφωσις, καὶ εἰς πλευρὸν ὀδύνη ὀξέη, ἐξίστανται ὀλεθρίως. Ἐν πυρετοῖσι καυσώδεσιν ὑποπεριψύχουσι διαχωρήμασιν, ὑδατοχόλοις, συχνοῖσιν, ὀφθαλμῶν ἴλλωσις, σημεῖον κακὸν, ἄλλως τε καὶ ἢν κάτοχοι γίνωνται. Τὰ ἐξαίφνης ἀποπληκτικὰ λελυμένως, ὑποπυρετήναντι χρονίως ὀλέθρια. οἷόν τι ἐπεπόνθει ὁ Νουμηνίου υἱός. Ἐξ ὀσφύος ἀλγήματος ἀναδρομαὶ εἰς καρδίην, πυρετώδεες, φρικώδεες, ἀνεμοῦσαι ὑδατώδεα, λεπτὰ, πλέονα, παρενεχθεῖσαι ἄφωνοι, ἐμέσασαι μέλανα, τελευτῶσιν. Ὄμματος κατάκλεισις, ἐν ὀξέσι κακόν. Ἆρά γε τοῖς ἀσώδεσιν ἀνεμέτοισιν, ὀσφυαλγέσιν, ἢν θρασέως παρακρούσωσιν, ἐλπὶς μέλανα διελθεῖν. Φάρυγξ ἐπώδυνος ἰσχνὴ μετὰ δυσφορίης, πνιγώδης ὀλέθριος ὀξέως. Οἷς πνεῦμα ἀνέλκεται. φωνὴ δὲ πνιγώδης ὁ σπόνδυλος ἐγκάθηται, τουτέοισιν ὑπὸ τὴν τελευτὴν, ὡς σπῶντός τινος τὸ πνεῦμα γίνεται. Οἱ κεφαλαλγικοὶ κατόχως παρακρούοντες κοιλίης ἀπολελαμμένης, ὄμμα θρασύνοντες, ἀνθηροὶ, ὀπισθοτονώδεες γίνονται. Ἐπ' ὀμμάτων διαστροφῇ πυρετώδει, κοπιώδει, ῥῖγος ὀλέθριον, καὶ οἱ κωματώδεες ἐν τούτοισι, πονηρόν. Αἱ ἐν πυρετοῖσι πρὸς ὑποχόνδριον ὀδύναι, ἀναύδως, ἱδρῶτι λυόμεναι, κακοήθεες. τούτοισιν ἂν ἰσχία ἀλγήματα ἅμα καυσώδει πυρετῷ, καὶ ἢν κοιλίη καταῤῥαγῇ, ὀλέθριον. Οἷσι φωναὶ ἅμα πυρετοῖσιν ἐκλείπουσαι μετὰ κρίσιν, τρομώδεες καὶ κωματώδεες

τελευτῶσιν

πελιδνοῦσιν. Οἷσι καυσικὰ, μετεωρισμένα, κάτοχα, ποικίλλοντα ὑποχόνδρια καὶ κοιλίην ἐπηρμένοι, σίτων ἀπολελαμμένων, ἐφιδροῦσι, ἆρα τούτοις τὸ βολβὸρ πνεῦμα, καὶ τὸ γονοειδὲς ἐπελθὸν, λύγγα διασημαίνει; καὶ κοιλίη δὲ ἔπαφρα χολώδεα προσδιαβρέχεται, τὸ λαμπῶδες ἐν τούτοισιν ὠφελεῖ οὐρηθὲν, κοιλίη δὲ τούτοισιν ἐπιταράσσεται. Οἷς κῶμα γίνεται ἐπ' ἄφρων περιελθόντων, πυρετὸς παροξύνεται ὀξύς. Αἱ ἐκ κεφαλαλγίης ἀφωνίαι ἅμα ἱδρῶσι πυρετώδεσιν χαλῶνται ἐφ' ἑαυτῶν, ἐπανιστάντα χρονιώτερον ἐπιῤῥιγῶσαι τούτοισιν οὐ πονηρόν.

Χειρῶν τρομώδεων, κεφαλαλγέων, τραχήλου ὀδυνωδέων, ὑπόκωφοι, οὐρέοντες μέλανα διδασυμένα, οἷσιν ταῦτα ἦ, μέλανα προσδέχεσθαι ἥξειν, ὀλέθριον. Αἱ μετ' ἐκλύσιος καὶ τόχους ἀφωνίαι, ὀλέθριαι. Πλευροῦ ἄλγημα ἐπὶ πτύσεσι χολώδεσιν ἀλόγως ἀφανισθὲν, ἐξίσταντα. Ἐπὶ τραχήλου ἀλγήματι κωματώδει ἱδρώδης κοιλίη φυσωθεῖσα, εἰ δέ τι πρὸς ἀνάγκην ὑγρὰ, χαλῶσα, ὑποπεριπλυθεῖσα, ἐκ τούτων ἄχολα ἐξίσταντα, τὰ τοιαῦτα διασωζόμενα μακροτέρως διανοσεῖ. ἆρά γε εἰσὶν ἄχολοι περιπλύσιες τουθευτέραι, καὶ τὸ φυσῶδες ὄγκου προσωφελέοι; Κοιλίης περίτασις πρὸς ἀνάγκην ὑγρὰ, χαλῶσα, ταχὺ ὀγκουμένη, ἔχει τι σπασμῶδες. οἷον καὶ τῷ Ἀσπασίου υἱῷ, τὸ ἐπιῤῥιγεῖν τούτοις ὀλέθριον. ἐκ τούτων σπασμώδεις γενηθεὶς καὶ ἐμφυσηθεὶς μακρότερον διανοσήσας, στόματι σῆψις χλωρὴ ἐπεγένετο. Τὰ κατ' ὀσφὺν καὶ λεπτὸν χρόνια ἀλγήματα πρὸς ὑποχόνδριον γειφόμενα ἀποσιτικὰ ἅμα πυρετῷ, τούτοισιν ἐς κεφαλὴν ἄλγημα συντονον ἐλθὸν κτείνει ὀξέως τρόπῳ σπασμώδει. Τὰ ἐπιῤῥιγοῦντα καὶ διὰ νύκτα μᾶλλον τι παροξυνόμενα ἄγρυπνα φλεβοδονώδεα ὄντα ἐν τοῖς ὕπνοις. ἔστιν ὅτε οὖρα ὑφ' ἑαυτοῦ χαλῶντα. διὰ σπασμοὺς ἀποτελευτᾶ κωματώδεας. Οἱ δὲ ἀρχῆς ἐφιδρῶντες οὔροισι πέποσι, καυσικοὶ, ἀκρέτως περιψύχοντες, διὰ ταχέως περικαίεσθαι. νωθροὶ. κωματώδεες. σπασμώδεες, ὀλέθριοι. Τοῖσιν ἐπιφορεῦσι κεφαλαλγικὰ καρώδεα μετὰ βάρεος γινόμενα, φλαῦρα, ἴσως δὲ ταύτῃσι καὶ σπασμῶδες τι παθεῖν ὀφείλει.

Τὰ ἐν φάρυγγι ἰσχνῷ ἀλγήματα πνιγώδεα, ἔχει τι σπασμῶδες, ἄλλως τε καὶ ἀπὸ κεφαλῆς ὁρμῶντα οἷον τῷ τῇ Θρασυνόντος ἀνεψιῇ. Τὰ τρομώδεα σπασμώδεα γινόμενα ἐφιδροῦσι φιλυπόστροφα, τούτοις ἡ κρίσις ἐπιῤῥιγώσασιν. ὅτε ἐπιῤῥιγέουσι περὶ κοιλίην καύματι περιπλανηθέντες. Ὀσφύος πόνος, καὶ κεφαλαλγικὸς καὶ καρδιαλγικὸς μετὰ ἀναχρέμψιος βιαίης, ἔχει τι σπασμῶδες. Ἀπὸ κοιλίης ὑποπέλια ταραχώδεα, καὶ οὖρα λεπτὰ, καὶ ὑδατώδεα, ὕποπτα. Φάρυγξ τρηχυνθεῖσα ἐπ' ὀλίγον, καὶ κοιλίη διαβορβορίζουσα κνήμαις ἐξαναστᾶσι, καὶ μετώπου ἀλγήματα, ψηλαφώδεα, κοπιώδεα, ἐν στρώμασι, καὶ ἱματίοισιν ὀδυνώδεα. τὰ ἐκ τούτων αὐξανόμενα, δύσκολα. ὕπνος πολὺς ἐν τούτοισι σπασμώδης, καὶ τὰ ἐς μέτωπον ἀλγήματα βαρέα, καὶ οὔρησις δυσκολαίνουσα. Οὔρου ἐπίστασις καὶ οἷσι ῥιγέα ἐπὶ τούτοισι σπασμώδεσι, οἷον καὶ αὐτὴ φρίξασα ἐφίδρωσεν. Αἱ ἄκριτοι τελευτῶσαι καὶ θάρσιες, ἐν πᾶσι παροξυντικαί. τούτοισι δὲ καὶ πάνυ ἐκ τοιούτων καὶ τὰ παρ' οὖς ἀνίστανται.

Αἱ ταραχώδεες θρασύτατοι ἐπεγέρσιες σπασμώδεες ἄλλως τε καὶ μεθ' ἱδρῶτος. Καὶ αἱ τραχήλου καὶ αἱ μεταφρένου καταψύξιες δοκέουσαι, καὶ ὅλου δὲ τοῦ σώματος, ἐν τούτοισι καὶ ἀφρώδεες οὐρήσιες ἅμα ἀψυχίῃ, καὶ ὀμμάτων ἀμαύρωσις, σπασμὸν ἐγγὺς σημαίνει. Γνάθου ἀλγήματα μετὰ τραχήλου, σπασμώδεα, ἀπὸ προσώπου δὲ ταῦτα καὶ περὶ φάρυγγα, ἦχοι συχνοὶ σιελίζοντες. ἐν τούτοισι ἐν ὕπνοις ἱδρῶτες, ἀγαθοί. ἆρά γε καὶ τῷ ἱδρῶτι κουφίζεσθαι τοῖς πλείστοις οὐ πονηρόν; οἱ εἰς τὰ κάτω μέρη πόνοι, τούτοισιν εὔφοροι. Οἱ ἐν πυρετοῖσιν ἐφιδρῶντες, κεφαλαλγέες, κοιλίης ἀπολελαμμένης, σπασμώδεες. Τὰ ὑπόψαθυρα ὑγρὰ διαχωρήματα περιψύχοντα, οὐκ ἀπύρως, φλαῦρα, τὰ ἐπὶ τούτοισι ῥιγέα. κύστιν καὶ κοιλίην ἐπιλαμβάνοντα ὀδυνώδεα, ἆρα τὸ κωματῶδες τούτοισιν ἔχει τι σπασμῶδες; οὐκ ἂν θαυμάσαιμι. Τὰ ἐν ὀξέσι ἐμετώδεως ἑλκόμενα φλαῦρα, καὶ αἱ λευκαὶ διαχωρήσιες δύσκολοι. ἄγλισχρα ἐκ τούτων διεξελθόντα ἐξίστανται καύματι πολλῷ. οἱ ἐκ τούτων κωματώδεες νωθροὶ, ἀπογίνονται. τὰ ἐκ τοιούτων μακροτέρως ἐπινοσεῖ, ἆρα περὶ κρίσιν οὗτοι ξηρώδεες δύσπνοοι; Τὰ δὲ ὀσφύος εἰς τράχηλον καὶ κεφαλὴν ἀναδιδόντα καὶ παραλύσαντα παραπληκτικὸν τρόπον σπασμώδεα, παρακρουστικὰ, ἆρά γε καὶ λύεται τὰ τοιαῦτα σπασμῷ; ἐκ τῶν τοιούτων ποικίλως διανοσέουσι καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ἰόντες. Οἱ ἐν ὑστερικαῖσιν ἀπύρως σπασμοὶ εὐχερέες, οἷον καὶ Δορκάδι. Κύστις ἀπολειφθεῖσα ἄλλως τε καὶ μετὰ κεφαλαλγίης,

ἔχει τι σπασμῶδες, τὰ ναρκωδέως ἐν τούτοισιν ἐκλυόμενα δύσκολα, οὐ μὴν ὀλέθρια. ἆρά γε καὶ παρακρουστικὸν τὸ τοιοῦτον; ἆρά γε καὶ περὶ κρόταφον ὀξέων διακοπαὶ σπασμὸν ἐπικαλέονται; ἢ τὸ, μεθύοντα πληγῆναι; ἢ τὸ, ῥυῆναι πολὺ, ἐν ἀρχῆσι, εἰ τοῦτο ποιεῖ σπασμώδεα.

Ἐν ἱδρῶτι πτύελα παραῤῥέοντα πυρετώδεϊ ἐόντι, ἄκριτα, ἆρά γε τουτέοισιν ἐπί τινας ἡμέρας κοιλίαι καθυγραίνονται; οἶμαι, ἆρά γε τούτοισιν εἰς ἄρθρον ἀπόστημα ἔσεσθαι; Τὰ ἐπ' ὀλίγον θρασέως παρακρούοντα, μελαγχολικά. ἢν δὲ ἀπὸ γυναικείων ἦ, θηριώδεα, ἐπὶ πλεῖον δὲ ταῦτα συμπίπτει, ἆρά γε καὶ σπασμώδεες αὗται; ἆρά γε καὶ αἱ μετὰ κάρου ἀφωνίαι, σπασμώδεες αὗται; οἷον τῇ τοῦ σκυτέως θυγατρὶ, ἤρξατο γυναικείων παρεόντων. Οἷσιν σπασμώδεσιν ὀφθαλμοὶ ἐκλάμπουσιν ἀτενέως ὅτι παρ' ἑωυτοῖσιν εἰσίν, διανοσέουσί τε μακροτέρως. Τὰ ἀνάπαλιν αἱμοῤῥαγέοντα κακόν. οἷον ἐπὶ σπληνὶ μεγάλῳ ἐκ δεξιοῦ, ῥέειν, καὶ τὰ καθ' ὑποχόνδριον ὡσαύτως, ἐφιδρῶντι δὲ κάκιον. Ἐκ ῥινῶν μικροῖς ἱδρῶσιν περιψυχόμενα κακοήθεα μοχθηρά. Μεθ' αἱμοῤῥαγίαν μελάνων διόδος, κακόν, πονηρὰ δὲ καὶ τὰ ἐξέρυθρα, εἰ δ' ἆρά γε τεταρταίοισι ταῦτα αἱμοῤῥαγεῖ, κωματώδεες; ἐκ τούτων σπασμῷ τε τελευτῶσιν. ἆρα μελάνων προδιελθόντων καὶ κοιλίης ἐπαρθείσης; Τὰ αἱμοῤῥαγέοντα ἐφιδροῦντα, τρώματα, κακοήθεα, ὅτι διαλεγόμενοι λαθραίως τελευτῶσιν. Ἡ μεθ' αἱμοῤῥαγίαν βραχεῖαν, καὶ μελάνων διαχώρησιν ἐν ὀξέσι κώφωσις, κακόν. αἵματος διαχώρησις ἐν τούτοισι, ὀλέθριον. κώφωσιν δὲ λύει. Ὀσφύϊ ἐπωδύνως καρδιαλγικὰ προσιόντα σημεῖα αἱμοῤῥαγώδεα. οἶμαι δὲ καὶ προσγεγενημένον σημεῖον. Τὰ τεταγμένοισι χρόνοισιν αἱμοῤῥαγέοντα, διψώδεα, δύσκολα, ἐκλυόμενα, μὴ αἱμοῤῥαγήσαντα, ἐπιληπτικὰ τελευτᾷ. τὰ εὐθὺ ταραχώδεα, ἄγρυπνα, ἀποστάξαντα, ἐκ τούτου κουφισθέντα, νύκτα πονήσαντα, ἐς τὴν αὔριον ἐφιδρώσαντα, κατενεχθέντα, παρακρούσαντα αἱμοῤῥαγήσει λάβρως, ἆρά γε τὸ ὑδατῶδες οὖρον τοιοῦτόν τι σημαίνει; Οἷσιν αἱμοῤῥαγίαι πλείους προεληλυθότος χρόνου κοιλίαι πονηρεύονται, ἢν μὴ τὰ οὖρα πεπανθῇ. Ἐν κρισίμοις περιψύξεσι τῶν αἱμοῤῥαγιῶν αἱ νεανικαὶ κάκισται. Οἱ καρηβαρικοὶ κατὰ βρέγμα ὀδυνώδεες, ἄγρυπνοι, αἱμοῤῥαγικοί, ἄλλως τε κἢν τι ἐν τραχήλῳ ἐντείνῃ. Τὰ ἀγρυπνήσαντα ἐξαίφνης ἀλυσμῷ αἱμοῤῥαγεῖ, ἄλλως τε κἢν μή τι προσῤῥύῃ, ἆρά γε φρίξαντα; τραχήλου ὀδυνώδεα ὄμματα ἐξέρυθρα αἱμοῤῥαγικά.

Οἷσι κοιλίης ἐπιστάσης αἱμοῤῥαγεῖ, καὶ ἐπιρῥιγεῖ. ἆρα κοιλίη λειεντεριώδης καὶ ἐπίσκληρος ἢ ἀσκαρίδες ἢ ἀμφότερον; Οἷσιν δ' ὀσφύος ἀναδρομὴ ἐς κεφαλὴν καὶ χεῖρας, ναρκώδεες, καρδιαλγικοί, ἰχωρώδεες, αἱμοῤῥαγέουσι λάβρως, καὶ κοιλίη δὲ καταῤῥήγνυται, τούτοισι ταραχῶδες ἐστίν. Οἷς ἐφ' αἱμοῤῥαγίῃ λάβρως πυκνῇ, μελάνων, συχνῶν διαχώρησις, ἐπίτασις αἱμοῤῥαγοῦσιν, οὗτοι, κοιλίης ὀδυνώδεες, ἅμα δέ τινι ῥύσει εὔφοροι, ἆρα ὅτι ψυχροῖς ἐφιδροῦσι πολλοῖς; τὸ ἀνατεταραγμένον ἐν τούτοισιν οὖρον οὐ πονηρόν, οὐ δὲ τὸ ὑφιστάμενον γονοειδές, ἐπίσυχνον δὲ τούτοισι ὑδατώδεα οὐρέουσιν. Οἷς ἂν ἀπὸ ῥινῶν ἐπικώφωσις, καὶ νωθείη μικρὰ ἢ ἀπόσταξις, ἔχει τι δύσκολον, ἔμετος τούτοις συμφέρει καὶ κοιλίης ταραχή.

Οἷσιν ἐκ ῥίγεος πυρετοὶ κοπιώδεες γυναικεῖα καταῤῥέει, τράχηλος δ' ἐν τούτοις ὀδυνώδης, αἱμοῤῥαγικόν. Καὶ διὰ ῥινῶν αἱμοῤῥαγῆσαι ἐλπίζειν τὰ σείοντα κεφαλὴν καὶ τὰ ἠχώδεα, αἱμοῤῥαγεῖ ἢν γυναικεῖα καταβιβάζει, ἄλλως τε καὶ ἢν κατὰ ῥάχιν καῦμα παρακολουθήσῃ, ἴσως δὲ καὶ δυσεντερικόν. Καὶ οἱ κατὰ κοιλίην παλμοὶ, ὑποχονδρίου ἐντάσει ὑπομάκρῳ, ὀγκώδεες, αἱμοῤῥαγικοί, φρικώδεες οὗτοι. Ἐκ ῥινῶν λαῦρα βίαια πολλὰ ῥυέντα ἕτοιμον εἰς σπασμοὺς προσάγεται, φλεβοτομία λύει. Αἱ πυκναὶ καὶ κατὰ μικρὰ ἐπαναστάσιες ὑπόξανθοι, γλίσχραι, ἔχουσαι μικρὰ κοπρώδεα μεθ' ὑποχονδρίου ἀλγήματος, καὶ πλευροῦ ἰκτεριώδεες, ἆρα δὲ ἐπιστάντων αὐτῶν οὗτοι ἐκλύονται; οἶμαί τι καὶ αἱμοῤῥαγεῖ. τούτοις τάσις ὀσφύος, ἀλγήματα ἐν τούτοισιν αἱμοῤῥαγικά. Ὑποχονδρίου τάσις μετὰ καρηβαρίης καὶ κωφώσιος καὶ τὰ πρὸς αὐτὰς ὀχλέοντα αἱμοῤῥαγικά. Ἐνδεκαταίοισι στάξιες δύσκολαι, ἄλλως τε καὶ ἢν ἐπίσταξις. Τὰ ἐν φρίκῃσιν ἅμα ἱδρώσαντα κρισίμως. εἰς δὲ τὴν αὔριον φρίξαντα παραλόγως ἀγρυπνέοντα, τὰ πεπαινόμενα αἱμοῤῥαγήσειν οἴομαι. Οἷσιν δ' ἀρχῆς αἱμοῤῥαγίαι λαῦραι, ῥῖγος ἵστησι ῥύσιν. Ἐξ αἱμοῤῥαγίας, ῥίγεα μακρά. Οἷσι κεφαλαλγίαι καὶ τραχήλου πόνοι καὶ ὅλου δέ τις ἀκράτεια τοῦ σώματος τρομώδης, αἱμοῤῥαγικὰ λύουσιν, ἀτὰρ καὶ χρόνῳ οὕτω λύονται. Οὖρα τοῖσι παρ' ὦτα ταχὺ

καὶ ἐπ' ὀλί-

καὶ ἐπ' ὀλίγον περαινόμενα φλαῦρα, καὶ τὸ καταψύχεσθαι ὧδε πονηρόν. Τὰ ὑποκαρώδεα ἐκτερώδεα οὐ πάνυ αἰσθανόμενα οἷσι λύγγοι κοιλίη καταῤῥήγνυνται, ἴσως ἡ ἐπίστασις. οὗτοι ἐκλύονται, ἆρα τούτοισι καὶ τὰ παρὰ τὰ ὦτα; Τὰ ἐπισχόμενα μετὰ ῥίγεος οὖρα πονηρά, ἄλλως τε καὶ προκαρωθέντα τὰ παρ' οὖς. ἆρα ἐπὶ τούτοισιν ἐλπίς. Ἐκ στροφώδεος ὑπόστασις ἰλυώδης, ὑπόπελιος, κακά, ἆρά γε ἐκ τῶν ὑποχονδρίων ὀδυνᾶται; δοκέω δὲ δεξιόν. ἐκλύονται ἆρα τὰ παρ' ὦτα τούτοισιν ὀδυνώδεα ἐπ' ὀλίγῳ; κοιλίη καταῤῥαγεῖσα τούτοισιν ἐν ἅπασιν ὀλέθριον. Ἐν τοῖσιν ἀσώδεσιν ἀγρυπνίῃσι τὰ παρ' οὖς μάλιστα. Ἐπὶ εἰλεοῖσι δυσώδεσι πυρετῷ ὀξεῖ, ὑποχονδρίῳ μετεώρῳ χρονιωτέρῳ, τὰ παρ' οὖς ἐπαρθέντα κτείνει.

Ἐκ κωφώσιος ἐπιεικῶς τὰ παρ' ὦτα, ἄλλως τε καὶ ἢν ἀσῶδες τι ἐπιγένηται, ἢ τοῖσι κωματώδεσιν, ἐπὶ τούτοισι μᾶλλον. Τὰ παρ' ὦτα φλαῦρα τοῖσι παραπληγικοῖς. Τὰ σπασμώδη τρόπον παροξυνόμενα κατόχως, τὰ παρ' οὖς ἀνίστησιν. Τὸ σπασμῶδες, τρομῶδες, ἀσῶδες, κατόχως, μικρὰ παρ' οὖς ἐπιπαροξυνόμενα. Ἆρά γε εἰσὶ τὰ παρ' ὦτα κεφαλαλγικοί; ἆρά γε καὶ ἐφιδροῦσι τὰ ἄνω. εἶτα καὶ κοιλίη καταῤῥήγνυνται, καί τι κωματώδες; ἆρά γε καὶ ὑδατώδεα οὖρα ἐναιωρεύμενα λευκοῖς, καὶ ποικίλως ἐκλευκα, δυσώδεα ποιέει τὰ παρ' οὖς, ἆρά γε εἰσὶ τὰ τοιαῦτα οὖρα, στάξιες πυκναί, ἆρά γε καὶ γλῶσσα τούτοις λείη;

Οἷσι πνευματουμένοισιν ἐοῦσιν ἰκτεροί, καὶ πυρετοὶ ὀξέες μεθ' ὑποχονδρίων σκληρῶν κατεψύχθαι, εἰ τὰ παρ' ὦτα μεγάλα ἵστανται. Τὰ κωματώδεα, ἀσώδεα, ὑποχόνδρια ὀδυνώδεα, αἱματώδεα μικρά, ἐν τούτοισι τὰ παρ' οὖς ἐπανίστανται, πρόσθεν δὲ καὶ τὰ περὶ πρόσωπον. Κοιλίης μέλανα κοπρώδεα διέξοδος, κῶμα ἐπιφανὲν τὸ παρ' οὖς ἀνίστησιν. Βράγχια μετὰ πτυελισμοῦ ὄντα τὸ παρ' οὖς ἀπαλλάσσει. Ἐν κεφαλαλγίῃ κῶμα καὶ κώφωσις παρ' οὖς τι ἐξορθοῦται. Ὑποχονδρίου σύντασις μετὰ κώματος ἀσώδεος καὶ κεφαλαλγίης, τὰ παρ' οὖς ἐπαίρει. Τὰ ἐπώδυνα παρ' οὖς ἀκρίτως καταμωλυνθέντα φλαῦρα.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΡΡΗΤΙΚΟΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ Β'

Τῶν ἰητρῶν προῤῥήσιας ἀπαγγέλλονται συχναί τε καὶ καλαὶ καὶ θαυμασταί, οἵας ἐγὼ μὲν οὔτ' αὐτὸς προεῖπον, οὔτ' ἄλλου του ἤκουσα προλέγοντος. εἰσὶ δ' αὐτῶν, αἱ μὲν τοιαίδε. ἄνθρωπον δοκέειν ὀλέθριον εἶναι, καὶ τοῦ ἰητροῦ τοῦ μελεδαίνοντος αὐτέου, καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν. ἐπεσιόντα δὲ ἰητρὸν ἕτερον εἰπεῖν, ὅτι ὁ μὲν ἄνθρωπος οὐκ ἀπολεῖται, ὀφθαλμῶν δὲ τυφλὸς ἔσται. καὶ περὶ ἕτερον δοκέοντα παγκάκως ἔχειν, εἰσελθόντα προειπεῖν, τὸν μὲν ἄνθρωπον ἀναστήσεσθαι, χεῖρα δὲ χωλὴν ἕξειν. καὶ ἄλλῳ τῳ δοκέοντι οὐ περιέσεσθαι, εἰπεῖν, αὐτὸν μὲν ὑγιέα ἔσεσθαι, τῶν δὲ ποδῶν τοὺς δακτύλους μελανθέντας, ἀποσαπήσεσθαι. καὶ τ' ἄλλα τοιουτότροπα προῤῥήματα λέγεται ἐν τοιουτέῳ τοῦ εἴδεος. ἕτερος δὲ τρόπος προῤῥήσιος ἀνερομένοισί τε καὶ διαπρησσομένοισι προειπεῖν. τοῖσι μὲν θανάτους. τοῖσι δὲ μανίας. τοῖσι δὲ ἄλλας νόσους. ἐπὶ πᾶσι τούτοισί τε καὶ τοῖσι προτέροισι χρόνοισι, προφητίζειν, καὶ πάντα ἀληθεύειν. ἄλλο δὲ σχῆμα προῤῥήσιων, τάδε λέγεται. τοὺς ἀθλητὰς γινώσκειν καὶ τοὺς τῶν νούσων εἵνεκα γυμναζομένους τε ἢ ταλαιπωρέοντας, ἤν τι ἢ τοῦ σιτίου ἀπολίπωσιν, ἢ ἑτεροῖόν τι φάγωσιν, ἢ ποτῷ πλέονι χρέωνται, ἢ τοῦ περιπάτου ἀπολίπωσιν, ἢ ἀφροδισίων τι πρήξωσι. τούτων πάντων οὐδὲν λανθάνει, οὐδ' εἰ σμικρόν τι εἴη ἀπειθήσας ἄνθρωπος, οὕτως ἐξηκριβῶσθαι. οὗτοι πάντες οἱ τρόποι λέγονται τῶν προῤῥησίων. ἐγὼ δὲ τοιαῦτα μὲν οὐ μαντεύομαι. σημεῖα δὲ γράφω, οἷσι χρὴ τεκμαίρεσθαι τούς τε ὑγιέας ἐσομένους τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς ἀποθανουμένους. τούς τε ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, ἢ ἐν πολλῷ ὑγιέας ἐσομένους, ἢ ἀπολουμένους. γέγραπται δέ μοι καὶ περὶ ἀποστασίων, ὡς χρὴ ἐπισκέπτεσθαι ἑκάστας. δοκέω δὲ καὶ τοὺς προειπόντας περί τε τῶν χωλωσίων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιουτέων ἤδη ἀποστηριζομένου τοῦ νοσήματος προειπεῖν, καὶ δήλου ἐόντος, ὅτι οὐ παλινδρομήσει ἡ ἀπόστασις, εἴπερ νόον εἶχον πολὺ μᾶλλον, ἢ πρὶν ἄρχεσθαι τὴν ἀπόστασιν γινομένην. ἐλπίζω δὲ καὶ τ' ἄλλα προειρῆσθαι θανάτους τε καὶ νοσήματα καὶ μανίας. ταῦτα δέ μοι δοκέει τοιαῦτα γενέσθαι, καὶ οὐδέν τι δοκέει χαλεπὸν εἶναι προειπεῖν τῷ βουλομένῳ τὰ τοιάδε διαγωνίζεσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ τοὺς ὑδρωπας τε καὶ φθινώδεας τίς οὐκ ἂν γνοίη; ἔπειτα

τοὺς παραφρονήσαντας δεῖ μὴ πολὺ λανθάνειν, εἴ τις ἐνδέη εἰσὶ τὸ νόσημα τοῦτο, ἢ ξυγγενὲς ἐστὶν, ἢ πρόσθεν ποτ' ἐμάνησαν. εἰ γὰρ οὗτοι οἱ ἄνθρωποι οἰνόφλυγες εἶεν, ἢ κρεηφαγοῖεν, ἢ ἀγρυπνοῖεν, ἢ περὶ ψύχει ἢ περὶ θάλπει ἀλογίστως ὁμιλέοιεν, πολλαὶ ἐλπίδες ἐκ τουτέων τῶν διαιτημάτων, παραφρονῆσαι αὐτούς. τούς τε τὰς αἱμοῤῥοΐδας ἔχοντας, εἴ τις ὁρώη τοῦ χειμῶνος πολυποτέοντάς τε καὶ εὐχρόους ἐόντας, ἔστι προειπεῖν ἀμφὶ τουτέων. ἢν γὰρ τὸ ἔαρ καταῤῥαγῆναι τὸ αἷμα πολλαὶ ἐλπίδες, ὥστε ἀχρόους τε καὶ ὑδαλέους ὑπὸ τὴν θερείην τούτους εἶναι. ἀλλὰ χρὴ τὸ λέγειν καταμανθάνοντα πάντα ταῦτα, ὅστις τῶν τοιουτέων ἐπιθυμέει ἀγωνισμάτων. ἔστι γὰρ ἐκ τῶν γεγραμμένων προειπεῖν, καὶ θάνατον, καὶ μανίην, καὶ ὑγιείην. εὔποιμα δ' ἂν καὶ ἄλλα πάμπολλα τοιαῦτα, ἀλλὰ τὰ εὐγνωστότατα ἔδοξέ μοι γράψαι. συμβουλεύω δὲ ὡς σωφρονιστάτους εἶναι, καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ τέχνῃ, καὶ ἐν τοῖσι τοιούτοισι προῤῥήμασι. γνόντας ὅτι ἐπιτυχὼν μὲν ἄν τις τοῦ προῤῥήματος, θαυμασθείη ὑπὸ τοῦ ξυνιέντος ἀλγέοντος. ἁμαρτὼν δ' ἄν τις, πρὸς τῷ μισέεσθαι, τάχ' ἂν καὶ μεμηνέναι δόξειεν. ὧν δὴ εἵνεκα κελεύω, σωφρόνως τὰ προῤῥήματα ποιέεσθαι, καὶ τ' ἄλλα πάντα καὶ ταῦτα. καίτοιγε ἀκούω καὶ ὁρῶ οὔτε κρίνοντας ὀρθῶς τοὺς ἀνθρώπους τὰ λεγόμενά τε καὶ ποιεύμενα ἐν τῇ τέχνῃ, οὔτ' ἀπαγγέλλοντας. ἀμφὶ δὲ τῶν γυμναζομένων καὶ ταλαιπωρεόντων, τὰς μὲν ἀτρεκείας τὰς λεγομένας ὡς λέγουσιν οἱ λέγοντες, οὔτε δοκέω εἶναι, οὔτ' εἴ τις δοκέει, κωλύω δοκέειν. ὑπὸ σημείου μὲν γὰρ οὐδενὸς βλάπτεται τὰ ὑπονοήματα, οὔτε καλοῦ, οὔτε κακοῦ, ὃ χρὴ πιστεύσαντα εἰδέναι, εἴτε ὀρθῶς ἀπαγγέλλεται, εἴτε οὔ. ἄλλως δὲ ἐκποιέει τῷ βουλομένῳ πιστεύειν, οὐ γὰρ ἐμποδὼν ἵσταμαι. δοκέω δὲ αὐτῶν εἴ τι ἀληθὲς λέγεται, ἢ τῶνδε τῶν περὶ τοὺς γυμναζομένους, ἢ ἐκείνων τῶν πρότερον γεγραμμένων, πρῶτον μὲν τῶν σημείων τεκμαίρεσθαι τούτων γνόντα. ἔπειτα ἰδιωτικῶς τε καὶ ἀνθρωπίνως προειπεῖν. ἅμα δὲ καὶ τοὺς ἀπαγγέλλοντας τερατωδεστέρους διηγεῖσθαι ἢ ὡς ἐγένοντο. ἐπεὶ οὐδὲν τοῖσι νούσοισιν εὐπετὲς γινώσκειν τὰ ἁμαρτήματα. καί τοι κατάκεινταί γε οἱ ἄνθρωποι, καὶ διαιτήμασιν ὀλιγοτρόφοισι χρέονται. ὥστε μὴ πάμπολλα δεῖ ὁρᾶσθαι ὑπὸ σκεπτομένου τὸν μελεδαίνοντα. οἱ μὲν γὰρ πίνουσι μόνον. οἱ δὲ πρὸς τῷ πίνειν, ἢ ῥόφημα ἢ σιτίον βέλτιστον προσφέρονται. ἀνάγκη οὖν ἐν τῷ τοιούτῳ, τοὺς μὲν τῷ ποτῷ πλέονι χρησαμένους, δυσπνοωτέρους γίνεσθαι, καὶ οὐρέοντας πλέον φαίνεσθαι. τοὺς δὲ τῷ ῥοφήματι ἢ τῷ σιτίῳ πλεονάσαντας, διψᾶν τε μᾶλλον καὶ πυρεταίνειν. εἰ δέ τις ἀμφοτέροις καὶ τῷ ποτῷ, καὶ τοῖσι περὶ τὰ σιτία ἀμέτρως χρήσαιτο, πρὸς τῷ πυρεταίνειν καὶ δυσπνοεῖν, καὶ τὴν γαστέρα περιτεταμένην ἂν καὶ μέζω ἔχειν. ἔξεστι δὲ καὶ ταῦτα πάντα καταβασανίζειν κάλλιστα, καὶ τ' ἄλλα τοῖσι δοκιμίοισι, οἷσιν ἔχομέν τε καὶ χρεόμεθα εὖ πάντα. πρῶτον μὲν γὰρ τῇ γνώμῃ τε καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἄνθρωπον κατακείμενον ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ ἀτρεκέως διαιτώμενον, ῥᾷον δεῖ γνῶναι, ἤν τι ἀπειθέῃ, ἢ περιοδοιπορέοντα, καὶ πάμπολλα ἐσθίοντα. ἔπειτα τῇσι χερσὶ ψαύσαντα τῆς γαστρός τε καὶ τῶν φλεβῶν, ἧσσόν ἐστιν ἐξαπατᾶσθαι ἢ μὴ ψαύσαντα. αἵ τε ῥῖνες, ἐν μὲν τοῖσι πυρεταίνουσι, πολλά τε καὶ καλῶς σημαίνουσιν. αἱ γὰρ ὀδμαὶ, μέγα διαφέρουσιν. ἐν δὲ τοῖσιν ἰσχύουσί τε καὶ ὀρθῶς διαιτωμένοισιν, οὐκ οἶδα τί ἂν χρησαίμην. οὐδ' ἐν τούτῳ τῷ δοκιμάζω. ἔπειτα τοῖς ὠσὶ, τῆς φωνῆς ἀκούσαντα καὶ τοῦ πνεύματος ἔστι διαγινώσκειν, ἃ ἐν τοῖσιν ἰσχύουσιν, οὐχ ὁμοίως ἐστὶ δῆλα. ἀλλ' οἷος πρόσθεν. ἢν τὰ ἤθεα τῶν νοσημάτων τε καὶ τῶν ἀλγεόντων ἐκμάθῃ ὁ ἰητρὸς, σὺ χρὴ προλέγειν οὐδέν. οὐ γὰρ ἂν δυσπνούστερος ἄνθρωπος γένοιτο, ἔτι πλανωμένης τῆς νόσου, καὶ πυρετήνειεν ὀξυτέρῳ πυρί. καὶ ἡ γαστὴρ ἐπιταθείη. ὥστε διὰ ταῦτα, οὐκ ἀσφαλὲς προλέγειν πρόσθεν, πρὶν ἂν κατάστασιν λαβεῖν τὸ νόσημα. μετὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ὅτι ἂν παράλογον γένηται λέγειν χρή. δῆλα δὲ τὰ διὰ τὴν ἀπειθείην γινόμενα κακά. αἵ τε γὰρ δυσπνοίαι, καὶ τ' ἄλλα ταῦτα, τῇ ὑστεραίῃ πεπαύσεται. ἢν δ' ἁμαρτάδα γένηται. ἣν οὖν τις ταύτην τῇ κρίσει περιιδὼν λέγῃ, οὐχ ἁμαρτήσεται. ἐγὼ μὲν νῦν τόνδε τὸν τρόπον ἐξηγέομαι τῶν ἐπισκεψίων, καὶ περὶ τῶν οἴκοι μενόντων, οἷα ἐξαμαρτάνουσιν. καὶ περὶ τῶν γυμναζομένων τε καὶ τῶν ἄλλων πάντων. τὰς δ' ἀκριβείας κείνας ἄχθω τε καὶ καταγελῶ τῶν ἀπαγγελλόντων. σμικρὰ μὲν γὰρ ἀπειθεόντων τῶν ἀνθρώπων, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν ἐλέγξαιμι. εἰ δ' ἄρα μέζονα τὰ ἁμαρτήματα, ὅν τινα τρόπον ὑποσκέπτεσθαι χρὴ, γράφω. χρὴ δὲ πρῶτον μὲν τὸν ἄνθρωπον ἐν ᾧ μέλλει τις γνώσεσθαι τὰ ἀπειθεύμενα, ἅπασαν ἡμέρην ὁρᾶν, ἐν τῷ αὐτῷ τε χωρίῳ, καὶ τὴν αὐτὴν ὥρην, μάλιστα τ' ἅμα ἥλιος νεωστὶ κατα-

λάμπει

λάμπει, τοῦ τε γὰρ χρόνου ἀποκεχρωμένος ἂν εἴη. καὶ νῆστις ἂν ἔτι εἴη, καὶ τεταλαιπωρηκὼς οὐδὲν, πλὴν τῶν ὀρθρινῶν περιπάτων, ἐν οἷς ἥκιστα ἀπωθεῖ. ἢν γε ἐπανεγερθεὶς ἄνθρωπος ᾖ τὴν περίοδον καθεστηκυῖαν. ὥς τε ἀνάγκη τὸν δικαίως διαιτώμενον μάλιστα ταύτην τὴν ὥρην, ὁμαλῶς ἔχειν τὴν κατάστασιν τοῦ χρώματός τε, καὶ τοῦ ξύμπαντος σώματος, διὸ καὶ ὁ ἐπιμελούμενος ὀξύτατος τ' ἂν εἴη καὶ τὸν νόον καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον. ἐνθυμέεσθαι δὲ χρὴ καὶ τοῦ ἀνθρώπου, τὴν γνώμην. τοὺς τρόπους. τοῦ σώματος τὴν δύναμιν. ἄλλοι γὰρ ἄλλα ῥηϊδίως ἐπιτελοῦσι τῶν προστασσομένων, καὶ χαλεπῶς. πρῶτον μὲν οὖν ὁ λιμαγχούμενος εἰ πλείονα φάγῃ τε καὶ πίῃ, τούτοισι δῆλος ἔσται, καὶ ὀγκηρότερον αὐτοῦ τὸ σῶμα φανεῖται, καὶ λιπαρώτερον καὶ εὐχρούστερον ἔσται, ἢν μὴ κακῶς διακεχωρήκῃ τὰ ἀπὸ τῆς γαστρὸς αὐτῷ. ἔσται δὲ καὶ εὐθυμότερος ἐν τῇ ταλαιπωρίῃ. σκεπτέον δὲ καὶ ἤν τι ὀρυγγάνῃ ἢ ὑπὸ φύσιος ἔχηται. ταῦτα γὰρ προσήκει γίνεσθαι, τοῖσιν ὧδε διακειμένοισι, ἤδη ταύτῃ τῇ ἁμαρτάδι. ἢν δὲ ἐσθίειν τε ἤδη ἀναγκαζόμενος συχνὰ, καὶ ταλαιπωρέειν ἰσχυρῶς, ἢ τὸ σιτίον μὴ καταφάγῃ, ἢ ὑπερχυθῇ, ἢ μὴ περιέλθῃ ἀπὸ τοῦ δείπνου συχνοῦ, ὧδε ὑποσκέπτεσθαι. τὸ μὲν δεῖπνον εἰ μὴ καταφάγοι, περιπατήσαι δὲ τὰ μεμαθηκότα, ἥδιόν τε ἂν προσιδεῖν, ὀξύτερος τε καὶ ἐργαστικώτερος, ἐν τοῖσι γυμνασίοισι. ὁ δ' ἀπόπατος, σμικρότερός τε καὶ ξυνεστηκὼς μάλιστ' ἂν τούτῳ γένοιτο. ἢν δὲ τὸ δεῖπνον καταφαγὼν μὴ περιπατήσῃ ὀρυγγάνοι τ' ἂν, καὶ φυσώδης εἴη. καὶ πλῆθος οὐκ ἔλασσον φαίνοιτο. καὶ ἱδρώσει ἂν μᾶλλον ἢ πρόσθεν ἐν τῇ ταλαιπωρίῃ. καὶ δύσπνοος ἂν εἴη καὶ βαρύς. αἵ τε διέξοδοι τῆς κοιλίης, μέζονές τε καὶ ἧσσον γλίσχραι τουτέων γένοιτ' ἄν. εἰ δὲ μήτε τὸ σιτίον καταναλώσειε, μήτε περιπατήσειε, νωθρότερος ἂν εἴη καὶ ὀγκωδέστερος. εἰ δὲ μεθυσθείη, ἱδρώη τ' ἂν μᾶλλον ἢ πρόσθεν, καὶ δύσπνοος ἂν εἴη, καὶ βαρύτερος αὐτὸς ἑωυτοῦ, καὶ ὑγρότερος. εἴη δ' ἂν καὶ εὐθυμότερος, ἢν μήτι αὐτῷ ἡ κεφαλὴ ἀνιῷτο. γυναικὶ δὲ χρησάμενος ἅπαξ, ὀξύτερος τ' ἂν εἴη καὶ λελυμένος μᾶλλον. εἰ δὲ πλειστάκις διαπρήξαιτο, σκληρότερος ἂν γένοιτο, καὶ αὐχμηρόν τι ἔχειν. καὶ ἀχρούστερός τε καὶ κοπιώδης μᾶλλον.

Ἀπὸ πάντων δὲ χρὴ διαχωρέειν τοῖσι ταλαιπωρέουσιν, ἔς τ' ἂν ὀλιγοσιτέωσί τε καὶ ὀλιγοποτέωσι, σμικροὺς τε καὶ σκληρούς. ἢν δὲ πᾶσαν ἡμέρην, ἤν τε καὶ διὰ τρίτης, ἢ τετάρτης, ἢ διὰ πλείονος χρόνου διαχωρέῃ, κίνδυνος ἢ πυρετὸν, ἢ διάῤῥοιαν ἐπιλαβεῖν. ὅσα δὲ ὑγρότερα ἐστὶ τῶν διαχωρημάτων, ἢ ὥς τε ἐκτυποῦσθαι ἐν τῇ διεξόδῳ, ταῦτα δὲ πάντα τοῖσι κακίω. τοῖσι δὲ συχνὰ ἐσθίουσιν ἤδη, καὶ πολλὰ ταλαιπωρέουσι, τὴν διέξοδον χρὴ μαλθακὴν ἐοῦσαν, ξηρὴν εἶναι. πλῆθος τῶν τε ἐσιόντων κατὰ λόγον τῆς ταλαιπωρίης. διαχωρέει δὲ ἀπὸ τῶν ἴσων σιτίων. τοῖσι μὲν ἐλάχιστα ταλαιπωρέουσι, πλεῖστα. τοῖσι δὲ ταλαιπωρέουσι πλεῖστα, σμικρὸν, ἢν ὑγιαίνωσί τε καὶ δικαίως διαιτῶνται, ἀλλὰ πρὸς ταῦτα συμβάλλεσθαι. αἱ δὲ ὑγρότεραι τῶν διαχωρήσεων καὶ ἄτερ πυρετῶν γινόμεναι, καὶ ἑβδομαῖαι, καὶ θᾶσσον κρινόμεναι, λυσιτελέες εἰσὶν ἅπαξ πᾶσαι γινόμεναι, καὶ μὴ ὑποστρέφουσαι. εἰ δ' ἐπιπυρεταίνοιεν οἱ ἄνθρωποι, ἢ ὑποστρέφοιεν αἱ διάῤῥοιαι, ἢ μακραὶ γίγνοιντο, πάντως πονηραὶ, εἴτε χολώδεες ἦσαν, εἴτε φλεγματώδεες, εἴτε ὠμαί. καὶ διαιτημάτων τε ἰδίων προσδεόμεναι ἕκασται, καὶ φαρμακειῶν ἄλλαι ἄλλων.

Οὖρον δὲ χρὴ κατά τε τὸ τοῦ πινομένου πλῆθος διουρέεσθαι, καὶ ἴσον αἰεί. καὶ ἀθρόον ὡς μάλιστα καὶ ῥώμῃ ὀλίγον παχύτερον, ἢ οἷον ἐπόθη. εἰ δὲ εἴη ὑδατῶδές τε, καὶ πλεῖον τοῦ προστασσομένου πίνεσθαι, σημαίνει μὴ πείθεσθαι τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ πλείονι ποτῷ χρῆσθαι, ἢ οὐ δύνασθαι ἀνατραφῆναι, ἐς ἂν τὰ τοιαῦτα ποιέῃ τὸ οὖρον. εἰ δὲ κατ' ὀλίγον τρύζοι τὸ οὖρον, σημαίνει ἢ φαρμακοποσίῃ δεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, ἢ νόσημά τι τῶν περὶ κύστιν ἔχειν. αἷμα δὲ οὐρῆσαι, ὀλιγάκις μὲν καὶ ἄτερ πυρετοῦ καὶ ὀδύνης οὐδὲν κακὸν σημαίνει, ἀλλὰ κόπων λύσις γίνεται. εἰ δὲ πολλάκις οὐρέοι, ἢ τι τούτων προσγίνοιτο, δεινόν. ἀλλὰ προλέγειν ἤν τε ξὺν ὀδύνῃς οὐρέηται, ἤν τε ξὺν πυρετῷ, πῦον ἐπιδιουρήσειν, καὶ οὕτω παύεσθαι τῶν ἀλγεόντων. παχὺ δὲ οὖρον λεπτὴν ὑπόστασιν ἔχον, σημαίνει ἢ περὶ τὰ ἄρθρα τινὰ ὀδύνην καὶ ἔπαρσιν. αἱ δ' ἄλλαι ὑποστάσιες αἱ ἐν τοῖσιν οὔροισι τῶν γυμναζομένων πᾶσαι ἀπὸ τῶν νοσημάτων γίνονται τῶν περὶ τὴν κύστιν. δῆλον δὲ ποιήσουσι. ξὺν ὀδύνῃσί τε γὰρ ἔσονται, καὶ δυσαπάλλακτοι. καὶ ταῦτα μὲν γράφω περὶ τούτων καὶ λέγω βιαιότατα ἔστιν. ὧν δὲ δι' ἀκρίβειαν κατηγορέονται τῶν προῤῥήσεων, τοῖσι μὲν αὐτῶν, αὐτὸς ξυνεγενόμην, τῶν δὲ παισί τε καὶ μαθητῇσιν ἐλεσχήνευσα μὲν. τῶν δὲ ξυγγραμ-

ματα ἔλαβον. ὥς τε εὖ εἰδὼς οἷα ἕκαστος αὐτῶν ἔφερεν. καὶ τὰς ἀκριβείας οὐδαμοῦ εὑρὼν, ἐπιχείρησα τάδε γράφειν.

Περὶ δὲ ὑδρώπων τε καὶ φθισίων, καὶ τῶν ποδαγρῶν, τῶν τε λαμβανομένων ὑπὸ τῆς ἱερῆς νόσου καλεομένης, τάδε λέγω. κατὰ μὲν τι περὶ πάντων, τὸ αὐτό. τὸν γὰρ ξυγγονέα τουτέων τῶν νουσημάτων ἐστὶν εἰδέναι δυσαπάλλακτον ἐόντα. τὰ δὲ ἄλλα καθ' ἕκαστον γράψω. χρὴ δὲ τὸν ὑπὸ τοῦ ὕδρωπος ἐχόμενον καὶ μέλλοντα περιέσεσθαι, εὔσπλαγχνόν τε εἶναι, καὶ ἀνατέινεσθαι, καὶ φύσιν ἅμα πίμπλασθαί τε εὐπετέως. εὔπνοόν τε ὄντα, ἀνώδυνον εἶναι καὶ χλιαρόν. ὁμαλῶς πᾶν τὸ σῶμα ἔχειν καὶ μὴ περιτετηκὸς περὶ τὰ ἔσχατα. κρέσσον δὲ ἐπάρματα μᾶλλον ἔχειν ἐν τοῖσιν ἀκρωτηρίοισι. ἄριστον δὲ μηδὲ ἕτερον τούτων, ἀλλὰ μαλακά τε χρὴ καὶ ἰσχνὰ εἶναι τὰ ἀκρωτήρια. καὶ τὴν γαστέρα μαλθακὴν εἶναι, ψαυομένην. βῆχα δὲ μὴ προσεῖναι, μηδὲ δίψαν, μηδὲ τὴν γλῶσσαν ἐπιξηραίνεσθαι, ἔν τε τῷ ἄλλῳ χρόνῳ, καὶ μετὰ τοὺς ὕπνους. γίνεται δὲ ταῦτα, κάρτα. τὰ δὲ σιτία ἡδέως δέχεσθαι. καὶ ἐσθίοντα ἱκανὰ, μὴ πονεῖσθαι. τὴν δὲ κοιλίην πρὸς μὲν τὰ φάρμακα, ὀξέην εἶναι. τὸν δ' ἄλλον χρόνον διαχωρέειν μαλθακὸν ἐκτετυπωμένον. τὸ δὲ οὖρον φαίνεσθαι πεπαινόμενον πρὸς τὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ τῶν οἴνων τὰς μεταβολάς. τὴν δὲ ταλαιπωρίην εὐπετέως φέρειν, καὶ ἄκοπον εἶναι. ἄριστον μὲν οὕτω πάντα διακεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀσφαλέστατ' ἂν γένοιτο ὑγιής. εἰ δὲ μὴ, ὡς πλεῖστα τουτέων ἐχέτω. ἐν ἐλπίδι γὰρ ἔσται περιγενέσθαι. ὃς δ' ἂν μηδὲν τούτων ἔχῃ, ἀλλὰ τὰ ἐναντία, ἀνέλπιστον ἐόντα εἰδέναι. ὃς δ' ἂν τούτων ὀλίγα ἔχῃ, ἀφαιμίη χρηστὰ εἶναι τῷ ὑδρωπιῶντι προσόντα, ὀλίγαι ἐλπίδες αὐτῷ. ᾧ δ' ἂν αἱμοῤῥαγίη πολλὴ ἄνω καὶ κάτω, καὶ πυρετὸς ἐπιγένηται, ὕδατος ἐμπλησθεῖσαι πολλαὶ ἐλπίδες εἰσὶν, καὶ τῶν ὑδρώπων, οὗτος ὀλιγοχρονιώτατός τε, καὶ ἐν τοῖσιν ἀφυκτοτάτοισιν. ἄλλω δὲ προσημαίνειν περὶ τούτου. οἷσι δὲ οἰδήματα μεγάλα γινόμενα καταμαραίνεται, καὶ αὖθις ἐπαίρεται, οὗτοι δὲ μᾶλλον περιγίνονται τῶν ἐκ τῶν αἱμάτων τῆς ἀναῤῥήξιος, ἐμπιπραμένων. ἐξαπατέουσι δὲ τοὺς ἀλγέοντας οὗτοι οἱ ὕδρωπες, ὥς τε ποιέουσιν αὐτοὺς ἀπιόντας τοῖσιν ἰητροῖσιν ἀπόλλυσθαι.

Περὶ δὲ τῶν φθινόντων, κατὰ μὲν τὸ πτύελον καὶ τὴν βῆχα, ταῦτα λέγω, ἅπερ περὶ τῶν ἐμπύων ἔγραφον. χρὴ γὰρ τὸ πτύελον τῷ μέλλοντι καλῶς ἀπαλλάξειν, εὐπετέως τε ἀναβήσσεσθαι, καὶ εἶναι λευκὸν, καὶ ὁμαλὸν, καὶ ὁμόχροον, καὶ ἀφλέγμαντον. τὸ δ' ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καταῤῥέον, ἐς τὰς ῥῖνας τρέπεσθαι. πυρετὸν δὲ μὴ λαμβάνειν, ὥς τε τῶν δείπνων μὴ κωλύεσθαι, μηδὲ δίψην. ἡ δὲ γαστὴρ ὑποχωρεέτω πᾶσαν ἡμέρην. καὶ τὸ ὑποχώρεον ἔστω σκληρόν. πλῆθος δὲ κατὰ τὰ εἰσιόντα. τὸν δὲ ἄνθρωπον ὡς ἥκιστα λεπτὸν εἶναι. τὸ δὲ στῆθος ἐπαινεῖν χρὴ, τετράγωνόν τε ἐὸν, καὶ λάσιον. καὶ ὁ χόνδρος αὐτοῦ μικρὸς ἔστω. καὶ σεσαρκωμένος ἰσχυρῶς. ὅς τις μὲν γὰρ ταῦτα πάντα ἔχει, περιεστικώτατος γίνεται. ὃς δ' ἂν μηδὲν τούτων ἔχῃ, ὀλεθριώτατος. ὅσοι δ' ἂν ἔμπυοι γένωνται, νέοι ἐόντες ἐξ ἀποσκήψιος, ἢ συρίγγος, ἢ ἀπ' ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων, ἢ ἐκ παλινδρομίης ἀποστάσιος, οὐ περιγίνονται, ἢν μὴ πολλὰ κάρτα αὐτοῖσιν ἐπιγένηται τῶν ἀγαθῶν σημείων. ἀπόλλυνται δὲ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, ἐς τὸ φθινόπωρον. ἰσχυρῶς δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων νοσημάτων μακρῶν, ἐς τὴν ὥρην ταύτην τελευτῶσιν οἱ πλεῖστοι. τῶν δ' ἄλλων ἥκιστα περιγίνονται, αἵ τε παρθένοι καὶ αἱ γυναῖκες, ᾗσιν ἀπολήψει ἐπιμηνίων ἡ φθίσις γένηται. εἰ δὲ μέλλοι τις περιέσεσθαι τῶν παρθένων, ἢ τῶν γυναικῶν, τῶν τε ἄλλων σημείων τῶν τε ἀγαθῶν δεῖ πολλὰ ἐπιγενέσθαι, καὶ τὰ ἐπιμήνια λαμπρῶς τε καὶ καθαρῶς ἐπιφαίνεσθαι, ἢ οὐδεμία ἐλπίς. οἱ δὲ ἐκ τῶν αἱμάτων τῆς ἀναῤῥήξιος ἔμπυοι γινόμενοι τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παρθένων, περιγίνονται μὲν οὐχ ἧσσον. τὰ δὲ σημεῖα χρὴ πάντα ἀναλογισάμενον τά τε περὶ τῶν ἐμπύων καὶ τῶν φθινόντων προλέγειν, τόν τε περιεσόμενον, καὶ τὸν ἀπολλύμενον. μάλιστα δὲ περιγίνονται, ἐκ τῶν τοῦ αἵματος ἀναῤῥήξιων, οἷσιν ἂν ἀλγήματα ὑπάρχῃ μελαγχολικὰ, ἔν τε τῷ νώτῳ καὶ ἐν τῷ στήθει. καὶ μετὰ τὴν ἀνάῤῥηξιν ἀνωδυνώτεροι γένωνται. βῆχές τε γὰρ οὐ κάρτα ἐπιγίνονται καὶ πυρετοὶ, οἱ πλεῖστοι διατελέουσιν ἐόντες, δίψαν εὐπετέως φέροντες. ὑποστροφαὶ δὲ τῆς ἀναῤῥήξιος μάλιστα γίνονται τούτοισιν, εἰ μὴ ἀποστάσιες ἐπιγένωνται. ἄρισται δὲ τῶν ἀποστασίων, αἱ αἱματηρόταται. ὁκόσοισι δὲ ἐν τοῖσι στήθεσιν ἀλγήματα ἔνεστι, καὶ διὰ χρόνου λεπτύνονταί τε καὶ βήσσουσι, καὶ δύσπνοιαι γίνονται, οὔτε πυρετῶν ἐπιλαμβανόντων, οὔτε ἐκπυημάτων ἐπιγινομένων, τούτους ἐπανερέσθαι, ὁκόταν

βιώσωσί τε καὶ δυνατοὶ ἔωσι, καὶ ξυνεστραμμένον τι καὶ μικρὸν οἴδημα ἔχον, ἐκβιώσωσι.

Περὶ δὲ ποδαγριώντων τάδε. ὅσοι μὲν ἢ γέροντες, ἢ περὶ τοῖσιν ἄρθροισιν ἐπιπωρώματα ἔχουσιν, ἢ τρόπον ταλαίπωρον ζῶσι κοιλίας ξηρὰς ἔχοντες, οὗτοι μὲν πάντες ἀδύνατοι ὑγιέες γίνεσθαι ἀνθρωπίνῃ τέχνῃ, ὅσον ἐγὼ οἶδα. ἰῶνται μὲν τούτους, ἄρισται μὲν δυσεντερίαι, ἢν ἐπιγένωνται, ἀτὰρ καὶ ἄλλαι ἐκτήξιες ὠφελέουσι κάρτα, αἱ ἐς τὰ κάτω χωρία ῥέπουσαι. ὅστις δὲ νέος ἐστὶ, καὶ ἀμφὶ τοῖσιν ἄρθροισιν οὔπω ἐπιπωρώματα ἔχει καὶ τὸν τρόπον ἐστὶν ἐπιμελής τε καὶ φιλόπονος, καὶ κοιλίας ἀγαθὰς ἔχων, ὑπακούειν πρὸς τὰ ἐπιτηδεύματα, οὗτος διὰ ἰητροῦ γνώμην ἔχοντος ἐπιτυχὼν, ὑγιὴς ἂν γένοιτο. Τῶν δ' ὑπὸ τῆς ἱερῆς νόσου λαμβανομένων, χαλεπώτατοι μὲν ἐξίστασθαι. ὁκόσοισι δ' ἂν ἐκ παιδὸς ξυμβήσεται καὶ συνανδρωθῇ τὸ νόσημα, ἔπειτα δὲ ὅσοισιν ἂν γένηται ἐν ἀκμάζοντι τῷ σώματι τῆς ἡλικίης. εἰσὶ δ' ἂν ἐξ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτέων, ἐς πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἔτεα. μετὰ δὲ τούτους, ὅσοις ἂν γένηται τὸ νούσημα μηδὲν προσημαῖνον, ὁκόθεν ἄρχεται τοῦ σώματος. εἰσὶ δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς δοκέει ἄρχεσθαι, ἢ ἀπὸ τοῦ πλευροῦ, ἢ ἀπὸ τῆς χειρὸς, ἢ ποδὸς, εὐπετέστεραι ἰᾶσθαι. διαφέρει γὰρ καὶ ταῦτα. τὰ γὰρ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, τούτων χαλεπώτατα. ἔπειτα τὰ ἀπὸ τοῦ πλευροῦ. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν τε καὶ τῶν ποδῶν μάλιστα οἷά τε ἐξυγιαίνεσθαι. ἐπιχαρίειν δὲ χρὴ τουτέοισι τὸν ἰητρὸν, εἰδότα τὸν τρόπον τῆς ἰήσιος, ἢν ἔωσιν οἱ ἄνθρωποι νέοι τε καὶ φιλόπονοι. πλὴν ὅσον αἱ φρένες τι κακὸν ἔχουσιν. ἢ εἴ τις ἀπόπληκτος γέγονεν. αἱ μὲν γὰρ μελαγχολικαὶ αὗται ἐκστάσιες, οὐ λυσιτελέες. αἱ δὲ ἄλλαι, αἱ ἐς τὰ κάτω τετραμμέναι, πᾶσαι ἀγαθαί. ἄρισται δὲ καὶ ἐνταῦθα πολλῷ, αἱ αἱματηρόταται. ὁπόσοι δὲ γέροντες ἤρξαντο λαμβάνεσθαι, ἀποθνήσκουσί τε μάλιστα, καὶ ἢν μὴ ἀπόλλωνται, τάχιστα ἀπαλλάσσονται ὑπὸ τοῦ αὐτομάτου. ὑπὸ δὲ τῶν ἰητρῶν ἥκιστα ὠφελέονται. Οἷσι δὲ τῶν παιδίων ἐξαπίνης οἱ ὀφθαλμοὶ διεστράφησαν, ἢ μεῖζόν τι κακὸν ἔπαθον, ἢ φύματα ὑπὸ τὴν αὐχένα ἔφυ, ἢ ἰσχνοφωνότεροι ἐγένοντο, ἢ βῆχες ξηραὶ χρόνιοι προσέχουσιν, ἢ ἐς τὴν γαστέρα μεῖζοσι γενομένοισιν ὀδύνη φοιτᾷ, καὶ οὐκ ἐκταράσσεται. ἢ ἐν τοῖσι πλευροῖσι διαστρέμματα ἔχουσιν. ἢ φλέβας παχείας περὶ τὴν γαστέρα κιρσώδεας. ἢ ἐπίπλεον καταβαίνει. ἢ ὄρχις μέγας γέγονεν ἢ χεὶρ λεπτὴ καὶ ἀκρατής. ἢ πούς. ἢ κνήμη ξύμπασα ἐχωλώθη, ἄτερ προφάσιος ἄλλης, τουτέοισι πᾶσιν εἰδέναι ὅτι ἡ νοῦσος προεγένετο, πρὸ τούτων ἁπάντων. καὶ οἱ μὲν πλεῖστοι τῶν τρεφόντων τὰ παιδία, ὁρώμενοι ὁμολογήσουσι, τοὺς δὲ καὶ λανθάνει. καὶ οὔ φασιν εἰδέναι τοιοῦτον οὐδὲν γενόμενον. Τὸν δὲ περὶ τῶν ἑλκέων μέλλοντα γνώσεσθαι, ὅκως ἕκαστα τελευτήσει, πρῶτον μὲν χρὴ τὰ εἴδεα τῶν ἀνθρώπων ἐξεπίστασθαι, τά τε ἀμείνω πρὸς τὰ ἕλκεα καὶ τὰ κακίω. ἔπειτα τὰς ἡλικίας εἰδέναι, ὅποι ἧσιν ἕκαστα τῶν ἑλκέων δυσαπάλλακτα γίνεται. τά τε χωρία ἐπισκέψασθαι τὰ ἐν τοῖσι σώμασιν, ὅσον διαφέρει θάτερα θατέρων. τά τε ἄλλα ὁκοῖα τε ἐφ' ἑκάστοισιν ἐπιγίνεται ἀγαθά τε καὶ κακὰ εἰδέναι. εἰδὼς μὲν γὰρ ἄν τις ταῦτα πάντα, εἰδείη ἂν καὶ ὅκως ἕκαστα ἀποβήσεται. μὴ εἰδὼς δὲ ταῦτα, οὐκ ἂν εἰδείη, ὅπως αἱ τελευταὶ ἔσονται ἀμφὶ τῶν ἑλκέων. εἴδεα μὲν γὰρ ἀγαθά ἐστι τὰ τοιάδε. ἐλαφρά. καὶ ξύμμετρα. τὰ δ' ὑπόσπλαγχνα. καὶ μήτε σαρκώδεα ἰσχυρῶς. μήτε σκληρά. κατὰ δὲ χρῶμα ἔστω λευκὸν, ἢ μέλαν, ἢ ἐρυθρόν. ταῦτα γὰρ πάντα ἀγαθὰ, ἄκρητα ἐόντα. εἰ δ' εἴη μιξόχλωρον, ἢ χλωρὸν, ἢ πελιδνὸν τὸ χρῶμα, κάκιον γίνεται. τά δὲ εἴδεα ὅσα ἂν τοῖσι προγεγραμμένοισι τἀναντία πεφύκῃ, εἰδέναι χρὴ κακίω ἐόντα. Περὶ δὲ ἡλικιῶν, φύματα μὲν ἔμπυα γίνεται. καὶ τὰ χοιρώδεα ταῦτα πλεῖστα τῶν παιδίων ἴσχουσι. καὶ ῥᾷστα ἐξ αὐτέων ἀπαλλάσσεται. τοῖσι δὲ γεραιτέροισί τε τῶν παιδίων, καὶ νεηνίσκοισιν, φύεται μὲν, ἐλάσσω. χαλεπώτερον δὲ, ἐξ αὐτέων ἀπαλλάσσουσι. τοῖσι δὲ ἀνδράσι, τὰ μὲν τοιαῦτα φύματα, οὐ κάρτα ἐπιγίνεται. τὰ δὲ κρεῖα, δεινά. καὶ οἱ κρυπτοὶ καρκῖνοι οἱ ὑποβρύχιοι. καὶ οἱ ἐκ τῶν ἐπινυκτίδων ἕρπητες ἐς ἂν ἑξήκοντα ἔτεα συχνὰ ὑποβάλλουσι. τοῖσι δὲ γέρουσι τῶν μὲν τοιουτοτρόπων φυμάτων, οὐδὲν ἐπιγίνεται. οἱ δὲ καρκῖνοι οἱ κρυπτοὶ καὶ οἱ ἀκρόπαθοι γίνονται, καὶ ξυναποθνήσκουσι. τῶν δὲ χωρίων, μασχάλαι δυσιητότεραι. καὶ κενεῶνες τε καὶ μηροί. ὑποστάσιές τε γὰρ ἐν αὐτοῖσι γίνονται, καὶ ὑποστροφαί. Τῶν δὲ περὶ ἄρθρα, ἐπικινδυνώτατοι οἱ μεγάλοι δάκτυλοι, καὶ μᾶλλον οἱ τῶν ποδῶν. οἷσι δὲ τῆς γλώσσης ἐν τῷ πλαγίῳ ἕλκος γίνεται πολυχρόνιον, καταμαθεῖν τῶν ὀδόντων, ἤν τις ὀξὺς τῶν κατ' αὐτό. Τὰ δὲ ῥήγματα, ὁκόσα ἀδιέστερα ᾖ, τὰ ἐς τὰς

φλέβας

φλέβας τὰς παχείας τὰς ἐν τῷ τραχήλῳ τε καὶ τοῖς βουβῶσιν. ἔπειτα δὲ τὸν ἐγκέφαλον καὶ ἐς τὸ ἧπαρ. ἔπειτα τὰ ἐς τὸ ἔντερον καὶ τὴν κύστιν. ἔστι δὲ ταῦτα πάντα ὀλέθρια, ἐόντα ἰσχυρῶς, οὐχ οὕτως ἄφυκτα ὡς δοκεῖ. τά τε γὰρ χωρία ὀνόματα ἔχοντα ταῦτα, μέγα διαφορά, καὶ οἱ αὐτοὶ τρόποι. πολὺ δὲ διαφορά, τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου τοῦ σώματος ἡ παρασκευή. ἔστι μὲν γὰρ ὅτε οὔτ' ἂν πυρετήνειεν, οὔτε φλεγμήνειεν τρωθείς. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἄνευ προφάσιος, ἐπυρέτηνεν ἄν, καὶ φλεγμανθείη τι τοῦ σώματος πάντως. ἀλλ' ἢν ὅτε ἕλκος ἔχων παραφρονέῃ, δυσπετέως τε φέρῃ τὸ τρῶμα, ἐγχειρέειν χρὴ τῷ τρώματι ὡς ἀρκεσομένῳ κατὰ λόγον τῆς ἰητρείης τε, καὶ τῶν ἐπιγινομένων. ἀποθνήσκουσι μὲν γὰρ οἱ ἄνθρωποι, ὑπὸ τρωμάτων παντοίων. πολλαὶ μὲν γὰρ φλέβες εἰσὶ, καὶ λεπταὶ καὶ παχεῖαι αἵ τινες αἱμοῤῥαγοῦσαι ἀποκτείνουσιν, ἢν αὐτῶν τύχωσιν ὀργῶσιν. ἃς ἐν ἑτέρῳ καιρῷ διακόπτοντες, ὠφελέουσι τὰ σώματα. πολλὰ δὲ τῶν τρωμάτων, ἐν χωρίοισί τε εὐηθέσι, καὶ οὐδέν τι δεινὰ φαινόμενα, οὕτως ὀδυνῶσιν ἡ πληγή, ὥς τε μὴ δύνασθαι ἀναπνεῦσαι. ἄλλοι δὲ ὑπὸ τῆς ὀδύνης τοῦ τρώματος, οὐδὲν δή τι δεινοῦ ἐόντος, τὸ μὲν πνεῦμα ἀνήνεγκαν. παρεφρόνησαν δὲ καὶ πυρετήναντες ἀπέθανον. ὅσοι γὰρ ἂν ἢ τὸ σῶμα πυρετῶδες ἔχουσιν, ἢ τὰς γνώμας θορυβώδεας, τὰ τοιαῦτα πάσχουσιν. ἀλλὰ χρὴ μήτε ταῦτα θαυμάζειν, μήτε ὀῤῥωδέειν, κεῖνα εἰδότα, ὅτι αἱ ψυχαί τε καὶ τὰ σώματα, πλεῖστον διαφέρουσιν αἱ τῶν ἀνθρώπων, καὶ δύναμιν ἔχουσι μεγίστην. ὅσα μὲν οὖν τῶν τρωμάτων καιροῦ ἔτυχεν, ἢ σώματός τε καὶ γνώμης τοιαύτης, ἢ ὀργῶντος οὕτω τοῦ σώματος, ἢ μέγεθος τοσαῦτα ᾖ, ὥς τε μὴ δύνασθαι καταστῆναι τὸν ἄνθρωπον ἐς τὴν ἴησιν καταφρονέοντα, τοῖσι μὲν ἐξίστασθαι χρὴ ὁποῖα ἂν ᾖ, πλὴν τῶν ἐφημερίων λειποθυμιῶν. τοῖσι δ' ἄλλοισι πᾶσιν ἐπιχειρέειν, νεοτρώτοισι ἐοῦσιν, ὡς ἂν τούς τε πυρετοὺς διαφεύγωσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰς αἱμοῤῥαγίας τε καὶ τὰς νομὰς προεισομένων. ἀτρεκέστατα δὲ καὶ ἐπὶ πλεῖστον χρόνον τὰς φυλακὰς αἰεὶ τῶν δεινοτάτων ποιέεσθαι. καὶ γὰρ δίκαιον οὕτως. αἱ δὲ νομαὶ, θανατωδέσταται μὲν, ὧν αἱ σηπεδόνες βαθύταται, καὶ μελάνταται, καὶ ξηρόταται. πονηραὶ δὲ καὶ ἐπικίνδυνοι, ὅσαι μέλανα ἰχῶρα ἀναδιδοῦσιν. αἱ δὲ λευκαὶ καὶ μυξώδεες τῶν σηπεδόνων, ἀποκτείνουσι μὲν ἧσσον. ὑποστρέφουσι δὲ μᾶλλον. καὶ χρονιώτεραι γίνονται. οἱ δ' ἕρπητες, ἀκινδυνότατοι πάντων ἑλκέων ὅσα νέμεται. δυσαπαλλακτοι δὲ μάλιστα, κατά γε τοὺς κρυπτοὺς καρκίνους. ἐπὶ πᾶσι δὲ τοῖσι τοιουτέοισι, πυρετόν τε ἐπιγενέσθαι ξυμφέρει μίαν ἡμέρην, καὶ πύον ὡς λευκότατον, καὶ παχύτατον. λυσιτελεῖ δὲ καὶ σφακελισμὸς νεύρου, ἢ καὶ ὀστέου, ἢ καὶ ἀμφοῖν, ἐπί τε τῇσι βαθείῃσι σηπεδόσι καὶ μελαίνῃσι. πύον γὰρ ἐν τοῖσι σφακελισμοῖσι ῥεῖ πουλὺ, καὶ λύει τὰς σηπεδόνας. Τῶν δὲ ἐν κεφαλῇ τρωμάτων, θανατωδέστατα μὲν, τὰ ἐς τὸν ἐγκέφαλον ὡς καὶ προγέγραπται. δεινὰ δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα. ὀστέον ψιλὸν μέγα. ὀστέον ἐμπεπλασμένον. ὀστέον κατεῤῥαγός. εἰ δὲ καὶ τὸ στόμα τοῦ ἕλκεος σμικρὸν εἴη, ἡ δὲ ῥωγμὴ τοῦ ὀστέου ἐπὶ πολὺ παραμένοι, ἐπικινδυνότερον ἐστι. ταῦτα δὲ πάντα δεινότερα γίνεται, ἐπὶ τῇσι ῥαφῇσί τε ὄντα. καὶ τῶν χωρίων αἰεὶ, τὰ ἐν τοῖσι ἀνωτάτω τῆς κεφαλῆς. πυνθάνεσθαι δὲ χρὴ ἐπὶ πᾶσι τοῖσιν ἀξίοις λόγου τρώμασιν, ἢν ἔτι νεότρωτοι αἱ πληγαὶ ἐῶσιν, ἢ βλήματα εἴη, εἰ κατέπεσεν ὥνθρωπος ἢ εἰ ἐκαρώθη. ἢν γάρ τι τούτων ᾖ γεγονός, φυλακῆς πλείονος δέεται, ὡς τοῦ ἐγκεφάλου ἐπακούσαντος τοῦ τρώματος. εἰ δὲ μὴ νεότρωτος εἴη, ἐς τὰ ἄλλα σημεῖα σκέπτεσθαι καὶ βουλεύεσθαι. ἄριστον μὲν οὖν μήτε πυρετῆναι, τὸν τὸ ἕλκος ἔχοντα ἐν τῇ κεφαλῇ, μήθ' αἷμα ἐπαναῤῥαγῆναι αὐτῷ, μὴ δὲ φλεγμονὴν, μηθ' ἅμα μηδεμίην ὀδύνην ἐπιγενέσθαι. εἰ δέ τι τούτων ἐπιφαίνοιτο, ἐν ἀρχῇσι τε γίνεσθαι ἀσφαλέστατον καὶ ὀλίγον χρόνον παραμένειν. ξυμφέρει δὲ ἐν τῇσιν ὀδύνῃσιν καὶ τὰς φλεγμονὰς τὰς ἐπὶ τοῖσιν ἕλκεσιν ἐπιγίνεσθαι. τῇσι δ' αἱμοῤῥαγίῃσι, πύον ἐπὶ τῇσι φλεψὶ φαίνεσθαι. τοῖσι δὲ πυρετοῖσιν ἃ ἐν τοῖσιν ὀξέσι νοσήμασιν ἔγραψα, ξυμφέρει ἐπὶ τούτοισι γενέσθαι ταῦτα. καὶ ἐνθάδε λέγω ἀγαθὰ εἶναι. τὰ δ' ἐναντία, κακά. ἄρξασθαι δὲ πυρετὸν ἐπὶ κεφαλῆς τρώσει τεταρταίῳ, ἢ ἑβδομαίῳ, ἢ ἑνδεκαταίῳ, θανατῶδες μάλα. κρίνεται δὲ τοῖσι πλείστοισιν. ἢν μὲν τεταρταίου ἐόντος τοῦ ἕλκεος πυρετὸς ἄρξηται, περὶ τὴν ἑνδεκάτην. ἢν δ' ἑβδομαῖος ἐὼν πυρετήνῃ, περὶ τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην ἢ ἑπτακαιδεκάτην. ἢν δὲ τῇ ἑνδεκάτῃ ἄρξηται πυρεταίνειν, ἐς τὴν εἰκοστὴν, ὡς ἐν τοῖσι πυρετοῖσι διαγέγραπται, τοῖς ἄνευ προφασίων ἐμφανέων γινομένοισι. τῇσι δ' ἀρχῇσι τῶν πυρετῶν, ἤν τε παραφροσύνη ἐπιγένηται, ἥν τε ἀπόπληξις τῶν

μελέων

μηλέων τινὸς, εἰδέναι τὸν ἄνθρωπον ἀπολλύμενον, ἢν μὴ παντάπασι ἢ τῶν καλλίστων τι σημείων ἐπιγένηται, ἢ σώματος ἀρετὴ ὑπόκειται, ἀλλ' ὑποσκέπτεσθαι τὸν τρόπον τοῦ ἀνθρώπου, ἔτι γὰρ αὕτη ἐλπὶς γίνεται σωτηρείας. χωλὸν δὲ γίνεσθαι τὸ ἄρθρον ὧν ὃ ἀπεσκείριξεν, ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἢν ἄρα καὶ περιγένηται ὁ ἄνθρωπος. Τὰ δὲ τρώματα τὰ ἐν τοῖσιν ἄρθροισι, μεγάλα μὲν ὄντα καὶ τελέως ἀποκόπτοντα τὰ νεῦρα τὰ συνέχοντα, δῆλον ὅτι χωλοὺς ἀποδείξει. εἰ δὲ ἐνδοιαστὸν εἴη ἀμφὶ τῶν νεύρων, ὅπως ἔχει, ὀξέος μὲν ἐόντος τοῦ βέλεος τοῦ ποιήσαντος, ὀρθὸν τὸ τρῶμα ἐὸν ἄμεινον ἐπικαρσίου. εἰ δ' ἂν βαρύ τε καὶ ἀμβλὺ τὸ τρῶσαν, οὐδὲν διαφέρει. ἀλλ' ἔσται βάθος τῆς πληγῆς σκέπτεσθαι, καὶ τ' ἄλλα σημεῖα. ἔστι δὲ τάδε. πύον ἢν ἐπιγένηται ὑπὸ τὸ ἄρθρον, σκληρότερον ἀνάγκη γίνεσθαι. ἢν δὲ καὶ οἰδήματα συμπαραμένῃ, σκληρὸν ἀνάγκη πουλὺν χρόνον εἶναι τὸ χωρίον γίνεσθαι. καὶ τὸ οἴδημα ὑγιέος ἐόντος τοῦ ἕλκεος παραμένειν ἀνάγκη συγκάμπτεσθαί τε καὶ ἐκτείνεσθαι ὁκόσα ἂν τοῦ ἄρθρου καμπύλου ἐόντος θεραπεύηται. οἷσι δ' ἂν καὶ νεῦρον δοκέει ἐκπεσεῖσθαι, ἀσφαλεστέρως τὰ περὶ τῆς χωλώσιος ἢ προλέγειν, ἄλλως τε καὶ ἢν τῶν κάτωθεν νεύρων ᾖ τὸ ἐκλελυμένον. γνῶσις δὲ τοῖσι νεῦρον μέλλον ἐκπίπτειν. πύον λευκόν τε καὶ παχὺ, καὶ πουλὺν χρόνον ὑπορρέει. ὀδύναι τε καὶ φλεγμοναὶ γίνονται περὶ τὸ ἄρθρον ἐν ἀρχῇσι. τὰ δ' αὐτὰ ταῦτα γίνεται, καὶ ὀστέου μέλλοντος ἐκπεσεῖσθαι. Τὰ δὲ ἐν τοῖσι ἀγκῶσι διακόμματα ἐν φλεγμονῇ μάλιστα ἐόντα, ἐς διαπύησιν ἀφικνεῖται, καὶ τομάς τε καὶ καύσιας. ὁ δὲ νωτιαῖος μυελὸς ἢν νοσέῃ ἤν τε ἐκ πτώματος, ἤν τε ἐξ ἄλλης τινὸς προφάσιος, ἤν τε ἀπὸ αὐτομάτου, τῶν τε σκελέων ἀκρατὴς γίνεται ὁ ἄνθρωπος, ὥστε μηδὲ θιγγανόμενος ἐπαΐειν καὶ τῆς γαστρὸς καὶ τῆς κύστιος. ὥστε τοὺς μὲν πρώτους χρόνους, μήτε κόπρον, μήτε οὖρον διαχωρέειν, ἢν μὴ πρὸς ἀνάγκην. ὅταν δὲ παλαιότερον γένηται τὸ νούσημα οὐκ εἰδότι τῷ ἀνθρώπῳ, ἥ τε κόπρος διαχωρέει, καὶ τὸ οὖρον. ἀποθνήσκει δὲ μετὰ ταῦτα, οὐ πολλῷ ὕστερον χρόνῳ. ἐὰν δὲ ἐμπίπλαται αἵματος ἡ φάρυγξ, πολλάκις τῆς ἡμέρης τε καὶ τῆς νυκτὸς ἑκάστης, οὔτε κεφαλὴν προαλγήσαντι, οὔτε βηχὸς ἐχούσης, οὔτε ἐμέοντι, οὔτε πυρετοῦ λαμβάνοντος, οὔτε ὀδύνης ἐχούσης, οὔτε τοῦ στήθεος, οὔτε τοῦ μεταφρένου, τούτου κατιδεῖν ἐς τὰς ῥῖνας καὶ τὴν φάρυγγα, ἤν ἕλκος τι ἔχων φαίνηται ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ, ἢ βδέλλαν. Ὀφθαλμοὶ δὲ λημῶντες ἄριστα ἀπαλλάσσουσιν, ἢν τό, τε δάκρυον, καὶ ἡ λήμη, καὶ τὸ οἴδημα, ἄρξηται ὁμοῦ γενόμενα. ἢν δὲ τὸ μὲν δάκρυον τῇ λήμῃ μεμιγμένον ᾖ, καὶ μὴ θερμὸν ἰσχυρῶς. ἡ δὲ λήμη λευκή τε ᾖ καὶ μαλθακὴ, τό, τε οἴδημα ἐλαφρόν τε καὶ λελυμένον, εἰ γὰρ οὕτω ταῦτ' ἔχοι, ξυμπλάσσοιτ' ἂν ὀφθαλμὸς ἐς τὰς νύκτας ὥστε ἀνώδυνος εἶν, καὶ ἀκινδυνότατον οὕτως ἂν εἴη, καὶ ὀλιγοχρονιώτατον. εἰ δὲ τὸ δάκρυον χωρέει πουλὺ καὶ θερμὸν ξὺν ὀλιγίστῃ λήμῃ, καὶ σμικρῷ οἰδήματι. εἰ μὲν ἐκ τοῦ ἑτέρου τῶν ὀφθαλμῶν, χρόνιον μὲν κάρτα γίνεται, ἀκίνδυνον δέ. καὶ ἀνώδυνος οὗτος ὁ τρόπος. ἐν τοῖσι μάλιστα τὴν δὲ κρίσιν ὑποσκέπτεσθαι. τὴν μὲν πρώτην, ἐς τὰς εἴκοσιν ἡμέρας. ἢν δ' ὑπερβάλλῃ τοῦτον τὸν χρόνον, ἐς τὰς τεσσαράκοντα προσδέχεσθαι. ἢν δὲ μὴ δ' ἐνταῦθα παύηται, ἐν τῇσιν ἑξήκοντα κρίνεται. παρὰ πάντα δὲ τὸν χρόνον τοῦτον, ἐνθυμεῖσθαι τὴν λήμην, ἢν ἐν τῷ δακτύλῳ τε μίσγηται καὶ λευκή τε καὶ μαλθακὴ γίνηται, μάλιστα δ' ὑπὸ τοὺς χρόνους τοὺς κρισίμους. ἢν γὰρ μέλλῃ παύεσθαι, ταῦτα ποιήσει. εἰ δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἀμφότεροι ταῦτα πάθοιεν, ἐπικινδυνότεροι γίνονται ἑλκωθῆναι. ἡ δὲ κρίσις ἐλάσσονος χρόνου ἔσται. λῆμαι δὲ ξηραὶ, ἐπώδυνοι κάρτα. κρίνονται δὲ ταχέως, ἢν μὴ τρῶμα λάβῃ ὁ ὀφθαλμός. οἴδημα δὲ ἢν μέγα ᾖ, ἀνώδυνόν τε καὶ ξηρὸν ἀκίνδυνον. εἰ δὲ ἂν ξὺν ὀδύνῃ, κακὸν μὲν ξηρὸν ἐὸν καὶ ἐπικίνδυνον ἑλκῶσαί τε τὸν ὀφθαλμὸν, καὶ ξυμφῦσαι. δεινὸν δὲ καὶ ξὺν δακρύῳ τε ὂν καὶ ὀδύνῃ. εἰ γὰρ δάκρυον χωρέει, θερμὸν καὶ ἁλμυρὸν, κίνδυνος τῇ τε κόρῃ ἑλκωθῆναι, καὶ τοῖσι βλεφάροισιν. εἰ δὲ τὸ μὲν οἴδημα καταστείη, δάκρυον δὲ πολὺ ἐπιχέεται πουλὺν χρόνον, καὶ λῆμαι ἔωσι, τοῖσι μὲν ἀνδράσι, βλεφάρων ἐκτροπὴν προλέγειν. τῇσι δὲ γυναιξὶ, καὶ τοῖσι παιδίοισιν, ἑλκώσιν, καὶ τῶν βλεφάρων ἐκτροπήν. ἢν δὲ λῆμαι χλωραὶ ἢ πελιδναὶ ἔωσι, καὶ δάκρυον πουλὺ καὶ θερμόν. καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ καῦμα ᾖ, καὶ διὰ τοῦ κροτάφου ὀδύναι ἐς τὸν ὀφθαλμὸν κατασκήψωσι, καὶ ἀγρυπνίη τουτέοισιν ἐπιγένηται, ἕλκος ἀνάγκη γίνεσθαι ἐν τῷ ὀφθαλμῷ. ἐλπὶς δὲ καὶ ῥαγῆναι τὸ τοιοῦτον. ὠφελέει δὲ καὶ πυρετὸς ἐπιγενόμενος ἢ ὀδύνη, ἐς τὴν ὀσφὺν στηρίξασα. προλέγειν δὲ

δὲ τούτοισι

δεῖ τούτοισι τὰ ἐσόμενα, ἔς τε τὸν χρόνον σκεπτόμενον, ἔς τε τὰ ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ ῥέοντα, ἔς τε τὰς περιωδυνίας τε καὶ ἀγρυπνίας. ἔπειτα δὲ καὶ τὸν ὀφθαλμὸν οἷόν τε ἢ κατιδεῖν. ἢν μὲν εὑρεθῇ ἐρρωγώς τε καὶ διὰ τῆς ῥωγμῆς ὑπερέχουσα ἡ ὄψις, πονηρὸν καὶ χαλεπὸν καθιδρῦσαι. εἰ δὲ καὶ συμπεσὼν ὑπὸ τῷ πιεύντω, τελέως ἄχρηστος ὁ ὀφθαλμὸς γίνεται. τοὺς δ' ἄλλους τρόπους τῶν ἑλκέων ἐν τῷ χωρίῳ σκεπτομένους προλέγειν, καὶ τάς τε σηπεδόνας καὶ βαθύτητας, ἀναγκαῖον ἐπὶ τὴν ἰχὼ τῶν ἑλκέων τὰς οὐλὰς γίνεσθαι. οἷσι μὲν ἂν ῥήγνυνται οἱ ὀφθαλμοί, καὶ μετὰ ὑπερέχουσιν ὥς τε ἔξω τὴν ὄψιν τῆς χώρης εἶναι, ἀδύνατοι ὠφελέεσθαι καὶ χρόνῳ καὶ τέχνῃ εἰς τὸ βλέπειν. τὰ δὲ σμικρὰ μετακινήματα τῶν ὄψεων οἷά τε καθιδρύεσθαι, ἢν μήτε κακὸν ἐπιγένηται μηδέν, ὅ,τε ἄνθρωπος νέος ᾖ. αἱ δὲ ἐκ τῶν ἑλκέων οὐλαί, οἷσιν ἂν μὴ κακόν τι ἄλλο προσῇ, πᾶσαι οἷαί τε ὠφελέεσθαι καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ ὑπὸ τῆς τέχνης. μάλιστα δὲ αἱ νεώταταί τε καὶ ἐν τοῖσι νεωτάτοισι τῶν σωμάτων. τῶν δὲ χωρίων, μάλιστα μὲν αἱ ὄψιες βλάπτονται ἑλκόμεναι. ἔπειτα τὸ ὑπεράνω τῶν ὀφρύων. ἔπειτα δὲ καὶ ὅ,τι ἂν ἄγχιστα ᾖ τούτων τῶν τόπων. αἱ δὲ κόραι γλαυκούμεναι, ἢ ἀργυροειδέες γινόμεναι, ἢ κυάνεαι, οὐδὲν χρηστόν. τουτέων δέ, ὀλίγαι ἀμείνους. ὁκόσαι ἢ σμικρότεραι φαίνονται, ἢ εὐρύτεραι, ἢ γωνίας ἔχουσαι, εἴτ' ἐκ προφασίων τοιούτων γινοίατο, εἴτ' αὐτόματοι. ἀχλύες, καὶ νεφέλαι, καὶ αἰγίδες ἐκλεαίνονταί τε καὶ ἀφανίζονται, ἢν μὴ τρῶμά τι ἐπιγένηται ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ. ἢ πρόσθεν τύχῃ οὐλὴν ἔχον ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ, ἢ πτερύγιον. ἢν δὲ παράλαμψις γένηται, ἀπολύκανῃ τοῦ μέλανος μορίον τι, εἰ πουλὺν χρόνον παραμένῃ, καὶ τρηχεῖη τε καὶ παχεῖη, καὶ μνημόσυνον ὑποκαταλιπεῖν. αἱ δὲ κρίσιες ὡς ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἔγραψα, οὕτω καὶ ἐνθάδε ἔχουσιν. ἀλλὰ χρὴ τὰ σημεῖα ἐκμανθάνοντα προλέγειν. τὰς μὲν διαφορὰς τῶν ὀφθαλμιῶν, ὅταν τὰ κάκιστα τῶν σημείων ἐπιγένηται, τὰς δὲ πολυχρονίους τῶν ὀφθαλμιῶν, ὡς διαγέγραπται ἐφ' ἑκάστοισι. τὰς δὲ ὀλιγοχρονίους, ὅταν τὰ σημεῖα προφαίνηται τὰ ἄριστα, τότε προλέγειν ἑβδομαίας παύσασθαι, ἢ ἐγγὺς τουτέων, καὶ ἄλλως ἀσφαλῶς νομίζειν ἔχειν. τὰς δὲ ὑποστροφὰς προσδέχεσθαι, οἷσιν ἂν ῥᾳστῶναι γένωνται, μήτ' ἐν ἡμέρῃσι κρισίμοισι, μήτε σημείων ἀγαθῶν ἐπιφανέντων. πάντων δὲ χρὴ μάλιστα τὴν κατάστασιν τοῦ οὔρου, ἐν τοῖσι περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνθυμεῖσθαι. οἱ γὰρ καιροὶ ἑξῆς.

Αἱ δὲ δυσεντερίαι ξὺν πυρετῷ μὲν ἢν ἐπίωσιν, ἢ ποικίλοισί τε διαχωρήμασιν, ἢ ξὺν φλεγμονῇ ἥπατος, ἢ ὑποχονδρίου, ἢ γαστρός, ἢ ὅσαι ἐπώδυνοι, ἢ ὅσαι τῶν σιτίων ἀπολαμβάνουσιν, δίψαν τε παρέχουσιν, αὗται μὲν πᾶσαι πονηραί. καὶ ὃς ἂν πλεῖστα ἔχῃ τούτων τῶν κακῶν, τάχιστα ἀπόλλυται. ᾧ δ' ἂν ἐλάχιστα τῶν τοιούτων προσῇ, πλεῖσται αὐτῷ ἐλπίδες. ἀποθνήσκουσι δὲ ὑπὸ ταύτης τῆς νόσου μάλιστα παιδία, τὰ πενταετέα, καὶ γεραίτερα ἔς τε τὰ δεκαετέα. αἱ δ' ἄλλαι ἡλικίαι ἧσσον. ὅσαι δὲ τῶν δυσεντεριῶν λυσιτελέες, τὰ μὲν κακὰ ταῦτα οὐκ ἐμποιέουσιν. αἷμα δὲ καὶ ξύσματα διαχωρήσαντα, ἐπαύσαντο ἑβδομαῖα, ἢ τεσσαρεσκαιδεκαταῖα, ἢ εἰκοσταῖα, ἢ τεσσαρακονθήμερα, ἢ ἐντὸς τούτων τῶν χρόνων. τὰ τοιαῦτα γὰρ διαχωρήματα καὶ ὑπάρχοντα πρόσθεν ἐν τοῖσι σώμασι, νοσήματα ὑγιάζει τὰ μὲν παλαιότερα, ἢν πλείονι χρόνῳ. τὰ δὲ νεώτερα, δύναται καὶ ἐν ὀλίγῃσιν ἡμέρῃσιν ἀπαλλάσσειν. ἐπεὶ καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι καὶ αὗται περιγίνονται, μᾶλλον δὲ τοὺς τόκους τε καὶ ἐκ τῶν τόκων, καὶ τὰ ἔμβρυα διασῴζουσιν, αἵματός τε καὶ ξύσματος διαχωρέοντων, καὶ πολλοὺς μῆνας, ἢν μήτις ὀδύνη αὐτῇσι προσῇ, ἢ ἄλλο τι τῶν πονηρῶν ὧν ἔγραψα σημείων εἶναι ἐν τῇσι δυσεντερίῃσιν, ἐπιγένοιτο. εἰ δέ τι κείνων ἐπιφαίνοιτο, τῷ τε ἐμβρύῳ ὄλεθρον σημαίνει. καὶ τῇ ἐχούσῃ κίνδυνον, ἢν μὴ μετὰ τοῦ ἐμβρύου τὴν ἀπόφυξιν, καὶ τοῦ ὑστέρου τὴν ἀπόλυσιν, ἡ δυσεντερίη παύσηται αὐθημερόν, ἢ μετ' ὀλίγον χρόνον.

αἱ δὲ λειεντερίαι, ξυνεχέες μὲν καὶ πολυχρόνιοι, καὶ πᾶσαν ὥρην ξὺν ψόφοισί τε καὶ ἄνευ ψόφων ἐκταρασσόμεναι. καὶ ὁμοίως νυκτός τε καὶ ἡμέρης ἐπικείμεναι. καὶ τοῦ διαχωρήματος ἐξιόντος, ἢ ὠμοῦ ἰσχυρῶς, ἢ μέλανός τε καὶ λείου, καὶ δυσώδεος. αὗται μὲν πᾶσαι πονηραί. καὶ γὰρ δίψαν παρέχουσι. καὶ τὸ ποτὸν οὐκ ἐν τὴν κύστιν τρέπουσιν, ὥστε διαρρεῖσθαι. καὶ τὸ στόμα ἐξελκοῦσι. καὶ ἔρευθος ἐξηρμένον ἐπὶ τῷ προσώπῳ ποιέουσι. καὶ ἐφηλίδας παντοῖα χρώματα ἐχούσας. ἅμα δὲ καὶ τὰς γαστέρας, ἀποζύμους τε καὶ ῥυπαρὰς ἀποδεικνύουσι, καὶ ῥυτιδώδεας. ἐκ δὲ τῶν τοιούτων, ἐσθίειν τε ἀδύνατοι γίνονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ τῇσι προσιάδισι χρῆσθαι, καὶ τἆλλα τὰ προστασσόμενα ποιέειν. τὸ δὲ νούσημα τοῦτο, δεινότατον μὲν τοῖσι

πρεσβυτέροισιν

πρεσβυτέροισιν. ἰσχυρὸν δὲ γίνεται, καὶ τοῖσιν ἀνδράσιν. τῇσι δὲ ἄλλῃσιν ἡλικίῃσι, πολλῷ ἧσσον. ὅστις δὲ μήτε ἐν τῇσιν ἡλικίῃσιν ἐστὶ ταύτῃσιν ἃς φημὶ, ὑπὸ τοῦ νοσήματος τούτου κακῶς περιέπεσθαι, ἐλάχιστά τε τῶν σημείων ἔχει τῶν πονηρῶν ἃ γέγραπται, ἀσφαλέστατα διάκειται οὗτος. θεραπείης δὲ προσδεῖται ἡ νοῦσος αὕτη, ἐς ἂν τό, τε οὖρον χωρέηται τοῦ πινομένου κατὰ λόγον, καὶ τὸ σῶμα τῶν σιτίων εἰσιόντων αὔξηται, καὶ τῶν χροιῶν τῶν πονηρῶν ἀπαλλαχθῇ. Αἱ δὲ ἄλλαι διάῤῥοιαι ὅσαι ἄνευ πυρετῶν, καὶ ὀλιγοχρόνιοί τε καὶ εὐήθεες. ἢ γὰρ καταιφθεῖσαι πεπαύονται, ἢ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου. προσαγορεύειν δὲ χρὴ παύεσθαι τὴν ὑπέξοδον, ὅταν τῇ τε χειρὶ ψαύοντι τῆς γαστρὸς, μηδεμία κίνησις ὑπῇ. καὶ φῦσα διέλθοι μετὰ τελευτὴν τοῦ διαχωρήματος. Ἕδραι δὲ ἐκτρέπονται, ἀνδράσι μὲν, οὓς ἂν διάῤῥοια λάβῃ ἔχοντας αἱμοῤῥοΐδας. παιδίοισι δὲ λιθιῶσί τε καὶ ἐν τῇσι δυσεντερίῃσι τῇσι μακρῇσί τε καὶ ἀκρήτοισι. πρεσβυτέροισι δὲ, οἷς ἂν προσπήγματα μύξης ἐνῇ. Τῶν δὲ γυναικῶν ὅσαι μᾶλλον καὶ ἧσσον ἐν γαστρὶ λαμβάνειν πεφύκασιν ὧδε ὑποσκέπτεσθαι. πρῶτον μὲν τὰ εἴδεα, σμικραί τε γὰρ μειζόνων ἀμείνονες ξυλλαμβάνειν. λεπταὶ παχειῶν. λευκαὶ ἐρυθρῶν, μέλαιναι πελιδνῶν. φλέβας ὅσαι ἐμφανέας ἔχουσιν, ἀμείνονες ἢ ὅσῃσι μὴ καταφαίνονται, σάρκα δὲ ἐπίθρεπτον ἔχειν πρεσβυτικῇ πονηρόν. μαζοὺς δὲ ὀγκηρούς τε καὶ μεγάλους, ἀγαθόν. ταῦτα μὲν πρὸς τῇ ὄψει δῆλά ἐστι. πυνθάνεσθαι χρὴ καὶ περὶ τῶν καταμηνίων. ἢν πάντας μῆνας φαίνωνται. καὶ ἢν πλῆθος ἱκανόν. καὶ ἢν εὔχροά τε καὶ ἴσα ἐν ἑκάστοισι τῶν χρόνων, καὶ ἐν τῇσιν αὐτῇσιν ἡμέρῃσι τῶν μηνῶν. οὕτω γὰρ ταῦτα γίνεσθαι ἄριστον. τὸ δὲ χωρίον ἐν ᾧ ἡ σύλληψις ἐστὶν, ὃ δὴ μήτρην ὀνομάζομεν, ὑγιές τε χρὴ εἶναι, καὶ ξηρὸν, καὶ μαλθακὸν, καὶ μήτ' ἀνεσπασμένον ἔστω, μήτε προπετὲς, μήτε τὸ στόμα αὐτοῦ ἀπεστράφθω, μήτε ξυμμεμυκέτω, μήτ' ἐκπεπλήχθω. ἀμήχανον γὰρ ὅτι ἂν ἢ τῶν τοιούτων κωλυμάτων σύλληψιν γενέσθαι. ὁκόσαι μὲν οὖν τῶν γυναικῶν, μὴ δύνανται ἐν γαστρὶ λαμβάνειν, φαίνονται δὲ χλωραὶ, μήτε πυρετοῦ, μήτε τῶν σπλάγχνων αἰτίων ἐόντων, αὗται φήσουσι κεφαλὴν ἀλγέειν. καὶ τὰ καταμήνια πονηρῶς τε σφίσι καὶ ἀκρήτως γίνεσθαι. καὶ ὀλίγως δὲ καὶ πουλὺν χρόνον ἐν τῇσιν ἔτι διαλειπομένῃσιν ἀφανέα. ἢ αἱ μῆτραι καθάρσιος ταύτῃσι προσχρῄζουσιν. ὁκόσαι τε δὲ χοιώδεες εἰσι. καὶ σάρκα πολλήν τε καὶ πίειραν ἔχουσι. καὶ φλέβια κεκρυμμένα, αἰώδεις τέ εἰσι, καὶ τὰ καταμήνια ταύτῃσιν ἢ παντάπασιν οὐ φαίνεται, ἢ ὀλίγα τε καὶ ἀκρήτως γίνεται. τῶν τρόπων οὗτος ἐν τοῖσι χαλεπωτάτοισιν ἐστὶ καταναγκάσαι ὡς ἐν γαστρὶ λαμβάνειν. ἢν δὲ τῶν φαινομένων τῶν καταμηνίων ἀπροφασίστως, τό τε σῶμα ὧδε διάκειται ἡ γυνὴ, καὶ μὴ συλλαμβάνῃ, τὸ χωρίον ἐν ᾧ ἡ μήτρη, αἴτιον, ὥστε μὴ δύνασθαι γίνεσθαι ἔκγονα. ἢ γὰρ ἀνεσπασμένον ἐστὶν, ἢ ἐκπεπληγμένον. τὰ γὰρ ἄλλα καταγινόμενα ἐνταῦθα ξὺν ὀδύνῃσί τε γίνεται, καὶ ἀχροιῇσί τε καὶ τήξει. Ἧσι δ' ἂν ἕλκος γένηται ἐν τῇσι μήτρῃσιν, εἴτε ἐκ τόκου, εἴτε ἐκ φύματος, εἴτε δὴ ἄλλης τινὸς προφάσιος, πυρετός τε καὶ βουβῶνας ταύτῃσιν ἀνάγκη ἐπιγίνεσθαι. καὶ ὀδύνας ἐν τοῖσι χωρίοισι τούτοισιν. εἰ δὲ καὶ τὰ λοχεῖα συναπολειφθείη, ταῦτα ὑπάρχοντα κακὰ πάντῃ ἀκριτώτερά τε καὶ χρονιώτερα. καὶ πρὸς τούτοισιν ὑποχονδρίων τε καὶ κεφαλῆς ὀδύναι. ἕλκεος δὲ γινομένου, καὶ ἐξυγιασθέντος, τὸ χωρίον ἐστὶν ἀνάγκη λειότερον καὶ σκληρότερον γίνεσθαι, καὶ ἧσσον δύνασθαι ἐν γαστρὶ λαμβάνειν. εἰ δὲ μοῦνον ἐν τοῖσιν ἐπ' ἀριστερὰ γένοιτο ἕλκος, ἡ δὲ γυνὴ ἐν γαστρὶ λάβοι, εἴτε τὸ ἕλκος ἔτι ἔχουσα, εἴτε λοιπὸν ἤδη ὑγιὴς ἐοῦσα, ἄρσεν μᾶλλον τεκεῖν αὐτὴν ἐλπίς ἐστιν. εἰ δὲ ἐν τοῖσιν ἐπὶ δεξιὰ τὸ ἕλκος γένοιτο, ἡ δὲ γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχοι, θῆλυ μᾶλλον τὸ ἔκγονον χρὴ δοκέειν ἔσεσθαι. ἢν δὲ πυρετοὶ γίνωνται, οὐ δυναμένῃ ἐν γαστρὶ λαβεῖν, καὶ λεπτῆς βηχὸς ἐχούσης, πυνθάνεσθαι χρὴ, μήτι αἱ μῆτραι ἕλκος ἔχουσιν, ἢ ἄλλο τι τῶν πονηρῶν ὧν γέγραπται. εἰ γὰρ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ μηδὲν ὕποπτον κακὸν φαίνοιτο αἴτιον εἶναι λεπτώσιός τε καὶ τοῦ μὴ συλλαμβάνειν δύνασθαι, αἷμα ἐμέσαι τὴν γυναῖκα προσδόκιμον. τὰ δὲ καταμήνια τῇ τοιαύτῃ ἠφανίσθαι ἀνάγκη. ἢν δὲ ὁ πυρετὸς λυθῇ ὑπὸ τῆς ῥήξιος τοῦ αἵματος, καὶ τά τε καταμήνια φανῇ, ἐν γαστρὶ λήψεται. ἢν δὲ τὰ τῆς γαστρὸς πρὶν ἢ τὸ αἷμα ἀναῤῥαγῆναι, ὑγρὰ γένηται πονηρὸν τρόπον, κίνδυνος ἀπολέσθαι τὴν γυναῖκα ἔμπροσθεν, ἢ τὸ αἷμα ἐμέσαι. Ὁκόσαι δὲ ἐν γαστρὶ δοκέουσιν ἔχειν, οὐκ ἔχουσαι, καὶ πολλοὺς μῆνας ἐξαπατῶνται τῶν καταμηνίων οὐ φαινομένων, καὶ τὰς γαστέρας ὁρῶσιν αὐξανομένας τε καὶ κινεομένας, αὗται κεφαλήν τε ἀλγέουσι, καὶ τράχηλον, καὶ ὑποχόνδρια. καὶ ἐν τοῖσι τιτθοῖσι

γάλα οὐκ ἐγγίνεται σφίσιν, εἰ μὴ ὀλίγον τι καὶ ὑδαρές. ἐπὴν δὲ τὸ κύρτωμα τὸ τῆς γαστρὸς ἀπολυθῇ, καὶ λαπαραὶ γένωνται, αὗται ἐν γαστρὶ λήψονται, ἢν μή τι ἄλλο κώλυμα γένηται σφίσιν. ἐπεὶ τὸ πάθος γε τοῦτο ἀγαθόν ἐστι, μεταβολὴν ποιῆσαι ἐν τῇ ὑστέρῃ, ὥστε μετὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐν γαστρὶ λαμβάνειν. τῇσι δ' ἐχούσῃσιν ἐν γαστρὶ τὰ ἀλγήματα ταῦτα οὐ γίνεται, ἢν μὴ ξυνήθεα ἔωσι, ταύτῃσιν αἱ κεφαλαλγίαι. καὶ γάλα ἐν τοῖσι τιτθοῖσιν ἐγγίνεται.

Τὰς δὲ ὑπὸ τῶν ῥόων τῶν πολυχρονίων ἐχομένας, ὁρωτᾶν, εἰ κεφαλὴν ἀλγέουσι, καὶ ὀσφῦν, καὶ τὸ κάτω τῆς γαστρός. ὁρᾶσθαι δὲ καὶ περὶ αἱμωδίας, καὶ ἀμβλυωσμοῦ, καὶ ἤχου. ὁκόσαι δὲ νήστιες ἐοῦσαι, ὑπόχολα ἐμέουσι πολλὰς ἡμέρας, μήτε ἐν γαστρὶ ἔχουσαι, μήτε πυρεταίνουσαι, πυνθάνεσθαι ἕλμινθας στρογγύλας εἰ ξυνεμέουσιν. ἢν γὰρ μὴ ὁμολογέουσι, προλέγειν αὐτῇσι τοῦτο ἔσεσθαι. γίνεται δὲ μάλιστα μὲν, τῇσι γυναιξὶ τὸ νόσημα τοῦτο. ἔπειτα δὲ καὶ παρθένοις. τοῖσι δ' ἄλλοισιν ἀνθρώποισιν ἧσσον. Ὅσαις δὲ ἄνευ πυρετῶν ὀδύναι γίνονται, θανάτους μὲν οὐκ ἐξεργάζονται. πολυχρόνιοι δὲ αἱ πλέους εἰσὶ καὶ πολλὰς μεταστάσιας ἔχουσι καὶ ὑποστροφάς. οἱ δὲ τρόποι πρῶτον μὲν, τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν ἀλγημάτων. τὰ μὲν εὐήθεα. τὰ δὲ, χαλεπώτερα πολλῷ. χρὴ δὲ ὑποσκέπτεσθαι ἑκάτερα αὐτῶν, ὧδε. ὁκόσαι δὲ αὐτῶν ἀμβλυώσσουσι καὶ ὄρφνωδές τι ἔχουσιν, ἀμφὶ τὼν ὀφθαλμὸν αὐτοῖσι γίνεται, καὶ κνησμὸς ἔχει τὸ μέτωπον, τούτοισιν ἀῤῥήγει αἷμα ῥύεν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου. καὶ ἐξ ἀνάγκης ἁπλοῦς οὗτος ὁ τρόπος. εἰσὶ δὲ ὀδύναι περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ μέτωπον, ἐκ τε τῶν ἀνέμων τῶν μεγάλων γίνονται καὶ ἐκ τῶν ψυχέων ὅταν θλαφθῶσιν ἰσχυρῶς, τούτους δὲ κόρυζαι μὲν τελέως μάλιστα ἀπαλλάσσουσιν. ὠφελέουσί τε καὶ πταρμοὶ, καὶ βλένναι ἐν τῇσι ῥισὶ γινόμεναι, μᾶλλον μὲν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου. εἰ δὲ μὴ, ἐξ ἀνάγκης. κόρυζαι γίνονται τελέως, ὥς τε καὶ βῆχας ἐπιγίνεσθαι. οἵ τε πταρμοὶ ἐπιγινόμενοι, τὰς ὀδύνας ἢν μὴ παύωσι, φύματα ἀνάγκη ἐπιγίνεσθαι καὶ ἀχροίας τούτοισιν. ὁκόσοισι δὲ ὀδύναι ἄνευ προφασίων τε γίνονται, καὶ πολυχρόνιοι, καὶ ἐν πάσῃ τῇ κεφαλῇ ἰσχνοῖσί τε ἐοῦσι καὶ ἀσθενέουσι προσορᾶσθαι, τούτοισιν τὸ νόσημα, πολλῷ χαλεπώτερον τοῦ προσθεν. ἢν δὲ καὶ διὰ τὸν τράχηλόν τε καὶ διὰ τὸν νῶτον ἡ ὀδύνη καταβαίνῃ τὴν κεφαλὴν ἀπολιποῦσα, καὶ αὖθις πάλιν, παλινδρομέει ἐς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔτι χαλεπώτερον γίνεται. τούτων δὲ πάντων δεινότατον, εἰ ξυντείνοι ἐκ τῆς κεφαλῆς διὰ τὸν τράχηλόν τε καὶ τὸν νῶτον. τὰς δὲ ὠφελείας τουτέοισι, προσδέχεσθαι ἐξ ἀποστασίων ἔσεσθαι. ἢ πύον βήξασιν. ἢ αἱμοῤῥοΐδας ἔχουσιν. ἢ ἐξανθήματα ἐν τοῖς σώμασι. λυσιτελέει δὲ καὶ πιτυρωθεῖσα ἡ κεφαλή. Νάρκαι δὲ καὶ κνιδώσιες οἷσι διὰ τῆς κεφαλῆς διαΐσσουσι, τότε μὲν διὰ πάσης, τότε δὲ διὰ μέρεός τινος, πολλάκις δὲ καὶ ψυχρόν τι δοκέει αὐτοῖσιν, εἰ διαχωρέει διὰ τῆς κεφαλῆς, τούτους ἐπανερέσθαι, εἰ καὶ ἐς τὴν γλῶσσαν ἄκρην ἀφικνέεται ἡ κνίδωσις. εἰ γὰρ τοῦτο ποιέει, τέλεον τὸ νόσημα γίνεται, καὶ χαλεπώτερον ἀπαλλάξαι. δυνατὸς δὲ ἄνευ τούτου. οἱ δὲ τρόποι τῶν ὠφελειῶν. ἐξ ἀποστασίων εἰς τὸ προγεγραμμένον· ἧσσον μέν τοι ἐπιγίνονται ἀποστάσιες τούτοισιν ἢ ἐκείνοισιν. Ὁκόσους δὲ ξὺν τῇσιν ὀδύνῃσιν σκοτόδινοι λαμβάνουσι, δυσαπάλλακτον καὶ μανικόν. γέροντι δὲ ὁ τρόπος οὗτος μάλιστα γίνεται. αἱ δὲ ἄλλαι νοῦσοι αἱ ἀμφὶ κεφαλὰς ἀνδράσι τε καὶ γυναιξὶν, ἀσφαλῶς ἰσχυρόταται, καὶ πολυχρονιώτεραι. γίνονται δὲ καὶ νεανίσκοισί τε καὶ παρθένοισι, τῇσιν ἐν ἡλικίῃ, καὶ μάλιστα τῶν καταμηνίων διὰ τὴν πρόσοδον. τῇσι δὲ γυναιξὶν, ἐν τῇσι κεφαλαλγίῃσι, τὰ μὲν ἄλλα πάντα γίνεται, ἃ καὶ τοῖσιν ἀνδράσιν. αἱ κνιδώσιες δὲ καὶ τὰ μελαγχολικὰ, ταύτῃσιν ἧσσον, ἢ τοῖσιν ἀνδράσιν, ἢν μὴ τὰ καταμήνια τελέως ἠφανισμένα ᾖ. Οἷσι δὲ τὰ χρώματα νέοις ἐοῦσι πονηρὰ διὰ πολὺν χρόνον, ξυνεχέως δὲ μὴ ἰκτεριώδεα τρόπον, οὗτοι καὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, κεφαλὴν ἀλγέουσι. καὶ λίθους τε καὶ γῆν τρώγουσι. καὶ αἱμοῤῥοΐδας ἔχουσι. τὰ δὲ χλωρὰ χρώματα, ὅσα χρόνια εἰσὶ, καὶ μὴ ἰσχυροὶ ἴκτεροι εἰσὶ, τὰ μὲν ἄλλα τὰ αὐτὰ ποιέειν αὐτοῖσι ξυμβαίνει. ἀντὶ δὲ τῶν λίθων τούτους καὶ τῆς γῆς τρώξιος τὰ ὑποχόνδρια λυπέει μᾶλλον ἢ τοὺς ἑτέρους. ὁκόσοι δὲ πολὺν χρόνον ὠχροὶ φαίνονται, καὶ τὰ πρόσωπα ἐπηρμένα ἔχοντες, εἰδέναι χρὴ τούτους τὴν κεφαλὴν ὀδυνωμένους, ἢ περὶ τὰ σπλάγχνα ἀλγήματα ἔχοντας, ἢ ἐν τῇ ἕδρῃ κακόν τι ἐν ἑαυτοῖσι. τοῖσι δὲ πλέοσι τῶν τοιούτων φαινομένων, οὐκ ἔστι τούτων τῶν κακῶν φαίνεται, ἀλλ' ἔστιν ὅτε πολλὰ, οὐ πάντα. Οἱ δὲ τῆς νυκτὸς ὁρῶντες, οὓς δὴ νυκτάλωπας

καλέομεν, οὗτοι ἁλίσκονται ὑπὸ τοῦ νοσήματος νέοι, ἢ παῖδες, ἢ καὶ νεανίσκοι. καὶ ἀπαλλάσσονται ὑπὸ τοῦ αὐτομάτου. οἱ μὲν, τεσσαρακονθήμεροι. οἱ δὲ, ἑπτάμηνοι. τισὶ δὲ καὶ ἐνιαυτὸν ὅλον παρέμεινε. σημαίνεσθαι χρὴ περὶ τοῦ χρόνου, ἔς τε τὴν ἰσχὺν τοῦ νοσήματος ὁρῶντα, ἔς τε τὴν ἡλικίην τοῦ νοσέοντος. αἱ δὲ ἀποστάσιες, ὠφελέουσι μὲν τούτους ἐπιφαινόμεναί τε καὶ ἐν τὰ κάτω ῥεόμεναι. ἐπιγίνονται δὲ οὐ κάρτα, διὰ τὴν νεότητα. αἱ δὲ γυναῖκες οὐχ ἁλίσκονται ὑπὸ τοῦ νοσήματος τούτου. οὐδὲ παρθένοι ἧσι τὰ ἐπιμήνια φαίνονται. οἷσι δὲ ῥεύματα δακρύων πολυχρόνια ἢ, νυκτάλωπες γίνονται, τούτους ἐπανερωτᾶν, ἢν τὴν κεφαλήν τι προηλγηκότες ἔωσι, πρὸ τῶν ἀρχηρυγμάτων τουτέων. Οκόσοι δὲ μήτε πυρετήναντες, μήτε ἄχροοι ἐόντες, ἀλγέουσι πολλάκις τήν τε κορυφὴν καὶ τοὺς κροτάφους. ἢν μὴ τὴν ἄλλην φανερὴν ἔχωσιν ἀπόστασιν ἐν τῷ προσώπῳ, ἢ βαρὺ φθέγγωνται, ἢ ὀδόντας ἀλγέωσι, τούτοισιν αἷμα ῥαγῆναι διὰ τῶν ῥινῶν προσδέχεσθαι. οἷσι δὲ ἐκ τῶν ῥινῶν αἷμα ῥεῖ, δοκέουσιν οἶδ' ὑγιαίνειν τ' ἄλλα. τούτους δὲ ἢ σπλῆνα εὑρήσεις ἐπηρμένον ἔχοντας, ἢ τὴν κεφαλὴν ἀλγέοντάς τε καὶ μαρμαρυγώδεές τι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν φαινόμενον σφίσιν. τοῖσι δὲ πλείστοισι τῶν τοιούτων ἅμα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς οὕτως ἔχοντα φαίνεται, καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ σπληνός.

Οὖλα δὲ πονηρὰ καὶ στόματα δυσώδεα, οἷσι σπλῆνες μεγάλοι. ὁκόσοι δὲ ἔχουσι σπλῆνας μεγάλους, μήτε αἱμορραγίαι γίνονται, μήτε στόμα δυσῶδες, τουτέων αἱ κνῆμαι ἕλκεα πονηρὰ ἴσχουσι, καὶ οὐλὰς μελαίνας. ἢν δ' ἄλλην φανερὴν ἔχωσιν ἀπόστασιν ἐν τῷ προσώπῳ, ἢ βαρὺ φθέγγωνται, ἢ ὀδόντας ἀλγέωσι, τουτέοισιν αἱμορραγίην διὰ ῥινῶν προσδέχεσθαι. οἷσι δὲ τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπαίρεται ἰσχυρῶς, τούτους σπλῆνας μεγάλους εὑρήσεις ἔχοντας. εἰ δὲ καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν οἰδήματα προσγίνονται, καὶ ὕδωρ φανήσονται ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ τὴν γαστέρα καὶ τὴν ὀσφῦν ἐπικατιδεῖν. τὰ δὲ ἐν τοῖσι προσώποισι παραστρέμματα ἢν μηδενὶ ἄλλῳ τοῦ σώματος ἐπικοινωνέῃ, ταχέως παύεται, καὶ αὐτόματα καὶ πρὸς ἀνάγκας. εἰ δ' ἄλλοι ἀπόπληκτοι. οἷσι μὲν τῷ μὴ δύνασθαι κινέειν, λεπτύνεται τὸ νενοσηκὸς τοῦ σώματος, οὗτοι ἀδύνατοι εἰς τοῦτο καθίστασθαι. οἷσι δὲ ξυντήξιες μὴ ἐπιγίνωνται, οὗτοι δὴ ἔσονται ὑγιέες. περὶ δὲ τοῦ χρόνου ὁπότε ἔσονται, προλέγειν ἔς τε τὴν ἰσχὺν τοῦ νοσήματος ὁρῶντα, καὶ ἐς τὸν χρόνον, καὶ ἐν τὴν ἡλικίην τοῦ ἀνθρώπου, καὶ εἰς τὴν ὥρην, εἰδὼς ὅτι τὰ παλαιότατα τῶν νοσημάτων, καὶ τὰ ἥκιστα καὶ κυλινδεύμενα, βαρύτατα ὑπακούει. καὶ τὰ ἐν τοῖσι γεραιτάτοισι τῶν σωμάτων. ἔστι δὲ καὶ τὸ φθινόπωρόν τε καὶ ὁ χειμὼν τοῦ ἦρός τε καὶ τοῦ θέρεος, ἀνεπιτηδειότερος ταῦτα τὰ νοσήματα ἀφεῖναι. Αἱ δὲ ἐν τοῖσιν ὤμοισι γινόμεναι ὀδύναι, ὁκόσαι μὲν ἐν τὰς χεῖρας ἐπικαταβαίνουσαι, νάρκας τε καὶ ὀδύνας παρέχουσιν, ταύτῃσιν ἀποστάσιες μὲν οὐκ ἐπιγίνονται. ὑγιάζονται δέ, μέλανας χολὰς ἐμέοντες. ὁκόσαι δὲ αὐτοῦ μένουσι ἐν τοῖσιν ὤμοισιν, ἢ καὶ ἐς τὸ νῶτον ἀφικνέονται, ταύτας πύον ἐμέσαντες, ἐκφυγγάνουσιν, ἢ μέλαιναν χολήν. καταμανθάνειν δὲ περὶ τουτέων, ὧδε. ἢν μὲν γὰρ δύσπνοοι ἔωσι καὶ ἰσχνοί, μέλαιναν χολὴν αὐτοὺς μᾶλλον ἐλπὶς ἐμέσαι. εἰ δ' αὖ δυσπνοώτεροι, καὶ ὑπὸ τοῦ προσώπου ἐπιτρέχει τι αὐτοῖσι χρῶμα, ὃ πρόσθεν οὐκ ἐπεγένετο, ὑπέρυθρον, εἴτε μέλαν, τούτους πύον ἐλπὶς μᾶλλον πτύσειν. σκέπτεσθαι δὲ πρὸς τουτέοισι, καὶ εἰ ἐν τοῖσι ποσὶν οἰδήματα ἔνεστι. καὶ γὰρ τοῦτο τὸ σημεῖον, τούτοισι ὁμολογέον ἐστί. τὸ δὲ νόσημα τοῦτο, τοῖσιν ἀνδράσι προσγίνεται ἰσχυρότατον, τοῖσιν ἀπὸ τεσσαράκοντα ἐτέων, ἐς τὰ ἑξήκοντα. τῇ ἡλικίῃ δὲ ταύτῃ μάλιστα ἰσχιάδες βιάζονται. Σκέπτεσθαι δὲ δεῖ ὧδε περὶ ἰσχιάδων. ὁκόσοισι μὲν τῶν γεραιτέρων αἵ τε νάρκαι ἰσχυρόταται καὶ καταψύξιες τῆς ὀσφύος τε καὶ τῶν σκελέων, καὶ τὸ αἰδοῖον ἐπαίρειν ἀδυνατέουσι, καὶ ἡ γαστὴρ οὐ διαχωρέει, εἰ μὴ πρὸς ἀνάγκην, καὶ κοπρώδης μύξα πολλὴ διεξέρχεται, τουτέοισι χρονιώτατον τὸ νούσημα ἔσται. καὶ προλέγειν ἐνιαυτὸν τὸ ἐλάχιστον, ἀφ' οὗ χρόνου ἤρξατο τὸ νούσημα γίνεσθαι. καὶ τὰς ὠφελείας ἔς τε τὸ ἔαρ τε καὶ τὸ θέρος προσδέχεσθαι. τοῖσι δὲ νεανίσκοισιν, ἐπώδυνοι μὲν οὐχ ἧσσον αἱ ἰσχιάδες. βραχυχρονιώτεραι δέ. καὶ γὰρ τεσσαρακονθήμεροι ἀπαλλάσσονται. ἀλλ' οὐδὲ αἱ νάρκαι ἐπιγίνονται ἰσχυραί. οὔτε αἱ καταψύξιες τῶν σκελέων τε καὶ τῆς ὀσφύος. οἷσι δὲ τὸ νούσημα τοῦτο ἐστὶ μὲν ἐν τῇ ὀσφύϊ καὶ τῷ σκέλει, βιάζεται δὲ οὐχ οὕτως ὥστε κατακέεσθαι, ξυστρέμματα σκέπτεσθαι μὲν ἤπου ἐν τῷ ἰσχίῳ ἢ ἐπαναείρεσθαι, ἢ ἐς τὸν βουβῶνα ἡ ὀδύνη ἀφικνέεται. ἢν γὰρ ταῦτ' ἔχῃ ἄμφω, χρόνιον τὸ νούσημα γίνεται. ἐπανερέσθαι δὲ καὶ εἰ ἐν τῷ μηρῷ νάρκαι ἐγγίνονται, καὶ ἐς τὴν ἰγνύην ἀφικνοῦνται.

καὶ ἢν φανῇ αὖθις ὀρέεσθαι, καὶ ἢν διὰ τῆς ἰξύος, ἐπὶ τὸν ταρσὸν τοῦ ποδός. ὁπόσοι δ' αὖ πυτίων τὰ πλεῖστα ὁμολογέωσι, ἐπειδὰν αὐτοῖσι, ὅτι τὸ σκέλος σφέων τότε μὲν θερμὸν γίνεται, τὸ δὲ ψυχρόν. ἡ δὲ νοῦσος αὕτη, ὁκόσοισι μὲν ἀνὰ τὴν ὀσφὺν ἐκλείπουσα ἐς τὰ κάτω τρέπεται, θαρσέειν. ὁκόσοισι δὲ τά τε ἰσχία καὶ τὴν ὀσφὺν μὴ ἐκλείπουσα εἰς τὰ ἄνω τρέπεται, προλέγειν δεινά ἐστιν. οἷσι δὲ περὶ τὰ ἄρθρα, ὀδύναι τε γίνονται καὶ ἐπάρσιες καὶ καταπαύονται, οὐκ ἐν τῷ ποδαγρικῷ τρόπῳ, εὑρήσεις τά τε σπλάγχνα μεγάλα. καὶ ἐν τῷ οὔρῳ λευκὴν ὑπόστασιν. καὶ τοὺς κροτάφους ἢν ἐπαίρῃ, φήσει πολλάκις ἀλγέειν. φήσει δὲ καὶ ἱδρῶτας αὐτῷ γίνεσθαι νυκτερινούς. ἢν δὲ μήτε ὑπὸ τῷ οὔρῳ ὑφίσταται ἡ ὑπόστασις αὕτη, μήτε οἱ ἱδρῶτες γίνονται, κίνδυνος ἢ χωλωθῆναι τὰ ἄρθρα, ἢ ὃ δὴ μελικηρίδα καλέουσι γίνεσθαι ἐπ' αὐτοῖσι. γίνεται δὲ τὸ νούσημα τοῦτο, οἷσιν ἐν τῇ παιδίῃ τε καὶ νεότητι ξυνήθεες ἐὸν, αἷμα ῥέειν ἐκ τῶν ῥινῶν πέπαυται. ἐπανερέσθαι οὖν περὶ τῆς τοῦ αἵματος ῥήξιος, εἰ ἐγένετο ἐν τῇ νεότητι. καὶ αἱ κνησμώσιες ἐν τε τῷ στήθει καὶ τῷ μεταφρένῳ, εἰ ἔνεισι. καὶ ὁκόσοις αἱ κοιλίαι ἰσχυρὰς ὀδύνας παρέχουσιν ἄνευ ἐκταραξίων. καὶ ὁκόσοισιν αἱμοῤῥοΐδες γίνονται. αὕτη γὰρ ἡ ἀρχὴ τῶν νουσημάτων τούτων. ἢν δὲ κακόχροοι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι φαίνωνται, ἐπανερέσθαι καὶ κεφαλὴν εἰ ὀδυνῶνται. φήσουσι γάρ. τούτων δὲ ὁκόσοισιν αἱ κοιλίαι ἐπώδυνοι, ἔν τε τοῖς δεξιοῖς εἰσι, τὰ ἀλγήματα ἰσχυρότερα γίνεται. καὶ μάλιστα ὅταν πρὸς τῷ ὑποχονδρίῳ ᾖ τὸ ἧπαρ, τὸ ὑπόλειμμα τῆς ὀδύνης ᾖ. ὠφελέει δὲ ταύτας τὰς ὀδύνας, τὸ παραυτίκα ψόφος ἐν τῇ γαστρὶ γενόμενος. ὁκόταν δὲ ἡ ὀδύνη παύσηται, τὸ οὖρον παχὺ καὶ χλωρὸν οὐρέουσιν. ἔστι δὲ θανατώδης μὲν οὐδαμῶς ὁ τρόπος οὗτος. χρόνιος δὲ κάρτα. ὁκόταν δὲ παλαιὸν ἤδη ᾖ τὸ νούσημα, ἀμβλυώσσουσιν οἱ ἄνθρωποι ὑπ' αὐτοῦ. ἀλλ' ἐπανερέσθαι περὶ τοῦ αἵματος, εἰ νέῳ ἐόντι ἐῤῥέε, καὶ περὶ τοῦ ἀμβλυωσμοῦ, καὶ περὶ τοῦ οὔρου τῆς κινώσιος χλωρότητος. καὶ ἀμφὶ τῶν ψόφων εἰ ἐγγίνονταί τε καὶ ὠφελέουσιν ἐπιγινόμενοι. φήσουσι γὰρ πάντα ταῦτα, εἴτε ἐρυθρόν τι εἴτε μέλαν, τουτέοισι πόνον ἐλπίζειν μᾶλλον ἢ πλύνειν. σκέπτεσθαι δὲ τουτέοισι καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν οἰδήματα. τοῦτο τὸ σημεῖον τουτέοισιν ὁμόλογόν ἐστιν. Λειχῆνες δὲ καὶ λέπραι καὶ λεῦκαι, οἷσι μὲν νέοισιν, ἢ παισὶν ἐοῦσιν ἐγένετό τι τούτων, ἢ κατὰ μικρὸν φανὲν, αὔξεται ἐν πολλῷ χρόνῳ, τούτοισι μὲν οὐ χρὴ ἀπόστασιν νομίζειν τὸ ἐξάνθημα, ἀλλὰ νόσημα. οἷσι δὲ ἐγένετο τούτων τι πολύ τε καὶ ἐξαπίνης, τοῦτ' ἂν εἴη ἀπόστασις. γίνονται δὲ λεῦκαι μὲν, ἐκ τῶν θανατωδεστάτων νοσημάτων. οἷον καὶ ἡ νοῦσος ἡ φοινικὴ καλεομένη. αἱ δὲ λέπραι καὶ οἱ λειχῆνες, ἐκ τῶν μελαγχολικῶν. ἰᾶσθαι δὲ τουτέων εὐπετέστερά ἐστιν, ὅσα νεωτάτοισί τε γίνεται, καὶ νεώτατά ἐστι, καὶ τοῦ σώματος ἐν τοῖσι μαλθακωτάτοισι, καὶ σαρκωδεστάτοισι φύεται.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΚΩΑΚΑΙ ΠΡΟΓΝΩΣΕΙΣ.

Οἱ ἐκ ῥίγεος περιψυχόμενοι, κεφαλαλγέες, τράχηλον ὀδυνώδεες, ἄφωνοι, ἐφιδρῶντες, ἐπανενέγκαντες, θνήσκουσιν. αἱ μετὰ καταψύξιος δυσφορίαι, κάκισται. Κατάψυξις μετὰ σκληρυσμοῦ, ὀλέθριον. Ἐν καταψύξει φόβος καὶ ἀθυμίη ἄλογος, ἐς σπασμὸν ἐκτελευτᾷ. αἱ ἐκ καταψύξιος οὔρων ἀπολήψιες, κάκιστον. Μετὰ ῥίγεος ἄγνοια κακόν. κακὸν δὲ καὶ λήθη. Τὰ κωματώδεα ῥίγεα ὑπόλεθρα. ἢ τὸ φλογῶδες ἐν προσώπῳ μεθ' ἱδρῶτος ἐν τούτοισι κακόηθες. ἐπὶ τουτέοισι ψύξις τῶν ὄπισθεν, σπασμὸν ἐπικαλέεται. καὶ ὅλως δὲ ψύξις τῶν ὄπισθεν, σπασμώδεες. αἱ ἐκ νώτου φρῖκαι πυκναὶ, καὶ ὀξέως μεταπίπτουσαι, δύσφοροι, οὔρου γὰρ ἀπόληψιν καὶ ἐπώδυνον σημαίνουσι. τὸ ἐφιδροῦν τούτοισι κάκιστον. Ῥῖγος ἐν συνεχείᾳ τοῦ σώματος ἀσθενέος ἤδη ἐόντος, θανάσιμον. οἱ πυκνὰ ἐφιδροῦντες καὶ ἐπιῤῥιγέοντες, ὀλέθριον. καὶ ἐπὶ τῇσι τελευτῇσιν ἀναφαίνονται ἐμπύημα ἔχοντες καὶ κοιλίας ταραχώδεας. τὰ ἐκ νώτου ῥίγεα δυσφορώτερα. ὃς δ' ἂν ἑπτακαιδεκάτῃ ῥιγώσας, τεταρτῇ καὶ εἰκοστῇ ἐπιῤῥιγοῖ, δύσκολον. Οἱ φρικώδεες κεφαλαλγικοὶ ἐφιδροῦντες κακοήθεες. οἱ φρικώδεες ἐφιδροῦντες πολλῷ, δύσκολοι. τὰ πολλὰ νωθρώδεα ῥίγεα, κακοήθεα. οἷσιν ἑκταίοισι ῥίγεα γίνεται, δύσκριτον. ὁκόσοισι φρῖκαι πυκναὶ ὑγιαίνουσιν, ἤτοι ἐξ αἵματος ῥύσιος ἐκπυΐσκονται. τὸ φρικῶδες καὶ τὸ δύσπνοον ἐν τοῖσι πόνοισι,

σημαίνει φθινώδεα. Ἐξ ἐμπυήσιος πλεύμονος καὶ ἐπὶ κοιλίην ἐνίοτε ἀλγήματα καὶ κληῖδα, καὶ τὸ ὑπορεγχεῖν ἀσώδεα, σημαίνει πτύελα πλῆθος ἐν τῷ πλεύμονι. Οἱ φρικώδεες, ἀσώδεες, κοπιώδεες, ὀσφυαλγέες, κοιλίας καθυγραίνονται. Τὰ ἐπιῤῥιγέοντα ἐς νύκτα μᾶλλόν τι παροξυνόμενα ἄγρυπνα, φλεγματώδεα. Ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν ἐστὶν ὅτι οὖρον ὑφ' ἑωυτέων χαλῶντα φλεβοδονώδεα ἐς σπασμὸν ἀποτελευτᾷ. Τὰ ξυνεχέα ῥίγεα ἐν ὀξέσι, πονηρόν. αἱ ἐκ ῥίγεος μετὰ κεφαλαλγίης ἐκλύσιες ὀλέθριον. τὰ αἱματώδεα οὖρα ἐν τούτοισι πονηρόν. Ῥίγος ὀπισθοτονῶδες κτείνει. Τὰ φρικώσαντα καὶ ἀνιδρώσαντα κρισίμως, ἢν δὲ τὴν αὔριον φρίξαντα παραλόγως μὴ ἀγρυπνεῦντα, μήτε πεπαινομένου, αἱμοῤῥαγήσειν οἴομαι. Τὰ μετὰ ῥίγεος ἐπισχόμενα οὖρα, πονηρὰ καὶ σπασμώδεα, ἄλλως τε καὶ προκαρωθέντι. ἐλπὶς δὲ ἐπὶ τούτοισι, καὶ τὰ παρὰ τὰ ὦτα. τριταιοφυέα ῥίγεα, ἢν ἐν μέσῳ παροξυνόμενα πυρετῷ ἀτάκτῳ πάνυ κακοήθεα. τἀναντία δὲ παροξυνόμενα τῶν ἁπάντων, τῶν μετὰ ῥίγεος καὶ πυρετοῦ ὀλέθριον. αἱ ἐκ ῥίγεος ἀφωνίαι, τρόμῳ λύονται: καὶ αὐτοὺς ἐπιῤῥιγέοντας τρομώδεα γενόμενα κρίνει. Οἱ ἐκ ῥίγεος μετὰ κεφαλαλγίης ἐκλυόμενοι, σφαλμοί.

Τὸ αἱματῶδες οὖρον τουτέοισι κακόν. Οἷσι ῥῖγος, οὔρου ἐπίστασις. Σπασμὸς ἐν πυρετῷ, χειρῶν καὶ ποδῶν πόνοι, κακοήθεες. κακοήθεες δὲ καὶ ἐκ λοροῦ ὁρμὴ ἀλγήματος. ἀλλ' οὐδὲ γουνάτων πόνος, κρήγυον. ἀτὰρ καὶ γαστροκνημιῶν πόνοι, κακοήθεες. καὶ γνώμης παραφορή. ἄλλως τε καὶ οὖρον ἢν ἐνεωρηθῇ. Οἱ δὲ ὑποχονδρίου ἀλγήματος πυρετοί, κακοήθεες. τὸ καρῶδες δὲ τούτοισι κάκιστον. Οἱ μὴ διαλείποντες ἐφιδροῦντες πυκνὰ μετὰ ὑποχονδρίου ἐντάσεως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κακοήθεες. καὶ τὰ ἐς ἀκρώμιον καὶ κληῖδα στηρίζοντα ἀλγήματα ἐν τούτοισι πονηρά. Οἱ τριταιοφυέες ἀσώδεες πυρετοὶ κακοήθεες.

αἱ ἐν πυρετῷ ἀναυδίαι, κακόν. Κοπιώδεες, ἀχλυώδεες, ἄγρυπνοι, κωματώδεες, ἐφιδροῦντες ἀναθερμαινόμενοι, κακόν. Οἱ κοπιώδεες μετὰ φρίκης ἐφιδρώσαντες, χρησίμως ἀναθερμανθέντες ἐν ὀξεῖ, κακόν. ἄλλως τε κἢν ταῦτα ἐπιστάζωσι, πρὸς ταῦτα ἰκτερώδεες κατακορέες, θνήσκουσι, λευκὸν διαχώρημα τουτέοισι προσδέρχεται. Οἱ τριταιοφυέες πλανώδεες ἐν ἀρτίας μεταπεσόντες δύσκολοι. Οἱ ἐν κρισίμοισιν ἀλυσμὸν ἀνιδροῦντες περιψυχόμενοι, καὶ ἅπαντες δὲ οἱ ἄνευ ἱδρῶτος περιψυχόμενοι ἀκρίτως, κακόν.

Καὶ οἱ ἐπιῤῥιγώσαντες ἐκ τούτων ἐμέσαντες ἄκρητα, ἀσώδεες, τρομώδεες ἐν πυρετῷ, κακόν. καὶ φωνὴ δὲ ἐκ ῥίγεος. Τὰ δὲ ἐκ ῥινῶν μικροῖσιν ἱδρῶσι περιψύχοντα, κακόν. οἱ ἐφιδροῦντες ἄγρυπνοι ἀναθερμαινόμενοι, κακόν. οἱ ἐφιδροῦντες ἐν πυρετῷ κακοήθεες, οἷσι χολώδεος διαχωρήσιος ἐούσης, πρὸς στῆθος δῆξις καὶ πικρότης, κακόν. Ἐν πυρετοῖσι κοιλίης ἐμφυσωμένης, πνεῦμα μὴ διεκπίπτον, κακόν. Κοπιώδεες, λυγγώδεες, κάτοχοι, κακοί. Ἐκ νώτου πυκινῇσι καὶ λεπτῇσι φρίκῃσιν ἐφιδροῦντες, δύσφοροι. οὔρου ἀπόληψις ἐπώδυνον σημαίνει. τὸ ἐφιδροῦν τούτοισι κακόν. Τὸ παρὰ τὸ ἔθος ποιέειν τι, οἷον προθυμέεσθαί τι πρότερον μὴ εἰθισμένον, ἢ τοὐναντίον, πονηρόν, καὶ πλησίον παρακοπῆς.

τὰ ἐν πονηροῖσι σημείοισι κουφίζοντα, καὶ τὰ ἐν χρηστοῖσι μὴ ἐνδιδόντα, δύσκολα. οἱ ἐφιδροῦντες καὶ μάλιστα κεφαλὴν ἐν ὀξέσι ὑποδύσφοροι, κακόν. ἄλλως τε καὶ ἐπ' οὔροισι μέλασι. καὶ τὸ θολερὸν δὲ τούτοισι πνεῦμα, κακόν. ἄκρεα ταχὺ ἐπ' ἀμφότερα μεταπίπτοντα, καὶ δίψα δὲ πικύτι, πονηρόν. Ἐκ κοσμίου θρασεῖα ἀπόκρισις φωνὴ ὀξεῖα, κακόν. ὑποχόνδρια τουτέοισιν εἴσω εἰρύαται. τὰ ἐκ καταψύξιος ἱδρώδεος ταχὺ ἀναθερμαινόμενα, κακόν. οἱ ἐν ὀξέσι ἐφιδροῦντες ὑποδύσφοροι, κακόν. οἱ παραλόγως κενεαγγέες μὴ ἐούσης ἀδυνάτοι, κακόν. Ἐν πυρετῷ ἕλξις οἷον ἀπὸ ἐμέτου ἐς ἀνάχρεμψιν τελευτῶσα, κακόν. Νάρκη ἐς ἀμφότερα ταχὺ μεταπίπτουσα, κακόν. Στάξιες αἱ ἐλάχισται, κακαί.

κακὸν δὲ πάντως ἐν ὀξεῖ δίψα παραλόγως λυθεῖσα κακόν. οἱ πρὸς χεῖρα ἀναΐσσοντες, κακοί. οἷσιν ἅμα πυρετῷ καυσώδει, οἰδήματα ὑπνώδεα νενωθρευμένα, ἐς πλευρὸν ὀδύνη ἐπελθοῦσα παραπληκτικῶς κτείνει. Πνιγμὸς ἐν ὀξέσιν ἐλθοῦσι ἰσχνοῖσιν, ὀλέθριον. Ἐπὶ τοῖσιν ἤδη ὀλεθρίοισι τὰ σμικρὰ τρομώδεα, καὶ ἰώδης ἔμετος οἷον τοῖσι ποσῖσιν ὑποψοφέοντες καὶ ὑποβορβορύζοντες ξηροῖσι, καὶ οἱ χαλεπῶς καταβροχθίζοντες πνεύματι βηχώδει, ὀλέθριοι ἐν ὀξέσι κατεψυγμένοισι. τὰ ἐν χερσὶ καὶ ποσὶν ἐρυθήματα, ὀλέθρια. οἱ ἐκφυσῶντες καὶ ἀνακεκλασμένοι ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν ὑποβλέποντες, ἰκτερώδεες κατακορέες θνήσκου

λευκὸν διαχώρημα τούτοισι προέρχεται. αἱ ἐν πυρετοῖσιν ἐκστάσιες σιγῶσαι μὴ ἀφώνως, ὀλέθριαι. τὰ πελιδνὰ γινόμενα ἐν πυρετῷ, συντόμως θάνατον σημαίνει. Οἷσιν ἐν πυρετῷ ἀλγήματος πλευροῦ γενομένου κοιλίης ὑδατόχολα πολλὰ διαδιδούσης, ῥίγει. ἀσιτίαι δὲ παρακολουθοῦσι καὶ ἱδρῶτες μετὰ προσώπου ψύξιος καὶ κοιλίης ὑγρῆς, καί τι καὶ καρδιαλγίης, οὗτοι μακροτέρως νοσήσαντες, περιπλευμονικῶς τελευτῶσι. Πυρέσσοντι ἐν ἀρχῇ, μέλαινα χολὴ ἄνω ἢ κάτω διελθοῦσα, θανάσιμον. οἱ μετὰ καταψύξιος οὐκ ἀπύρου ἐφιδρῶντες ἄνω, δυσφόροι, φρενιτικοί τε καὶ ὀλέθριοι ἐν ὀξέσι. τὰ ἐπ' ὀλίγον ὀξέα ἀλγήματα ἐς κληΐδα, καὶ τὰ ἄνω πίπτοντα, ὀλέθρια. Ἐν μακροῖσι ὀλεθρίοισιν ἕδρης ἄλγημα, θανάσιμον. τοῖσιν ἀσθενέως ἤδη διακειμένοισι, μὴ βλέπειν, ἢ μὴ ἀκούειν, ἢ διαστρέφεσθαι χεῖλος, ἢ ὀφθαλμὸν, ἢ ῥῖνα, θανάσιμον. Ἐν πυρετοῖσι βουβῶνος ἄλγημα, νοῦσον χρονίην σημαίνει. αἱ ἐν πυρετοῖσιν ἀκρασίαι, χρόνους μὲν ἐμποιέουσιν, ἀτὰρ οὐχὶ ὀλέθριαι. Οἱ δὲ ἀλγημάτων ἰσχυρῶν πυρετοὶ πολυχρόνιοι. αἱ τρομώδεες, ψηλαφώδεες παρακρούσιες, φρενιτικαί. καὶ οἱ κατὰ γαστροκνημίην πόνοι ἐν τούτοισι, γνώμης παράφοροι. ὅσοι ἐν ξυνεχεῖ ἄφωνοι κείμενοι μύοντες σκαρδαμύσσουσιν, ἢν αἵματος ῥυέντος ἐκ ῥινῶν ἐμέσαντες φθέγξωνται, παρ' αὐτοῖσι γίνωνται, σώζονται· μὴ γενομένων δὲ τούτων δύσπνοοι γενόμενοι, θνήσκουσι συντόμως. οἱ λαβόντες δὲ τὴν αὔριον παροξυνθέντες, κακόν. τρίτην ἐπισχόντες τετάρτην παροξυνθέντες, κακόν. ἆρά γε καὶ φρενιτικοὶ οἱ τοιοῦτοι παροξυσμοί. ὁκόσοισιν ἐκλείπουσιν οἱ πυρετοὶ μὴ κατὰ κρισίμους, ὑποστροφικόν. οἱ ἐν ἀρχῇ λεπτοὶ μετὰ κεφαλῆς σφυγμοῦ καὶ οὔρου λεπτοῦ πρὸς κρίσιν, παροξύνονται, θαῦμα δὲ οὐδὲν εἰ καὶ παρακοπὴ καὶ ἔτ' ἀγρυπνίη γένοιτο. Ἐν ὀξέσι κίνησις, ῥιπτασμὸς, ὕπνος ταραχώδης, σπασμὸν ἐνίοισι σημαίνει. αἱ ταραχώδεες θρασύτατοι ἐγέρσιες παράφοροι, πονηρὸν, καὶ σπασμώδεες, ἄλλως τε καὶ μεθ' ἱδρώτων. σπασμώδεες δὲ καὶ τραχήλου καὶ μεταφρένου δοκέουσι ψύξιες, ἀτὰρ καὶ ὅλου τοῦ σώματος. ἐν τούτοισιν οὐ μενώδεες οὐρήσιες. αἱ ἐν καύματι παρακρούσιες, σπασμώδεες. αἱ ἐπ' ὀλίγον θρασεῖαι παρακρούσιες, θηριώδεες. καὶ σπασμὸν δὲ προσημαίνουσιν. Ἐν τοῖσι μακροῖσι κοιλίης ἄλογοι ἐπάρσιες, σπασμώδεες. τὰ ἐξαίφνης ταραχώδεα, ἄγρυπνα, ἐπιστάζοντα ἐκ ῥινῶν ἑκταῖα κουφισθέντα νύκτα, πονήσαντα δὲ ἐς τὴν αὔριον, ἐφιδρώσαντα, κατενεχθέντα, παρακρούσαντα, αἱμοῤῥοεῖ λάβρως, καὶ λύει τὰ πάθεα. τὸ ὑδατῶδες οὖρον, τοιαῦτα σημαίνει. Μετὰ τῶν ἐρημιῶν τῶν ἐξισταμένων μελαγχολικῶς, οἱ τρομώδεες γενόμενοι κακοήθεες. Παραφροσύνη ἐμπυήματι καὶ ἱδρῶτι θανατώδης. Θανατώδης δὲ καὶ ἐμπυήματι καὶ λυγμῷ. Ἐνύπνια τὰ ἐν φρενίτιδι ἐναργῆ, ἀγαθόν. Ἐν φρενίτιδι διαχωρήσιες λευκαὶ, καὶ νωθρότες, κακόν. ῥίγεα τουτέοισι, κάκιστον. Ἐν τοῖσι φρενιτικοῖσιν ἐν ἀρχῇσι τὰ ἐπιεικῶς ἔχοντα, πυκνά τε μεταπίπτοντα, κακόν. τῶν ἐξισταμένων μελαγχολικῶς οἷς τρόμοι ἐπιγίνονται κακόν. Οἱ ἐξιστάμενοι μελαγχολικῶς τρομώδεες γινόμενοι καὶ ψηλαφίζοντες, ἆρά γε φρενιτικοί; οἱ ἐκστάντες ὀξέως ἐπιπυρέξαντες, φρενιτικοὶ γίνονται. οἱ φρενιτικοὶ βραχύποτοι ψόφου καθαπτόμενοι, τρομώδεες ἢ σπασμώδεες. τὰ ἐν φρενιτικοῖσι νεανικῶς τρομώδεα, θανάσιμα. αἱ περὶ ἀναγκαῖα παραφροσύναι, κάκισται. αἱ ἐκ τούτων παροξυνόμεναι ὀλέθριοι. αἱ παρακρούσιες, φωνῇ κλαγγώδεες, γλώσσης σπασμώδεες. καὶ αὐτοὶ τρομώδεες γινόμενοι ἐξίστανται. σκληρυσμὸς τούτοισιν, ὀλέθριον. αἱ προεξαδυνατησάντων παραφροσύναι, κάκισται. τὰ ἐν φρενιτικοῖσι πυκνὰ μεταπίπτοντα σπασμώδεα, πονηρά. οἱ ἐν φρενιτικοῖσι μετὰ καταψύξιος ψηλαφίζοντες, μέλανα ἔμετον δηλοῦσι. τοῖσι ποικίλως διανοέουσι καὶ παρακρούουσι πυκνὰ κωματώδεσι, προσδέχεσθαι λέγε, μέλανα ἔμετον. τὰ παροξυνόμενα τρόπον σπασμώδεα κάτοχα. τὰ παρ' οὖς ἐπάρματα ἐν μακροῖσι μικρὰ, αἱμοῤῥώδεα καὶ σκοτώδεα ἐπιφαινόμενα, ὀλέθρια. οἱ ἰλιγγώδεες πυρετοὶ καὶ ἄνευ ἱδρώων, καὶ μετὰ ἱδρώων ὀλέθριοι. τοῖσι πνευματίοισιν ἰοῦσι πυρετὸς ὕστερον, ὀξύς. Μετὰ ὑποχονδρίου ξυντόνου καταψυχθεῖσι, παρ' οὖς μέγα ἔπαρμα. οἷσιν ἂν ἐν πυρετῷ ὀδύναι γενόμεναι, περὶ ὀσφῦν, καὶ τὰ κάτω χωρία, φρενῶν ἅπτονται. Ἐκλείπουσαι τὰ κάτω, ὀλέθρια, ἄλλως τε κἢν ἄλλο τι σημεῖον προσγένηται πονηρόν. ἢν δὲ τ' ἄλλα σημεῖα μὴ πονηρὰ γένηται, ἔμπυον γενήσεσθαι ἐλπίς. παιδίοισιν ὀξὺς πυρετὸς καὶ κοιλίης ὑπόστασις μετὰ ἀγρυπνίης, καὶ τὸ ἐκλακτίζειν, καὶ

τὸ χρῶμα μεταβάλλειν, καὶ ἴσχειν ὄρφνος, σπασμῶδες. Τὰ ἄνω παραχόλια ἄγρυπνα μέλανα δὲ τὰ συνήθεα, αἱμοῤῥοεῖ ἔνια. Τὰ ἀγρυπνήσαντα ἐξαίφνης ἀλυσμῷ, αἱμοῤῥοεῖ. ἄλλως τε καὶ ἤν τι προεῤῥυήκῃ. ἆρά γε καὶ μεταφρίξαντες οἱ ἐπ' ὀλίγον περιψύχοντες; περὶ δὲ τοὺς παροξυσμοὺς βήσσοντες καὶ ἱδροῦντες μακρὸν, κακοήθεες. Ἐς πλευρὸν ὀδύνης καὶ πνιγμοῦ προσγενομένου, οὗτοι ἐμπυοῦνται. Οἷσιν ἐν συνεχέσι φλυζάκια κατὰ πᾶν τὸ σῶμα ἐκφύει, θανάσιμον, μὴ γινομένου πυώδεος ἀποστήματος. μάλιστα δὲ ἔθισται τούτοισι γίνεσθαι παρ' οὖς. Ἐν ὀξεῖ τὰ μὲν ἔξωθεν περιψύχεσθαι, τὰ δὲ ἔσωθεν καίεσθαι, καὶ δίψην, κακόν. Οἱ συνεχέες διὰ τρίτης ἐπιτείνοντες, ἐπικίνδυνοι. Οἷσιν ἂν ποτὲ πυρετὸς διαλίπῃ, ἀκίνδυνον. Ἐν μακροῖς πυρετοῖσιν, ἢ φύματα, ἢ ἐς ἄρθρα πόνοι ἐγγίνονται, καὶ ἢν γίνωνται, οὐκ ἄχρηστοι. Κεφαλαλγίην ἐν ὀξεῖ, ὑποχόνδριον ἀνεσπασμένον, μὴ ῥυέντος αἵματος ἐκ ῥινέων, ἐς φρενιτικὸν περιίσταται. Τὰ λειπυρικὰ μὴ χολέρας ἐπιγενομένης οὐ λύεται. Ἴκτερος πρὸ μὲν τῆς ἑβδόμης ἡμέρης ἐπιγενόμενος κακόν. ἑβδόμῃ δὲ καὶ ἐνάτῃ καὶ ἑνδεκάτῃ καὶ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, κρίσιμον μὴ σκληρυνόντων ὑποχόνδρια. ἢν δὲ μὴ, ἐνδοιαστόν.

Αἱ πυκναὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὑποστροφαὶ, περὶ κρίσιν αἱματώδεες, μελάνων ἔμετον ποιέουσι. γίνονται δὲ καὶ τρομώδεες. Τὰ ἐν τριταίοισι πυρετοῖσι ἀλγήματα παροξυνόμενα τριταιογενῆ ποιέεται. καὶ θρομβώδεα αἵματα διαχωρέει. Ἐν πυρετοῖσι κατὰ φλέβα τὴν ἐν τῷ τραχήλῳ σφυγμὸς καὶ πόνος, ἐς δυσεντερίην ἀποτελευτᾷ. Τὸ μεταβάλλον πολλάκις χρῶμα καὶ θερμασίην, χρόνιον. Τοῖσι χολώδεσι πνεῦμα μέγα καὶ πυρετὸς ὀξὺς μετὰ ὑποχονδρίου ἐντάσιος πρὸς ἀφίστασιν. Οἱ ἐκ μακρῶν ἀναλαμβάνοντες δύσιτοι, μηδὲν ἐπιδιδόντες ἐπιστρέφουσι κακοήθεας. Οἷσιν ἐν πυρετοῖσι φλέβες αἱ ἐν κροτάφοισι σφυγμώδεες, καὶ πρόσωπον ἐῤῥωμένον καὶ ὑποχόνδριον μὴ λαπαρὸν, χρόνιον. καὶ οὐ παύονται χωρὶς αἵματος ῥύσιος ἐκ ῥινῶν πολλῆς, ἢ λυγγὸς, ἢ σπασμοῦ, ἢ ὀδύνης ἰσχίων. Ἐν καύσῳ κοιλίη καταῤῥαγεῖσα, θανάσιμον. Ἐκ κοιλίης ἀλγήματος ἐπίπονον πυρετὸς καυσώδης, ὀλέθριον. Ἐν τοῖσι καυσώδεσιν ἤχων προσγενομένων μετὰ ἀμβλυωσμοῦ, καὶ κατὰ ῥῖνας βάρεος, ἐξίστανται μελαγχολικῶς μὴ αἱμοῤῥαγήσαντες. Τοὺς ἐν καύσοισι τρόμους, παρακοπὴ λύει.

Ἐν καύσῳ ῥύσις ἐκ μυκτήρων τεταρταίῳ, κακὸν, ἢν μή τι ἄλλο ἀγαθὸν ξυμπέσῃ. πεμπταίῳ δὲ ἧσσον κινδυνῶδες. οἱ ἐν τοῖσι καυσώδεσιν ὑποπεριψύχουσι διαχωρήμασιν ὑδατοχόλοισι συχνοῖσιν ὀφθαλμοῖσι κακὸν, ἄλλως τε κἢν κάτοχοι γίνωνται. Καῦσος ῥίγεος ἐπιγενομένου λύεται. Καῦσοι ὑποτροπιάζειν εἰώθασι, καὶ ἡμέρας τέσσαρας ἐπισημαίνοντες, ἔπειτα ἱδροῦσι. εἰ δὲ μὴ, τῇ ἑβδόμῃ καὶ δεκάτῃ. Τοὺς καυσώδεας διακρίνουσιν αἱ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι, κουφίζουσαι ἢ ἀναιροῦσαι. Ἐκ καύσου μὴ γενομένης πυώδεος τοῦ ἀποστήματος, οὐ πάνυ σώζονται. οἱ ληθαργικοὶ τρομώδεες τὰς χεῖρας. ὑπνώδεες. δύσχρωτες. οἰδηματώδεες, σφυγμοῖσι νωθροῖσι, καὶ μετάρσια τὰ ὑποφθάλμια, καὶ ἱδρῶτες ἐπιγίνονται καὶ κοιλίας ὑποδιδοῦσι χολώδεας, καὶ ἀκρητέας. Ἢν καταξήρους ἴσχωσιν οὖρα καὶ διαχωρήματα προϊόντα λαθραίως, τὸ οὖρον ὑποζυγίου, πιεῖν τε οὐκ αἰτέουσιν, οὐδὲ θάτερον οὐδέν. ἔμφρονες δὲ γενόμενοι, τράχηλον ἐπώδυνον φασὶν ἔχειν. καὶ διὰ τῶν ὤτων ἤχους διαΐσσειν. ὁκόσοι δὲ σώζονται τῶν ληθαργικῶν, ἔμπυοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνονται. ὁκόσοισι ἐν πυρετοῖσιν ἀκρίτως τὰ τρομώδεα παύεται, τουτέοισι χρόνῳ ἐς ἄρθρα ἀπόστασις ὀδυνώδης ἐκπυΐσκει, καὶ λύσις ἐπώδυνος. Τῶν πυρεσσόντων οἷσι μὲν ἐρυθήματα ἐπὶ προσώπων, καὶ πόνος κεφαλῆς ἰσχυρὸς, καὶ σφυγμὸς φλεβῶν, αἵματος ῥύσις τὰ πολλὰ γίνεται. οἷσι δὲ ἆσαι, καὶ καρδιωγμοὶ, καὶ πτυαλισμοὶ, ἔμετος. οἷσι δὲ βορβορυγμοὶ, φῦσαι, ψόφοι κοιλίης καὶ ἐπάρσιες. καὶ ἐκταράξιες κοιλίης, τοῖσι χρονίζουσιν ἀσφαλέως. Ἐν πυρετῷ ξυνεχεῖ χωρὶς πόνου, ἢ φλεγμονῆς, ἢ ἄλλης προφάσιος, ἀπόστασιν προσδέχεσθαι πόνου καὶ οἰδήματος καὶ μᾶλλον ἐς τὰ κάτω χωρία. προσδέχεσθαι δὲ δεῖ τὰς ἀποστάσιας, τοῖσιν ὑπὲρ τριάκοντα ἔτεα μᾶλλον. ὑποσκέπτεσθαι δὲ τουτέοισι τὰς ἀποστάσιας, ἢν τὰς εἴκοσιν ἡμέρας πυρετὸς ὑπερβάλλῃ. τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισιν ἧσσον γίνονται, καὶ πολλοῦ χρόνου γενομένου τοῦ πυρετοῦ. οἱ δὲ διαλείποντες καὶ λαμβάνοντες πεπλανημένως, φθινόπωρον μάλιστα ἐς τεταρταῖον ἐπιεικέως μεθίστανται, καὶ μᾶλλον τοῖσιν ὑπὲρ τὰ τριάκοντα ἔτεα γεγονόσιν. αἱ δὲ ἀποστάσιες τοῦ χειμῶνος γίνονταί τε μᾶλλον, καὶ παύονται βραδύτερον, καὶ ἧσσον παλινδρομέουσι.

Τοῖσι δὲ πολλάκις ὑποστρέφουσι παθοῦσιν ἢν ἑξάμηνον ὑπερβάλλωσιν, ἰσχιαδικὴ φθίσις ἐπιεικέως γίνεται. Ὁκόσα πυρετῷ ἀντιδίδοται, καὶ μὴ ἀποστηματώδεα σημεῖα, κακοήθεα.

Τῶν πυρετῶν οἱ μήτε ἐν ἡμέρῃσι κρισίμῃσι, μήτε μετὰ σημείων λυτηρίων ἀφιέντες, ὑποτροπιάζουσι. Τὰ ὀξέα τῶν νοσημάτων, ἐν ἡμέρῃσι κρίνεται τεσσαρεσκαίδεκα. Τριταῖος ἀκριβὴς, ἐν πέντε, ἢ ἐν ἑπτὰ περιόδοισιν, ἢ τὸ μακρότατον ἐν ἐννέα κρίνεται. Οἷσιν ἀρχομένοισι πυρέσσειν αἵματος στάξιες ἐκ ῥινῶν πταρμοῦ γενομένου, λευκὴν ὑπόστασιν τὸ οὖρον ἴσχει ἐν τῇ τετάρτῃ, λύσιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ σημαίνει. Τὰ δὲ ὀξέα κρίνεται αἵματος ἐκ ῥινῶν ῥυέντος, ἐν κρισίμῳ. καὶ ἱδρῶτος πολλοῦ γενομένου. καὶ οὔρου πυώδεος καὶ ὑαλώδεος γενομένου, ὑπόστασιν χρηστὴν ἔχοντος. καὶ ἀθρόου γενομένου. καὶ ἀποστήματος ἀξιολόγου. καὶ κοιλίης μυξώδεος καὶ αἱματώδεος. καὶ ἐξαπίνης καταῤῥαγείσης, καὶ ἐμέτων οὐ μοχθηρῶν κατὰ κρίσιν. ὕπνοι βαθέες μὴ ταραχώδεες, βεβαίαν κρίσιν σημαίνουσιν. οἱ δὲ ταραχώδεες μετὰ ἀλγήματος σώματος, ἀβέβαιοι. ἑβδομαίοισιν, ἢ ἐναταίοισιν, ἢ τεσσαρεσκαιδεκαταίοισι, ῥύσιες ἐκ ῥινῶν, λύουσιν ὡς τὸ πολὺ τοὺς πυρετούς. ὁμοίως δὲ καὶ κοιλίης ῥύσις, χολώδης, καὶ δυσεντεριώδης. καὶ πόνος γουνάτων, ἢ ἰσχίων. καὶ οὖρον πεπανθὲν, πρὸς τὴν κρίσιν. ἐν γυναικὶ δὲ καὶ ἐπιμηνίων ῥύσις. Οἱ ἐν πυρετοῖσιν αἱμοῤῥαγήσαντες ἱκανῶς, ὁκόθεν οὖν, ἐν τῇσιν ἀναλήψεσι κοιλίας καθυγραίνονται. Οἱ ἐν πυρετοῖσιν ἐφιδρώοντες κεφαλαλγέες, κοιλίην ἀπολελαμμένοι, σπασμώδεες. Αἱ ἐπ' ὀλίγον θρασέως παρακρούσιες, καὶ θηριώδη καὶ σπασμὸν σημαίνουσι. Σπασμὸς ἐν πυρετῷ γενόμενος, καὶ παυόμενος αὐθημερὸν, ἀγαθόν.

Σπασμὸς ἐν πυρετῷ γενόμενος, παύει τὸν πυρετὸν αὐθημερὸν, ἢ τῇ ὑστεραίῃ, ἢ τῇ τρίτῃ. ὑπερβάλλων δὲ τὴν ὥρην ἐν ᾗ ἤρξατο καὶ μὴ παυόμενος, κακόν. Οἱ διαλείποντες, ἀνωμάλως δὲ χλιαινόμενοι, κοιλίης ἐμφυσωμένης μικρὰ διαδιδούσης. ὀσφυαλγίζουσι μετὰ κρίσιν, τουτέοισι κοιλίαι καταῤῥήγνυνται. εἰ δὲ πόδες καὶ τὰ πρὸς χεῖρα νωθροί. διψώδεες. ἀσώδεες. κοιλίης ἀπειλημμένης βαρυνόμενοι ἐκλύονται. ἔστι δ' ὅτε καὶ τὰ ἐξέρυθρα ἐν ποσὶ καύματα, τὰ αὐτὰ σημαίνει. Οἱ χειμερινοὶ τεταρταῖοι πυρετοὶ, ἐπιεικέως μεθίστανται εἰς τὰς ὀξείας νόσους. Κεφαλῆς πόνος σύντονος μετ' ὀξέος πυρετοῦ, καὶ ἄλλου σημείου τῶν δυσκόλων, θανάσιμον. ἄνευ δὲ σημείου φαύλου, ὑπερβάλλων τὰς εἴκοσιν ἡμέρας, αἵματος ῥύσιν. ἢ πύον ἐκ ῥινός. ἢ ἀποστάσιας εἰς τὰ κάτω σημαίνει μάλιστα μὲν νεωτέροισι τῶν τριηκονταπέντε, τὰς ῥύσιας. τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισι, τὰς ἀποστάσιας προσδέχεσθαι. Περὶ μέτωπον δὲ καὶ κροτάφους ὄντος τοῦ πόνου, καὶ συντόμου, ῥύσιας. Οἷσι κεφαλαλγίαι. καὶ ἦχοι ἀπυρέτοισι. καὶ σκοτοδίνη. καὶ φωνῆς βραδυτής. καὶ νάρκη χειρῶν. ἢ ἀπολήκτους, ἢ ἐπιληπτικοὺς προσδέχου τούτους ἔσεσθαι, ἢ καὶ ἐπιλήσμονας. Οἱ κεφαλαλγέες κατόχως παρακρούοντες, κοιλίης ἀπολειφθείσης. ὄμμα θρασυνθέντες. ἄνθηροι, ὀπισθοτονώδεες γίνονται. Τὰ ὑποσείοντα κεφαλῆς ὄμματα ἐξέρυθρα παρακρούοντα σαφῶς, ὀλέθρια. οὐ ξυναποθνήσκει τοῦτο, ἀλλὰ παρ' οὓς οἴδημα ποιεῖ. Κεφαλαλγίαι μεθ' ἱδρῶτος, καὶ ἀϊδίου ἀλγήματος, καὶ νωθρότητα καὶ ἀκρησίην παρέχει, καὶ φωνὴν παραλύει, ταῦτα οὐ χαλεπά, ὑπνώδεες δὲ καὶ λυγγώδεες γίνονται ἐνάτῳ μηνὶ ἐκ τούτων. φωνῆς λυθείσης εἰς τὸ αὐτὸ καθίστανται. Ἀσκαριδώδεες δὲ γενόμενοι ἐν κεφαλαλγίῃ, κώφωσις καὶ κῶμα παρακολουθοῦντα, τὰ παρ' οὓς ἐπαίρει. Οἱ κεφαλαλγέες κατόχως ὀδυνώδεες. ὄμμα ἐξέρυθρον αἱμοῤῥοεῖ τὰ σείοντα. κεφαλὴν τὰ ἠχώδεα αἱμοῤῥοεῖ. ἢ γυναικὶ τὰ γυναικεῖα καταβιβάζει. ἄλλως τε καὶ ἢν κατὰ ῥάχιν καῦμα παρακολουθέῃ. ἴσως δὲ καὶ δυσεντερικά. Οἱ καρηβαρικοὶ κατὰ βρέγμα ὀδυνώδεες ἄγρυπνοι αἱμοῤῥαγέουσιν, ἄλλως τε καὶ ἤν τις εἰς τράχηλον συντείνει. Τὰ ἐν κεφαλαλγίῃσιν ἰώδεα ἐμέσματα μετὰ κωφώσιος ἀγρύπνοισι ταχὺ ἐκμαίνει. Οἷσι κεφαλῆς καὶ τραχήλου πόνος, καὶ ὅλου δέ τις ἀκρατίη τρομώδης, αἱμοῤῥαγίη λύει. ἀτὰρ καὶ οὕτω χρόνῳ λύονται. αἱ δὲ κύστιες ἐν τουτέῳ ἀπολαμβάνονται.

Ἐν τῇσιν ὀξείῃσι κεφαλαλγίῃσι. καὶ τῇσιν ναρκώδεσι μετὰ βάρεος, ἐθέλει σπασμώδεα γίνεσθαι. Κεφαλαλγίην λύει, πύον διὰ ῥινῶν, ἢ πτύελα πάχεα καὶ ἄνοσμα. Λύει δὲ καὶ ἑλκέων ἔκθυσις, ποτὲ δὲ καὶ ὕπνος, καὶ κοιλίης ῥύσις. Κεφαλῆς ἄλγημα μετρίου μετὰ δίψης νηδιούσης, ἢ μετὰ ἱδρῶτος μὴ λύοντος τὸν πυρετὸν, ἀποστάσιας ἐν οὔλοισιν ἢ παρ' οὓς σημαίνει, μὴ κοιλίης ἐκταραχθείσης. Κεφαλαλγίη καρώδης μετὰ βάρεος, ποιεῖ τι σπα-

σμῶδες

σημαίνει. Οἱ κεφαλαλγικοὶ διψώδεες, ὑπάγρυπνοι, ἀσαφέες, ἀδυνάτοι. ἢν κοιλίη ὑγρῆ, κοπιώδεες. ἆρά γε ἐξανίστανται κεφαλαλγέες. ὑπόκωφοι. χεῖρας τρομώδεες. τράχηλον ὀδυνώδεες. οὐρέοντες μέλανα διεσπασμένα. ἐμέοντες μέλανα, ὀλέθριοι; Οἱ κεφαλαλγέες ἐφιδροῦντες. κοιλίην ἀπειλημμένοι, σπασμώδεες. Τὸ καρῶδες πανταχοῦ κακόν. Οἱ καματώδεες ἐν ἀρχῇσι γινόμενοι, μετὰ κεφαλῆς ὀσφύος, ῥάχιος, ὑποχονδρίου ὀδύνης, ἀγρυπνέοντες, ἆρά γε φρενιτικοί; μυκτὴρ ἐν τουτέοισιν ἀποστάζων, ὀλέθριον. ἄλλως τε καὶ τεταρταίοις ἐοῦσι ἢ ἀρχομένοισι. Κακὸν δὲ καὶ κοιλίης περίπλυσις ἐξέρυθρος. Οἱ καματώδεες ἐξ ἀρχῆς ἐφιδρώσαντες, οὔροισι πέποσι καυστικοί, ἀκρέως δὲ περιψύχοντες, διὰ ταχέων περικαέες νωθροὶ κωματώδεες σπασμώδεες, ὀλέθριοι. Οἱ κωματώδεες ὕπνοι, καὶ αἱ καταψύξιες, ὀλέθριον. Κωματώδεες κοπιώδεες κεκωφωμένης κοιλίης καταῤῥαγείσης, ἐρυθρὰ διελθόντα πολὺ κρεῖσσον ὠφελέει. Κωματώδεες, ἀσώδεες, ὑποχόνδριον ὀδυνώδεες, σμικρὰ ἐμετώδεες τὰ παρ' οὖς ἴσχουσι. πρόσθεν δὲ περὶ τὸ πρόσωπον ἐπάρματα μετὰ κώματος.

Τὰ ἐξαίφνης περικαρώσαντα ἀλυσμοῦ αἱμοῤῥαγικά. Τὰ κωματώδεα ἀσώδεα ὀδυνώδεα ὑποχόνδρια, θαμινὰ σμικρὰ ἐμέοντα, τὰ παρ' οὖς ἐπάρματα κωματώδεες. ἆρά τι ἔχει σπασμῶδες; κωματώδεα μεμωρωμένα κάτοχα ποικίλλοντα. Ὑποχόνδρια καὶ κοιλίην ἐπηρμένοι, ἀπόσιτοι. Ἀπολελαμμένοι ἐφιδροῦντες, ἆρα τουτέοισι τὸ θολερὸν πνεῦμα καὶ τὸ γονοειδὲς διελθὸν, λύγγα σημαίνει; κοιλίη δὲ ἆρα χολώδεα προσδιέρχεται; τὸ λαμπῶδες ἐν τουτέοισιν οὖρον ὠφελέει. καὶ κοιλίαι δὲ τουτέοισιν ἐπιταράσσονται. Ἐγκεφάλου σφακελίσαντες, οἱ μὲν ἐν τῇσι τρίτῃσιν ἡμέρῃσιν, οἱ δὲ ἐν τῇσιν ἑβδόμῃσι, τελευτῶσι, ταύτας δὲ διαφεύγοντες, σώζονται. οἷσι δὲ ἀνατμηθεῖσι, τῶν τοιουτέων διεσκηκὸς εὑρεθῇ τὸ ὀστέον, ἀπόλλυνται. Τοῖσι κεφαλαλγικοῖσιν ὀστέα ῥαγεῖσιν ἐκ τῶν ὄπισθεν ῥύσις ἐκ μυκτῆρος λάβρος παχέα, κακόν. ὀφθαλμὸν περιαλγήσαντες οὗτοι, ῥιγέουσιν. ἆρα αἱ κατὰ κρόταφον ὀστέων διαῤῥαγαὶ σπασμώδεες; Ὠτὸς πόνος σύντονος, μετὰ πυρετοῦ ὀξέος, καὶ ἄλλου τοῦ σημείου τῶν ὑποδυσκόλων, τοὺς μὲν νέους, ἑβδομαίους κτείνει καὶ συντομώτερον παραφρονήσαντας. μὴ ῥυέντος πολλοῦ πύου ἐκ τοῦ ὠτὸς, ἢ ἐκ ῥινῶν αἵματος, μὴ δὲ ἄλλου τινὸς σημείου χρηστοῦ γινομένου. τοὺς δὲ πρεσβυτέρους, βραδύτερον καὶ ἧσσον ἀναιρεῖ. τά τε γὰρ ὦτα, φθάνει ἐκπυΐειν, καὶ παραφρονέουσιν ἧσσον. ὑποστρέφουσι δὲ οἱ πολλοὶ τουτέων, καὶ οὕτως ἀπόλλυνται. Κώφωσις ἐν ὀξέσι καὶ ταραχώδεσι παρακολουθοῦσα, κακόν. κακὸν δὲ καὶ ἐν τοῖσι μακροῖσιν. ἄγει δὲ τουτέοισι καὶ τοὺς ἰσχίου πόνους. Ἐν πυρετοῖσι κώφωσις, κοιλίην ἐφίστησιν.

Ὦτα ψυχρὰ καὶ διαφανέα καὶ συνεσταλμένα, ὀλέθριον. Βόμβος ἐν ὀξέσι, καὶ ἦχος ἐν ὠσὶ, θανάσιμον. Ἦχοι μετὰ ἀμβλυωσμοῦ, καὶ κατὰ ῥῖνας βάρεος, παρακρουστικὸν, καὶ αἱμοῤῥαγέει. Οἷσι κώφωσις μετὰ καρηβαρίης, καὶ ὑποχονδρίου ἐντάσιος, καὶ πρὸς αὐγὰς ἐνοχλεῖν, αἱμοῤῥοεῖ. Ἐν ὀξεῖ πυρετῷ ὦτα κωφωθῆ, μανικόν. Οἱ δύσκωφοι, ἐν τῷ λαμβάνειν τρομώδεες. γλῶσσαν παραλελυμένοι. νωθροὶ, κακόν. Προσγινομένης ἀγρυπνίης κώφωσις κατ' οὖρον ὑπέρυθρον ἀκατάστατον ἐναιωρεύμενον, παρακρουστικόν. Τὸ ἐκτερῶσθαι ἐν τούτοισι κακόν. κακὸν δὲ καὶ ἢν ἰκτέρου μώρωσις. τούτους ἀφώνους αἰσθανομένους, ξυμβαίνει πνίγεσθαι. τάχα δὲ καὶ κοιλίη πονηρεύεται τούτοισι. Τὰ δὲ ὀδυνηρῶς παρ' οὖς ἀνιστάμενα, ὀλέθρια. Τὰ παρ' οὖς ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν ἀλγήματος ἐρυθήματα ἐν πυρετοῖσι γινόμενα, σημεῖον μὲν ἐρυσιπέλατος ἢν περὶ προσώπου ἱδρυμένου. ἀτὰρ καὶ σπασμοὶ ἐκ τῶν τοιουτέων γίνονται μετὰ ἀφωνίης καὶ ἐκλύσιος. Τὰ παρ' οὖς ἢν πλείστοισι λυσώδεσι πυρετῷ ὀξεῖ, ὑποχονδρίου συντόνου χρονιωτέρους ἀρθέντα, κτείνει. Τὰ παρ' οὖς, φαῦλα τοῖσι παραπληκτικοῖς. Τὰ παρ' οὖς ἐν μακροῖσι μὴ ἐκπυοῦντα, θανάσιμον. κοιλίαι δὲ τοῖσι τουτέοισι τάχα φέρονται. ἆρά γε οἷσι τὰ παρ' ὦτα κεφαλαλγικοῖσιν, ἆρα τι ἐφιδροῦσι τὰ ἄνω, ἆρά τι καὶ ὑπεῤῥιγέουσιν. ἆρά γε αἱ κοιλίαι καταῤῥήγνυνται, καί τι καὶ κωματώδεες. ἆρα καὶ τὸ ὑδατῶδες οὖρον ἐναιωρεύμενον λευκοῖσι, καὶ τὰ ὑποποίκιλα ἔκλευκα δυσώδεα. Τὰ παρ' οὖς λαπάσσει βηχία μετὰ πτυαλισμοῦ ἰόντα, οὖρα τοῖσι παρ' ὦτα ταχὺ καὶ ἐπ' ὀλίγον πεπαινόμενα φλαῦρα. καὶ τὸ καταψύχεσθαι ὧδε πονηρόν. Τὰ παρ' οὖς ἐν τοῖσι χρονίοισιν ἐκπυεύμενα μὴ λευκῷ, σφόδρα καὶ ἀνόδμῳ κτείνει. καὶ μάλιστα γυναῖκας.

Τὰ παρ' οὖς μάλιστα ἐκ τῶν ὀξέων ἐν τοῖσιν καυσώδεσι γίνεται. ἢν μὴ κρεῖσσον ποιῆσαι,

καὶ ἐκ

καὶ ἐκπεπαίνεται, ἢ ἐκ ῥινῶν αἷμα ῥυῇ, ἢ οὖρα ὑπόστασιν παχέαν λάβῃ. ἀπόλλυνται τὰ πολλὰ δὲ τῶν τοιούτων οἰδημάτων προαποκαθιστάντων. Προσεπιθεωρέειν δὲ καὶ τοὺς πυρετοὺς, ἤν τε ἐπιτείνωσιν, ἤν τε ἀνιῶσι, καὶ οὕτως ἀποφαίνεσθαι. Ἐπὶ κωφώσει καὶ νωθείῃ ἐκ ῥινῶν ἀποστάζειν ἔχει τι δύσκολον. ἔμετος τουτέοισιν ἁρμόσει, καὶ κοιλίης ταραχή. Ἐκ κωφώσιος ὑπεξέως τὰ παρ' ὦτα, ἄλλως τε καὶ ἢν ἀσῶδές τι γίνηται. ἀτὰρ καὶ τοῖσι κωματώδεσιν ἐπὶ τουτέοισι, καὶ μᾶλλόν τι τὰ παρ' ὦτα. Κώφωσιν ἐκ πυρετῶν, ῥύσις ἡ ῥινῶν λύει καὶ κοιλίης ταραχή. πρόσωπον ἐκ μετεώρου ταπεινεύμενον. καὶ φωνὴ λεπτοτέρη καὶ ἀσθενεστέρη γινομένη. καὶ πνεῦμα μανώτερον, καὶ λεπτότερον, ἄνεσιν δὲ τὴν ἐπιοῦσαν σημαίνει. Προσώπου διαφθορὴ, θανάσιμον. ἧσσον δὲ εἰ δι' ἀγρυπνίην ἢ λιμὸν, ἢ κοιλίης ἐκτάραξιν γένηται. καθίσταται δὲ ἐν ἡμέρῃ καὶ νυκτὶ, τὸ διὰ ταῦτα διαφθαρέν. γίνεται δὲ αὖ τοιοῦτον ὀφθαλμοὶ κοῖλοι. ῥὶς ὀξεῖα. κρόταφοι συμπεπτωκότες. ὦτα ψυχρὰ καὶ συνεσταλμένα. δέρμα σκληρόν. χρῶμα ὠχρὸν ἢ μέλαν. πελιαινόμενον δὲ ἐπὶ τουτέοισι βλέφαρον, ἢ χεῖλος, ἢ ῥὶς, συντόμως θανάσιμον. Προσώπου εὔχροια, καὶ σκυθρωπότης ἐν ὀξεῖ, κακόν. μετώπου ξυναγωγὴ ἐπὶ τουτέοισι, φρενιτικόν.

Περὶ πρόσωπον εὔχροια, καὶ ἱδρῶτες ἀπυρέτοισι, κόπρανα παλαιὰ ὑπεόντα οἱ σημαίνει, ἢ διαίτης ἀταξίην. Τὰ κατὰ ῥῖνας ἐρυθήματα, κοιλίης ὑγραινομένης σημεῖα. Τοῖσι κατὰ τὰ ὑποχόνδρια ἢ τὸν πλεύμονα πόνοισιν ἐμπυομένοισι, κακόν. Ὀφθαλμῶν καθαρότης καὶ τὰ λευκὰ αὐτέων ἐκ μελάνων ἢ πελίων καθαρὰ γίνεσθαι, χρήσιμον. ταχέως μὲν οὖν καθαιρομένων, ταχεῖαν σημαίνει κρίσιν. βραδέως δὲ βραδυτέραν. Τὸ ἀχλυῶδες τῶν ὀφθαλμῶν, ἢ τὸ λευκὸν ἐρυθραινόμενον, ἢ πελιαινόμενον, ἢ φλεβῶν μελάνων πληρούμενον, οὐκ ἀστεῖον. φλαῦρον δὲ καὶ τὸ τὴν αὐγὴν φεύγειν, ἢ δακρύειν, ἢ διαστρέφεσθαι. καὶ τὸν ἕτερον ἐλάσσω γίνεσθαι πονηρόν. καὶ τὸ τὰς ὄψιας πυκνὰ διαρρίπτειν. ἢ λημία μακρὰ περὶ αὐτὰς, ἢ ἀχλύδα λεπτὴν ἴσχειν. ἢ τὸ λευκὸν, μέζω γίνεσθαι. τὸ δὲ μέλαν, ἐλάσσω. ἢ κρύπτεσθαι τὸ μέλαν, ὑπὸ τὸ ἄνω βλέφαρον. πονηρὸν δὲ καὶ κοιλότης ὀμμάτων. καὶ ἔκθλιψις ἔξω σφοδρὰ, καὶ λαμπηδόνος ἔκθλιψις, ὥστε μὴ δύνασθαι τὴν κόρην ἐκτείνεσθαι. καὶ βλεφαρίδων καμπυλότης. καὶ πῆξις ὀμμάτων. συνεχέως τε μύειν, καὶ χρώματα μεταβάλλειν, καὶ βλέφαρα μὴ συμβάλλειν ἐν τῷ καθεύδειν ὀλέθριον. κακὸν δὲ καὶ ἰλλαίνειν ὀφθαλμούς. Ὀφθαλμῶν ἔρευθος ἐν πυρετῷ γινόμενος, κοιλίης πονηρίην χρονίην σημαίνει. Αἱ παρ' ὀφθαλμῶν ἐπαναστάσιες ἐν τῇσιν ἀνακομιδῇσι, κοιλίην καταρρηγνύουσιν. Ἐπὶ ὀμμάτων διαστροφῇ, κοπιώδει, πυρετώδει, ῥῖγος ὀλέθριον, καὶ οἱ κωματώδεες ἐν τουτέοισι, κακόν. Ὀφθαλμιῶντι ἀνδρὶ, πυρετοῦ ἐπιγενομένου, λύσις. εἰ δὲ μὴ, κίνδυνος τυφλωθῆναι, ἢ ἀχλύεσθαι, ἢ ἀμφότερα. Οἷσιν ὀφθαλμιῶσι κεφαλαλγίη προσγίνεται, καὶ παρακολουθεῖ χρόνον πολλὸν, κίνδυνος τυφλωθῆναι. Ὀφθαλμιῶντι διάρροια ἀπὸ ταὐτομάτου, χρήσιμον. Ὀμμάτων ἀμαύρωσις καὶ τὸ πεπηγὸς ἀχνῶδες, κακόν. Ὀμμάτων ἀμαύρωσις ἅμα ἀψυχίῃ, σπασμῶδες συντόμως.

Ὀμμάτων ὀρθότης ἐν ὀξεῖ, καὶ κίνησις ὀξέη, καὶ ὕπνος ταραχώδης, ἀγρυπνίη. ποτὲ δὲ καὶ στάξιες ἐκ ῥινῶν, πρὸς τὴν ἀφὴν μὴ προσηκαίδες, φρενιτικοὶ γίνονται. καὶ μᾶλλον ἢν αἷμα ῥυῇ.

Γλῶσσα δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν πεφρικυῖα. τῷ δὲ χρώματι διαμένουσα, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, τρηχυνομένη καὶ πελιαινομένη, καὶ ῥηγνυμένη, θανάσιμον. σφόδρα δὲ μελαινομένη ἐν τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, κρίσιν γενέσθαι δηλοῖ. χαλεπωτάτη δὲ ἐστὶν, ἡ μέλαινα καὶ χλωρή.

Γλώσσης παρὰ τὸ ἄκρον, ὥσπερ σιάλῳ λευκῷ καταλείφεσθαι, σημεῖον ἀνέσεως. Πυρετοῦ παχέος, μένοντος τοῦ ἐπιχρώματος αὐθημερόν, λεπτοτέρου δὲ τὴν ὑστεραίην, ἔτι λεπτοτέρου τριταίην, τὰ δ' αὐτὰ σημαίνει καὶ ἐπ' ἄκρην τὴν γλῶσσαν γινόμενα. ἧσσον δέ. Γλῶσσα τρομώδης μετὰ ἐρυθήματος κατὰ ῥῖνας, καὶ κοιλίης ὑγρῆς. τὰ δὲ ἄλλα ἀσήμως ἔχοντα κατὰ πλεύμονα, πονηρά. καὶ ὀξείας καθάρσιας ὀλεθρίους σημαίνει.

Γλῶσσα παρὰ λόγον ἀπαλυνομένη, καὶ ἀσώδης μεθ' ἱδρῶτος ψυχροῦ ἐπὶ κοιλίῃ ὑγρῇ, μελάνων ἐμέτων ἐστὶ σημεῖον. τὸ κοπιῶδες ἐν τουτέοισι κακόν. Αἱ τρομώδεες γλῶσσαι τισὶ καὶ κοιλίην ὑγρὴν ποτὲ ποιέουσι. μελανθεῖσαι δὲ ἐν τουτέοισι, ταχὺν θάνατον σημαίνουσι. ἆρά γε τρομώδης γλῶσσα σημαίνει οὐχ ἱδρυμένην γνώμην; Αἱ δασεῖαι κατάξηροι φρενιτικαί. Ὀδόντας συνερείζειν ἢ πρίειν, ᾧ μὴ σύνηθες ἐκ παιδὸς, μανικὸν καὶ θανάσιμον. ἢν δὲ παραφρονέων ἦν ποιῇ τοῦτο, παντελῶς ὀλέθριον. ὀλέθριον δὲ καὶ ξηραίνεσθαι τοὺς ὀδόντας.

Ὀδόντος σφακελισμὸς, ἀπόστημα παρὰ τοῦτον γενόμενον, λύει. Ἐπὶ ὀδόντος σφακελισμοῦ πυρετὸς ἐπιγενόμενος σφοδρὸς, καὶ παραφροσύνη, θανάσιμον. ἢν δὲ σώζωνται, ἕλκεα ἐκπυΐσκει, καὶ ὀστέα ἀφίσταται. Οἷσι περὶ τὴν ὑπερώην ὑγροῦ σύστασις γίνεται, ὡς τὰ πολλὰ ἐκπυοῦται. Τὰ περὶ γνάθους ἀλγήματα σφόδρα, κίνδυνος εἰς ὀστέον ἀνάπλευσιν ἐλθεῖν.

Χεῖλος συσπώμενον σημαίνει κοιλίης χολώδεος καταῤῥῆξιν. Τὰ ἀπὸ ὅλου αἵματα ἐπὶ κοιλίῃ ὑγρῇ, ὀλέθρια. Πτυάλου ἀναχρέμψιες ἐν πυρετῷ, πελιδναὶ, μέλαιναι, χολώδεες, ἐφιστᾶσαι μὲν κακόν. ἀποχωρέουσαι δὲ κατὰ λόγον, χρήσιμοι. Οἷσιν ἁλμώδεα πτύελα καὶ βὴξ ὑφίσταται, τουτέοισι χρὼς ἐρυθραίνεται, οἷον ἐξανθίσματα. πρὸ δὲ τῆς τελευτῆς, τραχύνονται. Ἀνάχρεμψις πυκνὴ ἢν δή τι καὶ ἄλλο σημεῖον προσῇ, φρενιτικόν. Αἱ μετ' ἐκλύσιος ἀφωνίαι κάκισται. Αἱ ἐπ' ὀλίγον θρασέως παρακρούσιες, πονηρὸν καὶ θηριώδεες. Οἷσι φωνὴ ἅμα πυρετῷ ἐκλίπει μετὰ ἀκρισίας, τρομωδέως θνήσκουσιν. Αἱ ἐν πυρετῷ ἀφωνίαι, σπασμώδεα τρόπον ἐκστᾶσαι σιγῇ ὀλέθριον. Αἱ ἐκ πόνου ἀφωνίαι, δυσθάνατοι. Αἱ μετ' ἐκλύσιος κατόχως ἀφωνίαι, ὀλέθριοι. Αἱ κατακλώμεναι φωναὶ μετὰ φαρμακείην ἆρα πονηρόν; τουτέων οἱ πλεῖστοι ἐφιδροῦσι, καὶ κοιλίας καθυγραίνονται. Ἐν ἀφωνίῃ πνεῦμα οἷον τοῖσι πνιγομένοισι, πρόχειρον πονηρόν. ἆρά γε καὶ παρακρουστικόν; Αἱ ἐκ κεφαλαλγίης ἀφωνίαι ἅμα ἱδρῶτι πυρετώδεες. χαλῶντα ἐπ' αὐτοῖς ἀνιέντα χρονιώτερα ὑπεῤῥιγοῦντα τουτέοισιν, οὐ πονηρόν. Αἱ μετὰ ἀφωνίης ἐκστάσιες, ὀλέθριαι. Αἱ τοῖσιν ὑπεῤῥιγέουσιν ἀφωνίαι, θανάσιμον. εἰσὶ δὲ κεφαλαλγέες οἱ τοιοῦτοι ὑπόσαθρως. Αἱ μετ' ἐκλύσιος. ἀφωνίαι ἐν πυρετῷ ὀξεῖ ἀνιδρῶτι, εἰσὶ μὲν θανάσιμοι. ἧσσον δὲ τῷ ἐφιδροῦντι. χρόνον δὲ σημαίνει. ἴσως δὲ καὶ οἱ ἐξ ὑποστροφῆς παθόντες τι τοιοῦτον, ἀσφαλέστατοι. ὀλεθριώτατοι δὲ τῶν τοιούτων εἰσὶ τὰ ἐκ ῥινέων, καὶ οἷσι κοιλίαι καθυγραίνονται. Ἡ ὀξυφωνίη κλαυθμώδης, καὶ ὀμμάτων ἀμαύρωσις, σπασμῶδες, οἱ δὲ τὰ κάτω πόνοι, τουτέοισιν εὔφορον. Ἅμα φωνῇ τρομώδει, λύσις κοιλίης παράλογος ἐν τουτέοισι διεστηκόσι χρονίοισιν, ὀλέθριον. Αἱ πυκναὶ ὑποκαρώδεες ἀφωνίαι ξυστᾶσαι, φθινώδεα προσημαίνουσι. Πνεῦμα πυκνὸν μὲν καὶ σμικρὸν ἐὸν, φλεγμονὴν καὶ πόνον, ἐν τοῖσι καιρίοισι τόποισι σημαίνει. μέγα δὲ καὶ διὰ πολλοῦ, παραφροσύνην ἢ σπασμόν. ψυχρὸν μὲν θανάσιμον. θανάσιμον δὲ καὶ πυρετῶδες καὶ λιγνυῶδες πνεῦμα. ἧσσον δὲ τοῦ ψυχροῦ. καὶ τὸ μέγα ἔξω πνεόμενον. σμικρὸν δὲ εἴσω. καὶ τὸ μικρὸν ἔξω, μέγα δὲ εἴσω. κάκιστον δὴ καὶ πλησίον θανάτου. καὶ τὸ ἐκτεῖνον καὶ κατεπεῖγον, δι' ἀμαυρόν. καὶ διπλῇ εἴσω ἐπανάκλησις ὁποῖον ἐπεισπνέουσιν. εὔπνοια δὲ ἐν πᾶσιν, ὁκόσα ἐν πυρετῷ ὀξεῖ, κἢν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι κρίνεται, μεγάλην ἔχει ῥοπὴν ἐς σωτηρίην. Τράχηλος σκληρὸς καὶ ἐπώδυνος, καὶ γνάθων συνώδεσις, καὶ φλεβῶν σφαγιτίδων παλμὸς, ἰσχυρός. καὶ τενόντων ξυντασις, ὀλέθριον. Τὰ ἐν φάρυγγι ἰσχνῷ ἀλγήματα πνιγώδεα ἀπὸ κεφαλῆς ἀλγηδόνος ὁρμώμενα, σπασμώδεα. Αἱ τραχήλου καὶ μεταφρένου ψύξιες δοκέουσαι, καὶ ὅλου δὲ τοῦ σώματος σπασμώδεες, ἐν τουτέοισι κριμνώδεες οὐρήσιες. Οἷς κατὰ φάρυγγα βρεγμοὶ, ὑπόσχεσις τὰ περὶ τοὺς ἐπάρματα. Φάρυγξ ἐπώδυνος ἰσχνὴ μετὰ δυσφορίης, ὀλέθριον ὀξέως. Οἷσιν τένοντα μὲν ἀνέλκεται, καὶ φωνὴ πνιγμώδης ἀπόνδυλος ἐγκάθηται τουτέοισιν, ἐπὶ τῇσι τελευτῇσιν, οἷον συσπῶντός τινος τὸ πνεῦμα γίνεται. Φάρυγξ τρηχυνθεῖσα ἐπ' ὀλίγον καὶ κοιλίη κενεῇσιν ἀναστάσεσι, μετώπου ἀλγήματα, φλαφώδεες, ὀδυνώδεες, τὰ ἐκ τουτέων αὐξανόμενα δύσκολα. Τὰ κατὰ φάρυγγα ἰσχυρὰ ἀλγήματα, τὸ περὶ τοὺς ἔπαρμα, καὶ σπασμὸς ἐργάζεται. καὶ τραχήλου καὶ νώτου ἀλγήματα. Μετὰ πυρετοῦ ὀξέος, σπασμοὶ ὀλέθριοι. Τραχήλου καὶ πήχεων ἀλγήματα, σπασμώδεα. ἀπὸ προσώπου δὲ ταῦτα καὶ κατὰ φάρυγγα. Ὠχροὶ, ἰσχνοὶ, πτυαλίζοντες, ἐν τουτέοισιν ἐν ὕπνοισιν ἱδρῶτες ἀγαθοί. ἆρά γε καὶ τῷ ἱδρῶτι κουφίζεται; τοῖσι πλείστοισιν οὐ πονηρόν. οἱ δὲ τὰ κάτω πόνοι τουτέοισιν εὔφοροι. Ἐν ἀλγήματι νώτου καὶ στήθεος αἱματώδης οὔρησις ἐπιστᾶσα, ὀλέθριος ἐπὶ πόνοις. Τραχήλου πόνος, κακὸν μὲν ἐπὶ πυρετῷ παντὶ, κάκιστον δὲ ἐν οἷσι καὶ ἐκμανῆναι ἐλπίς. Ἐπὶ στήθεος ἀλγήματι πυρετώδει, καὶ κοιλίῃ ταραχώδει, ναρκώδης, σημεῖα μελάνων ὑποχωρησίων. Τὰ ἐν ὀξέσι κατὰ φάρυγγα ἰσχνὴν μικρὰ ὀδυνώδεα, ὅτε χάνοι μὴ ῥηϊδίως συνάγειν ἰσχνῷ, παρακρουστικά. ἐκ τουτέων φρενιτικοὶ, ὀλέθριον. Φάρυγξ ἑλκομένη ἐν πυρετῷ μετ' ἄλλου σημείου τῶν δυσκόλων, κινδυνῶδες.

Ἐν πυρετοῖσιν ἐξαπίνης πνίγεσθαι, καὶ καταπίνειν μὴ δύνασθαι χωρὶς οἰδήματος κακόν.

Τράχηλον ἐπιστραφῆναι μὴ δύνασθαι, μὴ δὲ καταπίνειν, θανάσιμον ὡς τὰ πολλά. Ὑποχόνδριον δὲ χρὴ μαλθακὸν εἶναι, καὶ ἄπονον καὶ ὁμαλές. φλεγμαῖνον δὲ ἢ ἀνωμάλως ἔχον, ἢ ἀλγούμενον, σημεῖον ἀῤῥωστίης ἐστὶν οὐκ εὐηθέως. Οἴδημα δὲ ἐν ὑποχονδρίοισι σκληρόν τε ἐὸν καὶ ἐπώδυνον, κάκιστον μὲν εἰ παρὰ πάντων εἴη τῶν μορίων. τῶν δὲ ἐκ τοῦ ἑνὸς μορίου, ἀκινδυνώτερον τὸ ἐκ τῶν ἀριστερῶν. σημαίνει δὲ ἐν ἀρχῇ μὲν τὰ τοιαῦτα, θάνατον σύντομον. ὑπερβάλλοντα δὲ τὰς εἴκοσι τοῦ πυρετοῦ μένοντος, ἐμπύησιν. γίνεται δὲ τοῦτο ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ. Ῥῆξις αἵματος διὰ ῥινῶν κάρτα ὠφελεῖ. τὰ γὰρ πολλὰ, κεφαλὴν οὗτοι πονέουσιν, καὶ ὄψις ἀμαυροῦται. καὶ μᾶλλον εἰς τὰ αὐτὰ προσγίνεσθαι προσδέχου τὴν ῥῆξιν. ἡλικίῃσι δὲ λε' ἐτέων. τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισιν, ἧσσον. Τὰ μαλθακὰ δὲ καὶ ἀνώδυνα τῶν οἰδημάτων, χρονιώτερα δὲ τὰς κρίσιας ποιέεται καὶ ἧσσον ἐστὶν ἐπικίνδυνα. τὰς δὲ ἑξήκοντα καὶ ταύτας ὑπερβάλλοντα, τοῦ πυρετοῦ μένοντος, ἐμπυεῦται. παραπλήσια δὲ σημαίνει, τοῖσιν ἐν ὑποχονδρίοισι, καὶ τὰ περὶ κοιλίην. πλὴν ἧσσον ἐκπυεῦται ταῦτα ἐκείνων. ἥκιστα δὲ ὑπὸ ὀμφαλόν. καὶ γίνεται δὲ ταῦτα μὲν ἐν χιτῶνι. τὰ δ' ἄνω κεχυμένα. θανάσιμα δ' ἐστὶν αὐτῶν, ὅσα ἂν ἔσω ῥαγῇ. τῶν δὲ λοιπῶν ἐμπυημάτων τὰ μὲν ἔξω ῥηγνύμενα, βέλτιστον μὴ ὡς εἰ ἐλάχιστον καὶ ὀξύτατον συλλέγεσθαι. τὰ δὲ ἔσω, μήτε ὄγκῳ, μήτε πόνῳ, μήτε χρώματι διάδηλον ἔξω ποιεῖ. τὸ δὲ ἐναντίον κάκιστον. τινὰ δὲ τούτων διὰ πάχος πύου οὐ διασημαίνει. τὰ δὲ πρόσφατα τῶν ἐν τοῖσιν ὑποχονδρίοισι ἐπαρμάτων ἢν μὴ σὺν φλεγμονῇ ᾖ, καὶ τοὺς ἀπ' αὐτῶν πόνους λύει βορβορυγμὸς γενόμενος ἐν ὑποχονδρίῳ, καὶ μάλιστα μὲν διεκπερῶν δι' οὔρων καὶ διαχωρημάτων. εἰ δὲ μὴ καὶ αὐτὸς διαπορευθείς. ὠφελεῖ δὲ καὶ ὑποκαταβὰς ἐς τὰ κάτω χωρία. Σφυγμὸς ἐν ὑποχονδρίῳ μετὰ θορύβου, παρακρουστικόν, καὶ μᾶλλον ἢν ὄψιες πυκνὰ κινέωνται. Καρδίης πόνος καὶ σφυγμὸς ὑποχονδρίων, πυρετοῦ περιψυχθέντος, κακόν, ἄλλως τε κἢν ἐφιδρώσιν. Ἐς ὑποχόνδριον ἐμπίπτοντα ἀλγήματα, ἄλλως τε πονηρὰ, καὶ ἢν κοιλίας καθυγραίνῃ. κακίω δὲ ἐν ὀλίγῳ γινόμενα. καὶ τὰ παρ' οὖς τε ἀνιστάμενα ἐκ τούτων κακοήθεα, καὶ τὰ ἄλλα ἐκπυήματα. Καρδιαλγικὰ καὶ μετὰ στρόφου, κοιλίης θερμῆς, καταῤῥήγνυνται. Καρδίης ἄλγημα πρεσβυτέρῳ πυκνὰ ἐπιφοιτέον, θάνατον ἐξαπίνειον σημαίνει. Οἷσιν ὑποχόνδρια μετεωρίζεται, κοιλίης ὑπόστασις κακόν. μάλιστα δὲ ἐν φθινώδεσι τῶν μακρῶν. καὶ οἷς κοιλίαι ὑγραίνονται ἐν ὑποχονδρίῳ φλεγμονὴ ἀκρατικὴ ἐστὶν, οἷς πρὸ τῶν θανάτων μέλανα διαχωρεῖ. Ὑποχονδρίων σύντασιν μετὰ καύματος ἀσώδεος, κεφαλαλγικῶ, τὰ παρ' οὖς ἐπαίρει. Μετὰ ὑποχονδρίων ἔπαρσιν, τοῖσι χολώδεσιν οἴδημα μέγα καὶ πυρετὸς ὀξὺς, τὰ παρ' οὖς ἐπαίρει ἐν ὑποχονδρίων ἀλγήματι. Ὑποβορβορύζοντι ὀσφύος ἄλγημα ἐπιγενόμενον ἐν πυρετοῖς κοιλίας ἐπὶ τὸ πολὺ καθυγραίνει, ἢν μὴ φῦσα καταῤῥαγῇ ἢ οὔρου πλῆθος ἔλθοι. Ἐπὶ ὑποχονδρίῳ χρονίῳ καὶ κοιλίῃ δυσώδει, παρ' οὖς ἀπόστημα, κτείνει. Τοῖσιν ἀπὸ ὑποχονδρίων ἀλγήμασιν κοιλίη ἐπὶ μακρὸν ὑπόγλισχρα διαδιδοῦσα βραχέα καὶ πρόσθεα ἐκχλοιοῖ, ἆρα καὶ αἱμοῤῥαγεῖ; Οἷσιν ἐξαίφνης ἀπυρέτοισιν ἐοῦσιν ὑποχονδρίου καὶ καρδίης πόνος, καὶ περὶ σκέλεα καὶ τὰ κάτω μόρια, καὶ κοιλίη ἐπῆρται, λύει φλεβοτομίη, καὶ κοιλίης ῥύσις. πυρέξαι βλαβερὸν τούτοισι. μακροὶ γὰρ οἱ πυρετοὶ καὶ ἰσχυροὶ γίνονται. καὶ βῆχες. καὶ οἰδήματα καὶ λυγμοὶ γίνονται. λύεσθαι δὲ μελλόντων τούτων, πόνος ἰσχυρὸς ἰσχίων. ἢ σκελέων. ἢ πύου πτύσις ἢ ὀφθαλμῶν στέρησις ἐπιγίνεται. Οἷσι πόνοι ὑποχονδρίων, καρδίης, ἥπατος, τῶν περὶ ὀμφαλὸν μερέων, αἵματος διαχωρήσαντος, σώζονται. μὴ διαχωρήσαντος δὲ θνήσκουσιν. Οἷσιν ὑποχόνδρια λαπαρὰ, πρόσωπον ἐῤῥωμένον, οὐ λύονται χωρὶς αἵματος ῥύσιος ἐκ ῥινῶν πολλοῦ. ἢ σπασμοῦ. ἢ ὀδύνης ἰσχίων. Αἱ πρὸς ὑποχόνδρια ἐν πυρετῷ ὀδύναι ἄναυδοι, ἀνιδρῶντι λυόμεναι, κακόν, τούτοισιν ἐς ἰσχία ἀλγήματα. Οἱ κατὰ κοιλίην ἐν πυρετῷ παλμοὶ ἐκστάσιας ποιέουσιν. αἱμοῤῥοΐη δὲ φρικώδης. Αἱ ἐς ὑποχόνδρια ἐν πυρετῷ ὀδύναι ἀναΐσσουσαι ἀνιδρῶτι λυόμεναι, κακοήθεες. τούτοισιν ἐς ἰσχία ἀλγήματα, ἅμα πυρετῷ καυσώδει, κοιλίη καταῤῥαγεῖσα, ὀλέθριον. Οἱ περὶ ὀμφαλὸν πόνοι παλμώδεες, ἔχουσι μέν τι καὶ γνώμης παράφορον. περὶ κρίσιν δ' ἐν τούτοισι φλέγμα ἁλὲς συχνὸν σὺν πόνῳ διέρχεται. Μετὰ κοιλίης ὑπόστασιν ὑποχόνδρια μετέωρα, κακόν. μάλιστα δὲ τοῖσι φθινώδεσι τῶν μακρῶν, καὶ οἷσι κοιλίαι ὑγραίνονται. Τοῖσιν ἀλυσμώδεσιν ἐν ὑποχονδρίῳ τὰ παρ' οὖς ἐπαρθέντα, κτείνει. Τὰ κατὰ κοιλίην σκληρύσματα, μετὰ πό-

νοι, πυρετοῖσι φρικώδεσιν, ἀκρίτοισι, σμικρὰ ἐφυγραινομένης, κάθαρσιν οὐ διδόντα, ἐς ἐμπύησιν ἥκει. Ὑπὲρ ὀμφαλὸν πόνος, καὶ ὀσφύος ἄλγημα, φαρμακείῃ μὴ λυόμενα, ἐς ὕδρωπα ξηρὸν ἀποτελευτᾷ. Τὰ δὲ δὴ ὀσφύος ἀλγήματα χρονιώτερα, πυρετῷ παροξυνόμενα τριταιοφυέως, ποιεῖ τὰ θρομβώδεα αἵματα διαχωρέειν. Τὰ ἐν ὀσφύϊ ἀλγήματα, αἱμορροϊκά. Αἱ δὲ ὀσφύος ἀλγήματος, αἱμόρροιαι λαῦραι. Οἷσι δὲ ὀσφύος ἀλγήματος, ἀναδρομὴ ἐς κεφαλὴν, καὶ χεῖρες ναρκώδεες, καὶ καρδιαλγικὰ, καὶ ἠχώδεα, αἱμορροϊκὰ λάβρως. καὶ κοιλίαι καταῤῥήγνυνται τούτοισι. καὶ γνῶμαι παραχώδεες ἐπὶ πολύ. Αἱ ἐκ νώτου ἀλγήματος ἀῤῥωστίης ἀρχαὶ, δύσκολοι. Ἐν ὀσφύος ἀλγήματι συντόνῳ, καὶ ὑποφορῇ πλείονι, ἀπ' ἐλλεβόρου ἐμέσαι ἀφρώδεα συχνὰ, ὠφελεῖ. Ῥάχιος διαστροφὴν καὶ δύσπνοιαν, αἵματος ῥύσις λύει. Ἐν ὀσφύϊ ἐπωδύνῳ καρδιαλγικὰ προσελθόντα σημεῖα, αἱμορροώδεα ἢ καὶ προγεγενημένα. Τὰ δὲ ὀσφύος ἐς τράχηλον καὶ κεφαλὴν ἀναδιδόντα παραλύοντα παραπληκτικὸν τρόπον, σπασμώδεα, παρακρουστικὰ, ἆρα καὶ λύεται τὰ τοιαῦτα σπασμοῖσιν; ἢ τῶν τοιούτων κοιλίαι νοσέουσιν διὰ τῶν αὐτῶν ἰόντων; Ἐξ ὀσφύος ἀναδρομὴ πόνου, ὀφθαλμῶν ἴλλωσις, κακόν. Πόνος ἐς στῆθος ἱδρυθεὶς νωθρότητι, κακὸν ἐπὶ πυρετῷ. ὅτοι ὀξέως ἀπόλλυνται. Ἐξ ὀσφύος ἀλγήματος ἀναδρομαὶ ἐς καρδίην πυρετώδεες, φρικώδεες, ἀνεμέοντες λεπτὰ ὑδατώδεα, παρενεχθέντες ἄφωνοι, ἐμέσαντες μέλανα, τελευτῶσιν.

Τὰ κατ' ὀσφῦν καὶ τὸ λεπτὸν, χρόνια ἀλγήματα, καὶ πρὸς ὑποχόνδρια πόνοι, ἀπόσιτοι, ἅμα πυρετῷ τούτοισι ἐς κεφαλὴν ἄλγημα σύντονον ἐλθὸν, κτείνει ὀξέως τρόπον σπασμώδεα.

Οἷσιν ὀσφύος ἄλγημα, ὅτοι κακοὶ, ἆρα τούτοισι τρομώδεα γίνεται καὶ φωνὴ ἐν ῥίγει; ἆρα τοῖς ὀσφυαλγέσιν ἀσώδεσιν, ἀνεμέουσιν, ὀλίγα θρασέως παρακρούσασιν, ἐλπὶς μέλανα διελθεῖν; Ὀσφύος πόνος καρδιαλγικὸς μετὰ ἀναχρέμψιος βιαίης, ἔχει τι σπασμῶδες, ὑπὸ ἄφωνον ἅμα κρίσει ῥῖγος. Ὀσφύος ἄλγημα, ἄνευ προφάσιος, πυκνὰ ἐπιφοιτέον, κακοήθεος ἀῤῥωστίης σημεῖον. Ὀσφύος ἄλγημα μετὰ καύματος ἀσώδεος, πονηρόν. Ὀσφύος σύντασις ἐκ γυναικείου πλήθεος, ἐκπυητικόν. καὶ τὰ ποικίλως ἰόντα γλίσχρα δυσώδεα, πνιγώδεα ἐπὶ τοῖσι προειρημένοισιν, ἐκπυητικόν. οἶμαι δὲ καὶ παρακρούειν τι τὰς τοιαύτας. Οἷσιν ὀσφύος ἄλγημα καὶ πλευροῦ ἄνευ προφάσιος, ἰκτεριώδεες γίνονται. Αἱ ἐν κρισίμοισιν ἐκ τῶν αἱμορραγιῶν περιψύξιες νεανικαὶ κάκισται. Τὸ ἀνάπαλιν αἱμορραγέειν, πονηρὸν, οἷον ἐπὶ σπληνὶ μεγάλῳ ἐκ τῶν δεξιῶν, καὶ τὰ ὑποχόνδρια ὡσαύτως. Τὰ αἱμορραγήσαντα ἐπιῤῥιγοῦντα τρώματα, κακοήθεα, διαλεγόμενοι λαθραίως τελευτῶσι. Τὰ πεμπταῖα αἱμορραγοῦντα λάβρως, ἕκτῃ ἐπιρριγώσαντα, ἑβδόμῃ περιψυχθέντα, ἀναθερμανθέντα ὀξέως, τούτοισι κοιλίαι πονηρεύονται. Μεθ' αἱμορραγίην μελάνων διαχώρησις, κακόν. πονηρὸν δὲ καὶ τὰ ἐξέρυθρα ἰώδεα. Τεταρταίοισιν αἱ τοιαῦται αἱμορραγίαι, κωματώδεες. ἐκ τοιούτων σπασθέντες θνήσκουσι μελάνων προδιελθόντων καὶ κοιλίης ἐπαρθείσης. Μεθ' αἱμοῤῥοίας καὶ μελάνων διαχωρήσιας ἐν ὀξεῖ κώφωσις, κακόν. αἵματος διαχώρησις τούτοισιν, ὀλέθριον. κώφωσις δὲ λύει. Οἷσιν αἱμορραγίαι πλέως προϊόντος χρόνου κοιλίαι πονηρεύονται, ἢν μὴ οὖρον πέπον ἔλθῃ, ἆρά γε τὸ ὑδατῶδες οὖρον τοιοῦτόν τι σημαίνει; Οἷσιν ἐπὶ αἱμορραγίῃ λάβρῳ πυκνῇ, μετὰ μελάνων συχνὴ διαχώρησις. ἐπιστάσιες δὲ αἱμόρροοι. ὅτοι κοιλίας ὀδυνώδεες. ἅμα δὲ τοῖσι φύσησιν εὔφοροι. ἆρα οἱ τοιοῦτοι ἐπιδροῦσι πολλοῖσι ψυχροῖσι; τὸ ἀνατεταραγμένον οὖρον, ἐν τούτοισιν, οὐ πονηρὸν οὐδὲ τὸ ἐφιστάμενον γονοειδές. ἐπὶ πολὺ δὲ ὅτοι, ὑδατώδεα οὐρέουσιν. Οἷσιν ἐκ ῥινῶν ἐπὶ κωφώσει, καὶ νωθρότητι μικρὰ ἀποστάζει, ἔχει τι δύσκολον. ἔμετος τούτοισι συμφορεῖ, καὶ κοιλίης ταραχή. Αἱ ἐν ἀρχῇσι μεγάλαι αἱμορραγίαι περὶ ἀνακομιδὴν κοιλίας καθυγραίνουσι. Τὰ ἐκ ῥινῶν λάβρα βίῃ ἀποληφθέντα ἐστὶν ὅτε σπασμὸν ἐπικαλεῖται, φλεβοτομίη λύει. Αἱ ἐνδεκαταῖαι στάξιες δύσκολοι, ἄλλως τε κἢν δὶς ἐπιστάξῃ, καὶ ἢν ἐπιστάξῃ. Ἐπὶ αἵματος ῥύσει πολλῇ ἢ λυγμὸς, ἢ σπασμὸς, κακόν. Τοῖσιν ἕως ἐς τὴν ἑβδόμην δύναμιν μετὰ ἀχροίης καὶ πνεῦμα ἀλιζόμενον ἐν τοῖσι ὀδοῦσι καὶ γῆς ἐπιθυμίην, αἵματος φθορὴν καὶ ἔκλυσιν σημαίνει. Ἐν τοῖσι μακροῖσι τὰ μακρὰ ἐπιφαινόμενα, αἱμορροώδεα ὀλέθρια. Τὰ σκοτώδεα δὲ ἀρχῆς αἱμόῤῥοια ῥινὸς λύει. Τὰ ἐκ ῥινῶν σμικροῖς ἱδρῶσι περιψυχόμενα, κακοήθεα. Αἵματος ἀφαίρεσις ἐν καταψύξει νωθρευομένῃ κακόν. Ὅσοι κοιλίης ἐπιστάσιος αἱμορροοῦσι, καὶ ἐπιῤῥιγοῦσιν ἅμα τῷ αἱμορροεῖν, τούτοισι κοιλίην λειεντεριώ-

δεῖ τούτοισι τὰ ἐσόμενα, ἔς τε τὸν χρόνον σκεπτόμενον, ἔς τε τὰ ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ ῥέοντα, καὶ τὰς περιωδυνίας τε καὶ ἀγρυπνίας. ἔπειτα δὲ καὶ τὸν ὀφθαλμὸν οἷόν τε ᾖ κατιδεῖν. ἢν μὲν εὑρεθῇ ἐρρωγώς τε καὶ διὰ τῆς ῥωγμῆς ὑπερέχουσα ἡ ὄψις, πονηρὸν καὶ χαλεπὸν καθιδρῦσαι. εἰ δὲ καὶ συμπεσεῖν ὑπὸ τοῦ πιόντος, τελέως ἄχρηστος ὁ ὀφθαλμὸς γίνεται. τοὺς δ' ἄλλους τρόπους τῶν ἑλκέων ἐν τοῖσι χωρίοισι σκεπτομένους προλέγειν, ἐπί τε τὰς συμπτώσιας καὶ βαθύτητας, ἀναγκαῖον ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῶν ἑλκέων τὰς οὐλὰς γίνεσθαι. οἷσι μὲν οὖν ῥήγνυνται οἱ ὀφθαλμοί, καὶ μετὰ, ὑπερέχουσιν ὥστε ἔξω τὴν ὄψιν τῆς χώρης εἶναι, ἀδύνατοι ὠφελέεσθαι καὶ χρόνῳ καὶ τέχνῃ εἰς τὸ βλέπειν. τὰ δὲ σμικρὰ μετακινήματα τῶν ὀψίων οἷά τε καθιδρύεσθαι, ἢν μήτε κακὸν ἐπιγένηται μηδὲν, ὅ, τε ἄνθρωπος νέος ᾖ. αἱ δὲ ἐκ τῶν ἑλκέων οὐλαί, οἷσιν ἂν μὴ κακόν τι ἄλλο προσῇ, πᾶσαι εἰώθασιν ὠφελέεσθαι καὶ ὑπὸ τῶν χρόνων καὶ ὑπὸ τῆς τέχνης. μάλιστα δὲ αἱ νεώταταί τε καὶ ἐν τοῖσι νεωτάτοισι τῶν σωμάτων. τῶν δὲ χωρίων, μάλιστα μὲν αἱ ὄψιες βλάπτονται ἑλκόμεναι. ἔπειτα τὸ ὑπεράνω τῶν ὀφρύων. ἔπειτα δὲ καὶ ὅ, τι ἂν ἄγχιστα ᾖ τούτων τῶν τόπων. αἱ δὲ κόραι γλαυκούμεναι, ἢ ἀργυροειδέες γινόμεναι, ἢ κυάνεαι, οὐδὲν χρηστόν. τουτέων δὲ, ὀλίγαι ἀμείνους. ὁκόσαι ἢ σμικρότεραι φαίνονται, ἢ εὐρύτεραι, ἢ γωνίας ἔχουσαι, εἴτ' ἐκ προφασίων τοιούτων γινοίατο, εἴτ' αὐτόμαται. ἀχλύες, καὶ νεφέλαι, καὶ αἰγίδες ἐκλεαίνονταί τε καὶ ἀφανίζονται, ἢν μὴ τρῶμα τι ἐπιγένηται ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ, ἢ πρότερον τύχῃ οὐλὴν ἔχον ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ, ἢ πτερύγιον. ἢν δὲ παράλαμψις γένηται ἀμβλυνάνῃ τοῦ μέλανος μόριόν τι, εἰ πολλὸν χρόνον παραμένῃ, καὶ τρηχέη τε καὶ παχέη, καὶ μνημόσυνον ὑποκαταλιπεῖν. αἱ δὲ κρίσιες ὡς ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἔγραψα, οὕτω καὶ ἐνθάδε ἔχουσιν. ἀλλὰ χρὴ τὰ σημεῖα ἐκμαθόντα προλέγειν. τὰς μὲν διαφορὰς τῶν ὀφθαλμιῶν, ὅταν τὰ κάκιστα τῶν σημείων ἐπιγένηται, τὰς δὲ πολυχρονίους τῶν ὀφθαλμιῶν, ὡς διαγέγραπται ἐφ' ἑκάστοισι. τὰς δὲ ὀλιγοχρονίους, ὅταν τὰ σημεῖα προφαίνηται τὰ ἄριστα, τότε προλέγειν ἑβδομαίας παύσασθαι, ἢ ἐγγὺς τουτέων, καὶ ἄλλως ἀσφαλέως νομίζειν ἔχειν. τὰς δὲ ὑποστροφὰς προσδέχεσθαι, οἷσιν ἂν ῥᾳστῶναι γένωνται, μήτ' ἐν ἡμέρῃσι κρισίμοισι, μήτε σημείων ἀγαθῶν ἐπιφανέντων. πάντων δὲ χρὴ μάλιστα τὴν κατάστασιν τοῦ οὔρου, ἐν τοῖσι περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνθυμέεσθαι. οἱ γὰρ καιροὶ ὀξέες.

Αἱ δὲ δυσεντερίαι ξὺν πυρετῷ μὲν ἢν ἐπίωσιν, ἢ ποικίλοισί τε διαχωρήμασιν, ἢ ξὺν φλεγμονῇ ἥπατος, ἢ ὑποχονδρίου, ἢ γαστρός, ἢ ὅσαι ἐπώδυνοι, ἢ ὅσαι τῶν σιτίων ἀπολαμβάνουσιν, δίψαν τε παρέχουσιν, αὗται μὲν πᾶσαι πονηραί. καὶ ὃς ἂν πλεῖστα ἔχῃ τούτων τῶν κακῶν, τάχιστα ἀπόλλυται. ᾧ δ' ἂν ἐλάχιστα τῶν τοιούτων προσῇ, πλεῖσται αὐτῷ ἐλπίδες. ἀποθνήσκουσι δὲ ὑπὸ ταύτης τῆς νούσου μάλιστα παιδία, τὰ πενταετέα, καὶ γεραίτερα ἔς τε τὰ δεκαετέα. αἱ δ' ἄλλαι ἡλικίαι ἧσσον. ὅσαι δὲ τῶν δυσεντεριῶν λυσιτελέες, τὰ μὲν κακὰ ταῦτα οὐκ ἐμποιέουσιν. αἷμα δὲ καὶ ξύσματα διαχωρήσαντα, ἐπαύσαντο ἑβδομαῖα, ἢ τεσσαρεσκαιδεκαταῖα, ἢ εἰκοσταῖα, ἢ τεσσαρακονθήμερα, ἢ ἐντὸς τούτων τῶν χρόνων. τὰ τοιαῦτα γὰρ διαχωρήματα καὶ ὑπάρχοντα πρόσθεν ἐν τοῖσι σώμασι, νοσήματα ὑγιάζει. τὰ μὲν παλαιότερα, ἢν πλείονι χρόνῳ. τὰ δὲ νεώτερα, δύναται καὶ ἐν ὀλίγῃσιν ἡμέρῃσιν ἀπαλλάσσειν. ἐπεὶ καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι καὶ αὗται περιγίνονται, μᾶλλον ἐν τοῖσι τόκοισί τε καὶ ἐκ τῶν τόκων, καὶ τὰ ἔμβρυα διασώζουσιν, αἵματός τε καὶ ξύσματος διαχωρέοντος, καὶ πολλοὺς μῆνας, ἢν μήτις ὀδύνη αὐτῇσι προσῇ, ἢ ἄλλο τι τῶν πονηρῶν ὧν ἔγραψα σημείων ἐπὶ τῇσι δυσεντερίῃσι, ἐπιγένοιτο. εἰ δέ τι κείνων ἐπιφαίνοιτο, τῷ τε ἐμβρύῳ ὄλεθρον σημαίνει, καὶ τῇ ἐχούσῃ κίνδυνον, ἢν μὴ μετὰ τοῦ ἐμβρύου τὴν ἀπόφυξιν, καὶ τοῦ ὑστέρου τὴν ἀπόλυσιν, ἡ δυσεντερίη παύσηται αὐθημερόν, ἢ μετ' ὀλίγον χρόνον.

αἱ δὲ λειεντερίαι, ξυνεχέες μὲν καὶ πολυχρόνιοι, καὶ πᾶσαν ὥρην ξὺν ψόφοισί τε καὶ ἄνευ ψόφων ἐκταρασσόμεναι, καὶ ὁμοίως νυκτός τε καὶ ἡμέρης ἐπικείμεναι, καὶ τοῦ διαχωρήματος ὑπιόντος, ἢ ὠμοῦ ἰσχυρῶς, ἢ μέλανός τε καὶ λείου, καὶ δυσώδεος. αὗται μὲν πᾶσαι πονηραί. καὶ γὰρ δίψαν παρέχουσι, καὶ τὸ ποτὸν οὐκ ἐς τὴν κύστιν τρέπουσιν, ὥστε διαρρέεσθαι, καὶ τὸ στόμα ἐξελκοῦσι, καὶ ἔρευθος ἐξηρμένον ἐπὶ τῷ προσώπῳ ποιέουσι, καὶ ἐφηλίδας παντοῖα χρώματα ἐχούσας. ἅμα δὲ καὶ τὰς γαστέρας, ἀποζύμους τε καὶ ῥυπαρὰς ἀποδεικνύουσι, καὶ ῥυτιδώδεας. ἐκ δὲ τῶν τοιούτων, ἐσθίειν τε ἀδύνατοι γίνονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ τῇσι περιόδοισι χρῆσθαι, καὶ τἄλλα τὰ προσεσόμενα ποιέειν. τὸ δὲ νούσημα τοῦτο, δεινότατον μὲν τοῖσι πρεσβυτέροισιν

πρεσβυτέροισιν. ἰσχυρὸν δὲ γίνεται, καὶ τῇσιν ἀνδράσιν. τῇσι δὲ ἄλλῃσιν ἡλικίῃσι, πολλῷ ἧσσον. ὅστις δὲ μήτε ἐν τῇσιν ἡλικίῃσιν ἐστὶ ταύτῃσιν ἧσι φημὶ, ὑπὸ τοῦ νοσήματος τούτου κακῶς περιέπεσθαι, ἐλάχιστά τε τῶν σημείων ἔχει τῶν πονηρῶν ἃ γέγραπται ἐν, ἀσφαλέστατα διάκειται οὗτος. θεραπείης δὲ προσδεῖται ἡ νοῦσος αὕτη, ἐστ᾽ ἂν τό, τε οὖρον χωρέηται τοῦ πινομένου κατὰ λόγον, καὶ τὸ σῶμα τῶν σιτίων εἰσιόντων αὔξηται, καὶ τὴν χροιὴν τῶν πονηρῶν ἀπαλλαχθῇ. Αἱ δὲ ἄλλαι διάῤῥοιαι ὅσαι ἄνευ πυρετῶν, καὶ ὀλιγοχρόνιοί τε καὶ εὐηθεῖς. ἢ γὰρ καταντιφθεῖσαι παύονται, ἢ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου. προσαγορεύειν δὲ χρὴ παύεσθαι τὴν ὑπέξοδον, ὅταν τῇ τε χειρὶ ψαύοντι τῆς γαστρὸς, μηδεμία κίνησις ὑπῇ. καὶ φῦσα διέλθοι μετὰ τελευτὴν τοῦ διαχωρήματος. Ἕδραι δὲ ἐκτρέπονται, ἀνδράσι μὲν, οὓς ἂν διάῤῥοια λάβῃ ἔχοντας αἱμοῤῥοΐδας. παιδίοισι δὲ λιθιῶσί τε καὶ ἐν τῇσι δυσεντερίῃσι τῇσι μακρῇσί τε καὶ ἀκρήτοισι. πρεσβυτέροισι δὲ, οἷς ἂν προσπήγματα μύξης ἐνῇ. Τῶν δὲ γυναικῶν ὅσαι μᾶλλον καὶ ἧσσον ἐν γαστρὶ λαμβάνειν πεφύκασιν ὧδε ὑποσκέπτεσθαι. πρῶτον μὲν τὰ εἴδεα, σμικραί τε γὰρ μειζόνων ἀμείνονες ξυλλαμβάνειν. λεπταὶ παχειῶν. λευκαὶ ἐρυθρῶν, μέλαιναι πελιδνῶν. φλέβας ὅσαι ἐμφανέας ἔχουσιν, ἀμείνονες, ἢ ὅσῃσι μὴ καταφαίνονται, σάρκα δὲ ἐπίθετον ἔχειν πρεσβυτικῇ πονηρόν. μαζοὺς δὲ ὀγκηρούς τε καὶ μεγάλους, ἀγαθόν. ταῦτα μὲν πρὸς τῇ ὄψει δῆλά ἐστι. πυνθάνεσθαι χρὴ καὶ περὶ τῶν καταμηνίων. ἢν πάντας μῆνας φαίνωνται. καὶ ἢν πλῆθος ἱκανόν. καὶ ἢν εὔχροά τε καὶ ἴσα ἐν ἑκάστοισι τῶν χρόνων, καὶ ἐν τῇσιν αὐτῇσιν ἡμέρῃσι τῶν μηνῶν. οὕτω γὰρ ταῦτα γίνεσθαι ἄριστον. τὸ δὲ χωρίον ἐν ᾧ ἡ σύλληψις ἐστὶν, ὃ δὴ μήτρην ὀνομάζομεν, ὑγιές τε χρὴ εἶναι, καὶ ξηρὸν, καὶ μαλθακὸν, καὶ μήτε ἀνεσπασμένον ἔστω, μήτε προπετὲς, μήτε τὸ στόμα αὐτοῦ ἀπεστράφθω, μήτε ξυμμεμυκέτω, μήτε ἐκπεπλήχθω. ἀμήχανον γὰρ ὅτι ἂν ἢ τῶν τοιούτων κωλυμάτων σύλληψιν γενέσθαι. ὁκόσαι μὲν οὖν τῶν γυναικῶν, μὴ δύνανται ἐν γαστρὶ λαμβάνειν, φαίνονται δὲ χλωραὶ, μήτε πυρετοῦ, μήτε τῶν σπλάγχνων αἰτίαν ἐόντων, αὗται φιλοῦσι κεφαλὴν ἀλγέειν. καὶ τὰ καταμήνια πονηρῶς τε σφίσι καὶ ἀκρήτως γίνεσθαι. καὶ ὀλίγως δὲ καὶ πουλὺν χρόνον ἐν τῇσιν οὕτω διακειμένῃσιν ἀφανέα. ἢ αἱ μῆτραι καθάρσιος ταύτῃσι προσχρῄζουσιν. ὁκόσαι τε δὲ χοιώδεες εἰσι. καὶ σάρκα πολλήν τε καὶ πίειραν ἔχουσι. καὶ φλέβια κεκρυμμένα, αἱ ὠδίνωσί τε εἰσι, καὶ τὰ καταμήνια ταύτῃσιν ἢ παντάπασιν οὐ φαίνεται, ἢ ὀλίγα τε καὶ ἀκρήτως γίνεται. τῶν τρόπων οὗτος ἐν τοῖσι χαλεπωτάτοισιν ἐστὶ καταναγκάσαι ὡς ἐν γαστρὶ λαμβάνειν. ἢν δὲ μὴ φαινομένων τῶν καταμηνίων ἀπροφασίστως, τό τε σῶμα ὧδε διάκειται ἡ γυνὴ, κἂν μὴ συλλαμβάνῃ, τὸ χωρίον ἐν ᾧ ἡ μήτρη, αἴτιον, ὥς τε μὴ δύνασθαι γίνεσθαι ἔκγονα. ἢ γὰρ ἀνεσπασμένον ἐστὶν, ἢ ἐκπεπληγμένον. τὰ γὰρ ἄλλα καταγινόμενα ἐνταῦθα ξὺν ὀδύνῃσί τε γίνεται, καὶ ἀχρόνιά τε καὶ τήξια. Ἧσι δ᾽ ἂν ἕλκος γένηται ἐν τῇσι μήτρῃσιν, εἴτε ἐκ τόκου, εἴτε ἐκ φύματος, εἴτε ἐξ ἄλλης τινὸς προφάσιος, πυρετός τε καὶ βουβῶνας ταύτῃσιν ἀνάγκη ἐπιγίνεσθαι. καὶ ὀδύνας ἐν τοῖσι χωρίοισι τούτοισιν. εἰ δὲ καὶ τὰ λοχεῖα συναπολειφθείη, ταῦτα ὑπάρχοντα κακὰ πάντῃ ἀκριτώτερά τε καὶ χρονιώτερα. καὶ πρὸς τούτοισιν ὑποχονδρίων τε καὶ κεφαλῆς ὀδῦναι. ἕλκεος δὲ γενομένου, καὶ ἐξυγιασθέντος, τὸ χωρίον ἐστὶν ἀνάγκη λειότερον καὶ σκληρότερον γίνεσθαι, καὶ ἧσσον δύνασθαι ἐν γαστρὶ λαμβάνειν. εἰ δὲ μοῦνον ἐν τοῖσιν ἐπ᾽ ἀριστερὰ γένοιτο ἕλκος, ἡ δὲ γυνὴ ἐν γαστρὶ λάβοι, εἴτε τὸ ἕλκος ἔτι ἔχουσα, εἴτε λοιπὸν ἤδη ὑγιὴς ἐοῦσα, ἄρσεν μᾶλλον τεκεῖν αὐτὴν ἐλπίς ἐστιν. εἰ δὲ ἐν τοῖσι ἐπὶ δεξιὰ τὸ ἕλκος γένοιτο, ἡ δὲ γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχοι, θῆλυ μᾶλλον τὸ ἔκγονον χρὴ δοκέειν ἔσεσθαι. ἢν δὲ πυρετοὶ γίνωνται, οὐ δυναμένῃ ἐν γαστρὶ λαβεῖν, καὶ λεπτῆς, βηχὸς ἐχούσης, πυνθάνεσθαι χρὴ, μήτι αἱ μῆτραι ἕλκος ἔχουσιν, ἢ ἄλλο τι τῶν πονηρῶν ὧν γέγραπται. εἰ γὰρ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ μηδὲν ὑπεὸν κακὸν φαίνοιτο αἴτιον εἶναι λεπτύσιός τε καὶ τοῦ μὴ συλλαμβάνειν δύνασθαι, αἷμα ἐμέσαι τὴν γυναῖκα προσδέχιμον. τὰ δὲ καταμήνια τῇ τοιαύτῃ ἠφάνισται ἀνάγκη. ἢν δὲ ὁ πυρετὸς λυθῇ ὑπὸ τῆς ῥήξιος τοῦ αἵματος, καὶ τότε καταμήνια φανῇ, ἐν γαστρὶ λήψεται. ἢν δὲ τὰ τῆς γαστρὸς πρὶν ἢ τὸ αἷμα ἀναῤῥαγῆναι, ὑγρὰ γένηται πονηρὸν τρόπον, κίνδυνος ἀπολέσθαι τὴν γυναῖκα ἔμπροσθεν, ἢ τὸ αἷμα ἐμέσαι. Ὁκόσαι δὲ ἐν γαστρὶ δοκέουσιν ἔχειν, οὐκ ἔχουσαι, καὶ πολλοὺς μῆνας ἐξαπατῶνται τῶν καταμηνίων οὐ φαινομένων, καὶ τὰς γαστέρας ὁρῶσιν αὐξανομένας τε καὶ κινεομένας, αὗται κεφαλήν τε ἀλγέουσι, καὶ τράχηλον, καὶ ὑποχόνδρια. καὶ ἐν τοῖσι τιτθοῖσι

γάλα οὐκ ἐγγίνεται σφίσιν, εἰ μὴ ὀλίγον τι καὶ ὑδαρές. ἐπὴν δὲ τὸ κύρτωμα τὸ τῆς γαστρὸς ἀπολυθῇ, καὶ λαπαραὶ γένωνται, αὗται ἐν γαστρὶ λήψονται, ἢν μήτι ἄλλο κώλυμα γένηται σφίσιν. ἐπεὶ τὸ πάθος γε τοῦτο ἀγαθόν ἐστι, μεταβολὴν ποιῆσαι ἐν τῇ ὑστέρῃ, ὥστε μετὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐν γαστρὶ λαμβάνειν. τῇσι δ' ἐχούσῃσιν ἐν γαστρὶ τὰ ἀλγήματα ταῦτα οὐ γίνεται, ἢν μὴ ξυνήθεα ἔωσι, ταύτῃσιν αἱ κεφαλαλγίαι, καὶ γάλα ἐν τοῖσι τιτθοῖσιν ἐγγίνεται.

Τὰς δὲ ὑπὸ τῶν ῥόων τῶν πολυχρονίων ἐχομένας, ἐρωτᾷν, εἰ κεφαλὴν ἀλγέουσι, καὶ ὀσφῦν, καὶ τὸ κάτω τῆς γαστρός. ἐρέσθαι δὲ καὶ περὶ αἱμωδίας, καὶ ἀμβλυωσμοῦ, καὶ ἤχου. ὁκόσαι δὲ νήστιες ἐοῦσαι, ὑπόχολα ἐμέουσι πολλὰς ἡμέρας, μήτε ἐν γαστρὶ ἔχουσαι, μήτε πυρεταίνουσαι, πυνθάνεσθαι ἕλμινθας στρογγύλας εἰ ξυνεμέουσιν. ἢν γὰρ μὴ ὁμολογέουσι, προλέγειν αὐτῇσι τοῦτο ἔσεσθαι. γίνεται δὲ μάλιστα μὲν, τῇσι γυναιξὶ τὸ νόσημα τοῦτο. ἔπειτα δὲ καὶ παρθένοις. τοῖσι δ' ἄλλοισι ἀνθρώποισιν ἧσσον. Ὅσαις δὲ ἄνευ πυρετῶν ὀδύναι γίνονται, θανάτους μὲν οὐκ ἐξεργάζονται. πολυχρόνιοι δὲ αἱ πλείους εἰσὶ καὶ πολλὰς μεταστάσιας ἔχουσι καὶ ὑποστροφάς. οἱ δὲ τρόποι πρῶτον μὲν, τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν ἀλγημάτων. τὰ μὲν εὐήθεα. τὰ δὲ, χαλεπώτερα πολλῷ. χρὴ δὲ ὑποσκέπτεσθαι ἑκάτερα αὐτῶν, ὧδε. ὁκόσαι δὲ αὐτῶν ἀμβλυώσσουσι καὶ ὀδύνας τι ἔχουσιν, ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῖσι γίνεται, καὶ κνησμὸς ἔχει τὸ μέτωπον, τούτοισιν ἀρήγει, αἷμα ῥυὲν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου. καὶ ἐξ ἀνάγκης ἁπλοῦς οὗτος ὁ τρόπος. εἰσὶ δὲ ὀδύναι περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ μέτωπον, ἔκ τε τῶν ἀνέμων τῶν μεγάλων γίνονται καὶ ἐκ τῶν ψυχέων ὅταν θαλφθῶσιν ἰσχυρῶς, τούτους δὲ κόρυζαι μὲν τελείως μάλιστα ἀπαλλάσσουσιν. ὠφελέουσί τε καὶ πταρμοὶ, καὶ βλένναι ἐν τῇσι ῥισὶ γινόμεναι, μᾶλλον μὲν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου. εἰ δὲ μὴ, ἐξ ἀνάγκης. κόρυζαι γίνονται τελέως, ὥς τε καὶ βῆχας ἐπιγενέσθαι. οἵ τε πταρμοὶ ἐπιγενόμενοι, τὰς ὀδύνας ἢν μὴ παύσωσι, φύματα ἀνάγκη ἐπιγενέσθαι καὶ ἀχροίας τούτοισιν. ὁκόσοισι δὲ ὀδύναι ἄνευ προφασίων τε γίνονται, καὶ πολυχρόνιοι, καὶ ἐν πάσῃ τῇ κεφαλῇ ἰσχνοῖσί τε ἐοῦσι καὶ ἀμβλυώσσουσι παρεστρᾶσθαι, τούτοισιν τὸ νόσημα, πολλῷ χαλεπώτερον τοῦ πρόσθεν. ἢν δὲ καὶ ἐς τὸν τράχηλόν τε καὶ ἐς τὸν νῶτον ἡ ὀδύνη καταβαίνῃ τὴν κεφαλὴν ἀπολείπουσα, καὶ αὖθις πάλιν, παλινδρομέει ἐς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔτι χαλεπώτερον γίνεται. τούτων δὲ πάντων δεινότατον, εἰ ξυντείνοι ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐς τὸν τράχηλόν τε καὶ τὸν νῶτον. τὰς δὲ ὠφελείας τουτέοισι, προσδέχεσθαι ἐξ ἀποστασίων ἔσεσθαι. ἢ πύον βήξασιν. ἢ αἱμοῤῥοΐδας ἔχουσιν. ἢ ἐξανθήματα ἐν τοῖς σώμασι. λυσιτελέει δὲ καὶ πιτυρωθεῖσα ἡ κεφαλή. Νάρκαι δὲ καὶ κνιδώσιες οἷσι διὰ τῆς κεφαλῆς διαΐσσουσι, τοτὲ μὲν διὰ πάσης, τοτὲ δὲ διὰ μέρεός τινος, πολλάκις δὲ καὶ ψυχρόν τι δοκέει αὐτοῖσιν, ἐνδιαχωρέει διὰ τῆς κεφαλῆς, τούτους ἐπανερέσθαι, εἰ καὶ ἐς τὴν γλῶσσαν ἄκρην ἀφικνέεται ἡ κνίδωσις. εἰ γὰρ τοῦτο ποιέοι, τέλεον τὸ νόσημα γίνεται, καὶ χαλεπώτερον ἀπαλλάξαι. εὐπετὲς δὲ ἄνευ τούτου. οἱ δὲ τρόποι τῶν ὠφελειῶν, ἐξ ἀποστασίων εἰς τὸ προγεγράφθαι. ἧσσον μέν τοι ἐπιγίνονται ἀποστάσιες ὑπὸ τούτοισιν ἢ ἐκείνοισιν. Ὁκόσους δὲ ξὺν τῇσιν ὀδύνῃσιν σκοτόδινοι λαμβάνουσι, δυσαπάλλακτον καὶ μανικόν. γδρόνσι δὲ ὁ τρόπος οὗτος μάλιστα γίνεται. αἱ δὲ ἄλλαι νοῦσοι αἱ ἀμφὶ κεφαλὰς ἀνδράσι τε καὶ γυναιξὶν, ἀσφαλῶς ἰσχυρόταται, καὶ πολυχρονιώτεραι. γίνονται δὲ καὶ νεανίσκοισί τε καὶ παρθένοισι, τῇσιν ἐν ἡλικίῃ, καὶ μάλιστα τῶν καταμηνίων ἐπὶ τὴν πρόσοδον. τῇσι δὲ γυναιξὶν, ἐν τῇσι κεφαλαλγίῃσι, τὰ μὲν ἄλλα πάντα γίνεται, ἃ καὶ τοῖσιν ἀνδράσιν. αἱ κνιδώσιες δὲ καὶ τὰ μελαγχολικὰ, ταύτῃσιν ἧσσον, ἢ τοῖσιν ἀνδράσιν, ἢν μὴ τὰ καταμήνια τελέως ἠφανισμένα ᾖ. Οἷσι δὲ τὰ χρώματα νέοις ἐοῦσι πονηρά ἐστι πολὺν χρόνον, ξυνεχέως δὲ μὴ ἰκτερώδεα τρόπον, οὗτοι καὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, κεφαλὴν ἀλγέουσι. καὶ λίθους τε καὶ γῆν τρώγουσι. καὶ αἱμοῤῥοΐδας ἔχουσι. τὰ δὲ χλωρὰ χρώματα, ὅσα χρόνια εἰσὶ, καὶ μὴ ἰσχυροὶ ἴκτεροι εἰσὶ, τὰ μὲν ἄλλα τὰ αὐτὰ ποιέειν αὐτοῖσι ξυμβαίνει. ἀντὶ δὲ τῶν λίθων τούτους καὶ τῆς γῆς τρώξιος τὰ ὑποχόνδρια λυπέει μᾶλλον ἢ τοὺς ἑτέρους. ὁκόσοι δὲ πολὺν χρόνον ὠχροὶ φαίνονται, καὶ τὰ πρόσωπα ἐπηρμένα ἔχοντες, εἰδέναι χρὴ τούτους τὴν κεφαλὴν ὀδυνωμένους, ἢ περὶ τὰ σπλάγχνα ἀλγήματα ἔχοντας, ἢ ἐν τῇ ἕδρῃ κακόν τι ἐν ἑωυτοῖσι. τοῖσι δὲ πλείστοισι τῶν τοιούτων φαινομένων, οὐκ ἔνι τούτων τῶν κακῶν φαίνεται, ἀλλ' ἔστιν ὅτε πολλὰ, ἢ καὶ πάντα. Οἱ δὲ τῆς νυκτὸς ὁρῶντες, οὓς δὴ νυκτάλωπας

καλεόμενοι

καλέομεν, οὔτε ἁλίσκονται ὑπὸ τοῦ νοσήματος νέοι, ἢ παῖδες, ἢ καὶ νεανίσκοι. καὶ ἀπαλλάσσονται ὑπὸ τοῦ αὐτομάτου. οἱ μὲν, τεσσαρακονθήμεροι. οἱ δὲ, ἑπτάμηνοι. τισὶ δὲ καὶ ἐνιαυτὸν ὅλον παραμένει. σημαίνεσθαι χρὴ περὶ τοῦ χρόνου, ἔς τε τὴν ἰσχὺν τοῦ νοσήματος ὁρῶντα, ἔς τε τὴν ἡλικίην τοῦ νοσέοντος. αἱ δὲ ἀποστάσιες, ὠφελέουσι μὲν τούτους ἐπιφαινόμεναί τε καὶ ἐν τὰ κάτω ῥεόμεναι. ἐπιγίνονται δὲ οὐ κάρτα, διὰ τὴν νεότητα. αἱ δὲ γυναῖκες οὐχ ἁλίσκονται ὑπὸ τοῦ νοσήματος τούτου. οὐδὲ παρθένοι ἧσι τὰ ἐπιμήνια φαίνονται. οἷσι δὲ ῥεύματα δακρύων πολυχρόνια ἢ, νυκτάλωπες γίνονται, τούτους ἐπανερωτᾷν, ἢν τὴν κεφαλήν τι προαλγήσαντες ἔωσι, πρὸ τῶν ἀπορρυγμάτων τουτέων. Ὁκόσοι δὲ μήτε πυρετήναντες, μήτε ἄχροοι ἐόντες, ἀλγέουσι πολλάκις τήν τε κορυφὴν καὶ τοὺς κροτάφους. ἢν μὴ τὴν ἄλλην φανερὴν ἔχωσιν ἀπόστασιν ἐν τῷ προσώπῳ, ἢ βαρὺ φθέγγωνται, ἢ ὀδόντας ἀλγέωσι, τούτοισιν αἱμοῤῥαγίην διὰ τῶν ῥινῶν προσδέχεσθαι. οἷσι δὲ ἐκ τῶν ῥινῶν αἷμα ῥεῖ, δοκέουσιν οἷδ᾽ ὑγιαίνειν τ᾽ ἄλλα. τούτους δὲ ἢ σπλῆνα εὑρήσεις ἐπηρμένον ἔχοντας, ἢ τὴν κεφαλὴν ἀλγέοντάς τε καὶ μαρμαρυγώδεές τι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν φαινόμενον σφίσιν. τοῖσι δὲ πλείστοισι τῶν τοιούτων ἅμα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς οὕτως ἔχοντα φαίνεται, καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ σπληνός.

Οὖλα δὲ πονηρὰ καὶ στόματα δυσώδεα, οἷσι σπλῆνες μεγάλοι. ὁκόσοι δὲ ἔχουσι σπλῆνας μεγάλας, μήτε αἱμοῤῥαγίαι γίνονται, μήτε στόμα δυσῶδες, τουτέων αἱ κνῆμαι ἕλκεα πονηρὰ ἴσχουσι, καὶ οὐλὰς μελαίνας. ἢν δ᾽ ἄλλην φανερὴν ἔχωσιν ἀπόστασιν ἐν τῷ προσώπῳ, ἢ βαρὺ φθέγγωνται, ἢ ὀδόντας ἀλγέωσι, τουτέοισιν αἱμοῤῥαγίην διὰ ῥινῶν προσδέχεσθαι. οἷσι δὲ τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπαείρεται ἰσχυρῶς, τούτους σπλῆνας μεγάλους εὑρήσεις ἔχοντας. εἰ δὲ καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν οἰδήματα προσγίνονται, καὶ ὕδωρ φανήσονται ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ τὴν γαστέρα καὶ τὴν ὀσφῦν ἐπικατιδεῖν. τὰ δὲ ἐν τοῖσι προσώποισι παραστρέμματα ἢν μηδενὶ ἄλλῳ τοῦ σώματος ἐπικοινωνέῃ, ταχέως παύεται, καὶ αὐτόματα καὶ πρὸς ἀνάγκας. οἱ δ᾽ ἄλλοι ἀπόπληκτοι. οἷσι μὲν τῷ μὴ δύνασθαι κινέειν, λεπτύνεται τὸ νενοσηκὸς τοῦ σώματος, οὗτοι ἀδύνατοι ἐς τοῦτο καθίστασθαι. οἷσι δὲ ξυντήξιες μὴ ἐπιγένωνται, οὗτοι δὴ ἔσονται ὑγιέες. περὶ δὲ τοῦ χρόνου ὁπότε ἔσονται, προλέγειν ἔς τε τὴν ἰσχὺν τοῦ νοσήματος ὁρῶντα, καὶ ἐς τὸν χρόνον, καὶ ἐν τὴν ἡλικίην τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐς τὴν ὥρην, εἰδὼς ὅτι τὰ παλαιότατα τῶν νοσημάτων, καὶ τὰ ἥκιστα καὶ κυλινδεύμενα, βαρύτατα ὑπακούει. καὶ τὰ ἐν τοῖσι γεραιτάτοισι τῶν σωμάτων. ἔστι δὲ καὶ τὸ φθινόπωρόν τε καὶ ὁ χειμὼν τοῦ ἦρος τε καὶ τοῦ θέρεος, ἀνεπιτηδειότερος ταῦτα τὰ νοσήματα ἀφιέναι. Αἱ δὲ ἐν τοῖσιν ὤμοισι γινόμεναι ὀδύναι, ὁκόσαι μὴ ἐν τὰς χεῖρας ἐπικαταβαίνουσαι, νάρκας τε καὶ ὀδύνας παρέχουσιν, ταύτῃσιν ἀποστάσιες μὴ οὐκ ἐπιγίνονται. ὑγιάζονται δὲ, μελαίνας χολὰς ἐμέοντες. ὁκόσαι δὲ αὐτοῦ μένουσι ἐν τοῖσιν ὤμοισιν, ἢ καὶ ἐς τὸ νῶτον ἀφικνέονται, ταύτας πῦον ἐμέσαντες, ἐκφυγγάνουσιν, ἢ μέλαιναν χολήν. καταμανθάνειν δὲ περὶ τουτέων, ὧδε. ἢν μὴ γὰρ δύσπνοοι ἔωσι καὶ ἰσχνοὶ, μέλαιναν χολὴν αὐτοὺς μᾶλλον ἐλπὶς ἐμέσαι. εἰ δ᾽ αὖ δυσπνοώτεροι, καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου ἐπιτρέχει τι αὐτοῖσι χρῶμα, ὃ πρόσθεν οὐκ ἐπεγένετο, ὑπέρυθρον, ἤτε μέλαν, τούτους πῦον ἐλπὶς μᾶλλον πτύσειν. σκέπτεσθαι δὲ πρὸς τουτέοισι, καὶ εἰ ἐν τοῖσι ποσὶν οἰδήματα ἔνεστι. καὶ γὰρ τοῦτο τὸ σημεῖον, τουτέοισι ὁμολογέον ἐστί. τὸ δὲ νόσημα τοῦτο, τοῖσιν ἀνδράσι προσγίνεται ἰσχυρότατον, τοῖσιν ἀπὸ τεσσαράκοντα ἐτέων, ἐς τὰ ἑξήκοντα. τῇ ἡλικίῃ δὲ ταύτῃ μάλιστα ἰσχιάδες βιάζονται. Σκέπτεσθαι δὲ ὧδε περὶ ἰσχιάδων. ὁκόσοισι γὰρ τῶν γεραιτέρων αἵ τε νάρκαι ἰσχυρόταται καὶ καταψύξιες τῆς ὀσφύος τε καὶ τῶν σκελέων, καὶ τὸ αἰδοῖον ἐπαίρειν ἀδυνατέουσι, καὶ ἡ γαστὴρ οὐ διαχωρέει, εἰ μὴ πρὸς ἀνάγκην, καὶ τὸ πρόσθες μύξα πολλὴ διεξέρχεται, τουτέοισι χρονιώτατον τὸ νούσημα ἔσται. καὶ προλέγειν ἐνιαυτὸν τὸ ἐλάχιστον, ἀφ᾽ οὗ χρόνου ἤρξατο τὸ νούσημα γίνεσθαι. καὶ τὰς ὠφελείας ἐς τὸ ἔαρ τε καὶ τὸ θέρος προσδέχεσθαι. τοῖσι δὲ νεανίσκοισιν, ἐπώδυνοι μὲν οὐχ ἧσσον αἱ ἰσχιάδες. βραχύτεραι δὲ, καὶ γὰρ τεσσαρακονθήμεροι ἀπαλλάσσονται. ἀλλ᾽ οὐδὲ αἱ νάρκαι ἐπιγίνονται ἰσχυραὶ, οὔτε αἱ καταψύξιες τῶν σκελέων τε καὶ τῆς ὀσφύος. οἷσι δὲ τὸ νούσημα τοῦτο ᾖ μὲν ἐν τῇ ὀσφύϊ καὶ τῷ σκέλει, βιάζεται δὲ οὐχ οὕτως ὥστε κατακέεσθαι, ξυστρέμματα σκέπτεσθαι μὲν ἤπου ἐν τῷ ἰσχίῳ ἐπαείρεσθαι, εἰ ἐς τὸν βουβῶνα ἡ ὀδύνη ἀφικνέεται. ἢν γὰρ ταῦτ᾽ ἔχῃ ἄμφω, χρόνιον τὸ νούσημα γίνεται. ἐπανερέεσθαι δὲ καὶ εἰ ἐν τῷ μηρῷ νάρκαι ἐγγίνονται, καὶ ἐς τὴν ἰγνύην ἀφικνεῦνται.

καὶ ἢν φῇ αὖθις βρίθεσθαι, καὶ ἢν διὰ τῆς κνήμης, ἄχρι τὸν ταρσὸν τοῦ ποδός. ὁπόσοι δ' αὖ πευτίων τὰ πλεῖστα ὁμολογέωσι, εἰπεῖν αὐτοῖσι, ὅτι τὸ σκέλος σφιν τότε μὲν θερμὸν γίνεται, τότε δὲ ψυχρόν. ἡ δὲ νοῦσος αὕτη, ὁκόσοισι μὲν ἀνὰ τὴν ὀσφῦν ἐκλείπουσα ἐς τὰ κάτω τρέπεται, θαρσύνειν. ὁκόσοισι δὲ τά τε ἰσχία καὶ τὴν ὀσφῦν μὴ ἐκλείπουσα εἰς τὰ ἄνω τρέπεται, προλέγειν δεινὰ εἶναι. οἷσι δὲ περὶ τὰ ἄρθρα, ὀδύναι τε γίνονται καὶ ἐπάρσιες καὶ καταπαύονται, οὐκ ἐν τῷ ποδαγρικῷ τρόπῳ, εὑρήσεις τά τε σπλάγχνα μεγάλα. καὶ ἐν τῷ χρόνῳ λύσιν τὴν ἀπόστασιν. καὶ τοὺς κροτάφους ἢν ἐπαίρῃ, φήσει πολλάκις ἀλγέειν. φήσει δὲ καὶ ἱδρῶτας αὐτῷ γίνεσθαι νυκτερινούς. ἢν δὲ μήτε ὑπὸ τῷ χρόνῳ ὑφίσταται ἡ ἀπόστασις αὕτη, μήτε οἱ ἱδρῶτες γίνονται, κίνδυνος ἢ χωλωθῆναι τὰ ἄρθρα, ἢ ὃ δὴ μελικηρίδα καλέουσι γίνεσθαι ἐπ' αὐτοῖσι. γίνεται δὲ τὸ νούσημα τοῦτο, οἷσιν ἐν τῇ παιδίῃ τε καὶ νεότητι ξύνηθες ἐὸν, αἷμα ῥεῖν ἐκ τῶν ῥινῶν πέπαυται. ἐπανερέσθαι οὖν περὶ τῆς τοῦ αἵματος ῥύσιος, εἰ ἐγένετο ἐν τῇ νεότητι. καὶ αἱ κνησμώσιες ἔν τε τῷ στήθει καὶ τῷ μεταφρένῳ, εἰ ἔνεισι. καὶ ὁκόσοις αἱ κοιλίαι ἰσχυρὰς ὀδύνας παρέχουσιν ἄνευ ἐκταράξιος. καὶ ὁκόσοισιν αἱμοῤῥοΐδες γίνονται. αὕτη γὰρ ἡ ἀρχὴ τῶν νουσημάτων τούτων. ἢν δὲ κακόχροοι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι φαίνωνται, ἐπανερέσθαι καὶ κεφαλὴν εἰ ὀδυνῶνται. φήσουσι γάρ. τούτων δὲ ὁκόσοισιν αἱ κοιλίαι ἐπώδυνοι, ἔν τε τοῖς δεξιοῖς εἰσὶ, τὰ ἀλγήματα ἰσχυρότερα γίνεται. καὶ μάλιστα ὅταν περὶ τῷ ὑποχονδρίῳ ἤγουν τὸ ἧπαρ τὸ ὑπόλειμμα τῆς ὀδύνης ᾖ. ὠφελέει δὲ ταύτας τὰς ὀδύνας, ὁ παραυτίκα ψόφος ἐν τῇ γαστρὶ γινόμενος. ὁκόταν δὲ ἡ ὀδύνη παύσηται, τὸ οὖρον παχὺ καὶ χλωρὸν οὐρέουσιν. ἔστι δὲ θανατώδης μὲν οὐδαμῶς ὁ τρόπος οὗτος. χρόνιος δὲ κάρτα. ὁκόταν δὲ παλαιὸν ἤδη ᾖ τὸ νούσημα, ἀμβλυώσσουσιν οἱ ἄνθρωποι ὑπ' αὐτοῦ. ἀλλ' ἐπανερέσθαι περὶ τοῦ αἵματος, εἰ νέῳ ἐόντι ἔῤῥει, καὶ περὶ τοῦ ἀμβλυωσμοῦ, καὶ περὶ τοῦ οὔρου τῆς κινώσιος χλωρότητος. καὶ ἀμφὶ τὸν ψόφον εἰ ἐγγίνονταί τε καὶ ὠφελέουσιν ἐπιγινόμεναι. φήσουσι γὰρ πάντα ταῦτα, εἴτε ἐρυθρόν τι εἴτε μέλαν, τουτέοισι πόνον ἐλπίζειν μᾶλλον ἢ πτύειν. σκέπτεσθαι δὲ τουτέοισι καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν οἰδήματα. τοῦτο τὸ σημεῖον τουτέοισιν ὁμόλογον ἐστίν. Λειχῆνες δὲ καὶ λέπραι καὶ λεῦκαι, οἷσι μὲν νέοισιν, ἢ παισὶν ἐοῦσιν ἐγένετό τι τούτων, ἢ κατὰ μικρὸν φανὲν, αὔξεται ἐν πολλῷ χρόνῳ, τούτοισι μὲν οὐ χρὴ ἀπόστασιν νομίζειν τὸ ἐξάνθημα, ἀλλὰ νόσημα. οἷσι δὲ ἐγένετο τούτων τι πολύ τε καὶ ἐξαπίνης, τοῦτ' ἂν εἴη ἀπόστασις. γίνονται δὲ λεῦκαι μὲν, ἐκ τῶν θανατωδεστάτων νοσημάτων. οἷον καὶ ἡ νοῦσος ἡ φοινικίη καλεομένη. αἱ δὲ λέπραι καὶ οἱ λειχῆνες, ἐκ τῶν μελαγχολικῶν. ἰᾶσθαι δὲ τουτέων εὐπετέστερά ἐστιν, ὅσα νεωστί τε γίνεται, καὶ νεώτατά ἐστι, καὶ τοῦ σώματος ἐν τοῖσι μαλθακωτάτοισι, καὶ σαρκωδεστάτοισι φύεται.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΚΩΑΚΑΙ ΠΡΟΓΝΩΣΕΙΣ.

Οἱ ἐκ ῥίγεος περιψυχόμενοι, κεφαλαλγέες, τράχηλον ὀδυνώδεες, ἄφωνοι, ἐφιδρῶντες, ἐπανενέγκαντες, θνήσκουσιν. αἱ μετὰ καταψύξιος δυσφορίαι, κάκισται. Κατάψυξις μετὰ σκληρυσμοῦ, ὀλέθριον. Ἐν καταψύξει φόβος καὶ ἀθυμίη ἄλογος, ἐς σπασμὸν ἀποτελευτᾷ. αἱ ἐκ καταψύξιος οὔρων ἀπολήψιες, κάκιστον. Μετὰ ῥίγεος ἄγνοια κακόν. κακὸν δὲ καὶ λήθη. Τὰ κωματώδεα ῥίγεα ὑπόλεθρα. καὶ τὸ φλογῶδες ἐν προσώπῳ μεθ' ἱδρῶτος ἐν τούτοισι κακόηθες. ὑπὸ τουτέοισι ψύξις τῶν ὄπισθεν, σπασμὸν ἐπικαλέεται. καὶ ὅλως δὲ ψύξις τῶν ὄπισθεν, σπασμῶδες. αἱ ἐκ νώτου φρίκαι πυκναὶ, καὶ ὀξέως μεταπίπτουσαι, δύσφοροι, οὔρου γὰρ ἀπόληψιν καὶ ἐπώδυνον σημαίνουσι. τὸ ἐφιδροῦν τουτέοισι κάκιστον. Ῥῖγος ἐν συνεχέϊ τοῦ σώματος ἀσθενέος ἤδη ἐόντος, θανάσιμον. οἱ πυκνὰ ἐφιδροῦντες καὶ ἐπιῤῥιγέοντες, ὀλέθριον. καὶ ἐπὶ τῇσι τελευτῇσιν ἀναφαίνονται ἐμπύημα ἔχοντες καὶ κοιλίας ταραχώδεας. τὰ ἐκ νώτου ῥίγεα δυσφορώτερα. ὃς δ' ἂν ἑπτακαιδεκάτῃ ῥιγώσας, τετάρτῃ καὶ εἰκοστῇ ἐπιῤῥιγοῖ, δύσκολον. Οἱ φρικώδεες κεφαλαλγικοὶ ἐφιδροῦντες κακοήθεες. οἱ φρικώδεες ἐφιδροῦντες πολλῷ, δύσκολοι. τὰ πολλὰ νωθρώδεα ῥίγεα, κακοήθεα. οἷσιν ἑκταίοισι ῥίγεα γίνεται, δύσκριτον. ὁκόσοισι φρίκαι πυκναὶ ὑγιαίνουσιν, οὗτοι ἐξ αἵματος ῥύσιος ἐκπονίσκονται. τὸ φρικῶδες καὶ τὸ δυσάνιον ἐν τοῖσι πόνοισι,

σημεῖα

σημεῖα φθινώδεα. Ἐξ ἐμπυήσιος πλεύμονος καὶ ἐπὶ κοιλίην ἐνίοτε ἀλγήματα καὶ κλισίδια, καὶ τὸ ὑποριγχέειν ἀσώδεα, σημαίνει πτυέλου πλῆθος ἐν τῷ πλεύμονι. Οἱ φρικώδεες, ἀσώδεες, κοπιώδεες, ὀσφυαλγέες, κοιλίας καθυγραίνονται. Τὰ ἐπιῤῥιγέοντα ἐς νύκτα μᾶλλόν τι παροξυνόμενα ἄγρυπνα, φλεγματώδεα. Ἐν τοῖσι ὕπνοισιν ἐστὶν ὅτε οὖρον ὑπὸ ἑωυτῶν χαλῶντα φλεβοδονώδεα ἐς σπασμὸν ἀποτελεῦται. Τὰ ξυνεχέα ῥίγεα ἐν ὀξέσι, πονηρόν. αἱ ἐκ ῥίγεος μετὰ κεφαλαλγίης ἐκλύσιες ὀλέθριον. τὰ αἱματώδεα οὖρα ἐν τούτοισι πονηρόν. Ῥῖγος ὀπισθοτονῶδες κτείνει. Τὰ φρικώσαντα καὶ ἀνιδρώσαντα κρισίμως, ὧν δὲ τὴν αὔριον φρίξαντα παραλόγως μὴ ἀγρυπνεῦντα, μήτε περιπλανωμένον, αἱμοῤῥαγήσειν οἴομαι. Τὰ μετὰ ῥίγεος ἐπισχνούμενα οὖρα, πονηρὰ καὶ σπασμώδεα, ἄλλως τε κἢ προκαρωθέντι. ἐλπὶς δὲ ἐπὶ τούτοισι, καὶ τὰ παρὰ τὰ ὦτα τριταιοφυέα ῥίγεα, ἢν ἐν μέσῳ παροξυνόμενα πυρετῷ ἀτάκτῳ πάνυ κακοήθεα. τἀναντία δὲ παροξυνόμενα τῶν ἁπάντων, τῶν μετὰ ῥίγεος καὶ πυρετοῦ ὀλέθριον. αἱ ἐκ ῥίγεος ἀφωνίαι, τρόμῳ λύονται: καὶ τοὺς ἐπιῤῥιγέοντας τρομώδεα γινόμενα κρίνει. Οἱ ἐκ ῥίγεος μετὰ κεφαλαλγίης ἐκλυόμενοι, σφαλμοί.

Τὸ αἱματῶδες οὖρον τουτέοισι κακόν. Οἷσι ῥῖγος, οὔρου ἐπίστασις. Σπασμὸς ἐν πυρετῷ, χειρῶν καὶ ποδῶν πόνοι, κακοήθεες. κακοήθες δὲ καὶ ἐκ λουτροῦ ὁρμὴ ἀλγήματος. ἀλλ' οὐδὲ γουνάτων πόνος, κρήγυον. ἀτὰρ καὶ γαστροκνημιῶν πόνοι, κακοήθεες. καὶ γνώμης παραφορή. ἄλλως τε καὶ οὖρον ἢν ἐναιωρηθῇ. Οἱ δὲ ὑποχονδρίων ἀλγήματος πυρετοί, κακοήθεες. τὸ καρῶδες ἐπὶ τούτοισιν κάκιστον. Οἱ μὴ διαλείποντες ἐφιδροῦντες πυκνὰ μετὰ ὑποχονδρίου ἐντάσεως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κακοήθεες. καὶ τὰ ἐς ἀκρώμιον καὶ κληΐδα στηρίζοντα ἀλγήματα ἐν τούτοισι πονηρά. Οἱ τριταιοφυέες ἀσώδεες πυρετοὶ κακοήθεες.

αἱ ἐν πυρετῷ ἀνχυδίαι, κακόν. Κοπιώδεες, ἀχλυώδεες, ἄγρυπνοι, κωματώδεες, ἐφιδροῦντες ἀναθερμαινόμενοι, κακόν. Οἱ κοπιώδεες μετὰ φρίκης ἐφιδρώσαντες, χρησίμως ἀναθερμανθέντες ἐν ὀξεῖ, κακόν. ἄλλως τε κἢν ταῦτα ἐπιστάζωσι, περὶ ταῦτα ἰκτερώδεες κατακορέες, θνήσκουσι, λευκὸν διαχώρημα τουτέοισι προσδέρχεται. Οἱ τριταιοφυέες πλανώδεες ἐὰν ἀρτίας μεταπεσόντες δύσκολοι. Οἱ ἐν κρισίμοισιν ἄλυσμὸν ἀνιδροῦντες περιψυχόμενοι, καὶ ἅπαντες δὲ οἱ ἄνευ ἱδρῶτος περιψυχόμενοι ἀκρίτως, κακόν.

Καὶ οἱ ἐπιῤῥιγώσαντες ἐκ τούτων ἐμέσαντες ἄκρητα, ἀσώδεες, τρομώδεες ἐν πυρετῷ, κακόν. καὶ φωνὴ δὲ ἐκ ῥίγεος. Τὰ δὲ ἐκ ῥινῶν μακροῖσιν ἱδρῶσι περιψύχοντα, κακόν. οἱ ἐφιδροῦντες ἄγρυπνοι ἀναθερμαινόμενοι, κακόν. οἱ ἐφιδροῦντες ἐν πυρετῷ κακοήθεες, οἷσι χολώδεος διαχωρήσιος ἐούσης, περὶ στῆθος δῆξις καὶ πικρότης, κακόν. Ἐν πυρετοῖσι κοιλίης ἐμφυσωμένης, πνεῦμα μὴ διεκπίπτον, κακόν. Κοπιώδεες, λυγγώδεες, κάτοχοι, κακοί. Ἐκ νώτου πυκινῇσι καὶ λεπτῇσι φρίκῃσιν ἐφιδροῦντες, δύσφοροι. οὔρου ἀπόληψις ἐπώδυνον σημαίνει. τὸ ἐφιδροῦν τούτοισι κακόν. Τὸ παρὰ τὸ ἔθος ποιέειν τι, οἷον προθυμέεσθαί τι πρότερον μὴ εἰθισμένον, ἢ τοὐναντίον, πονηρόν, καὶ πλησίον παρακοπῆς.

τὰ ἐν πονηροῖσι σημείοισι κουφίζοντα, καὶ τὰ ἐν χρηστοῖσι μὴ ἐνδιδόντα, δύσκολα. οἱ ἐφιδροῦντες καὶ μάλιστα κεφαλὴν ἐν ὀξέσι ὑποδύσφοροι, κακόν. ἄλλως τε καὶ ἐπ' οὔροισι μέλασι. καὶ τὸ θολερὸν ἐπὶ τούτοισι πνεῦμα, κακόν. ἄκρεα ταχὺ ἐπ' ἀμφότερα μεταπίπτοντα, καὶ δίψα δὲ τοιαύτη, πονηρόν. Ἐκ κοσμίου θρασεῖα ἀπόκρισις φωνὴ ὀξεῖα, κακόν. ὑποχόνδρια τουτέοισιν εἴσω εἰρύαται. τὰ ἐκ καταψύξιος ἱδρώδεος ταχὺ ἀναθερμαινόμενα, κακόν. οἱ ἐν ὀξέσι ἐφιδροῦντες ὑποδύσφοροι, κακόν. οἱ παραλόγως κενεαγγέης μὴ ἐούσης ἀδιάλυτοι, κακόν. Ἐν πυρετῷ ἕλξις οἷον ἀπὸ ἐμέτου ἀνάχρεμψιν τελευτῶσα, κακόν. Νάρκη ἐς ἀμφότερα ταχὺ μεταπίπτουσα. κακόν. Στάξιες αἱ ἐλάχισται, κακαί.

κακὸν δὲ πάντως ἐν ὀξεῖ δίψα παραλόγως λυθεῖσα κακόν. οἱ πρὸς χεῖρα ἀναΐσσοντες, κακοί. οἷσιν ἅμα πυρετῷ καυσώδει, οἰδήματα ὑπώδεα τεταθρευμένα, ἐς πλευρὸν ὀδύνη ἐπελθοῦσα παραπληκτικῶς κτείνει. Πνιγμὸς ἐν ὀξέσιν ἐλθοῦσι ἰσχνοῖσιν, ὀλέθριον. Ἐπὶ τοῖσιν ἤδη ὀλεθρίοισι τὰ σμικρὰ τρομώδεα, καὶ ἰώδης ἔμετος οἷον τοῖσι παισὶν ὑποψοφέοντες καὶ ὑποβορβορύζοντες ξηροῖσι, καὶ οἱ χαλεπῶς καταβροχθίζοντες πνεύματι βηχώδει, ὀλέθριοι ἐν ὀξέσι κατεψυγμένοισι. τὰ ἐν χερσὶ καὶ ποσὶν ἐρυθήματα, ὀλέθρια. οἱ ἐκφυσῶντες καὶ ἀνακεκλασμένοι ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν ὑποβλέποντες, ἰκτερώδεες κατακορέες θνήσκουσι.

τὸ χρῶμα μεταβάλλειν, καὶ ἴσχειν βρυγμὸν, σπασμώδεα. Τὰ δ' ἐν ταραχώδεα ἄγρυπνα μέλανα δὲ τὰ σιώδεα, αἱμοῤῥοεῖ ἔνια. Τὰ ἀγρυπνήσαντα ἐξαίφνης ἀλυσμῷ, αἱμοῤῥοεῖ ἄλλως τε καὶ ἤν τι προσῤῥυήκῃ. ἆρά γε καὶ μεταφρίξαντες οἱ ἐπ' ὀλίγον περιψύχοντες, περὶ δὲ τοὺς παροξυσμοὺς βήσσοντες καὶ ἐφιδροῦντες μικρὸν, κακοήθεις. Ἐς πλευρὸν ὀδύνης καὶ πνιγμοῦ προσγενομένης, οὗτοι ἐμπυοῦνται. Οἷσιν ἐν συνεχέσι φλυζάκια κατὰ πᾶν τὸ σῶμα ἐκφύῃ, θανάσιμον, μὴ γινομένου πυώδεος ἀποστήματος. μάλιστα δὲ ἔθισται τούτοισι γίνεσθαι παρ' οὖς. Ἐν ὀξεῖ τὰ μὲν ἔξωθεν περιψύχεσθαι, τὰ δὲ ἔσωθεν καίεσθαι, καὶ δίψαν, κακόν. Οἱ συνεχέες διὰ τρίτης ἐπιτείνοντες, ἐπικίνδυνοι. Οἷσιν ἂν ποτὲ πυρετὸς διαλίπῃ, ἀκίνδυνον. Ἐν μακροῖς πυρετοῖσιν, ἢ φύματα, ἢ ἐς ἄρθρα πόνοι ἐγγίνονται, καὶ ἢν γένωνται, οὐκ ἄγχουσι. Κεφαλαλγίην ἐν ὀξεῖ, ὑποχόνδριον ἀνεσπασμένον, μὴ ξυνιὸν αἵματος ἐκ ῥινέων, ἐς φρενιτικὸν περιΐσταται. Τὰ λειπυρικὰ μὴ χολώδεας ἐπιγινομένης οὐ λύεται. Ἴκτερος πρὸ μὲν τῆς ἑβδόμης ἡμέρας ἐπιγινόμενος κακόν. ἑβδόμῃ δὲ καὶ ἐνάτῃ καὶ ἐνδεκάτῃ καὶ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, κρίσιμον μὴ σκληρυνομένων ὑποχονδρίων. ἢν δὲ μὴ, ἐνδοιαστόν.

Αἱ πυκναὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὑποστροφαὶ, περὶ κρίσιν αἱματώδεες, μελάνων ἔμετον ποιέουσι. γίνονται δὲ καὶ τρομώδεες. Τὰ ἐν τριταίοισι πυρετοῖσι ἀλγήματα παροξυνόμενα τριταιοφυῆ ποιέεται. καὶ θρομβώδεα αἵματα διαχωρέει. Ἐν πυρετοῖσι κατὰ φλέβα τὴν ἐν τῷ τραχήλῳ σφυγμὸς καὶ πόνος, ἐς δυσεντερίην ἀποτελευτᾷ. τὸ μεταβάλλον πολλάκις χρῶμα καὶ θερμασίην, χρόνιον. τοῖσι χολώδεσι πνεῦμα μέγα καὶ πυρετὸς ὀξὺς μετὰ ὑποχονδρίου ἐντάσιος πρὸς ἀφίστησιν. Οἱ ἐκ μακρῶν ἀναλαμβάνοντες δύσιτοι, μηδὲν ἐπιδιδόντες ἐπιστρέφουσι κακοήθως. Οἷσιν ἐν πυρετοῖσι φλέβες αἱ ἐν κροτάφοισι σφυγματώδεες, καὶ πρόσωπον ἐῤῥωμένον καὶ ὑποχόνδριον μὴ λαπαρὸν, χρόνιον. καὶ οὐ παύονται χωρὶς αἵματος ῥύσιος ἐκ ῥινῶν πολλῆς, ἢ λυγμὸς, ἢ σπασμοῦ, ἢ ὀδύνης ἰσχίων. Ἐν καύσῳ κοιλίη καταῤῥαγεῖσα, θανάσιμον. Ἐκ κοιλίης ἀλγήματος ἐπιπόνου πυρετὸς καυσώδης, ὀλέθριον. Ἐν τοῖσι καυσώδεσιν ἤχων προσγινομένων μετὰ ἀμβλυωσμοῦ, καὶ κατὰ ῥῖνας βάρεος, ἐξίστανται μελαγχολικῶς μὴ αἱμοῤῥαγήσαντες. τοὺς ἐν καύσεσι τρόμους, παρακοπὴ λύει.

Ἐν καύσῳ ῥῦσις ἐκ μυκτήρων τεταρταίῳ, κακὸν, ἢν μή τι ἄλλο ἀγαθὸν ξυμπέσῃ. πεμπταίῳ δὲ ἧσσον κινδυνῶδες. οἱ ἐν τοῖσι καυσώδεσιν ὑποπεριψύχουσι διαχωρήμασιν ὑδατοχόλοισι συχνοῖσιν ὀφθαλμοῖσι κακὸν, ἄλλως τε κἢν κάτοχοι γίνωνται. Καῦσος ῥίγεος ἐπιγινομένου λύεται. Καῦσοι ὑποστροπιάζειν εἰώθασι. ἐν ἡμέραις τέσσαρας ἐπισημαίνοντες, ἔπειτα ἐφιδροῦσι. εἰ δὲ μὴ τῇ ἑβδόμῃ καὶ δεκάτῃ. τοὺς καυσώδεας διακρίνουσιν αἱ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι, κουφίζουσαι ἢ ἀναιροῦσαι. Ἐκ καύσου μὴ γινομένης πυώδεος τοῦ ὦτος ἀποστήματος, οὐ πάνυ σώζονται. οἱ ληθαργικοὶ τρομώδεες τὰς χεῖρας. ὑπνώδεες. δύσχροοι. οἰδηματώδεες, σφυγμοῖσι νωθροῖσι, καὶ μετέωρα τὰ ὑποφθάλμια, καὶ ἱδρῶτες ἐπιγίνονται. καὶ κοιλίας ὑποδιδοῦσι χολώδεας, καὶ ἀκρατέας. Ἢν καταφορὴν ἴσχωσιν, οὖρα καὶ διαχωρήματα προΐεντα λαθραίως, τὸ οὖρον ὑποζυγίου, πιεῖν τε οὐκ αἰτέουσιν, οὐδὲ θάτερον συνιέν. ἔμφρονες δὲ γενόμενοι, τράχηλον ἐπώδυνον φασὶν ἔχειν. καὶ διὰ τῶν ὤτων ἤχους διαΐσσειν. ὁκόσοι δὲ σώζονται τῶν ληθαργικῶν, ἔμπυοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνονται. ὁκόσοισι ἐν πυρετοῖσιν ἀκρίτως τὰ τρομώδεα παύεται, τουτέοισι χρόνῳ ἐς ἄρθρα ἀπόστασις ὀδυνώδης ἐκπυΐσκουσα, καὶ κύστις ἐπώδυνος. Τῶν πυρεσσόντων οἷσι μὲν ἐρυθήματα ἐπὶ προσώπου, καὶ πόνος κεφαλῆς ἰσχυρὸς, καὶ σφυγμὸς φλεβῶν, αἵματος ῥύσις τὰ πολλὰ γίνεται. οἷσι δὲ ἆσαι, καὶ καρδιωγμοὶ, καὶ πτυαλισμοὶ, ἔμετος. οἷσι δὲ βορβορυγμοὶ, φῦσαι, ψόφοι κοιλίης καὶ ὑπάρσιες. καὶ ἐκτάραξις κοιλίης, τοῖσι χρονίζουσιν ἀσφαλέως. Ἐν πυρετῷ ξυνεχεῖ χωρὶς πόνου ἢ φλεγμονῆς, ἢ ἄλλης προφάσιος, ἀπόστασιν προσδέχεσθαι. πόνου καὶ οἰδήματος καὶ μᾶλλον ἐς τὰ κάτω χωρία. προσδέχεσθαι δὲ δεῖ τὰς ἀποστάσιας, τοῖσιν ὑπὲρ τριάκοντα ἔτεα μᾶλλον. ὑποσκέπτεσθαι δὲ τουτέοισι τὰς ἀποστάσιας, ἢν τὰς εἴκοσιν ἡμέρας πυρετὸς ὑπερβάλλῃ. τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισιν ἧσσον γίνονται, καὶ πολλῷ χρόνῳ γινομένων τῶν πυρετῶν. οἱ δὲ διαλείποντες καὶ λαμβάνοντες πεπλανημένως, φθινόπωρον μάλιστα ἐς τεταρταῖον ἐπιεικέως καθίστανται, καὶ μᾶλλον τοῖσιν ὑπὲρ τὰ τριάκοντα ἔτεα γεγονόσιν. αἱ δὲ ἀποστάσιες τοῦ χειμῶνος γίνονταί τε μᾶλλον, καὶ παύονται βραδύτερον, καὶ ἧσσον παλινδρομέουσι.

Τοῖσι δὲ πολλάκις ὑποστρέφουσι πλανωμένοισιν, ἢν ἑξάμηνον ὑπερβάλλωσιν, ἰσχιαδικὴ φθίσις ὡς ἐπιπολὺ πελιῶς γίνεται. Ὁκόσα πυρετῷ ἀντιδίδοται, καὶ μὴ ἀποστηματώδεα σημεῖα, κακοήθεα.

Τῶν πυρετῶν οἱ μήτε ἐν ἡμέρῃσι κρισίμῃσι, μήτε μετὰ σημείου λυτηρίου ἀφιέντες, ὑποτροπιάζουσι. Τὰ ὀξέα τῶν νοσημάτων, ἐν ἡμέρῃσι κρίνεται τεσσαρεσκαίδεκα. Τεταρταῖος ἀκριβὴς, ἐν πέντε, ἢ ἐν ἑπτὰ περιόδοισιν, ἢ τὸ μακρότατον ἐν ἐννέα κρίνεται. Οἷσιν ἀρχομένοισι πυρέσσειν αἵματος στάξιες ἐκ ῥινῶν παραμονοῦ γενομένου, λευκὴν ὑπόστασιν τὸ οὖρον ἴσχει ἐν τῇ τετάρτῃ, λύσιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ σημαίνει. Τὰ δὲ ὀξέα κρίνεται αἵματος ἐκ ῥινῶν ῥυέντος, ἐν κρισίμῳ. καὶ ἱδρῶτος πολλοῦ γενομένου. καὶ οὔρου πυώδεος καὶ ὑαλώδεος γενομένου, ὑπόστασιν χρηστὴν ἔχοντος. καὶ ἀθρόου γενομένου. καὶ ἀποστήματος ἀξιολόγου. καὶ κοιλίης μυξώδεος καὶ αἱματώδεος. καὶ ἐξαπίνης καταῤῥαγείσης, καὶ ἐμέτων οὐ μοχθηρῶν κατὰ κρίσιν. ὕπνοι βαθέες μὴ ταραχώδεες, βεβαίαν κρίσιν σημαίνουσιν. οἱ δὲ ταραχώδεες μετὰ ἀλγήματος σώματος, ἀβέβαιοι. ἑβδομαίοισιν, ἢ ἐνναταίοισιν, ἢ τεσσαρεσκαιδεκαταίοισι, ῥύσιες ἐκ ῥινῶν, λύουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ τοὺς πυρετούς. ὁμοίως δὲ καὶ κοιλίης ῥύσις, χολώδης. καὶ δυσεντεριώδης. καὶ πόνος γουνάτων, ἢ ἰσχίων. καὶ οὖρον πεπανθὲν, πρὸς τὴν κρίσιν. ἐν γυναικὶ δὲ καὶ ἐπιμηνίων ῥύσις. Οἱ ἐν πυρετοῖσιν αἱμοῤῥαγήσαντες ἱκανῶς, ὁκόθεν οὖν, ἐν τῇσιν ἀναλήψεσι κοιλίας καθυγραίνονται. Οἱ ἐν πυρετοῖσιν ἐφιδρώσαντες κεφαλαλγέες, κοιλίην ἀπολελαμμένοι, σπασμώδεες. Αἱ ἐπ' ὀλίγον θρασέως παρακρούσιες, καὶ θηριώδη καὶ σπασμὸν σημαίνουσι. Σπασμὸς ἐν πυρετῷ γενόμενος, καὶ παυόμενος αὐθημερὸν, ἀγαθόν.

Σπασμὸς ἐν πυρετῷ γενόμενος, παύει τὸν πυρετὸν αὐθημερὸν, ἢ τῇ ὑστεραίῃ, ἢ τῇ τρίτῃ. ὑπερβάλλων δὲ τὴν ὥρην ἐν ᾗ ἤρξατο, καὶ μὴ παυόμενος, κακόν. Οἱ διαλιπόντες, ἄνω μάλλως δὲ χλιαινόμενοι, κοιλίης ἐμφυσωμένης μικρὰ διαδιδούσης. ὀσφυαλγέουσι μετὰ κρίσιν, τουτέοισι κοιλίαι καταῤῥήγνυνται. οἱ δὲ πόδες καὶ ἐς πρὸς χεῖρα νωθροί. διψώδεες. ἀσώδεες. κοιλίης ἀπειλημμένης βαρυνόμενοι ἐκλύονται. ἔστι δ' ὅτε καὶ τὰ ἐξέρυθρα ἐν ποσὶ καὶ τὰ καύματα, τὰ αὐτὰ σημαίνει. Οἱ χειμερινοὶ τεταρταῖοι πυρετοὶ, ὡς ἐπιπολὺ μεθίστανται ἐς τὰς ὀξείας νόσους. Κεφαλῆς πόνος σύντονος μετ' ὀξέος πυρετοῦ, καὶ ἄλλου σημείου τῶν δυσκόλων, θανάσιμον. ἄνευ δὲ σημείου φαύλου, ὑπερβάλλων τὰς εἴκοσιν ἡμέρας, αἵματος ῥύσιν. ἢ πύου ἐκ ῥινός. ἢ ἀποστάσιας ἐς τὰ κάτω σημαίνει μάλιστα μὲν νεωτέροισι τῶν τριηκονταπέντε, τὰς ῥύσιας. τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισι, τὰς ἀποστάσιας προσδέχεσθαι. Περὶ μέτωπον δὲ καὶ κροτάφους ὄντος τοῦ πόνου, καὶ συντόμου, ῥύσιας. Οἷσι κεφαλαλγίαι. καὶ ἦχοι ἀπυρέτοισι. καὶ σκοτοδίνη. καὶ φωνῆς βραδυτής. καὶ νάρκη χειρῶν. ἢ ἀποπλήκτους, ἢ ἐπιληπτικοὺς προσδέχου τούτους ἔσεσθαι, ἢ καὶ ἐπιλήσμονας. Οἱ κεφαλαλγέες κατόχως παρακρούοντες, κοιλίης ἀπολειφθείσης. ὄμμα θρασυνθέντες. ἄνθηροι, ὀπισθοτονώδεες γίνονται. Τὰ ὑποσείοντα κεφαλῆς ὄμματα ἐξέρυθρα παρακρούοντα σαφῶς, ὀλέθρια. οὐ ξυναποθνήσκει τῷ, ἀλλὰ παρ' ὃ οἴδημα ποιεῖ. Κεφαλαλγίαι μεθ' ἕδρης, καὶ αἰδοίων ἀλγήματος, καὶ νωθρότητα καὶ ἀκρασίην παρέχει, ἢ φωνὴν παραλύει, ταῦτα οὐ χαλεπά, ὑπνώδεες δὲ καὶ λυγγώδεες γίνονται ἐν ἑπτὰ μησὶν ἐκ τούτων. φωνῆς λυθείσης ἐς τὸ αὐτὸ καθίστανται. Ἀσκαριδώδεες δὲ γενόμενοι ἐν κεφαλαλγίῃ, κώφωσις ἢ κῶμα παρακολουθοῦντα, τὰ παρ' ὃ ἐπαίρει. Οἱ κεφαλαλγέες κατόχως ὀδυνώδεες. ὄμμα ἐξέρυθρον αἱμοῤῥοεῖ τὰ σείοντα. κεφαλὴν τὰ ἠχώδεα αἱμοῤῥοεῖ. ἢ γυναικὶ τὰ γυναικεῖα καταβιβάζει, ἄλλως τε καὶ ἢν κατὰ ῥάχιν καῦμα παρακολουθῇ. ἴσως δὲ καὶ δυσεντερικά. Οἱ καρηβαρικοὶ κατὰ βρέγμα ὀδυνώδεες ἄγρυπνοι αἱμοῤῥαγέουσιν, ἄλλως τε καὶ ἤν τις ἐς τράχηλον συντείνει. Τὰ ἐν κεφαλαλγίῃσιν ἰώδεα ἐμέσματα μετὰ κωφώσιος ἀγρύπνοισι ταχὺ ἐκμαίνει. Οἷσι κεφαλῆς καὶ τραχήλου πόνος, καὶ ὅλου δέ τις ἀκρατίη τρομώδης, αἱμοῤῥαγίη λύει. ἀτὰρ καὶ οὕτω χρόνῳ λύονται. αἱ δὲ κινέονται ἐν τουτέῳ ἀπολαμβάνονται.

Ἐν τῇσιν ὀξείῃσι κεφαλαλγίῃσι. καὶ τῇσιν ναρκώδεσι μετὰ βάρεος, ἐθέλει σπασμώδεα γίνεσθαι. Κεφαλαλγίην λύει, πύου διὰ ῥινῶν, ἢ πτύελα πάχεα καὶ ἄνοσμα. Λύει δὲ καὶ ἑλκέων ἔκθυσις, ποτὲ δὲ καὶ ὕπνος, καὶ κοιλίης ῥύσις. Κεφαλῆς ἄλγημα μετρίου μετὰ δίψης νηδιούσης, ἢ μετὰ ἱδρῶτος μὴ λύοντος τὸν πυρετὸν, ἀποστάσιας ἐν οὔλοισιν ἢ παρ' ὃ σημαίνει, μὴ κοιλίης ἐκταραχθείσης. Κεφαλαλγίη καρώδης μετὰ βάρεος, ποιεῖ τι σπασμῶδες

σμώδεες. Οἱ κεφαλαλγικοὶ διψώδεες, ὑπάγρυπνοι, ἀσαφέα ἀδημονέουσι, ἐπὶ κοιλίη ὑγρὴ κοπιώδεες, ἆρά γε ἐξανίστανται κεφαλαλγέες; ὑπόκωφοι, χεῖρας τρομώδεες, τράχηλον ὀδυνώδεες, οὐρέοντες μέλανα δεδασυμμένα, ἐμέοντες μέλανα, ὀλέθριοι; Οἱ κεφαλαλγέες, ἐπιδροῦντες, κοιλίην ἀπειλημμένοι, σπασμώδεες. Τὸ καρδιῶδες πανταχοῦ κακόν. Οἱ κωματώδεες ἐν ἀρχῇσι γινόμενοι, μετὰ κεφαλῆς, ὀσφύος, ῥάχιος, ὑποχονδρίου ὀδύνης, ἀγρυπνέοντες, ἆρά γε φρενιτικοί; μυκτὴρ ἐν τουτέοισιν ἀποστάζων, ὀλέθριον. ἄλλως τε καὶ τεταρταίοις ἐοῦσι ἢ ἀρχομένοισι. Κακὸν δὲ καὶ κοιλίης περίπλυσις ἐξέρυθρος. Οἱ κωματώδεες ἐξ ἀρχῆς ἐπιδρώσαντες, οὔροισι πέποσι καυσικοί, ἀκρέως δὲ περιψύχοντες, διὰ ταχέων περικαέες νωθροὶ κωματώδεες σπασμώδεες, ὀλέθριοι. Οἱ κωματώδεες ὕπνοι, καὶ αἱ καταψύξιες, ὀλέθριον. Κωματώδεες κοπιώδεες κεκωφωμένης κοιλίης κατερρωγυίης, ἐρυθρὰ διελθόντα περὶ κρίσιν ὠφελεῖ. Κωματώδεες, ἀσώδεες, ὑποχόνδριον ὀδυνώδεες, σμικρὰ ἐμετώδεες τὰ παρ' οὖς ἴσχουσι. πρόσθεν δὲ περὶ τὸ πρόσωπον ἐπάρματα μετὰ κώματος.

Τὰ ἐξαίφνης περικρούσαντα ἀλυσμῷ αἱμοῤῥαγικά. Τὰ κωματώδεα ἀσώδεα ὀδυνώδεα ὑποχόνδρια, θαμινὰ σμικρὰ πτύοντα τὰ παρ' οὖς ἐπάρματα κωματώδεες. ἆρά τι ἔχει σπασμῶδες; κωματώδεα μεμωρωμένα κάτοχα ποικίλλοντα. Ὑποχόνδρια καὶ κοιλίην ἐπηρμένοι, ἀπόσιτοι. Ἀπολελαμμένοι ἐπιδροῦντες, ἆρα τουτέοισι τὸ θολερὸν πνεῦμα καὶ τὸ γονοειδὲς διελθὸν, λύγγα σημαίνει; κοιλίη δὲ ἆρα χολώδεες προσδιέρχεται; τὸ λαμπρῶδες ἐν τουτέοισιν οὖρον ὠφελεῖ. καὶ κοιλίαι δὲ τουτέοισιν ἐπιταράσσονται. Εγκεφάλου σφακελίσαντος, οἱ μὲν ἐν τῇσι τρίτῃσιν ἡμέρῃσιν, οἱ δὲ ἐν τῇσιν ἑβδόμῃσι, τελευτῶσι, ταύτας δὲ διαφεύγοντες, σώζονται. οἷσι δὲ ἀνατμηθεῖσι, τῶν τοιουτέων διεσηκὸς εὑρεθῇ τὸ ὀστέον, ἀπόλλυνται. Τοῖσι κεφαλαλγικοῖσιν ὀστέα ῥαγεῖσιν ἐκ τῶν ὄπισθεν ῥῦσις ἐκ μυκτῆρος λάβρος παχέα, κακόν. ὀφθαλμὸν περιαλγήσαντες οὗτοι, ῥιγέουσιν. ἆρα αἱ κατὰ κρόταφον ὀστέων διαῤῥαγαὶ σπασμώδεες; Ὠτὸς πόνος σύντονος, μετὰ πυρετοῦ ὀξέος, καὶ ἄλλου τοῦ σημείου τῶν ὑποδυσκόλων, τοὺς μὲν νέους, ἑβδομαίους κτείνει καὶ συντομώτερον παραφρονήσαντας. μὴ ῥυέντος πολλοῦ πύου ἐκ τοῦ ὠτὸς, ἢ ἐκ ῥινῶν αἵματος, μὴ δὲ ἄλλου τοῦ σημείου χρηστοῦ γινομένου. τοὺς δὲ πρεσβυτέρους, βραδύτερον καὶ ἧσσον ἀναιρεῖ, τά τε γὰρ ὦτα, φθάνει ἐκπυέειν, καὶ παραφρονέουσιν ἧσσον. ὑποστρέφουσι δὲ οἱ πολλοὶ τουτέων, καὶ οὕτως ἀπόλλυνται. Κώφωσις ἐν ὀξέσι καὶ ταραχώδεσι παρακολουθοῦσα, κακόν. κακὸν δὲ καὶ ἐν τοῖσι μακροῖσιν. ἄγει δὲ τουτέοισι καὶ ἐπ' ἰσχίον πόνους. Εν πυρετοῖσι κώφωσις, κοιλίην ἐφίστησιν. Ὦτα ψυχρὰ καὶ διαφανέα καὶ συνεσταλμένα, ὀλέθριον. Βόμβος ἐν ὀξέσι, καὶ ἦχος ἐν ὠσὶ, θανάσιμον. Ἦχοι μετὰ ἀμβλυωσμοῦ, καὶ κατὰ ῥῖνας βάρεος παρακρουστικὸν, καὶ αἱμοῤῥαγεῖ. Οἷσι κώφωσις μετὰ καρηβαρίης, καὶ ὑποχονδρίου ἔντασις, καὶ πρὸς αὐγὰς ἐνοχλεῖν, αἱμοῤῥοεῖ. Εν ὀξεῖ πυρετῷ ὦτα κωφωθῆναι, μανικόν. Οἱ δύσκωφοι ἐν τῷ λαμβάνειν τρομώδεες, γλῶσσαν παραλελυμένοι, νωθροὶ, κακόν. Προσγενομένης ἀῤῥωστίης κώφωσις κατ' οὖρον ὑπέρυθρον ἀκατάστατον ἐναιωρεύμενον, παρακρουστικόν. Τὸ ἐκτερῶσθαι ἐν τούτοισι κακόν. κακὸν δὲ καὶ ἐπὶ ἰκτέρου μώρωσις. τούτους ἀφώνους αἰσθανομένους, ξυμβαίνει πνίγεσθαι. τάχα δὲ καὶ κοιλίη πονηρεύεται τούτοισι. Τὰ δὲ ὀδυνηρῶς παρ' οὖς ἀνιστάμενα, ὀλέθρια. Τὰ παρ' οὖς ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν ἀλγήματος ἐρυθήματα ἐν πυρετοῖσι γινόμενα, σημεῖον μὲν ἐρυσιπέλατος ἐπὶ προσώπου ἐσομένου. ἀτὰρ καὶ σπασμοὶ ἐκ τῶν τοιουτέων γίνονται μετὰ ἀφωνίης καὶ ἐκλύσιος. Τὰ παρ' οὖς ἐπὶ πλείστοισι λυσώδεσι πυρετῷ ὀξεῖ, ὑποχονδρίῳ συντόνῳ χρονιωτέρως ἀρθέντα, κτείνει. Τὰ παρ' οὖς, φαῦλα τοῖσι παραπληκτικοῖς. Τὰ παρ' οὖς ἐν μακροῖσι μὴ ἐκπυεῦντα, θανάσιμον. κοιλίαι δὲ τοῖσι τουτέοισι τάχα φέρονται. ἆρά γε οἷσι τὰ παρ' ὦτα κεφαλαλγικοῖσιν, ἦρα τι ἐπιδροῦσι τὰ ἄνω, ἆρά τι καὶ ἐπιῤῥιγέουσιν. ἆρά γε αἱ κοιλίαι καταῤῥήγνυνται, καί τι καὶ κωματώδεες. ἆρα καὶ τὸ ὑδατῶδες οὖρον ἐναιωρεύμενον λευκοῖσι, καὶ τὰ ὑποποίκιλα ἔκλευκα δυσώδεα. Τὰ παρ' οὖς λαπάσσει βηχία μετὰ πτυαλισμῶν ἰόντα, ὅρα τοῖσι παρ' ὦτα ταχὺ καὶ ἐπ' ὀλίγον ἐκπεπαινόμενα φλαῦρα. καὶ τὸ καταψύχεσθαι ὧδε πονηρόν. Τὰ παρ' οὖς ἐν τοῖσι χρονίοισιν ἐκπυεύμενα μὴ λευκῶς, σφόδρα καὶ ἀνόδμως κτείνει. καὶ μάλιστα γυναῖκας.

Τὰ παρ' οὖς μάλιστα ἐκ τῶν ὀξέων ἐν τοῖσιν καυσώδεσι γίνεται. ἢν μὴ κρίσιν ποιήσῃ,

καὶ ἐκ-

καὶ ἐκπεπαίνεται, ἢ ἐκ ῥινῶν αἷμα ῥυῇ, ἢ οὖρα ὑπόστασιν παχέαν λάβῃ. ἀπόλλυνται τὰ πολλὰ δὲ τῶν τοιούτων οἰδημάτων πρὸ ἀποκαθίστανται. Προσεπιθεωρέειν δὲ καὶ τοὺς πυρετοὺς, ἤν τε ἐπιτείνωσιν, ἤν τε ἀνιῶσι, καὶ οὕτως ἀποφαίνεσθαι. Ἐπὶ κωφώσει καὶ ναθείῃ ἐκ ῥινῶν ὑποστάζειν ἔχει τι δύσκολον. ἔμετος τουτέοισιν ἁρμόσει, καὶ κοιλίης ταραχή. Ἐκ κωφώσιος ἐπιεικέως τὰ παρ' ὦτα, ἄλλως τε καὶ ἢν ἀσώδεόν τι γίνηται. ἀτὰρ καὶ τοῖσι κωματώδεσιν ἐπὶ τουτέοισι, καὶ μᾶλλόν τι τὰ παρ' ὦτα. Κώφωσιν ἐκ πυρετῶν, ῥύσις ἡ ῥινῶν λύει καὶ κοιλίης ταραχή. πρόσωπον ἐκ μετεώρου ταπεινούμενον. καὶ φωνὴ λειοτέρη καὶ ἀσθενεστέρη γινομένη. καὶ πνεῦμα μανώτερον, καὶ λειότερον, ἄνεσιν δὴ τὴν ἐπιοῦσαν σημαίνει. Προσώπου διαφθορὴ, θανάσιμον. ὅσον δὲ εἰ δι' ἀγρυπνίην ἢ λιμὸν, ἢ κοιλίης ἐκτάραξιν γίνεται. καθίσταται δὲ ἐν ἡμέρῃ καὶ νυκτὶ, τὸ διὰ ταῦτα διαφθαρέν. γίνοιτο δ' ἂν τοιῶνδε ὀφθαλμοὶ κοῖλοι. ῥὶς ὀξεῖα. κρόταφοι συμπεπτωκότες. ὦτα ψυχρὰ καὶ συνεσταλμένα. δέρμα σκληρόν. χρῶμα ὠχρὸν ἢ μέλαν. πελιαινόμενον δὲ ἐπὶ τουτέοισι βλέφαρον, ἢ χεῖλος, ἢ ῥὶς, συντόμως θανάσιμον. Προσώπου εὔχροια, καὶ σκυθρωπότης ἐν ὀξεῖ, κακόν. μετώπου ξυναγωγὴ ἐπὶ τουτέοισι, φρενιτικόν.

Περὶ πρόσωπον εὔχροια, καὶ ἱδρῶτες ἀπυρέτοισι, κόπρανα παλαιὰ ὑπεόντα οἱ σημαίνει, ἢ διαίτης ἀταξίην. Τὰ κατὰ ῥῖνας ἐρυθήματα, κοιλίης ὑγραινομένης σημεῖα. Τοῖσι κατὰ τὰ ὑποχόνδρια ἢ τὸν πλεύμονα πόνοισιν ἐμπυομένοισι, κακόν. Ὀφθαλμῶν καθαρότης καὶ τὰ λευκὰ αὐτέων ἐκ μελάνων ἢ πελίων καθαρὰ γίνεσθαι, χρήσιμον. ταχέως μὲν οὖν καθαιρομένων, ταχεῖαν σημαίνει κρίσιν. βραδέως δὲ βραδυτέραν. Τὸ ἀχλυῶδες τῶν ὀφθαλμῶν, ἢ τὸ λευκὸν ἐρυθραινόμενον, ἢ πελιαινόμενον, ἢ φλεβῶν μελάνων πληρούμενον, οὐκ ἀστεῖον. φλαῦρον δὲ καὶ τὸ τὴν αὐγὴν φεύγειν, ἢ δακρύειν, ἢ διαστρέφεσθαι. καὶ τὸν ἕτερον ἐλάσσω γίνεσθαι πονηρόν. καὶ τὸ τὰς ὄψιας πυκνὰ διαῤῥιπτέειν. ἢ λημία μακρὰ περὶ αὐτὰς, ἢ ἀχλύα λεπτὴν ἴσχειν. ἢ τὸ λευκὸν, μέζω γίνεσθαι. τὸ δὲ μέλαν, ἐλάσσω. ἢ κρύπτεσθαι τὸ μέλαν, ὑπὸ τὸ ἄνω βλέφαρον. πονηρὸν δὲ καὶ κοιλότης ὀμμάτων. καὶ ἔκθλιψις ἔξω σφοδρὰ, καὶ λαμπηδόνος ἔκθλιψις, ὥστε μὴ δύνασθαι τὴν κόρην ἐκτείνεσθαι. καὶ βλεφαρίδων καμπυλότης. καὶ πῆξις ὀμμάτων. συνεχέως τε μύειν, καὶ χρώματα μεταβάλλειν, καὶ βλέφαρα μὴ συμβάλλειν ἐν τῷ καθεύδειν ὀλέθριον. κακὸν δὲ καὶ ἰλλαίνων ὀφθαλμός. Ὀφθαλμῶν ἔρευθος ἐν πυρετῷ γινόμενος, κοιλίης πονηρὴν χροιὴν σημαίνει. Αἱ παρ' ὀφθαλμῶν ἐπαναστάσιες ἐν τῇσιν ἀνακομιδῇσι, κοιλίην καταῤῥηγνύουσιν. Ἐπὶ ὀμμάτων διαστροφῇ, κοπιώδει, πυρετώδει, ῥῖγος ὀλέθριον, καὶ οἱ κωματώδεες ἐν τουτέοισι, κακόν. Ὀφθαλμιῶντι ἀνδρὶ, πυρετοῦ ἐπιγενομένου, λύσις. εἰ δὲ μὴ, κίνδυνος τυφλωθῆναι, ἢ ἀχλύεσθαι, ἢ ἀμφότερα. Οἷσιν ὀφθαλμιῶσι κεφαλαλγίη προσγίνεται, καὶ παρακολουθεῖ χρόνον πολὺν, κίνδυνος τυφλωθῆναι. Ὀφθαλμιῶντι διάῤῥοια ἀπὸ ταυτομάτου, χρήσιμον. Ὀμμάτων ἀμαύρωσις καὶ τὸ πεπηγὸς ἀχνῶδες, κακόν. Ὀμμάτων ἀμαύρωσις ἅμα ἀψυχίῃ, σπασμώδεες συντόμως.

Ὀμμάτων ὀρθότης ἐν ὀξεῖ, καὶ κίνησις ὀξέη, καὶ ὕπνος ταραχώδης, ἀγρυπνίη. ποτὲ δὲ καὶ στάσεις ἐκ ῥινῶν, πρὸς τὴν ἀφὴν μὴ προσικτέοι, φρενιτικοὶ γίνονται. καὶ μᾶλλον ἢν αἷμα ῥυῇ.

Γλῶσσα δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν περιφερής, τῷ δὲ χρώματι διαμένουσα, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, τραχυνομένη καὶ πελιαινομένη, καὶ ῥηγνυμένη, θανάσιμον. σφόδρα δὲ μελαινομένη ἐν τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, κρίσιν γενέσθαι δηλοῖ. χαλεπωτάτη δὲ ὅτιν, ἡ μέλαινα καὶ χλωρή.

Γλώσσης παρὰ τὸ ἄκρον, ὥσπερ σιάλου λευκοῦ καταλείπεσθαι, σημεῖον ἀνέσιος. Πυρετοῦ παχέος, μένοντος τοῦ ἐπιγενόματος αὐθημερὸν, λεπτοτέρου δὲ ἐν τὴν ὑστεραίην, ἤν τι λεπτοτέρου τριταίην, τὰ δ' αὐτὰ σημαίνει καὶ ἐπ' ἄκρην τὴν γλῶσσαν γινόμενα ὅσον δέ. Γλῶσσα τρομώδης μετὰ ἐρυθήματος κατὰ ῥῖνας, καὶ κοιλίης ὑγρῆς τὰ δὲ ἄλλα ἀσήμως ἔχοντα κατὰ πλεύμονα, πονηρά. καὶ ὀξέας καθάρσιας ὀλεθρίους σημαίνει.

Γλῶσσα παρὰ λόγον ἀπαλυνομένη, καὶ ἀσώδης μεθ' ἱδρῶτος ψυχροῦ ἐπὶ κοιλίῃ ὑγρῇ, μελάνων ἐμέτων ἐστὶ σημεῖον. τὸ κοπιῶδες ἐν τουτέοισι κακόν. Αἱ τρομώδεες γλῶσσαι τισὶ καὶ κοιλίην ὑγρὴν ποτὲ ποιέουσι. μελανθεῖσαι δὲ ἐν τουτέοισι, ταχὺν θάνατον σημαίνουσι. ἆρά γε τρομώδης γλῶσσα σημαίνει οὐχ ἱδρυμένην γνώμην; Αἱ δασεῖαι κατάξηροι φρενιτικαί. Ὀδόντας συνερείζειν ἢ πρίειν, ᾧ μὴ σύνηθες ἐκ παιδὸς, μανικὸν καὶ θανάσιμον. ἢν δὲ παραφρονέων ἢν ποιέῃ τοῦτο, παντελῶς ὀλέθριον. ὀλέθριον δὲ καὶ ξηραίνεσθαι τοὺς ὀδόντας.

Ὀδόντες

Ὀδόντος σφακελισμὸς, ἀπόστημα παρὰ τὸν λόγον γενόμενον, λύει. Ἐπὶ ὀδόντος σφακελισμῷ πυρετὸς ἐπιγενόμενος σφοδρὸς, καὶ παραφροσύνη, θανάσιμον. ἢν δὲ σώζωνται, ἕλκεα ἐκπυήσει, καὶ ὀστέα ἀφίσταται. Οἷσι περὶ τὴν ὑπερῴην ὑγροῦ σύστασις γίνεται, ὡς τὰ πολλὰ πυοῦται. Τὰ περὶ γνάθους ἀλγήματα σφόδρα, κίνδυνος εἰς ὀστέον ἀνάπλευσιν ἐλθεῖν.

Χεῖλος συσπώμενον σημαίνει κοιλίης χολώδεος κατάῤῥηξιν. Τὰ ἀπὸ γλώσσης αἵματα ἐπὶ κοιλίῃ ὑγρῇ, ὀλέθρια. Πτυάλου ἀναχρέμψιες ἐν πυρετῷ, πελιδναὶ, μέλαιναι, χολώδεες, ἐφιστᾶσαι μὲν κακόν. ἀποχωρέουσαι δὲ κατὰ λόγον, χρήσιμοι. Οἷσιν ἁλμώδεα πτύελα καὶ βὴξ ὑφίσταται, τουτέοισι χρὼς ἐρυθραίνεται, οἷον ἐξανθίσματα. πρὸ δὲ τῆς τελευτῆς, τραχύνεται. Ἀνάχρεμψις πυκινὴ ἢν δή τι καὶ ἄλλο σημεῖον προσῇ, φρενιτικόν. Αἱ μετ᾽ ἐκλύσιος ἀφωνίαι κάκισται. Αἱ ἐπ᾽ ὀλίγον θρασέων παρακρουσίων, πονηρὸν καὶ θηριωδέων. Οἷσι φωνὴ ἅμα πυρετῷ ἐκλίπῃ μετὰ ἀκρισίας, τρομωδέως θνήσκουσιν. Αἱ ἐν πυρετῷ ἀφωνίαι, σπασμώδεα τρόπον ἐκστᾶσαι σιγῇ ὀλέθριον. Αἱ ἐκ πόνου ἀφωνίαι, δυσθάνατοι. Αἱ μετ᾽ ἐκλύσιος κατόχως ἀφωνίαι, ὀλέθριοι. Αἱ κατακλώμεναι φωναὶ μετὰ φαρμακείην ἆρα πονηρόν; τουτέων οἱ πλεῖστοι ἐφιδροῦσι, καὶ κοιλίας καθυγραίνονται. Ἐν ἀφωνίῃ πνεῦμα οἷον τοῖσι πνιγομένοισι, πρόχειρον πονηρόν. ἆρά γε καὶ παρακρουστικόν; Αἱ ἐκ κεφαλαλγίης ἀφωνίαι ἅμα ἱδρῶτι πυρετώδεες. χαλῶντα ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀνιόντα χρονιώτερα ὑπεῤῥιγοῦντα τουτέοισιν, οὐ πονηρόν. Αἱ μετὰ ἀφωνίης ἐκστάσιες, ὀλέθριαι. Αἱ τοῖσιν ὑπεῤῥιγέουσιν ἀφωνίαι, θανάσιμον. εἰσὶ δὲ κεφαλαλγέες οἱ τοιοῦτοι ἐπιεικέως. Αἱ μετ᾽ ἐκλύσιος ἀφωνίαι ἐν πυρετῷ ὀξεῖ ἀνιδρωτὶ, εἰσὶ μὲν θανάσιμοι. ἧσσον δὲ τῷ ἐφιδροῦντι. χρόνον δὲ σημαίνει. ἴσως δὲ καὶ οἱ ἐξ ὑποστροφῆς παθόντες τι τοιοῦτον, ἀσφαλέστατοι. ὀλεθριώτατοι δὲ τῶν τοιούτων οἷσι τὰ ἐκ ῥινέων, καὶ οἷσι κοιλίαι καθυγραίνονται. Ἡ ὀξυφωνίη κλαυθμώδης, καὶ ὀμμάτων ἀμαύρωσις, σπασμώδεες, οἷσιν οὖν τὰ κάτω πόνοι, τουτέοισιν ξύμφορον. Ἅμα φωνῇ τρομώδει, λύσις κοιλίης παράλογος ἐν τουτέοισι διεκπεσοῦσι χρονίοισιν, ὀλέθριον. Αἱ πυκναὶ ὑποκαρώδεες ἀφωνίαι ξυστᾶσαι, φθινώδεα προσημαίνουσι. Πνεῦμα πυκνὸν μὲν καὶ σμικρὸν ἐὸν, φλεγμονὴν καὶ πόνον, ἐν τοῖσι καιρίοισι τόποισι σημαίνει. μέγα δὲ καὶ διὰ πολλοῦ, παραφροσύνην ἢ σπασμόν. ψυχρὸν μὲν θανάσιμον. θανάσιμον δὲ καὶ πυρετῶδες καὶ λιγνυῶδες πνεῦμα. ἧσσον δὲ τοῦ ψυχροῦ. καὶ τὸ μέγα ἔξω πνεόμενον. σμικρὸν δὲ εἴσω. καὶ τὸ μικρὸν ἔξω, μέγα δὲ εἴσω. κάκιστον δὲ καὶ πλησίον θανάτου. καὶ τὸ ἐκτεῖνον καὶ κατεπεῖγον, δι᾽ ἀμαυρόν. καὶ διπλῇ εἴσω ἐπανάκλησις ὁποῖον ἐπεισπνέουσιν. δύσπνοια δὲ ἐν πᾶσιν, ὁκόσα ἐν πυρετῷ ὀξεῖ, κἢν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι κρίνεται, μεγάλην ἔχει ῥοπὴν ἐς σωτηρίην. Τράχηλος σκληρὸς καὶ ἐπώδυνος, καὶ γνάθων συνώδεσις, καὶ φλεβῶν σφαγιτίδων παλμὸς, ἰσχυρὸς. καὶ τενόντων ξυντάσεις, ὀλέθριον. Τὰ ἐν φάρυγγι ἰσχνῷ ἀλγήματα πνιγώδεα ἀπὸ κεφαλῆς ἀλγηδόνος ὁρμώμενα, σπασμώδεα. Αἱ τραχήλου καὶ μεταφρένου ψύξιες δοκέουσαι, καὶ ὅλου δὲ τοῦ σώματος σπασμώδεες, ἐν τουτέοισι κειμνώδεες οὐρήσιες. Οἷς περὶ φάρυγγα βρεθισμοὶ, ὑποδεκτέως τὰ περὶ οὖς ἐπάρματα. Φάρυγξ ἐπώδυνος ἰσχνὴ μετὰ δυσφορίης, ὀλέθριον ὀξέως. Οἷσιν πνεῦμα ἀνέλκεται, καὶ φωνὴ πνιγμώδης σπόνδυλος ἐγκάθηται τουτέοισιν, ἐπὶ τῇσι τελευτῇσιν, οἷον συσπῶντός τινος τὸ πνεῦμα γίνεται. Φάρυγξ τρηχυνθεῖσα ἐπ᾽ ὀλίγον καὶ κοιλίῃ κενεῇσιν ἀναστάσεσι, μετώπου ἀλγήματα, ψηλαφώδεες, ὀδυνώδεες, τὰ ἐκ τουτέων αὐξανόμενα δύσκολα. Τὰ περὶ φάρυγγα ἰσχυρὰ ἀλγήματα, τὸ περὶ οὖς ἔπαρμα, καὶ σπασμὸς ἐργάζεται. καὶ τραχήλου καὶ νώτου ἀλγήματα. Μετὰ πυρετοῦ ὀξέος, σπασμοὶ ὀλέθριοι. Τραχήλου καὶ πήχεων ἀλγήματα, σπασμώδεα. ἀπὸ προσώπου δὲ ταῦτα καὶ περὶ φάρυγγα. Ὠχροὶ ἰσχνοὶ πτυαλίζοντες, ἐν τουτέοισιν ἐν ὕπνοισιν ἱδρῶτες ἀγαθοί. ἆρά γε καὶ τὸ ἱδρῶτι κουφίζεται; τοῖσι πλείστοισιν οὐ πονηρόν. οἷσιν τὰ κάτω πόνοι τουτέοισιν ξύμφοροι. Ἐν ἀλγήματι νώτου καὶ στήθεος αἱματώδης οὔρησις ἐπιστᾶσα, ὀλέθριος ἐπιπόνως. Τραχήλου πόνος, κακὸν μὲν ἐπὶ πυρετῷ παντὶ, κάκιστον δὲ ἐν οἷσι καὶ ἐκμανῆναι ἐλπίς. Ἐπὶ στήθεος ἀλγήματι πυρετώδει, καὶ κοιλίῃ ταραχώδει, ναρκώδης, σημεῖα μελάνων ὑποχωρησίων. Τὰ ἐν ὀξέσι περὶ φάρυγγα ἰσχνὴν μικρὰ ὀδυνώδεα, ὅτε χάνοι μὴ ῥηϊδίως συνάγοντι ἰσχνῷ, παρακρουστικά. ἐκ τουτέων φρενιτικοὶ, ὀλέθριον. Φάρυγξ ἑλκουμένη ἐν πυρετῷ μετ᾽ ἄλλων σημείων τῶν δυσκόλων, κινδυνώδεες.

Ἐν πυρετοῖσιν ἐξαπίνης πνίγεσθαι, καὶ καταπίνειν μὴ δύνασθαι χωρὶς οἰδήματος, κακόν.

Τράχηλον περιστραφῆναί μὴ δύνασθαι, μὴ δὲ καταπίνειν, θανάσιμον ὡς τὰ πολλά. Ὑποχόνδριον δὲ χρὴ μαλθακὸν εἶναι, καὶ ἄπονον καὶ ὁμαλές. φλεγμαῖνον δὲ ἢ ἀνωμάλως ἔχον, ἢ ἀλγούμενον, σημεῖον ἀῤῥωστίης ἐστὶν οὐκ εὐήθεος. Οἴδημα δὲ ἐν ὑποχονδρίοισι σκληρόν τε ἐὸν καὶ ἐπώδυνον, κάκιστον μὲν εἰ παρὰ πάντων εἴη τῶν μορίων. τῶν δὲ ἐκ τοῦ ἑνὸς μορίου, ἀκινδυνότερον τὸ ἐκ τῶν ἀριστερῶν. σημαίνει δὲ ἐν ἀρχῇ μὲν τὰ τοιαῦτα, θάνατον σύντομον. ὑπερβάλλοντα δὲ τὰς εἴκοσι τοῦ πυρετοῦ μένοντος, ἐμπύησιν. γίνεται δὲ τούτοισιν ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ. Ῥῆξις αἵματος διὰ ῥινῶν κάρτα ὠφελεῖ. τὰ γὰρ πολλά, κεφαλὴν οὗτοι πονέουσιν, καὶ ὄψις ἀμαυροῦται. καὶ μᾶλλον εἰς τὰ αὐτὰ προσγίνεσθαι προσδέχου τὴν ῥῆξιν. ἡλικίῃσι δὲ λε' ἐτέων. τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισιν, ἧσσον. Τὰ μαλθακὰ δὲ καὶ ἀνώδυνα τῶν οἰδημάτων, χρονιώτερα δὲ τὰς κρίσιας ποιέεται καὶ ἧσσον ἐστὶν ἐπικίνδυνα. τὰς δὲ ἑξήκοντα καὶ ταύτας ὑπερβάλλοντα, τοῦ πυρετοῦ μένοντος, ἐμπυοῦται. παραπλήσια δὲ σημαίνει, τοῖσιν ἐν ὑποχονδρίοισι, καὶ τὰ περὶ κοιλίην. ἧσσον ἐκπυοῦται ταῦτα ἐκείνων. ἥκιστα δὲ ὑπὸ ὀμφαλόν. καὶ γίνεται δὲ ταῦτα μὲν ἐν χιτῶνι. τὰ δ᾽ ἄνω κεχυμένα. θανάσιμα δ᾽ ἐστὶν αὐτῶν, ὅσα ἂν ἔσω ῥαγῇ. τῶν δὲ λοιπῶν ἐμπυημάτων τὰ μὲν ἔξω ῥηγνύμενα, βέλτιστον ἂν ὡς εἰ ἐλάχιστον ἢ ὀξύτατον συλλέγεσθαι. τὰ δὲ ἔσω, μήτε ὄγκῳ, μήτε πόνῳ, μήτε χρώματι δίαδηλον ἔξω ποιέει. τὸ δὲ ἐναντίον κάκιστον. τίμα δὲ τοῦτον διὰ πάχος πύου οὐ διασημαίνει. τὰ δὲ πρόσφατα τῶν ἐν τοῖσιν ὑποχονδρίοισι ἐπαρμάτων ἢν μὴ σὺν φλεγμονῇ ᾖ, καὶ τοὺς ἀπ᾽ αὐτῶν πόνους λύει βορβορυγμὸς γενόμενος ἐν ὑποχονδρίῳ, καὶ μάλιστα μὲν διεκπερῶν δι᾽ οὔρων καὶ διαχωρημάτων. εἰ δὲ μὴ καὶ αὐτὸς διαπορευθείς. ὠφελεῖ δὲ καὶ ὑποκαταβὰς ἐς τὰ κάτω χωρία. Σφυγμὸς ἐν ὑποχονδρίῳ μετὰ θορύβου, παρακρουστικόν, καὶ μᾶλλον ἢν ὄψιες πυκνὰ κινέωνται. Καρδίης πόνος καὶ σφυγμὸς ὑποχονδρίων, πυρετοῦ περιψυχθέντος, κακόν, ἄλλως τε κἢν ἐφιδρῶσιν. Ἐς ὑποχόνδριον ἐμπίπτοντα ἀλγήματα, ἄλλως τε πονηρόν, καὶ ἢν κοιλίας καθυγραίνῃ. κάκιω δὲ ἐν ὀλίγῳ γινόμενα. καὶ τὰ παρ᾽ οὖς τε ἀνιστάμενα ἐκ τούτων κακοήθεα, καὶ τὰ ἄλλα ἐκπυήματα. Καρδιαλγικὰ καὶ μετὰ στρόφου, κοιλίης ὑγρεία, καταῤῥήγνυνται. Καρδίης ἄλγημα πρεσβυτέρῳ πυκνὰ ἐπιφαινόμενον, θάνατον ἐξαπίνειον σημαίνει. Οἷσιν ὑποχόνδρια μετεωρίζεται, κοιλίης ὑπόστασις κακόν. μάλιστα δὲ ἐν φθινώδεσι τῶν μακρῶν. καὶ οἷς κοιλίαι ὑγραίνονται ἐν ὑποχονδρίῳ φλεγμονὴ ἀνεπυητική ἐστιν, οἷς πρὸ τῶν θανάτων μέλανα διαχωρέει. Ὑποχονδρίων σύντασιν μετὰ καύματος ἀσώδεος, κεφαλαλγικῶν, τὰ παρ᾽ οὖς ἐπαίρει. Μετὰ ὑποχονδρίων ἔπαρσιν, τοῖσι χολώδεσιν πνεῦμα μέγα καὶ πυρετὸς ὀξύς, τὰ παρ᾽ οὖς ἐπαίρει ἐν ὑποχονδρίων ἀλγήματι. Ὑποβορβορύζοντι ὀσφύος ἄλγημα ἐπιγενόμενον ἐν πυρετοῖς κοιλίας ἐπὶ τὸ πολὺ καθυγραίνει, ἢν μὴ φῦσα καταῤῥαγῇ ἢ οὔρου πλῆθος ἔλθοι. Ἐπὶ ὑποχονδρίῳ χρονίῳ, καὶ κοιλίῃ δυσώδει, παρ᾽ οὖς ἀπόστημα, κτείνει. Τοῖσιν ἀπὸ ὑποχονδρίων ἀλγήμασιν κοιλίη ἐπὶ μακρὸν ὑπόγλισχρα διαδιδοῦσα βραχέα καὶ πρώδεα ἐκχλοιοῖ, ἆρα καὶ αἱμοῤῥαγεῖ; Οἷσιν ἐξαίφνης ἀπυρέτοισιν ἐοῦσιν ὑποχονδρίου καὶ καρδίης πόνος, καὶ περὶ σκέλεα καὶ τὰ κάτω μόρια, καὶ κοιλίη ἐπῆρται, λύει φλεβοτομίη, καὶ κοιλίης ῥῦσις. πυρέξαι βλαβερὸν τούτοισι. μακροὶ γὰρ οἱ πυρετοὶ καὶ ἰσχυροὶ γίνονται. ἢ βῆχον. καὶ πνεῦμα καὶ λυγμοὶ γίνονται. λύεσθαι δὲ μελλόντων τούτων, πόνος ἰσχυρὸς ἰσχίων, ἢ σκελέων. ἢ πύου πτύσις ἢ ὀφθαλμῶν στέρησις ἐπιγίνεται. Οἷσι πόνοι ὑποχονδρίων, καρδίης, ἥπατος, τῶν περὶ ὀμφαλὸν μερῶν, αἵματος διαχωρήσαντος, σώζονται. μὴ διαχωρήσαντος δὲ θνήσκουσιν. Οἷσιν ὑποχόνδρια λαπαρά, πρόσωπον ἐῤῥωμένον, οὐ λύονται χωρὶς αἵματος ῥύσιος ἐκ ῥινῶν πολλοῦ, ἢ σπασμοῦ, ἢ ὀδύνης ἰσχίων. Αἱ πρὸς ὑποχόνδρια ἐν πυρετῷ ὀδύναι ἀναύδω, ἀνιδρῶντι λυόμεναι, κακόν, τούτοισιν ἐς ἰσχία ἀλγήματα. Οἱ κατὰ κοιλίην ἐν πυρετῷ παλμοὶ ἐκστάσιας ποιέουσιν. αἱμοῤῥοΐη δὲ φρικώδης. Αἱ ἐς ὑποχόνδρια ἐν πυρετῷ ὀδύναι ἀναΐσσουσαι ἀνιδρῶτι λυόμεναι, κακοήθεες. τούτοισιν ἐς ἰσχία ἀλγήματα, ἅμα πυρετῷ καυσώδει, κοιλίη καταῤῥαγεῖσα, ὀλέθριον. Οἱ περὶ ὀμφαλὸν πόνοι παλμώδεες, ἔχουσι μέν τι καὶ γνώμης παράφορον. περὶ κρίσιν δ᾽ οὖν τούτοισι φλέγμα ἁλὲς συχνὸν σὺν πόνῳ διέρχεται. Μετὰ κοιλίης ὑπόστασιν ὑποχόνδρια μετέωρα, κακόν. μάλιστα δὲ τοῖσι φθινώδεσι τῶν μακρῶν, καὶ οἷσι κοιλίαι ὑγραίνονται. Τοῖσιν ἀλυσμώδεσιν ἐν ὑποχονδρίῳ τὰ παρ᾽ οὖς ἐπαρθέντα, κτείνει. Τὰ κατὰ κοιλίην σκληρύσματα, μετὰ πό-

νου, πυ-

νοις, πυρετοῖσι φρικώδεσιν, ἀκρισίῃσι, σμικρὰ ἐφυγραινομένας, κάθαρσιν οὐ διδόντα, ἐς ἐμπύησιν ἄγει. Ὑπὲρ ὀμφαλὸν πόνος, καὶ ὀσφύος ἄλγημα, φαρμακείῃ μὴ λυόμενα, ἐς ὕδρωπα ξηρὸν ἀποτελευτᾷ. Τὰ δὲ δὴ ὀσφύος ἀλγήματα χρονιώτερα, πυρετῷ παροξυνόμενα τριταιοφυέως, ποιέει τὰ θρομβώδεα αἵματα διαχωρέειν. Τὰ ἐν ὀσφύϊ ἀλγήματα, αἱμορροϊκά. Αἱ δὲ ὀσφύος ἀλγήματος, αἱμόρροιαι λαῦραι. Οἷσι δὲ ὀσφύος ἀλγήματος, ἀναδρομὴ ἐς κεφαλὴν, καὶ χεῖρες ναρκώδεες, καὶ καρδιαλγικὰ, καὶ ἠχώδεα, αἱμορροϊκὰ λάβρως. καὶ κοιλίαι καταῤῥήγνυνται τούτοισι. καὶ γνῶμαι ταραχώδεες ἐπὶ πολύ. Αἱ ἐκ νώτου ἀλγήματος ἀῤῥωστίης ἀρχαὶ, δύσκολοι. Ἐν ὀσφύος ἀλγήματι συντόνῳ, καὶ ὑποφορῇ πλέονι, ἀπ᾽ ἐλλεβόρου ἐμέσαι ἀφρώδεα συχνὰ, ὠφελεῖ. Ῥάχιος διαστροφὴν καὶ δύσπνοιαν, αἵματος ῥῦσις λύει. Ἐν ὀσφύϊ ἐπωδύνῳ καρδιαλγικὰ προσελθόντα σημεῖα, αἱμορροώδεα ἢ καὶ προγεγονημένα. Τὰ δὲ ὀσφύος ἐς τράχηλον καὶ κεφαλὴν ἀναδιδόντα παραλύοντα παραπληκτικὸν τρόπον, σπασμώδεα, παρακρουστικὰ, ἆρα καὶ λύεται τὰ τοιαῦτα σπασμοῖσιν; ἢ τῶν τοιούτων κοιλίαι νοσέουσιν διὰ τῶν αὐτῶν ἰόντων; Ἐξ ὀσφύος ἀναδρομὴ πόνου, ὀφθαλμῶν ἴλλωσις, κακόν. Πόνος ἐς στῆθος ἱδρώδεας νωθρότητι, κακὸν ἐπὶ πυρετῷ. οὗτοι ὀξέως ἀπόλλυνται. Ἐξ ὀσφύος ἀλγήματος ἀναδρομαὶ ἐς καρδίην πυρετώδεες, φρικώδεες, ἀνεμέοντες λεπτὰ ὑδατώδεα, παρενεχθέντες ἄφωνοι, ἐμέσαντες μέλανα, τελευτῶσιν. Τὰ κατ᾽ ὀσφῦν καὶ τὸ λεπτὸν, χρόνια ἀλγήματα, καὶ πρὸς ὑποχόνδρια πόνοι, ἀποσίτοισι ἅμα πυρετῷ τούτοισι ἐς κεφαλὴν ἄλγημα σύντονον ἐλθὸν, κτείνει ὀξέως τρόπον σπασμώδεα.

Οἷσιν ὀσφύος ἄλγημα, οὗτοι κακοὶ, ἆρα τούτοισι τρομώδεα γίνεται καὶ φωνέουσιν ἐν ῥίγεϊ; ἆρα τοῖς ὀσφυαλγέσιν ἀσώδεσιν, ἀνεμέουσιν, ὀλίγα θρασέως παρακρούσασιν, ἐλπὶς μέλανα διελθεῖν; Ὀσφύος πόνος καρδιαλγικὸς μετὰ ἀναχρέμψιος βιαίης, ἔχει τι σπασμῶδες. ὑπὸ ἄφωνον ἅμα κρίσει ῥῖγος. Ὀσφύος ἄλγημα, ἄνευ προφάσιος, πυκνὰ ἐπιφοιτέον, κακόηθες ἀῤῥωστίης σημεῖον. Ὀσφύος ἄλγημα μετὰ καύματος ἀσώδεος, πονηρόν. Ὀσφύος σύντασις ἐκ γυναικείων πλήθεος, ἐκπυητικόν. καὶ τὰ ποικίλως ἰόντα γλίσχρα δυσώδεα, πνιγώδεα ἐπὶ τοῖσι προειρημένοισιν, ἐκπυητικόν. οἶμαι δὲ καὶ παρακρούειν τι τὰς τοιαύτας. Οἷσιν ὀσφύος ἄλγημα καὶ πλευροῦ ἄνευ προφάσιος, ἰκτεριώδεες γίνονται. Αἱ ἐν κρισίμοισιν ἐκ τῶν αἱμοῤῥαγιῶν περιψύξιες, νεανικαὶ κάκισται. Τὸ ἀνάπαλιν αἱμοῤῥαγέειν, πονηρὸν, οἷον ἐπὶ σπληνὶ μεγάλῳ ἐκ τῶν δεξιῶν, καὶ ὑποχόνδρια ὡσαύτως. Τὰ αἱμοῤῥαγέοντα ἐπιῤῥιγοῦντα πρώματα, κακοήθεα, διαλεγόμενοι λαθραίως τελευτῶσι. Τὰ πεμπταῖα αἱμοῤῥαγοῦντα λάβρως, ἕκτῃ ἐπιρριγώσαντα, ἑβδόμῃ περιψυχθέντα, ἀναθερμανθέντα ὀξέως, τούτοισι κοιλίαι πονηρεύονται. Μεθ᾽ αἱμοῤῥαγίην μελάνων διαχώρησις, κακόν. πονηρὸν δὲ καὶ τὰ ἐξέρυθρα ἰώδεα. τεταρταίοισιν αἱ τοιαῦται αἱμοῤῥαγίαι, κωματώδεες. ἐκ τοιούτων σπασθέντες θνήσκουσι μελάνων προδιελθόντων καὶ κοιλίης ἐπαρθείσης. Μεθ᾽ αἱμοῤῥοίας καὶ μελάνων διαχωρήσιας ἐν ὀξεῖ κώφωσις, κακόν. αἵματος διαχώρησις τούτοισιν, ὀλέθριον. κώφωσις δὲ λύει. Οἷσιν αἱμοῤῥαγίαι πλείους προϊόντος χρόνου κοιλίαι πονηρεύονται, ἢν μὴ οὖρον πέπον ἔλθῃ, ἆρά γε τὸ ὑδατῶδες οὖρον τοιοῦτόν τι σημαίνει; Οἷσιν ἐπὶ αἱμοῤῥαγίῃ λάβρῳ πυκνῇ, μετὰ μελάνων συχνὴ διαχώρησις. ἐπίστασις δὲ αἱμοῤῥόοι. οὗτοι κοιλίας ὀδυνώδεες. ἅμα δὲ τῇσι φύσησιν δύσφοροι, ἆρα οἱ τοιοῦτοι ἐφιδροῦσι πολλοῖσι ψυχροῖσι; τὸ ἀνατεταραγμένον οὖρον, ἐν τούτοισιν, οὐ πονηρὸν οὐδὲ τὸ ἐφιστάμενον γονοειδές. ἐπὶ πολὺ δὲ οὗτοι, ὑδατώδεα οὐρέουσιν. Οἷσιν ἐκ ῥινῶν ἐπὶ κωφώσει, καὶ νωθρότητι μικρὰ ἀποστάζει, ἔχει τι δύσκολον. ἔμετος τούτοισι συμφέρει, καὶ κοιλίης ταραχή. Αἱ ἐν ἀρχῇσι μεγάλαι αἱμοῤῥαγίαι περὶ ἀνακομιδὴν κοιλίας καθυγραίνουσι. Τὰ ἐκ ῥινῶν λάβρα βίῃ ἀποληφθέντα ἐστὶν ὅτε σπασμὸν ἐπικαλεῖται, φλεβοτομίη λύει. Αἱ ἑνδεκαταῖαι στάξιες δύσκολοι, ἄλλως τε κἢν δὶς ἐπιστάξῃ, καὶ ἢν ἐπιστάξῃ. Ἐπὶ αἵματος ῥύσει πολλῇ ἢ λυγμὸς, ἢ σπασμὸς, κακόν. Τοῖσιν ἕως ἑπτὰ ἑβδομάδων δύναμιν μετὰ ἀχροίης καὶ πτύελα ἀλιζόμενον ἐν τῇσι ὀδοῦσι καὶ γῆς ἐπιθυμίην, αἵματος φθορὴν καὶ ἔκλυσιν σημαίνει. Ἐν τοῖσι μακροῖσι τὰ μικρὰ ἐπιφαινόμενα, αἱμοῤῥοώδεα ὀλέθρια. Τὰ σκοτώδεα δὲ ἀρχῆς αἱμοῤῥοίη ῥινὸς λύει. Τὰ ἐκ ῥινῶν σμικροῖς ἱδρῶσι περιψυχόμενα, κακοήθεα. Αἵματος ἀφαίρεσις ἐν καταψύξει νωθρευμένῳ, κακόν. Ὅσοι κοιλίης ἐπιστάσιος αἱμοῤῥοέουσι, καὶ ἐπιῤῥιγοῦσιν ἅμα τῷ αἱμοῤῥοεῖν, τούτοισι κοιλίην λειεντεριώδεα ποιέει.

δια ποιεῖ. ἢ ἐπίσκληρον. καὶ ἀσκαρίδας. ἢ ἀμφότερα. Τὰ ἐν τεταγμένοισι χρονίοισιν αἱμοῤῥοώδεα διψώδεα, μὴ αἱμοῤῥαγήσαντα, ἐπιληπτικῶς θνήσκει. Ἐξ αἱμοῤῥοΐδος ὅθεν ἐπιφανείσης, σκοτώδεα ἐλθόντα παραπληγικὸν μικρὸν καὶ ἐπ᾽ ὀλίγον σημαίνει, λύει φλεβοτομίη. ἢ πᾶν τὸ οὕτως ἐπιφαινόμενον κακόν τι σημαίνει. Οἱ παλμώδεες δι᾽ ὅλου ἆρα καὶ ἄφωνοι τελευτῶσι; Τὰ τρομώδεα σπασμώδεα γενόμενα ἱδροῦσι, φιλυπόστροφα, τούτοισι κρίσις ἐπιῤῥιγώσασιν. ἐπιῤῥιγοῦσι δ᾽ ὅτι ἤδη κοιλίην καύματι προληφθέντες. ὕπνος πολὺς ἐν τούτοισι σπασμώδεες καὶ τὰ ἐν μετώπῳ βαρέα καὶ οὖρησις δυσκολαίνουσα. Οἱ ἐν ὑδρωπικοῖσιν ἄπυροι σπασμοί, δυσχερέες. Τὰ σπασμώδεα ἀνιδρῶντι πτύελα παραρέοντα πυρετώδεα ἐόντι δυνάθεα. τούτοισι ἐπεὶ κοιλίαι τι καθυγραίνονται, τάχα δέ τι καὶ τὰ ἄρθρα ἀλγήσουσιν.

Οἷσιν ἐν σπασμώδεσιν, ὀφθαλμοὶ ἐκλαμπάνουσιν ἀτενέες, ὅτι παρ᾽ ἑωυτοῖσιν εἰσί, διανοέουσί τε μακροτέρως. Τὰ σπασμώδεα τρόπον παροξυνόμενα, κατόχως, τὰ περὶ οὓς ἐπαίρει.

Τρομώδεσιν ἀσώδεσι μικρὰ τὰ περὶ οὓς ἐπάρματα σπασμὸν σημαίνει κοιλίης πονηρευομένης. Τὰ σπασμώδεα, καὶ τετανώδεα πυρετὸς ἐπιγενόμενος λύει. Σπασμὸς ἤδη τρώματι, θανάσιμον. Σπασμὸς ἤδη πυρετῷ γενόμενος ὀλέθριον. ἥκιστα δὲ παιδίοισι. Οἱ πρεσβύτεροι ἑπτὰ ἐτέων ἐν πυρετῷ οὐχ ἁλίσκονται ὑπὸ σπασμοῦ. εἰ δὲ μή, ὀλέθριον. Σπασμοῦ λυτικόν, πυρετὸς ἐπιγενόμενος ὀξὺς μὴ πρότερον γεγονώς. εἰ δὲ εἴη ἢ πρότερον γεγονώς, παροξυνθεὶς δὲ ὠφελεῖ καὶ οὖρον διεξοδος ὑαλοειδὲς πολλὸν καὶ ῥύσις κοιλίης καὶ ὕπνοι. Τῶν δὲ ἐξαπίνης σπασμῶν λυτικόν, πυρετὸς κοιλίης ῥύσις ἐν τοῖσι σπασμοῖσιν. Ἀναυδίη ἤδη πολύ, κακόν. τὸ δὲ ἤδη μικρὸν ἤτοι γλώσσης ἀποπληξίην. ἢ βραχίονος καὶ τῶν ἐπὶ δεξιὰ σημαίνει. λύεται δὲ οὔροισιν ἐξαπίνης ἐλθοῦσιν πολλοῖσιν ἀθρόοισιν. Ἱδρῶτες δὲ οἱ μὲν κατὰ μικρὸν ὠφελέουσιν. οἱ δὲ ἄθροοι καὶ αἱ τῶν αἱμάτων ἀφαιρέσιες αἱ ἀθρόοι, βλάπτουσιν. Ἐν τοῖσι τετάνοισι καὶ ὀπισθοτόνοισι γένυες λύεσθαι, θανάσιμον. θανάσιμον δὲ καὶ ἱδρῶσαι ἐν ὀπισθοτόνῳ καὶ τὸ σῶμα διαλύεσθαι. καὶ ἀνεμεῖν ὀπισθοτόνῳ διὰ ῥινῶν. ἢ ἐξ ἀρχῆς ἄφωνον ἐόντα βοᾶν ἢ φλυηρεῖν. ἐν γὰρ τῇ ὑστεραίῃ, θάνατον σημαίνει. Πυρετώδεα ὀπισθοτονώδεα, γονοειδέων οὔρησιων λύουσι. τὰ κυναγχικὰ τὰ μήτε ἐν τῷ τραχήλῳ, μήτε ἐν τῇ φάρυγγι, μηδὲν ἔνδηλον ποιέοντα. πνιγμὸν δὲ νεανικὸν καὶ δύσπνοιαν παρέχοντα, αὐθημερὸν, καὶ τριταίους κτείνει. τὰ δὲ ἐπάρματα καὶ θρόμβος ἐν τῷ τραχήλῳ λαμβάνοντα, τὰ μὲν λοιπὰ παραπλήσια, χρονιώτερα δέ. Οἷσι δὲ συνεξερευθέει ἥ τε φάρυγξ καὶ ὁ αὐχὴν καὶ τὸ στῆθος χρονιώτερα καὶ μάλιστα ἐξ αὐτῶν σώζονται ἢν μὴ παλινδρομέῃ τὰ ἐρυθήματα. ἢν δὲ ἀφανίζηται, μήτε φύματος συστραφέντος ἔξω, μήτε πύου ἀναχρεμπτομένου πρηέως καὶ ἀπόνως, μήτε ἐν ἡμέρῃσι κρισίμοισιν, ὀλέθρια γίνεται. ἆρα γε ἔμπυοι γίνονται; ἀσφαλέστατον δὲ τὸ θρόμβος καὶ τὰς ἀποστάσιας ὅτι μάλιστα ἔξω τρέπεσθαι. Ἐρυσίπελας δὲ ἔξωθεν μὲν ἐπιγίνεσθαι, χρήσιμον. ἔσω δὲ τρέπεσθαι θανάσιμον. τρέπεται δὲ ὅταν ἀφανιζομένου τοῦ ἐρυθήματος βαρύνεται τὸ στῆθος καὶ δυσπνοώτερος γίνεται. Οἷς δὲ κυνάγχη ἐς τὸν πλεύμονα τρέπεται οἱ μὲν ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ἀπόλλυνται. οἱ δὲ διαφυγόντες ἔμπυοι γίνονται. μὴ γινομένης αὐτῆς ἀναγωγῆς φλεγματώδεος. Οἷσι διὰ σφοδρότητος σφυγμοῦ κόπριον ἐξαπίνης διαχωρεῖ θανάσιμον. Ἐν τοῖσι κυναγχικοῖσι τὰ ὑπόξηρα πτύσματα ἰσχνὸν κακόν.

τὰ κυναγχικὰ ἐν γλώσσῃ οἰδήματα ἀσήμως ἀφανιζόμενα ὀλέθρια. καὶ τὰ ἀλγήματα ἀφανιζόμενα χωρὶς προφάσιος, ὀλέθρια. Ἐν τοῖσι κυναγχικοῖσιν οἱ μὴ παχὺ ἀναπτύοντες τὸ πέπονα, ὀλέθριοι. Ἐν κυνάγχῃ ἀσήμως εἰς κεφαλὴν ἀλγήματα μετὰ πυρετοῦ, ὀλέθρια. Ἐν κυνάγχῃ ἀσήμως ἐς σκέλος ἀλγήματα μετὰ πυρετοῦ, ὀλέθρια. Ἐκ κυναγχικῶν ἀκρίτως ὑποχονδρίου ἄλγημα, μετὰ ἀκρασίης καὶ νωθρότητος γενόμενον, κτείνει λαθραίως, εἰ καὶ πάνυ δοκοίη ἐπιεικῶς ἔχειν. Ἐκ κυναγχικῶν ἀσήμως ἰσχνανθέντων ἐς στῆθος ἄλγημα καὶ ἐς κοιλίην ἐλθὸν σιώπινον ποιεῖ πυώδεα διαχωρέειν, ἄλλως δὲ λυομένου τοῦ τοιούτου. ἐκ κυναγχικῶν πάντα ὀλέθρια ὅσα μὴ ἔκδηλον ἐποίησεν ἄλγημα. ἀτὰρ καὶ ἐς σκέλεα ἀλγήματα χρόνια φοιτᾷ καὶ ἐκπυοῦται δυσκόλως. τὰ ἐκ κυνάγχης πτύελα γλίσχρα, παχέα. ἔκλευκα. βιαίως ἀναγόμενα, κακόν. καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος περιπασμός, κακόν. κάθαρσις πολλὴ κάτω τοὺς τοιούτους παραπληκτικῶς ἀπόλλυσιν. ἐκ κυνάγχης ὑπόξηρα πυκνὰ πτύελα βηχώδεα, πλευροῦ ὀδυνώδεα ὀλέθρια. καὶ τὰ ἐν τοῖσι ποσὶσιν ὑποβήσσοντα, καὶ κατά-

πτωσις

σίοσις βιαία πονηρόν. Τῶν πλευριτικῶν οἷσιν ἐν ἀρχῇ πάμπυοι αἱ πτύσιες, τριταῖοι θνήσκουσιν, ἢ πεμπταῖοι. φυγόντες δὲ ταύτας, μὴ πολὺ ῥᾶον ἔχοντες ζ΄. ἢ θ΄. ἢ ια΄, ἄρχονται ἐμπυεῖσθαι. Οἷσι δὲ ἄνω ὠτὸς ἔρευθος, τῶν πλευριτικῶν καὶ ὁμοίως θερμαίνονται, καὶ κοιλίη ταράσσεται χολώδεα καὶ δυσώδεα, εἰκοσταῖοι, καὶ τεσσαρακοσταῖοι, κινδυνεύουσι. φυγόντες δὲ ταύτας σώζονται. Αἱ ξηραὶ τῶν πλευριτίδων καὶ ἄπτυστοι, χαλεπώταται. φοβεραὶ δὲ ἐν οἷσιν ἄνω τὰ ἀλγήματα. Αἱ ἄνευ σπασμάτων πλευρίτιδες χαλεπώτεραι τῶν μετὰ σπασμάτων. Τῶν πλευριτικῶν οἷσιν ἐν ἀρχῇ γλῶσσα χολώδης γίνεται, ἑβδομαῖοι κρίνονται. οἷσι δὲ γ΄ ἢ δ΄ περὶ τὴν θ΄. Πομφόλυγες δὲ ὑποπελίου γινομένης ἤδη τῆς γλώσσης ἐν ἀρχῇ, οἷον σιδήρου βαφέντος ἐν ἔλαιον, χαλεπωτέρη ἡ ἀπόλυσις γίνεται. καὶ ἡ μὲν κρίσις ἐν τὴν ιδ΄ ἀφικνεῖται. αἷμα δὲ ὡς ἤδη τὸ πολὺ πτύουσι. Πτύαλον δ᾽ ἐν τῇσι πλευρίτισιν, ὃ μὲν ἀρχόμενον ἐπιπαίνεσθαι καὶ πτύεσθαι, θᾶσσον ποιεῖ τὰς ἀπολύσιας. ὕστερον δὲ βραδυτέρας. Τὰ δὲ ἀλγήματα τοῖσι πλευριτικοῖσι, χρήσιμον κοιλίην μαλάσσεσθαι. πτύαλα χρωματίζεσθαι. ψόφους ἐν τῷ στήθει μὴ γίνεσθαι. τὸ οὖρον εὐοδεῖν. τὰ δὲ τούτων ἐναντία δυσχερέα. καὶ πτύαλον γλυκαινόμενον. Αἱ δὲ χολώδεες ἅμα καὶ αἱματώδεες πλευρίτιδες, ὡς ἤδη τὸ πολὺ κρίνονται ἐναταῖαι ἢ ἑνδεκαταῖαι. καὶ μάλιστα ὑγιάζονται. Οἷσι δὲ τῶν πλευριτικῶν ἐν ἀρχῇ μὲν οἱ πόνοι μαλθακοί. ε΄ δὲ ἢ ς΄ παροξύνονται, μᾶλλον πρὸς τὰς ιβ΄ ἀφικνέονται, καὶ οὐ πάνυ σώζονται. κινδυνεύουσι δὲ μάλιστα ἑβδομαῖοι. καὶ δωδεκαταῖοι. τὰς δὲ δὶς ἑπτὰ φυγόντες, σώζονται. Οἷσι τῶν πλευριτικῶν ψόφος τοῦ πτυάλου πολὺς ἐν τῷ στήθει. καὶ πρόσωπον κατηφὲς. καὶ ὀφθαλμοὺς ἰκτεριώδεας καὶ ἀχλυώδεας, ἀπόλλυνται. Οἱ ἐκ πλευριτικοῦ ἔμπυοι γινόμενοι, ἐν τῇσι μ΄ ἡμέρῃσιν ἀναπτύουσιν ἀπὸ τῆς ῥήξιος. Πτύαλον δὲ χρὴ πᾶσι τοῖσι πλευριτικοῖσι, καὶ περιπλευμονικοῖσιν εὐπετέως τε καὶ ταχέως ἀναπτύεσθαι. μεμίχθαι τε τὸ ξανθὸν τῷ πτυάλῳ. τὸ δ᾽ ὕστερον πολλῷ τῆς ὀδύνης ἀναγόμενον ξανθὸν ἢ μὴ μεμιγμένον καὶ πολλὴν βῆχα παρέχον, πονηρόν. πονηρὸν δὲ πάντως καὶ τὸ ξανθὸν ἄκρητον. καὶ τὸ γλίσχρον καὶ λευκόν. καὶ τὸ στρογγύλον καὶ τὸ χλωρὸν σφόδρα. καὶ τὸ ἀφρῶδες. καὶ τὸ πελιῶδες καὶ ἰῶδες. χεῖρον δέ τι τὸ οὕτως ἄκρητον ὥστε μέλαν φαίνεσθαι. αἵματι δὲ μὴ πολλῷ συμμεμιγμένον. τὸ ξανθὸν ἐν ἀρχῇ μὲν σωτήριον. ἑβδομαίῳ δ᾽ ἢ παλαιοτέρῳ, ἧσσον ἀσφαλές. αἱματώδεες δὲ λίην, ἢ πελιὸν εὐθέως ἐν ἀρχῇ κινδυνώδεες. πονηρὰ δὲ καὶ τὰ ἀφρώδεα καὶ τὰ ξανθὰ καὶ μέλανα. καὶ ἰώδεα. καὶ ἰξώδεα. καὶ ὅσα ταχέως χρωματίζονται. τὰ δὲ μυξώδεα καὶ λιγνυώδεα καὶ χρωματίζεται ταχέως, καὶ ἔστιν ἀσφαλέστερα. τὰ δ᾽ ἐν τῇσι πέμπτῃσιν ἢ πέψιν χρωματιζόμενα, βελτίω. Πᾶν δὲ πτύαλον μὴ λῦον τὴν ὀδύνην πονηρὸν, λῦον δὲ χρήσιμον. Ὅσοι δὲ μετὰ τοῦ χολώδεος πυώδεες ἀνάγουσιν. ἢ χωρίς. ἢ μεμιγμένον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τεσσαρεσκαιδεκαταῖοι θνήσκουσιν, ἢν μήτι κακὸν ἢ ἀγαθὸν ἐπιγίνηται τῶν προγεγραμμένων. εἰ δὲ μὴ κατὰ λόγον, μάλιστα δὲ οἷσιν ἑβδομαίοισιν, ἄρχεται τὸ τοιοῦτον πτύαλον. Ἔστι δὲ ἀγαθὸν μὲν καὶ τούτοισι καὶ πᾶσι τοῖσι περιπλευμονικοῖσι φέρειν ῥηϊδίως τὸ νόσημα. τῆς ὀδύνης ἀπηλλάχθαι. τὸ πτύαλον εὐπετέως ἀνάγειν. εὔπνοον εἶναι. καὶ ἄδιψον. τὸ σῶμα ἅπαν ὁμαλῶς θερμαίνεσθαι. καὶ μαλθακὸν εἶναι καὶ πρὸς τοῖσιν ὕπνους. ἱδρῶτας. οὔρων διαχώρησιν χρηστὴν γίνεσθαι. κακὰ δὲ τἀναντία τούτων. εἰ μὲν οὖν πάντα προσγίνοιτο τῷ πτύσματι τούτῳ τὰ χρήσιμα, σώζοιτ᾽ ἄν. εἰ δὲ τὰ μὲν, τὰ δὲ μή. πλέους τῶν ιδ΄ βιώσας. τῶν δ᾽ ἐναντίων σημείων ἐπιγινομένων συντομώτερον.

Ὅσα δὲ τῶν ἀλγημάτων ἐν τοῖσι τόποισι τούτοισι μὴ παύονται. μήτε πρὸς τὰς ἀναπτύσιας. μήτε πρὸς τὰς φλεβοτομίας τε καὶ διαίτας, ἐμπυοῦνται. Οἷσι δὲ ἐκ περιπλευμονίης ἀποστάσιες παρ᾽ οὖς ἢ ἐς τὰ κάτω γίνεται. καὶ ἐκπυοῦσί τε καὶ ἐκσυριγγοῦνται. περιγίνονται δὲ οἷσιν ἂν ὅ, τε πυρετὸς καὶ ὁ πόνος παρακολουθῇ, καὶ τὸ πτύαλον χωρέῃ κατὰ λόγον. μὴ δὲ χολώδεες αἱ διαχωρήσιες εὔληπτοί τε καὶ ἄκρητοι γίνονται. μὴ δὲ οὖρον παχύ τε σφόδρα, καὶ πολλὴν ὑπόστασιν ἔχον. τά τε ἄλλα σωτηρίως ἔχοιεν. γίνονται δὲ αἱ μὲν ἐς τὰ κάτω οἷσιν ἂν περὶ ὑποχόνδρια φλεγμονὴ γίνεται. αἱ δὲ ἐς τὰ ἄνω, ὅσοισιν ἂν τὸ μὲν ὑποχόνδριον λαπαρόν τε καὶ ἀνώδυνον ᾖ. δύσπνοοι δέ τινα χρόνον γινόμενοι, παύσωνται χωρὶς προφάσιος. Αἱ δὲ ἐς τὰ σκέλεα τῶν προφασίων, ἐν τῇσιν ἐπικινδύνοισι περιπλευμονίῃσι, λυσιτελέες μὲν πᾶσαι. βέλτισται δὲ αἱ τοῦ πτυέλου πυώδεος αὐτῇ ξανθοῦ γινομένης. μὴ χωρέοντος δὲ τοῦ πτυάλου κατὰ λόγον, μὴ δὲ οὔρου χρηστὴν ὑπόστασιν ἔχοντος, κίνδυνος χωλωθῆναι τὸν ἄνθρωπον. ἢ

καὶ πολλὰ πράγματα παρέχειν. Ἢν δὲ παλινδρομέωσιν αἱ ἀποστάσιες πυρετοῦ παρακολουθοῦντος καὶ τοῦ πτυάλου μὴ χωρέοντος, κίνδυνος θανεῖν καὶ παραφρονῆσαι. ὅσοι δὲ τῶν περιπλευμονικῶν μὴ ἀνεκαθάρθησαν ἐν τῇσι κυρίῃσιν ἡμέρῃσιν, ἀλλὰ παρακόψαντες διέφυγον τὰς τεσσαρεσκαίδεκα, κίνδυνος ἐμπύους γενέσθαι. Τῶν περιπλευμονιῶν αἱ ἐκ πλευριτικοῦ μεταστᾶσαι, τῶν ἐξ ἀρχῆς γινομένων, ἀσφαλέστεραι. Τῶν δὲ σωμάτων τὰ γεγυμνασμένα καὶ πυκνὰ θᾶσσον ὑπὸ τῶν πλευριτικῶν καὶ περιπλευμονικῶν ἀπόλλυνται τῶν ἀγυμνάστων. Κόρυζας καὶ πταρμοὺς τοῖσι περὶ πλεύμονα καὶ προγινέσθαι καὶ ἐπιγενέσθαι, πονηρόν. τοῖσι δὲ λοιποῖσι, πταρμὸς οὐκ ἀλυσιτελής. Τοῖσι περιπλευμονικοῖσιν οἷσι γλῶσσα πᾶσα λευκὴ καὶ τρηχεῖα γίνεται, ἀμφότερα φλεγμαίνει τὰ μόρια τοῦ πλεύμονος. οἷσι δὲ τὸ ἥμισυ, ἐν καθ' ὃ φαίνεται. καὶ οἷσι μὲν πρὸς τὴν κλεῖδα ὁ πόνος γίνεται, ἡ ἄνω πτέρυξ τοῦ πλεύμονος, ἡ μία νοσέει. οἷσι δὲ πρὸς ἄμφω τὰς κληΐδας ὁ πόνος γίνεται, αἱ ἄνω πτέρυγες τοῦ πλεύμονος ἄμφω νοσέουσιν. οἷσι περὶ μέσην τὴν πλευρὴν, ἡ μέση. οἷσι δὲ πρὸς τὴν διάτασιν ἡ κάτω. οἷσι δὲ πᾶν τὸ ἓν μέρος πονέουσι, πάντα τὰ περὶ τοῦτο μέρος νοσέει. Ἢν μὲν οὖν σφόδρα φλεγμαίνουσιν αἱ ἀορταί, ὥστε προσκαθῆσθαι πρὸς τὸ πλευρόν, παραλύονται τὸ περὶ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ σώματος, καὶ πελιώματα περὶ τὴν πλευρὴν ἔξω γίνεται. τούτους δὲ ἐκάλεον οἱ ἀρχαῖοι βλητούς. ἢν δὲ μὴ σφόδρα φλεγμαίνουσιν, ὥστε μὴ προσκαθῆσαι, ἀλγηδὼν μὲν γίνεται παρ' ὅλον, οὐ μὴν παραλύονταί γε, οὐδὲ πελιώματα ἴσχουσιν. Οἷσι δ' ἅπας ὁ πλεύμων φλεγμήνας μετὰ τῆς καρδίης ὥστε καὶ προσπεσεῖν πρὸς τὴν πλευρὴν, παραλύεται πᾶς ὁ νοσέων καὶ κεῖται ψυχρὸς ὁ νοσέων ἀναίσθητος. θνήσκει δὲ δευτεραῖος ἢ τριταῖος. ἢν δὲ καὶ χωρὶς τῆς καρδίης συμβῇ, καὶ ἧσσον πλέονα χρόνον ζῶσιν. ἔνιοι δὲ καὶ διασώζονται. Τοῖς ἐμπύοις γινομένοισι, μάλιστα δὲ ἐκ πλευριτικοῦ καὶ περιπλευμονικοῦ, θέρμαι παρακολουθοῦσι. τὴν μὲν ἡμέρην λεπταί. τὴν δὲ νύκτα, συντονώτεραι, καὶ πτύουσιν οὐδὲν ἄξιον λόγου. ἱδροῦσί τε περὶ τράχηλον καὶ κληΐδα. καὶ τοὺς μὲν ὀφθαλμοὺς κοιλαίνονται. τὰς δὲ γνάθους ἐρεύθονται. χεῖρας δὲ θερμαίνονται μὲν δακτύλους ἄκρους καὶ τραχύνονται. γρυπαίνονται δὲ ὄνυχας καὶ καταψύχονται. περί τε τοὺς πόδας ἐπάρματα ἴσχουσι καὶ περὶ τὸ σῶμα φλυκταινίδια, σίτων τε ἀφίστανται. τὰ μὲν οὖν χρονίζοντα τῶν οἰδημάτων ἴσχει τὰ σημεῖα. ταῦτα δὲ συντόμως ῥηγνύμενα σημειοῦσθαι. τούτων τε τοῖσι ἐπιγινομένοισι. καὶ τοῖσι ἐν ἀρχῇ πόνοισι. ἅμα δὲ καὶ ἤν τι δυσπνοώτερος γίνεται. ῥήγνυται δὲ τὰ πλεῖστα τῶν ἐμπυημάτων. τὰ μὲν εἰκοσταῖα. τὰ δὲ τεσσαρακοσταῖα. τὰ δὲ πρὸς τὰ ἑξήκοντα. οἷσι μὲν οὖν ὁ πόνος ἐν ἀρχῇ ἔγκειται σύντονος καὶ δύσπνοια. καὶ βὴξ μετὰ πτυαλισμοῦ, πρὸς τὰς εἴκοσι ἢ συντομώτερον προσδέχου τὴν ῥῆξιν. οἷσι δὲ ἐλαφρότερα ταῦτα ἐστὶν, κατὰ λόγον. λογίζεσθαι δὲ τὸν χρόνον ἀφ' οὗ πρῶτον ἤλγησεν. ἢ ἐβαρύνθη. ἢ ἐπύρεξεν. ἢ εἴ ποτε ῥῖγος ἔλαβεν. προγίνεσθαι δὲ ἀνάγκη, καὶ πόνον. καὶ δύσπνοιαν. καὶ πτυαλισμόν, πρὸ τῆς ῥήξιος. οἷσι μὲν οὖν ὅ,τε πυρετὸς εὐθέως ἀπογίνεται μετὰ τὴν ῥῆξιν. καὶ σιτίων ἐπιθυμέουσιν. καὶ τὸ πύον ἀνάγεται ῥηϊδίως λευκὸν ἐόν. καὶ ἄοσμον. καὶ λεῖον. καὶ ὁμόχροον. καὶ ἀφλέγμαντον, κοιλίη τε μικρὰ συνεστηκότα ὑποχωρέει, ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ σώζονται συντόμως. οἷσι δὲ πυρετοί τε παρακολουθοῦσι καὶ δίψα καὶ ἀποσιτίη καὶ τὸ πύον πελιόν, ἢ χλωρόν, ἢ φλεγματῶδες, ἢ ἀφρῶδες. κοιλίη τε ἐφυγραίνεται, τελευτῶσι. οἷσι δὲ τὰ μὲν ἐπιγίνεται ἐκ τῶν προειρημένων. τὰ δὲ μή, τούτων οἱ μὲν ἀποθνήσκουσιν, οἱ δὲ πολλῷ χρόνῳ σώζονται. Οἱ δὲ μέλλοντες ἔμπυοι γίνεσθαι, πτύουσιν, τὸ μὲν πρῶτον ἁλμυρόν. εἶτα, γλυκύτερον. Οἷσι δ' ἐν πλεύμονι φύματα γίνεται, τὸ πύον ἀνάγουσιν, ἐν μ' ἡμέρας μετὰ τὴν ῥῆξιν. ταύτας δὲ ὑπερβάλλοντες ὡς τὰ πολλά, φθισικοὶ γίνονται. Ἐπὶ πλευροῦ ἀλγήματι, στάξις ἀπὸ ῥινῶν αἵματος κακόν. Οἷσιν ἐμπύοισιν ἐπὶ ἑκάτερον ἔχουσιν, δυσωδίαι τῶν πτυσμάτων παρακολουθοῦσιν, τούτους ὑποστροφὴ κτείνει. Οἱ ἐν πλευριτικοῖσιν ἀναπτύοντες πυώδεα. ὑπόχολα. στρογγύλα. ἢ πυώδεα ὕφαιμα, προεληλυθότος χρόνου ὀλέθριοι. ὀλέθριοι δὲ καὶ οἱ τὰ μέλανα λιγνυώδεα πτύοντες. ἢ οἷσιν ἀπὸ οἴνου μέλανος γίνεται πτύσματα. Ὅσοι αἷμα ἀφρῶδες πτύουσιν, πονέοντες ὑποχόνδριον δεξιόν, ἀπὸ τοῦ ἥπατος πτύουσιν, καὶ οἱ πολλοὶ ἀπόλλυνται. Οἷσι σειομένοισι πύον βορβορῶδες ὀρχεῖται καὶ δυσῶδες, ἀπόλλυνται ὡς τὰ πολλά. Οἷσιν ἀπὸ τοῦ πύου, ἡ μήλη χρωματίζεται καθάπερ ἀπὸ πυρός, ἀπόλλυνται ὡς τὰ πολλά. Μετὰ

πλευρῶ

πλευροῦ ἀλγήματος. μὴ πλευριτικοῦ δὲ καὶ ταραχώδεα λειπόντων ἐπὶ κακῶν, οὗτοι φρενιτικοὶ ἀποβαίνουσιν. Ἐν τοῖσι κατὰ πλεύμονα δὲ λίην ἐξέρυθροι ἀποστάξιες, πονηρόν.

Μετὰ βράγχου πτύελα γλίσχρα ἁλμυρώδεα, κακόν. ἢν δέ τι καὶ ἐπαίρηται κατὰ στῆθος ἐπὶ τούτοισι κακόν. τὰ δὲ τράχηλον ἀλγήματα τούτων ἰσχνανθέντων, ὀλέθριον. Βράγχος μετὰ βηχὸς καὶ κοιλίης ὑγρῆς πύον ἀνάγει. Οἷσιν ἐν περιπλευμονίῃ σῦρα παχέα ἐν ἀρχῇ, εἶτα πρὸ τῆς τετράδος λεπτύνεται, θανάσιμον. Οἱ ἐν ξηροῖσι περιπλευμονικοῖσιν ὀλίγα πέπονα ἀνάγοντες, φοβεροί. Τὰ ἐν τοῖσι στήθεσιν ἐρυθήματα ὑποπλάτεα γίνεται, τοῖς τοιούτοισιν ὀλέθρια. Πλευροῦ ἐν πτύσει χολώδεα ἀλόγως ἀφανισθέντα ἐξίστανται. Οἱ δ' ἐμπύησιν πυρετοὶ διαλείποντες, ἐφιδροῦντες οἱ πολλοὶ εἰσί. Τοῖσιν ἐμπύοισι κώφωσις γινομένη, αἱματώδεα διαχώρησιν σημαίνει, τοῦτοισι πρὸς τὴν τελευτὴν μέλανα διαχωρέει. Πλευροῦ ἄλγημα* μετὰ πυρετοῦ χρονίου σημαίνει πύον ἀνάξειν.

Οἱ φρικώδεες πυκνὰ ἐν ἐμπυήσει ἔρχονται, ὥσπερ καὶ πυρετὸς τὸν βίαιον ἄγει ἐν ἐμπύησιν. Οἷσιν ἐκ πλευροῦ ἀλγήματος ἀσιτίαι παρακολουθέουσιν ὑπό τι καρδιαλγικοὶ ἱδρώδεες. Ἔχοντος δὲ προσώπου ἄνθη καὶ κοιλίης ὑγροτέρης, ἐκπυήματα περὶ πλεύμονα ἴσχουσι. Τὰ ὀρθοπνοϊκὰ πνιγώδεα, ὑδρωπιώδεα σκληρά. Τὰ σπάσματα μὲν πάντα ὀχληρὰ γίνεται καὶ πόνους τε ἐν ἀρχῇ συντόνους παρέχοι, καὶ ἐξυστέρου ἐνίους ὑπομιμνήσκει. δυσκολώτατα δὲ τὰ περὶ θώρηκα. μάλιστα δὲ κινδυνεύουσιν. Οἷς ἔμετος αἵματος, πυρετὸς πολλύς. καὶ πόνος, περὶ μαζὸν καὶ θώρηκα καὶ μετάφρενον. οἷσι γὰρ γίνεται πάντα ταῦτα, συντόμως θνήσκουσιν. οἷσι δὲ μὴ πάντα μὴ δὲ σφόδρα, βραδύτερον. φλεγμαίνει δὲ τὸ μακρότατον ἡμέρας τεσσαρεσκαίδεκα. Τοῖσιν αἷμα πτύουσιν ἀπυρέτοις εἶναι συμφέρει, καὶ βήσσειν. καὶ πονέειν ἐλαφρῶς. καὶ τὸ πτύαλον λεπτύνεσθαι πρὸς τὰς δὶς ἑπτά. πυρέσσειν δὲ καὶ βήσσειν καὶ πονέειν συντόνως. καὶ αἷμα πρόσφατον ἀεὶ πτύειν, ἀσύμφορον. Ὁκόσοισι τὸ πλευρὸν μετέωρον ἢ θερμότερον ὅταν ἐγκεκλιμένοισιν ἐπὶ θάτερον, βάρος ἐξηρτῆσθαι δοκέει, τούτοισι τὸ πύον ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρεος ἐστίν. Τοῖσιν ἐμπύοισιν τῶν πλευμόνων ἐπὶ κοιλίην πύον ὑποχωρέειν, θανάσιμον. Ὁκόσοι τρωθέντες ἐν τὸν θώρηκα τὸ μὲν ἐκτὸς τοῦ τρώματος ὑγιάσθησαν. τὸ δ' ἐντὸς μὴ, κινδυνεύουσιν ἔμπυοι γενέσθαι. ὅσοις δ' ἂν ἀσθενὴς ἔνδοθεν ἡ οὐλὴ γένηται, ῥηϊδίως ἀναρρήγνυται. Ἀπόλλυνται δὲ ἐκ μὲν τῶν περιπλευμονικῶν ἐμπυημάτων, οἱ γεραίτεροι μᾶλλον. ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν, οἱ νεώτεροι. Τῶν ἐμπύων ὅσοι σειομένοισιν ἀπὸ τῶν ὤμων πολλὺς γίνεται ψόφος, ἔλασσον ἔχουσι πύον ἢ οἷσιν ὀλίγον, δυσπνοωτέροισι ἐοῦσιν καὶ εὐχροωτέροισιν. οἷσι δὲ ψόφος μὲν μὴ δὲ εἷς ἐγγίνεται, δύσπνοια δὲ ἰσχυρὴ καὶ ὄνυχες πελιοί, πλήρεες ὅτοι εἰσὶν πύου καὶ ὀλέθριοι. Ὅσοι ἀφρώδες αἷμα ἐμέουσι πόνου μὴ ἐόντος κάτω τοῦ διαφράγματος, ἀπὸ τοῦ πλεύμονος ἐμέουσι.

Καὶ οἷσι μὲν ἡ μεγάλη φλὲψ ἐν αὐτῷ ῥήγνυται, πολύ τε ἐμέουσι καὶ εἰσὶν ἐπικίνδυνοι. οἷσι δὲ ἡ ἐλάσσων, ἔλασσόν τε ἀνάγουσιν καὶ εἰσὶν ἀσφαλέστεροι. Τῶν φθισικῶν οἷσιν ὑπὸ τοῦ πυρὸς ὄζει τὸ πτύαλον κνίσσης βαρὺ καὶ αἱ τρίχες ἐκ τῆς κεφαλῆς ῥέουσιν, ἀπόλλυνται.

Τῶν φθισικῶν οἷσιν ἐπὶ θαλάσσαν πτύουσιν ἐν τὸν πυθμένα βαδίζει τὸ πύον, ὀλέθριον συντόμως. ἔστω δὲ ἐν χαλκῷ ἡ θάλασσα. Ὅσοισι τῶν φθισικῶν αἱ τρίχες ἐκ τῆς κεφαλῆς ῥέουσιν ὑπὸ διαρροίης, ἀπόλλυνται. Καὶ ὅσοισι φθισικοῖσιν ἐπιγίνονται διάρροιαι, θνήσκουσιν.

Αἱ ἐν φθινάδεσιν ἐπισχέσιες πτυάλων ἐξιστᾶσι λυσσωδέως, αἱμορροΐδα τούτοισιν ἐλπὶς ἐπιφανῆναι. Φθίσιες ἐπικινδυνώταται, αἵ τε ἀπὸ ῥήξιος φλεβῶν τῶν παχειῶν. καὶ ἀπὸ καταῤῥόου τοῦ ἀπὸ κεφαλῆς. Τῶν δὲ ἡλικιῶν ἐπικινδυνώταται πρὸς φθίσιν ἀπὸ ιη ἐτέων, μέχρι λε καὶ λ. Τὰ κνησμώδεα σώματα μετὰ κοιλίης στάσιν ἐν φθισικοῖσι, κακόν. Ἐπὶ τοῖσι φθινάδεσιν ἕξεσι μετὰ πυρετοῦ ἐν ὅλα καὶ ὀδόντας ῥεύματα ἐπιφαινόμενα, κακόν. Ἐπὶ πᾶσιν ὑποχόνδρια μετέωρα, κακόν. κάκιστον δὲ ἐπὶ τοῖσι φθισικοῖσι. * Τῶν μακρῶν ἐπὶ τοῖσι τετρακόσιν ὀλεθρίοισιν ἔνιοι πρὸ τῶν τελευτῶν ἐπιῤῥιγέουσι. Τὰ ἀμυχώδεα ἐξανθήματα, φθίσιν ἕξιος σημαίνει. Οἱ δύσπνοοι ξηρώδεα πολλὰ ἄπεπτα ἀνάγοντες ἐν φθίσει, ὀλέθριοι. Οἷσιν ἡπατικοῖσι πολὺ πτύαλον αἱματῶδες. εἴτε ἐνυπίζαπλον. εἴτε χολῶδες ἄκρητον, ὀλέθριον εὐθέως. Ἐφ' ἡπατικοῦ τῆξις ἅμα βράγχῳ, κακόν, ἄλλως τε ἢν ὑποβήσσῃ.

Οἱ καθ' ἧπαρ ὀδυνώδεες. καρδιαλγικοὶ. καρώδεες. ῥιγώδεες. κοιλίαι ταραχώδεες. λει-

πλεῖ, ἀπόστημα. ἐπιρροῦντος πολλοῦ, πυώδεα κατὰ κοιλίην ποιέονται. Τοῖσιν ἧπαρ ἐξαπίνης περιοδυνῶσιν πυρετὸς ἐπιγινόμενος λύει. Ὅσοι δὲ ἀφρῶδες αἷμα πτύουσι πονέοντες ὑποχόνδριον δεξιὸν, ἀπὸ τοῦ ἥπατος πτύουσιν, καὶ θνήσκουσιν. Οἷσιν ἧπαρ καυθεῖσιν οἷον ἀμόργης ἔρχεται, θανάσιμον. Οἱ δὲ ὑδρωπικοὶ, οἱ ἐκ τῶν ὀξέων νοσημάτων ἐπίπονοι γίνονται καὶ ὀλέθριοι. ἄρχονται δὲ οἱ πλεῖστοι μὲν ἀπὸ τῶν κενεώνων. οἱ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἥπατος. τοῖσι μὲν οὖν ἀπὸ τῶν κενεώνων ἀρχομένοισιν οἱ πόδες οἰδέουσι καὶ διάρροιαι πολυχρόνιοι παρακολουθοῦσιν οὐ λαπάσσουσαι κοιλίην. οὐδὲ τὰς ὀδύνας λύουσαι τὰς ἐκ τῆς ὀσφύος καὶ κενεώνων. ὅσοι δὲ ἀπὸ τοῦ ἥπατος βήξ τε ἐτύμως ἐγγίνεται. καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. καὶ ἡ κοιλίη σκληρὰ διαδίδωσι. καὶ πρὸς ἀνάγκην οἰδήματά τε περὶ αὐτὴν γίνεται. τὰ μὲν ἐπὶ δεξιά. τὰ δ' ἐπ' ἀριστερά. καὶ πάλιν καταπαύεται. Ἐπὶ τοῖσι ξηροῖσιν ὑδρωπιώδεσι τὰ στραγγουρικὰ, μοχθηρόν. φλαῦρα δὲ καὶ τὰ μικρὰς ὑποστάσιας ἔχοντα. Τοῖσιν ὑδρωπιώδεσιν ἐπιλαμπτικὰ ἐπιγινόμενα, ὀλέθριον, ἀλλ' ἄλλων τε σημείων μοχθηρῶν καὶ κοιλίας ἐξυγραίνουσιν. Ἐν τοῖσι χολώδεσι κοιλίη ταραχώδης διαδιδοῦσα σμικρὰ γονώδεα, μυξώδεα, καὶ πόνον περὶ ἦτρον ἐμποιέοντα, καὶ οὖρα οὐκ εὐλύτως ἰόντα ἐς ὕδρωπα ἀποτελεῦτα ἐκ τῶν τοιούτων. Ὑδεριῶντι πυρετώδεα, οὖρον μικρὸν καὶ τεταραγμένον ὀλέθριον. Ἐπὶ δὲ ὕδρωπι ἀρχομένῳ διάρροια γινομένη ὑδατώδης χωρὶς ἀπεψίης, λύει τὸ νόσημα. Τοῖσι ξηροῖσιν ὑδρωπιώδεσι προσημαίνουσι στρόφοι περὶ τὸ λεπτὸν ἐμπίπτοντες, κακόν. Τὰ δὲ ὑδρωπικῶν ἐπιλαμπτικὰ, ὀλέθρια. Ὕδερος πρὸς θεραπείην ἐνδιδοὺς παλινδρομέων, ἀνέλπιστον. Τοῖσιν ὑδρωπιώδεσι κατὰ τὰς φλέβας ἐς κοιλίην ῥαγέντος τοῦ ὕδατος λύσις. Δυσεντερίη ἀκαίρως ἐπιστᾶσα, ἀπόστασιν ἐν πλευροῖσιν. ἢ σπλάγχνοισιν. ἢ ἐν ἄρθροισιν ποιέει. ἆρα, ἡ μὲν χολώδης ἐν ἄρθροισιν, ἡ δὲ αἱματώδης, ἐν πλευροῖσιν. ἢ σπλάγχνοισιν;

Δυσεντερικοῖσιν ἔμετος χολώδης ἐν ἀρχῇ, κακόν. Οἷσιν ἐκ δυσεντερίης ὀξείης ἐς πυώδεα ἥκει τὸ ὑγρὸν τὸ δ' ἐφιστάμενον ἑλκῶδες ἔσται καὶ πολύ. Τὰ δυσεντεριώδεα. ὑπέρυθρα. ἰλυώδεα. λάβρα διαχωρήματα ἐπὶ φλογώδεσιν, ἐξερύθροισι χρώμασι λυόμενα, ἐλπὶς ἐκμανῆναι. Δυσεντερίη σπληνώδεσι μὴ μακρῆσι, χρήσιμον. μακρὴ δὲ πονηρόν, ληγούσης γὰρ ἢ ὕδρωπες ἢ λειεντερίαι γίνονται, θανάσιμον. Ἐν λειεντερικοῖσι μετὰ θερινῶν ὀδύναι στρόφῳ λυόμεναι, τὰ περὶ ἄρθρα μετεωρίζουσιν. ἐκ τοιούτων λεπτὰ ἐξέρυθρα φλυκταινούμενα, ἐπιδράξαντες οὕτω διαφοινίσσονται οἷα μάστιξιν. Οἱ ἐν λειεντεριώδεσι μακροῖσιν ἅμα θερινοῖσι στροφώδεσιν, ὀδυνώδεσιν, λυομένων ἐποιδέουσι, τὸ ἐπιρριγῶσαι τούτοισι κακόν. Λειεντερικὰ μετὰ δυσπνοίης καὶ πλευροῦ τῇ κενώσει ἐς φθίσιν ἀποτελεῦτα. Εἰλεώδεσιν ἔμετος, καὶ κώφωσις κακόν. Κύστιες δὲ σκληραί τε καὶ ἐπώδυνοι πάντων μὲν κακὸν, κάκιστον δὲ πυρετῷ συνεχεῖ. καὶ γὰρ οἱ ἀπ' αὐτέων πόνοι, ἱκανοὶ ἀνελεῖν. καὶ κοιλίαι τουτέοισιν, οὐ πάνυ διαχωρέουσιν. λύει δὲ τούτους οὖρον πυῶδες ἐλθὸν, λευκὴν καὶ λείην ἔχον ὑπόστασιν. μὴ λυομένων δὲ τούτων, μηδὲ τῆς κύστιος λαπασσομένης ἐν τῇσι πρώτῃσι περιόδοισι ἐλπὶς ἀπολέσθαι τὸν νοσέοντα. μάλιστα δὲ γίνεται τοῦτο, τοῖσιν ἀπὸ ἑπτὰ ἐτέων μέχρι πεντεκαίδεκα. Οἱ λιθιῶντες σχηματισθέντες, ὥστε τὸν λίθον μὴ προσπίπτειν πρὸς τὸν οὐρητῆρα, ῥηιδίως οὐρέουσιν. Οἷσι δὲ φῦμα περὶ τὴν κύστιν ἐστὶ τὸ περιέχον τὴν συνουσίην παντοίως σχηματισθέντες, ὀχλέονται. λύσις δὲ τούτου γίνεται, πύου ῥαγέντος. Οἷσι λανθάνει τὸ οὖρον προσπίπτον καὶ τὸ αἰδοῖον, ἕλκονται ἀνέλπιστοι. Ἐπὶ στραγγουρίῃ εἰλεὸς ἐπιγινόμενος, ἑβδομαίους ἀπόλλυσιν, ἢν μὴ πυρετοῦ ἐπιγενομένου, ἀθρόον οὖρον ἔλθῃ. Νάρκαι καὶ ἀναισθησίαι γινόμεναι παρὰ τὸ ἔθος, ἀποπληκτικῶν συμβησομένων σημεῖον. Ὅσοι ἐκ τρώματος ἀκρατέες γίνονται τοῦ σώματος, πυρετοῦ μὲν ἐπιγινομένου χωρὶς ῥίγεος ὑγιάζονται, μὴ γινομένου δὲ ἀποπληκτικοὶ γίνονται τὰ δεξιὰ, ἢ τὰ ἀριστερά. Ἀποπληκτικοῖσιν αἱμορροΐδες ἐπιγινόμεναι, χρήσιμον. ψύξιες δὲ καὶ ναρκώσιες, πονηρόν.

Ἐν τοῖσιν ἀποπληκτικοῖσιν ἐπὶ τῇ δυσφορίῃ τοῦ πνεύματος ἱδρὼς ἐπιγινόμενος, θανάσιμον. ἐν αὐτοῖσι δὲ πάλιν τούτοισιν ἢν πυρετὸς ἐπιγένηται λύσις. Τὰ ἐξαίφνης ἀποπληκτικὰ λελυμένως ἐπιπυρετήναντα χρόνῳ ὀλέθρια. Οἷσιν ἴκτερος ἀρρωστίης ἐς ὕστερον περαίνεται, τούτοισι κοιλίαι ξηραὶ πυραθώδεα ἔρχονται μετὰ περιτάξιος μυξώδεος καὶ οὖρα οὐ καλά. Διαστάσιές τε περὶ ὑποχόνδρια καὶ πόνοι, καὶ ἐπάρματα περὶ κοιλίην, καὶ πόνοι περὶ κενεῶνας, καὶ περὶ τοὺς ῥαχιαίους μύας προσπίπτουσι. πυρετοί τε καὶ δίψαι καὶ βῆχες ξηραὶ παρακολουθέουσιν. καὶ

δύσπνοια

δυσεντερία περὶ τὰς κενώσιας. καὶ σκελέων βαρύτης. σιτίων τε ἀφιστᾶσι. καὶ περὶ στήθεα κεκρημμένοι μακρὰ πληροῦνται. Τοὺς λευκοφλεγματοῦντας, διάῤῥοια παύει. αἱ μετὰ σιγῆς ἀθυμίαι, καὶ ἀπανθρωπίαι ἐπικινδύνως αὐτοῦ κατεργαστικαί. Οἷσι φόβοι μετὰ καταψύξιος ὀξέσιν ἢ πυρετοῖσι μεθ' ἱδρώτων καὶ ὕπνοι οἱ πάνυ αὖθι ταῦτα λύουσιν. Ἐκ μανίης ὑπὸ βράγχου μετὰ βηχὸς ἀπόστασις.

Ἐν τοῖσι μανικοῖσι σπασμὸς προσγινόμενος, ἀμαύρωσιν ἴσχει. αἱ σιγῶσαι ἐκστάσιες οὐχ ἡσυχάζουσαι, ὄμμασι περιβλέπουσαι, πνεῦμα ἔξω ἀναφέρουσαι, ὀλέθριαι. πιθαναὶ δὲ παραπληκτικὰ χρόνια, ἀτὰρ καὶ ἐκμαίνονται οὗτοι. Οἷσι δὲ ὑπὸ ταραχῇ κοιλίης οὕτω παροξύνονται, περὶ κρίσιν μέλανα διέρχεται. Οἷσιν ὑγιαίνουσι χειμῶνος ἐόντος περὶ τὴν ὀσφὺν ψυχρότης καὶ βάρος ἀπὸ βραχείης προφάσιος καὶ κοιλίης ἐπίστασις τῇ ἄνω καλῶς ὑπηρετεούσης, ἰσχίας ἢ νεφρῶν πόνος ἢ στραγγουρίης τάχα ἂν συμβαίη. Οἷσι τὰ κάτω κακοῦται κενωσμῶν ἐγγινομένων ἐμποδὼν ἰσχυρῶν, τούτοισιν ἀμμῶδες οὖρον γίνεται καὶ ἐφίσταται. τοῖσι δὲ ὀλεθρίοισιν αὐτῶν ἡ διάνοια ἀποναρκοῦται. Οἱ τὰ ἄρθρα φλυκταινούμενοι ὑπερύθροισιν ἐπιπολαίοις ἐπιῤῥιγώσαντες, οὗτοι κοιλίας καὶ βουβῶνας διαφοινίσσονται οἷα πληγῇσιν ἐπαθλίοισι καὶ ἀποθνήσκουσιν. Τὰ ἰκτερώδεα οὐ πάνυ τι ἐπαλδαινόμενα. οἷσι λύγγες. κοιλίαι καταῤῥήγνυνται. ἴσως δὲ καὶ ἐπίστασις, οὗτοι ἐκχλοιοῦνται. Τὰ κατὰ πλευρὸν ἀλγήματα ἐν πυρετοῖσιν ἰσχνῶς ἐστηκότα ἄσημα, φλεβοτομίη βλάπτοι κ' ἂν ἀπὸ σιτοῖς ἢ. κ' ἂν ὑποχόνδριον μετέωρον καὶ ἐν καταψύξει. οὐκ ἀπύρους νενωθρυμένους αἵματος ἀφαίρεσις βλάπτει. καὶ δοκέοντας δὲ ἐπιεικέστερον ἔχειν, οὗτοι θνήσκουσιν. κεφαλὴν καὶ πόδας καὶ χεῖρας κατεψῦχθαι, κοιλίης καὶ πλευρῶν θερμῶν ἐόντων, κακόν. βέλτιστον δὲ πᾶν ὁμοίως τὸ σῶμα θερμόν τε εἶναι καὶ μαλθακόν. Στρέφεσθαι δὲ ῥᾳδίως χρὴ τὸν νοσέοντα καὶ ἐν τοῖσι μετεωρισμοῖσιν ἐλαφρὸν εἶναι. Βαρύτης δὲ ὅλου τοῦ σώματος καὶ χειρῶν καὶ ποδῶν, πονηρόν. εἰ δὲ καὶ πρὸς τῷ βάρει πελιδνοὶ γίγνονται οἱ δάκτυλοι καὶ οἱ ὄνυχες, πλησίον ὁ θάνατος. μελαινόμενα δὲ παντελῶς, ἧσσον ὀλέθρια τῶν πελιδνῶν, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ θεωρεῖν. ἢν γὰρ εὐπετέως φέρῃ τὸ νόσημα καὶ ἄλλο τι τῶν χρησίμων ἀποδεικνύῃ, τὸ νόσημα ἐς ἀπόστασιν τρέπεται. καὶ τὰ μελανθέντα τοῦ σώματος ἀποπίπτει. Ὄρχιες καὶ αἰδοῖον ἀνεσπασμένα, πονηρὸν σημαίνει. Φῦσαν δὲ ἄνευ ψόφου περιδίαιτος διεξιέναι βέλτιστον. κρέσσον δὲ καὶ σὺν ψόφῳ διελθεῖν ἢ αὐτοῦ ἀνειλεῖσθαι. καί τοι τὸν τοιοῦτον τρόπον διελθοῦσα, σημαίνει πονηρόν τι καὶ παραφροσύνην, ἢν μὴ ἑκὼν ὁ ἄνθρωπος ποιῆται τὴν ἄφεσιν τῆς φύσης. Ἕλκος πελιδνὸν καὶ ξηρὸν ἢ χλωρὸν γενόμενον, θανάσιμον. ἀνάκλισις βελτίστη μὲν, ὡς εἴθισταί τις ὑγιαίνων. ὕπτιον δὲ κεῖσθαι, τὰ σκέλεα ἐκτεταμένον, οὐκ ἀστεῖον. εἰ δὲ καὶ καταῤῥέοι πρὸς τοὺς πόδας, χεῖρον. θανάσιμον δὲ καὶ κεχηνέναι καὶ καθεύδειν ἀεί. καὶ τὰ σκέλεα ὕπτιον κειμένου συγκεκαμμένα τε εἶναι ἰσχυρῶς καὶ διαπεπλεγμένα. τὸ δ' ἐπὶ γαστέρα κεῖσθαι οἷσι μὴ σύνηθες, παραφροσύνην σημαίνει, ἢ πόνους περὶ κοιλίην. πόδας δὲ γυμνοὺς ἔχειν καὶ χεῖρας μὴ θερμὸν ἐόντα ἰσχυρῶς, καὶ τὰ σκέλεα διεῤῥῖφθαι, κακόν. ἀλυσμὸν γὰρ σημαίνει. ἀνακαθίζειν δὲ βούλεσθαι, κακὸν ἐν τοῖσιν ὀξέσι. κάκιστον δὲ ἐν περιπλευμονικοῖσι καὶ πλευριτικοῖσι. Καθεύδειν δὲ χρὴ τὴν νύκτα. τὴν δὲ ἡμέρην ἐγρηγορέναι. τὸ δ' ἐναντίον, πονηρόν. ἥκιστα δ' ἂν βλάπτοι τὸ πρωῒ κοιμώμενος ἕως τοῦ τρίτου τῆς ἡμέρης. οἱ δὲ μετὰ ταῦτα ὕπνοι, πονηροί. κάκιστον δὲ μὴ καθεύδειν, μήτε ἡμέρης μήτε νυκτός. ἢ γὰρ ὑπὸ ὀδύνης τε καὶ πόνου ἀγρυπνοίη ἄν, ἢ παραφρονήσει ἀπὸ τούτου τοῦ σημείου. Ὁκόσοισι κρόταφος τάμνεται, σπασμὸς ἐκ τοῦ ἐναντίου τῆς τομῆς ἐπιγίνεται. Ὅσοισιν αὐτὸς ἐγκέφαλος σείεται καὶ πονέεται πληγεῖσιν, ἢ ἄλλως πίπτουσιν, παραχρῆμα ἄφωνοι γίνονται. καὶ οὔτε ὁρῶσιν, οὔτε ἀκούουσιν. καὶ τὰ πολλὰ θνήσκουσιν. Οἷς ὁ ἐγκέφαλος τιτρώσκεται, πυρετὸς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ χολῆς ἔμετος ἐπιγίνεται, καὶ ἀποπληξίη σώματος καὶ ὀλέθριοι οἱ τοιοῦτοι. Τῆς ῥηγνυμένης κεφαλῆς ὀστέων χαλεπώτατον γνῶναι τὰ περὶ τὰς ῥαφὰς ῥηγνύμενα. ῥήγνυται δὲ ὑπὸ τῶν βαρέων καὶ στρογγύλων βελέων μάλιστα. καὶ ἐκ τοῦ ὑπὸ ἐναντίου φερομένων καὶ μὴ ὑπὸ ἰσοπέδου. τὰ δ' ἀπορεύμενα πότερον ἔῤῥωγεν ἢ οὔ, κρίνειν δεῖ, διαμασᾶσθαι διδόντα ἐφ' ἑκατέρην τὴν σιαγόνα, ἀνθέρικον ἢ νάρθηκα. καὶ προσέχειν κελεύειν εἴ τι ψοφεῖν αὐτῷ δοκέει τὸ ὀστέον. τὰ γὰρ κατεηγότα δοκέει ψοφεῖν. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου τὰ ἐῤῥωγότα ἢ ζ. τὰ δὲ ι δ. τὰ δὲ καὶ ἄλλως διασημαίνει. τῆς τε γὰρ σαρκὸς ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ ὀστέου γίνεται. καὶ τὸ ὀστέον πελιὸν καὶ πόνοι, ἰχώρων ὑποῤῥεόντων. γίνεται δὲ ταῦτα ἤδη δυσβοήθητα. Ὁκόσοισιν ἐπὶ πλέον ἐκπίπτει, ἀνάγκη ἀποστασιῶσαι. Ἢν ἐν ῥαφῇ δια-

κοπῇ τῶν λεπτῶν, οὐ συμφύεται. Νεῦρον διακοπὲν ἢ γνάθου τὸ λεπτὸν ἢ ἀκροποσθίη, οὐ συμφύεται. Ὅτι ἂν ἐν τῷ σώματι ὀστέον ἀποκοπῇ ἢ χόνδρος, οὐκ αὔξεται. Ἐπὶ τρώματι σπασμὸς ἐπιγενόμενος, κακόν. Ἐπὶ τρώματι χολῆς ἔμετος ἐπιγενόμενος, κακόν. καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῖσι κεφαλικοῖσι. Νεῦρα ὅσα παχέα τιτρώσκεται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χωλοῦνται. καὶ λοξὰ τιτρωσκόμενα. μάλιστα καὶ τῶν μυῶν αἱ κεφαλαὶ, μάλιστα τῶν ἐν μηροῖσιν. ἀποθνήσκουσι δὲ μάλιστα ἐκ τῶν τρωμάτων ἤν τις ἐγκέφαλον τρωθῇ, ἢ ῥαχίτην μυελὸν, ἢ ἧπαρ, ἢ φρένας, ἢ καρδίην, ἢ κύστιν, ἢ φλέβα τῶν παχειῶν. θνήσκει δὲ καὶ ἢν ἐς ἀρτηρίην καὶ πνεύμονα μεγάλαι σφόδρα αἱ πληγαὶ γίνωνται ὥς τε τοῦ πνεύμονος πληγέντος ἔλασσον προερχόμενον πνεῦμα διὰ τὸ στόμα γίνεσθαι ἢ τὸ ἐκπίπτον ἐκ τοῦ τρώματος. θνήσκουσι δὲ καὶ οἱ ὧν τὰ ἐντὸς νεῦρα, ἤν τέ τι τῶν λεπτῶν τιτρωθῶσιν, ἤν τε τῶν παχέων ἢν ἐπικάρσιος ἡ πληγὴ γένηται καὶ μεγάλη. εἰ δὲ μικρὴ καὶ ἰθεῖα, περιγίνονται ἔνιοι. ἥκιστα δὲ θνήσκουσιν οἱ τιτρωσκόμενοι ἐν οἷσι ταῦτα μὴ ἔνι τοῦ σώματος μερῶν ἢ τούτων προσωτάτω. Τὴν δὲ ὄψιν ἀμαυροῦνται ἐν τοῖσι τρώμασιν τοῖσιν ἐν τῇ ὀφρύϊ καὶ μικρὸν ἐπάνω. ὅσῳ δ' ἂν τὸ τρῶμα νεώτερον ᾖ, μάλιστα βλέπουσιν. χρονιζομένης δὲ τῆς οὐλῆς, ἀμαυροῦσθαι μᾶλλον συμπίπτει. αἱ σύριγγες χαλεπώταταί εἰσιν ὅσαι ἐν τοῖσι χονδρώδεσίν τε καὶ ἀσάρκοισι τόποισι πεφύκασιν. εἰσί τε κοῖλαι μολοῦνται καὶ ἰχωρορροοῦσιν αἰεὶ, σαρκίον τε ἐπὶ τῷ στόματι ἔπεστιν αὐταῖς. εὐθεραπευτότεραι δὲ ὅσαι ἐν τοῖσι μαλθακοῖσι τόποισι καὶ σαρκώδεσί τε καὶ ἀνεύροισι πεφύκασι. τὰ δὲ πρὸ ἥβης οὐ γίνεται νοσήματα περιπνευμονικὰ, πλευριτικὰ, ποδαγρικὰ, νεφρίτις, κιρσοὶ περὶ κνήμην, ῥοῦς αἱματηρός, καρκίνος μὴ σύμφυτος, λεῦκαι μὴ συγγενεῖς, καταρροῦς νωτιαῖος, αἱμορροΐς μὴ σύμφυτος, χορδαψός. τούτων τῶν νοσημάτων πρὸ ἥβης οὐ χρὴ προσδέχεσθαι, γινωσκομένων οὐδέν. ἀπὸ ιδ΄ μέχρι β΄ καὶ μ΄ ἐτέων πάμφορος ἡ φύσις νοσημάτων ἤδη τοῦ σώματος γίνεται. πάλιν δὲ ἀπὸ ταύτης τῆς ἡλικίης μέχρι ξγ΄ ἐτέων οὐ γίνονται χοιράδες, οὐδὲ λίθος ἐν κύστει ἢν μὴ τύχῃ πρότερον ὑπάρχων. οὐ δὲ καταρροῦς νωτιαῖος. οὐ δὲ νεφρίτις, ἢν μὴ παρακολουθῶσιν ἐξ ἄλλης ἡλικίης. οὐ δὲ αἱμορροΐδες. οὐ δὲ ῥοῦς αἱματηρὸς, ἢν μὴ πρότερον τύχῃ γεγενημένος. ταῦτα μέχρι γήρως ἀπέχεται νοσήματα. Ἐν γυναικείοισι τὰ πρὸ τῶν τόκων ἰόντα ὑδατώδεα, κακόν. στόματα ἀφθώδεα, τῇσιν ἐπιφόροισιν οὐ χρηστόν. ἆρα καὶ κοιλίαι καθυγραίνονται; Ἐκ κενεώνων μεθιστάμενα ἀλγήματα ἐς τὸ λεπτὸν, ἐν μακροῖσιν ἐκ διαφθορῆς καὶ μὴ λίην καθαρθείσης, ὀλέθριον. τὰ ἐκ τόκου καὶ διαφθορῆς πολλὰ ὀξέως ὁρμήσαντα, ἐπιστάντα, δύσκολα. ῥῖγος ταύτῃσι πολέμιον καὶ κοιλίης ταραχή. ἄλλως τε καὶ ὑποχόνδρια ὀδυνώδεα τῇσι ἐπιφόροισι. Κεφαλαλγικὰ καρώδεα μετὰ βάρεος γινόμενα καὶ σπασμοῦ, φλαῦρα ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Ἧσιν ἐκ γυναικείων περὶ τὸ ἄνω καὶ τὸ λεπτὸν πόνοι συνόντες κοιλίας καθυγραίνουσιν, ὑποσπώδεες ταύτῃσι περὶ κρίσιν καταφοραὶ καὶ ἀδυνάτως κεφαλαλγικῶς ἱδροῦσι καὶ περιψύχουσιν. αἱ τοιαῦται ὑποστροφαὶ τῇσι πλείστῃσι γενόμεναι μετὰ τὴν ἄφεσιν ταχέως κτείνουσι. τὰ μετὰ μυχθισμοῦ ἔξω ἀναφερόμενα πνεύματα καὶ τῆξις παράλογος τῇσιν ἐπιφόροισιν, ἐκτιτρώσκει. Ὀδύνη κοιλίης μετὰ τόκον ἐπὶ ταύτῃσι, πυώδεα καθαίρεται. αἱ ναρκώδεες καὶ μάλιστα ἐν τῇσι κινήσεσι μετὰ ἀδυναμίης κατακεκλασμέναι περὶ κρίσιν ἐνοχληθεῖσαι, ἀσώδεες, ἱδροῦσι πολλῷ. κοιλίαι καθυγρανθεῖσαι ταύτῃσι κακόν. τὰ δὲ γυναικεῖα μὴ ἐπιστῆναι, χρήσιμον. ἐπιληπτικὰ ἐκ τῶν τοιούτων, οἶμαι. ἐνίοισι δὲ ὑποφοραὶ μακραί. ἐνίοισι δὲ, αἱμορροΐδες. τῇσι ἐπιφόροισιν ὑποχονδρίου ἄλγημα κακόν. καὶ κοιλίαι ταύτῃσι φερόμεναι, κακόν. καὶ τὸ ἐπιρριγοῦν ταύτῃσι κακόν. ὀδύνη κοιλίης ἐν τῇσι τοιαύτῃσιν ἧσσον κακόν, ἢν ἰλυώδεα καθαίρῃ. Ἧσι ῥηιδίως τῶν τοιούτων τίκτεται, μετὰ τόκον δύσφορα σφόδρα. τῇσι κυούσῃσι φθινώδεσιν ἧσιν ἔρευθος ἐπὶ προσώπου γίνεται αἱ ἀπὸ ῥινῶν ἀποστάξιες αἵματος ἀποτρέπουσι γινόμεναι. Ἧσιν ἐκ τόκου λευκὰ, ἐπιστάντων δὲ ἅμα πυρετῷ κώφωσις καὶ ἐς πλευρὸν ὀδύνη ὀξεῖα ἐξίστανται, ὀλέθριαι. τὰ ἐν τῇσιν ἐπιφόροισι ἁλμυρώδεα, σημαίνει μετὰ τόκον δύσκολα λευκοῖσιν δακνώδεσιν, αἱ τοιαῦται καθάρσιες ἀποσκληρύνουσιν. λύγξ ἐπὶ τούτοισι φλαῦρον. καὶ * πνεῦσις ὑστερῶν καὶ συντείνει. Ἐς πόδας καὶ ἐς ὀσφὺν συντάσιες ἐκ γυναικείων ἐκπυητικόν. καὶ τὰ ἀπὸ κοιλίης γλίσχρα δυσώδεα ἐπιπόνως ἰόντα, πνιγμοὶ ἐπὶ τοῖσι προγεγραμμένοισιν, ἐκπυητικόν. τὰ ὑστερικὰ ἐν κοιλίῃσι σκληρύσματα ἐπώδυνα, ὀξέως ὀλέθριον. τῇσιν ἐπιφόροισιν ἤδη ἀφθώδεα ῥεύματα ἐπώδυνα, πονηρόν. αἱμορροΐς ταύτῃσι κάκιστον. Ἧσι κοιλίης ἐπαρθείσης ἐς αἰδοῖον ἔρευθος ἦλθεν, γυναικείων λευκῶν ὑγρῶν

κατελθόντων

καταλιπόντων ὀξέα πίνες, ἐν μακροῖσι πυρετοῖσι τελευτῶσι. Σπασμοὶ, γυναικείων ἐν ἀρχῇσι φανέντων, πυρετοῦ μὲν ἐπιγινομένου, λύσις. Οὖρα λεπτὰ ὑπονέφελα ἐν μέσῳ ἐρυθρὰ, ῥῖγος σημαίνει. Ην δὲ τῆς τεταρταίου αἵματος ῥύσις γίνεται, χρόνια σημαίνει, καὶ κοιλίη καταρρήγνυται καὶ σκελέων οἰδήματα. Τῇσιν ὑποφόροισι κεφαλαλγικὰ καρώδεα μετὰ βάρεος γινόμενα, φλαῦρα. ἴσως δὲ ταύτῃσι καὶ ἅμα σπασμῶδές τι ὠφελέει. αἱ προαλγήσασαι τρόπον χολερώδεα πρὸ τῶν τόκων, τίκτουσι μὲν ῥηϊδίως. πυρέξασαι δὲ κακοήθεες. ἄλλως τε κἢν τι περὶ φάρυγγα ὀχλῇ, ἢ τι τῶν ἐν πυρετῷ κακοήθεων ἐπιφανῇ σημεῖον. Τὰ πρὸ τῶν τόκων ῥηγνύμενα ὑδατώδεα φλαῦρα. τῇσιν ἐπιφόροισι περὶ φάρυγγα ἁλμυρώδεες ῥύσιες, πονηρόν. Τὸ πρὸ τοῦ τόκου ἐπιρρίγουν καὶ τὰ ἀνωδύνως τικτόμενα, κινδυνώδεα. τῇσιν ἐπιφόροισι τὰ ἀφθώδεα ῥεύματα, πονηρόν, σπασθεῖσαι, ἐκλυθεῖσαι, μετὰ καταψυχθεῖσαι, ἐκθερμαίνονται ὀξέως. ἃ μέντοι καὶ δύσκολα ἀποβαίνει τῇσιν ἐπιφόροισι τὰ περὶ τὸ λεπτὸν οἰδήματα. οἷα τὰ περὶ τὰς ὀσχίας γίνεται ἀπολαμβανόμενα ὀρθοπνοίῃσιν, ἆρα τὰ τοιαῦτα οἰδήματα δυσλυμοτοκεῖ; ἆρα καὶ σπασμώδεις τὰ τοιαῦτα οἰδήματα ποιέει; τὰ μυχθώδεα ἐξαναφέροντα πνεῦμα, ἐν πυρετοῖσιν ἐκπιτρώσκονται φρικώδεσιν. κοπιώδεσι. καρηβαρικοῖσι. γυναικεῖα καταρρήγνυται. αἱ περὶ χεῖρα νωθραί. κατάξηροι. ἄδιψοι. γυναικεῖα πολλὰ χαλῶσαι, ἐκπυητικαί. τὰ ἐξαίφνης λευκὰ καταστρέχοντα οὐδὲ τρωσμῷ ἤν τι ῥήγνυ καὶ ἐς μηρὸν ὁρμαὶ. τρόμος δύσκολον. τὰ ἀφθώδεα στόματα τῇσιν ἐπιφόροισι κοιλίας καθυγραίνει. ὅσοι δὲ τῶν κυουσέων προνοσέουσαι πρὸ τῶν τόκων ἐπιρρίγουσι. αἱ ναρκώδεες ἐκλύσιες δύσκολοι μὲν ἐκ τῶν τόκων ἀποβαίνουσι καὶ παρακρουστικαί, οὐ μέντοι ὀλέθριοι. ἀτὰρ καὶ πλῆθος γυναικείων προσημαίνουσιν. αἱ ἐν τόκοισι καρδίην προαλγήσασαι ὀλίγοι ὕστερον ἀποβάλλουσι. τὰ φρικώδεα. κοπιώδεα. καρηβαρικά. τραχήλου ὀδυνώδεα, γυναικεῖα καταρρήγνυσι. περὶ κρίσιν τὸ τοιοῦτον γινόμενον μετὰ βηχίου ἐπιρρίγει. Ησι κόρησιν ὀρθοπνοίῃ συμβαίνει ἐν τῇσιν ἐπιφόροισι, τιτθοὺς ἐκπυοῦνται, γυναικεῖα ἐπιφαίνεσθαι ἐν ἀρχῇ, κακόν. τὰ μανικὰ πυρετοὺς ὀξεῖς ταραχώδεας ἀχόλως καρδιαλγικῶς λύουσιν. τῇσιν ἀτόκοισιν αἵματος ἔμετος πρὸς τὸ συλλαβεῖν ὠφελεῖ. τὰ ἀχλυώδεα γυναικείων συχνῶν ἐπιφανέντων λύεται. Οσῃσι γυναιξὶν ἐκ πυρετῶν ἄλγημα τιτθῶν γίγνεται, πτύσις αἱμάλωπος οὐ τρυγώδης γινομένη λύει τοὺς πόνους. Οἱ ἐν ὑστερικῇσιν ἀπύροισι σπασμοὶ εὐχερέες, οἷον καὶ Δορκάδι. Ησιν ἐκ ῥίγεος πυρετὸς κοπιώδης, γυναικεῖα καταρρήγνυται. τράχηλος ἐν τούτοις ὀδυνώδης αἱμορραγικόν. Εμετος δὲ ἀλυπότατος φλέγματος καὶ χολῆς συμμεμιγμένος, μὴ πολὺς δὲ κάρτα ἐμείσθω. τὰ δὲ ἀκρητέστερα τῶν ἐμεομένων κακίω. πρασοειδὴς δὲ ἔμετος καὶ μέλας καὶ πελιὸς, πονηρόν. εἰ δὲ καὶ πάντα τὰ χρώματα ὁ αὐτὸς ἐμέοι, ὀλέθριον. τάχιστον δὲ θάνατον σημαίνει ὁ πελιὸς καὶ κακώδης. ἔστιν δὲ θανάσιμος ὁ ἐρυθρὸς ἔμετος, καὶ μάλιστα εἰ μετὰ ἀνάγκης ἐμέοιτο ἐπωδύνου. οἱ ἀσώδεες ἀνημέτως παροξυνόμενοι, κακόν. καὶ οἱ σπαρασσόμενοι ἀνημέτως. τὰ μικρὰ ἐμέσματα, χολώδεα, ἄλλως τε κἢν ἀγρυπνέωσιν. Επὶ μελάνων ἐμέτων κώφωσις οὐ βλάπτει. Οἱ κατὰ μικρὰ ταχέως, χολώδεες, ἄκρητοι ἐμέοντες, κακόν, ἐν ὑποφθορῇ πλείονι καὶ ὀσφύος ἀλγήματι συντόνῳ. τὰ ἐξ ἐμέτων ἀσώδεα κλαγγώδεα ὄμματα. ἐπίχνουν ἔχοντα, μανικά. ὀξέως μανέντες θνήσκουσιν ἄφωνοι. Εν ἐμέτῳ διψώδεα ἐόντα ἄδιψον γενέσθαι, κακόν. Εν ἀσώδεσιν ἀγρύπνοις τὰ παρ' οὖς μάλιστα τοῖς ἀσώδεσι, κοιλίης ταραχώδεος ἐπίστασις διὰ ταχέων ἐξανθεῖ, οἷα κωνώπων κεντήματα, καὶ ἐς ὄμματα δακρυώδης ἀπόστασις ἔρχεται. Επὶ ἀκρήτοις ἐμέτοις λυγμὸς, κακόν. κακὸν δὲ καὶ σπασμός. Ομοίως δὲ καὶ ἐν τοῖσιν ὑπερκαθάρσεσι τῇσιν ἐκ τῶν φαρμακέων οἱ μέλλοντες ἐμεῖν πτυαλίζουσι ἔμπροσθεν. Επὶ ἐλλεβόρῳ σπασμὸς ὀλέθριον. Επὶ πάσῃ καθάρσει πλεοναζούσῃ ψύξις μεθ' ἱδρῶτος, ὀλέθριον. καὶ οἱ ἐπανεμέοντες διψώδεες ἐν τούτοισι κακόν. οἱ δὲ ἀσώδεες ὀσφυαλγέες κοιλίην καθυγραίνονται. αἱ ἐξερυθρῶν μελάνων ὑπὸ ἐλλεβόρου καθάρσιες, πονηραί. καὶ ἔκλυσις δὲ μετὰ τοιούτων, κακόν. ἀπὸ ἐλλεβόρου ἐμέσαι ἐρυθρὰ ἀφρώδεα ὀλίγα, ὠφελέει. ποιέει μέντοι σκληρύσματα. καὶ ἐμπυήσιας μεγάλας ἀφίστησιν. εἰσὶ δὲ οἱ τοιαῦτα ἐμέοντες ἄλλως τε καὶ στῆθος ἐπώδυνοι, καὶ ἐν τοῖς ῥίγεσιν ἐφιδροῦντες, καὶ ὄρχιας ἐπαίροντα, τούτου προσγινομένου ἐπιρρίγουσι καὶ ἰχναίνονται. αἱ πυκναὶ δὲ διὰ τῶν αὐτῶν ὑποστροφαὶ ἐμετώδεες περὶ κρίσιν μέλανα

ἔμετον

ἔμετον ποιέουσι. γίνονται δὲ καὶ τρομώδεες.

Ἱδρὼς ἄριστος μὲν, ὁ λύων τὸν πυρετὸν ἐν ἡμέρῃ κρισίμῳ. χρήσιμος δὲ καὶ ὁ κουφίζων. ὁ δὲ ψυχρὸς καὶ μοῦνον περὶ κεφαλὴν καὶ τράχηλον γινόμενος, φλαῦρος. καὶ γὰρ χρόνον καὶ κίνδυνον σημαίνει. ἱδρὼς δὲ ψυχρὸς ἐν ὀξέϊ μὲν πυρετῷ, θανάσιμος, ἐν πρηυτέρῳ δὲ, χρόνον σημαίνει. ἱδρὼς ἅμα πυρετῷ γενόμενος ἐν ὀξέϊ φλαῦρον.

Οὖρον ἐν πυρετῷ λευκὴν ἔχον καὶ λείην ὑπόστασιν ἱδρυμένην, ταχεῖαν ἄφεσιν σημαίνει, ταχεῖαν δὲ καὶ τὸ δὲ ἀκρίτου λίπος ἴσχοντι ἐξυδατούμενον. τὸ δ᾽ ὑπέρυθρον καὶ τὴν ὑπόστασιν ἔχον ὑπέρυθρόν τε καὶ λείην πρὸ μὲν τῆς ἑβδόμης γενόμενον, ἑβδομαῖον ἀπολύει. μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην, χρονιώτερον ἢ πάντως χρόνιον. τό, τε ἐν τετάρτῃ λαβὸν ἐπινεφέλον ὑπέρυθρον, ἑβδομαῖον ἀπολύει, τῶν λοιπῶν κατὰ λόγον ἐχόντων. τὸ δὲ λεπτὸν καὶ χολῶδες καὶ τὸ μόλις γλίσχρον, ἔχον ὑπόστασιν. καὶ τὸ μεταβάλλον ἐπὶ τὸ βέλτιον καὶ χεῖρον, χρόνιον. ἐπὶ πλεῖον δὲ τούτων ἐπακολουθούντων, ἢ περὶ κρίσιν χρόνων γενομένων, οὐκ ἀκίνδυνον. ὑδατῶδες δὲ καὶ λευκὸν διατελέως ἐν χρονίοισι δύσκριτον γίνεται καὶ οὐκ ἀσφαλές.

Νεφέλαι δὲ ἐν οὔροισι λευκαὶ μὲν καὶ κάτω, λυσιτελέες. ἐρυθραὶ δὲ καὶ μέλαιναι καὶ πελιαί, δύσκολοι.

Κινδυνῶδες τῶν οὔρων ἐστὶ τὸ χολῶδες καὶ ὑπέρυθρον ἐν τοῖσιν ὀξέσι. καὶ τὸ κριμνῶδες λευκὰς ἔχον ὑποστάσιας. καὶ τὸ ποικίλον χροιῇ καὶ ὑποστάσει καὶ μάλιστα τοῖσιν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥευματισμοῖσι. κινδυνῶδες δὲ καὶ τὸ ἐκ μέλανος μεθιστάμενον ἐς λεπτὸν χολῶδες. καὶ τὸ δὲ ὑποστάσιος διασπώμενον. καὶ τὸ ἐκ προϊώδεος ὑπόστασιν ἴσχον ὑποπέλιον ἰλυώδεα. ἆρα ἐκ τοιούτων ὑποχόνδριον ὀδυνῶνται; δοκέω δεξιόν, ἢ καὶ χολώδεες γίνονται, καὶ τὰ παρ᾽ οὖς ὀδυνώδεες. τούτοισιν ἐπὶ βραχὺ κοιλίη καταρραγεῖσα, ὀλέθριον.

Οὖρα ἐξαίφνης παραλόγως ἐπ᾽ ὀλίγον πεπαινόμενα, φλαῦρα. καὶ ὅλως τὸ παραλόγως πέπον ἐν ὀξέϊ φλαῦρον, φλαῦρον δὲ καὶ τὸ ἐξέρυθρον ἐκ τούτων ἐπάνθισμα ἰῶδες κατεχόμενον. λευκὸν δὲ καὶ καταχεόμενον, διαφανὲς οὖρον, πονηρόν, μάλιστα ἐν φρενιτικοῖσιν ἐπιφαίνεται. πονηρὸν δὲ καὶ τὸ μετὰ ποτὸν ταχέως διουρούμενον, καὶ μάλιστα πλευριτικοῖσι καὶ περιπλευμονικοῖσι. πονηρὸν δὲ καὶ τὸ πρὸ ῥίγους ἐλαιῶδες οὐρεόμενον. πονηρὸν δ᾽ ἐν τοῖσιν ὀξέσι καὶ τὰ χλοιώδεα μὴ ἐπὶ χροιῇ ἐόντα.

Ὀλέθριον δέ ἐστι τῶν οὔρων τό, τε μέλαιναν τὴν ὑπόστασιν ἔχον, καὶ τὸ μέλαν. μᾶλλον δ᾽ ἐν τοῖσι παισὶ τὸ λεπτὸν τοῦ παχέος. τοῖσι δὲ λεπτοῖσι τὸ ἀνάπαλιν οἷσι συνεστραμμένοις. καὶ τὸ χαλαζῶδες γονοειδὲς διακεχυμένον τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ ἐπίπονον. ὀλέθριον δ᾽ ἐστὶ καὶ πᾶν τὸ λαθραίως οὐρούμενον. περιπλευμονικοῖσι δ᾽ ἐστὶν ὀλέθριον καὶ τὸ ἐν ἀρχῇ μὲν πέπον, μετὰ δὲ τὴν τετράδα, λεπτυνόμενον. πλευριτικοῖσιν οὖρον αἱματῶδες, ζοφῶδες, μεθ᾽ ὑποστάσιος ποικίλης ἀδιακρίτου, θανάσιμον ἐν δ̄ καὶ ῑ ἡμέρῃσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. θανάσιμον δὲ καὶ ἐν τοῖσι πλευριτικοῖσι συντόμως καὶ τὸ πρασοειδὲς μέλαιναν ἔχον ὑπόστασιν, ἢ πιτυρώδεα. καυσώδεσιν δὲ κατίχως, κάκιστον οὖρον ἐστὶ τὸ ἔκλευκον.

Οὖρον δὲ ὠμὸν πλεῖον χρόνον γινόμενον, τῶν ἄλλων σωτηρίων ἐόντων, ἀπόστασιν καὶ πόνον σημαίνει. καὶ μᾶλλον ἐν τοῖσιν ὑπὸ φρένα. ἀλγημάτων δὲ ἐν ὀσφύϊ πλανωμένων ἐς ἰσχίον καὶ ἐν πυρετῷ καὶ ἄνευ πυρετοῦ. τὸ δὲ ἐκπεμπόμενον λίπος ἰχνὸν οὖρον ὑπόστασιν σημαίνει πυρετόν. τὸ δὲ αἱματῶδες ἐν ἀρχῇ οὐρηθὲν χρόνιον. τὸ δ᾽ ἀνατεταραγμένον μεθ᾽ ἱδρῶτος, ὑποστροφήν. τὸ δὲ λευκὸν οἷον τὸ ὑποζυγίων, κεφαλαλγίην. τὸ δ᾽ ὑμενῶδες, σπασμόν. τὸ δὲ πτυαλῶδες, ἔχον ὑποστάσιας οὖρον, ἢ ἰλυῶδες, ῥίγεος δηλωτικόν. τὸ δὲ ἀραχνιῶδες, συντήξιος. τὰ δ᾽ ἐν πλανώδεσι πυρετοῖσι μέλανα νεφέλια, τεταρταίου. τὰ δ᾽ ἄχροα μέλασιν ἐναιωρεύμενα μετὰ ἀγρυπνίης καὶ ταραχῆς, φρενιτικά. τὰ δὲ κονιώδεα μετὰ δυσπνοίης, ὑδατώδεα. οὖρον ὑδατῶδες ἢ τεταραγμένον ψαφαρῇ τρηχύτητι, κοιλίην ὑγρὴν ἐσομένην σημαίνει. τὸ δὲ ἐκ λεπτοῦ οὖρον δασυνόμενον, ἆρα ἱδρῶτα μέλλοντα δηλοῖ; γενομένου δέ, τὸ ἀφρῶδες ἐφ᾽ αὐτοῦ ἐφιστάμενον. τὰ δ᾽ ἐν τριταίοισι μετὰ φρίκης, οἷα νεφέλια μέλανα, φρίκης ἀκαταστάτου δηλωτικά. καὶ ὑμενώδεες οὐρήσιες καὶ αἱ μετὰ φρίκης ὑφιστάμεναι, σπασμώδεες.

Οὖρον χρηστὴν ἔχον ὑπόστασιν ἐξαπίνης μὴ ἔχον, πόνον καὶ μεταβολὴν σημαίνει. τὸ δὲ ὑπόστασιν ἔχον ἐπιταραχθὲν καθιστάμενον, ῥῖγος περὶ κρίσιν. τάχα δὲ καὶ ἐς τριταῖον ἢ τεταρταῖον μετάστασιν.

Ἐν πλευριτικοῖς οὖρον ὑπέρυθρον ἔχον λείην ὑπόστασιν, ἀσφαλέα κρίσιν σημαίνει. τὸ δ᾽ ὑπόχλωρον εὐανθὲς λευκὴν ἔχον ὑπόστασιν καὶ παχεῖαν. τὸ δὲ ἐρυθρὸν σφόδρα καὶ εὐανθὲς ὑπόστασιν χλωρὴν ἔχον λείην εἰλικρινέα, πολυχρόνιον. σφόδρα ταραχώδεα

νούσου

νοῦσον μεταβάλλουσαν ἐς ἄλλην οὐ μὴν ὀλέθριον. τὸ δὲ λευκὸν ὑδατῶδες κριμνώδεα πυῤῥὴν ἔχον ὑπόστασιν, πόνον καὶ κίνδυνον σημαίνει. καὶ τὸ χλωρὸν πυῤῥὴν ἔχον ὑπόστασιν κριμνώδεα, χρόνον καὶ κίνδυνον σημαίνει. Οὖρα τοῖσι παρ' ὦτα ταχὺ καὶ ἐπ' ὀλίγον πεπαινόμενα, φλαῦρον. καὶ τὸ κατεψύχθαι ὧδε πονηρόν. Κύστις ἀπολειφθεῖσα ἄλλως τε καὶ μετὰ κεφαλαλγίης ἔχει τι σπασμῶδες. τὰ ναρκώδεα ἐν τοιούτοισιν ἐκλυόμενα δύσκολα ὀλέθρια. ἆρά τι καὶ παρακρούουσιν; Νεφρῶν ἐξαπιναῖον ἄλγημα μετὰ οὔρου ἐπισχέσιος, λιθιδίων οὔρησιν, ἢ παχέων οὔρων σημαίνει. Τρομώδεα πρεσβυτέροισιν ἐν πυρετῷ καὶ ἄτως ἐπιφαινόμενα λιθίδια που διουρεῖ. Οὔρου ἀπόληψις καὶ βάρος ἐν νειαίρῃ σημαίνει ὡς τὰ πολλὰ στραγγουρίην ἐσομένην. εἰ δὲ μὴ ἄλλην ἀῤῥωστίην ἣν ἔωθεν ἀῤῥωστεῖν. Ἐν χολώδεσιν οὔρου ἀπόληψις κτείνει συντόμως. Οὖρον ἐν πυρετῷ δασὺ ἔχον διασπώμενον, ὑποστροφικὸν ἢ ἱδρῶδες. Ἐν μακροῖσι πυρετοῖσι λεπτοῖσι πλανώδεσι λεπτῶν οὔρων εὐρέσιες, σπληνώδεες. Ἐν πυρετῷ ἄλλοτε ἀλλοίων οὐρήσιες, μηκύνουσι τὰ οὐρούμενα ὑπομνησάντων. ἄλλως δὲ ὀλέθρια. ἆρα τούτοισιν οὐρεῖται, οἷον εἰ τὴν ὑπόστασιν ταράξειας;

Οἷσιν οὖρα ὀλίγα θρομβώδεα οὐκ ἀπυρέτοις, πλῆθος ἐκ τούτων ἐλθὸν λεπτόν, ὠφελεῖ. ἔρχεται δὲ τοιούτοις ἐξ ἀρχῆς. ἢ διὰ ταχέων ὑπόστασιν ἴσχει. Οἷσιν οὖρα ταχέως ὑπόστασιν ἴσχει, ταχέως οὗτοι κρίνονται. Ἐπιληψιμητικοῖς οὖρα λεπτὰ καὶ ἄπεπτα παρὰ τὸ ἔθος ἄνευ πλησμονῆς, ἐπίληψιν σημαίνει, ἄλλως τε κἢν τις ἐς ἀκρώμιον, ἢ τράχηλον, ἢ μετάφρενον πόνος, ἢ σπασμὸς ἐμπεπτώκῃ, ἢ νάρκη περιγίνηται τοῦ σώματος, ἢ ταραχῶδες ἐνύπνιον ἑωράκῃ. τὸ μακρὰ ἐπιφαίνεσθαι οἷον στάξιας. καὶ οὖρον. καὶ ἔμετον. τὰ διαχωρήματα κακὸν μὲν πάντως. κάκιστον δὲ ἐγγὺς ἀλλήλων ἰόντα. Διαχώρημα κοιλίης βέλτιστον, μαλθακὸν συνεστηκός. ὑπόπυῤῥον μὴ σφόδρα δυσῶδες. διαχωρέειν τὴν εἰθισμένην ὥρην. πλῆθος δὲ πρὸς λόγον τῶν εἰσιόντων. παχύνεσθαι δὲ πρὸς τὴν κρίσιν. χρήσιμον δὲ καὶ ἕλμινθας στρογγύλας διεξιέναι πρὸς κρίσιν προσάγον. Ἐν ὀξέσι τὸ ἀφρῶδες περίχολον διαχώρημα, κακόν. κακὸν δὲ καὶ τὸ ἔκλευκον. ἔτι δὲ καὶ κάκιον τὸ ἀλευρῶδες, κοπριῶδες. κάρος ἐπὶ τούτοισι κακόν. καὶ αἱματώδεες διαχωρήσιες καὶ κενεαγγίη παραλόγως. Κοιλίης ἀπόληψις μικρὰ μέλανα σπυραθώδεα πρὸς ἀνάγκην χαλῶσα, μυκτὴρ τούτοισι ῥηγνύμενος, κακόν. Γλίσχρον ἄκρητον ἢ λευκὸν διαχώρημα φλαῦρον. φλαῦρον δὲ καὶ τὸ ἅλις ἐζυμωμένον ὑποφλεγματῶδες. πονηρὸν δὲ καὶ ἐκ τρυγωδέων ὑπόστασις ὑποπέλιος πυώδης μετὰ χολώδεος. Αἷμα λαμπρὸν διαχωρέειν κακόν, ἄλλως τε κἢν τις ὀδύνη παρῇ.

Τὸ ἀφρῶδες περίχολον διαχώρημα φλαῦρον. καὶ ἰκτεριῶνται δὲ ἐκ τοιούτων. Ἐπὶ τοῖσι χολώδεσι τὸ ἀφρῶδες ἐπάνθισμα, κακόν. μάλιστα δὲ ὀσφῦν πεπονηκότι, καὶ παρενεχθέντι. ἆρα δὲ τούτοισι τὰ ἀλγήματα; Λεπτὸν ἔπαφρον διαχώρημα, ὑδατόχλοον ἔχον ὑπόστασιν, πονηρόν. πονηρὸν δὲ καὶ τὸ πυῶδες. καὶ τὸ μέλαν αἱματῶδες πονηρὸν σὺν πυρετῷ καὶ ἄλλως. καὶ τὸ ποικίλον κατακορὲς διαχώρημα φλαῦρον. καὶ χεῖρον ἔσω φοβερώτερον τῇ χροιῇ, πλὴν ἐν φαρμακείῃσι. ἐν δὲ ταύτῃσιν ἀκίνδυνον μὴ πλέον ὑπερβάλλον. καὶ τὸ ψαφαρὸν μαλθακὸν ἐν πυρετῷ διαχώρημα φλαῦρον. φλαῦρον δὲ τὸ ξηρόν, ψαθαρόν, ἄχλοον, καὶ ἄλλως καὶ ἢν κοιλίην καθυγραίνῃ. μελάνων δὲ προδιελθόντων, κτείνει. Ὑγρὸν διαχώρημα καὶ ἀθρόον κατὰ μικρὸν κακόν. τὸ μὲν γὰρ κακὸν καὶ ἀγρυπνίην. τὸ δὲ ἔκλυσιν ταχὺ ἂν ποιήσει. Ἔνυγρον ὑποψάφαρον διαχώρημα περιψυχομένου μὴ ἀπύρου, φλαῦρον. τὰ ἐπὶ τούτοισι ῥίγεα κύστιν, κοιλίην ἐπιλαμβάνει. ὑδατῶδες δὲ σφόδρα διαχώρημα μὴ πανομένου ἐν ὀξέσι, κακὸν καὶ μᾶλλον ἢ καὶ ἀδιψέσι. Ἐξέρυθρον ἐν περιπλύσει, διαχώρημα φλαῦρον. φλαῦρον δὲ καὶ τὸ σφόδρα χλωρόν, ἢ λευκόν, ἢ ἀφρῶδες, ἢ ὑδαρές. καὶ τὸ μικρόν τε καὶ γλίσχρον καὶ λεῖον καὶ ὑπόχλωρον, κακόν. καὶ τὸ κωματώδεσιν νενωθρευμένοισιν ὑγρὸν διαχώρημα, κάκιστον. θανατῶδες δὲ καὶ αἱμοῤῥοεῖν αἱματῶδες πολὺ θρομβῶδες λευκόν τε καὶ ὑγρὸν μετὰ κοιλίης μετεώρου. Διαχώρημα μέλαν οἷον αἷμα καὶ σὺν πυρετῷ καὶ ἄνευ πυρετοῦ, πονηρόν. πονηρὸν δὲ καὶ πάντα τὰ ποικίλα. καὶ τὰ κατακορέα πονηρά. Τὰ δὲ ἀφρώδεα ἄκρητα τελευτῶντα διαχωρήματα, παροξυντικὰ μὲν πᾶσι. τοῖσι δὲ σπασμώδεσι καὶ πάνυ ἐκ τοιούτων τὰ παρ' οὖς ἀνίσταται. τὰ δὲ ἐξυγραινόμενα καὶ πάλιν συνιστάμενα κρυπτὰ κοπρώδεα, μῆκος νόσου σημαίνει. τὸ δὲ ἐξέρυθρον ἐν πυρετῷ παρακοπήν. τὸ δὲ λευκὸν

κοπρῶδες

κοπρώδεις, ἰκτερώδεις, δύσκολον. τὸ δὲ ὑγρὸν ἐν τῷ τεθεῖσθαι λάβρον ἐρυθρός. αἱμορραγίῃσι γλίσχρον διαχώρημα μέλαν, ἢ διαποίκιλον κακόηθες μάλιστα δ' ἐκλελυκοῖς. Ἐκλευκὸν διαχώρημα ἐν πυρετῷ οὐκ εὐκρινές. Κοιλίης ταραχώδεος σμικροῖσι πυκνοῖσιν ἀναστάσεσι σιαγόνας ἐντείνει, λύει δὲ καὶ ἐπὶ προσώπου γενόμενα ἐρυθήματα. Κοπρώδεες μετὰ τόνου διαχωρήσιες, κοιλίης πονηρίην σημαίνει. φλεγματώδεος δὲ ὀξέως μετὰ καρδιωγμοῦ, δυσεντερίην, τάχα δὲ καὶ ὀσφυαλγίην. τοῖσι τοιούτοισι κοιλίης περίστασις πρὸς ἀνάγκην ὑγρὰ χαλῶσα τάχιον κυλλομένης, ἔχει τι σπασμῶδες. τὸ ἐπιρρίγωσαι τούτοισι ὀλέθριον. Οἷσι μέλανα διαχωρέει, ἐφιδροῦσι ψυχροῖς. οἷσι κοιλίη κατ' ἀρχὰς ταράσσεται. τὰ δὲ οὖρα μακρὰ προαγόντων κοιλίη μὲν ξηραίνεται, τὸ δ' οὖρον πληθύει λεπτόν. τούτοισιν ἀποστάσιες ἐς ἄρθρα. αἱ ἐπὶ μακρὰ ἀναστάσιες, ῥιγώδεες καὶ οἷς φλαῦρον διαχώρημα, δυσκολώτατον τεταρταίοισιν ἀρχόμενον. αἱ πυκναὶ ἐπὶ μακρὰ ἀναστάσιες ὑπόγλισχροι ἔχουσαι μικρὰ κοπρώδεα μεθ' ὑποχονδρίου καὶ πλευροῦ ἀλγήματος, ἰκτερώδεες ἆρα ἐπιστάντων οὗτοι ἐκλυθῶνται; οἶμαι δὲ καὶ αἱμορροεῖν τούτους. τὰ δ' ἐς ὀσφὺν ἀλγήματα, ἐν τούτοισιν αἱμορροοῖσιν αἷμα διαχωρέει λαμπρὸν, μετὰ κάρου καὶ κεφαλαλγίης τὸ ἐπιχλιαίνεσθαι ὀλέθριον. τὰ γλίσχρα, χολώδεα μᾶλλον τι τὰς ἀποστάσιας παρ' οὖς ποιέει. Ὅσα κοιλίης καθυγραινομένης οἰδήματα μετεωρίζεται, μετὰ ἀλγημάτων, κακόν. κοιλίης δ' ἐπιστάσιες. ἄλλου δέ τινος μὴ νεωτερισθέντος, ταχέως καταρρήγνυται καὶ κακοηθέστερον. τὰ ἐμούμενα ἐπὶ τούτοισι πονηρὰ καὶ θερώδεα. οἷσιν ἐπὶ φλογώδεσι καὶ ὑπερύθροις λυομένοις δυσώδεες. λάβρον. ὑπέρυθρον. ἐλπὶς ἐκμανῆναι. ὁ αὐχμώδης χρὼς σημαίνει κοιλίην πονηρευομένην, ἐπὶ τούτοισιν ἐξέρυθρα σαρκώματα μάλιστα δίεισιν. Ἐπὶ κοιλίῃ χολώδει μαλθακῇ κοπρώδει καύματα ἐπιφανέντα παρ' οὖς ἔπαρμα ποιέει. Χολώδεα διαχωρήματα κώφωσις παύει. κώφωσιν δὲ παύει χολῶδες διαχώρημα. Τὰ ἐρπυστικὰ ὑπεράνω βουβῶνος πρὸς κτένα ἐπὶ ἥβην γινόμενα, σημαίνει κοιλίην πονηρευομένην. Ἔκλυσις ὀδύνην λύουσα κοιλίην μάλα καθυγραίνει. τὰ καθ' ἕδρην ὀδυνώδεα ἐκπυήματα κοιλίην ἐπιταράσσει. Θανατώδεα δὲ τῶν διαχωρημάτων, τὸ λιπαρὸν καὶ τὸ μέλαν καὶ τὸ πελιὸν μετὰ δυσωδίης καὶ τὸ χολῶδες ἔχον ἐν ἑωυτῷ, φακῶν ἢ ἐρεβίνθων ἐρίγμασι παραπλήσια, ἢ οἷον θρόμβους αἵματος εὐανθεῖς, ἐπὶ τὴν ὀδμὴν ὅμοιον τῷ τῶν νηπίων. καὶ τὸ ποικίλον. τὸ δ' αὐτὸ καὶ χρόνιον. γίνοιτο δ' ἂν τοιοῦτον αἱματῶδες. ξυσματῶδες. χολῶδες. μέλαν. πρασοειδὲς καὶ ὁμοῦ καὶ ἐναλλάξ. θανατῶδες δὲ καὶ πᾶν ἐστὶ τὸ ἀναισθήτως διεξιόν. πόνον χαλεπῶς καταβροχίζοντι πνεύματι βηχώδει, ἐρυγμὸς ὑποσπώμενος εἴσω κατειλούμενος σημαίνει πόνον κοιλίης. πονηρὸν δὲ καὶ ἐξέρυθρα ἰώδεα τεταρταίοισι, καὶ αἱ τοιαῦται αἱμόρροιαι κωματώδεες. ἐκ τούτων σπασμῷ τελευτῶσι μελάνων προδιελθόντων. Οἷσι μέλανα διαχωρέει ἐφιδροῦσι ψυχροῖς. αἱ ἐξαίφνης παράλογοι ἐκλύσιες κοιλίης ἐν τοῖσι τετηκόσι χρονίοισιν ἅμα ἀφωνίῃ τρομώδει ὀλέθριαι. αἱ λεπταὶ μελάνων διαχωρήσιες αἱ φρικώδεες, βελτίους τοῖσι τοιούτοισιν. αἱ δὲ τοιαῦται ὠφελοῦσι μάλιστα ἐπὶ τὴν ἡλικίην ἢ προακμάζουσι. πᾶσι τὰ κνησμώδεα μελάνων διαχώρησιν σημαίνει. καὶ ἔμετον θρομβώδεα καὶ τρομώδεα, σὺν δηγμῷ μετὰ κεφαλαλγίης, τὰ μέλανα διαχωρήματα πρὸ τῶν τοιούτων ἐμέτων διέρχεται καὶ ἐμέουσι, συχνὰ τοιαῦτα προσκατασπᾶται. Οἷσι δὲ ἀπὸ ταραχῆς κοιλίης παροξύνεται περὶ κρίσιν, κάτω μέλανα διέρχεται. Ἐπὶ κοιλίῃ μακρῇ ἐμετώδεσι, χολώδεσιν ἀσίτοις ἱδρὼς πολὺς μετὰ ἀδυναμίης ἐξαπίνης, κτείνει. ἐν φαρμακείῃσιν ἐν περιρροῇ λεπτὸν συχνῶς αἷμα ἐκτηκόμενον. ἔπειτα δὲ φλαῦρον τὰ ἐπὶ κοιλίην σκληρύσματα μετὰ πόνου. πυρετοῖσιν ἅμα φρικώδεσιν ἀσίτοις σμικρὰ ἐφυγραινομένης ἐς κάθαρσιν κοιλίης οὐ τὰ ἐς ἐμπύησιν. ἅμα πυρετῷ κοιλίη ταραχώδης τρόπον ἁλμυρώδεα κωματώδεσι νωθροῖς οὐ πάνυ περιέπεται. Ἐπὶ κοιλίῃ ὑγρῇ, κοπιώδει, κεφαλαλγικῷ, διψώδει, ἀγρύπνοισι ἐξερύθρῳ χρώματι λυομένους, ἐλπὶς ἐκμανῆναι. ἢν δύσπνοοι ἔωσι πρὸς τὸ ἐκλυθῆναι, δύσπνοον συνόντες κοιλίης ἐπιστελλούσης. Τὰ κωματώδεα διαχωρήματα τόνον ἔχοντα, κοιλίην πονηρευομένην σημαίνει. τοῖσι χολώδεσι κοιλίη ταραχώδης μικρὰ πυκνὰ διαδιδοῦσα τονώδεα μικροῖσι, μυξώδεσι, πόνον περὶ τὸ λεπτὸν ποιέουσι. καὶ οὖρον οὐκ εὐλύτως ἰὸν, ἐς ὕδρωπα ἐκ τοιούτων ἀποτελευτᾷ. αἱ τρομώδεες γλῶσσαι σημεῖον ἐνίοισι κοιλίης καταρραγησομένης.

Οἷσι

Οἷσι καῦμα γίνεται, ἱδρῶσι δὲ ἐλθόντων, πυρετὸς παροξύνεται. Ἐπὶ κοιλίῃσιν ὑγρῇσιν κατάψυξις μεθ' ἱδρῶτος, φλαῦρον. Ἐπὶ κοιλίῃσιν ὑγρῇσι, τὰ ἀπ' οὔλων αἱματώδεα ὑπερρυέντα, θανατώδες. Διαχώρημα καθαρὸν ἐπιγενόμενον, λύει πυρετὸν ὀξὺν μεθ' ἱδρῶτος.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΚΕΦΑΛΗ ΤΡΩΜΑΤΩΝ.

Τ

Ων ἀνθρώπων αἱ κεφαλαὶ οὐδὲν ὁμοίως σφίσιν αὐταῖς, οὐδὲ αἱ ῥαφαὶ τῆς κεφαλῆς πάντων κατὰ ταυτὰ πεφύκασιν, ἀλλ' ὅς τις μὲν ἔχει ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς προβολήν. ἡ δὲ προβολή ἐστι, τὸ τοῦ ὀστέου ἐξέχον στρογγύλον παρὰ τὸ ἄλλο, τούτου εἰσὶν αἱ ῥαφαὶ πεφυκυῖαι ἐν τῇ κεφαλῇ, ὡς γράμμα τὸ ταῦ. Τ, γράφεται. τὴν μὲν γὰρ βραχυτέρην γραμμὴν ἔχει πρὸ τῆς προβολῆς ἐπικαρσίην πεφυκυῖαν. τὴν δ' ἑτέρην γραμμὴν, ἔχει διὰ μέσης τῆς κεφαλῆς κατὰ μῆκος ἐς τὸν τράχηλον αἰεί. ὅς τις δ' ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς τὴν προβολὴν ἔχει, αἱ ῥαφαὶ τούτου πεφύκασιν τἀναντία ἢ τοῦ προτέρου. ἡ μὲν γὰρ βραχυτέρη γραμμὴ, πρὸ τῆς προβολῆς πέφυκεν ἐπικαρσίη. ἡ δὲ μακροτέρη, διὰ μέσης τῆς κεφαλῆς πέφυκεν κατὰ μῆκος ἐς τὸ μέτωπον αἰεί. ὅς τις δὲ καὶ ἀμφοτέρωθεν τῆς κεφαλῆς προβολὴν ἔχει, ἔκ τε τοῦ ἔμπροσθεν καὶ τοῦ ὄπισθεν, τούτῳ αἱ ῥαφαὶ εἰσὶν ὁμοίως πεφυκυῖαι ὡς γράμμα τὸ ἦτα. Ξ. γράφεται. πεφύκασι δὲ τῶν γραμμέων, αἱ μὲν μακραὶ, πρὸ τῆς προβολῆς ἑκατέρης ἐπικάρσιοι πεφυκυῖαι. ἡ δὲ βραχέη, διὰ μέσης τῆς κεφαλῆς κατὰ μῆκος πρὸς ἑκατέρην τελευτῶσα τὴν μακρὴν γραμμήν. ὅς τις μηδ' ἑτέρωθι μηδεμίαν προβολὴν ἔχει, οὗτος ἔχει τὰς ῥαφὰς τῆς κεφαλῆς, ὡς γράμμα τὸ χῖ. Χ. γράφεται. πεφύκασι δὲ αἱ γραμμαί. ἡ μὲν ἑτέρη, ἐπικαρσίη πρὸς τὸν κρόταφον ἀφίκουσα. ἡ δὲ ἑτέρη, κατὰ μῆκος διὰ μέσης τῆς κεφαλῆς. διπλόον δ' ἐστὶ τὸ ὀστέον κατὰ μέσην τὴν κεφαλήν. σκληρότατον δὲ καὶ πυκνότατον αὐτοῦ πέφυκεν, τὸ ἀνώτατον, ἡ ὁμοχροίη τοῦ ὀστέου ὑπὸ τῇ σαρκί. καὶ τὸ κατώτατον τὸ πρὸς τῇ μήνιγγι, ἡ ὁμοχροίη τοῦ ὀστέου ἡ κάτω. ἀποχωρέον δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ὀστέου καὶ τοῦ κατωτάτου. ἀπὸ τῶν σκληροτάτων καὶ πυκνοτάτων αἰεὶ τὸ μαλθακώτερον καὶ ἧσσον πυκνὸν καὶ ἐπικοινώτερον ἐς τὴν διπλόην. ἡ δὲ διπλόη κοιλότατον καὶ μαλθακώτατον, καὶ μάλιστα σηραγγῶδες ἐστίν. ἔστι δὲ καὶ πᾶν τὸ ὀστέον τῆς κεφαλῆς, πλὴν κάρτα ὀλίγου τοῦ τε ἀνωτάτου καὶ κατωτάτου, σπόγγῳ ὅμοιον. καὶ ἔχει τὸ ὀστέον ἐν ἑωυτῷ ὅμοια σαρκία πολλὰ καὶ ὑγρὰ, καὶ εἴ τις αὐτὰ διατρίβοι τοῖσι δακτύλοισιν, αἷμα ἂν διαγίνοιτο ἐξ αὐτῶν. ἔνι δ' ἐν τῷ ὀστέῳ καὶ φλέβια λεπτότερα καὶ κοιλότερα, αἵματος πλέα. σκληρότητι μὲν νυν καὶ μαλθακότητι καὶ κοιλότητι, ὧδε ἔχει. παχύτητι δὲ καὶ λεπτότητι οὕτως. συμπάσης τῆς κεφαλῆς τὸ ὀστέον λεπτότατόν ἐστιν καὶ ἀσθενέστατον τὸ κατὰ βρέγμα, καὶ σάρκα ὀλιγίστην καὶ λεπτοτάτην ἔχει ἐφ' ἑωυτῷ ταύτῃ τῆς κεφαλῆς τὸ ὀστέον. καὶ ὁ ἐγκέφαλος κατὰ τοῦτο τῆς κεφαλῆς πλεῖστος ὕπεστι. καὶ διότι οὕτω ταῦτα ἔχει τῶν τε τρωσίων καὶ τῶν βελέων ἴσων τε ἐόντων κατὰ μέγεθος καὶ ἐλασσόνων, καὶ ὁμοίως τε τρωθεὶς καὶ ἧσσον, τὸ ὀστέον ταύτῃ τῆς κεφαλῆς φλᾶταί τε μᾶλλον καὶ ῥήγνυται καὶ ἔσω ἐσφλᾶται. καὶ θανασιμώτερά ἐστιν καὶ χαλεπώτερα ἰητρεύεσθαί τε καὶ ἐκφυγγάνειν τὸν θάνατον ταύτῃ ἤπου ἄλλοθι τῆς κεφαλῆς. ἐξ ἴσων τε ἐόντων τῶν τρωμάτων. καὶ ὁμοίως τε τρωθεὶς καὶ ἧσσον, ἀποθνήσκει ἄνθρωπος, ὅταν καὶ ἄλλως μέλλῃ ἀποθανεῖσθαι ἐκ τοῦ τρώματος, ἐν ἐλάσσονι χρόνῳ ὁ ταύτῃ ἔχων τὸ τρῶμα τῆς κεφαλῆς, ἤπου ἄλλοθι. ὁ γὰρ ἐγκέφαλος τάχιστά τε καὶ μάλιστα κατὰ τὸ βρέγμα αἰσθάνεται τῶν κακῶν τῶν γινομένων ἔν τε τῇ σαρκὶ καὶ τῷ ὀστέῳ. ὑπὸ λεπτοτάτῳ γὰρ ὀστέῳ ἐστὶ ταύτῃ ὁ ἐγκέφαλος καὶ ὀλίγῃ σαρκί. καὶ ὁ πλεῖστος ἐγκέφαλος ὑπὸ τῷ βρέγματι κεῖται. τῶν δὲ ἄλλων τὸ κατὰ τοὺς κροτάφους ἀσθενέστατόν ἐστιν. συμβολή τε γὰρ τῆς κάτω γνάθου πρὸς τὸ κρανίον. καὶ κίνησίς ἐστιν ἐν τῷ κροτάφῳ ἄνω καὶ κάτω ὥσπερ ἄρθρου. καὶ ἡ ἀκοὴ πλησίον γίνεται αὐτέου. καὶ φλὲψ διὰ τοῦ κροτάφου τέταται κοίλη τε καὶ ἰσχυρή. ἰσχυρότερον δ' ἐστὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὀστέου παντὸς τὸ ὀστέον τῆς κορυφῆς καὶ τῶν οὐάτων ἢ πᾶν τὸ πρόσθεν. καὶ σάρκα πλείονα καὶ βαθυτέρην ἐφ' ἑωυτῷ ἔχει τοῦτο τὸ ὀστέον. καὶ δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὑπό τε τῶν τρωσίων καὶ τῶν βελέων ἴσων ἁπάντων καὶ ὁμοίων, καὶ μειζόνων καὶ μειόνων ὁμοίως τιτρωσκόμενος, καὶ μᾶλλον ταύτῃ τῆς κεφαλῆς τὸ ὀστέον ἧσσον ῥήγνυται καὶ φλᾶται. καὶ ἢν μέλλῃ ἄνθρωπος ἀποθνήσκειν καὶ ἄλλως ἐκ τοῦ τρώματος, ἐν τῷ

ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς ἔχων τὸ τρῶμα, ἐν πλείονι χρόνῳ ἀποθανεῖται. ἐν πλείονι γὰρ χρόνῳ τὸ ὀστέον ἐμπυΐσκεταί τε καὶ διαπυΐσκεται κάτω ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον, διὰ τὴν παχύτητα τοῦ ὀστέου. καὶ ἐλάσσων ταύτῃ τῆς κεφαλῆς ὁ ἐγκέφαλος ὕπεστι. καὶ πλέονες ἐκφυγγάνουσι τὸν θάνατον τῶν ὄπισθεν τιτρωσκομένων τῆς κεφαλῆς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἢ τῶν ἔμπροσθεν. καὶ ἐν χειμῶνι πλείονα χρόνον ζῇ ἄνθρωπος ἢ ἐν θέρει, ὅς τις καὶ ἄλλως μέλλει ἀποθανέεσθαι ἐκ τοῦ τρώματος, ὅπου ἂν τῆς κεφαλῆς ἔχων τὸ τρῶμα. αἱ δὲ ἕδραι τῶν βελέων τῶν ὀξέων καὶ κουφοτέρων, αὐταὶ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν γινόμεναι ἐν τῷ ὀστέῳ ἄτερ νεύρα, ἄγμης τε καὶ φλάσιος, καὶ ἔσω ἐσφλάσιος. αὗται δὲ γίνονται ὁμοίως ἔν τε τῷ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς καὶ ἐν τῷ ὄπισθεν. ἐκ τουτέων θάνατος οὐ γίνεται κατά γε δίκην, οὐδ' ἢν γένηται. ῥαφὴ δὲ ἐν ἕλκει φανεῖσα ὀστέου ψιλωθέντος, πανταχοῦ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἕλκεος γενομένης, ἀσθενέστατον γίνεται τῇ τρώσει καὶ τῷ βέλει ἀντέχειν, εἰ τύχοι τὸ βέλος ἐς αὐτὴν τὴν ῥαφὴν στηριχθέν. πάντων δὲ μάλιστα ἢν τὸ βέλος ἐν τῷ βρέγματι γενόμενον κατὰ τὸ ἀσθενέστατον τῆς κεφαλῆς, καὶ αἱ ῥαφαὶ εἰ τύχοιεν οὖσαι περὶ τὸ ἕλκος, καὶ τὸ βέλος αὐτέων τύχοι τῶν ῥαφῶν. τιτρώσκεται δὲ ὀστέον τὸ ἐν κεφαλῇ, τοσούσδε τρόπους. τῶν δὲ τρόπων ἑκάστου πλέονες ἰδέαι γίνονται τοῦ κατήγματος ἐν τῇ τρώσει.

Ὀστέον ῥήγνυται τιτρωσκόμενον, καὶ τῷ περιέχοντι ὀστέῳ τὴν ῥωγμὴν ἀνάγκη φλάσιν προσγενέσθαι, ἤνπερ ῥαγῇ. τῶν γὰρ βελέων ὅ τι περ ῥήγνυσι τὸ ὀστέον, τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ φλᾷ τὸ ὀστέον ἢ μᾶλλον ἢ ἧσσον. αὐτό τε ἐν ᾧ περ καὶ ῥήγνυσι τὴν ῥωγμὴν. εἷς οὗτος τρόπος. ἰδέαι δὲ ῥωγμέων παντοῖαι γίνονται. καὶ γὰρ λεπτότεραί τε καὶ λεπταὶ πάνυ ὀστέου καταφανέες γίνονται. ἔστι δ' αἴτιον ῥωγμέων, ὥστε αὐτίκα μετὰ τὴν τρῶσιν, ὥστ' ἐν τῇσιν ἡμέρῃσιν ἐν ᾗσιν ἂν καὶ πόνων ὄφελος γένοιτο τοῦ θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ. αἱ δ' αὖ, παχύτεραί τε καὶ εὐρύτεραι γίνονται τῶν ῥωγμέων. ἔνιαι δὲ, καὶ πάνυ εὐρεῖαι. καὶ αἱ μὲν, ἐπὶ μακρότερον ῥήγνυνται. αἱ δὲ, ἐπὶ βραχύτερον. καὶ αἱ μὲν, ἰθύτεραι. αἱ δὲ, ἰθεῖαί τε καὶ πάνυ. αἱ δὲ, καμπυλώτεραί τε καὶ καμπύλαι καὶ βαθύτεραι. αἱ δὲ, ἐς τὸ κάτω καὶ διὰ παντὸς τοῦ ὀστέου.

Φλασθείη δ' ἂν τὸ ὀστέον ἐν τῇ ἑωυτοῦ φύσει, καὶ ῥωγμὴ τῇ φλάσει οὐκ ἂν προσγένοιτο τῷ ὀστέῳ οὐδεμία. δεύτερος οὗτος. ἰδέαι δὲ τῆς φλάσιος, πλείους γίνονται. καὶ γὰρ μᾶλλόν τε καὶ ἧσσον φλᾶται καὶ ἐς βαθύτερόν τε καὶ διὰ παντὸς τοῦ ὀστέου, καὶ ἧσσον ἐς βαθὺ, καὶ διὰ παντὸς τοῦ ὀστέου, καὶ ἐπὶ πλέον τε καὶ ἔλασσον, μήκεός τε καὶ πλάτυτητος. ἀλλὰ τουτέων τῶν ἰδεῶν, οὐδεμία ἐστὶν ἰδόντι τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν γνῶναι, ὁποίη τίς ἐστι τὴν ἰδέην, καὶ ὁπόση τὸ μέγεθος. οὐδὲ γὰρ εἰ πέφλασται, ἐόντων πεφλασμένων καὶ τοῦ κακοῦ γεγενημένου, γίνεται τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι καταφανὲς ἰδεῖν αὐτίκα μετὰ τὴν τρῶσιν. ὥσπερ οὐδὲ τῶν ῥωγμέων ἔνιαι ἑκὰς ἐοῦσαι, καὶ ἐρρωγότος τοῦ ὀστέου.

Ἐσφλᾶται τὸ ὀστέον ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτοῦ ἔσω σὺν ῥωγμῇσιν. ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν ἐσφλασθείη. τὸ γὰρ ἐσφλώμενον, ἀπορρεγνύμενόν τε καὶ καταγνύμενον, ἐσφλᾶται ἔσω ἀπὸ τοῦ ἄλλου ὀστέου μένοντος ἐν τῇ φύσει τῇ ἑωυτοῦ. καὶ δὴ οὕτω ῥωγμὴ ἂν προσείη τῇ ἐσφλάσει. τρίτος οὗτος τρόπος. ἐσφλᾶται δὲ τὸ ὀστέον πολλὰς ἰδέας. καὶ γὰρ ἐπὶ πλέον τοῦ ὀστέου καὶ ἐπ' ἔλασσον. καὶ μᾶλλόν τε καὶ ἐς βαθύτερον κάτω. καὶ ἧσσόν τε καὶ ἐπιπολαιότερον.

Καὶ ἕδρης γενομένης ἐν τῷ ὀστέῳ βέλεος προσγένοιτο ἂν ῥωγμὴ τῇ ἕδρῃ, τῇ τε ῥωγμῇ καὶ φλάσιν προσγενέσθαι ἀναγκαῖόν ἐστιν ἢ μᾶλλον ἢ ἧσσον, ἤνπερ καὶ ῥωγμὴ προσγένηται ἔνθα περ καὶ ἕδρη ἐγγίνεται. καὶ ἡ ῥωγμὴ ἐν τῷ ὀστέῳ τῷ περιέχοντι τήν τε ἕδρην καὶ τὴν φλάσιν. τέταρτος οὗτος τρόπος. καὶ ἕδρη δὲ τοῦ βέλεος γίνεται ἐν τῷ ὀστέῳ. ἕδρη δὲ καλέεται, ὅταν μένον τὸ ὀστέον ἐν τῇ ἑωυτοῦ φύσει τὸ βέλος στηρίξαν ἐς τὸ ὀστέον δῆλον ποιήσῃ ὅπῃ ἐστήριξεν. ἐν δὲ τῷ τρόπῳ ἑκάστῳ πλέονες ἰδέαι γίνονται. καὶ περὶ μὲν φλάσιος καὶ ῥωγμῆς, ἢν ἄμφω ταῦτα προσγίνηται τῇ ἕδρῃ, καὶ ἢν φλάσις μούνη γίνηται, ἤδη πέφρασται, ὅτι πολλαὶ ἰδέαι γίνονται καὶ τῆς φλάσιος καὶ τῆς ῥωγμῆς. ἡ δὲ ἕδρη αὐτὴ, ἐφ' ἑωυτῆς γίνεται μακροτέρη καὶ βραχυτέρη ἐοῦσα, καὶ καμπυλωτέρη, καὶ ἰθυτέρη, καὶ κυκλωτερής, καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἰδέαι τοῦ τοιούτου τρόπου, ὁποῖόν ἄν τι καὶ τὸ σχῆμα τοῦ βέλεος ᾖ. καὶ δ' αὐταὶ καὶ βαθύτεραί τε κάτω καὶ μᾶλλον καὶ ἧσσον. καὶ στενότεραι, καὶ εὐρύτεραι, καὶ πάνυ εὐρεῖαι. ἢ διακεκόφαται, διακοπὴν δ' ὁπόση τις ἂν γινομένη μήκεός τε καὶ εὐρύτητος ἐν τῷ ὀστέῳ ἕδρην ἐστίν. ἤν τ' ἄλλ' ὀστέα, τὰ περιέχοντα τὴν διακοπὴν μένῃ ἐν τῇ φύσει τῇ ἑωυτῶν, καὶ μὴ συνεσφλᾶται τῇ διακοπῇ ἔσω ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτῶν. οὕτω δ' ἔσφλασις

δ' ἔσφλασις ἂν εἴη καὶ οὐκ ἔτι ἕδρη ὀστέου τιτρώσκεται, ἀλλ' ἢ τῆς κεφαλῆς ἢ τὸ ἕλκος ἔχει [ὀστέον] ἄνθρωπος καὶ τὸ ὀστέον ἐψιλώθη τῆς σαρκός. πέμπτος οὗτος τρόπος. καὶ ταύτην τὴν ξυμφορὴν ὅταν γένηται, οὐκ ἂν ἔχοις ἀφελῆσαι οὐδέν. οὐδὲ γὰρ εἰ πέπονθε τὸ κακὸν τοῦτο οὐκ ἔστιν ὅπως χρὴ αὐτὸν ἐξελέγξαντα εἰδέναι εἰ πέπονθεν τὸ κακὸν τοῦτο ἄνθρωπος, οὐδ' ὅπη τῆς κεφαλῆς. τούτων τῶν τρόπων τῆς κατήξιος ἐς πρίσιν ἀφήκει. ἥτε φλάσις ἢ ἀφανὴς ἰδεῖν. καὶ ἢν πως τύχῃ φανερὴ γενομένη. καὶ ῥωγμὴ ἢν ἀφανὴς ἰδεῖν. καὶ ἢν φανερὴ ἦν. καὶ ἢν ἕδρης γενομένης τοῦ βέλεος ἐν τῷ ὀστέῳ προσγένηται ῥωγμὴ καὶ φλάσις τῇ ἕδρῃ. καὶ ἢν φλάσις μοῦνον προσγένηται ἄνευ ῥωγμῆς τῇ ἕδρῃ, καὶ αὕτη ἐς πρίσιν ἀφήκει. τὸ δ' ἔσω ἐσφλώμενον ὀστέον ἐκ τῆς φύσιος, τῆς ἑωυτοῦ, ὀλίγα τῶν πολλῶν πρίσιος προσδεῖται καὶ τὰ μάλιστα ἐσφλασθέντα καὶ μάλιστα καταρραγέντα. ταῦτα πρίσιος ἥκιστα κέχρηται. οὐδὲ ἕδρη αὐτὴ ἐφ' ἑωυτῆς γενομένη ἄτερ ῥωγμῆς καὶ φλάσιος, οὐδὲ αὐτὴ πρίσιος δεῖται. οὐδ' ἢ διακοπὴ ἦν μεγάλη καὶ εὐρέη οὐδ' αὕτη. διακοπὴ γὰρ καὶ ἕδρη τ' αὐτό ἐστιν. πρῶτον δὲ χρὴ τὸν τρωματίην σκοπεῖσθαι, ὅπῃ ἔχει τὸ τρῶμα τῆς κεφαλῆς εἴτ' ἐν τοῖσιν ἀσθενεστέροισιν. καὶ τὰς τρίχας καταμανθάνειν τὰς περὶ τὸ ἕλκος, εἰ διακεκόφαται ὑπὸ τοῦ βέλεος, καὶ εἰ ἔσω ἔησαν ἐς τὸ τρῶμα, κινδυνεύειν τὸ ὀστέον ψιλὸν εἶναι τῆς σαρκός. καὶ ἢν τοῦτο ᾖ, φάναι ἔχειν τι σίνος τὸ ὀστέον ὑπὸ τοῦ βέλεος. ταῦτα μὲν οὖν χρὴ ἀποπρόσθεν σκεψάμενον λέξαι, μὴ ἁπτόμενον τοῦ ἀνθρώπου. ἁπτόμενον δ' ἤδη πειρᾶσθαι εἰδέναι σάφα, εἰ ἔστι ψιλὸν τὸ ὀστέον τῆς σαρκὸς ἢ οὔ. καὶ ἢν μὲν καταφανὲς ᾖ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι τὸ ὀστέον ψιλόν. εἰ δὲ μή, τῇ μήλῃ σκέπτεσθαι. καὶ ἢν μὲν εὕρῃς ψιλὸν ἐὸν τὸ ὀστέον τῆς σαρκός, καὶ μὴ ὑγιὲς ἀπὸ τοῦ τρώματος, χρὴ τοῦ ἐν τῷ ὀστέῳ ἐόντος τὴν διάγνωσιν πρῶτα ποιέεσθαι, ὁρῶντα ὅσον τέ ἐστι τὸ κακόν, καὶ τίνος δεῖται ἔργου. χρὴ δὲ καὶ ἐρωτᾶν τὸν τετρωμένον ὅπως ἔπαθε καὶ τίνα τρόπον. ἢν δὲ μὴ καταφανὲς ᾖ τὸ ὀστέον, εἰ ἔχει τι κακὸν ἢ μὴ ἔχει, πολλῷ ἔτι χρὴ μᾶλλον τὴν ἐρώτησιν ποιέεσθαι, ψιλοῦ τε ἐόντος τοῦ ὀστέου τὸ τρῶμα ὅπως ἐγένετο, καὶ ὅν τινα τρόπον. τὰς γὰρ φλάσιας, καὶ τὰς ῥωγμὰς τὰς οὐ φαινομένας ἐν τῷ ὀστέῳ, ἐνεούσας δὲ ἐκ τῆς ὑποκρίσιος τοῦ τετρωμένου πρῶτον διαγινώσκειν πειρῆσθαι εἴτι πέπονθε τοῦτο τὸ ὀστέον ἢ οὐ πέπονθεν. ἔπειτα δὲ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἐξελέγχοντα πλὴν μηλώσιος. μήλωσις γὰρ οὐκ ἐξελέγχει εἰ πέπονθε τοῦτο τῶν κακῶν τὸ ὀστέον, καὶ ἔτι ἔχει ἐν αὐτῷ, ἢ οὐ πέπονθεν, ἀλλ' ἕδρην τε τοῦ βέλεος ἐξελέγχει μήλωσις. καὶ ἢν ἐμφλασθῇ τὸ ὀστέον ἔσω ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτοῦ. καὶ ἢν ἰσχυρῶς ῥαγῇ τὸ ὀστέον, ἅπερ καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι καταφανέα ἐστὶν ὁρῶντα γινώσκειν. ῥήγνυται δὲ τὸ ὀστέον τάς τε ἀφανέας ῥωγμὰς καὶ τὰς φανεράς. καὶ φλᾶται τὰς ἀφανέας φλάσιας καὶ ἐσφλᾶται ἔσω ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἑωυτοῦ μάλιστα. ὅταν ἕτερος ὑφ' ἑτέρου τιτρωσκόμενος ἐπίτηδες τρῶσαι βουλόμενος. ἢ ὅταν ἐξ ὑψηλοτέρης γίνηται ἡ βολὴ ἢ ἡ πληγή, ὁποτέρη ἂν ᾖ μᾶλλον. ἢ ὅτ' ἂν ἐξ ἰσοπέδου τοῦ χωρίου. καὶ ἢν περικρατέῃ τῇ χειρὶ τὸ βέλος, ἤν τε βάλλῃ, ἤν τε τύπτῃ. καὶ ἰσχυρότερος ἐὼν ἀσθενεστέρους τιτρώσκει. ὅσοι δὲ πίπτοντες τιτρώσκονται, πρός τε τὸ ὀστέον. καὶ αὐτὸ τὸ ὀστέον. ὁ ἀπὸ ὑψηλοτάτου πίπτων καὶ ἐπὶ σκληρότατον καὶ ἀμβλύτατον, τούτῳ κίνδυνος τὸ ὀστέον ῥαγῆναί τε καὶ φλασθῆναι, καὶ ἔσω ἐσφλασθῆναι ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτοῦ. τῷ δ' ἐξ ἰσοπέδου μᾶλλον χωρίου πίπτοντι καὶ ἐπὶ μαλθακώτερον, ἧσσον ταῦτα πάσχει τὸ ὀστέον, ἢ οὐκ ἂν πάθοι. ὅσα δὲ ἐσπίπτοντα ἐς τὴν κεφαλὴν βέλεα τιτρώσκει περὶ τὸ ὀστέον, τὸ ἀπὸ ὑψηλοτάτου ἐμπεσὸν καὶ ἥκιστα ἐξ ἰσοπέδου. καὶ σκληρότατόν τε καὶ ἀμβλύτατον. καὶ βαρύτατον, καὶ ἥκιστα κοῦφον. καὶ ἥκιστά τε καὶ ὀξὺ καὶ μαλθακόν, τοῦτο ἂν ῥήξει τὸ ὀστέον καὶ φλάσει. καὶ μάλιστά γε ταῦτα πάσχειν τὸ ὀστέον κίνδυνος, ὅταν ταῦτά τε γίνηται, καὶ ἐς ἰθὺ τρωθῆναι κατ' ἀντίον γένηται τὸ ὀστέον τοῦ βέλεος. ἤν τε πληγῇ ἐκ χειρός. ἤν τε βληθῇ. ἤν τέ τι ἐμπέσῃ αὐτέῳ. καὶ ἢν αὐτὸς καταπεσὼν τρωθῇ. καὶ ὁπωσοῦν τρωθεὶς κατ' ἀντίον γένοιτο τοῦ ὀστέου τῷ βέλει. τὰ δὲ πλάγιον τοῦ ὀστέου παρασύραντα βέλεα, ἧσσον καὶ ῥήγνυσι τὸ ὀστέον, καὶ φλάσει ἔσω ἐς κεφαλήν, κἂν ψιλωθῇ τὸ ὀστέον τῆς σαρκός. ἔνια γὰρ τῶν τρωμάτων τῶν οὕτω τρωθέντων οὐδὲ ψιλοῦται τὸ ὀστέον τῆς σαρκός. τῶν δὲ βελέων ῥήγνυσι μάλιστα τὸ ὀστέον, τάς τε φανερὰς ῥωγμὰς καὶ τὰς ἀφανέας καὶ φλᾶται καὶ ἐσφλᾶ ἔσω ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτοῦ τὸ ὀστέον τὰ στρογγύλα τε καὶ περιφερέα. καὶ ἀρτίστομα, ἀμβλέα τε ὄντα καὶ βαρέα, καὶ σκληρά. καὶ τὴν σάρκα ταῦτα φλᾶται, καὶ πέπειρον ποιέει, καὶ κόπτει. καὶ τὰ ἕλκεα γίνεται ὑπὸ τῶν τοιού-

των βελέων ἐπὶ τὸ πλάγιον. καὶ ἐν κύκλῳ ὑπόκοιλα καὶ διάπυά τε μᾶλλον γίνεται καὶ ὑγρὰ ἐστὶ καὶ ἐπὶ πλέονα χρόνον καθαίρεται. ἀνάγκη γὰρ τὰς σάρκας τὰς φλασθείσας καὶ κοπείσας πύον γενομένας ἐκτακῆναι. τὰ δὲ βέλεα καὶ προμήκεα ἐπὶ πολὺ λεπτὰ ἐόντα καὶ ὀξέα καὶ κοῦφα, τήν τε σάρκα διατάμνει μᾶλλον ἢ φλᾷ. καὶ ὀστέον ὡσαύτως. καὶ ἕδρην μὲν ἐμποιεῖ αὐτῷ καὶ διακόψαν. διακοπὴ γὰρ καὶ ἕδρη τωὐτόν ἐστι. φλᾷ δὲ οὐ μάλα τὸ ὀστέον τὰ τοιαῦτα βέλεα. οὐδὲ ῥηγνυσιν, οὐδ᾽ ἐκ τῆς φύσιος ἔσω ἐσφλᾷ. ἀλλὰ χρὴ πρὸς τῇ ὄψει τῇ ἑωυτοῦ ὅ, τι ἂν σοι φαίνηται ἐν τῷ ὀστέῳ καὶ ἐρώτησιν ποιέεσθαι πάντων τούτων. τοῦ γὰρ μᾶλλόν τε καὶ ἧσσον τρωθέντος ταῦτ᾽ ἐστὶ σημεῖα. καὶ ἢν ὁ τρωθεὶς καρωθῇ, καὶ σκότος περιχυθῇ, καὶ δῖνος. ἢ καὶ πέσῃ. ὅταν δὲ τύχῃ ψιλωθὲν τὸ ὀστέον τῆς σαρκὸς ὑπὸ τοῦ βέλεος καὶ τύχῃ κατ᾽ αὐτὰς τὰς ῥαφὰς γενόμενον τὸ ἕλκος, χαλεπὸν γίνεται καὶ τὴν ἕδρην τοῦ βέλεος φράσασθαι τὴν ἐν τῷ ἄλλῳ ὀστέῳ φανερὴν γινομένην. εἴτ᾽ ἔνεστιν ἐν τῷ ὀστέῳ εἴτε μὴ ἔνεστιν. ἤν τε τύχῃ γενομένη ἡ ἕδρη ἐν αὐτῇσι τῇσι ῥαφῇσι. συμβλέπει γὰρ αὐτὴ ἡ ῥαφὴ τρηχυτέρη ἐοῦσα τοῦ ἄλλου ὀστέου. καὶ οὐ διάδηλον ὅ, τι τε αὐτῆς ῥαφή ἐστιν, καὶ ὅ, τι τοῦ βέλεος ἕδρη, ἢν μὴ κάρτα μεγάλη γένηται ἡ ἕδρη. προσγίνεται δὲ καὶ ῥῆξις τῇ ἕδρῃ ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ αὕτη ἐν τῇσι ῥαφῇσι γινομένη, καὶ γίνεται καὶ αὐτὴ ἡ ῥῆξις χαλεπωτέρη φράσασθαι ἐῤῥωγότος τοῦ ὀστέου, διὰ τοῦτο, ὅτι κατ᾽ αὐτὴν τὴν ῥαφὴν ἡ ῥῆξις γίνεται, ἢν ῥηγνύηται ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. ἕτοιμον γὰρ ταύτῃ ῥήγνυσθαι τὸ ὀστέον, καὶ διαχαλᾶν διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσιος τοῦ ὀστέου ταύτῃ, καὶ ἀραιότητα, καὶ διά τε τῆς ῥαφῆς ἑτοίμως ἐούσης ῥήγνυσθαι, καὶ διαχαλᾶν τ᾽ ἄλλα τὰ ὀστέα τὰ περιέχοντα τὴν ῥαφὴν μένει ἀῤῥαγέα, ὅτι ἰσχυρότερά ἐστι τῆς ῥαφῆς. ἡ δὲ ῥῆξις ἡ κατὰ τὴν ῥαφὴν γινομένη καὶ διαχάλασίς ἐστι τῆς ῥαφῆς, καὶ φράσασθαι οὐκ εὐμαρὴς ἤ, οὔτε ὑπὸ ἕδρης τοῦ βέλεος γενομένης ἐν τῇ ῥαφῇ, ἐπειδὰν ῥαγῇ καὶ διαχαλάσῃ, ἀλλ᾽ ἐστὶ χαλεπώτερον φράσασθαι τὴν ἀπὸ τῆς φλάσιος ῥαγεῖσαν. συγκλέπτουσι γὰρ τὴν γνώμην καὶ τὴν ὄψιν τοῦ ἰητροῦ αὗται αἱ ῥαφαὶ ῥωγμοειδέες φαινόμεναι, καὶ τρηχύτεραι ἐοῦσαι τοῦ ἄλλου ὀστέου. ὅτι μὴ ἰσχυρῶς διεκόπη, καὶ διεχάλασε. διακοπὴ δὲ καὶ ἕδρη τ᾽ ωὐτόν ἐστιν. ἀλλὰ χρὴ εἰ κατὰ τὰς ῥαφὰς τὸ τρῶμα γένοιτο καὶ πρός γε τὸ ὀστέον στηρίξει τὸ βέλος, προσέχοντα τὸν νόον ἀνευρίσκειν ὅ, τι πέπονθε τὸ ὀστέον. ἀπὸ γὰρ ἴσων βελέων τὸ μέγεθος καὶ ὁμοίων. καὶ πολλόν τε ἐλασσόνων καὶ ὁμοίως τρωθεὶς καὶ πολὺ ἧσσον, πολλῷ μεῖζον ἐκτήσατο τὸ κακὸν ἐν τῷ ὀστέῳ, ὁ ἐν τὰς ῥαφὰς δεξάμενος τὸ βέλος, ἢ ὁ μὴ ἐν τὰς ῥαφὰς δεξάμενος. καὶ τούτων τὰ πολλὰ πρίεσθαι δεῖ. ἀλλ᾽ οὐ χρὴ αὐτὰς τὰς ῥαφὰς πρίειν, ἀλλ᾽ ἀποχωρήσαντα ἐν τῷ πλησίον ὀστέῳ τὴν πρίσιν ποιέεσθαι, ἢν πρίῃς. περὶ δὲ ἰήσιος τρωσίος τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ ὡς χρὴ ἐξελέγχειν τὰς πάθας τὰς ἐν τῷ ὀστέῳ γινομένας τὰς μὴ φανερὰς, ὧδέ μοι δοκέει. ἕλκος ἐν τῇ κεφαλῇ οὐ χρὴ τέγγειν οὐδενί, οὐδὲ οἴνῳ, ἀλλ᾽ ὡς ἥκιστα. οὐδὲ καταπλάσσειν οὐδὲ μοτῷ τὴν ἴησιν ποιέεσθαι. οὐδὲ ἐπιδεῖν χρὴ ἕλκος ἐν κεφαλῇ, ἢν μὴ ἐν τῷ μετώπῳ ᾖ τὸ ἕλκος, ἢ ἐν τῷ ψιλῷ τῶν τριχῶν, ἢ περὶ τὴν ὀφρὺν καὶ τὸν ὀφθαλμόν. ἐνταῦθα δὲ γινόμενα τὰ ἕλκεα, καταπλάσιος καὶ ἐπιδέσιος μᾶλλον κέχρηται ἢ πού ἄλλοθι τῆς κεφαλῆς τῆς ἄλλης. περιέχει γὰρ ἡ κεφαλὴ ἡ ἄλλη τὸ μέτωπον πᾶν. ἐκ δὲ τῶν περιεχόντων τὰ ἕλκεα, καὶ ἐν ὅτῳ ἂν ᾖ τὰ ἕλκεα φλεγμαίνει καὶ ἐπανοιδίσκεται δι᾽ αἵματος ἐπιῤῥοήν. χρὴ δὲ οὐδὲ τὰ ἐν τῷ μετώπῳ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου καταπλάσσειν καὶ ἐπιδεῖν, ἀλλ᾽ ἐπειδὰν παύσηται φλεγμαίνοντα, καὶ τὸ οἴδημα κατασβῇ, παύσασθαι καταπλάσσοντα καὶ ἐπιδέοντα. ἐν δὲ τῇ ἄλλῃ κεφαλῇ ἕλκος οὔτε μοτοῦν χρὴ, οὔτε καταπλάσσειν, οὔτ᾽ ἐπιδεῖν, εἰ μὴ καὶ τομῆς δέοιτο. τάμνειν δὲ χρὴ τῶν ἑλκέων τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ γινομένων καὶ ἐν μετώπῳ ὅπου ἂν τὸ μὲν ὀστέον ψιλὸν ᾖ τῆς σαρκὸς, καὶ δοκέῃ τι σίνος ἔχειν ὑπὸ τοῦ βέλεος. τὰ δὲ ἕλκεα μὴ ἱκανὰ τὸ μέγεθος τοῦ μήκεος καὶ τοῦ εὐρύτητος, ἐς τὴν σκέψιν τοῦ ὀστέου εἴ τι πέπονθεν ὑπὸ τοῦ βέλεος κακὸν, καὶ ὁποῖόν τι πέπονθεν, καὶ ὅσον ἡ μὲν σὰρξ πέφλασται, καὶ τὸ ὀστέον ἔχει τὸ σίνος. καὶ δ᾽ αὖτε εἰ ἀσινές τι ἐστὶ τὸ ὀστέον ὑπὸ τοῦ βέλεος, καὶ μηδὲν πέπονθε κακόν. καὶ ἐς τὴν ἴησιν, οἵης δέεται τινὸς τό τε ἕλκος. ἥ τε σὰρξ. καὶ ἡ πάθη τοῦ ὀστέου. τὰ δὲ τοιαῦτα τῶν ἑλκέων, τομῆς δέεται. ἂν καὶ τὸ μὲν ὀστέον ψιλωθῇ τῆς σαρκὸς, ὑπόκοιλα δὲ ᾖ ἐς πλάγιον ἐπὶ πολὺ ἐπανατάμνειν τὸ κοῖλον, ὅκου μὴ εὐχερὲς τῷ φαρμάκῳ ἀφικέσθαι, ὁκοίῳ ἄν τινι χρῇ καὶ τὰ κυκλοτερέα τῶν ἑλκέων, καὶ ὑπόκοιλα ἐπὶ πολὺ, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπανατάμνων τὸν κύκλον δίχα

[illegible]

κατὰ μῆκος, ὡς πέφυκεν ἄνθρωπος, μακρὸν ποιέειν τὸ ἕλκος. τάμνοντι δὲ κεφαλὴν, τὰ μὲν ἄλλα τῆς κεφαλῆς, ἀσφαλέως ἔχει τεμνόμενα. ὁ δὲ κρόταφος, καὶ ἄνωθεν ἐπὶ τοῦ κροτάφου κατὰ τὴν φλέβα, τὴν διὰ τοῦ κροτάφου φερομένην, τοῦτο δὲ τὸ χωρίον μὴ τάμνειν, σπασμὸς γὰρ ἐπιλαμβάνει τὸν τμηθέντα. καὶ ἢν μὲν ἐπ' ἀριστερὰ τμηθῇ κροτάφου, τὰ ἐπὶ δεξιὰ ὁ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει. ἢν δ' αὖ ἐπὶ τὰ δεξιὰ τμηθῇ κροτάφου, τὰ ἐπ' ἀριστερὰ ὁ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει. ὅταν οὖν τάμνῃς ἕλκος ἐν κεφαλῇ, ὀστέων εἵνεκα τῆς σαρκὸς ἐψιλωμένων, βουλόμενος εἰδέναι εἴ τι ἔχει τὸ ὀστέον κακὸν ὑπὸ τοῦ βέλεος ἢ καὶ οὐκ ἔχει, τάμνειν χρὴ τὸ μέγεθος τὴν ὠτειλὴν, ὅσον ἂν δοκέῃ ἄνω χρῆναι. τάμνοντα δὲ χρὴ ἀναστεῖλαι τὴν σάρκα ἀπὸ τοῦ ὀστέου, ᾗ πρὸς τῇ μήνιγγι καὶ πρὸς τῷ ὀστέῳ πέφυκεν. ἔπειτα διαμοτῶσαι τὸ ἕλκος πᾶν μοτῷ, ὅς τις ἂν εὐρύτατον τὸ ἕλκος παρέξει ἐς τὴν ὑστεραίην ξὺν ἐλαχίστῳ πόνῳ. μοτώσαντα δὲ καταπλάσματι χρῆσθαι ὅσον ἂν χρόνον καὶ τῷ μοτῷ, μάζην ἐκ λεπτῶν ἀλφίτων, ἐν ὄξει διαμάσσειν ἢ ἕψειν καὶ γλίσχρην ποιέειν ὡς μάλιστα. τῇ δ' ὑστεραίῃ ἡμέρῃ ἐπειδὰν ἐξέλῃς τὸν μοτὸν, κατιδὼν τὸ ὀστέον ὅτι πέπονθεν, ἐὰν μή σοι καταφανὴς ᾖ ἡ τρῶσις, ὁποίη τίς ἐστιν ἐν τῷ ὀστέῳ. μὴ δὲ διαγινώσκῃς εἴ τέ τι ἔχει τὸ ὀστέον κακὸν ἐν ἑωυτῷ, ἢ καὶ οὐκ ἔχει. τὸ δὲ βέλος δοκέῃ ἀφικέσθαι ἐς τὸ ὀστέον καὶ σινάσθαι. ἐπιξύειν χρὴ τῷ ξυστῆρι κατὰ βάθος καὶ κατὰ μῆκος τοῦ ἀνθρώπου ὡς πέφυκεν, καὶ αὖθις ἐς τὸ κάρσιον τὸ ὀστέον τῶν ῥηξίων εἵνεκα τῶν ἀφανέων ἰδεῖν. καὶ τῆς φλάσιος εἵνεκα τῆς ἀφανέος τῆς οὐκ ἐσφλωμένης ἔσω ἐκ τῆς φύσιος τῆς κεφαλῆς τοῦ ἄλλου ὀστέου. ἐξελέγχει γὰρ ἡ ξύσις μᾶλλον, ἢν μὴ καὶ ἄλλως καταφανέες ἔωσιν αὗται αἱ πάθαι οὖσαι ἐν τῷ ὀστέῳ τοῦ βέλεος. καὶ ἢν ἕδρην ἴδῃς ἐν τῷ ὀστέῳ τοῦ βέλεος, ἐπιξύειν χρὴ αὐτήν τε τὴν ἕδρην τοῦ βέλεος, καὶ τὰ περιέχοντα αὐτὴν ὀστέα, μὴ πολλάκις τῇ ἕδρῃ προσγένηται ῥῆξις, καὶ φλάσις, ἢ μούνη φλάσις. ἔπειτα λανθάνῃ οὐ καταφανέα ἐόντα. ἐπειδὰν δὲ ξύσῃς τὸ ὀστέον τῷ ξυστῆρι, ἢν μὲν δοκέῃ ἐς πρίσιν ἀφίκειν ἡ τρῶσις τοῦ ὀστέου, πρίειν χρὴ καὶ τὰς τρεῖς ἡμέρας μὴ ὑπερβάλλειν ἀπρίωτον, ἀλλ' ἐν ταύτῃσι πρίειν, ἄλλως τε καὶ τῆς θερμῆς ὥρης ἢν ἐξ ἀρχῆς λαμβάνῃς τὸ ἴημα. ἢν δὲ ὑποπτεύσῃς μὲν τὸ ὀστέον ἐρρωγέναι ἢ πεφλάσθαι ἢ ἀμφότερα ταῦτα, τεκμαιρόμενος ὅτι ἰσχυρῶς τέτρωται ἐκ τῶν λόγων τοῦ τρωματίου. καὶ ὅτι ὑπὸ ἰσχυροῦ τοῦ τρώσαντος, ἢν ἕτερος ὑφ' ἑτέρου τρωθῇ. καὶ τὸ βέλος ὅτῳ ἐτρώθη, ὅτι τῶν κακούργων βελέων ἦν. ἔπειτα τὸν ἄνθρωπον, ὅτι δῖνός τε ἔλαβεν καὶ σκότος καὶ ἐκαρώθη καὶ κατέπεσεν. τούτων δὲ οὕτω γινομένων ἢν μὴ διαγινώσκῃς, εἰ ἔρρωγε τὸ ὀστέον ἢ πέφλασται ἢ καὶ ἀμφότερα ταῦτα. μήτε ἄλλως ὁρῶν. δεῖ δὴ αὖ ἐπὶ τὸ ὀστέον τήκων τὸ μελάντατον διαλύσας τι τῷ μέλανι φαρμάκῳ τῷ τηκομένῳ. τὸ ἕλκος ὑποτείνας ὀθόνιον ἐλαίῳ τέγξας. εἶτα καταπλάσας τῇ μάζῃ ἐπιδῆσαι. τῇ δ' ὑστεραίῃ, ἀπολύσας καὶ ἐκκαθήρας τὸ ἕλκος ἐπιξῦσαι. καὶ ἢν μὴ ᾖ ὑγιὲς, ἀλλ' ἐρρωγὸς καὶ πεφλασμένον ᾖ, τὸ μὲν ἄλλο ἔσται ὀστέον, λευκὸν ξυόμενον. ἡ δὲ ῥωγμὴ καὶ ἡ φλάσις, καταταχέντος τοῦ φαρμάκου δεξαμένη τὸ φάρμακον ἐς ἑωυτὴν μέλαν ἐὸν ἔσται μέλαν ἐν λευκῷ τῷ ὀστέῳ τῷ ἄλλῳ. ἀλλὰ χρὴ αὖθις τὴν ῥωγμὴν ταύτην φανεῖσαν, ἐπιξύειν κατὰ βάθος. καὶ ἢν μὲν ἐπιξύων τὴν ῥωγμὴν ταύτην φανεῖσαν μέλαιναν ἐξέλῃς καὶ ἀφανέα ποιήσῃς. φλάσις μὲν γεγένηται τοῦ ὀστέου ἢ μᾶλλον ἢ ἧσσον, ἥ τις περ ἔρρηξε καὶ τὴν ῥωγμὴν τὴν ἀφανισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ξυστῆρος. ἧσσον δὲ φοβερὸν καὶ ἧσσον ἂν πρῆγμα ἀπὸ αὐτῆς γένοιτο ἀφανισθείσης τῆς ῥωγμῆς. ἢν δὲ κατὰ βάθος ᾖ καὶ μὴ ἐθέλῃ ἐξιέναι ἐπιξυομένη, ἀφικνεῖται ἐς πρίσιν ἡ τοιαύτη ξυμφορή. ἀλλὰ χρὴ πρίσαντα τὰ λοιπὰ ἰητρεύειν τὸ ἕλκος. φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ ὅπως μή τι κακὸν ἀπολαύσῃ τὸ ὀστέον ἀπὸ τῆς σαρκὸς, ἢν κακῶς ἰητρεύηται. ὀστέῳ γὰρ καὶ πεπρισμένῳ, καὶ ἄλλως ἐψιλωμένῳ, ὑγιεῖ δὲ ἐόντι, καὶ ἔχοντι τι σίνος ὑπὸ τοῦ βέλεος, δοκέοντι δὲ ὑγιεῖ εἶναι, κίνδυνός ἐστι μᾶλλον ὑπόπυον γενέσθαι ἢν καὶ ἄλλως μὴ μέλλῃ, ἢν καὶ ἡ σὰρξ ἡ περιέχουσα τὸ ὀστέον κακῶς θεραπεύηται καὶ φλεγμαίνῃ τε καὶ περισφίγγηται. πυρετῶδες γὰρ γίνεται, καὶ πολλοῦ φλογμοῦ πλέον. καὶ δὴ τὸ ὀστέον ἐκ τῶν περιεχουσῶν σαρκίων ἐς ἑωυτὸ θέρμην τε καὶ φλογμὸν καὶ ἄραδον ἐμποιεῖ καὶ σφυγμὸν, καὶ ὅσα περ ἡ σὰρξ ἔχει κακὰ ἐν ἑωυτῇ, καὶ ἐκ τουτέων ὧδε ὑπόπυον γίνεται. κακὸν δὲ καὶ ὑγρήν τε εἶναι τὴν σάρκα ἐν τῷ ἕλκει καὶ μυδῶσαν. καὶ αὖ πολλὸν χρόνον καθαίρεσθαι. ἀλλὰ χρὴ διάπυον μὲν ποιῆσαι τὸ ἕλκος ὡς τάχιστα, οὕτω γὰρ ἂν ἥκιστα φλεγμαίνοι τὰ περιέχοντα τὸ ἕλκος, καὶ τάχιστα καθαρὸν εἴη.

* τήκων / διαλύσαντα

λ μέλαιναν

ἀνάγκη γὰρ ἔχει τὰς σάρκας τὰς κοπείσας, καὶ φλασθείσας ὑπὸ τοῦ βέλεος ὑποπύους γινομένας, ἐκτακῆναι. ἐπειδὰν δὲ καθαρθῇ, ξηρότερον χρὴ γίγνεσθαι τὸ ἕλκος. οὕτω γὰρ ἂν τάχιστα ὑγιὲς γένοιτο ξηρῆς σαρκὸς βλαστούσης καὶ μὴ ὑγρῆς. καὶ οὕτως οὐκ ἂν ὑπερσαρκίσαι τὸ ἕλκος. ὁ δ᾽ αὐτὸς λόγος καὶ ὑπὲρ τῆς μήνιγγος τῆς περὶ τὸν ἐγκέφαλον. ἢν γὰρ αὐτίκα ἐκπρίσας τὸ ὀστέον καὶ ἀφελὼν ἀπὸ τῆς μήνιγγος ψιλώσας, αὐτὴν καθαρὴν χρὴ πειρᾶσαι ὡς τάχιστα καὶ ξηρήν. ὡς μὴ ἐπὶ πουλὺν χρόνον ἐοῦσα μυδήσῃ τε καὶ ἐξαείρηται. τούτων γὰρ οὕτω γινομένων, σαπῆναι αὐτὴν κίνδυνος. ὀστέον δὲ ὅτι δεῖ ἀποστῆναι δεῖ ὅτου ἄλλου ὀστέου ἕλκεος ἐν κεφαλῇ γενομένου, ἕδρης τε ἐούσης τοῦ βέλεος ἐν τῷ ὀστέῳ, ἢ ἄλλως ἐπὶ πουλὺ ψιλωθέντος τοῦ ὀστέου, ἀφίσταται ἐπὶ πουλὺ ἔξαιμον γινόμενον. ἀναξηραίνεται γὰρ τὸ αἷμα ἐκ τοῦ ὀστέου ὑπό τε τοῦ χρόνου καὶ ὑπὸ φαρμάκων τῶν πλείστων. τάχιστα δ᾽ ἂν ἀποσταίη, εἴ τις τὸ ἕλκος ὡς τάχιστα καθήρας ξηραίνοιτο λοιπὸν τό τε ἕλκος καὶ τὸ ὀστέον. καὶ τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλασσον. τὸ γὰρ τάχιστα ἀποξηρανθὲν καὶ ἀποστρακὸς, ἐν τούτῳ μάλιστα ἀφίσταται ἀπὸ τοῦ ἄλλου ὀστέου τοῦ ἐναίμου τε καὶ ζῶντος αὐτέου, ἔξαιμόν τε γενόμενον καὶ ξηρὸν τῷ ἐναίμῳ καὶ ζῶντι μάλα ἀφίσταται. ὅσα δὲ τῶν ὀστέων ἐσφλᾶται ἔσω, ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτῶν καταῤῥαγέντα ἢ καὶ διακοπέντα πάνυ εὐρέα, ἀκινδυνότερα τὰ τοιαῦτα γίνεται, ἐπὴν ἡ μῆνιγξ ὑγιὴς ᾖ. καὶ τὰ πλέοσι ῥωγμῇσιν ἐσκαταῤῥαγέντα καὶ εὐρυτέρῃσιν, ἔτι ἀκινδυνότερα καὶ εὐμαρέστερα ἐς τὴν ἀφαίρεσιν γίνεται. καὶ οὐ χρὴ πρίειν τῶν τοιούτων οὐδέν. οὐδὲ κινδυνεύειν τὰ ὀστέα πειρώμενον ἀφαιρέειν πρὶν ἢ αὐτόματα ἐπανίῃ εἰκὸς πρῶτον χαλάσαντες. ἐπανέρχεται δὲ τῆς σαρκὸς ὑποφυομένης. ὑποφύεται δὲ ἐκ τῆς διπλόης τοῦ ὀστέου καὶ ἐκ τοῦ ὑγιέος, ἢν ἡ ἄνωθεν μοῖρα τοῦ ὀστέου μούνη σφακελίσῃ. οὕτω δ᾽ ἂν τάχιστα ἥ τε σὰρξ ὑποφύοιτο καὶ βλαστάνοι, καὶ τὰ ὀστέα ἐπανίοι, εἴ τις τὸ ἕλκος ὡς τάχιστα διάπυον ποιήσας καθαρὸν ποιήσεται. καὶ ἢν διὰ παντὸς τοῦ ὀστέου ἄμφω αἱ μοῖραι ἐσφλασθῶσιν ἔσω ἐς τὴν μήνιγγα, ἥ τε ἄνω μοῖρα τοῦ ὀστέου καὶ ἡ κάτω, ἰητρεύοντι ὡσαύτως τὸ ἕλκος ὑγιὲς τάχιστα ἔσται. καὶ τὰ ὀστέα τάχιστα ἐπάνεισιν τὰ εἰσφλασθέντα ἔσω. τῶν δὲ παιδίων τὰ ὀστέα καὶ λεπτότερά ἐστι καὶ μαλθακώτερα διὰ τοῦτο, ὅτι ἐναιμότερά ἐστι καὶ κοῖλα. καὶ ὅτι σηραγγώδεα. καὶ οὔτε πυκνὰ, οὔτε στερεά, καὶ ὑπὸ τῶν βελέων ἴσων τε ἐόντων καὶ ἀσθενεστέρων καὶ τρωθέντων ὁμοίως τε καὶ ἧσσον τὸ τοῦ νεωτέρου παιδίου, καὶ μᾶλλον καὶ θᾶσσον ὑποπυΐσκεται, ἢ τὸ τοῦ πρεσβυτέρου καὶ ἐν ἐλάσσονι χρόνῳ. καὶ ὅσα ἂν ἄλλως μέλλῃ ἀποθανέεσθαι ἐκ τοῦ τρώματος ὁ νεώτερος τοῦ πρεσβυτέρου θᾶσσον ἀπόλλυται. ἀλλὰ χρὴ ἢν ψιλωθῇ τῆς σαρκὸς τὸ ὀστέον περιέχοντα τὸν νόον παρ᾽ ἃ δεῖ διαγινώσκειν ὅτι μὴ ἐστι τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν καὶ γνῶναι εἰ ἔῤῥωγε τὸ ὀστέον, καὶ εἰ πέφλασται, ἢ μοῦνον πέφλασται. καὶ εἰ ἕδρης γενομένης τοῦ βέλεος πρόσεστι φλάσις ἢ ῥωγμὴ ἢ ἄμφω ταῦτα. καὶ ἤν τι τούτων πεπόνθῃ τὸ ὀστέον, ἀφεῖναι τοῦ αἵματος τρυπῶντα τὸ ὀστέον σμικρῷ τρυπάνῳ φυλασσόμενον ἐπ᾽ ὀλίγον. λεπτότερον γὰρ τὸ ὀστέον. καὶ ἐπιπολαιότερον τῶν νέων ἢ τῶν πρεσβυτέρων. ἐς τις δὲ μέλλει ἐκ τρωμάτων ἐν κεφαλῇ ἀποθνήσκειν, καὶ μὴ δυνατὸν αὐτὸν ὑγιᾶ γενέσθαι, μηδὲ σωθῆναι, ἐκ τῶνδε τῶν σημείων χρὴ τὴν διάγνωσιν ποιέεσθαι τοῦ μέλλοντος ἀποθνήσκειν, καὶ προλέγειν τὸ μέλλον ἔσεσθαι. πάσχει γὰρ τάδε. ὁπόταν τις ὀστέον κατεηγός. ἢ ἐῤῥωγός. ἢ πεφλασμένον. ἢ ὅτῳ γοῦν τρόπῳ κατεηγὸς ἐννοήσας ἁμάρτῃ. καὶ μήτε ξύσῃ. μήτε πρίσῃ. μήτε δεόμενον. μήτε δὲ ὡς ὑγιέος ὄντος τοῦ ὀστέου, πρὸ τῶν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμερέων πυρετὸς ἐπιλήψεται ὡς ἐπὶ πολὺ ἐν χειμῶνι. ἐν δὲ τῷ θέρει μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ὁ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. καὶ ἐπειδὰν τοῦτο γένηται, τὸ ἕλκος ἄχροον γίνεται, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἰχὼρ ῥέει σμικρός. καὶ τὸ φλεγμαῖνον ἐκτέθνηκεν ἐξ αὐτοῦ καὶ γλισχρῶδες γίνεται. καὶ φαίνεται, ὥσπερ τάριχος, χροιὴν πυῤῥὸν, ὑποπέλιον. καὶ τὸ ὀστέον σφακελίζειν τηνικαῦτα ἄρχεται. καὶ γίνεται περκνὸν, λεῖον ὄν. τελευταῖον δὲ ὕπωχρον γινόμενον ἢ ἔκλευκον. ὅταν δὲ ἤδη ὑπόπυον, ἐπὶ τῇ γλώσσῃ φλυκταῖναι γίνονται. καὶ παραφρονέων τελευτᾷ. καὶ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει τοὺς πλείστους τὰ ἐπὶ θάτερα τοῦ σώματος. ἢν μὲν ἐν τῷ ἐπ᾽ ἀριστερὰ τῆς κεφαλῆς ἔχῃ τὸ ἕλκος, τὰ ἐπὶ δεξιὰ τοῦ σώματος ὁ σπασμὸς λαμβάνει. ἢν δ᾽ ἐν τῷ ἐπὶ δεξιὰ τῆς κεφαλῆς ἔχῃ τὸ ἕλκος, τὰ ἐπ᾽ ἀριστερὰ τοῦ σώματος ὁ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει. εἰσὶ δ᾽ οἳ καὶ ἀπόπληκτοι γίνονται, καὶ οὕτως ἀπόλλυνται πρὸ ἑπτὰ ἡμερέων ἐν θέρει. ἢ τεσσάρων

καὶ δέκα

λ. ὑγρὴ

ὑπὸ

καὶ δεικνῦ ἐν χειμῶνι. ὁμοίως δὲ τὰ σημεῖα ταῦτα σημαίνει, καὶ ἐν πρεσβυτέρῳ ἐόντι τῷ τρώματι, ἢ καὶ ἐν νεωτέρῳ. ἀλλὰ χρὴ εἰ γνοίης τὸν πυρετὸν ἐπιλαμβάνοντα, καὶ τῶν ἄλλων τι σημείων τούτῳ προσγινόμενον, μὴ διατρίβειν, ἀλλὰ πρίσαντα τὸ ὀστέον πρὸς τὴν μήνιγγα, ἢ καταξύσαντα τῷ ξυστῆρι. εὔπριστον δὲ γίνεται καὶ εὔξυστον. ἔπειτα τὰ λοιπὰ οὕτως ἰητρεύειν ὅπως ἂν δοκέῃ ξυμφέρειν πρὸς τὸ γινόμενον ὁρῶν. ὅταν δ' ἐπὶ τρώματι ἐν κεφαλῇ ἀνθρώπου ἢ πεπρισμένου ἢ ἀπρίστου, ἐψιλωμένου δὲ τοῦ ὀστέου, οἴδημα ἐπιγένηται ἐρυθρὸν καὶ ἐρυσιπελατῶδες ἐν τῷ προσώπῳ, καὶ ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἀμφοτέροισιν, ἢ τῷ ἑτέρῳ, καὶ εἴ τις ἅπτοιτο τοῦ οἰδήματος ὀδυνῶδες, καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει, καὶ ῥῖγος. τὸ δὲ ἕλκος αὐτὸ τὰ ἀπὸ τῆς σαρκὸς καλῶς ἔχοι ἰδέσθαι καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ὀστέου, καὶ τὰ περιέχοντα τὸ ἕλκος ἔχει καλῶς, πλὴν τοῦ οἰδήματος τοῦ ἐν τῷ προσώπῳ. καὶ ἄλλην ἁμαρτάδα μηδὲ μίαν ἔχοι τὸ οἴδημα τῆς ἄλλης διαίτης, τούτου χρὴ τὴν κάτω κοιλίην ὑποκαθῆραι φαρμάκῳ, ὅ,τι χολὴν ἄγει. καὶ οὕτω καθαρθέντος, ὅ,τι πυρετὸς ἀφίησιν. καὶ τὸ οἴδημα καθίσταται. καὶ ὑγιὴς γίνεται. τὸ δὲ φάρμακον χρὴ διδόναι πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου ὁρῶν, ὡς ἂν ἔχῃ ἰσχύος. περὶ δὲ πρίσιος, ὅταν καταλάβῃ ἀνάγκη πρίσαι ἄνθρωπον, ὧδε γινώσκειν. ἢν μὲν ἐξ ἀρχῆς λαβὼν τὸ ἴημα πρίῃς, οὐ χρὴ ἐκπρίειν τὸ ὀστέον πρὸς τὴν μήνιγγα αὐτίκα. οὐ γὰρ συμφέρει τὴν μήνιγγα ψιλὴν εἶναι τοῦ ὀστέου ἐπὶ πολὺν χρόνον κακοπαθοῦσαν, ἀλλὰ τελευταῖον σήπεται καὶ διεμύδησεν.

κατηρόν

* ἔστι δὲ καὶ ἕτερος κίνδυνος ἢν αὐτίκα ἀφαιρέῃς πρὸς τὴν μήνιγγα ἐκπρίσας, τὸ ὀστέον τρῶσαι ἐν τῷ ἔργῳ τῷ πρίονι τὴν μήνιγγα. ἀλλὰ χρὴ πρίοντα, ἐπειδὰν ὀλίγου πάνυ δέῃ διαπεπρίσθαι, καὶ ἤδη κινέηται τὸ ὀστέον, παύσασθαι πρίοντα. καὶ ἐᾶν ἐπὶ τὸ αὐτόματον ἀποστῆναι τὸ ὀστέον. ἐν γὰρ τῷ διαπεπρισμένῳ ὀστέῳ καὶ ἐπιλελειμμένῳ τῆς πρίσιος, οὐκ ἂν ἐπιγένοιτο κακὸν οὐδέν. λεπτὸν γὰρ τὸ λειπόμενον ἤδη γίνεται. τὰ δὲ λοιπὰ ἰᾶσθαι χρὴ ὡς ἂν δοκέῃ ξυμφέρειν τῷ ἕλκει. πρίοντα δὲ χρὴ πυκνὰ ἐξαιρέειν τὸν πρίονα τῆς θερμασίας εἵνεκα τοῦ ὀστέου, καὶ ὕδατι ψυχρῷ ἐναποβάπτειν. θερμαινόμενος γὰρ ὑπὸ τῆς περιόδου ὁ πρίων, καὶ τὸ ὀστέον ἐκθερμαίνων καὶ ἀναξηραίνων, κατακαίει. καὶ μεῖζον ποιεῖ ἀφίστασθαι τὸ ὀστέον τὸ περιέχον τὴν πρίσιν ἢ ὅσον μέλλει ἀφίστασθαι. καὶ ἢν αὐτίκα βούλῃ ἐκπρίσαι τὸ πρὸς τὴν μήνιγγα, ἔπειτα ἀφελεῖν τὸ ὀστέον, ὡσαύτως χρὴ πυκνά τε ἐξαιρέειν τὸν πρίονα καὶ ἐναποβάπτειν τῷ ὕδατι τῷ ψυχρῷ. ἢν δὲ μὴ ἐξ ἀρχῆς λαμβάνῃς τὸ ἴημα, ἀλλὰ παρ' ἄλλου παραδέχῃ ὑστερίζων τῆς ἰήσιος, πρίονι χρὴ χαρακτῷ ἐκπρίειν μὲν αὐτίκα τὸ ὀστέον πρὸς τὴν μήνιγγα. θαμινὰ δὲ ἐξαιρέοντα τὸν πρίονα σκοπεῖσθαι καὶ ἄλλως καὶ τῇ μήλῃ περὶ ξ κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ πρίονος. καὶ γὰρ πολὺ θᾶσσον διαπρίεται τὸ ὀστέον, ἢν ὑπόπυόν τε ἐὸν ἤδη καὶ διάπυον πρίῃς. καὶ πολλάκις τυγχάνει ἐπιπόλαιον ἐὸν τὸ ὀστέον, ἄλλως τε καὶ ἢν ταύτῃ τῆς κεφαλῆς ᾖ τὸ τρῶμα, ᾗ τυγχάνει λεπτότερον ἐὸν τὸ ὀστέον ἢ παχύτερον. ἀλλὰ φυλάσσεσθαι χρὴ ὡς μὴ λάθῃς προσβαλὼν τὸν πρίονα, ἀλλ' ὅπῃ δοκέει παχύτατον εἶναι τὸ ὀστέον, ἐν τούτῳ αἰεὶ ἐγκείζειν τὸν πρίονα, θαμινὰ σκοπεύμενος. καὶ πειρᾶσθαι ἀνακινέων τὸ ὀστέον ἀναβάλλειν. ἀφελὼν δὲ τὰ λοιπά, ἰητρεύειν ὡς ἂν δοκέῃ ξυμφέρειν τῷ ἕλκει.

Ταῦτα προσγεγράφθαι τῷδε τῷ βιβλίῳ, Γαληνός φησι.

* Ὅτι τὸ παχύτατον καὶ χολωδέστατον αὐτέου μένει καὶ συστρέφεται. τὰ μὲν πλεῖστα οὕτω λιθιᾷ. γίνεται δὲ παισὶν καὶ ἀπὸ τοῦ γάλακτος. ἢν μὴ ὑγιηρὸν ᾖ. ἀλλὰ θερμόν τι λίην καὶ χολῶδες. τὴν γὰρ κοιλίην διαθερμαίνει καὶ τὴν κύστιν, ὥστε τὸ οὖρον ξυγκαιόμενον ταῦτα πάσχειν. καί φημι ἄμεινον εἶναι τοῖς παιδίοισι τὸν οἶνον ὡς ὑδαρέστατον διδόναι. ἧσσον γὰρ τὰς φλέβας ξυγκαίει καὶ συναυαίνει. τοῖσι δὲ θήλεσι παιδίοις γίνεται οὐχ ὁμοίως. Ὁ γὰρ οὐρητὴρ βραχύς ἐστιν ὁ τῆς κύστιος καὶ εὐρύς, ὥστε βιάζεται τὸ οὖρον ῥηϊδίως. οὔτε γὰρ τῇ χειρὶ τρίβει τὸ αἰδοῖον, ὥσπερ τὸ ἄρσεν. οὔτε ἅπτεται τοῦ οὐρητῆρος. ἐς γὰρ τὰ αἰδοῖα ξυντέτρηνται. καὶ διότι οἱ οὐρητῆρες εἰσὶν εὐρεῖς, καὶ πίνουσι πλεῖον, ἢ οἱ παῖδες. περὶ μὲν οὖν τούτων ὧδε ἔχει. ἢ ὅτι τούτων ἐγγύτατα. Περὶ δ' ἐτέων, ὧδε ἄν τις ἐνθυμεύμενος διαγινώσκοι, ὁκοῖόν τι μέλλει ἔσεσθαι τὸ ἔτος. εἴτε νοσερόν. εἴτε ὑγιηρόν. ἢν μὲν γὰρ κατὰ λόγον γίνηται τὰ σημεῖα ἐπὶ τοῖς ἄστροισι, δύνουσί τε καὶ ἐπιτέλλουσιν. ἔν τε τῷ μετοπώρῳ ὕδατα γένηται. καὶ ὁ χειμὼν μέτριος. καὶ μήτε λίην εὔδιος. μήτε ὑπερβάλλων τὸν καιρὸν τῷ ψύχει. ἔν τε τῷ ἦρι ὕδατα γένηται ὡραῖα.

περὶ ἀπόσιτοι. ἐπιδιδοῦντος δὲ πολλῷ, πυώδεα κατὰ κοιλίην διέρχονται. Τοῖσιν ἧπαρ ἐξαπίνης περιωδυνοῦσιν πυρετὸς ἐπιγινόμενος λύει. Ὅσοι δὲ ἀφρῶδες αἷμα πτύουσι πονέοντες ὑποχόνδριον δεξιόν, ἀπὸ τοῦ ἥπατος πτύουσιν, καὶ θνήσκουσιν. Οἷσιν ἧπαρ καυθεῖσιν οἷον ἀμόργης ἔρχεται, θανάσιμον. Οἱ δὲ ὑδρωπικοί, οἱ ἐκ τῶν ὀξέων νοσημάτων ἐπίπονοι γίνονται καὶ ὀλέθριοι. ἄρχονται δὲ οἱ πλεῖστοι μὲν ἀπὸ τῶν κενεώνων, οἱ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἥπατος. τοῖσι μὲν οὖν ἀπὸ τῶν κενεώνων ἀρχομένοισιν οἱ πόδες οἰδέουσι καὶ διάρροιαι πολυχρόνιοι παρακολουθοῦσιν οὐ λαπάσσουσαι κοιλίην. οὐδὲ τὰς ὀδύνας λύουσαι τὰς ἐξ ὀσφύος καὶ κενεώνων. ὅσοι δὲ ἀπὸ τοῦ ἥπατος, βήξ τε ἐτύμως ἐγγίνεται, καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. καὶ ἡ κοιλίη σκληρὰ διαδίδωσι. καὶ περὶ ἀνάγκην οἰδήματά τε περὶ αὐτὴν γίνεται. τὰ μὲν ἐπὶ δεξιά. τὰ δ' ἐπ' ἀριστερά. καὶ πάλιν καταπαύεται. Ἐπὶ τοῖσι ξηροῖσιν ὑδρωπιώδεσι τὰ στραγγουρικά, μοχθηρόν. φλαῦρα δὲ καὶ τὰ μικρὰς ὑποστάσιας ἔχοντα. Τοῖσιν ὑδρωπιώδεσιν ἐπιλημπτικὰ ἐπιγινόμενα, ὀλέθριον, ἀλλάλων τε σημείων μοχθηρῶν καὶ κοιλίας ἐξυγραίνουσιν. Ἐν τοῖσι χολώδεσι κοιλίη ταραχώδης διαδιδοῦσα μακρὰ γονώδεα, μυξώδεα, καὶ πόνον περὶ ἦτρον ἐμποιέοντα, καὶ οὖρα οὐκ εὐλύτως ἰόντα ἐς ὕδρωπα ἀποτελευτᾷ ἐκ τῶν τοιούτων. Ὑδεριῶντι πυρετώδης, οὖρον μακρὸν καὶ τεταραγμένον ὀλέθριον. Ἐπὶ δὲ ὑδέρῳ ἀρχομένῳ διάρροια γινομένη ὑδατώδης χωρὶς ἀπεψίης, λύει τὸ νόσημα. Τοῖσι ξηροῖσιν ὑδρωπιώδεσι προσημαίνουσι στρόφοι περὶ τὸ λεπτὸν ἐμπίπτοντες, κακόν. Τὰ δὲ ὑδρωπικῶν ἐπιλημπτικά, ὀλέθρια. Ὕδερος πρὸς θεραπείην ἐνδιδοὺς παλινδρομέων, ἀνέλπιστον. Τοῖσιν ὑδρωπιώδεσι κατὰ φλέβας ἐς κοιλίην ῥαγέντος τοῦ ὕδατος λύσις. Δυσεντερίη ἀκαίρως ἐπιστᾶσα, ἀπόστασιν ἐν πλευροῖσιν, ἢ σπλάγχνοισιν, ἢ ἐν ἄρθροισιν ποιέει. ἆρα, ἡ μὲν χολώδης ἐν ἄρθροισιν, ἡ δὲ αἱματώδης, ἐν πλευροῖσιν, ἢ σπλάγχνοισιν;

Δυσεντερικοῖσι ἔμετος χολώδης ἐν ἀρχῇ, κακόν. Οἷσιν ἐκ δυσεντερίης ὀξείης ἐν πυώδεα ἥκει τὸ ὑγρὸν τὸ δ' ἐφιστάμενον ἔκλευκόν ἐστι καὶ πολύ. Τὰ δυσεντεριώδεα. ὑπέρυθρα. ἐλυώδεα. λάβρα διαχωρήματα ἐπὶ φλογώδεσιν, ἐξερύθροισι χρώμασι λυόμενα, ἐλπὶς ἐκμανῆναι. Δυσεντερίη σπληνώδεσι μὴ μακρῇσι, χρήσιμον. μακρὴ δὲ πονηρόν, ληγούσης γὰρ ἢ ὕδρωπες ἢ λειεντερίαι γίνονται, θανάσιμον. Ἐν λειεντερικοῖσι μετὰ θερμῶν ὀδύναι στρόφῳ λυόμεναι, τὰ περὶ ἄρθρα μετεωρίζουσιν. ἐκ τοιούτων λέπια ὑπέρυθρα φλυκταινούμενα. ἐπιδράξαντες ὅτι διαφοινίσσονται οἷα μάστιξιν. Οἱ ἐν λειεντεριώδεσι μακροῖσι ἅμα θερμοῖσι στροφώδεσιν, ὀδυνώδεσιν, λυομένων ἐπιδιδοῦσι, τὸ ἐπιρριγοῦν τούτοισι κακόν. Λειεντερικὰ μετὰ δυσπνοίης καὶ πλευροῦ τῇ κακώσει ἐς φθίσιν ἀποτελευτᾷ. Εἰλεώδεσιν ἔμετος, καὶ κώφωσις κακόν. Κύστιες δὲ σκληραί τε καὶ ἐπώδυνοι πάντων μὲν κακόν, κάκιστον δὲ πυρετῷ συνεχεῖ. καὶ γὰρ οἱ ἀπ' αὐτέων πόνοι, ἱκανοὶ ἀνελεῖν. καὶ κοιλίαι τουτέοισιν, οὐ πάνυ διαχωρέουσιν. λύει δὲ τούτους οὖρον πυῶδες ἐλθόν, λευκὴν καὶ λείην ἔχον ὑπόστασιν. μὴ λυομένων δὲ τούτων, μηδὲ τῆς κύστιος λαπασσομένης ἐν τῇσι πρώτῃσι περιόδοισι ἐλπὶς ἀπολέσθαι τὸν νοσέοντα. μάλιστα δὲ γίνεται τοῦτο, τοῖσιν ἀπὸ ἑπτὰ ἐτέων μέχρι πεντεκαίδεκα. Οἱ λιθιῶντες χαμαλισθέντες, ὥστε τὸν λίθον μὴ προσπίπτειν πρὸς τὸν οὐρητῆρα, ῥηϊδίως οὐρέουσιν. Οἷσι δὲ φῦμα περὶ τὴν κύστιν ἐστὶ τὸ παρέχον τὴν δυσουρίην, πανταχῶς χαμαλισθέντες, ὀχλέονται. λύσις δὲ τούτου γίνεται, πύου ῥαγέντος. Οἷσι λανθάνει τὸ οὖρον προσπίπτον καὶ τὸ αἰδοῖον, ἕλκονται ἀνέλπιστοι. Ἐπὶ στραγγουρίῃ εἰλεὸς ἐπιγινόμενος, ἑβδομαίους ἀπόλλυσιν, ἢν μὴ πυρετοῦ ἐπιγενομένου, ἀθρόον οὖρον ἔλθῃ. Νάρκαι καὶ ἀναισθησίαι γινόμεναι παρὰ τὸ ἔθος, ἀποπληκτικῶν συμβησομένων σημεῖον. Ὅσοι ἐκ τρώματος ἀκρατέες γίνονται τοῦ σώματος, πυρετοῦ μὲν ἐπιγενομένου χωρὶς ῥίγεος ὑγιάζονται, μὴ γενομένου δὲ ἀποπληκτικοὶ γίνονται τὰ δεξιά, ἢ τὰ ἀριστερά. Ἀποπληκτικοῖσιν αἱμορροΐδες ἐπιγινόμεναι, χρήσιμαι. ψύξιες δὲ καὶ ναρκώσιες, πονηρόν.

Ἐν τοῖσιν ἀποπληκτικοῖσιν ἐπὶ τῇ δυσφορίῃ τοῦ ἐνδύματος ἱδρὼς ἐπιγινόμενος, θανάσιμον. ἐν αὐτοῖσι δὲ πάλιν τούτοισιν ἢν πυρετὸς ἐπιγένηται λύσις. Τὰ δὲ ἐξαίφνης ἀποπληκτικὰ λελυμένως ἐπιπυρετήναντα χρόνῳ ὀλέθρια. Οἷσιν ἴκτερος ἀρρωστίης ἐς ὕστερον προσίσταται, τούτοισι κοιλίαι ξηραὶ σπυραθώδεα ἔρχονται μετὰ περιτάσιος μυξώδεος καὶ οὖρα οὐ καλά. Διαστάσιες τε περὶ ὑποχόνδρια καὶ πόνοι. καὶ ἐπάρματα περὶ κοιλίην. καὶ πόνοι περὶ κενεῶνας. καὶ περὶ τοὺς ῥαχιαίους μύας προσπίπτουσι. πυρετοί τε καὶ δίψαι καὶ βῆχες ξηραὶ παρακολουθοῦσιν. καὶ

δύσπνοια

ἀσθένεια περὶ τὰς κινήσιας, καὶ σκελέων βαρύτης, σιτίων τε ἀφιστᾶσι, καὶ περιστελλόμενοι μακρὰ πληροῦνται. Τοὺς λευκοφλεγματοῦντας, διάῤῥοια παύει. Αἱ μετὰ σιγῆς ἀθυμίαι, καὶ ἀπανθρωπίαι ἐπιπόνως αὐτῶν κατεργαστικαί. Οἷσι φόβος μετὰ καταψύξιος ἐξίστανται πυρετοὶ μεθ' ἱδρώτων καὶ ὕπνοι οἱ παννύχιοι ταῦτα λύουσιν. Ἐκ μανίης δὲ βράγχου μετὰ βηχὸς ἀπόστασις.

Ἐν τοῖσι μανικοῖσι δὲ σπασμὸς προσγινόμενος, ἀμαύρωσιν ἴσχει. Αἱ σιγῶσαι ἐκστάσιες οὐχ ἡσυχάζουσαι, ὄμμασι περιβλέπουσαι, πνεῦμα ἔξω ἀναφέρουσαι, ὀλέθριαι. πιθαναὶ δὲ παραπληκτικαὶ χρόνιαι, ἀτὰρ καὶ ἐκμαίνονται οὗτοι. Οἷσι δὲ ὑπὸ ταραχῇ κοιλίης οὕτω παροξύνονται, περὶ κρίσιν μέλανα διέρχεται. Οἷσιν ὑγιαίνουσι χειμῶνος ἐόντος περὶ τὴν ὀσφὺν ψυχρότης καὶ βάρος ἀπὸ βραχείης προφάσιος καὶ κοιλίης ἐπίστασις τῶν ἄνω καλῶς ὑπηρετουσῶν, ἰσχίας ἢ νεφρῶν πόνος ἢ στραγγουρίης τάχα ἂν συμβαίη. Οἷσι τὰ κάτω κακοῦται κινησίων ἐγγινομένων ἐμποδὼν ἰσχυρῶν, τούτοισιν ἀμμῶδες οὖρον γίνεται καὶ ἐφίσταται. Τοῖσι δὲ ὀλεθρίοισιν αὐτῶν ἡ διάνοια ἀπεργάζεται. Οἱ τὰ ἄρθρα φλυκταινούμενοι ἐξερύθροισιν ἐπιπολαίοις ἐπιῤῥιγώσαντες, οὗτοι κοιλίας καὶ βουβῶνας διαφοινίσσονται οἷα πληγῇσιν ἐπωδύνοισι καὶ ἀποθνήσκουσιν. Τὰ ἰκτερώδεα οὐ πάνυ τι ἐπαισθανόμενα. Οἷσι λύγγες, κοιλίαι καταῤῥήγνυνται. ἴσως δὲ καὶ ἐπίστασις, οὗτοι ἐκχλιοῦνται. Τὰ κατὰ πλευρὸν ἀλγήματα ἐν πυρετοῖσιν ἰσχνῶς ἐσηκῶντα ἄσημα, φλεβοτομίη βλάπτοι κ' ἂν ἀπόσιτοι ἢ καὶ ἂν ὑποχόνδριον μετέωρον καὶ ἐν καταψύξει. οὐκ ἀπύρους κεκαθαρμένους αἵματος ἀφαίρεσις βλάπτει. καὶ δοκέοντας δὲ ἐπιεικέστερον ἔχειν, οὗτοι θνήσκουσιν. Κεφαλὴν καὶ πόδας καὶ χεῖρας κατεψύχθαι, κοιλίης καὶ πλευρῶν θερμῶν ἐόντων, κακόν. Βέλτιστον δὲ πᾶν ὁμοίως τὸ σῶμα θερμόν τε εἶναι καὶ μαλθακόν. Στρέφεσθαι δὲ ῥηϊδίως χρὴ τὸν νοσέοντα καὶ ἐν τοῖσι μετεωρισμοῖσιν ἐλαφρὸν εἶναι. Βαρύτης δὲ ὅλου τοῦ σώματος καὶ χειρῶν καὶ ποδῶν, πονηρόν. εἰ δὲ καὶ πρὸς τῷ βάρει πελιδνοὶ γίγνονται οἱ δάκτυλοι καὶ οἱ ὄνυχες, πλησίον ὁ θάνατος. μελαινόμενα δὲ παντελῶς, ἧσσον ὀλέθρια τῶν πελιδνῶν, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ θεωρεῖν. ἢν γὰρ εὐπετέως φέρῃ τὸ νόσημα καὶ ἄλλο τι τῶν χρησίμων ἀποδεικνύῃ, τὸ νόσημα ἐς ἀπόστασιν τρέπεται, καὶ τὰ μελανθέντα τοῦ σώματος ἀποπίπτει. Ὄρχιες καὶ αἰδοῖον ἀνεσπασμένα, πονηρὸν σημαίνει. Φῦσαν δὲ ἄνευ ψόφου καὶ πορδῆς διεξιέναι βέλτιστον. κρέσσον δὲ καὶ σὺν ψόφῳ διελθεῖν ἢ αὐτοῦ ἀνειλεῖσθαι. καίτοι τὸν τοιοῦτον τρόπον διελθοῦσα, σημαίνει πονηρὸν καὶ παραφροσύνην, ἢν μὴ ἑκὼν οὕτω ποιῆται τὴν ἄφεσιν τῆς φύσης. Ἕλκος πελιδνὸν καὶ ξηρὸν ἢ χλωρὸν γινόμενον, θανάσιμον. Ἀνάκλισις βελτίστη μὲν, ὡς εἴθισταί τις ὑγιαίνων. ὕπτιον δὲ κεῖσθαι, τὰ σκέλεα ἐκτεταμένον, οὐκ ἀστεῖον. εἰ δὲ καὶ καταῤῥέοι πρὸς τοὺς πόδας, χεῖρον. θανάσιμον δὲ καὶ κεχηνέναι καὶ καθεύδειν ἀεί. καὶ τὰ σκέλεα ὕπτιον κειμένου συγκεκαμμένα τε εἶναι ἰσχυρῶς καὶ διαπεπλεγμένα. τὸ δ' ἐπὶ γαστέρα κεῖσθαι οἷσι μὴ σύνηθες, παραφροσύνην σημαίνει, ἢ πόνον περὶ κοιλίην. πόδας δὲ γυμνοὺς ἔχειν καὶ χεῖρας μὴ θερμὸν ἐόντα ἰσχυρῶς, καὶ τὰ σκέλεα διεῤῥίφθαι, κακόν. ἀλυσμὸν γὰρ σημαίνει. ἀνακαθίζειν δὲ βούλεσθαι, κακὸν ἐν τοῖσιν ὀξέσι. κάκιστον δὲ ἐν περιπλευμονικοῖσι καὶ πλευριτικοῖσι. Καθεύδειν δὲ χρὴ τὴν νύκτα, τὴν δὲ ἡμέρην ἐγρηγορέναι. τὸ δ' ἐναντίον, πονηρόν. ἥκιστα δ' ἂν βλάπτοι τὸ πρωῒ κοιμώμενος ἕως τοῦ τρίτου τῆς ἡμέρης. οἱ δὲ μετὰ ταῦτα ὕπνοι, πονηροί. κάκιστον δὲ μὴ καθεύδειν, μήτε ἡμέρης μήτε νυκτός. ἢ γὰρ ὑπὸ ὀδύνης τε καὶ πόνου ἀγρυπνοίη ἄν, ἢ παραφρονήσει ἀπὸ τούτου τοῦ σημείου. Ὁκόσοισι κρόταφος τάμνεται, σπασμὸς ἐκ τοῦ ἐναντίου τῆς τομῆς ἐπιγίνεται. Ὁκόσοισιν ὁ ἐγκέφαλος σεισθῇ καὶ πονέσῃ πληγεῖσιν, ἢ ἄλλως πίπτωσιν, παραχρῆμα ἄφωνοι γίνονται καὶ οὔτε ὁρῶσιν οὔτε ἀκούουσιν. καὶ τὰ πολλὰ θνήσκουσιν. Οἷς ὁ ἐγκέφαλος τιτρώσκεται, πυρετὸς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ χολῆς ἔμετος ἐπιγίνεται καὶ ἀποπληξίη σώματος καὶ ὀλέθριοι οἱ τοιοῦτοι. Τῶν ῥηγνυμένων κεφαλῆς ὀστέων χαλεπώτατον γνῶναι τὰ περὶ τὰς ῥαφὰς ῥηγνύμενα. ῥήγνυται δὲ ὑπὸ τῶν βαρέων καὶ στρογγύλων βελέων μάλιστα, καὶ ἐκ τῶν ἐξ ὑπεναντίου φερομένων καὶ μὴ ἐξ ἰσοπέδου. τὰ δ' ἀπορεύμενα πότερον ἔῤῥωγεν ἢ οὔ, χρῖσαι δεῖ, διαμασᾶσθαι διδόντα ἐφ' ἑκάτερον τὴν σιαγόνα, ἀνθέρικον ἢ νάρθηκα. καὶ προσέχειν κελεύειν εἰ τι ψοφεῖν αὐτῷ δοκέει τὸ ὀστέον. τὰ γὰρ κατεηγότα δοκεῖ ψοφεῖν. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου τὰ ἐῤῥωγότα μετὰ ζ΄. τὰ δὲ ι΄ δ΄. τὰ δὲ καὶ ἄλλως διασημαίνει. τό τε γὰρ σαρκὸς ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ ὀστέου γίνεται. καὶ τὸ ὀστέον πελιδνὸν καὶ πόνοι, ἰχώρων ἀποῤῥεόντων. γίνεται δὲ ταῦτα ἤδη δυσβοήθητα. Ὁκόσοισιν ἐπὶ πλέον ἐκπίπτει, ἀνάγκη ἀποσικυῶσαι. Ἢν ἔντοσθεν δια-

κω τῶν λεπτῶν, οὐ συμφύεται. Νεῦρον διακοπὲν ἢ γνάθου τὸ λεπτὸν ἢ ἀκροποσθίη, οὐ συμφύεται. Ὅ τι ἂν ἐν τῷ σώματι ὀστέον ἀποκοπῇ ἢ χόνδρος, οὐκ αὔξεται. Ἐπὶ τρώματι σπασμὸς ἐπιγινόμενος, κακόν. Ἐπὶ τρώματι χολῆς ἔμετος ἐπιγινόμενος, κακόν· καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῖσι κεφαλικοῖσι. Νεῦρα ὅσα παχέα τιτρώσκεται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χωλοῦνται· καὶ λοξὰ τιτρωσκόμενα μάλιστα καὶ τῶν μυῶν αἱ κεφαλαί, μάλιστα τῶν ἐν μηροῖσιν. Ἀποθνήσκουσι δὲ μάλιστα ἐκ τῶν τρωμάτων ἤν τις ἐγκέφαλον τρωθῇ, ἢ ῥαχίτην μυελόν, ἢ ἧπαρ, ἢ φρένας, ἢ καρδίην, ἢ κύστιν, ἢ φλέβα τῶν παχειῶν. θνήσκει δὲ κἂν ἢν διὰ ἀρτηρίην καὶ πλεύμονα μεγάλαι σφόδρα αἱ πληγαὶ γίνωνται ὥστε τοῦ πλεύμονος πλῆθος ἔλασσον τὸ διερχόμενον πνεῦμα κατὰ τὸ στόμα γίνεσθαι ἢ τὸ ἐκπῖπτον ἐκ τοῦ τρώματος. θνήσκουσι δὲ καὶ οἱ διὰ τὰ ἐντὸς νεῦρα, ἤν τέ τι τῶν λεπτῶν τιτρωθῶσιν, ἤν τε τῶν παχέων ἢν ἐπικάρσιος ἡ πληγὴ γένηται καὶ μεγάλη. εἰ δὲ μακρὴ καὶ εὐθεῖα, περιγίνονται ἔνιοι. ἥκιστα δὲ θνήσκουσιν οἱ τιτρωσκόμενοι ἐν οἷσι ταῦτα μὴ ἔνι τοῦ σώματος μερῶν ἢ τούτων προσωτάτω. Τὴν δὲ ὄψιν ἀμαυροῦνται ἐν τοῖσι τρώμασι τοῖσιν διὰ τῆς ὀφρύος καὶ μικρὸν ἐπάνω. ὅσῳ δ᾽ ἂν τὸ τρῶμα νεώτερον ᾖ, μάλιστα βλέπουσιν. χρονιζομένης δὲ τῆς οὐλῆς, ἀμαυροῦσθαι μᾶλλον συμπίπτει. Αἱ σύριγγες χαλεπώταταί εἰσιν ὅσαι ἐν τοῖσι χονδρώδεσίν τε καὶ ἀσάρκοισι τόποισι πεφύκασιν. εἰσί τε κοῖλαι μολυνταί καὶ ἰχωρορροοῦσιν αἰεί, σαρκίον τε ἐπὶ τῷ στόματι ἔπεστιν αὐταῖς. Εὐθεραπευτότεραι δὲ ὅσαι ἐν τοῖσι μαλθακοῖσι τόποισι καὶ σαρκώδεσί τε καὶ ἀνεύροισι πεφύκασι. Τὰ δὲ πρὸ ἥβης οὐ γίνεται νοσήματα· περιπλευμονικά, πλευριτικά, ποδαγρικά, νεφρῖτις, κιρσὸς περὶ κνήμην, ῥοῦς αἱματηρός, καρκῖνος μὴ σύμφυτος, λεύκη μὴ συγγενής, καταῤῥοῦς νωτιαῖος, αἱμοῤῥοΐς μὴ σύμφυτος, χορδαψός. τούτων τῶν νοσημάτων πρὸ ἥβης οὐ χρὴ προσδέχεσθαι, χρονισομένων οὐδέν. ἀπὸ ιδ. μέχρι ϛ καὶ μ ἐτέων πάμφορος ἡ φύσις νοσημάτων ἤδη τοῦ σώματος γίνεται. πάλιν δὲ ἀπὸ ταύτης τῆς ἡλικίης μέχρι ξγ ἐτέων οὐ γίνονται χοιράδες, οὐδὲ λίθος ἐν κύστει ἢν μὴ τύχῃ πρότερον ὑπάρχων. οὐ δὲ καταῤῥοῦς νωτιαῖος. οὐ δὲ νεφρῖτις, ἢν μὴ παρακολουθῶσιν ἐξ ἄλλης ἡλικίης. οὐ δὲ αἱμοῤῥοΐδες. οὐ δὲ ῥοῦς αἱματηρός, ἢν μὴ πρότερον τύχῃ γεγενημένος. ταῦτα μέχρι γήρως ἀπέχεται νοσήματα. Ἐν γυναικείοισι τὰ πρὸ τῶν τόκων ἰόντα ὑδατώδεα, κακόν. στόματα ἀφθώδεα, τῇσιν ἐπιφόροισιν οὐ χρηστόν. ἆρα καὶ κοιλίαι καθυγραίνονται; Ἐκ κενεώνων μεθιστάμενα ἀλγήματα ἐς τὸ λεπτόν, ἐν μακροῖσιν ἐκ διαφθορῆς καὶ μὴ λίην καθαρθείσης, ὀλέθριον. Τὰ ἐκ τόκου καὶ διαφθορῆς πολλὰ ὀξέως ὁρμήσαντα, ἐπιστάντα, δύσκολα. ῥῖγος ταύτῃσι πολέμιον καὶ κοιλίης ταραχή. ἄλλως τε καὶ ὑποχονδρίου ὀδυνώδεος τῇσι ἐπιφόροισι. Κεφαλαλγικὰ καρώδεα μετὰ βάρεος γινόμενα καὶ σπασμοῦ, φλαῦρα ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Ἧσιν ἐκ γυναικείων περὶ τὸ ἄνω καὶ τὸ λεπτὸν πόνοι συνόντες κοιλίας καθυγραίνουσιν, ὑπασώδεες ταύτῃσι περὶ κρίσιν καταφοραὶ καὶ ἀδύνατοι κενεαλγικῶς ἱδροῦσι καὶ περιψύχουσιν. αἱ τοιαῦται ὑποστροφαί, τῇσι πλείστῃσι γινόμεναι μετὰ τῆς ἀφέσιος ταχέως κτείνουσι. τὰ μετὰ μυχθισμοῦ ἔξω ἀναφερόμενα πνεύματα καὶ τῆξις παράλογος τῇσιν ἐπιφόροισιν, ἐκτιτρώσκει. Ὀδύνη κοιλίης μετὰ τόκον ἐπὶ ταύτῃσι, πυώδεα καθαίρει. Αἱ ναρκώδεες καὶ μάλιστα ἐν τῇσι κυνήσεσι μετὰ ἀδυναμίης κατακεκλασμέναι περὶ κρίσιν ἐνοχληθεῖσαι, ἀσώδεες, ἱδροῦσι πολλῷ, κοιλίαι καθυγρανθεῖσαι ταύτῃσι κακόν. τὰ δὲ γυναικεῖα μὴ ἐπιστᾶσαι, χρήσιμον· ἐπιληπτικὰ ἐκ τῶν τοιούτων, οἶμαι. ἐνίῃσι δὲ ὑποφοραὶ μακραί. ἐνίῃσι δὲ, αἱμοῤῥοΐδες. τῇσι ἐπιφόροισιν ὑποχονδρίου ἄλγημα κακόν. καὶ κοιλίαι ταύτῃσι φερόμεναι, κακόν. καὶ τὸ ἐπιῤῥιγοῦν ταύτῃσι κακόν. ὀδύνη κοιλίης ἐν τῇσι διαίτῃσιν ἧσσον κακόν, ἢν ἰλυώδεα καθαίρῃ. Ἧσι ῥηϊδίως τῶν τοιούτων τίκτεται, μετὰ τόκον δύσφορα σφόδρα. Τῇσι κυούσῃσι φθινώδεσιν ἧσιν θρόμβος ἐπὶ προσώπου γίνεται, αἱ ἀπὸ ῥινῶν ἀποστάξιες τουτέων ἀποτρέπουσι γινόμεναι. Ἧσιν ἐκ τόκου λευκά, ἐπιστάντων δὲ ἅμα πυρετῷ κώφωσις καὶ ἐς πλευρὸν ὀδύνη ὀξεῖα διΐστανται, ὀλέθριοι. Τὰ ἐν τῇσιν ἐπιφόροισι ἁλμυρώδεα, σημαίνει μετὰ τόκον δύσκολα λευκοῖσιν δακνώδεσιν, αἱ τοιαῦται καθάρσιες ἀποσκληρύνουσιν. λὺγξ ἐπὶ τούτοισι φλαῦρον. καὶ * πτύσις ὑστερῶν καὶ συντείνει. Ἐς πόδας καὶ διὰ ὀσφὺν συντάσιες ἐκ γυναικείων ἐκπυητικόν. καὶ τὰ ἀπὸ κοιλίης γλίσχρα δυσώδεα ἐπιπόνως ἰόντα, πνιγμοὶ ἐπὶ τοῖσι προγεγραμμένοισιν, ἐκπυητικόν. Τὰ ὑστερικὰ ἐν κοιλίῃσι σκληρύσματα ἐπώδυνα, ὀξέως ὀλέθριον. Τῇσιν ἐπιφόροισιν ἤδη ἀφθώδεα ῥεύματα ἐπώδυνα, πονηρόν. αἱμοῤῥοῒς ταύτῃσι κάκιστον. Ἧσι κοιλίης ἐπαρθείσης ἐς αἰδοῖον θρόμβος ἦλθεν, γυναικείων λευκῶν ὑγρῶν

κατελθόντων

καταλθόντων ἐξαπίνης, ἐν μακροῖσι πυρετοῖσι τελευτῶσι. Σπασμοὶ, γυναικείων ἐν ἀρχῇσι φανέντων, πυρετοῦ μὴ ἐπιγινομένου, λύσις. Οὖρα λεπτὰ ὑπονέφελα ἐν μέσῳ θολούμενα, ῥῖγος σημαίνει. Ην ἀπὸ τῆς τετράδος αἵματος ῥύσις γίνηται, χρόνια σημαίνει, καὶ κοιλίη καταρρήγνυνται καὶ σκελέων οἰδήματα. Τῇσιν ὑποφέροισι κεφαλαλγικὰ καρώδεα μετὰ βάρεος γινόμενα, φλαῦρα. ἴσως δὲ ταύτῃσι καὶ ἅμα σπασμώδεές τι ὠφελέει. αἱ προαλγήσασαι τρόπον χολερώδεα πρὸ τῶν τόκων, τίκτουσι μὲν ῥηϊδίως, πυρέξασαι δὲ κακοήθεες. ἄλλως τε κἢν τι περὶ φάρυγγα ὀχλῇ, ἢ τι τῶν ἐν πυρετῷ κακοήθων ἐπιφανῇ σημεῖον. Τὰ πρὸ τῶν τόκων ῥηγνύμενα ὑδατώδεα φλαῦρα. τῇσιν ἐπιφόροισι περὶ φάρυγγα ἁλμυρώδεες ῥύσιες, πονηρόν. Τὸ πρὸ τοῦ τόκου ἐπιρριγοῦν καὶ τὰ ἀνωδύνως τικτόμενα, κινδυνώδεα. τῇσιν ἐπιφόροισι τὰ ἀφθώδεα ῥεύματα, πονηρὸν, σπασθεῖσαι, ἐκλυθεῖσαι, μετὰ καταψυχθεῖσαι, ἐκθερμαίνονται ὀξέως. ἆ μέντοι καὶ δύσκολα ἀποβαίνει τῇσιν ἐπιφόροισι τὰ περὶ τὸ λεπτὸν οἰδήματα. οἷα τὰ περὶ τὰς ὀσφύας γίνεται ἀπολαμβανόμενα ὀρθοπνοίῃσιν, ἆρα τὰ τοιαῦτα οἰδήματα διδυμοτοκεῖ; ἆρα καὶ σπασμώδεες τὰ τοιαῦτα οἰδήματα ποιέει; τὰ μυχθώδεα ἐξαναφέροντα πνεῦμα, ἐν πυρετοῖσιν ἐκτιτρώσκονται φρικώδεσιν, κοπιώδεσι, καρηβαρικοῖσι. γυναικεῖα καταρρήγνυνται. αἱ περὶ χεῖρα νωθραὶ, κατάξηροι, ἄδιψοι, γυναικεῖα πολλὰ χαλῶσαι, ἐκπυητικαί. τὰ ἐξαίφνης λευκὰ κατατρέχοντα ὅθι πρόσμιξ ἤν τι ῥαγῇ καὶ ἐς μηρὸν ὁρμᾷ, τρόμος δύσκολον. τὰ ἀφθώδεα στόματα τῇσιν ἐπιφόροισι κοιλίας καθυγραίνει. ἔστι δὲ τῶν κυουσέων προνοσεῦσαι πρὸ τῶν τόκων ἐπιρριγοῦσι. αἱ ναρκώδεες ἐκλύσιες δύσκολοι μὲν ἐκ τῶν τόκων ἀποβαίνουσι καὶ παρακρουστικαὶ, οὐ μέντοι ὀλέθριοι. ἀτὰρ καὶ πλῆθος γυναικείων προσημαίνουσιν. αἱ ἐν τόκῳ καρδίην προαλγήσασαι ὀλίγῳ ὕστερον ἀποβάλλουσι. τὰ φρικώδεα, κοπιώδεα, καρηβαρικὰ, τραχήλου ὀδυνώδεα, γυναικεῖα καταρρήγνυσι. περὶ κρίσιν τὸ τοιοῦτον γινόμενον μετὰ βηχίου ἐπιρριγεῖ. Ησι κόρησιν ὀρθοπνοϊκὰ συμβαίνει ἐν τῇσιν ἐπιφόροισι, τιτθοὺς ἐκπυοῦνται, γυναικεῖα ἐπιφαίνεσθαι ἐν ἀρχῇ, κακόν. τὰ μανικὰ πυρετοὺς ὀξέας ταραχώδεας ἀχόλως καρδιαλγικῶς λύουσιν. τῇσιν ἀτόκοισιν αἵματος ἔμετος πρὸς τὸ συλλαβεῖν ὠφελεῖ. τὰ ἀχλυώδεα γυναικείων συχνῶν ἐπιφανέντων λύεται. Οκόσοισι γυναιξὶν ἐκ πυρετῶν ἄλγημα τιτθῶν γίγνεται, πτύσις αἱμάλωπος οὐ τρυγώδης γινομένη λύει τοὺς πόνους. Οἱ ἐν ὑστερικῇσιν ἀπύροισι σπασμοὶ εὐχερέες, οἷον καὶ Δορκάδι. Ησιν ἐκ ῥίγεος πυρετὸς κοπιώδης, γυναικεῖα καταβρέχει. τράχηλος ἐν τούτοις ὀδυνώδης αἱμορραγικόν. Εμετος δὲ ἀλυπότατος φλέγματος καὶ χολῆς συμμεμιγμένος, μὴ πολὺς δὲ κάρτα ἐμείσθω. τὰ δὲ ἀκρητέστερα τῶν ἐμουμένων κακίω. πρασοειδὴς δὲ ἔμετος καὶ μέλας καὶ πελιὸς, πονηρόν. εἰ δὲ καὶ πάντα τὰ χρώματα ὁ αὐτὸς ἐμέοι, ὀλέθριον. τάχιστον δὲ θάνατον σημαίνει ὁ πελιὸς καὶ κακώδης. ἔστι δὲ θανάσιμος ὁ ἐρυθρὸς ἔμετος, καὶ μάλιστα εἰ μετὰ ἀνάγκης ἐμέοιτο ἐπωδύνου. οἱ ἀσώδεες ἀνεμέτως παροξυνόμενοι, κακόν. καὶ οἱ σπαρασσόμενοι ἀνεμέτως. τὰ μικρὰ ἐμέσματα, χολώδεα, ἄλλως τε κἢν ἀγρυπνέωσιν. Επὶ μελάνων ἐμέτων κώφωσις οὐ βλάπτει. Οἱ κατὰ μικρὰ ταχέες, χολώδεες, ἄκρητοι ἔμετοι, κακὸν, ἐν ὑποφθορῇ πλείονι καὶ ὀσφύος ἀλγήματι συντόνῳ. τὰ ἐξ ἐμέτων ἀσώδεα κλαγγώδεα ὄμματα ἐπίχνουν ἔχοντα, μανικά. ὀξέως μανέντες θνήσκουσιν ἄφωνοι. Εν ἐμέτῳ διψώδεα ἐόντα ἄδιψον γενέσθαι, κακόν. Εν ἀσώδεσιν ἀγρύπνοις τὰ παρ᾽ οὖς μάλιστα τοῖς ἀσώδεσι, κοιλίης ταραχώδεος ἐπίστασις διὰ ταχέων ἐξανθεῖ, οἷα κωνώπων κεντήματα, καὶ ἐς ὄμματα δακρυώδης ἀπόστασις ἔρχεται. Επὶ ἀκρήτοις ἐμέτοις λυγμὸς, κακόν. κακὸν δὲ καὶ σπασμός. Ομοίως δὲ καὶ ἐν τοῖσιν ὑπερκαθαρθεῖσι τῇσιν ἐκ τῶν φαρμακέων οἱ μέλλοντες ἐμεῖν πτυαλίζουσι ἔμπροσθεν. Επὶ ἐλλεβόρῳ σπασμὸς ὀλέθριον. Επὶ πάσῃ καθάρσει πλεοναζούσῃ ψύξις μεθ᾽ ἱδρῶτος, ὀλέθριον. καὶ οἱ ἐπανεμέοντες διψώδεες ἐν τούτοισι κακόν. οἱ δὲ ἀσώδεες ὀσφυαλγέες κοιλίην καθυγραίνονται. αἱ ἐξερυθρῶν μελάνων ὑπὸ ἐλλεβόρου καθάρσιες, πονηραί. καὶ ἔκλυσις δὲ μετὰ τοιούτων, κακόν. ἀπὸ ἐλλεβόρου ἐμέσαι ἐρυθρὰ ἀφρώδεα ὀλίγα, ὠφελέει. ποιέει μέντοι σκληρύσματα. καὶ ἐμπυήσιας μεγάλας ἀφίστησιν. εἰσὶ δὲ οἱ τοιαῦτα ἐμέοντες ἄλλως τε καὶ στῆθος ἐπώδυνοι, καὶ ἐν τοῖς ῥίγεσιν ἐφιδροῦντες, καὶ ὄρχιας ἐπαείρονται, τούτου προσγινομένου ἐπιρριγοῦσι καὶ ἰσχναίνονται. αἱ πυκναὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὑποστροφαὶ ἐμετώδεες περὶ κρίσιν μέλανα

ἔμετον

ἔμετον ποιέουσι. γίνονται δὲ καὶ τρομώδεες. Ἱδρὼς ἄριστος μὲν, ὁ λύων τὸν πυρετὸν ἐν ἡμέρῃ κρισίμῳ. χρήσιμος δὲ καὶ ὁ κουφίζων. ὁ δὲ ψυχρὸς καὶ μοῦνον περὶ κεφαλὴν καὶ τράχηλον γινόμενος, φλαῦρος. καὶ γὰρ χρόνον καὶ κίνδυνον σημαίνει. ἱδρὼς δὲ ψυχρὸς ἐν ὀξεῖ μὲν πυρετῷ, θανάσιμος, ἐν πρηϋτέρῳ δὲ, χρόνον σημαίνει. ἱδρὼς ἅμα πυρετῷ γινόμενος ἐν ὀξεῖ φλαῦρον. Οὖρον ἐν πυρετῷ λευκὴν ἔχον καὶ λείην ὑπόστασιν ἱδρυμένην, ταχεῖαν ἄφεσιν σημαίνει, ταχεῖαν δὲ καὶ τὸ ἐξ ἀκρήτου λίπος ἔχοντι ἐξυδατούμενον. τὸ δ' ὑπέρυθρον καὶ τὴν ὑπόστασιν ἔχον ὑπέρυθρόν τε καὶ λείην πρὸ μὲν τῆς ἑβδόμης γινόμενον, ἑβδομαῖον ἀπολύει. μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην, χρονιώτερον ἢ πάντως χρόνιον. τό, τε ἐν τετάρτῃ λαβὸν ἐπινέφελον ὑπέρυθρον, ἑβδομαῖον ἀπολύει, τῶν λοιπῶν κατὰ λόγον ἐχόντων. τὸ δὲ λεπτὸν καὶ χολῶδες καὶ τὸ μόλις γλίσχρον, ἔχον ὑπόστασιν. καὶ τὸ μεταβάλλον ἐπὶ τὸ βέλτιον καὶ χεῖρον, χρόνιον. ἐπὶ πλεῖον δὲ τούτων ἐπακολουθούντων, ἢ περὶ κρίσιν χρόνων γινομένων, οὐκ ἀκίνδυνον. ὑδατῶδες δὲ καὶ λευκὸν διατελέως ἐν χρονίοισι δύσκριτον γίνεται καὶ οὐκ ἀσφαλές. Νεφέλαι δὲ ἐν οὔροισι λευκαὶ μὲν ἐοῦσαι κάτω, λυσιτελέες. ἐρυθραὶ δὲ καὶ μέλαιναι καὶ πελιδναί, δύσκολοι. Κινδυνώδεες τῶν οὔρων ἐστὶ τὸ χολῶδες μὴ ὑπέρυθρον ἐν τοῖσιν ὀξέσι. καὶ τὸ κριμνῶδες λευκὰς ἔχον ὑποστάσιας. καὶ τὸ ποικίλον χροιῇ καὶ ὑποστάσει καὶ μάλιστα τοῖσιν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥευματισμοῖσι. κινδυνῶδες δὲ καὶ τὸ ἐκ μέλανος μεθιστάμενον ἐς λεπτὸν χολῶδες. καὶ τὸ ἐξ ὑποστάσιος διασπώμενον. καὶ τὸ ἐκ προσφάτου ὑπόστασιν ἔχον ὑποπέλιον ἰλυῶδες. ἆρα ἐκ τοιούτων ὑποχόνδριον ὀδυνῶνται; δοκέω δεξιόν, ἢ καὶ χολώδεες γίνονται, καὶ τὰ παρ' οὖς ὀδυνώδεες. τούτοισιν ἐπὶ βραχὺ κοιλίη καταρραγεῖσα, ὀλέθριον. Οὖρα ἐξαίφνης παραλόγως ἐπ' ὀλίγον πεπαινόμενα, φλαῦρα. καὶ ὅλως τὸ παραλόγως πέπον ἐν ὀξεῖ φλαῦρον, φλαῦρον δὲ καὶ τὸ ἐξ ἐρυθρὸν ἐκ τούτων ἐπάνθυσμα ἰῶδες κατεχόμενον. λευκὸν δὲ καὶ καταχεόμενον, διαφανὲς οὖρον, πονηρόν, μάλιστα ἐν φρενιτικοῖσιν ἐπιφαίνεται. πονηρὸν δὲ καὶ τὸ μετὰ ποτὸν ταχέως διουρούμενον, καὶ μάλιστα πλευριτικοῖσι καὶ περιπλευμονικοῖσι. πονηρὸν δὲ καὶ τὸ πρὸ ῥίγους ἐλαιῶδες οὐρούμενον. πονηρὸν δ' ἐν τοῖσιν ὀξέσι καὶ τὰ χλοιώδεα μὴ ἐπὶ χροιῇ ἐόντα. Ὀλέθριον δέ ἐστι τῶν οὔρων τό, τε μέλαιναν τὴν ὑπόστασιν ἔχον, καὶ τὸ μέλαν. μᾶλλον δ' ἐν τοῖσι παισὶ τὸ λεπτὸν τοῦ παχέος. τοῖσι δὲ λεπτοῖσι τὸ ἀνάπαλιν οἷσι συνεστραμμένοις. ἐστὶ τὸ χαλαζῶδες γονοειδὲς διακεχυμένον τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπίπονον. ὀλέθριον δ' ἐστὶ καὶ πᾶν τὸ λάθρως οὐρούμενον. περιπλευμονικοῖσι δ' ἐστὶν ὀλέθριον ἐστὶ τὸ ἐν ἀρχῇ μὲν πέπον, μετὰ δὲ τὴν τετράδα, λεπτυνόμενον. πλευριτικοῖσιν οὖρον αἱματῶδες, ζοφῶδες, μεθ' ὑποστάσιος ποικίλης ἀδιακρίτου, θανάσιμον ἐν δ̄ καὶ ῑ ἡμέρῃσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. θανάσιμον δὲ καὶ ἐν τοῖσι πλευριτικοῖσι συντόμως καὶ τὸ πρασοειδὲς μέλαιναν ἔχον ὑπόστασιν, ἢ πιτυρώδεα. καυσώδεσιν δὲ κατόχως, κάκιστον οὖρον ἐστὶ τὸ ἔκλευκον. Οὖρον δὲ ὠμὸν πλεῖον χρόνον γινόμενον, τῶν ἄλλων σωτηρίων ἐόντων, ἀπόστασιν καὶ πόνον σημαίνει. καὶ μᾶλλον ἐν τοῖσιν ὑπὸ φρένα. ἀλγημάτων δὲ ἐν ὀσφύϊ πλανωμένων ἐς ἰσχίον καὶ ἐν πυρετῷ καὶ ἄνευ πυρετοῦ. τὸ δὲ ἐκπεμπόμενον λίπος ἰσχνὸν οὖρον ὑπόστασιν σημαίνει πυρετόν. τὸ δὲ αἱματῶδες ἐν ἀρχῇ οὐρηθὲν χρόνιον. τὸ δ' ἀνατεταραγμένον μεθ' ἱδρῶτος, ὑποστροφήν. τὸ δὲ λευκὸν οἷον τῶν ὑποζυγίων, κεφαλαλγίην. τὸ δ' ὑμενῶδες, σπασμόν. τὸ δὲ πτυαλῶδες, ἔχον ὑποστάσιας οὖρον, ἢ ἰλυῶδες, ῥίγεος δηλωτικόν. τὸ δὲ ἀραχνιῶδες, συντήξιος. τὰ δ' ἐν πλανώδεσι πυρετοῖσι μέλανα νεφέλια, τεταρταῖον. τὰ δ' ἄχροα μέλασιν ἐναιωρεύμενα μετὰ ἀγρυπνίης ἐστὶ ταραχῆς, φρενιτικά. τὰ δὲ κονιώδεα μετὰ δυσπνοίης, ὑδατώδεα. οὖρον ὑδατῶδες ἢ τεταραγμένον ψαφαρῇ προχύσει, κοιλίην ὑγρὴν ἐσομένην σημαίνει. τὸ δὲ ἐκ λεπτοῦ οὔρου δασυνόμενον, ἆρα ἱδρῶτα μέλλοντα δηλοῖ; γεγονομένου δὲ, τὸ ἀφρῶδες ἐφ' αὑτοῦ ἐφιστάμενον. τὰ δ' ἐν τριταίοισι μετὰ φρίκης, οἷα νεφέλια μέλανα, φρίκης ἀκαταστάτου δηλωτικά. καὶ ὑμενώδεες οὐρήσιες ἐστὶ αἱ μετὰ φρίκης ὑφιστάμενα, σπασμώδεες. Οὖρον χρηστὴν ἔχον ὑπόστασιν ἐξαπίνης μὴ ἔχον, πόνον καὶ μεταβολὴν σημαίνει. τὸ δὲ ὑπόστασιν ἔχον ἐπιταραχθὲν καθιστάμενον, ῥῖγος περὶ κρίσιν. τάχα δὲ καὶ ἐς τριταῖον ἢ τεταρταῖον μετάστασιν. Ἐν πλευριτικοῖς οὖρον ὑπέρυθρον ἔχον λείην ὑπόστασιν, ἀσφαλέα κρίσιν σημαίνει. τὸ δ' ὑπόχλωρον ἐπανθὲς λευκὴν ἔχον ὑπόστασιν καὶ παχεῖαν. τὸ δὲ ἐρυθρὸν σφόδρα καὶ ἐπανθὲς ὑπόστασιν χλωρὴν ἔχον λείην ἀλικεΐνεα, πολυχρόνιον. σφόδρα ταραχώδεα

νοῦσον μεταβάλλουσαν ἐς ἄλλην οὐ μὴν ὀλέθριον. τὸ δὲ λευκὸν ὑδατῶδες κεχυμώδεα πυῤῥὴν ἔχον ὑπόστασιν, πόνον καὶ κίνδυνον σημαίνει. καὶ τὸ χλωρὸν πυῤῥὴν ἔχον ὑπόστασιν κεχυμώδεα, χρόνον καὶ κίνδυνον σημαίνει. Οὖρα τοῖσι παρ' αὐτὰ ταχὺ καὶ ἐπ' ὀλίγον πεπαινόμενα, φλαῦρον. καὶ τὸ κατεψῦχθαι ὧδε πονηρόν. Κύστις ἀποληφθεῖσα ἄλλως τε καὶ μετὰ κεφαλαλγίης ἔχει τι σπασμῶδες. τὰ ναρκώδεα ἐν τοιούτοισιν ἐκλυόμενα δύσκολα ὀλέθρια. ἆρά τι καὶ παρακρούουσιν; Νεφρῶν ἐξαπιναῖον ἄλγημα μετὰ οὔρου ἐπισχέσιος, λιθιδίων οὔρησιν, ἢ παχέων οὔρων σημαίνει. Τρομώδεα πρεσβυτέροισιν ἐν πυρετῷ καὶ οὕτως ἐπιφαινόμενα λιθίδια που διουρεῖ. Οὔρου ἀπόληψις καὶ βάρος ἐν νειαίρῃ σημαίνει ὡς τὰ πολλὰ στραγγουρίην ἐσομένην. εἰ δὲ μὴ ἄλλην ἀῤῥωστίην ἣν εἴωθεν ἀῤῥωστεῖν. Ἐν χολώδεσιν οὔρου ἀπόληψις κτείνει συντόμως. Οὖρον ἐν πυρετῷ δασὺ ἔχον διαπαιρόμενον, ὑποστροφικὸν ἢ ἱδρῶδες. Ἐν μακροῖσι πυρετοῖσι λεπτοῖσι πλανώδεσι λεπτῶν οὔρων οὐρήσιες, σπληνώδεες. Ἐν πυρετῷ ἄλλοτε ἀλλοίων οὔρησις, μηκύνουσι τὰ οὐρούμενα ὑπομνησάντων. ἄλλως δὲ ὀλέθρια. ἆρα τούτοισιν οὐρεῖται, οἷον εἰ τὴν ὑπόστασιν ταράξειας; Οἷσιν οὖρα ὀλίγα θρομβώδεα οὐκ ἀπυρέτοις, πλῆθος ἐκ τούτων ἐλθὸν λεπτὸν, ὠφελεῖ. ἔρχεται δὲ τοιούτοις ἐξ ἀρχῆς. ἢ διὰ ταχέων ὑπόστασιν ἴσχει. Οἷσιν οὖρα ταχέως ὑπόστασιν ἴσχει, ταχέως οὗτοι κρίνονται. Ἐπιληπτικοῖς οὖρα λεπτὰ καὶ ἄπεπτα παρὰ τὸ ἔθος ἄνευ πλησμονῆς, ἐπίληψιν σημαίνει, ἄλλως τε κἂν ἤν τις ἐς ἀκρώμιον, ἢ τράχηλον, ἢ μετάφρενον πόνος, ἢ σπασμὸς ἐμπεπτώκῃ, ἢ νάρκη περιγίνηται τοῦ σώματος, ἢ ταραχῶδές τι ἐνύπνιον ἑωράκῃ. τὸ μακρὰ ὑποφαίνεσθαι οἷον στάξιας, καὶ οὖρον, καὶ ἔμετον. καὶ διαχωρήματα κακὸν μὲν πάντως, κάκιστον δὲ ἐγγὺς ἀλλήλων ἰόντα. Διαχώρημα κοιλίης βέλτιστον, μαλθακὸν συνεστηκός. ὑπόπυῤῥον μὴ σφόδρα δυσῶδες. διαχωρέειν τὴν εἰθισμένην ὥρην. πλῆθος δὲ πρὸς λόγον τῶν εἰσιόντων. παχύνεσθαι δὲ πρὸς τὴν κρίσιν. χρήσιμον δὲ καὶ ἕλμινθας στρογγύλας διεξιέναι πρὸς κρίσιν προσάγον. Ἐν ὀξέσι τὸ ἀφρῶδες περίχολον διαχώρημα, κακόν. κακὸν δὲ καὶ τὸ ἔκλευκον. ἔτι δὲ καὶ κάκιον τὸ ἀλητοειδὲς κοπριῶδες. κάρος ἐπὶ τούτοισι κακόν. καὶ αἱματώδης διαχώρησις καὶ κενεαγγίη παράλογος. Κοιλίης ἀπόληψις μακρὴ μέλανα σπυραθώδεα πρὸς ἀνάγκην χαλῶσα, μυκτὴρ τούτοισι ῥηγνύμενος, κακόν. Γλίσχρον ἄκρητον ἢ λευκὸν διαχώρημα φλαῦρον. φλαῦρον δὲ καὶ τὸ ἅλις ἐζυμωμένον ὑποφλεγματῶδες. πονηρὸν δὲ καὶ ἐκ προεωδίων ὑπόστασις ὑπόπελιος πυώδης μετὰ χολώδεος. Αἷμα λαμπρὸν διαχωρέειν κακὸν, ἄλλως τε κἂν ἤν τις ὀδύνη παρῇ. Τὸ ἀφρῶδες περίχολον διαχώρημα φλαῦρον. καὶ ἰκτεριοῦνται δὲ ἐκ τοιούτων. Ἐπὶ τοῖσι χολώδεσι τὸ ἀφρῶδες ἐπάνθισμα, κακόν. μάλιστα δὲ ὀσφὺν πεπονηκότι, καὶ παρενεχθέντι. ἆρα δὲ τούτοισι τὰ ἀλγήματα; Λεπτὸν ἔπαφρον διαχώρημα, ὑδατόχλοον ἴσχον ὑπόστασιν, πονηρόν. πονηρὸν δὲ καὶ τὸ πυῶδες. καὶ τὸ μέλαν αἱματῶδες πονηρὸν σὺν πυρετῷ καὶ ἄλλως. καὶ τὸ ποικίλον κατακορὲς διαχώρημα φλαῦρον. καὶ χεῖρον ὅσῳ φοβερώτερον τῇ χροιῇ, πλὴν ἐν φαρμακείησι. ἐν δὲ ταύτῃσιν ἀκίνδυνον μὴ πλήθει ὑπερβάλλον. καὶ τὸ ψαφαρὸν μαλθακὸν ἐν πυρετῷ διαχώρημα φλαῦρον. φλαῦρον δὲ καὶ τὸ ξηρὸν, ψαθυρὸν, ἄχλοον. καὶ ἄλλως κἂν ἢν κοιλίην καθυγραίνῃ. μελάνων δὲ προδιελθόντων, κτείνει. Ὑγρὸν διαχώρημα καὶ ἀθρόον κατὰ μικρὸν, κακόν. τὸ μὲν γὰρ κακὸν, καὶ ἀγρυπνίην. τὸ δὲ ἔκλυσιν ταχὺ ἂν ποιήσῃ. Ἔνυγρον ὑποψάφαρον διαχώρημα περιψυχομένου μὴ ἀπύρως, φλαῦρον. τὰ ἐπὶ τούτοισι ῥίγεα, κύστιν, κοιλίην ἐπιλαμβάνει. Ὑδατῶδες δὲ σφόδρα διαχώρημα μὴ παυόμενον ἐν ὀξέσι, κακὸν καὶ μᾶλλον ἢν καὶ ἀδιψήσει. Ἐξέρυθρον ἐν περιπλύσει, διαχώρημα φλαῦρον. φλαῦρον δὲ καὶ τὸ σφόδρα χλωρὸν, ἢ λευκὸν, ἢ ἀφρῶδες, ἢ ὑδαρές. καὶ τὸ μικρόν τε καὶ γλίσχρον καὶ λεῖον καὶ ὑπόχλωρον, κακόν. καὶ τὸ κωματώδεσιν ἐνωθρευμένοισιν ὑγρὸν διαχώρημα, κάκιστον. θανατῶδες δὲ καὶ αἱμοῤῥοεῖν αἱματῶδες πολὺ θρομβῶδες λευκόν τε καὶ ὑγρὸν μετὰ κοιλίης μετεώρου. Διαχώρημα μέλαν οἷον αἷμα καὶ σὺν πυρετῷ καὶ ἄνευ πυρετοῦ, πονηρόν. πονηρὸν δὲ καὶ πάντα τὰ ποικίλα. καὶ τὰ κατακορέα πονηρά. Τὰ ὑπαφρώδεα ἄκρητα τελευτῶντα διαχωρήματα, παροξυντικὰ μὲν πᾶσι. τοῖσι δὲ σπασμώδεσι καὶ πάνυ ἐκ τοιούτων τὰ παρ' οὓς ἀνίστανται. τὰ δὲ ἐξυγραινόμενα καὶ πάλιν συνιστάμενα κρητὰ κοπρώδεα, μῆκος νόσου σημαίνει. τὸ δὲ ἐξέρυθρον ἐν πυρετῷ παρακοπήν. τὸ δὲ λευκὸν

κοπρῶδες

οἷσι καῦμα γίνεται. ἱδρῶσι δὲ ἐλθόντων, πυρετὸς παροξύνεται. Ἐπὶ κοιλίῃσιν ὑγρῇσιν κατάψυξις μεθ' ἱδρῶτος, φλαῦρον. Ἐπὶ κοιλίῃσιν ὑγρῇσι, τὰ ἀπὸ οὔλων αἵματα ἐπερρυέντα, θανατώδεα. Διαχώρημα καθαρὸν ἐπιγενόμενον, λύει πυρετὸν ὀξὺν μεθ' ἱδρῶτος.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΚΕΦΑΛΗ ΤΡΩΜΑΤΩΝ.

Τῶν ἀνθρώπων αἱ κεφαλαὶ οὐδὲν ὁμοίως σφίσιν αὐτῇσιν, οὐδὲ αἱ ῥαφαὶ τῆς κεφαλῆς πάντων κατὰ ταὐτὰ πεφύκασιν, ἀλλ' ὅστις μὲν ἔχει ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς προβολήν. ἡ δὲ προβολή ἐστι, τὸ τοῦ ὀστέου ἐξέχον στρογγύλον παρὰ τὸ ἄλλο, τούτου εἰσὶν αἱ ῥαφαὶ πεφυκυῖαι ἐν τῇ κεφαλῇ, ὡς γράμμα τὸ ταῦ. Τ, γράφεται. τὴν μὲν γὰρ βραχυτέρην γραμμὴν ἔχει πρὸ τῆς προβολῆς ἐπικαρσίην πεφυκυῖαν. τὴν δὲ ἑτέρην γραμμὴν, ἔχει διὰ μέσης τῆς κεφαλῆς κατὰ μῆκος ἐς τὸν τράχηλον αἰεί. ὅστις δ' ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς τὴν προβολὴν ἔχει, αἱ ῥαφαὶ τούτου πεφύκασιν τἀναντία ἢ τῷ προτέρῳ. ἡ μὲν γὰρ βραχυτέρη γραμμὴ, πρὸ τῆς προβολῆς πέφυκεν ἐπικαρσίη. ἡ δὲ μακροτέρη, διὰ μέσης τῆς κεφαλῆς πέφυκεν κατὰ μῆκος ἐς τὸ μέτωπον αἰεί. ὅστις δὲ καὶ ἀμφοτέρωθεν τῆς κεφαλῆς προβολὴν ἔχει, ἔκ τε τοῦ ἔμπροσθεν καὶ τοῦ ὄπισθεν, τούτῳ αἱ ῥαφαί εἰσιν ὁμοίως πεφυκυῖαι ὡς γράμμα τὸ ἦτα. Η. γράφεται. πεφύκασι δὲ τῶν γραμμέων, αἱ μὲν μακραὶ, πρὸς τῆς προβολῆς ἑκατέρης ἐπικάρσιοι πεφυκυῖαι. ἡ δὲ βραχείη, διὰ μέσης τῆς κεφαλῆς κατὰ μῆκος πρὸς ἑκατέρην τελευτῶσα τὴν μακρὴν γραμμήν. ὅστις μηδ' ἑτέρωθι μηδεμίαν προβολὴν ἔχει, οὗτος ἔχει τὰς ῥαφὰς τῆς κεφαλῆς, ὡς γράμμα τὸ χῖ. Χ. γράφεται. πεφύκασι δὲ αἱ γραμμαί. ἡ μὲν ἑτέρη, ἐπικαρσίη πρὸς τὸν κρόταφον ἀφικνοῦσα. ἡ δὲ ἑτέρη, κατὰ μῆκος διὰ μέσης τῆς κεφαλῆς. δίπλοον δ' ἐστὶ τὸ ὀστέον κατὰ μέσην τὴν κεφαλήν. σκληρότατον δὲ καὶ πυκνότατον αὐτοῦ πέφυκεν, τὸ ἀνώτατον, ᾗ ὁμουρέει τοῦ ὀστέου ὑπὸ τῇ σαρκί. καὶ τὸ κατώτατον τὸ πρὸς τῇ μήνιγγι, ᾗ ὁμουρέει τοῦ ὀστέου ἡ κάτω. ἀποχωρέον δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ὀστέου καὶ τοῦ κατωτάτου. ἀπὸ τῶν σκληροτάτων καὶ πυκνοτάτων αἰεὶ τὸ μαλθακώτερον καὶ ἧσσον πυκνὸν καὶ ἐπικοιλότερον ἐς τὴν διπλόην. ἡ δὲ διπλόη κοιλότατον καὶ μαλθακώτατον, καὶ μάλιστα σηραγγῶδές ἐστιν. ἔστι δὲ καὶ πᾶν τὸ ὀστέον τῆς κεφαλῆς, πλὴν κάρτα ὀλίγου τοῦ τε ἀνωτάτου καὶ κατωτάτου, σπόγγῳ ὅμοιον. καὶ ἔχει τὸ ὀστέον ἐν ἑωυτῷ ὅμοια σαρκία πολλὰ καὶ ὑγρὰ, καὶ εἴ τις αὐτὰ διατρίβοι τοῖσι δακτύλοισιν, αἷμα ἂν διαγίνοιτο ἐξ αὐτῶν. ἔνι δὲ ἐν τῷ ὀστέῳ καὶ φλέβια λεπτότερα καὶ κοιλότερα, αἵματος πλέα. σκληρότητι μὲν νῦν καὶ μαλθακότητι καὶ κοιλότητι, ὧδε ἔχει. παχύτητι δὲ καὶ λεπτότητι οὕτως. συμπάσης τῆς κεφαλῆς τὸ ὀστέον λεπτότατόν ἐστιν καὶ ἀσθενέστατον τὸ κατὰ βρέγμα, καὶ σάρκα ὀλιγίστην καὶ λεπτοτάτην ἔχει ἐφ' ἑωυτῷ ταύτῃ τῆς κεφαλῆς τὸ ὀστέον. καὶ ὁ ἐγκέφαλος κατὰ τοῦτο τῆς κεφαλῆς πλεῖστος ὕπεστι. καὶ διότι οὕτω ταῦτα ἔχει τῶν τε τρωσίων καὶ τῶν βελέων ἴσων τε ἐόντων κατὰ μέγεθος καὶ ἐλασσόνων, καὶ ὁμοίως τε τρωθεὶς καὶ ἧσσον, τὸ ὀστέον ταύτῃ τῆς κεφαλῆς φλᾶταί τε μᾶλλον καὶ ῥήγνυται καὶ ἔσω ἐσφλᾶται. καὶ θανασιμώτερά ἐστιν καὶ χαλεπώτερα ἰητρεύεσθαί τε καὶ ἐκφυγγάνειν τὸν θάνατον ταύτῃ ἤπου ἄλλοθι τῆς κεφαλῆς. ἐξ ἴσων τε ἐόντων τῶν τρωμάτων. καὶ ὁμοίως τε τρωθεὶς καὶ ἧσσον, ἀποθνήσκει ἄνθρωπος, ὅταν καὶ ἄλλως μέλλῃ ἀποθανεῖσθαι ἐκ τοῦ τρώματος, ἐν ἐλάσσονι χρόνῳ ὁ ταύτῃ ἔχων τὸ τρῶμα τῆς κεφαλῆς, ἤπου ἄλλοθι. ὁ γὰρ ἐγκέφαλος τάχιστά τε καὶ μάλιστα κατὰ τὸ βρέγμα αἰσθάνεται τῶν κακῶν τῶν γινομένων ἔν τε τῇ σαρκὶ καὶ τῷ ὀστέῳ. ὑπὸ λεπτοτάτῳ γὰρ ὀστέῳ ἐστὶ ταύτῃ ὁ ἐγκέφαλος καὶ ὀλίγῃ σαρκί. καὶ ὁ πλεῖστος ἐγκέφαλος ὑπὸ τῷ βρέγματι κεῖται. τῶν δὲ ἄλλων τὸ κατὰ τοὺς κροτάφους ἀσθενέστατόν ἐστιν. συμβολή τε γὰρ τῆς κάτω γνάθου πρὸς τὸ κρανίον. καὶ κίνησίς ἐστιν ἐν τῷ κροτάφῳ ἄνω καὶ κάτω ὥσπερ ἄρθρου. καὶ ἡ ἀκοὴ πλησίον γίνεται αὐτέου. καὶ φλὲψ διὰ τοῦ κροτάφου τέταται κοίλη τε καὶ ἰσχυρή. ἰσχυρότερον δ' ἐστὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὀστέου παντὸς τὸ ὀστέον τῆς κορυφῆς καὶ τῶν οὐάτων ἢ πᾶν τὸ πρόσθεν. καὶ σάρκα πλείονα καὶ βαθυτέρην ἐφ' ἑωυτῷ ἔχει κατὰ τὸ ὀστέον. καὶ διὰ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὑπό τε τῶν τρωσίων καὶ τῶν βελέων ἴσων ἁπάντων καὶ ὁμοίων, καὶ μεζόνων καὶ μειόνων ὁμοίως τιτρωσκόμενος, καὶ μᾶλλον ταύτῃ τῆς κεφαλῆς τὸ ὀστέον ἧσσον ῥήγνυται καὶ φλᾶται. καὶ ἢν μέλλῃ ἄνθρωπος ἀποθνήσκειν καὶ ἄλλως ἐκ τοῦ τρώματος, ἐν τῷ

ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς ἔχων τὸ τρῶμα, ἐν πλείονι χρόνῳ ἀποθνήσκει. ἐν πλείονι γὰρ χρόνῳ τὸ ὀστέον ἐμπυΐσκεταί τε καὶ διαπυΐσκεται κάτω παρὰ τὸν ἐγκέφαλον, διὰ τὴν παχύτητα τοῦ ὀστέου. καὶ ἐλάσσων ταύτῃ τῆς κεφαλῆς ὁ ἐγκέφαλος ὕπεστι. καὶ πλείονες ἐκφυγγάνουσι τὸν θάνατον τῶν ὄπισθεν τετρωσκομένων τῆς κεφαλῆς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἢ τῶν ἔμπροσθεν. καὶ ἐν χειμῶνι πλείονα χρόνον ζῇ ἄνθρωπος ἢ ἐν θέρει, ὅς τις καὶ ἄλλως μέλλει ἀποθανεῖσθαι ἐκ τοῦ τρώματος, ὅπου ἂν τῆς κεφαλῆς ἔχων τὸ τρῶμα. αἱ δὲ ἕδραι τῶν βελέων τῶν ὀξέων καὶ κουφοτέρων, αὐταὶ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν γινόμεναι ἐν τῷ ὀστέῳ τὰ νοῦρα, ἀγμῆς τε καὶ φλάσιος, καὶ ἔσω ἐσφλάσιος. αὗται δὲ γίνονται ὁμοίως ἔν τε τῷ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς καὶ ἐν τῷ ὄπισθεν. ἐκ τουτέων θάνατος οὐ γίνεται κατά γε δίκην, οὐδ' ἢν γένηται. ῥαφὴ δὲ ἐν ἕλκει φανεῖσα ὀστέου ψιλωθέντος, πανταχοῦ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἕλκεος γενομένου, ἀσθενέστατον γίνεται τῇ τρώσει καὶ τῷ βέλει ἀντέχειν, εἰ τύχοι τὸ βέλος ἐν αὐτὴν τὴν ῥαφὴν στηριχθέν. πάντων δὲ μάλιστα ἢν τὸ βέλος ἐν τῷ βρέγματι γενόμενον κατὰ τὸ ἀσθενέστατον τῆς κεφαλῆς, καὶ αἱ ῥαφαὶ εἰ τύχοιεν οὖσαι περὶ τὸ ἕλκος, καὶ τὸ βέλος αὐτέων τύχοι τῶν ῥαφῶν. τιτρώσκεται δὲ ὀστέον τὸ ἐν κεφαλῇ, τοσούσδε τρόπους. τῶν δὲ τρόπων ἑκάστου πλείονες ἰδέαι γίνονται τοῦ κατήγματος ἐν τῇ τρώσει.

Ὀστέον ῥήγνυται τιτρωσκόμενον καὶ τῷ περιέχοντι ὀστέῳ τὴν ῥωγμὴν ἀνάγκη φλάσιν προσγενέσθαι ἥνπερ ῥαγῇ. τῶν γὰρ βελέων ὅτι περ ῥήγνυσι τὸ ὀστέον, τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ φλᾷ τὸ ὀστέον ἢ μᾶλλον ἢ ἧσσον, αὐτό τε ἐν ᾧπερ καὶ ῥήγνυσι τὴν ῥωγμήν. εἷς οὗτος τρόπος. ἰδέαι δὲ ῥωγμέων παντοῖαι γίνονται. καὶ γὰρ λεπτότεραί τε καὶ λεπταὶ πάνυ ὀστέον καταφανέες γίνονται. ἔστι δ' αἴτιον ῥωγμέων, ὅτε αὐτίκα μετὰ τὴν τρῶσιν, ὅτ' ἐν τῇσιν ἡμέρῃσιν ἐν ᾗσιν ἂν καὶ πόνων ὄφελος γένοιτο τοῦ θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ. αἱ δ' αὖ, παχύτεραί τε καὶ εὐρύτεραι γίνονται τῶν ῥωγμέων. ἔνιαι δὲ, καὶ πάνυ εὐρεῖαι. καὶ αἱ μὲν, ἐπὶ μακρότερον ῥήγνυνται. αἱ δὲ, ἐπὶ βραχύτερον. καὶ αἱ μὲν, ἰθύτεραι. αἱ δὲ, ἰθεῖαί τε καὶ πάνυ. αἱ δὲ, καμπυλώτεραί τε καὶ καμπύλαι καὶ βαθύτεραι. αἱ δὲ, ἐς τὸ κάτω καὶ διὰ παντὸς τοῦ ὀστέου.

Φλασθείη δ' ἂν τὸ ὀστέον ἐν τῇ ἑωυτοῦ φύσει, καὶ ῥωγμὴ τῇ φλάσει οὐκ ἂν προσγένοιτο τῷ ὀστέῳ οὐδεμία. δεύτερος οὗτος. ἰδέαι δὲ τῆς φλάσιος, πλείους γίνονται. καὶ γὰρ μᾶλλόν τε καὶ ἧσσον φλᾶται καὶ ἐν βαθύτερόν τε καὶ διὰ παντὸς τοῦ ὀστέου, καὶ ἧσσον ἐς βάθυ, καὶ διὰ παντὸς τοῦ ὀστέου, καὶ ἐπὶ πλέον τε καὶ ἔλασσον, μήκεός τε καὶ πλατύτητος. ἀλλὰ τουτέων τῶν ἰδεῶν, οὐδεμίαν ἐστὶν ἰδόντι τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι γνῶναι, ὁποία τίς ἐστι τὴν ἰδέην, καὶ ὁπόση τὸ μέγεθος. οὐδὲ γὰρ εἰ πέφλασται, ἐόντων πεφλασμένων καὶ τοῦ κακοῦ γεγενημένου, γίνεται τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι καταφανὲς ἰδεῖν αὐτίκα μετὰ τὴν τρῶσιν. ὥσπερ οὐδὲ τῶν ῥωγμέων ἔνιαι ἑκὰς ἐοῦσαι, καὶ ἐρρωγότος τοῦ ὀστέου.

Ἐσφλᾶται τὸ ὀστέον ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτοῦ ἔσω σὺν ῥωγμῇσιν. ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν ἐσφλασθείη. τὸ γὰρ ἐσφλώμενον, ἀπερρηγνύμενόν τε καὶ καταγνύμενον, ἐσφλᾶται ἔσω ἀπὸ τοῦ ἄλλου ὀστέου μένοντος ἐν τῇ φύσει τῇ ἑωυτοῦ. καὶ δὴ οὕτω ῥωγμὴ ἂν προσείη τῇ ἐσφλάσει. τρίτος οὗτος τρόπος. ἐσφλᾶται δὲ τὸ ὀστέον πολλὰς ἰδέας. καὶ γὰρ ἐπὶ πλέον τοῦ ὀστέου καὶ ἐπ' ἔλασσον. καὶ μᾶλλόν τε καὶ ἐν βαθύτερον κάτω. καὶ ἧσσόν τε καὶ ἐπιπολαιότερον.

Καὶ ἕδρης γενομένης ἐν τῷ ὀστέῳ βέλεος προσγένοιτο ἂν ῥωγμὴ τῇ ἕδρῃ, τῇ τε ῥωγμῇ καὶ φλάσιν προσγενέσθαι ἀναγκαῖον ἐστὶν ἢ μᾶλλον ἢ ἧσσον, ἥνπερ καὶ ῥωγμὴ προσγένηται ἔνθα περ καὶ ἕδρη ἐγγένηται, καὶ ἡ ῥωγμὴ ἐν τῷ ὀστέῳ τῷ περιέχοντι τήν τε ἕδρην καὶ τὴν φλάσιν. τέταρτος οὗτος τρόπος. καὶ ἕδρη δὲ τοῦ βέλεος γίνεται ἐν τῷ ὀστέῳ. ἕδρη δὲ καλέεται, ὅταν μένον τὸ ὀστέον ἐν τῇ ἑωυτοῦ φύσει τὸ βέλος στηριξάμενον ἐς τὸ ὀστέον δῆλον ποιήσῃ ὅπῃ ἐστήριξεν. ἐν δὲ τῷ τρόπῳ ἑκάστῳ πλείονες ἰδέαι γίνονται. καὶ περὶ μὲν φλάσιος καὶ ῥωγμῆς, ἢν ἄμφω ταῦτα προσγίνηται τῇ ἕδρῃ, καὶ ἢν φλάσις μούνη γένηται, ἤδη πέφρασται, ὅτι πολλαὶ ἰδέαι γίνονται καὶ τῆς φλάσιος καὶ τῆς ῥωγμῆς. ἡ δὲ ἕδρη αὐτὴ ἐφ' ἑωυτῆς γίνεται μακροτέρη καὶ βραχυτέρη ἐοῦσα, καὶ καμπυλωτέρη, καὶ ἰθυτέρη, καὶ κυκλοτερὴς, καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἰδέαι τοῦ τοιούτου τρόπου, ὁποῖον ἄν τι καὶ τὸ σχῆμα τοῦ βέλεος ᾖ. καὶ δ' αὐταὶ καὶ βαθύτεραί τε κάτω καὶ μᾶλλον καὶ ἧσσον. καὶ στενότεραι, καὶ εὐρύτεραι, καὶ πάνυ εὐρεῖαι. ἡ διακεκόφαται, διακοπὴν δ' ὁπόση τις ἂν γινομένη μήκεός τε καὶ εὐρύτητος ἐν τῷ ὀστέῳ ἕδρην ἐστὶν, ἢν τ' ἄλλ' ὀστέα, τὰ περιέχοντα τὴν διακοπὴν μένῃ ἐν τῇ φύσει τῇ ἑωυτῶν, καὶ μὴ συνεσφλᾶται τῇ διακοπῇ ἔσω ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτῶν. οὕτω

δ' ἔσφλασις

ὀστέον

δ' ἔσφλασις ἂν εἴη καὶ οὐκ ἐπὶ ἕδρῃ ὀστέου τιτρώσκεται, ἀλλ' ἢ τῆς κεφαλῆς ἢ τὸ ἕλκος ἔχει ἄνθρωπος καὶ τὸ ὀστέον ἐψιλώθη τῆς σαρκός. πέμπτος οὗτος τρόπος. καὶ ταύτην τὴν ξυμφορὴν ὅταν γένηται, οὐκ ἂν ἔχοις ὠφελῆσαι οὐδέν. οὐδὲ γὰρ εἰ πέπονθε τὸ κακὸν τοῦτο οὐκ ἔστιν ὅπως χρὴ αὐτὸν ἐξελέγξαντα εἰδέναι εἰ πέπονθεν τὸ κακὸν τοῦτο ἄνθρωπος, οὐδ' ὅπῃ τῆς κεφαλῆς. τούτων τῶν τρόπων τῆς κατάξιος ἐς πρίσιν ἀφικνεῖ. ἥ τε φλάσις ἢ ἀφανὴς ἰδεῖν. καὶ ἢν ὅπως τύχῃ φανερὴ γενομένη. καὶ ῥωγμὴ ἢν ἀφανὴς ἰδεῖν. καὶ ἢν φανερὴ ᾖ. καὶ ἢν ἕδρης γενομένης τοῦ βέλεος ἐν τῷ ὀστέῳ προσγένηται ῥωγμὴ καὶ φλάσις τῇ ἕδρῃ. καὶ ἢν φλάσις μούνη προσγένηται ἄνευ ῥωγμῆς τῇ ἕδρῃ, καὶ αὕτη ἐς πρίσιν ἀφικνεῖ. τὸ δ' ἔσω ἐσφλώμενον ὀστέον ἐκ τῆς φύσιος, τῆς ἑωυτοῦ, ὀλίγα τῶν πολλῶν πρίσιος προσδεῖται καὶ τὰ μάλιστα ἐσφλασθέντα καὶ μάλιστα καταρραγέντα. ταῦτα πρίσιος ἥκιστα κέχρηται. οὐδὲ ἕδρη αὐτὴ ἐφ' ἑωυτῆς γενομένη ἄτερ ῥωγμῆς καὶ φλάσιος, οὐδὲ αὐτὴ πρίσιος δεῖται. οὐδ' ἡ διακοπὴ ἢν μεγάλη καὶ εὐρέη οὐδ' αὕτη. διακοπὴ γὰρ καὶ ἕδρη τὸ αὐτό ἐστιν. πρῶτον δὲ χρὴ τὸν τρωματίην σκοπεῖσθαι, ὅπῃ ἔχει τὸ τρῶμα τῆς κεφαλῆς εἴτ' ἐν τοῖσιν ἀσθενεστέροισιν. καὶ τὰς τρίχας καταμανθάνειν τὰς περὶ τὸ ἕλκος, εἰ διακεκόφαται ὑπὸ τοῦ βέλεος, καὶ εἰ ἔσω ἤεσαν ἐς τὸ τρῶμα, κινδυνεύειν τὸ ὀστέον ψιλὸν εἶναι τῆς σαρκός. καὶ ἢν τοῦτο ᾖ, φάναι ἔχειν τι σίνος τὸ ὀστέον ὑπὸ τοῦ βέλεος. ταῦτα μὲν οὖν χρὴ ἀπὸ προσόψιος σκεψάμενον λέξαι, μὴ ἁπτόμενον τοῦ ἀνθρώπου. ἁπτόμενον δ' ἤδη πειρᾶσθαι εἰδέναι σάφα, εἰ ἐστὶ ψιλὸν τὸ ὀστέον τῆς σαρκὸς ἢ οὔ. καὶ ἢν μὲν καταφανὲς ᾖ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι τὸ ὀστέον ψιλόν. εἰ δὲ μή, τῇ μήλῃ σκέπτεσθαι. καὶ ἢν μὲν εὕρῃς ψιλὸν ἐὸν τὸ ὀστέον τῆς σαρκός, καὶ μὴ ὑγιὲς ἀπὸ τοῦ τρώματος, χρὴ τοῦ ἐν τῷ ὀστέῳ ἐόντος τὴν διάγνωσιν πρῶτα ποιεῖσθαι, ὁρῶντα ὅσον τέ ἐστι τὸ κακόν, καὶ τίνος δεῖται ἔργου. χρὴ δὲ καὶ ἐρωτᾶν τὸν τετρωμένον ὅπως ἔπαθε καὶ τίνα τρόπον. ἢν δὲ μὴ καταφανὲς ᾖ τὸ ὀστέον, εἰ ἔχει τι κακὸν ἢ μὴ ἔχει, πολλῷ ἔτι χρὴ μᾶλλον τὴν ἐρώτησιν ποιεῖσθαι, ψιλοῦ τε ἐόντος τοῦ ὀστέου τὸ τρῶμα ὅπως ἐγένετο, καὶ ὅν τινα τρόπον. τὰς γὰρ φλάσιας, καὶ τὰς ῥωγμὰς τὰς οὐ φαινομένας ἐν τῷ ὀστέῳ, ἐνεούσας δὲ ἐκ τῆς ὑποκρίσιος τοῦ τετρωμένου πρῶτον διαγινώσκειν πειρῆσθαι εἴτε πέπονθε τοῦτο τὸ ὀστέον ἢ οὐ πέπονθεν. ἔπειτα δὲ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἐξελέγχοντα πλὴν μηλώσιος. μήλωσις γὰρ οὐκ ἐξελέγχει εἰ πέπονθε τοῦτο τῶν κακῶν τὸ ὀστέον, καὶ ἔτι ἔχει ἐν αὐτῷ, ἢ οὐ πέπονθεν, ἀλλ' ἕδρην τε τοῦ βέλεος ἐξελέγχει μήλωσις. καὶ ἢν ἐμφλασθῇ τὸ ὀστέον ἔσω ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτοῦ. καὶ ἢν ἰσχυρῶς ῥαγῇ τὸ ὀστέον, ἅπερ καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι καταφανέα ἐστὶν ὁρῶντα γινώσκειν. ῥήγνυται δὲ τὸ ὀστέον τάς τε ἀφανέας ῥωγμὰς καὶ τὰς φανεράς. καὶ φλᾶται τὰς ἀφανέας φλάσιας καὶ ἐσφλᾶται ἔσω ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτοῦ μάλιστα. ὅταν ἕτερος ὑφ' ἑτέρου τιτρωσκόμενος ἐπιτηδὲς τρῶσαι βουλόμενος. ἢ ὅταν ἐξ ὑψηλοτέρης γίνηται ἡ βολὴ ἢ ἡ πληγή, ὁποτέρη ἂν ᾖ μᾶλλον. ἢ ὅταν ἂν ἐξ ἰσοπέδου τοῦ χωρίου. καὶ ἢν περικρατέῃ τῇ χειρὶ τὸ βέλος, ἤν τε βάλλῃ, ἤν τε τύπτῃ. καὶ ἰσχυρότερος ἐὼν ἀσθενεστέρους τιτρώσκει. ὅσοι δὲ πίπτοντες τιτρώσκονται, πρός τε τὸ ὀστέον. καὶ αὐτὸ τὸ ὀστέον. ὁ ἀπὸ ὑψηλοτάτου πίπτων καὶ ἐπὶ σκληρότατον καὶ ἀμβλύτατον, τούτῳ κίνδυνος τὸ ὀστέον ῥαγῆναί τε καὶ φλασθῆναι, καὶ ἔσω ἐσφλασθῆναι ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτοῦ. τῷ δ' ἐξ ἰσοπέδου μᾶλλον χωρίου πίπτοντι καὶ ἐπὶ μαλθακώτερον, ἧσσον ταῦτα πάσχει τὸ ὀστέον, ἢ οὐκ ἂν πάθοι. ὅσα δὲ ἐσπίπτοντα ἐς τὴν κεφαλὴν βέλεα τιτρώσκει περὶ τὸ ὀστέον, τὸ ἀπὸ ὑψηλοτάτου ἐμπεσὸν καὶ ἥκιστα ἐξ ἰσοπέδου. καὶ σκληρότατόν τε καὶ ἀμβλύτατον. καὶ βαρύτατον, καὶ ἥκιστα κοῦφον. καὶ ἥκιστά τε καὶ ὀξὺ καὶ μαλθακόν, τοῦτο ἂν ῥήξειε τὸ ὀστέον καὶ φλάσειε. καὶ μάλιστά γε ταῦτα πάσχειν τὸ ὀστέον κίνδυνος, ὅταν ταῦτά τε γίνηται, καὶ ἐς ἰθὺ τρωθῆναι κατ' ἀντίον γένηται τὸ ὀστέον τοῦ βέλεος. ἤν τε πληγῇ ἐκ χειρός. ἤν τε βληθῇ. ἤν τέ τι ἐμπέσῃ αὐτέῳ. καὶ ἢν αὐτὸς καταπεσὼν τρωθῇ. καὶ ὁπωσοῦν τρωθεὶς κατ' ἀντίον γένοιτο τοῦ ὀστέου τῷ βέλει. τὰ δὲ πλάγιον τοῦ ὀστέου παρασύραντα βέλεα, ἧσσον καὶ ῥήγνυσι τὸ ὀστέον, καὶ φλάσει ἔσω ἐς κεφαλήν, κἂν ψιλωθῇ τὸ ὀστέον τῆς σαρκός. ἔνια γὰρ τῶν τρωμάτων τῶν οὕτω τρωθέντων οὐδὲ ψιλοῦται τὸ ὀστέον τῆς σαρκός. τῶν δὲ βελέων ῥήγνυσι μάλιστα τὸ ὀστέον, τάς τε φανερὰς ῥωγμὰς καὶ τὰς ἀφανέας καὶ φλᾶται καὶ ἐσφλᾶ ἔσω ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτοῦ τὸ ὀστέον τὰ στρογγύλα τε καὶ περιφερέα. καὶ ἀρτίστομα, ἀμβλέα τε ὄντα καὶ βαρέα, καὶ σκληρά. καὶ τὴν σάρκα ταῦτα φλᾶται, καὶ πέπειρον ποιέει, καὶ κόπτει καὶ τὰ ἕλκεα γίνεται ὑπὸ τῶν τοιούτων βελέων

των βελέων ἐς τὸ πλάγιον. καὶ ἐν κύκλῳ ὑπόκοιλα καὶ διάπυά τι μᾶλλον γίνεται καὶ ὑγιᾶ ἐστι καὶ ἐπὶ πλείονα χρόνον καθαίρεται. ἀνάγκη γὰρ τὰς σάρκας τὰς φλασθείσας καὶ κοπείσας πύον γενομένας ἐκτακῆναι. τὰ δὲ βέλεα καὶ περιμήκεα ἐπὶ πολὺ λεπτὰ ἐόντα καὶ ὀξέα καὶ κοῦφα, τήν τε σάρκα διατάμνει μᾶλλον ἢ φλᾷ. καὶ ὀστέον ὡσαύτως. καὶ ἕδρην μὲν ἐμποιέει αὐτὸ καὶ διακόψαν. διακοπὴ γὰρ καὶ ἕδρη ταυτόν ἐστι. φλᾷ δὲ οὐ μάλα τὸ ὀστέον τὰ τοιαῦτα βέλεα. οὐδὲ ῥήγνυσιν, οὐδ᾽ ἐκ τῆς φύσιος ἔσω ἐσφλᾷ. ἀλλὰ χρὴ πρὸς τῇ ὄψει τῇ ἑωυτοῦ, ὅ,τι ἄν σοι φαίνηται ἐν τῷ ὀστέῳ καὶ ἐρώτησιν ποιέεσθαι πάντων τούτων. τοῦ γὰρ μᾶλλόν τε καὶ ἧσσον τρωθέντος ταῦτ᾽ ἐστὶ σημεῖα. καὶ ἢν ὁ τρωθεὶς καρωθῇ. καὶ σκότος περιχυθῇ. καὶ δῖνος. ἢ καὶ πέσῃ. ὅτ᾽ ἂν δὲ τύχῃ ψιλωθὲν τὸ ὀστέον τῆς σαρκὸς ὑπὸ τοῦ βέλεος καὶ τύχῃ κατ᾽ αὐτὰς τὰς ῥαφὰς γενόμενον τὸ ἕλκος, χαλεπὸν γίνεται καὶ τὴν ἕδρην τοῦ βέλεος φράσασθαι τὴν ἐν τῷ ἄλλῳ ὀστέῳ φανερὴν γινομένην. εἴτ᾽ ἔνεστιν ἐν τῷ ὀστέῳ. εἴ τε μὴ ἔνεστιν. ἤν τε τύχῃ γενομένη ἡ ἕδρη ἐν αὐτῇσι τῇσι ῥαφῇσι. συμβλέπει γὰρ αὐτὴ ἡ ῥαφὴ τρηχυτέρη ἐοῦσα τοῦ ἄλλου ὀστέου. καὶ οὐ διάδηλον ὅ,τι τε αὐτῆς ῥαφή ἐστιν, καὶ ὅ,τι τοῦ βέλεος ἕδρη, ἢν μὴ κάρτα μεγάλη γένηται ἡ ἕδρη. προσγίνεται δὲ καὶ ῥῆξις τῇ ἕδρῃ ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ αὕτη ἐν τῇσι ῥαφῇσι γινομένη, καὶ γίνεται καὶ αὐτὴ ἡ ῥῆξις χαλεπωτέρη φράσασθαι ἐρρωγότος τοῦ ὀστέου, διὰ τοῦτο, ὅτι κατ᾽ αὐτὴν τὴν ῥαφὴν ἡ ῥῆξις γίνεται, ἢν ῥήγνυται ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. ἕτοιμον γὰρ ταύτῃ ῥήγνυσθαι τὸ ὀστέον, καὶ διαχαλᾶν διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσιος τοῦ ὀστέου ταύτῃ, καὶ ἀραιότητα, καὶ διά τε τῆς ῥαφῆς ἑτοίμης ἐούσης ῥήγνυσθαι, καὶ διαχαλᾶν τ᾽ ἄλλα τὰ ὀστέα τὰ περιέχοντα τὴν ῥαφὴν μένει ἄρραγέα, ὅτι ἰσχυρότερά ἐστι τῆς ῥαφῆς. ἡ δὲ ῥῆξις ἡ κατὰ τὴν ῥαφὴν γινομένη καὶ διαχάλασίς ἐστιν τῆς ῥαφῆς, καὶ φράσασθαι οὐκ εὐμαρής ἡ, οὔτε ὑπὸ ἕδρης τοῦ βέλεος γενομένης ἐν τῇ ῥαφῇ, ἐπειδὰν ῥαγῇ καὶ διαχαλάσῃ, ἀλλ᾽ ἐστὶ χαλεπώτερον φράσασθαι τὴν ἀπὸ τῆς φλάσιος ῥωγμήν. συγκλέπτουσι γὰρ τὴν γνώμην καὶ τὴν ὄψιν τοῦ ἰητροῦ αὐταὶ αἱ ῥαφαὶ ῥωγμοειδέες φαινόμεναι, καὶ τρηχύτεραι ἐοῦσαι τοῦ ἄλλου ὀστέου. ὅτι μὴ ἰσχυρῶς διεκόπη, καὶ διεχάλασε. διακοπὴ δὲ καὶ ἕδρη τ᾽ ὠυτόν ἐστιν. ἀλλὰ χρὴ εἰ κατὰ τὰς ῥαφὰς τὸ τρῶμα γένοιτο καὶ πρός γε τὸ ὀστέον στηρίξει τὸ βέλος, προσέχοντα τὸν νόον ἀνευρίσκειν ὅ,τι πέπονθε τὸ ὀστέον. ἀπὸ γὰρ ἴσων βελέων τὸ μέγεθος καὶ ὁμοίων. καὶ πολλόν τι ἐλασσόνων καὶ ὁμοίως τρωθεὶς καὶ πολὺ ἧσσον, πολλῷ μεῖζον ἐκτήσατο τὸ κακὸν ἐν τῷ ὀστέῳ, ὃς ἐς τὰς ῥαφὰς δεξάμενος τὸ βέλος, ἢ ὁ μὴ ἐς τὰς ῥαφὰς δεξάμενος. καὶ τούτων τὰ πολλὰ πρίεσθαι δεῖ. ἀλλ᾽ οὐ χρὴ αὐτὰς τὰς ῥαφὰς πρίειν, ἀλλ᾽ ἀποχωρήσαντα ἐν τῷ πλησίον ὀστέῳ τὴν πρίσιν ποιέεσθαι, ἢν πρίῃς. περὶ δὲ ἰήσιος τρωσίων τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ ὡς χρὴ ἐξελέγχειν τὰς πάθας τὰς ἐν τῷ ὀστέῳ γινομένας τὰς μὴ φανερὰς, ὧδέ μοι δοκέει. ἕλκος ἐν τῇ κεφαλῇ οὐ χρὴ τέγγειν οὐδενί, οὐδὲ οἴνῳ, ἄλλως ἥκιστα. οὐδὲ καταπλάσσειν οὐδὲ μοτῷ τὴν ἴησιν ποιέεσθαι. οὐδὲ ἐπιδεῖν χρὴ ἕλκος ἐν κεφαλῇ, ἢν μὴ ἐν τῷ μετώπῳ ᾖ τὸ ἕλκος, ἢ ἐν τῷ ψιλῷ τῶν τριχῶν, ἢ περὶ τὴν ὀφρὺν καὶ τὸν ὀφθαλμόν. ἐνταῦθα δὲ γινόμενα τὰ ἕλκεα, καταπλάσιος καὶ ἐπιδέσιος μᾶλλον δέχεται ἢ πού ἄλλοθι τῆς κεφαλῆς τῆς ἄλλης. περιέχει γὰρ ἡ κεφαλὴ ἡ ἄλλη τὸ μέτωπον πᾶν. ἐκ δὲ τῶν περιεχόντων τὰ ἕλκεα, καὶ ἐν ὅτῳ ἂν ᾖ τὰ ἕλκεα φλεγμαίνει καὶ ἐπανοιδίσκεται δι᾽ αἵματος ἐπιῤῥοήν. χρὴ δὲ οὐδὲ τὰ ἐν τῷ μετώπῳ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου καταπλάσσειν καὶ ἐπιδεῖν, ἀλλ᾽ ἐπεὶ δ᾽ ἂν παύσηται φλεγμαίνοντα, καὶ τὸ οἴδημα καταστῇ, παύσασθαι καταπλάσσοντα καὶ ἐπιδέοντα. ἐν δὲ τῇ ἄλλῃ κεφαλῇ ἕλκος οὔτε μοτοῦν χρή, οὔτε καταπλάσσειν, οὔτ᾽ ἐπιδεῖν, εἰ μὴ καὶ τομῆς δέοιτο. τάμνειν δὲ χρὴ τῶν ἑλκέων τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ γινομένων καὶ ἐν μετώπῳ ὅπου ἂν τὸ μὲν ὀστέον ψιλὸν ᾖ τῆς σαρκός, καὶ δοκέῃ τι σίνος ἔχειν ὑπὸ τοῦ βέλεος. τὰ δὲ ἕλκεα μὴ ἱκανὰ τὸ μέγεθος τοῦ μήκεος καὶ τῆς εὐρύτητος, ἐς τὴν σκέψιν τοῦ ὀστέου ἄτε πέπονθεν ὑπὸ τοῦ βέλεος κακόν, καὶ ὁποῖόν τι πέπονθεν, καὶ ὅσον ἡ μὲν σὰρξ πέφλασται, καὶ τὸ ὀστέον ἔχει τι σίνος. καὶ δ᾽ αὖτε εἰ ἀσινές τέ ἐστιν τὸ ὀστέον ὑπὸ τοῦ βέλεος, καὶ μηδὲν πέπονθε κακόν. καὶ ἐς τὴν ἴησιν, οἵης δέεται τινὸς τό τε ἕλκος. ἥ τε σὰρξ. καὶ ἡ πάθη τοῦ ὀστέου. τὰ δὲ τοιαῦτα τῶν ἑλκέων, τομῆς δέεται. αὖ καὶ τὸ μὲν ὀστέον ψιλωθῇ τῆς σαρκός, ὑπόκοιλα δὲ ᾖ ἐς πλάγιον ἐπὶ πολὺ ἐπανατάμνειν τὸ κοῖλον, ὅκου μὴ εὐχερὲς τῷ φαρμάκῳ ἀφικέσθαι, ὁκοίῳ ἄν τινι χρῇ καὶ τὰ κυκλοτερέα τῶν ἑλκέων, καὶ ὑπόκοιλα ἐπὶ πολύ, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπανατάμνειν τὸν κύκλον διχῇ

τῇ

κατὰ μῆκος, ὡς πέφυκεν ἄνθρωπος, μακρὸν ποιέειν τὸ ἕλκος. τάμνοντι δὲ κεφαλὴν, τὰ μὲν ἄλλα τῆς κεφαλῆς, ἀσφαλέην ἔχει τεμνόμενα. ὁ δὲ κρόταφος, καὶ ἄνωθεν ἔτι τοῦ κροτάφου κατὰ τὴν φλέβα, τὴν διὰ τοῦ κροτάφου φερομένην, τοῦτο δὲ τὸ χωρίον μὴ τάμνειν, σπασμὸς γὰρ ἐπιλαμβάνει τὸν τμηθέντα. καὶ ἢν μὲν ἐπ' ἀριστερὰ τμηθῇ κροτάφου, τὰ ἐπὶ δεξιὰ ὁ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει. ἢν δ' αὖ ἐπὶ τὰ δεξιὰ τμηθῇ κροτάφου, τὰ ἐπ' ἀριστερὰ ὁ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει. ὅτ' ἂν οὖν τάμνῃς ἕλκος ἐν κεφαλῇ, ὀστέων εἵνεκα τῆς σαρκὸς ἐψιλωμένων, θέλων εἰδέναι εἴ τι ἔχει τὸ ὀστέον κακὸν ὑπὸ τοῦ βέλεος ἢ καὶ οὐκ ἔχει, τάμνειν χρὴ τὸ μέγεθος τὴν ὠτειλὴν, ὅσον ἂν δοκέῃ ἄνω χρῆναι. τάμνοντα δὲ χρὴ ἀναστεῖλαι τὴν σάρκα ἀπὸ τοῦ ὀστέου, ᾗ πρὸς τῇ μήνιγγι καὶ πρὸς τῷ ὀστέῳ πέφυκεν. ἔπειτα διαμοτῶσαι τὸ ἕλκος πᾶν μοτῷ, ὅστις ἂν εὐρύτατον τὸ ἕλκος παρέξει ἐν τὴν ὑστεραίην ξὺν ἐλαχίστῳ πόνῳ. μοτώσαντα δὲ καταπλάσματι χρῆσθαι ὅσον ἂν χρόνον καὶ τῷ μοτῷ, μάζην ἐκ λεπτῶν ἀλφίτων, ἐν ὄξει διαμάσσειν ἢ ἕψειν καὶ γλισχρὴν ποιέειν ὡς μάλιστα. τῇ δ' ὑστεραίῃ ἡμέρῃ ἐπειδὰν ἐξέλῃς τὸν μοτὸν, κατιδὼν τὸ ὀστέον ὅτι πέπονθεν, ἐὰν μή σοι καταφανὴς ᾖ ἡ τρῶσις, ὁποίη τίς ἐστιν ἐν τῷ ὀστέῳ. μὴ δὲ διαγινώσκῃς εἴ τέ τι ἔχει τὸ ὀστέον κακὸν ἐν ἑωυτῷ, ἢ καὶ οὐκ ἔχει. τὸ δὲ βέλος δοκέῃ ἀφικέσθαι ἐν τὸ ὀστέον καὶ σινᾶσθαι. ἐπιξύειν χρὴ τῷ ξυστῆρι κατὰ βάθος καὶ κατὰ μῆκος τοῦ ἀνθρώπου ὡς πέφυκεν, καὶ αὖθις ἐπὶ τὸ κάρσιον τὸ ὀστέον τῶν ῥηξίων εἵνεκα τῶν ἀφανέων ἰδεῖν, καὶ τῆς φλάσιος εἵνεκα τῆς ἀφανέος τῆς οὐκ ἐσφλωμένης ἔσω ἐκ τῆς φύσιος τῆς κεφαλῆς τοῦ ἄλλου ὀστέου. ἐξελέγχει γὰρ ἡ ξύσις μᾶλλον, ἢν μὴ καὶ ἄλλως καταφανέες ἔωσιν αὗται αἱ πάθαι οὖσαι ἐν τῷ ὀστέῳ τοῦ βέλεος. καὶ ἢν ἕδρην ἴδῃς ἐν τῷ ὀστέῳ τοῦ βέλεος, ἐπιξύειν χρὴ αὐτήν τε τὴν ἕδρην τοῦ βέλεος, καὶ τὰ περιέχοντα αὐτὴν ὀστέα, μὴ πολλάκις τῇ ἕδρῃ πρὸς γίνηται ῥῆξις, καὶ φλάσις. ἢ μοῦνον φλάσις. ἔπειτα λανθάνῃ οὐ καταφανέα ἐόντα. ἐπειδὰν δὲ ξύσῃς τὸ ὀστέον τῷ ξυστῆρι, ἢν μὲν δοκέῃ ἐν πρίσιν ἀφίκειν ἡ τρῶσις τοῦ ὀστέου, πρίειν χρὴ καὶ τὰς τρεῖς ἡμέρας μὴ ὑπερβάλλειν ἀπρίωτον, ἀλλ' ἐν ταύτῃσι πρίειν, ἄλλως τε καὶ τῆς θερμῆς ὥρης ἢν ἐξ ἀρχῆς λαμβάνῃς τὸ ἴημα. ἢν δὲ ὑποπτεύσῃς μὲν τὸ ὀστέον ἐρρωγέναι ἢ πεφλάσθαι ἢ ἀμφότερα ταῦτα, τεκμαιρόμενος ὅτι ἰσχυρῶς τέτρωται ἐκ τῶν λόγων τοῦ τρωματίου. καὶ ὅτι ὑπὸ ἰσχυροῦ τοῦ τρώσαντος, ἢν ἕτερος ὑφ' ἑτέρου τρωθῇ. καὶ τὸ βέλος ὅτῳ ἐτρώθη, ὅτι τῶν κακούργων βελέων ἦν. ἔπειτα τὸν ἄνθρωπον, ὅτι δῖνός τε ἔλαβεν καὶ σκότος καὶ ἐκαρώθη καὶ κατέπεσεν. τούτων δὲ οὕτω γινομένων, ἢν μὴ διαγινώσκῃς, εἰ ἔρρωγε τὸ ὀστέον, ἢ πέφλασται, ἢ καὶ ἀμφότερα ταῦτα. μήτε ἄλλως ὁρᾷν. δεῖ δὴ ἐπὶ τὸ ὀστέον τήκων τὸ μελάντατον διαλύσας τῷ μέλανι φαρμάκῳ τῷ τηκομένῳ. τὸ ἕλκος ὑποτείνας ὀθόνιον, ἐλαίῳ τέγξας. εἶτα καταπλάσας τῇ μάζῃ ἐπιδῆσαι. τῇ δ' ὑστεραίῃ, ἀπολύσας καὶ ἐκκαθήρας τὸ ἕλκος ἐπιξῦσαι. καὶ ἢν μὴ ᾖ ὑγιὲς, ἀλλ' ἐρρώγῃ καὶ πεφλασμένον ᾖ. τὸ μὲν ἄλλο ἔσται ὀστέον, λευκὸν ξυόμενον. ἡ δὲ ῥωγμὴ καὶ ἡ φλάσις, καταταχέντος τοῦ φαρμάκου δεξαμένη τὸ φάρμακον ἐς ἑωυτὴν μέλαν ἐὸν ἔσται μέλαν ἐν λευκῷ τῷ ὀστέῳ τῷ ἄλλῳ. ἀλλὰ χρὴ αὖθις τὴν ῥωγμὴν ταύτην φανεῖσαν ἐπιξύειν κατὰ βάθος. καὶ ἢν μὲν ἐπιξύων τὴν ῥωγμὴν ταύτην φανεῖσαν μέλαιναν ἐξέλῃς καὶ ἀφανέα ποιήσῃς. φλάσις μὲν γεγένηται τοῦ ὀστέου ἢ μᾶλλον ἢ ἧσσον, ἥ τις περ ἔρρηξε καὶ τὴν ῥωγμὴν τὴν ἀφανισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ξυστῆρος. ἧσσον δὲ φοβερὸν καὶ ἧσσον ἂν πρῆγμα ἀπ' αὐτῆς γένοιτο ἀφανισθείσης τῆς ῥωγμῆς. ἢν δὲ κατὰ βάθος ᾖ καὶ μὴ ἐθέλῃ ἐξιέναι ἐπιξυομένη, ἀφικέτ' ἐς πρίσιν ἡ τοιαύτη ξυμφορή. ἀλλὰ χρὴ πρίσαντα τὰ λοιπὰ ἰητρεύειν τὸ ἕλκος. φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ ὅπως μή τι κακὸν ἀπολαύσῃ τὸ ὀστέον ἀπὸ τῆς σαρκὸς, ἢν κακῶς ἰητρεύηται. ὀστέῳ γὰρ καὶ πεπρισμένῳ, καὶ ἄλλως ἐψιλωμένῳ, ὑγιεῖ δὲ ἐόντι, καὶ ἔχοντι τὶ σίνος ὑπὸ τοῦ βέλεος, δοκέοντι δὲ ὑγιεῖ εἶναι, κίνδυνός ἐστι μᾶλλον ὑπόπυον γενέσθαι, ἢν καὶ ἄλλως μὴ μέλλῃ, ἢν καὶ ἡ σὰρξ ἡ περιέχουσα τὸ ὀστέον κακῶς θεραπεύηται καὶ φλεγμαίνῃ τε καὶ περισφίγγηται. πυρετῶδες γὰρ γίνεται, καὶ πολλοῦ φλεγμονῆς πλέον. καὶ διὰ τὸ ὀστέον ἐκ τῶν περιεχουσῶν σαρκίων ἐς ἑωυτὸ θέρμην τε καὶ φλογμὸν καὶ ἄραδον ἐμποιέει καὶ σφυγμὸν, καὶ ὅσα περ ἡ σὰρξ ἔχει κακὰ ἐν ἑωυτῇ, καὶ ἐκ τουτέων ὑπόπυον γίνεται. κακὸν δὲ καὶ ὑγρήν τε εἶναι τὴν σάρκα ἐν τῷ ἕλκει. καὶ μυδῶσαν. καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον καθαίρεσθαι. ἀλλὰ χρὴ διάπυον μὲν ποιῆσαι τὸ ἕλκος ὡς τάχιστα, οὕτω γὰρ ἂν ἥκιστα φλεγμαίνοι τὰ περιέχοντα τὸ ἕλκος, καὶ τάχιστα καθαρὸν εἴη.

* [illegible] / διαλύσαντα V.

ʌ μέλαιναν

ἀνάγκη γὰρ ἔχει τὰς σάρκας τὰς κοπείσας, καὶ φλασθείσας ὑπὸ τοῦ βέλεος ὑποπύους γινομένας, ἐκτακῆναι. ἐπειδὰν δὲ καθαρθῇ, ξηρότερον χρὴ γίγνεσθαι τὸ ἕλκος. οὕτω γὰρ ἂν τάχιστα ὑγιὲς γένοιτο ξηρῆς σαρκὸς βλαστούσης καὶ μὴ ὑγρῆς. καὶ οὕτως οὐκ ἂν ὑπερσαρκήσει τὸ ἕλκος. ὁ δ᾽ αὐτὸς λόγος καὶ ὑπὲρ τῆς μήνιγγος τῆς περὶ τὸν ἐγκέφαλον. ἢν γὰρ αὐτίκα ἐκπρίσας τὸ ὀστέον καὶ ἀφελὼν ἀπὸ τῆς μήνιγγος ψιλώσας, αὐτὴν καθαρὴν χρὴ ποιῆσαι ὡς τάχιστα καὶ ξηρήν. ὡς μὴ ἐπὶ πουλὺν χρόνον ἐοῦσα μυδήσῃ τε καὶ ἐξαείρηται. τούτων γὰρ οὕτω γινομένων, σαπῆναι αὐτὴν κίνδυνος. ὀστέον δὲ ὅτι δεῖ ἀποστῆναι δεῖ ὅτεν ἄλλου ὀστέου ἕλκεος ἐν κεφαλῇ γενομένου, ἐόντος τε ἰούσης τοῦ βέλεος ἐν τῷ ὀστέῳ, ἢ ἄλλως ἐπὶ πουλὺ ψιλωθέντος τοῦ ὀστέου, ἀφίσταται ἐπὶ πουλὺ ἔξαιμον γινόμενον. ἀναξηραίνεται γὰρ τὸ αἷμα ἐκ τοῦ ὀστέου ὑπό τε τοῦ χρόνου καὶ ὑπὸ φαρμάκων τῶν πλείστων. τάχιστα δ᾽ ἂν ἀποσταίη, εἴ τις τὸ ἕλκος ὡς τάχιστα καθήρας ξηραίνοιτο λοιπὸν τό τε ἕλκος καὶ τὸ ὀστέον. καὶ τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔσσον. τὸ γὰρ τάχιστα ἀπεξηρανθὲν καὶ ἀπόστρακος, ἐν τούτῳ μάλιστα ἀφίσταται ἀπὸ τοῦ ἄλλου ὀστέου τοῦ ἐναίμου τε καὶ ζῶντος αὐτέου, ἔξαιμόν τε γενόμενον καὶ ξηρὸν τῷ ἐναίμῳ καὶ ζῶντι μάλα ἀφίσταται. ὅσα δὲ τῶν ὀστέων ἐσφλᾶται ἔσω, ἐκ τῆς φύσιος τῆς ἑωυτῶν καταῤῥαγέντα ἢ καὶ διακοπέντα πάνυ εὐρέα, ἀκινδυνότερα τὰ τοιαῦτα γίνεται, ἐπὴν ἡ μῆνιγξ ὑγιὴς ᾖ. καὶ τὰ πλείοσι ῥωγμῇσιν ἐσκαταῤῥαγέντα καὶ εὐρυτέρῃσιν, ἔτι ἀκινδυνότερα καὶ εὐμαρέστερα ἐς τὴν ἀφαίρεσιν γίνεται. καὶ οὐ χρὴ πρίειν τῶν τοιούτων οὐδέν. οὐδὲ κινδυνεύειν τὰ ὀστέα πειρώμενον ἀφαιρέειν πρὶν ἢ αὐτόματα ἐπανίῃ εἰκὸς πρῶτον χαλάσαντος. ἐπανέρχεται δὲ τῆς σαρκὸς ὑποφυομένης. ὑποφύεται δὲ ἐκ τῆς διπλόης τοῦ ὀστέου καὶ ἐκ τοῦ ὑγιέος, ἢν ἡ ἄνωθεν μοῖρα τοῦ ὀστέου μούνη σφακελίσῃ. οὕτω δ᾽ ἂν τάχιστα ἥ τε σὰρξ ὑποφύοιτο καὶ βλαστάνοι, καὶ τὰ ὀστέα ἐπανίοι, εἴ τις τὸ ἕλκος ὡς τάχιστα διαπύον ποιήσας καθαρὸν ποιήσεται. καὶ ἢν διὰ παντὸς τοῦ ὀστέου ἄμφω αἱ μοῖραι ἐσφλασθῶσιν ἔσω ἐς τὴν μήνιγγα, ἥ τε ἄνω μοῖρα τοῦ ὀστέου καὶ ἡ κάτω, ἰητρεύοντι ὡσαύτως τὸ ἕλκος ὑγιὲς τάχιστα ἔσται. καὶ τὰ ὀστέα τάχιστα ἐπανέεισιν τὰ ἐσφλασθέντα ἔσω. τῶν δὲ παιδίων τὰ ὀστέα καὶ λεπτότερά ἐστι καὶ μαλθακώτερα διὰ τόδε, ὅτι ἐναιμότερά ἐστι καὶ κοῖλα. καὶ ὅτι σηραγγώδεα. καὶ οὔτε πυκνά, οὔτε στερεά, καὶ ὑπὸ τῶν βελέων ἴσων τε ἐόντων καὶ ἀσθενεστέρων καὶ τρωθέντων ὁμοίως τε καὶ ἧσσον τὸ τοῦ νεωτέρου παιδίου, καὶ μᾶλλον καὶ θᾶσσον ὑποπυΐσκεται, ἢ τὸ τοῦ πρεσβυτέρου καὶ ἐν ἐλάσσονι χρόνῳ. καὶ ὅσα ἂν ἄλλως μέλλῃ ἀποθανέεσθαι ἐκ τοῦ τρώματος ὁ νεώτερος τοῦ πρεσβυτέρου θᾶσσον ἀπόλλυται. ἀλλὰ χρὴ ἢν ψιλωθῇ τῆς σαρκὸς τὸ ὀστέον προσέχοντα τὸν νόον παρ[illegible] διαγινώσκειν ὅτι μὴ ἐστὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν καὶ γνῶναι εἰ ἔῤῥωγε τὸ ὀστέον, καὶ εἰ πέφλασται ἢ μοῦνον πέφλασται. καὶ εἰ ἐόντος γενομένου τοῦ βέλεος πρόσεστι φλάσις ἢ ῥωγμὴ ἢ ἄμφω ταῦτα. καὶ ἤν τι τούτων πεπόνθῃ τὸ ὀστέον, ἀφεῖναι τοῦ αἵματος τρυπῶντα τὸ ὀστέον σμικρῷ τρυπάνῳ φυλασσόμενον ἐπ᾽ ὀλίγον. λεπτότερον γὰρ τὸ ὀστέον καὶ ἐπιπολαιότερον τῶν νέων ἢ τῶν πρεσβυτέρων. ὅς τις δὲ μέλλει ἐκ τρωμάτων ἐν κεφαλῇ ἀποθνήσκειν, καὶ μὴ δυνατὸν αὐτὸν ὑγιᾶ γενέσθαι, μηδὲ σωθῆναι, ἐκ τῶνδε τῶν σημείων χρὴ τὴν διάγνωσιν ποιέεσθαι τοῦ μέλλοντος ἀποθνήσκειν, καὶ προλέγειν τὸ μέλλον ἔσεσθαι. πάσχει γὰρ τάδε. ὁπόταν τις ὀστέον κατεηγός. ἢ ἐῤῥωγός. ἢ πεφλασμένον. ἢ ὅτῳ γοῦν τρόπῳ κατεηγὸς ἐννοήσας ἁμάρτῃ. καὶ μήτε ξύσῃ. μήτε πρίσῃ. μήτε δεόμενον. μήτε δὲ ὡς ὑγιέος ἐόντος τοῦ ὀστέου, πρὸ τῶν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμερέων πυρετὸς ἐπιλήψεται ὡς ἐπὶ πολὺ ἐν χειμῶνι. ἐν δὲ τῷ θέρει μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ὁ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. καὶ ἐπειδὰν τοῦτο γένηται, τὸ ἕλκος ἄχροον γίνεται, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἰχὼρ ῥέει σμικρός. καὶ τὸ φλεγμαῖνον ἐκτέθνηκεν ἐξ αὐτοῦ καὶ γλισχρῶδες γίνεται. καὶ φαίνεται, ὥσπερ τάριχος, χροιὴν πυῤῥόν, ὑπόπελιον. καὶ τὸ ὀστέον σφακελίζειν τηνικαῦτα ἄρχεται. καὶ γίνεται περκνόν, λεῖον ὄν. τελευταῖον δὲ ὕπωχρον γενόμενον ἢ ἔκλευκον. ὅταν δ᾽ ἤδη ὑπόπυον, ἢ ἐπὶ τῇ γλώσσῃ φλυκταῖναι γίνονται. καὶ παραφρονέων τελευτᾷ. καὶ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει τοὺς πλείστους τὰ ἐπὶ θάτερα τοῦ σώματος. ἢν μὲν ἐν τῷ ἐπ᾽ ἀριστερὰ τῆς κεφαλῆς ἔχῃ τὸ ἕλκος, τὰ ἐπὶ δεξιὰ τοῦ σώματος ὁ σπασμὸς λαμβάνει. ἢν δ᾽ ἐν τῷ ἐπὶ δεξιὰ τῆς κεφαλῆς ἔχῃ τὸ ἕλκος, τὰ ἐπ᾽ ἀριστερὰ τοῦ σώματος ὁ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει. εἰσὶ δ᾽ οἳ καὶ ἀπόπληκτοι γίνονται, καὶ οὕτως ἀπόλλυνται πρὸ ἑπτὰ ἡμερέων ἐν θέρει. ἢ τεσσάρων

καὶ δέκα

καὶ δεινότερον ἐν χειμῶνι. ὁμοίως δὲ τὰ σημεῖα ταῦτα σημαίνει, καὶ ἐν πρεσβυτέρῳ ἐόντι τῷ τρώματι, ἢ καὶ ἐν νεωτέρῳ. ἀλλὰ χρὴ εἰ γνοίης τὸν πυρετόν ἐπιλαμβάνοντα, καὶ τῶν ἄλλων τι σημείων τούτων προσγινόμενον, μὴ διατρίβειν, ἀλλὰ πρίσαντα τὸ ὀστέον πρὸς τὴν μήνιγγα, ἢ καταξύσαντα τῷ ξυστῆρι. εὔπριστον δὲ γίνεται καὶ εὔξυστον. ἔπειτα τὰ λοιπὰ οὕτως ἰητρεύειν ὅπως ἂν δοκέῃ ξυμφορέειν πρὸς τὸ γινόμενον ὁρῶν. ὅταν δ' ἐπὶ τρώματι ἐν κεφαλῇ ἀνθρώπου ἢ τετρυπημένου ἢ ἀπριώτου, ἐψιλωμένου δὲ τοῦ ὀστέου, οἴδημα ἐπιγένηται ἐρυθρὸν καὶ ἐρυσιπελατῶδες ἐν τῷ προσώπῳ, καὶ ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἀμφοτέροισιν, ἢ τῷ ἑτέρῳ. καὶ εἴ τις ἅπτοιτο τοῦ οἰδήματος ὀδυνᾶται. καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. καὶ ῥῖγος. τὸ δὲ ἕλκος αὐτό τε ἀπὸ τῆς σαρκὸς καλῶς ἔχοι ἰδέσθαι καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ὀστέου, καὶ τὰ περιέχοντα τὸ ἕλκος ἔχει καλῶς, πλὴν τοῦ οἰδήματος τοῦ ἐν τῷ προσώπῳ. καὶ ἄλλην ἁμαρτάδα μὴ δὲ μίαν ἔχοι τὸ οἴδημα τῆς ἄλλης διαίτης, τούτου χρὴ τὴν κάτω κοιλίην ὑποκαθῆραι φαρμάκῳ, ὅ, τι χολὴν ἄγει. καὶ οὕτω καθαρθέντος, ὅ, τε πυρετὸς ἀφίησιν. καὶ τὸ οἴδημα καθίσταται. καὶ ὑγιὴς γίνεται. τὸ δὲ φάρμακον χρὴ διδόναι πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου ὁρῶν, ὡς ἂν ἔχῃ ἰσχύος. περὶ δὲ πρίσιος, ὅταν καταλάβῃ ἀνάγκη πρίσαι ἄνθρωπον, ὧδε γινώσκειν. ἢν ἐξ ἀρχῆς λαβὼν τὸ ἴημα περιέῃς, οὐ χρὴ ἐκπρίειν τὸ ὀστέον πρὸς τὴν μήνιγγα αὐτίκα. οὐ γὰρ συμφέρει τὴν μήνιγγα ψιλὴν εἶναι τοῦ ὀστέου ἐπὶ πολὺν χρόνον κακοπαθοῦσαν, ἀλλὰ τελευταῖον σαπεῖ καὶ διεμύδησεν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος κίνδυνος ἢν αὐτίκα ἀφαιρέῃς πρὸς τὴν μήνιγγα ἐκπρίσας, τὸ ὀστέον τρῶσαι ἐν τῷ ἔργῳ τῷ πρίονι τὴν μήνιγγα. ἀλλὰ χρὴ πρίοντα, ἐπειδὰν ὀλίγου πάνυ δέῃ διαπεπρίσθαι, καὶ ἤδη κινέηται τὸ ὀστέον, παύσασθαι πρίοντα. καὶ ἐᾶν ἐπὶ τὸ αὐτόματον ἀποστῆναι τὸ ὀστέον. ἐν γὰρ τῷ διαπρίστῳ ὀστέῳ καὶ ἐπιλελειμμένῳ τῆς πρίσιος, οὐκ ἂν ἐπιγένοιτο κακὸν οὐδέν. λεπτὸν γὰρ τὸ λειπόμενον ἤδη γίνεται. τὰ δὲ λοιπὰ ἰῆσθαι χρὴ ὡς ἂν δοκέῃ ξυμφέρειν τῷ ἕλκει. πρίοντα δὲ χρὴ πυκινὰ ἐξαιρέειν τὸν πρίονα τῆς θερμασίας εἵνεκα τοῦ ὀστέου, καὶ ὕδατι ψυχρῷ ἐναποβάπτειν. θερμαινόμενος γὰρ ὑπὸ τῆς περιόδου ὁ πρίων, καὶ τὸ ὀστέον ἐκθερμαίνων καὶ ἀναξηραίνων, κατακαίει. καὶ μεῖζον ποιέει ἀφίστασθαι τὸ ὀστέον τὸ περιέχον τὴν πρίσιν ἢ ὅσον μέλλει ἀφίστασθαι. καὶ ἢν αὐτίκα βούλῃ ἐκπρίσαι τὸ πρὸς τὴν μήνιγγα, ἔπειτα ἀφελεῖν τὸ ὀστέον, ὡσαύτως χρὴ πυκινά τε ἐξαιρέειν τὸν πρίονα καὶ ἐναποβάπτειν τῷ ὕδατι τῷ ψυχρῷ. ἢν δὲ μὴ ἐξ ἀρχῆς λαμβάνῃς τὸ ἴημα, ἀλλὰ παρ' ἄλλου παραδέχῃ ὑστερίζων τῆς ἰήσιος, πρίονι χρὴ χαρακτῷ ἐκπρίειν μὲν αὐτίκα τὸ ὀστέον πρὸς τὴν μήνιγγα. θαμινὰ δὲ ἐξαιρέοντα τὸν πρίονα σκοπεῖσθαι καὶ ἄλλως καὶ τῇ μήλῃ περιξ κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ πρίονος. καὶ γὰρ πολὺ θᾶσσον διαπρίεται τὸ ὀστέον, ἢν ὑπόπυόν τε ἐὸν ἤδη καὶ διάπυον πρίῃς. καὶ πολλάκις τυγχάνει ἐπιπόλαιον ἐὸν τὸ ὀστέον, ἄλλως τε καὶ ἢν ταύτῃ τῆς κεφαλῆς ᾖ τὸ τρῶμα, ᾗ τυγχάνει λεπτότερον ἐὸν τὸ ὀστέον ἢ παχύτερον. ἀλλὰ φυλάσσεσθαι χρὴ ὡς μὴ λάθῃς προσβάλλων τὸν πρίονα, ἀλλ' ὅπῃ δοκέει παχύτατον εἶναι τὸ ὀστέον, ἐς τοῦτο αἰεὶ ἐνσκηρίζειν τὸν πρίονα, θαμινὰ σκοπούμενος. καὶ πειρᾶσθαι ἀνακινέων τὸ ὀστέον ἀναβάλλειν. ἀφελὼν δὲ τὰ λοιπὰ, ἰητρεύειν ὡς ἂν δοκέῃ ξυμφέρειν τῷ ἕλκει.

κεστηρίον

Ταῦτα προσγεγράφθαι τῷδε τῷ βιβλίῳ, Γαληνός φησι.

Ὅτι τὸ παχύτατον καὶ χολωδέστατον αἴτιον μένει καὶ συστρέφεται. τὰ μὲν πλεῖστα οὕτω λιθιᾷ. γίνεται δὲ παισὶν καὶ ἀπὸ τοῦ γάλακτος. ἢν μὴ ὑγιηρὸν ᾖ. ἀλλὰ θερμόν τε λίην καὶ χολῶδες. τὴν γὰρ κοιλίην διαθερμαίνει καὶ τὴν κύστιν, ὥστε τὸ οὖρον ξυγκαιόμενον ταῦτα πάσχειν. καί φημι ἄμεινον εἶναι τοῖς παιδίοισιν τὸν οἶνον ὡς ὑδαρέστατον διδόναι. ἧσσον γὰρ τὰς φλέβας ξυγκαίει καὶ συναυαίνει. τοῖσι δὲ θήλεσιν αἰδοίοις γίνεται οὐχ ὁμοίως. Ὁ γὰρ οὐρητὴρ βραχύς ἐστιν ὁ τῆς κύστιος καὶ εὐρύς, ὥστε βιάζεται τὸ οὖρον ῥηϊδίως. οὔτε γὰρ τῇ χειρὶ τρίβει τὸ αἰδοῖον, ὥσπερ τὸ ἄρσεν. οὔτε ἅπτεται τοῦ οὐρητῆρος. ἐς γὰρ τὰ αἰδοῖα ξυντέτρηνται. καὶ διότι οἱ οὐρητῆρες εἰσὶν εὐρέες, καὶ πίνουσι πλέον, ἢ οἱ παῖδες. περὶ μὲν οὖν τούτων ὧδε ἔχει. ἢ ὅτι τούτων ἐγγύτατα. Περὶ δὲ ἐτέων, ὧδε ἄν τις ἐνθυμεύμενος διαγινώσκοι, ὁκοῖόν τι μέλλει ἔσεσθαι τὸ ἔτος. εἴτε νοσερόν. εἴτε ὑγιηρόν. ἢν μὲν γὰρ κατὰ λόγον γένηται τὰ σημεῖα ἐπὶ τοῖς ἄστροισι, δύνουσί τε καὶ ἐπιτέλλουσιν. ἔν τε τῷ μετοπώρῳ ὕδατα γένηται. καὶ ὁ χειμὼν μέτριος. καὶ μήτε λίην εὔδιος. μήτε ὑπερβάλλων τὸν καιρὸν τῷ ψύχει. ἔν τε τῷ ἦρι ὕδατα γένηται ὡραῖα.

καὶ ἐν τῷ θέρει, οὕτω τὰ ἔτεα ὑγιεινότατον εἰκὸς εἶναι. ἢν δὲ ὁ μὲν χειμὼν, αὐχμηρὸς καὶ βόρειος γένηται, τὸ δὲ ἦρ ἔπομβρον καὶ νότιον, ἀνάγκη τὸ θέρος πυρετώδεα γίνεσθαι, καὶ ὀφθαλμίας ἐμποιέειν. ὁκόταν γὰρ τὸ πνῖγος ἐπιγένηται ἐξαίφνης, τῆς τε γῆς ὑγρῆς ἐούσης ὑπὸ τῶν ὄμβρων τῶν ἐαρινῶν, καὶ ὑπὸ τοῦ νότου, ἀνάγκη διπλόον τε καῦμα εἶναι, ἀπό τε τῆς γῆς διαβρόχου ἐούσης καὶ θερμῆς, καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καίοντος. τῶν τε κοιλιῶν μὴ ξυνεστηκουσῶν τοῖς ἀνθρώποις. μήτε τοῦ ἐγκεφάλου ἀνεξηρασμένου. οὐ γὰρ οἷόν τε τοῦ ἦρος τοιουτέου ὄντος, μὴ οὐ πλαδᾶν τὸ σῶμα καὶ τὴν σάρκα, ὥστε τοὺς πυρετοὺς ἐπιπίπτειν ὀξυτάτους ἅπασιν. μάλιστα δὲ τοῖσι φλεγματίῃσι. τὰς δυσεντερίας εἰκός ἐστι γίνεσθαι καὶ τῇσι γυναιξὶ καὶ τοῖς εἴδεσι τοῖς ὑγροτάτοισι. καὶ ἢν μὲν ἐπὶ κυνὸς ἐπιτολῇ ὕδωρ ἐπιγένηται καὶ χειμὼν, καὶ οἱ ἐτησίαι πνεύσωσιν ἐλπὶς παύσασθαι, καὶ τὸ μετόπωρον ὑγιηρὸν γενέσθαι. ἢν δὲ μὴ, κίνδυνος θανάτους τε γενέσθαι τοῖσι παιδίοισι καὶ τῇσι γυναιξί. τοῖσι δὲ πρεσβύτῃσιν ἥκιστα. τούς τε περιγενομένους ἐς τεταρταίους ἀποτελευτᾶν. καὶ ἐκ τῶν τεταρταίων ἐς ὑδρώπας. ἢν δ᾽ ὁ μὲν χειμὼν νότιος γένηται, καὶ ἔπομβρος, καὶ εὔδιος. τὸ δὲ ἦρ βόρειόν τε καὶ αὐχμηρὸν καὶ χειμέριον. πρῶτον μὲν τὰς γυναῖκας ὁκόσαι ἂν τύχωσιν ἐν γαστρὶ ἔχουσαι, καὶ ὁ τόκος αὐτῇσιν ᾖ, πρὸς τὸ ἦρ ἐκτιτρώσκεσθαι. ὁκόσαι δ᾽ ἂν καὶ τέκωσιν, ἀκρατέα τὰ παιδία τίκτειν καὶ νοσώδεα. ὥστε ἢ αὐτίκα ἀπόλλυσθαι. ἢ ζῶσι λεπτά τε ἐόντα καὶ ἀσθενέα καὶ νοσώδεα. ταῦτα μὲν τῇσι γυναιξί. τοῖς δὲ λοιποῖσι δυσεντερίας, καὶ ὀφθαλμίας ξηράς. καὶ ἐνίοισι καταῤῥόους ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τὸν πνεύμονα. τοῖσι μὲν οὖν φλεγματίῃσι τὰς δυσεντερίας εἰκὸς γίνεσθαι. καὶ τῇσι γυναιξὶ, φλέγματος ἐπικαταῤῥυέντος ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου διὰ τὴν ὑγρότητα τῆς φύσιος. τοῖσι δὲ χολώδεσιν, ὀφθαλμίαι ξηραὶ διὰ τὴν θερμότητα καὶ ξηρότητα τῆς σαρκός. τοῖσι δὲ πρεσβύτῃσι, καταῤῥόους διὰ τὴν ἀραιότητα καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν φλεβῶν. ὥστε ἐξαίφνης τοὺς μὲν ὑπὸ φρενίτιδος ἀπόλλυσθαι. τοὺς δὲ παραπλήκτους γίνεσθαι τὰ δεξιά. ὁκόταν γὰρ τοῦ χειμῶνος ἐόντος νοτίου καὶ θερμοῦ τοῦ σώματος μὴ ξυνίσταται, μὴ δὲ φλέβες, τοῦ ἦρος ἐπιγενομένου βορείου καὶ αὐχμηροῦ καὶ ψυχροῦ ὁ ἐγκέφαλος ὁπηνίκα αὐτὸν ἔδει ἅμα τῷ ἦρι διαλύεσθαι καὶ καθαίρεσθαι ὑπό τε κορύζης καὶ βράγχων, τηνικαῦτα πήγνυταί τε καὶ συνίσταται, ὥστε ἐξαίφνης τοῦ θέρεος ἐπιγενομένου καὶ τοῦ καύματος καὶ τῆς μεταβολῆς ἐπιγινομένης, ταῦτα τὰ νοσεύματα ἐπιπίπτειν.

Καὶ ὁκόσαι μὲν τῶν πολίων, κέονταί γε καλῶς τοῦ ἡλίου καὶ τῶν πνευμάτων, ὕδασί τε χρῶνται ἀγαθοῖσιν. αὗται μὲν ἧσσον αἰσθάνονται τῶν τοιούτων μεταβολέων. ὁκόσαι δὲ ὕδασί τε ἑλείοισι χρέονται καὶ λιμνώδεσιν, κέονται τε μὴ καλῶς τῶν πνευμάτων καὶ τοῦ ἡλίου, αὗται δὲ μᾶλλον. κἢν μὲν τὸ θέρος αὐχμηρὸν γένηται, θᾶσσον παύονται αἱ νοῦσοι. ἢν δὲ ἔπομβρον, πολυχρόνιοι γίνονται. καὶ φαγεδαίνας κοινῶς ἐγγίνεσθαι ἀπὸ πάσης προφάσιος ἢν ἕλκος ἐγγένηται. τοῦ δὲ χειμῶνος ψυχροῦ, τούς τε ἀνθρώπους τὰς κεφαλὰς ὑγρὰς ἔχειν καὶ φλεγματώδεας, τάς τε κοιλίας αὐτέων πυκνὰ ἐκταράσσεσθαι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ φλέγματος ἐπικαταῤῥέοντος. τά τε εἴδεα ἐπὶ τὸ πλῆθος αὐτέων ἀτονώτερα εἶναι. ἐσθίειν δ᾽ οὐκ ἀγαθοὺς εἶναι οὐδὲ πίνειν. ὁκόσοι μὲν γὰρ κεφαλὰς ἀσθενέας ἔχουσιν, οὐκ ἂν εἴησαν ἀγαθοὶ πίνειν. ἡ γὰρ κραιπάλη μᾶλλον πιέζει. νοσήματά τε τάδε ἐπιχώρια εἶναι. πρῶτον μὲν τὰς γυναῖκας νοσερὰς καὶ ῥοώδεας εἶναι. ἔπειτα πολλὰς ἀτόκους ὑπὸ νόσου καὶ οὐ φύσει ἐκτιτρώσκεσθαί τε πυκνά. τοῖσί τε παιδίοισιν, ἐπιπίπτειν σπασμοὺς καὶ ἄσθματα ἃ νομίζουσι τὸ παιδίον ποιέειν, καὶ ἱερὴν νοῦσον εἶναι. τοῖσι δὲ ἀνδράσιν, δυσεντερίας, καὶ διαῤῥοίας, καὶ ἠπιάλους, καὶ πυρετοὺς πολυχρονίους χειμερινοὺς, καὶ ἐπινυκτίδας πολλὰς, καὶ αἱμοῤῥοΐδας ἐν τῇ ἕδρῃ. πλευρίτιδες δὲ καὶ περιπνευμονίαι καὶ καῦσοι, καὶ ὁκόσα ὀξέα νοσήματα νομίζονται, οὐκ ἐγγίνονται πολλά. οὐ γὰρ οἷόν τε, ὅκου ἂν κοιλίαι ὑγραὶ ἔωσι, τὰς νούσους ταύτας ἰσχύειν. ὀφθαλμίαι τε ἐγγίνονται ὑγραὶ καὶ οὐ χαλεπαὶ, ὀλιγοχρόνιοι. ἢν μή τι κατάσχῃ νόσημα πάγκοινον ἐκ μεταβολῆς. καὶ ὁκόταν τὰ πεντήκοντα ἔτεα ὑπερβάλλωσι, κατάῤῥοοι ἐπιγενόμενοι ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου παραπληκτικοὺς ποιέουσι τοὺς ἀνθρώπους, ὁκόταν ἐξαίφνης ἡλιωθέωσι τὴν κεφαλὴν ἢ ῥιγώσωσι. ταῦτα μὲν τὰ νοσήματα αὐτέοισιν ἐπιχώριά ἐστιν. χωρὶς δὲ ἤν τι πάγκοινον κατάσχῃ νόσημα ἐκ μεταβολῆς τῶν ὡρέων, καὶ τουτέου μετέχουσιν. ὁκόσαι δ᾽ ἀντικέονται

τουτέων πρὸς τὰ πνεύματα τὰ ψυχρὰ μεταξὺ τῶν δυσμέων τῶν θερινῶν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς ἀνατολῆς τῆς θερινῆς. καὶ αὐτῇσι ταῦτα τὰ πνεύματα ἐπιχώριά ἐστιν. τοῦ δὲ νότου καὶ τῶν θερινῶν πνευμάτων σκέπη ὧδε ἔχει περὶ τῶν πολίων τουτέων. πρῶτον μὲν τὰ ὕδατα τὰ σκληρά τε καὶ ψυχρὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος γλυκαίνεται. τοὺς δὲ ἀνθρώπους εὐτόνους τε καὶ σκελιφροὺς ἀνάγκη εἶναι. τούς τε πλείους τὰς κοιλίας ἀτεράμνους ἔχειν καὶ σκληρὰς τὰς κάτω. τὰς δὲ ἄνω εὐροωτέρας. χολώδεάς τε μᾶλλον ἢ φλεγματίας εἶναι. τὰς δὲ κεφαλὰς ὑγιηρὰς ἔχουσι καὶ σκληράς. ῥηγματίαι τε εἰσὶν ἐπὶ τὸ πλῆθος. νοσεύματα δὲ αὐτέοισιν ἐπιδημεῖ, τὰ πλευρίτιδές τε πολλαί. αἵ τε ὀξεῖαι νομιζόμεναι νοῦσοι. ἀνάγκη δὲ ὧδε ἔχειν. ὁκόταν κοιλίαι σκληραὶ ἔωσιν, ἔμπυοί τε πολλοὶ γίνονται ἀπὸ πάσης προφάσιος. τουτέου δὲ αἴτιόν ἐστι τοῦ σώματος ἡ ἔντασις καὶ ἡ σκληρότης τῆς κοιλίης. ἡ γὰρ ξηρότης ῥηγματίας ποιέει εἶναι, καὶ τοῦ ὕδατος ἡ ψυχρότης. ἐδωδοὺς δὲ ἀνάγκη τὰς τοιαύτας φύσιας εἶναι καὶ οὐ πολυπότας. οὐ γὰρ οἷόν τε ἅμα πολυβόρους τε εἶναι καὶ πολυπότας. ὀφθαλμίας τε γίγνεσθαι μὲν διαχρόνους. γίγνεσθαι δὲ σκληρὰς καὶ ἰσχυράς. καὶ εὐθέως ῥήγνυσθαι τὰ ὄμματα. αἱμοῤῥοίας δὲ ἐκ τῶν ῥινέων τοῖσι νεωτέροισι τριήκοντα ἐτέων γίγνεσθαι ἰσχυρὰς τοῦ θέρεος. τά τε ἱερὰ νοσεύματα καλεύμενα, ὀλίγα μὲν ταῦτα. ἰσχυρὰ δέ. μακροβίους δὲ τοὺς ἀνθρώπους τουτέους μᾶλλον εἰκὸς εἶναι ἑτέρων. τά τε ἕλκεα οὐ φλεγματώδεα ἐγγίγνεσθαι, οὐδὲ ἀγριοῦσθαι. τά τε ἤθεα, ἀγριώτερα ἢ ἡμερώτερα. τοῖσι μὲν ἀνδράσιν τὰ νοσήματα ἐπιχώριά ἐστιν. καὶ χωρὶς ἤν τι πάγκοινον κατάσχῃ ἐκ μεταβολῆς τῶν ὡρέων. τῇσι δὲ γυναιξὶν πρῶτον μὲν στρυφναὶ πολλαὶ γίγνονται διὰ τὰ ὕδατα ὄντα σκληρά τε καὶ ἀτέραμνα, καὶ ψυχρά. αἱ γὰρ καθάρσιες οὐκ ἐπιγίνονται τῶν ἐπιμηνίων ἐπιτήδειαι, ἀλλὰ ὀλίγαι καὶ πονηραί. ἔπειτα τίκτουσι χαλεπῶς. ἐκτιτρώσκουσί τε οὐ σφόδρα. ὁκόταν δὲ τίκωσιν, τὰ παιδία ἀδύνατοι τρέφειν εἰσί. τὸ γὰρ γάλα ἀποσβέννυται ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῆς σκληρότητος καὶ ἀτεραμνίης. φθίσιές τε γίνονται συχναὶ ἀπὸ τῶν τοκετῶν. ὑπὸ γὰρ βίης ῥήγματα ἴσχουσιν καὶ σπάσματα. τοῖς δὲ παιδίοισιν ὕδρωπες ἐγγίνονται ἐν τοῖσιν ὄρχεσιν ἕως μικρὰ ᾖ. ἔπειτα προϊούσης τῆς ἡλικίης ἀφανίζονται. ἡβῶσί τε ὀψὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει. περὶ μὲν οὖν τῶν θερμῶν πνευμάτων καὶ τῶν ψυχρῶν καὶ τῶν πολίων τουτέων, ὧδ' ἔχει ὡς προείρηται. ὁκόσαι δὲ κέονται πρὸς τὰ πνεύματα μεταξὺ τῶν θερινῶν ἀνατολέων τοῦ ἡλίου, καὶ τῶν χειμερινῶν, καὶ ὁκόσαι τὸ ἐναντίον τουτέων, ὧδε ἔχει περὶ αὐτέων. ὁκόσαι μὲν πρὸς τὰς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου κέονται, ταύτας εἰκὸς εἶναι ὑγιεινοτέρας τῶν πρὸς τὰς ἄρκτους ἐστραμμένων, καὶ τῶν πρὸς τὰ θερμά, ἢν καὶ στάδιον τὸ μεταξὺ ᾖ. πρότερον μὲν γὰρ μετριώτερον ἔχει τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν. ἔπειτα τὰ ὕδατα ὁκόσα πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου ἀνατολάς ἐστιν, πάντα λαμπρά τε εἶναι ἀνάγκη. καὶ εὐώδεα. καὶ μαλακά. καὶ ὀρατεινὰ ἐγγίγνεσθαι ἐν ταύτῃ τῇ πόλει. ὁ γὰρ ἥλιος κωλύει ἀνίσχων καὶ καταλάμπων. τὸ γὰρ ἑωθινὸν ἑκάστοτε αὐτέος ὁ ἠὴρ ἐπέχει ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. τά τε εἴδεα τῶν ἀνθρώπων, εὔχροά τε καὶ ἀνθηρά ἐστι μᾶλλον, ἢν μή τις νοῦσος ἄλλη κωλύῃ. λαμπρόφωνοί τε οἱ ἄνθρωποι. ὀργήν τε καὶ ξύνεσιν βελτίους εἰσὶν τῶν πρὸς βορέην. εἴπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐμφυόμενα ἀμείνω ἐστίν. ἔοικέ τε μάλιστα ἡ οὕτω κειμένη πόλις, ἦρι κατὰ τὴν μετριότητα τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ. τά τε νοσεύματα ἐλάσσω μὲν γίνεται καὶ ἀσθενέστερα. ἔοικε δὲ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν γινομένοις νοσεύμασιν, ταῖς πρὸς τὰ θερμὰ τὰ πνεύματα ἐστραμμένῃσιν. αἵ τε γυναῖκες αὐτόθι, ἀρικύμονές εἰσι σφόδρα, καὶ τίκτουσι ῥηιδίως. περὶ μὲν τουτέων ὧδε ἔχει. ὁκόσαι δὲ πρὸς τὰς δύσιας κέονται, καὶ αὐτέῃσιν ἐστὶ σκέπη τῶν πνευμάτων τῶν ἀπὸ τῆς ἠοῦς πνεόντων, τά τε θερμὰ πνεύματα παραῤῥεῖ καὶ τὰ ψυχρὰ ἀπὸ τῶν ἄρκτων, ἀνάγκη ταύτας τὰς πόλιας θέσιν κέεσθαι νοσερωτάτην. πρῶτον μὲν γὰρ τὰ ὕδατα, οὐ λαμπρά. αἴτιον δὲ ὅτι ὁ ἠὴρ τὸ ἑωθινὸν κατέχει, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὅστις τῷ ὕδατι ἐγκαταμιγνύμενος τὸ λαμπρὸν ἀφανίζει. ὁ γὰρ ἥλιος πρὶν ἄνω ἀρθῆναι οὐκ ἐπιλάμπει. τοῦ δὲ θέρεος ἕωθεν μὲν αὖραι ψυχραὶ πνέουσι, καὶ δρόσοι πίπτουσιν. τὸ δὲ λοιπὸν ἥλιος ἐγκαταδύνων, ὥστε μάλιστα διέψει τοὺς ἀνθρώπους, διὸ καὶ ἀχρόους τε εἰκὸς εἶναι καὶ ἀῤῥώστους. τῶν τε νοσευμάτων πάντων μετέχειν μέρος τῶν προειρημένων οὐδὲν αὐτέοις ἀποκέκριται. βαρυφώνους τε εἰκὸς εἶναι καὶ βραγχώδεας διὰ τὸν ἠέρα ὅτι ἀκάθαρτος ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ αὐτόθι γίγνεται, καὶ νοσώδης. οὔτε γὰρ ὑπὸ τῶν βορέων ἐκκρίνεται

σφόδρα

σφόδρα. οὐ γὰρ προσέχουσι τὰ πνεύματα ἅτε προσέχουσιν αὐτέοισιν καὶ προσκέεται, ὑδατεινότατά ἐστιν. ἐπεὶ τὰ ὑπὸ τῆς ἑσπέρης πνεύματα ἔοικεν ἅτε μεθοπώρῳ μάλιστα ἡ θέσις ἡ τοιαύτη τῆς πόλιος κατὰ τάς τε ἡμέρης μεταβολὰς, ὅτι πολὺ τὸ μέσον γίγνεται τοῦ τε ἑωθινοῦ καὶ τοῦ πρὸς τὴν δείλην. περὶ μὲν πνευμάτων, ἅτε ἐστὶν ἐπιτήδεια καὶ ἀνεπιτήδεια ὧδε ἔχει. Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ὑδάτων βούλομαι διηγήσασθαι. ἅτε ἐστὶ νοσώδεα. καὶ ἃ ὑγιεινότατα. καὶ ὁκόσα ἀφ' ὕδατος κακὰ εἰκὸς γίνεσθαι. καὶ ὅσα ἀγαθά. πλεῖστον γὰρ μέρος ξυμβάλλεται ἐς τὴν ὑγιείην. ὁκόσα μὲν οὖν ἐστιν ἑλώδεα, καὶ στάσιμα, καὶ λιμναῖα, ταῦτα ἀνάγκη τοῦ μὲν θέρεος εἶναι θερμὰ καὶ παχέα καὶ ὀδμὴν ἔχοντα, ἅτε οὐκ ἀπόῤῥυτα ἐόντα, ἀλλὰ τοῦ τε ὀμβρίου ὕδατος ἐπιτρεφομένου αἰεὶ νέου τοῦ τε ἡλίου καίοντος, ἀνάγκη ἄχροά τε εἶναι καὶ πονηρὰ καὶ χολώδεα. τοῦ δὲ χειμῶνος, παγετώδεά τε καὶ ψυχρὰ καὶ τεθολωμένα, ὑπό τε χιόνος καὶ παγετῶν, ὥστε φλεγματωδέστατα εἶναι καὶ βραγχωδέστατα. τοῖσι δὲ πίνουσι, σπλῆνας μὲν αἰεὶ μεγάλους εἶναι καὶ μεμυωμένους. καὶ τὰς γαστέρας, σκληράς τε καὶ λεπτὰς καὶ θερμάς. τοὺς δὲ ὤμους καὶ τὰς κληΐδας καὶ τὸ πρόσωπον καταλελεπτύνθαι. ἐς γὰρ τὸν σπλῆνα αἱ σάρκες ξυντήκονται, διότι ἰσχνοί εἰσιν. ἐδωδούς τε εἶναι τοὺς τοιουτέους καὶ διψηρούς. τάς τε κοιλίας ξηροτάτας τε καὶ τὰς ἄνω καὶ τὰς κάτω ἔχειν, ὥστε τῶν φαρμάκων ἰσχυροτέρων δεῖσθαι. τοῦτο μὲν τὸ νόσημα αὐτέοισιν ξύντροφόν ἐστιν καὶ θέρεος καὶ χειμῶνος. πρὸς δὲ τουτέοισιν οἱ ὕδρωπές τε καὶ πλεῖστοι γίνονται καὶ θανατωδέστατοι. τοῦ γὰρ θέρεος δυσεντερίαι τε πολλαὶ ἐμπίπτουσι, καὶ διάῤῥοιαι, καὶ πυρετοί τε τεταρταῖοι πολυχρόνιοι. ταῦτα δὲ τὰ νοσήματα μηκυνθέντα, τὰς τοιαύτας φύσιας ἐς ὕδρωπας καθίστησι, καὶ ἀποκτείνει. ταῦτα μὲν αὐτέοισι τοῦ θέρεος γίγνεται. τοῦ δὲ χειμῶνος, τοῖσι νεωτέροισι μὲν περιπνευμονίαι τε καὶ μανιώδεα νοσήματα. τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισι, καῦσοι, διὰ τὴν τῆς κοιλίης σκληρότητα. τῇσι δὲ γυναιξὶν, οἰδήματα ἐγγίνεται καὶ φλέγμα λευκόν. καὶ ἐν γαστρὶ ἴσχουσι μόλις. καὶ τίκτουσι χαλεπῶς. μεγάλα τε τὰ ἔμβρυα καὶ οἰδέοντα. ἔπειτα ἐν τῇσι τροφῇσι φθινώδεά τε καὶ πονηρὰ γίγνεται. ἥ τε κάθαρσις τῇσι γυναιξὶν οὐκ ἐπιγίνεται χρηστὴ μετὰ τὸν τόκον. τοῖσι δὲ παιδίοισιν, κῆλαι ἐπιγίγνονται. μάλιστα καὶ τοῖσιν ἀνδράσιν κιρσοὶ καὶ ἕλκεα ἐν τῇσι κνήμῃσιν, ὥστε τὰς τοιαύτας φύσιας, οὐχ οἷόν τε μακροβίους εἶναι, ἀλλὰ προγηράσκειν τοῦ χρόνου τοῦ ἱκνευμένου. ἔτι δὲ αἱ γυναῖκες δοκέουσιν ἔχειν ἐν γαστρί. καὶ ὁκόταν ὁ τόκος ᾖ, ἀφανίζεται τὸ πλήρωμα τῆς γαστρός. τοῦτο δὲ γίγνεται ὑπὸ ὑδέρου ὁκόταν ὑδρωπιήσωσιν αἱ ὑστέραι. τὰ μὲν τοιαῦτα ὕδατα νομίζω μοχθηρὰ εἶναι πρὸς ἅπαν χρῆμα. δεύτερα δὲ ὅσων εἰσὶν αἱ πηγαὶ ἐκ πετρέων. σκληρὰ γὰρ ἀνάγκη εἶναι. ἢ ἔστε ὅκου θερμὰ ὕδατά ἐστιν. ἢ σίδηρος γίγνεται. ἢ χαλκός. ἢ ἄργυρος, ἢ χρυσὸς, ἢ θεῖον. ἢ στυπτηρίη. ἢ ἄσφαλτον. ἢ νίτρον. ταῦτα γὰρ πάντα ὑπὸ βίης γίνονται τοῦ θερμοῦ. οὐ τοίνυν ἐκ τοιαύτης γῆς ὕδατα ἀγαθὰ γίνεται, ἀλλὰ σκληρά τε καὶ καυσώδεα. διουρέεταί χαλεπῶς. καὶ πρὸς τὴν διαχώρησιν ἐναντία εἶναι. ἄριστα δὲ ὁκόσα ἐκ μετεώρων χωρίων ῥέει καὶ λόφων γεηρῶν. αὐτά τε γάρ ἐστι γλυκέα καὶ λευκά. καὶ τὸν οἶνον φέρειν ὀλίγον οἷά τέ ἐστι. τοῦ δὲ χειμῶνος θερμὰ γίνεται. τοῦ δὲ θέρεος, ψυχρά. οὕτω γὰρ ἂν εἴη ἐκ βαθυτάτων πηγέων. μάλιστα δὲ ἐπαινέω, ὧν τὰ ῥεύματα πρὸς τὰς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου ἐῤῥώγασι καὶ μᾶλλον πρὸς τὰς θερινάς. ἀνάγκη γὰρ λαμπρότερα εἶναι καὶ εὐώδεα καὶ κοῦφα. ὁκόσα δέ ἐστιν ἁλυκὰ καὶ ἀτέραμνα καὶ σκληρά. ταῦτα μὲν πάντα πίνειν οὐκ ἀγαθά. εἰσὶ δ' ἔνιαι φύσιες καὶ νοσήματα εἰς ἃ ἐπιτήδεά ἐστιν τὰ τοιαῦτα ὕδατα πινόμενα, περὶ ὧν φράσω αὐτίκα. ἔχει δὲ καὶ περὶ τουτέων ὧδε. ὁκόσων μὲν αἱ πηγαὶ πρὸς τὰς ἀνατολὰς ἔχουσιν, ταῦτα μὲν ἄριστα αὐτὰ ἑωυτέων ἐστίν. δεύτερα δὲ τῶν τὰ μεταξὺ τῶν θερινῶν ἀνατολέων ἐστὶ τοῦ ἡλίου καὶ δύσιων. καὶ μᾶλλον τὰ πρὸς τὰς ἀνατολάς. τρίτα δὲ τὰ μεταξὺ τῶν δυσμέων τῶν θερινῶν καὶ τῶν χειμερινῶν. φαυλότατα δὲ τὰ πρὸς τὸν νότον καὶ τὰ μεταξὺ χειμερινῆς ἀνατολῆς καὶ δύσιος. καὶ ταῦτα τοῖσι μὲν νοτίοισιν πάνυ πονηρά. τοῖσι δὲ βορείοισιν ἀμείνω. τουτέοισι δὲ πρέπει ὧδε χρέεσθαι. ὅστις μὲν ὑγιαίνει τε καὶ ἔῤῥωται μηδὲν διακρίνειν, ἀλλὰ πίνειν αἰεὶ τὸ παρεόν. ὅστις δὲ νούσου εἵνεκα βούλεται, τὸ ἐπιτηδειότατον πίνειν, ὧδε ἂν ποιέων μάλιστα τυγχάνοι τῆς ὑγιείης. ὁκόσων μὲν αἱ κοιλίαι σκληραί εἰσιν καὶ ξυγκαίειν ἀγαθαὶ εἶναι, τουτέοισι μὲν τὰ γλυκύτατα ξυμφέρει καὶ κουφότατα καὶ λαμπρότατα. ὁκόσων δὲ μαλθακαὶ αἱ νηδύες καὶ ὑγραί εἰσι καὶ φλεγματώδεες, τουτέοισι δὲ

τὰ σκλη-

τὰ σκληρότατα καὶ ἀτεραμνότατα καὶ τὰ ὑφαλικὰ, οὕτω γὰρ ἂν ξηραίνοιτο μάλιστα. ὁκόσα γὰρ ὕδατα ἐστὶν ἕψειν ἄριστα, καὶ τὰ καρτερώτατα, ταῦτα καὶ τὴν κοιλίην διαλύειν εἰκὸς μάλιστα καὶ διατήκειν. ὁκόσα δὲ ἐστὶν ἀτέραμνα καὶ σκληρὰ καὶ ἥκιστα ἕψειν ἀγαθὰ, ταῦτα δὲ ξυνίστησι μᾶλλον τὰς κοιλίας καὶ ξηραίνει. ἀλλὰ γὰρ ψευσάμενοι εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι τῶν ἁλμυρῶν ὑδάτων πέρι δι' ἀπειρίην, καὶ ὅτι νομίζεται διαχωρητικά. τὰ δὲ ἐναντιώτατά ἐστιν πρὸς τὴν διαχώρησιν. ἀτέραμνα γὰρ καὶ ἀνέψανα, ὥστε καὶ τὴν κοιλίην ὑπ' αὐτῶν στύφεσθαι μᾶλλον ἢ τήκεσθαι. καὶ περὶ μὲν τῶν πηγαίων ὑδάτων ὧδε ἔχει. περὶ δὲ τῶν ὀμβρίων, καὶ ὁκόσα ἀπὸ χιόνος φράσω ὅκως ἔχει. τὰ μὲν οὖν ὄμβρια κουφότατα καὶ γλυκύτατά ἐστιν καὶ λεπτότατα καὶ λαμπρότατα. τήν τε γὰρ ἀρχὴν ὁ ἥλιος ἀνάγει καὶ ἀναρπάζει τοῦ ὕδατος τό τε λεπτότατον καὶ κουφότατον. δῆλον δὲ οἱ ἅλες ποιέουσιν. τὸ μὲν γὰρ ἁλμυρὸν λείπεται αὐτέου ὑπὸ πάχεος καὶ βάρεος, καὶ γίγνεται ἅλες. τὸ δὲ λεπτότατον ὁ ἥλιος ἀναρπάζει ὑπὸ κουφότητος. ἀνάγει δὲ τὸ τοιοῦτο οὐκ ἀπὸ τῶν ὑδάτων μόνον τῶν λιμναίων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης. καὶ ἐξ ἁπάντων ἐν ὁκόσοισιν ὑγρόν τι ἐστιν. ἔνεστι δὲ ἐν παντὶ χρήματι. καὶ ἐξ αὐτέων τῶν ἀνθρώπων ἄγει τὸ λεπτότατον τῆς ἰκμάδος, καὶ κουφότατον. τεκμήριον δὲ μέγιστον ὅταν ἄνθρωπος ἐν ἡλίῳ βαδίζῃ, ἢ καθίζῃ ἱμάτιον ἔχων. ὁκόσα μὲν τοῦ χρωτὸς ὁ ἥλιος ἐφορᾷ, οὐχ ἱδρώῃ ἄν. ὁ γὰρ ἥλιος ἀναρπάζει τὸ προφαινόμενον τοῦ ἱδρῶτος. ὁκόσα δὲ ὑπὸ τοῦ ἱματίου συνέσκεπασται, ἢ ὑπ' ἄλλου του, ἱδροῖ. ἐξάγεται μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ βιάζεται. σώζεται δὲ ὑπὸ τῆς σκέπης, ὥστε μὴ ἀφανίζεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. ὁκόταν δὲ εἰς σκιὴν ἀφίκηται, ἅπαν τὸ σῶμα ὁμοίως διεῖ. οὐ γὰρ ἔτι ὁ ἥλιος ἐπιλάμπει. διὰ ταῦτα δὲ καὶ σήπεται τῶν ὑδάτων τάχιστα ταῦτα, καὶ ὀδμὴν ἴσχει πονηρὴν τὸ ὄμβριον, ὅτι ἀπὸ πλείστων ξυνῆκται καὶ συμμέμικται, ὥστε σήπεσθαι τάχιστα. ἔτι δὲ πρὸς τουτέοισιν ἐπειδὰν ἁρπασθῇ καὶ μετεωρισθῇ περιφερόμενόν τε καὶ καταμεμιγμένον ἐς τὸν ἠέρα. τὸ μὲν θολερὸν αὐτέου καὶ νυκτοειδὲς, ἐκκρίνεται καὶ ἐξίσταται καὶ γίγνεται ἠὴρ καὶ ὀμίχλη. τὸ δὲ λεπτότατον καὶ κουφότατον αὐτέου, λείπεται καὶ γλυκαίνεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου καιόμενόν τε καὶ ἑψόμενον. γίγνεται δὲ καὶ τἄλλα πάντα τὰ ἑψόμενα αἰεὶ γλυκέα. ἕως μὲν οὖν διεσκεδασμένον ᾖ καὶ μήπω ξυνεστήκῃ, φέρεται μετέωρον. ὁκόταν δέ κου ἀθροισθῇ καὶ ξυστραφῇ ἐς τὸ αὐτὸ ὑπὸ ἀνέμων ἀλλήλοισιν ἐναντιωθέντων ἐξαίφνης, τότε καταῤῥήγνυται ᾗ ἂν τύχῃ πλεῖστον ξυστραφέν. τότε γὰρ ἐοικὸς τοῦτο μᾶλλον γίνεται. ὁκόταν τὰ νέφεα μὴ ὑπὸ ἀνέμου στάσιν ἔχοντος, ὡρμημένα ἐόντα, καὶ χωρέοντα ἐξαίφνης ἀντικόψῃ πνεῦμα ἐναντίον καὶ ἕτερα νέφεα, ἐνταῦθα μὲν πρῶτον αὐτέου ξυστρέφεται. τὰ δὲ ὄπισθεν ἐπιφέρεταί τε, καὶ οὕτω παχύνεται καὶ μελαίνεται καὶ ξυστρέφεται ἐς τὸ αὐτὸ, καὶ ὑπὸ βάρεος καταῤῥήγνυται, καὶ ὄμβροι γίνονται. ταῦτα μὲν ἐστὶν ἄριστα κατὰ τὸ εἰκός. δεῖται δὲ ἀφέψεσθαι καὶ ἀποσήπεσθαι. εἰ δὲ μὴ ὀδμὴν ἴσχει πονηρὴν, καὶ βράγχος καὶ βαρυφωνίη τοῖς πίνουσι προσίσταται. τὰ δὲ ἀπὸ χιόνος καὶ κρυστάλλων, πονηρὰ πάντα. ὁκόταν γὰρ ἅπαξ παγῇ, οὐκ ἔτι ἐς τὴν ἀρχαίην φύσιν καθίσταται. ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτέου λαμπρὸν καὶ κοῦφον καὶ γλυκὺ ἐκκρίνεται καὶ ἀφανίζεται. τὸ δὲ θολωδέστατον καὶ σταθμωδέστατον, λείπεται. γνοίης δ' ἂν ὧδε. εἰ γὰρ βούλει ὅταν ᾖ χειμὼν ἐς ἀγγεῖον μέτρῳ ἐγχέας ὕδωρ, θεῖναι ἐς τὴν αἰθρίην ἵνα πήξεται μάλιστα. ἔπειτα τῇ ὑστεραίῃ ἐσενεγκὼν ἐς ἀλέην, ὅπου χαλάσει μάλιστα ὁ παγετός. ὁκόταν δὲ λυθῇ ἀναμετρέειν τὸ ὕδωρ, εὑρήσεις ἔλασσον συχνῷ. τοῦτο τεκμήριον ὅτι ὑπὸ τῆς πήξιος, ἀφανίζεται καὶ ἀναξηραίνεται τὸ κουφότατον τε καὶ λεπτότατον, οὐ τὸ βαρύτατον καὶ παχύτατον, οὐ γὰρ ἂν δύναιτο. ταύτῃ οὖν νομίζω πονηρότατα ταῦτα τὰ ὕδατα εἶναι τὰ ἀπὸ χιόνος καὶ κρυστάλλου, καὶ τὰ τουτέοισιν ἑπόμενα πρὸς ἅπαντα χρήματα. περὶ μὲν οὖν ὀμβρίων ὑδάτων, καὶ τῶν ἀπὸ χιόνος καὶ κρυστάλλων, οὕτως ἔχει. λιθιῶσι δὲ μάλιστα ἄνθρωποι, καὶ ὑπὸ νεφριτίδων καὶ στραγγουρίης ἁλίσκονται καὶ ἰσχιάδων, καὶ κῆλαι γίνονται, ὅκου ὕδατα πίνουσι παντοδαπώτατα, καὶ ἀπὸ ποταμῶν μεγάλων ἐς οὓς ποταμοὺς ἕτεροι ἐμβάλλουσιν. καὶ ἀπὸ λίμνης, ἐς ἣν ῥεύματα πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἀφικνεῦνται. καὶ ὁκόσοι ὕδασιν ἐπακτοῖσιν χρέονται διὰ μακροῦ ἀγομένοισι, καὶ μὴ ἐκ βραχέος. οὐ γὰρ οἷόν τε ἕτερον ἑτέρῳ ἐοικέναι ὕδωρ. ἀλλὰ τὰ μὲν γλυκέα εἶναι. τὰ δὲ ἁλυκά τε καὶ στυπτηριώδεα. τὰ δὲ ἀπὸ θερμῶν ῥέειν. ξυμμισγόμενα δὲ ταῦτα ἐς ταυτὸν ἀλλήλοισιν στασιάζει, καὶ κρατέει αἰεὶ τὸ ἰσχυρότατον. ἰσχύει δὲ οὐκ αἰεὶ τὠυτὸ, ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλο. καὶ τὰ

πνεύματα. τὰ μὲν γὰρ βορέης τὴν ἰσχὺν παρέχεται. τὰ δὲ ὁ νότος. καὶ τῶν λοιπῶν πέρι αὐτὸς λόγος. ὑφίστασθαι οὖν τοῖσι τοιουτέοισιν ἀνάγκη ἐν τοῖς ἀγγείοις ἰλὺν καὶ ψάμμον. καὶ ἀπὸ τούτων πινομένων τὰ νοσήματα γίνεται τὰ προειρημένα. ὅτι δὲ οὐχ ἅπασιν ἐξῆς, φράσω. ὁκόσων μὲν ἥ τε κοιλίη, εὔροός τε καὶ ὑγιηρής ἐστιν. καὶ ἡ κύστις μὴ πυρετώδης. μηδὲ ὁ στόμαχος τῆς κύστιος ξυμπέπρακται λίην, οὗτοι μὲν διουρέουσι ῥηϊδίως. καὶ ἐν τῇ κύστει οὐδὲν ξυστρέφεται. ὁκόσων δὲ ἂν ἡ κοιλίη πυρετώδης ᾖ ἀνάγκη καὶ τὴν κύστιν ταὐτὸ πάσχειν. ὁκόταν γὰρ θερμανθῇ μᾶλλον τῆς φύσιος ἐφλέγμηνεν αὐτῆς ὁ στόμαχος. ὁκόταν δὲ ταῦτα πάθῃ, τὸ οὖρον οὐκ ἀφίησιν, ἀλλ' ἐν ἑωυτέῳ ξυνέψει καὶ συγκαίει. καὶ τὸ μὲν λεπτότατον αὐτέου, ἀποκρίνεται. καὶ τὸ καθαρώτατον, διεῖ καὶ ἐξουρέεται. τὸ δὲ παχύτατον καὶ θολωδέστατον, ξυστρέφεται καὶ συμπήγνυται. τὸ μὲν πρῶτον μικρόν. ἔπειτα μεῖζον γίνεται. κυλινδούμενον γὰρ ὑπὸ τοῦ οὔρου, ὅ τι ἂν ξυνίσταται παχύ, ξυναρμόζει πρὸς ἑωυτό. καὶ οὕτως αὔξεταί τε καὶ πωροῦται. καὶ ὁκόταν οὐρέῃ, πρὸς τὸν στόμαχον τῆς κύστιος προσπίπτει ὑπὸ τοῦ οὔρου βιαζόμενον, καὶ κωλύει οὐρέειν, καὶ ὀδύνην παρέχει ἰσχυρήν. ὥστε τὰ αἰδοῖα τρίβουσι καὶ ἕλκουσι τὰ παιδία τὰ λιθιῶντα. δοκέει γὰρ αὐτέοις τὸ αἴτιον ἐνταῦθα εἶναι τῆς οὐρήσιος. τεκμήριον δὲ ὅτι οὕτως ἔχει. τὸ γὰρ οὖρον λαμπρότατον οὐρέουσιν οἱ λιθιῶντες πρὸς τὸν γινόμενον ὀρρόν.

Καὶ τάδε τὰ τελευταῖα ὑπό τινος προσγεγράφθαι δῆλόν ἐστιν.

Καὶ ἢν ἐξ ἀρχῆς λαβὼν τὸ ἴημα αὐτίκα βούλῃ ἐκπρίσας τὸ ὀστέον ἀφελεῖν ἀπὸ τῆς μήνιγγος, ὡσαύτως χρὴ πυκνά τε σκοπεῖσθαι τῇ μήλῃ καὶ περίοδον τοῦ πρίονος. καὶ οὕτω τὸ παχύτατον ἀεὶ τοῦ ὀστέου τὸν πρίονα ἐνστηρίζειν. καὶ ἀνακινέειν. βούλεσθαι ἀφελεῖν τὸ ὀστέον. ἢν δὲ τρυπάνῳ χρῇ. πρὸς δὲ τὴν μήνιγγα μὴ ἀφικνέεσθαι. ἢν ἐξ ἀρχῆς λαμβάνων τὸ ἴημα τρυπᾷς, ἀλλ' ὑπολιπεῖν τοῦ ὀστέου λεπτόν. ὥσπερ καὶ ἐν τῇ πρίσει γέγραπται.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΓΜΩΝ.

Χρὴ τὸν ἰητρὸν τῶν ἐκπτωσίων τε καὶ καταγμάτων ὡς ἰθυτάτας τὰς κατατάσιας ποιέεσθαι. αὕτη γὰρ ἡ δικαιοτάτη φύσις. ἢν δέ τι ἐγκλίνῃ ἢ τῇ ἢ τῇ, ἐπὶ E τὸ πρηνὲς ῥέπειν. ἐλάσσων γὰρ ἡ ἁμαρτὰς ἢ ἐπὶ τὸ ὕπτιον. οἱ μὲν οὖν μηδὲν προβουλεύσαντες οὐδὲν ἐξαμαρτάνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. αὐτὸς γὰρ ὁ ἐπιδεόμενος τὴν χεῖρα ὀρέγει, οὕτως ὑπὸ τῆς δικαίης φύσιος ἀναγκαζόμενος. οἱ δὲ ἰητροὶ σοφιζόμενοι δῆθεν εἰσὶν οἱ ἁμαρτάνοντες. πόνος μὲν οὖν οὐ πολλὴ χεῖρα κατεαγυῖαν χειρίσαι, καὶ παντὸς δὲ ἰητροῦ, ὡς ἔπος εἰπεῖν. ἀναγκάζομαι δὲ πλείω γράφειν περὶ αὐτέου, ὅτι οἶδα ἰητροὺς σοφοὺς δόξαντας εἶναι ἀπὸ σχημάτων χειρὸς ἐν ἐπιδέσει, ἀφ' ὧν ἀμαθέας αὐτοὺς ἐχρῆν δοκέειν εἶναι. ἀλλὰ γὰρ πολλὰ οὕτω ταύτης τῆς τέχνης κρίνεται. τὸ γὰρ ξενοπρεπὲς οὔπω ξυνιέντες εἰ χρηστόν, μᾶλλον ἐπαινέουσιν ἢ τὸ ξύνηθες, ὃ ἤδη οἴδασιν ὅτι χρηστόν, καὶ τὸ ἀλλόκοτον ἢ τὸ εὔδηλον. ῥητέον οὖν ὁκόσας ἐθέλω τῶν ἁμαρτάδων τῶν ἰητρῶν, τὰς μὲν ἀποδιδάξαι, τὰς δὲ διδάξαι περὶ τῆς φύσιος τῆς χειρός. καὶ γὰρ ἄλλων ὀστέων τῶν κατὰ τὸ σῶμα δίδαγμα ὅδε ὁ λόγος ἐστίν. τὴν μὲν οὖν χεῖρα, περὶ οὗ ὁ λόγος, ἔδωκέ τις καταδῆσαι καταπρηνέα ποιήσας. ὁ δὲ ἠνάγκαζεν οὕτως ἔχειν, ὥσπερ οἱ τοξεύοντες, ἐπὴν τὸν ὦμον ἐμβάλλωσιν, καὶ οὕτως ἔχουσαν ἐπέδει, νομίζων ἑωυτῷ εἶναι τοῦτο αὐτέῃ τὸ κατὰ φύσιν. καὶ μαρτύριον ἐπήγετο τά τε ὀστέα ἅπαντα τὰ ἐν τῷ πήχει, ὅτι ἰθυωρίην κατάλληλα εἶχε, τήν τε ὁμόχροιην, ὅτι αὐτὴ καθ' ἑωυτὴν τὴν ἰθυωρίην ἔχει. οὕτω καὶ ἐκ τοῦ ἔξωθεν μέρεος καὶ ἐκ τοῦ ἔσωθεν. οὕτω δὲ ἔφη καὶ τὰς σάρκας καὶ τὰ νεῦρα πεφυκέναι. καὶ τὴν τοξικὴν ἐπήγετο μαρτύριον. ταῦτα λέγων καὶ ταῦτα ποιέων σοφὸς ἐδόκεεν εἶναι. τῶν δὲ ἄλλων τεχνέων ἐπελελήθει. καὶ ὁκόσα ἰσχύϊ ἐργάζονται, καὶ ὁκόσα τεχνήμασιν, οὐκ εἰδὼς ὅτι ἄλλο ἐν ἄλλῳ, τὸ κατὰ φύσιν σχῆμά ἐστιν, καὶ ἐν τῷ αὐτέῳ ἔργῳ ἕτερα τῆς δεξιῆς χειρὸς σχήματα κατὰ φύσιν ἐστίν, καὶ ἕτερα τῆς ἀριστερῆς, ἢν οὕτω τύχῃ. ἄλλο μὲν γὰρ σχῆμα ἐν ἀκοντισμῷ κατὰ φύσιν, ἄλλο δὲ ἐν σφενδονήσει, ἄλλο δὲ ἐν λιθοβολίῃσιν, ἄλλο ἐν πυγμῇ, ἄλλο ἐν τῷ ἐλινύειν. ὁκόσας δ' ἄν τις τέχνας εὕροι ἐν ᾗσιν οὐ τὸ αὐτὸ σχῆμα τῶν χειρέων κατὰ φύσιν ἐστίν. καὶ ἐν ἑκάστῃ τῶν τεχνέων, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἄρμενον ὃ ἂν ἔχῃ ἕκαστος, καὶ πρὸς τὸ ἔργον ὃ ἂν ἐπιτελέσασθαι θέλῃ σχηματίζονται αἱ χεῖρες. τοξικὴν δὲ ἀσκέοντι, εἰκὸς τοῦτο τὸ σχῆμα κράτιστον εἶναι τῆς ἑτέρης χειρός. τοῦ γὰρ βραχίονος τὸ γιγγλυμοειδὲς ἐν τῇ τοῦ πήχεος

βαθμῖδι, ἐν τουτέῳ τῷ σχήματι ἑδραῖον, ἰθυωρίην ποιέει τοῖσιν ὀστέοισιν τοῦ πήχεος, καὶ τοῦ βραχίονος, ὡς ἔνι τὸ πᾶν. καὶ ἡ ἀνάκλασις τοῦ ἄρθρου κέκλασται, ἐν τουτέῳ τῷ σχήματι. εἰκὸς οὖν οὕτως ἀκαμπτότατόν τε καὶ τετανώτατον εἶναι τὸ χωρίον, καὶ μὴ ἡσσᾶσθαι, μηδὲ ξυνδιδόναι ἑλκομένης τῆς νεύρης ὑπὸ τῆς δεξιῆς χειρός. καὶ οὕτως ἐπὶ πλεῖστον μὲν τὴν νευρὴν ἑλκύσει, ἀφήσει δὲ ἀπὸ στερεωτάτου, καὶ ἀθροωτάτου. ἀπὸ τῶν τοιουτέων γὰρ ἀφεσίων τῶν τοξευμάτων, ταχεῖαι καὶ αἱ ἰσχύες καὶ τὰ μήκεα γίνονται. ἐπιδέσει δὲ καὶ τοξικῇ οὐδὲν κοινόν. τοῦτο μὲν γὰρ εἰ ἐπιδήσας ἔχειν τὴν χεῖρα οὕτως ἔμελλεν, πόνους ἂν ἄλλους πολλοὺς προσετίθει μέζονας τοῦ τρώματος. τοῦτο δ' εἰ συγκάμψαι ἐκέλευεν, οὔτε τὰ ὀστέα οὔτε τὰ νεῦρα οὔτε αἱ σάρκες ἔτι ἐν τῷ αὐτέῳ ἐγγίνοντο, ἀλλὰ ἄλλῃ μετεκοσμεῖτο, κρατέοντα τὴν ἐπίδεσιν. καὶ τί ὄφελος ἦν τοξικοῦ σχήματος. καὶ ταῦτα ἴσως οὐκ ἂν ἐξημάρτανε σοφιζόμενος εἰ εἴα τὸν τετρωμένον αὐτὸν τὴν χεῖρα παρασχέσθαι. ἄλλος δ' αὖθις τῶν ἰατρῶν ὑπτίην τὴν χεῖρα δοὺς οὕτω κατατείνειν ἐκέλευεν, καὶ οὕτως ἔχουσαν ἐπέδει, τοῦτο νομίζων τὸ κατὰ φύσιν εἶναι τοῦτο χροιῇ σημαινόμενος, καὶ τὰ ὀστέα νομίζων κατὰ φύσιν εἶναι οὕτως, ὅτι φαίνεται τὸ ἐξέχον ὀστέον τὸ παρὰ τὸν καρπὸν ᾗ ὁ σμικρὸς δάκτυλος κατ' ἰθυωρίην εἶναι τοῦ ὀστέου. ἀφ' ὁκοίου τε τὸν πῆχυν οἱ ἄνθρωποι μετρέουσιν, ταῦτα τὰ μαρτύρια ἐπῆγεν ὅτι κατὰ φύσιν οὕτως ἔχει. καὶ ἐδόκεεν εὖ λέγειν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν εἰ ὑπτίη ἡ χεὶρ κατατείνοιτο ἰσχυρῶς πονοίη ἄν. γνοίη δ' ἄν τις τὴν ἑωυτοῦ χεῖρα κατατείνας, ὡς ἐπώδυνον τὸ σχῆμα. ἐπεὶ καὶ ἀνὴρ ἥσσων κρέσσονα διαλαβὼν οὕτως ἐν τῇσιν ἑωυτοῦ χερσὶν ὡς κέεται ὁ ἀγκὼν ὕπτιος, ἄγοι ἂν ὅπῃ ἐθέλοι. οὔτε γὰρ εἰ ξίφος ἐν ταύτῃ τῇ χειρὶ ἔχοι, ἔχοι ἂν ὅτι χρήσαιτο τῷ ξίφει, οὕτω βίαιον τοῦτο τὸ σχῆμά ἐστιν. τοῦτο δὲ εἰ ἐπιδήσας τις ἐν τουτέῳ τῷ σχήματι ἐῴη. μέζων μὲν πόνος, εἰ περιίοι. μέγας δὲ καὶ εἰ κατακέοιτο. τοῦτο δὲ εἰ συγκάμψαι τὴν χεῖρα ἀνάγκη συνάγειν τοὺς μύας, καὶ τὰ ὀστέα ἄλλο σχῆμα ἔχειν. ἠγνόει δὲ καὶ τάδε τὰ ἐν τῷ σχήματι χωρὶς τῆς ἄλλης λύμης. τὸ γὰρ ὀστέον τὸ παρὰ τὸν καρπὸν ἐξέχον, τὸ κατὰ τὸν σμικρὸν δάκτυλον, τοῦτο μὲν τοῦ πήχεός ἐστιν. τὸ δ' ἐν τῇ συγκάμψει ἐὸν ἀπὸ τοῦ τὸν πῆχυν οἱ ἄνθρωποι μετρέουσιν, τοῦτο δὲ τοῦ βραχίονος ἡ κεφαλή ἐστιν. ὁ δὲ ᾤετο ταὐτὸ ὀστέον εἶναι τοῦτό τε κἀκεῖνο. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι. ἔστι δὲ ἐκείνῳ τῷ ὀστέῳ ταὐτό, ὁ ἀγκὼν καλεόμενος, ᾧ ποτὶ στηριζόμεθα. οὕτως οὖν ὑπτίην ἔχοντι τὴν χεῖρα. τοῦτο μὲν τὸ ὀστέον διεστραμμένον φαίνεται. τοῦτο δὲ τὰ νεῦρα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τείνοντα ἐκ τοῦ ἔσω μορίου, καὶ ἀπὸ τῶν δακτύλων, ταῦτα ὑπτίην ἔχοντι τὴν χεῖρα διεστραμμένα γίνεται. τείνει τε γὰρ ταῦτα τὰ νεῦρα πρὸς τὸ τοῦ βραχίονος ὀστέον, ὅθεν ὁ πῆχυς μετρέεται. αὗται τοσαῦται καὶ τοιαῦται αἱ ἁμαρτάδες καὶ ἄγνοιαι τῆς φύσιος τῆς χειρός. εἰ δ' ὡς ἐγὼ κελεύω χεῖρα κατεαγεῖσαν κατατείνοι τις, ἐπιστρέψει μὲν τὸ ὀστέον ἐς ἰθὺ τὸ κατὰ τὸν σμικρὸν δάκτυλον τὸ ἐς τὸν ἀγκῶνα τεῖνον. ἰθυωρίην δὲ ἕξει τὰ νεῦρα τὰ ἀπὸ τοῦ καρποῦ πρὸς τοῦ βραχίονος τὰ ἄκρα τείνοντα. ἀναλαμβανομένη δὲ ἡ χεὶρ, ἐν παραπλησίῳ σχήματι ἔσται, ἐν ᾧπερ καὶ ἐπιδεομένη. ἄπονος μὲν ὁδοιπορέοντι. ἄπονος δὲ κατακειμένῳ καὶ ἀκάματος. καθίννυσθαι δὲ χρὴ τὸν ἄνθρωπον οὕτως ὅκως ἂν τὸ ἐξέχον τοῦ ὀστέου πρὸς τὴν λαμπροτάτην τῶν παρεουσέων αὐγέων, ὡς μὴ λάθῃ τὸν χειρίζοντα ἐν τῇ κατατάσει εἰ ἱκανῶς ἐξιθύνται. τοῦ γε μὴν ἐμπείρου, οὐδ' ἂν τὴν χεῖρα λάθοι ἐπαγομένην τὸ ἐξέχον ψαυόμενον.

ἰών

ἐλαφροτέρη

Τῶν δὲ ὀστέων τοῦ πήχεος, ὧν μὴ ἀμφότερα κατέηγε, ῥᾴων ἡ ἴησις, ἢν τὸ ἄνω ὀστέον τετρωμένον ᾖ. καίπερ παχύτερον ἐόν. ἅμα μὲν ὅτι τὸ ὑγιὲς ὑποτεταμένον γίνεται ἀντὶ θεμελίου. ἅμα δ' ὅτι εὐκρυπτότερον γίνεται, πλὴν εἰ τὸ ἐγγὺς τοῦ καρποῦ. παχέη γὰρ ἡ τῆς σαρκὸς ἐπίφυσις ἡ ἐπὶ τὸ ἄνω. τὸ δὲ κάτω ὀστέον ἄσαρκον, καὶ οὐκ εὐξύγκρυπτον, καὶ κατατάσιος ἰσχυροτέρης δεῖται. ἢν δὲ τοῦτο μὴ ξυντριβῇ, ἀλλὰ τὸ ἕτερον, φαυλοτέρη ἡ κατάτασις ἀρκεῖ. ἢν δ' ἀμφότερα κατεαγῇ, ἰσχυροτάτης κατατάσιος δεῖται. παιδίου μὲν γὰρ ἤδη εἶδον κατατανθέντα μᾶλλον, ἢ ὡς ἔδει. οἱ δὲ πλεῖστοι ἧσσον τείνονται, ἢ ὡς δεῖ. χρὴ δ' ἐπὴν τείνωσιν, τὰ θέναρα προσβάλλοντα διορθοῦν. ἔπειτα χρίσαντα κηρωτῇ μὴ πάνυ πολλῇ, ὡς μὴ περιπλέῃ τὰ ἐπιδέσματα. οὕτως ἐπιδεῖν, ὅπως μὴ κατωτέρω ἄκρην τὴν χεῖρα ἕξει τοῦ ἀγκῶνος. ἀλλὰ σμικρῷ καὶ ἀνωτέρω, ὡς μὴ τὸ αἷμα ἐς ἄκρον ἐπιρρέῃ, ἀλλὰ ἀπολαμβάνηται. ἔπειτα ἐπιδεῖν τοῦ ὀθονίου τὴν ἀρχὴν βαλλόμενος κατὰ τὸ κάτηγμα. ἐρείδειν μὲν οὖν, μὴ πιέζειν δὲ κάρτα. ἐπὴν δὲ περιβάλλῃ κατὰ ταὐτὸ δὶς ἢ τρίς, ἐπὶ τὸ ἄνω νεμέσθω ἐπιδέων, ἵνα αἱ ἐπιρροαὶ τοῦ αἵματος ἀπολαμβάνωνται, καὶ τελευτησάτω κεῖθι. χρὴ δὲ μὴ μα-

χρὴ εἶναι τὰ πρῶτα ὀθόνια. τῶν δὲ δευτέρων ὀθονίων, τὴν μὲν ἀρχὴν βάλλεσθαι ἐπὶ τὸ κάτηγμα. περιβαλὼν δὲ ἅπαξ ἐς τὸ αὐτό, ἔπειτα νεμέσθω ἐς τὸ κάτω καὶ ἐπὶ ἧσσον πιέζων, καὶ ἐπὶ μεῖζον διαβιβάσκων, ὡς ἂν αὐτέῃ ἱκανὸν γένηται τὸ ὀθόνιον ἀναπαλινδρομῆσαι ἐκεῖθι, ἵνα περ τὸ ἕτερον ἐτελεύτησεν. ἐνταῦθα μὲν οὖν τὰ ὀθόνια ἐπ' ἀριστερὰ ἢ ἐπὶ δεξιὰ ἐπιδεδέσθω. ἢ
καταγματι ἐπὶ ὁπότερα ἂν ξυμφέρῃ πρὸς τὸ σχῆμα τοῦ κατηγότος, καὶ ἐφ' ὁπότερα ἂν περιρρέπειν ξυμφέρῃ. μετὰ δὲ ταῦτα σπλῆνας κατατείνειν χρὴ κεχρισμένους κηρωτῇ ὀλίγῃ, καὶ γὰρ προσηνέστερον καὶ εὐθετώτερον. ἔπειτα οὕτως ἐπιδεῖν τοῖσιν ὀθονίοισιν ὡς ἐναλλάξ. ὅτε μὲν ἐπὶ δεξιά. ὅτε δὲ ἐπ' ἀριστερά. καὶ τὰ μὲν πλείω κάτωθεν ἀρχόμενος, ἐς τὸ ἄνω ἄγειν. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἄνωθεν ἐς τὸ κάτω. τὰ δὲ ὑπόξηρα ἀμφιλαμβάνεσθαι τοῖσιν σπλήνεσι κυκλοῦντας. τῷ δὲ πλήθει τῶν περιβολέων μὴ πάνυ ἀθρόον ξυνδιορθοῦντα, ἀλλὰ κατὰ μέρος. προσπεριβάλλειν δὲ χρὴ χαλαρὰ καὶ περὶ τὸν καρπὸν τῆς χειρός, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. πλῆθος δὲ τῶν ὀθονίων ἱκανὸν τὸ πρῶτον, αἱ δύο μοῖραι. σημεῖα δὲ τοῦ καλῶς ἰητρευμένου ταῦτα, καὶ ὀρθῶς ἐπιδεομένου, εἰ ἐρωτώης αὐτὸν εἰ πεπίεσται. καὶ ἢν φαίη μὲν πεπιέχθαι, ἡσύχως δὲ καὶ μάλιστα εἰ κατὰ τὸ κάτηγμα φαίη. τοιαῦτα τοίνυν φάναι χρὴ τὸν προειρημένον διὰ τέλεος τὸν ὀρθῶς ἐπιδεόμενον. σημεῖα δὲ ταῦτα τῆς μετριότητος, τὴν μὲν ἡμέρην ἣν ἂν ἐπιδεθῇ καὶ τὴν νύκτα δοκείτω αὐτὸς ἑωυτῷ μὴ ἐπὶ ἧσσον πεπιέχθαι, ἀλλ' ἐπὶ μᾶλλον. τῇ δ' ὑστεραίῃ οἰδημάτιον ἐλθεῖν ἐς χεῖρα ἄκρην μαλθακόν. μετριότητος γὰρ σημεῖον τῆς πιέξιος τοῦτο. τελευτώσης δὲ τῆς ἡμέρης, ἐπὶ ἧσσον δοκείτω πεπιέχθαι. τῇ δὲ τρίτῃ χαλαρά οἱ δοκέτω εἶναι τὰ ἐπιδέσματα. κἢν μέν τι τούτων τῶν εἰρημένων ἐλλίπῃ, γινώσκειν χρὴ ὅτι χαλαρωτέρη ἐστὶν ἐπίδεσις τῆς μετρίης. ἢν δέ τι τῶν εἰρημένων πλεονάζῃ, χρὴ γινώσκειν ὅτι μᾶλλον ἐπιδέδεται τοῦ μετρίου. καὶ τουτέοισι σημαινόμενος τὸ ὕστερον ἐπιδέειν, ἢ χαλᾷν μᾶλλον, ἢ πιέζειν. ἀπολύσαντα δὲ χρὴ τριταῖον ἐόντα, κατατεινάμενον καὶ διορθωσάμενον, κἢν μετρίως τὸ πρῶτον κατατύχῃς ἐπιδήσας, ταύτην τὴν ἐπίδεσιν χρὴ ὀλίγῳ μᾶλλον ἢ ἐκείνην πιέσαι. βάλλεσθαι δὲ χρὴ τὰς ἀρχὰς κατὰ τὸ κάτηγμα, ὥσπερ καὶ τὸ πρότερον. ἢν μὲν γὰρ πρότερον ἐπιδέῃς, διαρρέεται ἐκ τούτου οἱ ἰχῶρες ἐς τὰς ἐσχατιὰς ἔνθα
τα
τα καὶ ἔνθα. ἢν δέ τι ἄλλο πρότερον πιέζῃς, ἐς τοῦτο διαρρέεται ἐκ τοῦ πιεχθέντος. ἐς πολλὰ δ' εὔχρηστον τὸ ξυνιέναι. οὕτως οὖν ἄρχεσθαι μὲν ἀεὶ χρὴ τὴν ἐπίδεσιν καὶ τὴν πίεξιν ἐκ τουτέου τοῦ χωρίου. τὰ δ' ἄλλα κατὰ λόγον. ὡς ἂν προσωτέρω ἀπὸ τοῦ κατήγματος ἀγάγῃς ἐπὶ ἧσσον τὴν πίεξιν ποιέεσθαι. χαλαρὰ δὲ παντάπασιν μηδέποτε περιβάλλειν, ἀλλὰ προσπεπτωκότα. ἔπειτα δὲ πλέοσιν ὀθονίοισιν χρὴ ἐπιδεῖν ἑκάστην τῶν ἐπιδεσίων. ἐρωτώμενος δὲ φάτω ὀλίγῳ μᾶλλον οἱ πεπιέχθαι, ἢ τὸ πρότερον, καὶ μάλιστα φάτω κατὰ τὸ κάτηγμα. καὶ τὰ ἄλλα δὲ κατὰ λόγον, καὶ ἀμφὶ τοῦ οἰδήματος, καὶ ἀμφὶ τοῦ πονέειν, καὶ ἀμφὶ τοῦ ῥαΐζειν, κατὰ λόγον τῆς προτέρης ἐπιδέσιος γινέσθω. ἐπὴν δὲ τριταῖος ᾖ, χαλαρώτερα οἱ δοκέετω εἶναι τὰ ἐπιδέσματα. ἔπειτα ἀπολύσαντα χρὴ αὖθις ἐπιδῆσαι ὀλίγῳ μᾶλλον πιέζοντα, καὶ ἐν πᾶσι τοῖσιν ὀθονίοισιν οἷσπερ ἔμελλεν ἐπιδεῖσθαι. καὶ ἔπειτα αὐτὸν πάντα ταῦτα καταλαβέτω, ἅπερ καὶ ἐν τῇσι
πρώτῃσι περιόδοισιν τῶν ἐπιδεσίων. ἐπὴν δὲ τριταῖος γένηται, ἑβδομαῖος δὲ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπιδέσιος. ἢν ὀρθῶς ἐπιδέηται, τὸ μὲν οἴδημα ἐν ἄκρῃ τῇ χειρὶ ἔσται, οὐ δὲ πάνυ λίην μέγα. τὸ δ' ἐπιδεόμενον χωρίον ἐν πάσῃσι τῇσιν ἐπιδέσεσιν ἐπὶ τὸ λεπτότερον καὶ ἰσχνότερον εὑρεθήσεται. ἐν δὲ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ πάνυ λεπτόν, καὶ τὰ ὀστέα τὰ κατηγότα ἐπὶ μᾶλλον κινεύμενα καὶ εὐπαράγωγα ἐς κατόρθωσιν. καὶ ἢν ᾖ ταῦτα τοιαῦτα, κατορθωσάμενον χρὴ ἐπιδῆσαι ὡς ἐς νάρθηκας, ὀλίγῳ μᾶλλον πιέσαντα, ἢ τὸ πρότερον, ἢν μὴ πόνος τις πλείων ᾖ ἀπὸ τοῦ οἰδήματος τοῦ ἐν ἄκρῃ τῇ χειρί. ἐπὴν δ' ἐπιδήσῃς τοῖσιν ὀθονίοισιν, τοὺς νάρθηκας περιθεῖναι χρὴ καὶ περιλαβεῖν ἐν τοῖσι δεσμοῖσιν, ὡς χαλαρωτάτοισιν ὅσον ἠρεμέειν, ὥστε μηδὲν ξυμβάλλεσθαι ἐς τὴν πίεξιν τῆς χειρὸς τὴν τῶν ναρθήκων πρόσθεσιν. μετὰ δὲ ταῦτα ὅ, τι πόνος, ἀεὶ ῥαστῶναι αἱ αὐταὶ γινέσθωσαν, ἅπερ καὶ ἐν τῇσι πρώτῃσι περιόδοισιν τῶν ἐπιδεσίων. ἐπὴν δὲ τριταῖος ἐὼν φῇ χαλαρὸν εἶναι, τότ' ἔπειτα χρὴ τοὺς νάρθηκας ὀρθοῦσθαι, μάλιστα μὲν κατὰ τὸ κάτηγμα, ἀτὰρ καὶ τἄλλα κατὰ λόγον, ᾗπερ καὶ ἡ ἐπίδεσις
ἐχάλαρα ἐχάλα μᾶλλον ἢ ἐπίεζε. παχύτατον δὲ χρὴ εἶναι τὸν νάρθηκα, ᾗ ἐξέστη τὸ κάτηγμα, μὴ μὲν πολλῷ. ἐπιτηδεύειν δὲ χρὴ μάλιστα μὲν κατ' ἰθυωρίην τοῦ μεγάλου δακτύλου ὡς μὴ κέηται ὁ νάρθηξ, ἀλλὰ τῇ ἢ τῇ. μὴ δὲ κατὰ τὴν τοῦ σμικροῦ δακτύλου ἰθυωρίην, ᾗ τὸ ὀστέον ὑπερέχει ἐν τῷ καρπῷ, ἀλλὰ τῇ ἢ τῇ. ἢν δ' ἄρα πρὸς

τὸ κάτηγμα

τὸ κάτηγμα ξυμφέρει κεῖσθαι κατὰ ταῦτα τινὰς τῶν ναρθήκων. βραχυτέρους αὐτοὺς χρὴ τῶν ἄλλων ποιέειν, ὡς μὴ ἐξικνέωνται πρὸς τὰ ὀστέα τὰ ὑπερέχοντα παρὰ τὸν καρπόν. κίνδυνος γὰρ ἑλκώσιος, καὶ νεύρων ψιλώσιος. χρὴ δὲ διὰ τρίτης ὑπεδεῖν τοῖσι νάρθηξιν πάνυ ἡσυχῇ, οὕτω τῇ γνώμῃ ἔχοντας ὡς οἱ νάρθηκες φυλακῆς εἵνεκα τῆς ἐπιδέσιος προσκέωνται, ἀλλ' οὐ τῆς πιέξιος εἵνεκεν ἐπιδέωνται. Ἢν μὲν οὖν εὖ εἰδῇς ὅτι ἱκανῶς τὰ ὀστέα ἐπιθύωνται ἐν τῇσι προτέρῃσιν ἐπιδέσεσιν, καὶ μήτε κνησμοί τινες λυπέωσι, μήτε τις ἕλκωσις μηδεμία ὑποπτεύηται εἶναι, ἐᾶν χρὴ ἐπιδεδέσθαι ἐν τοῖσιν νάρθηξιν ἔστ' ἂν ὑπὲρ εἴκοσιν ἡμέρας γίνηται. ἐν τριήκοντα δὲ μάλιστα τοῖσι ξυμπᾶσι κρατύνεται ὀστέα τὰ ἐν τῷ πήχει τὸ ἐπίπαν. ἀτρεκὲς δὲ οὐδέν. μάλα γάρ τι καὶ φύσις φύσιος καὶ ἡλικίη ἡλικίης διαφέρει. ἐπὴν δὲ λύσῃς, ὕδωρ θερμὸν καταχέαι χρὴ καὶ μετεπιδῆσαι, ἧσσον μὲν ὀλίγῳ πιέσαντα, ἢ τὸ πρόσθεν. ἐλάσσοσι δὲ τοῖσιν ὀθονίοισιν, ἢ τὸ πρότερον. καὶ ἔπειτα διὰ τρίτης ἡμέρης λύσαντα ἐπιδεῖν, ἔτι μὲν ἧσσον πιέζοντα, ἔτι δὲ ἐλάσσοσι τοῖσιν ὀθονίοισιν. ἐπὴν δὲ ὅταν τοῖσι νάρθηξιν δεθῇ ὑποπτεύῃς τὰ ὀστέα μὴ ὀρθῶς κεῖσθαι, ἢ ἄλλο τι ὀχλέῃ τὸν τετρωμένον, λῦσαι ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ χρόνου, ἢ ὀλίγῳ πρόσθεν καὶ αὖθις μετεπιδῆσαι. Δίαιτα δὲ τουτέοισιν οἷσιν ἂν μὴ ἕλκεα ἐξ ἀρχῆς γένηται, ἢ ὀστέα ἔξω ἐξίσχει ἀρκέει ὑποφαύλη. ἐνδεέστερον δὲ χρὴ διαιτᾶν ἄχρι ἡμερέων δέκα, ἅτε ἤδη καὶ ἐλλινύοντας. καὶ ὄψοισιν ἁπαλοῖσιν χρῆσθαι ὁκόσα τῇ διεξόδῳ μετριότητα παρέχουσι. οἴνου δὲ καὶ κρεηφαγίης ἀπέχεσθαι. ἔπειτα μέν τοι ἐκ προσαγωγῆς ἀνακομίζεσθαι. οὗτος ὁ λόγος ὥσπερ νόμος κεῖται δίκαιος περὶ καταγμάτων ἰήσιος. ὥστε χειρίζειν χρὴ ὥστε ἀποβαίνειν ἀπὸ τῆς δικαίης χειρίξιος. ὅτι δ' ἂν μὴ οὕτως ἀποβαίνῃ, εἰδέναι χρὴ ὅτι ἐν τῇ χειρίξει τι ἐνδεὲς πεποίηται, ἢ πεπλεόνασται. ἔτι δὲ τάδε χρὴ προσξυνιέναι ἐν τούτῳ τῷ ἁπλῷ τρόπῳ, ἃ οὐ κάρτα ἐπιμελέονται οἱ ἰητροί, καίτοι πᾶσαν μελέτην, καὶ πᾶσαν ἐπίδεσιν οἷά τε διαφθείρειν ὅτι μὴ ὀρθῶς ποιεύμενα. ἢν γὰρ τὰ μὲν ὀστέα ἄμφω καταγῇ, ἢ τὸ κάτω μοῦνον, ὁ δὲ ἐπιδεδεμένος ἐν ταινίῃ τινὶ τὴν χεῖρα ἔχει ἀναλελαμμένος, τυγχάνει δὲ ἡ ταινίη κατὰ τὸ κάτηγμα πλείστη ἐοῦσα, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν ἡ χεὶρ ἀπαιωρέηται, τοῦτον ἀνάγκη τὸ ὀστέον εὑρεθῆναι διεστραμμένον ἔχοντα πρὸς τὸ ἄνω μέρος. ἢν δὲ κατεηγότων τῶν ὀστέων οὕτως ἄκρην τε τὴν χεῖρα ἐν τῇ ταινίῃ ἔχει, καὶ παρὰ τὸν ἀγκῶνα, ὁ δὲ ἄλλος πῆχυς μὴ μετέωρος ᾖ, οὗτος εὑρεθήσεται τὸ ὀστέον ἐς τὸ κάτω μέρος διεστραμμένον ἔχων. χρὴ οὖν ἐν ταινίῃ πλάτος ἐχούσῃ μαλθακῇ τὸ πλεῖστον τοῦ πήχεος καὶ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς ὁμαλῶς αἰωρέεσθαι.

Ἢν δὲ ὁ βραχίων καταγῇ, ἢν μέν τις ἀποτανύσας τὴν χεῖρα ἐν τουτέῳ τῷ σχήματι διατείνῃ, ὁ μῦς τοῦ βραχίονος κατατεταμένος ἐπιδεθήσεται. ἐπὴν δ' ἐπιδεθεὶς ξυγκάμψῃ τὸν ἀγκῶνα, ὁ μῦς τοῦ βραχίονος ἄλλο σχῆμα σχήσει. δικαιοτάτη οὖν βραχίονος κατάτασις ἥδε. ξύλον πηχυαῖον ἢ ὀλίγῳ βραχύτερον ὁκοῖοι οἱ στύλαιοι εἰσὶ τῶν σκαφείων κρεμάσαι χρὴ ἔνθεν καὶ ἔνθεν σειρῇ δήσαντα. καθίσαντα δὲ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ ὑψηλοῦ τινὸς τὴν χεῖρα ὑπερκεῖσθαι ὡς ὑπὸ τῇ μασχάλῃ γένηται ὁ στύλαιος, ἔχων ξυμμέτρως, ὥστε μόλις δύνασθαι καθικνεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, σμικροῦ δέοντα μετέωρον εἶναι. ἔπειτα θέντα τι ἄλλο ἔφεδρον καὶ ὑποθέντα σκύτινον ὑποκεφάλαιον ἢ ἓν ἢ πλείω, ὅκως ξυμμέτρως σχοίη ὕψιος τοῦ πήχεος πλαγίου πρὸς ὀρθὴν γωνίην. ἄριστον μὲν σκῦτος πλατὺ καὶ μαλθακὸν ἢ ταινίην πλατείην ἀμφιβάλλοντα, τῶν μεγάλων τι σταθμίων ἐξαρτῆσαι, ὅ, τι μετρίως ἕξει κατατείνειν. εἰ δὲ μή, τῶν ἀνδρῶν ὅστις ἐρρωμένος ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τοῦ πήχεος παρὰ τὸν ἀγκῶνα καταναγκαζέτω ἐς τὸ κάτω. ὁ δὲ ἰητρὸς ὀρθὸς μὲν ἐὼν χειριζέτω, τὸν ἕτερον πόδα ἐπὶ ὑψηλοτέρου τινὸς ἔχων, κατορθώσας δὲ τοῖσιν θέναρσι τὸ ὀστέον. ῥηϊδίως δὲ κατορθώσεται. ἀγαθὴ γὰρ ἡ κατάτασις ἤν τις καλῶς παρασκευάσηται. ἔπειτα ἐπιδείτω τάς τε ἀρχὰς βαλλόμενος ἐπὶ τὸ κάτηγμα, καὶ τἄλλα πάντα ὥσπερ πρότερον παρῃνέθη, χειριζέτω. καὶ ἐρωτήματα ταῦτα ἐρωτάτω. καὶ σημείοισι χρήσθω τοῖσιν αὐτέοισιν. ἢν μετρίως ἔχει ἢ οὔ. καὶ διὰ τρίτης ἐπιδείτω. καὶ ἔτι μᾶλλον πιεζέτω. καὶ ἑβδομαῖον ἢ ἐναταῖον ἐν νάρθηξιν δησάτω. καὶ ἢν ὑποπτεύσῃ μὴ καλῶς κεῖσθαι τὸ ὀστέον, μεσηγὺ τουτέου τοῦ χρόνου λυσάτω, καὶ εὐθετησάμενος μετεπιδησάτω. κρατύνεται δὲ μάλιστα βραχίονος ὀστέον ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν. ἐπὴν δὲ ταύτας ὑπερβάλῃ, λύειν χρὴ, καὶ ἔτι ἧσσον πιέζειν τοῖσιν ὀθονίοισιν. καὶ ἔτι ἐλάσσοσιν ἐπιδεῖν. διαιτᾶν δὲ ἀκριβέστερον τινὰ ἢ τὸ πρότερον διαιτᾶν, καὶ

πάντη

ν

πλέω χρόνον. Περιαιρέεσθαι δὲ πρὸς τὸ οἴδημα τὸ ἐν ἄκρῃ τῇ χειρὶ τὴν ῥάμμην δεσμῶν. Προσξυνιέναι δὲ χρὴ καὶ τάδε. ὅτι βραχίων κυρτὸς πέφυκεν ἐν τὸ ἔξω μέρος, καὶ διαστρέφεσθαι φιλέει, ἐπὴν μὴ καλῶς ἰητρεύηται. ἀτὰρ καὶ τἄλλα πάντα ὀστέα εἰς ὅπερ πέφυκε διεστραμμένα ἐν τούτῳ καὶ ἰητρευόμενα φιλέει διαστρέφεσθαι ἐπὴν κατεαγῇ. χρὴ τοίνυν ἐπὴν τοιοῦτό τι ὑποπτεύηται, ταινίῃ πλατέῃ προσπεριλαμβάνειν τὸν βραχίονα κύκλῳ περὶ τὸ στῆθος περιδέοντα. καὶ ἐπὴν ἀναπαύεσθαι μέλλῃ, μεσηγὺ τοῦ ἀγκῶνος καὶ τῶν πλευρέων σπλῆνά τινα πολύπτυχον πτύξαντα ὑποτιθέναι, ἢ ἄλλο τι ὃ τουτέῳ ἔοικεν. οὕτω γὰρ ἂν ἰθὺ τὸ κύρτωμα τοῦ ὀστέου γένοιτο. φυλάσσεσθαι μέντοι χρὴ, ὅπως μὴ ἡ ἄγαν ἐν τὸ ἔσω μέρος.

v. ἀπὸρ

Ποὺς δὲ ἀνθρώπου ἐκ πολλῶν καὶ μικρῶν ὀστέων ξύγκειται, ὥσπερ χεὶρ ἄκρη. κατάγνυται μὲν οὖν πάνυ τι ταῦτα τὰ ὀστέα, ἢν μὴ ξὺν τῷ χρωτὶ τιτρωσκομένῳ ὑπὸ ὀξέος τινὸς ἢ βαρέος. τὰ μὲν οὖν τιτρωσκόμενα, ἐν ἑλκωσίων μέρει εἰρήσεται ὡς χρὴ ἰητρεύειν. ἢν δέ τι κινηθῇ ἐκ τῆς χώρης, ἢ τῶν δακτύλων ἄρθρον, ἢ ἄλλο τι τῶν ὀστέων τοῦ ταρσοῦ καλεομένου, ἀναγκάζειν μὲν χρὴ ἐν τὴν ἑωυτοῦ χώρην ἕκαστον, ὥσπερ καὶ τὰ ἐν τῇ χειρὶ εἴρηται. καὶ ἰητρεύειν δὲ κηρωτῇ καὶ σπλήνεσιν καὶ ὀθονίοισιν, ὥσπερ καὶ τὰ κατήγματα. πλὴν τῶν ναρθήκων. τὸν μὲν αὐτὸν τρόπον πιέζοντα. διὰ τρίτης δὲ ἐπιδέοντα. ὑποκρινέσθω δὲ ὁ ἐπιδεόμενος παραπλήσια, οἷά περ καὶ ἐν τοῖσι κατήγμασι. καὶ περὶ τοῦ πεπιέχθαι, καὶ περὶ τοῦ χαλαρὰ εἶναι. ὑγιέα δὲ γίνεται ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσιν τελέως ἅπαντα, πλὴν ὁκόσα κοινωνέει τοῖσι τῆς κνήμης ὀστέοισι, καὶ αὐτέῃ τῇ ἴξει. ξυμφέρει δὲ κατακεῖσθαι τοῦτον τὸν χρόνον. ἀλλὰ γὰρ οὐ τολμέουσιν ὑπερορῶντες τὸ νόσημα, ἀλλὰ περιέρχονται πρὶν ὑγιέες γενέσθαι. διὰ τοῦτο καὶ οἱ πλεῖστοι οὐκ ἐξυγιαίνουσι τελέως, ἀλλὰ πολλάκις αὐτοὺς ὁ πόνος ὑπομιμνήσκει εἰκότως. ὅλον γὰρ τὸ ἄχθος τοῦ σώματος οἱ πόδες ὀχέουσιν. ὁκόταν οὖν μήπω ὑγιέες ἐόντες ὁδοιπορέουσιν, φλαύρως ξυναλθάσσεται τὰ ἄρθρα τὰ κινηθέντα. διὰ τοῦτο ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ὀδυνῶνται τὰ πρὸς τῇ κνήμῃ. τὰ δὲ κοινωνέοντα τοῖς τῆς κνήμης ὀστέοισιν, μέζω τε τῶν ἑτέρων ἐστὶν, καὶ κινηθέντων τούτων πουλυχρονιωτέρα ἡ ἄλθαξις.

τέρ

ἴησις μὲν οὖν ἡ αὐτή. ὀθονίοισι δὲ πλέοσι χρέεσθαι, καὶ σπλήνεσιν. καὶ ἔτι πᾶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπιδέειν. πιέζειν δὲ ὥσπερ καὶ τἄλλα πάντα, ταύτῃ μάλιστα ᾗ ἐκινήθη, καὶ τὰς πρώτας περιβολὰς τῶν ὀθονίων, κατὰ ταῦτα ποιέεσθαι. ἐν δὲ ἑκάστῃ τῶν ἀπολυσίων ὕδατι πολλῷ θερμῷ χρέεσθαι. ἐν πᾶσι δὲ πολλὸν ὕδωρ θερμὸν καταχέειν τοῖσι κατ᾽ ἄρθρα σίνεσιν. αἱ δὲ πιέξιες καὶ αἱ χαλάσιες, ἐν τοῖσιν αὐτέοισιν χρόνοισι τὰ αὐτὰ σημεῖα δεικνυόντων, ἅπερ ἤδη τοῖσιν πρόσθεν. καὶ τὰς μεταπιδέσιας, ὡσαύτως χρὴ ποιέεσθαι. ὑγιέες δὲ τελέως οὗτοι γίνονται ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι μάλιστα, ἢν τολμέωσι κατακεῖσθαι. ἢν δὲ μὴ, πάσχουσι ταῦτα ἃ καὶ πρότερον, καὶ ἔτι μᾶλλον.

Ὅσοι δὲ πηδήσαντες ἀφ᾽ ὑψηλοῦ τινὸς ἐστηρίξαντο τῇ πτέρνῃ ἰσχυρῶς. τουτέοισι διΐστανται μὲν τὰ ὀστέα. φλέβια δ᾽ ἐκχυμοῦνται ἀμφιφλασθείσης τῆς σαρκὸς ἀμφὶ τὸ ὀστέον. οἴδημα δὲ ἐπιγίνεται καὶ πόνος πουλύς. τὸ γὰρ ὀστέον τοῦτο, οὐ σμικρόν ἐστιν, καὶ ὑπερέχει μὲν ὑπὸ τὴν ἰθυωρίην τῆς κνήμης, κοινωνέει δὲ φλεψὶ καὶ νεύροις ἐπικαίροισιν. ὁ τένων δὲ ὁ ὀπίσθιος τούτῳ προσήρτηται τῷ ὀστέῳ. τούτους χρὴ ἰητρεύειν μὲν κηρωτῇ καὶ σπλήνεσι καὶ ὀθονίοισιν. ὕδατι δὲ θερμῷ, πλείστῳ τουτέοισι χρῆσθαι, καὶ ὀθονίοισι πλέοσιν. ἔτι τουτέοισι δεῖ καὶ ἄλλως ὡς βελτίστων, καὶ προσηνεστάτων. καὶ ἢν μὲν τύχῃ ἁπαλὸν τὸ δέρμα φύσει ἔχον τὸ ἀμφὶ τὴν πτέρνην, ἐᾶν οὕτως. ἢν δὲ παχὺ καὶ σκληρὸν οἷα μετεξέτεροι ἴσχουσιν, κατατέμνειν χρὴ ὁμαλῶς καὶ διαλεπτύνειν μὴ διατιτρώσκοντα. ἐπιδεῖν δὲ ἀγαθῶς, οὐ παντὸς ἀνδρός ἐστι τὰ τοιαῦτα. ἢν γάρ τις ἐπιδέῃ ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ κατὰ τὰ σφυρὰ ἐπιδεῖται, ὅτε μὲν περὶ τὸν πόδα περιβαλλόμενος, ὅτε δὲ περὶ τοὺς τένοντας, αἱ ἀποσφίγξιες αὗται χωρίζουσι τὴν πτέρνην, ἢ τὸ θλάσμα ἐγγένηται. καὶ οὕτω κίνδυνος σφακελίσαι τὸ ὀστέον τὸ τῆς πτέρνης. καίτοι ἢν σφακελίσῃ τὸν αἰῶνα πάντα ἱκανὸν ἀντισχεῖν τὸ νόσημα. καὶ γὰρ τἄλλα ὅσα μὴ ἐκ τοιούτου τρόπου σφακελίζει, ἀλλ᾽ ἐν κατακλίσει μελανθείσης τῆς πτέρνης ὑπὸ ἀμελείης τοῦ σχήματος. ἢ ἐν κνήμῃ τρώματος γινομένου, ἐπικαίρου καὶ χρονίου, καὶ κοινοῦ τῇ πτέρνῃ. ἢ ἐν μηρῷ. ἢ ἔτι ἄλλῳ νοσήματι ὑπτιασμοῦ χρονίου γενομένου. ὅμως καὶ τοῖσι τοιούτοισι χρόνια καὶ ὀχλώδεα, καὶ πολλάκις ἀναρρηγνύμενα, ἢν μὴ χρηστῇ μὲν μελέτῃ θεραπεύηται, πολλῇ δ᾽ ἡσυχίῃ. ὡς τά γ᾽ ἐκ τοῦ τοιούτου τρόπου σφακελίζοντα κινδύνους μεγάλους τῷ σώματι παρέχει πρὸς

τῇ ἄλλῃ

τῇ ἄλλῃ λύμῃ. καὶ γὰρ πυρετοὶ ὑπεροξέες, ξυνεχέες, τρομώδεες, λυγγώδεες, γνώμης ἁπτόμενοι, καὶ ὀλιγήμεροι, κτείνοντές τε. γένοιτο δ' ἂν καὶ φλεβῶν αἱμοῤῥόων, πελιώσιες, ναυσιώδεες, καὶ γαγγραινώδεες ὑπὸ τῆς πιέξιος. γένοιτο δ' ἂν ταῦτα ἔξω τοῦ ἄλλου σφακελισμοῦ. ταῦτα μὲν οὖν εἴρηται, οἷα τὰ ἰσχυρότατα θλάσματα γίνεται. ταῦτα μέντοι πλεῖστα ἡσυχαίως ἀμφιθλᾶται, καὶ οὐδεμίη πολλὴ σπουδὴ τῆς μελέτης, ἀλλ' ὅμως ὀρθῶς γε χρὴ χειρίζειν. ἐπὴν μέντοι ἰσχυρὸν δόξῃ εἶναι τὸ θλάσμα, τάτε ἑρμηνεία ποιέειν χρή. τὴν ἐπίδεσιν τοῖς πλείστην ποιέεσθαι ἀμφὶ τὴν περόνην περιβάλλοντα. ἄλλοτε πρὸς τὰ ἄκρα τοῦ ποδὸς ἀντιπεριβάλλοντα. ἄλλοτε πρὸς τὰ μέσα. ἄλλοτε πρὸς τὰ περὶ τὴν κνήμην. προσεπιδεῖν δὲ καὶ τὰ πλησίον πάντα καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται. καὶ ἰσχυρὴν μὲν μὴ ποιέεσθαι τὴν πίεξιν, πολλοῖσι δὲ τοῖς ὀθονίοισιν. ἄμεινον δὲ καὶ ἐλλέβορον πιπίσκειν αὐθημερὸν ἢ τῇ ὑστεραίῃ. ἀπολῦσαι δὲ τριταῖον καὶ αὖθις μετεπιδῆσαι. σημεῖα δὲ τάδε ἢν παλιγκοτέῃ, ἢ οὔ. ἐπὴν μὲν τὰ ἐκχυμώτατα τῶν φλεβῶν, καὶ τὰ μελάσματα, καὶ τὰ ἐγγὺς ἐκείνων ὑπέρυθρα γίνεται καὶ ὑπόσκληρα, κίνδυνος παλιγκοτῆσαι. ἀλλ' ἢν μὲν ἀπύρετος ᾖ, φαρμακεύειν ἄνω χρὴ ὥσπερ εἴρηται. καὶ ὅσα μὴ ξυνεχῆ πυρεταίνηται. ἢν δὲ ξυνεχῆ πυρεταίνηται, μὴ φαρμακεύειν. ἀπέχειν δὲ σιτίων καὶ ῥοφημάτων. ποτῷ δὲ χρῆσθαι ὕδατι καὶ μὴ οἴνῳ, ἀλλὰ ὀξυγλυκεῖ. ἢν δὲ μὴ μέλλῃ παλιγκοτέειν, τὰ ἐκχυμώματα καὶ τὰ μελάσματα, καὶ τὰ περιέχοντα ὑπόχλωρα γίνεται καὶ μὴ σκληρά. ἀγαθὸν γὰρ τὸ μαρτύριον ἐν πᾶσιν ἐκχυμώμασιν, τοῖσι μὴ μέλλουσι παλιγκοτέειν. ὅσα δὲ σὺν σκληρύσμασι πελιοῦται, κίνδυνος μὲν μελανθῆναι. τὸν δὲ πόδα ὑποτιθέναι χρὴ, ὅκως ἀνωτέρω τοῦ ἄλλου σώματος ὕσται τὰ πλεῖστα ὀλίγον. ὑγιὴς δ' ἂν γένοιτο ἐν ἑξήκοντα ἡμέρῃσιν, εἰ ἀτρεμέοι.

ναρκώ

Ἡ δὲ κνήμη δύο ὀστέα ἐστί. τῇ μὲν συχνῷ λεπτότερον τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου. τῇ δὲ οὐ πολλῷ λεπτότερον. ξυνέχεται δὲ ἀλλήλοισι τὰ πρὸς τοῦ ποδὸς, καὶ ἐπίφυσιν κοινὴν ἔχει. ἐν ἰθυωρίῃ δὲ τῆς κνήμης οὐ ξυνέχεται. τὰ δὲ πρὸς τοῦ μηροῦ ξυνέχεται, καὶ ἐπίφυσιν ἔχει. καὶ ἡ ἐπίφυσις διάφυσιν. μακρότερον δὲ τὸ ἕτερον ὀστέον σμικρῷ τὸ κατὰ τὸν σμικρὸν δάκτυλον. ἡ μὲν φύσις τοιαύτη τῶν ὀστέων τῶν ἐν τῇ κνήμῃ. ὀλισθαίνει δὲ ἔστιν ὅτε τὰ πρὸς τοῦ ποδὸς. ὅτε μὲν ξὺν τῇ ἐπιφύσει ἀμφότερα τὰ ὀστέα. ὅτε δὲ ἡ ἐπίφυσις ἐκινήθη. ὅτε δὲ τὸ ἕτερον ὀστέον. ταῦτα δὲ ὀχλώδεα μὲν ἧσσον, ἢ τὰ ἐν τῷ καρπῷ τῶν χειρέων, εἰ τολμῷεν ἀτρεμέειν οἱ ἄνθρωποι. ἴησις δὲ παραπλησίη, οἵηπερ ἐκείνων. ταύτῃ γὰρ ἐμβολὴν χρὴ ποιέεσθαι ἐκ κατατάσιος ὥσπερ ἐκείνων. ἰσχυροτέρης δὲ δέεται τῆς κατατάσιος, ὅσῳ ἰσχυρότερον τὸ σῶμα ταύτῃ. ἐς τὰ πλεῖστα μὲν γὰρ ἀρκέουσιν ἄνδρες δύο, ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δὲ ἔνθεν τείνοντες. ἢν δὲ μὴ ἰσχύωσιν, ἰσχυροτέρην ῥηΐδιόν ἐστι ποιέειν τὴν κατάτασιν. ἢ γὰρ πλήμνην κατορύξαντα χρὴ, ἢ ἄλλο τι ὅτι τούτῳ ἔοικεν, μαλθακόν τι περὶ τὸν πόδα περιβάλλειν. ἔπειτα πλατέσι βοείοισιν ἱμᾶσι περιδήσαντα τὸν πόδα τὰς ἀρχὰς τῶν ἱμάντων, ἢ πρὸς ὕπερον, ἢ πρὸς ἕτερον ξύλον προσδήσαντας, τὸ ξύλον πρὸς τὴν πλήμνην ἄκρον ἐνθέντα ἀνακλᾶν. τοὺς δὲ ἀντιτείνειν, ἄνωθέν τε τῶν ὤμων ἐχομένους καὶ τῆς ἰγνύης. ἔστι δὲ καὶ τὸ ἄνω τοῦ σώματος ἀνάγκῃ προσλαβεῖν. ἔστι μὲν ἢν βούλῃ, ξύλον στρογγύλον λεῖον κατορύξας βαθέως, μέρος τι αὐτοῦ ὑπερέχον τοῦ ξύλου μεσηγὺ τῶν σκελέων ποιήσασθαι παρὰ τὸν περίνεον, ὡς κωλύῃ ἀκολουθέειν τὸ σῶμα τοῖσι πρὸς ποδῶν τείνουσιν. ἔπειτα πρὸς τὸ τεινόμενον σκέλος μὴ ῥέπειν. τὸν δέ τινα πλάγιον παρακαθήμενον ἀπωθέειν τὸν γλουτὸν ὡς μὴ περιέλκηται τὸ σῶμα. ἔστι δὲ καὶ ἢν περὶ τὰς μασχάλας ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὰ ξύλα παραπεπηγμένα. αἱ δὲ χεῖρες παρατεταμέναι φυλάσσονται. προσεπιλαμβανέτω δέ τις κατὰ γόνυ, καὶ οὕτως ἀντιτείνοιτο. ἔστι δ' ἢν παρὰ τὸ γόνυ βούληται ἄλλους ἱμάντας περιδήσας ἢ περὶ τὸν μηρὸν, πλήμνην ἄλλην ὑπὲρ κεφαλῆς κατορύξας, ἐξαρτήσας τε τοὺς ἱμάντας ἔκ τινος ξύλου, τὸ ξύλον στηρίζων ἐν τῇ πλήμνῃ, τἀναντία τῶν πρὸς ποδῶν ἕλκειν. ἔστι δ' ἢν βούλῃ ἀντὶ τῶν πλημνέων δοκίδα ὑποτείνας ὑπὸ τὴν κλίνην μετρίην. ἔπειτα πρὸς τῆς δοκίδος, ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὴν κεφαλὴν στηρίζων, καὶ ἀνακλῶν τὰ ξύλα κατατείνειν τοὺς ἱμάντας. ἢν δὲ θέλῃς, ὀνίσκους κατασήσας ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπ' ἐκείνων τὴν κατάτασιν ποιέεσθαι. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τρόποι κατατασίων. ἄριστον δὲ ὅστις ἐν πόλει μεγάλῃ ἰητρεύει, κεκτῆσθαι κατεσκευασμένον ξύλον ἐν ᾧ πᾶσαι ἀνάγκαι ἔσονται, πάντων μὲν καταγμάτων, πάντων δὲ ἄρθρων ἐμβολῆς ἐκ κατατάσιος καὶ μοχλεύ-

ον γ

σιος, ἀρκέει δὲ τὸ ξύλον ἢν ᾖ τοιοῦτον, οἷον οἱ τετράγωνοι σύλοι εἰσὶ δρύινοι γίνονται μῆκος καὶ πλάτος καὶ πάχος. ἐπὴν δὲ ἱκανῶς κατατανύσῃς, ῥηΐδιον ἤδη τὸ ἄρθρον ἐμβαλεῖν· ὑπεραιωρέεται γὰρ ἐς ἰθυωρίην ὑπὲρ τῆς ἀρχαίης ἕδρης. κατορθώσαντα οὖν χρὴ τοῖσι θέναρσι τῶν χειρῶν, τοῖσι μὲν ἐς τὸ ὀπίσω ἐρείδοντα, τοῖσι δὲ ἐπὶ θάτερα κατωτέρω τοῦ σφυροῦ ἀντερείδοντα. ἐπὴν δὲ ἐμβάλῃς, ἢν μὲν οἷόν τε ᾖ κατατεταμένα ἐπιδεῖν χρή, ἢν δὲ κωλύῃ τι ὑπὸ τῶν ἱμάντων, ἐκείνους λύσαντα ἀντικατατείνειν ἕως ἂν ἐπιδήσῃς. ἐπιδεῖν δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰς ἀρχὰς ὡσαύτως βάλλεσθαι ἐπὶ τὸ ἐξεστηκός, καὶ τὰς περιβολὰς τὰς πρώτας πλείστας ἐπὶ τούτου ποιέεσθαι, καὶ τοὺς σπλῆνας πλείστους ἐπὶ τούτου, καὶ τῇ πιέξει μάλιστα ἐπὶ ταυτό. προσεπιδεῖν δὲ καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ συχνόν. μᾶλλον δέ τι τούτου τὸ ἄρθρον πεπιέχθαι χρὴ ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιδέσει ἢ τὸ ἐν τῇ χειρί. ἐπὴν δὲ ἐπιδήσῃς, ἀνωτέρω μὲν τοῦ ἄλλου σώματος ἐχέτω τὸ ἐπιδεθέν. τὴν δὲ θέσιν δεῖ ποιέεσθαι οὕτως, ὅπως ἥκιστα ἀπαιωρηθήσεται ὁ πούς. τὸν δὲ ἰσχνασμὸν τοῦ σώματος οὕτως ποιέεσθαι, ὁκοίην τινὰ δύναμιν ἔχει καὶ τὸ ὀλίσθημα. τὰ μὲν γὰρ σμικρὸν, τὰ δὲ μέγα ὀλισθαίνει. τὸ ἐπίπαν δεῖ ἰσχναίνειν μᾶλλον καὶ ἐπὶ πλείω χρόνον χρὴ ἐν τοῖσι κατὰ σκέλεα τρώμασιν, ἢ ἐν τοῖσι κατὰ χεῖρας. καὶ γὰρ μέζω καὶ παχύτερα ταῦτα ἐκείνων. καὶ δὴ καὶ ἀναγκαῖον ἐλιννύειν τὸ σῶμα καὶ κατακέεσθαι. μεταπιδῆσαι δὲ τὸ ἄρθρον, οὔτε τι κωλύει τριταῖον, οὔτε κατεπείγει. καὶ τὰ ἄλλα πάντα παραπλησίως χρὴ ἰητρεύειν, ὥσπερ καὶ τὰ παρεισχόμενα. καὶ ἢν μὲν ἀτρέμα κατακεῖσθαι, ἱκαναὶ τεσσαράκοντα ἡμέραι, ἢν μοῦνον ἐς τὴν ἑωυτῶν χώρην τὰ ὀστέα αὖθις καθίζηται. ἢν δὲ μὴ θέλῃ ἀτρεμέειν, χρῆσθαι μὲν οὐ ῥαδίως τῷ σκέλει, ἐπιδεῖσθαι δὲ ἀναγκάζοιτ' ἂν πολὺν χρόνον. ὁκόσα μέντοι τῶν ὀστέων μὴ τελέως ἵζει ἐς τὴν ἑωυτῶν χώρην, ἀλλά τι ἀπολείπει, τῷ χρόνῳ λεπτύνεται ἰσχίον καὶ μηρὸς καὶ κνήμη. καὶ ἢν μὲν ἔσω ὀλισθῇ, τὸ ἔξω μέρος λεπτύνεται. ἢν δὲ ἔξω, τὸ ἔσω. τὰ πλεῖστα δὲ ἐς τὸ ἔσω ὀλισθαίνει. ἐπὴν δὲ κνήμης ὀστέα ἀμφότερα καταγῇ ἄνευ ἑλκώσιος, κατατάσιος ἰσχυροτέρης δέεται. τείνειν δὲ τουτέων τῶν τρόπων ἐνίοισι τῶν προειρημένων τισὶ, ἢν μεγάλαι αἱ παραλλάξιες ἔωσιν, ἱκαναὶ δὲ καὶ αἱ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν κατατάσιες. τὰ πλεῖστα γὰρ ἀρκέοιεν ἂν δύο ἄνδρες ἐρρωμένοι, ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δ' ἔνθεν ἀντιτείνοντες. τείνειν δὲ ἐς τὸ ἰθὺ χρὴ κατὰ φύσιν, καὶ κατὰ τὴν ἰθυωρίην τῆς κνήμης καὶ τοῦ μηροῦ, καὶ ἢν κνήμης ὀστέα κατεηγότα κατατείνῃς, καὶ ἢν μηροῦ. καὶ ἐπιδεῖν δὲ οὕτως ἐκτεταμένων ἀμφοτέρων ὁκότερον ἂν τουτέων ἐπιδέῃς. οὐ γὰρ ταὐτὰ ξυμφέρει σκέλεΐ τε καὶ χειρί. πῆχυς μὲν γὰρ καὶ βραχίων ἐπὴν ἐπιδεθῶσιν ὀστέα κατεηγότα, ἀναλαμβάνεται ἡ χείρ. καὶ ἢν ἐκτεταμένα ἐπιδέῃς, τὰ σχήματα τῶν σαρκῶν ἑτεροιοῦνται ἐν τῇ ξυγκάμψει τοῦ ἀγκῶνος. ἀδύνατος γὰρ ὁ ἀγκὼν ἐκτετάσθαι πολὺν χρόνον, οὐ γὰρ πολλάκις ἐν τοιούτῳ εἴθισται, ἀλλ' ἐν τῷ ξυγκεκάμφθαι. καὶ δὴ καὶ ἅτε δυνάμενοι οἱ ἄνθρωποι περιϊέναι, ἐπὴν κατὰ χεῖρα τρωθῶσιν, ξυγκεκάμφθαι κατὰ τὸν ἀγκῶνα δέονται. σκέλος δὲ ἔν τε τῇσιν ὁδοιπορίῃσιν, καὶ ἐν τῷ ἑστάναι εἴθισται, ὅτε μὲν ἐκτετάσθαι, ὅτε δὲ μικροῦ δεῖν ἐκτετάσθαι ἐς τὸ κάτω κατὰ φύσιν. καὶ δὴ καὶ πρὸς τὸ ὀχέειν τὸ ἄλλο σῶμα, διὰ τοῦτο εὔφορον αὐτῷ ἐστιν τὸ ἐκτετάσθαι, ὅταν ἀνάγκην ἔχῃ, καὶ δὴ καὶ ἐν τῇσι κοίτῃσι πολλάκις ἐν τῷ σχήματι τουτέῳ ἐστὶν ἐν τῷ ἐκτετάσθαι. ἐπὴν δὲ δὴ τρωθῇ, ἀνάγκη καταδουλοῦνται τὴν γνώμην ὅτι ἀδύνατοι μετεωρίζεσθαι γίνονται. ὥστε οὐδὲ μεμνέωνται περὶ τοῦ συγκαμφθῆναι, καὶ ἀναστῆναι, ἀλλὰ ἀτρεμέουσιν ἐν τουτέῳ τῷ σχήματι κείμενοι. διὰ οὖν ταύτας τὰς προφάσιας χειρὸς καὶ σκέλεος, οὔτε ἡ κατάτασις οὔτε ἡ ἐπίδεσις τοῦ σχήματος ξυμφέρει ἡ αὐτή. ἢν μὲν οὖν ἱκανὴ ἡ κατάτασις ἡ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ᾖ, οὐδὲν δεῖ μάτην πονέεσθαι. καὶ γὰρ σολοικότερον μηχανοποιέειν μηδὲν δέον. ἢν δὲ μὴ ἱκανὴ ἡ κατάτασις ἡ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῶν ἄλλων τινὰ τῶν ἀναγκαίων προσφέρειν, ἥν τινά γε προσχωρέῃ. ὅταν δὲ δὴ ἱκανῶς καταταθῇ, ῥηΐδιον ἤδη καθορθοῦσθαι τὰ ὀστέα καὶ ἐς τὴν φύσιν ἀγαγεῖν, τοῖσι θέναρσι τῶν χειρῶν ἀπευθύνοντα καὶ διευκρινέοντα. ἐπὴν δὲ καθορθώσῃς, ἐπιδεῖν τοῖσιν ὀθονίοισιν κατατεταμένα, ἤν τε ἐπὶ δεξιὰ, ἤν τ' ἐπ' ἀριστερὰ περιφέρειν ξυμφέρῃ αὐτέοισιν τὰ πρῶτα ὀθόνια. βάλλεσθαι δὲ τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τὸ κάτηγμα. καὶ περιβάλλεσθαι ἐπὶ τούτου τὰς πρώτας περιβολάς. κἄπειτα νέμεσθαι ἐπὶ τὴν ἄνω κνήμην ἐπιδέοντα, ὥσπερ ἐπὶ τοῖσιν ἄλλοισι κατήγμασιν εἴρηται. τὰ δὲ ὀθόνια πλατύτερα χρὴ εἶναι καὶ μακρότερα καὶ πλείω πολὺ αὐτὰ κατὰ τὸ σκέλος τῶν ἐν τῇ χειρί. ἐπὴν δ' ἐπιδήσῃς, καταθεῖναι ἐφ' ὁμαλοῦ τινος καὶ μαλθακοῦ, ὥστε μὴ διεστράφθαι,

ἢ τῇ

ἢ τῇ, ἢ τῇ, μήτε λορδὸν, μήτε κυφὸν εἶναι. μάλιστα δὲ ξυμφέρει προσκεφάλαιον, ἢ λινέον, ἢ ἐρίνεον, μὴ σκληρὸν, λαπαρὸν, μέσον κατὰ μῆκος ποιήσαντα, ὑποθεῖναι, ἢ ἄλλο τι, ὃ τούτῳ ἔοικεν. περὶ γὰρ τῶν σωλήνων τῶν ὑποτιθεμένων ὑπὸ τὰ σκέλεα τὰ κατεηγότα ἀπορέω ὅ, τι ξυμβουλεύσω, ἢ ὑποτίθεσθαι χρὴ ἢ οὔ. ὠφελέουσι μὲν γὰρ, οὐχ ὅσον δὲ οἱ ὑποτιθέντες οἴονται. οὐ γὰρ ἀναγκάζουσιν οἱ σωλῆνες ἀτρεμέειν, ὡς οἴονται. οὔτε γὰρ τῷ ἄλλῳ σώματι στρεφομένῳ, ἢ ἔνθα, ἢ ἔνθα ἐπαναγκάζει ὁ σωλὴν μὴ ἐπακολουθεῖν τὸ σκέλος, ἢν μὴ ἐπιμελέηται αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος. οὔτε αὖ τὸ σκέλος ἄνευ τοῦ σώματος κωλύει ὁ σωλὴν κινηθῆναι, ἢ τῇ ἢ τῇ. ἀλλὰ μὴν ἀτεργέστερόν τε ξύλον ὑποτετάσθαι, ἢν μὴ ὁμοίως ἄν τις μαλθακόν τι ἐς αὐτὸ ἐντεθῇ. ἀχρηστότατον δέ ἐστιν ἐν τῇσι μεθυποστρώσεσιν, καὶ ἐν τῇσιν ἐς ἄφοδον προχωρήσεσιν. ἔστιν οὖν σὺν σωλῆνι καὶ ἄνευ σωλῆνος καὶ καλῶς καὶ αἰσχρῶς κατασκευάσασθαι. πιθανώτερον δὲ τοῖσι δημότῃσιν ἐστὶ, καὶ τὸν ἰατρὸν ἀναμαρτητότερον εἶναι, ἢν σωλὴν ὑποκέηται. καί τοι ἀτεχνέστερόν γε ἐστιν. δεῖ μὲν γὰρ ἐφ' ὁμαλοῦ καὶ μαλθακοῦ κεῖσθαι πάντη πάντως ἐς ἰθύ. ἐπεὶ δέ γε ἀνάγκη κρατηθῆναι τὴν ἐπίδεσιν ὑπὸ τῆς διαστροφῆς τῆς ἐν τῇ διαθέσει, ὅπη ἂν ῥέπῃ, καὶ ὁκοῖα ἂν ῥέποι. ὑποκρινέσθω δ' ὁ ὑποδεδεμένος ταῦτα, ἅπερ καὶ πρότερον εἴρηται. καὶ γὰρ τὴν ἐπίδεσιν χρὴ τοιαύτην εἶναι, καὶ τὸ οἴδημα οὕτως ἐξαείρεσθαι ἐς τὰ ἄκρεα, καὶ τὰς χαλάσιας οὕτως, καὶ τὰς μετεπιδέσιας διὰ τρίτης, καὶ εὑρίσκεσθαι ἰσχνότερον τὸ ἐπιδεόμενον, καὶ τὰς ἐπιδέσιας ἐπὶ μᾶλλον πιέζεσθαι, καὶ πλέοσι τοῖσιν ὀθονίοισιν. περιλαμβάνειν τε καὶ τὸν πόδα χαλαρῶς, ἢν μὴ ἄγαν ἐγγὺς ᾖ τοῦ γόνατος τὸ τρῶμα. κατατείνειν δὲ μετρίως καὶ ἐπικατορθοῦν ἐφ' ἑκάστῃ ἐπιδέσει χρὴ τὰ ὀστέα. ἢν γὰρ ὀρθῶς μὲν ἰητρεύηται, κατὰ λόγον δὲ τὸ οἴδημα χωρέῃ, ἔτι μὲν λεπτότερον καὶ ἰσχνότερον τὸ ἐπιδεόμενον χωρίον ἔσται, ἔτι δὲ αὖ παραγωγότερα ὀστέα, ἐνακούοντα δὲ τῆς κατατάσιος μᾶλλον. ἐπὴν δ' ἑβδομαῖος ἢ ἐναταῖος ἢ ἑνδεκαταῖος γένηται, τοὺς νάρθηκας προσθεῖναι, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοισι κατήγμασιν εἴρηται. τῶν δὲ ναρθήκων τὰς ἕδρας χρὴ φυλάσσεσθαι κατά τε τῶν σφυρῶν τὴν ἶξιν, καὶ κατὰ τένοντα τὸν ἐν τῇ κνήμῃ τοῦ ποδός. ὀστέα δὲ κνήμης κρατύνεται ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν ἢν ὀρθῶς ἰητρεύηται. ἢν δὲ ὑποπτεύῃς τῶν ὀστέων τι δεῖσθαι τινὸς διορθώσιος, ἢ καὶ ἕλκωσιν ὀρρωδέῃς ἐν τῷ μεσηγὺ χρόνῳ, χρὴ λύσαντα καὶ εὐθετισάμενον μετεπιδῆσαι. ἢν δὲ τὸ ἕτερον ὀστέον καταγῇ ἐν κνήμῃ, κατατάσιος μὲν ἀσθενεστέρης δεῖται, οὐ μὴν ἐπιλείπειν χρὴ, οὐδὲ βλακεύειν ἐν τῇ κατατάσει. μάλιστα μὲν ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιδέσει κατατείνεσθαι ὅσον ἐφικνέεται αἰεί ποτε πάντα τὰ κατήγματα, εἰ δὲ μὴ ὡς τάχιστα. ὅτι γὰρ ἂν μὴ κατὰ τρόπον εὐθετισμένων τῶν ὀστέων ἐπιδέων τις πιέζῃ, ὀδυναιότερον τὸ χωρίον γίνεται. ἡ δὲ ἄλλη ἰητρείη ἡ αὐτή. τῶν δὲ ὀστέων τὸ μὲν ἔσω τοῦ ἀντικνημίου καλεομένου ὀχλωδέστερον ἐν τῇ ἰητρείῃ ἐστὶ, καὶ κατατάσιος μᾶλλον δεόμενον, καὶ ἢν μὴ ὀρθῶς τὰ ὀστέα τεθῇ, ἀδύνατον κρύψαι. φανερὸν γὰρ καὶ ἄσαρκον πᾶν ἐστι, καὶ ἐπιβαίνειν ἐπὶ τὸ σκέλος πολλῷ βραδύτερον δύνανται αὖ τουτέου κατεηγότος. ἢν δὲ τὸ ἔξω ὀστέον καταγῇ, πουλὺ μὲν εὐφορώτερον φέρουσι, πουλὺ δ' εὐκρυπτότερον, καὶ ἢν μὴ καλῶς ξυντεθῇ, ἐπίσαρκον γάρ ἐστιν, ἐπὶ πόδας τε ταχέως ἵστανται. τὸ πλεῖστον γὰρ τοῦ ἄχθεος ὀχέει τὸ ἔσωθεν τοῦ ἀντικνημίου ὀστέον. ἅμα μὲν γὰρ αὐτῷ σκέλει καὶ τῇ ἰθυωρίῃ τοῦ ἄχθεος, τοῦ κατὰ τὸ σκέλος, τὸ πλεῖον ἔχει τοῦ πόνου τὸ ἔσω ὀστέον. τοῦ γὰρ μηροῦ ἡ κεφαλὴ ὑπεροχέει τὸ ὕπερθεν τοῦ σώματος, αὕτη δὲ ἔσωθεν πέφυκε τοῦ σκέλεος, καὶ οὐκ ἔξωθεν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ἀντικνημίου ἶξιν. ἅμα δὲ τὸ ἄλλο ἥμισυ τοῦ σώματος γειτονεύεται ταύτῃ μᾶλλον τῇ ἴξει ἀλλ' οὐχὶ τῇ ἔσωθεν. ἅμα δὲ ὅτι παχύτερον τὸ εἴσω τοῦ ἔξωθεν. ὥσπερ καὶ τὸ ἐν τῷ πήχει τὸ κατὰ τὴν τοῦ μικροῦ δακτύλου ἶξιν λεπτότερον καὶ μακρότερον. ἐν μέντοι τῷ ἄρθρῳ τῷ κάτω οὐχ ὁμοίη ἡ ὑπόστασις τοῦ ὀστέου τοῦ μακροτέρου. ἀνομοίως γὰρ ὁ ἀγκών τε καὶ ἡ ἰγνύη κάμπτεται. διὰ οὖν ταύτας τὰς προφάσιας τοῦ μὲν ἔξωθεν ὀστέου κατεαγέντος, ταχεῖαι αἱ ἐπιβάσιες. τοῦ δὲ ἔσωθεν κατεαγέντος, βραδεῖαι αἱ ἐπιβάσιες. ἢν δὲ τὸ τοῦ μηροῦ ὀστέον καταγῇ, τὴν κατάτασιν χρὴ ποιέεσθαι περὶ παντὸς, ὅκως μὴ ἐνδεεστέρως σχήσει. πλεονασθεῖσα μὲν γὰρ οὐδὲν ἂν σίνοιτο. οὐδὲ γὰρ εἰ διεστεῶτα τὰ ὀστέα ὑπὸ τῆς ἰσχύος τῆς κατατάσιος ἐπιδέοι τις, οὐκ ἂν δύναιτο κρατέειν ἡ ἐπίδεσις, ὥστε διεστάναι, ἀλλὰ συνέλθοι ἂν πρὸς ἄλληλα τὰ ὀστέα ὅτι τάχιστα ἂν ἀφιῶσιν οἱ τείνοντες. παχεῖαι γὰρ καὶ ἰσχυραὶ αἱ σάρκες ἐοῦσαι, κρατήσουσι τῆς ἐπιδέσιος ἀλλ' οὐ κρατηθήσονται. περὶ οὗ οὖν ὁ λόγος, διατείνειν εὖ καὶ ἀδιαστρέπτως χρὴ, μηδὲν ἐπιλείποντα. μεγάλη γὰρ ἡ αἰσχύνη καὶ βλάβη βραχύτερον τὸν μηρὸν

ἐν

ἐπι

λ τὰ

λ τῷ

οι

σ

ἀφίωσι

ἀποδεῖξαι. χεὶρ μὲν γὰρ βραχυτέρη γινομένη καὶ ξυγκρυφθείη ἄν, καὶ οὐ μέγα τὸ σφάλμα. σκέλος δὲ βραχύτερον γενόμενον χωλὸν ἀποδείξει τὸν ἄνθρωπον. τὸ γὰρ ὑγιὲς ἐλέγχει μακρότερον ἐόν. ὥστε λυσιτελέει τὸν μέλλοντα κακῶς ἰητρεύεσθαι ἀμφότερα καταγῆναι τὰ σκέλεα μᾶλλον ἢ τὸ ἕτερον. ἰσόρροπος γοῦν ἂν εἴη αὐτὸς ἑωυτῷ. ἐπὴν μέν τοι ἱκανῶς κατατανύσῃς, κατορθωσάμενον χρὴ τοῖσι θέναρσι τῶν χειρῶν ἐπιδεῖν τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ καὶ πρόσθεν γέγραπται. καὶ τὰς ἀρχὰς βαλλόμενον, ὥσπερ εἴρηται. καὶ νεμόμενον ἐς τὸ ἄνω τῇ ἐπιδέσει, καὶ ὑποκρινέσθω ταῦτα ὥσπερ καὶ πρόσθεν. καὶ πονείτω κατ' αὐτά, καὶ ῥηϊζέτω, καὶ μετεπιδείσθω ὡσαύτως. καὶ ναρθήκων πρόσθεσις ἡ αὐτή. κρατύνεται δὲ ὁ μηρὸς ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν. προσξυνιέναι δὲ χρὴ καὶ τόδε. ὅτι μηρὸς γαῦσος ἐστὶν ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἢ ἐς τὸ ἔσω. καὶ ἐς τὸ ἔμπροσθεν μᾶλλον, ἢ ἐς τοὔπισθεν. ἐς ταῦτα τοίνυν τὰ μέρεα καὶ διαστρέφεται, ἐπὴν μὴ καλῶς ἰητρεύηται. καὶ δὴ καὶ ἐπὶ ταῦτα ἀσαρκότερος αὐτὸς ἑωυτοῦ ἐστιν. ὥστε οὐδὲ ξυγκρύπτειν δύναται ἐν τῇ διαστροφῇ. ἢν οὖν τι τοιοῦτον ὑποπτεύῃς, μηχανοποιέεσθαι χρὴ οἷά περ ἐν τῷ βραχίονι τῷ διαστρεφομένῳ παρῄνηται. περιβάλλειν δὲ χρὴ ὀλίγα τῶν ὀθονίων κύκλῳ ἀμφὶ τὸ ἰσχίον, καὶ τὰς ἰξύας, ὅκως ἂν οἵ βουβῶνές τε καὶ τὸ ἄρθρον τὸ ἐπὶ τὴν πληχάδα καλεομένην προσεπιδέηται. καὶ γὰρ ἄλλως ξυμφορέει, καὶ ὅκως μὴ τὰ ἄκρεα τῶν ναρθήκων σίνηται πρὸς τὰ ἀνεπίδετα προσβαλλόμενα. ἀπολείπειν δὲ χρὴ ἀπὸ τοῦ γυμνοῦ αἰεὶ τοὺς νάρθηκας, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἱκανόν. καὶ τὴν θέσιν αἰεὶ τῶν ναρθήκων προμυθέεσθαι χρή, ὅκως μήτε κατὰ τὸ ὀστέον τῶν ἐξεχόντων παρὰ τὰ ἄρθρα φύσει πεφυκότων, μήτε κατὰ τὸ ἄρθρον νεῦρον ἔσται. τὰ δὲ οἰδήματα κατ' ἰγνύην, ἢ ἐπὶ πόδα, ἢ κατά τι ἄλλο ἐξαειρόμενα ὑπὸ τῆς πίεξιος, εἰρίοισι πολλοῖσι, ῥυπαροῖσιν, εὐκατεργασμένοισιν, οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ῥήνας, κηρωτῇ ὑποχρίων καταδεῖν. καὶ ἢν πιέζωσιν οἱ νάρθηκες χαλᾶν θᾶσσον. ἰσχναίνει δ' ἄν, εἰ ἐπάνω ἐς τοὺς νάρθηκας ὀθονίοισιν ἰσχνοῖσιν ἐπιδέοις, τὰ οἰδήματα, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ κατωτάτω ἐπὶ τὸ ἄνω νεμόμενος. οὕτω γὰρ ἂν τάχιστα ἰσχνὸν τὸ οἴδημα γένοιτο. καὶ ὑπερβαίη ὑπὲρ τὰ ἀρχαῖα ἐπιδέσματα. ἀλλ' οὐ χρὴ τούτῳ τῷ τρόπῳ χρῆσθαι τῆς ἐπιδέσιος, ἢν μὴ κίνδυνος ἢ ἐν τῷ οἰδήματι φλυκταινώσιος ἢ μελασμοῦ. γίνεται δὲ οὐδὲν τοιοῦτο, ἢν μὴ ἄγαν τις πιέζῃ τὸ κάτηγμα, ἢ κατάκεκρεμασμένον ἔχῃ, ἢ κνῆται τῇ χειρί, ἢ ἄλλο τι προσαιτίηται ὀρεθιστικὸν πρὸς τὸν χρῶτα. σωλῆνα δέ, εἰ μέν τις ὑπ' αὐτὸν τὸν μηρὸν ὑποθείη, μὴ ὑπερβάλλοντα τὴν ἰγνύην, βλάπτοι ἂν μᾶλλον ἢ ὠφελέοι. οὔτε γὰρ ἂν τὸ σῶμα κωλύοι, οὔτε τὴν κνήμην ἄνευ τοῦ μηροῦ κινέεσθαι. ἀσηρὸν γὰρ ἂν εἴη πρὸς τὴν ἰγνύην προσβαλλόμενον, καὶ ὃ ἥκιστα δεῖ, τοῦτ' ἂν ἐποτρύνοι ποιέειν. ἥκιστα γὰρ δεῖ ἐπὶ τὸ γόνυ κάμπτειν. πᾶσαν γὰρ ἂν τύρβην παρέχοι τοῖσιν ἐπιδέσεσιν, καὶ μηροῦ ἐπιδεδεμένου καὶ κνήμης ὅς τις ἐπὶ τὸ γόνυ κάμπτοι, ἀνάγκη ἂν εἴη τούτῳ τοὺς μύας ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἄλλο σχῆμα ἔχειν. ἀνάγκη δ' ἂν εἴη καὶ τὰ ὀστέα τὰ κατεηγότα κινέειν ἔχειν. περὶ παντὸς οὖν ποιητέον τὴν ἰγνύην ἐντετάσθαι. δοκεῖ ἂν οὖν ὁμοίως ὁ σωλὴν ὁ περιέχων πρὸς τὸν πόδα ἀπὸ τοῦ ἰσχίου ὠφελέειν ὑποτιθέμενος. καὶ ἄλλως κατ' ἰγνύην ταινίην χαλαρῶς περιβάλλειν ξὺν τῷ σωλῆνι, ὥσπερ τὰ παιδία ἐν τοῖσι κοίτῃσι σπαργανοῦται. εἶτα ἐπὴν ὁ μηρὸς ἐς τὸ ἄνω διαστρέφοιτο, ἢ ἐς τὸ πλάγιον, δυνατὸς κατασχετώτερον εἴη ἂν ξὺν τῷ σωλῆνι οὕτως. ἢν οὖν διὰ μπορὲς εἴη ποιητέος ὁ σωλὴν ἢ οὐ ποιητέος. πτέρνης δὲ ἄκρης κάρτα χρὴ ἐπιμελέεσθαι ὡς εὐθέτως ἔχοι, καὶ ἐν τοῖσι κατὰ κνήμην, καὶ ἐν τοῖσι κατὰ μηρὸν κατήγμασιν. ἢν μὲν γὰρ ἀπαιωρῆται ὁ πούς τῆς ἄλλης κνήμης ἡρματισμένης, ἀνάγκη κατὰ τὸ ἀντικνήμιον τὰ ὀστέα κυρτὰ φαίνεσθαι. ἢν δὲ ἡ μὲν πτέρνη ὑψηλοτέρη ἢ τοῦ μετρίου ἡρτισμένη. ἡ δὲ ἄλλη κνήμη ὑπομετεώρος ᾖ, ἀνάγκη τῷ ὀστέῳ τούτῳ ἐπὶ τὸ ἀντικνήμιον τοῦτο κοιλότερον φαίνεσθαι τοῦ μετρίου, πρόσετι καὶ ἢν ἡ πτέρνη τυγχάνῃ ἐοῦσα τοῦ ἀνθρώπου φύσει μεγάλη. ἀτὰρ καὶ κρατύνεται πάντα τὰ ὀστέα βραδύτερον, ἢν μὴ κατὰ φύσιν κείμενα ᾖ. καὶ τὰ μὴ ἀτρεμέοντα ἐν τῷ αὐτέῳ σχήματι. καὶ αἱ πωρώσιες ἀσθενέστεραι. ταῦτα μὲν δὴ ὅσοισι τὰ μὲν ὀστέα κατέηγεν, ἐξέχει δὲ μή, μηδὲ ἄλλως ἕλκος ἐγένετο. οἷσι δὲ τὰ ὀστέα κατέηγεν ἁπλῷ τρόπῳ, καὶ μὴ πουλυσχιδέα, αὐθήμερα ἐμβληθέντα ἢ τῇ ὑστεραίῃ κατὰ χώρην ἱζόμενα, καὶ μὴ ἐπίδοξος ἡ ἀπόστασις παρασχίδων ὀστέων ἀπιέναι, ἢ καὶ οἷσιν ἕλκος μὲν ἐγένετο, τὰ δὲ ὀστέα κατεηγότα οὐκ ἐξέχει, οὐδ' ὁ τρόπος τῆς κατήξιος τοιοῦτος, οἷος παρασχίδας ὀστέων ἐούσας ἐπιδόξους εἶναι ἀναπλῶσαι τοὺς τοιούτους. οἱ μὲν μήτε μέγα ἀ-

γαθὸν

διεγραμμένη

λεῖον ἐπάνω

τὸ ὀστέον τοῦ

γαθὸν μήτε μέγα κακὸν ποιέοντες, ἰητρεύουσι τὰ μὲν ἕλκεα καθαρτικῷ τινὶ ἢ πισσηρῇ ἐπιθέντες, ἢ ἐναίμῳ, ἢ ἄλλο τι ὧν εἰώθασι ποιέειν. ἐπιδέουσι δὲ τοὺς οἰνηροὺς σπλῆνας ἢ εἴρια ῥυπαρὰ ὁκόσοι ἐπιδέουσιν, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. ἐπὴν δὲ τὰ ἕλκεα καθαρὰ γένηται, καὶ ἤδη ξυμφύηται, τότε τοῖς ὀθονίοισι συχνοῖσι πειρῶνται ἐπιδέειν καὶ νάρθηξι κατορθοῦν. αὕτη μὲν ἡ ἴησις ἀγαθόν τι ποιεῖ, κακὸν δὲ οὐ μέγα. τὰ μέντοι ὀστέα οὐχ ὁμοίως δύναται ἱδρύεσθαι ἐς τὴν ἑωυτῶν χώρην, ἀλλά τινι ὀγκηρότερα τὰ σώματα τοῦ καιροῦ ταύτῃ γίνεται. γένοιτο δ' ἂν καὶ βραχύτερα ὧν ἀμφότερα τὰ ὀστέα κατέηγεν ἢ πῆχυς, ἢ κνήμης. ἄλλοι δ' αὖ τινές εἰσιν οἱ ὀθονίοισι τὰ τοιαῦτα ἰητρεύουσιν εὐθέως. καὶ ἔνθεν μὲν καὶ ἔνθεν ἐπιδέουσι τοῖς ὀθονίοισιν, περὶ δὲ τὸ ἕλκος αὐτὸ διαλείπουσιν, καὶ ἐῶσιν ἀναψύχειν. ἔπειτα ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τὸ ἕλκος τῶν καθαρτικῶν τι, καὶ σπλήνεσιν οἰνηροῖσιν, ἢ εἰρίοισιν ἐυπαρεῖσι θεραπεύουσιν. ῥυπαροῖσι

αὕτη ἡ ἴησις κακή. καὶ εἰκὸς τοὺς οὕτως ἰητρεύοντας τὰ μέγιστα ἀσυνετέειν, καὶ ἐν τοῖσιν ἄλλοισι κατήγμασι, καὶ ἐν τοῖσι τοιούτοισι. μέγιστον γάρ ἐστι τὸ γινώσκειν καθ' ὁποῖον τρόπον χρὴ τὴν ἀρχὴν βάλλεσθαι τοῦ ὀθονίου, καὶ καθ' ὁποῖον μάλιστα πεπιέχθαι. καὶ οἷα τε ὠφελέονται, ἢν ὀρθῶς τις βάλληται τὴν ἀρχὴν καὶ πιέζῃ ᾗ μάλιστα χρή. καὶ οἷα βλάπτονται, ἢν μὴ ὀρθῶς τις βάλληται μηδὲ πιέζῃ ᾗ μάλιστα χρή, ἀλλὰ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. εἴρηται μὲν οὖν καὶ ἐν τοῖσι πρόσθεν γεγραμμένοισιν ὁποῖα ἐφ' ἑκατέρων ἀποβαίνει. μαρτυρέει δὲ καὶ αὐτὴ ἡ ἰητρική. ἀνάγκη γὰρ τῷ οὕτως ἐπιδεομένῳ τὸ οἴδημα ἐξαείρεσθαι ἐπ' αὐτὸ τὸ ἕλκος. εἰ γὰρ καὶ ὑγιὴς χρὼς ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπιδεθείη, ἐν μέσῳ δὲ διαλειφθείη, μάλιστα κατὰ τὴν διάληψιν οἰδήσειεν ἄν, καὶ ἀχροιήσειεν. πῶς οὖν οὐχὶ ἕλκος γε ταῦτα ἂν πάθοι; ἀναγκαίως οὖν ἔχει ἄχροον μὲν καὶ ἐκπεπιεγμένον τὸ ἕλκος εἶναι, δακρυῶδες δὲ καὶ ἀνέκπυητον εἶναι. ὀστέα δὲ καὶ μὴ μέλλοντα ἀποστῆναι ἀποστατικὰ γίνεσθαι. σφυγμῶδές τε καὶ πυρετῶδες τὸ ἕλκος ἂν εἴη. ἀναγκάζονται δὲ διὰ τὸ οἴδημα ἐπικαταπλάσσειν. ἀσύμφορον δὲ καὶ τοῦτο τοῖσιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπιδεομένοισιν. ἄχθος γὰρ ἀνωφελὲς πρὸς τῷ ἄλλῳ σφυγμῷ ἐπιγίνεται. τελευτῶντες δὲ ἀπολύουσι τὰ ἐπιδέσματα, ὁπότ' ἂν σφίσιν παλιγκοτέῃ. καὶ ἰητρεύουσι τὸ λοιπὸν ἄνευ ἐπιδέσιος. οὐδὲν δ' ἧσσον, καὶ ἤν τι ἄλλο τρῶμα τοιοῦτο λάβωσι τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἰητρεύουσιν. οὐ γὰρ οἴονται τὴν ἐπίδεσιν τὴν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ τὴν ἀνάψυξιν τοῦ ἕλκεος αἰτίην, ἀλλ' ἄλλην τινὰ ἀτυχίην. εἶναι

οὐ μέντοι γε ἂν ἔγραφον περὶ τούτου τοσαῦτα, εἰ μὴ εὖ μὲν ᾔδειν ἀσύμφορον ἐοῦσαν τὴν ἐπίδεσιν, συχνοὺς δὲ οὕτως ἰητρεύοντας, ἐπίκαιρον δὲ τὸ ἀπομάθημα. μαρτύριον δὲ τοῦ ὀρθῶς γεγράφθαι τὰ πρόσθεν γεγραμμένα, εἴτε μάλιστα πιεστέα τὰ κατήγματα, εἴτε ἥκιστα. χρὴ δὲ ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι, οἷσιν ἂν μὴ ἐπίδοξος ἡ τῶν ὀστέων ἀπόστασις ἔσεσθαι, τὴν αὐτὴν ἰητρείην ἰητρεύειν, ὥσπερ ἂν οἷσιν ὀστέα μὲν κατεηγότα εἴη, ἕλκος δὲ μὴ ἔχοντα. τάς τε γὰρ κατατάσιας καὶ κατορθώσιας τῶν ὀστέων τὸν αὐτὸν τρόπον ποιέεσθαι, τήν τε ἐπίδεσιν παραπλησίην. ἐπὶ μὲν γὰρ αὐτὸ τὸ ἕλκος πισσηρὴν κηρωτὴν χρίσαντα, σπλῆνα λεπτὸν διπλόον ἐπιδεθῆναι. τὰ δὲ πέριξ κηρωτῇ λεπτῇ χρίειν. τὰ δὲ ὀθόνια καὶ τὰ ἄλλα πλατύτερα τινὶ ἐσχισμένα ἔστω, ἢ εἰ μὴ ἕλκος εἶχεν. καὶ ὧν ἂν πρώτῳ ἐπιδέηται συχνῷ ἔστω τοῦ ἕλκεος πλατύτερον. τὰ γὰρ στενώτερα τοῦ ἕλκεος ζώσαντα ἔχει τὸ ἕλκος. τὸ δ' οὐ χρή, ἀλλ' ἡ πρώτη περιβολὴ ὅλον κατεχέτω τὸ ἕλκος. καὶ ὑπερεχέτω τὸ ὀθόνιον ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν. βάλλεσθαι μὲν οὖν χρὴ τὸ ὀθόνιον κατ' αὐτὴν τὴν ἴξιν τοῦ ἕλκεος. πιέζειν δὲ ὀλίγῳ ἧσσον ἢ εἰ μὴ ἕλκος εἶχε, ἐπινέμεσθαι δὲ τῇ ἐπιδέσει ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται. τὰ δὲ ὀθόνια αἰεὶ μὲν τοῦ τρόπου τοῦ μαλθακοῦ ἔστωσαν. μᾶλλον δέ τι δεῖ ἐν τοῖσι τοιούτοισιν ἢ εἰ μὴ ἕλκος εἶχεν. πλῆθος δὲ τῶν ὀθονίων μὴ ἐλάσσω ἔστω τῶν πρότερον εἰρημένων, ἀλλά τινι καὶ πλείω. ἢν δ' ἐπιδεθῇ, δοκείτω τῷ ἐπιδεδεμένῳ ἡρμόσθαι μέν, πεπιέχθαι δὲ μή. φάτω δὲ περὶ τὸ ἕλκος μάλιστα ἡρμόσθαι. τοὺς δὲ χρόνους τοὺς αὐτοὺς μὲν χρὴ εἶναι ἐπὶ τὸ μᾶλλον δοκέειν ἡρμόσθαι. τοὺς αὐτοὺς δὲ ἐπὶ τὸ μᾶλλον δοκέειν χαλᾶν, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖσι πρόσθεν εἴρηται. μετεπιδέειν δὲ διὰ τρίτης πάντα μιμέοντα οὖν τοὺς τρόπους τοὺς παραπλησίους, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται, πλὴν οὖν τὸ σύμπαν ἧσσον τινὶ πιέζειν ταῦτα ἢ ἐκεῖνα. καὶ ἢν μὲν κατὰ λόγον τὰ εἰκότα γίνηται, ἰσχνότερον μὲν αἰεὶ εὑρεθήσεται τὸ περὶ τὸ ἕλκος. ἰσχνὸν δέ, καὶ τὸ ἄλλο πᾶν τὸ ὑπὸ τῇ ἐπιδέσει κατεχόμενον. καὶ αἵ τε ἐκπυήσιες ἔσονται θᾶσσον ἢ τῶν ἄλλων ἰητρευομένων ἑλκέων. ὅσα τε σαρκία ἐν τῷ τρώματι ἐμελάνθη, καὶ ἐθανατώθη, θᾶσσον περιρρήγνυται, καὶ ἐκπίπτει ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἰητρείῃ, ἢ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν. ἐς ἀπελάς

τε θᾶσσον

τε θᾶσσον ὁρμᾶται τὸ ἕλκος οὕτως ἢ ἄλλως ἰητρευόμενον. πάντων δὲ τούτων δεῖ, ὅτι ἰσχνὸν μὲν τὸ περὶ τὸ ἕλκος χωρίον γίνεται, ἰσχνὰ δὲ τὰ περιέχοντα. τὰ μὲν οὖν ἄλλα πάντα, παραπλησίως χρὴ ἰητρεύειν, ὥς τε ἄνευ ἑλκώσιος ὀστέα κατηγνύμενα. τοὺς δὲ νάρθηκας οὐ χρὴ προστιθέναι. διὰ τοῦτο δὲ τὰ ὀθόνια χρὴ τούτοισιν πλέω εἶναι ἢ τοῖσιν ἑτέροισιν, ὅτι ἧσσον πιέζεται, ὅτι τε οἱ νάρθηκες βραδύτεροι προστίθενται. ἢν μέντοι τοὺς νάρθηκας προστιθῇς, μὴ περὶ τὴν ἴξιν τοῦ ἕλκεος προστεθῆναι, ἀλλ' ὥς τε καὶ χαλαρῶς προστίθεναι, προθυμευμένοις ὅκως μηδεμία σφίγξις μεγάλη ἔσται ἀπὸ τῶν ναρθήκων. εἴρηται δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖσι πρότερον γεγραμμένοισιν. τὴν μέντοι δίαιταν ἀκριβεστέρην καὶ πλέω χρόνον χρὴ ποιέεσθαι, οἷσιν ἐξ ἀρχῆς ἕλκεα γίνεται, καὶ οἷσιν ὀστέα ἐξίσχει. καὶ τὸ ξύμπαν δὲ εἰρῆσθαι, ὧδε τοῖσιν ἰσχυροτέροισιν τρώμασιν ἀκριβεστέρην, καὶ πουλυχρονιωτέρην εἶναι χρὴ τὴν δίαιταν. ἡ αὐτὴ δὲ ἰητρείη τῶν ἑλκέων, καὶ οἷσιν ὀστέα μὲν κατέηγεν, ἕλκος δὲ ἐξ ἀρχῆς μηδὲν ᾖ. ἢν δὲ ἐν τῇ ἰητρείῃ ἕλκος γένηται, ἢ τοῖσιν ὀθονίοισιν μᾶλλον πιεχθέντος, ἢ ὑπὸ νάρθηκος ἐνεδρεύοντος, ἢ ὑπὸ ἄλλης τινὸς προφάσιος. γινώσκεται μὲν οὖν τὰ τοιαῦτα ἢν ἕλκος ὑπῇ τῇ τε ὀδύνῃ καὶ τοῖσι σφυγμοῖσιν. καὶ τὸ οἴδημα τὸ ἐν τοῖσιν ἄκροισιν σκληρὸν γίνεται τῶν τοιουτέων. καὶ εἰ τὸν δάκτυλον ἐπαγάγοις ἐξαείρεται, ἀτὰρ καὶ αὖθις ὑποτρέχει ταχέως. ἢν οὖν τι τοιοῦτον ὑποπτεύῃς, λῦσαι χρή. ἢν μὲν ἡ κνησμὸς περὶ τὰς ὑποδεσμίδας, ἢ περὶ τὸ ἄλλο τὸ ἐπιδεδεμένον, πισσηρῇ κηρωτῇ ἀντὶ τῆς ἑτέρης χρῆσθαι. ἢν δὲ τούτων μὲν μηδὲν ᾖ, αὐτὸ δὲ τὸ ἕλκος ἐρεθισμένον, εὑρίσκηται μέλαν ἐὸν ἢ πουλὺ ἢ ἀκάθαρτον. καὶ τῶν μὲν σαρκῶν ἐκπυησομένων, τῶν δὲ νεύρων προσεκπυησομένων. τουτέους οὐδὲν δεῖ ἀναψύχειν παντάπασιν, οὐδέ τι φοβέεσθαι τὰς ἐκπυήσιας ταύτας. ἀλλ' ἰητρεύειν τὰ μὲν ἄλλα παραπλήσιον τρόπον, ὥσπερ καὶ οἷσιν ἐξ ἀρχῆς ἕλκος ἐγένετο. τοῖσι δὲ ὀθονίοισιν ἄρχεσθαι χρὴ ἐπιδέοντα ἀπὸ τοῦ οἰδήματος, τοῦ ἐν τοῖς ἀκραίοις πάνυ, χαλαροῖσιν. καὶ ἔπειτα ἐπινέμεσθαι τῇ ἐπιδέσει, ἀεὶ ἐς τὸ ἄνω, καὶ πεπιέχθαι μὲν μηδαμῇ, ἡρμόσθαι δὲ μάλιστα περὶ τὸ ἕλκος. τὰ δὲ ἄλλα ἐπὶ ἧσσον. τὰ δὲ ὀθόνια, τὰ πρῶτα, ταῦτα μὲν καθαρὰ ἔστω καὶ μὴ στενά. τὸ δὲ πλῆθος τῶν ὀθονίων ἔστω, ὅσονπερ καὶ ἐν τοῖσι νάρθηξιν εἰ ἐπιδέοιτο, ἢ ὀλίγῳ ἔλασσον. ἐπὶ δὲ αὐτὸ τὸ ἕλκος ἱκανὸν σπλήνιον τῇ λευκῇ κηρωτῇ κεχρισμένον. ἤν τε γὰρ σὰρξ, ἤν τε νεῦρον μελανθῇ, προσεκπεσεῖται. τὰ γὰρ τοιαῦτα οὐ χρὴ δριμέσιν ἰητρεύειν, ἀλλὰ μαλθακοῖσιν, ὥσπερ τὰ πυρίκαυτα. μετεπιδεῖν δὲ διὰ τρίτης. νάρθηκας δὲ μὴ προστιθέναι. ἀτρεμέειν δὲ ἐπὶ μᾶλλον ἢ τὸ πρόσθεν, καὶ ὀλιγοσιτέειν. εἰδέναι δὲ χρή, εἴτε σὰρξ, εἴτε νεῦρον τὸ ἐκπυησόμενον ἐστίν, ὅτι οὕτω πολλῷ μὲν ἧσσον νέμεται ἐπιπλεῖον, πολλῷ δὲ θᾶσσον ἐκπεσεῖται, πολλῷ δὲ ἰσχνότερα τὰ περιέχοντα ἔσται, ἢ εἴ τις ἀπολύσας τὰ ὀθόνια ἐπιθείη τι τῶν καθαρτικῶν φαρμάκων ἐπὶ τὸ ἕλκος. καί τοι καὶ ἢν ἐκπέσῃ τὸ ἐκπυησόμενον, θᾶσσόν τε σαρκοῦται ἐκείνως ἢ ἑτέρως ἰητρευόμενον, καὶ θᾶσσον ἀπουλοῦται. πάντα μὴν δεῖ ταῦτα ὀρθῶς ἐπίστασθαι καὶ μετρίως ἐπίστασθαι. προσυμβάλλεται δὲ καὶ τὰ χρίσματα ἢν οἷα χρὴ ᾖ, καὶ ἡ ἄλλη δίαιτα, καὶ τῶν ὀθονίων ἡ ἐπιτηδειότης. ἢν δ' ἄρα ἐξαπατηθῇς ἐν τοῖς νεοτρώτοισι μὴ οἰόμενος ὀστέων ἀπόστασιν ἔσεσθαι, τὰ δ' ἐπίδοξα ᾖ ἀναπλάσσεσθαι, οὐ χρὴ ὀρρωδέειν τὸν τρόπον τῆς ἰητρείης. οὐδὲν γὰρ ἂν μέγα φλαῦρον γένοιτο, ἢν μοῦνον οἷός τε ᾖς τῇ χειρὶ τὰς ἐπιδέσιας ἀγαθὰς καὶ ἀστείας ποιέεσθαι. σημεῖον δὲ τόδε, ἢν μέλλῃ ὀστέων ἀπόστασις ἔσεσθαι ἐν τῷ τρόπῳ τούτῳ τῆς ἰητρείης. πύον γὰρ συχνὸν ῥεῖ ἐκ τοῦ ἕλκεος, καὶ ὀργῶν φαίνεται. πυκνότερον οὖν μετεπιδεῖσθαι διὰ τὸν πλάδον, ἐπεὶ ἄλλως τε καὶ πυρετώδεες γίνονται. καὶ ἢν μὲν κάρτα πιέζωνται ὑπὸ τῆς ἐπιδέσιος καὶ τὸ ἕλκος καὶ τὰ περιέχοντα ἰσχνά. ὅσα μὲν οὖν λεπτὰ πάνυ ὀστέα ἀφίσταται, οὐδεμιῆς μεγάλης μεταβολῆς δέονται, ἀλλ' ἢ χαλαρωτέρως ἐπιδεῖν, ὡς μὴ ἀπολαμβάνηται τὸ πύον, ἀλλ' διαπόρρυτον ᾖ. καὶ πυκνότερον μετεπιδεῖν ἐς ἂν ἀποστῇ τὸ ὀστέον. καὶ νάρθηκας μὴ προστεθῆναι. ὁκόσοισι δὲ μέζονος ὀστέου ἀπόστασις ἐπίδοξος γένηται, ἤν τε ἐξ ἀρχῆς προγνῷς, ἤν τε καὶ ἔπειτα μεταγνῷς, οὐκ ἔτι τῆς αὐτῆς ἰητρείης δεῖται, ἀλλὰ τὰς μὲν κατατάσιας, καὶ τὰς διορθώσιας οὕτω ποιέεσθαι, ὥσπερ εἴρηται. σπλήνας δὲ χρὴ διπλοῦς. πλάτος μὲν ἡμισπιθαμιαίους μὴ ἐλάσσους. ὁκοῖον δὲ ἄν τι καὶ τρῶμα ᾖ, πρὸς τοῦτο τεκμαίρεσθαι. μῆκος δὲ βραχυτέρους μὲν ὀλίγῳ, ἢ ὥς τε δὶς περιικνέεσθαι περὶ τὸ σῶμα τὸ τετρωμένον. μακροτέρους δὲ συχνῷ ἢ ὥς τε ἅπαξ περιικνέεσθαι. πλῆθος δέ, ὁκόσους ἂν ξυμφέρῃ πληρωσάμενον, τούτους ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ βρέχοντα, χρὴ

ἐκ μέσου

ἐκ μέσου ἀρχόμενον, ὡς ἀπὸ δύο ἀρχῶν ὑπόδεσμος ἐπιδεῖται, περιελίσσειν. κἄπειτα σκεπαρνηδὸν παραλλάσσοντα τὰς ἀρχὰς ἀφιέναι. ταῦτα κατά τε αὐτὸ τὸ ἕλκος ποιέειν, καὶ ἔπειτα τὸ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ ἕλκεος. καὶ πιέζεσθαι μὲν μὴ, ἀλλ' ὅσον ἐρμασμοῦ εἵνεκεν τοῦ ἕλκεος προσκέεσθαι. ἐπὶ δὲ αὐτὸ τὸ ἕλκος ἐπιτιθέναι χρὴ πισσηρὴν, ἢ τι τῶν ἐναίμων, ἢ τι τῶν ἄλλων φαρμάκων ὅτι ξυντροφόν ἐστι ἐπιτεγξεῖ. καὶ ἢν μὲν ἡ ὥρη θερινὴ ᾖ, ἐπιτέγγειν ἐπὶ οἴνῳ τοὺς σπλῆνας πυκνά, ἢν δὲ χειμερινὴ ἡ ὥρη ᾖ, εἴρια πολλὰ ῥυπαρὰ ἐνοτισμένα οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ἐπικέεσθαι. ἰξάλην δὲ αἰγὸς χρὴ ὑποτετάσθαι, καὶ διαπόρρυτα ποιέειν, φυλάσσοντα τοὺς ὑπορρόους, μεμνημένον ὅτι οἱ τόποι οὗτοι ἐν τοῖσιν αὐτοῖσι σχήμασιν πολλὸν χρόνον κείμενοι, ἐκτρίμματα δυσάκεστα ποιέουσιν. ὅσους δὲ μὴ οἷόν τε ἐπιδέεσθαι ἰῆσθαι διά τινα τούτων τῶν εἰρημένων τρόπων, ἢ τῶν εἰρησομένων, τούτους περὶ πλείονος χρὴ ποιέεσθαι, ὅκως εὐθέτως σχήσωσιν τὸ κατηγὸς τοῦ σώματος κατ' ἰθυωρίην προσέχοντα τὸν νοῦν. καὶ τῷ ἀνωτέρω δὲ μᾶλλον ἢ κατωτέρω. εἰ δέ τις μέλλοι καλῶς καὶ εὐχερῶς ἐργάζεσθαι, ἄξιον καὶ μηχανοποιήσασθαι, ὅκως κατάτασιν δικαίην, καὶ μὴ βιαίην σχήσῃ τὸ κατηγὸς τοῦ σώματος, μάλιστα δὲ ἐν κνήμῃ ἐνδέχεται μηχανοποιέειν. εἰσὶ μὲν οὖν τινὲς οἳ ἐπὶ πᾶσι τοῖς τῆς κνήμης κατήγμασιν, καὶ τοῖσιν ἐπιδεομένοισι καὶ τοῖσι μὴ ἐπιδεομένοισι, τὸν πόδα ἄκρον προσδέουσιν πρὸς τὴν κλίνην, ἢ πρὸς ἄλλο τι ξύλον παρὰ τὴν κλίνην καταρρύξαντες. οὗτοι μὲν οὖν πάντα κακὰ ποιέουσιν, ἀγαθὸν δὲ οὐδέν. οὔτε γὰρ τοῦ κατατείνεσθαι ἄκος ἐστὶ τὸ προσδεδέσθαι τὸν πόδα. οὐδέν τι ἧσσον τὸ ἄλλο σῶμα προσχωρήσει πρὸς τὸν πόδα. καὶ οὕτως οὐκ ἂν ἔτι τείνοιτο. οὔτ' ἂν ἐς τὴν ἰθυωρίην οὐδὲν ὠφελέει, ἀλλὰ καὶ βλάπτει. ῶ στρεφομένου γὰρ τοῦ ἄλλου σώματος ἢ τῇ ἢ τῇ οὐδὲν κωλύσει ὁ δεσμὸς τὸν πόδα, καὶ τὰ ὀστέα τὰ ἐν τῷ ποδὶ προσηρτημένα ἐπακολουθέειν τῷ ἄλλῳ σώματι. εἰ δὲ μὴ προσεδέδετο, ἧσσον ἂν διεστρέφετο. ἧσσον γὰρ ἂν ἐγκατελείπετο ἐν τῇ κινήσει τοῦ ἄλλου σώματος. εἰ δέ τις σφαίρας δύο ῥάψαιτο ἐκ σκύτεος αἰγυπτίου τοιαύτας οἵας φορέουσιν οἱ ἐν τῇσι μεγάλῃσι πέδῃσιν πολλὸν χρόνον πεπεδημένοι. αἱ δὲ σφαῖραι ἐχέτωσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν χιτῶνας. τοὺς μὲν πρὸς τοῦ τρώματος, βαθυτέρους. τὰ τοὺς δὲ πρὸς τῶν ἄρθρων, βραχυτέρους. ἔστωσαν δὲ ὀγκηραὶ μὲν καὶ μαλθακαί. ἁρμόζουσαι δέ, ἡ μὲν ἄνωθεν τῶν σφυρῶν. τό ἡ δὲ κάτωθεν τοῦ γόνατος. ἐκ δὲ πλαγίης ἑκατέρης, διπλᾶ ἑκατέρωθεν ἔχοι προσηρτισμένα σ ἢ ἁπλοῦ ἱμάντος ἢ διπλόου, βραχέα ὥσπερ ἀγκύλας. τὰ μέν τι τοῦ σφυροῦ ἑκατέρωθεν, τὰ δέ τι τοῦ γούνατος. καὶ ἡ ἄνωθεν σφαῖρα ἕτερα τοιαῦτα ἔχοι κατὰ τὴν ἰθυωρίην τὴν αὐτήν. κἄπειτα κρανεΐνας ῥάβδους λαβὼν ἴσον τὸ μέγεθος ἀλλήλῃσιν ἐχούσας, πάχος μὲν ὡς δακτυλιαίας, μῆκος δὲ ὡς κεκαμμένας ἐναρμόζωσιν ἐς τὰ ἀπαιωρήματα, ἐπιμελόμενος ὅκως τὰ ἄκρα τῶν ῥάβδων μὴ ἐς τὸν χρῶτα, ἀλλ' ἐς τὰ ἄκρα τῶν σφαιρίων ἐγκέλσῃ. ἔστω δὲ χρὴ ζεύγεα τρία τῶν ῥάβδων, καὶ πλέω, καὶ τινὶ μακροτέρας τὰς ἑτέρας τῶν ἑτέρων, καὶ τινὶ καὶ βραχυτέρας, καὶ μακροτέρας ὡς καὶ μᾶλλον διατείνειν ἢν βούληται. ἔστωσαν δὲ αἱ ῥάβδοι ἑκάτεραι ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῶν σφυρῶν. ταῦτα τοίνυν εἰ καλῶς μηχανοποιηθείη, τήν τε κατάτασιν δικαίην παρέχοι καὶ ὁμαλὴν κατὰ τὴν ἰθυωρίην, καὶ τῷ τρώματι πόνος οὐδεὶς ἂν εἴη. τὰ γὰρ ἀποπιέσματα, εἴ τι καὶ ἀποπιέζοιτο, τὰ μὲν ἂν ἐς τὸν πόδα ἀπάγοιτο, τὰ δὲ ἐς τὸν μηρόν. αἵ τε ῥάβδοι εὐθετώτεραι, αἱ μὲν ἔνθεν, αἱ δὲ ἔνθεν τῶν σφυρῶν, ὥστε μὴ κωλύεσθαι τὴν θέσιν τῆς κνήμης. τό τε τρῶμα εὐκατάσκεπτον καὶ εὐβάστακτον. οὐδὲν γὰρ ἐμποδὼν εἴ τις ἐθέλοι τὰς δύο τῶν ῥάβδων τὰς ἀνωτέρω αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας ζεῦξαι. καὶ ἤν τις κούφως βούλοιτο ἐπιβάλλειν, ὥστε τὸ ἐπιβαλλόμενον μετέωρον ἀπὸ τοῦ τρώματος εἶναι. εἰ μὲν οὖν αἵ τε σφαῖραι προσηνέες καὶ καλαὶ καὶ μαλθακαὶ καὶ καιναὶ ῥαφεῖεν, καὶ ἡ ἔντασις τῶν ῥάβδων χρηστῶς ἐνταθείη, ὥσπερ ἤδη εἴρηται, εὔχρηστον τὸ μηχάνημα. εἰ δέ τι τουτέων μὴ καλῶς ἕξει, βλάπτοι ἂν μᾶλλον ἢ ὠφελέοι. χρὴ δὲ καὶ τὰς ἄλλας μηχανάς, ἢ καλῶς μηχανᾶσθαι, ἢ μὴ μηχανᾶσθαι. αἰσχρὸν γὰρ καὶ ἄτεχνον μηχανοποιέοντα ἀμηχανοποιέεσθαι. τοῦτο δὲ οἱ πλεῖστοι τῶν ἰητρῶν τὰ κατήγματα, καὶ τὰ ξὺν ἕλκεσιν, καὶ τὰ ἄνευ ἑλκέων τὰς πρώτας τῶν ἡμερέων ἰητρεύουσιν εἰρίοισιν ῥυπαροῖσιν, καὶ οὐδὲν τι ἄτεχνον δοκέει τοῦτο εἶναι. ὅσοι μὲν ἀναγκάζονται ὑπὸ τῶν αὐτίκα τετρωμένων ἰόντων μὴ ἔχοντες ὀθόνια, εἰρίοισι παρασκευάσασθαι, τουτέοισι πλείστη συγγνώμη. οὐ γὰρ ἄν τις ἔχοι ἄνευ ὀθονίων ἄλλο τι πολλῷ βέλτιον εἰρίων ἐπιδῆσαι ἐπὶ τὰ τοιαῦτα. εἶναι δὲ χρὴ πάμπολλα, καὶ

πάνυ καλῶς εἰργασμένα, καὶ μὴ τρηχέα. τῶν γὰρ ὀλίγων καὶ φλαύρων ὀλίγη καὶ ἡ δύναμις. ὅσοι δὲ ἤδη μίαν ἢ δύο ἡμέρας, ἔασαν ἐπιδέειν δικαιοῦσι, τρίτῃ δὲ καὶ τετάρτῃ ὀθονίοισιν ἐπιδέοντες πιέζουσι καὶ κατατείνουσιν, τότε μάλιστα οὗτοι πουλύ τι ἰητρικῆς καὶ κάρτα ἤδη καιρὸν ἀσυνετέουσιν. ἥκιστα γὰρ χρὴ τῇ τρίτῃ καὶ τετάρτῃ συφελίζειν πάντα τὰ τρώματα. ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ εἰρῆσθαι, καὶ μηλώσιας δὲ πάσας φυλάττεσθαι χρὴ, ἐν ταύτῃσι τῇσιν ἡμέρῃσιν, καὶ ὁκόσοισιν ἄλλοισι τρώμασιν ἐρέθισται. τὸ ἐπίπαν γὰρ ἡ τρίτη καὶ ἡ τετάρτη ἡμέρη ἤδη τοῖσι πλείστοισιν τῶν τρωμάτων τίκτει τὰς παλιγκοτησίας, καὶ ὅσα ἐς φλεγμονὴν καὶ ἀκαθαρσίην ὁρμᾷ, καὶ ὅσα ἂν ἐς πυρετοὺς ἴῃ. καὶ μάλα πολλοῦ ἄξιον τοῦτο μάθημα, εἴπερ τι καὶ ἄλλο. τίνι γὰρ οὐκ ἐπικοινωνέει τῶν ἐπικαιροτάτων ἐν ἰητρικῇ, οὐ κατὰ τὰ ἕλκεα μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ ἄλλα πολλὰ νουσήματα, εἰ μή τις φήσειε καὶ τἄλλα νουσήματα ἕλκεα εἶναι. ἔχει γάρ τινα καὶ οὗτος ὁ λόγος ἐπιείκειαν. πολλαχῇ δὲ ἠδέλφισται τὰ ἕτερα τοῖσιν ἑτέροισιν. ὁκόσοι μὲν τοι δικαιεῦσιν εἰρίοισιν χρῆσθαι, ἐς ἂν ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσιν, ἔπειτα κατατείνειν τε καὶ κατορθοῦν, καὶ ὀθονίοισιν ἐπιδεῖν, οὗτοι οὐκ ἂν ἀσύνετοι ὁμοίως φανεῖεν. καὶ γὰρ τῆς φλεγμονῆς τὸ ἐπικαιρότατον παρελήλυθεν, καὶ τὰ ὀστέα χαλαρὰ καὶ εὔθετα μετὰ ταύτας τὰς ἡμέρας ἂν εἴη. πολλῷ μέν τοι ἡσσᾶται καὶ αὕτη ἡ μελέτη τῆς ἐξ ἀρχῆς τοῖσιν ὀθονίοισιν ἐπιδέσιος. κεῖνος μὲν γὰρ ὁ τρόπος ἑβδομαίους ἐόντας ἀποδείκνυσιν καὶ παρασκευάζει νάρθηξιν τελείως ἐπιδεῖν. οὗτος δὲ ὁ τρόπος πολὺ ὑστεροῖ. βλάβας δέ τινας καὶ ἄλλας ἔχει, ἀλλὰ μακρὸν ἂν εἴη πάντα γράφειν. ὁκόσοισι δὲ τὰ ὀστέα κατεηγότα καὶ ἐξίσχοντα μὴ δύνηται ἐς τὴν ἑωυτῶν χώρην καθιδρύεσθαι, ἥδε ἡ κατάστασις. σιδήρια χρὴ ποιέεσθαι, ἐν τοῦτον τὸν τρόπον ὅνπερ οἱ μοχλοὶ ἔχουσιν, οἷς οἱ λατύποι χρέονται, τὸ μὲν τι πλατύτερον, τὸ δέ τι στενότερον. εἶναι δὲ χρὴ καὶ τρία καὶ ἔτι πλείω, ὡς τοῖς μάλιστα ἁρμόζουσίν τις χρήσαιτο. ἔπειτα τουτέοισι χρὴ ἅμα τῇ κατατάσει μοχλεύειν ὑποβάλλοντα, πρὸς μὲν τὸ κατώτερον τοῦ ὀστέου, ἐρείδοντα, πρὸς δὲ τὸ ἀνώτερον, τὸ ἀνώτερον τοῦ σιδηρίου. ἁπλῷ δὲ λόγῳ, ὥσπερ εἰ λίθον τις ἢ ξύλον μοχλεύοι ἰσχυρῶς. ἔστω δὲ δυνατὰ τὰ σιδήρια ὡς οἷόν τε, ὡς μὴ κάμπτηται. αὕτη μεγάλη τιμωρίη, ἤν τε τὰ σιδήρια ἐπιτήδεια ᾖ καὶ μοχλεύηταί τις ὡς χρή. ὁκόσα γὰρ ἀνθρώποις ἄρμενα μεμηχάνηται πάντων ἰσχυρότατά ἐστι τρία ταῦτα, ὄνου τε περιαγωγὴ, καὶ μόχλευσις, καὶ σφήνωσις. ἄνευ δὲ τούτων ἢ ἑνός δή τινος ἢ πάντων οὐδὲν τῶν ἔργων τῶν ἰσχυροτάτων οἱ ἄνθρωποι ἐπιτελέουσιν. οὔκουν ἀτιμαστέη αὕτη ἡ μόχλευσις. ἢ γὰρ οὕτως ἐμπεσεῖται τὰ ὀστέα, ἢ οὐκ ἄλλως. ἢν δ᾽ ἄρα τοῦ ὀστέου τὸ ἄνω παρηλλαγμένον μὴ ἐπιτήδειον ἔχῃ ἐνέδρην τῷ μοχλῷ, ἀλλὰ παροξὺ ὂν παραφέρῃ, παραγλύψαντα χρὴ τοῦ ὀστέου ἐνέδρην τῷ μοχλῷ ἀσφαλέα ποιῆσαι. μοχλεύειν δὲ χρὴ καὶ τείνειν αὐθημερὸν, ἢ δευτεραῖα. τριταῖα δὲ μή. τεταρταῖα δὲ, ὡς ἥκιστα, καὶ πεμπταῖα. καὶ γὰρ μὴ ἐμβάλλοντι, ὀχλήσαντι δὲ, ἐν ταύτῃσιν τῇσιν ἡμέρῃσιν φλεγμονὴν ἂν ποιήσειε, καὶ ἐμβάλλοντι οὐδὲν ἧσσον. σπασμὸν μὲν τοι ἐμβάλλοντι, πουλὺ ἂν μᾶλλον ποιήσειεν ἢ ἀπορήσαντι ἐμβαλεῖν. ταῦτα εὖ χρὴ εἰδέναι. καὶ γὰρ εἰ ἐπιγένοιτο σπασμὸς ἐμβάλλοντι, ἐλπίδες μὲν οὐ πολλαὶ σωτηρίης. λυσιτελεῖ δὲ ὀπίσω ἐμβάλλειν τὸ ὀστέον εἰ οἷόν τε εἴη ἀοχλέως. οὐ γὰρ ἐπὶ τοῖσιν χαλαρωτέροισι τοῦ καιροῦ σπασμοὶ, καὶ τέτανοι ἐπιγίνονται, ἀλλ᾽ ἤδη τοῖσιν ἐντεταμένοισι μᾶλλον, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος. οὐ χρὴ οὖν ἐνοχλέειν ἐν τῇσι προειρημένῃσιν ἡμέρῃσιν ταύτῃσιν, ἀλλὰ μελετᾶν ὅκως ἥκιστα φλεγμαίνῃ τὸ ἕλκος καὶ μάλιστα ἐκπυήσῃ. ἐπὴν δὲ ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσιν, ἢ ὀλίγῳ πλείους, ἢν ἀπύρετος ᾖ, καὶ μὴ φλεγμαίνῃ τὸ ἕλκος, τότε ἧσσον κωλύει πειρῆσθαι ἐμβάλλειν ἢν ἐλπίζῃς κρατήσειν, ἢν δὲ μὴ, οὐδὲν δεῖ μάτην ὀχλέειν καὶ ὀχλέεσθαι. ἢν μὲν οὖν ἐμβάλῃς τὰ ὀστέα ἐς τὴν ἑωυτῶν χώρην, γεγράφαται ἤδη οἱ τρόποι τοῦ ὡς χρὴ ἰητρεύειν, ἤν τε ἐλπίζῃς ὀστέα ἀποστήσεσθαι, ἤν τε μή. χρὴ δὲ καὶ ἢν μὲν ἐλπίζῃς ὀστέα ἀποστήσεσθαι ὡς ἔφην τῷ τρόπῳ τῶν ὀθονίων ἐπὶ πᾶσι τοῖσι τοιουτέοισι τὴν ἐπίδεσιν ποιέεσθαι ἐκ μέσου τοῦ ὀθονίου ἀρχόμενον, ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ, ὡς ἐπὶ δύο ἀρχέων ὑποδεσμὶς ὑποδεῖται. τεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ πρὸς τὴν μορφὴν τοῦ ἕλκεος, ὅκως ἥκιστα σεσηρὸς, καὶ ἐκπεπλιγμένον ἔσται παρὰ τὴν ἐπίδεσιν. τοῖσι μὲν γὰρ ἐπιδεξιὰ ἐπιδεῖν ξυμφόρως ἔχει. τοῖσι δὲ ἐπ᾽ ἀριστερά. τοῖσι δὲ ἀπὸ δύο ἀρχέων. ὁκόσα δὲ κατεηγότα ὀστέα ἐμπεσεῖν ταῦτα αὐτὰ εἰδέναι χρὴ ὅτι ἀποστήσεται, καὶ ὅσα τελέως ἐψιλώθη τῶν σαρκῶν. ψιλοῦται δὲ, ἐνίων μὲν, τὸ ἄνω μέρος, μετεξετέρων δὲ κύκλωθεν ἀμφιθνή-

σκουσιν

συνιοῦσιν αἱ σάρκες. καὶ τῶν μὲν ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου τρώματος σεσήπεισι ἔνια τῶν ὀστέων, τῶν δ' οὔ. καὶ τῶν μὲν μᾶλλον, τῶν δ' ἧσσον. καὶ τὰ μὲν σμικρά. τὰ δὲ μεγάλα. διὰ οὖν ταῦτα τὰ εἰρημένα οὐκ ἔστιν ἑνὶ ὀνόματι εἰπεῖν ὁκότε τὰ ὀστέα ἀποστήσεται. τὰ μὲν γὰρ διὰ μικρότητα. τὰ δὲ, διὰ τὸ ἐπ' ἄκρου ἔχεσθαι θᾶσσον ἀφίσταται. τὰ δὲ, διὰ τὸ μὴ ἀφίστασθαι, ἀλλὰ λεπιδοῦσθαι καταξηρανθέντα, καὶ σαπρὰ γενόμενα. πρὸς δὲ τούτοις, διαφέρει τι καὶ ἰητρείη ἰητρείης. ὡς μὲν οὖν τὸ ἐπίπαν τάχιστα τουτέων ὀστέα ἀφίσταται, ὧν τάχισται μὲν αἱ ἐκπυήσιες. τάχισται δὲ καὶ κάλλισται αἱ σαρκοφυΐαι. καὶ γὰρ αἱ ὑποφυόμεναι σάρκες κατὰ τὸ σιναρὸν αὗται μετεωρίζουσιν τὰ ὀστέα ὡς ἐπὶ τὸ πουλύ. ὅλος μὲν ὁ κύκλος τοῦ ὀστέου, ἢν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν ἀποστῇ, καλῶς ἀποστήσεται. ἔνια γὰρ εἰς ἑξήκοντα ἡμέρας ἀφικνεῖται. τὰ μὲν γὰρ ἀραιότερα τῶν ὀστέων, θᾶσσον ἀφίσταται. τὰ δὲ στερεώτερα, βραδύτερον. τὰ δὲ ἄλλα τὰ μείω, πολλὸν ἐνδοτέρω. ἄλλα δ' ἄλλως. ἀποπρίειν δ' ὀστέον ὑπερέχον ἐπὶ τῶνδε τῶν προφασίων χρὴ, ἢν μὴ δύνηται ἐμβάλλειν, μικροῦ δέ τινος αὐτῷ δοκέει δεῖν παρελθεῖν, καὶ οἷόν τε ᾖ παραιρεθῆναι. ἤν τε ἀσηρὸν ᾖ καὶ θραῦόν τι τῶν σαρκίων, καὶ δυσαισθησίην παρέχει, ψιλὸν δὲ τυγχάνει ἐόν. καὶ τὸ τοιοῦτον ἀφαιρέειν χρή. τὰ δ' ἄλλα οὐδὲν μέγα διαφέρει, οὔτε ἀποπρίσαι, οὔτε μὴ ἀποπρίσαι. σαφέως γὰρ εἰδέναι χρὴ ὅτι ὀστέα ὅσα τελέως στερέεται τῶν σαρκῶν καὶ ἐπιξηραίνεται, ὅτι πάντα τελέως ἀποστήσεται. ὅσα δὲ ἀπολεπιδοῦσθαι μέλλει, ταῦτα οὐ χρὴ ἀποπρίειν. τεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ ἀπὸ τῶν γεγραμμένων σημείων τὰ τελέως ἀποστησόμενα. ἰητρεύειν δὲ τοὺς τοιούτους σπλήνεσι καὶ τῇ οἰνηρῇ ἰητρείῃ, ὥσπερ καὶ πρόσθεν γέγραπται τῶν ἀποστησομένων ὀστέων. φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ μὴ καταψυχθῇσι τέγγειν τὸν πρῶτον χρόνον. ῥιγέων γὰρ πυρετωδέων κίνδυνος. κίνδυνος δὲ καὶ σπασμῶν. προκαλέεται γὰρ ἀεὶ σπασμὸν τὰ ψυχρά. ποτὲ δὲ καὶ ἕλκεα. εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι περ ἀνάγκη βραχύτερα τὰ σώματα ταύτῃ γίνεσθαι, ὧν ἀμφότερα τὰ ὀστέα κατεηγότα καὶ παρηλλαγμένα ἰητρεύηται, καὶ οἷς ὅλως καὶ ὁ κύκλος τοῦ ὀστέου ἀπέστη.

Ὅσοις δὲ μηροῦ ὀστέον ἢ βραχίονος ἐξέσχεν, οὗτοι οὐ μάλα περιγίνονται. τὰ γὰρ ὀστέα μεγάλα καὶ πολυμύελα, καὶ πολλὰ καὶ ἐπίκαιρα τὰ συντιτρωσκόμενα, νεῦρα, καὶ λ καὶ
μύες καὶ φλέβες. καὶ ἢν μὲν ἐμβάλλῃς σπασμοὶ φιλέουσιν ἐπιγίνεσθαι. μὴ ἐμβληθεῖσι δὲ πυρετοὶ ὀξέες καὶ ἐπίχολοι καὶ λυγγώδεες, καὶ ἐπιμελαίνονται. περιγίνονται δὲ οὐχ ἧσσον οἷσι μὴ ἐμβληθῇ μηδὲ πειρηθῇ ἐμβάλλεσθαι. ἔτι δὲ μᾶλλον περιγίνονται οἷσι τὸ κάτω μέρος τοῦ ὀστέου ἐξέσχεν, ἢ οἷσι τὸ ἄνω. περιγίνοιντο δ' ἂν καὶ οἷσιν ἐμβληθείη. σπανίως γε μήν. μελέται γὰρ μελετέων μέγα διαφέρουσιν, καὶ φύσιες φυσίων τῶν σωμάτων ἐς εὐφορίην. διαφέρει δὲ μέγα καὶ ἢν ἔσω τοῦ βραχίονος καὶ τοῦ μηροῦ τὰ ὀστέα ὑπερέχῃ. πολλαὶ γὰρ καὶ ἐπίκαιροι κατατάσιες φλεβῶν ἐν τῷ ἔσω μέρει. ὧν ἔνιαι τιτρωσκόμεναι σφάγιαί εἰσιν. εἰσὶ δὲ καὶ ἐν τῷ ἔξω μέρει. ἧσσον δὲ. ἐν τοῖσιν οὖν τοιούτοισι τρώμασιν τοὺς μὲν κινδύνους οὐ χρὴ λήθειν, ὁκοῖοί τινές εἰσιν, καὶ προλέγειν χρὴ πρὸς τοὺς καιρούς. εἰ δὲ ἀναγκάζοι μὲν ἐμβαλεῖν, ἐλπίζοις δὲ ἐμβάλλειν, καὶ μὴ πολλὴ ἡ παράλλαξις ᾖ τοῦ ὀστέου, καὶ μὴ ξυνδεδραμήκοιεν οἱ μύες, φιλέουσι γὰρ ξυνδεῖν, ἡ μόχλευσις καὶ τούτοισι μετὰ τῆς κατατάσιος εὖ ἂν ξυλλαμβάνοιτο. ἐμβάλλοντα δὲ ἐλλέβορον μαλθακὸν πιπίσαι χρὴ αὐθημερὸν, ἢν αὐθημερὸν ἐμβληθῇ, εἰ δὲ μὴ οὐδ' ἐγχειρέειν χρή. τὸ δὲ ἕλκος ἰητρεύειν χρὴ οἷσπερ κεφαλῆς ὀστέα κατεηγότος, καὶ ψυχρὸν μηδὲν προσφέρειν. σιτίων δὲ στερῆσαι τελέως. καὶ ἢν μὲν πικρόχολος φύσει ᾖ, ὀξύγλυκυ εὐῶδες ὀλίγον ἐπὶ ὕδωρ ἐπιστάζοντα τουτέῳ διαιτᾶν. ἢν δὲ μὴ πικρόχολος ᾖ, ὕδατος πόματι χρῆσθαι. καὶ ἢν μὲν πυρεταίνῃ ξυνεχῶς, τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας τὸ ἐλάχιστον οὕτω διαιτᾶν. ἢν δὲ ἀπύρετος ᾖ, ἑπτὰ ἡμέρῃσιν. ἔπειτα ἐκ προσαγωγῆς κατὰ λόγον, φαύλην δίαιταν ἄγειν. καὶ οἷσιν ἂν μὴ ἐμβληθῇ τὰ ὀστέα καὶ τὴν φαρμακείην χρὴ τοιαύτην ποιέεσθαι, καὶ τῶν ἑλκέων τὴν μελέτην, καὶ τὴν δίαιταν ὡσαύτως. καὶ τὸ ἀπαιωρεύμενον τοῦ σώματος μὴ κατατείνειν, ἀλλὰ καὶ προσάγειν μᾶλλον, ὥστε χαλαρώτερον εἶναι τὸ κατὰ τὸ ἕλκος. τῶν δὲ ὀστέων ἀπόστασις χρονίη, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται. μάλιστα δὲ χρὴ τὰ τοιαῦτα διαφυγεῖν. ἀλλ' ἤν τις καλῶς ἔχῃ τὴν ἀποφυγήν, αἵτε γὰρ ἐλπίδες ὀλίγαι, καὶ οἱ κίνδυνοι πολλοί. καὶ μὴ ἐμβάλλων ἄτεχνος ἂν δοκέοι εἶναι, καὶ ἐμβάλλων ἂν ἐγγυτέρω τοῦ θανάτου ἀγάγοι, ἢ σωτηρίης. τὰ δὲ ὀλισθήματα τὰ κατὰ γούνατα, καὶ τὰ διακινήματα τῶν ὀστέων εὐηθέστερα πουλὺ τῶν κατ' ἀγκῶνα κινημάτων καὶ ὀλισθημάτων. τό, τε γὰρ ἄρθρον τοῦ μηροῦ

ἄτε
ἀ τῆς

πλέον δὲ μέρος ἔχει τὸ

δυσαλέστερον ὡς ἐπὶ μεγέθει, ἢ τὸ τοῦ βραχίονος, καὶ δικαίην φύσιν μούνον ἔχειν, καὶ ταύτην περιφερέα. τὸ δὲ τοῦ βραχίονος ἄρθρον μέγα καὶ βαθμίδας πλείονας ἔχον. πρὸς δὲ τούτοις, τὰ μὲν κνήμης ὀστέα παραπλήσια μήκος ἐστὶ, καὶ σμικρόν τι οὐκ ἄξιον λόγου τὸ ἔξω ὀστέον ὑπερέχει οὐδενὸς μεγάλου κώλυμα ἐόν, ἀφ' οὗ πέφυκεν ὁ ἔξω τένων ὁ παρὰ τὴν ἰγνύην. τὰ δὲ τοῦ πήχεος ὀστέα, ἄνισά ἐστι. καὶ τὸ βραχύτερον παχύτερον συχνῷ. τὸ δὲ λεπτότερον, πολλῷ ὑπερβάλλει καὶ ὑπερέχει τὸ ἄρθρον. ἐξήρτηται μέν τοι καὶ τοῦτο τῶν νεύρων ἐπὶ τὴν κοινὴν ξύμφυσιν τῶν ὀστέων. πλεῖον δὲ μέρος ἔχει τῆς ἐξαρτήσιος τῶν νεύρων ἐν τῷ βραχίονι τὸ λεπτὸν ὀστέον, ἤπερ τὸ παχύ. ἡ μὲν οὖν φύσις τοιουτότροπος τῶν ἄρθρων τούτων καὶ τῶν ὀστέων τοῦ ἀγκῶνος. καὶ διὰ τὸν τρόπον τῆς φύσιος τὰ περὶ γόνυ ὀστέα. πολλάκις μὲν ὀλισθαίνει. ῥηιδίως δὲ ἐμπίπτει. φλεγμονὴ δὲ οὐ μεγάλη προσγίνεται, οὐδὲ δεσμὸς τοῦ ἄρθρου. ὀλισθαίνει δὲ τὰ πλεῖστα ἐν τὸ ἔσω μέρος, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐς τὸ ἔξω. ποτὲ δὲ καὶ ἐν τὴν ἰγνύην. τούτων ἁπάντων αἱ ἐμβολαὶ οὐ χαλεπαί, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔξω καὶ ἔσω ὀλισθαίνοντα, καθῆσθαι μὲν χρὴ τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ χαμαιζήλου τινός. τὸ δὲ σκέλος ἀνωτέρω ἔχειν μὴ μὴν πολλῷ. κατάτασις δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ μετρίη ἀρκέει. τῇ μὲν κατατείνειν τὴν κνήμην. τῇ δὲ ἀντιτείνειν τὸν μηρόν. Τὰ δὲ περὶ τὸν ἀγκῶνα ὀχλωδέστερά ἐστι τῶν περὶ τὸ γόνυ καὶ δυσεμβολώτερα, καὶ διὰ τὴν φλεγμονήν, ἢν μή τις αὐτίκα ἐμβάλλῃ. ὀλισθαίνει μὲν γὰρ ἧσσον, ἢ ἐκεῖνα, δυσεμβολώτερα δὲ καὶ δυσαλθέστερα, καὶ ἐπιφλεγμαίνει μᾶλλον καὶ ἐπιπωροῦται. ἔστι δὲ καὶ τούτων τὰ μὲν πλεῖστα, σμικραὶ ἐγκλίσιες. ἄλλοτε ἐν τὸ πρὸς τῶν πλευρέων μέρος. ἄλλοτε ἐν τὸ ἔξω. οὐ πᾶν δὲ τὸ ἄρθρον μεταβεβηκὸς, ἀλλὰ μένον τι περὶ τὸ κοῖλον ὀστέον τοῦ ὀστέου τοῦ βραχίονος, ἢ τὸ τοῦ πήχεος ὀστέον τὸ ὑπερέχον ἔχει. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα, καὶ τῇ ἢ τῇ ὀλισθῇ, ῥηΐδιον ἐμβάλλειν, καὶ ἀπόχρη ἡ κατάτασις ἡ ἐν τὸ ἰθὺ γινομένη κατ' ἰθυωρίην τοῦ βραχίονος, τὸν μὲν κατὰ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς τείνειν. τὸν δὲ κατὰ τὴν μασχάλην περιβάλλοντα. τὸν δὲ τῇ ἑτέρῃ πρὸς τὸ ἐξεστεὸς ἄρθρον τὸ θέναρ προσβάλλοντα ὠθέειν. τῇ δ' ἑτέρῃ ἀντωθέειν προσβάλλοντα ἐγγὺς τοῦ ἄρθρου. ἐνακούει δὲ οὐ βραδέως ἐμβαλλόμενα, τὰ τοιαῦτα ὀλισθήματα, ἢν πρὶν φλεγμῆναι ἐμβάλλῃ τις. ὀλισθαίνει δὲ, ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ μᾶλλον ἐν τὸ ἔσω μέρος. ὀλισθαίνει δὲ καὶ ἐν τὸ ἔξω. εὔδηλα δὲ τῷ σχήματι, καὶ πολλάκις ἐμπίπτει τὰ τοιαῦτα, καὶ ἄνευ ἰσχυρῆς κατατάσιος. χρὴ δὲ τῶν ἔσω ὀλισθανόντων. τὸ μὲν ἄρθρον ἀπωθέειν ἐν τὴν φύσιν. τὸν δὲ πῆχυν ἐς τὸ καταπρηνὲς μᾶλλον ῥέποντα περιάγειν. τὰ μὲν πλεῖστα ἀγκῶνος τοιαῦτα ὀλισθήματα. ἢν δὲ ὑπερβῇ τὸ ἄρθρον ἢ ἔνθα ἢ ἔνθα ὑπὲρ τὸ ὀστέον τοῦ πήχεος τὸ ἐξέχον ἐν τὸ κοῖλον τοῦ βραχίονος. γίνεται μὲν οὖν ὀλιγάκις τοῦτο. ἢν δὲ γένηται οὐκ ἔτι ὁμοίως ἡ κατάτασις, ἡ ἐς τὴν ἰθυωρίην γινομένη ἐπιτηδείη τῶν τοιουτέων ὀλισθημάτων. κωλύει γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ κατατάσει τὸ ἄκρον τοῦ πήχεος ὑπερέχον ὀστέον τὴν ὑπέρβασιν τοῦ βραχίονος. χρὴ τοίνυν τοῖσιν οὕτως ἐκβεβληκόσι τὴν κατάτασιν ποιέεσθαι τοιαύτην, οἵηπερ πρόσθεν γέγραπται, ἐπὴν τις ὀστέα βραχίονος κατεηγότα ἐπιδέῃ. ἄκρης μὲν τῆς μασχάλης, ἐς τὸ ἄνω τείνεσθαι. ἄκρου δὲ τοῦ ἀγκῶνος αὐτοῦ ἐς τὸ κάτω ἀναγκάζειν, οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα ὁ βραχίων ὑπεραιωρηθείη ὑπὲρ τῆς ἑωυτοῦ βαθμίδος. ἢν δὲ ὑπεραιωρηθῇ, ῥηϊδίη ἡ κατάτασις τοῖσι θέναρσι τῶν χειρῶν. τὸ μὲν ἐξεστεὸς τοῦ βραχίονος ἐμβάλλοντα ὠθέειν. τὸ δὲ ἐς τὸ τοῦ πήχεος ὀστέον τὸ παρὰ τὸ ἄρθρον ἐμβάλλοντα ἀντωθέειν. τὸν αὐτὸν τρόπον ἀμφοῖν. ἧσσον μέν τοι ἡ τοιαύτη κατάτασις τοῦ τοιούτου ὀλισθήματος δικαιοτάτη. ἐμβληθείη δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἐς ἰθὺ κατατάσιος. ἧσσον δὲ ἢ οὕτω. ἢν δὲ ἐς τοὔμπροσθεν ὀλισθῇ ὁ βραχίων. ἐλαχιστάκις μὲν τοῦτο γίνεται. ἀλλὰ τί ἂν ἐξαπίνης ἐκπάλησις οὐκ ἐκβάλλοι. πολλὰ γὰρ καὶ παρὰ τὴν οἰκείαν φύσιν ἐμπίπτει. κἢν μέγα τι ᾖ τὸ κωλῦον. ταύτῃ δὲ τῇ ἐκπαλήσει μέγα τι τὸ ὑπερβαινόμενον τὸ ὑπὲρ τὸ παχύτερον τῶν ὀστέων καὶ τῶν νεύρων συχνὴ κατάτασις. ὅμως δὲ δή τισιν ἐξεπάλησεν. σημεῖον δὲ τοῖς οὕτως ἐκπαλήσασιν. οὐδὲν γὰρ χρῆμα τοῦ ἀγκῶνος κάμψαι δύνανται. εὔδηλον δὲ καὶ τὸ ἄρθρον ψαυόμενον. ἢν μὲν οὖν μὴ αὐτίκα ἐμβληθῇ, ἰσχυραὶ καὶ βίαιαι φλεγμοναὶ καὶ πυρετώδεες γίνονται. ἢν δὲ δὴ αὐτίκα τις παρατύχῃ εὐέμβολον. χρὴ δὲ ὀθόνιον σκληρὸν εἱλιγμένον ἀρκέσει μὴ μέγα ἐνθέντα πλάγιον ἐς τὴν καμπὴν τοῦ ἀγκῶνος ἐξαπίνης ξυγκάμψαι τὸν ἀγκῶνα, καὶ προσαγαγεῖν ὡς μάλιστα τὴν χεῖρα πρὸς τὸν ὦμον. ἱκανὴ μὲν οὖν αὕτη ἡ ἐμβολὴ τοῖσιν οὕτω ἐκπαλήσασιν. ἀτὰρ καὶ ἐς τὸ ἰθὺ κατάτασις, δύναται εὐθετίζειν τοῦτον τὸν

πρόσθεν τῆς ἐμβολῆς. τοῖσι μέντοι θέναρσιν τῆς χειρὸς χρὴ, τὸν μὲν ἐμβάλλοντα ἐν τῷ τοῦ βραχίονος ἐξέχον τὸ παρὰ τὴν καμπὴν ὀπίσω ἀπωθεῖν. τὸ δέ τινα κάτωθεν ἐν τῷ τοῦ ἀγκῶνος ὀξὺ ἐμβάλλοντα ἀντωθεῖν ἐπὶ τὴν ἰθυωρίην τοῦ πήχεος ῥέποντα. δύναται δὲ ἐν τουτέῳ τῷ τρόπῳ τοῦ ὀλισθήματος κἀκείνη ἡ κατάτασις ἡ πρόσθεν γεγραμμένη, ὡς χρὴ κατατείνειν τὰ ὀστέα τοῦ βραχίονος κατεηγότα, ἐπὴν μέλλωσιν ἐπιδεῖσθαι. ἐπὴν δὲ κατατανθῇ, οὕτω χρὴ τοῖσι θέναρσι τὰς προσβολὰς ποιέεσθαι, ὥσπερ καὶ πρόσθεν γέγραπται. ἢν δὲ ἐς τοὐπίσω βραχίων ἐκπέσῃ, ὀλιγάκις δὲ τοῦτο γίνεται, ἐπωδυνώτατον δὲ τοῦτο πάντων καὶ πυρετωδέστατον ξυνεχέων πυρετῶν καὶ ἀκρητοχόλων θανατωδέων καὶ ὀλιγημερέων. οἱ τοιοῦτοι ἐκτανύειν οὐ δύνανται. ἢν μὲν οὖν αὐτίκα παρατύχῃς, βιάσασθαι χρὴ ἐκτανύσαντα τὸν ἀγκῶνα, καὶ αὐτόματον ἐμπίπτει. ἢν δέ γε φθάσῃ πυρετήνας, οὐκ ἔτι χρὴ ἐμβάλλειν. κατατείνειν γὰρ ἂν ἡ ὀδύνη ἀναγκαζομένου. ὡς δὲ ἐν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι, οὐδ' ἄλλο χρὴ ἄρθρον πυρεταίνοντι ἐμβάλλειν. ἥκιστα δὲ ἀγκῶνα. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα σίνεα κατ' ἀγκῶνα καὶ ὀχλώδεα. τοῦτο μὲν γὰρ τὸ παχύτερον ὀστέον ἐστὶν ὅτε ἐκινήθη ἀπὸ τοῦ ἑτέρου καὶ οὔτε ξυγκάμπτειν, οὔτε κατατανύειν ὁμοίως δύναται. δῆλον δὲ γίνεται ψαυόμενον περὶ τὴν σύγκαμψιν τοῦ ἀγκῶνος κατὰ τὴν διασχίδα τῆς φλεβὸς τὴν ἄνωθεν τοῦ μυὸς τείνουσαν. οἶσι δὲ τὸ τοιοῦτον οὐκ ἔτι ῥηΐδιον ἐς τὴν ἑωυτοῦ φύσιν ἀγαγεῖν. οὐδὲ γὰρ ἄλλην οὐδὲ μίην ῥηΐδιον ξυμφυάδα κοινὴν δύο ὀστέων κινηθεῖσαν ἐς τὴν ἀρχαίην φύσιν ἱδρυνθῆναι, ἀλλ' ἀνάγκη ὄγκον ἔχειν τὴν διάστασιν. ὡς δ' ἐπιδέειν χρὴ ἐν ἄρθρῳ ἐν τῇ περὶ σφυρὸν ἐπιδέσει εἴρηται. ἔστι δ' οἷσι κατάγνυται τοῦ πήχεος τὸ ὀστέον τὸ ὑποτεταγμένον τῷ βραχίονι. ὅτε μὲν τὸ χονδρῶδες αὐτοῦ ἀφ' οὗ πέφυκεν ὁ τένων ὄπισθεν τοῦ βραχίονος, καὶ ἐπὴν τοῦτο κινηθῇ, πυρετῶδες καὶ κακόηθες γίνεται, τὸ μέντοι ἄρθρον μένει ἐν τῇ ἑωυτοῦ χώρῃ. ἴσως γὰρ ἡ βάσις αὐτέου ταύτῃ ὑπερέχει. ὅταν δὲ ἀπαγῇ ταύτῃ ᾗ ὑπερέχει ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος πλανωδέστερον τὸ ἄρθρον γίνεται, ἢν παντάπασιν ἀποκαυλισθῇ. ἀσινέστερα δὲ ὡς κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι πάντα τὰ κατηγνύμενα τῶν ὀστέων ἐστὶν, ἢ εἰσὶ τὰ μὲν ὀστέα οὐ κατάγνυται, φλέβες δὲ καὶ νεῦρα ἐπίκαιρα ἀμφιφλᾶται, ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισιν. ἐγγυτέρω γὰρ θανάτου πελάζει ταῦτα ἢ ἐκεῖνα, ἢν ἐκπυρωθῇ ξυνεχεῖ πυρετῷ. ὀλίγα γε μὲν τὰ τοιαῦτα κατήγματα γίνεται. ἔστι δ' ὅτε αὐτὴ ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος κατὰ τὴν ἐπίφυσιν κατάγνυται. οὕτω δὲ δοκέω, κακοσινώτερον εἶναι πολλῷ, πολλῷ τινὶ εὐηθέστερον τῶν κατ' ἀγκῶνα σινέων ἐστίν. ὡς μὲν οὖν ἕκαστα τῶν ὀλισθημάτων ἁρμόσει ἐμβάλλειν καὶ μάλιστα ἰητρεύειν γέγραπται. καὶ ὅτι παραχρῆμα ἐμβάλλειν μάλιστα ἄρθρον ξυμφέρει διὰ τὸ τάχος τῆς φλεγμονῆς τῶν νεύρων. καὶ γὰρ ἢν ἐκπεσόντα αὐτίκα ἐμπέσῃ, ὁμοίως φιλέει τὰ νεῦρα ξύντασιν ποιέεσθαι, καὶ κωλύειν ἐπὶ πόσον χρόνον τήν τε ἔκτασιν ὅσην περ φιλέει ποιέεσθαι, τήν τε ξύγκαμψιν. ἰητρεύειν δὲ πάντα παραπλησίως ταῦτα ξυμφέρει, καὶ ὁκόσα ἄγνυται, καὶ ὁκόσα δίσταται, καὶ ὁκόσα ὀλισθάνει. πάντα γὰρ χρὴ ὀθονίοισι πολλοῖσι καὶ σπλήνεσιν καὶ κηρωτῇ ἰητρεύειν, ὥσπερ καὶ τἄλλα κατήγματα. τὸ δὲ σχῆμα τοῦ ἀγκῶνος ἐν τούτοισι παντάπασι δεῖ τοιοῦτον ποιέεσθαι, οἷόν περ οἷσιν βραχίων ἐπιδεῖται κατεαγὼς, καὶ πῆχυς. κοινότατον μὲν γὰρ πᾶσι τοῖσιν ὀλισθήμασιν, καὶ τοῖσι κινήμασιν, καὶ τοῖσι κατήγμασιν τοῦτο τὸ σχῆμα ἐστίν. κοινότατον δὲ πρὸς τὴν ἔπειτα διάτασιν, καὶ τὸ ἐκτανύειν ἑκάστα, καὶ ξυγκάμπτειν. ἐντεῦθεν γὰρ ὁδοὶ ἐν ἀμφότερα παραπλήσιοι. εὐοχώτατον δὲ καὶ εὐανάληπτον αὐτῷ τῷ κάμνοντι τοῦτο τὸ σχῆμα. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις εἰ ἄρα κρατηθείη ὑπὸ τοῦ πωρώματος. εἰ μὲν ἐκτεταμένη ἡ χεὶρ κρατηθείη, κρέσσων ἂν εἴη μὴ προσιοῦσα. πολλὸν μὲν γὰρ κώλυμα εἴη. ὠφελείη δὲ ὀλίγον. εἰ δ' αὖ ξυγκεκαμμένη, μᾶλλον εὔχρηστος ἂν εἴη. πολλῷ δὲ εὐχρηστοτέρη εἰ τὸ διὰ μέσου σχῆμα ἔχουσα πωρωθείη κρέσσων. τὰ μὲν περὶ τοῦ σχήματος τοιαῦτα. ἐπιδεῖν δὲ χρὴ τήν τε ἀρχὴν τοῦ πρώτου ὀθονίου βαλλόμενον περὶ τὸ βλαφθὲν ἤν τε κάταγῇ, ἤν τε ἐκστῇ, ἤν τε διαστῇ. καὶ τὰς περιβολὰς τὰς πρώτας κατὰ τοῦτο ποιέεσθαι, καὶ ἐρηρεῖσθαι μάλιστα ταύτῃ. ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν ἧσσον. τὴν δὲ ἐπίδεσιν κοινὴν ποιέεσθαι χρὴ τοῦ τε πήχεος καὶ τοῦ βραχίονος, καὶ ἐπὶ πουλὺ πλέον ἑκάτερον ἢ ὡς οἱ πλεῖστοι ποιέουσιν, ὅκως ἐξαρέηται ὡς μάλιστα ἀπὸ τοῦ σίνεος τὸ οἴδημα ἔνθεν καὶ ἔνθεν. προσπεριβάλλεσθαι δὲ καὶ τὸ ὀξὺ τοῦ πήχεος ἢν τὸ σίνος κατὰ τοῦτο ᾖ, ἤν τε μὴ, ἵνα τὸ οἴδημα ἐν ταὐτῷ περὶ αὐτὸ ξυλλέγηται. περιφυλάσσειν δὲ χρὴ ἐν τῇ ἐπιδέσει, ὅκως μὴ κατὰ τὴν καμπὴν πολλῷ τοῦ ὀθο-

, ἐν

λν

πονέει

αὐτέ

νίου ἠθροισμένον ἔσται ἐκ τῶν διαιτῶν. πεπιέχθαι δὲ ἐπὶ τὸ σίνος ὡς μάλιστα, καὶ τὰ ἄλλα καταλαβέτω αὐτὸν περὶ τῆς πιέξιος καὶ τῆς χαλάσιος ταῦτα. καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἕκαστα ὥσπερ τῶν ὀστέων τῶν κατεηγότων ἐν τῇ ἰητρείῃ πρόσθεν γέγραπται. καὶ αἱ μετεπιδέσιες διὰ τρίτης ἔστωσαν. χαλᾶν δὲ δοκεέτω τῇ τρίτῃ ὥσπερ καὶ τότε καὶ νάρθηκας περιβάλλειν ἐν τῷ ἱκνευμένῳ χρόνῳ. οὐδὲν γὰρ ἀπὸ τρόπου. καὶ τοῖσι τὰ ὀστέα κατεηγόσι, καὶ τοῖσι μὴ, ἢν μὴ πυρεταίνῃ. ὡς χαλαρωτάτους δὲ τοὺς μὲν, ἀπὸ τοῦ βραχίονος κατατεταγμένους. τοὺς δὲ, ἀπὸ τοῦ πήχεος κεκαμμένους. ἔστωσαν δὲ μὴ παχέες οἱ νάρθηκες. ἀναγκαῖον δὲ καὶ ἀνίσους αὐτοὺς εἶναι ἀλλήλοισιν. παραλλάσσειν δὲ παρ᾽ ἀλλήλους, ᾗ ἂν ξυμφέρῃ τεκμαιρόμενον πρὸς τὴν ξύγκαμψιν. ἀτὰρ καὶ τῶν σπληνῶν τὴν πρόσθεσιν τοιαύτην χρὴ ποιέεσθαι, ὥσπερ καὶ τῶν ναρθήκων εἴρηται. ὀγκηροτέρους δὲ ὀλίγῳ ἐπὶ τὸ σίνος περιτιθέναι. τοὺς δὲ χρόνους τοὺς ἀπὸ τῆς φλεγμονῆς τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀπὸ τῶν πρόσθεν γεγραμμένων.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΩΝ.

Ὤμου δὲ ἄρθρον ἕνα τρόπον οἶδα ὀλισθάνον τὸν ἐς τὴν μασχάλην. ἄνω δὲ, οὐδέποτε εἶδον, οὐδὲ ἐς τὸ ἔξω. οὐ μὴν διισχυρίζομαί γε, εἰ ὀλισθάνοι ἂν, ἢ οὔ, καίπερ ἔχων περὶ αὐτοῦ, ὅ, τι λέγω. ἀτὰρ οὐδὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν οὐδέπω ὄπωπα οὐδὲ τοῦτο ὅτι ἔδοξέ μοι ὀλισθηκέναι. τοῖσι μὲν τοι ἰητροῖσι δοκέει κάρτα ἐς τοὔμπροσθεν ὀλισθάνειν, καὶ μάλιστα ἐξαπατῶνται ἐν τούτοισιν, ὧν ἂν φθίσις καταλάβῃ τὰς σάρκας τὰς περὶ τὸ ἄρθρον τε καὶ τὸν βραχίονα. φαίνεται γὰρ ἐν τοῖσι τοιούτοισι παντάπασιν ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος, ἐξέχουσα ἐς τοὔμπροσθεν. ἐγὼ δέ ποτε τὸ τοιοῦτον οὐ φὰς ἐκπεπτωκέναι ἤκουσα φλαύρως ὑπό τε τῶν ἰητρῶν, ὑπό τε τῶν δημοτέων διὰ τοῦτο τὸ πρῆγμα. ἐδόκεον γὰρ αὐτοῖσι ἠγνοηκέναι, μοῦνος, οἱ δὲ ἄλλοι πάντες ἐγνωκέναι, καὶ οὐκ ἠδυνάμην αὐτοὺς ἀναγνῶσαι, εἰ μὴ μόλις ὅτι τόδε ἐστὶ τοιόνδε. εἴ τις τοῦ βραχίονος ψιλώσειε μὲν τῶν σαρκέων τὴν ἐπωμίδα, ψιλώσειε δὲ, ᾗ ὁ μῦς ἀνατείνει. ψιλώσειε δὲ, τὸν τένοντα, τὸν ἐπὶ τὴν μασχάλην καὶ τὴν κληῖδα πρὸς τὸ στῆθος ἔχοντα, φαίνοιτο ἂν ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἐς τοὔμπροσθεν ἐξέχουσα ἰσχυρῶς, καίπερ οὐκ ἐκπεπτωκυῖα. πέφυκε γὰρ ἐς τοὔμπροσθεν, προπετὴς ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος. τὸ δ᾽ ἄλλο ὀστέον τοῦ βραχίονος, ἐς τὸ ἔξω καμπύλον. ὁμιλέει δὲ ὁ βραχίων τῷ κοίλῳ τῆς ὠμοπλάτης πλάγιος, ὅταν παρὰ τὰς πλευρὰς παρατεταμένος ᾖ. ὅταν μέν τοι ἐς τοὔμπροσθεν ἐκτανυσθῇ ἡ ξύμπασα χεὶρ, τότε ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος, κατ᾽ ἴξιν τῆς ὠμοπλάτης τῷ κοίλῳ γίνεται, καὶ οὐκέτι ἐξέχειν ἐς τοὔμπροσθεν φαίνεται. περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος, οὐδέποτε εἶδον, οὐδὲ εἰς τοὔμπροσθεν ἐκπεσόν, οὐ μὴν ἰσχυρίζομαί γε οὐδὲ περὶ τούτου, εἰ μὴ ἐκπέσοι ἂν οὕτως, ἢ οὔ. ὅταν οὖν ἐκπέσῃ ὁ βραχίων ἐς τὴν μασχάλην, ἅτε πολλοῖσιν ἐκπίπτοντος, πολλοὶ ἐπίστανται ἐμβάλλειν. εὐπαίδευτον δέ ἐστι τὸ εἰδέναι πάντας τοὺς τρόπους οἷσιν οἱ ἰητροὶ ἐμβάλλουσι. καὶ ὡς ἄν τις αὐτοῖσι τοῖσι τρόποισι τούτοισι κάλλιστα χρῷτο. χρέεσθαι δὲ χρὴ τῷ κρατίστῳ τῶν τρόπων ἢν τὴν ἰσχυροτάτην ἀνάγκην ὁρᾷς. κράτιστος δὲ ὁ ὕστατος γεγραψόμενος. ὅσοισι μὲν οὖν πυκινὰ ἐκπίπτει ὁ ὦμος, ἱκανοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐτοὶ σφίσιν αὐτοῖσιν ἐμβάλλειν εἰσίν. ἐνθέντες γὰρ τῆς ἑτέρης χειρὸς τοὺς κονδύλους ἐς τὴν μασχάλην, ἀναγκάζουσιν ἄνω τὸ ἄρθρον, τὸν δὲ ἀγκῶνα παράγουσιν ἐπὶ τὸ στῆθος. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τοῦτον καὶ ὁ ἰατρὸς ἂν ἐμβάλλοι, εἰ αὐτὸς μὲν ὑπὸ τὴν μασχάλην, ἐσωτέρω τοῦ ἄρθρου ἐκπεπτωκότος, ὑποτείνας τοὺς δακτύλους ἀπαναγκάζοι ἀπὸ τῶν πλευρέων ἐμβάλλων τὴν ἑωυτοῦ κεφαλὴν ἐς τὸ ἀκρώμιον, ἀντερείσιος ἕνεκα, τοῖσι δὲ γούνασι παρὰ τὸν ἀγκῶνα ἐς τὸν βραχίονα ἐμβαλὼν ἀντωθέῃ πρὸς τὰς πλευράς. ξυμφέρει δὲ καρτερὰς τὰς χεῖρας ἔχειν τὸν ἐμβάλλοντα. ἢ αὐτὸς μὲν τῇσι χερσὶ καὶ τῇ κεφαλῇ, οὕτω ποιοίη. ἄλλος δέ τις τὸν ἀγκῶνα παράγει παρὰ τὸ στῆθος. ἔστι δὲ ἐμβολὴ ὤμου, καὶ ἐς τοὔπισω ὑπερβάλλοντα τὸν πῆχυν ἐπὶ τὴν ῥάχιν, ἔπειτα τῇ μὲν ἑτέρῃ χειρὶ ἀνακλᾶν ἐς τὸ ἄνω τοῦ ἀγκῶνος ἐχόμενον, τῇ δὲ ἑτέρῃ παρὰ τὸ ἄρθρον ὄπισθεν ἐνερείδειν. αὕτη ἡ ἐμβολὴ, καὶ ἡ πρόσθεν εἰρημένη, οὐ κατὰ φύσιν ἐοῦσαι, ὅμως ἀμφιβάλλουσαι τὸ ἄρθρον, ἀναγκάζουσιν ἐμπίπτειν. οἱ δὲ τῇ πτέρνῃ πειρώμενοι ἐμβάλλειν, ἐγγύς τι τοῦ κατὰ φύσιν ἀναγκάζουσι. χρὴ δὲ τὸν μὲν ἄνθρωπον, χαμαὶ κατακλίναντα

μαὶ κατακλίναι ὕπτιον, τὸν δὲ ἐμβάλλοντα χαμαὶ ἵζεσθαι ἐφ' ὁκότερα ἂν τὸ ἄρθρον ἐκπεπτώκῃ. ἔπειτα λαβόμενον τῇσι χερσὶ τῇσιν ἑωυτοῦ, τῆς χειρὸς τῆς σιναρῆς, κατατείνειν αὐτήν, τὴν δὲ πτέρνην ἐν τὴν μασχάλην ἐμβάλλοντα ἀντωθεῖν, τῇ μὲν δεξιῇ, ἐς τὴν δεξιήν, τῇ δὲ ἀριστερῇ, ἐς τὴν ἀριστερήν. δεῖ δὲ ἐς τὸ κοῖλον τῆς μασχάλης, ἐνθεῖναι στρογγύλον τι ἐναρμόττον. ἐπιτηδειόταται δὲ αἱ πάνυ σμικραὶ σφαῖραι καὶ σκληραί, οἷαι πολλαὶ ἐκ τῶν σκυτέων ῥάπτονται. ἢν γὰρ μή τι τοιοῦτον ἐγκέηται, οὐ δύναται ἡ πτέρνη ἐξικνέεσθαι πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος. κατατεινομένης γὰρ τῆς χειρὸς κοιλαίνεται ἡ μασχάλη, οἱ γὰρ τένοντες οἱ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς μασχάλης ἀντισφίγγοντες ἐναντίοι εἰσί. χρὴ δέ τινα ἐπὶ θάτερα τοῦ κατατεινομένου καθήμενον κατέχειν κατὰ τὸν ὑγιέα ὦμον ὡς μὴ περιέλκηται τὸ σῶμα τῆς χειρὸς τῆς σιναρῆς ἐπὶ θάτερα τεινομένης. ἔπειτα ἱμάντος μαλθακοῦ πλάτος ἔχοντος ἱκανόν, ὅταν ἡ σφαῖρα ἐντεθῇ εἰς τὴν μασχάλην, περὶ τὴν σφαῖραν περιβεβλημένου τοῦ ἱμάντος, καὶ κατέχοντος λαβόμενον ἀμφοτέρων τῶν ἀρχῶν τοῦ ἱμάντος, ἀντικατατείνειν τινὰ ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ κατατεινομένου καθήμενον τῷ ποδὶ προσβάντα πρὸς τοῦ ἀκρωμίου τὸ ὀστέον. ἡ δὲ σφαῖρα ὡς ἐσωτάτω καὶ ὡς μάλιστα πρὸς τῶν πλευρέων κείσθω, καὶ μὴ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ βραχίονος. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ἐμβολή, ὡς κατωμίζουσιν ἐν ὀρθῷ. μέζω μέν τοι εἶναι χρὴ τὸν κατωμίζοντα, διαλαβόντα δὲ τὴν χεῖρα, ὑποθεῖναι τὸν ὦμον τὸν ἑωυτοῦ ὑπὸ τὴν μασχάλην ὀξύν. κἄπειτα ὑποστρέψαι, ὡς ἂν ἐνίζηται ἕδρῃ, οὕτω στοχασάμενον ὅκως ἀμφὶ τὸν ὦμον τὸν ἑωυτοῦ κρεμάσαι τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν μασχάλην. αὐτὸς δὲ ἑωυτὸν ὑψηλότερον ἐπὶ τοῦτον τὸν ὦμον ποιείτω, ἢ ἐπὶ τὸν ἕτερον. τοῦ δὲ κρεμαμένου τὸν βραχίονα πρὸς τὸ ἑωυτοῦ στῆθος προσαναγκαζέτω ὡς τάχιστα. ἐν τούτῳ δὲ τῷ σχήματι προσανασειέτω, ὁκόταν μετεωρήσῃ τὸν ἄνθρωπον ὡς ἀντιρρέπῃ τὸ ἄλλο σῶμα αὐτῷ, ἀντίον τοῦ βραχίονος τοῦ κατεχομένου. ἢν δὲ ἄγαν κοῦφος ᾖ ὁ ἄνθρωπος, προσεπικρεμασθήτω τούτου ὄπισθεν τὶς κοῦφος παῖς. αὗται δὲ αἱ ἐμβολαὶ πᾶσαι κατὰ παλαίστρην εὔχρηστοί εἰσιν, ὅτι οὐδ' ἐν ἀλλοίων ἀρμένων δέονται ἐπενεχθῆναι. χρήσαιτο δ' ἄν τις καὶ ἄλλοθι. ἀτὰρ καὶ οἱ περὶ τὸ ὕπερον ἀναγκάζοντες, ἐγγύς τι τοῦ κατὰ φύσιν ἐμβάλλουσι. χρὴ δὲ τὸ μὲν ὕπερον κατειλῆχθαι ταινίῃ τινὶ μαλθακῇ, ἧσσον γὰρ ἂν ὑπολισθάνοι, ὑπαναγκάσθαι δὲ μεσηγὺ τῶν πλευρέων καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος. καὶ ἢν μὲν βραχὺ ᾖ τὸ ὕπερον, καθῆσθαι χρὴ τὸν ἄνθρωπον ἐπί τινος, ὡς μόλις τὸν βραχίονα περιβάλλειν δύνηται περὶ τὸ ὕπερον. μάλιστα δὲ ἔστω μακρότερον τὸ ὕπερον, ὡς ἂν ἑστὼς ὁ ἄνθρωπος, κρέμασθαι μικροῦ δέῃ ἀμφὶ τῷ ξύλῳ. κἄπειτα ὁ μὲν βραχίων καὶ ὁ πῆχυς παρατεταμένος περὶ τὸ ὕπερον ἔστω. τὸ δὲ ἐπὶ θάτερα τοῦ σώματος, καταναγκαζέτω τις ὑπερβάλλων κατὰ τὸν αὐχένα παρὰ τὴν κληῖδα τὰς χεῖρας. αὕτη ἡ ἐμβολὴ κατὰ φύσιν ἐπιεικέως ἐστίν. καὶ ἐμβάλλειν δύναται, ἢν χρηστῶς σκευάσωνται αὐτήν. ἀτὰρ καὶ ἡ διὰ τοῦ κλιμακίου ἑτέρη τις τοιαύτη, καὶ ἔτι βελτίων, ὅτι ἀσφαλεστέρως ἂν τὸ σῶμα τὸ μὲν τῇ, τὸ δὲ τῇ, ἀντισηκωθείη μετεωρισθέν. περὶ γὰρ τὸ ὑπεροειδὲς ὁ ὦμος εἰ καὶ καταπεπήγει περισφάλλεσθαι τὸ σῶμα κίνδυνος, ἢ τῇ, ἢ τῇ. χρὴ μέν τοι καὶ ἐπὶ τῷ κλιμακτῆρι ἐπιδεδέσθαι τι ἄνωθεν στρογγύλον ἐναρμόσσον ἐν τὸ κοῖλον τῆς μασχάλης, ὃ προσαναγκάσει τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἐς τὴν φύσιν ἀπιέναι. Κρατίστη μέν τοι πασέων ἐμβολέων, ἡ τοιήδε. ξύλον χρὴ εἶναι πλάτος μὲν ὡς πεντεδάκτυλον, ἢ τετραδάκτυλον τὸ ἐπίπαν. πάχος δέ, ὡς διδάκτυλον, ἢ καὶ λεπτότερον. μῆκος δέ, δίπηχυ, ἢ ὀλίγῳ ἔλασσον. ἔστω δὲ ἐπὶ θάτερα τὸ ἄκρον περιφερὲς καὶ στενότατον ταύτῃ καὶ λεπτότατον. ἄμβην δὲ ἐχέτω, μικρὸν ὑπερέχουσαν ἐπὶ τῷ ὑστάτῳ τοῦ περιφερέος ἐν τῷ μέρει, ἀλλὰ μὴ τῷ πρὸς τὰς πλευράς, ἀλλὰ τῷ πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἔχοντι, ὡς ὑφαρμόσσειεν τῇ μασχάλῃ παρὰ τὰς πλευρὰς ὑπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ὑποτιθέμενον. ὀθονίῳ δέ, ἢ ταινίῃ μαλθακῇ, κατακεκολλήσθω ἄκρην τὸ ξύλον, ὅκως προσηνέστερον ᾖ. ἔπειτα χρὴ ὑπώσαντα τὴν κεφαλὴν τοῦ ξύλου, ὑπὸ τὴν μασχάλην ὡς ἐσωτάτω, μεσηγὺ τῶν πλευρέων καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος, τὴν δὲ ὅλην χεῖρα πρὸς τὸ ξύλον κατατείνοντα προσκαταδῆσαι κατά τε τὸν βραχίονα, κατά τε τὸν πῆχυν, κατά τε τὸν καρπὸν τῆς χειρός, ὡς ἂν ἀτρεμέῃ ὅτι μάλιστα. περὶ παντὸς δὲ χρὴ ποιέεσθαι, ὅκως τὸ ἄκρον τοῦ ξύλου, ὡς ἐσωτάτω τῆς μασχάλης ἔσται, ὑπερβεβηκὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος. ἔπειτα χρὴ μεσηγὺ δύο ξύλων στρωτῆρα πλάγιον εὖ προσδῆσαι, ἔπειτα ὑπερενεγκεῖν

παρα

τὴν χεῖρα ξὺν τῷ ξύλῳ ὑπὲρ τοῦ σπαστῆρος, ὅκως ἡ μὲν χεὶρ ἐπὶ θάτερα ἔῃ, ἐπὶ θάτερα δὲ τὸ σῶμα, κατὰ δὲ τὴν μασχάλην ὁ σπαστήρ. κἄπειτα ἐπὶ μὲν θάτερα τὴν χεῖρα καταναγκάζειν ξὺν τῷ ξύλῳ περὶ τὸν σπαστῆρα, ἐπὶ θάτερα δὲ τὸ ἄλλο σῶμα. ὕψος δὲ ἔχων ὁ σπαστὴρ προσδεδέσθω, ὥστε μετέωρον τὸ ἄλλο σῶμα εἶναι, ἐπ' ἄκρων τῶν ποδῶν. οὗτος ὁ τρόπος παραπολὺ κράτιστος ἐμβολῆς ὤμου, δικαιότατα μὲν γὰρ μοχλεύει, ἢν καὶ μοῦνον ἐσωτέρω ἔῃ τὸ ξύλον τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος. δικαιόταται δὲ αἱ ἀντιῤῥοπαί, ἀσφαλέες δὲ τῷ ὀστέῳ τοῦ βραχίονος. τὰ μὲν οὖν νεαρὰ ἐμπίπτει θᾶσσον, ἢ ὡς ἄν τις οἴοιτο πρὶν ἢ κατατετάσθαι δοκέειν. ἀτὰρ καὶ τὰ παλαιὰ μούνη αὕτη τῶν ἐμβολέων οἵη τε ἐμβιβάσαι. ἢν μὴ ἤδη ὑπὸ χρόνου σὰρξ μὲν ἐπεληλύθῃ ἐπὶ τὴν κοτύλην, ἡ δὲ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἤδη τρίβον ἑαυτῇ πεποιημένη ἔῃ ἐν τῷ χωρίῳ ἵνα ἐξεκλίθη, οὐ μὴν ἀλλ' ἐμβάλλειν γέ μοι δοκέει, καὶ οὕτω πεπαλαιωμένον ἔκπτωμα τοῦ βραχίονος. τί γὰρ ἂν δικαίη μόχλευσις οὐχὶ κινήσειεν; μένειν μέντοι οὐκ ἄν μοι δοκέῃ κατὰ χώρην, ἀλλ' ὀλισθαίνειν ἂν ὡς τὸ ἔθος. τὸ αὐτὸ δὲ ποιεῖ καὶ περὶ κλιμακτῆρα καταναγκάζειν, τοῦτον τὸν τρόπον σκευάσαντα. πάνυ μὴν ἱκανῶς ἔχει, καὶ περὶ μέγα ἕδος θεσσαλικὸν ἀναγκάζειν ἢν νεαρὸν ἔῃ τὸ ὀλίσθημα, ἐσκευάσθαι μέντοι χρὴ τὸ ξύλον, ὥσπερ εἴρηται. ἀτὰρ τὸν ἄνθρωπον καθίσαι πλάγιον ἐπὶ τῷ δίφρῳ. κἄπειτα τὴν βραχίονα ξὺν τῷ ξύλῳ ὑπερβαλλέειν ὑπὲρ τοῦ ἀνακλισμοῦ, καὶ ἐπὶ μὲν θάτερα τὸ σῶμα καταναγκάζειν. ἐπὶ δὲ θάτερα, τὸν βραχίονα σὺν τῷ ξύλῳ. τὸ αὐτὸ δὲ ποιέειν ἀναγκάζειν, καὶ ὑπὲρ δικλίδος θύρης. χρέεσθαι δὲ τούτοισιν, ἃ ἂν τύχῃ παρεόντα. εἰδέναι μὲν οὖν χρή, ὅτι φύσιες φυσίων μέγα διαφέρουσιν, ἐς τὸ ῥηιδίως ἐμπίπτειν τὰ ἐκπίπτοντα. διενέγκοι μὲν γὰρ ἄν τι, καὶ κοτύλη κοτύλης. ἡ μὲν, εὐυπέρβατος ἐοῦσα. ἡ δὲ, ἧσσον. πλεῖστον δὲ διαφέρει καὶ τῶν νεύρων ὁ σύνδεσμος, τοῖσι μὲν, ἐπιδόσιας ἔχων, τοῖσι δὲ, ξυντεταμένος ἐών. καὶ γὰρ ἡ ὑγρότης τοῖσιν ἀνθρώποισι γίνεται ἡ ἐκ τῶν ἄρθρων διὰ τῶν νεύρων τὴν ἀπάρτισιν. ἢν χαλαρά τε ἔῃ φύσει, καὶ τὰς ἐπιτάσιας εὐφόρως φέρῃ. συχνοὺς γὰρ ἄν τις ἴδοι οἳ οὕτως ὑγροί εἰσιν, ὥστε ὁπόταν ἐθέλωσιν, τότε αὐτοῖσι τὰ ἄρθρα ἐξίστανται ἀνωδύνως, καὶ καθίστανται ἀνωδύνως. διαφέρει μέντοι καὶ ἕξις τις σώματος. τοῖσι μὲν γὰρ εὖ ἔχουσι τὸ γυῖον καὶ σεσαρκωμένοισιν ἐκπίπτει τε ἧσσον, ἐμπίπτει τε χαλεπώτερον. ὅταν δὲ αὐτοὶ σφῶν αὐτῶν λεπτότεροι καὶ ἀσαρκότεροι ἔωσι, τότε ἐκπίπτει τε μᾶλλον, ἐμπίπτει τε ῥᾷον. σημεῖον δὲ ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, τόδε. τοῖσι γὰρ βουσί, τότε ἐκπίπτουσι μᾶλλον οἱ μηροὶ ἐκ τῆς κοτύλης, ἡνίκα ἂν αὐτοὶ σφῶν αὐτῶν λεπτότατοι ἔωσι. γίνονται δὲ καὶ βόες λεπτότατοι, τοῦ χειμῶνος τελευτῶντος. τότε οὖν καὶ ἐξαρθρέουσι μάλιστα. εἰ δή τι καὶ τοιοῦτο δεῖ ἐν ἰητρικῇ γράψαι, δεῖ δέ. καλῶς γὰρ Ὅμηρος καταμεμαθήκει ὅτι πάντων τῶν προβάτων βόες ὅτι μάλιστα πονέουσι ταύτην τὴν ὥρην, καὶ βοῶν οἱ ἀρόται, ὅτι κατὰ τὸν χειμῶνα ἐργάζονται. τούτοισι τοίνυν ἐκπίπτει μάλιστα. οὗτοι γὰρ μάλιστα λεπτύνονται. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα βοσκήματα δύναται βραχεῖαν τὴν ποίην βόσκεσθαι. βοῦς δὲ οὐ μάλα πρὶν βαθεῖα γένηται. τοῖσι μὲν γὰρ ἄλλοισιν ἐστὶ λεπτὴ ἡ προβολὴ τοῦ χείλεος, λεπτὴ δὲ ἡ ἄνω γνάθος. βοῒ δὲ παχεῖα μὲν ἡ προβολὴ τοῦ χείλεος. παχεῖα δὲ καὶ ἀμβλεῖα ἡ ἄνω γνάθος. διὰ ταῦτα ὑποβάλλειν ὑπὸ τὰς βραχείας πόας οὐ δύνανται. τὰ δὲ ἀμφώνυχα τῶν ζώων, ἅτε ἀμφόδοντα ἐόντα, δύναται μὲν σαρκάζειν, δύναται δὲ ὑπὸ τὴν βραχεῖαν ποίην ὑποβάλλειν τοὺς ὀδόντας. καὶ ἥδεται τῇ οὕτως ἐχούσῃ ποίῃ μᾶλλον, ἢ τῇ βαθείῃ. καὶ γὰρ τὸ ἐπίπαν ἀμείνων, καὶ στερεωτέρη ἡ βραχεῖα ποίη τῆς βαθείης, ὅτι καὶ πρὶν ἐκκαρπέειν τὴν βαθεῖαν. διὰ τοῦτο οὖν ἐποίησεν ὧδε τάδε τὰ ἔπη. ὡς δ' ὁπότ' ἀσπάσιον ἔαρ ἤλυθε βουσὶν ἕλιξιν. ὅτι ἀσμενωτάτη τοῖσι αὐτοῖσιν ἡ βαθεῖα ποίη φαίνεται. ἀτὰρ καὶ ἄλλως ὁ βοῦς χαλαρὸν φύσει τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔχει μᾶλλον τῶν ἄλλων. διὰ τοῦτο καὶ εἱλίπους ἐστὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων ζώων. καὶ μάλιστα ὅταν λεπτὸν καὶ γηραλέον ᾖ. διὰ ταῦτα πάντα καὶ ἐκπίπτει βοῒ μάλιστα. πλείω δὲ γέγραπται περὶ αὐτοῦ, ὅτι πάντων τῶν προειρημένων ταῦτα μαρτύριά ἐστι. περὶ οὗ οὖν ὁ λόγος, τοῖσιν ἀσάρκοισι μᾶλλον ἐκπίπτει, καὶ θᾶσσον ἐμπίπτει, ἢ τοῖς εὖ σεσαρκωμένοισι. καὶ ἧσσον ἐπιφλεγμαίνουσι, τοῖσιν ὑγροῖσιν καὶ τοῖσιν ἀσάρκοισιν, ἢ τοῖσι σκληφροῖσι, καὶ σεσαρκωμένοις, καὶ ἧσσόν γε δέδεται ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον. ἀτὰρ καὶ ἢν μύξα πλείων ὑπέῃ τοῦ μετρίου μὴ ξὺν φλεγμονῇ, καὶ οὕτως ἂν ὀλισθηρὸν εἴη. μυξωδέστερα γὰρ τοὐπίπαν τὰ ἄρθρα τοῖσιν ἀσάρκοισιν, ἢ τοῖσι σεσαρκωμένοισιν ἐστίν. καὶ γὰρ αὐταὶ αἱ σάρκες,

τῶν μὴ

θρεμμάτων

καὶ

τῶν μὴ κατὰ τέχνης ὀρθῶς λελιμαγχευμένων. αἱ τῶν λεπτῶν, μυξωδέστεραί εἰσιν, ἢ αἱ τῶν παχέων. ὅσοισι μέντοι ξὺν φλεγμονῇ μύξα ὑπογίνεται, ἡ φλεγμονὴ διάβασα ἔχει τὸ ἄρθρον. διὰ τοῦτο οὐ μάλα ἐκπίπτει τὰ ὑπόμυξα, ἐκπίπτοντα ἂν εἰ μή τι ἢ πλέον ἢ ἔλασσον φλεγμονῆς ὑπεγγένετο. οἷσι μὲν οὖν ὅταν ἐμπέσῃ τὸ ἄρθρον, ἢ μὴ ὑποφλεγμήνῃ τὰ περιέχοντα, χρῆσθαί τε ἀναδύνως αὐτίκα τῷ ὤμῳ δύνανται, οὗτοι μὲν οὐδὲν νομίζουσι δεῖν ἑωυτῶν ἐπιμελεῖσθαι. ἰητροῦ μέντοι ἐστὶ καταμαντεύεσθαι τῶν τοιούτων. τοῖσι τοιούτοισιν ἐκπίπτει, καὶ αὖθις μᾶλλον. καὶ οἷσιν ἂν ὑποφλεγμήνῃ τὰ νεῦρα. τοῦτο κατὰ πάντα περὶ ἀνθρώπῳ οὕτως ἔχει. καὶ μάλιστα κατ᾽ ὦμον ἢ κατὰ γόνυ. μάλιστα γὰρ οὖν καὶ ὀλισθαίνει ταῦτα. οἷσι δ᾽ ἂν ὑποφλεγμήνῃ τὰ νεῦρα, οὐ δύνανται χρῆσθαι τῷ ὤμῳ. κωλύει γὰρ ἡ ὀδύνη ἢ ἡ ξύντασις τῆς φλεγμονῆς. τοὺς οὖν τοιούτους ἰῆσθαι χρὴ κηρωτῇ καὶ σπλήνεσι καὶ ὀθονίοισι πολλοῖσιν ὑποδέοντα. ὑποτιθέναι δὲ δεῖ τὴν μασχάλην εἴριον μαλθακὸν καθαρὸν ξυνελίξαντα, ἐκπλήρωμα τοῦ κοίλου ποιέοντα, ἵνα ἀντιστήριγμα μὲν τῇ ἐπιδέσει ᾖ, ἀνακωχέῃ δὲ τὸ ἄρθρον. τὸν δὲ βραχίονα δεῖ τὸ ἄνω ῥέποντα, ἴσχειν χρὴ τὰ πλεῖστα. οὕτω γὰρ ἂν εἴη ἑκαστάτω τοῦ χωρίου δεῖ ὃ ὤλισθεν ἡ κεφαλὴ τοῦ ὤμου. χρὴ δὲ ὅταν ἐπιδήσῃς τὸν ὦμον, ἔπειτα προσκαταδεῖν τὸν βραχίονα πρὸς τὰς πλευρὰς ταινίῃ τινὶ κύκλῳ περὶ τὸ σῶμα περιβάλλοντα. χρὴ δὲ καὶ ἀνατρίβειν τὸν ὦμον ἀσυχέως καὶ λιπαρῶς. πολλῶν δὲ ἔμπειρον δεῖ εἶναι τὸν ἰητρόν, ἀτὰρ δὴ καὶ ἀνατρίψιος. ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος οὐ τὸ αὐτὸ ἀποβαίνει. καὶ γὰρ ἂν δήσειεν ἄρθρον ἀνάτριψις, χαλαρώτερον τοῦ καιροῦ ἐόν, καὶ λύσειεν ἄρθρον, σκληρότερον τοῦ καιροῦ ἐόν. ἀλλὰ διορίζεται ἡμῖν περὶ ἀνατρίψιος ἐν ἄλλῳ λόγῳ. τὸν γοῦν τοιοῦτον ὦμον μαλθακοῖσι χρὴ χερσὶν ἀνατρίβειν, συμφέρει γὰρ καὶ ἄλλως πρηέως. τὸ δὲ ἄρθρον διακινέειν μὴ βίῃ, ἀλλὰ τοσοῦτον, ὅσον ἀνωδύνως κινηθήσεται. καθίσταται δὲ πάντα. τὰ μὲν ἐν πλέονι χρόνῳ. τὰ δ᾽ ἐν ἐλάσσονι. γινώσκειν δὲ εἰ ἐκπέπτωκεν ὁ βραχίων τούτοισι χρὴ τοῖσι σημείοισι. τοῦτο μὲν ἐπειδὴ δίκαιον ἔχουσι τὸ σῶμα οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὰ σκέλεα, παραδείγματι χρῆσθαι δεῖ τῷ ὑγιεῖ πρὸς τὸ μὴ ὑγιὲς καὶ τῷ μὴ ὑγιεῖ πρὸς τὸ ὑγιές. μὴ τὰ ἀλλότρια ἄρθρα καθορῶντα. ἄλλοι γὰρ ἄλλων μᾶλλον ἔξαρθροι πεφύκασιν. ἀλλὰ τὰ αὐτὰ τοῦ κάμνοντος, ἢν ἀνόμοιον ᾖ τὸ ὑγιὲς τῷ κάμνοντι. καὶ τοῦτο εἴρηται μὲν ὀρθῶς. παραξύνεσιν δὲ ἔχει πάνυ πολλὴν διὰ τὰ τοιαῦτα. καὶ οὐκ ἀρκεῖ μοῦνον λόγῳ εἰδέναι τὴν τέχνην ταύτην, καὶ ὁμιλίῃ ὁμιλέειν. πολλοὶ γὰρ ὑπὸ ὀδύνης, ἢ ὑπὸ ἀλλοίης προφάσιος οὐκ ἐξεστεώτων αὐτέοισι τῶν ἄρθρων, ὅμως οὐ δύνανται ἐς τὰ ὅμοια σχήματα καθιστάναι, ἐς οἷά περ τὸ ὑγιαῖνον σῶμα σχηματίζεται. προσξυνιέναι δὲ δεῖ οὖν, καὶ ἐννοεῖν καὶ τὸ τοιόνδε σχῆμα χρή. ἀτὰρ καὶ ἐν τῇ μασχάλῃ ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος φαίνεται ἐγκειμένη, πολλῷ μᾶλλον τοῦ ἐκπεπτωκότος ἢ τοῦ ὑγιέος. τοῦτο δὲ ἄνωθεν κατὰ τὴν ἐπωμίδα κοῖλον φαίνεται τὸ χωρίον. καὶ τὸ τοῦ ἀκρωμίου ὀστέον ἐξέχον φαίνεται. ἅτε ὑποδεδυκότος τοῦ ἄρθρου ἐς τὸ κάτω τοῦ χωρίου. παραξύνεσιν μὲν καὶ ἐν τούτῳ ἔχει τινά, ἀλλ᾽ ὕστερον περὶ αὐτοῦ γεγράψεται, ἄξιον γὰρ γραφῆς ἐστι. τοῦτο δὲ τοῦ ἐκπεπτωκότος ὁ ἀγκὼν φαίνεται ἀφεστεὼς μᾶλλον ἀπὸ τῶν πλευρέων, ἢ τοῦ ἑτέρου. εἰ μέντοι τις προσαναγκάζοι, προσάγεται μὲν ἐπιπόνως δέ. τοῦτο δὲ ἄνω τὴν χεῖρα ἆραι εὐθεῖαν παρὰ τὸ οὖς ἐκτεταμένου τοῦ ἀγκῶνος οὐ μάλα δύνανται, ὥσπερ τὴν ὑγιέα, οὐδὲ παράγειν ἔνθα καὶ ἔνθα ὁμοίως. τά τε οὖν σημεῖα ταῦτά ἐστιν ὤμου ἐκπεπτωκότος. αἵ τε ἐμβολαί, αἱ γεγραμμέναι, αἵ τε ἰητρεῖαι αὗται.

Ἐπάξιον δὲ τὸ μάθημα ὡς χρὴ ἰητρεύειν, τοὺς πυκνὰ ἐκπίπτοντας ὤμους. πολλοὶ μὲν γὰρ ἤδη ἀγωνίες ἐκωλύθησαν διὰ ταύτην τὴν ξυμφορήν, τἄλλα πάντα ἀξιόχρεοι ὄντες. πολλοὶ δὲ ἐν πολεμικοῖσιν ἀχρεῖοι ἐγένοντο, καὶ διεφθάρησαν διὰ ταύτην τὴν ξυμφορήν. ἅμα τε ἐπάξιον καὶ διὰ τοῦτο, ὅτι οὐδένα οἶδα ὀρθῶς ἰητρεύοντα, ἀλλὰ τοὺς μὲν μηδὲ ἐγχειρέοντας. τοὺς δὲ τἀναντία τοῦ ξυμφέροντος φρονέοντάς τε καὶ ποιέοντας. συχνοὶ γὰρ ἤδη ἰητροὶ ἔκαυσαν ὤμους ἐκπίπτοντας, κατά τε τὴν ἐπωμίδα, κατά τε τὸ ἔμπροσθεν, ᾗ ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἐξογκέει, κατά τε τὸ ὄπισθεν ὀλίγον τῆς ἐπωμίδος. αὗται οὖν αἱ καύσιες εἰ μὲν ἐς τὸ ἄνω ἐξέπιπτεν ὁ βραχίων, ἢ ἐς τοὔμπροσθεν, ἢ ἐς τοὔπισθεν, ὀρθῶς ἂν ἐκαίοντο. νῦν δὲ δὴ ὅτε ἐς τὸ κάτω ἐκπίπτει, ἐκβάλλουσιν αὗται αἱ καύσιες μᾶλλον, ἢ κωλύουσιν. ἀποκλείουσι γὰρ τῆς ἄνω εὐρυχωρίης, τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος. χρὴ δὲ ὧδε καίειν ταῦτα. ἀπολαβόντα τοῖσι δακτύλοισι κατὰ τὴν μασχάλην, τὸ δέρμα ἀφελκύσαι κατ᾽ αὐτὴν τὴν ἴξιν μάλιστα, καθ᾽ ἣν ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἐκ-

λελιμαγχονημένων
ἰσχυρῶς
ἐρήσεται
λόγῳ
φέρεται

πίτηδες. ἔπειτα δὲ οὕτως ἀφελκυσμένον τὸ δέρμα, διακαῦσαι διὰ τὸ πέρην. σιδηρίοισι δὲ χρὴ τὰ τοιαῦτα καίειν, μὴ παχέσι, μὴ δὲ λίην φαλακροῖσιν, ἀλλὰ προμήκεσι. ταχυπορώτερα γὰρ καὶ τῇ χειρὶ ἐπερείδειν. χρὴ δὲ διαφανέσι καίειν, ὡς ὅτι τάχιστα περαιωθῇ κατὰ δύναμιν. τὰ γὰρ παχέα βραδέως περαιούμενα, πλατυτέρας τὰς ἐκπτώσιας τῶν ἐσχαρέων ποιέεται. καὶ κίνδυνος ἂν εἴη ξυῤῥαγῆναι τὰς ὠτειλάς. ἢ κάκιον μὲν οὐδὲν ἂν εἴη. αἴσχιον δὲ καὶ ἀτεχνότερον. ὅταν δὲ διακαύσῃς διὰ τὸ πέρην, τῶν μὲν πλείστων ἱκανῶς ἂν ἔχοι τῷ κάτω μέρει τὰς ἐσχάρας ταύτας μόνας θεῖναι. ἢν δὲ μὴ κίνδυνος φαίνηται εἶναι ξυῤῥαγῆναι τὰς ὠτειλὰς, ἀλλὰ πολὺ τὸ διὰ μέσου ἔῃ, ὑπαλειπτρὸν χρὴ λεπτὸν διεῖραι διὰ τῶν καυμάτων, ἔτι ἀναλελαμμένου τοῦ δέρματος. οὐ γὰρ ἂν ἄλλως δύναιο διεῖραι. ἐπὴν δὲ διείρῃς, ἀφεῖναι τὸ δέρμα. ἔπειτα μεσηγὺ τῶν ἐσχαρέων, ἄλλην ἐσχάρην ἐμβάλλειν λεπτῷ σιδηρίῳ καὶ διακαῦσαι, ἄχρις ἂν τῷ ὑπαλείπτρῳ ἐγκύρσῃ. ὁκόσον δέ τι χρὴ τὸ δέρμα τὸ ἐκ τῆς μασχάλης ἀπολαμβάνειν, τοῖσδε χρὴ τεκμαίρεσθαι. ἀδένες ὕπεισιν ὑπὸ τῇ μασχάλῃ. πολλαχῇ δὲ καὶ ἄλλῃ τοῦ σώματος. ἀλλ' ἐν ἄλλῳ λόγῳ περὶ ἀδένων οὐλομελίης γεγράψεται, ὅτι τέ εἰσι καὶ οἷα ἐν οἵοισι σημαίνουσί τε καὶ δύνανται. τοὺς μὲν οὖν ἀδένας οὐ χρὴ προσπεριλαμβάνειν. οὐδ' ὅσα ἐνωτέρω τῶν ἀδένων. μέγας γὰρ ὁ κίνδυνος. τοῖσι γὰρ ἐπικαιροτάτοισι τόνοισι γειτνιῶνται. ὅσον δὲ ἐξωτέρω τῶν ἀδένων ἐπὶ πλεῖστον ἀπολαμβάνειν. ἀσινέα γάρ. γινώσκειν δὲ χρὴ, ὅτι εἰ μὲν ἰσχυρῶς τὸν βραχίονα ἀνατείνοις, οὐ δυνήσῃ τοῦ δέρματος ἀπολαβεῖν οὐδὲν τοῦ ὑπὸ τῇ μασχάλῃ, ὅ τι καὶ ἄξιον λόγου κατατεῖναι. σημοῦται γὰρ ἐν τῇ ἀνατάσει. οὐδ' αὖ τόνους οὐδεμιῇ μηχανῇ δεῖ τιτρώσκειν. οὗτοι γὰρ πρόχειροι γίνονται καὶ κατατεταμένοι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι. εἰ δὲ μικρὸν ἐπάρῃς τὸν βραχίονα, πολὺ μὲν τοῦ δέρματος ἀπολήψῃ. οἱ δὲ τόνοι ὧν δεῖ προμηθέεσθαι ἔσω καὶ πρόσω τοῦ χειρίσματος γίνονται. ἆρ' οὖν οὐκ ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ περὶ παντὸς χρὴ ποιέεσθαι τὰ δίκαια σχήματα ἐξευρίσκειν ἐφ' ἑκάστοισι; ταῦτα μὲν ἐπὶ τὴν μασχάλην, καὶ ἱκαναὶ αὗται αἱ καταλήψιες, ἢν ὀρθῶς τεθῶσιν αἱ ἐσχάραι. ἔκτοσθεν δὲ τῆς μασχάλης, δισσὰ μόνα δὴ χωρία ἵνα ἄν τις ἐσχάρας θείη, τιμωρεούσας τῷ παθήματι. μίαν μὲν ἐν τῷ ἔμπροσθεν μεσηγὺ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος καὶ τοῦ τένοντος τοῦ ἐπὶ τὴν μασχάλην. καὶ ταύτῃ τὸ μὲν δέρμα τελείως διακαίειν χρή. βαθύτερον δὲ οὐ χρή. φλὲψ γὰρ παχέη πλησίον καὶ νεῦρα, ὧν οὐδέτερα θερμαντέα. ὄπισθεν δ' αὖ ἄλλην ἐσχάρην ἐνδέχεται ἐνθεῖναι ἀνωτέρω μὲν συχνῷ τοῦ τένοντος τοῦ ἐπὶ τὴν μασχάλην. κατωτέρω δὲ ὀλίγῳ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος. καὶ τὸ μὲν δέρμα τελείως χρὴ διακαίειν. βαθεῖαν δὲ μὴ δὲ κάρτα ταύτην ποιέειν. πολέμιον γὰρ τὸ πῦρ νεύροισιν. ἰητρεύειν μὲν οὖν χρὴ διὰ πάσης τῆς ἰητρείης τὰ ἕλκεα, μηδέποτε ἰσχυρῶς ἀνατείναντα τὸν βραχίονα, ἀλλὰ μετρίως ὅσον τῶν ἑλκέων ἐπιμελείης εἵνεκα. ἧσσον μὲν γὰρ ἂν διαψύχοιτο. ξυμφέρει γὰρ πάντα τὰ καύματα σκέπειν, ὡς καὶ ἐπιεικέως ἰητρεύεσθαι. ἧσσον δ' ἂν ἐκπλήσσοιτο. ἧσσον δ' ἂν αἱμοῤῥαγοίη. ἧσσον δ' ἂν σπασμὸς ἐπιγένοιτο. ὅταν δὲ δὴ καθαρὰ γένηται τὰ ἕλκεα, διὰ ὠτειλάς τε ἔῃ, τότε δὴ καὶ παντάπασι χρὴ αἰεὶ τὸν βραχίονα πρὸς τῇσι πλευρῇσι προσδεδέσθαι, καὶ νύκτα καὶ ἡμέρην. ἀτὰρ καὶ ὅταν ὑγιέα γένηται τὰ ἕλκεα ὁμοίως ἐπὶ πουλὺν χρόνον χρὴ προσδέειν τὸν βραχίονα πρὸς τὰς πλευράς. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα ἐπιτυλωθείη καὶ ἀπολειφθείη ἡ εὐρυχωρίη καθ' ἣν μάλιστα ὀλισθάνει ὁ βραχίων. οἷσι δ' ἂν ὦμος καταπορρωθῇ ἐμβληθῆναι, ἢν μὲν ἔτι ἐν αὐξήσει ἐοῦσιν οὐκ ἐθέλει συναύξεσθαι τὸ ὀστέον τοῦ βραχίονος ὁμοίως τῷ ὑγιεῖ. ἀλλὰ αὔξεται μὲν ἐπί τι, βραχύτερον δὲ τοῦ ἑτέρου γίνεται. καὶ οἱ καλεόμενοι δὲ ἐκ γενεῆς γαλιάγκωνες, διὰ δισσὰς ξυμφορὰς ταύτας γίνονται. ἤν γέ τι τούτου αὐτοῦ ἐξάρθρημα καταλάβῃ ἐν γαστρὶ ἐόντας. διά τε ἄλλην συμφορὴν, περὶ ἧς ὕστερόν ποτε γεγράψεται. ἀτὰρ καὶ οἷσιν ἔτι νηπίοισιν ἐοῦσιν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος βαθεῖαι καὶ ὑποβρύχιοι ἐκπυήσιες γίνονται, καὶ οὗτοι πάντες γαλιάγκωνες γίνονται, καὶ ἤν τε τμηθῶσιν, ἤν τε καυθῶσιν, ἤν τε αὐτόματόν σφιν ἐκραγῇ, εὖ εἰδέναι χρὴ, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει. χρέεσθαι μέντοι τῇ χειρὶ δυνατώτατοί εἰσιν, οἱ ἐκ γενεῆς γαλιάγκωνες, οὐ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνοί γε ἀνατεῖναι παρὰ τὸ οὖς τὸν βραχίονα ἐκτανύσαντες τὸν ἀγκῶνα δύνανται. ἀλλὰ πολὺ ἐνδεεστέρως, ἢ τὴν ὑγιέα χεῖρα. οἷσι δ' ἂν ἤδη ἀνδράσιν ἐοῦσιν ἐκπέσῃ ὁ ὦμος, καὶ μὴ ἐμβληθῇ, ἡ ἐπωμὶς ἀσαρκοτέρη γίνεται, καὶ ἡ ἕξις λεπτὴ ἡ κατὰ τοῦτο. ὅταν μέντοι ὀδυνώμενοι παύσωνται, ὁκόσα μὲν δεῖ ἐργάζεσθαι ἐπάραντας τὸν ἀγκῶνα ἀπὸ τῶν πλευρέων ἐς τὸ πλάγιον, ταῦτα μὲν οὐ δύνανται

ἅπαντα

λ' αἱ

ἀπὸ

ἅπαντα ὁμοίως ἐργάζεσθαι. ὁκόσα δὲ δεῖ ἐργάζεσθαι, παραφέροντας τὸν βραχίονα παρὰ τὰς πλευρὰς, ἢ ἐς τοὐπίσω ἢ ἐς τοὔμπροσθεν, ταῦτα δὲ δύνανται ἐργάζεσθαι. καὶ γὰρ ἂν ἀρίδα ἑλκύσαιεν, καὶ πρίονα. καὶ πελεκήσαιεν ἂν, καὶ σκάψαιεν ἂν, μὴ κάρτα ἄνω αἴροντες τὸν ἀγκῶνα, καὶ τἆλλα ὅσα τῶν τοιούτων σχημάτων ἐργάζονται. ὅσοισι δὲ ἂν τὸ ἀκρώμιον ἀποσπασθῇ, τουτέοισι φαίνεται ὑπερέχον τὸ ὀστέον τὸ ἀποσπασθέν. ἔστι δὲ τοῦτο ὁ σύνδεσμος τῆς κληῗδος καὶ τῆς ὠμοπλάτης. ἑτέρη γὰρ φύσις ἀνθρώπου ταύτῃ, ἢ τῶν ἄλλων ζώων. οἱ οὖν ἰητροὶ μάλιστα ἐξαπατέονται ἐν τούτῳ τῷ τρώματι. ἅτε γὰρ ἀνασχόντος τοῦ ὀστέου τοῦ ἀποσπασθέντος, ἡ ἐπωμὶς φαίνεται χαμαιζήλη καὶ κοίλη, ὥστε καὶ προμηθεῖσθαι τὸν ὦμον τὸν ἐκπεπτωκότων. πολλοὺς οὖν οἶδα ἰητροὺς, τἆλλα οὐ φλαύρους ἐόντας, οἳ πολλὰ ἤδη ἐλυμήναντο, ἐμβάλλειν πειρώμενοι τοὺς τοιούτους ὤμους, οὕτως οἰόμενοι ἐκπεπτωκέναι, καὶ οὐ πρόσθεν παύονται πρὶν ἢ ἀπογνῶναι ἢ ἀπορῆσαι δοκέοντας, αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐμβαλεῖν τὸν ὦμον. τούτοισι ἰητρείη μὲν ἥπερ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι τοῖσι τοιούτοισι κηρωτὴ καὶ σπλῆνες καὶ ὀθόνια. καὶ ἐπίδεσις τοιαύτη. καταναγκάζειν μέντοι τὸ ὑπερέχον χρὴ καὶ τοὺς σπλῆνας ἐπὶ τοῦτο τιθέναι πλείστους. καὶ πιέζειν ταύτῃ μάλιστα. καὶ τὸν βραχίονα πρὸς τῇσι πλευρῇσι προσηρτημένον ἐς τὸ ἄνω μέρος ἔχειν, οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα πλησιάζοι τὸ ἀποσπασθέν. τὰ δὲ μὰν εὖ εἰδέναι χρὴ, καὶ προλέγειν ὡς ἀσφαλέα εἰ ἄλλως ἐθέλοις, ὅτι βλάβη μὲν οὐδεμίη, οὔτε μικρὴ, οὔτε μεγάλη τῷ ὤμῳ γίνεται ἀπὸ τούτου τοῦ τρώματος. αἴσχιον δὲ τὸ χωρίον. οὐδὲ γὰρ τοῦτο τὸ ὀστέον ἐς τὴν ἀρχαίην ἕδρην ὁμοίως ἂν ἱδρυνθείη, ὥσπερ ἐπεφύκει, ἀλλ' ἀνάγκη πλέον ἢ ἔλασσον ὀγκηρότερον εἶναι ἐς τὸ ἄνω. οὐδὲ γὰρ ἄλλο ὀστέον, οὐδὲν ἐς τὸ αὐτὸ καθίσταται ὅτι ἂν κοινωνέον ἐὸν ἑτέρῳ ὀστέῳ καὶ προσπεφυκὸς ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῆς ἀρχαίης φύσιος. ἀνώδυνον δὲ τὸ ἀκρώμιον ἐν ὀλίγῃσιν ἡμέρῃσιν γίνεται, ἢν χρηστῶς ἐπιδέηται. Κληὶς δὲ κατεαγεῖσα, ἢν μὲν ἀτρεκέως ἀποκαυλισθῇ, εὐιητοτέρη ἐστί. ἢν δὲ παραμηκέως, δυσιητοτέρη. τἀναντία δὲ τούτοις ἐστὶν ἢ ὡς ἄν τις οἴοιτο. τὴν μὲν γὰρ ἀτρεκέως ἀποκαυλισθεῖσαν προσαναγκάσειεν ἄν τις μᾶλλον ἐς τὴν φύσιν ἐλθεῖν. καὶ εἰ πάνυ προμηθείη τὸ ἀνωτέρω, κατωτέρω ἂν ποιήσειε, σχήμασί τε ἐπιτηδείοισι καὶ ἐπιδέσει ἁρμοζούσῃ. εἰ δὲ μὴ τελέως ἱδρυνθείη, ἀλλ' οὖν τὸ ὑπερέχον γε τοῦ ὀστέου οὐ κάρτα ὀξὺ γίνεται. ὧν δ' ἂν παραμηκὲς τὸ ὀστέον κατεαγῇ, ἰκέλη ἡ ξυμφορὴ γίνεται τοῖσιν ὀστέοισιν τοῖσιν ἀποσπασμένοισιν, περὶ ὧν πρόσθεν γέγραπται. οὔτε γὰρ ἱδρυνθῆναι αὐτὸ πρὸς ἑωυτὸ κάρτα ἐθέλει, ἥ τε ὑπερέχουσα ἀκὶς τοῦ ὀστέου ὀξεῖα γίνεται κάρτα. τὸ μὲν οὖν σύμπαν εἰδέναι χρὴ ὅτι βλάβη οὐδεμίη τῷ ὤμῳ οὐδὲ τῷ ἄλλῳ σώματι γίνεται διὰ τὴν κάτηξιν τῆς κληῗδος, ἢν μὴ ἀποσφακελίσῃ. ὀλιγάκις δὲ τοῦτο γίνεται. αἶσχος γε μὴν προσγίνεται περὶ τὴν κάτηξιν κληῗδος, καὶ τούτοισι τὸ πρῶτον αἴσχιστον. ἔπειτα μὴν ἔτι ἧσσον γίνεται. συμφύεται δὲ ταχέως κληὶς, καὶ τἆλλα πάντα ὅσα χαῦνα ὀστέα. ταχεῖαν γὰρ τὴν ἐπιπώρωσιν ποιέεται τὰ τοιαῦτα. ὅταν μὲν οὖν νεωστὶ κατεαγῇ, οἵ τε τρωματίαι σπουδάζουσιν οἰόμενοι μεῖζον τὸ κακὸν εἶναι, ἢ ὅσον ἐστίν. οἵ τε ἰητροὶ προθυμέονται δῆθεν ὀρθῶς ἰῆσθαι. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου οἱ τετρωμένοι, ἅτε οὐκ ὀδυνώμενοι, οὔτε κωλυόμενοι, οὔτε ὁδοιπορίης, οὔτε ἐδωδῆς καταμελέουσιν. οἵ τε αὖ ἰητροὶ ἅτε οὐ δυνάμενοι καλὰ τὰ χωρία ἀποδεικνύναι, ἀποδιδρήσκουσι, καὶ οὐκ ἄχθονται τῇ ἀμελείῃ τῶν τετρωμένων. ἐν τούτῳ δὲ ἡ ἐπιπώρωσις συνταχύνεται. ἐπιδέσιος μὲν οὖν τρόπος καθέστηκε παραπλήσιος τοῖσι πλείστοισι, κηρωτῇ καὶ σπλήνεσι καὶ ὀθονίοισι μαλθακοῖσιν ἰητρεύειν. καὶ τάδε δεῖ προσιητρεύειν, καὶ τάδε δεῖ προσξυνιέναι, καὶ μάλιστα ἐν τούτῳ τῷ χωρίσματι. ὅτι τούς τε σπλῆνας πλείστους κατὰ τὸ ὑπερέχον χρὴ τιθέναι. καὶ τοῖσιν ἐπιδέσμοισι πλείστοισι, καὶ μάλιστα κατὰ τοῦτο χρὴ πιέζειν. εἰσὶ δὲ δή τινες οἳ ἐπετεχνήσαντο ἤδη μολίβδιον βαρὺ προσεπικαταδεῖν, ὡς καταναγκάζειν τὸ ὑπερέχον. ξυνιᾶσι μὲν οὖν ἴσως, οὐδὲ οἱ ἁπλῶς ἐπιδέοντες, ἀτὰρ δὴ οὐδ' οὗτος ὁ τρόπος κληῗδος κατήξιος ἐστίν. οὐ γὰρ δυνατὸν τὸ ὑπερέχον καταναγκάζεσθαι, οὐδὲν ὅ, τι καὶ ἄξιον λόγου. ἄλλοι δ' αὖ τινες εἰσὶν οἵ τινες καταμαθόντες τοῦτο, ὅτι αὗται αἱ ἐπιδέσιες παραφοροί εἰσι καὶ οὐ κατὰ φύσιν καταναγκάζουσι τὰ ὑπερέχοντα. ἐπιδέουσι μὲν οὖν αὐτοὺς σπλήνεσι καὶ ὀθονίοισι χρώμενοι, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι. ζώσαντες δὲ τὸν ἄνθρωπον ταινίῃ τινὶ ᾗ ζωστότατος αὐτὸς ἑωυτοῦ ἐστιν, ὅταν ἐπιθῶσι τοὺς σπλῆνας ἐπὶ τὰ ὑπερέχοντα τοῦ κατήγματος, ἐξαγκώσαντες ἐπὶ τὰ ἐξέχοντα, τὴν ἀρχὴν τοῦ ὀθονίου προσέδησαν πρὸς τὸ ζῶσμα ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, καὶ οὕτως ἐπιδέουσιν ἐπὶ τὴν ἴξιν τῆς

κληῗδος

λ ἐκ

σω

περὶ

κληῗδος κατατανύοντες ἐς τοὔπισθεν ἄγοντες. κἄπειτα περιβαλόντες περὶ τὸ ζῶσμα, ἐς τοὔμπροσθεν ἄγουσι, καὶ αὖθις ἐς τοὔπισθεν. οἱ δέ τινες οὐχὶ περὶ τὸ ζῶσμα περιβάλλουσι τὸ ὀθόνιον, ἀλλὰ περὶ τὸ περίνεόν τε καὶ παρ' αὐτὴν τὴν ἕδρην, καὶ παρὰ τὴν ἄκανθαν μηκύνοντες τὸ ὀθόνιον, οὕτω πιέζουσι τὸ κάταγμα. ταῦτα γοῦν ἀπείροισι μὲν ἀκοῦσαι, φαίνεται ἐγγὺς τῆς κατὰ φύσιν εἶναι. χρεομένῳ δὲ, ἄχρηστα. οὔτε γὰρ μόνιμα οὐδένα χρόνον, οὐδ' εἰ κατακέοιτό τις, καίτοι ἐγγύτατα ἂν οὕτως, ἀλλ' ὅμως εἰ κατακείμενος, ἢ τὸ σκέλος συγκάμψειεν, ἢ αὐτὸς καμφθείη, πάντα ἂν τὰ ἐπιδέσματα κινέοιτο. ἄλλως τε ἀσυμφερὴς ἡ ἐπίδεσις. ἥτε γὰρ ἕδρη ἀπολαμβάνεται, ἀθρόα τε τὰ ὀθόνια ἐν ταύτῃ τῇ στενοχωρίῃ γίνεται. τά τε αὖ περὶ τὴν ζώνην περιβαλλόμενα, οὐχ οὕτως ἰσχυρῶς ἔζωσται, ὡς οὐκ ἀναγκάσαι ἐς τὸ ἄνω τὴν ζώνην ἐπανιέναι, καὶ οὕτως ἀνάγκη ἂν εἴη πάντα χαλᾶν τὰ ἐπιδέσματα. ἄγχιστα δ' ἄν τις δοκέῃ ποιέειν, καίπερ οὐ μεγάλα ποιέων, εἰ τοῖσι μέν τισι τῶν ὀθονίων περὶ τὴν ζώνην περιβάλλοι, τοῖσι δὲ πλείστοισι τῶν ὀθονίων, τὴν ἀρχαίην ἐπίδεσιν ἐπιδέοι, οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὰ ἐπιδέσματα μόνιμά τε εἴη καὶ ἀλλήλοισι τιμωρέοι. τὰ μὲν οὖν πλεῖστα εἴρηται, ὅσα καταλαμβάνει τοὺς τὴν κληῗδα καταγνυμένους. προσξυνιέναι δὲ καὶ τόδε χρὴ, ὅτι κληῒς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατάγνυται, ὥστε τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ στήθεος πεφυκὸς ὀστέον, ἐς τὸ ἄνω μέρος ὑπερέχειν, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἀκρωμίης πεφυκὸς ὀστέον ἐν τῷ κάτω μέρει εἶναι. αἴτια δὲ τούτων τάδε. ὅτι τὸ μὲν στῆθος οὔτε κατωτέρω ἂν πολὺ, οὔτε ἀνωτέρω χωρήσειεν. μικρὸς γὰρ ὁ ἐγκλισμὸς τοῦ ἄρθρου τοῦ ἐν τῷ στήθει. αὐτῇ γὰρ ἑωυτῇ συνεχές ἐστι τὸ στῆθος, καὶ τῇ ῥάχει. ἄγχιστα μὲν ἡ κληῒς πρὸς τὸ τοῦ ὤμου ἄρθρον πλοώδης ἐστίν. ἠνάγκασται γὰρ εὐκίνητος εἶναι, διὰ τὴν τῆς ἀκρωμίης σύζευξιν. ἄλλως τε, ὅταν ἐαθῇ, φεύγει ἐς τὸ ἄνω μέρος τὸ πρὸς τῷ στήθει προσεχόμενον. καὶ οὐ μάλα ἐς τὸ κάτω μέρος ἀναγκάζεσθαι ἐθέλει. καὶ γὰρ πέφυκε κοῦφον, καὶ ἡ εὐρυχωρίη αὐτῷ ἄνω πλείων, ἢ κάτω. ὁ δὲ ὦμος καὶ ὁ βραχίων καὶ τὰ προσηρτημένα τούτοισι εὐαπόλυτά εἰσιν ἀπὸ τῶν πλευρέων καὶ τοῦ στήθεος. καὶ διὰ τοῦτο δύναται καὶ ἀνωτέρω πολὺ ἀνάγεσθαι καὶ κατωτέρω. ὅταν γοῦν καταγῇ κληῒς, τὸ πρὸς τῷ ὤμῳ ὀστέον ἐς τὸ κατωτέρω ὑποφέρεται. ἐς τοῦτο γὰρ ἐπιτροχώτερον αὐτὸ ἅμα τῷ ὤμῳ καὶ τῷ βραχίονι κάτω ῥέψαι μᾶλλον, ἢ ἐς τὸ ἄνω. Ὁπότε οὖν ταῦτα τοιαῦτά ἐστιν, ἀξιωτίουσιν ὅσοι τὸ ὑπερέχον τοῦ ὀστέου ἐς τὸ κάτω καταναγκάσαι οἴονται εἶναι. ἀλλὰ δῆλον ὅτι τὸ κάτω πρὸς τὸ ἄνω προσακτέον ἐστί. τοῦτο γὰρ ἔχει κίνησιν, τοῦτο γάρ ἐστι καὶ τὸ ἀποστὰν ἀπὸ τῆς φύσιος. δῆλον οὖν ὅτι ἄλλως μὲν οὐδαμῶς ἐστιν ἀναγκάσαι τοῦτο. αἵ τε γὰρ ἐπιδέσιες οὐδέν τι μᾶλλον προσαναγκάζουσιν ἢ ἀπαναγκάζουσιν. εἰ δέ τις τὸν βραχίονα πρὸς τῇσι πλευρῇσιν ὡς μάλιστα ἐόντα ἀναγκάζοι ἄνω ὡς ὅτι ὀξύτατος ὁ ὦμος φαίνεσθαι εἶναι, δῆλον ὅτι οὕτως ἂν ἁρμοσθείη πρὸς τὸ ὀστέον τὸ ἀπὸ τοῦ στήθεος πεφυκὸς ὅθεν ἀπεσπάσθη. εἰ οὖν τις τῇ μὲν ἐπιδέσει χρῷτο τῇ νομίμῳ τοῦ ταχέως συναλθέσθαι εἵνεκα, ἡγήσαιτο δὲ τἄλλα πάντα μάτην εἶναι παρὰ τὸ σχῆμα τὸ εἰρημένον, ὀρθῶς τε ἂν ξυνιείη, ἰητρεύοιτ' ἂν τάχιστα καὶ κάλλιστα. κατακεῖσθαι μέντοι τὸν ἄνθρωπον μέγα τὸ διάφορον ἐστὶ, καὶ ἡμέραι ἱκαναὶ τεσσαρεσκαίδεκα εἰ ἀτρεμέοι, εἴκοσι δὲ παμπολλαί. εἰ μέντοι τινὶ ἐπὶ τἀναντία ἡ κληῒς καταγείη, ὃ οὐ μάλιστα γίνεται. ὥστε τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ στήθεος ὀστέον ὑποδεδυκέναι, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἀκρωμίης ὀστέον ὑπερέχειν καὶ ὑποχέεσθαι ἐπὶ τοῦ ἑτέρου, οὐδὲ μιῆς μεγάλης ἰητρείης ταῦτά γ' ἂν δέοιτο. αὐτὸς γὰρ ὁ ὦμος ἀφιέμενος καὶ ὁ βραχίων, ἱδρύοι ἂν τὰ ὀστέα πρὸς ἄλληλα. καὶ φαύλη ἄν τις ἐπίδεσις ἀρκέοι, καὶ ὀλίγαι ἡμέραι τῆς πωρώσιος γίνοιντ' ἄν. εἰ δὲ μὴ καταγείη μὲν οὕτω, παρολισθάνοι δὲ ἐς τὸ πλάγιον ἢ τῇ ἢ τῇ, ἐς τὴν φύσιν μὲν ἀπαγαγεῖν ἂν δέοι ἀναγαγόντα τὸν ὦμον σὺν τῷ βραχίονι, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται. ὅταν δὲ ἵζηται εἰς τὴν ἀρχαίην φύσιν, ταχείη ἂν ἡ ἄλλη ἰητρείη εἴη. τὰ μὲν οὖν πλεῖστα τῶν παραλλαγμάτων κατορθοῖ αὐτὸς ὁ βραχίων ἀναγκαζόμενος πρὸς τὸ ἄνω. ὅσα δὲ τῶν ἄνωθεν παρολισθαίνοντα ἐς τὸ πλάγιον ἔλθῃ, ἢ ἐς τὸ κατωτέρω, συμπορσύνοι ἂν τὴν κατόρθωσιν. εἰ ὁ μὲν ἄνθρωπος ὕπτιος κέοιτο. κατὰ δὲ τὸ μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων ὑψηλότερόν τι ὀλίγον ὑποκέοιτο ὡς περιῤῥηδὲς ᾖ τὸ στῆθος ὡς μάλιστα καὶ τὸν βραχίονα εἰ ἀνάγοι τις παρὰ τὰς πλευρὰς παρατεταμένον. ὁ δὲ ἰητρὸς τῇ μὲν ἑτέρῃ χειρὶ ἐς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἐμβαλὼν τὸ θέναρ τῆς χειρὸς ἀπωθέοι. τῇ δὲ ἑτέρῃ τὰ ὀστέα τὰ κατεαγότα εὐθετίζοι, οὕτως ἂν μάλιστα ἐς τὴν φύσιν ἄγοι. ἀτὰρ ὅπερ καὶ εἴρηται, εὖ μάλα τὸ ἄνωθεν ὀστέον, ἐς τὸ κάτω φιλέει ὑποδύνειν. ἔστι μὲν οὖν πλείστοισιν ὅταν

ἀστήρικτος

περικεκλασμένος

ὑπολυθῆναι τὸ σχῆμα ἀρήγει, παρ' αὐτὰς τὰς πλευρὰς τὸν ἀγκῶνα ἔχοντα, οὕτως ἐς τὸ ἄνω τὸν ὦμον ἀναγκάζεσθαι. ἔστι δ' οἷσι μὲν τὸν ὦμον ἀναγκάζειν δεῖ ἐς τὸ ἄνω ὡς εἴρηται. τὸν δὲ ἀγκῶνα πρὸς τὸ στῆθος παράγειν. ἄκρην δὲ τὴν χεῖρα παρὰ τὸ ἀκρώμιον τοῦ ὑγιέος ὤμου ἔχειν. ἢν μὲν οὖν κατακεῖσθαι βούλῃ, ἀντιστήριγμά τι προσθεῖναι χρή, ὡς ἂν ὁ ὦμος ἀνωτάτω ᾖ. ἢν δὲ περιΐῃ, σφενδόνην χρὴ ἐκ ταινίης περὶ τὸ ὀξὺ τοῦ ἀγκῶνος ποιήσαντα, ἀναλαμβάνειν περὶ τὸν αὐχένα. Ἀγκῶνος δὲ ἄρθρον παραλλάξαν μὲν ἢ παραθρῆσαν πρὸς πλευρὴν ἢ ἔξω, μένοντος τοῦ ὀξέος τοῦ ἐν τῷ κοίλῳ τοῦ βραχίονος, ἐς ἰθὺ κατατείναντα τὸ ἐξέχον, ἀπωθεῖν ὀπίσω καὶ ἐς τὸ πλάγιον. τὰ δὲ τελέως ἐκβάντα ἢ ἔνθα, ἢ ἔνθα, κατάστασις μὲν ἐν ᾗ ὁ βραχίων κατεαγεὶς ἐπιδεῖται. οὕτω γὰρ ἂν τὸ καμπύλον τοῦ ἀγκῶνος οὐ κωλύσει. ἐκπίπτει δὲ μάλιστα ἐς τὸ πρὸς πλευρὰς μέρος. τὰς δὲ κατορθώσιας ἀπάγοντα ὅτι πλεῖστον ὡς μὴ ψαύῃ τῆς κορώνης ἡ κεφαλὴ μετέωρον περιάγειν καὶ περικάμπτειν, καὶ μὴ ἐς ἰθὺ βιάζεσθαι. ἅμα δὲ ὠθεῖν τἀναντία, ἐφ' ἑκάτερα. καὶ παρωθεῖν ἐς χώραν. συνωφελοίη δ' ἂν καὶ ἐπίστρεψις ἀγκῶνος ἐν τούτοις. ἐν τῷ μὲν ἐς τὸ ὕπτιον, ἐν τῷ δὲ ἐς τὸ πρηνές. ἴησις δὲ σχήματος μέν, ὀλίγον ἀνωτέρω ἄκρην τὴν χεῖρα τοῦ ἀγκῶνος ἔχειν. βραχίονα δὲ παρὰ πλευράς. οὕτω δὲ καὶ ἀνάληψις. καὶ θέσις. καὶ εὔφορον. καὶ φύσις καὶ χρῆσις ἐν κοινῷ. ἢν ἄρα μὴ κακῶς πωρωθῇ. πωροῦται δὲ ταχέως. ἴησις δὲ ὀθονίοισι κατὰ τὸν νόμον τὸν ἀρθρητικὸν καὶ τὸ ὀξὺ προσεπιδεῖν. παλιγκοτώτατον δὲ ὁ ἀγκὼν πυρετοῖσιν, ὀδύνῃσι, ἀσώδεϊ, ἀκρητοχολίῃ. ἀγκὼν δὲ μάλιστα ἐς τοὔπισω διὰ τὸ ναρκῶδες. δεύτερον δὲ ἐς τοὔμπροσθεν. ἴησις δὲ ἡ αὐτή. ἐμβολαὶ δὲ τοῦ μὲν ὀπίσω, ἐκτείναντα κατατεῖναι. σημεῖον δὲ οὐ γὰρ δύνανται ἐκτείνειν. τοῦ δὲ ἔμπροσθεν, οὐ δύνανται ξυγκάμπτειν. ἐς τοῦτο δὲ ἐνθέντα τι συνειλιγμένον σκληρόν, περὶ τοῦτο ξυγκάμψαι ἐξ ἐκτάσιος ἐξαίφνης. Διαστάσιος δὲ ὀστέων, σημεῖον κατὰ τὴν φλέβα τὴν κατὰ βραχίονα σχιζομένην διαψαύοντι. ταῦτα δὲ ταχέως διαπωροῦνται. ἐκ γενεῆς δὲ βραχύτερα τὰ κάτω τοῦ σίνεος ὀστέα. πλεῖστα τὰ ἐγγύτατα τοῦ πήχεος. δεύτερα, χειρός. τρίτα, δακτύλων. βραχίων δὲ καὶ ὦμος, ἐγκρατέστερα διὰ τὴν τροφήν. ἡ δὲ ἑτέρη χεὶρ διὰ τὰ ἔργα ἔτι πλέω ἐγκρατεστέρη. μινύθησις δὲ σαρκῶν, εἰ μὲν ἔξω ἐξέπεσεν, ἔσωθεν. εἰ δὲ μή, ἐς τοὐναντίον, ἢ ἐξέπεσεν. ἀγκὼν δὲ ἢν ἔσω ἢ ἔξω ἐκβαίῃ κατάστασις μὲν ἐν σχήματι κοινῷ τῷ πήχει πρὸς βραχίονα. τὴν μὲν γὰρ μασχάλην ἀναλαμβάνοντα ταινίῃ ἀνακρεμάσαι. ἀγκῶνι δὲ ἄκρῳ ὑποθέντα τι παρὰ τὸ ἄρθρον βάρος, ἐκκρεμάσαι. ἢ χερσὶ καταναγκάζειν. ὑπεραιωρηθέντος δὲ τοῦ ἄρθρου, αἱ παραγωγαὶ τοῖς θέναρσιν. ὡς τὰ ἐν χερσὶν ἐπίδεσις ἐν τούτῳ τῷ σχήματι. καὶ ἀνάληψις. καὶ θέσις. τὰ δὲ ὄπισθεν ἐξαίφνης ἐκτείναντα, διορθοῦν τοῖσι θέναρσιν. ἅμα δὲ δεῖ ἐν τῇ διορθώσει καὶ ἐν τοῖσιν ἑτέροισιν. ἢν δὲ ἔμπροσθεν, ἀμφὶ ὀθόνιον συνειλημμένον εὔογκον συγκάμπτοντα ἅμα διορθοῦν. ἢν δὲ ἑτεροκλινὲς ᾖ, ἐν τῇ διορθώσει ἀμφότερα ἅμα χρὴ ποιέειν. τῆς δὲ μελέτης τῆς θεραπείης, κοινὸν τὸ σχῆμα καὶ ἡ ἐπίδεσις. δύναται καὶ ἐκ τῆς διατάσιος κοινῇ συμπίπτειν ἅπαντα. τῶν δὲ ἐμβολέων, αἱ μὲν ἐξ ὑπεραιωρήσιος ἐμβάλλονται. αἱ δὲ ἐκ κατατάσιος. αἱ δὲ ἐκ περισφάλσιος. αὗται δὲ ἐκ τῶν ὑπερβολέων τῶν σχημάτων, ἢ τῇ, ἢ τῇ σὺν τῷ τάχει. Χειρὸς δὲ ἄρθρον ὀλισθάνει ἢ ἔσω, ἢ ἔξω. ἔσω δὲ τὰ πλεῖστα. σημεῖα δὲ εὔσημα. ἢν μὲν ἔσω συγκάμπτειν τοὺς δακτύλους οὐ δύνανται. ἢν δὲ ἔξω, ἐκτείνειν. ἐμβολὴ δὲ ὑπὲρ τραπέζης τοὺς δακτύλους ἔχων. τοὺς μὲν τείνειν. τοὺς δὲ ἀντιτείνειν. τὸ δὲ ἐξέχον, ἢ θέναρι, ἢ πτέρνῃ ἅμα ἀπωθεῖν, καὶ ὠθεῖν πρόσω κάτω. κάτωθεν δὲ κατὰ τὸ ἕτερον ὀστέον ὄγκον μαλθακὸν ὑποθείς, ἢν μὲν ἄνω, καταστρέψας τὴν χεῖρα. ἢν δὲ κάτω, ὑπτίην. ἴησις δὲ ὀθονίοισιν. ὅλη δὲ ἡ χεὶρ ὀλισθάνει, ἢ ἔσω, ἢ ἔξω, ἢ ἔνθα, ἢ ἔνθα. μάλιστα δὲ ἔσω. ἔστιν δ' ὅτε καὶ ἡ ἐπίφυσις ἐκινήθη. ἔστι δ' ὅτε τὸ ἕτερον τῶν ὀστέων διέστη. τούτοισι κατάτασις ἰσχυρὴ ποιητέη. καὶ τὸ μὲν ἐξέχον ἀπωθεῖν. τὸ δὲ ἕτερον ἀντωθεῖν δύο εἴδεα ἅμα ἐς τοὔπισω καὶ ἐς τὸ πλάγιον, ἢ χερσὶν ἐπὶ τραπέζης, ἢ πτέρνῃ. παλίγκοτα δὲ καὶ ἀσχήμονα, τῷ μὲν χρόνῳ κρατύνεται ἐς χρῆσιν ἴησις. ἡ ἴησις, ὀθονίοισι σὺν τῇ χειρὶ καὶ τῷ πήχει. καὶ νάρθηκας μέχρι δακτύλων τιθέναι. ἐν νάρθηξι δὲ δεθέντα ταῦτα πυκνότερον λύειν ἢ τὰ κατάγματα. καὶ καταχύσει πλείονι χρέεσθαι. ἐκ γενεῆς δὲ βραχυτέρη ἡ χεὶρ γίνεται. καὶ μινύθησις σαρκῶν μάλιστα τἀναντία ἢ ᾗ τὸ ἔκπτωμα. αὐξημένῳ δὲ τὰ ὀστέα μένει. Δακτύλου δὲ ἄρθρον ὀλισθὲν μὲν εὔσημον. ἐμβολὴ δὲ κατατείναντα ἐς ἰθύ, τὸ μὲν ἐξέχον ἀπωθεῖν. τὸ δὲ ἐναντίον, ἀντωθεῖν. ἴησις δὲ ταινιδίοισιν ὀθονίοισι. μὴ ἐμπεσὸν δὲ ἐπιπωροῦνται ἔξωθεν.

ἐκ γενεῆς

ἐκ γενεῆς δὲ, ἢ ἐν αὐξήσει ἐξαρθρήσαντα τὰ ὀστέα βραχύνεται κάτω τοῦ ὀλισθήματος, καὶ σάρκες μινύθουσι τἀναντία μάλιστα ἢ ὡς τὸ ἔκπτωμα, συξυμμένῳ δὲ τὰ ὀστέα μένει. Γνάθος δὲ ὀλίγοισιν ἤδη τελέως ἐξήρθρησεν. ὀστέον τε γὰρ τὸ ἀπὸ τῆς ἄνω γνάθου πεφυκὸς ὑποζύγωται πρὸς τῷ ὑπὸ τὸ οὖς ὀστέῳ προσπεφυκότι. ὅπερ ἀποκλείει τὰς κεφαλὰς τῆς κάτω γνάθου. τῆς μὲν ἀνωτέρω ἐὸν, τῆς δὲ κατωτέρω τῶν κεφαλαίων. τά τε ἄκρεα τῆς κάτω γνάθου, τὸ μὲν διὰ τὸ μῆκος, οὐκ εὐπαρείσδυτον. τὸ δ' αὖ τὸ κορωνόν τε καὶ ὑπερέχον ὑπὲρ τοῦ ζυγώματος. ἅμα τε ἀμφοτέρων τῶν ἀκρέων τούτων νευρώδεες τένοντες πεφύκασιν. ἐξ ὧν ἐξήρτηνται οἱ μύες, οἱ κροταφῖται καὶ μασσητῆρες καλεόμενοι. διὰ τοῦτο δὲ καλέονται, καὶ διὰ τοῦτο κινέονται, ὅτι ἐντεῦθεν ἐξήρτηνται. ἐν γὰρ τῇ ἐδωδῇ, καὶ ἐν τῇ διαλέκτῳ, καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ χρήσει τοῦ στόματος, ἡ μὲν ἄνω γνάθος ἀτρεμέει. συνήρτηται γὰρ τῇ κεφαλῇ, καὶ οὐ διήρθρωται. ἡ δὲ κάτω γνάθος κινέεται. ἀπήρθρωται γὰρ ἀπὸ τῆς ἄνω γνάθου, καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. διότι μὲν οὖν ἐν σπασμοῖσι καὶ τετάνοισι, τοῦτο πρῶτον τὸ ἄρθρον ἐπισημαίνει συντεταμένον. καὶ διότι πληγαὶ καίριοι καὶ καροῦσαι αἱ κροταφίτιδες γίνονται, καὶ ἐν ἄλλῳ λόγῳ εἰρήσεται. περὶ δὲ τοῦ μὴ κάρτα ἐξαρθρέειν, τάδε τὰ αἴτια. αἴτιον δὲ καὶ τόδε, ὅτι οὐ μάλα καταλαμβάνουσι βιαῦται ἀνάγκαι βρωμάτων. ὥστε τὸν ἄνθρωπον χανέειν μεῖζον ἢ ὅσον δύναται. ἐκπίπτοι δ' ἂν ἀπ' οὐδενὸς ἄλλου σχήματος, ἢ ἀπὸ τοῦ μεγάλα χανέοντα, παραγαγεῖν τὴν γένυν ἐπὶ θάτερα. προσυμβάλλεται μέντοι καὶ τόδε πρὸς τὸ ἐκπίπτειν. ὁκόσα γὰρ νεῦρα καὶ ὁκόσοι μύες παρὰ τὰ ἄρθρα εἰσὶν, ἢ ἀπὸ ἄρθρων ἀφ' ὧν ξυνδέδενται, τούτων ὅσα ἐν τῇ χρήσει πλειστάκις διακινέεται, ταῦτα καὶ ἐς τὰς κατατάσιας δυνατώτατα ἐπιδιδόναι. ὥσπερ καὶ τὰ δέρματα τὰ εὐδεψητότατα πλείστην ἐπίδοσιν ἔχει. περὶ οὗ οὖν ὁ λόγος, ἐκπίπτει μὲν γνάθος ὀλιγάκις. χαλᾶται μέντοι, πολλάκις ἐν χάσμασιν. ὥσπερ καὶ ἄλλαι μυῶν παραλλαγαὶ καὶ νεύρων τοῦτο ποιέουσι. δῆλον δὲ τοῖσιν δὲ μάλιστα ἐστὶν ὅταν ἐκπεπτώκει. προΐσχει γὰρ ἡ κάτω γνάθος, ἐς τοὔμπροσθεν. καὶ παρῆκται τἀναντία τοῦ ὀλισθήματος. καὶ τοῦ ὀστέου τὸ κορωνὸν ὀγκηρότερον φαίνεται παρὰ τὴν ἄνω γνάθον. καὶ χαλεπῶς ξυμβάλλουσι τὰς κάτω γνάθους. τούτοισι δὲ ἐμβολὴ πρόδηλος, ἥτις γίνοιτ' ἂν ἁρμόζουσα. χρὴ γὰρ τὸν μέν τινα κατέχειν τὴν κεφαλὴν τοῦ τετρωμένου. τὸν δὲ περιλαβόντα τὴν κάτω γνάθον, καὶ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τοῖσι δακτύλοισι κατὰ τὸ γένειον, χάσκοντος τοῦ ἀνθρώπου ὅσον μετρίως δύναται, πρῶτον μὲν διακινέειν τὴν γνάθον χρόνον τινὰ, τῇ καὶ τῇ παράγοντα τῇ χειρί. καὶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον κελεύειν χαλαρὴν τὴν γνάθον ἔχειν, καὶ συμπαράγειν καὶ συνδιδόναι ὡς μάλιστα. ἔπειτα ἐξαπίνης σχάσαι τρισὶ σχήμασιν ὁμοῦ προσέχοντα τὸν νόον. δεῖ μὲν γὰρ παράγεσθαι ἐκ τῆς διαστροφῆς ἐς τὴν φύσιν. δεῖ δὲ ἐς τοὐπίσω ἀπωσθῆναι τὴν γνάθον τὴν κάτω. δεῖ δὲ ἑπόμενον τούτοισι συμβάλλειν τὰς γνάθους καὶ μὴ χάσκειν. ἐμβολὴ μὲν οὖν αὕτη. καὶ οὐκ ἂν γένοιτο ἀπ' ἄλλων σχημάτων. ἰητρείη δὲ βραχεῖα ἀρκεῖ. σπλῆνα προστιθέντα κεκηρωμένον χαλαρῷ ἐπιδέσμῳ ἐπιδεῖν. ἀσφαλέστερον δὲ χειρίζειν ἐστὶν ὕπτιον κατακλίναντα τὸν ἄνθρωπον, ἐρείσαντα τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ σκυτίνεον ὑποκεφάλαιον ὡς πληρέστατον, ἵνα ὡς ἥκιστα ὑπείκῃ. προσκατέχειν δέ τινα χρὴ τὴν κεφαλὴν τοῦ τετρωμένου. ἢν δ' ἀμφότεραι αἱ γνάθοι ἐξαρθρήσωσιν, ἡ μὲν ἴησις, ἡ αὐτή. συμβάλλειν δὲ τι ἧσσον οὗτοι τὸ στόμα δύνανται. καὶ γὰρ προπετέστεραι αἱ γένυες τούτοισιν. ἀστραβέες δέ. τὸ δὲ ἀστραβὲς, μάλιστ' ἂν γνοίης, τοῖσιν ὀρθοῖσι τῶν ὀδόντων τῶν τε ἄνω καὶ τῶν κάτω κατ' ἴξιν. τούτοισι ξυμφέρει ἐμβαλέειν ὡς τάχιστα. ἐμβολῆς δὲ τρόπος πρόσθεν εἴρηται. ἢν δὲ μὴ ἐμπέσῃ, κίνδυνος περὶ τῆς ψυχῆς ὑπὸ πυρετῶν ξυνεχέων καὶ νωθρῆς καρώσιος. καρώδεες γὰρ οἱ μύες οὗτοι, καὶ ἀλλοιούμενοι, καὶ ἐντεινόμενοι παρὰ φύσιν. φιλέει δὲ καὶ ἡ γαστὴρ ὑποχωρέειν τούτοισι χολώδεα ἄκρητα ὀλίγα. καὶ ἢν ἐμέωσιν, ἄκρητα ἐμέουσιν. οὗτοι οὖν καὶ θνήσκουσι δεκαταῖοι μάλιστα. ἢν δὲ καταγῇ ἡ κάτω γνάθος, ἢν μὲν μὴ ἀπαυλισθῇ παντάπασιν, ἀλλὰ ξυνέχηται τὸ ὀστέον, ἐγκεκλιμένον δὲ ἔῃ, κατορθῶσαι μὲν χρὴ τὸ ὀστέον παράγοντα τὴν γλῶσσαν πλαγίαν ὑπείραντα τοὺς δακτύλους. τὸ δὲ ἔξωθεν ἀντερείδειν, ὡς ἂν ξυμφέρῃ. καὶ ἢν διεστραμμένοι ἔωσιν οἱ ὀδόντες οἱ κατὰ τὸ τρῶμα κεκινημένοι, ὁκόταν τὸ ὀστέον κατορθωθῇ, ζεῦξαι τοὺς ὀδόντας χρὴ πρὸς ἀλλήλους, μὴ μόνον τοὺς δύο, ἀλλὰ καὶ πλέονας, μάλιστα δὲ διὰ χρυσίου, ἐς ἂν κρατυνθῇ τὸ ὀστέον. εἰ δὲ μὴ, ἐν λίνῳ. ἔπειτα ἐπιδεῖν κηρωτῇ καὶ σπλήνεσιν ὀλίγοισιν. καὶ ὀθονίοισιν ὀλίγοισιν, μὴ ἄγαν ἐρείδοντα, ἀλλὰ χαλαροῖσιν. εὖ γὰρ εἰδέναι χρὴ, ὅτι ἐπίδεσις ὀθονίων

μάλιστα μεμαλαγμένα ἢ

ου

ὀθονίῳ γνάθου καταγείσης, μικρὰ μὲν ἂν ὠφελέοι, εἰ χρηστῶς ἐπιδέοιτο. μεγάλα δ' ἂν βλάπτοι, εἰ κακῶς ἐπιδέοιτο. πυκνὰ δὲ περὶ τὴν γλῶσσαν ἐμμάπτεσθαι χρὴ, καὶ πολὺν χρόνον ἀντέχειν τοῖσι δακτύλοισι κατορθοῦντα τοῦ ὀστέου τὸ ἐγκλιθέν. ἄριστον δὲ εἰ ἀεὶ δύναιτο, ἀλλ' οὐχ οἷόν τε. ἢν δὲ ἀποκαυλισθῇ παντάπασι τὸ ὀστέον, ὀλιγάκις δὲ τοῦτο γίνεται, κατορθοῦν μὲν χρὴ τὸ ὀστέον οὕτως, καθάπερ εἴρηται. ὅταν δὲ κατορθώσῃς, τοὺς ὀδόντας χρὴ ζευγνύναι, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται. μέγα γὰρ ἂν συλλαμβάνοι ἐς τὴν ἀτρεμίην. πρόσετι καὶ εἴ τις ὀρθῶς ζεύξει ὥσπερ χρὴ τὰς ῥαφὰς ῥάψας. ἀλλὰ γὰρ οὐ ῥηΐδιον ἐν γραφῇ χειρουργίην πᾶσαν ἀτρεκέως ἡγέεσθαι, ἀλλ' ὑποτυπέεσθαι χρὴ ἀπὸ τῶν γεγραμμένων. Ἔπειτα χρὴ δέρματος καρχηδονίου, ἢν μὲν νεώτερος ᾖ ὁ τρωθεὶς, ἀρκεῖ τῷ λοπῷ χρέεσθαι. ἢν δὲ τελειότερος ᾖ, αὐτῷ τῷ δέρματι, τάμνοντα χρὴ εὖρος ὡς τριδάκτυλον ἢ ὅκως ἂν ἁρμόζῃ, ὑπαλείψαντα κόμμι τὴν γνάθον, εὐμενέστερον γὰρ κόμμι, προσκολλῆσαι τὴν δορὴν ἄκρον πρὸς τὸ ἀποκεκαυλισμένον τῆς γνάθου, ὡς δάκτυλον ἀπὸ τοῦ τρώματος ἢ ὀλίγῳ πλέον. τοῦτο μὲν οὖν τὸ κάτω μέρος. ἐχέτω δὲ ἐντομὴν ἐπὶ τὴν ἴξιν τοῦ γενείου ὁ ἱμὰς ὡς ἀμφιβεβήκῃ ἀμφὶ τὸ ὀξὺ τοῦ γενείου. ἕτερον δὲ ἱμάντα τοιοῦτον ἢ ὀλίγῳ πλατύτερον προσκολλῆσαι χρὴ πρὸς τὸ ἄνω μέρος τῆς γνάθου, ἀπολιπόντα ἐπὶ τοσοῦτον ἀπὸ τοῦ τρώματος, ὅσονπερ ὁ ἕτερος ἀπέλιπεν. ἐσχίσθω δὲ καὶ οὗτος ὁ ἱμὰς τὴν ἀμφὶ τὸ οὖς περίβασιν. ἀπωξύνθων δὲ ἔστωσαν οἱ ἱμάντες, ἀμφὶ τὴν ξυναφὴν, ἔνθα συνάπτεσθαί τε καὶ συνδεῖσθαι ἐς τὰ πέρατα τῶν ἱμάντων. ἐν δὲ τῇ κολλήσει ἡ σὰρξ τοῦ σκύτεος πρὸς τοῦ χρωτὸς ἔστω, ἐχεκολλότερον γὰρ οὕτως. ἔπειτα κατατείναντα χρὴ ἢ τοῦτον τὸν ἱμάντα, μᾶλλον δὲ καὶ τὸν περὶ τὸ γένειον, ὡς ὅτι μάλιστα ἀπαμυλαίνηται ἡ γνάθος, ξυνάψαι τοὺς ἱμάντας κατὰ τὴν κορυφήν. κἄπειτα περὶ τὸ μέτωπον, ὀθονίῳ καταδῆσαι. καὶ κατάβλημα χρὴ εἶναι, ὥσπερ νομίζεται, ὡς ἀτρεμέῃ τὰ δεσμά. τὴν δὲ κατάκλισιν ποιέεσθαι ἐπὶ τὴν ὑγιέα γνάθον, μὴ τῇ γνάθῳ ἐρηρεισμένος, ἀλλὰ τῇ κεφαλῇ. ἰσχναίνειν δὲ χρὴ τὸ σῶμα ἄχρι ἡμερέων δέκα. ἔπειτα ἀνατρέφειν μὴ βραδέως. ἢν γὰρ οὖν τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσι μὴ φλεγμήνῃ, ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσιν ἡ γνάθος κρατύνεται. τελέως γὰρ ἐπιπωροῦται, ὥσπερ καὶ τἆλλα τὰ ἀραιὰ ὀστέα, ἢν μὴ ἐπισφακελίσῃ. ἀλλὰ γὰρ περὶ σφακελισμῶν τῶν ξυμπάντων ὀστέων, ἄλλος μακρὸς λόγος λείπεται. αὕτη ἡ διάστασις ἡ ἀπὸ τῶν κολλημάτων εὐμενὴς καὶ εὐταμίευτος καὶ ἐν πολλὰ καὶ πολλαχοῦ διορθώματα εὔχρηστος. τῶν δὲ ἰητρῶν οἱ μὴ σὺν νόῳ εὔχειρες καὶ ἐν ἄλλοισι τρώμασι τοιοῦτοί εἰσι καὶ ἐν γνάθων κατήξεσιν. ἐπιδέουσι γὰρ τὴν γνάθον καταγεῖσαν ποικίλως καὶ καλῶς καὶ κακῶς. πᾶσα γὰρ ἐπίδεσις γνάθου οὕτω καταγείσης, ἐκκλίνει τὰ ὀστέα τὰ ἐς τὸ κάτηγμα ῥέποντα μᾶλλον, ἢ ἐς τὴν φύσιν ἄγει. ἢν δὲ ἡ κάτω γνάθος κατὰ τὴν σύμφυσιν τὴν ἐπὶ τὸ γένειον διασπασθῇ. μούνη δὲ αὕτη ξύμφυσις ἐν τῇ κάτω γνάθῳ ἐστίν. ἐν δὲ τῇ ἄνω, πολλαί. ἀλλ' οὐ βούλομαι ἀποπλανᾷν τὸν λόγον. ἐν ἄλλοισι γὰρ εἴδεσι νουσημάτων περὶ τούτων λεκτέον. ἢν οὖν διαστῇ ἡ ἐπὶ τὸ γένειον σύμφυσις, κατορθῶσαι μὲν παντὸς ἀνδρός ἐστι. τὸ μὲν γὰρ ἐξεστεὸς ἀπωθέειν χρὴ ἐς τὸ εἴσω μέρος, προσβάλλοντα τοὺς δακτύλους. τὸ δὲ εἴσω ῥέπον, ἀνάγειν ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἐνερείσαντα τοὺς δακτύλους. ἐν διαστάσει μέντοι διατεινάμενοι ταῦτα χρὴ ποιέειν. ῥᾷον γὰρ οὕτως ἐς τὴν φύσιν ἥξει, ἢ εἰ ἐγχειρέων τις ἐς ἄλληλα τὰ ὀστέα παραναγκάζειν περαιτέρω. τοῦτο παρὰ πάντα τὰ ὑπομνήματα χρεὼν εἰδέναι. ὁκόταν δὲ κατορθώσῃς, ζεῦξαι μὲν χρὴ τοὺς ὀδόντας τοὺς ἔνθεν καὶ ἔνθεν πρὸς ἀλλήλους, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται. ἰῆσθαι δὲ χρὴ κηρωτῇ καὶ σπλήνεσιν ὀλίγοισι καὶ ὀθονίοισιν. ἐπίδεσιν δὲ βραχείην ἢ ποικίλην μάλιστα τοῦτο τὸ χωρίον ἐπιδέχεται, ἐγγὺς γάρ τι τοῦ ἰσορρόπου ἐστὶν, ὡς διὰ μὴ ἰσόρροπον ἐόν. τοῦ δὲ ὀθονίου τὴν περιβολὴν ποιέεσθαι χρή. ἢν μὲν ἡ δεξιὴ γνάθος ἐξεστήκῃ, ἐπὶ δεξιά. ἐπὶ δεξιὰ δὲ νομίζεται εἶναι, ἢν ἡ δεξιὰ χεὶρ ἡγέηται τῆς ἐπιδέσιος. ἢν δὲ ἡ ἑτέρη γνάθος ἐξεστήκῃ, ὡς ἑτέρως χρὴ τὴν ἐπίδεσιν ἄγειν. κἢν μὲν ὀρθῶς τις κατορθώσηται καὶ ἐπατρεμήσῃ ὡς χρὴ, ταχεῖα μὲν ἡ ἄλθεξις, οἱ δὲ ὀδόντες ἀσινέες γίνονται. ἢν δὲ μὴ, χρονιωτέρη μὲν ἡ ἄλθεξις, διαστροφὴν δὲ ἔχουσα. οἱ ὀδόντες δὲ καὶ σιναροὶ καὶ ἀχρήϊοι γίνονται.

Ἢν δὲ ἡ ῥὶς καταγῇ, τρόπος μὲν οὐχ εἷς ἐστι κατήξιος. ἀτὰρ πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἄλλα λωβῶνται οἱ χαίροντες τῇσι καλῇσιν ἐπιδέσεσιν, ἄνευ νόου, ἐν δὲ τοῖσι περὶ τὴν ῥῖνα, καὶ μάλιστα. ἐπιδεσίων γάρ ἐστιν αὕτη ἡ ποικιλωτάτη, καὶ πλείστους μὲν σκεπάρνους ἔχουσα, διαρρωγὰς δὲ καὶ διαλείψιας, ποικιλωτάτας τοῦ χρωτὸς ῥομβοειδέας. ὡς οὖν εἴρηται οἱ τὴν ἀνόητον εὐχειρίην ἐπιτηδεύοντες ἄσμενοι ῥινὸς κατα-

Φρόνημα

γάρες ἐπιτυγχάνουσιν ὡς ἐπιδῆσαι. μίαν μὲν οὖν ἡμέρην, ἢ δύο, ἀγάλλεται μὲν ὁ ἰητρός, χαίρει δὲ καὶ ὁ ἐπιδεόμενος· ἔπειτα ταχέως μὲν ὁ ἐπιδεδεμένος κορίσκεται. ἀσηρὸν γὰρ τὸ φόρημα. ἀρκεῖ δὲ τῷ ἰητρῷ ἐπειδὴ ἐπέδειξεν, ὅτι ἐπίσταται ποικίλως ῥῖνα ἐπιδεῖν. ποιεῖ δὲ ἡ ἐπίδεσις ἡ τοιαύτη πάντα τἀναντία τοῦ δέοντος. τοῖσι μὲν γὰρ ὁκόσοι σιμοῦνται διὰ τὴν κάτηξιν, δηλονότι εἰ ἄνωθεν τις μᾶλλον πιέζοι, σιμότεροι ἂν εἶεν. τοῖσι δὲ ὅσοισι παραστρέφεται ἢ ἔνθα ἢ ἔνθα ἡ ῥίς, ἢ κατὰ τὸν χόνδρον, ἢ ἀνωτέρω, δῆλον ὅτι οὐδὲν αὐτοὺς ἡ ἄνωθεν ἐπίδεσις ὠφελήσει, ἀλλὰ καὶ βλάψει μᾶλλον. οὐχ οὕτω γὰρ συναρμόσει σπληνὶ τὸ ἐπὶ θάτερον τῆς ῥινός, καίτοι οὐδὲ τοῦτο ποιέουσιν οἱ ἐπιδέοντες. ἄγχιστα δὲ ἡ ἐπίδεσις μοι δοκέει ἀντιπείθειν, εἰ κατὰ μέσην τὴν ῥῖνα κατὰ τὸ ὀξὺ ἀμφιφλασθείη ἡ σὰρξ κατὰ τὸ ὀστέον, εἰ καὶ τὸ ὀστέον μικρόν τι σιναρὸν εἴη καὶ μὴ μέγα. τοῖσι γὰρ τουτέοισιν ἐπιπώρωμα ἴσχει ἡ ῥίς, καὶ ὀχθωδεστέρη τινὶ γίνεται. ἀλλ᾽ ὅμως οὐδὲ τούτοισι δή που πολλοῦ ὄχλου δέεται ἡ ἐπίδεσις, εἰ δή τι καὶ δεῖ ἐπιδεῖν. ἀρκεῖ δὲ ἐπὶ μὲν τὸ φλάσμα σπληνίον ἐπιτείναντα κεκηρωμένον, ἔπειτα ὡς ἀπὸ δύο ἀρχέων ἐπιδεῖται, οὕτως ὀθονίῳ ἐν ἅπαξ περιβαλεῖν. ἄριστον μέντοι ἰητρεύειν, τῷ ἀλήτῳ τῷ σητανίῳ, τῷ πλυτῷ, γλίσχρῳ, πεφυρημένῳ ὀλίγῳ, καταπλάσσειν τὰ τοιαῦτα. χρὴ δὲ ἢν μὲν ᾖ ἀγαθὸν ἢ τῶν πυρῶν τὸ ἄλητον καὶ εὔολκιμον, τούτῳ χρέεσθαι ἐς πάντα τὰ τοιαῦτα. ἢν δὲ μὴ πάνυ ὁλκιμον ᾖ, ἐν ὀλίγῃ μάννῃ ὕδατι ὡς λεοτάτην διέντα, τούτῳ φυρᾶν τὸ ἄλητον, ἢ κόμμι πάνυ ὀλίγον ὡσαύτως μίσγειν. ὁκόσοισι μὲν οὖν ῥὶς ἐς τὸ κάτω καὶ ἐς τὸ σιμὸν ῥέπουσα καταγῇ, ἢν μὲν ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν μέρεος κατὰ τὸν χόνδρον ἵζηται, οἷόν τε δὴ καὶ ἐντιθέναι διόρθωμα ἐς τοὺς μυκτῆρας. ἢν δὲ μή, ἀνορθοῦν μὲν χρὴ πάντα τὰ τοιαῦτα, τοὺς δακτύλους ἐς τοὺς μυκτῆρας ἐντιθέντα, ἢν ἐνδέχηται. ἢν δὲ μή, παχὺ ὑπαλειπτήριον μὴ ἐς τὸ ἔμπροσθεν τῆς ῥινὸς ἀπάγοντα τοῖσι δακτύλοισιν, ἀλλ᾽ ᾗ ἵδρυται. ἔξωθεν δὲ τῆς ῥινὸς ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀμφιλαμβάνοντα τοῖσι δακτύλοισι, συναναγκάζειν τε ἅμα καὶ ἀναφέρειν ἐς τὸ ἄνω. καὶ ἢν μὲν πάνυ ἐς τὸ ἔμπροσθεν τὸ κάτηγμα ᾖ, οἷόν τέ τι καὶ εἴσω τῶν μυκτήρων ἐντιθέναι, ὥσπερ ἤδη εἴρηται, ἄχνην τὴν ἀφ᾽ ἱματίου, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ἐν ὀθονίῳ εἱλίσσοντα, μᾶλλον δὲ ἐν καρχηδονίῳ δέρματι ἐρράψαντα, σχηματίσαντα τὸ ἁρμόσσον σχῆμα τῷ χωρίῳ ἵνα ἐγκείσεται. ἢν μέντοι προσωτέρω ᾖ τὸ κάτηγμα, οὐδὲν οἷόν τε εἴσω ἐντιθέναι. καὶ γὰρ εἰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν ἀσηρὸν τὸ φόρημα, πῶς γε δὴ οὐκ ἐν τῷ εἰσωτέρω; τὸ μὲν οὖν πρῶτον καὶ ἔσωθεν ἀναπλάσσεσθαι καὶ ἔξωθεν ἀφαιδάσαντα χρὴ ἀνάγειν ἐς τὴν ἀρχαίην φύσιν καὶ διαρθρώσασθαι. κάρτα γὰρ οἵη τε ῥὶς κατεαγεῖσα ἀναπλάσσεσθαι, μάλιστα μὲν αὐθήμερον, ἢν δὲ μὴ ὀλίγῳ ὕστερον. ἀλλὰ καταβλακεύουσιν οἱ ἰητροὶ καὶ ἁπαλωτέρως τὸ πρῶτον ἅπτονται ἢ ὡς χρή. παραβάλλοντα γὰρ τοὺς δακτύλους χρὴ ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ τὴν φύσιν τῆς ῥινὸς ὡς κατωτάτω κάτωθεν συναναγκάζειν, καὶ οὕτω μάλιστα ἀνορθοῦνται σὺν τῇ ἔσωθεν διορθώσει διορθοῦντα. ἔπειτα δὲ ἐς ταῦτα ἰητρὸς οὐδεὶς ἄλλος τοιοῦτος οὐδὲν εἰ ἐθέλοι μελετᾶν καὶ τολμᾶν, ὡς οἱ αὐτοῦ δάκτυλοι οἱ λιχανοί· οὗτοι γὰρ κατὰ φύσιν μάλιστά εἰσιν. παραβάλλοντα γὰρ χρὴ τῶν δακτύλων ἑκάτερον παρὰ πᾶσαν τὴν ῥῖνα ἐρείδοντα, ἡσύχως οὕτως ἔχειν. μάλιστα μὲν εἰ οἷόν τε εἴη αἰεί, ἔστ᾽ ἂν κρατυνθῇ. εἰ δὲ μή, ὡς πλεῖστον χρόνον, ὡς εἴρηται. εἰ δὲ μή, ἢ παιδία ἢ γυναῖκά τινα, μαλθακὰς γὰρ τὰς χεῖρας δεῖ εἶναι. οὕτως, ὡς ἂν κάλλιστα ἰητρευθείη ἡ ῥίς, ὅτῳ μὴ ἐς τὸ σκολιόν, ἀλλ᾽ ἐς τὸ κάτω ἱδρυμένη εἴη ἰσόρροπος. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδεμίαν πω ῥῖνα εἶδον, ἥτις οὕτω καταγεῖσα οὐχ οἵη τε διορθωθῆναι αὐτίκα πρὶν πωρωθῆναι συναγκαζομένη ἐγχρόνως, εἴ τις ὀρθῶς ἐθέλοι ἰητρεύειν. ἀλλ᾽ οἱ ἄνθρωποι αἰσχροὶ μὲν εἶναι πολλοῦ ἀντιμῶσι. μελετᾶν δὲ ἅμα μὲν οὐκ ἐπίστανται, ἅμα δὲ οὐ τολμέουσιν, ἢν μὴ ὀδυνῶνται, ἢ θάνατον δεδίωσι. καίτοι ὀλιγοχρόνιος ἡ πώρωσις τῆς ῥινός, ἐν γὰρ δέκα ἡμέρῃσι κρατύνεται, ἢν μὴ ἐπισφακελίσῃ. ὁκόσοισι δὲ τὸ ὀστέον ἐς τὸ πλάγιον κατάγνυται, ἡ μὲν ἴησις αὕτη, τὴν δὲ διόρθωσιν δηλονότι χρὴ ποιέεσθαι, οὐχ ἰσόρροπον ἀμφοτέρωθεν, ἀλλὰ τό τε ἐγκεκλιμένον ὠθέειν ἐς τὴν φύσιν ἔκτοσθεν ἀναγκάζοντα, καὶ ἐσματηλυσμένον ἐς τοὺς μυκτῆρας καὶ τὰ ἔσω ῥέψαντα διορθοῦν ἀόκνως, ἔστ᾽ ἂν κατορθώσῃ, εὖ εἰδότα, ὅτι ἢν μὴ αὐτίκα κατορθώσηται, οὐχ οἷόν τε μὴ καὶ διεστράφθαι τὴν ῥῖνα. ὅταν δὲ ἀγάγῃς ἐς τὴν φύσιν, προσβάλλοντα χρὴ ἐς τὸ χωρίον, ἢ τοὺς δακτύλους, ἢ τὸν ἕνα δάκτυλον ἢ ἔξωθεν ἀνακωχέειν, ἢ αὐτόν, ἢ ἄλλον τινά, ἔστ᾽ ἂν κρατυνθῇ τὸ τρῶμα. ἀτὰρ καὶ ἐς τὸν μυκτῆρα τὸν μικρὸν δάκτυλον ἀπωθέοντα, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, διορθοῦν χρὴ τὰ ἐκκριθέντα. ὅτι δ᾽ ἂν φλεγμο-

νῆς ὑπο-

νῆς ὑπογίνεται τούτοισι, καὶ τῷ σταιτὶ χρέεσθαι. τοῖσι μέντοι δακτύλοισι προσέχειν καὶ ὁμοίως, καὶ τοῦ σταιτὸς ἐπικειμένου. ἢν δέ που κατὰ τὸν χόνδρον ἐν τὰ πλάγια καταγῇ, ἀνάγκη τὴν ῥῖνα ἄκρην μετεστράφθαι. καὶ ἐν τοῖσι τοιούτοισι ἐν τὸν μυκτῆρα ἄκρον διόρθωμά τι τῶν εἰρημένων, ἢ ὅτι τούτοισιν ἔοικεν ἐντιθέναι. πολλὰ δ᾽ ἄν τις εὕροι τὰ ἐπιτήδεια, ὅσα μήτε ὀσμὴν ἔχει μήτε ἄλλως προσηνέα ἐστίν. ἐγὼ δέ ποτε πνεύμονος προβάτου ἀπότμημα ἐνέθηκα, τοῦτο γάρ πως παρέτυχεν. οἱ γὰρ σπόγγοι ἐντιθέμενοι ὑγράσματα δέχονται. ἔπειτα καὶ καρχηδονίου λωπίου πλάτος ὡς τοῦ μεγάλου δακτύλου τετμημένον, ἢ ὅκως ἂν ξυμφέρῃ, προσκολλῆσαι ἐν τὸ ἔκτοσθεν πρὸς τὸν μυκτῆρα τὸν ἐγκεκλιμένον. κἄπειτα κατατείναι τὸν ἱμάντα ὅκως ἂν ξυμφέρῃ. μᾶλλον δ᾽ ὀλίγον τείνειν χρή, ὥστε ὀρθὴν καὶ ἀπαρτῆ τὴν ῥῖνα εἶναι. ἔπειτα, μακρὸς γὰρ ἔστω ὁ ἱμάς, κάτωθεν τοῦ ὠτὸς ἀγαγόντα αὐτόν, ἀναγαγεῖν περὶ τὴν κεφαλήν. καὶ ἔξεστι μὲν κατὰ τὸ μέτωπον προσκολλῆσαι τὴν τελευτὴν τοῦ ἱμάντος. ἔξεστι δὲ μακρότερον ἄγειν. ἔπειτα περιελίσσοντα περὶ τὴν κεφαλὴν καταδεῖν. τοῦτο ἅμα μὲν δικαίην τὴν διόρθωσιν ἔχει, ἅμα δὲ εὐτημέλητον, καὶ μᾶλλον ἢν ἐθέλῃ καὶ ἧσσον τὴν ἀντιρῥοπὴν ποιῆσαι τῆς ῥινός. ἀτὰρ καὶ ὁκόσοισιν ἐν τὸ πλάγιον ἡ ῥὶς κατάγνυται, τὰ μὲν ἄλλα ἰητρεύειν χρή, ὡς προείρηται. προσδέεται δὲ τοῖσι πλείστοισι καὶ τοῦ ἱμάντος πρὸς ἄκρην τὴν ῥῖνα προσκολλῆσαι τῆς ἀντιρῥοπίης εἵνεκα. ὅσοισι δὲ σὺν τῇ κατήξει καὶ ἕλκεα προσγίνεται, οὐδὲν δεῖ ταράσσεσθαι διὰ τοῦτο, ἀλλ᾽ ἐπὶ μὲν τὰ ἕλκεα ἐπιτιθέναι πισσηρήν, ἢ τῶν ἐναίμων τι. εὐαλθέα γὰρ τὰ τοιαῦτα. ὁμοίως κἢν ὀστέα μέλλῃ ἀπιέναι, τήν τε διόρθωσιν τὴν πρώτην, ἀόκνως χρὴ ποιέεσθαι μηδὲν ἐπιλείποντα, καὶ τὰς διορθώσιας τοῖσι δακτύλοισιν ἐν τῷ ἔπειτα χρόνῳ. χαλαρωτέροισι μὲν γὰρ χρεόμενον, χρεόμενον δέ. εὐπλαστότατον γάρ τι πάντος τοῦ σώματος ἡ ῥίς ἐστι. τῶν δὲ ἱμάντων τῇ κολλήσει καὶ τῇ ἀντιρῥοπίῃ παντάπασιν οὐδὲν κωλύει χρῆσθαι, οὔτ᾽ ἢν ἑλκῶσι, οὔτ᾽ ἢν ἐπιφλεγμήνῃ. ἀλύπητοι γάρ εἰσιν.

ποιήσεται
ἢ γάρ

Ἢν δὲ οὖς καταγῇ, ἐπιδέσιες μὲν πᾶσαι πολέμιαι. οὐ γὰρ οὕτω τις χαλαρὸν περιβάλλοι. ἢν δὲ μᾶλλον πιέζῃ, πλέον κακὸν ἐργάζεται. ἐπεὶ καὶ ὑγιὲς οὖς ἐπιδεσμεῖ πιεχθὲν ὀδυνηρόν, καὶ σφυγματῶδες, καὶ πυρετῶδες γίνεται. ἀτὰρ καὶ τὰ ἐπιπλάσματα κάκιστα μὲν τὰ βαρύτατα ἐπίπαν. ἀτὰρ καὶ τὰ πλεῖστα, φλαῦρα καὶ ἀποστατικά, καὶ μύξαν τε ὑποποιεῖ πλείω. κἄπειτα ἐκπυήσιας ἀσηράς. τούτων δὲ οὖς ἥκιστα κατηγὲν προσδέεται. ἄγχιστα μὲν εἴπερ χρὴ τὸ γλίσχρον ἄλητον. χρὴ δὲ μηδὲ τοῦτο βάρος ἔχειν. ψαύειν δὲ ὡς ἥκιστα ξυμφέρει. ἀγαθὸν γὰρ ἐνίοτε φάρμακον, καὶ τὸ μηδὲν φορέειν φάρμακον καὶ πρὸς οὖς, καὶ πρὸς ἄλλα πολλά. χρὴ δὲ καὶ τὴν ἐπικοίμησιν φυλάττεσθαι. τὸ δὲ σῶμα ἰσχναίνειν, καὶ μᾶλλον, ᾧ ἂν κίνδυνος ἔῃ, ἔμπυον τὸ οὖς γενέσθαι. ἄμεινον δὲ καὶ μαλθάξαι τὴν κοιλίην. ἢν δὲ καὶ εὐήμετος ἔῃ, ἐμέειν ἀπὸ συρμαισμοῦ. ἢν δὲ ἐν ἐκπύησιν ἔλθῃ, ταχέως μὲν οὐ χρὴ στομοῦν. πολλὰ γὰρ καὶ τῶν δοκεόντων ἐκπυέεσθαι ἀναπίνεταί ποτε, κἢν μηδεὶς τις καταπλάσσῃ. ἢν δὲ ἀναγκασθῇ στομῶσαι, τάχιστα μὲν ὑγιὲς γίνεται, ἢν τις πέρην διακαύσῃ. εἰδέναι μέντοι χρὴ σαφῶς, ὅτι κυλλὸν ἔσται τὸ οὖς καὶ μεῖον τοῦ ἑτέρου, ἢν πέρην διακαυθῇ. ἢν δὲ μὴ πέρην καίηται, τάμνειν χρὴ τὸ μετέωρον, μὴ πάνυ σμικρὴν τομήν. διὰ παχυτέρου μὴν καὶ τὸ πῦον εὑρίσκεται, ἢ ὡς ἄν τις δοκέοι. ὡς δ᾽ ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, καὶ πάντα τἄλλα τὰ μυξώδεα καὶ μυξοποιά, ἅτε γλίσχρα ἐόντα, ὑποθιγγανόμενα διολισθαίνει ταχέως ὑπὸ τοὺς δακτύλους καὶ ἔνθα καὶ ἔνθα. διὰ τοῦτο διὰ παχυτέρου εὑρίσκουσι τὰ τοιαῦτα οἱ ἰητροί, ἢ ὡς οἴονται. ἐπεὶ καὶ τῶν γαγγλιωδέων ἔνια ὅσα ἂν πλαδαρὰ ἔῃ, καὶ μυξώδεα σάρκα ἔχῃ, πολλοὶ στομοῦσιν οἰόμενοι ῥεύματα ἀνευρήσειν ἐν τὰ τοιαῦτα. ἡ μὲν οὖν γνώμη τοῦ ἰητροῦ ἐξαπατᾶται. τῷ δὲ πρήγματι, τῷ τοιούτῳ οὐδεμία βλάβη στομωθέντι. ὅσα δὲ ὑδατώδεα χωρία ἐστίν, ἢ μύξης πεπληρωμένα, καὶ ἐν οἵοισι χωρίοισιν ἕκαστα θάνατον φέρει στομούμενα, ἢ κατὰ ἀλλοίας βλάβας, περὶ τούτων ἐν ἄλλῳ λόγῳ γεγράψεται. ὅταν οὖν τάμῃ τις τὸ οὖς, πάντων μὲν καταπλασμάτων, πάσης τε μοτώσιος ἀπέχεσθαι χρή. ἰητρεύειν δὲ ἢ ἐναίμοις, ἢ ἄλλῳ τῳ, ὅ, τι μήτε βάρος, μήτε πόνον παρασχήσει. ἢν γὰρ ὁ χόνδρος ἄρξηται ψιλοῦσθαι καὶ ὑποστάσιας ἔχῃ πυρώδεας, ἢ χαλώδεας, ὀχληρόν. γίγνεται δὲ καὶ τοῦτο διὰ ἐκείνας τὰς ἰήσιας. πάντων δὲ τῶν παλιγκοτησάντων ἡ πέρην διάκαυσις αὐταρκέστατον.

τα
το

Σπόνδυλοι δὲ οἱ κατὰ ῥάχιν ὅσοισι μὲν ὑπὸ νοσημάτων ἕλκονται ἐς τὸ κῦφον, τὰ μὲν πλεῖστα ἀδύνατα λύεσθαι. πρὸς δὲ καὶ ὅσα ἀνωτέρω τῶν φρενῶν τῆς προσφύσιος κυφοῦται. τῶν δὲ κατωτέρω, μετεξέτερα λύει

σι κυρτοὶ γενόμενοι ἐν τοῖσι σκέλεσι. μᾶλλον δέ τι ἐγγινόμενοι κυρτοὶ ἐν τῇ κατ' ἰγνύην φλεβίοισι δ' ἄν τι κύφωμα ἢ, λύουσιν. ἐγγίνονται δὲ καὶ ἐν τῇ κατὰ βουβῶνα. ἤδη δέ τισιν ἔλυσε καὶ ἡ δυσεντερίη πολυχρόνιος γινομένη. καὶ οἷσι μὲν κυφοῦται ῥάχις παισὶν ἐοῦσιν, πρὶν ἢ τὸ σῶμα τελειωθῆναι ἐν αὔξεσιν, τούτοισι μὲν οὐδὲ συναύξεσθαι ἐθέλει κατὰ τὴν ῥάχιν τὸ σῶμα. ἀλλὰ σκέλεα μὲν καὶ χεῖρες τελειοῦνται, ταῦτα δὲ ἐνδεέστερα γίνονται. καὶ ὁκόσοισι μὲν ἀνωτέρω τῶν φρενῶν τὸ κῦφος, τούτοισι μὲν αἵ τε πλευραὶ οὐκ ἐθέλουσιν ἐν τὸ εὐρὺ αὔξεσθαι, ἀλλ' ἐν τὸ ἔμπροσθεν. τό, τε στῆθος ὀξὺ γίνεται, ἀλλ' οὐ πλατύ. αὐτοί τε δύσπνοοι γίνονται, καὶ κερχνώδεες. ἧσσον γὰρ εὐρυχωρίην ἔχουσιν αἱ κοιλίαι αἱ τὸ πνεῦμα δεχόμεναι καὶ προπέμπουσαι. καὶ μέντοι καὶ ἀναγκάζονται κατὰ τὸν μέγαν σπόνδυλον λορδὸν τὸν αὐχένα ἔχειν, ὡς μὴ προπετὴς ἔη αὐτοῖσιν ἡ κεφαλή. στενοχωρίην μὲν οὖν πολλὴν τῇ φάρυγγι παρέχει καὶ τοῦτο ἐν τὸ ἔσω ῥέπον. καὶ γὰρ τοῖσιν ὀρθοῖσι φύσει δύσπνοιαν παρέχει τοῦτο τὸ ὀστέον, ἢν ἔσω ῥέψῃ ἔστ' ἂν ἀναπιεχθῇ. διὰ οὖν τὸ τοιοῦτον σχῆμα ἐξεχέβρογχοι οἱ τοιοῦτοι τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον φαίνονται, ἢ ὑγιέες. φυματίαι τε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὸν πνεύμονά εἰσιν οἱ τοιοῦτοι σκληρῶν φυμάτων καὶ ἀπέπτων. καὶ γὰρ ἡ πρόφασις τοῦ κυφώματος, καὶ ἡ ξύντασις τοῖσι πλείστοισι, διὰ τοιαύτας συστροφὰς γίνεται, ᾗσιν ἂν κοινωνήσωσιν οἱ τόνοι οἱ σύνεγγυς. ὁκόσοισι δὲ κατωτέρω τῶν φρενῶν τὸ κύφωμά ἐστι, τούτοισιν νοσήματα μὲν ἐνίοισι προσγίνεται νεφριτικά, καὶ κατὰ κύστιν. ἀτὰρ καὶ ἀποστάσιες ἐν ἐμπύημά τι, καὶ κατὰ κενεῶνας, καὶ κατὰ βουβῶνας χρόνιαι, καὶ δυσαλθέες. καὶ τουτέων οὐδέτερον λύει τὰ κυφώματα. ἰσχία δὲ τοῖσι τοιούτοισιν ἔτι ἀσαρκότερα γίνεται, ἢ τοῖσιν ἄνωθεν κυφοῖσιν. ἡ μέντοι σύμπασα ῥάχις, μακροτέρη τούτοισιν, ἢ τοῖσιν ἄνωθεν κυφοῖσιν. ἥβη δὲ καὶ γένειον βραχύτερα καὶ ἀτελέστερα. καὶ ἀγονώτεροι οὗτοι, τῶν ἄνωθεν κυφῶν. οἷσι δ' ἂν ἠυξημένοισι ἤδη τὸ σῶμα γένηται κύφωσις τούτοισιν ἀπαρτικρὺ μὲν τῆς νόσου τῆς τότε παρεούσης κρίσιν ποιέει ἡ κύφωσις. ἀνὰ χρόνον μέντοι ἐπισημαίνει τι τῶν αὐτέων, ὥσπερ καὶ τοῖσιν νεωτέροισιν, ἢ πλέον, ἢ ἔλασσον. ἧσσον δὲ κακοήθεος ὡς τὸ ἐπίπαν μὲν τοιαῦτά ἐστι. πολλοὶ μέντοι ἤδη καὶ εὐφόρως ἤνεγκαν καὶ ὑγιεινῶς τὴν κύφωσιν ἄχρι γήρως. μάλιστα δὲ οὗτοι, οἷσιν ἂν ἐν τὸ εὔσαρκον καὶ πιμελῶδες προτράπηται τὸ σῶμα. ὀλίγοι μὲν ἤδη καὶ τῶν τοιούτων ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη ἐβίωσαν. οἱ δὲ πλεῖστοι βραχυβιώτεροί εἰσιν. ἔστι δ' οἷσι καὶ ἐν τὸ πλάγιον σκολιοῦνται σπόνδυλοι, ἢ τῇ, ἢ τῇ. πάντα μὲν ἢ τὰ πλεῖστα τὰ τοιαῦτα γίνεται διὰ συστροφὰς τὰς ἔσωθεν ῥάχιος. προσξυμβάλλεται δὲ ἐνίοισι σὺν τῇ νούσῳ καὶ τὰ σχήματα, ἐφ' ὁκοῖα ἂν ἐθισθέωσι κεκλίσθαι. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖσι χρονίοισι κατὰ πνεύμονα νοσήμασιν εἰρήσεται. ἐκεῖ γάρ εἰσιν αὐτῶν χαριέσταται προγνώσιες περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. ὁκόσοισι δὲ ἐκ καταπτώσιος ῥάχις κυφοῦται, ὀλίγα δὴ τούτων ἐκρατήθη, ὥστε ἐξιθυνθῆναι. τοῦτο μὲν γὰρ αἱ ἐν τῇ κλίμακι κατασείσιες, οὐδὲν ἀπεξίθυναν, ὧν γε ἐγὼ οἶδα. χρέονται γὰρ οἱ ἰητροὶ μάλιστα αὐτῇ οὗτοι οἱ ἐπιθυμέοντες ἐκχαυνοῦν τὸν πολὺν ὄχλον. τοῖσι γὰρ τοιούτοισι ταῦτα θαυμάσιά ἐστιν, ἢν ἢ κρεμάμενον ἴδωσιν, ἢ ῥιπτούμενον, ἢ ὅσα τοῖσι τοιούτοισιν ἔοικε, καὶ ταῦτα κληΐζουσιν ἀεὶ καὶ οὐκέτι αὐτοῖσι μέλει, ὁκοῖόν τι ἀπέβη ἀπὸ τοῦ χειρίσματος, εἴτε κακόν, εἴτε ἀγαθόν. οἱ μέντοι ἰητροὶ οἱ τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύοντες, σκαιοί εἰσιν, οὓς ἔγωγε ἔγνων. τὸ μὲν γὰρ ἐπινόημα ἀρχαῖον. καὶ ἐπαινέω ἔγωγε σφόδρα τὸν πρῶτον ἐπινοήσαντα καὶ τοῦτο καὶ ἄλλο πᾶν ὅ, τι μηχάνημα κατὰ φύσιν ἐπενοήθη. οὐδὲν γάρ μοι ἄελπτον, εἴ τις καλῶς σκευάσας κατασείσειε κἂν ἐξιθυνθῆναι ἔνια. αὐτὸς μέντοι κατῃσχύνθην πάντα τὰ τοιουτότροπα ἰητρεύειν οὕτω, διὰ τοῦτο ὅτι πρὸς ἀπατεώνων μᾶλλον οἱ τοιοῦτοι τρόποι. ὁκόσοισι μὲν οὖν ἐγγὺς τοῦ αὐχένος ἡ κύφωσις γένηται, ἧσσον εἰκὸς ὠφελέειν τὰς κατασείσιας ταύτας, τὰς ἐπὶ κεφαλήν. μικρὸν γὰρ τὸ βάρος ἡ κεφαλή. καὶ τὰ ἀκρώμια καταῤῥέποντα. ἀλλὰ τούς γε τοιούτους εἰκὸς ἐπὶ τοὺς πόδας κατασεισθέντας μᾶλλον ἐξιθυνθῆναι, μείζων γὰρ οὕτως ἡ καταῤῥοπίη ἐπὶ τὰ τοιαῦτα. ὁκόσοισι δὲ κατωτέρω τὸ ὕβωμα, τούτοισιν εἰκὸς μᾶλλον ἐπὶ κεφαλὴν κατασείεσθαι. εἰ οὖν τις ἐθέλει κατασείειν, ὀρθῶς ἂν ὧδε σκευάζοι. τὴν κλίμακα χρὴ σκυτίνοισιν ἐν ὑποκεφαλαίοισιν πλαγίοισιν, ἢ ὀθονίοισι καταστρῶσαι εὖ προσδεδεμένοισιν ὀλίγῳ πλέον καὶ ἐπὶ μῆκος, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἢ ὅσον ἂν τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου κατάσχοι. ἔπειτα τὸν ἄνθρωπον ὕπτιον κατακλῖναι ἐπὶ τὴν κλίμακα χρή. κἄπειτα προσδῆσαι μὲν τοὺς πόδας παρὰ τὰ σφυ-

τὰ πρὸς τὴν κλίμακα μὴ διαβεβῶτα, ἐν δεσμῷ εὐόχῳ μὲν μαλθακῷ δέ. προσδῆσαι δὲ κατωτέρω ἑκατέρου τῶν γονάτων, καὶ ἀνωτέρω. προσδῆσαι δὲ καὶ περὶ τὰ ἰσχία. περὶ δὲ τοὺς κενεῶνας καὶ περὶ τὸ στῆθος χαλαρῇσι ταινίῃσι περιβαλλεῖν οὕτως ὅκως μὴ κωλύωσι τὴν κατάσεισιν. τὰς δὲ χεῖρας παρὰ τὰς πλευρὰς περιτείναντα προσκαταβαλεῖν πρὸς αὐτὸ τὸ σῶμα, καὶ μὴ πρὸς τὴν κλίμακα. ὅταν δὲ ταῦτα κατασκευάσῃς οὕτως ἀνέλκειν τὴν κλίμακα ἢ πρὸς πύργον τινὰ ὑψηλὸν, ἢ πρὸς αἴτωμα οἴκου. τὸ δὲ χωρίον ἵνα ὅκου κατασείεις, ἀντίτυπον ἔστω. τοὺς δὲ ἀνατείνοντας εὐπαιδεύτους χρὴ εἶναι, ὅκως ὁμαλῶς, καὶ καλῶς καὶ ἰσορρόπως, καὶ ἐξαπιναίως ἀφήσωσι, καὶ μήτε ἡ κλίμαξ ἑτερόρροπος εἰς γῆν ἀφίξεται, μήτε αὐτοὶ προπετέες ἔσονται. ἀπὸ μέντοι πύργου ἀφιεὶς ἢ ἀπὸ ἱστοῦ καταπεπηγότος καρχήσιον ἔχοντος, ἔτι κάλλιον ἄν τις σκευάσαιτο, ὥστε ἀπὸ τροχηλίης τὰ χαλώμενα εἶναι ὅπλα ἢ ἀπὸ ὄνου. ἀηδὲς μὴν καὶ μακρηγορεῖν περὶ τούτων. ὅμως δὲ ἐκ τουτέων ἂν τῶν κατασκευῶν, μάλιστα ἄν τις κατασεισθείη. εἰ μέν τι κάρτα ἄνω εἴη τὸ ὕβωμα, δέοι δὲ κατασείειν πάντως, ἤδη πόδας λυσιτελεῖ, ὥσπερ ἤδη εἴρηται. πλείων γὰρ οὕτω γίνεται ἡ καταρροπίη ἤδη ταῦτα. ἑρμῆσαι μὲν οὖν κατὰ μὲν τὸ στῆθος πρὸς τὴν κλίμακα προσδήσαντα ἰσχυρῶς. περὶ δὲ τὸν αὐχένα, ὡς χαλαρωτάτῃ ταινίῃ ὅσον τοῦ κατορθοῦσθαι εἵνεκα καὶ αὐτὴν τὴν κεφαλὴν κατὰ τὸ μέτωπον προσδῆσαι πρὸς τὴν κλίμακα. τὰς δὲ χεῖρας παρατανύσαντα πρὸς τὸ σῶμα προσδῆσαι, μὴ πρὸς τὴν κλίμακα. τὸ μέντοι ἄλλο σῶμα, ἄδετον εἶναι χρὴ, πλὴν ὅσον τοῦ κατορθοῦσθαι εἵνεκα, ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ταινίῃ χαλαρῇ περιβεβλῆσθαι. ὅκως δὲ μὴ κωλύωσιν οὗτοι οἱ δεσμοὶ τὴν κατάσεισιν, σκοπεῖν. τὰ δὲ σκέλεα πρὸς μὲν τὴν κλίμακα μὴ προσδεδέσθω. πρὸς ἄλληλα δὲ ὡς κατὰ τὴν ῥάχιν, ἰθύρροπα ἔῃ. ταῦτα μέντοι τοιουτοτρόπως ποιητέα, εἰ πάντως δέοι, ἐν κλίμακι κατασεισθῆναι. αἰσχρὸν μέντοι καὶ ἐν πάσῃ τέχνῃ, καὶ οὐχ ἥκιστα ἐν ἰητρικῇ πολὺν ὄχλον, καὶ πολλὴν ὄψιν, καὶ πολὺν λόγον παρασχόντα, ἔπειτα μηδὲν ὠφελῆσαι. χρὴ δὲ πρῶτον μὲν γινώσκειν τὴν φύσιν τῆς ῥάχιος οἵη τίς ἐστιν. ἐς πολλὰ γὰρ νοσήματα, προσδέοι ἂν αὐτῆς. ἔσω μὲν γὰρ τὸ πρὸς τὴν κοιλίην ῥέπον οἱ σπόνδυλοι ἐν τοῖς ἄρτιοί εἰσιν ἀλλήλοισι. καὶ δέδενται πρὸς ἀλλήλους δεσμῷ μυξώδει καὶ νευρώδει ἀπὸ χόνδρων ἀποπεφυκότι ἄχρι πρὸς τὸν νωτιαῖον. ἄλλοι δέ τινες τόνοι νευρώδεες διανταῖοι πρόσφυτοι παρατέτανται ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτῶν. αἱ δὲ φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν κοινωνίαι, ἐν ἑτέρῳ λόγῳ δεδηλώσονται. ὅσαι τε καὶ οἷαι καὶ ὅθεν ὡρμημέναι. καὶ ἐν οἵοισιν οἷα δύνανται. αὐτὸς δὲ ὁ νωτιαῖος οἵοισιν ἐλλύτρωται ἐλλύτροισι, καὶ ὅθεν ὡρμημένοισι, καὶ ὅπῃ κραίνουσι, καὶ οἵῃσι κοινωνέουσι, καὶ οἷα δυναμένοισιν. ἐν δὲ τῷ ἐπέκεινα ἐν ἄρθροισι γιγγλύμωνται πρὸς ἀλλήλους οἱ σπόνδυλοι. τόνοι δὲ κοινοὶ παρὰ πάντας, καὶ ἐν τοῖσιν ἔξω μέρεσι, καὶ ἐν τοῖσιν ἔσω παρατέτανται, ἀπόφυσίς τε ἐστὶν ὀστέου ἐκ τοῦ ἔξω μέρεος ἀπὸ πάντων τῶν σπονδύλων μία ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου, ἀπό τε τῶν μειζόνων, ἀπό τε τῶν ἐλασσόνων. ἤδη δὲ τῇσιν ἀποφύσεσιν ταύτῃσι χονδρίων ἐπιφύσιες. καὶ ἀπ' ἐκείνων νεύρων ἀποβλάστησις ἀδελφιζομένη τοῖσιν ἐξωτάτω τόνοισι. πλευραὶ προσπεφύκασιν ἐκ τοῦ ἔσω μέρεος τὰς κεφαλὰς ῥεπούσας μᾶλλον, ἢ ἐς τὸ ἔξω. καθ' ἓνα δὲ ἕκαστον τῶν σπονδύλων προσήρθρωνται. καμπυλώταται δὲ πλευραὶ ἀνθρώπου εἰσὶ, ῥαιβοειδέα τρόπον. τὸ δὲ μεσηγὺ τῶν πλευρέων καὶ τῶν ὀστέων τῶν ἀποπεφυκότων ἀπὸ τῶν σπονδύλων, ἀποπληρέουσιν ἑκατέρωθεν οἱ μύες ἀπὸ τοῦ αὐχένος ἀρξάμενοι, ἄχρι τῶν φρενῶν τῆς προσφύσιος. αὐτὴ δὲ ἡ ῥάχις κατὰ μῆκος ἰθυσκολιές ἐστι. ἀπὸ μὲν τοῦ ἱεροῦ ὀστέου ἄχρι τοῦ μεγάλου σπονδύλου παρ' ὃν προσήρτηται τῶν σκελέων ἡ πρόσφυσις, ἄχρι μὲν τούτου κυφή. κύστις τε γὰρ καὶ γοναὶ, καὶ ἀρχοῦ τὸ χαλαρὸν ἐν τουτέῳ ἔκτισται. ἀπὸ δὲ τούτου ἄχρι φρενῶν προσαρτήσιος, ἰθυλορδή. καὶ παραφύσιας ἔχει μυῶν, ἔσω μοῦνον τὸ χωρίον ἐκ τῶν ἔσωθεν, ἃς δὴ καλέουσι ψόας. ἀπὸ δὲ τούτου ἄχρι τοῦ μεγάλου σπονδύλου, τοῦ ὑπὲρ τῶν ἐπωμίδων ἰθυκυφή. ἔτι δὲ μᾶλλον δοκεῖ ἢ ἐστίν. ἡ γὰρ ἄκανθα κατὰ μέσον ὑψηλοτάτας τὰς ἐκφύσιας τῶν ὀστέων ἔχει ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν ἐλάσσους. αὐτὸ δὲ τὸ ἄρθρον τοῦ αὐχένος λορδόν ἐστιν. ὁκόσοισι μὲν οὖν κυφώματα γίνεται κατὰ τοὺς σπονδύλους, ἔξωσις μὲν μεγάλη ἀπορραγεῖσα ἀπὸ τῆς συμφύσιος, ἢ ἑνὸς σπονδύλου, ἢ καὶ πλειόνων, οὐ μάλα πολλοῖσι γίνεται, ἀλλ' ὀλίγοισιν. οὐδὲ γὰρ τὰ τρώματα τὰ τοιαῦτα ῥηΐδιον γίνεσθαι, οὔτε γὰρ ἐς τὸ ἔξω ἐξωσθῆναι ῥηΐδιόν ἐστιν, εἰ μὴ ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν ἰσχυρῷ τινὶ τρωθείη διὰ τῆς κοιλίης. οὕτω δ' ἂν ἀπόλλοιτο, ἢ εἴ τις ἀφ' ὑψηλοῦ τοῦ χωρίου πεσὼν, ἐρείσειε τοῖσιν ἰσχίοισιν, ἢ τοῖσιν

ὤμοισιν. ἀλλὰ καὶ οὗτος ἂν ἀποθάνοι, παραχρῆμα δὲ οὐκ ἂν ἀποθάνοι. ἐκ δὲ τοῦ ὄπισθεν οὐ ῥηΐδιον τοιαύτην ἔξαλσιν γενέσθαι ἐς τὸ ἔσω, εἰ μὴ ὑπερβαρύ τι ἄχθος ἐμπέσοι. τῶν τε γὰρ ὀστέων τῶν ἐκπεφυκότων ἔξωθεν ἕκαστον τοιοῦτόν ἐστιν, ὥστε πρόσθεν ἂν αὐτὸ καταγῆναι, πρὶν ἢ μεγάλην ῥοπὴν ἔσω ποιῆσαι, τούς τε συνδέσμους βιασάμενον, καὶ τὰ ἄρθρα τὰ ἐνηλλαγμένα. ὅ, τι ἂν νωτιαῖος πονοίη ἄν, εἰ ἐξ ὀλίγου χωρίου τὴν περικαμπὴν ἔχοι τοιαύτην ἔξαλσιν ἐξαλλομένου σπονδύλου, ὅ, τι ἐκπηδήσας σπόνδυλος πιέζοι ἂν τὸν νωτιαῖον, εἰ μὴ καὶ ἀπορρήξει. πιεχθεὶς δ᾽ ἂν καὶ ἀπολελαμμένος πολλῶν ἂν καὶ μεγάλων καὶ ἐπικαίρων ἀπονάρκωσιν ποιήσειεν. ὥστε οὐκ ἂν μέλοι τῷ ἰητρῷ, ὅκως χρὴ τὸν σπόνδυλον κατορθῶσαι, πολλῶν καὶ βιαίων ἄλλων κακῶν παρεόντων. ὥστε δὴ οὐδ᾽ ἐμβαλεῖν οἷόν τε οὔτε κατασεῖσαι, οὔτ᾽ ἄλλῳ τρόπῳ τινὶ, πρόδηλον τὸ τοιοῦτον, εἰ μή τις διαταμὼν τὸν ἄνθρωπον, ἔπειτα ἐμμασάμενος ἐς τὴν κοιλίην, ἐκ τοῦ ἔσωθεν τῇ χειρὶ ἐς τὸ ἔξω ἀντωθέοι. καὶ ταῦτα νεκρῷ μὲν οἷόν τε ποιέειν, ζῶντι δὲ οὐ πάνυ. διὰ τί οὖν ταῦτα γράφω; ὅτι οἴονταί τινες ἰητρευκέναι ἀνθρώπους, οἷσιν ἔσωθεν ἔπεσον σπόνδυλοι τελέως ὑπερβάλλοντες τὰ ἄρθρα, καίτοιγε ῥηΐστην ἐς τὸ περιγενέσθαι τῶν διαστροφέων ταύτην ἔνιοι νομίζουσι, καὶ οὐδὲν δεῖσθαι ἐμβολῆς, ἀλλ᾽ αὐτόματα ὑγιέα γίνεσθαι τὰ τοιαῦτα. ἀγνοέουσι δὲ πολλοὶ, καὶ κερδαίνουσιν ὅτι ἀγνοέουσιν. πείθουσι γὰρ τοὺς πέλας. ἐξαπατῶνται δὲ διὰ τόδε. οἴονται τὴν ἄκανθαν τὴν ἐξέχουσαν κατὰ τὴν ῥάχιν ταύτην τοὺς σπονδύλους αὐτοὺς εἶναι, ὅτι στρογγύλον αὐτῶν ἕκαστον φαίνεται ψαυόμενον, ἀγνοοῦντες ὅτι τὰ ὀστέα ταῦτά ἐστι τὰ ἀπὸ τῶν σπονδύλων πεφυκότα, περὶ ὧν ὁ λόγος ὀλίγῳ πρόσθεν εἴρηται. οἱ δὲ σπόνδυλοι πολὺ προσωτέρω ἄπεισι. στενοτάτην γὰρ πάντων ζώων ἄνθρωπος κοιλίην ἔχει ὡς ἐπὶ μεγέθει ἀπὸ τοῦ ὄπισθεν ἐς τὸ ἔμπροσθεν, ποτὶ καὶ κατὰ τὸ στῆθος. ὅταν οὖν τι τούτων τῶν ὀστέων τῶν ὑπερεχόντων ἰσχυρῶς καταγῇ, ἤν τε ἕν, ἤν τε πλέω, ταύτῃ ταπεινότερον τὸ χωρίον γίνεται, ἢ τὸ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. διὰ τοῦτο ἐξαπατῶνται οἰόμενοι τοὺς σπονδύλους ἔσω οἰχῆσθαι. προσεξαπατᾷ δὲ ἔτι αὐτοὺς καὶ τὰ σχήματα τῶν τετρωμένων. ἢν μὲν γὰρ πειρῶνται καμπύλλεσθαι, ὀδυνῶνται, περιτεινομένου ταύτῃ τοῦ δέρματος, ᾗ τέτρωνται, καὶ ἅμα τὰ ὀστέα τὰ κατεηγότα ἐνθράσσει οὕτω μᾶλλον τὸν χρῶτα. ἢν δὲ λορδαίνωσι, ῥάους εἰσί. χαλαρώτερον γὰρ τὸ δέρμα κατὰ τὸ τρῶμα ταύτῃ γίνεται, καὶ τὰ ὀστέα ἧσσον ἐνθράσσει. ἀτὰρ καὶ ἤν τις ψαύῃ αὐτῶν, κατὰ τοῦτο ὑπείκουσι λορδοῦντες, καὶ τὸ χωρίον κενὸν καὶ μαλθακὸν ψαυόμενον ταύτῃ φαίνεται. ταῦτα πάντα τὰ εἰρημένα προσεξαπατᾷ τοὺς ἰητρούς. ὑγιέες δὲ ταχέως καὶ ἀσινέες αὐτόματοι οἱ τοιοῦτοι γίνονται. ταχέως γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα ὀστέα ἐπιπωροῦται ὅσα χαῦνά ἐστι. σκολιαίνεται μὲν οὖν ῥάχις καὶ ὑγιαίνουσι, κατὰ πολλοὺς τρόπους. καὶ γὰρ ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τῇ χρήσει οὕτως ἔχει, ἀτὰρ καὶ ὑπὸ γήραος, καὶ ὑπὸ ὀδυνημάτων ἐπιεικῶς ξυνδετική ἐστιν. αἱ δὲ δὴ κυφώσιες, αἱ ἐν τοῖσι πτώμασιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνονται, ἢν ἢ τοῖσιν ἰσχίοισιν ὀχέσῃ, ἢ ἐπὶ τοὺς ὤμους πέσῃ. ἀνάγκη γὰρ ἔξω φαίνεσθαι ἐν τῷ κυφώματι ἕνα μέν τινα ὑψηλότατον τῶν σπονδύλων, τοὺς δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἐπὶ ἧσσον. οὐχ οὕτως ὡς ἐπὶ πολὺ ἀποπεπηδηκὼς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐστίν, ἀλλὰ μικρὸν ἂν ἕκαστος συνδιδοῖ, ἀθρόως πολύ. διὰ οὖν τοῦτο καὶ ὁ νωτιαῖος μυελὸς εὐφόρως φέρει τὰς τοιαύτας διαστροφὰς, ὅτι κυκλώδης αὐτῷ ἡ διαστροφὴ γίνεται, ἀλλ᾽ οὐ γωνιώδης. χρὴ δὲ τὴν κατασκευὴν τοῦ διαναγκασμοῦ τοιήνδε κατασκευάσαι. ἔξεστι μὲν ξύλον ἰσχυρὸν καὶ πλατὺ, ἐντομὴν παραμήκεα ἔχον κατορύξαι. ἔξεστι δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ξύλου ἐν τοίχῳ ἐντομὴν παραμήκεα ἐνταμεῖν, ἢ πήχεϊ ἀνωτέρω τοῦ ἐδάφεος, ἢ ὅκως ἂν μετρίως ἔχῃ. ἔπειτα οἷον στύλον δρύϊνον, τετράγωνον, πλάγιον, παραβάλλειν, ἀπολείποντα ἀπὸ τοῦ τείχου ὅσον παρελθεῖν τινὰ ἢν δέῃ. καὶ ἐπὶ μὲν τὸν στύλον ἐπιστορέσαι, ἢ χλαίνας, ἢ ἄλλο τι ὃ μαλθακὸν μὲν ἔσται, ὑπείξει δὲ μὴ μέγα. τὸν δὲ ἄνθρωπον πυριῆσαι, ἢν δέχηται, πολλῷ καὶ θερμῷ λούσας, κἄπειτα πρηνέα κατακλῖναι κατατεταμένον. καὶ τὰς μὲν χεῖρας αὐτοῦ παρατείναντα κατὰ φύσιν προσδῆσαι πρὸς τὸ σῶμα. ἱμάντι δὲ μαλθακῷ ἱκανῶς πλατεῖ τε καὶ μακρῷ, ἐκ δύο διπτύχων ξυμβεβλημένῳ μέσῳ, κατὰ μέσον τὸ στῆθος δὶς περιβεβλῆσθαι χρὴ, ὡς ἐγγυτάτω τῶν μασχαλέων. ἔπειτα τὸ περισσεῦον τῶν ἱμάντων κατὰ τὴν μασχάλην ἑκάτερον περὶ τοὺς ὤμους περιβεβλῆσθαι. ἔπειτα αἱ ἀρχαὶ πρὸς ξύλον ὑπεροειδές τι προσδεδέσθωσαν, ἁρμόζουσαι κατὰ μῆκος τῷ ξύλῳ τῷ ὑποτεταμένῳ, πρὸς ὅ, τι προσβάλλοντα τὸ ὑπεροειδὲς ἀντιστηρίζοντα κατατείνειν. τοιούτῳ δέ τινι ἑτέρῳ δεσμῷ χρὴ ἄνωθεν τῶν γουνάτων δήσαντα

κυφαίνουσι

ἔχεσθαι

διαναγκασμοῦ

σαντα καὶ ἄνωθεν τῶν στέρνων, τὰς ἀρχὰς τῶν ἱμάντων πρὸς τοιοῦτό τι ξύλον προσδῆσαι, ἄλλῳ δὲ ἱμάντι πλατεῖ καὶ μαλθακῷ καὶ δυνατῷ ταινιοειδεῖ, πλάτος ἔχοντι καὶ μῆκος ἱκανὸν, ἰσχυρῶς περιδεδέσθαι ὡς ἐγγύτατα τῶν ἰσχίων. ἔπειτα τὸ περισσεῦον τοῦ ταινιοειδέος ἅμα ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τῶν ἱμάντων, πρὸς τὸ ξύλον προσδῆσαι πρὸς τῶν ποδῶν. κἄπειτα κατατείνειν ἐν τούτῳ τῷ σχήματι καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἅμα μὲν, ἰσοῤῥόπως, ἅμα δὲ, ἐς ἰθύ. οὐδὲν γὰρ ἂν μέγα κακὸν ἡ τοιαύτη κατάτασις ποιήσειεν εἰ χρηστῶς σκευασθείη. εἰ μὴ ἄρα δὴ ἐπίτηδες τις βούλοιτο τέγγεσθαι. τὸν δὲ ἰητρὸν χρὴ, ἢ ἄλλον ὅς τις ἰσχυρὸς, καὶ μὴ ἀμαθὴς, ἐπιθέντα τὸ θέναρ τῆς χειρὸς ἐπὶ τὸ ὕβωμα, καὶ τὴν ἑτέρην χεῖρα προσεπιθέντα ἐπὶ τὴν ἑτέρην, καταναγκάζειν προσξυνιέντα, ἤν τε ἐς ἰθὺ ἐς τὸ κάτω πεφύκῃ καταναγκάζεσθαι, ἤν τε πρὸς τῆς κεφαλῆς, ἤν τε πρὸς τῶν ἰσχίων. καὶ ἀσινεστάτη μὲν αὕτη ἡ ἀνάγκη. ἀσινὲς δὲ καὶ ἐπικαθίζεσθαί τινα ἐπὶ τὸ κύφωμα τοῦ ἅμα κατατεινομένου ἐνσεῖσαι μετεωρισθέντα. ἀτὰρ καὶ ἐπιβῆναι τῷ ποδὶ, καὶ ὀχηθῆναι ἐπὶ τὸ κύφωμα, ἡσύχως τε ἐπενσεῖσαι, οὐδὲν κωλύει. τὸ τοιοῦτο δὲ ποιῆσαι μετρίως ἐπιτήδειος ἂν τις εἴη τῶν ἀμφὶ παλαίστρην εἰθισμένων. δυνατωτάτη μέντοι τῶν ἀναγκέων ἐστὶν, εἰ ὁ μὲν τοῖχος ἐντετμημένος εἴη, τὸ δὲ ξύλον τὸ κατορωρυγμένον, ἢ ἐντέτμηται, κατωτέρω εἴη τῆς ῥάχιος τοῦ ἀνθρώπου, ὁκόσῳ ἂν δοκέῃ μετρίως ἔχειν. σανὶς δὲ φιλυρίνη μὴ λεπτὴ ἐνείη, ἢ καὶ ἄλλου τινὸς ξύλου. ἔπειτα ἐπὶ τὸ ὕβωμα ἐπιτεθῇ, ἢ τρύχιόν τι πολύπτυχον, ἢ μικρόν τι σκύτινον ὑποκεφάλαιον, ὡς ἐλάχιστα μὲν ὑποκεῖσθαι ξυμφέρει, μόνον προμηθεόμενον, ὡς μὴ ἡ σανὶς ὑπὸ σκληρότητος ὀδύνην παρὰ καιρὸν παρέχῃ. κατὰ ἶξιν δὲ ἔστω ὡς μάλιστα τῇ ἐντομῇ τῇ ἐς τὸν τοῖχον, τὸ ὕβωμα. ὡς ἂν ἡ σανὶς, ᾗ μάλιστα ἐξέστηκεν, ταύτῃ μάλιστα πιέζῃ ἐπιτεθεῖσα. ὅταν δὲ ἐπιτεθῇ, τὸν μέν τινα καταναγκάζειν χρὴ τὸ ἄκρον τῆς σανίδος, ἤν τε ἕνα δέῃ, ἤν τε δύο. τοὺς δὲ κατατείνειν τὸ σῶμα κατὰ μῆκος, ὡς πρόσθεν εἴρηται. τοὺς μὲν, τῇ. τοὺς δὲ, τῇ. ἔξεστι δὲ καὶ ὀνίσκοισι τὴν κατάτασιν ποιέεσθαι, ἢ παρακατορύξαντα παρὰ τὸ ξύλον, ἢ ἐν αὐτῷ τῷ ξύλῳ τὰς φλιὰς τῶν ὀνίσκων ἐντεκτηνάμενον, ἤν τε ὀρθὰς ἐθέλῃς ἑκατέρωθεν μικρὸν ὑπερεχούσας. ἤν τε κατὰ κορυφὴν τοῦ ξύλου ἔνθεν καὶ ἔνθεν. αὗται αἱ ἀνάγκαι, εὐταμίευτοί εἰσιν, καὶ ἐς τὸ ἰσχυρότατον, καὶ ἐς τὸ ἧσσον. καὶ ἰσχὺν ἔχουσι τοιαύτην, ὥς τε καὶ εἴ τις ἐπὶ λύμῃ βούλοιτο, ἀλλὰ μὴ ἐπὶ ἰητρείῃ, ἐς τοιαύτας ἀνάγκας ἀγαγεῖν, κἂν τούτῳ ἰσχυρῶς δύνασθαι. καὶ γὰρ ἂν κατατείνων κατὰ μῆκος μοῦνον ἔνθεν καὶ ἔνθεν οὕτω, καὶ ἄλλην ἀνάγκην οὐδεμίην προστιθεὶς ὅμως κατατείνειεν ἄν τις. ἀλλὰ μὴν καὶ ἢν μὴ κατατείνων, αὐτῇ δὲ μοῦνον τῇ σανίδι οὕτως ἐπιπιέζοι τις, καὶ οὕτως ἱκανῶς καταναγκάσει. καλαὶ οὖν αἱ τοιαῦται ἰσχύες εἰσὶν ᾗσιν ἔξεστιν καὶ ἀσθενεστέρῃσι, καὶ ἰσχυροτέρῃσι χρέεσθαι αὐτὸν ταμιεύοντα. καὶ μὲν δὴ καὶ κατὰ φύσιν γε ἀναγκάζουσι. τὰ μὲν γὰρ ἐξεστεῶτα ἐς τὴν χώρην ἀναγκάζει καὶ ἡ ἴππωσις ἰέναι. τὰ δὲ ξυνελθόντα κατὰ φύσιν, κατατείνουσιν αἱ κατὰ φύσιν κατατάσιες. οὔκουν ἐγὼ ἔχω τουτέων ἀνάγκας καλλίους, οὐδὲ δικαιοτέρας. ἡ γὰρ κατ' αὐτὴν τὴν ἄκανθαν ἰθυωρία τῆς κατατάσιος κάτωθέν τε καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν ὀστέον καλεόμενον, οὐκ ἔχει ἐπιλαβὴν οὐδεμίην. ἄνωθεν δὲ κατὰ τὸν αὐχένα καὶ κατὰ τὴν κεφαλὴν, ἐπιλαβὴν μὲν ἔχει, ἀλλ' ἐς ἰδεῖν γε, ἀπρεπής. ταύτῃ τοι γενομένη ἡ κατάτασις καὶ ἄλλας βλάβας ἂν προσπαρέχοι πλεονασθεῖσα. ἐπειρήθην δὲ δή ποτε ὕπτιον τὸν ἄνθρωπον κατατείνας, ἀσκὸν ἀφύσητον ὑποθεῖναι ὑπὸ τὸ ὕβωμα. κἄπειτα αὐλὸν ἐκ χαλκείου ἐς τὸν ἀσκὸν τὸν ὑποκείμενον ἐνιέντα, φυσᾶν. ἀλλά μοι οὐκ εὐπορεῖτο. ὅτε μὲν γὰρ εὖ κατατείνοιμι τὸν ἄνθρωπον ἡσσᾶτο ὁ ἀσκὸς καὶ οὐκ ἐδύνατο ἡ φῦσα ἐπαναγκάζεσθαι. καὶ ἄλλως ἑτοῖμον περιολισθάνειν ἦν, ἅτε ἐς τὸ αὐτὸ ἀναγκαζόμενον τό, τε τοῦ ἀνθρώπου ὕβωμα, καὶ τὸ τοῦ ἀσκοῦ πληρουμένου κύρτωμα. ὅτε δ' αὖ μὴ κάρτα κατατείνοιμι τὸν ἄνθρωπον, ὁ μὲν ἀσκὸς ὑπὸ τῆς φύσης ἐκυρτοῦτο. ὁ δὲ ἄνθρωπος, πάντῃ μᾶλλον ἐλορδαίνετο ἢ συνέφερεν. ἔγραψα δὲ ἐπίτηδες τοῦτο. καλὰ γὰρ καὶ ταῦτα μαθήματά ἐστι, ἃ πειρηθέντα, ἀπορηθέντα ἐφάνη, καὶ δι' ἅσσα ἠπορήθη. Ὁκόσοισι δὲ οὖν τὸ ἔσω σκολιαίνονται οἱ σπόνδυλοι ὑπὸ πτώματος, ἢ καὶ ἐμπεσόντος τινὸς βαρέος, εἷς μὲν οὐδεὶς τῶν σπονδύλων μέγα ἐξίσταται κάρτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῶν ἄλλων. ἢν δὲ ἐκστῇ μέγα, ἢ εἷς, ἢ πλέονες, θάνατον φέρουσιν, ὥσπερ δὴ καὶ πρόσθεν εἴρηται, κυκλοειδὴς καὶ αὕτη, καὶ οὐ γωνιοειδὴς γίνεται ἡ παραλλαγή. οὖρα μὲν οὖν τοῖσι τοιούτοισι καὶ ἀπόπατος μᾶλλον ἴσχεται, ἢ τοῖς ἔξω κυφοῖσι. καὶ

ἢ πλῶσις

πόδες καὶ ὅλα τὰ σκέλεα ψύχεται μᾶλλον. καὶ θανατηφόρα ταῦτα μᾶλλον, ὧν ἔφην. καὶ ἢν περιγίνωνται δὲ, ἐνώδεες τὰ οὖρα μᾶλλον οὗτοι. καὶ τῶν σκελέων ἀκρατέστεροι καὶ ναρκωδέστεροι. ἢν δὲ καὶ ἐν τῷ ἄνω μέρει, μᾶλλον τὸ λόρδωμα γίγνηται, παντὸς τοῦ σώματος ἀκρατέες καὶ νεναρκωμένοι γίνονται. μηχανὴν δὲ οὐκ ἔχω οὐδεμίην ἔγωγε ὅκως χρὴ τὸν τοιοῦτον ἐς τὸ αὐτὸ καταστῆσαι. καὶ εἰ μή τινα ἡ κατὰ τῆς κλίμακος κατάσεισις, ὠφελέειν εἴη τι ἄν. ἢ καὶ ἄλλη τις τοιαύτη ἴησις, ἢ κατάσεισις, οἵηπερ ὀλίγῳ πρόσθεν εἴρηται. κατανάγκασιν δὲ σὺν τῇ κατασείσει οὐδεμίην ἔχω, ἥ τις ἂν γίνοιτο, ὥσπερ τῷ κυφώματι τὴν κατανάγκασιν ἡ σανὶς ἐποιέετο. πῶς γὰρ ἄν τις ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν διὰ τῆς κοιλίης ἀναγκάσαι δύναιτο; οὐ γὰρ οἷόν τε, ἀλλὰ μὴν, οὔτε βῆχες, οὔτε πταρμοὶ οὐδεμίην δύναμιν ἔχουσιν ὥστε τῇ κατατάσει συντιμωρέειν. οὐ μὴν οὐδ᾽ ἐνέσιες φύσης ἐνιέμεναι ἐς τὴν κοιλίην, οὐδὲν ἂν δυνηθεῖεν. καὶ μὴν αἱ μεγάλαι σικύαι προσβαλλόμεναι ἀνασπάσιος εἵνεκα δῆθεν τῶν ἔσω ῥεπόντων σφονδύλων μεγάλη ἁμαρτὰς γνώμης ἐστίν. ἀπωθέουσι γὰρ μᾶλλον ἢ ἀνασπῶσι. καὶ οὐδ᾽ αὐτὸ τοῦτο γινώσκουσιν οἱ προσβάλλοντες. ὅσῳ γὰρ ἄν τις μείζω προσβάλλῃ, τοσούτῳ μᾶλλον λορδοῦνται οἱ προσβληθέντες συναναγκαζομένου ἄνω τοῦ δέρματος. τρόπους δὲ ἄλλους κατασεισίων ἢ οἷοι πρόσθεν εἴρηνται ἔχοιμι ἂν εἰπεῖν, ἁρμόσαι οὓς ἄν τις δοκέῃ τῷ παθήματι μᾶλλον, ἀλλ᾽ οὐ πάρτα πιστεύω αὐτοῖς. διὰ τοῦτο οὐ γράφω. ἀθρόον δὴ ξυνιέναι χρὴ περὶ τούτων ὧν ἐν κεφαλαίῳ εἴρηται. ὅτι τὰ μὲν ἐς τὸ λορδὸν ῥέψαντα ὀλέθριά ἐστι καὶ σινάμωρα. τὰ δὲ ἐς τὸ κυφὸν ἀσινέα θανάτου, καὶ οὔρων σχεσίων καὶ ἀποναρκώσιος τὸ ἐπίπαν. οὐ γὰρ ἐκτείνει τοὺς ὀχετοὺς τοὺς κατὰ τὴν κοιλίην, οὐδὲ κωλύει διαρρέειν, ἡ ἐς τὸ ἔξω κύφωσις. ἡ δὲ λόρδωσις ταῦτα ἀμφότερα ποιέει, καὶ ἐς τὰ ἄλλα πολλὰ προσγίνεται. ἐπεί τοι πολὺ πλείονες σκελέων τε καὶ χειρῶν ἀκρατέες γίνονται καὶ καταναρκοῦνται τὸ σῶμα, καὶ οὖρα τούτοισιν ἴσχεται, οἷσι δὲ ἂν μὴ ἐξστῇ μὲν τὸ ὕβωμα μήτε ἔξω, μήτε ἔσω, σεισθέωσι δὲ ἰσχυρῶς ἐς τὴν ἰθυωρίην τῆς ῥάχιος. οἷσι δὲ ἂν ἐξστῇ μὲν τὸ ὕβωμα, ἧσσον τοιαῦτα πάσχουσιν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐν ἰητρικῇ ἄν τις θεήσαιτο, ὧν τὰ μὲν ἰσχυρὰ ἀσινέα ἐστὶ καθ᾽ ἑωυτὰ τὴν κρίσιν ὅλην λαμβάνοντα τοῦ νοσήματος. τὰ δὲ ἀσθενέστερα σινάμωρα καὶ ἀποτόκους νοσημάτων χρονίους ποιέοντα, καὶ κοινωνέοντα τῷ ἄλλῳ σώματι ἐπὶ πλέον. ἐπεὶ καὶ πλευρέων κάτηξις, τοιοῦτόν τι πέπονθεν. οἷσι μὲν γὰρ ἂν καταγῇ πλευρὴ μία ἢ πλέονες ὡς τοῖσι πλείστοισι κατάγνυνται, μὴ διασχόντα τὰ ὀστέα ἐς τὸ εἴσω μέρος, μὴ δὲ ψιλωθέντα, ὀλίγοι μὲν ἤδη ἐπυρέτηναν. ἀτὰρ οὐδὲ αἷμα πολλοὶ ἤδη ἔπτυσαν, οὐδὲ ἔμπυοι πολλοὶ γίνονται, οὐδὲ ἔμμοτοι, οὐδὲ ἐπισφακελίσιες τῶν ὀστέων, δίαιτά τε φαύλη ἀρκέει. ἢν γὰρ μὴ πυρετὸς ξυνεχὴς ἐπιλαμβάνῃ αὐτοὺς, καὶ κενεαγγέειν κάκιον τοῖς τοιούτοισιν, ἢ μὴ κενεαγγέειν, καὶ ἐπωδυνέστερον, καὶ πυρετωδέστερον, καὶ βηχωδέστερον. τὸ γὰρ πλήρωμα τὸ μέτριον τῆς κοιλίης, διόρθωμα τῶν πλευρέων γίνεται. ἡ δὲ κένωσις κρεμασμὸν μὲν τῇσι πλευρῇσι ποιέει. ὁ δὲ κρεμασμὸς, ὀδύνην. ἔξωθεν δὲ, φαύλη ἐπίδεσις τοῖσι τοιούτοισιν ἀρκέει κηρωτῇ καὶ σπλήνεσι καὶ ὀθονίοισιν ἡσύχως ἐρείδοντα, ὁμαλὴν τὴν ἐπίδεσιν ποιέεσθαι, ἢ καὶ ἐριῶδές τι προσεπιθέντα. κρατύνεται δὲ πλευρὴ ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσι. ταχεῖαι γὰρ αἱ ἐπιπωρώσιες τούτων τῶν ὀστέων. ἀμφιφλασθείσης δὲ τῆς σαρκὸς, ἀμφὶ τῇσι πλευρῇσιν, ἢ ὑπὸ πληγῆς, ἢ ὑπὸ πτώματος, ἢ ὑπὸ ἀντερείσιος, ἢ ἄλλου τινὸς τοιουτοτρόπου, πολλοὶ ἤδη πολὺ αἷμα ἔπτυσαν. οἱ γὰρ ὀχετοὶ οἱ κατὰ τὸ λαπαρὸν τῆς πλευρῆς ἑκάστης παρατεταμένοι, καὶ οἱ τόνοι ἀπὸ τῶν ἐπικαιροτάτων τῶν ἐν τῷ σώματι, τὰς ἀφορμὰς ἔχουσι. πολλοὶ γοῦν ἤδη βηχώδεες, καὶ φυματίαι, καὶ ἔμπυοι ἐγένοντο, καὶ ἔμμοτοι, καὶ ἡ πλευρὴ ἐπεσφακέλισεν αὐτοῖσιν. ἀτὰρ καὶ οἷσι μηδὲν τοιοῦτον προσεγένετο, ἀμφιφλασθείσης τῆς σαρκὸς ἀμφὶ τῇσι πλευρῇσιν, ὅμως δὲ βραδύτερον, ὀδυνώμενοι παύονται οὗτοι, ἢ οἷσιν ἂν ἡ πλευρὴ καταγῇ. καὶ ὑποστροφὰς μᾶλλον ἴσχει ὀδυνημάτων τὸ χωρίον, ἐν τοῖσι τοιούτοισι τρώμασι. μάλα μὲν οὖν μεθεξέτεροι καταμελέουσι τῶν τοιούτων σινέων, μᾶλλον ἢν πλευρὴ κατεαγῇ αὐτοῖσιν. ἀτὰρ καὶ ἰήσιος σκεθροτέρης οἱ τοιοῦτοι δέονται, εἰ σωφρονοῖεν. τῇ τε γὰρ διαίτῃ ξυμφέρει ξυνεστάλθαι, ἀτρεμέειν δὲ τῷ σώματι ὡς μάλιστα, ἀφροδισίων τε ἀπέχεσθαι, βρωμάτων τε λιπαρῶν, καὶ κερχνωδέων, καὶ ἰσχυρῶν πάντων. φλέβα τε κατ᾽ ἀγκῶνα τέμνεσθαι, σιγᾶν τε ὡς μάλιστα. ἐπιδέεσθαι δὲ εἰς τὸ χωρίον τὸ φλασθὲν σπλήνεσι μὴ πολυπτύχεσι, συχνοῖσι δὲ καὶ πολὺ πλατυτέροισι πάντη

τοῦ φλάσματος. κηρωτῇ τε ὑποχρίειν. ὀθονίοισί τε πλατέσι, σὺν ταινίῃσι πλατείῃσι καὶ μαλθακῇσι ἐπιδεῖν. ἐρείδειν τε μετρίως, ὥς τε μὴ κάρτα πεπιέχθαι φάναι τὸν ἐπιδεόμενον, μὴ δ' αὖ χαλαρόν. ἄρχεσθαι δὲ τὸν ἐπιδέοντα κατὰ τὸ φλάσμα καὶ ἐρείδεσθαι ταύτῃ μάλιστα. τὴν δὲ ἐπίδεσιν ποιέεσθαι ὡς ἀπὸ δύο ἀρχέων, ἐπιδεῖν τε, ἵνα μὴ περιρρεπὲς τὸ δέρμα τὸ περὶ τὰς πλευρὰς ᾖ, ἀλλ' ἰσόρροπον. ἐπιδεῖν δὲ, ἢ καθ' ἑκάστην ἡμέρην, ἢ παρ' ἑτέρην. ἄμεινον δὲ καὶ τὴν κοιλίην μαλθάξαι κούφῳ τινὶ ὅσον κενώσιος εἵνεκεν τοῦ σίτου. καὶ ἤδη μὲν δέκα ἡμέρας ἰσχναίνειν. ἔπειτα ἀναθρέψαι τὸ σῶμα καὶ ἁπαλῦναι. τῇ δὲ ἐπιδέσει ἐς ἂν μὲν ἰσχναίνῃς, ἐρηρεισμένῃ μᾶλλον χρέεσθαι. ὁπόταν δὲ ἐς τὸν ἁπαλυσμὸν ἄγῃς, ἐπιχαλαρωτέρῃ. καὶ ἢν μὲν αἷμα ἀποπτύσῃ κατ' ἀρχὰς, τεσσαρακονθήμερον τὴν μελέτην καὶ τὴν ἐπίδεσιν ποιέεσθαι χρή. ἢν δὲ μὴ πτύσῃ τὸ αἷμα, ἀρκέει εἴκοσιν ἡμερέων ἡ μελέτη, ὡς ἤδη τὸ πολύ. τῇ ἰσχύϊ δὲ τοῦ τρώματος τοὺς χρόνους προστεκμαίρεσθαι χρή. ὅσοι δ' ἂν ἀμελήσωσι τῶν τοιουτέων ἀμφιφλασμάτων, ἢν καὶ ἄλλο μηδὲν αὐτέοισι φλαῦρον μεῖζον γένηται, ὅμως τό γε χωρίον ἀμφιφλασθὲν μυξωδεστέρην τὴν σάρκα ἴσχει, ἢ πρόσθεν εἶχεν. ὅκου δέ τι τοιοῦτον ἐγκαταλείπεται, καὶ μὴ εὖ ἐξιποῦται, τῇ γε ἀλθέξει φαυλότερον μὲν, ἢν παρ' αὐτὸ τὸ ὀστέον ἐγκαταλειφθῇ τὸ μυξῶδες. οὔτε γὰρ ἔτι ἡ σὰρξ ὁμοίως ἅπτεται τοῦ ὀστέου. τό τε ὀστέον νοσηλότερον γίνεται. σφακελισμοί τε χρόνιοι ὀστέου πολλοῖσιν ἤδη ἀπὸ τοιουτέων προφασίων ἐγένοντο. ἀτὰρ καὶ ἢν μὴ παρὰ τὸ ὀστέον, ἀλλ' αὐτὴ ἡ σὰρξ μυξώδης ᾖ, ὅμως γοῦν ὑποστροφαὶ γίνονται καὶ ὀδύναι, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, ἤν τις τῷ σώματι τύχῃ πονήσας. διὰ τοῦτο τῇ ἐπιδέσει δέεσθαι χρὴ, ἅμα μὲν, ἀγαθῇ. ἅμα δὲ, πολὺ προσακούσῃ, ἕως ἂν ξηρανθῇ μὲν καὶ ἀναποθῇ τουτὶ τὸ ἐκχύμωμα τὸ ἐν τῇ φλάσει γενόμενον. αὐξηθῇ δὲ σαρκὶ ὑγιεῖ τὸ χωρίον. αὔξηται δὲ τοῦ ὀστέου ἡ σάρξ. οἷσι δ' ἂν ἀμεληθεῖσι χρονιωθῇ, καὶ ὀδυνῶδες τὸ χωρίον γένηται, καὶ ἡ σὰρξ ὑπόμυξος ᾖ, τούτοισι καῦσις ἴησις ἀρίστη. καὶ ἢν μὲν αὐτὴ ἡ σὰρξ μυξώδης ᾖ, ἄχρι τοῦ ὀστέου καίειν χρὴ, μὴ μὴν διαθερμανθῆναι τὸ ὀστέον. ἢν δὲ μεσηγὺ τῶν πλευρέων ᾖ, ἐπιπολῆς μὲν οὐδ' οὕτως χρὴ καίειν. φυλάσσεσθαι μέντοι μὴ διακαύσῃς πέρην. ἢν δὲ πρὸς τῷ ὀστέῳ δοκέῃ εἶναι τὸ φλάσμα, καὶ ἔτι νεαρὸν ᾖ, καὶ μήπω σφακελίσῃ τὸ ὀστέον. ἢν μὲν κάρτα ὀλίγον ᾖ, οὕτω καίειν χρὴ ὥσπερ εἴρηται. ἢν μέντοι παραμήκης ᾖ ὁ μετεωρισμὸς ὁ κατὰ τὸ ὀστέον, πλείονας ἐσχάρας ἐμβάλλειν χρή. περὶ δὲ σφακελισμοῦ πλευρῆς, ἅμα τῇ τῶν ἐμμότων ἰητρείῃ, εἰρήσεται.

Ἢν δὲ μηροῦ ἄρθρον ἐξ ἰσχίου ἐκπέσῃ. ἐκπίπτει δὲ κατὰ τέσσαρας τρόπους. ἐς μὲν τὸ ἔσω, πλειστάκις. ἐς δὲ τὸ ἔξω, τῶν ἄλλων πλειστάκις. ἐς δὲ τὸ ὄπισθεν καὶ τὸ ἔμπροσθεν, ἐκπίπτει μὲν, ὀλιγάκις δέ. οἷσι μὲν οὖν ἂν ἐκβῇ εἰς τὸ ἔσω, μακρότερον τὸ σκέλος φαίνεται, παραβαλλόμενον πρὸς τὸ ἕτερον, διὰ δισσὰς προφάσιας εἰκότως. ἐπί τε γὰρ τὸ ἀπὸ τοῦ ἰσχίου πεφυκὸς ὀστέον, τὸ ἄνω φερόμενον, πρὸς τὸν κτένα, ἤδη τοῦ που ἡ ἐπίβασις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ γίνεται. καὶ ὁ αὐχὴν τοῦ ἄρθρου, ἐπὶ τῆς κοτύλης ὀχέεται. ἔξωθέν τε αὖ, ὁ γλουτὸς, κοῖλος φαίνεται, ἅτε ἔσω ῥεψάσης τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ. τό, τε αὖ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ μηροῦ ἄκρον ἀναγκάζεται ἔξω ῥέπειν, καὶ ἡ κνήμη καὶ ὁ πούς ὡσαύτως. ἅτε οὖν ἔξω ῥέποντος τοῦ ποδὸς, οἱ ἰητροὶ δι' ἀπειρίην, τὸν ὑγιέα πόδα πρὸς τοῦτον προσίσχουσιν, ἀλλ' οὐ τοῦτον πρὸς τὸν ὑγιέα. διὰ τοῦτο πολὺ μακρότερον φαίνεται τὸ σιναρὸν τοῦ ὑγιέος. πολλαχῇ δὲ καὶ ἄλλῃ τὰ τοιαῦτα παρασύνεσιν ἔχει. οὐ δὲ μὴν οὐδὲ ξυγκάμπτειν δύνανται κατὰ τὸν βουβῶνα ὁμοίως τῷ ὑγιεῖ. ἀτὰρ καὶ ψαυομένη ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ κατὰ τὸν περίνεον ὑπερογκέουσα εὔδηλός ἐστι. τὰ μὲν οὖν σημήια ταῦτά ἐστιν οἷσιν ἂν ἔσω ἐκπεπτώκει ὁ μηρός. οἷσι μὲν ἂν οὖν ἐκπεσὼν μὴ ἐμπέσῃ, ἀλλὰ καταπορωθῇ καὶ ἀμεληθῇ, ἅτε ὁδοιπορίῃ περιφοράδην τοῦ σκέλεος ὥσπερ τοῖς βουσὶ γίνεται, καὶ ὄχλησις πλείστη αὐτοῖσιν ἤδη ἐπὶ τοῦ ὑγιέος σκέλεός ἐστι. καὶ ἀναγκάζονται κατὰ τὸν κενεῶνα ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον τὸ ἐκπεπτωκὸς, κυλλοὶ καὶ σκολιοὶ εἶναι. κατὰ δὲ τὸ ὑγιὲς ἐς τὸ ἔξω ὁ γλουτὸς ἀναγκάζεται περιφερὴς εἶναι. εἰ γάρ τις ἔξω τῷ ποδὶ τοῦ ὑγιέος σκέλεος βαίνει, ἀπωθοίη ἂν τὸ σῶμα τὸ ἄλλο ἐπὶ τὸ σιναρὸν σκέλος τὴν ὄχησιν ποιέεσθαι. τὸ δὲ σιναρὸν οὐκ ἂν δύναιτο ὀχέειν. πῶς γάρ; ἀναγκάζεται οὖν οὕτω κατὰ τοῦ ὑγιέος σκέλεος τῷ ποδὶ ἔσω βαίνειν, ἀλλὰ μὴ ἔξω. οὕτω γὰρ ὀχέει μάλιστα τὸ σκέλος τὸ ὑγιὲς, καὶ τὸ ἑωυτοῦ μέρος τοῦ σώματος, καὶ τὸ τοῦ σιναροῦ σκέλεος μέρος. κοιλαινόμενοι δὲ κατὰ τὸν κενεῶνα καὶ κατὰ τὰ ἄρθρα, μακροὶ φαίνονται, καὶ τῷ ξύλῳ

ἀναγκάζονται

ἀναγκάζονται ἀντερείδεσθαι πλάγιοι κατὰ τὸ ὑγιὲς σκέλος, δέονται γὰρ ἀντικοντώσιος ταύτῃ. ἐπὶ τοῦτο γὰρ οἱ γλουτοὶ ῥέπουσι, καὶ τὸ ἄχθος τοῦ σώματος ὀχέεται ἐπὶ τοῦτο. ἀναγκάζονται δὲ καὶ ἐπικύπτειν. τὴν γὰρ χεῖρα τὴν κατὰ τὸ σκέλος τὸ σιναρὸν ἀναγκάζονται κατὰ πλάγιον τὸν μηρὸν ἐρείδειν. οὐ γὰρ δύναται τὸ σιναρὸν σκέλος ὀχέειν τὸ σῶμα ἐν τῇ μεταλλαγῇ τῶν σκελέων, ἢν μὴ κατέχηται πρὸς τὴν γῆν πιεζόμενον. ἐν τοιούτοισι γοῦν τοῖσι σχήμασιν ἀναγκάζονται ἐσχηματίσθαι, οἷσιν ἂν ἔσω ἐκβὰν τὸ ἄρθρον μὴ ἐμπέσῃ, οὐ προβουλευσάντων τοῦ ἀνθρώπου ὅπως ἂν ῥήϊστα διεσχηματισμένον εἴη, ἀλλ' αὐτὴ ἡ ξυμφορὴ διδάσκει ἐκ τῶν παρεόντων τὰ ῥήϊστα αἱρέεσθαι. ἐπεὶ καὶ ὁκόσοι ἕλκος ἔχοντες ἐν ποδὶ ἢ κνήμῃ, οὐ κάρτα δύνανται ἐπιβαίνειν τῷ σκέλει, πάντες. καὶ οἱ νήπιοι οὕτως ὁδοιπορέουσιν, ἔξω γὰρ βαίνουσι τῷ σιναρῷ σκέλει. καὶ διπλᾶ κερδαίνουσι. διπλῶν γὰρ δέονται. τό, τε γὰρ σῶμα οὐκ ὀχέεται ὁμοίως ἐπὶ τοῦ ἔξω ἀποβαινομένου, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἔσω. οὐ δὲ γὰρ κατ' ἰθυωρίην αὐτῷ γίνεται τὸ ἄχθος, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ ὑπερβαινομένου. κατ' ἰθυωρίην γὰρ αὐτῷ γίνεται τὸ ἄχθος, ἔν τε αὐτῇ τῇ ὁδοιπορίῃ, καὶ τῇ μεταλλαγῇ τῶν σκελέων. ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τάχιστα ἂν δύναιτο ὑποτιθέναι τὸ ὑγιὲς σκέλος, εἰ τῷ μὲν σιναρῷ, ἐξωτέρω βαίνοι, τῷ δὲ ὑγιεῖ, ἐσωτέρω. περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος. ἀγαθὸν εὑρίσκεσθαι αὐτὸ ἑωυτῷ τὸ σῶμα ἐς τὰ ῥήϊστα τῶν σχημάτων. ὅσοισι μὲν οὖν μήπω τελειουμένοισιν ἐς αὔξησιν, ἐκπεσὸν μὴ ἐμπέσῃ, γυιοῦται ὁ μηρὸς, καὶ ἡ κνήμη, καὶ ὁ πούς. οὔτε γὰρ τὰ ὀστέα ἐς τὸ μῆκος ὁμοίως αὔξεται, ἀλλὰ βραχύτερα γίνεται. μάλιστα δὲ τὰ τοῦ μηροῦ. ἄσαρκόν τε ἅπαν τὸ σκέλος καὶ ἄμυον, καὶ ἐκτεθηλυσμένον, καὶ λεπτότερον γίνεται. ἅμα μὲν, διὰ τὴν στέρησιν τῆς χώρης τοῦ ἄρθρου. ἅμα δὲ, ὅτι ἀδύνατον χρέεσθαί ἐστιν, ὅτι οὐ κατὰ φύσιν κέεται. χρῆσις γάρ μετεξετέρη ῥύεται τῆς ἄγαν ἐκθηλύνσιος. ῥύεται δέ τι καὶ τῆς ἐπὶ μῆκος ἀναυξήσιος. κακοῦνται μὲν οὖν μάλιστα, οἷσιν ἂν ἐν γαστρὶ ἐοῦσιν ἐξαρθρήσῃ τοῦτο τὸ ἄρθρον. δεύτερον δὲ οἷσιν ἂν ὡς νηπιωτάτοισιν ἐοῦσιν. ἥκιστα δὲ, τοῖσι τετελειωμένοισιν. τοῖσι μὲν οὖν τετελειωμένοισιν εἴρηται οἵη τις ἡ ὁδοιπορίη γίνεται. οἷσι δ' ἂν νηπίοισιν ἐοῦσιν, ἡ ξυμφορὴ αὕτη φαίνεται, οἱ μὲν πλεῖστοι καταβλακεύουσι τὴν διόρθωσιν τοῦ σώματος, ἀλλὰ κακῶς εἱλέονται ἐπὶ τὸ ὑγιὲς σκέλος, τῇ χειρὶ πρὸς τὴν γῆν ἀπερειδόμενοι τῇ κατὰ τὸ ὑγιὲς σκέλος. καταβλακεύουσι δὲ ἔνιοι τὴν ἐς τὸ ὀρθὸν ὁδοιπορίην. καὶ οἷσιν ἂν τετελειωμένοισιν αὕτη ἡ ξυμφορὴ γένηται. ὁκόσοι δ' ἂν νήπιοι ὄντες ταύτῃ τῇ ξυμφορῇ χρησάμενοι ὀρθῶς παιδαγωγηθῶσι, τῷ μὲν ὑγιεῖ σκέλει χρέονται ἐς ὀρθὸν, ὑπὸ δὲ τὴν μασχάλην τὴν κατὰ τὸ ὑγιὲς σκέλος σκίπωνα περιφέρουσι. μετεξέτεροι δὲ, καὶ ὑπ' ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας. τὸ δὲ σιναρὸν σκέλος μετέωρον ἔχουσι. καὶ τοσούτῳ ῥήους εἰσὶν, ὅσῳ ἂν αὐτοῖσιν ἔλασσον τὸ σκέλος τὸ σιναρὸν ᾖ. τὸ δὲ ὑγιὲς, ἰσχὺς αὐτέοισιν οὐδὲν ἧσσον, ἢ εἰ καὶ ἀμφότερα ὑγιέα ἦν. θηλύνονται δὲ πᾶσι τοῖσι τοιούτοισιν αἱ σάρκες τοῦ σκέλεος, μᾶλλον δ' ἔτι θηλύνονται αἱ ἐκ τοῦ ἔξω μέρεος, ἢ αἱ ἐκ τοῦ ἔσω ὡς ἐπὶ πολύ. μυθολογοῦσι δέ τινες, ὅτι αἱ ἀμαζονίδες τὸ ἄρσεν γένος τὸ ἑωυτῶν, αὐτίκα νήπιον ἐὸν, ἐξαρθρέουσιν. αἱ μὲν, κατὰ τὰ γούνατα. αἱ δὲ, κατὰ τὰ ἰσχία, ὡς δῆθεν χωλὰ γίνοιτο, καὶ μὴ ἐπιβουλεύοι τὸ ἄρσεν γένος τῷ θήλεϊ. χειρώναξιν ἄρα τούτοισι χρέονται, ὁκόσα ἢ σκυτίης ἔργα, ἢ χαλκείης, ἢ ἄλλο τι ἑδραῖον ἔργον. εἰ μὲν οὖν ἀληθέα ταῦτά ἐστιν, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα, ὅτι δὲ γίνοιτο ἂν τοιαῦτα οἶδα. εἴ τις ἐξαρθρέοι αὐτίκα νήπια ἐόντα. κατὰ μὲν οὖν τὰ ἰσχία, μέζον τὸ διάφορόν ἐστιν, εἰς τὸ ἔσω, ἢ ἐς τὸ ἔξω ἐξαρθρῆσαι. κατὰ τὰ γούνατα δὲ, διαφέρει μέν τι. ἔλασσον δέ τι διαφέρει. τρόπος δὲ ἑκατέρου τοῦ χωλώματος, ἴδιός ἐστι. γυιοῦνται γὰρ μᾶλλον, οἷσιν ἂν ἐς τὸ ἔξω ἐξαρθρήσῃ. ὀρθοὶ δὲ ἧσσον ἵστανται, οἷσιν ἂν ἐς τὸ ἔσω ἐξαρθρήσῃ. ὡσαύτως δὲ καὶ ἢν παρὰ τὸ σφυρὸν ἐξαρθρήσῃ, ἢν μὲν ἐς τὸ ἔξω μέρος, κυλλοὶ μὲν γίνονται, ἑστάναι δὲ δύνανται. ἢν δὲ ἐς τὸ ἔσω μέρος, βλαισοὶ μὲν γίνονται. ἧσσον δὲ ἑστάναι δύνανται. ἡ γε μὴν ξυναύξησις τῶν ὀστέων, τοιήδε γίνεται. οἷσιν μὲν οὖν κατὰ τὸ σφυρὸν ὀστέον τὸ τῆς κνήμης ἐκστῇ, τούτοισι μὲν τὰ τοῦ ποδὸς ὀστέα ἥκιστα ξυναύξεται. ταῦτα γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τρώματός εἰσι. τὰ δὲ τῆς κνήμης ὀστέα, αὔξεται μὲν, οὐ πολὺ δὲ ἐνδεεστέρως. αἱ μέν τοι σάρκες μινύθουσιν. οἷσι δ' ἂν κατὰ μὲν τὸ σφυρὸν μένῃ τὸ ἄρθρον κατὰ φύσιν, κατὰ δὲ τὸ γόνυ ἐξεστήκῃ, τούτοισι τὸ τῆς κνήμης ὀστέον οὐκ ἐθέλει ξυναύξεσθαι ὁμοίως, ἀλλὰ βραχύτατον γίνεται. τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τρώματός ἐστι. τοῦ μέν τοι ποδὸς τὰ ὀστέα, μινύθει μὲν, ἀτὰρ οὐχ ὁμοίως, ὥσπερ ὀλίγον τι πρόσθεν εἴρηται, ὅτι τὸ ἄρθρον τὸ παρὰ

τὸν πόδα

ὀχέεται

τὸν πόδα σιμὸν εἶναι. εἰ δὲ οἱ χρέεσθαι ἐδύνατο, ὥσπερ καὶ τῷ κυλλῷ, ἔτι ἂν ἧσσον ἐμινύθη τὰ τοῦ ποδὸς ὀστέα τουτέοισιν. οἷσι δ' ἂν κατὰ τὸ ἰσχίον ἐξάρθρησις γίγνηται, τούτοισι τοῦ μηροῦ τὸ ὀστέον οὐκ ἐθέλει ξυναύξεσθαι ὁμοίως. ἐγγυτάτω γὰρ τοῦ τρώματός ἐστιν, ἀλλὰ βραχύτερον τοῦ ὑγιέος γίνεται. τὰ μέν τοι τῆς κνήμης ὀστέα, οὐχ ὁμοίως τουτέοισιν ἀναύξεα γίνεται, οὐδὲ τὰ τοῦ ποδός. διὰ τοῦτο δὲ, ὅτι τὸ τοῦ μηροῦ ἄρθρον τὸ παρὰ τὴν κνήμην, ἐν τῇ ἑωυτοῦ φύσει μένει, κατὰ καὶ τὸ τῆς κνήμης, τὸ παρὰ τὸν πόδα. σάρκες μέν τοι μινύθουσι παντὸς τοῦ σκέλεος, τουτέοισιν. εἰ μέν τοι χρέεσθαι τῷ σκέλει ἐδύναντο, ἔτι ἂν μᾶλλον τὰ ὀστέα ξυνηύξανε, ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται, πλὴν τοῦ μηροῦ, ἦν ἧσσον ἄσαρκα εἴη. ἀσαρκότερα δὲ πολλῷ ἢ ὑγιέα ἦν. καὶ σημεῖον δὲ ὅτι τοιαῦτά ἐστιν. ὁκόσοισι γὰρ τοῦ βραχίονος ἐκπεσόντος, γαλιάγκωνες ἐγένοντο ἐκ γενεῆς ἢ καὶ ἐν αὐξήσει πρὶν τελειωθῆναι, οὗτοι τὸ μὲν ὀστέον τοῦ βραχίονος βραχὺ ἴσχουσι, τὸν δὲ πῆχυν καὶ ἄκρην τὴν χεῖρα ὀλίγῳ ἐνδεεστέρην τοῦ ὑγιέος. διὰ ταύτας τὰς προφάσιας τὰς εἰρημένας, ὅτι ὁ μὲν βραχίων ἐγγυτάτω τοῦ ἄρθρου τοῦ τρώματός ἐστιν, ὥστε διὰ τοῦτο βραχύτερος γέγονεν. ὁ δ' αὖ πῆχυς διὰ τοῦτο οὐχ ὁμοίως ἐπακούει τῆς ξυμφορῆς, ὅτι τὸ τοῦ βραχίονος ἄρθρον τὸ πρὸς τοῦ πήχεος ἐν τῇ ἀρχαίῃ φύσει μένει. ἥ τε αὖ χεὶρ ἔτι τηλοτέρω ἄπεστιν, ἢ ὁ πῆχυς ἀπὸ τῆς ξυμφορῆς. διὰ ταύτας οὖν τὰς εἰρημένας προφάσιας τῶν ὀστέων τά τε μὴ συναυξόμενα οὐ συναύξεται. τό τε ξυναυξόμενον, ξυναύξεται. ἐς δὲ τὸ εὔσαρκον τῇ χειρὶ καὶ τῷ βραχίονι ἡ ταλαιπωρίη τῆς χειρὸς μέγα προσωφελήσει. ὅσα γὰρ χειρῶν ἔργα ἐστὶ, τὰ πλεῖστα προθυμέονται οἱ γαλιάγκωνες ἐργάζεσθαι τῇ χειρὶ ταύτῃ, ὅσα καὶ τῇ ἑτέρῃ δύνανται, οὐδὲν ἐνδεεστέρως τῆς ἀσινέος. οὐ γὰρ δεῖ ὀχέεσθαι τὸ σῶμα ἐπὶ τῶν χειρῶν, ὡς ἐπὶ τῶν σκελέων, ἀλλὰ κοῦφα αὐτοῖσι τὰ ἔργα ἐστί. διὰ δὲ τὴν χρῆσιν οὐ μινύθουσιν αἱ σάρκες αἱ κατὰ τὴν χεῖρα καὶ κατὰ τὸν πῆχυν τοῖσι γαλιάγκωσιν, ἀλλὰ καὶ ὁ βραχίων τι προσωφελέεται ἐς εὐσαρκίην διὰ ταῦτα. ὅταν δὲ ἰσχίον ἔκπαλες γίγνηται ἐς τὸ ἔσω μέρος ἐκ γενεῆς, ἢ καὶ ἔτι νηπίῳ ἐόντι, μινύθουσιν αἱ σάρκες, διὰ τοῦτο μᾶλλον ἢ τῆς χειρὸς, ὅτι οὐ δύνανται χρέεσθαι τῷ σκέλει. μαρτύριον δέ τι ἐν ἔσται ἐν τοῖσιν ὀλίγον ὕστερον εἰρησομένοισιν, ὅτι ταῦτα τοιαῦτά ἐστιν. ὁκόσοισι δ' ἂν ἐς τὸ ἔξω ἡ τοῦ μηροῦ κεφαλὴ ἐκβῇ, τούτοισι βραχύτερον μὲν τὸ σκέλος φαίνεται παρατεινόμενον παρὰ τὸ ἕτερον εἰκότως. οὐ γὰρ ἐπ' ὀστέον ἡ ἐπίβασις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ἐστιν, ὡς ὅτε ἔσω ἐξεπεπτώκει, ἀλλὰ παρ' ὀστέον παρεγκεκλιμένην τὴν φύσιν ἔχον. ἐν σαρκὶ δὲ ἐρείδεται ὑγρῇ καὶ ὑπεικούσῃ, διὰ τοῦτο μὲν βραχύτερον φαίνεται. ἔσωθεν δὲ ὁ μηρὸς παρὰ τὴν πληχάδα καλεομένην κοιλότερος καὶ ἀσαρκότερος γίνεται. ἔξωθεν δὲ ὁ γλουτὸς κυρτότερος. ἅτε ἐς τὸ ἔξω τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ὀλισθηκυίας. ἀτὰρ καὶ ἀνωτέρω φαίνεται ὁ γλουτὸς ἅτε ὑπεξάσης τῆς σαρκὸς τῆς ἐνταῦθα, τῇ τοῦ μηροῦ κεφαλῇ. τὸ δὲ παρὰ τὸ γόνυ τοῦ μηροῦ ἄκρον, ἔσω ῥέπον φαίνεται, καὶ ἡ κνήμη, καὶ ὁ πούς. ἀτὰρ οὐδὲ ξυγκάμπτειν ὥσπερ τὸ ὑγιὲς σκέλος δύνανται. τὰ μὲν οὖν σημεῖα ταῦτα, τοῦ ἔξω ἐκπεπτωκότος μηροῦ εἰσιν. οἷσι μὲν οὖν τετελειωμένοισιν ἤδη ἐκπεσὸν τὸ ἄρθρον μὴ ἐμπέσῃ, τούτοισι βραχύτερον μὲν φαίνεται τὸ σύμπαν σκέλος. ἐν δὲ τῇ ὁδοιπορίῃ τῇ μὲν πτέρνῃ, οὐ δύνανται καθικνέεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς. τῷ δὲ στήθει τοῦ ποδὸς, βαίνουσιν ἐπὶ τὴν γῆν. ὀλίγον δὲ ἐς τὸ ἔσω μέρος ἐγκλίνουσι τοῖσι δακτύλοισιν ἄκροισιν. ὀχέειν δὲ δύναται τὸ σῶμα, τὸ σιναρὸν σκέλος τουτέοισι πολλῷ μᾶλλον, ἢ οἷσιν ἂν ἐς τὸ ἔσω μέρος ἐκπεπτώκῃ. ἅμα μὲν ὅτι ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ καὶ ὁ αὐχὴν τοῦ ἄρθρου πλάγιος φύσει πεφυκὼς ὑπὸ συχνῷ μέρει τοῦ ἰσχίου τὴν ὑπόστασιν πεποίηται. ἅμα δὲ ὅτι ἄκρος ὁ πούς, οὐκ ἐς τὸ ἔξω μέρος ἀναγκάζεται ἐγκεκλεῖσθαι, ἀλλ' ἐγγύς ἐστι τῆς ἰθυωρίης τῆς κατὰ τὸ σῶμα, καὶ τείνει καὶ ἐσωτέρω. ὅταν μὲν οὖν τρίβον λάβῃ τὸ ἄρθρον ἐν τῇ σαρκὶ ἐς ἣν ἐξεκλίθη, ἡ δὲ σὰρξ γλισχρανθῇ ἀνώδυνον τῷ χρόνῳ γίνεται. ὅταν δὲ ἀνώδυνον γίγνηται, δύνανται μὲν ὁδοιπορέειν ἄνευ ξύλου, ἢν ἄλλως βούλωνται. δύνανται δὲ ὀχέειν τὸ σῶμα, ἐπὶ τὸ σιναρὸν σκέλος. διὰ οὖν τὴν χρῆσιν ἧσσον τοῖσι τοιούτοισιν ἐκθηλύνονται αἱ σάρκες, ἢ οἷσιν ὀλίγον πρόσθεν εἴρηται. ἐκθηλύνονται δὲ ἢ πλεῖον ἢ ἔλασσον. μᾶλλον δ' ἔτι ἐκθηλύνονται κατὰ τὸ ἔσω μέρος, ἢ κατὰ τὸ ἔξω ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. τὸ μέν τοι ὑπόδημα μετεξέτεροι τούτων ὑποδέεσθαι οὐ δύνανται διὰ τὴν ἀκαμπίην τοῦ σκέλεος. οἱ δέ τινες καὶ δύνανται. οἷσι δὲ ἂν ἐν γαστρὶ ἐοῦσιν ἐξαρθρήσῃ τοῦτο τὸ ἄρθρον, ἢ ἔτι ἐν αὐξήσει ἐοῦσι βίῃ ἐκπεσὸν ἤδη μὴ ἐμπέσῃ, ἢ καὶ ὑπὸ νούσου ἐξαρθρήσῃ τοῦτο τὸ ἄρθρον, καὶ ἐκπαλήσῃ, πολλὰ γὰρ

τοιαῦτα

τοιαῦτα γίνεται. καὶ οἷσιν μὲν τῶν τοιούτων ἢν ἐπισφακελίσῃ ὁ μηρὸς, ἐμπυήματα χρόνια καὶ ἔμμοτα γίνεται. καὶ ὀστέων ψιλώσιες ἐνίοισιν. ὁμοίως δὲ καὶ οἷσιν ἐπισφακελίζει, καὶ οἷσι μὴ ἐπισφακελίζει τοῦ μηροῦ τὸ ὀστέον, πολλῷ βραχύτερον γίνεται, καὶ οὐκ ἐθέλει ξυναύξεσθαι, ὥσπερ τὸ ὑγιές. τὰ μέντοι τῆς κνήμης βραχύτερα μὲν γίνεται, ἢ τὰ τῆς ἑτέρης. ὀλίγῳ δὲ διὰ τὰς αὐτὰς προφάσιας, αἳ καὶ πρόσθεν εἴρηνται. ὁδοιπορίην τε δύνανται οἱ τοιοῦτοι. οἱ μέν τινες αὐτῶν, τοῦτον τὸν τρόπον, ὥσπερ οἷσι τετελειωμένοισιν ἐξέπεσε καὶ μὴ ἐνέπεσεν. οἱ δὲ, καὶ βαίνουσι μὲν ὅλῳ τῷ ποδί. διαῤῥέπουσι δὲ ἐν τῇσιν ὁδοιπορίῃσιν, ἀναγκαζόμενοι διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ σκέλεος. ταῦτα δὲ τοιαῦτα γίνεται, ἢν ἐπιμελῶς μὲν παιδαγωγηθῶσιν ἐν τοῖσι σχήμασι, καὶ ὀρθῶς ἐν οἷσι δεῖ, πρὶν κρατυνθῆναι ἐς τὴν ὁδοιπορίην. ἐπιμελέως δὲ καὶ ὀρθῶς, ἐπὴν κρατυνθῶσιν. πλείστης δὲ ἐπιμελείης δέονται οἷσιν ἂν νηπιωτάτοισιν ἐοῦσιν, αὕτη ἡ ξυμφορὴ γένηται. ἢν γὰρ ἀμεληθῶσι νήπιοι ἐόντες, ἀχρεῖον παντάπασιν καὶ ἀναυξὲς ὅλον τὸ σκέλος γίνεται. αἵ τε σάρκες τοῦ σύμπαντος σκέλεος μινύθουσι μᾶλλον, ἢ τοῦ ὑγιέος. πάνυ μὴν πολλῷ ἧσσον τούτοισι μινύθουσιν, ἢ οἷσιν ἂν ἔσω ἐκπεπτώκῃ διὰ τὴν χρῆσιν καὶ τὴν ταλαιπωρίην. οἷον εὐθέως δύνασθαι χρῆσθαι τῷ σκέλει, ὡς καὶ πρόσθεν ὀλίγον περὶ τῶν γαλιαγκώνων εἴρηται. εἰσὶ δέ τινες, ὧν τοῖσι μὲν ἐκ γενεῆς αὐτίκα. τοῖσι δὲ, καὶ ὑπὸ νούσου ἀμφοτέρων τῶν σκελέων ἐξέστη τὰ ἄρθρα ἐς τὸ ἔξω μέρος. τούτοισιν οὖν τὰ μὲν ὀστέα, ταῦτα τὰ παθήματα πάσχει. αἱ μέντοι σάρκες, ἥκιστα ἐκθηλύνονται. εὔσαρκα δὲ, καὶ τὰ σκέλεα γίνονται. πλὴν εἴ τι ἄρα κατὰ τὸ ἔσω μέρος ἐλλείποι ὀλίγον. διὰ τοῦτο δὲ εὔσαρκά ἐστιν, ὅτι ἀμφοτέροισι τοῖσι σκέλεσιν ὁμοίως ἡ χρῆσις γίνεται. ὁμοίως γὰρ σαλεύουσιν ἐν τῇ ὁδοιπορίῃ ἔνθα καὶ ἔνθα. ἐξεχέγλουτοι δὲ οὗτοι ἰσχυρῶς φαίνονται, διὰ τὴν ἔκστασιν τῶν ἄρθρων. ἢν δὲ μὴ ἐπισφακελίσῃ αὐτοῖσι τὰ ὀστέα, μηδὲ κυφοὶ ἀνωτέρω τῶν ἰσχίων γένωνται. ἐνίους γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα καταλαμβάνει. ἢν οὖν μὴ τοιοῦτόν τι γένηται, ἱκανῶς ὑγιηροὶ τ' ἄλλα διαφέρονται. ἀναυξέστεροι μέντοι τὸ πᾶν σῶμα οὗτοι γίνονται, πλὴν τῆς κεφαλῆς. οἷσι δ' ἂν ἐς τοὔπισθεν ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἐκπέσῃ, ὀλίγοισι δὲ ἐκπίπτει, οὗτοι ἐκτανύειν οὐ δύνανται τὸ σκέλος. οὔτε κατὰ τὸ ἄρθρον τὸ ἐκπεσὸν, οὔτε τι κάρτα κατὰ τὴν ἰγνύην. ἀλλ' ἥκιστα τῶν ἐκπαλαιῶν, οὗτοι μᾶλλον ἐκτανύουσιν καὶ τὸ κατὰ τὸν βουβῶνα, καὶ τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον. προσξυνιέναι μὲν οὖν καὶ τόδε χρή. εὔχρηστον γὰρ καὶ πολλοῦ ἄξιόν ἐστιν, καὶ τοὺς πλείστους λήθει, ὅτι οὔτε ὑγιαίνοντες δύνανται κατὰ τὴν ἰγνύην ἐκτανύειν τὸ ἄρθρον, ἢν μὴ ξυνεκτανύωσι καὶ τὸ κατὰ τὸν βουβῶνα ἄρθρον, πλὴν ἢν μὴ πάνυ ἄνω ἀείρωσι τὸν πόδα. οὕτω δ' ἂν δύναιντο. οὐ τοίνυν οὐδὲ ξυγκάμπτειν δύνανται τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον ὁμοίως, ἀλλὰ πολὺ χαλεπώτερον, ἢν μὴ συγκάμψωσι καὶ τὸ κατὰ τὸν βουβῶνα ἄρθρον. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα κατὰ τὸ σῶμα τοιαύτας ἀδελφίξιας ἔχει, καὶ κατὰ νεύρων ξυντάσιας, καὶ κατὰ μυῶν σχήματα καὶ πλεῖστά τε καὶ πλείστου ἄξια γινώσκεσθαι, ἢ ὥς τις οἴεται, καὶ κατὰ τὴν τοῦ ἐντέρου φύσιν, καὶ τὴν τῆς ξυμπάσης κοιλίης, καὶ κατὰ τὰς τῶν ὑστερέων πλάνας καὶ ξυντάσιας. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἑτέρωθι λόγος ἔσται, ἠδελφισμένος τοῖσιν νῦν λεγομένοισι. περὶ οὗ δὲ ὁ λόγος ἐστὶν, οὔτε ἐκτανύειν δύναται, ὥσπερ ἤδη εἴρηται, βραχύτερόν τε τὸ σκέλος φαίνεται διὰ δισσὰς προφάσιας, ὅτι τε οὐκ ἐκτανύεται, ὅτι τε πρὸς τὴν σάρκα ὤλισθηκε τὴν τοῦ πυγαίου. ἡ γὰρ φύσις τοῦ ἰσχίου τοῦ ὀστέου ταύτῃ, ᾗ καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ αὐχὴν τοῦ μηροῦ γίνεται, ὅταν δὲ ἐξαρθρήσῃ, καταφερής τε πέφυκεν ἐπὶ τοῦ πυγαίου τὸ ἔξω μέρος. ξυγκάμπτειν μέντοι δύνανται, ὅταν μὴ ὀδύνη κωλύῃ. καὶ ἡ κνήμη τε καὶ ὁ πούς, ὀρθὰ ἐπιεικέως φαίνονται. καὶ οὔτε τῇ οὔτε τῇ πολὺ ἐγκεκλιμένα. κατὰ δὲ τὸν βουβῶνα δοκέει τι ἡ σὰρξ λαπαρωτέρη εἶναι ποτὶ καὶ ψαυομένη. ἅτε τοῦ ἄρθρου, εἰς τὰ ἐπὶ θάτερα μέρη ὠλισθηκότος. κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ πυγαῖον διαψαυομένη ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ, δοκέει τι ἐξογκέειν καὶ μᾶλλον. τὰ μὲν οὖν σημεῖα ταῦτα, ᾧ ἂν ἐς τὸ ὄπισθεν ἐκπεπτώκῃ ὁ μηρός. ὅτῳ μὲν οὖν τετελειωμένῳ ἤδη ἐκπεσὸν μὴ ἐμπέσῃ, ὁδοιπορέειν μὲν δύναται, ὅταν ὁ χρόνος ἐγγένηται, καὶ ἡ ὀδύνη παύσηται, καὶ ἐθισθῇ τὸ ἄρθρον ἐν τῇ σαρκὶ ἐνστροφᾶσθαι. ἀναγκάζεται μέντοι ἰσχυρῶς ξυγκάμπτειν κατὰ τοὺς βουβῶνας ὁδοιπορέων, διὰ δισσὰς προφάσιας. ἅμα μὲν ὅτι πολλῷ βραχύτερον τὸ σκέλος γίνεται, διὰ τὰ προειρημένα, καὶ τῇ μὲν πτέρνῃ καὶ πάνυ πολλοῦ δέεται ψαύειν τῆς γῆς. ἢν γὰρ πειρᾶται καὶ ἐπ' ὀλίγον τοῦ ποδὸς ὀχηθῆναι, μηδενὶ ἄλλῳ ἀντιστηριζόμενος, ἐς τὸ ὀπίσω ἂν πέσοι.

ἡ γὰρ

ἢ γὰρ ῥοπὴ πολλὴ ἂν εἴη τῶν ἰσχίων ἐπὶ πολὺ ἐς τοὐπίσω ὑπερεχόντων ὑπὲρ τοῦ ποδὸς τῆς βάσιος, καὶ τῆς ῥάχιος ἐς τὰ ἰσχία ῥεπούσης. μόλις δὲ τῷ σάθει τοῦ ποδὸς καθικνέεται, καὶ οὐδὲ οὕτως ἢν μὴ κάμψῃ αὐτὸς ἑωυτὸν κατὰ τοὺς βουβῶνας, καὶ τῷ ἑτέρῳ σκέλει κατὰ τὴν ἰγνύην ἐπιξυγκάμψῃ. ἐπειδὴ τούτοισιν ἀναγκάζεται ὥστε τῇ χειρὶ τῇ κατὰ τὸ σιναρὸν σκέλος ἐρείδεσθαι ἐς τὸ ἄνω τοῦ μηροῦ ἐφ' ἑκάστῃ ξυμβάσει. ἀναγκάζει οὖν τι τοῦτο αὐτὸ ὥστε κάμπτεσθαι κατὰ τοὺς βουβῶνας. ἐν γὰρ τῇ μεταλλαγῇ τῶν σκελέων ἐν τῇ ὁδοιπορίῃ, οὐ δύναται τὸ σῶμα ὀχέεσθαι ἐπὶ τοῦ σιναροῦ σκέλεος, εἰ μὴ προσκατερείδεται τὸ σιναρὸν πρὸς τὴν γῆν ὑπὸ τῆς χειρὸς, ἅτε οὐχ ὑφεστῶτος τοῦ ἄρθρου ὑπὸ τῷ σώματι, ἀλλ' ἐς τὸ ὄπισθεν ἐξεστεῶτος κατὰ τὸ ἰσχίον. ἄνευ μέν τοι τοῦ ξύλου δύνανται ὁδοιπορέειν οἱ τοιοῦτοι, ἢν ἄλλως ἐθισθῶσιν, διὰ τοῦτο ὅτι ἡ βάσις τοῦ ποδὸς κατὰ τὴν ἀρχαίην ἰθυωρίην ἐστὶν, ἀλλ' οὐκ ἐς τὸ ἔξω ἐγκεκλιμένη. διὰ τοῦτο οὖν οὐδὲν δέονται τῆς ἀντικοντώσιος. ὅσοι μέν τοι βούλονται ἀντὶ τῆς τοῦ μηροῦ ἐπιλαβῆς ὑπὸ τὴν μασχάλην τὴν κατὰ τὸ σιναρὸν σκέλος ὑποτιθέμενοι σκίπωνα ἀντερείδειν, κεῖνοι ἢν μὲν μακρότερον τὸν σκίπωνα ὑποτιθέοιντο, ὀρθότεροι μὲν ὁδοιπορήσουσι, τῷ δὲ ποδὶ πρὸς τὴν γῆν οὐκ ἐρείδονται. εἰ δ' αὖ βούλονται ἐρείδεσθαι τῷ ποδὶ, βραχύτερον μὲν τὸ ξύλον ποιητέον. κατὰ δὲ τοὺς βουβῶνας ἐπιξυγκάμπτεσθαι ἂν δέοι αὐτούς. τῶν δὲ σαρκῶν αἱ μινυθήσιες κατὰ λόγον γίνονται καὶ τούτοισιν, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται. τοῖσι μὲν γὰρ μετέωρον ἔχουσι τὸ σκέλος καὶ μηδὲν ταλαιπωρέουσιν, τούτοισι καὶ μάλιστα μινύθει. οἳ δ' ἂν πλεῖστα χρέωνται τῇ ἐπὶ βάσει, τούτοισι ἥκιστα μινύθουσι. τὸ μέν τοι ὑγιὲς σκέλος οὐκ ὠφελέεται, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ἀσχημονέστερον γίνεται, ἢν χρέωνται τῷ σιναρῷ σκέλει ἐπὶ τὴν γῆν. συνυπουργέον γὰρ ἐκείνῳ ἐξίσχιόν τε ἀπαναγκάζεται εἶναι καὶ κατὰ τὴν ἰγνύην ξυγκάμπτεσθαι. ἢν δὲ μὴ προσχρέηται τῷ σιναρῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ μετέωρον ἔχων, σκίπωνι ἀντερείδηται. οὕτω δὲ καρτερὸν γίνεται τὸ ὑγιὲς σκέλος. ἔν τε γὰρ τῇ φύσει διαιτᾶται καὶ τὰ γυμνάσια προσκρατύνει αὐτό. φαίη μὲν οὖν ἄν τις ἔξω ἰητρικῆς τὰ τοιαῦτα εἶναι. τί γὰρ δῆθεν δεῖ περὶ τῶν ἤδη ἀνηκέστων γεγονότων ἔτι προσξυνιέναι; πολλοῦ δὲ δεῖ οὕτως ἔχειν. τῆς γὰρ αὐτῆς γνώμης καὶ ταῦτα ξυνιέναι. οὐ γὰρ οἷόν τε ἀπαλλοτριωθῆναι ἀπ' ἀλλήλων. δεῖ μὲν γὰρ ἐς τὰ ἀκεστὰ μηχανᾶσθαι ὅκως μὴ ἀνήκεστα ἔσται, ξυνιέντα ὅπῃ ἂν μάλιστα κωλυτέα ἐς τὸ ἀνήκεστον ἐλθεῖν. δεῖ δὲ τὰ ἀνήκεστα ξυνιέναι, ὡς μὴ μάλιστα λυμαίνηται. τὰ δὲ προρρήματα λαμπρὰ καὶ ἀγωνιστικὰ ἀπὸ τοῦ διαγινώσκειν, ὅπῃ ἕκαστον, καὶ οἵως, καὶ ὁπότε τελευτήσει. ἤν τε ἐς τὸ ἀκεστὸν τράπηται, ἤν τε ἐς τὸ ἀνήκεστον. ὁκόσοισι δ' ἂν ἐκ γενεῆς, ἢ καὶ ἄλλως ἐν αὐξήσει ἐοῦσιν, οὕτως ὀλισθῇ τὸ ἄρθρον ὀπίσω καὶ μὴ ἐμπέσῃ, ἤν τε βίῃ ὀλισθῇ, ἤν τε καὶ ὑπὸ νόσου. πολλὰ γὰρ τοιαῦτα ἐξαρθρήματα γίνεται ἐν νούσοισιν. οἷαι δέ τινές εἰσιν αἱ νοῦσοι, ἐν ᾗσιν ἐξαρθρέεται τὰ τοιαῦτα ὕστερον γεγράψεται. ἢν γοῦν ἐκστὰν μὴ ἐμπέσῃ, τοῦ μὲν μηροῦ τὸ ὀστέον βραχὺ γίνεται. κακοῦται δὲ πᾶν τὸ σκέλος καὶ ἀναυξέστερον γίνεται καὶ ἀσαρκότερον πολλῷ, διὰ τὸ μηδὲν προσχρέεσθαι αὐτῷ. κακοῦται γὰρ τούτοισι καὶ τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον. τὰ γὰρ νεῦρα ἐντεταμένα γίνεται διὰ τὰ πρόσθεν εἰρημένα. διὸ οὐ δύνανται τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον ἐκτανύειν οἷσιν ἂν οὕτως ἰσχίον ἐκπέσῃ. ὡς γὰρ ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, πάντα τὰ ἐν τῷ σώματι ὁκόσα ἐπὶ χρήσει γέγονε, χρεομένοισι μὲν μετρίως καὶ γυμναζομένοισιν ἐν τῇσι ταλαιπωρίῃσιν ἐν ᾗσιν ἕκαστα εἴθισται, οὕτω μὲν ὑγιεινὰ, καὶ αὔξιμα, καὶ εὔγηρα γίνεται. μὴ χρεομένοισι δὲ ἀλλ' ἐλινύουσι νοσηρότερα γίνεται, καὶ ἀναυξέα, καὶ ταχύγηρα. ἐν δὲ τούτοισιν οὐχ ἥκιστα τὰ ἄρθρα τοῦτο πέπονθεν καὶ τὰ νεῦρα, ἢν μή τις αὐτοῖσι χρέηται. κακοῦται οὖν διὰ ταύτας τὰς προφάσιας μᾶλλόν τι ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ ὀλισθήματος ἢ ἐν τοῖσιν ἄλλοισιν. ὅλον γὰρ τὸ σκέλος ἀναυξὲς γίνεται, καὶ τῇ ἀπὸ τῶν ὀστέων φύσει, καὶ τῇ ἀπὸ τῶν σαρκῶν. οἱ οὖν τοιοῦτοι ὁκόταν ἀνδρωθῶσι μετέωρον καὶ συγκεκλιμένον τὸ σκέλος ἴσχουσιν. ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ὀχέονται καὶ τῷ ξύλῳ ἀντιστηριζόμενοι. οἱ μὲν, ἑνί. οἱ δὲ, δυσίν. οἷσι δ' ἂν ἐς τοὔμπροσθεν ἡ κεφαλὴ μηροῦ ἐκπέσῃ. ὀλίγοισι δὲ τοῦτο γίνεται. οὗτοι ἐκτανύειν μὲν τὸ σκέλος δύνανται τελέως. ξυγκάμπτειν δὲ ἥκιστα οὗτοι δύνανται τὰ κατὰ τὸν βουβῶνα. πονέουσι δὲ καὶ ἢν κατὰ τὴν ἰγνύην ἀναγκάζωνται ξυγκάμπτειν. μῆκος δὲ τοῦ σκέλεος παραπλήσιον φαίνεται κατὰ μὲν τὴν πτέρνην καὶ πάνυ. ἄκρος δὲ ὁ ποὺς ἧσσόν τι προκύπτειν ἐθέλοι ἐς τοὔμπροσθεν. ὅλον δὲ τὸ σκέλος ἔχει τὴν ἰθυωρίην κατὰ τὴν φύσιν, καὶ οὔτε τῇ, οὔτε τῇ ῥέπει. ὀδυνῶνται

δὲ αὐτίκα οὔ τι μάλιστα, καὶ οὖρον ἴσχεται τὸ πρῶτον μᾶλλόν τι ἢ τοῖσιν ἄλλοισιν ἐξαρθρήμασι. ἐγκέεται γὰρ ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἐγγυτάτω τούτοισι τῶν πόνων τῶν ἐπικαίρων. καὶ κατὰ μὲν τὸν βουβῶνα ἐξογκέονται καὶ κατατεταμένον τὸ χωρίον φαίνεται. κατὰ δὲ τὸ πυγαῖον, στολιδωδέστερον, καὶ ἀσαρκότατον. ταῦτα μὲν οὖν σημεῖα ἐστὶ τὰ εἰρημένα, ὧν ἂν οὕτως ἐκπεπτώκῃ ὁ μηρός. ὁκόσοισι μὲν οὖν ἂν ἤδη ἠνδρωμένοισι τοῦτο τὸ ἄρθρον ἐκπεσὸν μὴ ἐμπέσῃ, οὗτοι ὁκόταν αὐτοῖσιν ἡ ὀδύνη παύσηται, καὶ τὸ ἄρθρον ἐθισθῇ ἐν τῇ χώρῃ τούτῃ στροφᾶσθαι ἵνα ἐξέπεσεν, οὗτοι δύνανται σχεδὸν εὐθὺς ὀρθοὶ ὁδοιπορέειν ἄνευ ξύλου, καὶ πάνυ μέν τοι εὐθεῖαν. ὑπὸ δὲ τὸ σιναρὸν ἅτε οὔτε κατὰ τὸν βουβῶνα εὐκαμπέες ἐόντες, οὔτε κατὰ τὴν ἰγνύην. διὰ γοῦν τοῦ βουβῶνος τὴν ἀκαμπίην εὐθυτέρῳ ὅλῳ τῷ σκέλει ἐν τῇ ὁδοιπορίῃ χρέονται ἢ ὅτε ὑγίαινον. καὶ σύρουσι δὲ ἐνίοτε πρὸς τὴν γῆν τὸν πόδα, ἅτε οὐ ῥηιδίως ἐξεγκάμπτοντες τὰ ἄνω ἄρθρα, καὶ ἅτε παντὶ βαίνοντες τῷ ποδί. οὐδὲν γὰρ ἧσσον τῇ πτέρνῃ οὗτοι βαίνουσι, ἢ τῷ ἔμπροσθεν. εἰ δέ γε ἠδύναντο μέγα προβαίνειν, κἂν πάνυ πτερνοβάται ἦσαν. καὶ γὰρ οἱ ὑγιαίνοντες ὅσῳ ἂν μεῖζον προβαίνοντες ὁδοιπορέωσι, τοσούτῳ μᾶλλον πτερνοβάται εἰσὶν, τιθέντες τὸν πόδα, αἴροντες δὲ, τὸ ἐναντίον. ὁκόσοισι δὲ δὴ οὕτως ἐκπέπτωκε, καὶ ἔτι μᾶλλον τῇ πτέρνῃ προσεγχρίπτουσιν, ἢ τὸ ἔμπροσθεν. τὸ γὰρ ἔμπροσθεν τοῦ ποδὸς, ὅταν ἐκτεταμένον ἔῃ, τὸ ἄλλο σκέλος οὐχ ὁμοίως δύναται ἐς τὸ πρόσω καμπυλέεσθαι, ὥσπερ ὅταν ξυγκεκαμμένον ἔῃ τὸ σκέλος. οὔτ' αὖ σιμοῦσθαι δύναται ὁ πους ξυγκεκλισμένου τοῦ σκέλεος, ἕως ὅταν ἐκτεταμένον ἔῃ τὸ σκέλος. ὑγιαίνουσά τε οὖν ἡ φύσις οὕτω πέφυκεν, ὥσπερ εἴρηται. ὅταν δὲ ἐκπεσὸν μὴ ἐμπέσῃ τὸ ἄρθρον, οὕτως ὁδοιπορέουσιν ὡς εἴρηται, διὰ τὰς προφάσιας ταύτας τὰς εἰρημένας. ἀσαρκότερον μέν τοι τὸ σκέλος τοῦ ἑτέρου γίνεται, κατά τε τὸ πυγαῖον, κατά τε τὴν γαστροκνημίην, καὶ κατὰ τὴν ὄπισθεν ἶξιν. οἷσι δ' ἂν νηπίοισιν ἔτι ἐοῦσι τὸ ἄρθρον οὕτως ὀλισθάνον μὴ ἐμπέσῃ, ἢ καὶ ἐκ γενεῆς οὕτω γένηται, καὶ τούτοισι τὸ τοῦ μηροῦ ὀστέον μᾶλλόν τι μινύθει, ἢ τὰ τῆς κνήμης, καὶ τὰ τοῦ ποδός. ἥκιστα μὲν ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ ὀλισθήματος ὁ μηρὸς μειοῦται. μινύθουσι μέν τοι αἱ σάρκες πάντη. μάλιστα δὲ κατὰ τὴν ὄπισθεν ἶξιν, ὥσπερ ἤδη καὶ πρόσθεν εἴρηται. ὅσοι μὲν οὖν ἂν τιθηνηθῶσιν ὀρθῶς, οὗτοι μὲν δύνανται προσχρέεσθαι τῷ σκέλει αὐξανόμενοι. βραχυτέρῳ μέν τινι τοῦ ἑτέρου ἐόντι. ὅμως δὲ ἐρειδόμενοι ξύλῳ ὑπὸ ταῦτα ἢ τὸ σιναρὸν σκέλος. οὐ γὰρ κάρτα δύνανται ἄνευ τῆς πτέρνης, τῷ ἔνθεν τοῦ ποδὸς χρέεσθαι, ἐπικαθιέντες ὥσπερ ἐν ἑτέροις χωλεύμασιν ἔνιοι δύνανται. αἴτιον δὲ τοῦ μὴ δύνασθαι τὸ ὀλίγῳ πρόσθεν εἰρημένον. διὰ οὖν τοῦτο προσδέονται ξύλου. ὅσοι δ' ἂν καταμεληθῶσι καὶ μηδὲν χρέονται ἐπὶ τὴν γῆν τῷ σκέλει, ἀλλὰ μετέωρον ἔχουσι, τούτοισι μινύθουσι μὲν τὰ ὀστέα ἐς αὔξησιν μᾶλλον, ἢ τοῖσι χρεομένοισι. μινύθουσι δὲ καὶ αἱ σάρκες πολὺ μᾶλλον ἢ τοῖσι χρεομένοισι. κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα ἐς τὸ εὐθὺ πηροῦνται τούτοισι τὸ σκέλος μᾶλλόν τι, ἢ οἷσιν ἂν ἄλλως ἐκπεπτώκῃ. ὡς μὲν οὖν ἐν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι, τὰ ἄρθρα τὰ ἐκπίπτοντα καὶ τὰ ὀλισθάνοντα ἀνίσως αὐτὰ ἑωυτοῖσιν ἐκπίπτει καὶ ὀλισθάνει. ἄλλοτε μὲν πολὺ πλείονα, ἄλλοτε δὲ πολὺ ἐλάσσονα. καὶ οἷσι ἂν μὲν πολὺ πλεῖον ὀλισθῇ ἢ ἐκπέσῃ, χαλεπώτερα ἐμβάλλειν τὸ ἐπίπαν ἐστί. καὶ ἢν μὴ ἐμβιβασθῇ, μείζους καὶ ἐπιδηλοτέρας τὰς πηρώσιας καὶ κακώσιας ἴσχει τὰ τοιαῦτα, καὶ ὀστέων, καὶ σαρκῶν, καὶ σχημάτων. ὅταν δὲ μεῖον ἐκπέσῃ καὶ ὀλισθῇ, ῥήιδιον μὲν ἐμβάλλειν τὰ τοιαῦτα τῶν ὀστέων γίνεται. ἢν δὲ καταπορηθῇ ἢ ἀμεληθῇ ἐμπεσεῖν, μείους καὶ ἀσινέστεραι αἱ πηρώσιες γίνονται τούτοισιν, ἢ οἷσιν ὀλίγῳ πρόσθεν εἴρηται. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἄρθρα καὶ πάνυ πολὺ διαφέρει ἐς τὸ ὅτε μὲν μεῖον, ὅτε δὲ μεῖζον τὸ ὀλίσθημα ποιέεσθαι. μηροῦ δὲ καὶ βραχίονος κεφαλαὶ παραπλησιώτατα ὀλισθάνουσιν αὐτὰ ἑωυτοῖσιν ἑκάτεραι. ἅτε γὰρ στρογγύλαι μὲν αἱ κεφαλαὶ ἐοῦσαι ἁπλῆν τὴν στρογγύλωσιν καὶ φαλακρὴν ἔχουσι. κυκλοτερέες δὲ αἱ κοιλίαι ἐοῦσαι, αἱ δεχόμεναι τὰς κεφαλάς. ἁρμόζουσαι δὲ, τῇσι κεφαλῇσι. διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν αὐτῇσι τὸ ἥμισυ ἐκστῆναι τοῦ ἄρθρου. ὀλισθάνοι γὰρ ἂν διὰ τὴν περιφερείην ἢ ἐς τὸ ἔξω, ἢ ἐς τὸ εἴσω, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστίν. ἐκπίπτουσι τελέως ἤδη, ἐπεὶ ἄλλως γε οὐκ ἐκπίπτουσιν. ὅμως δὲ καὶ ταῦτα ὅτε μὲν, πλεῖον ἀποπηδᾷ ἀπὸ τῆς φύσιος. ὅτε δὲ, ἔλασσον. μᾶλλον δέ τι μηρὸς τοῦ βραχίονος πέπονθεν. Ἐπεὶ ἔνια καὶ τῶν ἐκ γενεῆς γινομένων ὀλισθημάτων ἢν μικρὸν ὀλισθῇ, οἷά τε ἐς τὴν φύσιν ἄγεσθαι καὶ μάλιστα παρὰ τὰ τοῦ ποδὸς ἄρθρα. ὁκόσοι ἐκ γενεῆς κυλλοὶ γίνονται, τὰ πλεῖστα τούτων

στα τούτων ἰήσιμα ἐστὶν, ἢν μὴ πάνυ μεγάλη ἡ ἔκκλισις ἔῃ, ἢ καὶ προαυξέων γεγονότων ἤδη παιδίων ξυμβῇ. ἄριστον μὲν οὖν ὡς τάχιστα ἰητρεύειν τὰ τοιαῦτα, πρὶν πάνυ μεγάλην τὴν ἔνδειαν τῶν ὀστέων τῶν ἐν τῷ ποδὶ γενέσθαι, πρίν τε πάνυ μεγάλην τὴν ἔνδειαν τῶν σαρκῶν τῶν κατὰ τὴν κνήμην εἶναι. τρόπος μὲν οὖν κυλλώσιος οὐχ εἷς, ἀλλὰ πλείονες. τὰ πλεῖστα μὲν οὐκ ἐξηρθρηκότα παντάπασιν, ἀλλὰ δι' ἔθος σχήματος ἔν τινι ἀπολήψει τοῦ ποδὸς κεκυλλωμένα. προσέχειν δὲ τῇ ἰητρείῃ τοῖσι δε χρή. ἀπωθεῖν μὲν καὶ κατορθοῦν τῆς κνήμης τὸ κατὰ τὸ σφυρὸν ὀστέον, τὸ ἔξωθεν ἐς τὸ ἔσω μέρος, ἀντωθεῖν δὲ ἐς τὸ ἔξω μέρος τὸ τῆς πτέρνης τὸ κατ' αὐτὴν τὴν ἴξιν, ὅκως ἀλλήλοισιν ἀπαντήσῃ τὰ ὀστέα τὰ ἐξίσχοντα. κατὰ μέσον δὲ καὶ πλάγιον τὸν πόδα. τοὺς δ' αὖ δακτύλους ἀθρόους ξὺν τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ ἐς τὸ ἔσω μέρος ἐγκλίνειν, καὶ περιαναγκάζειν οὕτως. ἐπιδεῖν δὲ κηρωτῇ ἐρρητινωμένῃ εὖ, καὶ σπλήνεσι, καὶ ὀθονίοισι μαλθακοῖσι μὴ ὀλίγοισι μὴ δὲ ἄγαν πιέζοντα. οὕτω δὲ τὰς περιαγωγὰς ποιέεσθαι τῆς ἐπιδέσιος, ὥσπερ καὶ τῇσι χερσὶν ἡ κατόρθωσις ἦν τοῦ ποδὸς, ὅκως ὁ πούς ὀλίγον μᾶλλον ἐς τὸ βλαισὸν ῥέπων φαίνηται. ἴχνος δέ τι ποιέεσθαι, ἢ δέρματος μὴ ἄγαν σκληροῦ, ἢ μολυβδίνου. προσεπιδεῖν δὲ, μὴ πρὸς τὸν χρῶτα τιθέντα, ἀλλ' ὅταν ἤδη τοῖσιν ὑστάτοισι ὀθονίοισι μέλλῃς ἐπιδέειν. ὅταν δὲ ἤδη ἐπιδεδεμένος ἔῃ, ἑνός τινος τῶν ὀθονίων χρὴ, οἷσιν ἐπιδέεται, τὴν ἀρχὴν προσράψαι πρὸς τὰ κάτω τοῦ ποδὸς ἐπιδέσματα κατὰ τὴν ἴξιν τοῦ μικροῦ δακτύλου. ἔπειτα ἐς τὸ ἄνω τείνοντα, ὅκως ἂν δοκέῃ μετρίως ἔχειν, περιβάλλειν ἄνωθεν τῆς γαστροκνημίης, ὡς μόνιμον ᾖ κατατεταγμένον οὕτως. ἁπλῷ δὲ λόγῳ, ὥσπερ κηροπλαστέοντα χρὴ ἐς τὴν φύσιν τὴν δικαίην ἄγειν, καὶ τὰ ἐκκεκλιμένα καὶ τὰ συντεταμένα παρὰ τὴν φύσιν, καὶ τῇσι χερσὶν οὕτω διορθοῦντα, καὶ τῇ ἐπιδέσει ὡσαύτως. προσάγειν δὲ οὐ βιαίως, ἀλλὰ παρηγορικῶς. προσράπτειν δὲ τὰ ὀθόνια ὅκως ἂν ξυμφέρῃ τὰς ἀναλήψιας ποιέεσθαι. ἄλλα γὰρ ἄλλης τῶν χωλωμάτων δέεται ἀναλήψιος. ὑποδημάτιον δὲ ποιέεσθαι μολύβδινον, ἔξωθεν τῆς ἐπιδέσιος ἐπιδεδεμένον, οἷον αἱ Χῖαι κρηπῖδες ῥυθμὸν εἶχον. ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῦ δεῖ, ἤν τις ὀρθῶς (περὶ χερσὶν) μὲν τῇσι χερσὶ διορθώσῃ, ὀρθῶς δὲ τοῖσιν ὀθονίοισιν ἐπιδέῃ, ὀρθῶς δὲ καὶ τὰς ἀναλήψιας ποιοῖτο. ἡ μὲν οὖν ἴησις αὕτη, καὶ οὔτε τομῆς, οὔτε καύσιος, οὐδὲν δεῖ, οὔτ' ἄλλης ποικιλίης. θᾶσσον γὰρ ἐνακούει τὰ τοιαῦτα τῆς ἰητρείης, ἢ ὡς ἄν τις οἴοιτο. προσνικᾶν μέντοι χρὴ τῷ χρόνῳ, ἕως ἂν αὐξηθῇ τὸ σῶμα ἐν τοῖσι δικαίοισι σχήμασιν. ὅταν δὲ ἐς ὑποδήματος λόγον ἔῃ, ἀρβύλαι ἐπιτηδειόταται αἱ πηλοπατίδες καλεόμεναι. τοῦτο γὰρ ὑποδημάτων ἥκιστα κρατέεται ὑπὸ τοῦ ποδὸς, ἀλλὰ κρατέει μᾶλλον. ἐπιτήδειος δὲ καὶ ὁ κρητικὸς τρόπος τῶν ὑποδημάτων.

Ὁκόσοισι δ' ἂν κνήμης ὀστέα ἐξαρθρήσαντα, καὶ ἕλκος ποιήσαντα τελέως ἐξίσχῃ τὰ παρὰ τὸν πόδα ἄρθρα, εἴτε ἔσω ῥέψαντα, εἴτε μέντοι καὶ ἔξω, τὰ τοιαῦτα μὴ ἐμβάλλειν, ἀλλ' ἐᾶν τὸν βουλόμενον τῶν ἰητρῶν ἐμβαλεῖν. σαφέως γὰρ εἰδέναι χρὴ ὅτι ἀποθανεῖται, ἐὰν ἐμβληθέντα ἐμμένῃ. καὶ ἡ ζωὴ δὲ ὀλιγήμερος τούτοισι γενήσεται. ὀλίγοι γὰρ ἂν αὐτῶν τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ὑπερβάλλοιεν. σπασμὸς γὰρ ὁ κτείνων ἐστίν. ἀτὰρ καὶ γαγγραινοῦσθαι ἱκνέεται κνήμην καὶ τὸν πόδα. ταῦτα βεβαίως εἰδέναι χρὴ οὕτως ἐσόμενα. καὶ οὐκ ἄν μοι δοκέει οὐδ' ἐλλέβορος ὠφελήσειν αὐθημερόν τε δοθεὶς, καὶ αὖθις πινόμενος. ἄγχιστα δὲ εἴπερ τι τοιοῦτον, οὐ μέντοι οὐδὲ τοῦτο δοκέω. ἢν δὲ μὴ ἐμβληθῇ μηδὲ ἀπ' ἀρχῆς μηδὲ εἰσπειρηθῇ ἐμβάλλειν, περιγίνονται οἱ πλεῖστοι αὐτῶν. χρὴ δὲ ἡρμόσθαι μὲν τὴν κνήμην καὶ τὸν πόδα οὕτως, ὡς αὐτὸς ἐθέλει. μοῦνον δὲ, μὴ ἀπαιωρεύμενα, μὴ δὲ κεκινδυνευμένα ἔστω. καὶ ἰητρεύειν δὲ, πισσηρῇ καὶ σπλήνεσιν οἰνηροῖσιν, ὀλίγοισι, μὴ ἄγαν ψυχροῖσιν. ψῦχος γὰρ ἐν τοῖσι τοιούτοισι σπασμὸν ἐπικαλέεται. ἐπιτήδεια δὲ καὶ φύλλα τεύτλων, ἢ βηχίου, ἢ ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ ἡμίεφθα ἐπιτιθέντα, ἰητρεύειν ἐπί τε τὸ ἕλκος, ἐπί τε τὰ περιέχοντα. κηρωτῇ δὲ χλιαρῇ ἐπιχρίειν αὐτὸ τὸ ἕλκος. ἢν δὲ ἡ ὥρη χειμερινὴ ἔῃ, καὶ ἔρια ῥυπαρὰ ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ καταρραίνοντα χλιαροῖσι ἄνωθεν ἐπιτέγγειν. καταδεῖν δὲ μηδὲν μηδενὶ, μὴ δὲ περιπλάσσειν. εὖ γὰρ εἰδέναι χρὴ, ὅτι πίεξις καὶ ἀχθοφορίη πᾶν κακὸν τοῖσι τοιούτοισιν ἐστίν. ἐπιτήδεια δὲ πρὸς τὰ τοιαῦτα καὶ τῶν ἐναίμων μετεξέτερα, ὁκόσοισιν αὐτῶν ξυμφέρει. ἔρια δὲ ἐπιτιθέντα οἴνῳ ἐπιτέγγοντα πολὺν χρόνον ἐᾶν. τὰ δὲ ὀλιγημερώτατα τῶν ἐναίμων, καὶ ὅσα ῥητίνην προσκαταλαμβάνεται, οὐχ ὁμοίως ἐπιτήδεια ἐκείνοισιν ἐστί. χρονίη γὰρ ἡ κάθαρσις τῶν ἑλκέων γίνεται τούτων. πολὺν γὰρ χρόνον πλαδαρὰ γίνεται. τινὰς δὲ τούτων ἀγαθὸν ἐπιδέειν. εἰδέ-

ναι μὲν δή που σάφα χρή, ὅτι ἀνάγκη τὸν ἄνθρωπον χωλὸν αἰσχρῶς γενέσθαι. καὶ γὰρ ὁ πούς ὑπὲρ τὸ ἄνω ἀνέσπασται τῶν τοιούτων. καὶ τὰ ὀστέα τὰ διολισθήσαντα, ἔξω ὑπερέχοντα φαίνεται. οὔτε γὰρ ψιλοῦται τῶν τοιούτων ὀστέων οὐδέν, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, εἰ μὴ κατὰ βραχύ τι, οὔτε ἀφίσταται, ἀλλὰ περιωτειλοῦται λεπτῇσιν ὠτειλῇσι καὶ ἀσθενέσι. καὶ ταῦτα ἢν ἀτρεμίζωσι πουλὺν χρόνον. ἢν δὲ μή, ἑλκύδριον ἐγκαταλειφθῆναι κίνδυνος ἀναλθές. ὅμως δὲ περὶ οὗ

οὐ

ὁ λόγος, οὕτω μὲν οἱ ἰητρευόμενοι σώζονται. ἐμβληθέντος δὲ τοῦ ἄρθρου καὶ ἐμμείναντος, ἀποθνήσκουσιν. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος οὗτος ἢν καὶ τὰ τοῦ πήχεος ὀστέα τὰ παρὰ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς ἕλκος ποιήσαντα ὑπερίσχῃ, ἤν τε εἰς τὸ εἴσω μέρος τῆς χειρός, ἤν τε εἰς τὸ ἔξω. σάφα γὰρ ἐπίστασθαι χρή, ὅτι ἀποθανεῖται ἐν ὀλίγῃσιν ἡμέρῃσι, τοιούτῳ θανάτῳ, οἵῳπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται, ὅτῳ ἂν ἐμβληθέντα τὰ ὀστέα ἐμμείνῃ. οἷσι δ' ἂν μὴ ἐμβληθῇ, μηδὲ πειρηθῇ ἐμβαλέσθαι, οὗτοι πολὺ πλείονες περιγίνονται. ἰητρείη δὲ τοιαύτη τοῖσι τοιούτοισιν ἐπιτηδείη, οἵηπερ εἴρηται. τὸ δὲ σχῆμα αἰσχρὸν τοῦ χωλώματος ἀνάγκη εἶναι, καὶ τοὺς δακτύλους τῆς χειρὸς ἀσθενέας καὶ ἀχρείους. ἢν μὲν γὰρ ἐς τὸ εἴσω μέρος ὀλισθῇ τὰ ὀστέα, ξυγκάμπτειν οὐ δύναται τοὺς δακτύλους. ἢν δὲ ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἐκτανύειν οὐ δύναται. ὅσοισι δ' ἂν κνήμης ὀστέον ἕλκος ποιησάμενον παρὰ τὸ γόνυ ἔξω ἐξίσχῃ, ἤν τε ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἤν τε ἐς τὸ εἴσω, τούτοισιν ἢν μέν τις ἐμβάλῃ, ἔτι ἑτοιμότερος ὁ θάνατος ἐστιν, ἤπερ τοῖσιν ἑτέροισι, καίπερ κἀκείνοισιν ἑτοιμος ἐών.

ἔμμοτος

ἢν δὲ μὴ ἐμβαλὼν ἰητρεύῃς, ἐλπίδες μὲν σωτηρίης οὕτω μόνως εἰσίν. κινδυνωδέστερα δὲ ταῦτα τῶν ὀστέων γίνεται, ὅσῳ ἂν ἀνωτέρω, καὶ ὅσῳ ἂν ἰσχυρότερα ἔῃ. καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων ὀλισθήκῃ. ἢν δὲ τὸ ὀστέον τὸ τοῦ μηροῦ τὸ πρὸς τοῦ γόνατος ἕλκος ποιησάμενον ὑπερολισθῇ. ἐμβληθὲν μὲν καὶ ἐμμεῖναν, ἔτι βιαιότερον θᾶσσον τὸν θάνατον ποιήσει τῶν πρόσθεν εἰρημένων. μὴ ἐμβληθὲν δέ, πολὺ ἀκινδυνωδέστερον, ἢ τὰ πρόσθεν. ὅμως δὲ μούνη ἐλπὶς αὕτη σωτηρίης. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ τῶν κατὰ τὸν ἀγκῶνα ἄρθρων, καὶ περὶ τῶν τοῦ πήχεος καὶ τοῦ βραχίονος. ἃ γὰρ ἂν τούτων ἐξαρθρήσαντα ὑπερίσχῃ, ἕλκος ποιησάμενα πάντα, ἢν ἐμβληθῇ, θάνατον φέρει. μὴ ἐμβληθέντα δέ, ἐλπίδα σωτηρίης. χώλωσις δὲ τοῖσι περιγινομένοισι. θανατωδέστερα δὲ τοῖσιν ἐμβαλλομένοισιν ἐστιν, τὰ ἀνωτέρω τῶν ἄρθρων. ἀτὰρ καὶ τοῖσιν ἐμβαλλομένοισι, κινδυνωδέστερα αὐτὰ ταῦτα. εἰ δέ τινι τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα ἐξαρθρήσαντα ἕλκος ποιήσαντα ἐξίσχοι, ταῦτα δὲ τι καὶ ἐμβαλλόμενα, ταχυθανατώτατα ἔῃ, καὶ μὴ ἐμβαλλόμενα, κινδυνωδέστερα. ἰητρείη δὲ ἤδη εἴρηται οἵη τις ἐμοὶ δοκέει ἐπιτηδειοτάτη εἶναι. ὅσοισι δὲ ἄρθρα δακτύλων, ἢ ποδός, ἢ χειρὸς ἐξαρθρήσαντα ἕλκος ποιήσαντα ἐξέσχεν, μὴ κατεηγότος τοῦ ὀστέου, ἀλλὰ κατ' αὐτὴν τὴν ξύμφυσιν ἀποσπασθέντος, τούτοισιν εἰ ἐμβληθέντα ἐμμείνει. ἔνι μέντοι κίνδυνος σπασμοῦ, ἢν μὴ χρηστῶς ἰητρεύωνται. ὅμως δέ τι ἄξιον ἐμβάλλειν, προειπόντα ὅτι φυλακῆς πολλῆς καὶ μελέτης δέεται. ἐμβάλλειν μέντοι ῥήϊστον καὶ δυνατώτατον καὶ τεχνικώτατόν ἐστι τῷ μοχλίσκῳ, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται ἐν τοῖσι κατεαγνυμένοισι καὶ ἐξίσχουσιν ὀστέοισιν. ἔπειτα ἀτρεμέειν ὡς μάλιστα χρή, καὶ κατακεῖσθαι καὶ ὀλιγοσιτέειν. ἄμεινον δὲ καὶ φαρμακεῦσαι ἄνω, κούφῳ τινὶ φαρμάκῳ. τὸ δὲ ἕλκος ἰητρεύειν, ἢ ἐναίμοισι τοῖσιν ἐπιτέγκτοισιν, ἢ πολυοφθάλμοισιν, ἢ οἷσιν ἐν κεφαλῇ ὀστέα κατεηγότα ἰητρεύεται. κατάψυχρον δὲ κάρτα μηδὲν προσφέρειν. ἥκιστα μὲν οὖν τὰ πρῶτα ἄρθρα, κινδυνώδεά ἐστι. τὰ δὲ ἔτι ἄνω κινδυνωδέστερα. ἐμβάλλειν δὲ χρὴ αὐθημερὸν ἢ τῇ ὑστεραίῃ. τριταίῳ δέ, ἢ τεταρταίῳ ἥκιστα. τεταρταῖα γὰρ ἐόντα ἐπισημαίνει τοῖσι παλιγκοτίῃσι μάλιστα. οἷσιν ἂν οὖν μὴ αὐτίκα γένηται ἐμβάλλειν, ὑπερβαίνειν χρὴ ταύτας τὰς εἰρημένας ἡμέρας. ὅτι γὰρ ἂν εἴσω δέκα ἡμερέων ἐμβάλλῃ, σπᾶν καταληπτόν. ἢν δ' ἄρα ἐμβεβλημένῳ σπασμὸς ἐπιγένηται, ἐμβάλλειν τὸ ἄρθρον δεῖ ταχύ. καὶ θερμῷ τέγγειν ὡς πλειστάκις. καὶ τὸ ὅλον σῶμα θερμῶς καὶ λιπαρῶς καὶ μαλθακῶς ἔχειν, καὶ μάλιστα κατὰ τὰ ἄρθρα. κατακάμφθαι δὲ μᾶλλον ἢ ἐκτετάσθαι πᾶν τὸ σῶμα χρή. προσδέχεσθαι μέντοι περὶ τοὺς δακτύλους τὰ ἄρθρα τὰ ἐμβαλλόμενα ἀποστατικὰ ἔσεσθαι. τὰ γὰρ πλεῖστα οὕτω γίνεται ἤν καὶ ὁπωσοῦν φλεγμονῆς ὑπογένηται. ὡς εἰ μὴ δι' ἀμαθίην τῶν δημοτέων ἐν αἰτίῃ ἔμελλεν ὁ ἰητρὸς ἔσεσθαι, οὐδὲν ἂν πάντως οὐδ' ἐμβάλλειν ἔδει. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὰ ἄρθρα ὀστέα ἐξίσχοντα, ἐμβαλλόμενα οὕτω κινδυνώδεα ἐστιν, ὡς εἴρηται.

Ὅσα δὲ κατὰ τὰ ἄρθρα τὰ περὶ τοὺς δακτύλους ἀποκόπτεται τελέως, ταῦτα ἀσινέα τὰ πλεῖστα ἐστίν, ἢν μή τις ἐν αὐτῇ τῇ τρώσει λειποθυμήσας

βλαβῇ

βλαβέα. καὶ ἰητρὸς φαῦλος ἀρκέσει τῶν τοιούτων ἑλκέων. ἀτὰρ καὶ ὅσα μὴ κατὰ τὰ ἄρθρα, ἀλλὰ κατ᾽ ἄλλην τινὰ ἴξιν τῶν ὀστέων ἀποκόπτεται, καὶ ταῦτα ἀσινέα ἐστί. καὶ ἔτι εὐαλθέστερα τῶν ἑτέρων. καὶ ὅσα κατὰ τοὺς δακτύλους ὀστέα κατεαγότα ἐξίσχει μὴ κατὰ τὸ ἄρθρον, καὶ ταῦτα ἀσινέα ἐστὶν ἐμβαλλόμενα. ἀποψύξιες δὲ τέλειαι ὀστέων καὶ κατὰ τὰ ἄρθρα καὶ ἐν ποδὶ καὶ ἐν χειρὶ. καὶ ἐν κνήμῃ, τοῖσι παρὰ τὰ σφυρά. καὶ ἐν πήχει, τοῖσι κατὰ τοὺς καρπούς. τοῖσι πλείστοισιν ἀποκοπτομένοισιν, ἀσινέα γίνεται. ὅσα ἂν μὴ αὐτίκα λειποθυμίη ἀνατρέψῃ. ἢ τεταρταίοισιν ἐοῦσι, πυρετὸς ξυνεχὴς ἐπιγένηται. ἀποσφακελίσιες μέντοι σαρκῶν, καὶ ἐν τρώμασιν αἱμοῤῥόοισι γενομένοισιν ἢ ἀποσφίγξεσιν ἰσχυραῖς. καὶ ἐν ὀστέων κατήγμασι γενομένοισι, πιεχθεῖσι μᾶλλον τοῦ καιροῦ. καὶ ἐν ἄλλοισι δεσμοῖσι βιαίοισιν ἀπολαφθέντα, ἀποπίπτει πολλοῖσι. καὶ οἱ πολλοὶ περιγίνονται τῶν τοιούτων. καὶ οἷσι μηροῦ μέρος τι ἀποπίπτει καὶ τῶν σαρκῶν καὶ τοῦ ὀστέου. καὶ οἷσι βραχίονος. ἧσσον δὲ πήχεός τε καὶ κνήμης ἀποπιπτουσέων, καὶ ἔτι εὐφόρως περιγίνονται. οἷσι μὲν οὖν καταγέντων ὀστέων ἀποσφακελίσιες αὐτίκα ἐγένοντο, καὶ μελασμοὶ, τούτοισι μὲν, ταχεῖαι περιῤῥήξιες γίνονται τοῦ σώματος, καὶ τὰ ἀποπίπτοντα ταχέως ἀποπίπτει ἤδη τῶν ὀστέων προενδεδωκότων. οἷσι δὲ ὑγιέων ἐόντων τῶν ὀστέων οἱ μελασμοὶ γίνονται. αἱ μὲν σάρκες, ταχέως θνήσκουσι καὶ τούτοισι. τὰ δὲ ὀστέα, βραδέως ἀφίστανται, ᾗ ἂν τὰ ὅρια τοῦ μελασμοῦ γένηται, καὶ ἡ ψίλωσις τοῦ ὀστέου. χρὴ δὲ ὅσα ἂν κατωτέρω τοῦ σώματος τῶν ὁρίων τοῦ μελασμοῦ ἔῃ, ταῦτα ὅταν ἤδη πάμπαν τεθνήκῃ καὶ ἀνάλγεα ᾖ, ἀφαιρέειν κατὰ τὸ ἄρθρον, προμυθεόμενον ὅκως μὴ τιτρώσκῃς. ἢν γὰρ ὀδυνηθῇ ἀποταμνόμενος, καὶ μήπω κυρήσῃ τὸ σῶμα τεθνεὸς ταύτῃ, ᾗ ἀποτέμνεται, κάρτα κίνδυνος ὑπὸ τῆς ὀδύνης λειποθυμῆσαι. αἱ δὲ τοιαῦται λειποθυμίαι πολλοὺς παραχρῆμα ἤδη ἀπώλεσαν. μηροῦ μὲν οὖν ὀστέον ψιλωθὲν ἐκ τοιούτου τρόπου, ὀγδοηκοσταῖον εἶδον ἀποστάν. ἡ μέντοι κνήμη τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ κατὰ τὸ γόνυ ἀφῃρέθη εἰκοσταίη. ἐδόκει δέ μοι καὶ ἐγγυτέρω. οὐ γὰρ ἅμα, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸ προμηθέστερον ἔδοξέ μοι τι ποιέειν. κνήμης δὲ ὀστέα ἐκ τοιούτου μελασμοῦ, μάλα κατὰ μέσην τὴν κνήμην ἐόντα, ἑξηκοσταῖά μοι ἀπέπεσεν, ὅσα ἐψιλώθη αὐτῶν. διενέγκοι μὲν γὰρ ἄν τι καὶ ἰητρείη ἰητρείης ἐς τὸ θᾶσσόν τε καὶ βραδύτερον τὰ ὀστέα ψιλούμενα ἀποπίπτειν. διενέγκοι δ᾽ ἄν τι καὶ πίεξις πιέξιος, ἐπὶ τὸ ἰσχυρότερόν τε καὶ ἀσθενέστερον. καὶ ἐς τὸ θᾶσσόν τε καὶ βραδύτερον ἀπομελανθέντα ἀποθανεῖν τὰ νεῦρα, καὶ τὰς σάρκας, καὶ τὰς ἀρτηρίας, καὶ τὰς φλέβας. ἐπεὶ ὅσα μὴ ἰσχυρῶς ἀπολαφθέντα θνήσκει, ἔνια τῶν τοιουτέων οὐκ ἀφικνέεται ἐς ὀστέων ψιλώματα, ἀλλ᾽ ἐπιπολαιότερα ἐκπίπτει. ἔνια δὲ οὐδὲ εἰς νεῦρον ψιλώματα ἀφικνεῖται, ἀλλὰ ἐπιπολαιότερα ἐκπίπτει. διὰ οὖν ταύτας τὰς προφάσιας οὐκ ἔστιν ἓν οὔνομα ἀριθμοῦ τοῦ χρόνου θέσθαι ἐν ὁκόσῳ ἕκαστα τούτων κρίνεται. προσδέχεσθαι δὲ μάλα χρὴ τὰ τοιαῦτα ἰήματα. ἐπιδέειν γὰρ φοβερώτερα ἐστὶν ἢ ἰητρεύειν. καὶ ἰητρείη πραείη ἀρκέει πᾶσι τοιούτοισι. αὐτὰ γὰρ ἑωυτὰ κρίνει μόνον. τῆς τε διαίτης ἐπιμελέεσθαι χρὴ, ὡς κατὰ δύναμιν ἀπύρετος ἔῃ. καὶ ἐν σχήμασι δικαίοισιν εὐθετίζειν τὸ σῶμα. δίκαια δὲ καὶ ταῦτα, μηδὲ μετέωρα ποιέειν, μηδὲ ἐς τὸ κάτω ῥέποντα, ἀλλὰ μᾶλλον ἐς τὸ ἄνω ποτὶ, καὶ ἐς ἂν τελέως περιῤῥαγῇ. αἱμοῤῥαγιέων γὰρ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ κίνδυνος. διὰ τοῦτο γοῦν οὐ χρὴ καταῤῥοπα ποιέειν τὰ τρώματα, ἀλλὰ τἀναντία. ἐπεὶ ὅταν γε ὁ χρόνος ἐγγένηται πλείων, καὶ καθαρὰ τὰ ἕλκεα γένηται, οὐκ ἔτι ταῦτα τὰ σχήματα ἐπιτήδεια ἐστὶν, ἀλλ᾽ ἡ εὐθεῖα θέσις. καὶ ἐνίοτε ἐπὶ τὸ καταῤῥοπον ῥέποντα, ἀνὰ χρόνον γὰρ ἐνίοισι τούτων ἀποστάσιες ὀστέων γίνονται, καὶ ὑποδεσμίδων δέονται. προσδέχεσθαι δὲ χρὴ τοὺς τοιούτους ἀνὰ χρόνον ὑπὸ δυσεντερίης πιέζεσθαι. καὶ γὰρ ἐπὶ τοῖς μελαινομένοισι τοῖσι πλείστοισιν ἐπιγίνεται δυσεντερίη, καὶ ἐπὶ τῇσιν αἱμοῤῥαγίῃσιν ἐκ τῶν ἑλκέων. ἐπιγίνεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κεκριμένων ἤδη καὶ τῶν μελασμῶν καὶ τῆς αἱμοῤῥαγίης. καὶ ὁρμᾶται μὲν λάβρως καὶ ἰσχυρῶς, ἀτὰρ οὔτε πολυήμερος γίνεται, οὔτε θανατώδης. οὔτε γὰρ μάλα ἀπόσιτοι γίνονται οἱ τοιοῦτοι, οὔτε ἄλλως ξυμφέρει κενεαγγέειν.

μηροῦ δὲ ὀλίσθημα κατ᾽ ἰσχίον, ὧδε χρὴ ἐμβάλλειν, ἢν ἐς τὸ ἔσω μέρος ὀλισθήκῃ. ἀγαθὴ μὲν ἥδε καὶ δικαίη καὶ κατὰ φύσιν ἡ ἐμβολὴ, καὶ δή τι καὶ ἀγωνιστικὸν ἔχουσα. ὅστις γε τοῖσι τοιούτοισιν ἥδεται κομψευόμενος, κρεμάσαι χρὴ τὸν ἄνθρωπον, τῶν ποδῶν πρὸς μεσόδμην δεσμῷ δυνατῷ, μαλθακῷ δὲ καὶ πλάτος ἔχοντι. τοὺς δὲ πόδας διέχειν χρὴ, ὅσον τέσσαρας δακτύλους ἀπ᾽ ἀλλήλων ἢ καὶ ἔλασσον. χρὴ δὲ καὶ ἐπάνωθεν τῶν ἐπιγουνίδων προσπεριβεβλῆσθαι πλάτει

σθαι πλατεῖ ἱμάντι καὶ μαλθακῷ ἀνατείνοντι ἐς τὴν μεσόδμην. τὸ δὲ σκέλος τὸ σιναρὸν τεταμένον ἔχειν χρὴ, ὡς δύο δακτύλοισι μᾶλλον τοῦ ἑτέρου. ἀπὸ δὲ τῆς γῆς τὴν κεφαλὴν ἀπεχέτω, ὡς δύο πήχεας, ἢ ὀλίγῳ πλέον, ἢ ἔλασσον. τὰς δὲ χεῖρας παρατεταμένας παρὰ τὰς πλευρὰς προσδεδεμένος ἔστω μαλθακῷ τινί. πάντα δὲ ταῦτα ὑπτίῳ κατακειμένῳ κατασκευασθήτω, ὡς ὅτι ἐλάχιστον χρόνον κρέμηται. ὅταν δὲ κρεμασθῇ, ἄνδρα χρὴ εὐπαίδευτον καὶ μὴ ἀσθενέα ἐνείραντα τὸν πῆχυν μεσηγὺ τῶν μηρῶν, εἶτα θέσθαι τὸν πῆχυν μεσηγὺ τοῦ περινέου καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ τῆς ἐξεστηκυίης. ἔπειτα συνάψαντα τὴν ἑτέρην χεῖρα πρὸς τὴν διηρμένην, παραστάντα ὀρθὸν παρὰ τὸ σῶμα τοῦ κρεμαμένου ἐξαπίνης ἐκκρεμασθέντα, μετέωρον αἰωρηθῆναι, ὡς ἰσορροπώτατον. αὕτη δὲ ἡ ἐμβολὴ παρέχεται πάντα ὅσα χρὴ κατὰ φύσιν. αὐτό τε γὰρ τὸ σῶμα κρεμάμενον, ὑπὸ ἑωυτοῦ βάρεος κατάτασιν ποιέεται. ὅ, τε ἐκκρεμασθεὶς ἅμα μὲν τῇ κατατάσει ἀναγκάζει ὑπεραιωρέεσθαι τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ὑπὲρ τῆς κοτύλης. ἅμα δὲ τῷ ὀστέῳ τοῦ πήχεος ἀπομοχλεύειν καὶ ἀναγκάζειν ἐς τὴν ἀρχαίην φύσιν ὀλισθάνειν. χρὴ δὲ παγκάλως μὲν, τοῖσιν δεσμοῖσιν ἐσκευάσθαι, φροντίσαντα δὲ ὡς ἰσχυρότατον τὸν ἐξαιωρούμενον εἶναι. ὡς μὲν οὖν καὶ πρόσθεν εἴρηται, μέγα τὸ διάφορον ἐστὶ τῶν φυσίων τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἐς τὸ εὐέμβλητα εἶναι, καὶ δυσέμβλητα. καὶ διότι μέγα διαφέρει, εἴρηται πρόσθεν ἐν τοῖς περὶ ὤμου. ἐνίοισι γὰρ ὁ μηρὸς ἐμπίπτει ἀπ' οὐδεμιῆς παρασκευῆς, ἀλλ' ὀλίγης μὲν κατατάσιος ὅσον τῇσι χερσὶ κατιθῦναι. βραχείης δὲ, κιγκλισμοῦ. πολλοῖσι δὲ συγκάμψασι τὸ σκέλος κατὰ τὸ ἄρθρον, ἐνέπεσεν ἤδη ἀμφίσφαλσιν ποιησάμενον. ἀλλὰ γὰρ τὰ πολὺ πλέω, οὐκ ἐνακούει τῆς τυχούσης παρασκευῆς, διὰ τοῦτο ἐπίστασθαι μὲν χρὴ, τὰ κράτιστα περὶ ἑκάστου ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ. χρέεσθαι δὲ οἷσιν ἂν δοκέῃ ἑκάστοτε. εἴρηνται μὲν οὖν τρόποι κατατασίων καὶ ἐν τοῖσιν ἔμπροσθεν γεγραμμένοισιν, ὥστε χρέεσθαι τούτων ὅς τις ἂν παρατύχῃ. δεῖ γὰρ ἀντικατατετάσθαι ἰσχυρῶς. ἐπὶ θάτερα μὲν, τοῦ σκέλεος. ἐπὶ θάτερα δὲ, τοῦ σώματος. ἢν γὰρ εὖ κατατανθῇ, ὑπεραιωρηθήσεται ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ, ὑπὲρ τῆς ἀρχαίης ἕδρης. καὶ ἢν μὲν ὑπεραιωρηθῇ οὕτως, οὐδὲ κωλῦσαι ἔτι ῥηΐδιον ἵζεσθαι αὐτὴν ἐς τὴν ἑωυτῆς ἕδρην, ὥστε ἤδη πᾶσα ἀρκέει μόχλευσίς τε καὶ κατόρθωσις. ἀλλὰ γὰρ ἐλλείπουσιν ἐν τῇ κατατάσει. διὰ τοῦτο ὄχλον πλέω παρέχει ἡ ἐμβολή. χρὴ οὖν οὐ μόνον παρὰ τὸν πόδα τὰ δεσμὰ ἐξηρτῆσθαι, ἀλλὰ καὶ ἄνωθεν τοῦ γούνατος, ὅκως μὴ κατὰ τὸ τοῦ γούνατος ἄρθρον ἐν τῇ τανύσει ἡ ἐπίδοσις ἔῃ μᾶλλον, ἢ κατὰ τὸ τοῦ ἰσχίου ἄρθρον. οὕτω μὲν οὖν χρὴ τὴν κατάτασιν, τὴν πρὸς τοῦ ποδὸς μέρεος, ἐσκευάσθαι. ἀτὰρ καὶ τὴν ἐπὶ θάτερα κατάτασιν, μὴ μόνον ἐκ τῆς περὶ τὸ στῆθος καὶ τὰς μασχάλας περιβολῆς ἀντιτείνεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἱμάντι μακρῷ, διπτύχῳ, ἰσχυρῷ, προσηνεῖ, παρὰ τὸν περίνεον βεβλημένῳ, παρατεταμένῳ ἐπὶ μὲν τὰ ὄπισθεν, παρὰ τὴν ῥάχιν. ἐπὶ δὲ τὰ ἔμπροσθεν, παρὰ τὴν κληῖδα προσηρτημένῳ, πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ἀντικατατείνουσαν οὕτω διαναγκάζεσθαι. τοῖσι μὲν, ἔνθα διατεινομένοισιν. τοῖσι δὲ ἔνθα. ὅκως δὲ ὁ ἱμὰς ὁ παρὰ τὸν περίνεον μὴ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ μηροῦ παρατεταμένος ἔσται, ἀλλὰ μεσηγὺ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τοῦ περινέου. ἐν δὲ τῇ κατατάσει κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἐρείσας τὴν πυγμὴν, ἐς τὸ ἔξω ὠθείτω. ἢν δὲ μετεωρίζηται ἑλκόμενος, διέρσας τὴν χεῖρα, καὶ ἐπισυνάξας τῇ ἑτέρῃ χειρὶ, ἅμα μὲν συγκατατεινέτω, ἅμα δὲ ἐς τὸ ἔξω συναναγκαζέτω. ἄλλος δέ τις τὸ παρὰ τὸ γόνυ τοῦ μηροῦ ἡσύχως ἐς τὸ εἴσω μέρος κατορθούτω. εἴρηται δὲ πρόσθεν ὅτι ἐπάξιον ὅς τις ἐν πόλει πολυανθρώπῳ ἰητρεύει, ξύλον κεκτῆσθαι τετράγωνον, ὡς ἑξάπηχυ, ἢ ὀλίγῳ μεῖζον. εὖρος δὲ, ὡς δίπηχυ. πάχος δὲ, ἀρκέει σπιθαμαῖον. ἔπειτα κατὰ μῆκος μὲν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τομὴν ἔχειν χρὴ, ὡς μὴ ὑψηλοτέρη τοῦ καιροῦ ἡ μηχάνησις εἴη. ἔπειτα φλιὰς βραχέας, ἰσχυρὰς, ἐνηρμοσμένας, ὄνισκον ἔχειν ἑκατέρωθεν. ἔπειτα ἀρκέει μὲν ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ ξύλου. οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ διὰ παντὸς ἐντετμῆσθαι ὡς κάπετους μακρὰς πέντε ἢ ἕξ, διαλειπούσας ἀπ' ἀλλήλων τέσσαρας δακτύλους. αὐτὰς δὲ ἀρκέει εὖρος τριδακτύλους εἶναι, καὶ βάθος οὕτως. ἔχειν δὲ κατὰ μέσον τὸ ξύλον καὶ καταγλυφὴν χρὴ βαθυτέρην ἐπὶ τετράγωνον ὡς τριῶν δακτύλων. καὶ ἐς μὲν τὴν καταγλυφὴν ταύτην, ὅταν δοκέῃ προσδεῖν ξύλον ἐμπηγνύναι ἐναρμόζον τῇ καταγλυφῇ. τὸ δὲ ἄνω στρογγύλον. ἐμπηγνύναι δὲ ἤν ποτε δοκέῃ ξυμφέρειν, μεσηγὺ τοῦ περινέου καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ. τοῦτο τὸ ξύλον ἑστεὸς κωλύει τὴν ἐπίδοσιν ἐπιδιδόναι τὸ σῶμα, τοῖσι πρὸς ποδῶν ἕλκουσιν. ἐνίοτε γὰρ ἀρκέει αὐτὸ

δεῖ

τὸ ξύλον

τὸ ξύλον τοῦτο, ἀντὶ τῆς ἄνωθεν ἀντικατατάσιος. ἐνίοτε δὲ καὶ κατατεινομένου τοῦ σκέλεος ἔνθεν καὶ ἔνθεν, αὐτὸ τὸ ξύλον τοῦτο χαλαρὸν ἐγκείμενον ἢ τῇ, ἢ τῇ, ἐκμοχλεύειν ἐπιτήδειον ἂν εἴη τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἐς τὸ ἔξω μέρος. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ αἱ κάπετοι ἐντετμέαται, ὡς καθ᾽ ὁκοίην ἂν αὐτέων ἁρμόσῃ ἐμβαλλόμενος ξύλινος μοχλὸς μοχλεύοι. ἢ παρὰ τὰς κεφαλὰς τῶν ἄρθρων, ἢ κατὰ τὰς κεφαλὰς τελέως ἐρειδόμενος ἅμα τῇ κατατάσει, ἤν τε δέῃ τὸ ἔξω μέρος συμφέρῃ ἐκμοχλεύεσθαι, ἤν τε δέῃ τὸ εἴσω. καὶ ἤν τε στρογγύλον τὸν μοχλὸν ξυμφέρῃ εἶναι, ἤν τε πλάτος ἔχοντα. ἄλλος γὰρ ἄλλῳ τῶν ἄρθρων ἁρμόζει. εὔχρηστος δὲ ἐστὶν ἤδη πάντων τῶν ἄρθρων ἐμβολῆς τῶν κατὰ τὰ σκέλεα, αὕτη ἡ μόχλευσις σὺν κατατάσει. περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστί, στρογγύλος ἁρμόζει ὁ μοχλὸς εἶναι, ἀπὸ τουτέων τῶν μηχανέων. ὧν ἀναγκαῖον οὐδὲν ἄρθρον μοι δοκέει οἷόν τε εἶναι, ἀπορηθῆναι τοῦ ἐμπεσεῖν. εὕροι δ᾽ ἄν τις καὶ ἄλλους τρόπους τούτου τοῦ ἄρθρου ἐμβολῆς. εἰ γὰρ τὸ ξύλον τοῦτο τὸ μέγα ἔχοι κατὰ μέσον καὶ ἐκ πλαγίων φλιὰς δύο ποδιαίας, ὕψος δὲ ὅκως δοκέει ξυμφέρειν, τὴν μὲν ἔνθεν, τὴν δὲ ἔνθεν. ἔπειτα ξύλον πλάγιον ἐνείη ἐν τῇσι φλιῇσιν, ὡς κλιμακτήρ. ἔπειτα διέρσαι τὸ ὑγιὲς σκέλος μεσηγὺ τῶν φλιέων. τὸ δὲ σιναρὸν ἄνωθεν τοῦ κλιμακτῆρος ἔχειν ἐναρμόδιον. ἀτὰρ τὶ πρὸς τὸ ὕψος καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον ᾗ ἐκπέπτωκε, ῥηΐδιον χρὴ ἁρμόζειν. τὸν γὰρ κλιμακτῆρα, ὑψηλότερον χρὴ ποιέειν τοῦ μετρίου. καὶ ἱμάτιον πολύπτυχον ὡς ἂν ἁρμόσῃ, ὑποτείνειν ὑπὸ τὸ σῶμα. ἔπειτα χρὴ ξύλον ἔχον τὸ πλάτος μέτριον καὶ μῆκος, ἄχρι τοῦ σφυροῦ ὑποτεταμένον ὑπὸ τὸ σκέλος εἶναι ἱκνεύμενον ἐπέκεινα τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ, ὡς οἷόν τε. προσκαταδεδέσθαι δὲ χρὴ πρὸς τὸ σκέλος ὁκόσαχῶς ἂν μετρίως ἔχῃ. κἄπειτα κατατεινομένου τοῦ σκέλεος, ἤτε ξύλῳ ὑπεροειδεῖ, ἤτε τουτέων τινὶ τῶν κατατασίων, ὁμοῦ χρὴ καταναγκάζεσθαι τὸ σκέλος περὶ τὸν κλιμακτῆρα ἐὸν τὸ κάτω μέρος ξὺν τῷ ξύλῳ τῷ προσδεδεμένῳ. τὸν δέ τινα κατέχειν τὸν ἄνθρωπον ἀνωτέρω τοῦ ἄρθρου κατὰ τὸ ἰσχίον. καὶ γὰρ οὕτως ἅμα μὲν ἡ κατάτασις ὑπεξαίροιτο τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ὑπὲρ τῆς κοτύλης. ἅμα δὲ ἡ μόχλευσις ἀπωθέοι τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἐς τὴν ἀρχαίην φύσιν. ὑπεραίρει αὗται πᾶσαι αἱ εἰρημέναι ἀνάγκαι ἰσχυραί, καὶ πᾶσαι κρέσσους τῆς ξυμφορῆς, ἤν τις ὀρθῶς καὶ καλῶς σκευάζοι. ὥσπερ δὲ καὶ πρόσθεν εἴρηται, πουλύ τι ἀπὸ ἀσθενεστέρων κατατασίων καὶ φαυλοτέρης κατασκευῆς τοῖσι πλείοσιν ἐμπίπτει. ἢν δὲ ἐς τὸ ἔξω κεφαλὴ μηροῦ ὀλίσθῃ, τὰς μὲν κατατάσιας ἔνθα καὶ ἔνθα χρὴ ποιέεσθαι, ὥσπερ εἴρηται, ἢ τοιουτοτρόπως. τὴν δὲ μόχλευσιν, πλάτος ἔχοντι μοχλῷ μοχλεύειν χρὴ, ἅμα τῇ κατατάσει, ἐκ τοῦ ἔξω μέρεος, ἐς τὸ εἴσω ἀναγκάζοντα. κατά τε αὐτὸν ἤδη τὸν γλουτὸν τιθέμενον τὸν μοχλὸν, καὶ ὀλίγῳ ἀνωτέρω. ἤδη δὲ τὸ ὑγιὲς ἰσχίον, κατὰ τὸν γλουτὸν ἀντιστηριζέτω τις τῇσι χερσὶν ὡς μὴ ὑπείκῃ τὸ σῶμα, ἢ ἑτέρῳ τινὶ τοιούτῳ μοχλῷ ὑπερβάλλων, καὶ ἐρείσας ἐκ τῶν καπετῶν, τὴν ἁρμόζουσαν ἀντικατεχέτω. τοῦ δὲ μηροῦ τοῦ ἐξηρθρηκότος τὸ παρὰ τὸ γόνυ ἔσωθεν ἔξω, παραγέτω ἡσύχως. ἡ δὲ κρέμασις οὐχ ἁρμόσει τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ ὀλισθήματος τοῦ ἄρθρου. ὁ γὰρ πῆχυς τοῦ ἐκκρεμαμένου, ἀπωθέοι ἂν τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἀπὸ τῆς κοτύλης. τὴν μέντοι ξὺν τῷ ὑποκειμένῳ ξύλῳ μόχλευσιν μηχανήσαιτ᾽ ἄν τις ὥστε ἁρμόζειν καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ ὀλισθήματος τοῦ ἔξωθεν προσαρτέων. ἀλλὰ τί δεῖ πλείω λέγειν; ἢν γὰρ ὀρθῶς μὲν καὶ εὖ κατατείνηται, ὀρθῶς δὲ μοχλεύηται, τί οὐκ ἂν ἐμπέσοι ἄρθρον, οὕτως ἐκπεπτωκός; ἢν δὲ ἐς τοὔπισθεν μέρος ἐκπεπτώκῃ ὁ μηρός, τὰς μὲν κατατάσιας καὶ ἀντιτάσιας, οὕτω δεῖ ποιέεσθαι, καθάπερ εἴρηται. ὑποστορέσαντα δὲ ἤδη τὸ ξύλον ἱμάτιον πολύπτυχον ὡς μαλακώτατον ᾖ, πρηνέα κατακλίναντα τὸν ἄνθρωπον, οὕτω κατατείνειν. ἅμα δὲ τῇ κατατάσει, χρὴ τῇ σανίδι καταναγκάζειν τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς τὰ ὑβώματα, κατ᾽ ἴξιν τοῦ πυγαίου ποιησάμενον καὶ σανίδα, τῇ μᾶλλον ἐς τὸ κάτω μέρος, ἢ ἐς τὸ ἄνω τῶν ἰσχίων. τὴν καὶ ἡ ἐντομὴ ἐν τῷ τοίχῳ τῇ σανίδι μὴ ἰθεῖα ἔστω, ἀλλ᾽ ὀλίγον καταφερής, πρὸς τὸ τῶν ποδῶν μέρος. αὕτη ἡ ἐμβολὴ κατὰ φύσιν μάλιστα τῷ τρόπῳ τούτῳ τοῦ ὀλισθήματός ἐστι, καὶ ἅμα ἰσχυροτάτη. ἀρκέσειε δ᾽ ἂν ἴσως ἀντὶ τῆς σανίδος καὶ ἐφιζόμενόν τινα ἢ τῇσι χερσὶν ἐρεισάμενον, ἢ ἐπιβάντα ἐξαπίνης ὁμοίως ἐπαιωρηθῆναι ἅμα τῇ κατατάσει. ἄλλη δὲ οὐδεμία ἐμβολὴ τῶν προειρημένων κατὰ φύσιν ἐστὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ τοῦ ὀλισθήματος. ἢν δὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν ὀλίσθῃ, τῶν μὲν κατατασίων ὁ αὐτὸς τρόπος ποιητέος, ἄνδρα δὲ χρὴ ὡς ἰσχυρότατον ἀπὸ χειρῶν, καὶ ὡς δυνατώτατον ἐνερείσαντα τὸ θέναρ τῆς χειρὸς τῆς ἑτέρης παρὰ τὸν βουβῶνα καὶ τῇ ἑτέρῃ χειρὶ τὴν ἑωυτοῦ χεῖρα προσκαταλαβόντα,

Σ 4 ἅμα μὲν

ἅμα μὲν ἐς τὸ κάτω ὠθέειν τὸ ὀλίσθημα. ἅμα δὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν τοῦ γυιάτος μέρος. οὗτος γὰρ ὁ τρόπος τῆς ἐμβολῆς μάλιστα κατὰ φύσιν τούτῳ τῷ ὀλισθήματι ἐστίν. ἀτὰρ καὶ ὁ κρεμασμός, ἐγγύς τι τοῦ κατὰ φύσιν. δεῖ μέντοι τὸν ἐκκρεμάμενον ἔμπειρον εἶναι, ὡς μὴ ἐκμοχλεύει τῷ πήχει τὸ ἄρθρον, ἀλλὰ περὶ μέσον τὸν περίνεον καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν ὀστέον τὴν ἐκκρέμασιν ποιέεται, εὐδοκιμεῖ δὲ καὶ ὁ παραβὰς ἀσκῷ τοῦτο τὸ ἄρθρον ἐμβάλλεσθαι. καὶ ἤδη μέν τινας εἶδον, οἳ τινῶν ὑπὸ φαυλότητος, καὶ τὰ ἔξω ἐγκεκλιμένα καὶ τὰ ὄπισθεν, ἀσκῷ ἐπειρῶντο ἐμβάλλειν, οὐ γινώσκοντες ὅτι ἐξέβαλλον αὐτὸ μᾶλλον, ἢ ἐνέβαλλον. ὁ μέντοι πρῶτος ἐπινοήσας, δῆλον, ὅτι πρὸς τὰ ἔσω ὠλισθηκότα, ἀσκῷ ἐμβάλλειν ἐπειρήσατο. ἐπίστασθαι μὲν οὖν χρὴ ὡς χρηστότερον ἀσκῷ εἰ δέοι χρῆσθαι. διαγινώσκειν δὲ χρή, ὅτι ἕτερα πολλὰ ἀσκοῦ κρέσσω ἐστί. χρὴ δὲ τὸν μὲν ἀσκόν, κατατιθέναι ἐς τοὺς μηρούς, ἀφύσητον ἐόντα, ὡς ἂν δύναιτο ἀνωτάτω πρὸς τὸν περίνεον ἀνάγοντα. ἀπὸ δὲ τῶν ἐπιγουνίδων ἀρξάμενον, ταινίῃ πρὸς ἀλλήλους τοὺς μηροὺς καταδῆσαι, ἄχρι τοῦ ἡμίσεος τῶν μηρῶν. ἔπειτα ἐς ἕνα τῶν ποδῶν, τὸν λελυμένον ἐνθέντα αὐλὸν ἐκ χαλκείου, φυσᾶν. καὶ ἐσαναγκάζειν ἐς τὸν ἀσκόν. τὸν δὲ ἄνθρωπον πλάγιον κατακέεσθαι τὸ σιναρὸν σκέλος ἐπιπολῆς ἔχοντα. ἡ μὲν οὖν παρασκευὴ αὕτη ἐστί. σκευάζονται δὲ κάκιον οἱ πλεῖστοι, ἢ ὡς ἐγὼ εἴρηκα. οὐ γὰρ καταδέουσι τοὺς μηρούς, ἐπὶ συχνόν, ἀλλὰ μοῦνον τὰ γόνατα, καὶ οὐ προσκατατείνουσι. χρὴ δὲ καὶ προσκατατείνειν. ὅμως δὲ ἤδη τινὲς ἐνέβαλον, ῥηϊδίου πρήγματος ἐπιτυχόντες. εὐφόρως δὲ οὐ πάνυ ἔχει διαναγκάζεσθαι οὕτως. ὅ,τι γὰρ ἀσκὸς ἐμφυσώμενος, οὐ τὰ ὀγκηρότατα αὐτοῦ ἔχει πρὸς τῷ ἄρθρῳ τῆς κεφαλῆς, ἣν δεῖ μάλιστα ἐκμοχλεύεσθαι. ἀλλὰ κατὰ τὸν ἑωυτόν, αὐτὸς μέσος καὶ τῶν μηρῶν ἴσως, ἢ κατὰ τὸ μέσον, ἢ ἔτι κατωτέρω. οἵ,τε αὖ μηροὶ φύσει γαυσοὶ πεφύκασιν. ἄνωθεν γὰρ σαρκώδεές τε καὶ ξύμμηροι. ἐς δὲ τὸ κάτω ὑπόξηροι. ὥστε καὶ ἡ τῶν μηρῶν φύσις ἐπαναγκάζοι τὸν ἀσκόν, ἀπὸ τοῦ ἐπικαιροτάτου χωρίου. εἴτε οὖν τι σμικρὸν ἐνθήσει τὸν ἀσκὸν μικρὴ ἡ ἰσχὺς ἐοῦσα, ἀδύνατόν ἐστιν ἀναγκάζειν τὸ ἄρθρον. εἰ δὲ δεῖ ἀσκῷ χρῆσθαι, ἐπὶ πολὺ οἱ μηροὶ ξυνδετέοι πρὸς ἀλλήλους. καὶ ἅμα τῇ κατατάσει τοῦ σώματος, ὁ ἀσκὸς φυσητέος. τὰ δὲ σκέλεα ἀμφότερα ὁμοῦ καταδεῖν ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς ἐμβολῆς ἐπὶ τὴν τελευτήν. χρὴ δὲ περὶ πλείστου μὲν ποιέεσθαι ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ, ὅκως ὑγιὲς μὲν ποιήσῃς τὸ νοσέον. εἰ δὲ πολλοῖσι τρόποισιν οἷόν τε εἴη ὑγιέας ποιέειν, τὸν ἀοχλότατον χρὴ αἱρέεσθαι. καὶ γὰρ ἀνδραγαθικώτερον τοῦτο καὶ τεχνικώτερον, ὅστις μὴ ἐπιθυμεῖ δημοειδέος κιβδηλίης, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστίν. τοιαίδε τ' ἂν τινὲς κατοικίδιοι κατατάσιες εἶεν τοῦ σώματος, ὥστε ἐκ τῶν παρεόντων τὸ εὔπορον εὑρίσκειν. τοῦτο μὲν ἢν τὰ δεσμὰ τὰ ἱμάντινα μὴ παρέῃ τὰ μαλθακὰ καὶ προσηνέα, ἀλλ' ἢ σιδήρεα, ἢ ὅπλα, ἢ σχοινία, ταινίῃσι χρὴ ἢ ῥέγμασι τρυχίων ἐρινέων περιελίσσειν ταύτῃ μάλιστα, εἰ μέλλοι τὰ δεσμὰ καθίξειν καὶ ἔτι ἐπὶ πλέον. ἔπειτα οὕτω δεῖν τοῖσι δεσμοῖσι. τοῦτο δὲ ἐπὶ κλίνης χρή, ἥ τις ἰσχυροτάτη ἐστὶ μεγίστη τῶν παρεουσέων, κατατετάσθαι καλῶς τὸν ἄνθρωπον. τῆς δὲ κλίνης τοὺς πόδας ἢ τοὺς πρὸς κεφαλῆς ἢ τοὺς πρὸς ποδῶν ἐρηρεῖσθαι πρὸς τὸν οὐδόν, εἴτε ἔξωθεν ξυμφέρει, εἴτε ἔσωθεν. παρὰ δὲ τοὺς ἑτέρους πόδας προσβεβλῆσθαι ξύλον τετράγωνον, πλάγιον, διῆκον ἀπὸ τοῦ ποδὸς πρὸς τὸν πόδα. καὶ ἢν μὲν λεπτὸν ᾖ τὸ ξύλον, προσδεδέσθω πρὸς τοὺς πόδας τῆς κλίνης, ἢν δὲ παχὺ ᾖ, μηδέν. ἔπειτα τὰς ἀρχὰς χρὴ τῶν δεσμῶν καὶ τῶν πρὸς τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν πρὸς τῶν ποδῶν, προσδῆσαι ἑκατέρας, πρὸς ὕπερον, ἢ πρὸς ἄλλο τι τοιοῦτον ξύλον. ὁ δὲ δεσμὸς ἐχέτω ἰθυωρίην κατὰ τὸ σῶμα, ἢ καὶ ὀλίγον ἀνωτέρω. ξυμμέτρως δὲ ἐκτετάσθω πρὸς τὰ ὕπερα ὡς ὀρθὰ ἑστῶτα, τὸ μὲν παρὰ τὸν οὐδὸν ἐρείδηται, τὸ δὲ παρὰ τὸ ξύλον τὸ προβεβλημένον. κἄπειτα οὕτω τὰ ὕπερα ἀνακλῶντα χρὴ τὴν κατάτασιν ποιέειν. ἀρκέει δὲ κλίμαξ ἰσχυροὺς ἔχουσα τοὺς κλιμακτῆρας ὑποτεταμένη ὑπὸ τὴν κλίνην, ἀντὶ τοῦ οὐδοῦ τε καὶ τοῦ ξύλου τοῦ παρατεταμένου, ὡς τὰ ὕπερα πρὸς τῶν κλιμακτήρων τοὺς ἁρμόζοντας ἔνθεν καὶ ἔνθεν προσηρεισμένα, οὕτω τὴν κατάτασιν ποιέεσθαι τῶν δεσμῶν. ἐμβάλλεται δὲ μηροῦ ἄρθρον καὶ τόνδε τὸν τρόπον, ἢν ἐς τὸ ἔσω ὀλισθῇ καὶ ἐς τὸ ἔμπροσθεν. κλίμακα χρὴ κατορύξαντα, ἐπικαθῆσαι τὸν ἄνθρωπον. ἔπειτα τὸ μὲν ὑγιὲς σκέλος ἡσύχως κατατείναντα προσδῆσαι ὅκη ἂν ἁρμόσῃ. ἐκ δὲ τοῦ σιναροῦ, ἐς κεράμιον ὕδωρ ἐγχέαντας ἐκκρεμάσαι, ἢ ἐς σφυρίδα λίθους ἐμβάλλοντας.

Ἕτερος τρόπος ἐμβολῆς.

Ἢν ἐς τὸ ἔσω ὀλισθῇ, στρωτῆρα χρὴ διαδῆσαι, μεταξὺ δύο ξύλων, ὕψος ἔχοντα συμμέτρως. πρὸ-

σχέτω δὲ τὸ

δὲ τοῦ στρωτῆρος κατὰ τὸ ἓν μέρος ὁ νοσέων, ὁκόσον τὸ πυγαῖον. περιδήσας δὲ περὶ τὸ στῆθος τοῦ ἀνθρώπου ἱματίου, ὑποκαθῆσαι τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τὸ περισχὲς τοῦ στρωτῆρος. εἶτα περιλαβεῖν τὸ στῆθος πρὸς τὸν ξύλον πλατεῖ τινι. ἔπειτα τὸ μὲν ὑγιὲς σκέλος κατεχέτω τις, ὡς μὴ περισφάλληται. ἐκ δὲ τοῦ σιναροῦ ἐκκρεμάσαι βάρος ὅσον ἁρμόζει, ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται. πρῶτον μὲν οὖν δεῖ εἰδέναι, ὅτι πάντων τῶν ὀστέων αἱ ξυμβολαί εἰσιν ὡς ἐπὶ πολὺ ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ κοτύλη. ἐφ' ὧν δὲ καὶ ἡ χώρα κοτυλοειδὴς καὶ ἐπίμακρος. ἔνιαι δὲ τῶν χωρέων γληνοειδέες εἰσίν. ἀεὶ δὲ ἐμβάλλειν δεῖ, πάντα τὰ ἐκπίπτοντα ἄρθρα. μάλιστα μὲν εὐθὺς παραχρῆμα ἔτι θερμῶν ἐόντων. εἰ δὲ μὴ, ὡς τάχιστα. καὶ γὰρ τῷ ἐμβάλλοντι ῥήϊτερον καὶ θᾶσσόν ἐστιν ἐμβαλεῖν. καὶ τῷ ἀσθενέοντι πολὺ ἀπονωτέρη ἡ ἐμβολὴ, ἢ πρὶν διοιδεῖν ἐστί. δεῖ δὲ ἀεὶ πάντα τὰ ἄρθρα ὁκόταν μέλλῃς ἐμβάλλειν, προαναμαλάξαι καὶ διακιγκλίσαι. ῥᾷον γὰρ ἐθέλει ἐμβάλλεσθαι. παρὰ δὲ πάσας τὰς τῶν ἄρθρων ἐμβολὰς, ἰσχναίνειν δεῖ τὸν ἄνθρωπον, μάλιστα μὲν περὶ τὰ μέγιστα ἄρθρα καὶ χαλεπώτατα ἐμβάλλεσθαι. ἥκιστα δὲ περὶ τὰ ἐλάχιστα, καὶ ῥήϊστα. δακτύλου δὲ ἢν ἐκπέσῃ ἄρθρον, ἤτε τὸ πρῶτον τῆς χειρὸς, ἤτε τὸ δεύτερον, ἤτε τὸ τρίτον, ὁ αὐτὸς καὶ ἴσος τρόπος τῆς ἐμβολῆς. χαλεπώτερα μὲν ἀεὶ τὰ μέγιστα τῶν ἄρθρων ἐμβάλλειν. ἐκπίπτει δὲ κατὰ τέσσαρας τρόπους, ἢ ἄνω, ἢ κάτω, ἢ ἐς τὸ πλάγιον ἑκατέρωθεν. μάλιστα μὲν ἐς τὸ ἄνω. ἥκιστα δὲ ἐς τὰ πλάγια, ἐν τῷ σφόδρα κινέεσθαι. ἑκατέρωθεν δὲ τῆς χώρης οὐ ἐκβέβηκεν, ὥσπερ ἄμβη ἐστίν. ἢν μὲν οὖν ἐς τὸ ἄνω ἐκπέσῃ ἢ ἐς τὸ κάτω, διὰ τὸ λειοτέρην εἶναι ταύτην τὴν χώρην, ἢ ἐκ τῶν πλαγίων. καὶ ἅμα μικρῆς ἐούσης τῆς ὑπερβάσιος, ἢν μεταστῇ τὸ ἄρθρον, ῥηΐδιόν ἐστιν ἐμβάλλειν. Τρόπος δὲ τῆς ἐμβολῆς ὅδε. περιελίξας τὸν δάκτυλον ἄκρον, ἢ ὑποδέσματί τινι, ἢ ἄλλῳ τρόπῳ τοιούτῳ τινὶ, ὅκως ὁκόταν κατατείνῃς ἄκρου λαβόμενος, μὴ ἀπολισθάνῃ. ὅταν δὲ περιελίξῃς, τὸν μέν τινα διαλαβέσθαι ἄνωθεν τοῦ καρποῦ τῆς χειρός. τὸν δὲ τοῦ κατειλημμένου. ἔπειτα κατατείνειν πρὸς ἑωυτὸν ἀμφοτέρους εὖ μάλα, καὶ ἅμα ἀπῶσαι τὸ ἐξεστηκὸς ἄρθρον ἐς τὴν χώρην. ἢν δὲ ἐς τὰ πλάγια ἐκπέσῃ, τῆς μὲν κατατάσιος ὁ αὐτὸς τρόπος. ὅταν δὲ δοκέῃ σοι ὑπερβεβηκέναι τὴν γραμμὴν, ἅμα χρὴ κατατείνοντας ἀπῶσαι ἐς τὴν χώρην εὐθύς. ἕτερον δέ τινα ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρεος τοῦ δακτύλου, φυλάσσειν καὶ ἀντωθεῖν, ὅκως μὴ πάλιν ἐκεῖθεν ἀπολισθῇ. ἐμβάλλουσι δὲ ἐπιεικέως καὶ αἱ σαῦραι αἱ ἐκ τῶν φοινίκων πλεκόμεναι, ἢν κατατείνῃς ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὸν δάκτυλον λαβόμενος, τῇ μὲν ἑτέρῃ τῆς σαύρης. τῇ δὲ ἑτέρῃ τοῦ καρποῦ τῆς χειρός. ὁκόταν δὲ ἐμβάλῃς, ἐπιδεῖν δεῖ ὀθονίοισιν ὡς τάχιστα λεπτοτάτοισι, κεκηρωμένοισι κηρωτῇ, μήτε λίην μαλακῇ, μήτε λίην σκληρῇ, ἀλλὰ μετρίως ἐχούσῃ. ἡ μὲν γὰρ σκληρὴ, ἀφίσταται ἀπὸ τοῦ δακτύλου. ἡ δὲ ἁπαλὴ καὶ ὑγρὴ διατήκεται καὶ ἀπόλλυται, θερμαινομένου τοῦ δακτύλου. λύειν δὲ ἄρθρον δακτύλου, τριταῖον ἢ τεταρταῖον. τὸ δὲ ὅλον. ἢν μὲν φλεγμήνῃ, πυκνότερον λύειν. ἢν δὲ μὴ, ἀραιότερον. κατὰ πάντων δὲ τῶν ἄρθρων, ταῦτα λέγω. καθίσταται δὲ τοῦ δακτύλου τὸ ἄρθρον, τεσσαρεσκαιδεκαταῖον. ὁ αὐτὸς δὲ ἐστὶ θεραπείης τρόπος, δακτύλων χειρός τε καὶ ποδός. παρὰ πάσας δὲ τὰς τῶν ἄρθρων ἐμβολὰς, δεῖ ἰσχναίνειν, καὶ λιμαγχονέειν ἄχρι ἑβδόμης. καὶ εἰ μὲν φλεγμαίνει, πυκνότερον λύειν. ἢν δὲ μὴ, ἀραιότερον. ἡσυχίην δὲ δεῖ ἔχειν ἀεὶ τὸ πονέον ἄρθρον, καὶ ὡς κάλλιστα ἐσχηματισμένον κεῖσθαι. Γόνυ δὲ εὐηθέστερον ἀγκῶνος, διὰ τὴν εὐσταλίην καὶ τὴν εὐφυΐην, διὸ καὶ ἐκπίπτει ῥᾷον. ἐκπίπτει δὲ πλειστάκις ἔσω. ἀτὰρ καὶ ἔξω καὶ ὄπισθεν. ἐμβολαὶ δὲ ἐκ τοῦ συγκεκάμφθαι, ἢ ἐκλακτίσαι ὀξέως, ἢ συνειλίξας ταινίης ὄγκον ἐν τῇ ἰγνύῃ, καὶ θεὶς ἀμφὶ τοῦτον ἐξαίφνης, ἐς ὄκλασιν ἀφιέναι τὸ σῶμα. δύναται δὲ καὶ κατατεινόμενον μετρίως, ὥσπερ ἀγκὼν ἐμπίπτειν τὰ ὄπισθεν. τὰ δὲ ἔνθα καὶ ἔνθα, ἐκ τοῦ συγκεκάμφθαι, ἢ ἐκλακτίσαι. ἀτὰρ ἐκ κατατάσιος μετρίης, ἡ διόρθωσις ἅπασι κοινή. ἢν δὲ μὴ ἐμπέσῃ, τοῖσι μὲν ὄπισθεν ξυγκάμπτειν οὐ δύνανται, ἀτὰρ οὐδὲ τοῖσι ἄλλοισι. πάνυ μινύθει δὲ μηρὸς καὶ κνήμης τοὔμπροσθεν. ἢν δὲ ἐς τὸ ἔσω, βλαισότεροι. μινύθει δὲ τὰ ἔξω. ἢν δὲ ἐς τὸ ἔξω, γαυσότεροι. χωλοὶ δὲ ἧσσον. κατὰ δὲ τὸ παχύτερον ὀστέον ὀχέει, μινύθει δὲ τὰ ἔσω. ἐκ γενεῆς δὲ καὶ ἐν αὐξήσει κατὰ λόγον τὸν πρόσθεν. Τὰ δὲ περὶ τὰ σφυρὰ, κατατάσιος ἰσχυρῆς δέεται, ἢ τῇσι χερσὶν, ἢ ἄλλοισι τοιούτοισι. κατόρθωσις δὲ ἅμα ἀμφότερα ποιεούσης. κοινὸν δὲ τοῦτο ἅπασι. τὰ δὲ ἐν ποδὶ, ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ χειρὶ ὑγιέα. τὰ δὲ τῆς κνήμης ξυγκοινωνέοντα καὶ ἐκπεσόντα ἐκ γενεῆς, ἢ καὶ ἐν αὐξήσει ἐξαρθρήσαντα, ταῦτα ἃ καὶ ἐν χειρί. ὁκόσοι δὲ

εὐενθέτερον ἴσως

παρήλλαντες

πηδήσαντες ἄνωθεν ἐστηρίξαντο τῇ πτέρνῃ, ὥστε διαστῆναι τὰ ὀστέα καὶ φλέβας ἐγχυμωθῆναι, καὶ νεῦρα ἀμφιφλασθῆναι, ὁκόταν γένηται οἷα τὰ δεινά, κίνδυνος μὲν σφακελίσαντα τὴν διῶνα πρήγματα παρασχεῖν. ἐοικὸς δ' ἡ μὲν γὰρ τὰ ὀστέα. τὰ δὲ νεῦρα ἀλλήλοισι κοινωνέοντα. ἔπειτα καὶ οἷσιν ἂν μάλιστα κατηγεῖσιν, ἢ ὑπὸ τρώματος, ἢ ἐν κνήμῃ, ἢ ἐν μηρῷ, ἢ νεύρων ἀπολυθέντων, ἃ κοινωνεῖ τούτων, ἢ ἐκ κατακλίσιος ἀμελέος ἐμελάνθη πτέρνη. καὶ τούτοισι τὰ παλιγκοτέοντα δὲ ἐκ τῶν τοιούτων ἐστίν, ὅτι καὶ πρὸς τῶν σφακελισμῶν γίνονται πυρετοὶ ὀξέες. λοιμώδεες. γνώμης ἁπτόμενοι. ταχυθάνατοι. καὶ ἔτι φλεβῶν αἱμοῤῥοΐαι πελιδνῶν. σημεῖα δὲ τῶν παλιγκοτησάντων, ἢν τὰ ἐγχυμώματα, καὶ τὰ μελάσματα, καὶ τὰ περὶ ταῦτα ὑπόσκληρα, καὶ ὑπέρυθρα, ἤν τε ξὺν σκληρύσμασι πελιδνοῦται, κίνδυνος μελανθῆναι. ἢν δὲ ὑποπέλια ἢ ἢ καὶ πέλια μάλα καὶ ἐκκεχυμωμένα, ἢ ὑπόχλωρα καὶ μαλακά, ταῦτα ἐπὶ πᾶσι τοῖσι τοιούτοισιν ἀγαθά. ἡ ἴησις, ἢν μὲν ἀπύρετος ᾖ, ἐλλέβορον. ἢν δὲ μή, μὴ ἀλλὰ ποτὸν ὀξύγλυκυ εἰ δέοι. ἐπίδεσις δὲ ἄρθρων. ἐπὶ δὲ πάντα μᾶλλον, τοῖσι φλάσμασιν ὀθονίοισι πλέοσι καὶ μαλθακωτέροισι. πίεξις ἧσσον. περιεβάλλειν δὲ τὰ πλεῖστα τῇ πτέρνῃ. τὸ σχῆμα, ὅπερ ἡ ἐπίδεσις, ὡς μὴ ἐν τῇ πτέρνῃ ἀποπιέζηται. νάρθηξι δὲ μὴ χρῆσθαι. ἢν δὲ αὖ ἐκβῇ ὁ πούς, ἢ αὐτός, ἢ ξὺν τῇ ἐπιφύσει, ἐκπίπτει μὲν μᾶλλον ἐς τὸ εἴσω. ἢν δὲ μὴ ἐμπέσῃ, λεπτύνεται ἀνὰ χρόνον, τό, τε ἰσχίον καὶ ὁ μηρός, καὶ κνήμης τὸ ἀντίον τοῦ ὀλισθήματος. ἐμβολὴ δὲ καὶ ἄλλη ὥσπερ καρποῦ. κατάτασις δὲ ἰσχυρή. ἴησις δὲ νόμος ἄρθρων παλιγκοτέει. ἧσσον δὲ καρποῦ ἢν ἡσυχάσωσι. δίαιτα μείων ἐλινύουσι. τὰ δὲ ἐκ γενεῆς ἢ ἐν αὐξήσει, κατὰ λόγον τὸν πρότερον.

τέλος τοῦ μοχλικοῦ λόγου

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΤ ΙΗΤΡΕΙΟΝ.

Ομοια, ἢ ἀνόμοια ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τῶν μεγίστων. ἀπὸ τῶν ῥηΐστων. ἀπὸ τῶν πάντη πάντως γιγνωσκομένων. ἃ καὶ ἰδεῖν, καὶ θιγεῖν, καὶ ἀκοῦσαι ἐστί. ἃ καὶ τῇ ὄψει. καὶ τῇ ἁφῇ. καὶ τῇ ἀκοῇ. καὶ τῇ ῥινί. καὶ τῇ γλώσσῃ. καὶ τῇ γνώμῃ ἐστὶ αἰσθέσθαι. ἃ καὶ οἷς γιγνώσκομεν, πᾶσιν ἐστὶ γνῶναι. τὰ δ' ἐς χειρουργίην κατ' ἰητρεῖον. ὁ ἀσθενέων. ὁ δρῶν. οἱ ὑπηρέται. τὰ ὄργανα. τὸ φῶς. ὅκου. ὅκως. ὅσα. ὅκως. ὅκοτε. τὸ σῶμα. τὰ ἄρμενα. ὁ χρόνος. ὁ τρόπος. ὁ τόπος. ὁ δρῶν. ἢ καθήμενος. ἢ ἑστεώς. ξυμμέτρως πρὸς ἑωυτόν, πρὸς τὸ χειριζόμενον, πρὸς τὴν αὐγήν. αὐγῆς μὲν οὖν δύο εἴδεα. τὸ μὲν κοινόν. τὸ δὲ τεχνητόν. τὸ μὲν οὖν κοινὸν οὐκ ἐφ' ἡμῖν. τὸ δὲ τεχνητόν, καὶ ἐφ' ἡμῖν. ὧν ἑκατέρου διοσαὶ χρήσιες, ἢ πρὸς αὐγήν, ἢ ὑπ' αὐγήν. ὑπ' αὐγὴν μὲν οὖν ὀλίγη τε ἡ χρῆσις, καταφανὴς τε ἡ μετριότης. τὰ δὲ πρὸς αὐγὴν ἐκ τῶν παρεουσέων, ἐκ τῶν ξυμφερουσέων αὐγέων, πρὸς τὴν λαμπρότητα τρέπειν τὸ χειριζόμενον. πλὴν ὁκόσα ἢ λαθεῖν δεῖ ἢ ὁρῆν αἰσχρόν. οὕτως δὲ τὸ μὲν χειριζόμενον, ἐναντίον τῇ αὐγῇ, τὸν δὲ χειρίζοντα, ἐναντίον τοῦ χειριζομένου. πλὴν ὥστε μὴ ἐπισκοτάζειν. οὕτω γὰρ ἂν ὁ μὲν δρῶν, ὁρῴη. τὸ δὲ χειριζόμενον, οὐχ ὁρῷτο. πρὸς ἑωυτὸν δὲ καθημένῳ πόδες ἐς τὴν ἄνω ἴξιν κατ' ἰθὺ γούνασι. διάστασιν δὲ ὀλίγον συμβεβῶτες. γούνατα δὲ ἀνωτέρω βουβώνων σμικρόν, διάστασιν, ἀγκῶσιν θέσει καὶ παραθέσει. ἱμάτιον εὐσταλέως. εὐκρινέως. ἴσως. ὁμοίως. ἀγκῶσιν. ὤμοισι. πρὸς δὲ τὸ χειριζόμενον, τοῦ μὲν πρόσω. καὶ ἐγγύς, καὶ ἄνω. καὶ κάτω. καὶ ἔνθα, ἢ ἔνθα, ἢ μέσον. τοῦ μὲν πρόσω καὶ ἐγγύς, ὅρον ἀγκῶνες. ἐς μὲν τὸ πρόσθεν, γούνατα μὴ ἀμείβειν. ἐς δὲ τὸ ὄπισθεν, πλευράς. τοῦ δὲ ἄνω, μὴ ἀνωτέρω μαζῶν ἄκρας χεῖρας ἔχειν. τοῦ δὲ κάτω, μὴ κατωτέρω, ἢ ὡς τὸ στῆθος ἐπὶ γούνασιν ἔχειν ἄκρας χεῖρας ἐγγωνίους πρὸς βραχίονας. τὰ μὲν κατὰ μέσον οὕτως. τὰ δὲ ἔνθα, ἢ ἔνθα μὴ ἔξω τῆς ἕδρης. κατὰ λόγον δὲ τῆς ἐπιστροφῆς προβαλλόμενον τὸ σῶμα καὶ τοῦ σώματος τὸ ἐργαζόμενον. ἑστεῶτα δὲ δεῖ καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων βεβῶτα ἐξ ἴσου τῶν ποδῶν ἅλις. δρῆν δὲ τῷ ἑτέρῳ ἐπιβεβαῶτα, μὴ τῷ κατὰ τὴν δρῶσαν χεῖρα. ὕψος γούνατι πρὸς βουβῶνα, ὡς ἐν ἕδρῃ. καὶ τὰ ἄλλα ὅροι τὰ αὐτά. ὁ δὲ χειριζόμενος τῷ χειρίζοντι τῷ ἄλλῳ τοῦ σώματος μέρει ὑπηρετείτω. ἢ ἑστεώς. ἢ καθήμενος. ἢ κείμενος, ὅκως ἂν ῥήϊστα, ὧδε ὡς σχῆμα ἔχων διατελέῃ. φυλάσσων ὑπόρρυσιν. ὑπόστασιν. ἔκτριψιν. καταντίον, ὡς ὃ δεῖ σώζηται καὶ σχῆμα καὶ εἶδος τοῦ χειριζομένου ἐν παρέξει, ἐν χειρισμῷ, ἐν τῇ ἔπειτα ἕξει. Ονυχας μήτε ὑπερέχειν, μήτε ἐλλείπειν. δακτύλων κορυφὰς ἐς χρῆσιν ἀσκεῖν. δακτύλοισι μετ' ἄκροις, τὰ πλεῖστα λιχανῷ πρὸς μέγαν. ὅλῃ δὲ καταπρηνεῖ. ἀμφοτέρῃσι δ' ἐναντίῃσι. δακτύλων ἐκπεφυκέναι μέγα τὸ ἐν μέσῳ

τῶν δακτύλων, καὶ ἀπεναντίον τὸν μέγαν τῷ λιχανῷ. νοῦσος δὲ δι' ἣν καὶ βλάπτονται οἷσιν ἐν χρείῃσι ἐν προφάσεις εἴθισται ὁ μέγας ὑπὸ τῶν ἄλλων δακτύλων κατέχεσθαι δῆλον. τὰ ἔργα πάντα ἀσκέειν ἑκατέρῃσι δρῶντα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἅμα. ὅμοια γάρ εἰσιν ἀμφοτέρῃσι, στοχαζόμενον ἀγαθῶς. καλῶς. ταχέως. ἀπόνως. εὐρύθμως. εὐπόρως. ὄργανα μὲν καὶ ὅτε καὶ οἵως εἰρήσεται. ὅκου δεῖ μὴ ἐμποδὼν τῷ ἔργῳ. μὴ δὲ ἐμποδὼν τῇ ἀναιρέσει. παρὰ τὸ ἐργαζόμενον δὲ τοῦ σώματος εἶναι. ἄλλως δὲ ἢν διδῷ ἑτοίμως ὀλίγῳ πρότερον ἔστω. ποιείτω δὲ ὅταν κελεύῃ. οἱ δὲ περὶ τὸν ἀσθενέοντα τὸ μὲν χειριζόμενον παρεχόντων ὡς ἂν δοκῇ. τὸ δὲ ἄλλο σῶμα κατεχόντων, ὡς ὅλον ἀτρεμῇ, σιγῶντες. ἀκούοντες τοῦ ἐφεστῶτος.

Ἐπιδέσιος δύο εἴδεα, ἐργασμένον, καὶ ἐργαζόμενον. ἐργαζόμενον μὲν ταχέως. ἀπόνως. εὐπόρως. εὐρύθμως. ταχέως μὲν ἀνύειν τὰ ἔργα. ἀπόνως δὲ ῥηϊδίως δρᾶν. εὐπόρως δὲ ἐς πᾶν ἑτοίμως. εὐρύθμως δὲ ὁρᾶσθαι ἡδέως. ἀφ' ὧν δὲ ταῦτα ἀσκημάτων, εἴρηται. ἐργασμένον δὲ ἀγαθῶς. καλῶς. καλῶς μὲν ἁπλῶς. εὐκρινέως. ἢ ὅμοια. ἢ ἴσα. ἴσως καὶ ὁμοίως. ἢ ἄνισα καὶ ἀνόμοια. ἀνίσως καὶ ἀνομοίως. τὰ δὲ εἴδεα. ἁπλοῦν. ἔγκυκλον. σκέπαρνον. σιμόν. ὀφθαλμός. ῥόμβος καὶ ἡμίτεμον. ἁρμόζον τὸ εἶδος τῷ εἴδει καὶ τῷ πάθει τοῦ ἐπιδεομένου. ἀγαθὸς δὲ δύο ἴδεα τοῦ ἐπιδεομένου. ἰσχὺς μὲν ἢ πίεξει ἢ πλήθει ὀθονίων. τὸ μὲν οὖν αὐτὴ ἡ ἐπίδεσις ἰῆται. τὸ δὲ τοῖς ἰωμένοισιν ὑπηρετεῖ. ἐς μὲν οὖν ταῦτα νόμος. ἐν δὲ τουτέοισι μέγιστα ἐπιδέσιος. πίεξις μὲν ὥστε τὰ ἐπικείμενα μὴ ἀφεστάναι, μὴ δὲ ἐρηρεῖσθαι. ἀλλὰ ἡρμόσθαι μέν. προσηναγκάσθαι δὲ μὴ ἥσσον μὲν τὰ ἔσχατα. ἥκιστα δὲ τὰ μέσα. ἅμμα καὶ ῥάμμα, νεμόμενον μὴ κάτω, ἀλλ' ἄνω, ἐν παρέξει, καὶ σχέσει, καὶ ἐπιδέσει καὶ πιέξει. ἀρχὰς βάλλεσθαι μὴ ἐπὶ τὸ ἕλκος, ἀλλ' ἔνθεν ἢ ἔνθεν τὸ ἅμμα. τὸ δὲ ἅμμα, μήτε ἐν τρίβῳ. μήτε ἐν ἔργῳ. μήτε ἐκεῖσε, ὅκου κενεόν. ὡς μὴ ἔσω κενεὸν κείσεται. ἅμμα δὲ καὶ ῥάμμα μαλθακόν, οὐ μέγα. εὖ γε μὴν γνῶναι. ὅτι ἐς τὰ κατάντη, καὶ ἀπίξει φεύγει πᾶς ἐπίδεσμος. οἷον κεφαλῆς μὲν τὸ ἄνω. κνήμης δὲ τὸ κάτω. ἐπιδεῖν δεξιὰ, ἐπ' ἀριστερὰ, καὶ ἀριστερὰ ἐπὶ δεξιά, πλὴν κεφαλῆς. ταύτην δὲ κατ' ἴξιν. τὰ δ' ὑπεναντία, ἀπὸ δύο ἀρχέων. ἢν δὲ ἀπὸ μιῆς, ἐφ' ὅπερ ὅμοιον ἐς τὸ μόνιμον. οἷον τὸ μέσον τῆς κεφαλῆς. καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον. τὰ δὲ κινεύμενα, οἷον ἄρθρα ὅπη μὲν συγκάμπτεται, ὡς ἥκιστα, καὶ εὐσταλέστατα περιβάλλειν. οἷον ἰγνύην. ᾗ δὲ περιτείνεται, ἁπλᾶ τε καὶ πλατέα, οἷον ἡ μύλη. προσπεριβάλλειν δὲ καταλήψιος μὲν τῶν περὶ ταῦτα εἵνεκα. ἀναλήψιος δὲ τοῦ σύμπαντος ἐπιδέσμου, ἐν τοῖσιν ἀτρεμέουσιν, καὶ λαπαρωτέροισι τοῦ σώματος. οἷον τὸ ἄνω. καὶ τὸ κάτω τοῦ γούνατος. ὁμολογεῖ δὲ ὤμου μὲν ἡ περὶ τὴν ἑτέραν μασχάλην περιβολή. βουβῶνος δὲ ἡ περὶ τὸν ἕτερον κενεῶνα. καὶ κνήμης, ἡ ὑπὲρ γαστροκνημίης. ὁκόσοισι μὲν ἄνω ἡ φυγὴ, κάτωθεν ἡ ἀντίληψις. οἷσι δὲ κάτω, τοὐναντίον. οἷσι δὲ μή ἐστιν οἷον ἡ κεφαλὴ, τουτέων ἐν τῷ ὁμαλωτάτῳ τὰς καταλήψιας ποιέεσθαι, καὶ ἥκιστα λοξῷ τῷ ἐπιδέσμῳ χρέεσθαι, ὡς τὸ μονιμώτατον ὕστατον περιβληθέντα πλανωδέστατα κατέχει. ὁκόσοισι δὲ μὴ εὐκαταλήπτως τοῖς ὀθονίοισι, μὴ δὲ εὐαναλήπτως ἔχει, ῥάμμασι τὰς ἀναλήψιας ποιέεσθαι ἐκ καταβολῆς ἢ ξυρραφῆς. ἐπιδέσματα καθαρά. κοῦφα. μαλθακά. λεπτά. ἑλίσσειν ἀμφοτέροισιν ἅμα, καὶ ἑκατέροισιν χωρὶς ἀσκέειν. τῇ πρεπούσῃ δὲ ἐς τὰ πλάτεα καὶ τὰ πάχεα τῶν ὀθονίων τεκμαιρόμενον χρέεσθαι. ἑλίξιος κεφαλαὶ σκληραί. ὁμαλαί. εὐκρινέες. τὰ δὲ δὴ μᾶλλον τὰ ἀποπίπτειν κακίω ταχέως ἀποπεσόντων. τὰ δὲ ὡς μήτε πιέζειν. μήτε ἀποπίπτειν, ὧν δὲ ἔχεται ἐπίδεσις. ἢ ὑπόθεσις. ἢ ἀμφότερα. ὑπόθεσις μὲν αἰτίη ὥστε ἢ ἀφεστῶτα, προσεῖλαι. ἢ ἐκπεπταμένα, συνεῖλαι. ἢ ξυνεσταλμένα, διαστεῖλαι. ἢ διεστραμμένα, διορθῶσαι. ἢ τἀναντία. παρασκευάζειν δὲ ὀθόνια κοῦφα. λεπτά. μαλθακά. καθαρά. πλατέα. μὴ ἔχοντα συρραφὰς, μὴ δ' ἐξεστίας. καὶ ὑγιέα ὥστε τανύειν φέρειν καὶ ὀλίγῳ κρέσσω. μὴ ξηρὰ, ἀλλ' ἔγχυμα χυμῷ ᾧ ἕκαστα σύντροφα. ἀφεστεῶτα μὲν ὥστε τὰ μετέωρα τῆς ἕδρης ψαύειν μὲν πιέζειν δὲ μή. ἄρχεσθαι δὲ ἐκ τοῦ ὑγιέος, τελευτᾶν πρὸς τὸ ἕλκος. ὡς τὸ μὲν ὑπεὸν ἐξαθέλγηται. ἕτερον δὲ μὴ ἐπιξυλλέγηται. ἐπιδεῖν τὰ μὲν ὀρθὰ, ἐς ὀρθόν. τὰ δὲ λοξὰ, λοξῶς. ἐν σχήματι ἀπόνῳ, ἐν ᾧ μήτε ἀπόσφιγξις, μήτε ἀπόστασις ἔσται. ἐξ οὗ ὅταν μεταλλάσσωσιν ἐς ἀνάληψιν ἢ θέσιν, οὐ μεταλλάξουσιν, ἀλλ' ὅμοια ταῦτα ἕξουσι μύας. φλέβας. νεῦρα. ὀστέα. ἀναλελάμφθαι δὲ ἢ κεῖσθαι ἐν σχήματι ἀπόνῳ τῷ κατὰ φύσιν. ὧν δὲ ἂν ἀποστῇ τἀναντία. ὧν δ' ἂν ἐκπεπταμένα συνεῖλαι. τὰ μὲν ἄλλα τὰ αὐτά. ἐκ πολλοῦ δὲ κεινὸς δεῖ τὴν συναγωγὴν καὶ ἐκ προσαγωγῆς τὴν πίεξιν τὸ πρῶτον ἥκιστα. ἔπειτα ἐπὶ μᾶλλον ὅριον τοῦ μάλιστα τὸ συμψαύειν.

ὧν δὲ

ὧν δὲ συνεσταλμένα διεστάλθαι. σὺν μὲν φλεγμονῇ τἀναντία. ἄνευ δὲ ταύτης, παρασκευῇ μὴ διαίτῃ. ἐπιδέσει δὲ ἐναντίῃ. Διεστραμμένα δὲ διορθῶσαι. τὰ μὲν ἄλλα κατὰ τὰ αὐτά. δεῖ δὲ τὰ μὴ ἀπελελυθότα, ἐπαγαγεῖν, ὑποδέσει, παρακολλήσει, ἀναλήψει. τὰ δὲ ἐναντία, ἐναντίως. σπλήνων μήκεα. πλάτεα. πάχεα. πλήθεα. μῆκος ὅση ἡ ἐπίδεσις. πλάτος τριῶν, ἢ τεσσάρων δακτύλων. πάχος τριπτύχους ἢ τετραπτύχους. πλῆθος, κυκλεῦντας μὴ ὑπερβάλλειν, μὴ δὲ ἐλλείπειν, οἷσι δὲ ἐν διορθώσει μῆκος κυκλεῦντας πλάτος καὶ πάχος τῇ ἐνδείῃ τεκμαίρεσθαι, μὴ δὲ ἀθρόα πληρεῦντας. τῶν δὲ ὀθονίων ὑποδεσμίδες εἰσὶ δύο. τῇ πρώτῃ ἐκ τοῦ σίνεος εἰς τὰ ἄνω τελευτῶσα. τῇ δὲ δευτέρῃ, ἐκ τοῦ σίνεος εἰς τὰ κάτω, κατὰ τὸ σίνος πιέζειν μάλιστα, ἥκιστα τὰ ἄκρα. τὰ δὲ ἄλλα κατὰ λόγον. ἡ δὲ ἐπίδεσις πουλὺ τοῦ ὑγιέος προσλαμβανέτω. ἐπιδέσμων δὲ πλῆθος, μῆκος, πλάτος. πλῆθος μὲν, μὴ ἡσσᾶσθαι τοῦ σίνεος. μηδὲ νάρθηξιν ἐνέρεισιν εἶν. μηδὲ ἄχθος. μηδὲ περίρρεψιν. μηδὲ ἐκβάλλωσιν. μῆκος δὲ καὶ πλάτος. τριῶν ἢ τεττάρων, ἢ πέντε, ἢ ἕξ. πηχέων μὲν μῆκος. δακτύλων δὲ πλάτος. καὶ παρέρματος πολυειλέαι τελαῦται, ὥστε μὴ πιέζειν. μαλθακὰ δὲ μὴ παχέα. ταῦτα πάντα ὡς ἐπὶ μήκει καὶ πλάτει καὶ πάχει τοῦ παθόντος. νάρθηκες δὲ λεῖοι. ὁμαλοί. σιμοὶ κατ' ἄκρα σμικρῷ μείους ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς ἐπιδέσιος. παχύτατοι δὲ ᾗ ἐξέρρεπε τὸ κάτηγμα. ὁκόσα δὲ κυρτὰ καὶ ἄσαρκα φύσει φυλασσομένους τῶν ὑπερεχόντων. οἷον κατὰ δακτύλους ἢ σφυρὰ τῇ θέσει ἢ τῇ βραχύτητι. παρέρμασι δὲ ἐρμάζειν μὴ πιέζειν τὸ πρῶτον. κηρωτῇ μαλθακῇ καὶ λείῃ καὶ καθαρῇ. ὕδατος θερμότης. πλῆθος. θερμότης μὲν κατὰ τὴν ἑωυτοῦ χειρὸς καταχεῖν. πλῆθος δὲ χαλάσαι μὲν καὶ ἰσχνῶσαι τὸ πλεῖστον, ἄριστον. σαρκῶσαι δὲ καὶ ἁπαλῦναι, τὸ μέτριον. μέτριον δὲ ἐν τῇ καταχύσει ἔτι μετεωριζομένου, δεῖ πρὶν συμπίπτειν παύεσθαι. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, αἴρεται. ἔπειτα δὲ ἰσχναίνεται. θέσις δὲ μαλθακή. ὁμαλή. ἀνάρροπος τοῖσιν ἐξέχουσι τοῦ σώματος. οἷον πτέρνῃ καὶ ἰσχίῳ. ὡς μήτε ἀνακλᾶται μήτε ἐκτρέπεται. σωλῆνα παντὶ τῷ σκέλει ἢ ἡμίσει. ἐν τῷ πάθος δὲ βλέπειν καὶ τ' ἄλλα ὅσα βλάπτει δῆλα. πάρεξις δὲ, καὶ διάτασις, καὶ ἀνάπλασις, καὶ τὰ ἄλλα κατὰ φύσιν. φύσις δὲ ἐν μὲν ἔργοις τοῦ ἔργου τῇ πρήξει ὃ βούλεται τεκμαρτέον. ἐν δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ ἐλιννύοντος. ἐκ τοῦ κοινοῦ. ἐκ τοῦ ἔθεος. ἐκ μὲν τοῦ ἐλιννύοντος καὶ ἀφειμένου, τὰς ἰθυωρίας σκέπτεσθαι, οἷον τὸ τῆς χειρός. ἐκ δὲ τοῦ κοινοῦ, ἔκτασιν, σύγκαμψιν, οἷον τὸ ἐγγὺς τοῦ ἐγγωνίου πήχεος πρὸς βραχίονα. ἐκ δὲ τοῦ ἔθεος, ὅτι οὐκ ἄλλα σχήματα φέρειν δυνατώτερον, οἷον σκέλεα ἔκτασιν. ἀπὸ τουτέων γὰρ ῥήϊστα πλεῖστον χρόνον ἔχοι ἂν μὴ μεταλλάσσονται. ἐν δὲ τῇ μεταλλαγῇ ἐκ διατάσιος ὅμοια ταῦτα ἔχουσιν, εἰς ἕξιν, ἢ θέσιν. μύες. φλέβες. νεῦρα. ὀστέα. ἢ μάλιστα εὔθετα καὶ εὔοχα. διάτασις μάλιστα, τὰ μέγιστα, καὶ παχύτατα, καὶ ὁμαλὰ, καὶ ὅκου ἀμφότερα. δεύτερα, ὧν τὸ ὑποτεταγμένον. ἥκιστα, ὧν τὸ ἄνω. μᾶλλον δὲ τοῦ μετρίου βλάβη, πλεῖω παιδίων ἔχειν ἀνάντη σμικρῶν. διορθώσιος παράδειγμα τὸ ὁμώνυμον. τὸ ὁμόζυγον. τὸ ὅμοιον. τὸ ὑγιές. ἀνάτριψις δύναται λῦσαι. δῆσαι. σαρκῶσαι. μινυθῆσαι. ἡ σκληρὴ, δῆσαι. ἡ μαλακὴ, λῦσαι. ἡ πολλὴ, μινυθῆσαι. ἡ μετρίη, παχῦναι. ἐπίδεσιν δὲ τὸ πρῶτον ὁ μὲν ἐπιδεδεμένος μάλιστα φάτω πεπιέχθαι κατὰ τὸ σίνος. ἥκιστα τὰ ἄκρα. ἡρμόσθαι δὲ μὴ πεπιέχθαι διὰ πλῆθος μὴ ἰσχύει. τὴν δὲ ἡμέρην ταύτην καὶ νύκτα ὀλίγῳ μᾶλλον. τὴν δ' ὑστέρην, ἧσσον. τρίτα, χαλαρά. εὑρεθήτω δὲ τῇ μὲν ὑστεραίῃ ἐν ἄκροις οἴδημα μαλθακόν. τῇ τρίτῃ δὲ τὸ ἐπιδεθὲν λυθὲν ἰσχνότερον παρὰ πάσας τὰς ἐπιδέσιας σύν. τῇ δ' ὑστεραίῃ, ἐπιδέσει, ἢν δικαίως ἐπιδεδεμένον φανῇ, μαθεῖν δεῖ. ἐντεῦθεν δὲ μᾶλλον καὶ ἐπὶ πλέοσιν πιεχθήτω. τῇ δὲ τρίτῃ ἐπὶ μᾶλλον καὶ ἐπὶ πλείοσιν. τῇ δὲ ἑβδόμῃ, ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπιδέσιος λυθέντα, εὑρεθήτω ἰσχνὰ, χαλαρὰ τὰ ὀστέα. ἐν δὲ νάρθηκας δεθέντα ἢν ἰσχνὰ καὶ ἄκνησμα καὶ ἀνέλκεα ᾖ, ἐὰν μέχρις εἴκοσιν ἡμερέων ἀπὸ τοῦ σίνεος. ἢν δέ τι ὑποπτεύηται, λῦσαι ἐν μέσῳ. νάρθηκας διὰ τρίτης ἐρείδειν. ἡ ἀνάληψις, ἡ αἴθησις, ἡ ἐπίδεσις, ὡς ἐν τοῖς αὐτοῖς ἢ διαφυλάσσειν. κεφάλαια σχημάτων ἔθη. φύσεις ἑκάστου τῶν μελέων. τὰ εἴδεα ἐκ τοῦ τρέχειν. ὁδοιπορεῖν. ἑστάναι. κατακεῖσθαι. ἐκ τοῦ ἔργου. ἐκ τοῦ ἀφεῖσθαι. ὅτι χρῆσις, κρατύνει. ἀργίη δὲ τήκει. ἢ πίεξις ἢ πλῆθος. ὁκόσα δὲ ἐκχυμώματα. ἢ φλάσματα. ἢ σπάσματα. ἢ οἰδήματα ἀφλέγμαντα ἐξοργᾶται ἐκ τοῦ ῥώματος ἐν μὲν τὸ ἄνω τοῦ σώματος τὸ πλεῖστον, βραχὺ δὲ ἢ καὶ ἐν τὸ κάτω. μὴ κατάντη τὴν χεῖρα ἔχοντα. ἢ τὸ σκέλος. τιθέμενον τὴν ἀρχὴν κατὰ τὸ τρῶμα, καὶ μάλιστα ἐρείδοντα. ἥκιστα τὰ ἄκρα. μέσως τὰ διὰ μέσου. τὸ ἔσχατον πρὸς τὰ ἄνω τοῦ σώματος νεμόμενον ἐπιδέσει,

πίεξι

πιέζει. ἀτὰρ καὶ ταῦτα πλήθει μᾶλλον, ἢ ἰσχύϊ. μάλιστα δὲ τοῖσιν ὀθόνια λεπτὰ, κοῦφα, μαλθακὰ, καθαρὰ, πλατέα, ὑγιέα, ὡς ἂν ἄνευ ναρθήκων, καὶ καταχύσει χρῆσθαι πλείονι. τὰ δὲ ἐκπτώματα, ἢ στρέμματα, ἢ διαστήματα, ἢ ἀποσπάσματα, ἢ ἀποκλάσματα, ἢ διαστρέμματα, οἷα τὰ κυλλὰ, τὰ ἑτερόῤῥοπα, ἔνθεν μὲν ἐξ ἕδρης συνδιδόντα, ὅπῃ δὲ συντείνοντα, ὡς ἐν τἀναντία ῥέπῃ ἐπιδεθέντα, ἢ πρὶν ἐπιδεθῆναι, σμικρῷ μᾶλλον, ἢ ὥστε ἐξ ἴσου εἶναι. καὶ τοῖσιν ἐπιδέσμοισι, καὶ τοῖσι σπλήνεσι, καὶ τοῖσιν ἀναλήμμασι, καὶ τοῖσι σχήμασι. κατατάσει, ἀνατρίψει, διορθώσει. ταῦτα καὶ καταχύσει πλείονι. τὰ δὲ μινυθήματα, πολὺ προσλαμβάνοντα τοῦ ὑγιέος ἐπιδεῖν, ὡς ἂν ἐπιδρομῆς τὰ συντακέντα πλείονα ἢ αὐτόματα ἐμινύθη. ἢ ἄλλη ἢ τῇ ἐξ ὑποδέσει παραλλάξαντα ἐγκλίνει ἐν τὴν αὔξησιν καὶ ἀνάπλασιν τῶν σαρκῶν ποιήσεται. βέλτιον δὲ καὶ τὸ ἄνωθεν, οἷον κνήμης καὶ τὸν μηρόν. καὶ τὸ ἕτερον σκέλος τὸ ὑγιὲς συνεπιδεῖν, ὡς ὁμοιότερον ᾖ καὶ ὁμοίως ἐλινύῃ, καὶ ὁμοίως τῆς τροφῆς ἀποκλείηται καὶ δέχηται. ὀθονίων πλήθει μὴ πιέζει, ἀνιέντα πρῶτον τὸ μάλιστα δεόμενον. καὶ ἀνατρίψει χρώμενον σαρκούσῃ, καὶ καταχύσει ἄνευ ναρθήκων. τὰ δὲ ἑρμάσματα καὶ ἀπερείγματα οἷον στήθει, πλευρῇσι, κεφαλῇ, καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν ὅσα τοιαῦτα, τὰ μὲν σφυγμῶν εἵνεκεν, ὡς μὴ ἐνσείηται. τὰ δὲ καὶ τῶν διαστάσιων τῶν κατὰ τὰς ἁρμονίας, ἐν τοῖσι κατὰ τὴν κεφαλὴν ὀστέοισιν θρασμάτων χάριν. ἐπί τε βηχέων, ἢ πταρμέων, ἢ ἄλλης κινήσιος. οἷα τὰ κατὰ τὸν θώρακα καὶ κεφαλὴν ἀπερείγματα γίγνεται, τουτέων ἁπάντων αἱ αὐταὶ ξυμμετρίαι τῆς ἐπιδέσιος. ἢ μὲν γὰρ τὰ σίνη μάλιστα πιέζει, ὑποτιθέναι ἓν εἴριον, μαλθακόν τι ἁρμόζον τῷ πάθει. ἐπιδεῖν δὲ μὴ μᾶλλον πιέζοντα ἢ ὥστε τοὺς σφυγμοὺς μὴ ἐνσείεσθαι, τάς τε διαστάσιας τῶν ἁρμονιῶν ψαύειν τὰ ἔσχατα ἀλλήλων. μήτε ἀμφὶ τοῖσι πταρμοῖσι καὶ βηξίν. ἀλλ' ὥστε ἀπέρειγμα εἶναι καὶ μήτε διαναγκάζηται μήτε ἐνσείηται.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΜΟΧΛΙΚΟΝ.

Ὀστέων φύσις, δακτύλων μὲν ἁπλᾶ καὶ ὀστέα καὶ ἄρθρα. χειρὸς δὲ καὶ ποδὸς, πολλὰ ἄλλα, ἀλλοίως συνηρθρωμένα. μέγιστα δὲ τὰ ἀνωτάτω. πτέρνης δὲ ἓν οἷον ἔξω φαίνεται. πρὸς δὲ αὐτὴν, οἱ ὄπισθεν τένοντες τείνουσι. κνήμης δὲ δύο ἄνωθεν καὶ κάτωθεν ξυνεχόμενα, κατὰ μέσον δὲ διέχοντα. σμικρὸν τὸ ἔξωθεν, κατὰ τὸν σμικρὸν δάκτυλον λεπτότερον βραχὺ, πλεῖστον δὲ ταύτῃ διέχουσι, καὶ σμικροτέρῃ ῥοπῇ, κατὰ γόνυ. καὶ ὁ τένων ἐξ αὐτοῦ πέφυκεν, ὁ παρὰ τὴν ἰγνύην ἔξω. ἔχουσι δὲ κάτωθεν κοινὴν ἐπίφυσιν πρὸς ἣν ὁ ποὺς κινέεται. ἄλλην δὲ ἄνωθεν ἔχουσιν ἐπίφυσιν, ἐν ᾗ τὸ τοῦ μηροῦ ἄρθρον κινέεται, ἁπλόον καὶ εὐσταλέως ὡς ἐπὶ μήκει. εἶδος κονδυλῶδες, ἔχον ἐπιμυλίδα. αὐτὸς δὲ ἔγκυρτος ἔξω καὶ ἔμπροσθεν. ἡ δὲ κεφαλὴ ἐπίφυσις ἐστὶ στρογγύλη, ἐξ ἧς τὸ νεῦρον τὸ ἐν τῇ κοτύλῃ τοῦ ἰσχίου πέφυκεν. ὑποπλάγιον δὲ καὶ τοῦτο προσήρτηται. ἧσσον δὲ βραχίονος. τὸ δὲ ἰσχίον προσέχεται, πρὸς τῷ μεγάλῳ σπονδύλῳ τῷ παρὰ τὸ ἱερὸν ὀστέον, χονδρονευρώδει δεσμῷ. ῥάχις δὲ ἀπὸ μὲν τοῦ ἱεροῦ ὀστέου μέχρι τοῦ μεγάλου σπονδύλου, κυφή. κύστις τε καὶ γονὴ καὶ ἀρχοῦ τὸ ἐγκεκλιμένον ἐν τούτῳ. ἀπὸ δὲ τούτου ἄχρι φρενῶν, ἔνθεν ἡ ἰθυλορδὸς, καὶ αἱ ψόαι κατὰ τοῦτο. ἐντεῦθεν δὲ ἄχρι τοῦ μεγάλου σπονδύλου τοῦ ὑπὲρ τῶν ἐπωμίδων, ἰθυκυφής. ἔτι δὲ μᾶλλον δοκέει, ἢ ἐστίν. αἱ γὰρ ὄπισθεν τῶν σπονδύλων ἀποφύσιες ἐν ταύτῃ ὑψηλόταται. τὸ δὲ τοῦ αὐχένος ἄρθρον, λορδόν. σπόνδυλοι δὲ ἔσωθεν ἄρτιοι πρὸς ἀλλήλους. ἀπὸ δὲ τῶν ἔξωθεν χόνδρων καὶ νεύρων συνεχόμενοι. ἡ δὲ ξυνάρθρωσις αὐτῶν, ἐν τῷ ὄπισθεν τοῦ νωτιαίου. ὄπισθεν δὲ ἔχουσιν ἔκφυσιν ὀξείην, ἔχουσαν ἐπίφυσιν χονδρώδεα, ἔνθεν νεύρων ἀπόφυσις καταφορής. ὥσπερ καὶ οἱ μύες παραπεφύκασιν ἀπὸ αὐχένος ἐν ὀσφύϊ. πληροῦντες δὲ πλευρέων καὶ ἀκάνθης τὸ μέσον. πλευραὶ δὲ κατὰ τὰς διαφύσιας τῶν σπονδύλων νευρείῳ προσπεφύκασιν, ἀπ' αὐχένος ἐν ὀσφύϊ ἔσωθεν. ἐπίπροσθεν δὲ κατὰ τὸ στῆθος, χαῦνον καὶ μαλθακὸν τὸ ἄκρον ἔχουσαι εἶδος ῥομβοειδέστατον τῶν ζώων. στενότατος γὰρ ταύτῃ ὁ ἄνθρωπος ἐπ' ὄγκον. ᾗ δὲ μὴ πλευραί εἰσιν, ἔκφυσις πλαγίη, βραχέη, καὶ πλατέη, ἐφ' ἑκάστῳ σπονδύλῳ νευρείῳ προσπεφύκασι. στῆθος δὲ ξυνεχὲς αὐτὸ ἑωυτῷ, διαφύσιας ἔχον πλαγίας, ᾗ πλευραὶ προσήρτηνται. χαῦνον δὲ καὶ χονδρῶδες. κληῗδες δὲ περιφερέες ἐν τοῖσιν ἔμπροσθεν, ἔχουσαι πρὸς μὲν τὸ στῆθος, βραχείας κινήσιας, πρὸς δὲ τὸ ἀκρώμιον, συχνοτέρας.

ἀκρώμιον δὲ ἐξ ὠμοπλατέων πέφυκεν, ἀνομοίως τοῖσι πλείστοισιν. ὠμοπλάτη δὲ χονδρῶδες τὸ πρὸς ῥάχιν. τὰ δὲ ἄλλα χαύνη, τὸ ἀνώμαλον ἔξω ἔχουσα. αὐχένα δὲ καὶ κοτύλην ἔχουσα χονδρώδεα, ἐξ ἧς αἱ πλευραὶ κίνησιν ἔχουσιν. εὐαπόλυτος ἐοῦσα ὀστέων, πλὴν βραχίονος. τούτου δὲ ἐκ τῆς κοτύλης νευρώδης ἡ κεφαλὴ ἐξήρτηται, χόνδρου χαύνου περιφερῆ ἐπίφυσιν ἔχουσα. αὐτὸς δ' ἔγκυρτος ἔξω, καὶ ἔμπροσθεν πλάγιος, οὐκ ὀρθὸς πρὸς κοτύλην. τὸ δὲ πρὸς ἀγκῶνα αὐτοῦ, πλατύ. καὶ κονδυλῶδες, καὶ βαλβιδῶδες. καὶ στερεόν. ἔγκυλον ὄπισθεν. ἐν ᾧ ἡ κορώνη ἐκ τοῦ πήχεος. ὅταν ἐκταθῇ ἡ χεὶρ ἔνεστιν ἐς τοῦτο, καὶ τὸ ναρκῶδες νεῦρον ὃ ἐκ τοῦ διαφύσιος τῶν τοῦ πήχεος ὀστέων, ἐκ μέσων ἐκπέφυκε καὶ περαίνεται. Ῥὶς δὲ κατεαγεῖσα. ἀναπλάσσεσθαι οἵη τε αὐθωρόν. ἢν μὲν οὖν ὁ χόνδρος ἐντίθεται, ἄχνην ὀθονίου ἐναποδέοντα λοπῷ καρχηδονίῳ ἢ ἐν ἄλλῳ ὃ μὴ ἀφεψιεῖ. χρὴ λοπῷ δὲ τὰς παραλλάξιας παρακολλᾶν, καὶ ἀναλαμβάνειν. ταῦτα δὲ ἐπιδέσιος καταπείθει. ἴησις ἄλλη. ἅμα δὲ χρὴ ξυμβάλλειν ἢ θᾶσσον ξὺν κηρωτῇ αὐτίκα ἀναπλάσσειν, ἔπειτα ἀνακογχυλίζειν τοῖσι δακτύλοισιν ἐσματτόμενον καὶ παραστρέφοντα. καὶ τὸ καρχηδόνιον ὠφελοῖτο ἄν. καὶ ἢν ἕλκος ἐνῇ, καὶ ἢν ὀστέα ἀπιέναι μέλλῃ, οὐ γὰρ παλιγκοτώτατα οὕτω ποιητέα. Οὖς κατεαγὲν, μὴ ἐπιδεῖν, μὴ δὲ καταπλάσσειν. ἢν δέ τι δέῃ, ὡς κουφότατον ἢ κηρωτὴ, ἢ θείῳ καταπολλᾶν. ὧν δὲ ἔμπυα τὰ ὦτα διὰ * παχέος εὖ ἐσκαίεται, πάντα δὲ τὰ ὑπόμυξα καὶ τῇ ὑγρῇ σαρκὶ πλήρεα διαπεπταίῃ μὴ βλάβη γένηται στομωθὲν τὸ τοιοῦτον. ἔστι γὰρ ἄσαρκα καὶ ὑδατώδεα, μύξης πλέα. ὅπου δὲ καὶ οἷα ἐόντα θανατώδεά ἐστι παρελθόντα. ὅτων καῦσις πέρην, τάχιστα ὑγιάζει. κυλλὸν δὲ καὶ μεῖον γίνεται τὸ οὖς, ἢν πέρην καυθῇ. ἢν δὲ στομωθῇ, κούφῳ ἐναίμῳ δήσει χρῆσθαι. Γνάθοι δὲ κατασπῶνται μὲν πολλάκις καὶ καθίστανται. ἐκπίπτουσι δὲ ὀλιγάκις, μάλιστα μὲν χασμωμένοισιν, οὐ γὰρ ἐκπίπτει, ἢν μή τις χανὼν μέγα παραγάγοι. ἐκπίπτει δὲ μᾶλλον, ὅτι τὰ νεῦρα ἐν πλαγίῳ, καὶ λελυγισμένα συνδέδεται. σημεῖα παρέχει ἡ κάτω γνάθος. καὶ παρέστραπται τἀναντία τοῦ ἐκπτώματος. ξυμβάλλειν οὐ δύνανται. ἢν δ' ἀμφότεραι προέχωσι, μᾶλλον συμβάλλουσιν ἧσσον ἀστραβέες. δηλοῖ δὲ τὰ ὄρθια τῶν ὀδόντων τὰ ἄνω τοῖσι κάτω κατ' ἴξιν. ἢν οὖν ἀμφότεραι ἐκπεσοῦσαι μὴ αὐτίκα ἐμπέσωσι, θνήσκουσι δεκαταῖοι οὗτοι μάλιστα πυρετῷ συνεχεῖ, νωθρῇ τε καρώσει. οἱ γὰρ μύες οὗτοι, τοιοῦτοι. γαστὴρ ἐπιταράσσεται ὀλίγα ἄκρητα. καὶ ἢν ἐμέωσι, τὰ τοιαῦτα ἐμέουσιν. ἡ δ' ἑτέρη ἀσινεστέρη. ἐμβολὴ δὲ ἡ αὐτὴ ἀμφοτέρων. κατακειμένου ἢ καθημένου τοῦ ἀνθρώπου τῆς κεφαλῆς ἐχόμενον περιλαβόντα τὰς γνάθους ἀμφοτέρας ἀμφοτέρῃσι χερσὶν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, τρία ἅμα ποιῆσαι, ἐς δὲ τὸ ὀρθὸν καὶ ἐς τοὐπίσω. καὶ συγχέειν τὸ στόμα. ἴησις, μαλάγμασι καὶ σχήμασι. καὶ ἀνάληψει γενείου ποιοῦσι ταῦτα τῇ ἐμβολῇ. Ὦμος δὲ ἐκπίπτει κάτω. ἄλλῃ δὲ οὔπω ἤκουσα. δοκεῖ μὲν γὰρ ἐς τοὔμπροσθεν ἐκπίπτειν, ὧν αἱ σάρκες αἱ περὶ τὸ ἄρθρον μεμινύθηκασι διὰ τὴν φύσιν. οἷον καὶ τοῖσι βουσὶ χειμῶνος φαίνεται διὰ λεπτότητα, καὶ ἐκπίπτει μᾶλλον. τοῖσι δὲ λεπτοῖσιν, ἢ ἰσχνοῖσι, ἢ ξηροῖσι καὶ τοῖσιν ὑγράσματα περὶ τὰ ἄρθρα ἔχουσιν ἄνευ φλεγμονῆς, αὕτη γὰρ συνδέει. καὶ βουσὶν ἐμβάλλοντες καὶ ἀποπειρῶντες, ἐξαμαρτάνουσι. καὶ ὅτι διὰ τὴν χρῆσιν ὡς χρῆται βοῦς σκέλει, λανθάνει. καὶ ὅτι κοινὸν καὶ ἀνθρώπῳ οὕτως ἔχοντι, τὸ σχῆμα τοῦτο, τὸ ὁμήρειον. καὶ διότι λεπτότατοι βόες τηνικαῦτα. ὅσα τε τὴν ὠλένην πλάγιον ἀπὸ πλευρέων ἄραντες δρῶσιν, οὐ πάνυ δύνανται δρᾶν, οἷσιν ἂν μὴ ἐμπέσῃ. οἷσι μὲν οὖν ἐκπίπτει, μάλιστα ὡς ἔχουσιν εἴρηται. οἷσι δὲ ἐκ γενεῆς, τὰ ἐγγύτατα μᾶλλον βραχύνεται ὀστέα, οἷον ἐν τούτῳ οἱ γαλιάγκωνες. πῆχυς δὲ ἧσσον, χεὶρ δὲ ἔτι ἧσσον. τὰ δ' ἄνωθεν, οὐδέν. καὶ ἀσαρκότατα ἐγγύς. μινύθει δὲ μάλιστα τὰ ἐναντία τῶν ὀλισθημάτων, καὶ τὰ ἐν αὐξήσει, ἧσσον δὲ ἐκείνων τῶν ἐκ γενεῆς. καὶ τὰ παραπτώματα, τὰ κατ' ἄρθρον, βαθέα νεογνοῖσι μάλιστα παρ' ὦμον γίνεται. καὶ τουτέοισιν ὥσπερ τὰ ἐξαρθρήσαντα ποιεῖ. ἢν δὲ αὐξημένοισι, τὰ μὲν ὀστέα οὐ μειοῦται, οὐδὲ γὰρ ἔχει οἱ ἄλλα οὐ ξυναύξεται ὁμοίως. αἱ δὲ μινυθήσιες τῶν σαρκῶν, τοῦτο γὰρ καθ' ἡμέρην καὶ αὔξεται καὶ μειοῦται, καὶ καθ' ἡλικίας καὶ ἃ δύναται σχήματα, καὶ αὖ σημεῖον τὸ παρὰ τὸ ἀκρώμιον κατεσπασμένον καὶ κοῖλον. διότι ὅταν τὸ ἀκρώμιον ἀποσπασθῇ, καὶ κοῖλον ᾖ, οἴονται τὸν βραχίονα ἐκπεπτωκέναι. κεφαλὴ δὲ τοῦ βραχίονος ἐν τῇ μασχάλῃ φαίνεται. αἴρειν γὰρ οὐ δύνανται, οὐδὲ παράγειν ἔνθα ἢ ἔνθα. ὁμοίως ὁ ἕτερος ὦμος μηνύει. ἐμβολαὶ δὲ αὐτὸς μὲν τὴν πυγμὴν ὑπὸ μασχάλην ὑποθεὶς, τὴν κεφαλὴν ἀνωθεῖν. τὴν δὲ χεῖρα ἐπὶ παράγειν ἐπὶ τὸ στῆθος. ἀλλ' ἢ

ἐς τοὐπίσω

ἐς τοὐπίσω περιαναγκάσαι ὡς ἀμφισφαλῆ. ἀλλ' ἢ κεφαλῇ μὲν πρὸς τὸ ἀκρώμιον, χερσὶ δὲ ὑπὸ μασχάλην, κεφαλὴν ὑπάγειν βραχίονος. γούνασι δὲ ἀγκῶνα ἀπωθέειν. ἢ ἀντὶ τῶν γουνάτων τὸν ἀγκῶνα τῷ ἑτέρῳ παράγειν ὡς τὸ πρότερον. ἢ κατ' ὤμου ἵζεσθαι, ὑποθεὶς τῇ μασχάλῃ τὸν ὦμον, ἢ τῇ πτέρνῃ. ἐνθεὶν τὰ ἐκπληρώματα τῇ μασχάλῃ τῇ δεξιῇ, δεξιόν. ἢ περὶ ὕπερον. ἢ περὶ κλιμακτῆρα. ἢ περιόδιος ξὺν τῷ ξύλῳ τῷ ὑπὸ χεῖρα τεινομένῳ. ἴησις, τὸ σχῆμα πρὸς πλευρῇσι, βραχίων. χεὶρ ἄκρη. ἄνω ὦμος. ἄνω οὕτως ἐπίδεσις. ἀνάληψις. ἢν δὲ μὴ ἐμπέσῃ, ἀκρώμιον προσλεπτύνεται. ἀκρώμιον ἀποσπασθὲν, τὸ μὲν εἶδος φαίνεται, οἷον περ ὤμου ἐκπεσόντος. στερίσκεται δ' οὐδενός. ἐς δὲ τὸ αὐτὸ οὐ καθίσταται σχῆμα, τὸ αὐτό. ὦ καὶ ἐκπεσόντι ἐν ὑποδέσει καὶ ἀναλήψει ὑποδέσιος καὶ ὡς ὁ νόμος.

Ἀγκῶνος ἄρθρον παραλλάξαν μὲν ἢ πρὸς πλευρὴν, ἢ ἔξω, μένοντος τοῦ ὀξέος, τοῦ ἐν τῷ κοίλῳ τοῦ βραχίονος, ἐς ἰθὺ κατατείνοντα τὰ ἐξέχοντα ἀναθέειν ὀπίσω καὶ ἐς τὸ πλάγιον. τὰ δὲ τελείως ἐκβάντα ἢ ἔνθα ἢ ἔνθα, κατάτασις μὲν ἐν ᾗ ὁ βραχίων ἐπιδεῖται. οὕτω γὰρ τὸ καμπύλον τοῦ ἀγκῶνος οὐ κωλύσει. ἐκπίπτει δὲ μάλιστα ἐκ τοῦ πρὸς πλευρὰ μέρεος. τὰς δὲ κατορθώσιας ἀπάγοντα ὅτι πλεῖστον, ὡς μὴ ψαύσῃ τῆς κορώνης ἡ κεφαλή. μετέωρον δὲ περιάγειν, καὶ περικάμψαι, καὶ μὴ ἐς ἰθὺ βιάζεσθαι. ἅμα δὲ ὠθέειν τἀναντία ἐφ' ἑκάτερα καὶ παρωθέειν, ἐς χώρην. συνωφελοίη δ' ἂν καὶ ἐπίστρεψις ἀγκῶνος ἐν τουτέοισιν, ἐν τῷ μὲν ἐς τὸ ὕπτιον. ἐν τῷ δὲ ἐς τὸ πρηνές. ἐμβολὴ δὲ σχήματος μὲν ὀλίγον ἀνωτέρω ἄκρην χεῖρα ἀγκῶνος ἔχειν. βραχίονα δὲ παρὰ τὰς πλευράς. οὕτω δὲ καὶ ἀνάληψις, καὶ εὔφορον. καὶ φύσις καὶ χρῆσις ἐν τῷ κοινῷ. ἢν ἄρα μὴ κακῶς πωρωθῇ. πωροῦται δὲ ταχέως. ἴησις, ὀθονίοισι κατὰ τὸν νόμον τὸν ἀρθρικόν, καὶ τὸ ὀξὺ προσεπιδεῖν. παλιγκοτώτατον δὲ ἀγκὼν πυρετοῖσιν ὀδύνῃ ἀσώδει ἀκρήτῳ χολῇ. ἀγκῶνος δὲ μάλιστα ὀπίσω διὰ τὸ ναρκῶδες ἥσσον τὸ ἔμπροσθεν. ἴησις ἡ αὐτή. ἐμβολαὶ δὲ τοῦ μὲν ὀπίσω ἐκτείνοντα κατατεῖναι. σημεῖον δὲ οὐ γὰρ δύνανται ἐκτείνειν. τοῦ δὲ ἔμπροσθεν, οὐ δύνανται ξυγκάμπτειν. τούτῳ δὲ ἐνθέντα τι σκληρὸν συνειλιγμένον περὶ τοῦτο ξυγκάμψαι ἐξ ἐκτάσιος ἐξαίφνης. διαστάσιος δὲ ὀστέων σημεῖον, κατὰ τὴν φλέβα, τὴν κατὰ τὸν βραχίονα σχιζομένην, διαψάοντι. ταῦτα δὲ ταχέως διαπωροῦνται. ἐκ γενεῆς δὲ βραχύτερα τὰ κάτω ὀστέα τοῦ σίνεος πλεῖστον. τὰ δ' ἐγγύτατα πήχεος. δεύτερον χειρός. τρίτον δακτύλων. βραχίων δὲ καὶ ὦμος ἐγκρατέστερα διὰ τὴν τροφήν. ἡ δ' ἑτέρη χεὶρ διὰ τὰ ἔργα, πλέω ἔτι ἐγκρατεστέρη. μινύθησις δὲ σαρκῶν. εἰ μὲν ἔξω ἐξέπεσεν, εἴσω. εἰ δὲ μὴ, ἐς τοὐναντίον ἢ ἐξέπεσεν.

Ἀγκὼν δὲ ἢν μὲν ἔξω ἢ ἔσω ἐκβῇ, κατάστασις μὲν ἐν σχήματι ἐγγωνίῳ, τῷ πήχει κοινῷ, πρὸς βραχίονα. τὴν γὰρ μασχάλην ἀναλαβὼν ταινίῃ ἀνακρεμάσαι. ἀγκῶνι δὲ ἄκρῳ ὑποθεὶς τι παρὰ τὸ ἄρθρον βάρος ἐκκρεμάσαι ἢ χερσὶ καταναγκάσαι. ὑπεραιωρηθέντος δὲ τοῦ ἄρθρου αἱ παραγωγαὶ τοῖσι θέναρσιν, ὡς τὰ ἐν χερσίν. ἐπίδεσις ἐν τούτῳ τῷ σχήματι καὶ ἀνάληψις καὶ θέσις. τὰ δ' ὄπισθεν ἐξαίφνης ἐκτείνοντα διορθοῦν τοῖσι θέναρσιν. ἅμα δὲ δεῖ ἐν τῇ διορθώσει, καὶ τοῖσιν ἑτέροισιν. ἢν δὲ πρόσθεν ἀμφὶ ὀθόνιον συνειλιγμένον εὔογκον ξυγκάμπτοντα ἅμα διορθοῦσθαι. ἢν δ' ἑτεροκλινὲς ᾖ ἐν τῇ διορθώσει, ἀμφότερα ἅμα χρὴ ποιέειν. τῆς δὲ μελέτης, κοινὸν τὸ σχῆμα καὶ ἡ ἐπίδεσις, δύναται γὰρ ἐκ τῆς διαστάσιος κοινῇ ξυμπίπτειν πάντα. τῶν δὲ ἐμβολέων αἱ μὲν ἐξ ὑπεραιωρήσιος ἐμβάλλονται. αἱ δὲ ἐκ κατατάσιος. αἱ δὲ ἐκ περισφάλσιος. αὗται δὲ ἐκ τῶν ὑπερβολέων τῶν σχημάτων, ἢ τῇ ἢ τῇ, σὺν τῷ τάχει.

Χειρὸς δὲ ἄρθρον, ὀλισθάνει, ἢ ἔσω, ἢ ἔξω. ἔσω δὲ τὰ πλεῖστα. σημεῖα δ' εὔσημα ἢν μὲν ἔσω, ξυγκάμπτειν ὅλως σφέων τοὺς δακτύλους οὐ δύνανται. ἢν δ' ἔξω, ἐκτείνειν. ἐμβολὴ δὲ ὑπὲρ τραπέζης τοὺς δακτύλους ἔχων, τοὺς μὲν τείνειν, τοὺς δ' ἀντιτείνειν. τὸ δὲ ἐξέχον, ἢ θέναρι ἢ πτέρνῃ, ἅμα ἀπωθέειν πρόσω καὶ κάτωθεν κατὰ τὸ ἕτερον ὀστέον. ὄγκον τι μαλθακὸν ὑποθεὶς, κἢν μὲν ἄνω καταστρέψας τὴν χεῖρα. ἢν δὲ κάτω, ὑπτίην. ἴησις ὀθονίοισιν. ὅλη δὲ ἡ χεὶρ ὀλισθάνει ἢ ἔσω ἢ ἔξω. μάλιστα δὲ ἔσω. ἢ ἔνθα ἢ ἔνθα. ἔστι δ' ὅτε ἡ ἐπίφυσις ἐκινήθη. ἔστι δ' ὅτε, τὸ ἕτερον τῶν ὀστέων διέστη. τουτέοισι κατάτασις ἰσχυρὴ ποιητέη. καὶ τὸ μὲν ἐξέχον ἀπωθέειν. τὸ δ' ἕτερον ἀντωθέειν. δύο εἴδεα ἅμα καὶ ἐς τὸ πίσω καὶ ἐς τὸ πλάγιον. ἢ χερσὶν ἐπὶ τραπέζης, ἢ πτέρνῃ. παλίγκοτα δὲ καὶ ἀσχήμονα, τῷ δὲ χρόνῳ κρατύνεται ἐς χρῆσιν. ἴησις ὀθονίοισι ξὺν τῇ χειρὶ καὶ τῷ πήχει. καὶ νάρθηκας μέχρι δακτύλων τιθέναι. ἐν νάρθηξι δὲ δεθέντα ταῦτα, πυκνότερον λύειν ἢ τὰ κατήγματα. καὶ καταχύσει πλέονι χρῆσθαι. ἐκ γενεῆς δὲ βραχυτέρη ἡ χεὶρ γίνεται. καὶ ἡ μινύθησις σαρκῶν μάλιστα

τἀναντία, ἢ ὡς τὸ ἔκπτωμα. αὐξομένῳ δὲ ὀστέα μένει. δακτύλου δὲ ἄρθρου ὀλισθὸν μὲν οὐ δυσόρατον· οὐ δεῖ γράφειν. ἐμβολὴ δὲ αὐτοῦ, ἥδε. κατατείναντα ἐς ἰθὺ, τὸ μὲν ἐξέχον ἀπωθέειν. τὸ δὲ ἐναντίον ἀντωθέειν. ἴησις δὲ ἡ προσήκουσα τῇσιν ὀθονίοισιν ἐπιδέσεις. μὴ ἐμπεσὼν γὰρ ἀπωροῦται ἔξωθεν. ἐκ γενεῆς δὲ ἢ ἐν αὐξήσει διαρθρήσαντα τὰ ὀστέα, βραχύνεται κάτω τοῦ ὀλισθήματος. καὶ σάρκες μινύθουσι τἀναντία μάλιστα, ἢ ὡς τὸ ἔκπτωμα. αὐξομένῳ δὲ τὰ ὀστέα μένει.

Μηροῦ ἄρθρον ἐκπίπτει κατὰ τρόπους τέσσαρας. ἔσω πλεῖστα· ἔξω δεύτερον. τὰ δ' ἄλλα ὁμοίως. σημεῖα. κοινὸν μὲν τὸ ἕτερον σκέλος. ἴδιον δὲ τοῦ μὲν ἔσω, παρὰ τὸν περίνεον ψαύεται ἡ κεφαλή. ξυγκάμπτουσιν οὐχ ὁμοίως. δοκεῖ δὲ μακρότερον τὸ σκέλος, καὶ πολὺ, ἢν μὴ ἐς μέσον ἀμφότερα ἄγων παρατείνῃς. καὶ γὰρ οὖν ἔξω ὁ πούς καὶ τὸ γόνυ ῥέπει. ἢν μὲν οὖν ἐκ γενεῆς ἢ ἐν αὐξήσει ἐκπέσῃ, βραχύτερος ὁ μηρός. ἧσσον δὲ κνήμη. κατὰ λόγον δὲ τ' ἄλλα. μινύθουσι δὲ σάρκες, μάλιστα δὲ ἔξω. οὗτοι κατοκνέουσιν ὀρθοῦσθαι, καὶ εἰλέονται ἐπὶ τὸ ὑγιές. ἢν δ' ἀναγκάζωνται, σκίμπωνι ἑνὶ ἢ δυσὶν ὁδοιπορέουσι. τὸ δὲ σκέλος αἰωρέουσιν. ὅσῳ γὰρ μεῖον, τόσῳ ῥᾷον. ἢν δ' ηὐξημένοισι τὰ μὲν ὀστέα μένει, αἱ δὲ σάρκες μινύθουσιν ὡς προείρηται. ὁδοιπορέουσι δὲ περιστροφάδην ὡς βόες. ἐν δὲ τῷ κενεῶνι καμπύλοι ἐπὶ τὸ ὑγιὲς ἐξίσχιοι ἐόντες. τῷ μὲν γὰρ ἀνάγκη ὑποβαίνειν ὡς ὀχέειν, τῷ δ' ἀναβαίνειν. οὐ γὰρ δύναται ὀχέειν, ὥσπερ οἱ ἐν ποδὶ ἕλκος ἔχοντες. κατὰ δὲ τὸ ὑγιὲς, πλάγιον ξύλῳ τῷ σώματι ἀντικοντέουσι. τὸ δὲ σιναρὸν τῇ χειρὶ ὑπὲρ τοῦ γόνατος καταναγκάζουσι ὡς ὀχέειν ἐν τῇ μεταβάσει τὸ σῶμα, ἰσχίον κάτωθεν εἰ χρῆται, κάτωθεν ἧσσον μινύθει καὶ ὀστέα, μᾶλλον δὲ σάρκες. τοῦ δὲ ἔξω τἀναντία. καὶ τὰ σημεῖα, καὶ αἱ στάσιες, καὶ τὸ γόνυ. καὶ ὁ πούς, ἔσω ῥέπει βραχύ. τοῖσι δὲ ἐν αὐξήσει ἢ ἐκ γενεῆς παθοῦσιν, οὐχ ὁμοίως ξυναύξεται κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἰσχίον ἀνωτέρω τινὶ οὐχ ὁμοίως. οἷσι δὲ πυκνὰ ἐκπίπτει ἐς τὸ ἔξω ἄνευ φλεγμονῆς, ὑγροτέρῳ τῷ σκέλει χρῶνται, ὥσπερ ὁ μέγας τῆς χειρὸς δάκτυλος. μάλιστα γὰρ οὗτος ἐκπίπτει φύσει, οἷς μὲν ἐκπίπτει μᾶλλον ἢ ἧσσον. καὶ οἷς μὲν ἐκπίπτει χαλεπώτερον ἢ ῥᾷον. καὶ οἷσιν ἐλπὶς θᾶσσον ἐμπεσεῖν. καὶ οἷσιν οὐκ ἀκὴ τούτου. καὶ οἷσι πολλάκις ἐκπίπτει, ἐκ τίς τούτου. ἐκ γενεῆς δὲ ἢ ἐπ' αὐξήσει, ἢ ἐν νούσῳ. μάλιστα γὰρ ἐκ νόσου. ἔστι μὲν οὖν, οἷσιν ἀποσφακελίζει τὸ ὀστέον. ἀτὰρ καὶ οἷσι μὲν μὴ, πάσχουσι πάντα. ἧσσον δὲ ἢ τὸ ἔσω, ἂν χρησίως ἐπιμεληθῶσιν. ὥστε καὶ ὅλῳ βαίνοντας τῷ ποδὶ, διαῤῥίπτειν διὰ μελέτης πλείστης. τοῖσιν νηπιωτάτοισιν ἐασθέντα, κακοῦται. ἐπιμεληθέντα δὲ ὠφελέεται τοῖσιν ὅλοισιν. ἧσσον δέ τι μινύθουσιν. οἷσιν δ' αὖ ἀμφότερα οὕτως ἐκπέσῃ τῶν ὀστέων, ταῦτα παθήματα. δύσαρκοι μὲν πλὴν ἔσωθεν, διεχέγλουτοι. ῥοικοὶ μηροὶ ἢν μὴ ἀποσφακελίσῃ. εἰ κύφοι τὰ ἄνωθεν ἰσχίον γένοιντο, ὑγιηροὶ μὲν ἀναυξέες δὲ τὸ σῶμα, πλὴν κεφαλῆς. οἷσι δὲ ὄπισθεν σημεῖα, ἔμπροσθεν λαπαρώτερον. ὄπισθεν ἐξέχον. ποὺς ὀρθός, συγκάμπτειν οὐ δύνανται, εἰ μὴ μετ' ὀδύνης. ἐκτείνειν ἥκιστα. τούτοις, σκέλος βραχύτερον. ἀτὰρ οὐδ' ἐκτανύειν δύνανται κατ' ἰγνύην, ἢ κατὰ βουβῶνα, ἢν μὴ πάνυ αἰωρῇ. οὐδὲ ξυγκάμπτειν. ἡγεῖται ἐν τοῖσι πλείστοισι τὸ ἄνω ἄρθρον, τὸ πρῶτον. κοινὸν τοῦτο ἄρθροισι. νεύροισι. μυσὶν, ἐντέροισιν. ὑστέραις. ἄλλοισι. ταύτῃ τοῦ ἰσχίου τὸ ὀστέον καταφέρεται ἐς τὸν γλουτόν. διὰ τοῦτο βραχὺ καὶ ὅ,τι ἐκτείνειν οὐ δύνανται. σάρκες παντὸς τοῦ σκέλεος ἐν πᾶσι μινύθουσιν. ἐφ' οἷσι δὲ μάλιστα, καὶ οἷ εἴρηται. τὰ ἔργα τὰ ἑαυτοῦ ἕκαστον τοῦ σώματος ἐργαζόμενον μὲν ἰσχύει, ἀργέον δὲ κακοῦται, πλὴν κόπου, πυρετοῦ, φλεγμονῆς. καὶ τὸ ἔξω, ὅτι ἐς σάρκα ὑπάκουσαν, βραχύτερον, τὸ δὲ ἔσω, ὅτι ἐπ' ὀστέον προέχον, μακρότερον. ἢν μὲν οὖν ηὐξημένοισι μὴ ἐμπέσῃ, ἐπὶ βουβῶσι καμπύλοι ὁδοιπορέουσι, καὶ ἡ ἑτέρη ἰγνὺη κάμπτεται. ἐνθένδε μόλις κινεῦνται, χειρὶ τὸ σκέλος καταλαμβάνει ἄνευ ξύλου ἢν ἐθέλωσιν. ἢν μὲν γὰρ μακρότερον ᾖ, οὐ βύσνται. ἢν δὲ βαίνῃ, βραχύ. μινύθουσι δὲ σάρκες, οἷσι πόνοι καὶ ἄξεις ἔμπροσθεν. ἐπὶ τῷ ὑγιεῖ κατὰ λόγον. οἷσι δὲ ἐκ γενεῆς, ἢ αὐξομένοισιν, ἢ ὑπὸ νόσου, ἐνόσησε καὶ ἐξάρθρα ἐγένετο. ἐν αἷς εἴρηται, οὗτοι μάλιστα κακοῦνται, διὰ τὴν τῶν νεύρων καὶ ἄρθρων ἀργίην. καὶ τὸ γόνυ διὰ τὰ εἰρημένα συγκακοῦται, συγκεκαμμένον οὕτως ἔχοντες, ὁδοιπορέουσιν ἐπὶ ξύλου ἑνὸς ἢ δύο. τὸ δὲ ὑγιὲς, εὔσαρκον διὰ χρῆσιν. οἷσι δὲ ἐς τοὔμπροσθεν, σημεῖα τἀναντία. ὄπισθεν, λαπαρόν. ἔμπροσθεν, ἐξέχον. ἥκιστα ξυγκάμπτουσιν οὗτοι τὸ σκέλος. μάλιστα δὲ ἐκτείνουσιν. ὀρθὸς πούς. σκέλος ἴσον. πτέρνα βραχὺ ἄκρως ἀνέσταλται. ἢ πονέουσι μάλιστα οὗτοι αὐτίκα. καὶ οὖρον ἴσχεται μάλιστα ἐν τούτοισι τοῖσι ἐξαρθρήμασιν. ἐν γὰρ τένουσι ἔγκειται τοῖσιν ἐπικαίροισι. τὰ ἔμπροσθεν κατατέταται, ἀναυξέα, νοσώδεα, ταχύγηρα. τὰ ὄπισθεν στολιδώδεα. οἷσιν ηὐξημέ-

νοισιν

νοισιν ὁδοιπορέουσιν, ὀρθῇ τῇ κνήμῃ, μᾶλλον βαινόντων. οἱ δὲ ἠδυνάσαντο μέγα προβαίνειν καὶ πάνυ. σύρουσι δὲ, μινύθει δ' ἥκιστα. τούτοισι δὲ ἡ χρῆσις αἰτίη. μάλιστα δ' ὄπισθεν διὰ παντὸς τοῦ σκέλεος ὀρθότεροι, τοῦ μετρίου ξύλου δέονται περὶ τὸ σιναρόν. οἷσι δὲ ἐκ γενεῆς αὐξανομένοισι, χρηστῶς μὲν ἐπιμεληθεῖσιν, ἡ χρῆσις ὥσπερ τοῖσιν ηὐξημένοισιν. ἀμεληθεῖσι δὲ βραχὺ ἐκτεταμένον. πωροῦται γὰρ τούτοισι. μάλιστα δὲ ἐν εὐθὺ τὰ ἄρθρα. αἱ δὲ τῶν ὀστέων μειώσιες καὶ αἱ τῶν σαρκῶν μινυθήσιες κατὰ λόγον. μηροῦ δὲ κατάτασις μὲν ἰσχυρή. καὶ ἡ διόρθωσις κοινή, ἢ χερσὶν, ἢ σανίδι, ἢ μοχλῷ, τὰ μὲν ἔσω, στρογγύλῳ. τὰ δὲ ἔξω, πλατεῖ. μάλιστα δὲ τὰ ἔξω. καὶ τὰ μὲν ἔσω, ἀσκοῖσι ἀκεσάμενον ἂν τὸ ὑπέξυρον τοῦ μηροῦ. κατατάσιος δὲ καὶ συνδέσιος σκελέων, κρεμάσαι διαλείποντα σμικρὸν τοὺς πόδας. ἔπειτα πλέξαντα ἐκκρεμασθῆναι τινὰ ἐν τῇ διορθώσει, ἀμφότερα ἅμα ποιεῦντα. καὶ τὸ ἔμπροσθεν ἐστὶν ἱκανόν. καὶ τοῖσιν ἑτέροις. ἥκιστα δὲ τῶν ἔξω. ἡ τοῦ ξύλου ὑπόστασις ὥσπερ ὤμου ὑπὸ τὴν χεῖρα εἰς ἔσω. τοῖσι γὰρ ἄλλοισιν ἧσσον. καταναγκάσεις δὲ μετὰ διατάσιος, μάλιστα τῶν ἔμπροσθεν ἢ ὄπισθεν, ἢ ποδὶ ἢ χειρὶ ἐρείδεσθαι, ἢ σανίδι.

Γόνυ δὲ εὐηθέστερον ἀγκῶνος, διὰ τὴν εὐσταλίην καὶ εὐφυΐην. διὸ καὶ ἐκπίπτει καὶ ἐμπίπτει ῥᾷον. ἐκπίπτει δὲ πλειστάκις ἔσω, ἀτὰρ καὶ ἔξω. καὶ ὄπισθεν. ἐμβολαὶ δὲ ἢ ἐκ τοῦ ξυγκεκάμφθαι, ἢ ἐκλακτίσαι ὀξέως. ἢ ξυνειλίξας ταινίης ὄγκον ἐν ἰγνύῃ θεὶς ἀμφὶ τοῦτον ἐξαίφνης ἐς ὄκλασιν ἀφεῖναι τὸ σῶμα. μάλιστα αὕτη τῶν ὄπισθεν. δύναται δὲ καὶ κατατεινόμενα μετρίως, ὥσπερ ἀγκὼν ἐμπίπτει τὰ ὄπισθεν. τὰ δ' ἔνθα, ἢ ἔνθα, ἐκ τοῦ συγκεκάμφθαι ἢ ἐν κατατάσει. μάλιστα δὲ αὐτὴ τὸ ὄπισθεν. ἀτὰρ καὶ ἐκ κατατάσιος μετρίης, ἡ διόρθωσις ἅπασι κοινή. ἢν δὲ μὴ ἐμπέσῃ, τοῖσι μὲν ὄπισθεν ξυγκάμπτειν οὐ δύνανται, ἀτὰρ οὐδὲ τοῖσιν ἄλλοισι, πάνυ τι. μινύθει δὲ μηροῦ καὶ κνήμης ὀστέον τὸ ἔμπροσθεν. ἢν δὲ ἐς τὸ εἴσω, βλαισότεροι. μινύθει δὲ τὰ ἔξω. ἢν δὲ ἐς τὰ ἔξω, γαυσότεροι. χωλοὶ δὲ ἧσσον. κατὰ γὰρ τὸ παχύτερον ὀστέον ὀχεῖ. μινύθει δὲ τὰ ἔσω. ἐκ γενεῆς δὲ ἢ ἐν αὐξήσει, κατὰ λόγον τὸν πρόσθεν. τὰ δὲ κατὰ τὰ σφυρὰ, κατατάσιος ἰσχυρῆς δέεται, ἢ τῇσι χερσὶ, κατορθώσιος δὲ ἅμα ἀμφότερα ποιεύσης, κοινὸν δὲ πᾶσι. τὰ δὲ ἐν ποδὶ, ὡς τὰ ἐν χειρὶ ὑγιῶς. Τὰ δὲ ἐν τῇ κνήμῃ συγκοινωνέοντα, καὶ μὴ ἐκπεσόντα ἐκ γενεῆς, καὶ ἐν αὐξήσει ἐξαρθρήσαντα, ταῦτα ἃ καὶ ἐν χειρί. ὅσοι δὲ πηδήσαντες ἄνωθεν ἐστηρίξαντο τῇ πτέρνῃ, ὥστε διαστῆναι τὰ ὀστέα καὶ φλέβας ἐγχυμωθῆναι καὶ νεῦρα ἀμφιφλασθῆναι ὅταν γένηται, οἷα τὰ δεινότατα. κίνδυνος μὲν σφακελίσαντα τὸν αἰῶνα πρήγματα παρασχεῖν. καὶ ἐρεικώδεα μὲν τὰ ὀστέα, τὰ δὲ νεῦρα ἀλλήλοισι κοινωνέοντα. ἔπειτα καὶ οἷσιν ἂν καταγεῖσιν ἢ ὑπὸ τρώματος οἷα ἐν κνήμῃ ἢ μηρῷ, νεύρων ἀπολυθέντων ἃ κοινωνεῖ τουτέοισιν. ἢ ἐξ ἄλλης κατακλίσιος ἀμελέως ἐμελάνθη ἡ πτέρνη. καὶ τουτέοισι πάλιν κοτῶτα ἐκ βιστίων, ἔστιν ὅτε πρὸς σφακελισμῷ γίνονται πυρετοὶ ὑπερόξεες. λυγγώδεες. τρομώδεες. γνώμης ἁπτόμενοι. ταχυθάνατοι. καὶ ἐπὶ φλεβῶν αἱμοῤῥόων πελιώσιες. καὶ γαγγραινώσιες. σημεῖα τῶν παλιγκοτησάντων, ἢν τὰ ἐκχυμώματα, καὶ τὰ μελάσματα, καὶ τὰ περὶ ταῦτα ὑπόσκληρα ἢ ὑπέρυθρα ᾖ. ἢν γὰρ ξὺν σκληρύσματι πελιωθῇ, κίνδυνος μελανθῆναι. ἢν δ' ὑποπέλια ἢ καὶ πέλια μάλα, καὶ κεχυμένα, ἢ ὑπόχλωρα καὶ μαλθακὰ, ταῦτ' ἐν πᾶσι τοῖσι τοιούτοισιν ἀγαθά. ἴησις δὲ, ἢν μὲν ἀπύρετοι ἔωσιν, ἐλλεβορίζειν. ἢν δὲ μὴ, μή. ἀλλὰ ποτὸν διδόναι ὀξύγλυκυ εἰ δέοι. ἐπίδεσις δὲ, ἡ ἄρθρων συνθέσιος. ἐπὶ δὲ ταῦτα μᾶλλον, τοῖσι φλάσμασι καὶ ὀθονίοισι πλέοσι καὶ μαλθακωτέροισι χρῆσθαι. πίεξις, ἧσσον. ὕδωρ πλέον προσεμβάλλειν τὰ πλεῖστα τῇ πτέρνῃ. τὸ χῆμα, ὅπερ ἡ ἐπίδεσις, ὡς μὴ ἐν τῇ πτέρνῃ ἀποπιέζηται. ἀνωτέρω γούνατος, ἔσω εὐθέως. νάρθηξι μὴ χρῆσθαι. ὅταν δὲ ἐκστῇ ὁ πούς, ἢ μοῦνος, ἢ ξὺν τῇ ἐπιφύσει, ἐκπίπτει μᾶλλον ἐς τὸ ἔσω. εἰ δὲ μὴ ἐμπέσῃ, λεπτύνεται ἀνὰ χρόνον ἰσχίου καὶ μηροῦ καὶ κνήμης τὸ ἀντίον τοῦ ὀλισθήματος. ἐμβολὴ ὡς ἡ καρποῦ. κατάτασις δὲ ἰσχυροτέρη. ἴησις, νόμος ἄρθρων. παλιγκοτεῖ ἧσσον καρποῦ ἢν ἡσυχάσῃ, δίαιτα μείων. ἐλινύουσι γάρ. τὰ δὲ ἐκ γενεῆς μὲν ἢ ἐν αὐξήσει, κατὰ λόγον τὸν πρότερον. ἔπειτα σμικρὸν ὀλισθηκότα ἐκ γενεῆς ἔνια, οἷά τε διορθοῦσθαι. μάλιστα δὲ ποδὸς κύλλωσις. κυλλώσιος γὰρ, οὐχ εἷς ὁ τρόπος. ἡ δὲ ἴησις τουτέων κηροπλαστεῖν, κηρωτῇ ῥητινώδει. ὀθόνια συχνὰ, ἢ πέλματα, ἢ μολύβδιον προσεπιδεῖν. μὴ χωτί. ἀνάληψις, τά τε σχήματα ὁμολογείτω. ἢν δ' ἐξαρθρήσαντα ἕλκος ποιησάμενα ἐξίσχῃ, ἐώμενα ἀμείνω, ὥς τε διὰ μὴ ἀπαιωρέεσθαι, μὴ δ' ἀπαναγκάζεσθαι. ἴησις δὲ πισσηρή. ἢ σπλήνεσιν οἰνηροῖσι θερμοῖσιν. ἅπασι γὰρ τουτέοισι, τὸ ψυχρὸν κακόν. καὶ φύλλοισι. χειμῶνος δὲ, σευτλίοισι ἑψημένοισι

τῇ σκέπῃ εἵνεκα μὴ κατὰ πλάσιν, μὴ δὲ ὑποδεῖν. δίαιτα λεπτή. ψῦχος. ἄχθος πολύ. πίεξις ἀνάγκη. σχήματος τάξις. εἰδέναι μὲν οὖν ταῦτα πάντα, ὀλέθρια. μετρίως δὲ θεραπευόντων χωλοὶ αἰσχρῶς. ἢν γὰρ παρὰ πόδας γένηται πούς, ἀνασπᾶται. καὶ ἢν πη ἄλλῃ κατὰ λόγον, ὀστέα οὐ μάλα ἀφίστανται. μικρὰ γάρ. ψιλοῦνται, περιωτειλοῦνται λεπτῶς. τουτέων τὰ μέγιστα κινδυνωδέστατα, καὶ τὰ ἀνωτάτω. ἐλπὶς δὲ μόνη σωτηρίης, ἐὰν μὴ ἐμβάλλῃ, πλὴν τὰ κατὰ δακτύλους. καὶ χεῖρα ἄκρην. ταῦτα δὲ προειπεῖν τοὺς κινδύνους ἐγχειρέειν ἐμβάλλειν, ἢ τῇ πρώτῃ, ἢ τῇ δευτέρῃ. ἢν δὲ μὴ πρὸς τὰς δέκα ἥκιστα τεταρταία. ἐμβολῇ δὲ οἱ μοχλίσκοι. ἴησις δὲ ὡς κεφαλῆς ὀστέων καὶ θερμῇ. ἐλλεβόρῳ δὲ καὶ αὐτίκα. ἔπειτα τοῖσιν ἐμβαλλομένοισι βέλτιον γενέσθαι, τὰ δ' ἄλλα εὖ εἰδέναι. διότι ἐμβαλλομένων, θάνατοι τὰ μέγιστα καὶ τὰ ἀνωτάτω μάλιστα καὶ τάχιστα. Ποὺς δὲ ἐκβάς, σπασμός. γάγγραινα. καὶ ἢν ἐμβληθέντι ἐπιγένηταί τι τουτέων, ἐκβάλλοντι ἐλπίς, εἴ τις ἄρα ἐλπίς. οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν χαλώντων οἱ σπασμοί, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐντεινόντων. αἱ δ' ἀποκοπαὶ ἢ ἐν ἄρθρῳ, ἢ κατὰ τὰ ὀστέα. μὴ ἄνω, ἀλλ' ἢ παρὰ τοὺς πόδας. ἢ παρὰ τῇ χειρὶ ἐγγὺς περιγίνονται, ἢν μὴ αὐτίκα μάλα λειποθυμίῃ ἀπόλλωνται. ἴησις, ὡς κεφαλῆς θερμῇ. ἀποσφακελίσιος μέντοι σαρκῶν καὶ ἐν τρώμασιν αἱμοῤῥόοις ἀποσφιγχθέν, καὶ ἐν ὀστέων κατήγμασι πιεχθέν, καὶ ἐν δεσμοῖς ἀπομελανθέν, καὶ οἷσι μηροῦ μέρος ἀποπίπτει καὶ βραχίονος, ὀστέα τε καὶ σάρκες ἀποπίπτουσι, πολλοὶ περιγίνονται, ὡς τἄλλα εὐφορώτερα. οἷσι μὲν οὖν καταγέντων ὀστέων, αἱ μὲν περιῤῥήξιες ταχεῖαι, αἱ δὲ τῶν ὀστέων ἀποστάσιες ᾗ ἂν τὰ ὅρια τῆς ψιλώσιος ᾖ, ταύτῃ ἀποπίπτουσι. βραδύτερον δέ, δεῖ δὲ τὰ κατωτέρω τοῦ τρώματος περιαφαιρέειν, καὶ τοῦ σώματος τοῦ ὑγιέος. προθνήσκει γὰρ φυλασσόμενον, ὀδύνῃ. ἅμα γὰρ λειποθυμίῃ, θνήσκουσι. μηροῦ ὀστέον, ἀπελύθη ἐκ τοιούτου, ὀγδοηκοσταῖον. ἡ δὲ κνήμη ἀφῃρέθη, εἰκοσταίη. κνήμης δὲ ὀστέα κατὰ μέσην, ἑξηκοσταῖα ἀπελύθη. ἐκ τουτέων ταχὺ καὶ βραδέως αἱ πιέξιες αἱ ἰητρικαί. τὰ δ' ἄλλα ὅσα ἡσυχαίως. τὰ μὲν ὀστέα οὐκ ἀποπίπτει, οὐδὲ σαρκῶν ψιλοῦνται. ἀλλ' ἐπιπολαιότερον προσδέχεσθαι ταῦτα χρή. τὰ γὰρ πλεῖστα, φοβερώτερα ἢ κακίω. ἡ ἴησις πραεῖα. θερμῇ δίαιτῃ ἀκριβεῖ. κίνδυνος αἱμοῤῥαγιῶν, ψύχεος. σχήματα δὲ ὡς μὴ ἀνάῤῥοπα. ἔπειτα ὑποστάσιος πύου εἵνεκα δὲ ἴσου ἢ ὅσα ξυμφορά. ἐπὶ τοῖσι τοιουτέοισι, καὶ ἐπὶ τοῖσι μελασμοῖσιν. αἱμοῤῥαγίαι. δυσεντερίαι. περὶ κρίσιν λάβροι μὲν ὀλιγήμεροι δέ. οὐκ ἀπόσιτοι δὲ πάνυ πυρετώδεες, οὐδέ τι κενεαγγητέον. ὕβωσις, ἡ μὲν ἔσω ὑπὸ θάνατος. οὔρων σχέσιος, ἀποναρκώσιος. τὰ δὲ ἔξω τουτέων, ἀπονέα τὰ πλεῖστα πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅσα σεισθέντα, μὴ διέσχη. αὐτὰ ἐν ἑωυτοῖσι κρίσιν ποιησάμενα. κεῖνα δὲ ἐπὶ πλέον τοῦ σώματος ἐπιδιδόντα, καὶ ἐν ἐπικαίροις ἐόντα. οἷον πλευραὶ καταγεῖσαι μὲν ὀλίγαι πυρετώδεες. καὶ αἵματος πτύσιος, καὶ σφακελισμοῦ. ἤντε μία, ἤντε πλείους. μὴ καταγεῖσαι δὲ ἡ ἴησις φαύλη, μὴ κενεαγγοῦντα. ἢν ἀπύρετος εἴη. ἐπίδεσις, ὡς νόμος. ἡ δὲ πώρωσις, ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσι. χαῦνον γάρ. ἢν δ' ἀμφιφλασθῇ, φυματίαι. καὶ βηχώδεες. καὶ ἔμμοτοι, καὶ πλευρὰς ὑποσφακελίζειν. παρὰ γὰρ πλευρὴν ἑκάστην, ἀπὸ πάντων τόνοι εἰσί. τὰ δ' ἀπὸ κατακλάσιος, νόσον δύνανται διεθιοῦσθαι. χαλεπώτερα δὲ τὰ ἄνω φρενῶν διαβιῶνται. οἷσι δὲ παισὶν οὐ συναύξεται, ἀλλ' ἢ σκέλη καὶ χεῖρες, καὶ κεφαλή, αὐξομένοισιν ὕβωσις. παραχρῆμα μὲν ἐκ νούσου ῥύεται, ἀνὰ χρόνον δ' ἐπισημαίνεται, δι' ὧν πρὸ καὶ τοῖσι νεωτέροισιν. νόσον δὲ κακοήθως. εἰσὶ δὲ οἳ εὐφόρως ἤνεγκαν οἷσιν εὔσαρκον καὶ πιμελῶδες τρέπεται. ὀλίγοι δὲ τουτέων, περὶ ἑξήκοντα ἔτεα ἐβίωσαν. ἀτὰρ καὶ ἐς τὰ πλάγια διαστρέμματα γίνεται. συναίτια δὲ καὶ τὰ σχήματα ἐν οἷσιν ἂν κατακέωνται. καὶ ἔχει προγνώσιας. πολλοὶ δὲ τὸ αἷμα ἔπτυσαν, καὶ ἔμπυοι ἐγένοντο. ἡ δὲ μελέτη, ἴησις. ἐπίδεσις ὡς νόμος. δίαιτης τὰ πρῶτα ἀτρεκέως. ἔπειτα ἀπαλύνειν ἡσυχίῃ. σιγῇ. σχήματα. κοιλίῃ. ἀφροδίσια. ἀτὰρ οἷς ἂν αἷμα, ἀνωδυνώτερα τῶν καταγνυμένων. καὶ περιλυποστροφώτερα χρόνοισιν. οἷσι δὲ καταλείπεται μυξῶδες ὑπομιμνήσκει. ἐν πόνοισιν, ἴησις, καῦσις, τοῖσι μὲν ἀπ' ὀστέου μέχρις ὀστέου, μὴ αὐτό. δὲ ἢν δὲ μεταξύ, μὴ πέρην. μὴ δὲ ἐπιπολῆς σφακελισμός. καὶ τὰ ἔμμοτα πειρᾶσθαι. εὑρήσεται ἅπαντα τὰ ὑπιόντα ὁρατά. λόγοις δ' οὐ μὴ βρώματα. πόματα. θάλπος. ψῦχος. σχῆμα. ὅτι καὶ φάρμακα. τὰ μὲν ξηρά, τὰ δὲ ὑγρά. τὰ δὲ πυῤῥά. τὰ δὲ μέλανα. τὰ δὲ λευκά. τὰ δὲ στρυφνά. ἐπὶ ἕλκεα οὕτω καὶ δίαιται. νόμος ἐμβολῆς καὶ διορθώσιος. νόμος μοχλός. σφηνίσκος ὑπόσσονος μὲν ἀνάγειν. μοχλὸς δὲ παράγειν. τὰ δ' ἐμβλητέα ἢ διορθωτέα διαναγκάσαι διατείνοντα, ἐν ᾧ ἂν ἕκαστα

σχήματι

σχήματι μᾶλλον ὑπεραιωρηθῆναι ἀνάγκη. τὸ δ' ἐκβαὲν ὑπὲρ τοῦ ποδὸς ἔσω ἐξέβη. ἐμβάλλειν δὲ ἢ χερσὶν, ἢ κρεμασμῷ, ἢ ὄνοισιν ἢ περίτι. χερσὶ μὲν οὖν ὀρθῶς κατὰ μόρια. καρπὸν δὲ καὶ ἀγκῶνα, ἀπὸ χειρῶν διαναγκάζειν. καρπὸν μὲν ἐς ἰθὺ ἀγκῶνος. ἀγκῶνα δὲ ἐγγώνιον πρὸς βραχίονα ἔχοντα. οἷον παρὰ τῷ βραχίονι τὸ ὑπὸ τὴν χεῖρα ὑποτεινόμενον. ἐν οἷσι δὲ δακτύλους ποδὸς, χειρὸς, καρποῦ, ὑβώματος, τὸ ἔξω διαναγκάσαι δεῖ καὶ καταναγκάσαι. τὰ μὲν ἄλλα ὑπὸ χειρῶν αἱ διαναγκάσιες ἱκαναί. καταναγκάσαι δὲ τὰ ὑπερέχοντα ἐν ἕδρῃ. περὶ ἢ θέναρι ἐπιπιέζοντος. ὥστε ἐπὶ μὲν τὸ ἐξέχον, ὑποκεῖσθαι ὄγκον σύμμετρον μαλθακόν. ἐπὶ δὲ τὸ ἕτερον. μάστωρ δ' ἂν χρὴ ὠθέειν ὀπίσω καὶ κάτω, ἤν τε ἔσω, ἤν τε ἔξω ἐκπεπτώκῃ. τὰ δ' ἐκ πλαγίων, τὰ μὲν ἀπωθέειν, τὰ δὲ ἀντωθέειν ὀπίσω ἀμφότερα. καὶ τὸ ἕτερον. τὰ δὲ ὑβώματα τὰ μὲν ἔσω, οὔ τε πταρμῷ, οὔτε βηχὶ, οὔτε φύσης ἐνέσει. οὔτε σικύῃ. δεῖ δέ τι ἡ κατάστασις. ἡ δὲ ἀπάτη ὅτι οἷόν τέ ποτε καταγέντων τῶν σπονδύλων, καὶ τὰ λορδώματα διὰ τὴν ὀδύνην δοκέει ἔσω ὠλισθηκέναι. ταῦτα δὲ ταχύφυα καὶ ῥάδια. τὰ δὲ ἔξω κατάτασις, τὰ μὲν ἄνω ἐπὶ πόδας, τὰ δὲ κάτω, τἀναντία. καταναγκάσιες δὲ συγκατατάσει, ἢ ἕδρῃ, ἢ ποδὶ, ἢ σανίδι. τὰ δ' ἔνθα ἢ ἔνθα, ἔτι κατάτασις, καὶ ἔτι τὰ σχήματα ἐν τῇ διαίτῃ. τὰ ἄρμενα πάντα εἶναι, πλατέα. προσηνέα. ἰσχυρὰ εἰ δέῃ. μὴ δεῖ ῥάκεσι προκατειλίχθαι. ἐσκευάσθαι πρὶν ἢ ἐν τῇσιν ἀνάγκῃσι. πάντα συμμεμετρημένως, τὰ μήκεα καὶ ὕψεα. καὶ εὔρεα. διάτασις οἷον μηροῦ τὸ περὶ σφυρὸν δεδέσθαι καὶ ἄνω τοῦ γούνατος. ταῦτα μὲν οὖν ἐς τὸ αὐτὸ τείνοντα. παρὰ δ' ἰξὺν τὸ περὶ μασχάλας καὶ ἐπὶ περίνεον καὶ μηρὸν τὰ μεταξὺ τῆς ἀρχῆς. τὸ μὲν ἐπὶ τὸ στῆθος, τὸ δ' ἐπὶ νῶτον τείνοντα. ταῦτα δ' οὖν τὸ ὑπὸ ἅπαντα τεινόντων προσδεθέντα. ἢ πρὸς ὑπερόεδρα, ἢ πρὸς ὄνον. ἐπὶ μὲν οὖν κλίνης ποιέοντι, τοὺς μὲν τῶν ποδῶν πρὸς οὐδὸν χρὴ ἐρεῖσαι. πρὸς δὲ τὸ ἕτερον, ξύλον ἰσχυρὸν πλάγιον παραβεβλῆσθαι. τὰ δὲ ὕπερθεν ὑπερόεδρα πρὸς ταῦτα ἀντιστηρίζοντα διατείνειν. ἢ πλήμνας κατορύξας, ἢ κλίμακα διαθέντα, ἀμφοτέρωθεν ὠθέειν.

Τὸ δὲ κοινὸν. σανὶς ἑξάπηχυς. εὖρος, δίπηχυς. πάχος, σπιθαμῆς ἔχουσα. ὄνους δύο τὰ πλάνους, ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἔχουσα δὲ καὶ κατὰ μέσον, σφηνίσκους ξυμμέτρους. ἐξ ὧν ὡς κλιμακτῆρες ἔσται. ἐν τῇ ὑποστάσει τὰ ξύλα, ὥσπερ τῷ κατ' ὦμον. καταγλύφους δὲ, ὥσπερ ληνοὺς λείας ἔχειν. τετραδακτύλους εὖρος καὶ βάθος. καὶ διαλιπεῖν τοσοῦτον, ὅσον αὐτῇ τῇ μοχλεύσει ἐν διορθώσει. ἐν μέσῳ δὲ τετράγωνον κατὰ γλυφήν. ὥστε σφηνίσκον ἐνεῖναι, ὃς παρὰ περίνεον ἐὼν, περιρρέπειν τε κωλύσει, ὅτε ὑποχαλαρὸς ὑπομοχλεύσει. χρὴ δὲ τῆς σανίδος ἢ ἐν τῷ τοίχῳ τὸ ἄκρον καταγεγλυμμένον τι ἐχούσης τοῦ ξύλου, ὦσαι τὸ ἄκρον. ἐπὶ δὲ θάτερα καταναγκάζειν. ὑποτιθέντα μαλθακά τινα σύμμετρα. οἷσιν ὀστέον ἀπὸ ὑπερῴης ἀπῆλθε, μέση ἵζει ἡ ῥὶς τουτέοισιν. οἱ δὲ θλώμενοι κεφαλὰς ἄνευ ἕλκεος. ἢ πεσόντος ἢ κατήξαντος, ἢ πιέσαντος τουτέων ἐνίοισι, τὰ δριμέα ἔρχεται ἀπὸ κεφαλῆς ἐπὶ τὰς φάρυγγας. καὶ ἀπὸ τρώματος ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ ἐς τὸ ἧπαρ, καὶ ἐς τὸν μηρὸν, σημεῖα παραλλαγμάτων καὶ ἐκπτωμάτων καὶ ᾗ καὶ ὅπως, καὶ ὅσον διαφέρει ταῦτα πρὸς ἄλληλα. καὶ οἷσιν ἡ κοτύλη παρῆκε, καὶ οἷσι νεῦρον ἀπεσπάσθη, καὶ οἷσιν ἐπίφυσις ἀπῆγε. καὶ οἷσι, καὶ ὡς καὶ ἐν ἢ δύο ὧν δύο ὅτεν ἐπὶ τουτέοισι κίνδυνοι. ἐλπίδες. οἷσι κακοὶ, καὶ ὅτε κακώσιες θανάτου, ὑγιείας ἀσφαλείας, καὶ ἃ ἐμβλητέα, ἢ χειριστέα. καὶ ὅτε καὶ ἃ οὔ, ἢ ὅτι οὔ. ἐπὶ τουτέοισιν ἐλπίδες κίνδυνοι οἷα καὶ ὅτε χειριστέα. καὶ τὰ ἐκ γενεῆς, ἐξάρθρα, τὰ αὐξανόμενα, τὰ ηὐξημένα καὶ ὅ, τι θᾶσσον καὶ ὅ, τι βραδύτερον, καὶ ὅ, τι χωλὸν. καὶ ὡς, καὶ ὤν. καὶ διότι καὶ ὅτι μινυθείσῃ, καὶ ᾗ, καὶ ὡς, καὶ οἷσιν ἧσσον. καὶ ὅτι τὰ καταγέντα θᾶσσον καὶ βραδύτερον φυόμενα. ἢ αἱ διαστροφαὶ καὶ ἐπιπωρώσιες γίνονται, καὶ ἄκος τουτέων οἷσιν ἕλκεα αὐτίκα ἢ ὕστερον γίνονται. οἷσι καὶ ὀστέα καταγῇσι, μείω. οἷσιν οὔ. οἷσι καταγέντα ἐξέσχεν, καὶ ἢ ἐξέσχε μᾶλλον, οἷσιν ἐκβάντα. ἢ ἄρθρα ἐξίσχια παγῶνται. καὶ δι' ἃ ἐν οἷσιν ὁρῶσιν, ἐν οἷσι διαφθείρονται. ἀμφὶ τὰ παθήματα ἀμφὶ τὰ θεραπεύματα, νόμοισι τοῖσι νομίμοισι. περὶ ἐπιδέσιος, παρασκευή. πάρεξις, κατάτασις. διόρθωσις. ἀνάτριψις. ἐπίδεσις. ἀνάληψις. θέσις. σχῆμα. χρόνοι. δίαιται. τὰ χαυνότατα τάχιστα φύεται. τὰ δ' ἐναντία ἐναντίως. διαστροφαί. οἱ κυρτοὶ. ἄσαρκοι, ἄνευροι, τὸ ἐμπεσὸν ὡς προσωτάτω ἢ τὸ ἐκπεσὸν, ἔσται. τὸ χωρίον οὗ ἐξέπεσε. νεῦρον, τὰ μὲν ἐν κινήσει. καὶ ἐν πλάδῳ ἐπιδοτικά. τὰ δὲ μὴ ἧσσον. ἄριστον ἢν ἐκπέσῃ, ἢ ἐμπέσῃ τάχιστα, πυρεταίνοντι μὴ ἐμβάλλειν, μηδὲ τεταρταῖα. πεμπταῖα ἥκιστα ἀγκῶνα,

καὶ τὰ ναρκώδεα πάντα, ὡς τάχιστα ἄριστα. τὴν φλεγμονὴν παρέχοντα τὰ ἀκρατέστερα. ἢ νεῦρα, ἢ χόνδρια, ἢ ἐπιφύσιες, ἢ διεστάμενα κατὰ συμφύσιας. ἀδύνατα ὁμοιωθῆναι. διαπωροῦνται ταχέως τοῖσι πλείστοισιν. ἡ δὲ χρῆσις σώζεται ἐκβάντων τὰ ἔσχατα. ῥᾷον τὰ ῥᾷστα ἐκπεσόντα ἥκιστα φλεγμαίνει. τὰ δὲ ἥκιστα θερμαίνοντα. καὶ μὴ ἐπιθεραπευθέντα μάλιστα αὖθις ἐκπίπτει. κατατείνειν ἐν σχήματι τοιουτέῳ, ἐν ᾧ μάλιστα ὑπεραιωρηθήσεται, σκεπτόμενον ἐς τὴν φύσιν καὶ τὸν τόπον. ἡ δ' ἐξ ἕδρης διόρθωσις ὀπίσω ἐς ὀρθὸν καὶ ἐς τὸ πλάγιον. παραυθέντα δὲ ταχέως ἀντισπάσαντα, ἀντισπᾶσαι ταχέως ἢ διὰ ἐκποδιαγωγῆς. τὰ πλειστάκις ἐκπίπτοντα, ῥᾷον ἐμπίπτει. αἴτιον νοῦσος, ἢ νεύρων, ἢ ὀστέων. νεύρων μὲν, μῆκος, ἢ ἐπίδοσις. ὀστέων δὲ, κοτύλης ὁμαλότης. κεφαλῆς φαλακρότης. τὸ ἔθος, τρίβον ποιέει. αἰτίη, καὶ σχέσις. καὶ ἕξις. ἡ ἡλικίη. τὸ ὑπόμυξον ἀφλέγμαντον. οἷσιν ἕλκεα ἐγένετο, ἢ αὐτίκα, ἢ ὀστέων ἐξισχόντων, ἢ ἔπειτα, ἢ κνησμῶν, ἢ τρηχυσμῶν. ταῦτα μὲν ἢν αὐθῆ εὐθέως λύσας ὑστεραίῃ ἤδη τὸ ἕλκος ἐπιθεὶς, ἐπιδεῖν ὡς ἤδη τὸ ἕλκος πρῶτον τὴν ἀρχὴν βαλλόμενος. καὶ τ' ἄλλα ὡς οὐ ταύτῃ τοῦ σίνεος ἐόντος. οὕτω γὰρ αὐτό τε ἰσχνότατον, καὶ ἐκπέσῃ τάχιστα καὶ περιῤῥήξεται, καὶ καθαρθέντα τάχιστα φύσεται. νάρθηκες δὲ μήτε κατ' αὐτὸ τὸ ἕλκος προσάγειν, μήτε πιέζειν. καὶ ὧν ὀστέα μὴ μεγάλα ἀπέεισιν. ὧν δὲ μεγάλα, οὕτω ποιεῖν. πολλὴ γὰρ ἐμπύησις. καὶ ταῦτ' οὐκ ἔτι οὕτως, ἀλλ' ἀνέψυκται τῶν ὑποστασίων εἵνεκα. Τὰ δὲ τοιαῦτα ὁπόσα ἐξέχει. καὶ εἴτε ἐμβληθῇ εἴτε μὴ, ἐπίδεσις μὲν, οὐκ ἐπιτήδειον. διάτασις δὲ, σφαῖραι ποιηθεῖσαι, οἷαι πέδαι. ἡ μὲν παρὰ σφυρὸν, ἡ δὲ παρὰ γόνυ ἐς κνήμην. πλατεῖαι. προσηνέες. ἰσχυραί. κρίκους ἔχουσαι. ῥάβδοι τε σύμμετροι κρανίης, καὶ μῆκος καὶ πάχος, ὥστε διατείνειν. ἱμάντια δὲ ἐξ ἄκρων ἀμφοτέρωθεν ἔχοντα ἐς τοὺς κρίκους ἐνδεδέσθαι. ὡς τὰ ἄκρα ἐς τὰς σφαίρας ἐνστηριζόμενα διαναγκάζῃ. ἴησις δὲ πισσηρὴ θερμή. σχήματα καὶ ποδὸς θέσις. καὶ ἰσχίου δίαιτα, ἀτρεκής. ἐμβάλλειν τὰ ὀστέα τὰ ὑπερέχοντα αὐθημερὰ, ἢ δευτεραῖα. τεταρταῖα δὲ ἢ πεμπταῖα, μὴ, ἀλλ' ἐπὴν ἰσχνὰ ᾖ. ἡ δ' ἐμβολὴ τοῖσι μοχλικοῖσιν, ἢ τὸ ἐμβαλλόμενον τοῦ ὀστέου ἢν μὴ ἔχῃ ἀποστήριξιν, ἀποπρίσαι τῶν κωλυόντων. ἀτὰρ καὶ ὡς τὰ ψιλωθέντα ἀποστῇ τε καὶ βραχύτερα τὰ μέλεα. τὰ δὲ ἄρθρα, τὰ μὲν πλέον τὰ δὲ μεῖον ὀλισθάνει. καὶ τὰ μὲν μεῖον, ἐμβαλεῖν ῥᾴδιον. τὰ δὲ μέζους ποιεῖ τὰς κακώσιας. καὶ ὀστέων, καὶ νεύρων, καὶ ἄρθρων, καὶ σαρκῶν, καὶ σχημάτων. μηρὸς δὲ καὶ βραχίων, ὁμοιότατα ἐκπίπτουσιν.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΛΚΩΝ.

Ελκεα ξύμπαντα, οὐ χρὴ τέγγειν, πλὴν οἴνῳ. ἢν μὴ ἐν ἄρθρῳ ᾖ τὸ ἕλκος, τὸ γὰρ ξηρὸν τοῦ ὑγιέος ἐγγυτέρω ἐστὶ, καὶ τὸ ὑγρὸν τοῦ μὴ ὑγιέος. τὸ γὰρ ἕλκος, ὑγρόν ἐστι. τὸ δὲ ὑγιὲς, ξηρόν. ἀνεπίδετον δὲ ἐᾶν, ἄμεινόν ἐστιν, ὅτι γε μὴ καταπλάσσεται. οὐδὲ καταπλάσσειν ἐνδεχόμενόν ἐστιν ἔνια τῶν ἑλκέων. μᾶλλον δὲ τὰ νεότρωτα τῶν παλαιοτέρων καὶ τὰ ἐν τοῖσιν ἄρθροισιν. ὀλιγοσιτεῖν τε ὡς μάλιστα καὶ ὕδωρ ξυμφέρει πᾶσι τοῖσιν ἕλκεσι. μᾶλλον δὲ τοῖσι νεωτέροισι τῶν παλαιοτέρων. καὶ ὅ, τι ἄλλο φλεγμαίνει ἕλκος, ἢ μέλλει. καὶ ὅτι σφακελίσαι κίνδυνος. καὶ τοῖσιν ἕλκεσι καὶ φλέγμασι, τοῖσιν ἐν τοῖσιν ἄρθροισι. καὶ ὅκου σπασμὸς γενέσθαι κίνδυνος. καὶ τοῖσιν ἐν κοιλίῃ τρώμασι. πάντων δὲ μάλιστα, τοῖσιν ἐν κεφαλῇ καὶ μηρῷ κατηγεῖσι, καὶ ἄλλου ὧν κάτηξις γένηται. ἑστάναι δὲ ἐν τῷ ἕλκει ἥκιστα ξυμφέρει. καὶ μᾶλλον ἢν ἐν τῷ σκέλει ἔχῃ τὸ ἕλκος. ἀλλ' οὐδὲ καθῆσθαι οὐδὲ πορεύεσθαι. ἡσυχίη δὲ καὶ ἀτρεμίη, ξυμφέρει μάλιστα. τὰ δὲ νεότρωτα ἕλκεα πάντα, ἥκιστα ἂν φλεγμήναιεν αὐτά τε καὶ τὰ περιέχοντα. εἴ τις διαπυήσει ὡς τάχιστα. καὶ τὸ πῦον μὴ ἀπολαμβανόμενον ἀπὸ τοῦ ἕλκεος τοῦ στόματος ἰσχοίη. ἢ εἴ τις ἀπείργοι ὅκως μὴ δὲ μελλήσει διαπυῆσαι, πλὴν τοῦ ἀναγκαίου πύου ὀλιγίστου. ἀλλὰ ξηρὸν εἴη ὡς μάλιστα φαρμάκῳ μὴ περισκελεῖ. πυρῶδες γὰρ γίνεται, ἐπὴν φρίκη ἐγγένηται. καὶ σφυγμός. φλεγμαίνει γὰρ τὰ ἕλκεα τότε, ὁπόταν διαπυῆσαι μέλλῃ. διαπυεῖ δὲ, ἀλλοιουμένου τοῦ αἵματος καὶ θερμανθέντος, ἕως σαπὲν πῦον γένηται τῶν τοιούτων ἑλκέων. ὅταν δοκέῃς δέεσθαι καταπλάσματος, οὐ χρὴ αὐτὸ τὸ ἕλκος καταπλάσσειν. ἀλλὰ τὰ περιέχοντα. ὅκως τὸ πῦον ἀποχωρέῃ, καὶ τὰ σκληρυνόμενα μαλαχθῇ. τῶν δὲ ἑλκέων, ὁπόσα μὲν ἂν ὀξέϊ βέλει διατμηθῇ ἢ διακοπῇ, ἐνδέχεται ἔναιμον φάρμακον. καὶ τὸ κωλῦον διαπυεῖν ἀναξηραῖνον τι. ἥτις

· νεαρὰ Vide Gal. A. 81: 7

† ἐν τοῦ τρώματος ἀπορρυῆναι αὐτίκα πλέον, ἢ ἔλασσον, φλεγμαίνει ἧσσον αὐτό τε τὸ ἕλκος καὶ τὰ περιέχοντα, καὶ ὑπὸ τῶν πεπαλαιωμένων ἑλκῶν συμφέρει.

ὑπὸ τοῦ βέλεος ἐφλάσθη καὶ ἐκόπη σάρξ. ταύτην δὲ ἰητρεύειν, ὅκως διάπυος ὡς τάχιστα γένηται. ἧσσον τε γὰρ φλεγμαίνει, καὶ ἀνάγκη τὰς σάρκας τὰς φλασθείσας καὶ κοπείσας καὶ σαπείσας καὶ πῦον γενομένας, ἐκτακῆναι. ἔπειτα βλαστάνειν νέας σάρκας. ἕλκει νεοτρώτῳ παντὶ, πλὴν ἐν κοιλίῃ ξυμφέρει αἷμα ποιέειν ἀποῤῥέειν πυκνὰ, ὅκως ἂν δοκέῃ καιρὸς εἶναι. καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἑλκέων, τῶν περιεχόντων τὸ ἕλκος. ἄλλως τε καὶ ἢν ἐν κνήμῃ ἔῃ τὸ ἕλκος, ἢ ἐν δακτύλῳ ποδὸς ἢ χειρὸς, μᾶλλον ἤπερ ἄλλοθι τοῦ σώματος. γίνεται γὰρ ἀποῤῥέοντος τοῦ αἵματος, ξηρότερα καὶ μείονα ἰσχναινόμενα. κωλύει μὲν γὰρ μάλιστα τὰ τοιαῦτα ἕλκεα ὑγιαίνεσθαι. ἔπειτα δὲ καὶ τὰ σύμπαντα αἵματος σηπεδὼν, καὶ ἐξ αἵματος μετάστασις γίνεται. ξυμφέρει δὲ μετὰ τὴν τοῦ αἵματος ἀπόῤῥοιαν, ἤδη τῶν τοιούτων ἑλκέων καὶ σπόγγον ἐπιδεῖν, πυκνὸν καὶ μαλθακὸν τετμημένον, ξηρότερον ἢ ὑγρότερον. ἢ ἤδη ὑπὲρ τοῦ σπόγγου ἄνωθεν φύλλα ἰσχνὰ τίθεσθαι. ἔλαιον δὲ καὶ ὅσα μαλθακώδεα, ἢ ἐλαιώδεά ἐστι φάρμακα, οὐ ξυμφέρει τοῖσι τοιούτοισιν ἕλκεσιν, ἢν μὴ πάνυ ἤδη πρὸς ὑγιείην τείνῃ. οὐδὲ τοῖσι νεοτρώτοισιν ἕλκεσι ξυμφέρει ἔλαιον, οὐδὲ μαλθακώδεα, οὐδὲ στεατώδεα φάρμακα. ἄλλως τε ἐστὶν ὅτι ἂν δέηται ἕλκος πλείονος καθάρσιος. τὸ δὲ ξύμπαν εἰπεῖν, ἐλαίῳ τὴν χρίσιν ποιέεσθαι, καὶ ἐν θέρει καὶ ἐν χειμῶνι, πρὸς ἃ τῶν τοιούτων φαρμάκων δεόμεθα. Ὑποκάθαρσις τῆς κάτω κοιλίης ξυμφέρει τοῖσι πλείστοισι τῶν ἑλκέων καὶ ἐν τρώμασιν ἐν κεφαλῇ ἐοῦσι, καὶ ἐν κοιλίῃ, καὶ ἐν ἄρθροισι, καὶ ὅσα σφακελίσαι κίνδυνος. καὶ ὅσα ῥαπτὰ, καὶ τοῖσιν ἐσθιομένοισι καὶ ἑρπιστικοῖσι. καὶ τοῖσιν ἄλλως πεπαλαιωμένοισιν ἕλκεσι. καὶ ὅταν ἂν μέλλῃς ἐπιδεῖν, οὐ χρὴ. οὐδὲ ἐμπλάσσειν τὰ φάρμακα, πρὶν ἂν πάνυ ξηρὸν ποιήσῃς τὸ ἕλκος. τότε δὲ δεῖ προστιθέναι, ἀνασπογγίζειν δὲ τὸ ἕλκος πολλάκις σπόγγῳ. καὶ αὖθις ὀθόνιον ξηρὸν καὶ καθαρὸν προσίσχων πολλάκις. οὕτω δὲ ἐπιθεὶς τὸ φάρμακον τὸ δοκέον ξυμφέρειν, ἐπιδεῖν, ἢ μὴ ἐπιδεῖν. ἕλκεσι τοῖσι πλείστοισιν, ὥρη ἡ θερμοτέρη, ξυμφορωτέρη τοῦ χειμῶνος, πλὴν τοῖσιν ἐν κεφαλῇ ἐστὶ κοιλίῃ. μᾶλλον δὲ ἡ ἰσημερινή. τὰ ἕλκεα ὁκόσα ἂν καθαρθέντα, καλῶς τε καὶ ἐς τὸ δέον ἀεὶ, ἐπὶ τὸ ξηρότερον ποιῆται τὴν βλάστησιν. ταῦτα δὲ οὐχ ὑπερσαρκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ἢν ὁκόθεν σοῦν ὀστέον ἀφιστῆται, ἢ καυθὲν, ἢ πρισθὲν, ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ, τῶν ἑλκέων τούτων αἱ οὐλαὶ, κοιλότεραι γίνονται. ἕλκεα οὐ κεκαθαρμένα, οὐκ ἐθέλει ξυνιέναι, ξυναγόμενα, οὐδὲ αὐτόματα ξυνέρχεται. ὧν τὰ περιέχοντα φλεγμαίνει τοῦ ἕλκεος, ἐς ἂν μὴ παύσηται τῆς φλεγμασίης, οὐκ ἐθέλει ξυνιέναι. οὐδὲ ὧν τὰ περιέχοντα τοῦ ἕλκεος μελανθῇ, καὶ αἵματος σηπεδόνι ἢ καὶ κιρσοῦ παρέχοντες τὴν ἐπίῤῥοιαν τοῦ αἵματος. οὐδὲ ταῦτα ἐθέλει ξυνιέναι, ἢν μὴ τὰ περιέχοντα τοῦ ἕλκεος ὑγιέα ποιήσῃς. Τῶν ἑλκέων τὰ κυκλοτερέα, ἢν ὑπόκοιλα ᾖ, ἐν κύκλῳ πάντη ἐπιτάμνειν χρὴ, τὰ ἀφεστεῶτα. ἢ πάντα ἢ τὰ ἡμίσεα τοῦ κύκλου, κατὰ μῆκος τῆς φύσιος τοῦ ἀνθρώπου. ἐπὶ παντὶ ἕλκει ἐρυσιπέλατος ἐπιγενομένου, κάθαρσιν δεῖ ποιέεσθαι τοῦ σώματος. ἐφ' ὁκότερα ἂν ξυμφέρῃ ὑπὲρ ἕλκει, εἴτε ἄνω εἴτε κάτω, ὅτῳ ἂν οἴδημα γένηται παρὰ τὸ ἕλκος. ἀφλεγμάντου ἐόντος τοῦ ἕλκεος, χρόνῳ ὕστερον, πῦον ὑπόστασιν ἴσχει τὸ οἴδημα. καὶ ὅτι ἂν τῇ φλεγμασίῃ, οἰδῆσαν μὴ καθίστηται, τῶν ἄλλων καθισταμένων, ὅσα ἅμα ἤρξατο φλεγμαίνειν καὶ οἰδίσκεσθαι, καὶ τοῦτο κίνδυνος, μὴ δὲ ἅμα ξυνιέναι. ὅσα δὲ πιπτόντων, ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ διακόπτεται καὶ θλᾶται καὶ ἀνοιδίσκεται, τὰ περιέχοντα τὸ ἕλκος, καὶ διαπυήσαντα πῦον ἀπὸ τῶν οἰδημάτων, ἀποχωρέει κατὰ τὸ ἕλκος τῶν τοιούτων ὅτι ἂν δοκέῃ δέεσθαι καταπλάσιος, οὐ χρὴ αὐτὸ τὸ ἕλκος καταπλάσσειν. ἀλλὰ τὰ περιέχοντα. ὅκως τὸ πῦον ἀποχωρέῃ, καὶ τὰ σκληρυνόμενα λαπαχθῇ. ἐπειδὰν δὲ λαπαχθῇ καὶ ἡ φλεγμασίη παύσηται, ἔπειτα ἀφεστηκότα σπόγγους ἐπιδέων προστιθέναι. ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ ὑγιέος ὀλίγον προσχωρέων. ἐπὶ δὲ ὑπὲρ τοῦ σπόγγου ἄνωθεν, φύλλα ἔστω συχνά. ὅτι δὲ ἂν μὴ δύνηται προσφῦναι ἡ σὰρξ ὑγρὴ ἐοῦσα, αἰτίη ἐστὶ ταύτην ἐκβάλλειν. ἢν ὑπὸ βαθέῃ σαρκὶ τὸ ἕλκος ἔῃ κατ' ἄμφω, κἀκ τῆς ἐπιδέσιος, κἀκ τοῦ πιεσεῦντος ὑποκυρσοῦται. τὸ δὴ τοιοῦτον, ἄντις τάμνῃ πρὸς μήλην ἢν ἐνδέχηται δύῤῥοον, ἀπὸ τοῦ στόματος τὸ ἕλκος ἀνατάμνειν, ὅπῃ ἂν δοκέῃ καιρὸς εἶναι. καὶ οὕτως ἰητρεύειν προσφέρειν, ὁκοίης δὲ ἂν δοκέῃ προσδέεσθαι. ὡς δὲ τὰ πολλὰ ἤδη παντὶ ἕλκει ὅτι ἂν κοιλίην ἔχῃ, πρὸς τὸ ἰθὺ καταφανέα ἰδεῖν οἰδήματος μὴ προσεόντος. ἢν μὲν ᾖ ἐν αὐτῷ σηπεδὼν, ἢ ἡ σὰρξ ὑπῇ μυδῶσα καὶ σαπρὴ ἔσται, ὑπὲρ τὸ ἕλκος καὶ τὰ περιέχοντα τὸ ἕλκος, ἰδεῖν μέλαινα ὑποπέλια. καὶ τῶν ἐσθιομένων ἑλκέων, ὅπῃ ἂν φαγέδαινα ἐνῇ.

ἰσχυρότατα

Gal. A. 78. 32 sic habet: καὶ ὑπὸ τῶν πεπαλαιωμένων ἑλκῶν συμφέρει αὐτ...

ἑρπυστικοῖσι

ἀλλὰ / ὑποκαθαίρειν τὴν κάτω κοιλίην

θεραπεύειν πλὴν ἐν κεφαλῇ

παντὸς

πύου

χυρότατά τι νέμεται καὶ ἐσθίει. καὶ ταύτῃ τοῦ ἕλκεος τὸ περιέχον, χροιὴν ἕξει μέλαιναν ὑποπέλιον. καταπλάσματα οἰδημάτων καὶ φλεγμασίης τῆς ἐν τοῖς περιέχουσιν. ἢ ἑφθὰ φλόμος, καὶ τοῦ τριφύλλου τὰ φύλλα ὠμά. καὶ τοῦ ἐπιπέδου τὰ φύλλα ἑφθά, καὶ τὸ πόλιον. ἢν δὲ καὶ καθαίρεσθαι δέῃ τὸ ἕλκος, πάντα μὲν καὶ ταῦτα καθαίρει. ἀτὰρ καὶ τῆς συκῆς τὰ φύλλα καὶ τῆς ἐλαίης, καὶ τὸ πράσιον. ἑψῆν δὲ ταῦτα πάντα, μάλιστα δὲ τούτων ἕψειν, τὸν ἄγνον, καὶ τὴν συκῆν καὶ τὴν ἐλαίην, καὶ τῆς σίδης τὰ φύλλα ὡσαύτως ἑψεῖν, ὠμοῖσι δὲ τοῖσι δεῖ χρέεσθαι. τῆς μαλάχης τὰ φύλλα, τρίβων ξὺν οἴνῳ. καὶ τοῦ πηγάνου τὰ φύλλα. καὶ τῆς ὀριγάνου χλωρῆς. πᾶσι τούτοισι χρὴ τοῦ λίνου τὸν καρπὸν φρύξαντα καὶ κόψαντα ὡς λειότατον, μιγνύναι. ὅκου δὲ ἐρυσιπέλας κίνδυνος ἐφ' ἕλκεσι γενέσθαι, τῆς ἰσάτιδος τὰ φύλλα τρίβων, ὠμὰ καταπλάσσειν σὺν τῷ λίνῳ, ἢ τὸ λίνον δεύων στρύχνου χυλῷ, ἢ ἰσάτιδος καταπλάσσειν. Ὅταν δὲ τὸ ἕλκος καθαρὸν μὲν ᾖ, φλεγμαίνῃ δὲ τό τε ἕλκος, καὶ τὰ περιέχοντα τοῦ ἕλκεος, φακὸν ἐν οἴνῳ ἑψήσας καὶ τρίψας λεῖον, ἐλαίῳ ὀλίγῳ φυρήσας καταπλάσσας ἐπιδεῖν. καὶ τοῦ κυνοσβάτου ἑψήσας τὰ φύλλα ἐν ὕδατι τρίψας λεῖα καταπλάσσειν. ὀθόνιον ὑποτείνας λεπτὸν καθαρόν, οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ τέγξας. καὶ ὅταν ξυνάγειν βούλῃ, τοῦ κυνοσβάτου τὰ φύλλα, ὥσπερ τὸν φακὸν σκευάζειν. σανίδιον. οἶνος, τοῦ λίνου καρπὸς παραμίγνυται λεπτός, καὶ τόδε ὁ τοῦ λίνου καρπός, καὶ ἄγνος ὠμός, καὶ μηλέα συμπηκείη, ὄξει ταῦτα δευθέντα. Ὄμφακα λευκήν, ἐς χαλκεῖον θλίψας ἐρυθρόν. δι' ἠθμοῦ πρὸς ἥλιον τιθέναι τὰς ἡμέρας. τὰς δὲ νύκτας αἴρειν, ὅκως μὴ δροσίζηται. ἀνατρίβειν δὲ τὰς ἡμέρας ἀπαύστως, ὡς ὁμαλῶς ξηραίνηται. καὶ ἀπὸ τοῦ χαλκείου ὡς ὅτι πλεῖστον ἀναλαμβάνῃ. τιθέναι δὲ ἐν τῷ ἡλίῳ τοσοῦτον χρόνον, ἐς ἂν παχὺ γένηται ὥσπερ μέλι. ἔπειτα ἐν χύτρην χαλκῆν ἐγχέας, καὶ μέλι ὡς κάλλιστον, καὶ οἶνον γλυκύν, ἐναφεψήσας πρότερον ῥητίνην τερμινθίνην, ἕψειν δὲ τὴν ῥητίνην ἐν τῷ οἴνῳ, ἕως ἂν σκληρὰ γένηται ὥσπερ μέλι ἑφθόν. ἔπειτα τὴν μὲν ῥητίνην ἐξελεῖν. τὸν δὲ οἶνον ξυγχέαι. ἔστω δὲ πλεῖστος μὲν ὁ χυλὸς τῆς ὄμφακος. δεύτερος δὲ ὁ οἶνος. τρίτον δὲ τὸ μέλι. καὶ σμύρναν, τὴν στακτήν, καὶ ἄλλως ὡς βελτίστην τρίψας λείην, καὶ δεῖσθαι τοῦ οἴνου τοῦ αὐτοῦ παρεγχέοντα κατ' ὀλίγον. ἔπειτα ἕψειν αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς τὴν σμύρναν ξὺν τῷ οἴνῳ ἀνακινέοντα. ὅταν δὲ δοκέῃ ἤδη καλῶς ἔχειν τὸ πάχος, ξυγχέαι ἐς τὸν χυλὸν τῆς ὄμφακος. καὶ νίτρον ὡς ἄριστον φρύξας, ἡσύχως μιγνύναι ἐς τὸ φάρμακον. καὶ ἄνθος χαλκοῦ, ἔλασσον τοῦ νίτρου. ταῦτα δὲ ἐπειδὰν μίξῃς, ἕψειν, μὴ ἔλασσον τριῶν ἡμερέων, ξύλοισι συκίνοισιν ὡς ὀλίγον ὑποκαίοντα, ἢ ἄνθραξιν ὡς μὴ φρύγηται. καὶ ἐμβαλλόμενα πάντα, ἄνυδρα ἔστω. καὶ τὰ ἑλκία μὴ τέγγεσθαι, ὅταν ἂν ἐπαλείφηται τούτῳ τὸ φάρμακον. χρῆσθαι δὲ τούτῳ τῷ φαρμάκῳ, πρὸς πεπαλαιωμένα ἑλκία. καὶ πρὸς τὰ νεότρωτα. καὶ ἐς πόσθιον, καὶ τὰ ἐν κεφαλῆς ἕλκεα καὶ ὠτός. Φάρμακον ἕτερον τῶν αὐτέων ἑλκέων. Χολὴ βοὸς ξηρή. μέλι ὡς κάλλιστον. οἶνος λευκός. ἐναφεψῆσαι δὲ ἐν αὐτῷ, λωτοῦ τορνεύματα. λιβανωτός. σμύρνη. ἴσα. κρόκος ἴσος. ἄνθος τε χαλκοῦ. ὁμοίως δὲ ὑγρῶν, οἶνος πλεῖστος. μέλι δεύτερον. ὀλίγιστον ἡ χολή. Ἕτερον. Οἶνος. μέλι κέδρινον, ὀλίγον. τὰ δὲ ξηρά, ἄνθος χαλκοῦ. σμύρνα. σίδιον αὖον. Ἕτερον. ἄνθος χαλκοῦ. ὀπτὸν ἡμιμοίριον. σμύρνης, δύο ἡμιμοίρια. κρόκου τρεῖς μοῖραι. μέλι ὀλίγον σὺν οἴνῳ ὀπτώμενα. Ἕτερον. Λιβανωτοῦ μοῖρα. κηκῖδος μοῖρα. κρόκου τρεῖς. τούτων ἕκαστον ξηρὸν τρίψαι ὡς λειότατον. ἔπειτα μίξας, τρίβειν ἐφ' ἡλίῳ ὡς θερμοτάτῳ, παραχέων χυλὸν ὄμφακος, ἕως ἂν ἰξῶδες γένηται, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. ἔπειτα ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ μέλανι εὐώδει παραχέειν κατ' ὀλίγον δεῖσθαι. Ἕτερον. Ἐν οἴνῳ γλυκεῖ ἑψεῖν λευκῷ, κρίνου ῥίζας. ἐπειδὰν δὲ δοκέῃ καλῶς ἔχειν, ἀποχέας τοῦ οἴνου δύο μοίρας, ποιῆσαι τοῦδε. καὶ ἀμόργης ἐλαίου ὡς ἀνυδροτάτου μοῖραν μίαν. ἔπειτα ἑψεῖν, ἀνακινέων ὡς μὴ φρυγῇ, μαλθακῷ πυρὶ ἕως ἂν δοκέῃ τοῦ πάχεος καλῶς ἔχειν. Ἕτερον. Τὰ μὲν ἄλλα, τὰ αὐτά. ἀντὶ δὲ τοῦ οἴνου, ὄξος ὀξύτατον ἔστω λευκόν. ἐμβάψαι δὲ ἐς αὐτό, εἴρια ὡς οἰσυπώδεα. κἄπειτα δεύσας τῇ ἀμόργῃ, ἑψεῖν. καὶ ὀπὸν ἐρινεοῦ ξυγχέαι. καὶ συμπηκείην μηλέην, καὶ νίτρον. καὶ ἄνθος χαλκοῦ, μίξαι ὀπτὰ ἀμφότερα. τοῦτο μᾶλλον τοῦ προτέρου καθαίρει τὰ ἑλκία. ξηραίνει δὲ τὸ πρότερον οὐχ ἧσσον. Ἕτερον. Τὰ εἴρια βάψαι ὡς ἐν ὀλιγίστῳ ὕδατι. ἔπειτα οἶνον ξυγχέας μέρος τρίτον, ἕψειν ἕως ἂν καλῶς ἔχῃ τὸ πάχος, ἀπὸ τῶνδε διαινίσκεσθαι ὀξέως τὰ νεότρωτα τάχιστα. Ἄλλο. ἄρον ξηρὸν ἐπιπάσσειν, καὶ στέλλειν.

κράδης

ἐπιπέδου

ἢ καὶ τῆς ὀριγάνου χλωρῆς

κραδίης ἐν ὀπῷ φλοιὸν χλωρὸν τρίβων ἐν οἴνῳ, ἐγχέειν, καὶ ἄνευ οἴνου αὐτὸν καὶ ξὺν μέλιτι. Ἕτερον. Ὄξος ἀφεψῶν, λωτοῦ τορνεύματα. ἔστω δὲ λευκὸν τὸ ὄξος. κἄπειτα μῖξαι ἀμόργην ἐλαίων, καὶ ὀῤῥὸν πίονος ὠμόν. καὶ ἐπαλείφειν καὶ καταστάζειν. καὶ ἐπιδεῖσμεῖν. ξηρὰ ἀποτρίβειν τὰ νεότρωτα διαπονίσκεσθαι. ἢ ὄξει ἀποτρίψας, οἴνῳ ἀποσπογγίσας. ἄλλο. Τὸν μόλιβδον τὸν λεῖον ξὺν τῇ σποδῷ τῇ κυπρίῃ λεανθέντα ἐπιπάσσειν. καὶ τοῦ λωτοῦ τὰ ἰχθυήματα ἐπιπάσσειν. καὶ τὴν λεπίδα τοῦ χαλκοῦ. καὶ τὴν στυπτηρίην καὶ τὴν χαλκῖτιν μετὰ τοῦ χαλκοῦ. καὶ μούνην. καὶ μετὰ τῶν τοῦ λωτοῦ ἰχθυημάτων. καὶ ἄλλως, ὅταν δέηται ξηροῖσι τοῖσι τοιούτοισι χρέεσθαι. καὶ τῇ σποδῷ τῇ ἰλλυριώτιδι λείῃ μετὰ τῶν ἰχθυημάτων. καὶ αὐτοῖσι μούνοισιν ἰχθυήμασι. καὶ ἄνθει ἀργύρου μούνῳ, ὡς λειοτάτῳ. καὶ τὴν ἀριστολοχίην, ξύων τε καὶ τρίβων λείην ἐπιπάσσειν. Ἕτερον ἔναιμον. Σμύρνα. λιβανωτός. κηκίς. ἰός. ἄνθος χαλκοῦ ὀπτόν. στυπτηρίη αἰγυπτίη ὀπτή. οἰνάνθη. εἰσυπίδες. μολύβδαινα. τούτων ἴσον ἑκάστου ἡ δίεσις σὺν οἴνῳ ὥσπερ τὸ πρότερον. καὶ ἄλλη ἐργασίη κατὰ τὰ αὐτά. ὄξος ὡς ὀξύτατον λευκόν. μέλι. στυπτηρίην αἰγυπτίην. νίτρον ὡς ἄριστον. ἡσύχως φρύξας, χολῆς ὀλίγον σὺν ἕψει. τοῦτο τὰ ὑπερσαρκέοντα καθαίρει καὶ κοιλαίνει, καὶ οὐ δάκνει. ἄλλο. Ποίη ἡ μακρόφυλλος ἧ ὄνομα παρθένιον τὸ μακρόφυλλον, ἣ τὰ θύμια τὰ ἀπὸ τοῦ ποσθίου ἀφαιρεῖ. καὶ στυπτηρίη ἡ χαλκῖτις, καὶ μηλιάδος ἀμῆς, ἐλατήριον λεπτὸν ξηρὸν προσπάσαι καὶ τὸ σίδιον λεπτὸν ξηρὸν ὡσαύτως. πληροῖ δὲ μάλιστα τὰ κοῖλα τὰ καθαρά, ποίη, ἡ λαγώπυρος οὔνομα. ἔστι δὲ πιτύροισιν ὁμοίη ὅταν αὐαίνηται. μακρὸν τὸ φύλλον, ὥσπερ καὶ τὸ τῆς ἐλαίης, καὶ μακρότερον. καὶ πρασίου τὸ φύλλον, σὺν ἐλαίῳ. (ἐμπλεκτέον) Ἕτερον. Ἰσχάδος τὸ ἔσω, τὸ πῖαρ, τὸ μελιτῶδες, ὡς ξηροτάτης, ὕδατος δύο μοίρας. καὶ λίνου καρπὸν φρύξας μὴ σφόδρα, ὡς λεπτοτάτου μοίρας μίαν. ἄλλο. Τῆς ἰσχάδος. καὶ ἄνθος χαλκοῦ ὀλίγον λεπτόν. καὶ συκῆς ὀπόν. τὸ δ' ἐκ τῆς ἰσχάδος, χαμαιλέων μέλας. χολὴ βοὸς ξηρή. τὰ μὲν ἄλλα τὰ αὐτά. τὰ δὲ ξηρά. κάρδαμον λεπτόν. ἄμμον. ἐρύσιμον. ἑκατέρου ἴσον. τῆς δὲ ἰσχάδος δύο μοίρας, λίνου καρποῦ, δύο μοίρας. ὀπὸν συκῆς. ὅταν τούτων τινὶ χρέῃ τῶν φαρμάκων σπλῆνας ἄνωθεν ὀξηροὺς ἐπιθεὶς, σπόγγον ἄνωθεν τῶν σπλήνων ἐπιθεὶς, καὶ ἐπιδεῖν. καὶ προσπιέσαι ὀλίγῳ μᾶλλον. τὰ δὲ περιέχοντα ἢν φλεγμαίνῃ, ὅ,τι ἂν δοκέῃ ξυμφέρειν, περιπλάσσειν. ἢν βούλῃ ὑγρῷ χρέεσθαι, καὶ τὸ καρικὸν φάρμακον ἐπαλείφειν. ἐπιδεῖν δὲ ὥσπερ τὰ πρότερα γέγραπται, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. ἔστι δὲ καὶ τόδε τὸ φάρμακον ποιεύμενον. ἐλλεβόρου μέλανος. σανδαράχης λεπίδος. μολίβδου πεπλυμένου, σὺν πολλῷ. θείου ἀῤῥενικοῦ, κανθαρίδος. τούτοισι ὁπόσα δοκέει συντιθέντι χρέεσθαι. ἡ δὲ δίεσις, κεδρίνῳ ἐλαίῳ. ἐπειδὰν δὲ ἅλις ἔχῃ ἐπαλείφοντι ἐκβάλλειν τὸ φάρμακον. ἐπιπλάσσειν ἄρον ἑφθόν, λεῖον. ἢ τρίβων ξηρόν, ὑπὸ μέλιτι δεύων, καὶ ἢν ξηρῷ χρῇ ὑπὸ καρικῷ, τούτων χρὴ ἀφιστάναι τὸ φάρμακον ἐπιπλάσσων. ποιέει δὲ τὸ ξηρὸν ἀπὸ τοῦ ἐλλεβόρου μόνου καὶ τῆς σανδαράχης. Ἕτερον ὑγρόν. Ποίη, ἧς τὸ φύλλον ὅμοιον ἄρῳ τὴν φύσιν. λευκὸν δέ. χνοῶδες κατὰ κισσοῦ φύλλον τὸ μέγεθος. αὕτη ἡ ποίη, σὺν οἴνῳ ἐπιπλάσσεται. ἢ τοῦ πρίνου τὸ περὶ τὸ στέλεχος τρίψας σὺν οἴνῳ, ἐπιπλάσσαι. Ἕτερον. Ὀμφακοῦ χυλός. ὄξος ὡς ὀξύτατον. ἄνθος χαλκοῦ. νίτρον. ὀπὸς ἐρινεοῦ. ἐς ὄμφακος χυλὸν στυπτηρίην τε ἐμβάλλειν, ὡς λειοτάτην καὶ θεῖναι ἐν χαλκῷ ἐρυθρῷ ὑπὸ ἥλιον καὶ ἀνακινέειν. καὶ ἀνελεῖν ὅταν δοκέῃ καλῶς ἔχειν τὸ πάχος. Ἔναιμα ξηρὰ τάδε. Ἐλλέβορος μέλας. ὡς λεπτότατος ἐπιπάσσεται, ἐὰν τι τοῦ ὑγροῦ ἐνῇ, καὶ νεμομένου. ἐπίδεσις δὲ ἡ αὐτὴ ὥσπερ ὑπὸ τοῖσιν ἐμπλάστροισιν. Ἕτερον ὁμοίως. Ἅλας χόνδρους ὡς ξηροτάτους, ἐς χυτρίδιον χάλκεον ἢ κεραμεοῦν καινὸν ἐμβάλλειν, ἴσους ὡς μάλιστα τὸ μέγεθος, μὴ ἀθρόους. καὶ μέλι ὡς κάλλιστον διπλάσιον τῶν ἁλῶν ἑκάστοτε ἐπιχέαι ἐπὶ τοὺς ἅλας. ἔπειτα ἐπιθεῖναι ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας τὸ χυτρίδιον, καὶ ἐᾶν ἕως ἂν κατακαυθῶσιν. ἔπειτα ἀνασπογγίσας τὸ ἕλκος καὶ ἐκκαθήρας, ἐπιδῆσαι ὥσπερ τὸ πρότερον. καὶ πιέσαι ὀλίγῳ μᾶλλον. τῇ δ' ὑστεραίῃ, ὅσα ἂν μὴ λάβηται τὸ φάρμακον ἐπιπάσσας, προσπιέζειν καὶ ἐπιδεῖν. ὅταν δὲ βούλῃ ἀφιστάναι τὸ φάρμακον, ὄξος θερμὸν ἐπιχέειν, ἕως ἂν ἀποστῇ. καὶ αὖθις τὰ αὐτὰ ποιέειν, ἢν δέηται ἀνασπογγίσας. ἄλλο ξηρὸν δάκνον. Μίσυος ὡς λεπτότατα ἐπιπάσσειν, ἐπὶ τὰ ὑγρὰ καὶ σαπρά, καὶ ἄνθος λεπτόν, μὴ παντελῶς λεῖον. ἄλλο ξηρὸν ὁμοίως δάκνον. ἀνασπογγίσας ὡς [illegible], ἐπ' ἐσχάρῃ κατακαῦσαι δαιδίῳ,

προσίσχων ἕως ἂν πάντα κατακαύσῃς. ἔπειτα λεῖον ξύσας καὶ ἐπιπάσσων, τὴν αὐτὴν ἐπιδεῖν ἐπίδεσιν. Ἕτερον ξηρὸν ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἑλκέων. Χαμαιλέων μέλας. συντήκειν ἡ ἐκ τοῦ ὀποῦ τῆς συκῆς δεδευμένη. δεύειν δὲ ὀπτὴν, καὶ ἄγχουσαν μίσγειν. ἀναγαλλὶς καὶ συντήκειν αὐτὴ ὀπτὴ, ἐπίπασσον ὀρχομένου ἐπὶ πάσσειν. πρὸς δὲ τὰς νομὰς συντήκειν. ἄνθος αἰγυπτίης ὀπτὴ καὶ ἡ μηλέη. πρότερον δὲ ἀφρονιτρῶσαι ὀπτῷ καὶ ἀναποσπογγίσαι. καὶ ἡ χαλκῖτις συντήκειν ὀπτή. ὀπτᾶν δὲ ἕως ἂν φλογοειδὴς γένηται. Τῶν παλαιῶν ἑλκέων τῶν ἐν τοῖσι ἀντικνημίοισι γενομένων. αἱματώδεα δέ τοι γίνεται καὶ μέλανα. Μελιλώτου ἄνθος τρίψας, μέλιτι φυρῶν, ἐπιπλάσσων χρῆσθαι. ἐπὶ νεῦρα δὲ διατμηθέντα, ἐπιδεῖν, μυρσίνης ἀγρίης ῥίζας κόψας καὶ διαττήσας, καὶ φυρήσας ἐλαίῳ. καὶ τὴν ποίην τὴν πεντάφυλλον. λευκὴ δέ ἐστι καὶ χλοώδης, καὶ ὑψηλοτέρη ἀπὸ τῆς γῆς ἢ τὸ μέλαν πεντάφυλλον. ταύτην τρίψας ἐν ἐλαίῳ ἐπιδεῖν. ἀπολύειν δὲ τριταῖον μαλθακώδεα. τοῖσι δὲ χρὴ τοῖσι φαρμάκοισι χρῆσθαι ἐν χειμῶνι μᾶλλον, ἢ ἐν θέρει. Φάρμακα μαλθακώδεα, ἃ καὶ οὐλὰς καλὰς ποιέει. Σκίλλης τὸ ἔσω τὸ μυξῶδες τρίψας, ἢ ἑψήσας σὺν συείῳ στέατι νέῳ, ὀλίγον ἔλαιον καὶ ῥητίνης ὀλίγον, καὶ ψιμυθίου. καὶ στέαρ χηνὸς, καὶ συὸς νέον, καὶ σκίλλαν, καὶ ἔλαιον ὀλίγον. κηρὸς ὡς λευκότατος, στέαρ πρόσφατον καθαρόν. ἢ σκίλλαν καὶ ἔλαιον λευκὸν, ῥητίνης ὀλίγον. κηρὸν, στέαρ συὸς παλαιὸν καὶ νέον, καὶ ἔλαιον, καὶ ἰὸς καὶ σκίλλα, καὶ ῥητίνη. ἔστω δὲ δύο μοῖραι τοῦ παλαιοῦ στέατος πρὸς τὸ νέον. τῶν δὲ ἄλλων ὁκόσον δοκέῃ καιρὸς εἶναι. στέαρ συντήξας πρόσφατον ἀποχέας ἐς ἕτερον χυτρίδιον. καὶ τῆς μολυβδαίνης τρίψας ὡς λειότατον διαττήσας, συμμίξας, ἑψεῖν, καὶ κυκᾶν τὸ πρῶτον. ἑψεῖν δὲ, ἕως ἂν ἐπιστάχθεν ἐπὶ γῆς πήγνυται. ἔπειτα καθελὼν ἀποχέαι τὸ ἄλλο, πλὴν τῆς λίθου τῆς ὑποστάσιος. καὶ ἐμβάλλειν ῥητίνην καὶ ἀνακινέειν. καὶ κέδρινον ἔλαιον ὀλίγον ξυμμίξας τὸ ἀφηρημένον, πᾶσι χρὴ τοῖσι μαλθακοῖσιν ὅκου ἂν ῥητίνην ξυμμιγνύῃς, ἐπειδὰν ἀφέλῃς ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὸ φάρμακον, ἐς θερμὸν ἔτι ἐὸν καθεὶς τὴν ῥητίνην κυκᾶν. Ἕτερον. Στέαρ συὸς παλαιὸν, καὶ κηρὸς, καὶ ἔλαιον. τὰ δὲ ξηρὰ ἰχθυήματα τοῦ λωτοῦ. λιβανωτός. μολύβδαινα. ἔστω τοῦ μὲν μοῖρα, καὶ τῆς δὲ μοῖρα, καὶ τοῦ ἰχθυήματος μοῖρα. ἔστω δὲ τοῦ παλαιοῦ στέατος, δύο μοῖραι. κηροῦ δὲ μία. καὶ νέου στέατος μία. Ἕτερον. Ἢ στέαρ μόνον παλαιὸν ὕειον. σὺν τῷδε, στέαρ αἰγὸς πρόσφατον. ὡς ἥκιστα ξὺν τῷ ὑμένι καταναθήρας μικρὰ, τρίψας ἢ κατακόψας λεῖα, ἔλαιον παραχέειν, καὶ παραπάσσειν τῆς μολίβδου, ξὺν τῇ σποδίῳ. καὶ λωτοῦ ἰχθυημάτων τὸ ἥμισυ. Ἕτερον. Στέαρ αἰγός. σποδιὸς χαλκῖτις. κυανέη. ἔλαιον. [margin: κυανέη] Περὶ πυρικαύστου. Ἕψειν χρὴ κρίνου ῥίζας ἁπαλὰς, ὧν εἰ ὁ φλοιὸς ἐστι παχύτατος καὶ χλωρότατος, κατατάμνων μικρὰ, οἶνον λευκὸν ἐπιχέας, μαλθακῷ πυρὶ καθεψεῖν, ἕως ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν τὸ πάχος, ὡς ὑπάλειπτρον, καὶ ἐν ὕδατι τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἕτερον μὴ δάκνον. Ὑὸς στέαρ μόνον παλαιὸν ὑπαλείφειν, τήξας αὐτὸ ἄνωθεν διὰ τῆς σκίλλης, τὴν ῥίζαν διαιρῶν καὶ προστιθεὶς καταδεῖν. τῇ δὲ ἑξῆς ἐπαιονᾶν. τήξας στέαρ τε ὑὸς παλαιὸν, καὶ κηρὸν καὶ ἔλαιον συμμίξας, καὶ λιβανωτὸν, καὶ λωτοῦ ἰχθυήματα, καὶ μίλτον τούτῳ ὑπαλείψας. ἄρου φύλλα ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ἑψήσας, προστιθεὶς καταδεῖν.

Ἕτερον. Ἐπειδὰν τῷ συείῳ στέατι ὑπαλείψῃς τῷ παλαιῷ, καταλείφειν ἀσφοδέλου ῥίζας ἐν οἴνῳ τρίψας καὶ λεώσας. Ἕτερον. Τήξας στέαρ συὸς παλαιὸν, συμμίξας ῥητίνῃ καὶ ἀσφάλτῳ, καὶ αὐτὸ ἐπαλείψας ἐς ὀθόνιον, θερμήνας πρὸς πῦρ, ἐπιθεὶς ἐπιδεῖν. ὅταν ἐν τῷ νώτῳ ὑπὸ πληγέων ἢ ἄλλως ἕλκος γένηται, τῇ σκίλλῃ δίεφθα, τρίψας καὶ ἐπ᾽ ὀθόνιον ἀλείψας ἐπιδεῖν. ὕστερον δὲ στέαρ αἰγὸς καὶ συὸς νέον, καὶ σποδὸν, καὶ ἔλαιον, καὶ λιβανωτὸν ἐπαλείφειν. Οἰδήματα ἐν τοῖσι ποσὶ γινόμενα, αὐτόματα καὶ μὴ αὐτόματα, οὐδὲν ὑπὸ τῶν καταπλασμάτων καθιστάμενα, τά τε οἰδήματα, καὶ ἡ φλεγμασίη. καὶ ἢν σπόγγους ἐπιδέῃ τις ἢ εἴρια, ἢ τι ἄλλο ἐπὶ τὸ ὑγιὲς, ἔπειτα ἀνοιδίσκηται αὐτόματον καὶ ἀναφλεγμαίνῃ κατὰ φλέβας, ἐπιῤῥοὺς αἴτιόν ἐστιν αἵματος. ᾧ τινι μὴ φλάσμα αἴτιόν ἐστι. καὶ ἤν που ἄλλοθι τοῦ σώματος τοιοῦτόν τι γίνηται, ὁ αὐτὸς λόγος. ἀλλὰ τοῦ αἵματος χρὴ ἀφιέναι. μάλιστα μὲν κατὰ φλέβας τὰς ἐπιῤῥεούσας, ἢν καταφανέες ἔωσιν. ἢν δὲ μὴ, κατακρούειν τὰ οἰδήματα βαθύτερα καὶ πυκνότερα. καὶ ἄλλο πᾶν ὅ, τι ἂν κατακρούῃς, οὕτω χρὴ ποιέειν. καὶ ὡς ὀξυτάτοισι σιδηρείοισι, καὶ λεπτοτάτοισι. καὶ ὅταν ἀφαιρῇς τὸ αἷμα τῇ μήλῃ, μὴ κάρτα πιέζειν, ὡς μὴ φλάσις προσγίνηται. ὄξει δὲ κατανίζειν, καὶ θρόμβον αἵματος ἐν τοῖσι χάσμασι μὴ ἐᾶν ἐγκαταλεί-

πιέσαι, καταχρίσας τῷ ἐναίμῳ φαρμάκῳ, ἔρια οἰσυπηρὰ κατεξασμένα, μαλθακὰ ἐπιδῆσαι, ῥαίνων οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ. καὶ ἐχέτω τὸ χαλαθὲν ὅκως ἀνάῤῥους ἔη τοῦ αἵματος, καὶ μὴ κατάῤῥους. καὶ μὴ τεγγέτω ὅλως. καὶ ὀλιγοσιτείτω. καὶ πινέτω ὕδωρ. ἢν δὲ ἀπολύων, εὑρίσκῃς τὰ χάσματα φλεγμαίνοντα, καταπλάσσειν τῷ ἐκ τοῦ ἄγνου καὶ λίνου καρποῦ καταπλάσματι. ἢν δὲ ἑλκωθῇ τὰ χάσματα καὶ συῤῥαγῇ, πρόσχρισμα ὀρίων, ἔπειτα προσφέρων ὅ ἂν δέῃ, τὰ λοιπὰ ἰητρεύειν. ὅκου δὲ κιρσὸς ἔνεστιν ἐπὶ ἀντικνημίῳ, ἢ περιφανὴς, ἢ κατὰ τῆς σαρκὸς, καὶ ἔστι μέλαν τὸ ἀντικνήμιον, καὶ δοκέῃ δεῖσθαι αἵματος ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐξεῤῥυγέντος, οὐ χρὴ τὰ τοιαῦτα κατακρούειν οὐδαμῶς. ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ ἕλκεα μεγάλα γίνεται ἐκ τῶν χασμάτων διὰ τοῦ κιρσοῦ τὴν ἐπιῤῥοήν. ἀλλὰ χρὴ αὐτὸν τὸν κιρσὸν ἀποκεντέειν ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, ὅπῃ ἂν δοκέῃ καιρὸς εἶναι. ὅταν δὲ φλέβα τάμῃς, ἐπειδὰν τοῦ αἵματος ἀφῇς καὶ λύσῃς τὴν ταινίην, καὶ μὴ ἵστηται τὰ αὐτίκα ὅκως ἂν ὁ ῥοῦς γίνηται. καὶ αἵματος ἐχέτω, ἤν τε χεὶρ ἤν τε σκέλος ᾖ. ὡσεὶ ῥέοντος τοῦ αἵματος ὀπίσω. καὶ οὕτως ὑπομείνας χρόνον πλείω ἢ ἐλάσσω κατακείμενος. ἔπειτα ἐπιδῆσαι αὐτὸν οὕτως ἔχοντα, μὴ ἐνεόντος τινὸς θρόμβου ἐν τῇ τομῇ. ἔπειτα σπλήνιον διπλόον προσθεὶς, τέγξας οἴνῳ καὶ ἄνωθεν εἴριον ἐλαιώσας καθαρόν. ἢν γὰρ ἐπίῤῥυσις τοῦ αἵματος ἐκ βιαίης, σχέσις γίνεται ἐπιῤῥέοντος. ἢν θρόμβου ἐπὶ τῇ τομῇ γινομένου οὕτω φλεγμήνῃ, διαπυΐσκεται. κεκμηκότα δὲ χρὴ πλέον ἢ ἔλασσον, καὶ πεπωκότα φλεβοτομέειν καὶ ὑποτεθερμασμένον. καὶ ἡμέρης θερμοτέρης ἢ ψυχροτέρης. σικύην δὲ προσβάλλοντα χρὴ, ἢν ἐπιῤῥέῃ τὸ αἷμα ἀφῃρημένης τῆς σικύης, ἢν πολὺ ῥέῃ, ἢ ἰχὼρ ῥέῃ αὐτοῖσι ταχέως πρὶν ἢ πλησθῇ, αὖθις προσβάλλων, ἐπεξέλκειν τὸ λειπόμενον. ἢν δὲ μὴ θρόμβοι ἐνεχόμενοι ἐν τοῖσι χάσμασιν, ἔπειτα ἀναφλεγμήναντα ἕλκεα γίνεται ἐξ αὐτῶν. ὄξει δὲ χρὴ πάντα τὰ τοιαῦτα κατανίζειν, καὶ ὕστερον μὴ τέγγειν, μὴ δὲ κατακεῖσθαι ἐπὶ τὰ χάσματα. τῶν δὲ ἐναίμων τινὶ φαρμάκων καταχρῖσαι τὰ χάσματα. καὶ ὅταν κάτωθεν τοῦ γόνατος δέῃ προσβάλλειν ἢ πρὸς τὸ γόνυ, ἑστηκότι ὀρθῷ, ἢν δύνηται ἑστάναι. τέλος τοῦ [illegible] λόγου.

ἹΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΣΥΡΙΓΓΩΝ.

Σύριγγες, γίνονται μὲν ὑπὸ φλασμάτων καὶ φυμάτων. γίνονται δὲ καὶ ὑπὸ ἐρέσιος, καὶ ἱππασίης, ὅταν ἀθροισθῇ ἐν τῷ γλουτῷ αἷμα πλησίον τῆς ἕδρης. σηπόμενον γὰρ νέμεται ἐς τὰ μαλθακὰ, ἅτε ὑγροῦ ἐόντος τοῦ τε ἀρχοῦ, καὶ τῆς σαρκὸς μαλθακῆς ἐν ᾗ νέμεται, ἕως ἂν τὸ φῦμα ῥήξῃ, καὶ κάτω ἐς τὸν ἀρχὸν διασαπῇ. ἐπὴν δὲ τοῦτο γένηται, συριγγοῦται καὶ ἰχωρέει. καὶ κόπρος ῥέει δι᾽ ἑωυτῆς. καὶ φῦσα. καὶ βδελυγμίη πολλή. ὑπὸ μὲν οὖν τῶν φλασμάτων γίνεται, ὁκόταν τι τῶν περὶ τὸν ἀρχὸν χωρίων, φλασθῇ ὑπὸ πληγῆς. ἢ ὑπὸ πτώματος. ἢ ὑπὸ ῥώμης τινός. ἢ ἱππασίης. ἢ ἐρέσιος, ἢ ὅσα τοιουτότροπά ἐστι. ξυνίσταται γὰρ αἷμα. σηπόμενον δὲ ἐκπυΐσκεται. ὑπὸ δὲ τοῦ ἐκπυϊσκομένου πάσχει ἅπερ ἤδη ἐπὶ τῶν φυμάτων εἴρηται. πρῶτον μὲν οὖν ὅταν τι τοιοῦτον αἴσθῃ φυόμενον φῦμα, τάμνειν ὡς τάχιστα ὠμὸν πρὶν ἢ διαπυῆσαι ἐς τὸν ἀρχόν. ἢν δὲ νοσέοντα ἤδη τῇ σύριγγι παραλάβῃς, λαβὼν σκορόδου φύσιγγα νεαρὴν, ἀνακλίνας τὸν ἄνθρωπον ὕπτιον, τὰ σκέλεα διαγαγὼν, τὸ μὲν ἔνθα, τὸ δὲ ἔνθα τὴν φύσιγγα καθιέναι ἕως ἂν προσκόψῃ, μετρῆσαί τε τὸ βάθος τῆς σύριγγος τῇ φύσιγγι. καὶ σκίλλης δὲ ῥίζαν κόψας ὡς λειοτάτην, ὕδωρ ἐπιχέας, βρέχειν τέσσαρας ἡμέρας. καὶ προεκλύσας πινέτω, μέλιτι παραμίσγων τὸ ὕδωρ, κατὰ τρεῖς κυάθους. ἐν τούτῳ κάθαιρε καὶ τὰς ἀσκαρίδας. ὁκόσοι δ᾽ ἂν καταληφθῶσιν ἀθεράπευτοι, θνήσκουσιν. ἔπειτα ὀθόνιον βύσσινον τιθυμάλλου ὀπῷ τοῦ μεγάλου δεύσας, καταπάσσων ἄνθος χαλκοῦ, ὀπτὸν τετριμμένον. στροβίλην ποιήσας ἴσην τῇ σύριγγι τὸ μῆκος. ῥάμμα δεῖς δι᾽ ἄκρας τῆς στροβίλης. καὶ αὖθις διὰ τῆς φύσιγγος ὕπτιον κατακλίνας τὸν ἄνθρωπον, κατοπτῆρι κατιδὼν τὸ διαβεβρωμένον τοῦ ἀρχοῦ, ταύτῃ τὴν φύσιγγα διεῖναι. καὶ ὁκόταν παρακύψῃ ἐς τὸν ἀρχὸν, ἐπιλαμβανόμενος ἕλκειν, ἄχρις οὗ ἡ στροβίλη διωσθῇ, καὶ ἰσωθῇ τῷ τε ἄνω, καὶ τῷ κάτω. ἐπὴν δὲ ἰσωθῇ, βάλανον ἐνθεὶς κερατίνην ἐς τὸν ἀρχὸν, γῇ διαχρίσας σμηκτρίδι τὸν ἀρχὸν ἐᾶν. ἐπὴν δὲ ἀποπατέῃ, ἐξαιρέειν, καὶ αὖθις προστιθέναι. ἕως ἂν πεμπταῖος γένηται. ἕκτῃ δὲ ἡμέρῃ ἐξαιρέειν, ἕλκων τὴν στροβίλην ἔξω τῆς σαρκός. καὶ τρίψαι στυπτηρίῃ μετὰ ταῦτα. καὶ πλήσας τὴν βάλανον καὶ ἐς τὸν ἀρχὸν ἐμβαλὼν, ἐᾶν

ἄχρις οὗ ἡ στυπτηρίη ὑγρὴ γένηται. τὸν δὲ ἀρχὸν, σμύρνῃ ἀλείφειν, ἄχρις οὗ ἂν δοκέῃ ξυμπεφυκέναι. Ἑτέρη θεραπείη. ὠμόλινον λαβὼν ὡς λεπτότατον, συμβάλλειν ὅσον σπιθαμιαῖον πεντάπλοον. καὶ ξυμπεριλαβεῖν, ἱππείην τρίχα. ἔπειτα ποιησάμενος μήλην κασσιτερίνην ἐπ' ἄκρου τετρημένην, ἐνείρας ἐς τὴν μήλην τὴν ἀρχὴν τοῦ ὠμολίνου συμβεβλημένου, καθιέναι τὴν μήλην ἐς τὴν σύριγγα. καὶ ἅμα τῆς ἀριστερῆς χειρὸς τὸν δάκτυλον τὸν λιχανὸν καθιέναι ἐς τὴν ἕδρην. ἐπὴν δὲ ψαύσῃ ἡ μήλη τοῦ δακτύλου ἄγειν ἔξω τῷ δακτύλῳ, ἀνακάμψας τῆς μήλης τὸ ἄκρον, καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐν τῇ μήλῃ. καὶ τὴν μὲν μήλην πάλιν ἐξαιρέειν, τοῦ δὲ ὠμολίνου τὰς ἀρχὰς ἅψαι δὶς ἢ τρίς. καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ ὠμολίνου ἐπιστρέψας, ἐπιδῆσαι πρὸς τὸ ἅμμα. ἔπειτα κελεύειν ἀπελθόντα, διαπρήσσεσθαι τὰ ἑωυτοῦ. Ἄλλη θεραπεία. Ὁκόσον δ' ἂν σηπομένης τῆς σύριγγος χαλᾶται τοῦ ὠμολίνου, τοῦτο ἐπιτείνειν καὶ ἐπιστρέφειν αἰεὶ καθ' ἑκάστην ἡμέρην. ἢν δέ σοι τὸ ὠμόλινον διασαπῇ πρόσθεν, ἢ τὴν σύριγγα διαβρωθῆναι, πρὸς τὴν τρίχα προσάψας ἕτερον ὠμόλινον διεῖναι καὶ ἅψαι. ἡ γὰρ θρὶξ διὰ τοῦτο παραβάλλεται τῷ ὠμολίνῳ, ὅτι ἄσηπτός ἐστιν. ἐπὴν δὲ διασαπῇ ἡ σύριγξ, τάμνεσθαι χρὴ σπόγγον μαλακὸν ὡς λεπτότατον προστεθέντα. ἔπειτα ἐς μὲν τὴν σύριγγα, ἄνθος χαλκοῦ ὀπτὸν συχνὸν, τῇ μήλῃ ἐνθεῖναι. τὸν δὲ σπόγγον ἀλεῖψαι μέλιτι. καὶ ὑποβαλὼν μέσῳ τῷ λιχανῷ δακτύλῳ, τῆς ἀριστερῆς χειρὸς, ὦσαι πρόσω. καὶ προσθεὶς ἕτερον σπόγγον ἀναδῆσαι, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ καὶ ἐπὶ τῇσιν αἱμοῤῥοΐσιν. τῇ δὲ αὔριον ἀπολύσας, περιθεῖναι ὕδατι θερμῷ. καὶ σπόγγῳ τῷ δακτύλῳ τῆς ἀριστερῆς χειρὸς, πειρᾶν διακαθαίρειν τὴν σύριγγα. καὶ αὖθις πάλιν τὸ ἄνθος ἐπιδῆσαι. ταῦτα ποιέειν ἑπτὰ ἡμέρας, ἐν ταύτῃσι γὰρ μάλιστα ὁ χιτὼν τῆς σύριγγος σήπεται. τὸ δὲ λοιπὸν ἐς ἂν ὑγιανθῇ τε τέω ἐπιδέειν. κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν τρόπον, ὑπὸ τοῦ σπόγγου διαναγκαζομένη καὶ ἀναπτυσσομένη ἡ σύριγξ, οὔτε πάλιν ξυμπέσοι ἄν, οὔτε τὸ μὲν αὐτῆς ὑγιανθείη ἄν, τὸ δὲ πάλιν ξυμπληρωθείη. ἀλλ' ἐν ἑωυτῇ πᾶσα ὑγιὴς ἔσται. ἐν τῇ θεραπείῃ δὲ προσαιονᾷν ὕδατι πολλῷ θερμῷ, καὶ λιμοκτονέειν. ἢν δὲ μὴ διαβεβρώκῃ ἡ σύριγξ, προμηλώσας μήλῃ, τάμνε ἕως ἂν διέλθῃ, καὶ ἐπίπασσε ἄνθος χαλκοῦ. καὶ ἐᾶν, ἐπὶ πέντε ἡμέρας. κατάχει δὲ ὕδωρ θερμόν. καὶ ἐπάνω ὕδατι φυρῶν, ἄλφιτον κατάπασσε. καὶ φύλλα τεύτλων ἐπίδει. ἐπὴν δὲ ἐκπέσῃ τὸ ἄνθος τοῦ χαλκοῦ, καὶ καθαρὸν ᾖ τὸ ἕλκος τῆς σύριγγος, ἰῶ ὥσπερ τὴν ἔμπροσθεν. ἢν δὲ ἐν χωρίῳ ᾖ, ὃ μὴ οἷόν τε, βαθείη δὲ καὶ ἡ σύριγξ, ἄνθει χαλκοῦ, καὶ σμύρνῃ, καὶ λίτρῳ ὕδατι διεὶς, κλύζειν. καὶ ἐς τὸ στόμα τῆς σύριγγος, μολύβδιον ἐντιθέναι, ὅπως μὴ ξυμφύηται. κλύζειν δὲ πτεροῦ σύριγγα, προσδήσας πρὸς κύστιν. καὶ καθεὶς ἐς τὴν σύριγγα, πρὸς τοῦτο διάγειν κλύζων. ὑγιὴς δὲ οὐ γίνεται, ἢν μὴ τμηθῇ. Ἢν ὁ ἀρχὸς φλεγμήνῃ, καὶ ὀδύνην ἔχει καὶ πυρετός. καὶ ἐς ἄφοδον θαμινὰ καθίζῃ καὶ μηδὲν ὑποχωρέῃ. καὶ ὑπὸ τοῦ φλέγματος δοκέῃ ἐξιέναι ἡ ἕδρη. καὶ ἐνίοτε στραγγουρίη ἐπιλαμβάνῃ, τοῦτο τὸ νόσημα γίνεται, ὅταν φλέγμα ἐς τὸν ἀρχὸν καταστηρίξῃ ἐκ τοῦ σώματος. ξυμφέρει δὲ τὰ θερμὰ, δύναται γὰρ τάδε προσφερόμενα, λεπτύνειν καὶ ἐκτήκειν τὸ φλέγμα, καὶ ἅμα τὸ δριμὺ, τὸ ἁλμυρὸν ἐξυδατοῦν. ὥς τε μὴ ἔχειν τὸ καῦμα, μὴ δὲ δῆξίν τινα ἐν τῷ ἐντέρῳ. θεραπεύειν οὖν χρὴ, ὧδε. καθίζειν ἐς ὕδωρ θερμόν. καὶ τρίψαντα τοῦ κόκκου τοῦ κνιδίου ἑξήκοντα κόκκους, διεῖναι ἐν οἴνου κοτύλῃ, καὶ ἐλαίου ἡμικοτυλίῳ χλιαρῶς, κλύσον. ἄγει δὲ ταῦτα, φλέγμα καὶ κόπρον. ὅταν δὲ μὴ ἐν τῷ ὕδατι καθίζῃ, ὠὰ ἑψήσας ἐν οἴνῳ μέλανι εὐώδει, προστιθέναι πρὸς τὴν ἕδρην. ὑποπετάσας τι κάτωθεν θερμόν. ἢ κύστιν ὕδατος θερμοῦ πλήσας. ἢ λίνου σπέρμα πεφωσμένον ἀλέσας, τρίψας καὶ μίξας ἴσον ἄλητον ἐν οἴνῳ μέλανι καὶ εὐώδει, καὶ ἐλαίῳ, καταπλάσσειν ὡς θερμοτάτῳ. ἢ κριθὰς μίξας, ἢ στυπτηρίην αἰγυπτίην τετριμμένην. ἔπειτα πλάσαι βάλανον μακρήν. καὶ χλιαίνειν πρὸς πυρὸς, καταπλάσσειν τε καὶ πυρίην. καὶ τοῖσι δακτύλοισι προσπλάσσειν. ἔπειτα ἀκροχλίερον ποιέων, ἐντιθέναι ἐς τὴν ἕδρην. τὰ ἔξωθεν δὲ κηρωτῇ περιαλεῖψαι. καὶ καταπλάσσειν σκορόδοισιν ἑφθοῖσιν, ἐν οἴνῳ μέλανι κεκρημένῳ. ἐπὴν δὲ ἐξαιρέῃς ἐς ὕδωρ θερμὸν ἐγκαθίζειν. καὶ συμμίξας χυλὸν στρύχνου, καὶ χηνὸς καὶ ὑὸς στέαρ, καὶ χρυσόκολλαν, καὶ ῥητίνην, καὶ κηρὸν λευκόν. ἔπειτα διατήξας ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ ξυμμίξας, πύτισιν ἐγχέειν. καὶ ἕως ἂν φλεγμαίνῃ, καταπλάσσειν τοῖσι σκορόδοισι θερμοῖσι. καὶ ἢν μὲν πρὸς ταῦτα ἀπαλλάσσηται τῆς ὀδύνης, ἀρκέετω. ἢν δὲ μὴ, πίσαι τὸ μηκώνιον τὸ λευκόν. ἢν δὲ μὴ, ἄλλο ὅ, τι φλέγμα

καθαίρει

καθαίρει. διαιτᾶν δὲ ἕως ἂν φλεγμαίνῃ, ῥοφήμασι κούφοισιν. Ἡ δὲ στραγγουρίη ἐπιπίπτει ἐκ τῶνδε. θερμαινομένη ἡ κύστις ἐκ τοῦ ἀρχοῦ, προσάγεται τῇ θερμότητι φλέγμα. ὑπὸ δὲ τοῦ φλέγματος, στραγγουρίη γίνεται. ἢν μὲν οὖν ἅμα τῇ νούσῳ παύηται, φιλέει γὰρ ὡς τὰ πολλὰ οὕτως γίνεσθαι. ἢν δὲ μή, δίδου τῶν φαρμάκων τῶν στραγγουρικῶν. ἢν δὲ ὁ ἀρχὸς ἐκπίπτῃ, ἀνώσας σπόγγῳ μαλθακῷ. καὶ καταχρίσας κοχλίῃ, τῶν χειρῶν δήσας, ἐκκρέμασον ὀλίγον χρόνον, καὶ εἴσεισιν. ἢν δὲ μεῖζον ἐκπέσῃ, καὶ μένῃ ἔνδον, διαζώσας ἐν τῇσι λαγόσι. καὶ ὑφεὶς ὄπισθεν ταινίην, ὥσας ἔσω τὸν ἀρχόν, προσθεῖναι σπόγγον μαλθακὸν βρέξας ὕδατι θερμῷ, ἐνεψήσας λωτοῦ πρίσματα. καταχέαι δὲ καὶ κατὰ τοῦ ἀρχοῦ ἀπ᾽ αὐτοῦ τοῦ ὕδατος, τὸν δὲ σπόγγον ἐκπιέσαι. ἔπειτα ὑποτείνας τὴν ταινίην διὰ μέσων τῶν σκελέων ἀναδῆσαι περὶ τὸν ὀμφαλόν. ὅταν δὲ θέλῃ ἀφοδεύειν, ὤθει σανίσιν ὡς στενοτάτοισιν ἀφοδευέτω. ἢν δὲ παιδίον ᾖ, ὤθει γυναικὸς τῶν ποδῶν πρὸς τὰ γούνατα προσκλιθές. ὅταν δὲ ἀφοδεύῃ, τὰ σκέλεα ἐκτεινάτω, οὕτω γὰρ ἂν ἥκιστα ἐκπίπτοι ἡ ἕδρη. ἢν δὲ ὑγραίνηται ὁ ἀρχός, καὶ ἰχὼρ ἀπορρέῃ, περινίψαι τρυγὶ κεκαυμένῃ καὶ ὕδατι, ἀπὸ μυρσίνης. καὶ ἀδίαντον ξηρήνας καὶ κόψας, διασήσας, καταπάσσειν. ἢν δὲ αἱμορροῇ, περινίψας τοῖσιν αὐτοῖσι χαλκῖτιν καὶ πρίσμα κυπαρίσσου, ἢ κέδρου, ἢ πίτυος, ἢ τερμίνθου τρίψας, συμμίξας τῇ χαλκίτιδι ἴσον, καταπλάσσειν. τὰ ἔξωθεν δὲ κηρωτῇ παχείῃ περιαλείφειν. Ὁκόταν ἀρχὸς ἐκπίπτῃ, καὶ μὴ θέλῃ κατὰ χώρην μένειν, σίλφιον ὅτι ἄριστον καὶ πυκνότατον, ξύσας λεπτὸν καταπλάσσειν. καὶ τοῦ πταρμικοῦ φαρμάκου πρὸς τὴν ῥῖνα προστιθέναι, καὶ παροξύνειν τὸν ἄνθρωπον. ἢ ὕδατι θερμῷ περιπλύνας σίδια. καὶ στυπτηρίην τρίψας ἐν οἴνῳ λευκῷ, καταχέαι τοῦ ἀρχοῦ. ἔπειτα ῥάκεα ἐμβαλεῖν, καὶ τοὺς μηροὺς ξυνδῆσαι ἡμέρας τρεῖς. καὶ νηστευέτω. οἶνον δὲ πινέτω γλυκύν. ἢν δὲ μηδὲ οὕτω διαχωρέῃ, μίλτον μίξας ὁμοῦ μέλιτι διαχριέτω. Ἀρχὸς ἢν ἐκπίπτῃ καὶ αἱμορροῇ. Ἄρου ῥίζης περιελὼν τὸν φλοιόν, ἑψεῖν ἐν ὕδατι. ἔπειτα τρίβειν ἄλευρον ξυμμίσγων, καὶ καταπλάσσειν θερμόν. ἄλλο. Τῆς ἀμπέλου τῆς ἀγρίης, ἣν ἔνιοι καλοῦσι ψιλώθρον, τούτης τὰς ῥίζας τὰς ἁπαλωτάτας περιξύσαντα, ἑψῆσαι ἐν οἴνῳ μέλανι ἀκρήτῳ αὐστηρῷ. ἔπειτα τρίψαντα, καταπλάσσειν χλιερόν. ξυμμίσγειν δὲ καὶ ἄλευρα. καὶ φυρῆν ἐν οἴνῳ λευκῷ, καὶ ἐλαίῳ χλιερῶς. ἄλλο. Κωνείου καρπὸν τρίβοντα, παραστάζειν οἶνον λευκὸν εὐώδεα. ἔπειτα καταπλάσσειν χλιερόν. Ἢν δὲ φλεγμαίνῃ, κισσοῦ ῥίζας ἑψήσας ἐν ὕδατι, τρίψας λεῖον, ἄλευρον ξυμμίσγων ὡς κάλλιστον ἐν οἴνῳ λευκῷ φυρήσας, καταπλάσσειν, καὶ ἄλειφα πρὸς τούτοις ξυμμίξας. ἄλλο. Μανδραγόρου ῥίζαν μάλιστα μὲν χλωρήν. εἰ δὲ μή, ξηρήν. τὴν μὲν οὖν χλωρὴν ἀποπλύναντα καὶ ταμόντα, ἑψῆσαι ἐν οἴνῳ κεκρημένῳ, καὶ καταπλάσσειν. τὴν δέ γε ξηρὴν τρίψαντα, καταπλάσσειν ὁμοίως. Ἄλλο. Σικύου πέπονος τὸ ἔνδον τρίψας λεῖον καταπλάσσειν. ἢν δὲ γίνηται ὀδύνη καὶ μὴ φλεγμαίνῃ, λίτρον ὀπτήσας ἐρυθρόν, καὶ τρίψας λεῖον, καὶ στυπτηρίην, καὶ ἅλας φώξας, καὶ τρίψας λείους, συμμίξαι ἴσον ἑκάστου. εἶτα πίσσῃ συμμίξας ὡς βελτίστῃ ἐν ῥάκει ἐναλείψας, ἐντιθέναι καὶ καταδεῖν. ἄλλο. Καππάρεος φύλλα χλωρὰ τρίψας ἐν μαρσίππῳ ἐμβαλὼν προσκαταδεῖν. καὶ ἐπὴν καίῃ δὲ κέες, ἀφαιρεῖν καὶ αὖθις προστιθέναι. ἢν δὲ μὴ ᾖ φύλλα καππάρεος, τὸν φλοιὸν τῆς ῥίζης κόψας, φυρήσας ἐν οἴνῳ μέλανι τὸν αὐτὸν τρόπον καταδεῖν. τοῦτο καὶ πρὸς σπληνῶν ὀδύνην ἀγαθόν. τούτων τῶν καταπλασμάτων, τὰ μὲν ψύχοντα, κωλύει ῥεῖν. τὰ δὲ μαλθάσσοντα καὶ θερμαίνοντα, διαχεῖν. τὰ δὲ εἰς ἑωυτὰ ἕλκοντα, ξηραίνειν καὶ ἰσχναίνειν.

Τοῦτο δὲ τὸ νούσημα γίνεται, ὅταν χολὴ καὶ φλέγμα ἐν τοῖς τόποις κατασκήψῃ. ἀρχοῦ δὲ φλεγμαίνοντος διαχρίειν τῷδε φαρμάκῳ, ὅταν ἡ ῥητίνη καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ὁ κηρός, καὶ ἡ μολύβδαινα, καὶ τὸ στέαρ ὡς θερμότατον, διεῤῥάθηται καταπλάττεσθαι.

Ιμοῤῥοΐδων τὸ μὲν νόσημα, ὧδε γίνεται. ἐπὴν χολὴ ἢ φλέγμα ἐς τὰς φλέβας, τὰς ἐν τῷ ἀρχῷ καταστηρίξῃ, θερμαίνει τὸ αἷμα, τὸ ἐν τοῖσι φλεβίοισι. θερμαινόμενα δὲ τὰ φλέβια ἐπισπᾶται ἐκ τῶν ἔγγιστα φλεβίων τὸ αἷμα. καὶ πληρεύμενα, ἐξοιδέει τὸ ἔνδον τοῦ ἀρχοῦ, καὶ ὑπερίσχουσιν αἱ κεφαλαὶ τῶν φλεβίων. καὶ ἅμα μὲν ὑπὸ τῆς κόπρου διϊούσης φλώμεναι, ἅμα δὲ ὑπὸ τοῦ αἵματος ἀθροιζομένου βιαζόμεναι, ἐξακοντίζουσιν αἷμα. μάλιστα μὲν ξὺν τῷ ἀποπάτῳ. ἐνίοτε δὲ, χωρὶς τοῦ ἀποπάτου. θεραπεύειν δὲ δεῖ, ὧδε. Πρῶτον μὲν ὑπαρχέτω εἰδέναι ἐν οἵῳ χωρίῳ γίνονται. ἀρχὸν γὰρ καὶ τάμνων. καὶ ἀποτάμνων. καὶ ἀναῤῥάπτων. καὶ σήπων. καὶ ἀποσήπων, ταῦτα γὰρ δοκέει δεινότατα εἶναι, οὐδὲν ἂν σίνοιο. παρασκευάσασθαι δὲ κελεύω ἑπτὰ, ἢ ὀκτὼ σιδήρια, σπιθαμιαῖα τὸ μέγεθος. πάχος δὲ ὡσεὶ μήλης παχέης. ἐξ ἄκρου δὲ κατακάμψαι. καὶ ἐπὶ τοῦ ἄκρου, πλατὺ ἔστω, ὡς ἐπὶ ὀβολοῦ μικροῦ. προκαθήρας δὴ φαρμάκῳ τῇ προτέρῃ. αὐτῇ δὲ ἢ ἂν ἐπιχειρέῃς καῦσαι, ἀνακλίνας τὸν ἄνθρωπον ὕπτιον. καὶ προσκεφάλαιον ὑπὸ τὴν ὀσφῦν ὑποθεὶς, ἐξαναγκάζειν ὡς μάλιστα τοῖσι δακτύλοισι τὴν ἕδρην ἔξω. ποιέειν δὲ καὶ διαφανέα τὰ σιδήρια. καὶ καίειν ἕως ἂν ἀποξηράνῃς, καὶ ὅκως μὴ ὑπαλείψῃς. καίειν δὲ καὶ μηδεμίην ἐᾶσαι ἄκαυστον τῶν αἱμοῤῥοΐδων, ἀλλὰ πάσας ἀποκαύσεις. γνώσῃ δὲ οὐ χαλεπῶς τὰς αἱμοῤῥοΐδας. ὑπερέχουσι γὰρ οὖν τὸ ἐν τοῖς τοῦ ἀρχοῦ, οἷον ῥᾶγες πελιδναί, καὶ ἅμα ἐξαναγκαζομένου τοῦ ἀρχοῦ, ἐξακοντίζουσιν αἷμα. κατεχόντων δὲ αὐτὸν ὅταν καίηται, τῆς κεφαλῆς, καὶ τὰς χεῖρας ὡς μὴ κινέηται, βοάτω καιόμενος. ὁ γὰρ ἀρχὸς μᾶλλον ἐξίσχει. ἐπὴν δὲ καύσῃς, φακοὺς καὶ ὀρόβους ἑψήσας, ἐν ὕδατι τρίψας λείους, καταπλάσσειν πέντε ἢ ἓξ ἡμέρας, τῇ δὲ ἑβδόμῃ σπόγγον μαλθακὸν τάμνειν ὡς λεπτότατον. πλάτος δὲ εἶναι τοῦ σπόγγου, ὅσον ἐξ δακτύλων πάντῃ. ἔπειτα ἐπιθεῖναι ἐπὶ τὸν σπόγγον, ὀθόνιον ἴσον τῷ σπόγγῳ λεπτὸν, καὶ λεῖον, ἀλείψας μέλιτι. ἔπειτα ὑποβαλὼν τῷ δακτύλῳ τῷ λιχανῷ τῆς ἀριστερῆς χειρὸς, μέσον τὸν σπόγγον ὦσαι κάτω τῆς ἕδρης ὡς προσωτάτω. ἔπειτα ἐπὶ τὸν σπόγγον προσθεῖναι ἔριον, ὡς ἂν ἐν τῇ ἕδρῃ ἀτρεμίζῃ. διαζώσας δὲ ἐν τῇσι λαγόσι καὶ ὑφεὶς ταινίην, ἐκ τοῦ ὄπισθεν ἀναλαβὼν ἐκ τῶν σκελέων τὸν ἐπίδεσμον, ἀναδῆσαι ἐς τὸ διάζωσμα παρὰ τὸν ὀμφαλόν. τὸ δὲ φάρμακον ὃ εἶπον ἐπιδεῖτο πυκνὴν τὴν σάρκα ποιέειν, καὶ ἰσχυρὴν φῦσαι. ταῦτα δὲ δεῖ ἐπιδεῖν, μὴ ἔλασσον ἡμερέων εἴκοσι. ῥοφέειν δὲ ἅπαξ τῆς ἡμέρης ἄλευρον, ἢ κέγχρον, ἢ τὸ ἀπὸ τῶν πιτύρων. καὶ πίνειν ὕδωρ. ἢν δὲ ἐς ἄφοδον ἴζηται, ὕδατι θερμῷ διανίζειν. λούεσθαι δὲ διὰ τρίτης ἡμέρης.

Ετέρα θεραπεία.

Ἐκβαλὼν τὴν ἕδρην ὡς μάλιστα, διανίζειν ὕδατι θερμῷ. ἔπειτα ἀποτάμνειν τῶν αἱμοῤῥοΐδων, τὰ ἄκρα. φάρμακον δὲ προσκατασκευάσθηναι πρὸς τὴν τομὴν, τόδε. οὐρήσας ἐς χαλκεῖον ἐπίπασσον ἐπὶ τὸ οὖρον, χαλκοῦ ἄνθος ὀπτοῦ, εὖ τετριμμένου λείου. ἔπειτα διεὶς καὶ κινήσας τὸ χαλκεῖον, ξήρανον ἐν τῷ ἡλίῳ. ὅταν δὲ ξηρὸν γένηται, συγξύσας τρῖψον λεῖον. καὶ προστίθει τῷ δακτύλῳ. καὶ σπληνία ἐλαιώσας προστίθει. καὶ σπόγγον ἐπάνω ἐπίδει.

Ἕτερος τρόπος.

Προσφύεται πρὸς τῇ αἱματίτιδι τῇ κονδυλώδει, οἷον συκαμίνου καρπός. καὶ εἰ μὲν ἔξω σφόδρα ᾖ ἡ κονδύλωσις, περιπέφυκεν αὐτῇ καλυπτὴρ ὁ τῆς σαρκός. καθίσας οὖν τὸν ἄνθρωπον ὀκλὰξ ἐπὶ ὅλμων δύο, σκόπει. εὑρήσεις γὰρ πεφυσημένα τὰ μεσηγὺ τῶν γλουτῶν παρὰ τὴν ἕδρην. τὸ δὲ αἷμα ἐκχωρέει ἐνδόθεν. ἢν γοῦν ἐνδίδῃ ὑπὸ τῇ καλυπτῆρι, ἢ τὸ κονδύλωμα τῷ δακτύλῳ ἀφαιρεῖν, οὐδὲν γὰρ χαλεπώτερον, ἤπερ προβάτου δερομένου τὸν δάκτυλον μεταξὺ τοῦ δέρματος καὶ τῆς σαρκὸς περαίνειν. καὶ ταῦτα διαλεγόμενος, ἅμα λάνθανε ποιέων. ἐπὴν δὲ ἀφέλῃς τὸ κονδύλωμα, ἀνάγκη ῥέεσθαι δρόμους αἵματος ἀπὸ πάσης τῆς ἀφαιρέσιος. τάχα χρὴ ἀποπλῦναι, οἴνῳ αὐστηρῷ κηκῖδας ἐναποβρέξας. καὶ ἥτε αἱματῖτις οἰχήσεται σὺν τῷ κονδυλώματι, καὶ τὸ κάλυμμα καταστήσεται. καὶ ὅσῳ ἂν παλαιότερον ᾖ, ῥηϊδίως ἔσται ἡ ἴησις. Ἢν δὲ ἀνωτέρω ᾖ ἡ κονδύλωσις, τῷ κατοπτῆρι σκέπτεσθαι. καὶ μὴ ἐξαπατᾶσθαι ὑπὸ τοῦ κατοπτῆρος. διηγούμενος γὰρ ὁμαλύνει τὴν κονδύλωσιν. ξυναγόμενος δὲ πάλιν, δείκνυσιν ὀρθῶς. ἀφαιρέειν δὲ χρὴ, ἐλλεβόρῳ μέλανι ὑπαλείφοντα τὸν δάκτυλον. ἔπειτα τριταίῳ οἴνῳ κλύζειν αὐστηρῷ. τὸ δὲ αἷμα ὅταν ἀφέλῃς, τὴν κονδύλωσιν ὅτι οὐ ῥεῖ μὴ θαυμάζειν. οὐδὲ γὰρ ἢν ἐν τοῖσιν ἄρθροισι

διατάμῃς

διαταμὼν τὰς χεῖρας ἢ τὰ σκέλεα, οὐ ῥεύσεται αἷμα. ἢν δ' ἄνωθεν ἢ κάτωθεν τάμῃς τῶν ἄρθρων, εὑρήσεις κοίλας φλέβας καὶ αἱμοῤῥόους. καὶ χαλεπῶς ἂν ἴσχοις δυσπόρως. οὕτω καὶ τὴν ἐν τῇ ἕδρῃ αἱμοῤῥοΐδα, ἢν μὲν ἄνωθεν ἢ κάτωθεν τάμῃς, τῆς ἀφαιρέσιος τοῦ κονδυλώματος, αἷμα ῥεύσεται. ἢν δὲ αὐτὴν ἀφέλῃς τὴν κονδύλωσιν ἐν τῇ προσφύσει, οὐ ῥεύσεται. ἢν μὲν οὖν οὕτω καθίσταται, καλῶς ἂν ἔχοι. ἢν δὲ μὴ, καῦσαι, φυλασσόμενος ὡς μὴ ἅψῃ τοῦ σιδήρου, ἀλλ' ἐγγὺς προσφέρων τὰ σιδήρεια ἀποξηραίνειν, καὶ προστιθέναι τὸ τοῦ χαλκοῦ ἄνθος τὸ ἐν τῷ οὔρῳ. Ἕτερος τρόπος ἴησιος αἱμοῤῥοΐδων. Καυστῆρα χρὴ ποιήσασθαι, οἷον καλαμίσκον φαρμακίτην. σιδήρεον δὲ ἐναρμόσαι καλῶς ἁρμόζον. ἔπειτα τὸν αὐλίσκον ἐνθεὶς διὰ τὴν ἕδρην, διαφαῖνον τὸ σιδήρεον καθιέναι. καὶ πυκνὰ ἐξαιρέειν, ἵνα μᾶλλον ἀνέχηται θερμαινόμενος. καὶ οὔτε ἕλκος ἕξει ὑπὸ τῆς θερμασίης, ὑγιέα τε ξηρανθέντα τὰ φλέβια. ἢν δὲ βούλῃ μήτε καίειν, μήτε ἀποτάμνειν, προκαταιονήσας ὕδατι πολλῷ θερμῷ, καὶ ἐκτρέψας τὴν ἕδρην, σμύρναν τρίψας λείην, καὶ κηκίδα, καὶ στυπτηρίην αἰγυπτίην, κατακαύσας ἓν καὶ ἥμισυ πρὸς τἄλλα, καὶ μελαντηρίοισιν ἄλλο τοσοῦτον, τουτέοισι ξηροῖς χρῆσθαι. ἡ δὲ αἱμοῤῥοῒς τουτέοισι τοῖσι φαρμάκοισιν ἀποστήσεται, ὥσπερ σκῦτος κατακεκαυμένον. ταῦτα ποιέειν μέχρις ἂν πάσας ἀφανίσῃς. καὶ χαλκίτιδος ἥμισυ κεκαυμένον ταὐτὸ ἀπεργάζεται. ἢν δὲ βούλῃ βαλάνοισιν ἰῆσθαι. σηπίης ὄστρακον. μολυβδαίνης τρίτον μέρος. ἄσφαλτον. στυπτηρίην. ἄνθος ὀλίγον. κηκίδα. χαλκοῦ ἰὸν ὀλίγον. τουτέων μέλι ἑφθὸν καταχέας, βάλανον ποιήσας μακροτέρην, προστιθέναι, μέχρις ἂν ἀφανίσῃς. Γυναικείην αἱμοῤῥοΐδα, ὧδε θεραπεύειν. πολλῷ ὕδατι θερμῷ αἰονήσας, συνέψε δὲ ἐν τῷ θερμῷ τῶν εὐωδέων τρίψας μυρσίνην, λιθάργυρον ὀπτὴν, καὶ κηκίδα, οἶνον λευκὸν παράχεε, καὶ ἔλαιον, καὶ χηνὸς στέαρ, τρίψας ὁμοῦ πάντα. διδόναι ὁκόταν αἰονηθῇ, διαχρίεσθαι. αἰονᾷν δὲ καὶ τὴν ἕδρην ἐξώσας ὡς μάλιστα.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΟΨΙΟΣ.

A Ὄψιες αἱ διεφθαρμέναι, αὐτόματοι μὲν κυανίτιδες γιγνόμεναι, ἐξαπίνης γίνονται. καὶ ἐπειδὰν γένωνται, οὐκ ἔστιν ἴησις τοιαύτη. αἱ δὲ θαλασσοειδέες γιγνόμεναι κατὰ μικρὸν, ἐν πολλῷ χρόνῳ διαφθείρονται. καὶ πολλάκις ὁ ἕτερος ὀφθαλμὸς, ἐν πολλῷ χρόνῳ ὕστερον διεφθάρη. τουτέου δὲ χρὴ καθαίρειν τὴν κεφαλὴν, καὶ καίειν τὰς φλέβας. ἢν ἀρχόμενος θεραπεύῃ ταῦτα, ἵσταται τὸ κακὸν, καὶ οὐ χωρέει ἐπὶ τὸ φαυλότερον. αἱ δὲ μεταξὺ τῆς τε κυανίτιδος καὶ τῆς θαλασσοειδέος, ἢν μὲν νέῳ ἐόντι γένωνται, πρεσβυτέρῳ γενομένῳ καθίστανται. ἢν δὲ πρεσβυτέρῳ ἐόντι γίγνωνται ἐτέων ἑπτὰ, βέλτιον ὁρῇ. τὰ μεγάλα δὲ πάνυ καὶ λαμπρὰ, ἃ ἀπὸ πρόσθεν ὁρῇ μὲν, σαφῶς δὲ οὔ. καὶ ὅ, τι ἂν πάνυ πρὸς ἑωυτὸν τὸν ὀφθαλμὸν προσθῇ, καὶ ὁρῇ, ἄλλο δὲ οὐδέν. ξυμφέρει δὲ τουτέῳ κάθαρσίς τε καὶ καῦσις τῆς κεφαλῆς. αἷμα δὲ τουτέοισιν, οὐ ξυμφέρει ἀφιέναι, οὔτε τῇ κυανίτιδι, οὔτε τῇ θαλασσοειδεῖ. καὶ τὸ ὄμμα ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι, τῆς ὄψιος ὑγιέος οὔσης τῶν νεωτέρων ἀνθρώπων, ἤν τε θήλεα ἤν τ' ἄρσην, οὐκ ἂν ὠφελέοις ποιέων οὐδὲν, ἕως ἂν αὔξηται τὸ σῶμα ἔτι. ὅταν δὲ μηκέτι αὐξάνηται, αὐτίκα τοῦ ὀφθαλμοῦ σκεψάμενος τὰ βλέφαρα λεπτύνειν, ξύων, ἢν δοκέῃ προσδέεσθαι καὶ ἐπικαίων ἔνδοθεν μὴ διαφανέσιν. ἔπειτα ἀναδήσας τὰ σκέλεα ἐκτείνας, δίφρον ὑποθεὶς ἀφ' οὗ ἐρείζεται τῇσι χερσί. μέσον δέ τις ἐχέτω. ἔπειτα διασημήνασθαι τὰς νωτιαίας φλέβας, σκοπεῖν δὲ ὄπισθεν. ἔπειτα καίειν παχέσι σιδήροισι. καὶ ἡσυχίῃ διαθερμαίνειν, ὅκως ἂν μὴ ῥαγῇ αἷμα καίοντι. προαφιέναι δὲ τοῦ αἵματος ἢν δοκέῃ καιρὸς εἶναι. καίειν δὲ πρὸς τὸ ὀστέον ὄπισθεν, ἔπειτα ἐνθεὶς σπόγγον ἠλαιωμένον ἐγκατακαίειν, πλὴν τοῦ πάνυ πρὸς αὐτῷ τοῦ ὀστέου. ἢν δὲ προσδέχηται τοῦ καυστηρίου τὸν σπόγγον, ἕτερον λιπαρώτερον ἐνθεὶς, ἐγκατακαίειν. ἔπειτα τοῦ ἄρου ἐν μέλιτι δεύων, ἐντιθέναι τῇσιν ἐσχάρῃσιν. ὅταν δὲ φλέβα παρακαύσῃς, ἢ διακαύσῃς, ἐπειδὰν ἐκπέσῃ ἡ ἐσχάρη, ὁμοίως τείνεται ἡ φλὲψ, καὶ πεφύσηται. καὶ πλήρης φαίνεται. καὶ σφύζει ὅτε κάτωθεν τὸ ἐπίῤῥεον. ἢν δὲ διακεκαυμένος ἦ ὁ κάτωθεν, ταῦτα πάντα ἧσσον πάσχει. διακαίειν δὲ χρὴ αὖθις, ἢν μὴ τὸ πρότερον διακαύσῃς. τότε σπόγγια χρὴ ἰσχυρῶς ἐγκατακαίειν, πρὸς τῆς ῥεούσης φλεβὸς μᾶλλον. αἱ ἐσχάραι αἱ μᾶλλον ὀπτηθεῖσαι, τάχιον ἐκπί-

πτουσιν. αἱ καιόμεναι οὐλαὶ πρὸς τὸ ὀστέον καλλίονες γίνονται. ἐπειδὰν δὲ τὰ ἕλκεα ὑγιέα γίνωνται, αὖθις ἀναφυσῶνται καὶ ἐπαίρονται. καὶ ἐρυθραί εἰσι παρὰ τὸ ἄλλο. καὶ ὥσπερ ἀναιρεόμεναι φαίνονται, ἕως ἂν χρόνος ἐγγένηται. καὶ κεφαλῆς καυθείσης καὶ στήθεος. ὁμοίως δὲ καὶ παντὶ τῷ σώματι ὅκου ἂν καυθῇ. ὅταν δὲ ξύῃς βλέφαρα ὀφθαλμοῦ, ξύειν εἰρίῳ μηλωτίῳ, οὔλῳ, καθαρῷ, περὶ ἄτρακτον περιειλῶν αὐτὴν τὴν στεφάνην τοῦ ὀφθαλμοῦ φυλασσόμενος, μὴ διακαύσῃς πρὸς τὸν χόνδρον. σημεῖον δὲ ὅταν ἀπόχρη τῆς ξύσιος, οὐκ ἔτι λαμπρὸν αἷμα ἐξέρχεται, ἀλλὰ ἰχὼρ αἱματώδης, ἢ ὑδατώδης. τότε δὲ χρὴ τινὶ τῶν ὑγρῶν φαρμάκων, ὅκου ἄνθος ἔνι χαλκοῦ, τουτέῳ ἀνατρίψαι. ὕστερον δὲ τὸ τῆς ξύσιος, καὶ τὸ τῆς καύσιος. ὅταν αἱ ἐσχάραι ἐκπέσωσι, καὶ κεκαθαρμένα ᾖ τὰ ἕλκεα καὶ βλαστάνῃ, τάμνειν τομὴν διὰ τοῦ βρέγματος. ὅταν δὲ τὸ αἷμα ἀπορρυῇ, χρὴ διαχρίειν τῷ ἐναίμῳ φαρμάκῳ. ὕστερον δὲ τουτέου ἔργον καὶ πάντων τὴν κεφαλὴν καθῆραι. τὰ βλέφαρα τὰ παχύτερα τῆς φύσιος τὸ κάτω ἐκταμὼν, τὴν σάρκα ὁκόσην δυνατώτατα δύνῃ. ὕστερον δὲ τὸ βλέφαρον ἐπικαῦσαι, μὴ διαφανέσι, φυλασσόμενος τὴν φύσιν τῶν τριχῶν. ἢ τῷ ἄνθει ὀπτῷ λεπτῷ προσπάσαι. ὅταν δὲ ἀποπέσῃ ἡ ἐσχάρα, ἰητρεύειν τὰ λοιπά. ὁκόταν δὲ βλέφαρα ψωριᾷ, καὶ κνησμὸς ἔχῃ, ἄνθος χαλκοῦ βώλιον πρὸς ἀκόνην τρίψας, ἔπειτα τὸ βλέφαρον ἀποτρίψας αὐτέου, καὶ τότε τῇ φολίδι τοῦ χαλκοῦ τρίβειν ὡς λεπτότατα. ἔπειτα χυλὸν ὄμφακος διηθημένον παραχέας καὶ τρίψας λεῖον. τὸ δὲ λοιπὸν ἐν χαλκῷ ἐρυθρῷ παραχέων, κατ' ὀλίγον ἀνατρίβειν, ἕως ἂν παχὺ γένηται ὡς μυττωτός. ἔπειτα ἐπειδὰν ξηρανθῇ τρίψας λεῖον, χρῆσθαι. νυκτάλωπος φάρμακον πινέτω ἐλατήριον. καὶ τὴν κεφαλὴν καθαιρέσθω. καὶ κατάξας τὸν αὐχένα ὡς μάλιστα, πιέσας πλεῖστον χρόνον. ἐπανιεὶς δὲ διδόναι ἐν μέλιτι βάπτων ἧπαρ βοὸς ὠμὸν κατάπιεῖν μέγιστον ὡς ἂν δύνηται, ἐν ἢ δύο. ἣν τινι οἱ ὀφθαλμοὶ ὑγιέες ὄντες διαφθείρειεν τὴν ὄψιν, τουτέῳ χρὴ ταμόντα κατὰ τὸ βρέγμα ἐπαναδείραντα, ἐκπρίσαντα τὸ ὀστέον, ἀφελόντα τὸν ὕδρωπα, ἰῆσθαι. καὶ οὕτως ὑγιέες γίνονται. ὀφθαλμίης τῆς ἐπετείου καὶ ἐπιδημίου, ξυμφέρει κάθαρσις κεφαλῆς, καὶ τῆς κάτω κοιλίης. καὶ εἰ ἔχοι τὸ σῶμα, αἵματος ἀφαίρεσις ξυμφέρει πρὸς ἔνια τῶν τοιούτων ἀλγημάτων. καὶ σικύαι κατὰ τὰς φλέβας. σῖτος ὀλίγος ἄρτος, καὶ ὕδατος πόσις. κατακεῖσθαι δὲ ἐν σκότῳ, ἀπό τε καπνοῦ, καὶ πυρὸς, καὶ τῶν ἄλλων λαμπρῶν, πλαγίων. ἄλλοτε ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἄλλοτε ἐπ' ἀριστερά. μὴ τέγγειν τὴν κεφαλὴν, ἐπειδὴ οὐ ξυμφέρει. κατάπλασμα ὀδύνης μὴ ἐνιούσης, ἀλλ' ὡς ῥεύματος ἐπέχοντος οὐ συμφέρει. οἰδημάτων ἀνωδύνων, καὶ μετὰ τὰ δριμέα φάρμακα τῆς ὀδύνης ἐπαλειφόμενα, ἐπειδὰν ἥ τε ὀδύνη παύσηται, καὶ διαχωρισθῇ μετὰ τὴν ἐπάλειψιν τοῦ φαρμάκου, τότε συμφέρει καταπλάσσειν τῶν καταπλασμάτων ὅ, τι ἄν σοι δοκέῃ ξυμφέρειν. οὐδὲ διαβλέπειν ξυμφέρει πουλὺν χρόνον. δάκρυον γὰρ προκαλέεται οὐ δυνάμενος ὁ ὀφθαλμὸς πονέειν πρὸς τὰ λαμπρὰ, ἀλλ' οὐδὲ ξυμμύειν πουλὺν χρόνον, ἢν ἔχῃ ῥεῦμα θερμὸν μάλιστα. θερμαίνει γὰρ τὸ δάκρυον ἰσχόμενον. ῥεύματος δὲ μὴ ἔχοντος μετά γε τοῦ ξηροῦ, τὴν ἐπάλειψιν ξυμφέρει ποιέεσθαι.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Βασιλεὺς βασιλέων μέγας Ἀρταξέρξης Παίτῳ χαίρειν.

Οὖσος προσπέπλακεν, ἣ καλεῦμεν λοιμικὴ τοῖς στρατεύμασιν ἡμέων. καὶ πολλὰ πολλάκις ποιησάντων ἡμέων, ἔνδοσιν οὐκ ἔδωκεν. ὅθεν ἀξιῶ παντοίως, καὶ
N πάσαις ταῖς παρ' ἐμοῦ διδομέναις δωρεαῖς, ἤτοι τῶν ἐκ φύσεώς σου ἐπινοημάτων, ἤτοι τῶν ἐκ τέχνης πρήξεων, ἤ τινος ἑτέρου ἀνδρὸς ἑρμηνείην δυνάμενος ἰήσασθαι, πέμπε τάχος· μάλιστα ἀξιῶ τὸ πάθος. ἄλωκε γὰρ περὶ τὸν ὄχλον, ὃ πολὺς ἄλυς, ἔνδυμα μέγα καὶ πυκνὸν ἔχων. οὐ πολεμοῦντες, πολεμούμεθα, ἐχθρὸν ἔχοντες τὸν θῆρα, λυμαινόμενον τὰ ποίμνια. τέτρωκε πολλούς. δυσιάτους ἐποίησε. πικρὰ βέλη βελῶν καταπέμπει. οὐ φέρω γνώμην. οὐκ ἔτι ἔχω μετ' ἀνδρῶν γονίμων βουλεύσασθαι. λῦε ταῦτα πάντα, μὴ διαλείψας ἀγαθὴ συνεξήσει. ἔρρωσο.

Παῖτος βασιλεῖ βασιλέων τῷ μεγάλῳ Ἀρταξέρξῃ χαίρειν.

Τὰ φυσικὰ βοηθήματα, οὐ λύει τὴν ἐπιδημίαν λοιμικοῦ πάθους. ἃ δὲ ἐκ φύσεως γίγνεται νοσήματα, αὕτη ἡ φύσις ἰᾶται κρίνουσα. ὅσα δὲ ἐξ ἐπιδημίας, τέχνη, τεχνικῶς κρίνουσα τὴν τροπὴν τῶν σωμάτων. Ἱπποκράτης δὲ ἰητρὸς, ἰῆται τοῦτο τὸ πάθος. τῷ γένει μὲν οὖν ἐστι Δωριεὺς. πόλεως δὲ Κῶ. πατρὸς δὲ Ἡρακλείδα τοῦ Ἱπποκράτους, τοῦ Γνωσιδίκου. τοῦ Νέβρου. τοῦ Σωστράτου. τοῦ Θεοδώρου. τοῦ Κλεομυττάδα. τοῦ Κρισάμιδος. οὗτος θείᾳ φύσει κέχρηται. καὶ ἐκ μικρῶν καὶ ἰδιωτικῶν, εἰς μεγάλα καὶ τεχνικὰ προήγαγε τὴν ἰητρικήν. γίνεται μὲν οὖν ὁ θεῖος Ἱπποκράτης. ἔνατος μὲν ἀπὸ Κρισάμιδος τοῦ βασιλέως. ὀκτωκαιδέκατος δὲ ἀπὸ Ἀσκληπιοῦ. εἰκοστὸς δὲ ἀπὸ Διός. μητρὸς δὲ Πραξιθέας, τῆς Φαιναρέτης, ἐκ τῆς οἰκίας τῶν Ἡρακλειδῶν. ὥστε κατ᾽ ἀμφότερα τὰ σπέρματα, θεῶν ἀπόγονός ἐστιν ὁ θεῖος Ἱπποκράτης. πρὸς μὲν πατρὸς, Ἀσκληπιάδης ὤν. πρὸς δὲ μητρὸς, Ἡρακλείδης. ἔμαθε δὲ τὴν τέχνην, παρά τε τῷ πατρὶ Ἡρακλείδῃ, καὶ παρὰ τῷ πάππῳ Ἱπποκράτει. ἀλλὰ παρὰ μὲν τούτοις, ὡς εἰκὸς, τὰ πρῶτα ἐμυήθη τῆς ἰητρικῆς, ὅσα πιθανὸν ἦν καὶ τούτους εἰδέναι. τὴν δὲ σύμπασαν τέχνην, αὐτὸς ἑαυτὸν ἐδίδαξεν. θείᾳ φύσει κεχρημένος. καὶ τοσοῦτον ὑπερβέβηκε τῇ τῆς ψυχῆς εὐφυΐᾳ τοὺς προγόνους, ὅσον διηνέγκεν αὐτῶν, καὶ τῇ τῆς τέχνης ἀρετῇ. καθαίρει δὲ οὐ θηρίων μὲν γένος. θηριωδῶν δὲ νοσημάτων καὶ ἀγρίων πολλὴν γῆν καὶ θάλατταν, διασπείρων πανταχόθεν, ὥσπερ ὁ Τριπτόλεμος τὰ τῆς Δήμητρος σπέρματα, τὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ βοηθήματα. τοιγαροῦν ἐνδικώτατα καὶ αὐτὸς ἀνιδρῦται πολλαχοῦ τῆς γῆς. ἠξίωταί τε τῶν αὐτῶν Ἡρακλεῖ τε καὶ Ἀσκληπιῷ ὑπὸ Ἀθηναίων δωρεῶν. αὐτὸν μεταπέμψαι κέλευσον, ἀργύριον καὶ χρυσίον ὅσον ἂν βούληται δίδοσθαι αὐτῷ. οὗτος γὰρ ἐπίσταται οὐχ ἕνα τρόπον τῆς ἰάσιος τοῦ πάθους. οὗτος πατὴρ ὑγείας. οὗτος σωτήρ. οὗτος ἀκεσώδυνος. οὗτος ἁπλῶς ἡγεμὼν τῆς θεοπρεποῦς ἐπιστήμης. ἔρρωσο.

Βασιλεὺς βασιλέων μέγας Ἀρταξέρξης Ὑστάνει Ἑλλησπόντου ὑπάρχῳ.

Ἱπποκράτους ἰητροῦ Κῴου, ἀπὸ Ἀσκληπιοῦ γεγονότος, καὶ ἐς ἐμὲ κλέος ἀφῖκται τῆς τέχνης. δὸς οὖν αὐτῷ χρυσὸν ὁκόσον ἂν βούληται, καὶ τὰ ἄλλα χύδην ὧν σπανίζει. καὶ πέμπε ἐς ἡμέας. ἔσται γὰρ ἰσότιμος Περσέων τοῖς ἀρίστοις. καὶ εἴ τις ἐστὶν ἄλλος ἀνὴρ κατ᾽ Εὐρώπην ἀγαθὸς, φίλον οἴκῳ βασιλέως τίθεσο, μὴ φειδόμενος ὄλβου. ἄνδρας γὰρ εὑρεῖν δυναμένους τι κατὰ συμβουλίην, οὐ ῥηΐδιον. ἔρρωσο.

Ὑστάνης ὕπαρχος Ἑλλησποντίου Ἱπποκράτει Ἀσκληπιαδῶν ὄντι ἀπογόνῳ χαίρειν.

Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης σοῦ χρῄζων, ἔπεμψε πρὸς ἡμέας ὑπάρχους. κελεύων σοι ἀργύριον καὶ χρυσὸν, καὶ τὰ ἄλλα χύδην, ὧν σπανίζεις, καὶ ὅσα βούλει διδόναι. καὶ πέμπειν πρὸς ἑωυτὸν ἐν τάχει. ἔσεσθαι γὰρ Περσέων τοῖς ἀρίστοις ἰσότιμον. σὺ οὖν παραγίνου συντόμως. ἔρρωσο.

Ἱπποκράτης ἰητρὸς Ὑστάνει Ἑλλησπόντου ὑπάρχῳ χαίρειν.

Πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἔπεμψας φάμενος παρὰ βασιλέως ἀφῖχθαι, πέμπε βασιλεῖ ἃ λέγω, γράφων ὅτι τάχος. ὅτι καὶ προσφορῇ, καὶ ἐσθῆτι, καὶ οἰκήσει, καὶ πάσῃ τῇ ἐς βίον ἀρκεούσῃ οὐσίῃ χρεόμεθα. Περσέων δὲ ὄλβου, ὅ μοι θέμις ἐπαύρασθαι. οὐδὲ βαρβάρους ἄνδρας, νούσων παύειν, ἐχθροὺς ὑπάρχοντας Ἑλλήνων. ἔρρωσο.

Ἱπποκράτης Δημητρίῳ ὑγιαίνειν.

Βασιλεὺς Περσέων ἡμέας μεταπέμπεται, οὐκ εἰδὼς ὅτι λόγος ἐμοὶ σοφίης χρυσοῦ πλεῖον δύναται. ἔρρωσο.

Βασιλεῖ βασιλέων τῷ ἐμῷ μεγάλῳ δεσπότῃ Ἀρταξέρξῃ Ὑστάνης Ἑλλησποντίου ὕπαρχος χαίρειν.

Ἣν ἔπεμψας ἐπιστολὴν, λέγων πέμψαι Ἱπποκράτει Κῴῳ, ἀπὸ Ἀσκληπιαδῶν γεγονότι, ἔπεμψα. καὶ παρ᾽ αὐτοῦ δὲ ἐκομισάμην ἀπόκρισιν, ἣν γράψας ἔδωκε, καὶ ἐκέλευσεν ἐς τὸν οἶκον πέμπειν. φρόντισον οὖν ἀπεσταλμένον σοι φάναι. Γυμνάσθητι διευτύχει. ἔρρωσο.

Βασιλεὺς βασιλέων μέγας Ἀρταξέρξης Κῴοις τάδε λέγει.

Ὅτι ἐμοῖς ἀγγέλοις Ἱπποκράτην ἰητρὸν κακοὺς τρόπους ἔχοντα, καὶ ἐς ἐμὲ καὶ ἐς A Πέρσας ἀσελγαίνοντα, εἰ δὲ μή, γνώσεσθε ὡς τῆς πρώτης ἁμαρτίας τιμωρίαν τίνοντες. δῃώσας γὰρ τὴν ὑμετέραν πόλιν, καὶ νῆσον καταποντώσας, εἰς πέλαγος ποιήσω, μηδὲ εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον γνῶναι, εἰ ἦν ἐνθάδε τούτῳ τῷ τόπῳ νῆσος, ἢ ἡ πόλις Κῶ.

Ἀπόκρισις Κῴων.

Δόξε τῷ δάμῳ, ἀποκρίνασθαι τοῖς παρὰ Ἀρταξέρξου ἀγγέλοις, ὅτι Κῷοι οὐδὲν ἀνά- B ξιον πράξουσιν, οὔτε Μέροπος, οὔτε Ἡρακλέους, οὔτε Ἀσκληπιοῦ, ὧν εἵνεκεν πάντες οἱ πολῖται, οὔτε δώσουσιν Ἱπποκράτεα, οὐδὲ εἰ μέλλοιεν ὀλέθρῳ τῷ κακίστῳ ἀπολέσθαι. καὶ γὰρ Δαρείου καὶ Ξέρξου τῶν πατέρων ἐπιστολὰς γραψάντων γαῖαν καὶ ὕδωρ αἰτεόντων, οὐκ ἔδωκεν ὁ δᾶμος, ὁρέων αὐτοὺς ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις θνητοὺς ἐόντας, ἐπ' αὐτοὺς ἰόντας. καὶ νῦν τὰν αὐτὰν ἀπόκρισιν δίδοι, ἀπὸ Κῴων, ἀναχωρεῖτε, ὅτι Ἱπποκράτην οὐ δίδοντι ἑκόντες. ἀπαγγέλλετε οὖν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι, ὅτι οὐδ' οἱ θεοὶ ἀμελήσουσιν ἁμέων.

Ἀβδηριτῶν ἡ βουλὴ καὶ ὁ δᾶμος Ἱπποκράτει χαίρειν.

Κινδυνεύεται τὰ μέγιστα τῇ πόλει νῦν Ἱππόκρατες ἀνὴρ ἡμέτερος, ὃς καὶ τῷ παρόν- C τι χρόνῳ καὶ τῷ μέλλοντι αἰεὶ κλέος ἠλπίζετο τῇ πόλει. μὴ δὲ νῦν δὲ ὦ πάντες θεοὶ φθονηθείη. οὕτως ὑπὸ πολλῆς τῆς κατεχούσης αὐτὸν σοφίης νενόσηκεν, ὥστε φόβος οὐχ ὁ τυχὼν ἂν φθαρῇ τὸν λογισμὸν Δημόκριτος, ὄντως δὲ τὴν πόλιν ἡμῶν Ἀβδηριτῶν καταλειφθήσεσθαι. ἐκλαθόμενος γὰρ ἁπάντων, καὶ ἑαυτοῦ πρότερον ἐγρηγορὼς, καὶ νύκτα καὶ ἡμέρην γελῶν ἕκαστα μικρὰ καὶ μεγάλα, καὶ μηδὲν οἰόμενος εἶναι τὸν βίον ὅλον διατελεῖ. γαμεῖ τις, ὁ δὲ ἐμπορεύεται. ὁ δὲ δημογορεῖ. ἄλλος ἄρχει. πρεσβεύει. χειροτονεῖται, ἀποχειροτονεῖται. νοσεῖ. τιτρώσκεται. τέθνηκεν. ὁ δὲ γελᾷ πάντα. τοὺς μὲν κατηφέας τε καὶ σκυθρωπούς, τοὺς δὲ χαίροντας ὁρῶν. ζητεῖ δὲ ὁ ἀνὴρ, καὶ τὰ ἐν ᾅδου. καὶ γράφει ταῦτα. καὶ εἰδώλων φησὶ πλήρη τὸν ἠέρα εἶναι. καὶ ὀρνέων φωνὰς ἐπακούειν. καὶ πολλάκις νύκτωρ ἐξαναστὰς, μόνος ἡσυχῇ ᾠδὰς ᾄδοντι ἔοικε. καὶ ἀποδημεῖν ἐνίοτε λέγει, εἰς τὴν ἀπειρίην, καὶ Δημοκρίτους εἶναι ὁμοίως ἑαυτῷ ἀναριθμήτους. καὶ συνδιεφθορὼς τῇ γνώμῃ, τὸ χρῶμα ζῇ. ταῦτα φοβούμεθα Ἱππόκρατες. ταῦτα ταραττόμεθα. ἀλλὰ σῶζε. καὶ ταχὺς ἐλθὼν νουθέτησον τὴν πατρίδα μὴ δὲ ἡμᾶς ὑπερβάλῃς, καὶ γὰρ οὐδὲ ἀπόβλητοι ἐσμὲν, καὶ ἐν ἡμῖν μαρτυρία κεῖται. οὐκ ἂν ἁμάρτοις, οὔτε δόξης τῆς ἐπ' αὐτῷ προσωθέντι, οὔτε χρημάτων, οὔτε παιδείας. καίτοι τὰ παιδείης, πολλῷ σοι βελτίω τῶν τῆς τύχης. ἀλλ' οὖν καὶ ταῦτα συχνὰ παρ' ἡμῶν, καὶ ἄφθονα γενήσεται. τῆς γὰρ Δημοκρίτου ψυχῆς, ἀλλ' οὐδ' εἰ χρυσὸς ἦν ἡ πόλις, ἀντάξια βουλήσιος. οὐδ' ὅτι οὖν ἀφυστερήσαντα τοὺς νόμους ἡμῶν δοκοῦμεν νοσεῖν Ἱππόκρατες τοὺς νόμους παρακόπτειν. ἴθι θεραπεύσων ἀνδρῶν φέριστε, ἄνδρα ἀρίσημον. οὐκ ἰητρὸς, ἀλλὰ κτίστης ἐὼν ὅλης τῆς Ἰωνίης. περιβάλλων ἡμῖν ἱερώτερον τεῖχος. πόλιν, οὐκ ἄνδρα θεραπεύσεις. βουλὴν δὲ νοσοῦσαν καὶ κινδυνεύουσαν ἀποκλεισθῆναι, μέλλεις ἀνοιγνῦναι αὐτὸς νομοθέτης. αὐτὸς δικαστής. αὐτὸς ἄρχων. αὐτὸς σωτήρ. καὶ τούτων τεχνίτης ἀφίξῃ. ταῦτά σε προσδεχόμεθα Ἱππόκρατες ταῦτα καὶ γένοιο ἐλθών. μία πόλεων οὐκ ἄσημος μᾶλλον δὲ ἡ Ἑλλὰς ὅλη, δεῖταί σου φυλάξαι σῶμα σοφίης. αὐτὴν δὲ δόκει που δέαν πρεσβεύειν πρὸς σὲ τῆς παρακοπῆς ταύτης ἀπαλλαγῆναι δεομένην. ξυγγενὴς μὲν οὖν ὡς ἔοικε πᾶσιν σοφία. τοῖς δὲ ἐγγυτέρω κεχωρηκόσιν αὐτῆς ὥσπερ ἡμῖν, καὶ μάλα πλέον εὖ ἴσθι χαρεῖ. καὶ τῷ μέλλοντι αἰῶνι μὴ προεκλιπὼν Δημόκριτον ἧς ἐλπίζει προτερήσειν ἀληθείης. σὺ γὰρ Ἀσκληπιῷ προσαπέπλεξαι γένος καὶ τέχνην. ὁ δὲ Ἡρακλέους ἐστὶν ἀδελφιδοῦς. ἀφ' οὗ Ἄβδηρος, ὥσπερ πυνθάνῃ πάντως, οὗ ἐπώνυμος ἡ πόλις. ὥστε κἀκείνῳ χάρις, ἡ Δημοκρίτου γένοιτ' ἂν ἴασις. ὁρῶν οὖν ὦ Ἱππόκρατες εἰς ἀναισθησίαν ἀποῤῥέοντα καὶ δῆμον καὶ ἄνδρα ἀρίσημον, σπεῦδε πρὸς ἡμέας δεόμεθα. φεῦ ὡς καὶ τὰ ἀγαθὰ περιττεύσαντα, νόσοι τυγχάνουσιν. ὁ Δημόκριτος γὰρ ὅσον ἐρρώσθη πρὸς ἄκρα σοφίης, ἴσα κινδυνεύει νῦν, ἀποπληξίᾳ διανοίας, καὶ ἠλιθιότητι κατασχεθῆναι. οἱ δ' ἄλλοι ὅσοι πολλοὶ δ' ἐσὶν Ἀβδηριτῶν

ἀπτώμεθα

λειπεῖν

μένοντες ἐν ἀπαιδευσίῃ, τόν γε κοινὸν κατέχουσι νοῦν. ἀλλὰ νῦν γε φρονιμώτεροι νέον σοφὸν κρίνειν, οἱ πρὶν ἄφρονες. ἴθι οὖν μετὰ Ἀσκληπιοῦ πατρός. ἴθι μετὰ Ἡρακλέους, θυγατρὸς Ἠπιόνης. ἴθι μετὰ παίδων τῶν ἐπὶ Ἴλιον στρατευσαμένων. ἴθι νῦν παιώνια νούσων φέρων ἄκη. ὅσα καρπίσει δὲ γῆ ῥίζας καὶ βοτάνας ἀλεξιφάρμακα μανίης ἄνθει. σχεδὸν οὖν οὐδέποτε γονιμώτερον εὐφρανέουσιν, οὔτε γῆ, οὔτε ὀρέων ἀκρώρειαι, ἢ νῦν Δημοκρίτῳ τὰ πρὸς ὑγείαν. ἔρρωσο.

Ἱπποκράτης Ἀβδηριτέων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν.

Πολίτης ὑμέων Ἀμελησαγόρης ἦλθεν ἐς Κῶ, καὶ ἔτυχε τότε ἐοῦσα τῆς ῥάβδου ἡ ἀνάληψις ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρῃ, καὶ ἐτήσιος ἑορτή, ὡς ἴστε πανηγύρεις ἡμῖν. καὶ πομπὴ πολυτελής, ἐς κυπάρισσον ἣν ἔθος ἀνάγειν τοῖς τῷ θεῷ προσήκουσιν. ἐπεὶ δὲ σπουδάζειν ἐώκει, καὶ ἐκ τῶν λόγων καὶ ἐκ τῆς προσόψιος ὁ Ἀμελησαγόρας, πεισθεὶς ὅπερ ἦν ἐπείγειν τὸ πρῆγμα, ἀνέγνων τε ὑμέων τὴν ἐπιστολήν, καὶ ἐθαύμασα ὅτι περὶ ἑνὸς ἀνθρώπου ὡς εἷς ἄνθρωπος ἡ πόλις θορυβεῖσθε. καὶ μακάριοί γε δῆμοι ὁκόσοι ἴσασι τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, ἐρύματα ἑωυτῶν, καὶ οὐ τοὺς πύργους, οὐδὲ τὰ τείχεα, ἀλλὰ σοφῶν ἀνδρῶν σοφὰς γνώμας. ἐγὼ δὲ πειθόμενος τέχνας μὲν εἶναι θεῶν χάριτας, ἀνθρώπους δὲ ἔργα φύσιος, καὶ μὴ νεμεσήσητε ἄνδρες Ἀβδηρῖται. οὐχ ὑμᾶς δοκέω, ἀλλὰ φύσιν αὐτὴν καλέειν με, ἀνασώσασθαι ποίημα ἑωυτῆς, κινδυνεῦον νοῦσον ὑπὸ νούσου διαπεσεῖν. ὥστε πρὸς ὑμέων ἐγὼ νῦν φύσει καὶ θεοῖς ὑπακούων σπεύδω νοσέοντα Δημόκριτον ἰήσασθαι. εἴπερ δὴ καὶ τοῦτο νοῦσος ἐστίν, ἀλλὰ μὴ ἀπάτῃ συσκιάζεσθε, ὅπερ εὔχομαι. καὶ γένοιτο πλέον τῆς ἐν ἡμῖν εὐνοίας τεκμήριον, καὶ πρὸς ὑπόνοιαν παραχθῆναι. ἀργύριον δέ μοι ἐρχομένῳ, οὔτ᾽ ἂν φύσις οὔτ᾽ ἂν θεὸς ὑπόσχοιτο. ὥστε μὴ δὴ ὑμεῖς ἄνδρες Ἀβδηρῖται βιάζεσθε, ἀλλ᾽ ἐᾶτε ἐλευθέρους τέχνας, ἐλεύθερα καὶ τὰ ἔργα. οἱ δὲ μισθαρνεῦντες, δουλεύειν ἀναγκάζουσι τὰς ἐπιστήμας. ὥσπερ ἐξανδραποδίζοντες αὐτάς, ἐκ τῆς πρότερον παρρησίης. εἶθ᾽ ὡς εἰκὸς καὶ ψεύσαιντο ἄν, ὡς περὶ μεγάλης νούσου, καὶ ἀρνηθεῖεν ἂν ὡς περὶ μικρῆς. καὶ οὐκ ἂν ἔλθοιεν ὑποσχόμενοι. καὶ πάλιν ἔλθοιεν μὴ κληθέντες. οἰκτρός γε ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ὅτι δι᾽ ὅλου αὐτοῦ, ὡς πνεῦμα χειμέριον, ἡ ἀφόρητος φιλαργυρίη διαδέδυκεν. ἐφ᾽ ἣν εἴθε μᾶλλον ἅπαντες ἰητροὶ ξυνῄεσαν ἐλθόντες ἐκθεραπεῦσαι χαλεπωτέρην μανίης νοῦσον. ὅτι καὶ μακαρίζεται νοῦσος ἐοῦσα, καὶ κακοῦσα. οἶμαι δὲ ἔγωγε καὶ τὰ ψυχῆς νοσήματα πάντα, μανίας εἶναι σφοδράς, ἐμποιούσας δόξας τινάς, καὶ φαντασίας τοῦ λογισμοῦ. ὧν ὁ δι᾽ ἀρετῆς ἐκκαθαρθείς, ὑγιάζεται. ἐγὼ δὲ εἰ πλουτέειν ἐξ ἅπαντος ἐβουλόμην ὦ ἄνδρες Ἀβδηρῖται, οὐκ ἂν εἵνεκα δέκα ταλάντων διέβαινον πρὸς ὑμέας, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸν μέγαν ἐρχόμην Περσέων βασιλέα, ἔνθα πόλιες ὅλαι προσίεσαν τῆς ἐξ ἀνθρώπων εὐδαιμονίης γεγεμισμέναι. ἰώμην δ᾽ ἂν τὸν ἐκεῖσε λοιμὸν αὐτῶν. ἀλλ᾽ ἀπηρνησάμην ἐχθρὴν ἑλλάδι χώρην, ἐλευθερῶσαι κακῆς νούσου. κἀγὼ τό γε ἐπ᾽ ἐμοί, κατεναυμάχουν τοὺς βαρβάρους. εἶχον δ᾽ ἂν αἰσχύνην, τὸν παρὰ βασιλέως πλοῦτον, καὶ πατρίδος ἐχθρὴν περιουσίην. περιεκείμην δ᾽ ἂν αὐτά, ὡς ἑλέπολις τῆς ἑλλάδος ὑπάρχων. οὐκ ἔστι πλοῦτος, τὸ πανταχόθεν χρηματίζεσθαι. μεγάλα γὰρ ἱρὰ τῆς ἀρετῆς ἐστὶν ὑπὸ δικαιοσύνης οὐ κρυπτόμενα, ἀλλ᾽ ἐμφανέα ὄντα. ἢ οὐκ οἴεσθε ἴσον ἁμάρτημα εἶναι σώζειν πολεμίους, καὶ φίλους ἰᾶσθαι μισθοῦ. ἀλλ᾽ οὐχ ὧδε ἔχει τὰ ἡμέτερα ὦ δῆμε. οὐ καρποῦμαι δὲ νούσους. οὐδὲ δὴ εὐχῆς ἄκουσα τὴν Δημοκρίτου παράκρουσιν. ὡς εἴτε ὑγιαίνει φίλος ἔσται, εἴτε νοσέει θεραπευθείς, πλέον ὑπάρξει. πυνθάνομαι δὲ αὐτὸν, ἐμβριθίῃ καὶ στερρὸν τὰ ἤθεα. καὶ τῆς ὑμετέρης πόλιος ἐόντα κόσμον. ἔρρωσθε.

Ἱπποκράτης Φιλοποίμενι χαίρειν.

Τὴν τῆς πόλιος ἐπιστολὴν ἀναδόντες μοι πρέσβεις, καὶ τὴν ἀπέδοσαν. ἦλθον τὰ κάρτα, καὶ ξενίην ὑπισχνεομένου σοῦ, καὶ τὴν ἑτέρην διαίτην. ἔλθοιμεν δ᾽ ἂν αἰσίῃ τύχῃ. καὶ ἀφιξόμεθα ὡς ὑπολαμβάνομεν, χρηστοτέρῃσιν ἐλπίσιν ὡς ἐν τῇ γραφῇ παραδεδήλωται. οὐ μανίην, ἀλλὰ ψυχῆς τινὰ ῥῶσιν ὑπερβάλλουσαν διασαφηνέοντος τοῦ ἀνδρός, μήτε παίδων, μήτε γυναικός, μήτε ξυγγενέων, μήτε οὐσίης, μήτε τινὸς ὅλως ἐν φροντίδι ἐόντος. ἡμέρην δὲ καὶ εὐφρόνην, πρὸς ἑωυτῷ καθεστεῶτος, καὶ ἰδιάζοντος. τὰ μὲν πολλὰ ἐν ἄντροισι καὶ ἐρημίῃσιν ἢ ὑποσκιάσεσι δενδρέων. ἢ ἐν μαλθακοῖσι ποίῃσιν, ἢ παρὰ συχνοῖσιν ὑδάτων ῥείθροις. συμβαίνει μὲν οὖν τὰ πολλὰ τοῖς μελαγχολικοῖς τὰ τοιαῦτα. σιγηροί τε γὰρ ἐνίοτε εἰσί, καὶ μονήρεις, καὶ φιλέρημοι τυγχάνουσιν. ἀπανθρωπίζονταί τε ξύμφυλον ὄψιν, ἀλλοτρίην

νομίζοντες

νομίζοντες. οὐκ ἀπεοικὸς δὲ καὶ τοῖσι περὶ παιδείην ἐσπουδακόσι, τὰς ἄλλας φροντίδας ὑπὸ μιῆς τῆς ἐν σοφίῃ διαβεβῆσθαι σβεννῦσθαι. ὥσπερ γὰρ δμῶές τε καὶ δμωΐδες ἐν τῇσιν οἰκίῃσι θορυβέοντες καὶ στασιάζοντες, ὁκόταν ἐξαπιναίως αὐτοῖς ἡ δέσποινα ἐπιστῇ πτοηθέντες ἀφησυχάζουσι. παραπλησίως καὶ αἱ λοιπαὶ κατὰ ψυχὴν ἐπιθυμίαι ἀνθρώποισι, κακῶν ὑπηρέτιδες. ἐπὴν δὲ σοφίης ὄψις ἑωυτὴν ἐπιστήσῃ, ὡς δοῦλα τὰ λοιπὰ πάθεα ἐκκεχώρηκεν. ποθέουσιν ἄντρα, καὶ ἡσυχίην οὐ πάντες οἱ μανέντες, ἀλλὰ καὶ οἱ τῶν ἀνθρωπίνων πρηγμάτων ὑπερφρονήσαντες, ἀταραξίης ἐπιθυμίῃ. ὁκόταν γὰρ ὁ νοῦς ὑπὸ τῶν ἔξω φροντίδων κοπτόμενος, ἀναπαύσασθαι θελήσῃ τὸ σῶμα, τότε ταχέως εἰς ἡσυχίην μετήλλαξεν. εἶτα ἀναστὰς ὄρθιος, ἐν ἑωυτῷ περισκοπεῖ κύκλῳ, χωρίον ἀληθείης. ἐν ᾧ οὐ πατήρ. οὐ μήτηρ. οὐ γυνή. οὐ τέκνα. οὐ κασίγνητος. οὐ συγγενέες. οὐ δμῶες. οὐ τύχη. οὐχ ὅλως οὐδὲν τῶν θόρυβον ἐμποιησάντων. πάντα δ' ἀποκεκλεισμένα τὰ ταράσσοντα, εἴργει ὑπὸ φόβου. οὐδὲ πλησιάσαι τολμέοντα, ὑπ' εὐλαβείης τῶν αὐτόθι ἐνοικεόντων. οἰκέουσι δὲ τὸ χωρίον ἐκεῖνο, καὶ τέχναι, καὶ ἀρεταὶ πανσοφίαι, καὶ θεοί, καὶ δαίμονες, καὶ βουλαὶ καὶ γνῶμαι. καὶ ὁ μέγας πόλος ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ τοὺς πολυκινήτους ἀστέρας κατέστηπται. εἰς ὃ τάχα καὶ Δημόκριτος ὑπὸ σοφίης μετῴκισται. ἐφ' οὐκ ἔτι ὁρέων τοὺς ἐν τῇ πόλει ἅτε τηλοῦ ἐκδεδημηκώς, δοξάζεται μανίης νοῦσον, διὰ τὸ φιλέρημον. ἐπιδιδοῦσι δὲ Ἀβδηρῖται, ἀργυρεῖν ἐξελεγχθῆναι, ὅτι οὐ ξυνιᾶσι Δημόκριτον. ἀλλὰ σύ γε ἡμῖν καταρτύε τὴν ξενίην ὦ ἑταῖρε Φιλοποίμην. οὐ γὰρ ἐθέλω τεταραγμένῃ τῇ πόλει παρασχεῖν ὄχλησιν ἐκ παλαιοῦ ἴδιον ἔχων ξένον σε ὡς οἶδα. ἔρρωσο.

θορύβων

θ'

λ σύ

Ἱπποκράτης Διονυσίῳ χαίρειν.

Η Περίμενόν με ἐν Ἁλικαρνασσῷ, ἢ φθάσον αὐτὸς ἐλθεῖν ὦ ἑταῖρε. κατὰ πᾶσαν γὰρ ἀνάγκην ἀπιτέον εἰς Ἄβδηρά μοι Δημοκρίτου χάριν. ἐφ' ὃν νοσέοντα, μετεπέμψατό με ἡ πόλις. ἀλλ' ἔκτοπός τις ἡ συμπαθείη τῶν ἀνθρώπων Διονύσιε, ὡς μιῇ ψυχῇ ξυννοσεῖ τῷ πολίτῃ. ὥστε μοι δοκέουσι καὶ αὐτοὶ θεραπείης δέεσθαι. ἐγὼ δὲ οἴομαι οὐδὲ νόσον αὐτὴν εἶναι, ἀλλ' ἀμετρίην παιδείης, οὐκ οὖσαν γε τῷ ὄντι ἀμετρίην, ἀλλὰ νομιζομένην τοῖσιν ἰδιώτῃσιν. ἐπεὶ οὐδέ ποτε ἐλαβερόν, τὸ ἀρετῆς ἄμετρον. δόξα δὲ νοῦσον γίνεται τὸ ὑπερβάλλον διὰ τὴν τῶν κρινόντων ἀπαιδευσίην. δοκιμάζει δὲ ἕκαστος, ἐξ ὧν αὐτὸς οὐκ ἔχει, τὸ ἐν ἄλλῳ πλεονάζον περιουσίαν. ὥς που καὶ ὁ δειλός, ἀμετρίην τὴν ἀνδρείην ὑπείληφε. καὶ ὁ φιλάργυρος τὴν μεγαλοψυχίην. καὶ πᾶσα ἔλλειψις ὑπερβάλλειν δοκεῖ, τὸ ἀρετῆς ξύμμετρον. ἐκεῖνον μὲν οὖν αὐτὸν εἰδόντες μετὰ τῆς ἐνθένδε προγνώσιος, καὶ ἀκούσαντες τῶν λόγων αὐτοῦ, ἄμεινον εἰσόμεθα. σὺ δὲ ἐπείγου ὦ Διονύσιε αὐτοῦ παραγίνεσθαι. βούλομαι γὰρ ἐν διατρίψαι σε τῇ πατρίδι μου, μέχρις ἂν ἐπανέλθω. ὅκως τῶν τε ἡμετέρων φροντίσῃς, καὶ πρὸ πάντων ἡμέων τῆς πόλιος. ἐπειδὴ οὐκ εἰσὶν ὅκως ἐκ συντυχίης ὑγιεινὸν τὸ ἔτος ἐστί, καὶ τὴν ἀρχαίην φύσιν ἔχον. ὥστε οὐδὲ πολλαὶ παρενοχλέουσι νοῦσοι, πλὴν ὅμως, πάρειθι. οἰκήσεις δὲ τὴν ἐμὴν οἰκίην ὑπερδυκαιρέουσαν, ἅτε καὶ τοῦ γυναίου μένοντος πρὸς τοὺς γονέας, διὰ τὴν ἐμὴν ἐκδημίην. ἐπισκόπει δὲ ὅμως καὶ τὰ ἐκείνης. ὅκως διάγῃ σωφρόνως καὶ μὴ τῇ ἀνδρὸς ἀπουσίῃ, ἄλλους ἄνδρας νομίσῃ. κόσμιον μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἦν. καὶ γονέους ἀστείας εἶχεν. τὸν δὲ πατέρα ἐκτόπως ἀνδρικόν τε καὶ μάλα μισοπόνηρον ὑπερφυῶς γερόντιον. ἀλλ' ὅμως ἀεὶ χρῄζει γυνὴ σωφρονίζοντος. ἔχει γὰρ φύσει τὸ ἀκόλαστον ἐν ἑωυτῇ. ὅπερ εἰ μὴ καθ' ἡμέραν ἀποκόπτοιτο, ὡς τὰ δένδρα καθυλομανέει. ἐγὼ δὲ φίλον οἴομαι ἀκριβέστερον γονέων, εἰς φυλακὴν γυναικός. οὐ γὰρ ὡς ἐκείνοις καὶ τούτῳ ξυνοικείῳ πάθος εὐνοίης. δι' οὗ πολλάκις ἐπισκιάζονται τὴν νουθεσίην. φρονιμώτερον δὲ ἐν παντὶ τὸ ἀπαθέστερον, ἅτε μὴ ἐπικλώμενον ἐπ' εὐνοίῃς. ἔρρωσο.

αὐτό

ὑπ

Ἱπποκράτης Δαμαγήτῳ χαίρειν.

Ο Ἴδα παρὰ σοὶ γενόμενος ἐν Ῥόδῳ Δαμάγητε τὴν ναῦν ἐκείνην, ἅλιος ἐπιγραφὴν αὐτῇ, πάγκαλόν τινα καὶ εὔπρυμνον, ἱκανῶς τε τετροπισμένην. καὶ διάβασιν ἔχει πολλήν. ἐπήνεσα δὲ καὶ τὸ ναυτικὸν αὐτῆς, ὡς ὀξύ, καὶ ἀσφαλές, καὶ εὔτεχνον ὑπουργῆσαι. καὶ τοῦ πλοῦ τὴν εὐδρομίην. ταύτην ἔκπεμψον ἡμῖν. ἀλλ' εἰ οἷόν τε, μὴ κώπαις, ἀλλὰ πτεροῖς ἐρετμώσας αὐτήν, ἐπείγει γὰρ τὸ πρῆγμα καὶ φιλότης, μάλα εἰς Ἄβδηρα διαπλεῦσαι πάνυ ταχέως. βούλομαι γὰρ νοσεῦσαν ἰήσασθαι πόλιν, διὰ νοσέοντα ἕνα Δημόκριτον.

ἀκούσας

ἀκούεις ποτ' ἀνδρὸς τὸ κλέος, ὅτι ἡ πατρὶς ἐπὶ τῇ μανίῃ κεκάκωται. ἐγὼ δὲ βούλομαι μᾶλλον δὲ εὔχομαι, μὴ ὄντως αὐτὸν παρακόπτειν, ἀλλ' ἐκείνοισι δόξαν εἶναι. γελᾷ φασὶν αἰεὶ, καὶ οὐ παύεται γελῶν ἐπὶ παντὶ πρήγματι. καὶ σημεῖον αὐτοῖσι μανίης τοῦτο δοκέει. ὅθεν λέγε τοῖσιν ἐν Ῥόδῳ φίλοισι μετριάζειν αἰεί. καὶ μὴ πολλὰ γελᾶν. μὴ δὲ πολλὰ σκυθρωπάζειν. ἀλλὰ τούτων ἀμφοῖν τὸ μέτριον κτήσασθαι. ἵνα τοῖς μὲν χαριέστατος εἶναι δόξειας. τοῖς δὲ φροντιστὴς, πολὺ ἀρετῆς μερμηρίζων. ἔνι μέντοι τι Δαμάγητε κακὸν, παρ' ἕκαστον αὐτῷ γελῶντος. εἰ γὰρ ἡ ἀμετρίη φλαῦρον, τὸ διὰ παντὸς φλαυρότερον. καὶ εἴποιμ' ἂν αὐτῷ Δημόκριτε. καὶ νοσέοντος. καὶ κτεινομένου, καὶ τεθνεῶτος. καὶ πολιορκουμένου. καὶ παντὸς ἐμπίπτοντος κακοῦ, ἑκάστου τῶν πρησσομένων, ὕλη σοι γέλωτος ὑπόκειται. σὺ θεομαχέεις δὲ εἰ δύο ἐόντων ἐν κόσμῳ, χαρᾶς καὶ λύπης, σὺ θάτερον αὐτῶν ἐκβέβληκας. μακάριος τ' ἂν ἦς, ἀλλ' ἀδύνατον, εἰ μήτε μήτηρ σοι νενόσηκεν, μήτε πατὴρ, μήτε τὰ ὕστερον τέκνα. ἢ γυνὴ ἢ φίλος, ἀλλὰ διὰ τὸν σὸν γέλωτα ἵνα διασώζηται εὐτυχέες πάντα. ἀλλὰ νοσεόντων γελᾷς. ἀποθνησκόντων χαίρεις. εἴ τι που πύθοιο κακὸν, εὐφραίνῃ. ὡς πονηρότατος εἶ ὦ Δημόκριτε. καὶ πόῤῥω γε σοφίης. ἢν νομίζεις αὐτὰ μὴ δὲ κακὰ εἶναι. μελαγχολᾷς οὖν Δημόκριτε. κινδυνεύειν καὶ αὐτοὺς Ἀβδηρίτας εἶναι. φρονιμωτέρη δὲ ἡ πόλις. ἀλλὰ περὶ μὲν δὴ τουτέων, ἀκριβέστερον ἐκεῖ λεξόμεθα, Δαμάγητε. ἡ δὲ ναῦς καὶ τὸν χρόνον ὃν ἐπιστέλλω σοι χρονίζει. ἔῤῥωσο.

Ἱπποκράτης Φιλοποίμενι χαίρειν.

Ὕπνους καὶ πεφροντικὼς, ὑπὲρ Δημοκρίτου, αὐτέῃ ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ καταδαρθὼν,

Σ

περὶ ἀρχομένην τὴν ἕω, ὄναρ ἐφαντάσθην. δι' οὗ νομίζω κάρτα μηδὲν ἐπισφαλὲς γενήσεσθαι. ἐκπάγλως γὰρ διηγέρθην. ἐδόκεον γὰρ αὐτὸν τὸν Ἀσκληπιὸν ὁρῆν φαίνεσθαι αὐτίκα πλησίον. ἤδη δὲ πρὸς ταῖς τῶν Ἀβδηριτέων πύλαις ἐτυγχάνομεν. ὁ δὲ Ἀσκληπιὸς, οὐχ ὡς εἰώθεισαν αὐτοῦ αἱ εἰκόνες, μειλιχόν τι καὶ πρᾶον ἰδέσθαι κατεφαίνετο. ἀλλὰ διεγηγερμένος τῇ σχέσει, καὶ εἰδέσθαι φοβερώτερος. εἵποντο δὲ αὐτῷ δράκοντες, χρῆμά τι ἑρπετῶν ὑπερφυές. ἐπαγόμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ μακρῷ τῷ ἐπισύρματι, καί τι φρικῶδες ὡς ἐν ἐρημίῃσι καὶ νάπῃσι κοίλῃσιν ὑποσυρίζοντες. οἱ δὲ κατόπιν ἑταῖροι κίστας φαρμάκων εὖ μάλα περιεσφηνωμένας ἔχοντες, ἤεσαν. ἔπειτα ὤρεξέ μοι τὴν χεῖρα ὁ θεός. κἀγὼ λαβόμενος ἀσμένως, ἐλιπάρεον ξυνέρχεσθαι. καὶ μὴ καθυστερεῖν μου τῆς θεραπείης. ὁ δὲ οὐδέν τι ἔφη ἐν τῷ παρεόντι ἐμοῦ χρήιζεις, ἀλλά σε αὐτὴ τὰ νῦν ξεναγήσει θεὸς, κοινὴ ἀθανάτων τε καὶ θνητῶν. ἐγὼ δὲ ἐπιστραφεὶς, ὁρέω γυναῖκα, καλήν τε καὶ μεγάλην, ἀφελέως πεπλοκισμένην, λαμπρείμονα. διέλαμπον δ' αὐτῆς, οἱ τῶν ὀμμάτων κύκλοι, καθαρόν τι φῶς, οἷον ἀστέρων μαρμαρυγὰς δοκέειν. καὶ ὁ μὲν δαίμων ἐχωρίσθη. κείνη δὲ ἡ γυνὴ πιέσασά με τοῦ καρποῦ μαλθακῇ τινι εὐτονίῃ, διὰ τοῦ ἄστεος ἦγε φιλοφρονεομένη. ὡς δὲ πλησίον τῆς οἰκίης ἦμεν, ἵνα τὴν ξενίην ἐδόκεον εὐτρεπεῖσθαι, ἀπῄει ὡς φάσμα οἷον εἰποῦσα. αὔριόν σε παρὰ Δημοκρίτῳ καταλήψομαι. ἤδη δὲ αὐτῆς μεταστρεφομένης, δέομαι φημὶ ἀρίστη τίς εἶ. καὶ τίνα σε καλέομεν. ἡ δὲ ἀλήθεια ἔφη. αὕτη δὲ ἣν προσιοῦσαν ὁρῇς, καὶ ἐξαίφνης ἑτέρη τις κατεφαίνετό μοι, οὐ κακὴ μὲν οὐδ' αὐτὴ, θρασυτέρη δὲ ἰδέσθαι καὶ σεσοβημένη, δόξα ἔφη καλέεται. κατοικέει δὲ παρὰ τοῖσιν Ἀβδηρίτῃσιν. ἐγὼ μὲν οὖν ἀναστὰς, ὑπεκρινάμην ἐμαυτῷ τὸ ὄναρ, ὅτι οὐ δέοιτο ἰητροῦ Δημόκριτος. ὅπου γε αὐτὸς ὁ θεραπεύων θεὸς ἀπέστη, ὡς οὐκ ἔχων ὕλην θεραπείης. ἀλλὰ ἡ μὲν ἀλήθεια, τὸ ὑγιαίνειν παρὰ Δημοκρίτῳ μένει. ἡ δὲ τοῦ νοσέειν αὐτὸν δόξα, παρὰ Ἀβδηρίτας ὄντως κατῴκηκε. ταῦτα πιστεύω ἀληθέα εἶναι Φιλοποίμην, καὶ ἔστιν. γὰρ οὐκ ἀγινώσκω τὰ ὀνείρατα. μάλιστα δὲ ὁκόταν γὰρ τάξιν διαφυλάττῃ. ἰητρικὴ δὲ γὰρ μαντικὴ καὶ πάνυ ξυγγενές εἰσιν. ἐπειδὴ καὶ τῶν δύο τεχνέων πατὴρ εἷς Ἀπόλλων, ὁ γὰρ πρόγονος ἡμέων, ἐούσας γὰρ ἐσομένας νούσους προαγορεύων, καὶ νοσέοντας, καὶ νοσήσαντας ἰώμενος. ἔῤῥωσο.

Ἱπποκράτης Κρατεύᾳ χαίρειν.

Ῥιζοτόμον ἄριστον ὦ ἑταῖρε, καὶ διὰ τὴν ἄσκησιν, καὶ διὰ τῶν προγόνων κλέος. ὡς

Ε

μηδὲν ἀπολείπειν σε δυνάμει τοῦ προπάτορος Κρατεύα. νῦν οὖν εἰ καί ποτε ἄλλοτε, βοτανολόγησον, ὁκόσα τε καὶ ὁκοῖα δύνασαι. ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει. καὶ διάπεμψαί μοι ταῦτα, ἐπ' ἄνδρα, ὅλῃ πόλει ἰσοστάσιον Ἀβδηρίτην μὲν, ἀλλὰ Δημόκριτον. νοσέειν γάρ φασιν αὐτόν. γὰρ καθάρσιος μάλα χρήιζει, ἐν τῆς μανίης ἐόντα. μὴ χρησαίμεθα μὲν οὖν τοῖς φαρμάκοις

ἄστοχ

ὅσπερ καὶ πέπεισμαι, ἀλλ' ὅμως εὐτρεπίζεσθαι χρὴ πανταχόθεν. τὸ δὲ χρῆμα τῶν βοτανέων, παρὰ σοὶ πολλάκις ἐθαύμασα. ὡς καὶ τὴν τῶν ὅλων γε φύσιν τε καὶ διάταξιν. καὶ τὸ ἱερώτατον γῆς ἵδρυμα. ἐξ ἧς ζῶα. καὶ φυτά. καὶ τροφαί. καὶ φάρμακα. καὶ τύχη. καὶ ὁ πλοῦτος αὐτὸς ἀναφύεται. οὐδὲ γὰρ ἂν εἴχομεν οἱ πάντες, ἡ φιλαργυρείη. οὐδ' ἂν Ἀβδηρεῖταί με νῦν δέκα ταλάντοις ἐδελέαζον, ἀντὶ ἰητροῦ μαθωτὸν ἐλέγχοντες. εἰ δ' ἐδυνάσω Κρατεύα τῆς φιλαργυρίης τὴν πικρὴν ῥίζαν ἐκκόψαι, ὡς μηδὲν λείψανον αὐτῆς ἀφεῖναι, εὖ ἴσθι ὡς ἐκαθήραμεν ἂν τῶν ἀνθρώπων, μετὰ τῶν σωμάτων καὶ τὰς ψυχὰς νοσεούσας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εὐχαί. σὺ δ' ἡμῖν τὸ παρεὸν, μάλιστα τὰς ὀρεινὰς καὶ ὑψηλόφους βοτάνας, ῥιζοτόμει. ἐρρωμενέστεραι γὰρ τῶν ὑδρηλοτέρων εἰσί. καὶ δριμύτεραι μᾶλλον, διὰ τὴν τῆς γῆς πυκνότητα καὶ τὴν λεπτότητα τοῦ ἠέρος. ὅτι γὰρ ἕλκουσιν ἐμψυχότερόν ἐστι. πειρήθητι δ' ὅμως καὶ τὰς παρὰ λίμναις ἐλείους πεφυκυίας ἀνθολογῆσαι. καὶ τὰς ποταμίους ἢ κρηνιτίδας ἢ πιδακιτίδας παρ' ἡμῖν καλεομένας, ἃς δὴ ἀλθενίας καὶ ἀτενέας, καὶ γλυκυχύλους εἶναι πέπεισμαι. πάντα δὲ ὁκόσα χυλοί τε καὶ ὀποὶ ῥέοντες ἐν ὑαλίνοισιν ἀγγείοισι φερέσθωσαν. ὁκόσα δ' αὖ φύλλα ἢ ἄνθεα, ἢ ῥίζαι ἐν κεράμοισι καινοῖσι περιεσφηκωμένοις. ὅκως μὴ διαυγαζόμενα τῇσι πνοῇσι ἐκλάπῃ, τὸν τόνον τῆς φαρμακείης, ὥσπερ λειποψυχήσαντα, ἀλλ' εὐθὺς ἡμῖν ταῦτα πέμψον. καὶ γὰρ ἡ ὥρη τοῦ ἔτεος ἁρμόδιος. καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς λεγομένης μανίης, ἐπείγει. τέχνης μὲν γὰρ πάσης ἀλλότριον, ἀναβολή. ἰητρικῆς δὲ καὶ πάνυ ἐν ᾗ ψυχῆς κίνδυνος ἡ ὑπέρθεσις. ψυχαὶ δὲ τῶν θεραπειῶν οἱ καιροί. ὧν ἡ παραφυλακὴ τὸ τέλος. ἔλπομαι μὲν οὖν, ὑγιέα εἶναι τὸν Δημόκριτον καὶ δίχα ἐνέσιος. εἰ δ' ἄρα τι σφάλμα φύσεως, ἢ καιροῦ, ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίης, γένοιτο. πολλὰ γὰρ ἡμέας θνητοὺς ἐόντας λάθοι, ἅτε μὴ πάγχυ δι' ἀτρεκίης εὐτονέοντας, ἤδη τὸ ἄδηλον πᾶσαν χρεὼ δύναμιν ἠθροῖσθαι. οὐ γὰρ ἀρκέεται ὁ κινδυνεύων, οἷς δυνάμεθα. ἀλλ' ἐπιθυμεῖ καὶ ἃ μὴ δυνάμεθα. καὶ χεδὸν πρὸς δύο στρατευόμεθα τέλεα. τὸ μὲν ἀνθρώπου. τὸ δὲ τέχνης, ὧν τὸ μὲν ἄδηλον, τὸ δὲ τῇ ἐπιστήμῃ ὥρισται. δεῖ δὲ ἐν ἀμφοτέροισιν ἐντυχίησι καὶ τύχης. τὸ γὰρ ἀτέκμαρτον ἐν ταῖς καθάρσεσι δι' εὐλαβείης ἰόντων. καὶ γὰρ καὶ στομάχου κάκωσιν ὑφορώμεθα. καὶ ξυμμετρίην φαρμακείης, πρὸς ἀγνοουμένην φύσιν στοχαζόμεθα. οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ καὶ μία φύσις ἁπάντων. ἑτέρην δ' αἰεὶ καὶ πρὸς ἑωυτὴν ῥέζουσα οἰκείην. ἐνίοτε δὲ τὸ πᾶν ἀπώλεσε καὶ ταῖς βοτάναις πολλὰ τῶν ἑρπετῶν ἐνιόβαλησε, καὶ προσχανόντα τῇ ἐν τοῖς ἄβρῃ, κάκωσιν ἀντ' ἀλεξήσιος αὐτοῖς προσέπνευσεν. καὶ τούτου ἄγνοια ἔσται, εἰ μήτις ἄρα κηλὶς ἢ σπίλος, ἢ ὀδμὴ θηριώδης καὶ ἀπηνής, τοῦ γενομένου ξύμβολον φανείη. εἶθ' ἡ τέχνη διὰ τὸ ξύμπτωμα τῆς τύχης, τῆς κατορθώσιος ἀφήμαρτε. βεβαιότεραι δ' αὖ αἰεὶ αἱ δι' ἐλλεβόρων καθάρσιές εἰσιν αἷς καὶ Μελάμπους ἤδη τῶν Προίτου θυγατέρων, καὶ Ἀντικυρεὺς ἐφ' Ἡρακλέους, ἱστορέονται κεχρῆσθαι. μὴ χρησαίμεθα δὲ ἡμεῖς ἤδη Δημοκρίτῳ μηδενὶ τούτων. ἀλλὰ γένοιτο ἐκείνῳ τῶν δραστικωτάτων καὶ ἰητρικωτάτων φαρμάκων σοφίη τέλος. ἔρρωσο.

Ἱπποκράτης Δαμαγήτῳ χαίρειν.

Οὔτ' ἐκεῖνο Δαμάγητε ὅπερ εἰκάζομεν, οὐ παρέκοπτε Δημόκριτος, ἀλλὰ πάντα ὑπερεφρόνει. καὶ ἡμᾶς ἐνουθέτει, καὶ δι' ἡμέων πάντας ἀνθρώπους. ἐξέπεμψα δέ σοι φιλότης ὡς ἀληθέως, τὴν ἀσκληπιάδα νῆα. ἧ πρόσθεν μετὰ τοῦ ἡλίου ἐπίσημον καὶ ὑγιείην. ἐπεὶ εὐτυχῶς δαίμονα ὑπὲρ ὄντι ἐστοδρόμηκε. καὶ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρῃ κατέπλευσεν εἰς Ἄβδηρα, ἥπερ αὐτέοις ἐπεστάλκειν ἀφίξεσθαι. πάντας οὖν ἀολέας πρὸ τῶν πυλέων εὕρομεν ὡς εἰκὸς, ἡμέας προσμένοντας, οὐκ ἄνδρας μόνους ἀλλὰ καὶ γυναῖκας, ἔτι δὲ καὶ πρεσβύτας καὶ παιδία, νὴ θεοὺς κατηφέα καὶ τὰ νήπια. ὅτι μέντοι ὧδε εἶχον, ὡς ἤδη μαινομένου ὑπὲρ Δημοκρίτου. ὁ δὲ μετ' ἀκριβείης τότε ὑπερεφιλοσόφεεν. ἐπεὶ δέ με εἶδον ἔδοξάν που σμικρὸν ἐφ' ἑωυτῶν γεγονέναι. καὶ χρηστὰς ἐλπίδας ἐποιοῦντο. ὁ δὲ Φιλοποίμην, ἄγειν ἐπὶ τὴν ξενίην με ὥρμητο. κἀκείνοις ξυνεδόκεε τοῦτο. ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες ἔφην Ἀβδηρῖται, οὐδέν ἐστί μοι πρότερον, ἢ Δημόκριτον θεήσασθαι. οἱ δ' ἐπαινέσαντες ἀκούσαντες, καὶ ἥσθησαν, ἦγόν τε με ξυντόμως διὰ τῆς ἀγορῆς, οἱ μὲν ἑπόμενοι οἱ δὲ προθέοντες, ἕτεροι ὄπισθεν ἕτεροι, σῶζε λέγοντες, βοήθει, θεράπευσον. κἀγὼ παρῄνεον θαρρεῖν. ὡς τάχα μὲν οὐδενὸς ἐόντος κακοῦ, πίσυνος ἐτησίαις ὥραις. εἰ δ' ἄρα καί τινος βραχέος εὐδιορθώτου. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων, ἦγεν, οὐ γὰρ πόρρω ἦν ἡ οἰκίη, μᾶλλον δ' οὐδ' ἡ

πόλις

πόλις ὅλη. ἠΐειμεν οὖν, πλησίον γὰρ τοῦ τείχους ἐτύγχανεν. καὶ ἀνάγουσί με ἡσυχῇ ἔπειτα κατόπιν τοῦ πύργου, βουνὸς ἦν τις ὑψηλός. μακρῇσι καὶ δασείῃσιν αἰγείροισιν ἐπίσκιος. ἔνθεν τε ἐθεωρεῖτο, τὰ τοῦ Δημοκρίτου καταγώγια. καὶ αὐτὸς ὁ Δημόκριτος καθῆστο ὑπό τινι ἀμφιλαφεῖ τε χθαμαλωτάτῃ πλατανίστῳ, ἐν ἐξωμίδι παχείῃ, μοῦνος ἀνήνυτος ἐπὶ λιθίνου θώκου, ὠχρισκὼς πάνυ καὶ λιπόσαρκος. κουρεύων τὰ γένεια. παρ' αὐτὸν δ' ἐπὶ δεξιῆς, λεπτορρύτον ὕδωρ κατὰ πρηνοῦς τοῦ λόφου θεῖον ἠρεμαίως ἐκελάρυζεν. ἦν δέ τι τέμενος ὑπὲρ ἐκεῖνον τὸν λόφον, ὡς ἐν ὑπονοίῃ κατεικάζοντι, νυμφέων ἱδρυμένον, αὐτοφύτοις ἐπηρεφὲς ἀμπέλοις. ὁ δ' εἶχεν ἐν εὐκοσμίῃ πολλῇ ἐπὶ τοῖν γουνάτοιν βιβλίον. καὶ ἕτερα δέ τινα, ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν αὐτέῳ παρεβέβλητο. σεσώρευντο δὲ καὶ ζῶα συχνά, ἀνατετμημένα δι' ὅλων. ὁ δὲ ὅτε μὲν ξυντόνως ἔγραφεν ἐγκείμενος. ὅτε δὲ ἠρέμει πάμπολύ τι ἐπέχων, καὶ ἐν ἑωυτῷ μορμυρίζων. εἶτα μετ' οὐ πολὺ τουτέων ἐρδομένων, ἐξαναστὰς περιεπάτει. καὶ τὰ σπλάγχνα τῶν ζώων ἐπεσκόπει. καὶ καταθεὶς αὐτὰ μετελθών, πάλιν ἐκαθέζετο. οἱ δὲ Ἀβδηρῖται περιεστῶτες με κατηφέες, καὶ οὐ πόῤῥω τὰς ὄψεις δακρυόντων ἔχοντες, φασίν, ὁρῇς μέντοι τὸν Δημοκρίτου βίον ὦ Ἱππόκρατες, ὡς μέμηνεν, καὶ οὔτε ὅτι θέλει οἶδεν, οὔτε ὅτι ἐρδει; καί τις αὐτέων ἔτι μᾶλλον ἐνδείξασθαι βουλόμενος τὴν μανίην αὐτοῦ, ὀξὺ ἀνεκώκυσεν, εἴκελον γυναικὶ ἐπὶ θανάτῳ τέκνου ὀδυρομένῃ. εἶτ' ἀνώμωξεν πάλιν ὑποκρινόμενος παροδίτην ἀπολέσαντά τι ὧν διεκόμιζεν. καὶ ὁ Δημόκριτος ὑπακούων, τὰ μὲν ἐμειδία, τὰ δὲ ἐξεγέλα. καὶ οὐκ ἔτι οὐδὲν ἔγραφεν. τὴν δὲ κεφαλὴν θαμινὰ ἐπέσειεν. ἐγὼ δὲ ὑμεῖς μὲν ἔφην ὦ Ἀβδηρῖται, αὐτόθι μίμνετε, ἐγγυτέρω δ' αὐτὸς καὶ λόγων καὶ σώματος τοῦ ἀνδρὸς γενηθεὶς, ἰδών τε καὶ ἀκούσας, εἴσομαι τοῦ πάθεος τὴν ἀλήθειαν. καὶ ταῦτ' εἰπών, κατέβαινον ἡσυχῇ. ἦν δ' ὀξὺ καὶ ἐπίφορον ἐκεῖνο τὸ χωρίον. μόλις δ' οὖν διαστηριζόμενος διῆλθον. ἐπεὶ δὲ ἐπλησίαζον, ἔτυχεν ὅτε ἐπῆλθον αὐτέῳ, ὅτι δή ποτε γράφων ἐνθουσιωδῶς καὶ μεθ' ὁρμῆς. εἱστήκειν οὖν αὐτόθι περιμένων αὐτέου τὸν καιρὸν τῆς ἀναπαύσιος. ὁ δὲ μετὰ μικρὸν τῆς φορῆς λήξας τοῦ γραφεῖν, ἀνέβλεψέ τε εἰς ἐμὲ προσιόντα, καὶ φησὶ, χαῖρε ξένε. κἀγώ, πολλά γε καὶ σὺ Δημόκριτε ἀνδρῶν σοφώτατε. ὁ δὲ αἰδεσθεὶς οἶμαι, ὅτι οὐκ ὀνόματι προσεῖπε με, σὺ δὲ ἔφη τί καλέομεν. ἄγνοια γὰρ τοῦ σοῦ ὀνόματος, ἦν πρόφασις τῆς τοῦ ξένου προσηγορίας. Ἱπποκράτης ἔφην ἔμοιγε τοὔνομα ὁ ἰητρός. ὁ δὲ εἶπεν. ἡ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εὐγένεια πολύ τε σου τὸ κλέος τῆς ἐν ἰητρικῇ σοφίης περιφοίτηκεν, καὶ ἐς ἡμέας ἀφῖκται. τί δὲ χρέος ἑταῖρε δεῦρο σε ἤγαγε. μᾶλλον δὲ πρὸ πάντων, κάθησο. ὁρῇς δὲ ὡς ἐστὶν οὗτος οὐκ ἀηδὴς φύλλων θῶκος, ἔτι χλωρὸς καὶ μαλθακὸς ἐγκαθίσαι προσηνέστερος τῶν ἐν τύχῃσιν ἀφθόνων θώκων. καθίσαντος δέ μου, πάλιν φησίν, ἴδιον οὖν ἢ ἐπὶ δήμιον πρᾶγμα διζήμενος δεῦρο ἀφῖξαι. φράζε σαφῶς. καὶ γὰρ ἡμεῖς ὅτι δυναίμεθα, συνεργοίημεν ἄν. κἀγώ, τὸ μὲν καθ' ἀλήθειαν ἔφην αἴτιον, δεῦρο σέο χάριν ἥκω, ξυντυχεῖν σοφῷ ἀνδρί. ἔχει δὲ πρόφασιν ἡ πατρὶς, ἧς πρεσβείαν τελῶ. ὁ δὲ ξενίῃ τοίνυν φησὶ τὰ πρῶτα κέχρησο ἡμετέρῃ. περιεργαζόμενος δὲ κἀγὼ κατὰ πάντα τοῦ ἀνδρὸς, καίπερ ἤδη μοι καταδήλου μὴ παρακόπτοντος ἐόντος, φιλοποιμένα οἶσθα ἔφην πολίτην ἐόντα ὑμέτερον; ὁ δὲ καὶ μάλα εἶπεν, τὸν Δαήμονος λέγεις ἴσως, τὸν οἰκοῦντα παρὰ τὴν Ἑρμαΐδα κρήνην. τοῦτον εἶπον. οὗ καὶ τυγχάνω ἐκ πατέρων ἴδιος ξένος. ἀλλὰ σὺ Δημόκριτε, τῇ κρείσσονι με ξενίῃ δέχου. καὶ πρῶτόν γε τί τοῦτο τυγχάνεις γράφων φράζε; ὁ δ' ἐπισχὼν ὀλίγον, περὶ μανίης ἔφη. κἀγώ, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ φημί, εὐκαίρως γε ἀντιγράφεις πρὸς τὴν πόλιν. ὁ δὲ ποίην φησὶ πόλιν Ἱππόκρατες. ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἔφην ὦ Δημόκριτε. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως προσέπεσεν. ἀλλὰ τί περὶ μανίης γράφεις; τί γὰρ εἶπεν ἄλλο, πλὴν ἥτις τε εἴη, ὅκως ἀνθρώποις ἐγγίνεται. καὶ τίνα τρόπον ἀπολωφέοιτο. τά τε γὰρ ζῶα ταῦτα, ἃ ὁρῇς ἔφη ὁρῇς, τουτέου μέντοι γε ἀνατέμνω εἵνεκα, οὐ μισέων θεοῦ ἔργα. χολῆς δὲ διζήμενος φύσιν καὶ θέσιν. οἶδα γὰρ ἀνθρώποισι παρακοπῆς, ὡς αἰτίη ἐπὶ τὸ πολὺ αὕτη πλεονάσασα, ἐπεὶ πᾶσι μὲν φύσει ἐνυπάρχει. ἀλλὰ παρ' οἷς μὲν ἔλαττον, παρ' οἷς δὲ τι πλεῖον. ἡ δ' ἀμετρίη αὐτέης, νοῦσοι τυγχάνουσιν, ὡς ὕλης, ὁτὲ μὲν ἀγαθῆς, ὁτὲ δὲ φαύλης ὑποκειμένης. κἀγὼ νὴ Δία ἔφην ὦ Δημόκριτε, ἀληθέως γε καὶ φρονίμως λέγεις. ὅθεν εὐδαίμονά σε κρίνω, τοσαύτης ἀπολαύοντα ἡσυχίης. ἡμῖν δὲ μετέχειν ταύτης οὐκ ἐπιτέτραπται. διὰ τί ὦ Ἱππόκρατες οὐκ ἐπιτέτραπται, ὅτι ἔφην, ἢ ἀγροὶ, ἢ οἰκίη, ἢ τέκνα. ἢ δάνεια. ἢ νοῦσοι, ἢ θάνατοι, ἢ δμῶες, ἢ γάμοι. ἢ τοιαῦτά τινα τὴν εὐκαιρίην ἡμῶν ὑποτέμνεται. ἐνταῦθα δὴ ὁ ἀνὴρ εἰς τὸ εἰωθὸς πάθος κατηνέχθη. καὶ μάλα

ἀθρόον ἀνεκάγχασε, καὶ ἐπετώθασε, καὶ τὸ λοιπὸν ἡσυχίην ἦγε. κἀγὼ τί μὲν, ὦ Δημόκριτε, ἔφην, γελᾷς; πότερον τὰ ἀγαθὰ ὧν εἶπον, ἢ τὰ κακά. ὁ δὲ ἔτι μᾶλλον ἐγέλα. καὶ ἄποθεν ὁρέοντες οἱ Ἀβδηρῖται, οἱ μὲν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἔπαιον, οἱ δὲ τὰ μέτωπα, οἱ δὲ τὰς τρίχας ἔτιλλον, καὶ γὰρ ὡς ὕστερον ἔφησαν, πλεονάζοντι παρὰ τὸ εἰωθὸς τῷ γέλωτι ἐχρήσατο. ὑποτυχὼν δ' ἐγὼ, ἀλλὰ μὴν ἔφην σοφῶν ἄριστε Δημόκριτε, ποθέω γὰρ αἰτίην τοῦ περὶ σὲ πάθεος καταλαβέσθαι, τίνος ἄξιος ἐφάνην ἐγὼ γέλωτος, ἢ τὰ λεχθέντα, ὅκως μαθὼν παύσωμαι τῆς αἰτίης, ἢ σὺ ἐλεγχθεὶς, διακρούσῃ τοὺς ἀκαίρους γέλωτας. ὁ δὲ, Ἡράκλεις ἔφη. εἰ γὰρ δυνήσῃ με ἐλέγξαι, θεραπείην θεραπεύσεις, οἵην οὐδένα οὐδέπω πώποτε ὦ Ἱππόκρατες. καὶ πῶς οὐκ ἐλεγχθείης ἔφην ὦ ἄριστε. ἢ οὐκ οἴει ἄτοπός γε εἶναι γελῶν ἀνθρώπου θάνατον, ἢ νοῦσον, ἢ παρακοπὴν, ἢ μανίην, ἢ μελαγχολίην, ἢ σφαγὴν, ἢ ἄλλο τι χεῖρον, ἢ τοὔμπαλιν γάμους ἢ πανηγύρεις ἢ τεκνογονίην, ἢ μυστήρια, ἢ ἀρχὰς ἢ καὶ τιμὰς, ἢ ἄλλο τι ὅλως ἀγαθόν. καὶ γὰρ ἃ δέον οἰκτείρειν, γελᾷς, καὶ ἐφ' οἷς ἥδεσθαι χρὴ, καταγελᾷς τουτέων. ὥστε μήτε ἀγαθὸν, μήτε κακὸν παρὰ σοὶ διακεκρίσθαι. ὁ δὲ ταῦτα μὲν ἔφη εὖ λέγεις ὦ Ἱππόκρατες. ἀλλ' οὐκ οἶδάς πω τοῦ ἡμετέρου γέλωτος αἰτίην. μαθὼν δ' εὖ οἶδ' ὅτι κρέσσονα τῆς πρεσβείης ἀντιφορτισάμενος ἀπίσεις θεραπείην, τὸν ἐμὸν γέλωτα τῇ πατρίδι, καὶ ἑωυτέῳ, καὶ τοὺς ἄλλους δυνήσῃ σωφρονίζειν. ἀνθ' ὧν ἴσως κἀμὲ διδάξεις ἰητρικὴν ἀμοιβαδόν. γνοὺς ὅσῃ σπουδῇ περὶ τὰ ἀσπούδαστα φιλοτιμεύμενοι πρήσσειν τὰ μηδενὸς ἄξια πάντες ἄνθρωποι τὸν βίον ἀναλίσκουσι, γέλωτος ἄξια ποιεῦντες. ἐγὼ δὲ φημὶ, λέγε πρὸς θεῶν, μήποτε γὰρ διαλανθάνει ἅπας ὁ κόσμος νοσέων. καὶ οὐκ ἔχει ὅκου διαπέμψεται πρεσβείην πρὸς θεραπείην. τί γὰρ ἂν εἴη ἔξω αὐτέου. ὁ δ' ὑπολαβὼν, πολλαί γε φησὶν ἀπειρίαι κόσμων εἰσὶν Ἱππόκρατες, καὶ μηδαμῶς ἑταῖρε κατασμικρολόγει πλουσίην τὴν φύσιν ἐοῦσαν. ἀλλὰ ταῦτα ἔφην Δημόκριτε, διδάξεις ἐν ἰδίῳ καιρῷ. εὐλαβεῦμαι γὰρ μήπως καὶ τὴν ἀπειρίην διεξιὼν, γελᾷν ἄρξῃ. ἴδι δὲ νῦν περὶ τοῦ σοῦ γέλωτος τῷ βίῳ λόγον δώσων. ὁ δὲ μάλα φαιδρὸν ἀπιδών με, δύο φησὶ τοῦ ἐμοῦ γέλωτος αἰτίας δοκέεις, ἀγαθὰ καὶ φαῦλα. ἐγὼ δὲ ἕνα γελῶ τὸν ἄνθρωπον, ἀνοίης μὲν γέμοντα, κενεὸν δὲ πρηγμάτων ὀρθῶν, πάσαις ἐπιβουλαῖς νηπιάζοντα, καὶ μηδεμιῆς ἕνεκεν ὠφελείας ἀλγέοντα τοὺς ἀνηνύτους μόχθους. πέρατα γῆς καὶ ἀορίστους μυχοὺς ἀμετροίσιν ἐπιθυμίῃσιν ὁδεύοντα. ἄργυρον κτίζοντα καὶ χρυσὸν, καὶ μὴ παυόμενον τῆς κτήσιος ταύτης. αἰεὶ δὲ θορυβεύμενον περὶ τὸ πλέον, ὅκως αὐτέος ἐλάσσων μὴ γένηται, καὶ οὐδὲ αἰσχύνεται μὴ λεγόμενος εὐδαίμων. ὅτι χάσματα τῆς γῆς ὀρύσσει διζήμενος χερσὶν, ὧν οἱ μὲν ὑπὸ βομφῆς ἐπιπτώσεως τῆς γῆς ἐφθάρησαν, οἱ δὲ πολυχρονίως ταύτην ἔχοντες τὴν ἀνάγκην ὡς ἐν πατρίδι τῇ κολάσει παραμένουσιν. ἀργύρεον καὶ χρυσίον μαστεύοντες, ἴχνη κόνιος, καὶ ψήγματα ἐρευνῶντες, ψάμμον ἄλλην ἀλλαχόθεν ἐγείροντες, καὶ τῆς γῆς φλέβας ἐκτέμνοντες, τὴν περιουσίην διαβωλοποιέοντες ἐκ γῆς τῆς μητρὸς πολεμίην γῆν καὶ τὴν αὐτὴν ἐοῦσαν, καὶ θαυμάζοντες πατέουσιν. ὅσος γέλως ἐπὶ μόχθου, καὶ κρυφίης γῆς ἐρῶσι, τὴν φανερὴν ὑβρίζοντες. κύνας ὠνεῦνται, οἱ δ' ἵππους. οἱ δὲ χώρην πολλὴν περιορίζοντες, ἰδίην ἐπιγράφουσιν. καὶ πολλῆς ἐθέλοντες δεσπόζειν, οὐδὲ αὐτέων δύνανται. γαμέειν σπεύδουσιν, ἃς μετ' ὀλίγον ἐκβάλλουσιν. ἐρῶσιν, εἶτα μισοῦσι. μετ' ἐπιθυμίης γεννῶσιν, εἶτ' ἐκβάλλουσι τελείους. τίς ἡ κενὴ σπουδὴ καὶ ἀλόγιστος, μηδὲν μανίης διαφέρουσα. πολεμοῦσιν ἔμφυλον, ἠρεμίην οὐχ αἱρετίζοντες. ἀντεπιβουλεύουσι βασιλέας. ἀνδροφονοῦσι. γῆν ὀρύσσοντες, ἀργύρεον ζητέουσιν. ἀργύρεον εὑρόντες, γῆν ἐθέλουσι πρίασθαι. ὠνησάμενοι γῆν, καρποὺς πιπράσκουσι. καρποὺς ἀποδόμενοι, πάλιν ἀργύρεον λαμβάνουσιν. ἐν ὅσαις μεταβολαῖς εἰσὶν, ἐν ὅσῃ κακίῃ; οὐσίην μὴ ἔχοντες, οὐσίην ποθέουσιν, ἔχοντες, κρύπτουσιν, ἀφανίζουσιν. καταγελῶ, ἐφ' οἷς κακοπραγέουσιν. ἐπιτείνω τὸν γέλωτα, ἐφ' οἷς δυστυχέουσι. θεσμοὺς γὰρ ἀληθείας παραβεβήκασι. φιλονεικέοντες ἔχθρην πρὸς ἀλλήλους δῆριν ἔχουσι, κατὰ δὲ ἀδελφῶν καὶ τοκέων, καὶ πολιτῶν, καὶ ταῦτα ὑπὲρ τοιούτων κτημάτων ὧν οὐδεὶς θανὼν δεσπότης ἐστὶν, ἀλληλοκτονεῦσιν. ἀθέμιτα φρονεῦντες φίλων καὶ πατρίδων ἀπορεῖν ὑπερορῶσι. πλουτίζουσι τὰ ἀνάξια καὶ τὰ ἄψυχα. ὅλης τῆς οὐσίης ἀνδριάντας ὠνέονται, ὅτι δοκέει λαλέειν τὸ ἄγαλμα. τοὺς δὲ ἀληθέως λαλέοντας, μισοῦσι. τῶν γὰρ μὴ ῥηιδίων ἐφίενται. καὶ γὰρ ἤπειρον οἰκεῦντες, θάλασσαν ποθέουσι. καὶ πάλιν ἐν νήσοις ἐόντες, ἤπειρον γλίχονται. καὶ πάντα διαστρέφουσιν ἐς ἰδίην ἐπιθυμίην. καὶ δοκέουσι μὲν ἐν πολέμῳ ἀνδρείην ἐπαινέεσθαι. νικῶνται δὲ καθ' ἡμέρην, ὑπὸ τῆς ἀσελγείης, ὑπὸ φιλαργυρείης.

ὑπὸ τῶν

Γέλωτος ποῦ αἰτία

πλούτου

ὑπὸ τῶν παθέων πάντων νοσέουσι. θύρσοι δ᾽ εἰσὶ τοῦ βίου πάντες. τί δὲ τὸν ἐμὸν Ἱππόκρατες ἐμέμψω γέλωτα; οὐ γὰρ αὐτὸς τῆς ἰδίης ἀνοίης, ἀλλὰ ἄλλος ἄλλου καταγελᾶται. οἱ μὲν τῶν μεθυόντων, ὅταν αὐτοὶ δοκέουσι νήφειν. οἱ δὲ τῶν ἐρώντων, χαλεπωτέρην νόσον νοσεύντων αὐτοί. οἱ δὲ τῶν πλεόντων. ἄλλοι δὲ τῶν περὶ γεωργίην ἀσχοληθέντων. οὐ συμφωνέουσι γὰρ οὔτε ταῖς τέχναις, οὔτε τοῖς ἔργοις. ἐγὼ δὲ ταῦτα μὲν ἔφην κρήγυα Δημόκριτε. οὐδ᾽ ἄλλος τις ἂν εἴη λόγος ἁρμοδιώτερος ἐξαγγέλλων ταλαιπωρίην θνητῶν. ἀλλ᾽ αἱ πρήξιες νομοθετέουσι τὴν ἀναγκαίην. οἰκονομίης τε εἵνεκα καὶ ναυπηγίης. καὶ τῆς ἑτέρης πολιτείης, ἐν ᾗ χρεὼν εἶναι τὸν ἄνθρωπον. οὐ γὰρ εἰς ἀργίην αὐτὸν ἡ φύσις ἐγέννα. ἐκ τουτέων δὲ πάλιν φιλοδοξίη χυθεῖσα, ἔσφηλε πολλῶν ὀρθογνώμονα ψυχήν. σπουδάζεντων μὲν ἅπαντα, ὡς ἤδη ἀδιαπλωσίην, μὴ κατορθούντων δὲ τῇ ἀδηλότητι προορῆσθαι. εἶπε γάρ τις ὦ Δημόκριτε γαμέων, ἢ χωρισμὸν, ἢ θάνατον προσεδόκησεν. τίς δ᾽ ὁμοίως παιδοτροφέων ἀπώλειαν. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐν γεωργίῃ, ἢ πλοίῳ. καὶ βασιλείῃ. καὶ ἡγεμονίῃ. καὶ πάντ᾽ ὅσ᾽ ὑπάρχει κατὰ τὸν αἰῶνα. οὐδεὶς γὰρ προὔλαβεν ἀθῆσαι. ἀλλ᾽ ἀγαθοῖσιν ἕκαστος τουτέων ἐλπίσι φέρεται. τῶν δὲ χερειόνων οὐδὲ μέμνηται. μὴ ποτ᾽ οὖν ὁ σὸς γέλως τουτέοις ἀνάρμοστος. ὁ δὲ Δημόκριτος, μάλα ἔφη νωθὴς τὸν νόον ὑπάρχεις καὶ μακρὰν γε τῆς ἐμῆς γνώμης ἀπόδημος Ἱππόκρατες, ἀταραξίης καὶ ταραχῆς μέτρα μὴ ἐπισκοπέων, δι᾽ ἄγνοιαν. ταῦτα γὰρ αὐτὰ, διανοίῃ φρονήρεϊ διοικέοντες, αὐτοί τε ῥηϊδίως ἀπήλλασσον, καὶ τὸν ἐμὸν ἐλάφριον γέλωτα. νῦν δ᾽ ὡς ἐπ᾽ ἀρηρόσι τοῖς ἐν τῷ βίῳ φρενοβλαβέοντες, τετύφλωνται ἀσυλλογίστῳ διανοίῃ τῆς ἀτάκτου φορῆς δυσδιάλακτοι. νουθετεῖν γὰρ αὐτάρκης ὑπῆρχεν ἡ τῶν ξυμπάντων μεταβολή. ὀξέῃσι τροπῇσιν ἐμπίπτουσα. αἰφνίδιον τροχηλασίην παντοίην ἐννοέουσα. οἱ δ᾽ ὡς ἐπ᾽ ἀρηρυίῃ καὶ βεβαίῃ ἐκλελησμένοι παθέων κατὰ τὸ ξυνεχὲς ἐμπιπτόντων, ἄλλοτε ἄλλως πεπονθότες τὰ λυπέοντα, διζήμενοι τὰ μὴ ξυμφέροντα, ἐγκαλινδοῦνται πολλῇσι ξυμφορῇσιν. εἰ δέ τις ἐμετρήσατο κατὰ δύναμιν ἰδίην, τὰ ξύμπαντα ἔρδειν, ἀδιάπτωτον ἐφρούρεε ζωὴν, ἑωυτὸν ἐξεπιστάμενος. καὶ ξύγκρισιν ἰδίην σαφῶς κατανοήσας, καὶ μὴ τῆς ἐπιθυμίης τὴν σπουδὴν, ἀόριστον ἐκτείνων. τὴν δὲ πλουσίην φύσιν, καὶ πάντων τιθηνὸν, δι᾽ αὐταρκείης ὁδοιπορέων. καθάπερ δὲ τῶν παχέων ἡ εὐεξίη κίνδυνος πρόδηλος, οὕτω τὸ μέγεθος τῶν εὐτυχημάτων σφαλερόν ἐστιν. ἀοίδιμοι δ᾽ ἐν τῇσι κακοδαιμονίῃσι ξυνθεωρεῦνται. ἄλλοι δὲ τὰ τῶν παλαιῶν μὴ ἱστορέοντες ὑπὸ τῆς ἰδίης κακοπραγίης ἀπώλοντο. τὰ δῆλα καθάπερ ἄδηλα μὴ προθεωρεῦντες. ὑπόδειγμα τὸν μακρὸν βίον ἔχοντες, γινομένων καὶ μὴ γινομένων. ἐξ ὧν καὶ τὸ ἐσόμενον ἐχρῆν κατανοῆσαι. τοῦθ᾽ ὁ ἐμὸς γέλως ἄφρονες ἄνθρωποι. πονηρίης δίκας ἐκτίνοντες. φιλαργυρίης. ἀπληστίης. ἔχθρης. ἐνεδρίης. ἐπιβουλίης. βασκανίης. ἀργαλέον ἐξειπεῖν πολυμηχανίην κακῶν. ἀπειρίῃ γάρ τις ἐστὶ καὶ τουτέοις δολοπλοκίῃσιν. ἀνθομιλεῦντες σκολιόφρονες. ἀρετῆς δὲ παρ᾽ αὐτέοις τρόπος ἐστὶ, τὸ χέρειον. φιλοψευδίην γὰρ ἀσκέουσι. φιληδονίην κοσμέουσι. νόμοις ἀπειθεῦντες. ὁ δὲ αὐτέων καταγελᾶ τὴν ἀπροαιρεσίην. μήτε ὁράσιος, μήτε ἀκοῆς μετέχοντας, μούνη δ᾽ αἰσθήσει ἀνθρώπου ἀτρεκέῃ διανοίῃ τηλαυγὴς, τότε ἐὸν τὸ ἐσόμενον προορεομένη. δυσαρεστεῦνται πᾶσι, καὶ πάλιν τοῖς αὐτέοις ἐμπελάζονται. ἀρνησάμενοι πλόον, πλέουσι. γεωργίην ἀπωσάμενοι, αὖθις γεωργεῦσιν. ἐκβάλλοντες γαμετὴν, ἑτέρην εἰσάγονται. γεννήσαντες, ἔθαψαν. θάψαντες, ἐγέννησαν. πάλιν τρέφουσι. γῆρας ηὔξαντο. ἐν αὐτῷ δ᾽ ἀφικόμενοι στενάζουσιν. ἐν οὐδεμιῇ καταστάσει βέβαιον ἔχοντες τὴν γνώμην. ἡγεμόνες καὶ βασιλέες μακαρίζουσι τὸν ἰδιώτην. ὁ δὲ ἰδιώτης, ὀρέγεται βασιλείης. ὁ πολιτευόμενος, τὸν χειροτεχνεῦντα, ὡς ἀκίνδυνον. ὁ δὲ χειροτέχνης ἐκεῖνον, ὡς εὐπραγεῦντα κατὰ πάντων. τὴν γὰρ ὀρθὴν κέλευθον τῆς ἀρετῆς οὐ θεωρεῦσι καθαρὴν καὶ λείην, καὶ ἀπρόσπταιστον, εἰς ἣν οὐδεὶς τι τολμᾷ καὶ ἐμβαίνειν. φέρονται δὲ ἤδη τὴν ἀπαθῆ καὶ σκολιὴν τρηχυβατέοντες καταφερόμενοι. καὶ προσκόπτοντες. οἱ δὲ πλεῖστοι ἐκπίπτοντες. ἀσθμαίνοντες ὡς διωκόμενοι. ἐρίζοντες. ὑστερέοντες, προκυλιόμενοι. καὶ οὓς μὲν αὐτέων, ἔρωτες ἀτάσθαλοι ὑποπεπρήκασιν ἀλλοτρίης εὐνῆς φθορῇ, ἀναιδέας πιστώσους. οὓς δὲ τακερὴ φιλαργυρίης νοῦσος, ἀόριστος. οἱ δ᾽ ἀλλήλοις ἀντεπιτίθενται. οἱ δ᾽ ὑπὸ φιλοδοξίης εἰς ἀκρία ἀνενεχθέντες, βάθει κακίης, εἰς βυθὸν ἀπωλείας καταφέρονται. κατασκάπτουσιν. εἶτα ἐποικοδομοῦσι. χαρίζονται. εἶτα μετανοεῦσιν καὶ ἀφαιρεῦνται τὰ φιλίης δίκαια. κακοπραγέοντες εἰς ἔχθρην τὰ ξυγγενίης πολεμοποιεῦντες. καὶ τουτέων πάν

των αἰτίῃ φιλαργυρίης. τί νηπίων ἀξυνέτων διαφέρουσι; παρ' οἷς ἄκριτος μὲν ἡ γνώμη, τὸ δὲ προσπεσὸν τερπνόν. ἐν δὲ τοῖς θυμοῖς, τί τοῖσιν ζώοις ἀλόγοις παραλελοίπασιν; πλὴν ὅτι ἐν αὐταρκείῃ μένουσιν οἱ θῆρες. τίς γὰρ λέων ἐν γῇ κατέκρυψε χρυσόν; τίς ταῦρος πλεονεξίην ἐκορύξατο; τίς πάρδαλις ἀπληστίην κεχόρηκε; διψῇ μὲν ἄγριος σῦς, ὅσον ὕδατος ὀρεχθῇ· λύκος δὲ σπαράξας τὸ προσπεσὸν τῆς ἀναγκαίης τροφῆς, ἀναπέπαυται. ἡμέρῃσι δὲ καὶ νυξὶ ξυναπτομένῃσιν, οὐκ ἔχει θοίνης κόρον ἄνθρωπος. καὶ χρόνων μὲν ἐνιαυσίων τάξις ὀχείης, ἀλόγων τέρμα ἐστίν. ὁ δὲ τὸ διηνεκὲς, οἰστρομανίην ἔχει τῆς ἀσελγείης. Ἱππόκρατες. μὴ γελάσω τὸν κλαίοντα δι' ἔρωτα ὅτι ξυμφερόντως ἀποκέκλεισται, μάλιστα δ' ἢν ῥιψοκίνδυνος ᾖ, καὶ φόρτια κατὰ κρημνῶν, ἢ βυθῶν πελάγους ἐπιτηδεύει τὸν γέλωτα; μὴ γελάσω τὸν τῇ νηῒ πολλοῖσι φορτίοισι βαπτίσαντα, εἶτα μεμφόμενον τῇ θαλάσσῃ ὅτι κατεβύθισεν αὐτὴν πλήρη; ἐγὼ μὲν οὐδαμῶς δοκέω γελᾶν, ἐξευρεῖν δὲ κατ' αὐτέων ἤθελον τί λυπηρόν. ἀλλ' οὐδὲ ἰητρικὴν ὑπὲρ τουτέων ἔχειν ἔστι, μήτε τεχνωμένου παιώνια φάρμακα. ὁ σὸς πρόγονος Ἀσκληπιὸς νουθετείτω σοι γενέσθω. σώζων ἀνθρώπους, κεραυνοῖς ηὐχαρίστηται. οὐχ ὁρῇς ὅτι κἀγὼ τῆς κακίης μοῖρα εἰμί, μανίης διζήμενος αἰτίην, ζῶα κατακτείνω καὶ ἀνατέμνω, ἐχρῆν δὲ ἐξ ἀνθρώπου τὴν αἰτίην ἐρευνῆσαι. οὐχ ὁρῇς ὅτι καὶ ὁ κόσμος μισανθρωπίης πεπλήρωται; ἄπειρα κατ' αὐτέου πάθεα ξυνήθροικεν. ὅλος ἄνθρωπος ἐκ γενετῆς νοῦσος ἐστίν. τρεφόμενος ἄχρηστος, ἱκέτης βοηθείης. αὐξανόμενος, ἀτάσθαλος, ἄφρων, ἐνδεὴς παιδαγωγίης. θρασὺς, ἀκμάζων. παρακμάζων, οἰκτρός. τοὺς ἰδίους πόνους ἀλογιστίῃ γεωργήσας. ἐκ μητρώων γὰρ λύθρων, ἐξέβορε τοιοῦτος. διὰ τοῦτο οἱ μὲν θυμικοὶ καὶ ὀργῆς ἀμέτρου γέμοντες, ἐν ξυμφορῇσι καὶ μάχῃσι, οἱ δ' ἐν φθορῇσι καὶ μοιχείῃσι διὰ παντός. οἱ δ' ἐν μέθῃσιν. οἱ δ' ἐν ἐπιθυμίῃσι τῶν ἀλλοτρίων. οἱ δ' ἐν ἀπωλείῃσι τῶν σφετέρων. ὄφελον δυνάμεις ὑπῆρχε τὰς ἁπάντων οἰκήσιας ἀνακαλύψαντα μηδὲν ἀφεῖναι τῶν ἐντὸς παρακάλυμμα. εἶθ' οὕτως ὁρῇν τὰ πρησσόμενα ἔνδον. εἴδωμεν ἂν οὓς μὲν ἐσθίοντας. οὓς δὲ ἐμέοντας. ἑτέρους δ' αἰκίῃσι στρεβλοῦντας. τοὺς δὲ φάρμακα κυκῶντας. τοὺς δὲ ξυννοέοντας ἐπιβουλήν. τοὺς δὲ ψηφίζοντας. ἄλλους χαίροντας. τοὺς δὲ κλαίοντας. τοὺς δὲ ἐπὶ κατηγορίην φίλων ξυγγράφοντας. τοὺς δὲ διὰ φιλοδοξίην ἔκφρονας. καί γε τινὲς βαθύτεραι πρήξιες, τῶν κατὰ ψυχὴν κευθομένων. καὶ τουτέων ὁκόσοι μὲν νέοι, ὁκόσοι δὲ πρεσβῦται, αἰτιῶνται. ἀρνεόμενοι. ὠνεόμενοι. πλουσιάζοντες. λιμῷ θλιβόμενοι. οἱ δὲ ἀσωτίῃ βεβαρυμένοι. ῥυπῶντες. δέσμιοι. οἱ δὲ τρυφῇσι γαυριῶντες. τρέφοντες, ἄλλοι σφάζοντες. ἄλλοι θάπτοντες. ὑπερορέοντες ἃ ἔχουσι, πρὸς τὰς ἐλπιζομένας κτήσιας ὁρμώμενοι. οἱ μὲν ἀναίσχυντοι. οἱ δὲ φειδωλοί, οἱ δὲ ἄπληστοι. οἱ μὲν φονεύοντες, οἱ δὲ τυπτόμενοι. οἱ δὲ ὑπερηφανεύοντες. οἱ δὲ ἐπηρμένοι κενοδοξίῃ. καὶ οἱ μὲν ἵπποισι παρεστῶτες, οἱ δὲ ἀνδράσιν, οἱ δὲ κυσίν, οἱ δὲ λίθοις ἢ ξύλοις, οἱ δὲ χαλκῷ. οἱ δὲ γραφῇσι. καὶ οἱ μὲν πρεσβείαις, οἱ δὲ στρατηγίαις, οἱ δὲ ἱερωσύνῃσιν. οἱ δὲ στεφανηφορέοντες. οἱ δὲ ἔνοπλοι. οἱ δ' ἀποκτεινόμενοι. φέρονται δὲ τουτέων ἕκαστοι, οἱ μὲν ἐπὶ ναυμαχίην, οἱ δὲ ἐπὶ στρατείην, οἱ δὲ ἐπ' ἀγροικίην. ἕτεροι δὲ ἐπὶ φορτίδας νῆας. οἱ δὲ εἰς ἀγορήν. ἕτεροι δ' ἐπ' ἐκκλησίην. οἱ δὲ ἐπὶ θέητρον. οἱ δὲ ἐπὶ φυγήν. ἄλλοι δὲ ἀλλαχόσε. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ φιληδονίην καὶ ἡδυπάθειαν καὶ ἀκρασίην. οἱ δὲ εἰς ἀργίην καὶ ῥαθυμίην. τὰς ἀναξίους οὖν καὶ δυστήνους ψυχὰς ὁρῶντες καὶ τοιαύτας, πῶς μὴ χλευάσωμεν τὸν τοιάνδε ἀκρασίην ἔχοντα βίον αὐτέων; κάρτα γὰρ ἔλπομαι μηδὲ τὴν σὴν ἰητρικὴν ἀνδάνειν αὐτέοισιν. δυσαρεστέονται γὰρ ὑπὸ ἀκρασίης ἅπασι. καὶ μανίην τὴν σοφίην νομίζουσιν. ἤπου γὰρ ὑπονοέω ὡς σαφῶς λωβᾶσθαί σου τὰ πολλὰ τῆς ἐπιστήμης, ἢ διὰ φθόνον, ἢ δι' ἀχαριστίην. οἵ τε γὰρ νοσέοντες ἅμα τῷ σώζεσθαι, τὴν αἰτίην θεοῖς ἢ τύχῃ προσνέμουσι. πολλοὶ δὲ τῇ ἰδίᾳ φύσει προσάψαντες, ἐχθαίρουσι τὸν εὐεργετήσαντα, μικροῦ δ' ἂν προσαγανακτῶντες, εἰ νομίζονται χρεοφειλέται. οἵ τε πολλοὶ τὸ τῆς ἀτεχνίης ἐφ' ἑωυτέοις ἔχοντες, ἀΐδριες ἐόντες, καθαίρουσι τὸ κρεῖσσον. ἐν ἀναισθήτοις γάρ εἰσιν αἱ ψῆφοι. οὔτε δ' οἱ πάσχοντες συνομολογεῖν ἐθέλουσιν, οὔτε οἱ ὁμότεχνοι μαρτυρεῖν. φθόνος γὰρ ἐνίσταται. οὐκ ἄπειρος σὺ τῶν τοιούτων λεχμάτων. σαφέως δὲ εἰδὼς ταῦτα ἐν ἀξιοπιστεῦσι σὲ πολλάκις γενηθέντα, καὶ οὐδὲ αἰτίην ἢ βασκανίην φιλοτωθάσσοντα. ἀτρεκέης γὰρ οὐδεμία οὔτε γνῶσις οὔτε μαρτυρίη. ἐπιμειδίᾳ δὲ λέγων ταῦτα. καί μοι Δαμάγητε, θεοειδής τις κατεφαίνετο, καὶ τὴν πρόσθεν αὐτέου μορφὴν ἐκλελησμένος. καὶ φημὶ ὦ Δημόκριτε μεγαλόδοξε, μεγάλας γε τὰς ἀφ'

ξενίων

ἰωμένου πόνου

αὐτέων

ὑπόθεσιν

ερω

σκυλάς

ξενίων δωρεὰς εἰς Κῶ ἀφίξομαι. πολλοῦ γάρ με τῆς σοφίης θαυμασμοῦ πεπλήρωκας, ἀγνοέων γάρ σου κῆρυξ ἀληθείης ἀνθρωπίνης φύσιν διιχνεύσαντος καὶ νοήσαντος. θεραπείην δὲ λαβὼν τῆς ἐμῆς διανοίης, παρὰ σοῦ ἀπαλλάσσομαι τῆς ὥρης τῶν ἀπαιτούσης, καὶ τῆς τοῦ σώματος ἐπιμελείης. ἄμεινον δὲ καὶ κατὰ τὸ ἑξῆς ἐν ταὐτῷ γενησόμεθα. ἀνιστάμην ταῦτα εἰπών. καὶ ὃς ἦν ἕτοιμος ἀκολουθεῖν. προσελθόντι δέ τινι οὐκ οἶδ' ὁπόθεν, ἀπεδίδου τὰ βιβλία. κἀγὼ ξυντονώτερον ἀπῆξα, καὶ πρὸς τοὺς ὄντας Ἀβδηρίτας ἐπὶ τῇ σκοπιῇ ἀναμένοντάς με, ἄνδρες ἔφην, τῆς πρὸς ἐμὲ πρεσβείης, χάρις ὑμῖν πολλή. Δημόκριτον γὰρ εἶδον, ἄνδρα σοφώτατον, σωφρονίζειν ἀνθρώπους μοῦνον δυνατώτατον. ταῦτ' ἔχω σοι περὶ Δημοκρίτου Δαμάγητε φράζειν, γηθοσύνως πάνυ. ἔρρωσο. σαυς

Δημόκριτος Ἱπποκράτει εὖ πράττειν.

Ἦλθον ἡμῖν ὡς μεμηνόσιν ὦ Ἱππόκρατες, ἐλλέβορον δώσων, πεισθεὶς ἀνοήτοις ἀνδράσι,
E παρ' οἷς ὁ πόνος τῆς ἀρετῆς, μανίη κρίνεται. ἐτυγχάνομεν δὲ τότε, περὶ κόσμου διαθέσιος, καὶ πολογραφίης ἔτι δὲ ἄστρων οὐρανίων ξυγγράφοντες. γνοὺς δὲ τὴν ἐπὶ τούτοις φύσιν, ὡς εὐκαίρως κάρτα ἦν ἐπιδεδημιουργημένα, καὶ ὡς τηλοῦ μανίης καὶ παραφροσύνης καθέστηκεν, ἐμοῖο μὲν φύσιν ἐπῄνεσας. ἄφρονας δὲ καὶ ἀπλώτας καὶ μεμηνότας κείνους ἔκρινας. ὁκόσα γὰρ ἰνδαλμοῖς διαλλάσσοντα ἀνὰ τὸν ἠέρα πλάζει ἡμέας, ἃ δὴ κόσμος ξυνορᾶται καὶ ἀμείβοντα τέτευχε, ταῦτα νόος ἐμὸς φύσιν ἐρευνήσας ἀτρεκέως, εἰς φῶς ἤγαγεν. ἀμφιμόροισι μάρτυρες δὲ τουτέων, βίβλοι ὑπ' ἐμοῖο γραφεῖσαι. χρὴ οὖν καὶ σὲ ὦ Ἱππόκρατες, μὴ τοιουτοτρόποισιν ἀνδράσι ξυνέρχεσθαι, καὶ ξυνομιλέειν, ὧν νόος ἀκρόπλοος καὶ ἀβέβαιος καθέστηκεν. πάθος εἰ γάρ τοι πεισθεὶς ὡς μεμηνότα με ἐπότισας ἐν ἐλλεβόρῳ, ἡ πινυτὴ μανίη ἂν ἐγεγόνει. ἐν πινυτῇ μανίᾳ ἐγεγόνει καὶ σεῦ τέχνην κατεμέμψαντο, ὥσπερ αἰτίην παρακοπῆς γεγενημένην. ἐλλέβορος γὰρ ὑγιαίνουσι μὲν ἐνθεὶς, ἐπισκοτεῖ διάνοιαν. μεμηνόσι δὲ κάρτα ὠφελέειν εἴωθεν. ὅρη γὰρ εἰ μὴ κατειλήφεις με γράφοντα, ἀνακείμενον δὲ ἢ σχεδὸν περιπατοῦντα καὶ προσομιλέοντα ἐμαυτῷ, τασ ὁτὲ μὲν δυσχεραίνοντα, ὁτὲ δὲ μειδιῶντα ἐπὶ τοῖς ἐννοουμένοις ὑπ' ἐμοῖο. καὶ τοῖς προσομιλέουσι τῶν γνωρίμων, οὐ προσέχοντα. ἐφιστάντα δὲ τὴν διάνοιαν καὶ σκεπτόμενον ἐκπάγλως, ὤηθης ἂν Δημόκριτον, κατά γε ὄψιος κρίσιν ἐκ τῶν ὁρωμένων, μανίης εἰκόνι ἐοικέναι. χρὴ οὖν τὸν ἰητρὸν, μὴ μόνον ὄψει τὰ πάθη κρίνειν, ἀλλὰ καὶ πρήγματι. τούς τε ῥυθμοὺς ἀνακρίνειν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. καὶ πότερον ἄρχοιτο τὸ πάθος. ἢ μεσάζοι. ἢ λήγοι. καὶ διαφορὴν καὶ ὥρην. καὶ ἡλικίην παρατηροῦντα ἰητρεύειν τὸ πάθος, οὐλομελίην τε τοῦ σκήνεος. ἐκ γὰρ τουτέων ἁπάντων, εὐχερέως τὴν νοῦσον εὑρήσεις. ἀπέσταλκα δέ σοι τὸν περὶ μανίης λόγον. ἔρρωσο.

Ὁ περὶ μανίης λόγος.

Γινομένην δὲ ὡς ἔφην, ἐν τῇ περὶ ἱρῆς νούσου, ὑπὸ ὑγρότητος τοῦ ἐγκεφάλου. ἐν ᾧ
M δεῖ τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα. ὅταν ὑγρότερος τῆς φύσιος ᾖ, ἀνάγκη κινέεσθαι. κινουμένου δὲ μήτε τὴν ὄψιν ἀτρεμίζειν, μήτε τὴν ἀκοήν. ἀλλὰ ἄλλοτε ἀλλοῖα ὁρᾶν τε καὶ ἀκούειν. τήν τε γλῶσσαν τοιαῦτα διαλέγεσθαι, οἷα ἂν βλέπῃ τε καὶ ἀκούῃ ἑκάστοτε. ὅσον δὲ ἂν ἀτρεμίσῃ ὁ ἐγκέφαλος, τοσοῦτον καὶ φρονεῖ χρόνον ὁ ἄνθρωπος. γίνεται δὲ ἡ διαφθορὰ τοῦ ἐγκεφάλου, ὑπὸ φλέγματος, καὶ χολῆς. γνώσῃ δὲ ἑκάτερα, ὧδε. οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ φλέγματος μαινόμενοι, ἥσυχοί τε εἰσὶ, καὶ οὐ βοηταὶ, οὐδὲ θορυβώδεες. οἱ δὲ ὑπὸ χολῆς, πλῆκται καὶ κακοῦργοι καὶ οὐκ ἠρεμαῖοι. ἢν μὲν ξυνεχέως μαίνονται, αὗται αἱ προφάσιες εἰσίν. ἢν δὲ δείματα καὶ φόβοι, ὑπὸ μεταστάσιος γίνεται τοῦ ἐγκεφάλου θερμαινομένου ὑπὸ χολῆς ὁρμώσης ἐπ' αὐτὸν κατὰ φλέβας, τὰς αἱματίτιδας. ὅταν δὲ ἀπέλθῃ ἡ χολὴ πάλιν ἐς τὰς φλέβας, καὶ τὸ σῶμα πέπαυται. ἀνιῆται δὲ καὶ ἀσᾶται καὶ ἐπιλήθεται παρὰ καιρὸν, ψυχομένου τοῦ ἐγκεφάλου ὑπὸ φλέγματος καὶ ξυνισταμένου παρὰ τὸ ἔθος. ὅταν δὲ ἐξαπίνης ὁ ἐγκέφαλος διαθερμαίνηται ὑπὸ χολῆς κατὰ τὰς φλέβας τὰς εἰρημένας ἐπιζέσαντος τοῦ αἵματος ἐνύπνια ὁρέουσι φοβερά. καὶ ὡς ἐγρηγορότος τὸ πρόσωπον φλογιᾷ. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐρυθραίνονται. καὶ ἡ γνώμη ἐπινοεῖ τι κακὸν ἐργάζεσθαι. τοῦτο καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ πάσχει. ἐνύπνια ὅταν δὲ τὸ αἷμα σκεδασθῇ πάλιν ἐς τὰς φλέβας, πέπαυται. ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ τῶν ἐπιδημιῶν ἱστορήσας, ὡς ἐγίνετο ἀφωνίη. ἄγνοια. παραληρήσεις συχναὶ καὶ ὑποστροφαί. ἡ δὲ γλῶσσα σκληρή. καὶ εἰ μὴ διαλύσαιτο, λαλεῖν οὐχ οἷόν τε ἦν καὶ σφόδρα πικρὴ, τὰ πολλὰ φλεβοτομίη ἔλυσεν. ὑδροποσίη μελί-

κρητον. ἐλλεβόρων πόσιος. οὗτος ὀλίγον ὑπὸ ζάλης χρόνον, ἐτελεύτησεν. ἄλλος ἦν ὃς ὅτε εἰς πότον ὁρμώη φόβος τῆς αὐλητρίδος ἐλάμβανεν, εἰ ἀκούσειεν αὐλούσης. ἡμέρης δὲ ἀκούων οὐδὲν ἔπασχε.

Ἱπποκράτης Δημοκρίτῳ εὖ πράττειν.

Boni eventus plerumq. referuntur in Deos. Mali medicis adscribuntur.

Ἰητρικῆς τέχνης ὦ Δημόκριτε, κατορθώματα μὲν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, οὐ πάντα πᾶσιν ἐπαινοῦσιν. θεοῖς δὲ πολλάκις, προσαρτῶσιν. ἢν δέ τι ἡ φύσις ἀντιπρήξασα ἀπολέσῃ τὸν θεραπευόμενον, ἰητροὺς καταμέμφονται, παρέντες τὸ θεῖον. καὶ ἔγωγε δοκέω πλείονα μεμψιμοιρίην, ἢ τιμὴν κεκληρῶσθαι τὴν τέχνην. ἐγὼ μὲν γὰρ ἰητρικῆς ἐς τέλος οὐκ ἀφῖγμαι. καί περ ἤδη γηραλέος καθεστώς. οὐδὲ γὰρ ὁ ταύτης εὑρετὴς Ἀσκληπιός. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐν πολλοῖς διεφώνησε. καθάπερ ἡμῖν αἱ τῶν ξυγγραφέων βίβλοι παραδεδώκασιν. ἃ μὲν οὖν ὑπὸ σέο ἐπεστάλη ἡμῖν ἐπιστολῇ, κατεμέμφου περὶ τῆς φαρμακείης τοῦ ἐλλεβόρου. ᾐσχύνθην μὲν οὖν ὦ Δημόκριτε ὡς μεμηνότα ἐλλεβορίζων. οὐ καταμαντευσάμενος ὅστις ποτ' εἴης. ὡς δ' ἐντυχὼν ἔγνων, οὐ μὰ Δία παραφρονέοντος ἔργον, ἀλλὰ σχεδὸν ἀκρολοχῆς πάσας, κάρτα δὴ φύσιν ἐπήνεσα. ἄριστόν τι φύσεως ἑρμηνευτὴν καὶ κόσμου ἐκεῖνα. τοὺς δὲ εἰσαγαγόντας με, ἐμεμψάμην ὡς μεμηνότας. φαρμακείης γὰρ αὐτοὶ ἔχρῃζον. ἐπειδὴ τοίνυν τὸ αὐτόματον ἡμέας ἐς τὸ αὐτὸ συνήγαγεν, ὀρθῶς ποιήσεις ἐπιστέλλων ἡμῖν πυκνότερον, καὶ μεταδιδοὺς τῶν ὑπὸ σέο γραφομένων ξυνταγμάτων. ἀπέσταλκα δέ σοι καὶ αὐτὸς τὸν περὶ τοῦ ἐλλεβορισμοῦ λόγον. ἔρρωσο.

Ἱπποκράτης Δημοκρίτῳ περὶ ἐλλεβορισμοῦ.

Τοῖς μὴ ῥηϊδίως ἄνω καθαιρομένοις πρὸ τῆς πόσιος προϋγραίνειν τὰ σώματα, πλείονι τροφῇ καὶ ἀναπαύσει. ἐπὴν δὲ πίῃ ἐλλέβορον πρὸς τὰς κινήσιας τῶν σωμάτων μᾶλλον ἄγειν μὴ πρὸς ὕπνους. δηλοῖ δὲ ἡ ναυτιλίη. ὅτι κίνησις τὰ σώματα ταράσσει. ἐν πλῷ βούλει μᾶλλον ἄγειν ἐλλέβορον κινεῖ τὰ σώματα. ἐλλέβορος ἐπικίνδυνος τοῖς σάρκας ὑγιέας ἔχουσι. ὅσοι ἐν τῇσι φαρμακοποσίῃσι μὴ διψῶσι, καθαιρόμενοι οὐ παύονται, πρὶν ἢ διψήσωσι. σπασμὸς δ' ἐξ ἐλλεβόρου, θανάσιμον. ἐπὶ ὑπερκαθάρσει σπασμὸς ἢ λυγμὸς ἐπιγενόμενος κακόν. ἐν τῇσι ταραχῇσι τῆς κοιλίης καὶ τοῖσιν ἐμέτοισι τοῖς αὐτομάτοις γινομένοισιν, ἢν μὲν οἷα δεῖ καθαίρεσθαι καθαίρωνται, ξυμφέρει τε καὶ εὐφόρως φέρουσιν. εἰ δὲ μὴ, τοὐναντίον. ὡς δὲ ἔφην ἐν τῷ περὶ γνωστικῶν, κάθαρσις εὐθέη ἡ ἄνω ἐφ' ἀπυρέτῳ. ἀσιτίη ἢ καρδιωγμὸς, ἢ σκοτόδινος, ἢ στόμα ἐπιπικρούμενον καθόλου τῇσι ὑπὲρ τῶν φρενῶν ὀδύνῃσι. ἡ δὲ κάτω ὅπου χωρὶς πυρετοῦ στρόφος. ὀσφύος ὀδύνη. γουνάτων βάρος. καταμήνια δυσεργοῦντα. ὀδύναι ἐν τοῖς ὑπὸ τὸ διάφραγμα. φυλάσσεσθαι δὲ ἐν τῇσι φαρμακοποσίῃσι τοὺς ἀστείους τὰ σώματα. μάλιστα δὲ τοὺς μέλανας καὶ ὑγροσάρκους. καὶ τοὺς ὑποξήρους δὲ καὶ ψελλοὺς, καὶ τραυλούς. ὁκόσοι δὲ τὰ φλεγμαίνοντα ἐν ἀρχῇ τῆς νόσου, ὡς ἔφην, ἐν τῷ περὶ πτισάνης εὐθέως ἐπιχειροῦσιν λύειν φαρμακείῃ, τοῦ μὲν ξυντεταμένου καὶ φλεγμαίνοντος οὐδὲν ὠφελέουσιν. οὐδὲ γὰρ διαδιδοῦσιν ὠμὸν ἐὸν τὸ πάθος. τὰ δὲ ἀντέχοντα τῷ νοσήματι καὶ ὑγιεινὰ ξυντήκουσι. ἀσθενέος δὲ τοῦ σώματος γινομένου, τὸ νόσημα ἐπικρατεῖ καὶ ἀνικήτως ἔχουσι. ἐλλεβορίζειν δὲ χρὴ οἷς ἀπὸ κεφαλῆς φέρεται ῥεῦμα. μὴ διδόναι δὲ ἐπὶ ἐμπύων, μὴ φαρμακεύειν τοὺς ἀχρόους. τοὺς βραγχώδεας. τοὺς σπληνώδεας. τοὺς ἀφαίμους. τοὺς πνευματώδεας καὶ ξηρὰ βήσσοντας. διψώδεας. φυσώδεας. ἐντεταμένους ὑποχόνδρια καὶ πλευρὰς καὶ μετάφρενα. τοὺς ἀπονεναρκωμένους καὶ ἀμαυρὰ βλέποντας. καὶ οἷς ἦχοι τῶν ὤτων καὶ τῆς οὐρήθρας ἀκρατεῖς. μὴ δὲ τοὺς ἰκτερώδεας. ἢ κοιλίης ἀσθενέας. ἢ αἱμορροώδεας. ἢ ἐν φύμασιν. ἢν δὲ φαρμακεῦσαι δοκῇ, ἐλλεβόρῳ ἀσφαλῶς ἄνω κάθαιρε. κάτω δὲ μή. κράτιστον δὲ τούτοις διαιτῶν. ὡς δὲ ἔφην ἐν τῷ προρρητικῷ, μὴ φαρμακεύειν μὴ δὲ τοὺς ἐπανεμοῦντας μέλανα, ἀσίτους, καὶ παραφόρους, καθεύδειν μικρὰ ὀδυνώδεας. ὄμμα θρασὺ κεκλιμένον ἔχοντας. ἀκριδοῦντας. σκοτώδεας. ἀχρόους. μὴ δὲ τοὺς ἐν πυρετῷ καυματώδεας κατακεκλασμένους. ὡς δὲ ἔφην περὶ πτισάνης σησαμοειδὲς ἄνω καθαίρει. ἡ πόσις ἥμισυ δραχμῆς ἐν ὀξυμέλιτι τετριμμένου. ξυμμίσγεται δὲ καὶ τοῖς ἐλλεβόροις τὸ τρίτον μέρος τῆς πόσιος καὶ ἧσσον πνίγει. καθαίρει δὲ καὶ τοὺς ἐν χρονίοις τεταρταίοις καὶ τοὺς ἐν λειπυριώδει πυρετῷ χρονίους. καὶ ὧν οὐκ ἔστι δίψος μὴ δὲ ἀπόχρεμψις. τούτους δὲ μὴ πρότερον τῶν τριῶν ἑβδομάδων. ποτὲ δὲ καὶ πλευριτικοὺς καὶ ἑλκώδεας. ὡς δὲ ἔφην ἐν τῷ περὶ γυναικείων, καθαίρειν καὶ ἢν αἱ μῆτραι καθάρσιος δέωνται.

Ἱπποκράτης

Ἱπποκράτους πρὸς τὸν υἱὸν Θεσσαλόν.

Σπουδῆς δὲ μελέτω σοι ὦ παῖ γεωμετρικῆς, καὶ ἀριθμήσιος. οὐ γὰρ μόνον σέο καὶ τὸν
1 βίον εὐκλεᾶ καὶ ἐπὶ πολλὰ χρήσιμον τῶν ἀνθρωπίνων μοιρέων ἐπιτελέσει. ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ὀξυτέρην τε καὶ τηλαυγεστέρην κατὰ τὸ ἐν ἰητρικῇ ἐνῆσθαι πᾶν ὅτι χρήζει. καί τοι ἡ μὲν τῆς γεωμετρίης ἱστορίη ἐοῦσα πολύσχημός τε καὶ πολυειδὴς, καὶ πᾶν μετ' ἀποδείξιος περαινομένη ἔσται χρησίμη πρός τε τὰς τῶν ὀστέων θέσεις καὶ ἐξαρθρήσεις. καὶ τὴν λοιπὴν τῶν μελέων τάξιν. ἐς τὴν γὰρ τούτων πολυτροπίην εὐεπιγνωστότερον. ἐμβολῇ τε ἄρθρων καὶ τῇ τῶν ὀστέων τῶν συντριβομένων ἀναπρίσει τε καὶ ἐκτρυπήσει, καὶ συνθέσει. καὶ ἐξαιρέσει. καὶ τῇ λοιπῇ θεραπείῃ χρῆσθαι, εἰδότι ὁκοῖόν τε χωρίον ἐστὶ καὶ τὸ ἐκ τούτου ἐξορυσσόμενον ὀστέον. ἡ δὲ τῆς ἀριθμήσιος τάξις, πρός τε τὰς περιόδους καὶ ἀλόγους τῶν πυρετῶν μεταστάσιας, καὶ τὰς κρίσιας τῶν νοσεόντων. καὶ τῆς ἐν νούσοις ἀσφαλείης ἀρκέουσα ἔσται. μάλα γὰρ σεμνὸν ὑπηρεσίαν ἔχειν ἐν ἰητρικῇ τοιήνδε ἥτις σοι τὰ μέτρα τῆς ἐπιτάσιος καὶ τῆς ἀνέσιος ὅταν ἄνισα ἔοντα τὴν μοῖραν εὔγνωστα παρέχεται, χωρὶς ἀμπλακίης. διὸ δὴ κάρτα ἐς δύναμιν ἀντέχεο τῆς τοιῆσδε ἐμπειρίης. ἔρρωσο.

Δημόκριτος Ἱπποκράτει περὶ φύσιος ἀνθρώπου.

ρὴ πάντας ἀνθρώπους ἰητρικὴν τέχνην ἐπίστασθαι ὦ Ἱππόκρατες. καλὸν γὰρ ἅμα καὶ
X ξυμφόρον ἐς τὸν βίον. τουτέων δὲ μάλιστα, τοὺς παιδείας καὶ λόγων ἴδριας γεγενημένους. ἱστορέω σοφίης γὰρ δοκέω ἰητρικὴν ἀδελφὴν καὶ ξύνοικον. σοφίη μὲν γὰρ ψυχὴν ἀναρρύεται παθῶν. ἰητρικὴ δὲ, νόσους σωμάτων ἀφαιρέεται. αὔξεται δὲ νόος, παρεούσης ὑγείης. ἣν καλὸν προνοέειν τοὺς ἐσθλὰ φρονέοντας. ἕξιος δὲ σωματικῆς ἀλγεούσης, οὐδὲ προθυμίην ἔχει νόος, ἐς μελέτην ἀρετῆς. νοῦσος γὰρ παρεοῦσα, δεινῶς ψυχὴν ἀμαυροῖ, φρόνησιν τὴν συμπαθείην ἄγουσα. φύσιος δὲ ἀνθρωπίνης ὑπογραφὴ, θεωρίην ἔχει τοιήνδε. ὁ μὲν ἐγκέφαλος, φρουρέει τὴν ἀκρὴν τοῦ σώματος. ἀσφάλειαν ἐμπεπιστευμένος. ὑμέσι νευρώδεσι συνεσκατοικέων. ὑπὲρ ὃν, ὀστέων διπλῶν φύσιες ἀναγκαῖαι ἀρηρῦαι, δεσπότην φύλακα διανοίης, καλύπτουσιν ἐγκέφαλον. τριχῶν εὐκοσμίη, χρῶτα κοσμοῦσα. τὸ δὲ τῶν ὀμμάτων ὁρατικὸν, ἐν πολυχίτωνι φωλεῦον ὑγροῦ, ἐπισκιασίαις ὑπὸ μετώπων, κολασίῃ σωίζονται. θεωρίης δὲ αἴτιον. ἀκριβὴς δὲ κόρη, φύλακα ταρσὸν εὐκαιρίης ὑπομένει. διπλοῖ δὲ ῥώθωνες ὀσφρήσιος ἐπιγνώμονες, διορίζουσιν ὀφθαλμῶν γειτνίην. μαλακὴ δὲ χειλέων ἀφὴ στόματι περιπτυσσομένη, ῥημάτων αἴσθησιν, ἀκριβῆ τε διάρθρωσιν παρέχει εὐθετημένη. γένειον δὲ, ἀκροτελὲς καὶ χελώνειον γόμφοις συνηρμοσμένον. ἐνδοχεῖα δὲ μύθων ὦτα, δημιουργὲς αὐτέων. οἷς ἐπεὰν ὁ θυμὸς, οὐκ ἀσφαλὴς διάκονος ἀλογιστίης γίνεται. λαλιῆς μήτηρ γλῶσσα, ψυχῆς ἄγγελος, πυλωρεύουσα τὴν γεῦσιν, ὀχυροῖς ὀδόντων θριγκοῖσι πεφρούρηται. βρόγχος δὲ καὶ φάρυγξ, ἡρμοσμένοι ἀλλήλοις, γειτνιῶσιν. ὁ μὲν γὰρ τὴν κέλευθον πνεύματος. ὁ δὲ, εἰς βυθὸν κοιλίης, προφὴν προπέμπει. λάβρον ἐνδυόμενος. κωνοειδὴς δὲ, καρδίη βασιλὶς, ὀργῆς τιθηνὸς, πρὸς πᾶσαν ἐπιβουλὴν ἐνδέδυκε θώρηκα. θαμινὰ δὲ πνευμάτων σήραγγες ἀορτῇ διοδευόμεναι, φωνῆς αἴτιον πνεῦμα τίκτουσι. τὸ δὲ χορηγὸν αἵματος, καὶ μεταβάλλον εἰς τροφὴν, σὺν λοβοῖς πολλάκις κοῖλον περίπλοος ἔσται, ἧπαρ ἐπιθυμίης αἴτιον. χλωρὴ δὲ χολὴ περὶ ἥπατι μένουσα καὶ διαφθορὴ σώματος ἀνθρωπείου ὑπερβλύσασα γίνεται. βλαβερὸς δὲ σώματος ἀνθρωπίνου καὶ ἀνωφελὴς ἔνοικος, σπλὴν ἀπέναντι εὐδίῃ πρῆγμα μηδὲν αὐτόμενος. μέση δὲ τουτέων, χορηγεῖ πανδέκτειρα κοιλίη. κατατεχνάζεται διοικεῦσα τὴν πέψιν. ἔνοχα δὲ κοιλίης συνθέσιος δημιουργίῃ συνοδευόμενα, εἰλεῖται περὶ κοιλίην ἔντερα. λήψιος καὶ ἀποκρίσιος αἴτια. δίδυμοι δὲ νεφροὶ, ἰσχίοισιν ἐνιδρυσμένοι, καὶ ἠμφιεσμένοι δημῷ, οὔρων ἐκκρίσιος οὐκ ἀλλότριοι πεφύκασι. κύτος δὲ ἁπάσης κοιλίης, ὁ καλεόμενος ἐπίπλους, γαστέρα πᾶσαν ἐμπεριείληφε, μόνου σπληνὸς ἄτερ. ἑξῆς νευρώδης κύστις ἰσχίοις στόμα ἐνιδρυσμένη συμπεπλεγμένων ἀγγέων, οὔρων ἐκκρίσιος αἰτίη γίνεται. ἡ δὲ γειτνιῶσα ταύτῃ μήτηρ βρεφέων, ἡ δεινὸν ἄλγος τῶν ἐν γυναιξὶ μόχθων μυρίων παραιτίη, μήτηρ πεφώλευκεν. ἡ πυλαρὸς μυχοῖς ἰσχίων βράσσουσα σὰρξ, σφίγγεται νευραῖσιν. ἐκ δὲ πλήθους ἐκχέουσα γαστρὸς φύσιος, ἐκ τόκου προνοίης. ἐκ δὲ σώματος κρεμαστοὶ ἐκτὸς, οἰκίην νέμονται ἔκγονοι κτίσται ὄρχιες, πουλυχίτωνες ἐόντες. εὔνεον ἄνθος ἐκ φλεβέων τε καὶ νεύρων πλέγμα, οὔρων

ἔκχυσιν ποιεύμενον, συνουσίας ὑπουργὸν φύσιος ὑποδεδεγμένον ὄργανον. ὄρεξιν ἥβης πυκαζόμενον. σκέλεα δὲ καὶ βραχίονες, καὶ τὰ προσηρτημένα τουτέοις ἄκρα, διηκονίης πᾶσαν ἀρχὴν συνηθροισμένα ἔχοντα, νεύρων τε ἀσφαλῆ λειτουργίην τελέουσιν. ἡ δὲ ἀσώματος ἐν μυχοῖς φύσις, ἐξετεύξε παντάμορφα σπλάγχνων γένη. ἃ διὰ θάνατον ἀποσταθεὶς, ὠκέως ἔπαυσε λειτουργίης.

Ἱπποκράτου ὑγιεινὸν πρὸς Δημήτριον βασιλέα.

Ἱπποκράτης Κῷος βασιλεῖ Δημητρίῳ χαίρειν. ἡμεῖς καὶ πρότερον σπουδάζοντες τῇ βασιλείῃ περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐν κεφαλαίῳ θεωρῆσαι τὰ μέρη, ταῦτα συγγράψαντες καθάπερ ἠξίωσας, ἀπεστάλκαμεν. νῦν δὲ περὶ ὧν δεῖ μάλιστα σπουδάζειν τοὺς ἔμφρονας, ἡμεῖς τὰ μὲν, καὶ παρὰ τῶν πρότερον παρειληφότες, τὰ δὲ, καὶ νῦν αὐτοὶ προσεξευρίσκοντες, γεγράφαμεν. οἷς σὺ τῶν προτέρων ἀρρωστημάτων σημείοις γινομένοις ἐπακολουθῶν, καὶ χρώμενος πλειστάκις, ἄνοσος ἂν εἴης τὸν ἅπαντα χρόνον. ἐστὶ δὲ, δύο γένη ἀρρωστιῶν ἁπάντων ζώων. ἡ μὲν, κατὰ γένος. ἡ δὲ, κατὰ πάθος, ἀνόμοιαι. τὰς δὲ ἐπιθυμίας τὰς κατὰ τὴν τροφὴν, ἐκ τῶν ὑπεναντίων ὄψει. ξηραινομένων τε κενουμένων. τὰ δὲ πλήρη πληρούντων δὲ κενά. τὰς δὲ νούσους ἁπάσας, ἐξ ὑπεναντίων ὄψει καθεστηκυίας καὶ νούσους ὑπὸ νούσων γινομένας. ὑπὸ σπασμῶν πυρετὸς ἐπιγενόμενος, λύει τὸ νόσημα. κεφαλῆς πολλῆς δὲ περιωδυνίας αἷμα κατὰ τὰ ὦτα ῥαγὲν, ἢ κατὰ τὰς ῥῖνας. σπασμοὶ πᾶσι τοῖς μελαγχολικοῖς ἐπιγιγνόμενοι, παύουσι τὰς μελαγχολίας. καὶ καθόλου μὲν ἐστὶ καὶ ῥίζα τῶν ἀνθρωπίνων νοσημάτων, ἡ κεφαλή, καὶ τὰ ἀρρωστήματα τὰ μέγιστα, ἐκ ταύτης παραγίνεται. ἐπικειμένην γὰρ αὐτὴν τῷ σώματι, ὥσπερ σικύαν τῶν ἐσφορομένων ἁπάντων συμβαίνει αὐτὴν ἕλκειν περιττώματα, καὶ τοὺς λεπτομερεῖς χυμούς. δεῖ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν, ἰδίως ζῆν αὐτὸν παρασκευάσαντα εἰς ταῦτα τὰ μέρη. ὅπως μηδεμίαν αὔξησιν λαμβάνοντα, τὰ προσπίπτοντα τῶν ἀρρωστημάτων, διά τε τῆς ἐπιμελείας καὶ τῆς εὐταξίης τῆς παρὰ σοὶ γινομένης. καὶ μήτε ταῖς τῶν ἀφροδισίων ἀκρασίαις, μήτε ταῖς τῶν διαφόρων ἐδεσμάτων, μήτε τοῖς ὕπνοις τοῖς ὑπερκολαστικοῖς ἀγυμνάστου ὄντος τοῦ σώματος χρώμενος, ἀλλ' ἐπακολουθοῦντα τοῖς σημείοις τοῖς γινομένοις ἐν τῷ σώματι, διατηρεῖν τὸν καιρὸν ἑκάστου σώματος. ὅπως ἂν φυλαξάμενος τὸ ἀρρώστημα τὸ μέλλον ἐπιφέρεσθαι, ταῖς θεραπείαις αἷς ἂν ἐγὼ γράφω χρώμενος, διατελῇς ἄνοσος ὤν.

Caput, radix morborũ.

Δόγμα Ἀθηναίων.

Δοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων. ἐπειδὴ Ἱπποκράτης Κῷος ἰατρὸς ὑπάρχων καὶ γεγονὼς ἀπὸ Ἀσκληπιοῦ, μεγάλην εὔνοιαν μετὰ σωτηρίας ἐνδέδεικται τοῖς Ἕλλησι. ὅτε καὶ λοιμοῦ ἰόντος ἀπὸ τῆς βαρβάρου ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, κατὰ τόπους ἀποστείλας τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς παρήγγειλε τίσι χρὴ θεραπείαις χρωμένους ἀσφαλῶς διαφυλάξασθαι τὸν ἐπιόντα λοιμόν. ὅπως τε ἰατρικὴ δοθεῖσα τοῖς Ἕλλησι ἀσφαλῶς σώζει τοὺς κάμνοντας αὐτῶν. ἐξέδωκε δὲ καὶ συγγράψας ἀκριβῶς τὰ περὶ τῆς ἰατρικῆς τέχνης, πολλοὺς βουλόμενος τοὺς σώζοντας ὑπάρχειν ἰατρούς. τοῦ τε Περσῶν βασιλέως μεταπεμπομένου αὐτὸν ἐπὶ τιμαῖς ταῖς κατ' αὐτὸν ἴσαις καὶ δώροις ἐφ' οἷς ἂν αὐτὸς Ἱπποκράτης αἱρῆται, ὑπερεῖδε τὰς ὑποσχέσεις τοῦ βαρβάρου, ὅτι πολέμιος καὶ κοινὸς ἐχθρὸς ὑπῆρχε τοῖς Ἕλλησι. ὅπως οὖν ὁ δῆμος Ἀθηναίων φαίνηται προαιρούμενος τὰ χρήσιμα διὰ παντὸς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἵνα χάριν ἀποδῷ πρέπουσαν Ἱπποκράτει ὑπὲρ τῶν εὐεργετημάτων, δεδόχθαι τῷ δήμῳ μυῆσαι αὐτὸν τὰ μυστήρια τὰ μεγάλα δημοσίᾳ καθάπερ Ἡρακλέα τὸν Διός. καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν στεφάνῳ χρυσῷ ἀπὸ χρυσῶν χιλίων. ἀναγορεῦσαί τε τὸν στέφανον Παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις ἐν τῷ ἀγῶνι τῷ γυμνικῷ. καὶ ἐξεῖναι πᾶσι Κῴων παισὶν ἐφηβεύειν ἐν Ἀθήναις καθάπερ παισὶν Ἀθηναίων. ἐπειδὴ περ ἡ πατρὶς αὐτῶν ἄνδρα τοιοῦτον ἐγέννησεν. εἶναι δὲ Ἱπποκράτει καὶ πολιτείαν καὶ σίτησιν ἐν πρυτανείῳ διὰ βίου.

Ἐπιβώμιος.

Πολλοὶ καὶ πολλῶν πολίων οἰκητοὶ ἐν ἀξίῃ μεγάλῃ γεγονότες. κοινὸν οὔνομα Θεσσαλοί, πᾶσιν ἀνθρώποισι πικρὴ ἀνάγκη τὰ μεμοιραμένα φέρειν. καρτερεῖ δὲ βιάζεσθαι ἃ βούλεται. ἣ καὶ νῦν ἐγὼ ἄκων ξὺν ἐμῇ γενεᾷ θαλλοὺς στέψας, ἐπ' Ἀθηναίης βωμοῦ ἱκέτης ἵδρυμαι, τίς ἐὼν χρὴ λέγειν τοῖς ἀγνοέουσιν. Ἱπποκράτης ὦ ἄνδρες ὁ ἰητρὸς ὁμοίως

ὁμοίως οὐ διὰ σεμνῆς καὶ καλῆς αἰτίης, ἐμὲ ἑωυτὸν καὶ παῖδας, ὑμῖν ξυνίστημι. γινώσκεσθαι ὦ πλῆθος. καὶ γὰρ δὴ ὦ ἄνδρες οἰκεῖοι ἐν οἷς ὡς εἰπεῖν ἀληθὲς πολλοῖσιν ὑμέων καὶ πολίων ὑμετέρων γινώσκομαι ὡς τύπῳ εἰπεῖν. ὄνομα δ' ἰδίης καὶ προσωτέρω κεχώρηκε. δοκέω δὲ τοῦτο ἐκ τέχνης ἐμῆς ὑγιείης τε καὶ ζωῆς, αἴτιον ἀνθρώποισιν. οὐ μόνον πᾶσι τῶν ὑμετέρων οἰκέουσιν, ἀλλὰ καὶ πολλοῖσιν Ἑλλήνων, ἐγγὺς ὑμέων γινώσκομαι. ἤδη δὲ ὅτι ἐγὼ ὑπέμεινα τὸ τηλικοῦτον πρῆγμα, ἔργῳ πρῆξαι ὁρέω. Ἀθηναῖοι ὦ ἄνδρες Θεσσαλοὶ κακῶς ἕξουσι χειρώμενοι μητρόπολιν ἡμετέρην Κῶ. ἐν δούλης μοίρῃ διατίθεται, τὰ ἐλεύθερα διὰ προγόνων κτήσιος, ἰδιόκτητα ποιεύμενοι. ὅτι ξυγγενέην αἰσθανθέντων ἡ δῆιν αὐτέοις ἀπ' Ἀπόλλωνός τε καὶ Ἡρακλέους, ἥτις ἐς αἰνίην τε καὶ σεμνὸν τῶν κείνων παῖδας ἱκνέεται. οὐδὲ Ἡρακλέους εὐεργεσιῶν εἵνεκεν πρηΐως νόον βαλόμενοι, ἃς ὁ κοινὸς ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν ὀρθῶς ποιέων θεὸς, ἐς ἐκείνους κατέθετο. ὑμεῖς τε ἀλλὰ πρὸς Διὸς ἱκεσίου καὶ θεῶν ὁμογνίων διέλθετε. ἀμύνατε. ἐλευθερώσατε τῆς ἰδίας φιλοτιμίης μηδὲν ἐλλείποντες.

Πρεσβευτικὸς Θεσσαλοῦ Ἱπποκράτους υἱοῦ.

Προσήκειν ἡγέομαι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν καθιστάμενον εἰς ὑμέας, καὶ μὴ γινωσκόμενον παντὶ τῷ πλήθει, πρῶτον δηλῶσαι μὲν, ὅς τις, καὶ ὅθεν ἐστί. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἄλλων λόγων ἅπτεσθαι. ἐμοὶ μὲν πατὴρ, Ἱπποκράτης. ὃν ὑμεῖς γινώσκετε ἐν ἰητρικῇ ἡλίκην δύναμιν ἔχει. οὔνομα δὲ Θεσσαλός. γινώσκομαι δὲ κἀγὼ, οὐκ ἐν δευτέροις ὑμέων, οὐδ' ὀλίγοις. πατρὶς δέ μοι, Κῶς. ἣν ὅπως ὑμῖν οἰκείη ἐστὶν ἐξ ἀρχαίων, ἕτεροι ἐροῦσιν, οἵτινες ἱστορίην ἐξηγήσασθαι δυνατώτεροι. ἦλθον δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός. τέσσαρας ἔχων εὐεργεσίας εἰπεῖν παρ' ἡμέων εἰς ὑμᾶς γεγενημένας. τὴν μέν τινα παλαιὰν ὑπὲρ τῶν προγόνων, κοινὴν ἐς ἅπαντας τοὺς ἀμφικτύονας ὧν ὑμεῖς οὐκ ἐλαχίστη μοῖρα. τὴν δὲ ἑτέρην ἔτι μέζω ταύτης, καὶ διϊκνευμένην ἐς Ἑλλήνων τοὺς πλείους. καὶ αὗται μὲν φαίνονται τῆς πόλιος καὶ τῶν προγόνων τῶν ἐμῶν ἐοῦσαι. ἡ δὲ τρίτη, τοῦ πατρὸς ἰδίη. καὶ τηλικαύτη, ὅσην εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ὑμῖν τε καὶ πολλοῖς Ἑλλήνων κατέθετο. ἡ δ' ὑστάτη τῶν τεσσάρων, κοινὴ τοῦ πατρὸς καὶ ἐμὴ, καὶ οὐκ ἔτι ἐς πλείονας, ἀλλ' ἐς ὑμᾶς αὐτοὺς διϊκνεομένη. ἣ πρὸς μὲν τὰς προτέρας εὐεργεσίας, μικρὴ ἂν φανείη. πρὸς δὲ ἑτέρων χάριτας μετρεομένη μεγάλη. αἱ μὲν δὴ εὐεργεσίαι τοιαῦται, οὕτως ἔχουσιν ἃς ἔφην. ὡς συνελόντι εἰπεῖν. δεῖ δὲ μὴ μοῦνον φάναι, ἀλλὰ καὶ ἀποδεῖξαι ὡς εἰσὶν ἀληθέες. ἀρχὴν οὖν τοῦ λόγου, τὴν ἀρχὴν τῶν ὑπουργιῶν ποιήσομαι. τὰ δὲ ἀρχαιότατα πρῶτα λέξω. ἐν οἷς τάχ' ἂν με καταλάβοιτε μακρότερα καὶ μυθωδέστερα εἰπεῖν, ποθεῖ δὲ πᾶς ἀρχαῖος λέγεσθαι. ἦν γὰρ ὁ χρόνος ὅτ' ἦν Κρισσαῖον ἔθνος. ᾤκεον δὲ πρὸς τὸ Πυθικὸν ἱρόν. γῆν δ' εἶχον ἣν νῦν τῷ Ἀπόλλωνι καθιδρύεται. καλέεται δὲ τὸ μὲν Κρισσαῖον πεδίον ᾧ Λοκροὶ παροικέουσι, καὶ ᾧ Μέλανα πρόσεισι. τὸ δὲ Κίρφιον ὄρος ᾧ Φωκέων παράκειται. οὗτοι δὲ οἱ Κρισσαῖοι γενόμενοι ποτὲ πολλοὶ καὶ ἰσχυροὶ καὶ πλούσιοι, τουτέοις τοῖς ἀγαθοῖς, ὑπὲρ κακοῦ ἐχρήσαντο. ἐξυβρίσαντες γὰρ, πολλὰ δεινὰ καὶ παράνομα πρήγματα εἰργάσαντο ἐς τὸν θεὸν ἀσεβοῦντες. Δελφοὺς καταδουλούμενοι. προσοίκους ληϊζόμενοι, γεωργοὺς συλέοντες. γυναῖκας δὲ καὶ παῖδας ἄγειν ἰόντες. καὶ ἐς τὰ σώματα ἐξυβρίζοντες. ἀνθ' ὧν ἀμφικτύονες, ὀργισθέντες καὶ στράτευμα ἐς τὴν γῆν ἐμβαλόντες αὐτέων, καὶ μάχῃ νικήσαντες, τὴν χώρην ἐδῄουν, καὶ τὰς πόλιας ἐπόρθεον. ἔνθα πολλὰ καὶ ἀνόσια ποιήσαντες, σχετλίως ἀπήντησαν, καὶ οὐ μείω, ὧν ἔπραξαν τίνοντες. μακαριστοὶ δ' ἦσαν αὐτέων οἱ ἐν χερσὶ τελευτήσαντες, δεύτεροι δὲ οἱ δορυάλωτοι γενόμενοι, οἵτε ἐς ἑτέρην χώρην καὶ πόλιας ἐπράθησαν. τὰ γὰρ σφέτερα κακὰ, οὐκ εἶχον ἐν ὀφθαλμοῖς. οἱ δὲ αὐτοῦ μείναντες τῶν αἰχμαλώτων, ἀτυχέστατοι ἦσαν, ὅσοι οἰκίζοντο ἐν χώρῃ τῇ ἑωυτῶν, ξὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἀγρούς τε καὶ ἄστεα πυρὶ παραδιδόμενα ἐθεώρεον. ἔτι δὲ τουτέων κάκιον διῆγον οἱ ἐν τοῖς τείχεσι διαρκέοντες, ὁκότε τῶν εἰρημένων κακῶν, ἃ μὲν ἔβλεπον. ἃ δ' ἐπυνθάνοντο, πλέον ἀκούοντες τῆς ἀληθείης. οὕτω γὰρ που ἔθος γίνεσθαι. καὶ δὴ κακὰς ἐλπίδας σωτηρίης εἶχον. ἦν δέ σφι πόλις ἐγγὺς τούτου τοῦ τόπου μεγίστη, ὅκου νῦν ὁ ἱππικὸς ἀγὼν τίθεται. ἐς τὰ τείχη ἐπεσκευάζοντο, καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἄλλων πολίων διαφεύγοντας ἐδέχοντο. τὰ δὲ ἀχρεῖα ἐξέβαλον, καὶ τὰ ἀναγκαῖα ἂν ἐκομίζοντο. καὶ διενοοῦντο ὑπομένειν, ἐλπί-

ζοντες

σαντες μήτε ἐφ᾽ ὧν μάχῃ τὴν πόλιν αἱρεθῆναι, μήτε κατὰ μῆκος χρόνου. οἱ δ᾽ ἀμφικτύονες τά ἄλλα τε καθεῖλον, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πόλει φρούριον ποιησάμενοι, καὶ ἐς πολιορκίην σκεδάσαντες τὸ ἄλλον στράτευμα, ἐπὶ πόλιας ἀφῆκαν. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, καὶ λιμοῦ ἐς τὸ στρατόπεδον ἐμπεσόντος, καὶ τῶν στρατιωτῶν νοσεόντων, τινῶν δὲ καὶ ἀποθνησκόντων, τῶν δὲ καὶ ἐκλιπόντων τὸ φρούριον διὰ τὴν νοῦσον, οἱ ἀμφικτύονες ἐταράσσοντο. καὶ ἄλλοι ἄλλα ἐβουλεύοντο. φιλεῖ δὲ τὰ κοινὰ οὕτω πως γίνεσθαι. τέλος δὲ ἀγανακτέοντες τῷ πάθει, καὶ ἀγνωσιμαχήσαντες, τῷ θεῷ ἐπέτρεψαν. καὶ ἤροντο ὅτι χρὴ ποιεῖν. ὁ δ᾽ ἐκέλευσε πολεμεῖν, καὶ ὑπισχνεῖτο κρατήσειν, ἢν ἐς Κῶ ἐλθόντες ἐλάφου παῖδα ἐς ἐπικουρίην ἀγάγωνται ξὺν χρυσῷ σπεύσαντες, ὡς μὴ πρότερον οἱ κρισαῖοι ἐκ τοῦ ἀδύτου τὸν τρίποδα συλήσωσιν. εἰ δὲ μὴ, τὴν πόλιν οὐχ ἁλώσεσθαι. οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες καὶ ἐλθόντες ἐς Κῶ, τὰ μαντευθέντα ἀπήγγελλον. ἀπορεύντων δὲ τῶν Κῴων καὶ ἀγνοεύντων τὸ χρημάντευμα, ἀνίστη ἀνὴρ, γένος μὲν Ἀσκληπιάδης. πρόγονος δὲ ἡμέτερος. ἰητρὸς δὲ ἑλλήνων κράτιστος ὁμολογούμενος, τῶν τότε. ὄνομα οἱ ἦν νεβρὸς, ὅς τις ὀνομάζων ἔφη τὸ θέσφατον ἥκειν πρὸς ἑωυτόν. εἶπερ ὁ θεὸς οὕτως παραινέσειν ὑμῖν, ἐλθόντας ἐς Κῶ, ἐλάφου παῖδα ἐς ἐπικουρίην ἀγαγεῖν. Κῶος μὲν γὰρ αὕτη. τὰ δὲ ἐλάφων ἔκγονα, νεβροὶ καλέονται. νεβρὸς δέ μοι ὄνομα. ἐπικουρίης δ᾽ ἂν ἄλλης τίς προτέρα γένοιτο στρατοπέδῳ νοσέοντι, ἰητροῦ. καὶ μὴν τότε εὐθὺ ἐχόμενον οὐ δοκέω, ὅτι τοὺς πουλύτον ἑλλήνων ὄλβῳ ὑπερέχοντας ἐς Κῶ προσελθόντας ἔταξεν ὁ θεὸς, νόμισμα χρυσοῦν αἰτεῖν. ἀλλὰ τοῦτο τὸ θέσφατον, ἐς τὴν ἐμὴν οἰκίην ἔρχεται. χρυσὸς γάρ μοι κέκληται ἀρρένων παίδων ὁ νεώτατος, ἔστι δὲ πάντη καὶ ἰδέῃ καὶ ἐς ψυχὴν, ἀρετῇ, ὥσπερ θεὸς λέγει, διὰ πάντων τῶν πολιτῶν. ἐγὼ μὲν οὖν εἰ μὴ ὑμῖν ἄλλο δοκέει αὐτός τε εἶμι, καὶ τὸν παῖδα ἄξω, πεντηκόντορον πληρώσας τοῖς ἐμοῖς τελέσμασιν, ὑπηρεσίας τε ἰητρικὰς καὶ πολεμικὰς, ἵνα εἰς ἀμφότερα βοηθέωμεν. ὁ μὲν εἶπε, τοῖς δὲ ἔδοξεν. οἱ δὲ ἀπεστάλησαν. συνανέβησε δὲ ὁ νεβρὸς οὕτως, καὶ καλυδώνιον ἄνδρα, παρ᾽ ἑωυτέῳ τρεφόμενον. ὑπὲρ οὗ τὸ αὐτίκα ὁ λόγος δηλώσει, ὅταν ἡ χρῆσις ἔλθῃ. ὅτε δ᾽ οὖν ἀφίκοντο οὗτοι οἱ ἄνδρες οὗ τὸ στρατόπεδον ἐπετελεῖτο, ὁ θεὸς ἐχαίρεν. οἵ τε γὰρ θάνατοι τῶν στρατιωτῶν ἔληξαν. καὶ θείῃ τύχῃ ἵππου τοῦ Εὐρυλόχου ὃς ἡγεῖτο τοῦ πολέμου, θεσσαλὸς ἐὼν καὶ ἄνωθεν ἐξ ἡρακλειδῶν, κρούσαντος τὸν σωλῆνα τῇ ὁπλῇ δι᾽ οὗ τὸ ὕδωρ ἤγετο ἐς τὸ τεῖχος, ὁκότε διακονέεσθαι ἤθελεν, νεβρὸς φαρμάκοισιν ἐμίηνε τὸ ὕδωρ. ἔνθεν αἱ κοιλίαι τῶν κρισαίων ἐφθάρησαν. καὶ μεγάλα δή τι ξυνεβάλετο, πρὸς τὸ ἁλῶναι τὴν πόλιν. καὶ ἐντεῦθεν αἱ γνῶμαι ἐπήρθησαν τῶν πολιορκεόντων, ὡς τοῦ θεοῦ ἐπικουρέοντος ἤδη σαφῶς. προσβολὰς δὲ ποιευμένων, καὶ ἆθλα προτιθέντων τοῖς πρώτοις ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναβᾶσιν, ὁ ἀγὼν ἦν ὁ καρτερώτατος. καὶ ἡ πόλις ᾑρεῖτο. ἀνέβη γὰρ πρῶτος ἐπὶ τὸ τεῖχος χρύσος, καὶ κατέλαβε τὸν πύργον. ξυνείπετο δὲ αὐτέῳ ἐκποδὸς ξυνασπίζων, ὁ ἀνὴρ ὁ καλυδώνιος, περὶ οὗ προέλεξα. ὁ μὲν χρυσὸς δόρατι πληγεὶς, ἔπεσε, κατ᾽ ἄκρα ἐκ τοῦ πύργου, ὑπὸ μερμοδέω, τοῦ λύκου δὲ ἀδελφεοῦ ὃς ἀπέθανεν λυθεὶς ὅτε ἦλθεν εἰς τὸ ἄδυτον τὸν τρίποδα συλήσων. οἱ δ᾽ οὖν πόλιν οὕτως ἥλωσαν. ἥ, τε τοῦ νεβροῦ ἐπικουρίη, σὺν χρυσῷ ὀρθῶς ἀπήντησεν, καὶ περὶ τὰ ἰατρικὰ καὶ περὶ τὰ πολεμικά. ὅ, τε θεὸς ἠληθεύσε. καὶ ἃ ὑπέσχετο ἐποίησεν, ἐφ᾽ οἷς οἱ ἀμφικτύονες, τῷ μὲν ἀπόλλωνι νηὸν ἀνέθεσαν, τὸν νῦν ἐόντα ἐν δελφοῖς. ἀγῶνα τε γυμνικὸν καὶ ἱππικὸν πρότερον οὐ τιθέντες, νῦν τιθέασι. τήν τε τῶν κρισαίων χώρην ἅπασαν καθιερώσαντο, ὄντι ἃ δέδωκε διδόντες, καθ᾽ ὅτι ἔχρησε. τόν τε τοῦ νεβροῦ παῖδα χρύσον ἔθαψαν ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ. καὶ ξυνέταξαν δημοσίῃ δελφοὺς ἐναγίζειν. ἀσκληπιάδαις δὲ τοῖς ἐν Κῶ ἐδόθη νεβροῦ χάριτι, προμάντεια πρὸς μαντείην. καθάπερ τοῖσιν ἱερομνήμοσι. καλυδωνίοις δὲ ἀπ᾽ ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἐκείνης τῆς ὑπουργίης, καὶ νῦν ἐν δελφοῖς προμαντεία, καὶ δίαιτα δέδοται. ἀλλ᾽ ἐπάνειμι ἐπὶ τὰ ἡμέτερα, ὅτι γε ἀληθέα λέγω τοῦ πατρὸς καὶ ἐμεῦ ἐπελθόντων ἀμφικτύονες ἀνεγνώσαντο ταῦτα καὶ ἀπέδωσαν, καὶ ἐν στήλῃ ἀναγράψαντες ἐν δελφοῖς ἀνέθεσαν, καὶ τούτου μὲν μοι τοῦ λόγου τέλος. ἐνταῦθα καθαρῶς δείκνυσιν τοὺς ἡμετέρους προγόνους ὑμέων εὐεργέτας. τοῦτον δὲ καθέμενος, ἄλλον αἱρήσομαι περὶ τῶν αὐτῶν, οὐ τὸν αὐτόν. ὅτε γὰρ βασιλεὺς ὁ μέγας ξὺν πέρσαισι καὶ τοῖς ἄλλοις βαρβάροις ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς μὴ διδόντας ὕδωρ καὶ γῆν ἑλλήνων, ἡ πατρὶς ἡ ἡμετέρη εἵλετο μᾶλλον πανδημεὶ ἀπολέσθαι, ὡς μὴ καθ᾽ ὑμέων τε καὶ τῶν ταῦτα ὑμῖν γινωσκόντων ὅπλα πολέμια

λάβῃ καὶ

λάβε καὶ ἐν νήσοισι στρατείην ἔστελε, ἀλλ' αὐγῖνοι κελεύοντι καὶ ἄξιον πατέρων μεγαλοφρονεομένη, οἳ λέγονται γηγενέες τε εἶναι, καὶ ἡρακλείδαι. ἔδοξεν οὖν σφιν τεσσάρων ἐόντων τειχέων ἐν τῇ νήσῳ, πάντ' ἐκλείπειν καὶ ἐς τὰ ὄρεα καταφυγοῦσιν ἀντέχεσθαι σπουδαίως. ἔνθεν δὲ τί κακὸν οὐκ ἀπήντησε, χώρης λεηλατευομένης, καὶ σωμάτων ἐλευθέρων ἀνδραποδιζομένων, καὶ κατανεμομένων ἐχθρῶν νόμῳ, τῆς τε πόλιος καὶ τῶν ἄλλων ἐρυμάτων καὶ ἱρῶν καταιθαλουμένων. ἔτι δὲ καὶ τῇ θυγατρὶ τοῦ Λυγδάμιος Ἀρτεμισίῃ κατὰ πατέρων νίκος δοθέντων ἐκπεραινοῦσαι πάντα ὅσα λοιπὰ ἦν. ἀλλὰ γὰρ ὡς ἔοικε θεοῖς οὐκ ἠμελεύμεθα. χειμώνων γὰρ γενομένων ἐξαισίων, αἵ τε νῆες τῆς Ἀρτεμισίης ἐναυάγευσαν ἅπασαι ἀμφὶ Λέθαι. πολλαὶ δὲ καὶ ἀπώλλοντο. ἔς τε τὸ στράτευμα αὐτῆς πολλοὶ κεραυνοὶ ἐνέπεσον, ἀσάνεόν τι τῆς νήσου κεραυνουμένης. λέγεται δὲ καὶ φάσματα ἡρώων τῇ γυναικὶ ὀφθῆναι. ἃ δὴ πάντα φοβηθεῖσα, ἀπέστη ἔργων ἀνοσίων, ὁμολογίην μικρὴν ποιησαμένη. καὶ λίην μικρὴν λέγεσθαι. ὥστε ἀφεῖσθαι. ἀμφιλέγω δὲ καὶ ἐνταῦθα προγόνοις τοῖς ἐμοῖς κυριώτατα οὐ ψευδέα, τὸ μήτ' ἐφ' ὑμέας, μήτ' ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἑτέρους ἄλλους Ἑλλήνων, κείνους ἑκούσια ὅπλα λαβεῖν. καί περ πολλῶν τῶν ὁμοῦ νήσους τε καὶ Ἀσίην οἰκεόντων συναψαμένων τοῖς βαρβάροις τοῦ πολέμου οὐ βίῃ. οἱ γὰρ προεστῶτες τότε τῆς πόλιος ἦσαν, Κάδμος τε καὶ Ἱππόλοχος. ἐπ' ἀληθεῖ δὲ κεῖται προγόνους ἐμοὺς εἶναι, τόν τε Κάδμον καὶ τὸν Ἱππόλοχον. ὁ μὲν γὰρ Κάδμος ὃς καὶ τὴν βουλὴν αὐτὴν ἤρτυσεν, ἐστὶ τῆς ἐμῆς μητρός. ὁ δ' Ἱππόλοχος ἐξ Ἀσκληπιαδέων τέταρτος ἀπὸ Νεβροῦ τοῦ Κρισαίους συγκαθελόντος. ἡμεῖς δ' Ἀσκληπιάδαι κατ' ἀνδρογένειαν. ὥστε καὶ τοῦτο τὸ καλὸν τῶν ἡμετέρων προγόνων προκέεται. ἐπάνειμι δ' ἐπὶ τὸν Κάδμον. οὗτος γὰρ δὴ ὁ ἀνὴρ οὕτως ἐσπούδασε τὰ τῶν Ἑλλήνων καλά, ὥστε ὁπότε ἔληξεν ἡ χώρη πολιορκεομένη ὑπὸ Ἀρτεμισίης, αὐτοῦ καταλιπὼν τὴν γυναῖκα καὶ γενεήν, ᾤχετο ξὺν τοῖς τὰ αὐτὰ αἱρεομένοις ἐπὶ Σικελίης, ὅπως Γέλωνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς κωλύσῃ φιλίην ξυνθέσθαι κατὰ Ἑλλήνων πρὸς τοὺς βαρβάρους. διεπρήξατο δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ καλὰ ἔργα, ἃ μηκύνειν οὐ πρόσκαιρον. αἱ μὲν δὴ δημόσιαι καὶ ἡμέων προγόνων ὑπουργίαι εἰς ὑμέας καὶ ἐπὶ ἄλλους Ἕλληνας, αὗται καὶ τοιαῦται. καὶ γὰρ ἐκλείπει ἡ δύναμις τοῦ λόγου. ἔρχομαι δ' ἤδη ἐν ἀνάδοσιν, εὐεργεσίην Ἱπποκράτους πατρὸς ἐμέο προσέχεσθαι. λέγων δ' ἂν ἀληθεύοιμι οὕτως. ὁπότε λοιμοῦ ἕρποντος διὰ τῆς βαρβάρου, ἣ ὑπὲρ κεῖται Ἰλλυριῶν καὶ Παιόνων. ὁπότε δὲ ἐπὶ ταύτην τὴν χώρην ἧκεν τὸ κακόν, οἱ τούτων τῶν ἐθνέων βασιλέες, κατὰ δόξαν ἰητρικήν, ἣ ἀληθὴς ἐοῦσα, πανταχόθεν ἦγεν ἔρχεσθαι, καὶ κατὰ πατρὸς τοῦ ἐμέο, πέμπουσιν ἐπὶ Θεσσαλίην. ἐκεῖ γὰρ δὴ ὁ ἐμὸς πατὴρ καὶ πρότερον καὶ νῦν οἴκησιν εἶχε, καλέοντες αὐτὸν ἐπὶ ἐπικουρίην χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου καὶ ἄλλων κτεάνων, οὐ μόνον ἔφασαν πέμψειν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ ἀπείζεσθαι ὁκόσα αὐτὸς ἐθέλει ἐπαμύναντα. ὁ δὲ ἐρώτησιν ποιησάμενος ὁκοῖαί τινες ἐν μορφῇ κινήσιες γίνονται, καὶ τά τε καύματα καὶ ἀνέμους. καὶ ἀχλύας. καὶ τὰ ἄλλα ἃ πέφυκε τὰς ἕξιας κινεῖν παρὰ τὸ καθεστηκός. ὁπότε δὲ πάντων μαθήσιας ἀνέλαβε, τοὺς μὲν χωρεῖν ἐκέλευσεν ὀπίσω, ἀποφηνάμενος μὴ οἷός τε εἶναι ἐς χώρην τὴν ἐκείνων ἰέναι. ὅκως δὲ εἶχε τάχεος, αὐτὸς μὲν Θεσσαλοῖς ἤρξατο παραγγέλλειν, ὁκοίοις χρὴ τρόποις κακοῦ τοῦ προσιόντος εὐλάβειαν ποιέεσθαι. καὶ ξυγγράφων θεραπείην διέπεμψε πρὸς τὰς πόλιας. ἐμὲ δὲ ἐπὶ Μακεδονίης ἐξαπέστειλε. βασιλεῦσι γὰρ Ἡρακλειδέων, οἳ ἐκεῖ κατέχουσι, πατρικὴ ξενίη ὑπῆρχεν ἡμῖν. κἀγὼ μὲν ἦσαν ἵνα με ὁ πατὴρ ἐκέλευσεν, ἀπὸ Θεσσαλίας, ἀρξάμενος τοῖς ἐκεῖ. συνετέτακτο δέ μοι ξυμβαλεῖν εἰς πόλιν τὴν ὑμετέρην. ἀδελφεὸν δὲ τὸν ἐμὸν Δράκοντα ἐκ παγκοίνων ὁρμηθέντα, πλοῦν ποιέεσθαι ἐφ' Ἑλλησπόντου ἐκέλευσε. παραπλησίην δὲ ὑποθήκην, ἣ αὐτὸς ἐπρήσσετο. οὐ γὰρ πάντες τόποι τὰ αὐτὰ φέρουσι βοηθήματα, διὰ τὸ μὴ πάντα τὰ περιέχοντα ἐξ ἀέρος ὅμοια εἶναι. Πόλυβον δὲ τὸν τὴν θυγατέρα ἔχοντα, ἐμὴν δὲ ἀδελφεήν, καὶ ἄλλους τῶν μαθητέων, διέπεμπεν εἰς ἑτέρας ἑτέρων καὶ πρὸς ἀγορὰς καὶ ὁδοὺς πορευομένους, ὅπως ὅτι πλείστοις ἐπαρκέσαι. ὡς δὲ διὰ τὰ κατὰ Θεσσαλίην ἠνύσατο, ἐπορεύετο τοῖς ἐχομένοις ἔθνεσι Βοιωτῶν. ἐπὶ Πύλας δὲ ἐλθὼν, διωκέουσι καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοῦ Φωκέων ἐπήρκεσε. καὶ ὁπότε δὲ εἰς Δελφοὺς ἀφίκετο, ὑπὲρ Ἑλλήνων ἱκεσίην ἔθετο τῷ θεῷ. καὶ θύσας ἤιει τὴν ἐπὶ Βοιωτῶν. τοῖς δ' ἐκεῖ ἐπαμύνας ἀναλόγως, ἐν τῇ ὑμετέρῃ ἦν. καὶ ἱκανὰ ἃ νῦν ἐγὼ ἐπαγορεύω τὰ ὑμῖν σωτήρια ἐνθυμοῦ πάντως ἐπιδείκνυμι δ' ὑμῖν ὅτι ἀληθεύω, πολλοὺς γινώσκειν. οὐ γὰρ

πάλαι

πάλαι. ἀλλ' ἔτος ἐστὶ τοῦτο ἔνατον, ἐξ οὗ διελήλυθα καὶ τὴν Πελοπόννησον ἐστελλόμην, καὶ τοῖς ἐκείνην οἰκέουσι βοηθήσων. πάντοθεν δ' ἡμῖν καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀξίη τιμὴ ἀπήντα, ὥστε μὴ μεταμέλεσθαι ὅτι οὐκ ἠλλαξάμεθα χρηματισμοὺς τῶν ἐξ Ἰλλυριῶν καὶ Παιόνων. πρὸς δὲ τὰς ἄλλας πόλιας τὰ παρ' ὑμέων δοθέντα μεγάλα ἦν. ἥ τε γὰρ πολιτείη ἡ ὑμετέρη ὑπερῆγε τὰς ἑτέρων. αἵ γε Ἀθῆναι ὑψηλότερόν τι τῶν ἄλλων πολίων ἐς δόξαν. καὶ ὁ ἐν τῷ ὑμετέρῳ θεάτρῳ χρύσεος στέφανος ἐπιτεθεὶς, ζῆλον πρὸς τὸ ἄκρον ἦγεν. ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ καλὸν ὑπερεβάλεσθε, μυήσαντες τὰ Δήμητρος καὶ Κόρης μυστήρια καὶ ὄργια, καὶ τὸν πατέρα καὶ ἐμὲ δημοσίᾳ. τρεῖς μὲν αὗταί μοι οἷον ἀνύοντι ἐξελκύειν τε τοὺς λόγους, καὶ κοινῶν προέχεσθαι, πόλιός τε καὶ προγόνων, καὶ πατρὸς τῆς ἐμῆς χάριτας ξὺν πολλοῖς Ἑλλήνων. τετάρτην δ' ἀναλήψομαι λέγειν ὑπουργίην, ἣν ὡς ὑποθήκην εἰς ὑμᾶς ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς κατεθέμεθα. ὅτε γὰρ Ἀλκιβιάδην ἐξεπέμπετε ἐπὶ Σικελίης, πολλὴν μὲν δύναμιν, οὐχ οὕτω δὲ πολλὴν ὡς θαυμαστὴν, εἰ γὰρ ὡς ἔργα λόγου, ἐν ἐκκλησίῃ ὑπὲρ ἰητροῦ προσαιτέοντος ὃν δέοι ἀκολουθεῖν τῷ στρατεύματι, προελθὼν ὁ πατὴρ ὑπέσχετο ἐμὲ ἐπὶ τὰ ὑμέτερα σώματα δώσειν τοῖς ἰδίοις δαπανήμασι κατεσκευασμένον, καὶ ἄτερ μισθὸν αἰτήσειν ἕως ἂν ὁ στόλος ἀποδημῇ. ἐν ἐλάσσονι τιθέμενος τὸ λυσιτελὲς ἀξιόχρεως ἐὼν, τῆς ὑμέων χρείης ἐν συμφυῆς. ἐγὼ γὰρ οὐχ ὅπως ἂν, τὰ ὑπάρχοντα κατεδαπάνων, ὃ ἐποίεον ὑμῖν ὑπουργέων. ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοισι μεγάλοισιν ἔργοισιν ἐπετάσμην. καὶ τοῦτο ἐλάχιστον τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι. προείλετο γὰρ μᾶλλον ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ τῷ υἱέϊ καὶ ἐν γῇ ὀθνείῃ στελλεύειν καὶ περὶ θάλασσαν καὶ περὶ κινδύνους πολεμικοὺς καὶ περὶ ἀρρωστίας, αἳ τοῖς ἐν πλανώδεσι βίοις εἰθισμέναι εἰσὶ μᾶλλον προσκαθίζειν, ἢ τοῖς ἐν τεταγμένῃ ζωῇ. ἠπίστατο γὰρ χάριτα χάριτι ἀμείβεσθαι. καὶ μὴ οἷον ὥσπερ τι ὠνευμένης, ἐκ χειρὸς εἰς χεῖρας συναλλάξας ἅπαξ ἀποφέρεσθαι. ὁ μὲν δὴ τοιούτων ὑπῆρξεν. ἐγὼ δὲ ἅτε παῖς ἐὼν ἐκείνου, οὐδὲν ἐλλείπων φιλοτιμίης καὶ τέχνης βοηθέων, καὶ κινδυνεύων σὺν ὑμῖν ὁκότε που καιρὸς εἴη. καὶ ἐς ταῦτά με ἀμφότερα οὔτε νόσος, οὔτε κακοπαθείη, οὔτε φόβος ἐν θαλάσσῃ καὶ ὁ ἐν χερσὶ πολεμίων εἶρξε. μαρτυρίη δὲ οὐκ ἐν ἄλλαις πίστιν, ἐν δ' ὑμῖν αὐτοῖς κεῖται. ὥστε εἴ τῳ ἀντιλεκτέον, ἀναστήτω μηδὲν ὀκνήσας. ἀλλ' οὐ δοκέω ψεύδεσθαι. ταῦτα δὲ πρήξας ἐπὶ τρία ἔτεα, στεφανωθείς τε χρυσέῳ στεφάνῳ, καὶ ἔτι κάλλιον εὐφημευόμενος, ἐς τὴν ἰδίην ἀπῆλθον ἐπὶ γάμον. ὡς διαδόχους καταστήσαιμι καὶ τέχνης καὶ γονῆς ἡμετέρης. ἃ μὲν δὴ παρὰ πόλιος προγόνων, πατρός τε καὶ ἐμέο ὑμῖν ὑπάρχει, ταῦτ' ἐστίν. εἴρηται δὲ καὶ ὧν ἡμεῖς παρ' ὑμέων ἐπηυράμεθα. δοκέω δὲ πολλοὺς ὑμέων θαυμάζειν, ὅτεων χάριν ταῦτα ἀναμεμέτρηνται. ὡς ὦν καὶ ὑμεῖς εἰδῆτε, καὶ ἐμοὶ γένηται ἃ ἐγὼ ἐπιθυμέω, καιρὸς λέγειν. ὁ πατὴρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ἐγὼ, αἰτεόμεθα ὑμέας, οὕτω γὰρ εἰπεῖν ἐλευθέρους καὶ φίλους παρὰ φίλων τυχεῖν ἐλευθέρων, ἐκ πατρίδος τῆς ἡμετέρης ὅπλα πολέμια μὴ ἄρασθαι. εἰ δὲ δεῖ ὥσπερ ἴσως δεῖ, τοὺς ὑπὲρ τῆς αὐτῶν προεληλυθότας, καὶ δεόμεθα μὴ ἡμέας ἐόντας ἀξιωμάτων μεγάλων καὶ τοιουτέων προϋπάρξαντας, ἐν δούλων μοίρῃ τιθήσεσθαι. ἔτι δὲ καὶ γὰρ οὕτως ἁρμόσει λέγειν, ἱκετεύομεν μὴ ποιήσεσθαι τὰ ἡμέτερα, ὑμῖν αὐτοῖς δυσεξίτητα. πολὺ μειόνων ἂν ἐπαίνου γενήσεσθαι. ἀλλ' ὑποιδέεσθαι καὶ τοῦτο ὅτι ἑτέρους ἑτέρα ἡ τύχη ταχύνει. καὶ ποτὲ μικρῶν μεγάλοι προσεδεήθησαν, καὶ οἱ κρατεροὶ δι' ἀσθενέας σωτηρίης ἔτυχον. δοκέω δὲ σύνδηλον ὡς μὴ ἐνδηλότερον εἴπω ὅτι ἐφ' ἑνὶ ἀνδρὶ, οὐ πόλις, ἀλλὰ πολλὰ ἔθνεα ἤδη ποτὲ ὤφθη ὠφεληθέντα, ἐν πολεμικοῖς. καὶ ἔνθα τέχνη ἰσχύει, μὴ δὲ ἡμέας ἐκβάλλητε. καὶ γὰρ οὐδὲ ἀπόβλητοι ἐσμὲν ὡς ἐν ὑμῖν μαρτυρίη κεῖται. ἀλλ' ἀρχαῖοι μὲν οἱ θεοὶ ἔνθεν γένος εὐχόμεθα, ὧν Ἀσκληπιὸς καὶ Ἡρακλῆς ἐπ' ὠφελείῃ ἀνθρώπων ἐγένοντο. καὶ τούτους δι' ἀρετῆς τῆς ἐνταῦθα ἐν θεῶν χώρῃ ἔχουσι πάντες. πόλις δὲ ἐμὴ καὶ ἐγὼ ὁ λέγων, ἐς τοιούτους ἀνερχόμεθα, ὡς ἀνθρώπων λόγοι κατέχουσιν. ὅθεν δὴ καὶ ὑπὲρ Ἑλλήνων φανεύμεθα ἀμφότεροι ταύτῃ προϊστάμενοι καὶ τῷ παντὶ κάλλιστα. οὐ γὰρ μῦθος τὰ Τρωϊκὰ, ἀλλ' ἔργα ἐν οἷς ἡ Κῶς σὺν τῇσιν ἑωυτῇσι νήσοισιν οὐ πολλοστὴ, μεγίστη δ' ἐν συμμαχίῃ ἐστίν. οὕτως δὲ καὶ Ἀσκληπιοῦ παῖδες, οὐ τέχνῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅπλοις ἐπήρκεσαν Ἕλλησι. Μαχάων γέ τοι ψυχὴν κατέθετο ἐν τῇ Τρωάδι. ὅτε ὡς οἱ ταῦτα γράφοντες λέγουσιν, ἐξ ἵππου ἐς πόλιν τὴν Πριάμου εἰσῆλθε. μὴ δὴ μήτε καθότι ἐμφύλιοι, μήτε καθότι ἐξ ἐπαρηγόντων, ἐπαρήγοντες γεγόναμεν Ἕλλησιν, ἀδικήσητε ἡμέας. οὐ μανίῃ δὲ, οὐδὲ τὰ Κρισαῖα αὖθις, οὔτε τὰ Περσικὰ λέγων. ὁκότε καὶ ἀκηκόατε καὶ ἐν χερσὶν μᾶλλον τῶν ἀρτίως εἰρημένων ἐστίν. ἐν θυμῷ δὲ λάβετε καὶ οὕτως εὐεργέτας μὴ ὅσιον ἀδικεῖν. ἡμέας δὲ

εὐεργέτας

εὐεργέτας ὡς τὰ ἔργα φησί. τίνες φανεῖσθε εἰ πατέρων γεγονότες, οἵων οἱ μυθολόγοι εἶπον, τὸ ἀδικεῖν ἀντὶ τοῦ χρυσοῦ ἐὰν αἱρεῖσθε. οὐ γὰρ ἐθέλω πικρότερον λέγειν. ἐκεῖνοι γὰρ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἡρακλείδαις μὲν ἔπινον χάριτας. ἑτέροις δὲ πολλοῖς εὐεργετηθέντες ἐπήρκεσαν. ὑπολείποι δ' ἄν με ἡ ἡμέρη μακρὰ λέγοντα, εἰ διεξίοιμι ὁκόσοις ὁκόσα ἀπολαύσαντες ἀγαθὰ οὐδὲν ἐν χρέει ὑμῖν ἐγγεγόνασι. περιβλέψατε δὲ ἑωυτούς. καὶ μὴ δὲ ἐμεῦ εἰπόντος, γνῶτε ὁκοία πρόσεστι κακὸν ἀξυνεσίῃ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι. οὐ γὰρ ἐπίσταται τὰ ἑωυτῆς, μέτρῳ ταμιεύεσθαι. ἀλλὰ διά τινας τὸ πόλιας καὶ ἔθνεα ἐλυμήνατο. ἐς ἑτέρους δὲ οἷον ἂν κάτοπτρον βλέψαντες, ἴδετε αὐτοὶ ἃ ποιέετε. καὶ ἐγὼ ἀληθέα λέγω. καὶ νέος δὲ νόμος, ὅς τις εὐτυχίῃ πεποιθὼς, μὴ καὶ ἐς τὰ δυσπετέα βλέπειν, οὐχ ὑμέτερον. πολλὰ γὰρ καὶ ὧδε δαίμονος πεπείρησθε. οὐδὲν ὑμέας ἀδικέομεν. εἰ δὲ καὶ ἀδικέομεν, μὴ ὅπλοις, ἀλλὰ λόγοισι κριθῶμεν. παραιτέομαι δὲ ὑμέας καὶ τοῦτο, μὴ ποιῆσαι χάριν ἑτέροις ὀφλῆσαι, ἐπιχειρήσουσιν ἡμῖν. ἐπικουρήσουσι γὰρ ἢν ὀρθῶς ποιέωσιν. οἵτε ἐν τῇ θεσσαλίῃ. ἀργεῖοι. λακεδαίμονος. μακεδονίης βασιλεῖς. εἰσὶ ἕτεροι ἡρακλεῖδαι. ἢ ἡρακλειδέων συγγενέες οἰκέουσι. κρεῖσσον ἀτρεμέας τὰ δίκαια ποιέειν, ἢ βιασθέντας. οὐκ εἶπον δ' ἐπανάστασιν. τοῦτο δὲ φανερὸν ποιέω, ὅτι πολλοῖσι μελόμεθα ἢ μελησόμεθα. εἰ μὴ πάντα χθὲς οἴχεται τὸ χρηστοὺς ἀνθρώπους ἔτι εἶναι. ἐγὼ μὲν οὖν μακρὴ γάρ μοι δύναμις λόγου, ἅτε πρὸς ἑτέρων ἐπιμέλειαν ἡρμοσμένῳ, ἐνταῦθα καταπαύσω. ἀξιῶ δὲ πρὸς ξενίους ἡμετέρους, καὶ τοὺς ἡμῖν συμβούλους εἰθισμένους εἶναι, καὶ θεῶν καὶ ἡρώων εἵνεκα καὶ χαρίτων, αἳ ἀνθρώποις παρ' ἀνθρώπων γίνονται, ἔχθρας μὲν ἀργὴν τὰς ἡμῶν ἐς ὑμέας. εἰς δὲ φίλα προτρέπεσθαι. εἰ γὰρ μὴ ἐν τῇ ὑμετέρῃ πόλει τουτέων ἐπιτευξόμεθα, οὐκ οἶδ' ὅκου ἐλθόντες, ὧν ἱμειρόμεθα, ἐγκυρήσομεν.

περὶ ἑπταμήνου νόθον.

Περὶ δὲ ἑπταμήνων ὁ λόγος ὑπὸ τοῦ φυσὶ γίνεσθαι. ἐγὼ μὲν οὐ περιέτυχέ πω τῷδε τῷ πράγματι ὀφθαλμοῖσιν. ἀκοῇσι δὲ μούνον. ὅκως δή μοι φαίνεται, δηλώσω. πολλαὶ φύσιος εἰσὶ παρατροπαί, καὶ παραφοραὶ ἐν ζώοισί τε καὶ ἐν φυτοῖσι, καὶ ἐν τῷ ἀϊδίῳ αἰῶνι. καὶ ἤδη που τὸ θῆλυ καὶ ἄρρεν ἐρυσμώθη καὶ πολύχειρα, καὶ πολυόφθαλμα, καὶ πολύωτα. καὶ πανδοίους ῥυσμοὺς παλιντυπέας, ἔχοντας ὁσίᾳ θαυμαστὴν παρατροπὴν φύσιος. πάντα γὰρ καὶ ἴδια ὑπὸ καιροῖς κραίνων καὶ σύγκρισις. κατὰ γὰρ τὴν ἀρχαίην γένεσιν ὁκότε ἐκτίσθη πάντα ζῶα ἐρυσμοῦτο. καὶ νῦν γίνεσθαι διὰ ταῦτα κατὰ νόμους ῥυσμοῦσθαι. ἐμοὶ γοῦν δοκέει, ὡς κατὰ ἀνθρωπίνην ὀργανιζομένων περὶ τὰ ἑπτάμηνα τοῖσιν εἴδεσιν γίνεσθαι, καθάπερ κατὰ τὸ περιέχον, καὶ κατὰ τὴν γῆν πρὸς ὥρας τοὺς καρποὺς ῥυθμοῦσθαι, ὅκωσπερ ἐν αἰγύπτῳ πάντα πρόσωρα γίνεται. πολλὰ δὲ καὶ διὰ παντὸς ὥρου διὰ τὸ πολυφιλίην τῆς γῆς. καὶ τῆς θέρμης τοῦ περὶ ὀκαχέοσιος. ὡσαύτως οὖν καὶ περὶ τὰ σκηνοῦς φιλέει γίνεσθαι τὰ ἑπτάμηνα. καὶ ὅταν ἡ ἔχουσα ἐς κύησιν εὖ ἥκῃ εἰς ὑποδοχὴν τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρσενος, καὶ τὸ ἄρρεν ὀργεωμένον ἢ καλῶς πρὸς τὸ καταβάλλειν γένεσιν ῥυθμόν. τὸ δὲ διὰ σκήνεος συγκρινόμενον τελεόμενον γίνεται. συμφορὴ γὰρ ἀνάγκη κρατερῇ μὴν κατέχεται τελεωθῆναι ὥσπερ τὸ τελεώμενον κατὰ τὸν ῥυθμόν. ἄλλως τε οὐκ ἀνυστόν. ἔστι γὰρ ἴσως τὸν ῥυσμὸν ὑπερβάλλοντα δεῖ εἶναι οὔτε ταῦτα πάλιν ἐλλιπέα. ἀλλ' ἐπὶ μέτρον ῥυσμὸν ἐν πράγματι μεγάλῳ. εἰ μὲν οὖν μέλλει ἐς ἀνθρώπους ῥυσμὸς ἐφαρμόζεσθαί τις λεῖον παρεῖναι, διὰ τὸ ἀνθρώπων ἐπιτήδεια, καὶ περιβάλλουσι καὶ περιγράφουσι τινὲς ὅκως καὶ οἱ περιυγιανθέντες κατὰ νόμον, οἷα ῥυσμὸς καταστῇ. καὶ ἐς τὰ ἐπιτήδεια ὀστέων τε καὶ ἰνῶν. καὶ φλεβῶν. καὶ νεύρων. καὶ σπλάγχνων. καὶ νηδύος. τὸ τῶν λοιπῶν. καὶ ἐς συντέλειαν. ἀλλὰ ἴσως ἐρέουσι τινὲς διατί ὀκτάμηνα οὐ ζῇ, οὐ μὴν οὐδὲ τρίμηνα. φλεδόνες ἐόντες καὶ νήπιοι. ἅπαντα γὰρ τὰ ἀΐδια οὕτω μεμοίρηται καὶ φιλέει κατὰ τὰ ὅμοια ῥυθμοῦσθαι τὸ συγκρίνεσθαι ὅκωσπερ καὶ τῶν ἐς οὖδας ἐσπαρμένων ἢ φυτευομένων, τὰ μὲν πλείοσιν ἡμέρῃσι. τὰ δὲ, ἐν ἐλαχίστοισιν, οὐ κατὰ χρόνον. χρόνος γὰρ ἕπεται κατὰ ἡλίου περίοδον, καὶ σελήνης ὁριζόμενος. οὐδὲ μὲν γὰρ καὶ ἑνδεκάμηνον ἢ δωδεκάμηνον κατὰ τὸν τούτων λόγον. ἐς αὖ ἄδηλα παίοντες. οὔτε ὑπὲρ τὸ ἰχνευόμενον γίνεται καταμυθιζόμενον. ἀλλὰ ἑκάστου ῥυσμὸς ὁ κραίνων κατὰ νόμον. πάντα γὰρ ἡ μηχάνευσις, ὥστε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἢ τὰ ὦτα, ἢ τὴν ῥῖνα, ἢ τὸ στόμα ἐν τοῖσι ῥυσμοῖς συνεχομένα, ἢ κατὰ τὰς ἄλλας συγκρίσιας. ὅκωσπερ νῦν ἀδαέες ἐόντες κατὰ πάντας γαληνῶν περιλάμψαι ταῦτα εὖ πρότερον ἐννοούμενος.

ΙΑΝΟΣ ΚΟΡΝΑΡΙΟΣ ΙΑΤΡΟΣ, ΤΟΙΣ ΦΙΛΙΠΠΟΚΡΑΤΕΊΟΙΣ ὑγιαίνειν.

Κ Αἰ τοῦτο τὸ βιβλίον μακρὸν μὲν, ἀλλὰ λυσιτελέστατον, ὑμῶν ἕνεκα οἵτινές γε φιλιπποκράτειοι ὄντες, τὸ θεῖον αὐτῷ συγγεγραμμένον δαίδαλμα ἐπιδυνωνίζειν μέλλετε, ἐν προθήκης μοίρᾳ, ἐπιτίθεσθαι ἐντέτραμμαι. καὶ γὰρ τῶν γλωσσῶν ἄλλως δυσχερῶν, ἐνταῦθα πρὸς χεῖρα ἐόντων, ἐξηγουμένου τε ταύτας οὐ τοῦ τυχόντος, ἀλλὰ Γαληνοῦ, μεθ' ἕνα τὸν Ἱπποκράτην ἰατροῦ προφερεστάτου, ῥᾴδιον ἔσται δυσκολωτάτου γραφέως γνώμαις δεινοῖς παρακολουθεῖν, εἰ καὶ ὁ Γαληνὸς πλὴν τῶν γλωσσῶν μόνων, οὐ μάλα τι ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ μεταγραφίζων ὁρᾶται. Ἀλλ' ἐπεὶ τοῦτο τὸ βιβλίον ἐν τοῖς γαληνικοῖς πάντως κεκακωμένον ἔχεται, ἐνταῦθα παλαιοῦ τινὸς ἀντιγράφου ἡμῶν προηγουμένου, πάντα σχεδὸν ἀνωρθώκαμεν. καίτοι οὐκ ὀλίγων καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἀντιγράφῳ διεφθαρμένων, τὴν τῆς ἀκαταστάτου χάριν, τῇ δεξιότητι ἡμῶν ὀφλῆσαι οὐκ, οἶμαι, μεταμελήσει, δι' ἣν τῶν γλωσσογράφων τῶν Ἑλλάδος ἀρίστων, καὶ αὐτοῦ τοῦ Γαληνοῦ τῶν ὑπομνημάτων συμβαλλομένων, τὸ μέγα τούτων μέρος ἀποκατεστάκαμεν. Ἔρρωσθε. ἐκ τῆς νορθούσης, σκιρροφοριῶνος μηνὸς κς. Ἔτους ἰησοῦ χριστοῦ α φ λ ε.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΤΩΝ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΓΛΩΣΣΩΝ ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ.

Τ ΑΣ ΠΑΡ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙ γλώσσας ὦ Τεῦθρα, βουληθέντι σοι διὰ βραχυτάτων ἡμᾶς ἐξηγήσασθαι, προθύμως ὑπακούσας, τοῖς τοιούτοις ἐπιθυμήμασιν ὑπηρετεῖσθαι τὰ κάλλιστα, κάλλιστον εἶναι νομίζων. Ἔσται δὲ ὡς αὐτὸς ἐκέλευσας, ἡ τάξις τοῦ λόγου κατὰ τὴν τῶν γραμμάτων τάξιν, ἀφ' ὧν αἱ γλῶτται τὴν ἀρχὴν ἔχουσι, πρότερόν γε διορισαμένοις ἡμῖν, ὅτι διαφέρει τὸ πᾶσαν ἐξηγήσασθαι τὴν Ἱπποκράτους λέξιν, τοῦ τὰς γλώττας μόνον. Ὅσα τοίνυν τῶν ὀνομάτων ἐν μὲν τοῖς πάλαι χρόνοις ἦν συνήθη, νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐστί, τὰ μὲν τοιαῦτα γλώττας καλοῦσι, καὶ ταύτας ἐξηγησόμενος ἔρχομαι. τὰ δὲ ἄλλα πάντα ὅσα ζητήσεως μὲν οὐχ ἧττον προσδεῖται, συνήθη δέ ἐστιν, εἰς τὰς κατὰ τὰς τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν ἐξηγήσεις ἄμεινον ἐπισκοπεῖσθαι. τί γὰρ ἡ κρίσις, καὶ τί τὸ θεῖον, καὶ τί τὸ ἀρτίως, καὶ τίς ἡ ἐπ' ἄκρον εὐεξία, καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα, λόγου μὲν παμμήκους εἰς ἐξήγησιν δεῖται, συνήθη δέ ἐστιν, οὐδὲν ἧττον ἢ βίος, καὶ βραχὺς, καὶ τέχνη, καὶ μακρά, καὶ καιρὸς, καὶ ὀξύς, καίτοι καὶ τούτων ἔνια δεῖταί τινος ἐξηγήσεως. ὅθεν ἔμοιγε καὶ θαυμάζειν ἐπῆλθε τῶν ἅπασαν ἐξηγεῖσθαι τὴν Ἱπποκράτους λέξιν ἐπαγγελλομένων, εἰ μὴ συνίασιν ὅτι πλείω παραλείπουσιν ὧν διδάσκουσι. πολλὰ γοῦν βιβλία Διοσκουρίδης γράψας, οὐχ ὁ ἐπικληθεὶς Φακᾶς ὁ Ἡροφίλειος, ἀλλ' ὁ νεώτερος ὁ κατὰ πατέρας ἡμῶν, οὐχ ὅπως τὸ ἥμισυ μέρος, ἀλλ' οὐδὲ τὸ τρίτον ἢ τέταρτον ἐξηγήσατο τῆς ὅλης λέξεως. τούτῳ μέν γε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ δύο ταῦτα ἐξ ἐπιμέτρου καθ' ὅλον πεπλημμέληται τὸν λόγον, ὀνομάτων τε σαφεστάτων μνημονεύειν μὴ ὅτι πολλῆς, ἀλλὰ μηδὲ ἐλαχίστης ἐξηγήσεως δεομένων, καὶ τούτων αὐτῶν πλεονάκις. ταῦτά τε οὖν ἡμεῖς προὐδιελόμεθα, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τὸ διηγεῖσθαι τὴν ἰδέαν ἑκάστου φυτοῦ, καὶ βοτάνης, καὶ τῶν μεταλλευομένων. ἤδη δὲ καὶ τῶν ἰχθύων, καὶ τῶν ζώων ὅλων ὅσων ἂν ἑκάστοτε τύχῃ μεμνημένος ὁ Ἱπποκράτης, ἅπερ ὁ Διοσκουρίδης οὐκ αἰδεῖται μεταγράφων ἐκ τῶν Νίγρου τε καὶ Παμφίλου, καὶ Διοσκουρίδου τοῦ Ἀναζαρβέως, καὶ πρὸ τούτων Κρατεύα τε καὶ Θεοφράστου, καὶ Ἡρακλείδου τοῦ Ταραντίνου καὶ ἄλλων μυρίων. οὕτως δὲ καὶ πόλεων ὀνόματα διηγεῖται γνωριμωτάτων, καὶ ἄστρων ὁμοίως ἐπιφανεστάτων, ἃ μηδὲ ἂν παῖς ἀγνοήσειεν. ταῦτα δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἐξηγησαμένων ἁμαρτάνουσιν. Εἰ τοίνυν ταῦτα τις περιέλοι πάντα, τὰς γλώττας ἂν ἐξηγήσατο μόνας, ὥσπερ ὁ Ἡρόφιλος ἐποίησε, καὶ Βακχεῖος Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικοῦ, τὸ πλῆθος αὐτῶν τῶν παραδειγμάτων ἀθροίσαντες ὥς φασιν. Ἡμεῖς δὲ ὡς εἰώθαμεν

πλείω

πλείω κἀκείνων ἐκλέξαντες ἐν ὑπομνήμασιν ἔχομεν, ἃ τάχ' ἂν εἰ βουληθείης καὶ αὐτὰ διὰ μακροτέρας διεξόδου συντεθειμένα σοι. Νυνὶ δὲ τὸ κεκελευσμένον καὶ δι' ἐκείνων τῶν μακρῶν ὑπομνημάτων ἀποδεδειγμένον ἀξιώσαντί σοι διὰ κεφαλαίων ἔχειν, ὁ λόγος ὅδε σύγκειται, περιέχων οὐ μόνον ὅσα τοῖς ἄλλοις παλαιοῖς ὑπάρχοντα συνήθη τῶν ὀνομάτων, οὐκ ἔτι δ' ἐστὶν ἐν ἔθει νῦν, ἀλλὰ καὶ ὅσα κατά τινα τρόπον ἴδιον αὐτὸς ἐποίησεν ὁ Ἱπποκράτης, ἢ μετήνεγκεν ἀπὸ τοῦ συνήθους, ἢ σχῆμα περιθεὶς ἕτερον, ἢ τὸ σημαινόμενον ὑπαλλάξας. Ὅτι γὰρ ἐποίουν οἱ παλαιοὶ πολλὰ τῶν ὀνομάτων αὐτοῖς, δέδεικται μὲν ἱκανῶς καὶ πρὸς Ἐρατοσθένους, ἐν τοῖς περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας. δείξαιμι δ' ἂν σοι κἀγὼ νῦν διὰ βραχέων ἐπὶ παραδειγμάτων ὀλίγων ἐχόντων γινώσκειν ἐναργέστερον, οἷον μέν τι ἡ γλῶττά ἐστιν, οἷον δέ τι καὶ τὸ παραπλήσιον αὐτῇ, τὸ γεγονὸς ὑπό τινος τῶν παλαιῶν. νομίζω δέ σοι τὰ ὑπὸ Ἀριστοφάνους ἀρκέσειν, τὰ ἐκ τῶν Δαιταλέων ὧδέ πως ἔχοντα. πρὸς ταῦτα σὺ λέξον Ὁμήρου γλώττας. τί καλοῦσι κόρυμβα. Προβάλλει γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ δράματι, ὁ ἐκ τοῦ δήμου τῶν Δαιταλέων πρεσβύτης τῷ ἀκολάστῳ υἱεῖ, πρῶτον μὲν τὰ κόρυμβα τί ποτ' ἐστὶν ἐξηγήσασθαι, μετὰ δὲ τοῦτο τί καλοῦσιν ἀμενηνὰ κάρηνα. κἀκεῖνος μέντοι ἀντιπροβάλλει τὴν ἐν τοῖς Σόλωνος ἄξοσι γλῶτταν εἰς δίκας διαφέρουσαν ὧδί πως. Ὁ μὲν οὖν σὸς, ἐμὸς δὲ οὗτος ἀδελφὸς, φρασάτω τί καλοῦσιν ἰδύους. Ἐφεξῆς προβάλλει, τί ποτ' ἐστὶ τὸ εὖ ποιεῖν. ἐξ ὧν δῆλον ὡς ἡ γλῶττα παλαιόν ἐστιν ὄνομα τῆς συνηθείας ἐκπεπτωκός. Ὅτι δὲ καὶ αὐτὸς ἕκαστος τῶν παραλόγως ἐχόντων ἐξῆν οὐ ποιεῖν ὀνόματα καινὰ, δηλοῖ μὲν καὶ Ἀντιφῶν ἱκανῶς, ὅσγε ὅπως αὐτὰ ποιητέον ἐκδιδάσκει. δηλοῖ δὲ καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τούτῳ τῷ δράματι διὰ τῶνδε. ἅλις, ὀρέλη, καὶ μύρον, καὶ ταινίαι. εἶτα ὁ πρεσβύτης ἐπισκώπτων, ἤδη σωρέλη. τοῦτο παρὰ Λυσιστράτου. πάλιν δὲ αὐτοῦ τοῦ ἀκολάστου υἱέος εἰπόντος, ἦ μὴν ἴσως σὺ καταπλαγήσει τῷ χρόνῳ, καὶ τοῦθ' ὑποῦ ὁ πρεσβύτης ἐπισκώπτων ἐρεῖ, τὸ καταπλαγήσει τοῦτο παρὰ τῶν ῥητόρων. εἶτ' αὖθις ἐκείνου φάντος, ἀποβήσεταί σοι ταῦτα ποῖ τὰ ῥήματα, πάλιν ὁ πρεσβύτης καὶ τοῦτο σκώπτει, παρ' Ἀλκιβιάδου τοῦτ' ἀποβήσεται. καὶ μέν γε καὶ ὁ υἱὸς οὐ δήπου παυόμενος οὐδὲ αἰδούμενος τὸν γέροντα φησὶ, τί ὑποτεκμαίρει καὶ κακοὺς ἄνδρας λέγεις καλοκἀγαθίαν ἀσκοῦντας. εἶτα ὁ πρεσβύτης, οἴμαι ὦ Θρασύμαχε τίς τούτων τῶν ξυνηγόρων τερύεται. Δῆλον οὖν ἐκ τούτων οἶμαί σοι γεγονέναι, ὡς εἶπον ἐν τρόπον τῶν γλωττῶν, ἢ τοῦ κοινοῦ πᾶσιν ὀνόματος ἐκπεσόντος τῆς ἐπικρατούσης συνηθείας, ἢ τοῦ γινομένου πρός τινος τῶν παλαιῶν μὴ παραδεχθέντος ὅλως εἰς τὴν συνήθειαν. οὕτως οὖν καὶ Ἱπποκράτης τὰ μὲν ἐκ τῶν ὄντων οὐ συνήθων ὀνομάτων παραλαμβάνει, τὰ δὲ αὐτὸς ποιεῖ, τὰ δὲ καὶ τοῖς σημαινομένοις ὑπαλλάττει. καὶ δίκαιον ἕκαστον αὐτῶν ἡμᾶς ἐξηγεῖσθαι μετὰ τῶν γλωττῶν, ὅταν γε φαίνηται τοῦ νῦν ἔθους ἐκπεπτωκός. οὕτως οὖν εἰ καί τινος ὄνομα φυτοῦ, καὶ ζώου, καὶ πόλεως, ἀσαφὲς ἱκανῶς εἴη, καὶ τοῦτό σοι ἐν ταῖς γλώτταις ἐξηγησόμεθα, καὶ καθόλου στοχασόμεθα, ὡς μὴ σοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τὰ πρῶτα γράμματα μεμαθηκόσι χρήσιμον ἔσται τὸ βιβλίον. Εἰ δέ τις οὐκ οἶδε τί ποτ' ἐστὶν, ἀνερήσομεν, καὶ ἀπὸ πρόσω, καὶ ἄμφω, καὶ ἀμφίεσμα, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα τοιαῦτα, πρὸς Διοσκουρίδην τε καὶ τοὺς ὁμοίους ἀποπέμψομεν, ὡς ἂν οὐκ ἀξιοῦντες οὐδὲ ταῦτα ἐκδιδάσκειν. Διωρισμένου δὲ σαφῶς, τί μέν ἐστι γλῶττα, τί δὲ λέξις, εἰρημένου δὲ καὶ ὅτι χωρὶς ἀποδείξεως, αὐτὸ μόνον ἠξίωσας γραφῆναί σοι τὸ κεκριμένον τε καὶ ἀποδεδειγμένον ἡμῖν ἐν ἑτέροις, ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν ἤδη τῶν γλωττῶν ἀφιξόμεθα, πάντων τῶν Ἱπποκράτους ἐπιγεγραμμένων βιβλίων ἐκλέγοντες αὐτὰς, οὐκ ἐκ τῶν γνησίων μόνον. Ὅτι δὲ πολλαὶ τῶν Βακχείου παραλελειμμένων ἐνταῦθά εἰσι γεγραμμέναι, καὶ ὅτι μηδὲ μίαν ἡμεῖς γλῶτταν παρελίπομεν, αὐτὸ δηλώσει τὸ βιβλίον, ὥσπερ καὶ ὅτι κατὰ τὴν χρείαν τοῦ λόγου, ποτὲ μὲν παραγράφομεν αὐτὴν τὴν ῥῆσιν ἐξ ἧς ἂν ἐξηγησόμεθα τὴν γλῶτταν, ἐν πλείοσι δὲ παραλείπομεν, ὅταν καὶ χωρὶς ἐκείνης ἐλπίζομεν ἔσεσθαι σαφῆ τὴν ἐξήγησιν.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ΑΡΧΗ ΓΛΩΣΣΩΝ ΑΠΟ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΦΑ.

Ἀγκυλίδωτόν, ἀγκύλην ἔχον, ἄρχεται δὲ ἀπὸ ἅρματος.

ἀγκυρομήλη, ἄγκυστρον.

ἀγλῖθες, τὰ μόρια τοῦ σκορόδου τῆς κεφαλῆς.

ἀγρίη κολοκύνθη, ἡ κολοκυνθίς, ὡς καὶ Κρατεύας καὶ Διοσκουρίδης καὶ Πάμφιλος.

ἄγροφον, ὀρεινόν.

ἄγυια, ἀσθενῆ.

ἀγχόμενος, πνιγόμενος.

ἀδάξασθαι, δάκνεσθαι κνησμωδῶς.

ἀδαϊκῶς, ἀφροντίστως.

αἴετωμα, τὸ εἰς ὕψος ἀνατεταμένον τῆς ὀροφῆς ὥσπερ τρίγωνον.

ἀθέλγεται, παρεῖται, διαλύεται.

ἀθὴρ, τὸ, τε τῆς κριθῆς ὀξὺ, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μακροτέρῳ, καὶ τὸ ἐν ἀχίδι πώγωνος τὸ ἄκρον, ὡς ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἐπιδημιῶν.

ἀθώρηκτος, ὁ μὴ μεθύων.

αἰγλὶν, ἡ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπόλευκος οὐλὴ, καθάπερ ἐν τῷ μείζονι προῤῥητικῷ, καὶ οἱ λευκανθίζοντες ἐπίπαγοι, ὡς ἐν κωακαῖς προγνώσεσιν.

αἰγόκερας, ὅπερ καὶ βούκερας καὶ τῆλις.

αἰγύπτιον ἔλαιον, ὅπερ αὐτοὶ καλοῦσι κίκινον.

αἰγύπτιον ἔλαιον λευκὸν, τὸ ἀπὸ τῶν κρίνων σκευαζόμενον, ὅπερ καὶ κρίνινον καὶ σούσινον ἔλαιον ὠνόμασται.

αἰγύπτιον μύρον λευκὸν, ὅπερ ἐστὶ μενδήσιον ὠνόμασται, σκευαζόμενον διά τε κρίνων καὶ ἀρωμάτων, διὰ τοῦτο καὶ μύρον, οὐκ ἔλαιον προσαγορεύεται. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ κρινόμυρον, ἐστὶ σούσινον μύρον ὠνόμασται.

αἰγύπτιον μύρον, τὸ διὰ τῆς αἰγυπτίας ἀκάνθης τοῦ ἄνθους μύρον, ὅπερ καὶ μετώπιον ὠνόμασται.

αἰγυπτίην συνήθειαν, ἣν δὲ καὶ χείλην, καὶ τριχιστὴν ὀνομάζομεν.

αἰεὶ, σημαίνει ποτὲ παρὰ τῷ Ἱπποκράτει ἐστὶ τὸ ἕως, καὶ παρὰ πολλοῖς τῶν παλαιῶν.

αἰθάλη, ὅπερ καὶ λιγνύς.

αἰθιοπικὸν, ὑπακουστέον τὸ κύμινον.

αἰθύλικες, οἱ ἐπιπολῆς τοῦ δέρματος κύκλοι, ὅμοιοι τοῖς ἀπὸ πυρὸς συνισταμένοις ἐρυθροῖς κύκλοις, ἀπὸ τοῦ αἴθειν ὠνομασμένοι, καὶ αἰθυλικώδεα δηλονότι τὰ τούτοις ὅμοια, ἃ οἱ πολλοὶ προσαγορεύουσιν αἱμάλωπα.

αἱματοφλοισβοισάσεις, οἱ περὶ τὸν Διοσκουρίδην γράφοντες, τὰς ἐπισχέσεις τοῦ ὑπεραιμοῤῥοοῦντος αἵματος ἡγούμενοι δηλοῦσθαι, ὅτι καὶ ἀλλαχοῦ φησιν, ἐν τῇσι φλεξύσησι αἱμοῤῥαγίησι χῦμα εὑρετόν. οἱ πλείους μὲν δὲ γράφουσιν αἱματοφλεβοισάσεις, καὶ δηλοῦσθαι νομίζουσιν ἐκ τοῦ ὀνόματος, τὰς πλήρεις αἵματος κεκυρτωμένας φλέβας.

αἱμήνας, ἐκπιέξας, ἀμύξας.

αἱμόκεγχνα, ὑπὸ αἵματος ἐκχύσει κέγχρον ἐμποιοῦντα. τοῦτο δὲ ἐστι λέξις τις ὑποτραχὺς ἐρεθίζουσα κατὰ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν.

αἰνιάτης, ὁ ἀπὸ αἴνου τῆς ἐν Θράκῃ πόλεως. τὸν δὲ αὐτὸν καὶ αἰνιοπικὸν οἶνον ὅτι καλεῖ.

αἰόλεσθαι, τὸ οἷον πλάζεσθαι καὶ πλανᾶσθαι.

αἰὼν, ὁ βίος.

ἀκαλήφη, ὅπερ καὶ κνίδη.

ἀκεστὰ, τὰ ἰατὰ, καὶ γὰρ ἄκη, τὰ ἰάματα.

ἀκήρατος, ἀδιάφθορος.

ἀκὶς, οὕτως ὀνομάζεται τὸ σίδηρον τοῦ βέλους.

ἀκόνην ἐν τοῖς προσκειμένοις τῷ περὶ διαίτης οὕτως ὠνόμασε τὴν θύαν, ὡσαύτως δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν ὀγδόῳ.

ἄκουλα πεπληρωμένα.

ἀκραλέα, ἄκρια.

ἀκρέσπερον, ἄκρας ἑσπέρας, τουτέστι πρώτης καὶ ἀρχομένης.

ἄκρητον, τὸ ἄκρατον, οὕτω γὰρ ὀνομάζεται πᾶν τὸ ἀμιγὲς ἑτέρου, καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν διασωζόμενον εἰλικρινῆ.

ἀκρητοχόλους τοὺς ἄκρατον ἀθροίζοντας χολήν.

ἄκριτον πάγος, τὸ οἷον ἀδιάκριτον, εἴρηται δὲ ἐν τῷ περὶ ἑβδομάδος, ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν κόσμον αὐτοῖς ἀπύρου ἢ οἷον ἀδιατυπώτου χάους.

ἀκρόπλοα, τὰ ἐπιπολαίως οἷον ἐπ᾽ ἄκρου ἐμπλέοντα, οὕτως δὲ καὶ οἱ ἀκρόπλοοι.

ἀκραπὴς, γλῶσσα οὕτως εἴρηται ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῶν ἐπιδημιῶν, ἡ οἷον ἄκρα ἑαυτῆς μὴ διατυποῦσα, τουτέστιν ἡ ἀδιάρθρωτος ὑπὸ δυσκινησίας.

ἀκροσαπὲς, τὸ ὑπὸ βραχὺ μεταβεβληκός.

ἀκρόψιλον, τὸ ἐπὶ τοῦ ἄκρου ψιλὸν, τουτέστι γυμνόν.

ἀλαία φθίσις, οὕτως ὠνόμασται ἐν τῷ περὶ τόπων τῶν κατ᾽ ἄνθρωπον, ἡ οἷον τυφλὴ ἐστὶ

ἀόρατος

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ἀόρατος.

ἀλάπτης, ὁ ἐξ ἀλαπτῶν, χωρίον δέ ἐστι τῆς θρᾴκης τὰ ἄλαπτα.

ἀλάστορες, αὐτοί τε οἱ ἄνθρωποι οἱ τὰ ἀλιτήρια ἐργασάμενοι, καὶ οἱ τιμωροὶ αὐτῶν δαίμονες.

ἀλγήματα, πολλάκις καὶ κατ᾽ αὐτοῦ τοῦ νοσήματος ἐπιφέρει τοὔνομα, καὶ τὸ ἀλγεῖν ὁμοίως ἀντὶ τοῦ νοσεῖν τι καὶ πάσχειν, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀπ᾽ αὐτοῦ.

ἀλεάζειν, θερμαίνειν.

ἄλιον ὕδωρ, τὸ ἠθροισμένον ἐξ ὄμβρου ἀθρόου.

ἄλειφα, ἔλαιον ἢ στέαρ.

ἀλεξητήρια, βοηθήματα, καὶ γὰρ τὸ ἀλέξασθαι, βοηθεῖν ἐστιν.

ἀλαῖον, ἠθροισμένον, ἀθρόον.

ἀλέοντα, ἄθροισιν.

ἀλέουσιν, ἀθροίζουσι.

ἀλέως, ἀθρόως.

ἀλυθέωσι, πλανῶσιν, εἴρηται δὲ καὶ περὶ τὴν ἄλην.

ἀλθεῖν, ὑγιάζειν.

ἄλθεξις, ἡ ἴασις.

ἀλθίσκειν, ὑγιάζειν.

ἄλκαρ, βοήθημα.

ἀλλογνοῶν, ὁ παραφρονῶν, ὁ οἷον ἄλλα γινώσκων παρὰ τὰ ὄντα, οὕτω δὲ καὶ τὸ ἀλλοφρονήσας εἴρηται πρὸς αὐτοῦ.

ἀλλοιοτροπεῖται, τρέπεται ποικίλως.

ἀλλόκοτον, ἀσαφὲς, ἄγνωστον.

ἀλλοφάσσοντες, παραπαίοντες, παραφρονοῦντες.

ἀλαοὶ, τυφλοὶ, ὅτι καὶ ἀλαὸς ὁ τυφλός.

ἁλυκὸν, ἁλμυρόν,

ἀκρητόχολον, οὕτως ὀνομάζει ὅνπερ καὶ ἀκρόχολον.

ἀλύζει, ὡσαύτως ἀπορεῖται, ῥιπτάζεται. οὕτως δὲ καὶ τὸ ἀλύξει, ἐπὶ μέλλοντος εἴρηται.

ἀλυσμὸν, ὅπερ καὶ ἄλυσίν τινα καὶ ἀπορίαν, ὃ δὴ καὶ ῥιπτασμὸν καλοῦσι, καὶ ἡ ἄλυξις τοιαύτην ἐστί.

ἄλφιτα, οὐ μόνον τὰ ἀπὸ τῶν κριθῶν οὕτως καλεῖται, ἐν τε γὰρ τῷ πρώτῳ τῶν γυναικείων ἄλφιτα οἴνεινα εἴρηται, ἐν δὲ τῷ περὶ νούσων δευτέρῳ τῷ μείζονι καὶ φακῶν καὶ ὀρόβων πεφρυγμένων. ἄλφιτα τοίνυν παντὸς ἀληλεσμένου καρποῦ τὸ σύμμετρον τῷ μεγέθει θραῦμα ὀνομάζεται. τὰ μὲν γὰρ μείζω, κρίμνα. τὰ δὲ ἐλάττω, ἄλευρα.

ἄλφιτα πλοκώνια, τὰ πρὸ τῆς τοῦ κύνος στάσεως, τουτέστι τὰ ἐκ τῶν νέων ἔτι καὶ ἁπαλῶν κριθῶν. κόνθος γάρ τις ἐν ταῖς ἅλωσιν ἐλαιὼν ἵσταται, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἐπόμβροις χώραις ξύλον ὀρθὸν, ἐφ᾽ ὃ συντίθενται οἱ καρποὶ κωνοειδῶς.

ἀμαλδύνεται, αὐτῷ συνήθες τὸ οἷον ἀφανίζεται, καὶ τὸ οἷον ἀμαυροῦται, καθάπερ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γυναικείων, ὄμματα ἀμαλδύνεται.

ἀμαλῶς, τὸ, τε ἁπαλῶς, ὅπερ ἴσον δύναται τῷ μετρίως, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἐμπύων ἐστί· δὲ ἀμαλῶς ἐπαλλέουσι. καὶ τὸ ῥᾳδίως. ὥσπερ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι, καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι οὐκ ἀμαλῶς ὁρᾷ, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ μείζονι, καὶ τὰ σιτία οὐκ ἀμαλῶς προσίεται.

ἀμαμηλίδας, εἶδός τι μεσπίλου πλεῖστον ἐν Ἰταλίᾳ γινόμενον, ὡς καὶ Διοσκουρίδης λέγει. τινὲς δὲ τὰς ἐπιμηλίδας φασὶν εἶναι μῆλα σμικρὰ ἄγρια.

ἄμβη, ὀφρυώδης ἐπανάστασις.

ἀμβλυωσμὸς, ἤτοι ἔκτρωσις, παρὰ τὸ ἀμβλύσκειν, ἀλλὰ καὶ ἀμβλυωπία, ὡς ἐν τῷ μείζονι προῤῥητικῷ.

ἀμβλυωπώτερα, τὰ ἀμβλύτερον ὁρώμενα, τουτέστιν ἀμυδρότερον.

ἀμέρων, ἀφαιρῶν, καὶ λαμβάνων.

ἀμενηνὸν, ἀσθενές.

ἄμη, κατά τινα τρόπον, ἔκ τινος μέρους, μετρίως.

ἀμοίη, οὕτως ἐν τῷ κατ᾽ ἰητρεῖον Διοσκουρίδης γράφει, ἀμοίη ὅτι πιέξει παραλλάξαι ἐκκλίνεις τὴν αὔξησιν καὶ ἀνάπλασιν τῆς σαρκῶν ποιήσεται. οἱ δὲ ἄλλοι γράφουσιν, ἀλλοίη, φησὶ δὲ Διοσκουρίδης τὸ ἀμοίη μέτρια εἶναι, μαρτύριον δὲ οὐδὲν παρατίθεται.

ἀμυστὶ, ἀθρόως ἄνευ τοῦ μύσαι τοῖς χείλεσι.

ἀμφιβραγχίων, τῶν περὶ τὰ παρίσθμια καλουμένων χωρίων.

ἀμφίδεον τὸ τοῦ στομίου τῆς μήτρας τὸ ἐν κύκλῳ ἄκρον, ὅπερ καὶ σικύας χείλεσιν ἔοικε, κατὰ μεταφορὰν ἀπὸ τῶν γυναικείων ψελλίων ὀνομασμένον, ἃ καὶ αὐτὰ ἀμφιδέα καλοῦνται, ἀπὸ τοῦ περιλαμβάνειν ἐν κύκλῳ, καὶ οἷον ἀμφιδεῖν.

ἀμφιδέξιος, ὁ οἷον ἀμφοτέρωθεν δεξιὰ, τουτέστιν ὁ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ὡς δεξιαῖς χρώμενος. τοιοῦτος γὰρ καὶ ὁ παρὰ τῷ ποιητῇ περιδέξιος. οὕτως δέ που ὁ Ἱππῶναξ ἔλε

γρ, ἀμφιδέξιος γάρ εἰμι, καὶ οὐχ ἁμαρ/τάνω. τινὲς δὲ ἀμφιδέξιον ἀκούουσιν οὐ καλῶς τὴν ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσι τῆς μήτρας κυουμένην.

ἀμφιμήτριον σημεῖον, οὕτως ὠνόμακεν ἐν τῷ β΄ τῶν ἐπιδημιῶν, τὸ δηλωτικὸν τῶν περὶ τὰς μήτρας διαθέσεων.

ἄμως, κατά τινα τρόπον, ἔκ τινος μέρους, μετρίως.

ἀναγνῶναι, μεταπεῖσαι, μεταδιδάξαι.

ἀνάκαρ, εἰς τὸ ἄνω μέρος, ὥσπερ ἐπίκαρ εἰς τὸ κάτω δηλοῖ ὄξεων.

ἀνακικίουσιν, ἀναπηδῶσι.

ἀνακῶς, φυλακτικῶς.

ἀνακωχή, ἀνοχή, ἀναβάσταξις.

ἀναλδές, ἄτροφον, ἀναυξανές.

ἀναλμυροί, ἄναλοι, ἢ οὐχ ἁλμυροί, Διοσκουρίδης οὕτως, διαιροῦντες δὲ ἀναγινώσκουσιν οἱ πολλοί.

ἄναλον, τό, τι χωρὶς ἁλῶν, καὶ οὐχ ἁλμυρόν.

ἀναπλάξεις, διαπλάξεις.

ἀναπρῆσαι, ἀνατρῆσαι, ἐκτρῆσαι.

ἀνάρρινον, τὸ διὰ τῶν ῥινῶν παλινδρομοῦν, ἔνιοι δὲ διαιροῦσιν ἀνὰ ῥινὸν εἶναι ἀνὰ τὸ δέρμα.

ἄναυδος, διαλέγεσθαι ἀδύνατος.

ἄφωνος δὲ ὁ φωνεῖν μὴ δυνάμενος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιδημιῶν ἐφεξῆς ἀλλήλων ἐπὶ πυθίωνος εἴρηται. οὕτως ἔχει καὶ τὸ παρὰ τῷ ποιητῇ ἐπὶ τοῦ ἵππου, αὐδήεντα ἔθηκε θεὰ λευκώλενος ἥρη.

ἀναφέρειν, δηλοῖ ποτὲ καὶ τὸ ἀπολύζειν ἀναπνέοντα, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ μικροτέρῳ, καὶ ἀναφέρειν ὥσπερ τὰ παιδία τὰ πεπαυμένα κλαίοντα, καὶ εἰς τὰς ῥῖνας ἀνέλκοντα τὸ πνεῦμα. τοῦτο γὰρ τοιοῦτόν ἐστι τὸ πνεῦμα περὶ τὸ ἐναντίον ἐν τῇ ἔξω φορῇ, ἔμπαλιν τῇ διπλῇ εἴσω ἐπανακλήσει.

ἀναχαίνεται, ἀναξαίνεται.

ἀναχελιόσεται, ἀναξαίνεται.

ἀνδρογύνεαι, τῷ ἐπὶ τὰς ἄνδρας διαδοχὴν τοῦ γένους, ἡ μέντοι ἐπὶ τὰς γυναῖκας διαδοχὴ ποιοῦσιν ἕτερον οὐδὲν ὄνομα κέκτηται ὅμοιον.

ἀνῆξαν μετὰ βηχὸς ἀνέπτυσαν.

ἀναλήματα, τοὺς στρόφους.

ἀνειλιθῶσιν, εἰς τὸ ἄνω εἰλιθεῖσαι συστραφῶσι.

ἀνερυθῶσιν, ἀνασπασθῶσι.

ἀνείσας, ἐν ὕψει ἀνωτάτω κρεμάσας, σύγκειται γὰρ ἐκ τοῦ ἄνω, καὶ τοῦ εἴσας.

ἀνημοῦται, ἐμπνευματοῦται.

ἀνηρίκτων, ἀδιασείστων.

ἀνεστραμμένα, ἀνατεταραγμένα, εἴρηται δὲ ἐπὶ οὔρων.

ἄνεως, ἄφωνος καὶ τὸν νοῦν ἐκπεπληγμένος.

ἀνήκεστος, ἄλυπος ἢ ἀβλαβής.

ἀνηρίκτω, μὴ διηρημένω ἐς λεπτά, ἀλλ᾽ ἐξ ἄκρων κρίμνων συγκειμένω.

ἄνθεα, οὐ μόνον ταῦτα τὰ εἰς στέφανον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα πάντα οὕτως ὀνομάζει, καὶ τὰ σπέρματα δὲ ὡσαύτως ἐνίοτε καλεῖ, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ γυναικείων, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐρυθήματα, ὡς ἐν κωακαῖς, καὶ πτύσματα δὲ ἀνθηρά, τὰ ἐρυθρὰ καὶ ὕφαιμα λέγει ἐν τῷ ε΄. τῶν ἐπιδημιῶν.

ἀνθίνην οἶνον, ἤτοι τὸν κεκνισμένον ὀνομαζόμενον, ἢ τὸν ἐκ τῶν ἀνθέων ἡδυσμένον, ὅνπερ ἢ κυκεῶνα ἀνθινὸν ὠνόμασεν ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

ἀνθινὸν ἔλαιον, τὸ κρίνινον καὶ λείρινον λέγεται, τὸ δὲ αὐτὸ καὶ σούσινον καλεῖται.

ἀνθινὸν μύρον, ὅπερ καὶ σούσινον μύρον καὶ κρίνινον μύρον. διαφέρει δὲ τοῦ ἀνθίνου ἐλαίου τοῦ προγεγραμμένου τῇ ποικιλίᾳ τῶν ἀρωμάτων.

ἀνίθυντο, ἤγουν εἰς τὸ ἄνω ἀπεθύθυνον.

ἀνωργισμένον, τό, τι ἀναμεμαλαγμένον, ἐπειδὴ καὶ τὸ μαλάξαι ὀργάσαι, καὶ τὸ οἷον σπαργοῦν καὶ ὀργοῦν, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

ἀντικοντώσιος, τῆς διὰ τοῦ κοντοῦ ἀντερείσεως, ὅπερ καὶ σκίμπτων καλεῖται.

ἀντίρρινον, πόα τίς ἣν καὶ βούκρανον καὶ λυχνίδα ἀγρίαν ὀνομάζουσι.

ἄορτρον, τὸ ἀπηρτημένον τοῦ πνεύμονος μέρος ἑκατέρωθεν, ὡς ἐν τῷ περὶ νούσων τῷ μείζονι, ἔτι δὲ καὶ ἀορτρὶν τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐνίοτε καλεῖται, ὡς Διοσκουρίδης οἴεται, οὐ πάνυ δὲ σαφὲς δηλοῖ.

ἀπαρτίως, ἀπηρτισμένως καὶ ἀκριβῶς. Διοσκουρίδης δὲ ἔφη ὅτι καὶ πᾶν τὸ ἐναντίον δηλοῖ, ὡς ἐν τῷ περὶ διαίτης ὀξέων, ἐν οἷς φησί, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπαρτίως ἐν τοῖσι τοιούτοισι καιροῖσι μεταβάλλουσιν εἰς τὰ ῥοφήματα. ἐμοὶ δὲ καὶ ταύτῃ δοκεῖ τὸ ἀπηρτισμένως τε καὶ ἀκριβῶς δηλοῦν. τῷ δὲ καὶ οἱ ἀττικοὶ τὸν αὐτὸν τρόπον χρῶνται τῷ ὀνόματι, μυρία δὲ παραδείγματα διὰ τῶν σμικρῶν ὑπομνημάτων ἔχεις.

ἀπειβρέασετο, ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἐπιδημιῶν

μᾶλλον οὕτως Διοσκουρίδης γράφει, καί φησιν αὐτὸς δηλοῦσθαι τοῦ ἀπεβράσατο, τὸ ἀπεβάσατο, τῶν ἄλλων σχεδὸν ἁπάντων ἀπεβάσατο γραφόντων. ὁ γάρ τοι Διοσκουρίδης οὗτος, καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Καπίτων, ἐκ τοῦ συνήθους τοῖς ἄλλοις ὀνόματα πολλὰ μετεκόμισαν, οὐδὲν ἀλλοιότερον δηλοῦντα τῆς ἀρχαίας γραφῆς, ὧν ἀναγκαίαν ἔχομεν καὶ ἡμεῖς μνημονεύειν.

ἀπηλλήθη, συνεκλείσθη, ἴλλειν γὰρ τὸ συγκλείειν.

ἀπερχθῇ, ἀποκλεισθῇ.

ἀπόγονα τὰ γόνιμα, ἔνιοι δὲ ἤκουσαν τὰ ἄγονα.

ἀποκεκαρπωκός, ἀποβεβλαστηκός.

ἀποκεχρημένοισι, κεχωρισμέναις.

ἀποκυδέστερον, ἀφροντιστότερον.

ἀποκναίειν, μάλιστα μὲν τὸ ἀποξύειν, ἤδη δὲ καὶ τὸ καταφθείρειν, καὶ τὸ κατισχναίνειν.

ἀπομυλλήνας, προβαλὼν τὰ χείλη συνηγμένως.

ἀπονενοημένως, ἀνεπιστρέπτως.

ἀποπαλλήσιος, ἀποπάλσεως, ἐν τούτοις καὶ τὸ ἀποπαλλήσεται, ποτὲ μὲν τὸ ἐνεργητικὸν τὸ ἀποπάλλειν σημαίνει, καθάπερ ἐν πρώτῳ τῶν γυναικείων, ἔστιν ὅτε καὶ τὸ παθητικὸν ἀποπαλλήσεται, ὡς ἐν τῷ περὶ φύσιος ἀνθρώπου.

ἀπορέγει, προτείνει.

ἀποσβεῖς, ἀποσβεσθείς.

ἀποσιτικὰ, ἀποσιτίας καὶ ἀνορεξίας ποιητικά.

ἀποσκήψεις, τὰς ἀποχάσεις, ἐν τῷ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

ἀποσκληρύνει, σκελετεύει.

ἀποσπαρθάζουσι, σπαίρουσιν, ἢ σφύζουσιν ἐν τῷ β΄ περὶ νούσων.

ἀπόσφαγμα, τὸ τρυγῶδες παρέγχυμα, ὃ καὶ ὑπόσφαγμα.

ἀπτίστων ὀλοχρῶν, εἰς ὁλοσχερῆ ἄλευρα διηρημένων, ἐλλιπῶς κεκομμένων, μὴ ἀποβεβρασμένων τὸ πιτυρῶδες.

ἀπυρομήλη, τῇ πυρῆνα μὴ ἐχούσῃ, τουτέστι τῇ μηλωτρίδι.

ἀρακίδας, τοὺς μικροὺς ἀρακίσκους, ὄσπριον δ' ἐστὶν ὁ ἄρακος.

ἀρβύλαι, ὑποδήματα τὰ βαθέα.

ἄργης, ὄφις τις οὕτως ὀνομαζόμενος.

ἄρδαλος ῥύπος τις καὶ ἀκαθαρσία· καὶ ἀρδαλῶσαι, τὸ ῥυπᾶναι.

ἀρθρικὸν, τὸ τοῖς ἄρθροις ἁρμόττον.

ἀρικύμων, ἡ ταχέως ἐγκύμων γινομένη.

ἀρὶς, οὐ μόνον τὸ ὄργανον, ἀλλὰ καὶ βοτάνη τις οὕτως ὀνομάζεται.

ἄρκιος, ὁ ἀπὸ τῆς ἄρκτου πνέων, ἔνιοι δὲ ἀρκτῷον ἄντικρυς γράφουσι.

ἁρμὸς, τῆς ἐν τῇ κεφαλῇ ῥαφῆς.

ἁρμίω, πραγματεία, δώρειος δὲ ἡ λέξις.

ἀῤῥοίας, ἐποχῆς ἐμμήνων.

ἀρτίζωα, ὀλιγοχρόνια.

ἀρτίστομα, πανταχόθεν ὁμαλά.

ἀσκαρίδες, ἕλμινθες ἰσχναὶ καὶ μακραὶ ἐν τῷ ἀπευθυσμένῳ ἐντέρῳ γινόμεναι.

ἀσκὰς κεράμους οὓς καὶ πυελίας καὶ φακοὺς ὀνομάζουσι.

ἀσᾶται, τό, τε πυρέττουσι ὡς ἐν πρώτῳ γυναικείων, καὶ τὸ προσκέρως καὶ ἐπαχθῶς διατίθεται, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

ἀτέραμνα, τὰ δυσκατέργαστα καὶ σκληρά.

ἄτρακτον, οὐ μόνον τὸ εἰς τὸ ἐριουργὸν χρήσιμον, ἀλλὰ καὶ τὸ ξύλον τοῦ βέλους.

ἀττικὸν ἀγγεῖον, ἀττικὴν χύτραν, καὶ μάν ποτε τὸ καλούμενον ἐχῖνον.

αὐαντὴ, ἢ αὐαψὴ, τις ξηραντικὴ νόσος.

αὐτίτην, τὸν οἶνον αὐτοετίτην, τὸν ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

αὐτόδρομον, αὐτοκίνητον, ὡς ἐν τῷ περὶ ἑβδομάδων.

ἀφὰς, τὰ ἅμματα παρὰ τὸ ἅπτεσθαι.

ἀφασσόμενα, ψηλαφούμενα, καὶ ἀφασσαμένη, ψηλαφήσασα.

ἀφράζει, ἀφραίνει, ἀσυνετεῖ.

ἀφροῦντα, ἀφρίζοντα, πομφολυγώδη.

ἀφύει, ἀπολευκαίνεται, καὶ ὥσπερ ἀφύες τὸ χρῶμα ἴσχει, οὕτως δὲ καὶ ἀφυῶδες καλεῖται τὸ ἀφύῃ χρώματι ἐοικός.

ἀχιλληΐδας κριθὰς, τὰς εὐτραφεῖς καὶ μεγάλας, ἀπό τινος Ἀχιλλέως ὀνομασμένας, ὥς φασι γεωργοῦ Βαβρωνίου.

ἀψίῤῥοον, εἰς τοὔπισω ῥέον.

ἀψυχεῖ, λειποθυμεῖ. καὶ ἀψυχίη, ἡ λιποψυχία.

Β

Βακχάρις, λύδιον τι μύρον.

Βαλβὶς, κοιλότης προμήκης.

Βαλιεὺς, ὁ ἀπὸ Βαλείας πόλεως μακεδονικῆς.

Βδέλλαι, ἐν τῷ μείζονι προῤῥητικῷ καὶ δευ-

τόρω πρὸς τίνων ὑπογραφομένω, τὴν κυρσώδη φλέβα φασὶν οὕτως ὀνομάζεσθαι Διοσκουρίδης. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ κυρίως εἰρῆσθαι τοὔνομα κατ᾽ αὐτοῦ τοῦ ζώου, καὶ γὰρ παρέτυχον ποτὲ τούτου κατὰ τὸ βιβλίον ἐκεῖνο λεγομένου, καὶ ἀγνοουμένων γε πολλῶν ὑπὸ τῶν γινομένων παρόντων ἐγὼ μόνος ἐκ τοῦ γράμματος ὁρμηθεὶς τἀληθές.

Βηκείοις, προβατίοις.

Βηστακῇ, τῇ ἀπὸ Βηστῶν ἐν Θράκῃ.

Βλακεύειν, ὀλιγωρεῖν.

Βλαβεραί, ὑγραί, μυξώδεις.

Βληχρόν, ἀσθενοῦντι.

Βοάνθεμον, τὸ βούφθαλμον, τὸ δὲ αὐτὸ καὶ χρυσάνθεμον ὀνομάζεται.

Βόλβιον οἷόν ἐστιν αὐτὸς Ἱπποκράτης ἐν τῷ β΄ τῶν γυναικείων διδάσκει. κακῶς οὖν τινὲς τὸν ναρκισσὸν ᾠήθησαν δηλοῦσθαι διὰ τοῦ βολβοῦ.

Βολβίτια, τὰ ὑπὸ τῶν πολλῶν βομβύλια προσαγορευόμενα, γένος δέ ἐστι ζώων μικρῶν πολυπόδων.

Βολίτον, βόλβιτον.

Βομβύλιον ἔκπωμά τι στενὸν ἔχον τὸ στόμα, ἢ πῶμα, παρὰ τὸ βομβεῖν ὠνομασμένον.

Βοὸς θαλασσίου, σελαχώδης ἐστὶν ὁ ἰχθὺς οὗτος.

Βουβάλιος, σίκυς ἄγριος.

Βουκέρας, ἡ τῆλις, Μενεσθεὺς ἐν ταῖς ὀνομασίαις τῶν φαρμάκων, καὶ τὴν ἀναγαλλίδα οὕτως προσαγορεύεσθαί φησι.

Βούπρηστις, ὅτι ζῶόν ἐστι τῇ κανθαρίδι παραπλήσιον. ἔστι δὲ καὶ τι λάχανον ἄγριον, οὗ μέμνηται Διοσκουρίδης ἔν τε τῷ πρώτῳ ὑγιεινῶν, καὶ ἐν τῷ περὶ λαχάνων.

Βρῦγμα, τὸ μετὰ βηχὸς ἀναπτυόμενον, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν νούσων τῷ μείζονι, καὶ τὸ βρύσσειν, τὸ μετὰ βηχὸς ἀναπτύειν, ἔνιοι ταῦτα χωρὶς τοῦ ρ̄ γράφουσι.

Βρόγχους, τοὺς χονδρώδεις ἀρτηρίας.

Βοτράχου, τοῦ βατράχου λέγει, τινὲς δὲ ἄντικρυς βατράχου γράφουσι.

Βρυγμός, ὁ ἀπὸ τῶν ὀδόντων συγκρουομένων ψόφος, καὶ βρύχειν τὸ οὕτως ψοφεῖν.

Βύζην, ἀθρόως ἢ πυκνῶς.

Γ

Γαλιάγκωνες, οἱ σμικρὸν μὲν καὶ ἄτροφον ἔχοντες τὸν βραχίονα, τὰ δὲ κατὰ τὸν ἀγκῶνα ὀγκωδέστερα, ὥσπερ καὶ αἱ γαλαῖ. οἱ δὲ φάσκοντες γαλιὸν τὸ κονδὸν ὀνομάζεσθαι, καὶ τοῦτό γε κεῖσθαι τῷ ὀνόματι, τάχα ἂν δόξειαν παρακούειν. οὐ γὰρ γαλιαγκῶνας, ἀλλὰ γαλιοβραχίονας ἐχρῆν αὐτὸ ὀνομάζεσθαι.

γαμψὸς, καμπὰς ἔχοντας τινας.

γαυσός, κυρτὸς εἰς τὸ ἔσω.

γιγγλύματα, ἀντεμβαίνουσιν εἰς ἀλλήλους ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς θύραις οἱ γιγγλυσμοί.

γῇ σμηκτίδι, τῇ κιμωλίᾳ.

γῇ κεραμίτιδι, τῇ ἀργίλλῳ.

γῇ χαλκίτιδι, οὐδὲν πλέον δηλοῖ τῆς χαλκίτεως.

γάχυτον, τὸ ἔξωθεν μέρος τῆς γῆς τὸ μαλακὸν καὶ ἥκιστα λιθῶδες.

γλαμυροί, γλαμώδεις καὶ ὑγροί.

γλοιάζειν, τὸ ἐπιμύοντας παράγειν τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ τὸ γλοιώδως, ἀναλόγως ὡσεὶ καὶ νυστακτικῶς ἔλεγον.

γλυκύμης βοτάνης, τῆς γλυκυρρίζης καλουμένης.

γόγγρωνα, βρογχοκήλην, ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς πρέμνοις τῶν δένδρων ὑπογινομένων στρογγύλων ἐξοχῶν, ὡς καὶ Θεόφραστος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ φυτῶν ὧδε λέγων. ἔνια δὲ ἴσχει τοὺς καλουμένους ὑπό τινων γόγγρους, ἢ τὸ ἀνάλογον, οἷον ἡ ἐλαία.

γογγύλιον, στρογγύλον. καὶ γογγυλίδα, τὰ σμικρὰ σφαιρία ὥσπερ εἰ καταπότια.

γριφώμενα, ἐπανιλλόμενα, περὶ τὸν γρῖφον, τὸ ἁλιευτικὸν δίκτυον.

Δ

Δακτύλιος, κύκλος, πρωκτός, ἐν τῷ περὶ ἀφόρων.

δαετίδων, μεγάλαι λαμπάδων καιόμεναί τε καλεῖται. καταχρωμένοις δέ ποτε σημαίνει καὶ τὴν τοῦ σκορόδου κεφαλήν, διὰ τὸ ἐκ πολλῶν ἀγλίθων συγκειμένην παραπλησίως συνδεδέσθαι ταῖς λαμπάσι.

δίεδρος, διαφανὴς ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

διακναίει, ὅπερ καὶ ἀποκναίει, τὸ αὐτὸ καὶ διακναίει λέγεται.

διαπεπληγμένα, τὰ ὑπὸ πολὺ κατὰ τὴν πληχάδα διεστῶτα. πληχὰς δὲ τὸ μεταξὺ τῶν σκελῶν τῆς ἐκφύσεως.

διάστημα τὴν ὥσπερ ἐνίοις ἐοικυῖαν αὐτῶν τῶν σωμάτων σύνθεσιν.

διαστομωτρίδα μήλην, τὴν διαστέλλουσαν.

διαφλύξιες

διαφλύξιας, ὑπερβλύσεις.
διαφλυχθεῖσα, διαχυθεῖσα, ὑγρανθεῖσα.
διαφλυχθὲν, ὑγρανθέν.
διαφλύοντα, ὑγραίνοντα.
δίαφρος, ἀφρίζων.
διὰ χειρὸς, ἐκ διακήματος.
δίδυμος, ῥίζα τῆς βοτάνης, ἥτις καὶ ὄρχις ὀνομάζεται.
διεβλάβησαν, ἐξηπατήθησαν.
διῆσαι, διασεῖσαι, ἐν τῷ δευτέρῳ γυναικείων δηλοῖ δὲ τὸ διηθῆσαι, καὶ τὸ διελεῖν.
δίιδρος, νοτηρὰ καὶ διιδροῦσα.
δικλαδὸς, διμερὴς ὡς δύνασθαι τοῦ κάτω μέρους κεκλασμένου τὸ ὑπερκείμενον ἀνοῖξαι.
δίκρουν, τὸ οἷον δίκρανον, ὅπερ καὶ διχηλὲς ὀνομάζουσι. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἠδίκρον δηλοῖ.
δίοπτος, νεὼς ἐπιμελητὴς, παρὰ τὸ διοπτεύειν, ἢ διόπειν, τὰ ἐν αὐτῷ.
διορρώσιος, τῆς εἰς τὸ ὀῤῥῶδες καὶ ὑδατῶδες μεταβολῆς.
δίπνοος, τρήματα τῶν εἰς τὰ ἱερὰ συντετρημένων, καὶ οἷον κατὰ δύο στόματα ἀναπνεόντων.
δόρπου, τοῦ δείπνου.
δρακτὰ, ἐσπαραγμένα.
δυσάνιος, ὁ μὴ εὐκόλως ἀνιώμενος, ἔστι δὲ καὶ ὁ δυσχαλίνωτος, ἢ ὁ δυσκολώτατος. Κτησίας ἐν τῷ περὶ φύσεως βροτῶν καὶ ἀριτῶν οὕτως ἐξηγεῖται τοὔνομα.
δυσάνιας δὲ ἐστὶν ὅστις ἐπὶ τοῖς σμικροῖς ἀνιᾶται καὶ ἐπὶ τοῖς μεγάλοις μᾶλλον ἢ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἢ πλείω χρόνον.

E

Εβλαμάσθη, ἐμαλάχθη.
Ἐγγαστρίμυθοι, οἱ κεκλεισμένῳ τῷ στόματι φθεγγόμενοι, διὰ τὸ δοκεῖν ἐκ τῆς γαστρὸς φθέγγεσθαι.
ἐγκὰς, ἐν βάθει.
ἐγγενὲς, συγγεγενημένον, οἰκεῖον.
ἐγκάμψαι, ἐντρέψαι, καὶ ἐγκεκαμμένοι οἱ ἐνρακότες καὶ γρυπνοί, εἴρηνται δὲ ἐπὶ ὀνύχων.
ἐγχαλινοῦνται, χαλινοῖς ἐμφερῶς περίκεινται.
ἐγκεγλυκισμένος, ὁ ὑπόγλυκος, πεποιημένος τῆς γλυκείας ἀν.
ἔγρησις, ἡ ἐγρήγορσις.
εἴργεται, ἐναπολαμβάνονται.
ἔθρασεν, ἔνυξεν, ἐκέντησε.
ἐκβρᾶσαι, ἐκβάλλει, ἐκβράσσει.
ἔκδεξιν, διαδοχήν.
ἐκκολύψας, ἀπολεπίσας.
ἐκλύεσθαι, σημαίνει ποτὲ καὶ τὸ προσκλύζεσθαι, ὡς ἐν τῷ περὶ ἀφόρων, καὶ τοῖς παρακειμένοις τοῖς περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τρωμάτων.
ἔκμαγμα, τὸ, τι συνεστραμμένον φύραμα, καὶ τὸ κηρόμαγμα, ὡς ἐν περὶ ἀφόρων.
ἐκμάξαι, καὶ τὸ ἀναπλάσαι, ἔστιν ὅτε δὲ ἀλλοιῶσαι, ὡς ἐν τῷ περὶ ἀφόρων, δακτύλῳ ἐκμάξαι, τουτέστιν ὡς τὸ κυκλίσκον ἀναπλάσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκθλῖψαι ὡς ἐν τῷ περὶ νούσων τῷ πρώτῳ τῷ μείζονι, ἐπί τε σπόγγου καὶ λινοζωστίδος καὶ ἀκτῆς τῶν φύλλων.
ἐκματεῖσθαι, ἀναζητεῖν.
ἐκμάσσονται, ἐκκρίνει.
ἐκνεφίας ὄμβρος, ὁ μετὰ ἀλέας γινόμενος.
ἐκνεφίας πυρετὸς, ὁ ὑγρὸς ἅμα καὶ πυρώδης, ὥσπερ καὶ ὁ ἥλιος ἐκνεφίας.
ἔκνυξεν, ἐψόφησεν, ὀνοματοπεποίηται δὲ ἀπὸ ψόφου
ἐκνύπτη, ἐξεπλυμένη.
ἐκπεπληγμένον, ἐκτετραμμένον.
ἔκρηγμα, ἀπόσχισμα ῥάκους.
ἐκσυριγγοῦται, ἀναστομοῦται.
ἐκτόμου, ἐλλεβόρου μέλανος.
ἐκτρίψειν, τὴν εἰς τὰ σπλάγχνα οὖσαν παράλλαξιν — νόσων ζωτικῶν πόνον β' ὄχλον 57, 46.
ἐκφυσιάνει, ἐξορμᾷ.
ἐκβράσσει, οὕτω δὲ καὶ τὸ ἐκφλύει.
ἐκχύμωσις, χυμῶν ἔκχυσις.
ἔλαιον ῥόδινον, τὸ μὴ ἀρωματισμένον. — διουτεία 103 : 32.
ἐλατήριον, οὐ μόνον τὸ ἐκ τοῦ ἀγρίου σικύου γινόμενον, ἀλλὰ καὶ πᾶν τὸ κάτω κοιλίαν (καθαῖρον.
ἔλαια, ἄγρια.
εἰληθερὲς, τὸ ὡς ὑπὸ ἡλίου θερμόν.
εἰλιθερεῖσθαι, ἡλιοῦσθαι.
ἐλιννύζειν, ἡσυχάζειν.
ἐλεχνευσάμην, ἐπὶ πλεῖστον διελέχθην.
ἑλκυστῆρι, ἐμβρυουλκῷ.
ἔλυτρα, σκεπάσματα.
ἐμβάφιον, ὀξυβάφιον.
ἔμαι, ἔμετοι, ἀττικὸν τὸ ὄνομα.
ἐμπλὴν, πλησίον.
ἐμπύους μοτοὺς, τοὺς στρεπτοὺς ἢ τοὺς λημνίσκους.
ἐμυκώθη, Διοσκουρίδης μὲν φησι, τὸ συνέμυσεν, οἱ πλεῖστοι δὲ τὸ ὑπερφύσεως ἔχει πλαδαρὰς, ὥσπερ καὶ οἱ μύκητες.

ἐμυλώθη

ἐμυλώθη, ἐπληρώθη.
ἐμυλύνθη, κατεμαράνθη.
ἐνθλάσαι, ἐνθρᾶ.
ἐνθράσαι, ἐγκείμενον νύξαι.
ἐξαλείπτης, κονιάτης, χριστής.
ἐξαλίζοιτο, ἐκκρίνοιτο.
ἐξάντης, ὑγιής.
ἐξάραγμα, σύντριμμα.
ἐξαρύεται, ἐκκρίνονται ἐκθλίβεται, τινὲς δὲ τὸ ἐξώρμησεν, ἀπειλὴν ποιεῖται.
ἐξάρυσις, ἀπάντλησις.
ἐξαστίας, ἔνιοι μὲν τὰ ἐπανιστάμενα ἐξ ἄκρων τῶν σχισθέντων ὀθονίων λίνα, καὶ ἀπὸ τῶν ῥακῶν τὰς κρόκας, ἐμοὶ δὲ καὶ τὰ πρὶν σχισθῆναι ταῦτ᾽ ἔχοντα τὸν αὐτὸν τρόπον ὀνομάζειν δοκεῖ.
ἐξητριασμένον, τὸ διὰ ἠτρίου ἀθροισθέν, λεπτὸν δέ τι ὕφασμα τὸ ἤτριον.
ἐξίνει, ἐκκρίνει.
ἔξουρα εἰς στενὸν συνηγμένα, ἃ δὲ καὶ μύουρα ὀνομάζουσιν.
ἔπακρα, τὰ εἰς στενὸν τελευτῶντα, ἅπερ καὶ ἔξουρα.
ἐπαλύνων, ἐπιπάσσων.
ἐπίκιρας τῆλιν, ἔνιοι δὲ ἄλλην τινὰ βοτάνην οὕτως ὀνομαζομένην.
ἐπικτένιον, ἐπὶ μὲν τῶν γυναικῶν τὸ ἐπίσειον καλούμενον, ἐπειδὴ ὑπὲρ τὸν κτένα ἐστίν. ἐπὶ δὲ τοῦ στυππείου ἢ τοῦ λίνου, τὸν τῷ κτενὶ προσιζάνοντα χνοῦν ἐν τῇ ἐργασίᾳ.
ἐπιμηλίδα, Διοσκουρίδης μὲν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὕλης, εἶδος μεσπίλου τὸ καὶ σητάνιον ὀνομαζόμενον, ἔνιοι δὲ τὰ μῆλα τὰ σμικρὰ τὰ ἄγρια, ἅπερ καὶ ἀμαμηλίδας ὀνομάζονται.
ἐπιμυλίδα, τὴν ἐπιγονατίδα, τὴν μύλην.
ἐπισκλήροις, τοῖς κατεσκληκόσι.
ἐπίσημος, ἐπιστατικά, σύντος, ἐφεκτικά.
ἐπίχνουν, ἐπίπαγον χνοώδη.
ἐπορεξάμεναι, ἐπεκταθεῖσαι.
ἐπόχιον, κλῆμα ἐξ οὗ πέφυκέ τι, ὥσπερ καὶ τῆς σικυώνης.
ἐπώδης, δυσώδης, τὸ οἷον ἐπόζον.
ἐποξεστέρῳ, τῷ ὀξεῖ πλείονι κεχρημένῳ.
ἐρεύγη, ἐρύγγιον, ἀπόβλημα.
ἐρικίδων, αἱ ἀδρομερῶς διῃρημέναι κριθαί, τινὲς δὲ τὰς δίχα διῃρημένας, καὶ γὰρ τὸν ἐρεγμὸν ἀπὸ τοῦ δίχα διαιρεῖσθαι φασὶν ὀνομασθῆναι. ἐμοὶ δὲ παρὰ τὸ ἐρείκειν πάντα τὰ τοιαῦτα δοκεῖ γεγονέναι, ὅπερ οὐ τὸ δίχα διαιρεῖν ἐστίν, ἀλλὰ τὸ θραύειν ἁπλῶς, ὅθεν καὶ τὸ ἠτρίον ἐρείκιον ὀνομάζεται, καὶ αὐτὸ διότι ἐνθραυστόν.
ἐθίξ, ἄρχεται μὲν καὶ ἐπὶ τοῦ ἥπατος, γέγραπται δὲ ἐν τοῖς πλείστοις μὲν θείξ, δηλοῖ δὲ τὸ μέρος τοῦ ἥπατος τὸ ἄνω καθ᾽ ὃ ἀπ᾽ ἀλλήλων σχίζονται οἱ λοβοί.
ἐρυγματώδης, ἡ ἐρυγῶν ἀπεργαστικὴ νόσος ἢ πνευματῶσα.
ἐρυθροῦ στέαρ, τὸ ἔναιμον.
ἐσφάλασας, εἰς τὸ ἔσω χαλάσας, ὥστε μασᾶσθαι ὅ ἐστι ζητῆσαι.
ἐσφηκωμένα, συνδεδεμένα, συνεσφιγμένα.
εἰς χεῖρα, δηλοῖ τὸ πλησίον.
ἔτνος, πᾶν τὸ ἀπὸ ὀσπρίου ἐρηρεγμένου ἕψημα.
εὐάνθεμον, ὅπερ καὶ ἀνθεμὶς λέγεται καὶ χαμαίμηλον.
εὐθενίην, τὴν ἐγγινομένην τοῦ σώματος ἕξιν. ὥσπερ καὶ ἐνιαυτὸς εὐθενίης καλεῖται, ὁ εὐφορίας ἀπεργαστικός.
εὐκάρδιον, εὐστόμαχον.
εὐνὴ, οὐ μόνον δηλοῖ τὴν κοίτην, ἀλλὰ καὶ τὴν συνουσίαν, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γυναικείων, καὶ ἔχθη τὰ σφοδρότατα εὐνήν.
εὐοργητοτέρα, εὐτροπωτέρα, ὀργαὶ γὰρ οἱ τρόποι.
ἔφλυζον, ἐχαλάσθησαν.
ἐχέτρωσις, ἡ λευκὴ βρυωνία.
ἕψημα ὅπερ καὶ σίραιον, ἑψηλὸν δὲ εἶδος ἰχθύων.

Z

Ζέας, ὀλύρας.

H

Ἠγκιστρῶνται, ἐγκαταπέπλεκται.
Ἠγκυροβόληται, ἐγκαταπέφυκεν ἀγκύρᾳ ὁμοίως
ἡ δὲ, ἔτι δέ.
ἠδέλφισται, οἰκείωται.
ἡδυντὴν πίσσαν, τὴν ἠρωματισμένην, ἕψεται δὲ ὕδατι καὶ ἀρώματι.
ἡδυντὸν στέαρ, τὸ ἐν ὕδατι καὶ ἀρώματι ἑψηθέν, καὶ τὰ ἀρώματα καὶ ἡδύσματα.
ἡμίσεον, ἥμισυ.
ἡμιτύβιον, ὀθονίου παχέος μέρος.
ἦναι, κόψαι. καὶ ἠνίων τῶν κεκομμένων.
ἠοίας, τὰς πρωΐας.

ἠραχνίωκε

ἀραχνιῶσι, λεπτοῖς ἅμα καὶ πολλοῖς φλεβίοις, ὥσπερ ἀράχνης ὑφάσματα διαπέπλεκται.
ἀρμᾶσθαι, βρέχεσθαι ἢ ἁρμᾶσθαι.
ἀψίδας, ἀβίδας.

θ

Θολερὸν ὑπόλυμα, μέγα καὶ δεδιωγμένον. θολερὸν, θερμὸν ὡς ἀπὸ ἡλίου. παρὰ τὸ θέρεσθαι γέγονε τοὔνομα.
θρέπτρον, τόπος ἐν διατρίβειν θρόνους ὑπὸ τελείους. ἔνιοι δὲ θρέπτρον γράφουσι.
θημὼν, σωρός.
θηρίον, τὰς τε ἕλμινθας, καὶ τὸ ἄγριον ἕλκος. ὡς ἐν τῷ περὶ τόπων τῶν κατ᾽ ἄνθρωπον. θηρίον ἤδη τὸ φῦμα ἐπέρχεται διὰ τόδε, καὶ ὁπόταν ἀφίκηται ὁ ἰχὼρ ἀχρείων σαπεὶς καὶ μετακινεῖ. ἐν μέντοι τῷ περὶ χυμῶν ὅθεν ἀβαίνεται προειπὼν, εἶτα ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ θηρίον εἰπὼν, τὰ ἐν τοῖς ἐντέροις σωματικὰ δηλοῖ, τὰς ἕλμινθας δηλονότι, καὶ τὰς ἀσκαρίδας, ὥσπερ καὶ ὅταν εἴπῃ φθινοπώρων τὸ θηριῶδες, ἀπό τινος τῶν εἰρημένων ὀνομάζει. δοκεῖ δὲ ἐνίοτε καὶ τὸ φθινῶδες οὕτως προσαγορεύειν.
θλάσιν, τὴν ἐμβρυοθλαστὴν, ὅπερ καὶ πίεστρον καλεῖται. τοὔνομα ἐν πρώτῳ γυναικείων.
θλασπίδιος, ἀντὶ τῆς θλάσπεως τῆς οὕτως ὀνομαζομένης βοτάνης.
θράνον, τὸ ἀφοδευτικὸν θρόνον.
θράσσεται, νύσσεται, κεντᾶται.
γράφεται δὲ καὶ θρὶξ, τρίχας δὲ καλοῦσιν οἱ θύται, ἐπειδὰν φανῇ κατὰ τὰ σιμὰ τοῦ ἥπατος ἤδη τοῦ δεξιοῦ λοβοῦ φλέβιον λεπτὸν, ξυθὸν, μέλαν.
θύη, θυμιάματα, ἀρώματα.
θύματα, θυμιάματα.
θυμβραίαν, οὕτως ὀνομάζει τὴν θύμβραν.
θύμου, τοῦ ἀπὸ θύμων, ἔστι δὲ ὄξει τοῦτο θερμαντικόν.
θώρηξις, οἴνωσις ἤτοι ἡ μέθη.

Ι

Ἰανοῦται, λοξοῦται, σιμοῦται.
ἰθαγενὲς, γνήσιον, καθάπερ φησὶν ὁ σοφὸς, ἀλλὰ μετὰ ἴδιον ἰθαγενέσιν ἐτίμα.
ἴκταρ, ἐγγὺς παρὰ γοῦν τοῖς Ἀττικοῖς. παρὰ δὲ τῷ Ἱπποκράτει ἐν δευτέρῳ τῶν γυναικείων, τὸ τῆς γυναικὸς αἰδοῖον δὴ καλεῖται.
ἰλλαίνειν, διαστρέφειν τοὺς ὀφθαλμούς.
ἱμερωθεῖσαι, ἀνδρὶ μιγεῖσαι.
ἰνδικὰ, οἱ μὲν γράψαντες τὰς ὀνομασίας τῶν φαρμάκων, καθάπερ Μαντίθεός τε καὶ Ἀνδρέας ὁ τοῦ χρύσαρος, καὶ Ξενοκράτης καὶ Διοσκουρίδης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἰνδικὸν ὀνομάζουσι τὸ ζιγγίβερι, πλανηθέντες ἐκ τοῦ τινὰς οἴεσθαι ῥίζαν αὐτὸ τοῦ πεπέρεως ὑπάρχειν. ἀλλὰ Διοσκουρίδης ὁ ἀναζαρβεὺς διώρισέ τε καὶ ἀπεφήνατο περὶ ζιγγιβέρεως καὶ πεπέρεως. ὁ τοίνυν Διοσκουρίδης ὁ νεώτερος ὁ γλωττογράφος φυτὸν εἶναι φησὶν ἐν ἰνδίᾳ παραπλήσιον τῷ τοῦ πεπέρεως, οὗ ὁ καρπὸς ὀνομάζεται μυρτίδανον, ὅτι μύρτῳ ἔοικε.
ἰνεῖ, κενοῖ, καὶ ἰνηθμὸς, κένωσις. καὶ ἰνεῖται, κενοῦται.
ἰξάλην, τελείας αἰγὸς δέρμα.
ἰξίαι, κιρσοί.
ἶξιν, εὐθυωρίαν, ἢ ἄφιξιν.
ἰξίον, φύλλον τοῦ λευκοῦ χαμαιλέοντος.
ἰξύας, τὸ μεταξὺ τῶν ἰσχίων καὶ τῆς ὀσφύος.
ἶπος, ἡ πίεσις ἐν μοχλικῷ.
ἱπποφαέως, τοῦτο οὐ μόνον ἱπποφαὲς ὀνομάζεται, ἀλλὰ καὶ κνάφον καὶ στοιβήν. ἱππάκη τυρὸς ἵππων 78.24
ἰσηνύουσαι, ἰσάζουσαι, μεσήλικες οὖσαι.
ἰσθλὴν, διφθέραν, δέρμα.
ἰσχαλέαι, ἰσχναὶ, καὶ ἰσχαλέον τὸ ἰσχνόν.
ἰχθυήματα, λεπίσματα φλειῶν.
ἰχθύην, ῥινὸς θαλαττίας δέρμα ξηρὸν, δύναται δὲ καὶ τὸν σιδηροῦν ὄνυχα δηλοῦν, ὅνπερ εἰς τὰς ἐμβρυουλκίας καὶ ἐμβρυοτομίας χρώμεθα, διὰ τὴν πρὸς τὰς λεπίδας τῶν ἰχθύων ὁμοιότητα.

Κ

Καθαπτόμενοι, αἰσθανόμενοι σφοδρῶς.
Καθετῆρι, τῷ γρυτηρίῳ μοταρίῳ ἀπὸ τοῦ καθίεσθαι, ἐν δευτέρῳ γυναικείων, μοτῷ ὠμολίνων καθετῆρι.
κακαγγελίη, κακοεημοσύνη, κακολογία.
κακοήθεια, κακοήθη.
κακοσινώτατα, ἐπιβλαβέστατα.
καλλίφυλλον, ὅπερ καὶ καλλίτριχον καὶ ἀδίαντον ὀνομάζεται.
καλλιωνύμου, ἰχθύος τινὸς οὕτως ὀνομαζομένου.
κάμμορον, τό τε τῇ σμικρᾷ καρίδι ἐοικὸς ζῷον, καὶ ἀπὸ τῆς πρὸς τοῦτο τῶν ῥιζῶν ὁμοιότητος, τὸ ἀκόνιτον, ἀλλὰ οὐδέτερον αὐτῶν ἀκοῦσαι δυνατὸν, ἐν τῷ περὶ τόπων τῶν κατ᾽ ἄνθρωπον, καυσουμένων παραλαμβανομένου τοῦ καμμόρου. ὅθεν Ἡρόφιλος οὐ μόνον

μόνον αὐτὸ τὸ ζῶον κάμμορον, ἀλλὰ τὸ προσεικέμενον αὐτῷ βρύον οὕτως ὀνομάζεσθαί φησι. Ζήνων δὲ ὁ ἡροφίλειος τὸ κώνειον. Ζεῦξις δὲ φάρμακον ψυκτικόν.

κανονίαι, ὀρθοὶ καὶ περιεσταλμένοι τὰς γαστέρας.

καρικὸν, καρικόν τι ἔδεσμα οὕτως ὀνομάζει, οὗ καὶ τὴν σκευασίαν ἐν τῷ περὶ ἑλκῶν γράφει.

καρυκοειδέα, ὕφαιμα.

καρύκκη, λύδιον ἔδεσμα ποικίλον δι᾽ αἵματος σκευαζόμενον.

καρχήσιον, τὸ ἐπ᾽ ἄκρῳ τῷ ἱστῷ τῷ ἔχοντι τροχαλίαν. καὶ καρχήσιοι, ἐπ᾽ αὐτοῦ κάλοι οἱ τεταμένοι.

καταβλακεύουσι, καταλιγωροῦσι.

κατάβλημα, περίβλημα διὰ ἐπιμελήσεως ἕνεκα τοῦ συνέχειν τὰ ὑποκείμενα.

καταγυῖοι, εἰς ἔσχατον ἀχρηστίας ἢ ἀσθενείας ἄγει.

κατακορέα, καλεῖ μὲν οὕτως καὶ τὰ ἀκράτου χολῆς διαχωρήματα, καὶ ἔνθα κατακορέα, τὰ τοῦ τοιούτου χυμοῦ γεννητικά. τινὲς μέντοι, τὰ λάσια ἤκουσαν. ἀλλὰ καὶ κατακορέας ἀνθρώπους ὁμοίως ὀνομάζει. φάρμακον μέντοι κατακορές. ἢ διὰ τὸν κρατούμενον ὑπ᾽ αὐτοῦ χυμόν, ἢ διὰ τὴν ἰδίαν χρόαν. ὀνομάζει δὲ καὶ δίψαν που κατακορῆ, τὴν ἤτοι διὰ τὸν τοιοῦτον χυμὸν γεγονυῖαν σφοδρὰν, ἢ εἰς ἄκρον τεταμένην.

κατὰ κουρὴν, τοῦ ξυροῦ τὴν τομὴν, οὕτως ἄμεινον γράφειν ὁ Διοσκουρίδης φησὶν, οὐ κατὰ κορυφὴν, κουρὰν δὲ τὴν τομὴν δηλονότι. καὶ τὸ κείρειν ἐντεῦθεν, καὶ παρὰ τῷ Θεοφράστῳ ἡ κουριζομένη ἐλάτη ἀντὶ τῆς τεμνομένης.

κατακρέειν, κατασχίζειν.

καταλείφειν, καταχρίειν.

καταμώσας, καθεὶς ἕνεκα τοῦ ζητῆσαι, γέγονε γὰρ ἡ λέξις παρὰ τὸ ματεύειν, ὥσπερ καὶ καταματευόμενος.

καταναισιμοῦται, καταναλίσκεται.

κατάστημα, τὸ οἷον κατασκήριγμα καὶ ἀπόσκημμα ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιδημιῶν, καὶ καταστῆσαι, τὸ ἀποσκῆψαι.

καταφρονέοντα, τὸν ἀνειμένως αἰσθανόμενον, ἐν τῷ μείζονι προρρητικῷ.

κατάχλοα, ἄγαν χλοώδη.

καταπαλλόμεναι, συνδεδεμέναι.

κατηφιόει, δυσφρονεῖ, αἰσθάνεται.

κατεπλήσσετο, ἐκπληκτώδης ἐγένετο.

κατηβολίσι, περιοδικαῖς ἀρχαῖς παροξυσμῶν.

κατήρτηκε, καθέστηκε, δυσφρονεῖ.

κατ᾽ ἰητρεῖον, τὰ περὶ τὴν χειρουργίαν.

κατοπτῆρι, τῷ καλουμένῳ ἑδροδιαστολεῖ, ὥσπερ γε καὶ διόπτρα ὁ γυναικῶν διαστολεύς.

κατωμιζαδίῳ, ὑπακουστέον κώμης ὥσπερ κατωσωσιλέῳ.

καυλὸς ἡ μὲν ῥίζα τῆς πόας σίλφιον ὀνομάζεται, καυλὸς δὲ καὶ ὁ ὀπὸς, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων, γράφει οὖν αὐτὸς ἐν τῷ περὶ διαίτης ὀξέων, ἢ σίλφιον, ἢ ὁ ὀπὸς, ἢ καυλός.

καύσωμα, τὴν πύρωσιν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ μικροτέρῳ.

καυτῆρα, χάλκεον καλαμίσκον τινὰ τετρημένον κατὰ τὸν πυθμένα, δι᾽ οὗ καίειν δεῖ. καυτηρίδιον διαφανὲς καθιέν.

κάγχρυος ῥίζαν, τῆς λιβανωτίδος. ὅταν δὲ πληθυντικῶς εἴπῃ τὰς κάγχρυς, τὰς πεφρυγμένας κριθὰς ἀκουστέον.

κέδματα, τὰς ἐκ ῥεύματος χρονίους διαθέσεις ἤτοι περὶ τὰ ἄρθρα σύμπαντα, ἢ ἐξαιρέτως περὶ τὰ κατ᾽ ἰσχίον. ἰδία δέ σοι τοῦτο ἐξηγησάμεθα, ὥσπερ καὶ ἄλλας τινὰς λέξεις.

κεκωμῶσθαι, ἐν κώματι εἶναι.

κερχναλέον, κέρχνου ποιητικόν, οὕτως δὲ ἡ τραχύτης ὀνομάζεται τῆς φάρυγγος, καὶ ὁ ἐν τῷ πνεύμονι ψόφος, καὶ τὸ κέρχνον δὲ καὶ τὸ κέρχνεται, καὶ οἱ κερχνασμοί, τὸ ἀνάλογον δηλοῦσι.

κεφαλοειδεῖς, κεφαλὴν ἐχούσας.

κιγκλισμός, βραχεῖα συνεχὴς κίνησις, ἀπὸ τοῦ κίγκλου τοῦ ζώου.

κιθαρόν, θώρακα.

κιὼν, τὸ ἐκ τῶν θηριδίων ἄθροισμα τῶν τὸν σῖτον διαβιβρωσκόντων, ὧν ἕκαστον κιὼν ὀνομάζεται. ἐν τῇ τελευτῇ τοῦ δευτέρου γυναικείων τοὔνομα.

κλήιθρον ὁ περὶ τὴν κατάποσιν τόπος ὑπὸ τοῖς παρισθμίοις.

κλιμακέου, τοῦ πλαγίου ἐν ταῖς κλίμαξι ξύλου. ἔνιοι δὲ κλιμακίου γράφουσι χωρὶς τοῦ ε καὶ ἡ διὰ τοῦ κλιμακίου ἑτέρα τις τοιαύτη.

κλισμὸν, κλίνην ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γυναικείων.

κνημαίου, τοῦ τῆς κνήμης.

κνήματα

κνήματα, ξύσματα· καὶ κνῆσαι τὸ ξύσαι.
κνίστρον, ὅπερ καὶ κνέωρον.
κνήστρῳ, τῇ τυροκνήστει, ἔστι δὲ μαχαίριόν τι, ᾧ ξύεται ὁ τυρός.
κνιδώσιες, νύξεις τινὲς κνησμώδεις οἷαι καὶ ὑπὸ κνίδης γίνονται.
κνιπότητα, κνησμόν. ἔνιοι δὲ τὴν ξηροφθαλμίαν ἤκουσαν.
κνύμα, ὀνοματοπεποίηται μιμήσει τοῦ ψόφου, ἀλλὰ καὶ ὁ ἠρέμα στενάζων κνυζούμενος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἐπὶ τῶν κυνῶν κνυζηθμός.
κόγχην κεραμίδα, ὅθεν πλέον δηλοῖ τὴν κεραμίδος.
κόγχον, τὴν χημήν.
κόκκαλον οἱ μὲν πλεῖστοι τὸν πυρῆνα τοῦ στροβίλου. Διοσκουρίδης δὲ τὸν κνίδιον κόκκον ὑποκοριστικῶς.
κόκκωνα, κόκκον τὸν κοινῶς ὀνομαζόμενον, οὐ τὸν κνίδιον, ὃν καὶ αὐτὸν διὰ κόκκον ἄνευ προσθήκης ὀνομάζειν.
κόλλικας, τοὺς τροχίσκους καὶ τὰ μακρὰ ἀρτίδια, καὶ τὸ ἐν ἀχαρνεῦσι, κολλικοφάγε Βοιώτιε, ἀπὸ τῶν σμακρῶν ἀρτίσκων εἴρηται.
κολοκύνθην ἀγρίαν, τὴν κολοκυνθίδα.
κοπρίων μελικρῶν, οἱ δὲ πλεῖστοι γράφουσι κρείων, δηλοῖ δὲ τῶν ἀποπισμάτων.
κορὶν, τὴν πόαν ἥτις καὶ ὑπερικὸν ὀνομάζεται, ἔχει δὲ τὸν καρπὸν κορίῳ ὅμοιον.
κορὺς, τὰς ὑπὸ τῶν κλάδων παραφύσεις, τὰ νέα βλαστήματα.
κορυφάδων, τῶν κορυφῶν τῆς πρὸς τῷ ὀμφαλῷ συναγωγῆς.
κοτίδι, τῷ ἰνίῳ, τῇ παρακεφαλίδι.
κότινον ἀγρίαν ἐλαίαν.
κοτυλίδα, τὴν κοτύλην τοῦ ἰσχίου ἔν τε τοῖς προσκειμένοις τῷ μοχλικῷ, καὶ τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.
κοτυληδόνας δὲ τὰ στόματα τῶν εἰς τὰς μήτρας καθηκόντων ἀγγείων, ὡς κἂν τοῖς περὶ τῆς ἱπποκράτους ἀνατομῆς ἀποδέδεικται.
κοχώνην, τὴν σύζευξιν τῶν ἐν τοῖς ἰσχίοις, τῇ πρὸς τὴν ἕδραν, δι' ἣν καὶ πᾶς ὁ περὶ τὴν ἕδραν τόπος οὕτως ὀνομάζεται.
κράδαι, συκῆς οἱ ἀκρέμονες.
κραίνουσι, λέγουσι.
κραμβίῳ, κράμβης ἀφεψήματι.
κρέκην, ὀνοματοπεποίηται, τὸ μετὰ τὸν ἦχον ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.
κρήγυον, τὸ ἀγαθόν.
κρημνοὶ, τὰ χείλη τῶν ἑλκῶν, ὡς ἐν τῷ περὶ τόπων κατ' ἄνθρωπον, καὶ τὰ πτερυγώματα τοῦ γυναικείου αἰδοίου.
κρήστρα, ἡ τοῦ ἀλεύρου πτίσις ὀνομαζομένη, μάρσιππος δέ τις ἐστιν αὐτὰ λίνους.
κρῆμνα, τὰ ἁδρομερέστερα τῶν ἀλφίτων. ὅταν δ' εἴπῃ κρῆμνα ἄλφιτα ἁδρὰ, τὰ μέγιστα τῶν ἀλφίτων δηλοῖ.
κρότωνας, τὰ ἐν τῷ πνεύμονι χονδρώδη βρόγχια, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων.
κρότωνος ῥίζα, ἣν οἱ αἰγύπτιοι κίκι ὀνομάζουσι.
κυάμου καρπὸν, ὃ μὴ Διοσκουρίδης ὑοσκυάμου φησὶ λέγειν αὐτόν. οὕτως ἐν τῷ πρώτῳ γυναικείων. ἔνιοι δὲ τοῦ αἰγυπτίου ἀκούουσι.
κύαρ, τὸ τῆς βελόνης τρῆμα.
κύβιτον, τὸ ὀλέκρανον, ὅπερ καὶ ἀγκών. Διοσκουρίδης δὲ τὸν κόνδυλον τοῦ βραχίονος οὕτως ὀνομάσθαι φησί.
κύκλοι προσώπου, τὰ μῆλα, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.
κυλιχνίδα, τήν τε σμικρὰν κύλικα, καὶ τὴν ἰατρικὴν πιθάκνην.
κυρβασίην, πῖλον ὀξὺν, ὅνπερ καὶ τιάραν.
κυρήβια, ἄχυρα, δηλοῖ δὲ καὶ τὰ πίτυρα καὶ τὰ τῶν κριθῶν ἀποβράσματα.
κυρίσσειν, ἀμύσσει ταῖς τὰ τοιαῦτα κρίνειν πεπιστευμέναις.
κύρσιον, πρωκτόν. ἢ κύαπρον· φυλ· λβ. 51. 18.
κύστιγγα, κύστιν σμικράν.
κώδεις, κώδια.
κωλεὸς, τὸ κοῖλον ἐν τῷ τρώματι καὶ βέλλιον ἐξαιρέσιος.
κῶμα, καταφορά. γέγραπται δ' ὡς οἶδα περὶ τούτου βιβλίδιον.
κωνίαν, οἶνον τὸν ποσίτην. ἐσβάλλεται σὺν τῷ φλοιῷ τῆς πεύκης ἡμικοτύλιον εἰς τὸ κεράμιον, καὶ οἱ μὲν ἀπηθοῦσι μετὰ τὸ ζέσαι, οἱ δὲ καταλείπουσι.
κωφοὶ, οἱ ἀμαυροὶ καὶ ἀσθενεῖς. τὸ δὲ κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν ῥῆμα προσώπου τρίτου, τὸ κωφοῖ, ἀμαυροῖ καὶ ἀμβλύνει δηλοῖ.

Λ

Λαβὴ, ἐπισημασία, μάλιστα δὲ ἡ ἐκ περιόδου.

λαγνεία, δηλοῖ ποτὲ καὶ αὐτὸ τὸ σπέρμα, ὡς ἐν τῷ περὶ παιδίου φύσιος, οὕτως δὲ καὶ τὸ λάγνευμα.

λαγώπυρος ἡ λαγωνάτη καλουμένη βοτάνη.

λαμπτὴρ ὃν οἱ πολλοὶ φανὸν ὀνομάζουσιν, ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι. παρὰ μέντοι τοῖς ἄλλοις καὶ μάλιστα τοῖς ἀττικοῖς, ἐν ᾧ ξύλα τινὰ κατακαιόμενα παρέξοντα φῶς. ἀλλὰ καὶ ὁ δαλὸς καὶ ὁ λύχνος ἔσθ' ὅτε λαμπτὴρ ὀνομάζεται.

λαπαχθῆναι, κυρίως μὲν τὸ κενωθῆναι, διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ μαλαχθῆναι.

λαμπυρά, τὰ ἀφρώδη, λάμπη γὰρ ὁ ἀφρός.

λάσιον, σινδόνην.

λεβηρίδα, τὸ τοῦ ὄφεως γῆρας, ἔνιοι δὲ κόγχην κενήν.

λέγνα, τὰ ἄκρα τοῦ στομίου τῆς ὑστέρας ἐκ μεταφορᾶς, οὕτως γὰρ τὰ περὶ τὰς ὤας καλεῖται τῶν ἱματίων. ὀνομάζει δὲ ἀλλαχόθεν τὰ ἄκρα ταῦτα καὶ ἀμφίδια.

λέκυθον, φακῶν τὸ ἔνδον τοῦ λέπους.

λεπάδες, αἱ ταῖς πέτραις προσεχόμεναι κόγχαι.

λεπρά, ξηρὰ καὶ ψιλὰ χωρία.

λεπτά, οὕτως ἐνίοτε καλεῖ τὰ ἀραιά, ὡς ἐν τῷ περὶ τόπων τῶν κατ' ἄνθρωπον.

λευκὴν ῥίζαν, τὴν τοῦ δρακοντίου.

λευκοῦ καρπόν, τὸ τοῦ ἐκ λευκοῦ σπέρμα. φησὶν οὕτως εἰρῆσθαι ὁ Διοσκουρίδης.

λεώς, παντελῶς ἅπαν.

λιβανωτοῦ καρπόν, αὐτὸν ἴσως τὸν ὀνομαζόμενον οὕτως λιβανωτόν, ἐπεὶ τό γε σπέρμα τοῦ φυτοῦ οὐ γινώσκομεν εἰς χρῆσιν ἀγόμενον.

λιβρῷ, ὑγρῷ.

λίβος, ἐπίπαγμά τι τῶν ὀμμάτων ἐγχυματιζομένων. γέγονε δὲ ἐκ τοῦ λίβαν ὃ κυρίως δοκεῖ τὸ στάζειν δηλοῦν.

λιγνυώδης, ἡ μελαίνουσα, καὶ γὰρ ἡ λιγνὺς μέλαινα.

λίθον μέλανα, ὃν καὶ μυλίτην ὀνομάζουσι κόχλακα.

λιμακώδεας, οἱ ὑγροὶ καὶ βοτανώδεις.

λίπα, τὸ ἔλαιον, ἐν δευτέρῳ γυναικείων.

λίρινον, τὸ κρίνινον. τὸ δ' ἔλαιον τὸ ἀπ' αὐτοῦ οἱ μὲν λίρινον μετὰ τοῦ ν γράφουσιν, οἱ δὲ χωρὶς τοῦ ν λίριον, καλεῖται δὲ οὐ μόνον κρίνινον, ἀλλὰ καὶ σούσινον καὶ ἀνθινόν.

λούω, οὐ μόνον τὸ λύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ αἰονᾶν. οὕτως δὲ καὶ τὸ λοῦσθαι δύο σημαίνει παρ' αὐτῷ, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὅμοια.

λύσιας, διαστάσεις καθ' ἃς ἀπολύονται ἀλλήλων τὰ ἄρθρα.

λυώδες, παρακοπτικόν.

M

Μαγίδα, τοῦτ' ἔστιν οἷον μάγμα καὶ φύραμα, ἐπὶ τῶν χειροπλαθῶν μαγδαλιῶν.

μακρόπνους, ἤτοι μακρὸν ἀναπνέων, ἢ διὰ μακρά.

μαλακιαίων, οὕτως καλεῖται ὅσα τῶν ἐνύδρων ἄκανθαν οὐκ ἔχει, καθάπερ πολύπους, καὶ τευθίς, καὶ σηπία, καὶ ἀκαλήφη. ταῦτα δὲ καὶ ἄναιμα καὶ ἄσπλαγχνά ἐστι.

μαλθώδεα, μαλακτικὰ ἢ κηρώδη, μάλθη γὰρ ὁ κηρός, καὶ μάλιστα ὁ μεμαλαγμένος.

μαρίλη, ἣν οἱ πολλοὶ θερμοσποδιὰν ὀνομάζουσι.

μάσθλης, δέρμα.

μάσσειν, οὐ μόνον τὸ ἀναδεύειν ἢ φυρᾶν, ἀλλὰ καὶ ἐκθλίβειν, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

μάσσον, πλέον, ἐν τῷ μείζονι προρρητικῷ.

ματεῖς, ζητήσεις. καὶ τὸ ζητεῖν ματεῦσαι.

μαχαιρίδι ὀξυβελεῖ, τῷ φλεβοτόμῳ.

μαχαιρίδι στηθοειδεῖ, τῷ σμιλίῳ ἰατρικῷ γαστρώδει.

μέλαινα, λέγεταί τι καὶ ἡ νόσος οὕτως ἀπὸ μελαίνης χολῆς συνισταμένη.

μέλαιναν ῥίζαν, τὴν τοῦ ἀσπαλάθου τοῦ ἀρωματικοῦ καλουμένην.

μελαῖνις, περισπωμένως ὁ Διοσκουρίδης ἀναγινώσκειν ἀξιοῖ, μελαῖνις αἴξ, καὶ βοῦς μελαῖνις, καὶ δηλοῦσθαί φησι τὴν ἐκ Μελαίνων, πόλις δὲ αὕτη ἐστὶ τὸ κεισαῖον πεδίον περικειμένη τοῦ κυρβίου, νομὰς ἀγαθὰς ἔχουσα καὶ εὐγαλάκτους, ὥς φησιν ὁ Διοσκουρίδης.

μελάνιον, τὸ ἐν τῷ περὶ γυναικείων, τινὲς μὲν ὑφ' ἓν ἀναγινώσκουσιν, ἵνα ᾖ τὸ μελανοῦν. ἔνιοι δὲ διαιροῦσι, χλωρὸν ἢ μέλαν ἰόν, ἀντὶ τοῦ ὄν.

μέλανι φαρμάκῳ, ὅπερ πῶς σκευάζεται ἐν τῷ περὶ ἑλκῶν αὐτὸς ἐδίδαξε.

μέλαν τὸ κύπριον, τὴν κυπρίαν σποδόν, ᾗ πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς χρώμεθα.

μελεδαίνοντι, ἐπιμελουμένῳ, θεραπεύοντι. καὶ μελεδώνη, ἡ ἐπιμέλεια, οὐχ ὡς παρ' Ὁμήρῳ ἡ λύπη.

μελιτεία, οὐ μόνον τὴν πόαν, ἀλλὰ καὶ τῷ μέλιτι μεμιγμένον, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ καὶ μελίχρουν ὀνομάζει τὸν οὕτως οἶνον.

μιμύγι

μεμύρηκεν, συνέληκεν ἀπὸ τῶν μυρομένων ὁρίων.

μεμιασμένον, μεμολυσμένον ὡς καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ.

μεμολυσμένους, ἔνιοι μὲν τοὺς κατεψυγμένους, ἔνιοι δὲ τοὺς ὑποκιῤῥωμένους καὶ λιβάδας οὐκ ἔχουσαν

μεμωρωμένα, τὰ ἀναίσθητα.

μεσοδμὴ, ἡ καθ᾽ ἕνα οἶκον εἰς δύο μεμερισμένον διορίζουσα τοῦ δοκοῦ ἄρξις, οἷον μεσόδομή τις οὖσα. τινὲς δὲ καὶ τὸ ὑπερκείμενον τοίχου μεσοδμὴν καλοῦσι.

μεσόβλημα, ὡς εἰ καὶ μεσέντερον ἔλεγεν.

μετακύρας, ἐν τῷ περὶ διαίτης ὀξέων τὸ γαλακτῶδες σύγκραμα

μηκώνιον, τὸν πέπλον καλούμενον, ὃν καὶ μηκωνίτην ὀνομάζει.

μήλην διασομωτρίδα, τὸν διάστολον.

μήλην διζωτίδα, τὴν μηλωτίδα.

μήλην ἰσχυρὴν, τὴν τραυματικὴν μήλην

μήλη πλατείη, τῇ σπαθομήλῃ.

μήλης τῷ πλάτει, τῷ κυαθίσκῳ τῆς ὀφθαλμικῆς μήλης.

μῆλα, τὰ πρόβατα.

μηλία, ἡ ἀπὸ μήλου τῆς νήσου.

μηλιάδος ὠμῆς, τῆς ἀπὸ μήλου χαλκίτιδος ἢ στυπτηρίας

μηλιάδα, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ σμικροτέρῳ, τὴν μηλιάδα λέγει τὴν ἀπὸ μήλου τῆς νήσου.

μίτρη, κάλυμμα καὶ οἷον ἔλιγμά τι ἢ ὑπὸ διδύμοις ὀνομαζομένη. ἔστι δὲ κιρσώδης τις ὄγκος, κατὰ τὴν κορυφὴν ἐπικείμενος τῶν διδύμων.

μνωίειν, μασᾶσθαι, ἐσθίειν.

μύκη, μύσις.

μυριοχάνη, ἐπίθετον χασκούσης. εἰ δὲ μυριοχάνη γράφοιτο, ἡ ὑπὸ μυρίοις ἂν εἴη χαινομένη.

μύῤῥαν αἰολικὸν, τὴν σμύρναν. διτταὶ αἱ γραφαί.

μυρτίδανον, οἱ πλεῖστοι μὲν τὸ πέπερι. Διοσκουρίδης δὲ ὁ ἀναζαρβεὺς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὕλης ἐπίφυσιν ἀνώμαλον καὶ ὀχθώδη φησὶ τὸ τῆς μυρσίνης πρέμνον. ἐγὼ μὴν Ἱπποκράτης τὸν καρπὸν οὕτως ὀνομάζει ἐκ τοῦ φυτοῦ, ὅπερ αὐτός φησιν ὑπό τινων ὀνόμασται πέπερι.

μύτις, καλεῖται μὲν οὕτως καὶ τὸ ἐν τῷ σηπίας σώματι μέλαν, ἀλλὰ καὶ ἰχθύς τις ὑπὸ τοῦ Ἱπποκράτους δηλοῦται.

μυττωτὸν, ὑπότριμμα Διοσκουρίδης ὑμαῖς φησι, σκορόδων ἢ κρομμύου.

μώλυζα, σκόροδον ἁπλῆν τὴν κεφαλὴν ἔχον, καὶ μὴ διαλυομένην εἰς ἄγλιθας. τινὲς δὲ τὸ μῶλυ.

μωλυόμενα, κατὰ βραχὺ ἀπομαραινόμενα.

N

Νανσιώσιες, αἱ παρεγχύσεις τοῦ αἵματος, ἃς δὴ καὶ ἐκχυμώσεις ὀνομάζομεν. μετενήνεγκται δὲ ἀπὸ τῶν ὑπὸ ταῖς ναυτίαις ἐμούντων αἷμα τοὔνομα.

νεῖον, τὸ νέον.

νεόμενον, τὸ νηχόμενον, παραγινόμενον ἀπὸ τοῦ νεῖσθαι, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν γυναικείων ἀμφοῖν. τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ χορίου, τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ ἐμβρύου.

νηπιέλει, ἀδυνατεῖ.

νυκτάλωπες, οἱ τῆς νυκτὸς ἀλαοί.

Ξ

Ξηρὰ, σηπεδονώδει, ἤτοι τῇ γαγγραίνῃ, ἢ τινι ταύτης γεμικωτέρᾳ.

ξύμη, ὃ καλεῖται κνησμός.

O

Ὀα, τὰ παρὰ τῶν πολλῶν οὖα καλούμενα.

οἰναρίδων, ἀμπέλου κλημάτων.

οἴσυπη αἰγὸς, ὁ παρὰ ταῖς θριξὶ τῆς αἰγὸς ἐγγινόμενος ἐν τῇ ἕδρᾳ ῥύπος.

οἰσυπίδας, προβάτου ῥύπον, ἤγουν ἔριον ῥυπαρόν.

οἰσοφάγος, ὁ τῆς γαστρὸς στόμαχος, οἷον οἰσοφάγος τις ὤν.

ὀ[illegible]ς ἐξοχὴ περὶ μήκους.

ὀλερὸν, δυσῶδες, ἢ μέλαν ἀπὸ τοῦ τῶν σηπιῶν ὅλου.

ὀλισθράζοντα, ὀλισθάνοντα.

ὀλοκωνίτης, βοτάνη τις ἀγρία λαχανώδης.

ὅλον, τὸ μέλαν τῆς σηπίας.

ὀλώδεα, θολερὰ ἢ μέλανα.

ὀλοφλυκτίδες, φλύκταιναι

ὀνεύεσθαι, ἄγειν διὰ ὄνων ἐπιστροφῆς τείνειν.

ὄνοι δὲ καὶ ὀνίσκοι οἱ ἄξονες, οἱ αὐτοὶ καὶ κάλοι, ἀπὸ σπαρτίου ἢ λίνου ἢ καννάβεως. γράφεται δὲ κατονεύεσθαι.

ὀπὸς τοῦ σιλφίου κατ᾽ ἐξοχὴν, ὥσπερ ὁ καυλὸς, καλεῖ δὲ σίλφιον τὴν ῥίζαν μόνην.

ὀποῦ καρπὸν, σιλφίου σπέρμα, ὅπερ καὶ φύλλον ἑνικῶς, καὶ μαγύδαρις ὑπό τινων καλεῖται.

ὀργάσασθαι, ἀναμῖξαι, συγκεράσαι.

ὀρθοπρίονι, τῇ χοινικίδι.

ὀροκωνίτιδος, ἑτέρα γραφὴ, τῆς ὁλοκωνίτιδος. περὶ ἧς ἔμπροσθεν εἴρηται. φησὶ δὲ Διοσκουρίδης τὴν ἐν ὄρει γινομένην ὀροκωνίτιδα ὀνομάζεσθαι.

ὀῤῥωδέων, τῶν ἄχρι ὀῤῥοῦ ἐκτεινομένων.

ὀῤῥὸς δὲ τὸ ἱερὸν ὀστοῦν τὸ πρὸς ἕδρας. ὅπερ καὶ ὀῤῥοπύγιον καλεῖται.

ὄρχια, ὄρχεα.

ὀρχίῳ, τῇ περὶ τὸ στόμα τῆς μήτρας ἑλικοειδεῖ ἐπαναστάσει.

ὄρχος γὰρ καὶ μόρχος, τὰ κλήματα καὶ αἱ ἕλικες. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἀμφίδιον ὀνομάζει, καὶ λέγνα.

ὀτίδος, τοῦ ὀρνέου ὃ ἀεὶ συντελοῦς ὠτίδα διὰ τοῦ ω καλεῖ. ξενοφῶν δὲ ἐν τῷ πρώτῳ κύρου ἀναβάσεως ὀτίδα διὰ τοῦ ο.

Π

Παλίνοπα, τὰ ἐκ τοῦ πάλιν ἀπεστραμμένα.

παλῦναι, ἐπιπάσαι.

παράλαμψις, ἡ ἐν τῷ μέλανι τῶν ὀφθαλμῶν ἐπιλάμπουσα οὐλή, διὰ τὸ ἧσσον ἢ παχυτέραν εἶναι τῆς αἰγίδος.

παράλιον, εἶδος τιθυμάλλου, καλεῖται δὲ καί τι κράμβιον παράλιον.

παραστάτας, τὰς ἐπιδιδυμίδας, ἐν τῷ περὶ φλεβῶν ὃ πρόσκειται τῷ μοχλικῷ.

παραφάσαι, παράψασθαι μετὰ καθέσεως, ὥσπερ τὸ διαφάσαι, εἰσβάλλοντα τὴν χεῖρα ἅψασθαι. ἐν τοῖς ὕστερον δὲ καὶ τοὺς κρυπτοὺς τόπους τοὺς κατὰ τὸ γυναικεῖον παραφάσιας ὀνομάζουσι.

παραφάσσειν, παραφρονεῖν, ὡς καὶ ἀλλοφάσσειν. ψιλῶς δὲ ἀναγνωστέον οὐχ ὥσπερ τὸ πρὸ αὐτοῦ παραφάσαι, ἔγκειται γὰρ ἐν ἐκείνῳ τὸ τῆς ἀφῆς ὄνομα.

παρθένιον, τὸ σμικρόφυλλον, καλεῖται δὲ παρθένιον καὶ ἡ ἄνθεμις, καὶ ἡ ἑλξίνη, καὶ ἡ λινόζωστις, καὶ τὸ ἀμάρακον. ἀλλὰ καὶ Διοσκουρίδης μή ποτε φησὶν ἀκουστέον δεῖν ἤτοι τῆς ἑλξίνης, ἢ τῆς λινοζώστεως τὸ εἶδος τὸ σμικρόφυλλον.

πασσαλέτης, ὁ κιγγαλέτης, πάσσαλος γὰρ ὁ κίγγος.

πασσαλίσκῳ, τῷ σμικρῷ πασσαλίῳ ὑποκοριστικῶς.

παφλάζουσιν, ὠνοματοπεποίηκε τοὺς πταίοντας καὶ ἐπαναλαμβάνοντας ἐν τῷ διαλέγεσθαι δηλῶσαι βουλόμενος.

πέζαι, ἐν τῷ β τῶν γυναικείων οὕτως γέγραπται, καὶ οἱ πόδες οἰδίσκοντες αἱ πέζαι μάλιστα. ζηνόδοτος μὲν οὖν ἐν ταῖς ἐθνικαῖς λέξεσι πέζαν φησὶ τὸν πόδα καλεῖν ἀρκάδας καὶ δωριεῖς. ὁ δὲ ἱπποκράτης ἔοικεν ἢ τὸ πέδιον καλούμενον τοῦ ποδὸς οὕτως ὠνομακέναι, ἢ τὰ σφυρά.

πέλλα, πελιά, ὑπόκιῤῥα. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ πελιρὰ ὀνομάζει. ζηνόδοτος δὲ ἐν ταῖς ἐθνικαῖς λέξεσι, σικυωνίους φησὶ τὸ κιῤῥὸν πέλλον ὀνομάζειν.

πεμφιγώδεα, ἤτοι νοτίδος μεστὰ ὑγρότητος, ἢ καὶ πνευματώδεα.

πέπλιον, ὅπερ καὶ πέπλις ἐστὶν ἀνδράχνη ἀγρία.

πέπλος, τὸ αὐτὸ ἐστὶ χαμαισύκη, καὶ μήκων ἀφρώδης, καὶ μηκώνιον.

περιστηρίῳ, τρυπάνῳ τῷ ὀυβεῖ καὶ ὀξεῖ. ἔστι γὰρ καὶ ἕτερον ἡ χοινικίς.

περιεστέλλεο, τοῖς περιβολαίοις ἑαυτὸν ἔσκεπον.

περικεκαλυμμένοι, περικεκαμμένοι, γρυποὶ καὶ ἐπικαμπεῖς.

περινήματα, περικλύσματα.

περινήματος, περικλύσματος.

περινεῖ, περικλύζει, περινήχεται.

περινῷ, περινέῳ, ἔστι δὲ ὁ τόπος ὁ μεταξὺ τοῦ ὄρχεος, καὶ τῆς ἕδρας, ἔνθα τῆς κύστεως ὁ τράχηλος.

περιξύσας, ἐν κύκλῳ περιαμύξας.

περιποδίην, τὴν ἐν κύκλῳ ὑπὸ πόδας οὖσαν καὶ κάτω.

περιῤῥῶγες, περικεκλασμένον ἐφ᾽ ἑκάτερα.

περκναί, μελαίνουσαι, πελιδνοῦσαι.

περόνην, ποτὲ μὲν ὅσον ὅλον κῶλον, ποτὲ δὲ ἐπίφυσιν ὀστοῦ, ποτὲ δὲ ἐπιφύσεως ἐπανάστασιν.

περσύας, ὁ περισωδὸς οἶνος, οἷον περίσυος τις ὤν, ὡς καὶ αὐτίτην ὀνομάζει τὸν αὐτοετίτην.

πέσσεινα, τὸ περίνεον, ἐν δὲ τῷ περὶ αἱμοῤῥοΐδων καὶ συρίγγων, καὶ τὴν ἕδραν λέγειν δοκεῖ.

πέστρῳ, τῷ ἐμβρυοθλάστῃ καλουμένῳ.

πικέριον, βούτυρον.

πιτυίδι, πιτυίνῃ ῥητίνῃ.

πιτύλοις, εἰρεσίαις ἢ κώπαις.

πλαταμὼν, ἔφαλος πέτρα λεία ταπεινὴ, περὶ ἣν πλατύνεται τὰ κύματα.

πλεκτανέων, πλεγμάτων, ἀπαρτημάτων περιπλεκτικῶν.

πλεννεραί, μυξώδεις, καὶ πλέννα ἡ μύξα.

πλαδυμοί, πλαδυμώδης γίνεται ἢ φθίνει.

πλάδυμος, φθόη, ἢ τὸ πλαδυμῶδες πάθος.

πλήμνην, τροχοῦ χοινικίδα.

πλήστιγγας, νάρθηκας, παρὰ τὸ πλήσσειν.
πλευματώδης, ὅτι ἐμπεφυσημένος ἐστὶν ὁ δύσπνους. λέγει γὰρ πολλάκις καὶ αὐτὴν τὴν δύσπνοιαν πνεῦμα.
ποίην, τὴν ἔχουσαν τὸ φύλλον ὅμοιον οἰνάρῳ τὴν φύσιν, ὡς τὸ τῆς κισσαμπέλου καλουμένης εἶδος.
πολυκρέων, πολυφάγων. καὶ γόνος ἀείζωον ἐν κρασὶ κηδίμονα, Καλλίμαχος, ἀντὶ τοῦ κατέφαγε.
πολύκαρπον, τὸ κραταιόγονον ὀνομαζόμενον.
πομφοί, ἐπαναστάσεις τοῦ δέρματος, ὀχθώδεις τε ἅμα καὶ πλαδαραί, καὶ ἐρυθραί.
πόσω, ὀλίγω.
ποτάινια τὰ πρόσφατα οἱ Δωριεῖς.
πότι, πότε, πρὸς, πρὸς δέ.
πράμνιος οἶνός τις οὕτως ὀνομάζεται μέλας καὶ αὐστηρός.
πρηῶνες, τὸ πρὸς τὴν γῆν νενευκός.
πρήσμα, ἐμφύσημα, καὶ πρησίως, τοῦ ἐμφυσήσεως, καὶ πρησικώτατον, τὸ ἐμφυσητικώτατον.
πρεσβύξιας, νόσους τινὰς οὕτως ὀνομάζει, τὰς τοῖς προβεβηκόσι κατὰ τὴν ἡλικίαν γινομένας, ὅτι καὶ αὐτοὺς οὕτως ἐνίοτε καλεῖ τοὺς προβεβηκότας.
πρόκα, ἐξαίφνης.
προκώνια, τὰ ἐκ νέων κριθῶν ἄλφιτα. τινὲς δὲ τὰ ἐκ τῶν ἀφρύκτων μόνα.
προκίδι, μαχαιριδίῳ τῷ φλεβοτόμῳ.
προμυλλαίνει, προπέπτωκε, προέχει εἰς τοὔμπροσθεν.
προμυλλήνας, προτείνας ἔξω τὰ χείλη.
προσέχει ἡ νοῦσος, ἀντὶ τοῦ παραμένει, ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.
προστρέπεσθαι, μεταβάλλειν.
προσωδέστερον, δυσωδεστέρου, ἄνευ τοῦ ῑ. τὸ δὲ μετὰ τοῦ ῑ προσῳδέστερον, παρὰ τὸ οἴδημα γεγονός, τὸ ὀγκωδέστερον δηλοῖ, ὡς ἐν δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.
προτιθέμενοι, προτείνοντες.
πρόφυσιν, βλάστημα.
πυθμενόθεν, ὁλοσχερῶς. γέγονε δὲ τοὔνομα παρὰ τὸν πυθμένα τῶν ἀγγείων, ὥσπερ καὶ ὁλοκλήρως ἔλεγεν, ἢ τελέως, ἢ παντάπασιν, ἢ ἐξ ἀρχῆς, ἢ παντελῶς.
πυία, τὰ πρωτογάλακτα τὰ ἐξ ἑαυτῶν πηγνύμενα.
πυρίας, τοὺς διαπύρους κόχλακας, ἢ θρύμματα διακαῆ ἀπὸ σκωρίας σιδήρου.
πυρήνας, τοὺς χόνδρους, εἴρηται δ' ἐπὶ λιβανωτοῦ.
πυρὸς ἀγρίου, τοῦ ἐρυσιπέλατος.

Ρ

Ραγεῖσα, δηλοῖ ποτὲ καὶ τὸ ἀθρόως ὁρμήσασα, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι, καὶ ἡ αἱμορραγία αὐτὴ παρὰ τοῦτο σύγκειται.
ῥαιβοειδέα, καμπύλον.
ῥᾶον, ἑτοιμότερον καὶ εὐχερέστερον, ἔνιοι μὲν τοι τὸ εὐφορώτερον ἤκουσαν.
ῥαφίων, τῶν κεντηρίων, ὧν διακεντοῦντες οἱ τεχνῖται τῶν ποιητῶν ὑποδημάτων ὅπως τὰ τελείως διορθοῖ παρασκευάζουσι.
ῥέγξειν καὶ ῥέγκος, ὀνοματοπεποίηται παρὰ τὸν γινόμενον ψόφον, ὥσπερ καὶ τὸ ῥέγκειν.
ῥέμβει, πλανᾶται.
ῥέμβην, πλάνην, καὶ τινὰ ἄλλα, παρὰ τὸ ῥεμβεύεσθαι.
ῥηγνῦσι, σχίσμασι, ῥήγμασι.
ῥηνέσιν, ἄρνασι.
ῥήνεσιν, ἀρνίοισι.
ῥηνικας, ἀρνακίδας.
ῥηνός, ἀρνός.
ῥηχίησι, οἷον πλημμύρῃ, καὶ γὰρ καὶ ἡ ῥηχίη οἷον πλημμύρα τίς ἐστι.
ῥίζα, οὕτως καλεῖται βοτάνιόν τι ἄκαυλον καὶ ἀνανθὲς καὶ ἄκαρπον, ἔχον τρία φύλλα ἢ τέτταρα προμήκη, ἐπὶ τῆς γῆς κείμενα, δυοῖν δακτύλοιν τὸ μέγεθος, ἐοικότα τοῖς τῆς ἀγχούσης, ῥίζαν δὲ λεπτὴν ἄνωθεν καθαίρουσαν.
ῥίζαν λευκὴν, τὴν τοῦ δρακοντίου.
ῥικνόν, ῥυσόν.
ῥοικά, καμπύλα.
ῥόμματος, ῥοφήματος ἢ ῥοφήσεως.
ῥόα, τὰ ἐκ τῆς συκαμίνου μόρα τὰ ἄωρα ξηρανθέντα καὶ κοπέντα τοῖς ὄψοις ἐπιπάττεται, καθάπερ καὶ ὁ κυρίως ὀνομαζόμενος ῥοῦς, ὡς καὶ ὁ Διοσκουρίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὕλης λέγει.
ῥοπτῶν, ῥοφημάτων ἢ πάντων τῶν ὁπωσοῦν ῥοφουμένων.
ῥύματα, παρὰ τὸ ῥύεσθαι, τὰ βοηθήματα.
ῥωγματίας ὁ ἀρραγὸς ἐστὶ τῶν ἐντὸς ἔχων, ὃν δὴ καὶ ῥωγματίαν ὀνομάζει.

Σ

Σαράπους, ὁ διεστραμμένους καὶ διεστῶτας ἔχων τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ΑΡΧΗ ΓΛΩΣΣΩΝ ΑΠΟ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΦΑ.

Αγκυλίδωτον, ἀγκύλην ἔχον, ἄρει ται δὲ ὑπὸ ἅρματος.

ἀγκυρομήλη, ἄγκυρον.

ἀγλῖθες, τὰ μόρια τοῦ σκορόδου τῆς κεφαλῆς.

ἀγρίη κολοκύνθη, ἡ κολοκυνθὶς, ὡς καὶ κρατεύας καὶ Διοσκουρίδης καὶ πάμφιλος.

ἄγροφον, ὀρεινόν.

ἄγυια, ἀδηνῆ.

ἀγχόμενος, πνιγόμενος.

ἀδάξασθαι, δάκνεσθαι κνησμωδῶς.

ἀδημέως, ἀφροντίστως.

ἀέτωμα, τὸ εἰς ὕψος ἀνατεταμένον τῆς ὀροφῆς ὥσπερ τρίγωνον.

ἀθέλγεται, παρεῖται, διαλύεται.

ἀθὴρ, τό, τε τῆς κριθῆς ὀξὺ, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μακροτέρῳ, καὶ τὸ ἐν ἀκίδι πώγωνος τὸ ἄκρον, ὡς ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἐπιδημιῶν.

ἀθώρηκτος, ὁ μὴ μεθύων.

ἀγλίη, ἡ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπόλευκος οὐλὴ, καθάπερ ἐν τῷ μείζονι προῤῥητικῷ, καὶ οἱ λευκανθίζοντες ἐπίπαγοι, ὡς ἐν κωακαῖς προγνώσεσιν.

αἰγοκέρας, ὅπερ καὶ βούκερας καὶ τῆλις.

αἰγύπτιον ἔλαιον, ὅπερ αὐτοὶ καλοῦσι κίκινον.

αἰγύπτιον ἔλαιον λευκὸν, τὸ ἀπὸ τῶν κρίνων σκευαζόμενον, ὅπερ καὶ κρίνινον καὶ σούσινον ἔλαιον ὠνόμασται.

αἰγύπτιον μύρον λευκὸν, ὅπερ ἐστὶ μενδήσιον ὠνόμασται, σκευαζόμενον διά τε κρίνων καὶ ἀρωμάτων, διὰ τοῦτο καὶ μύρον, οὐκ ἔλαιον προσαγορεύεται. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ κρινόμυρον, ἐστὶ σούσινον μύρον ὠνόμασται.

αἰγύπτιον μύρον, τὸ διὰ τῆς αἰγυπτίας ἀκάνθης τοῦ ἄνθους μύρον, ὅπερ καὶ μετώπιον ὠνόμασται.

αἰγυπτίαν συνήθειαν, ἣν δὴ καὶ χείρην, καὶ τριχιαίην ὀνομάζομεν.

αἰὰ, σημαίνει ποτὲ παρὰ τῷ ἱπποκράτει ἐστὶ τὸ ἕως, καὶ παρὰ πολλοῖς τῶν παλαιῶν.

αἰθάλη, ὅπερ καὶ λιγνύς.

αἰθιοπικὸν, ὑπακουστέον τὸ κύμινον.

αἰθόλικες, οἱ ἐπιπολῆς τοῦ δέρματος κύκλοι, ὅμοιοι τοῖς ἀπὸ πυρὸς συνισταμένοις ἐρυθροῖς κύκλοις, ἀπὸ τοῦ αἴθειν ὠνομασμένοι, καὶ αἰθολικώδεα δηλονότι τὰ τούτοις ὅμοια, ἃ οἱ πολλοὶ προσαγορεύουσιν αἱμάλωπα.

αἱματοφλοισβοιστάσιες, οἱ περὶ τὸν Διοσκουρίδην γράφοντες, τὰς ἐπισχέσιες τοῦ ὑπορροϊδοῦντος αἵματος ἡγούμενοι δηλοῦσθαι, ὅτι καὶ ἀλλαχοῦ φησιν, ἐν τῇσι φλεξόσῃσι αἱμοῤῥαγίῃσι σχῆμα εὑρετόν. οἱ πλείους μέντοι γράφουσιν αἱματοφλεβοιστάσιες, καὶ δηλοῦσθαι νομίζουσιν ἐκ τοῦ ὀνόματος, τὰς πλήρεις αἵματος κεκυρτωμένας φλέβας.

αἱμάνας, ἐκπιέξας, ἀμύξας.

αἱμόκερχνα, ὑπὸ αἵματος ἐκχύσει κέρχνον ἐμποιοῦντα. τοῦτο δὲ ἐστι δῆξις τις ὑποτραχὺς ἐρεθίζουσα κατὰ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν.

αἰνιάτης, ὁ ἀπὸ αἴνου τῆς ἐν θρᾴκῃ πόλεως. τὸν δὲ αὐτὸν καὶ αἰνιοπικὸν οἶδεν ὅτι καλεῖ.

αἰόλλεσθαι, τὸ οἷον πλάζεσθαι καὶ πλανᾶσθαι.

αἰὼν, ὁ βίος.

ἀκαλήφη, ὅπερ καὶ κνίδη.

ἄκεσα, τὰ ἰατὰ, καὶ γὰρ ἄκη, τὰ ἰάματα.

ἀκήρατος, ἀδιάφθορος.

ἀκὶς, οὕτως ὀνομάζεται τὸ σίδηρον τοῦ βέλους.

ἀκόνην ἐν τοῖς προσκειμένοις τῷ περὶ διαίτης οὕτως ὠνόμασε τὴν θυΐαν, ὡσαύτως δὲ αὐτῷ καὶ ὁ θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν ὀγδόῳ.

ἄκοντα πεπληρωμένη.

ἀκραλέα, ἄκρα.

ἀκρέσπερον, ἄκρας ἑσπέρας, τουτέστι πρώτης καὶ ἀρχομένης.

ἄκρητον, τὸ ἄκρατον, οὕτω γὰρ ὀνομάζεται πᾶν τὸ ἀμιγὲς ἑτέρου, καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν διασωζόμενον εἰλικρινῆ.

ἀκρητόχολοι, τοὺς ἄκρατον ἀθροίζοντας χολήν.

ἄκριτον πάγος, τὸ οἷον ἀδιάκριτον, εἴρηται δὲ ἐν τῷ περὶ ἑβδομάδος, ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν κόσμον ὄντοι ἀπνύρου ἢ οἷον ἀδιατυπώτου κενοῦ.

ἀκρόπλοα, τὰ ἐπιπολαίως οἷον ἐπ' ἄκρου ἐμπλέοντα, οὕτως δὲ καὶ οἱ ἀκρόπλοοι.

ἀκραπὶς, γλῶσσα οὕτως εἴρηται ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῶν ἐπιδημιῶν, ἡ οἷον ἄκρα ἑαυτῆς μὴ διατυποῦσα, τουτέστιν ἡ ἀδιάρθρωτος ὑπὸ δυσκινησίας.

ἀκροσαπὲς, τὸ ὑπὸ βραχὺ μεταβεβληκός.

ἀκρόψιλον, τὸ ἐπὶ τοῦ ἄκρου ψιλὸν, τουτέστι γυμνόν.

ἀλαία φθίσις, οὕτως ὠνόμασται ἐν τῷ περὶ τόπων τῶν κατ' ἄνθρωπον, ἡ οἷον τυφλὴ ἐστὶ

ἀόρατος

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ἀόρατος.

ἀλάπτης, ὁ ἐξαλάπτων, χωρίον δὲ ἐστὶ τῆς θράκης τὰ ἄλαπτα.

ἀλάστορες, αὐτοί τε οἱ ἄνθρωποι οἱ τὰ ἀλιτήρια ἐργασάμενοι, καὶ οἱ τιμωροὶ αὐτῶν δαίμονες.

ἀλγήματα, πολλάκις καὶ κατ᾽ αὐτοῦ τοῦ νοσήματος ἐπιφέρει τοὔνομα, καὶ τὸ ἀλγεῖν ὁμοίως ἀντὶ τοῦ νοσεῖν τι καὶ πάσχειν, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀπ᾽ αὐτοῦ.

ἀλεάζειν, θερμαίνειν.

ἄλεον ὕδωρ, τὸ ἠθροισμένον ἐξ ὄμβρου ἀθρόου.

ἄλειφα, ἔλαιον ἢ στέαρ.

ἀλεξητήρια, βοηθήματα, καὶ γὰρ τὸ ἀλέξασθαι, βοηθεῖν ἐστιν.

ἀλαῖον, ἠθροισμένον, ἀθρόον.

ἀλέστατα, ἄθροισιν.

ἀλέουσιν, ἀθροίζουσι.

ἀλέως, ἀθρόως.

ἀλυθέωσι, πλανῶσιν, εἴρηται δὲ καὶ περὶ τὴν ἄλην.

ἀλθεῖν, ὑγιάζειν.

ἄλθεξις, ἡ ἴασις.

ἀλθίσκειν, ὑγιάζειν.

ἄλκαρ, βοήθημα.

ἀλλογνοῶν, ὁ παραφρονῶν, ὁ οἷον ἄλλα γινώσκων παρὰ τὰ ὄντα, οὕτω δὲ καὶ τὸ ἀλλοφρονήσας εἴρηται πρὸς αὐτοῦ.

ἀλλοιοτροπεῖται, τρέπεται ποικίλως.

ἀλλόκοτον, ἀσαφὲς, ἄγνωστον.

ἀλλοφάσσοντες, παραπαίοντες, παραφρονοῦντες.

ἀλαοὶ, τυφλοὶ, ὅτι καὶ ἀλαὸς ὁ τυφλός.

ἁλυκὸν, ἁλμυρόν,

ἀκρητόχολον, οὕτως ὀνομάζει ὅνπερ καὶ ἀκρόχολον.

ἀλύζει, ὡσαύτως ἀχρεῖται, ῥιπτάζεται. οὕτως δὲ καὶ τὸ ἀλύξει, ἀντὶ μέλλοντος εἴρηται.

ἀλυσμὸν, ὅπερ καὶ ἄλυσίν τινα καὶ ἀχρεῖαν, ὃ δὴ καὶ ῥιπτασμὸν καλοῦσι, καὶ ἡ ἄλυξις τοιοῦτόν ἐστιν.

ἄλφιτα, οὐ μόνον τὰ ἀπὸ τῶν κριθῶν οὕτως καλεῖται, ἐν τε γὰρ τῷ πρώτῳ τῶν γυναικείων ἄλφιτα πύρινα εἴρηται, ἐν δὲ τῷ περὶ νούσων δευτέρῳ τῷ μείζονι καὶ φακῶν καὶ ὀρόβων πεφρυγμένων. ἄλφιτα τοίνυν παντὸς ἀληλεσμένου καρποῦ τὸ σύμμετρον τῷ μεγέθει θραῦμα ὀνομάζεται. τὰ μὲν γὰρ μείζω, κρίμνα. τὰ δὲ ἐλάττω, ἄλευρα.

ἄλφιτα πιτυκώνια, τὰ περὶ τὸ τῆς κώνου στάσεως, τουτέστι τὰ ἐκ τῶν νέων ἔτι καὶ ἁπαλῶν κριθῶν. κάνθος γάρ τις ἐν ταῖς ἅλωσιν ἐλατίνου ἵσταται, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἐπόμβροις χώραις ξύλον ὀρθὸν, ἐφ᾽ ὃ συντίθενται οἱ καρποὶ κωνοειδῶς.

ἀμαλδύνεται, αὐτῷ συνήθες τὸ οἷον ἀφανίζεται, καὶ τὸ οἷον ἀμαυροῦται, καθάπερ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γυναικείων, ὄμματα ἀμαλδύνεται.

ἀμαλῶς, τὸ, τε ἁπαλῶς, ὅπερ ἴσον δύναται τῷ μετρίως, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἐμπύων ἔστιν δὲ ἀμαλῶς ἐπαλλεύουσι. καὶ τὸ ῥαδίως. ὥσπερ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι, καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι οὐκ ἀμαλῶς ὁρᾷ, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ μείζονι, καὶ τὰ σιτία οὐκ ἀμαλῶς προσίεται.

ἀμαμηλίδας, εἶδός τι μεσπίλου πλεῖστον ἐν Ἰταλίᾳ γινόμενον, ὡς καὶ Διοσκουρίδης λέγει. τινὲς δὲ τὰς ἐπιμηλίδας φασὶν εἶναι μῆλα σμικρὰ ἄγρια.

ἄμβη, ὀφρυώδης ἐπανάστασις.

ἀμβλωσμὸς, ἤτοι ἔκτρωσις, παρὰ τὸ ἀμβλύσκειν, ἀλλὰ καὶ ἀμβλυωπία, ὡς ἐν τῷ μείζονι προρρητικῷ.

ἀμβλυωπότερα, τὰ ἀμβλύτερον ὁρώμενα, τουτέστιν ἀμυδρότερον.

ἀμέρων, ἀφαιρῶν, καὶ λαμβάνων.

ἀμενηνὸν, ἀσθενές.

ἄμη, κατά τινα τρόπον, ἔκ τινος μέρους, μετρίως.

ἀμοίη, οὕτως ἐν τῷ κατ᾽ ἰητρεῖον Διοσκουρίδης γράφει, ἀμοίη ὅτι πιέξει παραλλάξαι ἐκκλίνεις τὴν αὔξησιν καὶ ἀνάπλασιν τῆς σαρκῶν ποιήσηται. οἱ δὲ ἄλλοι γράφουσιν, ἀλλοίη, φησὶ δὲ Διοσκουρίδης τὸ ἀμοίη μετρίως εἶναι, μαρτύριον δὲ οὐδὲν παρατίθεται.

ἀμυσὶ, ἀθρόως ἀπὸ τοῦ μῦσαι τοῖς χείλεσι.

ἀμφιβραγχίων, τῶν περὶ τὰ παρίσθμια καλουμένων χωρίων.

ἀμφίδεον τὸ τοῦ στομίου τῆς μήτρας τὸ ἐν κύκλῳ ἄκρον, ὅπερ καὶ σικύας χείλεσιν ἔοικε, κατὰ μεταφορὰν ἀπὸ τῶν γυναικείων ψελλίων ὀνομασμένον, ἃ καὶ αὐτὰ ἀμφίδεα καλοῦνται, ἀπὸ τοῦ περιλαμβάνειν ἐν κύκλῳ, καὶ οἷον ἀμφιδεῖν.

ἀμφιδέξιος, ἡ οἷον ἀμφοτέρωθεν δεξιά, τουτέστιν ἡ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ὡς δεξιαῖς χρωμένη. τοιοῦτος γὰρ καὶ ὁ παρὰ τῷ ποιητῇ περιδέξιος. οὕτως δὲ καὶ ὁ ἱππῶναξ ἔλε

γρ, ἀμφιδέξιος γάρ εἰμι, καὶ οὐκ ἀμαρ-
τάνω. τινὲς δὲ ἀμφιδέξιον ἀκούουσιν οὐ καλῶς τὴν ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσι τῆς μήτρας κυουμένην.

ἀμφιμήτριον σημεῖον, οὕτως ὠνόμακεν ἐν τῷ β΄ τῶν ἐπιδημιῶν, τὸ δηλωτικὸν τῶν περὶ τὰς μήτρας διαθέσεων.

ἄμως, κατά τινα τρόπον, ἔκ τινος μέρους, μετρίως.

ἀναγνῶναι, μεταπεῖσαι, μεταδιδάξαι.

ἀνάκαρ, εἰς τὸ ἄνω μέρος, ὥσπερ ἐπίκαρ εἰς τὸ κάτω δηλοῖ ὅριον.

ἀνακικίουσιν, ἀναπηδῶσι.

ἀνακῶς, φυλακτικῶς.

ἀνακωχή, ἀνοχή, ἀναβάσταξις.

ἀναλδὲς, ἄτροφον, ἀναυξανές.

ἀναλμυροὶ, ἄναλοι, ἢ οὐχ ἁλμυροί, Διοσκουρίδης οὕτως, διαιροῦντες δὲ ἀναγινώσκουσιν οἱ πολλοί.

ἄναλον, τό, τε χωρὶς ἁλῶν, καὶ οὐχ ἁλμυρόν.

ἀναπλάξεις, διαπλάξεις.

ἀναπρῆσαι, ἀναπρῆσαι, ἐκπρῆσαι.

ἀνάῤῥινον, τὸ διὰ τῆς ῥινῶν πολλοστὸν ἰόν, ἔνιοι δὲ διαιροῦσιν ἀνὰ ῥινὸν εἶναι ἀνὰ τὸ δέρμα.

ἄναυδες, διαλέγεσθαι ἀδύνατος.

ἄφωνος δὲ ὁ φωνεῖν μὴ δυνάμενος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιδημιῶν ἐφεξῆς ἀλλήλων εἶναι που βιωνος εἴρηται. οὕτως ἔχει καὶ τὸ παρὰ τῷ ποιητῇ ἐπὶ τοῦ ἵππου, αὐδήεντα ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.

ἀναφέρειν, δηλοῖ ποτὲ καὶ τὸ ὑπολύζειν ἀναπνέοντα, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ μικροτέρῳ, καὶ ἀναφέρειν ὥσπερ τὰ παιδία τὰ πεπαυμένα κλαίοντα, καὶ εἰς τὰς ῥῖνας ἀνέλκοντα τὸ πνεῦμα. ἔστι τοιοῦτον ἐνεστι τὸ πνεῦμα περὶ ἐν τῇ ἔξω φορᾷ, ἔμπαλιν τῇ διπλῇ εἴσω ἐπανακλήσει.

ἀναχάινεται, ἀναξαίνεται.

ἀναχελιόσεται, ἀναξαίνεται.

ἀνδρογύνας, τὴν μὲν ἄνδρας διαδοχὴν τοῦ γένους, ἡ μέντοι μετὰ τὰς γυναῖκας διαδοχὴ τοιοῦτον ἕτερον οὐδὲν ὄνομα κέκτηται ὅμοιον.

ἀνέξαπε μετὰ βηχὸς ἀνέπτυσεν.

ἀναλήματα, τοὺς στρόφους.

ἀνειλιθῶσιν, εἰς τὸ ἄνω εἰλιθεῖσαι συστραφῶσι.

ἀναρυθέωσιν, ἀναπαυθῶσι.

ἀνιάσας, ἐν ὕψει ἀνωτάτω κρεμάσας, σύγκειται γὰρ ἐκ τοῦ ἄνω, καὶ τοῦ ἄσας.

ἀνιμοῦνται, ἐμπνευματοῦνται.

ἀνηρίκτων, ἀδιασείστων.

ἀνεσπασμένα, ἀνεπισπασμένα, εἴρηται δὲ ἐπὶ οὔρων.

ἄνιος, ἄφωνος καὶ τοῦ νοῦ ἐκπεπληγμένος.

ἀνώνιος, ἄλυπος ἢ ἀβλαβής.

ἀνηρίκτῳ, μὴ διῃρημένῳ ἐς λεπτὰ, ἀλλ᾽ ἐξ ἄκρων κρίμνων συγκειμένῳ.

ἄνθεα, οὐ μόνον ταῦτα τὰ εἰς στέφανον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα πάντα οὕτως ὀνομάζει, καὶ τὰ σπέρματα δὲ ὡσαύτως ἐνίοτε καλεῖ, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ γυναικείων, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐρυθήματα, ὡς ἐν κωακαῖς, καὶ φύσματα δὲ ἀνθηρὰ, τὰ ἐρυθρὰ καὶ ὕφαιμα λέγει ἐν τῷ ε΄. τῶν ἐπιδημιῶν.

ἀνθίνην οἶνον, ἤτοι τὸν εὐωδισμένον ὀνομαζόμενον, ἢ τὸν ἐκ τῶν ἀνθῶν ἡδυσμένον, ὥσπερ ἢ κυκεῶνα ἀνθινὸν ὠνόμασεν ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

ἀνθινὸν ἔλαιον, τὸ κρίνινον καὶ λείρινον λέγεται, τὸ δὲ αὐτὸ καὶ σούσινον καλεῖται.

ἀνθινὸν μύρον, ὅπερ καὶ σούσινον μύρον καὶ κρίνινον μύρον. διαφέρει δὲ τοῦ ἀνθίνου ἐλαίου τοῦ προγεγραμμένου τῇ ποικιλίᾳ τῶν ἀρωμάτων.

ἀνίθυντο, ἦγον εἰς τὸ ἄνω ἀπευθύνων.

ἀνοργισμένον, τό, τε ἀναμεμαλαγμένον, ἐνδεικνύει καὶ τὸ μαλάξαι ἐργάσασθαι, καὶ τὸ οἷον σπαργανῶ καὶ ὀργᾷν, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

ἀντικοντώσιος, τοῦ διὰ τοῦ κοντοῦ ἀντερείσιος, ὅπερ καὶ σκίμπων καλεῖται.

ἀντίῤῥινον, πόα τὶς ἣν καὶ βούκρανον καὶ λυχνίδα ἀγρίαν ὀνομάζουσι.

ἄορτρον, τὸ ἀπηρτημένον τοῦ πνεύμονος μέρος ἑκατέρωθεν, ὡς ἐν τῷ περὶ νούσων τῷ μείζονι, ἔτι δὲ καὶ ἀορτὴν τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐνίοτε καλεῖται, ὡς Διοσκουρίδης οἴεται, οὐ πάνυ δὲ σαφὲς ὄν.

ἀπαρτίως, ἀπηρτισμένως καὶ ἀκριβῶς. Διοσκουρίδης δὲ ἔφη ὅτι καὶ πᾶν τὸ ἐναντίον δηλοῖ, ὡς ἐν τῷ περὶ διαίτης ὀξέων, ἐν οἷς φησί, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπαρτίως ἐν τοῖσι τοιούτοισι καιροῖσι μεταβάλλουσιν εἰς τὰ ῥοφήματα. ἐμοὶ δὲ καὶ ταῦτα δοκεῖ τὸ ἀπηρτισμένως τε καὶ ἀκριβῶς δηλοῦν. τῷ δὲ καὶ οἱ Ἀττικοὶ τὸν αὐτὸν τρόπον χρῶνται τῷ ὀνόματι, μυρία δὲ παραδείγματα διὰ τῶν σμικρῶν ὑπομνημάτων ἔχεις.

ἀπιβράσειτο, ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἐπιδημιῶν

ρεῖν οὕτως Διοσκουρίδης γράφει, καί φησιν αὐτὸς δηλοῦσθαι τῷ ἀπεβράσατο, τὸ ἀπεβήσατο, τῶν ἄλλων σχεδὸν ἁπάντων ἀπεβήσατο γραφόντων. ὁ γάρ τοι Διοσκουρίδης οὗτος, καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Καπίτων, ἐκ τοῦ συνήθους τοῖς ἄλλοις ὀνόματα πολλὰ μετεκόμισαν, οὐδὲν ἀλλοιότερον δηλοῦντα τῆς ἀρχαίας γραφῆς, ὧν ἀνάγκην ἔχομεν καὶ ἡμεῖς μνημονεύειν.

ἀπιλλήθη, συνεκλείσθη, ἴλλειν γὰρ τὸ συγκλείειν.

ἀπερχθῆ, ἀποκλεισθῆ.

ἀπόγονα τὰ γόνιμα, ἔνιοι δὲ ἤκουσαν τὰ ἄγονα.

ἀποκαρπωκός, ἀποβεβλαστηκός.

ἀποκεχρημένοισι, κεχωρισμέναις.

ἀποκηδέστερον, ἀφροντιστότερον.

ἀποκναίειν, μάλιστα μὲν τὸ ἀποξύειν, ἤδη δὲ καὶ τὸ καταφθείρειν, καὶ τὸ καταξαίνειν.

ἀπομυλήνας, προβαλὼν τὰ χείλη συνηγμένως.

ἀπονενοημένως, ἀνεπιστρέπτως.

ἀποπαλλήσιος, ἀποπάλσεως, ἐν τούτοις καὶ τὸ ἀποπαλλήσεται, ποτὲ μὲν τὸ ἐνεργητικὸν τὸ ἀποπάλλειν σημαίνει, καθάπερ ἐν πρώτῳ τῶν γυναικείων, ἔστιν ὅτε καὶ τὸ παθητικὸν ἀποπαλλήσεται, ὡς ἐν τῷ περὶ φύσεως ἀνθρώπου.

ἀπορέγει, προτείνει.

ἀποζέσας, ἀποσβεσθείς.

ἀποσιτικὰ, ἀποσιτίας καὶ ἀνορεξίας ποιητικά.

ἀποσκήψεις, τὰς ἀποχάσεις, ἐν τῷ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

ἀποσκληρύνει, σκελετεύει.

ἀποσπαρθάζουσι, σπαίρουσιν, ἢ σφύζουσιν ἐν τῷ β΄ περὶ νούσων.

ἀπόσφαγμα, τὸ τρυγῶδες παρήθημα, ὃ καὶ ὑπόσφαγμα.

ἄπτιστον ὀλοχρόων, εἰς ὁλοχερῆ ἄλευρα διῃρημένων, ἐλλιπῶς κεκομμένων, μὴ ἀποβεβρασμένων τὸ πιτυρῶδες.

ἀπυρομήλη, τῇ πυρῆνα μὴ ἐχούσῃ, τουτέστι τῇ μηλωτρίδι.

ἀραχίδας, τινὲς ἀρακίσκους, ὅπερ ἐστὶ δὲ ὄσπριον ὁ ἄρακος.

ἀρβύλαι, ὑποδήματα τὰ βαθέα.

ἄργος, ὄφις τὶς οὕτως ὀνομαζόμενος.

ἄρδας ῥύπος τὶς καὶ ἀκαθαρσία καὶ ἀρδαλῶσαι, τὸ ῥυπᾶναι.

ἀρθρικὸν, τὸ τοῖς ἄρθροις ἁρμόττοντα.

ἀρικύμων, ἡ ταχέως ἐγκύμων γινομένη.

ἄρις, οὐ μόνον τὸ ὄργανον, ἀλλὰ καὶ βοτάνη τὶς οὕτως ὀνομάζεται.

ἄρκιος, ὁ ἀπὸ τοῦ ἄρκτου τινέων, ἔνιοι δὲ ἄρκτιον ἄντικρυς γράφουσι.

ἄρμος, τῆς ἐν τῇ κεφαλῇ ῥαφῆς.

ἁρμῖω, προσάγγημα, δώριος δὲ ἡ λέξις.

ἀῤῥοίας, ἐποχῆς ἐμμήνων.

ἀρτίζωα, ὀλιγοχρόνια.

ἀρτίστομα, πανταχόθεν ὁμαλά.

ἀσκαρίδες, ἕλμινθες ἰσχναὶ καὶ μακραὶ ἐν τῷ ἀπευθυσμένῳ ἐντέρῳ γινόμεναι.

ἀσκοὺς κεραμεοῦς οὓς καὶ πυελίους καὶ φακοὺς ὀνομάζουσι.

ἀσσᾶται, τό, τε πυροῦται ὡς ἐν πρώτῳ γυναικείων, καὶ τὸ προσκίρρως καὶ ἐπαχῶς διατίθεται, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

ἀτέραμνα, τὰ δυσκατέργαστα καὶ σκληρά.

ἄτρακτον, οὐ μόνον τὸ εἰς τὸ ἐριουργὸν χρήσιμον, ἀλλὰ καὶ τὸ ξύλον τοῦ βέλους.

ἀττικὸν ἀγγεῖον, ἀττικὴν χύτραν, καὶ μὴν ποτε τὸ καλούμενον ἐχῖνον.

αὐαντὴ, ἡ αὐαψὴ, τὶς ξηραντικὴ νόσος.

αὐτίτην, τὸν οἶνον αὐτοτίτην, τὸν ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

αὐτόδρομον, αὐτοκίνητον, ὡς ἐν τῷ περὶ ἑβδομάδων.

ἀφὰς, τὰ ἅμματα παρὰ τὸ ἅπτεσθαι.

ἀφασσόμενα, ψηλαφούμενα, καὶ ἀφασσαμένη, ψηλαφήσασα.

ἀφράζει, ἀφραίνει, ἀσυνετεῖ.

ἀφροῦντα, ἀφρίζοντα, πομφολυγώδη.

ἀφύει, ἀπολευκαίνεται, καὶ ὥσπερ ἀφύης τὸ χρῶμα ἴσχει, οὕτως δὲ καὶ ἀφυῶδες καλεῖται τὸ ἀφυῇ χρώματι ἐοικός.

ἀχιλληΐδας κριθὰς, τὰς εὐτραφεῖς καὶ μεγάλας, ἀπό τινος Ἀχιλλέως ὀνομασμένας, ὥς φασι γεωργοῦ Βαβεωνίου.

ἀψίῤῥοον, εἰς τοὐπίσω ῥέον.

ἀψυχεῖ, λειποθυμεῖ. καὶ ἀψυχίη, ἡ λειποψυχία.

Β

ΒΑκχάρις, λύδιόν τι μύρον.

Βαλβὶς, κοιλότης προμήκης.

Βαλιεῖος, ὁ ἀπὸ βαλείας πόλεως μακεδονικῆς.

Βδέλλαι, ἐν τῷ μείζονι προῤῥητικῷ καὶ δευ-

τέρῳ πρὸς τίνων ἐπιγραφομένῳ, τὴν κιρσώδη φλέβα φασὶν οὕτως ὀνομάσθαι Διοσκουρίδης. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ κυρίως εἰρῆσθαι τοὔνομα κατ' αὐτοῦ τοῦ ζώου, καὶ γὰρ παρέτυχόν ποτε τούτου κατὰ τὸ βιβλίον ἐκεῖνο λεγομένου, καὶ ἀγνοουμένου γε πολλῶν ἐπὶ τῶν γινομένων πόνων ἐγὼ μόνος ἐκ τοῦ γράμματος ὁρμηθεὶς τἀληθές.

Βυκάνοις, πιθακνίοις.

Βυσακῆ, τῇ ἀπὸ Βυσακῶν ἐν Θράκῃ.

Βλακεύειν, ὀλιγωρεῖν.

Βλαβεραὶ, ὑγραὶ, μυξώδεις.

Βληχρὸν, ἀσθενέοντι.

Βοάνθεμον, τὸ βούφθαλμον, τὸ δὲ αὐτὸ καὶ χρυσάνθεμον ὀνομάζεται.

Βόλβιον οἷον ἐστὶν αὐτὸς Ἱπποκράτης ἐν τῷ β΄ τῶν γυναικείων διδάσκει. ἱκανῶς ἂν τινὲς τὸν ναρκισσὸν ὑπόθοιεν δηλοῦσθαι διὰ τὸ βολβόν.

Βολβίτια, τὰ ὑπὸ τῶν πολλῶν βομβύλια προσαγορευόμενα, γένος δέ ἐστι ζώων μικρῶν πολυπόδων.

Βολιτὸν, βόλβιτον.

Βομβύλιον ἔκπωμά τι στενὸν ἔχον τὸ στόμα, ἢ πῶμα, παρὰ τὸ βομβεῖν ὠνομασμένον.

Βοὸς θαλασσίου, σελαχώδους ὄντος ὁ ἰχθὺς ἐστί.

Βουβάλιος, σίκυς ἄγριος.

Βουκέρας, ἡ τῆλις, Μνησίθεος ἐν ταῖς ὀνομασίαις τῶν φαρμάκων, καὶ τὴν ἀναγαλλίδα οὕτως προσαγορεύεσθαί φησι.

Βούπρηστις, τό τε ζῶον τὸ τῇ κανθαρίδι παραπλήσιον. ἔστι δὲ καὶ τι λάχανον ἄγριον, οὗ μέμνηται Διοσκουρίδης ἔν τε τῷ πρώτῳ ὑγιεινῶν, καὶ ἐν τῷ περὶ λαχάνων.

Βρῆγμα, τὸ μετὰ βηχὸς ἀναπτυόμενον, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν νούσων τῷ μείζονι, καὶ τὸ βρήσσειν, τὸ μετὰ βηχὸς ἀναπτύειν, ἔνιοι ταῦτα χωρὶς τοῦ ρ΄ γράφουσι.

Βρόγχους, τὰς χονδρώδεις ἀρτηρίας.

Βοτράχου, τοῦ βατράχου λέγει, τινὲς δὲ ἀντικρὺς βατράχου γράφουσι.

Βρυγμὸς, ὁ ἀπὸ τῶν ὀδόντων συγκρουομένων ψόφος, καὶ βρύχειν τὸ οὕτως ψοφεῖν.

Βύζην, ἀθρόως ἢ πυκνῶς.

Γ

Γαλιάγκωνες, οἱ σμικρὸν μὲν καὶ ἄτροφον ἔχοντες τὸν βραχίονα, τὰ δὲ κατὰ τὸν ἀγκῶνα ὀγκωδέστερα, ὥσπερ καὶ αἱ γαλαῖ. οἱ δὲ φάσκοντες γαλῆς τόκον δεῖν ὀνομάζεσθαι, καὶ τοῦτό γε κεῖσθαι τῷ ὀνόματι, τάχα ἂν δόξειαν παρακούειν. οὐ γὰρ γαλιάγκωνας, ἀλλὰ γαλιοβραχίονας ἐχρῆν αὐτὸ ὀνομάζεσθαι.

γαμψὰς, καμπὰς ἔχοντάς τινας.

γαυσὸς, κυρτὸς εἰς τὸ ἔσω.

γιγγλύμασι, ἀντεμβαίνουσιν εἰς ἀλλήλους ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς θύραις οἱ γιγγλυσμοί.

γῇ σμηκτίδι, τῇ κιμωλίᾳ.

γῇ κεραμίτιδι, τῇ ἀργίλλῳ.

γῇ χαλκίτιδι, οὐδὲν πλέον δηλοῖ τῆς χαλκίτεως.

γήχυτον, τὸ ἔξωθεν μέρος τῆς γῆς τὸ μαλακὸν καὶ ἥκιστα λιθῶδες.

γλαμυροὶ, γλαμώδεις καὶ ὑγροί.

γλοιάζειν, τὸ ἐπιμύοντας παραδίνειν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸ γλοιώδως, ἀναλόγως ὡσεὶ καὶ νυστακτικῶς ἔλεγον.

γλυκύμηρος βοτάνης, τῆς γλυκυρρίζης καλουμένης.

γόγγρωνα, βρογχοκήλην, ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς πρέμνοις τῶν δένδρων ἐπιγινομένων στρογγύλων ἐξοχῶν, ὡς καὶ Θεόφραστος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ φυτῶν ὧδε λέγων. ἔνια δὲ ἔχει τοὺς καλουμένους ὑπό τινων γόγγρους, ἢ τὸ ἀνάλογον, οἷον ἡ ἐλαία.

γογγύλιον, στρογγύλον. καὶ γογγυλίδα, τὰ σμικρὰ σφαιρία ὥσπερ εἰ καταπότια.

γριφώμενα, ἐπανειλημμένα, παρὰ τὸν γρῖφον, τὸ ἁλιευτικὸν δίκτυον.

Δ

Δακτύλιος, κύκλος, προχίσκος, ἐν τῷ περὶ ἀφόρων.

δαετίδων, μεγάλαι λαμπάδες καιόμεναι τε καλεῖται. καταχρωμένοις δέ ποτε σημαίνει καὶ τὴν τοῦ σκορόδου κεφαλὴν, διὰ τὸ ἐκ πολλῶν ἀγλίθων συγκειμένην παραπλησίως συντεθεῖσθαι ταῖς λαμπάσι.

δίειδος, διαφανὴς ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

διαχνέει, ὅπερ καὶ ἀραχναίει, τὸ αὐτὸ καὶ διαχνοίει λέγεται.

διαπεπληγμένα, τὰ ἐπὶ πολὺ κατὰ τὴν πληχάδα διεστῶτα. πληχὰς δὲ τὸ μεταξὺ τῶν σκελῶν τῆς ἐκφύσεως.

διάστημα τὴν ὥσπερ ἐρίοις ἐοικυῖαν αὐτῶν τῶν σωμάτων σύνθεσιν.

διασμηματρίδα μήλην, τὴν διασμήλην.

διαφλύξιος

διαφλύξιας, ὑπερβλύσεις.
διαφλυχθεῖσα, διαχυθεῖσα, ὑγρανθεῖσα.
διαφλυχθέν, ὑγρανθέν.
διαφλύοντα, ὑγραίνοντα.
δίαφρος, ἀφρίζων.
διαχωρὶς, ἐπὶ διαχωρήματος.
διδύμη, ῥίζα τῆς βοτάνης, ἥτις καὶ ὄρχις ὀνομάζεται.
διεβλύθησαν, διεξεπιτήθησαν.
διῆσαι, διασῆσαι, ἐν τῷ δευτέρῳ γυναικείων δηλοῖ δὲ τὸ διηθῆσαι, καὶ τὸ διϋλεῖν.
δίιδρος, νοτερὰ καὶ διιδροῦσα.
δικλαδὲς, διμερὲς ὡς δύνασθαι τοῦ κάτω μέρους κεκλασμένου τὸ ὑπερκείμενον ἀνοῖξαι.
δίκροον, τὸ οἷον δίκρανον, ὅπερ καὶ διχηλὲς ὀνομάζουσι. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἥδικρον δηλοῖ.
διοπτὸς, νεὼς ἐπιμελητὴς, παρὰ τὸ διοπτεύειν, ἢ διόπτειν, τὰ ἐν αὐτῷ.
διορώσιος, τῆς εἰς τὸ ὀρρῶδες καὶ ὑδατῶδες μεταβολῆς.
δίπνος, τρήματα τῶν εἰς τὰ ἱερὰ συντετρημένων, καὶ οἷον κατὰ δύο στόματα ἀναπνεόντων.
δόρπου, τοῦ δείπνου.
δρακτὰ, ἐσπαραγμένα.
δυσήνιος, ὁ μὴ εὐκόλως ἀνιώμενος, ἔστι δὲ καὶ ὁ δυσχαλίνωτος, ἢ ὁ δυσκολώτατος. κοιπίας ἐν τῷ περὶ φύσεως βροτὸς καὶ ἀρτῶν οὕτως ἐξηγεῖται τοὔνομα.
δυσανίης δὲ ἐστὶν ὅστις ἐπὶ τοῖς σμικροῖς ἀνιᾶται καὶ ἐπὶ τοῖς μεγάλοις μᾶλλον ἢ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, καὶ πλείω χρόνον.

E

Ἐβλημάσθη, ἐμαλάχθη.
Ἐγγαστρίμυθοι, οἱ κεκλεισμένου τοῦ στόματος φθεγγόμενοι, διὰ τὸ δοκεῖν ἐκ τῆς γαστρὸς φθέγγεσθαι.
ἐγκὰς, ἐν βάθει.
ἐγγενὲς, συγγεγενημένον, οἰκεῖον.
ἐγκάμψει, ἐνειράξει, καὶ ἐγκεκαμμένοι οἱ ἐνειρακότες καὶ γρυπτοὶ, εἴρηται δὲ ἐπὶ ὀνύχων.
ἐγχαλινοῦνται, χαλινοῖς ἐμφερῶς περίκειται.
ἐγκεγλυκισμένος, ὁ ὑπόγλυκος, πεπαυμένος τῆς γλυκύτητος.
ἔγερσις, ἡ ἐγρήγορσις.
εἴργονται, ἐναπολαμβάνονται.
ἔβρασεν, ἔνυξεν, ἐκρότησε.

ἐκβράσει, ἐκβαλεῖ, ἐκβράσσει.
ἔκδεξιν, διαδοχήν.
ἐκκολύψας, ἐκλεπίσας.
ἐκλύεσθαι, σημαίνει ποτὲ καὶ τὸ περισκελύζεσθαι, ὡς ἐν τῷ περὶ ἀφόρων, καὶ τοῖς παρακειμένοις τοῖς περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τρωμάτων.
ἔκμαγμα, τό, τε συνεστραμμένον φύραμα, καὶ τὸ κεροκόμαγμα, ὡς ἐν περὶ ἀφόρων.
ἐκμάξαι, καὶ τὸ ἀναπλάσαι, ἔστιν ὅτε δὲ ἀλλοιῶσαι, ὡς ἐν τῷ περὶ ἀφόρων, δακτύλῳ ἐκμάξαι, τουτέστιν ὡς τὸ κυκλίσκοι ἀναπλάσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκθλίψαι ὡς ἐν τῷ περὶ νόσων τῷ πρώτῳ τῷ μείζονι, ἐπί τε σπόγγου ἢ λινοζωστίδος καὶ ἀκτῆς τῶν φύλλων.
ἐκματεῖσθαι, ἀναζητεῖν.
ἐκμέονται, ἀπαρκεῖν.
ἐκνεφίας ὄμβρος, ὁ μετὰ ἡλίου γενόμενος.
ἐκνεφίας πυρετὸς, ὁ ὑγρὸς ἅμα καὶ πυρώδης, ὥσπερ καὶ ὁ ἥλιος ἐκνεφίας.
ἔκνυξεν, ἐψόφησε, ὀνοματοπεποίηται δὲ ἀπὸ ψόφου
ἐκνύπη, ἐξηπλωμένη.
ἐκπεπλεγμένον, ἐκτετραμμένον.
ἔκρηγμα, ἀπόσχισμα ῥάκους.
ἐκσυριγγοῦται, ἀναστομοῦται.
ἐκτόμου, ἐλλεβόρου μέλανος.
ἐκτρίψειν, τὴν ἐπὶ τὰ σπλάγχνα οὖσαν παράλλαξιν — Ἐνέρου ζητῶ πάνυ ἐν ἐχμεν 57, 46.
ἐκφλυδάνει, ἐξορμᾷ.
ἐκβράσει, οὕτω δὲ καὶ τὸ ἐκφλύει.
ἐκχύμωσις, χυμῶν ἔκχυσις.
ἔλαιον ῥόδινον, τὸ μὴ ἀρωματισμένον. — Διοσκορίδ 103:32.
ἐλατήριον, οὐ μόνον τὸ ἐκ τοῦ ἀγρίου σικύου γινόμενον, ἀλλὰ καὶ πᾶν τὸ κάτω κοιλίαν (καθαῖρον.
ἔλαια, ἄγρια.
εἰληθερὲς, τὸ ὡς ὑπὸ ἡλίου θερμόν.
εἰλιθερεῖσθαι, ἡλιοῦσθαι.
ἐλινύζειν, ἡσυχάζειν.
ἐληχνευσάμην, ἐπὶ πλεῖστον διελέχθην.
ἑλκυστῆρι, ἐμβρυουλκῷ.
ἔλυτρα, σκεπάσματα.
ἐμβάφιον, ὀξύβαφον.
ἔμμαι, ἐμοί τοι, Ἀττικὸν τὸ ὄνομα.
ἔμπλην, πλησίον.
ἐμπύους μαστοὺς, τοὺς τρητοὺς ἢ τοὺς λημνίσκους.
ἐμυκώθη, Διοσκουρίδης μὲν φησὶ, τὸ συνέμυσεν, οἱ πλεῖστοι δὲ τὸ ὑπὸ φύσεως ἔχει πλαδαρὰς, ὥσπερ καὶ οἱ μύκητες.

ἐμυλώθη, ἀπεσκληρώθη.
ἐμυλώθη, κατεμαράνθη.
ἐνθλάσαι, ἐνθρᾶσαι.
ἐνθράσαι, ἐγκείμενον νύξαι.
ἐξαλίπτης, κονιάτης, χριστής.
ἐξαλίζοιτο, ἐκκρίνοιτο.
ἐξαύτης, ὑγιής.
ἐξάραγμα, σύντριμμα.
ἐξαρύαται, ἐκκρίνονται ἐκθλίβεται, τινὲς δὲ τὸ ἐξόρμησιν, ἀπειλὴν ποιεῖται.
ἐξάρυσις, ἀπάντλησις.
ἐξαστίας, ἔνιοι μὲν τὰ ἐπανιστάμενα ἐξ ἄκρων τῶν σχιζομένων ὀθονίων λίνα, καὶ ἀπὸ τῶν ῥακῶν τὰς κρόκας, ἐμοὶ δὲ καὶ τὰ πρὶν σχισθῆναι περιέχοντα τὸν αὐτὸν τρόπον ὀνομάζειν δοκεῖ.
ἐξητριασμένον, τὸ διὰ ἠτρίου ἠθημένον, λεπτὸν δέ τι ὕφασμα τὸ ἤτριον.
ἐξίνει, ἐκκρίνει.
ἔξουρα εἰς στενὸν συνηγμένα, ἃ δὴ καὶ μύουρα ὀνομάζουσιν.
ἔπακρα, τὰ εἰς στενὸν τελευτῶντα, ἅπερ καὶ ἔξουρα.
ἐπιπάσσων, ἐπιπάσσων.
ἐπίκερας πόλιν, ἔνιοι δὲ ἄλλην τινὰ βοτάνην οὕτως ὀνομαζομένην.
ἐπικτένιον, ἐπὶ μὲν τῶν γυναικῶν τὸ ἐπίσειον καλούμενον, ἐπειδὴ ὑπὲρ τὸν κτένα ἐστίν. ἐπὶ δὲ τοῦ στυππείου ἢ τοῦ λίνου, τὸν τῷ κτενὶ προσιζάνοντα χνοῦν ἐν τῇ ἐργασίᾳ.
ἐπιμηλίδα, Διοσκουρίδης μὲν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὕλης, εἶδος μεσπίλου τὸ καὶ σητάνιον ὀνομαζόμενον, ἔνιοι δὲ τὰ μῆλα τὰ σμικρὰ τὰ ἄγρια, ἅπερ καὶ ἀμαμηλίδας ὀνομάζονται.
ἐπιμυλίδα, τὴν ἐπιγονατίδα, τὴν μύλην.
ἐπισκλήροις, τοῖς κατεσκληκόσι.
ἐπίσχεσμος, ἐπισχετικὰ, σύννους, ἐφεκτικά.
ἐπίχνουν, ἐπίπαγον χνοώδη.
ἐπορεξάμεναι, ἐπεκταθεῖσαι.
ἐπόχιον, κλῆμα ἐξ οὗ πέφυκέ τι, ὥσπερ καὶ τῆς σικυώνης.
ἐπώδης, δυσώδης, τὸ οἷον ἐπόζον.
ἐποξισμένον, τῷ ὄξει πλέονι κεχρημένον.
ἐρσυγῆ, βρύγνιον, ἀπόβλημα.
ἐρικίδα, αἱ ἀδρομερῶς διῃρημέναι κριθαί, τινὲς δὲ τὰς διχῆ διῃρημένας, καὶ γὰρ τὸν βρεγμὸν ἀπὸ τοῦ διχῆ διῃρῆσθαι φασὶν ὀνομάσθαι. ἐμοὶ δὲ παρὰ τὸ ἐρείκειν πάντα τὰ τοιαῦτα δοκεῖ γεγονέναι, ὅπερ οὐ τὸ διχῆ διαιρεῖν ἐστίν, ἀλλὰ τὸ θραύειν ἁπλῶς, ὅθεν καὶ τὸ ἐτρίον ἐρείκιον ὀνομάζεται, καὶ αὐτὸ διότι ἔνθραυστον.
ἐθρίξ, γράφεται μὲν καὶ ἐπὶ τοῦ ἥπατος, γέγραπται δὲ ἐν τοῖς πλείστοις μὲν θρίξ, δηλοῖ δὲ τὸ μέρος τοῦ ἥπατος τὸ ἄνω καθ' ὃ ἀπ' ἀλλήλων σχίζονται οἱ λοβοί.
ἐρυγματώδης, ἡ ἐρυγῶν ἀπεργαστικὴ νόσος ἢ πνευματοῦσα.
ἐρυθροῦ στέαρ, τὸ ἔναιμον.
ἐσαφάσσας, εἰς τὸ ἔσω χαλάσας, ὥστε μασᾶσθαι ὅ ἐστι ζητῆσαι.
εὐσφηκωμένα, συνδεδεμένα, συνεσφιγμένα.
εἰς χεῖρα, δηλοῖ τὸ πλησίον.
ἔτνος, πᾶν τὸ ἀπὸ ὀσπρίου ἐρεγμένου ἕψημα.
εὐάνθεμον, ὅπερ καὶ ἄνθεμις λέγεται καὶ χαμαίμηλον.
εὐθεσίην, τὴν ἐγγινομένην τοῦ σώματος ἕξιν. ὥσπερ καὶ ἐνιαυτὸς εὐθεσίης καλεῖται, ὁ εὐφορίας ἀπεργαστικός.
εὐκάρδιον, εὐστόμαχον.
εὐνὴ, οὐ μόνον δηλοῖ τὴν κοίτην, ἀλλὰ καὶ τὴν συνουσίαν, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γυναικείων, καὶ ἄχθη τὰ σφοδρότατα εὐνέων.
εὐοργητοτέρα, εὐπροσιτοτέρα, ὀργαὶ γὰρ οἱ τρόποι.
ἔφλυζον, ἐχαλάσθησαν.
ἐχέτρωσις, ἡ λευκὴ βρυωνία.
ἕψημα ὅπερ καὶ σίραιον, ἑψηλὸν δὲ εἶδος ἰχθύων.

Z

Ζέας, ὀλύρας.

H

Ηγκίστρευται, ἐγκατεπέπλεκται.
Ηγκυροβόληται, ἐγκατεπέφυκεν ἀγκύρας ὁμοίως.
ἢ δὲ, ἔτι δέ.
ἠδελφίσται, οἰκείωνται.
ἡδυντὴν πτισάνην, τὴν ἠρωματισμένην, ἕψεται δὲ ὕδατι καὶ ἀρώματι.
ἡδυντὸν στέαρ, τὸ ἐν ὕδατι καὶ ἀρώματι ἑψηθέν, καὶ τὰ ἀρώματα καὶ ἡδύσματα.
ἡμίσεπον, ἥμισυ.
ἡμιτύβιον, ὀθονίου παχέος μέρος.
ἦναι, κόψαι καὶ ἠνίαν τῶν κεκομμένων.
ἠοίας, τὰς πρωίας.

ἠραχνίωκε

ἀραχνιῶσι, λεπτοῖς ἅμα καὶ πολλοῖς φλεβίοις, ὥσπερ ἀράχνης ὑφάσμασι διαπέπλεκται.
ἁρμᾶσθαι, ὀρέγεσθαι ἢ ὁρμᾶσθαι.
ἤβας, ἥβιβας.

θ

Θολερὸν πνεῦμα, μέγα καὶ διεσπασμένον.
θολερὸν, θερμὸν ὡς ἀπὸ ἡλίου. παρὰ τὸ θέρεσθαι γέγονε τοὔνομα.
θόρετρον, τόπος ἐν διατρίβειν θρόνους ὑπὸ τοῦ ἀέρος. ἔνιοι δὲ θόντρον γράφουσι.
θημῶν, σωρός.
θρεῖον, τήν τε ἕλμινθα, καὶ τὸ ἄγριον ἕλκος. ὡς ἐν τῷ περὶ τόπων τῶν κατ᾽ ἄνθρωπον. θρεῖον οὖν τὸ φῦμα ἐπέρχεται διὰ τόδε, καὶ ὁπόταν ἀφίκηται ὁ ἰχὼρ ἀχρεῖον σήπει καὶ μετεωρίζει. ἐν μέντοι τῷ περὶ χυμῶν ὅθεν ἀβαίνεται προειπὼν, εἶτα ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ θρεῖον εἰπὼν, τὰ ἐν τοῖς ἐντέροις συνεστάμενα δηλοῖ, τὰς ἕλμινθας δηλονότι, καὶ τὰς ἀσκαρίδας, ὥσπερ καὶ ὅταν εἴπῃ φθινοπώρων τὸ θρειῶδες, ἀπό τινος τῶν εἰρημένων ὀνομάζει. δοκεῖ δὲ ἐνίοτε καὶ τὸ φθινῶδες οὕτως προσαγορεύειν.
θλάσιν, τὴν ἐμβρυοθλαστὴν, ὅπερ καὶ πίεστρον καλεῖται. τοὔνομα ἐν πρώτῳ γυναικείων.
θλασπόσιος, ἀντὶ τῆς θλάσπεως τῆς οὕτως ὀνομαζομένης βοτάνης.
θρᾶνον, τὸ ἀφοδευτικὸν θρόνον.
θράσσεται, νύσσεται, κεντᾶται.
γράφεται δὲ καὶ θρὶξ, τρίχας δὲ καλοῦσιν οἱ θύται, ἐπειδὰν φανῇ κατὰ τὰ σιμὰ τοῦ ἥπατος οὖν τοῦ δεξιοῦ λοβοῦ φλέβιον κενὸν, ξηρὸν, μέλαν.
θύη, θυμιάματα, ἀρώματα.
θύματα, θυμιάματα.
θυμβραίαν, οὕτως ὀνομάζει τὴν θύμβραν.
θύμου, τοῦ ἀπὸ θύμων, ἔθνος δέ ἐστι τοῦτο θρακικόν.
θώρηξις, οἴνωσις ἤτοι ἡ μέθη.

ι

Ιδνοῦται, λοξοῦται, συγκάμπτεται.
ἰθαγενὲς, γνήσιον, καθάπερ φησὶν ὁ σοφὸς, ἀλλά μοι ἴδον ἰθαγενέσιν ἐτίμα.
ἴκταρ, ἐγγὺς παρὰ γοῦν τοῖς Ἀττικοῖς. παρὰ δὲ τῷ Ἱπποκράτει ἐν δευτέρῳ τῶν γυναικείων, τὸ τῆς γυναικὸς αἰδοῖον δὲ καλεῖται.
ἰλλαίνειν, διαστρέφειν τοὺς ὀφθαλμούς.
ἱμερωθεῖσαι, ἀνδρὶ μιγεῖσαι.
ἰνδικὰ, οἱ μὲν γράψαντες τὰς ὀνομασίας τῶν φαρμάκων, καθάπερ Μαντίας τε καὶ Ἀνδρέας ὁ τοῦ χρύσαρος, καὶ Ξενοκράτης καὶ Διοσκορίδης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἰνδικὸν ὀνομάζουσι τὸ ζιγγίβερι, πλανηθέντες ἐκ τοῦ τινὰς οἴεσθαι ῥίζαν αὐτὸ τοῦ πεπέρεως ὑπάρχειν. ἀλλὰ Διοσκουρίδης ὁ ἀναζαρβεὺς διώρισέ τε καὶ ἀπεφήνατο περὶ ζιγγιβέρεως καὶ πεπέρεως. ὁ τοίνυν Διοσκουρίδης ὁ νεώτερος ὁ γλωσσογράφος φυτὸν εἶναι φησὶν ἐν ἰνδίᾳ παραπλήσιον τῷ τοῦ πεπέρεως, οὗ ὁ καρπὸς ὀνομάζεται μυρτίδανον, ὅτι μύρτῳ ἔοικε.
ἰνὲς, κενοί, καὶ ἰνηθμὸς, κένωσις. καὶ ἰνεῖται, κενοῦται.
ἰξάλην, τελείαν αἰγὸς δέρμα.
ἰξίαι, κιρσοί.
ἴξιν, εὐθυωρίαν, ἢ ἄφιξιν.
ἰξίον, φύλλων τοῦ λευκοῦ χαμαιλέοντος.
ἰξύας, τὸ μεταξὺ τῶν ἰσχίων καὶ τῆς ὀσφύος.
ἵπος, ἡ πίεσις ἐν μοχλικῷ.
ἱπποφαέως, ὅπερ οὐ μόνον ἱπποφαὲς ὀνομάζεται, ἀλλὰ καὶ κνάφον καὶ στοιβήν. ἱππάκη τυρὸς ἵππων 78.24
ἰσινύουσαι, ἰσάζουσαι, μεσήλικες οὖσαι.
ἰσπλήνη, διφθέραν, δέρμα.
ἰσχαλέαι, ἰσχναί, καὶ ἰσχαλέον τὸ ἰσχνόν.
ἰχθυήματα, λεπίσματα φλοιῶν.
ἰχθύην, ῥινὸς θαλαττίας δέρμα ξηρὸν, δύναται δὲ καὶ τὸν σιδηροῦν ὄνυχα δηλοῦν, ᾧπερ εἰς τὰς ἐμβρυουλκίας καὶ ἐμβρυοτομίας χρώμεθα, διὰ τὴν πρὸς τὰς λεπίδας τῶν ἰχθύων ὁμοιότητα.

κ

Καθαπτόμενοι, αἰσθανόμενοι σφοδρῶς. καθεπτεῖ, τῷ στρεπτῷ μοταρίῳ ἀπὸ τοῦ καθίεσθαι, ἐν δευτέρῳ γυναικείων, μοτοῦ ὠμολίνου καθεπτεῖ.
κακαγγελίη, κακορρημοσύνη, κακολογία.
κακόηθεα, κακοήθη.
κακοσινώτατα, ἐπιβλαβέστατα.
καλλίφυλλον, ὅπερ καὶ καλλίτριχον καὶ ἀδίαντον ὀνομάζεται.
καλλιωνύμου, ἰχθύος τινὸς οὕτως ὀνομαζομένου.
κάμμορον, ἔστι τι σμικρὰ καρίδι ἐοικὸς ζῶον, καὶ ἀπὸ τῆς πρὸς τὸ τῶν ῥιζῶν ὁμοιότητος, τὸ ἀκόνιτον, ἀλλὰ οὐδέτερον αὐτῶν ἀκοῦσαι δυνατὸν, ἐν τῷ περὶ τόπων τῶν κατ᾽ ἄνθρωπον, καυσομένων παραλαμβανομένου τοῦ καμμόρου. ὅθεν Ἡρόφιλος οὐ μόνον

μόνον αὐτὸ τὸ ζῷον κάμμορον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐοικὸς αὐτῷ βρύον οὕτως ὀνομάζεσθαί φησι. ζήνων δὲ ὁ ἡροφίλειος τὸ κώνειον. ζεῦξις δὲ φάρμακον ψυκτικόν.

κανονίαι, ὀρθαὶ καὶ περιεσταλμέναι τὰς γαστέρας.

καρικὸν, καρικόν τι ἔδεσμα οὕτως ὀνομάζει, οὗ καὶ τὴν σκευασίαν ἐν τῷ περὶ ἑλκῶν γράφει.

καρυκοειδέα, ὕφαιμα.

καρύκκη, λύδιον ἔδεσμα ποικίλον δι' αἵματος σκευαζόμενον.

καρχήσιον, τὸ ἐπ' ἄκρῳ τῷ ἱστῷ τὸ ἔχον τροχαλίαν. καὶ καρχήσιοι, ἐπ' αὐτοῦ κάλοι οἱ τεταμένοι.

καταβεβλεύκασι, καταλιγωροῦσι.

κατάβλημα, περίβλημα διὰ ἐπιμελέστερος ἕνεκα τοῦ συγχεῖν τὰ ὑποκείμενα.

καταγυίοι, εἰς ἔσχατον ἀγρυπνίας ἢ ἀσθενείας ἄγει.

κατακορέα, καλεῖ μὲν οὕτως καὶ τὰ ἄκρατα χολῆς διαχωρήματα, καὶ εὐθέως κατακορέα, τὰ τοῦ τοιούτου χυμοῦ γεννητικά, τινὲς μέντοι, τὰ λάσια ἤκουσαν. ἀλλὰ καὶ κατακορεῖς ἀνθρώπους ὁμοίως ὀνομάζει. φάρμακον μέντοι κατακορές. ἢ διὰ τὸν κρινόμενον ὑπ' αὐτοῦ χυμὸν, ἢ διὰ τὴν ἰδίαν χρόαν. ὀνομάζει δὲ καὶ δίψαν που κατακορέα, τὴν ἤτοι διὰ τοῦ τοιούτου χυμὸν γεγονυῖαν σφοδρὰν, ἢ εἰς ἄκρον τεταμένην.

κατὰ κουρὴν, τοῦ ξυροῦ τὴν τομὴν, οὕτως ἄμεινον γράφειν ὁ Διοσκουρίδης φησὶν, οὐ κατὰ κορυφὴν, κουρὰ δ' ἐστὶν τομὴν δηλονότι. καὶ τὸ κείρειν ἐντεῦθεν, καὶ παρὰ τῷ Θεοφράστῳ ἡ κουριζομένη ἐλάττω αὐτὴ τῆς τεμνομένης.

κατακρῆσαι, κατασχίζειν.

καταλείφειν, καταχρίειν.

καταμώσας, καθεὶς ἕνεκα τοῦ ζητῆσαι, γέγονε γὰρ ἡ λέξις παρὰ τὸ ματεύειν, ὥσπερ καὶ καταματευόμενος.

καταναισιμοῦται, καταναλίσκεται.

κατάστημα, τὸ οἷον κατασκέλιγμα καὶ ἀπόσκεμμα ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιδημιῶν, καὶ καταστῆσαι, τὸ ἀποσκῆψαι.

καταφρονέοντα, τὸν ἀντιλαμβανόμενον, ἐν τῷ μείζονι προρρητικῷ.

κατάχλοα ἄγαν χλοώδη.

καταπαλλόμεναι, συνδεδεμέναι.

κατηνιοῖ, διεσφρόνει, ἀναισθάνετο.

κατεπλήσσετο, ἐκπληκτώδης ἐγένετο.

κατηβολίσι, περιοδικαῖς ἀρχαῖς παροξυσμῶν.

κατήρτηκε, καθεστήκει, διεσωφρόνει.

κατ' ἰητρεῖον, τὰ περὶ τὴν χειρουργίαν.

κατωπτήρει, τῷ καλουμένῳ ἑδροδιαστολεῖ, ὥσπερ γε καὶ διόπτρα ὁ γυναικῶν διαστολεύς.

κατωμυζασίεω, ὑπακουστέον κώμης ὥσπερ κατωσωπιλέω.

καυλὸς ἡ μὲν ῥίζα τῆς πόας σίλφιον ὀνομάζεται, καυλὸς δὲ καὶ ὁ ὀπὸς, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων, γράφει δ' οὖν αὐτὸς ἐν τῷ περὶ διαίτης ὀξέων, ἢ σίλφιον, ἢ ὁ ὀπὸς, ἢ καυλός.

καύσωμα, τὴν πύρωσιν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νόσων τῷ μικροτέρῳ.

καυτῆρα, χάλκεον καλαμίσκον τινὰ τετρημένον κατὰ τὸν πυθμένα, δι' οὗ καίειν δεῖ. καυτηρίδιον διαφανὲς καθιέν.

κάγχρυος ῥίζαν, τῆς λιβανωτίδος. ὅταν δὲ πληθυντικῶς εἴπῃ τὰς κάγχρυς, τὰς πεφρυγμένας κριθὰς ἀκουστέον.

κέδματα, τὰς ἐκ ῥεύματος χρονίους διαθέσεις ἤτοι περὶ τὰ ἄρθρα συμπίπτοντα, ἢ διαφερόντως περὶ τὰ κατ' ἰσχίον. ἰδίᾳ δὲ ταῦτα ἐξηγησάμεθα, ὥσπερ καὶ ἄλλας τινὰς λέξεις.

κεκωμῶσθαι, ἐν κώματι εἶναι.

κερχναλέον, κέρχνου ποιητικόν, οὕτως δὲ ἡ τε τραχύτης ὀνομάζεται τῆς φάρυγγος, καὶ ὁ ἐν τῷ πνεύμονι ψόφος, καὶ τὸ κέρχνον δὲ καὶ τὸ κέρχνεται, καὶ οἱ κερχνασμοί, τὸ ἀνάλογον δηλοῦσι.

κεφαλοειδεῦς, κεφαλὴν ἐχούσης.

κιγκλισμός, βραχεῖα συνεχὴς κίνησις, ἀπὸ τοῦ κίγκλου τοῦ ζῴου.

κιθαρὸν, θώρακα.

κιὼν, τὸ ἐκ τῶν θυρειδίων ἄθροισμα τῶν τὸν σῖτον διαβιβρωσκόντων, ὧν ἕκαστον κιὼν ὀνομάζεται. ὑπὲρ τελευτῆς τοῦ δευτέρου γυναικείων τοὔνομα.

κλεῖθρον ὁ περὶ τὴν κατάποσιν τόπος ὑπὸ τοῖς παρισθμίοις.

κλιμακτῆρος, τοῦ πλαγίου ἐν τοῖς κλίμαξι ξύλου. ἔνιοι δὲ κλιμακίου γράφουσι χωρὶς τοῦ ρ καὶ ἡ διὰ τοῦ κλιμακίου ἐστὶ τοιαύτη.

κλισμὸν, κλίνην ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γυναικείων.

κνημαίη, τοῦ τῆς κνήμης.

κνήματα

κνήματα, ξύσματα. καὶ κνῆσαι τὸ ξῦσαι.

κνίστρον, ὅπερ καὶ κνέωρον.

κνήστρῳ, τῷ τυροκνήστῃ, ἔστι δὲ μαχαίριόν τι, ᾧ ξύεται ὁ τυρός.

κνιδώσιες, κνήσεις τινὲς κνησμώδεις οἷαι καὶ ἀπὸ κνίδης γίνονται.

κνιπότητα, κνησμόν. ἔνιοι δὲ τὴν ξηροφθαλμίαν ἤκουσαν.

κνύμα, ὄνομα πεποίηται μιμήσει τοῦ ψόφου, ἀλλὰ καὶ ὁ ἠρέμα στενάζων κνυζούμενος ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἐπὶ τῶν κυνῶν κνυζηθμός.

κόγχην κεραμίδα, οὐδὲν πλέον δηλοῖ ἢ κεραμίδος.

κόγχον, τὴν χημήν.

κόκκαλον οἱ μὲν πλεῖστοι τὸν πυρῆνα τοῦ στροβίλου. Διοσκουρίδης δὲ τὸν κνίδιον κόκκον ὑποκοριστικῶς.

κόκκωνα, κόκκον τὸν κοινῶς ὀνομαζόμενον, οὐ τὸν κνίδιον, ὃν καὶ αὐτὸν ἔθει κόκκον αὐτὸν πολλάκις ὀνομάζειν.

κόλλικας, τοὺς τροχίσκους καὶ τὰ μακρὰ ἀρτίδια, καὶ τὸ ἐν ἀχαρνεῦσι, κολλικοφάγε Βοιώτιε, ἐπὶ τῶν σμακρῶν ἀρτίσκων εἴρηται.

κολοκύνθην ἀγρίαν, τὴν κολοκυνθίδα.

κοπρίων μελικρήτων, οἱ δὲ πλεῖστοι γράφουσι κρείων, δηλοῖ δὲ τῶν ἀρτισμάτων.

κόρην, τὴν πόαν ἥτις καὶ ὑπέρικον ὀνομάζεται, ἔχει δὲ τὸν καρπὸν κορέῳ ὅμοιον.

κορύς, τὰς ἀπὸ τῶν κλάδων παραφύσεις, τὰ νέα βλαστήματα.

κορυφάδην, τῶν κορυφῶν τῆς πρὸς τῷ ὀμφαλῷ συναγωγῆς.

κοτίδι, τῷ ἰνίῳ, τῇ παρακεφαλίδι.

κότινον ἀγρίαν ἐλαίαν.

κοτυλίδα, τὴν κοτύλην τοῦ ἰσχίου ἔν τε τοῖς προσκειμένοις τῷ μοχλικῷ, καὶ τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

κοτυληδόνας δὲ τὰ στόματα τῶν εἰς τὰς μήτρας καθηκόντων ἀγγείων, ὡς καὶ τοῖς περὶ τῆς ἱπποκράτους ἀνατομῆς ἀποδέδεικται.

κοχώνην, τὴν σύζευξιν τῶν ἐν τοῖς ἰσχίοις, τὴν πρὸς τὴν ἕδραν, δι᾽ ἣν καὶ πᾶς ὁ περὶ τὴν ἕδραν τόπος οὕτως ὀνομάζεται.

κράδαι, συκῆς οἱ ἀκρέμονες.

κραίνουσι, λέγουσι.

κραμβίῳ, κράμβης ἀφεψήματι.

κρέκην, ὄνομα πεποίηται, τὸ μεσοπόρηχον ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

κρήγυον, τὸ ἀγαθόν.

κρημνοί, τὰ χείλη τῶν ἑλκῶν, ὡς ἐν τῷ περὶ τόπων κατ᾽ ἄνθρωπον, καὶ τὰ περιρρήγματα τοῦ γυναικώδους αἰδοίου.

κρήστρα, ἡ τοῦ ἀλεύρου πτίσις ὀνομαζομένη, μάρσιππος δέ τις ἐστὶν αὕτη λίνους.

κρῆμνα, τὰ ἁδρομερέστερα τῶν ἀλφίτων. ὅταν δὲ εἴπῃ κρῆμνα ἄλφιτα ἁδρά, τὰ μέγιστα τῶν ἀλφίτων δηλοῖ.

κρότωνας, τὰ ἐν τῷ πνεύμονι χονδρώδη βρόγχια, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων.

κρότωνος ῥίζα, ἣν οἱ αἰγύπτιοι κίκι ὀνομάζουσι.

κυάμου καρπόν, ὃ μὲν Διοσκουρίδης ὑοσκύαμον φησὶ λέγειν αὐτόν. οὕτως ἐν τῷ πρώτῳ γυναικείων. ἔνιοι δὲ τὸν αἰγύπτιον ἀκούουσι.

κύαρ, τὸ τῆς βελόνης τρῆμα.

κύβιτον, τὸ ὀλέκρανον, ὅπερ καὶ ἀγκών. Διοσκουρίδης δὲ τὸν κόνδυλον τοῦ βραχίονος οὕτως ὠνομάσθαι φησί.

κύκλοι προσώπου, τὰ μῆλα, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

κυλιχνίδα, τὴν τε σμικρὰν κύλικα, καὶ τὴν ἰατρικὴν πιθάκνην.

κυρβασίην, πῖλον ὀξύν, ὅνπερ καὶ τιάραν.

κυρήβια, ἄχυρα, δηλοῖ δὲ καὶ τὰ πίτυρα καὶ τὰ τῶν κριθῶν ἀποβράσματα.

κυρίσσειν, ἁμέρκοι ταῖς τὰ τοιαῦτα κυρίσσειν τεθυμμένας.

κύρσιον, τρωκτόν.

κύστιγγα, κύστιν σμικράν.

κώδιας, κώδεια.

κωλεός, τὸ κοῖλον ἐν τῷ τρήματι καὶ βέλλον ἐξαιρέσιος.

κῶμα, καταφορά. γέγραπται δὲ ὡς οἶδα περὶ τούτου βιβλίδιον.

κωνίαν, οἶνον τὸν πισσίτην, ἐμβάλλεται σὺν τῷ φλοιῷ τῆς πεύκης ἡμικοτύλιον εἰς τὸ κεράμιον, καὶ οἱ μὲν ἀπηθοῦσι μετὰ τὸ ζέσαι, οἱ δὲ καταλείπουσι.

κωφοί, οἱ ἀμαυροὶ καὶ ἀσθενεῖς. τὸ δὲ κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν ῥῆμα προσώπου τρίτου, τὸ κωφοῖ, ἀμαυροῖ καὶ ἀμβλύνει δηλοῖ.

Λ

Λαβή, πολυσημασία, μάλιστα δὲ ἡ ἐκ τοῦ εἰσόδου.

λαγνεία, δηλοῖ ποτὲ καὶ αὐτὸ τὸ σπέρμα, ὡς ἐν τῷ περὶ παιδίου φύσιος, οὕτως δὲ καὶ τὸ λάγνευμα.

λαγώπυρος ἡ λαγωνάτη καλουμένη βοτάνη.

λαμπτὴρ ὃν οἱ πολλοὶ φανὸν ὀνομάζουσιν, ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι. παρὰ μέντοι τοῖς ἄλλοις καὶ μάλιστα τοῖς ἀττικοῖς, ἐν ᾧ ξύλα τινὰ κατακαιόμενα παρέξοντα φῶς. ἀλλὰ καὶ ὁ δαδοῦς καὶ ὁ λύχνος ἔστιν ὅτε λαμπτὴρ ὀνομάζεται.

λαπαχθῆναι, κυρίως μὲν τὸ κενωθῆναι, δῆλον δὲ καὶ τὸ μαλαχθῆναι.

λαμπυρά, τὰ ἀφρώδη, λάμπη γὰρ ὁ ἀφρός.

λάσιον, σινδόνιον.

λεβηρίδα, τὸ τοῦ ὄφεως γῆρας, ἔνιοι δὲ κόγχην κενήν.

λέγνα, τὰ ἄκρα τοῦ στομίου τῆς ὑστέρας ἐκ μεταφορᾶς, οὕτως γὰρ τὰ περὶ τὰς ὤας καλεῖται τῶν ἱματίων. ὀνομάζει δὲ ἄλλα χεῖλη τὰ ἄκρα ταῦτα καὶ ἀμφίδια.

λέκυθον, φανερὸν τὸ ἔνδον τοῦ λέπους.

λεπάδων, αἱ ταῖς πέτραις προσισχόμεναι κόγχαι.

λευκά, ξηρὰ καὶ ψιλὰ χωρία.

λεπτά, οὕτως ἐνίοτε καλεῖ τὰ ἀραιά, ὡς ἐν τῷ περὶ τόπων τῶν κατ᾽ ἄνθρωπον.

λευκὴν ῥίζαν, τὴν τοῦ δρακοντίου.

λευκοῖου καρπόν, τὸ τοῦ ἐκ λευκοῦ σπέρμα. φησὶν οὕτως εἰρῆσθαι ὁ Διοσκουρίδης.

λεῶς, παντελῶς ἅπαν.

λιβανωτοῦ καρπόν, αὐτὸν ἴσως τὸν ὀνομαζόμενον οὕτως λιβανωτόν, ἐπεὶ τόγε σπέρμα τοῦ φυτοῦ οὐ γινώσκομεν εἰς χρῆσιν ἀγόμενον.

λιβρῷ, ὑγρῷ.

λίβος, ἐπίσταγμά τι τῶν ὀμμάτων ἐγχυματιζόμενον. γέγονε δὲ ἀπὸ τοῦ λείβειν ὃ κυρίως δοκεῖ τὸ στάζειν δηλοῦν.

λιγνυώδεις, αἱ μελαίνουσαι, καὶ γὰρ ἡ λιγνὺς μέλαινα.

λίθον μέλανα, ὃν καὶ μυλίτην ὀνομάζουσι κόχλακα.

λιμακώδεις, οἱ ὑγροὶ καὶ βοτανώδεις.

λίπα, τὸ ἔλαιον, ἐν δευτέρῳ γυναικείων.

λίριον, τὸ κρίνον. τὸ δ᾽ ἔλαιον τὸ ἀπ᾽ αὐτοῦ οἱ μὲν λίρινον μετὰ τοῦ ν γράφουσιν, οἱ δὲ χωρὶς τοῦ ν λίριον, καλεῖται δὲ οὐ μόνον κρίνινον, ἀλλὰ καὶ σούσινον καὶ ἀνθινόν.

λοῦσαι, οὐ μόνον τὸ λούειν, ἀλλὰ καὶ τὸ αἰονᾶν. οὕτως δὲ καὶ τὸ λοῦσθαι δύο σημαίνει παρ᾽ αὐτῷ, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὅμοια.

λύσιας, διαστάσεις καθ᾽ ἃς ἀπολύονται ἀλλήλων τὰ ἄρθρα.

λυώδες, παρακοπτικόν.

Μ

Μαγίδα, τό τι οἷον μάγμα ἢ φύραμα, ἢ τὴν χειροπλαθῆ μαγίδα λέγει.

μακρόπνους, ἤτοι μακρὸν ἀναπνέων, ἢ διὰ μακρῶν.

μαλακιοῖσιν, οὕτως καλοῦνται ὅσα τῶν ἐνύδρων ἄκανθαν οὐκ ἔχει, καθάπερ πολύπους, καὶ τευθίς, καὶ σηπία, καὶ ἀκαλήφη. ταῦτα δὲ καὶ ἄναιμα καὶ ἄσπλαγχνα ἐστί.

μαλθώδεα, μαλακτικὰ ἢ κηρώδη, μάλθη γὰρ ὁ κηρός, καὶ μάλιστα ὁ μεμαλαγμένος.

μάζης, ἣν οἱ πολλοὶ θερμοσποδιὰν ὀνομάζουσι.

μάθλας, θέρμας.

μάσσειν, οὐ μόνον τὸ ἀναδεύειν ἢ φυρᾶν, ἀλλὰ καὶ ἐκθλίβειν, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι.

μάσσον, πλέον, ἐν τῷ μείζονι προρρητικῷ.

μάτης, ζήτησις. καὶ τὸ ζητεῖν ματεῦσαι.

μαχαιρίδι ὀξυβελεῖ, τῷ φλεβοτόμῳ.

μαχαιρίδι στρογγυλῇ, τῷ σμιλίῳ ἰατρικῷ γαστρώδει.

μέλαινα, λέγεταί τι καὶ ἡ νόσος οὕτως ἀπὸ μελαίνης χολῆς συνισταμένη.

μέλαιναν ῥίζαν, τὴν τοῦ ἀσπαλάθου τοῦ ἀρωματικοῦ καλουμένην.

μελάμπυρις, περὶ ἧς ἀπορούμενος ὁ Διοσκουρίδης ἀναγινώσκειν ἀξιοῖ, μελάμπυρις αἴξ, καὶ βοῦς μελάμπυρις, ἢ δηλοῦσθαί φησι τὴν ἐκ μελαίνου, πόλις δὲ αὕτη ἐστὶ τὸ κειστάριον πεδίον προκειμένη τοῦ καρφίου, νομὰς ἀγαθὰς ἔχουσα καὶ εὐγαλάκτους, ὥς φησιν ὁ Διοσκουρίδης.

μελάνιον, τὸ ἐν τῷ προγνωστικῷ, τινὲς μὲν ὑφ᾽ ἓν ἀναγινώσκουσιν, ἵνα ᾖ τὸ μελανοῦν. ἔνιοι δὲ διαιροῦσι, χλωρὸν ἢ μέλαν ἰόν, ἀντὶ τοῦ ἕν.

μέλανι φαρμάκῳ, ὅπερ πῶς σκευάζεται ἐν τῷ περὶ ἑλκῶν αὐτὸς ἐδίδαξε.

μέλαν τὸ κύπριον, τὴν κυπρίαν σποδόν, ᾗ πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς χρώμεθα.

μελεδαίνοντι, ἀντὶ μελομένῳ, θεραπεύοντι. καὶ μελεδώνη, ἡ ἐπιμέλεια, οὐχ ὡς παρ᾽ Ὁμήρῳ ἡ λύπη.

μελιηδέα, οὐ μόνον τὸν ἡδύν, ἀλλὰ καὶ τὸν μέλιτι μεμιγμένον, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων τῷ μείζονι. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ καὶ μελίχρουν ὀνομάζει τὸν οἰνώδη οἶνον.

μεμύρηκεν, συνείληχεν ἀπὸ τῶν μυρομένων ὀρίων.

μεμακασμένον, μεμολυσμένον ὡς καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ.

μεμολυσμένους, ἔνιοι μὲν τοὺς κατεψυγμένους, ἔνιοι δὲ τοὺς ὑπερκεκαυμένους καὶ λιβάδας ἀνιεῖσαν

μεμορωμένα, τὰ ἀναίσθητα.

μεσοδμὴ, ἡ καθ' ἕνα οἶκον εἰς δύο μεμερισμένον διορίζουσα τοῦ δοκοῦ ἀρχῆς, οἷον μεσόδομή τις οὖσα. τινὲς δὲ καὶ τὸ ὑπερκείμενον τοῖχον μεσόδμην καλοῦσι.

μεσόβλημα, ὡς εἰ καὶ μεσεγκύτη ἔλεγεν.

μετακύρας, ἐν τῷ περὶ διαίτης ὀξέων τὸ γαλακτῶδες σύγκραμα

μηκώνιον, τὸν πέπλον καλούμενον, ὃν καὶ μηκωνίτην ὀνομάζει.

μήλην διασμωτρίδα, τὴν διάστολον.

μήλην ὑπωτίδα, τὴν μηλωτίδα.

μήλην ἰσχυρὴν, τὴν τραυματικὴν μήλην

μήλη πλατείη, τῇ σπαθομήλῃ.

μήλης τῷ πλάτει, τῷ κυαθίσκῳ τῆς ὀφθαλμικῆς μήλης.

μῆλα, τὰ πρόβατα.

μηλίας, ἡ ἀπὸ μήλου τῆς νήσου.

μηλιάδος ὠμῆς, τῆς ἀπὸ μήλου χαλκίτιδος ἢ στυπτηρίας

μηλιάδα, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ νούσων τῷ σμικροτέρῳ, τὴν μηλιάδα λέγει τὴν ἀπὸ μήλου τῆς νήσου.

μίτρη, κάλυμμα καὶ οἷον ἔλιγμά τι ἢ ὑπὸ διδύμοις ὀνομαζομένη. ἔστι δὲ κιρσώδης τις ὄγκος, κατὰ τὴν κορυφὴν, ὑποκείμενος τῶν διδύμων.

μνιῶσιν, μασᾶσθαι, ἐσθίειν.

μύκη, μύσις.

μυροχάνη, ἐπίθετον χασκούσης. εἰ δὲ μυριοχάνη γράφοιτο, ἡ ὑπὸ μυρίοις ἂν εἴη χαινομένη.

μύῤῥαν αἰολικὸν, τὴν σμύρναν. διτταὶ αἱ γραφαί.

μυρτίδανον, οἱ πλεῖστοι μὲν τὸ πέπερι. Διοσκουρίδης δὲ ὁ ἀναζαρβεὺς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὕλης ἐπίφυσιν ἀνώμαλον καὶ ὀχθώδη περὶ τὸ τῆς μυρσίνης πρέμνον. ὅγε μὴν Ἱπποκράτης τὸν καρπὸν οὕτως ὀνομάζει ἐκ τοῦ φυτοῦ, ὅπερ αὐτός φησιν ὑπὸ ἑτέρων ὀνόμασται πέπερι.

μύτις, καλεῖται μὲν οὕτως καὶ τὸ ἐν τῷ σηπίας στόματι μέλαν, ἀλλὰ καὶ ἰχθύς τις ὑπὸ τοῦ ἱπποκράτους δεδήλωται.

μυττωτὸν, ὑπότριμμα Διοσκουρίδης εἶναί φησι, σκοροδίων ἢ κρομμύου.

μώλυζα, σκόροδον ἁπλῆν τὴν κεφαλὴν ἔχον, καὶ μὴ διαλυομένην εἰς ἄγλιθας. τινὲς δὲ τὸ μῶλυ.

μωλυόμενα, τὰ βραχὺ ἀπομαραινόμενα.

N

ΝΑυσιώσιες, αἱ περιεγχύσεις τοῦ αἵματος, ἃς δὴ καὶ ἐκχυμώσεις ὀνομάζομεν. τετάνεγκται δὲ ἀπὸ τῶν ὑπὸ ταῖς ναυτίαις ἐμούντων αἷμα τοὔνομα.

νεῖον, τὸ νέον.

νεόμενον, τὸ νηχόμενον, παραγινόμενον ἀπὸ τοῦ νεῖσθαι, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν γυναικείων ἄμφω. τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ χορίου, τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ ἐμβρύου.

νηπελεῖ, ἀδυνατεῖ.

νυκτάλωπες, οἱ τῆς νυκτὸς ἀλαοί.

Ξ

ΞΗρῶ, συμπεπτωκὸς, ἤτοι τῇ γαγγραίνῃ, ἢ τινι ταύτης ἡμιμικωτέρα.

ξύμη, ὃ καλεῖται κνησμός.

O

ΟΑ, τὰ πρὸς τῶν πολλῶν οὖα καλούμενα.

οἰναρίδων, ἀμπέλου κλημάτων.

οἴσυπε αἰγὸς, ὁ περὶ ταῖς θριξὶ τῆς αἰγὸς ἐγγινόμενος ἐν τῇ ἕδρᾳ ῥύπος.

οἰσυπίδας, προβάτου ῥύπον, ἤγουν ἔριον ῥυπαρόν.

οἰσοφάγος, ὁ τῆς γαστρὸς στόμαχος, οἷον οἰσοφάγος τις ὤν.

ὀκ[illegible]ς ὑπεροχὴ περιμήκης.

ὀλερὸν, δυσῶδες, ἢ μέλαν ἀπὸ τοῦ τῶν σηπίων ὅλου.

ὀλισθράζοντα, ὀλισθαίνοντα.

ὀλοκωνίτης, βοτάνη τις ἀγρία λαχανώδης.

ὅλον, τὸ μέλαν τῆς σηπίας.

ὀλώδεα, θολερὰ ἢ μέλανα.

ὀλοφλυκτίδες, φλύκταιναι

ὀνδύεσθαι, ἤγουν δι' ὄνων ὑποστροφῆς τείνειν.

ὄνοι δὲ καὶ ὀνίσκοι οἱ ἄξονες, οἱ αὐτοὶ καὶ κάλοι, ἀπὸ στυππείου ἢ λίνου ἢ καννάβεως. γράφεται δὲ καὶ πονδύεσθαι.

ὀπὸς τοῦ σιλφίου κατ' ἐξοχὴν, ὥσπερ καὶ καυλὸς, καλεῖ δὲ σίλφιον τὴν ῥίζαν μόνην.

ὀποῦ καρπὸν, σιλφίου σπέρμα, ὅπερ καὶ φύλλον ἑνικῶς, καὶ μαγύδαρις ὑπό τινων καλεῖται.

ὀργάσασθαι, ἀναμάξαι, συγκεράσαι.

ὀρθοπρίονι, τῷ χοινικίδι.

ὀροκωνίτιδες, ἑτέρα γραφὴ, τὰς ὀλοκωνίτιδας, περὶ ἧς ἔμπροσθεν εἴρηται. φησὶ δὲ Διοσκουρίδης τὴν ἐν ὄρει γενομένην ὀροκωνῖτιν ὀνομάζεσθαι.

ὀῤῥοδέειν, τὴν ἄχρι ὀῤῥοῦ ἐκτεινομένην. ὀῤῥὸς δὲ τὸ ἱερὸν ὀστοῦν τὸ περὶ τὰς ἕδρας. ὅπερ καὶ ὀῤῥοπύγιον καλεῖται.

ὄρχια, ὄσχεα.

ὀσχίῳ, τῷ περὶ τὸ στόμα τῆς μήτρας ἑλικοειδεῖ ἐπαναστάσει.

ὄσχος γὰρ καὶ μόσχος, τὰ κλήματα καὶ αἱ ἕλικες. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἀμφίδιον ὀνομάζει, καὶ λέγουσι.

ὀτίδος, τοῦ ὄρνεως ὃ Ἀριστοτέλης ὠτίδα διὰ τοῦ ω καλεῖ. Ξενοφῶν δὲ ἐν τῷ πρώτῳ κύρου ἀναβάσεως ὀτίδα διὰ τοῦ ο.

Π

Παλινόρσα, τὰ ἐκ τοῦ ἄλις ἀπεστραμμένα. παλινῶσαι, ὑποπάσαι.

παράλαμψις, ἡ ἐν τῷ μέλανι τῶν ὀφθαλμῶν ὑπολάμπουσα οὐλὴ, διὰ τὸ ἡσυχῆ παχυτέραν εἶναι τῆς ἀχλύδος.

παράλιον, εἶδος τιθυμάλλου, καλεῖται δὲ καί τι κράμβιον παράλιον.

παραστάτας, τὰς ὑποδιδυμίδας, ἐν τῷ περὶ φλεβῶν ὃ πρόσκειται τῷ μοχλικῷ.

παραφᾶσαι, παράψασθαι μετὰ καθέσεως, ὥσπερ τὸ διαφᾶσαι, εἰσβάλλοντα τὴν χεῖρα ἅψασθαι. ἐν τούτῳ δὲ καὶ τὰς κρυπτὰς πόσεις τὰς ὑπὸ τῶν γυναικῶν παραφάσιας ὀνομάζουσι.

παραφάσσειν, παραφρονεῖν, ὡς καὶ ἀλλοφάσσειν. ψιλῶς δὲ ἀναγνωστέον οὐχ ὥσπερ τὸ πρὸ αὐτοῦ παραφᾶσαι, ἔγκειται γὰρ ἐν ἐκείνῳ τὸ τῆς ἀφῆς ὄνομα.

παρθένιον, τὸ σμικρόφυλλον, καλεῖται δὲ παρθένιον καὶ ἡ ἄνθεμις, καὶ ἡ ἑλξίνη, καὶ ἡ λινόζωστις, καὶ τὸ ἀμάρακον. ἀλλὰ καὶ Διοσκουρίδης μέν ποτε φησὶν ἀκουστέον δεῖν ἤτοι τῆς ἑλξίνης, ἢ τῆς λινοζώστεως τὸ εἶδος τὸ σμικρόφυλλον.

πασσαλίτης, ὁ κεγχραλίτης, πάσσαλος γὰρ ὁ κέγχρος.

πασσαλίσκῳ, τῷ σμικρῷ πασσαλίῳ ὑποκοριστικῶς.

παφλάζουσιν, ὠνοματοπεποίηκε τοὺς παφλάζοντας καὶ ἐπαναλαμβάνοντας ἐν τῷ διαλέγεσθαι δηλῶσαι βουλόμενος.

πέζαι, ἐν τῷ β΄ τῶν γυναικείων οὕτως γέγραπται, καὶ οἱ πόδες οἰδίσκονται αἱ πέζαι μάλιστα. Ζηνόδοτος μὲν οὖν ἐν ταῖς ἐθνικαῖς λέξεσι πέζαν φησὶ τὸν πόδα καλεῖν Ἀρκάδας καὶ Δωριεῖς. ὁ δὲ Ἱπποκράτης ἔοικεν ἢ τὸ πεδίον καλούμενον τοῦ ποδὸς οὕτως ὠνομακέναι, ἢ τὰ σφυρά.

πέλλα, πελιὰ, ὑπόκιῤῥα. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ πελιτνὰ ὀνομάζει. Ζηνόδοτος δὲ ἐν ταῖς ἐθνικαῖς λέξεσι, Σικυωνίους φησὶ τὸ κιῤῥὸν πέλλον ὀνομάζειν.

πεμφιγώδεα, ἤτοι νοτίδος μεστοῦ καὶ ὑγράζοντος, ἢ καὶ πνευματώδεας.

πέπλιδι, ὅπερ καὶ πέπλις καὶ ἀνδράχνη ἀγρία.

πέπλος, τὸ αὐτὸ καὶ χαμαισύκη, καὶ μήκων ἀφρώδης, καὶ μηκώνιον.

περιστερίῳ, τρυπάνῳ τῷ δυβεῖ καὶ ὀξεῖ. ἔστι γὰρ καὶ ἕτερον ἡ χοινικίς.

περιστέλλειν, τοῖς περιβολαίοις ἑαυτὸν σκέπειν.

περικεκαλυμμένα, περικεκαμμένοι, γρυποὶ καὶ ὑποκαμπεῖς.

περινήματα, περικλύσματα.

περινήματος, περικλύσματος.

περινεῖ, περικλύζει, περινένηνται.

περινέῳ, περινέον, ἐστὶ δὲ ὁ τόπος ὁ μεταξὺ τοῦ ὄσχεος, καὶ τῆς ἕδρας, ἔνθα ἐν κύστει ὁ τράχηλος.

περιξύσας, ἐν κύκλῳ περιαμύξας.

περιποδίην, τὴν ἐν κύκλῳ ὑπὸ πόδας οὖσαν καὶ κάτω.

περιῤῥαγὲς, περικεκλασμένον ἐφ' ἑκάτερα.

περκναὶ, μελαίνουσαι, πελιδνοῦσαι.

περόνην, ποτὲ μὲν ὀστοῦ ὅλον κῶλα, ποτὲ δὲ ἐπίφυσιν ὀστοῦ, ποτὲ δὲ ὑποφύσεως ἐπανάστασιν.

περσύας, ὁ περισσώδης οἶνος, οἷον περίσσος τις ὤν, ὡς καὶ αὐτίτην ὀνομάζει τὸν αὐτοιτίτην.

πέσσινα, τὸ περίνεον, ἐν δὲ τῷ περὶ αἱμοῤῥοΐδων καὶ συρίγγων, καὶ τὴν ἕδραν λέγειν δοκεῖ.

πίεστρα, τὰ ἐμβρυοθλάστῃ καλούμενα.

πικέριον, βούτυρον.

πιτυΐδι, πιτυΐνῃ ῥητίνῃ.

πιτύλοις, εἰρεσίαις ἢ κώπαις.

πλαταμὼν, ἔφαλος πέτρα λεία ταπεινὴ, περὶ ἣν πλατύνεται τὰ κύματα.

πλεκτανέων, πλεγμάτων, ἀπαρτημάτων τῶν εὐπλεκτικῶν.

πλεννηραὶ, μυξώδεις, καὶ πλέννα ἡ μύξα.

πλευμοῖ, πλευμώδης γίνεται ἢ φθίνει.

πλεύμων, φθόη, ἢ τὸ πλευμώδες πάθος.

πλήμνῃ, τροχοῦ χοινικίδι.

πλήστιγγας, νάρθηκας, παρὰ τὸ πλήσσειν.

πλαδυματώδης, ὅτι ἐμπεφυσημένος ἐστὶ ὁ δύναστης. λέγει γὰρ πολλάκις καὶ αὐτὴν τὴν δύναστειαν πλάδυμα.

ποίην, τὴν ἔχουσαν τὸ φύλλον ὅμοιον οἰνάρω τὴν φύσιν, ὡς τὸ τῆς λευκαμπέλου καλουμένης εἶδος.

πολυκράω, πολυφάγω. καὶ γόνος αἰζηῶν ἐν κρασι κεδέμονα, Καλλίμαχος, ἀντὶ τοῦ κατέφαγε.

πολύκαρπον, τὸ κραταιόγονον ὀνομαζόμενον.

πομφοί, ἐπαναστάσεις τοῦ δέρματος, ὀχθώδεις τε ἅμα καὶ πλαδαραί, καὶ ἐνερευθεῖς.

πόσω, ὀλίγω.

ποταίνια τὰ πρόσφατα οἱ Δωριεῖς.

ποτί, ποτέ, πρός, πρόσδε.

πράμνιος οἶνός τις οὕτως ὀνομάζεται μέλας καὶ αὐστηρός.

πρηνές, τὸ πρὸς τὴν γῆν νενευκός.

πρῆσμα, ἐμφύσημα, καὶ πρήσιος, τῆς ἐμφυσήσεως, καὶ πρησικώτατον, τὸ ἐμφυσητικώτατον.

προαυξέας, νόσους τινὰς οὕτως ὀνομάζει, τὰς τοῖς προβεβηκόσι κατὰ τὴν ἡλικίαν γινομένας, ὅτι καὶ αὐτοὺς οὕτως ἐνίοτε καλεῖ τοὺς προβεβηκότας.

πρόκα, ἐξαίφνης.

προκώνια, τὰ ἐκ νέων κριθῶν ἄλφιτα. τινὲς δὲ τὰ ἐκ τῶν ἀφρύκτων μόνα.

προκίδι, μαχαιριδίω τῷ φλεβοτόμω.

προμυλλαίνει, προπέπτωκε, προέχει εἰς τοὔμπροσθεν.

προμυλλήνας, προτείνας ἔξω τὰ χείλη.

προσέχει ἡ νόσος, ἀντὶ τοῦ παραμένει, ἐν τῷ δευτέρω περὶ νούσων τῷ μείζονι.

προτρέπεσθαι, μεταβάλλειν.

προσωδεστέρου, δυσωδεστέρου, ἄνευ τοῦ ι. τὸ δὲ μετὰ τοῦ ι προσωδεστέρου, παρὰ τὸ οἴδημα γεγονός, τὸ ὀγκωδέστερον δηλοῖ, ὡς ἐν δευτέρω περὶ νούσων τῷ μείζονι.

προτιθέμενοι, προτείνοντες.

πρόφυσιν, βλάστημα.

πυθμηνόθεν, οὐδὲ ὅλως. γέγονε δὲ τοὔνομα παρὰ τὸν πυθμένα τῶν ἀγγείων, ὥσπερ καὶ ὁλοκλήρως ἔλεγον, ἢ τελέως, ἢ παντάπασιν, ἢ ἐξ ἀρχῆς, ἢ παντελῶς.

πυοῖα, τὰ πρωτογάλακτα τὰ ἐξ ἑαυτῶν πηγνύμενα.

πυρίας, τοὺς διαπύρους κόχλακας, ἢ θρύμματα διάπυρα ἀπὸ σκωρίας σιδήρου.

πυρήνας, τοὺς χόνδρους, εἴρηται δὲ ἀπὸ λιβανωτοῦ.

πυρὸς ἀγρίου, τοῦ ἐρυσιπέλατος.

Ρ

Ραγεῖσα, δηλοῖ ποτὲ καὶ τὸ ἀθρόως ὁρμήσασα, ὡς ἐν τῷ δευτέρω περὶ νούσων τῷ μείζονι, καὶ ἡ αἱμορραγία αὕτη παρὰ τοῦτο σύγκειται.

ῥαιβοειδέα, καμπύλον.

ῥᾷον, ἑτοιμότερον καὶ εὐχερέστερον, ἔνιοι μέντοι τὸ εὐφορώτερον ἤκουσαν.

ῥαφίω, τῷ κεντηρίω, ᾧ διακεντοῦντες οἱ τεχνῖται τῶν κιστῶν τὰς ἰτέας ὅπως τὰ τελίνα διόρθα παρασκευάζουσι.

ῥέγξιν καὶ ῥέγκος, ὀνοματοπεποίηται παρὰ τὸν γινόμενον ψόφον, ὥσπερ καὶ τὸ ῥέγκειν.

ῥέμβει, πλανᾶται.

ῥέμβην, πλάνην, καὶ τινὰ ἄλλα, παρὰ τὸ ῥέμβεσθαι.

ῥηγμοῖσι, σχίσμασι, ῥήγμασι.

ῥηνέσιν, ἄρνασι.

ῥήνεσιν, ἀρνίοισι.

ῥηνίκας, ἀρνακίδας.

ῥηνός, ἀρνός.

ῥηχίησι, οἷον πλημμύραις, καὶ γὰρ καὶ ἡ ῥηχίη οἷον πλημμύρα τίς ἐστι.

ῥίζα, οὕτως καλεῖται βοτάνιόν τι ἄκαυλον καὶ ἀνανθὲς καὶ ἄκαρπον, ἔχον τρία φύλλα ἢ πέντε πρόμηκα, ἐπὶ τῆς γῆς κείμενα, δυεῖν δακτύλοιν τὸ μέγεθος, ἐοικότα τοῖς τῆς ἀγχούσης, ῥίζαν δὲ λεπτὴν ἀθηρώδη καθαίρουσαν.

ῥίζαν λευκὴν, τὴν τῆς δρακοντίας.

ῥικνόν, ῥυσόν.

ῥοικά, καμπύλα.

ῥόμματος, ῥοφήματος ἢ ῥοφήσεως.

ῥοῦς, τὰ ἐκ τῆς συκαμίνου μόρα τὰ ἄωρα ξηρανθέντα καὶ κοπέντα τοῖς ὄψοις ἐπιπάττεται, καθάπερ καὶ ὁ κυρίως ὀνομαζόμενος ῥοῦς, ὡς καὶ ὁ Διοσκουρίδης ἐν τῷ πρώτω περὶ ὕλης λέγει.

ῥοπτῶν, ῥοφημάτων ἢ πάντων τῶν ὁπωσοῦν ῥοφουμένων.

ῥύματα, παρὰ τὸ ῥύεσθαι, τὰ βοηθήματα.

ῥωγματίας, ὁ ἀφρογὸς τὸν χόνδρον ἔχων, ὃν δὲ καὶ ῥωγματίαν ὀνομάζει.

Σ

Σαράπους, ἡ διαπεπηρότας καὶ διεστῶτας ἔχουσα τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν.

σαρκάζειν, κυρίως μὲν τὸ διὰ τῶν χειλῶν διάξειν χλευάζειν. ὁ δὲ Ἱπποκράτης καὶ τὸ ἄκροις τοῖς χείλεσι συνηγμένοις ἐκτίλλειν τι.

σατυρισμοί, οἱ περὶ τὰ ὦτα παρὰ μάκρας ὄγκοι τῶν ἀδένων. ἔνιοι δὲ τὰς τῶν αἰδοίων ἐντάσεις ἤκουσαν.

σαυρίδιον, ἡ καρδαμὶς βοτάνη διὰ τὸ κατὰ τὸ σχῆμα ὁμοιότητος. ἡ αὐτὴ καὶ κάρδαμον ὀνομάζεται.

σελάχειον, οὕτως καλεῖται ὅσα ἰχθύων λεπίδας οὐκ ἔχει καὶ ζωοτοκεῖ.

σεσηρὸς, τὸ ἐκτετραμμένον καὶ διεστηκὸς ἐπὶ πλεῖστον τοῖς χείλεσιν, ὅπερ ἐκπεπληγμένον ὀνομάζεται.

σηραγγώδη, χαῦνα, ἀραιὰ, πολλοῖς τρήμασι διειλημμένα. ταῦτα δὲ τὰ τρήματα σήραγγές τε καὶ σύριγγες ὀνομάζονται, καὶ τὸ τοιοῦτον σῶμα σηραγγῶδές τε καὶ συριγγῶδες.

σησαμὶς, τοῦ σησαμίδος καλουμένης.

σητανίου, τοῦ ἐκ τοῦ ἐνεστηκότος ἔτους πυροῦ, τουτέστι τοῦ κατὰ τὸ ἔαρ ἐσπαρμένου.

σητανώδει, ἤτοι ἐκ τῶν σητανίων πυρῶν, ἢ διὰ σεσησμένων καὶ λεπτῶν ἀλεύρων, τουτέστι καθαρῶν.

σίαλον δαιδὸς, καὶ σιάλου αἰγὸς, τοῦ λιπαροῦ.

σιαλώδεα, λιπαρὰ, πίονα.

σιδοειδῆς, ὠχρὰς ὡς σίδιον.

σικύην ἄτμητον, κολοκυνθίδα ἀδιαίρετον.

σικυώνην, τέτταρα σημαίνει παρ' αὐτῷ, τήν τε κολοκυνθίδα, τὴν ἀποειδῆ κολοκύνθην, τὴν ἰατρικὴν σικύαν, τὴν ἀπύθμενον καὶ κωνοειδῆ σικύαν.

σικυώνης σπόγγον, κολοκυνθίδος τὸ ἔνδον.

σικυίδα, πυξίδα. δηλοῖ δὲ ἄλλως τοὔνομα καὶ κεραμεοῦν τι σκεῦος εἰς ὃ ἄλφιτον ἐμβάλλεται.

σινάμωρα, τὰ κακοήθη.

σιραίῳ, τῷ γλυκεῖ ἑψήματι.

σιταρὸς, πονήρευμα ἐνεδρευτικὸν, ἄρτιον ἐκκεκρυμμένον.

σκαφίδα, ἔνιοι μὲν τὴν ποιμενικὴν σκάφην, καθάπερ τινὲς λέγουσι. γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα τοῖσιν ἄμελγον. Ἱπποκράτης δὲ τὴν θαλασσίαν κόγχην τὴν παραμακεστέραν, ἣν οἱ πολλοὶ μύακα προσαγορεύουσι.

σκέθρῳ, ἀκριβεῖ.

σκελιφρὸς, ξηρὸς, προσεσταλμένος.

σκεπαρνηδὸν, ἐγκεκλασμένως, ὁ γὰρ ὁ σκέπαρνος αὐτὸς ἐπίδεσμος, ἀπὸ τῶν τεκτονικῶν ὀνομάσθαι σκεπάρνων δοκεῖ.

σκῆψις, ἀπόσκημψις ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν ἐπιδημιῶν.

σκιαυγεῖ, ἀμβλυωπεῖ.

σκιμπτεῖσθαι, κατακλείεσθαι.

σκίμφθη, δύο δηλοῖ παρ' αὐτῷ, τό, τε διερείσθη, καὶ τὸ ἐμπιλάσθη.

σκίμψαι, τύψαι, κατασχάσαι, διελεῖν.

σκηλάματι, σκελετείᾳ, συμπτώσει.

σκληρὰ, κατεσκληκότα, καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ πάντα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

σκληρυνεῖ, σκελετεύει, καὶ σκληρύνεται, σκελετεύεται.

σκορδινᾶσθαι, διατείνεσθαι καὶ μάλιστα μετὰ χάσμης.

σκῦρος, πῶρος. καὶ σκυρώδεσι, πωρώδεσι.

σκύτα, τὰ κατὰ τὴν σκυταλίδα τοῦ αὐχένος.

σμηκτίδα γῆν, τὴν κιμωλίαν.

σμωδίκα, μωλωπικά, τὰ πρὸς τὰς σμώδιγγας, ὅπερ ἐστὶ μώλωπας ἁρμόζοντος.

σπάδων, σπάσμα, θηλυκὸν τοὔνομα.

σπαργᾷ, ὀργᾷ.

σπατίλη, τὸ ὑγρὸν διαχώρημα.

σπέρμα δηλοῖ καὶ τὸν καρπόν.

σπερχνὰ, ἐπείγοντα, συνεχῆς.

σπόγγοι αἱ κατὰ τὴν φάρυγγα ἀδένες, ὡς ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ἐπιδημιῶν.

σποδίτῃ ἄρτῳ, τῷ ἐγκρυφίᾳ καλουμένῳ.

σποράδες, διάφοροι οὐχ ὁμογενεῖς ἄλλαι ἄλλαις συμβαίνουσαι.

σταδιεὺς, Διοσκουρίδης φησὶ σταδίοις ἀναμετρῶν τὸ περίπατον.

σταλαγμῷ, κατὰ στάξεις ἀπὸ τῆς κεφαλῆς.

στέαρ ὕδατος, τὸ ἐν ἀρώματι καὶ ὕδατι ἑψηθέν.

στῖλαι, ἐπικαλύψαι, ἐπιχρίσαι.

στενυγρῶσαι, στενῶσαι. τινὲς δὲ τὸ συναγαγεῖν, τῶν ὑγρῶν τὰς διεξόδους καὶ ξηρᾶναι.

στηθοειδεῖ, μαχαιρίῳ τῷ σμιλίῳ.

στητῶδες, στεατῶδες.

στίον, ψηφὶς, λίθος. στίαι γὰρ αἱ παρὰ τῇ θαλάσσῃ ψηφῖδες, καὶ στιῶδες ἐντεῦθεν τὸ σκληρόν.

στιφραὶ, ξηραὶ, προσεσταλμέναι.

στοίβης καρπὸν, τὸ ἱππόφεως σπέρμα.

στολιδωδέστερον, ῥυσώτερον.

στομάργῳ, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιδημιῶν ὁ Διοσκουρίδης οὕτως γράφει, καὶ δηλοῦσθαι φησὶ τοῦ λαλοῦντος μανικῶς, οἱ δὲ ἄλλοι στομάργου γράφουσι, καὶ ὄνομα κύριον ἀκούουσι.

στόμβον, βαρύηχον, βαρύφθογγον.

στριβλοί, οὓς καὶ στραβοὺς ὀνομάζουσι.
στρύφει, στρόφον ἐπέχει.
στρέφεται, τὸ οἷον ἐνοικεῖ, ἐν τῷ περὶ ἀέρων καὶ τόπων καὶ ὑδάτων.
στρογγύλον μᾶλλον, τὴν σπαθομήλην.
στρογγύλης, τῆς μυρτιδάνης, αὐτὸς γὰρ οὕτως γράφει, καὶ τὸ ἰνδικὸν, ὃ καλοῦσι πέρσαι πέπερι. ἐν τούτῳ δὲ διὰ τί στρογγύλον ὃ καλοῦσι μυρτίδανον.
στρυβλὸν, στρεπτόν τι ἐν τῷ περὶ αἱμορροΐδων καὶ συρίγγων.
στρυμάργους, οἱ δὲ καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ὁ Διοσκουρίδης, οὐ μόνον τὴν στομάργους, ἀλλὰ καὶ ταύτην οὐχ ὡς κύριον ὄνομα ἐξηγεῖται, ἀλλὰ τὴν μανικῶς ἐπτοημένην περὶ τὰ ἀφροδίσια δηλοῦσθαί φησιν. εἰρῆσθαι γὰρ παρὰ τῷ Ἱπποκράτει καὶ ἄλλα πολλὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπίθετα, καθάπερ μοιχάνας, σαράπους, χρυσελάμπαξ, ἀλλὰ καὶ τὴν βρασιστράτω φησὶν ὁ ῥινοκολοῦρος.
στυπτηρίη χαλκῖτις, ἣν ἁπλῶς οὕτως ὀνομάζομεν χαλκῖτιν.
συγκομιστὸν, ῥυπαρὸν, διὰ τὸ πάντα ἅμα τὰ ἄλευρα συγκομίζεσθαι καὶ μὴ διακρίνεσθαι.
σῦκα, ἐπαναστάσεις σαρκώδεις ἐν τοῖς τῶν βλεφάρων τόποις γινόμεναι.
συκιὸν, τὸ τῶν ἰσχάδων ἀφέψημα.
συκῆς, ἐν πρώτῳ τῶν γυναικείων καὶ πυρίας συκῆς ἀπὸ ῥίζης, ἐν ἴσῳ, τῷ συκέας τετάσι συκαμίνου, ὅπερ ἐπιφέρει ὥσπερ ἐξηγούμενός φησι μορέης ῥίζης.
συλλοχίας, ἀθροίσματα, ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν εἰς λόχον συνειλεγμένων.
σύναγμα, ἤτοι ἐπίπαγός τις, ἢ ἐναιώρημα, ἢ ὑπόστασις, ἢ πάγος, καὶ ἄμεινον ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν ἐπιδημιῶν λέγει.
συναρθροῦται, συναρμόζεται.
σύνδεσις, δηλοῦται ποτὲ καὶ ἡ οἷον πυκνότης καὶ σφίγξις.
συνδιαίνεται, συνδιαπλέκεται.
συνεκχυμοῦν, συμμιγνύειν καὶ καταπλεονάσαι τοῖς ὑγιεινοῖς χυμοῖς.
συνέρξει, τὸ οἷον συγκλείσει.
συνηρεφὲς, ἐπικεκαλυμμένον, συνεσκιασμένον.
συνηρειρόμενα, συνηρμοσμένα, ὡς ἐπὶ τοῦ μοχλικοῦ.
σύννομα, τὰ σύνοντα.
συρμαῖα, ἡ μετρίως γινομένη τῶν περὶ τὴν γαστέρα κάθαρσις.
σύσταθμον, ἰσόσταθμον.
συστροφὰς, φύματα, σκληρίας.
σφαδάζει, δυσφορεῖ.
σφάκελος, φθορὰ πᾶσα καθ' ὃν ἂν γίγνηται τρόπον. εἴωθε δὲ ὅτι καὶ περὶ τούτου διὰ πλειόνων ἡμῖν ἀποδέδεικται.
σφάκιρος, ἐν τοῖς προσκειμένοις τοῖς περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τραυμάτων, κεφαλαλγὴς δὲ καὶ σφάκιρος ἢν ᾖ, κρόμμυα πολέμιον. ἐν δὲ τοῖς πλείστοις ἀντιγράφοις σφάκελος γράφεται.
σφονδύλην, ἐν μὲν τῷ περὶ παθῶν, τὸ ἀπὸ τῶν λίθων βαλλούσης σφονδύλης ὀνομασμένον εἰς ἀνάληψιν κώλου χρήσιμον. ἐν δὲ τῷ περὶ ἀφόρων τὸ καλούμενον φύλακα. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ γυναικεῖον περίσφυρον, ὅσα τε ἄλλα παραπλήσια.
σχαράδας, τὰ τῶν ἀγγείων καὶ περὶ βάτων ἀπατήματα.
σχάσαι, τρία σημαίνει, ἀμύξαι, ἐκκρῖναι, χαλάσαι.
σχεδάδα, τὴν ἀγχοῦσαν, λέγεται γὰρ καὶ οὕτω.
σχίσει. τῇ συνοχῇ ἐν περιχύσει καὶ σχίσει καὶ διαδέσει καὶ πιέξει. ὅταν δὲ εἴπῃ, διαφέρει μὲν τὰ καὶ σχίσει σώματος, τὴν οἷον ἕξιν δηλοῖ.
σχινδυλήσει, σχίσματι καλάμου, οὕτως ἐδόκει καὶ ὁ σχινδαλμὸς εἰρῆσθαι παρὰ τὸ σχίζεσθαι.
σχῖνον, οὐ μόνον τὸ θαμνῶδες φυτὸν, ἀλλὰ καὶ εἶδός τι σκίλλης, οἱ μὴ ἄρα καὶ πάσας σκίλλας τὸν βολβόν.
σχοῖνον, ἡδύοσμον, τὴν ἀρωματικὴν σχοῖνον.

T

ΤΑμισον, πιτύαν.
Τέγγειν, διαβρέχειν.
τελεῖν, ἀναλίσκειν, ὡς ἐν τῷ περὶ παθῶν λέγει.
τέλθον, τέλος καὶ ἔσχατον.
τέρμινθοι, οἱ ὑπὸ τοῦ τερμίνθου καρποῦ παραπλήσιοι, κατὰ τὸ δέρμα συνιστάμενοι παρὰ φύσιν ὄγκοι.
τέρθρον, κυρίως μὲν οὕτως ὀνομάζεται τὸ ἄκρον τῆς κεραίας, καὶ τέρθριοι οἱ κάλοι ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰ ἄκρα τοῦ ἱστίου διήκοντες. ὁ δὲ Ἱπποκράτης ἐν τῷ β' τῶν γυναικείων, ἐπειδὰν ἐνθάδε φησὶ τὸ τέρθρον ᾖ τοῦ πάθεος, ἐν ἴσῳ, τὸ ἄκρον καὶ ἀνάστασιν καὶ ἐπιμελείας μάλιστα δεόμενον.
τετάρσονται, πεπλάτυνται. ταρσὸς γὰρ πᾶν τὸ πεπλατυσμένον.
τετράγωνα βέλη, τὰ τέσσαρας ἔχοντα γλωχῖνας.

τετραγώνῳ, ἴσοις ἐν ταῖς συνεστηκυίαις κατὰ τὸ στόμα.
τετραμηνεῖ, τρέμει.
τετρομός, τρόμος ῥιγώδης.
τέως, τὸ ἕως, ἔστι τὸ τηνικαῦτα, καὶ τὸ πρότερον.
τηλέφιον, εἶδος βοτάνης, ὅπερ καὶ ἀείζωον ἄγριον, καὶ ἀνδράχνην ἀγρίαν ὀνομάζουσι, ῥωμαῖοι δὲ ἰλλεκέβραν.
τὴν ἐν τῷ ἀλεύρῳ βοτάνην ῥοφέοντα, τὴν λινόζωστιν ἔοικε λέγειν, ἐπειδὴ καὶ ἀλλαχοῦ ἔφη, ῥοφήσαντα δὲ λινόζωστιν.
τομεῖον καὶ τομεὺς, καλεῖται σιδηροῦν ὄργανον δίχηλον, ᾧ οἱ χαλκεῖς πρὸς ἄλλα τέ τινα καὶ πρὸς τὸ ἀναβάλλειν καὶ μοχλεῦσαι ἥλους χρῶνται.
τοξεύματα, βέλη.
τορνεύματα, ξύσματα
τροφὴς, εὔτροφος, παχύς.
τροφαλίδιον, ἔχον ἐμφερόμενά τινα τὰ πηγνύντα, παρὰ τὸ τρέφεσθαι ὃ δεῖ πήγνυσθαι.
τροχοὶ, δρόμοι.
τρυχνοῦν, καταπονεῖν, ἰσχναίνειν.
τρώειν, τιτρώσκειν, ἀμυχάζειν, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γυναικείων.
τρωθῇ, βλαβῇ, κακωθῇ, καὶ τρῶμα ἡ βλάβη.
τρώσκεσθαι, ἐκτιτρώσκειν.
τρωκτοῖσι, ὠμοῖς ἐσθιομένοις.
τύρσιν, πύργον καὶ μάλιστα τὸν ἐν τοῖς τείχεσι.
τυφώδης, ἔνιος καθεζόμενος.
τυφομανίη, μικτὸν ἐκ φρενίτιδος καὶ ληθάργου πάθημα.

Υ

Ὕβοὶ, κυφοὶ, ἔστι ὕβωμα, τὸ κύρτωμα.
ὑδαταινέσησιν, ὑδερώδεσιν, ἢ διυδατούσαις τὸ αἷμα, καὶ ὑδατώδη καθαιρομέναις.
ὑδατόχλοα, ὥσπερ καὶ ὑδατόχλωρα ἔλεγε.
ὑδατώδεας, ὑδρωπικάς.
ὕδριον, ἡ μικρὰ ὑδρία ὑποκοριστικῶς.
ὕδρωψ, Διοσκουρίδης ἐν τῷ β΄ τῶν ἐπιδημιῶν ὀξύτονον ἀναγινώσκει, καὶ δηλοῦσθαί φησι τὸν ὑδρωποειδῆ.
ὑπάλειπτρον, ἐλασμάτιον ᾧ ἄν τις ὑπαλείψαιτο τοὺς ὀφθαλμούς.
ὑπάλειπτον, ἔγχριστον φάρμακον.
ὑπεζύγωται, ὑπέζευκται.
ὑπαλλαχθέωσιν, ὑποσυγγραφῶσιν.
ὑπέρινος, ὁ ὑπερκεκαθαρμένος ἄνθρωπος, καὶ αὕτη ὑπερίνησις. οὕτως γὰρ ἐξηγοῦνταί τινες, καὶ τὸ ὑπέρινος ἰσχναίνει. δοκεῖ δὲ καὶ μακρόπνους καὶ τὸ βραχύπνους διχῶς ὡσαύτως λέγεσθαι.
ὑπερπονεῖ, ὑπερτείνεται.
ὑπέρυδρον, ἄγαν πλῆρες τοῦ παρακεχυμένου ὕδατος.
ὑπερχολήσει, πολλῆς πληρώσει χολῆς.
ὑποψύχθη, ὑπανέσθη τῆς πυρετικῆς θερμότητος.
ὑπνοῦσα, ὑπνωτικῶς ἔχουσα, ὕπνῳ κωμαιμένη.
ὑπολείβεται, ὑποστάζει, ὑπορρεῖ.
ὕπομβρον, ὕφυγρον, ὑπόπυον.
ὑπομυσαρά, δυσώδη καὶ ἄξια τοῦ μυσάττεσθαι.
ὑπονησαμένη, ὑποκολυμβήσασα, ὑπολαβοῦσα.
ὑπόξηρα, ὑπόκοιλα, ταπεινότερα.
ὑπόξυρος, γρυπὸς τὴν ῥῖνα, διὰ τὸ ταπεινότερα τὰ περὶ ξυρὸν τοῦ ὑψώματος.
ὑποξύρους, ταπεινοτέρας, προσεσταλμένας, εἴρηται δὲ ἐπὶ γαστέρων, ἐν τῷ μείζονι προρρητικῷ.
ὑπόσφαγμα, ὅλον τὸ μέλαν τῆς σηπίας τὸ οἷον ὑπότρυγον.
ὑποτροπή, οὐ μόνον ἡ ὑποστροφή, ἀλλὰ καὶ ἀνάλλαξ μεταβολή, ὥσπερ ὅταν εἴπῃ, σωματώδη ἐν ὑποτροπῇ.
ὑπόψαφαρα, ζοφοειδῆ, ὑπομέλαινα.
ὑπόψαφαρα, τραχύτερα, τὸ γὰρ ψαφαρὸν ἐγκεῖται τῷ ὀνόματι.
ὑπωμίη, τὸ ὑποκείμενον αὖ οὕτω λέγοιτ᾽ ἤτοι τῇ ἐπωμίδι, ἢ καὶ τῷ ὤμῳ.
ὑφύδρους, τοὺς ὑδεριῶντας.

Φ

Φαγέδαινα, ἕλκος ἀναβιβρωσκόμενον.
φαίνεται, σημαίνει καὶ τὸ διαφανὲς ἐν τῷ πυρὶ γίνεται, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γυναικείων
φαλακρά, τὰ στρογγύλα μετὰ λειότητος.
φαρκιδώδεα, ῥυτιδώδεα.
φαύσιγγες, κυρίως μὲν οἱ ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐν ταῖς κνήμαις ἐπανιστάμενοι κύκλοι ἐρυθροί. καταχρηστικῶς δὲ ἔστι οἱ λοιποί.
φέρβεται, βιβρώσκει, καταναλίσκει.
φηρία, αἱ παραμήκεις ὑπὸ τὰ ὦτα ἀδενώδεις ἐξοχαί, οἵας καὶ οἱ σάτυροι ἔχουσιν. ἔνιοι δὲ καὶ φῆρας καὶ θῆρας καλοῦνται, ἵνα ᾖ οἷον φήρεα ἁπλῶς εἰρημένον.
φθίνει, δηλοῖ συντήκεται, ἰσχναίνεται, μειοῦται, ἀτροφεῖ.

φθόας

φθόος, τροχίσκος.
φιαρὴν, λαμπρὸν ὑπὸ ὑγρότητος.
φιβάλεως, εἶδος συκῆς.
φιλεταίρειος, εἶδος βοτάνης, ἣν καὶ ἀπαρίνην ὀνομάζουσι.
φιλίστιον, τὸ αὐτὸ ἐστὶν ὅπερ ἔοικεν εἶναι τῇ ἀπαρίνῃ καὶ φιλεταιρίῳ.
φλάζουσιν, ἀσαφῶς καὶ ἀδιαρθρώτως φθέγγονται, πεποίηται τοὔνομα.
φλεβοτομίαν, οὐ μόνον τοῦ συνήθους ἔργου, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄλλην ὁπωσοῦν διῃρημένην τῶν φλεβῶν κένωσιν τοῦ αἵματος, καὶ τὸ φλεβοτομηθῆναι ὡσαύτως.
φλέγμα, οὐ μόνον τὸν χυμὸν ἐστὶ τὸν λευκὸν καὶ ψυχρὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν φλόγωσιν δηλοῖ.
φλέγυρον, πυρῶδες, τὸ δυνάμενον φλέγειν.
φλεδονώδεα, φλύαρον, φλεδὼν γὰρ φλυαρία.
φλέως, φλογμῶδές τι δηλοῖ ἐστι καὶ παρίας πυρῶδες φυτὸν, ὅπερ καὶ παρατίθεται τοῖς ἐλαιηροῖς κεραμίοις.
φληνύουσα, φλυαροῦσα.
φληναφώδεις, φλύαροι.
φλιὰς, ξύλα ὀρθὰ καταντικρὺ πεπηγότα, καθάπερ καὶ αἱ τῶν θυρῶν φλιαί.
φλογιαὶ, ἐρυθραί.
φλογιᾷ, πυροῦται μετὰ ἐρυθήματος.
φλυδᾷ, ὑγραίνεται, μυδᾷ.
φλυδαρὴν, ὑγράν.
φλύεται, ὑγραίνεται.
φλυζούσῃσι, βλυζούσαις.
φλυζάκια, ψυδράκια.
φλύσις, ἐξανθήσεως τῆς ἤδη πλεονεξίᾳ γινομένης, τοῦ κατὰ τὸ σῶμα ὑγροῦ.
φοινίκινος, ἀπὸ τοῦ χρώματός τις οὕτως εἴρηται τὴν ἐλεφαντίασιν ὑπονοήσειεν ἄν τις.
φοινικίη νόσος, ἡ κατὰ φοινίκην, καὶ κατὰ τὰ ἄλλα ἀνατολικὰ μέρη πλεονάζουσα. δηλοῦσθαι δὲ κἀνταῦθα δοκεῖ ἡ ἐλεφαντίασις.
φολλικώδεα, τὸ οἷον θυλακώδεα καὶ σομφά.
φονᾷ, φονεῦσαι ἐπιθυμεῖ.
φορίνη, δέρμα.
φόρος, δυσύλληπτος.
φορύξαντες, φυράσαντες.
φύλλα, τὰ κηπώδη καὶ βοτανώδη χλωρὰ ἡδύσματα.
φύλλα, ἡδύσματα κηπαῖα, ἃ τοῖς ὠνουμένοις τὰ λάχανα προσεπιτιθέασιν, οἷον κορίανον, ἡδύοσμον, πήγανον, σέλινον.
φύλλον, τὸ τοῦ σιλφίου σπέρμα, διὰ τὸ πλατὺ εἶναι ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γυναικείων. προστίθησι δὲ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ λόγῳ, ποτὲ μὲν λιβυκὸν, ποτὲ δὲ αἰθιοπικόν.
φῦσιγγα, τὸ καλούμενον ἐκκαύλημα, καὶ μάλιστα τὸ κοῖλον.
φυτάνη, ὁ τοῦ φυτεύειν καιρός.
φυτευτηρίων, τῶν εἰς τὴν γῆν φυτευομένων ξύλων.
φωΐδες, αἱ φαύσιγγες ὑπὲρ ὧν εἴρηται.
φωνὴ, περιπνευμονικὴ, ἡ βραγχώδης.

Χ

Χαλκῖτις στυπτηρίη, ἴσον τῷ χαλκίτιδι.
Χαραδραθέωσιν, διέκρουν ἔχωσι.
χαράκτωσι, ὠξυσμένοι ὑπὸ τοῦ χαρακτῆρος.
χάσκων, περὶ αὐτῶν ὁ Διοσκουρίδης ἀναγινώσκει, καὶ φησὶν οὕτως εἰρῆσθαι τὰς μήτρας, διὰ τὸ ἀνεστομῶσθαι.
χειμὴ, ψῦχος, ῥῖγος.
χειμέουσα, ψυχομένη, ῥιγῶσα.
χελίσκιον, ξηρὸν, ὑποκοριστικῶς εἴρηται τὸ χελίσκιον τὸ βραχὺ βήχιον, ξηρὸν δὲ δὴ, ὅταν μηδὲν ὑγρότητος ἀναχρεμπτομένης εἰς τὸ στόμα παραγίνεται.
χαραδέως, ἀθρόως, γέγονε δὲ ἀπὸ τῆς χαράδρας.
χῆς, καταχέας.
χήλην, μηλὴν δίκρουν κατὰ τὸ ἄκρον ἐντετμημένην ἐμφερῶς χηλῇ.
χήλωμα, τὴν διχηλῆ γλυφίδα τοῦ βέλους, ἣ προστιθέασιν ἐν τῷ τοξεύειν τῇ νευρᾷ τοῦ βέλους.
χήμην, χηραμίδα, τὴν κοιλοτέραν κόγχην καὶ μείζονα.
χλοραῖσι, λαχάνοις τοῖς κηπαίοις ἡδύσμασι.
χλοιοῦνται, ὥσπερ καὶ χλωραίνονται ἔλεγε.
χλοῦς, χλωρότης.
χλοώδης, χλωρόν.
χλώρασμα, χλωρότης λαμπρὸν διαυγουμένη, καὶ ἤδη τὸ ὑδρωπῶδες ῥέπουσα.
χολήιον, χολῆς ἀγωγόν.
χυτλάζονται, ὥσπερ καὶ κλύζονται ἔλεγε.
χυτριδέαν, χύτραν.
χυτρίδιον, χύτραν.
χύτρινον, χύτραν.
χωλεύσειεν, ἀνάπηρον κατά τι τῶν ἄρθρων ποιήσειεν.

Ψ

Ψάγδας, εἶδός τι μύρου.
ψαίρειν, ἐννήχεσθαι, προσψαύειν.
ψαιστὴν μᾶζαν, τὴν ἐν μέλιτι καὶ ἐλαίῳ πεφυραμένην, ὅτι καὶ τὰ ψαιστὰ οὕτως λέγεται.

ψαφερόν, ψαθυρόν.

ψέφαρα, ζοφοειδῆ, μελανοειδῶτα, ψόφος γὰρ τὸ σκότος.

ψόφου καταπτοούμενοι, ψόφου ῥαδίως αἰσθανόμενοι, καὶ μέντοι καὶ πτοούμενοι, ὡσεὶ καὶ ψοφώδεις ἔλεγον.

Ω

Ὠδεῖ, ὠδίνει τοῦ κακοῦ, Ἀρχιλάῳ δὲ καὶ κακὸν ὠδεῖ, δηλονότι χωρὶς τοῦ ι γράφεται, οὐχ ὡς μετ' αὐτὸ σὺν τῷ ι.

ᾠδεῖ, οἰδαίνει, δῆλον δ' ὡς σὺν τῷ ι τοῦτο γράφεται, ὅτι καὶ τὸ οἰδεῖν.

ὠμήλυσιν, τὰ ἀπὸ τῶν ἀφρύκτων κριθῶν ἄλφιτά τε καὶ ἄλευρα, τὸ γὰρ οἷον ὠμὸν ἄλευρον κυρίως φασὶν ὠμήλυσιν ὀνομάζεσθαι. καταχρηστικώτερον δὲ καὶ τὸ ἄλλο πᾶν ἄλευρον.

ὠρεόντων, φροντιζόντων, ὅτι καὶ ἡ φροντὶς ὤρα.

ὥρῃ, ἐνιαυτῷ.

ὥρουσεν, ὥρμησεν.

ὠτειλάς, οὐ μόνον τὰς οὐλάς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἕλκη.

ὠχετεῦται, ἐκρύσεις καὶ διεξόδους κέκτηται.

Γαληνοῦ τῆς τῶν Ἱπποκράτους γλωσσῶν ἐξηγήσεως τέλος.

SERIES CHARTARUM

* α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω. Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ.

Ἐτυπώθη ἐν Βασιλείᾳ παρ' Ἱερωνύμῳ τῷ Φροβενίῳ καὶ Νικολάῳ τῷ Ἐπισκοπίῳ, ἔτει ἀπὸ θεογονίας ,α φ λ η.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

NAZ.
ROMA

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google